

Raamattu 1933/38

The Bible 1933/38

Provided by:

bible4u2lvhacg4b3to2e2veqpwrc2c3tjf2wuugiz332vlwmr4xbad.onion

bible4u.net

bible4u.i2p

bible4u.bit

Contact:

contact@bible4u.net

Public Domain

Everyone is permitted to copy, modify and distribute copies of this document for free as long as it's Biblical content remains unchanged.

Sisällys

Sisällys	3
I Vanha testamentti	5
1 1 Mooseksen	7
2 2 Mooseksen	41
3 3 Mooseksen	69
4 4 Mooseksen	89
5 5 Mooseksen	117
6 Joosuan	141
7 Tuomarien	159
8 Ruutin	177
9 1 Samuelin	181
10 2 Samuelin	203
11 1 Kuninkaiden	221
12 2 Kuninkaiden	243
13 1 Aikakirja	265
14 2 Aikakirja	285
15 Esran	309
16 Nehemian	317
17 Esterin	327
18 Jobin	333
19 Psalmien	349
20 Sananlaskujen	389
21 Saarnaajan	403

22 Laulujen laulu	409
23 Jesajan	413
24 Jeremian	445
25 Valitusvirret	481
26 Hesekielin	485
27 Danielin	519
28 Hoosean	531
29 Joelin	537
30 Aamoksen	539
31 Obadjan	543
32 Joonan	545
33 Miikan	547
34 Nahumin	551
35 Habakukin	553
36 Sefanjan	555
37 Haggain	557
38 Sakarjan	559
39 Malakian	565
II Uusi testamentti	567
40 Matteuksen	569
41 Markuksen	591
42 Luukkaan	605
43 Johanneksen	629
44 Teot	647
45 Roomalaisille	671
46 1 Korinttilaisille	681
47 2 Korinttilaisille	691
48 Galatalaisille	699
49 Efesolaisille	703

50 Filippiläisille	707
51 Kolossalaisille	711
52 1 Tessalonikalaisille	715
53 2 Tessalonikalaisille	719
54 1 Timoteukselle	721
55 2 Timoteukselle	725
56 Titukselle	727
57 Filemonille	729
58 Heprealaisille	731
59 Jaakobin	739
60 1 Pietarin	743
61 2 Pietarin	747
62 1 Johanneksen	749
63 2 Johanneksen	753
64 3 Johanneksen	755
65 Juudaksen	757
66 Ilmestys	759

Osa I

Vanha testamentti

1 Mooseksen

¹Alussa loi Jumala taivaan ja maan. ²Ja maa oli autio ja tyhjä, ja pimeys oli syvyyden päällä, ja Jumalan Henki liikkui vetten päällä. ³Ja Jumala sanoi: ”Tulkoon valkeus”. Ja valkeus tuli. ⁴Ja Jumala näki, että valkeus oli hyvä; ja Jumala erotti valkeuden pimeydestä. ⁵Ja Jumala kutsui valkeuden päiväksi, ja pimeyden hän kutsui yöksi. Ja tuli ehtoo, ja tuli aamu, ensimmäinen päivä. ⁶Ja Jumala sanoi: ”Tulkoon taivaanvahuuden vetten välille erottamaan vedet vesistä”. ⁷Ja Jumala teki taivaanvahuuden ja erotti vedet, jotka olivat taivaanvahuuden alla, vesistä, jotka olivat taivaanvahuuden päällä; ja tapahtui niin. ⁸Ja Jumala kutsui vahuuden taivaaksi. Ja tuli ehtoo, ja tuli aamu, toinen päivä. ⁹Ja Jumala sanoi: ”Kokoontukoot vedet, jotka ovat taivaan alla, yhteen paikkaan, niin että kuiva tulee näkyviin”. Ja tapahtui niin. ¹⁰Ja Jumala kutsui kuivan maaksi, ja paikan, mihin vedet olivat kokoontuneet, hän kutsui mereksi. Ja Jumala näki, että se oli hyvä. ¹¹Ja Jumala sanoi: ”Kasvakoon maa vihantaa, ruohoja, jotka tekevät siementä, ja hedelmäpuita, jotka lajiensa mukaan kantavat maan päällä hedelmää, jossa niiden siemen on”. Ja tapahtui niin: ¹²maa tuotti vihantaa, ruohoja, jotka tekevät siementä lajiensa mukaan, ja puuta, jotka lajiensa mukaan kantoivat hedelmää, jossa niiden siemen oli. Ja Jumala näki, että se oli hyvä. ¹³Ja tuli ehtoo, ja tuli aamu, kolmas päivä. ¹⁴Ja Jumala sanoi: ”Tulkoot valot taivaanvahuuteen erottamaan päivää yöstä, ja olkoot ne merkkeinä osoittamassa aikoja, päiviä ja vuosia, ¹⁵ja olkoot valoina taivaanvahuudella paistamassa maan päälle”. Ja tapahtui niin: ¹⁶Jumala teki kaksi suurta valoa, suuremman valon hallitsemaan päivää ja pienemmän valon hallitsemaan yötä, sekä tähdet. ¹⁷Ja Jumala pani ne taivaanvahuuteen, paistamaan maan päälle ¹⁸ja hallitsemaan päivää ja yötä ja erottamaan valon pimeästä. Ja Jumala näki, että se oli hyvä. ¹⁹Ja tuli ehtoo, ja tuli aamu, neljäs päivä. ²⁰Ja Jumala sanoi: ”Viliskööt vedet eläviä olentoja, ja lentäkööt linnut maan päällä, taivaanvahuuden alla”. ²¹Ja Jumala loi suuret merieläimet ja kaikkinaiset liikkuvat, vesissä vilisivät elävät olennot, kunkin lajinsa mukaan, ja kaikkinaiset siivekkäät linnut, kunkin lajinsa mukaan. Ja Jumala näki, että se oli hyvä. ²²Ja Jumala siunasi ne sanoen: ”Olkaa hedelmälliset ja lisääntykää ja täyttäkää meren vedet, ja linnut lisääntykööt maan päällä”. ²³Ja tuli ehtoo,

ja tuli aamu, viides päivä. ²⁴Ja Jumala sanoi: ”Tuottakoon maa elävät olennot, kunkin lajinsa mukaan, karjaeläimet ja matelijat ja metsäeläimet, kunkin lajinsa mukaan”. Ja tapahtui niin: ²⁵Jumala teki metsäeläimet, kunkin lajinsa mukaan, ja karjaeläimet, kunkin lajinsa mukaan, ja kaikki maan matelijat, kunkin lajinsa mukaan. Ja Jumala näki, että se oli hyvä. ²⁶Ja Jumala sanoi: ”Tehkäämme ihminen kuvaksemme, kaltaiseksemme; ja vallitkoot he meren kalat ja taivaan linnut ja karjaeläimet ja koko maan ja kaikki matelijat, jotka maassa matelevat”. ²⁷Ja Jumala loi ihmisen omaksi kuvaksensa, Jumalan kuvaksi hän hänet loi; mieheksi ja naiseksi hän loi heidät. ²⁸Ja Jumala siunasi heidät, ja Jumala sanoi heille: ”Olkaa hedelmälliset ja lisääntykää ja täyttäkää maa ja tehkää se itsellenne alamaiseksi; ja vallitkaa meren kalat ja taivaan linnut ja kaikki maan päällä liikkuvat eläimet”. ²⁹Ja Jumala sanoi: ”Katso, minä annan teille kaikkinaiset siementä tekevät ruohot, joita kasvaa kaikkialla maan päällä, ja kaikki puut, joissa on siementä tekevä hedelmä; olkoot ne teille ravinnoksi. ³⁰Ja kaikille metsäeläimille ja kaikille taivaan linnuille ja kaikille, jotka maassa matelevat ja joissa on elävä henki, minä annan kaikkinaiset viheriät ruohot ravinnoksi”. Ja tapahtui niin. ³¹Ja Jumala katsoi kaikkea, mitä hän tehnyt oli, ja katso, se oli sangen hyvää. Ja tuli ehtoo, ja tuli aamu, kuudes päivä.

²Niin tulivat valmiiksi taivas ja maa kaikkine joukkoinensa. ²Ja Jumala päätti seitsemäntenä päivänä työnsä, jonka hän oli tehnyt, ja lepäsi seitsemäntenä päivänä kaikesta työstänsä, jonka hän oli tehnyt. ³Ja Jumala siunasi seitsemännen päivän ja pyhitti sen, koska hän sinä päivänä lepäsi kaikesta luomistyöstänsä, jonka hän oli tehnyt. ⁴Tämä on kertomus taivaan ja maan synnystä, kun ne luotiin. Siihen aikaan kun Herra Jumala teki maan ja taivaan, ⁵ei ollut vielä yhtään kedon pensasta maan päällä, eikä vielä kasvanut mitään ruohoa kedolla, koska Herra Jumala ei vielä ollut antanut sataa maan päälle eikä ollut ihmistä maata viljelemässä, ⁶vaan sumu nousi maasta ja kasteli koko maan pinnan. ⁷Silloin Herra Jumala teki maan tomusta ihmisen ja puhalsi hänen sieramiinsa elämän hengen, ja niin ihmisestä tuli elävä sielu. ⁸Ja Herra Jumala istutti paratiisin Eedeniin, itään, ja asetti sinne ihmisen, jonka hän oli tehnyt. ⁹Ja Herra Jumala kasvatti maasta

kaikkinaisia puita, ihania nähdä ja hyviä syödä, ja elämän puun keskelle paratiisia, niin myös hyvän- ja pahantiedon puun. ¹⁰Ja Eedenistä lähti joki, joka kasteli paratiisia, ja se jakaantui sieltä neljään haaraan. ¹¹Ensimmäisen nimi on Piison; se kiertää koko Havilan maan, jossa on kultaa; ¹²ja sen maan kulta on hyvää. Siellä on myös bedellionpihkaa ja onyks-kiveä. ¹³Toisen virran nimi on Gihton; se kiertää koko Kuusin maan. ¹⁴Kolmannen virran nimi on Hiddekel; se juoksee Assurin editse. Ja neljäs virta on Eufraat. ¹⁵Ja Herra Jumala otti ihmisen ja pani hänet Eedenin paratiisiin viljelemään ja varjelemaan sitä. ¹⁶Ja Herra Jumala käski ihmistä sanoen: ”Syö vapaasti kaikista muista paratiisin puista, ¹⁷mutta hyvän- ja pahantiedon puusta älä syö, sillä sinä päivänä, jona sinä siitä syöt, pitää sinun kuolemalla kuoleman”. ¹⁸Ja Herra Jumala sanoi: ”Ei ole ihmisen hyvä olla yksinänsä, minä teen hänelle avun, joka on hänelle sopiva”. ¹⁹Ja Herra Jumala teki maasta kaikki metsän eläimet ja kaikki taivaan linnut ja toi ne ihmisen eteen nähdäkseen, kuinka hän ne nimittäisi; ja niinkuin ihminen nimitti kunkin elävän olennon, niin oli sen nimi oleva. ²⁰Ja ihminen antoi nimet kaikille karjaeläimille ja taivaan linnuille ja kaikille metsän eläimille. Mutta Aadammille ei löytynyt apua, joka olisi hänelle sopinut. ²¹Niin Herra Jumala vaivutti ihmisen raskaaseen uneen, ja kun hän nukkui, otti hän yhden hänen kylkiluustaan ja täytti sen paikan lihalla. ²²Ja Herra Jumala rakensi vaimon siitä kylkiluusta, jonka hän oli ottanut miehestä, ja toi hänet miehen luo. ²³Ja mies sanoi: ”Tämä on nyt luo minun luistani ja liha minun lihastani; hän kutsuttakoon miehet-täreksi, sillä hän on miehestä otettu”. ²⁴Sentähden mies luopukoon isästänsä ja äidistänsä ja liittyköön vaimoonsa, ja he tulevat yhdeksi lihaksi. ²⁵Ja he olivat molemmat, mies ja hänen vaimonsa, alasti eivätkä hävenneet toisiansa.

3 Mutta käärme oli kavalin kaikista kedon eläimistä, jotka Herra Jumala oli tehnyt; ja se sanoi vaimolle: ”Onko Jumala todellakin sanonut: ’Älkää syökö kaikista paratiisin puista?’” ²Niin vaimo vastasi käärmeelle: ”Me saamme syödä muiden puiden hedelmiä paratiisissa, ³mutta sen puun hedelmästä, joka on keskellä paratiisia, on Jumala sanonut: ’Älkää syökö siitä älkääkö koskeko siihen, ettette kuolisi!” ⁴Niin käärme sanoi vaimolle: ”Ette suinkaan kuole; ⁵vaan Jumala tietää, että sinä päivänä, jona te siitä syötte, aukevat teidän silmänne, ja te tulette niinkuin Jumala tietämään hyvän ja pahan”. ⁶Ja vaimo näki, että siitä puusta oli hyvä syödä ja että se oli ihana katsella ja suloinen puu antamaan ymmärrystä; ja hän otti sen hedelmästä ja söi ja antoi myös miehellensä, joka oli hänen kanssansa, ja hänkin söi. ⁷Silloin aukenivat heidän molempain silmät, ja he huomasivat olevansa alasti; ja he sitoivat yhteen viikunapuun lehtiä ja tekivät itselleen vyöverhot. ⁸Ja he kuulivat, kuinka Herra Jumala käyskenteli paratiisissa illan viileydessä. Ja mies vaimoineen lymysi Herran Jumalan kasvosten edestä paratiisin puiden sekaan. ⁹Mutta Herra Jumala

huusi miestä ja sanoi hänelle: ”Missä olet?” ¹⁰Hän vastasi: ”Minä kuulin sinun askeleesi paratiisissa ja pelkäsin, sillä minä olen alasti, ja sentähden minä lymysin”. ¹¹Ja hän sanoi: ”Kuka sinulle ilmoitti, että olet alasti? Etkö syönyt siitä puusta, josta minä kielsin sinua syömästä?” ¹²Mies vastasi: ”Vaimo, jonka annoit olemaan minun kanssani, antoi minulle siitä puusta, ja minä söin”. ¹³Niin Herra Jumala sanoi vaimolle: ”Mitäs olet tehnyt?” Vaimo vastasi: ”Käärme petti minut, ja minä söin”. ¹⁴Ja Herra Jumala sanoi käärmeelle: ”Koska tämän teit, kirottu ole sinä kaikkien karjaeläinten ja kaikkien metsän eläinten joukossa. Vatsalasi sinun pitää käymän ja tomua syömän koko elinaikasi. ¹⁵Ja minä panen vainon sinun ja vaimon välille ja sinun siemenesi ja hänen siemensensä välille; se on polkeva rikki sinun pääsi, ja sinä olet pistävä sitä kantapäähän.” ¹⁶Ja vaimolle hän sanoi: ”Minä teen suuriksi sinun raskautesi vaivat, kivulla sinun pitää synnyttämän lapsia; mutta miehessä on sinun halusi oleva, ja hän on sinua vallitseva”. ¹⁷Ja Aadammille hän sanoi: ”Koska kuulit vaimoasi ja söit puusta, josta minä kielsin sinua sanoen: ’Älä syö siitä’, niin kirottu olkoon maa sinun tähtesi. Vaivaa nähden sinun pitää elättämän itseäsi siitä koko elinaikasi; ¹⁸orjantappuroita ja ohdakkeita se on kasvava sinulle, ja kedon ruohoja sinun on syötävä. ¹⁹Otsasi hiessä sinun pitää syömän leipäsi, kunnes tulet maaksi jälleen, sillä siitä sinä olet otettu. Sillä maasta sinä olet, ja maaksi pitää sinun jälleen tuleman.” ²⁰Ja mies antoi vaimolleen nimen Eeva, sillä hänestä tuli kaisen elävän äiti. ²¹Ja Herra Jumala teki Aadammille ja hänen vaimollensa puvut nahasta ja puki ne heidän yllensä. ²²Ja Herra Jumala sanoi: ”Katso, ihminen on tullut sellaiseksi kuin joku meistä, niin että hän tietää hyvän ja pahan. Kun ei hän nyt vain ojentaisi kättänsä ja ottaisi myös elämän puusta ja söisi ja eläisi iankaikkisesti!” ²³Niin Herra Jumala ajoi hänet pois Eedenin paratiisista viljelemään maata, josta hän oli otettu. ²⁴Ja hän karkoitti ihmisen ja asetti Eedenin paratiisin itäpuolelle kerubit ynnä välkkyvän, leimuavan miekan vartioitsemaan elämän puun tietä.

4 Ja mies yhtyi vaimoonsa Eevaan; ja tämä tuli raskaaksi ja synnytti Kainin ja sanoi: ”Minä olen saanut pojan Herran avulla”. ²Ja taas hän synnytti pojan, veljen Kainille, Aabelin. Ja Aabelista tuli lampuri, mutta Kainista peltomies. ³Ja jonkun ajan kuluttua tapahtui, että Kain toi maan hedelmistä uhrilahjan Herralle; ⁴ja myöskin Aabel toi uhrilahjan laumansa esikoisista, niiden rasvoista. Ja Herra katsoi Aabelin ja hänen uhrilahjansa puoleen; ⁵mutta Kainin ja hänen uhrilahjansa puoleen hän ei katsonut. Silloin Kain vihastui kovin, ja hänen hahmonsä synkistyi. ⁶Ja Herra sanoi Kainille: ”Miksi olet vihastunut, ja miksi hahmosi synkistyy? ⁷Eikö niin: jos teet hyvin, voit kohottaa katseesi; mutta jos et hyvin tee, niin väijyy synti ovella, ja sen halu on sinuun, mutta hallitse sinä sitä!” ⁸Ja Kain sanoi veljellensä Aabelille: ”Menkäämme kedolle”. Ja heidän kedolla ollessansa Kain karkasi veljensä Aabe-

lin kimppuun ja tappoi hänet. ⁹Niin Herra sanoi Kainille: ”Missä on veljesi Aabel?” Hän vastasi: ”En tiedä; olenko minä veljeni vartija?” ¹⁰Ja hän sanoi: ”Mitä olet tehnyt? Kuule, veljesi veri huutaa minulle maasta. ¹¹Ja nyt ole kirottu ja karkoitettu pois tältä vainiolta, joka avasi suunsa ottamaan veljesi veren sinun kädestäsi. ¹²Kun maata viljellet, ei se ole enää sinulle satoansa antava; kulkija ja pakolainen pitää sinun oleman maan päällä.” ¹³Ja Kain sanoi Herralle: ”Syyllisyyteni on suurempi, kuin että sen kantaa voisin. ¹⁴Katso, sinä karkoitat minut nyt pois vainiolta, ja minun täytyy lymytä sinun kasvojesi edestä ja olla kulkija ja pakolainen maan päällä; ja kuka ikinä minut kohtaa, se tappaa minut.” ¹⁵Mutta Herra sanoi hänelle: ”Sentähden, kuka ikinä tappaa Kainin, hänelle se pitää seitsenkertaisesti kostettaman”. Ja Herra pani Kainiin merkin, ettei kukaan, joka hänet kohtaisi, tappaisi häntä. ¹⁶Niin Kain poistui Herran kasvojen edestä ja asettui asumaan Noodin maahan, itään päin Eedenistä. ¹⁷Ja Kain yhtyi vaimoonsa, ja tämä tuli raskaaksi ja synnytti Hanokin. Ja hän rakensi kaupungin ja antoi sille kaupungille poikansa nimen Hanok. ¹⁸Ja Hanokille syntyi Iirad, Iiradille syntyi Mehujael, Mehujaelille syntyi Metusael, Metusaelille syntyi Lemek. ¹⁹Lemek otti itselleen kaksi vaimoa, toisen nimi oli Aada ja toisen nimi Silla. ²⁰Ja Aada synnytti Jaabalin; hänestä tuli niiden kantaisä, jotka teltoissa asuvat ja karjanhoitoa harjoittavat. ²¹Ja hänen veljensä nimi oli Juubal; hänestä tuli kaikkien niiden kantaisä, jotka kannelta ja huilua soittavat. ²²Myöskin Silla synnytti pojan, Tuubal-Kainin; hänestä tuli kaikkinaisten vaski- ja rauta-aseiden takoja. Ja Tuubal-Kainin sisar oli Naema. ²³Ja Lemek lausui vaimoillensa: ”Aada ja Silla, kuulkaa puhettani, te Lemekin emännät, ottakaa sanani korviinne: minä surmaan miehen haavastani ja nuorukaisen mustelmastani. ²⁴Niin, Kain kostetaan seitsenkertaisesti, mutta Lemek seitsemänkymmentä seitsemän kertaa.” ²⁵Ja Aadam yhtyi taas vaimoonsa, ja tämä synnytti pojan ja antoi hänelle nimen Seet, sanoen: ”Jumala on suonut minulle toisen pojan Aabelin sijaan, koska Kain hänet surmasi”. ²⁶Ja myöskin Seetille syntyi poika, ja hän antoi hänelle nimen Enos. Siihen aikaan ruvettiin avuksi huutamaan Herran nimeä.

5Tämä on Aadamin sukuluettelo. Kun Jumala loi ihmisen, teki hän hänet Jumalan kaltaiseksi. ²Mieheksi ja naiseksi hän heidät loi ja siunasi heidät ja antoi heille nimen ihminen, silloin kun heidät luotiin. ³Kun Aadam oli sadan kolmenkymmenen vuoden vanha, syntyi hänelle poika, joka oli hänen kaltaisensa, hänen kuvansa, ja hän antoi hänelle nimen Seet. ⁴Ja Aadam eli Seetin syntymän jälkeen kahdeksansataa vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ⁵Niin oli Aadamin koko elinaika yhdeksänsataa kolmekymmentä vuotta; sitten hän kuoli. ⁶Kun Seet oli sadan viiden vuoden vanha, syntyi hänelle Enos. ⁷Ja Seet eli Enoksen syntymän jälkeen kahdeksansataa seitsemän vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ⁸Niin oli Seetin koko elinaika

yhdeksänsataa kaksitoista vuotta; sitten hän kuoli. ⁹Kun Enos oli yhdeksänkymmenen vuoden vanha, syntyi hänelle Keenan. ¹⁰Ja Enos eli Keenanin syntymän jälkeen kahdeksansataa viisitoista vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ¹¹Niin oli Enoksen koko elinaika yhdeksänsataa viisi vuotta; sitten hän kuoli. ¹²Kun Keenan oli seitsemänkymmenen vuoden vanha, syntyi hänelle Mahalalel. ¹³Ja Keenan eli Mahalalelin syntymän jälkeen kahdeksansataa neljäkymmentä vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ¹⁴Niin oli Keenanin koko elinaika yhdeksänsataa kymmenen vuotta; sitten hän kuoli. ¹⁵Kun Mahalalel oli kuudenkymmenen viiden vuoden vanha, syntyi hänelle Jered. ¹⁶Ja Mahalalel eli Jeredin syntymän jälkeen kahdeksansataa kolmekymmentä vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ¹⁷Niin oli Mahalalelin koko elinaika kahdeksansataa yhdeksänkymmentä viisi vuotta; sitten hän kuoli. ¹⁸Kun Jered oli sadan kuudenkymmenen kahden vuoden vanha, syntyi hänelle Hanok. ¹⁹Ja Jered eli Hanokin syntymän jälkeen kahdeksansataa vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ²⁰Niin oli Jeredin koko elinaika yhdeksänsataa kuusikymmentä kaksi vuotta; sitten hän kuoli. ²¹Kun Hanok oli kuudenkymmenen viiden vuoden vanha, syntyi hänelle Metusalah. ²²Ja Hanok vaelsi Metusalahin syntymän jälkeen Jumalan yhteydessä kolmesataa vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ²³Niin oli Hanokin koko elinaika kolmesataa kuusikymmentä viisi vuotta. ²⁴Ja kun Hanok oli vaeltanut Jumalan yhteydessä, ei häntä enää ollut, sillä Jumala oli ottanut hänet pois. ²⁵Kun Metusalah oli sadan kahdeksänkymmenen seitsemän vuoden vanha, syntyi hänelle Lemek. ²⁶Ja Metusalah eli Lemekin syntymän jälkeen seitsemänsataa kahdeksänkymmentä kaksi vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ²⁷Niin oli Metusalahin koko elinaika yhdeksänsataa kuusikymmentä yhdeksän vuotta; sitten hän kuoli. ²⁸Kun Lemek oli sadan kahdeksänkymmenen kahden vuoden vanha, syntyi hänelle poika. ²⁹Ja hän antoi hänelle nimen Nooa, sanoen: ”Tämä lohduttaa meitä työssämme ja kättemme vaivoissa viljellessämme maata, jonka Herra on kironnut”. ³⁰Ja Lemek eli Nooan syntymän jälkeen viisisataa yhdeksänkymmentä viisi vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ³¹Niin oli Lemekin koko elinaika seitsemänsataa seitsemänkymmentä seitsemän vuotta; sitten hän kuoli. ³²Kun Nooa oli viidensadan vuoden vanha, syntyivät hänelle Seem, Haam ja Jaafet.

6Kun ihmiset alkoivat lisääntyä maan päällä ja heille syntyi tyttäriä, ²huomasivat Jumalan pojat ihmisten tyttäret ihaniksi ja ottivat vaimoikseen kaikki, jotka he parhaiksi katsoivat. ³Silloin Herra sanoi: ”Minun Henkeni ei ole vallitseva ihmisessä iankaikkisesti, koska hän on liha. Niin olkoon hänen aikansa sata kaksikymmentä vuotta.” ⁴Siihen aikaan eli maan päällä jättiläisiä, ja myöhemminkin, kun Jumalan pojat yhtyivät ihmisten tyttäriin ja nämä synnyttivät heille lapsia; nämä olivat noita muinaisajan kuuluisia sankareita. ⁵Mutta kun Herra näki, että ihmis-

ten pahuus oli suuri maan päällä ja että kaikki heidän sydämensä aivoitukset ja ajatukset olivat kaiken aikaa ainoastaan pahat, ⁶niin Herra katui tehneensä ihmiset maan päälle, ja hän tuli murheelliseksi sydämessänsä. ⁷Ja Herra sanoi: ”Minä hävitän maan päältä ihmiset, jotka minä loin, sekä ihmiset että karjan, matelijat ja taivaan linnut; sillä minä kadun ne tehneeni”. ⁸Mutta Nooa sai armon Herran silmien edessä. ⁹Tämä on kertomus Nooan suvusta. Nooa oli aikalaistensa keskuudessa hurskas ja nuhteeton mies ja vaelsi Jumalan yhteydessä. ¹⁰Ja Nooalle syntyi kolme poikaa, Seem, Haam ja Jaafet. ¹¹Mutta maa turmeltui Jumalan edessä, ja maa tuli täyteen väkivaltaa. ¹²Niin Jumala näki, että maa oli turmeltunut; sillä kaikki liha oli turmelut vaelluksensa maan päällä. ¹³Silloin Jumala sanoi Nooalle: ”Minä olen päättänyt tehdä lopun kaikesta lihasta, sillä maa on heidän tähtensä täynnä väkivaltaa; katso, minä hävitän heidät ynnä maan. ¹⁴Tee itsellesi arkki honkapuisista, rakenna arkki täyteen kammioita, ja tervaa se sisältä ja ulkoa. ¹⁵Ja näin on sinun se rakennettava: kolmesataa kyynärää olkoon arkin pituus, viisikymmentä kyynärää sen leveys ja kolmekymmentä kyynärää sen korkeus. ¹⁶Tee arkiin valoaukko, ja tee se kyynärän korkuiseksi, ja sijoita arkin ovi sen kylkeen; rakenna siihen kolme kerrosta, alimmainen, keskimmäinen ja ylimmäinen. ¹⁷Sillä katso, minä annan vedenpaisumuksen tulla yli maan hävittämään taivaan alta kaiken lihan, kaiken, jossa on elämän henki; kaikki, mikä on maan päällä, on hukkuva. ¹⁸Mutta sinun kanssasi minä teen liiton, ja sinun on mentävä arkiin, sinun ja sinun poikiesi, vaimosi ja miniäisi sinun kanssasi. ¹⁹Ja kaikista eläimistä, kaikesta lihasta, sinun on vietävä arkiin kaksi kutakin lajia säilyttääksesi ne hengissä kanssasi; niitä olkoon koiras ja naaras. ²⁰Lintuja lajiensa mukaan, karjaeläimiä lajiensa mukaan ja kaikkia maan matelijoita lajiensa mukaan tulkoon kaksi kutakin lajia sinun luoksesi, säilyttääksesi ne hengissä. ²¹Ja hanki itsellesi kaikkinaista ravintoa, syötäväksi kelpavaa, ja kokoa sitä talteesi, että se olisi ruuaksi sinulle ja heille.” ²²Ja Nooa teki näin; aivan niin kuin Jumala hänen käski tehdä, niin hän teki.

⁷Ja Herra sanoi Nooalle: ”Mene sinä ja koko perheesi arkiin, sillä sinut minä olen tässä sukukunnassa havainnut hurskaaksi edessäni. ²Kaikkia puhtaita eläimiä ota luoksesi seitsemän paria, koiraita ja naaraita, mutta epäpuhtaita eläimiä kutakin yksi pari, koiras ja naaras. ³Niin myös taivaan lintuja seitsemän paria, koiraita ja naaraita, että siemen säilyisi elossa koko maan päällä. ⁴Sillä seitsemän päivän kuluttua minä annan sataa maan päälle neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä ja hävitän maan päältä kaikki olennot, jotka olen tehnyt.” ⁵Ja Nooa teki näin, aivan niin kuin Herra oli hänen käskenyntä tehdä. ⁶Nooa oli kuudensadan vuoden vanha, kun vedenpaisumus tuli maan päälle. ⁷Ja Nooa ja hänen poikansa, vaimonsa ja miniänsä hänen kanssaan menivät arkiin vedenpaisumusta pakoon. ⁸Puhtaita eläimiä ja epäpuhtaita eläimiä, lintuja ja kaik-

kia, joita maassa matelee, ⁹meni Nooan luo arkiin kaksittain, koiras ja naaras, niinkuin Jumala oli Nooalle käskyn antanut. ¹⁰Ja niiden seitsemän päivän kuluttua tuli vedenpaisumus maan päälle. ¹¹Ja sinä vuonna, jona Nooa oli kuudensadan vuoden vanha, sen toisena kuukautena, kuukauden seitsemäntenätoista päivänä, sinä päivänä puhkesivat kaikki suuren syvyyden lähteet, ja taivaan akkunat aukenivat. ¹²Ja satoi rankasti maan päälle neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä. ¹³Juuri sinä päivänä menivät Nooa sekä Seem, Haam ja Jaafet, Nooan pojat, ja Nooan vaimo ja hänen kolme miniäänsä heidän kanssaan arkiin; ¹⁴he ja kaikki metsäeläimet lajiensa mukaan ja kaikki karjaeläimet lajiensa mukaan ja kaikki matelijat, jotka maan päällä matelevat, lajiensa mukaan ja kaikki linnut lajiensa mukaan, kaikki lintuset, kaikki, mikä siivekstä on. ¹⁵Ja ne menivät Nooan luo arkiin kaksittain, kaikki liha, kaikki, jossa oli elämän henki. ¹⁶Ja ne, jotka menivät sisälle, olivat koiras ja naaras kaikesta lihasta, niinkuin Jumala oli hänelle käskyn antanut. Ja Herra sulki oven hänen jälkeensä. ¹⁷Silloin tuli vedenpaisumus maan päälle, tuli neljänäkymmenenä päivänä; ja vedet paisuivat ja nostivat arkin, niin että se kohosi korkealle maasta. ¹⁸Ja vedet saivat vallan ja paisuivat suuresti maan päällä, ja arkki ajelehti veden pinnalla. ¹⁹Ja vedet nousivat nousemistaan maan päällä, niin että kaikki korkeat vuoret kaiken taivaan alla peittyivät. ²⁰Viisitoista kyynärää vesi nousi vuorten yli, niin että ne peittyivät. ²¹Silloin hukkuivat kaikki liha, joka maan päällä liikkui: linnut, karjaeläimet, metsäeläimet ja kaikki pikkueläimet, joita maassa vilisi, sekä kaikki ihmiset. ²²Kaikki, joiden sieramissa oli elämän hengen henkäys, kaikki, jotka elivät kuivalla maalla, kuolivat. ²³Niin Herra hävitti kaikki olennot, jotka maan päällä olivat, niin hyvin ihmiset kuin myös karjaeläimet, matelijat ja taivaan linnut; ne hävisivät maan päältä. Ainoastaan Nooa sekä ne, jotka olivat hänen kanssansa arkissa, jäivät henkiin. ²⁴Ja vedet vallitsivat maan päällä sata viisikymmentä päivää.

⁸Silloin Jumala muisti Nooaa ja kaikkia metsäeläimiä ja kaikkia karjaeläimiä, jotka olivat hänen kanssansa arkissa. Ja Jumala nosti tuulen puhaltamaan yli maan, niin että vesi lasketui. ²Ja syvyyden lähteet ja taivaan akkunat sulketuivat, ja sade taivaasta taukosi. ³Ja vesi väistyi väistymistään maan päältä; sadan viidenkymmenen päivän kuluttua alkoi vesi vähentyä. ⁴Niin arkki pysähtyi seitsemäntenä kuukautena, kuukauden seitsemäntenätoista päivänä, Araratin vuorille. ⁵Ja vesi väheni vähenemistään aina kymmenenteen kuukauteen asti. Kymmenentenä kuukautena, kuukauden ensimmäisenä päivänä, tulivat vuorten huiput näkyviin. ⁶Neljänkymmenen päivän kuluttua Nooa avasi arkin ikkunan, jonka hän oli tehnyt, ⁷ja laski kaarneen lentoon, ja se lenteli edestakaisin, kunnes vesi maan päältä kuivui. ⁸Sitten hän laski luotansa kyyhkynen nähdäksensä, oliko vesi vähentynyt maan pinnalta. ⁹Mutta kyyhkynen

ei löytänyt paikkaa, missä lepuuttaa jalkaansa, vaan palasi hänen luoksensa arkkiin, sillä koko maa oli vielä veden peitossa; niin hän ojensi kätensä ja otti sen luoksensa arkkiin.¹⁰ Ja hän odotti vielä toiset seitsemän päivää ja laski taas kyyhkynsen arkista.¹¹ Ja kyyhkynen tuli hänen luoksensa ehtoopuolella, ja katso, sen suussa oli tuore öljypuun lehti. Niin Nooa ymmärsi, että vesi oli vähentynyt maan päältä.¹² Mutta hän odotti vielä toiset seitsemän päivää ja laski kyyhkynsen lentoon, eikä se enää palannut hänen luoksensa.¹³ Ja Nooan kuudentenasadantena yhdentenä ikävuotena, vuoden ensimmäisenä kuukautena, kuukauden ensimmäisenä päivänä, oli vesi kuivunut maan päältä. Niin Nooa poisti katon arkista ja katseli; ja katso, maan pinta oli kuivunut.¹⁴ Ja toisena kuukautena, kuukauden kahdentenkymmenentenä seitsemäntenä päivänä, oli maa aivan kuiva.¹⁵ Ja Jumala puhui Nooalle sanoen: ¹⁶”Lähde arkista, sinä ja vaimosi, poikasi ja miniäsi sinun kanssasi.¹⁷ Ja kaikki eläimet, jotka ovat luonasi, kaikki liha, linnut ja karjaeläimet ja kaikki matelijat, jotka maan päällä matelevat, vie ne ulos kanssasi. Niitä vilisköön maassa, ja ne olkoot hedelmälliset ja lisääntykööt maan päällä.”¹⁸ Ja Nooa ja hänen poikansa, vaimonsa ja miniänsä hänen kanssaan lähtivät ulos,¹⁹ niin myös kaikki metsäeläimet, kaikki matelijat ja kaikki linnut, kaikki, mikä liikkuu maan päällä, lähtivät arkista suvuittain.²⁰ Ja Nooa rakensi alttarin Herralle ja otti kaikkia puhtaita karjaeläimiä ja kaikkia puhtaita lintuja ja uhrasi polttouhreja alttarilla.²¹ Ja Herra tunsu suloisen tuoksun ja sanoi sydämessänsä: ”En minä koskaan enää kiroa maata ihmisen tähden; sillä ihmisen sydämen aivoitukset ovat pahat nuoruudesta saakka. Enkä minä koskaan enää tuhoa kaikkea, mikä elää, niinkuin nyt olen tehnyt.²² Niin kauan kuin maa pysyy, ei lakkaa kylväminen eikä leikkaaminen, ei vilu eikä helle, ei kesä eikä talvi, ei päivä eikä yö.”

9 Ja Jumala siunasi Nooan ja hänen poikansa ja sanoi heille: ”Olkaa hedelmälliset ja lisääntykää ja täyttäkää maa.² Ja peljätkööt ja vaviskoot teitä kaikki eläimet maan päällä ja kaikki taivaan linnut ja kaikki, jotka maassa matelevat, ja kaikki meren kalat; ne olkoot teidän valtaanne annetut.³ Kaikki, mikä liikkuu ja elää, olkoon teille ravinnoksi; niinkuin minä olen antanut teille viheriäiset kasvit, niin minä annan teille myös tämän kaiken.⁴ Älkää vain syökö lihaa, jossa sen sielu, sen veri, vielä on.⁵ Mutta teidän oman verenne minä kostan; jokaiselle eläimelle minä sen kostan, ja myöskin ihmisille minä kostan ihmisen sielun, toiselle toisen sielun.⁶ Joka ihmisen veren vuodattaa, hänen verensä on ihminen vuodattava, sillä Jumala on tehnyt ihmisen kuvaksensa.⁷ Ja te olkaa hedelmälliset ja lisääntykää, enentykää maassa ja lisääntykää siinä.”⁸ Ja Jumala puhui Nooalle ja hänen pojillensa, jotka olivat hänen kanssansa, sanoen: ⁹”Katso, minä teen liiton teidän ja teidän jälkeläistenne kanssa¹⁰ ja kaikkien elävien olentojen kanssa, jotka luonanne ovat, lintujen, karjaeläinten ja kaikkien

metsäeläinten kanssa, jotka luonanne ovat, kaikkien kanssa, jotka arkista lähtivät, kaikkien maan eläinten kanssa.¹¹ Minä teen liiton teidän kanssanne: ei koskaan enää pidä kaikkea lihaa hukutettaman vedenpaisumuksella, eikä vedenpaisumus koskaan enää maata turmele.”¹² Ja Jumala sanoi: ”Tämä on sen liiton merkki, jonka minä ikuisiksi ajoiksi teen itseni ja teidän ja kaikkien elävien olentojen välillä, jotka teidän luonanne ovat:¹³ minä panen kaareni pilviin, ja se on oleva liiton merkinä minun ja maan välillä.¹⁴ Ja kun minä kokoan pilviä maan päälle ja kaari näkyy pilvissä,¹⁵ muistan minä liittoni, joka on minun ja teidän ja kaikkien elävien olentojen, kaiken lihan välillä, eikä vesi enää paisu tulvaksi hävittämään kaikkea lihaa.¹⁶ Niin kaari on oleva pilvissä, ja minä katselen sitä muistaakseni iankaikkista liittoja Jumalan ja kaikkien elävien olentojen, kaiken lihan välillä, joka maan päällä on.”¹⁷ Ja Jumala sanoi Nooalle: ”Tämä on sen liiton merkki, jonka minä olen tehnyt itseni ja kaiken lihan välillä, joka maan päällä on”.¹⁸ Ja Nooan pojat, jotka lähtivät arkista, olivat Seem, Haam ja Jaafet. Ja Haam oli Kanaanin isä.¹⁹ Nämä kolme ovat Nooan pojat, ja heistä kaikki maan asukkaat polveutuvat.²⁰ Ja Nooa oli peltomies ja ensimmäinen, joka istutti viinitarhan.²¹ Mutta kun hän joi viiniä, niin hän juopui ja makasi alasti majassansa.²² Ja Haam, Kanaanin isä, näki isänsä hävyn ja kertoi siitä molemmille veljillensä ulkona.²³ Niin Seem ja Jaafet ottivat vaipan ja panivat molemmat sen hartioilleen ja menivät selin sisään ja peittivät isänsä hävyn; ja heidän kasvonsa olivat käännetty toisaalle, niin etteivät he nähneet isänsä häpyä.²⁴ Kun Nooa heräsi päihtymyksestensä ja sai tietää, mitä hänen nuorin poikansa oli hänelle tehnyt,²⁵ niin hän sanoi: ”Kirottu olkoon Kanaan, olkoon hän veljiensä orjain orja”.²⁶ Vielä hän sanoi: ”Kiitetty olkoon Herra, Seemin Jumala, ja olkoon Kanaan heidän orjansa.²⁷ Jumala laajentakoon Jaafetin, ja asukoon hän Seemin majoissa, ja Kanaan olkoon heidän orjansa.”²⁸ Ja Nooa eli vedenpaisumuksen jälkeen kolmesataa viisikymmentä vuotta.²⁹ Niin Nooan koko ikä oli yhdeksänsataa viisikymmentä vuotta; sitten hän kuoli.

10 Tämä on kertomus Nooan poikien, Seemin, Haamin ja Jaafetin, suvusta. Heille syntyi poikia vedenpaisumuksen jälkeen.² Jaafetin pojat olivat Goomer, Maagog, Maadai, Jaavan, Tuubal, Mesek ja Tiiras.³ Ja Goomerin pojat olivat Askenas, Riifat ja Toogarma.⁴ Ja Jaavanin pojat olivat Elisa, Tarsis, kittiläiset ja doodanilaiset;⁵ heistä haarautuivat pakanoiden saarten asukkaat maittensa, eri kielensä, heimojensa ja kansakuntiansa mukaan.⁶ Ja Haamin pojat olivat Kuus, Misraim, Puut ja Kanaan.⁷ Ja Kuusin pojat olivat Seba, Havila, Sabta, Raema ja Sabteka. Ja Raeman pojat olivat Saba ja Dedan.⁸ Ja Kuusille syntyi Nimrod. Hän oli ensimmäinen valtiias maan päällä.⁹ Hän oli mahtava metsämies Herran edessä. Siitä on sananparsii: ”Mahtava metsämies Herran edessä niinkuin Nimrod”.¹⁰ Ja hänen valtakuntansa alkuna olivat Baabel, Erek, Akkad ja

Kalne Sinearin maassa. ¹¹Siitä maasta hän lähti Assuriin ja rakensi Niiniven, Rehobot-Iirin ja Kelahin, ¹²sekä Resenin Niiniven ja Kelahin välille; se on tuo suuri kaupunki. ¹³Ja Misraimille syntyivät luudilaiset, anamilaiset, lehabilaiset, naftuhilaiset, ¹⁴patrokselaiset, kasluhilaiset, joista filistealaiset ovat lähteneet, sekä kaftorilaiset. ¹⁵Ja Kanaanille syntyivät Siidon, hänen esikoisensa, ja Heet, ¹⁶sekä jebusilaiset, amorilaiset, girgasilaiset, ¹⁷hivviläiset, arkilaiset, siiniläiset, ¹⁸arvadiilaiset, semarilaiset ja hamatilaiset. Sittemmin hajaantuivat kanaanilaisten heimot. ¹⁹Ja kanaanilaisten alue ulottui Siidosta Gerariin päin aina Gassaan asti sekä Sodomaan, Gomorraan, Admaan ja Seboimiin päin aina Lesaan asti. ²⁰Nämä olivat Haamin pojat heimojensa, kieltensä, maittensa ja kansakuntiansa mukaan. ²¹Myöskin Seemille, Jaafetin vanhimmalle veljelle, josta tuli kaikkien Eeberin poikien kantaisä, syntyi poikia. ²²Seemin pojat olivat Eelam, Assur, Arpaksad, Luud ja Aram. ²³Ja Aramin pojat olivat Uus, Huul, Geter ja Mas. ²⁴Arpaksadille syntyi Selah, ja Selahille syntyi Eeber. ²⁵Ja Eeberille syntyi kaksi poikaa: toisen nimi oli Peleg, sillä hänen aikansa jakaantuivat maan asukkaat, ja hänen veljensä nimi oli Joktan. ²⁶Ja Joktanille syntyi Almodad, Selef, Hasarmavet, Jerah, ²⁷Hadoram, Uusal, Dikla, ²⁸Oobal, Abimael, Saba, ²⁹Oofir, Havila ja Joobab. Kaikki nämä olivat Joktanin poikia. ³⁰Ja heidän asumasijansa ulottuivat Meesasta aina Sefariin, Itävuorelle asti. ³¹Nämä olivat Seemin pojat heimojensa, kieltensä, maittensa ja kansakuntiansa mukaan. ³²Nämä olivat Nooan poikien heimot sukukuntiansa ja kansakuntiansa mukaan; ja niistä haarautuivat kansat maan päälle vedenpaisumuksen jälkeen.

11Ja kaikessa maassa oli yksi kieli ja yksi puheenparsi. ²Kun he lähtivät liikkeelle itään päin, löysivät he lakeuden Sinearin maassa ja asettuivat sinne. ³Ja he sanoivat toisilleen: ”Tulkaa, tehkäämme tiiliä ja polttakaamme ne koviksi”. Ja tiiltä he käyttivät kivenä, ja maapihkaa he käyttivät laastina. ⁴Ja he sanoivat: ”Tulkaa, rakentaakaa itsellemme kaupunki ja torni, jonka huippu ulottuu taivaaseen, ja tehkäämme itsellemme nimi, ettemme hajaantuisi yli kaiken maan”. ⁵Niin Herra astui alas katsomaan kaupunkia ja tornia, jonka ihmislapset olivat rakentaneet. ⁶Ja Herra sanoi: ”Katso, he ovat yksi kansa, ja heillä kaikilla on yksi kieli, ja tämä on heidän ensimmäinen yrityksensä. Ja nyt ei heille ole mahdotonta mikään, mitä aikovatkin tehdä. ⁷Tulkaa, astukaamme alas ja sekoittakaamme siellä heidän kielensä, niin ettei toinen ymmärrä toisen kieltä.” ⁸Ja niin Herra hajotti heidät sieltä yli kaiken maan, niin että he lakkasivat kaupunkia rakentamasta. ⁹Siitä tuli sen nimeksi Baabel, koska Herra siellä sekoitti kaiken maan kielen; ja sieltä Herra hajotti heidät yli kaiken maan. ¹⁰Tämä on kertomus Seemin suvusta. Kun Seem oli sadan vuoden vanha, syntyi hänelle Arpaksad kaksi vuotta vedenpaisumuksen jälkeen. ¹¹Ja Seem eli Arpaksadin syntymän jälkeen viisisataa vuotta,

ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ¹²Kun Arpaksad oli kolmenkymmenen viiden vuoden vanha, syntyi hänelle Selah. ¹³Ja Arpaksad eli Selahin syntymän jälkeen neljäsataa kolme vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ¹⁴Kun Selah oli kolmenkymmenen vuoden vanha, syntyi hänelle Eeber. ¹⁵Ja Selah eli Eeberin syntymän jälkeen neljäsataa kolme vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ¹⁶Kun Eeber oli kolmenkymmenen neljän vuoden vanha, syntyi hänelle Peleg. ¹⁷Ja Eeber eli Pelegin syntymän jälkeen neljäsataa kolmekymmentä vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ¹⁸Kun Peleg oli kolmenkymmenen vuoden vanha, syntyi hänelle Regu. ¹⁹Ja Peleg eli Regun syntymän jälkeen kaksisataa yhdeksän vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ²⁰Kun Regu oli kolmenkymmenen kahden vuoden vanha, syntyi hänelle Serug. ²¹Ja Regu eli Serugin syntymän jälkeen kaksisataa seitsemän vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ²²Kun Serug oli kolmenkymmenen vuoden vanha, syntyi hänelle Naahor. ²³Ja Serug eli Naahorin syntymän jälkeen kaksisataa vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ²⁴Kun Naahor oli kahdenkymmenen yhdeksän vuoden vanha, syntyi hänelle Terah. ²⁵Ja Naahor eli Terahin syntymän jälkeen sata yhdeksäntoista vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä. ²⁶Kun Terah oli seitsemänkymmenen vuoden vanha, syntyivät hänelle Abram, Naahor ja Haaran. ²⁷Ja tämä on kertomus Terahin suvusta. Terahille syntyivät Abram, Naahor ja Haaran. Ja Haaranille syntyi Loot. ²⁸Ja Haaran kuoli ennen isäänsä Terahia synnyinmaassansa, Kaldean Uurissa. ²⁹Ja Abram ja Naahor ottivat itsellensä vaimot; Abram vaimon nimi oli Saarah, ja Naahorin vaimon nimi oli Milka, Haaranin tytär; Haaran oli Milkan ja Jiskan isä. ³⁰Mutta Saarah oli hedelmätön, hänellä ei ollut lasta. ³¹Ja Terah otti poikansa Abram ja poikansa pojan Lootin, Haaranin pojan, ja miinänsä Saarahin, poikansa Abram vaimon, ja he lähtivät heidän kanssaan Kaldean Uurista mennänsä Kanaanin maahan, ja he saapuivat Harraniin asti ja asuivat siellä. ³²Ja Terahin ikä oli kaksisataa viisi vuotta; sitten Terah kuoli Harranissa.

12Ja Herra sanoi Abramille: ”Lähde maastasi, suvustasi ja isäsi kodista siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan. ²Niin minä teen sinusta suuren kansan, siunaan sinut ja teen sinun nimesi suureksi, ja sinä olet tuleva siunaukseksi. ³Ja minä siunaan niitä, jotka sinua siunaavat, ja kiroan ne, jotka sinua kiroavat, ja sinussa tulevat siunatuiksi kaikki sukukunnat maan päällä.” ⁴Niin Abram lähti, niinkuin Herra oli hänelle puhunut, ja Loot meni hänen kanssansa. Abram oli Harranista lähtiessään seitsemänkymmenen viiden vuoden vanha. ⁵Ja Abram otti vaimonsa Saarahin ja veljensä pojan Lootin sekä kaiken omaisuuden, jonka he olivat koonneet, ja ne palvelijat, jotka he olivat hankkineet Harranissa, ja he lähtivät menemään Kanaanin maahan. Ja he tulivat Kanaanin maahan. ⁶Ja Abram kulki maan läpi aina Sikemin paikkakunnalle, Mooren tammelle asti. Ja siihen

aikaan kanaanilaiset asuivat siinä maassa. ⁷Silloin Herra ilmestyi Abramille ja sanoi: ”Sinun jälkeläisillesi minä annan tämän maan”. Niin hän rakensi sinne alttarin Herralle, joka oli hänelle ilmestynyt. ⁸Sieltä hän siirtyi edemmäksi vuoristoon, itään päin Beetelistä, ja pystytti telttansa, niin että Beetel oli lännessä ja Ai idässä, ja hän rakensi sinne alttarin Herralle ja huusi avuksi Herran nimeä. ⁹Ja sieltä Abram lähti ja vaelsi yhä edemmäksi Etelämaahan päin. ¹⁰Niin tuli nälänhätä maahan, ja Abram meni Egyptiin, asuakseen siellä jonkun aikaa, sillä nälänhätä maassa oli kova. ¹¹Ja kun hän lähestyi Egyptiä, puhui hän vaimolensa Saaraille: ”Katso, minä tiedän, että sinä olet kaunis nainen. ¹²Kun egyptiläiset saavat nähdä sinut, niin he sanovat: ’Hän on hänen vaimonsa’, ja tappavat minut, mutta antavat sinun elää. ¹³Sano siis olevasi minun sisareni, että minun kävisi hyvin sinun tähtesi ja minä sinun takiasi saisin jäädä henkiin.” ¹⁴Kun Abram tuli Egyptiin, näkivät egyptiläiset, että Saarai oli hyvin kaunis nainen. ¹⁵Ja kun faraon ruhtinaat olivat nähneet hänet, ylistelivät he häntä faraolle; ja vaimo vietiin faraon hoviin. ¹⁶Ja Abramia hän kohteli hyvin hänen tähtensä. Ja hän sai pikkukarjaa, raavaskarjaa ja aaseja, palvelijoita ja palvelijattaria, aasintammoja ja kameleja. ¹⁷Mutta Herra antoi kovien vitsausten kohdata faraota ja hänen hoviansa Saarain, Abramian vaimon, tähden. ¹⁸Silloin farao kutsui Abramian luoksensa ja sanoi: ”Mitä olet minulle tehnyt? Miksi et ilmoittanut minulle, että hän on sinun vaimosi?” ¹⁹Miksi sanoit: ’Hän on minun sisareni’, niin että minä otin hänet vaimokseni? Katso, tässä on vaimosi, ota hänet ja mene.” ²⁰Ja farao antoi hänestä käskyn miehille, että he saattaisivat hänet pois, hänet ja hänen vaimonsa sekä kaiken, mitä hänellä oli.

13 Niin Abram lähti pois Egyptistä, hän ja hänen vaimonsa ja kaikki, mitä hänellä oli, ja Loot hänen kanssaan, Etelämaahan. ²Abram oli hyvin rikas: hänellä oli karjaa, hopeata ja kultaa. ³Ja hän vaelsi, kulki levähdyspaikasta toiseen, Etelämaasta Beeteliin asti, aina siihen paikkaan, missä hänen majansa oli ensi kerralla ollut, Beetelin ja Ain välillä, ⁴siihen paikkaan, johon hän ennen oli rakentanut alttarin; ja Abram huusi siinä avuksi Herran nimeä. ⁵Ja myöskin Lootilla, joka vaelsi Abramian kanssa, oli pikkukarjaa, raavaskarjaa ja telttoja. ⁶Eikä maa riittänyt heidän asuakseen yhdessä, sillä heillä oli paljon omaisuutta, niin etteivät voineet yhdessä asua. ⁷Niin syntyi riitaa Abramian karjapaimenten ja Lootin karjapaimenten välillä. Ja siihen aikaan asuivat siinä maassa kanaanilaiset ja perissiläiset. ⁸Silloin Abram sanoi Lootille: ”Älköön olko riitaa meidän välillämme, minun ja sinun, älköönkä minun paimenteni ja sinun paimentesi välillä, sillä olemmehan veljeksiä. ⁹Eikö koko maa ole avoinna edessäsi? Eroa minusta. Jos sinä menet vasemmalle, niin minä menen oikealle, tahi jos sinä menet oikealle, niin minä menen vasemmalle.” ¹⁰Ja Loot nosti silmänsä ja näki koko Jordanin lakeuden olevan run-

sasvetistä seutua; ennenkuin Herra hävitti Sodomian ja Gomorran, oli se Sooariin saakka niinkuin Herran puutarha, niinkuin Egyptin maa. ¹¹Niin Loot valitsi itselleen koko Jordanin lakeuden ja siirtyi itään päin, ja he erkanivat toisistaan. ¹²Abram asettui Kanaanin maahan, Loot asettui lakeuden kaupunkeihin ja siirtyi siirtymistään telttoineen Sodomaan asti. ¹³Mutta Sodomian kansa oli kovin paha ja syntistä Herran edessä. ¹⁴Ja Herra sanoi Abramille, sen jälkeen kuin Loot oli hänestä eronnut: ”Nosta silmäsi ja katso siitä paikasta, missä olet, pohjoiseen, etelään, itään ja länteen. ¹⁵Sillä kaiken maan, jonka näet, minä annan sinulle ja sinun jälkeläisillesi ikuisiksi ajoiksi. ¹⁶Ja minä teen sinun jälkeläistesi luvun paljoksi kuin maan tomun. Jos voidaan lukea maan tomu, niin voidaan lukea myöskin sinun jälkeläisesi. ¹⁷Nouse ja vaella maata pitkin ja poikin, sillä sinulle minä sen annan.” ¹⁸Ja Abram siirtyi siirtymistään telttoineen ja tuli ja asettui Mamren tammistoon, joka on Hebronin luona, ja rakensi sinne alttarin Herralle.

14 Ja tapahtui siihen aikaan, kun Amrafel oli Sinearin kuninkaana, Arjok Ellasarin kuninkaana, Kedorlaomer Eelamin kuninkaana ja Tidal Goojimin kuninkaana, ²että he alottivat sodan Beraa, Sodomian kuningasta, Birsaa, Gomorran kuningasta, Sinabia, Adman kuningasta, Semeberia, Seboimin kuningasta, ja Belan, se on Soarin, kuningasta vastaan. ³Nämä kaikki liittoutuivat kokoontuen Siddimin laaksoon, jossa Suolameri nyt on. ⁴Kaksitoista vuotta he olivat olleet Kedorlaomerille alamaiset, mutta kolmantentoista vuotena he tekivät kapinan. ⁵Neljäntentoista vuotena tulivat Kedorlaomer ja ne kuninkaat, jotka olivat hänen kanssaan; ja he voittivat refalaiset Astarot-Karnaimissa ja suusilaiset Haamissa, niin myös eemiläiset Kirjataimin tasangolla ⁶ja hoorilaiset heidän vuoristossaan, Seirissä, aina Eel-Paaraniin asti, joka on erämaan laidassa. ⁷Ja he palasivat ja tulivat Mispatin lähteelle, se on Kaadekseen, ja valloittivat koko amalekilaisten maan ja voittivat myöskin amorilaiset, jotka asuivat Hasason-Taamarissa. ⁸Silloin lähtivät Sodomian kuningas, Gomorran kuningas, Adman kuningas, Seboimin kuningas ja Belan, se on Soarin, kuningas ja asettuivat Siddimin laaksossa sotarintaan heitä vastaan - ⁹Eelamin kuningasta Kedorlaomeria, Goojimin kuningasta Titalia, Sinearin kuningasta Amrafelia ja Ellasarin kuningasta Arjokia vastaan, neljä kuningasta viittä vastaan. ¹⁰Mutta Siddimin laakso oli täynnä maapihkuoppia. Ja Sodomian ja Gomorran kuninkaat pakenivat ja putosivat niihin; mutta henkiin jääneet pakenivat vuoristoon. ¹¹Ja he ottivat Sodomasta ja Gomorrasta kaiken tavaran ja kaikki ruokavarat ja menivät matkaansa. ¹²Ja lähtiessään he ottivat mukaansa myöskin Lootin, Abramian veljenpojan, ja hänen omaisuutensa; hän näet asui Sodomassa. ¹³Mutta muuan pakolainen tuli ja ilmoitti siitä Abramille, hebrealaiselle; tämä asui tammistossa, joka oli amorilaisen Mamren, Eskolin ja Aanerin veljen, oma, ja he olivat Abramian liittolaisia. ¹⁴Kun Abram kuuli, että

hänen sukulaisensa oli otettu vangiksi, aseisti hän luotettavimmat palvelijansa, jotka olivat hänen kodissaan syntyneet, kolmesataa kahdeksantoista miestä, ja ajoi vihollisia takaa aina Daaniin saakka. ¹⁵Ja hän jakoi väkensä ja hyökkäsi palvelijoiheen yöllä vihollisten kimppuun ja voitti heidät ja ajoi heitä takaa aina Hoobaan saakka, joka on Damaskosta pohjoiseen. ¹⁶Ja hän toi takaisin kaiken tavaransa; myöskin sukulaisensa Lootin ja hänen tavaransa hän toi takaisin, niin myös vaimot ja muun väen. ¹⁷Kun hän oli paluumatkalla, voitettuaan Kedorlaomerin ja ne kuninkaat, jotka olivat tämän kanssa, meni Sodomian kuningas häntä vastaan Saaven laaksoon, jota sanotaan ”Kuninkaan laaksoksi”. ¹⁸Ja Melkisedek, Saalemin kuningas, toi leipää ja viiniä; hän oli Jumalan, Korkeimman, pappi. ¹⁹Ja hän siunasi hänet sanoen: ”Siunatkoon Abramia Jumala, Korkein, taivaan ja maan luoja. ²⁰Ja kiitetty olkoon Jumala, Korkein, joka antoi vihollisesi sinun käsiisi.” Ja Abram antoi hänelle kymmenykset kaikesta. ²¹Ja Sodomian kuningas sanoi Abramille: ”Anna minulle väki ja pidä sinä tavara”. ²²Mutta Abram sanoi Sodomian kuninkaalle: ”Minä nostan käteni Herran, Jumalan, Korkeimman, taivaan ja maan luoja, puoleen ja vannon: ²³En totisesti ota, en langan päätä, en kengän paulaa enkä mitään muuta, mikä on sinun, ettet sanoisi: ’Minä olen tehnyt Abramian rikkaaksi’. ²⁴En tahdo mitään, paitsi mitä palvelijat ovat kuluttaneet ja mikä on niille miehille tuleva, jotka minua seurasivat, Aanerille, Eskolille ja Mamrelle; he saakoot osansa.”

15Näiden tapausten jälkeen tuli Abramille näyssä tämä Herran sana: ”Älä pelkää, Abram! Minä olen sinun kilpesi; sinun palkkasi on oleva sangen suuri.” ²Mutta Abram sanoi: ”Oi Herra, Herra, mitä sinä minulle annat? Minä lähden täältä lapsetonna, ja omaisuuteni haltijaksi tulee damaskolainen mies, Elieser.” ³Ja Abram sanoi vielä: ”Sinä et ole antanut minulle jälkeläistä; katso, talossani syntynyt palvelija on minut perivä”. ⁴Mutta katso, hänelle tuli tämä Herran sana: ”Hän ei ole sinua perivä, vaan joka lähtee sinun omasta ruumiistasi, hän on sinut perivä”. ⁵Ja hän vei hänet ulos ja sanoi: ”Katso taivaalle ja lue tähdet, jos ne taidat lukea”. Ja hän sanoi hänelle: ”Niin paljon on sinulla oleva jälkeläisiä”. ⁶Ja Abram uskoi Herraan, ja Herra luki sen hänelle vanhurskaudeksi. ⁷Ja hän sanoi hänelle: ”Minä olen Herra, joka toin sinut Kaldean Uurista, antaakseni sinulle tämän maan omaksesi”. ⁸Mutta hän sanoi: ”Oi Herra, Herra, mistä minä tiedän, että saan sen omakseni?” ⁹Ja hän sanoi hänelle: ”Tuo minulle kolmivuotias hieho, kolmivuotias vuohi ja kolmivuotias oinas sekä metsäkyyhkyinen ja nuori kyyhkyinen”. ¹⁰Ja hän toi nämä kaikki ja halkaisi ne ja asetti puolikkaat vastakkain; lintuja hän ei kuitenkaan halkaissut. ¹¹Niin laskeutui petolintuja ruumiiden päälle, mutta Abram karkoitti ne pois. ¹²Kun aurinko oli laskemaisillaan, valtasi raskas uni Abramian, ja katso, kauhu ja suuri pimeys valtasi hänet. ¹³Ja Herra sanoi Abramille: ”Niin tiedä totisesti, että sinun jälkeläisesi

tulevat elämään muukalaisina maassa, joka ei ole heidän omansa, ja heidän on niitä palveleminen, ja ne sortavat heitä neljäsataa vuotta. ¹⁴Mutta myös sen kansan, jota he palvelevat, minä tuomitsen; ja sitten he pääsevät lähtemään, mukanaan paljon tavaraa. ¹⁵Mutta sinä saat mennä isiesi tykö rauhassa, ja sinut haudataan päästyäsi korkeaan ikään. ¹⁶Ja neljännessä polvessa sinun jälkeläisesi palaavat tänne takaisin; sillä amorilaisten syntivelka ei ole vielä täysi.” ¹⁷Ja kun aurinko oli laskenut ja oli tullut pilkkopimeä, näkyi suitsuava pätsi ja liekehtivä tuli, joka liikkui uhrikappaleiden välissä. ¹⁸Sinä päivänä Herra teki Abramian kanssa liiton, sanoen: ”Sinun jälkeläisillesi minä annan tämän maan, Egyptin virrasta aina suureen virtaan, Eufratvirtaan saakka: ¹⁹keeniläiset, kenissiläiset, kadmoniläiset, ²⁰heettiläiset, perissiläiset, refaläiset, ²¹amoriläiset, kanaaniläiset, girgasiläiset ja jebusiläiset”.

16Saarai, Abramian vaimo, ei synnyttänyt hänelle lasta. Mutta Saaraille oli egyptiläinen orjatar, jonka nimi oli Haagar. ²Ja Saarai sanoi Abramille: ”Katso, Herra on sulkenut minut synnyttämästä; yhdy siis minun orjattareni, ehkä minä saisin lapsia hänestä”. Ja Abram kuuli Saaraita. ³Ja Saarai, Abramian vaimo, otti egyptiläisen orjattarensa Haagarin, sitten kuin Abram oli asunut kymmenen vuotta Kanaanin maassa, ja antoi hänet miehellensä Abramille vaimoksi. ⁴Ja hän yhtyi Haagariin, ja Haagar tuli raskaaksi. Kun hän huomasi olevansa raskaana, tuli hänen emäntänsä halvaksi hänen silmissään. ⁵Silloin Saarai sanoi Abramille: ”Minun kärsimäni vääryys kohdatkoon sinua; minä annoin orjattareni sinun syyliisi, mutta kun hän huomasi olevansa raskaana, tulin minä halvaksi hänen silmissään. Herra tuomitkoon meidän välillämme, minun ja sinun.” ⁶Abram sanoi Saaraille: ”Katso, orjattaresi on sinun vallassasi, tee hänelle, mitä tahdot”. Niin Saarai kuritti häntä, ja hän pakeni hänen luotaan. ⁷Ja Herran enkeli tapasi hänet vesilähteeltä erämaassa, sen lähteen luota, joka on Suurin tien varressa. ⁸Ja hän sanoi: ”Haagar, Saarain orjatar, mistä tulet ja mihin menet?” Hän vastasi: ”Olen paossa emäntääni Saaraita”. ⁹Ja Herran enkeli sanoi hänelle: ”Palaa emäntäsi tykö ja nöyryhä hänen kätensä alle”. ¹⁰Ja Herran enkeli sanoi hänelle: ”Minä teen sinun jälkeläisesi luvun niin suureksi, ettei heitä voida lukea heidän paljoutensa tähden”. ¹¹Vielä Herran enkeli puhui hänelle: ”Katso, sinä olet raskaana ja synnytät pojan ja kutsut hänet Ismaeliksi, sillä Herra on kuullut sinun hätäsi. ¹²Hänestä tulee mies kuin villiaasi: hänen kätensä on kaikkia vastaan, ja kaikkien käsi on häntä vastaan, ja hän on kaikkien veljiensä niskassa.” ¹³Ja Haagar nimitti Herraa, joka oli häntä puhutellut, nimellä: ”Sinä olet ilmestyksen Jumala”. Sillä hän sanoi: ”Olenko minä tässä vilaukselta saanut nähdä hänet, joka minut näkee?” ¹⁴Sentähden kutsutaan kaivoa nimellä Lahai-Roin kaivo; se on Kaadeksen ja Beredin välillä. ¹⁵Ja Haagar synnytti Abramille pojan, ja Abram antoi pojalleensa, jonka Haagar oli hänelle synnyttänyt, nimen Ismael.

¹⁶Ja Abram oli kahdeksänkymmenen kuuden vuoden vanha, kun Haagar synnytti hänelle Ismaelin.

17Kun Abram oli yhdeksänkymmenen yhdeksän vuoden vanha, ilmestyi Herra hänelle ja sanoi hänelle: ”Minä olen Jumala, Kaikkivaltias; vaella minun edessäni ja ole nuhteeton. ²Ja minä teen liittoni meidän välillemme, minun ja sinun, ja lisää sinut runsaasti.” ³Ja Abram lankesi kasvoilleen, ja Jumala puhui hänelle sanoen: ⁴”Katso, tämä on minun liittoni sinun kanssasi: sinusta tulee kansojen paljouden isä. ⁵Niin älköön sinua enää kutsuttako Abramiksi, vaan nimesi olkoon Aabraham, sillä minä teen sinusta kansojen paljouden isän. ⁶Minä teen sinut sangen hedelmälliseksi ja annan sinusta tulla kansoja, ja sinusta on polveutuva kuninkaita. ⁷Ja minä teen liiton sinun kanssasi ja sinun jälkeläistesi kanssa, sukupolvesta sukupolveen, iankaikkisen liiton, ollakseni sinun ja sinun jälkeläistesi Jumala, ⁸ja minä annan sinulle ja sinun jälkeläisillesi sen maan, jossa sinä muukalaisena asut, koko Kanaanin maan, ikuisiksi omaisuudeksi; ja minä olen heidän Jumalansa.” ⁹Ja Jumala sanoi Aabrahamille: ”Mutta sinä pidä minun liittoni, sinä ja sinun jälkeläisesi, sukupolvesta sukupolveen. ¹⁰Ja tämä on minun liittoni sinun ja sinun jälkeläistesi kanssa; pitääkää se ympärileikatkaa jokainen miehenpuoli keskuudessanne. ¹¹Ympärileikatkaa esinahkanne liha, ja se olkoon liiton merkki meidän välillämme, minun ja teidän. ¹²Sukupolvesta sukupolveen ympärileikatukseen jokainen poikalapsi teidän keskuudessanne kahdeksan päivän vanhana, niin hyvin kotona syntynyt palvelija kuin muukalaiselta, keneltä tahansa, rahalla ostettu, joka ei ole sinun jälkeläisiäsi. ¹³Ympärileikatukseen sekä kotonasi syntynyt että rahalla ostamasi; ja niin minun liittoni on oleva merkitty teidän lihaanne iankaikkiseksi liitoksi. ¹⁴Mutta ympärileikkaamaton miehenpuoli, jonka esinahan liha ei ole ympärileikattu, hävitettäköön kansastansa; hän on rikkonut minun liittoni.” ¹⁵Ja Jumala sanoi Aabrahamille: ”Älä kutsu vaimoasi Saaraita enää Saariksi, vaan Saara olkoon hänen nimensä. ¹⁶Ja minä siunaan häntä ja annan hänestäkin sinulle pojan; niin, minä siunaan häntä, ja hänestä tulee kansakuntia, polveutuu kansojen kuninkaita.” ¹⁷Aabraham lankesi kasvoilleensa ja naurahti, sillä hän ajatteli sydämessään: ”Voiko satavuotiaalle syntyä poika, ja voiko Saara, joka on yhdeksänkymmenen vuoden vanha, vielä synnyttää?” ¹⁸Ja Aabraham sanoi Jumalalle: ”Kunpa edes Ismael saisi elää sinun edessäsi!” ¹⁹Niin Jumala sanoi: ”Totisesti, sinun vaimosi Saara synnyttää sinulle pojan, ja sinun on pantava hänen nimekseen Iisak, ja minä teen liittoni hänen kanssaan iankaikkiseksi liitoksi hänen jälkeläisillensä. ²⁰Mutta myös Ismaelistä minä olen kuullut sinun rukouksesi; katso, minä siunaan häntä ja teen hänet hedelmälliseksi ja annan hänen lisääntyä ylen runsaasti. Hänestä on polveutuva kaksitoista ruhtinasta, ja minä teen hänestä suuren kansan. ²¹Mutta liittoni minä teen Iisakin kanssa, jonka Saara sinulle synnyttää tähän aikaan

tulevana vuonna.” ²²Kun Jumala oli lakannut puhumasta Aabrahamin kanssa, kohosi hän ylös hänen luotansa. ²³Ja Aabraham otti poikansa Ismaelin sekä kaikki kotona syntyneet ja kaikki rahalla ostamansa palvelijat, kaikki Aabrahamin perheen miehenpuolet, ja ympärileikkasi sinä samana päivänä heidän esinahkansa lihan, niinkuin Jumala oli hänelle sanonut. ²⁴Aabraham oli yhdeksänkymmenen yhdeksän vuoden vanha, kun hänen esinahkansa liha ympärileikattiin. ²⁵Ja hänen poikansa Ismael oli kolmentoista vuoden vanha, kun hänen esinahkansa liha ympärileikattiin. ²⁶Aabraham ja hänen poikansa Ismael ympärileikattiin sinä samana päivänä; ²⁷ja kaikki hänen perheensä miehet, sekä kotona syntyneet että muukalaisilta rahalla ostetut, ympärileikattiin hänen kanssaan.

18Ja Herra ilmestyi hänelle Mamren tammistossa, jossa hän istui telttamajansa ovella päivän ollessa palavimillaan. ²Kun hän nosti silmänsä ja katseli, niin katso, kolme miestä seisoivat hänen edessään; nähdessään heidät hän riensi heitä vastaan majan ovelta ja kumartui maahan ³ja sanoi: ”Herrani, jos olen saanut armon sinun silmiesi edessä, älä mene palvelijasi ohitse. ⁴Sallikaa tuoda vähän vettä pestäksenne jalkanne ja levätkää puun siimeksessä. ⁵Minä tuon palasen leipää virkistääksenne itseänne, ennenkuin jatkatte matkaanne, sillä kaiketi sitä varten olette poikenneet palvelijanne luo.” He sanoivat: ”Tee, niinkuin olet puhunut”. ⁶Ja Aabraham kiiruhti majaan Saaran tykö ja sanoi: ”Hae joutuin kolme vakallista lestyjä jauhoja, sotke ja leivo kaltiaisia”. ⁷Sitten Aabraham riensi karjaan, otti nuoren ja kauniin vasikan ja antoi palvelijalle, joka ryhtyi nopeasti sitä valmistamaan. ⁸Ja hän otti voita ja maitoa sekä vasikan, jonka hän oli valmistuttanut, ja pani ne heidän eteensä; itse hän seisoivat heidän luonansa puun alla sillä aikaa, kuin he söivät. ⁹Ja he kysyivät häneltä: ”Missä vaimosi Saara on?” Hän vastasi: ”Tuolla majassa”. ¹⁰Ja hän sanoi: ”Minä palaan luoksesi tulevana vuonna tähän aikaan, ja katso, vaimollasi Saarella on silloin oleva poika”. Mutta Saara kuunteli majan ovella hänen takanansa. ¹¹Mutta Aabraham ja Saara olivat iäkkäät, eikä Saaran enää ollut, niinkuin naisten tavallisesti on. ¹²Sentähden Saara naurahti itseksensä ja ajatteli: ”Herräisikö minussa, näin kuihduttuani, vielä halu? Ja myös minun herrani on vanha.” ¹³Mutta Herra sanoi Aabrahamille: ”Miksi Saara nauroi ajatellen: ’Synnyttäisinkö minä todella, minä, joka olen näin vanha?’ ¹⁴Onko mikään Herralle mahdotonta? Tähän aikaan minä palaan luoksesi tulevana vuonna, ja Saarella on silloin poika.” ¹⁵Ja Saara kielsi sanoen: ”En minä nauranut”; sillä hän pelkäsi. Mutta hän sanoi: ”Ei ole niin; sinä nauroit”. ¹⁶Silloin miehet nousivat siit ja kääntyivät Sodomaan päin, ja Aabraham kulki heidän kanssaan saattaaksensa heitä. ¹⁷Ja Herra sanoi: ”Salaisinko minä Aabrahamilta, mitä olen tekevä? ¹⁸Onhan Aabrahamista tuleva suuri ja väkevä kansa, ja kaikki kansakunnat maan päällä tulevat hänessä siunatuiksi. ¹⁹Sillä

minä olen valinnut hänet, että hän käskisi lapsiansa ja perheittänsä, joka jää hänen jälkeensä, noudattamaan Herran tietä ja tekemään sitä, mikä vanhurskaus ja oikeus on, jotta Herra antaisi Aabrahamille tapahtua, mitä hän on hänelle luvannut.”²⁰Niin Herra sanoi: ”Valitushuuto Sodoman ja Gomorran tähden on suuri, ja heidän syntinsä ovat ylen raskaat.”²¹Sentähden minä menen alas katsomaan, ovatko he todella tehneet kaiken sen, josta huuto on minun eteeni tullut, vai eivätkö; minä tahdon sen tietää.”²²Ja miehet kääntyivät sieltä ja kulkivat Sodomaan päin, mutta Abraham jäi vielä seisomaan Herran eteen.²³Ja Abraham lähestyi häntä ja sanoi: ”Aiotko siis hukuttaa vanhurskaan yhdessä jumalattoman kanssa?”²⁴Entä jos kaupungissa on viisikymmentä vanhurskasta; aiotko hukuttaa heidät etkä säästä paikkaa siellä olevain viidenkymmenen vanhurskaan tähden?”²⁵Pois se, että sinä näin tekisit: surmaisit vanhurskaan yhdessä jumalattoman kanssa, niin että vanhurskaan kävisi samoin kuin jumalattoman! Pois se sinusta! Eikö kaiken maan tuomari tekisi oikeutta?”²⁶Ja Herra sanoi: ”Jos löydän Sodoman kaupungista viisikymmentä vanhurskasta, niin minä heidän tähtensä säästän koko paikan.”²⁷A Abraham vastasi ja sanoi: ”Katso, olen rohjennut puhua Herralleni, vaikka olen tomu ja tuhka.”²⁸Entä jos viidestäkymmenestä vanhurskaasta puuttuu viisi; hävitäkö viiden tähden koko kaupungin?” Hän sanoi: ”En hävitä, jos löydän sieltä neljäkymmentä viisi.”²⁹Ja hän puhui vielä hänelle sanoen: ”Entä jos siellä on neljäkymmentä?” Hän vastasi: ”Niiden neljänkymmenen tähden jätän sen tekemättä.”³⁰A Abraham sanoi: ”Älköön Herrani vihastuko, että vielä puhun. Entä jos siellä on kolmekymmentä?” Hän vastasi: ”En tee sitä, jos löydän sieltä kolmekymmentä.”³¹Mutta hän sanoi: ”Katso, minä olen rohjennut puhua Herralleni. Entä jos siellä on kaksikymmentä?” Hän vastasi: ”Niiden kahdenkymmenen tähden jätän hävittämättä.”³²Ja hän sanoi: ”Älköön Herrani vihastuko, että puhun vielä tämän ainoan kerran. Entä jos siellä on kymmenen?” Hän vastasi: ”Niiden kymmenen tähden jätän hävittämättä.”³³Ja Herra lähti pois, senjälkeen kuin hän oli lakannut puhumasta Aabrahamin kanssa, ja Abraham palasi kotiinsa.

19Ja ne kaksi enkeliä tulivat Sodomaan illalla, ja Loot istui Sodoman portissa; ja nähtyänsä heidät Loot nousi heitä vastaan ja kumartui maahan kasvoillensa.²Ja hän sanoi: ”Oi herrani, poiketkaa palvelijanne taloon yöksi ja peskää jalkanne! Aamulla varhain voitte jatkaa matkaanne.” He sanoivat: ”Emme, vaan me jäämme yöksi taivaasalle.”³Mutta hän pyysi heitä pyytämällä, ja he poikkesivat hänen luoksensa ja tulivat hänen taloonsa. Ja hän valmisti heille aterian ja leipoi happamattomia leipiä, ja he söivät.⁴Ennenkuin he olivat laskeutuneet levolle, piirittivät kaupungin miehet, sodomalaiset, sekä nuoret että vanhat, koko kansa kaikkialta, talon.⁵Ja he huusivat Lootia sanoen hänelle: ”Missä ne miehet ovat, jotka tulivat luoksesi yö-

lä? Tuo heidät tänne meidän luoksemme, ryhtyäksemme heihin.”⁶Silloin Loot meni ulos heidän luokseen portille ja sulki oven jälkeensä⁷ja sanoi: ”Älkää, veljeni, tehkö niin pahoin.”⁸Katsokaa, minulla on kaksi tyttärtä, jotka eivät vielä miehestä tiedä. Ne minä tuon teille, tehkää heille, mitä tahdotte. Älkää vain tehkö näille miehille mitään pahaa, sillä he ovat tulleet minun kattoni suojaan.”⁹Mutta he vastasivat: ”Mene tiehesi!” Ja he sanoivat: ”Tuo yksi on tullut tänne asumaan muukalaisena, ja yhtäkaikki hän alati pyrkii hallitsemaan. Nytpä me pitelemmekin sinua pahemmin kuin heitä.” Ja he tunkeutuivat väkivaltaisesti miehen, Lootin, kimppuun ja kävivät murtamaan ovea.¹⁰Silloin miehet ojensivat kätensä, vetivät Lootin luoksensa huoneeseen ja sulkivat oven.¹¹Ja he sokaisivat ne miehet, jotka olivat talon ovella, sekä nuoret että vanhat, niin että he turhaan koettivat löytää ovea.¹²Ja miehet sanoivat Lootille: ”Vieläkö sinulla on ketään omaista täällä? Vie pois täältä vävyysi, poikasi, tyttäresi ja kaikki, keitä sinulla kaupungissa on,¹³sillä me hävitämme tämän paikan. Koska huuto heistä on käynyt suureksi Herran edessä, lähetti Herra meidät hävittämään sen.”¹⁴Silloin Loot meni puhuttelemaan vävyjensä, joiden oli aikomus ottaa hänen tyttärensä, ja sanoi: ”Nouskaa, lähtekää pois tästä paikasta, sillä Herra hävittää tämän kaupungin”. Mutta hänen vävynsä luulivat hänen laskevan leikkiä.¹⁵Aamun sarastaessa enkelit kiirehtivät Lootia sanoen: ”Nouse, ota vaimosi ja molemmat tyttäresi, jotka ovat luonasi, ettet hukkuisi kaupungin syntivelan tähden.”¹⁶Ja kun hän vielä vitkasteli, tarttuivat miehet hänen käteensä sekä hänen vaimonsa ja molempien tyttäriensä käteen, sillä Herra tahtoi säästää hänet, ja veivät hänet ulos ja jättivät hänet ulkopuolelle kaupunkia.¹⁷Ja viedessään heitä ulos sanoi mies: ”Pakene henkesi tähden, älä katso taaksesi äläkä pysähdy mihinkään lakeudella. Pakene vuorille, ettet hukkuisi.”¹⁸Mutta Loot sanoi heille: ”Oi herrani, ei niin!”¹⁹Katso, palvelijasi on saanut armon sinun silmiesi edessä, ja suuri on sinun laupeutesi, jota olet minulle osoittanut pelastaaksesi henkeni, mutta minä en voi päästä pakoon vuorille; pelkään, että onnettomuus saavuttaa minut ja minä kuolen.”²⁰Katso, tuolla on kaupunki lähellä, vähän matkan päässä, paetakseni sinne; salli minun pelastua sinne - onhan se vähän matkan päässä - jädäkseeni eloon.”²¹Ja hän sanoi hänelle: ”Katso, minä teen sinulle mieliksi tässäkin kohden; en hävitä kaupunkia, josta puhut.”²²Pakene nopeasti sinne, sillä minä en voi tehdä mitään, ennenkuin olet sinne saapunut.” Siitä kaupunki sai nimekseen Sooar.²³Aurinko oli noussut, kun Loot saapui Soariin.²⁴Ja Herra antoi sataa Sodoman ja Gomorran päälle tulikiveä ja tulta, Herran tyköä taivaasta,²⁵ja hävitti nämä kaupungit ynnä koko lakeuden sekä kaikki niiden kaupunkien asukkaat ja maan kasvullisuuden.²⁶Ja Lootin vaimo, joka tuli hänen jäljessään, katsoi taaksensa, ja niin hän muuttui suolapatsaaksi.²⁷A Abraham nousi varhain aamulla ja meni siihen paikkaan, jossa hän oli seisonut Herran edessä,²⁸katseli Sodomaan ja Gomorraan päin ja yli

koko lakeuden, ja katso, maasta nousi savu niinkuin pätsin savu. ²⁹Kun Jumala tuhosi sen lakeuden kaupungit, muisti Jumala Aabrahamia ja johdatti Lootin pois hävityksen keskeltä, hävittäessään ne kaupungit, joissa Loot oli asunut. ³⁰Ja Loot lähti Sooarista ja asettui vuoristoon molempien tyttäriensä kanssa, sillä hän pelkäsi asua Sooarissa; ja hän asui luolassa, hän ja hänen molemmat tyttärensä. ³¹Niin vanhempi sanoi nuoremmalle: ”Isämme on vanha, eikä tässä maassa ole ketään miestä, joka voisi tulla luoksemme siten, kuin on kaiken maan tapa. ³²Tule, juottakaamme isällemme viiniä ja maatakaamme hänen kanssaan, saadaksemme isästämme jälkeläisen.” ³³Niin he juottivat sinä yönä isällensä viiniä. Ja vanhempi meni ja makasi hänen kanssaan, eikä tämä huomannut, milloin hän tuli hänen viereensä ja milloin hän nousi. ³⁴Seuraavana päivänä sanoi vanhempi nuoremmalle: ”Katso, minä makasin viime yönä isäni kanssa; juottakaamme hänelle tänäkin yönä viiniä, ja mene sinä ja makaa hänen kanssaan, saadaksemme isästämme jälkeläisen”. ³⁵Niin he juottivat sinäkin yönä isällensä viiniä; ja nuorempi meni ja makasi hänen kanssaan, eikä tämä huomannut, milloin hän tuli hänen viereensä ja milloin hän nousi. ³⁶Ja niin Lootin molemmat tyttäret tulivat isästänsä raskaiksi. ³⁷Ja vanhempi synnytti pojan ja antoi hänelle nimen Mooab; hänestä polveutuvat mooabilaiset aina tähän päivään saakka. ³⁸Ja myöskin nuorempi synnytti pojan ja antoi hänelle nimen Ben-Ammi; hänestä polveutuvat ammonilaiset aina tähän päivään saakka.

20Ja Aabraham siirtyi sieltä Etelämaahan ja asettui Kaadeksen ja Suurin välimaille; ja hän asui jonkun aikaa Gerarissa. ²Ja Aabraham sanoi vaimostansa Saarasta: ”Hän on minun sisareni”. Niin Abimelek, Gerarin kuningas, lähetti noutamaan Saaran luoksensa. ³Mutta Jumala tuli Abimelekin tykö yöllä unessa ja sanoi hänelle: ”Katso, sinun on kuoltava sen vaimon tähden, jonka olet ottanut, sillä hän on toisen miehen aviovaimo”. ⁴Mutta Abimelek ei ollut ryhtynyt häneen, ja hän sanoi: ”Herra, surmaatko syyttömänkin? ⁵Eikö hän itse sanonut minulle: ’Hän on minun sisareni’? Ja samoin tämäkin sanoi: ’Hän on minun veljeni’. Olen tehnyt tämän vilpittömin sydämin ja viattomin käsin.” ⁶Ja Jumala sanoi hänelle unessa: ”Niin, minä tiedän, että sinä teit sen vilpittömin sydämin. Sentähden minä estinkin sinut tekemästä syntiä minua vastaan enkä sallinut sinun kajota häneen. ⁷Niin anna nyt miehelle hänen vaimonsa takaisin, sillä hän on profeetta, ja hän on rukoileva sinun puolestasi, että saisit elää. Mutta jollet anna häntä takaisin, niin tiedä, että olet kuolemassa kuoleva, sinä ja kaikki sinun omaisesi.” ⁸Niin Abimelek nousi varhain aamulla ja kutsui kaikki palvelijansa ja kertoi heille tämän kaiken; ja miehet olivat kovin peloissaan. ⁹Ja Abimelek kutsui Aabrahamin ja sanoi hänelle: ”Mitä oletkaan meille tehnyt! Mitä minä olen rikkonut sinua vastaan, koska olet saattanut minut ja minun valtakuntani syypääksi näin suureen rikokseen? Sinä olet tehnyt minulle, mi-

tä ei sovi tehdä.” ¹⁰Ja Abimelek sanoi vielä Aabrahamille: ”Mikä oli tarkoituksesi, kun tämän teit?” ¹¹Aabraham vastasi: ”Minä ajattelin näin: ’Tällä paikkakunnalla ei varmaankaan peljätä Jumalaa; he surmaavat minut vaimoni tähden’. ¹²Ja hän onkin todella minun sisareni, isäni tytär, vaikkei olekaan äitini tytär; ja niin hänestä tuli minun vaimoni. ¹³Mutta kun Jumala lähetti minut kulkemaan pois isäni kodista, sanoin minä hänelle: ’Osoita minulle se rakkaus, että, mihin paikkaan ikinä tulemmekin, sanot minusta: hän on minun veljeni.’” ¹⁴Silloin Abimelek otti pikkukarjaa ja raavaskarjaa, palvelijoita ja palvelijattaria ja antoi ne Aabrahamille. Ja hän lähetti hänelle takaisin hänen vaimonsa Saaran. ¹⁵Ja Abimelek sanoi: ”Katso, minun maani on avoinna edessäsi; asu, missä mielesi tekee!” ¹⁶Ja Saarelle hän sanoi: ”Katso, minä annan veljellesi tuhat shekeliä hopeata. Olkoot ne sinulle hyvitykseksi kaikkien niiden edessä, jotka sinun kanssasi ovat; niin olet kaikkien edessä todistettu viattomaksi.” ¹⁷Mutta Aabraham rukoili Jumalaa, ja Jumala paransi Abimelekin ja hänen vaimonsa ja hänen orjattarensa, niin että he synnyttivät lapsia. ¹⁸Sillä Herra oli sulkenut jokaisen kohdun Abimelekin huoneessa Saaran, Aabrahamin vaimon, tähden.

21Ja Herra piti Saarasta huolen, niinkuin oli luvannut; ja Herra teki Saarelle, niinkuin oli puhunut. ²Ja Saara tuli raskaaksi ja synnytti Aabrahamille pojan hänen vanhoilla päivillään, juuri sinä aikana, jonka Jumala oli hänelle sanonut. ³Ja Aabraham nimitti poikansa, joka hänelle oli syntynyt, sen, jonka Saara oli hänelle synnyttänyt, Iisakiksi. ⁴Ja Aabraham ympärileikkasi poikansa Iisakin, tämän ollessa kahdeksan päivän vanha, niinkuin Jumala oli hänen käskennyt tehdä. ⁵Aabraham oli sadan vuoden vanha, kun hänen poikansa Iisak syntyi hänelle. ⁶Ja Saara sanoi: ”Jumala on saattanut minut naurunalaiseksi; kuka ikinä saa tämän kuulla, se nauraa minulle”. ⁷Ja hän sanoi vielä: ”Kuka olisi tiennyt sanoa Aabrahamille: Saara on imettävä lapsia? Ja nyt minä kuitenkin olen synnyttänyt hänelle pojan hänen vanhoilla päivillään.” ⁸Ja poika kasvoi, ja hänet vieroitetiin. Ja Aabraham laittoi suuret pidot siksi päiväksi, jona Iisak vieroitetiin. ⁹Ja Saara näki egyptiläisen Haagarin pojan, jonka tämä oli Aabrahamille synnyttänyt, ilvehtivän ¹⁰ja sanoi Aabrahamille: ”Aja pois tuo orjatar poikinensa, sillä ei tuon orjattaren poika saa periä minun poikani, Iisakin, kanssa”. ¹¹Aabraham pahastui suuresti tästä puheesta poikansa tähden. ¹²Mutta Jumala sanoi Aabrahamille: ”Älä pahastu siitä poikasi ja orjattaresi tähden. Kuule Saaraa kaikessa, mitä hän sinulle sanoo, sillä ainoastaan Iisakista sinä saat nimellesi jälkeläiset. ¹³Mutta myöskin orjattaren pojasta minä teen suuren kansan, koska hän on sinun jälkeläisesi.” ¹⁴Varhain seuraavana aamuna Aabraham otti leipää ja vesileilin ja antoi ne Haagarille, pannen ne hänen olalleen, sekä pojan, ja lähetti hänet menemään. Hän lähti ja harhaili Beerseban erämaassa. ¹⁵Mutta kun vesi loppui leilistä, heitti hän pojan pensaan alle, ¹⁶meni ja istui syr-

jään jousenkantaman päähän, sillä hän ajatteli: ”En voi nähdä pojan kuolevan”. Ja istuessaan siinä syrjässä hän korrutti äänensä ja itki. ¹⁷Silloin Jumala kuuli pojan valituksen, ja Jumalan enkeli huusi taivaasta Haagarille sanoen: ”Mikä sinun on, Haagar? Älä pelkää, sillä Jumala on kuulut pojan valituksen, siinä missä hän makaa. ¹⁸Nouse, nosta poika maasta ja tartu hänen käteensä, sillä minä teen hänestä suuren kansan.” ¹⁹Ja Jumala avasi hänen silmänsä, niin että hän huomasi vesikaivon. Ja hän meni ja täytti leilin vedellä ja antoi pojan juoda. ²⁰Ja Jumala oli pojan kanssa, ja hän kasvoi ja asui erämaassa, ja hänestä tuli jousimies. ²¹Ja hän asui Paaranin erämaassa; ja hänen äitinsä otti hänelle vaimon Egyptin maasta. ²²Siihen aikaan puhui Abimelek ja hänen sotapäällikkönsä Piikol Aabrahamille sanoen: ”Jumala on sinun kanssasi kaikessa, mitä teet. ²³Vanno nyt tässä minulle Jumalan kautta, ettet ole oleva petollinen minulle etkä minun suvulleni etkä jälkeläisilleni, vaan tee sinäkin laupeus minulle ja sille maalle, jossa muukalaisena asut, niinkuin minä olen sinulle tehnyt.” ²⁴Aabraham sanoi: ”Minä vannon”. ²⁵Aabraham nuhteli kuitenkin Abimelekiä vesikaivon tähden, jonka Abimelekin palvelijat olivat vallanneet. ²⁶Mutta Abimelek vastasi: ”En tiedä, kuka sen on tehnyt; et ole itse minulle mitään ilmoittanut, enkä ole siitä kuullut ennen kuin tänään”. ²⁷Silloin Aabraham otti pikkukarjaa ja raavaskarjaa ja antoi Abimelekkille; ja he tekivät molemmat keskenänsä liiton. ²⁸Ja Aabraham asetti laumasta seitsemän uuhikaritsaa erilleen muista. ²⁹Silloin Abimelek sanoi Aabrahamille: ”Mitä tarkoittavat nuo seitsemän karitsaa, jotka olet asettanut tuonne erilleen?” ³⁰Hän vastasi: ”Nämä seitsemän karitsaa on sinun otettava minun kädestäni, todistukseksi minulle siitä, että tämä kaivo on minun kaivamani”. ³¹Siitä kutsuttiin paikkaa Beersebaksi, koska he molemmat vanhoivat siinä toisilleen valan. ³²Niin he tekivät liiton Beersebassa. Ja Abimelek nousi ja Piikol, hänen sotapäällikkönsä, ja he palasivat filistealaisten maahan. ³³Ja Aabraham istutti tamariskipuun Beersebaan ja huusi siinä avuksi Herran, iankaikkisen Jumalan, nimeä. ³⁴Ja Aabraham asui kauan muukalaisena filistealaisten maassa.

22Näiden tapausten jälkeen Jumala koetteli Aabrahamia ja sanoi hänelle: ”Aabraham!” Hän vastasi: ”Tässä olen”. ²Ja hän sanoi: ”Ota Iisak, ainokainen poikasi, jota rakastat, ja mene Moorian maahan ja uhraa hänet siellä polttouhriksi vuorella, jonka minä sinulle sanon”. ³Varhain seuraavana aamuna Aabraham satuloi aasinsa ja otti mukaansa kaksi palvelijaansa sekä poikansa Iisakin, ja halottuaan polttouhriputa hän lähti menemään siihen paikkaan, jonka Jumala oli hänelle sanonut. ⁴Kolmantena päivänä Aabraham nosti silmänsä ja näki sen paikan kaukaa. ⁵Silloin Aabraham sanoi palvelijoilleen: ”Jääkää tähän aasin kanssa. Minä ja poika menemme tuonne rukoilemaan; sitten me palaamme luoksenne.” ⁶Ja Aabraham otti polttouhriput ja sälytti ne poikansa Iisakin selkään; itse hän

otti käteensä tulen ja veitsen, ja niin he astuivat molemmat yhdessä. ⁷Iisak puhui isällensä Aabrahamille sanoen: ”Isäni!” Tämä vastasi: ”Tässä olen, poikani”. Ja hän sanoi: ”Katso, tässä on tuli ja halot, mutta missä on lammaspolttohriksi?” ⁸Aabraham vastasi: ”Jumala on katsova itselleen lampaan polttouhriksi, poikani”. Ja he astuivat molemmat yhdessä. ⁹Ja kun he olivat tulleet siihen paikkaan, jonka Jumala oli hänelle sanonut, rakensi Aabraham siihen alttarin, latoi sille halot, sitoi poikansa Iisakin ja pani hänet alttarille halkojen päälle. ¹⁰Ja Aabraham ojensi käteensä ja tarttui veitseen teurastaakseen poikansa. ¹¹Silloin Herran enkeli huusi hänelle taivaasta sanoen: ”Aabraham, Aabraham!” Hän vastasi: ”Tässä olen”. ¹²Niin hän sanoi: ”Älä satuta kättäsi poikaan äläkä tee hänelle mitään, sillä nyt minä tiedän, että sinä pelkää Jumalaa, kun et kieltänyt minulta ainokaista poikaasi”. ¹³Niin Aabraham nosti silmänsä ja huomasi takanansa oinaan, joka oli sarvistaan takertunut pensaikkoon. Ja Aabraham meni, otti oinaan ja uhrasi sen polttouhriksi poikansa sijasta. ¹⁴Ja Aabraham pani sen paikan nimeksi ”Herra näkee”. Niinpä vielä tänä päivänä sanotaan: ”Vuorella, missä Herra ilmestyy”. ¹⁵Ja Herran enkeli huusi Aabrahamille toistamiseen taivaasta ¹⁶ja sanoi: ”Minä vannon itse kauttani, sanoo Herra: Sentähden että tämän teit etkä kieltänyt minulta ainokaista poikaasi, ¹⁷minä runsaasti siunaan sinua ja teen sinun jälkeläistesi luvun paljoksi kuin taivaan tähdet ja hiekka, joka on meren rannalla, ja sinun jälkeläisesi valtaavat vihollistensa portit. ¹⁸Ja sinun siemenessäsi tulevat siunatuiksi kaikki kansakunnat maan päällä, sentähden että olit minun äänelleni kuuliainen.” ¹⁹Sitten Aabraham palasi palvelijainsa luo, ja he nousivat ja kulkivat yhdessä Beersebaan. Ja Aabraham jäi asumaan Beersebaan. ²⁰Näiden tapausten jälkeen ilmoitettiin Aabrahamille: ”Katso, myöskin Milka on synnyttänyt poikia sinun veljellesi Naahorille”. ²¹Nämä olivat Uus, hänen esikoisensa, tämän veli Buus, Kemuel, Aramin isä, ²²Kesed, Haso, Pildas, Jidlaf ja Betuel; ²³ja Betuelille syntyi Rebekka. Nämä kahdeksan synnytti Milka Naahorille, Aabrahamin veljelle. ²⁴Ja hänen sivuvaimonsa, nimeltä Reuma, synnytti myös lapsia: Tebahin, Gahamin, Tahaan ja Maakan.

23Ja Saara eli sadan kahdenkymmenen seitsemän vuoden vanhaksi; niin vanhaksi eli Saara. ²Ja Saara kuoli Kirjat-Arbassa, se on Hebronissa, Kanaanin maassa. Ja Aabraham meni murehtimaan Saaraa ja itkemään häntä. ³Senjälkeen Aabraham nousi ja lähti vainajan luota ja puhui heitteläisille sanoen: ⁴”Minä olen muukalainen ja vieras teidän keskuudessanne; antakaa minulle perintöhauta maassanne, haudatakseni ja kätkeäkseni siihen vainajani”. ⁵Heitteläiset vastasivat Aabrahamille, sanoen hänelle: ⁶”Kuule meitä, herra. Sinä olet Jumalan ruhtinas meidän keskuudessamme; hautaa vainajasi parhaaseen hautaamme. Ei kukaan meistä kiellä sinua hautaamasta vainajaasi hautaansa.” ⁷Niin Aabraham nousi ja kumarsi maan kansalle, heitteläisille,

⁸Ja puhui heille sanoen: ”Jos teidän mieleenne on, että minä haetaan ja kätken vainajani, niin kuulkaa minua ja taituttakaa Efron, Sooharin poika, ⁹antamaan minulle Makpelan luola, joka on hänen omansa ja on hänen vainionsa perällä. Täydestä hinnasta hän antakoon sen minulle perintöhaudaksi teidän keskuudessanne.” ¹⁰Mutta Efron istui siellä heettiläisten joukossa. Ja Efron, heettiläinen, vastasi Aabrahamille heettiläisten kuullen, kaikkien, jotka kulkivat hänen kaupunkinsa portista, sanoen: ¹¹”Ei, herrani, vaan kuule minua. Vainion minä lahjoitan sinulle ja myöskin luolan, joka siinä on, minä lahjoitan sinulle; kansalaisten nähden minä sen sinulle lahjoitan. Hautaa vainajasi.” ¹²Ja Aabraham kumarsi maan kansalle ¹³ja puhui Efronille, maan kansan kuullen, sanoen: ”Jospa kuitenkin - oi, kuule minua! Minä maksan vainion hinnan; ota se minulta ja anna minun haudata siihen vainajani.” ¹⁴Efron vastasi Aabrahamille, sanoen hänelle: ¹⁵”Herrani, kuule minua. Neljänsadan hopeasekelin maa, mitä se minulle ja sinulle merkitsee? Hautaa vainajasi.” ¹⁶Kuultuaan Efronin sanat Aabraham punnitsi Efronille sen rahasumman, jonka tämä oli maininnut heettiläisten kuullen, neljänsataa hopeasekeliä, kaupassa käypää. ¹⁷Niin Efronin vainio, joka on Makpelassa itään päin Mamresta, sekä vainio että siellä oleva luola ynnä kaikki puut, jotka kasvoivat vainiolla, koko sillä alueella, ¹⁸joutuivat Aabrahamin omaksi kaikkien heettiläisten nähden, jotka kulkivat hänen kaupunkinsa portista. ¹⁹Sen jälkeen Aabraham hautasi vaimonsa Saaran luolaan, joka on Makpelan vainiolla, itään päin Mamresta, se on Hebronista, Kanaanin maassa. ²⁰Niin vainio ja siellä oleva luola siirtyi heettiläisiltä Aabrahamille, perintöhaudaksi.

24Ja Aabraham oli vanha ja iälliseksi tullut, ja Herra oli siunannut Aabrahamia kaikessa. ²Niin Aabraham sanoi palvelijallensa, talonsa vanhimmalle, joka hallitsi kaikkea, mitä hänellä oli: ”Pane kätesi kupeeni alle. ³Minä vannotan sinua Herran, taivaan ja maan Jumalan, kautta, ettet ota pojalleni vaimoa kanaanilaisten tyttäristä, joiden keskuudessa minä asun, ⁴vaan menet minun omaan maahani ja sukuni luo ja otat sieltä vaimon pojalleni Iisakille.” ⁵Palvelija sanoi hänelle: ”Entä jos tyttö ei tahdo seurata minua tähän maahan, onko minun silloin vietävä poikasi takaisin siihen maahan, josta olet lähtenyt?” ⁶Aabraham vastasi hänelle: ”Varo, ettet vie poikaani takaisin sinne. ⁷Herra, taivaan Jumala, joka otti minut pois isäni kodista ja synnyinmaastani, hän, joka puhui minulle ja vannoi minulle sanoen: ’Sinun jälkeläisillesi minä annan tämän maan’, hän lähettää enkelinsä sinun edelläsi, niin että saat sieltä vaimon pojalleni. ⁸Mutta jos tyttö ei tahdo seurata sinua, niin olet tästä valasta vapaa. Älä vain vie poikaani sinne takaisin.” ⁹Niin palvelija pani kätensä herransa Aabrahamin kupeen alle ja lupasi sen hänelle valalla vannoen. ¹⁰Ja palvelija otti herransa kameleista kymmenen sekä kaikkinaisia kalleuksia herransa tavaroista; ja hän nousi ja lähti Mesopotamiaan, Naahorin kaupunkiin. ¹¹Ja hän

antoi kamelien asettua kaupungin ulkopuolelle vesikaivon ääreen lepäämään, illan suussa, jolloin naiset tulivat vettä ammentamaan. ¹²Ja hän sanoi: ”Herra, minun herrani Aabrahamin Jumala, suo minulle tänään menestystä ja tee laupeus herralleni Aabrahamille. ¹³Katso, minä seison tässä lähteellä, ja kaupunkilaisten tyttäret tulevat ammentamaan vettä. ¹⁴Niin tapahtukoon, että se tyttö, jolle minä sanon: ’Kallista tänne vesiastiaasi juodakseni’, ja joka vastaa: ’Juo, minä juotan kamelisikin’, on juuri se, jonka sinä olet määrännyt palvelijallesi Iisakille; ja siitä minä tiedän, että olet tehnyt laupeuden herralleni.” ¹⁵Tuskin hän oli lakannut puhumasta, niin tuli siihen Rebekka, joka oli Aabrahamin veljen Naahorin ja hänen vaimonsa Milkan pojan, Betuelin, tytär; ja hänellä oli vesiastia olallaan. ¹⁶Ja tyttö oli näöltään hyvin ihana, neitsyt, johon ei mies ollut koskenut. Ja hän astui alas lähteelle, täytti astiansa ja tuli ylös. ¹⁷Silloin palvelija riensi häntä vastaan ja sanoi: ”Anna minun juoda vähän vettä astiastasi”. ¹⁸Hän vastasi: ”Juo, herrani”. Ja hän laski nopeasti astiansa alas kädelleen ja antoi hänen juoda. ¹⁹Ja annettuaan hänen juoda hän sanoi: ”Minä ammennan vettä myös sinun kameleillesi, kunnes ne ovat juoneet kyllikseen”. ²⁰Niin hän tyhjensi nopeasti astiansa kaukaloon ja riensi jälleen kaivolle ammentamaan vettä ja ammensi kaikille hänen kameleilleen. ²¹Ja mies katseli häntä ääneti saadakseen tietää, oliko Herra antanut hänen matkansa onnistua vai ei. ²²Kun kameelit olivat juoneet, otti mies kultaisen nenärenkaan, joka painoi puolen sekeliä, ja hänen käsiinsä kaksi rannerengasta, jotka painoivat kymmenen kultasekeliä. ²³Ja hän kysyi: ”Kenenkä tytär olet? Sano minulle. Onko isäsi talossa tilaa yötä ollaksemme?” ²⁴Hän vastasi hänelle: ”Olen Betuelin, Naahorin ja Milkan pojan, tytär”. ²⁵Ja hän sanoi hänelle vielä: ”Meillä on runsaasti olkia ja rehua; myöskin yösjaa on meillä antaa”. ²⁶Silloin mies kumartui maahan ja rukoi Herraa ²⁷ja sanoi: ”Kiitetty olkoon Herra, minun herrani Aabrahamin Jumala, joka ei ole ottanut pois armoansa ja totuuttansa minun herraltani. Herra on johdattanut minut tätä tietä herrani veljen kotiin.” ²⁸Mutta tyttö riensi ilmoittamaan äitinsä perheelle, mitä oli tapahtunut. ²⁹Rebekalla oli veli, jonka nimi oli Laaban; ja Laaban riensi ulos miehen luo lähteelle. ³⁰Sillä kun hän näki nenärenkaan ja rannerenkaat sisarensa käsissä ja kuuli sisarensa Rebekan kertovan ja sanovan: ”Näin mies puhui minulle”, meni hän miehen luo; ja katso, hän seisoi vielä kamelien luona lähteellä. ³¹Ja hän sanoi hänelle: ”Tule sisään, sinä Herran siunattu. Minkätähden seisot ulkona? Minä olen valmistanut tilaa talossa ja sijaa kameleille.” ³²Niin mies tuli taloon, ja Laaban riisui kamelit ja antoi kameleille olkia ja rehua sekä hänelle ja hänen seuralaisilleen vettä jalkojen pesemiseksi. ³³Sitten pantiin ruokaa hänen eteensä, mutta hän sanoi: ”En syö, ennenkuin olen puhunut asiani”. Laaban vastasi: ”Puhu”. ³⁴Hän sanoi: ”Minä olen Aabrahamin palvelija. ³⁵Herra on suuresti siunannut minun herrani, niin että hänestä on tullut mahtava mies; hän on antanut hänelle pikkukarjaa

ja raavaskarjaa, hopeata ja kultaa, palvelijoita ja palvelijattaria, kameleja ja aaseja. ³⁶Ja Saara, herrani vaimo, on vanhalla iällänsä synnyttänyt herralleni pojan; ja tälle hän on antanut kaiken omaisuutensa. ³⁷Ja herrani vannotti minua sanoen: 'Älä ota pojalleni vaimoa kanaanilaisten tyttäristä, joiden maassa minä asun, ³⁸vaan mene minun isäni kotiin ja sukuni luo ja ota sieltä pojalleni vaimo'. ³⁹Silloin minä sanoin herralleni: 'Entä jos tyttö ei seuraa minua?' ⁴⁰Hän vastasi minulle: 'Herra, jonka edessä minä olen vaeltanut, lähettää enkelinsä sinun kanssasi ja antaa matkasi onnistua, niin että saat pojalleni vaimon minun suvustani ja isäni perheestä. ⁴¹Silloin, kun saavut sukuni luo, olet vapaa valasta, jonka minulle vannoit; jos he eivät häntä sinulle anna, olet valasta vapaa'. ⁴²Niin minä tänään tulin lähteelle ja sanoin: 'Herra, minun herrani Aabrahamin Jumala, jos annat onnistua sen matkan, jolla olen, ⁴³salli tapahtua niin, että se neitonen, joka minun seisossani tässä vesilähteellä tulee ammentamaan vettä ja sanoessani hänelle: 'Anna minun juoda vähän vettä astiastasi', ⁴⁴vastaa minulle: 'Juo itse, ja minä ammennan myös sinun kameleillesi' - että hän on se vaimo, jonka Herra on määrännyt minun herrani pojalle. ⁴⁵Tuskin olin lakannut näin puhumasta itsekseni, niin katso, Rebekka tuli sinne, vesiaastia olallansa, astui alas lähteelle ja ammensi. Ja minä sanoin hänelle: 'Anna minun juoda'. ⁴⁶Hän laski nopeasti astian alas olaltansa ja sanoi: 'Juo, minä juotan myös sinun kamelisi'. Niin minä join, ja hän juotti myös kamelit. ⁴⁷Ja minä kysyin häneltä sanoen: 'Kenenkä tytär sinä olet?' Hän vastasi: 'Olen Betuelin, Naahorin ja Milkan pojan, tytär'. Niin minä panin nenärenkaan hänen nenäänsä ja rannerenkaat hänen käsiinsä. ⁴⁸Ja minä kumarruin maahan ja rukoilin Herraa, kiittäen Herraa, minun herrani Aabrahamin Jumalaa, joka oli johdattanut minut oikeata tietä saamaan herrani veljen tyttären hänen pojalleen. ⁴⁹Ja jos nyt tahdotte osoittaa suosiota ja uskollisuutta minun herralleni, niin ilmoittakaa se minulle; jollette, niin ilmoittakaa minulle sekin, kääntyäkseni toisaalle, oikealle tai vasemmalle." ⁵⁰Laaban ja Betuel vastasivat sanoen: "Herralta tämä on tullut; emme voi tässä asiassa puhua sinulle hyvää emmekä pahaa. ⁵¹Katso, siinä on Rebekka edessäsi, ota hänet ja mene. Tulkoon hän herrasi pojan vaimoksi, niinkuin Herra on sanonut." ⁵²Kuultuaan heidän sanansa Aabrahamin palvelija kumartui maahan Herran eteen. ⁵³Sitten palvelija otti esille hopea- ja kultakaluja sekä vaatteita ja antoi ne Rebekalle. Myöskin hänen veljelleen ja äidilleen hän antoi kallisarvoisia lahjoja. ⁵⁴Ja he söivät ja joivat, hän ja hänen seuralaisensa, ja olivat siellä yötä. Mutta kun he olivat nousseet seuraavana aamuna, sanoi hän: "Päästäkää minut menemään herrani luo". ⁵⁵Tytön veli ja äiti vastasivat: "Anna tytön viipyä luonamme vielä joku aika, edes kymmenen päivää. Sitten saat lähteä." ⁵⁶Mutta hän sanoi heille: "Älkää viivytäkö minua, koska Herra on antanut matkani onnistua. Päästäkää minut menemään, tahdon lähteä herrani luo." ⁵⁷He vastasivat: "Kutsukaamme tänne tyttö ja

kysykäämme häneltä itseltään". ⁵⁸Ja he kutsuivat Rebekan ja sanoivat hänelle: "Tahdotko lähteä tämän miehen kanssa?" Hän vastasi: "Tahdon". ⁵⁹Niin he lähettivät sisarensa Rebekan imettäjäineen matkalle Aabrahamin palvelijan ja hänen miestensä mukana. ⁶⁰Ja he siunasivat Rebekan ja lausuivat hänelle: "Oi sisaremme, tulkoon sinusta tuhat kertaa kymmentuhatta, ja vallatkoot sinun jälkeläisesi vihamiestensä portit!" ⁶¹Ja Rebekka nousi palvelijattari- neen, ja he istuivat kamelien selkään ja seurasivat miestä. Niin palvelija otti Rebekan mukaansa ja lähti matkalle. ⁶²Ja Iisak oli tulossa Lahai-Roin kaivon tienoilta; hän asui näet Etelämaassa. ⁶³Ja Iisak oli illan suussa lähtenyt kedolle käyskentelemään, ja kun hän nosti silmänsä, näki hän kamelien lähestyvän. ⁶⁴Kun Rebekka nosti silmänsä ja näki Iisakin, laskeutui hän nopeasti maahan kamelin selästä ⁶⁵ja kysyi palvelijalta: "Kuka on tuo mies, joka tulee kedolla meitä vastaan?" Palvelija vastasi: "Hän on minun herrani". Niin hän otti hunnun ja verhoutui siihen. ⁶⁶Ja palvelija kertoi Iisakille kaikki, mitä hän oli toimittanut. ⁶⁷Ja Iisak vei Rebekan äitinsä Saaran majaan ja otti hänet luokseen, ja hänestä tuli hänen vaimonsa, ja hän rakasti häntä. Niin Iisak sai lohdutuksen äitinsä kuoltua.

25Ja Aabraham otti vielä vaimon, ja hänen nimensä oli Ketura. ²Ja hän synnytti hänelle Simranin ja Joksanin, Medanin ja Midianin, Jisbakin ja Suuahin. ³Mutta Joksanille syntyi Seba ja Dedan. Dedanin jälkeläisiä olivat: assurilaiset, letusilaiset ja leummilaiset. ⁴Ja Midianin pojat olivat Eefa, Eefer, Hanok, Abida ja Eldaa. Kaikki nämä ovat Keturan jälkeläisiä. ⁵Ja Aabraham antoi kaiken omaisuutensa Iisakille. ⁶Mutta sivuvaimojensa pojille Aabraham antoi lahjoja; ja hän lähetti heidät vielä eläessään pois poikansa Iisakin luota itään päin, Itäiselle maalle. ⁷Tämä on Aabrahamin elinvuosien luku: sata seitsemänkymmentä viisi vuotta. ⁸Ja Aabraham vaipui kuolemaan korkeassa iässä, vanhana ja elämästä kyllänsä saaneena, ja tuli otetuksi heimonsa tykö. ⁹Ja hänen poikansa Iisak ja Ismael hautasivat hänet Makpelan luolaan, heettiläisen Efronin, Sooharin pojan, vainiolle, joka on itään päin Mamresta, ¹⁰sille vainiolle, jonka Aabraham oli ostanut heettiläisiltä; siihen haudattiin Aabraham ja hänen vaimonsa Saara. ¹¹Ja Aabrahamin kuoltua Jumala siunasi hänen poikaansa Iisakia. Ja Iisak asui Lahai-Roin kaivon tienoilla. ¹²Ja tämä on kertomus Ismaelin suvusta, Aabrahamin pojan, jonka Saaran egyptiläinen orjatar Haagar synnytti Aabrahamille. ¹³Nämä ovat Ismaelin poikien nimet heidän nimiensä ja polveutumisenä mukaan: Nebajot, Ismaelin esikoinen, Keedar, Adbeel, Mibsam, ¹⁴Misma, Duuma, Massa, ¹⁵Hadad, Teema, Jetur, Naafis ja Keedma. ¹⁶Nämä ovat Ismaelin pojat ja nämä heidän nimensä heidän kyliensä ja leiripaikkojensa mukaan, kaksitoista ruhtinasta heimokuntineen. ¹⁷Ja tämä on Ismaelin elinvuosien luku: sata kolmekymmentä seitsemän vuotta; ja hän vaipui kuolemaan ja tuli otetuksi heimonsa tykö. ¹⁸Ja he asuivat Havilasta aina

Suuriin asti, joka on Egyptistä itään päin Assyriaan mentäessä. Hän kävi kaikkien veljiensä kimppuun.¹⁹ Ja tämä on kertomus Iisakin, Aabrahamin pojan, suvusta. Aabrahamille syntyi Iisak.²⁰ Ja Iisak oli neljänkymmenen vuoden vanha, kun hän otti vaimokseen Rebekan, joka oli aramilaisen Betuelin tytär Mesopotamiasta ja aramilaisen Laabanin sisar.²¹ Ja Iisak rukoili Herraa vaimonsa puolesta, sillä tämä oli hedelmätön. Ja Herra kuuli hänen rukouksensa, ja hänen vaimonsa Rebekka tuli raskaaksi.²² Ja lapset sysäsivät toisiaan hänen kohdussansa. Niin hän sanoi: ”Jos näin käy, minkätähden minä elän?” Ja hän meni kysymään Herralta.²³ Ja Herra sanoi hänelle: ”Kaksi kansaa on sinun kohdussasi, kaksi heimoa erkanee sinun ruumiistasi, toinen heimo on toista voimakkaampi, vanhempi palvelee nuorempaa”.²⁴ Kun hänen synnyttämisenä aika oli tullut, katso, hänen kohdussaan oli kaksoiset.²⁵ Joka ensiksi tuli hänen kohdustaan, oli ruskea ja yliyltään niinkuin karvainen vaippa; sentähden pantiin hänelle nimeksi Eesau.²⁶ Senjälkeen tuli ulos hänen veljensä, ja hän piti kädellään Eesaun kantapäätä. Ja hänelle pantiin nimeksi Jaakob. Iisak oli kuudenkymmenen vuoden vanha heidän syntyessään.²⁷ Ja pojat kasvoivat suuriksi, ja Eesausta tuli taitava metsästäjä, aron mies; Jaakob sitä vastoin oli hiljainen mies, joka pysyi kotosalla.²⁸ Iisak rakasti enemmän Eesauta, sillä hän söi mielellänsä metsänriistaa, mutta Rebekka rakasti enemmän Jaakobia.²⁹ Kerran, kun Jaakob oli keittänyt itselleen keiton, tuli Eesau kedolta nälästä nääntyneenä.³⁰ Ja Eesau sanoi Jaakobille: ”Anna minun särpiä tuota ruskeata, tuota ruskeata keittoa, sillä minä olen nälästä nääntynyt”. Sentähden hän sai nimen Edom.³¹ Mutta Jaakob sanoi: ”Myy minulle ensin esikoisuutesi”.³² Eesau vastasi: ”Katso, minä kuolen kuitenkin, mitä minä esikoisuudellani teen?”³³ Jaakob sanoi: ”Vanno minulle ensin”. Ja hän vannoi hänelle ja myi esikoisuutensa Jaakobille.³⁴ Ja Jaakob antoi Eesaulle leipää ja hernekeittoa. Ja hän söi ja joi, nousi ja meni matkoihinsa. Niin halpana Eesau piti esikoisuutensa.

26 Mutta maahan tuli nälänhätä, toinen kuin se nälänhätä, joka oli ollut aikaisemmin, Aabrahamin päivinä. Silloin Iisak meni Abimelekin, filistealaisten kuninkaan, luo Gerariin.² Ja Herra ilmestyi hänelle ja sanoi: ”Älä mene Egyptiin, vaan jää asumaan maahan, jonka minä sinulle sanon.³ Oleskele muukalaisena tässä maassa, ja minä olen sinun kanssasi ja siunaan sinua. Sillä sinulle ja sinun jälkeläisillesi minä annan kaikki nämä maat ja pidän valan, jonka minä olen vannonut sinun isällesi Aabrahamille.⁴ Ja minä teen sinun jälkeläistesi luvun paljoksi kuin taivaan tähdet ja annan jälkeläisillesi kaikki nämä maat, ja sinun siemenessäsi tulevat siunatuiksi kaikki kansakunnat maan päällä,⁵ sentähden että Aabraham kuuli minua ja noudatti, mitä minä noudatettavaksi annoin, minun käskyjäni, säädöksiäni ja opetuksiani.”⁶ Niin Iisak asettui Gerariin.⁷ Ja kun sen paikkakunnan miehet kysyivät hänen

vaimostansa, sanoi hän: ”Hän on minun sisareni”. Hän näet pelkäsi sanoa: ”Hän on minun vaimoni”, sillä hän ajatteli: ”Nuo miehet voivat tappaa minut Rebekan tähden, sillä hän on näöltään kaunis”.⁸ Kun hän oli viipynyt siellä jonkun aikaa, niin tapahtui, että Abimelek, filistealaisten kuningas, kerran katsellessaan ulos akkunasta näki Iisakin hyväilevän vaimoansa.⁹ Niin Abimelek kutsutti Iisakin ja sanoi: ”Katso, hänhän on sinun vaimosi! Miksi olet sanonut: ’Hän on minun sisareni’?” Iisak vastasi hänelle: ”Minä ajattelin, että minut muuten ehkä tapetaan hänen tähtensä”.¹⁰ Abimelek sanoi: ”Mitä oletkaan meille tehnyt! Kuinka helposti olisikaan voinut tapahtua, että joku kansasta olisi maannut sinun vaimosi kanssa, ja niin sinä olisit saattanut meidät syyhyh!”¹¹ Ja Abimelek antoi käskyn kaikelle kansalle, sanoen: ”Joka koskee tähän mieheen tai hänen vaimoonsa, se on kuoleamalla rangaistava”.¹² Ja Iisak kylvi siinä maassa ja sai sinä vuonna satakertaisesti, sillä Herra siunasi häntä.¹³ Ja hän rikastui ja hyötyi hyötymistään, kunnes hänestä tuli hyvin rikas.¹⁴ Ja hänellä oli laumoittain sekä pikkukarjaa että raavaskarjaa ja paljon palvelijoita, niin että filistealaiset alkoivat kadehtia häntä.¹⁵ Ja filistealaiset tukkivat kaikki ne kaivot, jotka hänen isänsä palvelijat olivat kaivaneet hänen isänsä Aabrahamin päivinä, ja täyttivät ne mullalla.¹⁶ Silloin Abimelek sanoi Iisakille: ”Mene pois luotamme, sillä sinä olet tullut paljon väkevämmäksi meitä”.¹⁷ Niin Iisak lähti sieltä ja leirytyi Gerarin laaksoon ja asui siellä.¹⁸ Ja Iisak kaivatti uudelleen auki ne vesikaivot, jotka hänen isänsä Aabrahamin päivinä olivat kaivetut, mutta jotka filistealaiset olivat Aabrahamin kuoltua tukkineet, ja antoi niille jälleen ne nimet, jotka hänen isänsä oli niille antanut.¹⁹ Ja Iisakin palvelijat kaivoivat laaksossa ja löysivät sieltä kaivon, jossa oli juoksevaa vettä.²⁰ Mutta Gerarin paimenet alkoivat riidellä Iisakin paimenten kanssa, sanoen: ”Vesi on meidän”. Niin hän kutsui kaivon Eesekiksi, koska he olivat riidelleet hänen kanssaan.²¹ Senjälkeen he kaivoivat toisen kaivon ja joutuivat riitaan siitäkin; niin hän antoi sille nimen Sitna.²² Sitten hän muutti sieltä pois ja kaivoi vielä yhden kaivon. Siitä ei syntynyt riitaa. Sentähden hän nimitti sen Rehobotiksi ja sanoi: ”Nyt Herra on antanut meille tilaa, niin että voimme lisääntyä maassa”.²³ Sieltä hän meni Beersebaan.²⁴ Ja Herra ilmestyi hänelle sinä yönä ja sanoi: ”Minä olen sinun isäsi Aabrahamin Jumala; älä pelkää, sillä minä olen sinun kanssasi ja siunaan sinua ja teen sinun jälkeläistesi luvun suureksi palvelijani Aabrahamin tähden”.²⁵ Silloin hän rakensi sinne alttarin, huusi avuksi Herran nimeä ja pystytti sinne telttansa. Ja Iisakin palvelijat kaivoivat siihen kaivon.²⁶ Niin Abimelek lähti hänen luokseen Gerarista ystävänsä Ahusatin ja sotapäällikkönsä Piikolin seuraamana.²⁷ Mutta Iisak sanoi heille: ”Minkätähden tulette minun luokseni, vaikka olette minulle vihamieliset ja karkoittitte minut luotanne?”²⁸ He vastasivat: ”Me olemme selvästi nähneet, että Herra on sinun kanssasi. Sentähden ajattelimme: ’Olkoon sinun ja

meidän välillämme valallinen sopimus; me tahdomme tehdä sinun kanssasi liiton, ²⁹ettet tee meille mitään pahaa, niinkuin emme mekään ole sinuun koskeneet, vaan olemme tehneet sinulle ainoastaan hyvää ja sallineet sinun lähteä rauhassa. Sinä olet nyt Herran siunattu.” ³⁰Silloin hän laittoi heille pidot, ja he söivät ja joivat. ³¹Varhain seuraavana aamuna he vanhoivat valan toisilleen; sen jälkeen Iisak päästi heidät menemään, ja he lähtivät hänen luotaan rauhassa. ³²Samana päivänä Iisakin palvelijat tulivat ja kertoivat hänelle kaivosta, jonka olivat kaivaneet, sanoen hänelle: ³³”Me löysimme vettä”. Ja hän antoi sille nimen Siba. Sentähden on kaupungin nimi vielä tänäkin päivänä Beerseba. ³⁴Kun Eesau oli neljänkymmenen vuoden vanha, otti hän vaimokseen Jehuditin, heettiläisen Beerin tyttären, ja Baasematin, heettiläisen Eelonin tyttären. ³⁵Näistä tuli Iisakille ja Rebekalle katkera suru.

27 Kun Iisak oli tullut vanhaksi ja hänen silmänsä olivat hämärtyneet, niin ettei hän enää voinut nähdä, kutsui hän Eesaun, vanhemman poikansa, ja sanoi hänelle: ”Poikani!” Tämä vastasi hänelle: ”Tässä olen.” ²Niin hän sanoi: ”Katso, minä olen tullut vanhaksi enkä tiedä, milloin kuolen. ³Ota siis aseesi, viinesi ja jousesi, ja mene kedolle ja pyydystä minulle riistaa. ⁴Ja laita minulle herkkuruoka, minun mieliruokani, ja tuo se syödäkseni, että minä siunaisin sinut, ennenkuin kuolen.” ⁵Mutta Rebekka kuuli, kuinka Iisak puhui pojallensa Eesaulle. Ja kun Eesau oli lähtenyt kedolle pyydystämään riistaa, tuodakseen isälleen, ⁶puhui Rebekka pojalleen Jaakobille sanoen: ”Katso, minä kuulin sinun isäsi puhuvan veljellesi Eesaulle ja sanovan: ⁷”Tuo minulle riistaa ja laita minulle herkkuruoka syödäkseni, että siunaisin sinut Herran edessä, ennenkuin kuolen.” ⁸Kuule siis, poikani, mitä sanon, ja tee, mitä minä käsken: ⁹mene laumaan ja ota sieltä minulle kaksi hyvää vohlaa laittaakseni niistä isällesi herkkuruuan, hänen mieliruokansa. ¹⁰Ja sinun on vietävä se isäsi syödä, että hän siunaisi sinut, ennenkuin kuolee.” ¹¹Mutta Jaakob sanoi äidillensä Rebekalle: ”Katso, veljeni Eesau on karvainen, mutta minä olen sileäihoinen. ¹²Entä jos isäni tunnustelee minua? Silloin minä joudun hänen silmissään pilkkaajaksi ja hankin itselleni kirouksen enkä siunausta.” ¹³Hänen äitinsä sanoi hänelle: ”Kohdatkoon se kirous minua, poikani; kuule vain, mitä minä sanon, mene ja nouda.” ¹⁴Niin hän meni noutamaan ne ja toi ne äidilleen; ja hänen äitinsä laittoi herkkuruuan, hänen isänsä mieliruuan. ¹⁵Ja Rebekka otti vanhemman poikansa Eesaun parhaat vaatteet, jotka olivat hänen hallussaan talossa, ja puki ne nuoremman poikansa Jaakobin ylle. ¹⁶Mutta vohlain nahat hän kääri hänen käsiinsä ja paljaaseen kaulaansa. ¹⁷Sitten hän antoi herkkuruuan ynnä leipomansa leivän poikansa Jaakobin käteen. ¹⁸Ja Jaakob meni isänsä luo ja sanoi: ”Isäni!” Hän vastasi: ”Tässä olen; kuka sinä olet, poikani?” ¹⁹Jaakob sanoi isällensä: ”Minä olen Eesau, esikoisesi. Olen tehnyt, niinkuin käskit minun tehdä; nouse istumaan ja syö riis-

taani, siunataksesi minut.” ²⁰Mutta Iisak sanoi pojalleen: ”Kuinka olet, poikani, niin pian löytänyt?” Hän vastasi: ”Herra, sinun Jumalasi, johdatti sen minun eteeni”. ²¹Niin Iisak sanoi Jaakobille: ”Tulehan lähemmä, poikani, tunnustellakseni, oletko sinä poikani Eesau vai etkö”. ²²Ja Jaakob astui isänsä Iisakin luo, ja tämä tunnusteli häntä ja sanoi: ”Ääni on Jaakobin ääni, mutta kädet ovat Eesaun kädet”. ²³Eikä Iisak tuntenut häntä, sillä hänen kätensä olivat karvaiset, niinkuin hänen veljensä Eesaun kädet, ja hän siunasi hänet. ²⁴Vielä hän kysyi: ”Oletko sinä todella minun poikani Eesau?” Hän vastasi: ”Olen”. ²⁵Silloin hän sanoi: ”Tuo ruoka minulle, syödäkseni poikani riistaa, että siunaisin sinut”. Niin hän toi hänelle sen, ja hän söi; ja hän tarjosi hänelle viiniä, ja hän joi. ²⁶Sen jälkeen hänen isänsä Iisak sanoi hänelle: ”Tule tänne ja suutele minua, poikani”. ²⁷Hän astui hänen luokseen ja suuteli häntä. Niin Iisak tunsu hänen vaatteidensa hajun ja siunasi hänet, sanoen: ”Katso, minun poikani tuoksu on kuin kedon tuoksu, jonka Herra on siunannut. ²⁸Jumala antakoon sinulle taivaan kastetta ja maan lihavuutta, jyviä ja viiniä yllin kyllin. ²⁹Kansat palvelkoot sinua, kansakunnat sinua kumartakoot. Ole veljiesi herra, ja äitisi pojat kumartakoot sinua. Kirottu olkoon, joka sinua kiroaa, siunattu, joka sinua siunaa.” ³⁰Kun Iisak oli ehtinyt siunata Jaakobin ja tämä juuri oli lähtenyt isänsä Iisakin luota, niin hänen veljensä Eesau tuli kotiin metsästästä. ³¹Ja hänkin laittoi herkkuruuan, vei sen isälleen ja sanoi isälleen: ”Nouse, isäni, ja syö poikasi riistaa, siunataksesi minut”. ³²Hänen isänsä Iisak kysyi häneltä: ”Kuka olet?” Hän vastasi: ”Minä olen poikasi Eesau, sinun esikoisesi”. ³³Silloin Iisak säikähtyi kovin ja sanoi: ”Kuka sitten oli se metsästäjä, joka toi minulle riistaa, niin että minä, ennenkuin sinä tulit, söin kaikkea ja siunasin hänet? Siunattu hän myös on oleva.” ³⁴Kun Eesau kuuli isänsä sanat, puhkesi hän valittamaan äänekkäästi ja haikeasti ja sanoi isälleen: ”Siunaa minutkin, isäni!” ³⁵Mutta hän vastasi: ”Veljesi tuli kavalasti ja riisti sinulta siunauksen”. ³⁶Niin hän sanoi: ”Oikeinpa häntä kutsutaankin Jaakobiksi. Sillä hän on nyt kahdesti minut pettänyt: esikoisuuteni hän on minulta vienyt, ja katso, nyt hän riisti minulta myöskin siunauksen.” Ja hän kysyi: ”Eikö sinulla ole mitään siunausta minun varalleni?” ³⁷Ja Iisak vastasi ja sanoi Eesaulle: ”Katso, minä olen asettanut hänet sinun herraksesi ja antanut kaikki hänen veljensä hänelle palvelijoiksi sekä varustanut hänet jyvillä ja viinillä; mitä voisin enää tehdä sinun hyväksesi, poikani?” ³⁸Eesau sanoi isällensä: ”Tuo yksi ainoa siunausko sinulla vain onkin, isäni? Siunaa myöskin minut, isäni!” Ja Eesau korotti äänensä ja itki. ³⁹Niin hänen isänsä Iisak vastasi ja sanoi hänelle: ”Katso, sinun asuinsijasi on oleva kaukana lihavas-ta maasta ja vailta taivaan kastetta ylhäältä. ⁴⁰Miekkasi varassa sinä olet elävä ja palveleva veljeäsi. Mutta valtoimena kierrellen sinä riisut hänen ikeensä niskaltasi.” ⁴¹Ja Eesau alkoi vihata Jaakobia siunauksen tähden, jolla hänen isänsä oli hänet siunannut; ja Eesau ajatteli itsekseen:

”Pian tulee aika, jolloin suremme isäämme; silloin minä tapan veljeni Jaakobin”.⁴² Mutta Rebekalle ilmoitettiin hänen vanhemman poikansa Eesaun aikeista; ja hän kutsutti luokseen nuoremman poikansa Jaakobin ja sanoi hänelle: ”Katso, veljesi Eesau uhkaa kostaa sinulle ja tappaa sinut.”⁴³ Kuule siis, mitä sanon, poikani: nouse ja pakene minun veljeni Laabanin luo Harraniin⁴⁴ ja jää hänen luokseen joksiinkin aikaa, kunnes veljesi kiukku asettuu,⁴⁵ kunnes veljesi lakkaa sinua vihaamasta ja unhottaa, mitä olet hänelle tehnyt. Sitten minä lähetän noutamaan sinut sieltä. Minkätähden menettäisin teidät molemmat samana päivänä!”⁴⁶ Ja Rebekka sanoi Iisakille: ”Minä olen kyllästynyt elämäni Heitin tyttären tähden. Jos Jaakobkin ottaa vaimon Heitin tyttäristä, tässä maassa syntyneen, sellaisen kuin nämä, niin mitä varten minä enää elän?”

28 Silloin Iisak kutsui Jaakobin ja siunasi hänet; hän käski häntä ja sanoi hänelle: ”Älä ota vaimoksesi ketään Kanaanin tyttäristä,² vaan nouse ja mene Mesopotamiaan, isoisäsi Betuelin kotiin, ja ota sieltä itsellesi vaimo enosi Laabanin tyttäristä.³ Ja Jumala, Kaikkivaltias, siunatkoon sinua ja antakoon sinun tulla hedelmälliseksi ja lisääntyä, niin että sinusta tulee suuri kansojen joukko.⁴ Ja hän suokoon sinulle Aabrahamin siunauksen, sinulle ynnä sinun jälkeläisillesi, että saisit omaksesi maan, jossa sinä muukalaisena asut ja jonka Jumala on antanut Aabrahamille.”⁵ Niin Iisak lähetti Jaakobin matkalle, ja hän lähti Mesopotamiaan Laabanin luo, joka oli aramilaisen Betuelin poika ja Rebekan, Jaakobin ja Eesaun äidin, veli.⁶ Kun Eesau näki, että Iisak oli siunannut Jaakobin ja lähettänyt hänet Mesopotamiaan ottamaan sieltä itselleen vaimoa - sillä hän oli siunannut hänet, käsenyt häntä ja sanonut: ”Älä ota vaimoa Kanaanin tyttäristä” -⁷ ja että Jaakob oli totellut isäänsä ja äitiänsä ja lähtenyt Mesopotamiaan,⁸ silloin hän huomasi, että Kanaanin tyttäret olivat hänen isälleen Iisakille vastenmieliset;⁹ ja niin Eesau meni Ismaelin luo ja otti Mahalatin, Aabrahamin pojjan Ismaelin tyttären, Nebajotin sisaren, vaimokseen entisten lisäksi.¹⁰ Niin Jaakob lähti Beersebasta mennäksensä Harraniin.¹¹ Ja hän osui eräeseen paikkaan, johon yöpyi, sillä aurinko oli laskenut; ja hän otti sen paikan kivistä yhden, pani sen päänsä alaiseksi ja asettui nukkumaan siihen paikkaan.¹² Niin hän näki unta, ja katso, maan päälle oli asetettu tikapuut, joiden pää ulottui taivaaseen, ja katso, Jumalan enkelit kulkivat niitä myöten ylös ja alas.¹³ Ja katso, Herra seiso i hänen edessään ja sanoi: ”Minä olen Herra, sinun Isäsi Aabrahamin Jumala ja Iisakin Jumala. Tämän maan, jonka päällä sinä makaat, minä annan sinulle ja sinun jälkeläisillesi.¹⁴ Ja sinun jälkeläistesi paljous on oleva kuin maan tomu, ja sinä leviät länteen ja itään, pohjoiseen ja etelään, ja sinussa ja sinun siemenessäsi tulevat siunatuiksi kaikki sukukunnat maan päällä.¹⁵ Ja katso, minä olen sinun kanssasi ja varjelen sinua, missä ikinä kuljet, ja saatan sinut takaisin tähän maahan; sillä minä en jätä

sinua, ennenkuin olen toteuttanut sen, minkä minä olen sinulle puhunut.”¹⁶ Silloin Jaakob heräsi unestansa ja sanoi: ”Herra on totisesti tässä paikassa, enkä minä sitä tiennyt”.¹⁷ Ja pelko valtasi hänet, ja hän sanoi: ”Kuinka peljättävä onkaan tämä paikka! Tässä on varmasti Jumalan huone ja taivaan portti.”¹⁸ Ja Jaakob nousi varhain aamulla, otti kiven, jonka hän oli pannut päänsä alaiseksi, ja nosti sen pystyyn patsaaksi ja vuodatti öljyä sen päälle.¹⁹ Ja hän kutsui paikan Beeteliksi; mutta ennen oli kaupungin nimenä Luus.²⁰ Ja Jaakob teki lupauksen, sanoen: ”Jos Jumala on minun kanssani ja varjelee minut sillä tiellä, jota nyt kuljen, ja antaa minulle leipää syödäkseni ja vaatteita pukeutuakseni,²¹ niin että saan palata rauhassa isäni kotiin, niin on Herra oleva minun Jumalani;²² ja tämä kivi, jonka olen patsaaksi pystyttänyt, on oleva Jumalan huone, ja kaikesta, mitä minulle suot, minä totisesti annan sinulle kymmenykset”.

29 Ja Jaakob lähti matkaan ja tuli Idän miesten maalle.² Ja katso, hän huomasi kedolla kaivon, ja katso, sen ääressä makasi kolme lammasmaa, sillä siitä kaivosta oli tapana juottaa laumoja. Ja kaivon suulla oli suuri kivi.³ Sentähden annettiin kaikkien laumojen kokoontua sinne ja sitten vieritettiin kivi kaivon suulta ja juotettiin lampaat, jonka jälkeen kivi taas pantiin paikoilleen kaivon suulle.⁴ Ja Jaakob sanoi heille: ”Veljeni, mistä te olette?” He vastasivat: ”Harranista olemme”.⁵ Hän kysyi heiltä: ”Tunnetteko Laabanin, Naahorin pojan?” He vastasivat: ”Tunnettemme”.⁶ Ja hän kysyi heiltä: ”Voiko hän hyvin?” He vastasivat: ”Hyvin hän voi; ja katso, Raakel, hänen tyttärensä, tulee tuolla lammasten kanssa”.⁷ Hän sanoi: ”Vielä on täysi päivä ja liian aikaista koota lauma; juotakaa lampaat ja viekää ne takaisin laitumelle”.⁸ He vastasivat: ”Emme voi, ennenkuin kaikki laumat ovat koolla ja kivi on vieritetty kaivon suulta; sitten juotamme lampaat”.⁹ Hänen vielä puhuessaan heidän kanssaan tuli Raakel isänsä lammasten kanssa, sillä hänen oli tapana olla paimenessa.¹⁰ Kun Jaakob näki Raakelin, enonsa Laabanin tyttären, ja enonsa Laabanin lampaat, astui hän esiin ja vieritti kiven kaivon suulta ja juotti enonsa Laabanin lampaat.¹¹ Ja Jaakob suuteli Raakelia ja korotti äänensä ja itki.¹² Niin Jaakob ilmoitti Raakelille, että hän oli hänen isänsä sukulainen ja Rebekan poika; ja Raakel riensi pois ja ilmoitti sen isällensä.¹³ Kun Laaban kuuli kerrottavan Jaakobista, sisarensa pojasta, riensi hän häntä vastaan, syleili ja suuteli häntä ja toi hänet kotiinsa; ja hän kertoi Laabanille kaikki, mitä oli tapahtunut.¹⁴ Ja Laaban sanoi hänelle: ”Niin, sinä olet minun luutani ja lihaani”. Ja hän asui hänen luonaan kuukauden päivät.¹⁵ Ja Laaban sanoi Jaakobille: ”Olet tosin sukulaiseni, mutta palvelisitko silti minua palkatta? Sano minulle, mikä on palkkasi oleva.”¹⁶ Mutta Laabanilla oli kaksi tytärtä; vanhemman nimi oli Leea, nuoremman nimi oli Raakel.¹⁷ Ja Leealla oli sameat silmät, mutta Raakelilla oli kaunis vartalo ja kau-

niit kasvot. ¹⁸Ja Jaakob rakasti Raakelia; niin hän sanoi: ”Minä palvelen sinua seitsemän vuotta saadakseni Raakelin, nuoremman tyttäresi”. ¹⁹Laaban vastasi: ”Parempi on, että annan hänet sinulle, kuin että antaisin hänet jollekin toiselle; jää luokseni”. ²⁰Jaakob palveli siis seitsemän vuotta saadakseen Raakelin, ja ne tuntuivat hänestä muutamilta päiviltä; niin hän rakasti häntä. ²¹Senjälkeen Jaakob sanoi Laabanille: ”Anna minulle vaimoni, sillä aikani on nyt kulunut umpeen, mennäkseni hänen tykönsä”. ²²Silloin Laaban kutsui kokoon kaikki sen paikkakunnan asukkaat ja laittoi pidot; ²³mutta illalla hän otti tyttärensä Leean ja vei hänet hänen luokseen; ja hän yhtyi häneen. ²⁴Ja Laaban antoi orjattarensa Silpan tyttärellensä Leealle orjattareksi. ²⁵Aamulla hän näki, että se oli Leea. Ja hän sanoi Laabanille: ”Mitä oletkaan minulle tehnyt? Olenhan palvellut sinua saadakseni Raakelin! Miksi petit minut?” ²⁶Laaban vastasi: ”Ei ole meidän maassamme tapana antaa nuorempaa ennen vanhempaa. ²⁷Vietä nyt vain tämä hääviikko loppuun, niin annetaan sinulle toinenkin, kunhan olet palveluksessani vielä toiset seitsemän vuotta.” ²⁸Ja Jaakob suostui siihen, ja kun hän oli viettänyt sen viikon loppuun, antoi Laaban myöskin tyttärensä Raakelin hänelle vaimoksi. ²⁹Ja Laaban antoi orjattarensa Bilhan tyttärellensä Raakelille orjattareksi. ³⁰Ja hän yhtyi myös Raakeliin, ja Raakel oli hänelle rakkaampi kuin Leea; ja hän palveli Laabanin luona vielä toiset seitsemän vuotta. ³¹Ja kun Herra näki, että Leeaa hyljittiin, avasi hän hänen kohtunsa; mutta Raakel oli hedelmätön. ³²Niin Leea tuli raskaaksi ja synnytti pojan ja antoi hänelle nimen Ruuben, sanoen: ”Herra on nähnyt minun kurjuuteni; nyt on mieheni rakastava minua”. ³³Ja hän tuli jälleen raskaaksi ja synnytti pojan ja sanoi: ”Herra on kuullut, että minua hyljitään, ja on antanut minulle myös tämän”. Niin hän antoi hänelle nimen Simeon. ³⁴Ja hän tuli jälleen raskaaksi ja synnytti pojan ja sanoi: ”Nyt kai mieheni vihdoinkin kiintyy minuun, sillä olenhan synnyttänyt hänelle kolme poikaa”. Sentähden hän antoi hänelle nimen Leevi. ³⁵Ja hän tuli vieläkin raskaaksi ja synnytti pojan ja sanoi: ”Nyt minä kiitän Herraa”. Sentähden hän antoi hänelle nimen Juuda. Sitten hän lakkasi synnyttämästä.

30Kun Raakel näki, ettei hän synnyttänyt Jaakobille, kadehti hän sisartaan ja sanoi Jaakobille: ”Hanki minulle lapsia, muuten minä kuolen”. ²Niin Jaakob vihastui Raakeliin ja sanoi: ”Minäkö olen Jumala, joka on kieltänyt sinulta kohdun hedelmän?” ³Mutta Raakel sanoi: ”Tässä on orjattareni Bilha; yhdy häneen, että hän synnyttäisi minun helmaani ja minäkin siten saisin lapsia hänestä”. ⁴Ja hän antoi hänelle orjattarensa Bilhan vaimoksi ja Jaakob yhtyi häneen. ⁵Ja Bilha tuli raskaaksi ja synnytti Jaakobille pojan. ⁶Niin Raakel sanoi: ”Jumala hankki minulle oikeuden, ja hän kuuli minun ääneni ja antoi minulle pojan”. Sentähden hän antoi hänelle nimen Daan. ⁷Ja Bilha, Raakelin orjatar, tuli jälleen raskaaksi ja synnytti Jaakobille

toisen pojan. ⁸Niin Raakel sanoi: ”Jumalan taisteluja minä olen taistellut sisareni kanssa ja olen voittanut”. Ja hän antoi hänelle nimen Naftali. ⁹Kun Leea näki lakanneensa synnyttämästä, otti hän orjattarensa Silpan ja antoi hänet Jaakobille vaimoksi. ¹⁰Ja Silpa, Leean orjatar, synnytti Jaakobille pojan. ¹¹Niin Leea sanoi: ”Onneksi!” Ja hän antoi hänelle nimen Gaad. ¹²Ja Silpa, Leean orjatar, synnytti Jaakobille toisen pojan. ¹³Niin Leea sanoi: ”Onnellista minua! Niin, naiset ylistävät minua onnelliseksi.” Ja hän antoi hänelle nimen Asser. ¹⁴Mutta Ruuben meni kerran ulos nisunleikkuun aikana ja löysi lemменmarjoja vainiolta ja toi ne äidillensä Leealle. Niin Raakel sanoi Leealle: ”Anna minulle poikasi lemменmarjoja”. ¹⁵Leea vastasi hänelle: ”Eikö riitä, että olet vienyt minulta mieheni, koska tahdot ottaa vielä poikani lemменmarjatkin?” Raakel sanoi: ”Olkoon, maatkoon hän tämän yön sinun kanssasi, kunhan saan poikasi lemменmarjat”. ¹⁶Kun Jaakob illalla palasi vainiolta, meni Leea häntä vastaan ja sanoi: ”Minun luokseni sinun on tultava, sillä minä olen ostanut sinut poikani lemменmarjoilla”. Ja hän makasi sen yön hänen kanssaan. ¹⁷Ja Jumala kuuli Leeaa, ja Leea tuli raskaaksi ja synnytti Jaakobille viidennen pojan. ¹⁸Niin Leea sanoi: ”Jumala on palkinnut minulle sen, että annoin orjattareni miehelleni”. Ja hän antoi hänelle nimen Isaskar. ¹⁹Ja Leea tuli jälleen raskaaksi ja synnytti Jaakobille kuudennen pojan. ²⁰Silloin Leea sanoi: ”Jumala on antanut minulle hyvän lahjan. Nyt mieheni on asuva minun luonani, sillä minä olen synnyttänyt hänelle kuusi poikaa.” Ja hän antoi hänelle nimen Sebulon. ²¹Sitten hän synnytti tyttären ja antoi hänelle nimen Diina. ²²Mutta Jumala muisti Raakeliakin, ja Jumala kuuli häntä ja avasi hänen kohtunsa. ²³Niin hän tuli raskaaksi ja synnytti pojan ja sanoi: ”Jumala on ottanut pois minun häpeäni”. ²⁴Ja hän antoi hänelle nimen Joosef, sanoen: ”Herra antakoon minulle vielä toisen pojan”. ²⁵Ja kun Raakel oli synnyttänyt Joosefin, sanoi Jaakob Laabanille: ”Päästä minut menemään kotiini ja omaan maahani. ²⁶Anna minulle vaimoni ja lapseni, joiden vuoksi olen sinua palvellut, mennäkseni pois; sillä tiedäthän itse, kuinka olen sinua palvellut.” ²⁷Laaban vastasi hänelle: ”Jospa saisin armon silmiesi edessä! Merkkini ilmoittavat, että Herra sinun tähtesi on siunannut minua.” ²⁸Ja hän sanoi vielä: ”Määrää palkka, joka minun on sinulle maksettava, niin minä sen annan”. ²⁹Hän vastasi hänelle: ”Itsehän tiedät, kuinka minä olen sinua palvellut ja millaiseksi karjasi on tullut minun hoidossani. ³⁰Sillä vähän sinulla oli ennen minun tuloani, mutta sitten se on karttunut suureksi, ja Herra on siunannut sinua, missä vain minä liikuin. Mutta milloin saan ruveta tekemään työtä minäkin oman perheeni hyväksi?” ³¹Hän vastasi: ”Mitä minun on sinulle annettava?” Jaakob sanoi: ”Ei sinun tarvitse antaa minulle mitään. Jos myönnät minulle tämän, niin minä yhä edelleen paimennan ja vartioitsen sinun laumojasi: ³²minä tarkastan tänään kaiken laumasi; erota siitä pois kaikki pilkulliset ja kirjavat lampaat sekä

karitsoista kaikki mustat ja vuohista kirjavat ja pilkulliset. Ja minun palkkani on sitten oleva tämä, ³³ja siinä minun rehellisyyteni tulee toteennäytetyksi: kun vasta tulet omin silmin katsomaan minun palkkaani, niin kaikki vuohet, jotka eivät ole pilkullisia eivätkä kirjavia, ja kaikki karitsat, jotka eivät ole mustia, katsottakoon minun varastamikseni.” ³⁴Laaban vastasi: ”Hyvä, olkoon, niinkuin olet puhunut”. ³⁵Ja samana päivänä hän erotti pois juovikkaat ja kirjavat vuohipukit ja kaikki pilkulliset ja kirjavat vuohet - kaikki, joissa oli jotakin valkoista - sekä kaikki mustat karitsat ja jätti ne poikiensa hoitoon. ³⁶Ja hän asetti niin, että oli kolmen päivän välimatka hänen ja Jaakobin välillä; ja Jaakob paimensi Laabanin mutta karjaa. ³⁷Mutta Jaakob otti itselleen tuoreita haavan, mantelipuun ja plataanin oksia ja kuori niihin valkeita juovia, paljastaen oksien valkoisen rungon. ³⁸Ja kuorimansa oksat hän pani eläinten eteen vesikaukaloihin eli juoma-astioihin, joista ne tulivat juomaan; ja ne olivat kiimallaan tullessansa juomaan. ³⁹Ja eläimet pariutuivat oksien edessä ja synnyttivät juovikkaita, pilkullisia ja kirjavia karitsoita. ⁴⁰Sitten Jaakob erotti karitsat; ja hän asetti eläinten päät niihin päin, jotka olivat pilkullisia, ja kaikkiin niihin päin, jotka olivat mustia Laabanin laumassa; siten hän hankki itselleen eri laumansa eikä päästänyt niitä Laabanin laumaan. ⁴¹Ja joka kerta kun voimakkaat eläimet olivat kiimallaan, pani Jaakob oksat eläinten silmien eteen vesikaukaloihin, niin että ne pariutuivat oksien edessä. ⁴²Mutta heikkojen eläinten eteen hän ei niitä pannut. Niin joutuivat heikot Laabanille ja voimakkaat Jaakobille. ⁴³Ja siten mies tuli ylen rikkaaksi; hän sai paljon pikkukarjaa sekä palvelijattaria, palvelijoita, kameleja ja aaseja.

31 Mutta hän sai kuulla, että Laabanin pojat puhuivat näin: ”Jaakob on anastanut kaikki, mitä isämme omisti; isämme omaisuudesta hän on hankkinut itselleen kaiken tämän rikkauden”. ²Ja Jaakob huomasi Laabanin kasvoista, ettei hän ollut häntä kohtaan niinkuin ennen. ³Ja Herra sanoi Jaakobille: ”Palaja isiesi maahan ja sukusi tykö. Minä olen sinun kanssasi.” ⁴Niin Jaakob kutsutti Raakelin ja Leean kedolle laumansa luo, ⁵ja hän sanoi heille: ”Minä huomaan isänne kasvoista, ettei hän ole minua kohtaan niinkuin ennen, vaikka isäni Jumala on ollut minun kanssani. ⁶Te tiedätte, että minä olen palvellut isänne kaikin voimin, ⁷mutta isänne on kohdellut minua petollisesti ja muuttanut palkkaani kymmenen kertaa. Jumala ei kuitenkaan ole sallinut hänen tehdä minulle mitään vahinkoa. ⁸Kun hän sanoi: ’Pilkulliset olkoot sinun palkkasi’, niin koko lauma kantoi pilkullisia; ja kun hän sanoi: ’Juovikkaat olkoot sinun palkkasi’, niin koko lauma kantoi juovikkaita. ⁹Niin on Jumala ottanut isänne omaisuuden ja antanut minulle. ¹⁰Mutta lauman pariutumisen aikana minä nostin silmäni ja näin unessa, että vuohipukit, jotka astuivat laumaa, olivat juovikkaita, pilkullisia ja kirjavia. ¹¹Ja Jumalan enkeli sanoi minulle unessa: ’Jaakob!’ Mi-

nä vastasin: ’Tässä olen’. ¹²Niin hän sanoi: ’Nosta silmäsi ja katso, kaikki vuohipukit, jotka astuvat laumaa, ovat juovikkaita, pilkullisia ja kirjavia, sillä minä olen nähnyt kaiken, mitä Laaban sinulle tekee. ¹³Minä olen Jumala, joka ilmestyin Beetelissä, jossa sinä voitelit patsaan ja jossa teit minulle lupauksen. Nouse nyt ja lähde tästä maasta ja palaja synnyinmaahasi.’” ¹⁴Silloin Raakel ja Leea vastasivat ja sanoivat hänelle: ”Ei meillä ole enää osaa eikä perintöä isämme talossa. ¹⁵Eikö hän pitänyt meitä kuin vieraita, koska myi meidät ja söi suuhunsa meistä saamansa hinnan. ¹⁶Niin, koko se rikkaus, jonka Jumala on ottanut isältämme, meidän se on ja meidän lastemme. Tee siis nyt kaikki, mitä Jumala on sinulle sanonut.” ¹⁷Silloin Jaakob nousi ja nosti lapsensa ja vaimonsa kamelien selkään ¹⁸ja kuljetti pois kaiken karjansa ja kaiken omaisuutensa, jonka hän oli koonnut, kaiken omistamansa ja Mesopotamiassa hankkimansa karjan, mennäkseen isänsä Iisakin luo Kanaanin maahan. ¹⁹Mutta Laaban oli mennyt keritsemään lampaitaan. Silloin Raakel varasti isänsä kotijumalat. ²⁰Ja Jaakob lähti varkain aramilaisen Laabanin luota eikä ilmaissut hänelle pakenemisaiettaan. ²¹Niin hän pakeni kaikinensa, lähti ja meni virran yli ja suuntasi kulkunsa Gileadin vuorille päin. ²²Mutta kolmantena päivänä Laabanille ilmoitettiin, että Jaakob oli paennut. ²³Silloin hän otti mukaansa heimonsa miehet ja ajoi häntä takaa seitsemän päivänmatkaa ja saavutti hänet Gileadin vuorilla. ²⁴Mutta Jumala tuli aramilaisen Laabanin luo unessa yöllä ja sanoi hänelle: ”Varo, ettet puhu Jaakobille hyvää etkä pahaa”. ²⁵Ja Laaban saavutti Jaakobin. Jaakob oli pystyttänyt telttansa vuorelle, Laaban taas pystytti telttansa Gileadin vuorelle. ²⁶Ja Laaban sanoi Jaakobille: ”Mitä oletkaan tehnyt? Sinä olet pettänyt minut ja kuljettanut pois minun tyttäreni niinkuin miekalla otetut! ²⁷Minkätähden pakenit salaa, läksit luotani varkain? Et ilmoittanut minulle mitään, ja niin minä en saanut saattaa sinua matkalle iloiten ja laulaen, vaskirummuin ja kanteleihin, ²⁸etkät suonut minun suudella lasteni lapsia ja tyttäriäni. Tyhmästi sinä olet menetellyt. ²⁹Minulla olisi valta tehdä teille pahaa, mutta teidän isänne Jumala sanoi minulle viime yönä näin: ’Varo, ettet puhu Jaakobille hyvää etkä pahaa’. ³⁰Olkoon: sinä olet nyt lähtenyt matkallesi, koska niin suuresti ikävöit isäsi kotiin, mutta minkätähden olet varastanut minun jumalani?” ³¹Jaakob vastasi ja sanoi Laabanille: ”Minä pelkäsin, sillä ajattelin, että sinä riistäisit minulta tyttäresi. ³²Mutta se, jonka hallusta löydät jumalasi, menettäköön henkensä. Heimojemme miesten läsnäollessa tutki, mitä minulla on, ja ota pois, mikä on omaasi.” Sillä Jaakob ei tiennyt, että Raakel oli ne varastanut. ³³Ja Laaban meni Jaakobin telttaan, Leean telttaan ja molempien orjatarten telttaan, mutta ei löytänyt mitään. Ja tultuaan ulos Leean teltasta hän meni Raakelin telttaan. ³⁴Mutta Raakel oli ottanut kotijumalat, pannut ne kamelin satulaan ja istunut niiden päälle. Ja Laaban penkoi koko teltan, mutta ei löytänyt mitään. ³⁵Ja hän sa-

noi isällensä: ”Älä vihastu, herrani, siitä etten voi nousta sinun edessäsi, sillä minun on, niinkuin naisten tavallisesti on”. Ja Laaban etsi, mutta ei löytänyt kotijumalia. ³⁶Silloin Jaakob vihastui ja soimasi Laabania; Jaakob puhkesi puhumaan ja sanoi Laabanille: ”Mitä minä olen rikkonut, mitä pahaa minä olen tehnyt, että näin minua ahdistat? ³⁷Nyt olet penkonut kaikki minun tavarani; mitä olet löytänyt selaista, joka olisi sinun talosi tavaraa? Tuo se tähän minun heimoni ja sinun heimosi miesten eteen, että he ratkaisisivat meidän molempien välin. ³⁸Jo kaksikymmentä vuotta minä olen ollut sinun luonasi; sinun uuhesi ja vuohesi eivät ole synnyttäneet keskoisia, enkä minä ole oinaita sinun laumastasi syönyt. ³⁹Pedon haaskaamaa en ole sinulle tuonut, se oli minun itseni korvattava; minulta sinä sen vaadit, olipa se viety päivällä tai viety yöllä. ⁴⁰Päivällä vaivasi minua helle, yöllä vilu, ja uni pakeni silmistäni. ⁴¹Jo kaksikymmentä vuotta minä olen ollut sinun talossasi; neljätoista vuotta minä palvelin sinua saadakseni molemmat tyttäresi ja kuusi vuotta saadakseni sinulta karjaa, mutta kymmenen kertaa sinä muutit minun palkkani. ⁴²Jos minun isäni Jumala, Aabrahamin Jumala, jota myöskin Iisak pelkää, ei olisi ollut minun puolellani, niin sinä olisit nyt lähettänyt minut tyhjänä tieheni. Jumala on nähnyt minun kurjuuteni ja kätteni vaivannäön, ja hän ratkaisi viime yönä asian.” ⁴³Niin Laaban vastasi ja sanoi Jaakobille: ”Tyttäret ovat minun tyttäriäni, ja lapset ovat minun lapsiani, ja karja on minun karjaani, ja kaikki, mitä näet, on minun omaani. Mutta minkä minä nyt mahdan näille tyttärilleni tai lapsille, jotka he ovat synnyttäneet! ⁴⁴Tule siis, tehkäämme liitto keskenämme, ja olkoon se todistuksena meidän välillämme, minun ja sinun.” ⁴⁵Silloin Jaakob otti kiven ja nosti sen pystyyn patsaaksi. ⁴⁶Ja Jaakob sanoi heimonsa miehille: ”Kootkaa kiviä”. Ja he ottivat kiviä ja rakensivat roukkion ja aterioivat siinä sen kiviroukkion päällä. ⁴⁷Ja Laaban antoi sille nimen Jegar-Saahaduta, mutta Jaakob antoi sille nimen Galed. ⁴⁸Ja Laaban sanoi: ”Tämä roukkio olkoon tänään todistajana meidän välillämme, minun ja sinun”; sentähden hän antoi sille nimen Galed ⁴⁹ja myöskin nimen Mispa, sillä hän sanoi: ”Herra olkoon vartija meidän välillämme, minun ja sinun, kun joudumme loitolle toistemme näkyvistä. ⁵⁰Jos sinä kohtelet pahasti minun tyttäriäni tahi otat toisia vaimoja tyttärieni lisäksi, niin tiedä, että vaikkei ketään ihmistä olekaan läsnä, Jumala kuitenkin on todistajana meidän välillämme, minun ja sinun.” ⁵¹Ja Laaban sanoi vielä Jaakobille: ”Katso, tämä roukkio ja tämä patsas, jonka minä olen pystyttänyt meidän välillemme, minun ja sinun ⁵²- tämä roukkio olkoon todistuksena, ja myöskin tämä patsas olkoon todistuksena siitä, etten minä kulje tämän roukkion ohi sinun luoksesi ja ettet sinäkään kulje tämän roukkion ja tämän patsaan ohi minun luokseni paha mielessä. ⁵³Aabrahamin Jumala ja Naahorin Jumala, heidän isiensä Jumala, olkoon tuomarina meidän välillämme.” Ja Jaakob vannoi valansa Jumalan kautta, jota hänen isänsä Iisak pelkäsi. ⁵⁴Ja Jaakob uhrasi vuorella teurasuh-

rin ja kutsui heimonsa miehet aterioimaan, ja he aterioivat ja olivat yötä vuorella. ⁵⁵Mutta varhain seuraavana aamuna Laaban nousi, suuteli lastensa lapsia ja tyttäriään ja hyvästeli heidät; sitten hän lähti matkaan ja palasi kotiinsa.

32Mutta Jaakob kulki tietänsä; ja Jumalan enkeleitä tuli häntä vastaan. ²Ja nähdessään heidät Jaakob sanoi: ”Tämä on Jumalan sotajoukkoa”. Ja hän antoi sille paikalle nimen Mahanaim. ³Sitten Jaakob lähetti sanansaattajat edellään veljensä Eesaun luo Seirin maahan, Edomin alueelle. ⁴Ja hän käski heitä sanoen: ”Sanokaa herralleni Eesaulle näin: ’Sinun palvelijasi Jaakob sanoo: Minä olen oleskellut Laabanin luona ja viipynyt siellä tähän saakka; ⁵ja minä olen saanut raavaita, aaseja, pikkukarjaa, palvelijoita ja palvelijattaria ja lähetän nyt sanan herralleni, että saisin armon sinun silmiesi edessä.’” ⁶Sanansaattajat palasivat Jaakobin luo ja sanoivat: ”Me tulimme veljesi Eesaun luo; hän on jo matkalla sinua vastaan, neljäsatua miestä mukanaan”. ⁷Silloin valtasi Jaakobin suuri pelko ja ahdistus. Ja hän jakoi väen, joka oli hänen kanssansa, ja pikkukarjan ja raavaskarjan ja kamelit kahteen joukkoon. ⁸Sillä hän ajatteli: ”Jos Eesau hyökkää toisen joukon kimppuun ja tuhoaa sen, niin toinen joukko pääsee pakoon”. ⁹Ja Jaakob sanoi: ”Isäni Aabrahamin Jumala ja isäni Iisakin Jumala, Herra, sinä, joka sanoit minulle: ’Palaja maahasi ja sukusi luo, niin minä teen sinulle hyvää!’ ¹⁰Minä olen liian halpa kaikkeen siihen armoon ja kaikkeen siihen uskollisuuteen, jota sinä olet palvelijallesi osoittanut; sillä ainoastaan sauva kädessäni minä kuljin tämän Jordanin yli, ja nyt on minulle karttunut kaksi joukkoa. ¹¹Pelasta minut veljeni Eesaun käsistä, sillä minä pelkään, että hän tulee ja tuhoaa minut ynnä äidit lapsineen. ¹²Olethan itse sanonut: ’Minä teen sinulle hyvää ja annan sinun jälkeläistesi luvun tulla paljoksi kuin meren hiekka, jota ei voida lukea sen paljouden tähden.’” ¹³Ja hän jäi siihen siksi yöksi. Sitten hän erotti omaisuudestaan lahjaksi veljelleen Eesaulle ¹⁴kaksisataa vuolta ja kaksikymmentä vuohipukkia, kaksisataa uuhta ja kaksikymmentä oinasta, ¹⁵kolmekymmentä imettävää kamelia varsoinensa, neljäkymmentä lehmää ja kymmenen härkää, kaksikymmentä aasintammaa ja kymmenen aasia. ¹⁶Ja hän jätti ne palvelijainsa haltuun, kunkin lauman erikseen, ja sanoi palvelijoilleen: ”Menkää minun edelläni ja jättäkää välimatka kunkin lauman välille”. ¹⁷Ja hän käski ensimmäistä sanoen: ”Kun veljeni Eesau kohtaa sinut ja kysyy: ’Kenen sinä olet, ja mihin menet, ja kenen ovat nuo elukat tuolla edelläsi?’ ¹⁸niin vastaa: ’Ne ovat palvelijasi Jaakobin, lähetetyt lahjaksi herralleni Eesaulle; ja katso, myös hän itse tulee jäljessämme.’” ¹⁹Samoin hän käski toista ja kolmatta ja kaikkia muita, jotka laumoja ajoivat, sanoen: ”Juuri näin on teidän sanottava Eesaulle, kun tapaatte hänet. ²⁰Ja sanokaa myös: ’Katso, sinun palvelijasi Jaakob tulee meidän jäljessämme.’” Sillä hän ajatteli: ”Minä koetan lepyttää häntä lahjalla, joka kulkee edelläni.

Sitten astun itse hänen kasvojensa eteen; ehkä hän ottaa minut ystävällisesti vastaan.”²¹Niin lahja kulki hänen edellänsä, mutta itse hän jäi siksi yöksi leiriin.²²Mutta yöllä hän nousi, otti molemmat vaimonsa ja molemmat orjattarensa ja yksitoista lastansa ja meni kahlauspaikasta Jabokin yli.²³Ja hän otti heidät ja vei heidät joen yli ja vei sen yli kaiken, mitä hänellä oli.²⁴Ja Jaakob jäi yksinensä toiselle puolelle. Silloin painiskeli hänen kanssaan muuan mies päivän koittoon saakka.²⁵Ja kun mies huomasi, ettei hän häntä voittanut, iski hän häntä lonkkaluuhun, niin että Jaakobin lonkka nyrjähti hänen painiskellessaan hänen kanssaan.²⁶Ja mies sanoi: ”Päästä minut, sillä päivä koittaa”. Mutta hän vastasi: ”En päästä sinua, ellet siunaa minua”.²⁷Ja hän sanoi hänelle: ”Mikä sinun nimesi on?” Hän vastasi: ”Jaakob”.²⁸Silloin hän sanoi: ”Sinun nimesi älköön enää olko Jaakob, vaan Israel, sillä sinä olet taistellut Jumalan ja ihmisten kanssa ja olet voittanut”.²⁹Ja Jaakob kysyi ja sanoi: ”Ilmoita nimesi”. Hän vastasi: ”Miksi kysyt minun nimeäni?” Ja hän siunasi hänet siinä.³⁰Ja Jaakob antoi sille paikalle nimen Penuel, ”sillä”, sanoi hän, ”minä olen nähnyt Jumalan kasvoista kasvoihin, ja kuitenkin on minun henkeni pelastunut”.³¹Ja kun hän oli kulkenut Penuelin ohitse, nousi aurinko; mutta hän ontui lonkkaansa.³²Sentähden israelilaiset eivät vielä tänäkään päivänä syö reisijännettä, joka kulkee lonkkaluun yli; sillä hän iski Jaakobia lonkkaluuhun, reisijänteen kohdalle.

33Kun Jaakob nosti silmänsä ja katseli, niin katso, Eesau oli tulossa, neljäsataa miestä mukanaan. Silloin hän jakoi lapset Leealle, Raakelille ja molemmille orjattarille.²Ja hän asetti orjattaret lapsineen ensimmäisiksi, niiden jälkeen Leean lapsineen ja Raakelin Joosefin kanssa viimeiseksi.³Mutta itse hän astui heidän edellänsä ja kumartui maahan seitsemän kertaa, kunnes oli saapunut veljensä eteen.⁴Mutta Eesau riensi häntä vastaan ja sulki hänet syliinsä, halasi häntä kaulasta ja suuteli häntä; ja he itkivät.⁵Ja hän nosti silmänsä ja näki vaimot ja lapset ja kysyi: ”Keitä ovat nämä, jotka ovat sinun seurassasi?” Hän vastasi: ”Ne ovat minun lapseni, jotka Jumala on palvelijallesi lahjoittanut”.⁶Niin orjattaret lähestyivät lapsineen ja kumartuivat maahan.⁷Myöskin Leea lapsineen lähestyi, ja he kumartuivat maahan. Viimein lähestyivät Joosef ja Raakel ja kumartuivat maahan.⁸Sitten hän kysyi: ”Mitä tarkoittit kaikella sillä joukolla, jonka minä kohtasin?” Hän vastasi: ”Saada armon herrani silmien edessä”.⁹Mutta Eesau sanoi: ”Minulla on itselläni kyllin; pidä, veljeni, omasi!”¹⁰Jaakob vastasi: ”Ei niin; jos olen saanut armon sinun silmiesi edessä, niin ota minulta vastaan lahjani; sillä olenhan saanut nähdä sinun kasvosi, niinkuin nähdään Jumalan kasvot, ja sinä olet ottanut minut suosiollisesti vastaan.¹¹Ota siis tervehdyslahjani, joka sinulle tuotiin, sillä Jumala on ollut minulle armollinen, ja minulla on yllin kyllin kaikkea.” Ja hän pyysi häntä pyytämällä, kunnes hän otti sen.¹²Sitten Eesau sanoi: ”Lähtekäämme liikkeelle ja vael-

takaamme eteenpäin; minä vaellan sinun edelläsi”.¹³Mutta Jaakob sanoi hänelle: ”Herrani näkee itse, että lapset ovat pieniä ja että minulla on imettäviä lampaita ja lehmiä mukani; jos näitä ajaa kiivaasti päivänkään, kuolee koko lauma.¹⁴Kulkekoon siis herrani palvelijansa edellä; minä seuraan hiljalleen jäljessä, sen mukaan kuin karja, jota kuljetan, ja lapset jaksavat käydä, kunnes saavun herrani luo Seiriin.”¹⁵Eesau vastasi: ”Minä jätän luoksesi osan väestäni”. Hän sanoi: ”Minkätähden niin? Kunhan vain saan armon herrani silmien edessä!”¹⁶Niin Eesau sinä päivänä kääntyi takaisin ja meni sitä tietään Seiriin.¹⁷Mutta Jaakob lähti Sukkotiin ja rakensi siellä itsellensä majan. Ja karjallensa hän teki tarhoja. Siitä tuli sen paikan nimeksi Sukkot.¹⁸Ja Jaakob saapui matkallansa Mesopotamiasta onnellisesti Sikemin kaupunkiin, joka on Kanaanin maassa, ja leirytyi kaupungin edustalle.¹⁹Ja hän osti sen maapalstan, johon hän oli pystyttänyt telttansa, Hamorin, Sikemin isän, pojilta sadalla kesitalla.²⁰Ja hän pystytti siihen alttarin ja antoi sille nimen Eel, Israelin Jumala.

34Ja Diina, Leean tytär, jonka hän oli synnyttänyt Jaakobille, meni tapaamaan sen maan tyttäriä.²Ja Sikem, joka oli hivviläisen Hamorin, sen maan ruhtinaan, poika, näki hänet, otti hänet luokseen, makasi hänen kanssaan ja teki hänelle väkivaltaa.³Ja hänen sydämensä kiintyi Diinaan, Jaakobin tyttäreeseen, ja hän rakasti tyttöä ja viihdytteli häntä.⁴Ja Sikem puhui isällensä Hamorille sanoen: ”Hanki minulle tämä tyttö vaimoksi”.⁵Ja Jaakob oli saanut kuulla, että Sikem oli raiskannut hänen tyttärensä Diinan; mutta kun hänen poikansa olivat hänen laumansa kanssa kedolla, oli Jaakob vaiti siksi, kunnes he palasivat.⁶Ja Hamor, Sikemin isä, meni Jaakobin luo puhuttelemaan häntä.⁷Ja Jaakobin pojat tulivat kedolta. Kuultuaan, mitä oli tapahtunut, miehet sydäntyivät ja vihastuivat kovin siitä, että hän oli tehnyt häpeällisen teon Israelissa, kun oli maannut Jaakobin tyttären; sillä semmoista ei saa tehdä.⁸Niin Hamor puhui heille sanoen: ”Poikani Sikemin sydän on mielistynyt teidän sisareenne; antakaa hänet hänelle vaimoksi.⁹Lankoutukaa meidän kanssamme, antakaa te tyttäriänne meille, ja ottakaa te itsellenne meidän tyttäriämme,¹⁰ja jääkää asumaan meidän luoksemme. Maa on oleva teille avoinna, asukaa siinä ja kierrelkää siinä ja asettukaa sinne.”¹¹Ja Sikem sanoi tytön isälle ja veljille: ”Suokaa minun saada armo silmienne edessä, ja mitä te vaaditte minulta, sen minä annan.¹²Vaatikaa minulta kuinka suuri morsiamen hinta ja kuinka suuret antimet tahansa: minä annan, mitä te minulta vaaditte. Antakaa minulle vain se tyttö vaimoksi.”¹³Mutta Jaakobin pojat vastasivat Sikemille ja hänen isällensä Hamorille puhuen petollisesti, sentähden että hän oli raiskannut heidän sisarensa Diinan;¹⁴he sanoivat heille: ”Emme voi tehdä sitä, että antaisimme sisaremme ympärileikkaamattomalle miehelle, sillä se olisi meistä häpeällistä.¹⁵Me suostumme ainoastaan sillä ehdolla, että te tulette meidän kaltaisik-

semme, niin että kaikki miehenpuolenne ympärileikataan.¹⁶ Silloin me annamme omia tyttäriämme teille ja otamme itsellemme teidän tyttäriänne, ja me asetumme teidän luoksenne ja tulemme yhdeksi kansaksi.¹⁷ Mutta jos te ette kuule meitä ettekä ympärileikkautta itseänne, niin me otamme sisaremmen ja menemme tiehemme.”¹⁸ Ja heidän puheensa kelpasi Hamorille ja Sikemille, Hamorin pojalle.¹⁹ Eikä nuori mies viivytellyt niin tekemästä, sillä hän oli mieltynyt Jaakobin tyttäreen; ja hän oli suuremmissa arvossa kuin kukaan muu hänen isänsä perheessä.²⁰ Niin menivät Hamor ja hänen poikansa Sikem kaupunkinsa porttiin ja puhuivat kaupunkinsa miehille sanoen: ²¹”Näillä miehillä on rauha mielessä meitä kohtaan; antakaamme heidän siis asettua tähän maahan ja kierrellä siinä, onhan maa tilava heillekin joka suuntaan. Ottakaamme me heidän tyttäriänsä vaimoiksemme, ja antakaamme me tyttäriämme heille.”²² Mutta ainoastaan sillä ehdolla miehet suostuvat asettumaan meidän luoksemme, tullaksensa meidän kanssamme yhdeksi kansaksi, että kaikki miehenpuolemmen ympärileikataan, niinkuin he itsekkin ovat ympärileikatut.²³ Tulevathan silloin heidän karjansa ja tavaransa ja kaikki heidän juhtansa meidän omiksemme. Suostukaamme siis, niin he asettuvat luoksemme.”²⁴ Ja he kuulivat Hamoria ja hänen poikaansa Sikemiä; kaikki, jotka kulkivat hänen kaupunkinsa portista; ja niin kaikki miehenpuolet, kaikki, jotka kulkivat hänen kaupunkinsa portista, ympärileikkauttivat itsensä.²⁵ Mutta kolmantena päivänä, kun he olivat kipeimmillään, Jaakobin kaksi poikaa, Simeon ja Leevi, Diinan veljet, ottivat kumpikin miekkansa ja hyökkäsivät, kenenkään aavistamatta, kaupunkiin ja tappoivat jokaisen miehenpuolen.²⁶ Myöskin Hamorin ja hänen poikansa Sikemin he tappoivat miekan terällä, ottivat Diinan Sikemin talosta ja menivät pois.²⁷ Ja Jaakobin pojat karkasivat haavoitettujen kimppuun ja ryöstivät kaupungin, sentähden että he olivat raiskanneet heidän sisarensa.²⁸ Ja he anastivat heidän pikkukarjansa ja raavaskarjansa ja aasinsa ja kaikki, mitä oli sekä kaupungissa että kedolla.²⁹ Ja kaikki heidän tavaransa, kaikki heidän lapsensa ja vaimonsa he veivät saaliinaan, ja he ryöstivät samoin kaiken muun, mitä taloissa oli.³⁰ Niin Jaakob sanoi Simeonille ja Leevil: ”Te olette syösset minut onnettomuuteen, saattaneet minut tämän maan asukkaiden, kanaanilaisten ja perissiläisten, vihoihin. Minun joukkoni on vähäinen; jos he kokoontuvat minua vastaan, niin he tuhoavat minut, ja niin minut ja minun sukuni hävitetään.”³¹ Mutta he vastasivat: ”Pitkö hänen kohdella meidän sisartamme niinkuin porttoa!”

35 Ja Jumala sanoi Jaakobille: ”Nouse, mene Beeteliin, asetu sinne ja rakenna sinne alttari Jumalalle, joka ilmestyi sinulle paetessasi veljeäsi Eesauta.”² Niin Jaakob sanoi perheellensä ja kaikille, jotka olivat hänen kanssaan: ”Pois-takaa vieraat jumalat, joita teillä on keskuudessanne, puhdistautukaa ja muuttakaa vaatteenne.”³ Ja nouskaamme ja

menkäämme Beeteliin, rakentaakseni sinne alttarin Jumalalle, joka kuuli minua ahdistukseni aikana ja oli minun kanssani tiellä, jota vaelsin.”⁴ Niin he jättivät Jaakobille kaikki vieraat jumalat, jotka olivat heidän hallussansa, sekä renkaat, jotka olivat heidän korvissaan, ja Jaakob kätki ne maahan tammen alle, joka oli Sikemissä.⁵ Ja he lähtivät liikkeelle; ja Jumalan kauhu valtasi heidän ympärillään olevat kaupungit, niin etteivät nämä ajaneet takaa Jaakobin poikia.⁶ Ja Jaakob saapui Luusiin, joka on Kanaanin maassa, se on Beeteliin, kaiken väen kanssa, joka oli hänen seurassaan.⁷ Ja hän rakensi sinne alttarin ja nimitti paikan Eel-Beeteliksi, koska Jumala oli siellä ilmestynyt hänelle, silloin kun hän pakeni veljeään.⁸ Mutta Debora, Rebekan imettäjä, kuoli, ja hänet haudattiin Beetelin alapuolelle tammen alle, ja se sai siitä nimen ”Itkutammi”.⁹ Ja Jumala ilmestyi jälleen Jaakobille hänen palattuaan Mesopotamiasta ja siunasi hänet.¹⁰ Ja Jumala sanoi hänelle: ”Sinun nimesi on Jaakob; mutta älköön sinua enää kutsuttako Jaakobiksi, vaan nimesi olkoon Israel”. - Niin hän sai nimen Israel.¹¹ Ja Jumala sanoi hänelle: ”Minä olen Jumala, Kaikkivaltias; ole hedelmällinen ja lisäännä. Kanssa, suuri kansojen joukko on sinusta tuleva, ja kuninkaita lähtee sinun kupeistasi.”¹² Ja maan, jonka minä olen antanut Aabrahamille ja Iisakille, minä annan sinulle; myöskin sinun jälkeläisillesi minä annan sen maan.”¹³ Ja Jumala kohosi ylös hänen luotaan siitä paikasta, jossa hän oli häntä puhutellut.¹⁴ Ja Jaakob pystytti patsaan siihen paikkaan, jossa hän oli häntä puhutellut, kivipatsaan, ja vuodatti juomauhrin sen päälle ja kaatoi öljyä sen päälle.¹⁵ Ja Jaakob nimitti sen paikan, jossa Jumala oli häntä puhutellut, Beeteliksi.¹⁶ Sitten he lähtivät liikkeelle Beetelistä. Ja kun vielä oli jonkun verran matkaa Efrataan, joutui Raakel synnytystuskiin, ja hänen synnytystuskansa olivat hyvin kovat.¹⁷ Ja kun hänen synnytystuskansa olivat kovimmillaan, sanoi kättilövaimo hänelle: ”Älä pelkää, sillä tälläkin kertaa sinä saat pojan”.¹⁸ Mutta kun hänen henkensä oli lähtemäisillään, sillä hänen oli kuoltava, antoi hän hänelle nimen Benoni, mutta hänen isänsä antoi hänelle nimen Benjamin.¹⁹ Niin Raakel kuoli siellä, ja hänet haudattiin Efratan tien varteen, se on Beetlehemiin.²⁰ Ja Jaakob pystytti hänen haudalleen patsaan; tämä Raakelin hautapatsas on olemassa vielä tänäkin päivänä.²¹ Ja Israel lähti liikkeelle sieltä ja pystytti telttansa tuolle puolen Karjatornia.²² Ja tapahtui, kun Israel asui siinä maassa, että Ruuben meni ja makasi Bilhan, isänsä sivuvaimon, kanssa. Ja Israel sai sen kuulla.²³ Jaakobilla oli kaksitoista poikaa. Leean pojat olivat Ruuben, Jaakobin esikoinen, Simeon, Leevi, Juuda, Isaskar ja Sebulon.²⁴ Raakelin pojat olivat Joosef ja Benjamin.²⁵ Bilhan, Raakelin orjattaren, pojat olivat Daan ja Naftali.²⁶ Silpan, Leean orjattaren, pojat olivat Gaad ja Asser. Nämä ovat ne Jaakobin pojat, jotka syntyivät hänelle Mesopotamiassa.²⁷ Ja Jaakob saapui isänsä Iisakin luo Mamreen, Kirjat-Arbaan, se on Hebronin, jossa Aabraham ja Iisak olivat asuneet muukalaisina.

²⁸Ja Iisakin elinaika oli sata kahdeksankymmentä vuotta. ²⁹Ja Iisak vaipui kuolemaan ja tuli otetuksi heimonsa tykö, vanhana ja elämästä kyllänsä saaneena. Ja hänen poikansa Eesau ja Jaakob hautasivat hänet.

36Tämä on kertomus Eesaun, se on Edomin, suvusta. ²Eesau otti vaimoikseen Kanaanin tyttäristä Aadan, heetiläisen Eelonin tyttären, ja Oholibaman, joka oli hivviläisen Sibonin pojan Anan tytär, ³ja Baasematin, Ismaelin tyttären, Nebajotin sisaren. ⁴Aada synnytti Eesaulle Elifaan, ja Baasemat synnytti Reguelin. ⁵Ja Oholibama synnytti Jeuksen, Jalamin ja Koorahin. Nämä olivat Eesaun pojat, jotka syntyivät hänelle Kanaanin maassa. ⁶Ja Eesau otti vaimonsa, poikansa ja tyttärensä ja kaiken talonväkensä, karjansa ja kaikki juhtansa ja kaiken tavaran, jonka hän oli hankkinut Kanaanin maassa; ja hän lähti toiseen maahan, pois veljensä Jaakobin luota. ⁷Sillä heidän omaisuutensa oli niin suuri, etteivät he voineet asua yhdessä, eikä se maa, jossa he asuivat muukalaisina, riittänyt heille heidän karjansa paljouden tähden. ⁸Ja Eesau asettui Seirin vuoristoon, Eesau, se on Edom. ⁹Ja tämä on kertomus edomilaisten isän Eesaun suvusta, hänen, joka asui Seirin vuoristossa. ¹⁰Nämä ovat Eesaun poikien nimet: Elifas, Eesaun vaimon Aadan poika; Reguel, Eesaun vaimon Baasematin poika. ¹¹Ja Elifaan pojat olivat Teeman, Oomar, Sefo, Gaetam ja Kenas. ¹²Mutta Timna oli Elifaan, Eesaun pojan, sivuvaimo, ja hän synnytti Elifaalle Amalekin. Nämä olivat Eesaun vaimon Aadan pojat. ¹³Reguelin pojat olivat nämä: Nahat ja Serah, Samma ja Missa. Ne olivat Eesaun vaimon Baasematin pojat. ¹⁴Mutta nämä olivat Eesaun vaimon Oholibaman, Sibonin pojan Anan tyttären, pojat, jotka hän synnytti Eesaulle: Jeus, Jalam ja Koorah. ¹⁵Nämä olivat Eesaun poikien sukuruhtinaat: Elifaan, Eesaun esikoisen, pojat olivat ruhtinas Teeman, ruhtinas Oomar, ruhtinas Sefo, ruhtinas Kenas, ¹⁶ruhtinas Koorah, ruhtinas Gaetam, ruhtinas Amalek. Nämä olivat ne ruhtinaat, jotka polveutuivat Elifaasta Edomin maassa; ne olivat Aadan pojat. ¹⁷Ja nämä olivat Reguelin, Eesaun pojan, pojat: ruhtinas Nahat, ruhtinas Serah, ruhtinas Samma, ruhtinas Missa. Nämä olivat ne ruhtinaat, jotka polveutuivat Reguelista Edomin maassa; ne olivat Eesaun vaimon Baasematin pojat. ¹⁸Ja nämä olivat Eesaun vaimon Oholibaman pojat: ruhtinas Jeus, ruhtinas Jalam, ruhtinas Koorah. Nämä olivat ne ruhtinaat, jotka polveutuivat Eesaun vaimosta, Anan tyttärestä Oholibamasta. ¹⁹Nämä olivat Eesaun, se on Edomin, pojat, ja nämä heidän sukuruhtinaansa. ²⁰Mutta nämä olivat hoorilaisen Seirin pojat, sen maan alkuasukkaat: Lootan, Soobal, Sibon, Ana, ²¹Diison, Eeser ja Diisan. Nämä olivat hoorilaisten sukuruhtinaat, Seirin pojat, Edomin maassa. ²²Mutta Lootanin pojat olivat Hoori ja Heemam; ja Lootanin sisar oli Timna. ²³Ja nämä olivat Soobalin pojat: Alvan, Maanahat ja Eeabal, Sefo ja Oonam. ²⁴Nämä olivat Sibonin pojat: Aija ja Ana. Tämä oli se Ana, joka löysi ne lämpimät

lähteet erämaassa, paimentaessaan isänsä Sibonin aaseja. ²⁵Ja nämä olivat Anan lapset: Diison ja Oholiba, Anan tytär. ²⁶Nämä olivat Diisonin pojat: Hemdan, Esban, Jiträn ja Keran. ²⁷Nämä olivat Eeserin pojat: Bilhan, Saavan ja Akan. ²⁸Nämä olivat Diisanin pojat: Uus ja Aran. ²⁹Nämä olivat hoorilaisten sukuruhtinaat: ruhtinas Lootan, ruhtinas Soobal, ruhtinas Sibon, ruhtinas Ana, ³⁰ruhtinas Diison, ruhtinas Eeser, ruhtinas Diisan. Nämä olivat hoorilaisten sukuruhtinaat, ruhtinas ruhtinaalta, Seirin maassa. ³¹Ja nämä olivat ne kuninkaas, jotka hallitsivat Edomin maassa, ennenkuin yksikään kuningas oli hallinnut israelilaisia: ³²Bela, Beorin poika, oli kuninkaana Edomissa, ja hänen kaupunkinsa nimi oli Dinhaba. ³³Kun Bela kuoli, tuli Joobab, Serahin poika, Bosrasta, kuninkaaksi hänen sijaansa. ³⁴Kun Joobab kuoli, tuli Huusam, teemanilaisten maasta, kuninkaaksi hänen sijaansa. ³⁵Kun Huusam kuoli, tuli Hadad, Bedadin poika, kuninkaaksi hänen sijaansa, hän, joka voitti midianilaiset Mooabin kedolla; ja hänen kaupunkinsa nimi oli Avit. ³⁶Kun Hadad kuoli, tuli Samla, Masrekasta, kuninkaaksi hänen sijaansa. ³⁷Kun Samla kuoli, tuli Saul, Rehobotista, virran varrelta, kuninkaaksi hänen sijaansa. ³⁸Kun Saul kuoli, tuli Baal-Haanan, Akborin poika, kuninkaaksi hänen sijaansa. ³⁹Kun Baal-Haanan, Akborin poika, kuoli, tuli Hadar kuninkaaksi hänen sijaansa, ja hänen kaupunkinsa nimi oli Paagu; ja hänen vaimonsa nimi oli Mehetabel, joka oli Matredin, MeeSaahabin tyttären, tytär. ⁴⁰Ja nämä ovat Eesaun sukuruhtinasten nimet, heidän sukujensa, asuinpaikkojensa ja nimiensä mukaan: ruhtinas Timna, ruhtinas Alva, ruhtinas Jetet, ⁴¹ruhtinas Oholibama, ruhtinas Eela, ruhtinas Piinon, ⁴²ruhtinas Kenas, ruhtinas Teeman, ruhtinas Mibsar, ⁴³ruhtinas Magdiel, ruhtinas Iiram. Nämä olivat Edomin sukuruhtinaat, heidän asuinsijojensa mukaan heidän perintömaassaan - Edomin, se on Eesaun, edomilaisten isän, sukuruhtinaat.

37Mutta Jaakob asui siinä maassa, jossa hänen isänsä oli oleskellut muukalaisena, Kanaanin maassa. ²Tämä on kertomus Jaakobin suvusta. Kun Joosef oli seitsemäntoista vuoden vanha, oli hän veljiensä kanssa lampaita paimentamassa; hän oli nuorukaisena isänsä vaimojen Bilhan ja Silpan poikien seurassa. Ja hän kertoi isälleen, mitä pahaa kuuli heistä puhuttavan. ³Ja Israel rakasti Joosefia enemmän kuin kaikkia muita poikiensa, koska hän oli syntynyt hänelle hänen vanhalla iällänsä, ja hän teetti hänelle pitkäliepeisen, hihallisen ihokkaan. ⁴Kun hänen veljensä näkivät, että heidän isänsä rakasti häntä enemmän kuin kaikkia hänen veljiensä, vihasivat he häntä eivätkä voineet puhutella häntä ystävällisesti. ⁵Kerran Joosef näki unen ja kertoi sen veljilleen; sen jälkeen he vihasivat häntä vielä enemmän. ⁶Hän näet sanoi heille: ”Kuulkaa, minkä unen minä olen nähnyt. ⁷Katso, me olimme sitoviamme lyhteitä vainiolla, ja katso, minun lyhteeni nousi seisomaan, ja teidän lyhteenne asettuivat ympärille ja ku-

marsivat minun lyhdettäni.”⁸ Niin hänen veljensä sanoivat hänelle: ”Sinäkö tulisit meidän kuninkaaksemme, sinäkö hallitsisit meitä?” Ja he vihasivat häntä vielä enemmän hänen uniensa ja puheidensa tähden.⁹ Ja hän näki vielä toisenkin unen, jonka hän kertoi veljilleen ja sanoi: ”Minä näin vielä unen: katso, aurinko ja kuu ja yksitoista tähteä kumarsivat minua”.¹⁰ Ja kun hän kertoi sen isälleen ja veljilleen, nuhteli hänen isänsä häntä ja sanoi hänelle: ”Mikä uni se on, jonka sinä olet nähnyt? Olisiko minun ja äitisi ja veljesi tultava kumartumaan sinun eteesi maahan?”¹¹ Ja hänen veljensä kadehtivat häntä; mutta hänen isänsä pani tämän mieleensä.¹² Kun hänen veljensä olivat menneet kaitsemaan isänsä lampaita Sikemiin,¹³ sanoi Israel Joosefille: ”Sinun veljesi ovat paimenessa Sikemissä; tule, minä lähetän sinut heidän luokseen”. Hän vastasi: ”Tässä olen”.¹⁴ Ja hän sanoi hänelle: ”Mene katsomaan, kuinka veljesi ja karja voivat, ja kerro sitten minulle”. Niin hän lähetti hänet matkalle Hebronin laaksosta, ja hän tuli Sikemiin.¹⁵ Ja muuan mies kohtasi hänet, hänen harhaillessaan kedolla; ja mies kysyi häneltä: ”Mitä etsit?”¹⁶ Hän vastasi: ”Minä etsin veljiäni; sano minulle, missä he ovat paimentamassa”.¹⁷ Mies vastasi: ”He lähtivät pois täältä, sillä minä kuulin heidän sanovan: ’Menkäämme Dootaniin!’” Niin Joosef meni veljiensä jäljissä ja löysi heidät Dootanista.¹⁸ Kun he kaukaa näkivät hänet ja ennenkuin hän saapui heidän luokseen, pitivät he neuvua tappaaksensa hänet.¹⁹ He sanoivat toisilleen: ”Katso, tuolla tulee se unenäkijä!”²⁰ Tulkaa, tappakaamme nyt hänet ja heittäkäämme hänet johonkin kaivoon ja sanokaamme: villipeto on hänet syönyt. Saammepa sitten nähdä, mitä hänen unistaan tulee.”²¹ Kun Ruuben sen kuuli, tahtoi hän pelastaa hänet heidän käsistään ja sanoi: ”Älkäämme lyökö häntä kuoliaaksi”.²² Vielä Ruuben sanoi heille: ”Älkää vuodattako verta; heittäkää hänet tähän kaivoon, joka on täällä erämaassa, mutta älkää satuttako kättänne häneen”. Hän näet tahtoi pelastaa hänet heidän käsistään, saattaaksensa hänet takaisin isänsä tykö.²³ Kun Joosef sitten tuli veljiensä luo, riisuiivat he Joosefilta hänen ihokkaansa, pitkäliepeisen, hihallisen ihokkaan, joka oli hänen yllään,²⁴ ja ottivat hänet ja heittivät hänet kaivoon; mutta kaivo oli tyhjä, siinä ei ollut vettä.²⁵ Senjälkeen he istuivat aterioimaan. Ja kun he nostivat silmänsä, näkivät he ismaelilaismatkueen tulevan Gileadista; heidän kamelinsa kuljettivat kumihartsia, balsamia ja hajupihkaa, ja he olivat viemässä niitä Egyptiin.²⁶ Silloin Juuda sanoi veljillensä: ”Mitä hyötyä meillä on siitä, että surmaamme veljemme ja salaamme hänen verensä?”²⁷ Tulkaa, myykäämme hänet ismaelilaisille, mutta älköön kätemme sattuko häneen, sillä hän on meidän veljemme, meidän omaa lihaamme.” Ja hänen veljensä kuulivat häntä.²⁸ Kun nyt midianilaiset kauppiaat menivät siitä ohitse, vetivät veljet Joosefin ylös kaivosta; ja he myivät Joosefin kahdestakymmenestä hopeasekelistä ismaelilaisille. Nämä veivät Joosefin Egyptiin.²⁹ Kun sitten Ruuben palasi kaivolle, niin Joosefia ei enää ollut kaivossa.

Silloin hän repäisi vaatteensa,³⁰ palasi veljiensä luo ja sanoi: ”Poika on kadonnut. Voi minua, minne minä joudun!”³¹ Niin he ottivat Joosefin ihokkaan, teurastivat vuohipukin ja kastoivat ihokkaan vereen.³² Sitten he lähettivät tuon pitkäliepeisen, hihallisen ihokkaan kotiin isälleen ja sanoivat: ”Tämän me löysimme; tarkasta, onko se poikasi ihokas vai eikö”.³³ Ja tarkastettuaan sen hän sanoi: ”Tämä on minun poikani ihokas. Villipeto on hänet syönyt; totisesti, Joosef on raadeltu kuoliaaksi.”³⁴ Ja Jaakob repäisi vaatteensa, pani säkin lanteilleen ja suri poikaansa pitkät ajat.³⁵ Ja kaikki hänen poikansa ja tyttärensä kävivät häntä lohduttamaan, mutta hän ei huolinut lohdutuksesta, vaan sanoi: ”Murehtien minä menen tuonelaan poikani tykö”. Ja hänen isänsä itki häntä.³⁶ Mutta midianilaiset myivät hänet Egyptiin Potifarille, joka oli faraon hoviherra ja henkivartijain päämies.

38 Siihen aikaan Juuda lähti pois veljiensä luota ja asettui erään Adullamissa asuvan miehen luo, jonka nimi oli Hiira.² Siellä Juuda näki Suua nimisen kanaanilaisen miehen tyttären, ja hän otti tämän luokseen ja yhtyi häneen.³ Ja hän tuli raskaaksi ja synnytti pojan; ja hän antoi hänelle nimen Eer.⁴ Ja taas hän tuli raskaaksi ja synnytti pojan ja antoi hänelle nimen Oonan.⁵ Ja hän synnytti vieläkin pojan ja antoi hänelle nimen Seela; ja synnyttäessään hänet hän oli Kesibissä.⁶ Ja Juuda otti Eerille, esikoisellensa, vaimon, jonka nimi oli Taamar.⁷ Mutta Eer, Juudan esikoinen, ei ollut Herralle otollinen; sentähden Herra antoi hänen kuolla.⁸ Niin Juuda sanoi Oonanille: ”Yhdy veljesi leskeen ja ota hänet avioksesi ja herätä siemen veljellesi”.⁹ Mutta kun Oonan tiesi, ettei jälkeläinen olisi oleva hänen, niin hän antoi, aina kun yhtyi veljensä vaimoon, siemensä mennä maahan, ettei hankkisi jälkeläistä veljelleen.¹⁰ Mutta se, minkä hän teki, oli paha Herran silmissä; sentähden hän antoi hänenkin kuolla.¹¹ Silloin Juuda sanoi miniällensä Taamarille: ”Asu leskenä isäsi talossa, kunnes poikani Seela joutuu täysikasvuiseksi”. Hän näet ajatteli: ”Kun ei vain tämäkin kuolisi niinkuin hänen veljensä”. Niin Taamar meni pois ja jäi asumaan isänsä kotiin.¹² Pitkän aikaa sen jälkeen Suuan tytär, Juudan vaimo, kuoli. Surujan mentyä Juuda lähti ystävänsä adullamilaisen Hiiran kanssa Timnaan lammastensa keritsiäisiin.¹³ Niin tuotiin Taamarille tämä sanoma: ”Katso, appesi menee Timnaan keritsemään lampaitaan”.¹⁴ Silloin hän riisui pois leskenvaatteensa ja verhoutui huntuu peittäytyen siihen ja istui Eenaimin portille, Timnaan vievän tien varteen. Sillä hän oli nähnyt, että vaikka Seela oli täysikasvuinen, ei häntä annettu hänelle vaimoksi.¹⁵ Kun nyt Juuda näki hänet, luuli hän häntä portoksi; sillä hän oli peittänyt kasvonsa.¹⁶ Ja hän poikkesi hänen luokseen tiepuoleen ja sanoi: ”Anna minun yhtyä sinuun”. Hän näet ei tiennyt, että nainen oli hänen miniänsä. Tämä vastasi: ”Mitä annat minulle saadaksesi yhtyä minuun?”¹⁷ Hän sanoi: ”Lähetän sinulle vohlan laumastani”. Nainen vastasi: ”Annatko minulle pan-

tin, kunnes sen lähetät?”¹⁸Hän sanoi: ”Mitä on minun annettava sinulle pantiksi?” Hän vastasi: ”Sinettisi, nauhasi ja sauvasi, joka on kädessäsi”. Niin hän antoi ne hänelle ja yhtyi häneen, ja hän tuli hänestä raskaaksi.¹⁹Ja hän nousi ja meni sieltä ja pani pois huntunsa ja pukeutui leskenvaatteisiinsa.²⁰Mutta Juuda lähetti adullamilaisen ystävänsä viemään vohlaa, saadaksensa takaisin pantin naiselta; mutta hän ei löytänyt häntä.²¹Ja hän kyseli sen paikkakunnan miehiltä ja sanoi: ”Missä on se pyhäkköportto, joka istui Eenaimissa tien varressa?” He vastasivat: ”Ei täällä ole ollut mitään pyhäkköporttoa”.²²Ja hän palasi Juudan luo ja sanoi: ”En löytänyt häntä; ja myös sen paikkakunnan miehet sanoivat, ettei siellä ole ollutkaan mitään pyhäkköporttoa”.²³Silloin Juuda sanoi: ”Pitäköön sen sitten, ettemme joutuisi häpeään. Katso, minä olen lähettänyt tämän vohlan, mutta sinä et ole löytänyt häntä.”²⁴Noin kolmen kuukauden kuluttua ilmoitettiin Juudalle: ”Sinun miäsi Taamar on harjoittanut haureutta, ja haureudesta hän on myös tullut raskaaksi”. Juuda sanoi: ”Viekää hänet poltettavaksi”.²⁵Mutta kun häntä vietiin, lähetti hän sanan apelleen sanoen: ”Minä olen raskaana siitä miehestä, jonka nämä ovat”. Ja hän käski sanoa: ”Tarkasta, kenen tämä sinetti, nämä nauhat ja tämä sauva ovat”.²⁶Ja Juuda tunsu ne ja sanoi: ”Hän on oikeassa minua vastaan, koska minä en antanut häntä pojalleni Seelalle”. Ei hän kuitenkaan enää yhtynyt häneen.²⁷Kun hänen synnyttämisenä aika tuli, katso, hänen kohdussaan oli kaksoiset.²⁸Ja hänen synnyttäessään pisti toinen kätensä ulos; kättilövaimo otti punaista lankaa ja sitoi sen hänen käteensä ja sanoi: ”Tämä tuli ensiksi ulos”.²⁹Mutta kun hän sitten taas veti kätensä takaisin, katso, silloin tuli hänen veljensä ulos; ja kättilövaimo sanoi: ”Minkä repeämän oletkaan reväissyt itsellesi!” Ja hän sai nimen Peres.³⁰Sitten tuli hänen veljensä, jonka kädessä oli punainen lanka; ja hän sai nimen Serah.

39Ja Joosef vietiin Egyptiin, ja Potifar, egyptiläinen mies, joka oli faraon hoviherra ja henkivartijain päämies, osti hänet ismaelilaisilta, jotka olivat hänet sinne tuoneet.²Mutta Herra oli Joosefin kanssa, niin että hän menestyi kaikessa, ja hän oleskeli isäntänsä, egyptiläisen, talossa.³Ja hänen isäntänsä näki, että Herra oli hänen kanssaan ja että Herra antoi kaiken, mitä hän teki, menestyä hänen käsissään.⁴Niin Joosef saavutti hänen suosionsa ja sai palvella häntä. Ja hän asetti hänet talonsa hoitajaksi ja uskoi hänen haltuunsa kaikki, mitä hänellä oli.⁵Ja siitä ajasta lähtien, kun hän oli uskonut hänen hoitoonsa talonsa ja kaiken, mitä hänellä oli, Herra siunasi egyptiläisen taloa Joosefin tähden, ja Herran siunaus oli kaikessa, mitä hänellä oli kotona ja kedolla.⁶Niin hän jätti Joosefin haltuun kaikki, mitä hänellä oli, eikä hän itse välittänyt mistään, paitsi ruuasta, jota hän söi.⁷Mutta Joosefilla oli kaunis vartalo ja kauniit kasvot. Ja tapahtui jonkun ajan kuluttua, että hänen isäntänsä puoliso iski silmänsä Joosefiin

ja sanoi: ”Makaa minun kanssani”.⁸Mutta hän kieltäytyi ja sanoi isäntänsä puolisolle: ”Katso, isäntäni ei itse välitä mistään, mitä talossa on, vaan on uskonut minun haltuuni kaikki, mitä hänellä on.”⁹Hänellä ei ole tässä talossa enemmän valtaa kuin minulla, eikä hän ole kieltänyt minulta mitään, paitsi sinut, koska olet hänen puolisonsa. Kuinka minä siis tekisin niin suuren pahanteon ja rikkoisin Jumalaa vastaan!”¹⁰Ja vaikka vaimo joka päivä puhui sellaista Joosefille, ei tämä suostunut makaamaan hänen vieressään eikä olemaan hänen kanssaan.¹¹Mutta eräänä päivänä, kun Joosef tuli taloon toimittamaan askareitaan eikä ketään talonväestä ollut sisällä saapuvilla,¹²tarttui hän Joosefin vaippaan ja sanoi: ”Makaa minun kanssani”. Mutta tämä jätti vaippansa hänen käsiinsä, pakeni ja riensi ulos.¹³Kun hän nyt huomasi, että Joosef oli jättänyt vaippansa hänen käsinsä ja paennut ulos,¹⁴huusi hän talonväkeään ja sanoi heille näin: ”Katsokaa, hän on tuonut meille hebrealaisen miehen pitämään meitä pilkkanaan; tämä tuli luokseni maatakseni minun kanssani, mutta minä huusin kovalla äänellä.”¹⁵Ja kun hän kuuli minun kirkaisevan ja huutavan, jätti hän vaippansa viereeni, pakeni ja riensi ulos.”¹⁶Ja hän pani vaipan viereensä siksi, kunnes Joosefin isäntä tuli kotiin.¹⁷Ja hän puhui hänelle samalla tavalla, sanoen: ”Tuo hebrealainen orja, jonka olet tuonut meille, tuli luokseni pitämään minua pilkkanaan;¹⁸mutta kun minä kirkaisin ja huusin, jätti hän vaippansa viereeni ja pakeni ulos”.¹⁹Kun hänen isäntänsä kuuli puolisonsa kertovan ja sanovan: ”Näin sinun orjasi on tehnyt minulle”, syytyi hänen vihansa.²⁰Ja Joosefin isäntä otti hänet ja pani hänet vankilaan, paikkaan, jossa kuninkaan vangit säilytettiin; ja hän jäi siihen vankilaan.²¹Mutta Herra oli Joosefin kanssa ja soi hänen saavuttaa suosiota ja päästä vankilan päällikön armoihin.²²Ja vankilan päällikkö uskoi kaikki vangit, jotka vankilassa olivat, Joosefin haltuun. Ja kaikki, mitä siellä toimitettiin, tehtiin hänen toimestaan.²³Eikä vankilan päällikkö ollenkaan valvonut sitä, mikä oli Joosefille uskottu, sillä Herra oli Joosefin kanssa. Ja Herra antoi menestyä sen, mitä hän teki.

40Ja tapahtui jonkun ajan kuluttua, että Egyptin kuninkaan juomanlaskija ja leipoja rikkoivat herraansa, Egyptin kuningasta, vastaan.²Ja farao vihastui näihin kahteen hoviherraansa, ylimmäiseen juomanlaskijaan ja ylimmäiseen leipojaan,³ja panetti heidät vankeuteen henkivartijain päämiehen taloon, samaan vankilaan, jossa Joosef oli vankina.⁴Ja henkivartijain päämies antoi heille Joosefin heitä palvelemaan. Niin he olivat jonkun aikaa vankeudessa.⁵Ollessaan vankilassa vangittuina he molemmat, Egyptin kuninkaan juomanlaskija ja leipoja, näkivät samana yönä unta, kumpikin unensa, ja kummankin unella oli oma selityksensä.⁶Ja kun Joosef aamulla tuli heidän luokseen, huomasi hän heidät alakuloisiksi.⁷Silloin hän kysyi faraon hoviherralta, jotka olivat hänen kanssansa vankeudessa hänen isäntänsä talossa: ”Miksi te olette tänään niin

murheellisen näköiset?”⁸ He vastasivat hänelle: ”Olemme kumpikin nähneet unen, eikä ole niiden selittäjää”. Ja Joosef sanoi heille: ”Unien selitykset ovat Jumalan; kertokaa kuitenkin minulle”.⁹ Niin ylimmäinen juomanlaskija kertoi unensa Joosefille ja sanoi hänelle: ”Minä näin unta, ja katso, minun edessäni oli viinipuu;¹⁰ viinipuussa oli kolme oksaa, ja samassa kun se alkoi versoa, sen kukat puhkesivat ja marjat sen rypäleissä kypsyivät.¹¹ Ja minulla oli faraon malja kädessäni, ja minä otin marjat ja pusersin niistä mehun faraon maljaan ja annoin maljan faraon käteen.”¹² Ja Joosef sanoi hänelle: ”Tämä on sen selitys: kolme oksaa merkitsee kolmea päivää.¹³ Kolmen päivän kuluttua farao korottaa sinun pääsi ja asettaa sinut jälleen virkaasi. Ja sinä annat faraon maljan hänen käteensä niinkuin ennenkin, kun olit hänen juomanlaskijansa.¹⁴ Mutta muista minua, kun sinun hyvin käy, ja tee minulle laupeus mainitsemalla minusta faraolle ja toimittamalla minut pois tästä talosta.¹⁵ Sillä minut on varastettu hebrealaisten maasta, enkä minä ole täälläkään tehnyt mitään, mistä minut olisi tullut panna tähän vankikuoppaan.”¹⁶ Kun ylimmäinen leipoja näki, että Joosef antoi hyvän selityksen, sanoi hän hänelle: ”Myöskin minä näin unen, ja katso, kolme nisu-leipäkoraa oli minun pääni päällä.¹⁷ Ja ylimmässä korissa oli kaikenlaisia leivoksia faraon syötäväksi, mutta linnut söivät ne korista, joka oli minun pääni päällä.”¹⁸ Joosef vastasi ja sanoi: ”Tämä on sen selitys: kolme koraa merkitsee kolmea päivää.¹⁹ Kolmen päivän kuluttua farao korottaa sinun pääsi ripustamalla sinut hirsipuuhun, ja taitvaan linnut syövät sinun lihasi.”²⁰ Kolmantena päivänä sen jälkeen, faraon syntymäpäivänä, tämä laittoi pidot kaikille palvelijoilleen. Silloin hän korotti palvelijain joukosta sekä ylimmäisen juomanlaskijan että ylimmäisen leipojan pään.²¹ Ylimmäisen juomanlaskijan hän asetti hänen entiseen juomanlaskijan toimeensa, niin että hän sai antaa maljan faraon käteen;²² mutta ylimmäisen leipojan hän hirtätti, niinkuin Joosef oli heille selityksessään sanonut.²³ Mutta ylimmäinen juomanlaskija ei muistanut Joosefia, vaan unhotti hänet.

41 Kahden vuoden kuluttua tapahtui, että farao näki unen; hän oli seisovinaan Niilivirran rannalla.² Ja katso, virrasta nousi seitsemän kaunista ja lihavaa lehmää, jotka kävivät laitumella kaislikossa.³ Ja katso, niiden jälkeen nousi virrasta toiset seitsemän lehmää, rumia ja laihoja; ne asettuivat edellisten lehmien viereen virran rannalle.⁴ Ja ne rumat ja laihat lehmät söivät ne seitsemän kaunista ja lihavaa lehmää. Siihen farao heräsi.⁵ Mutta hän nukkui uudestaan ja näki toisen kerran unta: seitsemän paksua ja kaunista tähkäpäätä kasvoi samassa oljessa.⁶ Ja katso, niiden jälkeen kasvoi vielä seitsemän tähkäpäätä, ohutta ja itätuulen polttamaa.⁷ Ja nämä ohuet tähkäpäät nielivät ne seitsemän paksua ja täyteläistä tähkäpäätä. Siihen farao heräsi, ja katso, se oli unta.⁸ Mutta aamulla hänen mielensä oli levoton, ja hän kutsutti eteensä kaikki Egyp-

tin tietäjät ja kaikki viisaat; ja farao kertoi heille unensa, mutta ei ollut sitä, joka olisi voinut selittää ne faraolle.⁹ Silloin puhui ylimmäinen juomanlaskija faraolle sanoen: ”Nyt minä muistan rikokseni.¹⁰ Farao oli vihastunut palvelijoihinsa, ja hän pani minut vankeuteen henkivartijain päämiehen taloon, minut ja ylimmäisen leipojan.¹¹ Niin me molemmat, minä ja hän, näimme samana yönä unta; me näimme kumpikin unemme, jolla oli oma selityksensä.¹² Ja siellä oli meidän kanssamme hebrealainen nuorukainen, henkivartijain päämiehen palvelija. Hänelle me kerroimme unemme, ja hän selitti ne meille; hän selitti, mitä kummankin uni merkitsi.¹³ Ja niinkuin hän meille oli selittänyt, niin kävikin: minut asetettiin entiseen virkaani, toinen hirtettiin.”¹⁴ Silloin farao kutsutti Joosefin eteensä. Ja hänet tuotiin kiiruusti vankikuopasta. Ja hän ajatti hiuksensa ja muutti vaatteensa ja tuli faraon eteen.¹⁵ Ja farao sanoi Joosefille: ”Minä olen nähnyt unen, eikä ole sen selittäjää, mutta olen kuullut kerrottavan sinusta, että kun kuulet unen, sinä voit sen selittää.”¹⁶ Joosef vastasi faraolle sanoen: ”En minä; mutta Jumala antaa faraolle suotuisan vastauksen”.¹⁷ Ja farao puhui Joosefille: ”Minä näin unen; olin seisovinani Niilivirran rannalla.¹⁸ Ja katso, virrasta nousi seitsemän lihavaa ja kaunista lehmää, jotka kävivät laitumella kaislikossa.¹⁹ Ja katso, niiden jälkeen nousi virrasta toiset seitsemän lehmää, kurjia, kovin rumia ja laihoja; en ole koko Egyptin maassa nähnyt niin rumia kuin ne.²⁰ Ja nämä laihat ja rumat lehmät söivät ne ensimmäiset, ne lihavat lehmät.²¹ Mutta vaikka ne olivat nielleet nämä, ei voinut huomata, että ne olivat nielleet ne, vaan ne olivat yhtä rumannäköiset kuin ennenkin. Siihen minä heräsin.²² Mutta taas minä näin unta: seitsemän täyteläistä ja kaunista tähkäpäätä kasvoi samassa oljessa.²³ Ja katso, niiden jälkeen kasvoi vielä seitsemän tähkäpäätä, kiu-vunutta, ohutta ja itätuulen polttamaa.²⁴ Ja nämä ohuet tähkäpäät nielivät ne seitsemän kaunista tähkäpäätä. Minä kerroin tämän tietäjille, mutta ei kukaan kyennyt sanomaan minulle, mitä se merkitsee.”²⁵ Niin Joosef sanoi faraolle: ”Faraon unet merkitsevät kumpikin samaa; Jumala on ilmaissut faraolle, mitä hän on tekevä.²⁶ Seitsemän kaunista lehmää merkitsee seitsemää vuotta, seitsemän kaunista tähkäpäätä merkitsee myös seitsemää vuotta; unilla on sama merkitys.²⁷ Ja seitsemän laihaa ja rumaa lehmää, jotka nousivat niiden jälkeen, merkitsee seitsemää vuotta, ja seitsemän tyhjää, itätuulen polttamaa tähkäpäätä merkitsee seitsemää nälkävuotta.²⁸ Tätä minä tarkoitin, kun sanoin faraolle: Jumala on antanut faraon nähdä, mitä hän on tekevä.²⁹ Katso, tulee seitsemän vuotta, jolloin on suuri viljavuus koko Egyptin maassa.³⁰ Mutta niitä seuraa seitsemän sellaista nälkävuotta, että Egyptin maan entinen viljavuus kokonaan unhottuu, ja nälänhätä tuottaa maalle häviön.³¹ Eikä enää tiedetä mitään maassa vallinneesta viljavuudesta sitä seuraavan nälänhädän vuoksi, sillä se on oleva ylen kova.³² Mutta että uni toistui faraolle, se tietää, että Jumala on asian varmasti päättänyt ja että Jumala

antaa sen pian tapahtua. ³³Nyt valitkoon siis farao ymmärtäväisen ja taitavan miehen ja asettakoon hänet Egyptin hallitusmieheksi. ³⁴Näin tehköön farao: asettakoon päällysmiehiä maahan ja ottakoon viidennen osan Egyptin maan sadosta seitsemänä viljavuotena. ³⁵Ja koottakoon näinä hyvinä vuosina, jotka tulevat, kaikki niiden sato ja kasattakoon viljaa faraon haltuun, talletettakoon sato kaupunkiin ja säilytettäköön, ³⁶niin että maalla on eloa säästössä seitsemän nälkävuoden varalle, jotka kohtaavat Egyptin maata. Niin ei maa joudu perikatoon nälänhädän aikana.” ³⁷Tämä puhe miellytti faraota ja kaikkia hänen palvelijoihinsa. ³⁸Ja farao sanoi palvelijoilleen: ”Voisimmeko löytää ketään, jossa on Jumalan henki niinkuin tässä?” ³⁹Ja farao sanoi Joosefille: ”Koska Jumala on sinulle ilmoittanut kaiken tämän, ei ole ketään niin ymmärtävää ja taitavaa, kuin sinä olet. ⁴⁰Hoida sinä minun taloani, ja sinun käskyäsi totelkoon kaikki minun kansani; ainoastaan valtaistuimen puolesta minä olen sinua korkeampi.” ⁴¹Ja farao sanoi Joosefille: ”Katso, minä asetan sinut koko Egyptin maan hallitusmieheksi”. ⁴²Ja farao otti sinettisormuksensa kädestään ja pani sen Joosefin käteen ja puetti hänen ylleen hienot pellavavaatteet ja ripusti kultakäädyt hänen kaulaansa. ⁴³Ja hän antoi hänen ajaa omissa, lähinnä parhaissa vaunuissaan, ja hänen edellään huudettiin: abrek! Niin asetettiin hänet koko Egyptin maan hallitusmieheksi. ⁴⁴Ja farao sanoi Joosefille: ”Minä olen farao, mutta sinun tahtomattasi älköön kukaan nostako kättä tai jalkaa koko Egyptin maassa”. ⁴⁵Ja farao nimitti Joosefin Saafenat-Paneahiksi ja antoi hänelle puolisosiksi Aasenatin, Oonin papin Poti-Feran tyttären. Niin Joosef lähti tarkastamaan Egyptin maata. ⁴⁶Joosef oli kolmenkymmenen vuoden vanha, kun hän tuli faraon, Egyptin kuninkaan, palvelijaksi. Ja Joosef lähti faraon luota ja kulki läpi koko Egyptin maan. ⁴⁷Ja seitsemänä viljavuotena maa kasvoi ylen runsaasti. ⁴⁸Ja näinä seitsemänä hyvänä vuotena, jotka tulivat Egyptin maahan, hän kokosi kaikkea eloa ja talletti sen kaupunkiin. Hän talletti kuhunkin kaupunkiin sen elon, joka tuotiin ympäristön vainoilta. ⁴⁹Niin Joosef kasasi viljaa niinkuin meren hiekkaa, ylen suuret määrät, siihen asti että lakattiin sitä mittaamasta, sillä se ei ollut enää mitattavissa. ⁵⁰Joosefille syntyi, ennenkuin nälkävuosi tuli, kaksi poikaa, jotka Aasenat, Oonin papin Poti-Feran tytär, synnytti hänelle. ⁵¹Esikoiselle Joosef antoi nimen Manasse, ”sillä”, sanoi hän, ”Jumala on saattanut minut unhotamaan kaikki vaivani ja koko isäni kodin”. ⁵²Toiselle hän antoi nimen Efraim, ”sillä”, sanoi hän, ”Jumala on tehnyt minut hedelmälliseksi kärsimysteni maassa”. ⁵³Ne seitsemän viljavuotta, jotka tulivat Egyptin maahan, kuluivat loppuun. ⁵⁴Sen jälkeen alkoi seitsemän nälkävuotta, niinkuin Joosef oli sanonut, ja tuli nälänhätä kaikkiin maihin, mutta Egyptin maassa oli leipäviljaa kaikkialla. ⁵⁵Mutta koko Egyptin maa näki nälkää, ja kansa huusi faraolta leipää. Silloin farao sanoi kaikille egyptiläisille: ”Menkää Joosefin luo ja tehkää, mitä hän käskää teidän tehdä”. ⁵⁶Kun

nälkä ahdisti koko maata, avasi Joosef kaikki varastot ja myi viljaa egyptiläisille. Mutta nälänhätä tuli yhä kovemaksi Egyptin maassa. ⁵⁷Ja kaikista maista tultiin Egyptiin Joosefin luo ostamaan viljaa, sillä kaikissa maissa oli kova nälänhätä.

42 Mutta kun Jaakob sai tietää, että Egyptissä oli viljaa, sanoi hän pojillensa: ”Mitä epäröitte?” ²Ja hän sanoi: ”Katso, minä olen kuullut, että Egyptissä on viljaa. Menkää sinne ja ostakaa meille sieltä viljaa, että pysyisimme hengissä emmekä kuolisi.” ³Niin kymmenen Joosefin veljeä lähti ostamaan viljaa Egyptistä. ⁴Mutta Benjaminia, Joosefin veljeä, Jaakob ei lähettänyt hänen veljiensä mukana, sillä hän pelkäsi, että häntä kohtaisi jokin onnettomuus. ⁵Niin Israelin pojat tulivat muiden tulijain mukana ostamaan viljaa, sillä Kanaanin maassa oli nälänhätä. ⁶Mutta Joosef oli vallanpitäjänä maassa; hän myi viljaa kaikelle maan kansalle. Niin Joosefin veljet tulivat ja kumartuivat hänen edessään kasvoilleen maahan. ⁷Ja Joosef näki veljensä, ja hän tunsi heidät, mutta tekeytyi heille vieraaksi, puhutteli heitä ankarasti ja kysyi heiltä: ”Mistä te tulette?” He vastasivat: ”Kanaanin maasta tulemme, ostamaan elintarpeita”. ⁸Ja Joosef tunsi veljensä, mutta he eivät tunteet häntä. ⁹Silloin Joosef muisti unet, jotka hän oli nähnyt heistä, ja sanoi heille: ”Te olette vakoojia; olette tulleet katsomaan, mistä maa olisi avoin”. ¹⁰He vastasivat hänelle: ”Ei, herra; palvelijasi ovat tulleet ostamaan elintarpeita. ¹¹Me olemme kaikki saman miehen poikia, olemme rehellisiä miehiä; palvelijasi eivät ole vakoojia.” ¹²Mutta hän sanoi heille: ”Ei ole niin, vaan te olette tulleet katsomaan, mistä maa olisi avoin”. ¹³He vastasivat: ”Meitä, sinun palvelijoitasi, on kaksitoista veljestä, saman miehen poikia Kanaanin maasta; nuorin on nyt kotona isämme luona, ja yhtä ei enää ole”. ¹⁴Joosef sanoi heille: ”Niin on, kuin olen teille puhunut: te olette vakoojia. ¹⁵Näin te tulette koeteltaviksi: niin totta kuin farao elää, te ette pääse täältä lähtemään, ellei nuorin veljenne tule tänne. ¹⁶Lähetäkää yksi joukostanne noutamaan veljenne tänne, mutta teidän muiden on jääminen tänne vangeiksi, että koeteltaisiin, oletteko puhuneet totta; muuten, niin totta kuin farao elää, te olette vakoojia.” ¹⁷Ja hän panetti heidät vankeuteen kolmeksi päiväksi. ¹⁸Mutta kolmantena päivänä Joosef sanoi heille: ”Jos tahdotte elää, niin tehkää näin, sillä minä olen Jumalaa pelkääväinen: ¹⁹jos olette rehellisiä miehiä, niin jääköön yksi teistä, veljeksistä, vangiksi vankilaan, jossa teitä säilytettiin, mutta te muut menkää viemään kotiin viljaa perheittenne nälänhätään. ²⁰Ja tuo-kaa nuorin veljenne minun luokseni. Jos teidän puheenne siten todeksi vahvistuu, niin vältätte kuoleman.” Ja heidän täytyi tehdä niin. ²¹Mutta he sanoivat toinen toisellensa: ”Totisesti, me olemme syylliset sen tähden, mitä teimme veljellemme; sillä me näimme hänen sielunsa tuskan, kun hän anoi meiltä armoa, emmekä kuolleet häntä. Sentähden on meille tullut tämä tuska.” ²²Ruuben vastasi heille

sanoen: ”Enkö minä sanonut teille: ’Älkää tehkö pahoin nuorukaista vastaan!’ Mutta te ette kuulleet minua; katsokaa, nyt kostetaan hänen verensä.”²³ Mutta he eivät tienneet, että Joosef ymmärsi heitä, sillä hän puhui heille tulkin kautta.²⁴ Ja hän kääntyi pois heistä ja itki. Sitten hän kääntyi taas heihin päin ja puhui heidän kanssaan. Ja hän otti heidän joukostaan Simeonin ja vangitutti hänet heidän nähtensä.²⁵ Ja Joosef käski täyttää heidän säkkiinsä viljalla ja panna jokaisen rahat takaisin hänen säkkiinsä sekä antaa heille evästä matkalle. Ja heille tehtiin niin.²⁶ Ja he sälyttivät viljansa aasien selkään ja lähtivät sieltä.²⁷ Kun sitten eräs heistä yöpaikassa avasi säkkiinsä syöttääkseen aasiansa, huomasi hän rahansa säkin suussa.²⁸ Hän sanoi veljilleen: ”Minulle on annettu rahani takaisin; katso, se on minun säkissäni”. Silloin heidän sydämensä vavahti, ja he katsoivat säikähtyneinä toisiinsa sanoen: ”Mitä Jumala on meille tehnyt?”²⁹ Tultuansa isänsä Jaakobin luo Kanaanin maahan he ilmoittivat hänelle kaikki, mitä heille oli tapahtunut, ja sanoivat:³⁰ ”Mies, joka on sen maan valtiaana, puhutteli meitä ankarasti ja kohteli meitä, niinkuin olisimme olleet maata vakoilemassa.”³¹ Mutta me sanoimme hänelle: ”Olemme rehellisiä miehiä emmekä mitään vakoojia;³² meitä on kaksitoista veljestä, saman isän poikia; yhtä ei enää ole, ja nuorin on nyt kotona isämme luona Kanaanin maassa”.³³ Mutta mies, sen maan valtias, sanoi meille: ”Siitä minä saan tietää, oletteko rehellisiä miehiä: jättäkää yksi veljistänne minun luokseni; ottakaa sitten viljaa perheittenne nälänhätään.”³⁴ Ja menkää ja tuokaa nuorin veljenne luokseni, saadakseni tietää, ettette ole vakoojia, vaan rehellisiä miehiä. Sitten minä annan teille veljenne takaisin, ja te saatte vapaasti liikkua maassa.”³⁵ Kun he sitten tyhjensivät säkkiinsä, niin katso, kunkin rahakukkaro oli hänen säkissään; ja nähdessään rahakukkaronsa he sekä heidän isänsä peljästyivät.³⁶ Ja heidän isänsä Jaakob sanoi heille: ”Te teette minut lapsettomaksi; Joosefia ei enää ole, Simeonia ei enää ole, ja Benjamininkin te tahdotte viedä minulta; kaikki tämä kohtaa minua”.³⁷ Ruuben vastasi isälleen sanoen: ”Saat surmata minun molemmat poikani, jos en tuo häntä sinulle takaisin; anna hänet minun huostaani, niin minä tuon hänet sinulle takaisin”.³⁸ Mutta hän sanoi: ”Ei minun poikani saa lähteä teidän kanssanne, sillä hänen veljensä on kuollut, ja hän on yksin jäljellä; jos onnettomuus kohtaa häntä matkalla, jolle aiotte lähteä, niin te saatatte minun harmaat hapseni vaipumaan murheella tuonelaan”.

43 Mutta nälänhätä oli maassa kova.² Ja kun he olivat syöneet loppuun sen viljan, jonka olivat tuoneet Egyptistä, sanoi heidän isänsä heille: ”Menkää jälleen ostamaan meille vähän elintarpeita”.³ Juuda vastasi hänelle sanoen: ”Se mies teroitti meille teroittamalla: ’Ette saa tulla minun kasvojeni eteen, ellei veljenne ole teidän kanssanne’.⁴ Jos annat veljemme seurata meidän mukamme, niin me lähdemme ostamaan sinulle elintarpeita.”⁵ Mutta jos et anna,

niin emme lähde; sillä se mies sanoi meille: ’Ette saa tulla minun kasvojeni eteen, ellei veljenne ole teidän kanssanne’.”⁶ Israel sanoi: ”Minkätähden teitte niin pahasti minua kohtaan, että ilmaisitte tuolle miehelle teillä olevan vielä veljen?”⁷ He vastasivat: ”Mies kyseli tuiki tarkasti meitä ja meidän sukuamme, sanoen: ’Elääkö isänne vielä? Onko teillä vielä veljeä?’ Silloin me ilmoitimme hänelle, niinkuin asia on. Saatoimmeko tietää, että hän sanoisi: ’Tuokaa tänne veljenne?’”⁸ Ja Juuda sanoi isällensä Israelille: ”Anna nuorukaisen seurata minun mukani, niin me nousemme ja lähdemme matkalle, että jäisimme eloon, sekä me että sinä ja vaimomme ja lapsemme, emmekä kuolisi.”⁹ Minä vastaan hänestä; minun kädestäni saat vaatia hänet. Jos en tuo häntä takaisin sinun luoksesi ja aseta häntä eteesi, niin minä olen syyllinen sinun edessäsi kaiken elinaikani.¹⁰ Totisesti, jos emme olisi näin vitkastelleet, niin olisimme jo kaksikin kertaa voineet olla sieltä kotona.”¹¹ Silloin heidän isänsä Israel sanoi heille: ”Jos niin on, tehkää ainakin tämä: ottakaa säkkeihinne maan parhaimpia tuotteita ja viekää ne sille miehelle lahjaksi: vähän balsamia ja vähän hunajaa, kumihartsia ja hajupihkaa, pähkinöitä ja manteleita.”¹² Ja ottakaa mukaanne kaksinkertainen raha, niin että viette takaisin sen rahan, joka palautettiin säkkienne suussa. Ehkä se oli erehdys.”¹³ Ottakaa sitten mukaanne myöskin veljenne ja nouskaa ja menkää jälleen sen miehen luo.¹⁴ Jumala, Kaikkivaltias, suokoon, että se mies tekisi teille laupeuden ja antaisi toisen veljenne sekä Benjaminin palata kotiin teidän kanssanne. Mutta jos tulen lapsettomaksi, niin tulen lapsettomaksi.”¹⁵ Niin miehet ottivat mukaansa lahjan ja kaksinkertaisen rahan sekä myöskin Benjaminin ja nousivat ja menivät Egyptiin; ja he astuivat Joosefin eteen.¹⁶ Kun Joosef näki Benjaminin heidän seurassaan, sanoi hän huoneenhaltijalleen: ”Vie nämä miehet sisään; teurasta teuras ja valmista se, sillä miehet saavat syödä päivällistä minun kanssani.”¹⁷ Ja mies teki, niinkuin Joosef oli käskennyt, ja vei miehet Joosefin taloon.¹⁸ Mutta miehet pelkäsivät, kun heitä vietiin Joosefin taloon, arvelleen: ”Sen rahan tähden, joka viime kerralla tuli takaisin meidän säkeissämme, ne nyt vievät meitä tänne hyökätäkseen ja karatakseen meidän kimppuumme, ottaakseen meidät orjiksi ja anastaakseen aasimme.”¹⁹ Niin he menivät Joosefin huoneenhaltijan luo ja puhutelivat häntä talon ovella.²⁰ Ja sanoivat: ”Oi kuule, herra, me olemme kerran ennen käyneet täällä ostamassa elintarpeita,²¹ ja kun me tulimme yöpaikkaan ja avasimme säkkimme, niin katso, jokaisen raha oli hänen säkkiinsä suussa täysipainoisena; olemme nyt tuoneet ne mukamme takaisin.”²² Ja olemme tuoneet mukamme toisenkin rahan ostaaksemme viljaa elatukseksemme. Emme tiedä, kuka on pannut meidän rahamme säkkeihimme.”²³ Hän vastasi: ”Olkaa rauhassa, älkää peljätkö. Teidän Jumalanne ja teidän isänne Jumala on antanut teidän löytää aarteen säkeistänne. Teidän rahanne minä olen saanut.” Ja hän toi heidän luokseen Simeonin.²⁴ Ja hän vei miehet Joosefin

taloon ja antoi heille vettä jalkain pesemiseksi ja heidän aaseilleen rehua. ²⁵He laittoivat lahjansa järjestykseen siksi, kunnes Joosef tulisi päivälliselle; sillä he olivat kuulleet, että saisivat aterioita siellä. ²⁶Kun Joosef oli tullut kotiin, veivät he hänelle huoneeseen lahjat, jotka heillä oli mukanaan, ja kumartuivat maahan hänen edessään. ²⁷Hän tervehti heitä ja kysyi: ”Kuinka voi teidän vanha isänne, josta puhuitte? Vieläkö hän elää?” ²⁸He vastasivat: ”Palvelijasi, meidän isämme, voi hyvin; hän elää vielä”. Ja he kumartuivat ja heittäytyivät maahan. ²⁹Ja hän nosti silmänsä ja näki veljensä Benjaminin, äitinsä pojan, ja kysyi: ”Onko tämä teidän nuorin veljenne, josta puhuitte?” Sitten hän sanoi: ”Jumala olkoon sinulle, poikani, armollinen”. ³⁰Mutta silloin Joosef keskeytti äkkiä puheensa, sillä nähdessään veljensä hän tuli sydämessään liikutetuksi ja etsi tilaisuutta itkeäkseen; niin hän meni sisähuoneeseen ja itki siellä. ³¹Sen jälkeen hän pestyään kasvonsa tuli ulos, hillitsi itsensä ja käski: ”Tarjotkaa ruokaa”. ³²Ja tarjottiin erikseen hänelle ja erikseen heille ja erikseen egyptiläisille, jotka aterioivat hänen kanssaan; egyptiläiset näet eivät saata syödä yhdessä hebrealaisten kanssa, sillä se on egyptiläisille kauhistus. ³³He istuivat vastapäätä häntä iän mukaan, esikoinen ensimmäisenä ja nuorin viimeisenä; ja ihmetellen miehet katselivat toisiaan. ³⁴Ja hän antoi kantaa omasta pöydästään ruokia heille, ja Benjaminin annos oli viisi kertaa suurempi kuin kaikkien muiden. Ja he joivat hänen kanssaan ja juopuivat.

44 Sen jälkeen Joosef käski huoneenhaltijaansa sanoen: ”Täytä miesten säkit viljalla, niin paljon kuin he voivat kuljettaa, ja pane itsekunkin raha hänen säkkinsä suuhun. ²Ja nuorimman säkin suuhun pane minun maljani, tuo hopeamalja, ynnä hänen viljarahansa.” Ja hän teki, niinkuin Joosef käski. ³Aamulla päivän valjetessa miehet saivat aaseinensa lähteä matkalle. ⁴Mutta kun he olivat ehtineet vähän matkaa kaupungin ulkopuolelle, sanoi Joosef huoneenhaltijalleen: ”Nouse ja aja miehiä takaa, ja kun saatut heidät, sano heille: ’Minkätähden olette palkinneet hyvän pahalla? ⁵Onhan se juuri se, josta isäntäni juo ja josta hän salaisia tiedustelee. Te olette pahoin tehneet menetellessänne näin.’” ⁶Kun hän sitten saavutti heidät, puhui hän heille nämä sanat. ⁷He vastasivat hänelle: ”Minkätähden herramme puhuu näin? Pois se, että palvelijasi tekisivät niin! ⁸Katso, rahan, jonka löysimme säkkiemme suusta, me olemme tuoneet takaisin sinulle Kanaanin maasta; kuinka siis olisimme varastaneet hopeata tai kulta herrasi talosta? ⁹Se palvelijoistasi, jolta se löydetään, kuolkoon; ja me muut tulemme herramme orjiksi.” ¹⁰Hän vastasi: ”Olkoon niin, kuin olette puhuneet; se, jolta se löydetään, olkoon minun orjani. Mutta te muut pääsette vapaiksi.” ¹¹Ja he laskivat nopeasti säkkinsä maahan, ja jokainen avasi säkkinsä. ¹²Ja hän etsi, alkaen vanhimmasista ja lopettaen nuorimpaan, ja malja löytyi Benjaminin säkistä. ¹³Silloin he repäisivät vaatteensa, kuormasivat ku-

kin tavaransa aasinsa selkään ja palasivat kaupunkiin. ¹⁴Ja Juuda meni veljinensä Joosefin taloon, jossa tämä vielä oli, ja he lankesivat maahan hänen eteensä. ¹⁵Silloin Joosef sanoi heille: ”Mitä olettekaan tehneet! Ettekö tienneet, että minun kaltaiseni mies saa salatut ilmi?” ¹⁶Juuda vastasi: ”Mitä sanoisimmekaan herralleni, mitä puhuisimme ja millä puolustautuisimme! Jumala on paljastanut palvelijasi syyllisyyden. Katso, me olemme herrani orjat, niin hyvin me muut kuin se, jolta malja löytyi.” ¹⁷Hän sanoi: ”Pois se, että minä tekisin niin! Se, jolta malja löytyi, olkoon minun orjani, mutta te muut menkää rauhassa kotiin isänne luo.” ¹⁸Silloin Juuda astui hänen eteensä ja sanoi: ”Oi herrani, salli palvelijasi puhua sananen herrani kuullen, älköönkö vihasi syttykö palvelijaasi kohtaan, sillä sinä olet niinkuin itse farao! ¹⁹Herrani kysyi palvelijoiltaan sanoen: ’Onko teillä isää tai veljeä?’ ²⁰Me vastasimme herralleni: ’Meillä on kotona vanha isä ja veli, joka on syntynyt hänen vanhoilla päivillensä ja on vielä nuori; mutta tämän veli on kuollut, ja niin hän on jäänyt yksin äidistänsä, ja hänen isänsä rakastaa häntä.’ ²¹Niin sinä sanoit palvelijoillesi: ’Tuokaa hänet tänne minun luokseni, että silmäni saisivat katsella häntä.’ ²²Me vastasimme herralleni: ’Nuorukainen ei saata jättää isäänsä, sillä jos hän jättäisi isänsä, niin tämä kuolisi.’ ²³Mutta sinä sanoit palvelijoillesi: ’Jos nuorin veljenne ei tule tänne teidän kanssanne, niin älkää enää näyttäytykö minun kasvojeni edessä.’ ²⁴Ja me menimme kotiin palvelijasi, minun isäni, luo ja kerroimme hänelle herrani sanat. ²⁵Niin isämme sanoi: ’Menkää jälleen ostamaan meille vähän elintarpeita.’ ²⁶Me sanoimme: ’Emme voi lähteä sinne; ainoastaan jos nuorin veljemme seuraa mukanaamme, me lähdemme, sillä me emme voi näyttäytyä sen miehen kasvojen edessä, jollei nuorin veljemme ole mukanaamme.’ ²⁷Niin palvelijasi, minun isäni, sanoi meille: ’Tiedättehän itse, että vaimoni synnytti minulle kaksi poikaa. ²⁸Toinen lähti pois luotani, ja minä sanoin: Varmaan hänet on raadeltu kuoliaaksi, enkä minä ole häntä siitä päivin nähnyt. ²⁹Jos te nyt viettee minulta tämänkin ja jos onnettomuus kohtaa häntä, niin te saatatte minun harmaat hapseni vaipumaan tuskalla tuonelaan.’ ³⁰Jos minä siis tulisin kotiin palvelijasi, isäni, luo eikä meillä olisi mukanaamme nuorukaista, johon hän on kaikesta sielustaan kiintynyt, ³¹niin hän nähdessään, ettei nuorukainen ole kanssamme, kuolisi, ja me, sinun palvelijasi, saattaisimme palvelijasi, isämme, harmaat hapsen vaipumaan murheella tuonelaan. ³²Sillä palvelijasi on luvannut isälleen vastata nuorukaisesta ja sanonut: ’Jos en tuo häntä takaisin luoksesi, niin minä olen syyllinen isäni edessä kaiken elinaikani.’ ³³Ja jääköön siis palvelijasi herralleni orjaksi nuorukaisen sijaan, ja nuorukainen menköön kotiin veljiensä kanssa. ³⁴Sillä kuinka minä voisin mennä kotiin isäni luo, jollei nuorukainen olisi kanssani? En voisi nähdä sitä surkeutta, joka tulisi isäni osaksi.”

45 Silloin Joosef ei voinut kauemmin hillitä itseään kaik-

kien niiden nähden, jotka seisoivat hänen ympärillään. Hän huusi: "Antakaa kaikkien mennä pois minun luotani!" Niin ei ollut ketään saapuvilla, kun Joosef ilmaisi itsensä veljilleen. ²Ja hän purskahti ääneensä itkemään, niin että egyptiläiset ja faraon hoviväki sen kuulivat. ³Ja Joosef sanoi veljilleen: "Minä olen Joosef. Vieläkö minun isäni elää?" Mutta hänen veljensä eivät voineet vastata hänelle, niin hämmästyksissään he olivat hänen edessään. ⁴Mutta Joosef sanoi veljilleen: "Tulkaa tänne luokseni". Ja he tulivat. Niin hän sanoi: "Minä olen Joosef, teidän veljenne, jonka myitte Egyptiin. ⁵Mutta älkää nyt olko murheissanne älkääkään pahoitelko sitä, että olette myyneet minut tänne, sillä Jumala on minut lähettänyt teidän edellänne pitääkseen teidät hengissä. ⁶Kaksi vuotta on nyt nälänhätä ollut maassa, ja vielä on jäljellä viisi vuotta, joihin ei kynnetä eikä eloa korjata. ⁷Niin Jumala lähetti minut teidän edellänne säilyttääkseen teille jälkeläisiä maan päällä ja pitääkseen teidät hengissä, pelastukseksi monille. ⁸Ette siis te ole lähettäneet minua tänne, vaan Jumala; hän asetti minut faraon neuvonantajaksi ja koko hänen hovinsa herraksi ja koko Egyptin maan valtiaaksi. ⁹Menkää, rientäkää minun isäni tykö ja sanokaa hänelle: 'Näin sanoo poikasi Joosef: Jumala on asettanut minut koko Egyptin herraksi, tule luokseni, älä viivyttel! ¹⁰Sinä saat asettua Goosenin maakuntaan ja olla minun läheisyydessäni, sinä ja sinun lapsesi ja lastesi lapset, pikkukarjasi ja raavaskarjasi, kaikki, mitä sinulla on. ¹¹Minä elätän sinua siellä - vielä on näet viisi nälkävuotta - niin ettet sinä eikä sinun perheesi eikä kukaan omaisistasi ole sortuva puutteeseen.' ¹²Te näette omin silmin, ja myöskin veljeni Benjamin näkee, että minä itse teille puhun. ¹³Kertokaa siis isällenne kaikesta siitä kunniansta, joka on tullut minun osakseni Egyptissä, ja kaikesta, mitä olette nähneet, ja rientäkää ja tuokaa isäni tänne." ¹⁴Ja hän lankesi veljensä Benjaminin kaulaan ja itki, ja myöskin Benjamin itki hänen kaulassaan. ¹⁵Ja hän suuteli kaikkia veljiään ja itki heidän rinnoillaan. Senjälkeen hänen veljensä puhelivat hänen kanssaan. ¹⁶Kun sanoma siitä, että Joosefin veljet olivat saapuneet, kuului faraon hoviin, oli se faraon ja kaikkien hänen palvelijainsa mieleen. ¹⁷Ja farao sanoi Joosefille: "Sano veljillesi: 'Tehkää näin: säilyttäkää kuormat juhtainne selkään ja lähtekää kotiin Kanaanin maahan, ¹⁸ottakaa isänne ja perheenne ja tulkaa minun luokseni, niin minä annan teille parasta, mitä Egyptissä on, ja te saatte syödä maan lihavuudesta.' ¹⁹Ja näin sinun on käskettävä heitä: 'Tehkää näin: ottakaa itsellenne vaunuja Egyptin maasta lapsianne ja vaimojanne varten ja tuokaa isänne ja tulkaa. ²⁰Älkää surko taloustavaroitanne, sillä mitä parasta on koko Egyptin maassa, se on oleva teidän omanne.'" ²¹Israelin pojat tekivät niin, ja Joosef antoi heille vaunuja faraon käskyn mukaan sekä evästä matkaa varten. ²²Hän antoi kullekin heistä juhlapuvun, mutta Benjaminille hän antoi kolmesataa hopeasekeliä sekä viisi juhlapukua. ²³Samoin hän lähetti isälleen lahjaksi kymmenen aasia, jotka olivat kuormitetut Egyptin

parhaimmilla tavaroilla, ja kymmenen aasintammaa, jotka kantoivat viljaa ja leipää sekä eväitä hänen isälleen matkaa varten. ²⁴Sitten hän päästi veljensä menemään ja sanoi heille: "Älkää riidelkö matkalla". ²⁵Niin he lähtivät Egyptistä ja tulivat isänsä Jaakobin luo Kanaanin maahan. ²⁶Ja he kertoivat hänelle ja sanoivat: "Joosef on vielä elossa ja on koko Egyptin maan valtias". Mutta hänen sydämensä pysyi kylmänä, sillä hän ei uskonut heitä. ²⁷Niin he kertoivat hänelle kaiken, mitä Joosef oli heille puhunut. Ja kun hän näki vaunut, jotka Joosef oli lähettänyt häntä tuomaan, niin elpyi heidän isänsä Jaakobin henki. ²⁸Ja Israel sanoi: "Nyt on minulla kyllin; poikani Joosef elää vielä, minä menen häntä katsomaan, ennenkuin kuolen".

46 Niin Israel lähti matkalle mukanaan kaikki, mitä hänellä oli. Ja kun hän saapui Beersebaan, uhrasi hän teurasuhreja isänsä Iisakin Jumalalle. ²Ja Jumala puhui Israelille näyssä yöllä, hän sanoi: "Jaakob, Jaakob!" Tämä vastasi: "Tässä olen". ³Niin hän sanoi: "Minä olen Jumala, sinun isäsi Jumala; älä pelkää mennä Egyptiin, sillä minä teen sinut siellä suureksi kansaksi. ⁴Minä menen sinun kanssasi Egyptiin, ja minä myös johdatan sinut sieltä takaisin. Ja Joosefin käsi on sulkeva sinun silmäsi." ⁵Ja Jaakob lähti Beersebasta, ja Israelin pojat nostivat isänsä Jaakobin, lapsensa ja vaimonsa vaunuihin, jotka farao oli lähettänyt häntä noutamaan. ⁶Ja he ottivat karjansa ja tavaran, jotka he olivat hankkineet Kanaanin maassa, ja tulivat niin Egyptiin, Jaakob ynnä kaikki hänen jälkeläisensä. ⁷Poikansa ja poikiensa pojat, tyttärensä ja poikiensa tyttäret, kaikki jälkeläisensä, hän vei mukanaan Egyptiin. ⁸Nämä ovat Israelin lasten nimet, niiden, jotka tulivat Egyptiin: Jaakob ja hänen poikansa. Jaakobin esikoinen oli Ruuben. ⁹Ruubenin pojat olivat Hanok, Pallu, Hesron ja Karmi. ¹⁰Simeonin pojat olivat Jemuel, Jaamin, Oohad, Jaakin, Soohar ja Saul, kanaanilaisen vaimon poika. ¹¹Leevin pojat olivat Geerson, Kehat ja Merari. ¹²Juudan pojat olivat Eer, Oonan, Seela, Peres ja Serah; mutta Eer ja Oonan kuolivat Kanaanin maassa. Perekseen pojat olivat Hesron ja Haamul. ¹³Isaskarin pojat olivat Toola, Puvva, Joob ja Simron. ¹⁴Sebulonin pojat olivat Sered, Eelon ja Jahleel. ¹⁵Nämä olivat Leean pojat; ne hän synnytti Jaakobille Mesopotamiassa sekä tyttären Diinan. Näitä Jaakobin poikia ja tyttäriä oli kaikkiaan kolmekymmentä kolme henkeä. ¹⁶Gaadin pojat olivat Sifjon ja Haggi, Suuni ja Esbon, Eeri ja Arodi ja Areli. ¹⁷Asserin pojat olivat Jimna, Jisva, Jisvi ja Beria; heidän sisarensa oli Serah. Berian pojat olivat Heber ja Malkiel. ¹⁸Nämä olivat Silpan lapset, hänen, jonka Laaban antoi tyttärelleensä Leealle, ja hän synnytti ne Jaakobille, kuusitoista henkeä. ¹⁹Raakelin, Jaakobin vaimon, pojat olivat Joosef ja Benjamin. ²⁰Ja pojat, jotka syntyivät Joosefille Egyptin maassa, olivat Manasse ja Efraim; nämä synnytti hänelle Aasenat, Oonin papin Poti-Feran tytär. ²¹Benjaminin pojat olivat Bela, Beker ja Asbel, Geera ja Naaman, Eehi ja Roos, Muppi ja Hup-

pim ja Ard. ²²Nämä olivat Raakelin pojat, jotka syntyivät Jaakobille, kaikkiaan neljätoista henkeä. ²³Daanin poika oli Husim. ²⁴Naftalin pojat olivat Jahseel, Guuni, Jeaser ja Sillem. ²⁵Nämä olivat Bilhan pojat, hänen, jonka Laaban antoi tyttärellensä Raakelille, ja hän synnytti ne Jaakobille, kaikkiaan seitsemän henkeä. ²⁶Kaikkiaan oli niitä, jotka Jaakobin kanssa siirtyivät Egyptiin ja olivat lähteneet hänen kupeistansa, paitsi Jaakobin miniöitä, yhteensä kuusikymmentä kuusi henkeä. ²⁷Ja Joosefin poikia, jotka syntyivät hänelle Egyptissä, oli kaksi. Jaakobin perheen jäseniä, jotka siirtyivät Egyptiin, oli kaikkiaan seitsemänkymmentä henkeä. ²⁸Ja hän lähetti Juudan edellensä Joosefin luo ilmoittamaan hänelle tulostaan Gooseniin. Niin he tulivat Goosenin maakuntaan. ²⁹Ja Joosef valjastutti vaununsa ja meni isäänsä Israelia vastaan Gooseniin. Ja kun hän saapui hänen eteensä, lankesi hän hänen kaulaansa ja itki kauan hänen kaulassaan. ³⁰Ja Israel sanoi Joosefille: ”Nyt minä kuolen mielelläni, kun olen nähnyt sinun kasvosi ja tiedän, että sinä vielä elät”. ³¹Sen jälkeen Joosef sanoi veljilleen ja isänsä perheelle: ”Minä menen ilmoittamaan faraolle ja sanon hänelle: ’Minun veljeni ja minun isäni perhe, jotka ovat olleet Kanaanin maassa, ovat saapuneet luokseni. ³²Ja nämä miehet ovat paimenia, sillä he hoitavat karjaa; ja he ovat tuoneet mukanaan lampaansa, karjansa ja kaiken muun omaisuutensa.’ ³³Kun siis faraoo kutsuu teidät eteensä ja kysyy: ’Mikä teidän ammattinne on?’ ³⁴niin vastakaa: ’Me, sinun palvelijasi, olemme hoitaneet karjaa nuoruudestamme tähän asti, me niinkuin meidän isämmekin’ - että saisitte asettua Goosenin maakuntaan. Sillä kaikki paimenet ovat egyptiläisille kauhistus.”

47Ja Joosef meni ja ilmoitti faraolle, sanoen: ”Minun isäni ja veljeni ovat pikkukarjoiheen ja raavaskarjoiheen, kaikkine omaisuuksineen, tulleet Kanaanin maasta, ja katso, he ovat Goosenin maakunnassa”. ²Ja hän oli ottanut mukaansa veljiensä joukosta viisi miestä; ne hän toi faraon eteen. ³Niin faraoo kysyi hänen veljiltänsä: ”Mikä on teidän ammattinne?” He vastasivat faraolle: ”Me, sinun palvelijasi, olemme paimenia, me niinkuin isämmekin”. ⁴Ja he sanoivat vielä faraolle: ”Me olemme tulleet asuaksemme jonkun aikaa tässä maassa; sillä palvelijoillasi ei ollut laidunta karjalleen, koska kova nälänhätä on Kanaanin maassa. Suo siis palvelijaisi asettua Goosenin maakuntaan.” ⁵Niin faraoo sanoi Joosefille: ”Isäsi ja veljesi ovat tulleet sinun luoksesi. ⁶Egyptin maa on avoinna sinun edessäsi; sijoita isäsi ja veljesi maan parhaaseen osaan. Asukoot Goosenin maakunnassa; ja jos tiedät heidän joukossaan olevan kelvollisia miehiä, niin aseta heidät minun karjani päällysmiehiksi.” ⁷Sen jälkeen Joosef toi isänsä Jaakobin sisään ja esitti hänet faraolle. Ja Jaakob toivotti faraolle siunausta. ⁸Niin faraoo kysyi Jaakobilta: ”Kuinka monta ikävuotta sinulla on?” ⁹Jaakob vastasi faraolle: ”Minun vaellusaikani on kestänyt sata kolmekymmentä vuotta. Vähät ja pahat ovat olleet minun elinvuosieni päivät eivätkä ole saavuttaneet

sitä elinvuosien määrää, mikä isilläni oli vaelluksensa aikana.” ¹⁰Ja Jaakob toivotti faraolle siunausta ja lähti hänen luotaan. ¹¹Ja Joosef sijoitti isänsä ja veljensä Egyptin maahan ja antoi heille maaomaisuutta maan parhaasta osasta, Ramseksen maakunnasta, niinkuin farao oli hänen käskennyt tehdä. ¹²Ja Joosef elätti isäänsä ja veljiänsä ja koko isänsä perhettä antamalla jokaiselle elatusta vaimojen ja lasten luvun mukaan. ¹³Mutta ei missään koko maassa ollut leipää; sillä nälänhätä oli hyvin kova, niin että Egyptin maa ja Kanaanin maa olivat nääntymässä nälkään. ¹⁴Ja viljalla, jota ostettiin, Joosef kokosi kaiken rahan, mitä oli Egyptin maassa ja Kanaanin maassa; ja Joosef vei rahat faraon hoviin. ¹⁵Kun raha oli loppunut Egyptin maasta ja Kanaanin maasta, tulivat kaikki egyptiläiset Joosefin luo, sanoen: ”Anna meille leipää. Miksi me kuolisimme sinun silmiesi edessä? Sillä raha on loppunut.” ¹⁶Joosef vastasi: ”Tuokaa tänne karjanne. Minä annan teille leipää karjastanne, jos rahanne on loppunut.” ¹⁷Ja he toivat Joosefille karjansa, ja Joosef antoi heille leipää hevosista, lampaista, raavaskarjasta ja aaseista. Niin hän sen vuoden elätti heitä leivällä kaiken heidän karjansa hinnasta. ¹⁸Niin kului se vuosi. Seuraavana vuonna he tulivat taas hänen luoksensa ja sanoivat hänelle: ”Emme tahdo salata herraltamme, että raha on lopussa, ja myöskin eläimemme ovat joutuneet herramme omiksi; meillä ei ole muuta jäljellä annettavana herrallemme kuin ruumiimme ja peltomme. ¹⁹Miksi me menehtyisimme sinun silmiesi edessä, sekä me itse että meidän peltomme? Osta meidät ja peltomme leivällä, niin me tulemme peltoinemme faraon orjiksi. Anna meille siementä, että eläisimme emmekä kuolisi eivätkä peltomme joutuisi autioiksi.” ²⁰Niin Joosef osti faraolle kaikki Egyptin pellot; sillä egyptiläiset myivät jokainen vainionsa, koska nälkä ahdisti heitä. Niin joutui maa faraon omaksi. ²¹Ja hän siirsi kansan kaupunkeihin, Egyptin toisesta äärestä toiseen saakka. ²²Ainoastaan pappien peltoja hän ei ostanut; sillä papeilla oli määrätty tulot faraolta ja he elivät niistä määrättyistä tuloistaan, jotka he faraolta saivat. Sentähden heidän ei tarvinnut myydä peltojansa. ²³Ja Joosef sanoi kansalle: ”Katso, minä olen nyt ostanut teidät ja teidän peltonne faraolle; katso, tässä on teille siementä, kylväkää peltonne. ²⁴Mutta sadosta teidän on annettava viides osa faraolle; mutta neljä viidettä osaa jääköön teille pellon siemeneksi sekä ravinnoksi itsellenne ja niille, jotka talossanne ovat, sekä elatukseksi vaimoillenne ja lapsillenne.” ²⁵He vastasivat: ”Sinä olet pitänyt meidät hengissä; suo meidän vain saada armo herramme silmien edessä, niin olemme faraon orjia”. ²⁶Niin Joosef teki sen säädökseksi, joka vielä tänäkin päivänä on voimassa Egyptin pelloista, että faraolle on annettava viides osa. Ainoastaan pappien pellot eivät joutuneet faraon omiksi. ²⁷Niin Israel jäi asumaan Egyptiin, Goosenin maakuntaan; he asettuivat sinne ja olivat hedelmällisiä ja lisääntyivät suuresti. ²⁸Ja Jaakob eli Egyptin maassa seitsemäntoista vuotta, ja koko hänen elinaikansa oli sata neljäkymmentä seitsemän vuot-

ta. ²⁹Kun lähestyi aika, jolloin Israelin oli kuoltava, kutsui hän poikansa Joosefin ja sanoi hänelle: ”Jos olen saanut armon sinun silmiesi edessä, niin pane nyt kätesi minun kupeeni alle ja osoita minulle laupeus ja uskollisuus: älä hautaa minua Egyptiin, ³⁰sillä minä tahdon levätä isieni luona; vie siis minut Egyptistä ja hautaa minut heidän hautaansa”. Hän vastasi: ”Minä teen, niinkuin sanot”. ³¹Hän sanoi: ”Vanno se minulle”. Ja hän vannoi hänelle. Silloin Israel rukoili, kumartuneena vuoteensa päänalaista vasten.

48Tämän jälkeen tuotiin Joosefille sana: ”Katso, isäsi on sairaana”. Ja hän otti mukaansa molemmat poikansa, Manassen ja Efraimin. ²Ja Jaakobille ilmoitettiin ja sanottiin: ”Katso, poikasi Joosef on tullut sinun luoksesi”. Niin Israel kokosi voimansa ja nousi istumaan vuoteeseensa. ³Ja Jaakob sanoi Joosefille: ”Jumala, Kaikkivaltias, ilmestyi minulle Luusissa Kanaanin maassa ja siunasi minut ⁴ja sanoi minulle: 'Katso, minä teen sinut hedelmälliseksi ja annan sinun lisääntyä, annan tulla sinusta suuren kansojen joukon, ja minä annan sinun jälkeläisillesi tämän maan ikuisiksi perintömaaksi'. ⁵Kaksi poikaasi, jotka ovat sinulle syntyneet Egyptin maassa, ennenkuin minä tulin luoksesi Egyptiin, olkoot minun omani; Efraim ja Manasse olkoot minun omani niinkuin Ruuben ja Simeon. ⁶Mutta ne lapsesi, jotka ovat syntyneet sinulle heidän jälkeensä, olkoot sinun; nimitettäköön heitä veljensä nimellä heidän perintöosassaan. ⁷Palatessani Mesopotamiasta kuoli minulta Raakel matkalla Kanaanissa, kun vielä oli jonkun verran matkaa Efrataan; ja minä hautasin hänet siellä Efratan - se on Beetlehemin - tien varteen”. ⁸Kun nyt Israel huomasi Joosefin pojat, kysyi hän: ”Keitä nämä ovat?” ⁹Joosef vastasi isälleen: ”Ne ovat minun poikani, jotka Jumala on minulle täällä antanut”. Hän sanoi: ”Tuo heidät minun luokseni siunatakseni heidät”. ¹⁰Mutta Israelin silmät olivat vanhuudesta hämäret, niin ettei hän voinut nähdä. Niin Joosef toi heidät hänen luokseen, ja hän suuteli heitä ja syleili heitä. ¹¹Ja Israel sanoi Joosefille: ”En olisi uskonut saavani nähdä sinun kasvojasi; ja katso, Jumala on suonut minun nähdä sinun jälkeläisiäsikin”. ¹²Ja Joosef otti heidät pois hänen polviltansa ja kumartui maahan kasvoilleen. ¹³Sitten Joosef tarttui heihin molempiin, Efraimiin oikealla kädellensä, vasemmalla Israelista, ja Manasseen vasemmalla kädellensä, oikealla Israelista, ja toi heidät niin hänen eteensä. ¹⁴Mutta Israel ojensi oikean kätensä ja laski sen Efraimin pään päälle, vaikka tämä oli nuorempi, ja vasemman kätensä Manassen pään päälle; hän pani siis kätensä ristikkäin, sillä Manasse oli esikoinen. ¹⁵Ja hän siunasi Joosefin sanoen: ”Jumala, jonka kasvojen edessä minun isäni Aabraham ja Iisak ovat vaeltaneet, Jumala, joka on minua kainnut syntymästäni hamaan tähän päivään asti, ¹⁶enkeli, joka on minut pelastanut kaikesta pahasta, siunatkoon näitä nuorukaisia; heitä mainittaisa mainittakoon minun nimeni ja minun isieni Aabrahamin ja Iisakin nimi, ja he lisääntykööt suuresti keskellä

maata”. ¹⁷Mutta kun Joosef huomasi, että hänen isänsä laski oikean kätensä Efraimin pään päälle, pani hän sen pahakseen ja tarttui isänsä käteen siirtääkseen sen Efraimin pään päältä Manassen pään päälle. ¹⁸Ja Joosef sanoi isälleen: ”Ei niin, isäni, sillä tämä on esikoinen; pane oikea kätesi hänen päänsä päälle”. ¹⁹Mutta hänen isänsä epäsi ja sanoi: ”Kyllä tiedän, poikani, kyllä tiedän; hänestäkin on tuleva kansa, hänkin on tuleva suureksi, mutta hänen nuorempi veljensä on kuitenkin tuleva häntä suuremmaksi, ja hänen jälkeläisistään on tuleva kansan paljous”. ²⁰Ja niin hän siunasi heidät sinä päivänä, sanoen: ”Sinun nimelläsi siunataan Israelissa, sanotaan: Jumala tehköön sinut Efraimin ja Manassen kaltaiseksi”. Niin hän asetti Efraimin Manassen edelle. ²¹Ja Israel sanoi Joosefille: ”Katso, minä kuolen, mutta Jumala on teidän kansanne ja vie teidät takaisin isienne maahan. ²²Ja lisäksi siihen, minkä veljesi saavat, minä annan sinulle vuorenharjanteen, jonka olen miekallani ja jousellani ottanut amorilaisilta.”

49Sitten Jaakob kutsui poikansa ja sanoi: ”Kokoontu-kaa, niin minä ilmoitan teille, mitä teille päivien lopulla tapahtuu. ²Tulkaa kokoon ja kuulkaa, Jaakobin pojat, kuulkaa isäänne Israelia. ³Ruuben, sinä olet minun esikoiseni, minun voimani ja minun miehuuteni ensimmäinen, ensi sijalla arvossa, ensi sijalla vallassa. ⁴Mutta sinä kuohahdat kuin vesi, et pysy ensi sijalla, sillä sinä nousit isäsi leposijalle; silloin sinä sen saastutit. Niin, hän nousi vuoteeseeni. ⁵Simeon ja Leevi, veljekset, heidän aseensa ovat väkivallan aseet. ⁶Heidän neuvoonsa ei suostu minun sieluni, heidän seuraansa ei yhdy minun sydämeni; sillä vihassaan he murhasivat miehiä, omavaltaisuudessaan he silpoivat härkiä. ⁷Kirottu olkoon heidän vihansa, sillä se on raju, heidän kiukkunsa, sillä se on julma. Minä jakelen heidät Jaakobin sekaan ja hajotan heidät Israelin sekaan. ⁸Juuda, sinua sinun veljesi ylistävät; sinun kätesi on vihollistesi niskassa, sinua kumartavat isäsi pojat. ⁹Juuda on nuori leijona; saaliilta olet, poikani, noussut. Hän on asettunut makaamaan, hän lepää kuin leijona, kuin naarasleijona - kuka uskaltaa häntä häiritä? ¹⁰Ei siirry valtikka pois Juudalta eikä hallitsijansauva hänen polviensa välistä, kunnes tulee hän, jonka se on ja jota kansat tottelevat. ¹¹Hän sitoo aasinsa viinipuuhan, viiniköynnökseen aasinsa varsan; hän huuhtoo vaatteensa viinissä; viittansa rypäleen veressä. ¹²Hänen silmänsä ovat viinistä sameat, hänen hampaansa valkeat maidosta. ¹³Sebulon asuu meren rannalla, laivojen rannikolla, hänen sivunsa on Siidoniin päin. ¹⁴Isaskar on luiseva aasi, joka loikoilee karjatarhojen välissä. ¹⁵Hän huomasi lepopaikkansa suloiseksi ja maan ihanaksi; niin hän taivutti olkansa taakan alle ja joutui työveroa tekemään. ¹⁶Daan hankkii oikeutta kansalleen, hänkin yhtenä Israelin sukukunnista. ¹⁷Daan on käärmeenä tiellä, on polulla kyynä, joka puree hevosta vuohiseen, niin että ratsastaja syöksyy selin maahan. ¹⁸Sinulta minä odotan pelastusta, Herra. ¹⁹Gaadia ahdistavat rosvojoukot, mutta hän itse ahdistaa

heitä heidän kintereillään.²⁰ Asserista tulee lihavuus, hänen leipänsä, hän tarjoaa kuninkaan herkkuja.²¹ Naftali on nopea peura; hän antaa kauniita sanoja.²² Joosef on nuori hedelmäpuu, nuori hedelmäpuu lähteen reunalla; sen oksat ulottuvat yli muurin.²³ Jousimiehet hätyyttävät häntä, ampuvat ja ahdistavat häntä.²⁴ Mutta hänen jousensa pysyy lujana, ja hänen käsivartensa ovat notkeat Jaakobin Väkevän avulla, kaitsijan, Israelin kallion,²⁵ isäsi Jumalan, avulla, joka sinua auttakoon, Kaikkivaltiaan avulla, joka sinua siunatkoon, antakoon siunauksia taivaasta ylhäältä, siunauksia syvyydestä alhaalta, siunauksia nisistä ja kohdusta.²⁶ Sinun isäsi siunaukset kohoavat yli minun vanhempaini siunausten, yli ikuisten kukkulain ihanuuden. Ne laskeutukoot Joosefin päälle, veljiensä ruhtinaan päälle.²⁷ Benjamin on raatelevainen susi; aamulla hän syö riistaa, ja illalla hän jakaa saalista.²⁸ Nämä ovat kaikki Israelin sukukunnat, luvultaan kaksitoista, ja tämän puhui heille heidän isänsä siunatessaan heidät; hän siunasi jokaisen erikseen erityisellä siunauksella.²⁹ Ja hän käski heitä ja sanoi heille: ”Minut otetaan pois heimoni tykö; haudatakseni minut isieni viereen, siihen luolaan, joka on heettiläisen Efronin vainiolla,³⁰ luolaan, joka on Makpelan vainiolla, itään päin Mamresta Kanaanin maassa, jonka vainion Aabraham osti heettiläiseltä Efronilta perintöhaudakseen.³¹ Siihen on haudattu Aabraham ja hänen vaimonsa Saara, siihen on haudattu Iisak ja hänen vaimonsa Rebekka, ja siihen minäkin hautasin Leean,³² siihen vainioon, joka luolineen on ostettu heettiläisiltä.”³³ Kun Jaakob oli antanut määräyksensä pojilleen, veti hän jalkansa vuoteeseen ja kuoli ja tuli otetuksi heimonsa tykö.

50 Ja Joosef vaipui isänsä kasvoja vasten, itki siinä kumartuneena hänen ylitsensä ja suuteli häntä.² Sitten Joosef käski lääkäreitä, jotka olivat hänen palveluksessaan, balsamoimaan hänen isänsä, ja lääkärin balsamoivat Israelin.³ Siihen kului neljäkymmentä päivää, sillä niin pitkä aika kuluu balsamoimiseen. Ja egyptiläiset itkivät häntä seitsemänkymmentä päivää.⁴ Sittenkuin hänen muistoksensa vietetty suruaika oli päättynyt, puhui Joosef faraon hoviväelle: ”Jos olen saanut armon teidän silmienne edessä, niin puhukaa minun puolestani faraolle näin: ⁵Isäni vannotti minua sanoen: ”Katso, minä kuolen, hautaa minut omaan hautaani, jonka olen kaivanut itselleni Kanaanin maassa”. Anna minun siis nyt mennä hautaamaan isäni; sitten palaan takaisin.”⁶ Farao vastasi: ”Mene hautaamaan isäsi sen valan mukaan, jonka olet hänelle vannontut”.⁷ Niin Joosef meni hautaamaan isänsä, ja hänen kanssaan menivät kaikki faraon palvelijat, hänen hovinsa vanhimmat ja kaikki Egyptin maan vanhimmat ⁸sekä koko Joosefin perhe, hänen veljensä ja hänen isänsä perhe; ainoastaan vaimonsa, lapsensa, pikkukarjansa ja raavaskarjansa he jättivät Goosenin maakuntaan; ⁹hänen mukanaan meni myös sekä vaunuja että ratsumiehiä. Ja niin heitä oli sangen suuri joukko.¹⁰ Kun he saapuivat Gooren-Aatadiin, joka on Jor-

danin tuolla puolella, panivat he siellä toimeen ylen suuret ja juhlalliset valittajaiset, ja hän vietti isänsä surujuhlaa seitsemän päivää.¹¹ Ja kun maan asukkaat, kanaanilaiset, näkivät surujuhlan Gooren-Aatadissa, sanoivat he: ”Siellä on egyptiläisillä suuri surujuhla”. Siitä sai paikka nimekseen Aabel-Misraim; se on Jordanin tuolla puolella.¹² Ja hänen poikansa tekivät hänelle, niinkuin hän oli määrännyt heille: ¹³hänen poikansa veivät hänet Kanaanin maahan ja hautasivat hänet Makpelan vainiolla olevaan luolaan, jonka vainion Aabraham oli ostanut perintöhaudaksi heettiläiseltä Efronilta ja joka oli itään päin Mamresta.¹⁴ Senjälkeen kuin Joosef oli hadannut isänsä, palasi hän Egyptiin, hän ja hänen veljensä sekä kaikki, jotka hänen kanssaan olivat menneet hautaamaan hänen isänsä.¹⁵ Mutta kun Joosefin veljet näkivät, että heidän isänsä oli kuollut, ajattelivat he: ”Ehkä Joosef nyt alkaa vainota meitä ja kosta meille kaiken sen pahan, mitä me olemme hänelle tehneet”.¹⁶ Niin he lähettivät Joosefille tämän sanan: ”Isäsi käski ennen kuolemaansa ja sanoi: ¹⁷Sanokaa Joosefille näin: Oi, anna anteeksi veljesi rikos ja synty, sillä pahasti he ovat menetelleet sinua kohtaan”. Anna siis isäsi Jumalan palvelijoille anteeksi heidän rikoksensa.” Ja Joosef itki kuullessaan nämä heidän sanansa.¹⁸ Sitten tulivat Joosefin veljet itse, lankesivat maahan hänen eteensä ja sanoivat: ”Katso, me olemme sinun orjiasi!”¹⁹ Mutta Joosef vastasi heille: ”Älkää peljätkö, olenko minä Jumalan sijassa? ²⁰Te tosin hankitsitte minua vastaan pahaa, mutta Jumala on kääntänyt sen hyväksi, että hän saisi aikaan sen, mikä nyt on tapahtunut, ja pitäisi hengissä paljon kansaa. ²¹Älkää siis peljätkö; minä elätän teidät ja teidän vaimonne ja lapsenne.” Ja hän lohdutti ja rauhoitti heitä.²² Ja Joosef sekä hänen isänsä perhe jäivät asumaan Egyptiin. Ja Joosef eli sadan kymmenen vuoden vanhaksi.²³ Ja Joosef sai nähdä Efraimin lapsia kolmanteen polveen; myöskin Maakirista, Manassen pojasta, syntyi lapsia Joosefin polville.²⁴ Niin Joosef sanoi veljilleen: ”Minä kuolen, mutta Jumala pitää huolen teistä ja johdattaa teidät tästä maasta siihen maahan, jonka hän valalla vannoen on luvannut Aabrahamille, Iisakille ja Jaakobille”.²⁵ Ja Joosef vannotti Israelin poikia sanoen: ”Kun Jumala pitää huolen teistä, viekää silloin minun luuni täältä”.²⁶ Ja Joosef kuoli sadan kymmenen vuoden vanhana. Ja hänet balsamoitiin ja pantiin arkkuun Egyptissä.

2 Mooseksen

1Nämä ovat Egyptiin tulleiden Israelin poikien nimet; Jaakobin kanssa he olivat itsekukin perheineen tulleet sinne: ²Ruuben, Simeon, Leevi ja Juuda, ³Isaskar, Sebulon ja Benjamin, ⁴Daan, Naftali, Gaad ja Asser. ⁵Ja Jaakobin kumpeista lähteneitä oli kaikkiaan seitsemänkymmentä henkeä. Mutta Joosef oli jo ennestään Egyptissä. ⁶Ja Joosef kuoli ja kaikki hänen veljensä ynnä koko se sukupolvi. ⁷Mutta israelilaiset olivat hedelmälliset ja sikisivät, lisääntyivät ja enenivät hyvin suurilukuisiksi, niin että maa tuli heitä täyteen. ⁸Niin Egyptiin tuli uusi kuningas, joka ei Joosefista mitään tiennyt. ⁹Tämä sanoi kansallensa: ”Katso, israelilaisten kansa on suurempi ja väkevämpi kuin me. ¹⁰Tulkaa, menetelkäämme siis viisaasti heitä kohtaan, että he eivät lisääntyisi eivätkä, jos sota syttyisi, liittyisi hekin vihollisiimme ja sotisi meitä vastaan ja lähtisi maasta pois.” ¹¹Niin heille asetettiin työnjohtajia rasittamaan heitä raskaalla työllä. Ja heidän täytyi rakentaa faraolle varastokaupungit Piitom ja Ramses. ¹²Mutta kuta enemmän kansaa rasitettiin, sitä enemmän se lisääntyi, ja sitä enemmän se levisi, niin että israelilaisia ruvettiin pelkäämään. ¹³Niin egyptiläiset pitivät israelilaisia orjantyydessä väkivalloin ¹⁴ja katkeeroittivat heidän elämänsä kovalla laasti- ja tiilityöllä ja kaikenlaisella työllä ulkona kedolla, kaikenlaisella työllä, jota he teettivät heillä väkivalloin. ¹⁵Ja Egyptin kuningas puhui hebrealaisille kättilövaimoille, joista toisen nimi oli Sifra ja toisen Puua; ¹⁶ja hän sanoi: ”Kun te autatte hebrealaisia vaimoja heidän synnyttäessänsä, niin tarkastakaa lapsen sukupuoli: jos se on poika, surmatkaa se, mutta jos se on tyttö, jääköön eloon”. ¹⁷Mutta kättilövaimot pelkäsivät Jumalaa eivätkä tehneet, niinkuin Egyptin kuningas oli heille sanonut, vaan antoivat poikalasten elää. ¹⁸Niin Egyptin kuningas kutsui kättilövaimot ja sanoi heille: ”Miksi te näin teette ja annatte poikalasten elää?” ¹⁹Kättilövaimot vastasivat faraolle: ”Hebrealaiset vaimot eivät ole niinkuin egyptiläiset. He ovat voimakkaita; ennenkuin kättilövaimo tulee heidän luoksensa, ovat he jo synnyttäneet.” ²⁰Mutta Jumala salli kättilövaimojen menestyä, ja kansa lisääntyi ja eneni suurilukuisiksi. ²¹Ja koska kättilövaimot pelkäsivät Jumalaa, niin hän antoi heille runsaasti perhettä. ²²Niin farao antoi käskyn kaikelle kansallensa, sanoen: ”Kaikki poikalapset, jotka syntyvät, heittäkää Niilivirtaan, mutta kaikkien tyttölasten antakaa elää”.

2Niin eräs mies, joka oli Leevin sukua, meni ja nai leeviläisen neidon. ²Ja vaimo tuli raskaaksi ja synnytti pojan. Ja kun hän näki, että se oli ihana lapsi, salasi hän sitä kolme kuukautta. ³Mutta kun hän ei voinut sitä enää salata, otti hän kaisla-arkun, sively sen maapihkalla ja piellä, pani lapsen siihen ja laski sen kaislikkoon Niilivirran rantaan. ⁴Ja lapsen sisar asettui taammaksi nähdäksensä, mitä hänelle tapahtuisi. ⁵Silloin faraon tytär tuli alas peseytymään virrassa, ja hänen seuranaisensa kävelivät virran rannalla; ja kun hän näki arkun kaislikossa, lähetti hän palvelijattarensa ja otatti sen ylös. ⁶Ja kun hän avasi sen, näki hän lapsen; ja katso, siinä oli poikanen, joka itki. Niin hänen tuli sitä sääli, ja hän sanoi: ”Tämä on hebrealaisten lapsia”. ⁷Niin lapsen sisar sanoi faraon tyttärelle: ”Menenkö kutsumaan sinulle hebrealaisen imettäjän, joka voi imettää sen lapsen sinulle?” ⁸Faraon tytär vastasi hänelle: ”Mene!” Niin tyttö meni ja kutsui lapsen äidin. ⁹Ja faraon tytär sanoi hänelle: ”Ota tämä lapsi ja imetä se minulle, niin minä maksan sinulle siitä palkan”. Ja vaimo otti lapsen ja imetti sen. ¹⁰Mutta kun lapsi oli kasvanut, toi hän sen faraon tyttärelle, ja tämä otti sen pojaksensa ja antoi hänelle nimen Mooses, sillä hän sanoi: ”Minä olen vetänyt hänet ylös vedestä”. ¹¹Ja tapahtui niihin aikoihin, kun Mooses oli kasvanut suureksi, että hän meni veljensä luo ja näki heidän raskaan työnsä. Ja hän näki egyptiläisen miehen lyövän hebrealaista miestä, erästä hänen veljistään. ¹²Silloin hän katseli ympärillensä joka taholle, ja kun hän näki, ettei ketään ollut läheisyydessä, löi hän egyptiläisen kuoliaaksi ja katki hänet hiekkaan. ¹³Ja hän meni toisena päivänä ulos ja näki kaksi hebrealaista miestä tappelemassa keskenään; ja hän sanoi syylliselle: ”Miksi lyöt toveriasi?” ¹⁴Tämä vastasi: ”Kuka on asettanut sinut meidän päämieheksemme ja tuomariksemme? Aiotko tappaa minutkin, niinkuin tapoit egyptiläisen?” Silloin Mooses peljästy ja ajatteli: ”Se on siis tullut ilmi”. ¹⁵Ja kun farao sai kuulla tästä tapahtumasta, etsi hän Moosesta tappaaksensa hänet. Mutta Mooses lähti faraota pakoon ja pysähtyi Midianin maahan ja istahti eräälle kaivolle. ¹⁶Ja Midianin papilla oli seitsemän tyttäretä; nämä tulivat vettä ammentamaan ja täyttivät vesikaukalot, juottaakseen isänsä lampaista. ¹⁷Mutta paimenet tulivat ja ajoivat heidät pois. Silloin Mooses nousi ja auttoi heitä ja juotti heidän lampaansa. ¹⁸Ja kun he tulivat isänsä

Reguelin luo, kysyi hän: ”Kuinka te tänä päivänä niin pian joudutte?”¹⁹ He vastasivat: ”Egyptiläinen mies auttoi meitä paimenten käsistä, ammensipa vielä vettäkin meille ja juotti lampaat”.²⁰ Ja hän sanoi tyttärillensä: ”Missä hän on? Miksi te niin jätitte miehen? Kutsukaa hänet aterioimaan meidän kanssamme.”²¹ Ja Mooses suostui asumaan sen miehen luona, ja hän antoi Moosekselle tyttärensä Sipurin vaimoksi.²² Tämä synnytti pojan, ja Mooses antoi hänelle nimen Geersom; sillä hän sanoi: ”Minä olen muukalainen vieraalla maalla”.²³ Ja kun oli kulunut pitkä aika, kuoli Egyptin kuningas. Ja israelilaiset huokailivat orjuutensa ja valittivat; ja heidän huutonsa heidän orjuutensa tähden nousi Jumalan tykö.²⁴ Ja Jumala kuuli heidän vaikeoimisensa, ja Jumala muisti liittonsa Aabrahamin, Iisakin ja Jaakobin kanssa.²⁵ Ja Jumala katsoi israelilaisten puoleen, ja Jumala piti heistä huolta.

3 Ja Mooses kaitsi appensa Jetron, Midianin papin, lampaita. Ja kun hän kerran ajoi lampaita erämaan tuolle puolen, tuli hän Jumalan vuoren, Hoorebin, juurelle.² Silloin Herran enkeli ilmestyi hänelle tulen liekissä keskellä orjantappurapensasta; ja hän näki, että pensas paloi ilmitulesa, mutta pensas ei kuitenkaan kulunut.³ Niin Mooses sanoi: ”Minä käyn tuonne ja katson tätä suurta näkyä, miksi ei pensas pala poroksi”.⁴ Kun Herra näki hänen tulevan katsomaan, huusi hän, Jumala, hänelle pensaasta ja sanoi: ”Mooses, Mooses!” Hän vastasi: ”Tässä olen”.⁵ Hän sanoi: ”Älä tule tänne! Riisu kengät jalastasi, sillä paikka, jossa seisot, on pyhä maa.”⁶ Ja hän sanoi vielä: ”Minä olen sinun isäsi Jumala, Aabrahamin Jumala, Iisakin Jumala ja Jaakobin Jumala”. Ja Mooses peitti kasvonsa, sillä hän pelkäsi katsoa Jumalaa.⁷ Ja Herra sanoi: ”Minä olen nähnyt kansani kurjuuden Egyptissä ja kuullut heidän huutonsa sortajainsa tähden; niin, minä tiedän heidän tuskansa.⁸ Sentähden minä olen astunut alas vapauttamaan heidät egyptiläisten kädestä ja johdattamaan heidät siitä maasta hyvään ja tilavaan maahan, maahan, joka vuotaa maitoa ja mettä, sinne, missä kanaaniilaiset, heettiläiset, amorilaiset, perissiläiset, hivviläiset ja jebusilaiset asuvat.⁹ Ja nyt on israelilaisten huuto tullut minun kuuluviini, ja minä olen myös nähnyt sen sorron, jolla egyptiläiset heitä sortavat.¹⁰ Niin mene nyt, minä lähetän sinut faraon tykö, ja vie minun kansani, israelilaiset, pois Egyptistä.”¹¹ Mutta Mooses sanoi Jumalalle: ”Mikä minä olen menemään faraon tykö ja viemään israelilaisia pois Egyptistä?”¹² Hän vastasi: ”Minä olen sinun kanssasi; ja tämä olkoon sinulle tunnusmerkinä, että minä olen sinut lähettänyt: kun olet vienyt kansan pois Egyptistä, niin te palvelette Jumalaa täällä vuorella”.¹³ Mooses sanoi Jumalalle: ”Katso, kun minä menen israelilaisten luo ja sanon heille: ’Teidän isienne Jumala on lähettänyt minut teidän luoksenne’, ja kun he kysyvät minulta: ’Mikä hänen nimensä on?’ niin mitä minä heille vastaan?”¹⁴ Jumala vastasi Moosekselle: ”Minä olen se, joka minä olen”. Ja hän sanoi vielä: ”Sano israelilaisil-

le näin: ’Minä olen’ lähetti minut teidän luoksenne”.¹⁵ Ja Jumala sanoi vielä Moosekselle: ”Sano israelilaisille näin: Herra, teidän isienne Jumala, Aabrahamin Jumala, Iisakin Jumala ja Jaakobin Jumala, lähetti minut teidän luoksenne; tämä on minun nimeni iankaikkisesti, ja näin minua kutsuttakoon sukupolvesta sukupolveen.¹⁶ Mene ja kokoa Israelin vanhimmat ja sano heille: Herra, teidän isienne Jumala, Aabrahamin, Iisakin ja Jaakobin Jumala, on ilmestynyt minulle ja sanonut: ’Totisesti minä pidän teistä huolen ja pidän silmällä, mitä teille tapahtuu Egyptissä.’¹⁷ Ja minä olen päättänyt näin: minä johdatan teidät pois Egyptin kurjuudesta kanaaniilaisten, heettiläisten, amorilaisten, perissiläisten, hivviläisten ja jebusilaisten maahan, siihen maahan, joka vuotaa maitoa ja mettä.”¹⁸ Ja he kuulevat sinua. Niin mene sitten, sinä ja Israelin vanhimmat, Egyptin kuninkaan tykö, ja sanokaa hänelle: ’Herra, hebrealaisten Jumala, on kohdannut meitä. Anna siis meidän mennä kolmen päivän matka erämaahan uhraamaan Herralle, Jumalallemme.’¹⁹ Mutta minä tiedän, että Egyptin kuningas ei päästä teitä menemään, ei edes väkevän käden pakolla.²⁰ Mutta minä ojennan käteni ja lyön Egyptiä kaikenkaltaisilla ihmeilläni, joita minä olen siellä tekemä, ja sitten hän päästää teidät.²¹ Ja minä annan tämän kansan päästä egyptiläisten suosioon, niin että te lähtiessänne ette lähde tyhjin käsin.²² Vaan jokainen vaimo on pyytävä naapuriltaan ja luonaan majailevalta vaimolta hopea- ja kultakaluja ja vaatteita. Niihin te puette poikanne ja tyttärenne ja viette ne saaliina egyptiläisiltä.”

4 Mooses vastasi ja sanoi: ”Katso, he eivät usko minua eivätkä kuule minua, vaan sanovat: ’Ei Herra ole sinulle ilmestynyt’”.² Herra sanoi hänelle: ”Mikä sinulla on kädessäsi?” Hän vastasi: ”Sauva”.³ Hän sanoi: ”Heitä se maahan”. Ja hän heitti sen maahan, ja se muuttui käärmeeksi; ja Mooses pakeni sitä.⁴ Mutta Herra sanoi Moosekselle: ”Ojenna kätesi ja tartu sen pyrstöön”. Niin hän ojensi kätensä ja tarttui siihen, ja se muuttui sauvaksi hänen kädessään.⁵ ”Siitä he uskovat, että Herra, heidän isiensä Jumala, Aabrahamin Jumala, Iisakin Jumala ja Jaakobin Jumala, on sinulle ilmestynyt”.⁶ Ja Herra sanoi vielä hänelle: ”Pistä kätesi poveesi”. Ja hän pisti kätensä poveensa. Ja kun hän veti sen ulos, niin katso, hänen kätensä oli pitailista valkoinen niinkuin lumi.⁷ Ja hän sanoi: ”Pistä kätesi takaisin poveesi”. Ja hän pisti kätensä takaisin poveensa. Ja kun hän veti sen ulos povestansa, niin katso, se oli taas niinkuin hänen muokin ihonsa.⁸ Herra sanoi: ”Jos he eivät usko sinua eivätkä tottele ensimmäistä tunnustekoa, niin he uskovat toisen tunnusteon.”⁹ Mutta jos he eivät usko näitäkään kahta tunnustekoa eivätkä kuule sinua, niin ota vettä Niilivirrasta ja kaada kuivalle maalle, niin se vesi, jonka virrasta otat, on muuttuva vereksi kuivalla maalla.”¹⁰ Niin Mooses sanoi Herralle: ”Oi Herra, minä en ole puhetaitoinen mies; en ole ollut ennen enkä senkään jälkeen, kuin sinä puhuit palvelijallesi; sillä minulla on hidas puhe

ja kankea kieli”.¹¹ Ja Herra sanoi hänelle: ”Kuka on antanut ihmiselle suun, tahi kuka tekee mykän tai kuuron, näkevän tai sokean? Enkö minä, Herra?”¹² Mene siis nyt, minä olen sinun suusi apuna ja opetan sinulle, mitä sinun on puhuttava.”¹³ Mutta hän sanoi: ”Oi Herra, lähetä kuka muu tahansa!”¹⁴ Niin Herra vihastui Moosekseen ja sanoi: ”Eikö sinulla ole veljesi Aaron, leeviläinen? Minä tiedän, että hän osaa puhua. Ja katso, hän tulee sinua vastaan; ja kun hän näkee sinut, iloitsee hän sydämestänsä.”¹⁵ Ja puhu sinä hänelle ja pane sanat hänen suuhunsa. Ja minä olen sinun suusi apuna ja hänen suunsa apuna ja opetan teille, mitä teidän on tehtävä.”¹⁶ Ja hän on puhuva sinun puolestasi kansalle; niin hän on oleva sinulla suuna, ja sinä olet oleva hänellä jumalana.¹⁷ Ja ota käteesi tämä sauva, jolla olet tekävä nuo tunnusteot.”¹⁸ Niin Mooses tuli takaisin appensa Jetron luo ja sanoi hänelle: ”Anna minun mennä takaisin veljeni tykö Egyptiin, katsomaan, ovatko he vielä elossa”. Jetro sanoi Moosekselle: ”Mene rauhassa”.¹⁹ Ja Herra sanoi Moosekselle Midianissa: ”Mene takaisin Egyptiin, sillä kaikki ne ovat kuolleet, jotka väijyivät sinun henkeäsi”.²⁰ Niin Mooses otti vaimonsa ja poikansa ja pani heidät aasin selkään ja palasi Egyptin maahan; ja Mooses otti käteensä Jumalan sauvan.²¹ Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Kun tulet takaisin Egyptiin, niin katso, että teet faraon edessä kaikki ne ihmeet, jotka minä olen pannut sinun käteesi. Mutta minä paadutan hänen sydämensä, niin että hän ei päästä kansaa.”²² Sano silloin faraolle: ’Näin sanoo Herra: Israel on minun esikoispoikani;’²³ sentähden minä sanon sinulle: Päästä minun poikani palvelemaan minua. Mutta jos kieltäydyt päästämästä häntä, niin katso, minä tapan sinun esikoispoikasi.”²⁴ Ja matkan varrella yöpaikassa tapahtui, että Herra kävi hänen kimppuunsa ja tahtoi surmata hänet.²⁵ Silloin Sippora otti terävän kiven ja leikkasi pois poikansa esinahan, kosketti sillä Moosesta alhaalta ja sanoi: ”Sinä olet minun veriyhkäni”.²⁶ Niin hän jätti hänet rauhaan. Silloin Sippora sanoi: ”Veriyhkä ympärileikkauksen kautta”.²⁷ Ja Herra sanoi Aaronille: ”Mene Moosesta vastaan erämaahan”. Ja hän meni ja kohtasi hänet Jumalan vuorella ja suuteli häntä.²⁸ Ja Mooses kertoi Aaronille kaikki, mitä Herra oli puhunut lähettäessään hänet, ja kaikki ne tunnusteot, jotka hän oli käskenyt hänen tehdä.²⁹ Niin Mooses ja Aaron menivät ja kokosivat kaikki israelilaisten vanhimmat.³⁰ Ja Aaron puhui kaikki, mitä Herra oli Moosekselle sanonut, ja Mooses teki tunnusteot kansan silmien edessä.³¹ Ja kansa uskoi. Ja kun he kuulivat, että Herra oli pitänyt huolta israelilaisista ja nähnyt heidän kurjuutensa, kumartuivat he maahan ja rukoilivat.

5 Senjälkeen Mooses ja Aaron menivät ja sanoivat faraolle: ”Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Päästä minun kansani viettämään minulle juhlaa erämaassa”.² Mutta farao vastasi: ”Kuka on Herra, jota minun pitäisi kuulla ja päästää Israel? Minä en tunne Herraa enkä päästä Israelia.”³ Niin he sanoivat: ”Hebreaalaisten Jumala on kohdan-

nut meitä. Anna siis meidän mennä kolmen päivän matka erämaahan uhraamaan Herralle, Jumalallemme, ettei hän rankaisi meitä rutolla tai miekalla.”⁴ Mutta Egyptin kuningas vastasi heille: ”Miksi te, Mooses ja Aaron, pidätte kansaa työnteosta? Menkää töihinne.”⁵ Ja farao sanoi vielä: ”Katsokaa, liian paljon on muutenkin joutoväkeä maassa, ja te tahdotte saattaa heidät kulkemaan työttöminä”.⁶ Ja farao antoi sinä päivänä käskyn kansan työnteettäjille ja päällysmiehille, sanoen: ”Älkää enää antako kansalle olkia tiilien tekemistä varten niinkuin ennen; he menkööt itse ja kootkoot itselleen oljet.”⁸ Pankaa kuitenkin heidän tehtäväkseen sama tiilimäärä, jonka he ennenkin ovat tehneet, siitä mitään vähentämättä; sillä he ovat laiskoja, sentähden he huutavat näin: ’Menkäämme uhraamaan Jumalallemme!’⁹ Pantakoon miehille raskasta työtä, että heillä olisi siinä tekemistä ja että he eivät kuulitelisi valhepuheita.”¹⁰ Niin kansan työnteettäjät ja päällysmiehet menivät ja sanoivat kansalle: ”Näin sanoo farao: ’Minä en anna teille enää olkia.’¹¹ Menkää itse ja hankkikaa itsellenne olkia, mistä vain löydätte, mutta työstänne ei vähennetä mitään.”¹² Niin kansa hajosi pitkin Egyptin maata keräämään pehkuja olkien asemesta.¹³ Ja työnteettäjät ahdistivat heitä sanoen: ”Tekkää työnne valmiiksi, kunkin päivän määrä päivälleen, niinkuin silloinkin, kun saitte olkia”.¹⁴ Ja israelilaisten päällysmiehiä, joita faraon työnteettäjät olivat heille asettaneet, piestiin, ja heille sanottiin: ”Miksi ette ole eilen ettekä tänään suorittaneet tähänastista määränne tiilien teossa?”¹⁵ Niin israelilaisten päällysmiehet menivät ja valittivat faraolle, sanoen: ”Minkätähden teet näin palvelijoillesi?”¹⁶ Olkia palvelijoillesi ei anneta, mutta kuitenkin sanotaan meille: ’Tekkää tiilet’. Ja katso, palvelijoitasi piestään, vaikka vika on sinun oman väkesi.”¹⁷ Mutta hän sanoi: ”Te olette laiskoja, laiskoja olette; sentähden te sanotte: ’Menkäämme uhraamaan Herralle.’¹⁸ Menkää vain työhönne. Olkia ei teille anneta, mutta määrätty luku tiiliä on teidän hankittava.”¹⁹ Niin israelilaisten päällysmiehet huomasivat joutuneensa ahtaalle, kun heille sanottiin: ”Ette saa mitään tiililuvun vähennystä kunkin päivän määrästä”.²⁰ Ja kun he lähtivät faraon luota, kohtasivat he Mooseksen ja Aaronin, jotka odottivat heitä,²¹ ja he sanoivat näille: ”Herra kostakoon teille ja tuomitkoon teidät; sillä te olette saattaneet meidät faraon ja hänen palvelijainsa vihoihin ja antaneet heidän käteensä miekan, meille surmaksi”.²² Silloin Mooses palasi Herran tykö ja sanoi: ”Herra, miksi olet tehnyt niin pahoin tälle kansalle? Miksi olet lähettänyt minut?”²³ Sillä siitä asti, kun minä menin faraon tykö puhumaan sinun nimessäsi, hän on tehnyt pahaa tälle kansalle, etkä sinä suinkaan ole kansaasi vapahtanut.”

6 Mutta Herra vastasi Moosekselle: ”Nyt saat nähdä, mitä minä faraolle teen; sillä väkevän käden pakottamana hän on päästävä heidät, ja väkevän käden pakottamana hän on ajava heidät maastansa”.² Ja Jumala puhui Moosekselle ja

sanoi hänelle: ”Minä olen Herra. ³Ja minä olen ilmestynyt Aabrahamille, Iisakille ja Jaakobille ’Jumalana Kaikkivaltaana’, mutta nimelläni ’Herra’ en minä ole tehnyt itseäni heille tunnetuksi. ⁴Ja minä tein myös liittoni heidän kanssansa, antaakseni heille Kanaanin maan, sen maan, jossa he muukalaisina asuivat. ⁵Ja nyt minä olen kuullut israelilaisten vaikeroimisen, kun egyptiläiset pitävät heitä orjantyydessä, ja olen muistanut liittoni. ⁶Sano sentähden israelilaisille: ’Minä olen Herra, ja minä vien teidät pois egyptiläisten sorron alta ja vapautan teidät orjuudesta ja pelastan teidät ojennetulla käsivarrella ja suurilla rangaistustuomioilla. ⁷Niin minä otan teidät kansakseni ja olen teidän Jumalanne; ja te tulette tietämään, että minä olen Herra, teidän Jumalanne, joka vien teidät pois egyptiläisten sorron alta. ⁸Ja minä johdatan teidät siihen maahan, jonka minä olen kättä kohottaen luvannut antaa Aabrahamille, Iisakille ja Jaakobille; ja sen minä annan teille omaksi. Minä olen Herra.’” ⁹Ja Mooses puhui näin israelilaisille; mutta he eivät kuulleet Moosesesta tuskaantumisensa ja raskaan orjuutensa tähden. ¹⁰Sitten Herra puhui Mooseselle ja sanoi: ¹¹”Mene ja sano faraolle, Egyptin kuninkaalle, että hän päästää israelilaiset maastansa”. ¹²Mutta Mooses puhui Herran edessä ja sanoi: ”Katso, israelilaiset eivät kuulleet minua; kuinka sitten farao kuulisi minua, joka olen huuliltani ympärileikkaamaton?” ¹³Mutta Herra puhui Mooseselle ja Aaronille ja käski heitä menemään israelilaisten ja faraon, Egyptin kuninkaan, tykö ja viemään israelilaiset pois Egyptin maasta. ¹⁴Nämä ovat heidän perhekuntainsa päämiehet: Ruubenin, Israelin esikoisen, pojat olivat Hanok ja Pallu, Hesron ja Karmi. Nämä ovat Ruubenin sukukunnat. ¹⁵Simeonin pojat olivat Jemuel, Jaamin, Oohad, Jaakin, Soohar ja Saul, kanaanilaisen vaimon poika. Nämä ovat Simeonin sukukunnat. ¹⁶Ja nämä ovat Leevin poikien nimet heidän polveutumisensa mukaan: Geerson, Kehat ja Merari. Ja Leevin elinai-ka oli sata kolmekymmentä seitsemän vuotta. ¹⁷Geersonin pojat olivat Libni ja Siimei, sukujensa mukaan. ¹⁸Kehatin pojat olivat Amram, Jishar, Hebron ja Ussiel. Ja Kehatin elinaika oli sata kolmekymmentä kolme vuotta. ¹⁹Merarin pojat olivat Mahli ja Muusi. Nämä ovat Leevin suvut polveutumisensa mukaan. ²⁰Mutta Amram otti isänsä sisaren Jookebedin vaimokseen, ja tämä synnytti hänelle Aaronin ja Mooseksen. Ja Amramin elinaika oli sata kolmekymmentä seitsemän vuotta. ²¹Jisharin pojat olivat Koorah, Nefeg ja Sikri. ²²Ussielin pojat olivat Miisael, Elsafan ja Sitri. ²³Ja Aaron otti vaimoksensa Eliseban, Amminadabin tyttären, Nahsonin sisaren, ja tämä synnytti hänelle Naadabin, Abihun, Eleasarin ja Iitamarin. ²⁴Koorahin pojat olivat Assir, Elkana ja Abiasaf. Nämä ovat koorahilaisten suvut. ²⁵Ja Eleasar, Aaronin poika, otti itsellensä vaimon Puutielin tyttärystä, ja tämä synnytti hänelle Piinehaan. Nämä ovat leeviläisten perhekuntien päämiehet heidän sukujensa mukaan. ²⁶Nämä olivat Aaron ja Mooses, joille Herra sanoi: ”Viekää israelilaiset joukkoinensa

pois Egyptin maasta”. ²⁷Nämä puhuivat faraolle, Egyptin kuninkaalle, että he aikoivat viedä israelilaiset pois Egyptistä, nimittäin Mooses ja Aaron. ²⁸Ja niihin aikoihin, kun Herra puhui Mooseselle Egyptin maassa, ²⁹puhui Herra Mooseselle näin: ”Minä olen Herra. Sano faraolle, Egyptin kuninkaalle, kaikki, mitä minä sinulle puhun.” ³⁰Mutta Mooses vastasi Herran edessä: ”Katso, minä olen huuliltani ympärileikkaamaton, kuinka siis farao kuulisi minua?”

7 Mutta Herra sanoi Mooseselle: ”Katso, minä asetan sinut jumalaksi faraolle, ja veljesi Aaron on oleva sinun profeettasi. ²Puhu kaikki, mitä minä sinun käsken puhua; ja Aaron, sinun veljesi, puhukoon faraolle, että hän päästää israelilaiset maastansa. ³Mutta minä paadutan faraon sydämen ja teen monta tunnustekoa ja ihmettä Egyptin maassa. ⁴Ja farao ei kuule teitä, mutta minä asetan käteni Egyptiä vastaan ja vien pois joukkoni, kansani, israelilaiset, Egyptin maasta, toimittaen suuret rangaistustuomiot. ⁵Ja egyptiläiset tulevat tietämään, että minä olen Herra, kun minä ojennan käteni Egyptin yli ja vien pois israelilaiset heidän keskeltänsä.” ⁶Ja Mooses ja Aaron tekivät, niinkuin Herra oli heitä käskenyt; niin he tekivät. ⁷Mutta Mooses oli kahdeksankymmenen vuoden vanha ja Aaron kahdeksankymmenen kolmen vuoden vanha, kun he puhuivat faraon kanssa. ⁸Ja Herra puhui Mooseselle ja Aaronille ja sanoi: ⁹”Kun farao puhuu teille ja sanoo: ’Tehkää jokin ihmetyö’, niin sano sinä Aaronille: ’Ota sauvasi ja heitä se faraon eteen, niin se muuttuu käärmeeksi’”. ¹⁰Niin Mooses ja Aaron menivät faraon tykö ja tekivät, niinkuin Herra oli käskenyt. Aaron heitti sauvansa faraon ja hänen palvelijainsa eteen, ja se muuttui käärmeeksi. ¹¹Ja faraokin kutsui maansa viisaat ja velhot; ja nämä Egyptin tietäjät tekivät samoin taioillansa: ¹²he heittivät kukin sauvansa maahan, ja ne muuttuivat käärmeiksi. Mutta Aaronin sauva nieli heidän sauvansa. ¹³Ja faraon sydän paa-tui, eikä hän kuullut heitä, niinkuin Herra oli sanonutkin. ¹⁴Sitten Herra sanoi Mooseselle: ”Faraon sydän on kovetunut, hän kieltäytyy päästämästä kansaa. ¹⁵Mene faraon tykö huomenaamuna, kun hän menee veden luo, ja seisahdu hänen tielleen Niilivirran partaalle. Ja ota käteesi se sauva, joka oli muuttunut käärmeeksi, ¹⁶ja sano hänelle: ’Herra, hebrealaisten Jumala, on lähettänyt minut sinun luoksesi ja käskenyt sanoa: Päästä minun kansani palvelemaan minua erämaassa. Mutta katso, sinä et ole totellut tähän asti. ¹⁷Sentähden Herra sanoo näin: Tästä olet tunteva, että minä olen Herra: katso, minä lyön sauvalla, joka on kädessäni, virran veteen, ja se muuttuu vereksi. ¹⁸Ja kalat virrassa kuolevat, ja virta rupeaa haisemaan, niin että egyptiläisiä inhottaa juoda vettä virrasta.’” ¹⁹Ja Herra sanoi Mooseselle: ”Sano Aaronille: ’Ota sauvasi ja ojenna kätesi Egyptin vetten yli, sen jokien, kanavien ja lammikkojen yli ja kaikkien niiden paikkojen yli, joihin on vettä kokoontunut, niin ne muuttuvat vereksi. Ja verta on oleva Egyptin maassa kaikkialla, sekä puuastioissa että kivias-

tioissa.”²⁰ Ja Mooses ja Aaron tekivät, niinkuin Herra oli käskenyt. Hän kohotti sauvan ja löi Niilivirran veteen faraon ja hänen palvelijainsa nähden; ja kaikki vesi, joka virrassa oli, muuttui vereksi.²¹ Ja kalat virrassa kuolivat, ja virta haisi, niin että egyptiläiset eivät saattaneet juoda vettä virrasta; ja verta oli kaikkialla Egyptin maassa.²² Mutta Egyptin tietäjät tekivät samoin taioillansa. Ja faraon sydän paatui, eikä hän kuullut heitä, niinkuin Herra oli sanonutkin.²³ Ja farao kääntyi ja palasi kotiinsa eikä välittänyt tästäkään.²⁴ Mutta kaikki egyptiläiset kaivoivat Niilivirran ympäriltä vettä juodaksensa; sillä he eivät voineet juoda virran vettä.²⁵ Ja näin oli kulunut seitsemän päivää siitä, kun Herra oli lyönyt Niilivirtaa.

8 Sitten Herra sanoi Moosekselle: ”Mene faraon luo ja sano hänelle: ’Näin sanoo Herra: Päästä minun kansani palvelemaan minua.’² Mutta jos kieltäydyt päästämästä heitä, niin katso, minä rankaisen koko sinun maatasi sammakoilla.³ Ja Niilivirta on vilisevä sammakoita, ja ne nousevat maalle ja tulevat sinun taloosi ja makuuhuoneeseesi ja vuoteeseesi, sekä sinun palvelijaisi taloihin ja kansasi sekaan, sinun leivinuuneihisi ja taikinakaukaloihisi.⁴ Jopa sinun ja sinun kansasi ja kaikkien sinun palvelijaisi päälle hyppii sammakoita.”⁵ Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Sano Aaronille: ’Ojenna kätesi sauvoinsensa jokien, kanavien ja lammikkojen yli ja nostata sammakoita Egyptin maahan.’”⁶ Niin Aaron ojensi kätensä Egyptin vetten yli, ja sammakoita nousi, ja ne peittivät Egyptin maan.⁷ Ja tietäjät tekivät samoin taioillansa ja nostattivat sammakoita Egyptin maahan.⁸ Niin farao kutsui Mooseksen ja Aaronin ja sanoi: ”Rukoilkaa Herraa, että hän ottaisi pois sammakot vaivaamasta minua ja minun kansaani, niin minä päästän kansan uhraamaan Herralle.”⁹ Mooses sanoi faraolle: ”Suvaitse määrätä minulle aika, jonka kuluessa minun on rukoiltava, sinun itsesi, sinun palvelijaisi ja kansasi puolesta, sammakot hävitettäväksi luotasi ja taloistasi, niin että niitä jää ainoastaan Niilivirtaan.”¹⁰ Hän vastasi: ”Huomiseksi”. Niin Mooses sanoi: ”Tapahtukoon, niinkuin sanoit, tietääksesi, ettei kukaan ole niinkuin Herra, meidän Jumalamme.¹¹ Sammakot katoavat luotasi ja taloistasi ja sinun palvelijaisi ja kansasi luota, ja niitä jää ainoastaan Niilivirtaan.”¹² Niin Mooses ja Aaron lähtivät faraon luota. Ja Mooses huusi Herran puoleen sammakojen tähden, jotka hän oli pannut faraon vaivaksi.¹³ Ja Herra teki Mooseksen sanan mukaan: sammakot kuolivat huoneista, pihoilta ja kedoilta.¹⁴ Ja he kokosivat niitä läjittäin, ja maa rupesi haisemaan.¹⁵ Mutta kun farao näki päässeensä hengähtämään, kovensi hän sydämensä eikä kuullut heitä, niinkuin Herra oli sanonutkin.¹⁶ Sitten Herra sanoi Moosekselle: ”Sano Aaronille: ’Ojenna sauvasi ja lyö maan tomua, niin siitä tulee sääskiä koko Egyptin maahan.’”¹⁷ Ja he tekivät niin: Aaron ojensi kätensä ja sauvasi ja löi maan tomua; niin sääsket ahdistivat ihmisiä ja karjaa. Kaikki maan tomu muuttui sääskiksi koko Egyptin maassa.¹⁸ Ja tietäjät

tekivät samoin taioillansa saadakseen sääskiä syntymään, mutta he eivät voineet. Ja sääsket ahdistivat ihmisiä ja karjaa.¹⁹ Niin tietäjät sanoivat faraolle: ”Tämä on Jumalan sormi”. Mutta faraon sydän paatui, eikä hän kuullut heitä, niinkuin Herra oli sanonutkin.²⁰ Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Astu huomenaamuna varhain faraon eteen, kun hän menee veden luo, ja sano hänelle: ’Näin sanoo Herra: Päästä minun kansani palvelemaan minua.’²¹ Sillä jos et päästä minun kansaani, niin katso, minä lähetän paarmoja sinun, sinun palvelijaisi ja sinun kansasi kimppuun ja sinun taloihisi, niin että egyptiläisten talot, jopa se maa, jonka päällä ne ovat, tulevat paarmoja täyteen.”²² Mutta minä erotan sinä päivänä Goosenin maan, jossa minun kansani asuu, ettei sinne paarmoja tule, tietääksesi, että minä olen maan Herra.²³ Näin minä panen pelastuksen erottamaan oman kansani sinun kansastasi. Huomenna on tämä ihme tapahtuva.”²⁴ Ja Herra teki niin: paarmoja tuli suuret parvet faraon ja hänen palvelijainsa taloihin; ja paarmat tulivat maan turmioksi koko Egyptin maassa.²⁵ Niin farao kutsutti Mooseksen ja Aaronin ja sanoi: ”Menkää ja uhratkaa Jumalallenne tässä maassa.”²⁶ Mutta Mooses sanoi: ”Ei sovi niin tehdä; sillä me uhraamme Herralle, Jumalallemme, sellaista, joka on egyptiläisille kauhistus. Jos me nyt uhraamme egyptiläisten nähden sellaista, joka on heille kauhistus, niin eivätkö he kivitä meitä?”²⁷ Salli meidän mennä kolmen päivän matka erämaahan uhraamaan Herralle, Jumalallemme, niinkuin hän on meille sanonut.”²⁸ Farao sanoi: ”Minä päästän teidät uhraamaan Herralle, Jumalallenne, erämaassa; älkää vain menkö kovin kauas. Rukoilkaa minun puolestani.”²⁹ Niin Mooses sanoi: ”Katso, kun olen lähtenyt sinun luotasi, rukoilen minä Herraa, ja paarmat häviävät pois huomenna faraolta, hänen palvelijoiltaan ja hänen kansaltaan. Älköön vain farao enää pettääkö, niin ettei hän päästäkään kansaa uhraamaan Herralle.”³⁰ Ja Mooses lähti faraon luota ja rukoili Herraa.³¹ Ja Herra teki, niinkuin Mooses oli sanonut: hän vapautti faraon, hänen palvelijansa ja hänen kansansa paarmoista, niin ettei niitä jäänyt ainoatakaan.³² Mutta farao kovensi sydämensä tälläkin kerralla eikä päästänyt kansaa.

9 Sitten Herra sanoi Moosekselle: ”Mene faraon tykö ja puhu hänelle: ’Näin sanoo Herra, hebrealaisten Jumala: Päästä minun kansani palvelemaan minua.’² Sillä jos kieltäydyt päästämästä heitä ja vielä pidätät heitä,³ niin katso, Herran käsi on lyövä sinun karjaasi, joka on kedolla, hevosia, aaseja, kameleita, nautoja ja lampaita ylen ankaralla ruttotaudilla.⁴ Mutta Herra on tekevä erotuksen israelilaisten karjan ja egyptiläisten karjan välillä, niin ettei mitään kuole siitä, mikä on israelilaisten omaa.”⁵ Ja Herra asetti määrätyn ajan ja sanoi: ”Huomenna on Herra tekevä niin tässä maassa.”⁶ Ja seuraavana päivänä Herra teki niin, ja kaikki Egyptin karja kuoli; mutta israelilaisten karjasta ei kuollut ainoatakaan.⁷ Ja kun farao lähetti tiedustelemaan, niin katso, israelilaisten karjasta ei ollut

kuollut ainoatakaan. Mutta faraon sydän kovettui, eikä hän päästänyt kansaa. ⁸Sitten Herra sanoi Moosekselle ja Aaronille: ”Ottakaa kahmalonne täyteen pätsin nokea, ja Mooses viskatkoon sen taivasta kohti faraon silmien edessä, ⁹niin se muuttuu tomuksi, joka peittää koko Egyptin maan, ja siitä tulee ihmisiin ja karjaan märkämpaiseita kaikkialla Egyptin maassa”. ¹⁰Ja he ottivat pätsin nokea ja astuivat faraon eteen, ja Mooses viskasi sen taivasta kohti; niin märkämpaiseita tuli ihmisiin ja karjaan. ¹¹Eivätkä tietäjätäkään voineet pitää puoliaan Moosesta vastaan paiseiden tähden, sillä paiseita oli tietäjissä samoin kuin kaikissa muissakin egyptiläisissä. ¹²Mutta Herra paadutti faraon sydämen, niin ettei hän kuullut heitä, niinkuin Herra oli sanonutkin Moosekselle. ¹³Sitten Herra sanoi Moosekselle: ”Astu huomenaamuna varhain faraon eteen ja sano hänelle: ”Näin sanoo Herra, hebrealaisten Jumala: Päästä minun kansani palvelemaan minua. ¹⁴Muutoin minä tällä kertaa lähetän kaikki vitsaukseni vaivaamaan sinua itseäsi, sinun palvelijojasi ja kansaasi, tietääksesi, ettei ketään ole minun vertaistani koko maan päällä. ¹⁵Sillä minä olisin jo ojentanut käteni ja lyönyt sinua ja sinun kansaasi rutto- taudilla, niin että olisit kokonaan hävinnyt maan päältä, ¹⁶mutta juuri sitä varten minä olen antanut sinun säilyä, että näyttäisin sinulle voimani ja että minun nimeni julistettaisiin kaiken maan päällä. ¹⁷Jos sinä vielä estät minun kansaani etkä päästä heitä, ¹⁸niin katso, huomenna tähän aikaan minä annan tulla ylen ankaran raesateen, jonka kaltaista ei ole Egyptissä ollut siitä päivästä saakka, jona sen perustus pantiin, aina tähän asti. ¹⁹Lähetä siis nyt saattamaan suojaan karjasi ja kaikki, mitä sinulla on kedolla. Sillä kaikki ihmiset ja karja, jotka ovat kedolla ja joita ei ole korjattu kotiin, joutuvat raesateen alle ja kuolevat.” ²⁰Se faraon palvelijoista, joka pelkäsi Herran sanaa, toimitti silloin palvelijansa ja karjansa huoneiden suojaan; ²¹mutta joka ei välittänyt Herran sanasta, se jätti palvelijansa ja karjansa kedolle. ²²Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Ojenna kätesi taivasta kohti, niin raesade kohtaa koko Egyptin maata, ihmisiä, karjaa ja kaikkia kedon kasveja Egyptin maassa”. ²³Niin Mooses ojensi sauvansa taivasta kohti, ja Herra antoi jylistä ja lähetti rakeita, ja tulta iski maahan. Näin Herra antoi sataa rakeita yli Egyptin maan. ²⁴Ja rakeita tuli, ja tulta leimahteli rakeiden keskellä. Raesade oli ylen ankara, niin ettei sellainen ollut kohdannut koko Egyptin maata siitä ajasta saakka, jolloin se tuli asutuksi. ²⁵Ja rakeet löivät maahan kaikkialla Egyptin maassa kaiken, mitä kedolla oli, sekä ihmiset että karjan; ja rakeet tuhosivat kaikki maan kasvit ja pirstoivat kaikki kedon puut. ²⁶Ainoastaan Goosenin maata, jossa israelilaiset olivat, ei raesade kohdannut. ²⁷Niin farao kutsutti Mooseksen ja Aaronin ja sanoi heille: ”Minä olen tehnyt syntiä tällä kertaa. Herra on oikeassa, mutta minä ja minun kansani olemme väärässä. ²⁸Rukoilkaa Herraa, sillä jo on meillä kyllin Jumalan jylinää ja rakeita. Minä päästän teidät, eikä teidän tarvitse enää viipyä.” ²⁹Mooses vasta-

si hänelle: ”Kun lähden kaupungista, niin minä ojennan käteni Herran puoleen, ja jylinä lakkaa eikä rakeita enää tule, tietääksesi, että maa on Herran. ³⁰Mutta et sinä eivätkä sinun palvelijasi, sen kyllä tiedän, vielä nytäkään pelkää Herraa Jumalaa.” ³¹Niin pellava ja ohra tuhoutuivat, sillä ohra oli tähkällä ja pellava kukalla; ³²mutta nisu ja kolmitahkoinen vehnä eivät turmeltuneet, sillä ne tuleentuvat myöhemmin. ³³Ja Mooses lähti faraon luota, ulos kaupungista, ja ojensi kätensä Herran puoleen; ja jylinä ja rakeet lakkasivat, eikä sade enää vuotanut maahan. ³⁴Kun farao näki, että sade, rakeet ja jylinä lakkasivat, teki hän yhä edelleen syntiä ja kovensi sydämensä, sekä hän että hänen palvelijansa. ³⁵Niin faraon sydän paatui, eikä hän päästänyt israelilaisia, niinkuin Herra oli Mooseksen kautta sanonutkin.

10Sitten Herra sanoi Moosekselle: ”Mene faraon tykö, sillä minä olen koventanut hänen sydämensä ja hänen palvelijainsa sydämet, että tekisin nämä tunnustekoni heidän keskellensä ²ja että sinä kertoisit lapsillesi ja lastesi lapsille, mitä minä olen tehnyt egyptiläisille, ja minun tunnustekoni, jotka olen tehnyt heidän keskellensä, tietääksenne, että minä olen Herra”. ³Niin Mooses ja Aaron menivät faraon tykö ja sanoivat hänelle: ”Näin sanoo Herra, hebrealaisten Jumala: Kuinka kauan sinä kieltäydyt nöyrytyksestä minun edessäni? Päästä minun kansani palvelemaan minua. ⁴Sillä jos sinä kieltäydyt päästämästä minun kansaani, niin katso, minä annan huomenna tulla sinun maahasi heinäsiirkkoja. ⁵Ja ne peittävät maan pinnan, niin ettei maata näy, ja ne syövät tähteet siitä, mikä teille rakeilta pelastui ja jäi, ja ne syövät kaikki teidän puunne, jotka kedolla kasvavat. ⁶Ja ne täyttävät sinun talosi ja kaikkien sinun palvelijaisi talot ja kaikkien egyptiläisten talot, niin ettei sinun isäsi eivätkä esi-isäsi ole sellaista nähneet siitä päivästä, jona tulivat maailmaan, hamaan tähän päivään asti.” Ja hän kääntyi ja lähti pois faraon luota. ⁷Mutta faraon palvelijat sanoivat hänelle: ”Kuinka kauan tämä mies on oleva meille paulaksi? Päästä miehet palvelemaan Herraa, heidän Jumalaansa. Etkö vielääkään ymmärrä, että Egypti joutuu perikatoon?” ⁸Niin Mooses ja Aaron tuotiin takaisin faraon eteen. Ja tämä sanoi heille: ”Menkää ja palvelkaa Herraa, Jumalaanne. Vaan ketkä menevät?” ⁹Mooses vastasi: ”Me menemme, nuoret ja vanhat, me menemme poikinemme ja tyttärenemme, lampainemme ja karjoinemme; sillä meillä on Herran juhla”. ¹⁰Niin hän sanoi heille: ”Olkoon vain Herra teidän kanssanne, kunhan minä ensin päästän teidät ja teidän vaimonne ja lapsenne. Katsokaa, teillä on paha mielessä. ¹¹Siitä ei tule mitään. Mutta menkää te, miehet, ja palvelkaa Herraa, sillä sitähän te olette pyytäneetkin.” Ja heidät ajettiin pois faraon edestä. ¹²Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Ojenna kätesi Egyptin maan yli ja tuo tänne heinäsiirkat; tulkoon niitä Egyptin maahan, ja syökööt ne kaikki maan kasvit, kaikki, mitä rakeilta on jäänyt”. ¹³Niin Mooses ojensi sauvansa Egyptin maan yli,

ja Herra antoi itätuulen puhaltaa yli maan koko sen päivän ja koko yön; kun aamu tuli, toi itätuuli heinäsiirkat mukanaan. ¹⁴Ja heinäsiirkkoja tuli koko Egyptin maahan, ja ne laskeutuivat ylen suurina laumoina koko Egyptin alueelle; niin paljon ei heinäsiirkkoja ollut koskaan sitä ennen tullut eikä sen jälkeen tule. ¹⁵Ne peittivät koko maan pinnan, niin että maa tuli mustaksi; ja ne söivät kaikki maan kasvit ja kaikki puiden hedelmät, jotka olivat rakeilta säilyneet. Niin ei jäänyt mitään vihantaa jäljelle puihin eikä kedon kasveihin koko Egyptin maassa. ¹⁶Silloin farao kutsutti kiiruusti Mooseksen ja Aaronin ja sanoi: ”Minä olen rikkonut Herraa, teidän Jumalaanne, ja teitä vastaan. ¹⁷Anna nyt anteeksi minun rikkomukseni vielä tämä kerta, ja rukoilkaa Herraa, Jumalaanne, että hän poistaisi minulta ainakin tämän surman.” ¹⁸Niin hän lähti pois faraon luota ja rukoili Herraa. ¹⁹Ja Herra käänsi tuulen hyvin kovaksi länsituuleksi; se vei heinäsiirkat mukanaan ja painoi ne Kaislameren, niin ettei yhtäkään heinäsiirkkaa jäänyt koko Egyptin alueelle. ²⁰Mutta Herra paadutti faraon sydämen, niin ettei hän päästänyt israelilaisia. ²¹Sitten Herra sanoi Moosekselle: ”Ojenna kätesi taivasta kohti, niin Egyptin maahan tulee sellainen pimeys, että siihen voi käsin tarttua”. ²²Ja Mooses ojensi kätensä taivasta kohti, ja koko Egyptin maahan tuli synkeä pimeys kolmeksi päiväksi. ²³Ei kukaan voinut nähdä toistansa, eikä kukaan voinut liikkua paikaltansa kolmeen päivään. Mutta kaikilla israelilaisilla oli valoisata asuinpaikoissansa. ²⁴Niin farao kutsui Mooseksen ja sanoi: ”Menkää ja palvelkaa Herraa; ainoastaan lampaanne ja karjanne jääkööt tänne. Myöskin vaimonne ja lapsenne menkööt teidän mukanaan.” ²⁵Mutta Mooses sanoi: ”Sinun on annettava mukaamme myös teurasuhrit ja polttouhrit, uhrataksemme niitä Herralle, Jumalallemme. ²⁶Karjammekin täytyy tulla meidän kanssamme, ei sorkkaakaan saa jäädä, sillä siitä meidän on otettava uhrin palvelleksemme Herraa, Jumalaamme, emmekä itsekään tiedä, ennenkuin tulemme sinne, mitä meidän on uhrattava palvellessamme Herraa.” ²⁷Mutta Herra paadutti faraon sydämen, niin että hän ei tahtonut päästää heitä. ²⁸Ja farao sanoi hänelle: ”Mene pois luotani ja varo, ettet enää tule minun kasvojeni eteen; sillä sinä päivänä, jona tulet minun kasvojeni eteen, sinä olet kuoleva”. ²⁹Mooses vastasi: ”Oikein sinä puhuit; minä en tule tämän jälkeen sinun kasvojesi eteen”.

11 Sitten Herra sanoi Moosekselle: ”Vielä yhden vitsauksen minä annan tulla faraolle ja Egyptiin; sen jälkeen hän päästää teidät täältä. Ja kun hän todella päästää teidät, niin hän ajamalla ajaa teidät täältä. ²Puhu siis nyt kansalle, että he, jokainen mies ja jokainen vaimo, pyytävät lähimmäisiltänsä hopea- ja kultakaluja.” ³Ja Herra antoi kansan päästä egyptiläisten suosioon. Myöskin Mooses oli hyvin arvossapidetty mies Egyptin maassa, sekä faraon palvelijain että kansan silmissä. ⁴Ja Mooses sanoi: ”Näin sanoo Herra: Puoliyön aikana minä lähden kulkemaan kautta

Egyptin maan. ⁵Ja kaikki esikoiset Egyptin maassa kuolevat, valtaistuimellansa istuvan faraon esikoisesta käsikiveä vääntävän orjattaren esikoiseen asti, ynnä kaikki karjan esikoiset. ⁶Ja koko Egyptin maassa on oleva kova valitus, jonka kaltaista ei ole ollut eikä koskaan tule. ⁷Mutta kenellekään israelilaiselle ei koirakaan ole muriseva, ei ihmiselle eikä eläimelle, tietääksesi, että Herra tekee erotuksen egyptiläisten ja Israelin välillä. ⁸Ja kaikki nämä sinun palvelijasi tulevat minun luokseni, kumartavat minua ja sanovat: ’Mene pois, sinä ja kaikki kansa, joka sinua seuraa’. Ja sen jälkeen minä menen.” Ja niin hän lähti faraon luota vihasta hehkuen. ⁹Mutta Herra sanoi Moosekselle: ”Farao ei kuule teitä, että paljon minun ihmeitäni tapahtuisi Egyptin maassa”. ¹⁰Ja Mooses ja Aaron tekivät kaikki nämä ihmeet faraon edessä; mutta Herra paadutti faraon sydämen, niin ettei hän päästänyt israelilaisia maastansa.

12 Ja Herra puhui Moosekselle ja Aaronille Egyptin maassa sanoen: ²”Tämä kuukausi olkoon teillä kuukausista ensimmäinen; siitä alottakaa vuoden kuukaudet. ³Puhukaa koko Israelin kansalle ja sanokaa: Tämän kuun kymmenentenä päivänä ottakoon kukin perheenisäntä itsellensä karitsan, yhden karitsan joka perhekuntaua kohti. ⁴Mutta jos perhe on liian pieni koko karitsaa syömään, niin ottakoon lähimmän naapurinsa kanssa yhteisen karitsan, henkilöluvun mukaan. Karitsaa kohti laskekaa niin monta, että voivat sen syödä. ⁵Ja karitsanne olkoon virheetön, vuoden vanha urospuoli; lampaista tai vuohista se ottakaa. ⁶Ja pitäkää se tallella neljänteentoista päivään tätä kuuta; silloin Israelin koko seurakunta teurastakoon sen iltahämärässä. ⁷Ja he ottakoot sen verta ja sivelkööt sillä molemmat pihtipielet ja ovenpäällisen niissä taloissa, joissa he sitä syövät. ⁸Ja he syökööt lihan samana yönä; tulessa paistettuna, happamattoman leivän ja katkerain yrttien kanssa he sen syökööt. ⁹Älkää syökö siitä mitään raakana tai vedessä keitettyinä, vaan tulessa paistettuna päineen, jalkoineen ja sisälmyksineen. ¹⁰Älkääkää jättäkö siitä mitään huomenaamuksi; mutta jos jotakin siitä jäisi huomenaamuksi, niin polttakaa se tulessa. ¹¹Ja syökää se näin: kupeet vyötettyinä, kengät jalassanne ja sauva kädessänne; ja syökää se kiiruusti. Tämä on pääsiäinen Herran kunniaksi. ¹²Sillä minä kuljen sinä yönä kautta Egyptin maan ja surmaan kaikki esikoiset Egyptin maassa, sekä ihmiset että eläimet, ja panen toimeen rangaistustuomion, jonka minä olen langettanut kaikista Egyptin jumalista. Minä olen Herra. ¹³Ja veri on oleva merkki, teille suojelukseksi, taloissa, joissa olette; sillä kun minä näen veren, niin minä menen teidän ohitsenne, eikä rangaistus ole tuhoava teitä, kun minä rankaisen Egyptin maata. ¹⁴Ja tämä päivä olkoon teille muistopäivä, ja viettäkää sitä Herran juhlanä; sukupolvesta sukupolveen viettäkää sitä ikuisena säädöksenä. ¹⁵Seitsemän päivää syökää happamatonta leipää; jo ensimmäisenä päivänä korjatkaa pois hapan taikina taloistanne. Sillä jokainen, joka hapanta syö, ensimmäisestä päi-

västä seitsemänteen päivään asti, hävitettäköön Israelista. ¹⁶Ensimmäisenä päivänä pitääkää pyhä kokous ja samoin myös seitsemäntenä päivänä pyhä kokous. Mitään työtä älköön tehtäkö niinä päivinä; ainoastaan se, mitä kukin tarvitsee ruuaksi, ainoastaan se valmistettakoon. ¹⁷Ja pitääkää tätä happamattoman leivän juhlaa, sillä juuri sinä päivänä minä vein teidän joukkonne pois Egyptin maasta; sentähden pitääkää tätä päivää, sukupolvesta sukupolveen, ikuisena säädöksenä. ¹⁸Ensimmäisessä kuussa, kuukauden neljäntenätoista päivänä, ehtoolla, syökää happamatonta leipää, ja niin tehkää aina saman kuun yhdenkymmentä päivän ehtooseen asti. ¹⁹Seitsemään päivään älköön hapanta taikinaa olko teidän taloissanne; sillä jokainen, joka hapanta leipää syö, hävitettäköön Israelin kansasta, olipa hän muukalainen tai maassasyntynyt. ²⁰Älkää syökö mitään hapanta, vaan syökää happamatonta leipää, missä asuttekin.” ²¹Ja Mooses kutsui kaikki Israelin vanhimmat ja sanoi heille: ”Menkää ja ottakaa lammais kutakin perhekuntaanne kohti ja teurastakaa pääsiäislammais. ²²Ja ottakaa isoppikimppu, kastakaa se vereen, joka on maljassa, ja sivelkää ovenpäällinen ja molemmat pihtipielet sillä verellä, joka on maljassa. Älköönkää kukaan menkö ulos talonsa ovesta ennen aamua. ²³Sillä Herra kulkee rankaisemassa egyptiläisiä; mutta kun Herra näkee veren ovenpäällisessä ja molemmissa pihtipielissä, menee hän sen oven ohi eikä salli tuhoajan tulla teidän taloihinne teitä vitsauksella lyömään. ²⁴Noudattakaa tätä; se olkoon ikuinen säädös sinulle ja sinun lapsillesi. ²⁵Ja kun te tulette siihen maahan, jonka Herra on teille antava, niinkuin hän on sanonut, niin noudattakaa näitä menoja. ²⁶Kun sitten lapsenne kysyvät teiltä: ’Mitä nämä menot merkitsevät?’ ²⁷niin vastatkaa: ’Tämä on pääsiäisuhri Herralle, joka meni israelilaisten talojen ohi Egyptissä, kun hän rankaisi egyptiläisiä, mutta säästi meidän kotimme.’ Silloin kansa kumartui maahan ja rukoili. ²⁸Ja israelilaiset menivät ja tekivät, niinkuin Herra oli Moosekselle ja Aaronille käskyn antanut; niin he tekivät. ²⁹Ja puoliyön aikana tapahtui, että Herra surmasi kaikki Egyptin maan esikoiset, valtaistuimellaan istuvan faraon esikoisesta vankikuopassa olevan vangin esikoiseen asti, ynnä kaikki karjan esikoiset. ³⁰Niin farao nousi sinä yönä ja kaikki hänen palvelijansa ynnä kaikki egyptiläiset, ja kova valitus oli Egyptissä; sillä ei ollut yhtään taloa, jossa ei ollut kuollutta. ³¹Ja hän kutsutti yöllä Mooseksen ja Aaronin ja sanoi: ”Nouskaa ja menkää pois minun kansani joukosta, sekä te että israelilaiset; menkää ja palvelkaa Herraa, niinkuin olette puhuneet. ³²Ottakaa myös lampaanne ja karjanne mukanne, niinkuin olette puhuneet, ja menkää ja rukoilkaa minullekin siunausta.” ³³Ja egyptiläiset ahdistivat kansaa jouduttaaksensa heidän lähtöänsä maasta pois, sillä he ajattelivat: ”Me kuolemme kaikki”. ³⁴Ja kansa otti taikinansa, ennenkuin se oli hapannut, ja kantoi taikinakaukalonsa vaippoihin käärittyinä olkapäillään. ³⁵Ja israelilaiset olivat tehneet Mooseksen sanan mukaan: he olivat pyytäneet egyptiläisiltä hopea- ja

kultakaluja sekä vaatteita. ³⁶Ja Herra oli antanut kansan päästä egyptiläisten suosioon, niin että nämä suostuivat heidän pyyntöön; ja niin he veivät saalista egyptiläisiltä. ³⁷Ja israelilaiset lähtivät liikkeelle ja kulkivat Ramsekselta Sukkotiin; heitä oli noin kuusisataa tuhatta jalkamiestä, paitsi vaimoja ja lapsia. ³⁸Ja myös paljon sekakansaa meni heidän kanssansa, sekä lampaita ja raavaskarjaa suuret laumat. ³⁹Ja he leipoivat siitä taikinasta, jonka olivat tuoneet Egyptistä, happamattomia leipiä; sillä se ei ollut hapannut, kun heidät karkoitettiin Egyptistä. He eivät olleet saaneet viipyä, eivätkä he myöskään olleet valmistaneet itsellensä evästä. ⁴⁰Mutta aika, jonka israelilaiset olivat asuneet Egyptissä, oli neljäsataa kolmekymmentä vuotta. ⁴¹Kun ne neljäsataa kolmekymmentä vuotta olivat kulleet, niin juuri sinä päivänä kaikki Herran joukot lähtivät Egyptin maasta. ⁴²Valvontayö Herran kunniaksi on tämä yö, koska hän silloin vei heidät pois Egyptin maasta; tämän yön kaikki israelilaiset valvokoot Herran kunniaksi, sukupolvesta sukupolveen. ⁴³Ja Herra sanoi Moosekselle ja Aaronille: ”Tämä on säädös pääsiäislampaasta: Kukaan muukalainen älköön siitä syökö; ⁴⁴mutta jokainen rahalla ostettu orja syököön siitä, kunhan olet ympärileikannut hänet. ⁴⁵Loinen ja päiväpalkkainen älkööt siitä syökö. ⁴⁶Samassa talossa se syötäköön; älköön mitään siitä lihasta vietäkö talosta ulos, älkääkää siitä luuta rikkoko. ⁴⁷Koko Israelin seurakunta viettäköön sitä ateriaa. ⁴⁸Ja jos joku muukalainen asuu sinun luonasi ja tahtoo viettää pääsiäistä Herran kunniaksi, niin ympärileikkauttakoon kaikki miehenpuolensa ja sitten käyköön sitä viettämään ja olkoon silloin niinkuin maassasyntynyt. Mutta yksikään ympärileikkaamaton älköön siitä syökö. ⁴⁹Sama laki olkoon maassasyntyneellä ja muukalaisella, joka asuu teidän keskuudessanne.” ⁵⁰Ja kaikki israelilaiset tekivät, niinkuin Herra oli Moosekselle ja Aaronille käskyn antanut; niin he tekivät. Ja juuri sinä päivänä Herra vei israelilaiset joukkoinensa pois Egyptin maasta.

13Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Pyhitä minulle jokainen esikoinen, jokainen, joka israelilaisten seassa, sekä ihmisistä että karjasta, avaa äidinkohdun; se on minun”. ³Ja Mooses sanoi kansalle: ”Muistakaa tämä päivä, jona te lähditte Egyptistä, orjuuden pesästä; sillä Herra vei teidät sieltä pois väkevällä kädellä. Sentähden älköön mitään hapanta syötäkö. ⁴Tänä päivänä aabib-kuussa te lähditte. ⁵Ja kun Herra vie sinut kanaanilaisten, heetiläisten, amorilaisten, hiviläisten ja jebusilaisten maahan, jonka hän sinun isillesi vannottulla valalla on luvannut antaa sinulle, siihen maahan, joka vuotaa maitoa ja mettä, niin vietä tämä jumalanpalvelus tässä kuussa. ⁶Syö seitsemänä päivänä happamatonta leipää, ja seitsemäntenä päivänä olkoon Herran juhla. ⁷Happamatonta leipää syötäköön näinä seitsemänä päivänä; älköön mitään hapanta olko, älköön olko hapanta taikinaa koko sinun maassasi. ⁸Ja kerro pojallesi sinä päivänä ja sano: ’Näin tehdään sen johdosta, mitä

Herra minulle teki, kun minä lähdin Egyptistä.⁹ Ja se olkoon merkinä sinun kädessäsi ja muistutuksena sinun otsallasi, että Herran laki olisi sinun suussasi; sillä Herra vei sinut väkevällä kädellä pois Egyptistä.¹⁰ Sentähden noudata tätä säädöstä määräämäänsä vuodesta vuoteen.¹¹ Ja kun Herra on vienyt sinut kanaanilaisten maahan, niin kuin hän on sinulle ja sinun isillesi vannonut, ja kun hän on sen sinulle antanut,¹² niin luovuta Herralle kaikki, mikä avaa äidinkohdun; ja kaikki ensiksisyntyneet karjastasi, urospuolet, olkoot Herran.¹³ Mutta jokainen aasin ensiksisynnyttämä lunasta lampaalla; mutta jos et sitä lunasta, niin taita siltä niska. Ja lunasta jokainen ihmisen esikoinen poikiesi seassa.¹⁴ Ja kun sinun poikasi vastaisuudessa kysyy sinulta ja sanoo: 'Mitä tämä merkitsee?' niin vastaa hänelle: 'Herra vei meidät väkevällä kädellä pois Egyptistä, orjuuden pesästä.'¹⁵ Sillä kun farao paatui ja kieltäytyi päästämästä meitä, surmasi Herra kaikki esikoiset Egyptin maassa, ihmisten esikoisista karjan esikoisiin asti. Sentähden minä uhraan Herralle jokaisen urospuolen, joka avaa äidinkohdun, ja jokaisen esikoisen pojistani minä lunastan.'¹⁶ Ja se olkoon merkinä sinun kädessäsi ja muistolauseena sinun otsallasi; sillä Herra vei meidät väkevällä kädellä pois Egyptistä.'¹⁷ Mutta kun farao oli päästänyt kansan, ei Jumala johdattanut heitä sitä tietä, joka kulki filistealaisten maan kautta, vaikka se oli suurin, sillä Jumala ajatteli, että kansa ehkä katuisi nähdessään sodan syttyvän ja palaisi Egyptiin;¹⁸ vaan Jumala antoi kansan poiketa erämaan tietä myöten Kaislamerta kohti. Ja taisteluun valmiina israelilaiset lähtivät Egyptin maasta.¹⁹ Ja Mooses otti mukaansa Joosefin luut; sillä tämä oli vannottanut israelilaisia ja sanonut: "Kun Jumala pitää huolen teistä, viekää silloin minun luuni täältä mukanne".²⁰ Ja he lähtivät liikkeelle Sukkotista ja leiriytyivät Eetamiin, erämaan reunaan.²¹ Ja Herra kulki heidän edellensä, päivällä pilvenpatsaassa johdattaaksensa heitä tietä myöten ja yöllä tulenpatsaassa valaistaksensa heidän kulkunsa, niin että he voivat vaeltaa sekä päivällä että yöllä.²² Pilvenpatsas ei poistunut päivällä eikä tulenpatsas yöllä kansan edestä.

14Herra puhui Moosekselle sanoen: ²"Sano israelilaisille, että he kääntyvät takaisin ja leiriytyvät Pii-Hahirotin kohdalle Migdolin ja meren välille; leiriytykää vastapäätä Baal-Sefonia meren rannalle. ³Ja farao on ajatteleva, että israelilaiset ovat eksyneet maassa ja että erämaa on saartanut heidät. ⁴Ja minä paadutan faraon sydämen, niin että hän ajaa heitä takaa; mutta minä näytän kunniani tuhoamalla faraon ja koko hänen sotajoukkonsa; ja niin egyptiläiset tulevat tietämään, että minä olen Herra." Ja he tekivät niin. ⁵Kun Egyptin kuninkaalle ilmoitettiin, että kansa oli paennut, muuttui faraon ja hänen palvelijainsa mieli kansaa kohtaan, ja he sanoivat: "Mitä teimmekään, kun päästimme Israelin meitä palvelemasta!" ⁶Ja hän valjastutti hevoset sotavaunujensa eteen ja otti väkensä mukaansa; ⁷ja hän otti kuudetsadat valitut sotavaunut sekä

kaikki muut Egyptin sotavaunut ynnä vaunusoturit niihin kaikkiin. ⁸Sillä Herra paadutti faraon, Egyptin kuninkaan, sydämen, niin että hän lähti ajamaan takaa israelilaisia, vaikka israelilaiset olivat läheneet matkaan voimallisen käden suojassa. ⁹Ja egyptiläiset, kaikki faraon hevoset, sotavaunut ja ratsumiehet ja koko hänen sotajoukkonsa, ajoivat heitä takaa ja saavuttivat heidät leiriytyneinä meren rannalle, Pii-Hahirotin kohdalle, vastapäätä Baal-Sefonia. ¹⁰Ja kun farao oli lähellä, nostivat israelilaiset silmänsä ja näkivät, että egyptiläiset olivat tulossa heidän jäljessään. Silloin israelilaiset peljästyivät kovin ja huusivat Herraa. ¹¹Ja he sanoivat Moosekselle: "Eikö Egyptissä ollut hautoja, kun toit meidät tänne erämaahan kuolemaan? Mitä teit meille, kun johdatit meidät pois Egyptistä!" ¹²Emmekö sanoneet tätä sinulle Egyptissä? Sanoimmehan: Anna meidän olla rauhassa, että palvelisimme egyptiläisiä. Sillä parempi olisi ollut palvella egyptiläisiä kuin kuolla erämaahan." ¹³Mooses vastasi kansalle: "Älkää peljätkö; pysykää paikoillanne, niin te näette, minkä pelastuksen Herra tänä päivänä antaa teille; sillä sellaista, minkä näette egyptiläisille tapahtuvan tänä päivänä, ette koskaan enää tule näkemään." ¹⁴Herra sotii teidän puolestanne, ja te olkaa hiljaa." ¹⁵Ja Herra sanoi Moosekselle: "Miksi huudat minulle? Sano israelilaisille, että he lähtevät liikkeelle. ¹⁶Mutta sinä nosta sauvasi ja ojenna kätesi meren yli ja halkaise se, niin että israelilaiset voivat käydä meren poikki kuivaa myöten. ¹⁷Ja katso, minä paadutan egyptiläisten sydämet, niin että he tulevat heidän perässään; minä näytän kunniani tuhoamalla faraon ja koko hänen sotajoukkonsa, hänen sotavaununsa ja ratsumiehensä. ¹⁸Ja egyptiläiset tulevat tietämään, että minä olen Herra, kun minä näytän kunniani tuhoamalla faraon, hänen sotavaununsa ja ratsumiehensä." ¹⁹Niin Jumalan enkeli, joka oli kulkenut Israelin joukon edellä, siirtyi kulkemaan heidän takanansa; ja pilvenpatsas siirtyi heidän edeltänsä ja asettui heidän taaksensa ²⁰ja tuli egyptiläisten joukon ja Israelin joukon väliin; ja pilvi oli pimeä noille ja valaisi yön näille. Näin koko yönä toinen joukko ei voinut lähestyä toista. ²¹Ja Mooses ojensi kätensä meren yli. Niin Herra saattoi vahvalla itätuulella, joka puhalsi koko yön, meren väistymään ja muutti meren kuivaksi maaksi; ja vesi jakautui kahtia. ²²Ja israelilaiset kulkivat meren poikki kuivaa myöten, ja vesi oli heillä muurina sekä oikealla että vasemmalla puolella. ²³Ja egyptiläiset, kaikki faraon hevoset, hänen sotavaununsa ja ratsumiehensä, ajoivat heitä takaa ja tulivat heidän perässään keskelle merta. ²⁴Kun aamuvartio tuli, katsahti Herra egyptiläisten joukkoa tulenpatsaasta ja pilvestä ja saattoi hämminkiin egyptiläisten joukon. ²⁵Ja hän antoi heidän vaunujensa pyöräin irtautua, niin että heille kävi vaikeaksi päästä eteenpäin. Niin egyptiläiset sanoivat: "Paetkaamme Israelia, sillä Herra sotii heidän puolestansa egyptiläisiä vastaan". ²⁶Mutta Herra sanoi Moosekselle: "Ojenna kätesi meren yli, että vedet palautuisivat ja peittäisivät egyptiläiset, heidän sotavaununsa ja ratsumiehen-

sä”.²⁷Niin Mooses ojensi kätensä meren yli, ja aamun koittaessa meri palasi paikoilleensa, egyptiläisten paetessa sitä vastaan; ja Herra syöksi egyptiläiset keskelle merta.²⁸Ja vedet palasivat ja peittivät sotavaunut ja ratsumiehet, koko faraon sotajoukon, joka oli seurannut heitä mereen; ei yksikään heistä pelastunut.²⁹Mutta israelilaiset kulkivat kuivaa myöten meren poikki, ja vesi oli heillä muurina sekä oikealla että vasemmalla puolella.³⁰Niin Herra pelasti Israelin sinä päivänä egyptiläisten käsistä, ja Israel näki egyptiläiset kuolleina meren rannalla.³¹Ja Israel näki sen suuren teon, jonka Herra teki tuhotessaan egyptiläiset. Silloin kansa pelkäsi Herraa ja uskoi Herraan ja uskoi hänen palvelijaansa Moosesta.

15Silloin Mooses ja israelilaiset veisasivat Herralle tämän virren; he sanoivat näin: ”Minä veisaan Herralle, sillä hän on ylen korkea; hevoset ja miehet hän mereen syöksi.²Herra on minun väkevyyteni ja ylistysvirteni, ja hänestä tuli minulle pelastus. Hän on minun Jumalani, ja minä ylistän häntä, hän on minun isäni Jumala, ja minä kunniotan häntä.³Herra on sotasankari, Herra on hänen nimensä.⁴Faraon vaunut ja hänen sotajoukkonsa hän suisti mereen, hänen valitut vaunusoturinsa hukkuivat Kaislameren.⁵Syvyys peitti heidät; he vajosivat pohjaan niinkuin kivi.⁶Sinun oikea kätesi, Herra, sinä voimassa jalo, sinun oikea kätesi, Herra, murskaa vihollisen.⁷Valtasuuruudessasi sinä kukistat vastustajasi. Sinä päästät vihasi valloilleen, ja se kuluttaa heidät niinkuin korret.⁸Ja sinun vihasi puhalluksesta kasaantuivat vedet, laineet seisahtuivat roukkioiksi, syvyyden aallot hyytyivät keskelle merta.⁹Vihollinen sanoi: ”Minä ajan takaa, minä saavutan heidät, minä jaan saaliin ja tyydytän heissä kostonhimoni; minä paljastan miekkani, minun käteni hävittää heidät”.¹⁰Sinun tuulesi puhalsi, ja meri peitti heidät; he opposivat valtavesiin niinkuin lyijy.¹¹Herra, kuka on sinun vertaisesi jumalien joukossa! Kuka on sinun vertaisesi, sinä pyhydessä jalo; sinä ylistettävissä teoissa peljättävä, sinä ihmeitten tekijä!¹²Sinä ojensit oikean kätesi, maa nielaisi heidät.¹³Mutta armossasi sinä johdatit lunastamaasi kansaa, sinä veit sen voimallasi pyhään asuntoosi.¹⁴Kansat kuulivat sen ja vapisivat, tuska valtasi Filistean asukkaat.¹⁵Silloin peljästyivät Edomin ruhtinaat, Mooabin sankarit valtasi vavistus, kaikki Kanaanin asukkaat menehtyivät pelkoon.¹⁶Kauhu ja väristys valtasi heidät; sinun käsivartesi väkevyyden tähden he kävivät mykiksi niinkuin kivi. Niin sinun kansasi, Herra, kulkee perille, kulkee perille se kansa, jonka olet itsellesi hankkinut.¹⁷Sinä viet heidät perille ja istutat heidät vuorelle, joka on sinun perintöosasi, paikkaan, jonka sinä, Herra, olet asunnoksesi valmistanut, pyhäkköosi, Herra, jonka sinun kätesi ovat tehneet.¹⁸Herra on kuningas aina ja iankaikkisesti.”¹⁹Sillä kun faraon hevoset ja hänen sotavaununsa ja ratsumiehensä menivät mereen, palautti Herra meren vedet heidän päällensä; mutta israelilaiset kulkivat kuivaa myöten meren poikki.²⁰Ja naispro-

feetta Mirjam, Aaronin sisar, otti vaskirummun käteensä, ja kaikki naiset seurasivat häntä vaskirumpuja lyöden ja karkeloiden.²¹Ja Mirjam viritti heille virren: ”Veisatkaa Herralle, sillä hän on ylen korkea, hevoset ja miehet hän mereen syöksi”.²²Sitten Mooses antoi israelilaisten lähteä liikkeelle Kaislameren luota, ja he menivät Suurin erämaahan. Ja he vaelsivat kolme päivää erämaassa löytämättä vettä.²³Sitten he tulivat Maaraan; mutta he eivät voineet juoda Maaran vettä; sillä se oli karvasta. Sentähden paikka sai nimen Maara.²⁴Niin kansa napisi Moosesta vastaan ja sanoi: ”Mitä me juomme?”²⁵Mutta hän huusi Herran puoleen; ja Herra osoitti hänelle puun, jonka hän heitti veteen, ja vesi tuli makeaksi. Siellä hän antoi kansalle lain ja oikeuden, ja siellä hän koetteli sitä.²⁶Hän sanoi: ”Jos sinä kuulet Herraa, Jumalaasi, ja teet, mikä on oikein hänen silmissänsä, tarkkaat hänen käskyjänsä ja noudatat kaikkea hänen lakiansa, niin minä en pane sinun kärsittäväksesi yhtäkään niistä vaivoista, jotka olen pannut egyptiläisten kärsittäviksi, sillä minä olen Herra, sinun parantajasi”.²⁷Sitten he tulivat Eelimiin; siellä oli kaksitoista vesilähdettä ja seitsemänkymmentä palmupuuta. Ja he leiriytyivät siellä veden ääreen.

16Sitten he lähtivät, koko Israelin kansa, liikkeelle Eelimistä ja tulivat Siinin erämaahan, joka on Eelimin ja Siinain välillä, toisen kuun viidentenätoista päivänä siitä, kun he olivat lähteneet Egyptin maasta.²Ja koko Israelin kansa napisi Moosesta ja Aaronia vastaan erämaassa;³ja israelilaiset sanoivat heille: ”Jospa olisimme saaneet surmamme Herran kädestä Egyptin maassa, jossa istuimme lihapatain ääressä ja leipää oli kyllin syödäksemme! Mutta te olette tuoneet meidät tähän erämaahan antaaksenne koko tämän joukon kuolla nälkään.”⁴Niin Herra sanoi Moosekselle: ”Katso, minä annan sataa teille leipää taivaasta. Ja kansa menköön ja kootkoon kunakin päivänä sen päivän tarpeen. Näin minä koettelen heitä, vaeltavatko he minun lakini mukaan vai eivät.”⁵Ja kun he kuudentena päivänä valmistavat sen, mitä ovat tuoneet kotiin, niin sitä on oleva kaksi kertaa niin paljon, kuin mitä he muutoin joka päivä kokoavat.”⁶Ja Mooses ja Aaron sanoivat kaikille israelilaisille: ”Tänä iltana te tulette tietämään, että Herra on vienyt teidät pois Egyptin maasta,⁷ja huomenna te tulette näkemään Herran kunnian, koska Herra on kuullut teidän napinanne häntä vastaan. Sillä mitä olemme me, että te meitä vastaan napisette?”⁸Ja Mooses sanoi vielä: ”Herra antaa teille tänä iltana lihaa syödäkseen ja huomenna leipää yltäkyllin ravinnokseen, koska Herra on kuullut teidän napinanne, kun olette napisseet häntä vastaan. Sillä mitä olemme me? Ette ole napisseet meitä vastaan, vaan Herraa vastaan.”⁹Ja Mooses sanoi Aaronille: ”Sano koko Israelin kansalle: Astukaa Herran eteen, sillä hän on kuullut teidän napinanne”.¹⁰Ja kun Aaron oli puhunut tämän koko Israelin seurakunnalle, kääntyivät he erämaahan päin, ja katso, Herran kunnia näkyi pilvessä.

¹¹Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ¹²”Minä olen kuulut israelilaisten napinan. Puhu heille ja sano: Iltahämärässä teillä on oleva lihaa syödäkseenne, ja huomenna on teillä leipää yltäkyllin; niin te tulette tietämään, että minä olen Herra, teidän Jumalanne.” ¹³Ja illalla tuli viiriäisiä, ja ne peittivät leirin, ja aamulla laskeutui kastesumu leirin ympärille. ¹⁴Ja kun kastesumu oli haihtunut, katso, erämaassa oli maan pinnalla jotakin hienoa, suomujen tapaista, jotakin hienoa niinkuin härmä. ¹⁵Kun israelilaiset näkivät sen, kyselivät he toisiltaan: ”Mitä tämä on?” Sillä he eivät tieneet, mitä se oli. Ja Mooses sanoi heille: ”Tämä on se leipä, jonka Herra on antanut teille syötäväksi. ¹⁶Ja näin on Herra käskenyt: Kootkaa sitä, jokainen tarpeen mukaan; ottakaa goomer-mitta mieheen perheenne pääluvun mukaan, kukin niin monelle, kuin kullakin majassansa on.” ¹⁷Ja israelilaiset tekivät niin, ja he kokosivat, yksi enemmän, toinen vähemmän. ¹⁸Mutta kun he mittasivat sen goomer-mitalla, niin ei sille jäänyt liikaa, joka oli koonnut enemmän, eikä siltä puuttunut, joka oli koonnut vähemmän; jokainen oli koonnut niin paljon, kuin hän tarvitsi. ¹⁹Ja Mooses sanoi heille: ”Älköön kukaan jättäkö siitä mitään huomiseksi”. ²⁰Mutta he eivät kuulleet Moosesta, vaan muutamat jättivät siitä jotakin huomiseksi. Niin siihen kasvoi matoja, ja se rupesi haisemaan; ja Mooses vihastui heihin. ²¹Ja he kokosivat sitä joka aamu sen verran, kuin kukin tarvitsi; mutta kun aurinko alkoi paahtaa, niin se suli. ²²Mutta kuudentena päivänä he kokosivat sitä leipää kaksinkertaisesti, kaksi goomeria kullekin. Ja kaikki kansan päämiehet tulivat ja ilmoittivat sen Moosekselle. ²³Niin hän sanoi heille: ”Tämä tapahtuu Herran sanan mukaan; huomenna on levon päivä, Herralle pyhitetty sapatti. Mitä leivotte, se leipokaa, ja mitä keitätte, se keittäkää; mutta kaikki, mitä tähteeksi jää, pankaa talteen huomiseksi.” ²⁴Ja he panivat sen talteen huomiseksi, niinkuin Mooses oli käskenyt, eikä se ruvennut haisemaan, eikä siihen tullut matoja. ²⁵Ja Mooses sanoi: ”Syökää se tänä päivänä, sillä tänä päivänä on Herran sapatti; tänään ette löydä kedolta mitään. ²⁶Kuutena päivänä on teidän sitä koottava, mutta seitsemäntenä päivänä on sapatti; silloin ei sitä ole.” ²⁷Kuitenkin muutamat kansasta lähtivät seitsemäntenä päivänä kokoamaan sitä, mutta he eivät löytäneet mitään. ²⁸Niin Herra sanoi Moosekselle: ”Kuinka kauan aiotte kieltäytyä noudattamasta minun käskyjäni ja lakejani? ²⁹Katsokaa, Herra on antanut teille sapatin; sentähden hän antaa teille kuudentena päivänä kahden päivän leivän. Olkoon jokainen alallaan, älköönkään kukaan lähtekö paikaltansa seitsemäntenä päivänä.” ³⁰Ja kansa lepäsi seitsemäntenä päivänä. ³¹Ja Israelin heimo antoi sille nimen manna. Ja se oli valkean korianderinsiemenen kaltaista ja maistui hunajakakulta. ³²Ja Mooses sanoi: ”Näin on Herra käskenyt: Ota sitä goomerin täysi säilytettäväksi sukupolvesta sukupolveen, että he näkisivät sen leivän, jolla minä olen ravinnut teitä erämaassa, johdattaessani teitä Egyptin maasta”. ³³Ja Mooses sanoi Aaronille: ”Ota astia

ja pane siihen goomerin täysi mannaa ja aseta se Herran eteen säilytettäväksi sukupolvesta sukupolveen”. ³⁴Ja Aaron asetti sen talteen lain arkin eteen, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut. ³⁵Ja israelilaiset söivät mannaa neljäkymmentä vuotta, kunnes he tulivat asuttuun maahan; he söivät mannaa siihen asti, kunnes tulivat Kanaanin maan rajalle. - ³⁶Goomer on kymmenesosa eefaa.

17 Sitten kaikki israelilaisten seurakunta lähti liikkeelle Siinin erämaasta ja matkusti levähdyspaikasta toiseen Herran käskyn mukaan. Ja he leiriytyivät Refidimiin; siellä ei ollut vettä kansan juoda. ²Niin kansa riiteli Moosesta vastaan ja sanoi: ”Antakaa meille vettä juoda!” Mooses vastasi heille: ”Miksi riitelette minua vastaan? Miksi kiusaatte Herraa?” ³Mutta kansalla oli siellä jano, ja he napisivat yhä Moosesta vastaan ja sanoivat: ”Minkätähden olet tuonut meidät Egyptistä, antaaksesi meidän ja meidän lastemme ja karjamme kuolla janoon?” ⁴Niin Mooses huusi Herraa ja sanoi: ”Mitä minä teen tälle kansalle? Ei paljon puutu, että he kivittävät minut.” ⁵Herra vastasi Moosekselle: ”Mene kansan edellä ja ota mukaasi muutamia Israelin vanhimpia. Ja ota käteesi sauva, jolla löit Niilivirtaa, ja mene. ⁶Katso, minä seison siellä sinun edessäsi kalliolla Hoorebin luona; lyö kalliioon, ja siitä on vuotava vettä, niin että kansa saa juoda.” Ja Mooses teki niin Israelin vanhimpain nähden. ⁷Ja hän antoi sille paikalle nimen Massa ja Meriba sentähden, että israelilaiset siellä riitelivät ja kiusasivat Herraa, sanoen: ”Onko Herra meidän keskellämme vai ei?” ⁸Sitten tulivat amalekilaiset ja taistelivat Israelia vastaan Refidimissä. ⁹Niin Mooses sanoi Joosualle: ”Valitse meille miehiä, mene ja taistele huomenna amalekilaisia vastaan. Minä asetun vuoren huipulle, Jumalan sauva kädessäni.” ¹⁰Ja Joosua teki, niinkuin Mooses oli hänelle sanonut, ja taisteli amalekilaisia vastaan. Mutta Mooses, Aaron ja Huur nousivat vuoren huipulle. ¹¹Ja niin kauan kuin Mooses piti kätensä ylhäällä, oli Israel voitolla; mutta kun hän antoi kätensä vaipua, olivat amalekilaiset voitolla. ¹²Mutta kun Mooseksen kädet väsyivät, ottivat he kiven ja asettivat sen hänen allensa, ja hän istui sille, ja Aaron ja Huur kannattivat hänen käsiänsä kumpikin puoleltansa. Näin hänen kätensä kestivät vahvoina auringon laskuun asti. ¹³Ja Joosua voitti amalekilaiset ja heidän sotaväkensä miekan terällä. ¹⁴Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Kirjoita tämä kirjaan muistoksi ja teroita se Joosuan mieleen: Minä pyyhin pois amalekilaisten muiston taivaan alta”. ¹⁵Ja Mooses rakensi alttarin ja pani sille nimeksi: ”Herra on minun lippuni”. ¹⁶Ja hän sanoi: ”Minä nostan käteni Herran istuinta kohden: Herra sotii amalekilaisia vastaan sukupolvesta sukupolveen”.

18 Ja Midianin pappi Jetro, Mooseksen appi, sai kuulla kaikki, mitä Jumala oli tehnyt Moosekselle ja kansalleen Israelille, kuinka Herra oli vienyt Israelin pois Egyptistä. ²Ja Jetro, Mooseksen appi, otti mukaansa Sipporan, Moo-

seksen vaimon, jonka tämä oli lähettänyt kotiin, ³ja hänen kaksi poikaansa; näistä oli toisen nimi Geersom, koska Mooses oli sanonut: ”Minä olen muukalainen vieraalla maalla”, ⁴ja toisen nimi Elieser, koska hän oli sanonut: ”Isäni Jumala oli minun apuni ja pelasti minut faraon miekasta”. ⁵Ja Jetro, Mooseksen appi, tuli hänen poikiensa ja hänen vaimonsa kanssa Mooseksen luo erämaahan, jossa tämä oli leiriytynyt Jumalan vuoren juurelle. ⁶Ja hän käski sanoa Moosekselle: ”Minä, Jetro, sinun appesi, ynnä vaimosi kahden poikansa kanssa olemme tulleet luoksesi”. ⁷Niin Mooses meni appeensa vastaan, kumarsi ja suuteli häntä. Ja kun he olivat tervehtineet toisiansa, menivät he teltaan. ⁸Ja Mooses kertoi apellensa kaikki, mitä Herra oli tehnyt faraolle ja egyptiläisille Israelin tähden, ja kaikki ne vaikeudet, jotka heitä olivat kohdanneet matkalla, ja kuinka Herra oli pelastanut heidät. ⁹Ja Jetro iloitsi kaikesta siitä hyvästä, mitä Herra oli tehnyt Israelille, pelastaessaan heidät egyptiläisten kädestä. ¹⁰Ja Jetro sanoi: ”Kiitetty olkoon Herra, joka on pelastanut teidät egyptiläisten ja faraon kädestä, Herra, joka on pelastanut kansansa egyptiläisten vallasta. ¹¹Nyt minä tiedän, että Herra on suurempi kaikkia jumalia; sillä sentähden, että egyptiläiset ylpeilivät, on heidän näin käynyt.” ¹²Ja Jetro, Mooseksen appi, toimitti polttouhrin ja teurasuhreja Jumalalle; ja Aaron ja kaikki Israelin vanhimmat tulivat aterioimaan Mooseksen apen kanssa Jumalan eteen. ¹³Seuraavana päivänä Mooses istui tuomitsemaan kansaa, ja kansa seisoi Mooseksen ympärillä aamusta iltaan asti. ¹⁴Kun Mooseksen appi näki kaiken, mitä hän teki kansalle, sanoi hän: ”Mitä tämä puuha on, jota sinulla on kansan kanssa? Miksi sinä istut yksin ja kaikki kansa seisoo ympärilläsi aamusta iltaan asti?” ¹⁵Mooses vastasi apellensa: ”Kansa tulee minun luokseni kysymään Jumalalta neuvoa. ¹⁶Kun heillä on jokin riita-asia, tulevat he minun luokseni, ja minä ratkaisen heidän riitansa ja ilmoitan heille Jumalan säädökset ja lait.” ¹⁷Niin Mooseksen appi sanoi hänelle: ”Siinä sinä et menettele viisaasti. ¹⁸Sinä uuvutat sekä itsesi että tämän kansan, joka on kanssasi; sillä tämä tehtävä on sinulle liian raskas, etkä sinä voi sitä yksinäsi toimittaa. ¹⁹Kuule nyt, mitä minä sanon. Minä neuvon sinua, ja Jumala on oleva sinun kanssasi. Ole sinä kansan edusmies Jumalan edessä, ja saata sinä sen asiat Jumalan eteen. Ja opeta heille säädökset ja lait, ²⁰ja neuvo heille tie, jota heidän on kuljettava, ja mitä heidän on tehtävä. ²¹Mutta valitse koko kansasta kelpollisia ja Jumalaa pelkääväisiä, luotettavia ja väärää voittoa vihaavia miehiä, ja aseta ne heille tuhannen, sadan, viidenkymmenen ja kymmenen päämiehiksi. ²²Nämä tuomitkoot kansaa joka aika. Kaikki suuret asiat he saattakoot sinun tietoosi, mutta kaikki vähäiset asiat ratkaiskoot itse. Huojenna näin jotakin itseltäsi, ja kantakoot he kuormaa sinun kanssasi. ²³Jos näin teet ja Jumala itse sinua näin käskää, niin sinä jaksat sen kestää; ja kaikki tämä kansa saa mennä rauhassa kotiinsa.” ²⁴Ja Mooses noudatti appensa puhetta ja teki kaiken, mitä tämä oli sanonut.

²⁵Mooses valitsi kelpollisia miehiä koko Israelista ja asetti heidät kansan johtoon, tuhannen, sadan, viidenkymmenen ja kymmenen päämiehiksi. ²⁶Nämä tuomitsivat kansaa joka aika. Vaikeat asiat he lykkäsivät Moosekselle, mutta vähäiset asiat he ratkaisivat itse. ²⁷Sitten Mooses saattoi appensa matkaan, ja tämä meni omaan maahansa.

19 Kolmantena kuukautena siitä, kun israelilaiset olivat lähteneet Egyptin maasta, juuri samana kuukauden päivänä, he tulivat Siinain erämaahan. ²Sillä he olivat lähteneet Refidimistä, tulleet Siinain erämaahan ja leiriytyneet erämaahan; ja Israel oli siellä leirissä vuoren kohdalla. ³Ja Mooses nousi Jumalan tykö, ja Herra huusi häntä vuorelta ja sanoi: ”Sano näin Jaakobin heimolle ja ilmoita israeliläisille: ⁴Te olette nähneet, mitä minä olen tehnyt egyptiläisille ja kuinka minä olen kantanut teitä kotkan siivillä ja tuonut teidät luokseni. ⁵Jos te nyt kuulette minun ääntäni ja pidätte minun liittoni, niin te olette minun omaisuuteni ennen kaikkia muita kansoja; sillä koko maa on minun. ⁶Ja te olette minulle pappisvaltakunta ja pyhä kansa. Sano nämä sanat israeliläisille.” ⁷Kun Mooses tuli takaisin, kutsui hän kokoon kansan vanhimmat ja puhui heille kaikki ne sanat, jotka Herra oli hänen käsenyt puhua. ⁸Niin koko kansa vastasi yhtenä miehenä ja sanoi: ”Kaiken, mitä Herra on puhunut, me teemme”. Ja Mooses vei kansan vastauksen Herralle. ⁹Niin Herra sanoi Moosekselle: ”Katso, minä tulen sinun tykösi paksussa pilvessä, että kansa kuulisi, kun minä puhun sinun kanssasi, ja uskoisi myös sinua ainaian”. Ja Mooses ilmoitti Herralle kansan vastauksen. ¹⁰Niin Herra sanoi Moosekselle: ”Mene kansan luo ja pyhitä heidät tänä päivänä ja huomenna, ja peskööt he vaatteensa. ¹¹Ja olkoot valmiit kolmanneksi päiväksi; sillä kolmantena päivänä Herra astuu koko kansan nähden alas Siinain vuorelle. ¹²Ja merkitse raja kansalle yltympäri ja sano: ’Varokaa nousemasta vuorelle tahi koskettamasta sen juureen. Jokainen, joka vuoreen koskee, rangaistakoon kuolemalla. ¹³Älköön kenenkään käsi häneen koskeko, vaan hänet kivitettäköön tahi ammuttakoon kuoliaaksi. Olipa eläin tai ihminen, ei se saa jäädä eloon.’ Vasta kun pitkä torven puhallus kuuluu, he nouskoot vuorelle.” ¹⁴Ja Mooses astui alas vuorelta kansan luo; ja hän pyhitti kansan, ja he pesivät vaatteensa. ¹⁵Ja hän sanoi kansalle: ”Olkaa kolmanneksi päiväksi valmiit; älköön kukaan ryhtykö naiseen”. ¹⁶Ja kolmantena päivänä, kun aamu oli tullut, alkoi jylistä ja salamoida, ja paksu pilvi laskeutui vuoren ylle, ja kuului ylen kova pasunan ääni, niin että koko kansa, joka oli leirissä, vapisi pelosta. ¹⁷Silloin Mooses vei kansan leiristä Jumalaa vastaan, ja he asettuivat vuoren juurelle. ¹⁸Ja koko Siinain vuori peittyi savuun, kun Herra astui sille alas tulella, ja siitä nousi savu niinkuin pätsin savu, ja koko vuori vapisi kovasti. ¹⁹Ja pasunan ääni koveni kovenemistaan. Mooses puhui, ja Jumala vastasi hänelle jylinällä. ²⁰Ja Herra astui alas Siinain vuorelle, vuoren kukkulalle, ja Herra kutsui Mooseksen vuoren kukkulalle; ja Mooses nousi sinne ylös.

²¹Niin Herra sanoi Moosekselle: ”Astu alas ja varoita kansaa tunkeutumasta lähelle Herraa, häntä nähdäkseen, sillä silloin heistä monta kaatuu.” ²²Papitkin, jotka saavat lähestyä Herraa, pyhittäkööt itsensä, ettei Herra heitä tuhoaisi.” ²³Mutta Mooses vastasi Herralle: ”Kansa ei voi nousta Siinain vuorelle, sillä sinä olet varoittanut meitä ja sanonut: ’Merkitse raja vuoren ympäri ja pyhitä se.’” ²⁴Niin Herra sanoi hänelle: ”Astu alas ja tule taas ylös, sinä ja Aaron sinun kanssasi. Mutta papit ja kansa älkööt tunkeutuko ylös, Herraa lähelle, ettei hän heitä tuhoaisi.” ²⁵Ja Mooses astui alas kansan luo ja sanoi heille tämän.

20Ja Jumala puhui kaikki nämä sanat ja sanoi: ²”Minä olen Herra, sinun Jumalasi, joka vein sinut pois Egyptin maasta, orjuuden pesästä. ³Älä pidä muita jumalia minun rinnallani. ⁴Älä tee itsellesi jumalankuvaa äläkä mitään kuvaa, älä niistä, jotka ovat ylhäällä taivaassa, älä niistä, jotka ovat alhaalla maan päällä, äläkä niistä, jotka ovat vesissä maan alla. ⁵Älä kumarra niitä äläkä palvele niitä. Sillä minä, Herra, sinun Jumalasi, olen kiivas Jumala, joka kosten isien pahat teot lapsille kolmanteen ja neljanteen polveen, niille, jotka minua vihaavat; ⁶mutta teen laupeuden tuhansille, jotka minua rakastavat ja pitävät minun käskyni. ⁷Älä turhaan lausu Herran, sinun Jumalasi, nimeä, sillä Herra ei jätä rankaisematta sitä, joka hänen nimensä turhaan lausuu. ⁸Muista pyhittää lepopäivä. ⁹Kuusi päivää tee työtä ja toimita kaikki askareesi; ¹⁰mutta seitsemäs päivä on Herran, sinun Jumalasi, sapatti; silloin älä mitään askaretta toimita, älä sinä älköönkä sinun poikasi tai tyttäresi, sinun palvelijasi tai palvelijattaresi tai juhtasi älköönkä muukalaisesi, joka sinun porteissasi on. ¹¹Sillä kuutena päivänä Herra teki taivaan ja maan ja meren ja kaikki, mitä niissä on, mutta seitsemäntenä päivänä hän lepäsi; sentähden Herra siunasi lepopäivän ja pyhitti sen. ¹²Kunnioita isäsi ja äitiäsi, että kauan eläisit siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa. ¹³Älä tapa. ¹⁴Älä tee huorin. ¹⁵Älä varasta. ¹⁶Älä sano vääriä todistusta lähimmäisestäs. ¹⁷Älä himoitse lähimmäisesi huonetta. Älä himoitse lähimmäisesi vaimoa äläkä hänen palvelijaansa, palvelijatartaan, härkäänsä, aasiansa äläkä mitään, mikä on lähimmäisesi omaa.” ¹⁸Ja kaikki kansa havaitsi jylinän, tulen leimaukset, pasunan äänen ja vuoren suitsuamisen; ja kun he sen havaitsivat, vapisivat he ja pysyivät taampana. ¹⁹Ja he sanoivat Moosekselle: ”Puhu sinä meidän kanssamme, niin me kuulemme. Älköön Jumala puhuko meidän kanssamme, ettemme kuolisi.” ²⁰Mutta Mooses vastasi kansalle: ”Älkää peljätkö, sillä Jumala on tullut koettelemaan teitä, että Herran pelko olisi teidän silmänne edessä ja ettette syntiä tekisi.” ²¹Ja kansa pysyi taampana, mutta Mooses lähestyi pimeyttä, jossa Jumala oli. ²²Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Sano israelilaisille näin: Te olette nähneet, että minä olen puhunut teille taivaasta. ²³Älkää tehkö jumalia minun rinnalleni; hopeaisia tai kultaisia jumalia älkää tehkö itsellenne. ²⁴Tee minulle alttari

maasta, ja uhraa sen päällä polttouhrisi ja yhteysuhrisi, lampaasi ja raavaasi. Joka paikassa, mihin minä säädän nimeni muiston, minä tulen sinun tykösi ja siunaan sinua. ²⁵Mutta jos sinä teet minulle kivialttarin, niin älä rakenna sitä hakatusta kivistä; sillä jos sinä kosket taltallasi kiveen, niin sinä saastutat sen. ²⁶Äläkä nouse portaita myöten minun alttarilleni, ettei häpysi sen päällä paljastuisi.”

21”Nämä ovat ne oikeudet, jotka sinun tulee asettaa heidän eteensä: ²Jos sinä ostat hebrealaisen orjan, niin hän palvelkoon kuusi vuotta, mutta seitsemäntenä hän pääsköön vapaaksi maksutta. ³Jos hän on tullut yksinäisenä, niin yksinäisenä lähteköönkin; mutta jos hän oli nainut, niin lähteköön vaimo hänen kanssaan. ⁴Jos hänen isäntänsä on antanut hänelle vaimon, ja tämä on synnyttänyt hänelle poikia tai tyttäriä, niin vaimo lapsinensa jääköön isännän omaksi, ja hän lähteköön yksinään. ⁵Mutta jos orja vakuuttaa: ’Minä rakastan isäntääni, vaimoani ja lapsiani enkä tahdo päästä vapaaksi’, ⁶niin hänen isäntänsä vieköön hänet Jumalan eteen ja asettakoon hänet ovea tai pihtipiel-tä vasten, ja hänen isäntänsä lävistäköön hänen korvansa naskalilla, ja hän olkoon hänen orjansa ainiaan. ⁷Jos joku myy tyttärensä orjaksi, älköön tämä pääskö vapaaksi, niinkuin miesorjat pääsevät. ⁸Jos hän ei miellytä isäntänsä, sitten kuin tämä jo on määrännyt hänet itsellensä, niin tämä sallikoon lunastaa hänet pois. Vieraaseen kansaan älköön hänellä olko valtaa häntä myydä, kun hän hänet hylkää. ⁹Mutta jos hän määrää hänet pojallensa, niin antakoon hänen nauttia tyttärien oikeutta. ¹⁰Jos hän ottaa itselleen toisen vaimon, niin älköön vähentäkö ensimmäiseltä tämän ravintoa, vaatetusta ja aviollista oikeutta. ¹¹Jos hän ei tee hänelle näitä kolmea, niin lähteköön vaimo pois maksutta ja rahakorvauksetta. ¹²Joka lyö ihmistä, niin etä tämä kuolee, se rangaistakoon kuolemalla. ¹³Mutta jos hän ei ole tehnyt sitä murha-aikeessa, vaan Jumala on sallinut sen vahingon tapahtua hänen kätensä kautta, niin minä määrään sinulle paikan, johon hän voi paeta. ¹⁴Mutta jos joku menettelee niin rikollisesti lähimmäistänsä kohtaan, että tappaa hänet kavalasti, on sinun otettava hänet minun alttarinikin luota surmattavaksi. ¹⁵Joka lyö isäänsä tai äitiänsä, se rangaistakoon kuolemalla. ¹⁶Joka varastaa ihmisen ja joko myy hänet tahi pitää häntä hallussansa, se rangaistakoon kuolemalla. ¹⁷Joka kiroaa isäänsä tai äitiänsä, se rangaistakoon kuolemalla. ¹⁸Jos miehet riitelevät keskenänsä ja toinen lyö toista kivellä tai nyrkillä, mutta tämä ei kuole, vaan joutuu vuoteen omaksi, ¹⁹niin olkoon, jos hän tointuu ja voi mennä ulos sauvaansa nojaten, lyöjä vapaa rangaistuksesta; korvatkoon ainoastaan hänen sairastamisaikansa ja pitäköön huolta hänen parane-misestaan. ²⁰Jos joku lyö orjaansa tai orjatartaan sauvalla, niin että tämä kuolee hänen käsiinsä, niin häntä rangaistakoon. ²¹Mutta jos se elää päivän tai kaksi, niin älköön lyöjää rangaistako, sillä se on hänen omaa rahaansa. ²²Jos miehet tappelevat keskenänsä ja loukkaavat raskasta vai-

moa, niin että hän synnyttää kesken, mutta vahinkoa ei tapahdu, niin sakotettakoon syyllistä vaimon miehen vaatimuksen ja riidanratkaisijain harkinnan mukaan. ²³Mutta jos vahinko tapahtuu, niin annettakoon henki hengestä, ²⁴silmä silmästä, hammas hampaasta, käsi kädestä, jalka jalasta, ²⁵palovamma palovammasta, haava haavasta, mustelma mustelmasta. ²⁶Jos joku lyö orjaansa tai orjatartansa silmään ja turmelee sen, niin päästäköön hänet vapaaksi silmän tähden. ²⁷Ja jos hän lyö orjaltaan tai orjattareltaan hampaan suusta, niin päästäköön hänet vapaaksi hampaan tähden. ²⁸Jos härkä puskee miehen tai naisen kuoliaaksi, niin härkä kivitettäköön, älköönkä sen lihaa syötäkö; mutta härän omistaja olkoon vapaa rangaistuksesta. ²⁹Mutta jos härkä on ennenkin puskenut ja sen isäntää on varoitettu eikä hän ole sitä vartioinut, ja jos se tappaa miehen tai naisen, niin härkä kivitettäköön, ja myös sen isäntä rangaistakoon kuolemalla. ³⁰Mutta jos hänelle määrätään lunastusmaksu, niin maksakoon henkensä lunnaksi niin paljon, kuin hänelle määrätään. ³¹Jos se puskee pojan tai tytön, niin meneteltäköön saman lain mukaan. ³²Jos härkä puskee orjan tai orjattaren, niin maksakoon sen omistaja pusketun isännälle kolmekymmentä hopeasekeliä, ja härkä kivitettäköön. ³³Jos joku jättää kaivon auki tahi kaivaa kaivon eikä peitä sitä, ja härkä tai aasi putoaa siihen, ³⁴niin kaivon omistaja korvatkoon isännälle sen rahassa; mutta kuollut eläin olkoon hänen. ³⁵Jos jonkun härkä puskee toisen härän kuoliaaksi, niin myykööt elävän härän ja jakakoot sen hinnan, ja myös kuolleen jakakoot keskenään. ³⁶Jos taas oli tunnettua, että se härkä ennenkin oli puskenut eikä sen isäntä ollut sitä vartioinut, niin antakoon härän härästä, mutta kuollut olkoon hänen.”

22”Jos joku varastaa härän tai lampaan ja teurastaa tahi myy sen, antakoon viisi raavasta yhdestä härästä ja neljä lammasta yhdestä lampaasta. ²Jos varas tavataan murtautumasta sisälle ja lyödään kuoliaaksi, ei tappaja ole vereen vikapää. ³Mutta jos aurinko jo oli noussut, niin tappaja on vereen vikapää. Varas maksakoon korvauksen; mutta jos hänellä ei ole mitään, niin myytäköön hänet varastamansa tavaran korvaukseksi. ⁴Jos varastettu eläin, olipa se härkä, aasi tai lammas, tavataan hänen hallustaan elävänä, niin korvatkoon sen kaksinkertaisesti. ⁵Jos joku turmelee toiselta pellon tai viinitarhan päästämällä siihen karjansa ja syöttämällä sitä toisen pellossa, antakoon korvaukseksi peltonsa tai viinitarhansa parhaimman kasvun. ⁶Jos tuli pääsee irti ja tarttuu orjantappuroihin ja jos kuhilaat tai vilja tai pelto palaa, niin korvatkoon vahingon se, joka on kulovalkean syyttänyt. ⁷Jos joku antaa toiselle rahaa tai tavaraa säilytettäväksi ja se varastetaan tämän talosta, niin varas, jos hänet tavataan, korvatkoon sen kaksinkertaisesti. ⁸Mutta jos varasta ei tavata, astukoon talon omistaja Jumalan eteen ja vannokoon, ettei hän ole kädellensä kajonnut toisen omaan. ⁹Jokaisessa anastusasiassa, koskipa se härkää tai aasia tai lammasta

tai vaatetta tai mitä tahansa kadonnutta, josta joku sanoo: ”Tämä se on”, tulkoon kummankin asia Jumalan eteen; ja se, jonka Jumala tuomitsee syylliseksi, korvatkoon toiselle kaksinkertaisesti. ¹⁰Jos joku antaa toiselle aasin tai härän tai lampaan tai minkä eläimen tahansa säilytettäväksi ja se kuolee tai vahingoittuu tai ryöstetään pois kenenkään näkemättä, ¹¹niin vala Herran edessä ratkaiskoon heidän välillään, onko toinen kädellensä kajonnut toisen omaan; omistaja hyväksyköön valan, ja toinen olkoon korvauksesta vapaa. ¹²Mutta jos se on häneltä varastettu, korvatkoon sen omistajalle. ¹³Jos se on raadeltu, tuokoon sen esiin todistukseksi, eikä hänen tarvitse raadeltua korvata. ¹⁴Jos joku lainaa toiselta elukan ja se vahingoittuu tai kuolee eikä sen omistaja ole saapuvilla, korvatkoon sen. ¹⁵Jos sen omistaja on saapuvilla, ei tarvitse korvausta maksaa; jos se oli vuokralla, olkoon vuokra korvauksena. ¹⁶Jos joku viettelee neitsyen, joka ei ole kihlattu, ja makaa hänet, maksakoon hänestä morsiamenhinnan ja ottakoon hänet vaimokseen. ¹⁷Jos isä kieltäytyy antamasta häntä hänelle, maksakoon mies rahassa morsiamenhinnan niinkuin neitsyestä. ¹⁸Velhonaisen älä salli elää. ¹⁹Jokainen, joka sekaantuu eläimeen, rangaistakoon kuolemalla. ²⁰Joka uhraa muille jumalille kuin Herralle, ainoalle, olkoon vihitty tuhon omaksi. ²¹Älä sorra äläkä ahdistu muukalasta, sillä te olette itse olleet muukalaisina Egyptin maassa. ²²Älkää sortako leskeä tai orpoa. ²³Sillä jos sinä serrat heitä ja he huutavat minua avuksensa, niin minä totisesti kuulen heidän huutonsa, ²⁴ja minun vihani syyttyy, ja minä surmaan teidät miekalla, niin että teidän vaimonne joutuvat leskiksi ja lapsenne orvoiksi. ²⁵Jos lainaat rahaa jollekin minun kansastani, jollekin köyhälle, joka on sinun luonasi, niin älä menettele koronkiskurin tavoin häntä kohtaan. Älkää panko korkoa hänen maksettavakseen. ²⁶Jos sinä olet lähimmäiseltäsi ottanut pantiksi vaipan, anna se hänelle takaisin, ennenkuin aurinko laskee; ²⁷sillä se on hänen ainoa peitteensä, johon hän käärii ruumiinsa. Missä hän muutoin makaisi? Ja jos hän huutaa minua avukseen, kuulen minä häntä, sillä minä olen laupias. ²⁸Jumalaa älä herjaa, ja kansasi ruhtinasta älä kiroa. ²⁹Älä viivyttele antamasta antia vilja- ja mehusatosi runsaudesta. Esikoinen pojistasi anna minulle. ³⁰Samoin tee raavaittesi ja lampaittesi ensiksisyntyneelle. Seitsemän päivää se olkoon emänsä kanssa; kahdeksantena päivänä anna se minulle. ³¹Ja te olkaa minulle pyhä kansa. Älkää syökö kedolla raadellun eläimen lihaa, vaan heittäkää se koirille.”

23”Älä levitä valheellista huhua, äläkä anna apuasi syylliselle rupeamalla vääräksi todistajaksi. ²Älä ole joukon mukana tekemässä pahaa, äläkä todista riita-asiassa niin, että taivut joukon mukaan ja väännät oikean vääräksi. ³Älä ole puolueellinen alhaisen hyväksi hänen asiassansa. ⁴Jos tapaat vihollisesi härän tai aasin eksyksissä, niin saata se hänelle takaisin. ⁵Jos näet vihamiehesi aasin makaavan kuormansa alla, niin älä jätä häntä auttamatta, vaan au-

ta häntä sitä päästämään. ⁶Älä väännä vääräksi keskuudessa asuvan köyhän oikeutta hänen riita-asiassansa. ⁷Pysy erilläsi väärästä asiasta, äläkä surmaa viatonta ja syytöntä, sillä minä en julista syyllistä syyttömäksi. ⁸Äläkä ota lahjusta, sillä lahjus sokaisee näkevät ja vääristää syyttömien asiat. ⁹Muukalaista älä sorra, sillä te tiedätte muukalaisen mielialan, koska itsekin olette olleet muukalaisina Egyptin maassa. ¹⁰Kuutena vuotena kylvä maasi ja korjaa sen sato. ¹¹Mutta seitsemäntenä vuotena jätä se korjaamatta ja lepäämään, että kansasi köyhät saisivat siitä syödä; ja mitä jäljelle jää, sen metsän eläimet syökööt. Samoin tee viinitarhallesi ja öljytarhallesi. ¹²Kuusi päivää tee työtäsi, mutta lepää seitsemäs päivä, että härkäsi ja aasisi saisivat hengähtää ja orjattaresi poika ynnä muukalainen saisivat virkistyä. ¹³Kaikkea, mitä minä olen sanonut teille, noudattakaa. Vierasten jumalien nimiä älkää mainitko, älköön niitä kuuluko teidän huuiltanne. ¹⁴Kolme kertaa vuodessa vietä juhlaa minun kunniakseni. ¹⁵Pidä happamattoman leivän juhla: seitsemänä päivänä syö happamatonta leipää, niinkuin minä olen sinua käsenyt, määrätynä aikana aabib-kuussa, sillä siinä kuussa sinä olet lähtenyt Egyptistä; mutta tyhjin käsin älköön tultako minun kasvojeni eteen. ¹⁶Ja vietä leikkuujuhla, kun leikkaat uutiset viljastasi, jonka olet kylvänyt vainioon, ja korjuujuhla vuoden lopussa, kun korjaat satosi vainiolta. ¹⁷Kolme kertaa vuodessa tulkoon kaikki sinun miesväkesi Herran, Herran, kasvojen eteen. ¹⁸Älä uhraa minun teurasuhrini verta happamen leivän ohella. Ja minun juhlauhrini rasvaa älköön jääkö yön yli seuraavaan aamuun. ¹⁹Parhaat maasi uutisesta tuo Herran, Jumalasi, huoneeseen. Älä keitä vohlaa emänsä maidossa. ²⁰Katso, minä lähetän enkelin sinun edellesi varjelemaan sinua tiellä ja johdattamaan sinua siihen paikkaan, jonka minä olen valmistanut. ²¹Ole varuillasi hänen edessään ja kuule häntä äläkä pahoita hänen mieltänsä. Hän ei jätä teidän rikoksianne rankaisematta, sillä minun nimeni on hänessä. ²²Mutta jos sinä kuulet häntä ja teet kaikki, mitä minä käsken, niin minä olen sinun vihollisesi vihollinen ja vastustajaisi vastustaja. ²³Sillä minun enkelini käy sinun edelläsi ja johdattaa sinut amorilaisten, heetiläisten, perissiläisten, kanaanilaisten, hivviläisten ja jebusilaisten maahan, ja minä hävitän heidät. ²⁴Älä kumarra heidän jumaliensa, älä palvele niitä äläkä tee, niinkuin he tekevät, vaan kukista ne maahan ja murskaa niiden patsaat. ²⁵Palvelkaa Herraa, Jumalaanne, niin hän siunaa sinun ruokasi ja juomasi, ja minä pidän puutteen sinusta kaukana. ²⁶Ei keskensynnyttäjää eikä hedelmätöntä ole sinun maassasi oleva. Ja sinun päiviesi luvun minä teen täydeksi. ²⁷Minä lähetän kauhuni sinun edelläsi ja saatan hämminkiin kaikki kansat, joiden luo sinä tulet, ja ajan kaikki vihollisesi pakoon sinun edestäsi. ²⁸Ja minä lähetän herhiläisiä sinun edelläsi karkoittamaan hivviläiset, kanaanilaiset ja heettiläiset sinun tieltäsi. ²⁹Mutta minä en karkoita heitä sinun tieltäsi yhtenä vuotena, ettei maa tulisi autioksi eivätkä metsän pedot lisääntyisi sinun vahingok-

sesi; ³⁰vähitellen minä karkoitan heidät sinun tieltäsi, kunnes olet tullut kyllin lukuisaksi ottamaan haltuusi maan. ³¹Ja minä asetan sinun rajasi Kaislamerestä filistealaisten mereen ja erämaasta Eufrat-virtaan asti; sillä minä annan maan asukkaat teidän valtaanne, ja sinä karkoitat heidät tieltäsi. ³²Älä tee liittoa heidän äläkä heidän jumaliensa kanssa. ³³Älkööt he jääkö asumaan sinun maahasi, etteivät saattaisi sinua tekemään syntiä minua vastaan; sillä jos sinä palvelet heidän jumaliensa, on se sinulle paulaksi.”

24Ja hän sanoi Moosekselle: ”Nouse Herran tykö, sinä ja Aaron, Naadab ja Abihu ynnä seitsemänkymmentä Israelin vanhinta; ja kumartukaa ja rukoilkaa taampana. ²Mooses yksinään lähestyköön Herraa; muut älkööt lähestykö, ja kansa älköön nousko sinne hänen kanssansa.” ³Ja Mooses tuli ja kertoi kansalle kaikki Herran sanat ja kaikki hänen säädöksensä. Niin koko kansa vastasi yhteen ääneen ja sanoi: ”Kaiken, mitä Herra on puhunut, me teemme”. ⁴Sitten Mooses kirjoitti kaikki Herran sanat. Ja hän nousi varhain seuraavana aamuna ja rakensi alttarin vuoren juurelle sekä pystytti kaksitoista patsasta Israelin kahdentoista sukukunnan mukaan. ⁵Ja hän lähetti israelilaisten joukosta nuoria miehiä uhraamaan polttouhreja ja teurastamaan härkiä yhteysuhriksi Herralle. ⁶Ja Mooses otti verestä puolet ja pani uhrimaljoihin, ja toisen puolen hän vihmoi alttarille. ⁷Ja hän otti liitonkirjan ja luki sen kansan kuullen. Ja he sanoivat: ”Kaikkea, mitä Herra on puhunut, me noudatamme ja tottelemme”. ⁸Niin Mooses otti veren ja vihmoi sitä kansan päälle ja sanoi: ”Katso, tämä on sen liiton veri, jonka Herra on tehnyt teidän kanssanne kaikkien näiden sanojen perusteella”. ⁹Ja Mooses ja Aaron, Naadab ja Abihu ynnä seitsemänkymmentä Israelin vanhinta nousivat vuorelle. ¹⁰Ja he näkivät Israelin Jumalan; ja hänen jalkainsa alla oli alusta, niinkuin safiirikivistä, kirkas kuin itse taivas. ¹¹Eikä hän kajonnut kädellensä israelilaisten valittuihin, ja he katselivat Jumalaa, söivät ja joivat. ¹²Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Nouse minun tyköni vuorelle ja ole siellä, niin minä annan sinulle kivitaulut ynnä lain ja käskyt, jotka minä olen kirjoittanut heille opetuksiksi”. ¹³Silloin Mooses ja hänen palvelijansa Joosua lähtivät; ja Mooses nousi Jumalan vuorelle. ¹⁴Mutta vanhimmille hän sanoi: ”Odottakaa meitä täällä, kunnes palaamme teidän tykönnne. Ja katso, Aaron ja Huur ovat teidän kanssanne; jolla on jotakin asiaa, käännyköön heidän puoleensa.” ¹⁵Kun Mooses oli noussut vuorelle, peitti pilvi vuoren. ¹⁶Ja Herran kirkkaus laskeutui Siinain vuorelle, ja pilvi peitti sen kuusi päivää; ja seitsemäntenä päivänä hän huusi Moosesta pilven keskeltä. ¹⁷Ja Herran kirkkaus vuoren kukkulalla näytti israelilaisten silmissä kuluttavalta tulelta. ¹⁸Ja Mooses meni pilven keskelle ja nousi vuorelle. Ja Mooses oli vuorella neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä.

25Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Sano israeli-

laisille, että he kokoavat anteja minulle; jokaiselta, jonka sydän on siihen altis, ottakaa vastaan anti minulle. ³Ja nämä ovat ne annit, joita teidän on otettava vastaan heiltä: kultaa, hopeata ja vaskea, ⁴punasinisiä, purppuranpunaisia ja helakanpunaisia lankoja ja valkoisia pellavalankoja sekä vuohenkarvoja, ⁵punaisia oinaannahkoja, sireeninnahkoja, akasiapuuta, ⁶öljyä seitsenhaaraista lamppua varten, hajuaineita voiteluöljyä ja hyvänhajuista suitsutusta varten, ⁷onyks-kiviä ja muita jalokiviä kasukkaa ja rintakilpeä varten. ⁸Ja tehköt he minulle pyhäkön asuakseni heidän keskellään. ⁹Tehkää asumus ja kaikki sen kalusto tarkoin sen kaavan mukaan, jonka minä sinulle näytän. ¹⁰Tehköt he arkin akasiapuusta, puolenkolmatta kyynärän pituisen, puolentoista kyynärän levyisen ja puolentoista kyynärän korkuisen. ¹¹Ja päällystä se puhtaalla kullalla, päällystä se sisältä ja ulkoa; ja tee siihen kultareunus yltympäri. ¹²Ja vala siihen neljä kultarengasta ja kiinnitä ne sen neljään jalkaan, niin että kaksi rengasta tulee sen toiselle puolelle ja kaksi rengasta sen toiselle puolelle. ¹³Ja tee korennot akasiapuusta ja päällystä ne kullalla. ¹⁴Ja pistä renkaisiin arkin sivuille korennot, joilla arkki on kannettava. ¹⁵Korennot jääkööt arkin renkaisiin, älköönkä niitä vedetäkö pois. ¹⁶Ja pane arkkiin laki, jonka minä sinulle annan. ¹⁷Tee myös armoistuin puhtaasta kullasta, puolenkolmatta kyynärän pituisen ja puolentoista kyynärän levyisen. ¹⁸Ja tee kaksi kultakerubia, tee ne kohotakoista tekoa, armoistuimen molempiin päihin. ¹⁹Tee toinen kerubi toiseen päähän ja toinen kerubi toiseen päähän. Tehkää kerubit armoistuimesta kohoaviksi, sen kumpaankin päähän. ²⁰Ja kerubit levittäkööt siipensä ylöspäin, niin että ne peittävät siivillänsä armoistuimen, ja niiden kasvot olkoot vastakkain; armoistuinta kohti olkoot kerubien kasvot käännettyt. ²¹Ja aseta armoistuin arkin päälle ja pane arkkiin laki, jonka minä sinulle annan. ²²Ja siinä minä ilmestyn sinulle ja puhun sinulle armoistuimelta, niiden kahden kerubin välistä, jotka ovat lain arkin päällä, kaiken sen, minkä minä sinun kauttasi israelilaisille säädän. ²³Ja tee pöytä akasiapuusta, kahden kyynärän pituisen, kyynärän levyisen ja puolentoista kyynärän korkuisen. ²⁴Ja päällystä se puhtaalla kullalla ja tee siihen kultareunus yltympäri. ²⁵Ja tee sen ympäri kämmenen korkuisen lista ja listan ympäri kultareunus. ²⁶Ja tee siihen neljä kultarengasta ja kiinnitä renkaat sen neljään kulmaan, kunkin neljän jalan kohdalle. ²⁷Renkaat olkoot juuri listan alla niiden korentojen pitiminä, joilla pöytä on kannettava. ²⁸Ja tee ne korennot akasiapuusta ja päällystä ne kullalla, ja niillä on pöytä kannettava. ²⁹Tee myös siihen vadit ja kupit, kannut ja maljat, joista juomauhrit vuodatetaan; tee ne puhtaasta kullasta. ³⁰Ja pidä aina minun edessäni pöydällä näkylevät. ³¹Ja tee myös seitsenhaarainen lamppu puhtaasta kullasta. Tee lamppu jalkoineen ja varsineen kohotakoista tekoa; sen kukkakuvut, nuput kukkalehtineen, olkoot samaa kappaletta kuin se. ³²Kuusi haaraa lähteköön lampun sivuista, kolme haaraa toisesta sivusta ja kolme haaraa toisesta

sivusta. ³³Toisessa haarassa olkoon kolme mantelinkukan muotoista kukkakupua, nuppua kukkalehtineen, ja toisessa haarassa samoin kolme mantelinkukan muotoista kukkakupua, nuppua kukkalehtineen; näin olkoon jokaisessa kuudessa haarassa, jotka lampusta lähtevät. ³⁴Mutta lampussa itsessään olkoon neljä mantelinkukan muotoista kukkakupua, nuppua kukkalehtineen. ³⁵Yksi nuppu olkoon aina jokaisen haaraparin alla niistä kuudesta haarasta, jotka lampusta lähtevät. ³⁶Nuput ja haarat olkoot samaa kappaletta kuin se; olkoon se kauttaaltaan samaa kohotakoista tekoa, puhdasta kultaa. ³⁷Ja tee siihen seitsemän lamppua, ja lamput asetettakoon niin, että seitsenhaarainen lamppu heittää valonsa etupuolelle. ³⁸Ja sen lamppusakset ja karstakupit olkoot puhdasta kultaa. ³⁹Yhdestä talentista puhdasta kultaa tehtäköön sekä se että kaikki nämä kalut. ⁴⁰Ja katso, että teet ne sen kaavan mukaan, joka sinulle niistä vuorella näytettiin.”

26”Ja tee asumus kymmenestä telttakankaan kaistasta, jotka ovat valmistetut kerratuista valkoisista pellavalangoista ja punasinisistä, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista langoista, ja tee niihin taidokkaasti kudottuja kerubeja. ²Kunkin kaistan pituus olkoon kaksikymmentäkahdeksan kyynärää ja leveys neljä kyynärää; kaikilla kaistoilla olkoon sama mitta. ³Viisi kaistaa yhdistettäköön toisiinsa, ja samoin toiset viisi kaistaa yhdistettäköön toisiinsa. ⁴Ja tee silmukat punasinisestä langasta ensimmäisen kaistan reunaan, yhdistetyn kappaleen laitaan, ja samoin toisen yhdistetyn kappaleen viimeisen kaistan reunaan. ⁵Tee viisikymmentä silmukkaa ensimmäiseen kaistaan, ja tee viisikymmentä silmukkaa vastaavan kaistan laitaan, toiseen yhdistettyyn kappaleeseen, niin että silmukat ovat kohdakkain. ⁶Ja tee viisikymmentä kultahakasta ja yhdistä kaistat toisiinsa näillä hakasilla, niin että siitä tulee yhtenäinen asumus. ⁷Tee vielä kaistoista, jotka ovat kudottu vuohenkarvoista, teltta asumuksen suojaksi; tee niitä kaistoja yksitoista. ⁸Kunkin kaistan pituus olkoon kolmekymmentä kyynärää ja leveys neljä kyynärää; niillä yhdellätoista kaistalla olkoon sama mitta. ⁹Liitä yhteen viisi kaistaa erikseen ja kuusi kaistaa erikseen, ja aseta kuudes niistä kaksin kerroin teltan etupuolelle. ¹⁰Ja tee viisikymmentä silmukkaa toisen yhdistetyn kappaleen viimeisen kaistan reunaan ja viisikymmentä silmukkaa toisen yhdistetyn kappaleen vastaavan kaistan reunaan. ¹¹Tee myös viisikymmentä vaskihakasta ja pistä hakaset silmukkoihin ja liitä teltta yhteen, niin että siitä tulee yhtenäinen. ¹²Siitä telttakaistojen liiasta osasta, joka jää riippumaan, jääköön puolet riippumaan asumuksen takasivulle. ¹³Ja siitä, mikä telttakaistoissa on liikaa pituutta, riippukoon kyynärän verran asumuksen kummallakin sivulla sitä peittämässä. ¹⁴Ja tee teltalle peite punaisista oinaannahoista ja sen päälle vielä toinen peite sireeninnahoista. ¹⁵Asumuksen laudat tee akasiapuusta, pystyyn asetettaviksi. ¹⁶Jokainen lauta olkoon kymmentä kyynärää pitkä ja puoltatoista kyynä-

rää leveä. ¹⁷Jokaisessa laudassa olkoon kaksi tappia, jotka ovat poikkilistalla yhdistetyt keskenään; tee näin kaikki asumuksen laudat. ¹⁸Ja asumuksen lautoja tee kaksikymmentä lautaa eteläpuolta varten. ¹⁹Ja tee neljäkymmentä hopeajalustaa kahdenkymmenen laudan alle, aina kaksi jalustaa kunkin laudan alle sen kahta tappia varten. ²⁰Samoin asumuksen toista sivua, pohjoispuolta, varten kaksikymmentä lautaa, ²¹ja neljäkymmentä hopeajalustaa, aina kaksi jalustaa kunkin laudan alle. ²²Mutta asumuksen takasivua, länsipuolta, varten tee kuusi lautaa. ²³Ja tee kaksi lautaa asumuksen peränurkkia varten. ²⁴Ja ne olkoot yhteenliitetyjä kaksoislautoja ja alhaalta alkaen kiinni toisissaan ylös saakka, ensimmäiseen renkaaseen asti; näin tehtäköön ne molemmat ja asetettakoon kumpaankin nurkkaan. ²⁵Näin tulee olemaan yhteensä kahdeksan lautaa ja niihin kuusitoista hopeajalustaa, aina kaksi jalustaa kunkin laudan alla. ²⁶Tee myös viisi poikkitankoa akasiapuusta asumuksen toisen sivun lautoja varten, ²⁷ja viisi poikkitankoa asumuksen toisen sivun lautoja varten, ja viisi poikkitankoa asumuksen takasivun, länsipuolen, lautoja varten. ²⁸Ja keskimäinen poikkitanko asetettakoon keskelle lautoja, ja kulkekoon se reunasta reunaan. ²⁹Ja päällystä laudat kullalla ja tee kullasta niiden renkaat poikkitankojen pitimiksi ja päällystä poikkitangot kullalla. ³⁰Ja aseta asumus pystyyn sen muotoiseksi, kuin sinulle vuorella näytettiin. ³¹Tee vielä esirippu punasinisistä, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista langoista ja kerratuista valkoisista pellavalangoista; ja tehtäköön siihen taidokkaasti kudottuja kerubeja. ³²Ja ripusta se neljään akasiapuiseen, kullalla päällystettyyn pylväeseen, joissa on kultakoukut ja jotka seisovat neljällä hopeajalustalla. ³³Ja ripusta esirippu hakasten alle ja vie sinne esiripun sisäpuolelle lain arkki. Ja niin olkoon esirippu teille väliseinänä pyhän ja kaikkeinpyhimmän välillä. ³⁴Ja aseta armoistuin lain arkin päälle, joka on kaikkeinpyhimmässä. ³⁵Mutta pöytä sijoita esiripun ulkopuolelle ja seitsenhaarainen lamppu vastapäätä pöytää, asumuksen eteläsivulle; aseta siis pöytä pohjoissivulle. ³⁶Tee myös teltan oveen uudin, kirjaellen kudottu punasinisistä, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista langoista ja kerratuista valkoisista pellavalangoista. ³⁷Ja tee uudinta varten viisi pylvästä akasiapuusta ja päällystä ne kullalla, mutta niiden koukut olkoot kultaa; ja vala niille viisi vaskijalustaa.”

27”Ja tee alttari akasiapuusta; se olkoon neliskulmainen, viittä kyynärää pitkä ja viittä kyynärää leveä sekä kolmea kyynärää korkea. ²Tee siihen sarvet, sen neljään kulmaan, niin että sarvet ovat samaa kappaletta kuin se. Ja päällystä se vaskella. ³Tee siihen kuuluvat kattilat tuhan poisviemistä varten sekä lapiot, maljat, haarukat ja hiilipannut. Kaikki sen kalusto tee vaskesta. ⁴Ja tee siihen myös verkonkaltainen ristikkokehys vaskesta ja tee verktoon neljä vaskirengasta, ristikon neljään kulmaan. ⁵Ja aseta se alttarin välireunuksen alle, maahan kiinni, niin

että verkko ulottuu puolitiehen alttaria. ⁶Ja tee alttariin korennot akasiapuusta ja päällystä ne vaskella. ⁷Ja korennot pistettäköön renkaisiin, niin että korennot ovat kahden puolen alttaria, sitä kannettaessa. ⁸Tee se laudoista, ontoksi. Niinkuin sinulle näytettiin vuorella, niin se tehtäköön. ⁹Tee myös asumukselle esipiha. Etelän puolella olkoot esipihan ympärysverhot kerratuista valkoisista pellavalangoista, sadan kyynärän pituiset tätä yhtä sivua varten; ¹⁰ja olkoon niiden pylväitä kaksikymmentä ja näiden vaskijalustoja kaksikymmentä, mutta pylväiden koukut ja niiden koristepienat olkoot hopeata. ¹¹Samoin myös pohjoisen puolella olkoot ympärysverhot sadan kyynärän pituiset; ja olkoon niiden pylväitä kaksikymmentä ja näiden vaskijalustoja kaksikymmentä, mutta pylväiden koukut ja niiden koristepienat olkoot hopeata. ¹²Ja esipihan lännenpuoleisella sivulla olkoot ympärysverhot viidenkymmenen kyynärän pituiset, ja olkoon niiden pylväitä kymmenen ja näiden jalustoja kymmenen. ¹³Ja esipihan leveys etupuolella, itään päin, olkoon viisikymmentä kyynärää. ¹⁴Ja olkoot ympärysverhot portin toisella puolella viidentoista kyynärän pituiset, ja olkoon niiden pylväitä kolme ja näiden jalustoja kolme. ¹⁵Samoin olkoot ympärysverhot toisella puolella viidentoista kyynärän pituiset, ja olkoon niiden pylväitä kolme ja näiden jalustoja kolme. ¹⁶Ja esipihan portissa olkoon kahdenkymmenen kyynärän pituinen uudin, kirjaellen kudottu punasinisistä, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista langoista ja kerratuista valkoisista pellavalangoista, ja olkoon sen pylväitä neljä ja näiden jalustoja neljä. ¹⁷Kaikissa pylväissä esipihan ympärillä olkoot koristepienat hopeata ja koukut hopeata, mutta jalustat vaskea. ¹⁸Esipihan pituus olkoon sata kyynärää ja leveys viisikymmentä kyynärää; ympärysverho olkoon viittä kyynärää korkea ja kudottu kerratuista valkoisista pellavalangoista, ja jalustat olkoot vaskea. ¹⁹Koko asumuksen kalusto kaikkia siinä tehtäviä töitä varten, samoin kuin kaikki sen vaarnat ja kaikki esipihan vaarnat, olkoot vaskea. ²⁰Ja käske israelilaisten tuoda sinulle puhdasta, survomalla saatua öljyyn öljyä seitsenhaaraista lamppua varten, että lamput aina voidaan nostaa paikoilleen. ²¹Ilmestysmajassa, ulkopuolella esirippua, joka on lain arkin edessä, hoitakoon Aaron poikineen niitä illasta aamuun asti Herran edessä. Tämä olkoon ikuinen säädös, jota israelilaiset noudattakoot sukupolvesta sukupolveen.”

28”Ja kutsu eteesi israelilaisten joukosta veljesi Aaron poikineen, että he pappeina palvelisivat minua, Aaron ja hänen poikansa Naadab ja Abihu, Eleasar ja Iitamar. ²Ja teetä veljellesi Aaronille pyhät vaatteet, kunniaksi ja kaunistukseksi. ³Ja puhuttele kaikkia taidollisia miehiä, jotka minä olen täyttänyt taidollisuuden hengellä, että he tekevät vaatteet Aaronille, jotta hänet pyhitettäisiin pappina palvelemaan minua. ⁴Ja nämä ovat ne vaatteet, jotka heidän on tehtävä: rintakilpi, kasukka, viitta, ruutuinen ihokas, kääreelakki ja vyö. Ja he tehkööt sinun veljellesi Aaro-

nille ja hänen pojilleen pyhät vaatteet, että he pappeina palvelisivat minua.⁵ Ja he ottakoot tätä varten kultaa sekä punasinisiä, purppuranpunaisia ja helakanpunaisia lankoja ja valkoisia pellavalankoja.⁶ Kasukan he tekkööt kullasta sekä punasinisistä, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista langoista ja kerratuista valkoisista pellavalangoista, taidokkaasti kutomalla.⁷ Siinä olkoon kaksi yhdistettävää olkakappaletta, ja se kiinnitettäköön niihin molemmista päistään.⁸ Ja vyö, jolla kasukka kiinnitetään, olkoon tehty samalla tavalla ja samasta kappaleesta kuin se: kullasta sekä punasinisistä, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista langoista ja kerratuista valkoisista pellavalangoista.⁹ Ota sitten kaksi onyks-kiveä ja kaiverra niihin Israelin poikien nimet,¹⁰ kuusi heidän nimeään toiseen kiveen ja toiset kuusi nimeä toiseen kiveen siinä järjestyksessä, kuin he ovat syntyneet.¹¹ Niinkuin taidokkaasti hiotaan kiveä, kaiverretaan sinettisormuksia, niin kaiverra Israelin poikien nimet niihin kahteen kiveen. Ja kehystettäköön ne kultapalmikoimilla.¹² Ja pane molemmat kivet kasukan olkakappaleihin kiviksi, jotka johdattavat muistoon israelilaiset; näin Aaron kantakoon heidän nimiänsä molemmilla olkapäillään Herran kasvojen edessä, että heitä muistettaisiin.¹³ Ja tee kultapalmikoimia¹⁴ ja kahdet käädyt puhtaasta kullasta; tee ne punomalla, niinkuin punonnaista tehdään, ja kiinnitä punotut käädyt palmikoimiin.¹⁵ Ja jumalanvastausten rintakilpi tee taidokkaasti kutomalla; tee sekin samalla tavalla, kuin kasukka on tehty: tee se kullasta sekä punasinisistä, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista langoista ja kerratuista valkoisista pellavalangoista.¹⁶ Se olkoon neliskulmainen ja taskun muotoon tehty, vaaksan pituinen ja vaaksan levyinen.¹⁷ Ja kiinnitä sen pintaan kiviä yliyltään, neljään riviin: ensimmäiseen riviin karneoli, topaasi ja smaragdi;¹⁸ toiseen riviin rubiini, safiiri ja jaspis;¹⁹ kolmanteen riviin hyasintti, akaatti ja ametisti;²⁰ ja neljänteen riviin krysoliitti, onyks ja berylli. Kultapalmikoimilla kehystettyinä kiinnitettäköön ne paikoilleen.²¹ Kiviä olkoon Israelin poikain nimien mukaan kaksitoista, yksi kutakin nimeä kohti; kussakin kivessä olkoon yksi kahdentoista sukukunnan nimistä, kaiverrettuna samalla tavalla, kuin kaiverretaan sinettisormuksia.²² Ja tee rintakilpeen puhtaasta kullasta käädyt, punotut, niinkuin punonnaista tehdään.²³ Ja tee rintakilpeen kaksi kultarengasta ja kiinnitä molemmat renkaat rintakilven kahteen yläkulmaan.²⁴ Ja kiinnitä ne molemmat kultapunonnaiset kahteen renkaaseen rintakilven yläkulmiin.²⁵ Ja kiinnitä molempien punonnaisten toiset kaksi päätä kahteen palmikoimaan ja kiinnitä nämä kasukan olkakappaleihin, sen etupuolelle.²⁶ Ja tee vielä kaksi kultarengasta ja pane ne rintakilven molempiin alakulmiin, sen sisäpuoliseen, kasukkaa vasten olevaan reunaan.²⁷ Ja tee vieläkin kaksi kultarengasta ja kiinnitä ne kasukan molempiin olkakappaleihin, niiden alareunaan, etupuolelle, sauman kohdalle, kasukan vyön yläpuolelle.²⁸ Ja rintakilpi solmittakoon renkaistaan punasinisellä nauhalla kasukan renkasiin, niin

että se on kasukan vyön yläpuolella; näin rintakilpi ei irtaudu kasukasta.²⁹ Ja niin Aaron kantakoon jumalanvastausten rintakilvessä sydämensä päällä, astuessaan pyhäkköön, Israelin poikain nimet, että heidät alati johdatettaisiin muistoon Herran edessä.³⁰ Ja pane jumalanvastausten rintakilpeen uurim ja tummim, niin että ne ovat Aaronin sydämen päällä, hänen astuessaan Herran eteen. Ja niin kantakoon Aaron Jumalan vastaukset israelilaisille sydämensä päällä aina Herran edessä ollessaan.³¹ Kasukan viitta tee kokonaan punasinisistä langoista;³² ja sen keskellä olkoon pääntie, ja tämä pääntie ympäröitäköön kudotulla pääremeillä niinkuin haarniskan aukko, ettei se repeäisi.³³ Ja tee sen helmaan granaattiomienä punasinisistä, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista langoista, ja kiinnitä ne helmaan ympärinsä ja niiden väliin kultatiukuja yltympäri,³⁴ vuorotellen kultatiuku ja granaattiomienä, viitan helmaan ympärinsä.³⁵ Ja Aaron pitäköön sen yllään toimittaessaan virkaansa, niin että kuuluu, kun hän menee pyhäkköön Herran eteen ja tulee sieltä ulos, ettei hän kuolisi.³⁶ Tee myös otsakoriste puhtaasta kullasta ja kaiverra siihen, niinkuin sinettisormusta kaiverretaan, sanat: 'Herralle pyhitetty'.³⁷ Ja sido se punasinisellä nauhalla, niin että se on kiinni käärelakissa; etupuolella käärelakia se olkoon.³⁸ Ja se olkoon Aaronin otsalla, niin että Aaron kantaa kaiken sen, mitä israelilaiset rikkovat uhratessaan pyhiä uhrejansa ja antaessaan pyhiä lahjojansa; ja se olkoon alati hänen otsallaan, että Herran mielisuosio tulisi heidän osaksensa.³⁹ Kudo myös ruutuinen ihokas valkoisista pellavalangoista, ja tee käärelakki valkoisista pellavalangoista, ja tee vyö kirjokudoksesta.⁴⁰ Ja Aaronin pojille tee ihokkaat ja vyöt; ja tee heille päähineet kunniaksi ja kaunistukseksi.⁴¹ Ja pue ne veljesi Aaronin ja hänen poikiensa ylle; ja voitele heidät ja vihi heidät virkaansa ja pyhitä heidät pappeina palvelemaan minua.⁴² Ja tee heille pellavakaatiot hävyn peitteeksi; ulottukoot ne lanteilta reisiin asti.⁴³ Ja Aaron ja hänen poikansa pitäkööt ne yllään mennessänsä ilmestysmajaan, tahi kun he lähestyvät alttaria tehdäkseen palvelusta pyhäkössä, etteivät he joutuisi synnalaisiksi ja kuolisi. Tämä olkoon ikuinen säädös hänelle ja hänen jälkeläisilleen.”

29”Tee heille näin, pyhittääksesi heidät pappeina palvelemaan minua: Ota mullikka ja kaksi virheetöntä oinasta² ja happamatonta leipää ja öljyyn leivottuja happamattomia kakkuja ja öljyllä voideltuja happamattomia ohukaisia; leivo ne lestyistä nisujauhoista.³ Ja pane ne samaan koriin ja tuo ne korissa, samalla kertaa kuin tuot mullikan ja kaksi oinasta.⁴ Tuo sitten Aaron poikinensa ilmestysmajan ovelle ja pese heidät vedellä.⁵ Ja ota vaatteet ja pue Aaronin ylle ihokas ja kasukan viitta ja kasukka ja rintakilpi; ja sido hänen ympärilleen kasukan vyö.⁶ Pane myös käärelakki hänen päähänsä ja kiinnitä pyhä otsalehti käärelakkiin.⁷ Ja ota voiteluöljyä ja vuodata hänen päähänsä ja voitele hänet.⁸ Ja tuo hänen poikansa esille ja pue heidän ylleen

ihokkaat. ⁹Ja vyötä heidät vyöllä, sekä Aaron että hänen poikansa, ja sido päähineet heidän päähänsä, että pappeus olisi heillä ikuisena säätyinä. Vihi näin virkaansa Aaron ja hänen poikansa. ¹⁰Ja tuo mullikka ilmestysmajan eteen, ja Aaron poikineen laskekoon kätensä mullikan pään päälle. ¹¹Ja teurasta sitten mullikka Herran edessä, ilmestysmajan ovella. ¹²Ja ota mullikan verta ja sivele sitä sormellasi alttarin sarviin; mutta kaikki muu veri vuodata alttarin juurelle. ¹³Ja ota kaikki sisälmyksiä peittävä rasva ja maksanlisäke ja molemmat munuaiset ynnä niiden päällä oleva rasva, ja polta ne alttarilla. ¹⁴Mutta mullikan liha, nahka ja rapa polta tulessa leirin ulkopuolella. Se on syntiuhri. ¹⁵Ja ota toinen oinaista, ja Aaron poikineensa laskekoon kätensä sen oinaan pään päälle. ¹⁶Teurasta sitten oinas ja ota sen veri ja vihmo se alttarille ympärinsä; ¹⁷ja leikkele oinas määräkappaleiksi ja pese sen sisälmykset ja jalat ja pane ne kappaleiden ja pään päälle. ¹⁸Ja polta koko oinas alttarilla. Se on polttouhri Herralle, se on suloisesti tuoksuva uhri Herralle. ¹⁹Ota sitten toinen oinas, ja Aaron poikineensa laskekoon kätensä oinaan pään päälle. ²⁰Ja teurasta oinas ja ota sen verta ja sivele Aaronin ja hänen poikiensa oikean korvan lehteen ja oikean käden peukaloon ja heidän oikean jalkansa isoonvarpaaseen, mutta vihmo muu veri alttarille ympärinsä. ²¹Ja ota alttarilla olevaa verta ja voiteluöljyä ja pirskoita Aaronin ja hänen vaatteidensa päälle, ja samoin hänen poikiensa ja heidän vaatteidensa päälle. Näin hän tulee pyhäkölle pyhitetyksi, sekä hän itse että hänen vaatteensa, ja samoin hänen poikansa ja hänen poikiensa vaatteet. ²²Ota sitten oinaasta rasva ja rasvahäntä ja sisälmyksiä peittävä rasva ja maksanlisäke ja molemmat munuaiset ynnä niiden päällä oleva rasva ja oikea reisi, sillä tämä on vihkiäisoinas. ²³Ja ota pyöreä leipä ja öljyyn leivottu kakku ja ohukainen happamattomien leipien korista, joka on Herran edessä. ²⁴Ja pane kaikki nämä Aaronin käsiin ja hänen poikiensa käsiin, että toimitettaisiin niiden heilutus Herran edessä. ²⁵Ota ne sitten heidän käsistään ja polta alttarilla, polttouhrin päällä, suloiseksi tuoksuksi Herran edessä. Se on Herran uhri. ²⁶Ja ota rintaliha Aaronin vihkiäisoinaasta ja toimituta sen heilutus Herran edessä; ja se olkoon sinun osasi. ²⁷Näin sinun on pyhitettävä heilutettu rintaliha ja anniksi annettu reisi, se, mitä on heilutettu ja anniksi annettu Aaronin ja hänen poikiensa vihkiäisoinaasta. ²⁸Ja ne olkoot Aaronin ja hänen poikiensa ikuinen osuus, israelilaisilta saatu, sillä se on anti. Se olkoon israelilaisten anti heidän yhteysuhreistaan, heidän antinsa Herralle. ²⁹Aaronin pyhät vaatteet tulkoot hänen pojillensa hänen jälkeensä, että heidät niissä voideltaisiin ja vihittäisiin virkaansa. ³⁰Seitsemänä päivänä on sen hänen pojistaan, joka tulee papiksi hänen sijaansa, puettava ne ylleen, kun hän menee ilmestysmajaan toimittamaan virkaansa pyhäkössä. ³¹Ja ota vihkiäisoinas ja keitä sen liha pyhässä paikassa. ³²Ja Aaron poikineensa syököön ilmestysmajan ovella oinaan lihan ynnä leivän, joka on korissa. ³³He syökööt sen, mitä käytettiin heidän

sovittamiseksi, kun heidät vihittiin virkaansa ja pyhitettiin, mutta syrjäinen älköön sitä syökö, sillä se on pyhää. ³⁴Jos jotakin jää tähteeksi vihkiäislihasta tai leivästä seuraavaan aamuun, polta tähteeksi jäänyt tulessa; älköön sitä syötäkö, sillä se on pyhää. ³⁵Tee näin Aaronille ja hänen pojillensa, aivan niinkuin minä olen sinua käsenyten. Seitsemän päivää kestäköön heidän vihkimisensä. ³⁶Ja uhraa joka päivä syntiuhrimullikka sovitukseksi, ja puhdistaa alttari toimittamalla sen sovitus ja voitele se pyhittääksesi sen. ³⁷Seitsemänä päivänä toimita alttarin sovitus ja pyhitä se. Näin tulee alttarista korkeasti-pyhä; jokainen, joka alttariin koskee, on pyhäkölle pyhitetty. ³⁸Ja uhraa alttarilla tämä: kaksi vuodenvanhaa karitsaa joka päivä, ainiaan. ³⁹Uhraa toinen karitsa aamulla ja toinen karitsa iltahämärässä, ⁴⁰ja kumpaakin karitsaa kohti kymmenen lestyjä jauhoja, sekoitettuna neljännekseen hiin-mittaa survomalla saatua öljyä, ja juomauhriksi neljännes hiin-mittaa viiniä. ⁴¹Ja uhraa toinen karitsa iltahämärässä; uhrattakoon se toimittamalla samankaltainen ruokauhri ja juomauhri kuin aamullakin, suloisesti tuoksuva uhriksi Herralle. ⁴²Tämä olkoon teillä jokapäiväinen polttouhri sukupolvesta sukupolven ilmestysmajan ovella Herran edessä, jossa minä ilmestyn teille puhuakseni sinun kanssasi. ⁴³Siinä minä ilmestyn israelilaisille, ja se on oleva minun kirkkauteni pyhittäjä. ⁴⁴Ja minä pyhitän ilmestysmajan ja alttarin; ja minä pyhitän Aaronin poikineensa pappeina palvelemaan minua. ⁴⁵Ja minä asun israelilaisten keskellä ja olen heidän Jumalansa. ⁴⁶Ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra, heidän Jumalansa, joka vein heidät pois Egyptin maasta, asuakseni heidän keskellään. Minä olen Herra, heidän Jumalansa.”

30”Tee myös alttari suitsutuksen polttamista varten; tee se akasiapuusta. ²Olkoon se kyynärän pituinen ja kyynärän levyinen, siis neliskulmainen, ja kahta kyynärää korkea; sen sarvet olkoot samaa kappaletta kuin sekin. ³Ja päällystä se puhtaalla kullalla, sekä sen levy että sivut ympärinsä ja sen sarvet; ja tee kultareunus sen ympäri. ⁴Ja tee siihen kaksi kultarengasta; pane ne reunuksen alle, kummallekin sivulle, molempiin sivukappaleihin. Ne olkoot niiden korentojen pitiminä, joilla alttari on kannettava. ⁵Ja tee korennotkin akasiapuusta ja päällystä ne kullalla. ⁶Ja aseta se lain arkin edessä olevan esiripun eteen, niin että se tulee armoistuimen kohdalle, joka on lain arkin päällä ja jossa minä sinulle ilmestyn. ⁷Ja Aaron polttakoon sen päällä hyvänhajuista suitsutusta; joka aamu, kun hän laittaa lamput kuntoon, hän polttakoon sitä. ⁸Samoin myös, kun Aaron iltahämärässä nostaa lamput paikoilleen, hän polttakoon sitä. Tämä olkoon teillä jokapäiväinen suitsutusuhri Herran edessä sukupolvesta sukupolven. ⁹Älkää uhratko sen päällä vierasta suitsutusta älkääkään polttouhria tai ruokauhria; älkää myöskään vuodattako juomauhria sen päällä. ¹⁰Ja Aaron toimittakoon kerran vuodessa sen sarvien sovituksen; sovitukseksi uhratun syntiuhrin verel-

lä hän toimittakoon kerran vuodessa sen sovituksen, sukupolvesta sukupolveen. Se on korkeasti-pyhä Herralle.”¹¹ Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ¹²”Kun sinä lasket israelilaisten lukumäärän - niiden, joiden on oltava katselmuksessa - niin jokainen heistä suorittakoon, heistä katselmusta pidettäessä, hengestään sovitusmaksun Herralle, ettei mikään rangaistus heitä kohtaisi, heistä katselmusta pidettäessä.”¹³ Jokainen katselmuksessa oleva antakoon puoli sekeliä, pyhäkkösekelin painon mukaan, kaksikymmentä geeraa laskettuna sekeliin; puoli sekeliä olkoon anti Herralle.¹⁴ Kaikki katselmuksessa olevat, kaksikymmenvuotiaat ja sitä vanhemmat, antakoot tämän annin Herralle.¹⁵ Rikas älköön antako enemmän älköönkö köyhä vähemmän kuin puoli sekeliä, antina Herralle, maksaaksenne sovituksen hengestänne.¹⁶ Ja ota sovitusrahat israelilaisilta ja käytä ne palvelukseen ilmestysmajassa, että israelilaiset johdatettaisiin muistoon Herran edessä teidän henkenne sovituksiksi.”¹⁷ Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ¹⁸”Tee myös vaskiallas vaskijalustoineen peseytymistä varten ja aseta se ilmestysmajan ja alttarin välille ja kaada siihen vettä; ¹⁹ja Aaron ja hänen poikansa peskoot siinä kätensä ja jalkansa.²⁰ Kun he menevät ilmestysmajaan, peseytyköt vedessä, etteivät kuolisi; samoin myös, kun he lähestyvät alttaria ja käyvät toimittamaan virkaansa polttamalla uhrin Herralle.²¹ He peskoot kätensä ja jalkansa, etteivät kuolisi. Ja tämä olkoon heille ikuinen säädös, hänelle itselleen ja hänen jälkeläisillensä, sukupolvesta sukupolveen.”²² Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²³”Ota itsellesi hajuaineita parasta lajia: sulavaa mirhaa viisisataa sekeliä, hyvänhajuista kanelia puolet siitä eli kaksisataa viisikymmentä sekeliä ja hyvänhajuista kalmoruokoa samoin kaksisataa viisikymmentä sekeliä,²⁴ sitten vielä kassiaa viisisataa sekeliä, pyhäkkösekelin painon mukaan, ja hiinmitta öljyyn öljyä.²⁵ Ja tee siitä pyhä voiteluöljy, höyrytetty voide, jollaista voiteensekoittaja valmistaa; se olkoon pyhä voiteluöljy.²⁶ Voitele sillä ilmestysmaja, lain arkki²⁷ ja pöytä kaikkinen kaluineen, seitsenhaarainen lamppu kaluineen, niin myös suitsutusalttari,²⁸ polttouhrialttari kaikkinen kaluineen ynnä allas jalustoineen.²⁹ Ja pyhitä ne, niin että ne tulevat korkeasti-pyhiksi. Jokainen, joka niihin koskee, tulee pyhäksi.³⁰ Voitele myös Aaron ja hänen poikansa ja pyhitä heidät pappeina palvelemaan minua.³¹ Puhu myös israelilaisille ja sano: Tämä olkoon teillä minun pyhä voiteluöljyni sukupolvesta sukupolveen.³² Kenenkään muun ihmisen ruumiille älköön sitä vuodatettako, älkääkään sen sekoitusta jäljitelkö. Pyhä se on, ja pyhänä se pitääkää.³³ Jokainen, joka valmistaa sellaisen voiteen, ja jokainen, joka sivelee sitä syrjäiseen, hävitettäköön kansastansa.”³⁴ Ja Herra sanoi Moosekselle vielä: ”Ota itsellesi hyvänhajuisia aineita, hajupihkaa, simpukankuorta, tuoksukumia, näitä hyvänhajuisia aineita, ja puhdasta suitsuketta, yhtä paljon kutakin lajia,³⁵ ja tee niistä suitsutus, höyrysekoitus, jollaista voiteensekoittaja valmistaa, suolansekainen, puhdas ja pyhä.³⁶ Ja hienonna osa siitä jauhoksi ja pane sitä lain

arkin eteen ilmestysmajaan, jossa minä ilmestyn sinulle. Korkeasti-pyhänä se pitääkää.³⁷ Älkää valmistako itsellenne mitään muuta suitsutusta tämän sekoituksen mukaan. Pidä tämä Herralle pyhitettynä.³⁸ Jokainen, joka sellaista tekee nauttiaksensa sen tuoksusta, hävitettäköön kansastansa.”

31 Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Katso, minä olen nimeltään kutsunut Besalelin, Uurin pojan, Huurin pojanpojan, Juudan sukukunnasta; ³ja minä olen täyttänyt hänet Jumalan hengellä, taidollisuudella, ymmärryksellä, tiedolla ja kaikkinaisella kätevyydellä⁴ sommittelemaan taidokkaita teoksia ja valmistamaan niitä kullasta, hopeasta ja vaskesta,⁵ hiomaan ja kiinnittämään kiviä ja veistämään puuta, tekemään kaikkinaisia töitä.⁶ Ja katso, minä olen antanut hänelle apulaiseksi Oholiabin, Ahisamakin pojan, Daanin sukukunnasta, ja olen antanut kaikkien taidollisten sydämeen taidollisuuden tehdä kaikki, mitä minä olen sinun käskenyt teettää: ⁷ilmestysmajan, lain arkin, armoistuimen sen päälle, kaiken majan kaluston,⁸ pöydän kaluineensa, aitokultaisen seitsenhaaraisen lampun kaikkinen kaluineensa, suitsutusalttarin,⁹ polttouhrialttarin kaikkinen kaluineensa, altaan jalustoineen,¹⁰ virkapuvut ja pappi Aaronin muut pyhät vaatteet sekä hänen poikiensa pappispuvut,¹¹ voiteluöljyn ja hyvänhajuisen suitsukkeen pyhäköä varten. He tehköt kaiken niin, kuin minä olen sinulle käskyn antanut.”¹² Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ¹³”Puhu israelilaisille ja sano: Pitääkää minun sapattini, sillä se on merkinä meidän välillämme, minun ja teidän, sukupolvesta sukupolveen, tietääksenne, että minä olen Herra, joka pyhitän teidät.¹⁴ Siis pitääkää sapatti, sillä se on teille pyhä. Joka sen rikkoo, rangaistakoon kuolemalla; sillä kuka ikinä silloin työtä tekee, hävitettäköön kansastansa.¹⁵ Kuusi päivää tehtäköön työtä, mutta seitsemäntenä päivänä on sapatti, levon päivä, Herralle pyhitetty. Kuka ikinä tekee työtä sapatinpäivänä, rangaistakoon kuolemalla.¹⁶ Ja pitääköt israelilaiset sapatin, niin että he viettävät sapattia sukupolvesta sukupolveen ikuisena liittona.¹⁷ Se on oleva ikuinen merkki minun ja israelilaisten välillä; sillä kuutena päivänä Herra teki taivaan ja maan, mutta seitsemäntenä päivänä hän lepäsi ja hengähti.”¹⁸ Ja kun hän oli lakannut puhumasta Mooseksen kanssa Siinain vuorella, antoi hän hänelle kaksi laintaulua, kivitaulua, joitten kirjoitus oli Jumalan sormella kirjoitettu.

32 Mutta kun kansa näki, että Mooses viipyi eikä tullut alas vuorelta, kokoontui kansa Aaronin ympärille ja sanoi hänelle: ”Nouse, tee meille jumala, joka käy meidän edellämme. Sillä me emme tiedä, mitä on tapahtunut Moosekselle, tälle miehelle, joka johdatti meidät Egyptin maasta.”² Niin Aaron sanoi heille: ”Irroitakaa kultarenkaat, jotka ovat vaimojenne, poikienne ja tyttärienne korvissa, ja tuokaa ne minulle.”³ Ja kaikki kansa irroitti kultarenkaat, jotka heillä oli korvissaan, ja he toivat ne Aaronille;⁴ ja hän

otti vastaan kullan heidän käsistään, kaavaili sitä piirtimellä ja teki siitä valetun vasikan. Ja he sanoivat: ”Tämä on sinun jumalasi, Israel, se, joka on johdattanut sinut Egyptin maasta”.⁵ Kun Aaron tämän näki, rakensi hän sille alttarin; ja Aaron julisti ja sanoi: ”Huomenna on Herran juhla”.⁶ Ja he nousivat varhain seuraavana päivänä ja uhrasivat polttouhreja ja toivat yhteysuhreja; ja kansa istui syömään ja juomaan, ja sitten he nousivat iloa pitämään.⁷ Silloin Herra sanoi Moosekselle: ”Mene, astu alas, sillä sinun kansasi, jonka johdatit Egyptin maasta, on turmion tehnyt.”⁸ Pian he poikkesivat siltä tieltä, jota minä käskin heidän kulkea; he tekivät itselleen valetun vasikan. Sitä he ovat kumartaneet, ja sille he ovat uhranneet ja sanoneet: ”Tämä on sinun jumalasi, Israel, se, joka on johdattanut sinut Egyptin maasta.”⁹ Ja Herra sanoi vielä Moosekselle: ”Minä näen, että tämä kansa on niskurikansa.”¹⁰ Anna minun olla, että vihani leimahtaisi heitä vastaan, hukuttaakseni heidät; mutta sinusta minä teen suuren kansan.”¹¹ Mutta Mooses rukoili armoa Herralta, Jumalaltansa, ja sanoi: ”Herra, miksi sinun vihasi syttyy omaa kansaasi vastaan, jonka olet vienyt pois Egyptin maasta suurella voimalla ja väkevällä kädellä?”¹² Miksi egyptiläiset saisivat sanoa: ’Heidän onnettomuudekseen hän vei heidät pois, tappaaksensa heidät vuorilla ja hävittääksensä heidät maan päältä?’ Käännä vihasi hehkusta ja kadu sitä turmiota, jonka aioit tuottaa kansallesi.¹³ Muista palvelijoitasi Aabrahamia, Iisakia ja Israelia, joille olet itse kauttasi vannonut ja sanonut: ’Minä teen teidän jälkeläistenne luvun paljoksi kuin taivaan tähdet; ja koko tämän maan, josta olen puhunut, minä annan teidän jälkeläisillenne, ja he saavat sen ikuisiksi perinnöksiksi.’¹⁴ Niin Herra katui sitä turmiota, jonka hän oli uhannut tuottaa kansallensa.¹⁵ Ja Mooses kääntyi ja astui alas vuorelta, ja hänen kädessään oli kaksi laintauulua. Ja tauluihin oli kirjoitettu molemmille puolille; etupuolelle ja takapuolelle oli niihin kirjoitettu.¹⁶ Ja taulut olivat Jumalan tekemät, ja kirjoitus oli Jumalan kirjoitusta, joka oli tauluihin kaiverrettu.¹⁷ Kun Joosua kuuli kansan huudon, sen melutessa, sanoi hän Moosekselle: ”Sotahuuto kuuluu leiristä”.¹⁸ Mutta tämä vastasi: ”Se ei ole voittajien huutoa, eikä se ole voitettujen huutoa; minä kuulen laulua”.¹⁹ Ja kun Mooses lähestyi leiriä ja näki vasikan ja karkelon, niin hänen vihansa syttyi, ja hän heitti taulut käsistänsä ja murskasi ne vuoren juurella.²⁰ Senjälkeen hän otti vasikan, jonka he olivat tehneet, poltti sen tulella ja rouhensi sen hienoksi ja hajotti veteen ja juotti sen israelilaisille.²¹ Ja Mooses sanoi Aaronille: ”Mitä tämä kansa on tehnyt sinulle, kun olet saattanut heidät näin suureen syntiin?”²² Aaron vastasi: ”Älköön herrani viha syttykö; sinä tiedät itse, että tämä kansa on paha.”²³ He sanoivat minulle: ’Tee meille jumala, joka käy meidän edellämme; sillä emme tiedä, mitä on tapahtunut Moosekselle, tälle miehelle, joka johdatti meidät Egyptin maasta.’²⁴ Niin minä sanoin heille: ’Jolla on kultaa, irroitakoon sen yltänsä’; ja he antoivat sen minulle. Ja minä heitin sen tuleen, ja siitä tuli

tämä vasikka.”²⁵ Kun Mooses näki, että kansa oli kurittomuuden vallassa, koska Aaron oli päästänyt heidät kurittomuuden valtaan, vahingoniloksi heidän vihollisillensa,²⁶ niin Mooses seisautui leirin portille ja huusi: ”Joka on Herran oma, se tulkoon minun luokseni”. Silloin kokoon tuivat hänen luoksensa kaikki leeviläiset.²⁷ Ja hän sanoi heille: ”Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: ’Jokainen sitokoon miekkansa vyölleen. Käykää sitten edestakaisin leirin halki portista porttiin ja tappakaa jokainen, olkoon vaikka oma veli, ystävä tai sukulainen.’”²⁸ Niin leeviläiset tekivät Mooseksen käskyn mukaan; ja sinä päivänä kaatui kansaa noin kolmetuhatta miestä.²⁹ Ja Mooses sanoi: ”Koska te nyt olette olleet omia poikianne ja veljiänne vastaan, niin vihkiytykää tänä päivänä Herran palvelukseen, että hän tänä päivänä antaisi siunauksen teille”.³⁰ Seuraavana päivänä Mooses sanoi kansalle: ”Te olette tehneet suuren synnin. Minä nousen nyt Herran tykö - jos ehkä voisin sovittaa teidän rikoksenne.”³¹ Ja Mooses palasi Herran tykö ja sanoi: ”Voi, tämä kansa on tehnyt suuren synnin! He ovat tehneet itselleen jumalan kullasta.”³² Jospa nyt antaisit heidän rikoksensa anteeksi! Mutta jos et, niin pyyhi minut pois kirjastasi, johon kirjoitat.”³³ Mutta Herra vastasi Moosekselle: ”Joka on tehnyt syntiä minua vastaan, sen minä pyyhin pois kirjastani.”³⁴ Mene nyt ja johdata kansa siihen paikkaan, josta minä olen sinulle puhunut; katso, minun enkelini käy sinun edelläsi. Mutta kostoni päivänä minä koston heille heidän rikoksensa.”³⁵ Niin Herra rankaisi kansaa, koska he olivat teettäneet vasikan, jonka Aaron teki.

33 Sitten Herra sanoi Moosekselle: ”Lähde täältä ja vaela, sinä ja kansa, jonka olet johdattanut Egyptin maasta, siihen maahan, jonka minä olen vannoen luvannut Aabrahamille, Iisakille ja Jaakobille, sanoen: ’Sinun jälkeläisillesi minä annan sen.’² Ja minä lähetän enkelin sinun edelläsi ja karkoitan pois kanaanilaiset, amorilaiset, heettiläiset, perissiläiset, hivviläiset ja jebusilaiset,³ että tulisit siihen maahan, joka vuotaa maitoa ja mettä. Sillä minä en itse vaella sinun kanssasi, koska olet niskurikansa, etten minä sinua tiellä hukuttaisi.”⁴ Kun kansa kuuli tämän kovan puheen, tulivat he murheellisiksi, eikä yksikään pukenut koristuksiaan yllensä.⁵ Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Sano israelilaisille: Te olette niskurikansa. Jos minä silmänräpäyksenäkään vaeltaisin sinun keskelläsi, minä hukuttaisin sinut. Riisu nyt koristuksesi yltäsi, niin minä ajattelen, mitä sinulle tekisin.”⁶ Niin israelilaiset riisuivat koristuksensa ja olivat Hoorebin vuoren luota lähtien ilman niitä.⁷ Mutta Mooses otti majan ja pystytti sen leirin ulkopuolelle, jonne matkan päähän leiristä, ja kutsui sen ilmestysmajaksi; ja jokaisen, jolla oli kysyttävää Herralta, oli mentävä ilmestysmajalle, leirin ulkopuolelle.⁸ Ja kun Mooses lähti majalle, nousi koko kansa, ja kukin asettui majansa ovelle ja katseli Mooseksen jälkeen, kunnes hän oli mennyt majaan.⁹ Ja aina kun Mooses meni majaan, laskeutui pilvenpat-

sas ja seisahdutti majan ovelle; ja Herra puhutteli Moosesta.¹⁰Ja kaikki kansa näki pilvenpatsaan seisovan majan ovelle; niin kaikki kansa nousi, ja he kumartuivat itsekukin majansa ovelle.¹¹Ja Herra puhutteli Moosesta kasvoista kasvoihin, niinkuin mies puhuttelee toista. Sitten Mooses palasi takaisin leiriin; mutta Joosua, Nuunin poika, hänen apumiehensä ja palvelijansa, ei poistunut majasta.¹²Ja Mooses sanoi Herralle: ”Katso, sinä sanot minulle: ’Johdata tämä kansa sinne’, mutta et ole ilmoittanut minulle, kenen sinä lähetät minun kanssani. Ja kuitenkin sinä sanoit: ’Minä tunnen sinut nimeltäsi, ja sinä olet myös saanut armon minun silmiäni edessä.’¹³Jos siis olen saanut armon sinun silmiäni edessä, niin ilmoita minulle tiesi, että tulisin tuntemaan sinut ja tietäisin saaneeni armon sinun silmiäni edessä; ja katso: tämä kansa on sinun kansasi.”¹⁴Hän sanoi: ”Pitäisikö minun kasvojeni käymän sinun kanssasi ja minun viemän sinut lepoon?”¹⁵Hän vastasi hänelle: ”Elleivät sinun kasvosi käy meidän kanssamme, niin älä johdata meitä täältä pois.¹⁶Sillä mistä muutoin tiedetään, että minä olen saanut armon sinun silmiäni edessä, minä ja sinun kansasi, ellei siitä, että sinä käyt meidän kanssamme, niin että me, minä ja sinun kansasi, olemme erikoiset kaikkien kansojen joukossa, jotka maan päällä ovat?”¹⁷Herra vastasi Moosekselle: ”Mitä sinä nyt pyydät, sen minä myös teen; sillä sinä olet saanut armon minun silmiäni edessä, ja minä tunnen sinut nimeltäsi”.¹⁸Silloin hän sanoi: ”Anna siis minun nähdä sinun kirkkautesi”.¹⁹Hän vastasi: ”Minä annan kaiken ihanuuteni käydä sinun ohitsesi ja hundan nimen ’Herra’ sinun edessäsi. Ja minä olen armollinen, kenelle olen armollinen, armahdan, ketä armahdan”.²⁰Ja hän sanoi vielä: ”Sinä et voi nähdä minun kasvojeni; sillä ei kukaan, joka näkee minut, jää eloon”.²¹Sitten Herra sanoi: ”Katso, tässä on paikka minun läheisyydessäni; astu tuohon kalliolle.²²Ja kun minun kirkkautesi kulkee ohitse, asetetaan minä sinut kalliota rotkoon ja peitän sinut kädelläni, kunnes olen kulkenut ohi.²³Kun minä sitten siirrän pois käteni, näet sinä minun selkäpuoleni; mutta minun kasvojeni ei voi kenkään katsoa.”

34Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Veistä itsellesi kaksi kivitaulua, entisten kaltaista, niin minä kirjoitan niihin tauluihin ne sanat, jotka olivat entisissä tauluissa, jotka sinä murskasit.²Ole siis huomenaamuksi valmis; ja nouse huomenaamuna Siinain vuorelle ja seiso siellä minua vastassa vuoren huipulla.³Mutta älköön kukaan nousko sinne sinun kanssasi, älköönkään ketään näkykö koko vuorella; lampaitakaan ja karjaa älköön käykö laitumella vuoren vaiheilla.”⁴Ja Mooses veisti kaksi kivitaulua, entisten kaltaista. Ja varhain seuraavana aamuna Mooses nousi Siinain vuorelle, niinkuin Herra oli häntä käskenyt, ja otti ne kaksi kivitaulua kätteensä.⁵Niin Herra astui alas pilvessä, ja Mooses asettui siellä hänen läheisyyteensä ja huusi Herran nimeä.⁶Ja Herra kulki hänen ohitsensa ja huusi: ”Herra, Herra on laupias ja armahtavainen Jumala, pitkämielinen ja suu-

ri armossa ja uskollisuudessa,⁷joka pysyy armollisena tuhansille, joka antaa anteeksi pahat teot, rikokset ja synnit, mutta ei kuitenkaan jätä rankaisematta, vaan kostaa isien pahat teot lapsille ja lasten lapsille kolmanteen ja neljännenteen polveen”.⁸Niin Mooses kumartui nopeasti maahan ja rukoi ja sanoi: ”Herra, jos olen saanut armon sinun silmiäni edessä, niin käyköön Herra meidän keskellämme. Sillä tämä on tosin niskurikansa, mutta anna anteeksi meidän pahat tekemämme ja syntimme ja ota meidät perintöosaksesi.”¹⁰Hän vastasi: ”Katso, minä teen liiton, minä teen kaiken sinun kansasi nähden ihmeellisiä tekoja, joiden kaltaisia ei ole tehty yhdessäkään maassa, ei minkään kansan keskuudessa. Niin koko kansa, jonka keskellä sinä olet, on näkevä Herran teot, sillä peljättävää on se, mitä minä sinulle teen.¹¹Noudata, mitä minä tänä päivänä käsken sinun noudattaa. Katso, minä karkoitan sinun tieltäsi amorilaiset, kanaanilaiset, heettiläiset, perissiläiset, hivviläiset ja jebusilaiset.¹²Kavahda, ettet tee liittoa sen maan asukasten kanssa, johon tulet, etteivät he tulisi teidän keskuudessanne ansaksi;¹³vaan kukistakaa heidän alttarinsa ja murskatkaa heidän patsaansa ja hakatkaa maahan heidän asera-karsikkonsa.¹⁴Älä kumarru muuta jumalaa; sillä Herra on nimeltänsä Kiivas, hän on kiivas Jumala.¹⁵Älä siis tee liittoa maan asukasten kanssa, ettet, kun he kulkevat haureudessa jumaliensa jäljessä ja uhraavat jumalillensa ja kutsuvat sinua, sinä söisi heidän uhristaan,¹⁶ja etteivät heidän tyttärensä, kun sinä otat heitä pojillesi vaimoiksi ja kun he kulkevat haureudessa jumaliensa jäljessä, viettelisi sinun poikiasikin haureudessa kulkemaan heidän jumaliensa jäljessä.¹⁷Älä tee itsellesi valettuja jumalankuvia.¹⁸Vietä happamatonta leivän juhlaa: seitsemänä päivänä syö happamatonta leipää, niinkuin minä olen sinua käskenyt, määrättynä aikana, aabib-kuussa, sillä aabib-kuussa sinä olet lähtenyt Egyptistä.¹⁹Kaikki, mikä avaa äidinkohdun, on minun; samoin myös kaikki sinun karjasi urospuolet, raavaittesi ja lampaittesi ensiksisynnyttämät.²⁰Mutta aasin ensiksisynnyttämä lunasta lampaalla, mutta jos et sitä lunasta, niin taita siltä niska. Jokainen esikoinen pojistasi lunasta. Ja tyhjin käsin älköön tultako minun kasvojeni eteen.²¹Kuusi päivää tee työtä, mutta lepää seitsemäs päivä; kyntö- ja elonleikkuaikana sinun on levättävä.²²Ja vietä viikkojuhla, kun leikkaat nisusi uutisen, ja korjuujuhla vuoden vaihteessa.²³Kolme kertaa vuodessa kaikki sinun miesväkesi tulkoon Herran, sinun Herrasi, Israelin Jumalan, kasvojen eteen.²⁴Sillä minä karkoitan kansat sinun tieltäsi ja laajennan sinun alueesi; eikä kukaan ole himoitseva sinun maatasi, kun sinä kolme kertaa vuodessa vaellat tullaksesi Herran, sinun Jumalasi, kasvojen eteen.²⁵Älä uhraa minun teurasuhrini verta happamen leivän ohella. Ja pääsiäisjuhlan uhrista älköön mitään jääkö yli yön seuraavaan aamuun.²⁶Parhaat maasi uutisesta tuo Herran, sinun Jumalasi, huoneeseen. Älä keitä vohlaa emänsä maidossa.”²⁷Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Kirjoita itsellesi nämä sanat, sillä näiden sanojen

mukaisesti minä olen tehnyt liiton sinun ja Israelin kanssa”.²⁸ Ja hän oli siellä Herran tykönä neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä syömättä ja juomatta. Ja hän kirjoitti tauluihin liiton sanat, ne kymmenen sanaa.²⁹ Ja kun Mooses astui alas Siinain vuorelta ja hänellä vuorelta alas astuessaan oli kädesssänsä kaksi laintaulua, ei hän tiennyt, että hänen kasvojensa iho oli tullut säteileväksi hänen puhuessaan Herran kanssa.³⁰ Ja kun Aaron ja kaikki israelilaiset näkivät Mooseksen kasvojen ihon säteilevän, pelkäsivät he lähestyä häntä.³¹ Mutta Mooses huusi heitä; niin Aaron ja kaikki kansan päämiehet kääntyivät takaisin hänen luokseen, ja Mooses puhui heille.³² Sitten kaikki israelilaiset lähestyivät häntä, ja hän käski heidän noudattaa kaikkea, mitä Herra oli puhunut hänelle Siinain vuorella.³³ Ja kun Mooses oli lakannut puhumasta heidän kanssaan, pani hän peitteen kasvoilleensa.³⁴ Mutta niin usein kuin hän meni Herran eteen puhuttelemaan häntä, poisti hän peitteen, siksi kunnes tuli ulos. Ja tultuaan ulos hän puhui israelilaisille, mitä hänen oli käsketty puhua.³⁵ Ja israelilaiset näkivät joka kerta Mooseksen kasvojen ihon säteilevän; ja Mooses veti peitteen kasvoilleensa, siksi kunnes hän jälleen meni puhuttelemaan häntä.

35 Ja Mooses kokosi kaiken Israelin kansan ja sanoi heille: ”Näin on Herra käskennyt teidän tehdä: ²Kuusi päivää tehtäköön työtä, mutta seitsemäs päivä olkoon teille pyhä sapatti, levon päivä, Herralle pyhitetty. Kuka ikänä silloin työtä tekee, se surmattakoon. ³Älkää syyttäkö tulta sapatin päivänä, missä asuttekin.” ⁴Ja Mooses sanoi koko Israelin kansalle näin: ”Näin on Herra käskennyt ja sanonut: ⁵Ottakaa siitä, mitä teillä on, anti Herralle; jokainen, jonka sydän on siihen altis, tuokoon anniksi Herralle kultaa, hopeata ja vaskea, ⁶punasinisiä, purppuranpunaisia ja helakanpunaisia lankoja ja valkoisia pellavalankoja sekä vuohenkarvoja, ⁷punaisia oinaannahkoja, sireeninnahkoja, akasiapuuta, ⁸öljyä seitsenhaaraista lamppua varten, hajuaineita voiteluöljyä ja hyvänhajuisia suitsutusta varten, ⁹onyks-kiviä ja muita jalokiviä kasukkaa ja rintakilpeä varten. ¹⁰Ja kaikki taidolliset teidän keskuudessanne tulkoot ja tehköt kaikki, mitä Herra on käskennyt: ¹¹asumuksen telttoineen ja peitteineen, hakasineen, lautoineen, poikkitankoineen, pylväineen ja jalustoineen, ¹²arkin korentoineen, armoistuimen ja sitä verhoavan esiripun, ¹³pöydän korentoineen ja kaikkine kaluineen sekä näkyleivät, ¹⁴seitsenhaaraisen lampun kaluineen ja lamppuineen, öljyä seitsenhaaraista lamppua varten, ¹⁵suitsutusalttarin korentoineen, voiteluöljyn ja hyvänhajuisen suitsukkeen, oviuutimen asumuksen ovelle, ¹⁶polttusätköineen, korentoineen ja kaikkine kaluineen, altaan jalustoineen, ¹⁷esipihan ympäröivät pylväineen ja jalustoineen sekä esipihan porttiin uutimen, ¹⁸asumuksen vaarnat ja esipihan vaarnat köysineen, ¹⁹virkapuvut pyhäköpalvelusta varten ja pappi Aaronin muut pyhät vaatteet sekä hänen poikiensa pappispuvut.” ²⁰Ja kaikki israelilais-

ten seurakunta meni pois Mooseksen luota. ²¹Sitten he tulivat takaisin, jokainen, jonka sydän häntä siihen vaati, ja jokainen, jonka henki oli siihen altis, ja toivat antinsa Herralle ilmestysmajan valmistamista varten ja kaikkea siinä vietettävää jumalanpalvelusta varten ja pyhiä vaatteita varten. ²²He tulivat, sekä miehet että naiset, jokainen, jonka sydän oli siihen altis, ja toivat solkia, korvarekkeitä, sormuksia ja kaulakoristeita, kaikkinaisia kultakaluja - jokainen, joka toi Herralle kultaa heilutusuhriksi. ²³Ja jokainen, jolla oli punasinisiä, purppuranpunaisia ja helakanpunaisia lankoja, valkoisia pellavalankoja, vuohenkarvoja, punaisia oinaannahkoja tai sireeninnahkoja, toi niitä. ²⁴Ja jokainen, joka voi antaa anniksi hopeata ja vaskea, toi annin Herralle. Ja jokainen, jolla oli akasiapuuta, toi sitä kaikkinaisten töiden valmistamista varten. ²⁵Ja kaikki taitavat naiset kehräsivät omin käsin ja toivat kehräämässä punasiniset, purppuranpunaiset ja helakanpunaiset langat ja valkoiset pellavalangat; ²⁶ja kaikki naiset, joiden taidollinen sydän heitä siihen vaati, kehräsivät vuohenkarvoja. ²⁷Mutta päämiehet toivat onyks-kiviä ja muita jalokiviä kasukkaa ja rintakilpeä varten, ²⁸ja hajuaineita ja öljyä seitsenhaaraista lamppua varten sekä voiteluöljyksi ja hyvänhajuisiksi suitsutukseksi. ²⁹Kaikki israelilaiset, miehet ja naiset, joiden sydän oli altis ja vaati heitä tuomaan jotakin niitä töitä varten, joita Herra Mooseksen kautta oli käskennyt tehdä, toivat vapaaehtoisen lahjan Herralle. ³⁰Ja Mooses sanoi israelilaisille: ”Katsokaa, Herra on nimeltään kutsunut Besalelin, Uurin pojan, Huurin pojanpojan, Juudan sukukunnasta, ³¹ja on täyttänyt hänet Jumalan hengellä, taidollisuudella, ymmärryksellä, tiedolla ja kaikkinaisella kätevyydellä ³²sommittellemaan taidokkaita teoksia ja valmistamaan niitä kullasta, hopeasta ja vaskesta, ³³hiomaan ja kiinnittämään kiviä ja veistämään puuta, tekemään kaikkinaisia taidokkaita töitä. ³⁴Hänelle ja Oholiabille, Ahisamakin pojalle, Daanin sukukunnasta, hän on myös antanut kyvyn opettaa muita. ³⁵Nämä hän on täyttänyt taidollisuudella tekemään kaikkinaisia töitä, jommoisia tekevät seppä, kuvakudosten tekijä, kirjokankaiden kutoja, joka valmistaa punasinisiä, purppuranpunaisia ja helakanpunaisia kankaita ja valkoisia pellavakankaita, sekä muu kankuri, ne, jotka valmistavat kaikkinaisia töitä ja sommittelevat taidokkaita teoksia.”

36 Ja Besalel ja Oholiab ynnä kaikki taidolliset, joille Herra on antanut taidollisuuden ja ymmärryksen tietää, miten mikin pyhäkössä tehtävä työ on suoritettava, tehköt kaikissa kohdin, niinkuin Herra on käskennyt.” ²Niin Mooses kutsui luoksensa Besalelin ja Oholiabin ja kaikki taidolliset, joiden sydämeen Herra oli antanut taidollisuuden, kaikki, joiden sydän vaati heitä ryhtymään työhön suorittaaksensa sen. ³Ja he ottivat Moosekselta kaikki annit, jotka israelilaiset olivat tuoneet pyhäkössä tehtävien töiden suorittamista varten. Mutta he toivat hänelle vielä joka aamu vapaaehtoisia lahjoja. ⁴Niin tulivat kaikki tai-

dolliset, jotka tekivät kaikkinaista työtä pyhäkössä, mies toisensa jälkeen, siitä työstä, jota kukin oli tekemässä, ⁵ja sanoivat Moosekselle näin: ”Kansa tuo enemmän, kuin mitä tarvitaan sen työn valmistamiseksi, jonka Herra on käsenyt tehdä”. ⁶Niin Mooses käski kuuluttaa leirissä ja sanoa: ”Älköön kukaan, mies tai nainen, enää valmistako mitään anniksi pyhäkköä varten”. Ja niin kansa lakkasi tuomasta lahjoja. ⁷Sillä kaikkea työtä varten, mikä oli tehtävä, oli jo koottu riittävästi, jopa liiaksikin. ⁸Ja niin kaikki taidolliset, jotka siinä työssä olivat, tekivät asumuksen kymmenestä telttakankaan kaistasta, jotka olivat valmistetut kerratuista valkoisista pellavalangoista ja punasinisistä, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista langoista; ja niihin tehtiin taidokkaasti kudottuja kerubeja. ⁹Kunkin kaistan pituus oli kaksikymmentä kahdeksan kyynärää ja leveys neljä kyynärää; kaikilla kaistoilla oli sama mitta. ¹⁰Ja viisi kaistaa yhdistettiin toisiinsa, ja samoin toiset viisi kaistaa yhdistettiin toisiinsa. ¹¹Sitten tehtiin silmukat punasinisestä langasta ensimmäisen kaistan reunaan, yhdistetyn kappaleen laitaan, ja samoin toisen yhdistetyn kappaleen viimeisen kaistan reunaan. ¹²Viisikymmentä silmukkaa tehtiin ensimmäiseen kaistaan ja viisikymmentä silmukkaa vastaavan kaistan laitaan, toiseen yhdistettyyn kappaleeseen, niin että silmukat olivat kohdakkain. ¹³Ja sitten tehtiin viisikymmentä kultahakasta, ja kaistat yhdistettiin toisiinsa näillä hakasilla, niin että siitä tuli yhtenäisen asumus. ¹⁴Vielä tehtiin vuohen karvoista telttakankaan kaistoja asumusta suojaavaksi teltaksi; niitä kaistoja tehtiin yksitoista. ¹⁵Kunkin kaistan pituus oli kolmekymmentä kyynärää ja leveys neljä kyynärää; niillä yhdellätoista kaistalla oli sama mitta. ¹⁶Kaistat liitettiin yhteen, viisi kaistaa erikseen ja kuusi kaistaa erikseen. ¹⁷Ja viisikymmentä silmukkaa tehtiin toisen yhdistetyn kappaleen viimeisen kaistan reunaan ja viisikymmentä silmukkaa toisen yhdistetyn kappaleen vastaavan kaistan reunaan. ¹⁸Sitten tehtiin viisikymmentä vaskihakasta, joilla teltta liitettiin yhteen, niin että siitä tuli yhtenäinen. ¹⁹Vielä tehtiin teltalle peite punaisista oinaannahoista ja sen päälle vielä toinen peite sireeninnahoista. ²⁰Asumuksen laudat tehtiin akasiapuusta, pystyyn asetettaviksi. ²¹Jokainen lauta oli kymmentä kyynärää pitkä ja puoltatoista kyynärää leveä. ²²Jokaisessa laudassa oli kaksi tappia, jotka olivat poikkilistalla yhdistetyt keskenään; näin tehtiin kaikki asumuksen laudat. ²³Ja asumuksen lautoja tehtiin kaksikymmentä lautaa eteläpuolta varten. ²⁴Ja tehtiin neljäkymmentä hopeajalustaa kahdenkymmenen laudan alle, aina kaksi jalustaa kunkin laudan alle, sen kahta tappia varten. ²⁵Samoin asumuksen toista sivua, pohjoispuolta, varten tehtiin kaksikymmentä lautaa, ²⁶ja neljäkymmentä hopeajalustaa, aina kaksi jalustaa kunkin laudan alle. ²⁷Mutta asumuksen takasivua, länsipuolta, varten tehtiin kuusi lautaa. ²⁸Ja kaksi lautaa tehtiin asumuksen peränurkkia varten, ²⁹ja ne olivat yhteenliitettuja kaksoislautoja ja alhaalta alkaen kiinni toisissaan ylös saakka, ensimmäiseen renkaaseen as-

ti; näin ne molemmat tehtiin kumpaakin nurkkaa varten. ³⁰Näin tuli olemaan yhteensä kahdeksan lautaa ja niihin kuusitoista hopeajalustaa, aina kaksi jalustaa kunkin laudan alla. ³¹Sitten tehtiin myös viisi poikkitankoa akasiapuusta asumuksen toisen sivun lautoja varten ³²ja viisi poikkitankoa asumuksen toisen sivun lautoja varten ja viisi poikkitankoa asumuksen takasivun, länsipuolen, lautoja varten. ³³Ja keskimäinen poikkitanko tehtiin kulkemaan lautojen keskikohdalta, reunasta reunaan. ³⁴Ja laudat päällystettiin kullalla, ja niiden renkaat tehtiin kullasta poikkitankojen pitimiksi, ja poikkitangotkin päällystettiin kullalla. ³⁵Vielä tehtiin esirippu punasinisistä, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista langoista ja kerratuista valkoisista pellavalangoista; ja siihen tehtiin taidokkaasti kudottuja kerubeja. ³⁶Ja siihen tehtiin neljä pylvästä akasiapuusta, ja ne päällystettiin kullalla, ja niiden koukut olivat kultaa; ja niitä varten valettiin neljä hopeajalustaa. ³⁷Sitten tehtiin myös teltan oveen uudin, kirjaellen kudottu punasinisistä, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista langoista ja kerratuista valkoisista pellavalangoista, ³⁸ja siihen viisi pylvästä koukkuineen; ja niiden päät ja niiden koristepiekinat päällystettiin kullalla, ja niiden viisi jalustaa tehtiin vaskesta.

37Ja Besalel teki arkin akasiapuusta, puolenkolmatta kyynärän pituisen, puolentoista kyynärän levyisen ja puolentoista kyynärän korkuisen. ²Ja hän päällysti sen puhtaalla kullalla sisältä ja ulkoa ja teki siihen kultareunuksen yltypäri. ³Ja hän valoi siihen neljä kultarengasta, sen neljään kulmaan, niin että kaksi rengasta tuli sen toiselle puolelle ja kaksi rengasta sen toiselle puolelle. ⁴Ja hän teki korennot akasiapuusta ja päällysti ne kullalla. ⁵Ja hän pisti arkin sivuilla oleviin renkaisiin korennot, joilla arkki oli kannettava. ⁶Ja hän teki armoistuimen puhtaasta kullasta, puoltakolmatta kyynärää pitkän ja puoltatoista kyynärää leveän. ⁷Ja hän teki kaksi kultakerubia, kohotakoista tekoa, armoistuimen molempiin päihin, ⁸toisen kerubin toiseen päähän ja toisen kerubin toiseen päähän. Armoistumesta kohoaviksi hän teki kerubit, sen kumpaankin päähän. ⁹Ja kerubit levittivät siipensä ylöspäin, niin että ne peittivät siivillänsä armoistuimen, ja niiden kasvot olivat vastakkain; kerubien kasvot olivat käännetty armoistuinta kohti. ¹⁰Hän teki myös pöydän akasiapuusta, kahta kyynärää pitkän, kyynärää leveän ja puoltatoista kyynärää korkean. ¹¹Ja hän päällysti sen puhtaalla kullalla ja teki siihen kultareunuksen yltypäri. ¹²Ja hän teki sen ympäri kämmenen korkuisen listan, ja listan ympäri kultareunuksen. ¹³Ja hän valoi siihen neljä kultarengasta ja kiinnitti renkaat neljään kulmaan, sen neljän jalan kohdalle. ¹⁴Renkaat olivat juuri listan alla niiden korentojen pitiminä, joilla pöytä oli kannettava. ¹⁵Ja hän teki korennot akasiapuusta ja päällysti ne kullalla; ja niillä oli pöytä kannettava. ¹⁶Hän teki puhtaasta kullasta pöydällä pidettävät astiat: vadit ja kupit, maljat ja kannut, joista juomauhri vuoda-

tetaan. ¹⁷Hän teki myös seitsenhaaraisen lampun puhtaasta kullasta. Kohotakoista tekoa hän teki seitsenhaaraisen lampun jalkoineen ja varsineen; sen kukkakuvut, nuput kukkalehtineen, olivat samaa kappaletta kuin se. ¹⁸Kuusi haaraa lähti lampun sivuista, kolme haaraa toisesta sivusta ja kolme haaraa toisesta sivusta. ¹⁹Toisessa haarassa oli kolme mantelinkukan muotoista kukkakupua, nuppua kukkalehtineen, ja toisessa haarassa samoin kolme mantelinkukan muotoista kukkakupua, nuppua kukkalehtineen; näin oli jokaisessa kuudessa haarassa, jotka lampusta lähtivät. ²⁰Mutta itse seitsenhaaraisessa lampussa oli neljä mantelinkukan muotoista kukkakupua, nuppua kukkalehtineen. ²¹Yksi nappu oli aina jokaisen haaraparin alla niistä kuudesta haarasta, jotka lampusta lähtivät. ²²Nuput ja haarat olivat samaa kappaletta kuin se; se oli kokonaan samaa kohotakoista tekoa, puhdasta kultaa. ²³Ja hän teki siihen seitsemän lampun ja siihen kuuluvat lamppusaket ja karstakupit puhtaasta kullasta. ²⁴Yhdestä talentista puhdasta kultaa hän teki sekä sen että kaikki sen kalut. ²⁵Hän teki myös suitsutusalttarin akasiapuusta, kyynärän pituisen ja kyynärän levyisen, siis neliskulmaisen, ja kahta kyynärää korkean; sen sarvet olivat samaa kappaletta kuin se. ²⁶Ja hän päällysti sen puhtaalla kullalla, sekä sen levyn että sivut ympärinsä ja sen sarvet; ja hän teki kultarenguksen sen ympäri. ²⁷Ja hän teki siihen kaksi kultarengasta reunuksen alle molemmin puolin, molempiin sivuihin, niiden korentojen pitimiksi, joilla alttari oli kannettava. ²⁸Ja korennotkin hän teki akasiapuusta ja päällysti ne kullalla. ²⁹Ja hän teki pyhän voiteluöljyn ja puhtaan, hyvähajuisen suitsukkeen, jollaista voiteensekoittaja valmistaa.

38Ja hän teki polttouhrialttarin akasiapuusta, neliskulmaisen, viittä kyynärää pitkän, viittä kyynärää leveän ja kolmea kyynärää korkean. ²Ja hän teki siihen sarvet, sen neljään kulmaan, niin että sarvet olivat samaa kappaletta kuin se. Ja hän päällysti sen vaskella. ³Ja hän teki kaikki alttarin kalut: kattilat, lapiot, maljat, haarukat ja hiilipannut. Kaikki sen kalut hän teki vaskesta. ⁴Ja hän teki alttariin verkonkaltaisen ristikkokehyksen vaskesta, alttarin välireunuksen alle, maahan kiinni, niin että se ulottui puolitiehen alttaria. ⁵Ja hän valoi neljä rengasta vaskiristikon neljään kulmaan, korentojen pitimiksi. ⁶Ja korennot hän teki akasiapuusta ja päällysti ne vaskella. ⁷Ja hän pisti alttarin sivuilla oleviin renkasiin korennot, joilla se oli kannettava. Ja hän teki sen laudoista, ontoksi. ⁸Ja hän teki vaskialtaan vaskijalustoineen niiden naisten kuvastimista, jotka toimittivat palvelusta ilmestysmajan ovella. ⁹Sitten hän teki esipihan. Etelän puolella olivat esipihan ympäröivät kerratuista valkoisista pellavalangoista, sadan kyynärän pituiset; ¹⁰niiden pylviäitä oli kaksikymmentä ja näiden vaskijalustoja kaksikymmentä, mutta pylväiden koukut ja niiden koristepienat olivat hopeata. ¹¹Samoin olivat ympäröivät myös pohjoisen puolella sadan kyynärän pituiset; niiden pylviäitä oli kaksikymmentä ja näiden

vaskijalustoja kaksikymmentä, mutta pylväiden koukut ja niiden koristepienat olivat hopeata. ¹²Mutta lännen puolella olivat ympäröivät viidenkymmenen kyynärän pituiset; niiden pylviäitä oli kymmenen ja näiden jalustoja kymmenen, ja pylväiden koukut ja niiden koristepienat olivat hopeata. ¹³Ja etupuolella, itään päin, olivat ympäröivät viidenkymmenen kyynärän pituiset. ¹⁴Ympäröivät olivat portin toisella sivulla viidentoista kyynärän pituiset, ja niiden pylviäitä oli kolme ja näiden jalustoja kolme. ¹⁵Samoin olivat ympäröivät toisellakin sivulla, siis esipihan portin kummallakin puolella, viidentoista kyynärän pituiset; niiden pylviäitä oli kolme ja näiden jalustoja kolme. ¹⁶Kaikki esipihan ympäröivät yltympäri olivat kerratuista valkoisista pellavalangoista, ¹⁷ja pylväiden jalustat olivat vaskea, mutta pylväiden koukut ja niiden koristepienat olivat hopeata, ja niiden päiden päällystys oli hopeata; kaikki esipihan pylvääät olivat ympäröidyt hopeaisilla koristepienoilla. ¹⁸Ja esipihan portin uudin oli kirjaellen kudottu punasinisistä, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista langoista ja kerratuista valkoisista pellavalangoista, kahdenkymmenen kyynärän pituinen ja niinkuin esipihan ympäröivätkin viiden kyynärän korkuinen, vaatteen leveyden mukaan; ¹⁹ja sen pylviäitä oli neljä ja näiden vaskijalustoja neljä, mutta niiden koukut olivat hopeata, ja niiden päiden päällystys ja niiden koristepienat olivat hopeata. ²⁰Ja kaikki asumuksen ja ympärillä olevan esipihan vaarnat olivat vaskea. ²¹Näin paljon lasketaan menneen asumuksen, lain asumuksen, kustannuksiin, joka lasku tehtiin Mooseksen käskyn mukaan leeviläisten toimesta, Iitamariin, pappi Aaronin pojan, johdolla. ²²Ja Besalel, Uurin poika, Huurin pojanpoika, Juudan sukukunnasta, oli tehnyt kaikki, mistä Herra oli Moosekselle käskyn antanut, ²³ja hänellä oli apulaisena Oholiab, Ahisamakin poika, Daanin sukukunnasta, seppä ja kuvakudosten tekijä; tämä valmisti kirjokankaita punasinisistä, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista langoista ja valkoisista pellavalangoista. ²⁴Kultaa, joka käytettiin siihen työhön, kaikkeen työhön pyhäkössä, oli heilutusuhriina tuotu kaikkiaan kaksikymmentä yhdeksän talenttia, seitsemänsataa kolmekymmentä sekeliä, pyhäkkösekelin painon mukaan. ²⁵Ja hopeata, joka kansalta katselmusta pidettäessä kerääntyi, oli sata talenttia ja tuhat seitsemänsataa seitsemänkymmentä viisi sekeliä, pyhäkkösekelin painon mukaan, ²⁶puolikas, puoli sekeliä, henkeä kohti, pyhäkkösekelin painon mukaan, jokaiselta katselmuksessa olleelta kaksikymmenvuotiaalta ja sitä vanhemmalta, kaikkiaan kuudeltasadalta kolmelta tuhannelta viideltäsadalta viideltäkymmeneltä. ²⁷Ja ne sata talenttia hopeata käytettiin pyhäkön jalustain ja esiripun jalustain valamiseen: sata talenttia sataan jalustaan, talentti jalustaa kohti. ²⁸Ja niistä tuhannesta seitsemästä sadasta seitsemästäkymmenestä viidestä sekelistä tehtiin koukut pylväisiin ja päällystettiin hopealla niiden päät ja tehtiin niihin koristepienat. ²⁹Ja heilutusuhri-vaskea oli seitsemänkymmentä talenttia, kaksituhatta neljäsataa se-

kelia. ³⁰Siitä tehtiin jalustat ilmestysmajan oveen, vaskialttari ja siihen kuuluva vaskinen ristikkokehys ja kaikki alttarin kalut ³¹sekä jalustat ympärillä olevaan esipihaan ja jalustat esipihan porttiin ja kaikki asumuksen vaarnat ja kaikki vaarnat ympärillä olevaan esipihaan.

39Ja punasinisistä, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista langoista tehtiin virkapuvut pyhäkköpalvelusta varten; ja samoin tehtiin muut pyhät vaatteet Aaronille, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut. ²Kasukka tehtiin kullasta sekä punasinisistä, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista langoista ja kerratuista valkoisista pellavalangoista. ³Kultalevyt taottiin ohuiksi ja leikattiin säikeiksi, taidokkaasti kudottaviksi punasinisten, purppuranpunaisien ja helakanpunaisien lankojen ja valkoisten pellavalankojen sekaan. ⁴Siihen tehtiin yhdistettävät olkakappaleet; molemmista päistensä se kiinnitettiin niihin. ⁵Ja vyö, joka oli oleva kasukassa sen kiinnittämiseksi, oli tehty samasta kappaleesta kuin se, samalla tavalla kullasta sekä punasinisistä, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista langoista ja kerratuista valkoisista pellavalangoista, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut. ⁶Sitten valmistettiin kultapalmikoimilla kehystetyt onyks-kivet, joihin oli kaiverrettu Israelin poikien nimet, niinkuin kaiverretaan sinettisormuksia. ⁷Ja ne pantiin kasukan olkakappaleihin, että ne kivet johdattaisivat muistoon israelilaiset, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut. ⁸Rintakilpi tehtiin taidokkaasti kutomalla, samalla tavalla kuin kasukkakin oli tehty, kullasta sekä punasinisistä, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista langoista ja kerratuista valkoisista pellavalangoista. ⁹Se oli neliskulmainen ja taskun muotoon tehty; rintakilpi tehtiin vaaksan pituinen ja vaaksan levyinen, taskun muotoon. ¹⁰Ja sen pintaan kiinnitettiin kiviä ylyltään, neljään riviin: ensimmäiseen riviin karneoli, topaasi ja smaragdi; ¹¹toiseen riviin rubiini, safiiri ja jaspis; ¹²kolmanteen riviin hyasintti, akaatti ja ametisti; ¹³ja neljänteen riviin krysoliitti, onyks ja berylli. Kultapalmikoimilla kehystettyinä ne kiinnitettiin paikoilleen. ¹⁴Kiviä oli Israelin poikien nimien mukaan kaksitoista, yksi kutakin nimeä kohti; kussakin kivessä oli yksi kahdentoista sukukunnan nimistä, kaiverrettuna samalla tavalla, kuin kaiverretaan sinettisormuksia. ¹⁵Ja rintakilpeen tehtiin puhtaasta kullasta käädyt, punotut, niinkuin punonnaista tehdään. ¹⁶Vielä tehtiin kaksi kultapalmikoimaa ja kaksi kultarengasta, ja molemmat renkaat kiinnitettiin rintakilven molempiin yläkulmiin. ¹⁷Ja molemmat kultapunonnaiset kiinnitettiin kahteen renkaaseen rintakilven yläkulmiin. ¹⁸Ja molempien punonnaisten toiset kaksi päätä kiinnitettiin kahteen palmikoimaan, ja nämä kiinnitettiin kasukan olkakappaleihin, sen etupuolelle. ¹⁹Vielä tehtiin kaksi kultarengasta, ja ne pantiin rintakilven molempiin alakulmiin, sen sisäpuoliseen, kasukkaa vasten olevaan reunaan. ²⁰Ja vieläkin tehtiin kaksi kultarengasta, ja ne kiinnitettiin kasukan molempiin olkakappaleihin, niiden

alareunaan, etupuolelle, sauman kohdalle, kasukan vyön yläpuolelle. ²¹Sitten rintakilpi solmittiin renkaistaan punasinisellä nauhalla kasukan renkaiisiin, niin että se oli kasukan vyön yläpuolella, eikä siis rintakilpi irtautunut kasukasta - kaikki, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut. ²²Kasukan viitta tehtiin kokonaan kutomalla punasinisistä langoista. ²³Ja pääntie viitan keskellä oli niinkuin haarniskan aukko, ja pääntie ympäröitiin päärmeellä, ettei se repeäisi. ²⁴Ja viitan helmaan tehtiin granaattiomenia punasinisistä, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista kerratuista langoista. ²⁵Sitten tehtiin tiukuja puhtaasta kullasta, ja nämä tiuvut kiinnitettiin granaattiomenien väliin viitan helmaan ympärinsä, granaattiomenien väliin: ²⁶vuorotellen tiuku ja granaattiomena viitan helmaan ympärinsä, käytettäväksi virantoimituksessa, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut. ²⁷Sitten tehtiin Aaronille ja hänen pojilleen ihokkaat, kudotut valkoisista pellavalangoista, ²⁸käärelakki valkoisista pellavalangoista, koriste-päähineet valkoisista pellavalangoista ja pellavakaatiot kerratuista valkoisista pellavalangoista, ²⁹ja vihdoin vyö kerratuista valkoisista pellavalangoista ja punasinisistä, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista langoista, kirjaellen kudottu, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut. ³⁰Vielä tehtiin otsakoriste, pyhä otsalehti, puhtaasta kullasta ja siihen piirrettiin, niinkuin sinettisormusta kaiverretaan, kirjoitus: ”Herralle pyhitetty”. ³¹Ja siihen kiinnitettiin punasinen nauha sidottavaksi käärelakin yläreunaan, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut. ³²Ja niin valmistui koko työ: asumus, ilmestysmaja. Ja israelilaiset tekivät kaiken, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut; niin he tekivät. ³³Ja he toivat Mooseksen eteen asumuksen, majan kaikkine kaluineen, hakasineen, lautoineen, poikkitankoineen, pylväineen ja jalustoineen, ³⁴punaisista oinaannahoista tehdyn peitteen ja sireeninnahoista tehdyn peitteen ja verhona olevan esiripun, ³⁵lain arkin korentoimeen, armoistuiimen, ³⁶pöydän kaikkine kaluineen ja näkyleivät, ³⁷aitokultaisen seitsenhaaraisen lampun riviin pantavine lamppuineen ja kaikkine kaluineen sekä öljyä seitsenhaaraista lamppua varten, ³⁸kultaisen alttarin, voiteluöljyn ja hyvänhajuisen suitsukkeen, majan oven uutimen, ³⁹vaskialttarin vaskisine ristikkokehyksineen, sen korennot ja kaikki kalut, altaan jalustoineen, ⁴⁰esipihan ympärysverhot pylväineen ja jalustoineen, esipihan portin uutimen sekä sen köydet ja vaarnat, ja kaikki kalut, joita tarvitaan asumuksen, ilmestysmajan, tehtävissä, ⁴¹virkapuvut pyhäkköpalvelusta varten ja pappi Aaronin muut pyhät vaatteet sekä hänen poikiensa pappispuvut. ⁴²Aivan niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut, niin olivat israelilaiset tehneet kaiken sen työn. ⁴³Ja Mooses katseli kaikkea työtä, ja katso, he olivat tehneet sen niin, kuin Herra oli käskenyt; niin he olivat tehneet. Silloin Mooses siunasi heidät.

40Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Ensimmäisen

kuukauden ensimmäisenä päivänä pystytä asumus, ilmestysmaja. ³Ja aseta sinne lain arkki ja ripusta esirippu arkin eteen. ⁴Ja tuo sinne pöytä ja lado sille näkyleivät päälletysten; ja tuo sinne seitsenhaarainen lamppu ja nosta sen lamput paikoilleen. ⁵Ja sijoita kultainen suitsutusalttari lain arkin eteen ja ripusta uudin majan oveen. ⁶Ja polttouhrialttari sijoita asumuksen, ilmestysmajan, oven eteen. ⁷Ja allas sijoita ilmestysmajan ja alttarin välille ja kaada siihen vettä. ⁸Ja tee esipihan yltympäri ja pane uudin esipihan porttiin. ⁹Ota sitten voiteluöljyä ja voitele asumus ja kaikki, mitä siinä on, ja pyhitä se kalustoineen, että se tulisi pyhäksi. ¹⁰Ja voitele polttouhrialttari kaikkine kaluineen ja pyhitä alttari, että alttari tulisi korkeasti-pyhäksi. ¹¹Voitele myös allas jalustoineen ja pyhitä se. ¹²Tuo sitten Aaron poikineen ilmestysmajan ovelle ja pese heidät vedellä. ¹³Ja pue Aaron pyhiin vaatteisiin ja voitele hänet ja pyhitä hänet, että hän pappina palvelisi minua. ¹⁴Ja tuo myös hänen poikansa ja pue heidän ylleen ihokkaat. ¹⁵Ja voitele heidät, niinkuin sinä voitelit heidän isänsäkin, että he pappina palvelisivat minua. Niin tämä on oleva heille voitelu ikuiseen papputeen, sukupolvesta sukupolveen.” ¹⁶Ja Mooses teki kaiken, niinkuin Herra oli häntä käskenyt; niin hän teki. ¹⁷Ja asumus pystytettiin toisen vuoden ensimmäisessä kuussa, kuukauden ensimmäisenä päivänä. ¹⁸Silloin Mooses pystytti asumuksen. Hän asetti paikoilleen sen jalustat, kiinnitti sen laudat, sovitti paikoilleen sen poikkitangot ja pystytti sen pylväät. ¹⁹Ja hän levitti asumuksen ylle teltan ja asetti ylimmäksi sen päälle telttapeitteen, niinkuin Herra oli Moosesta käskenyt. ²⁰Sitten hän otti lain, pani sen arkkiin ja kiinnitti arkkiin korennot ja asetti armoistuimen arkin päälle. ²¹Ja hän toi arkin asumukseen ja sijoitti paikoilleen sitä verhoavan esiripun, ripustaen sen lain arkin eteen, niinkuin Herra oli Moosesta käskenyt. ²²Ja hän asetti pöydän ilmestysmajaan, asumuksen pohjoissivulle, esiripun ulkopuolelle ²³ja latoi sille näkyleivät päälletysten Herran eteen, niinkuin Herra oli Moosesta käskenyt. ²⁴Ja hän asetti seitsenhaaraisen lampun ilmestysmajaan, vastapäätä pöytää, asumuksen eteläsivulle, ²⁵ja nosti lamput paikoilleen Herran eteen, niinkuin Herra oli Moosesta käskenyt. ²⁶Ja hän asetti kultaisen alttarin ilmestysmajaan esiripun eteen ²⁷ja poltti siinä hyvänhajuista suitsuketta, niinkuin Herra oli Moosesta käskenyt. ²⁸Ja hän ripusti uutimen asumuksen oveen. ²⁹Ja polttouhrialttarin hän asetti asumuksen, ilmestysmajan, oven eteen ja uhrasi sen päällä polttouhrin ja ruokauhrin, niinkuin Herra oli Moosesta käskenyt. ³⁰Ja altaan hän asetti ilmestysmajan ja alttarin välille ja kaatoi siihen vettä peseytymistä varten. ³¹Ja Mooses ja Aaron ja hänen poikansa pesivät siinä kätensä ja jalkansa; ³²kun he menivät ilmestysmajaan tahi lähestyivät alttaria, niin he aina peseytyivät, niinkuin Herra oli Moosesta käskenyt. ³³Ja asumuksen ja alttarin ympärille hän laittoi esipihan ja ripusti uutimen esipihan porttiin. Ja niin Mooses päätti sen työn. ³⁴Sitten pilvi peitti ilmestysmajan, ja Herran kirkkaus täytti asumuksen;

³⁵eikä Mooses voinut mennä ilmestysmajaan, sillä pilvi oli laskeutunut sen päälle, ja Herran kirkkaus täytti asumuksen. ³⁶Ja joka kerta, kun pilvi kohosi asumuksen päältä, lähtivät israelilaiset liikkeelle; näin oli koko heidän vaelluksensa ajan. ³⁷Mutta milloin pilvi ei kohonnut, he eivät lähteneet liikkeelle, ennenkuin sinä päivänä, jona se taas kohosi. ³⁸Sillä Herran pilvi oli päivällä asumuksen päällä, ja yöllä oli pilvessä tulen hohde kaikkien israelilaisten silmien edessä; näin oli koko heidän vaelluksensa ajan.

3 Mooseksen

1Ja Herra kutsui Mooseksen ja puhui hänelle sisältä ilmestysmajasta sanoen: ²”Puhu israelilaisille ja sano heille: Jos joku teistä tahtoo tuoda uhrilahjan Herralle, niin tuokaa uhrilahjanne karjasta, joko raavaista tai lampaista. ³Jos hänen uhrilahjansa on raavaspolttouhri, tuokoon virheettömän urospuolen; ilmestysmajan ovelle hän tuokoon sen, että Herran mielisuosio tulisi hänen osaksensa. ⁴Ja hän laskekoon kätensä polttouhriteuraan pään päälle; niin se on oleva otollinen ja tuottava hänelle sovitukseen. ⁵Ja hän teurastakoon mullin Herran kasvojen edessä, ja papit, Aaronin pojat, tuokoot veren ja vihmokoot veren ympärinsä alttarille, joka on ilmestysmajan ovelle. ⁶Ja hän nylkeköön polttouhriteuraan ja leikelköön sen määräkappaleiksi. ⁷Ja pappi Aaronin pojat tehköt tulen alttarille ja pankoot halkoja tuleen. ⁸Ja papit, Aaronin pojat, asettakoot kappaleet ynnä pään ja rasvan halkojen päälle, jotka ovat tulessa alttarilla. ⁹Mutta sisälmykset ja jalat hän pesköön vedessä, ja pappi polttakoon kaiken alttarilla; se on polttouhri, suloisesti tuoksuva uhri Herralle. ¹⁰Ja jos hänen uhrilahjansa, joka on tarkoitettu polttouhriksi, on otettu pikkukarjasta, lampaista tai vuohista, tuokoon virheettömän urospuolen. ¹¹Ja teurastakoon sen alttarin pohjoissivulla, Herran edessä; ja papit, Aaronin pojat, vihmokoot sen veren alttarille ympärinsä. ¹²Ja hän leikelköön sen määräkappaleiksi, ja pappi asettakoon ne ynnä pään ja rasvan halkojen päälle, jotka ovat tulessa alttarilla. ¹³Mutta sisälmykset ja jalat hän pesköön vedessä, ja pappi tuokoon sen kaiken ja polttakoon alttarilla; se on polttouhri, suloisesti tuoksuva uhri Herralle. ¹⁴Ja jos hänen uhrilahjansa Herralle on lintupolttouhri, tuokoon uhrilahjanaan metsäkyyhkyisiä tai kyyhky-senpoikia. ¹⁵Ja pappi tuokoon sen alttarille, vääntäköön siltä niskat poikki ja polttakoon sen alttarilla, ja puserretakoon sen veri alttarin seinään. ¹⁶Ja hän ottakoon sen kuvun rapoineen pois ja heittäköön sen alttarin viereen itäpuolelle, tuhkaläjälle. ¹⁷Sitten hän reväisköön sen auki siipien kohdalta, niitä kuitenkin irrottamatta, ja pappi polttakoon sen alttarilla halkojen päällä, jotka ovat tulessa; se on polttouhri, suloisesti tuoksuva uhri Herralle.”

²”Jos joku tahtoo tuoda Herralle lahjaksi ruokauhrin, olkoon hänen uhrilahjanaan lestyjä jauhoja; ja hän vuodattakoon siihen öljyä ja pankoon sen päälle suitsuketta

²ja vieköön sen papeille, Aaronin pojille, ja pappi ottakoon kourallisen niitä jauhoja ja sitä öljyä ynnä kaiken suitsukkeen ja polttakoon tämän alttariuhriosan alttarilla suloisesti tuoksuvana uhrina Herralle. ³Mutta se, mikä jää tähteeksi ruokauhrista, olkoon Aaronin ja hänen poikiensa oma; se on korkeasti-pyhää, Herran uhria. ⁴Mutta jos tahdot tuoda ruokauhrilahjan uunissa paistetusta, olkoon uhrinasi lestyistä jauhoista valmistetut, öljyyn leivotut happamattomat kakut tai öljyllä voidellut happamattomat ohukaiset. ⁵Jos taas uhrilahjasi on ruokauhri, joka leivinlevyllä paistetaan, olkoon se valmistettu lestyistä jauhoista, öljyyn leivottu ja happamaton. ⁶Paloittele se palasiksi ja vuodata öljyä sen päälle; se on ruokauhri. ⁷Ja jos uhrilahjasi on ruokauhri, joka paistetaan pannussa, valmistettakoon se lestyistä jauhoista ynnä öljystä. ⁸Ja vie ruokauhri, joka näin on valmistettu, Herralle; se vietäköön papille, ja hän tuokoon sen alttarin ääreen. ⁹Ja pappi erottakoon ruokauhrista alttariuhriosan ja polttakoon sen alttarilla suloisesti tuoksuvana uhrina Herralle. ¹⁰Mutta se, mikä jää tähteeksi ruokauhrista, olkoon Aaronin ja hänen poikiensa oma; se on korkeasti-pyhää, Herran uhria. ¹¹Mitään ruokauhrina, jonka te tuotte Herralle, älköön valmistettako happamesta; älkää polttako uhria Herralle mistään happamesta taikinasta tai hunajasta. ¹²Utisuhri lahjana saatte tuoda niitä Herralle, mutta älkööt ne tulko alttarille suloiseksi tuoksuksi. ¹³Ja jokainen ruokauhrilahjasi suolaa suolalla, äläkä anna Jumalasi liitonsuolan puuttua ruokauhrinasi; jokaiseen uhrilahjaasi sinun on tuotava suolaa. ¹⁴Mutta jos tahdot tuoda uutisesta ruokauhrin Herralle, niin tuo uutisruokauhrinasi tulessa paahdettuja tähkäpäitä tai survottuja jyviä tuleentumattomasta viljasta. ¹⁵Ja vuodata siihen öljyä ja pane siihen suitsuketta; se on ruokauhri. ¹⁶Ja pappi polttakoon alttariuhriosan survotuista jyvistä ja öljystä ynnä kaiken suitsukkeen uhrina Herralle.”

³”Jos hänen uhrilahjansa on yhteysuhri, tuokoon hän, jos hän tuo raavaskarjasta härän tai lehmän, virheettömän eläimen Herran eteen. ²Ja hän laskekoon kätensä uhriteuraansa pään päälle ja teurastakoon sen ilmestysmajan ovelle; ja papit, Aaronin pojat, vihmokoot veren alttarille ympärinsä. ³Ja hän tuokoon yhteysuhrin uhrina Herralle sisälmyksiä peittävän rasvan ja kaiken sisälmyksen rasvan ⁴ja molemmat munuaiset ynnä niiden päällä lantiolihaksis-

sa olevan rasvan ja maksanlisäkkeen, joka on irroitettava munuaisten luota. ⁵Ja Aaronin pojat polttakoot sen alttarilla polttouhrin päällä, joka on halkojen päällä tulessa, suloisesti tuoksuvana uhrina Herralle. ⁶Mutta jos hän tuo uhrilahjanaan Herralle yhteysuhriksi pikkukarjasta urospuolen tai naaraspuolen, niin tuokoon virheettömän eläimen. ⁷Jos hän tuo uhrilahjanaan lampaan, niin tuokoon sen Herran eteen ⁸ja laskekoon kätensä uhriteuraansa pään päälle ja teurastakoon sen ilmestysmajan ovella, ja Aaronin pojat vihmokoot sen veren alttarille ympärinsä. ⁹Ja hän tuokoon yhteysuhrista uhrina Herralle sen rasvan, koko rasvahännän, joka on irroitettava häntänikamista, sisälmyksiä peittävän rasvan ja kaiken sisälmysten rasvan ¹⁰ja molemmat munuaiset ynnä niiden päällä lantiolihaksissa olevan rasvan ja maksanlisäkkeen, joka on irroitettava munuaisten luota. ¹¹Ja pappi polttakoon sen alttarilla uhriruokana Herralle. ¹²Ja jos hänen uhrilahjansa on vuohi, tuokoon sen Herran eteen ¹³ja laskekoon kätensä sen pään päälle ja teurastakoon sen ilmestysmajan ovella; ja Aaronin pojat vihmokoot sen veren alttarille ympärinsä. ¹⁴Ja hän tuokoon siitä uhrilahjanaan Herralle uhriksi sisälmyksiä peittävän rasvan ja kaiken sisälmysten rasvan ¹⁵ja molemmat munuaiset ynnä niiden päällä lantiolihaksissa olevan rasvan ja maksanlisäkkeen, joka on irroitettava munuaisten luota. ¹⁶Ja pappi polttakoon ne alttarilla uhriruokana, suloisesti tuoksuvana uhrina; kaikki rasva olkoon Herran oma. ¹⁷Tämä olkoon teille ikuinen säädös sukupolvesta sukupolveen, missä asuttekin: mitään rasvaa tai verta älkää syökö.”

⁴Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Puhu israelilaisille ja sano: Jos joku erehdyksestä rikkoo jotakuta Herran käskyä vastaan ja tekee jotakin, mitä ei saa tehdä, ³niin, jos voideltu pappi tekee rikkomuksen ja saattaa kansan vikapääksi, tuokoon rikkomuksensa tähden, jonka hän on tehnyt, virheettömän mullikan Herralle syntiuhriksi. ⁴Ja vieköön mullikan ilmestysmajan ovelle Herran eteen ja laskekoon kätensä mullikan pään päälle ja teurastakoon mullikan Herran edessä. ⁵Ja ottakoon se voideltu pappi mullikan verta ja vieköön sen ilmestysmajaan, ⁶ja pappi kastakoon sormensa vereen ja pirskoittakoon verta seitsemän kertaa Herran edessä, pyhäkön esiripun edessä. ⁷Ja pappi sivelkään sitä verta alttarin sarviin, jolla poltetaan hyvänhajuista suitsutusta Herran edessä ja joka on ilmestysmajassa; mullikan kaiken muun veren hän vuodattakoon ilmestysmajan oven edessä olevan polttouhrialttarin juurelle. ⁸Ja kaiken syntiuhrimullikan rasvan hän erottakoon siitä pois, sekä sisälmyksiä peittävän rasvan että kaiken sisälmysten rasvan, ⁹ja molemmat munuaiset ynnä niiden päällä lantiolihaksissa olevan rasvan ja maksanlisäkkeen, joka on irroitettava munuaisten luota, ¹⁰samalla tavalla kuin se erotetaan pois yhteysuhrihärästä; ja pappi polttakoon ne polttouhrialttarilla. ¹¹Mutta mullikan nahan ja kaiken lihan ynnä pään ja jalat, sisälmykset ja ravan, ¹²koko mul-

likan, hän vieköön leirin ulkopuolelle puhtaaseen paikkaan, johon tuhka heitetään, ja polttakoon sen halkojen päällä tulessa; siinä paikassa, johon tuhka heitetään, se poltettakoon. ¹³Ja jos koko Israelin seurakunta erehdyksestä tekee rikkomuksen ja seurakunta ei siitä tiedä ja he rikkomalla jotakuta Herran käskyä vastaan ovat tehneet sellaista, mitä ei saa tehdä, ja niin joutuneet vikapäiksi, ¹⁴ja jos sitten rikkomus, jonka he ovat tehneet sitä vastaan, tulee tunnetuksi, niin tuokoon seurakunta mullikan syntiuhriksi ja vieköön sen ilmestysmajan eteen. ¹⁵Ja seurakunnan vanhimmat laskekoot kätensä mullikan pään päälle Herran edessä, ja mullikka teurastettakoon Herran edessä. ¹⁶Ja voideltu pappi vieköön mullikan verta ilmestysmajaan. ¹⁷Ja pappi kastakoon sormensa vereen ja pirskoittakoon sitä seitsemän kertaa Herran edessä, esiripun edessä. ¹⁸Ja hän sivelkään sitä verta alttarin sarviin, joka on Herran edessä ilmestysmajassa; kaiken muun veren hän vuodattakoon ilmestysmajan oven edessä olevan polttouhrialttarin juurelle. ¹⁹Ja hän erottakoon siitä pois kaiken rasvan ja polttakoon sen alttarilla ²⁰ja tehköön tälle mullikalle, niinkuin hän teki syntiuhrimullikalle; samalla tavalla hän sille tehköön. Kun pappi näin on toimittanut heille sovituksen, annetaan heille anteeksi. ²¹Ja mullikan hän vieköön leirin ulkopuolelle ja polttakoon sen, niinkuin hän poltti edellisen mullikan; se on seurakunnan syntiuhri. ²²Jos päämies tekee rikkomuksen ja erehdyksestä rikkomalla jotakuta Herran, Jumalansa, käskyä vastaan tekee sellaista, mitä ei saa tehdä, ja niin joutuu vikapääksi, ²³ja hän sitten saa tietää rikkomuksensa, jonka hän on tehnyt, niin tuokoon uhrilahjanaan kauriin, virheettömän urospuolen, ²⁴ja laskekoon kätensä kauriin pään päälle ja teurastakoon sen siinä paikassa, jossa polttouhriteuraat Herran edessä teurastetaan; se on hänen syntiuhriinsa. ²⁵Ja pappi ottakoon syntiuhrin verta sormeensa ja sivelkään sitä polttouhrialttarin sarviin; muun veren hän vuodattakoon polttouhrialttarin juurelle. ²⁶Mutta kaiken sen rasvan hän polttakoon alttarilla, niinkuin yhteysuhrin rasvan. Kun pappi näin on toimittanut hänelle sovituksen hänen rikkomuksestansa, annetaan hänelle anteeksi. ²⁷Jos joku rahvaasta erehdyksestä rikkoo jotakuta Herran käskyä vastaan tekemällä sellaista, mitä ei saa tehdä, ja niin joutuu vikapääksi, ²⁸ja hän sitten saa tietää rikkomuksensa, jonka hän on tehnyt, niin tuokoon rikkomuksensa tähden, jonka hän on tehnyt, uhrilahjanaan vuohen, virheettömän naaraspuolen, ²⁹ja laskekoon kätensä tämän syntiuhriteuraan pään päälle ja teurastakoon sen polttouhripaikalla. ³⁰Ja pappi ottakoon sen verta sormeensa ja sivelkään sitä polttouhrialttarin sarviin; kaiken muun veren hän vuodattakoon alttarin juurelle. ³¹Ja hän irroitakoon kaiken sen rasvan, niinkuin rasva irroitetaan yhteysuhrista, ja pappi polttakoon sen alttarilla suloisena tuoksuna Herralle. Kun pappi näin on toimittanut hänelle sovituksen, annetaan hänelle anteeksi. ³²Mutta jos hän tuo uhrilahjanaan karitsan syntiuhriksi, niin tuokoon virheettömän uuhien ³³ja laskekoon kätensä tämän syntiuhriteuraan

pään päälle ja teurastakoon sen syntiuhriksi siinä paikassa, jossa polttouhrieläin teurastetaan.³⁴ Ja pappi ottakoon syntiuhrin verta sormeensa ja sivelkään polttouhrialttarin sarviin; kaiken muun veren hän vuodattakoon alttarin juurelle.³⁵ Ja kaiken sen rasvan hän irroitakoon, niinkuin yhteysuhrilampaan rasva irroitetaan, ja pappi polttakoon sen alttarilla Herran uhrin päällä. Kun pappi on toimittanut hänelle sovituksen hänen rikkomuksestansa, jonka hän on tehnyt, annetaan hänelle anteeksi.”

5” Jos joku rikkoo siten, että hän, vaikka kuulee vanoituksen ja voisi olla todistajana, joko hän on ollut silminnäkijänä tai muuten saanut asiasta tietää, ei kuitenkaan ilmoita sitä ja niin joutuu synnalaiseksi; ²tahi jos joku tietämättään koskee johonkin saastaiseen, mihin tahansa, joko saastaisen metsäeläimen raatoon tai saastaisen kotieläimen raatoon tai saastaisen matelijan raatoon, ja on siten tullut saastaiseksi ja vikapääksi; ³tahi jos hän tietämättään koskee ihmisen saastaan, olipa se mitä saastaa tahansa, josta tulee saastaiseksi, mutta sitten huomaa sen ja joutuu vikapääksi; ⁴tahi jos joku, ajattelemattomasti puheen huulillansa, tietämättään vannoo tekevänsä jotakin, pahaa tai hyvää - vannoi mitä hyvänsä, mitä ihminen saattaa ajattelemattomasti vannoa - mutta sitten huomaa sen ja joutuu johonkin sellaiseen vikapääksi, ⁵niin, jos hän on vikapää johonkin sellaiseen, tunnustakoon sen, mitä on rikkonut, ⁶ja tuokoon hyvityksenä Herralle rikkomuksesta, jonka hän on tehnyt, naaraspuolen pikkukarjasta, uuden tai vuohen, syntiuhriksi; ja pappi toimittakoon hänelle sovituksen hänen rikkomuksestansa. ⁷Mutta jollei hän saa hankitukseksi sellaista eläintä, niin tuokoon Herralle hyvitykseksi siitä, mitä on rikkonut, kaksi metsäkyyhkystä tai kaksi kyyhkysenpoikaa, toisen syntiuhriksi ja toisen polttouhriksi, ⁸ja viekään ne papille. Tämä uhratkoon ensiksi sen, joka on määrätty syntiuhriksi, vääntäkään siltä niskat poikki, päätä kuitenkaan irrottamatta, ⁹ja pirskoittakoon syntiuhrin verta alttarin seinään, ja puserrettakoon se veri, joka jää jäljelle, alttarin juurelle; se on syntiuhri. ¹⁰Ja toisen hän säädetyllä tavalla valmistakoon polttouhriksi. Kun pappi näin on toimittanut hänelle sovituksen hänen rikkomuksestaan, jonka hän on tehnyt, annetaan hänelle anteeksi. ¹¹Jollei hän saa hankitukseksi kahta metsäkyyhkystä tai kahta kyyhkysenpoikaa, niin tuokoon uhrilahjanaan sen sovittamiseksi, mitä on rikkonut, kymmenennen osan eefa-mittaa lestyjä jauhoja syntiuhriksi, mutta älköön vuodattako siihen öljyä älköönkä panko sen päälle suitsuketta, sillä se on syntiuhri. ¹²Ja viekään sen papille, ja pappi ottakoon siitä kourallisen, alttariuhriosan, ja polttakoon sen alttarilla Herran uhrin päällä; se on syntiuhri. ¹³Kun pappi näin on toimittanut hänelle sovituksen jostakin sellaisesta hänen tekemästään rikkomuksesta, annetaan hänelle anteeksi. Ja papille tulkoon se, mikä ruokauhristakin.” ¹⁴Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ¹⁵”Jos joku lankeaa uskottomuuteen ja erehdyksestä rikkoo anastamalla sitä,

mikä on Herralle pyhitetty, tuokoon hyvityksenä Herralle vikauhriksi virheettömän oinaan pikkukarjasta, niin monen hopeasekelin arvoisen, pyhäkkösekelin painon mukaan, kuin sinä arvioit. ¹⁶Ja mitä hän on pyhitetystä anastanut itselleen, sen hän korvatkoon ja pankoon siihen lisäksi vielä viidennen osan sen arvosta ja antakoon sen papille. Kun pappi näin on toimittanut hänelle sovituksen uhraamalla vikauhriinaan, annetaan hänelle anteeksi. ¹⁷Jos joku rikkoo jotakuta Herran käskyä vastaan ja tekee tietämättään sellaista, mitä ei saa tehdä, ja tulee vikapääksi ja joutuu synnalaiseksi, ¹⁸niin tuokoon papille vikauhriksi pikkukarjasta sinun arviosi mukaisen, virheettömän oinaan. Kun pappi on toimittanut hänelle sovituksen siitä erehdyksestä, jonka hän on tietämättään tehnyt, annetaan hänelle anteeksi. ¹⁹Se on vikauhri; sillä hän on tullut vikapääksi Herran edessä.”

6” Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²” Jos joku tekee rikkomuksen ja on uskonon Herraa kohtaan kieltämällä saaneensa lähimmäiseltään, mitä tämä on hänen haltuunsa antanut tai hänen hoitoonsa uskonut, tahi mitä hän itse on väkisin ottanut tai vääryydellä anastanut lähimmäiseltään, ³tahi jos hän on löytänyt kadotetun esineen ja kieltää sen, tahi vannoo väärin missä asiassa tahansa, jossa ihminen helposti rikkoo, ⁴niin hän, jos hän näin on rikkonut ja tullut vikapääksi, antakoon takaisin, mitä hän väkisin on ottanut tai vääryydellä anastanut, tahi mitä hänen haltuunsa oli uskottu, tahi kadotetun esineen, jonka hän oli löytänyt, ⁵kaiken, jonka tähden hän oli väärin vannonut; ja korvatkoon sen täyteen määräänsä ja pankoon siihen vielä lisäksi viidennen osan sen arvosta. Sille, jonka oma se on, hän antakoon sen sinä päivänä, jona hän vikauhrinsa toimittaa. ⁶Mutta hyvityksenä Herralle hän tuokoon papille vikauhriksi sinun arviosi mukaisen, virheettömän oinaan pikkukarjasta. ⁷Kun pappi näin on toimittanut hänelle sovituksen Herran edessä, annetaan hänelle anteeksi kaikki, mitä hän on tehnyt sellaista, josta hän on tullut vikapääksi.” ⁸Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ⁹”Käske Aaronia ja hänen poikiensa ja sano: Tämä on laki polttouhrista. Polttouhri olkoon alttarin liedellä koko yön aamuun asti, ja tulta pidettäkään siten vireillä alttarilla. ¹⁰Ja pappi pukeutukoon pellavapukuunsa ja pukeutukoon pellava-kaatioihin peittääkseen häpynsä, ja korjatkoon pois tuhan, joksi tuli on kuluttanut polttouhrin alttarilla, ja pankoon sen alttarin viereen. ¹¹Ja sitten hän riisukoon vaatteensa ja pukeutukoon toisiin vaatteisiin, ja viekään tuhan leirin ulkopuolelle puhtaaseen paikkaan. ¹²Ja tulta pidettäkään siten vireillä alttarilla älköönkä se koskaan sammuko; ja pappi sytyttäkään alttarilla halot joka aamu ja asettakoon sen päälle polttouhrin ja polttakoon sen päällä yhteysuhrin rasvat. ¹³Tuli palakoon aina alttarilla älköönkä koskaan sammuko. ¹⁴Ja tämä on laki ruokauhrista: Aaronin pojat tuokoot sen Herran eteen, alttarin ääreen. ¹⁵Ja pappi erottakoon ruokauhrista kourallisen lestyjä jauhoja

ja öljyä ja kaiken suitsukkeeseen, joka on ruokauhrin päällä, ja polttakoon alttarilla alttariuhriosan suloiseksi tuoksuksi Herralle. ¹⁶Ja mikä siitä jää tähteeksi, sen syököön Aaron poikinensa; happamatonna se syötäköön pyhässä paikassa, ilmestysmajan esipihalla he sen syökööt. ¹⁷Älköön sitä leivottako hapatettuna. Heidän osakseen minä olen sen uhreistani antanut; se on korkeasti-pyhää niinkuin syntiuhri ja vikauhrikin. ¹⁸Jokainen miehenpuoli Aaronin jälkeläisistä syököön siitä. Tämä olkoon heidän ikuinen osuutensa Herran uhreista sukupolvesta sukupolveen. Jokainen, joka niihin koskee, on pyhäkölle pyhitetty.” ¹⁹Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²⁰”Tämä olkoon Aaronin ja hänen poikiensa uhrilahja, joka heidän on tuotava Herralle voitelupäivänensä: kymmenes osa eefa-mittaa lestyjä jauhoja jokapäiväiseksi ruokauhriksi, puolet aamulla ja puolet illalla. ²¹Leivinlevyllä se valmistettakoon öljyyn leivottuna; tuo se hyvin sotkettuna ja uhraa se palasiksi paloiteltuna ruokauhrina suloiseksi tuoksuksi Herralle. ²²Ja pappi, joka hänen pojistaan on hänen sijaansa voideltu, toimittakoon sen. Se on Herran ikuinen osuus; se poltettakoon kokonaisuhrina. ²³Jokainen papin ruokauhri on kokonaisuhri; älköön sitä syötäkö.” ²⁴Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²⁵”Puhu Aaronille ja hänen pojillensa ja sano: Tämä on laki syntiuhrista. Siinä paikassa, missä polttouhri teurastetaan, teurastettakoon myös syntiuhri Herran edessä; ja se on korkeasti-pyhä. ²⁶Pappi, joka syntiuhrin uhraa, syököön sen; pyhässä paikassa se syötäköön, ilmestysmajan esipihalla. ²⁷Jokainen, joka sen lihaan koskee, on pyhäkölle pyhitetty, ja jos sen verta on pirskunut vaatteille, niin pese pyhässä paikassa se, mihin sitä on pirskunut. ²⁸Ja saviastia, jossa se keitetään, rikottakoon; jos se on keitetty vaskiastiassa, hangattakoon astia puhtaaksi ja huuhdottakoon vedellä. ²⁹Jokainen miehenpuoli papeista saakoon sitä syödä; se on korkeasti-pyhää. ³⁰Mutta mitään syntiuhria, jonka verta viedään ilmestysmajaan sovituksen toimitamista varten pyhäkössä, älköön syötäkö, vaan se poltettakoon tulella.”

⁷”Ja tämä on laki vikauhrista. Se on korkeasti-pyhää. ²Siinä paikassa, missä polttouhri teurastetaan, teurastettakoon myös vikauhri, ja sen veri vihmottakoon alttarille ympärinsä. ³Ja kaikki sen rasva uhrattakoon, sekä rasvahäntä että sisälmyksiä peittävä rasva, ⁴ja molemmat munuaiset ynnä niiden päällä lantiolihaksissa oleva rasva ja maksanlisäke, joka on irroitettava munuaisten luota. ⁵Ja pappi polttakoon ne alttarilla uhrina Herralle; se on vikauhri. ⁶Jokainen miehenpuoli papeista saakoon sitä syödä. Se syötäköön pyhässä paikassa; se on korkeasti-pyhää. ⁷Mitä on säädetty syntiuhrista, koskee vikauhriakin; laki on sama molemmista. Se olkoon sen papin oma, joka sillä sovituksen toimittaa. ⁸Ja pappi, joka toimittaa jonkun puolesta polttouhrin, saakoon uhraamansa polttouhriteuraan nahan. ⁹Ja jokainen ruokauhri, joka paistetaan uunissa, ja jokainen pannussa tai leivinlevyllä valmistet-

tu, olkoon sen papin oma, joka uhrin toimittaa. ¹⁰Mutta jokainen muu ruokauhri, olipa siihen sekoitettu öljyä tai olipa se kuiva, olkoon kaikkien Aaronin poikien oma, yhden niinkuin toisenkin. ¹¹Ja tämä on laki yhteysuhrista, joka Herralle tuodaan: ¹²Jos joku tuo sen kiitokseksi, niin tuokoon kiitosuhriteuraan lisäksi öljyyn leivottuja happamattomia kakkuja, öljyllä voideltuja happamattomia ohukaisia ja sekoitettuja lestyjä jauhoja öljyyn leivottuina kakkuina. ¹³Hapatetusta taikinasta leivottujen kakkujen ohella hän tuokoon tämän uhrilahjansa kiitosuhrina uhratun yhteysuhriteuraan lisäksi. ¹⁴Ja hän tuokoon siitä yhden kutakin uhrilahja-lajia anniksi Herralle; se olkoon sen papin oma, joka vihmoo yhteysuhrin veren. ¹⁵Ja kiitosuhrina uhratun yhteysuhriteuraan liha syötäköön sinä päivänä, jona se on uhrattu, älköönkä mitään siitä jätettäkö seuraavaan aamuun. ¹⁶Mutta jos uhrilahjana tuotu teuras on lupausuhri tai vapaaehtoinen uhri, syötäköön se sinä päivänä, jona se on tuotu; jos kuitenkin jotakin siitä jää tähteeksi, saatakoon se syödä seuraavana päivänä. ¹⁷Mutta mitä uhrilihasta on tähteenä kolmantena päivänä, se poltettakoon tulella. ¹⁸Jos yhteysuhriteuraan lihaa syödään kolmantena päivänä, ei se ole otollinen eikä sitä lueta tuojan hyväksi, vaan se on saastaista; jokainen, joka sitä syö, joutuu synnalaiseksi. ¹⁹Sitä lihaa, joka on sattunut saastaiseen, mihin tahansa, älköön syötäkö, vaan se poltettakoon tulella; muuten saakoon jokainen, joka on puhdas, syödä yhteysuhriteuraan lihaa. ²⁰Mutta jokainen, joka saastaisena ollessaan syö yhteysuhriteuraan lihaa, joka on Herran oma, hävitettäköön kansastansa. ²¹Jos joku koskee johonkin saastaiseen, mihin tahansa, joko ihmisen saastaan tai saastaiseen karjaeläimeen tai mihin inhottavaan saastaan tahansa, ja syö yhteysuhriteuraan lihaa, joka on Herran oma, hänet hävitettäköön kansastansa.” ²²Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²³”Puhu israelilaisille ja sano: Älkää syökö mitään härän, lampaan tai vuohen rasvaa. ²⁴Itsestään kuolleen tai kuoliaaksi raadellun eläimen rasva käytettäköön kaikkinaisiin tarpeisiin; mutta älkää sitä syökö. ²⁵Sillä jokainen, joka syö sen eläimen rasvaa, josta tuodaan Herralle uhri, hävitettäköön kansastansa. ²⁶Älkää myöskään, missä asuttekin, syökö mitään verta, ei lintujen eikä karjaeläinten. ²⁷Jokainen, joka syö verta, minkälaisista hyvänsä, hävitettäköön kansastansa.” ²⁸Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²⁹”Puhu israelilaisille ja sano: Joka tuo Herralle yhteysuhriinsa, tuokoon Herralle uhrilahjan tästä yhteysuhristaan. ³⁰Omin käsin hän tuokoon Herran uhrin; tuokoon rasvan ynnä rintalihan, ja toimitettakoon niiden heilutus Herran edessä. ³¹Ja pappi polttakoon rasvan alttarilla, mutta rintaliha olkoon Aaronin ja hänen poikiensa oma. ³²Ja oikea reisi antakaa papille anniksi yhteysuhriteuraistanne. ³³Se Aaronin pojista, joka uhraa yhteysuhrin veren ja rasvan, saakoon oikean reiden osaksensa. ³⁴Sillä minä olen ottanut heilutus-rintalihan ja anniksi annetun reiden israelilaisilta heidän yhteysuhriteuraistansa ja antanut ne pappi Aaronille ja hänen pojillensa ikuis-

si osuudeksi israelilaisilta.”³⁵Tämä on Aaronin ja hänen poikiensa osa Herran uhreista, joka heille määrättiin sinä päivänä, jona hän toi heidät pappeina palvelemaan Herraa;³⁶sen osan Herra käski sinä päivänä, jona hän heidät voiteli, israelilaisten antaa heille ikuiseksi osuudeksi sukupolvesta sukupolveen.³⁷Tämä on se laki polttouhrista, ruokauhrista, syntiuhrista, vikauhrista, vihkiäisuhrista ja yhteysuhrista,³⁸jonka lain Herra antoi Moosekselle Siinain vuorella sinä päivänä, jona hän antoi israelilaisille käskyn tuoda uhrilahjansa Herralle Siinain erämaassa.

8Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Ota Aaron ja hänen poikansa ynnä heidän vaatteensa ja voiteluöljy sekä syntiuhrimullikka ja ne kaksi oinasta ja kori, jossa happamattomat leivät ovat, ³ja kokoa kaikki seurakunta ilmestysmajan oven eteen”. ⁴Ja Mooses teki, niinkuin Herra oli häntä käsenyt, ja seurakunta kokoontui ilmestysmajan oven eteen. ⁵Ja Mooses sanoi seurakunnalle: ”Näin on Herra käsenyt tehdä”. ⁶Ja Mooses toi Aaronin ja hänen poikansa esille ja pesi heidät vedellä. ⁷Sitten hän pani hänen yllensä ihokkaan ja vyötti hänet vyöllä ja puki hänet viittaan ja pani kasukan hänen päälleen ja vyötti hänet kasukan vyöllä ja sitoi sen hänen ympärilleen ⁸ja asetti hänen rintaansa rintakilven ja pani kilpeen urimin ja tummimin ⁹ja pani käärelakin hänen päähänsä ja pani käärelakkiin, sen etupuolelle, kultaisen otsakoristeen, pyhän otsalehden, niinkuin Herra oli Moosesta käsenyt. ¹⁰Ja Mooses otti voiteluöljyn ja voiteli asumuksen ja kaikki, mitä siinä oli, ja pyhitti ne; ¹¹ja hän pirskoitti sitä seitsemän kertaa alttarille ja voiteli alttarin kaikkine kaluineen ynnä altaan jalustoineen pyhittääkseen ne. ¹²Ja hän vuodatti voiteluöljyä Aaronin päähän ja voiteli hänet pyhittääkseen hänet. ¹³Ja Mooses toi esille Aaronin pojat ja puki heidän yllensä ihokkaat ja vyötti heidät vyöllä ja sitoi päähineet heidän päähänsä, niinkuin Herra oli Moosesta käsenyt. ¹⁴Ja hän toi esille syntiuhrimullikan, ja Aaron ja hänen poikansa laskivat kätensä syntiuhrimullikan pään päälle. ¹⁵Sitten Mooses teurasti sen ja otti sen verta ja siveli sitä sormellansa alttarin sarviin yltymperi ja puhdisti alttarin; ja muun veren hän vuodatti alttarin juurelle ja pyhitti sen toimittamalla sen sovituksen. ¹⁶Ja Mooses otti kaiken sisälmysten päällä olevan rasvan ja maksanlisäkkeen ja molemmat munuaiset rasvoineen ja poltti ne alttarilla. ¹⁷Mutta mullikan nahkoinensa, lihoinsa ja rapoinensa hän poltti tullessa leirin ulkopuolella, niinkuin Herra oli Moosesta käsenyt. ¹⁸Ja hän toi esille polttouhriinaan, ja Aaron ja hänen poikansa laskivat kätensä oinaan pään päälle. ¹⁹Ja Mooses teurasti sen ja vihmoi veren alttarille ympärinsä ²⁰ja leikkeli oinaan määräkappaleiksi; sitten Mooses poltti pään ynnä kappaleet ja rasvan. ²¹Mutta sisälmykset ja jalat hän pesi vedessä; ja niin Mooses poltti koko oinaan alttarilla. Se oli polttouhri suloiseksi tuoksuksi, uhri Herralle, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut. ²²Ja hän toi esille toisen oinaan, vihkiäisinaan, ja Aaron ja hänen

poikansa laskivat kätensä oinaan pään päälle. ²³Ja Mooses teurasti sen ja otti sen verta ja siveli sitä Aaronin oikean korvan lehteen ja oikean käden peukaloon ja oikean jalan isoonvarpaaseen. ²⁴Ja Mooses toi Aaronin pojat esille ja siveli verta heidän oikean korvansa lehteen ja oikean kätensä peukaloon ja heidän oikean jalkansa isoonvarpaaseen, mutta vihmoi muun veren alttarille ympärinsä. ²⁵Ja hän otti rasvan ja rasvahännän ja kaiken sisälmysten päällä olevan rasvan ja maksanlisäkkeen ja molemmat munuaiset rasvoineen ja oikean reiden. ²⁶Sitten hän otti happamattomien leipien korista, joka oli Herran edessä, yhden happamattoman kakun ja yhden öljyyn leivotun kakun ja yhden ohukaisen ja pani ne rasvojen ja oikean reiden päälle ²⁷ja pani kaikki nämä Aaronin käsiin ja hänen poikiensa käsiin, ja toimitutti niiden heilutuksen Herran edessä. ²⁸Sitten Mooses otti ne heidän käsistensä ja poltti ne alttarilla polttouhrin päällä; tämä oli vihkiäisuhri suloiseksi tuoksuksi, uhri Herralle. ²⁹Ja Mooses otti rintalihan ja toimitti sen heilutuksen Herran edessä; vihkiäisoinaasta tuli tämä Mooseksen osaksi, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut. ³⁰Ja Mooses otti voiteluöljyä ja verta, jota oli alttarilla, ja pirskoitti sitä Aaronin ja hänen vaatteidensa päälle ja samoin hänen poikiensa ja heidän vaatteidensa päälle ja pyhitti niin Aaronin ja hänen vaatteensa ynnä hänen poikansa ja heidän vaatteensa. ³¹Ja Mooses sanoi Aaronille ja hänen pojillensa: ”Keittäkää liha ilmestysmajan ovella ja syökää se siinä ynnä leipä, joka on vihkiäisuhriin kuuluvassa korissa, niinkuin minä olen käsenyt ja sanonut: Aaron poikinensa syököön sen. ³²Mutta mitä jää tähteeksi lihasta ja leivästä, se polttakaa tullessa. ³³Seitsemään päivään älkää lähtekö ilmestysmajan ovelta, älkää ennenkuin teidän vihkimispäivänne ovat kuluneet umpeen, sillä seitsemän päivää kestää teidän vihkimisenne. ³⁴Niinkuin on tehty tänä päivänä, niin on Herra käsenyt vastakin tehdä toimittaakseen teille sovituksen. ³⁵Ja olkaa seitsemän päivää ilmestysmajan ovella, päivät ja yöt, ja toimittakaa Herran palvelustehtävät, ettette kuolisi; sillä niin on minulle käsky annettu.” ³⁶Ja Aaron ja hänen poikansa tekivät kaiken, mitä Herra oli Mooseksen kautta käsenyt.

9Ja kahdeksantena päivänä Mooses kutsui Aaronin ja hänen poikansa ja Israelin vanhimmat ²ja sanoi Aaronille: ”Ota itsellesi härkävasikka syntiuhriksi ja oinas polttouhriksi, molemmat virheettömiä, ja tuo ne Herran eteen. ³Ja puhu israelilaisille ja sano: ’Ottakaa kauris syntiuhriksi ja vasikka ja karitsa, molemmat vuoden vanhoja ja virheettömiä, polttouhriksi ⁴ja härkä ja oinas yhteysuhriksi, uhrattaviksi Herran edessä, ynnä ruokauhri, johon on öljyä sekoitettu, sillä tänä päivänä ilmestyy teille Herra.” ⁵Ja he toivat, mitä Mooses oli käsenyt, ilmestysmajan edustalle, ja koko seurakunta astui esiin ja asettui Herran eteen. ⁶Ja Mooses sanoi: ”Näin Herra on käsenyt teidän tehdä, että Herran kirkkaus ilmestyisi teille”. ⁷Ja Mooses sanoi Aaronille: ”Astu alttarin ääreen ja uhraa syntiuh-

risi ja polttouhrisi ja toimita itsellesi ja kansalle sovitus ja uhraa sitten kansan uhrilahja ja toimita heille sovitus, niinkuin Herra on käskenyt”.⁸ Niin Aaron astui alttarin ääreen ja teurasti oman syntiuhriviasikkansa.⁹ Ja Aaronin pojat toivat hänelle veren, ja hän kastoi sormensa vereen ja siveli sitä alttarin sarviin, mutta muun veren hän vuodatti alttarin juurelle.¹⁰ Mutta syntiuhriteuraan rasvan ja munuaiset ja maksanlisäkkeen hän poltti alttarilla, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut.¹¹ Ja lihan ja nahan hän poltti tulella leirin ulkopuolella.¹² Sitten hän teurasti polttouhrin, ja Aaronin pojat ojensivat hänelle veren, ja hän vihmoi sen alttarille ympärinsä.¹³ Ja he ojensivat hänelle polttouhrin kappaleittain ynnä pään, ja hän poltti ne alttarilla.¹⁴ Ja hän pesi sisälmykset ja jalat ja poltti ne polttouhrin päällä alttarilla.¹⁵ Sitten hän toi kansan uhrilahjan ja otti kansan syntiuhrikauriin, teurasti sen ja uhrasi sen syntiuhrina samalla tavalla kuin edellisen.¹⁶ Ja hän toi myös polttouhrin ja uhrasi sen säädetyllä tavalla.¹⁷ Ja hän toi ruokauhrin ja otti siitä kouransa täyden ja poltti sen alttarilla aamu-polttouhrin lisäksi.¹⁸ Sitten hän teurasti härän ja oinaan kansan yhteysuhriksi, ja Aaronin pojat ojensivat hänelle veren, ja hän vihmoi sen alttarille ympärinsä.¹⁹ Mutta härän ja oinaan rasvat, rasvahännän, rasvakalvon, munuaiset ja maksanlisäkkeen,²⁰ nämä rasvat he panivat rintalihojen päälle, ja hän poltti rasvat alttarilla.²¹ Mutta rintalihain ja oikean reiden heilutuksen Aaron toimitti Herran edessä, niinkuin Mooses oli käskenyt.²² Ja Aaron kohotti kätensä kansaa kohti ja siunasi heidät, ja kun hän oli toimittanut syntiuhrin, polttouhrin ja yhteysuhrin, astui hän alas.²³ Ja Mooses ja Aaron menivät ilmestysmajaan, ja kun he tulivat sieltä ulos, siunasivat he kansan. Silloin Herran kirkkaus ilmestyi kaikelle kansalle.²⁴ Ja tuli lähti Herran tyköä ja kulutti polttouhrin ja rasvat alttarilta. Ja kaikki kansa näki sen, ja he riemuitsivat ja lankesivat kasvoilensa.

10 Ja Aaronin pojat Naadab ja Abihu ottivat kumpikin hiilipannunsa ja virittivät niihin tulen ja panivat suitsuketta sen päälle ja toivat vierasta tulta Herran eteen, vastoin hänen käskyänsä.² Silloin lähti tuli Herran tyköä ja kulutti heidät, niin että he kuolivat Herran edessä.³ Niin Mooses sanoi Aaronille: ”Tämä tapahtuu Herran sanan mukaan: Niissä, jotka ovat minua lähellä, minä osoitan pyhyteni ja kaiken kansan edessä kirkkauteeni”. - Mutta Aaron oli ääneti.⁴ Ja Mooses kutsui Miisaelin ja Elsafanin, Aaronin sedän Ussielin pojat, ja sanoi heille: ”Astukaa esiin ja kantakaa sukulaistenne pyhäkön läheisyydestä leirin ulkopuolelle”.⁵ Ja he astuivat esiin ja kantoivat heidät ihokkaineen leirin ulkopuolelle, niinkuin Mooses oli sanonut.⁶ Sitten Mooses sanoi Aaronille ja hänen pojillensa Eleasarille ja Iitamarille: ”Älkää päästäkö tukkaanne hajalle älkääkö repikö vaatteitanne, ettette kuolisi ja ettei hänen vihansa kohtaisi koko seurakuntaa; mutta teidän veljenne, koko Israelin heimo, itkekööt tätä paloa, jonka Herra on

sytyttänyt.⁷ Älkääkö poistuko ilmestysmajan ovelta, ettette kuolisi, sillä Herran voiteluöljy on teissä.” Ja he tekivät, niinkuin Mooses oli sanonut.⁸ Ja Herra puhui Aaronille sanoen: ”Viiniä ja väkijuomaa älkää juoko, älä sinä älköötötkä sinun poikasi sinun kanssasi, kun menette ilmestysmajaan, ettette kuolisi. Tämä olkoon teille ikuinen säädös sukupolvesta sukupolveen,¹⁰ tehdäkseenne erotuksen pyhän ja epäpyhän, saastaisen ja puhtaan välillä,¹¹ ja opettaaksenne israelilaisille kaikki ne käskyt, jotka Herra on heille Mooseksen kautta puhunut.”¹² Ja Mooses puhui Aaronille ja hänen eloon jääneille pojillensa Eleasarille ja Iitamarille: ”Ottakaa se ruokauhri, joka on jäänyt tähteeksi Herran uhreista, ja syökää se happamattomana alttarin ääressä; sillä se on korkeasti-pyhä.¹³ Ja syökää se pyhässä paikassa, sillä se on sinun osuutesi ja sinun poikiesi osuus Herran uhreista; niin on minulle käsky annettu.¹⁴ Mutta heilutus-rintaliha ja anniksi annettu reisi syökää puhtaassa paikassa, sinä ja sinun poikasi ja tyttäresi sinun kanssasi; sillä ne ovat sinun osuudeksesi ja sinun poikiesi osuudeksi annetut israelilaisten yhteysuhriteuraista.¹⁵ Anniksi annettu reisi ja heilutus-rintaliha tuotakoon uhrirasvojen kanssa ja toimitettakoon niiden heilutus Herran edessä; ne olkoot sinun ja sinun poikiesi ikuinen osuus, niinkuin Herra on käskenyt.”¹⁶ Ja Mooses tiedusteli syntiuhrikaurista, ja katso, se oli poltettu. Silloin hän vihastui Eleasariin ja Iitamariin, Aaronin eloon jääneihin poikiin, ja sanoi: ”Miksi ette ole syöneet syntiuhria pyhässä paikassa? Sehän on korkeasti-pyhä, ja hän on antanut sen teille, että poistaisitte kansan syntivelan ja toimittaisitte heille sovituksen Herran edessä.¹⁸ Katso, ei ole sen verta tuotu pyhäkköön sisälle; teidän olisi tullut syödä se pyhäkössä, niinkuin minä olen käskenyt.”¹⁹ Mutta Aaron sanoi Moosekselle: ”Katso, he ovat tänä päivänä tuoneet syntiuhriensa ja polttouhrinsa Herran eteen, ja kuitenkin on tämä minua kohdannut; jos minä tänä päivänä söisin syntiuhria, olisikohan se Herralle otollista?”²⁰ Kun Mooses sen kuuli, tyytyi hän siihen.

11 Ja Herra puhui Moosekselle ja Aaronille sanoen heille: ”Puhukaa israelilaisille ja sanokaa: Nämä ovat ne eläimet, joita te saatte syödä kaikista nelijalkaisista eläimistä maan päällä: ³Kaikkia nelijalkaisia eläimiä, joilla on kokonansa halkinaiset sorkat ja jotka märehivät, te saatte syödä. ⁴Näitä älkää kuitenkaan syökö niistä, jotka märehivät, ja niistä, joilla on sorkat: kamelia, joka kyllä märehitii, mutta jolla ei ole sorkkia: se olkoon teille saastainen; ⁵tamaania, joka kyllä märehitii, mutta jolla ei ole sorkkia: se olkoon teille saastainen; ⁶jänistä, joka kyllä märehitii, mutta jolla ei ole sorkkia: se olkoon teille saastainen; ⁷sikaa, jolla tosin on kokonansa halkinaiset sorkat, mutta joka ei märehdi: se olkoon teille saastainen. ⁸Näiden lihaa älkää syökö ja näiden raatoihin älkää koskeko, ne olkoot teille saastaiset. ⁹Näitä te saatte syödä kaikista vesieläimistä: kaikkia, joilla on evät ja suomukset ja jotka elävät vedessä, niin hyvin merissä kuin joissa, te saatte syödä. ¹⁰Mutta

kaikista niistä, joita vedet vilisevät, kaikista elollisista, jotka elävät vedessä, inhotkaa kaikkia niitä, joilla ei ole eviä eikä suomuksia, elivätpä merissä tai joissa. ¹¹Niitä inhotkaa; niiden lihaa älkää syökö, ja niiden raadot inhottakoot teitä. ¹²Kaikkia niitä vesieläimiä, joilla ei ole eviä eikä suomuksia, inhotkaa. ¹³Linnuista taas inhotkaa näitä; älköön niitä syötäkö, vaan olkoot inhottavia: kotka, partakorppikotka ja harmaa korppikotka, ¹⁴haarahaukka ja suohaukkalajit, ¹⁵kaikki kaarnelajit, ¹⁶kamelikurki, pääskynen, kalalokki ja jalohaukkalajit, ¹⁷huuhkaja, kalasääksi ja kissapöllö, ¹⁸sarvipöllö, pelikaani ja likakorppikotka, ¹⁹haikara ja sirriäislajit, harjalintu ja yölepakko. ²⁰Ja kaikkia siivellisiä pikkueläimiä, jotka liikkuvat neljällä jalalla, inhotkaa. ²¹Kuitenkin saatte siivellisistä pikkueläimistä, jotka liikkuvat neljällä jalalla, syödä niitä, joilla jalkojen yläpuolella on kaksi säärtä hypelläksensä niillä maassa. ²²Niistä te saatte syödä seuraavia: heinäsirkkalajeja, solam-sirkkalajeja, hargol-sirkkalajeja ja haagab-sirkkalajeja. ²³Mutta kaikkia muita siivellisiä pikkueläimiä, joilla on neljä jalkaa, inhotkaa. ²⁴Seuraavista eläimistä te tulette saastaisiksi; jokainen, joka niiden raatoihin koskee, olkoon saastainen iltaan asti. ²⁵Ja jokainen, joka niiden raatoja kantaa, peskөөn vaatteensa ja olkoon saastainen iltaan asti. ²⁶Kaikki nelijalkaiset eläimet, joilla on sorkat, mutta ei kokonaan halkinaiset, ja jotka eivät märehdi, olkoot teille saastaiset; jokainen, joka niihin koskee, olkoon saastainen. ²⁷Ja kaikki nelijalkaiset eläimet, jotka käyvät käpälillä, olkoot teille saastaiset; jokainen, joka niiden raatoihin koskee, olkoon saastainen iltaan asti. ²⁸Ja joka kantaa niiden raatoja, peskөөn vaatteensa ja olkoon saastainen iltaan asti; ne olkoot teille saastaiset. ²⁹Ja nämä olkoot teille saastaiset niistä pikkueläimistä, jotka liikkuvat maassa: myyrä, hiiri ja sisiliskolajit, ³⁰anaka-eläin, kooah-eläin, letaa-eläin, hoomet-eläin ja kameleontti. ³¹Ne olkoot teille saastaiset kaikista pikkueläimistä; jokainen, joka niihin koskee, sittenkuin ne ovat kuolleet, olkoon saastainen iltaan asti. ³²Ja kaikki, minkä päälle joku niistä kuolleena putoaa, on saastaista, olipa se sitten puuastia tai vaatekappale tai nahka tai säkki tai mikä tahansa kalu, jota johonkin tarpeeseen käytetään. Se pantakoon veteen ja olkoon saastainen iltaan asti; siten se on puhdas. ³³Ja jos joku niistä putoaa saviastiaan, on kaikki, mitä siinä on, saastaista, ja astia rikottakoon. ³⁴Kaikki ruoka, jota syödään, on saastaista, jos sen astian vettä tulee siihen; ja kaikki juoma, jota juodaan, on jokaisessa sellaisessa astiassa saastaista. ³⁵Ja kaikki, minkä päälle niiden raato putoaa, tulee saastaiseksi; olkoon se leivinuuni tai liesi, niin se revittäköön maahan; sillä saastaisia ne ovat ja saastaisia ne teille olkoot. ³⁶Kuitenkin lähde tai kaivo, paikka, johon vettä on kokoontunut, pysyy puhtaana. Mutta joka niiden raatoon koskee, olkoon saastainen. ³⁷Ja jos niiden raato putoaa kylvösiemenen päälle, minkä hyvänsä, joka kylvetään, pysyy tämä puhtaana. ³⁸Mutta jos siemen on vedellä kasteltu ja niiden raato putoaa sen päälle, tulee siemen teille saastaiseksi. ³⁹Ja jos joku eläin,

joka on teille ravinnoksi, kuolee, olkoon se, joka sen raatoon koskee, saastainen iltaan asti. ⁴⁰Ja joka syö sen raatoa, peskөөn vaatteensa ja olkoon saastainen iltaan asti; ja joka kantaa sen raatoa, peskөөn vaatteensa ja olkoon saastainen iltaan asti. ⁴¹Kaikki pikkueläimet, jotka liikkuvat maassa, olkoot inhottavia; älköön niitä syötäkö. ⁴²Kaikkia niistä, jotka käyvät vatsallansa, ja kaikista pikkueläimistä, jotka liikkuvat maassa, käyden neljällä tai useammalla jalalla, niistä älkää mitään syökö, sillä ne ovat inhottavia. ⁴³Älkää saattako itseänne inhottaviksi koskemalla matelemaan pikkueläimeen, mihin tahansa, älkääkä saastuttako itseänne niillä, niin että tulette niistä saastaisiksi. ⁴⁴Sillä minä olen Herra, teidän Jumalanne; pyhittäköön siis itsenne ja olkaa pyhät, sillä minä olen pyhä. Niin älkää saastuttako itseänne koskemalla mihinkään pikkueläimeen, joka liikkuu maassa. ⁴⁵Sillä minä olen Herra, joka olen johdattanut teidät Egyptin maasta, ja joka olen teidän Jumalanne; olkaa siis pyhät, sillä minä olen pyhä. ⁴⁶Tämä on laki nelijalkaisista eläimistä ja linnuista ja kaikista elollisista, joita vedessä vilisee, ja kaikista olennoista, joita maassa liikkuu, ⁴⁷että tietäisitte erottaa puhtaat saastaisista ja syötävät eläimet niistä eläimistä, joita ei saa syödä.”

12Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Puhu israelilaisille ja sano: Kun vaimo tulee hedelmälliseksi ja synnyttää poikalapsen, olkoon hän saastainen seitsemän päivää; yhtä monta päivää kuin hänen kuukautisensa kestävät, hän olkoon saastainen. ³Ja kahdeksantena päivänä ympärileikkakoon pojan esinahan liha. ⁴Mutta vaimo pysykөөn kotona kolmekymmentä kolme päivää puhdistavan verenvuotonsa aikana; älköön hän koskeko mihinkään, mikä on pyhää, älköönkä tulko pyhäkköön, ennenkuin hänen puhdistuspäivänsä ovat kuluneet umpeen. ⁵Mutta jos hän synnyttää tyttölapsen, olkoon hän saastainen kaksi viikkoa, samoin kuin kuukautisissaan, ja pysykөөn kotona kuusikymmentä kuusi päivää puhdistavan verenvuotonsa aikana. ⁶Mutta kun hänen puhdistuspäivänsä pojan tai tyttären jälkeen ovat kuluneet umpeen, vieköön hän vuoden vanhan karitsan polttouhriksi ja kyyhkysenpojan tai metsäkyyhkysen syntiuhriksi ilmestysmajan oven eteen papille. ⁷Ja tämä tuokoon ne Herran eteen ja toimittakoon hänelle sovituksen, niin hän on puhdas verenvuodostansa. Tämä on laki lapsensynnyttäjistä, olipa hän synnyttänyt poikatai tyttölapsen. ⁸Mutta jos hän ei saa hankituksi lammas-ta, ottakoon kaksi metsäkyyhkystä tai kaksi kyyhkysenpoikaa, toisen polttouhriksi ja toisen syntiuhriksi; ja pappi toimittakoon hänelle sovituksen, niin hän on puhdas.”

13Ja Herra puhui Moosekselle ja Aaronille sanoen: ²”Jos jonkun ihoon tulee nystyrä tai ihottuma tai vaalea pilkku, niinkuin pitalitauti olisi tulemassa hänen ihoonsa, vietäköön hänet pappi Aaronin tai jonkun hänen poikansa, pap-pien, eteen. ³Ja jos pappi tarkastaessaan sairasta paikkaa ihossa huomaa, että karvat sairaassa paikassa ovat muut-

tuneet valkoisiksi ja että se paikka näyttää muuta ihoa matalammalta, on se pitalitautia; ja niin pian kuin pappi on sen huomannut, julistakoon hän hänet saastaiseksi. ⁴Ja jos hänen ihossansa on valkea pilkku, mutta se ei näytä muuta ihoa matalammalta eivätkä karvat ole muuttuneet valkoisiksi, sulkekoon pappi sairaan sisälle seitsemäksi päiväksi. ⁵Ja seitsemäntenä päivänä pappi tarkastakoon häntä, ja jos sairas paikka hänestä näyttää pysyneen entisellään sairauden leviämättä ihossa, sulkekoon pappi hänet sisälle vielä seitsemäksi päiväksi. ⁶Ja seitsemäntenä päivänä pappi uudestaan tarkastakoon häntä, ja jos hän huomaa että sairas paikka on käynyt vaaleaksi ja että sairaus ei ole ihossa levinnyt, julistakoon pappi hänet puhtaaksi, sillä se on ihottumaa; hän peskään vaatteensa, ja niin hän on puhdas. ⁷Mutta jos ihottuma leviää leviämistään hänen ihossansa, sen jälkeen kuin hän oli näyttäytynyt papille tullakseen puhtaaksi julistetuksi, näyttäytykseen uudestaan papille; ⁸ja jos pappi huomaa ihottuman levinneen ihossa, julistakoon pappi hänet saastaiseksi; se on pitalia. ⁹Jos pitalitauti ilmestyy ihmiseen, vietäkään hänet papin luo. ¹⁰Ja jos pappi tarkastaessaan huomaa ihossa valkoisen nystyrän, jonka kohdalta karvat ovat muuttuneet valkoisiksi, ja liikaa lihaa kasvavan nystyrään, ¹¹on hänen ihossaan jo vanha pitali, ja sentähden pappi julistakoon hänet saastaiseksi älköönkään enää sulkeko häntä sisälle, sillä hän on saastainen. ¹²Ja jos pitali puhkeaa ihossa, niin että se peittää sairaan koko ihon päästä jalkoihin asti, mihin pappi katsokoonkin, ¹³ja jos pappi tarkastaessaan huomaa pitalin peittävän koko ihon, niin julistakoon hän sairaan puhtaaksi; hän on kokonansa muuttunut valkoiseksi ja on puhdas. ¹⁴Mutta niin pian kuin häneen ilmestyy liikaa lihaa, on hän saastainen. ¹⁵Ja kun pappi huomaa liian lihan, julistakoon hän hänet saastaiseksi; liika liha on saastaista, se on pitalia. ¹⁶Mutta jos liika liha häviää ja sairas paikka muuttuu valkoiseksi, menkään hän papin luo. ¹⁷Ja jos pappi huomaa, että sairas paikka on muuttunut valkoiseksi, julistakoon pappi sairaan puhtaaksi; hän on puhdas. ¹⁸Ja jos jonkun ihoon tulee paise, joka paranee jälleen, ¹⁹ja paiseen sijalle tulee valkoinen nystyrä tai vaaleanpunainen pilkku, näyttäytykseen hän papille. ²⁰Ja jos pappi tarkastaessaan huomaa, että se paikka näyttää muuta ihoa matalammalta ja että karvat siinä ovat muuttuneet valkoisiksi, julistakoon pappi hänet saastaiseksi; paiseeseen on puhjennut pitalitauti. ²¹Mutta jos pappi tarkastaessaan huomaa, ettei siinä ole valkoisia karvoja ja ettei se paikka ole muuta ihoa matalampi ja että se on käynyt vaaleaksi, sulkekoon pappi hänet sisälle seitsemäksi päiväksi. ²²Ja jos se leviää leviämistään hänen ihossaan, julistakoon pappi hänet saastaiseksi; se on pitalia. ²³Mutta jos pilkku pysyy alallansa eikä leviä, on se paiseen arpi, ja pappi julistakoon hänet puhtaaksi. ²⁴Tahi jos joku saa palohaavan ihoonsa ja palohaavaan kasvavaan lihaan ilmestyy vaaleanpunainen tai valkoinen pilkku, ²⁵ja jos pappi tarkastaessaan huomaa karvojen muuttuneen valkoisiksi siinä pilkussa ja sen paikan näyttävän

muuta ihoa matalammalta, niin on palohaavaan puhjennut pitali, ja pappi julistakoon hänet saastaiseksi; se on pitalitautia. ²⁶Mutta jos pappi tarkastaessaan huomaa, ettei pilkussa ole valkoisia karvoja ja ettei se ole muuta ihoa matalampi ja että se on käynyt vaaleaksi, niin sulkekoon pappi hänet sisälle seitsemäksi päiväksi. ²⁷Ja seitsemäntenä päivänä pappi tarkastakoon häntä; jos se on yhä levinnyt ihossa, julistakoon pappi hänet saastaiseksi; se on pitalitautia. ²⁸Mutta jos pilkku on pysynyt alallansa eikä ole levinnyt ihossa ja on edelleen vaalennut, on se palohaavasta syntynyt nystyrä, ja pappi julistakoon hänet puhtaaksi; se on palohaavan arpi. ²⁹Jos mieheen tai naiseen tulee sairas paikka päähän tai partaan, ³⁰ja jos pappi tarkastaessaan sairasta paikkaa huomaa, että se näyttää muuta ihoa matalammalta ja että siinä on ohuita, kellertäviä karvoja, niin julistakoon pappi hänet saastaiseksi; se on pitalisyyhelmä, se on pää- eli partapitalia. ³¹Ja jos pappi tarkastaessaan sairasta paikkaa huomaa, ettei se näytä muuta ihoa matalammalta, mutta ettei siinä ole mustia karvoja, sulkekoon pappi syyhelmää sairastavan sisälle seitsemäksi päiväksi. ³²Ja jos pappi seitsemäntenä päivänä tarkastaessaan sairasta paikkaa huomaa, ettei syyhelmä ole levinnyt ja ettei siinä ole kellertäviä karvoja ja ettei syyhelmä näytä muuta ihoa matalammalta, ³³niin ajakoon sairas hiuksensa tai partansa, kuitenkin ajamatta sairasta paikkaa, ja pappi sulkekoon syyhelmää sairastavan sisälle vielä seitsemäksi päiväksi. ³⁴Ja jos pappi seitsemäntenä päivänä tarkastaessaan sairasta paikkaa huomaa, ettei syyhelmä ole levinnyt ihossa ja ettei se näytä muuta ihoa matalammalta, julistakoon pappi hänet puhtaaksi; hän peskään vaatteensa, ja niin hän on puhdas. ³⁵Mutta jos syyhelmä leviää leviämistään ihossa, sen jälkeen kuin hänet julistettiin puhtaaksi, ³⁶ja jos pappi tarkastaessaan häntä huomaa, että syyhelmä on levinnyt ihossa, älköön pappi enää etsikö kellertäviä karvoja; hän on saastainen. ³⁷Mutta jos syyhelmä hänestä näyttää pysyneen entisellään ja jos siihen on kasvanut mustia karvoja, on syyhelmä parantunut; hän on puhdas, ja pappi julistakoon hänet puhtaaksi. ³⁸Jos miehen tai naisen ihoon tulee pilkkuja, valkoisia pilkkuja, ³⁹ja jos pappi tarkastaessaan huomaa vaalenevia, valkoisia pilkkuja heidän ihossaan, on se vaaratonta valkoista ihottumaa, joka on puhjennut ihoon; hän on puhdas. ⁴⁰Jos hiukset lähtevät miehen päästä, takaraivosta, on hän takakalju; hän on puhdas. ⁴¹Ja jos hiukset lähtevät päästä, ohimoista, on hän otsakalju; hän on puhdas. ⁴²Mutta jos vaaleanpunainen pilkku ilmestyy takaraivon tai otsapuolen paljaaseen paikkaan, on se pitalia, joka on puhkeamassa takaraivon tai otsapuolen paljaaseen paikkaan. ⁴³Ja jos pappi tarkastaessaan häntä huomaa, että nystyrä takaraivon tai otsapuolen paljaassa paikassa on vaaleanpunainen näyttäen samanlaiselta kuin pitali muussa ihossa, ⁴⁴niin mies on pitalinen ja saastainen; pappi julistakoon hänet heti saastaiseksi hänen päässänsä olevan sairauden tähden. ⁴⁵Joka sairastaa pitalia, hän käyköön rikkirevityissä vaatteissa, tukka hajallaan

ja parta peitettyinä ja huutakoon: 'Saastainen, saastainen!'⁴⁶Niin kauan kuin sairaus hänessä on, olkoon hän saastainen; saastaisena hän asukoon yksinänsä, hänen asuinsijansa olkoon leirin ulkopuolella.⁴⁷Jos pitalitartuntaa tulee vaatekappaleeseen, olipa vaatekappale villainen tai pellavainen,⁴⁸tai kudottuun tai solmustettuun kankaaseen, olipa se pellavaista tai villaista, tai nahkaan tai mihin nahasta tehtyyn esineeseen tahansa,⁴⁹ja jos tartunnan paikka näyttää vihertävältä tai punertavalta vaatekappaleessa tai nahassa tai kudotussa tai solmustetussa kankaassa tai missä nahasta tehdyssä esineessä tahansa, niin se on pitalia, ja se on näytettävä papille.⁵⁰Ja kun pappi on tarkastanut tartunnan paikan, sulkekoon hän tartutetun sisälle seitsemäksi päiväksi.⁵¹Ja jos hän seitsemäntenä päivänä tarkastaessaan tartunnan paikkaa huomaa, että tarttuma on levinyt vaatekappaleessa tai kudotussa tai solmustetussa kankaassa tai nahassa tai missä nahasta tehdyssä esineessä tahansa, on tarttuma pahanlaatuista pitalia; ne ovat saastaiset.⁵²Ja hän polttakoon vaatekappaleen tai kudotun tai solmustetun kankaan, olipa se villainen tai pellavainen, tai nahasta tehdyn esineen, olipa se mikä tahansa, jossa tarttuma on, sillä se on pahanlaatuista pitalia; kaikki sellainen poltettakoon tulella.⁵³Mutta jos pappi tarkastaessaan huomaa, ettei tarttuma ole levinyt vaatekappaleessa tai kudotussa tai solmustetussa kankaassa tai nahasta tehdyssä esineessä, olipa se mikä tahansa,⁵⁴käskeköön pappi pestä esineen, jossa tarttuma on, ja sulkekoon sen sisälle vielä seitsemäksi päiväksi.⁵⁵Ja jos pappi tarkastaessaan tartunnan saanutta esinettä, sen jälkeen kuin se on pesetty, huomaa, ettei tarttuma ole muuttunut näöltään, on esine, vaikka tarttuma ei olekaan levinyt, saastainen, ja se poltettakoon tulella; se on pitalin syömä, olkoon sitten nurjalta tai oikealta puolelta.⁵⁶Mutta jos pappi tarkastaessaan huomaa, että tartunnan paikka on pesemisen jälkeen vaalennut, reväisköön hän sen pois vaatekappaleesta tai nahasta tai kudotusta tai solmustetusta kankaasta.⁵⁷Ja jos sitten vielä tarttumaa ilmestyy vaatekappaleeseen tai kudottuun tai solmustettuun kankaaseen tai mihin nahasta tehtyyn esineeseen tahansa, on se puhkeavaa pitalia; se esine, jossa tarttuma on, poltettakoon tulella.⁵⁸Mutta vaatekappale tai kudottu tai solmustettu kangas tai mikä nahasta tehty esine tahansa, josta tarttuma on pesemällä kadonnut, pestäköön vielä kerran, ja niin se on puhdas."⁵⁹Tämä on laki pitalitarttumasta vaatekappaleessa, villaisessa tai pellavaisessa, tai kudotussa tai solmustetussa kankaassa tai missä nahasta tehdyssä esineessä tahansa, laki niiden puhtaiksi tai saastaisiksi julistamisesta.

14Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²"Tämä olkoon laki pitalitautisen puhdistamispäivästä. Hänet tuotakoon papin eteen, ³ja pappi menköön leirin ulkopuolelle; ja jos pappi tarkastaessaan pitalista huomaa, että hän on parantunut pitalitaudista, ⁴käskeköön pappi puhdistettavaa varten ottaa kaksi elävää, puhdasta lintua, setripuuta, hela-

kanpunaista lankaa ja isoppikorren. ⁵Ja pappi käskeköön teurastaa toisen linnun saviastian päällä, jossa on raikasta vettä. ⁶Sitten hän ottakoon sen elävän linnun ynnä setripuun, helakanpunaisen langan ja isoppikorren ja kastakoon ne ynnä elävän linnun sen linnun vereen, joka teurastettiin raikkaan veden päällä, ⁷ja pirskoittakoon sitä seitsemän kertaa siihen, joka on pitalista puhdistettava; ja puhdistettuaan hänet hän päästäköön sen elävän linnun lentämään kedolle. ⁸Ja puhdistettava pesköön vaatteensa, ajakoon kaikki hiuksensa ja peseytyköön vedessä, niin hän on puhdas. Sen jälkeen hän saa mennä leiriin; asukoon kuitenkin ulkona teltastansa seitsemän päivää. ⁹Seitsemäntenä päivänä hän ajakoon kaikki hiukset päästänsä, partansa ja kulmakarvansa: kaikki karvat hän ajakoon; pesköön sitten vaatteensa ja pesköön ruumiinsa vedessä, niin hän on puhdas. ¹⁰Ja kahdeksantena päivänä hän ottakoon kaksi virheetöntä karitsaa ja virheettömän, vuoden vanhan uuhikaritsan sekä kolme kymmenenestä lestyjä jauhoja, joihin on sekoitettu öljyä, ruokauhriksi, ja yhden loog-mitan öljyä. ¹¹Ja puhdistusta toimittava pappi asettakoon puhdistettavan henkilön ja nämä esineet Herran eteen ilmes-tysmajan ovelle. ¹²Sitten pappi ottakoon toisen karitsan ja tuokoon sen vikauhriksi ynnä loog-mitan öljyä, ja toimittakoon niiden heilutuksen Herran edessä. ¹³Ja niin hän teurastakoon karitsan siinä paikassa, jossa syntiuhri- ja polttouhriteuraat teurastetaan, pyhässä paikassa; sillä vikauhri on, niinkuin syntiuhrikin, papin oma, se on korkeasti-pyhä. ¹⁴Ja pappi ottakoon vikauhrin verta ja sivelköön sitä puhdistettavan oikeaan korvanlehteen sekä oikean käden peukaloon ja oikean jalan isoonvarpaaseen. ¹⁵Senjälkeen pappi ottakoon öljyä loog-mitasta ja kaatakoon sitä vasempaan käteensä, ¹⁶ja pappi kastakoon oikean kätensä etusormen öljyyn, jota on hänen vasemmassa kädessään, ja pirskoittakoon öljyä sormellansa seitsemän kertaa Herran edessä. ¹⁷Ja käteensä jäänyttä öljyä pappi sivelköön puhdistettavan oikeaan korvanlehteen sekä oikean käden peukaloon ja oikean jalan isoonvarpaaseen vikauhrin veren päälle. ¹⁸Ja käteensä vielä jääneen öljyn pappi sivelköön puhdistettavan päähän; näin pappi toimittakoon hänelle sovituksen Herran edessä. ¹⁹Sitten pappi uhratkoon syntiuhrin ja toimittakoon puhdistettavalle sovituksen hänen saastaisuudestansa, ja senjälkeen hän teurastakoon polttouhriteuraan. ²⁰Ja pappi uhratkoon polttouhrin ja ruokauhrin alttarilla, ja kun pappi näin on toimittanut hänelle sovituksen, on hän puhdas. ²¹Mutta jos hän on köyhä eikä saa hankituksi niin paljoa, ottakoon vain yhden karitsan vikauhriksi, heilutettavaksi, toimittaakseen itsellensä sovituksen, sekä vain yhden kymmenenneksen lestyjä jauhoja, joihin on sekoitettu öljyä, ruokauhriksi, ja loog-mitan öljyä, ²²sekä kaksi metsäkyyhkystä tai kaksi kyyhkysenpoikaa, mikäli hän on saanut ne hankituksi; toinen olkoon syntiuhriksi ja toinen polttouhriksi. ²³Ja hän vieköön ne papille puhdistustaan varten kahdeksantena päivänä, ilmestysmajan ovelle Herran eteen. ²⁴Ja pappi otta-

koon vikauhrikaritsan ja loog-mitan öljyä, ja pappi toimitakoon niiden heilutuksen Herran edessä, ²⁵ja vikauhrikaritsa teurastettakoon, ja pappi ottakoon vikauhrin verta ja sivelkään sitä puhdistettavan oikeaan korvanlehteen sekä oikean käden peukaloon ja oikean jalan isoonvarpaaseen. ²⁶Sitten pappi kaatakoon öljyä vasempaan käteensä, ²⁷ja pappi pirskoittakoon oikealla etusormellaan öljyä, jota on hänen vasemmassa kädessään, seitsemän kertaa Herran edessä. ²⁸Ja käteensä jäänyttä öljyä pappi sivelkään puhdistettavan oikeaan korvanlehteen sekä oikean käden peukaloon ja oikean jalan isoonvarpaaseen, siihen paikkaan, missä on vikauhrin verta. ²⁹Ja käteensä vielä jääneen öljyn pappi sivelkään puhdistettavan päähän toimittaakseen hänelle sovituksen Herran edessä. ³⁰Ja hän uhratkoon toisen niistä metsäkyyhkysistä tai kyyhkysenpojista, jotka hän on hankkinut, ³¹mikäli on saanut ne hankituiksi, toisen syntiuhriksi ja toisen polttouhriksi ruokauhrin ohella. Näin pappi toimittakoon puhdistettavalle sovituksen Herran edessä.” ³²Tämä on laki pitalitautia sairastavasta, joka ei saa hankituksi puhdistukseensa sitä, mikä on säädetty. ³³Ja Herra puhui Moosekselle ja Aaronille sanoen: ³⁴”Kun te tulette Kanaanin maahan, jonka minä annan teille perintömaaksi, ja minä sallin pitalin tarttua johonkin taloon siinä maassa, jonka te saatte perintömaaksenne, ³⁵niin talon omistaja menkään ja ilmoittakoon sen papille sanoen: ’Minun talooni näyttää ilmestyneen jotakin pitalitarttuman tapaista.’ ³⁶Ja pappi käsketkään tyhjentää talon, ennenkuin menee tarkastamaan tarttumaa, ettei kaikki, mitä talossa on, tulisi saastaiseksi; sitten pappi menkään tarkastamaan taloa. ³⁷Ja jos hän tarkastaessaan tarttumaa näkee tartunnan paikassa talon seinissä vihertäviä tai punertavia syvennyksiä, jotka näyttävät muuta seinää matalammilta, ³⁸menkään pappi talosta ulos talon ovelle ja sulkekoon talon seitsemäksi päiväksi. ³⁹Ja jos pappi palattuaan seitsemäntenä päivänä tarkastaessaan huomaa tarttuman levinneen talon seinissä, ⁴⁰käsketkään hän murtaa pois ne kivet, joissa tarttuma on, ja heittää ne ulos kaupungista saastaiseen paikkaan. ⁴¹Ja talo kaavittakoon sisältä ympärinsä puhtaaksi, ja kaavittu savi heitettäkään ulos kaupungista saastaiseen paikkaan. ⁴²Ja otettakoon toisia kiviä ja pantakoon entisten kivien sijaan, ja otettakoon toista savea ja savettakoon talo sillä. ⁴³Jos tarttuma taas ilmestyy taloon, sen jälkeen kuin kivet ovat murretut pois ja talo on puhtaaksi kaavittu ja uudestaan savettu, ⁴⁴menkään pappi sisälle, ja jos hän tarkastaessaan huomaa tarttuman levinneen talossa, niin on talossa pahanlaatuinen pitali; se on saastainen. ⁴⁵Sentähden se talo revittäkään, sekä sen kivet että puuaineet ja kaikki sen savi, ja vietäkään ne ulos kaupungista saastaiseen paikkaan. ⁴⁶Ja se, joka on käynyt talossa sinä aikana, jona sen oli oltava suljettuna, olkoon saastainen iltaan asti. ⁴⁷Ja se, joka siinä talossa on maannut, peskään vaatteensa, ja se, joka siinä talossa on syönyt, peskään vaatteensa. ⁴⁸Mutta jos pappi menee sisälle ja tarkastaessaan huomaa, ettei tarttuma ole levinnyt

nyt talossa, sen jälkeen kuin talo on savettu, niin julistakoon pappi talon puhtaaksi, sillä tarttuma on hävinnyt. ⁴⁹Ja hän ottakoon talon puhdistamiseksi kaksi lintua, setripuuta, helakanpunaista lankaa ja isoppikorren. ⁵⁰Ja teurastakoon toisen linnun saviastian päällä, jossa on raikasta vettä. ⁵¹Ja ottakoon setripuun, isoppikorren ja helakanpunaisen langan ja elävän linnun, kastakoon ne teurastetun linnun vereen ja raikkaaseen veteen ja pirskoittakoon sitä taloon seitsemän kertaa. ⁵²Näin hän puhdistakoon talon linnun verellä ja raikkaalla vedellä, elävällä linnulla, setripuulla, isoppikorrella ja helakanpunaisella langalla. ⁵³Ja sitten hän päästäkään elävän linnun lentämään ulkopuolelle kaupunkia kedolle. Kun hän näin on toimittanut talolle sovituksen, on se puhdas.” ⁵⁴Tämä on laki kaikkinaisesta pitalitaudista ja syhelmästä, ⁵⁵pitalista vaatteissa ja taloissa, ⁵⁶nystyröistä, ihottumista ja vaaleista pilkuista, ⁵⁷neuvoksi siitä, milloin mikin on saastainen, milloin puhdas. Tämä on laki pitalista.

15Ja Herra puhui Moosekselle ja Aaronille sanoen: ²”Puhukaa israelilaisille ja sanokaa heille: Jos jollakin, kenellä tahansa, on elimestään liman vuoto, on hänen vuotonsa saastainen. ³Hänen vuotonsa saastaisuus on sellainen, että hän, niin hyvin silloin, kun hänen elimestään vuotaa, kuin silloin, kun hänen elimensä pidättää vuodon, on saastainen. ⁴Jokainen vuode, jossa vuotoa sairastava lepää, tulee saastaiseksi, ja jokainen istuin, jolla hän istuu, tulee saastaiseksi. ⁵Ja se, joka koskee hänen vuoteeseensa, peskään vaatteensa ja peseytykään vedessä ja olkoon saastainen iltaan asti. ⁶Ja se, joka istuu istuimelle, jolla vuotoa sairastava on istunut, peskään vaatteensa ja peseytykään vedessä ja olkoon saastainen iltaan asti. ⁷Ja se, joka koskee vuotoa sairastavan ruumiiseen, peskään vaatteensa ja peseytykään vedessä ja olkoon saastainen iltaan asti. ⁸Ja jos vuotoa sairastava sylkee puhtaan ihmisen päälle, niin tämä peskään vaatteensa ja peseytykään vedessä ja olkoon saastainen iltaan asti. ⁹Ja jokainen satula, jossa vuotoa sairastava ratsastaa, tulee saastaiseksi. ¹⁰Ja jokainen, joka koskee mihin hyvänsä, mikä on ollut hänen allaan, olkoon saastainen iltaan asti; ja joka sellaista kantaa, peskään vaatteensa ja peseytykään vedessä ja olkoon saastainen iltaan asti. ¹¹Ja jokainen, johon vuotoa sairastava koskee, ennenkuin on huuhtonut kätensä vedessä, peskään vaatteensa ja peseytykään vedessä ja olkoon saastainen iltaan asti. ¹²Ja saviastia, johon vuotoa sairastava koskee, rikottakoon; mutta jokainen puuastia huuhdottakoon vedessä. ¹³Ja kun vuotoa sairastava tulee puhtaaksi vuodostansa, niin hän laskekoon puhtaaksi tulemisestaan seitsemän päivää ja sitten peskään vaatteensa ja peskään ruumiinsa raikkaassa vedessä, niin hän on puhdas. ¹⁴Ja kahdeksantena päivänä hän ottakoon kaksi metsäkyyhkystä tai kaksi kyyhkysenpoikaa ja tulkoon Herran eteen ilmestysmajan ovelle ja antakoon ne papille. ¹⁵Ja pappi uhratkoon ne, toisen syntiuhriksi ja toisen polttouhriksi. Näin pappi toimitta-

koon Herran edessä hänelle sovituksen hänen vuodostansa.¹⁶Kun miehellä on ollut siemenvuoto, peskään hän koko ruumiinsa vedessä ja olkoon saastainen iltaan asti.¹⁷Ja jokainen vaatekappale ja jokainen nahka, johon siemenvuotoa on tullut, pestäkään vedessä ja olkoon saastainen iltaan asti.¹⁸Ja kun mies on maannut naisen kanssa ja vuodattanut siemenensä, peseytyköt he vedessä ja olkoot saastaiset iltaan asti.¹⁹Ja kun naisella on vuoto, niin että verta vuotaa hänen ruumiistansa, olkoon hän kuukautistilassaan seitsemän päivää, ja jokainen, joka häneen koskee, olkoon saastainen iltaan asti.²⁰Ja kaikki, minkä päällä hän lepää kuukautistilansa aikana, tulee saastaiseksi, ja kaikki, minkä päällä hän istuu, tulee saastaiseksi.²¹Ja jokainen, joka hänen vuoteeseensa koskee, peskään vaatteensa ja peseytykseen vedessä ja olkoon saastainen iltaan asti.²²Ja jokainen, joka koskee istuimeen, mihin hyvänsä, jolla hän on istunut, peskään vaatteensa ja peseytykseen vedessä ja olkoon saastainen iltaan asti.²³Ja jos joku koskee esineeseen, joka on hänen vuoteellaan tai istuimella, jolla hän on istunut, olkoon saastainen iltaan asti.²⁴Ja jos mies makaa hänen kanssaan ja hänen kuukautistansa tulee hänen päällensä, olkoon hän saastainen seitsemän päivää, ja jokainen vuode, jossa hän lepää, tulee saastaiseksi.²⁵Jos naisen verenvuoto kestää kauan aikaa, vaikka ei ole hänen kuukautisaikansa, tahi jos se jatkuu hänen kuukautisaikansa ohitse, pidettäkään hänet koko vuotonsa ajan saastaisena, niinkuin hänen kuukautisaikanaanakin; hän on saastainen.²⁶Jokaisesta vuoteesta, jossa hän lepää vuotonsa aikana, olkoon voimassa, mitä on säädetty hänen kuukautisaikana käyttämästään vuoteesta; ja jokainen istuin, jolla hän istuu, tulee saastaiseksi niinkuin hänen kuukautisaikanaanakin.²⁷Ja jokainen, joka niihin koskee, tulee saastaiseksi; hän peskään vaatteensa ja peseytykseen vedessä ja olkoon saastainen iltaan asti.²⁸Mutta kun hän tulee puhtaaksi vuodostansa, laskekoon seitsemän päivää, ja sitten hän on puhdas.²⁹Ja kahdeksantena päivänä hän ottakoon kaksi metsäkyyhkystä tai kaksi kyyhkysenpoikaa ja tuokoon ne papille, ilmestysmajan ovelle.³⁰Ja pappi uhratkoon toisen syntiuhriksi ja toisen polttouhriksi. Näin pappi toimittakoon Herran edessä hänelle sovituksen hänen saastaisesta vuodostaan.³¹Näin teidän on varoitettava israelilaisia saastaisuudesta, etteivät he saastaisuudessaan kuolisi, jos saastuttavat minun asumukseni, joka on heidän keskellänsä.”³²Tämä on laki miehestä, joka sairastaa vuotoa, ja miehestä, jolla on siemenvuoto ja joka tulee siitä saastaiseksi,³³ja naisesta, jolla on kuukautisensa, ja miehestä ja naisesta, jotka sairastavat jotakin vuotoa, sekä miehestä, joka makaa saastaisen naisen kanssa.

16Ja Herra puhui Moosekselle, sen jälkeen kuin kaksi Aaronin poikaa oli kuollut, joita kuolema kohtasi, kun he astuivat Herran eteen.²Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Sano veljellesi Aaronille: älköön hän joka aika menkö pyhimpään, esiripun sisäpuolelle, armoistuimen eteen, joka on

arkin päällä, ettei hän kuolisi; sillä minä ilmestyn pilvessä armoistuimen kohdalla.³Mutta näin Aaron menköön pyhimpään: hänellä olkoon mukanaan mullikka syntiuhriksi ja oinas polttouhriksi;⁴ja hän pukekoon pyhän pellavaihokkaan yllensä, peittäkään häpynsä pellavakaatioilla, vyötäkään itsensä pellavavyöllä ja pankoon pellavaisen käärelakin päähänsä. Nämä ovat pyhät vaatteet; ja hän peskään ruumiinsa vedessä ja pukekoon ne yllensä.⁵Ja hän ottakoon israelilaisten seurakunnalta kaksi kaurista syntiuhriksi ja yhden oinaan polttouhriksi.⁶Ja Aaron tuokoon oman syntiuhrimullikkansa ja toimittakoon sovituksen itsellensä ja perheellensä.⁷Sitten hän ottakoon ne kaksi kaurista ja asettakoon ne Herran eteen ilmestysmajan ovelle.⁸Ja Aaron heittäkään arpaa niistä kahdesta kauriista: toisen arvan Herralle ja toisen Asaselille.⁹Ja Aaron tuokoon sen kauriin, jonka arpa määräsi Herralle, ja uhratkoon sen syntiuhriksi.¹⁰Mutta se kauris, jonka arpa määräsi Asaselille, asetettakoon elävänä Herran eteen, että sille toimitettaisiin sovitus ja se sitten päästettäisiin erämaahan Asaselille.¹¹Sen jälkeen Aaron tuokoon oman syntiuhrimullikkansa ja toimittakoon sovituksen itsellensä ja perheellensä ja teurastakoon oman syntiuhrimullikkansa.¹²Ja hän ottakoon hiilipannun täyteen tulisia hiiliä alttarilta, joka on Herran edessä, ja kahmalonsa täyteen survottua hyvänhajuista suitsuketta ja viekään ne esiripun sisäpuolelle.¹³Ja hän pankoon suitsukkeen tulen päälle Herran eteen, niin että suitsutus pilvenä peittää lain arkin päällä olevan armoistuimen, ettei hän kuolisi.¹⁴Ja hän ottakoon mullikan verta ja pirskoittakoon sitä sormellansa armoistuimen etupuolelle; ja armoistuimen eteen hän pirskoittakoon sormellansa verta seitsemän kertaa.¹⁵Sitten hän teurastakoon kansan syntiuhrikauriin ja viekään sen verta esiripun sisäpuolelle ja tehkään sen verellä, niinkuin hän teki mullikan verellä: pirskoittakoon sitä armoistuimelle ja armoistuimen eteen.¹⁶Ja näin hän toimittakoon pyhäkölle sovituksen israelilaisten saastaisuudesta ja heidän rikoksistaan, olivatpa heidän syntinsä minkälaiset tahansa; näin hän tehkään myös ilmestysmajalle, joka on heidän tykönänsä, keskellä heidän saastaisuuttansa.¹⁷Älköön yhtään ihmistä olko ilmestysmajassa, kun hän tulee toimittamaan sovitusta pyhimässä, siihen saakka kunnes hän sieltä lähtee ja on toimittanut itsellensä ja perheellensä ja koko Israelin seurakunnalle sovituksen.¹⁸Sitten hän lähtekään sieltä alttarin ääreen, joka on Herran edessä, ja toimittakoon sille sovituksen; ja hän ottakoon mullikan verta ja kauriin verta ja sivelkään sitä alttarin sarviin yltympäri.¹⁹Ja hän pirskoittakoon sormellansa sen päälle verta seitsemän kertaa ja puhdistakoon ja pyhittäkään sen israelilaisten saastaisuudesta.²⁰Ja kun hän on loppuun toimittanut pyhäkön ja ilmestysmajan ja alttarin sovittamisen, tuokoon hän sen elävän kauriin.²¹Ja Aaron laskekoon molemmat kätensä elävän kauriin pään päälle ja tunnustakoon siinä kaikki israelilaisten pahat teot ja kaikki heidän rikkomuksensa, olipa heillä mitä syntejä tahansa, ja pankoon ne kauriin pään

päälle ja lähettäköön sen, sitä varten varatun miehen viemänä, erämaahan. ²²Näin kauris kantakoon kaikki heidän pahat tekonsa autioon seutuun; ja kauris päästettäköön erämaahan. ²³Ja Aaron menköön ilmestysmajaan ja riisukoon yltänsä pellavavaatteet, jotka hän oli pukenut päälleen mennessänsä pyhäkköön, ja jättäköön ne sinne. ²⁴Ja hän pesköön pyhässä paikassa ruumiinsa vedessä ja pukekoon ylleen omat vaatteensa; sitten hän lähteköön sieltä ja uhratkoon sekä oman polttouhrinsa että kansan polttouhrin ja toimittakoon niin sekä itsellensä että kansalle sovituksen. ²⁵Ja syntiuhrin rasvan hän polttakoon alttarilla. ²⁶Ja se, joka päästi kauriin Asaselille, pesköön vaatteensa ja pesköön ruumiinsa vedessä, ja sitten hän tulkoon leiriin. ²⁷Ja syntiuhrimullikka ja syntiuhrikauris, joiden veri tuotiin sovituksiksi pyhäkköön, vietäköön leirin ulkopuolelle, ja niiden nahka, liha ja rapa poltettakoon tulesa. ²⁸Ja se, joka ne polttaa, pesköön vaatteensa ja pesköön ruumiinsa vedessä, ja sitten hän tulkoon leiriin. ²⁹Tämä olkoon teille ikuinen säädös: seitsemännessä kuussa, kuukauden kymmenentenä päivänä, kurittakaa itseänne paastolla älkääkään yhtäkään askareta toimittako, älköön maassa syntynyt älköönkään muukalainen, joka asuu teidän keskellänne. ³⁰Sillä sinä päivänä toimitetaan teille sovitus teidän puhdistamiseksi; kaikista synneistänne te tulette puhtaiksi Herran edessä. ³¹Se olkoon teille levon päivä, kurittakaa silloin itseänne paastolla; se olkoon ikuinen säädös. ³²Ja sovituksen toimittakoon se pappi, joka on voideltu ja joka on vihitty papinvirkaan isänsä sijaan; hän pukekoon ylensä pellavavaatteet, pyhät vaatteet, ³³ja toimittakoon sovituksen kaikkeinpyhimmälle ja sovituksen ilmestysmajalle ja alttarille sekä sovituksen myös papeille ja kaikelle seurakunnan kansalle. ³⁴Tämä olkoon teille ikuinen säädös, että toimittatte israelilaisille sovituksen kaikista heidän synneistänsä kerran vuodessa.” Ja hän teki, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut.

17Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Puhu Aaronille ja hänen pojillensa ja kaikille israelilaisille ja sano heille: Näin on Herra käsenyt sanoen: ³Kuka ikinä Israelin heimosta teurastaa härän tai karitsan tai vuohen leirissä tai leirin ulkopuolella ⁴eikä tuo sitä ilmestysmajan ovelle antaaksensa sen uhrilahjana Herralle Herran asumuksen edessä, hänet pidettäköön vereen vikapäänä; hän on vuodattanut verta, ja se mies hävitettäköön kansastansa. ⁵Sentähden israelilaiset tuokoot uhriteuraansa, jotka he ovat teurastaneet kedolla, Herran eteen ilmestysmajan ovelle, papille, ja siellä uhratkoot ne yhteysuhriksi Herralle. ⁶Ja pappi vihmokoon veren Herran alttarille ilmestysmajan oven edessä ja polttakoon rasvan suloiseksi tuoksuksi Herralle. ⁷Ja älkööt he enää uhratko uhrejansa metsänpeikoille, joiden jäljessä he haureudessa kulkevat. Tämä olkoon heille ikuinen säädös sukupolvesta sukupolveen. ⁸Ja sano heille: Kuka ikinä Israelin heimosta tai muukalaisista, jotka asuvat teidän keskellänne, uhraa polttouhrin tai teu-

rasuhrin ⁹eikä tuo sitä ilmestysmajan ovelle, Herralle uhrattavaksi, se mies hävitettäköön kansastansa. ¹⁰Kuka ikinä Israelin heimosta tai muukalaisista, jotka asuvat teidän keskellänne, syö verta, mitä tahansa, sitä ihmistä vastaan, joka verta syö, minä käänän kasvoni ja hävitän hänet kansastansa. ¹¹Sillä lihan sielu on veressä, ja minä olen sen teille antanut alttarille, että se tuottaisi teille sovituksen; sillä veri tuottaa sovituksen, koska sielu on siinä. ¹²Sentähden minä olen sanonut israelilaisille: Älköön kukaan teistä syökö verta; älköön myöskään muukalainen, joka asuu teidän keskellänne, syökö verta. ¹³Ja kuka ikinä Israelin heimosta tai muukalaisista, jotka asuvat teidän keskellänne, saa pyydystetyksi syötävän metsäeläimen tai linnun, hän vuodattakoon sen veren maahan ja peittäköön multaan. ¹⁴Sillä kaiken lihan sielu on sen veri, jossa sen sielu on; sentähden minä sanon israelilaisille: Älkää syökö minkään lihan verta. Sillä kaiken lihan sielu on sen veri; jokainen, joka sitä syö, hävitettäköön. ¹⁵Ja jokainen, olipa hän maassa syntynyt tai muukalainen, joka syö itsestään kuollutta tai kuoliaaksi raadeltua eläintä, pesköön vaatteensa ja pesetyköön vedessä ja olkoon saastainen iltaan asti; niin hän tulee puhtaaksi. ¹⁶Mutta jos hän ei pese vaatteitansa eikä pese ruumistansa, joutuu hän synnalaiseksi.”

18Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Puhu israelilaisille ja sano heille: Minä olen Herra, teidän Jumalanne. ³Älkää tehkö, niinkuin tehdään Egyptin maassa, jossa te asuitte, älkääkään tehkö, niinkuin tehdään Kanaanin maassa, johon minä teidät vien; älkää vaeltaako heidän tapojensa mukaan. ⁴Vaan seuratkaa minun säädöksiäni ja noudattakaa minun käskyjäni vaeltaaksenne niiden mukaan. Minä olen Herra, teidän Jumalanne. ⁵Noudattakaa minun käskyjäni ja säädöksiäni, sillä se ihminen, joka ne pitää, on niistä elävä. Minä olen Herra. ⁶Älköön kukaan teistä ryhtykö veriheimolaiseensa paljastaakseen hänen häpyänsä. Minä olen Herra. ⁷Isäsi häpyä ja äitisi häpyä älä paljasta. Hän on sinun äitisi, älä hänen häpyänsä paljasta. ⁸Älä paljasta äitipuolesi häpyä, se on sinun isäsi häpy. ⁹Älä paljasta sisaresi häpyä, olipa hän isäsi tytär tai äitisi tytär, kotona tai ulkona syntynyt; älä paljasta heidän häpyänsä. ¹⁰Älä paljasta poikasi tyttären tai tyttäresi tyttären häpyä, sillä se on sinun oma häpysi. ¹¹Älä paljasta äitipuolesi tyttären häpyä, tyttären, joka on sinun isällesi syntynyt; hän on sinun sisaresi. ¹²Älä paljasta isäsi sisaren häpyä; hän on sinun isäsi veriheimolainen. ¹³Älä paljasta äitisi sisaren häpyä, sillä hän on sinun äitisi veriheimolainen. ¹⁴Älä paljasta setäsi häpyä, älä ryhdy hänen vaimoonsa; hän on sinun tätisi. ¹⁵Älä paljasta miniäsi häpyä; hän on sinun poikasi vaimo, älä paljasta hänen häpyänsä. ¹⁶Älä paljasta veljesi vaimon häpyä; se on sinun veljesi häpy. ¹⁷Älä paljasta vaimon ja hänen tyttärensä häpyä, äläkään ota vaimoksi hänen poikansa tytärtä tai tyttärensä tytärtä paljastaaksesi hänen häpyänsä, sillä he ovat veriheimolaisia; se on sukurutsausta. ¹⁸Älä ota vaimosi eläessä hänen sisartan-

sa vaimoksesi ja paljasta hänen häpyänsä, sillä se tuo riidan. ¹⁹Älä ryhdy vaimoon paljastaaksesi hänen häpyänsä, kun hän on saastainen kuukautisaikansa. ²⁰Älä makaa lähimmäisesi vaimon kanssa, ettet siten itseäsi saastuttaisi. ²¹Älä anna lapsiasi poltettaviksi uhrina Molokille, ettet häpäisisi Jumalasi nimeä. Minä olen Herra. ²²Älä makaa miehenpuolen kanssa, niinkuin naisen kanssa maataan; se on kauhistus. ²³Älä sekaannu mihinkään eläimeen, ettet siten itseäsi saastuttaisi. Älköönkä nainen tarjoutuko eläimelle pariutuaksensa sen kanssa; se on iljettävyys. ²⁴Älkää saastuttako itseänne millään näistä, sillä näillä kaikilla ovat itsensä saastuttaneet ne kansat, jotka minä karkoitan teidän tieltänne. ²⁵Ja maa tuli saastaiseksi, ja minä kostin sille sen pahat teot, niin että maa oksensi ulos asujamensa. ²⁶Sentähden noudattakaa minun käskyjäni ja säädöksiäni älkääkä mitään näistä kauhistuksista tehkö, älköön maassa syntynyt älköönkä muukalainen, joka asuu teidän keskellänne - ²⁷sillä kaikkia näitä kauhistuksia ovat tehneet tämän maan asukkaat, jotka olivat ennen teitä, niin että maa tuli saastaiseksi - ²⁸ettei maa teitäkin oksentaisi, jos te sen saastutatte, niinkuin se on oksentanut ulos sen kansan, joka oli ennen teitä. ²⁹Sillä jokainen, joka tekee minkä tahansa näistä kauhistuksista, hävitettäköön kansastansa, kaikki, jotka semmoista tekevät. ³⁰Sentähden noudattakaa minun määräyksiäni, ettette seuraisi niitä kauhistavia tapoja, joita on seurattu ennen teitä, ettekä saastuttaisi itseänne niillä. Minä olen Herra, teidän Jumalanne.”

19Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Puhu kaikelle israelilaisten seurakunnalle ja sano heille: Olkaa pyhät, sillä minä, Herra, teidän Jumalanne, olen pyhä. ³Jokainen teistä peljätköön äitiänsä ja isäänsä, ja pitäkää minun sapattini. Minä olen Herra, teidän Jumalanne. ⁴Älkää kääntykö epäjumalien puoleen älkääkä tehkö itsellenne valettuja jumalankuvia. Minä olen Herra, teidän Jumalanne. ⁵Ja kun te uhraatte yhteyshuria Herralle, uhratkaa se niin, että hänen mielisuosionsa tulee teidän osaksenne. ⁶Syökää se samana päivänä, jona te uhraatte, tai seuraavana päivänä; mutta mitä tähteeksi jää kolmanteen päivään, se poltettakoon tulessa. ⁷Jos sitä syödään kolmantena päivänä, niin se on saastaista, ei otollista. ⁸Ja joka sitä syö, joutuu synnalaiseksi, sillä hän on häväissyt Herran pyhän, ja hänet hävitettäköön kansastansa. ⁹Kun te korjaatte eloa maastanne, niin älä leikkaa viljaa pelloltasi reunoja myöten äläkä poimi tähkähäitä leikkuun jälkeen. ¹⁰Älä myöskään korjaa tyhjäksi viinitarhaasi äläkä poimi varisseita marjoja, vaan jätä ne köyhälle ja muukalaiselle. Minä olen Herra, teidän Jumalanne. ¹¹Älkää varastako, älkää valhetelko älkääkä lähimmäistänne pettäkö. ¹²Älkää vannoko väärin minun nimeeni, ettet häpäisisi Jumalasi nimeä. Minä olen Herra. ¹³Älä tee lähimmäisesi vääräyttä äläkä ota mitään väkisin. Päivämiehesi palkka älköön olko sinun takanasi huomiseen asti. ¹⁴Älä kiroa kuuroa äläkä pane kompastusta sokean eteen, vaan pelkää Jumalaasi. Minä

olen Herra. ¹⁵Älkää tehkö vääräyttä tuomitessanne; älä ole puolueellinen köyhän hyväksi äläkä pidä ylhäisen puolta, vaan tuomitse lähimmäisesi oikein. ¹⁶Älä liiku panettelijana kansasi keskellä äläkä vaani lähimmäisesi verta. Minä olen Herra. ¹⁷Älä vihaa veljeäsi sydämässäsi, vaan nuhtelee lähimmäistäsi, ettet joutuisi hänen tähtensä synnalaiseksi. ¹⁸Älä kosta äläkä pidä vihaa kansasi lapsia vastaan, vaan rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi. Minä olen Herra. ¹⁹Noudattakaa minun käskyjäni. Älä anna karjassasi kahden erilaisen eläimen pariutua, älä kylvä peltoosi kahdenlaisista siementä, älköönkä kahdenlaisista langoista kudottua vaatetta tulko yllesi. ²⁰Jos mies makaa naisen, joka on orjatar ja toisen miehen oma eikä ole lunastettu eikä vapaaksi laskettu, rangaistakoon heitä, ei kuitenkaan kuolemalla, koska nainen ei ollut vapaa. ²¹Ja mies tuokoon hyvityksenään Herralle vikauhri-oinaan ilmestysmajan ovelle. ²²Ja kun pappi on toimittanut hänelle vikauhri-oinaalla Herran edessä sovituksen siitä synnistä, jonka hän on tehnyt, annetaan hänelle hänen tekemänsä synti anteeksi. ²³Kun te tulette siihen maahan ja istutatte kaikkinaisia hedelmäpuita, niin jättäkää niiden hedelmä, niiden esinahka, koskemattomaksi; kolmena vuotena pitäkää ne ympärileikkaamattomina, älkää niitä syökö. ²⁴Mutta neljäntenä vuotena pyhitettäköön kaikki niiden hedelmät ilojuhlissa Herralle, ²⁵ja vasta viidentenä vuotena syökää niiden hedelmää; näin te lisäätte niiden tuottoa. Minä olen Herra, teidän Jumalanne. ²⁶Älkää syökö mitään verinensä. Älkää merkeistä ennustelko älkääkä harjoittako noituutta. ²⁷Älkää keritkö tukkaanne pääläen ympäriltä, äläkä leikkaamalla turmele partasi reunaa. ²⁸Älkää viileskelkö ihoanne vainajan tähden älkääkä koristelko itseänne iho-piirroksilla. Minä olen Herra. ²⁹Älä häpäise tyttäresi antamalla hänen tulla portoksi, ettei maa harjoittaisi haureutta ja tulisi täyteen iljettävyyttä. ³⁰Pitäkää minun sapattini ja peljätkää minun pyhäkköäni. Minä olen Herra. ³¹Älkää kääntykö vainaja- ja tietäjähenkien puoleen; älkää etsikö heitä, ettette tulisi heistä saastutetuiksi. Minä olen Herra, teidän Jumalanne. ³²Nouse harmaapäin edessä ja kunnioita vanhusta sekä pelkää Jumalaasi. Minä olen Herra. ³³Kun muukalainen asuu luonasi teidän maassanne, älkää sortako häntä. ³⁴Muukalainen, joka asuu teidän luonanne, olkoon niinkuin maassa syntynyt teikäläinen. Rakasta häntä niinkuin itseäsi, sillä tekin olitte muukalaisina Egyptin maassa. Minä olen Herra, teidän Jumalanne. ³⁵Älkää tehkö vääräyttä tuomitessanne älkääkä käyttäessänne pituus-, paino- tai astiamittaa. ³⁶Olkoon teillä oikea vaaka, oikeat punnukset, oikea eefa-mitta ja oikea hiin-mitta. Minä olen Herra, teidän Jumalanne, joka vein teidät pois Egyptin maasta. ³⁷Noudattakaa kaikkia minun käskyjäni ja kaikkia minun säädöksiäni ja pitäkää ne. Minä olen Herra.”

20Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Sano israelilaisille: Jos joku, kuka tahansa israelilainen tai muukalainen, joka asuu Israelissa, antaa lapsiansa Molokille, hänet ran-

gaistakoon kuolemalla; maan kansa kivittääkään hänet. ³Ja minä käännän kasvoni sitä miestä vastaan ja hävitän hänet hänen kansastansa, koska hän on antanut Molokille lapsiansa saastuttaen minun pyhäkköni ja häväisten minun pyhän nimeni. ⁴Ja jos maan kansa säästää sitä miestä, joka antaa lapsiansa Molokille, niin etteivät he häntä surmaa, ⁵niin minä itse käännän kasvoni sitä miestä vastaan ja hänen sukuansa vastaan; hänet ja kaikki, jotka häntä seuraten ovat lähteneet haureudessa kulkemaan Molokin jäljessä, minä hävitän heidän kansastansa. ⁶Ja jos joku kääntyy vainaja- tai tietäjähenkien puoleen, lähtien haureudessa kulkemaan heidän jäljessään, sitä ihmistä vastaan minä käännän kasvoni ja hävitän hänet hänen kansastansa. ⁷Pyhittäkää siis itsenne ja olkaa pyhät; sillä minä olen Herra, teidän Jumalanne. ⁸Ja noudattakaa minun käskyjäni ja pitäkää ne. Minä olen Herra, joka pyhitän teidät. ⁹Kuka ikinä kiroaa isäänsä tai äitiänsä, hänet rangaistakoon kuolemalla; isäänsä ja äitiänsä hän on kironnut, hän on verivelan alainen. ¹⁰Jos joku tekee aviorikoksen toisen miehen vaimon kanssa, jos hän tekee aviorikoksen lähimmäisensä vaimon kanssa, niin heidät, sekä aviorikkoja mies että -nainen, rangaistakoon kuolemalla. ¹¹Jos joku makaa äitipuolensa kanssa, paljastaa hän isänsä hävyn; heidät molemmat rangaistakoon kuolemalla, he ovat verivelan alaiset. ¹²Jos joku makaa miniänsä kanssa, rangaistakoon heidät molemmat kuolemalla; he ovat tehneet iljettävyuden, he ovat verivelan alaiset. ¹³Jos joku makaa miehenpuolen kanssa, niinkuin naisen kanssa maataan, tekevät he molemmat kauhistuksen; heidät rangaistakoon kuolemalla, he ovat verivelan alaiset. ¹⁴Jos joku ottaa vaimoksi naisen ja hänen äitinsä, on se iljettävyys; sekä hänet että ne molemmat poltettakoon tulella, ettei mitään iljettävyyttä olisi teidän seassanne. ¹⁵Jos joku sekaantuu eläimeen, rangaistakoon hänet kuolemalla, ja se eläin tappakaa. ¹⁶Ja jos nainen ryhtyy eläimeen, mihin tahansa, pariutuaksensa sen kanssa, niin surmaa sekä nainen että eläin; heidät rangaistakoon kuolemalla, he ovat verivelan alaiset. ¹⁷Jos joku ottaa vaimoksi sisarensa, isänsä tyttären tai äitinsä tyttären, ja näkee hänen häpynsä ja tämä näkee hänen häpynsä, niin se on häpeä, ja heidät hävitettäkään kansalaistensa silmien edessä; hän on paljastanut sisarensa hävyn, hän on joutunut synnalaiseksi. ¹⁸Jos joku makaa kuukautistilassa olevan naisen kanssa ja paljastaa hänen häpynsä, avaa hänen lähteensä, ja nainen paljastaa verensä lähteen, niin heidät molemmat hävitettäkään kansastansa. ¹⁹Älä paljasta äitisi sisaren tai isäsi sisaren häpyä; sillä se, joka niin tekee, on paljastanut veriheimolaisensa; he joutuvat synnalaisiksi. ²⁰Jos joku makaa setänsä vaimon kanssa, on hän paljastanut setänsä hävyn; he joutuvat synnalaisiksi, lapsettomina he kuolkoot. ²¹Jos joku ottaa vaimoksi veljensä vaimon, on se saastaisuus; hän on paljastanut veljensä hävyn, lapsettomiksi he jääkööt. ²²Noudattakaa siis kaikkia minun käskyjäni ja kaikkia minun säädöksiäni ja pitäkää ne, ettei teitä oksentaisi ulos

se maa, johon minä vien teidät asumaan. ²³Ja älkää vaeltake sen kansan tapojen mukaan, jonka minä karkoitan teidän tieltänne; sillä kaikkia näitä he ovat tehneet ja nostaneet minun inhoni. ²⁴Mutta minä sanon teille: Te saatte ottaa omaksenne heidän maansa, sillä minä annan sen teille omaksi, maan, joka vuotaa maitoa ja mettä. Minä olen Herra, teidän Jumalanne, joka olen teidät erottanut muista kansoista. ²⁵Erottakaa myös puhtaat eläimet saastaisista ja saastaiset linnut puhtaista, ettette saattaisi itseänne inhottaviksi koskemalla nelijalkaisiin eläimiin, lintuihin tai maan matelijoihin, mihin tahansa, jotka minä olen erottanut, että te pitäisitte ne saastaisina. ²⁶Olkaa siis minulle pyhät, sillä minä, Herra, olen pyhä, ja minä olen teidät erottanut muista kansoista olemaan minun omani. ²⁷Jos jossakin miehessä tai naisessa on vainaja- tai tietäjähenkä, niin heidät rangaistakoon kuolemalla; heidät kivitettäkään, he ovat verivelan alaiset.”

21Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Puhu papeille, Aaronin pojille, ja sano heille: Pappi älköön saattako itseänsä saastaiseksi kenestäkään kuolleesta sukulaisestansa, ²paitsi lähimmästä veriheimolaisestaan: äidistänsä, isästänsä, pojastansa, tyttärestänsä ja veljestänsä, ³sekä sisarestansa, jos tämä oli neitsyt ja eli hänen luonaan eikä ollut naitu; hänestä hän saa saastua. ⁴Älköön hän, sukunsa päämies, saattako itseänsä saastaiseksi, ettei hän itseänsä häpäisisi. ⁵Älkööt he ajako paljaaksi päälakeansa älköötäk leikatko partansa reunaa älköötäk koristelko itseänsä ihopiirroksilla. ⁶He olkoot Jumalallensa pyhät älköötäk häväiskö Jumalansa nimeä, sillä he uhraavat Herran uhreja, Jumalansa leipää; sentähden he olkoot pyhät. ⁷Älkööt he ottako vaimoksi porttoa tai häväistyä naista älköötäk ottako miehensä hylkäämää vaimoa, sillä pappi on pyhä Jumalallensa. ⁸Sinun on pidettävä häntä pyhänä, koska hän uhraa sinun Jumalasi leipää; hän olkoon sinulle pyhä, sillä minä, Herra, joka pyhitän teidät, olen pyhä. ⁹Jos papin tytär häpäisee itsensä haureudella, niin hän häpäisee isänsä; hänet poltettakoon tulella. ¹⁰Se pappi, joka on ylimmäinen veljiensä seassa, jonka pään päälle voiteluöljy on vuodatettu ja joka pyhiin vaatteisiin pukemalla on vihitty virkaansa, älköön päästäkö tukkaansa hajalle älköönk reväiskö vaatteitansa. ¹¹Älköön hän myöskään menkö minkään kuolleen luo; isästänsäkään tai äidistänsä hän älköön saattako itseänsä saastaiseksi. ¹²Älköön hän lähtekö pyhäköstä, ettei hän häpäisisi Jumalansa pyhäkköä, sillä hänessä on hänen Jumalansa voiteluöljyn vihkimys. Minä olen Herra. ¹³Hän ottakoon vaimoksensa neitsyen. ¹⁴Leskeä tai hyljättyä vaimoa tai häväistyä naista tai porttoa hän älköön ottako, vaan neitsyen omasta suvustaan hän ottakoon vaimoksensa, ¹⁵ettei hän häpäisisi jälkeläisiään suvussansa; sillä minä olen Herra, joka hänet pyhitän.” ¹⁶Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ¹⁷”Puhu Aaronille ja sano: jos jossakin sinun jälkeläisistäsi, tulevissa sukupolvissa, on joku vamma, älköön hän lähestykö uhraamaan Jumalansa leipää. ¹⁸Älköön lä-

hestykö kukaan, jossa on joku vamma, älköön kukaan sokea tai ontuva, kukaan kasvoiltaan tahi jäseniltään muodoton,¹⁹ jalkansa tai kätänsä taittanut,²⁰ kyttyräselkäinen tai surkastunut, silmävikainen tai ihotautinen tai rupinen tai kuohittu.²¹ Pappi Aaronin jälkeläisistä älköön kukaan, jossa on joku vamma, lähestykö uhraamaan Herran uhreja; hänessä on vamma, sentähden hän älköön lähestykö uhraamaan Jumalansa leipää.²² Kuitenkin hän syököön Jumalansa leipää, sekä korkeasti-pyhää että pyhää.²³ Mutta älköön hän tulko esiripun luo älköönkä lähestykö alttaria, koska hänessä on vamma, ettei hän häpäisisi minun pyhäkköäni; sillä minä olen Herra, joka pyhitän heidät.”²⁴ Ja Mooses sanoi tämän Aaronille ja hänen pojillensa ja kaikille israelilaisille.

22 Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Käske Aaronia ja hänen poikiansa pyhästi pitelemään israelilaisten pyhiä lahjoja, heidän minulle pyhittämiänsä, etteivät he häpäisisi minun pyhää nimeäni. Minä olen Herra. ³Sano heille polvesta polveen: Jos kuka tahansa teidän jälkeläisistänne saastuneena ollessaan lähestyy niitä pyhiä lahjoja, joita israelilaiset pyhittävät Herralle, hänet hävitettäköön minun kasvojeni edestä. ⁴Minä olen Herra. Älköön kukaan Aaronin jälkeläinen, joka on pitalinen tai jolla on vuoto, syökö pyhistä lahjoista, ennenkuin hän on tullut puhtaaksi; ja joka koskee johonkin kuolleesta saastuneeseen tahi jolla on siemenvuoto, ⁵tahi joka koskee pikkueläimeen, mihin tahansa, josta saastuu, tai ihmiseen, josta saastuu, olipa sen saastaisuus mitä laatua tahansa, ⁶niin jokainen, joka koskee johonkin sellaiseen, olkoon saastainen iltaan asti älköönkä syökö pyhistä lahjoista, ellei hän ole pessyt ruumistaan vedessä. ⁷Mutta kun aurinko on laskenut, on hän puhdas, ja sitten hän syököön pyhistä lahjoista, sillä se on hänen ruokansa. ⁸Istestään kuollutta tai kuoliaaksi raadeltua eläintä hän älköön syökö, ettei hän siten saastuisi. Minä olen Herra. ⁹He noudattakoot minun määräyksiäni, etteivät joutuisi synnalaisiksi pyhitetyn tähden ja kuolisi, sentähden että häpäisevät pyhitetyn. Minä olen Herra, joka pyhitän heidät. ¹⁰Yksikään syrjäinen älköön syökö pyhästä lahjasta; papin loinen tai päiväpalkkalainen älköön syökö pyhästä lahjasta. ¹¹Mutta kun pappi ostaa rahallansa orjan, saakoon tämä siitä syödä; samoin hänen kodissaan syntyneet orjat syökööt hänen ruokaansa. ¹²Jos papin tytär tulee syrjäisen miehen vaimoksi, älköön hän syökö pyhistä antilahjoista. ¹³Mutta jos papin tytär tulee leskeksi tai hyljätyksi ja on lapseton ja hän tulee takaisin isänsä taloon ja asuu siellä niinkuin nuoruudessaan, niin hän syököön isänsä ruokaa; mutta kukaan syrjäinen älköön sitä syökö. ¹⁴Ja jos joku erehdyksessä syö pyhästä lahjasta, korvatkoon papille pyhän lahjan ja pankoon siihen vielä lisäksi viidennen osan sen arvosta. ¹⁵Älkööt papit häväiskö israelilaisten pyhiä lahjoja, joita nämä antavat Herralle, ¹⁶älköötikä saattako heitä synnalaisiksi ja vikapäiksi sallimalla heidän syödä pyhiä lahjojansa; sillä minä olen Herra,

joka pyhitän heidät.”¹⁷ Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ¹⁸”Puhu Aaronille ja hänen pojillensa ja kaikille israelilaisille ja sano heille: Kuka ikinä Israelin heimosta tai muukalaisista Israelissa tuo polttouhriksi uhrilahjansa, olipa se mikä hyvänsä lupausuhri tai vapaaehtoinen uhri, jonka he tuovat Herralle, ¹⁹niin tuokaa sellainen uhri, että hänen mielisuosionsa tulee teidän osaksenne: virheetön urospuoli raavaista, lampaista tai vuohista. ²⁰Mutta yhtään eläintä, jossa on vamma, älkää tuoko, sillä siitä hänen mielisuosionsa ei tule teidän osaksenne. ²¹Jos joku tuo Herralle yhteyshuhriin raavaista tai lampaista, joko lupausta täyttääkseen tai vapaaehtoisena uhrina, olkoon eläin virheetön ollakseen otollinen; älköön siinä olko mitään vammaa. ²²Sokeata tai raajarikkoa tai silvottua tai paiseista tai ihotautista tai rupista älkää Herralle tuoko, älkääkä sellaisia asettako alttarille, uhriksi Herralle. ²³Härän tai lampaan, joka on jäseniltään muodoton tai vaivainen, sinä saat uhrata vapaaehtoisena uhrina, mutta lupausuhriksi se ei ole otollinen. ²⁴Älkää uhratko Herralle eläintä, joka on kuohittu puristamalla tai musertamalla tai repimällä tai leikkaamalla; älkää tehkö maassanne sellaista. ²⁵Älkää myöskään muukalaiselta ostako mitään sellaisia eläimiä tuodaksenne niitä Jumalanne ruuaksi, sillä ne ovat turmeltuja, niissä on vamma; niistä ei tule teidän osaksenne mielisuosio.”²⁶ Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²⁷”Kun vasikka tai karitsa tai vohla on syntynyt, olkoon se emänsä luona seitsemän päivää; mutta kahdeksannesta päivästä alkaen se on otollinen uhrilahjaksi Herralle. ²⁸Älkää raavaseläintä tai lammasta ja sen sikiötä teurastako samana päivänä. ²⁹Kun te uhraatte Herralle kiitosuhriin, uhratkaa se niin, että hänen mielisuosionsa tulee teidän osaksenne. ³⁰Se syötäköön samana päivänä; älkää jättäkö siitä mitään seuraavaan aamuun. Minä olen Herra. ³¹Noudattakaa siis minun käskyjäni ja pitäkää ne. Minä olen Herra. ³²Älkää häväiskö minun pyhää nimeäni: minä tahdon olla pyhä israelilaisten keskellä. Minä olen Herra, joka pyhitän teidät ³³ja joka vein teidät pois Egyptin maasta, ollakseni teidän Jumalanne. Minä olen Herra.”

23 Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Puhu israelilaisille ja sano heille: Herran juhla-ajat, joiksi teidän on kuulutettava pyhät kokoukset, minun juhla-aikani, ovat nämä. ³Kuusi päivää tehtäköön työtä, mutta seitsemäntenä päivänä on sapatiti, levon päivä, pyhä kokous; silloin älkää yhtäkään askareta toimittako, se on Herran sapatiti, missä asuttekin. ⁴Nämä ovat Herran juhla-ajat, pyhät kokoukset, jotka teidän on kuulutettava määräajallansa: ⁵Ensimmäisessä kuussa, kuukauden neljäntenätoista päivänä, iltahämärässä, on pääsiäinen Herran kunniaksi. ⁶Ja saman kuukauden viidentenätoista päivänä on happamatoman leivän juhla Herran kunniaksi; syökää happamatonta leipää seitsemän päivää. ⁷Ensimmäisenä päivänä olkoon teillä pyhä kokous, silloin älkää yhtäkään arkiaskareta toimittako. ⁸Tuokaa Herralle uhri seitsemänä päivänä. Seit-

semäntenä päivänä on pyhä kokous; silloin älkää yhtäkään arkiaskareta toimittako.”⁹ Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ¹⁰”Puhu israelilaisille ja sano heille: Kun te tulette siihen maahan, jonka minä teille annan, ja leikkaatte sen viljaa, niin viekää papille viljastanne uutislyhde. ¹¹Ja hän toimittakoon sen lyhteen heilutuksen Herran edessä, että hänen mielisuosionsa tulisi teidän osaksenne; sapatin jälkeisenä päivänä pappi toimittakoon sen heilutuksen. ¹²Ja sinä päivänä, jona teidän lyhteenne heilutus toimitetaan, uhratkaa virheetön, vuoden vanha karitsa polttouhriksi Herralle, ¹³ja siihen kuuluvaksi ruokauhriksi kaksi kymmenenestä lestyjä jauhoja, öljyyn sekoitettuna, uhriksi, suloiseksi tuoksuksi Herralle, sekä siihen kuuluvaksi juomauhriksi neljannes hiin-mittaa viiniä. ¹⁴Älkääkö syökö uutisleipää, paahdettuja jyviä tai tuleentumatonta viljaa ennen sitä päivää, jona tuotte Jumalallenne uhrilahjan. Se olkoon teille ikuinen säädös sukupolvesta sukupolveen, missä asuttekin. ¹⁵Sitten laskekaa sapatin jälkeisestä päivästä, siitä päivästä, jona toitte heilutuslyhteen, seitsemän täyttä viikkoa, ¹⁶laskekaa viisikymmentä päivää seitsemännen sapatin jälkeiseen päivään asti; sitten tuokaa Herralle uusi ruokauhri. ¹⁷Sieltä, missä asutte, tuokaa heilutusleiväksi kaksi kakkua, jotka on leivottava happamana kahdesta kymmenenneksestä lestyjä jauhoja, Herralle uutislahjaksi. ¹⁸Ja tuokaa leipänne ohella seitsemän virheetöntä, vuoden vanhaa karitsaa ja mullikka sekä kaksi oinasta; ruokaja juomauhreineen ne olkoot polttouhri Herralle, suloisesti tuoksuva uhri Herralle. ¹⁹Ja uhratkaa kauris syntiuhriksi sekä kaksi vuoden vanhaa karitsaa yhteisuhriksi. ²⁰Ja pappi toimittakoon niiden ja uutisleivän ynnä kahden karitsan heilutuksen Herran edessä. Ne olkoot Herralle pyhät ja papin omat. ²¹Ja kuuluttakaa pyhä kokous juuri siksi päiväksi; silloin älkää yhtäkään arkiaskareta toimittako. Se olkoon teille ikuinen säädös sukupolvesta sukupolveen, missä asuttekin. ²²Kun te korjaatte eloa maastanne, niin älä leikkaa viljaa pelloltasi reunoja myöten äläkä poimi tähkäpäitä leikkuun jälkeen, vaan jätä ne köyhälle ja muukalaiselle. Minä olen Herra, teidän Jumalanne.” ²³Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²⁴”Puhu israelilaisille ja sano: Seitsemännessä kuussa, kuukauden ensimmäisenä päivänä, pitäkää sapatinlepo, muistojuhla pasunaa soittaen, pyhä kokous. ²⁵Älkää silloin yhtäkään arkiaskareta toimittako, vaan tuokaa uhri Herralle.” ²⁶Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²⁷”Tämän seitsemännen kuun kymmenentenä päivänä on sovituspäivä; pitäkää silloin pyhä kokous, kurittakaa itseänne paastolla ja tuokaa Herralle uhri. ²⁸Älkää toimittako yhtäkään askareta sinä päivänä, sillä se on sovituspäivä, jolloin teille toimitetaan sovitus Herran, teidän Jumalanne, edessä. ²⁹Sillä jokainen, joka ei sinä päivänä kurita itseänsä paastolla, hävitettäköön kansastansa. ³⁰Ja jokaisen, joka sinä päivänä toimittaa jotakin askareta, minä hävitän hänen kansastansa. ³¹Älkää silloin yhtäkään askareta toimittako. Se olkoon teille ikuinen säädös sukupolvesta sukupolveen, missä asuttekin. ³²Se on oleva teil-

le levon päivä, kurittakaa itseänne paastolla. Kuukauden yhdeksäntenä päivänä illalla, illasta iltaan, pitäkää tämä sapatti.” ³³Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ³⁴”Puhu israelilaisille ja sano: Tämän seitsemännen kuun viidentenätoista päivänä on lehtimajanjuhla Herran kunniaksi; se kestää seitsemän päivää. ³⁵Ensimmäisenä päivänä pidetäköön pyhä kokous; älkää silloin yhtäkään arkiaskareta toimittako. ³⁶Seitsemänä päivänä tuokaa uhri Herralle. Kahdeksantena päivänä olkoon teillä pyhä kokous, ja tuokaa uhri Herralle; se on juhla kokous, älkää silloin yhtäkään arkiaskareta toimittako. ³⁷Nämä ovat Herran juhla-ajat, joiksi teidän on kuulutettava pyhät kokoukset, tuodaksenne Herralle uhreja: polttouhreja ja ruokauhreja, teurasuhreja ja juomauhreja, kunakin päivänä sen päivän uhrin; ³⁸ja sitäpaitsi Herran sapatit ja teidän muut lahjanne ja kaikki lupausuhrinne ja kaikki vapaaehtoiset uhrinne, joita te Herralle annatte. ³⁹Mutta seitsemännen kuukauden viidentenätoista päivänä, kun te olette korjanneet maan sadon, viettäkää Herran juhlaa seitsemän päivää; ensimmäinen päivä on levon päivä, ja kahdeksas päivä on myös levon päivä. ⁴⁰Ensimmäisenä päivänä ottakaa ihania hedelmiä puista, palmunoksia ja tuuheiden puiden lehviä sekä pajuja purojen varsilta, ja pitäkää iloa seitsemän päivää Herran, Jumalanne edessä. ⁴¹Ja viettäkää sitä juhlaan Herran kunniaksi seitsemän päivää vuodessa. Se olkoon teille ikuinen säädös sukupolvesta sukupolveen; viettäkää se seitsemännessä kuussa. ⁴²Seitsemän päivää asukaa lehtimajoissa; kaikki Israelissa syntyneet asukoot lehtimajoissa, ⁴³että teidän jälkeläisenne tietäisivät, kuinka minä annoin israelilaisten asua lehtimajoissa, kun vein heidät pois Egyptin maasta. Minä olen Herra, teidän Jumalanne.” ⁴⁴Ja Mooses puhui näistä Herran juhla-ajoista israelilaisille.

24Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Käske israelilaisten tuoda sinulle puhdasta, survomalla saatua öljyyn öljyä seitsenhaaraista lampua varten, että lamput aina voidaan nostaa paikoilleen. ³Ulkopuolella esirippua, joka on lain arkin edessä ilmestysmajassa, Aaron hoitakoon sitä niin, että se aina, ehtoosta aamuun asti, palaa Herran edessä. Se olkoon teille ikuinen säädös sukupolvesta sukupolveen. ⁴Aitokultaisen seitsenhaaraisen lampun lampuja ja hän hoitakoon niin, että ne aina palavat Herran edessä. ⁵Ja ota lestyjä jauhoja ja leivo niistä kaksitoista kakkua; joka kakussa olkoon niitä kaksi kymmenenestä. ⁶Ja lade ne päälletysten kahteen pinoon, kuusi pinoonsa, aitokultaiselle pöydälle Herran eteen. ⁷Ja pane pinojen päälle puhdasta suitsuketta lepien alttariuhriosana uhriksi Herralle. ⁸Sapatti sapatilta hän aina asettakoon ne Herran eteen israelilaisten antina; se on ikuinen liitto. ⁹Ne olkoot Aaronin ja hänen poikiensa omat, ja he syökööt ne pyhässä paikassa, sillä ne ovat korkeasti-pyhät; ne ovat hänen ikuinen osuutensa Herran uhreista.” ¹⁰Erään israelilaisen vaimon poika, jonka isä oli egyptiläinen mies, oli lähtenyt maasta israelilaisten mukana; ja tämän israelilaisen vaimon poika

ja muuan israelilainen mies riitelivät keskenänsä leirissä.¹¹ Ja israelilaisen vaimon poika pilkkasi Herran nimeä ja kirosi sitä. Silloin he toivat hänet Mooseksen eteen. Ja hänen äitinsä nimi oli Selomit, Dibrin tytär, Daanin sukukunnasta.¹² Ja he panivat hänet vankeuteen, kunnes heille ilmoitettaisiin Herran vastaus.¹³ Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ¹⁴”Vie kirooja leirin ulkopuolelle, ja kaikki, jotka kuulivat sen, laskekoot kätensä hänen päänsä päälle, ja koko kansa kivittäköön hänet.¹⁵ Ja puhu israelilaisille ja sano: Kuka ikinä Jumalaansa kiroaa, se joutuu synnalaiseksi.¹⁶ Ja joka Herran nimeä pilkkaa, rangaistakoon kuolemalla; koko kansa kivittäköön hänet kuoliaaksi. Olipa se muukalainen tai maassa syntynyt, joka pilkkaa Herran nimeä, hänet surmattakoon.¹⁷ Jos joku lyö kuoliaaksi ihmisen, kenen hyvänsä, hänet rangaistakoon kuolemalla.¹⁸ Mutta joka lyö kuoliaaksi kotieläimen, korvatkoon sen: henki hengestä.¹⁹ Ja joka tuottaa lähimmäisellensä vaman, sille tehtäköön, niinkuin hänkin on tehnyt: ²⁰ruhje ruhjeesta, silmä silmästä, hammas hampaasta; saman vaman, jonka hän on toiselle tuottanut, saakoon hän itsekin.²¹ Joka lyö kuoliaaksi kotieläimen, korvatkoon sen; mutta joka lyö kuoliaaksi ihmisen, se surmattakoon.²² Sama laki olkoon teillä, niin muukalaisella kuin maassa syntyneelläkin; sillä minä olen Herra, teidän Jumalanne.”²³ Ja Mooses puhui näin israelilaisille; ja he veivät kirooijan leirin ulkopuolelle ja kivittivät hänet kuoliaaksi. Näin israelilaiset tekivät, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut.

25 Ja Herra puhui Moosekselle Siinain vuorella sanoen: ²”Puhu israelilaisille ja sano heille: Kun te tulette siihen maahan, jonka minä teille annan, niin maa pitäköön sapaattia Herran kunniaksi.³ Kuutena vuotena kylvä peltosi ja kuutena vuotena leikkaa viinitarhasi ja korjaa niiden sato,⁴ mutta seitsemäntenä vuotena olkoon maalla levon aika, sapatti Herran kunniaksi; silloin älä kylvä peltoasi äläkä leikkaa viinitarhaasi.⁵ Leikatun viljasi jälkikasvua älä leikkaa, äläkä poimi viinirypäleitä, jotka ovat kasvanee leikkaamattomissa viinipuissasi. Silloin olkoon maalla levon vuosi.⁶ Mutta mitä itsestänsä kasvaa maan levätessä, olkoon teille ruuaksi, sinulle itsellesi, sinun palvelijallesi ja palvelijattarellesi, päiväpalkkalaisellesi ja loisellesi, jotka luonasi asuvat.⁷ Ja karjallesi ja metsäeläimille sinun maassasi olkoon kaikki sen sato ruuaksi.⁸ Ja laske seitsemän vuosiviikkoa: seitsemän kertaa seitsemän vuotaa, niin että seitsemän vuosiviikon aika on neljäkymmentä yhdeksän vuotta.⁹ Ja seitsemännessä kuussa, kuukauden kymmenentenä päivänä anna pasunan raikuen soida; sovituspäivänä antakaa pasunan soida koko maassanne.¹⁰ Ja pyhittäkää viideskymmenes vuosi ja julistakaa vapautus maassa kaikille sen asukkaille. Se olkoon teille riemuvuosi; jokainen teistä saa silloin palata perintömaallensa ja sukunsa luo.¹¹ Riemuvuosi olkoon teille viideskymmenes vuosi; älkää silloin kylväkö älkääkö jälkikasvua leikatko, älkääkö poimiko, mitä leikkaamattomissa viinipuissa on

kasvanut.¹² Sillä se on riemuvuosi, se olkoon teille pyhä; pellolta syökää sen sato.¹³ Riemuvuotena saa jokainen teistä palata perintömaallensa.¹⁴ Jos myyt jotakin lähimmäisesi tai ostat jotakin lähimmäiseltäsi, niin älkää tehkö vääryyttä toinen toisellenne.¹⁵ Vaan maksa lähimmäisesi riemuvuoden jälkeisten vuosien luvun mukaan, satovuosien luvun mukaan hän saakoon maksun sinulta.¹⁶ Kuta useampia vuosia on, maksa sitä suurempi hinta, ja kuta vähemmän vuosia on, maksa sitä pienempi hinta; sillä satomäärän hän myy sinulle.¹⁷ Älköön teistä kukaan tehkö vääryyttä lähimmäisellensä, vaan pelkää Jumalaasi; sillä minä olen Herra, teidän Jumalanne.¹⁸ Sentähden pitäkää minun käskyni ja noudattakaa minun säädöksiäni ja pitäkää ne, niin te saatte turvallisesti asua maassa.¹⁹ Ja maa on antava hedelmänsä, ja teillä on kyllin syötävää, ja te saatte turvallisesti asua siinä.²⁰ Ja jos te sanotte: ’Mitä me syömme seitsemäntenä vuotena, kun meidän ei ole lupaa kylvää eikä korjata satoamme?’²¹ niin minä käsken siunaukseni kuudentena vuotena tulemaan teille, niin että se tuottaa teille kolmen vuoden sadon.²² Ja kun te kylvätte kahdeksantena vuotena, on teillä vielä vanhaa satoa syödä; siihen asti, kunnes yhdeksäntenä vuotena sen sato on saatu, on teillä vanhaa syödä.²³ Älköön maata ainaiseksi myytäkö, sillä maa on minun ja te olette muukalaisia ja vieraita minun luonani.²⁴ Ja kaikessa siinä maassa, jonka te saatte perintömaaksenne, antakaa oikeus maan sukulunastamiseen.²⁵ Jos veljesi köyhtyy ja myy perintömaatansa, niin hänen lähin sukulunastajansa tulkoon ja lunastakoon sen, mitä hänen veljensä on myynyt.²⁶ Mutta jos jollakin ei ole sukulunastajaa, mutta hän itse voi hankkia niin paljon, kuin lunastukseen tarvitaan,²⁷ niin laskekoon, kuinka monta vuotta on kulunut myymisestä, ja maksakoon jäljellä olevasta ajasta miehelle, jolle hän myi, ja palatkoon perintömaallensa.²⁸ Mutta jos hän ei voi hankkia niin paljoa, kuin maksamiseen tarvitaan, niin jääköön se, mitä hän on myynyt, ostajan haltuun riemuvuoteen asti. Mutta riemuvuotena se on vapaa, ja hän palatkoon perintömaallensa.²⁹ Jos joku myy asuinrakennuksen muureilla varustetussa kaupungissa, olkoon hänellä oikeus lunastaa se vuoden kuluessa siitä, kun hän sen myi; sen ajan kestää hänen sukulunastusoikeutensa.³⁰ Mutta jollei sitä lunasteta, ennenkuin vuosi on kulunut umpeen, niin jääköön talo muureilla varustetussa kaupungissa ainaiseksi ostajalle ja hänen suvullensa, riemuvuotena vapaaksi tulematta.³¹ Mutta talot kylissä, joiden ympärillä ei ole muuria, luettakoon pelto-maahan; ne olkoot lunastettavissa, ja riemuvuotena ne tulevat vapaiksi.³² Kuitenkin olkoon leeviläisillä niissä kaupungeissa, jotka ovat heidän perintöomaisuuttaan, ikuinen oikeus talojen lunastamiseen.³³ Jos joku leeviläinen käyttää lunastusoikeutta, niin myyty talo kaupungissa, joka on leeviläistä perintöomaisuutta, palautuu riemuvuotena vapaaksi; sillä talot leeviläiskaupungeissa ovat heidän perintöomaisuuttaan israelilaisten seassa.³⁴ Ja heidän kaupunkeihinsa kuuluvaa laidunmaata älköön myytäkö, sillä

se on heidän ikuista perintöomaisuuttansa. ³⁵Jos veljesi sinun luonasi köyhtyy eikä jaksa pysyä pystyssä, tue häntä samoin kuin muukalaista tai loista; hän eläköön luonasi. ³⁶Älä ota korkoa tai voittoa häneltä, vaan pelkää Jumalaa-si ja anna veljesi elää luonasi. ³⁷Älä anna hänelle rahaasi korolle äläkä ota elintarpeista voittoa. ³⁸Minä olen Herra, teidän Jumalanne, joka vein teidät pois Egyptin maasta antaakseni teille Kanaanin maan ja ollakseni teidän Jumalanne. ³⁹Jos veljesi sinun luonasi köyhtyy ja myy itsensä sinulle, älä pane häntä orjan työhön, ⁴⁰vaan hän olkoon päiväpalkkalaisena ja loisena sinun luonasi; riemuvuoteen asti hän palvelkoon sinua. ⁴¹Silloin hän lähteköön luotasi vapaana, hän ja hänen lapsensa hänen kanssaan, ja palatkoon sukunsa luo ja isiensä perintömaalle. ⁴²Sillä he ovat minun palvelijoitani, jotka minä vein pois Egyptin maasta; sentähden älköön heitä orjan tavalla myytäkö. ⁴³Älä hallitse heitä kovuudella, vaan pelkää Jumalaa-si. ⁴⁴Mutta orjasi ja orjattaresi, jotka hankit itsellesi, ostakaa kansoista, jotka asuvat teidän ympärillä. ⁴⁵Tahi ostakaa ne teidän luonanne asuvien loisten lapsista ja heidän sukulaisistaan, jotka ovat teidän luonanne ja jotka ovat heille syntyneet teidän maassanne; ja ne olkoot teidän perintöomaisuuttanne. ⁴⁶Ja jättäkää ne jälkeenne perinnöksi lapsillenne, pysyväksi perintöomaisuudeksi; niitä saatte pitää ainaisesti orjinanne. Mutta veljistänne, israelilaisista, älä ketään kovuudella hallitse. ⁴⁷Jos sinun luonasi asuva muukalainen tai loinen tulee varoihin, veljesi köyhtyessä hänen luonaan, niin että hän myy itsensä sinun luonasi asuvalle muukalaiselle tai loiselle tai jollekin muukalaisen suvun jäsenelle, ⁴⁸niin olkoon hän, sen jälkeen kuin hän myi itsensä, lunastettavissa; joku hänen veljistään lunastakoon hänet. ⁴⁹Tahi lunastakoon hänet hänen setänsä tai setänsä poika tai joku veriheimolainen hänen suvustansa; tahi jos hän tulee varoihin, lunastakoon hän itse itsensä. ⁵⁰Ja hänen on laskettava yhdessä ostajansa kanssa, kuinka pitkä aika on riemuvuoteen siitä vuodesta, jolloin hän myi itsensä hänelle; ja hänen myyntihintansa jaettakoon vuosien luvulla; hänen palvelusaikansa laskettakoon saman arvoiseksi kuin päiväpalkkalaisen. ⁵¹Jos vielä on monta vuotta jäljellä, maksakoon hän takaisin lunastushintanaan niitä vastaavan osan siitä summasta, jolla hänet ostettiin. ⁵²Mutta jos vain vähän vuosia on jäljellä riemuvuoteen, laskekoon ostaja nekin hänelle, ja hän maksakoon lunastushintansa sen mukaan, kuin hänellä on vuosia jäljellä. ⁵³Vuosikaupalla otetun päiväpalkkalaisen tavalla hän palvelkoon häntä, mutta älköön tämä kovuudella hallitko häntä sinun silmiesi edessä. ⁵⁴Mutta jos häntä ei näin lunasteta, tulkoon hän riemuvuotena vapaaksi, hän itse ja hänen lapsensa hänen kanssaan. ⁵⁵Sillä israelilaiset ovat minun palvelijoitani; he ovat minun palvelijani, jotka minä vein pois Egyptin maasta. Minä olen Herra, teidän Jumalanne.”

26”Älkää tehkö itsellenne epäjumalia älkääkä pystytäkö itsellenne jumalankuvia tai patsaita, älkää myöskään

asettako maahanne kiviä, joissa on kuvia, kumartaaksenne niitä, sillä minä olen Herra, teidän Jumalanne. ²Pitäkää minun sapattini ja peljätäkää minun pyhäkköäni. Minä olen Herra. ³Jos te vaellatte minun säädöksieni mukaan ja noudatatte minun käskyjäni ja pidätte ne, ⁴annan minä teille sateen ajallansa, niin että maa antaa satonsa ja kedon puut kantavat hedelmänsä. ⁵Ja puiminen kestää teillä viininkorjuuseen asti, ja viininkorjuu kestää kylvöön asti, ja teillä on kyllin leipää syödäksenne, ja te saatte turvallisesti asua maassanne. ⁶Ja minä annan rauhan teidän maallenne, ja te saatte levätä, kenenkään peljättämättä; ja minä hävitän pahat pedot teidän maastanne, eikä miekka käy teidän maanne ylitse. ⁷Te ajatte pakoon vihollisenne, ja he kaatuvat miekkaan teidän edessänne. ⁸Viisi teistä ajaa pakoon sata, ja sata teistä ajaa pakoon kymmentuhatta, ja teidän vihollisenne kaatuvat miekkaan teidän edessänne. ⁹Ja minä käännyin teidän puoleenne ja teen teidät hedelmällisiksi ja annan teidän lisääntyä ja pidän liittoni teidän kanssanne. ¹⁰Ja te saatte syödä vanhaa, viime vuoden satoa, ja te joudutte viemään vanhan pois uuden tieltä. ¹¹Ja minä panen asumukseni teidän keskellenne enkä viero teitä. ¹²Ja minä vaellan teidän keskellänne ja olen teidän Jumalanne, ja te olette minun kansani. ¹³Minä olen Herra, teidän Jumalanne, joka vein teidät pois Egyptin maasta, olemasta heidän orjinansa; ja minä mursin rikki teidän ikenne puut ja annoin teidän kulkea pää pystyssä. ¹⁴Mutta jos te ette kuule minua ettekä pidä kaikkia näitä käskyjä, ¹⁵vaan hylkääte halpana minun ohjeeni ja teidän sielunne vieroo minun säädöksieni, niin ettette pidä kaikkia minun käskyjäni, vaan rikotte minun liittoni, ¹⁶niin minäkin teen teille samoin ja rankaisen teitä hirmuisilla onnettomuuksilla, hivutustaudilla ja kuumeella, jotka sammuttavat teidän silmänne ja näännyttävät sielunne; ja te kylvätte siemenenne turhaan, sillä teidän vihollisenne syövät sen. ¹⁷Ja minä käänän kasvoni teitä vastaan, ja teidän vihollisenne voittavat teidät; teidän vihamiehenne hallitsevat teitä, ja te pakenette, vaikka ei kukaan ajate takaa. ¹⁸Jos ette sittenkään kuule minua, niin minä vielä kuritan teitä seitsenkertaisesti teidän syntienne tähden. ¹⁹Ja minä murratan teidän ylpeän uhmanne; minä teen teidän taivaanne raudankovaksi ja maanne vasken kaltaiseksi. ²⁰Ja teidän voimanne kuluu hukkaan, sillä teidän maanne ei anna satoansa eivätkä maan puut anna hedelmäänsä. ²¹Ja jos te sittenkin käytte minua vastaan ettekä tahdo kuulla minua, niin minä lyön teitä vielä seitsenkertaisesti, teidän syntienne mukaan. ²²Minä lähetän teidän sekaanne metsän pedot riistämään teiltä lapsenne, raatelemaan karjaanne ja vähentämään teidän lukuanne, niin että teidän tienne tulevat autioiksi. ²³Jos te ette vielä tästäkään minun kurituksestani ota ojentuaksenne, vaan yhä käytte minua vastaan, ²⁴niin minäkin käyn teitä vastaan ja lyön teitä seitsenkertaisesti teidän syntienne tähden. ²⁵Minä saatan teidän kimppuunne miekan, joka kostaa rikotun liiton; ja kun te kokoonnutte kaupunkiinne, niin minä lähetän

teidän sekaanne ruttotaudin, ja teidän on antautuminen vihollisen valtaan. ²⁶Kun minä murrann teiltä leivän tuen, niin kymmenen vaimoa paistaa teidän leipänne yhdessä uunissa, ja he tuovat kotiin teidän leipänne vaa'alla punnittuna; ja kun te syötte, ette tule ravituiksi. ²⁷Ja jos te ette vielä sittenkään kuule minua, vaan yhä käytte minua vastaan, ²⁸niin minäkin kiivastuksessani käyn teitä vastaan ja kuritan teitä seitsenkertaisesti teidän syntienne tähden. ²⁹Ja te syötte poikienne lihaa, ja tyttärenne lihaa te syötte. ³⁰Ja minä kukistan teidän uhrikukkulanne ja hävitän teidän auringonpatsaanne ja panen teidän ruumiinne teidän kivijumalienne ruumiiden päälle, ja minun sieluni inhoaa teitä. ³¹Ja minä muutan teidän kaupunkinne raunioiksi ja hävitän teidän pyhäkkönne enkä mielisty teidän uhrienne tuoksuun. ³²Ja minä hävitän maan, niin että teidän vihollisenne, jotka siinä asuvat, siitä tyrmistyvät. ³³Mutta teidät minä hajotan kansojen sekaan ja ajan teitä takaa paljastetulla miekalla, ja teidän maanne tulee autioksi ja kaupunkinne raunioiksi. ³⁴Silloin maa saa hyvityksen sapateistaan, niin kauan kuin se on autiona ja te olette vihollisenne maassa. Silloin maa lepää ja saa hyvityksen sapateistaan. ³⁵Niin kauan kuin se on autiona, saa se levätä nauttien sitä lepoa, jota se ei saanut teidän sapatteinanne, asuessanne siinä. ³⁶Ja niille teistä, jotka jäävät jäljelle, minä annan pelokkaan sydämen heidän vihollistensa maassa, niin että lentävän lehden kahina ajaa heidät pakoon, ja he pakenevat, niinkuin pakenisivat miekkaa, ja kaatuvat, vaikka ei kukaan heitä aja takaa. ³⁷Ja he kompastuvat toinen toiseensa niinkuin miekkaa paeten, vaikka ei kukaan aja heitä takaa; ja te ette voi pitää puolianne vihollisianne vastaan. ³⁸Ja te häviätte kansojen sekaan, ja vihollisenne maa nielee teidät. ³⁹Ja ne teistä, jotka jäävät jäljelle, riutuvat teidän vihollisenne maassa syntivelkansa tähden; ja myös isiensä syntivelan tähden he riutuvat niinkuin nekin. ⁴⁰Silloin he tunnustavat syntivelkansa ja isiensä syntivelan, sen että ovat olleet minulle uskottomat ja käyneet minua vastaan, ⁴¹jonka tähden minäkin kävin heitä vastaan ja vein heidät heidän vihollistensa maahan. Silloin heidän ympärileikkaamaton sydämensä nöyrytyy, ja silloin he sovittavat syntivelkansa. ⁴²Ja silloin minä muistan liittoni Jaakobin kanssa ja muistan liittoni Iisakin kanssa ja liittoni Aabrahamin kanssa, ja minä muistan myös maan. ⁴³Mutta ensin tulkoon maa tyhjäksi heistä ja saakoon hyvityksen sapateistansa olemalla autiona, niin kauan kuin he ovat poissa; ja he sovittakoot syntivelkansa sentähden, juuri sentähden, että he hylkäsivät minun säädökseni ja että heidän sielunsa vieroi minun käskyjäni. ⁴⁴Mutta sittenkään, vaikka he ovat vihollistensa maassa, en minä heitä hylkää enkä viero heitä niin, että lopettaisin heidät ja rikkoisin liittoni heidän kanssansa; sillä minä olen Herra, heidän Jumalansa. ⁴⁵Ja minä muistan heidän hyväksensä liiton heidän isiensä kanssa, jotka minä vein pois Egyptin maasta kansojen silmien edessä, ollakseni heidän Jumalansa. Minä olen Herra.” ⁴⁶Nämä ovat ne käskyt, säädökset

ja lait, jotka Herra asetti itsensä ja israelilaisten välille Siinain vuorella, Mooseksen kautta.

27Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Puhu israelilaisille ja sano heille: Jos jollakin on täytettävänä lupaus Herralle ja sinun on arvioitava luvatus ihmisen arvo, ³niin arvioitse mies, joka on kahdenkymmenen ja kuudenkymmenen vuoden välillä, viiteenkymmeneen hopeasekeliin pyhäkkösekelin painon mukaan; ⁴mutta jos se on nainen, arvioitse hänet kolmeenkymmeneen sekeliin. ⁵Viisivuotisesta kaksikymmenvuotiseen asti arvioitse miehenpuoli kahteenkymmeneen sekeliin ja vaimonpuoli kymmeneen sekeliin. ⁶Kuukauden vanhasta viisivuotiseen asti arvioitse miehenpuoli viiteen hopeasekeliin ja vaimonpuoli kolmeen hopeasekeliin. ⁷Kuusikymmenvuotinen ja sitä vanhempi miehenpuoli arvioitse viiteentoista sekeliin ja vaimonpuoli kymmeneen sekeliin. ⁸Jos joku on liian köyhä maksamaan arviohintaa, vietäköön hänet papin eteen, ja pappi arvioikoon hänet; lupauksen tekijän varojen mukaan arvioikoon pappi hänet. ⁹Mutta jos lupaus koskee karjaa, josta voidaan tuoda uhrilahja Herralle, olkoon kaikki, mikä siitä annetaan Herralle, pyhää. ¹⁰Sitä älköön vaihdettako älköönkään muutettako; ei hyvää huonoon eikä huonoa hyvään. Jos joku kuitenkin vaihtaa eläimen toiseen, olkoon sekä se että siihen vaihdettu pyhä. ¹¹Mutta jos se on saastainen eläin, mikä tahansa, joita ei saa tuoda uhrilahjaksi Herralle, niin vietäköön eläin papin eteen; ¹²ja pappi arvioikoon sen tarkastaen, onko se hyvä vai huono. Olkoon sillä se arviohintaa, jonka pappi määrää. ¹³Jos omistaja tahtoo sen lunastaa, antakoon arviohinnan lisäksi viidennen osan siitä. ¹⁴Ja jos joku pyhittää talonsa pyhäksi lahjaksi Herralle, niin pappi arvioikoon sen tarkastaen, onko se hyvä vai huono. Olkoon sillä se arviohintaa, jonka pappi määrää. ¹⁵Mutta jos se, joka on talonsa pyhittänyt, tahtoo lunastaa sen, niin antakoon arviosumman lisäksi viidennen osan siitä; ja niin se on hänen omansa. ¹⁶Jos joku pyhittää Herralle kappaleen perintömaatansa, niin arvioi se kylvön suuruuden mukaan; hoomer-mitta ohria vastatkoon viittäkymmentä hopeasekeliä. ¹⁷Jos hän pyhittää peltonsa riemuvuodesta alkaen, jääköön sille arvioimasi täysi hinta. ¹⁸Mutta jos hän pyhittää peltonsa riemuvuoden jälkeen, laskekoon pappi hänelle rahasumman niiden vuosien luvun mukaan, jotka ovat jäljellä seuraavaan riemuvuoteen; ja se vähennettäköön sinun arvioimastasi hinnasta. ¹⁹Ja jos se, joka pellon on pyhittänyt, tahtoo lunastaa sen, niin antakoon arvioimasi hinnan lisäksi viidennen osan siitä; ja niin se jää hänen omakseen. ²⁰Mutta jos hän ei lunasta peltoa, vaan myy sen toiselle, ei se enää ole lunastettavissa; ²¹vaan kun pelto riemuvuotena tulee vapaaksi, olkoon se Herralle pyhitetty, niinkuin vihitty pelto; se joutuu papin omaisuudeksi. ²²Jos joku Herralle pyhittää ostamansa pellon, joka ei ole hänen perintömaatansa, ²³laskekoon pappi hänelle arviohinnan riemuvuoteen asti; ja hän suorittakoon samana päivänä arvioimasi hinnan pyhänä lahjana Herralle. ²⁴Riemuvuotena

pelto palautukoon sille, jolta se on ostettu ja jonka perintömaata se on. ²⁵Ja kaikki sinun arvioimisesi tapahtu-
koon pyhäkkösekelin painon mukaan; sekelissä olkoon kak-
sikymmentä geeraa. ²⁶Mutta karjan esikoista, joka ensiksi
syntyneenä jo on Herran oma, älköön kukaan pyhittäkö;
olipa se härkä tai lammas, se on jo Herran oma. ²⁷Jos se
on saastaisia eläimiä, lunastakoon omistaja sen sinun ar-
vioimastasi hinnasta ja pankoon lisäksi viidennen osan sen
arvosta; jos sitä ei lunasteta, myytäköön se arvioimaasi
hintaan. ²⁸Mitään vihittyä, mitä hyvänsä, jonka joku on
vihkinyt Herralle omaisuudestaan, olipa se ihminen tai
eläin tai perintömaa, älköön myytäkö älköönkä lunastetta-
ko; sillä kaikki vihitty on korkeasti-pyhää, Herran omaa.
²⁹Ihmistä, ketä hyvänsä, joka on tuhon omaksi vihitty,
älköön lunastettako, vaan hänet surmattakoon. ³⁰Kaikki
maan kymmenykset, sekä pellon viljasta että puiden he-
delmistä, ovat Herran omat, pyhä lahja Herralle. ³¹Jos jo-
ku tahtoo lunastaa jotakin kymmenyksistensä, antakoon
hän siihen lisäksi viidennen osan. ³²Ja kaikki kymmenyk-
set raavaskarjasta ja pikkukarjasta, joka kymmenes eläin
kaikesta, mikä kulkee paimenen sauvan alitse, olkoot pyhä
lahja Herralle. ³³Älköön kysyttäkö, onko se hyvä vai huono,
älköönkä sitä vaihdettako. Jos joku kuitenkin vaihtaa
sen, niin olkoon sekä se että siihen vaihdettu pyhä; älköön
niitä lunastettako.” ³⁴Nämä ovat ne käskyt, jotka Herra
Siinain vuorella antoi Moosekselle israelilaisia varten.

4 Mooseksen

1Ja Herra puhui Moosekselle Siinain erämaassa ilmestysmajassa toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, toisena vuotena siitä, kun he olivat lähteneet Egyptin maasta, sanoen: ²”Laskekaa koko Israelin kansan väkiluku suvuittain ja perhekunnittain, nimien lukumäärän mukaan, kaikki miehenpuolet, pääluvun mukaan. ³Pitäkää katselmus, sinä ja Aaron, kaikista Israelin sotakelpoisista miehistä, kaksikymmenvuotisista ja sitä vanhemmista, osastoittain. ⁴Ja teidän apunanne olkoon yksi mies jokaisesta sukukunnasta, sen perhekuntien päämies. ⁵Ja nämä ovat niiden miesten nimet, jotka teitä avustakoot: Ruubenista Elisur, Seleurin poika; ⁶Simeonista Selumiel, Suurisaddain poika; ⁷Juudasta Nahson, Amminadabin poika; ⁸Isaskarista Netanel, Suuarin poika; ⁹Sebulonista Eliab, Heelonin poika; ¹⁰Joosefin pojista: Efraimista Elisama, Ammihudin poika ja Manassesta Gamliel, Pedasurin poika; ¹¹Benjaminista Abidan, Gideonin poika; ¹²Daanista Ahieser, Ammisaddain poika; ¹³Asserista Pagieli, Okranin poika; ¹⁴Gaadista Eljasaf, Deguelin poika; ¹⁵Naftalista Ahira, Eenanin poika. ¹⁶Nämä olkoot kansan edusmiehet, heidän isiensä sukukuntien ruhtinaat, Israelin heimojen päämiehet.” ¹⁷Ja Mooses ja Aaron ottivat luoksensa nämä nimeltä mainitut miehet ¹⁸ja kokosivat kaiken kansan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, ja kansa pantiin luetteloihin suvuittain ja perhekunnittain, nimien lukumäärän mukaan, kaksikymmenvuotiset ja sitä vanhemmat, pääluvun mukaan, ¹⁹niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut. Niin hän piti heistä katselmuksen Siinain erämaassa. ²⁰Ruubenin, Israelin esiköisen, jälkeläisiä oli polveutumisensa mukaan, suvuittain ja perhekunnittain, nimien lukumäärän, pääluvun mukaan, kaikkiaan miehenpuolia, kaksikymmenvuotisia ja sitä vanhempia, kaikkia sotakelpoisia, ²¹näitä Ruubenin sukukunnasta katselmuksessa olleita oli neljäkymmentäkuusi tuhatta viisisataa. ²²Simeonin jälkeläisiä, katselmuksessa olleita, oli polveutumisensa mukaan, suvuittain ja perhekunnittain, nimien lukumäärän, pääluvun mukaan, kaikkiaan miehenpuolia, kaksikymmenvuotisia ja sitä vanhempia, kaikkia sotakelpoisia, ²³näitä Simeonin sukukunnasta katselmuksessa olleita oli viisikymmentäyhdeksän tuhatta kolmesataa. ²⁴Gaadin jälkeläisiä oli polveutumisensa mukaan, suvuittain ja perhekunnittain, nimien lukumäärän mukaan, kaksikymmenvuotisia ja sitä vanhempia, kaik-

kia sotakelpoisia, ²⁵näitä Gaadin sukukunnasta katselmuksessa olleita oli neljäkymmentäviisi tuhatta kuusisataa viisikymmentä. ²⁶Juudan jälkeläisiä oli polveutumisensa mukaan, suvuittain ja perhekunnittain, nimien lukumäärän mukaan, kaksikymmenvuotisia ja sitä vanhempia, kaikkia sotakelpoisia, ²⁷näitä Juudan sukukunnasta katselmuksessa olleita oli seitsemänkymmentäneljä tuhatta kuusisataa. ²⁸Isaskarin jälkeläisiä oli polveutumisensa mukaan, suvuittain ja perhekunnittain, nimien lukumäärän mukaan, kaksikymmenvuotisia ja sitä vanhempia, kaikkia sotakelpoisia, ²⁹näitä Isaskarin sukukunnasta katselmuksessa olleita oli viisikymmentäneljä tuhatta neljäsataa. ³⁰Sebulonin jälkeläisiä oli polveutumisensa mukaan, suvuittain ja perhekunnittain, nimien lukumäärän mukaan, kaksikymmenvuotisia ja sitä vanhempia, kaikkia sotakelpoisia, ³¹näitä Sebulonin sukukunnasta katselmuksessa olleita oli viisikymmentäseitsemän tuhatta neljäsataa. ³²Joosefin jälkeläisiä, Efraimin jälkeläisiä, oli polveutumisensa mukaan, suvuittain ja perhekunnittain, nimien lukumäärän mukaan, kaksikymmenvuotisia ja sitä vanhempia, kaikkia sotakelpoisia, ³³näitä Efraimin sukukunnasta katselmuksessa olleita oli neljäkymmentätuhatta viisisataa. ³⁴Manassen jälkeläisiä oli polveutumisensa mukaan, suvuittain ja perhekunnittain, nimien lukumäärän mukaan, kaksikymmenvuotisia ja sitä vanhempia, kaikkia sotakelpoisia, ³⁵näitä Manassen sukukunnasta katselmuksessa olleita oli kolmekymmentäkaksi tuhatta kaksisataa. ³⁶Benjaminin jälkeläisiä oli polveutumisensa mukaan, suvuittain ja perhekunnittain, nimien lukumäärän mukaan, kaksikymmenvuotisia ja sitä vanhempia, kaikkia sotakelpoisia, ³⁷näitä Benjaminin sukukunnasta katselmuksessa olleita oli kolmekymmentäviisi tuhatta neljäsataa. ³⁸Daanin jälkeläisiä oli polveutumisensa mukaan, suvuittain ja perhekunnittain, nimien lukumäärän mukaan, kaksikymmenvuotisia ja sitä vanhempia, kaikkia sotakelpoisia, ³⁹näitä Daanin sukukunnasta katselmuksessa olleita oli kuusikymmentäkaksi tuhatta seitsemänsataa. ⁴⁰Asserin jälkeläisiä oli polveutumisensa mukaan, suvuittain ja perhekunnittain, nimien lukumäärän mukaan, kaksikymmenvuotisia ja sitä vanhempia, kaikkia sotakelpoisia, ⁴¹näitä Asserin sukukunnasta katselmuksessa olleita oli neljäkymmentäyksi tuhatta viisisataa. ⁴²Naftalin jälkeläisiä oli polveutumisensa mukaan, suvuittain ja perhekunnittain, nimien lukumäärän mukaan, kak-

sikymmenvuotisia ja sitä vanhempia, kaikkia sotakelpoisia, ⁴³näitä Naftalin sukukunnasta katselmuksessa olleita oli viisikymmentäkolme tuhatta neljäsataa. ⁴⁴Nämä ovat ne katselmuksessa olleet, joista Mooses ja Aaron ja Israelin ruhtinaat, nuo kaksitoista miestä, perhekuntiansa edustaen, pitivät katselmuksen. ⁴⁵Ja kaikkiaan katselmuksessa olleita israelilaisia oli perhekunnittain, kaksikymmenvuotisia ja sitä vanhempia, kaikkia Israelin sotakelpoisia miehiä, ⁴⁶näitä katselmuksessa olleita oli yhteensä kuusisataakolme tuhatta viisisataa viisikymmentä. ⁴⁷Mutta leeviläisistä, heidän isiensä sukukunnasta, ei pidetty katselmusta yhdessä muiden kanssa. ⁴⁸Sillä Herra puhui Moosekselle sanoen: ⁴⁹”Ainoastaan Leevin sukukunnasta älä pidä katselmusta äläkä laske heidän väkilukuansa yhdessä muiden israelilaisten kanssa, ⁵⁰vaan pane leeviläiset hoitamaan lain asumusta ja sen kaikkea kalustoa ja kaikkea, mitä siihen kuuluu. He kantakoot asumusta ja sen kaikkea kalustoa, ja he toimittakoot siinä palvelusta sekä leiriäykööt asumuksen ympärille. ⁵¹Kun asumus lähtee liikkeelle, purkakoot leeviläiset sen; ja kun asumus pysähtyy leiripaikkaan, pystytäkööt leeviläiset sen. Syrjäinen, joka siihen ryhtyy, surmattakoon. ⁵²Muut israelilaiset asettukoot kukin omaan leiriinsä ja kukin lippunsa luo, osastoittain. ⁵³Mutta leeviläiset leiriäykööt lain asumuksen ympärille, ettei Herran viha kohtaisi Israelin kansaa, ja leeviläiset hoitakoot tehtäviä lain asumuksessa.” ⁵⁴Ja israelilaiset tekivät kaiken, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut; niin he tekivät.

2Ja Herra puhui Moosekselle ja Aaronille sanoen: ²”Israelilaiset leiriäykööt kukin lippunsa luo, perhekuntiansa sotamerkkien kohdalle; he leiriäykööt taammas ilmestysmajan ympärille. ³Etupoolelle, itään päin, leiriäyköön Juudan leirin lippukunta osastoittain, ja Juudan jälkeläisten päämiehenä olkoon Nahson, Amminadabin poika; ⁴hänen osastonsa, katselmuksessa olleet, on seitsemänkymmentäneljä tuhatta kuusisataa miestä. ⁵Hänen viereensä leiriäyköön Isaskarin sukukunta, ja Isaskarin jälkeläisten päämiehenä olkoon Netanel, Suuarin poika; ⁶hänen osastonsa, katselmuksessa olleet, on viisikymmentäneljä tuhatta neljäsataa miestä. ⁷Sitten Sebulonin sukukunta, ja Sebulonin jälkeläisten päämiehenä olkoon Eliab, Heelonin poika; ⁸hänen osastonsa, katselmuksessa olleet, on viisikymmentäseitsemän tuhatta neljäsataa miestä. ⁹Juudan leirin katselmuksessa olleita on siis kaikkiaan sata kahdeksankymmentäkuusi tuhatta neljäsataa miestä, osastoittain; he lähtekööt liikkeelle ensimmäisenä joukkona. ¹⁰Ruubenin leirin lippukunta leiriäyköön etelään päin osastoittain, ja Ruubenin jälkeläisten päämiehenä olkoon Elisur, Sedeurin poika; ¹¹hänen osastonsa, katselmuksessa olleet, on neljäkymmentäkuusi tuhatta viisisataa miestä. ¹²Hänen viereensä leiriäyköön Simeonin sukukunta, ja Simeonin jälkeläisten päämiehenä olkoon Selumiel, Suurisaddain poika; ¹³hänen osastonsa, katselmuksessa olleet, on viisikymmen-

täyhdeksän tuhatta kolmesataa miestä. ¹⁴Sitten Gaadin sukukunta, ja Gaadin jälkeläisten päämiehenä olkoon Eljasaf, Reguelin poika; ¹⁵hänen osastonsa, katselmuksessa olleet, on neljäkymmentäviisi tuhatta kuusisataa viisikymmentä miestä. ¹⁶Ruubenin leirin katselmuksessa olleita on siis kaikkiaan sata viisikymmentäyksi tuhatta neljäsataa viisikymmentä miestä, osastoittain. He lähtekööt liikkeelle toisena joukkona. ¹⁷Sitten lähtee liikkeelle ilmestysmaja ja leeviläisten leiri toisten leirien keskellä. Niinkuin olivat leiriäytyneet, niin lähteköötkin, kukin kohdallansa, lippukunnittain. ¹⁸Efraimin leirin lippukunta leiriäyköön länteen päin osastoittain, ja Efraimin jälkeläisten päämiehenä olkoon Elisama, Ammihudin poika; ¹⁹hänen osastonsa, katselmuksessa olleet, on neljäkymmentä tuhatta viisisataa miestä. ²⁰Hänen viereensä leiriäyköön Manassen sukukunta, ja Manassen jälkeläisten päämiehenä olkoon Gamliel, Pedasurin poika; ²¹hänen osastonsa, katselmuksessa olleet, on kolmekymmentäkaksi tuhatta kaksisataa miestä. ²²Sitten Benjaminin sukukunta, ja Benjaminin jälkeläisten päämiehenä olkoon Abidan, Gideonin poika; ²³hänen osastonsa, katselmuksessa olleet, on kolmekymmentäviisi tuhatta neljäsataa miestä. ²⁴Efraimin leirin katselmuksessa olleita on siis kaikkiaan satakahdeksan tuhatta ja sata miestä, osastoittain. He lähtekööt liikkeelle kolmantena joukkona. ²⁵Daanin leirin lippukunta leiriäyköön pohjoiseen päin osastoittain, ja Daanin jälkeläisten päämiehenä olkoon Ahieser, Ammisaddain poika; ²⁶hänen osastonsa, katselmuksessa olleet, on kuusikymmentäkaksi tuhatta seitsemäsataa miestä. ²⁷Hänen viereensä leiriäyköön Asserin sukukunta, ja Asserin jälkeläisten päämiehenä olkoon Pagieli, Okranin poika; ²⁸hänen osastonsa, katselmuksessa olleet, on neljäkymmentäyksi tuhatta viisisataa miestä. ²⁹Sitten Naftalin sukukunta, ja Naftalin jälkeläisten päämiehenä olkoon Ahira, Eenanin poika; ³⁰hänen osastonsa, katselmuksessa olleet, on viisikymmentäkolme tuhatta neljäsataa miestä. ³¹Daanin leirin katselmuksessa olleita on siis kaikkiaan sata viisikymmentäseitsemän tuhatta kuusisataa miestä. He lähtekööt liikkeelle viimeisenä joukkona, lippukuntinensa.” ³²Nämä olivat israelilaisten katselmuksessa olleet, perhekunnittain; eri leirien katselmuksessa olleita oli osastoittain kaikkiaan kuusisataakolme tuhatta viisisataa viisikymmentä miestä. ³³Mutta leeviläisten katselmuksesta ei pidetty samalla kuin muiden israelilaisten, sillä niin oli Herra Moosekselle käskyn antanut. ³⁴Ja israelilaiset tekivät kaiken, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut. Niin he leiriäytyivät lippukunnittain, ja niin he lähtivät liikkeelle kukin suvuittain ja perhekunnittain.

3Tämä on kertomus Aaronin ja Mooseksen suvusta, siihen aikaan kun Herra puhui Moosekselle Siinain vuorella. ²Nämä ovat Aaronin poikien nimet: Naadab, esikoinen, Abihu, Eleasar ja Iitamar. ³Nämä ovat Aaronin poikien, voideltujen pappien, nimet, niiden, jotka olivat vihityt papinvirkaa toimittamaan. ⁴Mutta Naadab ja Abihu kuoli-

vat Herran edessä tuodessaan vierasta tulta Herran eteen Siinain erämaassa; ja heillä ei ollut poikia. Niin Eleasar ja Itamar toimittivat papinvirkkaa isänsä Aaronin edessä.⁵ Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ⁶”Tuo Leevin sukukunta esille ja aseta se pappi Aaronin eteen palvelemaan häntä. ⁷Ja he hoitakoot sekä hänen että koko kansan tehtäviä ilmestysmajan edustalla, toimittakoot palvelusta asumuksessa. ⁸Ja he hoitakoot kaikkea ilmestysmajan kalustoa ja israelilaisten tehtäviä, toimittakoot palvelusta asumuksessa. ⁹Niin on sinun annettava leeviläiset Aaronille ja hänen pojilleen; antakoot israelilaiset heidät hänen haltuunsa, hänelle palvelijoiksi. ¹⁰Mutta Aaronin ja hänen poikiensa käske hoitaa papinvirkansa. Syrjäinen, joka siihen ryhtyy, surmattakoon.” ¹¹Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ¹²”Katso, minä itse olen ottanut leeviläiset israelilaisten keskuudesta israelilaisten kaikkien esikoisten sijaan, kaiken sijaan, joka avaa äidinkohdun; leeviläiset ovat siis tulleet minun omikseni. ¹³Sillä minun omani on jokainen esikoinen. Sinä päivänä, jona minä surmasin kaikki Egyptin maan esikoiset, minä pyhitin itselleni kaikki Israelin esikoiset, sekä ihmisten että karjan; minun omani ne ovat. Minä olen Herra.” ¹⁴Ja Herra puhui Moosekselle Siinain erämaassa sanoen: ¹⁵”Pidä leeviläisten katselmus perhekunnittain ja suvuittain; kaikista miehenpuolista, kuukauden ikäisistä ja sitä vanhemmista, pidä katselmus”. ¹⁶Ja Mooses piti heistä katselmuksen Herran käskyn mukaan, niinkuin hänelle oli määrätty. ¹⁷Ja nämä olivat Leevin poikien nimet: Geerson, Kehat ja Merari. ¹⁸Ja nämä olivat Geersonin poikien nimet, suvuittain: Libni ja Siimei. ¹⁹Ja Kehatin pojat olivat, suvuittain, Amram, Jishar, Hebron ja Ussiel. ²⁰Ja Merarin pojat olivat, suvuittain, Mahli ja Muusi. Nämä olivat Leevin suvut perhekunnittain. ²¹Geersonista polveutuivat libniläisten suku ja siimeiläisten suku. Nämä olivat geersonilaisten suvut. ²²Katselmuksessa olleita oli heitä, kaikkien miehenpuolten, kuukauden ikäisten ja sitä vanhempien, lukumäärän mukaan - näitä katselmuksessa olleita oli seitsemäntuhatta viisisataa miestä. ²³Geersonilaisten suvut leiriytyivät asumuksen taakse länteen päin. ²⁴Ja geersonilaisten perhekunta-päämies oli Eljasaf, Laaelin poika. ²⁵Geersonin poikien hoidettavana ilmestysmajassa oli asumus ja teltta, sen peite, ilmestysmajan oven uudin ²⁶ja asumusta ja alttaria ympäröivän esipihan ympärysverhot ja sen portin uudin sekä sen köydet - kaikki ne palvelustehtävineen. ²⁷Kehatista polveutuivat amramilaisten suku, jisharilaisten suku, hebronilaisten suku ja ussielilaisten suku. Nämä olivat kehatilaisten suvut. ²⁸Miehenpuolten, kuukauden ikäisten ja sitä vanhempien, lukumäärän mukaan oli heitä kaikkiaan kahdeksantuhatta kuusisataa, jotka hoitivat pyhäkössä suoritettavia tehtäviä. ²⁹Kehatilaisten suvut leiriytyivät asumuksen sivulle etelään päin. ³⁰Ja kehatilaisten sukujen perhekunta-päämies oli Elisafan, Ussielin poika. ³¹Heidän hoidettavanaan oli arkki, pöytä, seitsemääräinen lamppu, alttarit ja pyhä kalusto, jota juma-

lanpalveluksessa käytettiin, ynnä esirippu - kaikkine palvelustehtävineen. ³²Ja leeviläisten päämiesten esimies oli Eleasar, pappi Aaronin poika; hän oli niiden päällysmies, jotka hoitivat tehtäviä pyhäkössä. ³³Merarista polveutuivat mahlilaisten suku ja muusilaisten suku. Nämä olivat Merarin suvut. ³⁴Katselmuksessa olleita oli heitä kaikkien miehenpuolten, kuukauden ikäisten ja sitä vanhempien, lukumäärän mukaan kuusituhatta kaksisataa. ³⁵Ja Merarin sukujen perhekunta-päämies oli Suuriel, Abihailin poika. He leiriytyivät asumuksen sivulle pohjoiseen päin. ³⁶Ja Merarin poikien hoidettavaksi oli uskottu asumuksen laudat, poikkatangot, pylvää ja jalustat sekä kaikki sen kalusto - kaikki ne palvelustehtävineen; ³⁷niinikään ympärillä olevan esipihan pylvää ja jalustoinensa, vaarnoinensa ja köysinensä. ³⁸Mutta asumuksen eteen, itään päin, ilmestysmajan eteen, auringon nousuun päin, leiriytyivät Mooses ja Aaron ynnä hänen poikansa; heidän hoidettavanaan oli pyhäkkö, se, mikä oli israelilaisten hoidettavana. Mutta syrjäinen, joka ryhtyi siihen, oli surmattava. ³⁹Katselmuksessa olleita leeviläisiä, joista Mooses ja Aaron Herran käskyn mukaan pitivät katselmuksen suvuittain, kaikkia miehenpuolia, kuukauden ikäisiä ja sitä vanhempia, oli kaikkiaan kaksikymmentäkaksi tuhatta. ⁴⁰Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Katsasta kaikki israelilaisten miehenpuoliset esikoiset, kuukauden ikäisistä ja sitä vanhemmista, ja laske heidän nimiensä lukumäärä. ⁴¹Ja ota minulle - minä olen Herra - leeviläiset israelilaisten kaikkien esikoisten sijaan sekä myös leeviläisten karja israelilaisten karjan kaikkien esikoisten sijaan.” ⁴²Ja Mooses katsasti, niinkuin Herra oli häntä käsenyt, kaikki israelilaisten esikoiset. ⁴³Ja katselmuksessa olleita oli heitä, kaikkia miehenpuolisia esikoisia, nimien lukumäärän mukaan, kuukauden ikäisiä ja sitä vanhempia, kaikkiaan kaksikymmentäkaksi tuhatta kaksisataa seitsemänkymmentä kolme. ⁴⁴Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ⁴⁵”Ota leeviläiset israelilaisten kaikkien esikoisten sijaan ja leeviläisten karja heidän karjansa sijaan, ja niin leeviläiset tulevat minun omikseni. Minä olen Herra. ⁴⁶Mutta lunastukseksi noista kahdestasadasta seitsemästäkymmenestä kolmesta, jonka verran israelilaisten esikoisia on yli leeviläisten määrän, ⁴⁷ota miestä kohti viisi sekeliä, ota ne pyhäkkösekelin painon mukaan, kaksikymmentä geeraa laskettuna sekeliin. ⁴⁸Ja anna se raha Aaronille ja hänen pojillensa lunastukseksi niistä, joita on yli leeviläisten määrän.” ⁴⁹Ja Mooses otti lunastushinnan niistä, joita oli yli leeviläisillä lunastettujen määrän. ⁵⁰Israelilaisten esikoisista hän otti tämän rahan, tuhat kolmesataa kuusikymmentä viisi sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan. ⁵¹Ja Mooses antoi sen lunastushinnan Aaronille ja hänen pojillensa Herran käskyn mukaan, niinkuin Herra oli Moosesta käsenyt.

4Ja Herra puhui Moosekselle ja Aaronille sanoen: ²”Laske Leevin jälkeläisten joukosta Kehatin jälkeläisten lukumäärä suvuittain ja perhekunnittain, ³kolmikymmenvuotiset

ja sitä vanhemmat aina viisikymmenvuotisiin saakka, kaikki, joiden on palveltava toimittamalla askareita ilmestysmajassa. ⁴Kehatin poikien palvelustehtävänä ilmestysmajassa olkoon tämä: huolenpito korkeasti-pyhistä. ⁵Ja leirin liikkeelle lähtiessä menkööt Aaron ja hänen poikansa ja päästäkööt alas esiripun sekä peittäkööt sillä lain arkin; ⁶sitten he pankoot sen päälle sireeninnahkapeitteen ja levittäkööt päällimmäiseksi vaatteen, kokonaan punasinisistä langoista tehdyn, ja asettakoot paikoilleen sen korennot. ⁷Ja näkyleipäpöydälle he levittäkööt punasinisen vaatteen ja pankoot sen päälle vadit ja kupit, maljat ja juomauhrikannut; ja ainainen leipä olkoon myös sen päällä. ⁸Sitten he levittäkööt näiden päälle helakanpunaisen vaatteen ja peittäkööt sen sireeninnahkapeitteellä ja asettakoot paikoilleen sen korennot. ⁹Ja he ottakoot punasinisen vaatteen ja peittäkööt seitsenhaaraisen lampun lampuineen, lamppusaksineen, karstakuppeineen ja kaikkinen öljyastioineen, joita sen hoitamisessa käytetään. ¹⁰Ja he käärikööt sen ja kaiken sen kaluston sireeninnahkapeitteeseen ja pankoot kantopaareille. ¹¹Ja kultaiselle alttarille he levittäkööt punasinisen vaatteen ja peittäkööt sen sireeninnahkapeitteellä ja asettakoot paikoilleen sen korennot. ¹²Ja he ottakoot kaiken jumalanpalveluskaluston, jota pyhäkössä käytetään, ja käärikööt sen punasiniseen vaatteeseen ja peittäkööt sen sireeninnahkapeitteellä ja pankoot kantopaareille. ¹³Ja he puhdistakoot tuhasta alttarin sekä levittäkööt sen päälle purppuranpunaisen vaatteen ¹⁴ja pankoot sen päälle kaiken kaluston, jota alttarilla käytetään: hiilipannut, haarukat, lapiot ja maljat, kaiken alttarikaluston; ja levittäkööt sen päälle sireeninnahkapeitteen ja asettakoot paikoilleen sen korennot. ¹⁵Ja kun leirin lähtiessä liikkeelle Aaron ja hänen poikansa ovat valmiiksi peittäneet pyhäkön ja pyhäkön kaiken kaluston, niin tulkoot Kehatin pojat kantamaan, mutta älkööt koskeko pyhäkköön, etteivät kuolisi. Tämä on ilmestysmajasta se, mikä on Kehatin poikien kannettava. ¹⁶Ja Eleasar, pappi Aaronin poika, pitäköön huolen seitsenhaaraisen lampun öljystä, hyvänhajuisesta suitsukkeesta, jokapäiväisestä ruokauhrista ja voiteluöljystä; hän pitäköön huolen koko asumuksesta ja kaikesta, mitä siinä on, pyhäköstä ja sen kalustosta.” ¹⁷Ja Herra puhui Moosekselle ja Aaronille sanoen: ¹⁸”Älkää päästäkö kehatilaisten sukuhaaraa häviämään leeviläisten joukosta. ¹⁹Näin siis tehkää heille, että he saisivat elää eivätkä kuolisi lähestyessään kaikkeinpyhintä: Aaron ja hänen poikansa menkööt ja asettakoot heidät jokaisen tekemään palvelustehtävänsä ja kantamaan kannettavaansa; ²⁰mutta älkööt nämä menkö katsomaan pyhiä esineitä, älkööt silmänräpäyksikään, etteivät kuolisi.” ²¹Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²²”Laske myöskin Geersonin jälkeläisten lukumäärä perhekunnittain ja suvuittain; ²³pidä kolmikymmenvuotisten katselmus ja sitä vanhempien, viisikymmenvuotisiin asti, kaikkien, joiden on palveltava toimittamalla palvelusta ilmestysmajassa. ²⁴Geersonilaissukujen tehtävänä palveltaessa ja kannet-

taessa olkoon tämä: ²⁵he kantakoot asumuksen telttakan kaistat ja ilmestysmajan, sen peitteen ja sireeninnahkapeitteen, joka on sen päällä päällimmäisenä, sekä ilmestysmajan oven uutimen ²⁶ja asumusta ja alttaria ympäröivän esipihan ympärysverhot ja sen portin uutimen sekä niiden köydet ja kaiken niiden hoitamiseen tarvittavan kaluston; he toimittakoot kaiken, mitä siinä on tehtävä. ²⁷Aaronin ja hänen poikiensa käskyn mukaisesti tapahtukoon kaikki geersonilaisten palvelus, mitä hyvänsä he kantavat ja toimittavatkin, ja antakaa heidän hoitoonsa kaikki heidän kannettavansa. ²⁸Tämä on geersonilaissukujen palvelustehtävä ilmestysmajassa; ja he hoitakoot toimensa Iitamarin, pappi Aaronin pojan, johdolla. ²⁹Pidä Merarin jälkeläisten katselmus suvuittain ja perhekunnittain; ³⁰pidä kolmikymmenvuotisten katselmus ja sitä vanhempien, viisikymmenvuotisiin asti, kaikkien, joiden on palveltava toimittamalla palvelusta ilmestysmajassa. ³¹Ja nämä ovat uskotut heille kannettaviksi heidän toimittaessaan palvelusta ilmestysmajassa: asumuksen laudat, sen poikkitangot, pylväät ja jalustat ³²sekä ympärillä olevan esipihan pylväät jalustoineen, vaarnoineen ja köysineen, kaikki niiden kalusto ja kaikki, mitä tarvitaan niiden hoitamiseen. Ja antakaa heidän hoitoonsa nimeltä mainittuina ne kalut, joiden kantaminen on heidän tehtävänä. ³³Tämä on merarilaissukujen palvelustehtävä, mitä hyvänsä he toimittavatkin ilmestysmajassa Iitamarin, pappi Aaronin pojan, johdolla.” ³⁴Ja Mooses ja Aaron sekä kansan päämiehet pitivät Kehatin jälkeläisten katselmuksen suvuittain ja perhekunnittain, ³⁵kolmikymmenvuotisten ja sitä vanhempien, aina viisikymmenvuotisiin asti, kaikkien, joiden oli palveltava toimittamalla palvelusta ilmestysmajassa. ³⁶Ja heitä, suvuittain katselmuksessa olleita, oli kaksituhatta seitsemänsataa viisikymmentä. ³⁷Näin paljon oli kehatilaissuvuista katselmuksessa olleita, kaikkia ilmestysmajassa palvelevia, joiden katselmuksen Mooses ja Aaron pitivät sen käskyn mukaisesti, jonka Herra oli Mooseksen kautta antanut. ³⁸Ja Geersonin jälkeläisiä, joiden katselmus pidettiin suvuittain ja perhekunnittain, ³⁹kolmikymmenvuotisia ja sitä vanhempia viisikymmenvuotisiin asti, kaikkia, joiden oli palveltava toimittamalla palvelusta ilmestysmajassa, ⁴⁰näitä katselmuksessa olleita oli suvuittain ja perhekunnittain kaksituhatta kuusisataa kolmekymmentä. ⁴¹Näin paljon oli geersonilaisten suvuista katselmuksessa olleita, kaikkia ilmestysmajassa palvelevia, joiden katselmuksen Mooses ja Aaron pitivät Herran käskyn mukaisesti. ⁴²Ja merarilaisten suvuista oli niitä, joiden katselmus pidettiin suvuittain ja perhekunnittain, ⁴³kolmikymmenvuotisia ja sitä vanhempia viisikymmenvuotisiin asti, kaikkia, joiden oli palveltava toimittamalla palvelusta ilmestysmajassa, ⁴⁴näitä, suvuittain katselmuksessa olleita, oli kolmetuhatta kaksisataa. ⁴⁵Näin paljon oli merarilaisten suvuista katselmuksessa olleita, joista Mooses ja Aaron pitivät katselmuksen sen käskyn mukaisesti, jonka Herra oli Mooseksen kautta antanut. ⁴⁶Kaikkia katselmuksessa olleita leeviläisiä, joiden

katselmuksen Mooses ja Aaron ja Israelin päämiehet pitivät suvuittain ja perhekunnittain, ⁴⁷kolmikymmenvuotisia ja sitä vanhempia, viisikymmenvuotisiin asti, kaikkia, joiden oli palveltava toimittamalla palvelusta ja kantamistyötä ilmestysmajassa, ⁴⁸näitä katselmuksessa olleita oli kahdeksantuhatta viisisataa kahdeksankymmentä. ⁴⁹Sen käskyn mukaisesti, jonka Herra oli Mooseksen kautta antanut, määrättiin jokaiselle heistä oma palvelustehtävänsä ja kantamistyönsä. Tämän katselmuksen Mooses piti, niinkuin Herra oli häntä käsenyt.

5Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Käske israelilaisten karkoittaa leiristä jokainen pitalinen ja jokainen vuotua sairastava ja jokainen kuolleesta saastunut. ³Karkoittakaa sellaiset, sekä miehet että naiset, leirin ulkopuolelle, etteivät he saastuttaisi leiriään, jossa minä asun heidän keskellänsä.” ⁴Ja israelilaiset tekivät niin ja karkoittivat heidät leirin ulkopuolelle; niinkuin Herra oli puhunut Moosekselle, niin israelilaiset tekivät. ⁵Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ⁶”Puhu israelilaisille: Jos mies tai nainen tekee rikkomuksen minkä tahansa, jonka ihminen tekee menetelemällä uskottomasti Herraa kohtaan, ja niin joutuu vika-päääksi, ⁷tunnustakoon hän rikkomuksensa, jonka on tehnyt, ja maksakoon velkansa täyteen määrään sekä pankoon siihen lisäksi viidennen osan sen arvosta ja antakoon sen sille, jolle hän on velkaa. ⁸Mutta jos hänellä ei ole sukulanastajaa, jolle velka olisi maksettava, maksettakoon velka Herralle, se on papille, ja sitä paitsi sovitus-oinas, jolla toimitetaan synnalaiselle sovitus. ⁹Ja jokainen anti, mikä hyvänsä israelilaisten papille tuomista pyhistä lahjoista, olkoon papin oma. ¹⁰Ja jokaisen pyhät lahjat olkoot papin omat; mitä joku antaa papille, se olkoon papin oma.” ¹¹Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ¹²”Puhu israelilaisille ja sano heille: jos jonkun miehen vaimo on pettänyt miehensä ja ollut hänelle uskoton ¹³ja joku on maannut hänen kanssaan eikä hänen miehensä ole saanut sitä tietää ja vaimo on saanut sen salatuksi, vaikka hän on saastuttanut itsensä, eikä ole todistajaa häntä vastaan eikä häntä ole teosta tavattu, ¹⁴mutta luulevaisuuden henki on vallannut miehen ja hän luulee vaimoansa, joka onkin saastuttanut itsensä, tahi jos luulevaisuuden henki on vallannut miehen ja hän luulee vaimoansa, vaikka tämä ei ole saastuttanut itseänsä, ¹⁵niin tuokoon mies vaimonsa papin eteen ja uhrilahjana hänen puolestaan kymmenennen osan eefamittaa ohrajauhoja, mutta älköön hän sen päälle vuodat-tako öljyä älköönkä panko suitsuketta, sillä se on luulevai-suusuhri, muistutusuhri, joka johdattaa muistoon pahan teon. ¹⁶Ja pappi tuokoon vaimon ja asettakoon hänet Her-ran eteen. ¹⁷Ja pappi ottakoon pyhää vettä saviastiaan, ja sitten pappi ottakoon tomua asumuksen lattialta ja pan-koon veteen. ¹⁸Ja pappi asettakoon vaimon Herran eteen, päästäköön vaimon tukan hajalle ja asettakoon hänen kä-siinsä muistutusuhrin, se on luulevaisuusuhrin, ja papin kädessä olkoon katkera kirovesi. ¹⁹Ja pappi vannottakoon

vaimoa ja sanokoon hänelle: ’Jos ei kukaan ole maannut sinun kanssasi etkä ole pettänyt miestäsi saastuttamalla itseäsi, niin älköön tämä katkera kirovesi sinua vahingoit-tako. ²⁰Mutta jos olet pettänyt miehesi ja saastuttanut it-sesi ja joku muu kuin miehesi on maannut sinun kanssasi, ²¹niin’ - pappi vannottakoon vaimoa kirovalalla ja pappi sa-nokoon vaimolle - ’tehköön Herra sinun nimesi kiroukseksi ja sadatukseksi sinun kansasi keskuudessa, kuihduttakoon Herra sinun lanteesi ja paisuttakoon vatsasi; ²²menköön tä-mä kirovesi sinun sisuksiisi, niin että vatsasi paisuu ja lan-teesi kuihtuvat.’ Ja vaimo sanokoon: ’Amen, Amen.’ ²³Ja pappi kirjoittakoon nämä kiroukset ja huuhtokoon kirjoi-tuksen kiroveteen. ²⁴Sitten hän juottakoon vaimolla sen katkeran kiroveden, ja menköön kirovesi häneen, tuskak-si hänelle. ²⁵Ja pappi ottakoon vaimon kädestä luulevai-suusuhrin ja toimittakoon uhrin heilutuksen Herran edes-sä ja tuokoon sen alttarille. ²⁶Ja pappi ottakoon uhrista kourallisen alttariuhrioksi ja polttakoon sen alttarilla ja juottakoon sitten vaimolla veden. ²⁷Ja kun hän on juotta-nut vaimolla veden, niin, jos hän on saastuttanut itsensä ja ollut miehelleen uskoton, menee kirovesi häneen, hänelle tuskaksi, ja hänen vatsansa paisuu ja lanteensa kuihtuvat, ja vaimon nimi tulee kiroukseksi hänen kansansa keskuu-nessa. ²⁸Mutta jos vaimo ei ole saastuttanut itseänsä, vaan on puhdas, ei hän vahingoitu, vaan pysyy hedelmällisenä. ²⁹Tämä on laki luulevaisuudesta. Jos vaimo pettää mie-hensä ja saastuttaa itsensä, ³⁰tai jos jonkun valtaa luule-vaaisuuden henki ja hän luulee vaimoansa, niin hän aset-takoon vaimonsa Herran eteen, ja pappi tehköön vaimolle kaiken tämän lain mukaan. ³¹Niin mies olkoon syyllisyy-destä vapaa, mutta vaimo kantakoon syyllisyytensä.”

6Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Puhu israelilai-sille ja sano heille: Kun mies tai nainen tekee nasiirilupauksen vihkiytyäksensä Herralle, ³niin pidättyköön hän viinistä ja väkijuomasta; älköön juoko hapanviiniä tai hapanta juomaa älköönkä mitään viinirypäleen mehua; älköön syö-kö tuoreita älköönkä kuivia rypäleitä. ⁴Niin kauan kuin hänen nasiirilupauksensa kestää, älköön hän syökö mitään, mikä viiniköynnöksestä saadaan, älköön edes raakiloita tai köynnösten versoja. ⁵Niin kauan kuin hänen nasiirilupauksensa kestää, älköön partaveitsi koskettako hänen päätän-sä. Kunnes kuluu umpeen aika, joksi hän on vihkiytynyt Herralle, hän olkoon pyhä ja kasvattakoon päänsä hiukset pitkiksi. ⁶Niin kauan kuin hän on Herralle vihkiyty-nyt, älköön hän menkö kuolleen luo. ⁷Älköön hän saastu-ko edes isästänsä tai äidistänsä, veljestänsä tai sisarestan-sa heidän kuoltuaan, sillä hänen päässään on Jumalalle-vihkiytymisen merkki. ⁸Niin kauan kuin hänen nasiirilupauksensa kestää, hän on pyhä Herralle. ⁹Jos joku odot-tamatta, akkiarvaamatta kuolee hänen läheisyydessään ja hän niin saastuttaa vihityn päänsä, niin hän ajattakoon hiuksensa puhdistuspäivänään, seitsemäntenä päivänä hän ajattakoon ne. ¹⁰Ja kahdeksantena päivänä hän tuokoon

kaksi metsäkyyhkystä tai kaksi kyyhkysenpoikaa papille ilmestysmajan ovelle. ¹¹Ja pappi uhratkoon toisen syntiuhriksi ja toisen polttouhriksi ja toimittakoon hänelle sovituksen kuolleen tähden tulleesta rikkomuksesta ja pyhittäköön uudelleen hänen päänsä sinä päivänä. ¹²Ja hän vihkiytyköön uudelleen Herralle nasiirilupauksensa ajaksi ja tuokoon vuoden vanhan karitsan vikauhriksi. Mutta kulunut aika jääköön lukuunottamatta, koska hän saastutti vihkimyksensä. ¹³Ja tämä on nasiirilaki: Sinä päivänä, jona hänen nasiirilupauksensa aika on kulunut umpeen, tuotakoon hänet ilmestysmajan ovelle, ¹⁴ja hän tuokoon uhrilahjanansa Herralle vuoden vanhan virheettömän karitsan polttouhriksi ja vuoden vanhan virheettömän uuhikaritsan syntiuhriksi sekä virheettömän oinaan yhteysuhriksi ¹⁵ynnä korillisen lestyistä jauhoista leivottuja happamattomia leipiä, öljyyn leivottuja kakkuja ja öljyllä voideltuja happamattomia ohukaisia sekä niihin kuuluvan ruoka- ja juomauhrin. ¹⁶Ja pappi tuokoon ne Herran eteen ja toimitakoon hänen syntiuhriinsa ja polttouhriinsa. ¹⁷Mutta oinaan hän uhratkoon yhteysuhriksi Herralle ynnä korillisen happamattomia leipiä; ja pappi toimittakoon myös hänen ruoka- ja juomauhriinsa. ¹⁸Ja nasiiri ajattakoon hiuksensa, vihkiytymisensä merkin, ilmestysmajan ovelta ja ottakoon päänsä hiukset, vihkiytymisensä merkin, ja pankoon ne tulleen, joka palaa yhteysuhrin alla. ¹⁹Ja pappi ottakoon oinaan keitetyn lavan ja korista happamattoman kakun sekä happamattoman ohukaisen ja pankoon ne nasiirin käsiin, senjälkeen kuin tämä on ajattanut pois vihkiytymisensä merkin. ²⁰Ja pappi toimittakoon niiden heilutuksen Herran edessä. Se olkoon pyhä lahja papille, annettava heilutetun rintalihan ja anniksi annetun reiden lisäksi. Sen jälkeen nasiiri saakoon juoda viiniä. ²¹Tämä on laki nasiirista, joka tekee lupauksen, ja hänen uhrilahjastaan, jonka hän uhraa Herralle vihkiytymisensä tähden, sen lisäksi, mitä hän muuten saa hankituksi. Tekemänsä lupauksen mukaan hän menetelkään näin, noudattaen vihkiytymistään koskevaa lakia.” ²²Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²³”Puhu Aaronille ja hänen pojillensa ja sano: Siunatessanne israelilaisia sanokaa heille: ²⁴Herra siunatkoon sinua ja varjelkoon sinua; ²⁵Herra valistakoon kasvonsa sinulle ja olkoon sinulle armollinen; ²⁶Herra kääntäkään kasvonsa sinun puoleesi ja antakoon sinulle rauhan. ²⁷Näin he laskekoot minun nimeni israelilaisten ylitse, ja minä siunaan heitä.”

⁷Kun nyt Mooses oli saanut pystytetyksi asumuksen ja oli voidellut sen ja pyhittänyt sen kaikkine kalustoineen ynnä alttarin kaikkine kalustoineen sekä voidellut ja pyhittänyt ne, ²niin Israelin ruhtinaat, perhekuntien päämiehet, nimittäin heimoruhtinaat, katselmuksessa olleiden esimiehet, ³toivat lahjanansa Herran eteen kuudet katetut vaunut ja kaksitoista raavasta, kaksi ruhtinasta aina yhdet vaunut ja kukin ruhtinas härän; ne he toivat asumuksen eteen. ⁴Ja Herra sanoi Moosekselle näin: ⁵”Ota ne heiltä

ilmestysmajan palveluksessa käytettäväksi ja anna ne leeviläisille, kullekin hänen palvelustehtävänsä mukaisesti”. ⁶Ja Mooses otti vastaan vaunut ja raavaat ja antoi ne leeviläisille. ⁷Kahdet vaunut ja neljä raavasta hän antoi Geersopin pojille heidän palvelustehtävänsä mukaisesti. ⁸Ja neljät vaunut sekä kahdeksan raavasta hän antoi Merarin pojille sen palvelustehtävän mukaisesti, joka heidän oli suoritettava litamarin, pappi Aaronin pojan, johdolla. ⁹Mutta Kehatin pojille hän ei antanut mitään, koska heidän hoidettavinaan oli pyhät esineet, joita heidän oli olallaan kannettava. ¹⁰Ja ruhtinaat toivat vihkiäislahjoja alttaria varten sinä päivänä, jona se voideltiin; ja ruhtinaat toivat lahjansa alttarin eteen. ¹¹Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Ruhtinaat tuokoot yksitellen, kukin päivänänsä, uhrilahjansa alttarin vihkiäisiin”. ¹²Ensimmäisenä päivänä toi uhrilahjansa Nahson, Amminadabin poika, Juudan sukukunnasta. ¹³Ja hänen uhrilahjanansa oli hopeavati, sadan kolmenkymmenen sekelin painoinen, ja hopeamalja, joka painoi seitsemänkymmentä sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyllä sekoitettuja lestyjä jauhoja ruokauhriksi, ¹⁴kymmenen sekelin painoinen kultakuppi, täynnä suitsuketta, ¹⁵mullikka, oinas ja vuoden vanha karitsa polttouhriksi, ¹⁶kauris syntiuhriksi ¹⁷ja yhteysuhriksi kaksi raavasta, viisi oinasta, viisi kaurista ja viisi vuoden vanhaa karitsaa. Tämä oli Nahsonin, Amminadabin pojan, uhrilahja. ¹⁸Toisena päivänä Netanel, Suuarin poika, Isaskarin ruhtinas, toi uhrilahjansa. ¹⁹Hän toi uhrilahjanansa hopeavadin, sadan kolmenkymmenen sekelin painoisen, hopeamaljan, joka painoi seitsemänkymmentä sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyllä sekoitettuja lestyjä jauhoja ruokauhriksi, ²⁰kymmenen sekelin painoisen kultakupin, täynnä suitsuketta, ²¹mullikan, oinaan ja vuoden vanhan karitsan polttouhriksi, ²²kauriin syntiuhriksi ²³ja yhteysuhriksi kaksi raavasta, viisi oinasta, viisi kaurista ja viisi vuoden vanhaa karitsaa. Tämä oli Netanelin, Suuarin pojan, uhrilahja. ²⁴Kolmantena päivänä Sebulonin jälkeläisten ruhtinas Eliab, Heelonin poika: ²⁵hänen uhrilahjanansa oli hopeavati, sadan kolmenkymmenen sekelin painoinen, hopeamalja, joka painoi seitsemänkymmentä sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyllä sekoitettuja lestyjä jauhoja ruokauhriksi, ²⁶kymmenen sekelin painoinen kultakuppi, täynnä suitsuketta, ²⁷mullikka, oinas ja vuoden vanha karitsa polttouhriksi, ²⁸kauris syntiuhriksi ²⁹ja yhteysuhriksi kaksi raavasta, viisi oinasta, viisi kaurista ja viisi vuoden vanhaa karitsaa. Tämä oli Eliabin, Heelonin pojan, uhrilahja. ³⁰Neljäntenä päivänä Ruubenin jälkeläisten ruhtinas Elisur, Sedeurin poika: ³¹hänen uhrilahjanansa oli hopeavati, sadan kolmenkymmenen sekelin painoinen, hopeamalja, joka painoi seitsemänkymmentä sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyllä sekoitettuja lestyjä jauhoja ruokauhriksi, ³²kymmenen sekelin painoinen kultakuppi, täynnä suitsuketta, ³³mullikka, oinas ja vuoden vanha karitsa polttouhriksi, ³⁴kauris syn-

tiuhriksi ³⁵ ja yhteysuhriksi kaksi raavasta, viisi oinasta, viisi kaurista ja viisi vuoden vanhaa karitsaa. Tämä oli Elisurin, Sedeurin pojan, uhrilahja. ³⁶Viidentenä päivänä Simeonin jälkeläisten ruhtinas Selumiel, Suurisaddain poika: ³⁷hänen uhrilahjanansa oli hopeavati, sadan kolmenkymmenen sekelin painoinen, hopeamalja, joka painoi seitsemänkymmentä sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyllä sekoitettuja lestyjä jauhoja ruokauhriksi, ³⁸kymmenen sekelin painoinen kultakuppi, täynnä suitsuketta, ³⁹mullikka, oinas ja vuoden vanha karitsa polttouhriksi, ⁴⁰kauris syntiuhriksi ⁴¹ ja yhteysuhriksi kaksi raavasta, viisi oinasta, viisi kaurista ja viisi vuoden vanhaa karitsaa. Tämä oli Selumielin, Suurisaddain pojan, uhrilahja. ⁴²Kuudentena päivänä Gaadin jälkeläisten ruhtinas Eljasaf, Deguelin poika: ⁴³hänen uhrilahjanansa oli hopeavati, sadan kolmenkymmenen sekelin painoinen, hopeamalja, joka painoi seitsemänkymmentä sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyllä sekoitettuja lestyjä jauhoja ruokauhriksi, ⁴⁴kymmenen sekelin painoinen kultakuppi, täynnä suitsuketta, ⁴⁵mullikka, oinas ja vuoden vanha karitsa polttouhriksi, ⁴⁶kauris syntiuhriksi ⁴⁷ ja yhteysuhriksi kaksi raavasta, viisi oinasta, viisi kaurista ja viisi vuoden vanhaa karitsaa. Tämä oli Eljasafin, Deguelin pojan, uhrilahja. ⁴⁸Seitsemäntenä päivänä Efraimin jälkeläisten ruhtinas Elisama, Ammihudin poika: ⁴⁹hänen uhrilahjanansa oli hopeavati, sadan kolmenkymmenen sekelin painoinen, hopeamalja, joka painoi seitsemänkymmentä sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyllä sekoitettuja lestyjä jauhoja ruokauhriksi, ⁵⁰kymmenen sekelin painoinen kultakuppi, täynnä suitsuketta, ⁵¹mullikka, oinas ja vuoden vanha karitsa polttouhriksi, ⁵²kauris syntiuhriksi ⁵³ ja yhteysuhriksi kaksi raavasta, viisi oinasta, viisi kaurista ja viisi vuoden vanhaa karitsaa. Tämä oli Elisaman, Ammihudin pojan, uhrilahja. ⁵⁴Kahdeksantena päivänä Manassen jälkeläisten ruhtinas Gamliel, Pedasurin poika: ⁵⁵hänen uhrilahjanansa oli hopeavati, sadan kolmenkymmenen sekelin painoinen, hopeamalja, joka painoi seitsemänkymmentä sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyllä sekoitettuja lestyjä jauhoja ruokauhriksi, ⁵⁶kymmenen sekelin painoinen kultakuppi, täynnä suitsuketta, ⁵⁷mullikka, oinas ja vuoden vanha karitsa polttouhriksi, ⁵⁸kauris syntiuhriksi ⁵⁹ ja yhteysuhriksi kaksi raavasta, viisi oinasta, viisi kaurista ja viisi vuoden vanhaa karitsaa. Tämä oli Gamlielin, Pedasurin pojan, uhrilahja. ⁶⁰Yhdeksäntenä päivänä Benjaminin jälkeläisten ruhtinas Abidan, Gideonin poika: ⁶¹hänen uhrilahjanansa oli hopeavati, sadan kolmenkymmenen sekelin painoinen, hopeamalja, joka painoi seitsemänkymmentä sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyllä sekoitettuja lestyjä jauhoja ruokauhriksi, ⁶²kymmenen sekelin painoinen kultakuppi, täynnä suitsuketta, ⁶³mullikka, oinas ja vuoden vanha karitsa polttouhriksi, ⁶⁴kauris syntiuhriksi ⁶⁵ ja yhteysuhriksi kaksi raavasta, viisi oinasta, viisi kaurista ja viisi vuoden van-

haa karitsaa. Tämä oli Abidanin, Gideonin pojan, uhrilahja. ⁶⁶Kymmenentenä päivänä Daanin jälkeläisten ruhtinas Ahieser, Ammisaddain poika: ⁶⁷hänen uhrilahjanansa oli hopeavati, sadan kolmenkymmenen sekelin painoinen, hopeamalja, joka painoi seitsemänkymmentä sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyllä sekoitettuja lestyjä jauhoja ruokauhriksi, ⁶⁸kymmenen sekelin painoinen kultakuppi, täynnä suitsuketta, ⁶⁹mullikka, oinas ja vuoden vanha karitsa polttouhriksi, ⁷⁰kauris syntiuhriksi ⁷¹ ja yhteysuhriksi kaksi raavasta, viisi oinasta, viisi kaurista ja viisi vuoden vanhaa karitsaa. Tämä oli Ahieserin, Ammisaddain pojan, uhrilahja. ⁷²Yhdeksäntoista päivänä Asserin jälkeläisten ruhtinas Pagieli, Okranin poika: ⁷³hänen uhrilahjanansa oli hopeavati, sadan kolmenkymmenen sekelin painoinen, hopeamalja, joka painoi seitsemänkymmentä sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyllä sekoitettuja lestyjä jauhoja ruokauhriksi, ⁷⁴kymmenen sekelin painoinen kultakuppi, täynnä suitsuketta, ⁷⁵mullikka, oinas ja vuoden vanha karitsa polttouhriksi, ⁷⁶kauris syntiuhriksi ⁷⁷ ja yhteysuhriksi kaksi raavasta, viisi oinasta, viisi kaurista ja viisi vuoden vanhaa karitsaa. Tämä oli Pagielin, Okranin pojan, uhrilahja. ⁷⁸Kahdententoista päivänä Naftalin jälkeläisten ruhtinas Ahira, Eenanin poika: ⁷⁹hänen uhrilahjanansa oli hopeavati, sadan kolmenkymmenen sekelin painoinen, hopeamalja, joka painoi seitsemänkymmentä sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan, molemmat täynnä öljyllä sekoitettuja lestyjä jauhoja ruokauhriksi, ⁸⁰kymmenen sekelin painoinen kultakuppi, täynnä suitsuketta, ⁸¹mullikka, oinas ja vuoden vanha karitsa polttouhriksi, ⁸²kauris syntiuhriksi ⁸³ ja yhteysuhriksi kaksi raavasta, viisi oinasta, viisi kaurista ja viisi vuoden vanhaa karitsaa. Tämä oli Ahiran, Eenanin pojan, uhrilahja. ⁸⁴Nämä olivat ne vihkiäislahjat, jotka Israelin ruhtinaat antoivat alttaria varten sinä päivänä, jona se voideltiin: kaksitoista hopeavatia, kaksitoista maljaa, kaksitoista kultakuppia, ⁸⁵kukin hopeavati sadan kolmenkymmenen sekelin ja kukin malja seitsemänkymmenen sekelin painoinen; näissä astioissa oli siis hopeata yhteensä kaksituhatta neljäsataa sekeliä pyhäkkösekelin painon mukaan. ⁸⁶Kultakuppeja oli kaksitoista, täynnä suitsuketta, kukin kuppi kymmenen sekelin painoinen pyhäkkösekelin painon mukaan; kupeissa oli siis kultaa yhteensä sata kaksikymmentä sekeliä. ⁸⁷Polttouhrieläimiä oli yhteensä: kaksitoista härkää, kaksitoista oinasta, kaksitoista vuoden vanhaa karitsaa ynnä niihin kuuluva ruokauhuri; ja syntiuhrikauriita oli kaksitoista. ⁸⁸Yhteysuhrieläimiä oli yhteensä: kaksikymmentä neljä härkää, kuusikymmentä oinasta, kuusikymmentä kaurista ja kuusikymmentä vuoden vanhaa karitsaa. Nämä olivat ne vihkiäislahjat, jotka annettiin alttaria varten, sen jälkeen kuin se oli voideltu. ⁸⁹Ja kun Mooses meni ilmestysmajaan puhumaan Herran kanssa, kuuli hän äänen, joka puhutteli häntä lain arkin päällä olevalta armoistuinmelta, molempien kerubien väliltä; ja Herra puhui hänelle.

8Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Puhu Aaronille ja sano hänelle: Kun nostat lamput paikoilleen, niin valaiskoot ne seitsemän lamppua seitzenhaaraisen lampun edustaa”. ³Ja Aaron teki niin; hän nosti lamput valaisemaan seitzenhaaraisen lampun edustaa, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut. ⁴Ja näin oli seitzenhaarainen lamppu tehty: se oli kullasta, kohotakoista tekoa; sen jalka ja kukkalehdetkin olivat kohotakoista tekoa. Aivan sen kaavan mukaan, jonka Herra oli Moosekselle näyttänyt, hän teki seitzenhaaraisen lampun. ⁵Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ⁶”Ota leeviläiset israelilaisten keskuudesta ja puhdistu heidät. ⁷Ja puhdistaksesi heidät tee näin: Pirskoita heihin synnistä puhdistavaa vettä, ja ajattakoot he koko ruumiinsa partaveitsellä ja peskötööt vaatteensa ja puhdistakoot itsensä. ⁸Ja sitten he ottakoot mullikan sekä siihen kuuluvana ruokauhrina öljyllä sekoitettuja lestyjä jauhoja; ja ota toinen mullikka syntiuhriksi. ⁹Tuo sitten leeviläiset ilmestysmajan eteen sekä kokoa kaikki Israelin kansa. ¹⁰Ja kun olet tuonut leeviläiset Herran eteen, laskekoot israelilaiset kätensä leeviläisten päälle, ¹¹ja Aaron toimittakoon leeviläisille israelilaisten puolesta heilutuksen Herran edessä, että he kelpaisivat Herran palvelukseen. ¹²Mutta leeviläiset laskekoot kätensä mullikkain pään päälle, ja valmista toinen syntiuhriksi ja toinen polttouhriksi Herralle, toimittaaksesi sovituksen leeviläisille. ¹³Aseta sitten leeviläiset Aaronin ja hänen poikiensa eteen ja toimita heille heilutus Herran edessä. ¹⁴Erota leeviläiset israelilaisten keskuudesta, että leeviläiset olisivat minun omani. ¹⁵Ja sen jälkeen leeviläiset menkööt palvelemaan ilmestysmajaa, kun sinä olet puhdistanut heidät ja toimittanut heille heilutuksen. ¹⁶Sillä he ovat kokonaan annetut minun omiksi israelilaisten keskuudesta; kaiken sen sijaan, joka avaa äidinkohdun, israelilaisten kaikkien esikoisten sijaan, minä olen heidät ottanut omiksi. ¹⁷Sillä jokainen esikoinen israelilaisten keskuudessa, niin ihmisten kuin karjankin, on minun omani; sinä päivänä, jona minä surmasin kaikki Egyptin maan esikoiset, minä pyhitin heidät itselleni. ¹⁸Ja minä otin leeviläiset israelilaisten kaikkien esikoisten sijaan. ¹⁹Ja minä annoin leeviläiset Aaronille ja hänen pojillensa palvelijoiksi, israelilaisten keskuudesta, suorittamaan israelilaisten puolesta palvelusta ilmestysmajassa ja toimittamaan israelilaisille sovitusta; ja niin israelilaisia ei kohtaa rangaistus siitä, että lähestyvät pyhäkköä. ²⁰Mooses ja Aaron ja koko Israelin kansa tekivät leeviläisille kaiken, niinkuin Herra oli Moosekselle leeviläisistä käskyn antanut; niin israelilaiset heille tekivät. ²¹Ja leeviläiset puhdistautuivat synnistä ja pesivät vaatteensa. Ja Aaron toimitti heille heilutuksen Herran edessä, ja Aaron toimitti heille sovituksen heidän puhdistamiseksi. ²²Ja sen jälkeen leeviläiset menivät toimittamaan palvelustansa ilmestysmajassa Aaronin ja hänen poikiensa edessä. Niinkuin Herra oli Moosekselle leeviläisistä käskyn antanut, niin heille tehtiin. ²³Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²⁴”Tämä olkoon voimassa leeviläisistä: Kahdenkymmenen viiden vuo-

den ikäiset ja sitä vanhemmat menkööt palvelemaan ja toimittamaan palvelusta ilmestysmajassa. ²⁵Mutta viidenneskymmenennestä ikävuodesta alkaen leeviläinen olkoon palveluksesta vapaa älköönkä enää palvelko, ²⁶vaan auttakoon veljiään ilmestysmajassa heidän tehtäviensä hoitamisessa, mutta palvelusta hän älköön enää toimittako. Järjestä näin leeviläisille heidän tehtävänsä.”

9Ja Herra puhui Moosekselle Siinain erämaassa toisena vuotena siitä, kun he olivat lähteneet Egyptin maasta, sen vuoden ensimmäisessä kuussa, sanoen: ²”Israelilaiset viettäköt pääsiäisen määräajanansa. ³Tämän kuukauden neljäntenätoista päivänä, iltahämärässä, viettäkää se määräajanansa; kaikkien sitä koskevien käskyjen ja säädösten mukaan se viettäkää.” ⁴Ja Mooses käski israelilaisten viettää pääsiäistä. ⁵Niin he viettivät pääsiäisen ensimmäisessä kuussa, kuukauden neljäntenätoista päivänä, iltahämärässä, Siinain erämaassa; israelilaiset tekivät kaiken, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut. ⁶Mutta siellä oli miehiä, jotka olivat saastuneet kuolleesta eivätkä voineet viettää pääsiäistä sinä päivänä. Niin he astuivat sinä päivänä Mooseksen ja Aaronin eteen. ⁷Ja miehet sanoivat hänelle: ”Me olemme saastuneet kuolleesta; miksi meidät estetään tuomasta Herralle uhrilahjaa määräajanansa israelilaisten keskuudessa?” ⁸Ja Mooses sanoi heille: ”Jääkää tähän, minä menen kuulemaan, mitä Herra teistä säätää”. ⁹Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ¹⁰”Puhu israelilaisille näin: Jos joku teistä tai teidän jälkeläisistänne on saastunut kuolleesta tai on kaukana matkalla, viettäköön kuitenkin pääsiäistä Herran kunniaksi; ¹¹viettäköt sitä toisen kuukauden neljäntenätoista päivänä, iltahämärässä. Happamattoman leivän ja katkerain yrttien kanssa he syököt pääsiäislampaan. ¹²Älköt he jättäkö siitä mitään seuraavaan aamuun älkötkä siitä luuta rikkoko. Kaikkien pääsiäistä koskevien käskyjen mukaan he viettäköt sitä. ¹³Mutta se mies, joka on puhdas eikä ole matkoilla ja kuitenkin jättää pääsiäisen viettämättä, hävitettäköön kansastansa, koska hän ei tuonut uhrilahjaa Herralle määräajanansa; se mies joutuu synnalaiseksi. ¹⁴Ja jos muukalainen asuu teidän luonanne ja tahtoo viettää pääsiäistä Herran kunniaksi, viettäköön sen pääsiäistä koskevien käskyjen ja säädösten mukaan; samat käskyt olkoot teillä, niin muukalaisella kuin maassa syntyneelläkin.” ¹⁵Mutta sinä päivänä, jona asumus pystytettiin, peitti pilvi asumuksen, lain majan, ja illalla näkyi asumuksen päällä niinkuin tulenhohde, ja aina aamuun asti. ¹⁶Niin oli aina: pilvi peitti sen päivällä ja tulenhohde yöllä. ¹⁷Ja niin usein kuin pilvi kohosi majan päältä, lähtivät israelilaiset liikkeelle; ja mihiin pilvi laskeutui, siihen israelilaiset leiriytyivät. ¹⁸Herran käskyn mukaan israelilaiset lähtivät liikkeelle, ja Herran käskyn mukaan israelilaiset leiriytyivät. He olivat leiriytyneinä, niin kauan kuin pilvi pysyi asumuksen päällä. ¹⁹Ja kun pilvi viipyi asumuksen päällä useampia päiviä, nousdattivat israelilaiset, mitä Herra oli käsenyt heidän nou-

dattaa, eivätkä lähteneet liikkeelle. ²⁰Mutta joskus pilvi viiپی asumuksen päällä vain muutamia päiviä; silloinkin he Herran käskyn mukaan olivat leiriytyneinä ja lähtivät Herran käskyn mukaan liikkeelle. ²¹Ja joskus pilvi pysyi paikallaan vain illasta aamuun ja kohosi aamulla; silloinkin he lähtivät liikkeelle. Tahi jos pilvi pysyi päivän ja yön ja sitten kohosi, niin he lähtivät liikkeelle. ²²Tahi kun pilvi viiپی pysyen asumuksen päällä pari päivää tai kuukauden tai vielä pitemmän ajan, niin olivat israelilaiset leiriytyneinä eivätkä lähteneet liikkeelle; mutta kun se kohosi, lähtivät he liikkeelle. ²³Herran käskyn mukaan he leiriytyivät ja Herran käskyn mukaan he lähtivät liikkeelle. He noudattivat, mitä Herra Mooseksen kautta oli käskenyt heidän noudattaa.

10Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Tee itsellesi kaksi hopeatorvea, tee ne kohotakoista tekoa, käyttääkseen niitä kansan kokoonkutsumiseen ja leirien liikkeellepanemiseen. ³Kun niihin molempiin puhalletaan, kokoon-tukoon sinun luoksesi koko kansa ilmestymäjän oven eteen. ⁴Mutta kun ainoastaan toiseen puhalletaan, kokoontukoot sinun luoksesi ruhtinaat, Israelin heimojen päämiehet. ⁵Mutta kun puhallatte hälytyssoiton, silloin lähtekööt itään päin leiriytyneet leirit liikkeelle. ⁶Ja kun toistamiseen puhallatte hälytyssoiton, lähtekööt etelään päin leiriytyneet leirit liikkeelle. Hälytyssoitto puhalletakoon liikkeelle lähdetäessä. ⁷Mutta seurakuntaa kokoonkutsuttaessa puhaltakaa torveen, hälytyssoittoa soittamatta. ⁸Ja Aaronin pojat, papit, puhaltakoot näitä torvia. Tämä olkoon teille ikuinen säädös sukupolvesta sukupolveen. ⁹Ja kun te maassanne lähdette taisteluun vihollista vastaan, joka teitä ahdistaa, niin soittakaa torvilla hälytys; silloin te muistutte Herran, teidän Jumalanne, mieleen ja pelastutte vihollisistanne. ¹⁰Ja ilopäivinä sekä juhlinanne ynnä uudenkuun päivinä puhaltakaa torviin uhratessanne poltto- ja yhteyshuhtajanne, niin ne saattavat teidän Jumalanne muistamaan teitä. Minä olen Herra, teidän Jumalanne.” ¹¹Toisen vuoden toisen kuukauden kahdentenakymmenentenä päivänä pilvi kohosi lain asumuksen päältä. ¹²Silloin israelilaiset lähtivät liikkeelle, leiri leirin jälkeen, Siinain erämaasta; ja pilvi pysähtyi Paaranin erämaassa. ¹³Niin he ensi keran lähtivät liikkeelle sillä tavoin, kuin Herra oli Mooseksen kautta käskenyt. ¹⁴Juudan jälkeläisten leirin lippukunta lähti ensimmäisenä joukkona liikkeelle osastoittain, ja tätä osastoa johti Nahson, Amminadabin poika. ¹⁵Ja Isaskarin jälkeläisten sukukuntaosastoa johti Netanel, Suuarin poika. ¹⁶Ja Sebulonin jälkeläisten sukukuntaosastoa johti Eliab, Heelonin poika. ¹⁷Ja kun asumus oli purettu, niin lähtivät liikkeelle Geersonin pojat ja Merarin pojat, jotka kantoivat asumusta. ¹⁸Sitten lähti Ruubenin leirin lippukunta liikkeelle osastoittain, ja tätä osastoa johti Elisur, Sedeurin poika. ¹⁹Ja Simeonin jälkeläisten sukukuntaosastoa johti Selumiel, Suurisaddain poika. ²⁰Ja Gaadin jälkeläisten sukukuntaosastoa johti Eljasaf, Deguelin poika.

²¹Sitten lähtivät kehatilaiset liikkeelle kantaen pyhiä esineitä. Ja asumus pantiin pystyyn, ennenkuin he saapuivat perille. ²²Sitten lähti Efraimin jälkeläisten leirin lippukunta liikkeelle osastoittain, ja tätä osastoa johti Elisama, Ammihudin poika. ²³Manassen jälkeläisten sukukuntaosastoa johti Gamliel, Pedasurin poika. ²⁴Benjaminin jälkeläisten sukukuntaosastoa johti Abidan, Gideonin poika. ²⁵Sitten lähti Daanin jälkeläisten leirin lippukunta liikkeelle kaikkien leirien jälkijoukkona, osastoittain, ja tätä osastoa johti Ahieser, Ammisaddain poika. ²⁶Asserin jälkeläisten sukukuntaosastoa johti Pagieli, Okranin poika. ²⁷Ja Naftalin jälkeläisten sukukuntaosastoa johti Ahira, Eenanin poika. ²⁸Tällainen oli israelilaisten liikkeellelähtö osastoittain; niin he lähtivät liikkeelle. ²⁹Ja Mooses puhui Hoobabille, midianilaisen Reguelin, Mooseksen apen, pojalle: ”Me lähdemme siihen paikkaan, josta Herra on sanonut: ’Sen minä annan teille’. Lähde meidän kanssamme, niin me palkitsemme sinut hyvin, sillä Herra on luvannut hyvää Israelille.” ³⁰Mutta hän vastasi hänelle: ”En lähde, vaan minä menen omaan maahani ja sukuni luo”. ³¹Niin Mooses sanoi: ”Älä jätä meitä, sillä sinähän tiedät, mihin meidän sopii leiriytyä erämaassa; rupea siis meille oppaaksi. ³²Jos lähdet meidän kanssamme, niin me annamme sinun saada osasi siitä hyvästä, minkä Herra meille suo.” ³³Niin he lähtivät liikkeelle Herran vuoren luota ja vaelsivat kolme päivänmatkaa. Ja Herran liitonarkki kulki heidän edellensä kolme päivänmatkaa etsimässä heille levähdyspaikkaa. ³⁴Ja Herran pilvi oli heidän päällensä päivällä, kun he lähtivät leiristä liikkeelle. ³⁵Ja kun arkki lähti liikkeelle, niin Mooses lausui: ”Nouse, Herra, hajaantukoot sinun vihollisesi, ja sinun vihemiesi paetkoot sinua”. ³⁶Ja kun arkki laskettiin maahan, lausui hän: ”Palaja, Herra, Israelin heimojen kymmentuhansien tykö”.

11Mutta kansa tuskitteli, ja se oli paha Herran korvissa. Kun Herra sen kuuli, vihastui hän, ja Herran tuli syttyä heidän keskellään, ja se kulutti ulommaisensa osan leiriä. ²Silloin kansa huusi Moosesta, ja Mooses rukoili Herraa; niin tuli alkoi sammua. ³Ja sen paikan nimeksi pantiin Tabera, koska Herran tuli oli siellä syttynyt heidän keskellään. ⁴Mutta heidän keskuuteensa kerääntyneessä hylkyvässä heräsivät himot, ja niin israelilaisetkin rupesivat jälleen itkemään, sanoen: ”Voi jospa meillä olisi lihaa syödäksemme! ⁵Me muistelemme kaloja, joita söimme Egyptissä ilmaiseksi, kurkkuja, melooneja, ruoholaukkaa, sipulia ja kynsilaukkaa. ⁶Mutta nyt me näännymme, sillä eihän täällä ole mitään; emme saa nähdäkään muuta kuin tuota mannaa.” ⁷Ja manna oli korianderin siemenen kaltaista ja bedellion-pihkan näköistä. ⁸Kansa samoili sitä kokoamassa ja jauhoi sitä käsikivillä tai survoi huhmaressa; sitten he keittivät sitä padassa ja valmistivat siitä kaltiaisia. Ja sen maku oli samanlainen kuin öljyleivoksen. ⁹Ja kasteen laskeutuessa yöllä leiriin laskeutui mannakin siihen. ¹⁰Ja Mooses kuuli, kuinka kansa, joka suku, itki, kukin majan-

sa ovella; niin Herra vihastui kovin, ja myös Mooseksen silmissä se oli paha. ¹¹Ja Mooses sanoi Herralle: ”Miksi olet tehnyt niin pahoin palvelijallesi, ja miksi en ole saanut armoa sinun silmiesi edessä, koska olet pannut kaiken tämän kansan minun taakakseni?” ¹²Olenko minä kaiken tämän kansan äiti tai isä, koska käsket minua kantamaan sitä sylissäni, niinkuin hoitaja kantaa imeväistä lasta, siihen maahan, jonka olet valalla vannonen luvannut heidän isillensä? ¹³Mistä minulla on lihaa antaa kaikelle tälle kansalle, kun he ahdistavat minua itkullaan sanoen: ’Anna meille lihaa syödäksemme?’ ¹⁴En minä jaksa yksinäni kantaa koko tätä kansaa, sillä se on minulle liian raskas. ¹⁵Ja jos näin aiot kohdella minua, niin surmaa minut mieluumin, jos olen saanut armon sinun silmiesi edessä, ja päästä minut näkemästä tätä kurjuutta.” ¹⁶Silloin Herra puhui Moosekselle: ”Kutsu kokoon minua varten seitsemänkymmestä miestä Israelin vanhimpia, jotka tiedät kansan vanhimmiksi ja päällysmiehiksi; tuo heidät ilmestysmajalle, ja he asettukoot sinne sinun kanssasi. ¹⁷Minä sitten astun alas ja puhun siellä sinun kanssasi ja otan henkeä, joka sinussa on, ja annan heille; siten he voivat auttaa sinua tuon kansataakan kantamisessa, ettei sinun tarvitse sitä yksinäsi kantaa. ¹⁸Mutta kansalle sano: Pyhittäytykää huomiseksi, niin saatte syödä lihaa, koska itkitte Herran kuullen, sanoen: ’Voi, jospa meillä olisi lihaa syödäksemme! Egyptissä meidän oli hyvä olla.’ Herra antaa nyt teille lihaa syödäkseenne. ¹⁹Eikä siinä ole teille syömistä ainoastaan päiväksi tai kahdeksi, tai viideksi tai kymmeneksi tai kahdeksikymmeneksi päiväksi, ²⁰vaan kuukauden päiviksi, kunnes ette enää siedä sen hajua ja se iljettää teitä. Sillä te olette pitäneet halpana Herran, joka on teidän keskellänne, ja itkeneet hänen edessänne sanoen: ’Miksi lähdimmekään Egyptistä!’” ²¹Mooses vastasi: ”Kuuisataa tuhatta jalkamiestä on sitä kansaa, jonka keskuudessa minä elän, ja kuitenkin sinä sanot: ’Minä annan heille lihaa, niin että heillä on sitä syödä kuukauden päivät.’” ²²Onko lampaista ja raavaita teurastettaviksi heille, niin että heille riittää, vai kootaanko heille kaikki meren kalat, niin että heille riittää?” ²³Mutta Herra sanoi Moosekselle: ”Onko Herran käsi lyhyt? Nyt saat nähdä, toteutuuko sinulle minun sanani vai eikö.” ²⁴Niin Mooses meni ulos ja kertoi kansalle Herran sanat. Sitten hän kutsui kokoon seitsemänkymmestä miestä kansan vanhimpia ja asetti heidät majan ympärille. ²⁵Silloin Herra astui alas pilvessä ja puhuttelei häntä, otti henkeä, joka hänessä oli, ja antoi sitä niille seitsemällekympyvennelle vanhimmalle. Kun henki laskeutui heihin, niin he joutuivat hurmoksiin, mutta sen jälkeen he eivät enää siihen joutuneet. ²⁶Mutta leiriin oli heitä jäänyt kaksi miestä, toisen nimi oli Eldad ja toisen nimi Meedad. Heihinkin henki laskeutui, sillä hekin olivat luetteloon merkityt, vaikka eivät olleet lähteneet majalle; nämä joutuivat leirissä hurmoksiin. ²⁷Silloin riensi muuan nuorukainen ja ilmoitti Moosekselle sanoen: ”Eldad ja Meedad ovat joutuneet hurmoksiin leirissä”. ²⁸Mutta Joosua, Nuunin poi-

ka, joka oli ollut Mooseksen palvelija nuoruudestaan asti, puuttui puheeseen sanoen: ”Oi, herrani Mooses, kiellä heitä!” ²⁹Mutta Mooses vastasi hänelle: ”Oletko kateellinen minun puolestani? Oi, jospa koko Herran kansa olisi profeettoja, niin että Herra antaisi henkensä heihin!” ³⁰Sitten Mooses siirtyi takaisin leiriin ja hänen kanssaan Israelin vanhimmat. ³¹Mutta Herran lähettämä tuuli nousi ja ajoi edellään viiriäisiä mereltä päin ja painoi niitä leiriin päivänmatkan laajuudelta joka suunnalle leiristä, lähes kahden kyynärän korkeuteen maasta. ³²Silloin kansa ryhtyi kokoamaan viiriäisiä ja kokosi niitä koko sen päivän ja koko yön ja koko seuraavan päivän. Vähin määrä, jonka joku sai kootuksi, oli kymmenen hoomer-mittaa. Ja he levittivät niitä pitkin leiriä kuivamaan. ³³Mutta lihan vielä ollessa heidän hampaissaan, ennenkuin se oli syöty loppuun, syttyi Herran viha kansaa kohtaan, ja Herra tuotti kansalle hyvin suuren surman. ³⁴Ja sen paikan nimeksi pantiin Kibrot-Hattaava, koska sinne haudattiin kansasta ne, jotka olivat antautuneet halunsa valtaan. ³⁵Kibrot-Hattaavasta kansa lähti liikkeelle Haserotia kohti ja pysähtyi Haserotiin.

12Mutta Mirjam ja Aaron parjasivat Moosesta etiopialaisen naisen tähden, jonka hän oli ottanut vaimokseen; sillä hän oli ottanut vaimokseen etiopialaisen naisen. ²Ja he sanoivat: ”Ainoastaan Mooseksen kauttako Herra puhuu? Eikö hän puhu myös meidän kauttamme?” Ja Herra kuuli sen. ³Mutta Mooses oli sangen nöyrä mies, nöyrempi kuin kukaan muu ihminen maan päällä. ⁴Niin Herra sanoi äkisti Moosekselle ja Aaronille ja Mirjamille: ”Menkää te kaikki kolme ilmestysmajalle”. Ja he menivät kaikki kolme sinne. ⁵Silloin Herra astui alas pilvenpatsaassa, asettui majan ovelle ja kutsui Aaronia ja Mirjamia; molemmat menivät sinne. ⁶Ja Herra sanoi: ”Kuulkaa minun sanani. Jos keskuudessanne on profeetta, niin minä ilmestyn hänelle näyssä, puhun hänen kanssaan unessa. ⁷Niin ei ole minun palvelijani Mooses, hän on uskollinen koko minun talossani; ⁸hänen kanssaan minä puhun suusta suuhun, avoimesti enkä peitetyn sanoin, ja hän saa katsella Herran muotoa. Miksi ette siis peljänneet puhua minun palvelijaani Moosesta vastaan?” ⁹Ja Herran viha syttyi heitä kohtaan, ja hän meni pois. ¹⁰Kun pilvi oli poistunut majan päältä, niin katso, Mirjam oli lumivalkea pitalista; ja Aaron kääntyi Mirjamiin päin, ja katso, tämä oli pitalinen. ¹¹Silloin Aaron sanoi Moosekselle: ”Oi, herrani! Älä pane meidän päällemme syntiä, jonka olemme tyhmyydessä tehneet. ¹²Älä anna hänen jäädä kuolleen sikiön kaltaiseksi, jonka ruumis on puoleksi mädännyt, kun se äitinsä kohdusta tulee.” ¹³Silloin Mooses huusi Herran puoleen sanoen: ”Oi, Jumala! Paranna hänet!” ¹⁴Herra vastasi Moosekselle: ”Jos hänen isänsä olisi sylkenyt häntä silmille, eikö hänen olisi ollut hävettävä seitsemän päivää? Olkoon hän nyt suljettuna ulos leiristä seitsemän päivää, ja sitten hän pääsköön takaisin.” ¹⁵Niin Mirjam oli suljettuna ulos leiristä seitsemän päivää, eikä kansa lähtenyt liikkeelle, ennenkuin Mir-

jam oli tuotu takaisin.

13Sen jälkeen kansa lähti liikkeelle Haserotista ja leirytyi Paaranin erämaahan. ²Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ³”Lähetä miehiä vakoilemaan Kanaanin maata, jonka minä annan israelilaisille; lähettäkää mies kustakin isien sukukunnasta, ainoastaan niitä, jotka ovat ruhtinaita heidän keskuudessaan”. ⁴Niin Mooses lähetti heidät Paaranin erämaasta Herran käskyn mukaan; kaikki ne miehet olivat israelilaisten päämiehiä. ⁵Ja nämä olivat heidän nimensä: Ruubenin sukukunnasta Sammu, Sakkurin poika, ⁶Simeonin sukukunnasta Saafat, Hoorin poika, ⁷Juudan sukukunnasta Kaaleb, Jefunnen poika, ⁸Isaskarin sukukunnasta Jigal, Joosefin poika, ⁹Efraimin sukukunnasta Hoosea, Nuunin poika, ¹⁰Benjaminin sukukunnasta Palti, Raafun poika, ¹¹Sebulonin sukukunnasta Gadziel, Soodin poika, ¹²Manassen sukukunnasta Joosefin sukukuntaa Gaddi, Suusin poika, ¹³Daanin sukukunnasta Ammiel, Gemallin poika, ¹⁴Asserin sukukunnasta Setur, Miikaelin poika, ¹⁵Naftalin sukukunnasta Nahbi, Vofsin poika, ¹⁶Gaadin sukukunnasta Genuel, Maakin poika. ¹⁷Nämä olivat niiden miesten nimet, jotka Mooses lähetti maata vakoilemaan. Mutta Mooses kutsui Hoosean, Nuunin pojan, Joosuaksi. ¹⁸Ja lähettäessään heidät vakoilemaan Kanaanin maata Mooses sanoi heille: ”Lähtekää nyt Etelämaahan ja nouskaa vuoristoon ¹⁹ja katselkaa, minkälainen maa on ja minkälainen kansa, joka siinä asuu, onko se voimakas vai heikko, onko sitä vähän vai paljon, ²⁰ja minkälainen maa on, jossa se asuu, onko se hyvä vai huono, ja minkälaiset ne kaupungit ovat, joissa se asuu, avonaisia kyliäkö vai varustettuja kaupunkeja, ²¹ja minkälaista on maa, lihavaa vai laihaa, onko siinä puita vai ei. Ja olkaa rohkealla mielellä ja ottakaa mukaanne sen maan hedelmiä.” Oli näet se aika, jolloin ensimmäiset rypäleet kypsyivät. ²²Niin he lähtivät sinne ja vakoilivat maata Siinin erämaasta Rehobiin asti, josta mennään Hamatiin. ²³Ja he lähtivät Etelämaahan ja tulivat Hebroniin, jossa asuivat Ahiman, Seesai ja Talmai, Anakin jälkeläiset. Mutta Hebron oli rakennettu seitsemän vuotta ennen Egyptin Sooania. ²⁴Ja he tulivat Rypälelaaksoon; sieltä he leikkasivat viiniköynnöksen, jossa oli rypäleterttu, ja kahden miehen täytyi kantaa sitä korennolla; samoin he ottivat granaattiomenia ja viikunoita. ²⁵Se paikka nimitettiin Rypälelaaksoksi, rypäleen tähden, jonka israelilaiset sieltä leikkasivat. ²⁶Ja he palasivat maata vakoilemasta neljäkymmenen päivän kuluttua. ²⁷He vaelsivat ja tulivat Mooseksen, Aaronin ja kaiken Israelin kansan luo Paaranin erämaahan Kaadekseen. Ja he tekivät heille ja kaikelle kansalle selkoa matkastaan ja näyttivät heille sen maan hedelmiä. ²⁸Ja he kertoivat hänelle sanoen: ”Me menimme siihen maahan, jonne meidät lähetit. Ja se tosiaankin vuotaa maitoa ja mettä, ja tällaisia ovat sen hedelmät. ²⁹Mutta kansa, joka siinä maassa asuu, on voimallista, ja kaupungit ovat lujasti varustettuja ja hyvin suuria; näimmepä siellä Anakin jälkeläisiäkin.

³⁰Amalekilaiset asuvat Etelämaassa ja heettiläiset, jebusilaiset ja amorilaiset asuvat vuoristossa, ja kanaanilaiset asuvat meren rannalla ja Jordanin varsilla.” ³¹Ja Kaaleb koitti tyynnyttää kansaa napisemasta Moosesta vastaan ja sanoi: ”Menkäämme sittenkin sinne ja ottakaamme se haltuumme, sillä varmasti me sen voitamme”. ³²Mutta ne miehet, jotka olivat käyneet hänen kanssaan siellä, sanoivat: ”Emme me kykene käymään sen kansan kimppuun, sillä se on meitä voimakkaampi”. ³³Niin he saattoivat israelilaisten keskuudessa pahaan huutoon sen maan, jota olivat olleet vakoilemassa, sanoessaan: ”Se maa, jota olemme kierrelleet ja vakoilleet, on maa, joka syö omat asukkaansa; ja kaikki kansa, jota me siellä näimme, oli kookasta väkeä. ³⁴Näimmepä siellä jättiläisiäkin, Anakin jättiläisheimon jälkeläisiä, ja me olimme mielestämme kuin heinäsiirkkoja; sellaisia me heistäkin olimme.”

14Silloin koko kansa alkoi huutaa ja parkua, ja kansa itki sen yön. ²Ja kaikki israelilaiset napisivat Moosesta ja Aaronia vastaan, ja koko kansa sanoi heille: ”Jospa olisimme kuolleet Egyptin maahan tai tähän erämaahan! Jospa olisimme kuolleet! ³Ja miksi viekään Herra meitä tuohon maahan, jossa me kaadumme miekkaan ja vaimomme ja lapsemme joutuvat vihollisen saaliiksi! Eikö meidän olisi parempi palata Egyptiin?” ⁴Ja he puhuivat toinen toiselleen: ”Valitkaamme johtaja ja palatkaamme Egyptiin”. ⁵Silloin Mooses ja Aaron lankesivat kasvoilleen Israelin kansan koko seurakunnan eteen. ⁶Mutta Joosua, Nuunin poika, ja Kaaleb, Jefunnen poika, jotka olivat olleet mukana maata vakoilemassa, repäisivät vaatteensa ⁷ja puhuivat kaikelle israelilaisten seurakunnalle näin: ”Maa, jota kävimme vakoilemassa, on ylen ihana maa. ⁸Jos Herra on meille suosiollinen, niin hän vie meidät siihen maahan ja antaa sen meille, maan, joka vuotaa maitoa ja mettä. ⁹Älkää vain kapinoiko Herraa vastaan älkääkö peljätkö sen maan kansaa, sillä heitä ei ole meille kuin suupalaksi. Heidän varjelijansa on väistynyt heistä, mutta meidän kansamme on Herra. Älkää te heitä peljätkö.” ¹⁰Silloin koko seurakunta vaati heitä kivitettäväksi, mutta Herran kirkkaus ilmestyi kaikille israelilaisille ilmestysmajassa. ¹¹Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Kuinka kauan tämä kansa pitää minua pilkkanaan eikä usko minuun, huolimatta kaikista tunnusteoista, jotka minä olen tehnyt sen keskuudessa? ¹²Minä tuhoan sen rutolla ja hävitän sen perinjuurin, mutta sinusta minä teen suuremman ja väkevämmän kansan, kuin se on.” ¹³Mutta Mooses sanoi Herralle: ”Ovathan egyptiläiset kuulleet, että sinä voimallasi olet vienyt tämän kansan heidän keskeltänsä. ¹⁴Ja he ovat puhuneet siitä sen maan asukkaille; hekin siis ovat kuulleet, että sinä, Herra, olet tämän kansan keskellä, sinä Herra, joka olet sille ilmestynyt silmästä silmään, ja että sinun pilvesi pysyy heidän päällensä ja että sinä kuljet heidän edellensä pilvenpatsaassa päivin ja tulenpatsaassa öin. ¹⁵Mutta jos sinä nyt surmaat tämän kansan, niinkuin yhden miehen, niin kan-

sat, jotka saavat kuulla sitä kerrottavan sinusta, sanovat näin: ¹⁶’Koska Herra ei kyennyt viemään tätä kansaa siihen maahan, jonka hän oli heille valalla vannoen luvannut, tappoi hän heidät erämaahan.’ ¹⁷Osoittautukoon nyt sinun suuri voimasi, Herra, niinkuin olet puhunut sanoen: ¹⁸’Herra on pitkämielinen ja suuri armossa, hän antaa anteeksi pahat teot ja rikokset, mutta ei jätä niitä rankaisematta, vaan kostaa isien pahat teot lapsille kolmanteen ja neljänteen polveen.’ ¹⁹Anna siis anteeksi tämän kansan pahat teot suuressa armossasi, niinkuin sinä ennenkin olet anteeksi antanut tälle kansalle, Egyptistä tänne saakka.” ²⁰Ja Herra vastasi: ”Minä annan anteeksi, niinkuin sinä olet anonut. ²¹Mutta niin totta kuin minä elän, ja niin totta kuin Herran kirkkaus on täyttävä kaiken maan: ²²ei kukaan niistä miehistä, jotka ovat nähneet minun kirkkausteni ja minun tunnustekoni, jotka minä olen tehnyt Egyptissä ja tässä erämaassa, mutta kuitenkin nyt jo kymmenen kertaa ovat minua kiusanneet eivätkä ole kuulleet minun ääntäni, ²³ei yksikään heistä ole näkevä sitä maata, jonka minä valalla vannoen lupasin heidän isillensä; ei yksikään minun pilkkaajistani ole sitä näkevä. ²⁴Mutta koska minun palvelijassani Kaalebissa on toinen henki, niin että hän on minua uskollisesti seurannut, niin hänet minä vien siihen maahan, jossa hän kävi, ja hänen jälkeläisensä saavat sen omakseen. ²⁵Mutta koska amalekilaiset ja kanaanilaiset asuvat laaksoissa, niin kääntykää huomenna toisaanne päin ja painukaa erämaahan, Kaislameren tietä.” ²⁶Ja Herra puhui Moosekselle ja Aaronille sanoen: ²⁷”Kuinka kauan tämä häijy joukko napisee minua vastaan? Minä olen kuullut, kuinka israelilaiset napisevat minua vastaan. ²⁸Sano heille: Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, aivan niinkuin te olette minulle puhuneet, niin minä teille teen. ²⁹Tähän erämaahan kaatuvat teidän ruumiinne, teidän kaikkien, jotka olette katselmuksessa olleet, niin monta kuin teitä on kaksikymmenvuotisia ja sitä vanhempia, jotka olette napsisseet minua vastaan. ³⁰Totisesti, te ette pääse siihen maahan, jonka minä olen kättä kohottaen luvannut antaa teille asumisajaksi, ei kukaan teistä, paitsi Kaaleb, Jefunnen poika, ja Joosua, Nuunin poika. ³¹Mutta teidän lapsenne, joiden sanoitte joutuvan vihollisen saaliiksi, heidät minä vien sinne, ja he saavat tulla tuntemaan sen maan, jota te halveksitte. ³²Mutta teidän ruumiinne kaatuvat tähän erämaahan, ³³ja teidän lastenne täytyy harhaila paimentolaisina tässä erämaassa neljäkymmentä vuotta ja kärsiä teidän uskottomuutenne tähden, kunnes teidän ruumiinne ovat maatuneet tähän erämaahan. ³⁴Niinkuin te neljäkymmentä päivää vakoilitte maata, niin saatte nyt, päivä vuodeksi luettuna, neljäkymmentä vuotta kärsiä pa-hoista teoistanne ja tulla tuntemaan, mitä se on, että minä käännyn teistä pois. ³⁵Minä, Herra, olen puhunut. Totisesti, niin minä teen tälle häijylle kansalle, joka on käynyt kapinoimaan minua vastaan: he hukkuvat tähän erämaahan, tänne he kuolevat.” ³⁶Mutta ne miehet, jotka Mooses oli lähettänyt maata vakoilemaan ja jotka palattuaan

olivat saattaneet koko kansan napisemaan häntä vastaan, saattamalla sen maan pahaan huutoon, ³⁷ne miehet, jotka olivat saattaneet sen maan pahaan huutoon, kuolivat äkkikuolemalla Herran edessä. ³⁸Mutta Joosua, Nuunin poika, ja Kaaleb, Jefunnen poika, jäivät eloon niistä miehistä, jotka olivat käyneet maata vakoilemassa. ³⁹Ja Mooses puhui tämän kaikille israelilaisille. Niin kansa tuli kovin murheelliseksi. ⁴⁰Ja he nousivat varhain seuraavana aamuna lähteäkseen ylös vuoristoon ja sanoivat: ”Katso, tässä me olemme; me lähdemme siihen paikkaan, josta Herra on puhunut, sillä me olemme syntiä tehneet”. ⁴¹Mutta Mooses sanoi: ”Minkätähden te nyt käytte rikkomaan Herran käskyä? Ei se onnistu. ⁴²Älkää lähtekö sinne, sillä Herra ei ole teidän keskellänne; älkää lähtekö, etteivät vihollisenne voittaisi teitä. ⁴³Sillä amalekilaiset ja kanaanilaiset ovat siellä teitä vastassa, ja niin te kaadutte miekkaan; sillä te olette kääntyneet pois Herrasta, eikä Herra ole teidän kansanne.” ⁴⁴Yhtäkaikki he lähtivät uppiniskaisuudessaan kulkemaan ylös vuoristoon; mutta ei Herran liitonarkki eikä Mooseskaan siirtynyt leiristä. ⁴⁵Silloin amalekilaiset ja kanaanilaiset, jotka siinä vuoristossa asuivat, syöksyivät alas ja voittivat heidät ja hajottivat heidät, ajaen heitä aina Hormaan asti.

15Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Puhu israelilaisille ja sano heille: Kun te tulette siihen maahan, jonka minä annan teille asuinsijaksi, ³ja uhraatte Herralle uhrin, poltto- tai teurasuhrin, joko lupausta täyttääksenne tai vapaaehtoisena lahjana tai juhlistanne, valmistaaksenne Herralle suloisen tuoksun raavaista tai lampaista, ⁴niin se, joka tuo uhrin, tuokoon lahjanansa Herralle ruokauhriksi kymmenenneksen lestyjä jauhoja, sekoitettuna neljänneksen hiin-mittaa öljyä; ⁵ja juomauhriksi, polttouhrin tai teurasuhrin lisäksi, uhraa neljännes hiin-mittaa viiniä kutakin karitsaa kohti. ⁶Mutta oinaan lisäksi uhraa ruokauhrina kaksi kymmenennestä lestyjä jauhoja, sekoitettuna kolmanneksen hiin-mittaa öljyä, ⁷ja juomauhriksi tuo kolmannes hiin-mittaa viiniä suloiseksi tuoksuksi Herralle. ⁸Mutta kun uhraat mullikan poltto- tai teurasuhriksi, joko lupausta täyttääksesi tai yhteysuhriksi Herralle, ⁹niin tuotakoon mullikan lisäksi ruokauhrina kolme kymmenennestä lestyjä jauhoja, sekoitettuna puoleen hiin-mittaa öljyä, ¹⁰ja juomauhriksi tuo puoli hiin-mittaa viiniä suloisesti tuoksuiseksi uhriksi Herralle. ¹¹Näin tehtäköön kutakin härkää tai oinasta tai karitsaa tai vohlaa uhrattaessa. ¹²Niin monta kuin uhrieläimiä on, niin tehkää näin kullekin, niin monta kuin niitä on. ¹³Jokainen maassa syntynyt tehköö näin, tuodessaan suloisesti tuoksuvan uhrin Herralle. ¹⁴Ja jos muukalainen, joka asuu teidän luonanne tai on ainiaaksi asettunut teidän keskuuteenne, tahtoo uhraata suloisesti tuoksuvan uhrin Herralle, niin hän tehköö, niinkuin tekin teette. ¹⁵Seurakunnassa olkoon laki sama teillä kuin muukalaisellakin, joka asuu teidän luonanne. Tämä olkoon teille ikuinen säädös sukupolvesta sukupol-

veen. Se, mikä koskee teitä, koskekoon myös muukalaista Herran edessä. ¹⁶Sama laki ja sama oikeus olkoon sekä teillä että muukalaisella, joka asuu teidän luonanne.” ¹⁷Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ¹⁸”Puhu israelilaisille ja sano heille: Kun tulette siihen maahan, johon minä teidät vien, ¹⁹niin syödessänne sen maan leipää antakaa Herralle anti. ²⁰Ensimmäisistä jyvärouheistanne antakaa kakku anniksi; antakaa se, niinkuin puimatantereelta annatte annin. ²¹Ensimmäisistä jyvärouheistanne antakaa Herralle anti sukupolvesta sukupolveen. ²²Mutta jos erehdyksessä jätätte täyttämättä jonkun näistä käskyistä, jotka Herra on Moosekselle puhunut, ²³mitä hyvänsä, mistä Herra Mooseksen kautta on teille käskyn antanut, siitä päivästä lähtien, jolloin Herra antoi käskynsä, ja edelleen sukupolvesta sukupolveen, ²⁴niin, jos rikkomus tapahtui seurakunnan tietämättä, erehdyksestä, uhratkoon koko seurakunta mullikan polttouhriksi, suloiseksi tuoksuksi Herralle, ynnä siihen kuuluvan ruoka- ja juomauhrin, niinkuin säädetty on, sekä kauriin syntiuhriksi. ²⁵Kun pappi sitten on toimittanut sovituksen kaikelle israelilaisten seurakunnalle, niin rikkomus annetaan heille anteeksi; sillä se on ollut erehdys ja he ovat tuoneet lahjansa uhriksi Herralle sekä syntiuhriinsa Herran eteen erehdyksensä vuoksi. ²⁶Se annetaan silloin anteeksi kaikelle israelilaisten seurakunnalle samoin kuin muukalaiselle, joka asuu heidän keskellensä; sillä koko kansa on vastuunalainen erehdyksestä. ²⁷Mutta jos joku yksityinen rikkoo erehdyksestä, tuokoon vuoden vanhan vuohen syntiuhriksi. ²⁸Kun pappi on toimittanut sovituksen sille, joka on erehdyksestä, tahtomattaan, rikkonut Herraa vastaan, kun hän on toimittanut hänelle sovituksen, niin hänelle annetaan anteeksi. ²⁹Sama laki olkoon sekä maassa syntyneillä israelilaisilla että muukalaisella, joka asuu heidän keskellensä, kun joku rikkoo erehdyksestä. ³⁰Mutta se, joka tahallisesti tekee syntiä, olipa hän maassa syntynyt tai muukalainen, pilkkaa Herraa, ja hänet hävitettäkään kansastansa. ³¹Sillä hän on pitänyt halpana Herran sanan ja rikkonut hänen käskynsä; hänet tuhottakoon, syntivelka painaa häntä.” ³²Israelilaisten oleskellessa erämaassa tavattiin mies kokoamassa puita sapatinpäivänä. ³³Niin ne, jotka hänet tapasivat puita kokoamasta, toivat hänet Mooseksen ja Aaronin ja koko seurakunnan eteen. ³⁴Ja he panivat hänet vankeuteen, koska ei ollut vielä määrätty, mitä hänelle oli tehtävä. ³⁵Mutta Herra sanoi Moosekselle: ”Se mies rangaistakoon kuolemalla, koko seurakunta kivittäkään hänet leirin ulkopuolella”. ³⁶Silloin koko seurakunta vei hänet leirin ulkopuolelle, ja he kivittivät hänet kuoliaaksi, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut. ³⁷Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ³⁸”Puhu israelilaisille ja sano heille, että heidän on sukupolvesta sukupolveen tehtävä itsellensä tupsut viittojensa kulmiin ja sidottava kulmien tupsuihin punasinen lanka. ³⁹Ne tupsut olkoon teillä, että te, kun ne näette, muistaisitte kaikki Herran käskyt ja ne täyttäisitte ettekä seuraisi sydämenne ettekä silmienne himoja, jotka houkuttelevat teitä haureu-

teen; ⁴⁰niin muistakaa ja täyttäkää kaikki minun käskyni ja olkaa pyhät Jumalallenne. ⁴¹Minä olen Herra, teidän Jumalanne, joka vein teidät pois Egyptin maasta ollakseni teidän Jumalanne. Minä olen Herra, teidän Jumalanne.”

16Mutta Koorah, Jisharin poika, joka oli Leevin pojan Kehatin poika, otti Daatanin ja Abiramin, Eliabin pojat, ja Oonin, joka oli Ruubenin pojan Peletin poika, ²ja he nousivat kapinaan Moosesta vastaan, ja heihin yhtyi israelilaisista kaksisataa viisikymmentä miestä, kansan päämiehiä, kansankokouksen jäseniä, arvokkaita miehiä. ³Ja he kokoontuivat Moosesta ja Aaronia vastaan ja sanoivat heille: ”Jo riittää! Koko seurakunta, he kaikki, ovat pyhät, ja Herra on heidän keskellensä. Miksi te siis korotatte itsenne Herran seurakunnan yli?” ⁴Kun Mooses sen kuuli, lankesi hän kasvoilensa. ⁵Sitten hän puhui Koorahille ja kaikelle hänen joukolleen sanoen: ”Huomenna Herra ilmoittaa, kuka on hänen omansa ja kuka on pyhä ja kenen hän sallii käydä tykönsä. Kenen hän valitsee, sen hän sallii käydä tykönsä. ⁶Tehkää näin: Ottakaa itsellenne hiilipannut, sinä Koorah ja kaikki sinun joukkosi, ⁷ja virittäkää niihin tuli ja pankaa niihin huomenna suitsuketta Herran edessä, niin se mies, jonka Herra silloin valitsee, on pyhä. Riittäkään se teille, te leeviläiset!” ⁸Ja Mooses puhui Koorahille: ”Kuulkaa, te leeviläiset! ⁹Eikö teille jo riitä se, että Israelin Jumala on erottanut teidät Israelin seurakunnasta, sallinut teidän käydä hänen tykönsä toimittamaan palvelusta Herran asumuksessa ja seisomaan seurakunnan edessä palvelemissa heitä? ¹⁰Hän salli käydä tykönsä sinun ja kaikkien veljiesi, leeviläisten, sinun kanssasi; ja nyt te tavoittelette pappeuttakin. ¹¹Niin siis sinä ja koko sinun joukkosi käytte kapinoimaan Herraa vastaan; sillä mikä on Aaron, että te häntä vastaan napisette!” ¹²Ja Mooses kutsutti Daatanin ja Abiramin, Eliabin pojat. Mutta he sanoivat: ”Emme tule. ¹³Eikö jo riitä, että olet tuonut meidät tänne maasta, joka vuotaa maitoa ja mettä, hukuttaaksesi meidät erämaahan? Pyritkö vielä meidän valtiaaksemme? ¹⁴Oletpa totisesti tuonut meidät maahan, joka vuotaa maitoa ja mettä, ja antanut meille perintöosaksi vainioita ja viinitarhoja! Luuletko voivasi sokaista silmät näiltä ihmisiltä? Me emme tule.” ¹⁵Silloin Mooses vihastui kovin ja sanoi Herralle: ”Älä katso heidän uhrilahjansa puoleen. En ole keneltäkään heistä aasiakaan anastanut enkä kenellekään heistä mitään vääryyttä tehnyt.” ¹⁶Silloin Mooses sanoi Koorahille: ”Astukaa huomenna Herran eteen, sinä itse ja koko sinun joukkosi, sekä myöskin Aaron, ¹⁷ja otakoon kukin teistä hiilipannunsa ja pankoon siihen suitsuketta sekä tuokoon Herran eteen hiilipannunsa, kaksisataa viisikymmentä hiilipannua; niin ikään sinä ja Aaron tuokaa kumpikin hiilipannunne”. ¹⁸Niin he ottivat kukin hiilipannunsa, virittivät niihin tulen ja panivat niihin suitsuketta ja asettuivat ilmestysmajan ovelle; samoin myöskin Mooses ja Aaron. ¹⁹Mutta Koorah kokosi heitä vastaan koko seurakunnan ilmestysmajan ovelle. Silloin Her-

ran kirkkaus näkyi koko seurakunnalle. ²⁰Ja Herra puhui Moosekselle ja Aaronille sanoen: ²¹”Erottautukaa te tästä joukosta, niin minä tuokiassa heidät tuhoan”. ²²Mutta he lankesivat kasvoillensa ja sanoivat: ”Oi Jumala, sinä Jumala, jonka vallassa on kaiken lihan henki: jos yksi mies rikkoo, vihastutko silloin koko seurakuntaan?” ²³Niin Herra puhui Moosekselle sanoen: ²⁴”Puhu seurakunnalle näin: Lähtekää pois Koorahin, Daatanin ja Abiramın asumuksen ympäriltä”. ²⁵Sitten Mooses nousi ja meni Daatanin ja Abiramın luo, ja Israelin vanhimmat seurasivat häntä. ²⁶Ja hän puhui seurakunnalle sanoen: ”Siirtykää pois näiden jumalattomien miesten majoilta älkääkää koskeko minhinkään, mikä on heidän, ettette tuhoutuisi kaikkien heidän syntiensä tähden”. ²⁷Niin he lähtivät pois Koorahin, Daatanin ja Abiramın asumuksen ympäriltä. Mutta Daatan ja Abiram olivat tulleet ulos ja asettuneet majojensa ovelle vaimoinensa ja suurine ja pienine lapsinensa. ²⁸Ja Mooses puhui: ”Tästä te tietäkää, että Herra on minut lähettänyt tekemään kaikki nämä teot ja etteivät ne ole tapahtuneet minun omasta tahdostani: ²⁹jos nämä kuolevat samalla tavalla, kuin muut ihmiset kuolevat, ja heidän käy, niinkuin kaikkien muiden ihmisten käy, niin ei Herra ole minua lähettänyt. ³⁰Mutta jos Herra antaa jotakin erikoista tapahtua ja maa avaa kitansa ja nielaisee heidät kaikkienensa, niin että he elävältä suistuvat tuonelaan, niin siitä tietäkää, että nämä miehet ovat pilkanneet Herraa.” ³¹Tuskin oli hän saanut kaiken tämän sanotuksi, niin maa halkesi heidän altansa ³²ja maa avasi kitansa ja nielaisi heidät, heidän asuntonsa, kaiken Koorahin väen ja kaikki heidän tavaransa. ³³Ja he suistuivat kaikkienensa elävältä tuonelaan, ja maa peitti heidät; ja niin heidät hävitettiin seurakunnan keskeltä. ³⁴Ja koko Israel, joka oli heidän ympärillensä, pakeni kuullessaan heidän huutonsa, sillä he pelkäsivät maan nielaisevan heidätkin. ³⁵Mutta tuli lähti Herran tyköä ja kulutti ne kaksisataa viisikymmentä miestä, jotka olivat tuoneet suitsutusta. ³⁶Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ³⁷”Käske Eleasaria, pappi Aaronin poikaa, korjaamaan nuo hiilipannut palosta, mutta pudistamaan tuli niistä kauas, ³⁸sillä ne ovat tulleet pyhäkön omiksi. Noiden henkensä menettäneiden syntisten hiilipannuista takokaa ohuita levyjä alttarin päällystämiseksi; sillä he toivat ne Herran eteen, ja niin ne tulivat pyhäkön omiksi ja merkiksi israelilaisille.” ³⁹Niin pappi Eleasar otti ne vaskiset hiilipannut, jotka nuo tulen polttamat miehet olivat tuoneet, ja ne taottiin alttarin päällystykseksi, ⁴⁰muistuttamaan israelilaisille, ettei kukaan syrjäinen, joka ei ole Aaronin sukua, lähestyisi polttamaan suitsuketta Herran edessä, niin ettei hänen kävisi samoin kuin Koorahin ja hänen joukkonsa, niinkuin Herra oli hänelle Mooseksen kautta puhunut. ⁴¹Mutta seuraavana päivänä kaikki israelilaisten seurakunta napisi Moosesta ja Aaronia vastaan sanoen: ”Te olette surmanneet Herran kansaa”. ⁴²Mutta kun kansa kokoontui Moosesta ja Aaronia vastaan, niin he kääntyivät ilmestysmajaan päin, ja katso,

pilvi peitti sen, ja Herran kirkkaus näkyi. ⁴³Silloin Mooses ja Aaron menivät ilmestysmajan edustalle. ⁴⁴Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ⁴⁵”Poistukaa tämän joukon luota, niin minä tuokiassa heidät tuhoan”. Silloin he lankesivat kasvoillensa. ⁴⁶Ja Mooses sanoi Aaronille: ”Ota hiilipannu ja viritä siihen tuli alttarilta, pane siihen suitsuketta ja vie se nopeasti seurakunnan luo ja toimita heille sovitus, sillä viha on lähtenyt liikkeelle Herran tyköä, vitsaus on jo alkanut”. ⁴⁷Ja Aaron teki, niinkuin Mooses oli käskenyt, ja riensi seurakunnan keskelle, ja katso, vitsaus oli jo alkanut kansan keskuudessa. Silloin hän suitsutti ja toimitti kansalle sovituksen. ⁴⁸Ja hänen siinä seisoessaan kuolleitten ja elävien vaiheella vitsaus taukosi. ⁴⁹Mutta niitä, jotka vitsauksesta kuolivat, oli neljätoista tuhatta seitsemänsataa henkeä, paitsi niitä, jotka saivat surmansa Koorahin tähden. ⁵⁰Sitten Aaron palasi takaisin Mooseksen luo ilmestysmajan ovelle, ja vitsaus oli tauonnut.

17Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Puhu israelilaisille ja ota heiltä, kaikilta heidän ruhtinaitansa, sauva kutakin sukukuntaa kohti, heidän sukukuntiensa mukaan, kaksitoista sauvaa. Kirjoita kunkin nimi hänen sauvaansa, ³mutta Leevin sauvaan kirjoita Aaronin nimi, sillä tämänkin sukukunnan päämiehellä olkoon sauvansa. ⁴Pane ne sitten ilmestysmajaan lain arkin eteen, missä minä teille ilmestyn. ⁵Ja tapahtuu, että kenen minä valitsen, sen sauva versoo. Siten minä lopetan israelilaisten napinan, niin että pääsen kuulemasta heidän napinaansa teitä vastaan.” ⁶Ja Mooses puhui tämän israelilaisille, ja kaikki heidän ruhtinaansa antoivat hänelle kukin sauvansa sukukunnittain, yhteensä kaksitoista sauvaa, ja Aaronin sauva oli heidän sauvainsa joukossa. ⁷Ja Mooses pani sauvat lain majaan, Herran eteen. ⁸Kun Mooses seuraavana päivänä meni lain majaan, niin katso, Aaronin sauva, joka oli siinä Leevin sukukunnan puolesta, oli alkanut versoa, siihen oli ilmestynyt silmuja, puhjennut kukkia ja kasvanut kypsiä manteleita. ⁹Ja Mooses vei ulos kaikki sauvat Herran kasvojen edestä kaikkien israelilaisten tykö; ja he katselivat niitä ja ottivat kukin sauvansa. ¹⁰Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Vie Aaronin sauva takaisin lain arkin eteen säilytettäväksi merkinä uppiniskaisille, ja lopeta heidän napinansa, niin että minä pääsen sitä kuulemasta, jotta he eivät kuolisi”. ¹¹Ja Mooses teki sen; niinkuin Herra häntä käski, niin hän teki. ¹²Mutta israelilaiset sanoivat Moosekselle näin: ”Katso, me menehdymme, me hukumme, kaikki me hukumme! ¹³Kuka vain lähestyy, kuka ikinä lähestyy Herran asumusta, se kuolee! Onko meidän kaikkien hukkuminen?”

18Ja Herra sanoi Aaronille: ”Sinun ja sinun poikiesi, isäsi suvun sinun kanssasi, on kannettava pyhäkköä vastaan tehdyt rikkomukset; samoin sinun ja poikiesi sinun kanssasi on kannettava pappetta vastaan tehdyt rikkomukset. ²Mutta salli myös veljiesi, Leevin sukukunnan, isäsi heimon, käydä sinun kanssasi sinne. He liittyköt sinuun ja

palvelkoot sinua, kun sinä ja poikasi sinun kanssasi toimittatte palvelusta lain majan edessä. ³Ja he hoitakoot sekä sinun tehtäviäsi että kaikkia majan tehtäviä, mutta älkööt lähestykö pyhiä esineitä tai alttaria, etteivät kuolisi, niin he kuin tekin. ⁴Liittykööt he sinuun ja hoitakoot ilmestysmajan tehtävät, majan kaikki palvelustehtävät; mutta syrjäinen älköön teitä lähestykö. ⁵Ja teidän on hoidettava tehtävät pyhäkössä ja alttarilla, ettei Herran viha enää kohtaisi israelilaisia. ⁶Ja katso, minä olen ottanut teidän veljenne, leeviläiset, israelilaisten keskuudesta teille lahjaksi, Herralle annettuina toimittamaan palvelusta ilmestysmajassa. ⁷Mutta sinä ja poikasi sinun kanssasi hoitakaa papinvirkanne, pitäen huolta kaikista alttarilla ja esiripun sisäpuolella suoritettavista tehtävistä, ja toimittakaa palvelusta siellä. Lahjana minä annan teille papinvirkanne; mutta syrjäinen, joka siihen ryhtyy, surmattakoon.” ⁸Ja Herra puhui Aaronille: ”Katso, minä annan sinulle sen, mikä saamistani anneista on talteen otettava; kaikista israelilaisten pyhistä lahjoista minä annan sen sinulle osuudeksi ja sinun pojillesi ikuisiksi oikeudeksi. ⁹Korkeasti-pyhistä lahjoista olkoon sinun omasi tämä, jota ei tulessa polteta: kaikki ne heidän uhrilahjansa, jotka kuuluvat kaikkiin heidän ruokauhreihinsa, syntiuhreihinsa ja vikauhreihinsa, joita he suorittavat minulle korvauksena; se on korkeasti-pyhää ja olkoon sinun ja sinun poikiesi oma. ¹⁰Syökää se korkeasti-pyhässä paikassa; jokainen miehenpuoli saakoon syödä sitä. Olkoon se sinulle pyhä. ¹¹Ja antina heidän lahjoistansa olkoon sinun omasi tämä: kaiken sen, minkä israelilaiset uhraavat heilutusmenoin, minä annan sinulle, sinun pojillesi ja tyttärillesi ikuisiksi oikeudeksi; jokainen, joka on puhdas sinun perheessäsi, saakoon syödä sitä. ¹²Kaiken parhaan öljyn ja kaiken parhaan viinin ja viljan, minkä he uutisena antavat Herralle, sen minä annan sinulle. ¹³Uutiset kaikesta, mitä heidän maassansa kasvaa ja minkä he tuovat Herralle, olkoot sinun omasi; jokainen, joka on puhdas sinun perheessäsi, saakoon syödä niitä. ¹⁴Kaikki, mitä Israelissa vihittyä on, olkoon sinun omaasi. ¹⁵Kaikki, mikä avaa äidinkohdun, mikä elollinen hyvänsä, joka tuodaan Herralle, ihmisistä tai karjasta, olkoon sinun omasi; lunastuta kuitenkin ihmisen esikoinen samoin kuin saastaisen eläimen esikoinen. ¹⁶Ja mitä heidän lunastamiseensa tulee, niin lunastuta heidät kuukauden ikäisistä alkaen sinun asettamastasi viiden sekelin arviohinnasta pyhäkkösekelin painon mukaan, sekeli kaksikymmentä geeraa. ¹⁷Mutta raavaan tai lampaan tai vuohen esikoista älä lunastuta; ne ovat pyhiä. Vihmo niiden veri alttarille ja polta niiden rasva uhriksi, suloiseksi tuoksuksi Herralle. ¹⁸Mutta niiden liha olkoon sinun omasi; niinkuin heilutettu rintalihakin ja oikea reisi olkoon se sinun omasi. ¹⁹Kaikki pyhät annit, joita israelilaiset antavat Herralle, minä annan sinulle, sinun pojillesi ja tyttärillesi ikuisiksi oikeudeksi. Se olkoon ikuinen suolaliitto Herran edessä sinulle ja sinun jälkeläisillesi.” ²⁰Ja Herra puhui Aaronille: ”Sinulla älköön olko perintöosaa heidän maassansa älköönkään osuutta heidän keskellänsä; minä it-

se olen sinun osuutesi ja perintöosasi israelilaisten keskellä. ²¹Mutta leeviläisille minä annan kaikki kymmenykset Israelissa perintöosaksi, palkkana siitä palveluksesta, jonka he toimittavat ilmestysmajassa. ²²Älkööt muut israelilaiset enää lähestykö ilmestysmajaa, että he eivät joutuisi syynalaisiksi ja kuolisi. ²³Ainoastaan leeviläiset toimittakoot palvelusta ilmestysmajassa ja kantakoot tehdyt rikkomukset; se olkoon teille ikuinen säädös sukupolvesta sukupolveen. Mutta heillä älköön olko perintöosaa israelilaisten keskellä. ²⁴Sillä israelilaisten kymmenykset, jotka he antavat Herralle anniksi, minä annan leeviläisille perintöosaksi; sentähden minä kiellän heiltä perintöosan israelilaisten keskuudessa.” ²⁵Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²⁶”Puhu leeviläisille ja sano: Kun te israelilaisilta otatte ne kymmenykset, jotka minä olen määrännyt heidän teille annettavaksi perintöosaksenne, niin antakaa siitä Herralle anti, kymmenykset kymmenyksistä, ²⁷ja se katsotaan teidän anniksenne, niinkuin puimatantereelta annetut jyvät tai kuurnasta tullut mehu. ²⁸Niin antakaa tekin Herralle anti kaikista kymmenyksistä, jotka te saatte israelilaisilta, ja tämä Herralle niistä tuleva anti antakaa pappi Aaronille. ²⁹Kaikista saamistanne lahjoista antakaa Herralle täysi anti; kaikesta, mikä parasta on, antakaa pyhä lahja. ³⁰Ja sano heille: Kun te siitä annatte parhaimman osan, niin se katsotaan leeviläisten anniksi niinkuin puimatantereen tai kuurnan sato. ³¹Ja sen saatte te ja teidän perheenne syödä missä hyvänsä, sillä se on teille palkka palveluksestanne ilmestysmajassa. ³²Kun te näin annatte siitä anniksi parhaimman osan, ette joudu syynalaisiksi ettekä saastuta israelilaisten pyhiä lahjoja ettekä kuole.”

19Ja Herra puhui Moosekselle ja Aaronille sanoen: ²”Tämä on lakimääräys, jonka Herra sääsi sanoen: Käske israelilaisia tuomaan sinulle ruskeanpunainen, virheetön hieho, jossa ei ole mitään vammaa ja jonka päälle iestä ei vielä ole pantu. ³Antakaa se pappi Eleasarin haltuun, ja vietäköön se leiristä ulos ja teurastettakoon hänen edessänsä. ⁴Sitten pappi Eleasar ottakoon sen verta sormeensa ja pirskoittakoon sen verta ilmestysmajan etupuolta kohti seitsemän kertaa. ⁵Ja hieho poltettakoon hänen nähtensä; nahkoinensa, lihoinensa ja verinensä ynnä rapoinensa se poltettakoon. ⁶Mutta pappi ottakoon setripuuta, isoppi-korren ja helakanpunaista lankaa ja viskatkoon ne tuleen, missä hieho palaa. ⁷Sitten pappi peskөөn vaatteensa ja peskөөn ruumiinsa vedessä; sitten menkөөn leiriin. Mutta pappi olkoon saastainen iltaan asti. ⁸Sekin, joka hiehon poltti, peskөөn vaatteensa vedessä ja peskөөn ruumiinsa vedessä ja olkoon saastainen iltaan asti. ⁹Sitten joku, joka on puhdas, kootkoon hiehon tuhan ja pankoon sen talteen leirin ulkopuolelle puhtaaseen paikkaan. Ja säilytettäköön se israelilaisten seurakunnalle puhdistusvettä varten. Tämä on syntiuhri. ¹⁰Ja joka hiehon tuhan kokosi, peskөөn vaatteensa ja olkoon saastainen iltaan asti. Tämä olkoon israelilaisille ja muukalaiselle, joka asuu heidän keskellän-

sä, ikuinen säädös. ¹¹Joka koskee kuolleen ihmisen ruumiiseen, kenen hyvänsä, olkoon saastainen seitsemän päivää. ¹²Hän puhdistakoon itsensä tällä vedellä kolmantena ja seitsemäntenä päivänä, niin hän tulee puhtaaksi. Mutta jos hän ei puhdistaudu kolmantena ja seitsemäntenä päivänä, niin hän ei tule puhtaaksi. ¹³Jokainen, joka koskee kuolleen, kuolleen ihmisen ruumiiseen, eikä puhdistaudu, hän saastuttaa Herran asumuksen, ja hänet hävitettäköön Israelista, koska puhdistusvettä ei ole vihmottu häneen; hän on saastainen, hänen saastaisuutensa pysyy hänessä yhä. ¹⁴Tämä on laki: Kun joku kuolee telttamajassa, niin jokainen, joka menee siihen majaan, ja jokainen, joka on siinä majassa, olkoon saastainen seitsemän päivää. ¹⁵Ja jokainen avoin astia, johon ei ole peitettä sidottu, olkoon saastainen. ¹⁶Ja jokainen, joka ulkona kedolla koskee miekalla surmattuun tai muulla tavoin kuolleetseen tai ihmisluihun tai hautaan, olkoon saastainen seitsemän päivää. ¹⁷Mutta näin saastunutta varten otettakoon poltetun syntiuhrin tuhkaa ja kaadettakoon sen päälle astiaan raikasta vettä. ¹⁸Ottakoon sitten joku, joka on puhdas, isoppikorren ja kastakoon sen siihen veteen ja pirskoittakoon sitä tuohon majaan ja kaikkiin sen esineihin ja ihmisiin, jotka siellä olivat, samoin kuin siihen, joka on koskenut luuhun tai surmattuun tai muulla tavoin kuolleetseen tai hautaan. ¹⁹Ja se puhdas pirskoittakoon sitä saastuneeseen kolmantena ja seitsemäntenä päivänä ja puhdistakoon hänet seitsemäntenä päivänä. Sitten hän pesköö vaatteensa ja peseytyköön vedessä, niin hän tulee illalla puhtaaksi. ²⁰Mutta joka on saastunut eikä puhdistaudu, se hävitettäköön seurakunnasta, koska hän on saastuttanut Herran pyhäkön eikä puhdistusvettä ole vihmottu häneen; hän on saastainen. ²¹Ja tämä olkoon heille ikuinen säädös. Mutta puhdistusveden pirskoittaja pesköö vaatteensa, ja se, joka koskee puhdistusveteen, olkoon saastainen iltaan asti. ²²Ja kaikki, mihin saastunut koskee, olkoon saastaista, ja se, joka koskee häneen, olkoon saastainen iltaan asti.”

20 Sen jälkeen israelilaiset, koko seurakunta, tulivat Siinin erämaahan ensimmäisenä kuukautena, ja kansa asettui Kaadekseen. Siellä Mirjam kuoli, ja hänet haudattiin sinne. ²Mutta kansalla ei ollut vettä; niin he kokoontuivat Moosesta ja Aaronia vastaan. ³Ja kansa riiteli Moosesta vastaan ja sanoi näin: ”Jospa mekin olisimme hukkuneet silloin, kun veljemme hukkuivat Herran edessä! ⁴Minkätähden toitte Herran seurakunnan tähän erämaahan, kuollaksemme karjoinemme tänne? ⁵Ja minkätähden johdatitte meidät pois Egyptistä tuodaksenne meidät tähän pahaan paikkaan, jossa ei kasva viljaa eikä viikunoita, ei viiniköynnöksiä eikä granaattiomenia, ja jossa ei ole vettä juda?” ⁶Mutta Mooses ja Aaron menivät seurakunnan luota ilmestysmajan ovelle ja lankesivat kasvoilleen. Silloin näkyi Herran kirkkaus heille. ⁷Ja Herra puhui Moosekselle sanon: ⁸”Ota sauva ja kokoa seurakunta, sinä ja veljesi Aaron, ja puhukaa heidän silmiensä edessä kalliolle, niin se

antaa vettä, ja sinä saat vettä tulemaan heille kalliosta ja juotat joukon ja sen karjan”. ⁹Niin Mooses otti sauvan Herran kasvojen edestä, niinkuin hän oli häntä käskenyt. ¹⁰Ja Mooses ja Aaron kokosivat seurakunnan kallion eteen, ja hän sanoi heille: ”Kuulkaa nyt, te niskurit! Onko meidän saatava teille vettä tästä kalliosta?” ¹¹Niin Mooses nosti kätensä ja iski kalliota kahdesti sauvallansa, ja siitä lähti runsaasti vettä, niin että kansa ja sen karja saivat juoda. ¹²Mutta Herra sanoi Moosekselle ja Aaronille: ”Koska ette uskoneet minuun ettekä pitäneet minua pyhänä israelilaisen silmien edessä, niin te ette saa viedä tätä seurakuntaa siihen maahan, jonka minä heille annan”. ¹³Tämä oli Meriban vesi, jonka luona israelilaiset riitelivät Herraa vastaan ja hän näytti heille pyhyytensä. ¹⁴Mutta Mooses lähetti Kaadeksesta sanansaattajat Edomin kuninkaan tykö sanomaan: ”Näin sanoo veljesi Israel: Sinä tunnet kaiken väkivallan, joka on meitä kohdannut, ¹⁵kuinka isämme lähtivät Egyptiin, kuinka olemme asuneet Egyptissä kauan aikaa ja kuinka egyptiläiset kohtelivat pahoin meitä ja meidän isiämme. ¹⁶Mutta me huusimme Herran puoleen, ja hän kuuli meidän huutomme ja lähetti enkelin, joka vei meidät pois Egyptistä. Ja katso, me olemme nyt Kaadeksessa, kaupungissa, joka on sinun maasi rajalla. ¹⁷Salli meidän kulkea maasi läpi. Me emme kulje peltojen emmekä viinitarhojen poikki emmekä juo vettä kaivoista. Poikkeamatta oikealle tai vasemmalle me kuljemme valtatieitä, kunnes olemme päässeet alueesi läpi.” ¹⁸Mutta Edom vastasi hänelle: ”Älä kulje minun maani läpi; muutoin minä käyn miekka kädessä sinua vastaan”. ¹⁹Mutta israelilaiset sanoivat hänelle: ”Maantietä me kuljemme, ja jos juomme vettäsi, me tai meidän karjamme, niin me maksamme sen, kun vain saamme jalkaisin kulkea sinun maasi läpi”. ²⁰Mutta hän vastasi: ”Tästä et kulje!” Ja Edom lähti häntä vastaan suurella sotajoukolla ja vahvasti varustettuna. ²¹Kun siis Edom kielsi Israelia kulkemasta maansa läpi, niin Israel väistyi sieltä pois. ²²Ja he lähtivät liikkeelle Kaadeksesta. Ja israelilaiset, koko kansa, tulivat Hoorin vuorelle. ²³Mutta Herra sanoi Moosekselle ja Aaronille Hoorin vuorella, Edomin maan rajalla, näin: ²⁴”Aaron otetaan nyt pois heimonsa tykö, sillä hän ei pääse siihen maahan, jonka minä annan israelilaisille, koska te niskoittelitte minun käskyäni vastaan Meriban veden luona. ²⁵Ota Aaron ja hänen poikansa Eleasar ja vie heidät Hoorin vuorelle. ²⁶Ja riisu Aaronilta vaatteet ja pue ne hänen poikansa Eleasarin ylle. Aaron otetaan pois ja kuolee siellä.” ²⁷Ja Mooses teki, niinkuin Herra oli käskenyt; ja he nousivat Hoorin vuorelle koko kansan silmien edessä. ²⁸Ja Mooses riisui Aaronilta vaatteet ja puki ne hänen poikansa Eleasarin ylle. Niin Aaron kuoli siellä vuoren huipulla, mutta Mooses ja Eleasar astuivat alas vuorelta. ²⁹Ja kun koko kansa sai tietää, että Aaron oli kuollut, niin he itkivät Aaronia kolmekymmentä päivää, koko Israelin heimo.

21 Mutta kun Aradin kuningas, kanaanilainen, joka asui

Etelämaassa, kuuli, että Israel oli tulossa Atarimin tietä, ryhtyi hän sotimaan Israelia vastaan ja otti muutamia heistä vangiksi. ²Silloin Israel teki lupauksen Herralle ja sanoi: "Jos sinä annat tämän kansan minun käsiini, niin minä vihin sen kaupungit tuhon omiksi". ³Ja Herra kuuli, mitä Israel lausui, ja jätti kanaanilaiset hänen käsiinsä. Niin Israel vihki heidät ja heidän kaupunkinsa tuhon omiksi. Ja sen paikan nimeksi pantiin Horma. ⁴Senjälkeen he lähtivät liikkeelle Hoorin vuorelta Kaislameren tietä kiertääksensä Edomin maan. Mutta matkalla kansa kävi kärsimättömäksi. ⁵Ja kansa puhui Jumalaa ja Moosesta vastaan: "Minkätähden te johdatitte meidät pois Egyptistä kuolemaan erämaahan? Eihän täällä ole leipää eikä vettä, ja me olemme kyllästyneet tähän huonoon ruokaan." ⁶Silloin Herra lähetti kansan sekaan myrkkykäärmeitä, jotka purivat kansaa, niin että paljon kansaa Israelista kuoli. ⁷Niin kansa tuli Mooseksen luo, ja he sanoivat: "Me teimme syntiä, kun puhuimme Herraa ja sinua vastaan. Rukoile Herraa, että hän poistaa käärmeet meidän kimpustamme." Ja Mooses rukoi kansan puolesta. ⁸Silloin Herra sanoi Moosekselle: "Tee itsellesi käärme ja pane se tangon päähän, niin jokainen purtu, joka siihen katsoo, jää eloon". ⁹Niin Mooses teki vaskikäärmeen ja pani sen tangon päähän; jos ketä käärmeet sitten purivat ja tämä katsoi vaskikäärmeeseen, niin hän jäi eloon. ¹⁰Sitten israelilaiset lähtivät liikkeelle ja leiriytyivät Oobotiin. ¹¹Ja he lähtivät liikkeelle Oobotista ja leiriytyivät Iije-Abarimiin siinä erämaassa, joka on Mooabista itään, auringon nousun puolella. ¹²Sieltä he lähtivät liikkeelle ja leiriytyivät Seredin laaksoon. ¹³Sieltä he lähtivät liikkeelle ja leiriytyivät erämaahan tuolle puolelle Arnon-jokea, joka lähtee amorilaisten alueelta; sillä Arnon on Mooabin rajana Mooabin ja amorilaisten maan välillä. ¹⁴Sentähden sanotaan "Herran sotien kirjassa": "Vaaheb Suufassa ja Arnonin laaksot ¹⁵ja laaksojen rinteet, jotka ulottuvat Aarin tienoille ja kallistuvat Mooabin rajaan". ¹⁶Ja sieltä he kulkivat Beeriin. Se oli se kaivo, josta Herra oli sanonut Moosekselle: "Kokoa kansa, niin minä annan heille vettä". ¹⁷Silloin lauloi Israel tämän laulun: "Kuuhu, kaivo! - laulakaa sille laulu - ¹⁸kaivo, jonka ruhtinaat kaivoivat, kansan parhaat koversivat valtikallaan, sauvoillansa!" Ja siitä erämaasta he kulkivat Mattanaan ¹⁹ja Mattanasta Nahalieliin ja Nahalielistä Baamotiin ²⁰ja Baamotista siihen laaksoon, joka on Mooabin maassa, Pisgan huipun juurella, joka kohoo yli erämaan. ²¹Ja Israel lähetti sanansaattajat Siihonin, amorilaisten kuninkaan, tykö sanomaan: ²²"Salli minun kulkea maasi läpi. Me emme poikkea pelloille emmekä viinitarhoihin emmekä juo vettä kaivoista. Valtatietä me kuljemme, kunnes olemme päässeet sinun alueesi läpi." ²³Mutta Siihon ei sallinut Israelin kulkea alueensa läpi, vaan kokosi kaiken väkensä ja lähti Israelia vastaan erämaahan. Ja kun hän oli tullut Jahaaseen, ryhtyi hän taisteluun Israelia vastaan. ²⁴Mutta Israel voitti hänet miekan terällä ja valloitti hänen maansa Arnonista Jabbokiin, aina ammonilaisten maahan asti, sillä ammoni-

laisten raja oli varustettu. ²⁵Ja Israel valtasi sieltä kaikki kaupungit; ja Israel asettui kaikkiin amorilaisten kaupunkeihin, Hesboniin ja kaikkiin sen tytärkaupunkeihin. ²⁶Sillä Hesbon oli amorilaisten kuninkaan Siihonin kaupunki; hän oli näet käynyt sotaa entistä Mooabin kuningasta vastaan sekä vallannut häneltä kaiken hänen maansa Arnoniin asti. ²⁷Sentähden runosepät sanovat: "Tulkaa Hesboniin! Rakennettakoon ja varustettakoon Siihonin kaupunki. ²⁸Sillä tuli lähti Hesbonista, liekki Siihonin kaupungista; se kulutti Aar-Mooabin, Arnonin kukkulain valtiaat. ²⁹Voi sinua, Mooab! Sinä hukuit, Kemoksen kansa! Poikiensa hän salli tulla pakolaisiksi, tytärtensä amorilaisten kuninkaan Siihonin vangeiksi. ³⁰Me ammuimme heidät, Hesbon kukistui Diibonia myöten; me hävitimme Noofahiin asti, aina Meedebaan saakka." ³¹Niin Israel asettui amorilaisten maahan. ³²Ja Mooses lähetti vakoilemaan Jaeseria, ja he valloittivat sen tytärkaupungit; ja hän karkoitti amorilaiset, jotka siellä olivat. ³³Sitten he kääntyivät toisaalle ja kulkivat Baasanin tietä. Silloin lähti Oog, Baasanin kuningas, heitä vastaan, hän ja kaikki hänen väkensä, Edreihin taistelemaan. ³⁴Mutta Herra sanoi Moosekselle: "Älä pelkää häntä, sillä minä annan sinun käteesi hänet ja kaiken hänen kansansa ja maansa. Ja tee hänelle, niinkuin teit Siihonille, amorilaisten kuninkaalle, joka asui Hesbonissa." ³⁵Ja he voittivat hänet ja hänen poikansa ja kaiken hänen väkensä, päästämättä pakoon ainoatakaan. Niin he valloittivat hänen maansa.

22Sitten israelilaiset lähtivät liikkeelle ja leiriytyivät Mooabin arolle, Jordanin tuolle puolelle, Jerikon kohdalle. ²Mutta Baalak, Sipporin poika, näki kaiken, mitä Israel oli tehnyt amorilaisille. ³Ja Mooab pelkäsi tätä kansaa suuresti, kun sitä oli niin paljon; ja Mooab kauhistui israelilaisia. ⁴Mooab sanoi Midianin vanhimmille: "Nyt tuo lauma syö puhtaaksi kaiken meidän ympäriltämme, niinkuin härkä syö kedon vihannuuden". Ja Baalak, Sipporin poika, oli Mooabin kuninkaana siihen aikaan. ⁵Hän lähetti sanansaattajat Bileamin, Beorin pojan, tykö Petoriin, joka on Eufrat-virran varrella, heimolaistensa maahan, kutsuamaan häntä ja käski sanoa hänelle: "Katso, Egyptistä on lähtenyt liikkeelle kansa; katso, se on tulvinut yli maan ja asettunut minua lähelle. ⁶Tule siis ja kiroa minun puolestani tämä kansa, sillä se on minua väkevempi; ehkä minä sitten saan sen voitetuksi ja karkoitetuksi maasta. Sillä minä tiedän, että jonka sinä siunaat, se on siunattu, ja jonka sinä kiroat, se on kirottu." ⁷Niin Mooabin vanhimmat ja Midianin vanhimmat lähtivät matkaan, tietäjänpalkka mukanaan. Ja kun he saapuivat Bileamin luo, puhuivat he hänelle Baalakin sanat. ⁸Hän vastasi heille: "Viipykää täällä tämä yö, niin minä annan teille vastauksen sen mukaan, kuin Herra minulle puhuu". Silloin jäivät moabilaisten päämiehet Bileamin luo. ⁹Niin Jumala tuli Bileamin tykö ja kysyi: "Keitä ovat ne miehet, jotka ovat sinun luonasi?" ¹⁰Bileam vastasi Jumalalle: "Baalak, Sipporin poika,

Mooabin kuningas, on lähettänyt heidät tuomaan minulle tämän sanan: ¹¹’Katso, kansa on lähtenyt Egyptistä ja on tulvinut yli maan; tule siis, kiroa se minun puolestani, ehkä sitten voin ryhtyä taisteluun sitä vastaan ja karkoittaa sen’”. ¹²Mutta Jumala sanoi Bileamille: ”Älä mene heidän kanssaan äläkä kiroa sitä kansaa, sillä se on siunattu”. ¹³Niin Bileam nousi aamulla ja sanoi Baalakin päämiehille: ”Menkää takaisin maahanne, sillä Herra ei ole sallinut minun lähteä teidän kanssanne”. ¹⁴Silloin nousivat Mooabin päämiehet ja tulivat Baalakin luo ja sanoivat: ”Bileam ei suostunut lähtemään meidän kanssamme”. ¹⁵Mutta Baalak lähetti uudestaan päämiehiä matkaan, vielä useampia ja arvokkaampia kuin edelliset. ¹⁶Ja he saapuivat Bileamin luo ja sanoivat hänelle: ”Näin sanoo Baalak, Sipporin poika: ’Älä kieltäydy tulemastani minun luokseni. ¹⁷Sillä minä palkitsen sinut ylenpalttisesti ja teen kaiken, mitä minulta vaadit; tule siis ja kiroa minun puolestani tämä kansa.’” ¹⁸Mutta Bileam vastasi ja sanoi Baalakin palvelijoille: ”Vaikka Baalak antaisi minulle talonsa täyden hopeata ja kultaa, en sittenkään voisi, en pienessä enkä suuressa, rikkoa Herran, minun Jumalani, käskyä. ¹⁹Mutta jääkää nyt tänne tekni täksi yöksi, saadakseni tietää, mitä Herra vielä minulle sanoo.” ²⁰Niin Jumala tuli Bileamin tykö yöllä ja sanoi hänelle: ”Jos nämä miehet ovat tulleet kutsumaan sinua, niin nouse ja lähde heidän kanssaan, mutta tee vain se, mitä minä sinulle sanon”. ²¹Ja Bileam nousi aamulla, satuloi aasintammansa ja lähti matkaan Mooabin päämiesten kanssa. ²²Mutta kun hän lähti, syttyi Jumalan viha, ja Herran enkeli asettui tielle estämään häntä, hänen ratsastaessaan aasintammallaan, kaksi palvelijaa mukanaan. ²³Kun aasintamma näki Herran enkelin seisovan tiellä, paljastettu miekka kädesssänsä, niin se poikkesi tieltä ja meni peltoon. Mutta Bileam löi aasintammaa palauttaaksensa sen tielle. ²⁴Sitten Herran enkeli asettui solaan viinitarhojen välille, jossa oli kiviäitä kummallakin puolella. ²⁵Kun aasintamma näki Herran enkelin, niin se painautui aitaan ja likisti Bileamin jalkaa aitaa vasten. Ja hän löi sitä vielä kerran. ²⁶Silloin Herran enkeli taas meni edemmäs ja asettui ahtaaseen paikkaan, jossa ei ollut tilaa väistyä oikealle eikä vasemmalle. ²⁷Kun aasintamma näki Herran enkelin, laskeutui se maahan Bileamin alla. Silloin Bileamin viha syttyi, ja hän löi aasintammaa sauvalla. ²⁸Niin Herra avasi aasintamman suun, ja se sanoi Bileamille: ”Mitä minä olen sinulle tehnyt, koska lyöt minua jo kolmannen kerran?” ²⁹Bileam vastasi aasintammalle: ”Sinä olet pitänyt minua pilkkanasi. Olisipa minulla miekka kädessäni, niin nyt minä sinut tappaisin.” ³⁰Mutta aasintamma sanoi Bileamille: ”Enkö minä ole sinun aasintammasi, jolla olet ratsastanut kaiken aikasi tähän päivään asti? Onko minun ollut tapana tehdä sinulle näin?” Hän vastasi: ”Ei”. ³¹Niin Herra avasi Bileamin silmät, niin että hän näki Herran enkelin seisovan tiellä, paljastettu miekka kädesssänsä. Silloin hän kumartui ja heittäytyi kasvoilleen. ³²Niin Herran enkeli sanoi hänelle: ”Minkätähden olet lyönyt aasintammaasi

jo kolme kertaa? Katso, minä olen tullut sinua estämään, sillä ajattelemattomasti sinä olet lähtenyt tälle matkalle vastoin minun tahtooni. ³³Mutta aasintamma näki minut ja on väistynyt minun edestäni jo kolme kertaa. Ja jos se ei olisi väistynyt minun edestäni, niin minä olisin surmannut sinut, mutta jättänyt sen elämään.” ³⁴Niin Bileam vastasi Herran enkelille: ”Minä olen tehnyt syntiä; sillä minä en tiennyt, että sinä olit asettunut minua vastaan tielle. Mutta jos tämä ei ole sinulle mieleen, niin minä nyt palaan takaisin.” ³⁵Mutta Herran enkeli sanoi Bileamille: ”Mene näiden miesten kanssa, mutta puhu ainoastaan se, minkä minä sinulle puhun”. Niin Bileam lähti Baalakin päämiesten kanssa. ³⁶Kun Baalak kuuli, että Bileam oli tulossa, meni hän häntä vastaan Iir-Mooabiin, joka on Arnonia pitkin kulkevalla rajalla, uloimmalla rajalla. ³⁷Ja Baalak sanoi Bileamille: ”Enkö minä vartavasten lähettänyt kutsumaan sinua? Minkätähden et tahtonut tulla minun luokseni? Enkö minä muka voi sinua palkita?” ³⁸Mutta Bileam vastasi Baalakille: ”Olenhan minä nyt tullut sinun luoksesi. Mutta onko minun vallassani puhua mitään? Minkä Jumala panna minun suuhuni, sen minä puhun.” ³⁹Niin Bileam lähti Baalakin kanssa, ja he saapuivat Kirjat-Husotiin. ⁴⁰Ja Baalak teurasti raavaita ja lampaita ja lähetti ne Bileamille ja päämiehille, jotka olivat hänen luonansa. ⁴¹Mutta seuraavana aamuna Baalak otti Bileamin mukaansa ja vei hänet Baamot-Baalin kukkulalle, josta hän näki reunimmaisena osan tuota kansaa.

23Ja Bileam sanoi Baalakille: ”Rakenna minulle tähän seitsemän alttaria ja hanki minulle tänne seitsemän härkää ja seitsemän oinasta”. ²Niin Baalak teki, niinkuin Bileam käski. Ja Baalak ja Bileam uhrasivat härän ja oinaan kullakin alttarilla. ³Niin Bileam sanoi Baalakille: ”Asetu tähän polttouhrisi ääreen, minä menen tuonne; ehkä minä saan kohdata Herran. Minkä hän minulle näyttää, sen minä ilmoitan sinulle.” Ja hän meni eräälle autiolle kukkulalle. ⁴Ja Jumala tuli ja kohtasi Bileamin. Silloin tämä sanoi hänelle: ”Seitsemän alttaria minä olen pannut kuntoon ja olen uhrannut härän ja oinaan kullakin alttarilla”. ⁵Ja Herra pani sanat Bileamin suuhun ja sanoi: ”Palaja Baalakin luo ja puhu hänelle näin”. ⁶Niin hän palasi hänen luoksensa, ja hän seiso siinä polttouhrinsa ääressä, hän ja kaikki Mooabin päämiehet. ⁷Niin hän puhkesi lausumaan ja sanoi: ”Aramista nouti minut Baalak, idän vuorilta Mooabin kuningas: ’Tule, kiroa minun puolestani Jaakob, tule ja sadattele Israelia’. ⁸Kuinka minä kiroaisin sen, jota ei Jumala kiroa, kuinka sadattelin sitä, jota ei Herra sadattele? ⁹Minä näen sen kallioiden huipulta, minä katsele sitä kukkuloilta: katso, se on erillään asuva kansa, se ei lukeudu pakanakansojen joukkoon. ¹⁰Kuka mittaa Jaakobin hiekkajyväset, kuka Israelin tomuhiukkasten luvun? Suotakoon minun kuolla oikeamielisten kuolema, olkoon minun loppuni niinkuin heidän.” ¹¹Silloin Baalak sanoi Bileamille: ”Mitä oletkaan minulle tehnyt! Minä toin sinut

tänne vihollisiani kiroamaan, ja katso, nyt sinä heidät siunaat!”¹² Mutta hän vastasi ja sanoi: ”Eikö minun ole tarkoin puhuttava se, minkä Herra panee minun suuhuni?”¹³ Niin Baalak sanoi hänelle: ”Tule minun kanssani toiseen paikkaan, josta voit nähdä sen kansan, kuitenkin ainoastaan sen äärimmäisen reunan, et sitä kokonaisuudessaan, ja kiroa se minun puolestani sieltä”.¹⁴ Ja hän vei hänet Vartijakedolle Pisga-vuoren huipulle ja rakensi siihen seitsemän alttaria ja uhrasi härän ja oinaan kullakin alttarilla.¹⁵ Sitten Bileam sanoi Baalakille: ”Asetu tähän polttouhrisi ääreen, ehkä hän kohtaa minua tuolla”.¹⁶ Niin Herra tuli kohtaamaan Bileamia, pani sanat hänen suuhunsa ja sanoi: ”Palaja Baalakkin luo ja puhu hänelle näin”.¹⁷ Niin hän tuli hänen luoksensa, ja hän seisoi siinä polttouhrinsa ääressä, Mooabin päämiehet kanssansa. Baalak kysyi häneltä: ”Mitä Herra puhui?”¹⁸ Niin hän puhkesi lausumaan ja sanoi: ”Nouse, Baalak, ja kuule! Kuuntele minua, sinä Sipporin poika!”¹⁹ Ei Jumala ole ihminen, niin että hän valhettelisi, eikä ihmislapsi, että hän katuisi. Sanoisiko hän jotakin eikä sitä tekisi, puhuisiko jotakin eikä sitä täyttäisi?²⁰ Katso, minä olen saanut tehtäväkseni siunata: hän on siunnannut, enkä minä voi sitä peruuttaa.²¹ Ei havaita vaivaa Jaakobissa eikä nähdä onnettomuutta Israelissa; Herra, hänen Jumalansa, on hänen kanssansa, riemuhuuto kuninkaalle kaikuu siellä.²² Jumala vei sen pois Egyptistä; sen sarvet ovat kuin villihärän.²³ Sillä ei ole noituutta Jaakobissa eikä tavata taikuutta Israelissa. Aikanansa ilmoitetaan Jaakobille ja Israelille, mitä Jumala on tekevä.²⁴ Katso, se on kansa, joka nousee kuin naarasleijona, joka kohooa kuin leijona. Ei se paneudu levolle, ennenkuin on saalista syönyt ja juonut surmattujen verta.”²⁵ Mutta Baalak sanoi Bileamille: ”Älä kiroa sitä äläkä siunaa sitä”.²⁶ Mutta Bileam vastasi ja sanoi Baalakille: ”Enkö minä puhunut sinulle näin: 'Kaikki, mitä Herra sanoo, on minun tehtävä'?”²⁷ Niin Baalak sanoi Bileamille: ”Tule, minä vien sinut toiseen paikkaan; ehkäpä on Jumalan silmissä otollista, että kiroat kansan minun puolestani sieltä”.²⁸ Ja Baalak vei Bileamin Peor-vuoren huipulle, joka kohooa yli erämaan.²⁹ Sitten Bileam sanoi Baalakille: ”Rakenna minulle tähän seitsemän alttaria ja hanki minulle tänne seitsemän härkää ja seitsemän oinasta”.³⁰ Ja Baalak teki, niinkuin Bileam käski, ja uhrasi härän ja oinaan kullakin alttarilla.

24 Kun Bileam näki, että Israelin siunaaminen oli Herralle otollista, ei hän enää mennyt niinkuin aina ennen enusmerkkejä etsimään, vaan käänsi kasvonsa erämaahan.² Ja kun Bileam nosti silmänsä ja näki Israelin leiriytyneenä heimokunnittain, niin Jumalan Henki tuli häneen.³ Ja hän puhkesi lausumaan ja sanoi: ”Näin puhuu Bileam, Beorin poika, näin puhuu mies, jonka silmä on avattu.”⁴ Näin puhuu hän, joka kuulee Jumalan puheen, joka näkee Kaikkivaltiaan näkyjä, joka lankeaa loveen ja jonka silmät avataan.⁵ Kuinka ihanat ovat sinun majasi, Jaakob, sinun asuinsijasi, Israel!⁶ Niinkuin laajat purolaaksot, niinkuin

puutarhat virran varrella, niinkuin aloepuut, Herran istuttamat, niinkuin setripuut vesien vierillä!⁷ Vettä läikkyy sen vesisangoista, ja sen laihot saavat runsaasti vettä. Agagia mahtavampi on sen kuningas, ylhäinen sen kuningasvalta.⁸ Jumala vei sen pois Egyptistä; sen sarvet ovat kuin villihärän. Se syö suuhunsa viholliskansat, heidän luunsa se murskaa ja lävistää heidät nuolillansa.⁹ Se on kyyristynyt, se on laskeutunut maahan kuin leijona, niinkuin naarasleijona - kuka uskaltaa sitä häiritä? Siunattu olkoon, joka sinua siunaa, kirottu, joka sinua kiroaa!”¹⁰ Silloin Baalak vihastui Bileamiin ja löi kätensä yhteen. Ja Baalak sanoi Bileamille: ”Minä kutsuin sinut vihollisiani kiroamaan, ja nyt sinä olet siunnannut heidät jo kolme kertaa.¹¹ Mene tiehesi! Minä aioin sinua runsaasti palkita, mutta katso, Herra on sinulta palkan kieltänyt.”¹² Bileam vastasi Baalakille: ”Enkö minä jo sanonut sinun sanansaattajillesi, jotka lähetit luokseni: ”¹³ Vaikka Baalak antaisi minulle talonsa täyden hopeata ja kultaa, en sittenkään voisi rikkoa Herran käskyä, en tehdä mitään oman mieleni mukaan, en hyvää, en pahaa”. Minkä Herra puhuu, sen minäkin puhun.¹⁴ Ja nyt minä lähden kansani tykö, mutta sitä ennen minä ilmoitan sinulle, mitä tämä kansa on tekevä sinun kansallesi aikojen lopulla.”¹⁵ Ja hän puhkesi lausumaan ja sanoi: ”Näin puhuu Bileam, Beorin poika, näin puhuu mies, jonka silmä on avattu.”¹⁶ Näin puhuu hän, joka kuulee Jumalan puheen ja saa tietonsa Korkeimmalta, joka näkee Kaikkivaltiaan näkyjä, joka lankeaa loveen ja jonka silmät avataan: ”¹⁷ Minä näen hänet, en kuitenkaan nyt, minä katseen häntä, en kuitenkaan läheltä. Tähti nousee Jaakobista, ja valtikka kohooa Israelista. Se ruhjoo Mooabilta ohimot, päälaen kaikilta Seetin pojilta.”¹⁸ Ja Edomista tulee alusmaa, Seir joutuu vihollistensa omaksi; mutta Israel tekee väkeviä tekoja.¹⁹ Ja Jaakobista tulee valtiias, hän hävittää kaupungeista niihin pelastuneet.”²⁰ Ja kun hän näki Amalekin, niin hän puhkesi lausumaan ja sanoi: ”Kansakunnista ensimmäinen on Amalek, mutta sen loppu on perikato”.²¹ Ja kun hän näki keeniläiset, niin hän puhkesi lausumaan ja sanoi: ”Järkkymätön on sinun asumuksesi, ja kalliolle on pesäsi pantu.”²² Mutta sittenkin Kain hävitetään: ei aikaakaan, niin Assur vie sinut vangiksi.”²³ Ja hän puhkesi lausumaan ja sanoi: ”Voi! Kuka jää enää elämään, kun Jumala tämän tekee!”²⁴ Laivoja saapuu kittiläisten suunnalta, ja ne kurittavat Assurin ja kurittavat Eeberin. Hänkin on perikadon oma.”²⁵ Sen jälkeen Bileam nousi, lähti matkaan ja palasi kotiinsa; ja myöskin Baalak lähti tiehensä.

25 Niin Israel asettui Sittimiin. Ja kansa rupesi irstailemaan Mooabin tyttärien kanssa.² Nämä kutsuivat kansaa jumaliensa uhreille, ja kansa söi ja kumarsi heidän jumaliansa.³ Kun Israel näin antautui palvelemaan Baal-Peoria, syytti Herran viha Israelia kohtaan.⁴ Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Ota kansan kaikki päämiehet ja lävistä heidät paaluihin Herralle, vasten aurinkoa, että Herran vihan hehku kääntyisi pois Israelista”.⁵ Niin Mooses

sanoi Israelin tuomareille: ”Surmatkoon jokainen miehistään ne, jotka ovat antautuneet palvelemaan Baal-Peoria”.⁶Ja katso, muuan mies israelilaisista tuli ja toi veljiensä luo midianilaisen naisen, Mooseksen ja kaiken israelilaisten seurakunnan nähden, kun nämä olivat itkemässä ilmestysmajan ovella.⁷Kun Piinehas, pappi Aaronin pojan Eleasarin poika, näki sen, nousi hän kansan keskeltä ja otti keihään käteensä⁸ja seurasi tuota Israelin miestä maakuusuojaan ja lävisti heidät molemmat, Israelin miehen ja sen naisen, vatsan kohdalta. Silloin taukosi israelilaisilta vitsaus.⁹Ja niitä, jotka kuolivat tässä vitsauksessa, oli kaksikymmentäneljä tuhatta.¹⁰Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ¹¹”Piinehas, pappi Aaronin pojan Eleasarin poika, on kääntänyt minun vihani pois israelilaisista, kun hän on kiivaillut minun puolestani heidän keskuudessaan, niin ettei minun ole tarvinnut kiivaudessani tehdä loppua israelilaisista.¹²Sano siis: Katso, minä teen hänen kanssansa liiton hänen menestymiseksensä.¹³Ja se tulee hänelle ja hänen jälkeläisillensä ikuisiksi pappeuden liitoksi, koska hän kiivaili Jumalansa puolesta ja toimitti sovituksen israelilaisille.”¹⁴Ja surmatun Israelin miehen nimi, sen, joka surmattiin midianilaisen naisen kanssa, oli Simri, simeonilaisen perhekunta-päämiehen Saalun poika.¹⁵Ja surmatun midianilais-naisen nimi oli Kosbi, Suurin, midianilaisen perhekunnan heimopäällikön, tytär.¹⁶Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ¹⁷”Ahdistakaa midianilaisia ja tuhotkaa heidät.¹⁸Sillä he ahdistivat teitä viekkailta juonillansa, joilla he houkuttelivat teidät Peorin ja sisarensa Kosbin, midianilaisen päämiehen tyttären, ansaan, hänen, joka surmattiin Peorin vuoksi tapahtuneen vitsauksen päivänä.”

26Tämän vitsauksen jälkeen Herra puhui Moosekselle ja Eleasarille, pappi Aaronin pojalle, sanoen: ²”Laskekaa koko israelilaisten seurakunnan väkiluku, kaksikymmenvuotiset ja sitä vanhemmat, perhekunnittain, kaikki Israelin sotakelpoiset miehet”.³Ja Mooses ja pappi Eleasar puhuivat heille Mooabin arolla Jordanin luona, Jerikon kohdalla, sanoen: ⁴”Kaksikymmenvuotiset ja sitä vanhemmat lasketakoon”, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut. Ja israelilaiset, jotka olivat lähteneet Egyptin maasta, olivat: ⁵Ruuben, Israelin esikoinen; Ruubenin jälkeläisiä olivat: Hanokista hanokilaisten suku, Pallusta pallulaisten suku,⁶Hesronista hesronilaisten suku, Karmista karmilaisten suku.⁷Nämä olivat ruubenilaisten suvut. Ja katselmuksessa olleita oli heitä neljäkymmentäkolme tuhatta seitsemänsataa kolmekymmentä.⁸Ja Pallun poika oli Eliab.⁹Ja Eliabin pojat olivat Nemu-el ja Daatan ja Abiram. Nämä olivat ne kansan edusmiehet Daatan ja Abiram, jotka taistelivat Moosesta ja Aaronia vastaan Koorahin joukossa ja taistelivat Herraa vastaan,¹⁰jolloin maa avasi kitansa ja nielaisi heidät ja Koorahin, silloin kun hänen joukkonsa kuoli ja tuli kulutti kaksisataa viisikymmentä miestä; ja heistä tuli varoitusmerkki.¹¹Mutta Koorahin pojat eivät kuolleet.¹²Simeonin jälkeläisiä, sukujensa mukaan, olivat:

Nemu-elista nemuelilaisten suku, Jaaminista jaaminilaisten suku, Jaakinista jaakinilaisten suku,¹³Serahista serahilaisten suku, Saulista saulilaisten suku.¹⁴Nämä olivat simeonilaisten suvut, kaksikymmentäkaksi tuhatta kaksisataa.¹⁵Gaadin jälkeläisiä, sukujensa mukaan, olivat: Sefonista sefonilaisten suku, Haggista haggilaisten suku, Suunista suunilaisten suku,¹⁶Osnista osnilaisten suku, Eeristä eeriläisten suku,¹⁷Arodista arodilaisten suku, Arelista areliilaisten suku.¹⁸Nämä olivat Gaadin jälkeläisten suvut; katselmuksessa olleita oli heitä neljäkymmentä tuhatta viisisataa.¹⁹Juudan poikia olivat Eer ja Oonan, mutta Eer ja Oonan kuolivat Kanaanin maassa.²⁰Ja Juudan jälkeläisiä, sukujensa mukaan, olivat: Seelasta seelalaisten suku, Perkestä perekseläisten suku, Serahista serahilaisten suku.²¹Ja Pereksen jälkeläisiä olivat: Hesronista hesronilaisten suku, Haamulista haamulilaisten suku.²²Nämä olivat Juudan suvut; katselmuksessa olleita oli heitä seitsemänkymmentäkuusi tuhatta viisisataa.²³Isaskarin jälkeläisiä, sukujensa mukaan, olivat: Toolasta toolalaisten suku, Puvvasta puunilaisten suku,²⁴Jaasubista jaasubilaisten suku, Simronista simronilaisten suku.²⁵Nämä olivat Isaskarin suvut; katselmuksessa olleita oli heitä kuusikymmentäneljä tuhatta kolmesataa.²⁶Sebulonin jälkeläisiä, sukujensa mukaan, olivat: Seredistä serediläisten suku, Eelonista eelonilaisten suku, Jahlelista jahlelilaisten suku.²⁷Nämä olivat sebulonilaisten suvut; katselmuksessa olleita oli heitä kuusikymmentä tuhatta viisisataa.²⁸Joosefin jälkeläisiä, sukujensa mukaan, olivat Manasse ja Efraim.²⁹Manassen jälkeläisiä olivat: Maakirista maakirilaisten suku. Ja Maakirille syntyi Gilead; Gileadista on gileadilaisten suku.³⁰Nämä olivat Gileadin jälkeläisiä: Iieseristä iieseriläisten suku, Helekistä helekiläisten suku,³¹Asrielista asrielilaisten suku, Sekemistä sekemiläisten suku,³²Semidasta semidalaisten suku, Heferistä heferiläisten suku.³³Mutta Selofhadilla, Heferin pojalla, ei ollut poikia, vaan ainoastaan tyttäriä. Ja Selofhadin tyttäreiden nimet olivat: Mahla, Nooga, Hogla, Milka ja Tirsä.³⁴Nämä olivat Manassen suvut; katselmuksessa olleita oli heitä viisikymmentäkaksi tuhatta seitsemänsataa.³⁵Ja nämä olivat Efraimin jälkeläisiä, sukujensa mukaan: Suutelahista suutelahilaisten suku, Bekeristä bekeriläisten suku, Tahanista tahanilaisten suku.³⁶Nämä olivat Suutelahin jälkeläisiä: Eeranista eeranilaisten suku.³⁷Nämä olivat efraimilaisten suvut; katselmuksessa olleita oli heitä kolmekymmentäkaksi tuhatta viisisataa. Nämä olivat Joosefin jälkeläiset sukujensa mukaan.³⁸Benjaminin jälkeläisiä, sukujensa mukaan, olivat: Belasta belalaisten suku, Asbelista asbelilaisten suku, Ahiramista ahiramilaisten suku,³⁹Sefufamista suufamilaisten suku, Huufamista huufamilaisten suku.⁴⁰Mutta Belan jälkeläisiä olivat Ard ja Naaman: Ardista ardilaisten suku, Naamanista naamilaisten suku.⁴¹Nämä olivat Benjaminin jälkeläiset sukujensa mukaan; ja katselmuksessa olleita oli heitä neljäkymmentäviisi tuhatta kuusisataa.⁴²Nämä olivat Daanin jälkeläisiä, sukujensa mukaan:

Suuhamista suuhamilaisten suku. Nämä ovat Daanin suvut sukujensa mukaan. ⁴³Kaikista suuhamilaisten suvuista oli katselmuksessa olleita kuusikymmentäneljä tuhatta neljäsataa. ⁴⁴Asserin jälkeläisiä, sukujensa mukaan, olivat: Jimnasta jinnalaisten suku, Jisvista jisviläisten suku, Beriasta berialaisten suku. ⁴⁵Berian jälkeläisiä olivat: Heeberistä heeberiläisten suku, Malkielistä malkieliläisten suku. ⁴⁶Mutta Asserin tyttären nimi oli Serah. ⁴⁷Nämä olivat asserilaisten suvut; katselmuksessa olleita oli heitä viisikymmentäkolme tuhatta neljäsataa. ⁴⁸Naftalin jälkeläisiä, sukujensa mukaan, olivat: Jahselista jahseliläisten suku, Guunista guunilaisten suku; ⁴⁹Jeeseristä jeeseriläisten suku, Sillemistä sillemiläisten suku. ⁵⁰Nämä olivat Naftalin suvut sukujensa mukaan; ja katselmuksessa olleita oli heitä neljäkymmentäviisi tuhatta neljäsataa. ⁵¹Nämä olivat katselmuksessa olleet israelilaiset: kuusisataayksi tuhatta seitsemäsataa kolmekymmentä. ⁵²Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ⁵³”Näille jaettakoon maa perintöosiksi nimien lukumäärän mukaan. ⁵⁴Isommalle suvulle anna isompi perintöosa ja pienemmälle pienempi perintöosa; kullekin annettakoon perintöosa katselmuksessa olleiden määrän mukaan. ⁵⁵Mutta maa jaettakoon arvalla. Isiensä heimojen nimien mukaan he saakoot perintöosansa. ⁵⁶Arvan määräyksen mukaan jaettakoon perintöosat suurilukuisten ja vähälukuisten heimojen kesken.” ⁵⁷Ja nämä olivat Leevin katselmuksessa olleet, sukujensa mukaan: Geersonista geersonilaisten suku, Kehatista kehatilaisten suku, Merarista merarilaisten suku. ⁵⁸Nämä olivat leeviläisten suvut: libniläisten suku, hebronilaisten suku, mahlilaisten suku, muusilaisten suku, koorahilaisten suku. Ja Kehatille oli syntynyt Amram. ⁵⁹Ja Amramin vaimon nimi oli Jookebed, Leevin tytär, joka oli Leeville syntynyt Egyptissä. Ja hän synnytti Amramille Aaronin ja Mooseksen sekä heidän sisarensa Mirjamin. ⁶⁰Ja Aaronille syntyi Naadab ja Abihu, Eleasar ja Iitamar. ⁶¹Mutta Naadab ja Abihu kuolivat, kun toivat vierasta tulta Herran eteen. ⁶²Ja katselmuksessa olleita oli heitä kaksikymmentäkolme tuhatta, kaikki miehenpuolia, kuukauden vanhoja ja sitä vanhempia. Sillä heistä ei pidetty katselmusta yhdessä muiden israelilaisten kanssa, koska heille ei annettu perintöosaa israelilaisten keskuudessa. ⁶³Nämä olivat siinä israelilaisten katselmuksessa, jonka Mooses ja pappi Eleasar pitivät Mooabin arola lähellä Jordania, Jerikon kohdalla. ⁶⁴Eikä heidän joukossaan ollut ketään siinä israelilaisten katselmuksessa olutta, jonka Mooses ja pappi Aaron olivat pitäneet Siinain erämaassa. ⁶⁵Sillä Herra oli heille sanonut, että heidän oli kuoltava erämaassa. Eikä heistä jäänyt ketään, paitsi Kaaleb, Jefunnen poika, ja Joosua, Nuunin poika.

27 Niin astuivat esiin Selofhadin tyttäret - Selofhadin, Heeferin pojan, Gileadin pojan, Maakirin pojan, Manassen pojan, tyttäret - jotka olivat Manassen, Joosefin pojan, suvuista ja joiden nimet olivat Mahla, Nooga, Hogla, Milka ja Tirsä, ²ja he asettuivat Mooseksen ja pappi Eleasarin ja

päämiesten ja kaiken kansan eteen ilmestysmajan ovelle ja sanoivat: ³”Meidän isämme kuoli erämaassa, mutta hän ei ollut siinä joukossa, joka kävi kapinoimaan Herraa vastaan, Koorahin joukossa, vaan hän kuoli oman syntinsä tähden, eikä hänellä ollut poikia. ⁴Miksi häviäisi nyt meidän isämme nimi hänen sukunsa keskuudesta sentähden, että hänellä ei ollut poikaa? Anna meille perintöosuus isämme veljien keskuudessa.” ⁵Ja Mooses saattoi heidän asiansa Herran eteen. ⁶Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ⁷”Selofhadin tyttäret puhuvat oikein. Anna heille perintöosuus heidän isänsä veljien keskuudessa ja siirrä heidän isänsä perintöosa heille. ⁸Ja puhu israelilaisille sanoen: Jos joku kuolee pojatonna, niin siirtäkää hänen perintöosansa hänen tyttärellensä. ⁹Mutta jos hänellä ei ole tytärtä, niin antakaa hänen perintöosansa hänen veljillensä. ¹⁰Mutta jos hänellä ei ole veljiä, niin antakaa hänen perintöosansa hänen isänsä veljille. ¹¹Mutta jos hänen isällensä ei ole veljiä, niin antakaa hänen perintöosansa sille hänen veriheimolaisellensa, joka hänen suvussansa on häntä lähin; tämä ottakoon sen haltuunsa. Ja tämä olkoon oikeussäädöksenä israelilaisilla, niinkuin Herra on Moosekselle käskyn antanut.” ¹²Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Nouse tälle Abarimin vuorelle ja katsele sitä maata, jonka minä annan israelilaisille. ¹³Ja kun olet sitä katsellut, niin sinutkin otetaan pois heimosi tykö, niinkuin veljesi Aaron otettiin, ¹⁴sentähden että te Siinin erämaassa, kansan riidellessä, niskoittelitte minun käskyjäni vastaan ettekä pitäneet minua pyhänä heidän silmiensä edessä, silloin kun vettä hankitte.” Se oli Meriban vesi Kaadeksessa Siinin erämaassa. ¹⁵Ja Mooses puhui Herralle sanoen: ¹⁶”Asettakoon Herra, Jumala, jonka vallassa on kaiken lihan henki, tämän seurakunnan johtoon miehen, ¹⁷joka heidän edellensä lähtee ja joka heidän edellensä tulee, joka saattaa heidät lähtemään ja tulemaan, ettei Herran seurakunta olisi niinkuin lammaslauuma, jolla ei ole paimenta”. ¹⁸Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Ota Joosua, Nuunin poika, mies, jossa on Henki, ja pane kätesi hänen päällensä. ¹⁹Ja aseta hänet pappi Eleasarin ja kaiken kansan eteen ja aseta hänet virkaan heidän nähtensä. ²⁰Ja siirrä hänelle osa omaa arvoasi, että kaikki israelilaisten seurakunta häntä tottelisi. ²¹Ja hän astukoon pappi Eleasarin eteen, ja tämä kysyköön hänen puolestaan uurimin kautta Jumalan vastausta Herran edessä. Hänen käskytänsä he lähtekööt ja hänen käskytänsä he tulkoot, hän ja kaikki israelilaiset hänen kanssansa, koko seurakunta.” ²²Ja Mooses teki, niinkuin Herra oli häntä käskenyt, ja otti Joosuan ja asetti hänet pappi Eleasarin ja kaiken seurakunnan eteen. ²³Ja hän pani kätensä hänen päällensä ja asetti hänet virkaan, niinkuin Herra oli puhunut Mooseksen kautta.

28 Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Käske israelilaisia ja sano heille: Pitäkää vaari siitä, että tuotte minulle minun uhrilahjani, ruokani, suloisesti tuoksuvat uhrini, määrääaikanaan. ³Ja sano heille: Tämä on se uhri, jo-

ka teidän on tuotava joka päivä Herralle: kaksi vuoden vanhaa virheetöntä karitsaa jokapäiväiseksi polttouhriksi. ⁴Uuraa toinen karitsa aamulla, ja toinen karitsa uhraa iltahämärässä ⁵ja ruokauhriksi kymmenesosa eefa-mittaa lestyjä jauhoja, sekoitettuna neljännekseen hiin-mittaa survomalla saatua öljyä. ⁶Tämä on jokapäiväinen polttouhri, joka toimitettiin Siinain vuorella suloisesti tuoksuvaksi uhriksi Herralle. ⁷Ja siihen kuulukoon juomauhrina neljännes hiin-mittaa viiniä kumpaakin karitsaa kohti. Pyhäkössä vuodata Herralle höysteviiniuhri. ⁸Ja toinen karitsa uhraa iltahämärässä ja toimita siihen kuuluva ruokaja juomauhri samalla tavoin kuin aamullakin, suloisesti tuoksuvaksi uhriksi Herralle. ⁹Mutta sapatinpäivänä uhraa kaksi vuoden vanhaa virheetöntä karitsaa ynnä kaksi kymmenennestä lestyjä jauhoja, öljyyn sekoitettuna, ruokauhriksi, sekä siihen kuuluva juomauhri. ¹⁰Tämä on sapatin polttouhri, joka uhrattakoon kunakin sapatina jokapäiväisen polttouhrin ja siihen kuuluvan juomauhrin ohella. ¹¹Ja kuukausienne ensimmäisenä päivänä tuokaa polttouhriksi Herralle kaksi mullikkaa, oinas ja seitsemän virheetöntä vuoden vanhaa karitsaa ¹²sekä kolme kymmenennestä lestyjä jauhoja, öljyyn sekoitettuna, ruokauhriksi kutakin mullikkaa kohti ynnä kaksi kymmenennestä lestyjä jauhoja, öljyyn sekoitettuna, ruokauhriksi oinasta kohti, ¹³sekä yksi kymmenennes lestyjä jauhoja, öljyyn sekoitettuna, ruokauhriksi kutakin karitsaa kohti. Tämä on polttouhri, suloisesti tuoksuva uhri Herralle. ¹⁴Ja niihin kuulukoon juomauhrina puoli hiin-mittaa viiniä kutakin mullikkaa kohti ja kolmannes hiin-mittaa oinasta kohti ja neljännes hiin-mittaa karitsaa kohti. Tämä on uudenkuun polttouhri, joka uhrattakoon kunakin uutenakuuna, vuoden kaikkina kuukausina. ¹⁵Ja sitäpaitsi uhratkaa yksi kauris syntiuhriksi Herralle. Se uhrattakoon jokapäiväisen polttouhrin ynnä siihen kuuluvan juomauhrin ohella. ¹⁶Ja ensimmäisessä kuussa, kuukauden neljäntenätoista päivänä, on pääsiäinen Herran kunniaksi. ¹⁷Ja saman kuukauden viidentenätoista päivänä on juhla; seitsemän päivää syötäkään happamatonta leipää. ¹⁸Ensimmäisenä päivänä on pyhä kokous; älkää silloin yhtäkään arkiaskareta toimittako. ¹⁹Ja tuokaa polttouhriksi Herralle kaksi mullikkaa, oinas ja seitsemän vuodenvanhaa karitsaa; ne olkoot virheetömät. ²⁰Ja niihin kuuluvana ruokauhrina uhratkaa lestyjä jauhoja, öljyyn sekoitettuna, kolme kymmenennestä mullikkaa kohti ja kaksi kymmenennestä oinasta kohti. ²¹Kutakin kohti niistä seitsemästä karitsasta uhratkaa kymmenennes. ²²Ja vielä uhratkaa kauris syntiuhriksi, joka tuottaa teille sovituksen. ²³Paitsi aamupolttouhria, joka on jokapäiväinen polttouhri, uhratkaa nämä. ²⁴Samoin uhratkaa Herralle joka päivä seitsemän päivän aikana leipää suloisesti tuoksuvaksi uhriksi; uhratkaa tämä jokapäiväisen polttouhrin ynnä siihen kuuluvan juomauhrin ohella. ²⁵Ja seitsemäntenä päivänä olkoon teillä pyhä kokous; älkää silloin yhtäkään arkiaskareta toimittako. ²⁶Mutta uutisen päivänä, kun tuotte uuden ruokauhrin Herralle

viikkojuhlananne, olkoon teillä pyhä kokous; älkää silloin yhtäkään arkiaskareta toimittako. ²⁷Ja tuokaa suloisesti tuoksuvaksi polttouhriksi Herralle kaksi mullikkaa, oinas ja seitsemän vuodenvanhaa karitsaa ²⁸ja niihin kuuluvana ruokauhrina lestyjä jauhoja, öljyyn sekoitettuna, kolme kymmenennestä kutakin mullikkaa kohti, kaksi kymmenennestä oinasta kohti ²⁹ja yksi kymmenennes kutakin kohti niistä seitsemästä karitsasta; ³⁰ja yksi kauris sovitamiseksi. ³¹Paitsi jokapäiväistä polttouhria ja siihen kuuluvaa ruokauhria uhratkaa nämä ynnä niihin kuuluvat juomauhrit; eläimet olkoot virheetömät.”

29”Ja seitsemännessä kuussa, kuukauden ensimmäisenä päivänä, olkoon teillä pyhä kokous; älkää silloin yhtäkään arkiaskareta toimittako. Olkoon se teille pasunansoiton päivä. ²Ja uhratkaa suloisesti tuoksuvaksi polttouhriksi Herralle mullikka, oinas ja seitsemän vuodenvanhaa virheetöntä karitsaa ³ja niihin kuuluvana ruokauhrina lestyjä jauhoja, öljyyn sekoitettuna, kolme kymmenennestä mullikkaa kohti, kaksi kymmenennestä oinasta kohti ⁴ja yksi kymmenennes kutakin kohti niistä seitsemästä karitsasta; ⁵ja kauris syntiuhriksi, teidän sovitamiseksi. ⁶Paitsi uudenkuun polttouhria ynnä siihen kuuluvaa ruokauhria ja jokapäiväistä polttouhria ynnä siihen kuuluvaa ruokauhria ja niihin kuuluvia juomauhreja, niinkuin niistä on säädetty, uhratkaa kaikki tämä suloisesti tuoksuvaksi uhriksi Herralle. ⁷Ja saman seitsemännen kuun kymmenentenä päivänä olkoon teillä pyhä kokous, ja silloin kurittakaa itseänne paastolla, älkääkään yhtäkään askareta toimittako. ⁸Ja tuokaa suloisesti tuoksuvaksi polttouhriksi Herralle mullikka, oinas ja seitsemän vuodenvanhaa karitsaa; ne olkoot virheetömät. ⁹Ja niihin kuulukoon ruokauhrina lestyjä jauhoja, öljyyn sekoitettuna, kolme kymmenennestä mullikkaa kohti, kaksi kymmenennestä oinasta kohti ¹⁰ja yksi kymmenennes kutakin kohti niistä seitsemästä karitsasta; ¹¹ja kauris syntiuhriksi, paitsi sovitushria ja jokapäiväistä polttouhria ynnä niihin kuuluvia ruokaja juomauhreja. ¹²Ja seitsemännen kuukauden viidentenätoista päivänä olkoon teillä pyhä kokous; älkää silloin yhtäkään arkiaskareta toimittako, vaan viettäkää juhlaa Herran kunniaksi seitsemän päivää. ¹³Ja tuokaa polttouhriksi, suloisesti tuoksuvaksi uhriksi Herralle, kolmetoista mullikkaa, kaksi oinasta ja neljätoista vuodenvanhaa karitsaa; olkoot ne virheetömät. ¹⁴Ja kuulukoon niihin ruokauhrina lestyjä jauhoja, öljyyn sekoitettuna, kolme kymmenennestä kutakin kohti niistä kolmestatoista mullikasta, kaksi kymmenennestä kumpaakin kohti niistä kahdesta oinaasta ¹⁵ja yksi kymmenennes kutakin kohti niistä neljästätoista karitsasta; ¹⁶ja kauris syntiuhriksi, paitsi jokapäiväistä polttouhria ynnä siihen kuuluvaa ruokaja juomauhria. ¹⁷Ja toisena päivänä: kaksitoista mullikkaa, kaksi oinasta ja neljätoista vuodenvanhaa, virheetöntä karitsaa ¹⁸ja niihin kuuluvat ruokaja juomauhrit mullikkain, oinaiden ja karitsain luvun mukaan, niinkuin säädetty on,

¹⁹sekä kauris syntiuhriksi, paitsi jokapäiväistä polttouhria ynnä siihen kuuluvaa ruoka- ja juomauhria. ²⁰Ja kolmantena päivänä: yksitoista mullikkaa, kaksi oinasta ja neljätoista vuodenvanhaa, virheetöntä karitsaa ²¹ja niihin kuuluvat ruoka- ja juomauhrit mullikkain, oinaiden ja karitsain luvun mukaan, niinkuin säädetty on, ²²sekä kauris syntiuhriksi, paitsi jokapäiväistä polttouhria ynnä siihen kuuluvaa ruoka- ja juomauhria. ²³Ja neljäntenä päivänä: kymmenen mullikkaa, kaksi oinasta ja neljätoista vuodenvanhaa, virheetöntä karitsaa ²⁴ja niihin kuuluvat ruoka- ja juomauhrit mullikkain, oinaiden ja karitsain luvun mukaan, niinkuin säädetty on, ²⁵sekä kauris syntiuhriksi, paitsi jokapäiväistä polttouhria ynnä siihen kuuluvaa ruoka- ja juomauhria. ²⁶Ja viidentenä päivänä: yhdeksän mullikkaa, kaksi oinasta ja neljätoista vuodenvanhaa, virheetöntä karitsaa ²⁷ja niihin kuuluvat ruoka- ja juomauhrit mullikkain, oinaiden ja karitsain luvun mukaan, niinkuin säädetty on, ²⁸sekä kauris syntiuhriksi, paitsi jokapäiväistä polttouhria ynnä siihen kuuluvaa ruoka- ja juomauhria. ²⁹Ja kuudentena päivänä: kahdeksan mullikkaa, kaksi oinasta ja neljätoista vuodenvanhaa, virheetöntä karitsaa ³⁰ja niihin kuuluvat ruoka- ja juomauhrit mullikkain, oinaiden ja karitsain luvun mukaan, niinkuin säädetty on, ³¹sekä kauris syntiuhriksi, paitsi jokapäiväistä polttouhria ynnä siihen kuuluvaa ruoka- ja juomauhria. ³²Ja seitsemäntenä päivänä: seitsemän mullikkaa, kaksi oinasta ja neljätoista vuodenvanhaa, virheetöntä karitsaa ³³ja niihin kuuluvat ruoka- ja juomauhrit mullikkain, oinaiden ja karitsain luvun mukaan, niinkuin säädetty on, ³⁴sekä kauris syntiuhriksi, paitsi jokapäiväistä polttouhria ynnä siihen kuuluvaa ruoka- ja juomauhria. ³⁵Ja kahdeksantena päivänä olkoon teillä juhla kokous; älkää silloin yhtäkään arkiaskaretta toimittako, ³⁶vaan tuokaa suloisesti tuoksuvaksi polttouhriksi Herralle mullikka, oinas ja seitsemän vuodenvanhaa, virheetöntä karitsaa ³⁷ja niihin kuuluvat ruoka- ja juomauhrit mullikan, oinaan ja karitsain luvun mukaan, niinkuin säädetty on, ³⁸sekä kauris syntiuhriksi, paitsi jokapäiväistä polttouhria ynnä siihen kuuluvaa ruoka- ja juomauhria. ³⁹Nämä uhratkaa Herralle juhla-aikoinanne, paitsi mitä lupausuhreinanne ja vapaaehtoisina lahjoinanne tuotte polttouhreiksi, ruokauhreiksi, juomauhreiksi ja yhteysuhreiksi.”

30Ja Mooses puhui israelilaisille kaiken, mitä Herra oli Mooseksen käsenyt puhua. ²Ja Mooses puhui Israelin sukukuntien päämiehille sanoen: ”Näin on Herra käsenyt: ³Jos joku tekee lupauksen Herralle tahi valalla vannoen sitoutuu kieltäytymään jostakin, älköön hän rikkoko sanaansa, vaan tehköön kaiken, mitä hänen suunsa on sanonut. ⁴Ja jos nainen ollessaan nuorena tyttönä isänsä kodissa tekee lupauksen Herralle tahi sitoutuu kieltäytymään jostakin ⁵ja hänen isänsä kuulee hänen lupauksensa tai sitoumuksensa eikä hänen isänsä hänelle siitä mitään puhu, niin kaikki hänen lupauksensa ja kaikki hänen sitoumuksensa,

joilla hän kieltäytyy jostakin, olkoot pätevä. ⁶Mutta jos hänen isänsä kieltää häntä sinä päivänä, jona hän ne kuulee, niin hänen lupauksensa ja sitoumuksensa, joilla hän kieltäytyy jostakin, älkööt olko pätevä, olivatpa ne mitkä hyvänsä, ja Herra antaa hänelle anteeksi, sentähden että hänen isänsä on häntä kieltänyt. ⁷Ja jos hän joutuu miehelle ja hänellä on täytettävänä lupauksia tai ajattelemattomasti lausuttu sana, jolla hän on kieltäytynyt jostakin, ⁸ja hänen miehensä saa sen kuulla, mutta ei puhu hänelle siitä mitään sinä päivänä, jona hän sen kuulee, niin hänen lupauksensa ja hänen sitoumuksensa, joilla hän on kieltäytynyt jostakin, olkoot pätevä. ⁹Mutta jos hänen miehensä sinä päivänä, jona hän sen kuulee, kieltää häntä, niin hän purkaa hänen lupauksensa, jonka täyttämiseen hän on sitoutunut, ja sen ajattelemattomasti lausutun sanan, jolla hän on kieltäytynyt jostakin, ja Herra antaa hänelle anteeksi. ¹⁰Mutta lesken tai hyljätyyn lupaus, mihin hyvänsä hän onkin sitoutunut, olkoon pätevä. ¹¹Ja jos vaimo on miehensä kodissa tehnyt lupauksen tahi valalla sitoutunut kieltäytymään jostakin ¹²ja hänen miehensä saa sen kuulla, mutta ei puhu hänelle siitä mitään eikä kiellä häntä, niin kaikki hänen lupauksensa ja kaikki sitoumukset, joilla hän on kieltäytynyt jostakin, olkoot pätevä. ¹³Mutta jos hänen miehensä ne purkaa sinä päivänä, jona hän niistä kuulee, älköön yksikään hänen huuliltaan lähtenyt lupaus tai sitoumus olko pätevä. Hänen miehensä on ne purkanut, ja Herra antaa hänelle anteeksi. ¹⁴Jokaisen lupauksen ja jokaisen valallisen sitoumuksen, jonka vaimo itsensä kurittamiseksi tekee, saakoon hänen miehensä joko vahvistaa tahi purkaa. ¹⁵Mutta jos hänen miehensä ei puhu hänelle niistä mitään sen päivän kuluessa, niin hän on vahvistanut kaikki hänen lupauksensa ja kaikki hänen sitoumuksensa, jotka hänellä on täytettävänä. Hän on ne vahvistanut, koska hän ei niistä hänelle mitään puhunut sinä päivänä, jona hän niistä kuuli. ¹⁶Mutta jos hän ne purkaa vasta jonkun aikaa sen jälkeen, kuin on niistä kuullut, joutuu hän kantamaan vaimonsa syyllisyyden.” ¹⁷Nämä ovat ne säädökset, jotka Herra antoi Moosekselle, olemaan voimassa miehen ja hänen vaimonsa välillä sekä isän ja hänen tyttärensä välillä, tämän ollessa nuorena tyttönä isänsä kodissa.

31Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Kosta israelilaisten puolesta midianilaisille. Sen jälkeen sinut otetaan pois heimosi tykö.” ³Niin Mooses puhui kansalle sanoen: ”Varustakaa joukostanne miehiä sotaan, ja lähtekööt he Midiania vastaan toimittamaan Herran koston Midianille. ⁴Tuhat miestä jokaisesta sukukunnasta, kaikista Israelin sukukunnista, lähettäkää sotaan.” ⁵Silloin annettiin Israelin heimoista tuhat miestä jokaisesta sukukunnasta, yhteensä kaksitoista tuhatta sotaan varustettua miestä. ⁶Ja Mooses lähetti heidät, tuhat miestä jokaisesta sukukunnasta, sotaan sekä heidän kanssaan Piinehaan, pappi Eleasarin pojan; tällä oli mukanaan pyhät esineet ja hälytystorvet. ⁷Niin he lähtivät sotimaan Midiania vastaan, niin-

kuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut, ja surmasivat kaikki miehenpuolet. ⁸Muiden mukana, jotka kaatuivat, he surmasivat Midianin kuninkaat Evin, Rekemin, Suurin, Huurin ja Reban, Midianin viisi kuningasta. Myös Bileamin, Beorin pojan, he surmasivat miekalla. ⁹Mutta israelilaiset ottivat vangiksi midianilaisten vaimot ja lapset ja ryöstivät kaikki heidän juhtansa ja kaiken heidän karjansa ja kaiken heidän tavaran. ¹⁰Ja kaikki heidän asumansa kaupungit ja kaikki heidän leiripaikkansa he polttivat tulella. ¹¹Ja he ottivat kaiken ryöstettävän ja kaiken otettavan, sekä ihmiset että karjan. ¹²Ja he toivat Moosekselle ja pappi Eleasarille sekä Israelin kansalle vangit ja ottamansa ja ryöstämänsä saaliin leiriin Mooabin aroille, joka on Jordanin luona, Jerikon kohdalla. ¹³Silloin Mooses ja pappi Eleasar ja kaikki kansan päämiehet lähtivät heitä vastaan leirin ulkopuolelle. ¹⁴Ja Mooses vihastui sotajoukon johtajiin, tuhannen- ja sadanpäämiehiin, kun he palasivat sotaretkeltä. ¹⁵Ja Mooses sanoi heille: ”Oletteko siis jättäneet henkiin kaikki naiset?” ¹⁶Katso, nehän ne olivat, jotka Bileamin neuvosta saivat israelilaiset antautumaan uskottomuuteen Herraa vastaan Peorin vuoksi, niin että vitsaus kohtasi Herran seurakuntaa. ¹⁷Niin surmatkaa siis kaikki poikalapset ja surmatkaa myös jokainen vaimo, joka on yhtynyt mieheen. ¹⁸Mutta jokainen tyttö, joka ei ole yhtynyt mieheen, jättäkää itsellenne henkiin. ¹⁹Mutta itse oleskelkaa leirin ulkopuolella seitsemän päivää. Jokainen teistä, joka on jonkun surmannut, ja jokainen teistä, joka on koskenut surmattuun, puhdistautukoon kolmantena ja seitsemäntenä päivänä, sekä te että teidän vankinne. ²⁰Ja puhdistettakoon jokainen vaate ja jokainen nahkaesine ja kaikki, mikä on tehty vuohen karvoista, ja jokainen puuesine.” ²¹Ja pappi Eleasar sanoi sotamiehille, jotka olivat menneet sotaan: ”Tämä on lakisäädös, jonka Herra antoi Moosekselle: ²²Vain kulta, hopea, vaski, rauta, tina ja lyijy, ²³kaikki, mikä tulta kestää, käyttäkää tulesta, niin se puhdistuu; puhdistettakoon se kuitenkin vielä puhdistusvedellä. Mutta mikä ei tulta kestä, käyttäkää se vedessä. ²⁴Ja peskää vaatteenne seitsemäntenä päivänä, niin te puhdistutte; ja sitten tulkaa leiriin.” ²⁵Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²⁶”Laskekaa, sinä ja pappi Eleasar ja kansan perhekuntien päämiehet, otetun saaliin määrä, ihmiset ja karja. ²⁷Ja pane saalis kahtia soturien, sotaan lähteneiden, ja kaiken muun kansan kesken. ²⁸Ja ota Herralle verona sotamiehiltä, sotaan lähteneiltä, yksi viides-täsadasta, ihmisiä, raavaita, aaseja ja lampaista. ²⁹Ota se heille tulevasta puoliskosta ja anna se pappi Eleasarille antina Herralle. ³⁰Ja israelilaisille tulevasta puoliskosta ota yksi viidestäkymmenestä, ihmisiä, raavaita, aaseja, lampaita ja kaikkia karjaeläimiä, ja anna ne leeviläisille, joiden on hoidettava tehtävät Herran asumuksessa.” ³¹Ja Mooses ja pappi Eleasar tekivät, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut. ³²Ja saalis, jäännös siitä, mitä sotajoukko oli ryöstänyt, oli: lampaista kuusisataa seitsemänkymmentäviisi tuhatta ³³ja raavaita seitsemänkymmentäkaksi

tuhatta ³⁴ja aaseja kuusikymmentäyksi tuhatta ³⁵ja ihmisiä, tyttöjä, jotka eivät olleet yhtyneet mieheen, kaikkiaan kolmekymmentäkaksi tuhatta. ³⁶Ja puolet siitä eli se osa, joka tuli sotaan lähteneille, oli: lampaista kolmesataa kolmekymmentäseitsemän tuhatta viisisataa, ³⁷ja Herralle tuleva vero lampaista oli kuusisataa seitsemänkymmentä viisi; ³⁸ja raavaita kolmekymmentäkuusi tuhatta sekä niistä Herralle tuleva vero seitsemänkymmentä kaksi; ³⁹ja aaseja kolmekymmentä tuhatta viisisataa sekä niistä Herralle tuleva vero kuusikymmentä yksi; ⁴⁰ja ihmisiä kuusitoista tuhatta sekä niistä Herralle tuleva vero kolmekymmentä kaksi. ⁴¹Ja Mooses antoi Herran antiveron pappi Eleasarille, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut. ⁴²Ja israelilaisille tuleva puolisko, jonka Mooses oli erottanut sotamiesten osasta, ⁴³tämä seurakunnalle tuleva puolisko oli: lampaista kolmesataa kolmekymmentäseitsemän tuhatta viisisataa ⁴⁴ja raavaita kolmekymmentäkuusi tuhatta ⁴⁵ja aaseja kolmekymmentä tuhatta viisisataa ⁴⁶sekä ihmisiä kuusitoista tuhatta. ⁴⁷Tästä israelilaisille tulevasta puoliskosta Mooses otti yhden viidestäkymmenestä, ihmisiä ja karjaa, sekä antoi ne leeviläisille, joiden oli hoidettava tehtävät Herran asumuksessa, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut. ⁴⁸Silloin tulivat sotajoukon osastojen johtajat, tuhannen- ja sadanpäämiehet, Mooseksen luo ⁴⁹ja sanoivat Moosekselle: ”Palvelijasi ovat laskeneet niiden sotamiesten luvun, jotka ovat olleet hallussamme, eikä meistä puutu yhtäkään. ⁵⁰Sentähden me tuomme nyt Herralle lahjaksi, mitä kukin on saanut kultakaluja: kääntyjä, rannerenkaita, sormuksia, korvarenkaita ja kaulakoristeita, saadaksemme itsellemme sovituksen Herran edessä.” ⁵¹Niin Mooses ja pappi Eleasar ottivat heiltä kullan, kaikkinaiset taidokkaasti valmistetut esineet. ⁵²Ja anniksi annettua kultaa, jonka he antoivat Herralle tuhannen- ja sadanpäämiesten puolesta, oli kaikkiaan kuusitoista tuhatta seitsemänsataa viisikymmentä sekeliä. ⁵³Sotamiehet olivat ottaneet saalista kukin itselleen. ⁵⁴Ja Mooses ja pappi Eleasar ottivat kullan tuhannen- ja sadanpäämiehiltä ja veivät sen ilmestysmajaan, että se johdattaisi israelilaiset Herran muistoon.

32 Mutta ruubenilaisilla ja gaadilaisilla oli paljon, ylen runsaasti, karjaa. Kun he nyt katselivat Jaeserin maata ja Gileadin maata, niin he huomasivat, että seutu oli karjanhoitoon sopiva. ²Niin gaadilaiset ja ruubenilaiset tulivat ja puhuivat Moosekselle ja pappi Eleasarille ja seurakunnan päämiehille sanoen: ³”Atarot, Diibon, Jaeser, Nimra, Hesbon, Elale, Sebam, Nebo ja Beon, ⁴tämä maa, jonka Herra on vallannut Israelin seurakunnalle, on karjanhoitoon sopivaa maata, ja sinun palvelijoillasi on karjaa”. ⁵Ja he sanoivat vielä: ”Jos olemme saaneet armon sinun silmiesi edessä, niin annettakoon tämä maa palvelijoillesi omaksi, äläkä vie meitä Jordanin yli”. ⁶Mutta Mooses vastasi gaadilaisille ja ruubenilaisille: ”Onko teidän veljienne lähdeittävä sotaan, ja te jäisitte tänne? ⁷Miksi viette israelilaisilta halun men-

nä siihen maahan, jonka Herra on heille antanut? ⁸Niin teidän isännekin tekivät, kun minä lähetin heidät Kaades-Barneasta katselemaan sitä maata. ⁹Kun he olivat saapuneet Rypälelaaksoon asti ja katselleet sitä maata, veivät he israelilaisilta halun lähteä siihen maahan, jonka Herra oli heille antanut. ¹⁰Ja sinä päivänä syttyi Herran viha, ja hän vannoi sanoen: ¹¹'Ne miehet, jotka lähtivät Egyptistä, kaksikymmenvuotiset ja sitä vanhemmat, eivät saa nähdä sitä maata, jonka minä vannonen lupasin Aabrahamille, Iisakille ja Jaakobille, sillä he eivät ole minua uskollisesti seuranneet, ¹²paitsi Kaaleb, kenissiläisen Jefunnen poika, ja Joosua, Nuunin poika; sillä nämä ovat uskollisesti seuranneet Herraa'. ¹³Ja Herran viha syttyi Israelia kohtaan, ja hän antoi heidän harhailla erämaassa neljäkymmentä vuotta, kunnes koko se sukupolvi hävisi, joka oli tehnyt sitä, mikä oli pahaa Herran silmissä. ¹⁴Mutta katso, te olette nyt astuneet isienne sijaan, te syntisten sikiöt, lisätäkseen vielä Herran vihan kiivautta Israelia kohtaan. ¹⁵Jos te nyt kääntyte pois hänestä, niin hän jättää kansan vielä kauemmaksi aikaa tähän erämaahan, ja niin te tuotate tuhon kaikelle tälle kansalle." ¹⁶Niin he lähestyivät häntä ja sanoivat: "Karjatarhoja me vain rakentaisimme tänne laumoillemme ja kaupunkeja vaimojamme ja lapsiamme varten, ¹⁷mutta itse me varustautuisimme ja rientäisimme israelilaisten etunenässä, kunnes saisimme viedyksi heidät määräipaikkoihinsa, mutta meidän vaimomme ja lapsemme asuisivat sillä aikaa varustetuissa kaupungeissa maan asukkailta rauhassa. ¹⁸Emme me palaisi kotiimme, ennenkuin israelilaiset ovat saaneet haltuunsa kukin perintöosansa, ¹⁹sillä me emme tahdo perintöosaa heidän kanssansa tuolta puolen Jordanin emmekä kauempaa, vaan meidän perintöosamme on joutunut meille tältä puolelta Jordanin, itään päin." ²⁰Niin Mooses vastasi heille: "Jos näin teette, jos Herran edessä varustaudutte sotaan ²¹ja teistä jokainen, sotaan varustettuna, menee Jordanin yli Herran edessä niin pitkäksi aikaa, kunnes on karkoittanut vihollisensa edestään, ²²ja te palaatte vasta senjälkeen, kuin se maa on tehty alamaiseksi Herralle, niin te olette vastuusta vapaat Herran ja Israelin edessä, ja tämä maa tulee teidän omakseenne Herran edessä. ²³Mutta jos ette näin tee, niin katso, te rikotte Herraa vastaan ja saatte tuntea syntinne palkan, joka kohtaa teitä. ²⁴Rakentakaa siis itsellenne kaupunkeja vaimojanne ja lapsianne varten ja tarhoja karjallenne ja tehkää se, mitä suunnne on sanonut." ²⁵Niin gaadilaiset ja ruubenilaiset vastasivat Moosekselle sanoen: "Sinun palvelijasi tekevät, niinkuin herramme käskää. ²⁶Lapsemme, vaimomme, laumamme ja kaikki juhtamme jääkööt tänne Gileadin kaupunkeihin, ²⁷mutta sinun palvelijasi lähtevät, jokainen sotaan varustettuna, sinne taisteluun Herran edessä, niinkuin herramme sanoi." ²⁸Niin Mooses antoi heistä käskyn pappi Eleasarille ja Joosuaalle, Nuunin pojalle, ja Israelin sukukuntien perhekuntain päämiehille, ²⁹ja Mooses sanoi heille: "Jos gaadilaiset ja ruubenilaiset teidän kanssanne lähtevät Jordanin yli, jokainen va-

rustettuna taisteluun Herran edessä, ja se maa tulee teille alamaiseksi, niin antakaa heille Gileadin maa omaksi. ³⁰Mutta jolleivät he varustaudu ja lähde teidän kanssanne sinne, niin asettukoot teidän keskuuteenne Kanaanin maahan." ³¹Silloin gaadilaiset ja ruubenilaiset vastasivat sanoen: "Mitä Herra on puhunut sinun palvelijoillesi, sen me teemme. ³²Me lähemme varustettuina Herran edessä Kanaanin maahan, että saisimme omaksemme perintöosan tällä puolella Jordanin." ³³Ja Mooses antoi heille, gaadilaisille ja ruubenilaisille sekä toiselle puolelle Manassen, Joosefin pojan, sukukuntaa, amorilaisten kuninkaan Siihonnin valtakunnan ja Baasanin kuninkaan Oogin valtakunnan, maan ja sen kaupungit alueinensa, sen maan kaupungit yltäpäri. ³⁴Ja gaadilaiset rakensivat Diibonin, Atarotin, Aroerin, ³⁵Atrot-Soofanin, Jaeserin, Jogbehan, ³⁶Beet-Nimran ja Beet-Haaranin varustetuiksi kaupungeiksi sekä karjatarhoja. ³⁷Ja ruubenilaiset rakensivat Hesbonin, Elalen ja Kirjataimin, ³⁸Nebon ja Baal-Meonin, joiden nimet muutettiin, sekä Sibman. Ja he panivat nimet niille kaupungeille, jotka he rakensivat. ³⁹Mutta Maakir, Manassen poika, lähti Gileadiin ja valloitti sen ja karkoitti amorilaiset, jotka asuivat siellä. ⁴⁰Ja Mooses antoi Gileadin Maakirille, Manassen pojalle, ja hän asettui sinne. ⁴¹Ja Jaair, Manassen poika, meni ja valloitti heidän leirikylänsä ja kutsui ne Jaairin leirikyliksi. ⁴²Ja Noobah meni ja valloitti Kenatin ynnä sen alueella olevat kylät ja kutsui sen, nimensä mukaan, Noobahiksi.

33Nämä olivat israelilaisten matkat, jotka he kulkivat Egyptistä osastoittain Mooseksen ja Aaronin johdolla. ²Ja Mooses kirjoitti Herran käskyn mukaan muistiin ne paikat, joista he lähtivät liikkeelle matkoillansa. Ja nämä ovat heidän matkansa heidän lähtöpaikkojensa mukaan. ³He lähtivät liikkeelle Ramsekselta ensimmäisessä kuussa, ensimmäisen kuukauden viidentenätoista päivänä; pääsiäisen jälkeisenä päivänä israelilaiset lähtivät matkaan voimallisen käden suojassa, kaikkien egyptiläisten nähden, ⁴egyptiläisten haudatessa kaikkia esikoisiansa, jotka Herra heidän keskuudestaan oli surmannut, ja Herran antaessa tuomion kohdata heidän jumaliansa. ⁵Niin israelilaiset lähtivät Ramsekselta ja leirytyivät Sukkotiin. ⁶Sitten he lähtivät Sukkotista ja leirytyivät Eetamiin, joka on erämaan reunassa. ⁷Ja he lähtivät Eetamista ja kääntyivät takaisin Pii-Hahirotiin päin, joka on vastapäätä Baal-Sefonia, ja leirytyivät Migdolin kohdalle. ⁸Ja he lähtivät Pii-Hahirostista ja kulkivat meren keskitse erämaahan ja vaelsivat kolmen päivän matkan Eetamin erämaassa ja leirytyivät Maaraan. ⁹Sitten he lähtivät Maarasta ja tulivat Eelimiin. Eelimissä oli kaksitoista vesilähdettä ja seitsemänkymmentä palmupuuta, ja he leirytyivät sinne. ¹⁰Ja he lähtivät Eelimistä ja leirytyivät Kaislameren rannalle. ¹¹Ja he lähtivät Kaislameren rannalta ja leirytyivät Siinin erämaahan. ¹²Ja he lähtivät Siinin erämaasta ja leirytyivät Dofkaan. ¹³Ja he lähtivät Dofkasta ja leirytyivät Aalukseen. ¹⁴Ja

he lähtivät Aaluksesta ja leiriytyivät Refidimiin; siellä ei ollut vettä kansan juoda. ¹⁵Ja he lähtivät Refidimistä ja leiriytyivät Siinain erämaahan. ¹⁶Ja he lähtivät Siinain erämaasta ja leiriytyivät Kibrot-Hattaavaan. ¹⁷Ja he lähtivät Kibrot-Hattaavasta ja leiriytyivät Haserotiin. ¹⁸Ja he lähtivät Haserotista ja leiriytyivät Ritmaan. ¹⁹Ja he lähtivät Ritmasta ja leiriytyivät Rimmon-Perekseen. ²⁰Ja he lähtivät Rimmon-Pereksestä ja leiriytyivät Libnaan. ²¹Ja he lähtivät Libnasta ja leiriytyivät Rissaan. ²²Ja he lähtivät Rissasta ja leiriytyivät Kehelataan. ²³Ja he lähtivät Kehelatasta ja leiriytyivät Seferin vuoren juurelle. ²⁴Ja he lähtivät Seferin vuoren juurelta ja leiriytyivät Haradaan. ²⁵Ja he lähtivät Haradasta ja leiriytyivät Makhelotiin. ²⁶Ja he lähtivät Makhelotista ja leiriytyivät Tahatiin. ²⁷Ja he lähtivät Tahatista ja leiriytyivät Tarahiin. ²⁸Ja he lähtivät Tarahista ja leiriytyivät Mitkaan. ²⁹Ja he lähtivät Mitkasta ja leiriytyivät Hasmonaan. ³⁰Ja he lähtivät Hasmonasta ja leiriytyivät Mooseroitiin. ³¹Ja he lähtivät Mooserotista ja leiriytyivät Bene-Jaakaniin. ³²Ja he lähtivät Bene-Jaakanista ja leiriytyivät Hoor-Gidgadiin. ³³Ja he lähtivät Hoor-Gidgadista ja leiriytyivät Jotbataan. ³⁴Ja he lähtivät Jotbatasta ja leiriytyivät Abronaan. ³⁵Ja he lähtivät Abro-nasta ja leiriytyivät Esjon-Geberiin. ³⁶Ja he lähtivät Esjon-Geberistä ja leiriytyivät Siimin erämaahan, se on Kaadekseen. ³⁷Ja he lähtivät Kaadeksesta ja leiriytyivät Hoorin vuoren juurelle, Edomin maan rajalle. ³⁸Ja pappi Aaron nousi Hoorin vuorelle Herran käskyn mukaan ja kuoli siellä neljäntenäkymmenentenä vuotena siitä, kun israelilaiset olivat lähteneet Egyptin maasta, viidennessä kuussa, kuukauden ensimmäisenä päivänä. ³⁹Ja Aaron oli sadan kahdenkymmenen kolmen vuoden vanha kuollessaan Hoorin vuorella. ⁴⁰Mutta Aradin kuningas, kanaanilainen, joka asui Kanaanin maan eteläosassa, sai kuulla israelilaisien tulosta. ⁴¹Ja he lähtivät Hoorin vuorelta ja leiriytyivät Salmonaan. ⁴²Ja he lähtivät Salmonasta ja leiriytyivät Puunoniin. ⁴³Ja he lähtivät Puunonista ja leiriytyivät Oobotiin. ⁴⁴Ja he lähtivät Oobotista ja leiriytyivät Iije-Abarimiin Mooabin rajalle. ⁴⁵Ja he lähtivät Iijimistä ja leiriytyivät Diibon-Gaadiin. ⁴⁶Ja he lähtivät Diibon-Gaadista ja leiriytyivät Almon-Diblataimiin. ⁴⁷Ja he lähtivät Almon-Diblataimista ja leiriytyivät Abarimin vuoristoon vastapäätä Neboa. ⁴⁸Ja he lähtivät Abarimin vuoristosta ja leiriytyivät Mooabin arolle Jordanin rantaan, Jerikon kohdalle. ⁴⁹Ja Jordanin rannalla heidän leirinsä ulottui Beet-Jesimotista aina Aabel-Sittimiin asti Mooabin arolle. ⁵⁰Ja Herra puhui Moosekselle Mooabin arolla Jordanin rannalla, Jerikon kohdalla, sanoen: ⁵¹”Puhu israelilaisille ja sano heille: Kun olette kulkeneet Jordanin yli Kanaanin maahan, ⁵²niin karkoittakaa tieltänne kaikki maan asukkaat ja hävittäkää kaikki heidän jumalankuvansa, hävittäkää kaikki heidän valetut kuvansa ja kukistakaa kaikki heidän uhrikukkulansa. ⁵³Ottakaa sitten maa haltuunne ja asukaa siinä, sillä teille minä annan omaksi sen maan. ⁵⁴Ja jakakaa maa keskenänne arvalla sukujenne mukaan;

suuremmalle antakaa suurempi perintöosa ja pienemmälle pienempi perintöosa. Kukin saakoon perintöosansa siinä, mihin arpa sen hänelle määrää; isienne sukukuntien mukaan jakakaa maa keskenänne. ⁵⁵Mutta jos ette karkoita maan asukkaita tieltänne, niin ne, jotka te heistä jätätte jäljelle, tulevat teille okaiksi silmiinne ja tutkaimiksi kylkiinne, ja he ahdistavat teitä siinä maassa, jossa te asutte. ⁵⁶Ja silloin minä teen teille, niinkuin aion tehdä heille.”

34Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ²”Käske israelilaisia ja sano heille: Kun te tulette Kanaanin maahan - se on se maa, jonka te saatte perintöosaksenne, Kanaanin maa äärestä ääreen - ³niin teidän eteläinen rajanne kulkekoon Siinin erämaasta Edomia pitkin; eteläinen raja alkakoon idässä Suolameren päästä ⁴ja kääntyköön Skorpionisolasta etelään ja kulkekoon Siiniin, ja se päättyköön Kaades-Barneasta etelään. Sieltä raja lähteköön Hasar-Addariin, kulkekoon Asmoniin ⁵ja kääntyköön Asmonista Egyptin purolle ja päättyköön mereen. ⁶Ja teidän läntisenä rajananne olkoon Suuri meri; tämä olkoon läntisenä rajananne. ⁷Ja teidän pohjoinen rajanne olkoon tämä: Suuresta merestä vetäkää raja Hoorin vuoreen; ⁸Hoorin vuoresta vetäkää raja siihen, mistä mennään Hamatiin, ja raja päättyköön Sedadiin. ⁹Sieltä raja lähteköön Sifroniin ja päättyköön Hasar-Eenaniin. Tämä olkoon pohjoisena rajananne. ¹⁰Ja itäinen rajanne vetäkää Hasar-Eenanista Sefamiin; ¹¹Sefamista raja painukoon Riblaan, Ainista itään, ja sieltä raja edelleen painukoon, kunnes se sattuu vuoriselänteeseen Kinneretin järven itäpuolella. ¹²Sitten raja yhtyköön Jordaniin ja päättyköön Suolamereen. Tämä on oleva teidän maanne rajoineen yltympäri.” ¹³Ja Mooses käski israelilaisia sanoen: ”Tämä on se maa, joka teidän on jaettava arvalla keskenänne ja jonka Herra määräsi annettavaksi yhdeksälle ja puolelle sukukunnalle. ¹⁴Sillä ruubeniilaisten sukukunta perhekunnittain ja gaadilaisten sukukunta perhekunnittain ja toinen puoli Manassen sukukunta ovat jo saaneet perintöosansa. ¹⁵Nämä kaksi ja puoli sukukuntaa ovat jo saaneet perintöosansa tällä puolella Jordania Jerikon kohdalla, itään päin, auringonnousuun päin.” ¹⁶Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ¹⁷”Nämä ovat niiden miesten nimet, joiden on jaettava teille se maa: pappi Eleasar ja Joosua, Nuunin poika; ¹⁸ja näiden lisäksi valitkaa päämies kustakin sukukunnasta maata jakamaan. ¹⁹Nämä ovat niiden miesten nimet: Juudan sukukunnasta Kaaleb, Jefunnen poika; ²⁰simeonilaisten sukukunnasta Semuel, Ammihudin poika; ²¹Benjaminin sukukunnasta Elidad, Kislonin poika; ²²daanilaisten sukukunnasta päämies Bukki, Joglin poika; ²³joosefilaisista, manaselaisten sukukunnasta, päämies Hanniel, Eefodin poika; ²⁴efraimilaisten sukukunnasta päämies Kemuel, Siftanin poika; ²⁵sebulonilaisten sukukunnasta päämies Elisafan, Parnakin poika; ²⁶isaskarilaisten sukukunnasta päämies Paltiel, Assanin poika; ²⁷asserilaisten sukukunnasta päämies Ahihud, Selomin poika, ²⁸ja naftalilaisten sukukun-

nasta Pedahel, Ammihudin poika.”²⁹Nämä olivat ne, jotka Herra määräsi jakamaan israelilaisille Kanaanin maan.

35Ja Herra puhui Moosekselle Mooabin arolla Jordanin rannalla, Jerikon kohdalla, sanoen: ²”Käske israelilaisia antamaan omistamistaan perintöosista leeviläisille kaupungeja heidän asuaksensa ja antamaan leeviläisille myöskin laidunmaata näiden kaupunkien ympäriltä. ³Nämä kaupungit olkoot heillä asuntoina, ja niiden laidunmaat olkoot heidän juhtiansa, karjaansa ja kaikkia muita elukoitansa varten. ⁴Ja näiden kaupunkien laidunmaat, jotka teidän on annettava leeviläisille, ulottukoot kaupungin murista ulospäin tuhat kyynärää joka taholle. ⁵Ja mitatkaa kaupungin ulkopuolella itään päin kaksituhatta kyynärää ja etelään päin kaksituhatta kyynärää ja länteen päin kaksituhatta kyynärää ja pohjoiseen päin kaksituhatta kyynärää, ja kaupunki olkoon siinä keskellä. Tämä olkoon heillä kaupunkien laidunmaa. ⁶Ja niistä kaupungeista, jotka teidän on annettava leeviläisille, olkoon kuusi turvakaupunkia, jotka teidän on annettava pakopaikaksi sille, joka on jonkun tappanut; ja niiden lisäksi antakaa neljäkymmentä kaksi kaupunkia. ⁷Kaikkiaan olkoon kaupungeja ja niiden laidunmaita, jotka teidän on annettava leeviläisille, neljäkymmentä kahdeksan. ⁸Ja niitä israelilaisten omistamia kaupungeja, jotka teidän on annettava, otettakoon useampia siltä sukukunnalta, jolla niitä on paljon, ja vähemmän siltä, jolla niitä on vähemmän. Kukin sukukunta antakoon leeviläisille kaupungejaan saamansa perintöosan mukaan.”⁹Ja Herra puhui Moosekselle sanoen: ¹⁰”Puhu israelilaisille ja sano heille: Kun te olette menneet Jordanin yli Kanaanin maahan, ¹¹niin valitkaa itsellenne kaupungeja turvakaupungeiksenne. Niihin paetkoon tappaja, joka tapaturmaisesti on jonkun surmannut. ¹²Ja nämä kaupungit olkoot teillä turvapaikkoina verenkostajalta, niin ettei tappajan tarvitse kuolla, ennenkuin hän on ollut seurakunnan tuomittavana. ¹³Ja kaupungeja, jotka teidän on määrättävä turvakaupungeiksi, olkoon teillä kuusi. ¹⁴Kolme kaupunkia teidän on määrättävä tältä puolelta Jordanin, ja kolme kaupunkia teidän on määrättävä Kanaanin maasta; ne olkoot turvakaupungeja. ¹⁵Israelilaisille ja teidän keskuudessa asuvalle muukalaiselle ja loiselle olkoot ne kuusi kaupunkia turvapaikkoina, joihin voi paeta jokainen, joka tapaturmaisesti jonkun surmaa. ¹⁶Mutta jos joku rautaseella lyö toista, niin että tämä kuolee, on hän tahallinen tappaja; sellainen tappaja rangaistakoon kuolemalla. ¹⁷Jos joku ottaa käteensä kiven, jolla voi lyödä kuoliaaksi, ja lyö toista, niin että tämä kuolee, on hän tahallinen tappaja; sellainen tappaja rangaistakoon kuolemalla. ¹⁸Tahi jos joku ottaa käteensä puuaseen, jolla voi lyödä kuoliaaksi, ja lyö toista, niin että tämä kuolee, on hän tahallinen tappaja; sellainen tappaja rangaistakoon kuolemalla. ¹⁹Verenkostaja ottakoon sellaisen tappajan hengiltä; hän ottakoon hänet hengiltä, milloin vain hänet tapaa. ²⁰Ja jos joku vihassa iskee toista tahi heittää häntä jollakin mur-

haamisen tarkoituksessa, niin että tämä kuolee, ²¹tahi vihaa kantaen lyö häntä kädellään, niin että hän kuolee, rangaistakoon lyöjä kuolemalla, sillä hän on tahallinen tappaja; verenkostaja ottakoon sellaisen tappajan hengiltä, milloin vain hänet tapaa. ²²Mutta jos joku vahingossa, vaan ei vihassa, satuttaa toista tai heittää häntä jollakin esineellä, millä hyvänsä, ilman murhaamisen tarkoitusta, ²³tahi jos hän kivellä, jolla voi lyödä kuoliaaksi, huomaamattansa satuttaa toista, niin että tämä kuolee, eikä hän ollut hänen vihamiehensä eikä tarkoittanut häntä vahingoittaa, ²⁴niin seurakunta ratkaiskoon tappajan ja verenkostajan välin näiden säädösten mukaan. ²⁵Ja seurakunta päästyköön tappajan verenkostajan kädestä, ja seurakunta antakoon hänen palata turvakaupunkiin, johon hän oli paennut, ja siellä hän asukoon pyhällä öljyllä voidellun ylimmäisen papin kuolemaan asti. ²⁶Mutta jos tappaja menee sen turvakaupungin alueen ulkopuolelle, johon hän on paennut, ²⁷ja verenkostaja tapaa hänet ulkopuolella hänen turvakaupunkinsa aluetta ja verenkostaja surmaa tappajan, niin ei hän joudu verenvikaan; ²⁸sillä hänen on asuttava turvakaupungissaan ylimmäisen papin kuolemaan asti. Mutta ylimmäisen papin kuoltua tappaja saa palata perintömaallensa. ²⁹Ja tämä olkoon teillä oikeussäädöksenä sukupolvesta sukupolveen, missä asuttekin. ³⁰Jos joku lyö toisen kuoliaaksi, surmattakoon tappaja todistajien antaman todistuksen nojalla; mutta yhden todistajan todistuksen nojalla älköön ketään kuolemalla rangaistako. ³¹Älkää ottako lunastusmaksua sellaisen tappajan hengestä, joka on tehnyt hengenrikoksen, vaan rangaistakoon hänet kuolemalla. ³²Älkääkään ottako lunastusmaksua siltä, joka on paennut turvakaupunkiin, ettei hän ennen papin kuolemaa saisi palata asumaan omalle maallensa. ³³Älkääkään saastuttako sitä maata, jossa te olette, sillä veri saastuttaa maan. Ja maalle ei voi toimittaa sovitusta verestä, joka siihen on vuodatettu, muulla kuin sen verellä, joka sen on vuodattanut. ³⁴Älkää siis saastuttako sitä maata, jossa te asutte ja jossa minäkin asun teidän keskellänne, sillä minä, Herra, asun israelilaisten keskellä.”

36Silloin Gileadin, Maakirin pojan, Manassen pojanpojan, suvun perhekuntapäämiehet, jotka olivat Joosefin poikien sukua, astuivat esiin ja puhuivat Moosekselle ja ruhtinaille, israelilaisten perhekunta-päämiehille, ²ja sanoivat: ”Herra käski herrani jakaa sen maan arvalla israelilaisille perintöosaksi, ja herrani sai käskyn Herralta antaa Selofhadin, meidän veljemme, perintöosan hänen tyttärillensä. ³Mutta jos he joutuvat vaimoiksi joillekin israelilaisten muiden heimojen pojista, niin heidän perintöosansa siirtyy pois meidän isiemme perintöosasta ja liitetään sen sukukunnan perintöosaan, johon he tulevat kuulumaan, mutta meidän perintöosamme vähenee. ⁴Ja kun israelilaisten rievuosi tulee, niin heidän perintöosansa lisätään sen sukukunnan perintöosaan, johon he tulevat kuulumaan, mutta meidän isiemme sukukunnan perintöosasta vähentyy

heidän perintöosansa.”⁵Silloin Mooses sääti israelilaisille Herran käskyn mukaan, sanoen: ”Joosefilaisten sukukunta puhuu oikein.⁶Näin Herra säätää Selofhadin tyttäristä: Menköt he vaimoiksi kenelle tahtovat, kunhan vain menevät vaimoiksi johonkin isänsä sukukunnan sukuun.⁷Sillä älköön israelilaisilla perintöosa siirtykö sukukunnasta toiseen, vaan israelilaiset säilyttäköt kukin isiensä sukukunnan perintöosan.⁸Mutta jokainen tytär, joka saa perintöosan israelilaisten sukukunnissa, menköön vaimoksi johonkin isänsä sukukunnan sukuun, että israelilaiset saisivat periä kukin isiensä perintöosan⁹ja ettei perintöosa siirtyisi sukukunnasta toiseen, vaan israelilaisten sukukunnat säilyttäisivät kukin perintöosansa.”¹⁰Niinkuin Herra Moosekselle käskyn antoi, niin Selofhadin tyttäret tekivät.¹¹Ja Mahla, Tirsa, Hogla, Milka ja Nooga, Selofhadin tyttäret, menivät vaimoiksi setiensä pojille.¹²Joosefin pojan Mannassen poikien sukuihin he menivät vaimoiksi; ja niin heidän perintöosansa jäi heidän isänsä suvun sukukuntaan.¹³Nämä ovat ne käskyt ja säädökset, jotka Herra Mooseksen kautta antoi israelilaisille Mooabin arolla Jordanin rannalla, Jerikon kohdalla.

5 Mooseksen

1Nämä ovat ne sanat, jotka Mooses puhui kaikelle Israelille, tuolla puolella Jordanin, erämaassa, Aromaassa, vastapäätä Suufia, Paaranin, Toofelin, Laabanin, Haserotin ja Dii-Saahabin välillä. **2**Hoorebista on yksitoista päivänmatkaa, Seirin vuoriston tietä, Kaades-Barneaan. **3**Neljäntenä päivänä, yhdennessätoista kuussa, kuukauden ensimmäisenä päivänä, Mooses puhui israelilaisille kaiken, mitä Herra oli käskinnyt hänen heille puhua. **4**Tämä tapahtui sen jälkeen, kuin hän oli voittanut Siihonin, amorilaisten kuninkaan, joka asui Hesbonissa, ja Oogin, Baasanin kuninkaan, joka asui Astarotissa, Edrein luona. **5**Tuolla puolella Jordanin, Mooabin maassa, Mooses alkoi selittää tätä lakia, sanoen: **6**”Herra, meidän Jumalamme, puhui meille Hoorebilla näin: ’Te olette jo tarpeeksi kauan olleet tämän vuoden vaiheilla; **7**kääntykää toisaalle, lähtekää liikkeelle ja menkää amorilaisten vuoristoon ja kaikkien heidän naapuriensa tykö Aromaahan, Vuoristoon, Alankomaahan, Etelämaahan ja Merenrannikolle, kanaanilaisten maahan ja Libanoniin, aina suureen virtaan, Eufrat-virtaan, saakka. **8**Katso, minä annan maan teidän valtaanne; menkää ja ottakaa omaksenne se maa, jonka Herra teidän isillenne, Aabrahamille, Iisakille ja Jaakobille, vannotulla valalla on luvannut antaa heille ja heidän jälkeläisillensä.’ **9**Ja minä puhuin teille silloin sanoen: ’Minä en jaksa yksin kantaa teitä. **10**Herra, teidän Jumalanne, on antanut teidän lisääntyä, ja katso, teidän lukunne on tänä päivänä niinkuin taivaan tähtien. **11**Lisätköön Herra, teidän isienne Jumala, teitä vielä tuhatkertaisesti ja siunatkoon teitä, niinkuin hän on teille puhunut. **12**Mutta kuinka minä voin yksin kantaa sitä kuormaa ja taakkaa, joka minulla on teistä ja teidän riitelemisistänne? **13**Tuokaa tänne viisaita, ymmärtäväisiä ja tunnettuja miehiä jokaisesta sukukunnastanne, niin minä asetan heidät teidän päämiehiksenne.’ **14**Te vastasitte minulle ja sanoitte: ’Se on hyvä, mitä sinä ehdotat tehtäväksi.’ **15**Silloin minä otin teidän sukukuntienne päämiehet, jotka olivat viisaita ja tunnettuja miehiä, ja asetin heidät teidän päämiehiksenne, tuhannen-, sadan-, viidenkymmenen- ja kymmenenjohtajiksi, ja päällysmiehiksi sukukuntienne. **16**Ja silloin minä käskin teidän tuomareitanne sanoen: ’Kuulustelkaa veljiänne ja tuomitkaa oikein, jos jollakulla on riita-asia veljensä tai luonaan asuvan muukalaisen kanssa. **17**Älkää katsoko henkilöön tuomi-

tessanne, vaan kuulkaa pientä yhtä hyvin kuin suurtakin; älkää peljätkö ketään ihmistä, sillä tuomio on Jumalan. Mutta asia, joka on teistä liian vaikea, lykätäkää minulle, kuullakseni sen.’ **18**Ja silloin minä annoin teille käskyt kaikesta, mitä teidän oli tehtävä. **19**Niin me lähdimme liikkeelle Hoorebilta ja kuljimme koko sen suuren ja peljättävän erämaan kautta, jonka te olette nähneet, amorilaisten vuoriston tietä, niinkuin Herra, meidän Jumalamme, oli käskinnyt meitä, ja tulimme Kaades-Barneaan. **20**Silloin minä sanoin teille: ’Te olette tulleet amorilaisten vuoristoon, jonka Herra, meidän Jumalamme, meille antaa. **21**Katso, Herra, sinun Jumalasi, antaa maan sinun valtaasi. Mene ja ota se omaksesi, niinkuin Herra, sinun isiesi Jumala, on sinulle puhunut; älä pelkää äläkä arkaile.’ **22**Silloin te astuitte kaikki minun eteeni ja sanoitte: ’Lähetäkäämme miehiä edellämme tutkimaan maata ja antamaan meille tietoja tiestä, jota meidän on sinne mentävä, ja kaupungeista, joihin me tulemme.’ **23**Tämä puhe oli minun silmissäni hyvä, ja minä otin kaksitoista miestä teidän keskuudestanne, yhden jokaisesta sukukunnasta. **24**Nämä lähtivät ja nousivat vuoristoon ja tulivat Rypälelaaksoon ja vakoilivat maata. **25**Ja he ottivat mukaansa maan hedelmiä ja toivat meille ja antoivat meille tietoja ja sanoivat: ’Maa, jonka Herra, meidän Jumalamme, antaa meille, on hyvä.’ **26**Mutta te ette tahtoneet mennä sinne, vaan niskoittelitte Herran, teidän Jumalanne, käskyä vastaan. **27**Ja te napsitte teltoissanne ja sanoitte: ’Sentähden että Herra vihaa meitä, vei hän meidät pois Egyptin maasta, antaakseen meidät amorilaisten käsiin ja tuhotakseen meidät. **28**Mihin me menemme? Veljemme ovat saattaneet meidän rohkeutemme raukemaan, sillä he sanovat: Siellä on meitä suurempi ja kookkaampi kansa, siellä on suuria, taivaan tasalle varustettuja kaupunkveja; näimmepä siellä anakilaisiakin.’ **29**Niin minä vastasin teille: ’Älkää säikähtykö älkääkä peljätkö heitä. **30**Herra, teidän Jumalanne, joka käy teidän edellänne, taistelee itse teidän puolestanne, aivan niinkuin hän teki teille Egyptissä teidän silmienne edessä **31**ja erämaassa, jossa sinä olet nähnyt, kuinka Herra, sinun Jumalasi, on kantanut sinua, niinkuin mies kantaa poikaansa, koko sen matkan, jonka te olette kulkeneet, kunnes tulitte tähän paikkaan.’ **32**Mutta sittenkään te ette uskoneet Herraan, teidän Jumalanne, **33**joka kävi teidän edellänne tiellä katsoakseen teille leiripaikat: yöllä tulessa, valaistakseen teille tien, jota teidän

oli kuljettava, ja päivällä pilvessä. ³⁴Kun Herra kuuli teidän puheenne, vihastui hän ja vannoi sanoen: ³⁵'Totisesti, ei kukaan näistä miehistä, tästä pahasta sukupolvesta, saa nähdä sitä hyvää maata, jonka minä valalla vannaen olen luvannut antaa teidän isillenne, ³⁶ei kukaan, paitsi Kaaleb, Jefunnen poika; hän saa sen nähdä, ja hänelle ja hänen lapsillensa minä annan sen maan, johon hän on astunut, sentähden että hän on uskollisesti seurannut Herraa.' ³⁷Myöskin minuun Herra vihastui teidän tähtenne ja sanoi: 'Et sinäkään sinne pääse. ³⁸Joosua, Nuunin poika, joka sinua palvelee, hän pääsee sinne; vahvista häntä, sillä hän on jakava maan Israelille perinnöksi. ³⁹Ja teidän lapsenne, joiden sanoitte joutuvan vihollisen saaliiksi, ja teidän poikanne, jotka eivät vielä tiedä, mikä on hyvä, mikä paha, ne pääsevät sinne; heille minä annan maan, ja he ottavat sen omaksensa. ⁴⁰Mutta te kääntykää takaisin ja lähtekää liikkeelle erämaahan, Kaislameren tietä.' ⁴¹Silloin te vastasitte ja sanoitte minulle: 'Me olemme tehneet syntiä Herraa vastaan. Me menemme ja taistelemme, aivan niinkuin Herra, meidän Jumalamme, on meitä käsenyt.' Ja te vyöttäydyitte kaikki sota-aseisiinne ja lähditte kevytmielisesti nousemaan vuoristoon. ⁴²Mutta Herra sanoi minulle: 'Sano heille: Älkää nousko sinne älkääkää antautuko taisteluun, sillä minä en ole teidän keskellänne; älkää tehkö niin, etteivät vihollisenne voittaisi teitä.' ⁴³Ja minä puhuin teille, mutta te ette kuulleet, vaan niskoittelitte Herran käskyä vastaan ja lähditte ylimielisesti vuoristoon. ⁴⁴Ja amorilaiset, jotka asuvat siinä vuoristossa, lähtivät teitä vastaan ja ajoivat teitä takaa, niinkuin mehiläiset tekevät, ja hajottivat teidät Seirissä, ja aina Hormaan asti. ⁴⁵Niin te palasitte ja itkutte Herran edessä. Mutta Herra ei kuullut teidän huutoanne, ei kuunnellut teitä. ⁴⁶Ja teidän täytyi viipyä Kaadeksessa se pitkä aika, minkä siellä viivyitte."

²Sitten me käännyimme toisaalle ja lähdimme liikkeelle erämaahan, Kaislameren tietä, niinkuin Herra oli minulle puhunut, ja kiertelimme kauan aikaa Seirin vuoristossa. ²Ja Herra sanoi minulle näin: ³'Te olette jo tarpeeksi kauan kierrelleet tässä vuoristossa; kääntykää nyt pohjoista kohti. ⁴Ja käske kansaa sanoen: Te tulette kulkemaan Seirissä asuvien veljienne, Eesaun jälkeläisten, alueen kautta. He pelkäävät teitä, mutta te pitääkää itsestänne tarkka vaari: ⁵älkää ryhtykö taisteluun heidän kanssansa, sillä minä en anna teille jalanlevyttäkään heidän maastansa, koska minä olen antanut Seirin vuoriston Eesaun omaksi. ⁶Rahalla te ostakaa heiltä ruokaa syödäksenne; vesikin hankkikaa heiltä rahalla juodaksenne. ⁷Sillä Herra, sinun Jumalasi, on siunannut sinua kaikissa kättesi töissä. Hän on pitänyt huolen sinun vaelluksestasi tässä suuressa erämaassa. Jo neljäkymmentä vuotta on Herra, sinun Jumalasi, ollut sinun kanssasi, eikä sinulta ole mitään puuttunut.' ⁸Niin me lähdimme pois veljiemme, Eesaun jälkeläisten, luota, jotka asuvat Seirissä, poiketen Aromaaniin, joka tulee Eelatista ja Esjon-Geberistä. Me käännyimme toisaalle

ja lähdimme kulkemaan Mooabin erämaan tietä. ⁹Ja Herra sanoi minulle: 'Älä käy Mooabin kimppuun älkää ryhdy taisteluun heidän kanssaan, sillä minä en anna heidän maastaan mitään sinun omaksesi, koska minä olen antanut Aarin Lootin jälkeläisten omaksi.' ¹⁰Eemiläiset asuivat muinoin siellä, suuri, lukuisa ja kookas kansa niinkuin anakilaiset. ¹¹Ja samoin kuin anakilaiset luettiin heidätkin refalaisiin; mutta mooabilaiset kutsuivat heitä eemiläisiksi. ¹²Hoorilaiset sitävastoin asuivat muinoin Seirissä, mutta Eesaun jälkeläiset karkoittivat heidät tieltään ja tuhosivat heidät ja asettuivat heidän sijaansa, samoin kuin Israel teki siinä maassa, jonka Herra oli antanut heidän omaksensa. ¹³'Nouskaa siis ja kulkekaa Seredin puron poikki.' Ja me kuljimme Seredin puron poikki. ¹⁴Ja aika, joka kuului vaellukseemme Kaades-Barneasta siihen asti, että kuljimme Seredin puron yli, oli kolmekymmentä kahdeksan vuotta, kunnes hävisi koko se sukupolvi, kaikki sotakuntoiset miehet, leiristä, niinkuin Herra oli heille vannonut. ¹⁵Myös oli Herran käsi heitä vastaan hävittämässä heitä leiristä, viimeiseen mieheen asti. ¹⁶Kun kaikki sotakuntoiset miehet olivat kuolleet pois kansasta, ¹⁷puhui Herra minulle sanoen: ¹⁸'Sinä kuljet nyt Mooabin alueen kautta, Aarin kautta, ¹⁹ja lähestyt ammonilaisia; mutta älä käy heidän kimppuunsa älkää ryhdy taisteluun heidän kanssansa, sillä minä en anna ammonilaisten maasta mitään omaksesi, koska minä olen antanut sen Lootin jälkeläisten omaksi.' ²⁰Tämäkin on luettu refalaisten maaksi; refalaiset asuivat muinoin siellä, mutta ammonilaiset kutsuivat heitä samsumilaisiksi. ²¹Ne olivat niinkuin anakilaiset suuri, lukuisa ja kookas kansa. Mutta Herra tuhosi ne heidän tieltänsä; he karkoittivat ne ja asettuivat niiden sijaan. ²²Samoin hän on tehnyt Eesaun jälkeläisille, jotka asuvat Seirissä, kun hän tuhosi hoorilaiset heidän tieltänsä; he karkoittivat nämä ja asettuivat heidän sijaansa, ja siellä he asuvat vielä tänäkin päivänä. ²³Mutta avvilaisille, jotka asuivat maakylissä aina Gassaan asti, tuottivat tuhon kaftorilaiset, jotka olivat lähteneet Kaftorista, ja asettuivat heidän sijaansa. ²⁴'Nouskaa ja lähtekää liikkeelle ja kulkekaa Arnon-joen yli. Katso, minä annan sinun käsiisi amorilaisen Siihonin, Hesbonin kuninkaan, ja hänen maansa. Käy sitä valloittamaan ja ryhdy taisteluun häntä vastaan. ²⁵Tästä päivästä alkaen minä saatan kauhuun ja pelkoon sinun edessäsi kansat kaiken taivaan alla, niin että, kun ne kuulevat sinusta kerrottavan, ne pelkäävät ja vapisevat sinun edessäsi.' ²⁶Ja minä lähetin sanansaattajat Kedemotin erämaasta Siihonille, Hesbonin kuninkaalle, viemään rauhan tervehdyksen ja sanomaan: ²⁷'Salli minun kulkea maasi kautta. Aina tiellä pysyen minä kuljen, poikkeamatta oikealle tai vasemmalle. ²⁸Anna minun rahalla ostaa ruokaa syödäkseni ja anna minulle rahalla vettä juodakseni; salli vain minun jalkaisin kulkea maasi kautta - ²⁹minkä minulle myönsivät Eesaun jälkeläiset, jotka asuvat Seirissä, ja mooabilaiset, jotka asuvat Aarissa - kunnes menen Jordanin yli siihen maahan, jonka Herra, mei-

dän Jumalamme, meille antaa.’³⁰Mutta Siihon, Hesbonin kuningas, ei tahtonut antaa meidän kulkea maansa kautta, sillä Herra, sinun Jumalasi, paadutti hänen mielensä ja kovensi hänen sydämensä, antaakseen hänet sinun käsiisi, niinkuin nyt onkin tapahtunut.³¹Ja Herra sanoi minulle: ’Katso, minä annan nyt Siihonin ja hänen maansa sinun valtaasi. Ryhdy sitä valloittamaan ja ota hänen maansa omaksesi.’³²Niin Siihon ja kaikki hänen sotaväkensä lähti Jahaaseen taistelemaan meitä vastaan.³³Mutta Herra, meidän Jumalamme, antoi hänet meidän valtaamme, ja me voitimme hänet ja hänen poikansa ja kaiken hänen sotaväkensä.³⁴Ja me valloitimme silloin kaikki hänen kaupunkinsa ja vihimme tuhon omiksi jokaisessa kaupungissa miehet, naiset ja lapset, päästämättä pakoon ainoatakaan.³⁵Ainoastaan karjan me ryöstimme itsellemme ynnä saaliin valloittamistamme kaupungeista.³⁶Aroerista, joka on Arnon-joen rannalla, ja jokilaaksossa olevasta kaupungista Gileadiin saakka ei ollut ainoatakaan kaupunkia, joka olisi ollut meille liian korkealla; Herra, meidän Jumalamme, antoi kaikki meidän valtaamme.³⁷Ainoastaan ammonilaisten maahan sinä et astunut, et mihinkään, mikä on Jabbok-joen varrella, et vuoriston kaupunkiin etkä mihinkään muuhun, josta Herra, meidän Jumalamme, oli niin määrännyt.”

3”Sitten me käännyimme toisaalle ja kuljimme Baasanin tietä. Silloin lähti Oog, Baasanin kuningas, hän ja kaikki hänen sotaväkensä, Edreihin taistelemaan meitä vastaan.²Mutta Herra sanoi minulle: ’Älä pelkää häntä, sillä minä annan sinun käsiisi hänet ja kaiken hänen kansansa ja hänen maansa. Tee hänelle, niinkuin teit Siihonille, amorilaisten kuninkaalle, joka asui Hesbonissa.’³Ja niin Herra, meidän Jumalamme, antoi meidän käsiimme myöskin Oogin, Baasanin kuninkaan, ja kaiken hänen sotaväkensä, ja me voitimme hänet, päästämättä pakoon ainoatakaan.⁴Ja me valloitimme silloin kaikki hänen kaupunkinsa - ei ollut ainoatakaan kaupunkia, jota emme olisi heiltä ottaneet - kuusikymmentä kaupunkia, koko Argobin seudun, Oogin valtakunnan Baasanissa,⁵kaikki nämä kaupungit korkeilla muureilla, porteilla ja salvoilla varustettuja, ja sen lisäksi vielä suuren joukon linnoittamattomia pikkukaupunkeja.⁶Ja me vihimme ne tuhon omiksi, niinkuin olimme tehneet Siihonille, Hesbonin kuninkaalle; me vihimme tuhon omiksi jokaisessa kaupungissa miehet, naiset ja lapset.⁷Mutta kaiken karjan ynnä saaliin kaupungeista me ryöstimme itsellemme.⁸Niin me otimme silloin kahdelta amorilaisten kuninkaalta, jotka hallitsivat tuolla puolella Jordanin, heidän maansa Arnon-joesta aina Hermonin vuoreen asti -⁹siidonilaiset kutsuvat Hermonia Sirjoniksi, mutta amorilaiset kutsuvat sitä Seniriksi -¹⁰kaikki ylätasangon kaupungit ja koko Gileadin ja koko Baasanin aina Salkaan ja Edreihin, Baasanissa oleviin Oogin valtakunnan kaupunkiin, saakka.¹¹Sillä Baasanin kuningas Oog oli yksin enää jäljellä viimeisistä refalaisista. Hänen basaltista teh-

ty ruumisarkkunsaa on vieläkin ammonilaisten kaupungissa Rabbassa; se on yhdeksää kyynärää pitkä ja neljää kyynärää leveä, mitattuna tavallisella kyynärämitalilla.¹²Kun me silloin olimme ottaneet omaksemme tämän maan, annoin minä sen osan siitä, joka alkaa Aroerista, Arnon-joen varrelta, sekä puolet Gileadin vuoristoa kaupunkineen ruubenilaisille ja gaadilaisille.¹³Loput Gileadista ja koko Baasanin, Oogin valtakunnan, minä annoin toiselle puolelle Manassen sukukuntaa, koko Argobin seudun; koko tätä Baasania kutsutaan refalaisten maaksi.¹⁴Jaair, Manassen poika, valtasi koko Argobin seudun aina gesurilaisten ja maakatilaisten alueeseen saakka, ja hän kutsui nämä seudut, se on Baasanin, oman nimensä mukaan Jaairin leirikyliksi, niinkuin niitä kutsutaan vielä tänäkin päivänä.¹⁵Ja Maakirille minä annoin Gileadin.¹⁶Ja ruubenilaisille ja gaadilaisille minä annoin maan Gileadista aina Arnon-jokeen, jokilaakson keskikohtaan saakka, joka on rajana, ja Jabbok-jokeen saakka, joka on ammonilaisten rajana;¹⁷niin myös Aromaani, Jordan rajana, Kinneretistä aina Aromaani mereen, Suolamereen, saakka, Pisgan rinteiden juurelle, itään päin.¹⁸Ja silloin minä käskin teitä ja sanoin: ’Herra, teidän Jumalanne, on antanut teille tämän maan omaksenne. Mutta te, kaikki sotakuntoiset miehet, lähtekää asetettuina veljienne, israelilaisten, etunenässä.¹⁹Ainoastaan vaimonne, lapsenne ja karjanne - sillä minä tiedän teillä olevan paljon karjaa - jääkööt kaupunkiinne, jotka minä olen teille antanut,²⁰kunnes Herra suo veljienne, samoin kuin teidänkin, päästä rauhaan, kun hekin ovat ottaneet omakseen sen maan, jonka Herra, teidän Jumalanne, antaa teille Jordanin tuolta puolelta; sitten saatte palata takaisin, kukin omistamallensa maalle, jonka minä olen teille antanut.’²¹Ja silloin minä käskin Joosuaa ja sanoin: ’Sinä olet omin silmin nähnyt kaiken, mitä Herra, teidän Jumalanne, on tehnyt näille kahdelle kuninkaalle. Samalla tavalla Herra on tekevä kaikille valtakunnille, joihin sinä menet.²²Älkää niitä peljätkö, sillä Herra, teidän Jumalanne, sotii itse teidän puolestanne.’²³Ja silloin minä anoin Herralta armoa sanoen: ²⁴’Herra, Herra, sinä olet alkanut näyttää palvelijallesi valtasuuruuttasi ja väkevää kättäsi; sillä kuka on se jumala taivaassa tai maassa, joka voi tehdä sellaisia töitä ja niin voimallisia tekoja kuin sinä?’²⁵Niin salli minun nyt mennä katsomaan sitä hyvää maata, joka on tuolla puolella Jordanin, tuota ihanaa vuoristoa ja Libanonia.’²⁶Mutta Herra oli julmistunut minuun teidän tähtenne eikä kuullut minua, vaan sanoi minulle: ’Riittää! Älä puhu minulle enempää tästä asiasta.’²⁷Nouse Pisgan huipulle ja kohota katseesi länteen ja pohjoiseen, etelään ja itään ja katsele silmilläsi; sillä tämän Jordanin yli sinä et mene.²⁸Ja anna määräyksiä Joosuaalle, vahvista ja rohkaise häntä. Sillä hän menee sinne tämän kansan edellä, ja hän jakaa heille perinnöksi sen maan, jonka sinä näet.’²⁹Ja me jäimme laaksoon, vastapäätä Beet-Peoria.”

4”Ja nyt, Israel, kuule ne käskyt ja säädökset, jotka mi-

nä teille opetan, että seuraisitte niitä, eläisitte ja ottaisitte omaksenne sen maan, jonka Herra, teidän isienne Jumala, teille antaa. ²Älkää lisätkö mitään siihen, mitä minä teille määrään, älkääkä ottako siitä mitään pois, vaan noudattakaa Herran, teidän Jumalanne, käskyjä, jotka minä teille annan. ³Te olette omin silmin nähneet, mitä Herra teki Baal-Peorin asiassa, kuinka Herra, sinun Jumalasi, hävitti sinun keskuudestasi jokaisen, joka lähti kulkemaan Baal-Peorin perässä. ⁴Mutta te, jotka riipuitte kiinni Herrassa, teidän Jumalassanne, te kaikki olette elossa vielä tänä päivänä. ⁵Katso, minä olen opettanut teille käskyt ja säädökset, niinkuin Herra, minun Jumalani, on minua käskenyt, että seuraisitte niitä siinä maassa, jota te menette ottamaan omaksenne. ⁶Noudattakaa ja seuratkaa niitä, sillä se on oleva teidän viisautenne ja ymmärryksenne kansojen silmissä. Kun he kuulevat kaikki nämä käskyt, sanovat he: 'Totisesti, viisas ja ymmärtäväinen kansa on tämä suuri kansa'. ⁷Sillä onko toista suurta kansaa, jonka jumalat ovat sitä niin lähellä, kuin Herra, meidän Jumalamme, on lähellä meitä, niin usein kuin me häntä rukoilemme? ⁸Ja onko toista suurta kansaa, jolla on niin vanhurskaat käskyt ja säädökset, kuin on koko tämä laki, jonka minä tänä päivänä teille annan? ⁹Ole vain varuillasi ja ota itsestäsi tarkka vaari, ettet unhota, mitä omin silmin olet nähnyt, ja ettei se lähde sinun sydäimestäsi koko elinaikanasi, vaan että ilmoitat sen lapsillesi ja lastesi lapsille: ¹⁰mitä tapahtui sinä päivänä, jona seisoi Herran, sinun Jumalasi, edessä Hoorebilla, kun Herra sanoi minulle: 'Kokoa kansa, niin minä julistan heille sanani, että he oppisivat pelkäämään minua, niin kauan kuin elävät maan päällä, ja opettaisivat lapsensakin siihen'. ¹¹Ja te astuitte esille ja jätitte seisomaan vuoren juurelle, ja vuori paloi tulena, joka loimusi sisimpään taivaaseen asti pimeyden ja synkkien pilvien keskellä. ¹²Ja Herra puhui teille tulen keskeltä. Sanat te kuulitte, mutta ette nähneet hänen muotoansa, kuulitte vain äänen. ¹³Ja hän ilmoitti teille liittonsa, jonka hän käski teidän pitää, nimittäin ne kymmenen käskysanaa; ja hän kirjoitti ne kahteen kivitaluun. ¹⁴Ja minun Herra silloin käski opettaa teille käskyt ja säädökset, että te seuraisitte niitä siinä maassa, jota te menette ottamaan omaksenne. ¹⁵Ottakaa siis itsestänne tarkka vaari - sillä te ette sinä päivänä, jona Herra puhui teille tulen keskeltä Hoorebilla, nähneet hänestä minkäänkaltaista muotoa - ¹⁶ettette menettele kelvottomasti ettekä tee itsellenne jumalankuvaa, ette minkään muotoista patsasta, ette miehen tai naisen kuvaa, ¹⁷ette maan päällä liikkuvan nelijalkaisen eläimen kuvaa, ette taivaan alla lentävän siivekkään linnun kuvaa, ¹⁸ette maassa matelevaisen kuvaa ettekä vesissä maan alla olevan kalan kuvaa; ¹⁹ja ettet, kun nostat silmäsi taivasta kohti ja katselet aurinkoa ja kuuta ja tähtiä, kaikkea taivaan joukkoa, anna vietellä itseäsi kumartamaan ja palvelemaan niitä, sillä Herra, sinun Jumalasi, on jakanut ne kaikille muille kansoille koko taivaan alla. ²⁰Onhan Herra ottanut teidät ja vienyt pois rautapätsistä, Egyptistä,

että teistä tulisi hänen perintökansansa, niinkuin nyt on tapahtunut. ²¹Mutta Herra vihastui minuun teidän tähdenne ja vannoi, etten minä saa mennä Jordanin yli enkä tulla siihen hyvään maahan, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle perintöosaksi, ²²vaan että minä kuolen tässä maassa enkä mene Jordanin yli. Mutta te menette sen yli ja otatte tuon hyvän maan omaksenne. ²³Niin varokaa, ettette unhota Herran, teidän Jumalanne, liittoa, jonka hän on tehnyt teidän kanssanne, ettekä tee itsellenne jumalankuvaa, mitään sen muotoista kuvaa, jota Herra, sinun Jumalasi, on kieltänyt sinua tekemästä. ²⁴Sillä Herra, sinun Jumalasi, on kuluttava tuli, kiiwas Jumala. ²⁵Kun sitten sinulle on syntynyt lapsia ja lasten lapsia ja te olette vanhentuneet maassa, ja jos te silloin menettelette kelvottomasti ja teette itsellenne jumalankuvan, minkämuotoisen kuvan hyvänsä, ja siten teette sitä, mikä on pahaa Herran, sinun Jumalasi, silmissä, ja vihoitatte hänet, ²⁶niin minä otan tänä päivänä taivaan ja maan todistajiksi teitä vastaan, että teidät äkkiä hävitetään siitä maasta, johon te menette Jordanin yli ottamaan sen omaksenne; te ette saa kauan elää siellä, vaan teidät tuhotaan kokonaan. ²⁷Ja Herra hajottaa teidät kansojen sekaan, ja ainoastaan vähäinen joukko teitä on jäävä niiden pakanakansojen keskelle, joiden tykö Herra teidät kuljettaa. ²⁸Ja siellä te palvelette jumalia, jotka ovat ihmiskätten tekoa, puuta ja kiveä, jotka eivät näe eivätkä kuule, eivät syö eivätkä hajua tunne. ²⁹Mutta sitten sinä siellä etsit Herraa, sinun Jumalaasi, ja sinä löydät hänet, kun kysyt häntä kaikesta sydäimestäsi ja kaikesta sielustasi. ³⁰Kun olet ahdistuksessa ja kaikki tämä kohtaa sinua aikojen lopussa, niin sinä palajat Herran, sinun Jumalasi, tykö ja kuulet hänen ääntänsä. ³¹Sillä Herra, sinun Jumalasi, on laupias Jumala. Hän ei jätä sinua eikä hukuta sinua; hän ei unhota sinun isiesi kanssa tekemäänsä liittoa, jonka hän on heille valalla vahvistanut. ³²Sillä kysy menneiltä ajoilta, jotka ovat olleet ennen sinua, alkaen siitä päivästä, jona Jumala loi ihmiset maan päälle, kysy taivaan äärestä toiseen: onko koskaan mitään näin suurta tapahtunutta, tai onko mitään tällaista ikinä kuultu? ³³Onko mikään kansa kuullut Jumalan äänen puhuvan tulen keskeltä, niinkuin sinä olet kuullut, ja kuitenkin jäänyt elämään? ³⁴Tahi onko mikään jumala koettanut mennä ottamaan itsellensä kansaa toisen kansan keskuudesta koetelemuksilla, tunnusteilla ja ihmeillä, sodalla, väkevällä kädellä ja ojennetulla käsivarrella ja suurilla, peljättävillä teoilla, minkä kaiken Herra, teidän Jumalanne, on tehnyt teille Egyptissä, sinun silmiesi edessä? ³⁵Sinun on annettu se nähdä, tietääksesi, että Herra on Jumala, eikä muuta jumalaa ole kuin hän. ³⁶Taivaasta hän antoi sinun kuulla äänensä opettaaksensa sinua, ja maan päällä hän antoi sinun nähdä suuren tulensa, ja sinä kuulit hänen sanansa tulen keskeltä. ³⁷Koska hän siis rakasti sinun isiäsi ja valitsi heidän jälkeläisensä itselleen ja itse suurella voimallaan vei sinut pois Egyptistä ³⁸karkoittaen sinun tieltäsi kansoja, suurempia ja väkevempiä kuin sinä, ja tuoden si-

nut heidän maahansa antaakseen sen sinulle perintöosaksi, niinkuin nyt on tapahtunut, ³⁹niin tiedä siis tänä päivänä ja paina se sydämeesi, että Herra on Jumala ylhäällä taivaassa ja alhaalla maan päällä, eikä muuta jumalaa ole. ⁴⁰Noudata hänen säädöksiänsä ja käskyjäänsä, jotka minä tänä päivänä sinulle annan, että sinä ja sinun lapsesi sinun jälkeesi menestyisitte ja että eläisitte kauan siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle ainiaaksi.” ⁴¹Silloin Mooses erotti kolme kaupunkia tuolta puolelta Jordanin, auringon nousun puolelta, ⁴²että niihin voisi pae-ta tappaja, joka on tappanut toisen tahtomattaan ja häntä ennestään vihaamatta; paetkoon hän johonkin näistä kaupungeista, niin hän saa elää. ⁴³Ne olivat: ruubenilaisille Beser erämaassa, ylätasangolla; gaadilaisille Raamot Gileadissa ja manasselaisille Goolan Baasanissa. ⁴⁴Tämä on se laki, jonka Mooses antoi israelilaisille, ⁴⁵ja nämä ovat ne todistukset, käskyt ja oikeudet, jotka Mooses julisti israelilaisille, heidän lähdettyään Egyptistä, ⁴⁶tuolla puolella Jordanin, laaksossa, vastapäätä Beet-Peorin, Sihonin, amorilaisten kuninkaan, maassa, hänen, joka asui Hesbonissa ja jonka Mooses ja israelilaiset voittivat, lähdettyään Egyptistä. ⁴⁷Ja he ottivat omakseen hänen maansa ja Oogin, Baasanin kuninkaan, maan, kahden amorilaisten kuninkaan maat, jotka ovat tuolla puolella Jordanin, auringon nousuun päin, ⁴⁸alkaen Aroerista, joka on Arnonjoen rannalla, aina Sirjonin vuoreen, se on Hermoniin, saakka, ⁴⁹sekä koko Aromaan, tuolla puolella Jordanin, idän puolella, aina Aromaan mereen saakka, Pisgan rinteiden juurelle.

5Ja Mooses kutsui kokoon kaiken Israelin ja sanoi heille: ”Kuule, Israel, nämä käskyt ja oikeudet, jotka minä tänä päivänä julistan teidän korvienne kuullen. Oppikaa ne ja noudattakaa niitä tarkoin. ²Herra, meidän Jumalamme, teki liiton meidän kanssamme Hoorebilla. ³Herra ei tehnyt tätä liittoa meidän isiemme kanssa, vaan meidän kanssamme, jotka olemme tässä tänä päivänä, kaikkien meidän kanssamme, jotka nyt elämme. ⁴Kasvoista kasvoin Herra puhui teidän kanssanne vuorelta, tulen keskeltä. ⁵Minä seisoin silloin Herran ja teidän välillänne ja ilmoitin teille Herran sanan, sillä te pelkäsitte tulta ettekä nousseet vuorelle. Hän sanoi: ⁶Minä olen Herra, sinun Jumalasi, joka vein sinut pois Egyptin maasta, orjuuden pesästä. ⁷Älä pidä muita jumalia minun rinnallani. ⁸Älä tee itsellesi jumalankuvaa, älä mitään kuvaa, älä niistä, jotka ovat ylhäällä taivaassa, älä niistä, jotka ovat alhaalla maan päällä, äläkä niistä, jotka ovat vesissä maan alla. ⁹Älä kumarrakaan äläkä palvele niitä. Sillä minä, Herra, sinun Jumalasi, olen kiivas Jumala, joka koston isien pahat teot lapsille kolmanteen ja neljäljenteen polveen, niille, jotka minua vihaavat; ¹⁰mutta teen laupeuden tuhansille, jotka minua rakastavat ja pitävät minun käskyni. ¹¹Älä turhaan lausu Herran, sinun Jumalasi, nimeä, sillä Herra ei jätä rankaisematta sitä, joka hänen nimensä turhaan lausuu. ¹²Ota

vaari lepopäivästä, niin että sen pyhität, niinkuin Herra, sinun Jumalasi, on sinua käskenyt. ¹³Kuusi päivää tee työtä ja toimita kaikki askareesi; ¹⁴mutta seitsemäs päivä on Herran, sinun Jumalasi, sapatti; silloin älä mitään askareita toimita, älä sinä älköönkään sinun poikasi tai tyttäresi, sinun palvelijasi tai palvelijattaresi, sinun härkäsi, aasisi tai muu juhtasi älköönkään muukalaisesi, joka sinun porteissasi on, että palvelijasi ja palvelijattaresi saisivat levätä niinkuin sinäkin. ¹⁵Ja muista, että itse olit orjana Egyptin maassa ja että Herra, sinun Jumalasi, vei sinut sieltä pois väkevällä kädellä ja ojennetulla käsivarrella. Sentähden Herra, sinun Jumalasi, käski sinun viettää lepopäivän. ¹⁶Kunnioita isääsi ja äitiäsi, niinkuin Herra, sinun Jumalasi, on sinua käskenyt, että kauan eläisitte ja menestyisitte siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa. ¹⁷Älä tapa. ¹⁸Älä tee huorin. ¹⁹Älä varasta. ²⁰Älä sano väärää todistusta lähimmäisesiäsi. ²¹Älä himoitse lähimmäisesi vaimoa. Älä halaja lähimmäisesi huonetta, älä hänen peltoansa, älä hänen palvelijaansa, palvelijattartansa, härkäänsä, aasiansa, äläkä mitään, mikä on lähimmäisesi omaa. ²²Nämä sanat Herra puhui koko teidän seurakunnallenne vuorelta, tulen ja synkkien pilvien keskeltä, suurella äänellä, eikä siihen enempää lisännyt. Ja hän kirjoitti ne kahteen kivitaluun ja antoi ne minulle. ²³Kun te kuulitte äänen pimeyden keskeltä, vuoren palaessa tulena, niin te astuitte minun luokseni, kaikki teidän sukukuntienne päämiehet, niin myös teidän vanhimpanne. ²⁴Ja te sanoitte: ’Katso, Herra, meidän Jumalamme, on antanut meidän nähdä kirkkautensa ja valtasuuruutensa, ja me olemme kuulleet hänen äänensä tulen keskeltä. Tänä päivänä me olemme nähneet, että Jumala voi puhua ihmisen kanssa, ja tämä jää kuitenkin henkiin. ²⁵Miksi on meidän siis kuoleminen? Sillä tämä suuri tuli kuluttaa meidät. Jos me vielä kuulemme Herran, meidän Jumalamme, äänen, niin me kuulemme. ²⁶Sillä kuka kaikesta lihasta on koskaan niinkuin me kuullut elävän Jumalan äänen puhuvan tulen keskeltä ja jäänyt henkiin? ²⁷Astu siis esiin ja kuule kaikki, mitä Herra, meidän Jumalamme, sanoo; ja puhu sinä meille kaikki, mitä Herra, meidän Jumalamme, sinulle puhuu, niin me kuulemme ja teemme.’ ²⁸Ja Herra kuuli teidän puheenne, kun te puhuitte minulle, ja Herra sanoi minulle: ’Minä olen kuullut, mitä tämä kansa on puhunut sinulle. Kaikki, mitä he ovat puhuneet, on oikein puhuttu. ²⁹Jospa heillä olisi sellainen sydän, että he alati pelkäisivät minua ja noudattaisivat kaikkia minun käskyjäni, niin että he ja heidän lapsensa menestyisivät iankaikkisesti! ³⁰Mene siis ja sano heille: Palatkaa majoiltenne. ³¹Mutta jää sinä tähän minun eteeni, niin minä puhun sinulle kaikki ne käskyt, säädökset ja oikeudet, jotka sinun on opetettava heille, että he seuraisivat niitä siinä maassa, jonka minä annan heille omaksi.’ ³²Niin noudattakaa siis tarkoin niitä, niinkuin Herra, teidän Jumalanne, on teitä käskenyt; älkää poiketko oikealle älkääkä vasemmalle, ³³vaan vaeltakaa aina sitä tietä, jota Herra, teidän Jumalanne, käski

teidän vaeltaa, että eläisitte, menestyisitte ja elinpäivänne olisivat pitkät siinä maassa, jonka otatte omaksenne.”

6”Ja nämä ovat ne käskyt, säädökset ja oikeudet, jotka Herra, teidän Jumalanne, on käsenyt teille opettaa, että seuraisitte niitä siinä maassa, jota te menette ottamaan omaksenne² - että sinä pelkäisit Herraa, sinun Jumalaasi, ja noudattaisit kaikkia hänen säädöksiänsä ja käskyjänsä, jotka minä sinulle annan, sekä sinä että sinun poikasi ja poikasi poika, kaikkena elinaikanasi, ja että saisit kauan elää.³ Niin kuule siis, Israel, ja noudata tarkoin niitä, että, niinkuin Herra, sinun isiesi Jumala, on sinulle luvannut, menestyisit ja te lisääntyisitte suuresti siinä maassa, joka vuotaa maitoa ja mettä.⁴ Kuule, Israel! Herra, meidän Jumalamme, Herra on yksi.⁵ Ja rakasta Herraa, sinun Jumalaasi, kaikesta sydämestäsi ja kaikesta sielustasi ja kaikesta voimastasi.⁶ Nämä sanat, jotka minä tänä päivänä sinulle annan, painukoot sydämeesi.⁷ Ja teroita niitä lastesi mieleen ja puhu niistä kotona istuessasi ja tietä käydessäsi, maata pannessasi ja ylös noustessasi.⁸ Ja sido ne merkiksi käteesi, ja ne olkoot muistolauseena sinun otsallasi.⁹ Ja kirjoita ne talosi pihtipieliin ja portteihisi.¹⁰ Kun Herra, sinun Jumalasi, on vienyt sinut siihen maahan, jonka hän isillesi, Aabrahamille, Iisakille ja Jaakobille, vannotulla valalla on luvannut antaa sinulle - suuret ja kauniit kaupungit, joita sinä et ole rakentanut,¹¹ ja talot, täynnä kaikkea hyvää, joita sinä et ole täyttänyt, ja kallioon hakatut vesisäiliöt, joita sinä et ole hakannut, viinitarhat ja öljypuut, joita sinä et ole istuttanut - ja kun sinä olet syönyt ja olet ravittu,¹² niin varo, ettet unhota Herraa, joka vei sinut pois Egyptin maasta, orjuuden pesästä.¹³ Pelkää Herraa, sinun Jumalaasi, ja palvele häntä ja vanho hänen nimeensä.¹⁴ Älkää kulkeko muiden jumalien perässä, niiden kansain jumalien, jotka asuvat teidän ympärillänne -¹⁵ sillä Herra, sinun Jumalasi, on kiivas Jumala sinun keskelläsi - ettei Herran, sinun Jumalasi, viha syttyisi sinua vastaan ja hän hävittäisi sinua maasta.¹⁶ Älkää kiusatko Herraa, teidän Jumalaanne, niinkuin kiusasitte häntä Massassa,¹⁷ vaan noudattakaa Herran, teidän Jumalanne, käskyjä ja niitä todistuksia ja säädöksiä, jotka hän on sinulle antanut.¹⁸ Ja tee, mikä on oikeata ja hyvää Herran silmissä, että menestyisit ja pääsisit siihen hyvään maahan, jonka Herra valalla vanhoen on luvannut sinun isillesi, ja ottaisit sen omaksesi¹⁹ ja karkoittaisit tieltäsi kaikki vihollisesi, niinkuin Herra on puhunut.²⁰ Kun poikasi vastaisuudessa kysyy sinulta ja sanoo: ’Mitä merkitsevät ne todistukset, säädökset ja oikeudet, jotka Herra, meidän Jumalamme, on teille antanut?’²¹ niin vastaa pojalles: ’Me olimme faraon orjia Egyptissä, mutta väkevällä kädellä Herra vei meidät pois Egyptistä.²² Ja Herra teki suuria ja tuhoisia tunnustekoja ja ihmeitä Egyptissä faraolle ja kaikelle hänen hoviväelensä meidän silmiemme edessä,²³ mutta meidät hän vei sieltä pois ja johdatti meidät siihen maahan, jonka hän valalla vanhoen oli luvannut meidän isillemme, ja antoi sen

meille.²⁴ Ja Herra käski meidän pitää kaikki nämä säädökset ja peljätä Herraa, meidän Jumalaamme, että me aina menestyisimme ja hän pitäisi meitä elossa, niinkuin tähän päivään saakka on tapahtunut.²⁵ Ja se on koituva meille vanhurskaudeksi, että tarkoin noudatamme kaikkia näitä käskyjä Herran, meidän Jumalamme, edessä, niinkuin hän on meitä käsenyt.’”

7”Kun Herra, sinun Jumalasi, vie sinut siihen maahan, jota menet ottamaan omaksesi, ja kun hän sinun tieltäsi karkoittaa suuret kansat, heettiläiset, girgasilaiset, amorilaiset, kanaanilaiset, perissiläiset, hivviläiset ja jebusiläiset, nuo seitsemän kansaa, jotka ovat sinua suuremmat ja väkevämmät,² ja kun Herra, sinun Jumalasi, antaa ne sinulle alttiiksi ja sinä voitat ne, niin vihi heidät tuhon omiksi; älä tee liittoa heidän kanssansa äläkä osoita heille armoa.³ Älä lankoudu heidän kanssansa; älä anna tyttäriäsi heidän pojillensa äläkä ota heidän tyttäriänsä pojillesi vaimoiksi.⁴ Sillä he viettelevät sinun poikasi luopumaan minusta ja palvelemaan muita jumalia; ja silloin Herran viha syttyy teitä kohtaan, ja hän hävittää sinut nopeasti.⁵ Vaan tehkää heille näin: kukistakaa heidän alttarinsa, murskatkaa heidän patsaansa, hakatkaa maahan heidän aserakarsikkonsa ja polttakaa tulesa heidän jumalankuvansa.⁶ Sillä sinä olet Herralle, Jumalallesi, pyhitetty kansa; Herra, sinun Jumalasi, on valinnut sinut omaisuuskansakseen ennen kaikkia muita kansoja, mitä maan päällä on.⁷ Ei Herra sentähden ole mielistynyt teihin ja valinnut teitä, että olisitte lukuisimmat kaikkia muita kansoja, sillä tähän olette kaikkia muita kansoja vähälukuisemmat,⁸ vaan sen tähden, että Herra rakasti teitä ja tahtoi pitää valan, jonka hän oli vannonut teidän isillenne; niin Herra vei teidät pois väkevällä kädellä ja vapahti sinut orjuuden pesästä, faraon, Egyptin kuninkaan, käsistä.⁹ Ja tiedä siis, että Herra, sinun Jumalasi, on Jumala, uskollinen Jumala, joka pitää liiton ja on laupias tuhansiin polviin asti niille, jotka häntä rakastavat ja pitävät hänen käskynsä,¹⁰ mutta kostaa sille, joka häntä vihaa, ja hukuttaa hänet. Hän ei vitkastele, vaan kostaa sille, joka häntä vihaa.¹¹ Noudata siis niitä käskyjä, säädöksiä ja oikeuksia, jotka minä tänä päivänä sinulle annan, ja pidä ne.¹² Jos te tottelette näitä säädöksiä, noudatatte ja seuraatte niitä, niin Herra, sinun Jumalasi, pitää liittonsa ja on laupias sinulle, niinkuin hän valalla vanhoen on sinun isillesi luvannut.¹³ Ja hän rakastaa sinua, siunaa sinua ja antaa sinun lisääntyä; hän siunaa sinun kohtusi hedelmän ja maasi hedelmän, siunaa sinun viljasi, viinisi ja öljysi, sinun raavaittesi vasikat ja lampaittesi karitsat siinä maassa, jonka hän isillesi vannotulla valalla on luvannut antaa sinulle.¹⁴ Siunattu olet sinä oleva yli kaikkien muitten kansojen. Hedelmätöntä miestä tai naista ei ole sinun keskuudessasi oleva, ei myöskään sinun karjassasi yhtään hedelmätöntä.¹⁵ Ja Herra on poistava sinusta kaikki sairaudet; ei ainoatakaan Egyptin kovista taudeista, jotka sinä tunnet, hän ole paneva sinun

kärsittäväksesi, vaan hän antaa niiden tulla kaikkiin niihin, jotka sinua vihaavat. ¹⁶Tuhoa kaikki kansat, jotka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle; älä heitä sääli. Älä myöskään palvele heidän jumaliansa, sillä se tulee sinulle paulaksi. ¹⁷Vaikka ajatteletkin sydämässäsi: 'Nämä kansat ovat minua suuremmat, kuinka minä voisin ne karkoittaa?' ¹⁸niin älä kuitenkaan pelkää niitä; muista, mitä Herra, sinun Jumalasi, teki faraolle ja kaikille egyptiläisille, ¹⁹niitä suuria koettelemuksia, jotka sinä näit omin silmin, ja niitä tunnus- tekoja ja ihmeitä ja sitä väkevätä kättä ja ojennettua käsi- vartta, joilla Herra, sinun Jumalasi, vei sinut pois. Samoin on Herra, sinun Jumalasi, tekevä kaikille niille kansoille, joita sinä pelkää. ²⁰Niin, Herra, sinun Jumalasi, lähettää heidän kimppuunsa herhiläisiä, kunnes ne, jotka ovat jäljel- lä ja ovat sinulta piiloutuneet, ovat hävitetyt. ²¹Älä heitä säikähdä, sillä Herra, sinun Jumalasi, on sinun keskellä- si, suuri ja peljättävä Jumala. ²²Ja Herra, sinun Jumalasi, karkoittaa nämä kansat sinun tieltäsi vähitellen. Älä lope- ta heitä yhtäkkiä, etteivät metsän pedot lisääntyisi sinun vahingoksesi. ²³Herra, sinun Jumalasi, antaa heidät sinulle alttiiksi ja saattaa heidät suureen hämminkiin, kunnes he tuhoutuvat, ²⁴ja hän antaa heidän kuninkaansa sinun käsi- si, ja sinä hävität heidän nimensä taivaan alta. Ei kukaan kestä sinun edessäsi, vaan sinä tuhoat heidät. ²⁵Heidän jumaliensa kuvat polttakaa tulessa. Älä himoitse hopeata ja kultaa, joka niissä on, äläkä ota siitä itsellesi mitään, ettet joutuisi sen paulaan, sillä se on Herralle, sinun Jumalal- lesi, kauhistus. ²⁶Äläkä vie sitä kauhistusta taloosi, ettet sinäkin samoin kuin se joutuisi vihittäväksi tuhon omaksi. Katso se inhottavaksi ja kauhistavaksi, sillä se on vihitty tuhon omaksi."

8"Pitäkää tarkoin kaikki käskyt, jotka minä tänä päi- vänä sinulle annan, että eläisitte ja lisääntyisitte ja pääsi- sitte ottamaan omaksenne sen maan, jonka Herra valalla vannoen on luvannut teidän isillenne. ²Ja muista kaikki, mitä on tapahtunut sillä tiellä, jota Herra, sinun Jumala- si, näinä neljänäkymmenenä vuotena on sinua kuljettanut erämaassa nöyryyttäöksensä sinua ja koetellaksensa sinua ja tietääksensä, mitä sinun sydämässäsi on: tahdotko nou- dattaa hänen käskyjensä vai etkö. ³Hän nöyryytti sinua ja antoi sinun nähdä nälkää, ja hän antoi sinulle mannaa syö- dä, jota et ennen tuntenut ja jota eivät isäsikään tunteneet, opettaaksensa sinut ymmärtämään, että ihminen ei elä ai- noastaan leivästä, vaan että hän elää jokaisesta sanasta, joka Herran suusta lähtee. ⁴Sinun vaatteesi eivät kuluneet yltäsi, eivätkä sinun jalkasi ajettuneet näinä neljänäkym- menenä vuotena. ⁵Tiedä siis sydämässäsi, että Herra, sinun Jumalasi, kasvattaa sinua, niinkuin isä kasvattaa poikaan- sa. ⁶Ja noudata Herran, sinun Jumalasi, käskyjä, vaella hänen teitensä ja pelkää häntä. ⁷Sillä Herra, sinun Juma- lasi, vie sinut hyvään maahan, laaksoissa ja vuorilla vuotavien purojen, lähteiden ja syvien vesien maahan, ⁸nisun ja ohran, viiniköynnöksen, viikunapuun ja granaattiome-

napuun maahan, jalostetun öljypuun ja hunajan maahan, ⁹maahan, jossa sinun ei tarvitse puutteessa leipääsi syödä eikä mitään puutetta nähdä, maahan, jonka kivet ovat rau- taa ja jonka vuorista voit louhia vaskea. ¹⁰Kun sinä syöt ja tulet ravituksi, niin ylistä Herraa, sinun Jumalaasi, siitä hyvästä maasta, jonka hän on antanut sinulle. ¹¹Varo, ettet unhotat Herraa, sinun Jumalaasi, ja muista noudattaa hän- nen käskyjensä, oikeuksiansa ja säädöksiänsä, jotka minä tänä päivänä sinulle annan. ¹²Kun sinä syöt ja tulet ravi- tuksi, kun rakennat kauniita taloja ja asut niissä, ¹³kun karjasi ja lampaasi lisääntyvät ja kun hopeasi ja kultasi li- sääntyy ja kaikki, mitä sinulla on, lisääntyy, ¹⁴niin älköön sydämesi ylpistykö, äläkä unhotat Herraa, sinun Jumala- asi, joka vei sinut pois Egyptin maasta, orjuuden pesästä, ¹⁵kuljetti sinua suuressa ja hirmuisessa, myrkyllisten käär- meiden ja skorpionien ja kuivien, vedettömien maiden erä- maassa, vuodatti sinulle vettä kovasta kalliosta ¹⁶ja antoi erämaassa sinulle mannaa syödä, jota sinun isäsi eivät tun- teneet - nöyryyttäöksensä ja koetellaksensa sinua ja lopuk- si sinulle hyvää tehdäksensä. ¹⁷Älä ajattele sydämässäsi: 'Oma voimani ja oman käteni väkevyys on hankkinut mi- nulle tämän rikkauden', ¹⁸vaan muista, että Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle voiman hankkia rikkautta pitääk- seen liittonsa, jonka hän valalla vannoen teki sinun isie- si kanssa, niinkuin tähän päivään saakka on tapahtunut. ¹⁹Mutta jos sinä unhotat Herran, sinun Jumalasi, ja seu- raat muita jumalia, palvelet niitä ja kumarrat niitä, niin minä vakuutan teille tänä päivänä, että te peräti hukutte. ²⁰Niinkuin ne kansat, jotka Herra hukuttaa teidän tieltän- ne, niin tekin hukutte, kun ette kuulleet Herraa, teidän Jumalaanne."

9"Kuule, Israel! Sinä menet nyt Jordanin yli laskeak- sesi valtasi alle kansoja, jotka ovat sinua suuremmat ja väkevämmät, ja suuria, taivaan tasalle varustettuja kau- punkeja, ²anakilaisten suuren ja kookkaan kansan, jonka sinä tunnet ja josta olet kuullut sanottavan: 'Kuka kestää anakilaisten edessä?' ³Niin tiedä nyt, että Herra, sinun Ju- malasi, käy sinun edelläsi niinkuin kuluttava tuli; hän hä- vittää heidät ja nöyryyttää heidät sinun edessäsi, ja sinä karkoitat heidät ja hukutat heidät nopeasti, niinkuin Her- ra on sinulle puhunut. ⁴Kun Herra, sinun Jumalasi, työn- tää heidät sinun tieltäsi, niin älä ajattele sydämässäsi näin: 'Minun vanhurskauteni tähden Herra on tuonut minut ot- tamaan tämän maan omakseni'. Sillä näiden kansojen ju- malattomuuden tähden Herra karkoittaa heidät sinun tiel- täsi. ⁵Et sinä vanhurskautesi ja oikeamielisyytesi tähden pääse ottamaan heidän maatansa omaksesi, vaan näiden kansojen jumalattomuuden tähden Herra, sinun Jumalasi, karkoittaa heidät sinun tieltäsi ja täyttääksensä, mitä Her- ra valalla vannoen on luvannut sinun isillesi, Aabrahamille, Iisakille ja Jaakobille. ⁶Tiedä siis, ettei Herra, sinun Juma- lasi, sinun vanhurskautesi tähden anna sinulle tätä hyvää maata omaksesi; sillä sinä olet niskurikansa. ⁷Muista älä-

kä unhota, kuinka sinä erämaassa vihoitit Herran, sinun Jumalasi. Siitä päivästä alkaen, jona sinä lähdit Egyptin maasta, aina siihen saakka, kun te tulitte tähän paikkaan, te olette niskoittelleet Herraa vastaan. ⁸Myöskin Hoorebilla te vihoititte Herran, ja Herra vihastui teihin, niin että hän aikoi tuhota teidät. ⁹Kun minä olin noussut vuorelle vastaanottamaan kivitaulut, sen liiton taulut, jonka Herra oli tehnyt teidän kanssanne, olin minä vuorella neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä syömättä ja juomatta. ¹⁰Ja Herra antoi minulle ne kaksi kivitaulua, joihin oli kirjoitettu Jumalan sormella, ja niissä oli kaikki ne sanat, jotka Herra oli puhunut teille vuorelta, tulen keskeltä, silloin kun seurakunta oli koolla. ¹¹Ja niiden neljänkymmenen päivän ja neljänkymmenen yön kuluttua Herra antoi minulle ne kaksi kivitaulua, liitontaulut. ¹²Ja Herra sanoi minulle: 'Nouse ja astu nopeasti täältä alas, sillä sinun kansasi, jonka sinä veit pois Egyptistä, on turmion tehnyt. Pian he poikkesivat siltä tieltä, jota minä käskin heidän vaeltaa; he tekivät itselleen valetun kuvan.' ¹³Ja Herra puhui minulle sanoen: 'Minä olen nähnyt, että tämä kansa on niskurikansa. ¹⁴Anna minun olla, minä tuhoan heidät ja pyyhin pois heidän nimensä taivaan alta. Mutta sinusta minä teen väkevemmän ja lukuisamman kansan, kuin se on.' ¹⁵Silloin minä käännyin ja astuin alas vuorelta, vuoren palaessa tulena; ja minulla oli käsissäni ne kaksi liitontaulua. ¹⁶Ja niin minä näin, että te olitte rikkoneet Herraa, teidän Jumalaanne, vastaan: olitte tehneet itsellenne valetun vasikankuvan, pian poikenneet siltä tieltä, jota Herra oli käskenyt teidän vaeltaa. ¹⁷Silloin minä tartuin molempiin tauluihin ja heitin ne käsistäni ja murskasin ne teidän silmiinne edessä. ¹⁸Ja minä heittäydyin Herran eteen ja olin, niinkuin edelliselläkin kerralla, neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä syömättä ja juomatta, kaiken sen synnin tähden, jota te olitte tehneet, kun teitte sitä, mikä on paha Herran silmissä, ja vihoititte hänet. ¹⁹Sillä minä pelkäsin sitä vihaa ja kiivautta teitä vastaan, joka oli vallannut Herran, niin että hän aikoi tuhota teidät. Ja Herra kuuli minua vielä silläkin kertaa. ²⁰Myöskin Aaroniin Herra vihastui niin suuresti, että hän aikoi tuhota hänet, ja minä rukoilin silloin myöskin Aaronin puolesta. ²¹Sitten minä otin teidän tekemänne syntikuvatuksen, vasikan, ja poltin sen tulessa, löin sen palasiksi ja rouhensin sen hienoksi, aivan kuin tuhaksi, ja sen tuhan minä heitin puroon, joka juoksi vuorelta. ²²Tabeerassa, Massassa ja Kibrot-Hattaavassa te vielä vihoititte Herran. ²³Ja kun Herra tahtoi lähettää teidät Kaades-Barneasta ja sanoi: 'Menkää ja ottakaa omaksenne se maa, jonka minä teille annan', niin te niskoittelitte Herran, teidän Jumalanne, käskyä vastaan ettekä uskoneet häneen ettekä kuulleet hänen ääntänsä. ²⁴Te olette niskoittelleet Herraa, teidän Jumalaanne, vastaan aina siitä päivästä alkaen, jona minä opin teidät tuntemaan. ²⁵Silloin minä heittäydyin Herran eteen ja olin siinä neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä; sillä Herra oli sanonut aikovansa tuhota tei-

dät. ²⁶Ja minä rukoilin Herraa ja sanoin: Herra, Herra, älä tuhoa kansaasi ja perintöosaasi, jonka sinä suuruudessasi vapahdit ja jonka sinä veit pois Egyptistä väkevällä kädellä. ²⁷Muista palvelijoitasi Aabrahamia, Iisakia ja Jaakobia, älä katso tämän kansan uppiniskaisuutta, jumalattomuutta ja syntiä, ²⁸ettei sanottaisi siinä maassa, josta sinä veit meidät pois: 'Koska Herra ei kyennyt viemään heitä siihen maahan, jonka hän oli heille luvannut, ja koska hän vihasi heitä, vei hän heidät täältä pois surmatakseen heidät erämaassa.' ²⁹Ovathan he sinun kansasi ja perintöosasi, jonka sinä veit sieltä pois suurella voimallasi ja ojennetulla käsivarrellasi."

10"Silloin Herra sanoi minulle: 'Veistä itsellesi kaksi kivitaulua, entisten kaltaista, ja nouse vuorelle minun tyköni; tee myös itsellesi puusta arkki. ²Minä kirjoitan niihin tauluihin ne sanat, jotka olivat entisissä tauluissa, niissä, jotka sinä murskasit; pane ne arkkiin.' ³Niin minä tein arkin akasiapuusta ja veistin kaksi kivitaulua, entisten kaltaista. Ja minä nousin vuorelle, kädessäni ne kaksi taulua. ⁴Ja hän kirjoitti tauluihin saman, minkä edellisellä kerralla, ne kymmenen sanaa, jotka Herra oli puhunut teille vuorelta, tulen keskeltä, seurakunnan kokouspäivänä. Ja Herra antoi ne minulle. ⁵Sitten minä käännyin ja astuin alas vuorelta ja panin taulut tekemääni arkkiin, niinkuin Herra oli minua käskenyt, ja siinä ne ovat. ⁶Ja israelilaiset lähtivät liikkeelle Bene-Jaakanin kaivoilta ja vaelsivat Mooseraan. Siellä kuoli Aaron, ja hänet haudattiin sinne; ja hänen poikansa Eleasar tuli papiksi hänen sijaansa. ⁷Sieltä he lähtivät liikkeelle Gudgodaan, ja Gudgodasta Jotbataan, seutuun, jossa on vesipuroja. ⁸Siihen aikaan Herra erotti Leevin sukukunnan kantamaan Herran liitonarkkia, seisomaan Herran edessä, palvelemaan häntä ja siunaamaan hänen nimeensä, niinkuin tähän päivään saakka on tapahtunut. ⁹Sentähden Leevi ei saanut osuutta eikä perintöosaa veljiensä rinnalla, sillä Herra on hänen perintöosansa, niinkuin Herra, sinun Jumalasi, on hänelle puhunut. ¹⁰Ja minä viivyin vuorella, niinkuin edelliselläkin kerralla, neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä; ja Herra kuuli minua vielä silläkin kertaa, sillä Herra ei tahtonut tuhota sinua. ¹¹Ja Herra sanoi minulle: 'Nouse ja lähde, kulje kansan edellä, että he menevät ja ottavat omakseen maan, jonka minä heidän isillensä vannotulla valalla olen luvannut antaa heille.' ¹²Ja nyt, Israel, mitä Herra, sinun Jumalasi, sinulta muuta vaatii, kuin että pelkää Herraa, sinun Jumalaasi, että aina vaellat hänen teitensä ja rakastat häntä, ja että palvelet Herraa, sinun Jumalaasi, kaikesta sydämestäsi ja kaikesta sielustasi, ¹³noudattaen Herran käskyjä ja säädöksiä, jotka minä sinulle tänä päivänä annan, että menestyisit. ¹⁴Katso, taivaat ja taivasten taivaat, maa ja kaikki, mitä siinä on, ovat Herran, sinun Jumalasi. ¹⁵Mutta ainoastaan sinun isiesi Herra mielistyi ja rakasti heitä; ja hän valitsi omikseen heidän jälkeläisensä, hän valitsi teidät kaikista kansoista, niinkuin yhä vielä on. ¹⁶Ympärileikatkaa sentähden sydä-

menne älkääkä olko enää niskureita. ¹⁷Sillä Herra, teidän Jumalanne, on jumalain Jumala ja herrain Herra, suuri, voimallinen ja peljättävä Jumala, joka ei katso henkilöön eikä ota lahjusta, ¹⁸joka hankkii orvolle ja leskelle oikeuden ja joka rakastaa muukalaista ja antaa hänelle ruuan ja vaateen. ¹⁹Sentähden rakastakaa muukalaista, sillä te olette itse olleet muukalaisina Egyptin maassa. ²⁰Herraa, sinun Jumalaasi, pelkää, häntä palvele, hänessä riipu kiinni ja vanno hänen nimeensä. ²¹Hän on sinun ylistyksesi, ja hän on sinun Jumalasi, joka on tehnyt sinulle ne suuret ja peljättävät teot, jotka sinun silmäsi ovat nähneet. ²²Seitsemänkymmentä henkeä oli sinun isiesi joukkoa, kun he menivät Egyptiin, mutta nyt Herra, sinun Jumalasi, on tehnyt sinun lukusi paljoksi niinkuin taivaan tähdet.”

11”Rakasta siis Herraa, sinun Jumalaasi, ja noudata alati hänen määräyksiänsä, säädöksiänsä, oikeuksia ja käskyjänsä. ²Ja huomatkaa tänä päivänä, etten minä nyt puhu teidän lapsillenne, jotka eivät ole kokeneet eivätkä nähneet Herran, teidän Jumalanne, kuritusta, hänen suuruuttansa, väkevää kättänsä ja ojennettua käsiavarttansa, ³eivät hänen tunnustekojaan ja töitään, jotka hän teki Egyptissä faraolle, Egyptin kuninkaalle, ja koko hänen maalleen, ⁴eivätkä, mitä hän teki egyptiläisten sotajoukolle, heidän hevosillensa ja vaunuillensa, joiden päälle hän vyörytti Kaislameren vedet, kun he ajoivat teitä takaa, ja jotka Herra hukutti, niin ettei heitä enää ole, ⁵eivätkä, mitä hän teki teille erämaassa, aina siihen saakka, kunnes te tulitte tähän paikkaan, ⁶eivätkä, mitä hän teki Daatanille ja Abiramille, Eliabin, Ruubenin pojan, pojille, kun maa avasi kitansa ja koko Israelin keskeltä nielaisi heidät ja heidän perheensä ja majansa ja kaiken, mitä heillä oli mukanaan; ⁷vaan minä puhun teille, jotka olette omin silmin nähneet kaikki Herran suuret teot, jotka hän on tehnyt. ⁸Niin pitääkää kaikki käskyt, jotka minä tänä päivänä teille annan, että te tulisitte voimakkaiksi, menisitte ja ottaisitte omaksenne sen maan, jota nyt menette omaksenne ottamaan, ⁹ja että te kauan eläisitte siinä maassa, jonka Herra teidän isillenne vannotulla valalla on luvannut antaa heille ja heidän jälkeläisillensä, maan, joka vuotaa maitoa ja mettä. ¹⁰Sillä se maa, jota sinä menet omaksesi ottamaan, ei ole niinkuin Egyptin maa, josta te olette lähteneet ja jota sinä, siemenesi siihen kylvettyäsi, jalalla polkien kastelit niinkuin vihannestarhaa. ¹¹Vaan se maa, jota te menette omaksenne ottamaan, on maa, jossa on vuoria ja laaksoja ja joka juo vettä taivaan sateesta, ¹²maa, josta Herra, sinun Jumalasi, pitää huolen ja jota Herran, sinun Jumalasi, silmät aina katsovat, vuoden alusta sen loppuun saakka. ¹³Ja jos nyt tottelette minun käskyjäni, jotka minä tänä päivänä teille annan, niin että rakastatte Herraa, teidän Jumalaanne, ja palvelette häntä kaikesta sydämestänne ja kaikesta sielustanne, ¹⁴niin minä annan teidän maallenne sateen ajallansa, syyssateen ja kevätsateen, ja sinä saat korjata viljasi ja viinisi ja öljysi. ¹⁵Ja minä annan sinun

karjallesi ruohoa kedoillasi; ja sinä syöt ja tulet ravituksi. ¹⁶Varokaa, ettei teidän sydämenne antaudu vieteltäväksi, niin että poikkeatte pois ja palvelette muita jumalia ja niitä kumarratte; ¹⁷muutoin Herran viha syttyy teitä kohtaan, ja hän sulkee taivaan, niin ettei tule sadetta eikä maa anna satoansa, ja te häviätte pian siitä hyvästä maasta, jonka Herra teille antaa. ¹⁸Painakaa siis nämä minun sanani sydämeenne ja mieleenne ja sitokaa ne merkiksi käteenne, ja ne olkoot muistolauseena otsallanne; ¹⁹ja opettakaa ne lapsillenne, niin että puhut niistä kotona istuessasi ja tietä käydessäsi, maata pannessasi ja ylös noustessasi. ²⁰Ja kirjoita ne talosi pihtipieliiin ja portteihisi, ²¹että te ja teidän lapsenne kauan eläisitte siinä maassa, jonka Herra teidän isillenne vannotulla valalla lupasi antaa heille, niin kauan kuin taivas maan yli kaareutuu. ²²Sillä jos te pidätte kaikki nämä käskyt, jotka minä teille annan, ja seuraatte niitä, niin että rakastatte Herraa, teidän Jumalaanne, ja aina vaellatte hänen teitänsä ja riiputte hänessä kiinni, ²³niin Herra karkoittaa kaikki nämä kansat teidän tieltänne, ja te laskette valtanne alle kansoja, jotka ovat teitä suuremmat ja väkevämmät. ²⁴Mihin paikkaan te jalkanne astutte, se on oleva teidän. Erämaasta ja Libanonista, virrasta, Eufrat-virrasta, aina Länsimereen saakka on teidän alueenne ulottuva. ²⁵Ei kukaan kestä teidän edessänne. Kahuun ja peljästyksen teidän edessänne on Herra saattava koko sen maan, johon te astutte, niinkuin hän on teille puhunut. ²⁶Katso, minä asetan tänä päivänä teidän eteenne siunauksen ja kirouksen: ²⁷siunauksen, jos te tottelette Herran, teidän Jumalanne, käskyjä, jotka minä tänä päivänä teille annan, ²⁸mutta kirouksen, jos te ette tottele Herran, teidän Jumalanne, käskyjä, vaan poikkeatte siltä tieltä, jota minä tänä päivänä käsken teidän vaeltaa, ja seuraatte muita jumalia, joita te ette tunne. ²⁹Ja kun Herra, sinun Jumalasi, on vienyt sinut siihen maahan, jota sinä nyt menet omaksesi ottamaan, niin tee Garissimin vuoresta siunauksen paikka ja Eebalin vuoresta kirouksen paikka.” ³⁰Ne ovat toisella puolella Jordanin, länteen päin auringonlaskun tiestä, kanaaniilaisten maassa, niiden, jotka asuvat Aromaassa, vastapäätä Gilgalia, Mooren tammiston luona. ³¹Sillä te kuljette Jordanin yli ja menette ottamaan omaksenne sen maan, jonka Herra, teidän Jumalanne, teille antaa. Kun sitten olette ottaneet sen omaksenne ja asettuneet siihen, ³²niin noudattakaa tarkoin kaikkia niitä käskyjä ja oikeuksia, jotka minä tänä päivänä teille annan.”

12”Nämä ovat ne käskyt ja oikeudet, joita teidän on tarkoin noudatettava siinä maassa, jonka Herra, sinun isiesi Jumala, sinulle antaa, että ottaisit sen omaksesi - noudatettava niin kauan kuin elätte maan päällä. ²Hävittääkää perin pohjin kaikki ne paikat, missä karkoittamanne kansat ovat jumaliansa palvelleet, korkeilla vuorilla, kukkuloilla tai viheriäin puiden alla. ³Kukistakaa heidän alttaringonsa, murskatkaa heidän patsaansa, polttakaa tulella hei-

dän asera-karsikkonsa ja hakatkaa maahan heidän jumaliensa kuvat, ja hävittääkää heidän nimensä niistä paikoista. ⁴Palvellessanne Herraa, teidän Jumalanne, älkää tehkö niinkuin he, ⁵vaan se paikka, jonka Herra, teidän Jumalanne, valitsee teidän sukukuntienne alueelta ja johon hän asettaa nimensä asuaksensa siellä, se etsikää, ja mene sinne. ⁶Ja sinne viekää polttouhrinne ja teurasuhrinne, kymmenyksenne, kätenne anti, lupausuhrinne ja vapaaehtoiset uhrinne sekä raavaittenne ja lampaittenne esikoiset. ⁷Ja siellä syökää Herran, teidän Jumalanne, edessä, ja iloitkaa perheinenne kaikesta, mitä kätenne on hankkinut, millä Herra, sinun Jumalasi, on sinua siunannut. ⁸Älkää tehkö, niinkuin me tässä tänä päivänä teemme, jokainen sitä, mikä hänen omasta mielestään on oikein, ⁹sillä te ette vielä ole päässeet lepoon ettekä siihen perintömaahan, jonka Herra, sinun Jumalasi, on sinulle antava. ¹⁰Mutta kun olette menneet Jordanin yli ja asettuneet siihen maahan, jonka Herra, teidän Jumalanne, jakaa teille perinnöksi, ja kun hän on suonut teidän päästä rauhaan kaikista vihollisistanne joka taholta, niin että asutte turvassa, ¹¹silloin viekää siihen paikkaan, jonka Herra, teidän Jumalanne, valitsee nimensä asuinsijaksi, kaikki, mitä minä käsken teidän viedä: polttouhrinne ja teurasuhrinne, kymmenyksenne, kätenne anti, niin myös kaikki parhaat lupausuhrinne, jotka te lupaatte Herralle. ¹²Ja iloitkaa Herran, teidän Jumalanne, edessä, sekä te että teidän poikanne ja tyttärenne, palvelijanne ja palvelijattarenne, ja leeviläiset, jotka asuvat teidän porttienne sisäpuolella, sillä heillä ei ole osuutta eikä perintöosaa teidän rinnallanne. ¹³Varo, ettet uhraa polttouhrejasi missä mieleisessäsi paikassa hyvänsä. ¹⁴Vaan siinä paikassa, jonka Herra valitsee jonkun sinun sukukuntasi alueelta, siinä uhraa polttouhrisi ja tee kaikki, mitä minä käsken sinun tehdä. ¹⁵Kuitenkin saat kaikkialla porttiesi sisäpuolella teurastaa mielinmäärin ja syödä lihaa, sen mukaan kuin Herra, sinun Jumalasi, sinulle siunaa. Sekä saastainen että puhdas saakoon syödä sitä, niinkuin syödään gasellia tai peuraa. ¹⁶Vain verta älkää syökö, vuodattakaa se maahan niinkuin vesi. ¹⁷Sinä et saa omien porttiesi sisäpuolella syödä jyviesi, viinisi ja öljyysi kymmenyksiä etkä myöskään raavaittesi ja lampaittesi esikoisia etkä mitään lupaamaasi lupausuhria tai vapaaehtoisia uhreja tai kätesi antia, ¹⁸vaan syö niitä Herran, sinun Jumalasi, edessä siinä paikassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, valitsee, sekä sinä että sinun poikasi ja tyttäresi, sinun palvelijasi ja palvelijattaresi ja leeviläinen, joka asuu sinun porttiesi sisäpuolella; ja iloitse näin Herran, sinun Jumalasi, edessä kaikesta, mitä kätesi on hankkinut. ¹⁹Varo, ettet jätä osattomaksi leeviläistä, niin kauan kuin sinä elät maassasi. ²⁰Kun Herra, sinun Jumalasi, on laajentanut sinun alueesi, niinkuin hän on sinulle luvannut, ja sinä ajattelet: 'Minä tahdon syödä lihaa' - koska haluat syödä lihaa - niin syö lihaa mielinmäärin. ²¹Jos se paikka, jonka Herra, sinun Jumalasi, valitsee asettaakseen siihen nimensä, on liian kaukana sinusta, niin teurasta, niinkuin

minä olen sinua käsenyt, raavaitasi ja lampaitasi, joita Herra on sinulle antanut, ja syö niitä porttiesi sisäpuolella mielinmäärin. ²²Mutta syö niitä, niinkuin syödään gasellia ja peuraa; niinhyvin saastainen kuin puhdas saakoon syödä niitä. ²³Ole vain luja siinä, ettet syö verta; sillä veri on sielu, ja sielua sinun ei pidä syömän lihan kanssa. ²⁴Älä syö sitä; vuodata se maahan niinkuin vesi. ²⁵Älä syö sitä, että menestyisit, sinä ja sinun lapsesi sinun jälkeesi, kun teet, mikä oikeata on Herran silmissä. ²⁶Mutta pyhät lahjasi, jotka sinä tuot, sekä lupausuhrisi, ota ja vie siihen paikkaan, jonka Herra on valinnut. ²⁷Ja uhraa polttouhrisi, sekä liha että veri, Herran, sinun Jumalasi, alttarilla. Teurasuhreistasi vuodatettakoon veri Herran, sinun Jumalasi, alttarille, mutta lihan sinä saat syödä. ²⁸Noudata ja tottele kaikkia näitä sanoja, jotka minä sinulle annan, että menestyisit, sinä ja sinun lapsesi sinun jälkeesi, ikuisesti, kun teet sitä, mikä on hyvää ja oikeata Herran, sinun Jumalasi, silmissä. ²⁹Kun Herra, sinun Jumalasi, on hävittänyt ne kansat, joita sinä menet karkoittamaan tieltäsi, ja kun olet karkoittanut heidät ja asettunut heidän maahansa, ³⁰niin varo, sittenkuin he ovat hävitetyt sinun tieltäsi, ettet kietoudu heidän pauloihinsa, heitä seuraamaan, ja ettet etsi heidän jumaliansa ja kysy: 'Miten oli näiden kansojen tapana palvella jumaliansa, että minäkin tekisin niin?' ³¹Älä tee niin Herraa, sinun Jumalaasi, kohtaan, sillä kaikkea, mikä on Herralle kauhistus ja mitä hän vihaa, he ovat tehneet palvellessaan jumaliansa: omia poikiansakin ja tyttäriänsä he ovat jumalillensa polttaneet. ³²Kaikkea, mitä minä käsken, noudattakaa tarkoin. Älkää siihen mitään lisätkö älkääkään siitä mitään ottako pois."

13"Jos teidän keskuuteenne ilmestyy profeetta tai unennäkijä ja lupaa sinulle jonkun tunnusteen tai ihmeen, ²ja jos sitten todellakin tapahtuu se tunnusteko tai ihme, josta hän puhui sinulle sanoen: 'Lähtekäämme seuraamaan muita jumalia, joita te ette tunne, ja palvelkaamme niitä', ³niin älä kuuntele sen profeetan puhetta tai sitä unennäkijää, sillä Herra, teidän Jumalanne, ainoastaan koettelee teitä tietääksensä, rakastatteko Herraa, teidän Jumalanne, kaikesta sydämestänne ja kaikesta sielustanne. ⁴Seuratkaa Herraa, teidän Jumalanne, häntä peljätäkää ja pitäkää hänen käskynsä, häntä kuulkaa, häntä palvelkaa ja hänessä kiinni riippukaa. ⁵Mutta se profeetta tai unennäkijä surmattakoon, sillä hän on julistanut luopumusta Herrasta, teidän Jumalastanne, joka vei teidät pois Egyptin maasta ja vapahti sinut orjuuden pesästä, ja on tahtonut vietellä sinut siltä tieltä, jota Herra, sinun Jumalasi, käski sinun vaeltaa. Poista paha keskuudestasi. ⁶Jos sinun veljesi, sinun äitisi poika, tai sinun poikasi tai tyttäresi tai vaimo, joka on sylissäsi, tai ystäväsi, joka on sinulle kuin oma sielusi, salaa houkuttelisi sinua ja sanoisi: 'Käykäämme palvelemaan muita jumalia', joita et sinä tunne eivätkä sinun isäsi tunteneet - ⁷niiden kansojen jumalia, jotka asuvat teidän ympärillänne, lähellä sinua tai kaukana sinusta, maan

äärestä toiseen - ⁸niin älä noudata hänen mieltään äläkä kuule häntä; älä sääli äläkä armahda häntä äläkä salaa hänen rikostansa, ⁹vaan tapa hänet: oma kätesi kohotkoon ensimmäisenä häntä vastaan surmataksesi hänet, ja siten koko kansan käsi. ¹⁰Kivitä hänet kuoliaaksi, sillä hän koetti saada sinut luopumaan Herrasta, sinun Jumalastasi, joka vei sinut pois Egyptin maasta, orjuuden pesästä. ¹¹Ja koko Israel kuulkoon sen ja peljätköön, ettei kukaan enää tekisi senkaltaista pahaa sinun keskuudessasi. ¹²Jos sinä kuulet sanottavan, että jossakin kaupungeistasi, jotka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinun asuttaviksesi, ¹³sinun keskuudestasi on lähtenyt kelvottomia miehiä, jotka viettelevät kaupunkinsa asukkaita sanoen: 'Käykäämme palvelemaan muita jumalia', joita te ette tunne, ¹⁴niin tutki, tiedustele ja kysele tarkoin; ja jos on totta ja varmaa, että sellaista kauhistusta on harjoitettu sinun keskuudessasi, ¹⁵niin surmaa sen kaupungin asukkaat miekan terällä ja vihi tuhon omaksi se ja kaikki, mitä siinä on, ja tapa sen karjakin miekan terällä. ¹⁶Ja kokoa kaikki siitä otettu saalis keskelle sen toria ja polta tulella sekä kaupunki että kaikki siitä otettu saalis kokonaisuhrina Herralle, sinun Jumalallesi; ja jääköön se rauniokummuksi iankaikkisesti, älköönkään sitä koskaan enää rakennettako. ¹⁷Älköön siitä tuhon omaksi vihitystä mitään tarttuko sinun käsiisi, että Herra kääntyisi pois vihansa hehkusta, antaisi sinulle armon ja armahtaisi sinua ja sallisi sinun lisääntyä, niinkuin hän on vannonut sinun isillesi, ¹⁸jos sinä vain kuulet Herran, sinun Jumalasi ääntä ja pidät kaikki hänen käskynsä, jotka minä tänä päivänä sinulle annan, ja teet sitä, mikä on oikein Herran, sinun Jumalasi, silmissä."

14"Te olette Herran, teidän Jumalanne, lapsia. Älkää viileskelkö ihoanne älkääkään ajako paljaaksi päätänne otsapuolelta vainajan tähden, ²sillä sinä olet Herralle, sinun Jumalallesi, pyhitetty kansa, ja Herra on valinnut sinut omaisuuskansakseen ennen kaikkia muita kansoja, mitä maan päällä on. ³Älä syö mitään, mikä on kauhistus. ⁴Nämä ovat ne nelijalkaiset eläimet, joita saatte syödä: raavas, lammas ja vuohi, ⁵peura, gaselli, metsäkauris, vuorikauris, musta antilooppi, keihäsantilooppi ja betsoari-vuohi, ⁶kaikki ne nelijalkaiset eläimet, joilla on kokonansa halkinaiset, kaksivarpaiset sorkat ja jotka märehdivät; niitä saatte syödä. ⁷Näitä älkää kuitenkaan syökö niistä, jotka märehdivät, ja niistä, joilla on kokonansa halkinaiset sorkat: kamelia, jänistä ja tamaania, jotka kyllä märehdivät, mutta joilla ei ole sorkkia: ne olkoot teille saastaiset; ⁸sikaa, jolla kyllä on sorkat, mutta joka ei märehdi: se olkoon teille saastainen. Näiden lihaa älkää syökö, ja niiden raatoihin älkää koskeko. ⁹Näitä te saatte syödä kaikista vesieläimistä: kaikkia, joilla on evät ja suomukset, te saatte syödä. ¹⁰Mutta kaikista niistä, joilla ei ole eviä eikä suomuksia, älkää syökö mitään: ne olkoot teille saastaiset. ¹¹Kaikkia puhtaita lintuja te saatte syödä. ¹²Mutta nämä ovat linnuista ne, joita älkää syökö: kotka, partakorppikotka, harmaa korp-

pikotka, ¹³haarahaukka ja suohaukkalajit, ¹⁴kaikki kaarne-lajit, ¹⁵kamelikurki, pääskynen, kalalokki, jalohaukkalajit, ¹⁶huuhkaja, kissapöllö, sarvipöllö, ¹⁷pelikaani, likakorppikotka, kalasääksi, ¹⁸haikara, sirriäislajit, harjalintu ja yölepakko. ¹⁹Myöskin kaikki siivelliset pikkueläimet olkoot teille saastaiset, niitä älköön syötäkö. ²⁰Kaikkia puhtaita siivellisiä te saatte syödä. ²¹Älkää syökö mitään itsestään kuollutta. Muukalaiselle, joka sinun porteissasi on, sinä saat antaa sitä syötäväksi, tahi myy se vieraille; sillä sinä olet Herralle, sinun Jumalallesi, pyhitetty kansa. Älä keitä vohlaa emänsä maidossa. ²²Kaikesta kylvösi sadosta, joka kasvaa pellollasi, anna joka vuosi kymmenykset, ²³ja syöne Herran, sinun Jumalasi, edessä, siinä paikassa, jonka hän valitsee nimensä asuinsijaksi: kymmenykset jyvistäsi, viinistäsi ja öljystäsi, niin myös raavaittesi ja lampaittesi esikoiset, että oppisit pelkäämään Herraa, sinun Jumalaaasi, kaikkena elinaikanasi. ²⁴Mutta jos tie on sinulle liian pitkä, niin ettet voi kantaa kannettavaasi, koska se paikka, jonka Herra, sinun Jumalasi, on valinnut asettaakseen siihen nimensä, on sinulle liian kaukana, - sillä Herra, sinun Jumalasi on sinua siunaava - ²⁵niin muuta se rahaksi, pane raha käärröön, ota käteesi ja mene siihen paikkaan, jonka Herra, sinun Jumalasi, valitsee, ²⁶ja osta sillä rahalla kaikkea, mitä haluat, joko raavaita tai lampaita, viiniä tai väkijuomaa, kaikkea, mitä mielesi tekee, ja syö siellä Herran, sinun Jumalasi, edessä ja iloitse, sinä ja perheesi. ²⁷Äläkä jätä osattomaksi leeviläistä, joka asuu sinun porttiesi sisäpuolella, sillä hänellä ei ole osuutta eikä perintöosaa sinun rinnallasi. ²⁸Joka kolmas vuosi tuo kaikki kymmenykset sinä vuonna saamastasi sadosta ja pane ne talteen porttiesi sisäpuolelle. ²⁹Ja sitten tulkoon leeviläinen, jolla ei ole osuutta eikä perintöosaa sinun rinnallasi, niin myös muukalainen, orpo ja leski, jotka asuvat sinun porttiesi sisäpuolella, ja he syökööt ja tulkoot ravituiksi, että Herra, sinun Jumalasi, siunaisi sinua kaikissa kättesä töissä, joita teet."

15"Joka seitsemäs vuosi pane toimeen vapautus. ²Ja näin on vapautuksesta määrätty: jokainen saamamies luopukoon siitä, minkä hän on lähimmäiselleen lainannut, älköönkään velkoko lähimmäistensä ja veljeänsä, sillä silloin on Herran kunniaksi vapautus julistettu. ³Vierasta saat velkoa, mutta luovu siitä, mitä sinulla on saamista veljel-täsi. ⁴Tosin ei köyhää sinun keskuudessasi tulisi ollakaan, sillä Herra on runsaasti siunaava sinua siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle perintöosaksi ja jonka saat ottaa omaksesi, ⁵jos vain kuulet Herran, sinun Jumalasi, ääntä ja tarkoin noudatat kaikkia näitä käskyjä, jotka minä tänä päivänä sinulle annan. ⁶Sillä Herra, sinun Jumalasi, on siunaava sinua, niinkuin hän on sinulle puhunut; ja sinä lainaat monelle kansalle, mutta sinun ei tarvitse lainaa ottaa, ja sinä vallitset monia kansoja, mutta he eivät vallitse sinua. ⁷Jos sinun keskuudessasi on joku köyhä, joku veljesi jossakin porttiesi sisäpuolella siinä maassa, jonka

Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa, niin älä kovenna sydäntäsi äläkä sulje kättäsi köyhältä veljeltäsi, ⁸vaan avaa auliisti kätesi hänelle ja lainaa mielelläsi, mitä hän puutteessansa tarvitsee. ⁹Varo, ettei sydämessäsi synny tämä paha ajatus: 'Seitsemäs vuosi, vapautusvuosi, on lähellä', ja ettet sen tähden katso karsaasti köyhää veljeäsi etkä anna hänelle mitään. Jos hän silloin huutaa sinun tähtesi Herran puoleen, niin sinä joudut syyhyn. ¹⁰Anna mielelläsi hänelle, älköönkä sydämesi olko vastahakoinen antaessasi, sillä lahjasi tähden on Herra, sinun Jumalasi, siunaava sinua kaikissa töissäsi, kaikessa, mihin ryhdyt. ¹¹Koska köyhiä ei koskaan puutu maasta, sentähden käsken minä sinua näin: Avaa auliisti kätesi veljellesi, kurjalle ja köyhälle, joita sinun maassasi on. ¹²Jos joku veljesi, hebrealainen mies tai nainen, on myynyt itsensä sinulle ja palvelut sinua kuusi vuotta, niin päästä hänet seitsemäntenä vuotena luotasi vapaaksi, ¹³ja kun päästät hänet luotasi vapaaksi, niin älä lähetä häntä tyhjin käsin. ¹⁴Vaan sälytä hänen selkäänsä runsaasti lahjoja laumastasi, puimatantereeltasi ja kuurnastasi; anna hänellekin siitä, millä Herra, sinun Jumalasi, on sinua siunannut. ¹⁵Muista, että itse olit orjana Egyptin maassa ja että Herra, sinun Jumalasi, vapahti sinut. Sentähden minä tänä päivänä annan sinulle tämän käskyn. ¹⁶Mutta jos hän sanoo sinulle: 'En tahdo lähteä luotasi', koska hän rakastaa sinua ja sinun perhettäsi ja koska hänen on ollut sinun luonasi hyvä olla, ¹⁷niin ota naskali ja pistä se hänen korvansa läpi oveen; olkoon hän sitten sinun orjasi ainiaan. Samoin tee myös orjattarellesi. ¹⁸Älköön sinusta olko vaikeata päästää häntä luotasi vapaaksi: onhan hänestä kuutena vuotena ollut sinulle kahta vertaa suurempi hyöty kuin palkkalaisesta. Ja Herra, sinun Jumalasi, on siunaava sinua kaikessa, mitä teet. ¹⁹Kaikki urospuoliset esikoiset, jotka syntyvät raavaskarjassasi ja pikkukarjassasi, pyhitä Herralle, Jumalallesi; raavaasi esikoisella älä työtä tee, älä myöskään keritse lampaasi esikoista. ²⁰Herran, sinun Jumalasi, edessä syö perheinesi se joka vuosi siinä paikassa, jonka Herra valitsee. ²¹Jos siinä on joku vamma, jos se ontuu tai on sokea tai jos sillä on joku muu paha vamma, mikä tahansa, niin älä uhraa sitä Herralle, sinun Jumalallesi. ²²Syö se porttiesi sisäpuolella; niin hyvin saastainen kuin puhdas saakoon syödä sitä, niinkuin syödään gasellia tai peuraa. ²³Vain verta älä syö; vuodata se maahan niinkuin vesi."

16"Ota vaari aabib-kuusta ja vietä pääsiäinen Herran, sinun Jumalasi, kunniaksi, sillä aabib-kuussa Herra, sinun Jumalasi, vei sinut pois Egyptistä, yöllä. ²Ja teurasta Herralle, sinun Jumalallesi, pääsiäisuhri, lampaista ja raavaita, siinä paikassa, jonka Herra valitsee nimensä asuinsijaksi. ³Älä syö sen ohella hapanta. Syö seitsemänä päivänä sen ohella happamatonta leipää, kurjuuden leipää - sillä kiiruusti sinä lähdit pois Egyptin maasta - että alati muistaisit sitä päivää, jona lähdit Egyptin maasta. ⁴Seitsemään päivään älköön hapanta taikinaa olko koko sinun maas-

sasi; ja siitä, mitä teurastat ensimmäisen päivän ehtona, älköön mitään lihaa jääkö yön yli seuraavaan aamuun. ⁵Sinä et saa teurastaa pääsiäisuhria niiden kaupunkiesi porttien sisäpuolella, jotka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa, ⁶vaan siinä paikassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, valitsee nimensä asuinsijaksi, teurasta pääsiäisuhri, ehtoolle, auringon laskiessa, sinä määrähетенä, jona Egyptistä lähdit. ⁷Ja keitä ja syö se siinä paikassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, valitsee; aamulla saat sitten lähteä paluumatkalle ja mennä kotiisi. ⁸Kuutena päivänä syö happamatonta leipää, ja seitsemäntenä päivänä olkoon juhlapöytä Herran, sinun Jumalasi, kunniaksi; älä silloin yhtäkään askaretta toimita. ⁹Laske seitsemän viikkoa; siitä alkaen, kun sirppi ensi kerran olkeen pannaan, laske seitsemän viikkoa ¹⁰ja vietä viikkojuhla Herran, sinun Jumalasi, kunniaksi kätesi vapaaehtoisin lahjoin, joita sinä annat sen mukaan, kuin Herra, sinun Jumalasi, on sinulle siunausta antanut. ¹¹Ja iloitse Herran, sinun Jumalasi, edessä, sinä ja sinun poikasi ja tyttäresi, palvelijasi ja palvelijattaresi, leeviläinen, joka asuu sinun porttiesi sisäpuolella, muukalainen, orpo ja leski, jotka sinun keskuudessasi ovat, siinä paikassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, valitsee nimensä asuinsijaksi. ¹²Ja muista, että itse olit orjana Egyptissä, ja noudata tarkoin näitä käskyjä. ¹³Lehtimajanjuhlaa vietä seitsemän päivää, korjatessasi satoa puimatantereeltasi ja kuurnastasi. ¹⁴Ja iloitse tänä juhlanasi, sinä ja sinun poikasi ja tyttäresi, palvelijasi ja palvelijattaresi, leeviläinen, muukalainen, orpo ja leski, jotka asuvat sinun porttiesi sisäpuolella. ¹⁵Seitsemän päivää juhli Herran, sinun Jumalasi, kunniaksi siinä paikassa, jonka Herra valitsee; sillä Herra, sinun Jumalasi, on siunaava sinua kaikessa, minkä satona saat, ja kaikissa kättesi töissä; sentähden ole iloinen. ¹⁶Kolme kertaa vuodessa tulkoon kaikki sinun miesväkesi Herran, sinun Jumalasi, kasvojen eteen siihen paikkaan, jonka hän valitsee: happamatoman leivän juhlanä, viikkojuhlanä ja lehtimajanjuhlanä. Mutta tyhjin käsin älköön tultako Herran kasvojen eteen; ¹⁷kukin tuokoon lahjana sen, minkä voi, sen siunauksen mukaan, minkä Herra, sinun Jumalasi, on sinulle antanut. ¹⁸Aseta tuomarit ja päällysmiehet eri sukukuntiasi varten kaikkien niiden kaupunkiesi portteihin, jotka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa; he tuomitkoot kansaa oikein. ¹⁹Älä vääristä oikeutta, älä katso henkilöön äläkä ota lahjusta, sillä lahjus sokaisee viisaiden silmät ja vääristää syyttömien asiat. ²⁰Vanhurskautta, ainoastaan vanhurskautta harrasta, että eläisit ja ottaisit omaksesi sen maan, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa. ²¹Älä pystytä itsellesi asera-karsikoita, älä mitään puuta, Herran, sinun Jumalasi, alttarin viereen, jonka itsellesi teet; ²²älä myöskään pystytä itsellesi patsasta, sillä niitä Herra, sinun Jumalasi, vihaa."

17"Älä uhraa Herralle, sinun Jumalallesi, raavasta tai lammasta, jossa on joku vamma, mikä paha vika tahaansa, sillä se on kauhistus Herralle, sinun Jumalallesi. ²Jos

sinun keskuudessasi, niiden kaupunkiesi porttien sisäpuolella, jotka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa, on mies tai nainen, joka tekee sitä, mikä on paha Herran, sinun Jumalasi, silmissä, rikkoo hänen liittonsa, ³ja menee ja palvelee muita jumalia ja kumartaa niitä: aurinkoa, kuuta tai kaikkea taivaan joukkoa, minkä minä olen kieltänyt, ⁴ja siitä ilmoitetaan sinulle, niin että saat sen kuulla, niin tutki asia tarkoin, ja jos on totta ja varmaa, että sellaista kauhistusta on harjoitettu Israelissa, ⁵niin vie se mies tai se nainen, joka on sellaisen pahan tehnyt, porttiesi edustalle - se mies tai se nainen - ja kivitä heidät kuoliaaksi. ⁶Kahden tai kolmen todistajan todistuksen nojalla kuolemaan tuomittu surmattakoon; yhden ainoan todistajan todistuksen nojalla älköön häntä surmattako. ⁷Todistajien käsi kohotkoon ensimmäisenä häntä vastaan surmataksaan hänet, ja sitten koko kansan käsi. Poista paha keskuudestasi. ⁸Jos joku murhaa tai omaisuusriitaa tai pahoinpitelyä koskeva asia tai mikä muu asia hyvänsä, josta sinun porteissasi riidellään, näyttää sinusta liian vaikealta ratkaista, niin nouse ja lähde siihen paikkaan, jonka Herra, sinun Jumalasi, valitsee, ⁹ja mene leeviläisten pappien luo ja sen luo, joka siihen aikaan on tuomarina; kysy heiltä, ja he ilmoittavat sinulle tuomion. ¹⁰Ja tee sen sanan mukaan, minkä he sinulle ilmoittavat siinä paikassa, jonka Herra valitsee; ja noudata tarkoin kaikkea, mitä he sinulle opettavat. ¹¹Tee sen lain mukaan, minkä he sinulle opettavat, ja sen tuomion mukaan, minkä he sinulle julistavat, poikkeamatta oikealle tai vasemmalle siitä, mitä he sinulle ilmoittavat. ¹²Mutta jos joku menettelisi niin julkeasti, ettei kuulisi pappia, joka siellä seisoo palvelemissa Herraa, sinun Jumalasi, tai tuomaria, niin se mies kuolkoon. ¹³Poista paha Israelista. Ja kaikki kansa kuulkoon sen ja peljätköön, niin ettei kukaan enää olisi niin julkea. ¹⁴Kun tulet siihen maahan, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa, ja otat sen omaksesi ja asetut siihen ja ajattelet: 'Minä asetan itselleni kuninkaan, niinkuin on kaikilla kansoilla, jotka minun ympärilläni asuvat', ¹⁵niin aseta itsellesi kuninkaaksi se, jonka Herra, sinun Jumalasi, valitsee. Aseta joku veljistäsi kuninkaaksesi; älä korota hallitsijaksesi muukalaista miestä, joka ei ole sinun veljesi. ¹⁶Mutta älköön hän hankkiko itselleen paljon hevosia älköönkä viekö kansaa takaisin Egyptiin hankkiakseen paljon hevosia, sillä Herra on teille sanonut: 'Älkää enää palatko tätä tietä'. ¹⁷Älköönkä hän ottako itsellensä monta vaimoa, ettei hänen sydämensä luopuisi pois; älköönkä hän kootko itsellensä ylen paljon hopeata ja kultaa. ¹⁸Ja kun hän on noussut valtaistuimellensa, kirjoituttakoon hän itsellensä kirjaan jäljennöksen tästä laista, joka on leeviläisten pappien huostassa. ¹⁹Ja hän pitäköön sen luonaan ja lukekoon sitä, niin kauan kuin elää, oppiaksensa pelkäämään Herraa, Jumalansa, ja noudattamaan tarkoin kaikkia tämän lain sanoja ja näitä käskyjä, ²⁰ettei hänen sydämensä ylpistyisi hänen veljiensä kohtaan ja ettei hän poikkeaisi käskyistä, ei oikealle eikä vasemmalle - niin että hän ja hänen poikan-

sa kauan hallitsisivat Israelin keskuudessa."

18"Leeviläisillä papeilla, Leevin koko sukukunnalla, älköön olko osuutta tai perintöosaa muun Israelin rinnalla; Herran uhreista ja siitä, mikä hänen osakseen tulee, he saakoot elatuksensa. ²Heillä ei ole oleva perintöosaa veljiensä keskuudessa; Herra itse on heidän perintöosansa, niinkuin hän on heille puhunut. ³Ja tämä olkoon papeilla oikeus saada kansalta, niiltä, jotka uhraavat teurasuhrin, raavaan tai lampaan: papille annettakoon lapa, leukaluut ja maha. ⁴Utiset jyvistäsi, viinistäsi ja öljystäsi ja lammastesi ensimmäiset kerityt villat anna hänelle. ⁵Sillä hänet Herra, sinun Jumalasi, on valinnut kaikista sukukunnistasi, että hän ja hänen poikansa alati seisoisivat ja palvelisivat Herran nimessä. ⁶Ja jos leeviläinen tahtoo tulla jostakin sinun kaupungistasi, jonka porttien sisäpuolella hän muukalaisena asuu, missä hyvänsä Israelissa, niin tulkoon vapaasti, niinkuin hänen mielensä tekee, siihen paikkaan, jonka Herra valitsee, ⁷ja saakoon palvella Herran, Jumalansa, nimessä, niinkuin kaikki muutkin hänen veljensä, leeviläiset, jotka seisovat siellä Herran edessä. ⁸He kaikki saakoot elatuksensa yhtäläisen osuuden, lukuunottamatta sitä, mitä joku on saanut myymällä perheomaisuuttaan. ⁹Kun tulet siihen maahan, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa, niin älä opettele jäljittelemään niiden kansojen kauhistavia tekoja. ¹⁰Älköön keskuudessasi olko ketään, joka panee poikansa tai tyttärensä kulkemaan tulen läpi, tahti joka tekee taikoja, ennustelee merkeistä, harjoittaa noituutta tai velhoutta, ¹¹joka lukee loitsuja, kysyy vainaja- tai tietäjähengiltä tahti kääntyy vainajien puoleen. ¹²Sillä jokainen, joka senkaltaista tekee, on kauhistus Herralle, ja sellaisten kauhistusten tähden Herra, sinun Jumalasi, karkoittaa heidät sinun tieltäsi. ¹³Ole siis nuhteeton Herran, sinun Jumalasi, edessä. ¹⁴Sillä nämä kansat, jotka sinä nyt karkoitat, kuuntelevat kyllä merkeistäennustajia ja taikureita, mutta sinulle ei Herra, sinun Jumalasi, sitä salli. ¹⁵Sinun keskuudestasi, veljiesi joukosta, Herra, sinun Jumalasi, herättää sinulle profeetan, minun kaltaiseni; häntä kuulkaa. ¹⁶On tapahtuva aivan niin, kuin sinä Herralta, sinun Jumalaltasi, anoit Hoorebilla, silloin kun seurakunta oli koolla ja sanoit: 'Älköön minun enää suotako kuulla Herran, minun Jumalani, ääntä älköönkä nähdä tätä suurta tulta, etten kuolisi'. ¹⁷Ja Herra sanoi minulle: 'Mitä he ovat puhuneet, on oikein puhuttu. ¹⁸Profeetan minä olen herättävä heille heidän veljiensä keskuudesta, sinun kaltaisesi, ja minä panen sanani hänen suuhunsa, ja hän puhuu heille kaikki, mitä minä käskän hänen puhua. ¹⁹Ja joka ei kuule minun sanojani, joita hän minun nimessäni puhuu, hänet minä itse vaadin tilille. ²⁰Mutta profeetta, joka julkeaa puhua minun nimessäni jotakin, jota minä en ole käskenyttä hänen puhua, tahti puhuu muiden jumalien nimessä, sellainen profeetta kuolkoon.' ²¹Ja jos sinä ajattelet sydämessäsi: 'Mistä me tiedämme, mikä sana ei ole Herran puhetta?' niin huomaa: ²²kun profeetta puhuu Herran nimessä, ja kun se,

mitä hän on puhunut, ei tapahdu eikä käy toteen, niin sitä sanaa Herra ei ole puhunut; julkeutetaan se profeetta on niin puhunut; älä pelkää häntä.”

19”Kun Herra, sinun Jumalasi, on hävittänyt ne kansat, joiden maan Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle, ja kun sinä olet karkoittanut heidät ja asettunut heidän kaupunkeihinsa ja heidän taloihinsa, ²niin erota itsellesi kolme kaupunkia siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa, että ottaisit sen omaksesi. ³Mittaa matkat ja jaa kolmeen osaan sen maan alue, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle perinnöksi, että niihin voisi paeta jokainen tappaja. ⁴Ja näin on määrätty tappajasta, joka pakenee niihin saadakseen elää: kun joku tappaa lähimmäisensä tahtomattaan ja häntä ennestään vihaamatta - ⁵niinkuin jos joku menee lähimmäisensä kanssa metsään puita hakkaamaan ja hänen kätensä heiluttaa kirvestä kaataakseen puun ja rauta lentää varresta ja sattuu toiseen, niin että tämä kuolee - niin paetkoon sellainen johonkin näistä kaupungeista saadakseen elää, ⁶ettei verenkostaja, sydämensä kiihossa tappajaa takaa ajaessaan, saavuttaisi häntä, jos tie on pitkä, ja surmaisi häntä, vaikka hän ei ole ansainnut kuolemaa, koska ei ennestään toista vihannut. ⁷Sentähden minä käsken sinua sanoen: ’Erota itsellesi kolme kaupunkia’. ⁸Ja jos Herra, sinun Jumalasi, laajentaa sinun aluettasi, niinkuin hän on vannonut sinun isillesi, ja antaa sinulle kaiken sen maan, jonka hän on sinun isillesi sanonut antavansa, ⁹jos sinä noudatat tarkoin kaikkia näitä käskyjä, jotka minä tänä päivänä sinulle annan, niin että alati rakastat Herraa, sinun Jumalasi, ja vaellat hänen teitensä, lisää silloin vielä kolme kaupunkia näihin kolmeen, ¹⁰ettei viatonta verta vuodatettaisi sinun maassasi, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle perintöosaksi, ja ettet joutuisi verivelan alaiseksi. ¹¹Mutta jos joku vihaa lähimmäistään ja asettuu häntä väijymään ja karkaa hänen kimppuunsa ja lyö hänet kuoliaaksi ja sitten pakenee johonkin näistä kaupungeista, ¹²niin lähettäköt hänen kaupunkinsa vanhimmat noutamaan hänet sieltä ja antakoot hänet verenkostajan käsiin, ja hän kuolee. ¹³Älä sääli häntä, vaan poista viattoman veren velka Israelista, että menestyisit. ¹⁴Älä siirrä lähimmäisesi rajaa, jonka entiset polvet ovat määränneet sinun perintöosallesi siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa, että ottaisit sen omaksesi. ¹⁵Yksi ainoa todistaja älköön olko pätevä ketään vastaan, olkoonpa mikä pahateko tai rikkomus, mikä synti tahansa, jonka joku tekee. Kahden tai kolmen todistajan sanalla on asia vahva. ¹⁶Jos väärä todistaja nousee jotakuta vastaan ja syyttää häntä jostakin rikkomuksesta, ¹⁷niin astukoot molemmat riitapuolet Herran eteen, pappien eteen ja niiden eteen, jotka siihen aikaan ovat tuomareina. ¹⁸Ja tuomarit tutkikoot tarkoin asian, ja jos todistaja on väärä todistaja, joka on tehnyt väärän syytöksen veljeensä vastaan, ¹⁹niin tehkää hänelle samoin, kuin hän aikoi tehdä veljellensä. Poista paha kes-

kuudestasi. ²⁰Ja muut kuulkooot sen ja peljätköt, niin ettei kukaan enää tekisi sellaista paha sinun keskuudessasi. ²¹Älä sääli häntä: henki hengestä, silmä silmästä, hammas hampaasta, käsi kädestä, jalka jalasta.”

20”Jos lähdet sotaan vihollistasi vastaan ja näet hevosia ja sotavaunuja ja sotajoukon, joka on sinua suurempi, niin älä pelkää heitä, sillä Herra, sinun Jumalasi, on sinun kanssasi, hän, joka johdatti sinut Egyptin maasta. ²Kun olette ryhtymässä taisteluun, astukoon pappi esiin puhumaan kansalle ³ja sanokoon heille: ’Kuule, Israel! Te ryhdytte nyt taisteluun vihollisianne vastaan. Älkää arkailko, älkää peljätkö älkääkää hätääntykö, älkää säikähtykö heitä; ⁴sillä Herra, teidän Jumalanne, käy teidän kanssanne, soitti teidän puolestanne vihollisianne vastaan ja antaa teille voiton.’ ⁵Ja päällysmiehet puhukoot kansalle ja sanokoot: ’Joka on rakentanut uuden talon, mutta ei vielä ole sitä vihkinyt, menköön ja palatkoon kotiinsa, ettei hän kaatuisi taistelussa ja joku toinen vihki sitä. ⁶Joka on istuttanut viinitarhan, mutta ei vielä ole korjannut sen ensi hedelmää, menköön ja palatkoon kotiinsa, ettei hän kaatuisi taistelussa ja joku toinen korjaisi sen ensi hedelmää. ⁷Joka on kihlannut naisen, mutta ei vielä ole ottanut häntä vaimokseen, menköön ja palatkoon kotiinsa, ettei hän kaatuisi taistelussa ja joku toinen ottaisi hänen morsiantaan vaimokseen.’ ⁸Vielä puhukoot päällysmiehet kansalle ja sanokoot: ’Joka pelkää ja arkailee, menköön ja palatkoon kotiinsa, etteivät hänen veljensäkin menettäisi rohkeuttaan niinkuin hän.’ ⁹Ja kun päällysmiehet ovat tämän kaiken kansalle puhuneet, asettakoot he osastopäälliköt väen johtoon. ¹⁰Kun lähestyt jotakin kaupunkia sotiaksesi sitä vastaan, tarjoa sille ensin rauhaa. ¹¹Ja jos se suostuu tarjoamaasi rauhaan ja avaa sinulle porttinsa, suorittakoon kaikki siellä oleva kansa sinulle työveroa ja palvelkoon sinua. ¹²Mutta jos se ei tee rauhaa sinun kanssasi, vaan valmistautuu taistelemaan sinua vastaan, niin piiritä sitä. ¹³Ja jos Herra, sinun Jumalasi, antaa sen sinun käsiisi, niin surmaa kaikki sen miesväki miekan terällä. ¹⁴Mutta naiset, lapset ja karja ja kaikki, mitä kaupungissa on, kaikki, mitä sieltä on saatavana saalista, ryöstä itsellesi, ja nauti vihollisiltasi saatu saalis, minkä Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa. ¹⁵Tee näin kaikille niille kaupungeille, jotka ovat sinusta hyvin kaukana, jotka eivät ole näiden kansojen kaupungeja. ¹⁶Mutta näiden kansojen kaupungeissa, jotka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle perintöosaksi, älä jätä ainoatakaan henkeä eloon, ¹⁷vaan vihi ne tuhon omiksi: heitteläiset ja amoriläiset, kanaaniläiset ja perissiläiset, hivviläiset ja jebusiläiset, niinkuin Herra, sinun Jumalasi, on sinua käskenyttä, ¹⁸etteivät he opettaisi teitä tekemään kaikkia niitä kauhistavia tekoja, joita he ovat tehneet palvellessaan jumaliansa, ja ettette te rikkoisi Herraa, teidän Jumalanne, vastaan. ¹⁹Jos joudut kauan piirittämään kaupunkia ja soittimaan sitä vastaan valloittaaksesi sen, niin älä hävitä sen puita äläkä heiluta kirvestäsi niitä vastaan. Niiden hedel-

miä saat nauttia, mutta älä hakkaa niitä maahan, sillä eivät kedon puut ole ihmisiä joutuakseen sinun piiritettäviksesi. ²⁰Ainoastaan ne puut, joista tiedät, että niissä ei ole mitään syötävää, saat hävittää ja hakata maahan, rakentaaksesi niistä varustuksia sinun kanssasi sotivaa kaupunkia vastaan, kunnes se kukistuu.”

21”Jos siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa, että ottaisit sen omaksesi, löydetään murhattu virumassa kedolla, eikä tiedetä, kuka hänet tappoi, ²niin lähtekööt sinun vanhimpasi ja tuomarisi mittaamaan välimatkan niihin kaupunkiin, jotka ovat murhatun ympärillä. ³Sen kaupungin vanhimmat, joka on murhattua lähinnä, ottakoot hiehon, jolla ei ole työtä tehty ja joka ei ole ollut vetojuhtana ikeen alla, ⁴ja sen kaupungin vanhimmat viekööt hiehon alas ehtymättömän puron notkoon, jossa ei ole kynnetty eikä kylvetty; ja he taittakoot hiehorta niskan siinä notkossa. ⁵Ja papit, leeviläiset, astukoot esiin, sillä heidät on Herra, sinun Jumalasi, valinnut palvelemaan häntä ja Herran nimeen siunaamaan, ja heidän sanansa mukaan ratkaistakoon jokainen riita ja pahoinpitely. ⁶Ja kaikki sen kaupungin vanhimmat, he kun asuvat murhattua lähinnä, peskööt kätensä pitäen niitä hiehon päällä, jolta niska taitettiin siinä notkossa; ⁷ja he lausukoot sanoen: ’Meidän kätemme eivät ole tätä verta vuodattaneet, eivätkä silmämme tapausta nähneet. ⁸Anna anteeksi, Herra, kansallesi Israelille, jonka vapahdit, äläkä lue viatonta verta kansallesi Israelille.’ Ja niin se verivelka annetaan heille anteeksi. ⁹Poista keskuudestasi viattoman veren velka, sillä sinun on tehtävä se, mikä on oikeata Herran silmissä. ¹⁰Kun lähdet sotaan vihollisiasi vastaan ja Herra, sinun Jumalasi, antaa heidät sinun käsiisi ja sinä otat heistä vankeja ¹¹ja vankien joukossa näet kaunisvartalaisen naisen ja mielistyt häneen ja tahdot ottaa hänet vaimoksesi, ¹²niin vie hänet kotiisi, ja hän ajattakoon hiuksensa ja leikatkoon kyntensä. ¹³Ja hän riisukoon vaatteensa, joissa hänet vangittiin, ja asukoon sinun kodissasi ja saakoon itkeä kuukauden päivät isäänsä ja äitiänsä; sitten saat yhtyä häneen ja naida hänet, niin että hän tulee vaimoksesi. ¹⁴Mutta jos hän ei sitten enää sinua miellytä, niin päästä hänet menemään vapaana äläkä myy häntä rahasta. Älä kohtelee häntä tylästi, koska olet häntä alentavasti kohdellut. ¹⁵Jos jollakin miehellä on kaksi vaimoa, toinen, jota hän rakastaa, ja toinen, jota hän hylkii, ja he synnyttävät hänelle lapsia, sekä se, jota hän rakastaa, että se, jota hän hylkii, ja esikoinen on hyljityn poika, ¹⁶älkөөn hän, kun jakaa pojilleen omaisuutensa perinnöksi, antako esikoisoi-keutta rakastetun pojalle syrjäyttämällä hyljityn vaimon pojan, joka on esikoinen; ¹⁷vaan hän tunnustakoon esikois-ukseen hyljityn vaimon pojan ja antakoon hänelle kaksinkertaisen osan kaikesta, minkä omistaa. Sillä hän on hänen miehuutensa parhain; hänen on esikoisoi-keus. ¹⁸Jos jollakin on uppiniskainen ja kovakorvainen poika, joka ei ota kuullakseen, mitä hänen isänsä ja äitinsä sanovat, eikä tot-

tele heitä, vaikka he kurittavat häntä, ¹⁹niin hänen isänsä ja äitinsä ottakoot hänet ja viekööt kaupunkinsa vanhinten eteen, asuinpaikkansa porttiin, ²⁰ja sanokoot kaupunkinsa vanhimille: ’Tämä meidän poikamme on uppiniskainen ja kovakorvainen, hän ei ota kuullakseen, mitä me sanomme, vaan on irstailija ja juomari.’ ²¹Silloin kaikki hänen kaupunkinsa miehet kivittäkööt hänet kuoliaaksi. Poista paha keskuudestasi, ja koko Israel kuulkoon sen ja peljätköön. ²²Jos joku on tehnyt itsensä syypääksi rikkomukseen, josta rangaistaan kuolemalla, ja hänet surmataan, ja sinä ripustat hänet hirteen, ²³niin älkөөn hänen ruumiinsa jääkö hirteen yöksi, vaan hautaa hänet samana päivänä, sillä Jumalan kiroama on se, joka on hirteen ripustettu; älä saastuta sitä maata, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle perintöosaksi.”

22”Jos näet veljesi härän tai lampaan eksyneen, älä jätä sitä siihen; vie se takaisin veljellesi. ²Jos veljesi ei asu sinua lähellä tai jos et tiedä, kuka hän on, niin korjaa eksynyt taloosi, ja olkoon se sinun huostassasi, kunnes veljesi tiedustelee sitä; anna se silloin hänelle takaisin. ³Tee samoin, jos veljeltäsi on kadonnut aasi, samoin, jos vaate, samoin, jos mitä muuta hyvänsä, jonka löydät; älä jätä sitä siihen. ⁴Jos näet veljesi aasin tai härän kaatuneen tielle, älä jätä sitä siihen; auta häntä nostamaan se jaloilleen. ⁵Nainen älkөөn käyttäkö miehen tamineita, älkөөnkä mies pukeutuko naisen vaatteisiin; sillä jokainen, joka niin tekee, on kauhistus Herralle, sinun Jumalallesi. ⁶Jos kulkiessasi tapaat puusta tai maasta linnun pesän, jossa on pojat tai munat ja emo makaamassa poikien tai munien päällä, niin älä ota emoa poikineen, ⁷vaan päästä emo lentämään ja ota vain pojat, että menestyisit ja kauan eläisit. ⁸Kun rakennat uuden talon, tee kaide kattosi ympärille, ettet saattaisi verenvikaa taloosi, jos joku sieltä putoaisi. ⁹Älä kylvä viinitarhaasi kahdenlaista siementä, muutoin kaikki, mitä siinä on, sekä siemen, jonka kylvit, että viinitarhan sato, on oleva pyhäkölle pyhitetty. ¹⁰Älä kynnä yhtäaikaa härällä ja aasilla. ¹¹Älä pue yllesi vaatetta, joka on kudottu kahdenlaisista langoista, villaisista ja pellavaisista sekaisin. ¹²Tee itsellesi tupsut viittasi neljään kulmaan, johon verhoudut. ¹³Jos joku on ottanut vaimon ja yhtynyt häneen, mutta sitten hylkii häntä ¹⁴ja esittää häntä vastaan perättömiä syytöksiä ja saattaa hänet pahaan maineeseen ja sanoo: ’Minä otin tämän naisen vaimokseni, mutta kun ryhdyin häneen, en tavannut hänessä neitsyyden merkkiä’, ¹⁵niin tytön isä ja äiti ottakoot ja tuokoot tytön neitsyyden merkin kaupungin vanhimille, porttiin. ¹⁶Ja tytön isä sanokoon vanhimille: ’Minä annoin tyttäreni vaimoksi tälle miehelle, mutta hän hylkii häntä. ¹⁷Ja katso, hän esittää häntä vastaan perättömiä syytöksiä sanoen: Minä en tavannut tyttäressäsi neitsyyden merkkiä. Mutta tässä on tyttäreni neitsyyden merkki.’ Ja he levittäkööt vaatteen kaupungin vanhinten eteen. ¹⁸Silloin kaupungin vanhimmat ottakoot sen miehen ja kurittakoot häntä. Ja he määrätkööt hänelle sakkoo sa-

ta hopeasekeliä annettavaksi tytön isälle, sentähden että hän saattoi Israelin neitsyen pahaan maineeseen.¹⁹ Ja hän olkoon hänen vaimonsa; hän älköön hyljätkö häntä koko elinaikansa.²⁰ Mutta jos syytös on tosi, jos tytössä ei tavattu neitsyyden merkkiä,²¹ silloin vietäköön tyttö isänsä talon ovelle, ja kaupungin miehet kivittäkööt hänet kuoliaaksi, koska hän teki häpeällisen teon Israelissa, harjoittaen haureutta isänsä kodissa. Poista paha keskuudestasi.²² Jos joku tavataan makaamasta naisen kanssa, joka on toisen miehen aviovaimo, niin kuolkoot molemmat, sekä mies, joka makasi vaimon kanssa, että vaimo. Poista paha Israelista.²³ Jos joku neitsyt on kihloissa miehen kanssa ja toinen tapaa hänet kaupungissa ja makaa hänen kanssaan,²⁴ niin viekää molemmat sen kaupungin portille ja kivittäkää heidät kuoliaaksi, tyttö siksi, että hän ei huutanut apua kaupungissa, ja mies siksi, että hän teki väkivaltaa lähimmäisensä morsiamelle. Poista paha keskuudestasi.²⁵ Mutta jos mies tapaa kihlatun tytön kedolla, käy häneen käsiksi ja makaa hänen kanssaan, niin mies, joka makasi hänen kanssaan, kuolkoon yksin.²⁶ Mutta tytölle älä tee mitään, sillä tyttö ei ole tehnyt kuoleman rikosta; tässä on samanlainen tapaus, kuin jos mies karkaa toisen kimp-puun ja tappaa hänet.²⁷ Sillä hän tapasi hänet kedolla; kihlattu tyttö huusi, mutta hänellä ei ollut auttajaa.²⁸ Jos joku tapaa neitsyen, joka ei ole kihlattu, ja ottaa hänet kiinni ja makaa hänen kanssaan ja heidät siitä tavataan,²⁹ niin mies, joka makasi hänen kanssaan, antakoon tytön isälle viisikymmentä hopeasekeliä, ja tyttö tulkoon hänen vaimokseen, koska hän raiskasi hänet; hän älköön hyljätkö häntä koko elinaikansa.³⁰ Älköön kukaan ottako vaimoksi äitipuoltaan älköönkä nostako isänsä peitettä.”

23”Älköön kukaan, joka on kuohittu musertamalla tai leikkaamalla, pääskö Herran seurakuntaan.² Älköön kukaan sekasikiö pääskö Herran seurakuntaan; älköön sellaisen jälkeläinen edes kymmenennessä polvessa pääskö Herran seurakuntaan.³ Älköön ammonilainen ja mooabilainen pääskö Herran seurakuntaan; älkööt heidän jälkeläisensä edes kymmenennessä polvessa koskaan pääskö Herran seurakuntaan,⁴ sentähden että he eivät tulleet leipää ja vettä tuoden teitä vastaan matkalla, kun olitte lähteneet Egyptistä, ja sentähden että hän palkkasi sinua vastaan Bileamin, Beorin pojan, Mesopotamian Petorista, sinua kiroamaan.⁵ Mutta Herra, sinun Jumalasi, ei tahtonut kuulla Bileamia, vaan Herra, sinun Jumalasi, muutti kirouksen sinulle siunaukseksi, sillä Herra, sinun Jumalasi, rakasti sinua.⁶ Älä koskaan, älä koko elinaikanasi, harrasta heidän menestystään ja onneaan.⁷ Edomilaista älä inhoa, sillä hän on sinun veljesi. Älä inhoa egyptiläistä, sillä sinä olet asunut muukalaisena hänen maassaan.⁸ Lapset, jotka heille syntyvät kolmannessa polvessa, pääskööt Herran seurakuntaan.⁹ Kun lähdettyäsi vihollisiasi vastaan asetut leiriin, karta kaikkea siivotonta.¹⁰ Jos sinun keskuudessasi on joku, joka ei ole puhdas sen johdosta, mitä hänel-

le yöllä on tapahtunut, menköön hän leirin ulkopuolelle; hän älköön tulko leiriin.¹¹ Illan suussa hän peseytyköön vedessä, ja auringon laskettua hän tulkoon leiriin.¹² Leirin ulkopuolella olkoon sinulla syrjäinen paikka, johon sinun on mentävä tarpeellesi.¹³ Ja sinulla olkoon aseittesi lisänä pieni lapio, ja kun siellä ulkona istut tarpeellesi, kaiva sillä kuoppa ja peitä sitten ulostuksesi.¹⁴ Sillä Herra, sinun Jumalasi, vaeltaa leirissä auttaaksensa sinua ja antaakseen vihollisesi sinulle alttiiksi; sentähden olkoon sinun leirisi pyhä, ettei hän näkisi sinun keskuudessasi mitään häpeällistä ja kääntyisi pois sinusta.¹⁵ Älä luovuta orjaa, joka on paennut isäntänsä luota sinun luoksesi, hänen isännällensä.¹⁶ Hän asukoon sinun luonasi, sinun keskuudessasi, valitsemassaan paikassa, jonkun kaupunkisi porttien sisäpuolella, missä hän viihtyy; älä sorra häntä.¹⁷ Älköön pyhäkköporttoa olko Israelin tyttärien joukossa älköönkä haureellista pyhäkköpoikaa Israelin poikien joukossa.¹⁸ Älä tuo portonpalkkaa äläkä koiranpalkkaa Herran, sinun Jumalasi, huoneeseen lupauksen suoritukseksi, sillä molemmat ovat kauhistus Herralle, sinun Jumalallesi.¹⁹ Älä pane veljeäsi maksamaan korkoa rahasta tai elintarpeista tai muusta, mitä korkoa vastaan lainataan.²⁰ Muukalaisen saat panna korkoa maksamaan, mutta et veljeäsi, että Herra, sinun Jumalasi, siunaisi sinua kaikessa, mihin ryhdyt, siinä maassa, jota menet ottamaan omaksesi.²¹ Kun teet lupauksen Herralle, sinun Jumalallesi, niin täytä se viivyttelämättä, sillä totisesti on Herra, sinun Jumalasi, sen vaativa sinulta, ja sinä joudut syyhyn.²² Mutta jos jätät lupauksen tekemättä, et joudu syyhyn.²³ Pidä se, mikä on huuliltasi lähtenyt, ja tee, niinkuin vapaaehtoisesti olet luvannut Herralle, sinun Jumalallesi, niinkuin olet suullasi puhunut.²⁴ Kun tulet lähimmäisesi viinitarhaan, niin saat syödä rypäleitä, minkä mielesi tekee, kunnes olet saanut kylläsi, mutta älä pane mitään astiaasi.²⁵ Kun tulet lähimmäisesi viljapellolle, niin saat kädelläsi katkoa tähkäpäitä, mutta sirppiä älä heiluta lähimmäisesi viljapellolla.”

24”Jos joku ottaa vaimon ja nai hänet ja vaimo ei häntä enää miellytä, sentähden että mies on tavannut hänessä jotakin häpeällistä, ja hän kirjoittaa hänelle erokirjan ja antaa sen hänen käteensä ja lähettää hänet pois talostaan,² ja jos nainen sitten, lähdettyään hänen talostaan, menee ja joutuu toisen miehen vaimoksi,³ ja myöskin tämä toinen mies hylkii häntä ja kirjoittaa hänelle erokirjan ja antaa sen hänen käteensä ja lähettää hänet pois talostaan, tai jos tämä toinen mies, joka on ottanut hänet vaimokseen, kuolee,⁴ älköön hänen ensimmäinen miehensä, joka lähetti hänet pois, ottako häntä uudestaan vaimokseen, sittenkin tämä on tullut saastutetuksi, sillä se olisi kauhistus Herran edessä. Älä saata syynalaiseksi maata, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle perintöosaksi.⁵ Jos joku äsken on ottanut vaimon, ei hänen tarvitse lähteä sotaan, älköönkä hänen päälleen pantako muutakaan rasiutusta; olkoon hän vuoden ajan vapaa perhettään varten ja iloksi vaimol-

leen, jonka on ottanut. ⁶Älköön pantiksi otettako käsikiviä, ei päällimmäistäkään kiveä, sillä se olisi hengen ottamista pantiksi. ⁷Jos joku tavataan siitä, että hän on varastanut jonkun veljistään, israelilaisista, ja kohdellut häntä tylysti tai myynyt hänet, niin varas kuoloon. Poista paha keskuudestasi. ⁸Ole varuillasi pitalitautia vastaan, niin että tarkoin noudatat kaikkea, mitä leeviläiset papit teille neuvovat. Noudattakaa tarkoin käskyjä, jotka minä olen heille antanut. ⁹Muista, mitä Herra, sinun Jumalasi, teki Mirjamille matkalla, kun te olitte lähteneet Egyptistä. ¹⁰Jos lainaat jotakin lähimmäisesellesi, älä mene hänen taloonsa ottamaan häneltä panttia. ¹¹Jää ulos, ja se mies, jolle lainasit, tuokoon pantin sinulle ulos. ¹²Ja jos hän on köyhä mies, niin älä mene maata, pitäen hänen panttiansa, ¹³vaan anna hänelle takaisin hänen panttinsa auringon laskiessa, että hän voisi maata vaipassaan ja siunaisi sinua; se koituu sinulle vanhurskaudeksi Herran, sinun Jumalasi, edessä. ¹⁴Älä tee vääryyttä kurjalle ja köyhälle palkkalaiselle, olipa hän veljiäsi tai muukalaisia, joita asuu maassasi, sinun porttiesi sisäpuolella. ¹⁵Maksa hänelle hänen palkkansa samana päivänä, ennenkuin aurinko laskee, sillä hän on kurja ja halajaa palkkaansa - ettei hän huutaisi sinun tähtesi Herran puoleen ja ettet sinä joutuisi syyhyn. ¹⁶Älköön isiä rangaistako kuolemalla lasten tähden älköönkään lapsia isien tähden; kukin rangaistakoon kuolemalla oman syntinsä tähden. ¹⁷Älä vääristä muukalaisen äläkä orvon oikeutta, äläkä ota lesken vaatteita pantiksi. ¹⁸Muista, että itse olit orjana Egyptissä ja että Herra, sinun Jumalasi, sinut sieltä vapahti; sentähden minä käsken sinua näin tekemään. ¹⁹Jos korjatessasi eloa pelloltasi unhotat pellolle lyhteen, älä palaa sitä hakemaan; se olkoon muukalaisen, orvon ja lesken oma, että Herra, sinun Jumalasi, siunaisi sinua kaikissa kättesi töissä. ²⁰Kun olet pudistanut öljyjuustasi hedelmät, älä enää jäännöistä oksilta poimi; se olkoon muukalaisen, orvon ja lesken oma. ²¹Kun olet korjannut sadon viinitarhastasi, älä enää jäljikorjuuta pidä; se jääköön muukalaiselle, orvolle ja leskelle. ²²Muista, että itse olit orjana Egyptin maassa; sentähden minä käsken sinua näin tekemään.”

25”Jos syntyy riita miesten välillä ja he astuvat oikeuden eteen ja heidät tuomitaan, syytön syyttömäksi ja syyllinen syylliseksi, ²ja jos syyllinen tuomitaan raippoihin, niin käsketkään tuomari hänen laskeutua maahan ja annattakoon läsnä ollessaan hänelle hänen rikostaan vastaavan määräluvun raippoja. ³Neljäkymmentä raippaa saa hän hänelle antaa, ei enempää, ettei veljeäsi häväistäisi sinun silmiesi edessä antamalla hänelle vielä useampia lyönnejä. ⁴Älä sido puivan härän suuta. ⁵Kun veljeksiä asuu yhdessä ja joku heistä kuolee eikä hänellä ole poikaa, niin älköön vainajan leski menkö naimisiin muuhun sukuun, syrjäisen miehen kanssa. Hänen lankonsa yhtyköön häneen, ottakoon hänet vaimokseen ja täyttäköön häntä kohtaan langon velvollisuuden. ⁶Ja esikoinen, jonka vaimo synnyt-

tää, katsottakoon kuolleen veljen omaksi, ettei hänen nimeänsä pyyhittäisi pois Israelista. ⁷Mutta jos mies ei suostu ottamaan kälyänsä vaimoksi, niin menköön käly porttiin vanhinten eteen ja sanokoon: ’Minun lankoni kieltäytyy pysyttämästä veljensä nimeä Israelissa; hän ei tahdo täyttää langon velvollisuutta.’ ⁸Silloin hänen kaupunkinsa vanhimmat kutsukoot hänet ja puhutelkoot häntä. Ja jos hän pysyy päätöksessään ja sanoo: ’En suostu ottamaan häntä vaimokseni’, ⁹niin hänen kälynsä astukoon hänen luoksensa vanhinten silmien eteen ja vetäköön kengän hänen jalastaan, sylkeköön häntä silmille ja lausukoon sanoen: ’Näin tehtäköön jokaiselle, joka ei veljensä huonetta rakenna.’ ¹⁰Ja hänen perhettänsä nimitettäköön sitten Israelissa ’paljasjalan perheeksi’. ¹¹Jos kaksi miestä tappelee keskenään ja toisen vaimo tulee auttamaan miestänsä sen käsistä, joka häntä lyö, ja ojentaa kätensä ja tarttuu tämän häpyyn, ¹²niin hakkaa poikki hänen kätensä säälittä. ¹³Älä pidä kukkarossasi kahdenlaisia punnuksia, suurempia ja pienempiä. ¹⁴Älä pidä talossasi kahdenlaista eefa-mittaa, suurempaa ja pienempää. ¹⁵Olkoon sinulla täydet ja oikeat punnukset; olkoon sinulla täysi ja oikea eefa-mitta, että eläisit kauan siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa. ¹⁶Sillä jokainen, joka näitä tekee, on kauhistus Herralle, jokainen, joka vääryyttä tekee. ¹⁷Muista, mitä Amalek teki sinulle matkalla, kun olit lähtenyt Egyptistä, ¹⁸kuinka hän, Jumalaa pelkäämättä, tuli sinua vastaan tiellä, kun sinä olit väsynyt ja uuvuksissa, ja eristi sinun yhteydestäsi kaikki heikommat, jotka kulkivat jälkipäässä. ¹⁹Sentähden, kun Herra, sinun Jumalasi, antaa sinun päästä rauhaan kaikista ympärillä olevista vihollisistasi siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle perintöosaksi, ottaaksesi sen omaksesi, niin pyyhi pois Amalekin muisto taivaan alta. Älä tätä unhotat.”

26”Kun tulet siihen maahan, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle perintöosaksi, ja sinä otat sen omaksesi ja asetut siihen, ²niin ota uutiset kaikista maasi hedelmistä, mitä saat satona maastasi, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa, ja pane ne koriin ja lähde siihen paikkaan, jonka Herra, sinun Jumalasi, valitsee nimensä asuinsijaksi. ³Ja mene sen tykö, joka siihen aikaan on pappina, ja sano hänelle: ’Minä tunnustan tänä päivänä Herralle, sinun Jumalallesi, että minä olen tullut siihen maahan, jonka Herra meidän isillemme vannotulla valalla on luvannut antaa meille.’ ⁴Ja pappi ottakoon korin sinun kädestäsi ja asetakoon sen Herran, sinun Jumalasi, alttarin eteen. ⁵Niin lausu Herran, Jumalasi, edessä sanoen: ’Minun isäni oli harhaileva aramilainen, joka meni Egyptiin, vähäinen joukko mukanaan, ja asui siellä muukalaisena ja tuli siellä suureksi, väkeväksi ja lukuisaksi kansaksi. ⁶Mutta egyptiläiset kohtelivat meitä pahoin ja rasittivat meitä ja teettivät meillä kovaa työtä. ⁷Silloin me huusimme Herran, isiemme Jumalan, puoleen, ja Herra kuuli meidän huutomme ja näki meidän kurjuutemme, vaivamme ja kärsimämme sorron.

⁸Ja Herra vei meidät pois Egyptistä väkevällä kädellä ja ojennetulla käsivarrella, suurella peljätyksellä, tehden tunnustekoja ja ihmeitä. ⁹Ja hän toi meidät tähän paikkaan ja antoi meille tämän maan, maan, joka vuotaa maitoa ja mettä. ¹⁰Ja katso, nyt minä tuon uutiset sen maan hedelmistä, jonka sinä, Herra, minulle annoit. Niin aseta ne Herran, sinun Jumalasi, eteen ja kumartaen rukoile Herran, sinun Jumalasi, edessä ¹¹ja iloitse kaikesta hyvästä, minkä Herra, sinun Jumalasi, on antanut sinulle ja sinun perheellesi, sinä ja leeviläinen ja muukalainen, joka asuu sinun keskuudessasi. ¹²Kun kolmantena vuotena, kymmenysten vuotena, olet suorittanut loppuun kaikki kymmenykset saamastasi sadosta ja antanut ne leeviläiselle, muukalaiselle, orvolle ja leskelle, ja he ovat syöneet sinun porttiesi sisäpuolella ja tulleet ravituiksi, ¹³niin sano Herran, Jumalasi, edessä: 'Minä olen vinyt pois talostani sen, mikä on pyhäkölle pyhitettyä, ja olen antanut sen leeviläiselle ja muukalaiselle, orvolle ja leskelle, aivan sinun käskysi mukaan, jonka olet minulle antanut; en ole rikkonut sinun käskyjäsi enkä niitä unhottanut. ¹⁴Minä en syönyt siitä mitään silloin, kun minulla oli suru, enkä vinyt siitä mitään pois silloin, kun olin saastunut, enkä antanut siitä mitään vainajalle. Olen kuullut Herran, minun Jumalani, ääntä; olen tehnyt aivan niin, kuin olet minun käsenyt tehdä. ¹⁵Katso pyhästä asunnostasi, taivaasta, ja siunaa kansaasi Israelia ja sitä maata, jonka olet meille antanut, niinkuin valalla vanhojen lupasit isillemme, maata, joka vuotaa maitoa ja mettä.' ¹⁶Tänä päivänä Herra, sinun Jumalasi, käsksee sinun seurata näitä käskyjä ja oikeuksia; noudata ja seuraa niitä kaikesta sydäimestäsi ja kaikesta sielustasi. ¹⁷Sinä olet tänään kuullut Herran, sinun Jumalasi, julistavan, että hän tahtoo olla sinun Jumalasi ja että sinun on vaellettava hänen teitensä ja noudatettava hänen käskyjensä, säädöksiensä ja oikeuksiansa sekä kuultava häntä. ¹⁸Ja Herra on kuullut sinun tänä päivänä julistavan, että sinä tahdot olla hänen omaisuuskansansa, niinkuin hän on sinulle puhunut, ja noudattaa kaikkia hänen käskyjensä, ¹⁹että hän asettaisi sinut korkeammaksi kaikkia luomiansa kansoja, ylistykseksi, kunniaksi ja kiitokseksi, ja että olisit Herralle, sinun Jumalallesi, pyhitetty kansa, niinkuin hän on puhunut."

27 Niin Mooses ja Israelin vanhimmat käskivät kansaa sanoen: "Noudattakaa kaikkia niitä käskyjä, jotka minä tänä päivänä teille annan. ²Ja kun menette Jordanin yli siihen maahan, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa, pystytä itsellesi suuria kiviä ja sivele ne kalkilla. ³Ja kirjoita niihin kaikki tämän lain sanat, kun menet joen yli siihen maahan, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa, maahan, joka vuotaa maitoa ja mettä, niinkuin Herra, sinun isiesi Jumala, on sinulle puhunut. ⁴Ja kun olette menneet Jordanin yli, niin pystyttäkää Eebalin vuorelle ne kivet, joista minä tänä päivänä annan teille käskyn, ja sivele ne kalkilla. ⁵Ja rakenna siihen alttari Herralle, si-

nun Jumalallesi, alttari kivistä, joihin et saa rauta-aseella koskea. ⁶Hakkaamattomista kivistä rakenna Herran, Jumalasi, alttari; uhraa sen päällä polttouhreja Herralle, Jumalallesi, ⁷ja teurasta teuraita yhteysuhriksi ja syö siellä ja iloitse Herran, Jumalasi, edessä. ⁸Ja kirjoita kiviin kaikki tämän lain sanat hyvin selkeästi." ⁹Ja Mooses ja leeviläiset papit puhuivat kaikelle Israelille sanoen: "Ole hiljaa ja kuule, Israel! Tänä päivänä on sinusta tullut Herran, Jumalasi, kansa. ¹⁰Kuule siis Herraa, Jumalaasi, ja noudata hänen käskyjensä ja ohjeitansa, jotka minä tänä päivänä sinulle annan." ¹¹Ja Mooses käski kansaa sinä päivänä sanoen: ¹²"Kun te olette menneet Jordanin yli, asettukoot nämä Garissimin vuorelle siunaamaan kansaa: Simeon, Leevi, Juuda, Isaskar, Joosef ja Benjamin. ¹³Nämä taas asettukoot Eebalin vuorelle lausumaan kirouksen: Ruuben, Gaad, Asser, Sebulon, Daan ja Naftali. ¹⁴Ja leeviläiset lausukoot ja sanokoot kovalla äänellä kaikille Israelin miehille: ¹⁵'Kirottu olkoon se, joka tekee jumalankuvan, veistetyyn tai valetun, taitajan käden tekemän, kauhistukseksi Herralle, ja joka salaa sen pystyttää'. Ja kaikki kansa vastatkoon ja sanokoon: 'Amen'. ¹⁶Kirottu olkoon se, joka häpäisee isäänsä tai äitiänsä. Ja kaikki kansa sanokoon: 'Amen'. ¹⁷Kirottu olkoon se, joka siirtää lähimmäisensä rajan. Ja kaikki kansa sanokoon: 'Amen'. ¹⁸Kirottu olkoon se, joka vie sokean harhaan tieltä. Ja kaikki kansa sanokoon: 'Amen'. ¹⁹Kirottu olkoon se, joka vääristää muukalaisen, orvon tai lesken oikeuden. Ja kaikki kansa sanokoon: 'Amen'. ²⁰Kirottu olkoon se, joka makaa äitipuolensa kanssa, sillä hän nostaa isänsä peitteen. Ja kaikki kansa sanokoon: 'Amen'. ²¹Kirottu olkoon se, joka sekaantuu eläimeen. Ja kaikki kansa sanokoon: 'Amen'. ²²Kirottu olkoon se, joka makaa sisarensa, isänsä tyttären tai äitinsä tyttären, kanssa. Ja kaikki kansa sanokoon: 'Amen'. ²³Kirottu olkoon se, joka makaa anoppinsa kanssa. Ja kaikki kansa sanokoon: 'Amen'. ²⁴Kirottu olkoon se, joka salaa murhaa lähimmäisensä. Ja kaikki kansa sanokoon: 'Amen'. ²⁵Kirottu olkoon se, joka ottaa lahjuksen surmatukseen viattoman. Ja kaikki kansa sanokoon: 'Amen'. ²⁶Kirottu olkoon se, joka ei pidä tämän lain sanoja eikä täytä niitä. Ja kaikki kansa sanokoon: 'Amen'."

28 "Jos kuulet Herran, sinun Jumalasi, ääntä ja pidät tarkoin kaikki hänen käskyjensä, jotka minä tänä päivänä sinulle annan, niin Herra, sinun Jumalasi, asettaa sinut korkeammaksi kaikkia kansoja maan päällä. ²Ja kaikki nämä siunaukset tulevat sinun osaksesi ja saavuttavat sinut, jos kuulet Herran, sinun Jumalasi, ääntä. ³Siunattu olet sinä kaupungissa ja siunattu olet kedolla. ⁴Siunattu on sinun kohtusi hedelmä ja maasi hedelmä ja sinun karjasi hedelmä, raavaittesi vasikat ja lampaittesi karitsat. ⁵Siunattu on sinun korisi ja sinun taikinakaukalosi. ⁶Siunattu olet tullessasi ja siunattu olet lähtiessäsi. ⁷Herra antaa sinun voittaa vihollisesi, jotka nousevat sinua vastaan; yhtä tietä he lähtevät sinua vastaan, mutta seitsemää tietä he sinua

pakenevat. ⁸Herra käskee siunauksen seurata sinua jyväätoissasi ja kaikessa, mihin ryhdyt; hän siunaa sinua siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa. ⁹Herra korottaa sinut hänelle pyhitetyksi kansaksi, niinkuin hän valalla vannoten on sinulle luvannut, jos sinä noudatat Herran, sinun Jumalasi, käskyjä ja vaellat hänen teitönsä. ¹⁰Ja kaikki kansat maan päällä näkevät, että Herra on ottanut sinut nimiinsä; ja he pelkäävät sinua. ¹¹Ja Herra antaa sinulle ylen runsaasti hyvää, tekee sinun kohtusi hedelmän, karjasi hedelmän ja maasi hedelmän ylen runsaaksi siinä maassa, jonka Herra sinun isillesi vannotulla valalla on luvannut antaa sinulle. ¹²Herra avaa sinulle rikkaan aarrekammionsa, taivaan, antaakseen sinun maallesi sateen aikansa ja siunatakseen kaikki sinun kättesi työt; ja sinä lainaat monelle kansalle, mutta sinun itsesi ei tarvitse lainaa ottaa. ¹³Ja Herra tekee sinut pääksi eikä hännäksi; sinä aina vain ylenet etkä koskaan alene, jos tottelet Herran, sinun Jumalasi, käskyjä, jotka minä tänä päivänä sinulle annan, että ne tarkoin pitäisit, ¹⁴etkä poikkeaa oikealle etkä vasemmalle yhdestäkään niistä sanoista, jotka minä tänä päivänä teille annan, et seuraa muita jumalia etkä palvele niitä. ¹⁵Mutta jos sinä et kuule Herran, sinun Jumalasi, ääntä etkä tarkoin pidä kaikkia hänen käskyjäänsä ja säädöksiänsä, jotka minä tänä päivänä sinulle annan, niin kaikki nämä kiroukset tulevat sinun päällesi ja saavuttavat sinut. ¹⁶Kirottu olet sinä kaupungissa ja kirottu olet kedolla. ¹⁷Kirottu on sinun korisi ja sinun taikinakaukalosi. ¹⁸Kirottu on sinun kohtusi hedelmä ja maasi hedelmä, kirotut sinun raavaittesi vasikat ja lampaittesi karitsat. ¹⁹Kirottu olet tullessasi ja kirottu olet lähtiessäsi. ²⁰Herra lähettää sinun sekaasi kirousta, hämminkiä ja uhkaa, mihin tahansa ryhdyt, kunnes äkisti tuhoudut ja hukut töitteesi pahuuden tähden, kun olet minut hyljännyt. ²¹Herra antaa ruttotaudin tarttua sinuun, kunnes se sukupuuttoon hävittää sinut siitä maasta, jota menet ottamaan omaksesi. ²²Herra lyö sinua hivutustaudilla, kuumeella, polttelella ja tulehduksella, kuivuudella, nokitähkillä ja viljan ruosteella, ja ne vainoavat sinua, kunnes menehdyt. ²³Ja taivaasi, joka on sinun pääsi päällä, on niinkuin vaski, ja maa, joka on allasi, on niinkuin rauta. ²⁴Herra muuttaa sinun maasi sateen tomuksi ja tuhaksi; taivaasta se tulee sinun päällesi, kunnes tuhoudut. ²⁵Herra antaa sinun vihollistesi voittaa sinut; yhtä tietä sinä menet heitä vastaan, mutta seitsemää tietä sinä heitä pakenet; ja sinä tulet kauhistukseksi kaikille valtakunnille maan päällä. ²⁶Ja ruumiisi joutuvat ruuaksi kaikille taivaan linnuille ja maan eläimille, eikä kukaan karkoita niitä. ²⁷Herra lyö sinua Egyptin paiseilla ja ajoksilla, ihottumalla ja ruvella, joista et parannu. ²⁸Herra lyö sinua hulluudella, sokeudella ja melisairaudella. ²⁹Sinä haparoi keskellä päivää, niinkuin sokea haparoi pimeässä; sinä et menesty teilläsi, vaan kaiken elinaikasi sinä olet oleva sorretty ja ryöstetty, eikä ole auttaja. ³⁰Sinä kihlaat naisen, mutta toinen makaa hänet; sinä rakennat talon, mutta et siinä asu; sinä istutat viinitarhan,

mutta et korjaa sen hedelmää. ³¹Härkäsi teurastetaan sinun silmiesi edessä, mutta sinä et sitä syö; aasiasi ryöstetään sinulta sinun nähtesi eikä sitä anneta sinulle takaisin; lampaasi joutuvat sinun vihollistesi valtaan, eikä sinulla ole auttaja. ³²Sinun poikasi ja tyttäresi joutuvat vieraan kansan valtaan, ja sinun silmäsi näkevät sen ja raukeavat heitä alinomaa ikävöidessäsi, mutta sinä et voi sille mitään. ³³Sinun maasi hedelmän ja kaiken sinun vaivannäkösi kulluttaa kansa, jota sinä et tunne; kaiken elinaikasi sinä olet oleva sorretty ja runneltu. ³⁴Ja sinä tulet hulluksi siitä, mitä sinun silmäsi näkevät. ³⁵Herra lyö sinuun, sinun polviisi ja pohkeisiisi, pahoja paiseita, joista et parannu, kantapäästä kiireeseen asti. ³⁶Herra vie sinut ja kuninkaan, jonka sinä itsellesi asetat, kansan luo, jota sinä et tunne ja jota sinun isäsi eivät tunteneet; ja siellä sinä palvelet muita jumalia, puu- ja kivijumalia. ³⁷Ja sinä tulet kauhistukseksi, sananparreksi ja pistopuheeksi kaikille niille kansoille, joiden keskuuteen Herra sinut kuljettaa. ³⁸Paljon siementä sinä viet pellollesi, mutta vähän sinä korjaat, sillä heinäsi hävittävät sen. ³⁹Viinitarhoja sinä istutat ja hoidat, mutta viiniä et saa juodaksesi etkä tallettaaksesi, sillä madot syövät sen. ⁴⁰Öljypuita sinulla on kaikkialla alueellasi, mutta öljyllä et sinä itseäsi voitele, sillä sinun öljymarjasi varisevat maahan. ⁴¹Poikia ja tyttäriä sinulle syntyy, mutta et saa niitä pitää, sillä he vaeltavat vankeuteen. ⁴²Tuhohyönteiset valtaavat kaikki sinun puusi ja sinun maasi hedelmän. ⁴³Muukalainen, joka asuu keskuudessaasi, kohoaa sinun ylitsesi yhä ylemmäksi, mutta sinä painut aina alemmaksi. ⁴⁴Hän lainaa sinulle, mutta sinä et voi lainata hänelle. Hän tulee pääksi, mutta sinä hännäksi. ⁴⁵Kaikki nämä kiroukset tulevat sinun päällesi, vainoavat sinua ja saavuttavat sinut, kunnes tuhoudut, koska et kuullut Herran, sinun Jumalasi ääntä etkä noudattanut hänen käskyjäänsä ja säädöksiänsä, jotka hän on sinulle antanut. ⁴⁶Ne jäävät merkkeinä ja ihmeinä sinuun ja sinun jälkeläisiisi iankaikkisesti. ⁴⁷Koska et palvellut Herraa, sinun Jumalaasi, ilolla ja sydämen halulla, kun sinulla oli yltäkyllin kaikkea, ⁴⁸on sinun palveltava vihollisiasi, jotka Herra sinun kimppuusi lähettää, nälässä ja janossa ja alastomuudessa ja kaiken puutteessa. Ja hän panee sinun kaulallesi rautaisen ikeen, kunnes hän sinut tuhoaa. ⁴⁹Herra nostaa sinua vastaan kaukaisen kansan, joka tulee maan äärestä lentäen niinkuin kotka, kansan, jonka kieltä sinä et ymmärrä; ⁵⁰tuimakatseisen kansan, joka ei armahda vanhaa eikä sääli nuorta. ⁵¹Se syö sinun karjasi hedelmän ja maasi hedelmän, kunnes sinä tuhoudut; se ei jätä sinulle mitään, ei jyviä ei viiniä eikä öljyä, ei raavaittesi vasikoita eikä lampaittesi karitsaita, kunnes on tehnyt sinusta lopun. ⁵²Ja se ahdistaa sinua kaikissa porteissasi, kunnes korkeat ja lujat murisi, joihin sinä luotit, kukistuvat kaikkialla maassasi. Se ahdistaa sinua kaikissa porteissasi kaikkialla sinun maassasi, jonka Herra, sinun Jumalasi, on sinulle antanut. ⁵³Siinä hädässä ja ahdistuksessa, johon sinun vihollisesi saattaa sinut, sinä syöt oman kohtusi hedelmän,

syöt poikiesi ja tyttäriesi lihaa, jotka Herra, sinun Jumalasi, on sinulle antanut.⁵⁴ Hempeästi ja hekumallisesti elänyt mies sinun keskuudessasi katselee silloin karsaasti veljeänsä ja vaimoan, joka hänen sylissänsä on, ja jäljellä olevia lapsiaan, jotka hän on jättänyt henkiin;⁵⁵ kenellekään heistä hän ei anna lastensa lihaa, jota hän itse syö, kun hänellä ei ole mitään muuta jäljellä, siinä hädässä ja ahdistuksessa, johon vihollisesi saattaa sinut kaikissa sinun porteissasi.⁵⁶ Hempeästi ja hekumallisesti elänyt nainen sinun keskuudessasi, joka hekumassaan ja hempeydessään ei edes yrittänyt laskea jalkaansa maahan, katselee silloin karsaasti miestä, joka hänen sylissänsä on, ja poikaansa ja tyttärensä⁵⁷ eikä suo heille jälkeläisiä, jotka tulevat hänen kohdustansa, eikä lapsia, joita hän synnyttää, sillä kaiken muun puutteessa syö hän ne salaa itse siinä hädässä ja ahdistuksessa, johon vihollisesi saattaa sinut sinun porteissasi.⁵⁸ Jos et tarkoin noudata kaikkia tämän lain sanoja, jotka ovat kirjoitetut tähän kirjaan, niin että pelkää tätä kunniallista ja peljättävää nimeä, Herraa, sinun Jumalasi,⁵⁹ niin Herra panee sinun ja sinun jälkeläistesi kärsittäväksi erinomaisia vaivoja, suuria ja pitkällisiä vaivoja, pahoja ja pitkällisiä sairauksia.⁶⁰ Hän kääntää sinua vastaan kaikki Egyptin taudit, joita sinä pelkää, ja ne tarttuvat sinuun.⁶¹ Ja kaikkinaisia muita sairauksia ja vaivoja, joista ei ole kirjoitettu tässä lakikirjassa, Herra nostattaa sinua vastaan, kunnes sinä tuhoudut.⁶² Ja teistä, jotka ennen olitte monilukuiset kuin taivaan tähdet, jää jäljelle ainoastaan vähäinen joukko, koska et kuullut Herran, sinun Jumalasi, ääntä.⁶³ Ja niinkuin Herra ennen iloitsi teistä, siitä, että teki teille hyvää ja antoi teidän lisääntyä, niin Herra silloin iloittaa teistä, siitä, että hävittää ja tuhoaa teidät. Ja teidät temmataan irti siitä maasta, jota sinä menet ottamaan omaksesi.⁶⁴ Ja Herra hajottaa sinut kaikkien kansojen sekaan maan äärestä toiseen, ja sinä palvelet siellä muita jumalia, joita sinä et tunne ja joita sinun isäsi eivät tunteet, puuta ja kiveä.⁶⁵ Ja niiden kansojen seassa sinä et saa rauhaa, eikä jalkasi löydä lepopaikkaa. Herra antaa sinulle siellä vapisevan sydämen, rauenneet silmät ja nääntyvän sielun.⁶⁶ Ja sinun elämäsi näyttää sinusta olevan hiuskarvan varassa, yöt ja päivät sinä olet pelon vallassa etkä ole varma hengestäsi.⁶⁷ Aamulla sinä sanot: 'Jospa olisi ilta!' ja illalla sanot: 'Jospa olisi aamu!' - sellaista pelkoa sinä tunnet sydämässäsi, ja sellaisia näkyjä sinä näet silmissäsi.⁶⁸ Ja Herra vie sinut laivoilla takaisin Egyptiin samaa tietä, josta minä sanoin sinulle: 'Et ole sitä enää näkevä'. Ja siellä teitä kaupitaan vihollisillesi orjiksi ja orjattariksi, mutta ostajaa ei ole."

29Nämä ovat sen liiton sanat, jonka Herra käski Mooseksen tehdä israelilaisten kanssa Mooabin maassa, sen liiton lisäksi, jonka hän oli tehnyt heidän kanssaan Hoorebilla.²(29:1) Ja Mooses kutsui kokoon kaiken Israelin ja sanoi heille: "Te olette nähneet kaiken, minkä Herra teki teidän silmienne edessä Egyptin maassa faraolle ja kaikil-

le hänen palvelijoilleen ja koko hänen maalleen,³ ne suuret koettelemukset, jotka sinun silmäsi näkivät, ne suuret tunnusteet ja ihmeet.⁴ Mutta tähän päivään asti Herra ei vielä ole antanut teille sydäntä ymmärtääksenne ja silmiä nähdäksenne ja korvia kuullaksenne.⁵ Ja minä kuljetin teitä erämaassa neljäkymmentä vuotta: teidän vaatteenne eivät kuluneet yltänne, eivätkä kenkäsi kuluneet jalassasi.⁶ Leipää ette saaneet syödäksenne etkä viiniä ja väkijuomaa juodaksenne, jotta tietäisitte, että minä olen Herra, teidän Jumalanne.⁷ Ja kun te tulitte tähän paikkaan, niin lähtivät Siihon, Hesbonin kuningas, ja Oog, Baasanin kuningas, sotimaan meitä vastaan, mutta me voitimme heidät.⁸ Ja me valloitimme heidän maansa ja annoimme sen perintöosaksi ruubenilaisille ja gaadilaisille ja toiselle puolelle Manassen sukukuntaa.⁹ Noudattakaa siis tämän liiton sanoja ja täyttäkää ne menestyäkseen kaikessa, mitä teette.¹⁰ Te seisotte tänä päivänä kaikki Herran, teidän Jumalanne, edessä: teidän päämiehenne, sukukuntanne, vanhimpanne ja päällysmiehenne, kaikki Israelin miehet,¹¹ teidän lapsenne ja vaimonne sekä muukalainen, joka on leirissäsi, jopa puunhakkaajasi ja vedenkantajasikin,¹² käydäksenne Herran, teidän Jumalanne, liittoon, siihen valaliittoon, jonka Herra, sinun Jumalasi, tänä päivänä tekee sinun kansasi,¹³ että hän tänä päivänä korottaisi sinut kansaksensa ja tulisi sinun Jumalaksesi, niinkuin hän on sinulle puhunut ja niinkuin hän on vannonut sinun isillesi, Aabrahamille, Iisakille ja Jaakobille.¹⁴ Enkä minä tee tätä liittoa, tätä valaliittoa, ainoastaan teidän kanssanne,¹⁵ vaan niinhysin niiden kanssa, jotka tänä päivänä ovat tässä meidän kanssamme seisomassa Herran, meidän Jumalamme, edessä, kuin niidenkin kanssa, jotka eivät ole tänä päivänä tässä meidän kanssamme.¹⁶ Sillä te tiedätte, kuinka me asuimme Egyptin maassa ja kuinka me kuljimme niiden kansojen keskitse, joiden kautta te olette kulkeneet.¹⁷ Ja te näitte heidän iljetyksensä, ne puu-, kivi-, hopea- ja kultajumalat, jotka heillä on.¹⁸ Älköön siis teidän joukossanne olko ainoatakaan miestä tai naista, sukua tai sukukuntaa, jonka sydän tänä päivänä kääntyisi pois Herrasta, meidän Jumalastamme, mennäkseen palvelemaan noiden kansojen jumalia; älköön teidän keskuudessanne olko juurta, josta kasvaa koiruohoa ja marunaa,¹⁹ niin että se, joka kuulee tämän valan sanat, siunaisi itseänsä sydämessään sanoen: 'Minun käy hyvin, vaikka vaellankin sydämeni paatumuksessa'. Siten hän hukuttaisi kaikki, sekä kostean että kuivan maan.²⁰ Herra ei tahdo antaa hänelle anteeksi, vaan silloin suitsuaa Herran viha ja kiivaus sitä miestä vastaan, ja kaikki se kirous, joka on kirjoitettu tähän kirjaan, laskeutuu hänen päällensä, ja Herra pyyhki pois hänen nimensä taivaan alta.²¹ Ja Herra erottaa hänet kaikista Israelin sukukunnista, tuottaakseen hänelle onnettomuuden, kaikki ne kiroukset, jotka sisältyvät tähän lain kirjaan kirjoitettuun liittoon.²² Ja tuleva sukupolvi, teidän lapsenne, jotka nousevat teidän jälkeenne, ja vieras, joka tulee kaukaisesta maasta, kysyvät, kun näkevät sen maan vaivat ja ne sai-

raudet, joilla Herra sitä rasittaa,²³ tulikiven ja suolan, kun koko maa on poltettu, niin ettei siihen kylvetä eikä se kasva eikä siitä ruohonkortta nouse - niinkuin oli silloin, kun Sodoma ja Gomorra, Adma ja Seboim hävitettiin, kun Herra vihassaan ja kiivastuksessaan ne hävitti -²⁴ silloin kaikki kansat kysyvät: 'Minkätähden Herra on näin tehnyt tälle maalle? Mistä tämä hänen suuri vihansa hehku?'²⁵ Silloin vastataan: 'Siitä, että he hylkäsivät Herran, isiensä Jumalan, liiton, jonka hän teki heidän kanssansa viedessään heidät pois Egyptin maasta,²⁶ ja menivät palvelemaan muita jumalia ja kumarsivat niitä, jumalia, joita he eivät tunteet ja joita hän ei ollut heidän osalleen jakanut -²⁷ siitä syttyi Herran viha tätä maata kohtaan, niin että hän antoi kohdata sitä kaiken sen kirouksen, joka on kirjoitettu tähän kirjaan.²⁸ Ja Herra tempasi heidät irti heidän maastaan vihassa ja kiivastuksessa ja suuressa suuttumuksessa ja heitti heidät toiseen maahan, niinkuin nyt on tapahtunut.'²⁹ (29:28) Se, mikä on salassa, se on Herran, meidän Jumalamme; mutta mikä on ilmoitettu, se on meitä ja meidän lapsiamme varten ikuisesti, että me pitäisimme kaikki tämän lain sanat."

30"Jos sinä silloin, kun tämä kaikki sinua kohtaa, siunaus tai kirous, jotka minä olen asettanut sinun valittavaksesi, painat sen sydämeesi kaikkien kansojen keskellä, joiden luo Herra, sinun Jumalasi, on sinut karkoittanut,² ja palajat Herran, sinun Jumalasi, tykö ja kuulet hänen ääntänsä kaikesta sydäimestäsi ja kaikesta sielustasi, sinä itse ja sinun lapsesi, kaikessa, niinkuin minä tänä päivänä sinua käsken,³ niin Herra, sinun Jumalasi, kääntää sinun kohtalosi ja armahtaa sinua; Herra, sinun Jumalasi, kokoaa sinut jälleen kaikista kansoista, joiden sekaan hän on sinut hajottanut.⁴ Vaikka sinun karkoitettusisi olisivat taivaan äärissä, niin Herra, sinun Jumalasi, kokoaa ja noutaa sinut sieltäkin.⁵ Ja Herra, sinun Jumalasi, tuo sinut siihen maahan, jonka sinun isäsi ovat omistaneet, ja niin sinä otat sen omaksesi; ja hän tekee sinulle hyvää ja antaa sinun lisääntyä enemmän kuin isiesi.⁶ Ja Herra, sinun Jumalasi, ympärileikkaa sinun sydämesi ja sinun jälkeläistesi sydämet, niin että rakastat Herraa, sinun Jumalaasi, kaikesta sydäimestäsi ja kaikesta sielustasi, että eläisit.⁷ Ja Herra, sinun Jumalasi, antaa kaikkien näiden kirousten kohdata sinun vihollisiasi ja vihamiehiäsi, jotka sinua vainosivat.⁸ Ja sinä kuulet jälleen Herran ääntä ja pidät kaikki hänen käskynsä, jotka minä tänä päivänä sinulle annan.⁹ Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle ylen runsaasti hyvää kaikissa sinun kättesi töissä, hän tekee sinun kohtusi hedelmän, karjasi hedelmän ja maasi hedelmän ylen runsaaksi. Sillä niinkuin Herra iloitsi sinun isistäsi, hän jälleen iloitsee sinusta, siitä, että tekee sinulle hyvää,¹⁰ kun sinä kuulet Herran, sinun Jumalasi, ääntä ja noudatat hänen käskyjensä ja säädöksiänsä, jotka ovat kirjoitetut tähän lain kirjaan, ja kun sinä palajat Herran, sinun Jumalasi, tykö kaikesta sydäimestäsi ja kaikesta sielustasi.¹¹ Sillä tämä käsky, jon-

ka minä tänä päivänä sinulle annan, ei ole sinulle vaikea täyttää eikä liian kaukana.¹² Se ei ole taivaassa, eikä sinun tarvitse sanoa: 'Kuka nousisi meidän puolestamme taivaaseen noutamaan sen meille ja julistaisi sen meille, että me sen täyttäisimme?'¹³ Se ei ole meren takana, eikä sinun tarvitse sanoa: 'Kuka menisi meidän puolestamme meren taakse noutamaan sen meille ja julistaisi sen meille, että me sen täyttäisimme?'¹⁴ Vaan sana on sinua aivan lähellä, sinun suussasi ja sydämessäsi, niin että voit sen täyttää.¹⁵ Katso, minä panen tänä päivänä sinun eteesi elämän ja hyvän, kuoleman ja pahan,¹⁶ kun minä tänä päivänä käsken sinua rakastamaan Herraa, sinun Jumalaasi, ja vaeltamaan hänen teitänsä ja noudattamaan hänen käskyjensä, säädöksiänsä ja oikeuksiansa, että eläisit ja lisääntyisit ja että Herra, sinun Jumalasi, siunaisi sinua siinä maassa, josta menet ottamaan omaksesi.¹⁷ Mutta jos sinun sydämesi kääntyy pois etkä tottele, vaan annat vietellä itsesi kumartamaan muita jumalia ja palvelemaan niitä,¹⁸ niin minä julistan teille tänä päivänä, että te totisesti hukutte; te ette kauan elä siinä maassa, johon sinä menet Jordanin yli, ottamaan sen omaksesi.¹⁹ Minä otan tänä päivänä taivaan ja maan todistajiksi teitä vastaan, että minä olen pannut sinun eteesi elämän ja kuoleman, siunauksen ja kirouksen. Niin valitse siis elämä, että sinä ja sinun jälkeläisesi eläisitte.²⁰ Rakasta Herraa, sinun Jumalaasi, kuule hänen ääntänsä ja riipu hänessä kiinni, sillä siinä on sinun elämäsi ja pitkä ikäsi, ja niin sinä saat asua siinä maassa, jonka Herra sinun isillesi, Aabrahamille, Iisakille ja Jaakobille, vannotulla valalla on luvannut heille antaa."

31Ja Mooses meni ja puhui kaikelle Israelille nämä sanat;² hän sanoi heille: "Minä olen nyt sadan kahdenkymmenen vuoden vanha; en voi enää mennä ja tulla, ja Herra on sanonut minulle: 'Sinä et mene tämän Jordanin yli.'³ Mutta Herra, sinun Jumalasi, kulkee sinun edelläsi. Hän tuhoaa nämä kansat sinun tieltäsi, ja sinä lasket heidät valtasi alle. Joosua kulkee sinun edelläsi, niinkuin Herra on puhunut.⁴ Ja Herra tekee heille, niinkuin hän teki Siihonille ja Oogille, tuhoamillensa amorilaisten kuninkaille, ja heidän maallensa.⁵ Herra antaa heidät teille alttiiksi; tehkää heille aivan sen käskyn mukaan, jonka minä olen teille antanut.⁶ Olkaa lujat ja rohkeat, älkää peljätkö älkääkää säikähtykö heitä, sillä Herra, sinun Jumalasi, käy itse sinun kanssasi; hän ei jätä eikä hylkää sinua."⁷ Ja Mooses kutsui Joosuan ja sanoi hänelle koko Israelin läsnä ollessa: "Ole luja ja rohkea, sillä sinä viet tämän kansan siihen maahan, jonka Herra heidän isillensä vannotulla valalla on luvannut antaa heille, ja sinä jaat sen heille perinnöksi.⁸ Ja Herra itse käy sinun edelläsi, hän on sinun kanssasi, hän ei jätä sinua eikä hylkää sinua; älä pelkää äläkä arkaile."⁹ Ja Mooses kirjoitti tämän lain ja antoi sen papeille, leeviläisille, jotka kantoivat Herran liitonarkkia, ja kaikille Israelin vanhimmille.¹⁰ Ja Mooses käski heitä sanoen: "Joka seitsemäs vuosi, määrättyinä aikana vapautusvuonna,

lehtimajanjuhlassa, ¹¹kun koko Israel tulee Herran, sinun Jumalasi, kasvojen eteen siinä paikassa, jonka hän valitsee, lue tämä laki koko Israelin läsnä ollessa, heidän kuultensa. ¹²Kokoa kansa, miehet, naiset ja lapset sekä muukalaiset, jotka asuvat porttiasi sisäpuolella, että he kuulisivat sen ja oppisivat pelkäämään Herraa, teidän Jumalanne, ja tarkoin pitämään kaikki tämän lain sanat, ¹³ja että heidän lapsensa, jotka eivät vielä sitä tunne, kuulisivat sen ja oppisivat pelkäämään Herraa, teidän Jumalanne, niin kauan kuin elätte siinä maassa, johon menette Jordanin yli, ottamaan sen omaksenne.” ¹⁴Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Katso, lähestyy aika, jolloin sinun on kuoltava. Kutsu Joosua, ja asettukaa ilmestysmajaan, niin minä asetan hänet virkaansa.” Niin Mooses ja Joosua menivät ja asettuivat ilmestysmajaan. ¹⁵Niin Herra ilmestyi majassa pilvenpatsaassa, ja pilvenpatsas seisahtui majan ovelle. ¹⁶Ja Herra sanoi Moosekselle: ”Katso, sinä käyt lepäämään isiesi tykö; silloin tämä kansa nousee ja lähtee haureudessa kulkemaan vieraiden jumalien jäljessä, joita palvellaan siinä maassa, johon se menee, ja hylkää minut ja rikkoo liiton, jonka minä olen tehnyt sen kanssa. ¹⁷Sinä päivänä minun vihani syyttyy sitä vastaan, ja minä hylkään heidät ja peitän kasvoni heiltä, niin että he joutuvat tuhon omiksi, ja suuret onnettomuudet ja ahdistukset kohtaavat sitä. Sinä päivänä se sanoo: ’Eivätkö nämä onnettomuudet ole kohdanneet minua sen tähden, ettei minun Jumalani ole minun keskeläni?’ ¹⁸Mutta sinä päivänä minä kokonaan peitän kasvoni kaiken sen pahan tähden, mitä he ovat tehneet, kun ovat kääntyneet muiden jumalien puoleen. ¹⁹Ja nyt kirjoittakaa itsellenne tämä virsi. Opeta se israelilaisille ja pane se heidän suuhunsa, että tämä laulu olisi minulle todistajana israelilaisia vastaan. ²⁰Sillä minä vien heidät siihen maahan, jonka minä valalla vannon olen luvannut heidän isillensä, maahan, joka vuotaa maitoa ja mettä, ja he syövät ja tulevat ravituiksi ja lihaviksi; mutta he kääntyvät muiden jumalien puoleen ja palvelevat niitä ja pitävät minua pilkkanaan ja rikkovat minun liittoni. ²¹Ja kun suuret onnettomuudet ja ahdistukset kohtaavat heitä, niin tämä laulu on oleva todistajana heitä vastaan, eikä se ole unhotuva heidän jälkeläistensä suusta. Sillä minä tiedän heidän aikeensa, joita he hautovat jo ennenkuin minä olen vienyt heidät siihen maahan, josta minä olen valan vannonut.” ²²Ja Mooses kirjoitti tämän laulun sinä päivänä ja opetti sen israelilaisille. ²³Ja hän asetti virkaan Joosuan, Nuunin pojan, ja sanoi: ”Ole luja ja rohkea, sillä sinä viet israelilaiset siihen maahan, jonka minä valalla vannon olen heille luvannut, ja minä olen sinun kanssasi”. ²⁴Ja kun Mooses oli kirjoittanut kirjaan tämän lain sanat, alusta loppuun asti, ²⁵käski hän leeviläisiä, jotka kantoivat Herran liittonarkkia, sanoen: ²⁶”Ottakaa tämä lain kirja ja pankaa se Herran, teidän Jumalanne, liittonarkin sivulle, olemaan siellä todistajana sinua vastaan. ²⁷Sillä minä tunnen sinun tottelemattomuutesi ja uppiskaisuutesi. Katso, minun vielä eläessäni teidän kanssanne te olette niskoitelleet Herraa

vastaan; saati sitten minun kuoltuani! ²⁸Kootkaa minun luokseni kaikki sukukuntienne vanhimmat sekä päällysmiehenne, että minä heidän kuultensa puhuisin nämä sanat ja ottaisin taivaan ja maan todistajiksi heitä vastaan. ²⁹Sillä minä tiedän, että te minun kuoltuani vaellatte kelvottomasti ja poikkeatte siltä tieltä, jota minä käskin teidän vaeltaa. Sentähden on onnettomuus kohtaava teitä aikojen lopulla, kun te teette sitä, mikä on paha Herran silmissä, ja vihoitate hänet kättenne teoilla.” ³⁰Ja Mooses lausui koko Israelin seurakunnan kuullen tämän virren sanat, alusta loppuun asti:

32”Kuunnelkaa, te taivaat, kun minä puhun, ja kuulkoon maa minun suuni sanat! ²Sateena pisaroikoon minun opetukseni, kasteena valukoon puheeni niinkuin vihma vihannalle, niinkuin sadekuuro ruohikolle. ³Sillä minä julistan Herran nimeä; antakaa kunnia meidän Jumalallemme. ⁴Hän on kallio; täydelliset ovat hänen tekonsa, sillä kaikki hänen tiensä ovat oikeat. Uskollinen Jumala ja ilman väerryttä, vanhurskas ja vakaa hän on. ⁵Heidän menonsa oli paha häntä kohtaan, he eivät olleet hänen lapsiansa, vaan häpeäpilkku - tuo nurja ja kiero sukupolvi! ⁶Niinkö sinä maksat Herralle, sinä houkka ja tyhmä kansa? Eikö hän ole sinun isäsi, joka sinut loi? Hän sinut teki ja valmisti. ⁷Muistele muinaisia päiviä, ajattele menneiden sukupolvien vuosia. Kysy isältäsi, niin hän sen sinulle ilmoittaa, vanhimmiltasi, niin he sen sinulle sanovat. ⁸Kun Korkein jakoi perinnöt kansoille, kun hän erotteli ihmisten lapset, silloin hän määräsi kansojen rajat israelilaisten luvun mukaan. ⁹Sillä Herran kansa on hänen osuutensa, Jaakob on hänen perintöosansa. ¹⁰Erämaasta hän löysi hänet, autiota, ulvovasta korvesta; hän otti hänet suojaansa ja hoitoonsa, varjeli häntä kuin silmäteränsä. ¹¹Niinkuin kotka kiihoittaa pesuettaan lentoon ja liitelee poikastensa suojana, niin hän levitti siipensä, otti hänet ja kantoi häntä sulillansa. ¹²Herra yksin johdatti häntä, eikä hänen kansansa ollut ketään vierasta jumalaa. ¹³Hän kuljetti hänet maan kukkuloiden yli ja ruokki häntä pellon antimilla; hän antoi hänen imeä hunajaa kalliosta ja öljyä kovasta kivistä. ¹⁴Hän antoi voita lehmistä ja maitoa lampaista sekä karitsain ja oinasten rasvaa, Baasanin härkiä ja kauriita ja parasta vehnän ydintä; ja sinä sait juda rypäleen verta, tulista viiniä. ¹⁵Ja Jesurun lihoi ja alkoi potkia, sinä tulit lihavaksi, paksuksi ja aloit äksyillä. Niin hän hylkäsi Jumalan, joka oli tehnyt hänet, ja halveksui pelastuksensa kalliota. ¹⁶He herättivät hänen kiivautensa vierailta jumalillaan, he vihoittivat hänet kauhistuksillansa. ¹⁷He uhrasivat riivaajille, epäjumalille, jumalille, joita he eivät tunteneet, uusille, äsken tulleille, joista teidän isänne eivät tienneet. ¹⁸Kalliota, joka sinut synnytti, sinä et muistanut; sinä unhotit Jumalan, joka sinulle elämän antoi. ¹⁹Herra näki sen ja hylkäsi heidät, sillä hän vihastui poikiinsa ja tyttäriinsä. ²⁰Hän sanoi: ’Minä peitän heiltä kasvoni, minä katson, mikä heidän loppunsa on; sillä he ovat nurja

suku, lapsia, joissa ei ole uskollisuutta. ²¹He ovat herättäneet minun kiivauteni jumalilla, jotka eivät jumalia ole, ovat vihoittaneet minut turhilla jumalillansa; niin minäkin herätän heidän kiivautensa kansalla, joka ei ole kansa, vihoitan heidät houkalla pakanakansalla. ²²Sillä minun vihani tuli on syytynyt, ja se leimuaa tuonelan syvyksiin saakka; se kuluttaa maan kasvuinensa ja polttaa vuorten perustukset. ²³Minä kasaan onnettomuuksia heidän päälensä, kaikki nuoleni minä heihin ammun. ²⁴He nääntyvät nälkään ja menehtyvät ruttoon, kulkutautien poltteeseen; minä lähetän heidän kimppuunsa petojen hampaat ja tomussa matelevaisten myrkyn. ²⁵Ulkona surmaa miekka ja sisällä kauhu sekä nuorukaisen että neitosen, sekä imeväisen että harmaapään. ²⁶Minä sanoisin: 'Minä puhallan heidät pois, hävitän heidän muistonsa ihmisten seasta', ²⁷jollen varoisi, että vihollinen tuottaisi minulle mielipahaa, että heidän vastustajansa selittäisivät sen väärin, että he sanoisivat: 'Meidän kätemme oli korotettu, eikä Herra ole tästä kaikesta mitään tehnyt'. ²⁸Sillä he ovat neuvoton kansa, eikä heissä ole ymmärrystä. ²⁹Jos he viisaita olisivat, niin he käsittäisivät tämän, he ymmärtäisivät, mikä heidän loppunsa on. ³⁰Kuinka yksi ajaisi tuhatta takaa, kuinka kaksi ajaisi pakoon kymmentuhatta, jollei heidän kallionsa olisi heitä myynyt ja Herra luovuttanut heitä! ³¹Sillä heidän kallionsa ei ole niinkuin meidän kalliomme; niin vihollisemmekin päättelevät. ³²Sillä Sodomian viinipuita on heidän viinipuunsa, se on kotoisin Gomorran viinitarhoista; heidän rypäleensä ovat myrkkyrypäleitä, heidän viiniterttujensa maku on karvas. ³³Heidän viininsä on lohikäärmeitten kähyä, kyykäärmeitten kauheata myrkkyä. ³⁴Eikö sitä ole talletettuna minun takanani, sinetillä lukittuna minun aitoissani? ³⁵Minun on kosto ja rankaiseminen, säästetty siksi ajaksi, jolloin heidän jalkansa horjuu. Sillä heidän onnettomuutensa päivä on lähellä, ja mikä heitä odottaa, se tulee rientäen. ³⁶Sillä Herra hankkii oikeuden kansallensa ja armahtaa palvelijoitansa, koska hän näkee, että heidän voimansa on poissa ja että kaikki tyynni on loppussa. ³⁷Silloin hän kysyy: 'Missä ovat nyt niiden jumalat, missä kallio, johon he turvasivat, ³⁸missä ne, jotka söivät heidän teurasuhriensa rasvan ja joivat heidän juomauhriensa viinin?' Nouskoot ne auttamaan teitä, olkoot ne teidän suojananne. ³⁹Katsokaa nyt, että minä, minä olen, eikä yhtäkään jumalaa ole minun rinnallani. Minä kuoletan ja minä teen eläväksi, minä lyön ja minä parannan; eikä ole sitä, joka pelastaisi minun käsistäni. ⁴⁰Minä nostan käteni taivasta kohti ja sanon: Niin totta kuin minä elän iankaikisesti, kun minä teroitan miekkani salaman, ⁴¹kun minun käteni ryhtyy tuomiota pitämään, niin minä koston vastustajilleni ja maksan vihamiehilleni. Minä annan nuolteni juopua verestä - ⁴²ja minun miekkani syö lihaa - surmattujen ja vangittujen verestä, vihollispäällikköjen päistä. ⁴³Riemuiten ylistäkää, te pakanakansat, hänen kansaansa, sillä hän koston palvelijoittensa veren; hän antaa koston kohdata vastustajiansa ja toimittaa sovituksen maallensa,

kansallensa." ⁴⁴Ja Mooses tuli ja lausui kaikki tämän virren sanat kansan kuullen, hän itse ja Joosua, Nuunin poika. ⁴⁵Ja kun Mooses oli puhunut loppuun kaikki nämä sanat koko Israelille, ⁴⁶sanoi hän heille: "Painakaa sydämiinne kaikki ne sanat, jotka minä tänä päivänä teen todistajiksi teitä vastaan, niin että käskette lapsianne tarkoin täyttämään kaikki tämän lain sanat. ⁴⁷Sillä ei ole se turha sana, joka ei koskisi teitä, vaan siinä on teidän elämänne; ja sen sanan varassa te elätte kauan siinä maassa, johon te menette Jordanin yli, ottamaan sen omaksenne." ⁴⁸Ja Herra puhui Moosekselle sinä samana päivänä sanoen: ⁴⁹"Nouse tänne Abarimin vuoristoon, Nebon vuorelle, joka on Mooabin maassa vastapäätä Jerikoa, ja katsele Kanaanin maata, jonka minä annan israelilaisten omaksi. ⁵⁰Ja sinä kuolet sillä vuorella, jolle nouset, ja tulet otetuksi heimosi tykö, niinkuin sinun veljesi Aaron kuoli Hoorin vuorella ja tuli otetuksi heimonsa tykö, ⁵¹koska te lankesitte uskottomuuteen minua kohtaan israelilaisten keskellä Meriban veden ääressä Kaadeksessa, Siinin erämaassa, kun ette pitäneet minua pyhänä israelilaisten keskellä. ⁵²Niin, sinä saat katella sitä maata matkan päästä, mutta sinne sinä et pääse, siihen maahan, jonka minä annan israelilaisille."

33Tämä on se siunaus, jolla Jumalan mies Mooses siunasi israelilaiset ennen kuolemaansa; ²hän sanoi: "Herra tuli Siinailta, Seiristä hän nousi loistaen heille; hän ilmestyi kirkkaudessa Paaranin vuoristosta, hän tuli kymmentuhantisesta pyhien joukosta; hänen oikealla puolellansa liekitsi lain tuli. ³Hän rakastaa kansoja; kaikki niiden pyhät ovat sinun kädessäsi. He asettuvat sinun jalkojesi juureen, ottavat oppia sinun sanoistasi. ⁴Mooses antoi meille lain, perintönä Jaakobin seurakunnalle. ⁵Ja Herra tuli kuninkaaksi Jesurunissa, kun kansan päämiehet kokoontuivat, kaikki Israelin sukukunnat. ⁶Ruuben eläköön, älköön hän kuolko; mutta vähäiseksi jääköön hänen miestensä joukko." ⁷Ja tämän hän sanoi Juudasta: "Kuule, Herra, Juudan huuto ja tuo hänet kansansa luo. Hän sen puolesta käsillensä taisteli; ole sinä apuna hänen vihollisiansa vastaan." ⁸Ja Leevistä hän sanoi: "Sinun tummimisi ja uurimisi olkoot sinun hurskaasi omat, sen miehen, jota sinä Massassa koetelit, jonka kanssa sinä riitelit Meriban veden luona, ⁹joka sanoi isästänsä ja äidistänsä: 'Minä en heitä nähnyt', ja joka ei tunnustanut veljiään omiksensa eikä tuntenut omia lapsiansa. Sillä he noudattivat sinun sanaasi ja pysyivät sinun liitossasi. ¹⁰He opettavat sinun säädöksiäsi Jaakobil-le ja Israelille sinun lakiasi; he panevat suitsutusta sinun eteesi ja kokonaisuhreja sinun alttarillesi. ¹¹Siunaa, Herra, hänen voimansa, ja olkoon hänen kättensä työ sinulle otollinen. Ruhjo hänen vastustajiensa lanteet ja hänen vihamiehensä niin, että eivät enää nouse." ¹²Benjaminista hän sanoi: "Herran rakkaana hän asuu hänen turvissansa; Herra suojelee häntä aina ja asuu hänen kukkulainsa välissä". ¹³Ja Joosefista hän sanoi: "Herra siunatkoon hänen maansa kalleimmalla, kasteella, joka tulee taivaasta, kalleimmalla

la, mikä tulee syvyydestä alhaalta, ¹⁴kalleimmalla, minkä aurinko antaa, kalleimmalla, minkä kuun vaiheet tuottavat, ¹⁵kalleimmalla, mikä tulee ikuisten vuorien huipuilta, kalleimmalla, mikä tulee ikikukkuloilta, ¹⁶kalleimmalla, minkä maa kasvaa, ja kaikella, mitä siinä on, ja mielisuosiollaan, hän, joka pensaassa asui. Ne laskeutukoot Joosefin pään päälle, hänen päälleensä, hänen, joka on ruhtinas veljiensä joukossa. ¹⁷Uljas on hänen härkiensä esikoinen, sen sarvet ovat kuin villihärän sarvet; niillä se puskee kumoon kansat, kaikki tyynni maan ääriin saakka. Sellaisia ovat Efraimin kymmenet tuhannet, sellaisia Manassen tuhannet.” ¹⁸Ja Sebulonista hän sanoi: ”Iloitse, Sebulon, kun liikkeelle lähdet, ja sinä, Isaskar, majoissasi. ¹⁹He kutsuvat kansoja vuorellensa, siellä he uhraavat oikeita uhreja. Sillä he imevät merten rikkouden ja hiekkaan kätkeyty aarteet.” ²⁰Ja Gaadista hän sanoi: ”Kiitetty olkoon hän, joka on niin laajentanut Gaadin. Niinkuin naarasleijona hän asettuu leposijaansa ja raatelee sekä käsivarren että päälleen. ²¹Hän katsoi itsellensä parhaan osan maata, sillä siellä oli hänelle johtajan osa varattu. Mutta hän tuli kansan päämiesten kanssa, pani toimeen Herran vanhurskauden ja hänen tuomionsa yhdessä muun Israelin kanssa.” ²²Ja Daanista hän sanoi: ”Daan on nuori leijona, joka syöksyy esiin Baasanista”. ²³Ja Naftalista hän sanoi: ”Naftali on kylläinen mielisuosiosta ja täynnä Herran siunausta. Lännen ja etelän hän omaksensa ottakoon.” ²⁴Ja Asserista hän sanoi: ”Siunattu olkoon Asser poikien joukossa. Olkoon hän veljiensä lemmikki, ja kastakoon hän jalkansa öljyyn. ²⁵Rautaa ja vaskea olkoot sinun salpasi; ja niinkuin sinun päiväsi, niin olkoon sinun voimasikin. ²⁶Ei kukaan ole niinkuin Jesurunin Jumala, joka kulkee taivasten yli sinun apunasi ja korkeudessaan pilvien päällitse. ²⁷Sinun turvasi on ikiaikojen Jumala, sinua kannattavat iankaikkiset käsivarret. Hän karkoitti viholliset sinun tieltäsi, hän sanoi: 'Hävitä!' ²⁸Näin Israel asuu turvassa, Jaakobin lähde erillensä viljan ja viinin maassa, jonka taivaskin tiukkuu kastetta. ²⁹Autuas olet sinä, Israel; kuka on sinun vertaisesi! Sinä olet kansa, jota Herra auttaa, hän, joka on sinun kilpesi ja suojasi, sinun miekkasi ja korkeutesi. Vihollisesi mielitelevät sinua, ja sinä astut heidän kukkuloillansa.”

34Ja Mooses nousi Mooabin arolta Nebon vuorelle, Pisan huipulle, vastapäätä Jerikoa. Ja Herra näytti hänelle koko maan: Gileadin Daaniin asti, ²koko Naftalin, Efraimin ja Manassen maan, koko Juudan maan aina Länsimeereen asti, ³Etelämaan sekä Lakeuden, se on Jerikon, Palmukaupungin, laakson, aina Sooariin asti. ⁴Ja Herra sanoi hänelle: ”Tämä on se maa, jonka minä valalla vannaen olen luvannut Aabrahamille, Iisakille ja Jaakobille, sanoen: 'Sinun jälkeläisillesi minä annan sen'. Minä olen nyt antanut sinun omin silmin nähdä sen, mutta sinne sinä et mene.” ⁵Ja Herran palvelija Mooses kuoli siellä Mooabin maassa, Herran sanan mukaan. ⁶Ja hän hautasi hänet laaksoon Mooabin maahan, vastapäätä Beet-Peoria, mutta ei

kukaan ole saanut tietää hänen hautaansa tähän päivään asti. ⁷Ja Mooses oli kuollessaan sadan kahdenkymmenen vuoden vanha, mutta hänen silmänsä eivät olleet hämartyneet, eikä hänen elinvoimansa ollut kadonnut. ⁸Ja israelilaiset itkivät Moosesta Mooabin arolla kolmekymmentä päivää; sitten päättyi Mooseksen muistoksi vietetty itkuja suruaika. ⁹Ja Joosua, Nuumin poika, oli täynnä viisauden henkeä, sillä Mooses oli pannut kätensä hänen päälensä; ja israelilaiset tottelivat häntä ja tekivät, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut. ¹⁰Mutta Israelissa ei enää noussut yhtäkään sellaista profeettaa kuin Mooses, jonka kanssa Herra seurusteli kasvoista kasvoihin; ¹¹ei ketään, joka olisi tehnyt sellaisia tunnustekoja ja ihmeitä, kuin hän Herran lähettämänä teki Egyptin maassa faraolle ja kaikille hänen palvelijoilleen, koko hänen maallensa; ¹²ei ketään, jolla olisi ollut niin väkevä käsi ja joka olisi tehnyt niin suuria, peljättäviä tekoja, kuin hän teki koko Israelin silmien edessä.

Joosuan

1Herran palvelijan Mooseksen kuoltua sanoi Herra Joosualle, Nuumin pojalle, Mooseksen palvelijalle, näin: ²”Minun palvelijani Mooses on kuollut; nouse siis ja mene tämän Jordanin yli, sinä ja kaikki tämä kansa, siihen maahan, jonka minä annan heille, israelilaisille. ³Jokaisen paikan, johon te jalkanne astutte, minä annan teille, niinkuin olen Moosekselle puhunut. ⁴Maa erämaasta ja tuolta Libanonista aina suureen virtaan, Eufrat-virtaan, saakka - koko heettiläisten maa - ja aina Suureen mereen asti, auringonlaskuun päin, on oleva teidän aluettanne. ⁵Ei kukaan kes- tä sinun edessäsi kaikkena elinaikanasi. Niinkuin minä olin Mooseksen kanssa, niin minä olen sinunkin kanssa; minä en jätä sinua enkä hylkää sinua. ⁶Ole luja ja rohkea; sillä sinä jaat tälle kansalle perinnöksi sen maan, jonka minä heidän isillensä vannotulla valalla olen luvannut antaa heille. ⁷Ole vain luja ja aivan rohkea ja noudata tarkoin kaikessa sitä lakia, jonka minun palvelijani Mooses on sinulle antanut; älä poikkeaa siitä oikealle äläkä vasemmalle, että menestyisit, missä ikinä kuljetkin. ⁸Älköön tämä lain kirja sinun suustasi poistuko, vaan tutkiskele sitä päivät ja yöt, että tarkoin noudattaisit kaikkea, mitä siihen on kirjoitettu, sillä silloin sinä onnistut teilläsi ja silloin sinä menestyt. ⁹Olenhan minä sinua käsenyt: Ole luja ja rohkea; älä säikähdy äläkä arkaile, sillä Herra, sinun Jumalasi, on sinun kanssasi, missä ikinä kuljetkin.” ¹⁰Silloin Joosua käski kansan päällysmiehiä sanoen: ¹¹”Kulkekaa halki leirin ja käskekää kansaa sanoen: ’Valmistakaa itsellenne evästä, sillä kolmen päivän kuluttua te kuljette tämän Jordanin yli mennäksenne ottamaan omaksenne sen maan, jonka Herra, teidän Jumalanne, teidän omaksenne antaa.’” ¹²Mutta ruubenilaisille, gaadilaisille ja toiselle puolelle Manassen sukukuntaa Joosua sanoi näin: ¹³”Muistakaa sitä käskyä, jonka Herran palvelija Mooses teille antoi sanoen: ’Herra, teidän Jumalanne, suo teidän päästä rauhaan ja antaa teille tämän maan’. ¹⁴Vaimonne, lapsenne ja karjanne jääkööt siihen maahan, jonka Mooses antoi teille tältä puolelta Jordanin. Mutta teidän itsenne, kaikkien sotaurhojen, on taisteluun valmiina lähettävä veljienne etunenässä ja autettava heitä, ¹⁵kunnes Herra suo teidän veljienne päästä rauhaan niinkuin teidänkin, ja hekin ottavat omakseen sen maan, jonka Herra, teidän Jumalanne, heille antaa. Sitten saatte palata takaisin siihen maahan, joka on teidän omanne, ja

ottaa omaksenne sen maan, jonka Herran palvelija Mooses antoi teille tältä puolelta Jordanin, auringonnousun puolelta.” ¹⁶Niin he vastasivat Joosualle sanoen: ”Kaiken, minkä olet meidän käsenyt tehdä, me teemme, ja mihin ikinä meidät lähetät, sinne me menemme. ¹⁷Niinkuin me olemme kaikessa totelleet Moosesta, niin me tottelemme sinuakin. Olkoon vain Herra, sinun Jumalasi, sinun kansasi, niinkuin hän oli Mooseksen kanssa. ¹⁸Jokainen, joka niskoittelee sinun käskyjäsi vastaan eikä tottele sanojasi kaikessa, mitä hänelle käsket, surmattakoon. Ole vain luja ja rohkea.”

2Niin Joosua, Nuumin poika, lähetti salaa Sittimistä kaksi vakoojaa, sanoen: ”Menkää, katselkaa maata ja Jerikoa”. Ja he menivät ja tulivat Raahab nimisen porton taloon ja laskeutuivat siellä levolle. ²Mutta Jerikon kuninkaalle kerrottiin näin: ”Katso, tänne on yöllä tullut miehiä israelilaisten joukosta vakoilemaan maata”. ³Silloin Jerikon kuningas lähetti sanan Raahabille: ”Tuo ulos ne miehet, jotka ovat tulleet luoksesi, jotka ovat tulleet sinun taloosi, sillä he ovat tulleet koko maata vakoilemaan”. ⁴Mutta vaimo otti molemmat miehet, piilotti heidät ja sanoi: ”Miehet kyllä tulivat minun luokseni, mutta en tiennyt, mistä he olivat. ⁵Ja kun kaupungin portti pimeään tullen oli suljettava, niin miehet lähtivät ulos. En tiedä, minne miehet menivät; ajakaa nopeasti heitä takaa, niin te saavutatte heidät.” ⁶Mutta hän oli vienyt heidät katolle ja kätkenyt heidät pellavanvarsien alle, joita oli asetellut katolle. ⁷Niin miehet ajoivat heitä takaa Jordanin tietä kahlauspaikoille saakka, ja kaupungin portti suljettiin, niin pian kuin heidän takaa-ajajansa olivat menneet. ⁸Mutta ennenkuin he olivat laskeutuneet levolle, nousi hän heidän luoksensa katolle ja sanoi miehille: ⁹”Minä tiedän, että Herra antaa teille tämän maan ja että kauhu teitä kohtaan on vallannut meidät ja että kaikki maan asukkaat menehtyvät pelkoon teidän edessänne. ¹⁰Sillä me olemme kuulleet, kuinka Herra kuivasi Kaislameren vedet teidän tieltänne, kun lähditte Egyptistä, ja mitä te teitte niille kahdelle amori-laisten kuninkaalle tuolla puolella Jordanin, Siihonille ja Oogille, jotka te vihitte tuhon omiksi. ¹¹Kun me sen kuulimme, raukesi meidän sydämemme, eikä kenessäkään ole enää rohkeutta asettua teitä vastaan; sillä Herra, teidän Jumalanne, on Jumala ylhäällä taivaassa ja alhaalla maan

päällä. ¹²Niin vannokaa nyt minulle Herran kautta, että niinkuin minä olen tehnyt teille laupeuden, tekin teette laupeuden minun isäni perheelle; ja antakaa minulle varma merkki siitä, ¹³että jätätte eloon minun isäni, äitini, veljeni, sisareni ja kaikki heidän omaisensa ja pelastatte meidät kuolemasta.” ¹⁴Niin miehet sanoivat hänelle: ”Me vastaamme hengellämme teidän hengestänne, jos vain ette ilmaise tätä meidän asiaamme. Kun Herra antaa meille tämän maan, niin me osoitamme sinulle laupeutta ja uskollisuutta.” ¹⁵Ja hän laski heidät köydellä alas ikkunasta, sillä hänen talonsa oli kiinni kaupungin muurissa, niin että hän asui muurissa kiinni. ¹⁶Ja hän sanoi heille: ”Menkää vuoristoon, etteivät takaa-ajajat kohtaisi teitä, ja olkaa siellä piilossa kolme päivää, kunnes takaa-ajajat ovat palanneet; sitten voitte lähteä matkaanne”. ¹⁷Niin miehet sanoivat hänelle: ”Me olemme vapaat siitä valasta, jonka meille vannotit, ¹⁸jollet sinä, kun me tulemme tähän maahan, sido tätä punaista nauhaa siihen ikkunaan, josta laskit meidät alas, ja kokoa isääsi, äitiäsi, veljiäsi ja isäsi koko perhettä luoksesi taloon. ¹⁹Ja kuka vain menee talosi ovesta ulos, sen veri tulkoon hänen oman päänsä päälle, ja me olemme vastuusta vapaat; mutta kuka vain on sinun kanssasi talossa, sen veri tulkoon meidän päämme päälle, jos kenen käsi sattuu häneen. ²⁰Mutta jos sinä ilmaiset tämän meidän asiamme, niin me olemme vapaat valasta, jonka meillä vannotit.” ²¹Ja hän sanoi: ”Olkoon, niinkuin sanotte”, ja päästi heidät menemään, ja he lähtivät. Ja hän sitoi sen punaisen nauhan ikkunaan. ²²Niin he lähtivät ja tulivat vuoristoon ja viipyivät siellä kolme päivää, kunnes takaa-ajajat olivat palanneet. Ja takaa-ajajat etsivät heitä kaikkialta tien varrelta, mutta eivät löytäneet. ²³Sitten nuo kaksi miestä kääntyivät paluumatkalle. He laskeutuivat alas vuoristosta, menivät virran yli ja tulivat Joosuan, Nuunin pojan, luo ja kertoivat hänelle kaikki, mitä heille oli tapahtunut. ²⁴Ja he sanoivat Joosualle: ”Herra on antanut koko maan meidän käsiimme, ja kaikki maan asukkaat menehtyvät pelkoon meidän edessämme”.

3Niin Joosua nousi varhain seuraavana aamuna, ja he lähtivät liikkeelle Sittimistä ja tulivat Jordanille, hän ja kaikki israelilaiset; ja he olivat siellä yötä, ennenkuin menivät virran yli. ²Mutta kolmen päivän kuluttua kulkiivat päällysmiehet halki leirin ³ja käskivät kansaa sanoen: ”Kun te näette Herran, teidän Jumalanne, liitonarkin ja leeviläiset papit sitä kantamassa, niin lähtekää tekin liikkeelle paikoiltanne ja seuratkaa sitä. ⁴Kuitenkin olkoon noin kahdentuhannen kyynärän välimatka teidän ja sen välillä - älkää menkö sitä lähelle - että tietäisitte tien, jota teidän on käytävä, sillä te ette ole ennen kulkeneet sitä tietä.” ⁵Ja Joosua sanoi kansalle: ”Pyhittäytykää, sillä huomenna Herra on tekevä ihmeellisiä tekoja teidän keskuudessanne”. ⁶Mutta papeille Joosua sanoi näin: ”Ottakaa liitonarkki ja kulkekaa kansan edellä”. Niin he ottivat liitonarkin ja kulkiivat kansan edellä. ⁷Silloin Herra sanoi Joosualle: ”Täs-

tä päivästä alkaen minä teen sinut suureksi koko Israelin silmissä, jotta he tietäisivät, että niinkuin minä olin Moosesen kanssa, niin minä olen sinunkin kanssasi. ⁸Käske pappeja, jotka kantavat liitonarkkia, ja sano: ’Kun tulette Jordanin veden ääreen, niin pysähtykää Jordanin rantaan.’” ⁹Sitten Joosua sanoi israelilaisille: ”Tulkaa tänne ja kuulkaa Herran, teidän Jumalanne, sanat”. ¹⁰Ja Joosua sanoi: ”Tästä saatte tietää, että elävä Jumala on teidän keskellänne ja karkoittaa teidän tieltänne kanaanalaiset, heettiläiset, hivviläiset, perissiläiset, girgasiläiset, amoriläiset ja jebusiläiset: ¹¹katso, kaiken maan Herran liitonarkki kulkee teidän edellänne Jordanin poikki. ¹²Ottakaa siis kaksitoista miestä Israelin sukukunnista, kustakin sukukunnasta yksi mies. ¹³Niin pian kuin papit, jotka kantavat Herran, kaiken maan Herran, liitonarkkia, laskevat jalkansa Jordanin veteen, katkeaa Jordanin vesi, ylhäältä päin virtaava vesi, juoksussaan ja pysähtyy roukkioksi.” ¹⁴Kun kansa sitten lähti liikkeelle teltoistaan mennäksensä Jordanin poikki, liitonarkkia kantavien pappien käydessä kansan edellä, ¹⁵ja niin pian kuin liitonarkin kantajat tulivat Jordanille ja liitonarkkia kantavien pappien jalat painuivat rantaveeteen, niin vaikka Jordan koko elonleikkuaajan on tulvillan yli kaikkien äyräidensä, ¹⁶pysähtyi ylhäältä päin virtaava vesi ja seisoj yhtenä roukkiona hyvin kaukana Aadamin luona, sen kaupungin, joka on Saaretanin vieressä; ja se vesi, joka virtasi alaspäin Aromereen, Suolamereen, hävisi kokonaan. Niin kansa kulki virran yli Jerikon kohdalta. ¹⁷Ja Herran liitonarkkia kantavat papit seisoivat alallaan kuivalla pohjalla keskellä Jordania, kaiken Israelin kulkiesä kuivaa myöten, kunnes koko kansa oli ehtinyt kulkea Jordanin yli.

4Ja kun koko kansa oli ehtinyt kulkea Jordanin yli, sanoi Herra Joosualle näin: ²”Ottakaa kansasta kaksitoista miestä, kustakin sukukunnasta yksi mies, ³ja käskäkää heitä sanoen: ’Ottakaa itsellenne tästä, keskeltä Jordania, siitä kohdalta, missä papit seisovat alallaan, kaksitoista kivää ja viekää ne mukanaan ja asettakaa ne siihen paikkaan, mihin jäätte ensi yöksi’”. ⁴Niin Joosua kutsui ne kaksitoista miestä, jotka hän oli määrännyt otettaviksi israelilaisista, yhden miehen kustakin sukukunnasta, ⁵ja Joosua sanoi heille: ”Menkää Herran, Jumalanne, arkin eteen keskelle Jordania, ja nostakoon kukin kiven olalleen israelilaisten sukukuntien luvun mukaan, ⁶että ne olisivat merkinä teidän keskellänne. Kun lapsenne vastaisuudessa kysyvät ja sanovat: ’Mitä nämä kivet merkitsevät?’ ⁷niin vastatkaa heille: ’Sitä, että Jordanin vesi katkesi juoksussaan Herran liitonarkin edessä, kun se kulki Jordanin poikki; Jordanin vesi katkesi juoksussaan, ja siitä ovat nämä kivet muistona israelilaisille ikuisiksi ajoiksi.’” ⁸Ja israelilaiset tekivät, niinkuin Joosua oli käskennyt, ja ottivat israelilaisten sukukuntien luvun mukaan kaksitoista kivää keskeltä Jordania, niinkuin Herra oli puhunut Joosualle, ja veivät ne mukanaan yöpaikkaan ja asettivat ne sinne. ⁹Ja Joosua pystytti

kaksitoista kiveä keskelle Jordania sille kohdalle, jossa liitonarkkia kantavat papit seisoivat; ja ne ovat siellä vielä tänäkin päivänä. ¹⁰Ja papit, jotka kantoivat arkkia, seisoivat keskellä Jordania, kunnes oli suoritettu kaikki, mitä Herra oli käskenyt Joosuan puhua kansalle, kaikki tyynni, mistä Mooses oli Joosuelle käskyn antanut, ja kansa kulki nopeasti virran yli. ¹¹Ja kun koko kansa oli ehtinyt kulkea virran yli, menivät Herran arkki ja papit yli, kansan eteen. ¹²Ja ruubenilaiset, gaadilaiset ja toinen puoli Manassen sukukuntaa kulkivat taisteluun valmiina israelilaisten etunäissä, niinkuin Mooses oli heille puhunut. ¹³Noin nelikymmentuhantinen sotaan varustettu joukko heitä kulki Herran edellä taisteluun Jerikon aroille. ¹⁴Sinä päivänä Herra teki Joosuan suureksi koko Israelin silmissä, ja he pelkäsivät häntä kaikkena hänen elinaikanansa, niinkuin olivat Moosesta peljänneet. ¹⁵Ja Herra puhui Joosuelle sanoen: ¹⁶”Käske pappeja, jotka kantavat lain arkkia, astumaan ylös Jordanista.” ¹⁷Niin Joosua käski pappeja sanoen: ”Astukaa ylös Jordanista”. ¹⁸Kun nyt Herran liitonarkkia kantavat papit astuivat ylös Jordanista, niin tuskin olivat pappien jalat nousseet kuivalle maalle, kun Jordanin vesi palasi paikoilleen ja juoksi niinkuin ennenkin yli kaikkien äyräidensä. ¹⁹Kansa astui ylös Jordanista ensimmäisen kuun kymmenentenä päivänä. Ja he leiriytyivät Gilgaliin, Jerikon itäiselle rajalle. ²⁰Ja ne kaksitoista kiveä, jotka he olivat ottaneet Jordanista, Joosua pystytti Gilgaliin. ²¹Ja hän sanoi israelilaisille näin: ”Kun lapsenne vastaisuudessa kysyvät isiltään ja sanovat: ’Mitä nämä kivet merkitsevät?’ ²²niin ilmoittakaa se lapsillenne ja sanokaa: ’Israel kulki tämän Jordanin poikki kuivaa myöten, ²³koska Herra, teidän Jumalanne, kuivasi Jordanin veden teidän tieltänne, kunnes olitte kulkeneet virran poikki, samoin kuin Herra, teidän Jumalanne, teki Kaislamerelle, jonka hän kuivasi meidän tieltämme, kunnes olimme kulkeneet sen poikki, ²⁴jotta kaikki maan kansat tulisivat tietämään, että Herran käsi on väkevä, ja jotta te pelkäisitte Herraa, teidän Jumalanne, ainiaan”.

5 Kun kaikki amorilaisten kuninkaat, jotka asuivat täällä puolella Jordanin, lännen puolella, ja kaikki kanaani-laisten kuninkaat, jotka asuivat meren rannalla, kuuluivat, kuinka Herra oli kuivannut Jordanin veden israelilaisten tieltä, kunnes he olivat kulkeneet yli, niin raukesi heidän sydämensä, eikä heissä enää ollut rohkeutta asettua israelilaisia vastaan. ²Siihen aikaan Herra sanoi Joosuelle: ”Tee itsellesi kiviveitsiä ja ympärileikkaa taas israelilaiset toistamiseen”. ³Niin Joosua teki itselleen kiviveitsiä ja ympärileikkasi israelilaiset Esinahkakukkulan luona. ⁴Ja syy siihen, että Joosua toimitti ympärileikkauksen, oli tämä: koko kansa, joka oli lähtenyt Egyptistä, miehenpuolet, kaikki sotakuntoiset miehet, olivat kuolleet matkalla erämaassa, heidän lähdettyään Egyptistä. ⁵Sillä kaikki se kansa, joka oli lähtenyt, oli ollut ympärileikattu, mutta sitä kansaa, joka oli syntynyt matkalla erämaassa, heidän lähdettyään

Egyptistä, ei oltu ympärileikattu. ⁶Sillä neljäkymmentä vuotta olivat israelilaiset vaeltaneet erämaassa, kunnes oli hävinnyt koko se kansa, ne sotakuntoiset miehet, jotka olivat Egyptistä lähteneet, ne, jotka eivät olleet totelleet Herran ääntä ja joille Herra sentähden oli vannonut, ettei hän ollut salliva heidän nähdä sitä maata, jonka Herra heidän isillensä vannotulla valalla oli luvannut antaa meille, sitä maata, joka vuotaa maitoa ja mettä. ⁷Mutta hän herätti heidän poikansa heidän sijaansa; ne Joosua ympärileikkasi, sillä he olivat ympärileikkaamattomia, koska ei heitä oltu ympärileikattu matkalla. ⁸Kun koko kansa oli saatu ympärileikatuksi, pysyivät he paikallaan leirissä, kunnes olivat toipuneet. ⁹Niin Herra sanoi Joosuelle: ”Tänä päivänä minä olen vierittänyt teidän päältänne Egyptin häväistykseen”. Sentähden kutsutaan paikkaa vielä tänäkin päivänä Gilgaliksi. ¹⁰Kun israelilaiset olivat leiriytyneet Gilgaliin, viettivät he sen kuukauden neljäntenätoista päivänä, ehtoolla, pääsiäistä Jerikon arolla. ¹¹Ja pääsiäisen jälkeisenä päivänä he söivät sen maan tuotteista happamatonta leipää ja paahdettuja jyviä, juuri sinä päivänä. ¹²Mutta seuraavana päivänä lakkasi manna, koska he söivät sen maan tuotteita; eivätkä israelilaiset enää saaneet mannaa, vaan he söivät sinä vuonna Kanaanin maan satoa. ¹³Ja tapahtui Joosuan ollessa Jerikon luona, että hän nosti silmänsä ja näki miehen seisovan edessään, paljastettu miekka kädessä. Ja Joosua meni hänen luokseen ja sanoi hänelle: ”Oletko sinä meikäläisiä vai vihollisiamme?” ¹⁴Niin hän sanoi: ”En, vaan minä olen Herran sotajoukon päämies ja olen juuri nyt tullut”. Niin Joosua heittäytyi kasvoilleen maahan, kumarsi ja sanoi hänelle: ”Mitä herrallani on sanottavana palvelijalleen?” ¹⁵Ja Herran sotajoukon päämies sanoi Joosuelle: ”Riisu kengät jalastasi, sillä paikka, jossa seisot, on pyhä”. Ja Joosua teki niin.

6 Mutta Jeriko sulki porttinsa ja oli suljettuna israelilaisilta: ei kukaan käynyt ulos, eikä kukaan käynyt sisälle. ²Niin Herra sanoi Joosuelle: ”Katso, minä annan sinun käsiisi Jerikon sekä sen kuninkaan ja sotaurhot. ³Kulkekaa siis, kaikki sotakuntoiset miehet, kaupungin ympäri, kiertäkää kerta kaupunki; tee niin kuutena päivänä. ⁴Ja seitsemän pappia kantakoon seitsemää oinaansarvista pasunaa arkin edellä. Seitsemäntenä päivänä kulkekaa kaupungin ympäri seitsemän kertaa, ja papit puhaltakoot pasunoihin. ⁵Ja kun pitkä oinaansarven puhallus kuuluu, kun kuulette pasunan äänen, niin nostakoon koko kansa kovan sotahuudon; silloin kaupungin muuri kukistuu siihen paikkaansa, ja kansa voi rynnätä sinne ylös, kukin suoraan eteensä.” ⁶Silloin Joosua, Nuunin poika, kutsui papit ja sanoi heille: ”Ottakaa liitonarkki, ja seitsemän pappia kantakoon seitsemää oinaansarvista pasunaa Herran arkin edellä”. ⁷Sitten hän sanoi kansalle: ”Lähtekää ja kulkekaa kaupungin ympäri, ja aseväki käyköön Herran arkin edellä”. ⁸Ja tapahtui, niinkuin Joosua oli kansalle sanonut. Ne seitsemän pappia, jotka kantoivat niitä seitsemää oinaansarvista pa-

sunaa Herran edellä, lähtivät ja puhalsivat pasunoihin, ja Herran liitonarkki kulki heidän jäljessään.⁹ Ja aseväki kulki pasunaa puhaltavien pappien edellä, mutta muu väki kulki arkin jäljessä, samalla kuin pasunoihin yhtenäen puhallettiin.¹⁰ Ja Joosua käski kansaa sanoen: ”Älkää nostako sotahuutoa älkääkä antako äänenne kuulua, älköönkä sanaakaan pääskö teidän suustanne ennenkuin sinä päivänä, jona minä teille sanon: ’Nostakaa sotahuuto’, silloin se nostakaa.”¹¹ Ja hän antoi Herran arkin kulkea yhden kierroksen kaupungin ympäri; sitten he menivät leiriin ja jäivät yöksi leiriin.¹² Joosua nousi varhain seuraavana aamuna, ja papit ottivat Herran arkin.¹³ Ja ne seitsemän pappia, jotka kantoivat niitä seitsemää oinaansarvista pasunaa Herran arkin edellä, kulkivat puhaltaen yhtenäen pasunoihin, ja aseväki kulki heidän edellään, mutta muu väki kulki Herran arkin jäljessä, samalla kuin pasunoihin yhtenäen puhallettiin.¹⁴ Ja tänä toisenakin päivänä he kulkivat kerran kaupungin ympäri ja palasivat sitten leiriin. Niin he tekivät kuutena päivänä.¹⁵ Mutta seitsemäntenä päivänä he nousivat varhain aamun sarastaessa ja kulkivat kaupungin ympäri samalla tavalla seitsemän kertaa. Ainoastaan sinä päivänä he kulkivat kaupungin ympäri seitsemän kertaa.¹⁶ Ja kun papit seitsemännellä kerralla puhalsivat pasunoihin, sanoi Joosua kansalle: ”Nostakaa sotahuuto, sillä Herra antaa teille kaupungin.”¹⁷ Kaupunki ja kaikki, mitä siinä on, vihittäköön tuhon omaksi Herran kunniaksi; ainoastaan portto Raahab jääköön henkiin, hän ja kaikki, jotka ovat hänen kanssaan hänen talossansa, sillä hän piilotti tiedustelijat, jotka me lähetimme.¹⁸ Mutta karttakaa tuhon omaksi vihittyä, ettette vihi jotakin tuhon omaksi ja kuitenkin ota tuhon omaksi vihittyä ja niin tule vihkineiksi Israelin leiriä tuhon omaksi ja syökse sitä onnettomuuteen.¹⁹ Ja kaikki hopea ja kulta sekä vaski- ja rautakalut olkoot pyhitetyt Herralle; ne joutukoot Herran aartehistoon.”²⁰ Silloin kansa nosti sotahuudon ja pasunoihin puhallettiin. Kun kansa kuuli pasunan äänen, niin se nosti kovan sotahuudon; silloin kukistui muuri siihen paikkaansa, ja kansa ryntäsi ylös kaupunkiin, kukin suoraan eteensä. Niin he valloittivat kaupungin.²¹ Ja he vihkivät miekan terällä tuhon omaksi kaiken, mitä kaupungissa oli, miehet ja naiset, nuoret ja vanhat, vieläpä härät, lampaat ja aasit.²² Mutta niille kahdelle miehelle, jotka olivat olleet vakoilemassa maata, Joosua sanoi: ”Menkää sen porton taloon ja tuokaa nainen ja kaikki hänen omaisensa sieltä ulos, niinkuin olette hänelle vannoneet.”²³ Silloin ne nuoret miehet, jotka olivat olleet vakoilemassa, menivät ja toivat ulos Raahabin sekä hänen isänsä, äitinsä, veljensä ja kaikki hänen omaisensa; kaikki hänen sukulaisensa he toivat ulos ja jättivät heidät Israelin leirin ulkopuolelle.²⁴ Mutta kaupungin ja kaikki, mitä siinä oli, he polttivat tulella; ainoastaan hopean, kullan sekä vaski- ja rautakalut he panivat Herran huoneen aartehistoon.²⁵ Mutta portto Raahabin sekä hänen isänsä perheen ja kaikki hänen omaisensa Joosua jätti henkiin; ja hän jäi asumaan Israelin keskuuteen,

aina tähän päivään asti, koska hän oli piilottanut ne tiedustelijat, jotka Joosua oli lähettänyt vakoilemaan Jerikoa.²⁶ Siihen aikaan Joosua vannotti tämän valan: ”Kirottu olkoon Herran edessä se mies, joka ryhtyy rakentamaan tätä Jerikon kaupunkia. Sen perustuksen laskemisesta hän menettäköön esikoisensa ja sen porttien pystyttämisestä nuorimpansa.”²⁷ Ja Herra oli Joosuan kanssa, ja hänen maineensa levisi kautta maan.

7 Mutta israelilaiset menettelivät uskottomasti anastamalla itselleen tuhon omaksi vihittyä; sillä Aakan, Karmin poika, joka oli Sabdin poika, joka Serahin poika, Juudan sukukuntaa, otti itselleen tuhon omaksi vihittyä. Silloin syttyi Herran viha israelilaisia kohtaan.² Ja Joosua lähetti miehiä Jerikosta Aihin, joka on lähellä Beet-Aavenia, itään päin Beetelistä, ja sanoi heille näin: ”Menkää vakoilemaan maata”. Niin miehet menivät ja vakoilivat Aita.³ Kun he palasivat Joosuan luo, sanoivat he hänelle: ”Älköön koko kansa menkö, vaan menköön noin kaksi tai kolme tuhatta miestä Aita valloittamaan; älä vaivaa koko kansaa sinne, sillä niitä on vähän”.⁴ Niin meni sinne kansasta noin kolme tuhatta miestä, mutta he kääntyivät pakoon Ain miesten edestä.⁵ Ja Ain miehet löivät heitä kuoliaaksi noin kolmekymmentä kuusi miestä, ajoivat heitä takaa kaupungin portilta Sebarimiin asti ja voittivat heidät rinteessä. Silloin kansan sydän raukesi ja tuli kuin vedeksi.⁶ Niin Joosua repäisi vaatteensa ja lankesi kasvoilleen maahan Herran arkin eteen ja oli siinä iltaan saakka, hän ja Israelin vanhimmat; ja he heittivät tomua päänsä päälle.⁷ Ja Joosua sanoi: ”Voi, Herra, Herra, minkätähden toit tämän kansan Jordanin yli antaaksesi meidät amorilaisten käsiin ja tuhotaksesi meidät? Oi, jospa olisimme päättäneet jäädä tuolle puolelle Jordanin!”⁸ Oi, Herra, mitä sanoisinkaan, kun Israel on kääntynyt pakoon vihollistensa edestä!⁹ Kun kanaanilaiset ja kaikki muut maan asukkaat sen kuulevat, niin he saartavat meidät ja hävittävät meidän nimeämme maan päältä. Mitä aiot tehdä suuren nimesi puolesta?”¹⁰ Mutta Herra sanoi Joosualle: ”Nouse! Miksi makaat kasvoillasi?”¹¹ Israel on tehnyt syntiä, he ovat rikoneet minun liittoni, jonka minä olen heille säätänyt; he ovat ottaneet sitä, mikä oli vihitty tuhon omaksi, he ovat varastaneet ja valhetelleet, he ovat panneet sen omaan tavarainsa joukkoon.¹² Sentähden israelilaiset eivät voi kestää vihollistensa edessä, vaan heidän täytyy kääntyä pakoon vihollistensa edestä, sillä he itse ovat vihityt tuhon omiksi. En minä enää ole teidän kanssanne, ellette hävitä keskuudestanne tuhon omaksi vihittyä.¹³ Nouse, pyhitä kansa ja sano: Pyhittäytykää huomiseksi, sillä näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Sinun keskuudessasi, Israel, on jotakin tuhon omaksi vihittyä; sinä et voi kestää vihollistesesi edessä, ennenkuin olette poistaneet keskuudestanne tuhon omaksi vihityn.¹⁴ Astukaa siis huomenaamuna sukukunnittain esiin, ja se sukukunta, johon Herran arpa osuu, astukoon esiin suvuittain, ja se suku, johon Herran arpa osuu, astu-

koon esiin perhekunnittain, ja se perhekunta, johon Herran arpa osuu, astukoon esiin mies mieheltä.¹⁵ Mutta se, jolta tavataan tuhon omaksi vihittyä, poltettakoon tulessa, hän ja kaikki, mitä hänellä on, sillä hän on rikkonut Herran liiton ja tehnyt häpeällisen teon Israelissa.”¹⁶ Niin Joosua antoi varhain seuraavana aamuna Israelin sukukunnittain astua esiin; ja arpa osui Juudan sukukuntaan.¹⁷ Silloin hän antoi Juudan sukukunnan astua esiin, ja arpa osui serahilaisten sukuun. Sitten hän antoi serahilaisten suvun astua esiin mies mieheltä, ja arpa osui Sabdiin.¹⁸ Niin hän antoi hänen perhekuntansa mies mieheltä astua esiin, ja arpa osui Aakaniin, Karmin poikaan, joka oli Sabdin poika, joka Serahin poika, Juudan sukukuntaa.¹⁹ Silloin Joosua sanoi Aakanille: ”Poikani, anna Herralle, Israelin Jumalalle, kunnia ja anna hänelle ylistys: tunnusta minulle, mitä olet tehnyt, äläkä salaa sitä minulta.”²⁰ Niin Aakan vastasi Joosualle ja sanoi: ”Minä todella olen tehnyt syntiä Herraa, Israelin Jumalaa, vastaan, sillä näin minä tein: ²¹kun minä näin saaliin joukossa kauniin sinearilaisen vaipan, kaksisataa sekeliä hopeata ja kultalevyn, viidenkymmenen sekelin painoisen, niin minussa syttyi niihin himo, ja minä otin ne; ne ovat kätkeytyinä maahan keskelle minun telttaani, hopea alimpana.”²² Niin Joosua lähetti miehiä ottamaan selkoa, ja ne juoksivat telttaan. Siellä oli kätkö hänen teltassaan, hopea alimpana.²³ Ja he ottivat ne teltasta, veivät ne Joosuan ja kaikkien israelilaisten luo ja panivat Herran eteen.²⁴ Niin Joosua yhdessä koko Israelin kanssa otti Aakanin, Serahin pojan, ja hopean, vaipan ja kultalevyn, sekä hänen poikansa, tyttärensä, härkensä, aasinsa, lampaansa, telttansa ynnä kaikki, mitä hänellä oli, ja he veivät ne Aakorin laaksoon.²⁵ Ja Joosua sanoi: ”Miksi olet syössyt meidät onnettomuuteen? Herra syöksee sinut onnettomuuteen tänä päivänä.” Silloin koko Israel kivitti hänet kuoliaaksi. He polttivat heidät tulessa ja kivittivät heidät.²⁶ Ja he kasasivat hänen päällensä suuren kiviroukkion, joka vielä tänäkin päivänä on olemassa; ja niin Herra lauhtui vihansa hehkusta. Sentähden kutsutaan sitä paikkaa vielä tänäkin päivänä Aakorin laaksoksi.

8 Ja Herra sanoi Joosualle: ”Älä pelkää äläkä arkaile. Ota mukaasi kaikki sotaväki ja lähde ja mene Aihin. Katso, minä annan sinun käsiisi Ain kuninkaan ja hänen kansansa, hänen kaupunkinsa ja maansa.² Ja tee Aille ja sen kuninkaalle, niinkuin teit Jerikolle ja sen kuninkaalle; kuitenkin saatte ryöstää itsellenne, mitä sieltä on saatavana saalista ja karjaa. Aseta väijytys kaupungin taa.”³ Niin Joosua ynnä kaikki sotaväki lähti liikkeelle mennäkseen Aihin. Ja Joosua valitsi kolmekymmentä tuhatta miestä, sotauroa, ja lähetti heidät menemään yöllä.⁴ Ja hän käski heitä sanoen: ”Asettukaa väijyksiin kaupungin taa, ei aivan kauas kaupungista; ja olkaa kaikki valmiina.”⁵ Mutta minä ynnä kaikki se väki, joka on minun kanssani, lähenemme kaupunkia. Kun he sitten tulevat ulos meitä vastaan niinkuin ensi kerrallakin, niin me käännyimme pakoon heidän edes-

tänsä.⁶ Ja he seuraavat meitä niin kauas, että eristämme heidät kaupungista, sillä he sanovat: ’He pakenevat meitä niinkuin ensi kerrallakin’. Kun me näin pakenemme heitä,⁷ silloin nouskaa te väijytyksestä ja ottakaa kaupunki haltuunne, sillä Herra, teidän Jumalanne, antaa sen teidän käsiinne.⁸ Ja kun olette saaneet kaupungin valtaanne, sytyttäkää kaupunki palamaan; tehkää Herran sanan mukaan. Huomatkaa, että minä käsken teidän tehdä sen.”⁹ Sitten Joosua lähetti heidät menemään, ja he menivät ja asettuivat väijytyspaikkaan Beetelin ja Ain välille, länteen päin Aista. Mutta Joosua oli sen yön kansan kanssa.¹⁰ Varhain seuraavana aamuna Joosua piti kansan katselmuksen ja lähti, hän ja Israelin vanhimmat, kansan etunnessä nousemaan Aihin.¹¹ Ja kaikki se sotaväki, joka oli hänen kanssaan, nousi, lähestyi ja tuli kaupungin edustalle; ja he leiriytyivät Ain pohjoispuolelle, niin että laakso oli heidän ja Ain välillä.¹² Sitten hän otti noin viisituhatta miestä ja asetti heidät väijyksiin Beetelin ja Ain välille, länteen päin kaupungista.¹³ Niin kansa, koko leiri, joka oli kaupungin pohjoispuolella, ja kaupungin länsipuolella oleva jälkijoukko asetettiin asemiinsa. Mutta Joosua meni sinä yönä keskelle laaksoa.¹⁴ Kun Ain kuningas näki sen, niin kaupungin miehet, kuningas ja kaikki hänen väkensä, lähtivät varhain aamulla nopeasti taisteluun Israelia vastaan määrättyyn paikkaan aromaan puolelle; hän ei näet tiennyt, että oli väijytys häntä vastaan kaupungin takana.¹⁵ Niin Joosua ja koko Israel olivat joutuvinaan tappiolle ja pakenivat erämaahan päin.¹⁶ Silloin kaupungin koko väki kutsuttiin ajamaan heitä takaa; ja he ajoivat Joosuaa takaa, ja niin heidät eristettiin kaupungista.¹⁷ Eikä Aihin eikä Beeteliin jäänyt ainoatakaan miestä, joka ei lähtenyt Israelin jälkeen, vaan he jättivät kaupungin avoimeksi ja ajoivat takaa Israelia.¹⁸ Niin Herra sanoi Joosualle: ”Ojenna keihäs, joka on kädessäsi, Aita kohti, sillä minä annan sen sinun käsiisi”. Ja Joosua ojensi keihään, joka oli hänen kädessään, kaupunkia kohti.¹⁹ Silloin väijyksissä oleva joukko nousi kiiruusti paikaltaan ja riensi, niin pian kuin hän ojensi kätensä, ja tunkeutui kaupunkiin ja valloitti sen ja sytytti heti kaupungin palamaan.²⁰ Kun Ain miehet kääntyivät ja katsoivat taaksensa, niin he näkivät kaupungista savun nousevan taivasta kohti; eivätkä he kyenneet pakenemaan, ei sinne eikä tänne, sillä se väki, joka pakeni erämaahan, kääntyi takaa-ajajia vastaan.²¹ Kun Joosua ja koko Israel näki, että väijyksissä ollut joukko oli valloittanut kaupungin ja että kaupungista nousi savu, niin he palasivat takaisin ja voittivat Ain miehet.²² Ja myöskin ne toiset lähtivät kaupungista heitä vastaan, joten he joutuivat israelilaisten väliin, toisten ollessa edessä, toisten takana. Ja he voittivat heidät, päästämättä pakoon ja pelastumaan ainoatakaan heistä.²³ Mutta Ain kuninkaan he ottivat kiinni elävänä ja toivat hänet Joosuan eteen.²⁴ Kun Israel oli surmannut kaikki Ain asukkaat kedolla, erämaassa, jonne he olivat heitä ajaneet takaa, ja he kaikki viimeiseen mieheen olivat kaatuneet miekan terään, palasi koko Israel

Aihin, ja siellä olevat tapettiin miekan terällä. ²⁵Ja niitä, jotka sinä päivänä kaatuivat, miehiä ja naisia, oli kaikkiaan kaksitoista tuhatta, kaikki Ain asukkaat. ²⁶Joosua ei vetänyt takaisin kättänsä, jossa hänellä oli keihäs ojennettuna, ennenkuin oli vihkinyt tuhon omiksi kaikki Ain asukkaat. ²⁷Ainoastaan karjan, ja mitä kaupungista oli saatavana saalista, Israel ryösti itselleen sen määräyksen mukaan, jonka Herra oli Joosualle antanut. ²⁸Ja Joosua poltti Ain ja teki siitä ikiajoiksi rauniokummun, aution aina tähän päivään asti. ²⁹Mutta Ain kuninkaan hän ripusti hirteen, jossa hän riippui iltaan asti. Mutta auringon laskiessa Joosua käski ottaa hänen ruumiinsa alas hirrestä, ja he heittivät sen kaupungin portin edustalle ja kasasivat sen päälle suuren kiviroukkion, joka on siellä vielä tänäkin päivänä. ³⁰Silloin Joosua rakensi Eebalin vuorelle alttarin Herralle, Israelin Jumalalle, ³¹niinkuin Herran palvelija Mooses oli käsenyt israelilaisten tehdä ja niinkuin on kirjoitettu Mooseksen lain kirjassa: alttarin hakkaamattomista kivistä, joihin ei oltu rauta-aseella koskettu. Ja he uhrasivat sen päällä polttouhreja Herralle ja teurastivat teuraita yhteysuhriksi. ³²Ja hän kirjoitti siellä kiviin jäljennöksen Mooseksen laista, jonka tämä oli kirjoittanut israelilaisille. ³³Ja koko Israel vanhimpineen, päällysmiehineen ja tuomareineen seisoi kummallakin puolella arkkia, päin leeviläisiä pappeja, jotka kantoivat Herran liitonarkkia, niin muukalaiset kuin maassasyntyneetkin, toinen puoli kääntyneenä Garissimin vuorta kohti, toinen puoli Eebalin vuorta kohti. Niin Israelin kansa ensiksi siunattiin, niinkuin Herran palvelija Mooses oli käsenyt, ³⁴ja sen jälkeen hän luki kaikki lain sanat, siunauksen ja kirouksen, aivan niinkuin lain kirjassa on kirjoitettu. ³⁵Ei mitään siitä, mitä Mooses oli käsenyt, Joosua jättänyt lukematta kaiken Israelin seurakunnan läsnäollessa, niin myös naisten, lasten ja mukana kulkevien muukalaisten läsnäollessa.

9Kun kaikki kuninkaat, jotka asuivat tällä puolella Jordanin, Vuoristossa, Alankomaassa ja pitkin Suuren meren koko rannikkoa Libanoniin päin, heettiläiset, amorilaiset, kanaaniilaiset, perissiläiset, hivviläiset ja jebusilaiset, kuulivat, mitä oli tapahtunut, ²niin he kokoontuivat yhteen sotiaukseen yksimielisesti Joosuaa ja Israelia vastaan. ³Mutta kun Gibeonin asukkaat kuulivat, mitä Joosua oli tehnyt Jerikolle ja Aille, ⁴niin hekin menettelivät viekkaasti: he menivät ja tekeytyivät lähettiläiksi, ottivat kuluneita säkkejä aasiensa selkään sekä kuluneita, repeytyneitä ja kiinnisolmeiltuja viinileilejä ⁵ja panivat kuluneet, paikatut kengät jalkaansa ja kuluneet vaatteet päällensä; ja kaikki heidän eväsläpönsä olivat kuivia ja murentuneita. ⁶Niin he menivät Joosuan luo Gilgalin leiriin ja sanoivat hänelle sekä Israelin miehille: ”Me olemme tulleet kaukaisesta maasta; tehkää siis liitto meidän kanssamme”. ⁷Mutta Israelin miehet vastasivat hivviläisille: ”Kenties te asutte täällä meidän keskellämme; kuinka me tekisimme liiton teidän kanssanne?” ⁸Niin he sanoivat Joosualle: ”Me olemme si-

nun palvelijoitasi”. Joosua sanoi heille: ”Keitä te olette ja mistä tulette?” ⁹Niin he vastasivat hänelle: ”Palvelijasi tulleet hyvin kaukaisesta maasta Herran, sinun Jumalasi, nimen tähden. Sillä me olemme kuulleet hänestä kaiken, mitä hän teki Egyptissä, ¹⁰ja kaiken, mitä hän teki niille kahdelle amorilaisten kuninkaalle, jotka asuivat tuolla puolella Jordanin, Siihonille, Hesbonin kuninkaalle, ja Oogille, Baasanin kuninkaalle, joka asui Astarotissa. ¹¹Sentähden sanoivat meille meidän vanhimpamme ja kaikki maamme asukkaat näin: ’Ottakaa evästä mukaanne matkalle ja menkää heitä vastaan ja sanokaa heille: Me olemme teidän palvelijanne, tehkää siis liitto meidän kanssamme’. ¹²Tämä leipämme oli vielä lämmintä, kun kotoa otimme sen evääksi lähtiessämme matkalle teidän luoksenne, ja katso, nyt se on kuivaa ja murentunutta. ¹³Ja nämä viinileilit, jotka uusina täytimme, ovat nyt repeytyneitä; ja nämä vaatteemme ja kenkämme ovat kovin pitkällä matkalla kuluneet.” ¹⁴Niin miehet ottivat heidän evästänsä, mutta eivät kysyneet Herran mieltä. ¹⁵Niin Joosua takasi heille rauhan ja teki heidän kanssaan liiton, luvaten jättää heidät henkiin; ja kansan päämiehet vannoivat heille valan. ¹⁶Mutta kolmen päivän kuluttua, sen jälkeen kuin liitto heidän kanssaan oli tehty, saatiin kuulla, että he olivat lähiseuduilta ja asuivat heidän keskellänsä. ¹⁷Niin israelilaiset lähtivät liikkeelle ja tulivat kolmantena päivänä heidän kaupunkiheihin; ja heidän kaupunkinsa olivat Gibeon, Kefira, Beerot ja Kirjat-Jearim. ¹⁸Mutta israelilaiset eivät surmanneet heitä, sillä kansan päämiehet olivat vannoneet heille valan Herran, Israelin Jumalan, kautta. Ja koko seurakunta nappasi päämiehiä vastaan. ¹⁹Silloin kaikki päämiehet sanoivat koko seurakunnalle: ”Me olemme vannoneet heille valan Herran, Israelin Jumalan, kautta; sentähden me emme voi koskea heihin. ²⁰Mutta tämän me teemme heille, jättäessämme heidät henkiin, ettei viha kohtaisi meitä valan tähden, jonka olemme heille vannoneet.” ²¹Ja päämiehet sanoivat heistä: ”Jääkööt henkiin, mutta tulkoon heistä halonhakkaajia ja vedenkantajia kaikelle kansalle”. Näin päämiehet antoivat käskyn heistä. ²²Silloin Joosua kutsui heidät ja puhui heille sanoen: ”Miksi olette pettäneet meidät ja sanoneet: ’Me asumme hyvin kaukana teistä’, vaikka asutte täällä meidän keskellämme? ²³Sentähden olkaa kirotut! Älköön ikinä ketään teistä päästettäväksi olemasta minun Jumalani huoneen palvelijana, halonhakkaajana ja vedenkantajana.” ²⁴He vastasivat Joosualle ja sanoivat: ”Sinun palvelijoillesi oli kerrottu, että Herra, sinun Jumalasi, oli käsenyt palvelijaansa Moosesta antamaan teille koko tämän maan ja tuhoamaan kaikki maan asukkaat teidän tieltänne. Sentähden me suuresti pelkäsimme henkeämme teidän edessä ja teimme tämän. ²⁵Mutta katso, nyt me olemme sinun käsissäsi: tee meille, mikä mielestäsi on hyvin ja oikein.” ²⁶Silloin hän teki heille näin: hän pelasti heidät israelilaisten käsistä, niin etteivät he heitä surmanneet. ²⁷Niin Joosua sinä päivänä määräsi heidät seurakunnan ja Herran alttarin halonhakkaajiksi ja vedenkantajiksi, aina

tähän päivään asti, sitä paikkaa varten, jonka Herra oli valitseva.

10Kun Adonisedek, Jerusalemin kuningas, kuuli, että Joosua oli valloittanut Ain ja vihkinyt sen tuhon omaksi, tehden Aille ja sen kuninkaalle, niinkuin oli tehnyt Jerikolle ja sen kuninkaalle, ja että Gibeonin asukkaat olivat tehneet rauhan Israelin kanssa ja jääneet heidän keskuuteensa, ²niin he peljästyivät suuresti, sillä Gibeon oli suuri kaupunki, niinkuin joku kuninkaankaupunki, ja suurempi kuin Ai, ja kaikki sen miehet olivat urhoollisia. ³Ja Adonisedek, Jerusalemin kuningas, lähetti sanan Hoohamille, Hebronin kuninkaalle, Piramille, Jarmutin kuninkaalle, Jaafialle, Laakiin kuninkaalle, ja Debirille, Eglonin kuninkaalle: ⁴”Tulkaa minun luokseni ja auttakaa minua, ja kukistakaamme Gibeon, koska se on tehnyt rauhan Joosuan ja israelilaisten kanssa”. ⁵Niin nuo viisi amorilaisten kuningasta, Jerusalemin kuningas, Hebronin kuningas, Jarmutin kuningas, Laakiin kuningas ja Eglonin kuningas, koontuivat ja lähtivät liikkeelle kaikkine joukkoineen; ja he asettuivat leiriin Gibeonin edustalle ja ryhtyivät taisteluun sitä vastaan. ⁶Silloin Gibeonin miehet lähettivät sanan Joosualle Gilgalin leiriin: ”Älköön sinun kätesi vetäytykö auttamasta palvelijoitasi. Tule nopeasti luoksemme, pelasta meidät ja auta meitä, sillä kaikki vuoristossa asuvien amorilaisten kuninkaat ovat kokoontuneet meitä vastaan.” ⁷Niin Joosua lähti Gilgalista, hän ja kaikki sotaväki hänen kanssaan ja kaikki sotaurot. ⁸Silloin Herra sanoi Joosualle: ”Älä pelkää heitä, sillä minä annan heidät sinun käsiisi; ei kukaan heistä kestä sinun edessäsi”. ⁹Niin Joosua yllätti heidät, kuljettuaan kaiken yönä Gilgalista. ¹⁰Ja Herra saattoi heidät hämminkiin israelilaisten edessä, niin että nämä tuottivat heille suuren tappion Gibeonissa ja ajoivat heitä takaa Beet-Hooronin solatietä, surmaten heitä aina Asekaan ja Makkedaan asti. ¹¹Ja kun he paetsaan Israelia olivat Beet-Hooronin rinteessä, heitti Herra taivaasta heidän päällensä isoja kiviä, koko matkan Asekaan asti, niin että he kuolivat; niitä, jotka kuolivat raekivistä, oli useampia kuin niitä, jotka israelilaiset surmasivat miekalla. ¹²Silloin puhui Joosua Herralle, sinä päivänä, jona Herra antoi amorilaiset israelilaisten valtaan, ja sanoi Israelin silmien edessä: ”Aurinko, seiso alallasi Gibeonissa, ja kuu Aijalonin laaksossa”. ¹³Niin aurinko seiso alallansa, ja kuu pysyi paikallansa, kunnes kansa oli kostanut vihollisilleen. Niinhän on kirjoitettuna ”Oikeamielisen kirjassa”. Niin aurinko pysyi paikallansa keskitaivaalla päiväkauden, kiirehtimättä laskemaan. ¹⁴Eikä ole ollut sen päivän vertaista, ei ennen eikä jälkeen, jona Herra näin kuuli ihmisen ääntä; sillä Herra soti Israelin puolesta. ¹⁵Sen jälkeen Joosua ja koko Israel hänen kanssaan palasi Gilgalin leiriin. ¹⁶Mutta nuo viisi kuningasta pakenivat ja piiloutuivat Makkedan luolaan. ¹⁷Niin Joosualle ilmoitettiin: ”Ne viisi kuningasta on löydetty piiloutuneina Makkedan luolaan”. ¹⁸Silloin Joosua sanoi: ”Vierittäkää isoja kiviä luo-

lan suulle ja asettakaa sen eteen miehiä vartioimaan heitä. ¹⁹Mutta te muut, älkää pysähtykö, vaan ajakaa takaa vihollisianne ja hakatkaa maahan heidän jälkijoukkonsa älkääkää päästäkö heitä menemään kaupunkeihinsa, sillä Herra, teidän Jumalanne, on antanut heidät teidän käsiinne.” ²⁰Kun sitten Joosua ja israelilaiset olivat tuottaneet heille hyvin suuren, perinpohjaisen tappion ja ne harvat, jotka olivat pelastuneet, olivat päässeet varustettuihin kaupunkeihin, ²¹niin koko kansa palasi vahingoittumaton takaisin Joosuan luo leiriin Makkedaan, eikä kukaan uskaltanut enää hiiskua sanaakaan israelilaisia vastaan. ²²Silloin Joosua sanoi: ”Avatkaa luolan suu ja tuokaa ne viisi kuningasta minun eteeni luolasta”. ²³Ja he tekivät niin ja toivat hänen eteensä ne viisi kuningasta luolasta: Jerusalemin kuninkaan, Hebronin kuninkaan, Jarmutin kuninkaan, Laakiin kuninkaan ja Eglonin kuninkaan. ²⁴Ja kun he olivat tuoneet nämä kuninkaat Joosuan eteen, niin Joosua kutsui kaikki Israelin miehet ja sanoi sotaväen päälliköille, jotka olivat seuranneet häntä: ”Astukaa esiin ja pankaa jalkanne näiden kuninkaiden niskalle”. Niin he astuivat esiin ja panivat jalkansa heidän niskallensa. ²⁵Silloin Joosua sanoi heille: ”Älkää peljätkö älkääkää arkailko, vaan olkaa lujat ja rohkeat, sillä näin on Herra tekevä kaikille teidän vihollisillenne, joita vastaan te joudutte sotimaan”. ²⁶Sen jälkeen Joosua löi heidät kuoliaaksi ja ripusti heidät viiteen hirsipuuhun. Ja he riippuivat hirressä iltaan asti. ²⁷Mutta auringonlaskun aikaan Joosua käski ottaa heidät alas hirrestä ja heittää luolaan, johon he olivat piiloutuneet. Ja he panivat luolan suulle isoja kiviä, jotka ovat siinä vielä tänäkin päivänä. ²⁸Samana päivänä Joosua valloitti Makkedan ja surmasi miekan terällä sen asukkaat ja sen kuninkaan; hän vihki tuhon omiksi heidät ja jokaisen, joka siellä oli, päästämättä pakoon ainoatakaan. Ja hän teki Makkedan kuninkaalle, niinkuin oli tehnyt Jerikon kuninkaalle. ²⁹Sitten Joosua ja koko Israel hänen kanssaan lähti Makkedasta Libnaan ja ryhtyi taisteluun Libnaa vastaan. ³⁰Ja Herra antoi senkin ja sen kuninkaan Israelin käsiin. Ja Joosua surmasi miekan terällä sen asukkaat, jokaisen, joka siellä oli, päästämättä sieltä pakoon ainoatakaan; ja hän teki sen kuninkaalle saman, minkä oli tehnyt Jerikon kuninkaalle. ³¹Sitten Joosua ja koko Israel hänen kanssaan lähti Libnasta Laakiiseen ja asettui leiriin sen edustalle ja ryhtyi taisteluun sitä vastaan. ³²Ja Herra antoi Laakiin Israelin käsiin, niin että hän valloitti sen toisena päivänä; ja hän surmasi miekan terällä sen asukkaat, jokaisen, joka siellä oli, samoin kuin oli tehnyt Libnalle. ³³Silloin Hooram, Geserin kuningas, tuli auttamaan Laakista; mutta Joosua voitti hänet ja hänen väkensä, päästämättä pakoon ainoatakaan heistä. ³⁴Ja Laakiista Joosua ja koko Israel hänen kanssaan lähti Egloniin, ja he asettuivat leiriin sen edustalle ja ryhtyivät taisteluun sitä vastaan. ³⁵Ja he valloittivat sen samana päivänä ja surmasivat miekan terällä sen asukkaat, ja hän vihki sinä päivänä tuhon omaksi jokaisen, joka siellä oli, samoin kuin oli tehnyt Laakiille. ³⁶Sen

jälkeen Joosua ja koko Israel hänen kanssaan lähti Eglonista Hebroniin, ja he ryhtyivät taisteluun sitä vastaan.³⁷ Ja he valloittivat sen ja surmasivat miekan terällä sen asukkaat ja sen kuninkaan, ja samoin kaikki sen alaiset kaupungit ja jokaisen, joka siellä oli, päästämättä pakoon ainoatakaan, samoin kuin hän oli tehnyt Eglonille. Hän vihki tuhon omaksi sen ja jokaisen, joka siellä oli.³⁸ Sitten Joosua ja koko Israel hänen kanssaan kääntyi Debiriin ja ryhtyi taisteluun sitä vastaan.³⁹ Ja hän sai valtaansa sen ja sen kuninkaan ja kaikki sen alaiset kaupungit, ja he surmasivat miekan terällä niiden asukkaat ja vihkivät tuhon omaksi jokaisen, joka siellä oli, päästämättä pakoon ainoatakaan. Hän teki Debirille ja sen kuninkaalle saman, minkä oli tehnyt Hebronille ja minkä oli tehnyt Libnalle ja sen kuninkaalle.⁴⁰ Sitten Joosua valtasi koko maan, Vuoriston, Etelämaan, Alankomaan ja Rinnemaat, ja surmasi kaikki niiden kuninkaat, päästämättä pakoon ainoatakaan, ja vihki tuhon omaksi joka hengen, niinkuin Herra, Israelin Jumala, oli käskenyt.⁴¹ Ja Joosua valtasi heidän alueensa Kaades-Barneasta Gassaan saakka ja koko Goosenin maakunnan Gibeoniin saakka.⁴² Kaikki nämä kuninkaat ja heidän maansa Joosua sai valtaansa yhdellä otteella; sillä Herra, Israelin Jumala, soti Israelin puolesta.⁴³ Sitten Joosua ja koko Israel hänen kanssaan palasi Gilgalin leiriin.

11 Kun Jaabin, Haasorin kuningas, sen kuuli, lähetti hän sanan Joobabille, Maadonin kuninkaalle, ja Simronin kuninkaalle ja Aksafin kuninkaalle² ja niille kuninkaille, jotka asuivat pohjoisessa, Vuoristossa, Aromaassa Kinarotista etelään päin, Alankomaassa ja Doorin kukkuloilla lännessä,³ kanaanilaisille itään ja länteen, amorilaisille, heetiläisille, perissiläisille ja jebusilaisille vuoristoon ja hivviläisille Hermonin juurelle Mispan maahan.⁴ Nämä lähtivät liikkeelle kaikkine joukkoineen; väkeä oli niin paljon kuin hiekkaa meren rannalla ja hevosia ja sotavaunuja ylen paljon.⁵ Ja kaikki nämä kuninkaat liittyivät yhteen, tulivat ja leiriytyivät yhdessä Meeromin veden rannalle sotiaksensa Israelia vastaan.⁶ Silloin Herra sanoi Joosualle: ”Älä pelkää heitä, sillä huomenna tähän aikaan minä annan heidät kaikki voitettuina Israelin valtaan; heidän ratsujensa vuohisjanteet sinä katkot, ja heidän vaununsu sinä poltat tulesa”.⁷ Niin Joosua ja kaikki sotaväki hänen kanssaan yllätti heidät Meeromin veden rannalla ja hyökkäsi heidän kimppuunsa.⁸ Ja Herra antoi heidät Israelin käsiin, niin että he voittivat heidät ja ajoivat heitä takaa aina suureen Siidoniin, Misrefot-Majimiin ja itään päin Mispan laaksoon asti; ja he voittivat heidät, päästämättä pakoon ainoatakaan heistä.⁹ Ja Joosua teki heille, niinkuin Herra oli hänelle sanonut: heidän ratsujensa vuohisjanteet hän katkoi, ja heidän vaununsu hän poltti tulesa.¹⁰ Sitten Joosua kääntyi takaisin ja valloitti Haasorin ja surmasi miekalla sen kuninkaan; Haasor oli näet muinoin kaikkien näiden kuningaskuntien pääkaupunki.¹¹ Ja he surmasivat miekan terällä ja vihkivät tuhon omaksi jokaisen, joka siellä oli,

niin ettei jäänyt jäljelle ainoatakaan henkeä; ja Haasorin hän poltti tulella.¹² Kaikki nämä kuninkaankaupungit ja niiden kuninkaat Joosua sai valtaansa, ja hän surmasi miekan terällä niiden asukkaat, vihkien heidät tuhon omiksi, niinkuin Herran palvelija Mooses oli käskenyt.¹³ Mutta kukkuloilla olevista kaupungeista Israel ei polttanut ainoatakaan, paitsi Haasorin, jonka Joosua poltti.¹⁴ Ja kaiken, mitä näistä kaupungeista oli saatavana saalista, ynnä karjan israelilaiset ryöstivät itselleen; mutta kaikki ihmiset he surmasivat miekan terällä ja tuhosivat heidät, jättämättä eloon ainoatakaan henkeä.¹⁵ Niinkuin Herra oli käskenyt palvelijaansa Moosesta, niin oli Mooses käskenyt Joosuaa, ja niin Joosua teki; eikä hän jättänyt tekemättä mitään kaikesta siitä, mistä Herra oli Moosekselle käskyn antanut.¹⁶ Niin Joosua valloitti koko tämän maan, Vuoriston, koko Etelämaan ja koko Goosenin maakunnan, Alankomaan ja Aromaana, niin myös Israelin vuoriston ja sen alankomaan -¹⁷maan Seiriin päin kohoavasta Sileästä vuoresta aina Baal-Gaadiin saakka, Libanonin laaksoon, Hermonin vuoren juurelle; kaikki heidän kuninkaansa hän sai valtaansa ja löi heidät kuoliaaksi.¹⁸ Kauan aikaa Joosua kävi sotaa kaikkia näitä kuninkaita vastaan.¹⁹ Eikä ollut ainoatakaan kaupunkia, joka olisi tehnyt rauhan Israelin kanssa, paitsi ne hivviläiset, jotka asuivat Gibeonissa; vaan kaikki valloitettiin asevoimalla.²⁰ Sillä Herralta tämä tuli; hän paadutti heidän sydämensä, niin että he kävivät taisteluun Israelia vastaan, jotta heidät armotta vihittäisiin tuhon omiksi ja hävitettäisiin, niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut.²¹ Siihen aikaan Joosua tuli ja hävitti anakilaiset vuoristosta, Hebronista, Debiristä ja Anabista, koko Juudan vuoristosta ja koko Israelin vuoristosta; Joosua vihki heidät kaupunkeineen tuhon omiksi.²² Israelilaisten maahan ei jäänyt anakilaisia; ainoastaan Gassaan, Gatiin ja Asdodiin niitä jäi.²³ Näin Joosua valloitti koko maan, aivan niinkuin Herra oli Moosekselle puhunut; ja Joosua antoi sen perintöosaksi Israelille, heidän sukukunnilleen heidän osastojensa mukaan. Ja maa pääsi rauhaan sodasta.

12 Nämä olivat ne maan kuninkaat, jotka israelilaiset voittivat ja joiden maan he ottivat omakseen tuolla puolella Jordanin, auringonnousun puolella, maan Arnon-joesta aina Hermonin vuoreen saakka ja koko itäpuolisen Aromaana: ²Siihon, amorilaisten kuningas, joka asui Hesbonissa ja hallitsi maata Arnon-joen rannalla olevasta Aroerista ja jokilaakson keskikohdalta, ja puolta Gileadia, Jabbokjokeen saakka, joka on ammonilaisten rajana, ³ja Aromaana aina Kinerotin järveen, sen itärantaan, saakka ja Aromaana mereen, Suolamereen, sen itärantaan, saakka, Beet-Jesimotin tienoille, ja etelään päin Pisgan rinteiden juurelle saakka. ⁴Ja he ottivat omakseen Oogin, Baasanin kuninkaan, alueen, hänen, joka oli viimeisiä refalaisia ja asui Astarotissa ja Edreissä ⁵ja hallitsi Hermonin vuorta, Salkaa ja koko Baasania gesurilaisten ja maakatilaisten alueeseen saakka ja toista puolta Gileadia, Hesbonin kunin-

kaan Siihonin alueeseen saakka. ⁶Herran palvelija Mooses ja israelilaiset olivat voittaneet heidät; ja Herran palvelija Mooses oli antanut maan omaksi ruubenilaisille ja gaadilaisille ja toiselle puolelle Manassen sukukuntaa. ⁷Ja nämä olivat ne maan kuninkaat, jotka Joosua ja israelilaiset voittivat tällä puolella Jordanin, länsipuolella, Libanonin laaksossa olevasta Baal-Gaadista aina Seiriin päin kohoavaan Sileään vuoreen saakka, ja joiden maan Joosua antoi Israelin sukukuntien omaksi, heidän osastojensa mukaan, ⁸Vuoristossa, Alankomaassa, Aromaassa, Rinne- maissa, Erämaassa ja Etelämaassa, heettiläisten, amorilaisten, kanaanilaisten, perissiläisten, hivviläisten ja jebusilaisten maan: ⁹Jerikon kuningas yksi, lähellä Beeteliä olevan Ain kuningas yksi, ¹⁰Jerusalemien kuningas yksi, Hebronin kuningas yksi, ¹¹Jarmutin kuningas yksi, Laakiin kuningas yksi, ¹²Eglonin kuningas yksi, Geserin kuningas yksi, ¹³Debirin kuningas yksi, Gederin kuningas yksi, ¹⁴Horman kuningas yksi, Aradin kuningas yksi, ¹⁵Libnan kuningas yksi, Adullamin kuningas yksi, ¹⁶Makkedan kuningas yksi, Beetelin kuningas yksi, ¹⁷Tappuahin kuningas yksi, Heeferin kuningas yksi, ¹⁸Afekin kuningas yksi, Lassaronin kuningas yksi, ¹⁹Maadonin kuningas yksi, Haasorin kuningas yksi, ²⁰Simron-Meronin kuningas yksi, Aksafin kuningas yksi, ²¹Taanakin kuningas yksi, Megiddon kuningas yksi, ²²Kedeksen kuningas yksi, Karmelin juurella olevan Jokneamin kuningas yksi, ²³Doorin kukkuloilla olevan Doorin kuningas yksi, Gilgalin seudun pakanain kuningas yksi, ²⁴Tirsan kuningas yksi. Kaikkiaan kolmekymmentä yksi kuningasta.

13Kun Joosua oli käynyt vanhaksi ja iäkkääksi, sanoi Herra hänelle: ”Sinä olet käynyt vanhaksi ja iäkkääksi, mutta vielä on hyvin paljon maata valtaamatta. ²Tämä on se maa, mikä vielä on jäljellä: kaikki filistealaisten alueet ja koko gesurilaisten maa. ³Siihorista alkaen, joka on itään päin Egyptistä, aina Ekronin alueeseen saakka pohjoiseen päin - se luetaan kanaanilaisten alueeseen - ne viisi filistealaista ruhtinasta, nimittäin Gassan, Asdodin, Askelonin, Gatin ja Ekronin ruhtinaat, niin myöskin avvilaiset ⁴etelässä päin; koko kanaanilaisten maa ja Meara, joka on siidonilaisten, Afekiin saakka, amorilaisten alueeseen saakka; ⁵ja gebalilaisten maa ja koko Libanon, auringonnousun puolella, Hermonin vuoren juurella olevasta Baal-Gaadista siihen saakka, mistä mennään Hamatiin. ⁶Kaikki vuoriston asukkaat Libanonista Misrefot-Majjimiin saakka, kaikki siidonilaiset, minä karkoitan israelilaisten tieltä; arvo vain niiden maa Israelin kesken perintöosaksi, niinkuin minä olen sinulle käskyn antanut. ⁷Jaa siis tämä maa perintöosana yhdeksälle sukukunnalle ja toiselle puolelle Manassen sukukuntaa.” ⁸Samalla kuin sen toinen puoli olivat näet myöskin ruubenilaiset ja gaadilaiset saaneet perintöosansa, jonka Mooses antoi heille tuolta puolelta Jordanin, idän puolelta, niinkuin Herran palvelija Mooses sen heille antoi, ⁹maan Arnon-joen rannalla olevasta Aroerista ja joki-

laakson keskikohdalla olevasta kaupungista alkaen ja koko Meedeban ylätasangon Diiboniin saakka; ¹⁰ja kaikki Siihonin, amorilaisten kuninkaan, kaupungit, hänen, joka hallitsi Hesbonissa, aina ammonilaisten alueeseen saakka, ¹¹ja Gileadin sekä gesurilaisten ja maakatilaisten alueet ja koko Hermonin vuoren ja koko Baasanin Salkaan saakka, ¹²koko Oogin valtakunnan Baasanissa, hänen, joka hallitsi Astarotissa ja Edreissä ja oli viimeisiä refalaisia; nämä Mooses voitti ja karkoitti. ¹³Mutta israelilaiset eivät karkoittaneet gesurilaisia ja maakatilaisten, vaan gesurilaiset ja maakatilaisten jäivät asumaan Israelin keskeen aina tähän päivään asti. ¹⁴Ainoastaan Leevin sukukunnalle hän ei antanut perintöosaa. Herran, Israelin Jumalan, uhrin ovat sen perintöosa, niinkuin hän on sille puhunut. ¹⁵Mooses antoi ruubenilaisten sukukunnalle, heidän suvuilleen, maata: ¹⁶heille tuli alue Arnon-joen rannalla olevasta Aroerista ja jokilaakson keskikohdalla olevasta kaupungista alkaen ja koko ylätasanko Meedeban luona; ¹⁷Hesbon ynnä kaikki sen alaiset kaupungit, jotka ovat ylätasangolla, Diibon, Baamot-Baal, Beet-Baal-Meon, ¹⁸Jahas, Kedemot, Meefaat, ¹⁹Kirjataim, Sibma, Seret-Sahar Laaksovuorella, ²⁰Beet-Peor ja Pisgan rinteet ja Beet-Jesimot; ²¹ja kaikki ylätasangon kaupungit ja Siihonin, amorilaisten kuninkaan, koko valtakunta, hänen, joka hallitsi Hesbonissa ja jonka Mooses voitti samalla kuin Midianin ruhtinaat Evin, Rekemin, Suurin, Huurin ja Reban, jotka olivat Siihonin aliruhtinaita ja asuivat siinä maassa. ²²Muiden mukana, jotka kaatuivat, israelilaiset surmasivat miekalla myöskin Bileamin, Beerin pojan, tietäjän. ²³Ruubenilaisten raja on Jordan; se on rajana. Tämä on ruubenilaisten, heidän sukujensa, perintöosa, kaupungit kylineen. ²⁴Mooses antoi Gaadin sukukunnalle, gaadilaisille, heidän suvuilleen, maata: ²⁵heidän alueekseen tuli Jaeser, ja kaikki Gileadin kaupungit ja puolet ammonilaisten maata Aroeriin asti, joka on itään päin Rabbasta, ²⁶ja maa Hesbonista Raamat-Mispeen ja Betonimiin saakka, ja Mahanaimista Lidebirin alueeseen saakka; ²⁷ja laaksossa: Beet-Raam, Beet-Nimra, Sukkot ja Saafon, loput Siihonin, Hesbonin kuninkaan, valtakunnasta, rajana Jordan Kinnetin järven päähän saakka, tuolla puolella Jordanin, idän puolella. ²⁸Tämä on gaadilaisten, heidän sukujensa, perintöosa, kaupungit kylineen. ²⁹Mooses antoi toiselle puolelle Manassen sukukuntaa maata, ja se tuli toiselle puolelle Manassen sukukuntaa, heidän suvuilleen: ³⁰heidän alueekseen tuli Mahanaimista alkaen koko Baasan, Oogin, Baasanin kuninkaan, koko valtakunta, kaikki Jaairin leirikylät Baasanissa, kuusikymmentä kaupunkia, ³¹ja puolet Gileadia sekä Astarot ja Edrei, Oogin valtakunnan pääkaupungit Baasanissa; tämä tuli Maakirin, Manassen pojan, jälkeläisille, toiselle puolelle Maakirin jälkeläisiä, heidän suvuilleen. ³²Nämä ovat ne alueet, jotka Mooses jakoi perintöosiksi Mooabin arolla, tuolla puolella Jordanin, Jerikon kohdalla, idän puolella. ³³Mutta Leevin sukukunnalle Mooses ei antanut perintöosaa. Herra, Israelin Jumala, on heidän perintöosansa, niinkuin hän on heille puhunut.

¹⁴Nämä ovat ne alueet, jotka israelilaiset saivat perintöosiksi Kanaanin maassa, ne, jotka pappi Eleasar ja Joosua, Nuunin poika, ja israelilaisten sukukuntien perhekuntapäämiehet jakoivat heille ²arvalla perintöosiksi sen käskyn mukaisesti, jonka Herra oli yhdeksästä ja puolesta sukukunnasta antanut Mooseksen kautta. ³Sillä Mooses oli antanut kahdelle ja puolelle sukukunnalle perintöosat tuolta puolelta Jordanin, mutta leeviläisille hän ei antanut perintöosaa heidän keskellensä. ⁴Sillä joosefilaisia oli kaksi sukukuntaa, Manasse ja Efraim; ja leeviläisille ei annettu osuutta maahan, vaan ainoastaan kaupunkeja heidän asuaksensa sekä niiden laidunmaat heidän karjaansa ja omaisuuttansa varten. ⁵Niinkuin Herra oli Moosekselle käskyn antanut, niin israelilaiset tekivät ja jakoivat maan. ⁶Silloin juudalaiset astuivat Joosuan eteen Gilgalissa, ja kenissiläinen Kaaleb, Jefunnen poika, sanoi hänelle: ”Sinä tunnet sen sanan, jonka Herra puhui Jumalan miehelle Moosekselle minusta ja sinusta Kaades-Barneassa. ⁷Minä olin neljäkymmenen vuoden vanha, kun Herran palvelija Mooses lähetti minut Kaades-Barneasta vakoilemaan maata, ja minä annoin hänelle tietoja parhaan ymmärrykseni mukaan. ⁸Mutta veljeni, jotka olivat käyneet siellä minun kanssani, saivat kansan sydämen raukemaan, kun taas minä uskollisesti seurasin Herraa, Jumalaani. ⁹Sinä päivänä Mooses vannoi sanoen: ’Totisesti, se maa, johon sinä olet jalkasi astunut, on tuleva sinulle ja sinun lapsillesi perintöosaksi ikaikoihin asti, koska sinä olet uskollisesti seurannut Herraa, minun Jumalaani.’ ¹⁰Ja nyt, katso, Herra on antanut minun elää, niinkuin hän oli sanonut, vielä neljäkymmentä viisi vuotta sen jälkeen, kuin Herra puhui tämän sanan Moosekselle, Israelin vaeltaessa erämaassa. Ja katso, minä olen nyt kahdeksankymmenen viiden vuoden vanha ¹¹ja olen vielä tänä päivänä yhtä voimakas, kuin olin sinä päivänä, jona Mooses minut lähetti; niinkuin voimani oli silloin, niin se on vielä nytkin: minä kykenen sovitamaan, lähtemään ja tulemaan. ¹²Anna minulle siis tämä vuoristo, josta Herra puhui sinä päivänä. Sinähän kuulit sinä päivänä, että siellä asuu anakilaisia ja että siellä on suuria, varustettuja kaupunkeja. Kenties Herra on minun kanssani, niin että minä saan heidät karkoitetuksi, niinkuin Herra on puhunut.” ¹³Silloin Joosua siunasi Kaalebin, Jefunnen pojan, ja antoi hänelle perintöosaksi Hebronin. ¹⁴Niin Hebron tuli kenissiläisen Kaalebin, Jefunnen pojan, perintöosaksi, niinkuin se on tänäkin päivänä, sentähden että hän oli uskollisesti seurannut Herraa, Israelin Jumalaa. ¹⁵Mutta Hebronin nimi oli muinoin Kirjat-Arba, Arban mukaan, joka oli mahtavin mies anakilaisten joukossa. Ja maa pääsi rauhaan sodasta.

¹⁵Juudan jälkeläisten sukukunta, heidän sukunsa, saivat arpaosansa etelästä, Edomin rajaan ja Siinin erämaahan päin, etäisintä etelää myöten. ²Heidän eteläinen rajansa alkaa Suolameren päästä, sen eteläisimmästä pohjukasta, ³jatkuu Skorpionisolan eteläpuolitse, kulkee Si-

niin, nousee Kaades-Barnean eteläpuolitse, kulkee Hesroniin, nousee Addariin ja kääntyy Karkaan päin. ⁴Edelleen se kulkee Asmoniin ja jatkuu Egyptin puroon; sitten raja päättyy mereen. Tämä olkoon teidän eteläinen rajanne. ⁵Itäisenä rajana on Suolameri Jordanin suuhun saakka. Pohjoinen raja alkaa siitä meren pohjukasta, jossa on Jordanin suu. ⁶Sieltä raja nousee Beet-Hoglaan ja kulkee Beet-Araban pohjoispuolitse; edelleen raja nousee Boohanin, Ruubenin pojan, kiveen. ⁷Sitten raja nousee Debiiriin Aakorin laaksosta ja kääntyy pohjoiseen päin Gilgalia kohti, joka on vastapäätä puron eteläpuolella olevaa Adummimin solaa; sitten raja kulkee Een-Semeksen veteen ja päättyy Roogelin lähteeseen. ⁸Edelleen raja nousee Ben-Hinnomin laaksoon, Jebusilaiskukkulan, se on Jerusalemin, eteläpuolitse. Sitten raja nousee sen vuoren laelle, joka on vastapäätä Hinnomin laaksoa, lännessä päin, Refaimin tasangon pohjoisessa laidassa. ⁹Tämän vuoren laelta raja kaartuu Neftoahin veden lähteelle ja jatkuu Efronin vuoren kaupunkeihin, ja sitten raja kaartuu Baalaan, se on Kirjat-Jearimiin. ¹⁰Baalasta raja kääntyy länteen päin Seirin vuoreen, kulkee Jearimin vuoren kukkulan, se on Kesalonin, pohjoispuolitse, laskeutuu Beet-Semekseen ja kulkee sitten Timnaan. ¹¹Edelleen raja jatkuu Ekronin kukkulaan, pohjoiseen päin; sitten raja kaartuu Sikkeroniin, kulkee Baala-vuoreen ja jatkuu Jabneeliin; sitten raja päättyy mereen. ¹²Ja läntisenä rajana on Suuri meri; se on rajana. Nämä ovat Juudan jälkeläisten, heidän sukukuntiansa, rajat yltympäri. ¹³Mutta Kaalebille, Jefunnen pojalle, Joosua antoi, niinkuin Herra oli häntä käkenyt, osuuden Juudan jälkeläisten keskuudessa, Kirjat-Arban, anakilaisten isän Arban kaupungin, se on Hebronin. ¹⁴Ja Kaaleb karkoitti sieltä kolme anakilaista, Anakin jälkeläiset Seesain, Ahimanin ja Talmain, ¹⁵ja lähti sieltä Debirin asukkaita vastaan; mutta Debirin nimi oli muinoin Kirjat-Seefer. ¹⁶Silloin Kaaleb sanoi: ”Joka voittaa ja valloittaa Kirjat-Seeferin, sille minä annan tyttärenti Aksan vaimoksi”. ¹⁷Niin Otniel, Kenaan, Kaalebin veljen, poika, valloitti sen; ja hän antoi tälle tyttärensä Aksan vaimoksi. ¹⁸Ja kun Aksa tuli, niin hän yllytti miestänsä, että tämä pyytäisi hänen isältänsä peltomaata; ja Aksa pudotautui aasin selästä maahan. Silloin Kaaleb sanoi hänelle: ”Mikä sinun on?” ¹⁹Niin hän vastasi: ”Anna minulle jäähyväislahja, sillä sinä olet naittanut minut kuivaan maahan; anna siis minulle vesilähteitä”. Silloin hän antoi hänelle Ylälähteet ja Alalähteet. ²⁰Tämä on Juudan jälkeläisten sukukunnan, heidän sukujensa, perintöosa. ²¹Juudan jälkeläisten sukukunnan etäisimmät kaupungit Edomin rajalla Etelämaassa ovat: Kabseel, Eeder, Jaagur, ²²Kiina, Diimona, Adada, ²³Kedes, Haasor, Jitnan, ²⁴Siif, Telem, Bealot, ²⁵Haasor-Hadatta, Kerijot-Hesron, se on Haasor, ²⁶Amam, Sema, Moolada, ²⁷Hasar-Gadda, Hesmon, Beet-Pelet, ²⁸Hasar-Suual, Beerseba ja Bisjotja, ²⁹Baala, Ijjim, Esem, ³⁰Eltolad, Kesil, Horma, ³¹Siklag, Madmanna, Sannanna, ³²Lebaot, Silhim, Ain ja Rimmon - kaikkiaan kaksi-

kymmentä yhdeksän kaupunkia kylineen.³³ Alankomaassa: Estaol, Sora, Asna,³⁴ Saanoah, Een-Gannim, Tappuah, Eenam,³⁵ Jarmut, Adullam, Sooko, Aseka,³⁶ Saaraim, Aditaim, Gedera ja Gederotaim - neljätoista kaupunkia kylineen;³⁷ Senan, Hadasa, Migdal-Gaad,³⁸ Dilan, Mispe, Jokteel,³⁹ Laakis, Boskat, Eglon,⁴⁰ Kabbon, Lahmas, Kitlis,⁴¹ Gederot, Beet-Daagon, Naema ja Makkeda - kuusitoista kaupunkia kylineen;⁴² Libna, Eter, Aasan,⁴³ Jiftah, Asna, Nesib,⁴⁴ Kegila, Aksib ja Maaresa - yhdeksän kaupunkia kylineen;⁴⁵ Ekron ja sen tytärkaupungit ja kylät;⁴⁶ koko se alue kylineen, joka on Asdodin puolella Ekronista mereen kulkevaa rajaa;⁴⁷ Asdod ja sen tytärkaupungit ja kylät; Gassa ja sen tytärkaupungit ja kylät Egyptin puroon asti. Ja Suuri meri on rajana.⁴⁸ Ja vuoristossa: Saamir, Jattir, Sooko,⁴⁹ Danna, Kirjat-Sanna, se on Debir;⁵⁰ Anab, Estemo, Aanim;⁵¹ Goosen, Hoolon ja Giilo - yksitoista kaupunkia kylineen;⁵² Arab, Duuma, Esan,⁵³ Jaanum, Beet-Tappuah, Afeka,⁵⁴ Humta, Kirjat-Arba, se on Hebron, ja Siior - yhdeksän kaupunkia kylineen;⁵⁵ Maaon, Karmel, Siif, Jutta,⁵⁶ Jisreel, Jokdeam ja Saanoah,⁵⁷ Kain, Gibe, Timna - kymmenen kaupunkia kylineen;⁵⁸ Halhul, Beet-Suur, Gedor,⁵⁹ Maarat, Beet-Anot ja Eltekon - kuusi kaupunkia kylineen;⁶⁰ Kirjat-Baal, se on Kirjat-Jearim, ja Raba - kaksi kaupunkia kylineen.⁶¹ Ja erämaassa: Beet-Araba, Middin, Sekaka,⁶² Nibsan, Iir-Melah ja Een-Gedi - kuusi kaupunkia kylineen.⁶³ Mutta jebusilaisia, jotka asuivat Jerusalemissa, eivät Juudan jälkeläiset kyenneet karkoittamaan, ja niin jebusilaiset jäivät asumaan Juudan jälkeläisten sekaan, Jerusalemiin, aina tähän päivään asti.

16 Joosefilaisille määräsi arpa rajan kulkemaan idästä päin, Jerikon Jordanista, Jerikon veteen ja sieltä erämaahan, joka kohoaa Jerikosta vuoristoon Beeteliä kohti.² Beetelista raja jatkuu Luusiin ja kulkee arkilaisten alueeseen, Atarotiin.³ Sitten se laskeutuu länteen päin jafletilaisten alueeseen, aina alisen Beet-Hooronin alueeseen ja Geseriin asti ja päättyy mereen.⁴ Joosefilaiset, Manasse ja Efraim, saivat perintöosakseen tämän:⁵ Efraimilaisille, heidän suvulle, tuli seuraava alue: heidän perintöosansa itäinen raja kulkee Aterot-Addarista yliseen Beet-Hooroniin.⁶ Sitten raja päättyy mereen. Pohjoisessa on Mikmetat rajana. Sieltä raja kääntyy itään päin Taanat-Siiloon ja menee sen itäpuolitse Janohaaniin.⁷ Janohasta se laskeutuu Atarotiin ja Naaraan, koskettaa Jerikoa ja päättyy Jordaniin.⁸ Tappuahista raja kulkee länteen päin Kaana-puroon ja päättyy mereen. Tämä on efraimilaisten sukukunnan, heidän sukujensa, perintöosa,⁹ ja lisäksi ne kaupungit, jotka erotettiin efraimilaisille keskeltä manasselaisten perintöosaa, kaikki ne kaupungit kylineen.¹⁰ Mutta he eivät karkoittaneet kanaaniilaisia, jotka asuivat Geserissä; niin kanaaniilaiset jäivät asumaan Efraimin keskeen aina tähän päivään asti, mutta joutuivat työveron alaisiksi.

17 Manassen sukukunta sai sekin arpaosansa, sillä hän

oli Joosefin esikoinen. Maakir, Manassen esikoinen, Gileadin isä, sai Gileadin ja Baasanin, sillä hän oli sotilas.² Muutkin manasselaiset saivat osuutensa, suvuittain: abieserilaiset, heekekiläiset, asrieliläiset, sekemiläiset, heeferiläiset ja semidalaiset. Nämä ovat Manassen, Joosefin pojan, miespuoliset jälkeläiset, suvuittain.³ Mutta Selofhadilla, Heeferin pojalla, joka oli Gileadin poika, joka Maakirin poika, joka Manassen poika, ei ollut poikia, vaan ainoastaan tyttäriä; ja nämä olivat hänen tyttäriensä nimet: Mahla, Nooga, Hogla, Milka ja Tirsä.⁴ Nämä astuivat pappi Eleasarin ja Joosuan, Nuunin pojan, ja päämiesten eteen ja sanoivat: ”Herra käski Mooseksen antaa meille perintöosan veljämme keskuudessa”. Silloin Joosua antoi heille Herran käskyn mukaisesti perintöosan heidän isänsä veljien keskuudessa.⁵ Niin tuli Manasselle, paitsi Gileadin maata ja Baasania tuolla puolella Jordanin, kymmenen osaa,⁶ koska Manassen tyttäret saivat perintöosan hänen poikiensa keskuudessa; mutta Gileadin maa joutui Manassen muille jälkeläisille.⁷ Manassen raja kulkee Asserista Mikmetatiin, joka on Sikemin itäpuolella; sitten raja menee oikealle Een-Tappuahin asukkaiden tienoille.⁸ Tappuahin maa joutui Manasselle, mutta Tappuah, Manassen rajalla, efraimilaisille.⁹ Sitten raja laskeutuu Kaana-puroon, puron eteläpuolelle; mutta siellä, Manassen kaupunkien keskellä, olevat kaupungit joutuivat Efraimille. Sitten Manassen raja kulkee puron pohjoispuolelle ja päättyy mereen.¹⁰ Eteläpuolella oleva maa joutui Efraimille, mutta pohjoispuolella oleva maa joutui Manasselle, ja meri on sen rajana. Ja pohjoisessa sen raja koskettaa Asseria ja idässä Isaskaria.¹¹ Isaskarista ja Asserista joutui Manasselle Beet-Sean ja sen tytärkaupungit, Jibleam ja sen tytärkaupungit, Doorin asukkaat ja sen tytärkaupungit, Een-Doorin asukkaat ja sen tytärkaupungit, Taanakin asukkaat ja sen tytärkaupungit, Megiddon asukkaat ja sen tytärkaupungit, kolme kukkulaa.¹² Mutta manasselaiset eivät kyenneet ottamaan haltuunsa näitä kaupunkeja, vaan kanaaniilaisten onnistui jäädä asumaan siihen maahan.¹³ Kun israeliläiset sitten voimistuivat, saattoivat he kanaaniilaiset työveron alaisiksi, mutta eivät karkoittaneet heitä.¹⁴ Joosefilaiset puhuivat Joosualle sanoen: ”Miksi sinä olet antanut minulle perintöosaksi vain yhden arvan ja yhden osan, vaikka minä olen lukuisa kansa, kun Herra aina tähän asti on minua siunannut?”¹⁵ Silloin Joosua sanoi heille: ”Jos sinä olet niin lukuisa kansa, niin mene metsäseutuun ja raivaa itsellesi maata sieltä, perissiläisten ja refalaisten maasta, kun kerran Efraimin vuoristo on sinulle liian ahdas”.¹⁶ Mutta joosefilaiset vastasivat: ”Ei vuoristo riitä meille; ja kaikilla kanaaniilaisilla, jotka asuvat tasangoilla, on raudoitettuja sotavaunuja, sekä niillä, jotka asuvat Beet-Seanissa ja sen tytärkaupungeissa, että niillä, jotka asuvat Jisreelin tasangolla”.¹⁷ Silloin Joosua sanoi Joosefin heimolle, Efraimille ja Manasselle, näin: ”Sinä olet lukuisa kansa ja sinun voimasi on suuri; sinua ei ole jätettävä yhdelle ainoalle arpaosalle,¹⁸ vaan vuoristo on tuleva sinun omaksesi. Koska

se on metsäseutua, on sinun raivattava se, ja sen laitapuoletkin tulevat sinun omiksesi. Sillä sinun on karkoitettava kanaanilaiset, vaikka heillä on raudoitettuja sotavaunuja ja vaikka he ovat voimakkaat.”

18Ja kaikki israelilaisten seurakunta kokoontui Siiloon, ja he pystyttivät sinne ilmestysmajan, sittenkuin maa oli tullut heille alamaiseksi. ²Mutta vielä oli israelilaisista jäljellä seitsemän sukukuntaa, joiden perintöosa oli jakamatta. ³Niin Joosua sanoi israelilaisille: ”Kuinka kauan hidastelette ettekä mene ottamaan omaksenne maata, jonka Herra, teidän isienne Jumala, on teille antanut? ⁴Tuokaa tänne jokaisesta sukukunnasta kolme miestä, niin minä lähetan heidät menemään ja kiertelemään maata ja panemaan sen kirjaan heidän perintöosiaan silmällä pitäen; ja tulkoot he sitten takaisin minun luokseni. ⁵He jakakoot maan seitsemään osaan. Juuda pysyköön alueellaan etelässä, ja Joosefin heimo pysyköön alueellaan pohjoisessa. ⁶Pankaa maa, ne seitsemän osaa, kirjaan ja tuokaa kirja tänne minulle, niin minä heidän teidän puolestanne arpaa täällä Herran, meidän Jumalamme, edessä. ⁷Sillä leeviläisillä ei ole osuutta teidän keskuudessanne, vaan Herran pappeus on heidän perintöosansa; ja Gaad ja Ruuben ja toinen puoli Manassan sukukuntaa saivat tuolta puolelta Jordanin, idän puolelta, perintöosansa, jonka Herran palvelija Mooses heille antoi.” ⁸Niin miehet nousivat ja lähtivät; ja Joosua käski lähtevien panna kirjaan maan, sanoen: ”Menkää ja kierrelkää maa ja pankaa se kirjaan ja palatkaa sitten minun luokseni, niin minä heidän teidän puolestanne arpaa täällä Herran edessä Siilossa”. ⁹Ja miehet lähtivät, kulkivat kautta maan ja panivat sen kirjaan kaupunki kaupungilta, seitsemänä osana, ja tulivat takaisin Joosuan luo Siilon leiriin. ¹⁰Ja Joosua heitti heidän puolestaan arpaa Siilossa Herran edessä, ja Joosua jakoi siellä maan israelilaisille, heidän osastojensa mukaan. ¹¹Ja arpa nousi benjaminilaisten sukukunnalle, heidän suvuilleen; ja heidän arvalla saamansa alue oli Juudan jälkeläisten ja joosefilaisien välillä. ¹²Heidän pohjoinen rajansa lähtee Jordanista, ja raja nousee Jerikon pohjoispuolella olevalle kukkulalle ja nousee vuoristoon, länteen päin, ja päättyy Beet-Aavenin erämaahan. ¹³Sieltä raja kulkee Luusiin, Luusin eteläpuolella olevaan kukkulaan, se on Beeteliin; sitten raja laskeutuu Aterot-Addariin vuoren yli, joka on alisen Beet-Hooronin eteläpuolella. ¹⁴Sitten raja kaartuu ja kääntyy läntisenä rajana etelään päin siitä vuoresta, joka on vastapäätä Beet-Hooronia, sen eteläpuolella, ja päättyy Kirjat-Baaliin, se on Kirjat-Jearimiin, Juudan jälkeläisten kaupunkiin. Tämä on läntinen raja. ¹⁵Mutta eteläinen raja lähtee Kirjat-Jearimin laidasta, lännen puolelta, ja jatkuu Neftoahin veden lähteelle. ¹⁶Sitten raja laskeutuu sen vuoren päähän, joka on vastapäätä Ben-Hinnomin laaksoa, Refaimin tasangon pohjoisessa laidassa; sieltä se laskeutuu Hinnomin laaksoon Jebusilaiskukkulan eteläpuolitse ja edelleen Roogelin lähteelle. ¹⁷Sitten se kaartuu pohjoi-

seen päin ja jatkuu Een-Semekseen ja edelleen kivitarmoille, jotka ovat vastapäätä Adummimin solaa, ja laskeutuu Boohanin, Ruubenin pojan, kiveen. ¹⁸Edelleen se kulkee Aromaahan päin olevan kukkulan pohjoispuolitse ja laskeutuu Aromaalle. ¹⁹Sitten raja kulkee Beet-Hoglan kukkulan pohjoispuolitse, ja raja päättyy Suolameren pohjoiseen pohjukkaan, Jordanin eteläpäähän. Tämä on eteläinen raja. ²⁰Mutta idän puolella on Jordan rajana. Tämä on benjaminilaisten, heidän sukujensa, perintöosa rajoineen yltympäri. ²¹Ja benjaminilaisten sukukunnan, heidän sukujensa, kaupungit ovat: Jeriko, Beet-Hogla, Eemek-Kesis, ²²Beet-Araba, Semaraim, Beetel, ²³Avvim, Paara, Ofra, ²⁴Kefar-Ammoni, Ofni ja Geba - kaksitoista kaupunkia kylineen; ²⁵Gibeon, Raama, Beerot, ²⁶Mispe, Kefra, Moosa, ²⁷Rekem, Jirpeel, Tarala, ²⁸Seela, Elef, Jebus, se on Jerusalemi, Gibeon ja Kirjat - neljätoista kaupunkia kylineen. Tämä on benjaminilaisten, heidän sukujensa, perintöosa.

19Toinen arpa tuli Simeonille, simeonilaisten sukukunnalle, heidän suvuilleen; ja heidän perintöosansa tuli olemaan keskellä Juudan jälkeläisten perintöosaa. ²Heidän perintöosakseen tuli: Beerseba, Seba, Moolada, ³Hasar-Suual, Baala, Esem, ⁴Eltolad, Betul, Horma, ⁵Siklag, Beet-Markabot, Hasar-Suusa, ⁶Beet-Lebaot ja Saaruhen - kolmetoista kaupunkia kylineen; ⁷Ain, Rimmon, Eeter ja Aasan - neljä kaupunkia kylineen; ⁸sitten kaikki ne kylät, jotka ovat näiden kaupunkien ympärillä, aina Baalat-Beeriin, Etelämaan Raamaan, saakka. Tämä on simeonilaisten sukukunnan, heidän sukujensa, perintöosa. ⁹Juudan jälkeläisten osasta saivat simeonilaiset perintöosansa, sillä Juudan jälkeläisille oli heidän osuutensa liian suuri; niin simeonilaiset saivat perintöosansa heidän perintöosansa keskeltä. ¹⁰Kolmas arpa nousi sebulonilaisille, heidän suvuilleen, ja heidän perintöosansa alue tuli ulottumaan Saaridiin saakka. ¹¹Länteen päin nousee heidän rajansa Maralaan, koskettaa Dabbesetia ja sitä puroa, joka on Jokneamin itäpuolella. ¹²Itään päin, auringonnousuun päin, kääntyy raja Saaridista Kislot-Taaborin alueelle ja jatkuu Daberatiin ja nousee Jaafiaan. ¹³Sieltä se kulkee itään päin, auringonnousuun päin, Gatheferiin ja Eet-Kasiniin ja jatkuu Rimmoniin, joka ulottuu Neegaan. ¹⁴Sitten raja kääntyy sen pohjoispuolitse Hannatoniin ja päättyy Jiftah-Eelin laaksoon. ¹⁵Kattat, Nahalal, Simron, Jidala ja Beetlehem - kaksitoista kaupunkia kylineen. ¹⁶Tämä on sebulonilaisten, heidän sukujensa, perintöosa, nämä kaupungit kylineen. ¹⁷Neljäs arpa tuli Isaskarille, isaskarilaisille, heidän suvuilleen. ¹⁸Ja heidän alueellaan tuli olemaan Jisreel, Kesullot, Suunem, ¹⁹Hafaraim, Siion, Anaharat, ²⁰Rabbit, Kisjon, Ebes, ²¹Remet, Een-Gannim, Een-Hadda ja Beet-Passes; ²²ja raja koskettaa Taaboria, Sahasimia, Beet-Semestä, ja heidän rajansa päättyy Jordaniin - kuusitoista kaupunkia kylineen. ²³Tämä on isaskarilaisten sukukunnan, heidän sukujensa, perintöosa, kaupungit kylineen. ²⁴Viides arpa tuli asserilaisten sukukunnalle, heidän suvuilleen. ²⁵Ja heidän alueellaan tuli

olemaan Helkat, Hali, Beten ja Aksaf,²⁶ Alammelek, Amad ja Misal; ja lännessä raja koskettaa Karmelia ja Siihor-Libnatia,²⁷ kääntyy sitten auringonnousuun päin Beet-Daagok ja koskettaa Sebulonia ja Jiftah-Eelin laaksoa pohjoisessa, Beet-Eemekia ja Negieliä ja jatkuu Kaabulin pohjoispuolitse²⁸ Ebronin, Rehobiin, Hammoniin ja Kaanaan, aina suureen Siidoniin saakka.²⁹ Sitten raja kääntyy Raamaan ja menee Tyyron varustettuun kaupunkiin saakka; sitten raja kääntyy Hoosaan ja päättyy mereen, Heebelistä Aksibiin.³⁰ Umma, Afek ja Rehob - kaksikymmentä kaksi kaupunkia kylineen.³¹ Tämä on asserilaisten sukukunnan, heidän sukujensa, perintöosa, nämä kaupungit kylineen.³² Kuudes arpa tuli naftalilaisille, naftalilaisten suvulle.³³ Ja heidän rajansa tuli kulkemaan Heeefistä, Saannamin tammesta, Adami-Nekebin ja Jabneelin kautta Lakkumiin asti ja päättyy Jordaniin.³⁴ Ja raja kääntyy länteen päin Asnot-Taaboriin ja jatkuu sieltä Hukkokiin ja koskettaa etelässä Sebulonia, lännessä Asseria ja idässä Juudaa Jordanin luona.³⁵ Varustettuja kaupungeja ovat: Siddim, Seer, Hammat, Rakkat, Kinneret,³⁶ Adama, Raama, Haasor,³⁷ Kedes, Edrei, Een-Haasor,³⁸ Jireon, Migdaleel, Horem, Beet-Anat ja Beet-Semes - yhdeksäntoista kaupunkia kylineen.³⁹ Tämä on naftalilaisten sukukunnan, heidän sukujensa, perintöosa, kaupungit kylineen.⁴⁰ Seitsemäs arpa tuli daanilaisten sukukunnalle, heidän suvuilleen.⁴¹ Heidän perintöosansa alueella tuli olemaan Sora, Estaol, Iir-Semes,⁴² Saalabbin, Aijalon, Jitla,⁴³ Eelon, Timna, Ekron,⁴⁴ Elteke, Gibbeton, Baalat,⁴⁵ Jehud, Bene-Berak, Gat-Rimmon,⁴⁶ Meek-Jarkon ja Rakkon, ynnä Jaafoon päin oleva alue.⁴⁷ Mutta daanilaisten alue joutui heiltä pois. Niin daanilaiset lähtivät ja taistelivat Lesemiä vastaan ja valloittivat sen ja surmasivat miekan terällä sen asukkaat ja ottivat sen omaksensa ja asettuivat sinne. Ja he antoivat Lesemille nimen Daan, isänsä Daanin mukaan.⁴⁸ Tämä on daanilaisten sukukunnan, heidän sukujensa, perintöosa, nämä kaupungit kylineen.⁴⁹ Kun israelilaiset olivat saaneet jaetuksi maan sen rajoja myöten, antoivat he Joosualle, Nuunin pojalle, perintöosan keskuudessaan.⁵⁰ Herran käskyn mukaisesti he antoivat hänelle sen kaupungin, jota hän pyysi, Timnat-Serahin Efraimin vuoristossa. Ja hän rakensi uudestaan kaupungin ja asettui sinne.⁵¹ Nämä ovat ne perintöosat, jotka pappi Eleasar ja Joosua, Nuunin poika, ja israelilaisten sukukuntien perhekunta-päämiehet jakoivat arvala Siilossa Herran edessä, ilmestysmajan ovella. Niin he lopettivat maan jakamisen.

20 Silloin Herra puhui Joosualle sanoen: ²”Puhu israelilaisille ja sano: Määrätkää itsellenne ne turvakaupungit, joista minä olen puhunut teille Mooseksen kautta, ³että niihin voisi paeta tappaja, joka tapaturmaisesti, tahtomattaan, on jonkun surmannut; ja olkoot ne teillä turvapaikkoina verenkostajalta. ⁴Ja kun joku pakenee johonkin näistä kaupungeista, pysähtyköön hän kaupungin portin ovelle ja kertokoon asiansa sen kaupungin vanhimmille; he kor-

jatkoivat hänet luoksensa kaupunkiin ja antakoot hänelle paikan, jossa hän saa asua heidän luonsa. ⁵Ja jos verenkostaja ajaa häntä takaa, älkööt he luovuttako tappajaa hänen käsiinsä, koska hän tahtomattaan tappoi lähimmäisensä, häntä ennestään vihaamatta. ⁶Ja asukoon hän siinä kaupungissa, kunnes on ollut kansan tuomittavana, ja silloisen ylimmäisen papin kuolemaan saakka; sitten tappaja tulkoon taas takaisin omaan kaupunkiinsa ja kotiinsa, kaupunkiin, josta oli paennut.” ⁷Niin he pyhittivät sitä varten Kedeksen Galileasta, Naftalin vuoristosta, Sikemin Efraimin vuoristosta ja Kirjat-Arban, se on Hebronin, Juudan vuoristosta. ⁸Ja tuolta puolelta Jerikon Jordanin, idän puolelta, he määräsivät Ruubenin sukukunnasta Beserin erämaasta, ylätasangolta, ja Gaadin sukukunnasta Raamotin, Gileadista, ja Manassen sukukunnasta Goolanin, Baasanista. ⁹Nämä ovat ne kaupungit, jotka asetettiin kaikille israelilaisille ja heidän keskuudessaan asuville muukalaisille sitä varten, että niihin voisi paeta jokainen, joka tapaturmaisesti oli jonkun surmannut, eikä hänen tarvitsisi kuolla verenkostajan käden kautta, ennenkuin oli ollut kansan tuomittavana.

21 Leeviläisten perhekunta-päämiehet astuivat pappi Eleasarin ja Joosuan, Nuunin pojan, eteen ja israelilaisten sukukuntien perhekunta-päämiesten eteen ²ja puhuivat heille Siilossa Kanaanin maassa, sanoen: ”Herra käski Mooseksen kautta antaa meille kaupungeja asuaksemme ja niiden laidunmaat karjaamme varten”. ³Niin israelilaiset antoivat leeviläisille perintöosastaan Herran käskyn mukaan nämä kaupungit laidunmaineen: ⁴Arpa tuli kehatilaisten suvulle niin, että leeviläisistä pappi Aaronin jälkeläiset saivat arvalla Juudan sukukunnalta, Simeonin sukukunnalta ja Benjaminin sukukunnalta kolmetoista kaupunkia. ⁵Mutta muut kehatilaiset saivat arvalla Efraimin sukukunnan suvuilta, Daanin sukukunnalta ja toiselta puolelta Manassen sukukuntaa kymmenen kaupunkia. ⁶Geersonilaiset saivat arvalla Isaskarin sukukunnan suvuilta, Asserin sukukunnalta ja Naftalin sukukunnalta, sekä toiselta puolelta Manassen sukukuntaa Baasanista, kolmetoista kaupunkia. ⁷Merarilaiset, heidän sukunsa, saivat Ruubenin sukukunnalta, Gaadin sukukunnalta ja Sebulonin sukukunnalta kaksitoista kaupunkia. ⁸Israelilaiset antoivat arvalla leeviläisille nämä kaupungit laidunmaineen, niinkuin Herra oli Mooseksen kautta käsenyt. ⁹Juudan jälkeläisten sukukunnasta ja simeonilaisten sukukunnasta annettiin nämä nimeltä mainitut kaupungit: ¹⁰Leevin jälkeläisiin, kehatilaisten sukuihin, kuuluville Aaronin jälkeläisille, sillä heille tuli arpa ensin, ¹¹annettiin Kirjat-Arba, anakilaisten kantaisän Arban kaupunki, se on Hebron, Juudan vuoristosta, ympärillä olevine laidunmaineen. ¹²Mutta kaupungin peltomaat kylineen annettiin Kaalebille, Jefunnen pojalle, perintömaaksi. ¹³Pappi Aaronin jälkeläisille annettiin tappajan turvakaupunki Hebron laidunmaineen, Libna laidunmaineen, ¹⁴Jattir laidunmaineen, Estemoa laidunmaineen,

¹⁵Hoolon laidunmaineen, Debir laidunmaineen, ¹⁶Ain laidunmaineen, Jutta laidunmaineen ja Beet-Semes laidunmaineen - yhdeksän kaupunkia näistä kahdesta sukukunnasta; ¹⁷ja Benjaminin sukukunnasta Gibeon laidunmaineen, Geba laidunmaineen, ¹⁸Anatot laidunmaineen ja Almon laidunmaineen - neljä kaupunkia. ¹⁹Aaronin jälkeläisten, pappien, kaupunkeja oli kaikkiaan kolmetoista kaupunkia laidunmaineen. ²⁰Muut leeviläisiin kuuluvat kehatilaisten suvut, muut kehatilaiset, saivat arvalla Efraimin sukukunnalta seuraavat kaupungit: ²¹heille annettiin tappajan turvakaupunki Sikem laidunmaineen Efraimin vuoristosta, Geser laidunmaineen, ²²Kibsaime laidunmaineen, Beet-Hooron laidunmaineen - neljä kaupunkia; ²³ja Daanin sukukunnasta Elteke laidunmaineen, Gibbeton laidunmaineen, ²⁴Aijalon laidunmaineen ja Gat-Rimmon laidunmaineen - neljä kaupunkia, ²⁵ja toisesta puolesta Manassen sukukuntaa Taanak laidunmaineen ja Gat-Rimmon laidunmaineen - kaksi kaupunkia. ²⁶Näiden muiden kehatilaisten sukujen kaupunkeja laidunmaineen oli kaikkiaan kymmenen. ²⁷Leeviläisten sukuihin kuuluvat geersonilaiset saivat toiselta puolelta Manassen sukukuntaa tappajan turvakaupungin Goolanin laidunmaineen Baasanista ja Beesteran laidunmaineen - kaksi kaupunkia; ²⁸ja Isaskarin sukukunnalta Kisjonin laidunmaineen, Daberatin laidunmaineen, ²⁹Jarmutin laidunmaineen ja Een-Gannimin laidunmaineen - neljä kaupunkia; ³⁰ja Asserin sukukunnalta Misalin laidunmaineen, Abdonin laidunmaineen, ³¹Helkatin laidunmaineen ja Rehobin laidunmaineen - neljä kaupunkia; ³²ja Naftalin sukukunnalta tappajan turvakaupungin Kedeksen laidunmaineen Galileasta, Hammot-Doorin laidunmaineen ja Kartanin laidunmaineen - kolme kaupunkia. ³³Geersonilaisten, heidän sukujensa, kaupunkeja oli kaikkiaan kolmetoista kaupunkia laidunmaineen. ³⁴Muut leeviläisiin kuuluvat merarilaisten suvut saivat Sebulonin sukukunnalta Jokneamin laidunmaineen, Kartan laidunmaineen, ³⁵Dimnan laidunmaineen, Nahalalin laidunmaineen - neljä kaupunkia; ³⁶ja Ruubenin sukukunnalta Berserin laidunmaineen, Jahaan laidunmaineen, ³⁷Kedemotin laidunmaineen ja Meefaatin laidunmaineen - neljä kaupunkia; ³⁸ja Gaadin sukukunnalta tappajan turvakaupungin Raamotin laidunmaineen Gileadista ja Mahanaimin laidunmaineen, ³⁹Hesbonin laidunmaineen ja Jaeserin laidunmaineen - yhteensä neljä kaupunkia. ⁴⁰Niitä kaupunkeja, jotka nämä muut leeviläisten sukuihin kuuluvat merarilaiset, heidän sukunsa, saivat arvalla, oli kaikkiaan kaksitoista kaupunkia. ⁴¹Kaikkiaan oli leeviläisten kaupunkeja israelilaisten perintömaassa neljäkymmentä kahdeksän kaupunkia laidunmaineen. ⁴²Näihin kaupunkeihin kuului kuhunkin itse kaupunki ja sen ympärillä olevat laidunmaat; sellaisia olivat kaikki nämä kaupungit. ⁴³Niin Herra antoi Israelille koko sen maan, jonka hän oli vannonut antavansa heidän isilleen; ja he ottivat sen omaksensa ja asettuivat siihen. ⁴⁴Ja Herra soi heidän päästä rauhaan kaikkialla, aivan niinkuin hän valalla vannoen oli luvannut heidän isillensä;

eikä yksikään heidän vihollisistaan kestänyt heidän edessä, vaan kaikki heidän vihollisensa Herra antoi heidän käsiinsä. ⁴⁵Ei jäänyt täyttämättä ainoakaan kaikista niistä lupauksista, jotka Herra oli antanut Israelin heimolle, vaan kaikki toteutui.

22Sitten Joosua kutsui ruubenilaiset, gaadilaiset ja toisen puolen Manassen sukukuntaa ²ja sanoi heille: ”Te olette noudattaneet kaikkea, mitä Herran palvelija Mooses on käskennyt teidän noudattaa, ja olette kuulleet minua kaikessa, mitä minä olen käskennyt teidän tehdä. ³Te ette ole hyljänneet veljiänne koko tämän pitkän ajan kuluessa aina tähän päivään asti, ja te olette noudattaneet, mitä Herra, teidän Jumalanne, on käskennyt noudattaa. ⁴Ja nyt on Herra, teidän Jumalanne, suonut teidän veljienne päästä rauhaan, niinkuin hän heille puhui; kääntykää siis takaisin ja menkää majoillenne, siihen perintömaahanne, jonka Herran palvelija Mooses antoi teille tuolta puolelta Jordanin. ⁵Noudattakaa vain tarkoin niitä käskyjä ja sitä lakia, jotka Herran palvelija Mooses on teille antanut, rakastakaa Herraa, teidän Jumalanne, vaeltakaa aina hänen teitänsä, noudattakaa hänen käskyjensä, riippukaa hänessä kiinni ja palvelkaa häntä kaikesta sydämestänne ja kaikesta sielustanne.” ⁶Niin Joosua siunasi heidät ja päästi heidät menemään, ja he menivät majoillensa. ⁷Toiselle puolelle Manassen sukukuntaa Mooses oli antanut maata Baasanista, ja toiselle puolelle Joosua oli antanut maata länsipuolelta Jordanin, heille samoin kuin heidän veljilleen. Ja kun Joosua päästi heidät menemään majoillensa ja siunasi heidät, ⁸sanoi hän heille näin: ”Kun te palaatte majoillenne, mukananne suuret rikkaudet ja suuri karjan paljous, suuri hopean, kullan, vasken, raudan ja vaatteiden paljous, jakakaa veljienne kanssa vihollisiltanne saatu saalis.” ⁹Niin ruubenilaiset, gaadilaiset ja toinen puoli Manassen sukukuntaa palasivat takaisin ja lähtivät pois israelilaisten luota Siilosta, joka on Kanaanin maassa, mennäkseen Gileadin maahan, perintömaahansa, johon he olivat asettuneet sen käskyn mukaan, jonka Herra oli Mooseksen kautta antanut. ¹⁰Kun ruubenilaiset, gaadilaiset ja toinen puoli Manassen sukukuntaa tulivat Jordanin kivitarhoille, jotka ovat Kanaanin maan puolella, rakensivat he sinne Jordanin partaalle alttarin, valtavan alttarin. ¹¹Niin israelilaiset kuulivat sanottavan: ”Katso, ruubenilaiset, gaadilaiset ja toinen puoli Manassen sukukuntaa ovat rakentaneet alttarin, päin Kanaanin maata, Jordanin kivitarhojen luo, israelilaisten puolelle”. ¹²Kun israelilaiset sen kuulivat, kokoontui kaikki israelilaisten seurakunta Siiloon, lähteäkseen sotaan heitä vastaan. ¹³Ja israelilaiset lähettivät ruubenilaisten ja gaadilaisten luo ja Manassen sukukunnan toisen puolen luo Gileadin maahan pappi Piinehaan, Eleasarin pojan, ¹⁴ja hänen kanssaan kymmenen ruhtinasta, yhden ruhtinaan kustakin perhekunnasta, kaikista Israelin sukukunnista; kukin heistä oli perhekunta-päämies Israelin heimojen joukossa. ¹⁵Ja he tulivat ruubenilaisten ja

gaadilaisten luo ja Manassen sukukunnan toisen puolen luo Gileadin maahan, puhuivat heille ja sanoivat: ¹⁶”Näin sanoo koko Herran seurakunta: Kuinka te menettelette näin uskottomasti Israelin Jumalaa kohtaan, että nyt käännytte pois Herrasta rakentamalla itsellenne alttarin ja niin nyt kapinoitte Herraa vastaan? ¹⁷Eikö meille jo riitä Peorin vuoksi tehty rikos, josta emme ole päässeet puhdistumaan vielä tänäkään päivänä ja josta rangaistus kohtasi Herran seurakuntaa? ¹⁸Ja kuitenkin te nytkin käännytte pois Herrasta! Kun te tänä päivänä kapinoitte Herraa vastaan, niin hän huomenna vihastuu koko Israelin seurakuntaan. ¹⁹Mutta jos teidän perintömaanne on saastainen, niin tulkaa Herran perintömaahan, jossa on Herran asumus, ja asettukaa meidän keskelle. Älkää kapinoiko Herraa vastaan älkääkään kapinoiko meitä vastaan rakentamalla itsellenne alttaria, toista kuin Herran, meidän Jumalamme, alttari. ²⁰Eikö silloin, kun Aakan, Serahin poika, oli ollut uskoton ja anastanut itselleen sitä, mikä oli vihitty tuhon omaksi, viha kohdannut koko Israelin seurakuntaa, vaikka hän olikin vain yksi mies? Eikö hänen täytynyt hukkuu rikoksensa tähden?” ²¹Silloin ruubenilaiset, gaadilaiset ja toinen puoli Manassen sukukuntaa vastasivat ja puhuivat Israelin heimojen päämiehille: ²²”Jumala, Herra Jumala, Jumala, Herra Jumala, hän tietää sen, ja Israel myöskin tietäköön sen: jos me olemme kapinamielessä tai uskottomuudesta Herraa kohtaan - älä meitä silloin tänä päivänä auta - ²³rakentaneet alttarin kääntyäksemme pois Herrasta, uhrataksemme sen päällä polttouhria ja ruokauhria tai toimittaaksemme sen päällä yhteysuhreja, niin kostakoon Herra itse sen. ²⁴Totisesti, me olemme tehneet sen vain yhdestä huolestuneina, siitä, että teidän lapsenne vastaisuudessa voivat sanoa meidän lapsillemme näin: ’Mitä teillä on tekemistä Herran, Israelin Jumalan, kanssa?’ ²⁵Onhan Herra pannut Jordanin välirajaksi meille ja teille, te ruubenilaiset ja gaadilaiset; teillä ei ole mitään osuutta Herraan.’ Ja niin teidän lapsenne voivat saada aikaan, että meidän lapsemme lakkaavat pelkäämästä Herraa. ²⁶Sentähden me sanoimme: Tehkäämme itsellemme alttari, rakentakaamme se, ei polttouhria eikä teurasuhria varten, ²⁷vaan olemaan meidän ja teidän sekä myös meidän jälkeläistemme välillä meidän jälkeemme todistajana siitä, että me tahdomme toimittaa Herran palvelusta hänen edessänsä, polttouhreja, teurasuhreja ja yhteysuhreja, etteivät teidän lapsenne vastaisuudessa sanoisi meidän lapsillemme: ’Teillä ei ole mitään osuutta Herraan.’ ²⁸Ja me ajattelimme: Jos he vastaisuudessa sanovat näin meille ja meidän jälkeläisillemme, niin me voimme vastata: ’Katsokaa Herran alttarin kuvaa, jonka meidän esi-isämme ovat tehneet, ei polttouhria eikä teurasuhria varten, vaan olemaan todistajana meidän välillämme ja teidän.’ ²⁹Pois se, että me kapinoisimme Herraa vastaan ja kääntyisimme tänä päivänä pois Herrasta rakentamalla alttarin polttouhria, ruokauhria ja teurasuhria varten, toisen kuin Herran, meidän Jumalamme, alttari, joka on hänen asumuksensa edessä!” ³⁰Kun pappi Pi-

nehas ja kansan ruhtinaat, Israelin heimojen päämiehet, jotka olivat hänen kanssaan, kuuluivat, mitä ruubenilaiset, gaadilaiset ja manasselaiset puhuivat, oli se heille mieleen. ³¹Ja pappi Piinehas, Eleasarin poika, sanoi ruubenilaisille, gaadilaisille ja manasselaisille: ”Nyt me tiedämme, että Herra on meidän keskellämme, koska ette olekaan menetteleet uskottomasti Herraa kohtaan; näin te pelastitte israelilaiset joutumasta Herran käsiin”. ³²Sen jälkeen pappi Piinehas, Eleasarin poika, ja ruhtinaat palasivat Gileadin maasta, ruubenilaisten ja gaadilaisten luota, takaisin Kanaanin maahan israelilaisten luo ja antoivat heille nämä tiedot. ³³Ja ne olivat israelilaisille mieleen, ja israelilaiset ylistivät Jumalaa; eivätkä he enää ajattelleet lähteä sotaan heitä vastaan, hävittämään sitä maata, jossa ruubenilaiset ja gaadilaiset asuivat. ³⁴Ja ruubenilaiset ja gaadilaiset antoivat alttarille nimen, sanoen: ”Se on todistaja meidän välillämme siitä, että Herra on Jumala”.

23Pitkän ajan kuluttua, sitten kuin Herra oli suonut Israelin päästä rauhaan kaikilta sen ympärillä asuvilta vihollisilta, ja kun Joosua oli käynyt vanhaksi ja iäkkääksi, ²kutsui Joosua kaiken Israelin, sen vanhimmat, päämiehet, tuomarit ja päällysmiehet ja sanoi heille: ”Minä olen käynyt vanhaksi ja iäkkääksi. ³Ja te olette itse nähneet kaiken, mitä Herra, teidän Jumalanne, on tehnyt kaikille näille kansoille, jotka hän on karkoittanut teidän tieltänne; sillä Herra, teidän Jumalanne, on itse sotinut teidän puolestanne. ⁴Katsokaa, minä olen arponut teille, teidän sukukunnillenne, perintöosaksi nämä kansat, jotka vielä ovat jäljellä, ja kaikki kansat, jotka minä hävitin Jordanista Suureen mereen asti, auringonlaskuun päin. ⁵Ja Herra, teidän Jumalanne, työntää itse ne pois teidän edestänne ja karkoittaa ne teidän tieltänne, niin että te otatte omaksenne heidän maansa, niinkuin Herra, teidän Jumalanne, on teille puhunut. ⁶Olkaa siis aivan lujat ja noudattakaa tarkoin kaikkea, mitä Mooseksen lain kirjaan on kirjoitettu, poikkeamatta siitä oikealle tai vasemmalle, ⁷niin ettette yhdy näihin teidän keskuuteenne jääneisiin kansoihin, ette mainitse heidän jumaliensa nimiä ettekä vannon niiden nimeen, ette palvele niitä ettekä kumarran niitä, ⁸vaan että riiputte kiinni Herrassa, Jumalassanne, niinkuin olette tehneet aina tähän päivään asti. ⁹Sentähden Herra on karkoittanut teidän tieltänne suuret ja mahtavat kansat, eikä ainoakaan ole kestänyt teidän edessänne aina tähän päivään asti. ¹⁰Yksi ainoa mies teistä ajoi pakoon tuhat, sillä Herra, teidän Jumalanne, soti itse teidän puolestanne, niinkuin hän on teille puhunut. ¹¹Ottakaa siis henkenne tähden tarkka vaari siitä, että rakastatte Herraa, teidän Jumalanne. ¹²Sillä jos te käännytte hänestä pois ja liitytte näiden teidän keskuuteenne jääneiden kansojen tähtisiin ja lankoudutte heidän kanssansa ja yhdytte heihin ja he teihin, ¹³niin tietäkää, ettei Herra, teidän Jumalanne, enää karkoita näitä kansoja teidän tieltänne, vaan ne tulevat teille paulaksi ja ansaksi, kylkienne ruoskaksi ja okaiksi

silmiinne, kunnes te häviätte tästä hyvästä maasta, jonka Herra, teidän Jumalanne, on teille antanut. ¹⁴Katso, minä menen nyt kaiken maailman tietä. Koko sydämenne ja koko sielunne tietäköön, ettei ainoakaan kaikista niistä teitä koskevista lupauksista, jotka Herra, teidän Jumalanne, on antanut, ole jäänyt täyttämättä; kaikki ovat toteutuneet teille, ei ainoakaan niistä ole jäänyt täyttämättä. ¹⁵Ja niinkuin kaikki teitä koskevat lupaukset, jotka Herra, teidän Jumalanne, on antanut, ovat toteutuneet teille, niin Herra myöskin antaa kaikkien uhkauksiensa toteutua teille, kunnes hän on hävittänyt teidät tästä hyvästä maasta, jonka Herra, teidän Jumalanne, on teille antanut: ¹⁶Jos te rikotte Herran, teidän Jumalanne, liiton, jonka hän on teille säätänyt, ja menette ja palvelette muita jumalia ja niitä kumarratte, niin Herran viha syytty teitä kohtaan, ja te häviätte pian siitä hyvästä maasta, jonka hän on teille antanut.”

24Sitten Joosua kokosi kaikki Israelin sukukunnat Sikeemiin ja kutsui Israelin vanhimmat, sen päämiehet, tuomarit ja päällysmiehet, ja he asettuivat Jumalan eteen. ²Ja Joosua sanoi koko kansalle: ”Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Tuolla puolella Eufirat-virran asuivat muinoin teidän isänne, myös Terah, Aabrahamin ja Naahorin isä, ja he palvelivat muita jumalia. ³Mutta minä otin teidän isänne Aabrahamin tuolta puolelta virran ja kuljetin häntä kautta koko Kanaanin maan ja tein hänen jälkeläisensä lukuisiksi ja annoin hänelle Iisakin. ⁴Ja Iisakille minä annoin Jaakobin ja Eesaun. Ja Eesaulle minä annoin Seirin vuoriston omaksi, mutta Jaakob ja hänen poikansa menivät Egyptiin. ⁵Sitten minä lähetin Mooseksen ja Aaronin ja rankaisin Egyptiä sillä, mitä minä siellä tein, ja sen jälkeen minä vein teidät sieltä pois. ⁶Ja kun minä vein teidän isänne pois Egyptistä ja te olitte saapuneet meren rannalle, ajoivat egyptiläiset teidän isänne takaa sotavaunuilla ja ratsumiehillä Kaislamereen saakka. ⁷Niin he huusivat Herraa, ja hän pani pimeyden teidän ja egyptiläisten välille ja antoi meren tulla heidän ylitsensä, ja se peitti heidät; omin silmin te näitte, mitä minä tein egyptiläisille. Kun te sitten olitte asuneet kauan aikaa erämaassa, ⁸toin minä teidät amorilaisten maahan, jotka asuivat tuolla puolella Jordanin, ja he taistelivat teitä vastaan; mutta minä annoin heidät teidän käsiinne, ja te otitte omaksenne heidän maansa, ja minä tuhosin heidät teidän tieltänne. ⁹Silloin nousi Baalak, Sipporin poika, Mooabin kuningas ja taisteli Israelia vastaan; ja hän lähetti kutsumaan Bileamin, Beorin pojan, että hän kiroaisi teidät. ¹⁰Mutta minä en tahtonut kuulla Bileamia, vaan hänen täytyi siunata teidät, ja minä pelastin teidät hänen käsistään. ¹¹Ja kun te olitte menneet Jordanin yli ja tulleet Jerikoon, niin Jerikon miehet ja amorilaiset, perissiläiset, kanaanilaiset, heettiläiset, girgasilaiset, hivviläiset ja jebusilaiset taistelivat teitä vastaan, mutta minä annoin heidät teidän käsiinne. ¹²Ja minä lähetin herhiläisiä teidän edellänne, ja ne karkoitti-

vat heidät teidän tieltänne, ne kaksi amorilaisten kuningatista; sinä miekallasi ja jousellasi et sitä tehnyt. ¹³Ja minä annoin teille maan, josta sinä et ollut vaivaa nähnyt, ja kaupunkeja, joita te ette olleet rakentaneet, mutta joihin saitte asettua; viinitarhoista ja öljyjuista, joita te ette olleet istuttaneet, te saitte syödä. ¹⁴Niin peljätäkää nyt Herraa, palvelkaa häntä nuhteettomasti ja uskollisesti ja poistakaa ne jumalat, joita teidän isänne palvelivat tuolla puolella virran ja Egyptissä, ja palvelkaa Herraa. ¹⁵Mutta jos pidätte pahana palvelua Herraa, niin valitkaa tänä päivänä, ketä tahdotte palvella, niitäkö jumalia, joita teidän isänne palvelivat tuolla puolella virran, vai amorilaisten jumalia, niiden, joiden maassa te asutte. Mutta minä ja minun perheeni palvelemme Herraa.” ¹⁶Silloin kansa vastasi ja sanoi: ”Pois se, että me hylkäisimme Herran ja palvelisimme muita jumalia! ¹⁷Sillä Herra on meidän Jumalamme, hän, joka johdatti meidät ja meidän isämme pois Egyptin maasta, orjuuden pesästä, ja joka teki meidän silmiemme edessä suuret tunnusteet ja aina varjeli meitä sillä tiellä, jota me vaelsimme, ja kaikkien niiden kansojen keskellä, joiden kautta me kuljimme. ¹⁸Ja Herra karkoitti meidän tieltämme kaikki ne kansat, myös amorilaiset, jotka asuivat tässä maassa. Sentähden me palvelemme Herraa, sillä hän on meidän Jumalamme.” ¹⁹Niin Joosua sanoi kansalle: ”Te ette voi palvella Herraa, sillä hän on pyhä Jumala; hän on kiivas Jumala, hän ei anna anteeksi teidän rikoksianne ja syntejänne. ²⁰Jos te hylkääte Herran ja palvelette vieraita jumalia, niin hän kääntyy pois ja antaa teille käydä pahoin ja tekee lopun teistä, sen sijaan että hän on ennen antanut teille käydä hyvin.” ²¹Mutta kansa sanoi Joosualle: ”Ei niin, vaan me palvelemme Herraa”. ²²Silloin Joosua sanoi kansalle: ”Te olette itse todistajina itseänne vastaan, että olette valinneet itsellenne Herran palveluksenne häntä”. He vastasivat: ”Olemme”. ²³Hän sanoi: ”Niin poistakaa nyt vieraat jumalat, joita on teidän keskuudessanne, ja taivuttakaa sydämenne Herran, Israelin Jumalan, puoleen”. ²⁴Kansa vastasi Joosualle: ”Herraa, meidän Jumalaamme, me palvelemme, ja hänen ääntänensä me kuulemme”. ²⁵Niin Joosua teki sinä päivänä liiton kansan kanssa ja antoi heille Sikemissä käskyt ja oikeudet. ²⁶Ja Joosua kirjoitti nämä puheet Jumalan lain kirjaan, ja hän otti suuren kiven ja pystytti sen sinne, tammen alle, joka oli Herran pyhäkössä. ²⁷Ja Joosua sanoi kaikelle kansalle: ”Katso, tämä kivi on oleva todistajana meitä vastaan, sillä se on kuullut kaikki Herran sanat, jotka hän on meille puhunut, ja se on oleva todistajana teitä vastaan, ettette kieltäisi Jumalanne”. ²⁸Sitten Joosua päästi kansan menemään, kunkin perintöosalleen. ²⁹Näiden tapausten jälkeen Herran palvelija Joosua, Nuunin poika, kuoli sadan kymmenen vuoden vanhana. ³⁰Ja he hautasivat hänet hänen perintöosansa alueelle, Timnat-Serahiin, joka on Efraimin vuoristossa, pohjoispuolelle Gaas-vuorta. ³¹Ja Israel palveli Herraa Joosuan koko elinajan ja niiden vanhinten koko elinajan, jotka elivät vielä kauan Joosuan jälkeen ja tun-

sivat kaikki ne teot, jotka Herra oli Israelille tehnyt. ³²Ja Joosefin luut, jotka israelilaiset olivat tuoneet Egyptistä, he hautasivat Sikemiin, siihen maapalstaan, jonka Jaakob oli ostanut Hamorin, Sikemin isän, pojilta sadalla kesitalla ja jonka joosefilaiset olivat saaneet perintöosaksensa. ³³Ja Eleasar, Aaronin poika, kuoli, ja he hautasivat hänet Gibeaan, hänen poikansa Piinehaan kaupunkiin, joka oli annettu hänelle Efraimin vuoristosta.

Tuomarien

1 Joosuan kuoleman jälkeen israelilaiset kysyivät Herralta ja sanoivat: ”Kenen meistä on ensiksi lähdeettävä kanaani-laisia vastaan, sotimaan heitä vastaan?” Herra vastasi: 2”Juuda lähteköön; katso, minä annan maan hänen käsiin-sä”. 3Niin Juuda sanoi veljellensä Simeonille: ”Lähde mi-nun kanssani minun arpaosaani, ja sotikaamme kanaani-laisia vastaan, niin minäkin tulen sinun kanssasi sinun arpao-saasi”. Niin Simeon lähti hänen kanssaan. 4Ja Juuda lähti, ja Herra antoi kanaani-laiset ja perissiläiset heidän käsiinsä; ja he voittivat heidät Besekissä - kymmenentuhatta mies-tä. 5Ja he kohtasivat Adoni-Besekin Besekissä ja taistelivat häntä vastaan ja voittivat kanaani-laiset ja perissiläiset. 6Ja Adoni-Besek pakeni, mutta he ajoivat häntä takaa ja ottivat hänet kiinni ja hakkasivat häneltä peukalot ja isot-varpaat. 7Silloin Adoni-Besek sanoi: ”Seitsemänkymmentä kuningasta, joilta oli hakattu peukalot ja isotvarpaat, ko-kosi muruja minun pöytäni alta; niinkuin minä olen teh-nyt, niin on Jumala minulle maksanut”. Ja he veivät hänet Jerusalemiin, ja siellä hän kuoli. 8Ja Juudan miehet ryh-tyivät taisteluun Jerusalemiä vastaan ja valloittivat sen ja surmasivat miekan terällä sen asukkaat ja pistivät kaupun-gin tuleen. 9Sen jälkeen Juudan miehet laskeutuivat soti-maan niitä kanaani-laisia vastaan, jotka asuivat Vuoristos-sa, Etelämaassa ja Alankomaassa. 10Niin Juuda meni niitä kanaani-laisia vastaan, jotka asuivat Hebronissa - Hebro-nin nimi oli muinoin Kirjat-Arba - ja he voittivat Seesain, Ahimanin ja Talmain. 11Sieltä hän meni Debirin asukkai-ta vastaan - Debirin nimi oli muinoin Kirjat-Seefer - 12ja Kaaleb sanoi: ”Joka voittaa ja valloittaa Kirjat-Seeferin, sille minä annan tyttäreni Aksan vaimoksi”. 13Niin Otniel, Kenaan, Kaalebin nuoremman veljen, poika, valloitti sen; ja hän antoi tälle tyttärensä Aksan vaimoksi. 14Ja kun Aksa tuli, niin hän yllytti miestänsä, että tämä pyytäisi hänen isältänsä peltomaata; ja Aksa pudottautui aasin se-lästä maahan. Silloin Kaaleb sanoi hänelle: ”Mikä sinun on?” 15Niin hän vastasi hänelle: ”Anna minulle jäähyväis-lahja, sillä sinä olet naittanut minut kuivaan maahan, anna siis minulle vesilähteitä”. Silloin Kaaleb antoi hänelle Ylä-lähteet ja Alalähteet. 16Ja keeniläisen, Mooseksen apen, jälkeläiset olivat lähteneet Palmukaupungista Juudan jäl-keläisten kanssa Juudan erämaahan, eteläpuolelle Aradia; he menivät ja asettuivat sikäläisen kansan sekaan. 17Mutta

Juuda meni veljensä Simeonin kanssa, ja he voittivat ka-naani-laiset, jotka asuivat Sefatissa, ja he vihkivät kaupun-gin tuhon omaksi ja kutsuivat sen Hormaksi. 18Ja Juuda valloitti Gassan alueineen, Askelonin alueineen ja Ekronin alueineen. 19Ja Herra oli Juudan kanssa, niin että hän sai haltuunsa vuoriston; sillä hän ei kyennyt karkoittamaan niitä, jotka asuivat tasangolla, koska heillä oli raudoitettu-sotavaunuja. 20Ja he antoivat Kaalebille Hebronin, niinkuin Mooses oli puhunut; ja hän karkoitti sieltä ne kolme anakilaista. 21Mutta benjaminilaiset eivät karkoit-taneet jebusilaisia, jotka asuivat Jerusalemissa, ja niin je-busilaiset jäivät asumaan benjaminilaisten sekaan, Jerusa-lemiin, aina tähän päivään asti. 22Myöskin Joosefin heimo lähti liikkeelle; se lähti Beeteliin, ja Herra oli heidän kans-sansa. 23Ja Joosefin heimo vakoilutti Beeteliä - kaupungin nimi oli muinoin Luus - 24ja vakoilijat näkivät miehen tu-levan kaupungista ja sanoivat hänelle: ”Näytä meille, mis-tä päästään kaupunkiin, niin me teemme sinulle laupeu-den”. 25Niin hän näytti heille, mistä päästiin kaupunkiin, ja he surmasivat miekan terällä kaupungin asukkaat, mut-ta sen miehen ja koko hänen sukunsa he päästivät mene-mään. 26Ja se mies meni heettiläisten maahan ja rakensi kaupungin ja antoi sille nimen Luus, ja se nimi sillä on vielä tänäkin päivänä. 27Mutta Manasse ei saanut haltuun-sa Beet-Seania ja sen tytärkaupunkeja, ei Taanakia ja sen tytärkaupunkeja, ei Doorin asukkaita ja sen tytärkaupun-keja, ei Jibleamin asukkaita ja sen tytärkaupunkeja eikä Megiddon asukkaita ja sen tytärkaupunkeja, vaan kanaa-nilaisten onnistui jäädä asumaan siihen maahan. 28Kun Israel sitten voimistui, saattoi se kanaani-laiset työveron alaisiksi, mutta ei karkoittanut heitä. 29Efraim ei karkoit-tanut kanaani-laisia, jotka asuivat Geserissä, ja niin kanaa-nilaiset jäivät asumaan sen keskeen, Geseriin. 30Sebulon ei karkoittanut Kidronin asukkaita eikä Nahalolin asukkaita, ja niin kanaani-laiset jäivät asumaan sen keskeen, mutta joutuivat työveron alaisiksi. 31Asser ei karkoittanut Akkon asukkaita eikä Siidonin asukkaita eikä myöskään Ahlabin, Aksibin, Helban, Afekin ja Rehobin asukkaita. 32Ja niin asserilaiset joutuivat asumaan maan asukkaiden, kanaani-laisten, keskeen, koska eivät karkoittaneet heitä. 33Naftali ei karkoittanut Beet-Semeksien asukkaita eikä Beet-Anatin asukkaita ja joutui niin asumaan maan asukkaiden, kanaa-nilaisten, keskeen; mutta Beet-Semeksien ja Beet-Anatin

asukkaat joutuivat heille työveron alaisiksi. ³⁴Amorilaiset tunkivat daanilaiset vuoristoon, sillä he eivät sallineet heidän laskeutua tasangolle. ³⁵Ja amorilaisten onnistui jäädä asumaan Har-Herekseen, Aijaloniin ja Saalbimiin; mutta Joosefin heimon käsi kävi heille raskaaksi, ja he joutuivat työveron alaisiksi. ³⁶Ja amorilaisten alue ulottui Skorpionisolasta, Seelasta, ylöspäin.

2Ja Herran enkeli tuli Gilgalista ylös Bookimiin. Ja hän sanoi: ”Minä johdatin teidät Egyptistä ja toin teidät maahan, jonka minä valalla vannoen olin luvannut teidän isillenne, ja sanoin: ’Minä en riko liittoani teidän kanssanne ikinä. ²Te taas älkää tehkö liittoa tämän maan asukasten kanssa, vaan kukistakaa heidän alttarinsa.’ Mutta te ette ole kuulleet minun ääntäni. Mitä olettekaan tehneet! ³Niinpä minä nyt sanon teille: Minä en karkoita heitä teidän tieltänne, vaan heistä tulee teille ahdistajat, ja heidän jumalansa tulevat teille ansaksi.” ⁴Ja kun Herran enkeli oli puhunut nämä sanat kaikille israelilaisille, keroitti kansa äänensä ja itki. ⁵Ja he antoivat sille paikalle nimen Bookim; ja he uhrasivat siinä Herralle. ⁶Kun Joosua oli päästänyt kansan menemään, menivät israelilaiset kukin perintöosallensa, ottaakseen maan omaksensa. ⁷Ja kansa palveli Herraa Joosuan koko elinajan ja niiden vanhinten koko elinajan, jotka elivät vielä kauan Joosuan jälkeen ja jotka olivat nähneet kaikki ne suuret teot, jotka Herra oli Israelille tehnyt. ⁸Mutta Herran palvelija Joosua, Nuunin poika, kuoli sadan kymmenen vuoden vanhana. ⁹Ja he hautasivat hänet hänen perintöosansa alueelle Timnat-Herekseen, Efraimin vuoristoon, pohjoispuolelle Gaas-vuorta. ¹⁰Ja kun koko sekin sukupolvi oli tullut kootuksi isiensä tykö, nousi heidän jälkeensä toinen sukupolvi, joka ei tuntenut Herraa eikä niitä tekoja, jotka hän oli Israelille tehnyt. ¹¹Niin israelilaiset tekivät sitä, mikä oli pahaa Herran silmissä, ja palvelivat baaleja ¹²ja hylkäsivät Herran, isiensä Jumalan, joka oli vienyt heidät pois Egyptin maasta, ja lähtivät kulkemaan muiden jumalien jäljessä, niiden kansojen jumalien, jotka asuivat heidän ympärillensä, kumarsivat niitä ja vihoittivat Herran. ¹³Mutta kun he hylkäsivät Herran ja palvelivat baalia ja astarteja, ¹⁴niin Herran viha syttyi Israelia kohtaan, ja hän antoi heidät ryöstäjien käsiin, jotka ryöstivät heitä, ja myi heidät heidän ympärillään asuvien vihollisten käsiin, niin etteivät he enää voineet kestää vihollistensa edessä. ¹⁵Mihin ikinä he lähtivätkin, oli Herran käsi heitä vastaan, tuottaen onnettomuutta, niinkuin Herra oli puhunut ja niinkuin Herra oli heille vannonut; ja niin he joutuivat suureen ahdinkoon. ¹⁶Silloin Herra herätti tuomareita, jotka pelastivat heidät heidän ryöstäjänsä käsistä. ¹⁷Mutta he eivät totelleet tuomareitansaakaan, vaan kulkivat haureudessa muiden jumalien jäljessä ja kumarsivat niitä. Pian he poikkesivat siltä tieltä, jota heidän isänsä, Herran käskyjä totellen, olivat kulkeneet; he eivät tehneet niin. ¹⁸Kun siis Herra herätti heille tuomareita, niin Herra oli tuomarin kanssa ja pelas-

ti heidät heidän vihollistensa käsistä niin kauaksi aikaa, kuin tuomari eli; sillä Herran tuli sääli, kun he voihkivat sortajainsa ja vaivajainsa käsissä. ¹⁹Mutta kun tuomari kuoli, vaelsivat he jälleen kelvottomasti, vielä pahemmin kuin heidän isänsä, kulkien muiden jumalien jäljessä, palvelen ja kumartaen niitä. He eivät lakanneet teoistansa eivätkä paatuneesta vaelluksestansa. ²⁰Niin Herran viha syttyi Israelia kohtaan, ja hän sanoi: ”Koska tämä kansa on rikkonut minun liittoni, jonka minä sääsin heidän isillensä, eivätkä he ole kuulleet minun ääntäni, ²¹niin en minäkään enää karkoita heidän tieltänsä ainoatakaan niistä kansoista, jotka Joosua kuollessaan jätti jäljelle. ²²Minä tahdon näin heidän kauttansa koetella Israelia, noudattavatko he Herran tietä ja vaeltavatko sitä, niinkuin heidän isänsä tekivät, vai eivätkö.” ²³Niin Herra jätti nämä kansat paikoilleen, karkoittamatta niitä heti kohta; hän ei antanut niitä Joosuan käsiin.

3Nämä ovat ne kansat, jotka Herra jätti paikoilleen koetellakseen niiden kautta Israelia, kaikkia niitä, jotka eivät olleet kokeneet mitään kaikista Kanaanin sodista - ²hän jätti ne ainoastaan sitä varten, että israelilaisten sukupolvet saisivat kokea sota, hänen opettaessaan heitä sotiin, kuitenkin ainoastaan niitä, jotka eivät ennen olleet sota kokeneet -: ³filistealaisten viisi ruhtinasta ja kaikki kanaanilaiset ja siidonilaiset ja hivviläiset, jotka asuivat Libanonin vuoristossa, Baal-Hermonin vuoresta siihen saakka, mistä mennään Hamatiin. ⁴Nämä jäivät, että hän niiden kautta koettelisi Israelia saadakseen tietää, tottelisivatko he Herran käskyjä, jotka hän Mooseksen kautta oli antanut heidän isillensä. ⁵Israelilaiset asuivat siis kanaanilaisten, heetiläisten, amorilaisten, perissiläisten, hivviläisten ja jebusilaisten keskellä, ⁶ja he ottivat heidän tyttäriänsä vaimoikseen ja antoivat omia tyttäriänsä heidän pojillensa ja palvelivat heidän jumaliansa. ⁷Näin israelilaiset tekivät sitä, mikä oli pahaa Herran silmissä, ja unhotivat Herran, Jumalansa, ja palvelivat baaleja ja aseroita. ⁸Silloin Herran viha syttyi Israelia kohtaan, ja hän myi heidät Kuusan-Risataimin, Mesopotamian kuninkaan, käsiin; ja israelilaiset palvelivat Kuusan-Risataimia kahdeksan vuotta. ⁹Mutta israelilaiset huusivat Herraa, ja Herra herätti israelilaisille vapauttajan, joka heidät vapautti, Otnielin, Kanaan, Kaalebin nuoremman veljen, pojan. ¹⁰Ja Herran henki tuli häneen, ja hän oli tuomarina Israelissa; hän lähti sotaan, ja Herra antoi Kuusan-Risataimin, Aramin kuninkaan, hänen käsiinsä, ja Kuusan-Risataim sai tuntea hänen kätensä voimaa. ¹¹Ja maassa oli rauha neljäkymmentä vuotta; sitten Otniel, Kanaan poika, kuoli. ¹²Mutta israelilaiset tekivät jälleen sitä, mikä oli pahaa Herran silmissä. Silloin Herra vahvisti Eglonin, Mooabin kuninkaan, Israelia väkevämmäksi, koska he tekivät sitä, mikä oli pahaa Herran silmissä. ¹³Ja tämä kokosi luoksensa ammonilaiset ja amalekilaiset, lähti liikkeelle ja voitti Israelin, ja he valtasivat Palmukaupungin. ¹⁴Ja israelilaiset

palvelivat Eglonia, mooabilaisten kuningasta, kahdeksantoista vuotta. ¹⁵Ja israelilaiset huusivat Herraa, ja Herra herätti heille vapauttajan, benjaminilaisen Eehudin, Geeran pojan, vasenkätisen miehen. Kun israelilaiset lähettivät hänet viemään veroa Eglonille, Mooabin kuninkaalle, ¹⁶niin Eehud teki itsellensä kaksiteräisen miekan, jalan pituisen, ja sitoi sen takkinsa alle oikealle kupeelleen. ¹⁷Ja hän toi veron Eglonille, Mooabin kuninkaalle. Mutta Eglon oli hyvin lihava mies. ¹⁸Kun hän oli saanut tuoduksi veron, saattoi hän väen, joka oli verolahjoja kantanut, matkalle. ¹⁹Mutta itse hän kääntyi takaisin Gilgalin luona olevilta jumalankuvilta ja käski sanoa: ”Minulla on salaista asiaa sinulle, kuningas”. Niin tämä sanoi: ”Hiljaa!” Ja kaikki, jotka seisivat hänen luonaan, menivät hänen luotaan ulos. ²⁰Kun Eehud oli tullut hänen luoksensa, hänen istuessaan yksin viileässä yläsalissaan, sanoi Eehud: ”Minulla on sinulle sana Jumalalta”. Silloin hän nousi istuimeltaan, ²¹mutta Eehud ojensi vasemman kätensä ja tempasi miekan oikealta kupeeltaan ja pisti sen hänen vatsaansa, ²²niin että kahvakin meni sisään terän mukana ja terä upposi kokonaan ihraan, sillä hän ei vetänyt ulos miekkaa hänen vatsastaan. Sitten hän meni ulos laakealle katolle. ²³Kun Eehud oli tullut pylväskäytävään, sulki hän yläsalin ovet jälkeensä ja lukitsi ne. ²⁴Hänen mentyään tulivat kuninkaan palvelijat, ja kun he näkivät, että yläsalin ovet olivat lukitut, niin he ajattelivat: ”Varmaankin hän on tarpeellaan viileässä kammiossa”. ²⁵Sitten he odottivat kyllästyksiin asti, mutta kun hän ei sittenkään avannut yläsalin ovia, ottivat he avaimen ja avasivat itse. Ja katso, heidän herransa makasi kuolleenalattialla. ²⁶Mutta Eehud oli paennut heidän vitkastellessaan; hän oli jo päässyt jumalankuvien ohi ja pakeni Seiraan. ²⁷Ja sinne tultuaan hän puhalsi pasunaan Efraimin vuoristossa. Silloin israelilaiset laskeutuivat hänen kanssaan vuoristosta, ja hän heidän etunenässään. ²⁸Ja hän sanoi heille: ”Seuratkaa minua, sillä Herra antaa teidän vihollisenne, mooabilaiset, teidän käsiinne”. Silloin he laskeutuivat hänen jäljessään alas, valtasivat mooabilaisten tieltä Jordanin kahlauspaikat eivätkä päästäneet ketään yli. ²⁹Ja he voittivat silloin Mooabin, lähes kymmenen tuhatta miestä, kaikki voimakkaita ja sotakuntoisia miehiä; eikä ainoakaan päässyt pakoon. ³⁰Niin täytyi Mooabin silloin nöyrytyä Israelin käden alle. Ja maassa oli rauha kahdeksankymmentä vuotta. ³¹Hänen jälkeensä tuli Samgar, Anatin poika. Hän surmasi filistealaisia kuusisataa miestä häränpistimellä; hänkin vapautti Israelin.

⁴Mutta Eehudin kuoltua israelilaiset tekivät jälleen sitä, mikä oli pahaa Herran silmissä. ²Silloin Herra myi heidät Jaabinin, Kanaanin kuninkaan, käsiin, joka hallitsi Haasorissa. Hänen sotapäällikkönsä oli Siisera, joka asui Haroset-Goojimissa. ³Ja israelilaiset huusivat Herraa, sillä Siiseralalla oli yhdeksätsadat raudoitettua sotavaunua, ja hän sorti ankarasti israelilaisia kaksikymmentä vuotta. ⁴Mutta Debora, naisprofeetta, Lappidotin vaimo, oli siihen aikaan

tuomarina Israelissa. ⁵Hänen oli tapana istua Deboranpalmun alla, Raaman ja Beetelin välillä, Efraimin vuoristossa, ja israelilaiset menivät hänen luoksensa oikeutta saamaan. ⁶Hän lähetti kutsumaan Baarakin, Abinoamin pojan, Naftalin Kedeksestä, ja hän sanoi hänelle: ”Näin käskää Herra, Israelin Jumala: Lähde ja mene Taaborin vuorelle ja ota mukaasi kymmentuhatta miestä naftalilaisia ja sebulonilaisia. ⁷Ja minä tuon sinun luoksesi Kiisonin purolle Siiseran, Jaabinin sotapäällikön, sotavaunuineen ja laumoineen ja annan hänet sinun käsiisi.” ⁸Niin Baarak sanoi hänelle: ”Jos sinä lähdet minun kanssani, niin minäkin lähden; mutta jos sinä et lähde minun kanssani, niin en minäkään lähde”. ⁹Hän vastasi: ”Minä lähden sinun kanssasi; mutta kunnia siitä retkestä, jolle lähdet, ei tule sinulle, vaan Herra on myyvä Siiseran naisen käsiin”. Niin Debora nousi ja lähti Baarakin kanssa Kedekseen. ¹⁰Silloin Baarak kutsui Sebulonin ja Naftalin koolle Kedekseen; kymmentuhatta miestä seurasi häntä, ja Debora lähti hänen kanssaan. ¹¹Mutta keeniläinen Heber oli eronnut keeniläisistä, Hoobabin, Mooseksen apen, jälkeläisistä; ja hän oli telттаansa pystytellen tullut aina Saanaimin tammelle asti, joka on Kedeksen luona. ¹²Kun Siiseralle ilmoitettiin, että Baarak, Abinoamin poika, oli noussut Taaborin vuorelle, ¹³niin Siisera kutsui koolle kaikki sotavaununsa, yhdeksätsadat raudoitettua sotavaunua, ja kaiken väen, mikä hänellä oli, Haroset-Goojimista Kiisonin purolle. ¹⁴Silloin Debora sanoi Baarakille: ”Nouse, sillä tämä on se päivä, jona Herra antaa Siiseran sinun käsiisi; onhan Herra lähtenyt sinun edelläsi”. Niin Baarak laskeutui Taaborin vuorelta, ja kymmentuhatta miestä hänen jäljessään. ¹⁵Ja Herra saattoi Baarakin miekan terän edessä hämminkiin Siiseran ja kaikki hänen sotavaununsa ja koko hänen joukkonsa; ja Siisera astui alas vaunuistaan ja pakeni jalkaisin. ¹⁶Mutta Baarak ajoi takaa sotavaunuja ja sotajoukkoa Haroset-Goojimiin saakka. Ja koko Siiseran joukko kaatui miekan terään; ei ainoakaan pelastunut. ¹⁷Mutta Siisera oli paennut jalkaisin Jaaelin, keeniläisen Heberin vaimon, teltalle; sillä Jaabinin, Haasorin kuninkaan, ja keeniläisen Heberin perheen välillä oli rauha. ¹⁸Ja Jaael meni Siiseraa vastaan ja sanoi hänelle: ”Poikkea, herrani, poikkea minun luokseni, älä pelkää”. Ja hän poikkesi hänen luoksensa telttaan, ja hän peitti hänet peitteellä. ¹⁹Ja hän sanoi hänelle: ”Anna minulle vähän vettä juodakseni, sillä minun on jano”. Niin hän avasi maitoleilin ja antoi hänen juoda ja peitti hänet. ²⁰Ja hän sanoi hänelle: ”Asetu teltan ovelle; ja jos joku tulee ja kysyy sinulta ja sanoo: 'Onko täällä ketään?' niin vastaa: 'Ei ole'”. ²¹Mutta Jaael, Heberin vaimo, tempasi telttavaarnan, otti vasaran käteensä, hiipi hänen luoksensa ja löi vaarnan hänen ohimoonsa, niin että se tunkeutui aina maahan asti; hän oli näet väsymyksestä vaipunut sikeään uneen, ja hän kuoli. ²²Ja katso, silloin Baarak tuli ajaen Siiseraa takaa; ja Jaael meni häntä vastaan ja sanoi hänelle: ”Tule, minä näytän sinulle miehen, jota etsit”. Ja hän tuli hänen luoksensa, ja katso, Siisera makasi kuolleenalattialla, vaarna ohi

mossaan. ²³Näin Jumala sinä päivänä nöyryytti Jaabinin, Kanaanin kuninkaan, israelilaisten edessä. ²⁴Ja israelilaisten käsi painoi yhä raskaammin Jaabinia, Kanaanin kuningasta, kunnes he tuhosivat Jaabinin, Kanaanin kuninkaan.

5 Sinä päivänä Debora ja Baarak, Abinoamin poika, lauloivat näin: ²”Johtajat johtivat Israelia, kansa oli altis - siitä te kiittäkää Herraa. ³Kuulkaa, te kuninkaat, kuunnellakaa, te ruhtinaat. Herran kiitosta minä laulan, minä veisaan Herran, Israelin Jumalan, ylistystä. ⁴Kun sinä, Herra, lähdit liikkeelle Seiristä, kun sinä tulit astuen Edomin maasta, niin maa järisi, ja taivaat vuotivat, pilvet vuotivat vettä. ⁵Vuoret järkkäyivät Herran edessä, itse Siinai Herran, Israelin Jumalan, edessä. ⁶Samgarin, Anatin pojan, päivinä, Jaaelin päivinä tiet olivat tyhjinä, matkamiehet kiertelivät syrjäisiä polkuja. ⁷Israel oli johtoa vailla, peräti vailla, kunnes sinä, Debora, nousit, sinä, Israelin äiti. ⁸He valitsivat uusia jumalia; silloin oli sota porteilla asti, mutta ei näkynyt kilpeä, ei keihästä Israelin neljänkymmenen tuhannen joukossa. ⁹Minun sydämeni on kiintynyt Israelin johtomiehiin. Te kansan joukossa alttiit, kiittäkää Herraa. ¹⁰Te, jotka ratsastatte valkoisilla aasintammoilla, te, jotka istutte matoilla, ja te, jotka kuljette teillä, puhukaa. ¹¹Laulu kuuluu juotto-ojilta, siellä ylistetään Herran vanhurskaita tekoja, hänen johdatuksensa vanhurskautta Israelissa. Silloin Herran kansa laskeutui porteille. ¹²Heräjä, heräjä, Debora! Heräjä, heräjä, laula laulu! Nouse, Baarak! Ota vankeja saaliiksesi, sinä Abinoamin poika! ¹³Silloin pakolaiset laskeutuivat näiden jalojen luo, Herran kansa laskeutui minun luokseni, sankarien joukko. ¹⁴Efraimista tulivat ne, jotka olivat juurtuneet Amalekiin, he seurasivat sinun joukkojesi mukana, Benjamin. Maakirista laskeutuivat johtomiehet, Sebulonista ne, jotka kantoivat päällikönsauvaa. ¹⁵Ja Isaskarin ruhtinaat tulivat Deboran kanssa, ja niinkuin Baarak, niin Isaskar: hän kiiti tasangolle hänen jäljessensä. Ruubenin suvuissa oli suuria neuvotteluja. ¹⁶Miksi sinä jäit istumaan karjatarhojen välille, kuuntelemaan paimenpillin soittoa? Ruubenin suvuissa oli suuria neuvonpitoja. ¹⁷Gilead pysyi alallaan tuolla puolella Jordanin, ja Daan - miksi hän viipyi vieraila laivoilla? Asser jäi istumaan meren rannalle ja pysyi alallaan lahtiensa luona. ¹⁸Sebulon on kansa, joka antaa henkensä alttiiksi kuolemaan, samoin Naftali kedon kummuilla. ¹⁹Kuninkaat tulivat ja taistelivat, silloin taistelivat Kanaanin kuninkaat Taanakissa, Megiddon vesien varsilla; mutta hopeata he eivät saaneet saaliiksensa. ²⁰Tähdet taivaalta kävivät sota, radoiltaan ne sotivat Siiseraa vastaan. ²¹Kiisonin puro tempasi heidät mukaansa, taistelujen puro, Kiisonin puro. Astu esiin, minun sieluni, voimallisesti! ²²Silloin hevosten kaviot tömistivät maata, kun urhot laskivat, laskivat laukkaa. ²³Kirotkaa Meeros, sanoo Herran enkeli, kiroamalla kirotkaa sen asukkaat, koska eivät tulleet Herran avuksi, Herran avuksi sankarien joukkoon. ²⁴Siunattu olkoon vaimojen joukossa Jaael, keeniläisen Heberin vaimo, siunattu

vaimojen joukossa, jotka teltoissa asuvat. ²⁵Vettä toinen pyysi, maitoa hän antoi, toi juhlamaljassa kermaa. ²⁶Hän ojensi kätensä ottamaan vaarnaa, oikean kätensä työvärsaraa; ja hän iski Siiseraa, löi murskaksi hänen päänsä, museri ja lävisti hänen ohimonsa. ²⁷Hänen jalkainsa juureen hän vaipui, kaatui, jäi siihen, hänen jalkainsa juureen hän vaipui, kaatui; jäi kuolleena makaamaan siihen, mihin vaipui. ²⁸Siiseran äiti katselee ikkunasta ja huutaa ristikon läpi: ”Miksi viipyvät hänen sotavaununsa tulemasta? Miksi ovat hänen valjakkonsa askeleet niin hitaat?” ²⁹Viisain hänen ruhtinattaristaan vastaa hänelle, ja hän kertoo itselleen hänen sanansa: ³⁰”Varmaankin he ovat saaneet saalista ja jakavat sitä: tytön, kaksikin mieheen, kirjavaa kangasta saaliiksi Siiseralle, kirjavaa kangasta, kirjaeltua vaatetta saaliiksi, kaksi kirjaeltua, kirjavaa huivia saatujen saalisten kaulaan.” ³¹Niin häviävät kaikki sinun vihollisesi, Herra. Mutta ne, jotka häntä rakastavat, ovat niinkuin aurinko, kun se nousee voimassansa.” Ja maassa oli rauha neljäkymmentä vuotta.

6 Mutta israelilaiset tekivät sitä, mikä oli pahaa Herran silmissä, ja Herra antoi heidät Midianin käsiin seitsemäksi vuodeksi. ²Ja Israel sai tuntea Midianin käden voimaa, ja israelilaiset tekivät suojakseen midianilaisia vastaan ne onkalot, joita on vuorissa, ja luolat ja vuorilinnat. ³Ja joka kerta kun israelilaiset olivat kylväneet, tulivat midianilaiset, amalekilaiset ja Idän miehet ja hyökkäsivät heidän kimppuunsa. ⁴He leiriytyivät heitä vastaan ja hävittivät maan sadon aina Gassaa myöten eivätkä jättäneet mitään elintarpeita Israeliin, eivät myöskään lampaita, nautakarjaa eivätkä aaseja. ⁵Sillä he lähtivät liikkeelle laumoineen ja teltoineen, he tulivat monilukuisina kuin heinäsiikat, heillä ja heidän kameleillaan ei ollut määrää, ja he tulivat maahan sitä hävittämään. ⁶Niin Israel joutui suureen kurjuuteen midianilaisten tähden; ja israelilaiset huusivat Herraa. ⁷Ja kun israelilaiset huusivat Herraa Midianin tähden, ⁸lähetti Herra israelilaisten luo profeetan, joka sanoi heille: ”Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Minä johdattin teidät Egyptistä ja vein teidät pois orjuuden pesästä; ⁹minä pelastin teidät egyptiläisten käsistä ja kaikkien teidän sortajainne käsistä; minä karkoitin heidät teidän tieltänne ja annoin teille heidän maansa. ¹⁰Ja minä sanoin teille: Minä olen Herra, teidän Jumalanne, älkää peljätkö amorilaisten jumalia, joiden maassa te asutte. Mutta te ette kuulleet minun ääntäni.” ¹¹Ja Herran enkeli tuli ja istui Ofran tammen alle, joka oli abieserilaisen Jooaan oma, juuri kun tämän poika Gideon oli puimassa nisuja viinikuurnassa, korjatakseen ne talteen midianilaisilta. ¹²Ja Herran enkeli ilmestyi hänelle ja sanoi hänelle: ”Herra olkoon sinun kanssasi, sinä sotaurho!” ¹³Niin Gideon vastasi hänelle: ”Oi, Herrani, jos Herra on meidän kanssamme, miksi sitten kaikki tämä on meitä kohdannut? Ja missä ovat kaikki hänen ihmeelliset tekonsa, joista isämme ovat meille kertoneet sanoen: ’Herra on johdattanut meidät tänne Egypt-

tistä? Mutta nyt Herra on hyljännyt meidät ja antanut meidät Midianin kouriin.”¹⁴Silloin Herra kääntyi häneen ja sanoi: ”Mene tässä voimassasi ja vapauta Israel Midianin kourista; minä lähetän sinut.”¹⁵Hän vastasi hänelle: ”Oi, Herra, millä minä vapautan Israelin? Minun sukunihan on heikoin Manassessa, ja minä itse olen kaikkein vähäisin isäni perheessä.”¹⁶Herra sanoi hänelle: ”Minä olen sinun kanssasi, ja sinä voitat midianilaiset niinkuin yhden ainoan miehen.”¹⁷Mutta hän sanoi hänelle: ”Jos olen saanut armon sinun silmiesi edessä, niin osoita minulle tunnusteolla, että sinä itse puhut minun kanssani.”¹⁸Älä poistu täältä, ennenkuin minä tulen takaisin sinun luoksesi ja tuon uhrilahjani ja panen sen eteesi.” Hän sanoi: ”Minä jään, kunnes sinä tulet takaisin.”¹⁹Gideon meni ja valmisti vohlan, ja eefa-mitan jauhoja happamattomiksi leiviksi, pani lihan koriin ja liemen pataan ja vei ne hänen luokseensa tammen alle ja pani ne tarjolle.²⁰Mutta Jumalan enkeli sanoi hänelle: ”Ota liha ja happamattomat leivät ja pane ne tälle kalliolle ja vuodata liemi”. Ja hän teki niin.²¹Ja Herran enkeli ojensi sauvan, joka hänellä oli kädessään, ja kosketti sen kärjellä lihaa ja happamattomia leipiä; niin kalliosta nousi tuli, ja se kulutti lihan ja happamattomat leivät. Ja Herran enkeli katosi hänen silmistänsä.²²Kun Gideon näki, että se oli Herran enkeli, sanoi Gideon: ”Voi minua, Herra, Herra, kun olen nähnyt Herran enkelin kasvoista kasvoihin!”²³Mutta Herra sanoi hänelle: ”Rauha sinulle! Älä pelkää, sinä et kuole.”²⁴Silloin Gideon rakensi siihen Herralle alttarin ja pani sen nimeksi: ”Herra on rauha”. Se on vielä tänäkin päivänä abieserilaisten Ofras-sa.²⁵Ja sinä yönä Herra sanoi hänelle: ”Ota härkä, joka isälläsi on, ja toinen seitsenvuotias härkä ja hajota Baalin alttari, joka isälläsi on, ja hakkaa maahan asera-karsikko, joka on sen vieressä.”²⁶Ja rakenna ladotuista kivistä alttari Herralle, Jumalallesi, tämän vuorenkukkulan laelle; ota sitten se toinen härkä ja uhraa se polttouhriksi halkojen päällä, jotka saat hakkaamastasi asera-karsikosta.”²⁷Niin Gideon otti palvelijoitaan kymmenen miestä ja teki, niinkuin Herra oli hänelle puhunut. Mutta kun hän isänsä perhettä ja kaupungin miehiä peljäten ei uskaltanut tehdä sitä päivällä, teki hän sen yöllä.²⁸Kun kaupungin miehet varhain seuraavana aamuna nousivat, niin katso, Baalin alttari oli kukistettu ja asera-karsikko sen vierestä hakattu maahan, ja se toinen härkä oli uhrattu polttouhriksi vastarakennetulla alttarilla.²⁹Niin he sanoivat toinen toiselleen: ”Kuka on tämän tehnyt?” Ja kun he tutkivat ja tiedustelivat, niin sanottiin: ”Gideon, Jooaan poika, on sen tehnyt”.³⁰Silloin kaupungin miehet sanoivat Jooalle: ”Tuo tänne poikasi, hänen täytyy kuolla, sillä hän on kukistanut Baalin alttarin ja hakannut maahan asera-karsikon sen vierestä”.³¹Mutta Jooas vastasi kaikille, jotka seisovivat hänen ympärillään: ”Tekö ajatte Baalin asiaa, tekö autatte häntä? Se, joka ajaa hänen asiaansa, rangaistakoon kuolemalla ennen huomisaamua. Jos hän on jumala, ajakoon itse asiansa, koska kukistettu alttari oli hänen.”³²Sinä päivä-

nä Gideon sai nimekseen Jerubbaal, sillä sanottiin: ”Baal ajakoon itse asiansa häntä vastaan, koska hän on kukistanut hänen alttarinsa”.³³Kaikki midianilaiset, amalekilaiset ja Idän miehet olivat kokoontuneet yhteen, tulleet virran yli ja leirytyneet Jisreelin tasangolle.³⁴Silloin Herran henki täytti Gideonin; hän puhalsi pasunaan, ja niin abieserilaiset kutsuttiin koolle seuraamaan häntä.³⁵Ja hän lähetti sanansaattajia koko Manasseen, niin että heidätkin kutsuttiin koolle seuraamaan häntä; samoin hän lähetti sanansaattajat Asseriin, Sebuloniin ja Naftaliin, ja nämä lähtivät vihollisia vastaan.³⁶Silloin Gideon sanoi Jumalalle: ”Jos sinä aiot vapauttaa Israelin minun kädelläni, niinkuin olet puhunut,³⁷niin katso, minä panen nämä kerityt villat puimatantereele: jos kastetta tulee ainoastaan villoihin ja kaikki maa muuten jää kuivaksi, niin minä siitä tiedän, että sinä minun kädelläni vapautat Israelin, niinkuin olet puhunut”.³⁸Ja tapahtui niin. Sillä kun hän varhain seuraavana päivänä nousi ja puristi villoja, pusersi hän kastetta villoista koko vesimaljan täyden.³⁹Ja Gideon sanoi Jumalalle: ”Älköön vihasi syttykö minua kohtaan, jos minä vielä kerran puhun. Anna minun vielä kerta tehdä koetus villoilla. Anna ainoastaan villojen jäädä kuiviksi ja kastetta tulla kaikkialle muualle maahan.”⁴⁰Ja Jumala teki niin sinä yönä; ainoastaan villat jäivät kuiviksi, ja kastetta tuli kaikkialle muualle maahan.

7Varhain seuraavana aamuna Jerubbaal, se on Gideon, ynnä kaikki väki, joka oli hänen kanssaan, leirytyi Harodin lähteelle. Midianilaisten leiri taas oli siitä, Mooren kukkulasta, pohjoiseen päin, tasangolla.²Mutta Herra sanoi Gideonille: ”Sinulla on kanssasi liian paljon väkeä, antaakseni Midianin heidän käsiinsä; muuten Israel voisi kerskua minua vastaan ja sanoa: ’Oma käteni vapautti minut.’³Julista siis kansan kuullen näin: ’Se, joka pelkää ja on arka, palatkoon takaisin ja väistyköön Gileadin vuorilta.’” Niin kansasta palasi takaisin kaksikymmentäkaksi tuhatta, ja kymmentuhatta jäi.⁴Ja Herra sanoi Gideonille: ”Vielä on väkeä liian paljon; vie heidät alas veden ääreen, niin minä siellä heidät sinulle tutkin. Se, josta minä sinulle sanon: ’Tämä lähteköön sinun kanssasi’, se lähteköön kanssasi; mutta jokainen, josta minä sinulle sanon: ’Tämä älköön lähtekö sinun kanssasi’, se älköön lähtekö.”⁵Niin hän vei väen alas veden ääreen. Ja Herra sanoi Gideonille: ”Aseta erikseen jokainen, joka latkii vettä kielellään, niinkuin koira latkii, ja samoin jokainen, joka laskeutuu polvilleen juodaksensa”.⁶Niiden luku, jotka latkivat kädestä suuhunsa, oli kolmesataa miestä; kaikki muu väki oli laskeutunut polvilleen juomaan vettä.⁷Silloin Herra sanoi Gideonille: ”Niillä kolmellasadalla miehellä, jotka latkivat, minä vapautan teidät ja annan Midianin sinun käsiisi; kaikki muu väki menköön kukin kotiinsa”.⁸Sitten väki otti mukaansa eväät ja pasunansa, ja hän päästi kaikki Israelin miehet menemään kunkin majalleen, pidättäen ainoastaan ne kolmesataa miestä. Ja midianilaisten leiri oli hänen alapuo-

lellaan tasangolla. ⁹Sinä yönä Herra sanoi hänelle: "Nouse ja käy leirin kimppuun, sillä minä annan sen sinun käsiisi. ¹⁰Mutta jos sinä pelkää käydä sen kimppuun, niin mene palvelijasi Puuran kanssa alas leiriin ¹¹ja kuuntele, mitä siellä puhutaan. Sitten saat rohkeutta käydä leirin kimppuun." Niin hän meni palvelijansa Puuran kanssa alas aina leirin etuvartijoiden luo. ¹²Midianilaisia, amalekilaisia ja kaikkia Idän miehiä oli asetunut tasangolle niin paljon kuin heinäsiirakoita; ja heidän kameleillaan ei ollut määrää, niitä oli niin paljon kuin hiekkaa meren rannalla. ¹³Kun Gideon tuli, niin muuan mies kertoi untansa toiselle. Hän sanoi: "Minä näin unta ja katso, ohraleipäkakku tuli pyörien midianilaisten leiriin. Se tuli teltalle saakka, iski siihen niin, että se kaatui, ja käänsi sen ylösalaisin, ja teltta jäi kumoon." ¹⁴Niin toinen vastasi ja sanoi: "Se ei ole mikään muu kuin israelilaisen Gideonin, Jooaan pojan, miekka; Jumala antaa hänen käsiinsä Midianin ja koko leirin". ¹⁵Kun Gideon oli kuullut kertomuksen unesta ja sen selityksen, niin hän kumartaen rukoili, palasi sitten takaisin Israelin leiriin ja sanoi: "Nouskaa, sillä Herra antaa midianilaisten leirin teidän käsiinne". ¹⁶Ja hän jakoi ne kolmesataa miestä kolmeen joukkoon ja antoi heille kullekin käteen pasunan ja tyhjän saviruukun, tulisoihitu ruukussa. ¹⁷Ja hän sanoi heille: "Tarkatkaa minua ja tehkää niinkuin minä; kun minä olen tullut leirin laitaan, niin tehkää, niinkuin minä teen. ¹⁸Kun minä ja kaikki, jotka ovat minun kanssani, puhallamme pasunoihin, niin puhaltakaa tekin pasunoihin kaikkialla leirin ympärillä ja huutakaa: 'Herran ja Gideonin puolesta!'" ¹⁹Niin Gideon ja ne sata miestä, jotka olivat hänen kanssansa, tulivat leirin laitaan keskimmäisen yövartion alussa; vartijat olivat juuri asetetut paikoilleen. Silloin he puhalsivat pasunoihin ja särkivät saviruukut, jotka heillä oli käsissään. ²⁰Niin ne kolme joukkoa puhalsivat pasunoihin, murskasivat saviruukut, tempasivat vasempaan käteensä tulisoihdut ja oikeaan pasunat, puhalsivat niihin ja huusivat: "Herran ja Gideonin miekka!" ²¹Ja he seisivat kukin paikallaan leirin ympärillä. Mutta leirissä kaikki juoksivat sekaisin, kirkuivat ja pakenivat. ²²Ja kun he puhalsivat noihin kolmeensataan pasunaan, niin Herra käänsi toisen miekan toista vastaan koko leirissä, ja leiri pakeni Beet-Sittaaan asti Sereraan päin, Tabbatin luona olevan Aabel-Meholan rantaan saakka. ²³Ja Israelin miehet kutsuttiin koolle Naftalista, Asserista ja koko Manassesta, ja he ajoivat midianilaisia takaa. ²⁴Ja Gideon oli lähettänyt sanansaattajia koko Efraimin vuoristoon, sanomaan: "Tulkaa alas midianilaisia vastaan ja vallatkaa heidän tieltään vedet aina Beet-Baaraan asti sekä Jordan". Niin kaikki Efraimin miehet kutsuttiin koolle, ja he valtasivat vedet aina Beet-Baaraan asti sekä Jordanin. ²⁵Ja he ottivat vangiksi kaksi midianilaisten ruhtinasta, Oorebin ja Seebin; Oorebin he surmasivat Oorebin kalliolla, ja Seebin he surmasivat Seebin viinikuurnan luona, ja he ajoivat midianilaisia takaa. Mutta Oorebin ja Seebin päät he toivat Gideonille tuolta puolelta Jordanin.

⁸Mutta Efraimin miehet sanoivat hänelle: "Miksi teit meille sen, ettet kutsunut meitä, kun menit taistelemaan midianilaisia vastaan?" Ja he riitelivät kovasti häntä vastaan. ²Niin hän sanoi heille: "Mitä minä sitten olen tehnyt teihin verraten? Eikö Efraimin jälkikorjuu ole parempi kuin Abieserin viininkorjuu? ³Teidän käsiinnehän Jumala antoi midianilaisten ruhtinaat Oorebin ja Seebin. Mitä minä olen voinut tehdä teihin verraten?" Kun hän puhui näin, asettui heidän suuttumuksensa häneen. ⁴Kun Gideon tuli Jordanille, meni hän sen yli, hän ja ne kolmesataa miestä, jotka olivat hänen kanssaan. He olivat uuvuksissa takaa-ajamisesta. ⁵Ja hän sanoi Sukkotin miehille: "Antakaa joi-takin leipäkakkuja väelle, joka seuraa minua, sillä he ovat uuvuksissa; minä olen ajamassa takaa midianilaisten kuninkaita Sebahia ja Salmunnaa". ⁶Mutta Sukkotin päämiehet sanoivat: "Onko sinulla sitten jo Sebahin ja Salmunnan nyrkki kädessäsi, että me antaisimme leipää sinun sotajoukkollesi?" ⁷Gideon vastasi: "Hyvä! Kun Herra antaa Sebahin ja Salmunnan minun käsiini, puin minä teidän lihanne rikki erämaan orjantappuroilla ja orjanruoskilla." ⁸Ja hän nousi sieltä Penueliin ja puhui heille samalla tavalla. Ja Penuelin miehet vastasivat hänelle samoin, kuin Sukkotin miehet olivat vastanneet. ⁹Niin hän sanoi myös Penuelin miehille: "Jahka palaan voittajana, kukistan minä tämän tornin". ¹⁰Mutta Sebah ja Salmunna olivat Karkorissa ja heidän joukkonsa heidän kanssansa, noin viisitoista tuhatta miestä, kaikki, mitä oli jäljellä Idän miesten koko joukosta; kaatunut oli sata kaksikymmentä tuhatta miekka-miestä. ¹¹Ja Gideon kulki teltoissa-eläjien tietä Noobahin ja Jogbehan itäpuolitse ja voitti joukon, kun se oli huoletonna leirissään. ¹²Ja Sebah ja Salmunna pakenivat, mutta hän ajoi heitä takaa; ja hän otti molemmat midianilaisten kuninkaat, Sebahin ja Salmunnan, vangiksi, saatettuaan koko leirin pakokauhun valtaan. ¹³Ja Gideon, Jooaan poika, palasi taistelusta, Hereksen solalta. ¹⁴Ja hän otti kiinni erään nuorukaisen, joka oli Sukkotin miehiä, ja kyseli häneltä, ja tämä kirjoitti hänelle Sukkotin päämiehet ja vanhimmat, seitsemänkymmentä seitsemän miestä. ¹⁵Kun hän sitten tuli Sukkotin miesten luo, sanoi hän: "Tässä ovat nyt Sebah ja Salmunna, joilla te pilkkasitte minua sanoen: 'Onko sinulla sitten jo Sebahin ja Salmunnan nyrkki kädessäsi, että me antaisimme leipää sinun uupuneille miehillesi?'" ¹⁶Ja hän otti kiinni kaupungin vanhimmat; ja hän otti erämaan orjantappuroita ja orjanruoskia ja antoi Sukkotin miesten maistaa niitä. ¹⁷Ja hän kukisti Penuelin tornin ja surmasi kaupungin miehet. ¹⁸Sitten hän sanoi Sebahille ja Salmunnalle: "Minkä näköisiä ne miehet olivat, jotka te tapoitte Taaborilla?" He vastasivat: "Ne olivat niinkuin sinä; jokainen oli varreltaan kuin kuninkaan poika". ¹⁹Hän sanoi: "He olivat minun veljiäni, minun äitini poikia. Niin totta kuin Herra elää: jos te olisitte jättäneet heidät henkiin, en minä surmaisi teitä." ²⁰Ja hän sanoi Jeterille, esikoiselleen: "Nouse ja surmaa heidät". Mutta nuorukainen ei paljastanut miekkaansa, sillä hän pelkäsi,

koska oli vielä nuori. ²¹Silloin sanoivat Sebah ja Salmunna: ”Nouse sinä ja pistä meidät kuoliaaksi, sillä miehellä on miehen voima”. Niin Gideon nousi ja surmasi Sebahin ja Salmunnan. Ja hän otti heidän kameliensa kaulasta puolikuukurut. ²²Niin Israelin miehet sanoivat Gideonille: ”Hallitse sinä meitä, sekä sinä itse että sinun poikasi ja poikasi poika; sillä sinä olet vapauttanut meidät Midianin käsistä”. ²³Mutta Gideon vastasi heille: ”En minä hallitse teitä, eikä minun poikani ole hallitseva teitä; Herra on teitä hallitseva”. ²⁴Ja Gideon sanoi heille: ”Yhtä minä pyydän teiltä: antakoon kukin minulle heiltä saaliiksi saamansa nenärenkaan”. Heikäläisillä näet on kultaiset nenärenkaat, koska ovat ismaelilaisia. ²⁵Niin he vastasivat: ”Annamme mielelämme”. Ja he levittivät vaipan ja heittivät siihen kukin saaliiksi saamansa nenärenkaan. ²⁶Ja hänen pyytämänsä kultaiset nenärenkaat painoivat tuhat seitsemänsataa kultasekeliä, lukuunottamatta niitä puolikuukoruja, korvarenkaita ja purppuravaatteita, joita midianilaisten kuninkaant olivat kantaneet, ja heidän kameliensa kaulavitjoja. ²⁷Ja Gideon valmisti niistä kasukan, jonka hän sijoitti kaupunkiinsa Ofraan, ja koko Israel kulki haureudessa siellä sen jäljessä. Ja se tuli ansaksi Gideonille ja hänen perheellensä. ²⁸Niin täytyi Midianin nöyrtyä israelilaisten edessä, eikä se enää nostanut päätänsä. Ja maassa oli rauha neljäkymmentä vuotta, niin kauan kuin Gideon eli. ²⁹Ja Jerubbaal, Jooaan poika, meni ja jäi asumaan taloonsa. ³⁰Ja Gideonilla oli seitsemänkymmentä poikaa, jotka olivat lähteneet hänen kupeistansa; sillä hänellä oli monta vaimoa. ³¹Ja myös hänen sivuvaimonsa, joka hänellä oli Sikemissä, synnytti hänelle pojan, ja hän antoi tälle nimen Abimelek. ³²Ja Gideon, Jooaan poika, kuoli päästyään korkeaan ikään, ja hänet haudattiin isänsä Jooaan hautaan abieseirilaisten Ofraan. ³³Mutta kun Gideon oli kuollut, niin israelilaiset lähtivät jälleen haureudessa kulkemaan baalien jäljessä ja ottivat Baal-Beritin jumalaksensa. ³⁴Eivätkä israelilaiset enää muistaneet Herraa, Jumalaansa, joka oli pelastanut heidät kaikkien heidän vihollistensa käsistä, jotka asuivat heidän ympärillään. ³⁵Eivät he myöskään tehneet Jerubbaalin, Gideonin, perheelle laupeutta kaiken sen hyvän tähden, mitä hän oli tehnyt Israelille.

9Mutta Abimelek, Jerubbaalin poika, meni Sikemiin äitinsä veljien luo ja puhui heille sekä kaikille, jotka olivat sukua hänen äitinsä isän perheelle, ja sanoi: ²”Puhukaa kaikkien Sikemin miesten kuullen: Kumpi teille on parempi, sekö, että teitä hallitsee seitsemänkymmentä miestä, kaikki Jerubbaalin pojat, vai että teitä hallitsee yksi mies? Ja muistakaa, että minä olen teidän luutanne ja lihaanne.” ³Niin hänen äitinsä veljet puhuivat hänen puolestaan kaikkien Sikemin miesten kuullen kaiken tämän. Ja heidän sydämensä taipui Abimelekin puolelle, sillä he sanoivat: ”Hän on meidän veljemme”. ⁴Ja he antoivat hänelle seitsemänkymmentä hopeasekeliä Baal-Beritin temppeleistä. Niillä Abimelek palkkasi tyhjäntoimittajia ja huikente-

lijoita, ja ne seurasivat häntä. ⁵Sitten hän lähti isänsä taloon Ofraan ja surmasi veljensä, Jerubbaalin pojat, seitsemänkymmentä miestä, saman kiven päällä; mutta Jootam, Jerubbaalin nuorin poika, jäi henkiin, sillä hän oli piiloutunut. ⁶Sen jälkeen kokoontuivat kaikki Sikemin miehet ja koko Millon väki, ja he menivät ja tekivät Abimelekin kuninkaaksi Muistomerkitammen luona, joka on Sikemissä. ⁷Kun se kerrottiin Jootamille, niin hän meni, asettui seisomaan Garissimin vuoren laelle ja korotti äänensä, huusi ja sanoi heille: ”Kuulkaa minua, te Sikemin miehet, että Jumalakin kuulisi teitä. ⁸Puut lähtivät voitelemaan itsellensä kuningasta. Ja he sanoivat öljypuulle: ’Ole sinä meidän kuninkaamme.’ ⁹Mutta öljypuu vastasi heille: ’Jättäisinkö lihavuuteni, josta jumalat ja ihmiset minua ylistävät, mennäkseni huojumaan ylempänä muita puita!’ ¹⁰Niin puut sanoivat viikunapuulle: ’Tule sinä ja ole meidän kuninkaamme.’ ¹¹Mutta viikunapuu vastasi heille: ’Jättäisinkö makeuteni ja hyvät antimeni, mennäkseni huojumaan ylempänä muita puita!’ ¹²Niin puut sanoivat viinipuulle: ’Tule sinä ja ole meidän kuninkaamme.’ ¹³Mutta viinipuu vastasi heille: ’Jättäisinkö mehuni, joka saa jumalat ja ihmiset iloisiksi, mennäkseni huojumaan ylempänä muita puita!’ ¹⁴Niin kaikki puut sanoivat orjantappuralle: ’Tule sinä ja ole meidän kuninkaamme.’ ¹⁵Ja orjantappura vastasi puille: ’Jos todella aiotte voidella minut kuninkaaksenne, niin tulkaa ja etsikää suojaa minun varjossani; mutta ellette, niin tuli lähtee orjantappurasta ja kuluttaa Libanonin setrit.’ ¹⁶Jos te nyt olette menetelleet uskollisesti ja rehellisesti tehdesänne Abimelekin kuninkaaksi ja jos olette kohdelleet hyvin Jerubbaalia ja hänen perhettänsä ja jos olette palkinneet häntä siitä, mitä hänen kätensä ovat hyvää tehneet - ¹⁷sillä sotihan minun isäni teidän puolestanne ja pani alttiiksi henkensä ja pelasti teidät Midianin käsistä, ¹⁸mutta te olette tänä päivänä nousseet minun isäni perhettä vastaan ja surmanneet hänen poikansa, seitsemänkymmentä miestä, saman kiven päällä ja tehneet Abimelekin, hänen orjattarensa pojan, Sikemin miesten kuninkaaksi, koska hän on teidän veljenne - ¹⁹jos te siis olette tänä päivänä menetelleet uskollisesti ja rehellisesti Jerubbaalia ja hänen perhettänsä kohtaan, niin olkoon teillä iloa Abimelekista ja myöskin hänellä olkoon iloa teistä; ²⁰mutta ellette ole, niin lähteköön tuli Abimelekista ja kuluttakoon Sikemin miehet sekä Millon väen; ja samoin lähteköön tuli Sikemin miehistä ja Millon väestä ja kuluttakoon Abimelekin.” ²¹Sitten Jootam lähti pakoon ja pääsi pakenemaan Beeriin; hän asettui sinne suojaan veljeltään Abimelekilta. ²²Kun Abimelek oli hallinnut Israelia kolme vuotta, ²³lähetti Jumala pahan hengen Abimelekin ja Sikemin miesten väliin, niin että Sikemin miehet luopuivat Abimelekista, ²⁴jotta Jerubbaalin seitsemällekympinelle pojalle tehty väkivalta tulisi kostetuksi ja heidän verensä tulisi Abimelekin, heidän veljensä, päälle, joka oli heidät surmannut, ja Sikemin miesten päälle, jotka olivat auttaneet häntä surmaamaan veljensä. ²⁵Ja Sikemin miehet asettivat vuorten kukkuloil-

le väijyjä, ja nämä ryöstivät jokaisen, joka kulki sitä tietä heidän ohitsensa. Se kerrottiin Abimelekille.²⁶ Mutta Gaal, Ebedin poika, tuli veljineen, ja he poikkesivat Sikemiin; ja Sikemin miehet luottivat häneen.²⁷ Ja he menivät kedolle ja korjasivat sadon viinitarhoistaan, polkivat rypäleet ja pitivät ilojuhlan; he menivät jumalansa huoneeseen ja söivät ja joivat ja kirosivat Abimelekiä.²⁸ Ja Gaal, Ebedin poika, sanoi: ”Mikä on Abimelek, ja mikä on Sikem, että me häntä palvelisimme? Eikö hän ole Jerubbaalin poika, eikö Sebul ole hänen käskynhaltijansa? Palvelkaa Hamorin, Sike-min isän, miehiä. Miksi me palvelisimme häntä?”²⁹ Olisipa minulla tuo kansa vallassani, niin minä toimittaisin pois Abimelekin; ja Abimelekistä hän sanoi: ”Lisää sotajoukkoasi ja tule!”³⁰ Mutta kun Sebul, kaupungin päällikkö, kuuli Gaalin, Ebedin pojan, sanat, syttyi hänen vihansa.³¹ Ja hän lähetti salaa sanansaattajia Abimelekin luo sanomaan: ”Katso, Gaal, Ebedin poika, ja hänen veljensä ovat tulleet Sikemiin, ja nyt he yllyttävät kaupunkia sinua vastaan.”³² Nouse siis yöllä, sinä ja väki, joka on sinun kanssasi, ja asetu kedolle väijyksiin.³³ Ja karkaa aamulla varhain, auringon noustessa, kaupungin kimppuun. Kun hän ja väki, joka on hänen kanssaan, silloin lähtee sinua vastaan, niin tee hänelle, minkä voit.”³⁴ Silloin Abimelek ja kaikki väki, joka oli hänen kanssaan, lähti liikkeelle yöllä, ja he asettuivat väijyksiin Sikemiä vastaan neljässä joukossa.³⁵ Ja Gaal, Ebedin poika, tuli ulos ja asettui kaupungin portin ovelle; niin Abimelek ja väki, joka oli hänen kanssaan, nousi väijytyspaikasta.³⁶ Kun Gaal näki väen, sanoi hän Sebulille: ”Katso, väkeä tulee alas vuorten kukkuloilta”. Mutta Sebul vastasi hänelle: ”Vuorten varjot näyttävät sinusta miehiltä”.³⁷ Gaal puhui taas ja sanoi: ”Katso, väkeä tulee alas Maannavalta; ja toinen joukko tulee Tietäjätammelta päin”.³⁸ Silloin Sebul sanoi hänelle: ”Missä on nyt sinun suuri suusi, kun sanoit: ’Mikä on Abimelek, että me häntä palvelisimme?’ Siinä on nyt se väki, jota halveksit. Mene nyt ja taistele heitä vastaan.”³⁹ Niin Gaal lähti Sikemin miesten etunenässä ja taisteli Abimelekiä vastaan.⁴⁰ Mutta Abimelek ajoi hänet pakoon, ja hän pääsi pakenemaan häntä; ja heitä kaatui paljon, aina portin ovelle asti.⁴¹ Ja Abimelek jäi Arumaan; mutta Sebul karkoitti Gaalin ja hänen veljensä pois Sikemistä.⁴² Seuraavana päivänä kansa lähti ulos kedolle, ja siitä ilmoitettiin Abimelekille.⁴³ Silloin hän otti väkensä ja jakoi sen kolmeen joukkoon ja asettui väijyksiin kedolle. Ja kun hän näki kansan lähtevän kaupungista, hyökkäsi hän heidän kimppuunsa ja surmasi heidät.⁴⁴ Abimelek ja ne joukot, jotka olivat hänen kanssaan, karkasivat näet esiin ja asettuivat kaupungin portin ovelle, samalla kuin muut kaksi joukkoa karkasivat kaikkien niiden kimppuun, jotka olivat kedolla, ja surmasivat heidät.⁴⁵ Sitten Abimelek taisteli kaupunkia vastaan koko sen päivän, valloitti kaupungin ja surmasi kansan, joka siellä oli. Ja hän hävitti kaupungin ja kylvi suolaa sen paikalle.⁴⁶ Kun kaikki Sikemin tornin miehet sen kuulivat, menivät he Eel-Beritin temppelein holviin.⁴⁷ Mutta kun Abimele-

kille kerrottiin, että kaikki Sikemin tornin miehet olivat kokoontuneet sinne,⁴⁸ niin Abimelek nousi Salmonin vuorelle, hän ja kaikki väki, joka oli hänen kanssaan. Ja Abimelek otti kirveen käteensä ja löi poikki puunoksan, nosti ja pani sen olalleen ja sanoi väelle, joka oli hänen kanssaan: ”Mitä näitte minun tekevän, se tehkää tekin joutuin”.⁴⁹ Niin väestäkin löi poikki oksansa kukin; sitten he seurasivat Abimelekiä, panivat oksat holvin päälle ja sytyttivät holvin heidän päällään palamaan. Niin saivat surmansa myöskin kaikki Sikemin tornin asukkaat, noin tuhat miestä ja naista.⁵⁰ Sitten Abimelek meni Teebekseen, asettui leiriin Teebestä vastaan ja valloitti sen.⁵¹ Mutta kaupungin keskellä oli luja torni, ja kaikki miehet ja naiset, kaikki kaupungin asukkaat, pakenivat siihen. He sulkiivat jälkeensä oven ja nousivat tornin katolle.⁵² Niin Abimelek tuli tornin ääreen ja ryhtyi taisteluun sitä vastaan; ja hän astui tornin ovelle polttaakseen sen tulella.⁵³ Mutta eräs nainen heitti jauhinkiven Abimelekin päähän ja murskasi hänen pääkallonsa.⁵⁴ Silloin hän heti huusi palvelijalle, joka kantoi hänen aseitansa, ja sanoi hänelle: ”Paljasta miekkasi ja surmaa minut, ettei minusta sanottaisi: ’Nainen tappoi hänet’”. Ja hänen palvelijansa lävisti hänet, ja hän kuoli.⁵⁵ Kun Israelin miehet näkivät, että Abimelek oli kuollut, menivät he kukin kotiinsa.⁵⁶ Näin Jumala kosti Abimelekille sen pahan, minkä hän oli tehnyt isäänsä kohtaan surmattaan seitsemänkymmentä veljeään;⁵⁷ ja kaiken Sikemin miesten tekemän pahan Jumala käänsi heidän omaan päähänsä. Niin heidät saavutti Jootamin, Jerubbaalin pojan, kirous.

10 Abimelekin jälkeen nousi Israelia vapauttamaan isakarilainen Toola, Doodon pojan Puuan poika, joka asui Saamirissa, Efraimin vuoristossa.² Hän oli tuomarina Israelissa kaksikymmentä kolme vuotta; sitten hän kuoli, ja hänet haudattiin Saamiriin.³ Hänen jälkeensä nousi gileadilainen Jaair ja oli tuomarina Israelissa kaksikymmentä kaksi vuotta.⁴ Ja hänellä oli kolmekymmentä poikaa, jotka ratsastivat kolmellakymmenellä aasilla; ja heillä oli kolmekymmentä kaupunkia, joita vielä tänäkin päivänä kutsutaan Jaairin leirikyliksi ja jotka ovat Gileadin maassa.⁵ Ja Jaair kuoli, ja hänet haudattiin Kaamoniin.⁶ Mutta israelilaiset tekivät jälleen sitä, mikä oli pahaa Herran silmissä, ja palvelivat baaleja ja astarteja ja Aramin jumalia, Siidonin jumalia, Mooabin jumalia, ammonilaisten jumalia ja filistealaisten jumalia, ja he hylkäsivät Herran eivätkä palvelleet häntä.⁷ Niin Herran viha syttyi Israelia kohtaan, ja hän myi heidät filistealaisten ja ammonilaisten käsiin.⁸ Nämä riistivät ja raastivat israelilaisia sen vuoden ja vielä kahdeksantoista vuotta, kaikkia israelilaisia, jotka asuivat tuolla puolella Jordanin amorilaisten maassa, Gileadissa.⁹ Ja ammonilaiset menivät Jordanin yli taistelemaan myöskin Juudaa, Benjaminia ja Efraimin heimoa vastaan, ja niin Israel joutui suureen ahdinkoon.¹⁰ Silloin israelilaiset huusivat Herraa sanoen: ”Me olemme tehneet syntiä sinua

vastaan, sillä me olemme hyljänneet oman Jumalamme ja palvelleet baaleja”.¹¹ Ja Herra vastasi israelilaisille: ”Eivätkö egyptiläiset, amorilaiset, ammonilaiset, filistealaiset,¹² siidonilaiset, amalekilaiset ja maaonilaiset sortaneet teitä, ja kun te huusitte minua, enkö minä pelastanut teitä heidän käsistänne”.¹³ Mutta te hylkäsitte minut ja palvelitte muita jumalia; sentähden en minä enää teitä pelasta.¹⁴ Menkää ja huutakaa avuksenne niitä jumalia, jotka olette valinneet; pelastakoot ne teidät ahdinkonne aikana.”¹⁵ Niin israelilaiset sanoivat Herralle: ”Me olemme syntiä tehneet; tee sinä meille aivan niinkuin hyväksi näet, kunhan vain tänä päivänä autat meitä”.¹⁶ Ja he poistivat vieraat jumalat keskuudestaan ja palvelivat Herraa. Silloin hän ei enää kärsinyt, että Israelia vaivattiin.¹⁷ Ja ammonilaiset kutsuttiin koolle, ja he leiriytyivät Gileadiin; mutta israelilaiset kokoontuivat ja leiriytyivät Mispaan.¹⁸ Silloin kansa, Gileadin ruhtinaat, sanoivat toisillensa: ”Kuka on se mies, joka alkaa taistelun ammonilaisia vastaan? Hän on oleva kaikkien Gileadin asukasten päämies.”

11 Gileadilainen Jefta oli sotaurho, mutta hän oli porton poika; Jeftan isä oli Gilead.² Mutta Gileadin vaimo synnytti hänelle poikia, ja kun tämän vaimon pojat kasvoivat suuriksi, niin he karkoittivat Jeftan ja sanoivat hänelle: ”Et sinä saa perintöosaa meidän isämme talossa, sillä sinä olet toisen naisen poika”.³ Niin Jefta lähti pakoon veljensä ja asettui Toobin maahan. Ja Jeftan luo kerääntyi tyhjäntoimittajia, ja ne retkeilivät yhdessä hänen kanssaan.⁴ Jonkun ajan kuluttua ammonilaiset aloittivat sodan Israelia vastaan.⁵ Kun nyt ammonilaiset aloittivat sodan Israelia vastaan, niin Gileadin vanhimmat lähtivät noutamaan Jeftaa Toobin maasta.⁶ Ja he sanoivat Jeftalle: ”Tule ja rupea meidän päälliköksemme, sotiaksemme ammonilaisia vastaan”.⁷ Mutta Jefta vastasi Gileadin vanhimmille: ”Ettekö te vihanneet minua ja karkoittaneet minua isäni talosta? Minkätähden tulette minun luokseni nyt, kun teillä on hätä?”⁸ Gileadin vanhimmat sanoivat Jeftalle: ”Juurit sentähden olemme nyt tulleet jälleen sinun luoksesi; ja jos sinä tulet meidän kanssamme ja ryhdyt taistelemaan ammonilaisia vastaan, niin sinä olet oleva meidän, kaikkien Gileadin asukasten, päämies”.⁹ Jefta vastasi Gileadin vanhimmille: ”Jos te viette minut takaisin, taistelemaan ammonilaisia vastaan, ja Herra antaa heidät minun valtaani, niin minä rupean teidän päämieheksenne”.¹⁰ Silloin Gileadin vanhimmat sanoivat Jeftalle: ”Herra kuulee meidän välipuheemme; totisesti, me teemme kaiken, mitä sinä sanoit”.¹¹ Niin Jefta lähti Gileadin vanhinten kanssa, ja kansa asetti hänet päämieheksen ja päälliköksen. Ja Jefta lausui Herran edessä Mispassa kaiken, mitä oli puhunut.¹² Sitten Jefta lähetti ammonilaisten kuninkaan luo sanansaattajia sanomaan: ”Mitä sinulla on minun kanssani tekemistä, kun tulet minua vastaan, sotimaan minun maatani vastaan?”¹³ Niin ammonilaisten kuningas vastasi Jeftan sanansaattajille: ”Ottihan Israel tullessaan Egyptistä minun

maani Arnonista Jabbokiin ja Jordaniin asti; anna se nyt hyvällä takaisin”.¹⁴ Jefta lähetti taas sanansaattajia ammonilaisten kuninkaan luo¹⁵ ja käski sanoa hänelle: ”Näin sanoo Jefta: Ei Israel ole ottanut Mooabin maata eikä ammonilaisten maata.¹⁶ Sillä tullessaan Egyptistä Israel kulki erämaan kautta Kaislamerelle saakka ja tuli Kaadekseen.¹⁷ Ja Israel lähetti sanansaattajia Edomin kuninkaan luo sanomaan: ’Salli minun kulkea maasi läpi’. Mutta Edomin kuningas ei kuullut heitä. Ja he lähettivät sanan myöskin Mooabin kuninkaalle, mutta ei hänkään suostunut. Niin Israel asettui Kaadekseen.¹⁸ Sitten he kulkivat erämaan kautta ja kiersivät Edomin maan ja Mooabin maan ja tulivat itäpuolelle Mooabin maata ja leiriytyivät Arnonin toiselle puolelle; he eivät tulleet Mooabin alueelle, sillä Arnon on Mooabin raja.¹⁹ Silloin Israel lähetti sanansaattajia Siihoniin, amorilaisten kuninkaan, Hesbonin kuninkaan, luo, ja Israel käski sanoa hänelle: ’Salli meidän kulkea maasi läpi määräpaikkaamme’.²⁰ Mutta Siihon ei uskonut Israelia, niin että olisi sallinut sen kulkea alueensa läpi, vaan Siihon kokosi kaiken väkensä, ja he leiriytyivät Jahaaseen, ja hän ryhtyi taisteluun Israelia vastaan.²¹ Mutta Herra, Israelin Jumala, antoi Siihonin ja kaiken hänen väkensä Israelin käsiin, niin että nämä voittivat heidät. Ja Israel valloitti koko amorilaisten maan, niiden, jotka asuivat siinä maassa.²² Ja he ottivat omakseen koko amorilaisten alueen Arnonista Jabbokiin asti ja erämaasta Jordaniin saakka.²³ Näin siis Herra, Israelin Jumala, karkoitti amorilaiset kansansa Israelin tieltä. Ja nyt sinä ottaisit omaksesi heidän maansa!²⁴ Eikö ole niin: minkä sinun jumalasi Kemos antaa sinun omaksesi, sen sinä otat omaksesi; ja kenen hyvänsä Herra, meidän Jumalamme, karkoittaa meidän tieltämme, sen maan me otamme omaksemme?²⁵ Vai oletko sinä parempi kuin Baalak, Sipporin poika, Mooabin kuningas? Rakensiko hän riitaa Israelin kanssa, tahri ryhtyikö hän sotaan heitä vastaan?²⁶ Israel on nyt asunut Hesbonissa ja sen tytärkaupungeissa, Aroerissa ja sen tytärkaupungeissa ja kaikissa Arnonin varrella olevissa kaupungeissa kolmesataa vuotta. Miksi te ette sen ajan kuluessa ole ottaneet niitä pois?²⁷ Minä en ole rikkonut sinua vastaan, mutta sinä teet pahasti minua kohtaan, kun ryhdyt sotimaan minua vastaan. Herra, joka on tuomari, tuomitkoon tänä päivänä israelilaisten ja ammonilaisten välillä.”²⁸ Mutta ammonilaisten kuningas ei ottanut kuuloonsa, mitä Jefta lähetti hänelle sanomaan.²⁹ Silloin Herran henki tuli Jeftaan, ja hän kulki Gileadin ja Manassen läpi ja kulki edelleen Gileadin Mispeen, ja Gileadin Mispestä hän lähti ammonilaisia vastaan.³⁰ Ja Jefta teki lupauksen Herralle ja sanoi: ”Jos sinä annat ammonilaiset minun käsiini,³¹ niin tulkoon kuka tulkoonkin minua vastaan taloni ovesta, kun minä voittajana palaan ammonilaisten luota, hän on oleva Herran, ja minä uhraan hänet polttouhriksi”.³² Sitten Jefta lähti ammonilaisia vastaan, sotimaan heitä vastaan, ja Herra antoi heidät hänen käsiinsä.³³ Ja hän tuotti heille hyvin suuren tappion, valloittaen maan Aroerista Minnitiin ja Aabel-

Keramimiin asti, kaksikymmentä kaupunkia. Niin täytyi ammonilaisten nöyrytyä israelilaisten edessä. ³⁴Kun Jefta sitten tuli kotiinsa Mispaan, niin katso, hänen tyttärensä tuli ulos häntä vastaan vaskirumpua lyöden ja karkeloiden. Ja hän oli hänen ainoa lapsensa; paitsi tätä ei hänellä ollut poikaa eikä tyttärtä. ³⁵Nähdessään hänet hän repäisi vaatteensa ja sanoi: ”Voi, tyttäreni, nyt sinä masennat minut maahan, nyt sinä syökset minut onnettomuuteen! Sillä minä avasin suuni Herralle enkä voi sanaani peruuttaa.” ³⁶Niin hän vastasi hänelle: ”Isäni, jos sinä avasit suusi Herralle, niin tee minulle, niinkuin suusi on puhunut, koska Herra on antanut sinun kostaa vihollisillesi, ammonilaisille”. ³⁷Sitten hän sanoi isällensä: ”Myönnettäköön minulle kuitenkin tämä: jätä minut vapauteeni kahdeksi kuukaudeksi, että minä yhdessä ystävättärieni kanssa menen vuorille itkemään neitsyyttäni”. ³⁸Niin hän sanoi: ”Mene!” ja päästi hänet menemään kahdeksi kuukaudeksi. Ja hän meni ystävättäriin ja itki neitsyyttänsä vuorilla. ³⁹Mutta kahden kuukauden kuluttua hän palasi isänsä luo, ja tämä pani hänessä täytöntöön lupauksensa, jonka oli tehnyt. Eikä hän miehestä tietänyt. Ja tuli tavaksi Israelissa, ⁴⁰että Israelin tyttäret joka vuosi menivät lauluin ylistämään gileadilaisen Jeftan tyttärtä - neljän päivän ajaksi joka vuosi.

12Ja Efraimin miehet kutsuttiin koolle, ja he lähtivät pohjoiseen päin ja sanoivat Jeftalle: ”Miksi lähdit sotimaan ammonilaisia vastaan kutsumatta meitä tulemaan kanssasi? Me poltamme tulella sinun talosi pääsi päältä.” ²Jefta vastasi heille: ”Minulla ja minun kansallani oli kova taistelu ammonilaisten kanssa; silloin minä kutsuin teitä, mutta te ette tulleet auttamaan minua heidän käsistään. ³Ja kun minä näin, ettette tulleet auttamaan minua, panin minä henkeni kämmenelleni ja lähdin ammonilaisia vastaan, ja Herra antoi heidät minun käsiini. Miksi te olette nyt lähteneet minua vastaan, sotimaan minua vastaan?” ⁴Ja Jefta kokosi kaikki Gileadin miehet ja ryhtyi taisteluun Efraimia vastaan; ja Gileadin miehet voittivat efraimilaiset, jotka olivat sanoneet: ”Te olette karkureita Efraimista; Gilead on Efraimin ja Manassan keskuksessa”. ⁵Ja gileadilaiset valtasivat efraimilaisten tieltä Jordanin kahlauspaiikat. Kun sitten Efraimin pakolaiset sanoivat: ”Antakaa minun mennä yli”, kysyivät Gileadin miehet kultakin: ”Oletko efraimilainen?” Jos hän vastasi: ”En”, ⁶niin he sanoivat hänelle: ”Sano ’shibbolet’”. Jos hän sanoi ”shibbolet”, kun ei osannut ääntää oikein, ottivat he hänet kiinni ja tappoivat Jordanin kahlauspaijoilla. Niin kaatui silloin Efraimista neljäkymmentäkaksi tuhatta. ⁷Ja Jefta oli tuomarina Israelissa kuusi vuotta; sitten gileadilainen Jefta kuoli, ja hänet haudattiin eräeseen Gileadin kaupunkiin. ⁸Hänen jälkeensä oli Ibsan, Beetlehemistä, tuomarina Israelissa. ⁹Hänellä oli kolmekymmentä poikaa, ja hän naitti kolmekymmentä tyttärensä muualle ja toi muualta kolmekymmentä tyttöä pojilleen vaimoiksi. Ja hän oli tuomarina Israelissa seitsemän vuotta. ¹⁰Sitten Ibsan kuoli, ja hänet haudattiin Beet-

lehemisiin. ¹¹Hänen jälkeensä oli sebulonilainen Eelon tuomarina Israelissa; hän oli tuomarina Israelissa kymmenen vuotta. ¹²Sitten sebulonilainen Eelon kuoli, ja hänet haudattiin Aijaloniin, Sebulonin maahan. ¹³Hänen jälkeensä oli piratonilainen Abdon, Hillelin poika, tuomarina Israelissa. ¹⁴Hänellä oli neljäkymmentä poikaa ja kolmekymmentä pojanpoikaa, jotka ratsastivat seitsemälläkymmenellä aasilla; hän oli tuomarina Israelissa kahdeksan vuotta. ¹⁵Sitten piratonilainen Abdon, Hillelin poika, kuoli, ja hänet haudattiin Piratoniin, Efraimin maahan, amaleki-
laisten vuoristoon.

13Kun israelilaiset taas tekivät sitä, mikä oli pahaa Herran silmissä, niin Herra antoi heidät filistealaisten käsiin neljäksikymmeneksi vuodeksi. ²Sorassa oli mies, Daanin sukukuntaa, nimeltä Maanoah; hänen vaimonsa oli hedelmätön eikä ollut synnyttänyt. ³Silloin ilmestyi Herran enkeli vaimolle ja sanoi hänelle: ”Katso, sinä olet hedelmätön etkä ole synnyttänyt, mutta sinä tulet raskaaksi ja synnytät pojan. ⁴Varo siis, ettet juo viiniä ja väkijuomaa etkä syö mitään saastaista. ⁵Sillä katso, sinä tulet raskaaksi ja synnytät pojan; partaveitsi älköön koskettako hänen päätänsä, sillä poika on oleva Jumalan nasiiri äitinsä kohdusta asti, ja hän on aloitettava Israelin vapauttamisen filistealaisten käsiistä.” ⁶Niin vaimo meni ja sanoi miehelleen näin: ”Jumalan mies tuli minun luokseni; hän oli näöltään niinkuin Jumalan enkeli, hyvin peljättävä. En kysynyt häneltä, mistä hän oli, eikä hän ilmaissut minulle nimeänsä. ⁷Ja hän sanoi minulle: ’Katso, sinä tulet raskaaksi ja synnytät pojan; älä siis juo viiniä ja väkijuomaa äläkä syö mitään saastaista, sillä poika on oleva Jumalan nasiiri äitinsä kohdusta aina kuolinpäiväänsä asti.’” ⁸Silloin Maanoah rukoili Herraa ja sanoi: ”Oi Herra, salli Jumalan miehen, jonka lähetit, vielä tulla luoksemme opettamaan meille, mitä meidän on tehtävä pojalle, joka on syntyvä”. ⁹Ja Jumala kuuli Maanoahin rukouksen, ja Jumalan enkeli tuli jälleen vaimon tykö, kun tämä istui kedolla; ja Maanoah, hänen miehensä, ei ollut hänen kanssaan. ¹⁰Niin vaimo juoksi nopeasti ilmoittamaan miehellensä ja sanoi hänelle: ”Katso, sama mies, joka äsken kävi luonani, ilmestyi minulle”. ¹¹Niin Maanoah nousi ja seurasi vaimoan. Ja kun hän tuli miehen luo, sanoi hän tälle: ”Sinäkö olet se mies, joka puhuttelit tätä vaimoa?” Hän vastasi: ”Minä”. ¹²Silloin Maanoah sanoi: ”Kun sanasi käy toteen, miten sitten on meneteltävä pojan kanssa ja mitä hänelle on tehtävä?” ¹³Herran enkeli sanoi Maanoahille: ”Varokoon vaimo kaikkea, mistä minä olen hänelle puhunut: ¹⁴älköön syökö mitään, mikä viiniköynnöksestä tulee, viiniä ja väkijuomaa hän älköön juoko älköönkä syökö mitään saastaista. Noudattakoon hän kaikkea, mitä minä olen käsenyt hänen noudattaa.” ¹⁵Ja Maanoah sanoi Herran enkelille: ”Salli meidän pidättää sinua valmistaksemme sinulle vohlan”. ¹⁶Mutta Herran enkeli vastasi Maanoahille: ”Vaikka sinä pidättäisitkin minut, en minä kuitenkaan söisi sinun ruokaasi; mutta jos tahdot val-

mistaa polttouhrin, niin uhraa se Herralle”. Sillä Maanoah ei tiennyt häntä Herran enkeliksi. ¹⁷Niin Maanoah sanoi Herran enkelille: ”Mikä on sinun nimesi, kunnioittaaksemme sinua, kun sinun sanasi käy toteen?” ¹⁸Herran enkeli vastasi hänelle: ”Minkätähden kysyt minun nimeäni? Se on ihmeellinen.” ¹⁹Niin Maanoah otti vohlan ja ruokauhrin ja uhrasi sen kalliolla Herralle. Ja Herra teki ihmeen Maanoahin ja hänen vaimonsa nähden: ²⁰liekin kohotessa alttarilta taivasta kohti kohosi Herran enkeli alttarin liekisä ylös Maanoahin ja hänen vaimonsa nähden, ja he heittäytyivät kasvoilleen maahan; ²¹eikä Herran enkeli enää ilmestynyt Maanoahille ja hänen vaimollensa. Nyt Maanoah tiesi hänet Herran enkeliksi. ²²Niin Maanoah sanoi vaimolleen: ”Me olemme kuoleman omat, sillä olemme nähneet Jumalan”. ²³Mutta hänen vaimonsa vastasi hänelle: ”Jos Herra tahtois surmata meidät, ei hän olisi ottanut meiltä vastaan polttouhria ja ruokauhria eikä antanut meidän nähdä tätä kaikkea eikä antanut meidän juuri nyt tätä kuulla”. ²⁴Ja vaimo synnytti pojan ja antoi hänelle nimen Simson; ja poika kasvoi, ja Herra siunasi häntä. ²⁵Ja Herran henki alkoi hänessä vaikuttaa Daanin leirissä, Soran ja Estaolin välillä.

14Ja Simson meni alas Timnaan ja näki Timnassa naisen, filistealaisten tyttäriä. ²Niin hän tuli sieltä ja kertoi sen isälleen ja äidilleen ja sanoi: ”Minä näin Timnassa naisen, filistealaisten tyttäriä; ottakaa hänet nyt minulle vaimoksi”. ³Hänen isänsä ja äitinsä sanoivat hänelle: ”Eikö ole yhtään naista veljiesi tyttärien joukossa ja minun koko kansassani, kun aiot mennä ottamaan vaimon ympärileikkamattomien filistealaisten joukosta?” Mutta Simson sanoi isälleen: ”Ota hänet minulle, sillä hän on mieluinen minun silmissäni”. ⁴Mutta hänen isänsä ja äitinsä eivät tieneet, että se tuli Herralta, sillä hän etsi tilaisuutta filistealaisia vastaan. Filistealaiset näet hallitsivat siihen aikaan Israelia. ⁵Niin Simson meni isänsä ja äitinsä kanssa alas Timnaan. Mutta kun he saapuivat Timnan viinitarhoille, niin katso, nuori leijona tuli kiljuen häntä vastaan. ⁶Silloin Herran henki tuli häneen, niin että hän repäisi sen, niinkuin olisi reväissyt vohlan, sulin käsin. Eikä hän ilmoittanut isälleen eikä äidilleen, mitä oli tehnyt. ⁷Sitten hän meni sinne ja puhutteli naista, ja tämä oli mieluinen Simsonin silmissä. ⁸Ja kun hän jonkun ajan kuluttua palasi sinne ottaakseen hänet, poikkesi hän katsomaan leijonan raatoa, ja katso, leijonan ruumiissa oli mehiläisparvi ja hunajaa. ⁹Ja hän kaapi hunajan kouriinsa ja kulki edelleen ja söi sitä. Niin hän tuli isänsä ja äitinsä luo ja antoi heille, ja he söivät. Mutta hän ei sanonut heille, että oli kaapinut hunajan leijonan ruumiista. ¹⁰Sitten hänen isänsä meni naisen luo, ja Simson laittoi siellä pidot, sillä niin oli nuorten miesten tapa. ¹¹Mutta kun he näkivät hänet, valitsivat he kolmekymmentä sulhaspoikaa olemaan hänen kanssaan. ¹²Niin Simson sanoi heille: ”Minä panen teille arvoituksen; jos selitätte sen minulle seitsemän pitopäivän kuluessa ja ar-

vaatte oikein, niin minä annan teille kolmekymmentä aivinapaitaa ja kolmekymmentä juhlapukua. ¹³Mutta ellette voi sitä minulle selittää, niin te annatte minulle kolmekymmentä aivinapaitaa ja kolmekymmentä juhlapukua.” Ja he sanoivat hänelle: ”Lausu arvoituksesi, että saamme sen kuulla”. ¹⁴Silloin hän sanoi heille: ”Lähti syötävä syömäristä, lähti väkevästä makea”. Mutta he eivät voineet kolmeen päivään selittää arvoitusta. ¹⁵Seitsemäntenä päivänä he sanoivat Simsonin vaimolle: ”Viekoittele miehesi selittämään meille arvoitus, muuten me poltamme sinut ja sinun isäsi talon tulella. Oletteko kutsuneet meidät tänne köyhdyttääksenne meitä, vai kuinka?” ¹⁶Niin Simsonin vaimo ahdisti häntä itkullaan ja sanoi: ”Sinähän vihaat minua etkä rakasta; sinä olet pannut arvoituksen minun kansalaisilleni etkä selitä sitä minulle”. Mutta hän vastasi hänelle: ”En ole selittänyt sitä edes isälleni enkä äidilleni, sinulleko sen selittäisin!” ¹⁷Niin hän ahdisti häntä itkullaan ne seitsemän päivää, jotka heidän pitonsa kestivät. Mutta seitsemäntenä päivänä Simson selitti hänelle, koska vaimo häntä ahdisti. Ja vaimo selitti arvoituksen kansalaisilleen. ¹⁸Niin kaupungin miehet sanoivat hänelle seitsemäntenä päivänä, ennenkuin aurinko laski: ”Mikä on makeampaa kuin hunaja, ja mikä leijonaa väkevämpi?” Hän vastasi heille: ”Ellette olisi kyntäneet minun vasikallani, ette olisi arvoitustani arvanneet”. ¹⁹Silloin Herran Henki tuli häneen, ja hän meni Askeloniin, löi siellä kuoliaaksi kolmekymmentä miestä, otti heiltä vaatteet ja antoi juhlapuvut arvoituksen selittäjille. Ja hänen vihansa syttyi, ja hän meni isänsä kotiin. ²⁰Mutta Simsonin vaimo joutui sille sulhaspojista, joka oli ollut yljän ystävänä.

15Jonkun ajan kuluttua, nisunleikkuaikana, tuli Simson katsomaan vaimoansa, tuomisinaan vohla, ja sanoi: ”Minä menen vaimoni luo sisähuoneeseen”. Mutta tämän isä ei sallinut hänen mennä, ²vaan sanoi: ”Minä tosiaankin luulin, että olit ruvennut vihaamaan häntä, ja annoin hänet sinun sulhaspojalleni. Mutta onhan hänen nuorempi sisarensa häntä kauniimpi, sinä saat hänet toisen sijaan”. ³Mutta Simson vastasi heille: ”Nyt minä en tule syynalaiseksi filistealaisista, vaikka teenkin heille pahaa”. ⁴Niin Simson meni ja pyydysti kolmesataa kettua. Ja hän otti tulisoihtuja, satoi aina kaksi häntää yhteen ja asetti tulisoihdun kunkin häntäparin väliin. ⁵Sitten hän sytytti tulisoihdut ja päästi ketut menemään filistealaisten viljapeltoihin; näin hän sytytti palamaan sekä kuhilaat että kasvavan viljan, viinitarhat ja öljypuut. ⁶Niin filistealaiset kysyivät: ”Kuka tämän on tehnyt?” Vastattiin: ”Simson, timnalaisen vävy, koska tämä otti hänen vaimonsa ja antoi sen hänen sulhaspojalleen”. Niin filistealaiset menivät ja polttivat sekä vaimon että hänen isänsä tulessa. ⁷Mutta Simson sanoi heille: ”Koska te näin teette, niin totisesti minä en lakkaa, ennenkuin olen kostanut teille”. ⁸Ja hän pieksi heitä pahasti kupeisiin jos kinttuihinkin. Sitten hän meni ja asettui asumaan Eetamin kallioluolaan. ⁹Silloin

filistealaiset lähtivät liikkeelle, leiriytyivät Juudaan ja levittäytyivät Lehin tienoille.¹⁰ Ja Juudan miehet kysyivät: ”Miksi te olette tulleet meitä vastaan?” He vastasivat: ”Me olemme tulleet sitomaan Simsonin tehdäksemme hänelle, niinkuin hän teki meille”.¹¹ Niin kolmetuhatta miestä Juudasta meni Eetamin kallioluolalle, ja he sanoivat Simsonille: ”Etkö tiedä, että filistealaiset hallitsevat meitä; mitä oletkaan meille tehnyt!” Hän vastasi heille: ”Niinkuin he tekivät minulle, niin minäkin tein heille”.¹² He sanoivat hänelle: ”Me tulimme sitomaan sinut antaaksemme sinut filistealaisten käsiin”. Mutta Simson sanoi heille: ”Vannokaa minulle, ettette itse lyö minua kuoliaaksi”.¹³ Niin he vastasivat hänelle sanoen: ”Emme lyö; me ainoastaan sidomme sinut ja annamme sinut heidän käsiinsä, mutta emme sinua surmaa”. Ja he sitoivat hänet kahdella uudella köydellä ja veivät hänet pois kalliolta.¹⁴ Kun hän saapui Lehiin, niin filistealaiset riensivät riemuhuudoin häntä vastaan. Silloin Herran henki tuli häneen, ja samalla köydet hänen käsivarsissaan olivat kuin tulen polttamat aivinalangat, ja hänen siteensä sulivat pois hänen käsistensä.¹⁵ Ja hän huomasi tuoreen aasinleukaluun, ojensi kätensä, otti sen ja löi sillä kuoliaaksi tuhat miestä.¹⁶ Ja Simson sanoi: ”Aasinleukaluulla minä löin heitä läjään, löin kahteen, aasinleukaluulla löin heitä tuhannen miestä”.¹⁷ Sen sanottuaan hän heitti leukaluun kädestänsä. Niin sen paikan nimeksi tuli Raamat-Lehi.¹⁸ Mutta kun hän oli kovin janoissaan, niin hän huusi Herraa ja sanoi: ”Sinä annoit palvelijasi käden kautta tämän suuren voiton; ja nyt minä kuolen janoon ja joudun ympärileikkaamattomien käsiin”.¹⁹ Silloin Jumala avasi hampaankolon leukaluussa, ja siitä vuoti vettä; hän joi, ja hänen henkensä elpyi, ja hän virkistyi. Siitä lähde sai nimekseen Een-Hakkore; se on vielä tänäkin päivänä Lehisä.²⁰ Ja hän oli filistealaisten aikana tuomarina Israelissa kaksikymmentä vuotta.

16 Niin Simson meni Gassaan, ja hän näki siellä porton ja meni sen luo.² Kun gassalaisille kerrottiin, että Simson oli tullut sinne, niin he piirittivät hänet ja väijyivät häntä koko yön kaupungin portilla. Mutta he olivat hiljaa koko yön, ajatellen: ”Kun aamu valkenee, surmaamme hänet”.³ Ja Simson makasi siellä puoliyöhön asti. Mutta puoliyön aikana hän nousi, tarttui kaupungin portin oviin ja molempiin pihtipieliin, nosti ne salpoineen paikaltansa, asetti hartioilleen ja vei ne sen vuoren laelle, joka on vastapäätä Hebronia.⁴ Sen jälkeen hän rakastui erääseen Soorekin laaksossa asuvaan naiseen, jonka nimi oli Delila.⁵ Niin filistealaisten ruhtinaat tulivat naisen luo ja sanoivat hänelle: ”Viekoittele hänet ja ota selko, missä hänen suuri voimansa on ja miten voisimme voittaa hänet, että saisimme hänet sidotuksi ja masennetuksi; niin me annamme sinulle kukin tuhat ja sata hopeasekeliä”.⁶ Silloin Delila sanoi Simsonille: ”Ilmaise minulle, missä sinun suuri voimasi on ja miten sinut voidaan sitoa ja masentaa”.⁷ Simson vastasi hänelle: ”Jos minut sidotaan seitsemällä tuoreella jännteellä, jotka ei-

vät ole kuivuneet, niin minä tulen heikoksi ja olen niinkuin muutkin ihmiset”.⁸ Niin filistealaisten ruhtinaat toivat naiselle seitsemän tuoretta jännettä, jotka eivät olleet kuivuneet, ja hän sitoi hänet niillä.⁹ Mutta sisähuoneessa hänellä istui väijyjä. Ja hän sanoi hänelle: ”Filistealaiset ovat kimpussasi, Simson!” Silloin tämä katkaisi jänteet, niinkuin katkeaa tulen kärventämä rohdinlanka. Ei siis päästy hänen voimansa perille.¹⁰ Ja Delila sanoi Simsonille: ”Katso, sinä olet pettänyt minut ja valhetellut minulle. Ilmaise nyt minulle, miten sinut voidaan sitoa.”¹¹ Niin hän sanoi hänelle: ”Jos minut sidotaan uusilla köysillä, joilla ei ole tehty työtä, niin minä tulen heikoksi ja olen niinkuin muutkin ihmiset”.¹² Niin Delila otti uudet köydet, sitoi hänet niillä ja sanoi hänelle: ”Filistealaiset ovat kimpussasi, Simson!” Ja sisähuoneessa istui väijyjä. Mutta hän katkaisi ne käsivarsistaan niinkuin langan.¹³ Niin Delila sanoi Simsonille: ”Sinä olet tähän asti minua pettänyt ja valhetellut minulle; ilmaise minulle, miten sinut voidaan sitoa”. Niin hän vastasi hänelle: ”Jos kudot minun pääni seitsemän palmikkoa kankaan loimiin”.¹⁴ Ja hän löi ne lujaan iskulastalla. Sitten hän sanoi hänelle: ”Filistealaiset ovat kimpussasi, Simson!” Kun hän heräsi unestaan, repäisi hän irti iskulastan ja loimet.¹⁵ Niin nainen sanoi hänelle: ”Kuinka sinä saatat sanoa: ’Minä rakastan sinua’, vaikka sydämesi ei ole minun kanssani? Jo kolme kertaa olet pettänyt minut etkä ole minulle ilmaissut, missä sinun suuri voimasi on.”¹⁶ Ja kun hän joka päivä ahdisti häntä sanoillansa ja väivasi häntä, niin hän kiusautui kuollakseen¹⁷ ja paljasti hänelle koko sydämensä ja sanoi hänelle: ”Ei ole partaveitsi minun päätäni koskettanut, sillä minä olen Jumalan narsiiri äitini kohdusta asti; jos minun hiukseni ajetaan, niin voimani poistuu minusta, ja minä tulen heikoksi ja olen niinkuin kaikki muutkin ihmiset”.¹⁸ Kun Delila huomasi, että hän oli paljastanut hänelle koko sydämensä, niin hän lähetti kutsumaan filistealaisten ruhtinaat sanoen: ”Nyt tulkkaa, sillä hän on paljastanut minulle koko sydämensä”. Niin filistealaisten ruhtinaat tulivat hänen luoksensa tuoden mukanaan rahat.¹⁹ Ja hän nukutti hänet polvilleen ja kutsui miehen, joka leikkasi hänen päänsä seitsemän palmikkoa. Niin hän alkoi saada hänet masennetuksi, ja hänen voimansa poistui hänestä.²⁰ Ja Delila sanoi: ”Filistealaiset ovat kimpussasi, Simson!” Kun hän heräsi unestaan, niin hän ajatteli: ”Kyllä minä selviydyn niinkuin aina ennenkin ja pudistan itseni vapaaksi”. Eikä hän tiennyt, että Herra oli poistunut hänestä.²¹ Silloin filistealaiset ottivat hänet kiinni ja puhkaisivat hänen silmänsä. Ja he veivät hänet Gassaan ja kytkivät hänet vaskikahleisiin, ja hänen täytyi jauhaa vankilassa.²² Mutta hiukset rupesivat jälleen kasvamaan hänen päähänsä sen jälkeen, kuin ne olivat ajetut.²³ Niin filistealaisten ruhtinaat kokoontuivat uhraamaan suurta uhria jumalalleen Daagonille ja iloa pitämään, sillä he sanoivat: ”Meidän jumalamme on antanut vihollisemme Simsonin meidän käsiimme”.²⁴ Kun kansa näki hänet, niin he ylistivät jumalaansa, sillä he sanoivat: ”Meidän

jumalamme on antanut käsiimme vihollisemme, maamme hävittäjän, sen, joka surmasi meistä niin monta”.²⁵ Ja kun heidän sydämensä olivat tulleet iloisiksi, niin he sanoivat: ”Noutakaa Simson huvittamaan meitä”. Niin Simson noudettiin vankilasta huvittamaan heitä. Ja he asettivat hänet seisomaan pylvästen väliin.²⁶ Silloin Simson sanoi palvelijalle, joka piti kiinni hänen kädestään: ”Päästä minut tunnustelemaan pylväitä, joiden varassa rakennus on, nojatakseeni niihin”.²⁷ Mutta huone oli täynnä miehiä ja naisia; myöskin kaikki filistealaisten ruhtinaat olivat siellä, ja katolla oli noin kolmetuhatta miestä ja naista katselemassa, kuinka Simson heitä huvitti.²⁸ Silloin Simson huusi Herraa ja sanoi: ”Herra, Herra, muista minua ja vahvista minua ainostaan tämä kerta, oi Jumala, niin että saisin filistealaisille yhdellä kertaa kostetuksi molemmat silmäni!”²⁹ Sitten Simson kiersi käsivartensa molempien keskipyöväiden ympäri, joiden varassa rakennus oli, toisen ympäri oikean ja toisen ympäri vasemman käsivartensa, ja painautui niitä vastaan.³⁰ Ja Simson sanoi: ”Menkään oma henkeni yhdessä filistealaisten kanssa!” Ja hän taivutautui eteenpäin niin rajusti, että rakennus luhistui ruhtinasten ja kaiken siinä olevan kansan päälle. Ja kuolleita, jotka hän surmasi kuollessaan, oli enemmän kuin niitä, jotka hän oli surmannut eläessään.³¹ Niin hänen veljensä ja koko hänen isänsä perhe menivät ja ottivat hänet ja veivät ja hautasivat hänet Soran ja Estaolin välille, hänen isänsä Maanoahin hautaan. Hän oli ollut tuomarina Israelissa kaksikymmentä vuotta.

17 Efraimin vuoristossa oli mies, nimeltä Miika.² Hän sanoi äidillensä: ”Ne tuhat ja sata hopeasekeliä, jotka sinulta otettiin ja joiden tähden sinä lausuit vannotuksen minunkin kuulteni, katso, ne rahat ovat minulla; minä ne otin”. Silloin sanoi hänen äitinsä: ”Herra siunatkoon sinua, poikani!”³ Niin hän antoi takaisin äidilleen ne tuhat ja sata hopeasekeliä. Mutta hänen äitinsä sanoi: ”Minä pyhitän nämä rahat Herralle ja luovutan ne pojalleni veistetyin ja valetun jumalankuvan teettämistä varten. Nyt minä annan ne sinulle takaisin.”⁴ Mutta hän antoi rahat takaisin äidilleen. Ja hänen äitinsä otti kaksisataa hopeasekeliä ja antoi ne kultasepälle, joka niistä teki veistetyin ja valetun jumalankuvan. Se oli sitten Miikan talossa.⁵ Sillä miehellä, Miikalla, oli siis jumalanhuone, ja hän teetti kasukan ja kotijumalien kuvia ja asetti yhden pojistaan itsellensä papiksi.⁶ Siihen aikaan ei ollut kuningasta Israelissa, ja jokainen teki sitä, mikä hänen omasta mielestään oli oikein.⁷ Juudan Beetlehemissä oli nuori mies, Juudan sukukuntaa; hän oli leeviläinen ja asui siellä muukalaisena.⁸ Tämä mies lähti siitä kaupungista, Juudan Beetlehemistä, asuaksensa muukalaisena, missä vain sopisi; ja vaeltaessaan tietänsä hän tuli Efraimin vuoristoon, Miikan talolle asti.⁹ Miika kysyi häneltä: ”Mistä sinä tulet?” Hän vastasi: ”Minä olen leeviläinen Juudan Beetlehemistä ja vaellan asuakseni muukalaisena, missä vain sopii”.¹⁰ Miika sanoi hänelle: ”Asetu minun luokseni ja tule minun isäkseni ja papikseni, niin

minä annan sinulle vuosittain kymmenen hopeasekeliä ja vaatetuksen ja elatukseksi”. Niin leeviläinen tuli.¹¹ Ja leeviläinen suostui asettumaan sen miehen luo, ja tämä piti sitä nuorta miestä kuin omaa poikaansa.¹² Miika asetti leeviläisen virkaan, ja nuoresta miehestä tuli hänen pappinsa, ja hän jäi Miikan taloon.¹³ Ja Miika sanoi: ”Nyt minä tiedän, että Herra tekee minulle hyvää, sillä minulla on pappina leeviläinen”.

18 Siihen aikaan ei ollut kuningasta Israelissa; ja siihen aikaan daanilaisten sukukunta etsi itsellensä perintöosaa asuttavaksensa, sillä siihen päivään asti se ei ollut saanut perintöosaa Israelin sukukuntien kesken.² Ja daanilaiset lähettivät sukukuntansa keskuudesta viisi miestä, sotakuntoisia miehiä Sorasta ja Estaolista, vakoilemaan maata ja tutkimaan sitä; he sanoivat heille: ”Menkää tutkimaan maata”. Ja nämä tulivat Efraimin vuoristoon, Miikan talolle asti, ja yöpyivät sinne.³ Ollessaan Miikan talon luona he tunsivat nuoren miehen hänen äänestään leeviläiseksi; niin he poikkesivat sinne ja kysyivät häneltä: ”Kuka on tuonut sinut tänne? Mitä sinä täällä toimitat, ja mitä sinulla on täällä tekemistä?”⁴ Hän vastasi heille: ”Niin ja niin teki Miika minulle ja palkkasi minut papiksenä”.⁵ Ja he sanoivat hänelle: ”Kysy Jumalalta, että saisimme tietää, onnistuuko matka, jolla me olemme”.⁶ Pappi vastasi heille: ”Menkää rauhassa. Matka, jolla olette, tapahtuu Herran edessä.”⁷ Niin ne viisi miestä jatkoivat matkaansa ja tulivat Laikseen; ja he näkivät, että sikäläinen kansa asui huolehti siidonilaisten tavoin, rauhassa ja huoletonna; eikä kukaan tehnyt vahinkoa siinä maassa rikkauksia ansaittamalla. Myöskin olivat he kaukana siidonilaisista eivätkä olleet tekemisissä muitten ihmisten kanssa.⁸ Ja he tulivat veljiensä luo Soraan ja Estaoliin, ja heidän veljensä kysyivät heiltä: ”Mitä kuuluu?”⁹ He sanoivat: ”Nouskaa, lähtekäämme heitä vastaan. Sillä me olemme katselleet maata, ja katso, se on hyvin hyvä. Ja tekö jäisitte toimettomiksi! Älkää viivytelkö, lähtekää liikkeelle, menkää sinne ja ottakaa omaksenne se maa.¹⁰ Kun tulette sinne, tulette huoletonna elävän kansan luo, ja maa on tilava joka suuntaan. Niin, Jumala antaa sen teidän käsiinne, paikan, jossa ei ole puutetta mistään, mitä maan päällä on.”¹¹ Niin lähti sieltä liikkeelle, daanilaisten sukukunnasta, Sorasta ja Estaolista, kuusisataa sota-aseilla varustettua miestä.¹² He nousivat Juudan Kirjat-Jearimiin ja leiriytyivät sinne. Sentähden kutsutaan sitä paikkaa vielä tänäkin päivänä ”Daanin leiriksi”; se on Kirjat-Jearimin takana.¹³ Sieltä he kulkivat Efraimin vuoristoon ja tulivat Miikan talolle asti.¹⁴ Niin ne viisi miestä, jotka olivat käyneet vakoilemassa Laiksen maata, rupesivat puhumaan ja sanoivat veljillensä: ”Tiedättekö, että noissa huoneissa on kasukka ja kotijumalia sekä veistetty ja valettu jumalankuva? Miettikää siis, mitä teidän on tehtävä.”¹⁵ Niin he poikkesivat sinne ja tulivat sen nuoren leeviläisen miehen asunnolle, Miikan taloon, ja tervehtivät häntä.¹⁶ Ja ne kuusisataa sota-aseilla varustet-

tua daanilaista asettuivat portin oven eteen.¹⁷ Ja ne viisi miestä, jotka olivat käyneet vakoilemassa maata, nousivat taloon, menivät sisään ja ottivat veistetyin jumalankuvan ja kasukan ja kotijumalat ja valetun jumalankuvan, mutta pappi ja ne kuusisataa sota-aseilla varustettua miestä seisovivat portin oven edessä.¹⁸ Kun he menivät Miikan taloon ja ottivat veistetyin jumalankuvan ja kasukan ja kotijumalat ja valetun jumalankuvan, niin pappi kysyi heiltä: ”Mitä te teette?”¹⁹ He vastasivat hänelle: ”Vaikene, pidä suusi kiinni ja lähde meidän kanssamme ja tule meidän isäksemme ja papiksemme. Onko parempi ollaksesi pappina yhden miehen talossa kuin Israelin heimon ja sukukunnan pappina?”²⁰ Silloin pappi tuli hyvillä mielin, ja hän otti kasukan ja kotijumalat ja veistetyin jumalankuvan ja meni väen keskeen.²¹ Sitten he kääntyivät jatkamaan matkaansa ja panivat vaimot ja lapset sekä karjan ja kuormaston kulkemaan edellensä.²² He olivat ehtineet vähän matkaa Miikan talosta, kun Miikan talon lähitalojen miehet kutsuttiin koolle, ja he pääsivät daanilaisten kintereille.²³ Ja he huusivat daanilaisille; nämä kääntyivät ja kysyivät Miikalta: ”Mikä sinun on, kun väkesi on noin kutsuttu koolle?”²⁴ Hän vastasi: ”Te olette ottaneet minun jumalani, jotka minä olen teettänyt, ja papin, ja menette matkoihinne. Mitä on minulla enää jäljellä? Ja kuinka te vielä kysytte minulta: ’Mikä sinun on?’”²⁵ Mutta daanilaiset sanoivat hänelle: ”Herkeä huutamasta meille, muuten miehet ärtyvät ja käyvät kimppuunne, ja te menetätte henkenne, sekä sinä että sinun perheesi.”²⁶ Niin daanilaiset jatkoivat matkaansa, ja kun Miika näki, että he olivat häntä voimakkaammat, kääntyi hän ja palasi kotiinsa.²⁷ Otettuaan siisen, minkä Miika oli teettänyt, sekä hänen pappinsa, hyökkäsivät he Laiksen rauhassa ja huoleton elävän kansan kimppuun ja surmasivat heidät miekan terällä ja polttivat kaupungin tulella.²⁸ Eikä kukaan tullut avuksi, sillä se oli kaukana Siidonista eivätkä he olleet tekemisissä muitten ihmisten kanssa; se oli Beet-Rehobin tasangolla. Daanilaiset rakensivat kaupungin uudestaan ja asettuivat siihen.²⁹ Ja he antoivat kaupungille nimen Daan, isänsä Daanin nimen mukaan, hänen, joka oli Israelille syntynyt; mutta ennen oli kaupungin nimi ollut Lais.³⁰ Sitten daanilaiset pystyttivät itsellensä sen veistetyin jumalankuvan; ja Joonatan, Manassen pojan Geersomin poika, ja hänen poikansa olivat daanilaisten sukukunnan pappeina, kunnes maan väestö vietiin pakkosiirtolaisuuteen.³¹ He pystyttivät itsellensä sen veistetyin jumalankuvan, jonka Miika oli teettänyt, ja se oli siinä koko ajan, minkä Jumalan huone oli Siilossa.

19 Siihen aikaan, kun ei ollut kuningasta Israelissa, asui eräs leeviläinen mies muukalaisena Efraimin vuoriston perukoilla, ja hän otti itselleen sivuvaimon Juudan Beetlehemiästä.² Mutta hänen sivuvaimonsa oli hänelle uskon ja meni hänen luotansa isänsä kotiin Juudan Beetleheemiin, ja hän oli siellä jonkun aikaa, neljä kuukautta.³ Sitten hänen miehensä nousi ja lähti hänen jälkeensä viihdytelläk-

seen häntä ja palauttaakseen hänet luokseen; ja hänellä oli mukanaan palvelija ja aasipari. Ja nainen vei hänet isänsä kotiin; ja kun naisen isä näki hänet, riensi hän iloisena häntä vastaan.⁴ Ja hänen appensa, naisen isä, pidätteli häntä, niin että hän viipyi hänen luonaan kolme päivää; he söivät ja joivat ja olivat siellä yötä.⁵ Neljäntenä päivänä hän varhain aamulla nousi lähteäkseen; mutta naisen isä sanoi vävyllensä: ”Vahvista itseäsi leipäpalalla; sitten saatte lähteä.”⁶ Niin he istuivat, söivät ja joivat molemmat yhdessä. Sitten naisen isä sanoi miehelle: ”Suostu jäämään yöksi, ja olkoon sydämesi iloinen.”⁷ Mutta mies nousi lähteäkseen; silloin hänen appensa pyysi häntä pyytämällä, ja hän jäi sinne vielä yöksi.⁸ Viidentenä päivänä hän varhain aamulla nousi lähteäkseen, mutta naisen isä sanoi hänelle: ”Vahvista itseäsi, ja viipykää iltapäivään asti”. Niin he söivät toistensa kanssa.⁹ Ja mies nousi lähteäkseen sivuvaimonsa ja palvelijansa kanssa, mutta hänen appensa, naisen isä, sanoi hänelle: ”Katso, päivä kallistuu iltaan, jääkää yöksi; päivä on menemässä mailleen, jää tänne yöksi, ja olkoon sydämesi iloinen. Nouskaa huomenna varhain matkallenne, ja lähde sitten majallesi.”¹⁰ Mutta mies ei tahtonut jäädä yöksi, vaan nousi ja lähti ja tuli Jebuksen, se on Jerusalemin, kohdalle, mukanaan satuloitu aasipari ja sivuvaimonsa.¹¹ Kun he olivat Jebuksen luona ja päivä oli kohta laskemassa, sanoi palvelija isännälleen: ”Tule, poiketkaamme tuohon jebusilaisten kaupunkiin ja yöpykäämme sinne.”¹² Mutta hänen isäntänsä vastasi hänelle: ”Emme poikkea vieraitten kaupunkiin, jotka eivät ole israelilaisia, vaan menemme edelleen Gibeaa asti.”¹³ Ja hän sanoi palvelijalensa: ”Tule, pyrkikäämme toiseen paikkaan, yöpykäämme Gibeaa tai Raamaan.”¹⁴ Niin he jatkoivat matkaansa, ja aurinko laski heiltä lähellä Gibeaa, joka on Benjaminissa.¹⁵ Ja he poikkesivat Gibeaa yöpyäkseen sinne. Hän tuli sinne ja istuutui kaupungin torille, mutta ei kukaan ottanut heitä yöksi huoneeseen.¹⁶ Ja katso, illalla tuli vanha mies työstään kedolta; hän oli Efraimin vuoristosta ja asui muukalaisena Gibeassa. Mutta sen paikkakunnan miehet olivat benjaminilaisia.¹⁷ Ja kun hän nosti silmänsä, näki hän matkamiehen kaupungin torilla. Silloin vanha mies sanoi: ”Minne olet matkalla ja mistä tulet?”¹⁸ Hän vastasi hänelle sanoen: ”Me olemme matkalla Juudan Beetlehemistä Efraimin vuoriston perukoille; sieltä minä olen kotoisin ja olen käynyt Juudan Beetlehemissä asti. Olen matkalla Herran huoneeseen, mutta ei kukaan ota minua huoneeseen.¹⁹ Meillä on sekä olkia että muuta rehua aaseillemme, niin myös leipää ja viiniä minulle itselleni ja palvelijattarellesi ja nuorelle miehelle, joka on palvelijasi kanssa, niin ettei meiltä mitään puutu.”²⁰ Vanha mies sanoi: ”Rauha sinulle! Minun asiani on, jos sinulta jotakin puuttuisi. Älä vain jää yöksi tähän torille.”²¹ Ja hän vei hänet taloonsa ja teki aaseille appeen. Ja he pesivät jalkansa ja söivät ja joivat.²² Ja kun he olivat ilahduttamassa sydäntänsä, niin katso, kaupungin miehet, kelvottomat miehet, piirittivät talon, kolkuttivat ovelle ja sanoivat vanhalle miehelle, ta-

lon isännälle, näin: ”Tuo tänne se mies, joka tuli sinun taloosi, ryhtyäksemme häneen”.²³ Mutta mies, talon isäntä, meni ulos heidän luokseen ja sanoi heille: ”Älkää, veljeni, älkää tehkö niin pahoin! Kun kerran tämä mies on tullut minun talooni, älkää tehkö sellaista häpeällistä tekoa.”²⁴ Katso, täällä on minun tyttäreni, joka on neitsyt, ja tämän miehen sivuvaimo. Minä tuon heidät tänne; tehkää heille väkivaltaa, tehkää heille, mitä tahdotte, mutta tälle miehelle älkää tehkö sellaista häpeällistä tekoa.”²⁵ Mutta miehet eivät tahtoneet häntä kuulla. Silloin mies tarttui sivuvaimoonsa ja vei hänet heidän luoksensa kadulle, ja he yhtyivät häneen ja pitelivät häntä pahoin koko yön aina aamuun asti, ja vasta aamun sarastaessa he hänet päästivät.²⁶ Ja päivän koittaessa vaimo tuli ja kaatui sen miehen talon oven eteen, jonka talossa hänen isäntänsä oli, ja makasi siinä, kunnes päivä valkeni.²⁷ Kun hänen isäntänsä aamulla nousi ja avasi talon oven ja tuli ulos lähteäkseen matkalle, niin katso, hänen sivuvaimonsa makasi talon oven edessä, kädet kynnyksellä.²⁸ Hän sanoi hänelle: ”Nouse ja lähtekäämme!” Mutta vastausta ei tullut. Silloin mies nosti hänet aasin selkään, nousi ja lähti kotiinsa.²⁹ Mutta kotiin tultuaan hän otti veitsen, tarttui sivuvaimoonsa ja paloitteli hänet luineen kaikkineen kahdeksitoista kappaleeksi ja lähetti ne kaikkialle Israelin alueelle.³⁰ Ja jokainen, joka sen näki, sanoi: ”Mitään sellaista ei ole tapahtunut eikä nähty siitä päivästä lähtien, jona israelilaiset tulivat Egyptin maasta, aina tähän päivään saakka. Harkitkaa tätä, neuvotelkaa ja puhukaa.”

20 Ja kaikki israelilaiset lähtivät liikkeelle, ja kansa koontui yhtenä miehenä Daanista aina Beersebaan saakka, niin myös Gileadin maasta, Herran eteen Mispaan.² Ja koko kansan päämiehet ja kaikki Israelin sukukunnat astuivat esiin Jumalan kansan seurakunnassa: neljäsataa tuhatta miekalla varustettua jalkamiestä.³ Ja benjaminilaiset saivat kuulla, että israelilaiset olivat menneet Mispaan. Ja israelilaiset sanoivat: ”Kertokaa, kuinka tämä pahateko tapahtui”.⁴ Niin se leeviläinen mies, murhatun vaimon mies, vastasi ja sanoi: ”Minä ja minun sivuvaimoni olimme tulleet Benjaminin Gibeaan yöpyäksemme sinne.”⁵ Silloin Gibeain miehet nousivat minua vastaan ja piirittivät yöllä talon, jossa minä olin. Minut he aikoivat tappaa, minun sivuvaimolleni he tekivät väkivaltaa, niin että hän kuoli.⁶ Sitten minä tartuin sivuvaimooni ja paloittelin hänet ja lähetin kappaleet kaikkialle Israelin perintömaahan, koska he olivat tehneet ilkityön ja häpeällisen teon Israelissa.⁷ Katso, nyt olette kaikki tässä, te israelilaiset. Kesustelkaa ja neuvotelkaa tässä paikassa.”⁸ Silloin nousi kaikki kansa yhtenä miehenä ja sanoi: ”Älköön meistä kukaan menkö majallensa, älköön kukaan poistuko kotiinsa.”⁹ Tämän me nyt teemme Gibealle: me menemme sitä vastaan arvan mukaan.¹⁰ Ja me otamme kymmenen miestä sadasta, Israelin kaikista sukukunnista, ja sata tuhannesta ja tuhat kymmenestä tuhannesta, hankkimaan muo-

naa kansalle, kun se menee kostamaan Benjaminin Gibealle sen häpeällisen teon, minkä se on tehnyt Israelissa.”¹¹ Niin kokoontuivat kaikki Israelin miehet kaupunkia vastaan, kuin yhdeksi mieheksi yhtyneinä.¹² Ja Israelin sukukunnat lähettivät miehiä kaikkiin Benjaminin sukuihin sanomaan: ”Mikä pahateko onkaan teidän keskuudessanne tehty!”¹³ Luovuttakaa nyt ne Gibeain kelvottomat miehet, surmataksenne heidät ja poistaaksenne pahan Israelista.” Mutta benjaminilaiset eivät tahtoneet kuulla veljiänsä, israelilaisia.¹⁴ Niin benjaminilaiset kokoontuivat kaupungeistaan Gibeaan lähteäkseen sotaan israelilaisia vastaan.¹⁵ Sinä päivänä pidettiin benjaminilaisten katselmus, ja heitä oli muista kaupungeista kaksikymmentäkuusi tuhatta miekkamiestä, paitsi Gibeain asukkaita, joita katselmuksessa oli seitsemänsataa valiomiestä.¹⁶ Kaikesta tästä väestä oli seitsemänsataa valiomiestä vasenkätistä; jokainen näistä osasi lingota kiven hiuskarvalleen, hairahtumatta.¹⁷ Myös pidettiin Israelin miesten katselmus, ja heitä oli, paitsi benjaminilaisia, neljäsataa tuhatta miekkamiestä, kaikki sotilaita.¹⁸ Ja he nousivat ja lähtivät Beeteliin ja kysyivät Jumalalta. Israelilaiset sanoivat: ”Kenen meistä on ensiksi lähdettävä taistelemaan benjaminilaisia vastaan?” Herra vastasi: ”Juuda ensiksi”.¹⁹ Ja israelilaiset lähtivät liikkeelle seuraavana aamuna ja asettuivat leiriin Gibeain edustalle.²⁰ Ja Israelin miehet lähtivät taistelemaan Benjaminia vastaan, ja Israelin miehet asettuivat sotarintaan heitä vastaan Gibeain edustalle.²¹ Mutta benjaminilaiset ryntäsivät ulos Gibeasta ja kaatoivat sinä päivänä Israelista kaksikymmentäkaksi tuhatta miestä.²² Mutta kansa, Israelin miehet, rohkaisivat mielensä ja asettuivat jälleen sotarintaan samalle paikalle, mihin olivat asettuneet ensimmäisenä päivänä.²³ Sillä kun israelilaiset menivät ja itkivät Herran edessä iltaan asti ja kysyivät Herralta sanoen: ”Onko minun vielä ryhdyttävä taisteluun veljiäni, benjaminilaisia, vastaan?” niin Herra vastasi: ”Menkää heitä vastaan”.²⁴ Ja toisena päivänä israelilaiset lähenivät benjaminilaisia;²⁵ niin benjaminilaiset toisena päivänä ryntäsivät Gibeasta heitä vastaan ja kaatoivat israelilaisia vielä kahdeksantoista tuhatta miestä, kaikki miekkamiehiä.²⁶ Silloin kaikki israelilaiset, koko kansa, lähtivät ja tulivat Beeteliin ja itkivät ja istuivat siellä Herran edessä ja paastosivat sen päivän aina iltaan asti; ja he uhrasivat polttouhreja ja yhteysuhreja Herran edessä.²⁷ Ja israelilaiset kysyivät Herralta - sillä Jumalan liitonarkki oli siihen aikaan siellä,²⁸ ja Piinehas, Aaronin pojan Eleasarin poika, seisoi siihen aikaan sen edessä - ja sanoivat: ”Onko minun vielä lähdettävä taisteluun veljiäni, benjaminilaisia, vastaan, vai onko minun siitä luovuttava?” Herra vastasi: ”Lähtekää; sillä huomenna minä annan heidät sinun käsiisi”.²⁹ Silloin Israel asetti väijytyksiä Gibeain ympärille.³⁰ Ja israelilaiset menivät kolmantena päivänä benjaminilaisia vastaan ja asettuivat sotarintaan Gibeaa vastaan niinkuin edellisilläkin kerroilla.³¹ Ja benjaminilaiset ryntäsivät ulos kansaa vastaan, mutta tulivat eristetyiksi kaupungista; ja niin-

kuin edellisilläkin kerroilla he aluksi saivat lyödyksi kansaa kuoliaaksi niillä valtateilla, joista toinen vie Beeteliin, toinen kedon yli Gibeaan, noin kolmekymmentä Israelin miestä. ³²Ja benjaminilaiset sanoivat: ”Me voitimme heidät nyt niinkuin ennenkin”; mutta israelilaiset sanoivat: ”Paetkaamme ja eristäkäämme heidät kaupungista valta- teille”. ³³Niin kaikki Israelin miehet nousivat, kukin paikaltaan, ja asettuivat sotarintaan Baal-Taamariin; ja väijyksissä oleva Israelin joukko syöksyi esiin paikaltaan Geban aukealta. ³⁴Niin tuli kymmenentuhatta valiomiestä koko Israelista Gibeaa edustalle, ja syntyi ankara taistelu; eivätkä he huomanneet, että onnettomuus oli kohtaamassa heitä. ³⁵Ja Herra antoi Israelin voittaa Benjaminin, ja israelilaiset kaatoivat sinä päivänä Benjaminista kaksikymmentäviisi tuhatta ja sata miestä, kaikki miekkamiehiä. ³⁶Nyt benjaminilaiset näkivät olevansa voitettut. Mutta Israelin miehet väistyivät benjaminilaisten tieltä, sillä he luottivat väijytykseen, jonka olivat asettaneet Gibeaa vastaan. ³⁷Silloin väijyksissä ollut joukko riensi ja karkasi Gibeaan; väijyksissä ollut joukko meni ja surmasi kaikki kaupungin asukkaat miekan terällä. ³⁸Ja Israelin miehet olivat sopineet väijyksissä olevan joukon kanssa, että se panisi sakean savupilven nousemaan kaupungista. ³⁹Kun siis Israelin miehet olivat kääntyneet pakosalle taistelussa, ja kun Benjaminin miehet aluksi olivat lyöneet kuoliaaksi Israelin miehiä noin kolmekymmentä miestä ja sanoneet: ”Varmasti me voitamme heidät niinkuin ensimmäisessäkin taistelussa”, ⁴⁰niin alkoi pilvi, savupatsas, nousta kaupungista. Ja kun benjaminilaiset kääntyivät taakse päin, niin katso, koko kaupunki nousi savuna taivasta kohti. ⁴¹Israelin miehet kääntyivät takaisin, mutta Benjaminin miehet kauhistuivat, sillä he näkivät, että onnettomuus oli kohdannut heitä. ⁴²Ja he kääntyivät pakoon Israelin miesten edestä erämaan tielle, mutta sota seurasi heitä kintereillä; ja sikäläisten kaupunkien asukkaat kaatoivat heitä heidän keskeltänsä. ⁴³He saartoivat Benjaminin, ajoivat heitä takaa ja tallasivat heitä maahan levähdyspaikassa ja aina Gibeaa kohdalle asti, auringonnousuun päin. ⁴⁴Niin kaatui Benjaminista kahdeksantoistatuhatta miestä, kaikki sotakuntoisia miehiä. ⁴⁵He kääntyivät ja pakenivat erämaahan päin, Rimmonin kalliolle; mutta israelilaiset tekivät heistä valta- teillä vielä jälkikorjuun, surmaten viisituhatta miestä, ja seurasivat heitä kintereillä aina Gideomiin asti ja surmasivat heitä kaksituhatta miestä. ⁴⁶Kaikkiaan oli niitä, jotka sinä päivänä kaatuivat Benjaminista, kaksikymmentäviisi tuhatta miekkamiestä, kaikki sotakuntoisia miehiä. ⁴⁷Ja heitä kääntyi pakoon erämaahan päin, Rimmonin kalliolle, kuusisataa miestä. Ja he jäivät Rimmonin kalliolle neljäk- si kuukaudeksi. ⁴⁸Mutta Israelin miehet palasivat takaisin benjaminilaisten luo ja surmasivat heidät miekan terällä, kaupungin sekä vahingoittumatta jääneet ihmiset että eläimet, kaiken, minkä tapasivat; myöskin pistivät he tuleen kaikki kaupungit, joihin tulivat.

21 Israelin miehet olivat vannoneet Mispassa ja sano- neet: ”Ei kukaan meistä anna tyttärtään benjaminilaiselle vaimoksi”. ²Ja kansa tuli Beeteliin, ja he istuivat siellä aina iltaan asti Jumalan edessä, korottivat äänensä ja itkivät katkerasti ³ja sanoivat: ”Miksi, oi Herra, Israelin Jumala, on Israelissa käynyt niin, että Israelista nyt puuttuu yksi sukukunta?” ⁴Varhain seuraavana päivänä kansa nousi ja rakensi sinne alttarin ja uhrasi polttouhreja ja yhteysuh- reja. ⁵Ja israelilaiset sanoivat: ”Onko yhdessäkään Israe- lin sukukunnassa ketään, joka ei ole tullut seurakunnan kanssa tänne Herran eteen?” Sillä siitä, joka ei tulisi Her- ran luo Mispaan, oli vannottu ankara vala: ”Hän on kuo- lemalla rangaistava”. ⁶Ja israelilaisten tuli sääli veljeänsä Benjaminia, ja he sanoivat: ”Tänä päivänä on yksi suku- kunta hakattu pois Israelista. ⁷Mitä meidän on tehtävä, että jäljelle jääneet saavat vaimoja? Sillä itse me olemme vannoneet Herran kautta, ettemme anna heille tyttäriäm- me vaimoiksi.” ⁸Ja he kysyivät: ”Onko Israelin sukukunnis- sa ainoatakaan, joka ei ole tullut Herran eteen Mispaan?” Ja katso, Gileadin Jaabeksesta ei ollut ketään tullut lei- riin, seurakuntakokoukseen. ⁹Sillä kun kansasta pidettiin katselmus, niin katso, siellä ei ollut ketään Gileadin Jaa- bekseen asukkaista. ¹⁰Niin kansa lähetti sinne kaksitoistatu- hatta sotakuntoista miestä ja käski heitä sanoen: ”Menkää ja surmatkaa miekan terällä Gileadin Jaabeksen asukkaat vaimoineen ja lapsineen. ¹¹Tehkää näin: kaikki miehenpuo- let ja kaikki naiset, jotka ovat yhtyneet mieheen, vihkikää tuhon omiksi.” ¹²Ja Gileadin Jaabeksen asukkaista he löysivät neljäsatua nuorta naista, jotka olivat neitsyitä eivätkä olleet yhtyneet mieheen; ja he veivät nämä leiriin Siiloon, joka on Kanaanin maassa. ¹³Sitten koko kansa lähetti sa- nansaattajia puhumaan benjaminilaisten kanssa, jotka oli- vat Rimmonin kalliolla, ja tarjosi heille rauhaa. ¹⁴Silloin benjaminilaiset palasivat takaisin, ja heille annettiin ne naiset, jotka oli jätetty henkiin Gileadin Jaabeksen nai- sista. Mutta ne eivät riittäneet heille. ¹⁵Niin kansan tuli sääli Benjaminia, koska Herra oli tehnyt aukon Israelin sukukuntiin. ¹⁶Ja kansan vanhimmat sanoivat: ”Mitä mei- dän on tehtävä, että jäljelle jääneet saisivat vaimoja? Sillä ovathan naiset hävitetyt Benjaminista.” ¹⁷Ja he sanoivat: ”Pelastuneiden perintöomaisuus on jäävä Benjaminille, et- tei yksikään sukukunta häviäisi Israelista. ¹⁸Mutta itse me emme voi antaa heille tyttäriämme vaimoiksi, sillä israeli- laiset ovat vannoneet ja sanoneet: kirottu olkoon se, joka antaa vaimon benjaminilaiselle.” ¹⁹Niin he sanoivat: ”Kat- so, joka vuosi vietetään Herran juhla Siilossa, joka on poh- joiseen päin Beetelistä, auringonnousuun päin siitä valta- tiestä, joka vie Beetelistä Sikemiin, ja etelään päin Lebo- nasta”. ²⁰Ja he käskivät benjaminilaisia sanoen: ”Menkää ja asettukaa väijyksiin viinitarhoihin. ²¹Kun näette Siilon tyttären tulevan ulos karkeloimaan, niin rynnätkää viini- tarhoista ja ryöstäkää jokainen itselleen vaimo Siilon tyt- täristä ja lähtekää Benjaminin maahan. ²²Ja kun heidän isänsä tai veljensä tulevat valittamaan meille, niin me sa-

nomme heille: 'Lahjoittakaa heidät meille, sillä ei kukaan meistä ole ottanut sodassa vaimoa. Ettehän te ole itse antaneet niitä heille; muuten olisitte joutuneet vikapäiksi.'"²³Benjaminilaiset tekivät niin ja ottivat lukumääränsä mukaan itselleen vaimoja karkeloivien joukosta, ryöstäen heidät. Sitten he palasivat perintöosaansa ja rakensivat uudestaan kaupungit ja asettuivat niihin.²⁴Silloin israelilaisetkin vaelsivat sieltä, kukin sukukuntaansa ja sukuunsa, ja menivät sieltä kukin perintöosallensa.²⁵Siihen aikaan ei ollut kuningasta Israelissa; jokainen teki sitä, mikä hänen omasta mielestään oli oikein.

Ruutin

1Siihen aikaan kun tuomarit hallitsivat, tuli nälänhätä maahan. Silloin muuan Juudan Beetlehemien mies lähti sieltä ja asettui vaimonsa ja kahden poikansa kanssa muukalaisena asumaan Mooabin maahan. **2**Miehen nimi oli Elimelek, hänen vaimonsa nimi oli Noomi ja hänen kahden poikansa nimet Mahlon ja Kiljon; he olivat efratilaista Juudan Beetlehemistä. Niin he tulivat Mooabin maahan ja oleskelivat siellä. **3**Ja Elimelek, Noomin mies, kuoli, ja Noomi jäi jälkeen kahden poikansa kanssa. **4**Nämä ottivat itselleen mooabilaiset vaimot; toisen nimi oli Orpa ja toisen nimi Ruut. Ja he asuivat siellä noin kymmenen vuotta. **5**Ja myös nuo molemmat, Mahlon ja Kiljon, kuolivat, niin että vaimo jäi yksin jälkeen kahdesta pojastaan ja miehestään. **6**Silloin hän nousi miniöineen palataksensa takaisin Mooabin maasta, sillä hän oli kuullut Mooabin maassa, että Herra oli pitänyt kansastansa huolen ja antanut sille leipää. **7**Niin hän lähti yhdessä molempien miniöinsä kanssa siitä paikasta, jossa oli oleskellut. Ja heidän tietä käydessään matkalla Juudan maahan **8**sanoi Noomi molemmille miniöillensä: ”Menkää, palatkaa kumpikin äitinne kotiin. Herra tehköön teille laupeuden, niinkuin te olette vainajille ja minulle tehneet. **9**Herra suokoon, että saisitte turvan kumpikin miehenne kodissa.” Ja hän suuteli heitä. Mutta he korottivat äänensä ja itkivät **10**ja sanoivat hänelle: ”Me seuraamme sinua sinun kansasi luo”. **11**Mutta Noomi vastasi: ”Kääntykää takaisin, tyttäreni; miksi te lähtisitte minun kanssani? Voinko minä enää saada poikia miehiksi teille? **12**Kääntykää takaisin, tyttäreni, menkää, sillä minä olen liian vanha joutuakseni miehelään. Vaikka ajattelisinkin: ’Minulla on vielä toivoa’, ja vaikka vielä tänä yönä joutuisin miehelään ja synnyttäisin poikia, **13**ette kai te kuitenkaan odottaisi, kunnes he kasvaisivat suuriksi, ette kai te kuitenkaan sulkeutuisi huoneeseen ja olisi miehelään menemättä. Ei, tyttäreni; minä olen hyvin murheissani teidän tähtenne, sillä Herran käsi on sattunut minuun.” **14**Niin he korottivat vielä äänensä ja itkivät. Silloin Orpa suuteli anoppiaan jäähyväisiksi, mutta Ruut riippui kiinni hänessä. **15**Ja Noomi sanoi: ”Katso, kälysi on kääntynyt takaisin oman kansansa ja jumalansa luo, käänny sinäkin kälysi kanssa”. **16**Mutta Ruut vastasi: ”Älä vaadi minua jättämään sinua ja kääntymään takaisin, pois sinun tyköäsi. Sillä mihin sinä menet, sinne minäkin menen, ja mihin

sinä jätät, sinne minäkin jään; sinun kansasi on minun kansani, sinun Jumalasi on minun Jumalani. **17**Missä sinä kuulet, siellä minäkin tahdon kuolla ja sinne tulla haudatuksi. Herra rangaiskoon minua nyt ja vasta, jos muu kuin kuolema erottaa meidät.” **18**Kun Noomi näki, että hän oli lujasti päättänyt seurata häntä, ei hän enää puhunut siitä hänen kanssansa. **19**Niin he kulkivat molemmat yhdessä, kunnes tulivat Beetlehemiin. Ja kun he tulivat Beetlehemiin, joutui koko kaupunki liikkeelle heidän tähtensä, ja vaimot sanoivat: ”Onko tämä Noomi?” **20**Mutta hän vastasi heille: ”Älkää kutsuko minua Noomiksi, kutsukaa minua Maaraksi, sillä Kaikkivaltias on antanut minulle paljon katkerata murhetta. **21**Rikkaana minä lähdin, mutta tyhjänä Herra antaa minun palata. Miksi siis kutsutte minua Noomiksi, kun Herra on minua vastaan todistanut ja Kaikkivaltias on tuottanut minulle onnettomuutta?” **22**Niin Noomi palasi miniönsä, mooabilaisen Ruutin, kanssa, joka tuli Mooabin maasta; ja he saapuivat Beetlehemiin ohranleikkuun alussa.

2Noomilla oli miehensä puolelta sukulainen, hyvin varakas mies, Elimelekin sukua, nimeltä Booas. **2**Ja mooabilainen Ruut sanoi Noomille: ”Anna minun mennä pelloille poimimaan tähkiä jonkun jäljessä, jonka silmien edessä saan armon”. Noomi vastasi hänelle: ”Mene, tyttäreni!” **3**Niin hän lähti ja meni poimimaan eräälle pelloille leikkuuväen jäljessä; ja hänelle sattui niin, että se peltopalsta oli Booaan, joka oli Elimelekin sukua. **4**Ja katso, Booas tuli Beetlehemistä, ja hän sanoi leikkuuväelle: ”Herra olkoon teidän kanssanne!” He vastasivat hänelle: ”Herra siunatkoon sinua!” **5**Sitten Booas sanoi palvelijallensa, joka oli leikkuuväen päällysmiehenä: ”Kenen tuo nuori nainen on?” **6**Palvelija, joka oli leikkuuväen päällysmiehenä, vastasi ja sanoi: ”Se on se nuori mooabitar, joka tuli Noomin mukana Mooabin maasta. **7**Hän sanoi: ’Salli minun poimia ja koota tähkiä lyhteiden väliltä leikkuuväen jäljessä’. Niin hän tuli ja on ahertanut aamusta varhain tähän saakka; vasta äsken hän hiukan levähti tuolla majassa.” **8**Niin Booas sanoi Ruutille: ”Kuules, tyttäreni! Älä mene muiden pelloille poimimaan äläkä lähde pois täältä, vaan pysyttele täällä minun palvelijattarieni mukana. **9**Pidä silmillä, millä pelloilla leikataan, ja kulje heidän jäljessään. Minä olen kieltänyt palvelijoitani koskemasta sinuun. Jos sinun

tulee jano, niin mene astioille ja juo vettä, jota palvelijat ammentavat.”¹⁰Silloin Ruut heittäytyi kasvoilleen, kumartui maahan ja sanoi hänelle: ”Miten olen saanut armon sinun silmiesi edessä, niin että huolehdit minusta, vaikka olen vieras?”¹¹Booas vastasi ja sanoi hänelle: ”Minulle on kerrottu kaikki, mitä sinä olet tehnyt anopillesi miehesi kuoltua, kuinka jätit isäsi ja äitisi ja synnyinmaasi ja lähdit kansan luo, jota et ennen tuntenut.”¹²Herra palatkoon sinulle tekosi; tulkoon sinulle täysi palkka Herralta, Israelin Jumalalta, jonka siipien alta olet tullut turvaa etsimään.”¹³Ruut sanoi: ”Minä olen saanut armon sinun silmiesi edessä, herrani, sillä sinä olet lohduttanut minua ja puhutellut palvelijattaresi ystävällisesti, vaikka en ole yhdenkään sinun palvelijattaresi vertainen.”¹⁴Ruoka-ajan tultua Booas sanoi hänelle: ”Käy tänne ruualle ja kasta palasesi hapanviiniin”. Niin Ruut istui leikkuuväen viereen; ja Booas pani hänen eteensä paahdettuja jyviä, niin että hän söi tarpeeksensa ja jäi tähteeksikin.¹⁵Kun hän sitten nousi poimimaan, käski Booas palvelijoitaan sanoen: ”Hän saa poimia myöskin lyhteiden väliltä; ja te ette saa loukata häntä.”¹⁶Voittepa vetää sitomistakin joitakin tähkiä ja jättää ne hänen poimittavikseen; ja te ette saa nuhdella häntä.”¹⁷Niin Ruut poimi pellolla iltaan asti; sitten hän pui, mitä oli saanut poimituksi, ja siitä tuli noin eefamitan verta ohria.¹⁸Ja hän otti ne ja tuli kaupunkiin ja näytti anopillessa, mitä oli poiminut. Sen jälkeen Ruut otti esille tähteet ruuasta, josta oli syönyt tarpeekseen, ja antoi ne hänelle.¹⁹Silloin hänen anoppinsa sanoi hänelle: ”Missä olet tänään poiminut ja missä olet tehnyt työtä? Siunattu olkoon se, joka on sinusta huolehtinut.” Sitten hän ilmoitti anopillessa, kenen luona hän oli ollut työssä, sanoen: ”Se mies, jonka luona olin tänä päivänä työssä, on nimeltään Booas”.²⁰Noomi sanoi miniällensä: ”Siunatkoon häntä Herra, joka on osoittanut laupeutta eläviä ja kuolleita kohtaan”. Ja Noomi sanoi vielä: ”Hän on sukulaisemme ja meidän sukulunastajiamme”.²¹Silloin mooabilainen Ruut sanoi: ”Vielä hän sanoi minulle: ’Pysyttele vain minun palvelijaini mukana siihen asti, että he saavat kaiken minun leikkuuni lopetetuksi’”.²²Niin Noomi sanoi miniällensä Ruutille: ”Hyvä on, tyttäreni, lähde hänen palvelijattariensa mukana, niin et joudu sysittäväksi muiden pelloilla”.²³Ja hän pysytteli Booaan palvelijattarien seurassa poimien tähkiä, kunnes ohran- ja nisunleikkuu oli lopussa. Sitten hän jäi olemaan anoppinsa luo.

3Niin Noomi, hänen anoppinsa, sanoi hänelle: ”Tyttäreni, minäpä hankin sinulle turvapaikan, että sinun kävisi hyvin.”²Onhan Booas, jonka palvelijattarien kanssa olit, sukulaisemme; katso, hän viskaa tänä yönä ohria puimatantereella.³Niin peseydy nyt ja voitele itsesi ja pukeudu ja mene puimatantereelle; mutta älä näyttäydy hänelle, ennenkuin hän on syönyt ja juonut.⁴Kun hän panee maata, niin katso, mihin paikkaan hän panee maata, ja mene ja nosta peitettä hänen jalkojensa kohdalta ja pane

siihen maata; hän sanoo sitten sinulle, mitä sinun on tehtävä.”⁵Ruut vastasi hänelle: ”Minä teen kaiken, mitä sanot”.⁶Niin hän meni alas puimatantereelle ja teki aivan niin, kuin hänen anoppinsa oli häntä käskenyt.⁷Ja kun Booas oli syönyt ja juonut, tuli hänen sydämensä iloiseksi, ja hän meni maata viljakasan ääreen. Ja Ruut tuli hiljaa ja nosti peitettä hänen jalkojensa kohdalta ja pani siihen maata.⁸Puoliyön aikana mies säikähti ja kumartui eteenpäin; ja katso, nainen makasi hänen jalkapohjissaan.⁹Ja hän kysyi: ”Kuka sinä olet?” Hän vastasi: ”Minä olen Ruut, palvelijattaresi. Levitä liepeesi palvelijattaresi yli, sillä sinä olet minun sukulunastajani.”¹⁰Hän sanoi: ”Herra siunatkoon sinua, tyttäreni! Sinä olet osoittanut sukurakkauttasi nyt viimeksi vielä kauniimmin kuin aikaisemmin, kun et ole kulkenut nuorten miesten jäljessä, et köyhien etkä rikkaitten.”¹¹Ja nyt, tyttäreni, älä pelkää; kaiken, mitä sanot, teen minä sinulle. Sillä minun kansani portissa jokainen tietää sinut kunnialliseksi naiseksi.¹²Totta on, että minä olen sinun sukulunastajasi, mutta on vielä toinen sukulunastaja, joka on läheisempi kuin minä.¹³Jää tähän yöksi; jos hän huomenna lunastaa sinut, niin hyvä; lunastakoon. Mutta jollei hän halua lunastaa sinua, niin minä lunastan sinut, niin totta kuin Herra elää. Lepää siinä aamuun asti.”¹⁴Niin hän lepäsi hänen jalkapohjissaan aamuun asti, mutta nousi, ennenkuin kukaan vielä voi tuntea toisensa. Ja Booas ajatteli: ”Älköön tulko tunnetuksi, että tuo nainen on tullut tänne puimatantereelle”.¹⁵Ja hän sanoi: ”Anna tänne vaippa, joka on ylläsi, ja pidä sitä”. Ja Ruut piti sitä. Silloin hän mittasi siihen kuusi mittaa ohria ja pani ne hänen selkäänsä. Ja hän meni kaupunkiin.¹⁶Ja Ruut tuli anoppinsa luo, joka sanoi: ”Kuinka kävi, tyttäreni?” Niin hän kertoi hänelle kaikki, mitä mies oli hänelle tehnyt;¹⁷ja hän sanoi: ”Nämä kuusi mittaa ohria hän antoi minulle, sanoen: ’Et saa mennä tyhjin käsin anoppisi luo’”.¹⁸Silloin Noomi sanoi: ”Pysy alallasi, tyttäreni, kunnes saat tietää, kuinka asia päättyy; sillä mies ei suo itselleen lepoa, ennenkuin hän tänä päivänä saattaa asian päätökseen”.

4Mutta Booas meni kaupungin porttiin ja istuutui sinne. Ja katso, sukulunastaja, josta Booas oli puhunut, kulki siitä ohitse; ja Booas sanoi: ”Sinä siellä, poikkea tänne istumaan”. Hän poikkesi ja istui siihen.²Sen jälkeen Booas otti kaupungin vanhimpia kymmenen miestä ja sanoi: ”Istukaa tähän”. Ja he istuivat.³Sitten Booas sanoi sukulunastajalle: ”Sen peltopalstan, joka oli veljellämme Elimelekilä, on Noomi, joka on palannut Mooabin maasta, myynyt.⁴Sentähden ajattelin: minä ilmoitan siitä sinulle ja sanon: osta se tässä saapuvilla olevien ja minun kansani vanhimpien läsnäollessa. Jos tahdot sen lunastaa sukuun, niin lunasta. Mutta ellet tahdo sitä lunastaa, niin ilmoita minulle, että saan sen tietää; sillä ei ole ketään muuta sukulunastajaa kuin sinä, ja sinun jälkeesi minä.” Hän sanoi: ”Minä lunastan sen”.⁵Niin Booas sanoi: ”Ostaessasi pellon Noomilta ostat sen myöskin mooabilaiselta Ruutilta, vainajan

leskeltä, ja sinun on pysyttävä vainajan nimi hänen perintöosassaan”.⁶ Silloin sanoi sukulunastaja: ”En voi lunastaa sitä itselleni, sillä siten minä turmelisin oman perintöosani. Lunasta sinä itsellesi, mitä minun olisi lunastettava; minä en voi sitä tehdä.”⁷ Muinoin oli Israelissa lunastus- ja vaihtokauppoja vahvistettaessa tapa tällainen: riisuttiin kenkä ja annettiin toiselle; tätä käytettiin Israelissa todistuksena.⁸ Niin sukulunastaja sanoi Booalle: ”Osta sinä se itsellesi”. Ja hän veti kengän jalastaan.⁹ Silloin sanoi Boos vanhimmille ja kaikelle kansalle: ”Te olette tänään todistajina, että minä ostan Noomilta kaiken Elimelekin ja kaiken Kiljonin ja Mahlonin omaisuuden.”¹⁰ Samalla minä olen ostanut myös mooabilaisen Ruutin, Mahlonin lesken, vaimokseni, pysyttäakseni vainajan nimen hänen perintöosassaan, ettei vainajan nimi häviäisi hänen veljiensä keskuudesta eikä hänen kotipaikkansa portista; sen todistajat te olette tänä päivänä.”¹¹ Niin kaikki kansa, joka oli portissa saapuvilla, ja vanhimmat sanoivat: ”Me olemme sen todistajat. Suokoon Herra, että vaimo, joka tulee taloosi, tulisi Raakelin ja Leraan kaltaiseksi, jotka molemmat rakensivat Israelin huoneen. Tee väkeviä tekoja Efratassa ja saata nimesi kuuluisaksi Beethlehemissä.”¹² Ja tulkoon niistä jälkeläisistä, jotka Herra antaa sinulle tästä nuoresta naisesta, sinulle suku, Pereksen suvun kaltainen, hänen, jonka Taamar synnytti Juudalle.”¹³ Niin Boos otti Ruutin, ja tämä tuli hänen vaimokseen. Ja hän yhtyi häneen; ja Herra antoi hänen tulla raskaaksi, ja hän synnytti pojan.¹⁴ Silloin vaimot sanoivat Noomille: ”Kiitetty olkoon Herra, joka tänä päivänä salli sinun saada sukulunastajan. Hänen nimensä tulee kuuluisaksi Israelissa.”¹⁵ Hän on virvoittava sinua, ja hänestä on tuleva sinun vanhuutesi tuki, sillä miniäsi, joka rakastaa sinua, on hänet synnyttänyt, hän, joka on sinulle parempi kuin seitsemän poikaa.”¹⁶ Niin Noomi otti lapsen, pani sen helmaansa ja rupesti sen hoitajaksi.¹⁷ Ja naapurivaimot antoivat lapselle nimen, sanoen: ”Noomille on syntynyt poika”. Ja he panivat hänen nimekseen Oobed. Hänestä tuli Iisain, Daavidin isän, isä.¹⁸ Tämä on Pereksen sukuuettelo: Perekselle syntyi Hesron.¹⁹ Hesronille syntyi Raam, ja Raamille syntyi Amminadab.²⁰ Amminadabille syntyi Nahson, ja Nahsonille syntyi Salma.²¹ Salmalle syntyi Boos, ja Booalle syntyi Oobed.²² Oobedille syntyi Iisai, ja Iisaille syntyi Daavid.

1 Samuelin

1Raamataim-Soofimissa, Efraimin vuoristossa, oli mies, nimeltä Elkana, Jerohamin poika, joka oli Elihun poika, joka Toohun poika, joka Suufin poika, efratilainen. ²Hänellä oli kaksi vaimoa; toisen nimi oli Hanna, ja toisen nimi oli Peninna. Ja Peninnalla oli lapsia, mutta Hanna oli lapseton. ³Tämä mies meni joka vuosi kaupungistansa Siiloon rukoukseen Herraa Sebaotia ja uhraamaan hänelle. Ja siellä oli kaksi Eelin poikaa, Hofni ja Piinehas, Herran pappeina. ⁴Niin Elkana eräänä päivänä uhrasi. Ja hänellä oli tapana antaa vaimollensa Peninnalle ja kaikille tämän pojille ja tyttärille määräosat. ⁵Mutta Hannalle hän antoi kahdenkertaisen osan, sillä hän rakasti Hannaa, vaikka Herra oli sulkenut hänen kohtunsa. ⁶Ja hänen kilpailijattarensa kiusasi häntä kiusaamistaan suututtaaksensa häntä, koska Herra oli sulkenut hänen kohtunsa. ⁷Ja näin tapahtui joka vuosi, niin usein kuin hän meni Herran huoneeseen. Niinpä Peninna nytkin kiusasi häntä, ja hän itki eikä syönyt mitään. ⁸Silloin hänen miehensä Elkana sanoi hänelle: ”Hanna, mitä itket, miksi et syö ja miksi olet noin apealla mielellä? Enkö minä ole sinulle enempi kuin kymmenen poikaa?” ⁹Kun he sitten olivat syöneet ja juoneet Siilossa ja pappi Eeli istui istuimellaan Herran temppelin ovenpielessä, nousi Hanna ¹⁰ja rukoili Herraa mieli murheellisena, itki katkerasti ¹¹ja teki lupauksen sanoen: ”Herra Sebaot, jos sinä katsot palvelijattaresi kurjuutta, muistat minua etkä unhota palvelijatartasi, vaan annat palvelijattarellesi miehisen perillisen, niin minä annan hänet Herralle koko hänen elinajaksensa, eikä partaveitsi ole koskettava hänen päätänsä”. ¹²Ja kun hän kauan rukoili Herran edessä, tarkkasi Eeli hänen suutansa, ¹³sillä Hanna puhui sydämessänsä ja ainoastaan hänen huulensa liikkuvat, mutta ääntä häneltä ei kuulunut; niin Eeli luuli, että hän oli juovuksissa. ¹⁴Ja Eeli sanoi hänelle: ”Kuinka kauan sinä siinä olet juovuksissa? Haihduta humalasi.” ¹⁵Mutta Hanna vastasi ja sanoi: ”Ei, herrani, minä olen murheen raskauttama vaimo; viiniä ja väkijuomaa en ole juonut, vaan minä vuodatoin sydämeni Herran eteen. ¹⁶Älä pidä palvelijatartasi kelvottomana naisena, sillä tuskani ja suruni suuruuden tähden minä olen näin kauan puhunut.” ¹⁷Eeli vastasi ja sanoi: ”Mene rauhaan, Israelin Jumala antakoon sinulle, mitä olet häneltä pyytännyt”. ¹⁸Hän sanoi: ”Salli palvelijattaresi saada armo sinun silmiesi edessä”. Niin vaimo meni pois ja

söi eikä enää näyttänyt murheelliselta. ¹⁹Varhain seuraavana aamuna he nousivat ja kumartaen rukoilivat Herran edessä; sitten he palasivat ja tulivat kotiinsa Raamaan. Ja Elkana yhtyi vaimoonsa Hannaan, ja Herra muisti tätä. ²⁰Ja Hanna tuli raskaaksi ja synnytti vuoden vaihteessa pojan ja antoi hänelle nimen Samuel, sanoen: ”Herralta olen minä hänet pyytännyt”. ²¹Sitten se mies, Elkana, ja koko hänen perheensä lähti uhraamaan Herralle jokavuotista teurasuhria ja lupausuhriaan, ²²mutta Hanna ei lähtenyt, vaan sanoi miehellensä: ”Kun poika on vieroitettu, vien minä hänet sinne, niin että hän tulee Herran kasvojen eteen ja saa jäädä sinne ainiaaksi”. ²³Hänen miehensä Elkana sanoi hänelle: ”Tee, niinkuin hyväksi näet, jää kotiin, kunnes olet hänet vieroittanut; kunhan Herra vain täyttää sanansa”. Niin vaimo jäi kotiin ja imetti poikaansa, kunnes hän vieroitti tämän. ²⁴Mutta kun hän oli hänet vieroittanut, vei hän hänet kanssansa ottaen mukaansa kolme härkää, yhden eefa-mitan jauhoja ja leilin viiniä; niin hän toi hänet Herran huoneeseen Siiloon. Mutta poika oli vielä pieni. ²⁵Ja teurastettuaan härän he toivat pojan Eelin tykö. ²⁶Ja Hanna sanoi: ”Oi, herrani, niin totta kuin sinä elät, herrani, minä olen se vaimo, joka seisoin tässä sinun luonasi rukoillen Herraa. ²⁷Tätä poikaa minä rukoilin; Herra antoi minulle, mitä häneltä pyysin. ²⁸Sentähden myös minä suostun antamaan hänet Herralle: kaikiksi elinpäiviksensä hän olkoon Herralle annettu.” Ja Samuel rukoili siellä Herraa.

2Ja Hanna rukoili ja sanoi: ”Minun sydämeni riemuitsee Herrassa; minun sarveni kohoaa korkealle Herrassa. Minun suuni on avartunut vihollisiani vastaan, sillä minä iloitsin sinun avustasi. ²Ei kukaan ole pyhä niinkuin Herra; paitsi sinua ei ole yhtäkään, eikä ole kalliota meidän Jumalamme vertaista. ³Älkää yhä ylpeitä puhuko, älköön suustanne lähtekö julkeita sanoja; sillä Herra on kaikkitietävä Jumala, hänen edessänsä punnitaan teot. ⁴Urhojen jouset ovat särjetyt, voipuneet vyöttäytyvät voimalla. ⁵Kylläisinä olleet käyvät palvelukseen leipäpalkoilla, nälkää nähneet eivät enää nälkää näe. Hedelmätön synnyttää seitsemän lasta, lapsirikas kuihtuu. ⁶Herra antaa kuoleman ja antaa elämän, hän vie alas tuonelaan ja tuo ylös jälleen. ⁷Herra köyhdyttää ja rikastuttaa, hän alentaa ja ylentää. ⁸Hän tomusta nostaa halvan, hän loasta korottaa köyhän, panaksensa heidät ruhtinasten rinnalle ja antaaksensa heidän

periä kunniasijat. Sillä maan tukipylväät ovat Herran, hän on asettanut niiden päälle maanpiirin.⁹ Hän varjelee hurskastensa jalat, mutta jumalattomat hukkuvat pimeyteen; sillä mies ei omalla voimallaan mitään voi.¹⁰ Jotka tais-televat Herraa vastaan, ne joutuvat kauhun valtaan; hän jylisee taivaasta heidän ylitsensä. Herra tuomitsee maan ääret; hän antaa vallan kuninkaallensa ja korottaa korkealle voideltunsa sarven.”¹¹ Sitten Elkana meni kotiinsa Raamaan; mutta poikanen palveli Herraa pappi Eelin johdolla.¹² Mutta Eelin pojat olivat kelvottomia miehiä; he eivät välittäneet Herrasta¹³ eivätkä siitä, mitä papeilla oli oikeus kansalta saada. Niin usein kuin joku uhrasi teurasuhria, tuli papin palvelija lihan kiehuessa, kolmihaarainen haarukka kädesssänsä,¹⁴ ja pisti sen kattilaan tai ruukkuun tai pannuun tai pataan, ja kaikki, minkä haarukka toi mukanaan, sen pappi otti itselleen. Niin he tekivät kaikille israelilaisille, jotka tulivat sinne Siiloon.¹⁵ Jo ennenkuin rasva oli poltettu, tuli papin palvelija ja sanoi miehelle, joka uhraisi: ”Anna liha paistettavaksi papille, sillä hän ei ota sinulta keitettyä lihaa, vaan raakaa”.¹⁶ Kun mies sanoi hänelle: ”Ensin poltettakoon rasva; ota sitten itsellesi, mitä haluat”, niin hän sanoi: ”Ei niin, vaan anna se nyt heti, muutoin minä otan väkisin”.¹⁷ Ja nuorten miesten synti oli kovin suuri Herran edessä, koska he pitivät Herran uhrilahjan halpana.¹⁸ Mutta Samuel palveli Herran edessä, puettuna, vaikka oli poikanen, pellavakasukkaan.¹⁹ Ja hänen äitinsä teki hänelle joka vuosi pienen viitan ja toi sen hänelle, kun miehensä kanssa tuli uhraamaan vuotuista teurasuhria.²⁰ Silloin Eeli aina siunasi Elkanan ja hänen vaimonsa ja sanoi: ”Herra antakoon sinulle lapsen tästä vaimosta sen sijaan, jonka hän on suostunut antamaan Herralle”; sitten he menivät kotiinsa.²¹ Ja Herra piti Hannasta huolen, niin että hän tuli raskaaksi ja synnytti vielä kolme poikaa ja kaksi tyttärtä. Mutta poikanen Samuel kasvoi Herran edessä.²² Mutta Eeli oli käynyt hyvin vanhaksi; ja kun hän sai kuulla, mitä hänen poikansa tekivät kaikelle Israelille, ja että he makasivat niiden naisten kanssa, jotka toimittivat palvelusta ilmestysmajan ovella,²³ sanoi hän heille: ”Miksi te sellaista pahaa teette, mitä minä teistä kuulen kaikelta tältä kansalta? ²⁴Ei niin, poikani! Ei ole hyvä se huhu, jonka minä kuulen kulkevan Herran kansan seassa. ²⁵Jos ihminen rikkoo ihmistä vastaan, niin Jumala voi olla hänellä välittäjänä; mutta jos ihminen rikkoo Herraa vastaan, niin kuka voi ruveta hänelle välittäjäksi?” Mutta he eivät kuulleet isäänsä, sillä Herra tahtoi surmata heidät.²⁶ Mutta poikanen Samuel kasvoi kasvamistaan ja oli sekä Herralle että ihmisille otollinen.²⁷ Ja Eelin luo tuli Jumalan mies ja sanoi hänelle: ”Näin sanoo Herra: Enkö minä ilmestynyt sinun isäsi suvulle, kun he olivat Egyptissä faraon huoneen vallassa? ²⁸Ja minä valitsin heidät kaikista Israelin sukukunnista olemaan pappeinani, nousemaan minun alttarilleni, polttamaan suitsuketta ja kantamaan kasukkaa minun edessäni; ja minä annoin sinun isäsi suvulle kaikki israelilaisten uhrin. ²⁹Miksi te häpäisette minun teurasuhri-

ni ja ruokauhrini, jotka minä olen säätänyt asuntooni? Ja miksi sinä kunnioitat poikiasi enemmän kuin minua, niin että te lihotatte itseänne parhaalla osalla jokaisesta minun kansani Israelin uhrilahjasta? ³⁰Sentähden Herra, Israelin Jumala, sanoo: Minä olen tosin sanonut: sinun sukusi ja sinun isäsi suku saavat vaelttaa minun edessäni iäti. Mutta nyt Herra sanoo: Pois se! Sillä minä kunnioitan niitä, jotka minua kunnioittavat; mutta jotka minut ylenkatsovat, ne tulevat halveksituiksi. ³¹Katso, päivät tulevat, jolloin minä katkaisen sinun käsivartesi ja sinun isäsi suvun käsivarren, niin ettei kukaan sinun suvussasi elä vanhaksi. ³²Ja sinä saat nähdä minun asuntoni olevan puutteessa huolimatta kaikesta siitä hyvästä, mikä tulee Israelille. Eikä kukaan sinun suvussasi ole koskaan elävä vanhaksi. ³³Kuitenkaan minä en hävitä kaikkia sinun omaisiasi alttariltani, niin että sammuttaisin sinun silmäsi ja näännyttäisin sielusi; mutta kaikki sinun suvussasi kasvaneet kuolevat miehiksi tultuaan. ³⁴Ja merkinä tästä on sinulla oleva se, mitä kahdelle pojalle, Hofnille ja Piinehaalle, tapahtuu: he kuolevat molemmat samana päivänä. ³⁵Mutta minä herätän itselleni uskollisen papin, joka tekee minun sydämeni ja mieleni mukaan. Hänelle minä rakennan pysyvän huoneen, ja hän on vaeltava minun voideltuni edessä kaiken elinaikansa. ³⁶Ja jokainen, joka jää jäljelle sinun suvustasi, on tuleva kumartamaan häntä saadaksensa hopearahan ja leipäkakun ja sanovat: ’Päästä minutkin johonkin papintehtävään, että saisin palan leipää syödäkseni!’”

3Ja poikanen Samuel palveli Herraa Eelin johdolla; mutta Herran sana oli harvinainen siihen aikaan, eivätkä näyt olleet tavallisia.² Siihen aikaan tapahtui kerran, kun Eeli, jonka silmiä alkoi hämärtää, niin ettei hän voinut nähdä, makasi sijallansa³ eikä Jumalan lamppu ollut vielä sammunut ja Samuel makasi Herran temppelissä, jossa Jumalan arkki oli,⁴ että Herra kutsui Samuelia. Hän vastasi: ”Tässä olen”.⁵ Ja hän riensi Eelin tykö ja sanoi: ”Tässä olen, sinä kutsuit minua”. Mutta hän vastasi: ”En minä kutsunut; pane jälleen maata”. Ja hän meni ja pani maata.⁶ Mutta Herra kutsui taas Samuelia; ja Samuel nousi ja meni Eelin tykö ja sanoi: ”Tässä olen, sinä kutsuit minua”. Mutta tämä vastasi: ”En minä kutsunut, poikani; pane jälleen maata”.⁷ Mutta Samuel ei silloin vielä tuntenut Herraa, eikä Herran sana ollut vielä ilmestynyt hänelle.⁸ Ja Herra kutsui Samuelia vielä kolmannen kerran; niin hän nousi ja meni Eelin tykö ja sanoi: ”Tässä olen, sinä kutsuit minua”. Silloin Eeli ymmärsi, että Herra oli kutsunut poikasta.⁹ Ja Eeli sanoi Samuelille: ”Mene ja pane maata; ja jos sinua vielä kutsutaan, niin sano: ’Puhu, Herra; palvelijasi kuulee’”. Samuel meni ja pani maata sijallensa.¹⁰ Niin Herra tuli ja seisoi ja huusi niinkuin edellisilläkin kerroilla: ”Samuel, Samuel!” Samuel vastasi: ”Puhu, palvelijasi kuulee”.¹¹ Ja Herra sanoi Samuelille: ”Katso, minä teen Israelissa sellaisen teon, että joka sen kuulee, sen molemmat korvat soivat.¹² Sinä päivänä minä annan toteutua Eelille kaiken,

mitä olen hänen sukuansa vastaan puhunut, alusta loppuun asti. ¹³Minä ilmoitan hänelle, että minä tuomitsen hänen sukunsa ikuisiksi ajoiksi sen rikoksen tähden, kun hän tiesi poikiensa pilkkaavan Jumalaa eikä pitänyt heitä kurissa. ¹⁴Sentähden minä olen vannonut Eelin suvusta: "Totisesti, Eelin suvun rikosta ei koskaan soviteta, ei teurasuhrilla eikä ruokauhrilla." ¹⁵Ja Samuel makasi aamuun asti ja avasi sitten Herran huoneen ovet. Eikä Samuel uskaltanut kertoa Eelille sitä ilmestystä. ¹⁶Mutta Eeli kutsui Samuelin ja sanoi: "Samuel, poikani!" Hän vastasi: "Tässä olen". ¹⁷Hän sanoi: "Mikä oli asia, josta hän sinulle puhui? Älä salaa sitä minulta. Jumala rangaiskoon sinua nyt ja vasta, jos salaat minulta mitään siitä, mitä hän sinulle puhui." ¹⁸Niin Samuel kertoi hänelle kaiken eikä salannut häneltä mitään. Mutta hän sanoi: "Hän on Herra; hän tehköön, minkä hyväksi näkee". ¹⁹Ja Samuel kasvoi, ja Herra oli hänen kanssansa eikä antanut yhdenkään sanoistansa varista maahan. ²⁰Ja koko Israel Daanista Beersebaan asti tiesi, että Samuelille oli uskottu Herran profeetan tehtävä. ²¹Ja Herra ilmestyi edelleenkin Siilossa; sillä Herra ilmestyi Samuelille Siilossa Herran sanan kautta. Ja Samuelin sana tuli koko Israelille.

4Israel lähti sotaan filistealaisia vastaan ja leiriytyi Eben-Eserin luo, mutta filistealaiset olivat leiriytyneet Afekiin. ²Ja filistealaiset asettuivat sotarintaan Israelia vastaan, ja taistelu levisi laajalle, ja filistealaiset voittivat Israelin ja surmasivat taistelukentällä noin neljätuhatta miestä. ³Kun kansa tuli leiriin, sanoivat Israelin vanhimmat: "Minkätähden Herra antoi tänä päivänä filistealaisten voittoa meidät? Ottakaamme Herran liitonarkki Siilosta luoksemme, tulkoon se keskellemme pelastamaan meidät vihollistemme käsistä." ⁴Ja kansa lähetti sanan Siiloon, ja sieltä tuotiin Herran Sebaotin liitonarkki, hänen, jonka valtaistuinta kerubit kannattavat; ja Eelin kaksi poikaa, Hofni ja Piinehas, seurasivat sieltä Jumalan liitonarkkia. ⁵Ja kun Herran liitonarkki tuli leiriin, nosti koko Israel suuren riemuhuudon, niin että maa jymisi. ⁶Kun filistealaiset kuulivat sen riemuhuudon, sanoivat he: "Mitä tuo suuri riemuhuuto on hebrealaisten leirissä?" Ja he saivat tietää, että leiriin oli tullut Herran arkki. ⁷Silloin filistealaiset peljästyivät, sillä he ajattelivat: "Jumala on tullut leiriin". Ja he sanoivat: "Voi meitä! Tällaista ei ole milloinkaan ennen tapahtunut. ⁸Voi meitä! Kuka pelastaa meidät tämän voimallisen jumalan kädestä? Tämähän on se jumala, joka löi egyptiläisiä kaikkinaisilla vaivoilla erämaassa. ⁹Rohkaiskaa mielenne ja olkaa miehiä, filistealaiset, ettette te joutuisi palvelemaan hebrealaisia, niinkuin he ovat palvelleet teitä. Olkaa miehiä ja taistelkaa." ¹⁰Ja filistealaiset ryhtyivät taisteluun; ja Israel voitettiin, niin että he pakenivat kukin majallensa, ja tappio oli sangen suuri: Israelista kaatui kolmekymmentä tuhatta jalkamiestä. ¹¹Ja Jumalan arkki ryöstettiin, ja Eelin kaksi poikaa, Hofni ja Piinehas, saivat surmansa. ¹²Eräs benjaminilainen mies juoksi sotarinnasta

ja tuli samana päivänä Siiloon, takki reväistynä ja multaa pään päällä. ¹³Ja kun hän tuli sinne, istui Eeli istuimellaan tien vieressä tähystellen, sillä hänen sydämensä oli levoton Jumalan arkin tähden. Ja kun mies tuli ja kertoi kaupungissa tapahtumasta, puhkesi koko kaupunki valittamaan. ¹⁴Kun Eeli kuuli valitushuudon, kysyi hän: "Mikä meteli tämä on?" Niin mies tuli rientäen sinne ja kertoi sen Eelille. ¹⁵Mutta Eeli oli yhdeksänkymmenen kahdeksan vuoden vanha, ja hänen silmissään oli kaihi, niin ettei hän voinut nähdä. ¹⁶Ja mies sanoi Eelille: "Minä tulen sotarinnasta; olen tänä päivänä paennut sotarinnasta". Niin hän kysyi: "Miten on asiat, poikani?" ¹⁷Sanansaattaja vastasi ja sanoi: "Israel on paennut filistealaisia, ja kansan mieshukka on suuri; myöskin sinun molemmat poikasi, Hofni ja Piinehas, ovat saaneet surmansa, ja Jumalan arkki on ryöstetty". ¹⁸Kun hän mainitsi Jumalan arkin, kaatui Eeli istuimeltaan taapäin portin viereen, taittoi niskansa ja kuoli; sillä hän oli vanha ja raskas mies. Ja hän oli ollut tuomarina Israelissa neljäkymmentä vuotta. ¹⁹Ja hänen miniänsä, Piinehaan vaimo, oli viimeisillänsä raskaana. Kun hän kuuli sanoman Jumalan arkin ryöstöstä ja appensa ja miehensä kuolemasta, vaipui hän maahan ja synnytti, sillä poltot yllättivät hänet. ²⁰Ja kun hän silloin oli kuolemaisillaan, sanoivat vaimot, jotka seisovivat hänen luonaan: "Älä pelkää, sillä sinä olet synnyttänyt pojan". Mutta hän ei vastannut mitään eikä välittänyt siitä, ²¹vaan nimitti pojan Iikabodiksi ja sanoi: "Kunnia on mennyt Israelilta" - hän tarkoitti Jumalan arkin ryöstöä ja appeansa ja miehensä. ²²Hän sanoi: "Kunnia on mennyt Israelilta", koska Jumalan arkki oli ryöstetty.

5Kun filistealaiset olivat ryöstäneet Jumalan arkin, veivät he sen Eben-Eseristä Asdodiin. ²Ja filistealaiset ottivat Jumalan arkin ja veivät sen Daagonin temppeliin ja asettivat sen Daagonin rinnalle. ³Kun asdodilaiset nousivat varhain seuraavana päivänä, niin katso: Daagon makasi kasvoillaan maassa Herran arkin edessä. Mutta he ottivat Daagonin ja asettivat sen takaisin paikoilleensa. ⁴Kun he taas nousivat varhain seuraavana aamuna, niin katso: Daagon makasi kasvoillaan maassa Herran arkin edessä, mutta Daagonin pää ja molemmat kädet olivat katkaistuina kynnyksellä, ja ainoastaan muu ruumis oli jäljellä. ⁵Sentähden eivät Daagonin papit eikä kukaan, joka menee Daagonin temppeliin, astu Daagonin kynnykselle Asdodissa vielä tänäkään päivänä. ⁶Mutta Herran käsi painoi asdodilaisia, ja hän tuhosi heitä: hän löi heitä ajoksilla, sekä Asdodia että sen aluetta. ⁷Kun Asdodin miehet näkivät, miten oli, sanoivat he: "Älköön Israelin Jumalan arkki jääkö meidän luoksemme, sillä hänen kätensä on käynyt raskaaksi meille ja meidän jumalallemme Daagonille". ⁸Ja he lähettivät sanan ja kokosivat kaikki filistealaisten ruhtinaat luoksensa ja sanoivat: "Mitä me teemme Israelin Jumalan arkille?" He vastasivat: "Israelin Jumalan arkki siirtyköön Gatiin". Ja he siirsivät Israelin Jumalan arkin sinne. ⁹Mutta kun

he olivat siirtäneet sen sinne, kohtasi Herran käsi kaupunkia ja sai aikaan suuren hämmingin: hän löi kaupungin asukkaita, sekä pieniä että suuria, niin että heihin puhkesi ajoksia. ¹⁰Silloin he lähettivät Jumalan arkin Ekroniin. Mutta kun Jumalan arkki tuli Ekroniin, huusivat ekronilaiset sanoen: ”He ovat siirtäneet Israelin Jumalan arkin tänne minun luokseni, surmaamaan minut ja minun kansani”. ¹¹Ja he lähettivät sanan ja kokosivat kaikki filistealaisten ruhtinaat ja sanoivat: ”Lähetäkää Israelin Jumalan arkki pois, ja palatkoon se kotiinsa älköönkään enää surmatko minua ja minun kansaani”. Sillä surma oli saattanut koko kaupungin hämminkiin; Jumalan käsi painoi sitä kovasti. ¹²Ne asukkaat, jotka eivät kuolleet, olivat ajoksilla lyödyt, ja huuto nousi kaupungista ylös taivaaseen.

6 Herran arkki oli filistealaisten maassa seitsemän kuukautta. ²Ja filistealaiset kutsuivat papit ja tietäjät ja sanoivat: ”Mitä me teemme Herran arkille? Antakaa meidän tietää, millä tavalla me lähettäisimme sen kotiinsa.” ³He vastasivat: ”Jos te lähetätte Israelin Jumalan arkin pois, niin älkää lähettäkö häntä tyhjin käsin, vaan antakaa hänelle hyvitys. Silloin te tulette terveiksi ja saatte tietää, minkätähden hänen kätensä ei heltä teistä.” ⁴Mutta he kysyivät: ”Minkälainen hyvitys meidän on annettava hänelle?” He vastasivat: ”Viisi kulta-ajosta ja viisi kultahiirtä, yhtä monta, kuin on filistealaisten ruhtinasta; sillä sama vitsaus on kohdannut kaikkia, myöskin teidän ruhtinaitanne.” ⁵Tehkää siis ajoksistanne kuvat, samoin hiiristänne, jotka hävittävät maata, ja antakaa kunnia Israelin Jumalalle. Kenties hän silloin hellittää kätensä teistä, teidän jumalistanne ja maastanne. ⁶Miksi te paadutatte sydämenne, niinkuin egyptiläiset ja farao paaduttivat sydämensä? Eivätkö he, sittenkuin hän oli näyttänyt heille voimansa, päästäneet israelilaisia menemään? ⁷Niin tehkää nyt uudet vaunut ja ottakaa kaksi imettävää lehmää, joiden niskassa ei ole iestä ollut, ja valjastakaa lehmät vaunujen eteen, mutta ajakaa vasikat kotiin, pois niiden jäljestä. ⁸Ja ottakaa Herran arkki ja asettakaa se vaunuihin ja pankaa ne kultakalut, jotka annatte hänelle hyvitykseksi, lippaaseen sen viereen, ja lähettäkää se menemään. ⁹Ja sitten katsokaa: jos hän menee omaa aluettaan kohti, ylös Beet-Semekseen, niin on hän tuottanut meille tämän suuren onnettomuuden; mutta jos ei, niin tiedämme, ettei hänen kätensä ole meihin koskenut. Se on silloin tapahtunut meille sattumalta.” ¹⁰Miehet tekivät niin; he ottivat kaksi imettävää lehmää ja valjastivat ne vaunujen eteen, mutta niiden vasikat he jättivät kotiin. ¹¹Ja he panivat Herran arkin vaunuihin ynnä lippaan, kultahiiret ja paiseittensa kuvat. ¹²Ja lehmät menivät suoraan Beet-Semestä kohti; ne kuljivat koko ajan samaa tietä, poikkeamatta oikealle tai vasemmalle, ja ammuivat lakkaamatta. Ja filistealaisten ruhtinaat seurasivat niitä Beet-Semeksen alueelle asti. ¹³Mutta Beet-Semeksessä oltiin leikkaamassa nisua laaksossa. Kun he nostivat silmänsä, näkivät he arkin; ja he ilostuivat näh-

dessään sen. ¹⁴Vaunut tulivat beet-semekseläisen Joosuan pellolle ja pysähtyivät sinne; ja siellä oli suuri kivi. Ja he hakkasivat vaunut haloiksi ja uhrasivat lehmät polttouhriksi Herralle. ¹⁵Ja leeviläiset nostivat maahan Herran arkin ja sen vieressä olevan lippaan, jossa kultakalut olivat, ja panivat ne sille suurelle kivelle. Ja Beet-Semeksen miehet uhrasivat sinä päivänä Herralle polttouhreja ja teurasuhreja. ¹⁶Katseltuaan tätä ne filistealaisten viisi ruhtinasta palasivat samana päivänä Ekroniin. ¹⁷Nämä ovat ne kultapaiseet, jotka filistealaiset antoivat Herralle hyvitykseksi: yksi Asdodin puolesta, yksi Gassan puolesta, yksi Askelonin puolesta, yksi Gatin puolesta ja yksi Ekronin puolesta. ¹⁸Mutta kultahiiriä oli yhtä monta, kuin oli kaikkiaan filistealaisten kaupunkeja viidellä ruhtinaalla, niin hyvin varustettuja kaupunkeja kuin linnoittamattomia kyliä, suureen Aabel-kiveen asti, jolle he laskivat Herran arkin ja joka on vielä tänäkin päivänä beet-semekseläisen Joosuan pellolla. ¹⁹Mutta Herra surmasi Beet-Semeksen miehiä sentähden, että he olivat katsoneet Herran arkkia; hän surmasi kansasta seitsemänkymmentä miestä, viisikymmentä tuhatta miestä; ja kansa suri sitä, että Herra oli surmannut niin paljon kansaa. ²⁰Ja Beet-Semeksen miehet sanoivat: ”Kuka voi kestää Herran, tämän pyhän Jumalan, edessä? Ja kenen luo hän menee meidän luotamme?” ²¹Ja he lähettivät sanansaattajat Kirjat-Jearimin asukasten luo sanomaan: ”Filistealaiset ovat tuoneet Herran arkin takaisin; tulkaa tänne ja viekää se luoksenne”.

7 Niin Kirjat-Jearimin miehet tulivat ja veivät Herran arkin sinne ja toivat sen Abinadabin taloon mäelle. Ja hänen poikansa Eleasarin he pyhittivät pitämään huolta Herran arkista. ²Ja siitä päivästä, jona arkki oli asettunut Kirjat-Jearimiin, kului pitkä aika, kului kaksikymmentä vuotta; ja koko Israelin heimo huokaili Herran puoleen. ³Mutta Samuel sanoi koko Israelin heimolle näin: ”Jos te kaiketta sydämeštänne käännytte Herran puoleen, niin poistakaa keskuudestanne vieraat jumalat ja astartet ja kiinnitäkää sydämenne Herraan ja palvelkaa ainoastaan häntä, niin hän pelastaa teidät filistealaisten käsistä”. ⁴Niin israelilaiset poistivat baalit ja astartet ja palvelivat ainoastaan Herraa. ⁵Ja Samuel sanoi: ”Kootkaa koko Israel Mispaan, ja minä rukoulen teidän puolestanne Herraa”. ⁶Niin he koontuivat Mispaan, ammensivat vettä ja vuodattivat sitä Herran eteen sekä paastosivat sen päivän; ja he sanoivat siellä: ”Me olemme tehneet syntiä Herraa vastaan”. Ja Samuel jakoi israelilaisille oikeutta Mispassa. ⁷Kun filistealaiset kuuluivat israelilaisten kokoontuneen Mispaan, lähtivät filistealaisten ruhtinaat Israelia vastaan. Kun israelilaiset kuuluivat sen, pelkäsivät he filistealaisia. ⁸Ja israelilaiset sanoivat Samuelille: ”Älä kieltäydy huutamasta meidän puolestamme Herraa, meidän Jumalaamme, että hän pelastaisi meidät filistealaisten käsistä”. ⁹Niin Samuel otti imevän karitsan ja uhrasi sen polttouhriksi, kokonaisuhriksi, Herralle; ja Samuel huusi Herraa Israelin puolesta, ja Herra

kuuli häntä. ¹⁰Sillä kun Samuelin uhratessa polttouhria filistealaiset lähestyivät käydäkseen taisteluun Israelia vastaan, niin sinä päivänä Herra jylisi kovalla ukkosen jylinällä filistealaisia vastaan ja saattoi heidät hämminkiin, niin että Israel voitti heidät. ¹¹Ja Israelin miehet lähtivät Mispasta ja ajoivat filistealaisia takaa, surmaten heitä aina Beet-Kaarin alapuolelle asti. ¹²Ja Samuel otti kiven ja pani sen Mispan ja Seenin välille ja antoi sille nimen Eben-Eser ja sanoi: ”Tähän asti on Herra meitä auttanut”. ¹³Niin filistealaiset lannistettiin, eivätkä he enää tulleet Israelin alueelle. Ja Herran käsi oli filistealaisia vastaan Samuelin koko elinajan. ¹⁴Ja ne kaupungit, jotka filistealaiset olivat ottaneet Israelilta, joutuivat takaisin Israelille, Ekronista Gatiin saakka; ja myös niiden alueet Israel vapautti filistealaisten käsistä. Myöskin Israelin ja amorilaisten välillä oli rauha. ¹⁵Samuel oli tuomarina Israelissa koko elinaikansa. ¹⁶Ja hän teki joka vuosi kiertomatkoja Beeteliin, Gilgaliin ja Mispaan, ja hän jakoi Israelille oikeutta kaikissa näissä paikoissa. ¹⁷Sitten hän palasi jälleen Raamaan, sillä siellä oli hänen kotinsa ja siellä hän jakoi oikeutta Israelille. Ja hän rakensi sinne alttarin Herralle.

8Kun Samuel oli käynyt vanhaksi, pani hän poikansa Israelin tuomareiksi. ²Hänen esikoisensa nimi oli Joool, ja hänen toisen poikansa nimi oli Abia; nämä olivat tuomareina Beersebassa. ³Mutta hänen poikansa eivät vaeltaneet hänen teitensä, vaan olivat väärän voiton pyytäjiä, ottivat lahjuksia ja väaristivät oikeutta. ⁴Niin kaikki Israelin vanhimmat kokoontuivat ja tulivat Samuelin tykö Raamaan ⁵ja sanoivat hänelle: ”Katso, sinä olet käynyt vanhaksi, eivätkä poikasi vaella sinun teitäsi. Niin aseta nyt meille oikeutta jakamaan kuningas, jollainen kaikilla muillakin kansoilla on.” ⁶Mutta Samuel pahastui siitä, että he sanoivat: ”Anna meille kuningas jakamaan meille oikeutta”. Ja Samuel rukoili Herraa. ⁷Niin Herra sanoi Samuelille: ”Kuule kansan ääntä kaikessa, mitä he sinulle sanovat; sillä sinua he eivät ole pitäneet halpana, vaan minut he ovat pitäneet halpana olemaan heidän kuninkaanansa. ⁸Niin kuin he aina siitä päivästä, jona minä johdatin heidät tänne Egyptistä, tähän päivään asti ovat tehneet, kun ovat hyljänneet minut ja palvelleet muita jumalia, aivan niin he tekevät nyt sinullekin. ⁹Kuule siis heidän ääntänsä. Kuitenkin varoita heitä vakavasti ja ilmoita heille, mitkä oikeudet on kuninkaalla, joka on heitä hallitseva.” ¹⁰Niin Samuel puhui kaikki Herran sanat kansalle, joka häneltä pyysi kuningasta. ¹¹Hän sanoi: ”Nämä oikeudet on kuninkaalla, joka on teitä hallitseva: Teidän poikanne hän ottaa ja panee heidät vaunumiehikseen ja ratsumiehikseen ja vaunujensa edelläjuoksjioiksi. ¹²Myöskin hän panee heitä tuhannen- ja viidenkymmenenpäämiehiksi ja kyntämään hänen kyntöjensä ja leikkaamaan hänen viljaansa sekä tekemään hänelle sotatarpeita ja vaunutarpeita. ¹³Ja teidän tyttärenne hän ottaa voiteiden tekijöiksi, keittäjiksi ja leipojiksi. ¹⁴Hän ottaa teidän parhaat peltonne, viinitarhan-

ne ja öljyypuunne ja antaa ne palvelijoillensa; ¹⁵ja hän ottaa kymmenykset teidän kylvöstänne ja viinitarhojenne sadosta ja antaa ne hoviherroillensa ja palvelijoillensa. ¹⁶Hän ottaa myös teidän palvelijanne ja palvelijattarenne ja parhaat nuoret miehenne sekä aasinne ja teettää niillä työnsä; ¹⁷ja hän ottaa kymmenykset teidän lampaistanne, ja te tulette hänen palvelijoiksensa. ¹⁸Silloin te huudatte Herraa kuninkaanne tähden, jonka olette itsellenne valinneet, mutta hän ei silloin teitä kuule.” ¹⁹Mutta kansa ei tahtonut kuulla Samuelin puhetta, vaan sanoi: ”Ei, kuningas meillä pitää olla. ²⁰Mekin tahdomme olla niinkuin kaikki muut kansat: kuningas jakakoon meille oikeutta ja johtakoon meitä ja käyköön sotiamme.” ²¹Kun Samuel kuuli kaikki kansan puheet, puhui hän ne Herralle. ²²Ja Herra sanoi Samuelille: ”Kuule heidän ääntänsä ja aseta heille kuningas”. Niin Samuel sanoi Israelin miehille: ”Menkää kukin kaupunkiinne”.

9Benjaminissa oli mies, hyvin varakas, nimeltä Kiis, Abielin poika, joka oli Serorin poika, joka Bekoratin poika, joka Afiahin poika, joka erään benjaminilaisen miehen poika. ²Hänellä oli poika, nimeltä Saul, nuori, kaunis mies. Israelilaisten joukossa ei ollut kauniimpaa miestä kuin hän: hän oli päätänsä pitempi kaikkea kansaa. ³Ja Kiisiltä, Saulin isältä, olivat aasintammat joutuneet kateisiin, ja Kiis sanoi pojallensa Saulille: ”Ota palvelijoista joku mukaasi, nouse ja mene etsimään aasintammoja”. ⁴Niin hän kulki Efraimin vuoriston halki, ja hän kulki Salisan maan halki; mutta he eivät löytäneet niitä. Ja he kulkivat Saalimin maan halki, eikä niitä ollut sielläkään; sitten he kulkivat Benjaminin maan halki eivätkä löytäneet niitä. ⁵Kun he olivat tulleet Suufin maahan, sanoi Saul palvelijallensa, joka hänellä oli mukanaan: ”Tule, palatkaamme kotiin; muutoin isäni käy levottomaksi meidän tähtemme ja jättää mielestään aasintammat”. ⁶Mutta palvelija sanoi hänelle: ”Katso, tässä kaupungissa on Jumalan mies, arvossa pidetty mies; kaikki, mitä hän sanoo, se varmasti toteutuu. Menkäämme nyt sinne; kenties hän ilmaisee meille jotakin matkasta, jolla olemme.” ⁷Niin Saul sanoi palvelijallensa: ”Jos menemme sinne, niin mitä me viemme sille miehelle? Sillä leipä on loppunut repuistamme, eikä meillä ole muutakaan lahjaa vietäväksi Jumalan miehelle. Vai onko meillä mitään?” ⁸Palvelija vastasi vielä Saulille ja sanoi: ”Katso, tässä on minulla neljännes sekeliä hopeata; minä annan sen Jumalan miehelle, että hän ilmaisisi meille jotakin matkastamme”. ⁹- Muinoin sanottiin Israelissa, kun mentiin kysymään Jumalalta, näin: ”Tulkaa, menkäämme näkijän luo”. Sillä sitä, jota nyt sanotaan profeetaksi, kutsuttiin muinoin näkijäksi. - ¹⁰Saul vastasi palvelijallensa: ”Puheesi on hyvä; tule, menkäämme”. Ja he menivät kaupunkiin, jossa Jumalan mies oli. ¹¹Kun he nousivat rinnettä ylös kaupunkiin, kohtasivat he tyttöjä, jotka olivat menossa vettä ammentamaan. Näiltä he kysyivät: ”Onko näkijä täällä?” ¹²Nämä vastasivat heille ja sanoivat: ”On,

katso, hän on tuolla edessäpäin. Riennä, sillä hän on juuri nyt tullut kaupunkiin, koska kansalla tänä päivänä on teurasuhrin uhrikukkulalla. ¹³Kun tulette kaupunkiin, tapaatte hänet, ennenkuin hän menee uhrikukkulalle aterioimaan; sillä kansa ei aterioi, ennenkuin hän tulee. Kun hän on siunannut uhrin, sitten vasta kutsuvieraat aterioivat. Menkää siis sinne, sillä juuri nyt te hänet tapaatte.” ¹⁴Ja he menivät kaupunkiin. Kun he tulivat kaupunkiin, niin katso, Samuel tuli heitä vastaan menossa uhrikukkulalle. ¹⁵Mutta päivää ennen Saulin tuloa oli Herra ilmoittanut ja sanonut Samuelille: ¹⁶”Huomenna tähän aikaan minä lähetän sinun tykösi miehen Benjaminin maasta. Voitele hänet minun kansani Israelin ruhtinaaksi. Hän on vapauttava minun kansani filistealaisten käsistä. Sillä minä olen katsonut kansani puoleen, sen huuto on tullut minun eteeni.” ¹⁷Kun Samuel näki Saulin, ilmoitti Herra hänelle: ”Katso, tässä on mies, josta minä olen sinulle sanonut: ”Tämä on vallitseva minun kansaani!”” ¹⁸Saul meni Samuelin tykö keskelle porttia ja sanoi: ”Sano minulle, missä on näkijän asunto?” ¹⁹Samuel vastasi Saulille ja sanoi: ”Minä olen näkijä. Mene minun edelläni uhrikukkulalle. Aterioikaa tänä päivänä minun kansani; huomenaamuna minä päästän sinut menemään, ja kaikki, mitä sinulla on sydämelläsi, minä selvitän sinulle. ²⁰Äläkä enää ole huolissasi aasintammoista, jotka ovat olleet sinulta kateissa kolme päivää, sillä ne ovat löytäneet. Ja kenen on kaikki, mitä kallisarvoisinta Israelissa on, jollei sinun ja kaiken sinun isäsi perheen?” ²¹Saul vastasi ja sanoi: ”Minähän olen benjaminilainen, olen sukukunnasta, joka on Israelin pienimpiä, ja minun sukuni on vähäisin kaikista Benjaminin sukukunnan suvuista. Miksi puhut minulle näin?” ²²Mutta Samuel otti Saulin palvelijoinensa ja vei heidät ruokailuhuoneeseen ja antoi heille ylimmän sijan kutsuvierasten joukossa, joita oli noin kolmekymmentä miestä. ²³Ja Samuel sanoi keittäjälle: ”Tuo tänne se kappale, jonka minä sinulle annoin ja josta minä sinulle sanoin: ”Pane se syrjään!”” ²⁴Niin keittäjä otti reiden, ja mitä siihen kuului, ja pani sen Saulin eteen. Ja Samuel sanoi: ”Katso, tässä pannaan sinun eteesi se, mikä on varattu; syö siitä. Sillä juuri tänä hetkeksi se säästettiin sinua varten, kun minä sanoin: ”Minä olen kutsunut kansan!”” Niin Saul aterioi Samuelin kanssa sinä päivänä. ²⁵Kun he sitten olivat tulleet uhrikukkulalta alas kaupunkiin, puhui hän Saulin kanssa katolla. Ja he nousivat varhain. ²⁶Niin Samuel aamun sarastaessa kutsui Saulia katolta ja sanoi: ”Nouse, minä lähden saattamaan sinua”. Saul nousi, ja hän ja Samuel menivät yhdessä ulos. ²⁷Kun he tulivat alas kaupungin laitaan, sanoi Samuel Saulille: ”Sano palvelijalle, että hän menee meidän edellämme” - ja tämä meni edelle - ”mutta pysähdy sinä hetkeksi tähän, niin minä julistan sinulle Jumalan sanan”.

¹⁰Silloin Samuel otti öljyastian, vuodatti öljyä hänen päähänsä, suuteli häntä ja sanoi: ”Katso, Herra on voidellut sinut perintöosansa ruhtinaaksi. ²Kun sinä tänä päivä-

nä lähdet minun luotani, kohtaat sinä Raakelin haudan luona Selsahissa Benjaminin rajalla kaksi miestä; ne sanovat sinulle: ”Aasintammat, joita olet lähtenyt etsimään, ovat löytäneet; katso, isäsi on heittänyt mielestään aasintammat, kun on levoton teidän tähtenne ja sanoo: Mitä minä voisin tehdä poikani avuksi?” ³Ja kun menet siitä edemmäksi ja tulet Taaborin tammelle, tulee siellä sinua vastaan kolme miestä menossa Jumalan eteen Beeteliin. Yksi kantaa kolmea vohlaa, toinen kantaa kolmea leipäkakkua, ja kolmas kantaa viinileiliä. ⁴Ne tervehtivät sinua ja antavat sinulle kaksi leipää; ota ne heiltä. ⁵Senjälkeen sinä tulet Jumalan Gibeaan, jossa filistealaisten maaherrat ovat. Ja tullessasi sinne kaupunkiin sinä kohtaat joukon profeettoja, jotka tulevat alas uhrikukkulalta hurmoksissaan, harppu, vaskirumpu, huilu ja kannel edellänsä. ⁶Ja Herran henki tulee sinuun, ja sinäkin joudut hurmoksiin niinkuin hekin; ja sinä muutut toiseksi mieheksi. ⁷Ja kun nämä ennusmerkit käyvät toteen, niin tee, mikä tehtäväksesi tulee, sillä Jumala on sinun kanssasi. ⁸Mene sitten minun edelläni Gilgaliin, niin minä tulen sinne sinun luoksesi uhraamaan polttouhreja ja yhteysuhreja; odota seitsemän päivää, kunnes minä tulen sinun luoksesi ja ilmoitan sinulle, mitä sinun on tehtävä.” ⁹Ja kun hän käänsi selkensä lähteäksensä Samuelin luota, muutti Jumala hänen sydämensä; ja kaikki nämä ennusmerkit kävivät sinä päivänä toteen. ¹⁰Ja kun he tulivat sinne, Gibeaan, niin katso, joukko profeettoja tuli häntä vastaan. Silloin Jumalan henki tuli häneen, ja hänkin joutui hurmoksiin heidän keskellensä. ¹¹Kun kaikki, jotka ennestään tunsivat hänet, näkivät hänet hurmoksissa niinkuin profeetatkin, sanoivat he toisilleen: ”Mikä Kiisin pojalle on tullut? Onko Saulin profeettain joukossa?” ¹²Mutta eräs sikäläisistä miehistä vastasi ja sanoi: ”Kuka sitten heidän isänsä on?” - Niin tuli sananlaskuksi: ”Onko Saulin profeettain joukossa?” ¹³Päästyään hurmoksista hän meni uhrikukkulalle. ¹⁴Ja Saulin setä kysyi häneltä ja hänen palvelijaltansa: ”Missä te olette käyneet?” Hän vastasi: ”Aasintammoja etsimässä. Mutta kun emme niitä missään nähneet, menimme Samuelin tykö.” ¹⁵Silloin Saulin setä sanoi: ”Kerro minulle, mitä Samuel teille sanoi?” ¹⁶Saul vastasi sedällensä: ”Hän ilmoitti meille aasintammain löytäneen”. Mutta mitä Samuel oli sanonut kuninkuudesta, sitä hän ei hänelle kertonut. ¹⁷Sitten Samuel kutsui kansan koolle Herran eteen Mispään. ¹⁸Hän sanoi israelilaisille: ”Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Minä johdatin Israelin Egyptistä, ja minä vapautin teidät egyptiläisten käsistä sekä kaikkien niiden valtakuntien käsistä, jotka teitä sortivat. ¹⁹Mutta nyt te olette pitäneet halpana Jumalanne, joka on auttanut teidät kaikista onnettomuuksisistanne ja ahdingoistanne, ja olette sanoneet hänelle: ”Aseta meille kuningas”. Asettukaa siis Herran eteen sukukunnittain ja suvuittain.” ²⁰Niin Samuel antoi kaikkien Israelin sukukuntien astua esiin; ja arpa osui Benjaminin sukukuntaan. ²¹Kun hän sitten antoi Benjaminin sukukunnan astua esiin suvuittain, osui arpa Matrin sukuun; sen jälkeen osui arpa

Sauliin, Kiisin poikaan. Mutta kun häntä etsittiin, ei häntä löydetty. ²²Silloin he kysyivät vielä kerran Herralta: ”Onko ketään muuta vielä tullut tänne?” Herra vastasi: ”Katso, hän on piiloutunut kuormastoon”. ²³Niin he juoksisivat ja toivat hänet sieltä, ja kun hän asettui kansan keskelle, niin hän oli päätänsä pitempi kaikkea kansaa. ²⁴Ja Samuel sanoi kaikelle kansalle: ”Näettekö, kenen Herra on valinnut; sillä ei ole hänen vertaistansa koko kansan joukossa”. Niin koko kansa riemuitsi huutaen: ”Eläköön kuningas!” ²⁵Ja Samuel julisti kansalle kuninkuuden oikeudet, kirjoitti ne kirjaan ja asetti sen Herran eteen. Sitten Samuel päästi kaiken kansan menemään, kunkin kotiinsa. ²⁶Ja myöskin Saul meni kotiinsa Giberaan, ja hänen kanssaan meni sotaväki, ne, joiden sydämiä Jumala oli koskettanut. ²⁷Mutta kelvottomat miehet sanoivat: ”Mitä apua meille tästä on?” Ja nämä halveksivat häntä eivätkä tuoneet hänelle mitään lahjoja; mutta hän ei virkkanut mitään.

11 Ammonilainen Naahas lähti piirittämään Gileadin Jaabesta. Niin kaikki Jaabeksen miehet sanoivat Naahalle: ”Tee liitto meidän kanssamme, niin me palvelemme sinua”. ²Mutta ammonilainen Naahas vastasi heille: ”Sillä ehdolla minä teen liiton teidän kanssanne, että saan puhkaista jokaiselta teiltä oikean silmän; niin minä häpäisen koko Israelin”. ³Jaabeksen vanhimmat sanoivat hänelle: ”Jätä meidät rauhaan seitsemäksi päiväksi, niin me lähetämme sanansaattajia kaikkialle Israelin alueelle; jollei kukaan meitä auta, niin me antaudumme sinulle”. ⁴Niin sanansaattajat tulivat Saulin Giberaan ja puhuivat asian kansalle. Silloin kaikki kansa korotti äänensä ja itki. ⁵Ja katso, Saul tuli käyden härkään jäljessä pellolta. Ja Saul kysyi: ”Mikä kansalla on, kun he itkevät?” Niin he kertoivat hänelle Jaabeksen miesten asian. ⁶Kun Saul kuuli tämän asian, tuli Jumalan henki häneen, ja hän vihastui kovin. ⁷Ja hän otti härkäparin, paloitteli härät ja lähetti kappaleet kaikkialle Israelin alueelle sanansaattajain mukana ja käski sanoa: ”Näin tehdään jokaisen härjille, joka ei seuraa Saulia ja Samuelia”. Ja Herran kahu valtasi kansan, niin että he lähtivät niinkuin yksi mies. ⁸Ja hän piti katselmuksen heistä Besekissä; ja israelilaisia oli kolmesataa tuhatta ja Juudan miehiä kolmekymmentä tuhatta. ⁹Ja he sanoivat sanansaattajille, jotka olivat tulleet: ”Sanokaa näin Gileadin Jaabeksen miehille: ’Huomenna, auringon ollessa polttavimmillaan, te saatte apua’”. Niin sanansaattajat tulivat ja ilmoittivat sen Jaabeksen miehille; ja nämä ilostuivat. ¹⁰Niin Jaabeksen miehet sanoivat: ”Huomenna me antaudumme teille, ja te saatte tehdä meille, mitä tahdotte”. ¹¹Seuraavana päivänä Saul jakoi kansan kolmeen joukkoon; ja he tunkeutuivat leiriin aamuvartion aikana ja voittivat ammonilaiset, surmaten heitä, kunnes päivä tuli palavimmilleen. Ja jäljelle jääneet hajaantuivat, niin ettei heistä kahta yhteen jäänyt. ¹²Silloin kansa sanoi Samuelille: ”Ketkä ne olivat, jotka sanoivat: ’Saulko tulisi meidän kuninkaaksemme?’ Antakaa tänne ne miehet, surmataak-

semme heidät.” ¹³Mutta Saul sanoi: ”Tänä päivänä ei ketään surmata, sillä tänä päivänä on Herra antanut voiton Israelille”. ¹⁴Ja Samuel sanoi kansalle: ”Tulkaa, menkäämme Gilgaliin ja uudistakaamme siellä kuninkuus”. ¹⁵Niin kaikki kansa meni Gilgaliin ja teki Saulin kuninkaaksi siellä, Herran edessä Gilgalissa; ja he uhrasivat siellä yhteyssuhreja Herran edessä. Ja Saul ja kaikki Israelin miehet iloitsivat siellä suuresti.

12 Samuel sanoi kaikelle Israelille: ”Katso, minä olen kuullut teidän ääntänne kaikessa, mitä te olette minulta pyytäneet; minä olen asettanut kuninkaan teitä hallitsemaan. ²Ja nyt on teidän kuninkaanne käyvä teidän edellänne, kun minä olen tullut vanhaksi ja harmaaksi - ovat-han jo minun poikani teidän keskellänne. Mutta minä olen käynyt teidän edellänne nuoruudestani tähän päivään asti. ³Tässä minä olen; todistakaa minua vastaan Herran ja hänen voideltunsa edessä. Keneltä minä olen vienyt härän tai keneltä asin? Kenelle minä olen tehnyt vääryyttä, kenelle väkivaltaa? Keneltä minä olen lahjuksia ottanut ummistaakseni silmäni hänen hyväksensä? Todistakaa, niin minä korvaan sen teille.” ⁴He vastasivat: ”Et ole tehnyt meille vääryyttä etkä väkivaltaa, et myös ole keneltäkään mitään ottanut”. ⁵Silloin hän sanoi heille: ”Herra on todistaja teitä vastaan, ja hänen voideltunsa on todistaja tänä päivänä, että te ette ole löytäneet mitään minun kädestäni”. He vastasivat: ”Hän on todistaja”. ⁶Samuel sanoi kansalle: ”Todistaja on Herra, joka kutsui Mooseksen ja Aaronin ja johdatti teidän isänne Egyptin maasta. ⁷Astukaa nyt esiin, minä haastan teidät tuomiolle Herran edessä kaikista Herran vanhurskaista teoista, jotka hän on teille ja teidän isillenne tehnyt. ⁸Kun Jaakob oli tullut Egyptiin, huusivat teidän isänne Herraa, ja Herra lähetti Mooseksen ja Aaronin viemään teidän isänne pois Egyptistä ja sijoittamaan heidät tähän paikkaan. ⁹Mutta he unhottivat Herran, Jumalansa. Silloin hän myi heidät Siiseran, Haasorin sotapäällikön, käsiin ja filistealaisten käsiin ja Mooabin kuninkaan käsiin, ja nämä sotivat heitä vastaan. ¹⁰Niin he huusivat Herraa ja sanoivat: ’Me olemme syntiä tehneet, kun hylkäsimme Herran ja palvelimme baaleja ja astarteja; mutta vapauta nyt meidät vihollistemme käsistä, niin me palvelemme sinua’. ¹¹Ja Herra lähetti Jerubbaalin, Bedanin, Jeftan ja Samuelin ja vapautti teidät ympärillä asuvain vihollistenne käsistä, niin että saitte asua turvassa. ¹²Mutta kun te näitte Naahaan, ammonilaisten kuninkaan, hyökkäävän teitä vastaan, sanoitte te minulle: ’Ei, vaan kuningas hallitkoon meitä’, vaikka Herra, teidän Jumalanne, on kuninkaanne. ¹³Tässä on nyt kuningas, jonka te valitsitte ja jota anoitte: katso, Herra on antanut teille kuninkaan. ¹⁴Jos te pelkäätte Herraa ja palvelette häntä, kuulette hänen ääntänsä ettekä niskoittele hänen käskyjensä vastaan, niin te seuraatte Herraa, Jumalaa, sekä te että kuningas, joka teitä hallitsee. ¹⁵Mutta jollette kuule Herran ääntä, vaan niskoittele telette hänen käskyjensä vastaan, niin Herran käsi on ole-

va teitä vastaan, niinkuin oli myös teidän isiänne vastaan.¹⁶ Astukaa nyt esiin ja katsokaa tätä suurta tekoa, jonka Herra tekee teidän silmienne edessä.¹⁷ Nythän on nisunleikkuun aika; mutta minä huudan Herraa, että hän antaa ukkosenjylinän ja sateen, että ymmärtäisitte ja näkisitte, kuinka paha Herran silmissä on se, minkä olette tehneet anoessanne itsellenne kuningasta.”¹⁸ Ja Samuel huusi Herraa, ja Herra antoi ukkosenjylinän ja sateen sinä päivänä. Ja kaikki kansa pelkäsi suuresti Herraa ja Samuelia.¹⁹ Ja kaikki kansa sanoi Samuelille: ”Rukoile palvelijaisi puolesta Herraa, Jumalaasi, ettemme kuolisi; sillä me olemme tehneet kaikkien muiden syntiemme lisäksi senkin pahan, että anoimme itsellemme kuningasta.”²⁰ Samuel sanoi kansalle: ”Älkää peljätkö. Te olette tosin tehneet kaiken tämän pahan, mutta älkää kuitenkaan poiketko pois seuraamasta Herraa, vaan palvelkaa Herraa kaikesta sydämestänne.²¹ Älkää poiketko seuraamaan turhia jumalia, joista ei ole hyötyä eikä apua, sillä turhia ne ovat.”²² Suuren nimensä tähden Herra ei hylkää kansaansa, koska Herra on tahtonut tehdä teidät omaksi kansaksensa.²³ Ja pois se minusta, että tekisin sen synnin Herraa vastaan, että lakkaisin rukoilemasta teidän puolestanne ja opettamasta teille hyvää ja oikeata tietä.²⁴ Peljätkää vain Herraa ja palvelkaa häntä uskollisesti kaikesta sydämestänne. Sillä katsokaa, kuinka suuria hän on teille tehnyt.²⁵ Mutta jos teette pahaa, niin hukutte, sekä te itse että teidän kuninkaanne.”

13 Saul oli ollut vuoden kuninkaana ja hallitsi Israelia toista vuotta,² kun Saul valitsi itsellensä kolmetuhatta miestä Israelista, ja näistä oli kaksituhatta Saulin kanssa Mikmaassa ja Beetelin vuoristossa, ja tuhat Joonatanin kanssa Benjaminin Gibeassa. Mutta muun väen hän oli päästänyt menemään, kunkin majallensa.³ Mutta Joonatan, Saulin poika, löi kuoliaaksi filistealaisten maaherran, joka asui Gebassa, ja filistealaiset saivat sen kuulla. Silloin Saul puhallutti pasunaan kaikkialla maassa ja käski sanoa: ”Hebrealaiset kuulkoot tämän”.⁴ Ja koko Israel kuuli sen sanoman, että Saul oli lyönyt kuoliaaksi filistealaisten maaherran ja että Israel oli joutunut filistealaisten vihoihin. Niin kansa kutsuttiin koolle Gilgaliin, seuraamaan Saulia.⁵ Sillä filistealaiset olivat kokoontuneet sotimaan Israelia vastaan: kolmekymmenet tuhannet sotavaunut, kuusituhatta ratsumiestä ja muuta väkeä niin paljon kuin hiekkaa meren rannalla; ja he tulivat ylös ja leiriytyivät Mikmaaseen, vastapäätä Beet-Aavenia.⁶ Kun Israelin miehet näkivät joutuneensa hätään ja kansaa ahdistettavan, piiloutuivat he luoliin, onkaloihin, kallionrotkoihin, hautoihin ja kaivoihin.⁷ Hebrealaisia meni myös Jordanin yli Gaadiin ja Gileadin maahan. Mutta Saul oli vielä Gilgalissa, ja kaikki sotaväki seurasi häntä peloissaan.⁸ Kun hän oli odottanut seitsemän päivää, sen ajan, jonka Samuel oli määrännyt, eikä Samuel tullutkaan Gilgaliin, alkoi kansa hajaantua pois hänen luotaan.⁹ Silloin Saul sanoi: ”Tuokaa minulle polttouhri ja yhteysuhri”. Ja hän uhrasi polttouh-

rin.¹⁰ Mutta juuri kun hän oli saanut polttouhriin uhrauksi, niin katso, Samuel tuli. Ja Saul meni häntä vastaan tervehtimään häntä.¹¹ Mutta Samuel sanoi: ”Mitä olet tehnyt?” Saul vastasi: ”Kun näin, että kansa hajaantui pois minun luotani etkä sinä tullut määrättyä aikana, vaikka filistealaiset olivat kokoontuneet Mikmaaseen,¹² niin minä ajattelin: nyt filistealaiset hyökkäävät minua vastaan alas Gilgaliin, enkä minä ole etsinyt Herran mielisuosiota; ja minä rohkaisin itseni ja uhrasin polttouhriin”.¹³ Samuel sanoi Saulille: ”Sinä olet tehnyt tyhmästi. Et ole noudattanut Herran, Jumalasi, käskyä, jonka hän antoi sinulle; muutoin olisi Herra vahvistanut sinun kuninkuutesi Israelissa ikuisiksi ajoiksi.¹⁴ Mutta nyt sinun kuninkuutesi ei ole pysyvä. Herra on etsinyt itselleen mielensä mukaisen miehen, ja hänet on Herra määrännyt kansansa ruhtinaaksi, koska sinä et noudattanut käskyä, minkä Herra sinulle antoi.”¹⁵ Sitten Samuel nousi ja meni Gilgalista Benjaminin Gibeaan. Ja Saul piti mukanaan olevan väen katselmuksen: noin kuusisataa miestä.¹⁶ Ja Saul ja hänen poikansa Joonatan ynnä väki, joka oli heidän kanssansa, jäivät Benjaminin Gebaan, mutta filistealaiset olivat leiriytyneet Mikmaaseen.¹⁷ Ja filistealaisten leiristä lähti ryöstöosasto kolmena joukkona: yksi joukko kääntyi Ofran tielle Suualin maahan päin,¹⁸ toinen joukko kääntyi Beet-Hooronin tielle, ja kolmas joukko kääntyi sille tielle, joka vie Seboimin laakson yli kohoavalle alueelle, erämaahan päin.¹⁹ Mutta ei yhtään seppää ollut löydettävissä koko Israelin maasta, sillä filistealaiset ajattelivat, että hebrealaiset muutoin teettäisivät miekkoja tai keihäitä.²⁰ Ja koko Israelin, joka miehen, oli mentävä filistealaisten luo teroituttamaan vanhastansa, kuokkaansa, kirvestänsä tai muuta teräkaluansa,²¹ kun vannasten, kuokkien, tadikkojen tai kirvesten terät olivat tylsyneet, tahi kun häränpistimen tutkain oli oi-kaistava.²² Niinpä ei taistelupäivänä ollut yhtään miekkaa eikä keihästä kenelläkään siitä väestä, joka oli Saulin ja Joonatanin kanssa; ainoastaan Saulilla ja hänen pojallansa Joonatanilla oli.²³ Mutta filistealaisten vartiosto lähti Mikmaan solatielle.

14 Ja tapahtui eräänä päivänä, että Joonatan, Saulin poika, sanoi palvelijalle, joka kantoi hänen aseitansa: ”Tule, menkäämme lähelle filistealaisten vartiostoa, joka on tuolla toisella puolella”. Mutta hän ei ilmoittanut sitä isälensä.² Saul istui silloin granaattiomenapuun juurella Migronissa Gibeon rajalla, ja väkeä oli hänellä kanssansa noin kuusisataa miestä.³ Ja kasukankantajana oli Ahia, Ahitubin, Iikabodin veljen, poika, joka oli Piinehaan poika, joka Eelin poika, sen, joka oli ollut Herran pappina Siilossa. Mutta kansa ei tiennyt, että Joonatan oli lähtenyt.⁴ Mutta kummallakin puolen solatietä, jota Joonatan koetti mennä lähelle filistealaisten vartiostoa, oli jyrkkä kallionkieleke; toisen nimi on Booses, toisen Sene.⁵ Toinen kallionkieleke on kuin pylvä, pohjoisen puolella, Mikmaaseen päin, toinen on etelän puolella, Gebaan päin.⁶ Ja Joonatan sanoi

palvelijalle, joka kantoi hänen aseitansa: ”Tule, menkäämme lähelle noiden ympärileikkaamattomain vartiostoa; ehkä Herra on tekevä jotakin meidän puolestamme, sillä ei mikään estä Herraa antamasta voittoa harvojen kautta yhtä hyvin kuin monien”.⁷ Hänen aseenkantajansa vastasi hänelle: ”Tee, mitä mielessäsi on. Lähde, minä seuraan sinua mielesi mukaan.”⁸ Niin Joonatan sanoi: ”Katso, me menemme tuonne, lähelle noita miehiä, ja näyttäydymme heille.”⁹ Jos he sanovat meille näin: ’Olkaa hiljaa, kunnes me tulemme teidän luoksenne’, niin me seisomme alallamme emmekä lähde nousemaan heidän luoksenssa.¹⁰ Mutta jos he sanovat näin: ’Nouskaa tänne meidän luoksemme’, niin me nousemme, sillä silloin Herra on antanut heidät meidän käsiimme; tämä olkoon meillä merkinä.”¹¹ Kun he sitten molemmat tulivat filistealaisten vartioston näkyviin, sanoivat filistealaiset: ”Katso, hebrealaiset tulevat esiin koloistansa, joihin ovat piiloutuneet”.¹² Ja vartioston miehet huusivat Joonatanille ja hänen aseenkantajalleen ja sanoivat: ”Nouskaa tänne meidän luoksemme, niin me ilmoitamme teille jotakin”. Silloin sanoi Joonatan aseenkantajallensa: ”Nouse minun perässäni, sillä Herra on antanut heidät Israelin käsiin”.¹³ Ja Joonatan kiipesi käsin ja jaloin ylöspäin, ja aseenkantaja hänen perässään. Ja he kaatuivat Joonatanin edessä, ja aseenkantaja löi heidät kuoliaaksi hänen jäljessään.¹⁴ Tässä ensimmäisessä kahakassa surmasivat Joonatan ja hänen aseenkantajansa noin kaksikymmentä miestä, noin puolen auranalan suuruisella maa-alalla.¹⁵ Silloin syntyi kauhu leirissä ja sen ulkopuolella, koko sotaväessä; myös vartiosto ja ryöstöosasto joutuivat kauhun valtaan. Maakin järisi, ja niin syntyi Jumalan kauhu.¹⁶ Ja Saulin tähytäjät Benjaminin Gibeassa huomasivat lauman hajoavan ja menevän sinne tänne.¹⁷ Niin Saul sanoi väelle, joka oli hänen kanssansa: ”Pitäkää katselmus ja katsokaa, kuka on mennyt pois meidän luotamme”. Ja kun katselmus pidettiin, huomattiin, etteivät Joonatan ja hänen aseenkantajansa olleet läsnä.¹⁸ Ja Saul sanoi Ahialle: ”Tuo tänne Jumalan arkki”. Sillä Jumalan arkki oli siihen aikaan israelilaisten hallussa.¹⁹ Mutta Saulin vielä puhutellessa pappia kävi meteli filistealaisten leirissä yhä suuremmaksi. Niin Saul sanoi papille: ”Jätä sikseen”.²⁰ Silloin Saul kutsutti koolle kaiken väen, joka oli hänen kanssaan, ja he tulivat taistelupaikalle, ja katso, toisen miekka oli toista vastaan, ja oli mitä suurin hämminki.²¹ Myös ne hebrealaiset, jotka ennestään olivat filistealaisten vallassa ja jotka olivat tulleet heidän kanssaan ja olivat leirissä, menivät niiden israelilaisten puolelle, jotka olivat Saulin ja Joonatanin kanssa.²² Ja kun ne Israelin miehet, jotka olivat piiloutuneet Efraimin vuoristoon, kuulivat filistealaisten pakenevan, yhtyivät hekin kaikki ajamaan heitä takaa taistelussa.²³ Niin Herra antoi Israelille voiton sinä päivänä, ja taistelu levisi Beet-Aavenin toiselle puolelle.²⁴ Israelin miehet olivat sinä päivänä ylen rasitetut, mutta Saul vannotti kansan ja sanoi: ”Kirottu olkoon se mies, joka syö mitään ennen iltaa ja ennen kuin minä olen kostanut

vihollisilleni”. Ja koko kansa oli ruokaa maistamatta.²⁵ Ja kun he kaikki tulivat metsään, oli maassa hunajata.²⁶ Kun kansa tuli kennokakkujen ääreen, niin katso, niistä vuoti hunajata, mutta ei kukaan vienyt kättään suuhun, sillä kansa pelkäsi valaa.²⁷ Mutta Joonatan ei ollut kuulemassa, kun hänen isänsä vannotti kansan; niin hän ojensi sauvan, joka oli hänen kädessään, pisti sen kärjen kennokakkuun ja vei sitten kätensä suuhunsa, ja silloin hänen silmänsä kirkastuivat.²⁸ Mutta eräs mies väestä puhkesi puhumaan ja sanoi: ”Sinun isäsi vannotti väen ja sanoi: ’Kirottu olkoon se mies, joka tänä päivänä syö mitään’”. Ja väki oli näännyksissä.²⁹ Joonatan vastasi: ”Isäni on syönyt maan onnettomuuteen. Katsokaa, kuinka minun silmäni kirkastuivat, kun vähän maistoin tätä hunajata.”³⁰ Jos myös väki olisi tänä päivänä saanut syödä vihollisiltaan ottamaansa saalista, niin eiköhän filistealaisten tappio olisi ollut vieläkin suurempi?”³¹ Ja he voittivat sinä päivänä filistealaiset ja ajoivat heitä takaa Mikmaasta Aijaloniin asti; ja väki oli kovin näännyksissä.³² Sentähden väki syöksyi saaliin kimppuun ja otti lampaista, raavaista ja vasikoista ja teurasti niitä paljaan maan päällä; ja väki söi lihan verinensä.³³ Niin Saulille ilmoitettiin tämä: ”Katso, väki tekee syntiä Herraa vastaan, kun syö lihaa verinensä”. Hän sanoi: ”Te olette menetelleet uskottomasti; vierittäkää nyt tänne minun eteeni suuri kivi”.³⁴ Ja Saul sanoi: ”Menkää väen sekaan ja sanokaa heille: ’Tuokaa jokainen härkänne ja lampaanne minun luokseni ja teurastakaa ne täällä. Sitten syökää; älkääkään tehkö syntiä Herraa vastaan syömällä lihaa verinensä.’” Niin väestä jokainen silloin yöllä toi omin käsin härkensä ja teurasti sen siellä.³⁵ Ja Saul rakensi alttarin Herralle; tämä oli ensimmäinen alttari, jonka hän Herralle rakensi.³⁶ Ja Saul sanoi: ”Lähtekäämme tänä yönä filistealaisten jälkeen ja ryöstäkäämme heitä, kunnes aamu valkenee, ja älkäämme jättäkö heistä jäljelle ainoatakaan”. He vastasivat: ”Tee kaikki, mitä hyväksi näet”. Mutta pappi sanoi: ”Astukaamme tänne Jumalan eteen”.³⁷ Silloin Saul kysyi Jumalalta: ”Lähdenkö minä filistealaisten jälkeen? Annatko sinä heidät Israelin käsiin?” Mutta hän ei vastannut hänelle sinä päivänä.³⁸ Niin Saul sanoi: ”Tulkaa tänne, kaikki kansan päämiehet, saadaksenne tietää ja nähdä, mikä synti nyt on tähän syyne.”³⁹ Sillä niin totta kuin Herra elää, hän, joka on antanut Israelille voiton: vaikka syy olisi minun poikani Joonatanin, niin hänen on kuoltava.” Mutta ei kukaan koko kansasta vastannut hänelle.⁴⁰ Silloin hän sanoi koko Israelille: ”Olkaa te toisella puolella, niin minä ja minun poikani Joonatan olemme toisella puolella”. Kansan vastasi Saulille: ”Tee, niinkuin hyväksi näet”.⁴¹ Ja Saul sanoi Herralle, Israelin Jumalalle: ”Anna oikea arpa”. Niin arpa osui Joonataniin ja Sauliin, ja kansa pääsi vapaaksi.⁴² Saul sanoi: ”Heittäkää arpaa minun ja minun poikani Joonatanin välillä”. Niin arpa osui Joonataniin.⁴³ Ja Saul sanoi Joonatanille: ”Ilmaise minulle, mitä olet tehnyt”. Joonatan ilmaisi sen hänelle ja sanoi: ”Minä maistoin vähän hunajata sauvan kärjellä, joka oli kädessä-

ni; katso, minä olen valmis kuolemaan”.⁴⁴ Ja Saul sanoi: ”Jumala rangaiskoon minua nyt ja vasta: sinun on kuoleamalla kuoltava, Joonatan”.⁴⁵ Mutta kansa sanoi Saulille: ”Onko Joonatanin kuoltava, hänen, joka on hankkinut tämän suuren voiton Israelille? Pois se! Niin totta kuin Herra elää: ei saa hiuskarvakaan pudota maahan hänen päästänensä; sillä Jumalan avulla hän on sen tänä päivänä tehnyt.” Näin kansa vapautti Joonatanin kuolemasta.⁴⁶ Sitten Saul meni eikä ajanut filistealaisia takaa; ja filistealaiset menivät kotiinsa.⁴⁷ Kun nyt Saul oli saanut kuninkuuden Israelissa, soti hän kaikkia vihollisiansa vastaan joka taholla: moobilaisia, ammonilaisia, edomilaisia, Sooban kuninkaita ja filistealaisia vastaan; ja minne tahansa hän kääntyi, siellä hän rankaisi.⁴⁸ Ja hän teki väkeviä tekoja ja voitti amalekilaiset ja vapautti Israelin sen ryöstäjien käsistä.⁴⁹ Saulin pojat olivat Joonatan, Jisvi ja Malkisua; ja hänen kahden tyttärensä nimet olivat: vanhemman nimi Meerab ja nuoremman nimi Miikal.⁵⁰ Ja Saulin vaimon nimi oli Ahinoam, Ahimaan tytär. Ja hänen sotapäällikkönsä nimi oli Abner, Neerin, Saulin sedän, poika.⁵¹ Sillä Kiis, Saulin isä, ja Neer, Abnerin isä, olivat Abielin poikia.⁵² Mutta filistealaisia vastaan käytiin kiivaasti sotaa, niin kauan kuin Saul eli. Ja kenen vain Saul tapasi urhoollisen ja sotakuntoisen miehen, sen hän otti luoksensa.

15 Mutta Samuel sanoi Saulille: ”Minut Herra lähetti voitelemaan sinut kansansa Israelin kuninkaaksi. Kuule siis Herran ääntä.² Näin sanoo Herra Sebaot: Minä koston Amalekille sen, mitä hän teki Israelille asettumalla hänen tielleen, kun hän tuli Egyptistä.³ Mene siis ja voita amalekilaiset, ja vihkikää tuhon omaksi kaikki, mitä heillä on; äläkä säästä heitä, vaan surmaa miehet ja naiset, lapset ja imeväiset, raavaat ja lampaat, kamelit ja aasit.”⁴ Saul kuulutti kansan kokoon ja piti heistä katselmuksen Telaimissa: kaksisataa tuhatta jalkamiestä ynnä kymmentuhatta Juudan miestä.⁵ Kun Saul tuli lähelle amalekilaisten kaupunkia, asettui hän laaksoon väijyksiin.⁶ Ja Saul sanoi keeniläisille: ”Tulkaa, erotkaa ja siirtykää pois amalekilaisten joukosta, etten minä hukuttaisi teitä heidän kanssansa; sillä te teitte laupeuden kaikille israeliläisille, kun he tulivat Egyptistä”. Niin keeniläiset erosivat amalekilaisista.⁷ Ja Saul voitti amalekilaiset ja ajoi heitä takaa Havilasta Suuriin päin, joka on Egyptistä itään päin.⁸ Ja hän otti Agagin, Amalekin kuninkaan, elävänä vangiksi, mutta kaiken kansan hän vihki tuhon omaksi miekan terällä.⁹ Mutta Saul ja väki säästivät Agagin sekä parhaimmat lampaat, lihavimmat raavaat ja karitsat, kaiken, mikä oli arvokasta; sitä he eivät tahtoneet vihkiä tuhon omaksi. Mutta kaiken karjan, mikä oli halpaa ja arvotonta, he vihkivät tuhon omaksi.¹⁰ Silloin Samuelille tuli tämä Herran sana: ¹¹”Minä kadun, että tein Saulin kuninkaaksi, sillä hän on kääntynyt pois minusta eikä ole täyttänyt minun käskyjäni”. Samuel pahastui, ja hän huusi Herraa kaiken sen yön.¹² Varhain seuraavana aamuna Samuel lähti tapaa-

maan Saulia. Mutta Samuelille ilmoitettiin: ”Saul on mennyt Karmeliin ja pystyttänyt sinne itsellensä muistomerkkin; sitten hän on palannut sieltä ja mennyt alas Gilgaliin”.¹³ Kun Samuel tuli Saulin luo, sanoi Saul hänelle: ”Herra siunatkoon sinua! Minä olen täyttänyt Herran käskyn.”¹⁴ Mutta Samuel sanoi: ”Mitä tämä lammasten määkiminen sitten on, joka kuuluu minun korviini, ja tämä raavaiden ammuminen, jonka kuulen?”¹⁵ Saul vastasi: ”Amalekilaisilta ne on tuotu; sillä kansa säästi parhaat lampaat ja raavaat uhrauksensa ne Herralle, sinun Jumalallesi; mutta muut me olemme vihkineet tuhon omiksi”.¹⁶ Silloin Samuel sanoi Saulille: ”Lopeta; minä ilmoitan sinulle, mitä Herra on minulle tänä yönä puhunut”. Hän sanoi hänelle: ”Puhu”.¹⁷ Samuel sanoi: ”Sinä olet Israelin sukukuntien päämies, vaikka oletkin vähäinen omissa silmissäsi: Herra on voidellut sinut Israelin kuninkaaksi.¹⁸ Ja Herra lähetti sinut matkaan ja sanoi: ’Mene ja vihi tuhon omiksi nämä syntiset, amalekilaiset, ja sodi heitä vastaan, kunnes olet tehnyt heistä lopun’.¹⁹ Miksi et kuullut Herran ääntä, vaan syöksyt saaliin kimppuun ja teit sitä, mikä on pahaa Herran silmissä?”²⁰ Saul vastasi Samuelille: ”Minähän olen kuulut Herran ääntä ja tehnyt sen matkan, jolle Herra minut lähetti. Minä olen tuonut tänne Agagin, Amalekin kuninkaan, ja vihkinyt tuhon omiksi amalekilaiset.²¹ Mutta väki on ottanut saaliista lampaista ja raavaita, parhaan osan siitä, mikä oli vihitty tuhon omaksi, uhrauksensa ne Herralle, sinun Jumalallesi, Gilgalissa.”²² Silloin Samuel sanoi: ”Haluaako Herra polttouhreja ja teurasuhreja yhtä hyvin kuin kuuliaisuutta Herran äänelle? Katso, kuuliaisuus on parempi kuin uhri ja tottelevaisuus parempi kuin oinasten rasva.²³ Sillä tottelemattomuus on taikuuden syntiä, ja niskoittelu on valhetta ja kuin kotijumalain palvelusta. Koska sinä olet hyljännyt Herran sanan, on myös hän hyljännyt sinut, etkä sinä enää saa olla kuninkaana.”²⁴ Saul sanoi Samuelille: ”Minä olen tehnyt syntiä, kun olen rikkonut Herran käskyn ja sinun sanasi; sillä minä pelkäsin kansaa ja kuulin heidän ääntänsä.²⁵ Anna nyt minulle syntini anteeksi ja palaja minun kanssani, niin minä kumartaen rukoilen Herraa.”²⁶ Samuel sanoi Saulille: ”Minä en palaja sinun kanssasi; sillä sinä olet hyljännyt Herran sanan, ja Herra on myös hyljännyt sinut, niin että et enää saa olla Israelin kuninkaana”.²⁷ Kun sitten Samuel kääntyi menemään pois, tarttui Saul hänen viittansa liepeeseen, niin että se repesi.²⁸ Ja Samuel sanoi hänelle: ”Herra on tänä päivänä reväissyt Israelin kuninkuuden sinulta ja antanut sen toiselle, joka on sinua parempi.²⁹ Ja hän, joka on Israelin kunnia, ei valhettele eikä kadu; sillä hän ei ole ihminen, että hän katuisi.”³⁰ Hän vastasi: ”Minä olen syntiä tehnyt; mutta osoita minulle kuitenkin se kunnia kansani vanhimpien edessä ja Israelin edessä, että palajat minun kanssani, niin minä kumartaen rukoilisin Herraa, sinun Jumalaasi”.³¹ Niin Samuel palasi Saulin jäljessä; ja Saul kumartaen rukoili Herraa.³² Ja Samuel sanoi: ”Tuokaa minun eteeni Agag, Amalekin kuningas”. Ja Agag tuli iloisesti hänen

eteensä; ja Agag sanoi: ”Totisesti on katkera kuolema väistynyt pois”.³³ Mutta Samuel sanoi: ”Niinkuin sinun miekasi on tehnyt vaimoja lapsettomiksi, niin on myös sinun äitisi tuleva lapsettomaksi ennen muita vaimoja”. Ja Samuel hakkasi Agagin kappaleiksi Herran edessä Gilgalissa.³⁴ Sitten Samuel lähti Raamaan, mutta Saul meni kotiinsa Saulin Gibeaan.³⁵ Eikä Samuel enää nähnyt Saulia kuolinpäiväänsä asti, ja Samuel suri Saulia. Mutta Herra katui, että oli tehnyt Saulin Israelin kuninkaaksi.

16 Ja Herra sanoi Samuelille: ”Kuinka kauan sinä suret Saulia? Minähän olen hyljännyt hänet, niin ettei hän enää saa olla Israelin kuninkaana. Täytä sarvesi öljyllä ja mene; minä lähetän sinut beetlehemiläisen Iisain luo, sillä hänen pojistansa minä olen katsonut itselleni kuninkaaksi.”² Mutta Samuel sanoi: ”Kuinka minä voisin mennä sinne? Jos Saul saa sen kuulla, tappaa hän minut.” Herra vastasi: ”Ota mukaasi vasikka ja sano: ’Minä tulín uhraamaan Herralle.’³ Kutsu sitten Iisai uhrille, niin minä ilmoitan sinulle, mitä sinun on tehtävä; ja voitele minulle se, jonka minä sinulle osoitan.”⁴ Samuel teki, niinkuin Herra oli puhunut. Mutta kun hän tuli Beetleheemiin, tulivat kaupungin vanhimmat vavisten häntä vastaan ja kysyivät: ”Tietääkö tulosi rauhaa?”⁵ Hän vastasi: ”Rauhaa. Minä olen tullut uhraamaan Herralle. Pyhittäytykää ja tulkaa minun kanssani uhrille.” Ja hän pyhitti Iisain ja hänen poikansa ja kutsui heidät uhrille.⁶ Kun he sitten tulivat ja hän näki Eliabin, ajatteli hän: ”Varmaan on nyt tässä Herran edessä hänen voidelunsa”.⁷ Mutta Herra sanoi Samuelille: ”Älä katso hänen näkönsä äläkä kookasta vartaloansa, sillä minä olen hänet hyljännyt. Sillä ei ole, niinkuin ihminen näkee: ihminen näkee ulkomuodon, mutta Herra näkee sydämen.”⁸ Niin Iisai kutsui Abinadabin ja toi hänet Samuelin eteen. Mutta hän sanoi: ”Ei ole Herra tätäkään valinnut”.⁹ Silloin Iisai toi Samman esille. Mutta hän sanoi: ”Ei ole Herra tätäkään valinnut”.¹⁰ Niin toi Iisai seitsemän poikaansa Samuelin eteen. Mutta Samuel sanoi Iisaille: ”Herra ei ole valinnut ketään näistä”.¹¹ Ja Samuel kysyi Iisailta: ”Siinäkö olivat kaikki nuorukaiset?” Hän vastasi: ”Vielä on nuorin jäljellä, mutta hän on kaitsemassa lampaista”. Niin Samuel sanoi Iisaille: ”Lähetä noutamaan hänet, sillä me emme istu ruualle, ennenkuin hän tulee tänne”.¹² Silloin tämä noudatti hänet; ja hän oli verevä, kaunissilmäinen ja sokea nähdä. Ja Herra sanoi: ”Nouse ja voitele tämä, sillä hän se on”.¹³ Niin Samuel otti öljysarven ja voiteli hänet hänen veljiensä keskellä. Ja Herran henki tuli Daavidiin, siitä päivästä ja yhä edelleen. Sitten Samuel nousi ja meni Raamaan.¹⁴ Mutta Herran henki poistui Saulista, ja Herran lähettämä paha henki vaivasi häntä.¹⁵ Niin Saulin palvelijat sanoivat hänelle: ”Katso, Jumalan lähettämä paha henki vaivaa sinua.¹⁶ Käskeköön vain herramme, niin palvelijasi, jotka ovat edessäsi, etsivät miehen, joka taitaa soittaa kannelta, että hän, kun Jumalan lähettämä paha henki tulee sinuun, soitaisi sitä, ja sinun olisi parempi olla.”¹⁷ Silloin Saul sanoi

palvelijoillensa: ”Katsokaa minulle mies, joka on taitava soittaja, ja tuokaa hänet minun luokseni”.¹⁸ Niin eräs nuorista miehistä vastasi ja sanoi: ”Katso, minä olen nähnyt beetlehemiläisellä Iisailta pojan, joka taitaa soittaa ja joka on kelpo mies ja sotilas sekä ymmärtäväinen puheiltaan ja komea mies, ja Herra on hänen kanssaan”.¹⁹ Niin Saul lähetti sanansaattajat Iisain luo ja käski sanoa: ”Lähetä minun luokseni poikasi Daavid, joka kaitsee lampaista”.²⁰ Ja Iisai otti aasin sekä leipää, viinileilin ja vohlan ja lähetti ne poikansa Daavidin mukana Saulille.²¹ Ja Daavid tuli Saulin luo ja rupesi palvelemaan häntä; ja hän tuli hänelle hyvin rakkaaksi ja pääsi hänen aseenkantajakseen.²² Ja Saul lähetti sanan Iisaille ja käski sanoa: ”Anna Daavidin jäädä minua palvelemaan, sillä hän on saanut armon minun silmiäni edessä”.²³ Niin usein kuin Jumalan lähettämä henki tuli Sauliin, otti Daavid kanteleen ja soitti sitä; silloin Saulin oli helpompi ja parempi olla, ja paha henki väistyi hänestä.

17 Mutta filistealaiset kokosivat joukkonsa sotaan, ja he kokoontuivat lähelle Sookoa, joka on Juudassa. Ja he leiriytyivät Sookon ja Asekan välille, Efes-Dammimiin.² Saul ja Israelin miehet olivat myös kokoontuneet ja leiriytyneet Tammilaaksoon; ja he asettuivat sotarintaan filistealaisia vastaan.³ Filistealaiset olivat vuorella, joka oli toisella puolella, ja israelilaiset olivat vuorella, joka oli toisella puolella, ja laakso oli heidän välillänsä.⁴ Niin filistealaisten joukoista tuli kaksintaistelija nimeltä Goljat, kotoisin Gatista. Hän oli kuuden kyynärän ja vaaksan pituinen.⁵ Hänellä oli vasikypäri päässänsä ja suomuspanssari yllänsä, ja rintahaarniska, joka painoi viisituhatta sekeliä, oli vaskea.⁶ Ja hänellä oli säärissään vaskivarukset ja selässään vaskikeihäs.⁷ Hänen peitsensä varsi oli niinkuin kangastukki, ja hänen peitsensä kärki, joka painoi kuusisataa sekeliä, oli rautaa. Ja kilvenkantaja kävi hänen edellensä.⁸ Hän astui esiin ja huusi Israelin taisteluriveille sanoen: ”Miksi te lähditte sotaan ja asetuitte sotarintaan? Minä olen filistealainen, ja te olette Saulin palvelijoita; valitkaa joukostanne mies, joka tulee tänne minun luokseni.⁹ Jos hän kykenee taistelemaan minua vastaan ja surmaa minut, niin me olemme teidän palvelijanne; mutta jos minä voitan ja surmaan hänet, niin te olette meidän palvelijamme ja palvelette meitä.”¹⁰ Ja filistealainen sanoi vielä: ”Minä olen tänä päivänä häväissyt Israelin taistelurivit. Antakaa tänne mies, niin me taistellemme keskenämme.”¹¹ Kun Saul ja koko Israel kuuli nämä filistealaisen puheet, valtasi heidät kauhu, ja he pelkäsivät suuresti.¹² Mutta Daavid oli sen efratilaisen miehen poika Juudan Beetlehemistä, jonka nimi oli Iisai, ja tällä oli kahdeksan poikaa; hän oli Saulin aikana jo vanha, iäkäs mies.¹³ Ja Iisain kolme vanhinta poikaa oli seurannut Saulia sotaan; ja näiden hänen kolmen sotaan lähteneen poikansa nimet olivat: esikoisen Eliab, toisen Abinadab ja kolmannen Samma.¹⁴ Daavid oli nuorin. Ja nuo kolme vanhinta olivat seuranneet Saulia.¹⁵ Mutta Daavid lähti tuontuos-

takin Saulin luota Beetlehemiin kaitsemaan isänsä lampaita. ¹⁶Ja filistealainen astui esiin haastaen taisteluun joka aamu ja ilta, neljänäkymmenenä päivänä. ¹⁷Ja Iisai sanoi pojallensa Daavidille: ”Ota veljillesi eefa-mitta näitä paahdettuja jyviä ja nämä kymmenen leipää, ja vie ne kiiruusti leiriin veljillesi. ¹⁸Ja vie nämä kymmenen juustoa tuhannenpäämiehelle. Tiedustele veljiesi vointia ja hanki varmuus, että lähetys on heille saapunut. ¹⁹Saul ja he ynnä kaikki Israelin miehet ovat Tammilaaksossa sotimassa filistealaisia vastaan.” ²⁰Varhain seuraavana aamuna Daavid jätti lampaat vartijan haltuun, otti kantamuksensa ja lähti matkalle, niinkuin Iisai oli häntä käsenyt. Kun hän tuli leiriin, lähti sotaväki taistelurintaan ja nosti sotahuudon. ²¹Ja Israel ja filistealaiset asettuivat sotarintaan toisiansa vastaan. ²²Niin Daavid heitti tavarat selästänsä kuormaston vartijalle ja riensi sotarintaan; ja sinne tultuaan hän tervehti veljiänsä. ²³Kun hän puhutteli heitä, niin katso, kaksintaistelija, Goljat niminen filistealainen, kotoisin Gatista, tuli filistealaisten taisteluriveistä ja puhui niinkuin ennenkin; ja Daavid kuuli sen. ²⁴Ja kun israelilaiset näkivät tuon miehen, pakenivat he häntä kaikki ja pelkäsivät suuresti. ²⁵Ja Israelin miehet sanoivat: ”Katsokaa miestä, joka tuolla tulee! Hän tulee häpäisemään Israelia. Mutta sen miehen, joka surmaa hänet, kuningas tekee hyvin rikkaaksi ja antaa hänelle tyttärensä ja tekee hänen isänsä perheen veroista vapaaksi Israelissa.” ²⁶Niin Daavid sanoi miehille, jotka seisivat siinä hänen kanssaan: ”Mitä saa se mies, joka surmaa tuon filistealaisen ja poistaa häväsytksen Israelista? Sillä mikä tuo ympärileikkaamaton filistealainen on häpäisemään elävän Jumalan taistelurivejä?” ²⁷Väki sanoi hänelle saman, minkä ennenkin: sen ja sen saa se mies, joka surmaa hänet. ²⁸Mutta kun hänen vanhin veljensä Eliab kuuli hänen puhuvan miesten kanssa, vihastui Eliab Daavidiin ja sanoi: ”Miksi sinä olet tullut tänne, ja kenelle olet jättänyt sen pienen lammaslauaman siellä erämaassa? Minä tunnen sinun julkeutesi ja pahan sisusi; sinä olet tullut tänne katsomaan sotaa.” ²⁹Daavid vastasi: ”Mitä minä sitten olen tehnyt? Saaneehan tuon verran kysyä.” ³⁰Ja hän kääntyi hänen luotansa toisen puoleen ja kysyi niinkuin ennenkin; ja väki vastasi hänelle samoin kuin äsken. ³¹Mutta tuli tunnetuksi, mitä Daavid oli puhunut; ja se kerrottiin Saulille, ja tämä noudatti hänet luoksensa. ³²Ja Daavid sanoi Saulille: ”Älköön kenenkään mieli masentuko hänen tähtensä. Palvelijasi käy taistelemaan tuota filistealaista vastaan.” ³³Saul sanoi Daavidille: ”Et sinä voi mennä tuota filistealaista vastaan etkä taistella hänen kanssaan, sillä sinä olet nuorukainen, mutta hän on sotilas nuoruudestaan saakka”. ³⁴Mutta Daavid sanoi Saulille: ”Palvelijasi on ollut kaitsemassa isänsä lampaita. Jos leijona tai karhu tuli ja vei lampaan laumasta, ³⁵niin minä hyökkäsin sen jälkeen, löin sen maahan ja tempasin saaliin sen suusta; ja jos se karkasi minua vastaan, niin minä tartuin sen partaan, löin sen maahan ja tapoin sen. ³⁶Kun palvelijasi on lyönyt maahan sekä leijonan että

karhun, niin tuolle ympärileikkaamattomalle filistealaiselle käy niinkuin niille; sillä hän on häväissyt elävän Jumalan taistelurivejä.” ³⁷Ja Daavid sanoi: ”Herra, joka on pelastanut minut leijonan ja karhun kynsistä, pelastaa minut myös tämän filistealaisen käsistä”. Silloin Saul sanoi Daavidille: ”Mene; Herra olkoon sinun kanssasi”. ³⁸Ja Saul puki takkinsa Daavidin ylle ja pani vaskikypärin hänen päähänsä sekä panssarin hänen yllensä. ³⁹Ja Daavid satoi hänen miekkansa vyölleen takin päälle ja yritti käydä, sillä hän ei ollut koskaan sellaisia koettanut. Niin Daavid sanoi Saulille: ”En minä voi näissä käydä, sillä en ole koskaan tällaisia koettanut”. Ja Daavid riisui ne päältänsä. ⁴⁰Ja hän otti sauvansa käteensä, valitsi purosta viisi sileätä kiveä, pani ne paimenlaukkuun, joka hänellä oli linkokivisäiliönä, otti lingon käteensä ja meni filistealaista vastaan. ⁴¹Ja filistealainen tuli yhä lähemmäksi Daavidia, ja kilvenkantaja kulki hänen edellensä. ⁴²Kun filistealainen katsahti ja näki Daavidin, halveksi hän häntä; sillä hän oli vielä nuorukainen, verevä ja kaunis näöltään. ⁴³Niin filistealainen sanoi Daavidille: ”Olenko minä koira, kun tulet sauva kädessä minua vastaan?” Ja filistealainen kiroili Daavidia vanhojen jumaliensa kautta. ⁴⁴Sitten filistealainen sanoi Daavidille: ”Tule tänne minun luokseni, niin minä annan sinun lihasi taivaan linnuille ja metsän eläimille”. ⁴⁵Mutta Daavid sanoi filistealaiselle: ”Sinä tulet minua vastaan miekan, peitsen ja keihään voimalla, mutta minä tulen sinua vastaan Herran Sebaotin nimeen, Israelin sotajoukon Jumalan, jota sinä olet häväissyt. ⁴⁶Tänä päivänä Herra antaa sinut minun käsiini, ja minä surmaan sinut, katkaisen sinulta pään ja annan filistealaisten sotajoukon ruumiit tänä päivänä taivaan linnuille ja metsän pedoille; ja kaikki maat tulevat tietämään, että Israelilla on Jumala. ⁴⁷Ja koko tämä suuri joukko tulee tietämään, ettei Herra anna voittoa miekan eikä keihään voimalla; sillä sota on Herran, ja hän antaa teidät meidän käsiimme.” ⁴⁸Kun filistealainen lähti tulemaan ja lähestyi Daavidia, niin Daavid juoksi nopeasti sotarintaan filistealaista vastaan. ⁴⁹Ja Daavid pisti kätensä reppuunsa ja otti sieltä kiven, linkosi ja satutti filistealaista otsaan, niin että kivi upposi hänen otsaansa, ja hän kaatui maahan kasvoillensa. ⁵⁰Niin sai Daavid voiton filistealaisesta lingolla ja kivellä ja löi filistealaisen kuoliaksi, eikä Daavidilla ollut miekkaa kädessään. ⁵¹Sitten Daavid juoksi ja asettui filistealaisen ääreen, tarttui hänen miekkaansa, veti sen tupesta ja tappoi hänet ja löi sillä häneltä pään poikki. Kun filistealaiset näkivät, että heidän sankarinsa oli kuollut, pakenivat he. ⁵²Mutta Israelin ja Juudan miehet nousivat, nostivat sotahuudon ja ajoivat filistealaisia takaa laakson suulle ja Ekronin porteille saakka; ja filistealaisia kaatui surmattuina Saaraimin tiellä, aina Gatiin ja Ekroniin saakka. ⁵³Sitten israelilaiset palasivat ajamasta filistealaisia takaa ja ryöstivät heidän leirinsä. ⁵⁴Ja Daavid otti filistealaisen pään ja vei sen Jerusalemiin, mutta hänen aseensa hän asetti majaan. ⁵⁵Kun Saul näki Daavidin menevän filistealaista vastaan,

kysyi hän sotapäälliköltään Abnerilta: ”Kenen poika tuo nuorukainen on, Abner?” Abner vastasi: ”Niin totta kuin sinä, kuningas, elät, minä en sitä tiedä”.⁵⁶Niin kuningas sanoi: ”Kysele sitten, kenen poika tuo nuori mies on”.⁵⁷Ja kun Daavid palasi takaisin surmattuaan filistealaisen, otti Abner hänet ja vei hänet Saulin eteen, ja hänellä oli kädes-
sään filistealaisen pää.⁵⁸Niin Saul kysyi häneltä: ”Kenen poika sinä olet, nuorukainen?” Daavid vastasi: ”Palvelijasi beetlehemiläisen Iisain poika”.

18Kun hän oli lakannut puhumasta Saulin kanssa, kiintyi Joonatan kaikesta sielustaan Daavidiin, ja Joonatan rakasti häntä niinkuin omaa sieluansa.²Ja Saul otti hänet sinä päivänä luoksensa eikä sallinut hänen enää palata isänsä kotiin.³Ja Joonatan teki liiton Daavidin kanssa, sillä hän rakasti häntä niinkuin omaa sieluansa.⁴Ja Joonatan riisui viitan, joka hänellä oli yllänsä, ja antoi sen Daavidille, ja samoin takkinsa, vieläpä miekkansa, jousensa ja vyönsä.⁵Daavid lähti, minne vain Saul hänet lähetti, ja hän menestyi. Niin Saul asetti hänet sotamiesten päälliköksi, ja se oli mieleen kaikelle kansalle ja myös Saulin palvelijoille.⁶Ja kun he olivat tulossa, silloin kun Daavid palasi takaisin surmattuansa filistealaisen, menivät naiset kaikista Israelin kaupungeista laulaen ja karkeloiden kuningas Saulia vastaan, riemuiten, vaskirumpuja ja kyмбаaleja lyöden.⁷Ja karkeloivat naiset virittivät laulun ja sanoivat: ”Saul voitti tuhat, mutta Daavid kymmenen tuhatta”.⁸Silloin Saul vihastui kovin, sillä hän pani sen puheen pahakseen, ja hän sanoi: ”Daavidille he antavat kymmenen tuhatta, ja minulle he antavat tuhat; nyt puuttuu häneltä enää vain kuninkuus”.⁹Ja Saul katsoi karsain silmin Daavidia siitä päivästä alkaen.¹⁰Seuraavana päivänä Jumalan lähettämä paha henki valtasi Saulin, niin että hän raivosi kotonansa; mutta Daavid soitteli, niinkuin muulloinkin joka päivä, ja Saulilla oli kädesssä keihäs.¹¹Niin Saul heitti keihään ja ajatteli: ”Minä keihästän Daavidin seinään”. Mutta Daavid väisti häntä kaksi kertaa.¹²Ja Saul pelkäsi Daavidia, koska Herra oli hänen kanssansa, mutta oli poistunut Saulista.¹³Sentähden Saul toimitti hänet pois luotansa ja teki hänet tuhannenpäämieheksi; ja hän lähti ja tuli väen edellä.¹⁴Ja Daavid menestyi kaikilla teillään, ja Herra oli hänen kanssansa.¹⁵Kun Saul näki, että hänellä oli niin suuri menestys, rupesi hän häntä kammomaan.¹⁶Mutta koko Israel ja Juuda rakasti Daavidia, koska hän lähti ja tuli heidän edellensä.¹⁷Ja Saul sanoi Daavidille: ”Katso, vanhimman tyttäreni, Meerabin, minä annan sinulle vaimoksi; ole vain urhoollinen ja käy Herran sotia”. Sillä Saul ajatteli: ”Minun käteni älköön sattuko häneen, vaan sattukoon häneen filistealaisten käsi”.¹⁸Mutta Daavid vastasi Saulille: ”Mikä minä olen, mikä on minun elämäni ja mikä on isäni suku Israelissa, että minä tulisin kuninkaan vävyksi?”¹⁹Kun aika tuli, että Saulin tytär Meerab oli annettava Daavidille, annettiinkin hänet vaimoksi meholalaiselle Adrielille.²⁰Mutta Saulin tytär Miikal rakasti

Daavidia. Ja kun se ilmoitettiin Saulille, oli se hänelle mieleen.²¹Sillä Saul ajatteli: ”Minä annan hänet Daavidille, että hän tulisi hänelle ansaksi ja filistealaisten käsi sattuisi häneen”. Niin Saul sanoi Daavidille: ”Nyt voit toisen ker-
ran tulla minun vävykseni”.²²Ja Saul käski palvelijoihinsa: ”Puhukaa salaa Daavidille näin: ’Katso, kuningas on mieltynyt sinuun, ja kaikki hänen palvelijansa rakastavat sinua; sinun on nyt tultava kuninkaan vävyksi’”.²³Niin Saulin palvelijat puhuivat nämä sanat Daavidille. Mutta Daavid sanoi: ”Onko teidän mielestänne niin pieni asia tulla kuninkaan vävyksi? Minähän olen köyhä ja halpa mies.”²⁴Saulin palvelijat ilmoittivat hänelle tämän, sanoen: ”Näin on Daavid puhunut”.²⁵Niin Saul sanoi: ”Sanokaa Daavidille näin: ’Kuningas ei halua muuta morsiamenhintaa kuin sata filistealaisten esinahkaa, että kuninkaan vihollisille kostetaisiin’”. Sillä Saul ajatteli kaataa Daavidin filistealaisten käden kautta.²⁶Kun hänen palvelijansa ilmoittivat tämän Daavidille, miellytti Daavidia tulla näin kuninkaan vävyksi; ja ennenkuin määräaika oli kulunut umpeen,²⁷nousi Daavid ja lähti miehineen ja kaatoi filistealaisia kaksisataa miestä. Ja Daavid toi heidän esinahkansa, täyden määrän, kuninkaalle, tullaksensa kuninkaan vävyksi. Silloin Saul antoi tyttärensä Miikalin hänelle vaimoksi.²⁸Ja Saul näki ja ymmärsi, että Herra oli Daavidin kanssa, ja Saulin tytär Miikal rakasti häntä.²⁹Niin Saul pelkäsi vielä enemmän Daavidia, ja Saulista tuli koko elinajakseen Daavidin vihamies.³⁰Mutta filistealaisten ruhtinaat lähtivät sotaan; ja niin usein kuin he lähtivät sotaan, oli Daavidilla suurempi menestys kuin kaikilla muilla Saulin palvelijoilla, niin että hänen nimensä tuli sängen kuuluisaksi.

19Ja Saul puhui pojallensa Joonatanille ja kaikille palvelijoilensa, että Daavid olisi surmattava. Mutta Saulin poika Joonatan oli suuresti mieltynyt Daavidiin.²Sentähden Joonatan ilmaisi sen Daavidille ja sanoi: ”Minun isäni Saul koettaa saada sinut surmatuksi. Ole siis varuillasi huome-naamuna, kätkeydy ja pysy piilossa.³Mutta minä menen ja asetun isäni viereen kedolle, sinne, missä sinä olet, ja puhun sinusta isällesi; ja jos jotakin huomaan, niin minä ilmaisen sen sinulle.”⁴Niin Joonatan puhui hyvää Daavidista isällensä Saulille ja sanoi hänelle: ”Älköön kuningas rikkoko palvelijaansa Daavidia vastaan, sillä hän ei ole rikkonut sinua vastaan, vaan hänen työnsä ovat olleet sinulle suureksi hyödyksi.⁵Hänhän pani henkensä kämmenelleen ja surmasi sen filistealaisen, ja niin Herra antoi suuren voiton koko Israelille; sinä olet itse nähnyt sen ja iloinnut. Miksi siis rikkoisit viatonta verta vastaan surmaamalla Daavidin syyttömästi?”⁶Saul kuuli Joonatanin ääntä; ja Saul vannoi: ”Niin totta kuin Herra elää, häntä ei surmata”.⁷Niin Joonatan kutsui Daavidin, ja Joonatan ilmoitti hänelle kaiken tämän. Ja sitten Joonatan vei Daavidin Saulin tykö, ja hän palveli häntä niinkuin ennenkin.⁸Kun sitten sota alkoi uudestaan, lähti Daavid taistelemaan filistealaisia vastaan ja tuotti heille suuren tappion,

niin että he pakenivat hänen edestään. ⁹Mutta Herran lähettämä paha henki tuli Sauliin, kun hän istui kotonaan keihäs kädessä ja Daavid soitteli. ¹⁰Niin Saul koetti keihästä Daavidin seinään; mutta hän väisti Saulia, ja tämä iski keihään seinään. Daavid pakeni ja pelastui sinä yönä. ¹¹Niin Saul lähetti miehiä Daavidin kotiin vartioimaan häntä ja surmaamaan hänet aamulla. Mutta Daavidin vaimo Miikal ilmaisi sen hänelle ja sanoi: ”Jollet tänä yönä pelasta henkeäsi, niin sinä huomenna olet surman oma”. ¹²Ja Miikal laski Daavidin alas ikkunasta; ja hän lähti pakoon ja pelastui. ¹³Sitten Miikal otti kotijumalan ja asetti sen vuoteeseen, ja levitettyään vuohenkarvoista tehdyn karpäsverkon sen pään yli hän peitti sen vaatteella. ¹⁴Ja kun Saul lähetti miehiä ottamaan Daavidia, sanoi hän: ”Hän on sairas”. ¹⁵Niin Saul lähetti miehiä katsomaan Daavidia, sanoen: ”Tuokaa hänet vuoteessa tänne minun luokseni surmattavaksi”. ¹⁶Mutta kun miehet tulivat sisälle, niin katso, vuoteessa olikin kotijumala, vuohenkarvoista tehty karpäsverkko pään päällä. ¹⁷Niin Saul sanoi Miikalille: ”Miksi sinä olet minut näin pettänyt ja olet päästänyt minun vihamicheäni pelastumaan?” Miikal vastasi Saulille: ”Hän sanoi minulle: ’Päästä minut, muutoin minä surmaan sinut’”. ¹⁸Kun Daavid oli paennut ja pelastunut, meni hän Samuelin luo Raamaan ja kertoi hänelle kaikki, mitä Saul oli hänelle tehnyt. Ja hän ja Samuel menivät Naajotiin ja jäivät sinne. ¹⁹Ja Saulille ilmoitettiin: ”Katso, Daavid on Raaman Naajotissa”. ²⁰Niin Saul lähetti miehiä ottamaan Daavidia. Mutta kun he näkivät profeettain joukon hurmoksissa ja Samuelin seisovan johtamassa heitä, tuli Jumalan henki Saulin miehiin, niin että hekin joutuivat hurmoksiin. ²¹Kun se ilmoitettiin Saulille, lähetti hän toiset miehet; mutta hekin joutuivat hurmoksiin. Ja Saul lähetti vielä kolmannet miehet, mutta hekin joutuivat hurmoksiin. ²²Silloin hän itse lähti Raamaan. Ja kun hän tuli sen suuren vesisäiliön luo, joka on Seekussa, kysyi hän: ”Missä ovat Samuel ja Daavid?” Hänelle vastattiin: ”He ovat Raaman Naajotissa”. ²³Mutta kun hän oli menossa sinne, Raaman Naajotiin, tuli Jumalan henki häneenkin, niin että hän kulki hurmoksissa, kunnes tuli Raaman Naajotiin. ²⁴Silloin hänkin riisui vaatteensa ja joutui hurmoksiin Samuelin edessä; ja hän kaatui maahan ja makasi alastonna koko sen päivän ja koko sen yön. Senthden on tapana sanoa: ”Onko Saulkin profeettain joukossa?”

20 Mutta Daavid pakeni Raaman Naajotista, tuli ja puhui Joonatanille: ”Mitä minä olen tehnyt? Mitä vääryyttä, mitä syntiä minä olen tehnyt sinun isääsi vastaan, kun hän väijyy henkeäni?” ²Tämä vastasi hänelle: ”Pois se! Et sinä kuole. Katso, isäni ei tee mitään, suurta eikä pientä, ilmoittamatta minulle. Miksi sitten isäni salaisi minulta tämän? Ei ole niin.” ³Mutta Daavid vielä vakuutti vannot ja sanoi: ”Isäsi tietää, että minä olen saanut armon sinun silmiesi edessä; sentähden hän ajattelee: ’Älköön Joonatan saako tietää tätä, ettei hän tulisi murheelliseksi’. Mutta

niin totta kuin Herra elää ja niin totta kuin sinä itse elät: on vain askel minun ja kuoleman välillä.” ⁴Niin Joonatan sanoi Daavidille: ”Mitä sinä vain lausut toivovasi, sen minä sinulle teen”. ⁵Daavid sanoi Joonatanille: ”Katso, huomenna on uusikuu, ja minun pitäisi istua aterioimassa kuningaan kanssa; mutta salli minun mennä ja kätkeytyä ulos kedolle ylihuomeniltaan asti. ⁶Jos isäsi kaipaa minua, niin sano: ’Daavid pyysi minulta, että saisi käväistä kaupungissaan Beetlehemissä, sillä koko suvulla on siellä jokavuotiset teurasuhrit’. ⁷Ja jos hän sanoo: ’Hyvä on’, niin voi palvelijasi olla rauhassa. Mutta jos hän vihastuu, niin tiedä, että hänellä on paha mielessä. ⁸Tee siis laupeus palvelijallesi, koska olet ottanut palvelijasi Herran liittoon kanssasi. Mutta jos minussa on vääryys, niin surmaa sinä minut; sillä miksi sinä veisit minut isäsi eteen?” ⁹Joonatan sanoi: ”Pois se! Jos huomaan, että minun isälläni on paha mielessä sinua vastaan, niin minä sen varmasti sinulle ilmoitan.” ¹⁰Mutta Daavid sanoi Joonatanille: ”Kunpa sitten joku ilmoittaisi minulle, antaako isäsi sinulle kovan vastauksen”. ¹¹Joonatan sanoi Daavidille: ”Tule, menkäämme ulos kedolle”. Niin he menivät molemmat ulos kedolle. ¹²Ja Joonatan sanoi Daavidille: ”Minä vakuutan Herran, Israelin Jumalan, kautta, että koetan huomenna tai ylihuomenna tähän aikaan päästä selville isästani; ja jos Daavidin asiat ovat hyvin, niin minä varmasti lähetän siitä tiedon ja ilmoitan sen sinulle. ¹³Herra rangaiskoon Joonatania nyt ja vasta, jollen minä, jos isäni mieli tehdä sinulle pahaa, ilmoita sitä sinulle ja päästä sinua menemään rauhassa. Herra olkoon sinun kanssasi, niinkuin hän on ollut minun isäni kanssa. ¹⁴Etkö sinäkin, jos minä silloin vielä elän, etkö sinäkin tee Herran laupeutta minulle, niin ettei minun tarvitse kuolla? ¹⁵Ethän koskaan kiellä laupeuttasi minun suvultani, et silloinkaan, kun Herra hävittää Daavidin vihamicheet kaikki tyynni maan päältä?” ¹⁶Niin Joonatan teki liiton Daavidin suvun kanssa. Ja Herra vaati koston Daavidin vihamicheiltä. ¹⁷Ja Joonatan vannotti vielä Daavidin heidän keskinäisen rakkautensa kautta, sillä hän rakasti häntä niinkuin omaa sieluaan. ¹⁸Ja Joonatan sanoi hänelle: ”Huomenna on uusikuu, ja sinua kaivataan, kun paikkasi on tyhjä. ¹⁹Mutta ylihuomenna mene nopeasti siihen paikkaan, johon kätkeydyit sinä päivänä, jona se teko tapahtui, ja istuudu Eselin kiven ääreen. ²⁰Niin minä ammon kolme nuolta sen laittaa kohti, niinkuin ampuisin maaliin. ²¹Sitten minä lähetän palvelijan sanoen: ’Mene ja hae nuolet’. Jos minä silloin sanon palvelijalle: ’Katso, nuolet ovat takanasi, tännempänä, ota ne’, niin tule kotiin, sillä silloin voit olla rauhassa eikä mitään ole tekeillä; niin totta kuin Herra elää. ²²Mutta jos minä sanon sille nuorelle miehelle näin: ’Katso, nuolet ovat edessäsi, sinnempänä’, niin lähde, sillä Herra lähettää sinut pois. ²³Ja mitä minä ja sinä olemme keskenämme puhuneet, sen todistaja meidän välillämme, minun ja sinun, on Herra iankaikkisesti.” ²⁴Niin Daavid kätkeytyi kedolle. Ja kun uusikuu tuli, istuutui kuningas aterialle. ²⁵Kuningas istui tavallisella is-

tuimellansa, istuimella seinän vieressä. Ja Joonatan nousi seisomaan, ja Abner istuutui Saulin viereen. Mutta Daavidin paikka oli tyhjä. ²⁶Saul ei kuitenkaan sanonut mitään sinä päivänä, sillä hän ajatteli: ”Jotakin on hänelle tapahtunut: hän ei liene puhdas; varmaankaan hän ei ole puhdas”. ²⁷Mutta kun Daavidin paikka oli tyhjä seuraavanakin päivänä, toisena uudenkuun päivänä, sanoi Saul pojallensa Joonatanille: ”Miksi ei Iisain poika ole eilen eikä tänään tullut aterialle?” ²⁸Joonatan vastasi Saulille: ”Daavid pyysi minulta, että saisi mennä Beetlehemiin; ²⁹hän sanoi: ’Salli minun mennä, sillä meillä on suvun teurasuhrit kaupungissa, ja veljeni itse on käskenyt minut sinne; jos minä siis olen saanut armon sinun silmiesi edessä, niin päästä minut katsomaan veljiäni’. Sentähden hän ei ole tullut kuninkaan pöytään.” ³⁰Silloin Saul vihastui Joonataniin ja sanoi hänelle: ”Sinä säädyttömän naisen poika! Tiesinhän minä, että sinä olet mieltynyt Iisain poikaan, häpeäksi itsellesi ja häpeäksi äitisi hävyille. ³¹Sillä niin kauan kuin Iisain poika elää maan päällä, et sinä eikä sinun kuninkuutesi ole turvassa. Lähetä nyt noutamaan hänet minun luokseni, sillä hän on kuoleman oma.” ³²Joonatan vastasi isälleen Saulille ja sanoi hänelle: ”Miksi hänet on surmatava? Mitä hän on tehnyt?” ³³Silloin Saul heitti keihään häntä kohti surmataksensa hänet. Niin Joonatan ymmärsi, että hänen isänsä oli päättänyt tappa Daavidin. ³⁴Ja Joonatan nousi pöydästä, vihasta hehkuen, eikä syönyt mitään toisena uudenkuun päivänä, sillä hän oli murheissaan Daavidin tähden, koska hänen isänsä oli häväissyt tätä. ³⁵Seuraavana aamuna Joonatan lähti ulos kedolle, niinkuin hän oli sopinut Daavidin kanssa, ja hänellä oli mukanaan pieni poikanen. ³⁶Ja hän sanoi pojalle: ”Juokse noutamaan nuolet, jotka minä ammun”. Ja pojan juostessa hän ampui nuolen hänen ylitsensä. ³⁷Ja kun poika oli tulemassa siihen paikkaan, missä Joonatanin ampuma nuoli oli, huusi Joonatan pojalle ja sanoi: ”Nuoli on edessäsi, sinnempänä”. ³⁸Ja Joonatan huusi vielä pojalle: ”Riennä nopeasti, älä seisahtele!” Niin Joonatanin poikanen otti nuolen ja tuli herransa luo. ³⁹Eikä poika tiennyt asiasta mitään; ainoastaan Joonatan ja Daavid tiesivät sen. ⁴⁰Ja Joonatan antoi aseensa pojalle, joka hänellä oli mukanaan, ja sanoi hänelle: ”Mene ja vie nämä kaupunkiin”. ⁴¹Ja kun poika oli mennyt, nousi Daavid ylös etelän puolelta; ja hän lankeksi kasvoilleen maahan ja kumartui kolme kertaa; ja he suutelivat toisiansa ja itkivät yhdessä; Daavid itki hillittömästi. ⁴²Ja Joonatan sanoi Daavidille: ”Mene rauhassa. Niin on, kuin me molemmat olemme vannoneet Herran nimeen ja sanoneet: ’Herra on todistaja meidän välillämme, minun ja sinun, ja minun jälkeläisteni ja sinun jälkeläistesi välillä iankaikkisesti!’” ⁴³Sitten Daavid nousi ja lähti, mutta Joonatan palasi kaupunkiin.

21 Ja Daavid tuli pappi Ahimelekin luo Noobiin. Mutta Ahimelek tuli vavisten Daavidia vastaan ja kysyi häneltä: ”Miksi sinä tulet yksin, eikä ole ketään sinun kanssasi?”

²Daavid vastasi pappi Ahimelekille: ”Kuningas on käskenyt minut asialle ja sanoi minulle: ’Älköön kukaan saako tietää mitään siitä asiasta, jolle minä sinut lähetän, ja siitä käskystä, jonka minä olen sinulle antanut’. Ja palvelijat minä olen määrännyt siihen ja siihen paikkaan. ³Anna nyt minulle, mitä sinulla on, viisi leipää, tahi mitä muuta löytyy.” ⁴Pappi vastasi Daavidille ja sanoi: ”Tavallista leipää minulla ei ole; ainoastaan pyhää leipää on, jos vain palvelijat ovat karttaneet naisia”. ⁵Daavid vastasi papille ja sanoi hänelle: ”Totisesti olivat naiset eristettyinä meistä niinkuin ennenkin, milloin minä olen retkelle lähtenyt; ovatpa palvelijain reputkin aina olleet pyhät, vaikka retki on ollutkin tavallinen retki. Sitä enemmän leipä repuissa nyt pysyy pyhänä.” ⁶Niin pappi antoi hänelle pyhää leipää; sillä siellä ei ollut muuta leipää kuin näkyleipiä, jotka oli siirretty pois Herran edestä, että sinne samana päivänä, jona ne oli otettu pois, pantaisiin tuoret leivät. ⁷Mutta siellä oli sinä päivänä eristettynä Herran edessä eräs Saulin palvelija, nimeltä Doog, edomilainen, Saulin paimenten päämies. ⁸Ja Daavid kysyi vielä Ahimelekiltä: ”Eikö sinulla ole täällä yhtään keihästä tai miekkaa? Sillä minä en ottanut mukaani, en miekkaani enkä muita aseitani, koska kuninkaan asia oli niin kiireellinen.” ⁹Pappi vastasi: ”On, sen filistealaisen Goljatin miekka, jonka sinä surmasit Tammilaaksossa; katso, se on vaippaan käärittynä tuolla kasukan takana. Jos tahdot ottaa itsellesi sen, niin ota; sillä muuta kuin se ei täällä ole.” Daavid sanoi: ”Ei ole toista sen vertaista; anna se minulle”. ¹⁰Sitten Daavid nousi ja pakeni sinä päivänä Saulia ja tuli Aakiin, Gatin kuninkaan, luo. ¹¹Mutta Aakiin palvelijat sanoivat hänelle: ”Eikö tämä ole Daavid, sen maan kuningas? Eivätkö he karkeloiden virittäneet hänelle tätä laulua: ’Saul voitti tuhat, mutta Daavid kymmenentuhatta?’” ¹²Daavid pani mieleensä nämä sanat ja pelkäsi suuresti Aakista, Gatin kuningasta. ¹³Niin hän tekeytyi mielipuoleksi heidän silmiensä edessä ja raivosi heidän kässissään ja piirusteli portin oviin ja valutti sylkeä partaansa. ¹⁴Silloin Aakis sanoi palvelijoilleen: ”Näettehän, että mies on hullu. Miksi toitte hänet minun luokseni? ¹⁵Puuttuuko minulta hulluja, kun toitte tämän hulluttelemaan minun eteeni? Tällainenko saisi tulla minun hoviini?”

22 Niin Daavid lähti sieltä ja pääsi pakoon Adullamin luolaan. Ja kun hänen veljensä ja koko hänen isänsä perhe kuuluivat sen, tulivat he sinne hänen luoksensa. ²Ja hänen luoksensa kokoontui kaikenlaista ahdingossa olevaa, velkaantunutta ja katkeroitunutta väkeä, ja hän rupesi heidän päämiehekseen. Näin liittyi häneen noin neljäsataa miestä. ³Sieltä Daavid meni Mooabin Mispeen. Ja hän sanoi Mooabin kuninkaalle: ”Salli minun isäni ja äitini tulla asumaan teidän luoksenne, kunnes saan tietää, mitä Jumala minulle tekee”. ⁴Ja hän vei heidät Mooabin kuninkaan eteen; ja he jäivät tämän luo kaikeksi aikaa, minkä Daavid oli vuorilinnassa. ⁵Mutta profeetta Gaad sanoi Daavidille: ”Älä jää vuorilinnaan; lähde täältä ja mene Juudan

maahan”. Niin Daavid lähti ja tuli Jaar-Heretiin. ⁶Ja Saul kuuli, että oli saatu vihiä Daavidista ja niistä miehistä, jotka olivat hänen kanssaan; ja Saul istui Gibeassa tamariskipuun alla kummulla, keihäs kädessä, ja kaikki hänen palvelijansa seisoivat hänen luonaan. ⁷Niin Saul sanoi palvelijoilleen, jotka seisoivat hänen luonaan: ”Kuulkaa, benjaminilaiset! Antaako Iisain poika teillekin kaikille pelot ja viinitarhat, ja tekeekö hän teidät kaikki tuhannen- ja sadanpäämiehiksi?” ⁸Tehän olette kaikki salaliitossa minua vastaan, eikä kukaan ole ilmaissut minulle, että oma poikani on tehnyt liiton Iisain pojan kanssa. Ei kukaan teistä välitä niin paljoa minusta, että olisi ilmaissut sen minulle. Sillä minun poikani on yllyttänyt palvelijani väijymään minua, niinkuin nyt tapahtuu.” ⁹Niin edomilainen Dooeg, joka seisoj siinä Saulin palvelijain kanssa, vastasi ja sanoi: ”Minä näin Iisain pojan tulevan Noobiin, Ahimelekin, Ahitubin pojan, luo. ¹⁰Tämä kysyi hänelle neuvoa Herralta ja evästi hänet ja antoi hänelle filistealaisen Goljatin miekan.” ¹¹Silloin kuningas lähetti kutsumaan pappi Ahimelekin, Ahitubin pojan, ja koko hänen isänsä suvun, Noobin papit. Ja he tulivat kaikki kuninkaan luo. ¹²Niin Saul sanoi: ”Kuule, Ahitubin poika!” Hän vastasi: ”Tässä olen, Herrani”. ¹³Saul sanoi hänelle: ”Miksi te olette salaliitossa minua vastaan, sinä ja Iisain poika, koska sinä olet antanut hänelle leipää ja miekan ja kysynyt hänelle Herralta neuvoa, että hän ryhtyisi väijymään minua, niinkuin nyt tapahtuu?” ¹⁴Ahimelek vastasi kuninkaalle ja sanoi: ”Kuka on kaikkien sinun palvelijaisi joukossa niin uskottu kuin Daavid, joka on kuninkaan vävy ja sinun henkivartiostosi päällikkö ja on korkeassa arvossa sinun hovissasi?” ¹⁵Enhän minä nyt ensi kertaa kysynyt hänelle Jumalalta neuvoa. Pois se! Älköön kuningas lukeko mitään viaksi minulle, palvelijalleen, älköönkään kaikelle minun isäni suvulle, sillä palvelijasi ei tietänyt kaikesta tästä vähän vähääkään.” ¹⁶Mutta kuningas sanoi: ”Sinun on kuolemalla kuoltava, Ahimelek, sinun ja koko sinun isäsi suvun”. ¹⁷Ja kuningas sanoi henkivartijoille, jotka seisoivat hänen luonaan: ”Käykää tänne ja surmatkaa Herran papit, sillä hekin pitävät Daavidin puolta; ja vaikka tiesivät hänen paenneen, eivät he ilmoittaneet sitä minulle”. Mutta kuninkaan palvelijat eivät tahtoneet ojentaa kättään lyömään kuoliaaksi Herran pappeja. ¹⁸Niin kuningas sanoi Dooegille: ”Käy sinä tänne ja lyö papit kuoliaaksi”. Ja edomilainen Dooeg astui esiin ja löi papit kuoliaaksi; ja hän tappoi sinä päivänä kahdeksankymmentä viisi pellavakasukkaa kantavaa miestä. ¹⁹Myös pappiskaupungin Noobin asukkaat hän surmasi miekan terällä, sekä miehet että naiset, sekä lapset että imeväiset; jopa raavaat, aasit ja lampaatkin hän tappoi miekan terällä. ²⁰Ainoastaan yksi Ahimelekin, Ahitubin pojan, poika, nimeltä Ebjatar, pelastui ja pakeni Daavidin luo. ²¹Ja Ebjatar kertoi Daavidille, että Saul oli tappanut Herran papit. ²²Niin Daavid sanoi Ebjatarille: ”Minä ymmärsin jo silloin, että edomilainen Dooeg, kun hän oli siellä, oli ilmaiseva sen Saulille. Minä olen syypää koko sinun isäsi

suvun, joka hengen, kuolemaan. ²³Jää minun luokseni, älä pelkää; sillä joka väijyy sinun henkeäsi, se väijyy minun henkeäni. Minun luonani sinä olet turvassa.”

23Daavidille ilmoitettiin: ”Katso, filistealaiset ovat taistelemassa Kegilaa vastaan ja ryöstävät puimatantereita”. ²Niin Daavid kysyi Herralta: ”Menenkö minä ja lyönkö nämä filistealaiset maahan?” Herra vastasi Daavidille: ”Mene, lyö filistealaiset maahan ja pelasta Kegila”. ³Mutta Daavidin miehet sanoivat hänelle: ”Mehän elämme pelossa jo täällä Juudassa. Menisimmekö vielä Kegilaan filistealaisten taistelurivejä vastaan?” ⁴Niin Daavid kysyi taas Herralta, ja Herra vastasi hänelle ja sanoi: ”Nouse ja mene alas Kegilaan; sillä minä annan filistealaiset sinun käsiisi”. ⁵Ja Daavid meni miehinensä Kegilaan ja ryhtyi taisteluun filistealaisia vastaan ja kuljetti heidän karjansa pois ja tuotti heille suuren tappion. Näin Daavid pelasti Kegilan asukkaat. ⁶Ja kun Ebjatar, Ahimelekin poika, pakeni Daavidin luo Kegilaan, seurasi kasukka hänen mukanaan. ⁷Saulille ilmoitettiin, että Daavid oli mennyt Kegilaan. Niin Saul sanoi: ”Jumala on jättänyt hänet minun käsiini, sillä hän on itse sulkenut itsensä sisälle, kun on mennyt kaupunkiin, jossa on ovet ja salvat”. ⁸Sitten Saul kuulutti kaiken kansan sotaan, menemään alas Kegilaan, piirittämään Daavidia ja hänen miehiänsä. ⁹Kun Daavid sai tietää, että Saul hankki hänelle tuhoa, sanoi hän pappi Ebjatarille: ”Tuo tänne kasukka”. ¹⁰Ja Daavid sanoi: ”Herra, Israelin Jumala! Sinun palvelijasi on kuullut, että Saul aikoo tulla Kegilaan hävittämään kaupungin minun tähteni. ¹¹Luovuttavatko Kegilan miehet minut hänen käsiinsä? Tuleeko Saul, niinkuin palvelijasi on kuullut? Herra, Israelin Jumala, ilmoita se palvelijallesi.” Herra vastasi: ”Tulee”. ¹²Ja Daavid kysyi vielä: ”Luovuttavatko Kegilan miehet minut ja minun mieheni Saulin käsiin?” Herra vastasi: ”Luovuttavat”. ¹³Niin Daavid nousi miehinensä, joita oli noin kuusisataa miestä, ja he lähtivät Kegilasta ja kuljeskelivat paikasta toiseen. Mutta kun Saulille kerrottiin, että Daavid oli päässyt pakoon Kegilasta, luopui hän retkestänsä. ¹⁴Ja Daavid oleskeli erämaassa vuorten huipuilla; hän oleskeli Siifin erämaan vuoristossa. Ja Saul etsi häntä kaiken aikaa, mutta Jumala ei antanut häntä tämän käsiin. ¹⁵Daavid huomasi, että Saul oli lähtenyt väijymään hänen henkeänsä, ja Daavid oli Hooreksessa, Siifin erämaassa. ¹⁶Silloin Saulin poika Joonatan nousi ja meni Daavidin luo Hoorekseen ja rohkaisi häntä Jumalassa. ¹⁷Hän sanoi hänelle: ”Älä pelkää; sillä minun isäni Saulin käsi ei ole tapaava sinua, vaan sinusta tulee Israelin kuningas, ja minä tulen olemaan lähinnä sinua. Myös minun isäni Saul tietää kyllä sen.” ¹⁸Sitten he molemmat tekivät liiton Herran edessä. Ja Daavid jäi Hoorekseen, mutta Joonatan palasi kotiinsa. ¹⁹Mutta siifiläisiä meni Saulin luo Gibeaan, ja he sanoivat: ”Daavid piileksii meillä päin, vuorten huipuilla Hooreksessa, Gibeat-Hakilassa, joka on kallioerämaasta etelään. ²⁰Niin tule nyt sinne, kuningas, milloin vain haluat tulla; me kyllä luo-

vutamme hänet kuninkaan käsiin.”²¹ Saul sanoi: ”Herra siunatkoon teitä, kun te säälitte minua.”²² Menkää, pitäkää häntä vielä silmällä, tiedustelkaa ja katsokaa, missä paikassa hänen jalkansa liikkuu ja kuka hänet on siellä nähnyt; sillä minulle on sanottu, että hän on hyvin kavala.²³ Katsokaa ja tiedustelkaa kaikki piilopaikat, joihin hän voi piiloutua. Palatkaa sitten minun luokseni ja tuokaa varmat tiedot, niin minä lähden teidän kanssanne. Ja jos hän on tässä maassa, niin minä etsin hänet kaikkien Juudan sukujen seasta.”²⁴ Ja he nousivat ja menivät Siifiin Saulin edellä. Mutta Daavid miehineen oli Maaonin erämaassa, aromaassa, kallioerämaasta etelään.²⁵ Kun Saul miehineen meni etsimään Daavidia, ilmoitettiin se tälle, ja hän laskeutui eräälle kalliolle ja jäi Maaonin erämaahan. Kun Saul kuuli sen, lähti hän ajamaan Daavidia takaa Maaonin erämaahan.²⁶ Ja Saul kulki vuoren toista puolta ja Daavid miehineen vuoren toista puolta. Ja kun Daavid riensi pakoon Saulin tieltä ja Saul miehinsä oli kiertämässä Daavidia ja hänen miehiänsä, ottaaksensa heidät kiinni,²⁷ tuli sanansaattaja Saulin luo ja sanoi: ”Tule kiiruusti, sillä filistealaiset ovat hyökänneet maahan”.²⁸ Silloin Saul lakkasi ajamasta takaa Daavidia ja lähti filistealaisia vastaan. Siitä se paikka sai nimekseen Mahlekokkallio.

24 Mutta Daavid lähti sieltä ja oleskeli Een-Gedin vuorten huipuilla.² Ja kun Saul palasi ajamasta filistealaisia takaa, ilmoitettiin hänelle: ”Katso, Daavid on Een-Gedin erämaassa”.³ Niin Saul otti kolmetuhatta valiomiestä koko Israelista ja meni etsimään Daavidia ja hänen miehiään Kauriskallioiden itäpuolelta.⁴ Ja kun hän tuli tien varrella oleville karjatarhoille, oli siellä luola; ja Saul meni luolaan tarpeelleen. Mutta Daavid ja hänen miehensä istuivat luolan perällä.⁵ Niin Daavidin miehet sanoivat hänelle: ”Katso, tämä on se päivä, josta Herra on sanonut sinulle: ’Minä annan vihamiehesi sinun käsiisi, tehdäksesi hänelle, mitä hyväksi näet’”. Ja Daavid nousi ja leikkasi salaa kappaleen Saulin viitan liepeestä.⁶ Mutta sen jälkeen Daavidin omatunto soimasi häntä siitä, että hän oli leikannut Saulin viitan lievettä.⁷ Ja hän sanoi miehillensä: ”Pois se! Herra varjeltakoon minua tekemästä sitä herralleni, Herran voidelulle, että satuttaisin käteni häneen; sillä hän on Herran voideltu”.⁸ Ja Daavid kovisti miehiänsä eikä sallinut heidän hyökätä Saulin kimppuun. Niin Saul nousi luolasta ja meni matkaansa.⁹ Sen jälkeen Daavid myös nousi, lähti luolasta ja huusi Saulin jälkeen: ”Minun herrani, kuningas!” Kun Saul katsahti taaksensa, kumartui Daavid kasvoilleen maahan ja osoitti kunnioitusta.¹⁰ Ja Daavid sanoi Saulille: ”Miksi sinä kuuntelet ihmisten puhetta, jotka sanovat: ’Daavid hankkii sinulle onnettomuutta’?”¹¹ Katso, näethän nyt omin silmin, kuinka Herra tänä päivänä antoi sinut minun käsiini luolassa, mutta minä säästin sinut, vaikka minua neuvottiin tappamaan sinut; sillä minä ajattelin: ’Minä en satuta kättäni herrani; sillä hän on Herran voideltu’.¹² Katso itse, isäni, katso tätä viittasi liepeen kap-

paletta, joka on minun kädessäni. Kun minä leikkasin sen sinun viittasi liepeestä enkä sinua tappanut, niin ymmärrä siitä ja näe, ettei minulla ole tekeillä mitään pahaa tai rikollista ja etten minä ole sinua vastaan rikkonut, vaikka sinä vainoat minua ottaaksesi minulta hengen.¹³ Herra tuomitkoon meidän välillämme, minun ja sinun, ja Herra kostakoon sinulle minun puolestani, mutta minun käteni ei sinuun satu.¹⁴ On, niinkuin vanha sananlasku sanoo: ’Jumalattomuus tulee jumalattomista’; mutta minun käteni ei sinuun satu.¹⁵ Kenen jälkeen Israelin kuningas on lähtenyt? Ketä sinä ajat takaa? Koiranraatoa, yhtä kirppua!¹⁶ Herra olkoon tuomari ja tuomitkoon meidän välillämme, minun ja sinun; hän nähköön ja ajakoon minun asiani ja auttakoon minut sinun käsistäsä oikeuteeni.”¹⁷ Kun Daavid oli päättänyt tämän puheensa Saulille, sanoi Saul: ”Eikö se ole sinun äänesi, poikani Daavid?” Ja Saul korotti äänensä ja itki.¹⁸ Ja hän sanoi Daavidille: ”Sinä olet minua vanhurskaampi, sillä sinä olet tehnyt minulle hyvää, vaikka minä olen tehnyt sinulle pahaa.”¹⁹ Sinä olet tänä päivänä osoittanut hyvyttäsi minua kohtaan, kun et tappanut minua, vaikka Herra oli antanut minut sinun käsiisi.²⁰ Sillä kun joku kohtaa vihollisensa, päästäkö hän hänet menemään rauhassa? Herra palkitkoon sinulle runsaasti sen, mitä olet tänä päivänä tehnyt minulle.²¹ Ja katso, nyt minä tiedän, että sinä tulet kuninkaaksi ja että Israelin kuninkuus on pysyvä sinun kädessäsi.²² Niin vannoo nyt minulle Herran kautta, ettet hukuta minun jälkeläisiäni etkä hävitä minun nimeäni isäni suvusta.”²³ Ja Daavid vannoi Saulille. Sitten Saul meni kotiinsa; mutta Daavid ja hänen miehensä nousivat vuorilinnaan.

25 Ja Samuel kuoli, ja koko Israel kokoontui pitämään hänen valittajaisiaan, ja he hautasivat hänet hänen kotipaikkaansa Raamaan. Ja Daavid nousi ja meni Paaranin erämaahan.² Ja Maaonissa oli mies, jolla oli karjataloutensa Karmelissa, ja se mies oli hyvin rikas: hänellä oli kolmetuhatta lammasta ja tuhat vuolta. Ja hän oli keritsemässä lampaitansa Karmelissa.³ Miehen nimi oli Naabal, ja hänen vaimonsa nimi oli Abigail. Vaimo oli hyvin ymmärtäväinen ja vartaloltaan kaunis, mutta mies oli tyly ja menoissaan raaka; hän oli kaalebilainen.⁴ Ja kun Daavid kuuli erämaassa, että Naabal keritsi lampaitansa,⁵ lähetti hän sinne kymmenen nuorta miestä, ja Daavid sanoi nuorille miehille: ”Menkää Karmeliin, ja kun tulette Naabalin luo, niin tervehtikää häntä minun nimessäni⁶ ja sanokaa sille eläjälle: ’Sinä elät rauhassa; rauhassa elää myös sinun perheesi ja kaikki, mitä sinulla on.’⁷ Minä olen nyt kuulut, että sinulla on lammasten keritsiäiset. Sinun paimenesi ovat olleet meidän läheisyydessämme; me emme ole heitä loukanneet, eikä heiltä ole mitään hävinnyt koko sinä aikana, minkä ovat olleet Karmelissa.”⁸ Kysy nuorilta miehiltäsi, niin he sanovat sen sinulle. Saakoot siis nämä miehet armon sinun silmiesi edessä, sillä mehän olemme tulleet juhlapäivänä. Anna sentähden palvelijoillesi ja pojallesi Daa-

vidille sitä, mitä sinulla on käsillä.”⁹ Kun Daavidin miehet tulivat sinne, puhuivat he Daavidin nimessä Naabalille tämän kaiken ja jäivät hiljaa odottamaan.¹⁰ Mutta Naabal vastasi Daavidin palvelijoille ja sanoi: ”Kuka Daavid on, kuka on Iisain poika? Tätä nykyä on paljon orjia, jotka karkaavat isäntänsä luota.”¹¹ Ottaisinko minä ruokani ja juomani ja teuraani, jotka olen teurastanut keritsiäisiini, ja antaisin ne miehille, jotka ovat kotoisin ties mistä?”¹² Niin Daavidin miehet kääntyivät ja menivät pois, ja tultuaan takaisin he kertoivat hänelle tämän kaiken.¹³ Niin Daavid sanoi miehille: ”Jokainen sitokoon miekkansa vyölleen”. Ja jokainen satoi miekkansa vyölleen; ja Daavid itsekin satoi miekkansa vyölleen. Ja noin neljäsataa miestä lähti seuraamaan Daavidia, mutta kaksisataa jäi kuormaston luo.¹⁴ Mutta eräs nuori mies toi sanan Abigailille, Naabalin vaimolle, ja sanoi: ”Katso, Daavid on lähettänyt sanansaattajia erämaasta tervehtimään meidän isäntäämme, mutta hän vain haukkui heitä.”¹⁵ Ne miehet ovat kuitenkin olleet meille varsin hyviä: he eivät loukanneet meitä, eikä meiltä mitään hävinnyt koko sinä aikana, minkä kuljeskelimme heidän läheisyydessään ollessamme kedolla.¹⁶ He olivat muurina meidän ympärillämme yöllä ja päivällä koko sen ajan, minkä oleskelimme heidän läheisyydessään paimentaessamme lampaista.¹⁷ Niin ajattele nyt sinä ja katso, mitä voit tehdä, sillä onnettomuus uhkaa meidän isäntäämme ja koko hänen taloansa. Hän itse on kelvoton mies, niin ettei hänelle auta puhua.”¹⁸ Niin Abigail otti joutuin kaksisataa leipää, kaksi leiliä viiniä, viisi lampaanpaistia, viisi seamittaa paahdettuja jyviä, sata rusinakakkua ja kaksisataa viikunakakkua ja pani ne aasien selkään.¹⁹ Ja hän sanoi palvelijoille: ”Menkää minun edelläni, minä tulen jäljessänne”. Mutta miehensä Naabalille hän ei sitä ilmoittanut.²⁰ Kun hän sitten ratsasti aasilla alas mäkeä vuoren suojassa, niin katso, Daavid miehinensä tuli toista mäkeä alas häntä vastaan, niin että hän joutui kohtaamaan heidät.²¹ Mutta Daavid oli sanonut: ”Mitään saamatta minä olen suojellut kaikkea, mitä tällä miehellä oli erämaassa, niin ettei mitään ole hävinnyt kaikesta, mitä hänellä oli. Hän on palkinnut minulle hyvän pahalla.”²² Jumala rangaitsi Daavidin vihamiehiä nyt ja vasta: totisesti, minä en jätä kaikesta hänen väestänsä huomenaamuksi henkiin yhtään miehenpuolta.”²³ Mutta kun Abigail näki Daavidin, laskeutui hän kiiruusti aasin selästä maahan, lankesi kasvoilleen Daavidin eteen ja kumartui maahan.²⁴ Ja kun hän oli langennut hänen jalkainsa juureen, sanoi hän: ”Minun on syy, herrani. Mutta salli palvelijattaresi puhua sinulle ja kuule palvelijattaresi sanoja.”²⁵ Älköön herrani välittääkö mitään tuosta kelvottomasta miehestä, Naabalista, sillä nimi on miestä myöten. Naabal on hänen nimensä, ja houkkamainen hän on. Mutta minä, sinun palvelijattaresi, en ole nähnyt niitä miehiä, jotka sinä, herrani, lähetit.²⁶ Ja nyt, herrani, niin totta kuin Herra elää ja niin totta kuin sinä itse elät, jonka Herra on estänyt joutumasta verivelan alaiseksi ja auttamasta itseäsi omalla kädelläsi: käy-

köön nyt sinun vihamiehillesi ja kaikille, jotka hankkivat onnettomuutta minun herralleni, niinkuin Naabalille.²⁷ Ja nyt annetakoon tämä tervehdyslahja, jonka palvelijattaresi on herralleni tuonut, niille miehille, jotka seuraavat herraani.²⁸ Anna palvelijattaresi rikkomus anteeksi. Sillä Herra on rakentava minun herralleni pysyväisen huoneen, koska minun herrani käy Herran sotia; eikä mitään pahaa löydetä sinussa koko elinaikanasi.²⁹ Ja jos joku nousee vainoamaan sinua ja väijymään sinun henkeäsi, niin herrani henki on tallella elävien kukkarossa Herran, sinun Jumalasi, tykönä; mutta sinun vihollistesi hengen hän lingolla linkoaa pois.³⁰ Ja kun Herra tekee minun herralleni kaiken hyvän, josta hän on sinulle puhunut, ja määrää sinut Israelin ruhtinaaksi,³¹ niin ei sinua kaada eikä herrani tuntoa vaivaa se, että olisit aiheettomasti vuodattanut verta ja että herrani olisi itse auttanut itseänsä. Mutta kun Herra on tekevä hyvää minun herralleni, niin muista palvelijattaresi.”³² Niin Daavid sanoi Abigailille: ”Kiitetty olkoon Herra, Israelin Jumala, joka tänä päivänä lähetti sinut minua vastaan.”³³ Ja siunattu olkoon sinun ymmärtäväsyytesi, ja siunattu ole sinä itse, joka tänä päivänä estit minut joutumasta verivelan alaiseksi ja auttamasta itseäni omalla kädelläni.³⁴ Mutta niin totta kuin Herra, Israelin Jumala, elää, hän, joka on pidättänyt minut tekemästä sinulle pahaa: jollet sinä joutuin olisi tullut minua vastaan, niin totisesti ei Naabalin väestä olisi huomenna aamun valjettessa ollut jäljellä yhtään miehenpuolta.”³⁵ Sitten Daavid otti häneltä, mitä hän oli hänelle tuonut, ja sanoi hänelle: ”Mene rauhassa kotiisi. Katso, minä olen kuullut sinua ja tehnyt sinulle mieliksi.”³⁶ Kun Abigail sitten tuli Naabalin luo, oli tällä talossansa pidot, niinkuin kuninkaan pidot; ja Naabalin sydän oli iloinen, ja hän oli kovin juovuksissa. Niin hän ei kertonut Naabalille mitään, ennenkuin aamu valkeni.³⁷ Mutta seuraavana aamuna, kun Naabalista humala oli haihtunut, kertoi hänen vaimonsa hänelle, mitä oli tapahtunut. Silloin hänen sydämensä kuoleutui hänen povessaan, ja hän ikäänkuin kivettyi.³⁸ Ja noin kymmenen päivän kuluttua Herra löi Naabalia, niin että hän kuoli.³⁹ Kun Daavid kuuli, että Naabal oli kuollut, sanoi hän: ”Kiitetty olkoon Herra, joka on kostanut Naabalille minun häväistykseni ja pidättänyt palvelijansa pahasta ja kääntänyt Naabalin pahuuden hänen oman päänsä päälle”. Senjälkeen Daavid lähetti sanomaan Abigailille, että hän halusi ottaa hänet vaimokseen.⁴⁰ Ja kun Daavidin palvelijat tulivat Abigailin luo Karmeliin, puhuivat he hänelle ja sanoivat: ”Daavid lähetti meidät sinun luoksesi ottamaan sinut hänelle vaimoksi.”⁴¹ Niin hän nousi ylös, kumartui kasvoilleen maahan ja sanoi: ”Katso, palvelijattaresi on valmis rupeamaan orjattareksi ja pesemään herrani palvelijain jalat”.⁴² Sitten Abigail nousi kiiruusti ylös ja istuutui aasin selkään, samoin hänen viisi palvelijattaresi, jotka olivat hänellä seuralaisina. Ja niin hän seurasi Daavidin sanansaattajia ja tuli hänen vaimoksensa.⁴³ Daavid oli nainut myös Ahinoamin Jisreelistä, niin että he molemmat

tulivat hänen vaimoikseen. ⁴⁴Mutta Saul oli antanut tyttärensä Miikalin, Daavidin vaimon, Paltille, Laiksen pojalle, joka oli kotoisin Gallimista.

26 Siifiläiset tulivat Saulin luo Giberaan ja sanoivat: ”Daavid piileksii Gibeat-Hakilassa, kallioerämaan puolella”. ²Niin Saul nousi ja meni Siifin erämaahan, ja hänen kanssansa kolmetuhatta Israelin valiomiestä, etsimään Daavidia Siifin erämaasta. ³Ja Saul leirytyi Gibeat-Hakilaan, joka on kallioerämaan puolella tien varrella. Mutta Daavid oleskeli erämaassa. Ja kun Daavid huomasi, että Saul oli tullut hänen jäljessään erämaahan, ⁴lähetti hän vakoojia ja sai varman tiedon Saulin tulosta. ⁵Niin Daavid nousi ja meni siihen paikkaan, johon Saul oli leirytnyt; ja Daavid näki, missä paikassa Saul ja hänen sotapäällikkönsä Abner, Neerin poika, makasivat. Saul näet makasi leirissä, ja väki oli asettunut hänen ympärilleen. ⁶Ja Daavid puhui heetti-läiselle Ahimelekille ja Abisaille, Serujan pojalle, Jooabin veljelle, ja sanoi: ”Kuka lähtee minun kanssani Saulin tykö leiriin?” Abisai vastasi: ”Minä lähdän sinun kanssasi”. ⁷Niin Daavid ja Abisai menivät yöllä väen luo ja näkivät, että Saul makasi ja nukkui leirissä, ja hänen keihäänsä oli pistettyä maahan hänen päanpohjiinsa; mutta Abner ja väki makasivat hänen ympärillensä. ⁸Ja Abisai sanoi Daavidille: ”Jumala on tänä päivänä antanut vihamiehesi sinun käsiisi. Salli nyt minun keihästää hänet maahan; yksi isku vain, toista ei tarvita.” ⁹Mutta Daavid vastasi Abisaille: ”Älä surmaa häntä; sillä kuka on rankaisematta satuttanut kätensä Herran voideltuun?” ¹⁰Ja Daavid sanoi vielä: ”Niin totta kuin Herra elää: Herra itse lyö hänet, tahi hänen kuolinpäivänsä tulee, tahi hän menee sotaan ja tuhoutuu siellä. ¹¹Mutta minä en satuta kättäni Herran voideltuun. Pois se, Herra varjelkoon! Vaan ota nyt keihäs hänen päanpohjistaan ja vesiastia, ja sitten menkäämme.” ¹²Ja Daavid otti keihään ja vesiastian Saulin päanpohjista, ja sitten he menivät tiehensä. Eikä kukaan nähnyt tai huomannut sitä, eikä kukaan herännyt, vaan he nukkuiivat kaikki; sillä Herran lähettämä raskas uni oli vallannut heidät. ¹³Kun sitten Daavid oli tullut toiselle puolelle, asettui hän kauas vuoren laelle, pitkän välimatkan päähän. ¹⁴Ja Daavid huusi väelle ja Abnerille, Neerin pojalle, ja sanoi: ”Etkö vastaa, Abner?” Abner vastasi ja sanoi: ”Kuka sinä olet, joka niin huudat kuninkaalle?” ¹⁵Daavid sanoi Abnerille: ”Sinähän olet mies, eikä sinun vertaistasi ole Israelissa. Miksi et sitten vartioinut herraasi, kuningasta? Sillä joku kansasta tuli surmaamaan kuningasta, sinun herraasi. ¹⁶Ei ole hyvin tehty, mitä sinä olet tehnyt. Niin totta kuin Herra elää: te olette kuoleman omat, koska ette vartioineet herraanne, Herran voideltua. Katsohan nyt: missä ovat kuninkaan keihäs ja vesiastia, jotka olivat hänen päanpohjissaan?” ¹⁷Niin Saul tunsu Daavidin äänen ja sanoi: ”Sehän on sinun äänesi, poikani Daavid”. Daavid vastasi: ”Niin on, herrani, kuningas”. ¹⁸Ja hän sanoi vielä: ”Miksi herrani vainoaa palvelijaansa? Mitä minä olen tehnyt, tahi mitä

pahaa minulla on tekeillä? ¹⁹Kuulkoon nyt herrani, kuningas, mitä hänen palvelijansa sanoo: Jos Herra on yllyttänyt sinut minua vastaan, niin saakoon hän tuntea ruokauhrin hajua; mutta jos sen ovat tehneet ihmiset, niin olkoot he kirotot Herran edessä, koska tänä päivänä karkoittavat minut pois Herran perintöosasta, sanoen: ’Mene ja palvele muita jumalia’. ²⁰Älköön kuitenkaan minun vereni vuotako maahan siellä kaukana Herran kasvoista. Niin, Israelin kuningas on lähtenyt liikkeelle etsimään yhtä kirppua, niinkuin ajetaan peltokanaa vuorilla.” ²¹Niin Saul sanoi: ”Minä olen tehnyt syntiä. Tule takaisin, poikani Daavid; sillä minä en enää tee sinulle pahaa, koska minun henkeni tänä päivänä on ollut kallis sinun silmissäsi. Katso, minä olen tehnyt tyhmästi ja erehtynyt kovin pahoin.” ²²Daavid vastasi ja sanoi: ”Tässä on kuninkaan keihäs; tulkoon joku miehistä tänne ottamaan sen. ²³Herra palkitsee jokaiselle hänen vanhurskautensa ja uskollisuutensa. Sillä Herra antoi sinut tänä päivänä minun käsiini, mutta minä en tahtonut satuttaa kättäni Herran voideltuun. ²⁴Katso, niinkuin sinun henkesi tänä päivänä on ollut suuriarvoinen minun silmissäni, niin on myös minun henkeni oleva suuriarvoinen Herran silmissä, ja hän on pelastava minut kaikesta hädästä.” ²⁵Saul sanoi Daavidille: ”Siunattu ole sinä, poikani Daavid! Mihin sinä ryhdyt, siihen sinä pystyt.” Sitten Daavid meni pois, ja Saul palasi kotiinsa.

27 Mutta Daavid ajatteli mielessään: ”Kerran Saulin käsi kuitenkin tuhoaa minut. Minulla ei ole muuta neuvoa kuin pelastautua filistealaisten maahan. Silloin Saul huomaa turhaksi enää etsiä minua kaikkialta Israelin alueelta, ja niin minä pelastun hänen käsistensä.” ²Niin Daavid nousi ja meni, hän ja ne kuusisataa miestä, jotka olivat hänen kanssaan, Aakiin, Maaokin pojan, Gatin kuninkaan, luo. ³Ja Daavid asettui miehinensä Aakiin luo Gatiin. Jokaisella oli perheensä mukanaan, Daavidilla molemmat vaimonsa, jisreeliläinen Ahinoam ja karmelilainen Abigail, Naabalin vaimo. ⁴Kun sitten Saulille ilmoitettiin, että Daavid oli paennut Gatiin, ei hän enää etsinyt häntä. ⁵Ja Daavid sanoi Aakiille: ”Jos minä olen saanut armon sinun silmiesi edessä, niin annettakoon minulle paikka jossakin maaseutukaupungissa, asuakseni siellä. Sillä miksi sinun palvelijasi asuisi kuninkaan kaupungissa sinun luonasi?” ⁶Niin Aakis antoi hänelle sinä päivänä Siklagin. Sentähden on Siklag Juudan kuningasten oma vielä tänä päivänä. ⁷Aika, jonka Daavid asui filistealaisten maassa, oli vuosi ja neljä kuukautta. ⁸Daavid lähti miehinensä, ja he tekivät ryöstöretkiä gesurilaisten, geresiläisten ja amalekilaisten maahan. Sillä nämä asuivat siinä maassa, joka muinoin ulottui Suuriin päin ja Egyptin maahan asti. ⁹Ja hävittäessään maata Daavid ei jättänyt yhtään miestä eikä naista henkiin, otti lampaat, raavaat, aasit, kamelit ja vaatteet ja palasi sitten takaisin ja tuli Aakiin luo. ¹⁰Ja kun Aakis kysyi: ”Ette kai ole tänään tehneet ryöstöretkeä?” vastasi Daavid: ”Kyllä, Juudan Etelämaahan”, tahi:

”Jerahmeelilaisten Etelämaahan”, tahi: ”Keeniläisten Etelämaahan”.¹¹ Daavid ei jättänyt yhtään miestä eikä naista henkiin, vietäväksi Gatiin, sillä hän ajatteli: ”Ne voisivat kertoa meistä ja sanoa: ’Näin on Daavid tehnyt, tämä on ollut hänen tapansa kaiken aikaa, minkä hän asui filistealaisten maassa’”.¹² Ja Aakis luotti Daavidiin ja ajatteli: ”Hän on saattanut itsensä kansansa Israelin vihoihin ja tulee olemaan minun palvelijani ainiaan”.

28 Siihen aikaan filistealaiset kokosivat joukkonsa sotaretkelle Israelia vastaan. Ja Aakis sanoi Daavidille: ”Tiedä, että sinun on miehinesi lähde minun kanssani sotajoukon mukana”.² Daavid vastasi Aakiille: ”Hyvä! Sinä tulet tietämään, mitä palvelijasi saa aikaan.” Aakis sanoi Daavidille: ”Siispä minä asetan sinut oman pääni vartijaksi koko täksi aikaa”.³ Samuel oli kuollut, ja koko Israel oli pitänyt hänelle valittajaiset; ja he olivat haudanneet hänet hänen kaupunkiinsa Raamaan. Ja Saul oli toimittanut pois maasta vainaja- ja tietäjähenkien manaajat.⁴ Ja filistealaiset kokoontuivat, ja he tulivat ja leiriytyivät Suunemiin. Niin Saulkin kokosi koko Israelin, ja he leiriytyivät Gilboaan.⁵ Mutta kun Saul näki filistealaisten leirin, peljästyivät hän, ja hänen sydämensä vapisi kovin.⁶ Ja Saul kysyi Herralta, mutta Herra ei vastannut hänelle, ei unissa, ei uurimin eikä profeettain kautta.⁷ Niin Saul sanoi palvelijoilleen: ”Etsikää minulle joku vaimo, jolla on vallassaan vainajahenki, niin minä menen hänen luoksensa ja kysyn häneltä”. Hänen palvelijansa vastasivat hänelle: ”Katso, Een-Doorissa on vaimo, jolla on vallassaan vainajahenki”.⁸ Silloin Saul teki itsensä tuntemattomaksi, pukeutui toisiin vaatteisiin ja lähti matkalle, mukanaan kaksi miestä. He tulivat yöllä vaimon luo, ja hän sanoi: ”Ennusta minulle vainajahengen avulla ja nostata minulle se, jonka minä sinulle sanon”.⁹ Mutta vaimo vastasi hänelle: ”Sinä tiedät kyllä, mitä Saul on tehnyt, kuinka hän on hävittänyt vainaja- ja tietäjähenkien manaajat maasta. Miksi virität minulle ansan tuottaaksesi minulle kuoleman?”¹⁰ Niin Saul vannoi hänelle Herran kautta ja sanoi: ”Niin totta kuin Herra elää: tästä asiasta ei sinulle tule mitään syytä”.¹¹ Vaimo kysyi: ”Kenen minä nostatan sinulle?” Hän vastasi: ”Nostata minulle Samuel”.¹² Mutta kun vaimo näki Samuelin, huudahti hän kovalla äänellä. Ja vaimo sanoi Saulille: ”Miksi olet pettänyt minut? Sinähän olet Saul.”¹³ Kuningas sanoi hänelle: ”Älä pelkää. Mitä sinä näet?” Vaimo vastasi Saulille: ”Minä näen jumal’olennon nousevan maasta”.¹⁴ Hän kysyi häneltä: ”Minkä näköinen hän on?” Vaimo vastasi: ”Vanha mies nousee ylös, viittaa verhoutuneena”. Niin Saul ymmärsi, että se oli Samuel, ja kumartui kasvoilleen maahan ja osoitti kunnioitusta.¹⁵ Ja Samuel sanoi Saulille: ”Miksi sinä olet häirinnyt minua ja nostattanut minut?” Saul vastasi: ”Minä olen suuressa hädässä: filistealaiset sotivat minua vastaan, ja Jumala on poistunut minusta eikä vastaa minulle enää, ei profeettain kautta eikä unissa. Niin minä kutsutin sinut, että ilmoittaisit minulle, mitä minun

on tehtävä.”¹⁶ Mutta Samuel vastasi: ”Miksi sinä minulta kysyt, kun Herra on poistunut sinusta ja tullut vihamieheksesi?”¹⁷ Herra on tehnyt sen, minkä hän on minun kauttani puhunut: Herra on reväissyt kuninkuuden sinun kädestäsi ja on antanut sen toiselle, Daavidille.¹⁸ Kun sinä et kuullut Herran ääntä etkä tehnyt Amalekille, mitä hänen hehkuva vihansa vaati, sentähden Herra on tänä päivänä tehnyt sinulle tämän.¹⁹ Herra antaa myöskin Israelin yhdessä sinun kanssasi filistealaisten käsiin, ja huomenna olet sinä poikinesi minun tykönäni; myös Israelin leirin Herra antaa filistealaisten käsiin.”²⁰ Niin Saul siinä tuokiassa kaatui pitkän koko pituuttaan maahan, sillä hän peljästyivät kovin Samuelin puheesta; myös olivat häneltä voimat lopussa, sillä vuorokauteen hän ei ollut syönyt mitään.²¹ Mutta vaimo meni Saulin luo, ja kun hän näki, että tämä oli kauhun vallassa, sanoi hän hänelle: ”Katso, palvelijattaresi kuuli sinua, minä panin henkeni kämmenelleni ja tottelin käskyä, jonka sinä minulle lausuit.”²² Niin kuule nyt sinäkin palvelijattaresi ja salli minun asettaa sinun eteesi palanen leipää, ja syö, että olisit voimissasi, kun lähdet matkalle.”²³ Hän epäsi ja sanoi: ”Minä en syö”. Mutta kun hänen palvelijansa yhdessä vaimon kanssa pyytämällä pyysivät häntä, kuuli hän heitä; ja hän nousi maasta ja istui vuoteelle.²⁴ Ja vaimolla oli juottovasikka kotonaan; sen hän teurasti joutuin. Sitten hän otti jauhoja, sotki ne ja leipoi niistä happamattomia leipiä.²⁵ Ja hän toi ruuan Saulin ja hänen palvelijainsa eteen, ja he söivät. Sitten he nousivat ja lähtivät samana yönä.

29 Filistealaiset kokosivat kaikki joukkonsa Afekiin, ja israelilaiset olivat leiriytyneet lähteelle, joka on Jisreelissä.² Ja kun filistealaisten ruhtinaat tulivat satoineen ja tuhansineen, ja Daavid miehineen tuli viimeiseksi Aakiin kanssa,³ sanoivat filistealaisten päälliköt: ”Mitä nuo hebrealaiset täällä tekevät?” Aakis vastasi filistealaisten päälliköille: ”Tämä on Daavid, Saulin, Israelin kuninkaan, palvelija, joka on ollut minun luonani toista vuotta, enkä minä ole havainnut hänessä mitään siitä päivästä alkaen, jona hän siirtyi minun luokseni, tähän päivään asti.”⁴ Niin filistealaisten päälliköt vihastuivat häneen; ja filistealaisten päälliköt sanoivat hänelle: ”Toimita tämä mies takaisin; palatkoon hän siihen paikkaan, jonka sinä olet hänelle määrännyt. Älköön hän tulko meidän kanssamme taisteluun, ettei hän taistelussa tulisi meidän vastustajaksemme. Sillä miten hän voisi hankkia itselleen Herransa suosion paremmin kuin näiden miesten päillä?”⁵ Eikö tämä ole se Daavid, jolle he karkeloiden virittivät tämän laulun: ’Saul voitti tuhat, mutta Daavid kymmentuhatta?’”⁶ Niin Aakis kutsui Daavidin ja sanoi hänelle: ”Niin totta kuin Herra elää: sinä olet rehellinen, ja minulle olisi mieleen, että olisit täällä leirissä, lähtisit ja tulisit minun kanssani; sillä minä en ole havainnut mitään pahaakin sinussa siitä päivästä alkaen, jona tulit minun luokseni, tähän päivään asti. Mutta ruhtinaille sinä et ole mieluinen.”⁷ Lähde siis takaisin ja mene

rauhassa, ettet tekisi mitään, joka ei olisi filistealaisten ruhtinaille mieleen.”⁸ Daavid sanoi Aakiille: ”Mitä minä olen tehnyt, ja mitä olet havainnut palvelijassasi siitä päivästä alkaen, jona minä tulin sinun palvelukseesi, tähän päivään asti, koska en saa tulla taistelemaan herrani, kuninkaan, vihollisia vastaan?”⁹ Aakis vastasi ja sanoi Daavidille: ”Minä tiedän, että sinä olet minulle mieluinen niinkuin Jumalan enkeli; mutta filistealaisten päälliköt sanovat: 'Hän ei saa lähteä meidän kanssamme taisteluun.'¹⁰ Nouse siis huomenaamuna varhain, sinä ja sinun herrasi palvelijat, jotka ovat tulleet kanssasi, ja lähtekää matkaan huomenaamuna varhain, kun päivä valkenee.”¹¹ Niin Daavid miehinensä lähti varhain seuraavana aamuna matkalle palatakseen filistealaisten maahan. Mutta filistealaiset menivät Jisreeliin.

30 Kun Daavid miehinensä kolmantena päivänä tuli Siklagiin, olivat amalekilaiset tehneet ryöstöretken Etelämaahan ja Siklagiin, ja he olivat valloittaneet Siklagin ja polttaneet sen tulella.² Naiset, mitä siellä oli, sekä pienet että suuret, he olivat ottaneet vangiksi, surmaamatta ketään; he olivat vieneet ne pois ja menneet matkoihinsa.³ Kun Daavid miehinensä tuli kaupunkiin, niin katso, se oli tulella poltettu, ja heidän vaimonsa, poikansa ja tyttärensä oli otettu vangiksi.⁴ Silloin Daavid ja väki, joka oli hänen kanssaan, korottivat äänensä ja itkivät, kunnes eivät enää jaksaneet itkeä.⁵ Vangiksi oli otettu myös Daavidin molemmat vaimot, jisreeliläinen Ahinoam ja Abigail, karmelilaisen Naabalin vaimo.⁶ Ja Daavid joutui suureen hätään, sillä kansa aikoi kivittää hänet: niin katkeroitunut oli koko kansa, kukin poikiensa ja tyttäriensä tähden. Mutta Daavid rohkaisi mielensä Herrassa, Jumalassansa.⁷ Ja Daavid sanoi pappi Ebjatarille, Ahimelekin pojalle: ”Tuo minulle kasukka”. Niin Ebjatar toi kasukan Daavidille.⁸ Ja Daavid kysyi Herralta: ”Ajanko takaa tuota rosvojoukkoa? Saatutanko minä sen?” Hän vastasi hänelle: ”Aja, sillä sinä saavutat sen ja pelastat pelastettavat”.⁹ Niin Daavid lähti, hän ja ne kuusisataa miestä, jotka olivat hänen kanssaan, ja he tulivat Besorin purolle; siihen pysähtyivät ne, jotka olivat jääneet muista jälkeen.¹⁰ Mutta Daavid jatkoi takaa-ajoa neljänsadan miehen kanssa; sillä niitä, jotka väsyneinä pysähtyivät eivätkä menneet Besorin puron poikki, oli kaksisataa miestä.¹¹ Ja he tapasivat kedolla egyptiläisen miehen ja toivat hänet Daavidin luo. He antoivat hänelle leipää syödä ja vettä juoda,¹² ja he antoivat vielä hänelle viikunakakun ja kaksi rusinakakkua syödä. Silloin hän virkosi henkiin; sillä hän ei ollut syönyt eikä juonut kolmeen vuorokauteen.¹³ Ja Daavid kysyi häneltä: ”Kenen olet miehiä ja mistä tulet?” Hän vastasi: ”Minä olen egyptiläinen nuorukainen, erään amalekilaisen miehen palvelija; mutta minun herrani jätti minut, sillä minä sairastuin kolme päivää sitten.”¹⁴ Me teimme ryöstöretken kreettiin, Juudan ja Kaalebin Etelämaahan ja poltimme Siklagin tulella.”¹⁵ Daavid sanoi hänelle: ”Vietkö minut tuon rosvo-

joukon luo?” Hän vastasi: ”Vanno minulle Jumalan kautta, ettet surmaa minua etkä luovuta minua herrani käsiin, niin minä vien sinut sen rosvojoukon luo”.¹⁶ Ja hän vei hänet sinne; ja katso, heitä oli hajallaan maassa kaikkialla syömässä, juomassa ja juhlimassa kaikella sillä suurella saaliilla, jonka olivat ottaneet filistealaisten maasta ja Juudan maasta.¹⁷ Niin Daavid kaatoi heitä aamuhämärästä iltaan asti; eikä heistä pelastunut kuin neljäisataa nuorta miestä, jotka nousivat kamelien selkään ja pakenivat.¹⁸ Ja Daavid pelasti kaikki, mitä amalekilaiset olivat ottaneet; myös molemmat vaimonsa Daavid pelasti.¹⁹ Ei ketään puuttunut, ei pientä eikä suurta, ei kenenkään poikaa eikä kenenkään tytärtä eikä saalista tai muuta, mitä he olivat ottaneet itsellensä; kaiken Daavid toi takaisin.²⁰ Daavid otti myös kaikki lampaat ja raavaat, ja niitä ajettiin muun karjan edellä ja huudettiin: ”Tämä on Daavidin saalis!”²¹ Ja kun Daavid tuli niiden kahdensadan miehen luo, jotka olivat väsyneet, jaksamatta seurata Daavidia, ja jotka oli jätetty Besorin purolle, tulivat he Daavidia vastaan ja sitä väkeä, joka oli hänen kanssansa; ja kun Daavid väkineen lähestyi, tervehti hän heitä.²² Mutta kaikenlaiset huonot ja kelvottomat miehet niiden joukosta, jotka olivat kulkeneet Daavidin mukana, rupesivat sanomaan: ”Koska nämä eivät ole kulkeneet meidän mukanamme, emme me anna heille mitään saaliista, jonka pelastimme, paitsi kunkin vaimon ja lapset; viekööt ne ja menkööt matkoihinsa”.²³ Mutta Daavid sanoi: ”Älkää tehkö niin, veljeni, sen jälkeen, mitä Herra on meille suonut, kun hän varjeli meidät ja antoi meidän käsiimme rosvojoukon, joka hyökkäsi meidän kimppuumme.”²⁴ Ja kukapa teitä kuulisi tässä asiassa? Sillä taisteluun menevällä ja kuormaston luo jäävällä on oleva yhtäläinen osuus; heidän on jaettava tasan.”²⁵ Ja sillensä asia jäi silloin ja sen jälkeenkin: hän teki sen säännöksi ja tavaksi Israelissa, aina tähän päivään asti.²⁶ Kun Daavid tuli Siklagiin, lähetti hän osan saaliista Juudan vanhimmille, ystävillemme, sanoen: ”Tässä on teille tervehdyslahja siitä saaliista, joka otettiin Herran vihollisilta” -²⁷ lahja niille, jotka olivat Beetelissä, Etelämaan Raamotissa, Jattirissa,²⁸ Aroerissa, Sifmotissa, Estemoassa,²⁹ Raakalissa, jerahmeelilaisten kaupungeissa, keeniläisten kaupungeissa,³⁰ Hormassa, Boor-Aasanissa, Atakissa³¹ ja Hebronissa, ja samoin lahja kaikille muille paikkakunnille, joissa Daavid miehinensä oli kulkenut.

31 Mutta filistealaiset taistelivat Israelia vastaan. Ja Israelin miehet pakenivat filistealaisia, ja heitä kaatui surmattuina Gilboan vuorella.² Ja filistealaiset pääsivät Saulin ja hänen poikiensa kintereille, ja filistealaiset surmasivat Joonatanin, Abinadabin ja Malkisuan, Saulin pojat.³ Ja kun taistelu kiihtyi ankaraksi Saulia vastaan ja jousimiehet keksivät hänet, joutui hän suureen hätään jousimiesten ahdistuksessa.⁴ Ja Saul sanoi aseenkantajallensa: ”Paljasta miekkasi ja lävistä sillä minut, etteivät nuo ympärileikkaamattomat tulisi lävistämään minua ja pitämään

minua pilkkanaan”. Mutta hänen aseenkantajansa ei tahtonut, sillä hän pelkäsi kovin. Niin Saul itse otti miekan ja heittäytyi siihen. ⁵Mutta kun hänen aseenkantajansa näki, että Saul oli kuollut, heittäytyi hänkin miekkaansa ja kuoli hänen kanssansa. ⁶Niin kuolivat sinä päivänä yhdessä Saul, hänen kolme poikaansa ja hänen aseenkantajansa ynnä kaikki hänen miehensä. ⁷Ja kun Israelin miehet, jotka asuivat tuolla puolella laakson ja tuolla puolella Jordanin, huomasivat, että Israelin miehet olivat paenneet ja että Saul poikinensa oli kuollut, jättivät he kaupungit ja pakenivat, ja filistealaiset tulivat ja asettuivat niihin. ⁸Seuraavana päivänä filistealaiset tulivat ryöstämään surmattuja ja löysivät Saulin ja hänen kolme poikaansa kaatuneina Gilboan vuorella. ⁹Niin he löivät häneltä pään poikki, ryöstivät häneltä aseet ja lähettivät ne ympäri filistealaisten maata, julistaaksensa voitonsanomaa epäjumalien temppeleissä ja kansan seassa. ¹⁰Ja he asettivat hänen aseensa Astarten temppeliin, mutta hänen ruumiinsa he kiinnittivät Beet-Seanin muurille. ¹¹Kun Gileadin Jaabeksen asukkaat kuulivat, mitä filistealaiset olivat tehneet Saulille, ¹²nousivat he, kaikki sotakuntoiset miehet, kulkivat kaiken yötä ja ottivat Saulin ja hänen poikiensa ruumiit alas Beet-Seanin muurilta, menivät Jaabekseen ja polttivat ne siellä. ¹³Sitten he ottivat heidän luunsa, hautasivat ne tamariskipuun alle Jaabekseen ja paastosivat seitsemän päivää.

2 Samuelin

¹Saulin kuoleman jälkeen, kun Daavid, voitettuaan amalekilaiset, oli palannut takaisin ja ollut Siklagissa pari päivää, ²tuli kolmantena päivänä eräs mies leiristä Saulin luota, vaatteet reväistynä ja multaa pään päällä. Ja tullessaan Daavidin luo hän heittäytyi maahan ja osoitti kunnioitusta. ³Daavid kysyi häneltä: ”Mistä tulet?” Hän vastasi hänelle: ”Minä olen päässyt pakoon Israelin leiristä”. ⁴Niin Daavid sanoi hänelle: ”Miten on asiat? Kerro minulle.” Hän vastasi: ”Väki on paennut taistelusta, paljon väkeä on kaatunut ja kuollut; myöskin Saul ja hänen poikansa Joonatan ovat kuolleet”. ⁵Daavid kysyi nuorelta mieheltä, joka kertoi tämän hänelle: ”Mistä tiedät, että Saul ja hänen poikansa Joonatan ovat kuolleet?” ⁶Nuori mies, joka oli kertonut hänelle tämän, vastasi: ”Minä tulin sattumalta Gilboan vuorelle, ja katso, Saul nojasi keihäaseensä, ja sotavaunut ja ratsumiehet ahdistivat häntä. ⁷Hän kääntyi taakseen ja nähdessään minut hän huusi minua; minä vastasin: ’Tässä olen’. ⁸Niin hän kysyi minulta: ’Kuka olet?’ Minä vastasin hänelle: ’Olen amalekilainen’. ⁹Sitten hän sanoi minulle: ’Astu luokseni ja surmaa minut, sillä minä olen kangistumassa, vaikka olenkin vielä täysin hengissä’. ¹⁰Niin minä astuin hänen luoksensa ja surmasin hänet, sillä minä käsitin, ettei hän sortumisensa jälkeen jäisi henkiin. Ja minä otin kruunun, joka oli hänen päässänsä, ja rannerenkaan, joka oli hänen käsivarressaan, ja toin ne tänne herralleni.” ¹¹Niin Daavid tarttui vaatteisiinsa ja repäisi ne; samoin tekivät kaikki miehet, jotka olivat hänen kanssansa. ¹²Ja he pitivät valittajaisia ja itkivät ja paastosivat iltaan asti Saulin ja hänen poikansa Joonatanin tähden ja Herran kansan tähden ja Israelin heimon tähden, koska he olivat kaatuneet miekkaan. ¹³Ja Daavid kysyi nuorelta mieheltä, joka oli hänelle kertonut tämän: ”Mistä sinä olet?” Hän vastasi: ”Minä olen täällä muukalaisena elävän amalekilaisen miehen poika”. ¹⁴Daavid sanoi hänelle: ”Kuinka et peljännyt ojentaa kättäsi tuhotaksesi Herran voidellun?” ¹⁵Ja Daavid kutsui yhden palvelijoistaan ja sanoi: ”Käy tänne, lyö hänet kuoliaaksi”. Ja hän iski hänet kuoliaaksi. ¹⁶Mutta Daavid sanoi hänelle: ”Sinun veresi tulkoon oman pääsi päälle, sillä oma suusi on todistanut sinua vastaan, kun sanoit: ’Minä olen surmannut Herran voidellun’.” ¹⁷Ja Daavid viritti tämän itkuvirren Saulista ja hänen pojastaan Joonatanista ¹⁸ja käski opettaa sen, ”Jousilau-

lun”, Juudan pojille: katso, se on kirjoitettuna ”Oikeamielisen kirjassa”: ¹⁹”Sinun kaunistuksesi, Israel, on surmatuna kukkuloillasi. Kuinka ovatkaan sankarit kaatuneet! ²⁰Älkää ilmoittako sitä Gatissa, älkää julistako voitonsanomaa Askelonin kaduilla, etteivät filistealaisten tyttäret iloitsisi, etteivät ympärileikkaamattomain tyttäret riemuitsi. ²¹Te Gilboan vuoret, älköön teille kastetta tulko, älköön sadetta, älköön peltoja, joista anteja uhrataan. Sillä siellä on poisviskattuna sankarien kilpi, Saulin kilpi, öljyllä voitelematonna. ²²Kaatuneitten verta, sankarien ytimiä ei Joonatanin jousi väistänyt, eikä tyhjänä palannut Saulin miekka. ²³Saul ja Joonatan, rakkaat ja armaat, olivat elämässä ja kuolemassa erottamattomat, olivat nopeammat kuin kotkat, leijonia väkevämmät. ²⁴Te Israelin tyttäret, itkekää Saulia, häntä, joka puetti teidät purppuraan ja koristeihin, joka kiinnitti pukunne kultahelyjä. ²⁵Kuinka ovat sankarit taistelussa kaatuneet! Joonatan on surmatuna kukkuloillasi. ²⁶Minä suren sinua, veljeni Joonatan; sinä olit minulle ylen rakas. Rakkautesi oli minulle ihmeellisempi kuin naisen rakkaus. ²⁷Kuinka ovatkaan sankarit kaatuneet, kuinka ovat hukkuneet taisteluaseet!”

²Sen jälkeen Daavid kysyi Herralta: ”Menekö minä johonkin Juudan kaupunkiin?” Herra vastasi hänelle: ”Mene”. Ja Daavid kysyi: ”Mihinkä minä menen?” Hän vastasi: ”Hebroniin”. ²Niin Daavid meni sinne, mukanaan molemmat vaimonsa, jisreeliläinen Ahinoam ja Abigail, karmelilaisen Naabalin vaimo. ³Ja Daavid vei sinne myös miehet, jotka olivat hänen kanssaan, kunkin perheensä; ja he asettuivat Hebronin ympärillä oleviin kaupunkeihin. ⁴Ja Juudan miehet tulivat ja voitellivat siellä Daavidin Juudan heimon kuninkaaksi. Kun Daavidille ilmoitettiin, että Gileadin Jaabeksen miehet olivat haudanneet Saulin, ⁵lähetti Daavid lähettiläät Gileadin Jaabeksen miesten luo sanomaan heille: ”Herra siunatkoon teitä, koska olette osoittaneet herrallenne Saulille laupeutta hautaamalla hänet. ⁶Osoittakoon nyt Herra laupeutta ja uskollisuutta teitä kohtaan. Minäkin teen teille hyvää, koska tämän teitte. ⁷Rohkaiskaa siis itsenne ja olkaa urhoolliset; teidän herranne Saul tosin on kuollut, mutta Juudan heimo on voidellut kuninkaaksensa minut.” ⁸Mutta Abner, Neerin poika, Saulin sotapäällikkö, otti Saulin pojan Iisbosetin ja vei hänet Mahanaimiin ⁹ja asetti hänet Gileadin, Asurin, Jis-

reelin, Efraimin, Benjaminin ja koko Israelin kuninkaaksi. ¹⁰Saulin poika Iisboset oli neljäkymmenen vuoden vanha tullessaan Israelin kuninkaaksi ja hallitsi kaksi vuotta. Ai-noastaan Juudan heimo seurasi Daavidia. ¹¹Ja aika, minkä Daavid oli Juudan heimon kuninkaana Hebronissa, oli seitsemän vuotta ja kuusi kuukautta. ¹²Abner, Neerin poika, ja Saulin pojan Iisbosetin palvelijat lähtivät Mahanaimista Gibeoniin. ¹³Ja Jooab, Serujan poika, ja Daavidin palvelijat lähtivät hekin liikkeelle, ja he kohtasivat toisensa Gibeonin lammikolla; he asettuivat toiset tälle, toiset tuolle puolelle lammikon. ¹⁴Ja Abner sanoi Jooabille: ”Nouskoon nuoria miehiä pitämään taistelukisaa meidän edessämme”. Jooab sanoi: ”Nouskoon vain”. ¹⁵Niin heitä nousi ja astui esiin sama määrä: kaksitoista Benjaminin ja Saulin pojan Iisbosetin puolelta sekä kaksitoista Daavidin palvelijaa. ¹⁶Ja he tarttuivat kukin vastustajaansa päähän ja pistivät miekkansa toinen toisensa kylkeen ja kaatuivat yhdessä. Niin sen paikan nimeksi tuli Helkat-Suurim, ja se on Gibeonin luona. ¹⁷Ja sinä päivänä syntyi hyvin kova taistelu; mutta Daavidin palvelijat voittivat Abnerin ja Israelin miehet. ¹⁸Ja siellä oli kolme Serujan poikaa: Jooab, Abisai ja Asael. Ja Asael oli nopeajalkainen kuin gaselli kedolla. ¹⁹Ja Asael ajoi takaa Abneria eikä poikennut oikealle eikä vasemmalle Abnerin jäljestä. ²⁰Niin Abner käännähti taaksensa ja sanoi: ”Sinäkö se olet, Asael?” Hän vastasi: ”Minä”. ²¹Ja Abner sanoi hänelle: ”Käänny oikealle tai vasemmalle ja ota joku noista nuorista miehistä kiinni ja riistä siltä sota-asu”. Mutta Asael ei tahtonut luopua hänestä. ²²Niin Abner vielä kerran sanoi Asaelille: ”Luovu minusta, muutoin lyön sinut maahan. Mutta kuinka minä sitten voisin katsoa sinun veljeäsi Jooabia silmiin?” ²³Mutta kun hän ei tahtonut luopua hänestä, pisti Abner häntä keihään varsi- puolella vatsaan, niin että keihäs tuli takaapäin ulos; ja hän kaatui ja kuoli siihen paikkaan. Ja jokainen, joka tuli siihen paikkaan, mihin Asael oli kaatunut ja kuollut, pysähtyi siihen. ²⁴Mutta Jooab ja Abisai ajoivat Abneria takaa ja tulivat, kun aurinko oli laskenut, Amman kukkullalle, joka on vastapäätä Giiahia, Gibeonin erämaahan päin. ²⁵Silloin benjaminilaiset kokoontuivat Abnerin taakse yhteen joukkoon ja asettuivat kukkulan laelle. ²⁶Ja Abner huusi Jooabille ja sanoi: ”Pitääkö miekan syödä ainiaan? Etkö sinä ymmärrä, että siitä tulee vain katkeruutta jäljestäpäin? Etkö jo käske väen lakata ajamasta takaa veljiänsä?” ²⁷Jooab vastasi: ”Niin totta kuin Jumala elää: jos sinä et olisi puhunut, niin varmasti väki vasta huomenaamuna olisi lähtenyt pois ajamasta takaa veljiänsä”. ²⁸Ja Jooab puhalsi pasunaan; niin kaikki väki pysähtyi eikä enää ajanut takaa Israelia. Ja he eivät enää taistelleet. ²⁹Mutta Abner ja hänen miehensä kulkivat koko sen yön Aromaata ja menivät Jordanin yli, kulkivat koko Bitronin läpi ja tulivat Mahanaimiin. ³⁰Ja Jooab kokosi kaiken kansan, palattuaan ajamasta takaa Abneria. Ja Daavidin palvelijoista puuttui yhdeksäntoista miestä ja Asael. ³¹Mutta Daavidin palvelijat olivat lyöneet benjaminilaisia ja Abnerin miehiä

kuoliaaksi kolmesataa kuusikymmentä miestä. ³²Ja he ottivat Asaelin ja hautasivat hänet hänen isänsä hautaan Belehemiin. Ja Jooab ja hänen miehensä kulkivat koko sen yön ja tulivat päivän valjetessa Hebronin.

3Sota Saulin suvun ja Daavidin suvun välillä tuli pitkälliseksi. Mutta Daavid vahvistui vahvistumistaan, Saulin suku heikontui heikontumistaan. ²Ja Daavidille syntyi poikia Hebronissa. Hänen esikoisensa oli Amnon, jonka äiti oli jisreeliläinen Ahinoam. ³Hänen toinen poikansa oli Kilib, jonka äiti oli Abigail, karmelilaisen Naabalin vaimo; kolmas oli Absalom, Gesurin kuninkaan Talmain tyttären, Maakan, poika. ⁴Neljäs oli Adonia, Haggitin poika, ja viides Sefatja, Abitalin poika. ⁵Kuudes oli Jitream, Daavidin vaimon Eglan poika. Nämä syntyivät Daavidille Hebronissa. ⁶Niin kauan kuin oli sota Saulin suvun ja Daavidin suvun välillä, piti Abner voimakkaasti Saulin suvun puolta. ⁷Saulilla oli ollut sivuvaimo, nimeltä Rispa, Aijan tytär. Ja Iisboset sanoi Abnerille: ”Miksi olet mennyt minun isäni sivuvaimon tykö?” ⁸Abner vihastui kovin Iisbosetin sanoista ja sanoi: ”Olenko minä koiranpää, Juudasta kotoisin? Kun minä nytkin osoitan laupeutta isäsi Saulin suvulle, hänen veljilleen ja ystävilleen enkä ole antanut sinun joutua Daavidin käsiin, niin sinä kuitenkin nyt syytät minua rikoksen teosta naiselle. ⁹Jumala rangaiskoon Abneria nyt ja vasta, jos minä en tee Daavidille, niinkuin Herra on hänelle vannonut: ¹⁰minä otan pois kuninkuuden Saulin suvulta ja pystytän Daavidille valtaistuimen Israeliin ja Juudaan, Daanista aina Beersebaan asti.” ¹¹Eikä hän enää voinut vastata Abnerille sanaakaan, sillä hän pelkäsi häntä. ¹²Mutta Abner lähetti paikalla sanansaattajat Daavidin luo sanomaan: ”Kenenkä on maa?” ja vielä näin: ”Tee liitto minun kanssani; ja katso, minun käteni on oleva sinun kanssasi ja on kääntävä koko Israelin sinun puolellesi”. ¹³Hän vastasi: ”Hyvä, minä teen liiton sinun kanssasi. Yhtä minä kuitenkin vaadin sinulta: älä astu minun kasvojeni eteen tuomatta Miikalia, Saulin tyttärtä, kun tulet astuaksesi minun kasvojeni eteen.” ¹⁴Sitten Daavid lähetti sanansaattajat Iisbosetin, Saulin pojan, luo sanomaan: ”Anna minulle vaimoni Miikal, jonka minä olen kihlannut itselleni sadalla filistealaisten esinahalla”. ¹⁵Iisboset lähetti ottamaan hänet hänen mieheltään Paltielilta, Laiksen pojalta. ¹⁶Ja hänen miehensä lähti hänen mukanaan ja seurasi häntä aina Bahurimiin asti, itkien lakkaamatta. Niin Abner sanoi hänelle: ”Mene tiehesi, palaja takaisin”. Ja hän palasi takaisin. ¹⁷Abner oli neuvotellut Israelin vanhinten kanssa sanoen: ”Jo kauan olette halunneet saada Daavidin kuninkaaksenne. ¹⁸Niin pankaa se nyt toimeen, sillä Herra on sanonut Daavidille näin: ’Palvelijani Daavidin kädellä minä vapautan kansani Israelin filistealaisten käsistä ja kaikkien heidän vihollistensa käsistä.’” ¹⁹Abner puhui tämän myös benjaminilaisille, ja Abner meni ja puhui Daavidillekin Hebronissa, mitä mieltä Israel ja koko Benjaminin heimo olivat. ²⁰Kun Abner tuli Daavidin luo

Hebroniin, mukanaan kaksikymmentä miestä, laittoi Daavid pidot Abnerille ja miehille, jotka olivat hänen kanssaan. ²¹Ja Abner sanoi Daavidille: ”Minä nousen ja menen koamaan kaiken Israelin herrani, kuninkaan, luo, että he tekisivät liiton sinun kanssasi ja sinä saisit hallittaviksesi kaikki, joita haluat”. Niin Daavid päästi Abnerin menemään, ja hän lähti rauhassa. ²²Katso, silloin Daavidin palvelijat ja Jooab tulivat ryöstöretkeltä ja toivat mukanaan paljon saalista; mutta Abner ei ollut enää Daavidin luona Hebronissa, sillä tämä oli päästänyt hänet menemään, ja hän oli lähtenyt rauhassa. ²³Kun Jooab ja kaikki sotaväki, joka oli hänen kanssaan, tulivat, kerrottiin Jooabille: ”Abner, Neerin poika, tuli kuninkaan luo, ja hän päästi hänet menemään, ja hän lähti rauhassa”. ²⁴Silloin Jooab meni kuninkaan luo ja sanoi: ”Mitä olet tehnyt? Katso, Abner tuli sinun luoksesi; miksi päästit hänet menemään menojansa? ²⁵Etkö ymmärrä, että Abner, Neerin poika, tuli pettämään sinua ja urkkimaan lähtöäsi ja tuloasi ja kaikkea, mitä teet?” ²⁶Sitten Jooab lähti Daavidin luota ja lähetti sanansaattajat Abnerin jälkeen, ja he palauttivat hänet takaisin Boor-Siirasta; eikä Daavid tiennyt siitä mitään. ²⁷Kun Abner tuli takaisin Hebroniin, vei Jooab hänet syrjään porttihilin keskelle, muka puhutellakseen häntä kahden kesken, ja pisti häntä siellä vatsaan, niin että hän kuoli - hänen veljensä Asaelin veren kostoksi. ²⁸Kun Daavid sitten sai sen kuulla, sanoi hän: ”Abnerin, Neerin pojan, vereen olen viaton minä ja minun kuninkuuteni Heran edessä iankaikkisesti. ²⁹Tulkoon se Jooabin pään päälle ja kaiken hänen isänsä perheen päälle, älköötäkään Jooabin suvusta loppuko vuotoa tai pitäviä sairastavat, kainalosauvoilla kuljijat, miekkaan kaatuvat ja leivän puutteessa olijat.” ³⁰Näin Jooab ja hänen veljensä Abisai tappoivat Abnerin, sentähden että tämä oli surmannut heidän veljensä Asaelin taistelussa Gibeonin luona. ³¹Mutta Daavid sanoi Jooabille ja kaikelle väelle, joka oli hänen kanssaan: ”Reväiskää vaatteenne ja kääriytykää säkkeihin ja pitäkää valittajaiset Abnerille”. Ja kuningas Daavid kulki parien perässä. ³²Ja he hautasivat Abnerin Hebroniin; ja kuningas korotti äänensä ja itki Abnerin haudalla, ja kaikki kansa itki. ³³Ja kuningas viritti itkuvirren Abnerista ja sanoi: ”Pitkö Abnerin kuolla, niinkuin kuolee houkka? ³⁴Eivät olleet sinun kätesi sidotut eivätkä jalkasi vaskikahleisiin pannut. Sinä kaaduit, niinkuin kaadutaan vilpillisten käden kautta.” Niin kaikki kansa itki häntä vielä enemmän. ³⁵Ja kaikki kansa tuli, kun vielä oli päivä, vaatimaan, että Daavid söisi jotakin; mutta Daavid vannoi ja sanoi: ”Jumala rangaiskoon minua nyt ja vasta, jos minä maistan leipää tai muuta, ennenkuin aurinko laskee”. ³⁶Kun kaikki kansa sai kuulla sen, miellytti se heitä, samoin kuin kaikki muu, mitä kuningas teki, oli kaikelle kansalle mieleen. ³⁷Ja kaikki kansa ja koko Israel ymmärsivät sinä päivänä, että Abnerin, Neerin pojan, surma ei ollut lähtenyt kuninkaasta. ³⁸Ja kuningas sanoi palvelijoilleen: ”Ettekö tiedä, että ruhtinas ja suuri mies on tänä päivänä kaatunut Israelis-

sa? ³⁹Mutta minä olen vielä heikko, vaikka olen voideltu kuninkaaksi, ja nuo miehet, Serujan pojat, ovat liian väkivaltaiset minun hillitä. Herra maksakoon sille, joka tekee paha, hänen pahuutensa mukaan.”

4Kun Saulin poika kuuli Abnerin kuolleen Hebronissa, herposivat hänen kätensä, ja koko Israel peljästy. ²Ja Saulin pojalla oli partiojoukkojen päämiehinä kaksi miestä, toisen nimi oli Baana ja toisen Reekab, beerotilaisen Rimmonin poikia, benjaminilaisia; sillä Beerotkin luetaan kuuluvaksi Benjaminiin. ³Mutta beerotilaiset olivat paenneet Gittaimiin ja asuivat siellä muukalaisina, niinkuin asuvat vielä tänäkin päivänä. ⁴Joonatanilla, Saulin pojalla, oli poika, joka oli rampa jaloistaan. Hän oli viiden vuoden vanha, kun sanoma Saulista ja Joonatanista tuli Jisreelistä; ja hänen hoitajansa otti hänet ja pakeni. Mutta kun tämä hätääntyneenä pakeni, putosi poika ja tuli ontuvaksi; ja hänen nimensä oli Mefiboset. ⁵Beerotilaisen Rimmonin pojat Reekab ja Baana lähtivät matkaan ja tulivat päivän ollessa palavimmillaan Iisbosetin taloon, kun hän oli puolipäivälevollansa. ⁶Ja katso, he tulivat sisälle taloon muka ottamaan nisuja, mutta pistivät häntä vatsaan. Ja Reekab ja hänen veljensä Baana pääsivät pakoon. ⁷He tulivat niinmuodoin taloon, kun hän lepäsi vuoteellansa makuuhuoneessaan, pistivät hänet kuoliaaksi, löivät häneltä pään poikki ja ottivat sen mukaansa. He kulkivat sitten Aromaani tietä koko yön, ⁸toivat Iisbosetin pään Daavidille Hebroniin ja sanoivat kuninkaalle: ”Katso, tässä on Iisbosetin, Saulin pojan, sinun vihamiehesi, pää, hänen, joka väijyi sinun henkeäsi. Herra on tänä päivänä kostanut Saulille ja hänen jälkeläisillensä herrani, kuninkaan, puolesta.” ⁹Niin Daavid vastasi Reekabille ja hänen veljellensä Baanalle, beerotilaisen Rimmonin pojille, ja sanoi heille: ”Niin totta kuin Herra elää, joka on vapahtanut minut kaikesta hädästä: ¹⁰sen, joka ilmoitti minulle ja sanoi: ’Katso, Saul on kuollut’, luullen tuovansa ilosanoman, minä otatin kiinni ja surmautin Siklagissa antaakseni hänelle sanansaattajan palkan; ¹¹eikö minun paljoa enemmän nyt, kun jumalattomat miehet ovat murhanneet syyttömän miehen hänen omassa kodissaan, hänen vuoteeseensa, ole vaadittava hänen verensä teidän kädestänne ja hävitettävä teidät maan päältä?” ¹²Ja Daavid käski nuorten miesten surmata heidät. Niin he hakkasivat poikki heidän kätensä ja jalkansa ja hirttivät heidät Hebronin lammikon rannalle. Mutta Iisbosetin pään he ottivat ja hautasivat sen Abnerin hautaan Hebroniin.

5Sitten kaikki Israelin sukukunnat tulivat Daavidin luo Hebroniin ja sanoivat näin: ”Katso, me olemme sinun luutasi ja lihaasi. ²Jo kauan sitten, Saulin vielä ollessa kuninkaanamme, sinä saatoit Israelin lähtemään ja tulemaan. Ja sinulle on Herra sanonut: ’Sinä olet kaitseva minun kansaani Israelia, ja sinä olet oleva Israelin ruhtinas.’” ³Ja kaikki Israelin vanhimmat tulivat kuninkaan tykö Hebroniin,

ja kuningas Daavid teki heidän kanssaan liiton Hebronissa, Herran edessä; ja sitten he voitelivat Daavidin Israelin kuninkaaksi. ⁴Daavid oli kolmenkymmenen vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi ja hallitsi neljäkymmentä vuotta. ⁵Hebronissa hän hallitsi Juudaa seitsemän vuotta ja kuusi kuukautta, ja Jerusalemissa hän hallitsi koko Israelia ja Juudaa kolmekymmentä kolme vuotta. ⁶Ja kuningas meni miehinensä Jerusalemiin jebusilaisia vastaan, jotka asuivat siinä maassa. He sanoivat Daavidille näin: ”Tänne sinä et tule, vaan sokeat ja ontuvat karkoittavat sinut sanomalla: ’Ei tule Daavid tänne’”. ⁷Mutta Daavid valloitti Siionin vuorilinnan, se on Daavidin kaupungin. ⁸Ja Daavid sanoi sinä päivänä: ”Jokainen, joka surmaa jebusilaisen ja tunkeutuu vesijohdolle asti, hän voittaa ne sokeat ja ontuvat, joita Daavid vihaa”. Sentähden on tapana sanoa: ”Sokea ja ontuva älköön tulko taloon”. ⁹Sitten Daavid asettui vuorilintaan ja kutsui sen Daavidin kaupungiksi. Ja Daavid rakenteli sitä yltämpäri, Millosta sisälle päin. ¹⁰Ja Daavid tuli yhä mahtavammaksi, ja Herra, Jumala Sebaot, oli hänen kanssansa. ¹¹Hiiram, Tyyron kuningas, lähetti sanaan saattajat Daavidin luo sekä setripuita, puuseppiä ja kivenhakkaajia; ja nämä rakensivat Daavidille palatsin. ¹²Ja Daavid ymmärsi, että Herra oli vahvistanut hänet Israelin kuninkaaksi ja korottanut hänen kuninkuutensa kansansa Israelin tähden. ¹³Ja Hebronista tultuaan Daavid otti Jerusalemissa vielä useampia sivuvaimoja ja vaimoja. Ja Daavidille syntyi vielä poikia ja tyttäriä. ¹⁴Ja nämä ovat niiden poikien nimet, jotka syntyivät hänelle Jerusalemissa: Sammua, Soobab, Naatan, Salomo, ¹⁵Jibhar, Elisua, Nefeg, Jaafia, ¹⁶Elisama, Eljada ja Elifelet. ¹⁷Mutta kun filistealaiset kuulivat, että Daavid oli voideltu Israelin kuninkaaksi, lähtivät kaikki filistealaiset etsimään Daavidia. Kun Daavid sen kuuli, meni hän alas vuorilintaan. ¹⁸Kun filistealaiset olivat tulleet ja levittäytyneet Refaimin tasangolle, ¹⁹kysyi Daavid Herralta: ”Menenkö minä filistealaisia vastaan? Annatko sinä heidät minun käsiini?” Ja Herra sanoi Daavidille: ”Mene, sillä minä annan filistealaiset sinun käsiisi”. ²⁰Niin Daavid tuli Baal-Perasimiin. Ja siellä Daavid voitti heidät ja sanoi: ”Herra on murtautunut viholliseni minun edessäni, niinkuin vedet murtaavat”. Siitä sen paikan nimeksi tuli Baal-Perasim. ²¹He jättivät siihen epäjumalankuvansa, ja Daavid ja hänen miehensä veivät ne pois. ²²Mutta filistealaiset tulivat vielä kerran ja levittäytyivät Refaimin tasangolle. ²³Niin Daavid kysyi Herralta, ja hän vastasi: ”Älä mene heitä vastaan, vaan kierrä heidät takaapäin ja hyökkää heidän kimppuunsa balsamipuiden puolelta. ²⁴Ja kun kuulet astunnan kahinan balsamipuiden latvoista, niin ryntää nopeasti, sillä silloin Herra on käynyt sinun edelläsi tuhotakseen filistealaisten leirin.” Daavid teki, niinkuin Herra oli häntä käskenyt; ja hän voitti filistealaiset ja ajoi heitä takaa Gebasta aina Geseriin saakka.

6Daavid kokosi jälleen kaikki valiomiehet Israelista, kolmekymmentä tuhatta miestä. ²Ja Daavid ja kaikki väki,

joka oli hänen kanssaan, nousi ja lähti Juudan Baalasta, tuomaan sieltä Jumalan arkkia, jonka Herra Sebaot oli ottanut nimiinsä, hän, jonka istuinta kerubit kannattavat. ³Ja he panivat Jumalan arkin uusiin vaunuihin ja veivät sen pois Abinadabin talosta, joka oli mäellä; ja Ussa ja Ahjo, Abinadabin pojat, ohjasivat niitä uusia vaunuja. ⁴Niin he veivät Jumalan arkin pois Abinadabin talosta, joka oli mäellä, kulki Jumalan arkin mukana, ja Ahjo kulki arkin edellä. ⁵Ja Daavid ynnä koko Israelin heimo karkeloi kaikin voimin Herran edessä soittaen kaikenkaltaisilla kypressipuisilla soittimilla, kanteleilla, harpuilla, vas kirummuilla, helistimillä ja kymbaaleilla. ⁶Mutta kun he tulivat Naakonin puimatantereeseen luo, ojensi Ussa kätensä Jumalan arkkiin ja tarttui siihen, sillä härät kompastuivat. ⁷Silloin Herran viha syttyi Ussaa kohtaan, ja Jumala löi hänet siinä hänen hairahduksensa tähden, niin että hän kuoli siihen, Jumalan arkin ääreen. ⁸Mutta Daavid pahastui siitä, että Herra niin oli murtautunut Ussan. Siitä se paikka sai nimekseen Peres-Ussa, aina tähän päivään saakka. ⁹Ja Daavid pelkäsi sinä päivänä Herraa, niin että hän sanoi: ”Kuinka Herran arkki voi tulla minun tyköni?” ¹⁰Eikä Daavid tahtonut siirtää Herran arkkia tykönsä Daavidin kaupunkiin, vaan Daavid toimitti sen syrjään, gatilaisen Oobed-Edomin taloon. ¹¹Ja Herran arkki jäi kolmeksi kuukaudeksi gatilaisen Oobed-Edomin taloon. Ja Herra siunasi Oobed-Edomia ja koko hänen taloansa. ¹²Kun kuningas Daavidille kerrottiin, että Herra oli Jumalan arkin tähden siunannut Oobed-Edomin taloa ja kaikkea, mitä hänellä oli, niin Daavid meni ja toi riemuitten Jumalan arkin Oobed-Edomin talosta Daavidin kaupunkiin. ¹³Kun Herran arkin kantajat olivat astuneet kuusi askelta, uhrasi hän härän ja juottovasikan. ¹⁴Ja Daavid hyppi kaikin voimin Herran edessä, ja Daavid oli puettu pellavakasukaan. ¹⁵Niin Daavid ja koko Israelin heimo toivat Herran arkin riemun raikuessa ja pasunain pauhatessa. ¹⁶Kun Herran arkki tuli Daavidin kaupunkiin, katseli Miikal, Saulin tytär, ikkunasta; ja nähdessään kuningas Daavidin karkeloivan ja hyppivän Herran edessä halveksi hän häntä sydämessänsä. ¹⁷Ja kun he olivat tuoneet Herran arkin ja asettaneet sen paikalleen majaan, jonka Daavid oli sille pystyttänyt, uhrasi Daavid polttouhreja ja yhteysuhreja Herran edessä. ¹⁸Ja kun Daavid oli uhrannut polttouhrien ja yhteysuhrien, siunasi hän kansan Herran Sebaotin nimeen. ¹⁹Ja hän jakoi koko kansalle, kaikelle Israelin joukolle, sekä miehille että naisille, kullekin kakun, kappaleen lihaa ja rypälekakun. Sitten kaikki kansa lähti, kukin kotiinsa. ²⁰Mutta kun Daavid palasi takaisin tervehtimään perhetänsä, meni Miikal, Saulin tytär, ulos Daavidia vastaan ja sanoi: ”Kuinka arvokkaana onkaan Israelin kuningas nyt esiintynyt, kun on tänä päivänä paljastanut itsensä palvelijainsa palvelijattarien silmien edessä, niinkuin kevytmielinen ihminen paljastautuu!” ²¹Niin Daavid sanoi Miikalille: ”Herran edessä, joka on valinnut minut, sivu sinun isäsi ja koko hänen sukunsa, ja asettanut minut Herran kansan,

Israelin, ruhtinaaksi - Herran edessä minä karkeloin; ²²ja tähänkin minä pidän itseni liian vähäisenä ja olen omilla silmissäni halpa; mutta ne palvelijattaret, joista sinä puhuit, tulevat minua kunnioittamaan”. ²³Ja Miikal, Saulin tytär, ei saanut lasta kuolinpäiväänsä asti.

7 Kerran, kun kuningas istui linnassaan, sittenkuin Herra oli suonut hänen päästä rauhaan kaikilta hänen ympärillään olevilta vihollisilta, ²sanoi kuningas profeetta Naatanille: ”Katso, minä asun setripuisessa linnassa, mutta Jumalan arkki asuu telttakankaan suojassa”. ³Naatan sanoi kuninkaalle: ”Tee vain kaikki, mitä mielessäsi on, sillä Herra on sinun kansasi”. ⁴Mutta sinä yönä tapahtui, että Naatanille tuli tämä Herran sana: ⁵”Mene ja sano minun palvelijalleni Daavidille: Näin sanoo Herra: Sinäkö rakentaisit minulle huoneen asuakseni? ⁶Enhän minä ole asunut huoneessa siitä päivästä asti, jona johdatin israelilaiset Egyptistä, tähän päivään saakka, vaan minä olen vaeltanut asuen teltta-asumuksessa. ⁷Olenko minä koskaan, missä olenkin vaeltanut kaikkien israelilaisten keskuudessa, millekään Israelin sukukunnalle, jonka olen asettanut kaitsemaan kansaani Israelia, sanonut näin: Miksi te ette ole rakentaneet minulle setripuista huonetta? ⁸Sano siis minun palvelijalleni Daavidille: Näin sanoo Herra Sebaot: Minä olen ottanut sinut laitumelta, lammasten jäljestä, kansani Israelin ruhtinaaksi. ⁹Ja minä olen ollut sinun kanssasi kaikkialla, missä sinä vaelsit, ja olen hävittänyt kaikki vihollisesi sinun tieltäsi. Ja minä teen sinulle suuren nimen, suurimpien nimien vertaisen maan päällä. ¹⁰Ja minä valmistan sijan kansalleni Israelille ja istutan sen niin, että se asuu paikallansa eikä enää ole levoton, eivätkä vääryyden tekijät sitä enää sorra niinkuin ennen, ¹¹siitä ajasta saakka, jolloin minä asetin tuomareita kansalleni Israelille; minä annan sinun päästä rauhaan kaikista vihollisistasi. Ja Herra ilmoittaa sinulle, että Herra on tekevä sinulle huoneen. ¹²Kun sinun päiväsi ovat päättyneet ja sinä lepäät isiesi tykönä, korotan minä sinun seuraajaksesi jälkeläisesi, joka lähtee sinun ruumiistasi; ja minä vahvistan hänen kuninkuutensa. ¹³Hän on rakentava huoneen minun nimelleni, ja minä vahvistan hänen valtaistuimensa ikuisiksi ajoiksi. ¹⁴Minä olen oleva hänen isänsä ja hän minun poikani, niin että, jos hän tekee väärin, minä rankaisen häntä ihmisvitsalla ja niinkuin ihmislapsia lyödään; ¹⁵mutta minun armoni ei poistu hänestä, niinkuin minä poistin sen Saulista, jonka minä poistin sinun tieltäsi. ¹⁶Ja sinun sukusi ja kuninkuutesi pysyvät sinun edessäsi iäti, ja sinun valtaistuihimesi on oleva iäti vahva.” ¹⁷Aivan näillä sanoilla ja tämän näyn mukaan Naatan puhui Daavidille. ¹⁸Niin kuningas Daavid meni ja asettui Herran eteen ja sanoi: ”Mikä olen minä, Herra, Herra, ja mikä on minun sukuni, että olet saattanut minut tähän asti? ¹⁹Mutta tämäkin on ollut vähän sinun silmissäsi, Herra, Herra, ja niin olet sinä puhunut palvelijasi suvulle myöskin kaukaisista asioista, näin opettaen ihmisten tavalla, Herra, Herra. ²⁰Mitä Daavid enää

sinulle puhuisi? Sinähän tunnet palvelijasi, Herra, Herra. ²¹Oman sanasi tähden ja mielesi mukaan sinä olet tehnyt sen, että ilmoitit palvelijallesi kaikki nämä suuret asiat. ²²Sentähden olet sinä, Herra Jumala, suuri; sillä kaiken sen mukaan, mitä me olemme korvillamme kuulleet, ei ole sinun vertaistasi, eikä muuta jumalaa ole kuin sinä. ²³Ja missä on maan päällä toista kansaa sinun kansasi Israelin vertaista, jota Jumala itse on käynyt lunastamaan kansaksensa, tehdäkseen sen nimen kuuluisaksi ja tehdäkseen teille, sinun maallesi, suuria ja peljättäviä tekoja kansasi edessä, jonka sinä lunastit itsellesi Egyptistä, pakanain ja heidän jumaliensa vallasta? ²⁴Ja sinä olet valmistanut itsellesi kansasi Israelin, omaksi kansaksesi ikuisiksi ajoiksi; ja sinä, Herra, olet tullut heidän Jumalaksensa. ²⁵Niin täytä nyt, Herra Jumala, ikuisiksi ajoiksi se, mitä olet puhunut palvelijastasi ja hänen suvustansa; tee, niinkuin olet puhunut. ²⁶Niin sinun nimesi tulee suureksi iankaikkisesti, ja se on oleva: Herra Sebaot, Israelin Jumala. Ja palvelijasi Daavidin suku on pysyvä sinun edessäsi. ²⁷Sillä sinä, Herra Sebaot, Israelin Jumala, olet ilmoittanut palvelijallesi ja sanonut: ’Minä rakennan sinulle huoneen’. Siitä sinun palvelijasi on saanut rohkeuden rukoilla tämän rukouksen sinun kuullaksesi. ²⁸Ja nyt, Herra, Herra, sinä olet Jumala, ja sinun sanasi ovat todet; ja kun olet luvannut palvelijallesi tämän hyvän, ²⁹niin suvaitse nyt siunata palvelijasi sukua, että se pysyisi iäti sinun edessäsi. Sillä sinä, Herra, Herra, olet sen luvannut, ja sinun palvelijasi suku on oleva siunattu sinun siunauksellasi iankaikkisesti.”

8 Sen jälkeen Daavid voitti filistealaiset ja nöyryytti heidät; ja Daavid otti vallan ohjat filistealaisten käsistä. ²Hän voitti myös mooabilaiset ja mittasi heitä nuoralla, pantuaan heidät makaamaan maahan: aina kaksi nuoranpituutta hän mittasi surmattavaksi ja yhden nuoranpituuden henkiin jätettäväksi. Niin tulivat mooabilaiset Daavidin veronalaisiksi palvelijoiksi. ³Samoin Daavid voitti Hadadeserin, Rehobin pojan, Sooban kuninkaan, kun tämä oli menossa ulottamaan valtaansa Euftrat-virtaan. ⁴Ja Daavid otti häneltä vangiksi tuhat seitsemänsataa ratsumiestä ja kaksikymmentä tuhatta jalkamiestä ja katkoi kaikilta vaunuhevosilta vuohisjanteet; ainoastaan sata vaunuhevosta hän niistä säästi. ⁵Ja kun Damaskon aramilaiset tulivat auttamaan Hadadeseria, Sooban kuningasta, voitti Daavid kaksikymmentä kaksi tuhatta aramilaista. ⁶Ja Daavid asetti maaherroja Damaskon Aramiin; ja aramilaiset tulivat Daavidin veronalaisiksi palvelijoiksi. Näin Herra antoi Daavidille voiton, mihin tahansa hän meni. ⁷Ja Daavid otti ne kultavarustukset, jotka Hadadeserin palvelijoilla oli, ja vei ne Jerusalemiin. ⁸Mutta Hadadeserin kaupungeista, Betahista ja Beerotaista, kuningas Daavid otti sangen paljon vaskea. ⁹Kun Tooi, Hamatin kuningas, kuuli, että Daavid oli voittanut Hadadeserin koko sotajoukon, ¹⁰lähetti Tooi poikansa Jooramin kuningas Daavidin luo tervehtimään häntä ja onnittelemaan häntä siitä, että hän

oli taistellut Hadadeserin kanssa ja voittanut hänet; sillä Hadadeser oli ollut Tooin vastustaja. Ja hänellä oli mukanaan hopea-, kulta- ja vaskikaluja. ¹¹Nekin kuningas Daavid pyhitti Herralle, samoin kuin oli pyhittänyt sen hopean ja kullan, minkä oli ottanut kaikilta kukistamiltaan kansoilta: ¹²Aramilta, Mooabilta, ammonilaisilta, filistealaisilta ja Amalekilta, sekä sen saaliin, minkä hän oli ottanut Hadadeserilta, Rehobin pojalta, Sooban kuninkaalta. ¹³Ja Daavid teki nimensä kuuluisaksi, kun hän palasi takaisin, voitettuaan Suolalaaksossa edomilaiset, kahdeksantoista tuhatta miestä. ¹⁴Sen jälkeen hän asetti maaherroja Edomiin, koko Edomiin hän asetti maaherrat, ja kaikki edomilaiset tulivat Daavidin palvelijoiksi. Näin Herra antoi Daavidille voiton, mihin tahansa tämä meni. ¹⁵Ja Daavid hallitsi koko Israelia, ja Daavid teki kaikelle kansallensa sitä, mikä oikeus ja vanhurskaus on. ¹⁶Jooab, Serujan poika, oli sotajoukon ylipäällikkönä, ja Joosafat, Ahiludin poika, oli kanslerina. ¹⁷Saadok, Ahitubin poika, ja Ahimelek, Ebjatarin poika, olivat pappeina, ja Seraja oli kirjurina. ¹⁸Benaja, Joojadan poika, oli kreettien ja pleettien päällikkönä; Daavidin pojat olivat myös pappeina.

9Daavid kysyi: ”Onko Saulin suvusta enää jäljellä ketään, jolle minä voisin tehdä laupeuden Joonatanin tähden?” ²Saulin perheessä oli ollut palvelija nimeltä Siiba, ja hänet he kutsuivat Daavidin eteen. Ja kuningas sanoi hänelle: ”Oletko sinä Siiba?” Hän vastasi: ”Palvelijasi on”. ³Kuningas kysyi: ”Eikö Saulin suvusta ole enää jäljellä ketään, jolle minä voisin tehdä Jumalan laupeuden?” Siiba vastasi kuninkaalle: ”Vielä on Joonatanin poika, joka on rampa jaloistaan”. ⁴Kuningas kysyi häneltä: ”Missä hän on?” Siiba vastasi kuninkaalle: ”Hän on Maakirin, Ammielin pojan, talossa Loodebarissa”. ⁵Niin kuningas Daavid lähetti noutamaan hänet Maakirin, Ammielin pojan, talosta Loodebarista. ⁶Kun Mefiboset, Saulin pojan Joonatanin poika, tuli Daavidin tykö, lankesi hän kasvoillensa ja osoitti kunnioitusta. Niin Daavid sanoi: ”Mefiboset!” Hän vastasi: ”Tässä on palvelijasi”. ⁷Daavid sanoi hänelle: ”Älä pelkää, sillä minä teen sinulle laupeuden isäsi Joonatanin tähden, ja minä palautan sinulle isoisäsi Saulin kaiken maanomaisuuden, ja sinä saat aina aterioida minun pöydässäni”. ⁸Niin tämä kumarsi ja sanoi: ”Mikä on palvelijasi, että sinä käännyt minunlaiseni koiranraadon puoleen?” ⁹Sitten kuningas kutsui Siiban, Saulin palvelijan, ja sanoi hänelle: ”Kaiken, mikä on ollut Saulin ja koko hänen sukunsa omaa, minä annan sinun herrasi pojalle. ¹⁰Ja sinä poikinesi ja palvelijoinesi viljele hänelle sitä maata ja korjaa sato, että sinun herrasi pojalla olisi leipää syödä; kuitenkin saa Mefiboset, sinun herrasi poika, aina aterioida minun pöydässäni.” Ja Siiballa oli viisitoista poikaa ja kaksikymmentä palvelijaa. ¹¹Siiba sanoi kuninkaalle: ”Aivan niinkuin herrani, kuningas, käskee palvelijaansa, on palvelijasi tekävä”. - ”Niin, Mefiboset on syövä minun pöydässäni, niinkuin hän olisi kuninkaan poikia.” ¹²Ja Mefibosetilla oli pieni

poika nimeltä Miika. Ja koko Siiban talonväki oli Mefibosetin palvelijoita. ¹³Ja Mefiboset asui Jerusalemissa, koska hän aina söi kuninkaan pöydässä. Ja hän ontui kumpaakin jalkaansa.

10Sen jälkeen ammonilaisten kuningas kuoli, ja hänen poikansa Haanun tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ²Niin Daavid sanoi: ”Minä osoitan laupeutta Haanunille, Naahaan pojalle, niinkuin hänen isänsä osoitti laupeutta minulle”. Ja Daavid lähetti palvelijoitaan lohduttamaan häntä hänen isänsä kuoleman johdosta. Kun Daavidin palvelijat tulivat ammonilaisten maahan, ³sanoivat ammonilaisten päämiehet herrallensa Haanunille: ”Luuletko sinä, että Daavid tahtoo kunnioittaa sinun isääsi, kun hän lähettää lohduttajia sinun luoksesi? Varmasti on Daavid lähettänyt palvelijansa sinun luoksesi tutkimaan kaupunkia ja vakoilemaan ja hävittämään sitä.” ⁴Niin Haanun otatti kiinni Daavidin palvelijat, ajatti toisen puolen heidän partaansa ja leikkautti toisen puolen heidän vaatteistaan, peräpuolia myöten, ja päästi heidät sitten menemään. ⁵Ja kun se ilmoitettiin Daavidille, lähetti hän sanan heitä vastaan, sillä miehiä oli pahasti häväisty. Ja kuningas käski sanoa: ”Jääkää Jerikoon, kunnes partanne on kasvanut, ja tulkaa sitten takaisin”. ⁶Kun ammonilaiset näkivät joutuneensa Daavidin vihoihin, lähettivät ammonilaiset lähettäjäitä ja palkkasivat Beet-Rehobin ja Sooban aramilaisia, kaksikymmentä tuhatta jalkamiestä, ja Maakan kuninkaalta tuhat miestä ja Toobin miehiä kaksitoista tuhatta. ⁷Kun Daavid sen kuuli, lähetti hän Jooabin ja koko sotajoukon, kaikki urhot. ⁸Niin ammonilaiset lähtivät ja asettuivat sotarintaan portin oven edustalle, mutta Sooban ja Rehobin aramilaiset ja Toobin ja Maakan miehet olivat eri joukkona kedolla. ⁹Kun Jooab näki, että häntä uhkasi hyökkäys edestä ja takaa, valitsi hän miehiä kaikista Israelin valiomiehistä ja asettui sotarintaan aramilaisia vastaan. ¹⁰Mutta muun väen hän antoi veljensä Abisain johtoon, ja tämä asettui sotarintaan ammonilaisia vastaan. ¹¹Ja hän sanoi: ”Jos aramilaiset tulevat minulle ylivoimaisiksi, niin tule sinä minun avukseni; jos taas ammonilaiset tulevat sinulle ylivoimaisiksi, niin minä tulen sinua auttamaan. ¹²Ole luja, ja pysykäämme lujina kansamme puolesta ja meidän Jumalamme kaupunkien puolesta. Tehkөөn sitten Herra, minkä hyväksi näkee.” ¹³Sitten Jooab ja väki, joka oli hänen kanssaan, ryhtyi taisteluun aramilaisia vastaan, ja nämä pakenevat häntä. ¹⁴Ja kun ammonilaiset näkivät aramilaisten pakenevan, pakenivat hekin Abisaita ja menivät kaupunkiin. Sitten Jooab palasi ahdistamasta ammonilaisia ja tuli Jerusalemiin. ¹⁵Kun aramilaiset näkivät, että Israel oli voittanut heidät, kokoontuivat he kaikki, ¹⁶ja Hadadeser lähetti nostattamaan niitä aramilaisia, jotka asuivat tuolla puolella Eufrat-virran; ja he tulivat Heelamiin, ja Soobak, Hadadeserin sotapäällikkö, johti heitä. ¹⁷Kun se ilmoitettiin Daavidille, kokosi hän kaiken Israelin ja meni Jordanin yli ja tuli Heelamiin; ja aramilaiset asettuivat sotarintaan

Daavidia vastaan ja taistelivat hänen kanssaan.¹⁸ Mutta aramilaiset pakenivat Israelia, ja Daavid tappoi aramilaisia seitsemän sataa vaunuhevosta ja neljäkymmentä tuhatta ratsu miestä, ja heidän sotapäällikkönsä Soobakin hän siellä löi kuoliaaksi.¹⁹ Kun kaikki Hadareserin alaiset kuninkaat näkivät, että Israel oli voittanut heidät, tekivät he Israelin kanssa rauhan ja palvelivat heitä. Sitten aramilaiset eivät enää uskaltaneet auttaa ammonilaisia.

11 Vuoden vaihteessa, kuningasten sotaanlähtöaikana, lähetti Daavid Jooabin ja hänen kanssaan palvelijansa ja koko Israelin sotaretkelle; ja he hävittivät ammonilaisten maata ja piirittivät Rabbaa. Mutta Daavid itse jäi Jerusalemiin.² Niin tapahtui eräänä iltana, kun Daavid oli noussut vuoteeltansa ja käveli kuninkaan linnan katolla, että hän katolta näki naisen peseytymässä; ja nainen oli näöltään hyvin ihana.³ Daavid lähetti hankkimaan tietoa naisesta; ja sanottiin: ”Se on Batseba, Eliamin tytär, heettiläisen Uurian vaimo”.⁴ Niin Daavid lähetti sanansaattajat häntä noutamaan, ja hän tuli hänen luoksensa. Ja Daavid makasi naisen kanssa, joka juuri oli puhdistautunut saastaisuudestaan. Sitten tämä palasi kotiinsa.⁵ Ja vaimo tuli raskaaksi; ja hän lähetti ilmoittamaan Daavidille: ”Minä olen raskaana”.⁶ Silloin Daavid lähetti Jooabille sanan: ”Lähetä minun luokseni heettiläinen Uuria”. Ja Jooab lähetti Uurian Daavidin luo.⁷ Ja kun Uuria tuli Daavidin luo, kysyi tämä, kuinka Jooab ja väki voivat ja kuinka sota menestyi.⁸ Ja Daavid sanoi Uurialle: ”Mene kotiisi ja pese jalkasi”. Uuria lähti kuninkaan linnasta, ja kuninkaan lahja seurasi häntä.⁹ Mutta Uuria panikin maata kuninkaan linnan oven eteen kaikkien muiden herransa palvelijain joukkoon eikä mennyt kotiinsa.¹⁰ Kun Daavidille ilmoitettiin: ”Uuria ei ole mennytkään kotiinsa”, sanoi Daavid Uurialle: ”Tulethan sinä matkalta, mikset mennyt kotiisi?”¹¹ Mutta Uuria sanoi Daavidille: ”Arkki ja Israel ja Juuda asuvat lehtimajoissa, minun herrani Jooab ja herrani palvelijat ovat leirytyneinä kedolla; menisinkö minä kotiin syömään, juomaan ja makaamaan vaimoni kanssa? Niin totta kuin sinä elät ja sinun sielusi elää: sitä minä en tee.”¹² Niin Daavid sanoi Uurialle: ”Jää tänne vielä täksi päiväksi, niin minä huomenna päästän sinut menemään”. Niin Uuria jäi Jerusalemiin vielä siksi päiväksi. Seuraavana päivänä¹³ Daavid kutsui hänet luoksensa syömään ja juomaan ja juotti hänet juovuksiin. Mutta illalla hän meni maata vuoteelleen herransa palvelijain joukkoon eikä mennyt kotiinsa.¹⁴ Seuraavana aamuna Daavid kirjoitti kirjeen Jooabille ja lähetti sen Uurian mukana.¹⁵ Ja kirjeessä hän kirjoitti näin: ”Pankaa Uuria eturintaan, kiivaimpaan taisteluun, ja vetäytykää takaisin hänen luotaan, että hänet lyötäisiin kuoliaaksi”.¹⁶ Piirittäessään kaupunkia Jooab asetti Uurian siihen paikkaan, missä tiesi urhoollisimpien miesten olevan.¹⁷ Kun sitten kaupungin miehet ryntäsivät ulos ja ryhtyivät taisteluun Jooabin kanssa, niin väkeä, Daavidin palvelijoita, kaatui, ja myöskin heettiläi-

nen Uuria kuoli.¹⁸ Sitten Jooab lähetti ilmoittamaan Daavidille kaikki, mitä taistelussa oli tapahtunut.¹⁹ Ja hän käski sanansaattajaa sanoen: ”Kun olet kertonut kuninkaalle kaikki, mitä sodassa on tapahtunut,²⁰ niin kuningas ehkä kiivastuu ja sanoo sinulle: ’Miksi menitte niin lähelle kaupunkia taistelemaan? Ettekö tienneet, että ne ampuvat muurilta?’²¹ Kuka surmasi Abimelekin, Jerubbesetin pojan? Eikö nainen heittänyt muurilta jauhinkiviä hänen päällensä, niin että hän kuoli Teebeksessä? Miksi menitte niin lähelle muuria?’ Sano silloin: ’Myöskin sinun palvelijasi heettiläinen Uuria on kuollut.’”²² Sanansaattaja lähti, ja tultuaan hän ilmoitti Daavidille kaiken, mitä Jooab oli lähettänyt hänet ilmoittamaan.²³ Ja sanansaattaja sanoi Daavidille: ”Ne miehet olivat meille ylivoimaiset ja ryntäsivät meitä vastaan ulos kedolle, mutta me työnsimme heidät takaisin portin ovelle saakka.²⁴ Silloin ampujat ampuivat muurilta sinun palvelijotasi, ja kuninkaan palvelijoita kuoli; myöskin palvelijasi heettiläinen Uuria kuoli.”²⁵ Silloin Daavid sanoi sanansaattajalle: ”Sano näin Jooabille: ’Älä pane sitä pahaksesi, sillä miekka syö milloin yhden, milloin toisen; taistele urheasti kaupunkia vastaan ja hävitä se’. Rohkaise häntä näin.”²⁶ Kun Uurian vaimo kuuli, että hänen miehensä Uuria oli kuollut, piti hän puolisolleen valittajaiset.²⁷ Mutta kun suruaika oli ohitse, lähetti Daavid ottamaan hänet linnaansa, ja hän tuli hänen vaimoksensa. Sitten hän synnytti hänelle pojan. Mutta se, minkä Daavid oli tehnyt, oli paha Herran silmissä.

12 Ja Herra lähetti Naatanin Daavidin tykö. Kun hän tuli hänen tykönsä, sanoi hän hänelle: ”Kaksi miestä oli samassa kaupungissa, toinen rikas ja toinen köyhä.² Rikkaalla oli lampaista ja raavaita hyvin paljon.³ Mutta köyhällä ei ollut muuta kuin yksi ainoa pieni karitsa, jonka hän oli ostanut. Hän elätti sitä, ja se kasvoi hänen luonsa yhdessä hänen lastensa kanssa: se söi hänen leipäpalastansa, joi hänen maljastansa, makasi hänen sylissään ja oli hänelle niinkuin tytär.⁴ Niin rikkaalle miehelle tuli vieras. Mutta hän ei raskinut ottaa omia lampaitansa eikä raavaitansa valmistukseksi ruokaa matkamiehelle, joka oli tullut hänen luoksensa; vaan hän otti köyhän miehen karitsan ja valmisti sen miehelle, joka oli tullut hänen luoksensa.”⁵ Niin Daavid vihastui kovin siihen mieheen ja sanoi Naatanille: ”Niin totta kuin Herra elää: mies, joka tämän on tehnyt, on kuoleman oma.”⁶ Ja karitsa hänen on korvattava nelinkertaisesti, koska hän teki näin ja koska hän ei sääliä tunteen.”⁷ Mutta Naatan sanoi Daavidille: ”Sinä olet se mies. Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: ’Minä olen voidellut sinut Israelin kuninkaaksi ja pelastanut sinut Saulin käsistä.’⁸ Minä olen antanut sinulle herrasi linnan ja antanut herrasi vaimot sinun syyliisi; ja minä olen antanut sinulle Israelin ja Juudan heimot. Ja jos tämä olisi vähän, niin minä antaisin sinulle vielä sekä sitä että tätä.”⁹ Miksi sinä olet pitänyt halpana Herran sanan ja tehnyt sitä, mikä on pahaa hänen silmissään? Heettiläisen Uurian sinä olet surmannut mie-

kalla, olet tappanut hänet ammonilaisten miekalla, ja hänen vaimonsa sinä olet ottanut vaimoksesi. ¹⁰Sentähden ei miekka ole milloinkaan väistyvä sinun suvustasi, koska olet pitänyt halpana minut ja ottanut vaimoksesi heettiläisen Uurian vaimon. ¹¹Näin sanoo Herra: Katso, minä nostatan sinulle onnettomuuden sinun omasta perheestäsi, ja silmiäsi edessä minä otan sinun vaimosi ja annan heidät toiselle, ja hän on makaava sinun vaimojesi kanssa tämän auringon nähden. ¹²Sillä sinä olet tehnyt tekosi salassa, mutta minä teen tämän koko Israelin ja auringon nähden.” ¹³Niin Daavid sanoi Naatanille: ”Minä olen tehnyt syntiä Herraa vastaan”. Naatan sanoi Daavidille: ”Niin on myös Herra antanut sinun syntisi anteeksi; sinä et kuole. ¹⁴Mutta koska sinä tällä teolla olet saattanut Herran viholliset pilkkaamaan häntä, niin se poika, joka sinulle on syntynyt, on kuoleva.” ¹⁵Sitten Naatan meni kotiinsa. Ja Herra löi lasta, jonka Uurian vaimo oli Daavidille synnyttänyt, niin että se sairastui vaikeasti. ¹⁶Silloin Daavid etsi Jumalaa pojan tähden, ja Daavid paastosi; ja aina kun hän tuli kotiinsa, makasi hän yötä paljaalla maalla. ¹⁷Niin hänen hovinsa vanhimmat menivät hänen luokseen saadaksensa hänet nousemaan ylös maasta, mutta hän ei tahtonut; eikä hän syönyt mitään heidän kanssansa. ¹⁸Seitsemäntenä päivänä lapsi kuoli. Mutta Daavidin palvelijat eivät uskaltaneet ilmoittaa hänelle, että lapsi oli kuollut, sillä he ajattelivat: ”Katso, kun me puhuimme hänelle lapsen vielä eläessä, ei hän kuullut meitä. Kuinka voisimme sitten sanoa hänelle, että lapsi on kuollut? Hän voisi tehdä itselleen pahaa.” ¹⁹Mutta kun Daavid näki, että hänen palvelijansa kuis-kailivat keskenänsä, ymmärsi hän, että lapsi oli kuollut. Ja Daavid kysyi palvelijoiltaan: ”Onko lapsi kuollut?” He vastasivat: ”On”. ²⁰Niin Daavid nousi maasta, peseytyi ja voiteli itsensä, muutti vaatteensa, meni Herran huoneeseen ja rukoili. Ja kun hän tuli kotiinsa, pyysi hän ruokaa; ja he tarjosivat, ja hän söi. ²¹Mutta hänen palvelijansa sanoivat hänelle: ”Miksi teet näin? Lapsen eläessä sinä paastosit ja itkit, mutta lapsen kuoltua sinä nouse ja syöt.” ²²Hän vastasi: ”Kun lapsi vielä eli, paastosin minä ja itkin, sillä minä ajattelin: Kenties Herra on minulle armollinen, niin että lapsi jää eloon. ²³Mutta kun hän nyt on kuollut, niin mitä minä enää paastoaisin? Enhän minä enää voi palauttaa häntä. Minä menen hänen tykönsä, mutta hän ei enää palaja minun tyköni.” ²⁴Daavid lohdutti vaimoansa Batsebaa ja meni hänen luoksensa ja makasi hänen kanssansa. Ja tämä synnytti pojan, ja hän antoi tälle nimen Salomo, ja Herra rakasti häntä. ²⁵Ja Daavid laittoi hänet profeetta Naatanin hoitoon, ja tämä kutsui häntä Jedidjaksi Herran tähden. ²⁶Mutta Jooab ryhtyi taistelemaan ammonilaisten Rabbaa vastaan ja valloitti kuninkaan kaupungin. ²⁷Ja Jooab lähetti sanansaattajat Daavidin luo ja käski sanoa: ”Minä olen ryhtynyt taisteluun Rabbaa vastaan ja olen jo valloittanut vesikaupungin. ²⁸Niin kokoa nyt jäljellä oleva väki ja asetu leiriin kaupungin edustalle ja valloita se, etten minä sitä valloittaisi ja ottaisi sitä nimiini.” ²⁹Silloin

Daavid kokosi kaiken väen ja lähti Rabbaan, ryhtyi taisteluun sitä vastaan ja valloitti sen. ³⁰Ja hän otti heidän kuninkaansa kruunun hänen päästensä - se painoi talentin kultaa, ja siinä oli kallis kivi - ja se pantiin Daavidin päähän. Ja hän vei sangen paljon saalista kaupungista. ³¹Ja kansan, mitä siellä oli, hän vei pois ja asetti heitä kivisahojen ja rautahakkujen ja rautakirveiden ääreen ja pani heitä tiilentekoon. Näin hän teki kaikille ammonilaisten kaupungille. Sitten Daavid ja kaikki väki palasi Jerusalemiin.

13Sen jälkeen tapahtui tämä. Daavidin pojalla Absalomilla oli kaunis sisar nimeltä Taamar, ja Daavidin poika Amnon rakastui häneen. ²Ja Amnon tuli aivan sairaaksi tuskasta sisarensa Taamarin tähden; sillä kun tämä oli neitsyt, näytti Amnonista mahdottomalta tehdä hänelle mitään. ³Mutta Amnonilla oli ystävä, nimeltä Joonadab, Daavidin veljen Simean poika; ja Joonadab oli hyvin overla mies. ⁴Tämä sanoi hänelle: ”Miksi sinä kuihdut noin päivä päivältä, kuninkaan poika? Etkö ilmaise minulle sitä?” Amnon vastasi hänelle: ”Minä olen rakastunut veljeni Absalommin sisareen Taamariin”. ⁵Joonadab sanoi hänelle: ”Paneudu vuoteeseesi ja tekeydy sairaaksi. Ja kun isäsi tulee katsomaan sinua, niin sano hänelle: ’Salli minun sisareni Taamarin tulla antamaan minulle jotakin syötävää; jos hän valmistaisi ruuan minun silmiäni edessä, että minä näkisin sen, niin minä söisin hänen kädestään.’” ⁶Niin Amnon paneutui maata ja tekeytyi sairaaksi. Kun kuningas tuli katsomaan häntä, sanoi Amnon kuninkaalle: ”Salli minun sisareni Taamarin tulla tekemään kaksi kakkua minun silmiäni edessä, niin minä syön hänen kädestään”. ⁷Silloin Daavid lähetti sanan Taamarille linnaan ja käski sanoa hänelle: ”Mene veljesi Amnonin taloon ja valmista hänelle ruokaa”. ⁸Niin Taamar meni veljensä Amnonin taloon, jossa tämä makasi. Ja hän otti taikinaa, sotki ja teki kakkuja hänen silmiensä edessä ja paistoi kakut, ⁹otti pannun ja kaatoi hänen eteensä; mutta tämä ei tahtonut syödä. Ja Amnon sanoi: ”Toimittakaa kaikki minun luotani ulos”. Niin menivät kaikki hänen luotaan ulos. ¹⁰Sitten Amnon sanoi Taamarille: ”Tuo ruoka tänne sisähuoneeseen, syödäkseni sinun kädestäsi”. Niin Taamar otti tekemänsä kakut ja toi ne sisähuoneeseen veljellensä Amnonille. ¹¹Mutta kun hän tarjosi niitä tälle syödä, tarttui tämä häneen ja sanoi hänelle: ”Tule, makaa minun kanssani, sisareni!” ¹²Mutta hän sanoi: ”Pois se, veljeni, älä tee minulle väkivaltaa; sillä semmoista ei saa tehdä Israelissa. Älä tee sellaista häpeällistä tekoa. ¹³Mihin minä joutuisin häpeäni kanssa? Ja sinua pidettäisiin Israelissa houkkana. Puhu nyt kuninkaan kanssa; hän ei minua sinulta kiellä.” ¹⁴Mutta tämä ei tahtonut kuulla häntä, vaan voitti hänet, teki hänelle väkivaltaa ja makasi hänet. ¹⁵Mutta sitten valtasi Amnonin ylen suuri vastenmielisyys häntä kohtaan: vastenmielisyys häntä kohtaan oli suurempi kuin rakkaus, jolla hän oli häntä rakastanut. Ja Amnon sanoi hänelle: ”Nouse, mene tiehesi”. ¹⁶Silloin hän sanoi hänelle: ”Eikö

tämä rikos, että ajat minut pois, ole vielä suurempi kuin se toinen, jonka olet minulle tehnyt?” Mutta hän ei tahtonut kuulla häntä, ¹⁷vaan huusi nuoren miehen, joka häntä palveli, ja sanoi: ”Ajakaa ulos minun luotani tämä, ja lukitse ovi hänen jälkeensä”. ¹⁸Ja työllä oli yllään pitkäliepeinen, hihallinen ihokas; sillä sellaisiin viittoihin olivat kuninkaan tyttäret puetut neitsyenä ollessaan. Ja kun palvelija oli vienyt hänet ulos ja lukinnut oven hänen jälkeensä, ¹⁹sirotteli Taamar tuhkaa päähänsä ja repäisi pitkäliepeisen, hihallisen ihokkaan, joka hänellä oli yllänsä, pani kätensä pänsä päälle ja meni huutaen lakkaamatta. ²⁰Hänen veljensä Absalom sanoi hänelle: ”Onko veljesi Amnon ollut sinun kanssasi? Vaikene nyt, sisareni, onhan hän veljesi. Älä pane tätä asiaa niin sydämellesi.” Niin Taamar jäi hyljättynä veljensä Absalomien taloon. ²¹Kun kuningas Daavid kuuli kaiken tämän, vihastui hän kovin. ²²Mutta Absalom ei puhunut Amnonille sanaakaan, ei pahaa eikä hyvää, sillä Absalom vihasi Amnonia, sentähden että tämä oli tehnyt väkivaltaa hänen sisarellensa Taamarille. ²³Kahden vuoden kuluttua tapahtui, että Absalomilla oli lammasten keritsiäiset Baal-Haasorissa, joka on Efraimin luona. Ja Absalom kutsui sinne kaikki kuninkaan pojat. ²⁴Ja Absalom tuli kuninkaan tykö ja sanoi: ”Katso, palvelijallasi on lammasten keritsiäiset; jospa kuningaskin palvelijoiheen tulisi palvelijansa luo”. ²⁵Mutta kuningas vastasi Absalomille: ”Ei niin, poikani, älkäämme tulko kaikki, ettemme olisi sinulle vaivaksi”. Ja vaikka hän pyytämällä pyysi häntä, ei hän kuitenkaan tahtonut mennä, vaan hyvästeli hänet. ²⁶Silloin Absalom sanoi: ”Jollet itse tulekaan, salli kuitenkin veljeni Amnonin tulla meidän kanssamme”. Kuningas sanoi hänelle: ”Miksi juuri hänen olisi mentävä sinun kanssasi?” ²⁷Mutta kun Absalom pyytämällä pyysi häntä, päästi hän Amnonin ja kaikki muut kuninkaan pojat menemään hänen kanssansa. ²⁸Ja Absalom käski palvelijoitaan ja sanoi: ”Pitäkää silmillä, milloin Amnonin sydän tulee iloiseksi viinistä, ja kun minä sanon teille: ’Surmatkaa Amnon’, niin tappa-kaa hänet älkääkä peljätkö; sillä minähän olen teitä käskenyt. Olkaa lujat ja urhoolliset.” ²⁹Absalomien palvelijat tekivät Amnonille, niinkuin Absalom oli käskenyt. Silloin kaikki kuninkaan pojat nousivat, istuivat kukin muulinsa selkään ja pakenivat. ³⁰Heidän vielä ollessaan matkalla tuli Daavidille sanoma: ”Absalom on surmannut kaikki kuninkaan pojat, niin ettei heistä ole jäänyt jäljelle ainoatakaan”. ³¹Silloin kuningas nousi, repäisi vaatteensa ja paineutui maahan maata; ja kaikki hänen palvelijansa seisoi-ivat siinä reväistyin vaatein. ³²Niin Joonadab, Daavidin veljen Simean poika, puhkesi puhumaan ja sanoi: ”Älköön herrani luulko, että kaikki nuoret miehet, kuninkaan pojat, ovat tapetut; ainoastaan Amnon on kuollut. Sillä ilme Absalomien kasvoilla on tiennyt pahaa siitä päivästä lähtien, jona Amnon teki väkivaltaa hänen sisarellensa Taamarille. ³³Älköön siis herrani, kuningas, panko sydämelleen sitä puhetta, että muka kaikki kuninkaan pojat olisivat kuolleet; sillä ainoastaan Amnon on kuollut.” ³⁴Mutta Absalom

pakeni. Kun palvelija, joka oli tähystäjänä, nosti silmänsä ja katseli, niin katso, paljon väkeä tuli tietä, joka oli hänen takanansa, vuoren kuvetta. ³⁵Silloin Joonadab sanoi kuninkaalle: ”Katso, kuninkaan pojat tulevat. On tapahtunut, niinkuin palvelijasi sanoi.” ³⁶Juuri kun hän oli saanut sen sanotuksi, niin katso, kuninkaan pojat tulivat; ja he korottivat äänensä ja itkivät. Myöskin kuningas ja kaikki hänen palvelijansa itkivät hyvin katkerasti. ³⁷Mutta Absalom oli paennut ja mennyt Gesurin kuninkaan Talmain, Ammihudin pojan, luo. Ja Daavid suri poikaansa kaiken aikaa. ³⁸Kun Absalom oli paennut ja tullut Gesuriin, jäi hän sinne kolmeksi vuodeksi. ³⁹Ja kuningas Daavid ikävöi päästä Absalomien luo, sillä hän oli lohduttautunut Amnonin kuolemasta.

14Kun Jooab, Serujan poika, huomasi, että kuninkaan sydän oli kääntynyt Absalomien puoleen, ²lähettti Jooab noutamaan Tekoasta taitavan vaimon ja sanoi hänelle: ”Ole surevinasi ja pukeudu suruvaatteisiin äläkä voitele itseäsi öljyllä, vaan ole niinkuin vaimo, joka jo kauan on surrut vainajaa. ³Mene sitten kuninkaan eteen ja puhu hänelle näin.” Ja Jooab pani sanat hänen suuhunsa. ⁴Niin tekoalain vaimo meni kuninkaan eteen, lankesi kasvoilleensa maahan ja osoitti kunnioitusta ja sanoi: ”Auta, kuningas!” ⁵Kuningas sanoi hänelle: ”Mikä sinun on?” Hän vastasi: ”Totisesti, minä olen leskivaimo; mieheni on kuollut. ⁶Ja sinun palvelijattarellasi oli kaksi poikaa; he tulivat riitaan keskenänsä kedolla, eikä siellä ollut ketään, joka olisi sovittanut heidän välinsä, ja niin toinen löi toisen kuoliaaksi. ⁷Ja katso, koko suku on noussut palvelijatartasi vastaan, ja he sanovat: ’Anna tänne veljensä surmaaaja, että me otamme häneltä hengen hänen tapetun veljensä hengestä ja niin hävitämme perillisenkin’. Niin he sammuttaisivat kipinäkin, joka minulla vielä on jäljellä, ettei miehestäni jäisi nimeä eikä jälkeläistä maan päälle.” ⁸Kuningas sanoi vaimolle: ”Mene kotiisi, minä annan käskyn sinusta”. ⁹Mutta tekoalainen vaimo sanoi kuninkaalle: ”Herrani, kuningas, tulkoon tämä rikos minun ja minun isäni perheen kannettavaksi, mutta kuningas ja hänen valtaistuimensa olkoon siitä vapaa”. ¹⁰Kuningas sanoi: ”Tuo minun eteeni se, joka puhuu sinulle niin, ja hän ei enää sinuun koske”. ¹¹Vaimo sanoi: ”Muistakoon kuningas Herraa Jumalaansa, ettei verenkostaja saisi tuottaa vielä suurempaa turmiota, ja ettei minun poikaani tuhottaisi”. Silloin hän sanoi: ”Niin totta kuin Herra elää: ei hiuskarvaakaan sinun poikasi päästä ole putoava maahan”. ¹²Mutta vaimo sanoi: ”Salli palvelijattaresi puhua vielä sananen herralleni, kuninkaalle”. Hän vastasi: ”Puhu”. ¹³Vaimo sanoi: ”Miksi sinä ajattelet tehdä juuri samoin Jumalan kansaa vastaan, koskapa kuningas ei salli oman hylkäämänsä tulla takaisin? Noin puhuessaanhan kuningas itse joutuu ikäänkuin syylliseksi. ¹⁴Mehän kuolemme ja olemme niinkuin maahan kaadettu vesi, jota ei voi koota takaisin. Mutta Jumala ei ota pois elämää, vaan sitä hän ajattelee, ettei vain hyljätty joutuisi hänes-

tä erotetuksi. ¹⁵Sentähden minä tulin nyt puhumaan tätä herralleni, kuninkaalle, kun kansa sai minut pelkäämään; silloin ajatteli palvelijattaresi: minä puhun kuninkaalle, ehkä kuningas tekee palvelijattarensa sanan mukaan. ¹⁶Niin, kuningas on kuuleva ja pelastava palvelijattarensa sen miehen kourista, joka tahtoo hävittää sekä minut että minun poikani Jumalan perintöosasta. ¹⁷Ja palvelijattaresi ajatteli: minun herrani, kuninkaan, sana on rauhoittava minut. Sillä herrani, kuningas, on Jumalan enkelin kaltainen, niin että hän kuulee, mikä hyvää on ja mikä paha. Ja Herra, sinun Jumalasi, olkoon sinun kanssasi.” ¹⁸Kuningas vastasi ja sanoi vaimolle: ”Älä salaa minulta mitään, mitä minä sinulta kysyn”. Vaimo sanoi: ”Herrani, kuningas, puhukoon”. ¹⁹Kuningas kysyi: ”Eikö Jooabin käsi ole mukana kaikessa tässä?” Vaimo vastasi ja sanoi: ”Niin totta kuin sinun sielusi, minun herrani, kuningas, elää: ei pääse oikeaan eikä vasempaan siitä, mitä herrani, kuningas, puhuu. Niin, sinun palvelijasi Jooab on käsenyt minua tähän ja pannut kaikki nämä sanat palvelijattaresi suuhun. ²⁰Antaakseen asialle toisen muodon on palvelijasi Jooab näin tehnyt; mutta herrani on viisas niinkuin Jumalan enkeli ja tietää kaiken, mitä maan päällä tapahtuu.” ²¹Silloin kuningas sanoi Jooabille: ”Katso, tämän minä teen: mene ja tuo takaisin nuorukainen Absalom”. ²²Niin Jooab lankesi kasvoilleen maahan, osoitti kunnioitusta ja siunasi kuningasta. Ja Jooab sanoi: ”Nyt palvelijasi tietää, että minä olen saanut armon sinun silmiesi edessä, herrani, kuningas, koska kuningas tekee palvelijansa sanan mukaan”. ²³Sitten Jooab nousi ja meni Gesuriin ja toi Absalomia Jerusalemiin. ²⁴Mutta kuningas sanoi: ”Hän siirtyköön omaan taloonsa, mutta älköön tulko minun kasvojeni eteen”. Niin Absalom siirtyi omaan taloonsa, mutta ei tullut kuninkaan kasvojen eteen. ²⁵Mutta koko Israelissa ei ollut yhtään niin kaunista miestä kuin Absalom, eikä ketään niin ylistettyä: kantapäätä kiireeseen asti ei ollut hänessä yhtään virheä. ²⁶Ja kun hän ajatti hiuksensa - aina vuoden kuluttua hän ajatti ne, sillä ne tulivat hänelle niin raskaiksi, että hänen täytyi ne ajattaa - niin painoivat hänen hiuksensa kaksisataa sekeliä kuninkaan painoa. ²⁷Ja Absalomille syntyi kolme poikaa ja tytär, jonka nimi oli Taamar; hän oli kaunis nainen. ²⁸Absalom asui kaksi vuotta Jerusalemissa, tulematta kuninkaan kasvojen eteen. ²⁹Ja Absalom lähetti sanan Jooabille lähettääkseen hänet kuninkaan luo; mutta tämä ei tahtonut tulla hänen luokseen. Ja hän lähetti vielä toisen kerran, mutta hän ei tahtonut tulla. ³⁰Silloin hän sanoi palvelijoilleen: ”Katsokaa, Jooabin maapalsta on minun maapalstani vieressä, ja hänellä on siinä ohraa; menkää ja sytyttäkää se palamaan”. Ja Absalomien palvelijat sytyttivät maapalstan palamaan. ³¹Niin Jooab nousi ja meni Absalomien luo taloon ja sanoi hänelle: ”Miksi sinun palvelijasi ovat sytyttäneet palamaan maapalstan, joka on minun omani?” ³²Absalom vastasi Jooabille: ”Katso, minä lähetin sinulle sanan: Tule tänne, niin minä lähetän sinut kuninkaan luo sanomaan: Mitä varten minä olen tullut ko-

tiin Gesurista? Olisi parempi, jos vielä olisin siellä. Nyt minä tahdon tulla kuninkaan kasvojen eteen; ja jos minussa on vääräys, niin surmatkoon hän minut.” ³³Silloin Jooab meni kuninkaan tykö ja kertoi hänelle tämän. Ja hän kutsui Absalomia, ja tämä tuli kuninkaan tykö ja kumartui kasvoilleen maahan kuninkaan eteen. Ja kuningas suuteli Absalomia.

15Mutta sitten tapahtui, että Absalom hankki itselensä vaunut ja hevoset sekä viisikymmentä miestä, jotka juoksivat hänen edellensä. ²Ja Absalomilla oli tapana asettua varhain aamulla sen tien viereen, joka vei portille; ja kun joku oli tulossa kuninkaan eteen saamaan oikeutta riita-asiassaan, kutsui Absalom hänet ja kysyi: ”Mistä kaupungista sinä olet?” Kun tämä vastasi: ”Palvelijasi on siitä tai siitä Israelin sukukunnasta”, ³sanoi Absalom hänelle: ”Asiasi on kyllä hyvä ja oikea, mutta kuninkaan luona ei ole ketään, joka sinua kuulisi”. ⁴Ja Absalom sanoi vielä: ”Jospa minut asetettaisiin tuomariksi maahan! Silloin tulisi minun eteeni jokainen, jolla on riita- tai oikeusasia, ja minä antaisin hänelle oikeuden.” ⁵Ja kun joku lähestyi kumartaaksensa häntä, ojensi hän kätensä, tarttui häneen ja suuteli häntä. ⁶Näin Absalom teki kaikille israelilaisille, jotka tulivat kuninkaan eteen saamaan oikeutta. Ja niin Absalom varasti Israelin miesten sydämet. ⁷Neljän vuoden kuluttua sanoi Absalom kerran kuninkaalle: ”Salli minun mennä Hebroniin täyttämään lupaus, jonka olen Herralle tehnyt. ⁸Sillä asuessani Gesurissa, Aramissa, sinun palvelijasi teki lupauksen ja sanoi: 'Jos Herra antaa minun tulla takaisin Jerusalemiin, niin minä palvelen Herra.'” ⁹Kuningas sanoi hänelle: ”Mene rauhassa”. Niin hän nousi ja meni Hebroniin. ¹⁰Mutta Absalom lähetti vakoojia kaikkiin Israelin sukukuntiin ja sanoi: ”Kun kuulette pasunan äänen, niin sanokaa: 'Absalom on tullut kuninkaaksi Hebronissa.'” ¹¹Ja Absalomien kanssa oli Jerusalemissa kutsuvieraina mennyt kaksisataa miestä, jotka menivät sinne aivan viattomina, tietämättä mitään koko asiasta. ¹²Ja Absalom lähetti myös, sillä aikaa kun uhrasi teurasuhrejaan, noutamaan giilolaisen Ahitofelin, Daavidin neuvonantajan, hänen kaupungistaan Giilosta. Ja salaliitto vahvistui, ja yhä enemmän kansaa meni Absalomien puolelle. ¹³Niin tulittiin Daavidin luo ja ilmoitettiin: ”Israelin miesten sydämet ovat kääntyneet Absalomien puolelle”. ¹⁴Silloin Daavid sanoi kaikille palvelijoilleen, jotka olivat hänen luonaan Jerusalemissa: ”Nouskaa, paetkaamme, sillä meillä ei ole muuta pelastusta Absalomien käsistä. Lähtekää kiiruusti, ettei hän äkkiä saavuttaisi meitä ja saattaisi onnettomuutta meille ja surmaisi kaupungin asukkaita miekan terällä.” ¹⁵Kuninkaan palvelijat vastasivat kuninkaalle: ”Tehtäköön aivan niinkuin herrani, kuningas, harkitsee parhaaksi. Me olemme sinun palvelijoitasi.” ¹⁶Ja kuningas lähti, ja koko hänen hovinsa seurasi häntä; kuitenkin jätti kuningas kymmenen sivuvaimoiaan jäljelle vartioimaan linnaa. ¹⁷Niin kuningas lähti, ja kaikki väki seurasi häntä. He pysähtyivät

kaukaisimman talon kohdalle¹⁸ kaikkien hänen palvelijain-
sa kulkiessa hänen ohitsensa. Myös kaikki kreetit ja pleetit
sekä kaikki gatilaiset, kuusisataa miestä, jotka olivat tul-
leet hänen jäljessään Gatista, kulkiivat kuninkaan ohitse.
¹⁹Niin kuningas sanoi gatilaiselle Ittaille: ”Miksi sinäkin
tulet meidän kanssamme? Käännä takaisin ja jää kunin-
kaan luo, sillä sinä olet vieras, vieläpä maanpaossa kotoa-
si.”²⁰Eilen sinä tulit; ottaisinko minä jo tänä päivänä si-
nut harhailemaan meidän kanssamme matkallamme, kun
minä itsekin menen, minne menenkin? Käännä takaisin ja
vie veljesi mukana. Armo ja uskollisuus sinulle!”²¹Mutta
Ittai vastasi kuninkaalle ja sanoi: ”Niin totta kuin Herra
elää, ja niin totta kuin herrani, kuningas, elää: missä pai-
kassa herrani, kuningas, on, siellä tahtoo myös palvelijasi
olla, olkoonpa se elämäksi tai kuolemaksi.”²²Daavid sanoi
Ittaille: ”Tule sitten ja kulje minun ohitseni”. Niin gatilai-
nen Ittai kulki ohitse ja kaikki hänen miehensä ja kaikki
vaimot ja lapset, jotka olivat hänen kanssaan.²³Ja koko
maa itki ääneen, kun kaikki väki kulki ohitse. Ja kun kun-
ingas oli kulkemassa Kidronin laakson poikki, kaiken väen
kulkiessa erämaan tielle päin,²⁴niin katso, siinä oli myös
Saadok ynnä hänen kanssaan kaikki leeviläiset, jotka kan-
toivat Jumalan liitonarkkia. Mutta he laskivat Jumalan
arkin maahan, ja Ebjatar uhrasi, kunnes kaikki väki kau-
pungista oli ehtinyt kulkea ohitse.²⁵Niin kuningas sanoi
Saadokille: ”Vie Jumalan arkki takaisin kaupunkiin. Jos
minä saan armon Herran silmien edessä, tuo hän minun
takaisin ja antaa minun vielä nähdä hänet ja hänen asu-
muksensa.”²⁶Mutta jos hän sanoo näin: ’Minä en ole mie-
listynyt sinuun’, niin katso, hän tehköön minulle, minkä
hyväksi näkee.”²⁷Ja kuningas sanoi pappi Saadokille: ”Si-
nä olet näkijä; palaa rauhassa kaupunkiin, sinä ja sinun
poikasi Ahimaas ja Ebjatarin poika Joonatan, molemmat
poikanne, teidän kanssanne.”²⁸Katsokaa, minä viivyn kah-
lauspaikoissa erämaassa, kunnes teiltä tulee sana minun
tiedokseni.”²⁹Niin Saadok ja Ebjatar veivät Jumalan arkin
takaisin Jerusalemiin ja jäivät sinne.³⁰Mutta Daavid kulki
itkien Öllymäkeä ylös, pää peitettynä ja paljain jaloin. Ja
kaikki väki, mikä oli hänen kanssansa, oli myös peittänyt
päänsä, ja he kulkiivat itkien lakkaamatta.³¹Ja kun Daavi-
dille kerrottiin, että myös Ahitofel oli salaliittolaisten jou-
kossa Absalomien puolella, sanoi Daavid: ”Herra, käännä
Ahitofelin neuvo hulluudeksi.”³²Kun sitten Daavid oli tul-
lut vuoren laelle, jossa Jumalaa rukoihtiin, tuli arkilainen
Huusai häntä vastaan, ihokas reväistynä ja multaa pään
päällä.³³Daavid sanoi hänelle: ”Jos sinä tulet minun kans-
sani, niin olet minulle vain kuormaksi.”³⁴Mutta jos palaat
kaupunkiin ja sanot Absalomille: ’Minä tahdon olla sinun
palvelijasi, kuningas. Minä olen ennen ollut sinun isäsi pal-
velija, mutta nyt tahdon olla sinun palvelijasi’, niin voit
olla minulle avuksi tekemällä Ahitofelin neuvon tyhjäksi.
³⁵Siellähän ovat sinun kanssasi myöskin papit, Saadok ja
Ebjatar; kaikki, mitä kuulet kuninkaan linnasta, ilmoita
papeille, Saadokille ja Ebjatarille.³⁶Katso, heillä on siel-

lä mukanaan myös molemmat poikansa, Saadokilla Ahi-
maas ja Ebjatarilla Joonatan; näiden kautta voitte lähet-
tää minulle tiedon kaikesta, mitä kuulette.”³⁷Niin Huusai,
Daavidin ystävä, meni kaupunkiin, juuri kun Absalom tuli
Jerusalemiin.

16Kun Daavid oli kulkenut vähän matkaa vuoren lael-
ta, tuli häntä vastaan Siiba, Mefibosetin palvelija, muka-
naan satuloitu aasipari, jonka selässä oli kaksisataa leipää,
sata rusinakakkua, sata hedelmää ja leili viiniä.²Niin kun-
ingas sanoi Siiballe: ”Mitä sinä näillä teet?” Siiba vastasi:
”Aasit ovat kuninkaan perheelle ratsastettaviksi, leipä ja
hedelmät palvelijoille syötäväksi ja viini uupuneiden juo-
tavaksi erämaassa.”³Kuningas sanoi: ”Mutta missä sinun
herrasi poika on?” Siiba vastasi kuninkaalle: ”Hän jäi Je-
rusalemiin; sillä hän ajatteli: ’Nyt Israelin heimo antaa
minulle takaisin isäni kuninkuuden’.”⁴Niin kuningas sa-
noi Siiballe: ”Katso, kaikki, mitä Mefibosetilla on, tulee
sinun omaksesi”. Siiba vastasi: ”Minä kumarran; suo mi-
nun saada armo sinun silmiesi edessä, herrani, kuningas”.
⁵Kun kuningas Daavid tuli Bahurimiin, niin katso, sieltä
tuli mies, joka oli sukua Saulin perheelle, nimeltä Siimei,
Geeran poika; hän tuli ja kiroili tullessaan.⁶Ja hän viskeli
kivillä Daavidia ja kaikkia kuningas Daavidin palvelijoi-
ta, vaikka kaikki väki ja kaikki urhot olivat hänen oikeal-
la ja vasemmalla puolellaan.⁷Ja kiroillessaan häntä Sii-
mei sanoi näin: ”Pois, pois, sinä murhamies, sinä kelvoton!”
⁸Herra kostaa sinulle kaiken Saulin perheen veren, hänen,
jonka sijaan sinä olet tullut kuninkaaksi. Ja Herra antaa
nyt kuninkuuden sinun poikasi Absalomien käteen. Ja kat-
so, sinä olet itse joutunut onnettomuuteen, sillä murhamies
sinä olet.”⁹Niin Abisai, Serujan poika, sanoi kuninkaalle:
”Miksi tuo koiranraato saa kiroilla herraani, kuningasta?
Anna minun mennä ja lyödä häneltä pää poikki.”¹⁰Mutta
kuningas vastasi: ”Mitä teillä on minun kanssani tekemistä,
te Serujan pojat? Jos hän kiroilee ja jos Herra on käske-
nyt häntä: ’Kiroile Daavidia’, niin kuka voi sanoa: ’Miksi
teet niin?’”¹¹Ja Daavid sanoi vielä Abisaille ja kaikille pal-
velijoille: ”Katso, oma poikani, joka on lähtenyt minun
ruumiistani, väijyy henkeäni; miksi ei sitten tämä benjami-
nilainen? Antakaa hänen olla, kiroilkoon vain; sillä Herra
on häntä käsenyt.”¹²Ehkä Herra vielä näkee minun kur-
juuteni, ja ehkä Herra maksaa minulle hyvällä sen kirouk-
sen, joka tänä päivänä kohtaa minua.”¹³Ja Daavid kulki
miehinensä tietä myöten, ja Siimei kulki pitkin vuoren ku-
vettä rinnan hänen kanssansa, kiroili kulkiessaan ja viskeli
kiviä ja heitteli soraa.¹⁴Kun kuningas ja kaikki väki, jo-
ka oli hänen kanssansa, oli tullut Ajefimiin, hengähti hän
siellä.¹⁵Mutta Absalom ja kaikki kansa, Israelin miehet,
olivat tulleet Jerusalemiin; ja Ahitofel oli hänen kanssansa.
¹⁶Kun arkilainen Huusai, Daavidin ystävä, tuli Absalomien
luo, sanoi Huusai Absalomille: ”Eläköön kuningas! Elä-
köön kuningas!”¹⁷Absalom sanoi Huusaille: ”Tällainenko
on rakkautesi ystäväsi kohtaan? Miksi et mennyt ystävä-

si kanssa?”¹⁸ Huusai vastasi Absalomille: ”Ei, vaan kenen Herra ja tämä kansa ja kaikki Israelin miehet ovat valinneet, sen puolella minä olen, ja sen luokse minä jään.”¹⁹ Ja toisekseen: ketä minä palvelisin? Enkö hänen poikaansa? Niinkuin olen palvellut sinun isääsi, niin tahdon palvella sinuakin.”²⁰ Sitten Absalom sanoi Ahitofelille: ”Antakaa nyt neuvo, mitä meidän on tehtävä.”²¹ Ahitofel vastasi Absalomille: ”Mene isäsi sivuvaimojen tykö, jotka hän on jättänyt linnaa vartioimaan. Silloin koko Israel saa kuulla, että sinä olet saattanut itsesi isäsi vihoihin, ja kaikki, jotka ovat sinun kanssasi, saavat rohkeutta.”²² Niin Absalomille pystytettiin telta katolle; ja Absalom meni isänsä sivuvaimojen tykö koko Israelin nähden.²³ Ahitofelin antama neuvo oli siihen aikaan niinkuin Jumalalta saatu vastaus: sen arvoinen oli jokainen Ahitofelin neuvo sekä Daavidille että Absalomille.

17 Ja Ahitofel sanoi Absalomille: ”Salli minun valita kaksitoista tuhatta miestä ja nousta tänä yönä ajamaan takaa Daavidia,² niin minä karkaan hänen kimppuunsa, kun hän on väsynyt ja hänen kätensä ovat herpoutuneet, ja saatan hänet kauhun valtaan, niin että kaikki väki, mitä hänen kanssansa on, pakenee. Sitten minä surmaan kuninkaan yksinänsä.”³ Ja minä palautan kaiken kansan sinun luoksesi. Kaikkien palaaminen riippuu siitä miehestä, jota sinä etsit; kaikki kansa saa rauhan.”⁴ Tämä miellytti Absalomia ja kaikkia Israelin vanhimpia.⁵ Kuitenkin sanoi Absalom: ”Kutsukaa myös arkilainen Huusai, kuullaksemme, mitä hänellä on sanottavana.”⁶ Ja kun Huusai tuli Absalomien tykö, sanoi Absalom hänelle: ”Niin ja niin puhui Ahitofel. Onko meidän tehtävä hänen sanansa mukaan? Jollei, niin puhu sinä.”⁷ Huusai vastasi Absalomille: ”Ei ole hyvä se neuvo, jonka Ahitofel tällä kertaa on antanut.”⁸ Ja Huusai sanoi vielä: ”Sinä tiedät, että isäsi ja hänen miehensä ovat urhoja ja julmistuneita niinkuin karhu kedolla, jolta poikaset on riistetty; myöskin on isäsi sotilas, joka väkineen ei lepää yöllä.”⁹ Katso, hän on nyt piiloutunut johonkin onkaloon tai muuhun paikkaan. Jos jo alussa meikäläisiä kaatuisi ja se saataisiin kuulla, niin sanottaisiin: ’Väelle, joka seurasi Absalomia, on tullut tappio.’¹⁰ Silloin urhoollisinkin, jolla on sydän kuin leijonalla, menettäisi rohkeutensa; sillä koko Israel tietää, että sinun isäsi on sankari ja että ne, jotka ovat hänen kanssansa, ovat urhoollisia miehiä.¹¹ Sentähden on minun neuvoni tämä: Koottakoon sinun luoksesi koko Israel Daanista aina Beersebaan asti, että niitä tulee niin paljon kuin hiekkaa meren rannalla; ja lähde sinä itsekin taisteluun.¹² Kun me sitten karkaamme hänen kimppuunsa, missä ikinä hänet tavataan, niin me painumme hänen päällensä, niinkuin kaste laskeutuu maahan. Eikä hänestä ja kaikista niistä miehistä, jotka ovat hänen kanssaan, jää jäljelle ainoatakaan.¹³ Ja jos hän vetäytyisi johonkin kaupunkiin, niin koko Israel asettaisi köydet sen kaupungin ympärille, ja me kiskoisimme sen alas laaksoon, kunnes siitä ei löytyisi kiveäkään.”

¹⁴ Silloin sanoivat Absalom ja kaikki Israelin miehet: ”Arkilaisen Huusain neuvo on parempi kuin Ahitofelin neuvo”. Sillä Herra oli säätänyt sen näin, tehdäkseen tyhjäksi Ahitofelin hyvän neuvon, että Herra saattaisi Absalomien onnettomuuteen.¹⁵ Ja Huusai sanoi papeille, Saadokille ja Ebjatarille: ”Sen ja sen neuvon on Ahitofel antanut Absalomille ja Israelin vanhimmille, ja sen ja sen neuvon olen minä antanut.¹⁶ Niin lähettäkää nyt pian ja ilmoittakaa Daavidille tämä sana: ’Älä jää yöksi kahlauspaikkoihin erämaahan, vaan mene joen yli, ettei kuningas ja kaikki väki, joka on hänen kanssaan, joutuisi perikatoon.’”¹⁷ Ja Joonatan ja Ahimaas olivat asettuneet Roogelin lähteelle, ja eräs palvelijatar kuljetti heille sinne sanaa; sitten he aina menivät ja veivät sanan kuningas Daavidille. Sillä he eivät uskaltaneet näyttäytyä menemällä kaupunkiin.¹⁸ Mutta eräs poikanen näki heidät ja ilmoitti Absalomille. Silloin he molemmat menivät kiiruusti pois ja tulivat erään miehen taloon Bahurimiin. Hänellä oli kaivo pihallaan, ja he laskeutuivat siihen.¹⁹ Ja hänen vaimonsa otti peitteen ja levitti sen kaivon suulle ja sirotti jyviä sen päälle, niin ettei voitu huomata mitään.²⁰ Kun Absalomien palvelijat tulivat vaimon luotseen, kysyivät he: ”Missä ovat Ahimaas ja Joonatan?” Vaimo vastasi heille: ”Tuosta he menivät vesilätäkön yli”. He etsivät, ja kun eivät heitä löytäneet, palasivat he takaisin Jerusalemiin.²¹ Ja niin pian kuin he olivat menneet, nousivat toiset kaivosta, menivät ja veivät sanan kuningas Daavidille; he sanoivat Daavidille: ”Nouskaa ja menkää joutuin veden yli, sillä sen ja sen neuvon on Ahitofel antanut teidän turmioksenne.”²² Silloin Daavid ja kaikki väki, mikä oli hänen kanssaan, nousi, ja he menivät Jordanin yli. Ja kun aamu valkeni, ei ollut ainoatakaan, joka ei olisi tullut Jordanin yli.²³ Mutta kun Ahitofel näki, ettei hänen neuvoansa noudatettu, satuloi hän aasinsa, nousi ja lähti kotiinsa omaan kaupunkiinsa, ja kun hän oli toimittanut talonsa, hirttäytyi hän; niin hän kuoli, ja hänet haudattiin isänsä hautaan.²⁴ Daavid oli tullut Mahanaimiin, kun Absalom ja kaikki Israelin miehet hänen kanssaan menivät Jordanin yli.²⁵ Mutta Absalom oli asettanut Amasan Jooabin sijaan sotajoukon ylipäälliköksi. Ja Amasa oli Jitran nimisen jisreeliläisen miehen poika; tämä mies oli yhtynyt Abigailiin, Naahaan tyttären, Jooabin äidin Serujan sisareen.²⁶ Ja Israel ja Absalom leiriytyivät Gileadin maahan.²⁷ Kun Daavid tuli Mahanaimiin, niin Soobi, Naahaan poika, ammonilaisten Rabbasta, ja Maakir, Ammielin poika, Loodebarista, ja gileadilainen Barsillai, Roogelimista,²⁸ toivat sinne vuoteita, vateja ja saviastioita, nisuja, ohria, jauhoja ja paahdettuja jyviä, papuja, herneitä²⁹ sekä hunajaa, voita, lampaita ja juustoja ruuaksi Daavidille ja väelle, mikä oli hänen kanssansa; sillä he ajattelivat: ”Väki on nälissään, uuvuksissa ja janoissaan erämaassa”.

18 Ja Daavid piti mukanaan olevan väen katselmuksen, ja asetti sille tuhannen- ja sadanpäämiehet.² Sitten Daavid lähetti väen liikkeelle: yhden kolmanneksen Jooabin johdol-

la, toisen kolmanneksen Abisain, Serujan pojan, Jooabin veljen, johdolla ja kolmannen kolmanneksen gatilaisen Ittain johdolla. Ja kuningas sanoi kansalle: ”Minä lähden myös itse teidän kanssanne”.³ Mutta kansa vastasi: ”Älä lähde; sillä jos me pakenemme, ei meistä välitetä, ja jos puolet meistä saa surmansa, ei meistä silloinkaan välitetä, mutta sinä olet niinkuin kymmenen tuhatta miestä. Sentähden on nyt parempi, että sinä olet valmiina tulemaan meille avuksi kaupungista.”⁴ Niin kuningas sanoi heille: ”Minä teen, minkä te hyväksi näette”. Ja kuningas asettui portin pieleen, ja kaikki väki lähti liikkeelle sadan ja tuhannen joukkoina.⁵ Mutta kuningas käski Jooabia, Abisaita ja Ittaita ja sanoi: ”Pidelkää minulle mieliksi hellävaroen nuorukaista Absalomia”. Ja kaikki kansa kuuli, kuinka kuningas antoi kaikille päälliköille käskyn Absalomista.⁶ Niin väki lähti kentälle Israelia vastaan, ja taistelu tapahtui Efraimin metsässä.⁷ Siellä Daavidin palvelijat voittivat Israelin väen, ja siellä oli sinä päivänä suuri mieshukka: kaksikymmentä tuhatta miestä.⁸ Ja taistelu levisi koko siihen seutuun; ja metsä söi sinä päivänä enemmän väkeä kuin miekka.⁹ Ja Absalom sattui yhteen Daavidin palvelijain kanssa. Absalom ratsasti muulilla; ja kun muuli tuli suuren, tiheäoksaisen tammen alle, tarttui hän päästään tammeen, niin että hän jäi riippumaan taivaan ja maan välille, kun muuli juoksi pois hänen altansa.¹⁰ Sen näki eräs mies ja ilmoitti sen Jooabille ja sanoi: ”Katso, minä näin Absalomin riippuvan tammessa”.¹¹ Niin Jooab sanoi miehelle, joka ilmoitti hänelle tämän: ”Jos näit sen, miksi et lyönyt häntä siinä maahan? Minun olisi ollut annettava sinulle kymmenen hopeasekeliä ja vyö.”¹² Mutta mies vastasi Jooabille: ”Vaikka käsiini punnittaisiin tuhat hopeasekeliä, en sittenkään kävisi käsiksi kuninkaan poikaan, sillä kuningas käski meidän kuultemme sinua, Abisaita ja Ittaita sanoen: ’Pitäkää vaari nuorukaisesta Absalomista.’¹³ Vai kavaltaisinko minä oman henkeni? Sillä eihän mikään pysy salassa kuninkaalta, ja sinä pysyisit kyllä syrjässä.”¹⁴ Niin Jooab sanoi: ”Minä en enää kuluta aikaa sinun kanssasi”. Sitten hän otti kolme keihästä käteensä ja pisti ne Absalomin rintaan, kun hän vielä eli tammessa.¹⁵ Ja kymmenen nuorta miestä, Jooabin aseenkantajaa, astui Absalomin luo, ja he löivät hänet kuoliaaksi.¹⁶ Sitten Jooab puhalsi pasunaan; ja väki palasi ajamasta takaa Israelia, kun Jooab pysähdytti väen.¹⁷ Ja he ottivat Absalomin ja heittivät hänet metsässä suureen kuoppaan ja pystyttivät sängen suuren kiviroukkion hänen päällensä. Mutta koko Israel pakeni, kukin majalensa.¹⁸ Mutta Absalom oli eläessään hankkinut ja pystyttänyt itsellensä patsaan, joka on Kuninkaanlaaksossa; sillä hän sanoi: ”Minulla ei ole poikaa, joka säilyttäisi minun nimeni muiston”. Patsaan hän oli kutsunut nimensä mukaan, ja sen nimi on vielä tänäkin päivänä Absalomin muistomerkki.¹⁹ Ja Ahimaas, Saadokin poika, sanoi: ”Minä juoksen saattamaan kuninkaalle sen ilosanoman, että Herra on auttanut hänet hänen vihollistensa käsistä oikeuteensa”.²⁰ Mutta Jooab sanoi hänelle: ”Tänä päivänä et

ole ilosanoman saattaja; jonakin muuna päivänä saattanet ilosanoman, mutta tänä päivänä et saata ilosanomaa, sillä onhan kuninkaan poika kuollut”.²¹ Sitten Jooab sanoi eräälle etiopialaiselle: ”Mene ja ilmoita kuninkaalle, mitä olet nähnyt”. Niin etiopialainen kumarsi Jooabille ja lähti juoksemaan.²² Mutta Ahimaas, Saadokin poika, sanoi taas Jooabille: ”Tulkoon mitä tahansa, mutta minä juoksen etiopialaisen jälkeen”. Jooab sanoi: ”Miksi sinä juoksisit, poikani, eihän sinulle siitä ilosanomasaattajan palkkaa tule?”²³ Tulkoon mitä tahansa, mutta minä juoksen.” Silloin hän sanoi hänelle: ”Juokse sitten”. Niin Ahimaas lähti juoksemaan Lakeuden tietä ja sivuutti etiopialaisen.²⁴ Daavid istui molempien porttien välissä. Ja tähystäjä meni portin katolle muurin päälle; kun hän nosti silmänsä ja katseli, niin katso: mies tuli juosten yksinänsä.²⁵ Tähystäjä huusi ja ilmoitti sen kuninkaalle. Niin kuningas sanoi: ”Jos hän on yksin, niin hänellä on ilosanoma”. Ja hän tuli yhä lähemmäksi.²⁶ Sitten tähystäjä näki toisen miehen tulevan juosten; ja hän huusi porttiin sanoen: ”Minä näen vielä toisen miehen tulevan juosten yksinänsä”. Kuningas sanoi: ”Sekin saattaa ilosanomaa”.²⁷ Ja tähystäjä sanoi: ”Sen ensimmäisen juoksu näyttää minusta Ahimaasin, Saadokin pojan, juoksulta”. Niin kuningas sanoi: ”Se on hyvä mies; hän tulee hyviä sanomia tuoden”.²⁸ Ja Ahimaas huusi ja sanoi kuninkaalle: ”Rauha!” Sitten hän kumartui kasvoilensa maahan kuninkaan eteen ja sanoi: ”Kiitetty olkoon Herra, sinun Jumalasi, joka on antanut sinun käsiisi ne miehet, jotka nostivat kätensä herrani, kuningasta, vastaan”.²⁹ Niin kuningas kysyi: ”Voiko nuorukainen Absalom hyvin?” Ahimaas vastasi: ”Minä näin suuren väkijoukon, kun kuninkaan palvelija Jooab lähetti minut, palvelijasi; mutta en tiedä, mitä se oli”.³⁰ Kuningas sanoi: ”Astu syrjään ja asetu sinne”. Niin hän astui syrjään ja jäi seisomaan sinne.³¹ Ja katso, etiopialainen tuli perille, ja etiopialainen sanoi: ”Ilosanoma herralleni, kuninkaalle: Herra on tänä päivänä auttanut sinut oikeuteesi kaikkien niiden käsistä, jotka ovat nousseet sinua vastaan”.³² Kuningas kysyi etiopialaiselta: ”Voiko nuorukainen Absalom hyvin?” Etiopialainen vastasi: ”Käyköön herrani kuninkaan vihollisille ja kaikille, jotka nousevat sinua vastaan tehdäkseen sinulle pahaa, niinkuin on käynyt sille nuorukaiselle”.³³ (19:1) Kuningas tuli kovin järkytetyksi, nousi portin päällä olevaan yläsaliin ja itki. Ja mennessänsä hän huusi näin: ”Poikani Absalom, minun poikani, oma poikani Absalom! Jospa minä olisin kuollut sinun sijastasi! Absalom, poikani, oma poikani!”

19 Jooabille ilmoitettiin: ”Katso, kuningas itkee ja suree Absalomia”.² (19:3) Ja voitto muuttui sinä päivänä suruksi kaikelle kansalle, koska kansa sinä päivänä kuuli sanottavan, että kuningas oli murheissaan poikansa tähden.³ Ja kansa tuli sinä päivänä kaupunkiin ikäänkuin varkain, niinkuin tulee varkain väki, joka on häväissyt itsensä pakenevilla taistelusta.⁴ Mutta kuningas oli peittänyt kasvonsa,

ja hän huusi kovalla äänellä: ”Poikani Absalom! Absalom, poikani, oma poikani!”⁵ Niin Jooab meni sisälle kuninkaan luo ja sanoi: ”Sinä olet tänä päivänä nostanut häpeän kaikkien palvelijaisi kasvoille, vaikka he tänä päivänä ovat pelastaneet sekä sinun oman henkesi että sinun poikiesi, tyttäriesi, vaimojesi ja sivuvaimojesi hengen.”⁶ Sinähän rakastat niitä, jotka sinua vihaavat, ja vihaat niitä, jotka sinua rakastavat. Sillä nyt sinä olet antanut tietää, ettei sinulla olekaan päälliköitä eikä palvelijoita; - niin, nyt minä tiedän, että jos Absalom olisi elossa ja me kaikki olisimme tänään kuolleet, se olisi sinulle mieleen.⁷ Mutta nouse nyt ylös ja mene ulos ja puhuttele ystävällisesti palvelijoitasi. Sillä minä vannon Herran kautta: jollet mene ulos, niin ei totisesti yhtä ainoatakaan miestä jää luoksesi tänä yönä; ja tämä on oleva sinulle suurempi onnettomuus kuin mikään muu, joka on kohdannut sinua nuoruudestasi tähän päivään saakka.”⁸ Silloin kuningas nousi ja asettui istumaan porttiin. Ja kaikelle kansalle ilmoitettiin ja sanottiin: ”Kuningas istuu nyt portissa”. Silloin kaikki kansa tuli kuninkaan eteen. Mutta kun Israel oli paennut, kukin majallensa,⁹ alkoi kaikki kansa kaikkien Israelin heimojen keskuudessa riidellä ja sanoa: ”Kuningas on pelastanut meidät vihollistemme kourista, hän on vapauttanut meidät filistealaisten kourista, ja nyt hän on Absalomia paossa, maasta poissa.”¹⁰ Mutta Absalom, jonka me olemme voidelleet kuninkaaksemme, on kuollut taistelussa. Miksi ette nyt ryhdy tuomaan kuningasta takaisin?”¹¹ Mutta kuningas Daavid lähetti sanan papeille Saadokille ja Ebjatarille ja käski sanoa: ”Puhukaa Juudan vanhimmille ja sanokaa: ’Miksi te olette viimeiset tuomaan kuningasta takaisin hänen linnaansa? Sillä se, mitä koko Israel puhuu, on tullut kuninkaan tietoon hänen olinpaikkaansa.’¹² Te olette minun veljiäni, minun luutani ja lihaani. Miksi te olisitte viimeiset tuomaan kuningasta takaisin?”¹³ Ja Amasalle sanokaa: ’Olethan sinä minun luutani ja lihaani. Jumala rangaitsi minua nyt ja vasta, jollet sinä kaikkea elinaikaasi ole minun sotapäällikköni Jooabin sijassa.’”¹⁴ Näin hän taivutti kaikkien Juudan miesten sydämet, niin että he yhtenä miehenä lähettivät sanomaan kuninkaalle: ”Palaa takaisin, sinä ja kaikki sinun palvelijasi”.¹⁵ Niin kuningas palasi takaisin ja tuli Jordanille; mutta Juuda oli tullut Gilgaliin mennäkseen kuningasta vastaan ja tuodakseen kuninkaan Jordanin yli.¹⁶ Myöskin Siimei, Geeran poika, benjaminilainen Bahurimista, lähti kiiruusti Juudan miesten kanssa kuningas Daavidia vastaan.¹⁷ Ja hänen kanssansa oli tuhat miestä Benjaminista sekä Siiba, Saulin perheen palvelija, viidentoista poikansa ja kahdenkymmenen palvelijansa kanssa. Nämä olivat rientäneet Jordanille ennen kuningasta¹⁸ ja menneet yli kahlauspaikesta tuomaan kuninkaan perhettä ja toimittamaan, mitä hän näkisi hyväksi määrätä. Mutta Siimei, Geeran poika, heittäytyi kuninkaan eteen, kun hän oli lähtemässä Jordanin yli,¹⁹ ja sanoi kuninkaalle: ”Älköön herrani lukeko minulle pahaa tekoani älköönkään muistelko, kuinka väärin palvelijasi teki sinä päi-

väinä, jona herrani, kuningas, lähti Jerusalemissa; älköön kuningas panko sitä sydämellensä.”²⁰ Sillä palvelijasi tuntee, että olen tehnyt synnin; sentähden minä olen tänä päivänä ensimmäisenä koko Joosefin heimosta tullut tänne herrani, kuningasta, vastaan.”²¹ Niin Abisai, Serujan poika, puuttui puheeseen ja sanoi: ”Eikö Siimei ole rangaistava kuolemalla siitä, että hän on kiroillut Herran voideltua?”²² Mutta Daavid vastasi: ”Mitä teillä on minun kansani tekemistä, te Serujan pojat, kun tulette minulle tänä päivänä kiusaajaksi? Olisiko ketään Israelissa tänä päivänä kuolemalla rangaistava? Minä tiedän tulleeni tänä päivänä Israelin kuninkaaksi.”²³ Ja kuningas sanoi Siimeille: ”Sinä et kuole”. Ja kuningas vannoi sen hänelle.²⁴ Mefiboset, Saulin pojanpoika, oli myös tullut kuningasta vastaan. Hän ei ollut siistinyt jalkojansa, ei siistinyt partaansa eikä pesettänyt vaatteitansa siitä päivästä, jona kuningas lähti, siihen päivään asti, jona hän rauhassa tuli takaisin.²⁵ Kun hän nyt tuli Jerusalemissa kuningasta vastaan, sanoi kuningas hänelle: ”Miksi sinä et tullut minun kanssani, Mefiboset?”²⁶ Hän vastasi: ”Herrani, kuningas, palvelijani petti minut. Sillä sinun palvelijasi sanoi hänelle: ’Satuloi minun aasini, ratsastaakseni sillä ja mennäkseni kuninkaan kanssa’ - sillä palvelijasihan on ontuva -²⁷ mutta hän on panetellut palvelijaasi herralle kuninkaalle. Herrani, kuningas, on kuitenkin niinkuin Jumalan enkeli; tee siis, mitä hyväksi näet.”²⁸ Sillä koko minun isäni suku oli herrani, kuninkaan, edessä kuoleman oma, ja kuitenkin sinä asetit palvelijasi niiden joukkoon, jotka syövät sinun pöydässäsi. Mitäpä minulla on enää muuta oikeutta ja mitä valittamista kuninkaalle?”²⁹ Kuningas sanoi hänelle: ”Mitäs tuosta enää puhut? Minä sanon, että sinä ja Siiba saatte jakaa keskenänne maaomaisuuden.”³⁰ Niin Mefiboset sanoi kuninkaalle: ”Ottakoon hän sen vaikka kokonaan, kun kerran herrani, kuningas, on palannut rauhassa kotiinsa”.³¹ Gileadilainen Barsillai oli myös tullut Roogelimista ja meni kuninkaan kanssa Jordanille saattamaan häntä Jordanin yli.³² Barsillai oli hyvin vanha, kahdeksankymmenen vuoden vanha. Hän oli elättänyt kuningasta tämän ollessa Mahanaimissa, sillä hän oli hyvin rikas mies.³³ Kuningas sanoi nyt Barsillaille: ”Tule sinä minun mukani, niin minä elätän sinut luonani Jerusalemissa”.³⁴ Mutta Barsillai vastasi kuninkaalle: ”Montakopa ikävuotta minulla enää lienee, että menisin kuninkaan kanssa Jerusalemiin: ³⁵minä olen nyt kahdeksankymmenen vuoden vanha; osaisinko minä enää erottaa hyvää pahasta, tahi maistuisiko palvelijastasi miltään se, mitä hän syö ja mitä juo? Tahi kuuluisiko minusta enää miltään laulajain ja laulajattarien laulu? Miksi palvelijasi vielä tulisi herralleni, kuninkaalle, kuormaksi?”³⁶ Ainoastaan vähän matkaa seuraa palvelijasi kuningasta tuolle puolelle Jordanin. Miksi kuningas antaisi minulle sellaisen korvauksen?³⁷ Salli palvelijasi palata takaisin, saadakseni kuolla omassa kaupungissani isäni ja äitini haudan ääressä. Mutta katso, tässä on palvelijasi Kimham, menköön hän herrani, kuninkaan, kanssa; ja tee hänelle, mitä hyväksi näet.”³⁸ Niin ku-

ningas sanoi: ”Kimham tulkoon minun kanssani, ja minä teen hänelle, mitä sinä hyväksi näet. Ja kaiken, mitä sinä minulta toivot, minä sinulle teen.”³⁹Sitten kaikki kansa meni Jordanin yli, ja myös kuningas itse meni. Ja kuningas suuteli Barsillaita ja hyvästeli hänet. Sitten tämä palasi takaisin kotiinsa.⁴⁰Kuningas meni Gilgaliin, ja Kimham meni hänen mukansa, samoin myös kaikki Juudan kansa. Ja he ja puolet Israelin kansasta veivät kuninkaan yli sinne.⁴¹Ja katso, silloin kaikki muut Israelin miehet tulivat kuninkaan tykö ja sanoivat kuninkaalle: ”Miksi ovat meidän veljemme, Juudan miehet, varkain tuoneet Jordanin yli kuninkaan ja hänen perheensä ynnä kaikki Daavidin miehet hänen kanssaan?”⁴²Mutta kaikki Juudan miehet vastasivat Israelin miehille: ”Onhan kuningas meille läheisempi; miksi vihastut siitä? Olemmeko me syöneet kuningasta, tahi olemmeko vieneet hänet itsellemme?”⁴³(19:44) Israelin miehet vastasivat Juudan miehille ja sanoivat: ”Minulla on kymmenen kertaa suurempi osa kuninkaaseen, myös Daavidiin, kuin sinulla. Miksi olet siis ylenkatsonut minua? Ja enkö minä ensin puhunut kuninkaani takaisintuomisesta?” Mutta Juudan miesten sanat olivat vielä ankarammat kuin Israelin miesten sanat.

20Ja siellä oli sattumalta kelvoton mies, nimeltä Seba, Bikrin poika, benjaminilainen. Hän puhalsi pasunaan ja sanoi: ”Meillä ei ole mitään osaa Daavidiin eikä perintöosaa Iisain poikaan. Kukin majallensa, Israel!”²Silloin kaikki Israelin miehet luopuivat Daavidista ja seurasivat Sebaa, Bikrin poikaa; mutta Juudan miehet riippuivat kiinni kuninkaassansa ja seurasivat häntä Jordanilta aina Jerusalemiin.³Niin Daavid tuli linnaansa Jerusalemiin. Ja kuningas otti ne kymmenen sivuvaimoa, jotka hän oli jättänyt palatsia vartioimaan, ja panetti heidät vartioituun taloon; ja hän elätti heitä, mutta ei mennyt heidän luoksensa. Siellä he olivat eristettyinä kuolinpäiväänsä asti, elävän miehen leskinä.⁴Ja kuningas sanoi Amasalle: ”Kutsu koolle Juudan miehet kolmen päivän kuluessa ja ole silloin itse paikallasi täällä”.⁵Niin Amasa meni kutsumaan koolle Juudaa; mutta hän viipyi ohi sen ajan, jonka hän oli määrännyt.⁶Silloin sanoi Daavid Abisaille: ”Nyt Seba, Bikrin poika, tekee meille enemmän paha kuin Absalom. Ota sinä herrasi palvelijat ja aja häntä takaa, ettei hän saisi haltuunsa varustettuja kaupunkeja ja repisi meiltä silmiä.”⁷Niin Jooabin miehet sekä kreetit ja pleetit ja kaikki urhot lähtivät liikkeelle hänen jäljessään; he lähtivät Jerusalemistä ajamaan takaa Sebaa, Bikrin poikaa.⁸Mutta kun he olivat suuren kiven luona, joka on Gibeonissa, tuli Amasa heitä vastaan. Ja Jooab oli puettu takkiinsa, ja sen päällä oli miekanvyö, kiinnitettynä vyötäisille; miekka oli tupessaan, mutta kun hän lähti liikkeelle, niin se putosi.⁹Ja Jooab sanoi Amasalle: ”Voitko hyvin, veljeni?” Ja Jooab tarttui oikealla kädellään Amasaa partaan, muka suudellakseen häntä.¹⁰Ja kun Amasa ei varonut miekkaa, joka Jooabilla oli kädessään, pisti tämä häntä sillä vatsaan, niin

että hänen sisälmyksensä valuiivat maahan; toista pistoa ei tarvittu: hän kuoli. Sitten Jooab ja hänen veljensä Abisai ajoivat takaa Sebaa, Bikrin poikaa.¹¹Mutta eräs Jooabin palvelijoista jäi seisomaan Amasan ääreen ja huusi: ”Jokainen, joka on Jooabille myötämielinen ja joka on Daavidin puolella, seuratkoon Jooabia!”¹²Ja Amasa virui verissään keskellä tietä; mutta kun se mies näki, että kaikki väki pysähtyi siihen, vei hän Amasan tieltä syrjään pellolle ja heitti vaatteen hänen päällensä, nähdessään, että kaikki ohikulkijat pysähtyivät.¹³Ja kun hänet oli toimitettu pois tieltä, kulkivat kaikki ohi ja seurasivat Jooabia ajaakseen takaa Sebaa, Bikrin poikaa.¹⁴Tämä kulki kaikkien Israelin sukukuntien kautta Aabeliin ja Beet-Maakaan, ja kaikki beeriläiset kokoontuivat ja seurasivat häntä sinne saakka.¹⁵Mutta he tulivat ja piirittivät häntä Aabel-Beet-Maakassa ja loivat kaupunkia vastaan vallin, joka ulottui ulkomuuriin. Ja kaikki Jooabin väki teki hävitystyötä kukistaakseen muurin.¹⁶Silloin huusi viisas vaimo kaupungista: ”Kuulkaa! Kuulkaa! Sanokaa Jooabille, että hän tulee tänne lähelle puhutellakseni häntä”.¹⁷Ja kun tämä tuli häntä lähelle, sanoi vaimo: ”Oletko Jooab?” Hän vastasi: ”Olen”. Vaimo sanoi hänelle: ”Kuule palvelijattaresi sanoja”. Hän vastasi: ”Minä kuulen”.¹⁸Silloin vaimo sanoi: ”Muinoin oli tapana sanoa: ’On kysyttävä neuvoa Aabelista’, ja niin tuli valmista.¹⁹Minä olen rauhallisimpia ja uskollisimpia Israelissa, ja sinä koetat ottaa hengen kaupungilta, joka on äiti Israelissa. Miksi sinä tahdot hävittää Herran perintöosan?”²⁰Jooab vastasi ja sanoi: ”Pois se, pois se! En minä tahdo hävittää enkä tuhota.”²¹Niin ei ole asia, vaan eräs mies Efraimin vuoristosta, nimeltä Seba, Bikrin poika, on nostanut kätensä kuningas Daavidia vastaan; luovuttakaa hänet yksin, niin minä lähden pois kaupungin edustalta.” Vaimo vastasi Jooabille: ”Katso, hänen päänsä heitetään sinulle muurin yli”.²²Sitten vaimo viisaudessaan meni kaiken kansan luo; niin he löivät Sebalta, Bikrin pojalta, pään poikki ja heittivät sen Jooabille. Silloin tämä puhalsi pasunaan, ja he hajaantuivat kaupungin edustalta, kukin majallensa. Mutta Jooab palasi kuninkaan luo Jerusalemiin.²³Jooab oli Israelin koko sotajoukon ylipäällikkönä, ja Benaja, Joojadan poika, oli kreettien ja pleettien päällikkönä.²⁴Adoram oli verotöiden valvojana, ja Joosafat, Ahiludin poika, oli kanslerina.²⁵Seja oli kirjurina, ja Saadok ja Ebjatar olivat pappeina.²⁶Myöskin jaairilainen Iira oli Daavidilla pappina.

21Daavidin aikana oli nälänhätä, jota kesti kolme vuotta peräkkäin; silloin Daavid etsi Herran kasvoja. Herra vastasi: ”Saulin tähden, verivelan alaisen suvun tähden, koska hän surmasi gibeonilaiset”.²Niin kuningas kutsui gibeonilaiset ja puhutteli heitä. Mutta gibeonilaiset eivät olleet israelilaisia, vaan amorilaisten jälkeläisiä, ja israelilaiset olivat vannoneet heille valan, mutta Saul oli kiivaillessaan israelilaisten ja Juudan puolesta koettanut hävittää heidät.³Daavid sanoi gibeonilaisille: ”Mitä minun on tehtävä tei-

dän hyväksenne, ja millä minun on teidät sovitettava, että siunaisitte Herran perintöosaa?”⁴ Gibeonilaiset vastasivat hänelle: ”Ei ole meidän ja Saulin sekä hänen sukunsa välillä kysymys hopeasta eikä kullasta, eikä meillä ole valtaa surmata ketään Israelissa”. Hän sanoi: ”Mitä sitten vaaditte minua tekemään teidän hyväksenne?”⁵ He vastasivat kuninkaalle: ”Sen miehen, joka tahtoi meidät lopettaa ja joka aikoi hävittää meidät, niin ettei meillä olisi missä olla koko Israelin alueella,⁶ sen miehen jälkeläisistä luovutettakoon meille seitsemän miestä lävistääksemme heidät paaluihin Herralle Saulin, Herran valitun, Gibeassa”. Kuningas sanoi: ”Minä luovutan”.⁷ Mefibosetin, Saulin pojan Joonatanin pojan, kuningas kuitenkin säästi Herran valan tähden, joka oli heidän välillänsä, Daavidin ja Joonatanin, Saulin pojan, välillä.⁸ Mutta kuningas otti Rispan, Aijan tyttären, kaksi poikaa, Armonin ja Mefibosetin, jotka tämä oli synnyttänyt Saulille, sekä Meerabin, Saulin tyttären, viisi poikaa, jotka tämä oli synnyttänyt Adrielille, meholalaisen Barsillain pojalle,⁹ ja luovutti heidät gibeonilaisten käsiin; ja nämä lävistivät heidät paaluihin vuorella Herran edessä, niin että ne seitsemän sortuivat kaikki yhdessä. Näin heidät surmattiin elonleikkuun ensimmäisinä päivinä, ohranleikkuun alussa.¹⁰ Silloin Rispa, Aijan tytär, otti säkin ja levitti sen kalliolle, ja se oli hänen vuoteenaan elonleikkuun alusta siihen asti, kunnes sade taivaasta vuoti heidän päällensä, eikä hän sallinut taivaan lintujen päivällä eikä metsän eläinten yöllä tulla heidän päällensä.¹¹ Kun Daavidille kerrottiin, mitä Rispa, Aijan tytär, Saulin sivuvaimo, oli tehnyt,¹² meni Daavid ja otti Saulin ja hänen poikansa Joonatanin luut Gileadin Jaabeksen miehiltä, jotka olivat varkain ottaneet ne siltä torilta Beet-Seanista, jolle filistealaiset olivat heidät ripustaneet silloin, kun filistealaiset surmasivat Saulin Gilboassa.¹³ Ja hän toi sieltä Saulin ja hänen poikansa Joonatanin luut. Myös paaluihin lävistettyjen luut koottiin¹⁴ ja haudattiin yhdessä Saulin ja hänen poikansa Joonatanin luiden kanssa Benjaminin maahan Seelaan, Saulin isän, Kiisiin, hautaan. Tehtiin kaikki, mitä kuningas oli käskenyt. Niin Jumala leppyi maalle.¹⁵ Taas syttyi sota filistealaisten ja Israelin välillä. Ja Daavid lähti palvelijoineen sotimaan filistealaisia vastaan. Ja Daavid väsyi.¹⁶ Niin Jisbi-Benob, Raafan jälkeläisiä, jonka keihäs painoi kolmesataa sekeliä vaskea ja joka oli puettu uusiin tamineihin, aikoi surmata Daavidin.¹⁷ Mutta Abisai, Serujan poika, tuli hänen avukseen ja löi filistealaisen kuoliaaksi. Silloin Daavidin miehet vannottivat hänellä valan sanoen: ”Sinä et saa enää lähteä meidän kanssamme taisteluun, ettet sammuttaisi Israelin lamppua”.¹⁸ Sen jälkeen oli taas taistelu filistealaisten kanssa Goobissa: silloin huusalainen Sibbekai surmasi Safin, joka myös oli Raafan jälkeläisiä.¹⁹ Taas oli taistelu filistealaisia vastaan Goobissa. Elhanan, Jare-Ooregimin poika, beetlehemiläinen, surmasi gatilaisen Goljatin, jonka peitsen varsi oli niinkuin kangastukki.²⁰ Taas oli taistelu Gatissa. Siellä oli kookas mies, jolla oli kuusi sormea kummassakin kädessä ja kuusi

varvasta kummassakin jalassa, yhteensä kaksikymmentä neljä; hänkin polveutui Raafasta.²¹ Ja kun hän häpäisi Israelia, surmasi hänet Joonatan, Daavidin veljen Simean poika.²² Nämä neljä polveutuivat gatilaisesta Raafasta; he kaatuivat Daavidin ja hänen palvelijainsa käden kautta.

22 Ja Daavid puhui Herralle tämän laulun sanat sinä päivänä, jona Herra oli pelastanut hänet kaikkien hänen vihollistensa ja Saulin vallasta. Hän sanoi:² ”Herra, minun kallioni, linnani ja pelastajani!³ Jumala, minun vuoreni, jonka turviin minä pakenen, minun kilpeni, autuuteni sarvi, varustukseni ja pakopaikkani, sinä pelastajani, joka pelastat minut väkivallasta!⁴ Ylistetty olkoon Herra’ - niin minä huudan, ja vihollistiani minä pelastun.⁵ Sillä kuoleman aallot piirittivät minut, turmion virrat peljästyttivät minut.⁶ Tuonelan paulat kietoivat minut, kuoleman ansat yllättivät minut.⁷ Ahdistuksessa minä rukoilin Herraa, Jumalaani minä rukoilin; ja hän kuuli minun ääneni tempelistänsä, minun huutoni kohosi hänen korviinsa.⁸ Silloin maa huojui ja järisi, taivaan perustukset järkkäyivät; ne horjuivat, sillä hänen vihansa syttyi.⁹ Savu suitsusi hänen sieraimistaan, kuluttava tuli hänen suustansa, palavat hiilet hehkuiivat hänestä.¹⁰ Hän notkisti taivaan ja astui alas, synkkä pilvi jalkojensa alla.¹¹ Hän ajoi kerubin kannattamana ja lensi, hän näkyi tuulen siipien päältä.¹² Ja hän pani pimeyden majaksi ympärillensä, synkät vedet, paksum pilvet.¹³ Hohteesta, joka kävi hänen edellensä, hehkuiivat palavat hiilet.¹⁴ Herra jylisi taivaasta, Korkein antoi äänensä kaikua.¹⁵ Hän lennätti nuolia ja hajotti heidät, salamoita, ja kauhistutti heidät.¹⁶ Silloin meren syvyudet tulivat näkyviin, maanpiirin perustukset paljastuivat Herran nuhtelusta, hänen vihansa hengen puuskauksesta.¹⁷ Hän ojensi kätensä korkeudesta ja tarttui minuun, veti minut ylös suurista vesistä.¹⁸ Hän pelasti minut voimallisesta vihollisestani, minun vihamiehistäni, sillä he olivat minua väkevämmät.¹⁹ He hyökkäsivät minun kimppuuni hätäni päivänä, mutta Herra tuli minun tuekseni.²⁰ Hän toi minut avaraan paikkaan, hän vapautti minut, sillä hän oli mielistynyt minuun.²¹ Herra tekee minulle minun vanhurskauteni mukaan; minun kätteni puhtauden mukaan hän minulle maksaa.²² Sillä minä olen noudattanut Herran teitä enkä ole luopunut pois Jumalastani, jumalatto-muuteen.²³ Kaikki hänen oikeutensa ovat minun silmiäni edessä, enkä minä poikkea hänen käskyistänsä.²⁴ Minä olen vilpittönnä häntä kohtaan ja varon itseni pahoista teoista.²⁵ Sentähden Herra palkitsee minulle vanhurskauteni mukaan, sen mukaan kuin olen puhdas hänen silmiensä edessä.²⁶ Hurskasta kohtaan sinä olet hurskas, nuhteeton sankaria kohtaan nuhteeton;²⁷ puhdasta kohtaan sinä olet puhdas, mutta kiero kohtaan nurja.²⁸ Ja sinä pelastat nöyrän kansan, mutta sinun silmäsi ovat ylpeitä vastaan, sinä alennat heidät.²⁹ Sillä sinä, Herra, olet minun lamppuni; Herra valaisee minun pimeyteni.³⁰ Sinun avulla si minä hyökkään rosvojoukkoa vastaan, Jumalani avulla

minä ryntään ylitse muurin. ³¹Jumalan tie on nuhteeton, Herran sana tulossa koeteltu. Hän on kaikkien kilpi, jotka häneen turvaavat. ³²Sillä kuka muu on Jumala paitsi Herra, ja kuka muu on pelastuksen kallio paitsi meidän Jumalamme? ³³se Jumala, joka on minun vahva turvani ja johdattaa nuhteetonta hänen tiellensä, ³⁴tekee hänen jalkansa nopeiksi niinkuin peurat ja asettaa minut kukkuloilleni, ³⁵joka opettaa minun käteni sotimaan ja käsivarteni vaskijousta jännittämään. ³⁶Sinä annat minulle pelastuksen kilven; ja kun sinä kuulet minun rukoukseni, teet sinä minut suureksi. ³⁷Sinä annat minun askeleilleni avaran tilan, ja minun jalkani eivät horju. ³⁸Minä ajan vihollisiani takaa ja tuhoan heidät enkä palaja, ennenkuin teen heistä lopun. ³⁹Minä lopetan heidät ja murskaan heidät, niin etteivät enää nouse; he sortuvat minun jalkojeni alle. ⁴⁰Sinä vyötät minut voimalla sotaan, sinä painat vastustajani minun alleni. ⁴¹Sinä ajat minun viholliseni pakoon, vihamieheni minä hukutan. ⁴²He katselevat, mutta pelastajaa ei ole, katsovat Herran puoleen, mutta hän ei heille vastaa. ⁴³Minä survon heidät maan tomuksi, kadun loaksi minä heidät poljen ja tallaan. ⁴⁴Sinä pelastat minut kansani riidoista, sinä varjelet minua, niin että tulen pakain pääksi; kansat, joita minä en tunne, palvelevat minua. ⁴⁵Muukalaiset minua mielistelevät; jo korvan kuulemalta he tottelevat minua. ⁴⁶Muukalaiset masentuvat; he tulevat vyöttäytyneinä varustuksistansa. ⁴⁷Herra elää! Kiitetty olkoon minun kallioni, ja ylistetty Jumala, minun pelastukseni kallio, ⁴⁸Jumala, joka hankkii minulle koston ja laskee kansat minun valtani alle; ⁴⁹sinä, joka vapahdat minut vihollisistani ja korotat minut vastustajaini ylitse ja päästät minut väkivaltaisesta miehestä. ⁵⁰Sentähden minä ylistän sinua, Herra, kansojen keskuudessa ja veisaan sinun nimesi kiitosta; ⁵¹sinun, joka annat kuninkaallesi suuren avun ja osoitat armoa voidellullesi, Daavidille, ja hänen jälkeläisilleen, iankaikkisesti.”

23Nämä olivat Daavidin viimeiset sanat: Näin puhuu Daavid, Iisain poika, näin puhuu korkealle korotettu mies, Jaakobin Jumalan voideltu, ihana Israelin ylistysvirsi: ²”Herran Henki on puhunut minulle, ja hänen sanansa on minun kielelläni; ³Israelin Jumala on sanonut, Israelin kallio on puhunut minulle: ’Joka hallitsee ihmisiä vanhurskaasti, joka hallitsee Jumalan pelossa, ⁴hän on niinkuin huomenhohde auringon noustessa pilvettömänä aamuna, kun maa kirkkaassa valossa vihannoi sateen jälkeen’. ⁵Eikö minun sukuni ole näin Jumalan edessä? Sillä hän on tehnyt minun kanssani iankaikkisen liiton, kaikin puolin taatun ja vakaan. Hän antaa versoa minulle kaiken autuuden ja kaiken ilon. ⁶Mutta kaikki kelvottomat ovat niinkuin poisviskatut orjantappurat, joihin ei käsin tartuta. ⁷Ja jos jonkun on koskettava niihin, varustautuu hän raudalla ja keihäänvarrella; sitten ne tulella poltetaan, siinä missä ovat.” ⁸Nämä ovat Daavidin sankarien nimet: Jooseb-Bassebet, tahkemonilainen, vaunusoturien päällikkö, hän, joka hei-

lutti keihästään kahdeksansadan kaatuneen yli yhdellä kertaa. ⁹Hänen jälkeensä Eleasar, Doodin poika, joka oli erään ahohilaisen poika. Hän oli yksi niistä kolmesta urhosta, jotka olivat Daavidin kanssa silloin, kun he häpäisivät filistealaisia, jotka olivat kokoontuneet sinne sotimaan. Israelin miehet vetäytyivät silloin takaisin, ¹⁰mutta hän jäi paikalleen ja surmasi filistealaisia, kunnes hänen käteensä uupui niin, että se kouristui kiinni miekkaan. Ja Herra antoi suuren voiton sinä päivänä; väki kääntyi vain hänen jälkeensä ryöstämään. ¹¹Hänen jälkeensä Samma, Aagen poika, harilainen. Kerran olivat filistealaiset kokoontuneet yhteen joukkoon, ja siellä oli peltopalsta, kokonaan hennettä kasvavassa. Ja väki pakeni filistealaisia, ¹²mutta hän asettui keskelle palstaa, sai sen pelastetuksi ja voitti filistealaiset; ja niin Herra antoi suuren voiton. ¹³Kerran lähti kolme niistä kolmestakymmenestä päälliköstä liikkeelle, ja he tulivat elonleikkuun aikana Daavidin luo Adullamin luolalle. Ja filistealaisten joukko oli leiriytynyt Refaimin tasangolle. ¹⁴Mutta Daavid oli silloin vuorilinnassa, ja filistealaisten vartiosto oli Beetlehemissä. ¹⁵Ja Daavidin rupesi tekemään mieli vettä, ja hän sanoi: ”Jospa joku toisi minulle vettä juodakseni Beetlehemin kaivosta, joka on portin edustalla!” ¹⁶Silloin murtautuivat ne kolme urhoa filistealaisten leirin läpi ja ammensivat vettä Beetlehemin kaivosta portin edustalta, kantoivat ja toivat sen Daavidille. Mutta hän ei tahtonut sitä juoda, vaan vuodatti sen juomauhriksi Herralle ¹⁷ja sanoi: ”Pois se! Herra varjeltakoon minut sitä tekemästä. Onhan se niiden miesten veri, jotka menivät sinne oman henkensä uhalla.” Eikä hän tahtonut juoda sitä. Tämän tekivät ne kolme urhoa. ¹⁸Abisai, Jooabin veli, Serujan poika, oli niiden kolmen päällikkö; hän heilutti keihästään kolmensadan kaatuneen yli. Ja hän oli kuulu niiden kolmen joukossa. ¹⁹Hän oli arvossa pidetty niiden kolmen joukossa ja oli heidän päämiehensä, mutta ei hän vetänyt vertoja niille kolmelle. ²⁰Benaja, Joojadan poika, joka oli urhoollisen ja suurista teoistaan kuuluisan miehen poika, oli kotoisin Kabseelistä. Hän surmasi ne kaksi mooabilaista sankaria, ja hän laskeutui alas ja tappoi lumituiskun aikana leijonan kaivoon. ²¹Myöskin surmasi hän egyptiläisen miehen, sen uhkean miehen. Egyptiläisellä oli keihäs kädessä, mutta hän meni häntä vastaan ainoastaan sauva kädessä. Ja hän tempasi keihään egyptiläisen kädestä ja tappoi hänet hänen omalla keihäällään. ²²Tällaisia teki Benaja, Joojadan poika. Ja hän oli kuulu niiden kolmen urhon joukossa. ²³Hän oli arvossa pidetty niiden kolmenkymmenen joukossa, mutta ei hän vetänyt vertoja niille kolmelle. Ja Daavid asetti hänet henkivartiostonsa päälliköksi. ²⁴Niiden kolmenkymmenen joukossa oli Asael, Jooabin veli; Elhanan, Doodon poika, Beetlehemistä; ²⁵harodilainen Samma; harodilainen Elika; ²⁶pleetiläinen Heles; tekoalainen Iira, Ikkeksen poika; ²⁷anatotilainen Abieser; huusalainen Mebunnai; ²⁸ahohilainen Salmon; netofalainen Maharai; ²⁹netofalainen Heeleb, Baanan poika; Ittai, Riibain poika, benjaminilaisten Gibeasta; ³⁰piratonilainen Benaja;

Hiddai Nahale-Gaasista; ³¹arabalainen Abi-Albon; barhumilainen Asmavet; ³²saalbonilainen Eljahba; Bene-Jaasen; Joonatan; ³³hararilainen Samma; ararilainen Ahiam, Sararin poika; ³⁴Elifelet, Ahasbain poika, joka oli erään maakattilaisen poika; giilolainen Eliam, Ahitofelin poika; ³⁵karmelilainen Hesrai; arabilainen Paarai; ³⁶Jigal, Naatanin poika, Soobasta; gaadilainen Vaani; ³⁷ammonilainen Seleke; beerotilainen Naharai, Jooabin, Serujan pojan, aseenkantaja; ³⁸jeteriläinen Ira; jeteriläinen Gaareb; ³⁹heettiläinen Uuria. Kaikkiaan kolmekymmentä seitsemän.

24 Mutta Herran viha syttyi taas Israelia kohtaan, niin että hän yllytti Daavidin heitä vastaan, sanoen: ”Mene ja laske Israel ja Juuda”. ² Niin kuningas sanoi Jooabille, sotajoukon päällikölle, joka oli hänen luonaan: ”Kiertele kaikki Israelin sukukunnat Daanista Beersebaan asti, ja pitäkää kansan katselmus, että minä saisin tietää kansan lukumäärän”. ³ Jooab vastasi kuninkaalle: ”Herra, sinun Jumalasi, lisätköön kansan, olkoon se kuinka suuri tahansa, satakertaiseksi, ja saakoon herrani, kuningas, nähdä sen omin silmin. Mutta miksi herrani, kuningas, haluaa selaista?” ⁴ Kuitenkin kuninkaan sana velvoitti Jooabia ja sotapäällikköjä; niin Jooab ja sotapäälliköt lähtivät kuninkaan luota pitämään Israelin kansan katselmusta. ⁵ Ja he menivät Jordanin yli ja leirytyivät Aroeriin, oikealle puolelle jokilaakson keskikohdalla olevaa kaupunkia, Gaadiin ja Jaeseriin päin. ⁶ Sitten he tulivat Gileadiin ja Tahtim-Hodsin maahan; sitten he tulivat Daan-Jaaniin ja sieltä ympäri Siidoniin. ⁷ Sitten he tulivat Tyyron linnoitukseen ja kaikkiin hivviläisten ja kanaanilaisten kaupunkeihin ja menivät sieltä Juudan Etelämaahan Beersebaan asti. ⁸ Ja kun he olivat kierrelleet koko maan, tulivat he yhdeksän kuukauden ja kahdenkymmenen päivän kuluttua takaisin Jerusalemiin. ⁹ Ja Jooab ilmoitti kuninkaalle kansan lasketun lukumäärän: Israelissa oli kahdeksansataa tuhatta sotakuntoista miekkamiestä, ja Juudassa oli viisisataa tuhatta miestä. ¹⁰ Mutta Daavidin omatunto soimasi häntä, sittenkuin hän oli laskenut kansan, ja Daavid sanoi Herralle: ”Minä olen tehnyt suuren synnin tehdessäni tämän; mutta anna nyt, Herra, anteeksi palvelijasi rikos, sillä minä olen menetellyt ylen tyhmästi”. ¹¹ Ja kun Daavid aamulla nousi, oli profeetta Gaadille, Daavidin näkijälle, tullut tämä Herran sana: ¹² ”Mene ja puhu Daavidille: Näin sanoo Herra: Kolme ehtoa minä asetan sinun eteesi; valitse yksi niistä, niin minä teen sen sinulle”. ¹³ Niin Gaad meni Daavidin tykö, ilmoitti ja sanoi hänelle: ”Tuleeko nälkä seitsemäksi vuodeksi sinun maahasi, vai pakenetko sinä kolme kuukautta vihollisiasi, jotka ajavat sinua takaa, vai tuleeko rutto sinun maahasi kolmeksi päiväksi? Mieti nyt ja katso, mitä minä vastaan hänelle, joka minut lähetti.” ¹⁴ Daavid vastasi Gaadille: ”Minä olen suuressa hädässä. Me tahdomme langeta Herran käsiin, sillä hänen laupeutensa on suuri; ihmisten käsiin minä en tahdo langeta.” ¹⁵ Niin Herra antoi ruton tulla Israeliin, aamusta alkaen määrättyyn ai-

kaan asti; ja kansaa kuoli Daanista Beersebaan asti seitsemänkymmentä tuhatta miestä. ¹⁶ Mutta kun enkeli ojensi kätensä Jerusalemiä kohti tuhotaksensa sen, katui Herra sitä pahaan ja sanoi enkelille, joka kansaa tuhosi: ”Joka riittää; laske kätesi alas”. Ja Herran enkeli oli silloin jebusilaisen Araunan puimatantereen luona. ¹⁷ Mutta nähdessään enkelin surmaavan kansaa sanoi Daavid Herralle: ¹⁸ ”Katso, minä olen tehnyt syntiä, minä olen tehnyt väärin; mutta nämä minun lampaani, mitä he ovat tehneet? Sattukoon sinun kätesi minuun ja minun isäni perheeseen.” ¹⁸ Ja Gaad tuli Daavidin tykö samana päivänä ja sanoi hänelle: ”Mene ja pystytä Herralle alttari jebusilaisen Araunan puimatantereele”. ¹⁹ Niin Daavid meni, Gaadin sanan ja Herran käskyn mukaan. ²⁰ Mutta kun Arauna katsah- ti ulos ja näki kuninkaan palvelijoiheen tulevan luoksensa, meni hän ulos ja kumartui kasvoillessa maahan kuninkaan eteen. ²¹ Ja Arauna sanoi: ”Miksi herrani, kuningas, tulee palvelijansa luo?” Daavid vastasi: ”Ostamaan sinulta puimatantereen, rakentaakseni Herralle alttarin, että vitsaus taukoaisi kansasta”. ²² Arauna sanoi Daavidille: ”Herrani, kuningas, ottakoon ja uhratkoon, mitä hyväksi näkee. Katso, tässä on härät polttouhriksi ja puimaäkeet sekä härkien valjaat haloiksi. ²³ Tämän kaiken, kuningas, Arauna antaa kuninkaalle.” Ja Arauna sanoi kuninkaalle: ”Olkoon Herra, sinun Jumalasi, sinulle suosiollinen”. ²⁴ Mutta kuningas sanoi Araunalle: ”Ei niin, vaan minä ostan ne sinulta täydestä hinnasta, sillä minä en uhraa Herralleni, Jumalalleni, ilmaiseksi saatuja polttouhreja”. Niin Daavid osti puimatantereen ja härät viidelläkymmenellä hopeasekelillä. ²⁵ Ja Daavid rakensi sinne alttarin Herralle ja uhrasi polttouhreja ja yhteysuhreja. Niin Herra leppyi maalle, ja vitsaus taukosi Israelista.

1 Kuninkaiden

1Kun kuningas Daavid oli käynyt vanhaksi ja iäkkääksi, ei hän enää voinut pysyä lämpimänä, vaikka häntä peitettiin peitteillä. ²Silloin hänen palvelijansa sanoivat hänelle: ”Etsittäköön herralleni, kuninkaalle, tyttö, neitsyt, palvelemaan kuningasta ja olemaan hänen hoitajattarenaan. Jos hän makaa sinun sylissäsi, niin herrani, kuningas, pysyy lämpimänä.” ³Ja he etsivät koko Israelin alueelta kaunista tyttöä ja löysivät suunemilaisen Abisagin ja veivät hänet kuninkaan tykö. ⁴Hän oli hyvin kaunis tyttö ja tuli kuninkaan hoitajattareksi ja palveli häntä. Mutta kuningas ei yhtynyt häneen. ⁵Mutta Adonia, Haggitin poika, korotti itsensä ja sanoi: ”Minä tahdon tulla kuninkaaksi”. Ja hän hankki itselleen sotavaunuja ja ratsumiehiä ja viisikymmentä miestä, jotka juoksivat hänen edellään. ⁶Hänen isänsä ei koskaan elämässään ollut pahoittanut hänen mieltään sanomalla: ”Kuinka sinä noin teet?” Hän oli myöskin hyvin kaunis mies; ja äiti oli synnyttänyt hänet Absalomin jälkeen. ⁷Hän neuvotteli Jooabin, Serujan pojan, ja pappi Ebjatarin kanssa; ja he kannattivat Adonian puolta. ⁸Mutta pappi Saadok ja Benaja, Joojadan poika, sekä profeetta Naatan, Siimej, Rei ja Daavidin urhot eivät olleet Adonian puolella. ⁹Ja Adonia teurasti lampaita, raavaita ja juottovasikoita Soohet-kiven luona, joka on Roogelin lähteen ääressä. Ja hän kutsui kaikki veljensä, kuninkaan pojat, ja kaikki Juudan miehet, kuninkaan palvelijat; ¹⁰mutta profeetta Naatanin, Benajan, urhot ja veljensä Salomon hän jätti kutsumatta. ¹¹Silloin Naatan sanoi Batseballa, Salomon äidille, näin: ”Etkö ole kuullut, että Adonia, Haggitin poika, on tullut kuninkaaksi, heramme Daavidin siitä mitään tietämättä? ¹²Niin tule nyt, minä annan sinulle neuvon, että pelastat oman henkesi ja poikasi Salomon hengen. ¹³Mene kuningas Daavidin tykö ja sano hänelle: Herrani, kuningas, etkö sinä itse ole vannonut palvelijattarellesi ja sanonut: Sinun poikasi Salomo on tuleva kuninkaaksi minun jälkeeni; hän on istuva minun valtaistuimellani? Miksi siis Adonia on tullut kuninkaaksi? ¹⁴Ja katso, sinun vielä puhutellessasi kuningasta siellä, tulen minä sinun jälkeesi sisään ja vahvistan sinun sanasi.” ¹⁵Niin Batseba meni kuninkaan tykö makuuhuoneeseen. Kuningas oli hyvin vanha; ja suunemilainen Abisag palveli kuningasta. ¹⁶Ja Batseba kumarsi ja osoitti kuninkaalle kunnioitusta. Kuningas sanoi: ”Mikä sinun on?”

¹⁷Hän vastasi hänelle: ”Herrani, sinä olet itse vannonut palvelijattarellesi Herran, Jumalasi, kautta: ’Sinun poikasi Salomo on tuleva kuninkaaksi minun jälkeeni; hän on istuva minun valtaistuimellani.’ ¹⁸Mutta katso, nyt on Adonia tullut kuninkaaksi, ja sinä, herrani, kuningas, et tiedä siitä mitään. ¹⁹Hän on teurastanut paljon härkiä, juottovasikoita ja lampaita ja kutsunut kaikki kuninkaan pojat, pappi Ebjatarin ja sotapäällikkö Jooabin; mutta palvelijasi Salomon hän on jättänyt kutsumatta. ²⁰Sinua kohti, herrani, kuningas, ovat nyt koko Israelin silmät tähdätyt, että ilmoittaisit heille, kuka on istuva herrani, kuninkaan, valtaistuimella hänen jälkeensä. ²¹Muuten käy niin, että kun herrani, kuningas, on mennyt lepoon isänsä tykö, minua ja minun poikaani Salomoa pidetään rikollisina.” ²²Ja katso, hänen vielä puhutellessaan kuningasta tuli profeetta Naatan. ²³Ja kuninkaalle ilmoitettiin: ”Katso, profeetta Naatan on täällä”. Ja tämä tuli kuninkaan eteen ja kumartui kasvoilensa maahan kuninkaan eteen. ²⁴Ja Naatan sanoi: ”Herrani, kuningas, sinäkö olet sanonut: ’Adonia on tuleva kuninkaaksi minun jälkeeni; hän on istuva minun valtaistuimellani?’ ²⁵Sillä hän on tänä päivänä mennyt ja teurastanut paljon härkiä, juottovasikoita ja lampaita ja kutsunut kaikki kuninkaan pojat, sotapäälliköt ja pappi Ebjatarin; ja katso, he syövät ja juovat hänen edessään, ja he huutavat: ’Eläköön kuningas Adonia!’ ²⁶Mutta minut, sinun palvelijasi, pappi Saadokin, Benajan, Joojadan pojan, ja sinun palvelijasi Salomon hän on jättänyt kutsumatta. ²⁷Onko tämä lähtenyt herrastani, kuninkaasta, sinun antamatta palvelijasi tietää, kuka on istuva herrani, kuninkaan, valtaistuimella hänen jälkeensä?” ²⁸Kuningas Daavid vastasi ja sanoi: ”Kutsukaa minun luokseni Batseba”. Kun hän tuli kuninkaan eteen ja seisoi kuninkaan edessä, ²⁹vannoi kuningas ja sanoi: ”Niin totta kuin Herra elää, joka on pelastanut minut kaikesta hädästä: ³⁰niinkuin minä vannoin sinulle Herran, Israelin Jumalan, kautta ja sanoin: ’Sinun poikasi Salomo on tuleva kuninkaaksi minun jälkeeni, hän on istuva minun valtaistuimellani minun sijassani’, niin minä tänä päivänä teen”. ³¹Silloin Batseba kumartui kasvoilensa maahan ja osoitti kuninkaalle kunnioitusta ja sanoi: ”Herrani, kuningas Daavid, eläköön iankaikkisesti!” ³²Ja kuningas Daavid sanoi: ”Kutsukaa minun luokseni pappi Saadok, profeetta Naatan ja Benaja, Joojadan poika”. Niin he tulivat kuninkaan eteen. ³³Ja

kuningas sanoi heille: ”Ottakaa mukaanne herranne palvelijat ja pankaa poikani Salomo minun oman muulini selkään ja viekää hänet alas Giihonille. ³⁴Siellä pappi Saadok ja profeetta Naatan voidelkoot hänet Israelin kuninkaaksi. Ja puhaltakaa pasunaan ja huutakaa: ’Eläköön kuningas Salomo!’ ³⁵Seuratkaa sitten häntä tänne, että hän tulisi ja istuisi minun valtaistuimelleni ja olisi kuninkaana minun sijassani. Sillä hänet minä olen määrännyt Israelin ja Juudan ruhtinaaksi.” ³⁶Silloin Benaja, Joojadan poika, vastasi kuninkaalle ja sanoi: ”Amen! Niin sanokoon Herra, minun herrani, kuninkaan, Jumala. ³⁷Niinkuin Herra on ollut minun herrani, kuninkaan, kanssa, niin olkoon hän Salomon kanssa ja tehkään hänen valtaistuimensa vielä suuremmaksi kuin on herrani, kuningas Daavidin, valtaistuin.” ³⁸Niin pappi Saadok, profeetta Naatan ja Benaja, Joojadan poika, sekä kreetit ja pleetit menivät sinne. He panivat Salomon kuningas Daavidin muulin selkään ja saattoivat hänet Giihonille. ³⁹Ja pappi Saadok otti öljysarven majasta ja voiteli Salomon. Ja he puhalsivat pasunaan, ja kaikki kansa huusi: ”Eläköön kuningas Salomo!” ⁴⁰Ja kaikki kansa seurasi häntä, ja kansa soitti huiluilla ja ratkesi niin suureen riemuun, että maa oli haljeta heidän huudostansa. ⁴¹Mutta Adonia ja kaikki kutsuvieraat, jotka olivat hänen kanssaan, kuuluivat sen, juuri kun olivat lopettaneet syöntinsä. Ja kun Jooab kuuli pasunan äänen, sanoi hän: ”Mitä tuo huuto ja pauhu kaupungissa tietää?” ⁴²Hänen vielä puhuessaan tuli Joonatan, pappi Ebjatarin poika; ja Adonia sanoi: ”Tule tänne, sillä sinä olet kunnon mies ja tuot hyviä sanomia”. ⁴³Joonatan vastasi ja sanoi Adoniale: ”Päinvastoin! Herramme, kuningas Daavid, on tehnyt Salomon kuninkaaksi. ⁴⁴Kuningas lähetti hänen kanssaan pappi Saadokin, profeetta Naatanin ja Benajan, Joojadan pojan, sekä kreetit ja pleetit, ja he panivat hänet kuninkaan muulin selkään. ⁴⁵Ja pappi Saadok ja profeetta Naatan voitelivat hänet Giihoniilla kuninkaaksi, ja he tulivat sieltä riemuiten, ja koko kaupunki joutui liikkeelle. Sitä oli se huuto, jonka te kuulitte. ⁴⁶Onpa Salomo jo istunut kuninkaan valtaistuimellekin, ⁴⁷ja kuninkaan palvelijat ovat tulleet onnittelemaan meidän herraamme, kuningas Daavidia, ja sanoneet: ’Antakoon sinun Jumalasi Salomon nimen tulla vielä mainehikkaammaksi kuin sinun nimesi ja tehkään hänen valtaistuimensa vielä suuremmaksi kuin on sinun valtaistuimiesi’. Ja kuningas on rukoillut vuoteessansa. ⁴⁸Ja vielä on kuningas puhunut näin: ’Kiitetty olkoon Herra, Israelin Jumala, joka tänä päivänä on asettanut jälkeläisen istumaan minun valtaistuimellani, niin että minä olen sen omin silmin nähnyt.’” ⁴⁹Silloin kaikki Adonian kutsuvieraat joutuivat kauhun valtaan ja nousivat ja menivät kukin tiehensä. ⁵⁰Mutta Adonia pelkäsi Salomoa, nousi, meni ja tarttui alttarin sarviin. ⁵¹Ja Salomolle ilmoitettiin: ”Katso, Adonia on peläten kuningas Salomoa tarttunut alttarin sarviin ja sanonut: ’Kuningas Salomo vannokoon minulle tänä päivänä, ettei hän miekalla surmaa palvelijaansa’”. ⁵²Silloin Salomo sanoi: ”Jos hän osoittautuu kunnon mieheksi, ei

hiuskarvakaan hänen päästään ole putoava maahan; mutta jos hänessä huomataan jotakin paha, on hänen kuoltava”. ⁵³Ja kuningas Salomo lähetti tuomaan hänet pois alttarilta; niin hän tuli ja kumarsi kuningas Salomoa. Ja Salomo sanoi hänelle: ”Mene kotiisi”.

2Kun lähestyi aika, jolloin Daavidin oli kuoltava, käski hän poikaansa Salomoa sanoen: ²”Minä menen kaiken maailman tietä; ole luja ja ole mies. ³Ja noudata Herran, Jumalasi, määräyksiä, niin että vaellat hänen teitensä ja noudatat hänen säädöksiänsä, käskyjänsä, oikeuksiaansa ja todistuksiaansa, niinkuin on kirjoitettuna Mooseksen laissa, että menestyisit kaikessa, mitä teet, ja kaikkialla, minne käännyt; ⁴että Herra täyttäisi tämän sanansa, jonka hän minusta puhui: ’Jos sinun poikasi pitävät vaarin teistänsä, niin että vaeltavat minun edessäni uskollisesti, kaikesta sydämestänsä ja kaikesta sielustansa, niin on mies sinun suvustasi aina oleva Israelin valtaistuimella.’ ⁵Sinä tiedät myöskin, mitä Jooab, Serujan poika, on tehnyt minulle - tiedät, mitä hän teki kahdelle Israelin sotapäällikölle, Abnerille, Neerin pojalle, ja Amasalle, Jeterin pojalle: kuinka hän tappoi heidät, vuodattaen sotaverta rauhan aikana ja tahraten sotaverellä vyönsä, joka hänellä oli vyötäisillään, ja kenkänsä, jotka hänellä oli jalassaan. ⁶Niin tee nyt viisautesi mukaan äläkä anna hänen harmaiden hapsiensa rauhassa mennä alas tuonelaan. ⁷Mutta gileadilaisen Barsillain pojille osoita laupeutta, niin että he pääsevät niiden joukkoon, jotka syövät sinun pöydästäsi, sillä hekin tulivat minun avukseni, kun minä pakenin sinun veljeäsi Absalomia. ⁸Ja katso, vielä on sinun luonasi Siimei, Geeran poika, benjaminilainen Bahurimista, joka hirveillä kirouksilla kiroili minua, kun minä menin Mahanaimiin. Kun hän tuli minua vastaan alas Jordanille, vannoin minä hänelle Herran kautta ja sanoin: ’Minä en surmaa sinua miekalla.’ ⁹Mutta älä sinä jätä häntä rankaisematta, sillä sinä olet viisas mies ja tiedät, mitä sinun on hänelle tehtävä, saattaaksesi hänen harmaat hapsensa verisinä alas tuonelaan.” ¹⁰Sitten Daavid meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin Daavidin kaupunkiin. ¹¹Ja aika, jonka Daavid hallitsi Israelia, oli neljäkymmentä vuotta: Hebronissa hän hallitsi seitsemän vuotta, ja Jerusalemissa hän hallitsi kolmekymmentä kolme vuotta. ¹²Ja Salomo istui isänsä Daavidin valtaistuimelle, ja hänen kuninkuutensa tuli hyvin vahvaksi. ¹³Mutta Adonia, Haggitin poika, tuli Batseban, Salomon äidin, luo. Tämä sanoi: ”Rauhaako sinun tulosi tietää?” Hän vastasi: ”Rauhaa”. ¹⁴Sitten hän sanoi: ”Minulla on asiaa sinulle”. Batseba sanoi: ”Puhu”. ¹⁵Silloin hän sanoi: ”Sinä tiedät, että kuninkuus oli minun, ja että koko Israel oli kääntänyt katseensa minuun, että minusta tulisi kuningas. Mutta sitten kuninkuus meni minulta pois ja joutui minun veljelleni, sillä Herralta se hänelle tuli. ¹⁶Yhtä minä nyt sinulta pyydän; älä sitä minulta kiellä.” Hän sanoi hänelle: ”Puhu”. ¹⁷Hän sanoi: ”Puhu kuningas Salomolle - sillä sinulta hän ei sitä kiellä -

että hän antaisi minulle suunemilaisen Abisagin vaimoksi”.¹⁸ Batseba vastasi: ”Hyvä. Minä puhun kuninkaalle sinun puolestasi.”¹⁹ Silloin Batseba meni kuningas Salomon tykö puhumaan hänelle Adonian puolesta. Niin kuningas nousi ja meni häntä vastaan ja kumarsi häntä ja istui valtaistuimelleen. Ja myös kuninkaan äidille asetettiin istuin, ja hän istui hänen oikealle puolellensa.²⁰ Sitten hän sanoi: ”Minulla on sinulle pieni pyyntö, älä sitä minulta kiellä”. Kuningas sanoi hänelle: ”Pyydä, äiti, minä en sinulta kiellä”.²¹ Silloin hän sanoi: ”Annettakoon suunemilainen Abisag sinun veljellesi Adoniale vaimoksi”.²² Mutta kuningas Salomo vastasi ja sanoi äidillensä: ”Miksi pyydät vain suunemilaista Abisagia Adoniale? Pyydä myös kuninkuutta hänelle - hänhän on minun vanhin veljeni - hänelle ja pappi Ebjatarille ja Jooabille, Serujan pojalle.”²³ Ja kuningas Salomo vannoi Herran kautta, sanoen: ”Jumala rangaiskoon minua nyt ja vasta, jollei Adonia saa hengellään maksaa sitä, että on puhunut näin.”²⁴ Ja nyt, niin totta kuin Herra elää, joka on minut vahvistanut ja on asettanut minut isäni Daavidin valtaistuimelle ja joka lupauksensa mukaan on perustanut minun sukuni: Adonia on tänä päivänä kuoleamalla rangaistava.”²⁵ Ja kuningas Salomo lähetti Benajan, Joojadan pojan, lyömään hänet kuoliaaksi; ja hän kuoli.²⁶ Ja pappi Ebjatarille kuningas sanoi: ”Mene maatilallesi Anatotiin, sillä sinä olet kuoleman oma. En minä sinua nyt surmaa, koska sinä olet kantanut Herran Jumalan arkkia minun isäni Daavidin edessä ja koska olet kärsinyt kaikkea, mitä isäni on kärsinyt.”²⁷ Niin Salomo karkoitti Ebjatarin olemasta Herran pappina ja täytti sen sanan, minkä Herra oli Siilossa puhunut Eelin suvusta.²⁸ Ja kun sanoma tästä tuli Jooabille - sillä Jooab oli liittynyt Adoniaan, vaikka hän ei ollut liittynyt Absalomiin - pakeni Jooab Herran majaan ja tarttui alttarin sarviin.²⁹ Mutta kun kuningas Salomolle ilmoitettiin: ”Jooab on paennut Herran majaan ja on alttarin ääressä”, lähetti Salomo Benajan, Joojadan pojan, sanoen: ”Mene ja lyö hänet kuoliaaksi”.³⁰ Benaja meni Herran majaan ja sanoi hänelle: ”Näin käskee kuningas: ’Tule ulos’”. Mutta hän vastasi: ”En, tässä minä kuolen”. Silloin Benaja palasi kertomaan sitä kuninkaalle ja sanoi: ”Näin Jooab puhui, ja näin hän vastasi minulle”.³¹ Kuningas sanoi hänelle: ”Tee, niinkuin hän on puhunut, lyö hänet kuoliaaksi ja hautaa hänet, että poistaisit minusta ja minun isäni perheestä sen viattoman veren, jonka Jooab on vuodattanut.”³² Ja Herra antakoon hänen verensä tulla hänen oman päänsä päälle, koska hän löi kuoliaaksi kaksi miestä, jotka olivat häntä hurskaammat ja paremmat, ja tappoi heidät miekalla, minun isäni Daavidin siitä mitään tietämättä: Abnerin, Neerin pojan, Israelin sotapäällikön, ja Amasan, Jeterin pojan, Juudan sotapäällikön.³³ Heidän verensä tulkoon Jooabin pään päälle ja hänen jälkeläistensä pään päälle, iankaikkisesti. Mutta Daavidilla ja hänen jälkeläisillään, hänen suvullansa ja hänen valtaistuimellansa olkoon rauha Herralta iankaikkisesti.”³⁴ Niin Benaja, Joojadan poika, meni ja löi hänet kuoliaaksi; ja hä-

net haudattiin omaan taloonsa erämaahan.³⁵ Ja kuningas asetti Benajan, Joojadan pojan, hänen sijaansa sotaväen päälliköksi; ja pappi Saadokin kuningas asetti Ebjatarin sijalle.³⁶ Sen jälkeen kuningas lähetti kutsumaan Siimein ja sanoi hänelle: ”Rakenna itsellesi talo Jerusalemiin ja asu siellä, menemättä sieltä sinne tai tänne.”³⁷ Sillä jona päivänä sinä lähdet sieltä ja menet Kidronin laakson poikki, sinä päivänä on sinun, tiedä se, kuoleamalla kuoltava; sinun veresi on tuleva oman pääsi päälle.”³⁸ Siimein sanoi kuninkaalle: ”Hyvä on; niinkuin herrani, kuningas, on puhunut, niin on sinun palvelijasi tekevä”. Ja Siimein asui Jerusalemissa kauan aikaa.³⁹ Mutta kolmen vuoden kuluttua tapahtui, että Siimeiltä karkasi kaksi palvelijaa Aakiin, Maakan pojan, Gatin kuninkaan, luo. Ja Siimeille ilmoitettiin: ”Katso, sinun palvelijasi ovat Gatissa”.⁴⁰ Niin Siimein nousi ja satuloi aasinsa ja lähti Aakiin luo Gatiin etsimään palvelijoitaan; ja Siimein meni ja toi palvelijansa Gatista.⁴¹ Ja kun Salomolle ilmoitettiin, että Siimein oli mennyt Jerusalemiin Gatiin ja palannut takaisin,⁴² lähetti kuningas kutsumaan Siimein ja sanoi hänelle: ”Enkö minä ole vannottanut sinua Herran kautta ja varoittanut sinua sanoen: ’Jona päivänä sinä lähdet ja menet sinne tai tänne, sinä päivänä on sinun, tiedä se, kuoleamalla kuoltava’? Ja sinä sanoit minulle: ’Hyvä on; minä olen kuullut.’”⁴³ Miksi et ole pitänyt Herran valaa etkä sitä käskyä, jonka minä sinulle annoin?”⁴⁴ Ja kuningas sanoi vielä Siimeille: ”Sinä tiedät, tunnossasi tiedät, kaiken pahan, minkä olet tehnyt minun isälleni Daavidille; Herra kääntää tekemäsi pahan omaan päähäsi.”⁴⁵ Mutta kuningas Salomo on oleva siunattu, ja Daavidin valtaistuimella on oleva iäti vahva Herran edessä.”⁴⁶ Ja kuningas käski Benajaa, Joojadan poikaa; niin tämä meni ja löi hänet kuoliaaksi, ja hän kuoli. Niin kuninkuus vahvistui Salomon käsissä.

3 Ja Salomo tuli faraon, Egyptin kuninkaan, vävyksi: hän otti faraon tyttären vaimokseen. Ja hän vei hänet Daavidin kaupunkiin, kunnes oli saanut rakennetuksi oman linnansa, Herran temppelin ja Jerusalemin ympärystymuurin.² Mutta kansa uhrasi uhrikukkuloilla, koska niihin aikoihin ei vielä oltu rakennettu temppeliä Herran nimelle.³ Ja Salomo rakasti Herraa ja vaelsi isänsä Daavidin käskyjen mukaan; kuitenkin hän uhrasi ja suitsutti uhrikukkuloilla.⁴ Niin kuningas meni Gibeoniin, uhraamaan siellä, sillä se oli suurin uhrikukkula. Tuhat polttouhria Salomo uhrasi sillä alttarilla.⁵ Gibeonissa Herra ilmestyi Salomolle yöllä unessa, ja Jumala sanoi: ”Ano, mitä tahdot, että minä sinulle antaisin”.⁶ Salomo vastasi: ”Sinä olet tehnyt suuren laupeuden palvelijallesi, minun isälleni Daavidille, koska hän vaelsi sinun edessäsi totuudessa ja vanhurskaudessa sekä vilpittömällä sydämellä sinua kohtaan. Ja sinä olet säilyttänyt hänelle tämän suuren laupeuden ja antanut hänelle pojan, joka istuu hänen valtaistuimellansa, niinkuin on laita tänä päivänä.”⁷ Ja nyt, Herra, minun Jumalani, sinä olet tehnyt palvelijasi kuninkaaksi minun isäni Daavi-

din sijaan; mutta minä olen kuin pieni poikanen: en osaa lähteä enkä tulla. ⁸Ja palvelijasi on keskellä sinun kansaasi, jonka olet valinnut, niin monilukuista kansaa, että sitä ei voi laskea eikä lukea sen paljouden tähden. ⁹Anna sentähden palvelijallesi kuuliainen sydän tuomitakseni sinun kansaasi ja erottaakseni hyvän pahasta; sillä kuka voi muuten tätä sinun suurta kansaasi tuomita?” ¹⁰Herralle oli otollista, että Salomo tätä anoi. ¹¹Ja Jumala sanoi hänelle: ”Koska sinä anoit tätä etkä anonut itsellesi pitkää ikää, et rikkautta etkä vihamiestesi henkeä, vaan anoit itsellesi ymmärrystä kuullaksesi, mikä oikein on, ¹²niin katso, minä teen, niinkuin sanot: katso, minä annan sinulle viisaan ja ymmärtäväisen sydämen, niin ettei sinun vertaistasi ole ollut ennen sinua eikä tule sinun jälkeesi. ¹³Ja lisäksi minä annan sinulle, mitä et anonutkaan: sekä rikkautta että kuniaa, niin ettei koko elinaikanasi ole kuningasten joukossa oleva sinun vertaistasi. ¹⁴Ja jos sinä vaellat minun teitäni, noudattaen minun säädöksiäni ja käskyjäni, niinkuin sinun isäsi Daavid vaelsi, niin minä suon sinulle pitkän iän.” ¹⁵Siihen Salomo heräsi; ja katso, se oli unta. Ja kun hän tuli Jerusalemiin, astui hän Herran liitonarkin eteen, uhrasi polttouhreja ja toimitti yhteysuhrin ja laittoi pidot kaikille palvelijoilleen. ¹⁶Siihen aikaan tuli kaksi porttoa kuninkaan luo, ja he astuivat hänen eteensä. ¹⁷Ja toinen nainen sanoi: ”Oi herrani, minä ja tämä nainen asumme samassa huoneessa. Ja minä synnytin hänen luonansa siinä huoneessa. ¹⁸Ja kolmantena päivänä sen jälkeen, kun minä olin synnyttänyt, synnytti myös tämä nainen. Me olimme yhdessä, eikä ketään vierasta ollut meidän kanssamme huoneessa; ainoastaan me kahden olimme huoneessa. ¹⁹Mutta tämän naisen poika kuoli yöllä, sillä hän oli maannut sen. ²⁰Niin hän nousi keskellä yötä ja otti minun poikani vierestäni palvelijattaresi nukkuessa ja pani sen povellensa, mutta oman kuolleen poikansa hän pani minun povelleni. ²¹Kun minä aamulla nousin imettämään poikaani, niin katso, se oli kuollut. Mutta kun minä tarkastin sitä aamulla, niin katso, se ei ollutkaan minun poikani, jonka minä olin synnyttänyt.” ²²Niin toinen nainen sanoi: ”Ei ole niin; vaan tuo elossa oleva on minun poikani, ja tämä kuollut on sinun poikasi”. Mutta edellinen vastasi: ”Ei ole niin; tuo kuollut on sinun poikasi, ja tämä elossa oleva on minun poikani”. Näin he riitelivät kuninkaan edessä. ²³Niin kuningas sanoi: ”Toinen sanoo: 'Elossa oleva on minun poikani, ja kuollut on sinun poikasi'. Ja toinen sanoo: 'Ei ole niin; vaan kuollut on sinun poikasi, ja elossa oleva on minun poikani.'” ²⁴Sitten kuningas sanoi: ”Antakaa minulle miekka”. Ja kuninkaan eteen tuotiin miekka. ²⁵Ja kuningas sanoi: ”Viiltäkää elossa oleva lapsi kahtia, ja antakaa toinen puoli toiselle ja toinen puoli toiselle”. ²⁶Mutta silloin sanoi kuninkaalle se nainen, jonka oma elossa oleva poika oli, sillä hänen sydämensä tuli liikutetuksi hänen poikansa tähden - hän sanoi: ”Oi herrani, antakaa tuolle elossa oleva lapsi; älkää surmatko sitä”. Mutta toinen sanoi: ”Ei minulle eikä sinulle; viiltäkää!” ²⁷Niin kuningas vastasi ja

sanoi: ”Antakaa tälle elossa oleva lapsi; älkää surmatko sitä. Hän on sen äiti.” ²⁸Ja koko Israel kuuli tästä tuomios- ta, jonka kuningas oli antanut, ja he pelkäsivät kuningasta; sillä he näkivät, että hänessä oli Jumalan viisaus oikeuden jakamiseen.

⁴Kuningas Salomo oli koko Israelin kuningas. ²Ja nämä olivat hänen ylimmät virkamiehensä: Asarja, Saadokin poika, oli ylipappina; ³Elihoref ja Ahia, Siisan pojat, olivat kirjureina; Joosafat, Ahiludin poika, oli kanslerina; ⁴Benaja, Joojadan poika, oli sotaväen ylipäällikkönä; Saadok ja Ebjatar olivat pappeina. ⁵Asarja, Naatanin poika, oli ylimaaherrana; Saabud, Naatanin poika, pappi, oli kuninkaan ystävänä. ⁶Ahisar oli linnanpäällikkönä; Adoniram, Abdan poika, oli verotöiden valvojana. ⁷Ja Salomolla oli kaksitoista maaherraa, yli koko Israelin, joiden oli hankittava kuninkaan ja hänen hovinsa elintarpeet; yhtenä kuukautena vuodessa oli kunkin hankittava elintarpeet. ⁸Nämä olivat heidän nimensä: Huurin poika Efraimin vuoristossa; ⁹Dekerin poika Maakaassa, Saalbimissa, Beet-Semeksessä, Eelonissa ja Beet-Haananissa; ¹⁰Hesedin poika Arubbotissa; hänellä oli Sooko ja koko Heeferin maa; ¹¹Abinadabin poika koko Doorin kukkula-alueella; hänellä oli vaimona Taafat, Salomon tytär; ¹²Baana, Ahiludin poika, Taanakissa ja Megiddossa ja koko Beet-Seanissa, joka on Saaretanin sivulla Jisreelin alapuolella, Beet-Seanista aina Aabel-Meholaan, tuolle puolelle Jokmeamin; ¹³Geberin poika Gileadin Raamotissa; hänellä oli Jaairin, Manassen pojan, leirikylät, jotka ovat Gileadissa; hänellä oli siis Argobin seutu, joka on Baasanissa, kuusikymmentä suurta, muureilla ja vaskisalvoilla varustettua kaupunkia; ¹⁴Ahinadab, Iddon poika, Mahanaimissa; ¹⁵Ahimaas Naftalissa; hänkin oli ottanut vaimokseen Salomon tyttären, Baasematin; ¹⁶Baana, Huusain poika, Asserissa ja Bealotissa; ¹⁷Joosafat, Paaruahin poika, Isaskarissa; ¹⁸Siimei, Eelan poika, Benjaminissa; ¹⁹Geber, Uurin poika, Gileadin maassa, Siihonin, amori-laisten kuninkaan, ja Oogin, Baasanin kuninkaan, maassa; sillä siinä maassa oli yksi maaherra. ²⁰Juudaa ja Israelia oli paljon, niin paljon kuin hiekkaa meren rannalla; he söivät ja joivat ja olivat iloisia. ²¹Ja Salomo hallitsi kaikkia valtakuntia Euftrat-virrasta aina filistealaisten maahan ja Egyptin rajaan asti. He toivat lahjoja ja palvelivat Salomoa, niin kauan kuin hän eli. ²²Ja Salomon jokapäiväinen muona oli: kolmekymmentä koor-mittaa lestyjä jauhoja ja kuusikymmentä koor-mittaa muita jauhoja, ²³kymmenen syöttöraavasta, kaksikymmentä laitumella käyvää raavasta ja sata lammasta; näitten lisäksi peuroja, gaselleja, metsäkauriita ja syötettyjä hanhia. ²⁴Sillä hän vallitsi kaikkea Euftratvirran senpuoleista maata, Tifisahista aina Gassaan saakka, kaikkia Euftratvirran senpuoleisia kuninkaita; ja hänellä oli rauha joka puolelta yltympäri, ²⁵niin että Juuda ja Israel asuivat turvallisesti, itsekukin viinipuunsa ja viikunapuunsa alla, Daanista Beersebaan asti, niin kauan kuin Salomo eli. ²⁶Ja Salomolla oli neljäkymmentä tuhatta he-

vosvaljakkoa vaunujaan varten ja kaksitoista tuhatta ratsuhevosta. ²⁷Ja maaherrat hankkivat, kukin kuukautenaan, elintarpeet kuningas Salomolle ja kaikille, joilla oli pääsy kuningas Salomon pöytään, antamatta minkään puuttua. ²⁸Myöskin ohrat ja oljet hevosille ja juoksijoille he toivat, kukin vuorollaan, siihen paikkaan, missä hän oleskeli. ²⁹Ja Jumala antoi Salomolle viisautta ja ymmärrystä ylen runsaasti ja älyä niin laajalti, kuin on hiekkaa meren rannalla, ³⁰niin että Salomon viisaus oli suurempi kuin kaikkien Idän miesten ja kaikkien egyptiläisten viisaus. ³¹Hän oli viisaampi kaikkia ihmisiä, viisaampi kuin esrahilainen Eetan ja Heeman, Kalkol ja Darda, Maaholin pojat; ja hänen nimensä tuli kuuluksi kaikkien ympärillä olevien kansojen keskuudessa. ³²Ja Salomo sepitti kolmetuhatta sananlaskua, ja hänen laulujansa oli tuhatviisi. ³³Hän puhui puista, Libanonin setripuusta alkaen isoppiin asti, joka kasvaa seinän vieressä. Hän puhui myös karjaeläimistä, linnuista, matelijoista ja kaloista. ³⁴Ja Salomon viisautta tultiin kuulemaan kaikista kansoista, kaikkien maan kuninkaiden luota, jotka olivat kuulleet hänen viisaudestansa.

5Hiiram, Tyyron kuningas, lähetti palvelijoitansa Salomon luo, kuultuaan, että hänet oli voideltu kuninkaaksi isänsä sijaan; sillä Hiiram oli aina ollut Daavidin likeinen ystävä. ²Ja Salomo lähetti Hiiramille tämän sanan: ³”Sinä tiedät, ettei minun isäni Daavid voinut rakentaa temppeliä Herran, Jumalansa, nimelle niiden sotien tähden, joilla häntä joka puolelta ahdistettiin, kunnes Herra oli laskenut viholliset hänen jalkojensa alle. ⁴Mutta nyt Herra, minun Jumalani, on suonut minun päästä rauhaan joka taholla; ei ole vastustajaa eikä vaaran uhkaa. ⁵Sentähden minä aion rakentaa temppelin Herran, Jumalani, nimelle, niinkuin Herra puhui minun isälleni Daavidille, sanoen: ”Sinun poikasi, jonka minä asetan valtaistuimellesi sinun sijaasi, on rakentava minun nimelleni temppelin”. ⁶Niin käske nyt hakata minulle setripuita Libanonilta. Ja minun palvelijani olkoot sinun palvelijaisi kanssa. Ja minä annan sinulle palvelijaisi palkan, aivan niinkuin sinä määrää. Sillä sinä tiedät, ettei meillä ole ketään, joka osaisi niin hakata puita kuin siidonilaiset.” ⁷Kun Hiiram kuuli Salomon sanat, tuli hän hyvin iloiseksi ja sanoi: ”Kiitetty olkoon tänä päivänä Herra, joka on antanut Daavidille viisaan pojan hallitsemaan tuota monilukuista kansaa”. ⁸Ja Hiiram lähetti Salomolle tämän sanan: ”Minä olen kuullut sanan, jonka sinä minulle lähetit. Minä olen täyttävä kaikessa sinun toivomuksesi, mitä tulee setripuihin ja kypressipuihin. ⁹Minun palvelijani vetäkööt ne Libanonilta alas mereen, ja minä panetan ne meressä lauttoihin kuljetettaviksi paikkaan, minkä sinä minulle määrää, ja hajotan ne siellä; sinä saat noutaa ne sieltä. Mutta täytä sinä minun toivomukseni ja anna minun hovilleni muonaa.” ¹⁰Niin Hiiram antoi Salomolle setripuita ja kypressipuita niin paljon, kuin tämä toivoi. ¹¹Mutta Salomo antoi Hiiramille kaksikymmentä tuhatta koor-mittaa nisuja, ravinnoksi hänen hovillen-

sa, ja kaksikymmentä koor-mittaa survomalla saatua öljyä. Tämän Salomo antoi Hiiramille joka vuosi. ¹²Ja Herra oli antanut Salomolle viisautta, niinkuin hän oli hänelle luvannut. Ja rauha vallitsi Hiiramin ja Salomon välillä, ja he tekivät liiton keskenänsä. ¹³Ja kuningas Salomo otti verotyöläisiä koko Israelista, ja verotyöläisiä oli kolmekymmentä tuhatta miestä. ¹⁴Nämä hän lähetti Libanonille vuorotellen, kymmentuhatta kunakin kuukautena, niin että he olivat yhden kuukauden Libanonilla ja kaksi kuukautta kotonansa; ja Adoniram oli verotöiden valvojana. ¹⁵Ja Salomolla oli seitsemänkymmentä tuhatta taakankantajaa ja kahdeksankymmentä tuhatta kivenhakkaajaa vuoristossa; ¹⁶sen lisäksi Salomon maaherrojen virkamiehiä, jotka valvoivat töitä, kolmetuhatta kolmesataa miestä, vallitsemassa väkeä, joka teki työtä. ¹⁷Ja kuningas käski louhia suuria kiviä, kallisarvoisia kiviä, laskeakseen temppelin perustuksen hakatuista kivistä. ¹⁸Niin Salomon ja Hiiramin rakentajat ja gebalilaiset hakkasivat niitä ja valmistivat puut ja kivet temppelin rakentamiseksi.

6Neljäntenäsadantena kahdeksantenakymmenentenä vuotena siitä, kun israelilaiset olivat lähteneet Egyptin maasta, neljäntenä vuotena siitä, kun Salomo oli tullut Israelin kuninkaaksi, alkoi hän siiv-kuussa, joka on toinen kuukausi, rakentaa temppeliä Herralle. ²Temppeli, jonka kuningas Salomo Herralle rakensi, oli kuuttakymmentä kyynärää pitkä, kahtakymmentä kyynärää leveä ja kolmekymmentä kyynärää korkea. ³Temppelialisin eteinen, joka oli temppelin itäpäässä, oli kahtakymmentä kyynärää pitkä, ja sen leveys, temppelin itäiseen suuntaan, oli kymmenen kyynärää. ⁴Ja hän teki temppeliin sisäänpäin avartavat ikkuna-aukot. ⁵Ja hän rakensi temppelin seinään kiinni kylkirakennuksen, ympäri temppelin seinien, sekä temppelialisin että kaikkeinpyhimmän ympäri, ja teki siihen sivukammioita yltympäri. ⁶Kylkirakennuksen alin kerros oli viittä kyynärää leveä, keskimmäinen kuutta kyynärää leveä ja kolmas seitsemää kyynärää leveä; sillä hän teki temppelin ulkomuurin ympärinsä penkerellisen, ettei vuoliaisia tarvinnut upottaa temppelin seiiniin. ⁷Ja kun temppeli rakennettiin, tehtiin se kivistä, jotka tulivat valmiina louhimosta, niin ettei kuulunut vasaran, ei minkään rauta-aseen kalketta temppeliä rakennettaessa. ⁸Alimman kerroksen ovi oli temppelin eteläsivussa; portaita myöten noustiin keskimmäiseen kerrokseen ja keskimmäisestä kolumanteen. ⁹Rakennettuaan temppelin valmiiksi hän laudoitti sen sisältä setripuisilla parruilla ja laudoilla. ¹⁰Ja hän rakensi kauttaaltaan kiinni temppeliin kylkirakennuksen, jonka kerrokset olivat viiden kyynärän korkuiset ja joka oli kiinnitetty temppeliin setripalkeilla. ¹¹Ja Salomolle tuli tämä Herran sana: ¹²”Tälle temppelille, jota sinä rakennat, on käyvä näin: jos sinä vaellat minun säädöksieni mukaan ja noudatat minun oikeuksiani, otat vaarin kaikista minun käskyistäni ja vaellat niiden mukaan, niin minä täytän sinulle sanani, jonka olen puhunut sinun isällesi Daavi-

dille: ¹³minä asun israelilaisten keskellä enkä hylkää kansaani Israelia”. ¹⁴Niin Salomo rakensi temppelin valmiiksi. ¹⁵Hän laudoitti temppelin seinät sisäpuolelta setrilaudoilla; temppelin lattiasta kattopalkkeihin asti hän päällysti sen puulla sisäpuolelta. Temppelin lattian hän päällysti kypressilaudoilla. ¹⁶Ja temppelin peräosan, kaksikymmentä kyynärää, hän laudoitti erilleen setrilaudoilla lattiasta kattopalkkeihin asti; niin hän rakensi siihen sisälle kuurin, kaikkeinpyhimmän. ¹⁷Ja temppeli, se on temppelisali kaikkeinpyhimmän edessä, oli neljääkymmentä kyynärää pitkä. ¹⁸Ja temppeli oli sisäpuolelta setripuuta, koristettu metsäkurpitsi- ja kukkakiehkura-leikkauksilla; kaikki oli setripuuta, kiveä ei näkynyt. ¹⁹Temppelin sisään hän laittoi kaikkeinpyhimmän, pannakseen sinne Herran liitonarkin. ²⁰Kaikkeinpyhiin oli kahtakymmentä kyynärää pitkä, kahtakymmentä kyynärää leveä ja kahtakymmentä kyynärää korkea; ja hän päällysti sen sisältä puhtaalla kullalla, ja hän teki alttarin setripuusta. ²¹Ja Salomo päällysti temppelin sisäpuolelta puhtaalla kullalla. Ja hän sulki kultavitjoilla kaikkeinpyhimmän, jonka oli päällystänyt kullalla. ²²Koko temppelin hän päällysti sisältä kullalla, koko temppelin yltyleensä. Myöskin koko sen alttarin, joka oli kaikkeinpyhimmän edessä, hän päällysti kullalla. ²³Ja hän teki kaikkeinpyhimpään kaksi kerubia öljyvuusta, kymmenen kyynärän korkuista; ²⁴ja kerubin toinen siipi oli viisikyynäräinen, ja kerubin toinen siipi oli myöskin viisikyynäräinen, niin että oli kymmenen kyynärää toisen siiven kärjestä toisen kärkeen. ²⁵Toinen kerubi oli myöskin kymmenkyynäräinen. Molemmat kerubit olivat yhtä suuret ja yhdenmuotoiset: ²⁶toinen kerubi oli kymmentä kyynärää korkea ja samoin myöskin toinen kerubi. ²⁷Ja hän pani kerubit temppelin sisimpään osaan, ja kerubit levittivät siipensä niin, että toisen siipi kosketti toista seinää ja toisen kerubin siipi kosketti toista seinää; ja temppelin keskikohdalla koskettivat niiden toiset siivet toisiaan. ²⁸Ja hän päällysti kerubit kullalla. ²⁹Ja kaikkiin temppelin seiiniin yltympäri hän leikkautti veistoksia, kerubeja, palmuja ja kukkakiehkuroita sekä perä- että etuosaan. ³⁰Ja temppelin lattian hän päällysti kullalla, sekä perä- että etuosan lattian. ³¹Ja kaikkeinpyhimmän oviaukkoon hän teki ovet öljyvuusta; kamana ja pielet muodostivat viisikulmion. ³²Ja molempiin öljyvuusta tehtyihin oviin hän leikkautti kerubeja, palmuja ja kukkakiehkuroita, ja päällysti ne kullalla; hän levitti kultaa kerubien ja palmujen päälle. ³³Niin hän teki myös temppelisalin oviaukkoon öljyvuusta pielet, nelikulmion muotoiset, ³⁴ja kypressivuusta kaksi ovea; toisen oven molemmat laudat olivat kääntyviä, ja toisen oven molemmat laudat olivat kääntyviä. ³⁵Ja hän leikkautti niihin kerubeja, palmuja ja kukkakiehkuroita ja päällysti ne kullalla, joka levitettiin veistosten päälle. ³⁶Sitten hän rakensi sisemmän esipihan muurin, jossa oli aina rinnakkain kolme kivikertaa hakattuja kiviä ja yksi hirsikerta veistettyjä setrihirsiiä. ³⁷Neljäntenä vuotena, siiv-kuussa, laskettiin Herran temppelin perustus. ³⁸Ja yhdenentoista vuotena,

buul-kuussa, joka on kahdeksas kuukausi, temppeli oli kokonaan ja kaikkineen valmis. Hän rakensi sitä seitsemän vuotta.

7 Mutta omaa linnaansa Salomo rakensi kolmetoista vuotta ja sai niin koko linnansa valmiiksi. ²Hän rakensi Libanoninmetsätalon, sataa kyynärää pitkän, viittäkymmentä kyynärää leveän ja kolmeakymmentä kyynärää korkean, kolmen setripylväsrivin varaan, ja pylväiden päällä oli veistetyt setriksaat. ³Ja siinä oli setripuukatto sivukammioiden päällä, jotka olivat pylväiden varassa; pylväitä oli yhteensä neljäkymmentä viisi, viisitoista kussakin rivissä. ⁴Ja siinä oli ikkunoita kolmessa rivissä, ja valoaukot olivat vastakkain, aina kolme ja kolme. ⁵Kaikki oviaukot ja valoaukot olivat nelikulmaiset; ja oviaukot olivat vastakkain, aina kolme ja kolme. ⁶Vielä hän teki pylvässalin, viittäkymmentä kyynärää pitkän ja kolmeakymmentä kyynärää leveän, ja sen eteen eteisen pylväineen sekä pylväiden eteen porraskatoksen. ⁷Sitten hän teki valtaistuinsalin, jossa hän jakoi oikeutta, oikeussalin; se oli laudoitettu sisältä setripuulla lattiasta kattoon asti. ⁸Ja hänen linnansa, jossa hän itse asui, oli toisella esipihalla, salin takana, ja oli rakennettu samalla tavalla. Salomo teki myöskin faraon tyttarelle, jonka hän oli nainut, palatsin, samanlaisen kuin sali. ⁹Kaikki nämä olivat rakennetut kallisarvoisista, mitan mukaan hakatuista ja sisältä ja ulkoa sahalla sahatuista kivistä, perustuksesta räystäisiin asti; samoin ulkopuolella suureen esipihaan saakka. ¹⁰Ja perustus oli laskettu kallisarvoisista kivistä, suurista kivistä, kymmenkyynäräisistä ja kahdeksankyynäräisistä kivistä. ¹¹Ja sen päällä oli kallisarvoisia, mitan mukaan hakattuja kiviä sekä setripuuta. ¹²Ja suuren esipihan muurissa oli yltympäri, aina rinnakkain, kolme kivikertaa hakattuja kiviä ja yksi hirsikerta veistettyjä setrihirsiiä. Samoin oli Herran temppelin sisemmän esipihan muuri ja myöskin palatsin eteisen esipihan muuri rakennettu. ¹³Ja kuningas Salomo lähetti noutamaan Hiiramin Tyyrosta. ¹⁴Hän oli leskivaimon poika Naftalin sukukunnasta, ja hänen isänsä oli ollut tyrolainen, vaskiseppä. Hän oli täynnä taidollisuutta, ymmärrystä ja tietoa, niin että hän kykeni valmistamaan kaikinlaisia vaskitöitä. Ja hän tuli kuningas Salomon luo ja valmisti kaikki hänen työnsä. ¹⁵Hän teki vaskesta kaksi pylvästä. Toinen pylväs oli kahdeksantoista kyynärän korkuinen, ja kahdentoista kyynärän pituinen nauha ulottui toisen pylvään ympäri. ¹⁶Hän teki myös kaksi pylväänpäätä, vaskesta valettua, pylväiden päähän pantavaksi. Kummankin pylväänpään korkeus oli viisi kyynärää. ¹⁷Verkon kaltaisia ristikkokoristeita, vitjan kaltaisia riippukoristeita, oli pylväänpäissä, jotka olivat pylväiden päässä, seitsemän kummassakin pylväänpäissä. ¹⁸Ja hän teki granaattiomenia kahteen riviin toisen ristikkokoristeen päälle yltympäri, peittämään pylväänpäät, jotka olivat pylväiden päässä; ja samoin hän teki niitä toiseen pylväänpäähän. ¹⁹Ja pylväänpäät, jotka olivat pylväiden päässä eteisessä, olivat lil-

jan muotoiset, nelikyynäräiset. ²⁰Pylväänpäissä, ylhäällä kahden pylvään päässä, oli kupevat alaosat, joihin ristikkokoriste ei ulottunut. Ja granaattiomenia oli kaksisataa, rivittäin yltympäri toisen pylväänpäiden päällä. ²¹Ja hän pystytti pylväät temppelin eteisen eteen. Pylväälle, jonka hän pystytti oikealle puolelle, hän antoi nimen Jaakin, ja pylväälle, jonka hän pystytti vasemmalle puolelle, hän antoi nimen Booas. ²²Ylinnä pylväiden päällä oli liljan muotoinen laite. Ja niin päättyi pylväiden valmistus. ²³Hän teki myös meren, valetun, kymmentä kyynärää leveän reunasta reunaan, ympärinsä pyöreän ja viittä kyynärää korkean; ja kolmenkymmenen kyynärän pituinen mittanuora ulottui sen ympäri. ²⁴Sen reunan alla oli metsäkurpitsikoristeita, jotka kuljivat sen ympäri. Ne ympäröivät merta yltympäri, kymmenen jokaisella kyynärällä. Metsäkurpitsikoristeet olivat kahdessa rivissä, valettuina meren kanssa yhteen. ²⁵Ja se seisoj kahdentoista raavaan varassa, joista kolme oli käännettynä pohjoiseen, kolme länteen, kolme etelään ja kolme itään päin; meri oli niiden yläpuolella, niiden varassa, ja kaikkien niiden takapuolel olivat sisäänpäin. ²⁶Se oli kämmenen paksuinen, ja sen reuna oli maljan reunan kaltainen, puhjenneen liljan muotoinen; se veti kaksituhatta bat-mittaa. ²⁷Hän teki myös kymmenen telinettä vaskesta. Kukin teline oli neljää kyynärää pitkä, neljää kyynärää leveä ja kolmea kyynärää korkea. ²⁸Ja telineet olivat rakenteeltaan tällaiset: niissä oli kehäpienat, ja myös poikkitankojen välissä oli kehäpienat. ²⁹Kehäpienain päällä, jotka olivat poikkitankojen välissä, oli leijonia, raavaita ja kerubeja, ja samoin poikkitankojen päällä, sekä ylhäällä että alhaalla. Leijonissa ja raavaissa oli takomalla tehtyjä punonnaiskoristeita. ³⁰Kussakin telineessä oli neljä vaskipyörää ja vaskiakselit; ja niiden neljässä jalkapylväässä oli olkapää. Olkapäät olivat valetut altaan alle; kunkin ulkopuolella oli punonnaiskoristeita. ³¹Telineen aukko oli olkapäiden sisäpuolella, ja sen reuna oli kyynärän korkuinen; aukko oli pyöreä, jalustan tapaan tehty, puolitoistakyynäräinen. Myöskin aukon reunassa oli leikkauksia. Kehäpienat olivat nelikulmaiset eivätkä pyöreät. ³²Ja ne neljä pyörää olivat kehäpienain alla, ja pyöräin pitimet olivat telineessä kiinni. Kukin pyörä oli puoltatoista kyynärää korkea. ³³Pyörät olivat tehdyt niinkuin vaununpyörät; ja niiden pitimet, kehät, puolat ja navat olivat kaikki valetut. ³⁴Neljä olkapäätä oli kussakin telineessä, sen neljässä kulmassa; olkapäät olivat yhtä telineen kanssa. ³⁵Ylinnä telineen päällä oli puolen kyynärän korkuinen laite, ympärinsä pyöreä; ja telineen pitimet ja kehäpienat olivat yhtä sen kanssa. ³⁶Ja sen kehäpienojen pintoihin hän kaiveresi kerubeja, leijonia ja palmuja, niin paljon kuin kussakin oli tilaa, sekä punonnaiskoristeita yltympäri. ³⁷Näin hän teki ne kymmenen telinettä; ne olivat kaikki valetut samalla tavalla, yhtä suuret ja yhdenmuotoiset. ³⁸Hän teki myös kymmenen vaskiallasta; kukin allas veti neljäkymmentä bat-mittaa, ja kukin allas oli neljää kyynärää läpimitaten. Kullakin kymmenellä telineellä oli altaansa. ³⁹Ja

hän asetti viisi telinettä temppelin oikealle sivulle ja viisi temppelin vasemmalle sivulle; meren hän asetti temppelin oikealle sivulle, kaakkoa kohti. ⁴⁰Hiiram teki myös kattilat, lapiot ja maljat. Ja niin Hiiram sai suoritetuksi kaiken työn, mikä hänen oli tehtävä kuningas Salomolle Herran temppeliin: ⁴¹kaksi pylvästä ja ne kaksi pallonmuotoista pylväänpäätä, jotka olivat pylväiden päässä, ja ne kaksi ristikkokoristetta peittämään niitä kahta pallonmuotoista pylväänpäätä, jotka olivat pylväiden päässä; ⁴²ja ne neljäsataa granaattiomenea kahteen ristikkokoristeeseen, kaksi riviä granaattiomenia kumpaankin ristikkokoristeeseen, peittämään niitä kahta pallonmuotoista pylväänpäätä, jotka olivat pylväiden päässä; ⁴³ja ne kymmenen telinettä ja ne kymmenen allasta telineiden päälle; ⁴⁴ja sen yhden meren, ja ne kaksitoista raavasta meren alle; ja kattilat, lapiot ja maljat. ⁴⁵Kaikki nämä kalut, jotka Hiiram teki kuningas Salomolle Herran temppeliin, olivat kiilloitetusta vaskesta. ⁴⁶Jordanin lakeudella kuningas ne valatti savimuotteihin, Sukkotin ja Saaretanin välillä. ⁴⁷Ja Salomo jätti kaikki kalut punnitsematta, koska niitä oli ylen paljon; vasken painoa ei määrätty. ⁴⁸Salomo teetti myös kaikki muut kalut, mitä Herran temppelissä on: kulta-alttarin, pöydän, jolla näkyilevät ovat, kullasta, ⁴⁹lampunjalat, viisi oikealle puolelle ja viisi vasemmalle puolelle kaikkeinpyhimmän eteen, puhtaasta kullasta, kultaisine kukkalehtineen, lampuineen ja lampussaksineen, ⁵⁰vadit, veitset, maljat, kupit ja hiilipannut, puhtaasta kullasta, sekä kultasaranat niihin temppelin sisäosan oviin, jotka vievät kaikkeinpyhimpään, ja niihin temppelin oviin, jotka vievät temppelisiin. ⁵¹Kun kaikki työ, minkä kuningas Salomo teetti Herran temppeliin, oli valmis, vei Salomo sinne isänsä Daavidin pyhät lahjat; hopean, kullan ja kalut hän pani Herran temppelin aarrekammioihin.

8Sitten Salomo kokosi Israelin vanhimmat ja kaikki sukukuntien johtomiehet, israelilaisten perhekuunta-päämiehet, kuningas Salomon luo Jerusalemiin, tuomaan Herran liitonarkkia Daavidin kaupungista, se on Siionista. ²Niin koontuivat kuningas Salomon luo kaikki Israelin miehet juhlapäivänä eetanin-kuussa, joka on seitsemäs kuukausi. ³Ja kun kaikki Israelin vanhimmat olivat tulleet saapuville, nostivat papit arkin, ⁴ja he veivät Herran arkin ja ilmestysmajan sinne, sekä kaiken pyhän kaluston, joka oli majassa; papit ja leeviläiset veivät ne sinne. ⁵Ja kuningas Salomo seisoj arkin edessä ja hänen kanssaan koko Israelin kansa, joka oli kokoontunut hänen luoksensa; ja he uhrasivat lampaita ja raavaita niin paljon, että niitä ei voitu lukea, ei laskea. ⁶Ja papit toivat Herran liitonarkin paikoilleen temppelin kuoriin, kaikkeinpyhimpään, kerubien siipien alle. ⁷Sillä kerubit levittivät siipensä sen paikan yli, missä arkki oli, ja kerubit suojasivat ylhäältä päin arkkia ja sen korentoja. ⁸Ja korennot olivat niin pitkät, että niiden päät voi nähdä kaikkeinpyhimmästä, kuorin edestä; mutta ulkoa niitä ei voinut nähdä. Ja ne jäivät sinne, tä-

hän päivään asti. ⁹Arkissa ei ollut muuta kuin ne kaksi kivitaulua, jotka Mooses oli pannut sinne Hoorebilla, kun Herra teki liiton israelilaisten kanssa, heidän lähdettyänsä Egyptin maasta. ¹⁰Ja kun papit lähtivät pyhäköstä, täytti pilvi Herran temppelin, ¹¹niin että papit eivät voineet astua toimittamaan virkaansa pilven tähden; sillä Herran kirkkaus täytti Herran temppelin. ¹²Silloin Salomo sanoi: ”Herra on sanonut tahtovansa asua pimeässä. ¹³Minä olen rakentanut huoneen sinulle asunnoksi, asuinsijan, asuaksesi siinä iäti.” ¹⁴Sitten kuningas käänsi kasvonsa ja siunasi koko Israelin seurakunnan; ja koko Israelin seurakunta seisoi. ¹⁵Hän sanoi: ”Kiitetty olkoon Herra, Israelin Jumala, joka kädellensä on täyttänyt sen, mitä hän suullansa puhui minun isälleni Daavidille, sanoen: ¹⁶”Siitä päivästä saakka, jona minä vein kansani Israelin pois Egyptistä, en ole mistään Israelin sukukunnasta valinnut yhtään kaupunkia, että siihen rakennettaisiin temppeli, missä minun nimeni asuisi; mutta minä olen valinnut Daavidin vallitsemaan kansaani Israelia.” ¹⁷Ja minun isäni Daavid aikoi rakentaa temppelin Herran, Israelin Jumalan, nimelle. ¹⁸Mutta Herra sanoi minun isälleni Daavidille: ”Kun sinä aiot rakentaa temppelin minun nimelleni, niin tosin teet siinä hyvin, että sitä aiot; ¹⁹kuitenkaan et sinä ole sitä temppeliä rakentava, vaan sinun poikasi, joka lähtee sinun kupeistasi, hän on rakentava temppelin minun nimelleni.” ²⁰Ja Herra on täyttänyt sanansa, jonka hän puhui: minä olen noussut isäni Daavidin sijalle ja istun Israelin valtaistuimella, niinkuin Herra puhui, ja minä olen rakentanut temppelin Herran, Israelin Jumalan, nimelle. ²¹Ja minä olen valmistanut siihen sijan arkille, jossa on se Herran liitto, minkä hän teki meidän isiemme kanssa viedessään heidät pois Egyptin maasta.” ²²Sitten Salomo astui Herran alttarin eteen koko Israelin seurakunnan nähden, ojensi kätensä taivasta kohti ²³ja sanoi: ”Herra, Israelin Jumala, ei ole sinun vertaistasi jumalaa, ei ylhäällä taivaassa eikä alhaalla maan päällä, sinun, joka pidät liiton ja säilytät laupeuden palvelijoihisi kohtaan, jotka vaeltavat sinun edessäsi kaikesta sydämestänsä, ²⁴sinun, joka olet pitänyt, mitä puhuit palvelijallesi Daavidille, minun isälleni. Mitä suullasi puhuit, sen sinä kädelläsi täyttit, niinkuin nyt on tapahtunut. ²⁵Niin pidä nytkin, Herra, Israelin Jumala, mitä puhuit palvelijallesi Daavidille, minun isälleni, sanoen: ”Aina on mies sinun suvustasi istuva minun edessäni Israelin valtaistuimella, jos vain sinun poikasi pitävät vaarin tiestänsä, niin että he vaeltavat minun edessäni, niinkuin sinä olet minun edessäni vaeltanut.” ²⁶Niin totetukoot nyt, Israelin Jumala, sinun sanasi, jotka puhuit palvelijallesi Daavidille, minun isälleni. ²⁷Mutta asuuko todella Jumala maan päällä? Katso, taivaisiin ja taivasten taivaisiin sinä et mahdu; kuinka sitten tähän temppeliin, jonka minä olen rakentanut! ²⁸Käännä kuitenkin palvelijasi rukouksen ja anomisen puoleen, Herra, minun Jumalani, niin että kuulet huudon ja rukouksen, jonka palvelijasi tänä päivänä rukoilee sinun edessäsi, ²⁹ja että silmäsi ovat yöt ja päivät avoinna

tätä temppeliä kohti, tätä paikkaa kohti, josta sinä olet sanonut: ”Minun nimeni on asuva siellä”, niin että kuulet rukouksen, jonka palvelijasi tähän paikkaan päin kääntyneenä rukoilee. ³⁰Kuule palvelijasi ja kansasi Israelin rukous, jonka he rukoilevat tähän paikkaan päin kääntyneinä; kuule asuinpaikastasi, taivaasta, ja kun kuulet, niin anna anteeksi. ³¹Jos joku rikkoo lähimmäistänsä vastaan ja hänet pannaan valalle ja vannotetaan, ja jos hän tulee ja vannoo sinun alttarisi edessä tässä temppelissä, ³²niin kuule taivaasta ja auta palvelijasi oikeuteensa; tee niin, että tuomitset syyllisen syylliseksi ja annat hänen tekojensa tulla hänen päänsä päälle, mutta julistat syyttömän syyttömäksi ja annat hänelle hänen vanhurskautensa mukaan. ³³Jos vihollinen voittaa sinun kansasi, Israelin, sentähden että he ovat tehneet syntiä sinua vastaan, mutta he palajavat sinun tykösi, kiittävät sinun nimeäsi, rukoilevat sinua ja anovat sinulta armoa tässä temppelissä, ³⁴niin kuule taivaasta ja anna anteeksi kansasi Israelin synty ja tuo heidät takaisin tähän maahan, jonka olet antanut heidän isillensä. ³⁵Jos taivas suljetaan, niin ettei tule sadetta, koska he ovat tehneet syntiä sinua vastaan, mutta he rukoilevat kääntyneinä tähän paikkaan päin, ja kiittävät sinun nimeäsi ja kääntyvät synnistään, koska sinä kuulet heitä, ³⁶niin kuule taivaasta ja anna anteeksi palvelijasi ja kansasi Israelin synty - sillä sinä osoitat heille hyvän tien, jota heidän on vaeltaminen - ja suo sade maallesi, jonka olet antanut kansallesi perintöosaksi. ³⁷Jos maahan tulee nälänhätä, rutto, jos tulee nokitähkä ja viljanruoste, jos tulevat heinäsiirakat ja tuhosirakat, jos vihollinen ahdistaa sitä maassa, jossa sen portit ovat, jos tulee mikä tahansa vitsaus tai vaiva, ³⁸ja jos silloin joku ihminen, kuka hyvänsä, tai koko sinun kansasi Israel rukoilee ja anoo armoa, kun he kukin tuntevat omantunnon vaivoja ja ojentavat kätensä tähän temppeliin päin, ³⁹niin kuule silloin taivaasta, asuinpaikastasi, ja anna anteeksi ja tee niin, että annat jokaiselle aivan hänen tekojensa mukaan, koska sinä tunnet hänen sydämensä - sillä sinä yksin tunnet kaikkien ihmislasten sydämet - ⁴⁰jotta he sinua pelkäisivät niin kauan kuin he elävät tässä maassa, jonka sinä olet meidän isillemme antanut. ⁴¹Myös jos joku muukalainen, joka ei ole sinun kansaasi Israelia, tulee kaukaisesta maasta sinun nimesi tähden - ⁴²sillä sieläkin kuullaan sinun suuresta nimestäsi, väkeväästä kädestäsi ja ojennetusta käsivarrestasi - jos hän tulee ja rukoilee kääntyneenä tähän temppeliin päin, ⁴³niin kuule taivaasta, asuinpaikastasi, häntä ja tee kaikki, mitä muukalainen sinulta rukoilee, että kaikki maan kansat tuntisivat sinun nimesi ja pelkäisivät sinua, samoin kuin sinun kansasi Israel, ja tulisivat tietämään, että sinä olet ottanut nimiisi tämän temppelin, jonka minä olen rakentanut. ⁴⁴Jos sinun kansasi lähtee sotaan vihollistansa vastaan sitä tietä, jota sinä heidät lähetät, ja he rukoilevat Herraa kääntyneinä tähän kaupunkiin päin, jonka sinä olet valinnut, ja tähän temppeliin päin, jonka minä olen sinun nimellesi rakentanut, ⁴⁵niin kuule taivaasta heidän rukouksensa ja anomisensa

ja hanki heille oikeus.⁴⁶ Jos he tekevät syntiä sinua vastaan - sillä ei ole ihmistä, joka ei syntiä tee - ja sinä vihasut heihin ja annat heidät vihollisen valtaan, niin että heidän vangitsijansa vievät heidät vangeiksi vihollismaahan, kaukaiseen tai läheiseen,⁴⁷ mutta jos he sitten menevät itseensä siinä maassa, johon heidät on vangeiksi viety, kääntyvät ja anovat sinulta armoa vangitsijainsa maassa, sanoen: 'Me olemme tehneet syntiä, tehneet väärin ja olleet jumalattomat',⁴⁸ ja palajavat sinun tykösi kaikesta sydämestään ja kaikesta sielustaan vihollistensa maassa, jotka veivät heidät vangeiksi, ja rukoilevat sinua kääntyneinä tähän maahan päin, jonka sinä olet antanut heidän isillensä, tähän kaupunkiin päin, jonka olet valinnut, ja tähän temppeliin päin, jonka minä olen sinun nimellesi rakentanut,⁴⁹ niin kuule taivaasta, asuinsijastasi, heidän rukouksensa ja anomisensa, hanki heille oikeus⁵⁰ ja anna anteeksi kansallesi, mitä he ovat rikkoneet sinua vastaan, ja kaikki heidän syntinsä, jotka he ovat tehneet sinua vastaan; ja suo, että heidän vangitsijansa olisivat laupiaat heitä kohtaan ja armahtaisivat heitä.⁵¹ Sillä ovathan he sinun kansasi ja sinun perintöosasi, jonka olet vienyt pois Egyptistä, rautapätsistä.⁵² Olkoot siis sinun silmäsi avoinna palvelijasi ja sinun kansasi Israelin anomisen puoleen, niin että kuulet heitä kaikessa, mitä he sinulta rukoilevat.⁵³ Sillä sinä olet erottanut heidät perintöosaksesi kaikista maan kansoista, niinkuin sinä puhuit palvelijasi Mooseksen kautta, viedessäsi isämme pois Egyptistä, Herra, Herra."⁵⁴ Ja kun Salomo oli lakannut rukoilemasta ja anomasta Herralta kaikkea tätä, nousi hän Herran alttarin edestä, jossa hän oli ollut polvillaan kädet ojennettuina taivasta kohti,⁵⁵ astui esille ja siunasi koko Israelin seurakunnan suurella äänellä, sanoen:⁵⁶ "Kiitetty olkoon Herra, joka on antanut levon kansallensa Israelille, aivan niinkuin hän on puhunut. Ei ole jäänyt täyttämättä ainoakaan kaikista lupauksista, jotka Herra on antanut palvelijansa Mooseksen kautta.⁵⁷ Olkoon Herra, meidän Jumalamme, meidän kanssamme, niinkuin hän on ollut meidän isiemme kanssa. Älköön hän meitä jättäkö älköönkä hyljätkö,⁵⁸ vaan kääntäköön meidän sydämemme puoleensa, niin että aina vaellamme hänen teitänsä ja noudatamme hänen käskyjensä, säädöksiensä ja oikeuksiansa, jotka hän on antanut meidän isillemme.⁵⁹ Ja olkoot nämä minun sanani, joilla minä olen armoa anonut Herran edessä, päivät ja yöt likellä Herraa, meidän Jumalaamme, että hän hankkisi oikeuden palvelijallensa ja kansallensa Israelille, kunkin päivän tarpeen mukaan,⁶⁰ niin että kaikki maan kansat tulisivat tietämään, että Herra on Jumala eikä muuta jumalaa ole.⁶¹ Ja antautukaa te ehyin sydämin Herralle, Jumalallenne, niin että vaellatte hänen säädöksiensä mukaan ja noudatatte hänen käskyjensä samoin kuin nytkin."⁶² Sitten kuningas ja koko Israel hänen kanssansa uhrasivat teurasuhrin Herran edessä.⁶³ Ja Salomo uhrasi yhteysuhrina, jonka hän Herralle uhrasi, kaksikymmentäkaksi tuhatta raavasta ja satakaksikymmentä tuhatta lammasta. Niin he, kuningas ja kaikki israelilaiset,

vihkivät Herran temppelin.⁶⁴ Sinä päivänä kuningas pyhitti Herran temppelin edessä olevan esipihan keskiosan, sillä hänen oli siellä uhrattava polttouhri, ruokauhri ja yhteysuhrin rasvat. Vaskialttari, joka oli Herran edessä, oli näet liian pieni, että polttouhri, ruokauhri ja yhteysuhrin rasvat olisivat siihen mahtuneet.⁶⁵ Näin Salomo siihen aikaan vietti juhlaa, ja koko Israel hänen kanssansa, Herran, meidän Jumalamme, edessä seitsemän päivää ja vielä toiset seitsemän päivää, yhteensä neljätoista päivää. Se oli suuri kokous, johon kokoonnuttiin aina sieltä, mistä mennään Hamatiin, ja aina Egyptin purolta asti.⁶⁶ Kahdeksantena päivänä hän päästi kansan menemään, ja he hyvästelivät kuninkaan. Sitten he menivät majoilleensa iloiten ja hyvillä mielin kaikesta hyvästä, mitä Herra oli tehnyt palvelijallensa Daavidille ja kansallensa Israelille.

9 Kun Salomo oli saanut rakennetuksi Herran temppelin ja kuninkaan linnan ja kaiken, mitä Salomo oli halunnut tehdä,² ilmestyi Herra Salomolle toisen kerran,³ niinkuin hän oli ilmestynyt hänelle Gibeonissa. Ja Herra sanoi hänelle: "Minä olen kuullut sinun rukouksesi ja anomisesi, kun sinä anoit armoa minun edessäni. Minä olen pyhittänyt tämän temppelin, jonka sinä olet rakentanut sitä varten, että minä sijoittaisin nimeni siihen ainiaksi; ja minun silmäni ja sydämeni tulevat alati olemaan siellä.⁴ Ja jos sinä vaellat minun edessäni, niinkuin sinun isäsi Daavid vaelsi, vilpittömällä sydämellä ja oikeamielisesti, niin että teet kaiken, mitä minä olen käskennyt sinun tehdä, ja noudatat minun käskyjäni ja oikeuksiani,⁵ niin minä pidän pystyssä sinun kuninkaallisen valtaistuimesi Israelissa ikuisesti, niinkuin minä puhuin isällesi Daavidille sanoen: 'Aina on mies sinun suvustasi oleva Israelin valtaistuimella.'⁶ Mutta jos te käännytte pois minusta, te ja teidän lapsenne, ettekä noudata minun käskyjäni ja säädöksiäni, jotka minä olen teille antanut, vaan menette ja palvelette muita jumalia ja kumarratte niitä,⁷ niin minä hävitän Israelin siitä maasta, jonka olen antanut heille, ja temppelin, jonka minä olen pyhittänyt nimelleni, minä heitän pois kasvojeni edestä; ja Israel tulee sananparreksi ja pistopuheeksi kaikille kansoille.⁸ Ja tämä temppeli on tosin korkein, mutta jokainen, joka kulkee siitä ohi, on tyrmistyvä ja viheltävä; ja kun kysytään: 'Miksi on Herra tehnyt näin tälle maalle ja tälle temppelille?'⁹ niin vastataan: 'Siksi, että he hylkäsivät Herran, Jumalansa, joka oli vienyt heidän isänsä pois Egyptin maasta, ja liittyivät muihin jumaliin ja kumarsivat niitä ja palvelivat niitä; sentähden Herra on antanut kaiken tämän pahan kohdata heitä.'¹⁰ Kun olivat loppuun kulu-neet ne kaksikymmentä vuotta, joiden kuluessa Salomo oli rakentanut ne kaksi rakennusta, Herran temppelin ja kuninkaan linnan,¹¹ Hiiramin, Tyyron kuninkaan, avustaessa Salomoa setripuilla, kypressipuilla ja kullalla, niin paljolla kuin tämä halusi, silloin kuningas Salomo antoi Hiiramille kaksikymmentä kaupunkia Galilean maakunnasta.¹² Niin Hiiram lähti Tyyrosta katsomaan niitä kaupunkia, jotka

Salomo oli antanut hänelle, mutta ne eivät miellyttäneet häntä. ¹³Hän sanoi: ”Mitä kaupunkeja nämä ovat, jotka sinä olet antanut minulle, veljeni!” Ja niin kutsutaan niitä Kaabulin maaksi vielä tänäkin päivänä. ¹⁴Mutta Hiiram lähetti kuninkaalle sata kaksikymmentä talenttia kultaa. ¹⁵Ja näin on sen työveron laita, jonka kuningas Salomo otatti rakentaaksensa Herran temppeliä, omaa linnaansa, Milloa ja Jerusalemin muuria sekä Haasoria, Megiddoa ja Geseriä. ¹⁶Farao, Egyptin kuningas, oli näet tullut ja valloittanut Geserin, polttanut sen tulella ja surmannut kanaanilaiset, jotka asuivat kaupungissa, ja antanut sen myötäjäisiksi tyttärelensä, Salomon puolisolle. ¹⁷Ja Salomo linnoitti Geserin, alisen Beet-Hooronin, ¹⁸Baalatin ja Taamarin sen maan erämaassa ¹⁹ja kaikki varastokaupungit, jotka hänellä oli, ja kaikki vaunukaupungit ja ratsumiesten kaupungit ja mitä muuta Salomo oli tahtonut linnoittaa Jerusalemissa ja Libanonilla ja koko hallitsemassaan maassa. ²⁰Kaiken kansan, mitä oli jäänyt jäljelle amori-laisista, heettiläisistä, perissiläisistä, hivviläisistä ja jebusilaisista, kaikki, jotka eivät olleet israelilaisia, ²¹ne niiden jälkeläiset, jotka vielä olivat jäljellä maassa ja joita israelilaiset eivät olleet kyenneet vihkimään tuhon omiksi, ne Salomo saattoi työveron alaisiksi, aina tähän päivään asti. ²²Mutta israelilaisista Salomo ei tehnyt ketään orjaksi, vaan heitä oli sotilaina, hänen palvelijoinaan, päällikköinä, vaunusotureinaan ja hänen sotavaunujensa ja ratsumiestensä päällikköinä. ²³Maaherrojen virkamiehiä, jotka valvoivat Salomon töitä, oli viisisataa viisikymmentä miestä, vallitsemassa väkeä, joka teki työtä. ²⁴Heti kun faraon tytär oli muuttanut Daavidin kaupungista omaan linnaansa, jonka hän oli hänelle rakentanut, rakensi hän Millon. ²⁵Ja Salomo uhrasi kolme kertaa vuodessa polttouhreja ja yhteysuhreja alttarilla, jonka hän oli rakentanut Herralle, ja suitsutti alttarin ääressä, joka oli Herran edessä. Ja niin hän oli saanut temppelin valmiiksi. ²⁶Kuningas Salomo rakensi myös laivaston Esjon-Geberissä, joka on lähellä Eelatia Kaislameren rannalla Edomin maassa. ²⁷Tähän laivastoon Hiiram lähetti palvelijoitaan, meritaitoisia laivamiehiä, Salomon palvelijain mukaan. ²⁸He menivät Oofiriin ja noutivat sieltä kultaa neljäsataa kaksikymmentä talenttia ja toivat sen kuningas Salomolle.

10Kun Saban kuningatar kuuli, mitä Salomosta kerrottiin Herran nimen kunniaksi, tuli hän koettelemaan häntä arvoituksilla. ²Hän tuli Jerusalemiin sangen suuren seurueen kanssa, mukanaan kameleja, jotka kantoivat hajuaineita, kultaa ylen paljon ja kalliita kiviä. Ja kun hän tuli Salomon luo, puhui hän tälle kaikki, mitä hänellä oli mielessänsä. ³Mutta Salomo selitti hänelle kaikki hänen kysymyksensä; kuninkaalle ei mikään jäänyt ongelmaksi, jota hän ei olisi hänelle selittänyt. ⁴Kun Saban kuningatar näki kaiken Salomon viisauden, linnan, jonka hän oli rakentanut, ⁵ruuat hänen pöydällensä, kuinka hänen palvelijansa asuivat ja hänen palvelusväkensä palveli ja kuinka

he olivat puetut, ja näki hänen juomanlaskijansa ja hänen polttouhrinsa, jotka hän uhrasi Herran temppelissä, meni hän miltei hengettömäksi. ⁶Sitten hän sanoi kuninkaalle: ”Totta oli se puhe, jonka minä kotimaahani sinusta ja sinun viisaudestasi kuulin. ⁷Minä en uskonut, mitä sanottiin, ennenkuin itse tulin ja sain omin silmin nähdä; ja katso, ei puoltakaan oltu minulle kerrottu. Sinulla on paljon enemmän viisautta ja rikkautta, kuin minä olin kuullut huhuttavan. ⁸Onnellisia ovat sinun miehesi, onnellisia nämä palvelijasi, jotka aina saavat olla sinun edessäsi ja kuulla sinun viisauttasi. ⁹Kiitetty olkoon Herra, sinun Jumalasi, joka sinuun on niin mielistynyt, että on asettanut sinut Israelin valtaistuimelle. Sentähden, että Herra rakastaa Israelia ainiaan, hän on pannut sinut kuninkaaksi, tekemään sitä, mikä oikeus ja vanhurskaus on.” ¹⁰Ja hän antoi kuninkaalle sata kaksikymmentä talenttia kultaa, hyvin paljon hajuaineita ja kalliita kiviä. Niin paljon hajuaineita, kuin mitä Saban kuningatar antoi kuningas Salomolle, ei sinne ole sen jälkeen tullut. ¹¹Myöskin Hiiramin laivat, jotka kuljettivat kultaa Oofrista, toivat Oofrista hyvin paljon santelipuuta ja kalliita kiviä. ¹²Ja kuningas teetti santelipuusta kalustoa Herran temppeliin ja kuninkaan linnaan ja kanteleita ja harppuja laulajille. Sellaista santelipuumäärää ei ole tuotu eikä nähty tähän päivään asti. ¹³Kuningas Salomo taas antoi Saban kuningattarelle kaiken, mitä tämä halusi ja pyysi, ja sen lisäksi hän antoi muutakin kuninkaallisella anteliaisuudella. Sitten tämä lähti ja meni palvelijoineen omaan maahansa. ¹⁴Sen kullain paino, mikä yhtenä vuotena tuli Salomolle, oli kuusisataa kuusikymmentä kuusi talenttia kultaa, ¹⁵paitsi mitä tuli kauppiamiehiltä ja kaupustelijain kaupanteosta ja kaikilta Erebin kuninkailta ja maan käskynhaltijoilta. ¹⁶Ja kuningas Salomo teetti pakotetusta kullasta kaksisataa suurta kilpeä ja käytti jokaiseen kilpeen kuusisataa sekeliä kultaa; ¹⁷ja pakotetusta kullasta kolmesataa pienempää kilpeä, ja käytti jokaiseen kilpeen kolme miinaa kultaa. Ja kuningas asetti ne Libanoninmetsä-taloon. ¹⁸Vielä kuningas teetti suuren norsunluisen valtaistuimen ja päällysti sen puhdistetulla kullalla. ¹⁹Valtaistuimessa oli kuusi porrasta, ja valtaistuimen selusta oli ylhäältä pyöreä. Istuimen kummallakin puolella oli käsinoja, ja kaksi leijonaa seisoi käsinojain vieressä. ²⁰Ja kaksitoista leijonaa seisoi siinä kuudella portaalla, kummallakin puolella. Senkaltaista ei ole tehty missään muussa valtakunnassa. ²¹Ja kaikki kuningas Salomon juoma-astiat olivat kultaa, ja kaikki Libanoninmetsätalon astiat olivat puhdasta kultaa. Hopeata ei siellä ollut, eikä sitä Salomon päivinä pidetty minkään arvoisena. ²²Kuninkaalla oli Tarsiin-laivasto merellä Hiiramin laivaston kanssa. Kerran kolmessa vuodessa Tarsiin-laivasto tuli ja toi kultaa ja hopeata, norsunluuta, apinoita ja riikin-kukkoja. ²³Ja kuningas Salomo oli kaikkia maan kuninkaita suurempi rikkaudessa ja viisaudessa. ²⁴Ja kaikki maa pyrki näkemään Salomoa kuullakseen hänen viisauttaan, jonka Jumala oli antanut hänen sydämeensä. ²⁵Ja he toi-

vat kukin lahjansa: hopea- ja kultakaluja, vaatteita, aseita, hajuaineita, hevosia ja muuleja, joka vuosi vuoden tarpeen.²⁶ Salomo kokosi sotavaunuja ja ratsumiehiä, niin että hänellä oli tuhannet neljätsadat sotavaunut ja kaksitoista tuhatta ratsumiestä; ne hän sijoitti vaunukaupunkeihin ja Jerusalemiin kuninkaan luo.²⁷ Ja kuningas toimitti niin, että Jerusalemissa oli hopeata kuin kiviä, ja setripuuta niin paljon kuin metsäviikunapuita Alankomaassa.²⁸ Ja hevoset, mitä Salomolla oli, tuotiin Egyptistä ja Kuvesta. Kuninkaan kauppiaat noutivat niitä Kuvesta maksua vastaan.²⁹ Egyptistä tuodut vaunut maksoivat kuusisataa hopeasekeliä ja hevonen sata viisikymmentä. Samoin tuotiin niitä heidän välityksellään kaikille heettiläisten ja aramilaisten kuninkaille.

11 Mutta kuningas Salomolla oli paitsi faraon tyttäreltä monta muuta muukalaista vaimoa, joita hän rakasti: mooabilaisia, ammonilaisia, edomilaisia, siidonilaisia ja heettiläisiä,² niiden kansain naisia, joista Herra oli sanonut israelilaisille: ”Älkää yhtykö heihin, älköötäkä heidän yhtykö teihin; he varmasti taivuttavat teidän sydämenne seuraamaan heidän jumaliensa”. Näihin Salomo kiintyi rakkautella.³ Hänellä oli seitsemänsataa ruhtinaallista puolisoa ja kolmesataa sivuvaimoa; ja hänen vaimonsa taivuttivat hänen sydämensä.⁴ Ja kun Salomo vanheni, taivuttivat hänen vaimonsa hänen sydämensä seuraamaan muita jumalia, niin ettei hän antautunut ehyin sydämin Herralle, Jumalallensa, niinkuin hänen isänsä Daavidin sydän oli ollut.⁵ Niin Salomo lähti seuraamaan Astartea, siidonilaisten jumalatarta, ja Milkomia, ammonilais-iljetystä.⁶ Ja Salomo teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, eikä uskollisesti seurannut Herraa niinkuin hänen isänsä Daavid.⁷ Silloin Salomo rakensi Kemokselle, mooabilais-iljetykselle, uhrikukkulan sille vuorelle, joka on itään päin Jerusalemistä, ja samoin Moolokille, ammonilais-iljetykselle.⁸ Näin hän teki kaikkien muukalaisten vaimojen mieliksi, jotka suituttivat ja uhrasivat jumalilleen.⁹ Niin Herra vihastui Salomoon, koska hänen sydämensä oli kääntynyt pois Herrasta, Israelin Jumalasta, joka kahdesti oli ilmestynyt hänelle¹⁰ ja nimenomaan kieltänyt häntä seuraamasta muita jumalia, ja koska hän ei ollut noudattanut Herran kieltoa.¹¹ Sentähden Herra sanoi Salomolle: ”Koska sinun on käynyt näin, ja koska et ole pitänyt minun liittoani etkä noudattanut minun käskyjäni, jotka minä sinulle annoin, niin minä repäisen valtakunnan sinulta ja annan sen sinun palvelijallesi.¹² Mutta isäsi Daavidin tähden minä en tee tätä sinun päivinäsi; sinun poikasi kädestä minä sen repäisen.¹³ Kuitenkaan en minä repäise koko valtakuntaa: yhden sukukunnan minä annan sinun pojalleni palvelijani Daavidin tähden ja Jerusalemin tähden, jonka minä olen valinnut.”¹⁴ Niin Herra nostatti Salomolle vastustajaksi edomilaisen Hadadin; tämä oli edomilaista kuningassukua.¹⁵ Kun Daavid oli sodassa Edomin kanssa ja sotapäällikkö Jooab meni hautaamaan kaatuneita ja surmasi kaikki miehenpuolet

Edomissa -¹⁶ sillä Jooab ja koko Israel viipyi siellä kuusi kuukautta, kunnes olivat hävittäneet kaikki miehenpuolet Edomista -¹⁷ pakeni Hadad ja hänen kanssaan muutamat edomilaiset miehet, hänen isänsä palvelijat, Egyptiin päin; Hadad oli vielä pieni poikanen.¹⁸ He lähtivät liikkeelle Midianista ja tulivat Paaraniin. Ja he ottivat mukaansa miehiä Paaranista ja tulivat Egyptiin faraon, Egyptin kuninkaan, luo. Tämä antoi hänelle talon ja määräsi hänelle eläntuon ja antoi hänelle myös maata.¹⁹ Ja Hadad pääsi faraon suureen suosioon, niin että hän antoi hänelle vaimoksi kälynsä, kuningatar Tahpeneen sisaren.²⁰ Tahpeneen sisar synnytti hänelle hänen poikansa Genubatin, ja Tahpenes vieroitti hänet faraon palatsissa; ja niin jäi Genubat faraon palatsiin, faraon lasten joukkoon.²¹ Kun Hadad Egyptissä kuuli, että Daavid oli mennyt lepoon isänsä tykö ja että sotapäällikkö Jooab oli kuollut, sanoi Hadad faraolle: ”Päästä minut menemään omaan maahani”.²² Mutta farao sanoi hänelle: ”Mitä sinulta puuttuu minun luonani, koska haluat mennä omaan maahasi?” Hän vastasi: ”Ei mitään, mutta päästä minut”.²³ Ja Jumala nostatti Salomolle vastustajaksi Resonin, Eljadan pojan, joka oli paennut herransa Hadadeserin, Sooban kuninkaan, luota.²⁴ Tämä kokosi miehiä ympärilleen ja oli partiojoukon päällikkönä silloin, kun Daavid surmasi heitä. He menivät sitten Damaskoon, asettuivat sinne ja hallitsivat Damaskossa.²⁵ Ja hän oli Israelin vastustaja, niin kauan kuin Salomo eli, ja teki sille pahaa samoin kuin Hadadkin. Hän inhosi Israelia; ja hänestä tuli Aramin kuningas.²⁶ Myöskin Salomon palvelija Jerobeam, Nebatin poika, eframilainen Seredasta, jonka äiti oli nimeltään Serua ja oli leskivaimo, kohotti käteensä kuningasta vastaan.²⁷ Hän joutui kohottamaan käteensä kuningasta vastaan seuraavalla tavalla. Salomo rakensi Milloa ja sulki siten aukon isänsä Daavidin kaupungissa.²⁸ Ja Jerobeam oli kelpo mies; ja kun Salomo näki, kuinka tämä nuori mies teki työtä, asetti hän hänet kaiken sen pakkotyön valvojaksi, mikä oli Joosefin heimon osalla.²⁹ Siihen aikaan tapahtui, kun Jerobeam kerran oli lähtenyt Jerusalemistä, että siilolainen Ahia, profeetta, kohtasi hänet tiellä. Tämä oli puettuna uuteen vaippaan, ja he olivat kahdenkesken kedolla.³⁰ Silloin Ahia tarttui siihen uuteen vaippaan, joka hänellä oli yllään, ja repäisi sen kahdeksitoista kappaleeksi³¹ ja sanoi Jerobeamille: ”Ota itsellesi kymmenen kappaletta, sillä näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Katso, minä repäisen valtakunnan Salomon kädestä ja annan kymmenen sukukuntaa sinulle.³² Yksi sukukunta jääköön hänelle minun palvelijani Daavidin tähden ja Jerusalemin kaupungin tähden, jonka minä olen valinnut kaikista Israelin sukukunnista.³³ Näin on tapahtuva, koska he ovat hyljänneet minut ja kumartaneet Astartea, siidonilaisten jumalatarta, ja Kemosta, Mooabin jumalaa, ja Milkomia, ammonilaisten jumalaa, eivätkä ole vaeltaaneet minun teitäni eivätkä tehneet sitä, mikä on oikein minun silmissäni, eivätkä noudattaneet minun käskyjäni ja oikeuksiani niinkuin Salomon isä Daavid.³⁴ Kuitenkaan en

minä ota hänen kädestään koko valtakuntaa, vaan annan hänen olla ruhtinaana koko elinaikansa palvelijani Daavidin tähden, jonka minä valitsin, koska hän noudatti minun käskyjäni ja säädöksiäni. ³⁵Mutta hänen poikansa kädestä minä otan kuninkuuden ja annan sen sinulle, nimittäin ne kymmenen sukukuntaa, ³⁶ja hänen pojallensa minä annan yhden sukukunnan, että minun palvelijallani Daavidilla aina olisi lamppu palamassa minun edessäni Jerusalemissa, siinä kaupungissa, jonka minä olen itselleni valinnut, asetaaksesi nimeni siihen. ³⁷Mutta sinut minä otan, ja sinä saat hallittavaksesi kaikki, joita haluat; sinusta tulee Israelin kuningas. ³⁸Jos sinä olet kuuliainen kaikessa, mitä minä käsken sinun tehdä, ja vaellat minun tietäni ja teet sitä, mikä on oikein minun silmissäni, ja noudatat minun säädöksiäni ja käskyjäni, niinkuin minun palvelijani Daavid teki, niin minä olen sinun kanssasi ja rakennan sinulle pysyväsien huoneen, niinkuin minä Daavidille rakensin, ja annan Israelin sinulle. ³⁹Siitä syystä minä nöyryytän Daavidin jälkeläiset, en kuitenkaan ainiaaksi.” ⁴⁰Salomo koetti saada surmatuksi Jerobeamin; mutta Jerobeam lähti ja pakeni Egyptiin, Suusakin, Egyptin kuninkaan, luo. Ja hän oli Egyptissä Salomon kuolemaan asti. ⁴¹Mitä muuta Salomosta on kerrottavaa, kaikesta, mitä hän teki, ja hänen viisaudestansa, se on kirjoitettu Salomon historiassa. ⁴²Ja aika, minkä Salomo hallitsi Jerusalemissa koko Israelia, oli neljäkymmentä vuotta. ⁴³Sitten Salomo meni lepoon isiensä tykö ja hänet haudattiin isänsä Daavidin kaupunkiin. Ja hänen poikansa Rehabeam tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

12Rehabeam meni Sikemiin, sillä koko Israel oli tullut Sikemiin tekemään häntä kuninkaaksi. ²Kun Jerobeam, Nebatin poika, kuuli sen - hän oli vielä Egyptissä, jonne hän oli paennut kuningas Salomoa, ja Jerobeam asui Egyptissä, ³mutta he lähettivät kutsumaan hänet - niin Jerobeam ja koko Israelin seurakunta tuli saapuville, ja he puhuivat Rehabeamille sanoen: ⁴”Sinun isäsi teki meidän ikeemme raskaaksi; mutta huojenna sinä nyt se kova työ, jota isäsi teetti, ja se raskas ies, jonka hän pani meidän niskaamme, niin me palvelemme sinua”. ⁵Hän vastasi heille: ”Menkää ja odottakaa kolme päivää ja tulkaa sitten takaisin minun tyköni”. Ja kansa meni. ⁶Kuningas Rehabeam neuvotteli vanhain kanssa, jotka olivat palvelleet hänen isäänsä Salomoa, kun tämä vielä eli, ja kysyi: ”Kuinka te neuvotte vastaamaan tälle kansalle?” ⁷He vastasivat hänelle ja sanoivat: ”Jos sinä tänä päivänä rupeat tämän kansan palvelijaksi ja palvelet heitä, jos kuulet heitä ja puhut heille hyviä sanoja, niin he ovat sinun palvelijoitasi kaiken elinaikasi”. ⁸Mutta hän hylkäsi tämän neuvon, jonka vanhat hänelle antoivat, ja neuvotteli nuorten miesten kanssa, jotka olivat kasvaneet hänen kanssaan ja jotka palvelivat häntä. ⁹Hän kysyi heiltä: ”Kuinka te neuvotte meitä vastaamaan tälle kansalle, joka on puhunut minulle sanoen: ’Huojenna se ies, jonka sinun isäsi on pannut meidän niskaam-

me?’” ¹⁰Niin nuoret miehet, jotka olivat kasvaneet hänen kanssaan, vastasivat hänelle sanoen: ”Sano näin tälle kansalle, joka on puhunut sinulle sanoen: ’Sinun isäsi teki meidän ikeemme raskaaksi, mutta huojenna sinä sitä meiltä’ - puhu heille näin: ’Minun pikkusormeni on paksumpi kuin minun isäni lantio. ¹¹Jos siis isäni on sälyttänyt teidän selkäänne raskaan ikeen, niin minä teen teidän ikeenne vielä raskaammaksi; jos isäni on kurittanut teitä raipoilla, niin minä kuritan teitä piikkiruoskilla.’” ¹²Niin Jerobeam ja kaikki kansa tuli Rehabeamin tykö kolmantena päivänä, niinkuin kuningas oli käskenyt sanoen: ”Tulkaa takaisin minun tyköni kolmantena päivänä”. ¹³Ja kuningas antoi kansalle kovan vastauksen, hyljäten sen neuvon, jonka vanhat olivat hänelle antaneet. ¹⁴Ja hän puhui heille nuorten miesten neuvon mukaan, sanoen: ”Jos minun isäni on tehnyt teidän ikeenne raskaaksi, niin minä teen ikeenne vielä raskaammaksi; jos minun isäni on kurittanut teitä raipoilla, niin minä kuritan teitä piikkiruoskilla”. ¹⁵Kuningas ei siis kuullut kansaa; sillä Herra sen niin salli täyttääkseen sanansa, jonka Herra oli puhunut Jerobeamille, Nebatin pojalle, siilolaisen Ahian kautta. ¹⁶Kun koko Israel huomasi, ettei kuningas heitä kuullut, vastasi kansa kuninkaalle näin: ”Mitä osaa meillä on Daavidiin? Ei meillä ole perintöosaa Iisain poikaan. Majoillesi, Israel! Valvo nyt huonettasi, Daavid!” Ja Israel meni majoilleensa. ¹⁷Niin Rehabeam tuli ainoastaan niiden israelilaisten kuninkaaksi, jotka asuivat Juudan kaupungeissa. ¹⁸Ja kun kuningas Rehabeam lähetti matkaan verotöiden valvojan Adoramin, kivitti koko Israel hänet kuoliaaksi. Silloin kuningas Rehabeam nousi nopeasti vaunuihinsa ja pakeni Jerusalemiin. ¹⁹Näin Israel luopui Daavidin suvusta, aina tähän päivään asti. ²⁰Mutta kun koko Israel kuuli, että Jerobeam oli tullut takaisin, lähettivät he kutsumaan hänet kansankokoukseen ja tekivät hänet koko Israelin kuninkaaksi. Daavidin sukua ei seurannut kukaan muu kuin Juudan sukukunta yksin. ²¹Ja kun Rehabeam tuli Jerusalemiin, kokosi hän koko Juudan heimon ja Benjaminin sukukunnan, satakahdeksänkymmentä tuhatta sotakuntoista valiomiestä, sotimaan Israelin heimoa vastaan ja palauttamaan kuninkuutta Rehabeamille Salomon pojalle. ²²Mutta Jumalan miehelle Semajalle tuli tämä Jumalan sana: ²³”Sano Rehabeamille, Salomon pojalle, Juudan kuninkaalle, ja koko Juudan ja Benjaminin heimoille sekä muulle kansalle näin: ²⁴’Näin sanoo Herra: Älkää menkö sotimaan veljiänne, israelilaisia, vastaan. Palatkaa kukin kotiinne, sillä minä olen sallinut tämän tapahtua.’” Niin he kuuluivat Herran sanaa, kääntyivät takaisin ja menivät pois Herran sanan mukaan. ²⁵Mutta Jerobeam linnoitti Sikemin Efraimin vuoristossa ja asettui sinne. Sitten hän lähti sieltä ja linnoitti Penuelin. ²⁶Ja Jerobeam ajatteli sydämessänsä: ”Nyt valtakunta joutuu takaisin Daavidin suvulle. ²⁷Jos tämä kansa menee ja uhraa teurasuhreja Herran temppelissä Jerusalemissa, niin tämän kansan sydän kääntyy jälleen heidän herransa Rehabeamin, Juudan kuninkaan, puolelle; ja he tappavat minut

ja palaavat takaisin Rehabeamin, Juudan kuninkaan, luo.”²⁸Mietittyään asiaa kuningas teetti kaksi kultaista vasikkaa ja sanoi heille: ”Te olette jo tarpeeksi kauan kulkenet Jerusalemissa. Katso, Israel, tässä on sinun Jumalasi, joka on johdattanut sinut Egyptin maasta.”²⁹Ja hän pystytti toisen Beeteliin, ja toisen hän asetti Daaniin.³⁰Ja tämä koitui synniksi. Ja kansa kulki sen toisen kuvan luo Daaniin saakka.³¹Hän rakensi myös uhrikukkulatemppeleitä ja teki kansan keskuudesta papeiksi kaikenkaltaisia miehiä, jotka eivät olleet leeviläisiä.³²Ja Jerobeam laittoi juhlan kahdeksannessa kuussa, kuukauden viidentenätoista päivänä, sen juhlan kaltaisen, jota vietetään Juudassa, ja nousi silloin itse alttarille; niin hän teki Beetelissä ja uhrasi niille vasikoille, jotka hän oli teettänyt. Ja tekemiänsä uhrikukulapappeja hän asetti virkaan Beeteliin.³³Hän nousi sille alttarille, jonka oli teettänyt Beeteliin, viidentenätoista päivänä kahdeksatta kuuta, jonka kuukauden hän oli omasta päästään keksinyt. Hän laittoi silloin juhlan israelilaisille ja nousi alttarille polttamaan uhreja.

13Ja katso, Juudasta Beeteliin tuli Herran käskystä Jumalan mies, juuri kun Jerobeam seisoj alttarin ääressä polttamassa uhreja.²Ja hän huusi alttaria kohti Herran käskystä ja sanoi: ”Altтари, alttari, näin sanoo Herra: Katso, Daavidin suvusta on syntävä poika, nimeltä Joosia. Hän on teurastava sinun päälläsi uhrikukulapapit, jotka polttavat uhreja sinun päälläsi, ja sinun päälläsi tullaan polttamaan ihmisten luita.”³Ja hän antoi sinä päivänä ennusmerkin, sanoen: ”Ennusmerkki siitä, että Herra on puhunut, on tämä: alttari halkeaa, ja tuhka, joka on sen päällä, hajoaa.”⁴Kun kuningas Jerobeam kuuli Jumalan miehen sanan, jonka hän huusi alttaria kohti Beetelissä, ojensi hän kätensä alttarilta ja sanoi: ”Ottakaa hänet kiinni”. Silloin hänen kätensä, jonka hän oli ojentanut häntä vastaan, kuivettui, eikä hän enää voinut vetää sitä takaisin.⁵Ja alttari halkesi ja tuhka hajosi alttarilta, niinkuin Jumalan mies Herran käskystä oli ennusmerkin antanut.⁶Silloin kuningas puhkesi puhumaan ja sanoi Jumalan miehelle: ”Lepytä Herraa, Jumalaasi, ja rukoile minun puolestani, että minä voisin vetää käteni takaisin”. Ja Jumalan mies lepytti Herraa; niin kuningas voi vetää kätensä takaisin, ja se tuli entiselleen.⁷Ja kuningas puhui Jumalan miehelle: ”Tule minun kanssani kotiini virkistämään itseäsi; minä annan sinulle lahjan”.⁸Mutta Jumalan mies sanoi kuninkaalle: ”Vaikka antaisit minulle puolet linnastasi, en minä tulisi sinun kanssasi. Tässä paikassa en minä syö leipää enkä juo vettä.”⁹Sillä niin käski minua Herra sanallansa, sanoen: ”Älä syö leipää, älä juo vettä äläkä palaa samaa tietä, jota olet tullut.”¹⁰Ja hän meni toista tietä eikä palannut samaa tietä, jota oli tullut Beeteliin.¹¹Mutta Beetelissä asui vanha profeetta; ja hänen poikansa tuli ja kertoi hänelle kaiken, mitä Jumalan mies sinä päivänä oli tehnyt Beetelissä ja mitä hän oli puhunut kuninkaalle. Kun he olivat kertoneet sen isällensä,¹²kysyi heidän isänsä heiltä, mitä tietä hän

oli mennyt. Ja hänen poikansa olivat nähneet, mitä tietä Juudasta tullut Jumalan mies oli lähtenyt.¹³Silloin hän sanoi pojilleen: ”Satuloikaa minulle aasi”. Ja kun he olivat satuloineet hänelle aasin, istui hän sen selkään¹⁴ja lähti Jumalan miehen jälkeen ja tapasi hänet istumassa tammen alla. Ja hän kysyi häneltä: ”Sinäkö olet se Juudasta tullut Jumalan mies?” Hän vastasi: ”Minä”.¹⁵Hän sanoi hänelle: ”Tule kanssani minun kotiini syömään”.¹⁶Hän vastasi: ”En voi palata enkä tulla sinun kanssasi, en voi syödä leipää enkä juoda vettä sinun kanssasi tässä paikassa,¹⁷sillä minulle on tullut sana, Herran sana: ’Älä syö leipää äläkä juo vettä siellä, älä myöskään tule takaisin samaa tietä, jota olet mennyt’”.¹⁸Hän sanoi hänelle: ”Minäkin olen profeetta niinkuin sinä, ja enkeli on puhunut minulle Herran käskystä, sanoen: ’Vie hänet kanssasi takaisin kotiisi syömään leipää ja juomaan vettä’”. Mutta sen hän valhetteli hänelle.¹⁹Niin tämä palasi hänen kanssansa ja söi leipää ja joi vettä hänen kodissaan.²⁰Mutta heidän istuessaan pöydässä tuli Herran sana profeetalle, joka oli tuonut hänet takaisin.²¹Ja hän huusi Juudasta tulleelle Jumalan miehelle, sanoen: ”Näin sanoo Herra: Koska sinä olet niskoitellut Herran käskyä vastaan etkä ole noudattanut sitä määräystä, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antoi,²²vaan olet palannut syömään leipää ja juomaan vettä siinä paikassa, josta sinulle oli sanottu: ’Älä siellä syö leipää äläkä juo vettä’, niin älköön sinun ruumiisi tulko isiesi hautaan”.²³Ja kun hän oli syönyt leipää ja juonut, satuloi hän aasin profeetalle, jonka hän oli tuonut takaisin.²⁴Kun tämä oli lähtenyt, kohtasi hänet leijona tiellä ja tappoi hänet. Ja hänen ruumiinsa oli pitkänään tiellä, ja aasi seisoj hänen vieressään, ja leijona seisoj ruumiin ääressä.²⁵Ja katso, siitä kulki ohitse miehiä, ja he näkivät ruumiin pitkänään tiellä ja leijonan seisomassa ruumiin ääressä. He menivät ja puhuivat siitä kaupungissa, jossa vanha profeetta asui.²⁶Kun profeetta, joka oli palauttanut hänet tieltä, kuuli sen, sanoi hän: ”Se on se Jumalan mies, joka niskoitteli Herran käskyä vastaan. Sentähden Herra on antanut hänet leijonalle, ja se on ruhjonut ja tappanut hänet sen Herran sanan mukaan, jonka hän oli hänelle puhunut.”²⁷Ja hän puhui pojilleen, sanoen: ”Satuloikaa minulle aasi”. Ja he satuloivat.²⁸Ja hän lähti ja löysi hänen ruumiinsa, joka oli pitkänään tiellä, ja aasin ja leijonan seisomasta ruumiin ääressä; leijona ei ollut syönyt ruumista eikä myöskään ruhjonut aasia.²⁹Niin profeetta otti Jumalan miehen ruumiin, pani sen aasin selkään ja vei sen takaisin; ja vanha profeetta tuli kaupunkiin pitämään valittajaisia ja hautaamaan häntä.³⁰Ja hän pani ruumiin omaan hautaansa; ja he pitivät valittajaiset hänelle ja huusivat: ”Voi, minun veljeni!”³¹Ja kun hän oli haudannut hänet, sanoi hän pojilleen näin: ”Kun minä kuolen, niin haudatkaa minut siihen hautaan, johon Jumalan mies on haudattu, ja pankaa minun luuni hänen luittensa viereen.”³²Sillä toteutuva on sana, jonka hän Herran käskystä huusi Beetelissä olevaa alttaria vastaan ja kaikkia Samarian kaupungeissa olevia uhrikukku-

latemppeleit^ä vastaan.”³³ Ei tämänkään jälkeen Jerobeam kääntynyt pahalta tieltään, vaan teki taas uhrikukkulapa-peiksi kaikenkaltaisia miehiä kansan keskuudesta. Kuka vain halusi, sen hän vihki papin virkaan, ja niin siitä tuli uhrikukkulapappi.³⁴ Ja tällä tavalla tämä tuli synniksi Jerobeamin suvulle ja syyksi siihen, että se hävitettiin ja hukutettiin maan päältä.

14 Siihen aikaan sairastui Abia, Jerobeamin poika.² Niin Jerobeam sanoi vaimollensa: ”Nouse ja pukeudu niin, ettei sinua tunneta Jerobeamin vaimoksi, ja mene Siiloon. Katso, siellä on profeetta Ahia, joka ilmoitti, että minusta on tuleva tämän kansan kuningas.”³ Ja ota mukaasi kymmenen leipää sekä pieniä leivoksia ja ruukullinen hunajaa ja mene hänen luoksensa. Hän ilmaisee sinulle, kuinka pojan käy.”⁴ Jerobeamin vaimo teki niin: hän nousi ja meni Siiloon ja tuli Ahian taloon. Ja Ahia ei voinut nähdä, sillä hänellä oli vanhuuttaan kaihi silmissä.⁵ Mutta Herra oli sanonut Ahialle: ”Katso, Jerobeamin vaimo tulee sinulta kysymään pojastaan, sillä hän on sairaana. Niin ja niin on sinun puhuttava hänelle.” Ja kun hän tuli tekeytyen tuntemattomaksi,⁶ ja kun Ahia kuuli hänen askeleensa hänen tullessaan ovelsa, sanoi hän: ”Tule sisään, Jerobeamin vaimo; miksi sinä tekeydyt tuntemattomaksi? Minä olen saanut ilmoittaakseni sinulle kovan sanoman.”⁷ Mene ja sano Jerobeamille: ”Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Minä olen korottanut sinut kansan seasta ja asettanut sinut kansani Israelin ruhtinaaksi⁸ ja reväissyt valtakunnan Daavidin suvulta ja antanut sen sinulle. Mutta sinä et ole ollut niinkuin minun palvelijani Daavid, joka noudatti minun käskyjäni ja seurasi minua kaikesta sydäimestänsä, niin että hän teki ainoastaan sitä, mikä oli oikeata minun silmissäni.”⁹ Vaan sinä olet tehnyt enemmän paha kuin kaikki sinun edeltäjäsi: sinä olet mennyt ja tehnyt itsellesi muita jumalia, valettuja kuvia, ja olet vihoittanut minut ja heittänyt minut selkäsi taakse.¹⁰ Katso, sentähden minä annan onnettomuuden kohdata Jerobeamin sukua ja hävitän Israelista Jerobeamin miespuoliset jälkeläiset, kaikki tyynni, ja minä lakaisen pois Jerobeamin suvun, niinkuin saasta lakaistaan, kunnes siitä on tullut loppu.¹¹ Joka Jerobeamin jälkeläisistä kuolee kaupungissa, sen koirat syövät, ja joka kuolee kedolle, sen syövät taivaan linnut. Sillä Herra on puhunut.”¹² Niin nouse nyt ja mene kotiisi. Kun sinun jalkasi astuu kaupunkiin, kuolee lapsi.¹³ Ja koko Israel on pitävä valittajaiset hänelle, ja hänet haudataan. Sillä Jerobeamin jälkeläisistä on hän yksin tuleva hautaan, koska Jerobeamin suvussa on vain hänessä havaittu jota-kin Herralle, Israelin Jumalalle, otollista.¹⁴ Mutta Herra on herättävä itsellensä Israeliin kuninkaan, joka hävittää Jerobeamin suvun. Se on se päivä; ja mitä sitten?¹⁵ Herra on lyövä Israelia, niin että se tulee ruovon kaltaiseksi, joka häilyy vedessä. Ja hän kiskaisee Israelin irti tästä hyvästä maasta, jonka hän on antanut heidän isillensä, ja hajottaa heidät tuolle puolelle Eufirat-virran, koska he ovat teh-

neet itsellensä asera-karsikkoja ja siten vihoittaneet Herran.¹⁶ Ja hän antaa alttiiksi Israelin niiden syntien tähden, jotka Jerobeam on tehnyt ja joilla hän on saattanut Israelin tekemään syntiä.”¹⁷ Niin Jerobeamin vaimo nousi, meni matkaansa ja tuli Tirsaan. Juuri kun hän tuli huoneen kynnykselle, kuoli poika.¹⁸ Ja hänet haudattiin, ja koko Israel piti valittajaiset hänelle, sen sanan mukaan, jonka Herra oli puhunut palvelijansa, profeetta Ahian, kautta.¹⁹ Mitä muuta on kerrottavaa Jerobeamista, kuinka hän soti ja kuinka hän hallitsi, katso, se on kirjoitettuna Israelin kuningasten aikakirjassa.²⁰ Ja aika, minkä Jerobeam hallitsi, oli kaksikymmentä kaksi vuotta. Sitten hän meni lepoon isiensä tykö. Ja hänen poikansa Naadab tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.²¹ Mutta Rehabeam, Salomon poika, tuli Juudan kuninkaaksi. Neljäkymmenen yhden vuoden vanha oli Rehabeam tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi seitsemäntoista vuotta Jerusalemissa, siinä kaupungissa, jonka Herra oli valinnut kaikista Israelin sukukunnista, asettaakseen nimensä siihen. Hänen äitinsä oli nimeltään Naema, ammonilainen.²² Ja Juuda teki sitä, mikä oli paha Herran silmissä. Synneillensä, joita he tekivät, he vihoittivat Herraa paljon enemmän, kuin heidän isänsä olivat tehneet.²³ Hekin tekivät itsellensä uhrikukuloita, patsaita ja asera-karsikkoja kaikille korkeille kukkuloille ja jokaisen viheriän puun alle.²⁴ Ja maassa oli myöskin haureellisia pyhäkköpoikia. He jäljittelivät niiden kansojen kaikkia kauhistavia tekoja, jotka Herra oli karkoittanut israelilaisten tieltä.²⁵ Mutta kuningas Rehabeamin viidentenä hallitusvuotena hyökkäsi Suusak, Egyptin kuningas, Jerusalemin kimppuun.²⁶ Ja hän otti Herran temppelin aarteet ja kuninkaan palatsin aarteet; otti kaikki tyynni. Hän otti myös kaikki ne kultakilvet, jotka Salomo oli teettänyt.²⁷ Kuningas Rehabeam teetti niiden sijaan vaskikilvet ja jätti ne henkivartijain päälliköiden haltuun, jotka vartioivat kuninkaan linnan ovella.²⁸ Ja niin usein kuin kuningas meni Herran temppeliin, kantoivat henkivartijat niitä ja veivät ne sitten takaisin henkivartijain huoneeseen.²⁹ Mitä muuta on kerrottavaa Rehabeamista ja kaikesta, mitä hän teki, se on kirjoitettuna Juudan kuningasten aikakirjassa.³⁰ Mutta Rehabeam ja Jerobeam olivat kaiken aikaa sodassa keskenään.³¹ Sitten Rehabeam meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin isiensä viereen Daavidin kaupunkiin. Hänen äitinsä oli nimeltään Naema, ammonilainen. Ja hänen poikansa Abiam tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

15 Ja kuningas Jerobeamin, Nebatin pojan, kahdeksan-tenatoista hallitusvuotena tuli Abiam Juudan kuninkaaksi.² Hän hallitsi kolme vuotta Jerusalemissa. Hänen äitinsä oli nimeltään Maaka, Abisalomin tytär.³ Ja hän vaelsi kaikissa isänsä synneissä, joita tämä oli tehnyt ennen häntä, eikä hänen sydämensä ollut ehyesti antautunut Herralle, hänen Jumalallensa, niinkuin hänen isänsä Daavidin sydän oli ollut.⁴ Mutta Daavidin tähden Herra, hänen Jumalansa,

antoi hänen lamppunsa palaa Jerusalemissa, korottamalla hänen jälkeläisekseen hänen poikansa ja pitämällä Jerusalemiä pystyssä - ⁵koska Daavid oli tehnyt sitä, mikä on oikein Herran silmissä, eikä koko elinaikanaan ollut poikennut mistään, mitä hän on käsenyt, paitsi heettiläisen Uurian asiassa. ⁶Ja Abiam oli koko elinaikansa sodassa Jerobeamin kanssa. ⁷Mitä muuta on kerrottavaa Abiamista ja kaikesta, mitä hän teki, se on kirjoitettuna Juudan kuningasten aikakirjassa. Mutta Abiam ja Jerobeam olivat sodassa keskenään. ⁸Ja Abiam meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin Daavidin kaupunkiin. Ja Aasa, hänen poikansa, tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ⁹Israelin kuninkaan Jerobeamin kahdentenkymmenentenä hallitusvuotena tuli Aasa Juudan kuninkaaksi. ¹⁰Hän hallitsi neljäkymmentä yksi vuotta Jerusalemissa. Hänen äitinsä oli nimeltään Maaka, Abisalommin tytär. ¹¹Ja Aasa teki sitä, mikä oli oikein Herran silmissä, niinkuin hänen isänsä Daavid, ¹²ja toimitti haureelliset pyhäkköpojat pois maasta ja hävitti kaikki ne kivijumalat, jotka hänen isänsä olivat tehneet. ¹³Jopa hän erotti äitinsä Maakan kuningattaren arvosta, koska tämä oli pystyttänyt inhotuksen Aseralle; ja Aasa kukisti inhotuksen ja poltti sen Kidronin laaksossa. ¹⁴Mutta uhrikukkulat eivät hävinneet. Kuitenkin oli Aasan sydän ehyesti antautunut Herralle, niin kauan kuin hän eli. ¹⁵Ja hän vei Herran temppeliin isänsä pyhät lahjat ja omat pyhät lahjansa: hopeata, kultaa ja kaluja. ¹⁶Mutta Aasa ja Israelin kuningas Baesa olivat kaiken aikansa sodassa keskenään. ¹⁷Baesa, Israelin kuningas, lähti Juudaa vastaan ja linnoitti Raaman, estääkseen ketään pääsemästä Aasan, Juudan kuninkaan, luota tai hänen luokseen. ¹⁸Ja Aasa otti kaiken hopean ja kullan, mikä vielä oli jäljellä Herran temppelin ja kuninkaan linnan aarrekammioissa, ja antoi sen palvelijainsa haltuun; ja kuningas Aasa lähetti heidät Benhadadin, Tabrimmonin pojan, Hesjonin pojanpojan, Aramin kuninkaan, luo, joka asui Damaskossa, ja käski sanoa hänelle: ¹⁹”Onhan liitto meidän välillä, minun ja sinun, niinkuin oli minun isäni ja sinun isäsi välillä. Katso, minä lähetän sinulle hopeata ja kultaa lahjaksi; mene ja riko Baesan, Israelin kuninkaan, kanssa tekemäsi liitto, että hän lähtisi pois minun kimpustani.” ²⁰Niin Benhadad kuuli kuningas Aasaa ja lähetti sotajoukkojensa päälliköt Israelin kaupungeja vastaan ja valtasi Iijonin, Daanin, Aabel-Beet-Maakan ja koko Kinnerotin ynnä koko Naftalin maan. ²¹Kun Baesa kuuli sen, lakkasi hän linnoittamasta Raamaa ja jäi Tirsaan. ²²Mutta kuningas Aasa kutsui kokoon kaiken Juudan, vapauttamatta ketään. Ja he veivät pois kivet ja puut, joilla Baesa oli linnoittanut Raamaa. Niillä kuningas Aasa linnoitti Geban, joka on Benjaminissa, ja Mispan. ²³Mitä muuta kaikkea on kerrottavaa Aasasta, kaikista hänen urotöistään, kaikesta, mitä hän teki, ja kaupungeista, jotka hän rakensi, se on kirjoitettuna Juudan kuningasten aikakirjassa. Mutta vanhuutensa päivinä hän oli sairas jaloistaan. ²⁴Sitten Aasa meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin isiensä

viereen hänen isänsä Daavidin kaupunkiin. Ja hänen poikansa Joosafat tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ²⁵Ja Naadab, Jerobeamin poika, tuli Israelin kuninkaaksi Aasan, Juudan kuninkaan, toisena hallitusvuotena, ja hän hallitsi Israelia kaksi vuotta. ²⁶Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, ja vaelsi isänsä teitä ja hänen synnissäänsä, jolla hän oli saattanut Israelin tekemään syntiä. ²⁷Mutta Baesa, Ahian poika, Isaskarin sukua, teki salaliiton häntä vastaan, ja Baesa surmasi hänet Gibbetonin luona, joka oli filistealaisilla; sillä Naadab ja koko Israel piirittivät Gibbetonia. ²⁸Baesa tappoi hänet Juudan kuninkaan Aasan kolmantena hallitusvuotena ja tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ²⁹Kuninkaaksi tultuaan hän surmasi koko Jerobeamin suvun jättämättä Jerobeamin jälkeläisistä eloon ainoatakaan henkeä: hän hävitti heidät Herran sanan mukaan, jonka hän oli puhunut palvelijansa, siilolaisen Ahian, kautta - ³⁰niiden syntien tähden, jotka Jerobeam oli tehnyt ja joilla hän oli saattanut Israelin tekemään syntiä, siten vihoittaen Herran, Israelin Jumalan. ³¹Mitä muuta on kerrottavaa Naadabista ja kaikesta, mitä hän teki, se on kirjoitettuna Israelin kuningasten aikakirjassa. ³²Mutta Aasa ja Israelin kuningas Baesa olivat kaiken aikansa sodassa keskenään. ³³Aasan, Juudan kuninkaan, kolmantena hallitusvuotena tuli Baesa, Ahian poika, koko Israelin kuninkaaksi Tirsassa, ja hän hallitsi kaksikymmentä neljä vuotta. ³⁴Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, ja vaelsi Jerobeamin teitä ja hänen synneissäänsä, joilla hän oli saattanut Israelin tekemään syntiä.

16Ja Jeehulle, Hananin pojalle, tuli tämä Herran sana Baesaa vastaan: ²”Sentähden, että sinä, vaikka minä olen korottanut sinut tomusta ja pannut sinut kansani Israelin ruhtinaaksi, olet vaeltanut Jerobeamin teitä ja saattanut minun kansani Israelin tekemään syntiä, niin että he ovat vihoittaneet minut synneillensä, ³katso, minä lakaisen pois Baesan ja hänen sukunsa. Minä teen sinun suvullesi, niinkuin minä tein Jerobeamin, Nebatin pojan, suvulle. ⁴Joka Baesan jälkeläisistä kuolee kaupungissa, sen koirat syövät, ja joka kuolee kedolle, sen syövät taivaan linnut.” ⁵Mitä muuta on kerrottavaa Baesasta, siitä, mitä hän teki, ja hänen urotöistään, se on kirjoitettuna Israelin kuningasten aikakirjassa. ⁶Ja Baesa meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin Tirsaan. Ja hänen poikansa Eela tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ⁷Mutta profeetta Jeehun, Hananin pojan, kautta oli tullut Herran sana Baesaa ja hänen sukuansa vastaan kaiken sen tähden, mitä hän oli tehnyt ja mikä oli pahaa Herran silmissä, hänen kättensä tekojen tähden, joilla hän oli vihoittanut Herran, niin että hänen kävi niinkuin Jerobeamin suvun, kuin myöskin sen tähden, että hän oli surmannut tämän suvun. ⁸Aasan, Juudan kuninkaan, kahdentenkymmenentenä kuudentena hallitusvuotena tuli Eela, Baesan poika, Israelin kuninkaaksi Tirsassa, ja hän hallitsi kaksi vuotta. ⁹Mutta hänen palvelijansa Simri, jolla oli johdossaan puolet sotavaunuista, teki

salaliiton häntä vastaan. Ja kun hän Tirsassa kerran oli juonut itsensä juovuksiin Tirsassa olevan linnan päällikön Arsan talossa, ¹⁰tuli Simri sinne ja löi hänet kuoliaaksi Juudan kuninkaan Aasan kahdentenakymmenentenä seitsemäntenä hallitusvuotena; ja hän tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ¹¹Ja kun hän oli tullut kuninkaaksi ja istunut valtaistuimelleen, surmasi hän koko Baesan suvun eikä jättänyt hänen jälkeläisistään eloon ainoatakaan miehenpuolta, ei sukulunastajaa eikä ystävää. ¹²Ja niin tuhosi Simri koko Baesan suvun, Herran sanan mukaan, jonka hän oli puhunut Baesaa vastaan profeetta Jeehun kautta, ¹³kaikkien Baesan ja hänen poikansa Eelan syntien tähden, jotka nämä olivat tehneet ja joilla he olivat saattaneet Israelin tekemään syntiä; he olivat vihoittaneet Herran, Israelin Jumalan, turhilla jumalilla, joita he palvelivat. ¹⁴Mitä muuta on kerrottavaa Eelasta ja kaikesta, mitä hän teki, se on kirjoitettuna Israelin kuningasten aikakirjassa. ¹⁵Juudan kuninkaan Aasan kahdentenakymmenentenä seitsemäntenä hallitusvuotena tuli Simri kuninkaaksi, ja hän hallitsi Tirsassa seitsemän päivää. Väki oli silloin asettuneena leiriin Gibbetonin edustalle, joka oli filistealaisilla. ¹⁶Kun leiriin asettunut väki kuuli sanottavan: ”Simri on tehnyt salaliiton ja on myös surmannut kuninkaan”, niin koko Israel teki sinä päivänä leirissä Omrin, Israelin sotapäällikön, kuninkaaksi. ¹⁷Ja Omri ja koko Israel hänen kanssaan lähti Gibbetonista, ja he saarsivat Tirsan. ¹⁸Ja kun Simri näki, että kaupunki oli valloitettu, meni hän kuninkaan linnan palatsiin ja poltti kuninkaan linnan päänsä päältä tulella, ja niin hän kuoli, ¹⁹syntiensä tähden, jotka hän oli tehnyt, kun oli tehnyt sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, vaeltamalla Jerobeamin teitä ja hänen synnissään, jota tämä oli tehnyt ja jolla hän oli saattanut Israelin tekemään syntiä. ²⁰Mitä muuta on kerrottavaa Simristä ja salaliitosta, jonka hän teki, se on kirjoitettuna Israelin kuningasten aikakirjassa. ²¹Silloin Israelin kansa jakaantui kahtia. Toinen puoli kansaa seurasi Tibniä, Giinatin poikaa, tehdäkseen hänet kuninkaaksi, toinen puoli seurasi Omria. ²²Mutta se osa kansaa, joka seurasi Omria, sai voiton siitä osasta kansaa, joka seurasi Tibniä, Giinatin poikaa. Ja Tibni kuoli, ja Omri tuli kuninkaaksi. ²³Juudan kuninkaan Aasan kolmantenakymmenentenä ensimmäisenä hallitusvuotena tuli Omri Israelin kuninkaaksi, ja hän hallitsi kaksitoista vuotta; Tirsassa hän hallitsi kuusi vuotta. ²⁴Hän osti Samarian vuoren Semeriltä kahdella talentilla hopeata ja rakensi vuorelle kaupungin ja kutsui rakentamansa kaupungin Samariaksi Semerin, vuoren omistajan, nimen mukaan. ²⁵Ja Omri teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, teki enemmän pahaa kuin kaikki hänen edeltäjänsä. ²⁶Ja hän vaelsi kaikessa Jerobeamin, Nebatin pojan, tietä ja hänen synneissään, joilla hän oli saattanut Israelin tekemään syntiä, niin että he vihoittivat Herran, Israelin Jumalan, turhilla jumalillaan. ²⁷Mitä muuta on kerrottavaa Omrista, siitä, mitä hän teki, ja hänen tekemistään urotöistä, se on kirjoitettuna Israelin kuningasten aikakirjassa. ²⁸Omri

meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin Samariaan. Ja hänen poikansa Ahab tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ²⁹Ahab, Omrin poika, tuli Israelin kuninkaaksi Aasan, Juudan kuninkaan, kolmantenakymmenentenä kahdeksantena hallitusvuotena; sitten Ahab, Omrin poika, hallitsi Israelia Samariassa kaksikymmentä kaksi vuotta. ³⁰Mutta Ahab, Omrin poika, teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, enemmän kuin kaikki hänen edeltäjänsä. ³¹Ei ollut siinä kylliksi, että hän vaelsi Jerobeamin, Nebatin pojan, synneissä, vaan hän otti myös vaimokseen Iisebelin, siidonilaisten kuninkaan Etbaalin tyttären, ja rupesi palvelemaan Baalia ja kumartamaan sitä. ³²Ja hän pystytti alttarin Baalille Baalin temppeliin, jonka hän oli rakentanut Samariaan. ³³Ahab teki myös aseran. Ja Ahab teki vielä paljon muuta ja vihoitti Herraa, Israelin Jumalaa, enemmän kuin kukaan niistä Israelin kuninkaista, jotka olivat olleet ennen häntä. ³⁴Hänen aikansa beeteliläinen Hiinel rakensi uudelleen Jerikon. Sen perustuksen laskemisesta hän menetti esikoisensa Abiramin, ja sen ovien pystyttämisestä hän menetti nuorimpansa Segubin, Herran sanan mukaan, jonka hän oli puhunut Joosuan, Nuunin pojan, kautta.

17 Tisbeläinen Elia, eräs Gileadiin asettuneita siirtolaisia, sanoi Ahaille: ”Niin totta kuin Herra, Israelin Jumala, elää, jonka edessä minä seison: näinä vuosina ei tule kasetta eikä sadetta muutoin kuin minun sanani kautta”. ²Ja hänelle tuli tämä Herran sana: ³”Mene pois täältä ja käänny itään päin ja kätkeydy Keritin puroille, joka on Jordanin itäpuolella. ⁴Sinä saat juoda purosta, ja minä olen käskennyt kaarneiden elättää sinua siellä.” ⁵Niin hän meni ja teki Herran sanan mukaan: hän meni ja asettui Keritin puroille, joka on Jordanin itäpuolella. ⁶Ja kaarneet toivat hänelle leipää ja lihaa aamuin sekä leipää ja lihaa illoin, ja hän joi purosta. ⁷Mutta jonkun ajan kuluttua puro kuivui, koska siinä maassa ei ollut satanut. ⁸Ja hänelle tuli tämä Herran sana: ⁹”Nouse ja mene Sarpatiin, joka on Siidonin aluetta, ja asetu sinne. Katso, minä olen käskennyt leskivaimon elättää sinua siellä.” ¹⁰Niin hän nousi ja meni Sarpatiin. Ja kun hän tuli kaupungin portille, niin katso, siellä oli leskivaimo keräilemässä puita. Hän huusi tälle ja sanoi: ”Tuo minulle vähän vettä astiassa juodakseni”. ¹¹Kun hän meni hakemaan, huusi hän hänelle ja sanoi: ”Tuo minulle myös palanen leipää kädessäsi”. ¹²Mutta hän vastasi: ”Niin totta kuin Herra, sinun Jumalasi, elää, minulla ei ole leipäkakkuakaan, vaan ainoastaan kourallinen jauhoja ruukussa ja vähän öljyä astiassa. Ja katso, kerättyäni pari puuta minä menen leipomaan itselleni ja pojalleni, syödäksemme ja siten kuollaksemme.” ¹³Niin Elia sanoi hänelle: ”Älä pelkää; mene ja tee, niinkuin olet sanonut. Mutta leivo minulle ensin pieni kaltiainen ja tuo se minulle. Leivo sitten itsellesi ja pojallesi. ¹⁴Sillä näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Jauhott eivät lopu ruukusta, eikä öljyä ole puuttuva astiasta siihen päivään asti, jona Herra antaa sateen maan pääl-

le.”¹⁵Niin hän meni ja teki, niinkuin Elia oli sanonut. Ja hänellä sekä myös Elialla ja vaimon perheellä oli syötävää pitkäksi aikaa.¹⁶Jauhoket eivät loppuneet ruukusta, eikä öljyä puuttanut astiasta, sen Herran sanan mukaan, jonka hän oli Elian kautta puhunut.¹⁷Sen jälkeen vaimon, talon emännän, poika sairastui; ja hänen tautinsa kävi hyvin kovaksi, niin ettei hänessä enää ollut henkeä.¹⁸Silloin vaimo sanoi Elialle: ”Mitä minulla on tekemistä sinun kanssasi, Jumalan mies? Sinä olet tullut minun luokseni saattamaan minun pahat tekoni muistoon ja tuottamaan kuoleman minun pojalleni.”¹⁹Mutta hän sanoi hänelle: ”Anna poikasi minulle”. Ja hän otti tämän hänen sylistään ja vei hänet yliskammioon, jossa asui, ja pani hänet vuoteellensa.²⁰Ja hän huusi Herraa ja sanoi: ”Herra, minun Jumalani, oletko tehnyt niin pahoin tätä leskeä kohtaan, jonka vieraana minä olen, että olet surmannut hänen poikansa?”²¹Sitten hän ojentautui pojan yli kolme kertaa, huusi Herraa ja sanoi: ”Herra, minun Jumalani, anna tämän pojan sielun tulla häneen takaisin”.²²Ja Herra kuuli Eliaa, ja pojan sielu tuli häneen takaisin, ja hän virkosi henkiin.²³Ja Elia otti pojan ja toi hänet yliskammioista alas huoneeseen ja antoi hänet hänen äidillensä. Ja Elia sanoi: ”Katso, poikasi elää”.²⁴Niin vaimo sanoi Elialle: ”Nyt minä tiedän, että sinä olet Jumalan mies ja että Herran sana sinun suussasi on tosi”.

18Pitkän ajan kuluttua, kolmantena vuotena, tuli Elialle tämä Herran sana: ”Mene ja näyttäydä Ahabilille, niin minä annan sateen maan päälle”.²Niin Elia meni näyttäytymään Ahabilille. Mutta Samariassa oli kova nälänhätä.³Ja Ahab kutsui Obadjan, joka oli palatsin päällikkönä. Mutta Obadja oli hyvin Herraa pelkääväinen mies;⁴niinpä Obadja oli silloin, kun Isebel hävitti Herran profeetat, ottanut sata profeettaa ja piilottanut heidät luolaan, viisikymmentä kerrallaan, ja elättänyt heitä leivällä ja vedellä.⁵Ahab sanoi Obadjalle: ”Kulje maa, kaikki vesilähteet ja kaikki purot. Kenties me löydämme ruohoa pitääksemme hevoset ja muulit hengissä, niin ettei meidän tarvitse hävittää elukoita.”⁶Ja he jakoivat keskenään kuljettavansa maan. Ahab kulki toista tietä yksinänsä, ja Obadja kulki toista tietä yksinänsä.⁷Kun nyt Obadja oli matkalla, niin katso, Elia tuli häntä vastaan. Tuntiessaan tämän hän heittäytyi kasvoillensa ja sanoi: ”Sinäkö se olet, herrani Elia?”⁸Tämä vastasi hänelle: ”Minä. Mene ja sano herrallesi: 'Katso, Elia on täällä.'”⁹Niin hän sanoi: ”Mitä minä olen rikkonut, koska annat palvelijasi Ahabin käsiin, hänen surmattavakseen?”¹⁰Niin totta kuin Herra, sinun Jumalasi, elää, ei ole sitä kansaa eikä sitä valtakuntaa, josta minun herrani ei olisi lähettänyt etsimään sinua, mutta kun on vastattu: 'Ei hän ole täällä', on hän vannottanut sillä valtakunnalla ja sillä kansalla valan, ettei sinua ole löydetty.¹¹Ja nyt sinä sanot: 'Mene ja sano herrallesi: Katso, Elia on täällä.'¹²Kun minä lähdin pois luotasi, niin Herran Henki kuljettaa sinut, en tiedä minne, ja kun minä menen ilmoittamaan

Ahabilille eikä hän löydä sinua, niin hän tappaa minut. Ja kuitenkin palvelijasi on peljännyt Herraa nuoruudestaan asti.¹³Eikö herrallesi ole kerrottu, mitä minä tein, kun Isebel tappoi Herran profeetat: kuinka minä piilotin luolaan sata Herran profeettaa, viisikymmentä kerrallaan, ja elätin heitä leivällä ja vedellä?¹⁴Ja nyt sinä sanot: 'Mene ja sano herrallesi: Katso, Elia on täällä', ja niin hän tappaa minut.”¹⁵Mutta Elia sanoi: ”Niin totta kuin Herra Sebaot elää, jonka edessä minä seison, minä näyttäydyn tänä päivänä hänelle”.¹⁶Niin Obadja meni Ahabia vastaan ja ilmoitti hänelle tämän. Ahab meni silloin Eliaa vastaan.¹⁷Ja nähdessään Elian Ahab sanoi hänelle: ”Siinäkö sinä olet, sinä, joka syökset Israelin onnettomuuteen?”¹⁸Tämä vastasi: ”En minä syökse Israelia onnettomuuteen, vaan sinä ja sinun isäsi suku, koska te hylkääte Herran käskyt ja koska sinä seuraat baaleja.”¹⁹Mutta lähetä nyt kokoamaan kaikki Israel minun luokseni Karmel-vuorelle, sekä neljäsataa viisikymmentä Baalin profeettaa ja neljäsataa Aseran profeettaa, jotka syövät Isebelin pöydästä.”²⁰Niin Ahab lähetti sanan kaikille israelilaisille ja kokosi profeetat Karmel-vuorelle.²¹Ja Elia astui kaiken kansan eteen ja sanoi: ”Kuinka kauan te onnutte molemmille puolille? Jos Herra on Jumala, seuratkaa häntä; mutta jos Baal on Jumala, seuratkaa häntä.” Eikä kansa vastannut hänelle mitään.²²Niin Elia sanoi kansalle: ”Minä olen ainoa jäljelle jäänyt Herran profeetta, mutta Baalin profeettoja on neljäsataa viisikymmentä.”²³Antakaa meille kaksi mullikkaa, ja valitkoot he itselleen toisen mullikan, paloittelkoot sen ja pankoot kappaleet puiden päälle, mutta älkööt pankko tulta; ja minä valmistan toisen mullikan ja asetan sen puiden päälle, mutta en pane tulta.²⁴Sitten huutakaa te jumalanne nimeä, ja minä huudan Herran nimeä. Se jumala, joka vastaa tulella, on Jumala.” Kaikki kansa vastasi ja sanoi: ”Niin on hyvä”.²⁵Ja Elia sanoi Baalin profeetoille: ”Valitkaa itsellenne toinen mullikka ja valmistakaa se ensin, sillä teitä on enemmän. Huutakaa sitten jumalanne nimeä, mutta älkää pankko tulta.”²⁶Niin he ottivat sen mullikan, jonka hän antoi heille, ja valmistivat sen. Sitten he huusivat Baalin nimeä aamusta puolipäivään asti, sanoen: ”Baal, vastaa meille!” Mutta ei ääntä, ei vastausta! Ja he hyppelivät alttarin ääressä, joka oli tehty.²⁷Puolipäivän aikana Elia pilkkasi heitä ja sanoi: ”Huutakaa kovemmin; hän on tosin jumala, mutta hänellä voi olla jotakin toimittamista, tahi hän on poistunut johonkin, tahi on matkalla; kenties hän nukkuu, mutta kyllä hän herää”.²⁸Niin he huusivat vielä kovemmin ja viileksivät itseään tapansa mukaan miekoilla ja keihäillä, niin että heistä vuoti verta.²⁹Kun puolipäivä oli kulunut, joutuivat he hurmoksiin, aina siihen hetkeen asti, jolloin ruokauhri uhrataan. Mutta ei ääntä, ei vastausta, ei vaarinottoa!³⁰Niin Elia sanoi kaikelle kansalle: ”Astukaa minun luokseni”. Ja kaikki kansa astui hänen luoksensa. Niin hän korjasi Herran alttarin, joka oli hajotettu.³¹Ja Elia otti kaksitoista kiveä, yhtä monta kuin oli Jaakobin poikien sukukuntia, hänen, jolle

oli tullut tämä Herran sana: ”Israel on oleva sinun nimesi”.³² Ja hän rakensi kivistä alttarin Herran nimeen ja teki alttarin ympärille ojan, johon olisi mahtunut kaksi sea-mittaa jyviä.³³ Sitten hän latoi puut, paloitteli mullikan ja pani kappaleet puiden päälle.³⁴ Ja hän sanoi: ”Täyttäkää neljä ruukkaa vedellä ja vuodattakaa se polttouhrin ja puiden päälle”. Ja hän sanoi: ”Tehkää se toinen kerta”. Ja he tekivät niin toisen kerran. Vielä hän sanoi: ”Tehkää se kolmas kerta”. Ja he tekivät niin kolmannen kerran.³⁵ Niin vesi juoksi ympäri alttarin; ojankin hän täytti vedellä.³⁶ Ja kun oli tullut hetki, jolloin ruokauhri uhrataan, astui profeetta Elia esille ja sanoi: ”Herra, Aabrahamin, Iisakin ja Israelin Jumala, tulkoon tänä päivänä tietäväksi, että sinä olet Jumala Israelissa ja että minä olen sinun palvelijasi ja että minä olen sinun käskystäsi tehnyt kaiken tämän.”³⁷ Vastaa minulle, Herra, vastaa minulle, että tämä kansa tulisi näkemään, että sinä, Herra, olet Jumala ja että sinä käännät heidän sydämensä takaisin.”³⁸ Silloin Herran tuli iski alas ja kulutti polttouhrin, puut, kivet ja mullan sekä nuoli veden, joka oli ojassa.³⁹ Kun kaikki kansa näki tämän, lankesivat he kasvoilensa ja sanoivat: ”Herra on Jumala! Herra on Jumala!”⁴⁰ Mutta Elia sanoi heille: ”Ottakaa Baalin profeetat kiinni; älköön yksikään heistä pääskö pakoon”. Ja he ottivat heidät kiinni. Ja Elia vei heidät Kiisonin purolle ja tappoi heidät siellä.⁴¹ Ja Elia sanoi Ahabille: ”Nouse, syö ja juo, sillä sateen kohina kuuluu”.⁴² Niin Ahab nousi syömään ja juomaan. Mutta Elia nousi Karmelin huipulle, kumartui maahan ja painoi kasvonsa polviensa väliin.⁴³ Ja hän sanoi palvelijallensa: ”Nouse ja katso merelle päin”. Tämä nousi ja katsoi, mutta sanoi: ”Ei näy mitään”. Hän sanoi: ”Mene takaisin”. Näin seitsemän kertaa.⁴⁴ Seitsemännellä kerralla palvelija sanoi: ”Katso, pieni pilvi, miehen kämmenen kokoinen, nousee merestä”. Niin Elia sanoi: ”Nouse ja sano Ahabille: ”Valjasta ja lähde alas, ettei sade sinua pidättäisi””.⁴⁵ Ja tuossa tuokiassa taivas kävi mustaksi pilvistä ja myrskytuulesta, ja tuli ankara sade. Mutta Ahab nousi vaunuihinsa ja lähti Jisreeliin.⁴⁶ Ja Herran käsi tuli Elian päälle, ja niin hän vyötti kupeensa ja juoksi Ahabin edellä Jisreeliin saakka.

19 Mutta kun Ahab kertoi Iisebelille kaiken, mitä Elia oli tehnyt ja kuinka hän oli tappanut miekalla kaikki profeetat,² lähetti Iisebel sanansaattajan Elian luo ja käski sanoa: ”Jumalat rangaiskoot minua nyt ja vasta, jollen minä huomenna tähän aikaan tee sinulle samaa, mikä jokaiselle näistä on tehty”.³ Kun tämä näki sen, nousi hän ja lähti matkaan pelastaakseen henkensä ja tuli Beersebaan, joka on Juudan aluetta.⁴ Sinne hän jätti palvelijansa, mutta meni itse erämaahan päivänmatkan päähän. Hän tuli ja istuutui kinsteripensaan juureen. Ja hän toivotti itsellensä kuolemaa ja sanoi: ”Jo riittää, Herra; ota minun henkeni, sillä minä en ole isiäni parempi”.⁵ Ja hän paneutui maata ja nukkui kinsteripensaan juurelle. Mutta katso, enkeli kosketti häntä ja sanoi hänelle: ”Nouse ja syö”.⁶ Ja kun hän

katsahti, niin katso, hänen päänsä pohjissa oli kuumentuilla kivillä paistettu kaltiainen ja vesiastia. Niin hän söi ja joi ja paneutui jälleen maata.⁷ Mutta Herran enkeli kosketti häntä vielä toisen kerran ja sanoi: ”Nouse ja syö, sillä muutoin käy matka sinulle liian pitkäksi”.⁸ Niin hän nousi ja söi ja joi. Ja hän kulki sen ruuan voimalla neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä Jumalan vuorelle, Hoorebille, asti.⁹ Siellä hän meni luolaan ja oli siinä yötä. Ja katso, Herran sana tuli hänelle; hän kysyi häneltä: ”Mitä sinä täällä teet, Elia?”¹⁰ Hän vastasi: ”Minä olen kiivailemalla kiivaillut Herran, Jumalan Sebaotin, puolesta. Sillä israelilaiset ovat hyljänneet sinun liittosi, hajottaneet sinun alttarisi ja tappaneet miekalla sinun profeettasi. Minä yksin olen jäänyt jäljelle, mutta minunkin henkeäni he väijyvät, ottaaksensa sen.”¹¹ Hän sanoi: ”Mene ulos ja asetu vuorelle Herran eteen”. Ja katso, Herra kulki ohitse, ja suuri ja raju myrsky, joka halkoi vuoret ja särki kalliot, kävi Herran edellä; mutta ei Herra ollut myrskyssä. Myrskyn jälkeen tuli maanjäristys; mutta ei Herra ollut maanjäristyksessä.¹² Maanjäristyksen jälkeen tuli tulta; mutta ei Herra ollut tulella. Tulen jälkeen tuli hiljainen tuulen hyminä.¹³ Kun Elia sen kuuli, peitti hän kasvonsa vaipallansa, meni ulos ja asettui luolan suulle. Ja katso, hänelle puhui ääni ja sanoi: ”Mitä sinä täällä teet, Elia?”¹⁴ Hän vastasi: ”Minä olen kiivailemalla kiivaillut Herran, Jumalan Sebaotin, puolesta. Sillä israelilaiset ovat hyljänneet sinun liittosi, hajottaneet sinun alttarisi ja tappaneet miekalla sinun profeettasi. Minä yksin olen jäänyt jäljelle, mutta minunkin henkeäni he väijyvät, ottaaksensa sen.”¹⁵ Herra sanoi hänelle: ”Lähde takaisin samaa tietä, jota tulit, erämaan kautta Damaskoon. Mene ja voitele Hasael Aramin kuninkaaksi.¹⁶ Ja voitele Jeehu, Nimsin poika, Israelin kuninkaaksi. Ja voitele sijaasi profeetaksi Elisa, Saafatin poika, Aabel-Meholasta.¹⁷ Ja on tapahtuva näin: joka välttää Hasaelin miekan, sen surmaa Jeehu, ja joka välttää Jeehun miekan, sen surmaa Elisa.¹⁸ Mutta minä jätän jäljelle Israeliin seitsemäntuhatta: kaikki polvet, jotka eivät ole notkistuneet Baalille, ja kaikki suut, jotka eivät ole hänelle suuta antaneet.”¹⁹ Niin hän lähti sieltä ja kohtasi Elisan, Saafatin pojan, kun tämä oli kyn-tämässä; kaksitoista härkäparia kulki hänen edellensä, ja itse hän ajoi kahdettatoista. Kulkiessaan hänen ohitsensa Elia heitti vaipiansa hänen päällensä.²⁰ Niin hän jätti härät, riensi Elian jälkeen ja sanoi: ”Salli minun ensin antaa suuta isälleni ja äidilleni; sitten minä seuraan sinua”. Elia sanoi hänelle: ”Mene, mutta tule takaisin; tiedäthän, mitä minä olen sinulle tehnyt”.²¹ Niin hän meni hänen luotaan takaisin, otti härkäparinsa ja teurasti sen, ja härkäin ikeellä hän keitti lihat; ne hän antoi vaelle, ja he söivät. Sitten hän nousi ja seurasi Eliaa ja palveli häntä.

20 Ja Benhadad, Aramin kuningas, kokosi kaiken sotajoukkonsa. Hänellä oli mukanaan kolmekymmentä kaksi kuningasta sekä hevosia ja sotavaunuja. Ja hän meni ja

piiritti Samariaa ja ryhtyi taisteluun sitä vastaan.² Ja hän lähetti sanansaattajat kaupunkiin Ahabin, Israelin kuninkaan, luo³ ja käski sanoa hänelle: ”Näin sanoo Benhadad: ’Sinun hopeasi ja kultasi ovat minun, ja sinun kauneimmat vaimosi ja lapsesi ovat myöskin minun’”.⁴ Israelin kuningas vastasi ja sanoi: ”Niinkuin sinä olet sanonut, herrani, kuningas, minä olen sinun, minä ja kaikki, mitä minulla on”.⁵ Mutta sanansaattajat tulivat takaisin ja sanoivat: ”Näin sanoo Benhadad: ’Minä olen lähettänyt sinulle tämän sanan: Anna minulle hopeasi ja kultasi, vaimosi ja lapsesi.’⁶ Totisesti minä lähetän huomenna tähän aikaan palvelijani sinun luoksesi tutkimaan sinun taloasi ja sinun palvelijaisi taloja; ja kaiken, mikä on sinun silmiesi ihastus, he ottavat haltuunsa ja vievät.”⁷ Silloin Israelin kuningas kutsui kaikki maan vanhimmat ja sanoi: ”Ymmärtäkää ja nähkää, että hän hankkii meille onnettomuutta; sillä kun hän lähetti vaatimaan minulta vaimojani ja lapsiani, hopeatani ja kultaani, en minä niitä häneltä kieltänyt”.⁸ Kaikki vanhimmat ja kaikki kansa sanoivat hänelle: ”Älä kuule häntä äläkä suostu”.⁹ Niin hän sanoi Benhadadin sanansaattajille: ”Sanokaa herralleni, kuninkaalle: ’Kaiken, mitä sinä ensi kerralla käskit palvelijasi tehdä, minä teen; mutta tätä minä en voi tehdä’”. Ja sanansaattajat menivät ja veivät tämän vastauksen hänelle.¹⁰ Niin Benhadad lähetti hänelle sanan: ”Jumalat rangaiskoot minua nyt ja vasta, jos Samarian tomu riittää täyttämään kaiken sen väen kourat, joka minua seuraa”.¹¹ Mutta Israelin kuningas vastasi ja sanoi: ”Sanokaa hänelle: ’Älköön se, joka vyöttäytyy miekkaan, kerskatko niinkuin se, joka sen riisuu’”.¹² Kun hän, juodessaan kuninkaitten kanssa lehtimajoissa, kuuli tämän vastauksen, sanoi hän palvelijoilleen: ”Piiritys käyntiin!” Ja he panivat piirityksen käyntiin kaupunkia vastaan.¹³ Ja katso, eräs profeetta astui Ahabin, Israelin kuninkaan, eteen ja sanoi: ”Näin sanoo Herra: Näetkö kaiken tuon suuren lauman? Katso, minä annan sen tänä päivänä sinun käsiisi, että sinä tulisit tietämään, että minä olen Herra.”¹⁴ Ahab kysyi: ”Kenen avulla?” Hän vastasi: ”Näin sanoo Herra: Maaherrain palvelijojen avulla”. Ahab kysyi vielä: ”Kuka alottaa taistelun?” Hän vastasi: ”Sinä”.¹⁵ Niin hän katsasti herrain palvelijat, ja niitä oli kaksisataa kolmekymmentä kaksi. Niitten jälkeen hän katsasti kaiken väen, kaikki israelilaiset, joita oli seitsemäntuhatta.¹⁶ Ja he tekivät hyökkäyksen puolenpäivän aikana, kun Benhadad oli juovuksissa ja joi lehtimajoissa, hän ja ne kolmekymmentä kaksi kuningasta, jotka olivat tulleet hänen avuksensa.¹⁷ Maaherrain palvelijat hyökkäsivät ensimmäisinä. Silloin Benhadad lähetti tiedustelemaan, ja hänelle ilmoitettiin: ”Miehiä on lähtenyt liikkeelle Samariasta”.¹⁸ Hän sanoi: ”Jos he ovat lähteneet liikkeelle rauha mielessä, niin otakaa heidät kiinni elävinä; ja jos he ovat lähteneet taistellakseen, ottakaa heidät silloinkin kiinni elävinä”.¹⁹ Mutta kun maaherrain palvelijat ja sotajoukko, joka seurasi heitä, olivat hyökänneet kaupungista,²⁰ surmasivat he miehen kukin. Niin aramilaiset pakenivat, ja Israel ajoi heitä takaa.

Mutta Benhadad, Aramin kuningas, pääsi muutamien ratsu-
sumiesten kanssa pakoon hevosen selässä.²¹ Mutta Israelin kuningas lähti liikkeelle ja valtasi hevoset ja sotavaunut; ja niin hän tuotti aramilaisille suuren tappion.²² Ja profeetta astui Israelin kuninkaan eteen ja sanoi hänelle: ”Vahvista itsesi, ymmärrä ja katso, mitä sinun on tehtävä, sillä vuoden vaihteessa hyökkää Aramin kuningas sinun kimp-
puusi”.²³ Aramin kuninkaan palvelijat sanoivat tälle: ”Heidän jumalansa on vuorijumala; sentähden he saivat meistä voiton. Mutta taistelkaamme heitä vastaan tasangolla, silloin me varmasti saamme heistä voiton.”²⁴ Ja tee näin: Pane pois kuninkaat, kukin paikaltaan, ja aseta käskynhaltijat heidän sijaansa.²⁵ Hanki sitten itsellesi sotajoukko, yhtä suuri kuin menettämäsi oli, yhtä monta hevosta ja yhtä monet sotavaunut; ja taistelkaamme heitä vastaan tasangolla, niin me varmasti saamme heistä voiton.” Niin hän kuuli heitä ja teki niin.²⁶ Vuoden vaihteessa Benhadad katsasti aramilaiset ja lähti Afekiin taistelemaan Israelia vastaan.²⁷ Ja israelilaiset katsastettiin ja muonitettiin, ja he lähtivät heitä vastaan. Israelilaiset leiriytyivät heidän eteensä niinkuin kaksi pientä vuohilaumaa, mutta aramilaiset täyttivät maan.²⁸ Silloin Jumalan mies astui Israelin kuninkaan eteen ja sanoi: ”Näin sanoo Herra: Sentähden, että aramilaiset ovat sanoneet: ’Herra on vuorijumala eikä laaksojumala’, annan minä koko tämän suuren lauman sinun käsiisi, tullaksenne tietämään, että minä olen Herra.”²⁹ Ja he olivat leiriytyneinä vastakkain seitsemän päivää. Seitsemäntenä päivänä sukeutui taistelu, ja israelilaiset surmasivat aramilaisia satatuhatta jalkamiestä yhtenä päivänä.³⁰ Jäljellejääneet pakenivat Afekiin, kaupunkiin. Ja muuri kaatui kahdenkymmenen seitsemän tuhannen jäljellejääneen miehen päälle. Mutta Benhadad pakeni, tuli kaupunkiin ja juoksi huoneesta huoneeseen.³¹ Silloin hänen palvelijansa sanoivat hänelle: ”Katso, me olemme kuulleet, että Israelin heimon kuninkaat ovat laupiaita kuninkaita. Pankaamme säkit lanteillemme ja nuorat päämme ympärille ja antautukaamme Israelin kuninkaalle; ehkä hän jättää sinut henkiin.”³² Ja he käärivät säkit lanteilleen ja panivat nuorat päänsä ympärille ja tulivat Israelin kuninkaan luo ja sanoivat: ”Palvelijasi Benhadad sanoo: ’Salli minun elää!’” Hän sanoi: ”Vieläkö hän elää? Hän on minun veljeni.”³³ Niin miehet katsoivat sen hyväksi enteeksi, tarttuivat kiiruusti hänen sanaansa ja sanoivat: ”Benhadad on sinun veljesi”. Hän sanoi: ”Menkää ja noutakaa hänet”. Silloin Benhadad antautui hänelle, ja hän antoi hänen nousta vau-
nuihinsa.³⁴ Ja Benhadad sanoi hänelle: ”Kaupungit, jotka minun isäni otti sinun isältäsi, minä annan takaisin. Laita itsellesi katumyymälöitä Damaskoon, niinkuin minun isäni laittoi Samariaan.” Ahab vastasi: ”Minä päästän sinut menemään sillä välipuheella”. Ja hän teki liiton hänen kansaan ja päästi hänet menemään.³⁵ Silloin eräs profeetanoppilaista sanoi Herran käskystä toverilleen: ”Lyö minua”. Mutta mies ei tahtonut lyödä häntä.³⁶ Niin hän sanoi tälle: ”Koska et kuullut Herran ääntä, niin katso, leijona surmaa

sinut, kun lähdet minun luotani”. Ja kun hän lähti hänen luotansa, kohtasi leijona hänet ja surmasi hänet. ³⁷Sitten hän tapasi toisen miehen ja sanoi: ”Lyö minua”. Ja mies löi hänet haavoille. ³⁸Niin profeetta meni ja asettui tielle, jota kuninkaan oli kuljettava, ja teki itsensä tuntemattomaksi panemalla siteen silmilleen. ³⁹Kun kuningas kulki ohitse, huusi hän kuninkaalle ja sanoi: ”Palvelijasi oli lähtenyt keskelle taistelua; ja katso, sieltä tuli mies ja toi toisen miehen minun luokseni ja sanoi: ’Vartioitse tätä miestä. Jos hän katoaa, menee sinun henkesi hänen hengestään, tahi sinä maksat talentin hopeata.’ ⁴⁰Palvelijallasi oli tehtävää siellä ja täällä, ja sitten ei miestä enää ollut.” Israelin kuningas sanoi hänelle: ”Tuomiosi on siis se; sinä olet itse julistanut sen”. ⁴¹Silloin hän nopeasti poisti siteen silmiltään, ja Israelin kuningas tunsi hänet, että hän oli profeettoja. ⁴²Ja tämä sanoi hänelle: ”Näin sanoo Herra: Koska sinä päästit käsistäsi menemään minulle tuhon omaksi vihityn miehen, menee sinun henkesi hänen hengestänsä ja sinun kansasi hänen kansastaan.” ⁴³Niin Israelin kuningas meni kotiinsa pahastuneena ja alakuloisena ja tuli Samariaan.

21Näiden tapausten jälkeen tapahtui tämä. Jisreeliläisellä Naabotilla oli viinitarha, joka oli Jisreelissä Samarian kuninkaan Ahabin palatsin vieressä. ²Ja Ahab puhui Naabotille sanoen: ”Anna minulle viinitarhasi vihannestarkaksi, koska se on niin likellä minun linnaani; minä annan sinulle sen sijaan paremman viinitarhan, tahi, jos niin tahdot, minä annan sinulle sen hinnan rahana”. ³Mutta Naabot vastasi Ahabille: ”Pois se, Herra varjeltakoon minua antamasta sinulle isieni perintöosaa”. ⁴Niin Ahab tuli kotiinsa pahastuneena ja alakuloisena vastauksesta, jonka jisreeliläinen Naabot oli hänelle antanut, kun tämä oli sanonut: ”En minä anna sinulle isieni perintöosaa”. Ja hän pani maata vuoteellensa, käänsi kasvonsa pois eikä syönyt mitään. ⁵Niin hänen vaimonsa Iisebel tuli hänen luokseen ja puhui hänelle: ”Miksi olet niin pahoilla mielin ja miksi et syö mitään?” ⁶Ahab vastasi hänelle: ”Siksi, että puhutelin jisreeliläistä Naabotia ja sanoin hänelle: ’Anna minulle viinitarhasi rahasta, tahi jos haluat, annan minä sinulle toisen viinitarhan sen sijaan’, mutta hän vastasi: ’En minä anna sinulle viinitarhaani’”. ⁷Niin hänen vaimonsa Iisebel sanoi hänelle: ”Sinäkö olet käyttävinäsi kuninkaanvaltaa Israelissa? Nouse ja syö, ja olkoon sydämesi iloinen; minä kyllä toimitan sinulle jisreeliläisen Naabotin viinitarhan.” ⁸Ja hän kirjoitti kirjeen Ahabin nimessä, sinetöi sen hänen sinetillään ja lähetti kirjeen vanhimmille ja ylimyksille, jotka olivat Naabotin kaupungissa ja asuivat siellä hänen kanssaan. ⁹Ja kirjeessä hän kirjoitti näin: ”Kuulutakaa paasto ja asettakaa Naabot istumaan etumaiseksi kansan joukkoon. ¹⁰Ja asettakaa kaksi kelvotonta miestä istumaan häntä vastapäätä, että he todistaisivat hänestä näin: ’Sinä olet kironnut Jumalaa ja kuningasta.’ Viekää hänet sitten ulos ja kivittäkää hänet kuoliaaksi.” ¹¹Ja kaupungin miehet, vanhimmat ja ylimykset, jotka asuivat hä-

nen kaupungissansa, tekivät, niinkuin Iisebel oli käskenyt heitä ja niinkuin oli kirjoitettu kirjeessä, jonka hän oli heille lähettänyt. ¹²He kuuluttivat paaston ja asettivat Naabotin istumaan etumaiseksi kansan joukkoon. ¹³Ja kaksi kelvotonta miestä tuli ja istui häntä vastapäätä. Ja ne kelvottomat miehet todistivat Naabotista kansan edessä sanoen: ”Naabot on kironnut Jumalaa ja kuningasta”. Silloin he veivät hänet kaupungin ulkopuolelle ja kivittivät hänet kuoliaaksi. ¹⁴Sitten he lähettivät Iisebelille tämän sanan: ”Naabot on kivitetty kuoliaaksi”. ¹⁵Kun Iisebel kuuli, että Naabot oli kivitetty kuoliaaksi, sanoi Iisebel Ahabille: ”Nouse ja ota haltuusi jisreeliläisen Naabotin viinitarha, jota hän ei tahtonut antaa sinulle rahasta; sillä Naabot ei ole enää elossa, vaan on kuollut”. ¹⁶Kun Ahab kuuli, että Naabot oli kuollut, nousi hän ja lähti jisreeliläisen Naabotin viinitarhalle ottaakseen sen haltuunsa. ¹⁷Mutta tisbeläiselle Elialle tuli tämä Herran sana: ¹⁸”Nouse ja mene tapaamaan Ahabia, Israelin kuningasta, joka asuu Samariassa. Katso, hän on Naabotin viinitarhassa, jota hän on mennyt ottamaan haltuunsa. ¹⁹Ja puhu hänelle ja sano: ’Näin sanoo Herra: Oletko sinä sekä tappanut että anastanut perinnön?’ Ja puhu sitten hänelle ja sano: ’Näin sanoo Herra: Siinä paikassa, missä koirat nuoleskelivat Naabotin veren, tulevat koirat nuoleskelemaan sinunkin veresi!’” ²⁰Ahab sanoi Elialle: ”Joko löysit minut, sinä vihamieheni?” Hän vastasi: ”Jo löysin. Koska sinä olet myynyt itsesi tekemään sitä, mikä on paha Herran silmissä, ²¹niin katso, minä annan onnettomuuden kohdata sinua ja lakaisen sinut pois ja hävitän Israelista Ahabin miespuoliset jälkeläiset, kaikki tyynni. ²²Ja minä teen sinun suvullesi niinkuin Jerobeamin, Nebatin pojan, suvulle ja niinkuin Baesan, Ahian pojan, suvulle, koska sinä olet vihoittanut minut ja saattanut Israelin tekemään syntiä. ²³Myöskin Iisebelistä on Herra puhunut sanoen: Koirat syövät Iisebelin Jisreelin muurin luona. ²⁴Joka Ahabin jälkeläisistä kuolee kaupungissa, sen koirat syövät, ja joka kuolee kedolle, sen syövät taivaan linnut.” ²⁵Totisesti ei ole ollut ketään, joka olisi niin myynyt itsensä tekemään sitä, mikä on paha Herran silmissä, kuin Ahab, kun hänen vaimonsa Iisebel vietti häntä. ²⁶Hän teki ylen kauhistaavasti, kun lähti seuraamaan kivijumalia, aivan niinkuin amorilaiset tekivät, jotka Herra karkoitti israelilaisten tieltä. ²⁷Mutta kun Ahab kuuli nämä sanat, repäisi hän vaatteensa, pani paljaalle iholleen säkin ja paastosi. Ja hän makasi säkki ylänsä ja liikkui hiljaa. ²⁸Niin tisbeläiselle Elialle tuli tämä Herran sana: ²⁹”Oletko nähnyt, kuinka Ahab on nöyrytnyt minun edessäni? Koska hän on nöyrytnyt minun edessäni, en minä anna onnettomuuden tulla hänen aikansa: hänen poikansa aikana minä annan onnettomuuden kohdata hänen sukuansa.”

22He olivat alallaan kolme vuotta: ei ollut sotaa Aramin ja Israelin välillä. ²Mutta kolmantena vuotena tuli Joosafat, Juudan kuningas, Israelin kuninkaan luo. ³Ja

Israelin kuningas sanoi palvelijoille: ”Tiedättehän, että Gileadin Raamot on meidän. Ja kuitenkin me olemme toimeettomat emmekä ota sitä pois Aramin kuninkaan käsistä.”⁴ Ja hän sanoi Joosafatille: ”Lähdetkö sinä minun kansani sotaan Gileadin Raamotiin?” Joosafat vastasi Israelin kuninkaalle: ”Minä niinkuin sinä, minun kansani niinkuin sinun kansasi, minun hevoseni niinkuin sinun hevosesi!”⁵ Mutta Joosafat sanoi Israelin kuninkaalle: ”Kysy kuitenkin ensin, mitä Herra sanoo”.⁶ Niin Israelin kuningas kokosi profeetat, noin neljäsataa miestä, ja sanoi heille: ”Onko minun lähettävä sotaan Gileadin Raamotia vastaan vai oltava lähtemättä?” He vastasivat: ”Lähde; Herra antaa sen kuninkaan käsiin”.⁷ Mutta Joosafat sanoi: ”Eikö täällä ole enää ketään muuta Herran profeettaa, jolta voisimme kysyä?”⁸ Israelin kuningas vastasi Joosafatille: ”On täällä vielä mies, jolta voisimme kysyä Herran mieltä, mutta minä vihaan häntä, sillä hän ei koskaan ennusta minulle hyvää, vaan aina pahaa; se on Miika, Jimlan poika”. Joosafat sanoi: ”Älköön kuningas niin puhuko”.⁹ Niin Israelin kuningas kutsui erään hoviherran ja sanoi: ”Nouda kiiruusti Miika, Jimlan poika”.¹⁰ Mutta Israelin kuningas ja Joosafat, Juudan kuningas, istuivat kumpikin valtaistumellansa, puettuina kuninkaallisiin pukuihinsa, puimatantereella Samarian portin ovella; ja kaikki profeetat olivat hurmoksissa heidän edessään.¹¹ Ja Sidkia, Kenaanan poika, teki itsellensä rautasarvet ja sanoi: ”Näin sanoo Herra: Näillä sinä pusket aramilaisia, kunnes teet heistä lopun”.¹² Ja kaikki profeetat ennustivat samalla tavalla, sanoen: ”Mene Gileadin Raamotiin, niin sinä saat voiton; Herra antaa sen kuninkaan käsiin”.¹³ Ja sanansaattaja, joka oli mennyt kutsumaan Miikaa, puhui hänelle sanoen: ”Katso, kaikki profeetat ovat yhdestä suusta luvanneet kuninkaalle hyvää; olkoon sinun sanasi heidän sanansa kaltainen, ja lupaa sinäkin hyvää”.¹⁴ Mutta Miika vastasi: ”Niin totta kuin Herra elää, sen minä puhun, minkä Herra minulle sanoo”.¹⁵ Kun hän tuli kuninkaan eteen, sanoi kuningas hänelle: ”Miika, onko meidän lähettävä sotaan Gileadin Raamotiin vai oltava lähtemättä?” Hän vastasi hänelle: ”Lähde, niin saat voiton; Herra antaa sen kuninkaan käsiin”.¹⁶ Mutta kuningas sanoi hänelle: ”Kuinka monta kertaa minun on vannotettava sinua, ettet puhu minulle muuta kuin totuutta Herran nimessä?”¹⁷ Silloin hän sanoi: ”Minä näin koko Israelin hajallaan vuorilla niinkuin lampaat, joilla ei ole paimenta. Ja Herra sanoi: ’Näillä ei ole isäntää; palatkoot he kukin rauhassa kotiinsa.’”¹⁸ Niin Israelin kuningas sanoi Joosafatille: ”Enkö minä sanonut sinulle, ettei tämä koskaan ennusta minulle hyvää, vaan aina pahaa?”¹⁹ Mutta hän sanoi: ”Kuule siis Herran sana: Minä näin Herran istuvan istuimellansa ja kaiken taivaan joukon seisovan hänen edessään, hänen oikealla ja vasemmalla puolellansa.”²⁰ Ja Herra sanoi: ”Kuka viekoittelisi Ahabin lähtemään sotaan, että hän kaatuisi Gileadin Raamotissa?” Mikä vastasi niin, mikä näin.²¹ Silloin tuli henki ja asettui Herran eteen ja sanoi: ’Minä viekoittelen hänet’.

Herra kysyi häneltä: ’Miten?’²² Hän vastasi: ’Minä menen valheen hengeksi kaikkien hänen profeettainsa suuhun’. Silloin Herra sanoi: ’Saat viekoitella, siihen sinä pystyt; mene ja tee niin’.²³ Katso, nyt Herra on pannut valheen hengen kaikkien näiden sinun profeettaisi suuhun, sillä Herra on päättänyt sinun osaksesi onnettomuuden.”²⁴ Silloin astui esille Sidkia, Kenaanan poika, löi Miikaa poskelle ja sanoi: ”Mitä tietä Herran henki on poistunut minusta puhuakseen sinun kanssasi?”²⁵ Miika vastasi: ”Sen saat nähdä sinä päivänä, jona kuljet huoneesta huoneeseen piiloutuaksesi”.²⁶ Mutta Israelin kuningas sanoi: ”Ota Miika ja vie hänet takaisin Aamonin, kaupungin päällikön, ja Jooaan, kuninkaan pojan, luo.”²⁷ Ja sanoi: ’Näin sanoo kuningas: Pankaa tämä vankilaan ja elättäkää häntä vaivaisella vedellä ja leivällä, kunnes minä palaan voittajana takaisin.’”²⁸ Miika vastasi: ”Jos sinä palaat voittajana takaisin, niin ei Herra ole puhunut minun kauttani”. Ja hän sanoi vielä: ”Kuulkaa tämä, kaikki kansat”.²⁹ Niin Israelin kuningas ja Joosafat, Juudan kuningas, menivät Gileadin Raamotiin.³⁰ Ja Israelin kuningas sanoi Joosafatille: ”Täytyypä pukeutua tuntemattomaksi, kun käy taisteluun, mutta ole sinä omissa vaatteissasi”. Ja Israelin kuningas pukeutui tuntemattomaksi ja kävi taisteluun.³¹ Mutta Aramin kuningas oli käsenyt sotavaunujen päälliköitä, joita hänellä oli kolmekymmentä kaksi, sanoen: ”Älkää ryhtykö taisteluun kenkään muun kanssa, olkoon alempi tai ylempi, kuin ainostaan Israelin kuninkaan kanssa”.³² Kun sotavaunujen päälliköt näkivät Joosafatin, ajattelivat he: ”Tuo on varmaankin Israelin kuningas”, ja kääntyivät hyökkäämään häntä vastaan. Silloin Joosafat huusi.³³ Kun sotavaunujen päälliköt näkivät, ettei se ollutkaan Israelin kuningas, vetäytyivät he hänestä pois.³⁴ Mutta eräs mies, joka oli jännittänyt jousensa ja ampui umpimähkään, satutti Israelin kuningasta vyöpanssarin ja rintahaarniskan väliin. Niin tämä sanoi vaunujensa ohjaajalle: ”Käännä vaunut ja vie minut pois sotarinnaasta, sillä minä olen haavoittunut”.³⁵ Mutta kun taistelu sinä päivänä yltyi yltymistään, jäi kuningas seisomaan vaunuihinsa, päin aramilaisia. Illalla hän kuoli; ja verta oli vuotanut haavasta vaununpohjaan.³⁶ Ja auringon laskiessa kaikui kautta sotajoukon huuto: ”Joka mies kaupunkiinsa! Joka mies maahansa!”³⁷ Näin kuoli kuningas, ja hänet vietiin Samariaan; ja kuningas haudattiin Samariaan.³⁸ Ja kun vaunut huuhdottiin Samarian lammi-kolla, nuoleskelivat koirat hänen vertansa, ja portot peseytyivät siinä, sen sanan mukaan, jonka Herra oli puhunut.³⁹ Mitä muuta on kerrottavaa Ahabista ja kaikesta, mitä hän teki, siitä norsunluisesta palatsista, jonka hän rakensi, ja kaikista kaupungeista, jotka hän linnoitti, se on kirjoitettu Israelin kuningasten aikakirjassa.⁴⁰ Ja niin Ahab meni lepoon isiensä tykö. Ja hänen poikansa Ahasja tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.⁴¹ Joosafat, Aasan poika, tuli Juudan kuninkaaksi Ahabin, Israelin kuninkaan, neljäntenä hallitusvuotena.⁴² Joosafat oli kolmekymmenen viiden vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi

kaksikymmentä viisi vuotta Jerusalemissa. Hänen äitinsä oli nimeltään Asuba, Silhin tytär. ⁴³Ja hän vaelsi kaikessa isänsä Aasan tietä, siltä poikkeamatta, ja teki sitä, mikä oli oikein Herran silmissä. ⁴⁴Mutta uhrikukkulat eivät hävinneet, vaan kansa uhrasi ja suitsutti yhä edelleen uhrikukkuiloilla. ⁴⁵Ja Joosafat teki rauhan Israelin kuninkaan kanssa. ⁴⁶Mitä muuta on kerrottavaa Joosafatista, hänen urotöistään ja hänen sodistaan, se on kirjoitettuna Juudan kuninkasten aikakirjassa. ⁴⁷Hän hävitti maasta viimeiset niistä haureellisista pyhäkköpojista, jotka olivat jääneet jäljelle hänen isänsä Aasan ajoilta. ⁴⁸Edomissa ei siihen aikaan ollut kuningasta; maaherra oli kuninkaana. ⁴⁹Ja Joosafat oli teettänyt Tarsiin-laivoja, joiden oli määrä kulkea Oofriin kultaa noutamaan; mutta laivat eivät päässeet lähtemään, sillä ne särkyivät Esjon-Geberissä. ⁵⁰Silloin Ahasja, Ahabin poika, sanoi Joosafatille: ”Anna minun palvelijaini kulkea sinun palvelijaini kanssa laivoissa”. Mutta Joosafat ei tahtonut. ⁵¹Ja Joosafat meni lepoon isänsä tykö, ja hänet haudattiin isänsä viereen hänen isänsä Daavidin kaupunkiin. Ja hänen poikansa Jooram tuli kuninkaaksi hänen sijajansa. ⁵²Ahasja, Ahabin poika, tuli Israelin kuninkaaksi Samariassa Joosafatin, Juudan kuninkaan, seitsemäntoista hallitusvuotena, ja hän hallitsi Israelia kaksi vuotta. ⁵³Hän teki sitä, mikä on paha Herran silmissä, ja vaelsi isänsä ja äitinsä tietä ja Jerobeamin, Nebatin pojan, tietä, hänen, joka oli saattanut Israelin tekemään syntiä. ⁵⁴Hän palveli Baalia ja kumarsi häntä ja vihoitti Herran, Israelin Jumalan, aivan niinkuin hänen isänsä oli tehnyt.

2 Kuninkaiden

¹Ahabin kuoleman jälkeen Mooab luopui Israelista. ²Ahasja putosi Samariassa yläsalinsa ristikon läpi ja makasi sairaana. Ja hän lähetti sanansaattajia ja sanoi heille: ”Menkää ja kysykää Baal-Sebubilta, Ekronin jumalalta, toivunko minä tästä taudista”. ³Mutta Herran enkeli oli sanonut tibeläiselle Elialle: ”Nouse ja mene Samarian kuninkaan sanansaattajia vastaan ja sano heille: ’Eikö ole Jumalaa Israelissa, koska menette kysymään neuvoa Baal-Sebubilta, Ekronin jumalalta?’” ⁴Sentähden sanoo Herra näin: ’Vuoteesta, johon olet noussut, et sinä enää astu alas, sillä sinun on kuoltava.’” Ja Elia lähti tiehensä. ⁵Kun sanansaattajat sitten palasivat kuninkaan luo, kysyi hän heiltä: ”Minkätähden te tulette takaisin?” ⁶He vastasivat hänelle: ”Meitä vastaan tuli mies, joka sanoi meille: ’Menkää takaisin kuninkaan luo, joka on teidät lähettänyt, ja sano-kaa hänelle: Näin sanoo Herra: Eikö ole Jumalaa Israelissa, koska sinä lähetät kysymään neuvoa Baal-Sebubilta, Ekronin jumalalta? Sentähden sinä et enää astu alas vuoteesta, johon olet noussut, sillä sinun on kuoltava.’” ⁷Hän kysyi heiltä: ”Minkä näköinen oli mies, joka tuli teitä vastaan ja puhui teille näitä?” ⁸He vastasivat hänelle: ”Hänellä oli yllään karvanahka ja nahkavyö vyötäisillä”. Silloin hän sanoi: ”Se oli tibeläinen Elia”. ⁹Ja hän lähetti hänen luokseen viidenkymmenenpäämiehen ja hänen viisikymmentä miestänsä. Ja kun tämä tuli hänen luoksensa, hänen istuessaan vuoren kukkulalla, sanoi hän hänelle: ”Sinä Jumalan mies, kuningas käsksee: Tule alas”. ¹⁰Mutta Elia vastasi ja sanoi viidenkymmenenpäämiehelle: ”Jos minä olen Jumalan mies, niin tulkoon tuli taivaasta ja kuluttakoon sinut ja sinun viisikymmentä miestäsi”. Silloin tuli taivaasta tuli ja kulutti hänet ja hänen viisikymmentä miestänsä. ¹¹Hän lähetti taas hänen luoksensa toisen viidenkymmenenpäämiehen ja hänen viisikymmentä miestänsä. Tämä lausui ja sanoi hänelle: ”Sinä Jumalan mies, näin käsksee kuningas: Tule kiiruusti alas”. ¹²Mutta Elia vastasi ja sanoi heille: ”Jos minä olen Jumalan mies, niin tulkoon tuli taivaasta ja kuluttakoon sinut ja sinun viisikymmentä miestäsi”. Silloin tuli taivaasta Jumalan tuli ja kulutti hänet ja hänen viisikymmentä miestänsä. ¹³Hän lähetti vielä kolmannen viidenkymmenenpäämiehen ja hänen viisikymmentä miestänsä. Ja tämä kolmas viidenkymmenenpäämies meni sinne, ja kun hän tuli perille, polvistui hän Elian eteen ja

anoi häneltä armoa ja sanoi hänelle: ”Sinä Jumalan mies, olkoon minun henkeni ja näiden viidenkymmenen palvelijasi henki kallis sinun silmissäsi. ¹⁴Katso, tuli on tullut taivaasta ja kuluttanut ne kaksi ensimmäistä viidenkymmenenpäämiestä ja heidän viisikymmentä miestänsä, mutta olkoon minun henkeni kallis sinun silmissäsi.” ¹⁵Ja Herran enkeli sanoi Elialle: ”Mene alas hänen kanssaan, älä pelkää häntä”. Niin hän nousi ja meni hänen kanssaan kuninkaan tykö. ¹⁶Ja hän sanoi hänelle: ”Näin sanoo Herra: Koska lähetit sanansaattajia kysymään neuvoa Baal-Sebubilta, Ekronin jumalalta, ikäänkuin Israelissa ei olisi Jumalaa, jolta voisi kysyä neuvoa, sentähden sinä et astu alas vuoteesta, johon olet noussut, sillä sinun on kuoltava”. ¹⁷Niin hän kuoli, Herran sanan mukaan, jonka Elia oli puhunut. Ja Jooram tuli kuninkaaksi hänen sijaansa Jooramin, Joosafatin pojan, Juudan kuninkaan, toisena hallitusvuotena, sillä Ahasjalla ei ollut poikaa. ¹⁸Mitä muuta on kerrottavaa Ahasjasta, siitä, mitä hän teki, se on kirjoitettuna Israelin kuningasten aikakirjassa.

²Silloin, kun Herra oli vievä Elian tuulispäässä taivaaseen, kulkivat Elia ja Elisa Gilgalista. ²Ja Elia sanoi Elisalle: ”Jää tähän, sillä Herra on lähettänyt minut Beeteliin asti”. Mutta Elisa vastasi: ”Niin totta kuin Herra elää, ja niin totta kuin sinun sielusi elää: minä en jätä sinua”. Ja he menivät Beeteliin. ³Niin Beetelissä olevat profeetanoppilaat tulivat Elisan tykö ja sanoivat hänelle: ”Tiedätkö, että Herra tänä päivänä ottaa sinun herrasi pois sinun pääsi ylitse?” Hän vastasi: ”Tiedän kyllä; olkaa vaiti”. ⁴Ja Elia sanoi hänelle: ”Elisa, jää tähän, sillä Herra on lähettänyt minut Jerikoon”. Mutta hän vastasi: ”Niin totta kuin Herra elää, ja niin totta kuin sinun sielusi elää: minä en jätä sinua”. Ja he tulivat Jerikoon. ⁵Niin Jerikossa olevat profeetanoppilaat astuivat Elisan tykö ja sanoivat hänelle: ”Tiedätkö, että Herra tänä päivänä ottaa herrasi pois sinun pääsi ylitse?” Hän vastasi: ”Tiedän kyllä; olkaa vaiti”. ⁶Ja Elia sanoi hänelle: ”Jää tähän, sillä Herra on lähettänyt minut Jordanille”. Mutta hän vastasi: ”Niin totta kuin Herra elää, ja niin totta kuin sinun sielusi elää: minä en jätä sinua”. Niin he kulkivat molemmat yhdessä. ⁷Mutta myös profeetanoppilaita lähti matkaan viisikymmentä miestä, ja he asettuivat syrjään jonkun matkan päähän näiden kahden pysähtyessä Jordanille. ⁸Niin Elia otti vaippansa, kää-

ri sen kokoon ja löi veteen; ja vesi jakaantui kummallekin puolelle, ja he kävivät molemmat virran yli kuivaa myöten.⁹ Kun he olivat tulleet yli, sanoi Elia Elisalle: ”Pyydä minua tekemään hyväksesi jotakin, ennenkuin minut otetaan pois sinun tyköäsi”. Elisa sanoi: ”Tulkoon minuun sinun hengestäsi kaksinkertainen osa”.¹⁰ Hän vastasi: ”Pyyntösi on vaikea täyttää. Mutta jos näet, kuinka minut otetaan pois sinun tyköäsi, niin se täytetään; jollet, niin se jää täyttämättä.”¹¹ Kun he niin kulkivat ja puhelivat, niin katso, äkkiä ilmestyivät tuliset vaunut ja tuliset hevoset, ja ne erottivat heidät toisistansa, ja Elia nousi tuulispäässä tavaaseen.¹² Kun Elisa sen näki, huusi hän: ”Isäni, isäni! Israelin sotavaunut ja ratsumiehet!” Sitten hän ei enää nähnyt häntä. Ja hän tarttui vaatteisiinsa ja repäisi ne kahdeksi kappaleeksi.¹³ Sitten hän otti maasta Elian vaipan, joka oli pudonnut hänen päältään, palasi takaisin ja pysähtyi Jordanin rannalle.¹⁴ Ja hän otti Elian vaipan, joka oli pudonnut tämän päältä, löi veteen ja sanoi: ”Missä on Herra, Elian Jumala?” Kun hän siis löi veteen, jakaantui se kummallekin puolelle, ja Elisa kävi virran yli.¹⁵ Kun Jerikosta tulleet profeetanoppilaat syrjästä näkivät sen, sanoivat he: ”Elian henki on laskeutunut Elisaaan”. Niin he tulivat häntä vastaan ja kumartuivat hänen edessään maahan.¹⁶ Ja he sanoivat hänelle: ”Katso, palvelijaisi joukossa on viisikymmentä urhoollista miestä; menköt he etsimään sinun isäntääsi. Ehkä Herran Henki on vienyt hänet ja heittänyt jollekin vuorelle tai johonkin laaksoon.” Hän vastasi: ”Älkää lähettäkö”.¹⁷ Mutta he pyysivät häntä pyytämällä, kyllästyksiin asti, kunnes hän sanoi: ”Lähettäkää sitten”. Niin he lähettivät viisikymmentä miestä; ja nämä etsivät kolme päivää, mutta eivät löytäneet häntä.¹⁸ Kun he tulivat takaisin hänen luoksensa, hänen ollessaan Jerikossa, sanoi hän heille: ”Enkö minä kieltänyt teitä menemästä?”¹⁹ Ja kaupungin miehet sanoivat Elisalle: ”Katso, kaupungin asema on hyvä, niinkuin herrani näkee, mutta vesi on huonoa, ja maassa syntyy keskoisia”.²⁰ Hän sanoi: ”Tuokaa minulle uusi malja ja pankaa siihen suoloja”. Ja he toivat sen hänelle.²¹ Niin hän meni vesien lähteelle ja heitti siihen suolat, sanoen: ”Näin sanoo Herra: Minä olen parantanut tämän veden; siitä ei enää tule kuolemaa eikä keskenmeno”.²² Niin vesi tuli terveelliseksi, aina tähän päivään asti, Elisan sanan mukaan, jonka hän puhui.²³ Sieltä hän meni Beeteliin, ja hänen käydessään tietä tuli pieniä poikasia kaupungista, ja ne pilkkasivat häntä ja sanoivat hänelle: ”Tule ylös, kaljupää, tule ylös, kaljupää!”²⁴ Ja kun hän kääntyi ja näki heidät, kirosi hän heidät Herran nimeen. Silloin tuli metsästä kaksi karhua ja raateli neljäkymmentä kaksi poikaa kuoliaaksi.²⁵ Sieltä hän meni Karmel-vuorelle ja palasi sieltä Samariaan.

3Jooram, Ahabin poika, tuli Israelin kuninkaaksi Samariassa Joosafatin, Juudan kuninkaan, kahdeksantenatoista hallitusvuotena, ja hän hallitsi kaksitoista vuotta.² Hän teki sitä, mikä on paha Herran silmissä, ei kuitenkaan

niinkuin hänen isänsä ja äitinsä, sillä hän poisti Baalin patsaan, jonka hänen isänsä oli teettänyt.³ Kuitenkin hän riipui kiinni Jerobeamin, Nebatin pojan, synnissä, jolla tämä oli saattanut Israelin tekemään syntiä; siitä hän ei luopunut.⁴ Meesa, Mooabin kuningas, omisti lammaislaumoja ja maksoi verona Israelin kuninkaalle satatuhatta karitsaa ja sadantuhannen oinaan villat.⁵ Mutta Ahabin kuoltua Mooabin kuningas luopui Israelin kuninkaasta.⁶ Siihen aikaan lähti kuningas Jooram Samariasta ja katsasti kaiken Israelin.⁷ Ja hän meni ja lähetti Joosafatille Juudan kuninkaalle sanan: ”Mooabin kuningas on luopunut minusta. Lähdetkö minun kanssani sotaan Mooabia vastaan?” Hän vastasi: ”Lähden; minä niinkuin sinä, minun kansani niinkuin sinun kansasi, minun hevoseni niinkuin sinun hevosesi!”⁸ Ja Joosafat kysyi: ”Mitä tietä meidän on sinne mentävä?” Hän vastasi: ”Edomin erämaan tietä”.⁹ Niin Israelin kuningas, Juudan kuningas ja Edomin kuningas lähtivät liikkeelle. Mutta kun he olivat kierrelleen kulkeneet seitsemän päivän matkan eikä ollut vettä sotajoukolle eikä juhdille, jotka seurasivat heitä,¹⁰ sanoi Israelin kuningas: ”Voi, Herra on kutsunut nämä kolme kuningasta kokoon antaakseen heidät Mooabin käsiin!”¹¹ Mutta Joosafat sanoi: ”Eikö täällä ole ketään Herran profeettaa, kysyäksemme hänen kauttaan neuvoa Herralta?” Silloin eräs Israelin kuninkaan palvelijoista vastasi ja sanoi: ”Täällä on Elisa, Saafatin poika, joka vuodatti vettä Elian käsille”.¹² Joosafat sanoi: ”Hänellä on Herran sana”. Niin Israelin kuningas, Joosafat ja Edomin kuningas menivät hänen tykönsä.¹³ Ja Elisa sanoi Israelin kuninkaalle: ”Mitä minulla on tekemistä sinun kanssasi? Mene isäsi ja äitisi profeettain tykö.” Israelin kuningas sanoi hänelle: ”Ei niin! Sillä Herra on kutsunut nämä kolme kuningasta kokoon antaakseen heidät Mooabin käsiin.”¹⁴ Elisa sanoi: ”Niin totta kuin Herra Sebaot elää, jonka edessä minä seison: jollen tahtoisi tehdä Joosafatille, Juudan kuninkaalle, mieliksi, niin minä tosiaankaan en katsoisi sinuun enkä huomaisi sinua.”¹⁵ Mutta tuokaa minulle nyt kanteleensoittaja.” Ja kun kanteleensoittaja soitti, niin Herran käsi laskeutui hänen päällensä,¹⁶ ja hän sanoi: ”Näin sanoo Herra: Tehkää tämä laakso kuoppia täyteen.”¹⁷ Sillä näin sanoo Herra: Te ette tule näkemään tuulta ettekä sadetta, ja kuitenkin tämä laakso tulee vettä täyteen; ja te saatte juoda, sekä te että teidän karjanne ja juhtanne.¹⁸ Mutta tämä on Herran silmissä pieni asia: hän antaa Mooabin teidän käsiinne,¹⁹ ja niin te valloitatte kaikki varustetut kaupungit ja kaikki valitut kaupungit, kaadatte kaikki hedelmäpuut, tukitte kaikki vesilähteet ja turmelette kivillä kaikki hyvät peltopalstat.”²⁰ Ja katso, seuraavana aamuna, sinä hetkenä, jona ruokauhri uhrataan, tuli vettä Edomista päin, niin että maa tuli vettä täyteen.²¹ Kun kaikki mooabilaiset kuulivat, että kuninkaat olivat lähteneet sotaan heitä vastaan, kutsuttiin koolle kaikki miekkaan vyöttäytyvät ja myös vanhemmat miehet, ja he asettuivat rajalle.²² Mutta varhain aamulla, kun aurinko nousi ja paistoi veteen, näkivät mooabilaiset,

että vesi heidän edessään oli punaista kuin veri. ²³Ja he sanoivat: ”Se on verta; varmaan kuninkaat ovat joutuneet taisteluun keskenään ja surmanneet toisensa. Ja nyt saaliin ryöstöön, Mooab!” ²⁴Mutta kun he tulivat Israelin leiriin, nousivat israelilaiset ja voittivat mooabilaiset, niin että nämä pakenivat heitä. Ja he hyökkäsivät maahan ja voittivat uudelleen mooabilaiset. ²⁵Ja he hävittivät kaupungit, kaikille hyvälle peltopalstoille heitti kukin heistä kiven, täytäten ne; he tukkivat kaikki vesilähteet ja kaatoivat kaikki hedelmäpuut, niin että ainoastaan Kiir-Haresetissa jäivät kivet paikoilleen. Ja linkomiehet piirittivät kaupungin ja ampuivat sitä. ²⁶Kun Mooabin kuningas näki joutuvansa tappiolle taistelussa, otti hän mukaansa seitsemänsataa miekkamiestä murtautuakseen Edomin kuninkaan luo; mutta he eivät voineet. ²⁷Niin hän otti poikansa, esikoisensa, joka oli tuleva kuninkaaksi hänen sijaansa, ja uhraisi hänet polttouhriksi muurilla. Silloin suuri viha kohtasi Israelia, niin että he lähtivät sieltä ja palasivat omaan maahansa.

⁴Eräs nainen, profeetanoppilaan vaimo, huusi Elisalle sanoen: ”Minun mieheni, sinun palvelijasi, kuoli, ja sinä tiedät, että palvelijasi oli herraapelkääväinen mies. Nyt velkoja tulee ottamaan minun molemmat poikani orjikseen.” ²Elisa sanoi hänelle: ”Mitä minä voin tehdä sinun hyväksesi? Sano minulle, mitä sinulla on talossasi.” Hän vastasi: ”Palvelijattarellasi ei ole talossa muuta kuin öljyä sen verran, kuin minä tarvitsen voidellakseni itseäni”. ³Silloin hän sanoi: ”Mene ja lainaa itsellesi astioita kylästä, kaikilta naapureiltasi, tyhjiä astioita, tarpeeksi paljon. ⁴Mene sitten sisään, sulje ovi jälkeesi ja poikiesi jälkeen ja kaada kaikkiin niihin astioihin. Ja aina kun astia on täysi, nosta se syrjään.” ⁵Niin hän meni pois hänen tykönsä ja sulki oven jälkeensä ja poikiensa jälkeen. Nämä toivat sitten hänelle astiat, ja hän kaatoi niihin. ⁶Ja kun astiat olivat täynnä, sanoi hän pojallensa: ”Tuo minulle vielä yksi astia”. Mutta hän vastasi hänelle: ”Ei ole enää astiata”. Silloin öljy tyrehtyi. ⁷Ja hän meni ja kertoi sen Jumalan miehelle. Tämä sanoi: ”Mene ja myy öljy ja maksa velkasi. Sinä ja poikasi elätte siitä, mikä jää jäljelle.” ⁸Eräänä päivänä Elisa meni Suunemiin, ja siellä oli arvossa pidetty vaimo, joka vaati häntä aterioimaan. Ja niin usein kuin hän kulki sen kautta, poikkesi hän sinne aterioimaan. ⁹Niin vaimo sanoi miehellensä: ”Katso, minä olen huomannut, että hän, joka aina kulkee meidän kauttamme, on pyhä Jumalan mies. ¹⁰Muurauttakaamme pieni yliskammio ja pankkaamme hänelle sinne vuode, pöytä, tuoli ja lamppu, niin että hän tullessaan meidän luoksemme voi vetäytyä sinne.” ¹¹Eräänä päivänä hän sitten tuli sinne, poikkesi yliskammioon ja pani sinne maata. ¹²Ja hän sanoi palvelijallensa Geehasille: ”Kutsu se suunemilainen vaimo”. Ja hän kutsui tämän, ja hän astui hänen eteensä. ¹³Niin hän sanoi palvelijalle: ”Sano hänelle: ’Katso, sinä olet nähnyt kaiken tämän vaivan meidän tähtemme. Voisinko minä tehdä

jotakin sinun hyväksesi? Onko sinulla jotakin esitettävää kuninkaalle tai sotapäällikölle?’” Mutta hän vastasi: ”Minähän asun heimoni keskellä”. ¹⁴Niin hän kysyi: ”Eikö siis voi tehdä mitään hänen hyväksensä?” Geehasi vastasi: ”Voi kyllä: hänellä ei ole poikaa, ja hänen miehensä on vanha”. ¹⁵Hän sanoi: ”Kutsu hänet”. Niin tämä kutsui hänet, ja hän astui ovelle. ¹⁶Ja Elisa sanoi: ”Tähän aikaan tulevana vuonna on sinulla poika sylissäsi”. Hän vastasi: ”Ei, herrani; sinä Jumalan mies, älä petä palvelijatartasi”. ¹⁷Mutta vaimo tuli raskaaksi ja synnytti pojan seuraavana vuonna juuri sinä aikana, jonka Elisa oli hänelle sanonut. ¹⁸Kun poika oli kasvanut isoksi, meni hän eräänä päivänä isänsä tykö, joka oli leikkuuväen luona. ¹⁹Ja hän valitti isällensä: ”Voi minun päätäni, voi minun päätäni!” Tämä sanoi palvelijalle: ”Kanna hänet äitinsä luo”. ²⁰Niin palvelija otti hänet ja vei hänen äitinsä luo. Ja poika istui hänen polvillansa puolipäivään asti; sitten hän kuoli. ²¹Ja äiti meni ylös ja laski hänet Jumalan miehen vuoteeseen, sulki oven, niin että poika jäi yksin, ja lähti pois. ²²Sitten hän kutsui miehensä ja sanoi: ”Lähetä minulle palvelija ja aasintamma, niin minä riennän Jumalan miehen tykö ja tulen heti takaisin”. ²³Hän sanoi: ”Miksi menet hänen tykönsä tänä päivänä? Eihän nyt ole uusikuu eikä sapatti.” Hän vastasi: ”Ole huolehti”. ²⁴Ja hän satuloi aasintamman ja sanoi palvelijallensa: ”Aja yhä eteenpäin äläkä keskeytä minun matkaani, ennenkuin sanon sinulle”. ²⁵Niin hän lähti ja tuli Jumalan miehen tykö Karmel-vuorelle. Kun Jumalan mies näki hänet kaukaa, sanoi hän palvelijalleen Geehasille: ”Katso, se on suunemilainen vaimo. ²⁶Riennä nyt häntä vastaan ja kysy häneltä: ’Voitko sinä hyvin, voivatko miehesi ja poikasi hyvin?’” Hän vastasi: ”Hyvin”. ²⁷Tultuaan vuorelle Jumalan miehen tykö hän tarttui hänen jalkoihinsa. Niin Geehasi astui esiin työntääkseen hänet pois. Mutta Jumalan mies sanoi: ”Jätä hänet rauhaan, sillä hänen sielunsa on murheellinen, ja Herra on salannut sen minulta eikä ole ilmoittanut sitä minulle”. ²⁸Hän sanoi: ”Pyysinkö minä poikaa herraltani? Enkö sanonut: ’Älä uskottele minulle?’” ²⁹Silloin Elisa sanoi Geehasille: ”Vyötä kupeesi ja ota minun sauvani käteesi ja mene. Jos kohtaat jonkun, älä tervehdi häntä, ja jos joku tervehtii sinua, älä vastaa. Ja pane minun sauvani pojan kasvoille.” ³⁰Mutta pojan äiti sanoi: ”Niin totta kuin Herra elää, ja niin totta kuin sinun sielusi elää: minä en jätä sinua”. Ja Elisa nousi ja seurasi häntä. ³¹Mutta Geehasi oli mennyt heidän edellensä ja pannut sauvan pojan kasvoille, mutta tämä ei ääntänyt eikä kuullut. Niin hän tuli takaisin häntä vastaan ja kertoi hänelle sanoen: ”Poika ei herännyt”. ³²Ja kun Elisa tuli huoneeseen, niin katso, poika makasi hänen vuoteessaan kuolleenä. ³³Tultuaan sisään hän sulki oven, niin että he jäivät kahden, ja rukoili Herraa. ³⁴Senjälkeen hän nousi vuoteelle ja laskeutui pojan yli, pannen suunsa hänen suunsa päälle, silmänsä hänen silmiensä päälle ja kätensä hänen kättensä päälle. Ja kun hän näin kumartui hänen ylitsensä, lämpeni pojan ruumis. ³⁵Sitten hän kulki huoneessa

kerran edestakaisin ja nousi ja kumartui hänen ylitsensä. Silloin poika aivasti seitsemän kertaa, ja senjälkeen poika avasi silmänsä. ³⁶Hän kutsui Geehasin ja sanoi: ”Kutsu se suunemilainen vaimo”. Niin hän kutsui vaimon, ja tämä tuli hänen luokseen. Hän sanoi: ”Ota poikasi”. ³⁷Ja vaimo tuli ja lankesi hänen jalkainsa juureen, kumartui maahan ja otti poikansa ja meni ulos. ³⁸Elisa palasi Gilgaliin, ja maassa oli nälänhätä. Ja kun profeetanoppilaat istuivat hänen edessään, sanoi hän palvelijallensa: ”Pane suuri pata liedelle ja keitä keitto profeetanoppilaille”. ³⁹Niin muuan heistä meni kedolle poimimaan yrttejä ja löysi villin köynnöskasvin ja poimi siitä villikurkkuja viittansa täyden. Tultuaan hän leikkeli ne keittopataan, sillä he eivät tunteneet niitä. ⁴⁰Ja he kaatoivat miesten syödä, mutta kun nämä maistoivat keittoa, huusivat he ja sanoivat: ”Jumalan mies, padassa on kuolema!” Eivätkä he voineet syödä. ⁴¹Silloin hän sanoi: ”Tuokaa jauhoja”. Ja hän heitti ne pataan. Sitten hän sanoi: ”Kaatakaa väen syödä”. Eikä padassa ollut mitään vahingollista. ⁴²Ja eräs mies tuli Baal-Saalisasta ja toi Jumalan miehelle uutisleipää, kaksikymmentä ohra-leipää ja tuleentumatonta viljaa repussansa. Silloin Elisa sanoi: ”Anna väelle syödä”. ⁴³Mutta hänen palvelijansa sanoi: ”Kuinka minä voin tarjota siitä sadalle miehelle?” Hän sanoi: ”Anna väelle syödä; sillä näin sanoo Herra: He syövät, ja jää tähteeksikin”. ⁴⁴Ja hän tarjosi heille; ja he söivät, ja jäi tähteeksikin, Herran sanan mukaan.

⁵Naeman, Aramin kuninkaan sotapäällikkö, oli herransa hyvin arvossa pitämä ja suurta kunnioitusta nauttiva mies, sillä hänen kauttansa Herra oli antanut Aramille voiton; ja hän oli sotaurho, mutta pitalitautinen. ²Kerran olivat aramilaiset menneet ryöstöretkelle ja tuoneet Israelin maasta vankina pienen tytön, joka joutui palvelukseen Naemanin puolisolalle. ³Tyttö sanoi emännällensä: ”Oi, jos pa herrani kävisi profeetan luona Samariassa! Hän kyllä päästäisi hänet hänen pitalistansa.” ⁴Niin Naeman meni ja kertoi tämän herrallensa, sanoen: ”Niin ja niin on tyttö, joka on Israelin maasta, puhunut”. ⁵Aramin kuningas vastasi: ”Mene vain sinne; minä lähetän kirjeen Israelin kuninkaalle”. Niin Naeman lähti sinne ja otti mukaansa kymmenen talenttia hopeata, kuusituhatta sekeliä kultaa ja kymmenen juhlapukua. ⁶Ja hän vei Israelin kuninkaalle kirjeen, joka kuului näin: ”Kun tämä kirje tulee sinulle, niin katso, minä olen lähettänyt luoksesi palvelijani Naemanin, että sinä päästäisit hänet hänen pitalistansa”. ⁷Kun Israelin kuningas oli lukenut kirjeen, repäisi hän vaatteensa ja sanoi: ”Olenko minä Jumala, joka ottaa elämän ja antaa elämän, koska hän käskää minua päästämään miehen hänen pitalistansa? Ymmärtäkää ja nähkää, että hän etsii aihetta minua vastaan.” ⁸Mutta kun Jumalan mies Elisa kuuli, että Israelin kuningas oli reväissyt vaatteensa, lähetti hän kuninkaalle sanan: ”Miksi olet reväissyt vaatteesi? Anna hänen tulla minun luokseni, niin hän tulee tietämään, että Israelissa on profeetta.” ⁹Niin Naeman tuli hevosineen ja

vaunuineen ja pysähtyi Elisan talon oven eteen. ¹⁰Ja Elisa lähetti hänen luokseen sanansaattajan ja käski sanoa: ”Mene ja peseydy seitsemän kertaa Jordanissa, niin lihasi tulee entisellensä, ja sinä tulet puhtaaksi”. ¹¹Mutta Naeman vihastui ja meni matkaansa sanoen: ”Katso, minä luulin hänen edes tulevan ja astuvan esiin ja rukoilevan Herran, Jumalansa, nimeä, heiluttavan kättänsä sen paikan yli ja niin poistavan pitalin. ¹²Eivätkö Damaskon virrat, Abana ja Parpar, ole kaikkia Israelin vesiä paremmat? Voisinhan minä yhtä hyvin peseytyä niissä tullakseni puhtaaksi.” Ja hän kääntyi ja meni tiehensä kiukustuneena. ¹³Mutta hänen palvelijansa astuivat esiin ja puhuttelivat häntä ja sanoivat: ”Isäni, jos profeetta olisi määrännyt sinulle jotakin erinomaista, etkö tekisi sitä? Saati sitten, kun hän sanoi sinulle ainoastaan: ’Peseydy, niin tulet puhtaaksi.’” ¹⁴Niin hän meni ja sukelsi Jordaniin seitsemän kertaa, niinkuin Jumalan mies oli sanonut; ja hänen lihansa tuli entisellensä, pienen pojan lihan kaltaiseksi, ja hän tuli puhtaaksi. ¹⁵Sitten hän palasi Jumalan miehen luo, hän ja koko hänen joukkonsa, meni sisälle, astui hänen eteensä ja sanoi: ”Katso, nyt minä tiedän, ettei Jumalaa ole missään muualla maan päällä kuin Israelissa. Ota siis vastaan jäähyväislahja palvelijaltasi.” ¹⁶Mutta hän vastasi: ”Niin totta kuin Herra elää, jonka edessä minä seison, en minä sitä ota”. Ja Naeman pyytämällä pyysi häntä ottamaan, mutta hän epäsi. ¹⁷Niin Naeman sanoi: ”Jos et tätä otakaan, salli kuitenkin palvelijasi saada sen verran maata, kuin muulipari voi kantaa. Sillä palvelijasi ei enää uhraa polttouhria eikä teurasuhria muille jumalille kuin Herralle. ¹⁸Tämän antakoon kuitenkin Herra anteeksi palvelijallesi: kun minun herrani menee Rimmonin temppeliin rukoilemaan, nojaten minun käteeni, ja minäkin kumartaen rukoilen Rimmonin temppelissä, niin antakoon Herra palvelijallesi anteeksi sen, että minä kumartaen rukoilen Rimmonin temppelissä.” ¹⁹Elisa sanoi hänelle: ”Mene rauhassa”. Kun hän oli kulkenut hänen luotansa jonkun matkaa, ²⁰ajatteli Geehasi, Jumalan miehen Elisan palvelija: ”Katso, minun herrani säästi tuota aramilaista Naemania, niin ettei ottanut häneltä, mitä hän oli tuonut. Niin totta kuin Herra elää, minä riennän hänen jälkeensä ja otan häneltä jotakin.” ²¹Niin Geehasi juoksi Naemanin jälkeen. Kun Naeman näki hänen rientävän jäljessään, hyppäsi hän alas vaunuistaan, meni häntä vastaan ja kysyi: ”Onko kaikki hyvin?” ²²Hän vastasi: ”Hyvin on; mutta herrani on lähettänyt minut ja käskää sanoa: ’Nyt juuri tuli luokseni Efraimin vuoristosta kaksi nuorta miestä, profeetanoppilaita. Anna heille talentti hopeata ja kaksi juhlapukua.’” ²³Naeman vastasi: ”Suvaitse ottaa kaksi talenttia”. Ja hän pyytämällä pyysi häntä. Niin hän sitoi kaksi talenttia hopeata kahteen kukkaroon ja antoi ne ynnä kaksi juhlapukua kahdelle palvelijallensa, ja he kantoivat niitä hänen edellensä. ²⁴Mutta kun hän tuli kummulle, otti hän ne heidän käsistään ja kätki ne taloon; sitten hän päästi miehet menemään. ²⁵Ja hän meni sisälle ja astui herransa luo. Niin Elisa kysyi häneltä:

”Mistä tulet, Geehasi?” Hän vastasi: ”Palvelijasi ei ole käynyt missään”.²⁶ Elisa sanoi hänelle: ”Eikö minun henkeni kulkenut sinun kanssasi, kun eräs mies kääntyi vaunuissansa sinua vastaan? Oliko nyt aika ottaa hopeata ja hankkia vaatteita, öljytarhoja, viinitarhoja, lampaita, raavaita, palvelijoita ja palvelijattaria?”²⁷ Naemanin pitalitauti tarttuu sinuun ja sinun jälkeläisiisi ikiajoiksi.” Ja Geehasi lähti hänen luotansa lumivalkeana pitalista.

6 Ja profeetanoppilaat sanoivat Elisalle: ”Katso, huone, jossa me istumme sinun edessäsi, on meille liian ahdas.² Menkäämme siis Jordanille, ja tuokaamme sieltä kukin yksi hirsi ja rakentakaamme sinne huone istuaksemme.” Hän sanoi: ”Menkää”.³ Eräs heistä sanoi: ”Suvaitse tulla palvelijasi kanssa”. Hän sanoi: ”Minä tulen”.⁴ Niin hän meni heidän kanssaan. Ja Jordanille tultuaan he hakkasivat puita.⁵ Mutta erään heistä kaataessa hirttä kirposi kirves veteen. Niin hän huusi ja sanoi: ”Voi, herrani, se oli vielä lainattu!”⁶ Jumalan mies kysyi: ”Mihin se kirposi?” Ja hän näytti hänelle paikan. Silloin hän veisti puukappaleen ja heitti sen siihen ja sai kirveen nousemaan pinnalle.⁷ Sitten hän sanoi: ”Nosta se ylös”. Ja mies ojensi kätensä ja otti sen.⁸ Kun Aramin kuningas oli sodassa Israelia vastaan, neuvotteli hän palvelijainsa kanssa ja sanoi: ”Siihen ja siihen paikkaan minä asetun leiriin”.⁹ Mutta Jumalan mies lähetti Israelin kuninkaalle sanan: ”Varo, ettet mene siihen paikkaan, sillä aramilaiset ovat asettuneet sinne”.¹⁰ Niin Israelin kuningas lähetti sanan siihen paikkaan, jonka Jumalan mies oli hänelle sanonut. Näin tämä varoitti häntä, ja hän oli siellä varuillaan. Eikä se tapahtunut ainoastaan kerran tai kahdesti.¹¹ Aramin kuninkaan sydän tuli tästä levottomaksi, ja hän kutsui palvelijansa ja sanoi heille: ”Ettekö voi ilmaista minulle, kuka meikäläisistä pitää Israelin kuninkaan puolta?”¹² Silloin eräs hänen palvelijoistaan sanoi: ”Ei niin, herrani, kuningas, vaan profeetta Elisa, joka on Israelissa, ilmaisee Israelin kuninkaalle nekin sanat, jotka sinä puhut makuuhuoneessasi”.¹³ Hän sanoi: ”Menkää ja katsokaa, missä hän on, niin minä lähetän ottamaan hänet kiinni”. Ja hänelle ilmoitettiin: ”Katso, hän on Dootanissa”.¹⁴ Niin hän lähetti sinne hevosia ja sotavaunuja ja suuren sotajoukon. He tulivat sinne yöllä ja ympäröivät kaupungin.¹⁵ Kun Jumalan miehen palvelija nousi aamulla varhain ja meni ulos, niin katso, sotajoukko, hevoset ja sotavaunut piirittivät kaupunkia. Ja hänen palvelijansa sanoi hänelle: ”Voi, herrani, mitä me nyt teemme?”¹⁶ Hän sanoi: ”Älä pelkää, sillä niitä, jotka ovat meidän kanssamme, on enemmän kuin niitä, jotka ovat heidän kanssansa”.¹⁷ Ja Elisa rukoili ja sanoi: ”Herra, avaa hänen silmänsä, että hän näkisi”. Ja Herra avasi palvelijan silmät, ja hän näki, ja katso: vuori oli täynnä tulisia hevosia ja tulisia vaunuja Elisän ympärillä.¹⁸ Kun viholliset sitten tulivat häntä vastaan, rukoili Elisa Herraa ja sanoi: ”Sokaise tämä väki”. Silloin hän sokaisi heidät Elisän pyynnön mukaan.¹⁹ Ja Elisa sanoi heille: ”Ei tämä

ole oikea tie, eikä tämä ole oikea kaupunki. Seuratkaa minua, niin minä vien teidät sen miehen luo, jota te etsitte.” Ja hän vei heidät Samariaan.²⁰ Mutta kun he tulivat Samariaan, sanoi Elisa: ”Herra, avaa näiden silmät, että he näkisivät”. Silloin Herra avasi heidän silmänsä, ja he näkivät; ja katso: he olivat keskellä Samariaa.²¹ Ja kun Israelin kuningas näki heidät, sanoi hän Elisalle: ”Surmaanko minä heidät, isäni, surmaanko heidät?”²² Hän sanoi: ”Älä surmaa. Surmaatko sinä ne, jotka otat vangiksi miekallasi ja jousellasi? Pane heidän eteensä ruokaa ja juomaa heidän syödä ja juoda; menköt sitten takaisin herransa luo.”²³ Niin tämä valmisti heille suuren aterian, ja kun he olivat syöneet ja juoneet, päästi hän heidät menemään; ja he menivät herransa luo. Eikä aramilaisia partiojoukkoja siten enää tullut Israelin maahan.²⁴ Sen jälkeen Benhadad, Aramin kuningas, kokosi kaiken sotajoukkonsa ja tuli ja piiritti Samarian.²⁵ Silloin syntyi Samariassa, heidän piirittäessään sitä, suuri nälänhätä, niin että aasinpää maksoi kahdeksankymmentä hopeasekeliä ja neljännes kab-mittaa kyyhkysensontaa viisi hopeasekeliä.²⁶ Ja kun Israelin kuningas käveli muurin päällä, huusi muuan vaimo hänelle ja sanoi: ”Auta, herrani, kuningas”.²⁷ Hän vastasi: ”Jollei Herra auta sinua, niin mistä minä hankin sinulle apua? Pui-matantereeltako vai viinikuurnasta?”²⁸ Ja kuningas sanoi hänelle: ”Mikä sinun on?” Hän vastasi: ”Tämä vaimo sanoi minulle: ’Anna tänne poikasi, syödäksemme hänet tänä päivänä, niin syömme huomenna minun poikani’.”²⁹ Ja me keitimme minun poikani ja söimme hänet. Ja minä sanoin toisena päivänä hänelle: ’Anna tänne poikasi, syödäksemme hänet’. Mutta hän piilotti poikansa.”³⁰ Kun kuningas kuuli vaimon sanat, repäisi hän vaatteensa, kävellessään muurin päällä. Niin kansa näki, että hänellä oli vaatteiden alla säkki, paljaalla iholla.³¹ Ja hän sanoi: ”Jumala rangaiskoon minua nyt ja vasta, jos Elisän, Saafatin pojan, pää tänä päivänä jää hänen hartioilleen”.³² Elisa istui talossaan, ja vanhimmat istuivat hänen tykönänsä. Ja kuningas oli lähettänyt miehen edellensä. Mutta ennenkuin sanansaattaja tuli hänen luokseen, sanoi hän vanhimmille: ”Näettekö, kuinka se murhamiehen poika lähettää hakkaamaan minulta päätä poikki? Mutta kun sanansaattaja tulee, katsokaa, että suljette oven ja pidätte oven kiinni häneltä. Eivätkö jo kuulu hänen herransa askeleet hänen jäljessään?”³³ Hänen vielä puhuessaan heidän kanssansa, tuli sanansaattaja hänen luokseen ja sanoi: ”Katso, tämä onnettomuus tulee Herralta; mitä minä enää odottaisin Herraa?”

7 Mutta Elisa vastasi: ”Kuulkaa Herran sana; näin sanoo Herra: Huomenna tähän aikaan maksaa Samarian portissa sea-mitta lestyjä jauhoja sekelin ja kaksi sea-mittaa ohria sekelin”.² Niin vaunusoturi, jonka käsivarteen kuningas nojasi, vastasi Jumalan miehelle ja sanoi: ”Katso, vaikka Herra tekisi akkunat taivaaseen, kuinka voisi tämä tapahtua?” Hän sanoi: ”Sinä olet näkevä sen omin silmin, mutta syödä siitä et saa”.³ Ja kaupungin portin oven edustalla oleske-

li neljä pitalitautista miestä. He sanoivat toisilleen: ”Mitä me istumme tässä, kunnes kuolemme?”⁴ Jos päätämme mennä kaupunkiin, jossa on nälänhätä, niin me kuolemme. Jos jäämme tähän, niin me kuolemme. Tulkaa, siirtykäämme nyt aramilaisten leiriin. Jos he jättävät meidät eloon, niin me jäämme eloon; jos he surmaavat meidät, niin me kuolemme.”⁵ Niin he nousivat hämärissä mennäkseen aramilaisten leiriin. Kun he tulivat aramilaisten leirin laitaan, niin katso: siellä ei ollut ketään.⁶ Sillä Herra oli antanut aramilaisten sotajoukon kuulla sotavaunujen, hevosten ja suuren sotajoukon töminää; ja niin he olivat sanoneet toisilleen: ”Katso, Israelin kuningas on palkannut meitä vastaan heettiläisten kuninkaat ja egyptiläisten kuninkaat, että nämä hyökkäisivät meidän kimppuumme”.⁷ Niin he olivat lähteneet liikkeelle ja paenneet hämärissä ja jättäneet telttansa, hevosensa, aasinsa ja leirinsä, niinkuin se oli; he olivat paenneet pelastaakseen henkensä.⁸ Tultuaan leirin laitaan pitalitautiset menivät erääseen telttaan, söivät ja joiivat, ottivat sieltä hopeata ja kultaa ja vaatteita, menivät pois ja kätkivät ne. Sitten he tulivat takaisin ja menivät toiseen telttaan ja ottivat sieltä saalista ja menivät pois ja kätkivät sen.⁹ Mutta sitten he sanoivat toisilleen: ”Emme tee oikein. Tämä päivä on hyvän sanoman päivä. Jos olemme vaiti ja odotamme aamun valkenemiseen asti, niin me joudumme syyllisiksi. Tulkaa, menkäämme nyt ilmoittamaan tämä kuninkaan linnaan.”¹⁰ Niin he tulivat ja kutsuivat kaupungin portinvartijat ja ilmoittivat heille sanoen: ”Me tulimme aramilaisten leiriin, ja katso, siellä ei ollut ketään eikä kuulunut ihmisääntä; siellä oli vain hevosia ja aaseja kytkettyinä kiinni, ja teltat olivat, niinkuin olivat olleet”.¹¹ Portinvartijat huusivat ja ilmoittivat tämän kuninkaan linnaan.¹² Silloin kuningas nousi yöllä ja sanoi palvelijoilleen: ”Minä sanon teille, minkä aramilaiset meille tekevät. He tietävät meidän kärsivän nälkää, ja sentähden he ovat poistuneet leiristä ja piiloutuneet kedolle, ajatellen: kun ne lähtevät kaupungista, niin me otamme heidät elävinä kiinni ja menemme kaupunkiin.”¹³ Mutta eräs hänen palvelijoistaan vastasi ja sanoi: ”Otettaakoon viisi tähteeksi jääneistä hevosista, jotka ovat vielä täällä jäljellä - niidenhän käy kuitenkin samoin kuin kaiken Israelin joukon, joka on täällä jäljellä, ja samoin kuin kaiken Israelin joukon, joka on hukunut - ja lähettäkäämme katsomaan”.¹⁴ Niin he ottivat kahdet sotavaunut hevosineen, ja kuningas lähetti ne aramilaisten sotajoukon jälkeksi, sanoen: ”Menkää ja katsokaa”.¹⁵ He menivät heidän jälkeensä aina Jordanille asti; ja katso: koko tie oli täynnä vaatteita ja aseita, jotka aramilaiset olivat heittäneet pois rientäessään pakoon. Niin sanansaattajat tulivat takaisin ja ilmoittivat sen kuninkaalle.¹⁶ Silloin kansa lähti ja ryösti aramilaisten leirin. Ja niin sea-mitta lestyjä jauhoja maksoi sekelin ja kaksi sea-mittaa ohria sekelin, Herran sanan mukaan.¹⁷ Kuningas oli asettanut sen vaunusoturin, jonka käsivarteen hän nojasi, porttiin valvomaan järjestystä. Mutta kansa tallasi hänet kuoliaaksi portissa, niinkuin

Jumalan mies oli puhunut, silloin kun kuningas tuli hänen luoksensa.¹⁸ Sillä kun Jumalan mies oli puhunut kuninkaalle näin: ”Huomenna tähän aikaan maksaa kaksi sea-mittaa ohria Samarian portissa sekelin ja sea-mitta lestyjä jauhoja sekelin”,¹⁹ oli vaunusoturi vastannut Jumalan miehelle ja sanonut: ”Katso, vaikka Herra tekisi akkunat taivaaseen, kuinka tämä voisi tapahtua?” Silloin hän oli sanonut: ”Sinä olet näkevä sen omin silmin, mutta syödä siitä et saa”.²⁰ Ja niin hänen myös kävi: kansa tallasi hänet kuoliaaksi portissa.

8 Ja Elisa puhui vaimolle, jonka pojan hän oli palauttanut henkiin, ja sanoi: ”Nouse ja lähde, sinä ja sinun perheesi, asumaan muukalaisena, missä vain voit asua, sillä Herra on käsenyt nälänhädän tulla, ja se myös tulee maahan seitsemäksi vuodeksi”.² Niin vaimo nousi ja teki Jumalan miehen sanan mukaan: hän lähti ja asui perheineensä muukalaisena filistealaisten maassa seitsemän vuotta.³ Mutta niiden seitsemän vuoden kuluttua vaimo palasi filistealaisten maasta; ja hän tuli anomaan kuninkaalta taloansa ja peltoansa.⁴ Ja kuningas puhutteli juuri Geehasia, Jumalan miehen palvelijaa, ja sanoi: ”Kerro minulle kaikki ne suuret teot, jotka Elisa on tehnyt”.⁵ Juuri kun hän kertoi kuninkaalle, kuinka Elisa oli palauttanut kuolleen henkiin, tuli vaimo, jonka pojan hän oli palauttanut henkiin, anomaan kuninkaalta taloansa ja peltoansa. Silloin Geehasi sanoi: ”Herrani, kuningas, tämä on se vaimo; ja tämä on se poika, jonka Elisa palautti henkiin”.⁶ Ja kuningas kyseli vaimolta, ja tämä kertoi sen hänelle. Niin kuningas antoi hänen mukaansa hoviherran ja sanoi: ”Toimita tälle takaisin kaikki, mikä on hänen omaansa, ja lisäksi kaikki pellon sadot siitä päivästä alkaen, jona hän jätti maan, aina tähän asti”.⁷ Ja Elisa tuli Damaskoon. Ja Aramin kuningas Benhadad oli sairaana. Kun hänelle ilmoitettiin: ”Jumalan mies on tullut tänne”,⁸ sanoi kuningas Hasaelille: ”Ota mukaasi lahja ja mene Jumalan miestä vastaan ja kysy hänen kauttansa Herralta: ’Toivunko minä tästä taudista?’”⁹ Ja Hasael meni häntä vastaan ja otti mukaansa lahjaksi kaikkea, mitä Damaskossa oli parasta, neljäkymmentä kamelinkuormaa. Ja hän tuli ja astui hänen eteensä ja sanoi: ”Poikasi Benhadad, Aramin kuningas, lähetti minut sinun luoksesi ja käski kysyä: ’Toivunko minä tästä taudista?’”¹⁰ Elisa sanoi: ”Mene ja sano hänelle: ’Toivut’. Mutta Herra on ilmoittanut minulle, että hänen on kuoltava.”¹¹ Ja hän tuijotti eteensä kauan ja liikahtamatta; sitten Jumalan mies alkoi itkeä.¹² Niin Hasael sanoi: ”Minkätähden herrani itkee?” Hän vastasi: ”Sentähden, että minä tiedän, kuinka paljon paha sinä olet tekevä israeliläisille: sinä pistät heidän varustetut kaupunkinsa tuleen, sinä surmaat miekalla heidän valiomiehensä, sinä murskaat heidän pienet lapsensa ja halkaiset heidän raskaat vaimonsa”.¹³ Hasael sanoi: ”Mikä on palvelijasi, tällainen koira, tekemään näitä suuria asioita?” Elisa vastasi: ”Herra on ilmoittanut minulle, että sinusta on tuleva Aramin kunin-

gas”.¹⁴ Niin hän meni Elisan tyköä, ja kun hän tuli herransa tykö, kysyi tämä häneltä: ”Mitä Elisa sanoi sinulle?” Hän vastasi: ”Hän sanoi minulle, että sinä toivot”.¹⁵ Mutta seuraavana päivänä hän otti peitteen ja kastoï sen veteen ja levitti sen hänen kasvoilleensa; niin hän kuoli. Ja Hasael tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.¹⁶ Israelin kuninkaan Jooramin, Ahabin pojan, viidentenä hallitusvuotena tuli Jooram, Juudan kuninkaan Joosafatin poika, kuninkaaksi.¹⁷ Hän oli kolmenkymmenen kahden vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kahdeksan vuotta.¹⁸ Mutta hän vaelsi Israelin kuningasten tietä, niinkuin Ahabin suku oli tehnyt, sillä hänellä oli puolisona Ahabin tytär. Ja niin hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä.¹⁹ Mutta palvelijansa Daavidin tähden Herra ei tahtonut tuhota Juudaa, koska hän oli luvannut antaa hänelle ja hänen pojilleen lampun ainiaaksi.²⁰ Hänen aikanaan edomilaiset luopuivat Juudan vallanalaisuudesta ja asettivat itsellensä kuninkaan.²¹ Ja Jooram lähti Saairiin kaikkine sotavaunuinensa. Ja hän nousi yöllä ja voitti edomilaiset, jotka olivat saartaneet hänet, sekä sotavaunujen päälliköt. Mutta väki pakeni majoilleensa;²² ja edomilaiset luopuivat Juudan vallanalaisuudesta; niin aina tähän päivään asti. Siihen aikaan luopui myös Libna.²³ Mitä muuta on kerrottavaa Jooramista ja kaikesta, mitä hän teki, se on kirjoitettuna Juudan kuningasten aikakirjassa.²⁴ Sitten Jooram meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin isiensä viereen Daavidin kaupunkiin. Ja hänen poikansa Ahasja tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.²⁵ Israelin kuninkaan Jooramin, Ahabin pojan, kahdentenatoista hallitusvuotena tuli Ahasja, Juudan kuninkaan Jooramin poika, kuninkaaksi.²⁶ Ja Ahasja oli kahdenkymmenen kahden vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa vuoden. Hänen äitinsä oli nimeltään Atalja, Israelin kuninkaan Omrin tytär.²⁷ Ahasja vaelsi Ahabin suvun tietä ja teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, samoin kuin Ahabin suku; sillä hän oli lankoutunut Ahabin suvun kanssa.²⁸ Ja hän lähti Jooramin, Ahabin pojan, kanssa sotimaan Hasaelia, Aramin kuningasta, vastaan Gileadin Raamotiin; mutta aramilaiset haavoittivat Jooramin.²⁹ Niin kuningas Jooram tuli takaisin parantuakseen Jisreelissä haavoista, joita aramilaiset olivat iskeneet häneen Raamassa hänen taistellessaan Hasaelia, Aramin kuningasta, vastaan. Ja Ahasja, Jooramin poika, Juudan kuningas, tuli Jisreeliin katsomaan Jooramia, Ahabin poikaa, koska tämä oli sairas.

9Profeetta Elisa kutsui erään profeetanoppilaan ja sanoi hänelle: ”Vyötä kupeesi ja ota tämä öljyastia mukaasi ja mene Gileadin Raamotiin.² Ja tultuasi sinne hae sieltä käsiisi Jeehu, Joosafatin poika, Nimsin pojanpoika; mene sisään, käske hänen nousta toveriensa keskeltä ja vie hänet sisimpään huoneeseen.³ Ota sitten öljyastia, vuodata öljyä hänen päähänsä ja sano: ’Näin sanoo Herra: Minä olen voidellut sinut Israelin kuninkaaksi’. Avaa sitten ovi

ja pakene viivyttlemättä.”⁴ Niin nuorukainen, profeetan palvelija, meni Gileadin Raamotiin.⁵ Ja kun hän tuli sinne, niin katso: sotaväen päälliköt istuivat siellä. Niin hän sanoi: ”Minulla on asiaa sinulle, päällikkö”. Jeehu kysyi: ”Kenelle meistä kaikista?” Hän vastasi: ”Sinulle itsellesi, päällikkö”.⁶ Silloin tämä nousi ja meni sisälle huoneeseen; ja hän vuodatti öljyä tämän päähän ja sanoi hänelle: ”Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Minä olen voidellut sinut Herran kansan, Israelin, kuninkaaksi.⁷ Ja sinä olet surmaava herrasi Ahabin suvun; sillä minä kostan Iisebelille palvelijaini, profettain, veren ja kaikkien Herran palvelijain veren.⁸ Ja koko Ahabin suku on hukkuva: minä hävitän Israelista Ahabin miespuoliset jälkeläiset, kaikki tyynni.⁹ Ja minä teen Ahabin suvulle saman, minkä Jerobeamin, Nebatin pojan, suvulle ja saman, minkä Baesan, Ahian pojan, suvulle.¹⁰ Ja koirat syövät Iisebelin Jisreelin vainiolla, eikä kukaan ole hautaava häntä.” Sitten hän avasi oven ja pakeni.¹¹ Kun Jeehu tuli ulos herransa palvelijain luo, kysyttiin häneltä: ”Onko kaikki hyvin? Miksi tuo hullu kävi sinun luonasi?” Hän vastasi heille: ”Tehän tunnette sen miehen ja hänen puheensa”.¹² Mutta he sanoivat: ”Valhetta! Sano meille totuus.” Hän sanoi: ”Niin ja niin hän puhui minulle ja sanoi: ’Näin sanoo Herra: Minä olen voidellut sinut Israelin kuninkaaksi’”.¹³ Silloin he ottivat kiiruusti kukin vaatteensa ja panivat ne hänen allensa paljaille portaille; ja he puhalsivat pasunaan ja huusivat: ”Jeehu on tullut kuninkaaksi”.¹⁴ Niin Jeehu, Joosafatin poika, Nimsin pojanpoika, teki salaliiton Jooramia vastaan. Jooram oli ollut kaiken Israelin kanssa puolustamassa Gileadin Raamotia Hasaelia, Aramin kuningasta, vastaan.¹⁵ Mutta kuningas Jooram oli tullut takaisin parantuakseen Jisreelissä haavoista, joita aramilaiset olivat iskeneet häneen hänen taistellessaan Hasaelia, Aramin kuningasta, vastaan. Ja Jeehu sanoi: ”Jos se teille kelpaa, niin alkää päästääkö pakoon kaupungista ketään, joka menisi ilmoittamaan tätä Jisreeliin”.¹⁶ Sitten Jeehu nousi vaunuihinsa ja lähti Jisreeliin, sillä Jooram makasi siellä; ja Ahasja, Juudan kuningas, oli tullut sinne katsomaan Jooramia.¹⁷ Mutta tähyistäjä seisoi Jisreelin tornissa, ja kun hän näki Jeehun joukon tulevan, sanoi hän: ”Minä näen väkijoukon”. Niin Jooram sanoi: ”Otettakoon ratsumies ja lähetettäköön heitä vastaan kysymään, onko kaikki hyvin”.¹⁸ Ja ratsumies lähti häntä vastaan ja sanoi: ”Näin kysyy kuningas: ’Onko kaikki hyvin?’” Jeehu vastasi: ”Mitä se sinua liikuttaa, onko hyvin? Käännä ja seuraa minua.” Niin tähyistäjä ilmoitti sanoen: ”Sanansaattaja on tullut heidän luoksensa, mutta ei palaa”.¹⁹ Silloin hän lähetti toisen ratsumiehen. Kun tämä oli tullut heidän luoksensa, sanoi hän: ”Näin kysyy kuningas: ’Onko kaikki hyvin?’” Jeehu vastasi: ”Mitä se sinua liikuttaa, onko hyvin? Käännä ja seuraa minua.”²⁰ Niin tähyistäjä ilmoitti sanoen: ”Hän on tullut heidän luoksensa, mutta ei palaa. Ja ajo on aivan kuin Jeehun, Nimsin pojan, ajoa; sillä hän ajaa niinkuin hurja.”²¹ Silloin Jooram sanoi: ”Valjastettakoon!” Ja he valjastivat hänen sotavaununsa.

Niin Jooram, Israelin kuningas, ja Ahasja, Juudan kuningas, lähtivät kumpikin sotavaunuissansa ja menivät Jeehua vastaan. He kohtasivat hänet jisreeliläisen Naabotin maapalstalla. ²²Kun Jooram näki Jeehun, kysyi hän: ”Onko kaikki hyvin, Jeehu?” Tämä vastasi: ”Kuinka kaikki voisi olla hyvin, kun sinun äitisi Iisebelin haureus ja hänen monet velhoutensa yhä vielä jatkuvat?” ²³Silloin Jooram käänsi vaununsansa ja pakeni, huutaen Ahasjalle: ”Kavallus, Ahasja!” ²⁴Mutta Jeehu sieppasi jousen käteensä ja ampui Jooramia hartioiden väliin, niin että nuoli meni sydämen lävitse, ja hän vaipui vaunuihinsa. ²⁵Sitten hän sanoi Bidkarille, vaunusoturille: ”Ota hänet ja heitä jisreeliläisen Naabotin maapalstalle; sillä muistathan, että Herra meidän ratsastaessamme rinnakkain hänen isänsä Ahabin jäljessä lausui hänestä tämän ennustuksen: ²⁶”Totisesti, minä näin eilen Naabotin ja hänen poikiensa veren, sanoo Herra; ja minä olen juuri tällä maapalstalla kostava sinulle, sanoo Herra. Ota siis hänet ja heitä tälle maapalstalle, Herran sanan mukaan.” ²⁷Kun Ahasja, Juudan kuningas, sen näki, pakeni hän Beet-Gaaniin päin. Mutta Jeehu ajoi häntä takaa ja sanoi: ”Ampukaa hänetkin vaunuihinsa”. Ja he ampuivat häntä Guurin solassa, joka on Jibleamin luona; mutta hän pakeni Megiddoon ja kuoli siellä. ²⁸Ja hänen palvelijansa veivät hänet vaunuissa Jerusalemiin ja hautasivat hänet hänen omaan hautaansa, hänen isänsä viereen, Daavidin kaupunkiin. ²⁹Ahasja oli tullut Juudan kuninkaaksi Jooramin, Ahabin pojan, yhdenentoista hallitusvuotena. ³⁰Sitten Jeehu tuli Jisreeliin. Kun Iisebel kuuli sen, maalasi hän ihomaalilla silmäluomensa, koristeli päänsä ja katseli ulos akkunasta. ³¹Ja kun Jeehu tuli portista sisään, kysyi Iisebel: ”Kävikö hyvin Simrille, herransa murhaajalle?” ³²Hän käänsi kasvonsa akkunaa kohti ja sanoi: ”Kuka on minun puolellani? Kuka?” Niin pari kolme hoviherraa katsoi alas häneen. ³³Jeehu sanoi: ”Syöskää hänet alas”. Ja he syöksivät hänet alas, niin että hänen vertansa pirskui seinään ja hevosiin; ja nämä tallasivat hänet jalkoihinsa. ³⁴Sitten Jeehu meni sisään, söi ja joi. Ja hän sanoi: ”Korjatkaa se kirottu ja haudatkaa hänet, sillä onhan hän kuninkaan tytär”. ³⁵Mutta kun he menivät hautaamaan häntä, eivät he löytäneet hänestä muuta kuin pääkallon, jalat ja kädet. ³⁶Ja he tulivat takaisin ja ilmoittivat sen Jeehulle. Niin hän sanoi: ”Tässä on totetunut Herran sana, jonka hän puhui palvelijansa tisbeläisen Elian kautta: ’Jisreelin vainiolla koirat syövät Iisebelin lihan; ³⁷ja Iisebelin ruumis on oleva niinkuin pellon lanta Jisreelin vainiolla, niin ettei voida sanoa: Tämä on Iisebel’”.

10Mutta Ahabilla oli seitsemänkymmentä poikaa Samariassa. Ja Jeehu kirjoitti kirjeet ja lähetti ne Samariaan, Jisreelin päämiehille, vanhimmille ja Ahabin poikien holhoojille; hän kirjoitti näin: ²”Kun tämä kirje tulee teille, joiden hallussa herranne pojat ovat ja joiden hallussa ovat sotavaunut, hevoset, varustettu kaupunki ja aseet, ³niin valitkaa herranne pojista paras ja oikeamielisin ja asetta-

kaa hänet isänsä valtaistuimelle ja sotikaa herranne suvun puolesta”. ⁴Mutta he peljästyivät kovin ja sanoivat: ”Katso, ne kaksi kuningasta eivät kestäneet hänen edessään, kuinka me kestäisimme?” ⁵Niin linnan päällikkö ja kaupungin päällikkö sekä vanhimmat ja holhoojat lähettivät Jeehulle sanan: ”Me olemme sinun palvelijotasi; me teemme kaiken, mitä sinä meille määrää. Emme me tee ketään kuninkaaksi; tee, mitä tahdot.” ⁶Silloin hän kirjoitti heille toisen kirjeen, näin kuuluvan: ”Jos te olette minun puolellani ja kuulette minua, niin ottakaa herranne poikien päät ja tulkaa huomenna tähän aikaan minun luokseni Jisreeliin”. Ne seitsemänkymmentä kuninkaan poikaa asuivat näet kaupungin ylimysten luona, jotka heitä kasvattivat. ⁷Kun kirje tuli heille, ottivat he kuninkaan pojat ja tapoivat heidät, seitsemänkymmentä miestä, panivat heidän päänsä koreihin ja lähettivät ne Jeehulle Jisreeliin. ⁸Ja sanaanastaja tuli ja ilmoitti hänelle sanoen: ”He ovat tuoneet kuninkaan poikien päät”. Hän sanoi: ”Pankaa ne kahteen roukkioon portin oven edustalle huomiseen saakka”. ⁹Ja aamulla hän meni ulos, asettui siihen ja sanoi kaikelle kansalle: ”Te olette syyttömät. Katso, minä olen tehnyt salaliiton herraan vastaan ja tappanut hänet; mutta kuka on surmannut kaikki nämä?” ¹⁰Tietäkää siis, ettei ainoakaan Herran sana, jonka Herra on puhunut Ahabin sukua vastaan, varise maahan. Herra on tehnyt, minkä hän on puhunut palvelijansa Elian kautta.” ¹¹Sitten Jeehu surmasi kaikki, jotka olivat Ahabin suvusta jäljellä Jisreelissä, sekä kaikki hänen ylimyksensä, uskottunsa ja pappinsa, päästä-mättä pakoon ainoatakaan. ¹²Sitten hän nousi ja lähti Samariaan; mutta tullessaan paimenten Beet-Eekediin, joka on tien varrella, ¹³Jeehu kohtasi Ahasjan, Juudan kuninkaan, veljet ja kysyi: ”Keitä te olette?” He vastasivat: ”Me olemme Ahasjan veljiä ja menemme tervehtimään kuninkaan poikia ja kuninkaan äidin poikia”. ¹⁴Hän sanoi: ”Ottakaa nämä elävinä kiinni”. Ja he ottivat heidät elävinä kiinni ja tappoivat heidät ja heittivät Beet-Eekedin vesisäiliöön, neljäkymmentä kaksi miestä. Hän ei jättänyt heistä eloon ainoatakaan. ¹⁵Kun hän sitten lähti sieltä, kohtasi hän Joonadabin, Reekabin pojan, joka tuli häntä vastaan. Ja hän tervehti häntä ja sanoi hänelle: ”Onko sinun sydämesi yhtä vilpitön minua kohtaan, kuin minun sydämeni on sinua kohtaan?” Joonadab vastasi: ”On”. - ”Jos niin on, niin lyö kättä minun kanssani.” Ja hän löi kättä, ja hän otti hänet vaunuihinsa. ¹⁶Ja hän sanoi: ”Tule minun kanssani katsomaan minun kiivailuani Herran puolesta”. Niin hän sai ajaa hänen vaunuissansa. ¹⁷Tultuaan Samariaan hän surmasi kaikki, jotka olivat Ahabin jälkeläisistä jäljellä Samariassa, kunnes hän oli hävittänyt hänen sukunsa, Herran sanan mukaan, jonka Herra oli puhunut Elialle. ¹⁸Sitten Jeehu kokosi kaiken kansan ja sanoi heille: ”Ahab on palvellut Baalia vähän; Jeehu on palveleva häntä paljon. ¹⁹Kutsukaa nyt minun luokseni kaikki Baalin profetat, kaikki hänen palvelijansa ja kaikki hänen pappinsa, älköönkään kukaan jääkö pois; sillä minä aion uhrata suuret

uhrit Baalille. Eloon ei jää kukaan, joka jää pois.” Mutta Jeehu menetteli kavalasti, tuhotakseen Baalin palvelijat.²⁰Niin Jeehu sanoi: ”Kuuluttakaa pyhä juhla kokous Baalin kunniaksi”. Ja se kutsuttiin koolle.²¹Ja Jeehu lähetti sanan kaikkeen Israeliin, ja kaikki Baalin palvelijat tulivat; ei yksikään jäänyt tulematta. Niin he menivät Baalin temppeleihin, ja Baalin temppeleitä täytettiin ääriään myöten.²²Ja hän sanoi vaatekammion hoitajalle: ”Tuo puvut kaikille Baalin palvelijoille”. Ja tämä toi heille puvut.²³Kun Jeehu Joonadabin, Reekabin pojan, kanssa tuli Baalin temppeleihin, sanoi hän Baalin palvelijoille: ”Tutkikaa ja katsokaa, ettei täällä teidän joukossanne ole ketään Herran palvelijaa, vaan ainoastaan Baalin palvelijoita”.²⁴Sitten he menivät uhraamaan teurasuhreja ja polttouhreja. Mutta Jeehu oli asettanut ulkopuolelle kahdeksankymmentä miestä ja sanonut: ”Jos kuka päästää pakoon yhdenkään niistä miehistä, jotka minä tuon teidän käsiinne, menee henki hengestä”.²⁵Ja päätettyänsä polttouhrin uhraamisen sanoi Jeehu henkivartijoille ja vaunusotureille: ”Menkää sisään ja surmatkaa heidät; älköön yksikään pääskö ulos”. Niin he surmasivat heidät miekan terällä, ja henkivartijat ja vaunusoturit heittivät ulos heidän ruumiinsa. Sitten he menivät Baalin temppeleihin²⁶ja toivat ulos Baalin temppelein patsaat ja polttivat ne,²⁷ja he kukistivat Baalin patsaan. He hävittivät Baalin temppelein ja tekivät siitä käymälöitä; niin aina tähän päivään asti.²⁸Näin Jeehu hävitti Baalin Israelista.²⁹Mutta Jerobeamin, Nebatin pojan, synneistä, joilla hän oli saattanut Israelin tekemään syntiä, Beetelisä ja Daanissa olevista kultavasikoista, Jeehu ei luopunut.³⁰Niin Herra sanoi Jeehulle: ”Koska olet hyvin toimittanut sen, mikä oli oikein minun silmissäni, ja koska teit Ahabin suvulle aivan minun mieleni mukaan, niin istukoot sinun poikasi Israelin valtaistuimella neljänteen polveen”.³¹Mutta Jeehu ei vaeltanut tarkoin, kaikesta sydämestänsä, Herran, Israelin Jumalan, lain mukaan; hän ei luopunut Jerobeamin synneistä, joilla tämä oli saattanut Israelin tekemään syntiä.³²Niihin aikoihin Herra rupesi lohkomään Israelia, sillä Hasael voitti heidät kaikkialla Israelin rajaluodeella³³ja valloitti Jordanista auringonnousuun päin koko Gileadin maan, gaadilaiset, ruubenilaiset ja manasselaiset, alkaen Aroerista, joka on Arnon-joen rannalla - sekä Gileadin että Baasanin.³⁴Mitä muuta on kerrottavaa Jeehusta ja kaikesta, mitä hän teki, ja kaikista hänen urtoisista, se on kirjoitettu Israelin kuningasten aikakirjassa.³⁵Sitten Jeehu meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin Samariaan. Ja hänen poikansa Jooahas tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.³⁶Ja aika, jonka Jeehu hallitsi Israelia Samariassa, oli kaksikymmentä kahdeksan vuotta.

11 Kun Atalja, Ahasjan äiti, näki, että hänen poikansa oli kuollut, nousi hän ja tuhosi koko kuningassuvun.²Mutta kuningas Jooramin tytär Jooseba, Ahasjan sisar, otti surmattavien kuninkaan poikien joukosta Ahasjan pojan Jooaan ja vei hänet ja hänen imettäjänsä salaa makuu-

huoneeseen. Täällä pidettiin Jooasta kätkeytyneenä Ataljalta, niin ettei hän tullut surmatuksi.³Sitten poika oli Jooseban luona Herran temppeleihin piilotettuna kuusi vuotta, Ataljan hallitessa maata.⁴Mutta seitsemäntenä vuotena Joojada lähetti hakemaan kaarilaisten ja henkivartijain sadanpäämiehiä ja tuotti heidät luoksensa Herran temppeleihin. Ja sitten kuin hän oli tehnyt liiton heidän kanssansa ja vannottanut heidät siellä Herran temppeleissä, näytti hän heille kuninkaan pojan.⁵Sitten hän käski heitä sanoen: ”Tehkää näin: kolmas osa teistä, joiden on mentävä vartionpitoon sapattina, vartioikoon kuninkaan palatsia,⁶kolmas osa olkoon sivuportilla ja kolmas osa henkivartijain takana olevalla portilla; vartioikaa palatsia, kukin vuorollanne.⁷Mutta kaksi muuta teidän osastanne, kaikki, jotka pääsevät vartionpidosta sapattina, vartioikoot Herran temppeleitä, kuninkaan luona.⁸Asettukaa kuninkaan ympärille, kullakin ase kädessä; ja joka tunkeutuu rivien läpi, se surmattakoon. Näin olkaa kuninkaan luona, menköön hän ulos tai sisään.”⁹Sadanpäämiehet tekivät, aivan niinkuin pappi Joojada oli heitä käskenyt: kukin heistä otti miehensä, sekä ne, joiden oli mentävä vartionpitoon sapattina, että ne, jotka pääsivät vartionpidosta sapattina, ja he tulivat pappi Joojadan luo.¹⁰Ja pappi antoi sadanpäämiehille keihäät ja varustukset, jotka olivat olleet kuningas Daavidin omat ja olivat Herran temppeleissä.¹¹Ja henkivartijat asettuivat, kullakin ase kädessä, temppelein eteläsvululta aina sen pohjoisvululle saakka, päin alttaria ja temppeleitä, kuninkaan ympärille.¹²Sitten hän toi kuninkaan pojan esille, pani hänen päähänsä kruunun ja antoi hänelle lain kirjan, ja he tekivät hänet kuninkaaksi ja voitellivat hänet; ja he paukuttivat käsiänsä ja huusivat: ”Eläköön kuningas!”¹³Kun Atalja kuuli henkivartijain ja kansan huudon, meni hän kansan luo Herran temppeleihin.¹⁴Hän näki kuninkaan seisovan pylvään vieressä, niinkuin tapa oli, ja päälliköt ja torvensoittajat kuninkaan luona, ja kaiken maan kansan, joka riemuitsi ja puhalsi torviin. Silloin Atalja repäisi vaatteensa ja huusi: ”Kapina! Kapina!”¹⁵Mutta pappi Joojada käski sadanpäämiehiä, sotajoukon johtajia, ja sanoi heille: ”Viekää hänet pois rivien välitse, ja joka yrittää seurata häntä, se surmatkaa miekalla”. Silloin pappi oli sanonut: ”Älköön häntä surmattako Herran temppeleissä”.¹⁶Niin he kävivät häneen käsiksi, ja kun hän oli tullut tielle, jota myöten hevosia kuljetettiin kuninkaan palatsiin, surmattiin hänet siellä.¹⁷Ja Joojada teki liiton Herran, kuninkaan ja kansan kesken, että he olisivat Herran kansa; niin myös kuninkaan ja kansan kesken.¹⁸Sitten kaikki maan kansa meni Baalin temppeleihin, ja he hävittivät sen. Sen alttarit ja kuvat he löivät aivan murskaksi ja tappoivat alttarien edessä Mattanin, Baalin papin. Sitten pappi asetti vartijat vartioimaan Herran temppeleitä.¹⁹Ja hän otti mukaansa sadanpäämiehet sekä kaarilaiset ja henkivartijat ja kaiken maan kansan, ja he veivät kuninkaan Herran temppeleistä ja tulivat henkivartijain portin kautta kuninkaan linnaan, ja hän istui kuninkaalliselle valtaistuimelle.

melle. ²⁰Ja kaikki maan kansa iloitsi, ja kaupunki pysyi rauhallisena. Mutta Ataljan he surmasivat miekalla kuninkaan linnassa. ²¹Jooas oli seitsemän vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi.

12Jeehun seitsemäntenä hallitusvuotena tuli Jooas kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa neljäkymmentä vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Sibja Beersebasta. ²Ja Jooas teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, niin kauan kuin hän eli, sillä pappi Joojada oli opettanut häntä. ³Kuitenkaan eivät uhrikukkulat hävinneet, vaan kansa uhrasi ja suitsutti yhä edelleen uhrikukkuloilla. ⁴Ja Jooas sanoi papeille: ”Kaiken rahan, joka pyhinä lahjoina tuodaan Herran temppeliin, käyvän rahan, kaiken arvion mukaan suoritettavan henkilörahan ja kaiken rahan, jonka joku sydämensä vaatimuksesta tuo Herran temppeliin, ⁵sen ottakoot papit itselleen, kukin tuttavaltaan; mutta heidän on niillä korjattava, mitä on rappeutunut Herran temppelissä, missä vain jotakin rappeutunutta on”. ⁶Mutta vielä kuningas Jooaan kahdentenäkymmenentenä kolmantena hallitusvuotena eivät papit olleet korjanneet mitään, mikä temppelissä oli rappeutunutta. ⁷Silloin kuningas Jooas kutsui pappi Joojadan ja muut papit ja sanoi heille: ”Miksi te ette ole korjanneet mitään, mikä temppelissä on rappeutunutta? Nyt te ette enää saa ottaa rahaa tuttaviltanne, vaan teidän on annettava se siihen, mikä temppelissä on rappeutunutta.” ⁸Ja papit suostuivat siihen, etteivät ottaisi rahaa kansalta, mutta eivät myöskään korjaisi sitä, mikä temppelissä oli rappeutunutta. ⁹Mutta pappi Joojada otti arkun ja kairoi reiän sen kanteen ja asetti sen alttarin ääreen, oikealle puolelle, kun mennään Herran temppeliin. Ja papit, jotka vartioivat ovea, panivat siihen kaiken rahan, mikä Herran temppeliin tuotiin. ¹⁰Kun he näkivät, että arkussa oli paljon rahaa, meni kuninkaan kirjuri sinne ylimmäisen papin kanssa, ja he sitoivat yhteen ja laskivat rahat, jotka olivat Herran temppelissä. ¹¹Sitten annettiin punnitut rahat työnteettäjille, jotka oli pantu valvomaan töitä Herran temppelissä; ja he maksoivat niillä puusepät ja rakentajat, jotka tekivät työtä Herran temppelissä, ¹²ynnä muurarit ja kivenhakkaajat, niin myös puutavarat ja hakatut kivet, jotka oli ostettava sen korjaamiseksi, mikä Herran temppelissä oli rappeutunutta, kaikki temppelin korjausmenot. ¹³Ei kuitenkaan teetetty Herran temppeliin hopeavateja, veitsiä, maljoja, torvia, ei mitään kulta- tai hopeakaluja, rahalla, joka tuotiin Herran temppeliin, ¹⁴vaan se annettiin työmiehille, että he sillä korjaisivat Herran temppeliä. ¹⁵Eikä miehiltä, joille rahat luovutettiin työmiehille annettaviksi, vaadittu tilintekoa, vaan he toimivat luottamusmiehinä. ¹⁶Vikauhri- ja syntiuhrirahoja ei tuotu Herran temppeliin; ne tulivat papeille. ¹⁷Siihen aikaan Hasael, Aramin kuningas, tuli ja ryhtyi sotimaan Gatia vastaan, ja hän valloitti sen. Sitten Hasael kävi hyökkäämään Jerusalemiä vastaan. ¹⁸Silloin Jooas, Juudan kuningas, otti kaikki pyhät lahjat, jotka hänen isänsä, Juudan kuninkaat Joo-

safat, Jooram ja Ahasja, olivat pyhittäneet, ja omat pyhät lahjansa sekä kaiken kullan, mitä oli Herran temppelin aarekammioissa ja kuninkaan linnassa, ja lähetti ne Hasaelille, Aramin kuninkaalle. Niin tämä lähti pois Jerusalemin kimpusta. ¹⁹Mitä muuta on kerrottavaa Jooaasta ja kaikesta, mitä hän teki, se on kirjoitettuna Juudan kuningasten aikakirjassa. ²⁰Mutta hänen palvelijansa nousivat ja tekivät salaliiton ja surmasivat Jooaan Millo-rakennuksessa, siinä, mistä mennään alas Sillaan. ²¹Hänen palvelijansa Joosakar, Simeatin poika, ja Joosabad, Soomerin poika, löivät hänet kuoliaaksi, ja hänet haudattiin isiensä viereen Daavidin kaupunkiin. Ja hänen poikansa Amasja tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

13Juudan kuninkaan Jooaan, Ahasjan pojan, kahdentenäkymmenentenä kolmantena hallitusvuotena tuli Jooahas, Jeehun poika, Israelin kuninkaaksi, ja hän hallitsi Samariassa seitsemäntoista vuotta. ²Ja hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, ja vaelsi Jerobeamin, Nebatin pojan, synneissä, joilla tämä oli saattanut Israelin tekemään syntiä; hän ei luopunut niistä. ³Niin Herran viha syttyi Israelia kohtaan, ja hän antoi heidät Hasaelin, Aramin kuninkaan, ja Benhadadin, Hasaelin pojan, käsiin koko siksi ajaksi. ⁴Mutta Jooahas lepytti Herraa, ja Herra kuuli häntä, sillä hän näki Israelin sorron, kun Aramin kuningas sortoi heitä. ⁵Ja Herra antoi Israelille vapauttajan, ja he pääsivät aramilaisten käsistä. Ja israelilaiset asuivat majoissansa niinkuin ennenkin. ⁶Eivät he kuitenkaan luopuneet Jerobeamin suvun synneistä, joilla hän oli saattanut Israelin tekemään syntiä, vaan he vaelsivat niissä; aserakin jäi paikoilleen Samariaan. ⁷Niin ei Herra jättänyt Jooahaalle väkeä enempää kuin viisikymmentä ratsumiestä, kymmenet sotavaunut ja kymmentuhatta jalkamiestä; sillä Aramin kuningas oli hävittänyt ne ja pannut ne tomuksi, niinkuin puitaessa tulee tomua. ⁸Mitä muuta on kerrottavaa Jooahaasta, kaikesta, mitä hän teki, ja hänen urotöistensä, se on kirjoitettuna Israelin kuningasten aikakirjassa. ⁹Ja Jooahas meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin Samariaan. Ja hänen poikansa Jooas tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ¹⁰Juudan kuninkaan Jooaan kolmantenäkymmenentenä seitsemäntenä hallitusvuotena tuli Jooas, Jooahaan poika, Israelin kuninkaaksi, ja hän hallitsi Samariassa kuusitoista vuotta. ¹¹Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä: hän ei luopunut mistään Jerobeamin, Nebatin pojan, synneistä, joilla tämä oli saattanut Israelin tekemään syntiä, vaan vaelsi niissä. ¹²Mitä muuta on kerrottavaa Jooaasta, kaikesta, mitä hän teki, ja hänen urotöistään, kuinka hän soti Juudan kuningasta Amasjaa vastaan, se on kirjoitettuna Israelin kuningasten aikakirjassa. ¹³Ja Jooas meni lepoon isiensä tykö, ja Jerobeamin istui hänen valtaistuimellensa. Ja Jooas haudattiin Samariaan Israelin kuningasten viereen. ¹⁴Mutta kun Elisa sairasti kuolintautiansa, tuli Jooas, Israelin kuningas, hänen tykönsä. Ja kumartuneena hänen kasvojensa yli hän itki

ja sanoi: ”Isäni, isäni! Israelin sotavaunut ja ratsumiehet!”¹⁵Niin Elisa sanoi hänelle: ”Nouda jousi ja nuolia”. Ja hän nouti hänelle jousen ja nuolia.¹⁶Sitten hän sanoi Israelin kuninkaalle: ”Laske kätesi jouselle”. Ja kun hän oli laskeutunut kätensä, pani Elisa kätensä kuninkaan käten päälle.¹⁷Ja hän sanoi: ”Avaa ikkuna itään päin”. Ja kun tämä oli avannut sen, sanoi Elisa: ”Ammu”. Ja hän ampui. Niin hän sanoi: ”Herran voitonnuoli, voitonnuoli Aramia vastaan! Sinä olet voittava aramilaiset Afekissa perinpohjin.”¹⁸Sitten hän sanoi: ”Ota nuolet”. Ja kun hän oli ne ottanut, sanoi hän Israelin kuninkaalle: ”Lyö maahan”. Niin hän löi kolme kertaa ja lakkasi sitten.¹⁹Mutta Jumalan mies vihastui häneen ja sanoi: ”Sinun olisi pitänyt lyödä viisi tai kuusi kertaa: silloin olisit voittanut aramilaiset perinpohjin. Mutta nyt olet voittava aramilaiset ainoastaan kolme kertaa.”²⁰Sitten Elisa kuoli, ja hänet haudattiin. Ja mooabilaisten partiojoukkoja tuli maahan vuosi vuodelta.²¹Ja kerran, kun he haudatessaan erästä miestä näkivät partiojoukon, heittivät he miehen Elisan hautaan ja menivät matkoihinsa. Kun mies kosketti Elisan luita, virkosi hän ja nousi jaloilleen.²²Hasael, Aramin kuningas, sorti Israelia, niin kauan kuin Jooahas eli.²³Mutta Herra oli heille laupias, armahti heitä ja kääntyi heidän puoleensa liiton tähden, jonka hän oli tehnyt Aabrahamin, Iisakin ja Jaakobin kanssa. Sillä hän ei tahtonut tuhota heitä, eikä hän ollut vielä heittänyt heitä pois kasvojensa edestä.²⁴Ja Hasael, Aramin kuningas, kuoli, ja hänen poikansa Benhadad tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.²⁵Ja Jooas, Jooahaan poika, otti Benhadadilta, Hasaelin pojalta, takaisin ne kaupungit, jotka tämä oli asevoimalla ottanut hänen isältänsä Jooahaalta. Kolme kertaa Jooas voitti hänet ja otti takaisin Israelin kaupungit.

14Israelin kuninkaan Jooaan, Jooahaan pojan, toisena hallitusvuotena tuli Amasja, Jooaan poika, Juudan kuninkaaksi.²Hän oli kahdenkymmenen viiden vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kaksikymmentä yhdeksän vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Jooaddin, Jerusalemista.³Hän teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, ei kuitenkaan niinkuin hänen isänsä Daavid. Kaikessa hän teki, niinkuin hänen isänsä Jooas oli tehnyt.⁴Kuitenkaan eivät uhrikukkulat hävinneet, vaan kansa uhrasi ja suitsutti yhä edelleen uhrikukkuloilla.⁵Ja kun kuninkuus oli vahvistunut hänen käsissään, surmautti hän ne palvelijansa, jotka olivat murhanneet kuninkaan, hänen isänsä.⁶Mutta murhaajain lapset hän jätti surmaamatta, niinkuin on kirjoitettu Mooseksen lain kirjaan, jossa Herra on käskenyt: ”Älköön isä rangaistako kuolemalla lasten tähden älköönkään lapsia isien tähden; kukin rangaistakoon kuolemalla oman syntinsä tähden”.⁷Hän voitti edomilaiset Suolalaaksossa, kymmenentuhatta miestä, ja valloitti Seelan asevoimalla ja antoi sille nimen Jokteel, joka sillä tänäkin päivänä on.⁸Silloin Amasja lähetti sanansaattajat Israelin kuninkaan Jooaan, Jooahaan pojan, Jeehun pojan-

pojan luo ja käski sanoa hänelle: ”Tule, otelkaamme keskenämme”.⁹Mutta Jooas, Israelin kuningas, lähetti Amasjalle, Juudan kuninkaalle tämän sanan: ”Libanonilla kasvava ohdake lähetti setripuulle, joka kasvoi Libanonilla, sanan: ’Anna tyttäresi vaimoksi minun pojalleni’. Mutta metsän eläimet Libanonilla kulkivat ohdakkeen ylitse ja tallasivat sen maahan.”¹⁰Sinä olet voittanut Edomin, ja siitä olet käynyt ylpeäksi. Tyydy siihen kunniaan ja pysy kotonasi. Minkätähden tuotat onnettomuuden? Sinä kukistut itse ynnä Juuda sinun kanssasi.”¹¹Mutta Amasja ei totellut. Niin Jooas, Israelin kuningas, lähti liikkeelle, ja he, hän ja Amasja, Juudan kuningas, ottelivat keskenään Beet-Semeksessä, joka on Juudan aluetta.¹²Ja israelilaiset voittivat Juudan miehet, ja nämä pakenivat kukin majallensa.¹³Ja Jooas, Israelin kuningas, otti Juudan kuninkaan Amasjan, Jooaan pojan, Ahasjan pojanpojan, Beet-Semeksessä vangiksi. Kun hän tuli Jerusalemiin, revitti hän Jerusalemin muuria Efraimin portista Kulmaporttiin saakka, neljäsataa kyynärää.¹⁴Ja hän otti kaiken kullan ja hopean sekä kaikki kalut, mitä Herran temppelissä ja kuninkaan linnan aarekammioissa oli, ynnä panttivankeja, ja palasi Samariaan.¹⁵Mitä muuta on kerrottavaa Jooaasta, siitä, mitä hän teki, ja hänen urotöistään, kuinka hän soti Amasjaa, Juudan kuningasta, vastaan, se on kirjoitettuna Israelin kuningasten aikakirjassa.¹⁶Ja Jooas meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin Samariaan Israelin kuningasten viereen. Ja hänen poikansa Jerobeam tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.¹⁷Mutta Juudan kuningas Amasja, Jooaan poika, eli Israelin kuninkaan Jooaan, Jooahaan pojan, kuoleman jälkeen viisitoista vuotta.¹⁸Mitä muuta on kerrottavaa Amasjasta, se on kirjoitettuna Juudan kuningasten aikakirjassa.¹⁹Ja häntä vastaan tehtiin Jerusalemissa salaliitto. Hän pakeni Laakiiseen, mutta Laakiiseen lähetettiin miehiä hänen jälkeensä, ja ne surmasivat hänet siellä.²⁰Hänet nostettiin hevosten selkään ja haudattiin Jerusalemiin isiensä viereen Daavidin kaupunkiin.²¹Mutta koko Juudan kansa otti Asarjan, joka oli kuudentoista vuoden vanha, ja teki hänet kuninkaaksi hänen isänsä Amasjan sijaan.²²Hän linnoitti Eelatin ja palautti sen Juudalle, sittenkuin kuningas oli mennyt lepoon isiensä tykö.²³Juudan kuninkaan Amasjan, Jooaan pojan, viidentenätoista hallitusvuotena tuli Jerobeam, Jooaan poika, Israelin kuninkaaksi, ja hän hallitsi Samariassa neljäkymmentä yksi vuotta.²⁴Hän teki sitä, mikä on paha Herran silmissä; hän ei luopunut mistään Jerobeamin, Nebatin pojan, synneistä, joilla tämä oli saattanut Israelin tekemään syntiä.²⁵Hän palautti entiselleen Israelin alueen, siitä, mistä mennään Hamatiin, aina Aromaaniin mereen saakka, sen sanan mukaan, jonka Herra, Israelin Jumala, oli puhunut palvelijansa, profeetta Joonan, Amittain pojan, kautta, joka oli kotoisin Gat-Heeferistä.²⁶Sillä Herra oli nähnyt Israelin ylen katkeran kurjuuden, kuinka kaikki tyynni menehtyivät eikä Israelilla ollut auttajaa.²⁷Herra ei ollut vielä sanonut, että hän oli pyyhkivä Israelin nimen pois taivaan alta, ja niin hän

vapautti heidät Jerobeamin, Jooaan pojan, kautta. ²⁸Mitä muuta on kerrottavaa Jerobeamista, kaikesta, mitä hän teki, ja hänen urotöistensä, kuinka hän kävi sotaa ja kuinka hän palautti Israelille Damaskosta ja Hamatista sen, mikä oli ollut Juudan, se on kirjoitettuna Israelin kuningasten aikakirjassa. ²⁹Ja Jerobeam meni lepoon isiensä, Israelin kuningasten, tykö. Ja hänen poikansa Sakarja tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

15Jerobeamin, Israelin kuninkaan, kahdentenäkymmenentenä seitsemäntenä hallitusvuotena tuli Asarja, Amasjan poika, Juudan kuninkaaksi. ²Hän oli kuudentoista vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi ja hallitsi Jerusalemissa viisikymmentä kaksi vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Jekolja, Jerusalemista. ³Ja hän teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, aivan niinkuin hänen isänsä Amasja oli tehnyt. ⁴Kuitenkaan eivät uhrikukkulat hävinneet, vaan kansa uhrasi ja suitsutti yhä edelleen uhrikukuloilla. ⁵Ja Herra löi kuningasta, niin että hän oli pitalitautinen kuolinpäiväänsä saakka. Hän asui eri talossa, mutta Jootam, kuninkaan poika, oli linnan päällikkönä ja tuomitsi maan kansaa. ⁶Mitä muuta on kerrottavaa Asarjasta ja kaikesta, mitä hän teki, se on kirjoitettuna Juudan kuningasten aikakirjassa. ⁷Ja Asarja meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin isiensä viereen Daavidin kaupunkiin. Ja hänen poikansa Jootam tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ⁸Asarjan, Juudan kuninkaan, kolmantenäkymmenentenä kahdeksantena hallitusvuotena tuli Sakarja, Jerobeamin poika, Israelin kuninkaaksi, ja hän hallitsi Samariassa kuusi kuukautta. ⁹Ja hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, niinkuin hänen isänsäkin olivat tehneet; hän ei luopunut Jerobeamin, Nebatin pojan, synneistä, joilla tämä oli saattanut Israelin tekemään syntiä. ¹⁰Ja Sallum, Jaabeksen poika, teki salaliiton häntä vastaan ja löi hänet kuoliaaksi kansan nähden ja tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ¹¹Mitä muuta on kerrottavaa Sakarjasta, katso, se on kirjoitettuna Israelin kuningasten aikakirjassa. ¹²Näin toteutui Herran sana, jonka hän oli puhunut Jeehulle sanoen: ”Sinun poikasi istukoot Israelin valtaistuimella neljänteen polveen”: niin tapahtui. ¹³Sallum, Jaabeksen poika, tuli kuninkaaksi Ussian, Juudan kuninkaan, kolmantenäkymmenentenä yhdeksäntenä hallitusvuotena, ja hän hallitsi Samariassa kuukauden päivät. ¹⁴Mutta silloin Menahem, Gaadin poika, lähti liikkeelle Tirsasta, tuli Samariaan ja löi Sallumin, Jaabeksen pojan, kuoliaaksi Samariassa. Ja hän tuli kuninkaaksi tämän sijaan. ¹⁵Mitä muuta on kerrottavaa Sallumista ja salaliitosta, jonka hän teki, katso, se on kirjoitettuna Israelin kuningasten aikakirjassa. ¹⁶Siihen aikaan Menahem hävitti Tifsahin ja kaiken, mitä siellä oli, niin myös sen alueen Tirsasta lähtien, koska he eivät avanneet hänelle portteja; hän hävitti sen ja halkaisi kaikki raskaat vaimot. ¹⁷Juudan kuninkaan Asarjan kolmantenäkymmenentenä yhdeksäntenä hallitusvuotena tuli Menahem, Gaadin poika, Israelin kuninkaaksi, ja hän hallitsi

Samariassa kymmenen vuotta. ¹⁸Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran edessä; hän ei luopunut koko elinaikanaan mistään Jerobeamin, Nebatin pojan, synneistä, joilla tämä oli saattanut Israelin tekemään syntiä. ¹⁹Puul, Assurin kuningas, hyökkäsi maahan; ja Menahem antoi Puulille tuhat talenttia hopeata, että tämä auttaisi häntä ja vahvistaisi kuninkuuden hänen käsiinsä. ²⁰Ja Menahem otti rahat verona Israelilta, kaikilta varakkailta miehiltä, niin että jokainen joutui maksamaan Assurin kuninkaalle viisikymmentä sekeliä hopeata. ²¹Niin Assurin kuningas palasi takaisin eikä jäänyt siihen maahan. Mitä muuta on kerrottavaa Menahemista ja kaikesta, mitä hän teki, se on kirjoitettuna Israelin kuningasten aikakirjassa. ²²Ja Menahem meni lepoon isiensä tykö. Ja hänen poikansa Pekahja tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ²³Juudan kuninkaan Asarjan viidentenäkymmenentenä hallitusvuotena tuli Pekahja, Menahemin poika, Israelin kuninkaaksi, ja hän hallitsi Samariassa kaksi vuotta. ²⁴Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä; hän ei luopunut Jerobeamin, Nebatin pojan, synneistä, joilla tämä oli saattanut Israelin tekemään syntiä. ²⁵Ja Pekah, Remaljan poika, hänen vaunusoturinsa, teki salaliiton häntä vastaan ja tappoi hänet Samariassa kuninkaan linnan palatsissa, sekä hänet että Argobin ja Arjen, jolloin Pekahilla oli mukanaan viisikymmentä Gileadin miestä. Näin tämä surmasi hänet ja tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ²⁶Mitä muuta on kerrottavaa Pekahjasta ja kaikesta, mitä hän teki, katso, se on kirjoitettuna Israelin kuningasten aikakirjassa. ²⁷Juudan kuninkaan Asarjan viidentenäkymmenentenä toisena hallitusvuotena tuli Pekah, Remaljan poika, Israelin kuninkaaksi, ja hän hallitsi Samariassa kaksikymmentä vuotta. ²⁸Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä; hän ei luopunut Jerobeamin, Nebatin pojan, synneistä, joilla tämä oli saattanut Israelin tekemään syntiä. ²⁹Israelin kuninkaan Pekahin aikana tuli Tiglat-Pileser, Assurin kuningas, ja valloitti Iijonin, Aabel-Beet-Maakan, Jaanoahin, Kedeksen, Haasorin, Gileadin ja Galilean, koko Naftalin maan, ja vei asukkaat pakkosiirtolaisuuteen Assuriin. ³⁰Mutta Hoosea, Eelan poika, teki salaliiton Pekahia, Remaljan poikaa, vastaan ja löi hänet kuoliaaksi ja tuli kuninkaaksi hänen sijaansa Jootamin, Ussian pojan, kahdentenäkymmenentenä hallitusvuotena. ³¹Mitä muuta on kerrottavaa Pekahista ja kaikesta, mitä hän teki, katso, se on kirjoitettuna Israelin kuningasten aikakirjassa. ³²Israelin kuninkaan Pekahin, Remaljan pojan, toisena hallitusvuotena tuli Jootam, Juudan kuninkaan Ussian poika, kuninkaaksi. ³³Hän oli kahdenkymmenen viiden vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi ja hallitsi Jerusalemissa kuusitoista vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Jerusa, Saadokin tytär. ³⁴Hän teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, aivan niinkuin hänen isänsä Ussia oli tehnyt. ³⁵Kuitenkaan uhrikukkulat eivät hävinneet, vaan kansa uhrasi ja suitsutti yhä edelleen uhrikukuloilla. Hän rakennutti Yläportin Herran temppeliin. ³⁶Mitä muuta on kerrottavaa Jootamista ja kaikesta, mitä hän teki, se on

kirjoitettuna Juudan kuningasten aikakirjassa. ³⁷Niihin aikoihin alkoivat Resin, Aramin kuningas, ja Pekah, Remaljan poika, Herran lähettämänä käydä Juudan kimppuun. ³⁸Ja Jootam meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin isiensä viereen, isänsä Daavidin kaupunkiin. Ja hänen poikansa Aahas tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

16 Pekahin, Remaljan pojan, seitsemäntenätoista hallitusvuotena tuli Aahas, Juudan kuninkaan Jootamin poika, kuninkaaksi. ²Aahas oli kahdenkymmenen vuoden vanha tullessansa kuninkaaksi ja hallitsi Jerusalemissa kuusitoista vuotta. Hän ei tehnyt sitä, mikä oli oikein Herran, hänen Jumalansa, silmissä, niinkuin hänen isänsä Daavid, ³vaan vaeli Israelin kuningasten tietä; jopa hän pani poikansakin kulkemaan tulen läpi, niiden kansain kauhistavien tekojen mukaan, jotka Herra oli karkoittanut israelilaisten tieltä. ⁴Ja hän uhrasi ja suitsutti uhrikukkuloilla ja kummuilla ja jokaisen viheriän puun alla. ⁵Siihen aikaan Resin, Aramin kuningas, ja Pekah, Remaljan poika, Israelin kuningas, lähtivät Jerusalemiin sotimaan. Ja he saartoivat Aahaan, mutta eivät voineet valloittaa kaupunkia. ⁶Samaan aikaan Resin, Aramin kuningas, palautti Eelatin Aramilille ja karkoitti Juudan miehet Eelatista. Niin tulivat aramilaiset Eelatiin ja asettuivat sinne, ja siellä heitä on tänäkin päivänä. ⁷Mutta Aahas lähetti sanansaattajat Assurin kuninkaan Tiglat-Pileserin luo ja käski sanoa hänelle: ”Minä olen sinun palvelijasi ja sinun poikasi. Tule ja pelasta minut Aramin kuninkaan ja Israelin kuninkaan käsistä; he ovat hyökänneet minun kimppuuni.” ⁸Ja Aahas otti hopean ja kullan, mitä Herran temppelissä ja kuninkaan palatsin aarekamioissa oli, ja lähetti sen lahjaksi Assurin kuninkaalle. ⁹Ja Assurin kuningas kuuli häntä. Niin Assurin kuningas lähti Damaskoa vastaan ja valloitti sen, vei asukkaat pakkosiirtolaisuuteen Kiiriin ja surmasi Resinin. ¹⁰Silloin kuningas Aahas lähti Damaskoon kohtaamaan Assurin kuningasta Tiglat-Pileseriä. Ja kun kuningas Aahas näki Damaskossa olevan alttarin, lähetti hän pappi Uurialle kuvan alttarista ja sen mukaan tehdyn tarkan mallin. ¹¹Ja pappi Uuria rakensi alttarin; aivan sen määräyksen mukaan, jonka kuningas Aahas oli hänelle lähettänyt Damaskosta; aivan sen mukaan pappi Uuria teki, jo ennenkuin kuningas Aahas oli palannut Damaskosta. ¹²Ja kun kuningas palasi Damaskosta ja näki alttarin, astui hän alttarin ääreen ja nousi sen päälle, ¹³poltti polttouhrinsa ja ruokauhrinsa, vuodatti juomauhrinsa ja vihmoi uhraamansa uhrin veren alttarille. ¹⁴Mutta vaskialttarin, joka oli Herran edessä, hän siirsi pois temppelin edustalta, alttarin ja Herran temppelin väliltä, ja pani sen alttarin pohjoisivulle. ¹⁵Ja kuningas Aahas käski pappi Uuria ja sanoi: ”Polta suuremmalla alttarilla aamu-polttouhri ja ehtoo-ruokauhri ja kuninkaan polttouhri sekä hänen ruokauhrinsa, niin myös koko maan kansan polttouhri sekä heidän ruoka- ja juomauhrinsa; ja vihmo kaikki sekä polttouhrin että teurasuhrin veri sen päälle. Mutta vaskialttarin käyttämistä minä

vielä mietin.” ¹⁶Ja pappi Uuria teki kaiken, mitä kuningas Aahas oli käsenyt. ¹⁷Kuningas Aahas leikkautti irti telineiden kehäpienat ja otti pois altaat niiden päältä; ja meren hän nostatti pois vaskiraavasten päältä, jotka olivat sen alla, ja panetti sen kivialustalle. ¹⁸Ja katetun sapatikäytävän, joka oli rakennettu temppeliin, ja kuninkaan ulkopuolisen sisäänkäytävän hän muutti Herran temppelin sisään Assurin kuninkaan vuoksi. ¹⁹Mitä muuta on vielä kerrottavaa Aahaasta, siitä, mitä hän teki, se on kirjoitettuna Juudan kuningasten aikakirjassa. ²⁰Ja Aahas meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin isiensä viereen Daavidin kaupunkiin. Ja hänen poikansa Hiskia tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

17 Juudan kuninkaan Aahaan kahdentenaista hallitusvuotena tuli Hoosea, Eelan poika, Israelin kuninkaaksi Samariaan, ja hän hallitsi yhdeksän vuotta. ²Hän teki sitä, mikä on paha Herran silmissä, ei kuitenkaan niinkuin ne Israelin kuninkaat, jotka olivat olleet ennen häntä. ³Hänen kimppuunsa hyökkäsi Salmaneser, Assurin kuningas; ja Hoosea tuli hänen palvelijakseen ja maksoi hänelle veroa. ⁴Mutta Assurin kuningas huomasi Hoosean olevan salahankeissa, koska tämä lähetti sanansaattajat Soon, Egyptin kuninkaan, luo eikä suorittanut enää niinkuin ennen vuotuista veroa Assurin kuninkaalle. Niin Assurin kuningas vangitutti hänet ja piti häntä sidottuna vankilassa. ⁵Ja Assurin kuningas hyökkäsi koko maan kimppuun ja meni Samariaan ja piiritti sitä kolme vuotta. ⁶Hoosean yhdeksäntenä hallitusvuotena Assurin kuningas valloitti Samarian ja vei Israelin pakkosiirtolaisuuteen Assuriin ja asetti heidät asumaan Halahiin ja Haaborin, Goosanin joen, rannoille sekä Meedian kaupunkiin. ⁷Näin tapahtui, koska israelilaiset olivat tehneet syntiä Herraa, Jumalaansa, vastaan, joka oli johdattanut heidät Egyptin maasta, pois faraon, Egyptin kuninkaan, käsistä, ja koska he olivat peljänneet muita jumalia. ⁸He olivat myös vaeltaneet niiden kansain säädösten mukaan, jotka Herra oli karkoittanut israelilaisten tieltä, ja tehneet sitä, mitä Israelin kuninkaatkin. ⁹Israelilaiset olivat tehneet Herraa, Jumalaansa, vastaan sellaista, mikä ei ole oikein: he olivat rakentaneet itsellensä uhrikukuloita kaikkiin kaupunkihiinsa, sekä vartiotornien luo että varustettuihin kaupunkiin. ¹⁰He olivat pystyttäneet itsellensä patsaita ja asera-karsikkoja jokaiselle korkealle kummulle ja jokaisen viheriän puun alle. ¹¹He olivat polttaneet uhreja kaikilla uhrikukkuloilla, niinkuin ne kansat, jotka Herra oli karkoittanut heidän tieltänsä, olivat harjoittaneet pahuutta ja vihoittaneet Herran. ¹²He olivat palvelleet kivitumalia, vaikka Herra oli heille sanonut: ”Älkää tehkö sitä”. ¹³Ja Herra oli varoittanut sekä Israelia että Juudaa kaikkien profeettainsa, kaikkien näkijäin, kautta ja sanonut: ”Palatkaa pahoilta teiltänne ja noudattakaa minun käskyjäni ja säädöksiäni, kaiken sen lain mukaan, jonka minä annoin teidän isillenne ja jonka minä olen teille ilmoittanut palvelijaini, profeettain, kaut-

ta”.¹⁴ Mutta he eivät kuulleet, vaan olivat niskureita niinkuin heidän isänsäkin, jotka eivät uskoneet Herraan, Jumalansa.¹⁵ He hylkäsivät hänen käskynsä ja hänen liittonsa, jonka hän oli tehnyt heidän isiensä kanssa, ja todistukset, jotka hän oli heille antanut. He seurasivat turhia jumalia, ja turhanpäiväisiksi he tulivat, kun seurasivat pakanakansoja, jotka asuivat heidän ympärillensä, vaikka Herra oli kieltänyt heitä tekemästä niinkuin ne.¹⁶ He hylkäsivät Herran, Jumalansa, kaikki käskyt ja tekivät itsellensä vallettuja kuvia, kaksi vasikkaa. Ja he tekivät itsellensä myös asera-karsikkoja ja kumarsivat kaikkea taivaan joukkoa ja palvelivat Baalia.¹⁷ Ja he panivat poikansa ja tyttärensä kulkemaan tulen läpi ja tekivät taikoja ja harjoittivat noituutta. He myivät itsensä tekemään sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, ja vihoittivat hänet.¹⁸ Niin Herra vihasi suuresti Israeliin ja poisti heidät kasvojensa edestä, niin ettei muuta jäänyt jäljelle kuin Juudan sukukunta yksin.¹⁹ Ei myöskään Juuda pitänyt Herran, Jumalansa, käskyjä, vaan he vaelsivat niiden säädösten mukaan, jotka Israel itse oli tehnyt.²⁰ Niin Herra hylkäsi koko Israelin heimon, nöyryytti heitä ja antoi heidät ryöstäjien käsiin ja heitti viimein heidät pois kasvojensa edestä.²¹ Sillä kun hän oli reväissyt Israelin Daavidin suvulta ja he olivat tehneet kuninkaaksi Jerobeamin, Nebatin pojan, käänsi Jerobeam Israelin pois Herrasta ja saattoi heidät tekemään suuren synnin.²² Ja israelilaiset vaelsivat kaikissa synneissä, joita Jerobeam oli tehnyt; he eivät luopuneet niistä.²³ Ja niin Herra viimein poisti Israelin kasvojensa edestä, niinkuin hän oli puhunut kaikkien palvelijainsa, profeettain, kautta. Ja Israel vietiin pois maastansa pakkosiirtolaisuuteen Assuriin, jossa he ovat tänäkin päivänä.²⁴ Sen jälkeen Assurin kuningas antoi tuoda kansaa Baabelista, Kuutasta, Avvasta, Hamatista ja Sefarvaimista ja asetti heidät asumaan Samarian kaupunkiin israelilaisten sijaan. Ja he ottivat Samarian omaksensa ja asettuivat sen kaupunkiin.²⁵ Ja kun he siellä olonsa ensi aikoina eivät peljänneet Herraa, lähetti Herra heidän sekaansa leijonia, jotka tappoivat heitä.²⁶ Se ilmoitettiin Assurin kuninkaalle näin: ”Kansat, jotka sinä veit pakkosiirtolaisuuteen ja asetit asumaan Samarian kaupunkiin, eivät tiedä, millä tavalla sen maan Jumalaa on palveltava. Sentähden hän on lähettänyt leijonia heidän sekaansa, ja katso, ne surmaavat heitä, koska he eivät tiedä, millä tavalla sen maan Jumalaa on palveltava.”²⁷ Silloin Assurin kuningas käski sanoen: ”Viekää sinne joku niistä papeista, jotka toitte sieltä pakkosiirtolaisuuteen; joku heistä menköön sinne ja asukoon siellä ja opettakoon heille, millä tavalla sen maan Jumalaa on palveltava.”²⁸ Ja niin eräs niistä papeista, jotka he olivat vieneet Samariasta pakkosiirtolaisuuteen, tuli ja asettui Beeteliin; ja hän opetti heille, kuinka heidän oli peljättävä Herraa.²⁹ Mutta kukin kansa teki itselleen omat jumalansa, ja he panivat ne samarialaisten rakentamiin uhrikukkula-temppelisiin, kukin kansa niissä kaupungeissa, joissa se asui.³⁰ Baabelin miehet tekivät itselleen Sukkot-Benotin,

Kuutin miehet tekivät Neergalin, Hamatin miehet Asiman,³¹ avvalaiset tekivät Nibhaan ja Tartakin, sefarvaimilaiset polttivat poikiansa tullessa Adrammelekille ja Annammelekille, Sefarvaimin jumalille.³² Mutta he pelkäsivät myöskin Herraa. Ja he asettivat itsellensä uhrikukkula-pappeja omasta keskuudestaan, ja nämä uhrasivat heidän puolestaan uhrikukkula-temppeleissä.³³ He pelkäsivät tosin Herraa, mutta palvelivat myös omia jumaliensa samalla tavalla kuin ne kansat, joiden keskuudesta heidät oli tuotu.³⁴ Ja vielä tänäkin päivänä he tekevät vanhan tapansa mukaan: he eivät pelkää Herraa eivätkä tee saamiensa säädösten ja oikeuksien mukaan, eivät sen lain ja niiden käskyjen mukaan, jotka Herra on antanut Jaakobin pojille, hänen, jolle hän antoi nimen Israel.³⁵ Herra teki liiton näiden kanssa ja käski heitä sanoen: ”Älkää peljätkö muita jumalia, älkää kumartako ja palvelko niitä älkääkään uhratko niille,³⁶ vaan Herraa, joka johdatti teidät Egyptin maasta suurella voimalla ja ojennetulla käsivarrella, häntä te peljätäkää, häntä kumartakaa ja hänelle uhratkaa.”³⁷ Ja niitä säädöksiä ja oikeuksia, sitä lakia ja niitä käskyjä, jotka hän on teille kirjoittanut, te alati tarkoin noudattakaa, mutta älkää peljätkö muita jumalia.³⁸ Liittoa, jonka minä tein teidän kanssanne, älkää unhottako. Älkääkään peljätkö muita jumalia,³⁹ vaan peljätäkää ainoastaan Herraa, teidän Jumalanne, niin hän pelastaa teidät kaikkien vihollistenne käsistä.”⁴⁰ Mutta he eivät totelleet, vaan tekivät vanhan tapansa mukaan.⁴¹ Niin nämä kansat pelkäsivät Herraa, mutta palvelivat samalla omia jumalankuviansa. Myöskin heidän lapsensa ja heidän lastensa lapset tekevät vielä tänä päivänä samoin, kuin heidän isänsä ovat tehneet.

18 Israelin kuninkaan Hoosean, Eelan pojan, kolmantena hallitusvuotena tuli Hiskia, Juudan kuninkaan Aahaan poika, kuninkaaksi.² Hän oli kahdenkymmenen viiden vuoden vanha tullessansa kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kaksikymmentä yhdeksän vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Abi, Sakarjan tytär.³ Hän teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, aivan niinkuin hänen isänsä Daavid oli tehnyt.⁴ Hän poisti uhrikukkulat, murskasi patsaat, hakkasi maahan asera-karsikon ja löi palasiksi vaskikäärmeen, jonka Mooses oli tehnyt; sillä niihin aikoihin asti israelilaiset olivat polttaneet uhreja sille; sitä kutsuttiin nimellä Nehustan.⁵ Hän turvasi Herraan, Israelin Jumalaan, niin ettei kukaan ollut hänen kaltaisensa kaikista hänen jälkeläisistään Juudan kuninkaista eikä niistä, jotka olivat olleet ennen häntä.⁶ Hän riippui Herrassa kiinni eikä luopunut hänestä, vaan noudatti hänen käskyjensä, jotka Herra oli antanut Moosekselle.⁷ Niin Herra oli hänen kanssansa; hän menestyi kaikessa, mihin ryhtyi. Hän kapinoin Assurin kuningasta vastaan eikä enää palvellut häntä.⁸ Hän voitti filistealaiset ja valtasi heidän alueensa aina Gassaan asti, sekä vartiotornit että varustetut kaupungit.⁹ Mutta kuningas Hiskian neljäntenä hallitusvuotena, joka oli Israelin kuninkaan Hoosean, Eelan pojan, seitsemäs hallitusvuosi,

hyökkäsi Salmaneser, Assurin kuningas, Samarian kimp-
puun ja piiritti sitä. ¹⁰Ja hän valloitti sen kolmen vuoden
kuluttua. Hiskian kuudentena hallitusvuotena, joka oli Is-
raelin kuninkaan Hoosean yhdeksäs hallitusvuosi, valloi-
tettiin Samaria. ¹¹Ja Assurin kuningas vei Israelin pakko-
siirtolaisuuteen Assuriin ja sijoitti heidät Halahiin ja Ha-
aborin, Goosanin joen, rannoille ja Meedian kaupunkiin,
¹²sentähden että he eivät olleet kuulleet Herran, Jumalan-
sa, ääntä, vaan olivat rikkoneet hänen liittonsa, kaiken,
mitä Mooses, Herran palvelija, oli käskenyttä; he eivät olleet
kuulleet sitä eivätkä tehneet sen mukaan. ¹³Kuningas His-
kian neljäntenätoista hallitusvuotena hyökkäsi Sanherib,
Assurin kuningas, kaikkien Juudan varustettujen kaupun-
kien kimppuun ja valloitti ne. ¹⁴Niin Hiskia, Juudan kunin-
gas, lähetti Assurin kuninkaalle Laakiiseen sanan: ”Minä
olen rikkonut, käänny pois minun kimpustani. Minä kan-
nan, mitä panet kannettavakseni.” Niin Assurin kuningas
määräsi Hiskian, Juudan kuninkaan, maksettavaksi kolme-
sataa talenttia hopeata ja kolmekymmentä talenttia kul-
taa. ¹⁵Ja Hiskia antoi kaikki rahat, mitä Herran temp-
pelissä ja kuninkaan linnan aarrekammioissa oli. ¹⁶Siihen
aikaan Hiskia leikkautti irti Herran temppelin ovista ja
pihtipielistä sen päällystyksen, jolla Hiskia, Juudan kunin-
gas, oli päällystännyt ne, ja antoi sen Assurin kuninkaalle.
¹⁷Mutta Assurin kuningas lähetti Laakiista Tartanin
ja ylimmäisen hoviherran ja Rabsaken suuren sotajoukon
kanssa kuningas Hiskiaa vastaan Jerusalemiin. Ja nämä
lähtivät liikkeelle ja tulivat Jerusalemiin; ja lähdettyänsä
liikkeelle ja tultuansa he pysähtyivät Ylälammikon vesi-
johdolle, joka on Vanuttajankedon tien varrella. ¹⁸Kun he
sitten kutsuivat kuningasta, menivät Eljakim, Hilkian poika,
joka oli linnan päällikkönä, ja kirjuri Sebna ja kansleri
Jooah, Aasafin poika, heidän luoksensa. ¹⁹Ja Rabsake
sanoi heille: ”Sanokaa Hiskialle: Näin sanoo suurkuningas,
Assurin kuningas: ’Mitä on tuo luottamus, mikä sinulla on?’
²⁰Arvelet kai, että pelkästä huulten puheesta tulee neuvo
ja voima sodankäyntiin. Keneen sinä oikein luotat, kun ka-
pinoit minua vastaan? ²¹Katso, sinä luotat nyt Egyptiin,
tuohon särkyneeseen ruokosauvaan, joka tunkeutuu sen kä-
teen, joka siihen nojaa, ja lävistää sen. Sellainen on farao,
Egyptin kuningas, kaikille, jotka häneen luottavat. ²²Vai
sanotteko te ehkä minulle: Me luotamme Herraan, meidän
Jumalaamme? Mutta eikö hän ole se, jonka uhrikukkulat
ja alttarit Hiskia poisti, kun hän sanoi Juudalle ja Jerusa-
lemille: Tämän alttarin edessä on teidän kumartaen rukoil-
tava, täällä Jerusalemissa?’ ²³Mutta lyö nyt vetoa minun
herrani, Assurin kuninkaan, kanssa: minä annan sinulle
kaksi tuhatta hevosta, jos sinä voit hankkia niille ratsasta-
jat. ²⁴Kuinka sinä sitten voisit torjua ainoankaan käskyn-
haltijan, ainoankaan minun herrani vähemmän palvelijan,
hyökkäyksen? Ja sinä vain luotat Egyptiin, sen vaunuihin
ja ratsumiehiin. ²⁵Olenko minä siis Herran sallimatta hyö-
kännyt tämän paikan kimppuun hävittämään sitä? Herra
itse on sanonut minulle: ’Hyökkää tähän maahan ja hävitä

se.’” ²⁶Niin Eljakim, Hilkian poika, ja Sebna ja Jooah sanoivat
Rabsakelle: ”Puhu palvelijoillesi araminkieltä, sillä me
ymmärrämme sitä; älä puhu meidän kanssamme juudan-
kieltä kansan kuullen, jota on muurilla”. ²⁷Mutta Rabsake
vastasi heille: ”Onko minun herrani lähettänyt minut pu-
humaan näitä sanoja sinun herrallesi ja sinulle? Eikö juuri
niille miehille, jotka istuvat muurilla ja joutuvat teidän
kanssanne syömään omaa likaansa ja juomaan omaa vet-
tänsä?” ²⁸Sitten Rabsake astui esiin, huusi kovalla äänellä
juudankielellä, puhui ja sanoi: ”Kuulkaa suurkuninkaan,
Assurin kuninkaan, sana. ²⁹Näin sanoo kuningas: ’Älkää
antako Hiskian pettää itseänne, sillä hän ei voi pelastaa
teitä minun käsistäni. ³⁰Älköön Hiskia saako teitä luotta-
maan Herraan, kun hän sanoo: Herra on varmasti pelasta-
va meidät, eikä tätä kaupunkia anneta Assurin kuninkaan
käsiin. ³¹Älkää kuulko Hiskiaa.’ Sillä Assurin kuningas sa-
noo näin: ’Tehkää sovinto minun kanssani ja antautukaa
minulle, niin te saatte syödä kukin omasta viinipuustanne
ja viikunapuustanne ja juoda kukin omasta kaivostanne,
³²kunnes minä tulen ja vien teidät maahan, joka on teidän
maanne kaltainen, vilja-, viini- ja leipämaahan, viinitarho-
jen, jalon öljypuun ja hunajan maahan; ja niin te saatte
elää ettekä kuole. Mutta älkää kuulko Hiskiaa; sillä hän
viettelee teidät, kun sanoo: Herra pelastaa meidät. ³³Onko
muidenkaan kansojen jumalista yksikään pelastanut maa-
tansa Assurin kuninkaan käsistä? ³⁴Missä ovat Hamatin ja
Arpadin jumalat? Missä ovat Sefarvaimin, Heenan ja Ivvan
jumalat? Ovatko ne pelastaneet Samariaa minun käsistäni?
³⁵Onko muiden maiden kaikista jumalista ainoakaan pe-
lastanut maatansa minun käsistäni? Kuinka sitten Herra
pelastaisi Jerusalemin minun käsistäni?’” ³⁶Mutta kansa
oli vaiti, eivätkä he vastanneet hänelle mitään; sillä kunin-
gas oli käskenyttä niin ja sanonut: ”Älkää vastatko hänelle”.
³⁷Sitten palatsin päällikkö Eljakim, Hilkian poika, ja kirju-
ri Sebna ja kansleri Jooah, Aasafin poika, tulivat Hiskian
luo vaatteen reväistytinä ja kertoivat hänelle, mitä Rabsake
oli sanonut.

19Kun kuningas Hiskia sen kuuli, repäisi hän vaatteen-
sa, pukeutui säkkiin ja meni Herran temppeliin. ²Ja hän
lähetti palatsin päällikön Eljakimin ja kirjuri Sebnan sekä
pappien vanhimmat, säkkeihin puettuina, profeetta Jesa-
jan, Aamoksen pojan, tykö. ³Ja he sanoivat hänelle: ”Näin
sanoo Hiskia: ’Hädän, kurituksen ja häväistyksen päivä on
tämä päivä, sillä lapset ovat tulleet kohdun suulle saaka,
mutta ei ole voimaa synnyttää. ⁴Ehkä Herra, sinun
Jumalasi, kuulee kaikki Rabsaken sanat, joilla hänen her-
ransa, Assurin kuningas, on lähettänyt hänet herjaamaan
elävää Jumalaa, ja rankaisee häntä näistä sanoista, jotka
Herra, sinun Jumalasi, on kuullut. Niin kohota nyt rukous
jännöksen puolesta, joka vielä on olemassa.’” ⁵Kun kunin-
gas Hiskian palvelijat tulivat Jesajan tykö, ⁶sanoi Jesa-
saja heille: ”Sanokaa näin herralenne: ’Näin sanoo Herra:
Älä pelkää niitä sanoja, jotka olet kuullut ja joilla Assu-

rin kuninkaan poikaset ovat häväisseet minua. ⁷Katso, minä annan häneen mennä sellaisen hengen, että hän kuuluaan sanoman palaa omaan maahansa. Ja minä annan hänen kaatua miekkaan omassa maassansa.” ⁸Ja Rabsake kääntyi takaisin ja tapasi Assurin kuninkaan sotimassa Libnaa vastaan; sillä hän oli kuullut, että tämä oli lähtenyt Laakiista pois. ⁹Mutta kun Sanherib kuuli Tirhakasta, Etiopian kuninkaasta, sanottavan: ”Katso, hän on lähtenyt liikkeelle sotiakseen sinua vastaan”, lähetti hän taas sanansaattajat Hiskian tykö ja käski sanoa: ¹⁰”Sanokaa näin Hiskialle, Juudan kuninkaalle: ’Älä anna Jumalasi, johon sinä luotat, pettää itseäsi äläkä ajattele: Jerusalemi ei joudu Assurin kuninkaan käsiin. ¹¹Olethan kuullut, mitä Assurin kuninkaat ovat tehneet kaikille maille, kuinka he ovat vihkineet ne tuhon omiksi. Ja sinäkö pelastuisit! ¹²Ovatko kansain jumalat pelastaneet niitä, jotka minun isäni ovat tuhonneet: Goosania, Harrania, Resefiä ja Tlassarin edeniläisiä? ¹³Missä on Hamatin kuningas ja Arpadin kuningas, Sefarvaimin kaupungin, Heenan ja Ivvan kuningas?’” ¹⁴Kun Hiskia oli ottanut kirjeen sanansaattajilta ja lukenut sen, meni hän Herran temppeliin; ja Hiskia levitti sen Herran eteen. ¹⁵Ja Hiskia rukoili Herran edessä ja sanoi: ”Herra, Israelin Jumala, jonka valtaistuinta kerubit kannattavat, sinä yksin olet maan kaikkien valtakuntain Jumala; sinä olet tehnyt taivaan ja maan. ¹⁶Herra, kallista korvasi ja kuule; Herra, avaa silmäsi ja katso. Kuule Sanheribin sanat, kuinka hän lähetti tuon miehen herjaamaan elävää Jumalaa. ¹⁷Se on totta, Herra, että Assurin kuninkaat ovat hävittäneet kansat ja heidän maansa. ¹⁸Ja he ovat heittäneet heidän jumalansa tuleen; sillä ne eivät olleet jumalia, vaan ihmiskätten tekoa, puita ja kiveä, ja sentähden he voivat hävittää ne. ¹⁹Mutta pelasta nyt meidät, Herra, meidän Jumalamme, hänen käsistensä, että kaikki maan valtakunnat tulisivat tietämään, että sinä, Herra, yksin olet Jumala.” ²⁰Niin Jesaja, Aamoksen poika, lähetti Hiskialle tämän sanan: ”Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Mitä sinä olet minulta Sanheribin, Assurin kuninkaan, tähden rukoillut, sen minä olen kuullut. ²¹Ja tämä on sana, jonka Herra on puhunut hänestä: Neitsyt, tytär Siion, halveksii ja pilkkaa sinua; tytär Jerusalemi käyttää ilkkuen päätänsä sinun jälkeesi. ²²Ketä olet herjannut ja häväissyt, ja ketä vastaan olet korottanut äänesi? Korkealle olet kohottanut silmäsi Israelin Pyhää vastaan. ²³Sanansaattajaisi kautta sinä herjasit Herraa ja sanoit: ’Monilla vauvuillani minä nousin vuorten harjalle, Libanonin ääriin saakka; minä hakkasin maahan sen korkeat setrit, sen parhaat kypressit, ja tunkeuduini sen etäisimpään yöpaikkaan, sen rehevimpään metsään; ²⁴minä kaivoin kivoja ja join kuiviin muukalaisten vedet, ja jalkapohjallani minä kuivasin kaikki Egyptin virrat.’ ²⁵Etkö ole kuullut: kauan sitten minä olen tätä valmistanut, muinaisuudesta saakka tätä aivoitellut! Nyt minä olen sen toteuttanut, ja niin sinä sait hävittää varustetut kaupungit autioiksi ki-vi-roukkioiksi, ²⁶ja niiden asukkaat olivat voimattomat, he

kauhistuivat ja joutuivat häpeään; heidän kävi niinkuin kedon ruohon ja niinkuin vihannan heinän, niinkuin katolla kasvavain kortten ja niinkuin laihon, joka kuivettuu ennen oljelle tulemistaan. ²⁷Istuitpa sinä tai lähdit tai tulit, minä sen tiedän, niinkuin senkin, että sinä raivoat minua vastaan. ²⁸Koska sinä minua vastaan raivoat ja koska sinun ylpeytesi on tullut minun korviini, niin minä panen koukkuni sinun nenääsi ja suitseni sinun suuhusi ja vien sinut takaisin samaa tietä, jota tulitkin. ²⁹Ja tämä on oleva sinulle merkinä: tänä vuonna syödään jälkikasvua ja toisenä vuonna kesanto-aaluvaa, mutta kolmantena vuonna te kylvääkää ja leikatkaa, istuttakaa viinitarhoja ja syökää niiden hedelmää. ³⁰Ja Juudan heimon pelastuneet, jotka ovat jäljelle jääneet, tekevät taas juurta alaspäin ja hedelmää ylöspäin. ³¹Sillä Jerusalemi lähtee kasvamaan jäänös, pelastunut joukko Siionin vuorelta. Herran kiivaus on sen tekevä. ³²Sentähden, näin sanoo Herra Assurin kuninkaasta: Hän ei tule tähän kaupunkiin eikä siihen nuolta ammu, ei tuo sitä vastaan kilpeä eikä luo sitä vastaan valia. ³³Samaa tietä, jota hän tuli, hän palajaa, ja tähän kaupunkiin hän ei tule, sanoo Herra. ³⁴Sillä minä varjelen tämän kaupungin ja pelastan sen itseni tähden ja palvelijani Daavidin tähden.” ³⁵Ja sinä yönä Herran enkeli lähti ja löi Assurin leirissä sata kahdeksankymmentä viisi tuhatta miestä, ja kun noustiin aamulla varhain, niin katso, ne olivat kaikki kuolleina ruumiina. ³⁶Silloin Sanherib, Assurin kuningas, lähti liikkeelle ja meni pois; hän palasi takaisin ja jäi Niiniveen. ³⁷Mutta kun hän oli kerran rukoilemassa jumalansa Nisrokin temppelissä, surmasivat Adrammelek ja Sareser hänet miekalla; sitten he pakenivat Araratin maahan. Ja hänen poikansa Eesarhaddon tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

20Niihin aikoihin Hiskia sairastui ja oli kuolemaisillansa; ja profeetta Jesaja, Aamoksen poika, tuli hänen tykönsä ja sanoi hänelle: ”Näin sanoo Herra: Toimita talosi; sillä sinä kuolet etkä enää parane”. ²Niin hän käänsi kasvonsa seinään päin ja rukoili Herraa sanoen: ³”Oi Herra, muista, kuinka minä olen vaeltanut sinun edessäsi uskollisesti ja ehyellä sydämellä ja tehnyt sitä, mikä on hyvää sinun silmissäsi!” Ja Hiskia itki katkerasti. ⁴Mutta Jesaja ei ollut vielä lähtenyt keskimmäiseltä esipihalta, kun hänelle tuli tämä Herran sana: ⁵”Palaja takaisin ja sano Hiskialle, minun kansani ruhtinaalle: ’Näin sanoo Herra, sinun isäsi Daavidin Jumala: Minä olen kuullut sinun rukouksesi, olen nähnyt sinun kyyneleesi. Katso, minä parannan sinut: jo kolmantena päivänä sinä menet Herran temppeliin. ⁶Ja minä lisään sinulle ikää viisitoista vuotta. Ja minä pelastan sinut ja tämän kaupungin Assurin kuninkaan käsistä. Minä varjelen tätä kaupunkia itseni tähden ja palvelijani Daavidin tähden.” ⁷Ja Jesaja sanoi: ”Toimittakaa tänne viikunakakkua”. Niin he toivat sitä ja panivat paiseen päälle; ja hän parani. ⁸Ja Hiskia sanoi Jesajalle: ”Mikä on merkinä siitä, että Herra on parantava minut, niin että

minä kolmantena päivänä voin mennä Herran temppeliin?”⁹Jesaja sanoi: ”Tämä on oleva sinulle merkinä Herralta siitä, että Herra tekee, mitä hän on sanonut: varjo kulkee kymmenen astetta eteenpäin tahi siirtyy kymmenen astetta takaisin”.¹⁰Hiskia sanoi: ”Varjon on helppo pidetä kymmenen astetta. Ei, vaan siirtyköön varjo takaisin kymmenen astetta.”¹¹Silloin profeetta Jesaja huusi Herraa, ja hän antoi varjon Aahaan aurinkokelossa siirtyä takaisin kymmenen astetta, jotka se oli jo laskeutunut.¹²Siihen aikaan Merodak-Baladan, Baladanin poika, Baabelin kuningas, lähetti kirjeen ja lahjoja Hiskialle, sillä hän oli kuullut, että Hiskia oli ollut sairaana.¹³Ja kuultuansa heitä Hiskia näytti heille koko varastohuoneensa, hopean ja kullan, hajuaineet ja kalliin öljyn ja koko asehuoneensa ja kaikki, mitä hänen aarrekkamioissansa oli. Ei ollut mitään Hiskian talossa eikä koko hänen valtakunnassaan, mitä hän ei olisi heille näyttänyt.¹⁴Mutta profeetta Jesaja tuli kuningas Hiskian tykö ja sanoi hänelle: ”Mitä nämä miehet ovat sanoneet, ja mistä he ovat tulleet sinun tykösi?” Hiskia vastasi: ”He ovat tulleet kaukaisesta maasta, Baabelista”.¹⁵Hän sanoi: ”Mitä he ovat nähneet sinun talossasi?” Hiskia vastasi: ”Kaiken, mitä talossani on, he ovat nähneet; minun aarrekkamioissani ei ole mitään, mitä en olisi heille näyttänyt”.¹⁶Niin Jesaja sanoi Hiskialle: ”Kuule Herran sana: ¹⁷Katso, päivät tulevat, jolloin kaikki, mitä sinun talossasi on ja mitä sinun isäsi ovat koonneet tähän päivään asti, viedään pois Baabeliin; ei mitään jää jäljelle, sanoo Herra. ¹⁸Ja sinun omia poikasi, jotka sinusta polveutuvat, jotka sinulle syntyvät, viedään hovipalvelijoiksi Baabelin kuninkaan palatsiin.”¹⁹Hiskia sanoi Jesajalle: ”Herran sana, jonka olet puhunut, on hyvä”. Sillä hän ajatteli: ”Onpahan rauha ja turvallisuus minun päivinäni”.²⁰Mitä muuta on kerrottavaa Hiskiasta ja kaikista hänen urotöistään, ja kuinka hän rakensi lammikon ja vesijohdon ja johti veden kaupunkiin, se on kirjoitettuna Juudan kuningasten aikakirjassa.²¹Ja Hiskia meni lepoon isiensä tykö. Ja hänen poikansa Manasse tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

21Manasse oli kahdentoista vuoden vanha tullessansa kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa viisikymmentä viisi vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Hefsibah.²Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, niiden kansain kauhistavien tekojen mukaan, jotka Herra oli karkoittanut israelilaisten tieltä.³Hän rakensi jälleen uhrikukkulat, jotka hänen isänsä Hiskia oli hävittänyt, ja pystytti alttareja Baalille ja teki aseran, niinkuin Israelin kuningas Ahab oli tehnyt, kumarsi ja palveli kaikkea taivaan joukkoa.⁴Hän rakensi alttareja myös Herran temppeliin, josta paikasta Herra oli sanonut: ”Jerusalemiin minä asetan nimeni”.⁵Hän rakensi alttareja kaikelle taivaan joukolle Herran temppelin molempiin esipihoihin.⁶Myös pani hän poikansa kulkemaan tulen läpi, ennusteli merkeistä, harjoitti noituutta ja hankki itsellensä vainaja- ja tietäjähenkien manaajia; hän teki paljon sitä, mikä on pahaa

Herran silmissä, ja vihoitti hänet.⁷Ja teettämänsä Aseran kuvan hän asetti temppeliin, josta Herra oli sanonut Daavidille ja hänen pojallensa Salomolle: ”Tähän temppeliin ja Jerusalemiin, jonka minä olen valinnut kaikista Israelin sukukunnista, minä asetan nimeni ikiajoiksi.⁸Enkä minä anna enää Israelin jalkojen harhailta pois siitä maasta, jonka minä olen antanut heidän isillensä, jos he vain kaikessa noudattavat sitä, mitä minä olen käskenyt heidän noudattaa - koko sitä lakia, jonka minun palvelijani Mooses on heille antanut.”⁹Mutta he eivät totelleet, ja Manasse eksytti heidät tekemään pahaa enemmän kuin ne kansat, jotka Herra oli hävittänyt israelilaisten tieltä.¹⁰Niin Herra puhui palvelijainsa, profeettain, kautta ja sanoi: ¹¹”Koska Manasse, Juudan kuningas, on tehnyt nämä kauhistavat teot ja siten tehnyt pahaa enemmän kuin amorilaiset, jotka olivat ennen häntä, ja on saattanut kivi-jumalillansa myös Juudan tekemään syntiä,¹²sentähden sanoo Herra, Israelin Jumala, näin: Katso, minä annan sellaisen onnettomuuden kohdata Jerusalemia ja Juudaa, että joka sen kuulee, sen molemmat korvat soivat.¹³Ja minä mittaan Jerusalemin samalla mittanuoralla kuin Samarian ja punnitsen sen samalla vaa’alla kuin Ahabin suvun. Ja minä huuhdon Jerusalemin, niinkuin vati huuhdotaan: se huuhdotaan ja käännetään kumollensa.¹⁴Minä hylkään perintöosani jäännöksen ja annan heidät vihollistensa käsiin, niin että he joutuvat kaikkien vihollistensa saaliiksi ja ryöstettäväiksi,¹⁵koska ovat tehneet sitä, mikä on pahaa minun silmissäni, ja vihoittaneet minua siitä päivästä asti, jona heidän isänsä lähtivät Egyptin maasta, tähän päivään saakka.”¹⁶Manasse vuodatti myös sangen paljon viatonta verta, niin että hän sillä täytti Jerusalemin ääriään myöten, sen syntinsä lisäksi, jolla hän saattoi Juudan tekemään syntiä, tekemään sitä, mikä on pahaa Herran silmissä.¹⁷Mitä muuta on kerrottavaa Manassesta ja kaikesta, mitä hän teki, ja synnistä, minkä hän teki, se on kirjoitettuna Juudan kuningasten aikakirjassa.¹⁸Ja Manasse meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin linnansa puutarhaan, Ussan puutarhaan. Ja hänen poikansa Aamon tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.¹⁹Aamon oli kahdenkymmenen kahden vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kaksi vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Mesullemet, Haaruksen tytär, Jotbasta.²⁰Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, niinkuin hänen isänsä Manasse oli tehnyt.²¹Hän vaelsi kaikessa samaa tietä, mitä hänen isänsä oli vaeltanut: hän palveli niitä kivi-jumalia, joita hänen isänsä oli palvellut, ja kumarsi niitä;²²hän hylkäsi Herran, isiensä Jumalan, eikä vaeltanut Herran tietä.²³Ja Aamonin palvelijat tekivät salaliiton häntä vastaan ja tappoivat kuninkaan hänen linnassansa.²⁴Mutta maan kansa surmasi kaikki, jotka olivat tehneet salaliiton kuningas Aamonin vastaan. Ja maan kansa teki hänen poikansa Joosian kuninkaaksi hänen sijaansa.²⁵Mitä muuta on kerrottavaa Aamonista, siitä, mitä hän teki, se on kirjoitettuna Juudan kuningasten aikakirjassa.²⁶Ja hänet haudattiin

omaan hautaansa Ussan puutarhaan. Ja hänen poikansa Joosia tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

22Joosia oli kahdeksan vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kolmekymmentä yksi vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Jedida, Adajan tytär, Boskatista. ²Hän teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, ja vaelsi kaikessa isänsä Daavidin tietä, poikkeamatta oikealle tai vasemmalle. ³Kahdeksantentoista hallitusvuoteen kuningas Joosia lähetti kirjuri Saafanin, Asaljan pojan, Mesullamin pojanpojan, Herran temppeliin ja sanoi: ⁴”Mene ylimmäisen papin Hilikian luo, että hän lukisi valmiiksi Herran temppeliin tuodut rahat, joita ovenvartijat ovat koonneet kansalta. ⁵Ja hän antakoon ne työnteettäjille, jotka on pantu valvomaan töitä Herran temppelissä, ja nämä maksakoot niillä työmiehet, jotka ovat Herran temppelissä korjaamassa sitä, mikä temppelissä on rappeutunut, ⁶puusepät, rakentajat ja muurarit, sekä temppelin korjaamista varten ostettavat puutavarat ja hakatut kivet. ⁷Älköön heiltä kuitenkaan vaadittako tilintekoa rahoista, jotka heille luovutetaan, vaan toimikoot he luottamusmiehinä.” ⁸Ja ylimmäinen pappi Hilkia sanoi kirjuri Saafanille: ”Minä löysin Herran temppelistä lain kirjan”. Ja Hilkia antoi kirjan Saafanille, ja tämä luki sen. ⁹Sitten kirjuri Saafan meni kuninkaan tykö ja teki kuninkaalle selon asiasta, sanoen: ”Palvelijasi ovat ottaneet esille rahat, mitä temppelissä oli, ja ovat antaneet ne työnteettäjille, jotka on pantu valvomaan töitä Herran temppelissä”. ¹⁰Ja kirjuri Saafan kertoi kuninkaalle sanoen: ”Pappi Hilkia antoi minulle erään kirjan”. Ja Saafan luki sen kuninkaalle. ¹¹Kun kuningas kuuli lain kirjan sanat, repäisi hän vaatteensa. ¹²Ja kuningas käski pappi Hilkiaa, Ahikamia, Saafanin poikaa, Akboria, Miikajan poikaa, kirjuri Saafania ja Asajaa, kuninkaan palvelijaa, sanoen: ¹³”Menkää ja kysykää minun ja kansan ja koko Juudan puolesta neuvoa Herralta tästä löydetystä kirjasta. Sillä suuri on Herran viha, joka on syytynyt meitä vastaan, koska meidän isämme eivät ole totelleet tämän kirjan sanoja eivätkä tehneet mitään kaikkesta siitä, mitä siinä on meille kirjoitettuna.” ¹⁴Niin pappi Hilkia, Ahikam, Akbor, Saafan ja Asaja menivät naisprofeetta Huldan tykö, joka oli vaatevaraston hoitajan Sallumin, Tikvan pojan, Harhaan pojanpojan, vaimo ja asui Jerusalemissa, toisessa kaupunginosassa. He puhuivat hänen kanssaan. ¹⁵Niin hän sanoi heille: ”Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Sanokaa sille miehelle, joka lähetti teidät minun tyköni: ¹⁶Näin sanoo Herra: Katso, minä annan tätä paikkaa ja sen asukkaita kohdata onnettomuuden, kaiken, mitä sanotaan siinä kirjassa, jonka Juudan kuningas on lukenut, ¹⁷sillä he ovat hyljänneet minut ja polttaneet uhreja muille jumalille ja vihoittaneet minut kaikilla kättensä teoilla; ja minussa on syytynyt viha tätä paikkaa kohtaan, eikä se sammu. ¹⁸Mutta Juudan kuninkaalle, joka on lähettänyt teidät kysymään neuvoa Herralta, sanokaa näin: Näin sanoo Herra, Israelin Jumala, niistä sanoista, jotka sinä

olet kuullut: ¹⁹Koska sinun sydämesi on pehminnyt ja sinä olet nöyrytynyt Herran edessä, kuullessasi, mitä minä olen puhunut tätä paikkaa ja sen asukkaita vastaan, että he tulevat kauhistukseksi ja kirouksanaksi, ja koska sinä olet reväissyt vaatteesi ja itkenyt minun edessäni, niin minäkin olen kuullut sinua, sanoo Herra. ²⁰Sentähden minä korjaan sinut isiesi tykö, ja sinä saat rauhassa siirtyä hautaasi, ja sinun silmäsi pääsevät näkemästä kaikkea sitä onnettomuutta, minkä minä annan kohdata tätä paikkaa.” Ja he toivat kuninkaalle tämän vastauksen.

23Niin kuningas lähetti kokoamaan luoksensa kaikki Juudan ja Jerusalemin vanhimmat. ²Ja kuningas meni Herran temppeliin, ja hänen kanssaan kaikki Juudan miehet ja kaikki Jerusalemin asukkaat, myöskin papit ja profeetat, koko kansa pienimmästä suurimpaan. Ja hän luki heidän kuultensa kaikki Herran temppelistä löydetyn liitonkirjan sanat. ³Ja kuningas asettui pylvään viereen ja teki Herran edessä liiton, että heidän tuli seurata Herraa, noudattaa hänen käskyjensä, todistuksiansa ja säädöksiänsä kaikesta sydämestään ja kaikesta sielustaan ja pitää liiton sanat, jotka olivat kirjoitettuina siinä kirjassa. Ja kaikki kansa yhtyi siihen liittoon. ⁴Sitten kuningas käski ylimmäistä pappia Hilkiaa ja häntä lähimpiä pappeja sekä ovenvartijoita viemään Herran temppelistä pois kaikki kalut, mitä oli tehty Baalille, Aseralle ja kaikelle taivaan joukolle. Ja hän poltatti ne Jerusalemin ulkopuolella Kidronin kedoilla, mutta vei niiden tuhan Beeteliin. ⁵Hän pani myös viralta epäjumalain papit, jotka Juudan kuninkaat olivat asettaneet polttamaan uhreja uhrikukkuloilla Juudan kaupungeissa ja Jerusalemin ympäristössä ja jotka polttivat uhreja Baalille, auringolle, kuulle, eläinradan tähdille ja kaikelle taivaan joukolle. ⁶Hän vei aseran pois Herran temppelistä Jerusalemin ulkopuolelle Kidronin laaksoon ja poltti sen Kidronin laaksossa, rouhensi sen tomuksi ja heitti tommun yhteiselle hautausmaalle. ⁷Ja hän kukisti haureellisten pyhäkköpoikien huoneet, jotka olivat Herran temppelissä ja joissa naiset kutoivat verhoja Aseralle. ⁸Hän toi pois kaikki papit Juudan kaupungeista ja saastutti uhrikukulat, joilla papit olivat polttaneet uhreja, Gebasta Beersebaan asti. Ja hän kukisti porteilla olevat uhrikukulat, joita oli kaupungin päällikön Joosuan portin oven edustalla, vasemmalla puolella mentäessä sisään kaupungin portista. ⁹Uhrikukulapapit eivät kuitenkaan saaneet nousta Herran alttarille Jerusalemissa; he saivat vain syödä happamatonta leipää veljiensä kanssa. ¹⁰Hän saastutti myöskin polttopaikan Ben-Hinnomin laaksossa, ettei kukaan voisi panna poikaansa tai tyttärensä kulkemaan tulen läpi Molokin kunniaksi. ¹¹Ja hän poisti ne hevoset, jotka Juudan kuninkaat olivat auringon kunniaksi asettaneet, siitä, mistä mennään Herran temppeliin, hoviherra Netan-Melekin kammion vierestä, joka oli Parvarimissa, ja poltti auringonvaunut tulella. ¹²Ja Aahaan yläsalin katolla olevat alttarit, jotka Juudan kuninkaat olivat teettäneet, ja

ne alttarit, jotka Manasse oli teettänyt Herran temppelin molempiin esipihoihin, kuningas kukisti; sitten hän riensi sieltä ja heitti niiden tomun Kidronin laaksoon.¹³ Ja ne uhrikukkulat, jotka olivat itään päin Jerusalemissa, etelään päin Turmiovuoresta, ja jotka Salomo, Israelin kuningas, oli rakentanut Astartelle, siidonilais-iljetykselle, ja Kemokselle, Mooabin iljetykselle, ja Milkomille, ammonilais-kauhistukselle, ne kuningas saastutti.¹⁴ Hän murskasi patsoat ja hakkasi maahan asera-karsikot ja täytti niiden sijan ihmisten luilla.¹⁵ Myöskin Beetelissä olevan alttarin, sen uhrikukulan, jonka oli teettänyt Jerobeam, Nebatin poika, joka saattoi Israelin tekemään syntiä, senkin alttarin uhrikukkuloineen hän kukisti; sitten hän poltti uhrikukulan ja rouhensi sen tomuksi sekä poltti asera-karsikon.¹⁶ Kun Joosia sitten kääntyi ja näki haudat, jotka olivat vuorella, lähetti hän ottamaan luut haudoista, poltti ne alttarilla ja saastutti näin alttarin, Herran sanan mukaan, jonka oli julistanut se Jumalan mies, joka nämä julisti.¹⁷ Ja hän kysyi: ”Mikä tuo hautamerkki on, jonka minä näen?” Kaupungin miehet vastasivat hänelle: ”Se on sen Jumalan miehen hauta, joka tuli Juudasta ja julisti sen, minkä sinä nyt olet tehnyt Beetelin alttarille”.¹⁸ Hän sanoi: ”Antakaa hänen olla; älköön kukaan koskeko hänen luuhinsa”. Niin he jättivät hänen luunsa rauhaan ja samoin sen profeetan luut, joka oli tullut Samariasta.¹⁹ Myöskin Samarian kaupungeista Joosia poisti kaikki uhrikukkula-temppelit, jotka Israelin kuninkaasivat olivat rakentaneet ja niin vihoittaneet Herran; ja hän teki niille saman, minkä oli tehnyt Beetelissä.²⁰ Ja kaikki siellä olevat uhrikukkulapapit hän teurasti alttareilla ja poltti ihmisten luita niiden päällä. Sitten hän palasi takaisin Jerusalemiin.²¹ Ja kuningas käski kaikkea kansaa sanoen: ”Viettäköö pääsiäistä Herran, teidän Jumalanne, kunniaksi, niinkuin on kirjoitettu tässä liitonkirjassa”.²² Sillä sellaista pääsiäistä ei oltu vietetty sen ajan jälkeen, jona tuomarit tuomitsivat Israelia, ei Israelin kuningasten eikä Juudan kuningasten koko aikana.²³ Vasta kuningas Joosian kahdeksantenatoista hallitusvuotena vietettiin sellainen pääsiäinen Jerusalemissa Herran kunniaksi.²⁴ Myöskin vainaja- ja tietäjähenkien manaajat, kotijumalat ja kivijumalat ja kaikki iljetykset, joita oli nähty Juudan maassa ja Jerusalemissa, Joosia hävitti, täyttääkseen lain sanat, jotka olivat kirjoitettuna siinä kirjassa, minkä pappi Hilkia oli löytänyt Herran temppelistä.²⁵ Ei ollut ennen häntä ollut hänen vertaistansa kuningasta, joka niin kaikesta sydämestänsä, kaikesta sielustansa ja kaikesta voimastansa olisi kääntynyt Herran puoleen, kaiken Mooseksen lain mukaan; eikä hänen jälkeensä tullut hänen vertaistansa.²⁶ Kuitenkaan ei Herra kääntynyt suuren vihansa hehkusta, kun kerran hänen vihansa oli syytynyt Juudaa vastaan kaikesta siitä, millä Manasse oli vihoittanut hänet.²⁷ Ja Herra sanoi: ”Minä toimitan myöskin Juudan pois kasvojeni edestä, niinkuin minä olen toimittanut pois Israelin; ja minä hylkään Jerusalemin, tämän kaupungin, jonka minä olin valinnut, ja

temppelin, josta minä olin sanonut: ’Minun nimeni on oleva siinä’”.²⁸ Mitä muuta on kerrottavaa Joosiasta ja kaikesta, mitä hän teki, se on kirjoitettuna Juudan kuningasten aikakirjassa.²⁹ Hänen aikansa farao Neko, Egyptin kuningas, lähti Assurin kuningasta vastaan Euftrat-virrälle. Niin kuningas Joosia meni häntä vastaan, mutta farao surmasi hänet Megiddossa heti, kun näki hänet.³⁰ Ja hänen palvelijansa veivät hänet kuolleen vaunuissa Megiddosta, toivat hänet Jerusalemiin ja hautasivat hänet hänen omaan hautaansa. Mutta maan kansa otti Joosian pojan Jooahaan, voiteli hänet ja teki hänet kuninkaaksi hänen isänsä sijaan.³¹ Jooahas oli kahdenkymmenen kolmen vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi kolme kuukautta Jerusalemissa. Hänen äitinsä oli nimeltään Hamutal, Jeremian tytär, Libnasta.³² Ja hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, aivan niinkuin hänen isänsä olivat tehneet.³³ Mutta farao Neko vangitutti hänet Riblassa, Hamatin maassa, ettei hän hallitsisi Jerusalemissa, ja määräsi maan maksettavaksi pakkoveron: sata talenttia hopeata ja kymmenen talenttia kultaa.³⁴ Ja farao Neko teki Eljakimin, Joosian pojan, kuninkaaksi hänen isänsä Joosian sijaan ja muutti hänen nimensä Joojakimiksi. Mutta Jooahaan hän otti vangiksi, ja tämä joutui Egyptiin; siellä hän kuoli.³⁵ Hopean ja kullan Joojakim maksoi faraolle; mutta voidakseen maksaa rahat faraon käskyn mukaan hän veroitti maata, ottaen maan kansalta, sen mukaan kuin kukin oli verotettu, hopeata ja kultaa, antaakseen farao Nekolle.³⁶ Joojakim oli kahdenkymmenen viiden vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa yksitoista vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Sebida, Pedajan tytär, Ruumasta.³⁷ Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, aivan niinkuin hänen isänsä olivat tehneet.

24 Hänen aikanaan Nebukadnessar, Baabelin kuningas, lähti liikkeelle, ja Joojakim tuli hänen palvelijakseen. Kolmen vuoden kuluttua tämä jälleen kapinoi häntä vastaan.² Ja Herra lähetti hänen kimppuunsa kaldealaisten, aramilaisten, mooabilaisten ja ammonilaisten partiojoukkoja; hän lähetti ne Juudan kimppuun sitä tuhoamaan, Herran sanan mukaan, jonka hän oli puhunut palvelijainsa, profeettain, kautta.³ Mutta tämä tapahtui Juudalle Herran käskystä; ja näin hän toimitti heidät pois kasvojensa edestä Manassen syntien tähden, kaiken tähden, mitä hän oli tehnyt,⁴ ja myöskin viattoman veren tähden, minkä hän oli vuodattanut täyttäessään Jerusalemin viattomalla verellä; sitä ei Herra tahtonut antaa anteeksi.⁵ Mitä muuta on kerrottavaa Joojakimista ja kaikesta, mitä hän teki, se on kirjoitettuna Juudan kuningasten aikakirjassa.⁶ Ja Joojakim meni lepoon isänsä tykö. Ja hänen poikansa Joojakin tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.⁷ Egyptin kuningas ei enää lähtenyt maastansa, sillä Baabelin kuningas oli valloittanut kaiken, mikä oli Egyptin kuninkaan omaa, Egyptin puolesta aina Euftrat-virtaan saakka.⁸ Joojakin oli kah-

deksantoista vuoden vanha tullessansa kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kolme kuukautta. Hänen äitinsä oli nimeltään Nehusta, Elnatanin tytär, Jerusalemlaista. ⁹Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, aivan niinkuin hänen isänsä oli tehnyt. ¹⁰Siihen aikaan Baabelin kuninkaan Nebukadnessarin palvelijat tulivat Jerusalemiin, ja kaupunki saarrettiin. ¹¹Ja Nebukadnessar, Baabelin kuningas, ryntäsi kaupunkiin, hänen palvelijainsa saartaessa sitä. ¹²Niin Joojakin, Juudan kuningas, antautui Baabelin kuninkaalle äitineen ja palvelijoineen, päällikköineen ja hoviherroineen. Ja Baabelin kuningas otti hänet vangiksi kahdeksantena hallitusvuotenaan. ¹³Ja hän vei pois sieltä kaikki Herran temppelin ja kuninkaan linnan aarteet, ja hän rikkoi kaikki kultakalut, jotka Israelin kuningas Salomo oli teettänyt Herran temppeliin. Tapahtui, niinkuin Herra oli puhunut. ¹⁴Ja hän vei pakkosiirtolaisuuteen koko Jerusalemin, kaikki päälliköt ja kaikki sotaurhot, kymmentuhatta pakkosiirtolaista, ja kaikki sepät ja lukkosepät; ei jäänyt jäljelle muita kuin maakansan köyhät. ¹⁵Hän siirsi Joojakinin vankina Baabeliin; samoin hän vei kuninkaan äidin, kuninkaan puoliset ja hänen hoviherransa sekä muut maan mahtavat pakkosiirtolaisina Jerusalemlaista Baabeliin, ¹⁶niin myös kaikki sotilaat, luvultaan seitsemäntuhatta, sepät ja lukkosepät, luvultaan tuhat, kaikki sotaan harjaantuneita urhoja. Ne Baabelin kuningas vei pakkosiirtolaisina Baabeliin. ¹⁷Mutta Baabelin kuningas asetti hänen setänsä Mattanjan kuninkaaksi hänen sijaansa ja muutti hänen nimensä Sidkiaksi. ¹⁸Sidkia oli kahdenkymmenen yhden vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa yksitoista vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Hamutal, Jeremian tytär, Libnasta. ¹⁹Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, aivan samoin kuin Joojakim oli tehnyt. ²⁰Sillä Herran vihan tähden kävi näin Jerusalemlille ja Juudalle, kunnes hän vihdoin heitti heidät pois kasvojensa edestä.

25Sidkia kapinoi Baabelin kuningasta vastaan. Hänen yhdeksäntenä hallitusvuotenaan, sen kymmenennessä kuussa, kuukauden kymmenentenä päivänä, kävi Nebukadnessar, Baabelin kuningas, hän ja koko hänen sotajoukkonsa, Jerusalemin kimppuun ja asettui leiriin sitä vastaan. Ja he rakensivat saartovarusteet sitä vastaan yltympäri. ²Näin kaupunkia piirrettiin kuningas Sidkian yhdenteentoista hallitusvuoteen asti. ³Mutta neljännen kuukauden yhdeksäntenä päivänä, kun nälänhätä ahdisti kaupunkia eikä ollut leipää maan kansalle, ⁴valloitettiin kaupunki, ja kaikki sotilaat pakenivat yöllä molempien muurien välistä porttitietä, joka oli kuninkaan puutarhan puolella, kaldealaisten ollessa kaupungin ympärillä, ja he kulkivat Aromaahan päin. ⁵Mutta kaldealaisten sotajoukko ajoi kuningasta takaa, ja he saavuttivat hänet Jerikon aroilla; ja kaikki hänen sotaväkinsä oli jättänyt hänet ja hajaantunut. ⁶Ja he ottivat kuninkaan kiinni ja veivät hänet Baabelin kuninkaan eteen Riblaan; ja hänelle julistettiin tuomio: ⁷Sidkian po-

jat teurastettiin hänen silmiensä edessä, ja Sidkialta itseltään hän sokaisutti silmät ja kytkettiin hänet vaskikahleisiin, ja hänet vietiin Baabeliin. ⁸Viidennessä kuussa, kuukauden seitsemäntenä päivänä, Baabelin kuninkaan Nebukadnessarin yhdeksäntenätoista hallitusvuotena, tuli Baabelin kuninkaan palvelija Nebusaradan, henkivartijain päällikkö, Jerusalemiin. ⁹Hän poltti Herran temppelin ja kuninkaan linnan ja kaikki Jerusalemin talot; kaikki ylhäisten talot hän poltti tulella. ¹⁰Ja koko kaldealaisten sotajoukko, joka henkivartijain päälliköllä oli mukanaan, repi maahan Jerusalemin muurit, yltympäri. ¹¹Ja Nebusaradan, henkivartijain päällikkö, vei pakkosiirtolaisuuteen kansan tähteet, mitä oli jäljellä kaupungissa, sekä ne, jotka olivat menneet Baabelin kuninkaan puolelle, ja muun rahvaan. ¹²Mutta osan maan köyhiä henkivartijain päällikkö jätti jäljelle viinitarhureiksi ja peltomiehiksi. ¹³Vaskipylyvät, jotka olivat Herran temppelissä, altaiden telineet ja vaskimeren, jotka olivat Herran temppelissä, kaldealaiset särkivät ja veivät vasken Baabeliin. ¹⁴Ja kattilat, lapiot, veitset, kupit ja kaikki vaskikalut, joita oli käytetty jumalanpalveluksessa, he ottivat pois. ¹⁵Samoin otti henkivartijain päällikkö hiilipannut ja maljat, jotka olivat läpeensä kultaa tai hopeata. ¹⁶Molempien pylväiden, meren ja telineiden, jotka Salomo oli teettänyt Herran temppeliin - näiden kaikkien esineiden vaski ei ollut punnittavissa. ¹⁷Toisen pylvään korkeus oli kahdeksantoista kyynärää, ja sen päässä oli pylväänpää vaskesta; pylväänpään korkeus oli kolme kyynärää, ja pylväänpään päällä oli ristikkokoriste ja granaattiomienia yltympäri, kaikki vaskea; ja samanlaiset oli toisessa pylväessä ristikkokoristeen päällä. ¹⁸Henkivartijain päällikkö otti ylimmäisen papin Serajan ja häntä lähimmän papin Sefanjan sekä kolme ovenvartijaa, ¹⁹ja kaupungista hän otti yhden hoviherran, joka oli sotaväen tarkastaja, ja viisi kuninkaan lähintä miestä, jotka tavattiin kaupungista, sekä sotapäällikön kirjurin, jonka tehtävänä oli ottaa maan kansaa sotapalvelukseen, ja kuusikymmentä miestä maan kansasta, jotka tavattiin kaupungista. ²⁰Nämä otti Nebusaradan, henkivartijain päällikkö, ja vei heidät Baabelin kuninkaan eteen Riblaan. ²¹Ja Baabelin kuningas antoi lyödä heidät kuoliaaksi Riblassa Hamatin maassa. Ja niin Juuda vietiin pois maastansa pakkosiirtolaisuuteen. ²²Mutta sen väen käskynhaltijaksi, joka jäi Juudan maahan, sen, jonka Nebukadnessar, Baabelin kuningas, jätti sinne, hän asetti Gedaljan, Ahikamin pojan, Saafanin pojanpojan. ²³Kun kaikki sotaväen päälliköt, he ja heidän miehensä, kuulivat, että Baabelin kuningas oli asettanut Gedaljan käskynhaltijaksi, tulivat he miehinensä Gedaljan luo Mispaan, nimittäin Ismael, Netanjan poika, Joohanan, Kaareahin poika, netofalainen Seraja, Tanhumetin poika, ja Jaasanja, maakatilaisen poika. ²⁴Ja Gedalja vannoi heille ja heidän miehillensä ja sanoi heille: ”Älkää peljätkö kaldealaisten palvelijoita. Jääkää maahan ja palvelkaa Baabelin kuningasta, niin te menestytte.” ²⁵Mutta seitsemännessä kuussa tuli Ismael, Netanjan poika, Elisaman pojanpoika, joka

oli kuninkaallista sukua, mukanaan kymmenen miestä, ja he löivät kuoliaaksi Gedaljan ja ne Juudan miehet ja kaldealaiset, jotka olivat hänen kanssansa Mispassa. ²⁶Silloin nousi kaikki kansa, pienimmästä suurimpaan, ja samoin sotaväen päälliköt, ja he menivät Egyptiin, sillä he pelkäsivät kaldealaisia. ²⁷Mutta kolmantenakymmenentenä seitsemäntenä vuotena siitä, kun Joojakin, Juudan kuningas, oli viety pakkosiirtolaisuuteen, kahdennessatoista kuussa, kuukauden kahdentenakymmenentenä seitsemäntenä päivänä, korotti Evil-Merodak, Baabelin kuningas, samana vuonna, jona hän tuli kuninkaaksi, Juudan kuninkaan Joojakinin pään, vapauttaen hänet vankilasta. ²⁸Ja hän puhuteli häntä ystävällisesti ja asetti hänen istuimensa ylemmäksi muitten kuningasten istuimia, jotka olivat hänen tykönänsä Baabelissa. ²⁹Hän sai panna pois vangin puvun ja aina aterioida hänen luonaan, niin kauan kuin eli. ³⁰Ja hän sai kuninkaalta elatuksensa, mitä kunakin päivänä tarvitsi, vakinaisen elatuksen, niin kauan kuin eli.

1 Aikakirja

¹Adam, Seet, Enos, ²Keenan, Mahalalel, Jered, ³Hanok, Metusalah, Lemek, ⁴Nooa, Seem, Haam ja Jaafet. ⁵Jaafetin pojat olivat Goomer, Maagog, Maadai, Jaavan, Tuubal, Mesek ja Tiiras. ⁶Ja Goomerin pojat olivat Askenas, Diifat ja Toogarma. ⁷Ja Jaavanin pojat olivat Elisa ja Tarsisa, kittiläiset ja roodanilaiset. ⁸Haamin pojat olivat Kuus, Misraim, Puut ja Kanaan. ⁹Ja Kuusin pojat olivat Seba, Havila, Sabta, Raema ja Sabteka. Ja Raeman pojat olivat Saba ja Dedan. ¹⁰Ja Kuusille syntyi Nimrod; hän oli ensimmäinen valtias maan päällä. ¹¹Ja Misraimille syntyivät luudilaiset, anamilaiset, lehabilaiset, naftuhilaiset, ¹²patrokselaiset ja kasluhilaiset, joista filistealaiset ovat lähteneet, sekä kaftorilaiset. ¹³Ja Kanaanille syntyivät Siidon, hänen esikoisensa, ja Heet, ¹⁴sekä jebusilaiset, amori-laiset, girgasilaiset, ¹⁵hivviläiset, arkilaiset, siiniläiset, ¹⁶arvadilaiset, semarilaiset ja hamatilaiset. ¹⁷Seemin pojat olivat Eelam, Assur, Arpaksad, Luud, Aram, Uus, Huul, Geter ja Mesek. ¹⁸Ja Arpaksadille syntyi Selah, ja Selahille syntyi Eeber. ¹⁹Ja Eeberille syntyi kaksi poikaa; toisen nimi oli Peleg, sillä hänen aikansa jakaantuivat maan asukkaat, ja hänen veljensä nimi oli Joktan. ²⁰Ja Joktanille syntyivät Almodad, Selef, Hasarmavet, Jerah, ²¹Hadoram, Uusal, Dikla, ²²Eebal, Abimael, Saba, ²³Oofir, Havila ja Joobab. Kaikki nämä olivat Joktanin poikia. ²⁴Seem, Arpaksad, Selah, ²⁵Eeber, Peleg, Regu, ²⁶Serug, Naahor, Terah, ²⁷Abram, se on Aabraham. ²⁸Aabrahamin pojat olivat Iisak ja Ismael. ²⁹Tämä on heidän sukuluettelonsa: Nebajot, Ismaelin esikoinen, Keedar, Adbeel, Mibsän, ³⁰Misma, Duuma, Massa, Hadad, Teema, ³¹Jetur, Naafis ja Keedma. Nämä olivat Ismaelin pojat. ³²Ja Keturan, Aabrahamin sivuvaimon, pojat, jotka tämä synnytti, olivat Simran, Joksan, Medan, Midian, Jisbak ja Suuah. Joksanin pojat olivat Saba ja Dedan. ³³Ja Midianin pojat olivat Eefa, Eefer, Hanok, Abida ja Eldaa. Kaikki nämä olivat Keturan jälkeläisiä. ³⁴Ja Aabrahamille syntyi Iisak. Iisakin pojat olivat Eesau ja Israel. ³⁵Eesaun pojat olivat Elifas, Reguel, Jeus, Jaelam ja Koorah. ³⁶Elifaan pojat olivat Teeman, Oomar, Sefi, Gaetam, Kenas, Timna ja Amalek. ³⁷Reguelin pojat olivat Nahat, Serah, Samma ja Missa. ³⁸Seirin pojat olivat Lootan, Soobal, Sibon, Ana, Diison, Eeser ja Diisan. ³⁹Lootanin pojat olivat Hoori ja Hoomam; ja Lootanin sisar oli Timna. ⁴⁰Soobalin pojat olivat Aljan, Maanahat,

Eebal, Sefi ja Oonan. Ja Sibonin pojat olivat Aija ja Ana. ⁴¹Anan pojat olivat Diison. Ja Diisonin pojat olivat Hamran, Esban, Jitran ja Keran. ⁴²Eeserin pojat olivat Bilhan, Saavan ja Jaakan. Diisanin pojat olivat Uus ja Aran. ⁴³Ja nämä olivat ne kuninkaas, jotka hallitsivat Edomin maassa, ennenkuin mikään kuningas oli hallinnut israelilaisia: Bela, Beorin poika; ja hänen kaupunkinsa nimi oli Dinhaba. ⁴⁴Ja kun Bela kuoli, tuli Joobab, Serahin poika, Bosrasta, kuninkaaksi hänen sijaansa. ⁴⁵Kun Joobab kuoli, tuli Huusam, teemanilaisten maasta, kuninkaaksi hänen sijaansa. ⁴⁶Kun Huusam kuoli, tuli Hadad, Bedadin poika, kuninkaaksi hänen sijaansa, hän, joka voitti midianilaiset Mooabin maassa; ja hänen kaupunkinsa nimi oli Avit. ⁴⁷Kun Hadad kuoli, tuli Samla, Masrekasta, kuninkaaksi hänen sijaansa. ⁴⁸Kun Samla kuoli, tuli Saul, virran rannalla olevasta Rehobotista, kuninkaaksi hänen sijaansa. ⁴⁹Kun Saul kuoli, tuli Baal-Haanan, Akborin poika, kuninkaaksi hänen sijaansa. ⁵⁰Kun Baal-Haanan kuoli, tuli Hadad kuninkaaksi hänen sijaansa, ja hänen kaupunkinsa nimi oli Paagi; ja hänen vaimonsa nimi oli Mehetabel, Matredin tytär, joka oli Mee-Saahabin tytär. ⁵¹Ja Hadad kuoli; ja Edomin sukuruhtinaat olivat: ruhtinas Timna, ruhtinas Alva, ruhtinas Jetet, ⁵²ruhtinas Oholibama, ruhtinas Eela, ruhtinas Piinon, ⁵³ruhtinas Kenas, ruhtinas Teeman, ruhtinas Mibsar, ⁵⁴ruhtinas Magdiel, ruhtinas Iiram. Nämä olivat Edomin sukuruhtinaat.

²Nämä olivat Israelin pojat: Ruuben, Simeon, Leevi ja Juuda, Isaskar ja Sebulon, ²Daan, Joosef ja Benjamin, Naf-tali, Gaad ja Asser. ³Juudan pojat olivat Eer, Oonan ja Seela; nämä kolme synnytti hänelle Suuahin tytär, kanaanilainen. Mutta Eer, Juudan esikoinen, ei ollut otollinen Herran silmissä; sentähden hän antoi hänen kuolla. ⁴Ja Taamar, Juudan miniä, synnytti hänelle Perekseen ja Serahin. Juudan poikia oli kaikkiaan viisi. ⁵Perekseen pojat olivat Hesron ja Haamul. ⁶Ja Serahin pojat olivat Simri, Eetan, Heeman, Kalkol ja Daara; heitä oli kaikkiaan viisi. ⁷Ja Karmin pojat olivat Aakar, joka syöksi Israelin onnettomuuteen, kun oli uskonon ja anasti tuhon omaksi vihittyä. ⁸Ja Eetanin poika oli Asarja. ⁹Ja Hesronin pojat, jotka hänelle syntyivät, olivat Jerahmeel, Raam ja Kelubai. ¹⁰Ja Raamille syntyi Amminadab, ja Amminadabille syntyi Nahson, Juudan jälkeläisten ruhtinas. ¹¹Ja Nahsonille syntyi

Salma, ja Salmalle syntyi Booas. ¹²Ja Booaalle syntyi Oobed, ja Oobedille syntyi Iisai. ¹³Ja Iisaille syntyi esikoisena Eliab, toisena Abinadab, kolmantena Simea, ¹⁴neljäntenä Netanel, viidentenä Raddai, ¹⁵kuudentena Oosem ja seitsemäntenä Daavid. ¹⁶Ja heidän sisarensa olivat Seruja ja Abigail. Ja Serujan pojat olivat Abisai, Jooab ja Asael, kaikkiaan kolme. ¹⁷Ja Abigail synnytti Amasan; ja Amasan isä oli ismaelilainen Jeter. ¹⁸Ja Kaalebille, Hesronin pojalle, syntyi lapsia Asubasta, hänen vaimostaan, ja Jeriotista; ja nämä olivat Asuban pojat: Jeesser, Soobab ja Ardon. ¹⁹Ja kun Asuba kuoli, nai Kaaleb Efratin, ja tämä synnytti hänelle Huurin. ²⁰Ja Huurille syntyi Uuri, ja Uurille syntyi Besalel. ²¹Senjälkeen meni Hesron Maakirin, Gileadin isän, tyttären tykö; ja hän nai tämän ollessaan kuudenkymmenen vuoden vanha. Ja tämä synnytti hänelle Segubin. ²²Ja Segubille syntyi Jaair; tällä oli kaksikymmentä kolme kaupunkia Gileadin maassa. ²³Mutta gesurilaiset ja aramilaiset ottivat heiltä Jaairin leirikylät ja Kenatin ynnä sen tytärkaupungit, kuusikymmentä kaupunkia. Kaikki nämä olivat Maakirin, Gileadin isän, poikia. ²⁴Kun Hesron oli kuollut Kaaleb-Efratassa, synnytti Abia - hän oli Hesronin vaimo - hänelle Ashurin, Tekoan isän. ²⁵Ja Jerahmeelin, Hesronin esikoisien, pojat olivat Raam, esikoinen, ja Buuna, Ooren, Oosem ja Ahia. ²⁶Ja Jerahmeelilla oli vielä toinen vaimo, jonka nimi oli Atara; hän oli Oonamin äiti. ²⁷Ja Raamin, Jerahmeelin esikoisien, pojat olivat Maas, Jaamin ja Eeker. ²⁸Ja Oonamin pojat olivat Sammai ja Jaada; ja Sammain pojat olivat Naadab ja Abisur. ²⁹Ja Abisurin vaimon nimi oli Abihail, ja tämä synnytti hänelle Ahbanin ja Moolidin. ³⁰Ja Naadabin pojat olivat Seled ja Appaim. Ja Seled kuoli lapsetonna. ³¹Ja Appaimin poika oli Jisi; ja Jisin poika oli Seesan; ja Seesanin poika oli Ahlai. ³²Ja Jaadan, Sammain veljen, pojat olivat Jeter ja Joonatan. Jeter kuoli lapsetonna. ³³Ja Joonatanin pojat olivat Pelet ja Saasa. Nämä olivat Jerahmeelin jälkeläisiä. ³⁴Mutta Seesanilla ei ollut poikia, vaan ainoastaan tyttäriä. Ja Seesanilla oli egyptiläinen palvelija, jonka nimi oli Jarha. ³⁵Ja Seesan antoi tyttärensä vaimoksi palvelijalensa Jarhalle, ja hän synnytti tälle Attain. ³⁶Ja Attaille syntyi Naatan, ja Naatanille syntyi Saabad. ³⁷Ja Saabadille syntyi Eflal, ja Eflalille syntyi Oobed. ³⁸Ja Oobedille syntyi Jeehu, ja Jeehulle syntyi Asarja. ³⁹Ja Asarjalle syntyi Heles, ja Helekselle syntyi Eleasa. ⁴⁰Ja Eleasalle syntyi Sismai, ja Sismaille syntyi Sallum. ⁴¹Ja Sallumille syntyi Jekamja, ja Jekamjalle syntyi Elisama. ⁴²Ja Kaalebin, Jerahmeelin veljen, pojat olivat Meesa, hänen esikoisensa, joka oli Siifin isä, ja Maaresan, Hebronin isän, pojat. ⁴³Ja Hebronin pojat olivat Koorah, Tappuah, Rekem ja Sema. ⁴⁴Ja Semalle syntyi Raham, Jorkeamin isä, ja Rekemille syntyi Sammai. ⁴⁵Ja Sammain poika oli Maaon, ja Maaon oli Beet-Suurin isä. ⁴⁶Ja Eefa, Kaalebin sivuvaimo, synnytti Haaranin, Moosan ja Gaaseksen; ja Haaranille syntyi Gaases. ⁴⁷Ja Jahdain pojat olivat Regem, Jootam, Geesan, Pelet, Eefa ja Saaf. ⁴⁸Maaka, Kaalebin sivuvaimo, synnytti

ti Seberin ja Tirhanan. ⁴⁹Hän synnytti myös Saafin, Madmannan isän, Sevan, Makbenan isän ja Gibean isän. Ja Kaalebin tytär oli Aksa. ⁵⁰Nämä olivat Kaalebin jälkeläisiä. Huurin, Efratan esikoisien, pojat olivat Soobal, Kirjat-Jearimin isä, ⁵¹Salma, Beetlehemin isä, ja Haaref, Beet-Gaaderin isä. ⁵²Soobalin, Kirjat-Jearimin isän, jälkeläiset olivat Rooe ja toinen puoli Menuhotia. ⁵³Kirjat-Jearimin suvut olivat jeteriläiset, puutilaiset, suumatilaiset ja misrailaiset. Heistä ovat soratilaiset ja estaolilaiset lähteneet. ⁵⁴Ja Salman jälkeläiset olivat Beetlehem ja netofalaiset, Atrot, Beet-Jooab ja toinen puoli manahtilaisia, sorilaiset. ⁵⁵Ja kirjanoppineiden suvut, jotka asuivat Jaebeksessa, olivat tiratilaiset, simatilaiset ja sukatilaiset. Nämä olivat ne keeniläiset, jotka polveutuvat Hammatista, Reekabin suvun isästä.

3Nämä ovat ne Daavidin pojat, jotka syntyivät hänelle Hebronissa: esikoinen Amnon, jisreeliläisestä Ahinoamista; toinen Daniel, karmelilaisesta Abigailista; ²kolmas Absalom, Maakan, Gesurin kuninkaan Talmain tyttären, poika; neljäs Adonia, Haggitin poika; ³viides Sefatja, Abitalista; kuudes Jitream, hänen vaimostaan Eglasta. ⁴Nämä kuusi syntyivät hänelle Hebronissa, jossa hän hallitsi seitsemän vuotta ja kuusi kuukautta. Mutta Jerusalemissa hän hallitsi kolmekymmentä kolme vuotta. ⁵Ja nämä syntyivät hänelle Jerusalemissa: Simea, Soobab, Naatan ja Salomo, kaikkiaan neljä, Bat-Suuasta, Ammielin tyttärestä; ⁶sitten Jibhar, Elisama, Elifelet, ⁷Noogah, Nefeg, Jaafia, ⁸Elisama, Eljada ja Elifelet; kaikkiaan yhdeksän. ⁹Tässä ovat kaikki Daavidin pojat, lukuunottamatta sivuvaimojen poikia. Ja Taamar oli heidän sisarensa. ¹⁰Ja Salomon poika oli Rehabeam; tämän poika Abia; tämän poika Aasa; tämän poika Joosafat; ¹¹tämän poika Jooram; tämän poika Ahasja; tämän poika Jooas; ¹²tämän poika Amasja; tämän poika Asarja; tämän poika Jootam; ¹³tämän poika Aahas; tämän poika Hiskia; tämän poika Manasse; ¹⁴tämän poika Aamon; tämän poika Joosia. ¹⁵Ja Joosian pojat olivat esikoinen Joohanan, toinen Joojakim, kolmas Sidkia, neljäs Sallum. ¹⁶Ja Joojakimin pojat olivat hänen poikansa Jekonja ja tämän poika Sidkia. ¹⁷Ja vangitun Jekonjan pojat olivat: hänen poikansa Sealtiel, ¹⁸Malkiram, Pedaja, Senassar, Jekamja, Hoosama ja Nedabja. ¹⁹Ja Pedajan pojat olivat Serubbaabel ja Siimei. Ja Serubbaabelin pojat olivat Mesullam ja Hananja, ja heidän sisarensa oli Selomit; ²⁰vielä Hasuba, Oohel, Berekja, Hasadja ja Juusab-Hesed, kaikkiaan viisi. ²¹Ja Hananjan pojat olivat Pelatja ja Jesaja, Refajan pojat, Arnanin pojat, Obadjan pojat ja Sekanjan pojat. ²²Ja Sekanjan poika oli Semaja; ja Semajan pojat olivat Hattus, Jigal, Baariah, Nearja ja Saafat, kaikkiaan kuusi. ²³Ja Nearjan pojat olivat Eljoenai, Hiskia, Asrikam, kaikkiaan kolme. ²⁴Ja Eljoenain pojat olivat Hoodavja, Eljasib, Pelaja, Akkub, Joohanan, Delaja ja Anani, kaikkiaan seitsemän.

4Juudan pojat olivat Peres, Hesron, Karmi, Huur ja Soobal. 2Ja Reajalle, Soobalin pojalle, syntyi Jahat, ja Jahatille syntyivät Ahumai ja Lahad. Nämä ovat soratilaisten suvut. 3Ja nämä olivat Eetamin isän pojat: Jisreel, Jisma ja Jidbas; ja heidän sisarensa nimi oli Haslelponi; 4vielä Penuel, Gedorin isä, ja Eeser, Huusan isä. Nämä olivat Huurin, Efratan esikoisen, Beetlehemin isän, pojat. 5Ja Ashurilla, Tekoan isällä, oli kaksi vaimoa, Hela ja Naara. 6Ja Naara synnytti hänelle Ahussamin, Heeferin, Teemenin ja ahastarilaiset. Nämä olivat Naaran pojat. 7Ja Helan pojat olivat Seret, Soohar ja Etnan. 8Ja Koosille syntyivät Aanub ja Soobeba sekä Aharhelin, Haarumin pojan, suvut. 9Mutta Jabes oli suuremmissa arvossa pidetty kuin hänen veljensä; ja hänen äitinsä oli antanut hänelle nimen Jabes sanoen: ”Olen synnyttänyt hänet kipuja kärsien”. 10Ja Jabes huusi Israelin Jumalaa, sanoen: ”Jospa sinä siunaisit minua ja laajentaisit minun alueeni; jospa sinun kätesi olisi minun kanssani ja sinä varjelisit pahasta, niin että minä pääsisin kipuja kärsimästä!” Ja Jumala antoi hänen pyyntönsä toteutua. 11Ja Kelubille, Suuhan veljelle, syntyi Mehir; hän oli Estonin isä. 12Ja Estonille syntyivät Beet-Raafa, Paaseah ja Tehinna, Naahaan kaupungin isä. Nämä olivat Reekan miehet. 13Ja Kenaan pojat olivat Otniel ja Seraja. Ja Otnielin pojat olivat: Hatat. 14Ja Meonotaille syntyi Ofra. Ja Serajalle syntyi Jooab, Seppäinlaakson isä; sillä he olivat seppiä. 15Ja Kaalebin, Jefunnen pojan, pojat olivat Iiru, Eela ja Naam sekä Eelan pojat ja Kenas. 16Ja Jehallelelin pojat olivat Siif, Siifa, Tiireja ja Asarel. 17Ja Esran pojat olivat Jeter, Mered, Eefer ja Jaalon. Ja vaimo tuli raskaaksi ja synnytti Mirjamin, Sammain ja Jisbahin, Estemoan isän. 18Ja hänen juudansukuinen vaimonsa synnytti Jeredin, Gedorin isän, Heberin, Sookon isän, ja Jekutielin, Saanoahin isän. Ja nämä olivat Bitjan, faraon tyttären, poikia, jonka Mered oli ottanut vaimokseen. 19Ja Hoodian vaimon, Nahamin sisaren, pojat olivat Kegilan isä, garmilainen, ja maakatilainen Estemoa. 20Ja Siimonin pojat olivat Amnon ja Rinna, Ben-Haanan ja Tiilon. Ja Jisin pojat olivat Soohet ja Soohetin poika. 21Seelan, Juudan pojan, pojat olivat Eer, Leekan isä, Lada, Maaresan isä, ja pellavakankaiden kutojain suvut Beet-Asbeasta; 22vielä Jookim ja Kooseban miehet sekä Jooas ja Saaraf, jotka hallitsivat Mooabia, ja Jaasubi-Lehem. Mutta nämä ovat vanhoja asioita. 23He olivat niitä savenvalajia, jotka asuvat Netaimissa ja Gederassa; he asuivat siellä kuninkaan luona ja olivat hänen työssään. 24Simeonin pojat olivat Nemuel ja Jaamin, Jaarib, Serah ja Saul; 25tämän poika oli Sallum, tämän poika Mibsam, tämän poika Misma. 26Ja Misman pojat olivat: hänen poikansa Hammuel, tämän poika Sakkur ja tämän poika Siimei. 27Ja Siimeillä oli kuusitoista poikaa ja kuusi tyttäätä; mutta hänen veljillään ei ollut monta lasta, eikä koko heidän sukunsa lisääntynyt Juudan lasten määrään. 28Ja he asuivat Beersebassa, Mooladassa ja Hasar-Suualissa, 29Bilhassa, Esemissä ja Tooladissa, 30Betuelissa, Hormassa ja Siklagissa, 31Beet-Markabotissa,

Hasar-Suusimissa, Beet-Birissä ja Saaraimissa. Nämä olivat heidän kaupunkinsa Daavidin hallitukseen asti. 32Ja heidän kylänsä olivat Eetam, Ain, Rimmon, Tooken ja Aasan - viisi kaupunkia; 33siihen lisäksi kaikki heidän kylänsä, jotka olivat näiden kaupunkien ympärillä, aina Baaliin asti. Nämä olivat heidän asuinsijansa; ja heillä oli omat sukuluettelonsa. 34Vielä: Mesobab, Jamlek, Joosa, Amasjan poika, 35Jooel, Jeehu, Joosibjan poika, joka oli Serajan poika, joka Asielin poika; 36Eljoenai, Jaakoba, Jesohaja, Asaja, Adiel, Jesimiel, Benaja 37ja Siisa, Sifin poika, joka oli Allonin poika, joka Jedajan poika, joka Simrin poika, joka Semajan poika. 38Nämä nimeltä mainitut olivat sukujensa ruhtinaita, ja heidän perhekuntansa olivat levinneet ja lisääntyneet. 39Ja he kulkivat Gedoriin päin, aina laakson itäiseen osaan saakka, hakeakseen laidunta lampailleen. 40Ja he löysivät lihavan ja hyvän laitumen, ja maa oli tilava joka suuntaan sekä rauhallinen ja levollinen, sillä ne, jotka olivat asuneet siellä ennen, olivat haamilaisia. 41Mutta nämä nimeltä luetellut tulivat Hiskian, Juudan kuninkaan, päivinä ja valtasivat heidän telttansa ja voittivat meunilaiset, jotka olivat siellä, ja vihkivät heidät tuhon omiksi, aina tähän päivään asti, ja asettuivat heidän sijaansa, sillä siellä oli laidunta heidän lampailleensa. 42Ja heistä, simeonilaisista, meni viisisataa miestä Seirin vuoristoon, ja heidän etunenässään olivat Pelatja, Nearja, Refaja ja Ussiel, Jisin pojat. 43Ja he surmasivat ne, jotka olivat jäljellä pelastuneista amalekilaisista, ja jäivät sinne asumaan aina tähän päivään asti.

5Ruubenin, Israelin esikoisen, pojat olivat - hän oli näet esikoinen, mutta koska hän saastutti isänsä vuoteen, annettiin hänen esikoisuutensa Joosefin, Israelin pojan, pojille, kuitenkin niin, ettei heitä merkitty sukuluetteloon esikoisina, 2sillä Juuda tuli voimallisimmaksi veljiensä joukossa, ja yhdestä hänen jälkeläisistään tuli ruhtinas, mutta esikoisuus joutui Joosefille - 3Ruubenin, Israelin esikoisen, pojat olivat Hanok ja Pallu, Hesron ja Karmi. 4Jooelin pojat olivat: hänen poikansa Semaja, tämän poika Goog, tämän poika Siimei, 5tämän poika Miika, tämän poika Reaja, tämän poika Baal 6ja tämän poika Beera, jonka Assurin kuningas Tillegat-Pilneser vei pakkosiirtolaisuuteen; hän oli ruubenilaisten ruhtinas. 7Ja hänen veljensä olivat sukujensa mukaan, kun heidät merkittiin sukuluetteloon heidän polveutumisensa mukaan: Jegiel, päämies, Sakarja, 8Bela, Aasaan poika, joka oli Seman poika, joka Jooelin poika; hän asui Aroerissa ja aina Neboon ja Baal-Meoniin asti. 9Ja idässä hän asui erämaahan saakka, joka alkaa Eufrat-virrasta; sillä heillä oli suuria karjalaumoja Gileadin maassa. 10Mutta Saulin päivinä he kävivät sotaa hagri-laisia vastaan, ja kun nämä olivat joutuneet heidän käsiinsä, asettuivat he heidän telttoihinsa Gileadin koko itäistä rajaseutua myöten. 11Gaalilaiset asuivat heidän kanssaan rajakkain Baasanin maassa Salkaan saakka: 12Jooel päämiehenä ja Saafam toisena, sitten Janai ja Saafat Baa-

sanissa. ¹³Ja heidän veljensä olivat, perhekuntiansa mukaan: Miikael, Mesullam, Seba, Joorai, Jakan, Siia ja Eeber, kaikkiaan seitsemän. ¹⁴Nämä olivat Abihailin pojat, joka oli Huurin poika, joka Jaaroahin poika, joka Gileadin poika, joka Miikaelin poika, joka Jesisain poika, joka Jahdon poika, joka Buusin poika. ¹⁵Ahi, Abdielin poika, joka oli Guunin poika, oli heidän perhekuntiansa päämies. ¹⁶Ja he asuivat Gileadissa, Baasanissa ja sen tytärkaupungeissa sekä kaikilla Saaronin laidunmailla, niin kauas kuin ne ulottuivat. ¹⁷Kaikki nämä merkittiin sukuuetteloon Juudan kuninkaan Jootamin ja Israelin kuninkaan Jerobeamin päivinä. ¹⁸Ruubenilaiset, gaadilaiset ja toinen puoli Manassen sukukuntaa - sotakuntoisia miehiä, jotka kantoivat kilpeä ja miekkaa ja jännittivät jousta ja olivat taisteluun harjaantuneita, neljäkymmentäneljä tuhatta seitsemänsataa kuusikymmentä sotakelpoista miestä - ¹⁹kävivät sotaa hagrilaisia, Jeturia, Naafista ja Noodabia vastaan. ²⁰Ja he saivat apua näitä vastaan, niin että hagrilaiset ja kaikki, jotka olivat heidän kanssaan, joutuivat heidän käsiinsä; sillä he huusivat taistelussa Jumalan puoleen, ja hän kuuli heidän rukouksensa, koska he turvasivat häneen. ²¹Ja he veivät saaliinaan heidän karjansa, viisikymmentä tuhatta kamelia, kaksisataa viisikymmentä tuhatta lammasta ja kaksituhatta aasia, sekä satatuhatta ihmistä. ²²Paljon oli surmattuina kaatuneita, sillä sota oli Jumalan sota. Ja he asettuivat asumaan heidän sijaansa aina pakkosiirtolaisuuteen saakka. ²³Toinen puoli Manassen sukukuntaa asui siinä maassa, Baasanista aina Baal-Hermoniin ja Seniriin ja Hermon-vuoreen saakka; heitä oli paljon. ²⁴Ja nämä olivat heidän perhekuntiansa päämiehet: Eefer, Jisi, Eliel, Asriel, Jeremia, Hoodavja ja Jahdiel, sotaurohoja, kuuluisia miehiä, perhekuntiansa päämiehiä. ²⁵Mutta he tulivat uskottomiksi isiensä Jumalaa kohtaan ja juoksivat haureudessa maan kansojen jumalain jäljessä, niiden kansojen, jotka Jumala oli hävittänyt heidän edestänsä. ²⁶Niin Israelin Jumala herätti Puulin, Assurin kuninkaan, hengen ja Tillegat-Pilneserin, Assurin kuninkaan, hengen ja kuljetutti heidät, ruubenilaiset, gaadilaiset ja toisen puolen Manassen sukukuntaa, pakkosiirtolaisuuteen ja antoi viedä heidät Halaahiin, Haaboriin, Haaraan ja Goosanin joen rannoille, missä he tänäkin päivänä ovat.

6Leevin pojat olivat Geerson, Kehat ja Merari. ²Ja Kehatin pojat olivat Amram, Jishar, Hebron ja Ussiel. ³Ja Amramin lapset olivat Aaron, Mooses ja Mirjam. Ja Aaronin pojat olivat Naadab, Abihu, Eleasar ja Iitamar. ⁴Eleasarille syntyi Piinehas; Piinehaalle syntyi Abisua. ⁵Ja Abisuaalle syntyi Bukki, ja Bukille syntyi Ussi. ⁶Ja Ussille syntyi Serahja, ja Serahjalle syntyi Merajot. ⁷Merajotille syntyi Amarja, ja Amarjalle syntyi Ahitub. ⁸Ja Ahitubille syntyi Saadok, ja Saadokille syntyi Ahimaas. ⁹Ja Ahimaasille syntyi Asarja, ja Asarjalle syntyi Joochanan. ¹⁰Ja Joochananille syntyi Asarja, hän joka toimitti papinvirkaa temppelissä, jonka Salomo rakennutti Jerusalemiin. ¹¹Ja Asarjalle syn-

tyi Amarja, ja Amarjalle syntyi Ahitub. ¹²Ja Ahitubille syntyi Saadok, ja Saadokille syntyi Sallum. ¹³Ja Sallumille syntyi Hilkiä, ja Hilkiälle syntyi Asarja. ¹⁴Ja Asarjalle syntyi Seraja, ja Serajalle syntyi Jehosadak. ¹⁵Mutta Jehosadakin oli lähdeittävä mukaan silloin, kun Herra antoi Nebukadnessarin viedä Juudan ja Jerusalemin pakkosiirtolaisuuteen. ¹⁶Leevin pojat olivat Geersom, Kehat ja Merari. ¹⁷Ja nämä ovat Geersomin poikien nimet: Libni ja Siimei. ¹⁸Ja Kehatin pojat olivat Amram, Jishar, Hebron ja Ussiel. ¹⁹Merarin pojat olivat Mahli ja Muusi. Nämä olivat leeviläisten suvut heidän isiensä mukaan. ²⁰Geersomista polveutuivat hänen poikansa Libni, tämän poika Jahat, tämän poika Simma, ²¹tämän poika Jooah, tämän poika Iddo, tämän Serah ja tämän poika Jeatrai. ²²Kehatin pojat olivat: hänen poikansa Amminadab, tämän poika Koorah, tämän poika Assir, ²³tämän poika Elkana, tämän poika Ebjasaf, tämän poika Assir, ²⁴tämän poika Tahat, tämän poika Uriel, tämän poika Ussia ja tämän poika Saul. ²⁵Ja Elkanan pojat olivat Amasai ja Ahimot. ²⁶Elkana: Elkanan pojat, Suufai, tämän poika Nahat, ²⁷tämän poika Eliab, tämän poika Jeroham, tämän poika Elkana. ²⁸Ja Samuelin pojat olivat esikoinen Vasni ja Abia. ²⁹Merarin pojat olivat: Mahli, tämän poika Libni, tämän poika Siimei, tämän poika Ussa, ³⁰tämän poika Simea, tämän poika Haggia ja tämän poika Asaja. ³¹Ja nämä ovat ne, jotka Daavid asetti pitämään huolta laulusta Herran temppelissä, senjälkeen kuin arkki oli saanut leposijan. ³²He palvelivat veisaajina ilmestysmajan asumuksen edessä, kunnes Salomo rakensi Herran temppelin Jerusalemiin; he toimitivat virkaansa, niinkuin heille oli säädetty. ³³Ja nämä ovat ne, jotka palvelivat, ja nämä heidän poikansa: Kehatilaisia: Heeman, veisaaja, Joelin poika, joka oli Samuelin poika, ³⁴joka Elkanan poika, joka Jerohamin poika, joka Elielin poika, joka Tooahin poika, ³⁵joka Suufin poika, joka Elkanan poika, joka Mahatin poika, joka Amasain poika, ³⁶joka Elkanan poika, joka Joelin poika, joka Asarjan poika, joka Sefanjan poika, ³⁷joka Tahatin poika, joka Assirin poika, joka Ebjasafin poika, joka Koorahin poika, ³⁸joka Jisharin poika, joka Kehatin poika, joka Leevin poika, joka Israelin poika. ³⁹Vielä hänen veljensä Aasaf, joka seisoi hänen oikealla puolellansa, Aasaf, Berekjan poika, joka oli Simean poika, ⁴⁰joka Miikaelin poika, joka Baasejan poika, joka Malkian poika, ⁴¹joka Etnin poika, joka Serahin poika, joka Adajan poika, ⁴²joka Eetanin poika, joka Simman poika, joka Siimein poika, ⁴³joka Jahatin poika, joka Geersomin poika, joka Leevin poika. ⁴⁴Ja heidän veljensä, Merarin pojat, vasemmalla puolella: Eetan, Kiisin poika, joka oli Abdin poika, joka Mallukin poika, ⁴⁵joka Hasabjan poika, joka Amasjan poika, joka Hilikian poika, ⁴⁶joka Amsin poika, joka Baanin poika, joka Semerin poika, ⁴⁷joka Mahlin poika, joka Muusin poika, joka Merarin poika, joka Leevin poika. ⁴⁸Ja heidän veljensä, leeviläiset, olivat annetut toimittamaan kaikkinaista palvelusta Jumalan temppeliasumuksessa. ⁴⁹Mutta Aaron ja hänen poikansa polttivat

uhreja polttouhrialttarilla ja suitsutusalttarilla, toimittivat kaikki askareet kaikkeinpyhimmässä ja Israelin sovituksen, aivan niinkuin Jumalan palvelija Mooses oli käsenyt. ⁵⁰Ja nämä olivat Aaronin pojat: hänen poikansa Eleasar, tämän poika Piinehas, tämän poika Abisua, ⁵¹tämän poika Bukki, tämän poika Ussi, tämän poika Serahja, ⁵²tämän poika Merajot, tämän poika Amarja, tämän poika Ahitub, ⁵³tämän poika Saadok, tämän poika Ahimaas. ⁵⁴Ja nämä olivat heidän asuinsijansa, heidän leiripaikkojensa mukaan, heidän alueellaan: Niille Aaronin jälkeläisille, jotka olivat kehatilaisten sukua, sillä he saivat arpaosan, ⁵⁵annettiin Hebron Juudan maasta, ympärillä olevine laidunmaineen. ⁵⁶Mutta kaupungin peltomaat kylineen annettiin Kaalebille, Jefunnen pojalle. ⁵⁷Aaronin jälkeläisille annettiin turvakaupungit Hebron, Libna laidunmaineen, Jattir, Estemoa laidunmaineen, ⁵⁸Hiilen laidunmaineen, Debir laidunmaineen, ⁵⁹Aasan laidunmaineen ja Beet-Semes laidunmaineen. ⁶⁰Ja Benjaminin sukukunnasta Geba laidunmaineen, Aalemet laidunmaineen ja Anatot laidunmaineen. Heidän kaupunkiaan oli kaikkiaan kolmetoista kaupunkia, heidän sukujensa mukaan. ⁶¹Ja muut kehatilaiset saivat arvalla sukujensa mukaan Efraimin sukukunnalta, Daanin sukukunnalta ja toiselta puolelta Manassen sukukuntaa kymmenen kaupunkia. ⁶²Ja geersomilaiset saivat sukujensa mukaan Isaskarin sukukunnalta, Asserin sukukunnalta, Naftalin sukukunnalta ja Manassen sukukunnalta Baasanista kolmetoista kaupunkia. ⁶³Merarilaiset saivat arvalla sukujensa mukaan Ruubenin sukukunnalta, Gaadin sukukunnalta ja Sebulonin sukukunnalta kaksitoista kaupunkia. ⁶⁴Näin israelilaiset antoivat leeviläisille nämä kaupungit laidunmaineen. ⁶⁵He antoivat arvalla Juudan lasten sukukunnasta, simeonilaisten sukukunnasta ja benjaminilaisten sukukunnasta nämä nimeltä mainitut kaupungit. ⁶⁶Kehatilaisten suvuista muutamat saivat arvalla Efraimin sukukunnalta alueekseen seuraavat kaupungit: ⁶⁷heille annettiin turvakaupungit Sikem laidunmaineen Efraimin vuoristosta, Geser laidunmaineen, ⁶⁸Jokmeam laidunmaineen, Beet-Hooron laidunmaineen, ⁶⁹Aijalon laidunmaineen ja Gat-Rimmon laidunmaineen; ⁷⁰ja toisesta puolesta Manassen sukukuntaa Aaner laidunmaineen ja Bileam laidunmaineen. Nämä tulivat muitten kehatilaisten suvuille. ⁷¹Geersomilaiset saivat sukujensa mukaan toiselta puolelta Manassen sukukuntaa Goolanin laidunmaineen Baasanista ja Astarotin laidunmaineen; ⁷²ja Isaskarin sukukunnalta Kedeksen laidunmaineen, Dobratin laidunmaineen, ⁷³Raamotin laidunmaineen ja Aanemin laidunmaineen; ⁷⁴ja Asserin sukukunnalta Maasalin laidunmaineen, Abdonin laidunmaineen, ⁷⁵Huukokin laidunmaineen ja Rehobin laidunmaineen; ⁷⁶ja Naftalin sukukunnalta Kedeksen laidunmaineen Galileasta, Hammonin laidunmaineen ja Kirjataimin laidunmaineen. ⁷⁷Muut merarilaiset saivat Sebulonin sukukunnalta Rimmonin laidunmaineen ja Taaborin laidunmaineen; ⁷⁸ja tuolta puolelta Jerikon Jordanin, Jordanista auringonnousuun päin, Ruubenin sukukunnalta Beserin lai-

dunmaineen erämaasta, Jahaan laidunmaineen, ⁷⁹Kedemotin laidunmaineen, Meefaatin laidunmaineen; ⁸⁰ja Gaadin sukukunnalta Raamotin laidunmaineen Gileadista, Mahanaimin laidunmaineen, ⁸¹Hesbonin laidunmaineen ja Jaeserin laidunmaineen.

7 Isaskarin pojat olivat Toola, Puua, Jaasub ja Simron, kaikkiaan neljä. ²Ja Toolan pojat olivat Ussi, Refaja, Jeriel, Jahmai, Jibsam ja Samuel, jotka olivat perhekuntiansa päämiehiä, Toolan jälkeläisiä, sotaurhoja, polveutumisansa mukaan. Daavidin aikana oli heidän lukumääränsä kaksikymmentäkaksi tuhatta kuusisataa. ³Ja Ussin poika oli Jisrahja, ja Jisrahjan pojat olivat Miikael, Obadja, Jooel ja Jissia, kaikkiaan viisi, kaikki päämiehiä. ⁴Heitä seurasi polveutumisansa ja perhekuntiansa mukaan taisteluun valmiina sotajoukkoina kolmekymmentäkuusi tuhatta miestä, sillä heillä oli paljon vaimoja ja lapsia. ⁵Ja heidän veljensä, kaikissa Isaskarin suvuissa, olivat sotaurhoja. Sukuluetteloihin merkittyjä oli kaikkiaan kahdeksankymmentäseitsemän tuhatta. ⁶Benjaminia oli: Bela, Beker ja Jediael, kaikkiaan kolme. ⁷Ja Belan pojat olivat Esbon, Ussi, Ussiel, Jerimot ja Iiri, kaikkiaan viisi, perhekuuntapämiehiä, sotaurhoja. Ja sukuluetteloihin merkittyjä oli heitä kaksikymmentäkaksi tuhatta kolmekymmentä neljä. ⁸Ja Bekerin pojat olivat Semira, Jooas, Elieser, Eljoenai, Omri, Jeremot, Abia, Anatot ja Aalemet; kaikki nämä olivat Bekerin poikia. ⁹Ja sukuluetteloihin merkittyjä oli heitä polveutumisansa mukaan, perhekuunta-päämiestensä, sotaurhojen, mukaan, kaksikymmentä tuhatta kaksisataa. ¹⁰Ja Jediaelin poika oli Bilhan, ja Bilhanin pojat olivat Jeus, Benjamin, Eehud, Kenaana, Seetan, Tarsis ja Ahi-sahar. ¹¹Kaikki nämä olivat Jediaelin poikia perhekuuntapämiesten, sotaurhojen, mukaan; seitsemäntoista tuhatta kaksisataa sotakelpoista miestä. ¹²Ja Suppim ja Huppim olivat Iirin poikia; Huusim oli Aherin poika. ¹³Naftalin pojat olivat Jahasiel, Guuni, Jeeser ja Sallum, Bilhan jälkeläisiä. ¹⁴Manassen poika oli Asriel, jonka hänen aramilainen sivuvaimonsa synnytti; tämä synnytti Maakirin, Gileadin isän. ¹⁵Ja Maakir otti vaimon Huppimille ja Suppimille, ja hänen sisarensa nimi oli Maaka. Ja toisen nimi oli Selofhad; ja Selofhadilla oli tyttäriä. ¹⁶Ja Maaka, Maakirin vaimo, synnytti pojan, jolle hän antoi nimen Peres; hänen veljensä nimi oli Seres, ja hänen poikansa olivat Uulam ja Rekem. ¹⁷Uulamin poika oli Bedan. Nämä olivat Gileadin pojat, joka oli Maakirin poika, joka Manassen poika. ¹⁸Ja hänen sisarensa Mooleket synnytti Iishodin, Abieserin ja Mahlan. ¹⁹Ja Semidan pojat olivat Ahjan, Sekem, Likhi ja Aniam. ²⁰Efraimin pojat olivat: Suutelah, tämän poika Bered, tämän poika Tahat, tämän poika Elada, tämän poika Tahat, ²¹tämän poika Saabad, tämän poika Suute-lah, sekä Eser ja Elead. Ja Gatin miehet, siinä maassa syntyneet, tappoivat heidät, koska he olivat lähteneet ottamaan heidän karjaansa. ²²Ja heidän isänsä Efraim suri pitkät ajat, ja hänen veljensä tulivat lohduttamaan hän-

tä. ²³Sitten hän yhtyi vaimoonsa, ja tämä tuli raskaaksi ja synnytti pojan; ja hän antoi tälle nimen Beria, koska se oli tapahtunut hänen perheensä onnettomuuden aikana. ²⁴Ja hänen tyttärensä oli Seera; tämä rakensi Ala- ja Ylä-Beet-Hooronin sekä Ussen-Seeran. ²⁵Ja Berian poika oli Refah, samoin Resef, tämän poika Telah, tämän poika Tahan, ²⁶tämän poika Ladan, tämän poika Ammihud, tämän poika Elisama, ²⁷tämän poika Nuun ja tämän poika Joosua. ²⁸Ja heidän perintömaansa ja asuinsijansa olivat Beetel ja sen tytärkaupungit, itään päin Naaran ja länteen päin Geser ja sen tytärkaupungit, sekä Sikem ja sen tytärkaupungit, aina Aijaan ja sen tytärkaupunkeihin asti. ²⁹Ja manasselaisten hallussa olivat Beet-Sean ja sen tytärkaupungit, Taanak ja sen tytärkaupungit, Megiddo ja sen tytärkaupungit, Door ja sen tytärkaupungit. Näissä asuivat Joosefin, Israelin pojan, jälkeläiset. ³⁰Asserin pojat olivat Jimna, Jisva, Jisvi ja Beria; heidän sisarensa oli Serah. ³¹Berian pojat olivat Heber ja Malkiel; tämä oli Birsaitin isä. ³²Ja Heberille syntyi Jaflet, Soomer, Hootam ja heidän sisarensa Suua. ³³Ja Jafletin pojat olivat Paasak, Bimhal ja Asva; nämä ovat Jafletin pojat. ³⁴Ja Semerin pojat olivat Ahi, Rohga, Hubba ja Aram. ³⁵Ja hänen veljensä Heelemin pojat olivat Soofah, Jimna, Seeles ja Aamal. ³⁶Soofahin pojat olivat Suuah, Harnefer, Suual, Beeri, Jimra, ³⁷Beser, Hood, Samma, Silsa, Jitran ja Beera. ³⁸Ja Jeterin pojat olivat Jefunne, Fispa ja Ara. ³⁹Ja Ullan pojat olivat Aarah, Hanniel ja Risja. ⁴⁰Kaikki nämä olivat Asserin jälkeläisiä, perhekunta-päämiehiä, valittuja sotaurhoja, ruhtinasten päämiehiä. Ja heidän sukuluetteloihin merkittyjen sotakelpoisten miestensä lukumäärä oli kaksikymmentäkuusi tuhatta.

8 Benjaminille syntyi esikoisena Bela, toisena Asbel, kolmantena Ahrah, ²neljäntenä Nooha ja viidentenä Raafa. ³Ja Belalla oli pojat: Addar, Geera, Abihud, ⁴Abisua, Naaman, Ahoah, ⁵Geera, Sefufan ja Huuram. ⁶Ja nämä olivat Eehudin pojat - nämä olivat Geban asukkaiden perhekunta-päämiehet. Heidät siirrettiin pois Manahatiin, ⁷niin myös Naaman, Ahia ja Geera; hän siirsi heidät pois. Hänelle syntyi Ussa ja Ahihud. ⁸Ja Saharaimille syntyi Mooabin maassa, sittenkuin hän oli hyljännyt vaimonsa Huusimin ja Baaran, ⁹hänelle syntyi hänen vaimostaan Hoodeksesta Joobab, Sibja, Meesa, Malkam, ¹⁰Jeus, Sokja ja Mirma; nämä olivat hänen poikiansa, perhekunta-päämiehiä. ¹¹Ja Huusimista oli hänelle syntynyt Abitub ja Elpaal. ¹²Ja Elpaalin pojat olivat Eeber, Misam ja Semed. Tämä rakensi Oonon ja Loodin ynnä sen tytärkaupungit. ¹³Beria ja Sema olivat Aijalonin asukasten perhekunta-päämiehiä; ja he karkoittivat Gatin asukkaat, ¹⁴he ja Ahjo, Saasak ja Jeremot. ¹⁵Ja Sebadja, Arad, Eder, ¹⁶Miikael, Jispa ja Jooha olivat Berian poikia. ¹⁷Ja Sebadja, Mesullam, Hiski, Heber, ¹⁸Jismerai, Jislia ja Joobab olivat Elpaalin poikia. ¹⁹Ja Jaakim, Sikri, Sabdi, ²⁰Elienai, Silletai, Eliel, ²¹Adaja, Beraja ja Simrat olivat Siimein poikia. ²²Ja Jispan, Eder,

Eliel, ²³Abdon, Sikri, Haanan, ²⁴Hananja, Eelam, Antotia, ²⁵Jifdeja ja Penuel olivat Saasakin poikia. ²⁶Ja Samserai, Seharja, Atalja, ²⁷Jaaresja, Elia ja Sikri olivat Jerohamin poikia. ²⁸Nämä olivat perhekunta-päämiehiä, päämiehiä polveutumisen mukaan; he asuivat Jerusalemissa. ²⁹Gibeonissa asui Gibeonin isä, jonka vaimon nimi oli Maaka. ³⁰Ja hänen esikoispoikansa oli Abdon, sitten Suur, Kiis, Baal, Naadab, ³¹Gedor, Ahjo ja Seker. ³²Ja Miklotille syntyi Simea. Hekin asuivat veljinensä Jerusalemissa, rajakkain veljiensä kanssa. ³³Ja Neerille syntyi Kiis, Kiisille syntyi Saul, ja Saulille syntyi Joonatan, Malkisua, Abinadab ja Esbaal. ³⁴Ja Joonatanin poika oli Meribbaal, ja Meribbaalille syntyi Miika. ³⁵Ja Miikan pojat olivat Piiton, Melek, Tarea ja Aahas. ³⁶Ja Aahaalle syntyi Jooadda, Jooaddalle syntyi Aalemet, Asmavet ja Simri. Ja Simrilille syntyi Moosa. ³⁷Ja Moosalle syntyi Binea; hänen poikansa oli Raafa, tämän poika Elasa ja tämän poika Aasel. ³⁸Ja Aaselilla oli kuusi poikaa, ja nämä ovat heidän nimensä: Asrikam, Bookeru, Jismael, Searja, Obadja ja Haanan. Nämä kaikki olivat Aaselin poikia. ³⁹Ja Eesekin, hänen veljensä, pojat olivat: hänen esikoisensa Uulam, toinen Jeus ja kolmas Elifelet. ⁴⁰Ja Uulamin pojat olivat sotaurhoja, jousen jännittäjiä, ja heillä oli paljon poikia ja poikien poikia, sataviisikymmentä. Nämä kaikki ovat benjaminilaisia.

9 Koko Israel merkittiin sukuluetteloon, ja katso, he ovat kirjoitetut Israelin kuningasten kirjaan. Ja Juuda vietiin Baabeliin pakkosiirtolaisuuteen uskottomuutensa tähden. ²Entiset asukkaat, jotka elivät perintömaillaan, kaupungeissaan, olivat israelilaisia, pappeja, leeviläisiä ja temppelipalvelijoita. ³Jerusalemissa asui Juudan lapsia, benjaminilaisia, efraimilaisia ja manasselaisia, nimittäin: ⁴Uutai, Ammihudin poika, joka oli Omrin poika, joka Imrin poika, joka Baanin poika, Pereksen, Juudan pojan, jälkeläisiä; ⁵ja seelalaisia: Asaja, esikoinen, ja hänen poikansa; ⁶serahilaisia: Jeguel ja hänen veljensä, kuusisataa yhdeksänkymmentä; ⁷benjaminilaisia: Sallu, Mesullamin poika, joka oli Hoodavjan poika, joka Senuan poika, ⁸Jibneja, Jerohamin poika, Eela, Ussin poika, joka oli Mikrin poika, ja Mesullam, Sefatjan poika, joka oli Reguelin poika, joka Jibnean poika, ⁹sekä heidän veljensä, heidän polveutumisen mukaan, yhdeksänsataa viisikymmentä kuusi. Kaikki nämä olivat perhekunta-päämiehiä perhekunnissaan. ¹⁰Ja pappeja: Jedaja, Joojarib, Jaakin, ¹¹Asarja, Hilikian poika, joka oli Mesullamin poika, joka Saadokin poika, joka Merajotin poika, joka Ahitubin poika, Jumalan temppelin esimies; ¹²Adaja, Jerohamin poika, joka oli Pashurin poika, joka Malkian poika, ja Maesai, Adielin poika, joka oli Jahseran poika, joka Mesullamin poika, joka Mesillemitin poika, joka Immerin poika; ¹³sekä heidän veljensä, heidän perhekuntiansa päämiehet, tuhat seitsemänsataa kuusikymmentä miestä, kelvollisia toimittamaan palvelusta Jumalan temppelissä. ¹⁴Ja leeviläisiä: Semaja, Hassubin poika, joka oli Asrikamin poika, joka Hasabjan poika, merarilai-

sia; ¹⁵Bakbakkar, Heres, Gaalal, Mattanja, Miikan poika, joka oli Sikrin poika, joka Aasafin poika; ¹⁶Obadja, Semajan poika, joka oli Gaalalin poika, joka Jedutunin poika; ja Berekja, Aasan poika, joka oli Elkanan poika, hänen, joka asui netofalaisten kylissä. ¹⁷Ja ovenvartijat: Sallum, Akkub, Talmon ja Ahiman veljineen: Sallum oli päämies, ¹⁸ja tähän saakka hän on ollut vartijana Kuninkaan portilla, idän puolella. Nämä olivat ovenvartijoina leeviläisten leirissä. ¹⁹Mutta Sallumilla, Kooren pojalla, joka oli Ebjasafin poika, joka Koorahin poika, ja hänen veljillään, jotka olivat hänen perhekuntaansa - koorahilaisilla, oli palvelustehtävänä majan kynnyksien vartioiminen; heidän isänsä olivat näet vartioineet sisäänkäytävää Herran leirissä. ²⁰Ja Piinehas, Eleasarin poika, oli muinoin heidän esimiehenään - Herra olkoon hänen kanssaan! - ²¹Sakarja, Meselemjan poika, oli ovenvartijana ilmestysmajan ovella. ²²Kaikkiaan oli kynnyksien ovenvartijoiksi valittuja kaksisataa kaksitoista; he olivat kylissään merkityt sukuuetteloon. Daavid ja Samuel, näkijä, olivat asettaneet heidät heidän luottamustoimeensa. ²³Niin he ja heidän poikansa olivat vartijoina Herran temppelin, telttapyhähkön, ovilla. ²⁴Ovenvartijat olivat asetetut neljälle ilmansuunnalle: idän, lännen, pohjoisen ja etelän puolelle. ²⁵Ja heidän veljiensä, jotka asuivat kylissään, oli aina määräaikoina seitsemäksi päiväksi tultava toimittamaan palvelusta yhdessä heidän kanssaan; ²⁶sillä ne neljä ylintä ovenvartijaa olivat pysyväisesti luottamustoimeissaan. Nämä olivat leeviläiset. Heidän oli myöskin valvottava kammioita ja Jumalan temppelin aarteita, ²⁷ja he viettivät yönsä Jumalan temppelin ympärillä, sillä heidän tehtävänä oli vartioiminen ja heidän oli pidettävä huoli ovien avaamisesta joka aamu. ²⁸Muutamien heistä oli pidettävä huoli jumalanpalveluksessa tarvittavasta kalustosta, sillä heidän oli tuotava se sisään täysilukuisena ja vietävä se ulos täysilukuisena. ²⁹Ja muutamat heistä olivat määrättyt pitämään huolta kaluista, kaikista pyhistä kaluista, sekä lestyistä jauhoista, viinistä, öljystä, suutukkeista ja hajuaaineista. ³⁰Ja muutamat pappien pojista valmistivat voiteita hajuaaineista. ³¹Ja Mattitjalla, joka oli leeviläisiä ja oli koorahilaisen Sallumin esikoinen, oli luottamustoimena leivosten valmistaminen. ³²Ja muutamien kehatilaisista, heidän veljistään, oli pidettävä huoli näkyleivistä, valmistettava ne joka sapatiksi. ³³Mutta veisaajat, leeviläisten perhekuntain päämiehet, oleskelivat kammioissa, muusta palveluksesta vapaina, sillä he olivat toimessa sekä päivällä että yöllä. ³⁴He olivat leeviläisten perhekuntain päämiehiä, päämiehiä polveutumisen mukaan; he asuivat Jerusalemissa. ³⁵Gibeonissa asuivat Gibeonin isä, jonka vaimon nimi oli Maaka, ³⁶hänen esikoispoikansa Abdon, sitten Suur, Kiis, Baal, Neer, Naadab, ³⁷Gedor, Ahjo, Sakarja ja Mikleot. ³⁸Ja Mikleotille syntyi Simeam. Hekin asuivat veljinensä Jerusalemissa, rajakkain veljiensä kanssa. ³⁹Ja Neerille syntyi Kiis, Kiisille syntyi Saul, ja Saulille syntyi Joonatan, Malkisua, Abinadab ja Esbaal. ⁴⁰Ja Joonatanin poika oli Meribbaal, ja Meribbaalille syntyi Mii-

ka. ⁴¹Ja Miikan pojat olivat Piiton, Melek ja Tahrea. ⁴²Ja Aahaalle syntyi Jaera, Jaeralle syntyi Aalemet, Asmavet ja Simri. Ja Simrille syntyi Moosa, ⁴³ja Moosalle syntyi Binea; hänen poikansa oli Refaja, tämän poika Elasa ja tämän poika Aasel. ⁴⁴Ja Aaselilla oli kuusi poikaa, ja nämä ovat heidän nimensä: Asrikam, Bookeru, Jismael, Searja, Obadja ja Haanan. Nämä olivat Aaselin pojat.

10Mutta filistealaiset taistelivat Israelia vastaan; ja Israelin miehet pakenivat filistealaisia, ja heitä kaatui surmattuina Gilboan vuorella. ²Ja filistealaiset pääsivät Saulin ja hänen poikiensa kintereille, ja filistealaiset surmasivat Joonatanin, Abinadabin ja Malkisuan, Saulin pojat. ³Ja kun taistelu kiihtyi ankaraksi Saulia vastaan ja jousimiehet keksivät hänet, joutui hän hätään jousimiesten ahdistuksessa. ⁴Ja Saul sanoi aseenkantajallensa: ”Paljasta miekaksi ja lävistä sillä minut, etteivät nuo ympärileikkaamatomat tulisi pitämään minua pilkkanaan”. Mutta hänen aseenkantajansa ei tahtonut, sillä hän pelkäsi kovin. Niin Saul itse otti miekan ja heittäytyi siihen. ⁵Mutta kun hänen aseenkantajansa näki, että Saul oli kuollut, heittäytyi hänkin miekkaansa ja kuoli. ⁶Niin kuolivat Saul ja hänen kolme poikaansa ynnä koko hänen perheensä; he kuolivat yhdessä. ⁷Ja kun kaikki Israelin miehet, jotka asuivat tasangolla, huomasivat, että he olivat paenneet ja että Saul poikinensa oli kuollut, jättivät he kaupunkinsa ja pakenivat, ja filistealaiset tulivat ja asettuivat niihin. ⁸Seuraavana päivänä filistealaiset tulivat ryöstämään surmattuja ja löysivät Saulin ja hänen poikansa kaatuneina Gilboan vuorelta. ⁹Niin he ryöstivät hänet ja ottivat hänen päänsä ja hänen aseensa ja lähettivät ne ympäri filistealaisten maata, julistaaksensa voitonsanomaa epäjumalillensa ja kansalle. ¹⁰Ja he asettivat hänen aseensa jumalansa temppeliin, ja hänen pääkallonsa he kiinnittivät Daagonin temppeliin. ¹¹Kun koko Gileadin Jaabes kuuli, mitä kaikkea filistealaiset olivat tehneet Saulille, ¹²nousivat he, kaikki asekuntoiset miehet, ja ottivat Saulin ja hänen poikainsa ruumiit ja toivat ne Jaabekseen. Sitten he hautasivat heidän luunsa tammen alle Jaabekseen ja paastosivat seitsemän päivää. ¹³Niin kuoli Saul, koska hän oli ollut uskon Herraa kohtaan eikä ollut ottanut vaaria Herran sanasta, ja myös sentähden, että hän oli kysynyt vainajahengeltä neuvoa, ¹⁴mutta ei ollut kysynyt neuvoa Herralta. Sentähden Herra surmasi hänet ja siirsi kuninkuuden Daavidille, Iisain pojalle.

11Sitten koko Israel kokoontui Daavidin tykö Hebronin, ja he sanoivat: ”Katso, me olemme sinun luutasi ja lihaasi. ²Jo kauan sitten, Saulin vielä ollessa kuninkaana, sinä saatoit Israelin lähtemään ja tulemaan. Ja sinulle on Herra, sinun Jumalasi, sanonut: ’Sinä olet kaitseva minun kansaani Israelia, ja sinä olet oleva minun kansani Israelin ruhtinas.’” ³Ja kaikki Israelin vanhimmat tulivat kuninkaan tykö Hebronin, ja Daavid teki heidän kanssaan liiton

Hebronissa Herran edessä. Ja sitten he voitellivat Daavidin Israelin kuninkaaksi sen sanan mukaan, jonka Herra oli puhunut Samuelin kautta. ⁴Ja Daavid ja koko Israel menivät Jerusalemiin, se on Jebukseen, ja siellä olivat jebusilaiset, jotka asuivat siinä maassa. ⁵Jebuksen asukkaat sanoivat Daavidille: ”Tänne sinä et tule”. Mutta Daavid valloitti Sionin vuorilinnan, se on Daavidin kaupungin. ⁶Ja Daavid sanoi: ”Joka ensimmäisenä surmaa jebusilaisen, hän on oleva päämies ja päällikkö”. Jooab, Serujan poika, tuli ensimmäisenä sinne ylös, ja niin hänestä tuli päämies. ⁷Sitten Daavid asettui vuorilinnaan; sentähden kutsuttiin sitä Daavidin kaupungiksi. ⁸Ja hän rakensi kaupunkia ylytymäri, Millosta reunoihin asti; ja Jooab rakensi entiselleen muun osan kaupunkia. ⁹Ja Daavid tuli yhä suuremmaksi, ja Herra Sebaot oli hänen kanssansa. ¹⁰Nämä ovat ensimmäiset Daavidin urhoista, jotka voimakkaasti auttoivat häntä kuninkuuteen yhdessä koko Israelin kanssa, tehdäkseen hänet Israelin kuninkaaksi Herran sanan mukaan. ¹¹Tämä on Daavidin urhojen luettelo: Jaasobeam, hakmonilaisen poika, niiden kolmen päällikkö, hän, joka heilutti keihästään kolmensadan kaatuneen yli yhdellä kertaa. ¹²Hänen jälkeensä Eleasar, Doodon poika, ahohilainen, yksi niistä kolmesta urhosta. ¹³Hän oli Daavidin kanssa Pas-Dammimissa, kun filistealaiset olivat kokoontuneet sinne sotimaan. Ja siellä oli peltopalsta täynnä ohraa. Ja väki pakeni filistealaisia; ¹⁴mutta he asettuivat keskelle palttaa, saivat sen pelastetuksi ja voittivat filistealaiset; ja niin Herra antoi suuren voiton. ¹⁵Kerran lähti kolme niistä kolmestakymmenestä päälliköstä Daavidin luo kalliolinnaan, Adullamin luolalle. Ja filistealaisten joukko oli leiriytynyt Refaimin tasangolle. ¹⁶Mutta Daavid oli silloin vuorilinnassa, ja filistealaisten vartiosto oli Beetlehemissä. ¹⁷Ja Daavidin rupesi tekemään mieli vettä, ja hän sanoi: ”Jospa joku toisi minulle vettä juodakseni Beetlehemin kaivosta, joka on portin edustalla!” ¹⁸Silloin murtautuivat nämä kolme filistealaisten leirin läpi ja ammensivat vettä Beetlehemin kaivosta portin edustalta, kantoivat ja toivat sen Daavidille. Mutta Daavid ei tahtonut sitä juoda, vaan vuo-datti sen juomauhriksi Herralle ¹⁹ja sanoi: ”Pois se! Jumala varjeltakoon minut sitä tekemästä. Joisinko minä näiden miesten verta, heidän henkeänsä, sillä henkensä uhalla he toivat sen.” Eikä hän tahtonut juoda sitä. Tämän tekivät ne kolme urhoa. ²⁰Absai, Jooabin veli, oli niiden kolmen päällikkö; hän heilutti keihästään kolmensadan kaatuneen yli. Ja hän oli kuulu niiden kolmen joukossa. ²¹Hän oli kahdenkertaisessa arvossa pidetty niiden kolmen joukossa ja oli heidän päämiehensä, mutta hän ei vetänyt vertoja niille kolmelle. ²²Benaja, Joojadan poika, joka oli urhoollisen ja suurista teoistaan kuuluisan miehen poika, oli ko-toisin Kabseelista. Hän surmasi ne kaksi mooabilaista sankaria, ja hän laskeutui alas ja tappoi lumituiskun aikana leijonan kaivoon. ²³Myöskin surmasi hän egyptiläisen miehen, sen suurikasvuisen, viittä kyynärää pitkän miehen. Egyptiläisellä oli kädessä keihäs, joka oli niinkuin kangas-

tukki, mutta hän meni häntä vastaan ainoastaan sauva kädessä. Ja hän tempasi keihään egyptiläisen kädestä ja tappoi hänet hänen omalla keihäällään. ²⁴Tällaisia teki Benaja, Joojadan poika. Ja hän oli kuulu niiden kolmen urhon joukossa. ²⁵Hän oli arvossa pidetty niiden kolmenkymmenen joukossa, mutta hän ei vetänyt vertoja niille kolmelle. Ja Daavid asetti hänet henkivartiostonsa päälliköksi. ²⁶Sotaurhot olivat: Asael, Jooabin veli; Elhanan, Doodon poika, Beetlehemistä; ²⁷harorilainen Sammot; pelonilainen Heeles; ²⁸tekoalainen Ira, Ikkeksen poika; anatotilainen Abieser; ²⁹huusalainen Sibbekai; ahohilainen Iilai; ³⁰netofalainen Maharai; netofalainen Heeled, Baanan poika; ³¹Iitai, Riibain poika, benjaminilaisten Gibeasta, piratonilainen Benaja; ³²Huurai Nahale-Gaasista; arabalainen Abiel; ³³baharumilainen Asmavet; saalbonilainen Eljahba; ³⁴gisonilainen Bene-Haasem; hararilainen Joonatan, Saagen poika; ³⁵hararilainen Abiam, Saakaran poika; Elifal, Uurin poika; ³⁶mekeralainen Heefer; pelonilainen Ahia; ³⁷karmelilainen Hesro; Naarai, Esbain poika; ³⁸Jooel, Naatanin veli; Mibhar, Hagrin poika; ³⁹ammonilainen Sele; beerotilainen Nahrai, Jooabin, Serujan pojan aseenkantaja; ⁴⁰jeteriläinen Ira; jeteriläinen Gaareb; ⁴¹heettiläinen Uuria; Saabad, Ahlain poika; ⁴²ruubenilainen Adina, Siisan poika, ruubenilaisten päämies, ja hänen kanssaan kolmekymmentä mutta; ⁴³Haanan, Maakan poika, ja mitniläinen Joosafat; ⁴⁴astarotilainen Ussia; Saama ja Jegiel, aroerilaisen Hootamin pojat; ⁴⁵Jediael, Simrin poika, ja hänen veljensä Jooa, tiisiläinen; ⁴⁶Eliel-Mahavim sekä Jeribai ja Joosavja, Elnaamin pojat, ja mooabilainen Jitma; ⁴⁷Eliel, Oobed ja Jaasiel-Mesobaja.

12Ja nämä olivat ne, jotka tulivat Daavidin luo Siklagiin, kun hän vielä piileskeli Saulia, Kiisin poikaa; ja he olivat niitä urhoja, jotka auttoivat häntä sodassa. ²He olivat asetetut jousella ja taitavia sekä oikealla että vasemmalla kädellä linkoamaan kiviä ja ampumaan jousella nuolia. Saulin heimolaisia, benjaminilaisia: ³Ahieser, päämies, ja Jooas, gibealaisen Hassemaan pojat; Jesiel ja Pelet, Asmavetin pojat; Beraka; anatotilainen Jeehu; ⁴gibeonilainen Jismaja, urho niiden kolmenkymmenen joukossa ja niiden kolmenkymmenen päällikkö; Jeremia; Jahasiel; Jooahanan; gederalainen Joosabad; ⁵Elusai; Jerimot; Bealja; Semarja; harufilainen Sefatja; ⁶koorahilaiset Elkana, Jissia, Asarel, Jooeser ja Jaasobeam; ⁷Jooela ja Sebadja, Jerohamin pojat, Gedorista. ⁸Gaadilaisista meni Daavidin puolelle vuorilinnaan, erämaahan, sotaurhoja, sotakelpoisia miehiä, kilpeä ja keihästä käyttäviä, jotka olivat näöltään kuin leijonat ja nopeat kuin gasellit vuorilla: ⁹Eeser, päämies Obadja toinen, Eliab kolmas, ¹⁰Masmanna neljäs, Jeremia viides, ¹¹Attai kuudes, Eliel seitsemäs, ¹²Jooahanan kahdeksas, Elsabad yhdeksäs, ¹³Jeremia kymmenes, Makbannai yhdestoista. ¹⁴Nämä olivat gaadilaisia, sotajoukon päälliköitä, pienin sadan, suurin tuhannen miehen veroinen. ¹⁵Nämä olivat ne, jotka ensimmäisessä kuussa meni-

vät Jordanin poikki, kun se tulvi yli kaikkien äyräitten-sä, ja jotka karkoittivat kaikki tasangoilla-asujat itään ja länteen. ¹⁶Myöskin benjaminilaisia ja Juudan miehiä tuli Daavidin vuorilinnaan. ¹⁷Silloin Daavid meni heitä vastaan, lausui ja sanoi heille: ”Jos te tulette minun luokseni rauha mielessä, auttaaksenne minua, niin minun sydämeni yhtyy teihin; mutta jos te tulette kavaltamaan minua vihollisilleni, vaikkei väkivalta minun käsiäni tahraa, niin nähköön meidän isiemme Jumala sen ja rangaiskoon”. ¹⁸Mutta henki täytti Amasain, niiden kolmenkymmenen päällikön, ja hän sanoi: ”Sinun me olemme, Daavid, ja sinun puolellasi olemme, sinä Iisain poika. Rauha, rauha sinulle, ja rauha sinun auttajillesi, sillä sinun Jumalasi auttoi sinua!” Niin Daavid otti heidät vastaan ja asetti heidät partiojoukon päälliköiksi. ¹⁹Manassesta siirtyi muutamia Daavidin puolelle, kun hän filistealaisten kanssa meni taistelemaan Saulia vastaan, vaikkeivät he joutuneetkaan auttamaan näitä, sillä filistealaisten ruhtinaat neuvoteltuaan lähettivät hänet pois sanoen: ”Hän voisi meidän päämme menoksi siirtyä herransa Saulin puolelle”. ²⁰Kun hän siis lähti Siklagiin, siirtyivät hänen puolelleen Manassesta: Adna, Joosabad, Jediael, Miikael, Joosabad, Elihu ja Silletai, tuhannenpäämiehet Manassesta. ²¹Ja nämä auttoivat Daavidia rosvojoukkoa vastaan, sillä he olivat kaikki sotaurhoja, ja heistä tuli sotajoukon päälliköitä. ²²Sillä joka päivä tuli väkeä Daavidin luo auttamaan häntä, kunnes joukko oli suuri kuin Jumalan joukko. ²³Ja tämä on sotaan varustetun aseväen lukumäärä, niitten, jotka tulivat Daavidin luo Hebroniin siirtääkseen Saulin kuninkuuden hänelle Herran käskyn mukaan: ²⁴Juudan miehiä, jotka kantoivat kilpeä ja keihästä, kuusituhatta kahdeksansataa, sotaan varustettua; ²⁵simeonilaisia, sotaitoisia urhoja, seitsemäntuhatta sata; ²⁶leeviläisiä neljä-tuhatta kuusisataa, ²⁷sekä Joojada, Aaronin suvun ruhtinas, ynnä kolmetuhatta seitsemänsataa hänen kanssaan; ²⁸ja Saadok, nuorukainen, sotaurho, perhekuntinensa, kaksikymmentä kaksi päällikköä; ²⁹benjaminilaisia, Saulin veljiä, kolmetuhatta, sillä vielä siihen aikaan suurin osa heistä palveli uskollisesti Saulin sukua; ³⁰efraimilaisia kaksikymmentä tuhatta kahdeksansataa, sotaurhoja, kuuluisia miehiä perhekunnissaan; ³¹toisesta puolesta Manassen sukukuntaa kahdeksantoista tuhatta, jotka olivat nimeltä mainitut menemään ja tekemään Daavidin kuninkaaksi; ³²isaskarilaisia, jotka ymmärsivät ajan ja käsittivät, mitä Israelin oli tehtävä, kaksisataa päämiestä, ja kaikki heidän veljensä heidän johdollansa; ³³Sebulonista sotakelpoisia miehiä, kaikkinaisilla sota-aseilla sotaan varustettuja, viisikymmentä tuhatta, yksimielisiä sotarintaan järjesty-mään; ³⁴Naftalista tuhat päällikköä, ja heidän kanssansa kolmekymmentäseitsemäntuhatta kilvellä ja keihäällä varustettua miestä; ³⁵daanilaisia kaksikymmentäkahdeksan tuhatta kuusisataa sotaan varustettua miestä; ³⁶Asserista sotakelpoisia miehiä, taisteluun valmiita, neljäkymmentä tuhatta; ³⁷tuolta puolelta Jordanin, ruubenilaisia, gaadi-

laisia ja manasselaisia sukukunnan toisesta puolesta, satakaksikymmentä tuhatta, kaikkinaisilla sota-aseilla varustettuja. ³⁸Kaikki nämä sotilaat, sotarintaan järjestyneinä, tulivat ehyellä sydämen halulla Hebroniin tehdäkseen Daavidin koko Israelin kuninkaaksi. Myöskin koko muu Israel oli yksimielinen tehdäkseen Daavidin kuninkaaksi. ³⁹Ja he olivat siellä Daavidin luona kolme päivää ja söivät ja joivat, sillä heidän heimolaisensa olivat evästäneet heidät. ⁴⁰Nekin, jotka asuivat lähellä heitä, aina Isaskariin, Sebulo-niin ja Naftaliin saakka, toivat aasien, kamelien, muulien ja härkien selässä ruokatavaraa: jauhoja, viikunakakkuja ja rusinakakkuja, viiniä ja öljyä, raavaita ja pikkukarjaa viljalti; sillä Israelissa oli ilo.

13Ja Daavid neuvotteli tuhannen- ja sadanpäämiesten, kaikkien ruhtinasten, kanssa. ²Ja Daavid sanoi kaikelle Israelin seurakunnalle: ”Jos se on teistä hyvä ja jos se tulee Herralta, meidän Jumalaltamme, niin lähettäkäämme joka taholle sana veljillemme, jotka ovat jääneet kaikkiin Israelin maakuntiin, ja papeille ja leeviläisille, jotka asuvat heidän luonaan laidunmaittensa kaupungeissa, että he koontuvat meidän luoksemme, ³ja siirtäkäämme Jumalamme arkki luoksemme, sillä Saulin päivinä emme siitä välittäneet”. ⁴Silloin koko seurakunta vastasi, että niin oli tehtävä, sillä se oli oikein koko kansan silmissä. ⁵Niin Daavid kokosi kaiken Israelin, aina Egyptin Siihorista asti ja aina sieltä, mistä mennään Hamatiin, tuomaan Jumalan arkkia Kirjat-Jearimista. ⁶Ja Daavid ja koko Israel meni Baalatiin, Kirjat-Jearimiin, joka on Juudassa, tuomaan sieltä Jumalan arkkia, jonka Herra oli ottanut nimiinsä, hän, jonka istuinta kerubit kannattavat. ⁷Ja he panivat Jumalan arkin uusiin vaunuihin ja veivät sen pois Abinadabin talosta, ja Ussa ja Ahjo ohjasivat vaunuja. ⁸Ja Daavid ynnä koko Israel karkeloi kaikin voimin Jumalan edessä laulaen sekä soittaen kanteleita, harppuja, vaskirumpuja, kyмбаaleja ja torvia. ⁹Mutta kun he tulivat Kiidonin puimatantereen luo, ojensi Ussa kätensä tarttuaksensa arkkiin, sillä härät kompastuivat. ¹⁰Silloin Herran viha syntyi Ussaa kohtaan, ja hän löi hänet sentähden, että hän oli ojentanut kätensä arkkiin, ja niin hän kuoli siihen, Jumalan eteen. ¹¹Mutta Daavid pahastui siitä, että Herra niin oli murtanut Ussan. Siitä sen paikan nimenä on Peres-Ussa vielä tänäkin päivänä. ¹²Ja Daavid pelkäsi sinä päivänä Jumalaa, niin että hän sanoi: ”Kuinka minä voin tuoda Jumalan arkin tyköni?” ¹³Eikä Daavid siirtänyt arkkia luoksensa Daavidin kaupunkiin, vaan hän toimitti sen syrjään gatilaisen Oobed-Edomin taloon. ¹⁴Ja Jumalan arkki jäi kolmeksi kuukaudeksi Oobed-Edomin talon luo omaan majaan. Ja Herra siunasi Oobed-Edomin taloa ja kaikkea, mitä hänellä oli.

14Hiiram, Tyyron kuningas, lähetti sanansaattajat Daavidin luo, sekä setripuita ja puuseppiä ja kivenhakkaajia rakentamaan hänelle linnaa. ²Ja Daavid ymmärsi, että Her-

ra oli vahvistanut hänet Israelin kuninkaaksi, koska hänen kuninkuutensa oli korotettu korkealle Herran kansan Israelin tähden. ³Jerusalemmissa Daavid vielä otti vaimoja, ja Daavidille syntyi vielä poikia ja tyttäriä. ⁴Ja nämä ovat niiden poikien nimet, jotka syntyivät hänelle Jerusalemissa: Sammua, Soobab, Naatan, Salomo, ⁵Jibhar, Elisua, Elpelet, ⁶Noogah, Nefeg, Jaafia, ⁷Elisama, Beeljada ja Elifelet. ⁸Mutta kun filistealaiset kuuluivat, että Daavid oli voideltu koko Israelin kuninkaaksi, lähtivät kaikki filistealaiset etsimään Daavidia. Kun Daavid sen kuuli, lähti hän heitä vastaan. ⁹Kun filistealaiset olivat tulleet ja tehneet ryöstöretken Refaimin tasangolle, ¹⁰kysyi Daavid Jumalalta: ”Menenkö minä filistealaisia vastaan, ja annatko sinä heidät minun käsiini?” Ja Herra sanoi hänelle: ”Mene; minä annan heidät sinun käsiisi”. ¹¹Niin he menivät Baal-Perasimiin, ja siellä Daavid voitti heidät. Ja Daavid sanoi: ”Jumala on murtanut viholliseni minun kädelläni, niinkuin vedet murtavat”. Siitä sen paikan nimeksi tuli Baal-Perasim. ¹²He jättivät siihen jumalansa, ja Daavid käski polttaa ne tulessa. ¹³Mutta filistealaiset tekivät vielä kerran ryöstöretken tasangolle. ¹⁴Niin Daavid kysyi taas Jumalalta, ja Jumala vastasi hänelle: ”Älä mene heidän jälkeensä, vaan kierrä heidät ja hyökkää heidän kimppuunsa balsamipuiden puolelta. ¹⁵Ja kun kuulet astunnan kahinan balsamipuiden latvoista, niin käy taisteluun, sillä Jumala on käynyt sinun edelläsi tuhotakseen filistealaisten leirin.” ¹⁶Daavid teki, niinkuin Jumala oli häntä käsenyt, ja niin he voittivat filistealaisten sotajoukon ja ajoivat heitä takaa Gibeonista aina Geseriin saakka. ¹⁷Niin Daavidin maine levisi kaikkiin maihin, ja Herra nosti kaikissa kansoissa pelon häntä kohtaan.

15Ja hän rakensi itsellensä taloja Daavidin kaupunkiin ja valmisti paikan Jumalan arkille ja pystytti sille majan. ²Silloin Daavid käski: ”Älkööt muut kuin leeviläiset kantako Jumalan arkkia; sillä heidät on Herra valinnut kantamaan Jumalan arkkia ja palvelemaan häntä ikuisesti”. ³Ja Daavid kokosi kaiken Israelin Jerusalemiin, tuomaan Herran arkkia siihen paikkaan, jonka hän oli sille valmistanut. ⁴Daavid kokosi Aaronin jälkeläiset ja leeviläiset; ⁵Kehatin jälkeläisistä: Uurielin, päämiehen, ja hänen veljensä, sata kaksikymmentä; ⁶Merarin jälkeläisistä: Asajan, päämiehen, ja hänen veljensä, kaksisataa kaksikymmentä; ⁷Geersomin jälkeläisistä: Joelin, päämiehen, ja hänen veljensä, sata kolmekymmentä; ⁸Elisafanin jälkeläisistä: Semajan, päämiehen, ja hänen veljensä, kaksisataa; ⁹Hebronin jälkeläisistä: Elielin, päämiehen, ja hänen veljensä, kahdeksankymmentä; ¹⁰Ussielin jälkeläisistä: Amminadabin, päämiehen, ja hänen veljensä, sata kaksitoista. ¹¹Ja Daavid kutsui papit Saadokin ja Ebjatarin sekä leeviläiset Uurielin, Asajan, Joelin, Semajan, Elielin ja Amminadabin ¹²ja sanoi heille: ”Te olette leeviläisten perhekuntien päämiehet. Pyhittäkää itsenne ja veljenne ja tuokaa Herran, Israelin Jumalan, arkki siihen paikkaan,

jonka minä olen sille valmistanut. ¹³Sillä sentähden, ettette ensimmäisellä kerralla olleet läsnä, mursi Herra, meidän Jumalamme, meidät; sillä me emme etsineet häntä, niinkuin olisi pitänyt.” ¹⁴Silloin papit ja leeviläiset pyhittäytyivät tuomaan Herran, Israelin Jumalan, arkkia. ¹⁵Ja leeviläiset kantoivat Jumalan arkkia korenoilla olallansa, niinkuin Mooses oli Herran sanan mukaan käsenyt. ¹⁶Ja Daavid käski leeviläisten päämiesten asettaa veljensä, veisaajat, soittimilla, harpuilla, kanteleilla ja kymbaaleilla kaiuttamaan riemuvirsiä. ¹⁷Niin leeviläiset asettivat soittamaan Heemanin, Joelin pojan, ja hänen heimolaisistaan Aasafin, Berekjan pojan, ja heidän heimolaisistaan, Merarin jälkeläisistä, Eetanin, Kuusajan pojan, ¹⁸ja heidän kanssaan heidän arvossa lähinnä olevista heimolaisistaan: Sakarjan, Benin ja Jaasielin, Semiramotin, Jehielin, Unnin, Eliabin, Benajan, Maasejan, Mattitjan, Elifelehun, Miknejan, Oobed-Edomin ja Jegielin, ovenvartijat. ¹⁹Ja veisajista oli Heemanin, Aasafin ja Eetanin soitettava vaskikymbaaleilla, ²⁰Sakarjan, Ussielin, Semiramotin, Jehielin, Unnin, Eliabin, Maasejan ja Benajan harpuilla korkeassa äänialassa, ²¹Mattitjan, Elifelehun, Miknejan, Oobed-Edomin, Jegielin ja Asasjan kanteleilla matalassa äänialassa, veisuuta johtaaksensa. ²²Kenanja, leeviläisten johtaja kantajatehtävässä, valvoi kantamista, sillä hän oli taitava siihen. ²³Berekja ja Elkana olivat arkin ovenvartijat. ²⁴Ja papit Sebanja, Joosafat, Netanel, Amasai, Sakarja, Benaja ja Elieser puhalsivat torviin Jumalan arkin edellä, ja Oobed-Edom ja Jehia olivat arkin ovenvartijat. ²⁵Sitten Daavid, Israelin vanhimmat ja tuhannenpäämiehet menivät ja toivat riemuiten Herran liitonarkin Oobed-Edomin talosta. ²⁶Ja kun Jumala auttoi leeviläisiä, jotka kantoivat Herran liitonarkkia, uhrattiin seitsemän härkää ja seitsemän oinasta. ²⁷Daavid oli puettu hienosta pellavakankaasta tehtyyn viittaan ja samoin kaikki leeviläiset, jotka kantoivat arkkia, sekä veisaajat ja kantamisen johtaja Kenanja veisajain kanssa; ja Daavidilla oli yllään pellavakasukka. ²⁸Niin koko Israel toi Herran liitonarkin riemun raikuesssa ja pasunain pauhatessa, torvien, kymbaalien, harppujen ja kannelten soidessa. ²⁹Kun Herran liitonarkki tuli Daavidin kaupunkiin, katseli Miikal, Saulin tytär, ikkunasta, ja nähdessään kuningas Daavidin hyppivän ja karkeloivan halveksi hän häntä sydämessään.

16Kun he olivat tuoneet Jumalan arkin ja asettaneet sen majaan, jonka Daavid oli sille pystyttänyt, uhrasivat he polttouhreja ja yhteysuhreja Jumalan edessä. ²Ja kun Daavid oli uhrannut polttouhrin ja yhteysuhrit, siunasi hän kansan Herran nimeen. ³Ja hän jakoi kaikille israeliläisille, sekä miehille että naisille, kullekin leipäkakun, kappaleen lihaa ja rypälekakun. ⁴Ja hän asetti Herran arkin eteen leeviläisiä palvelemaan ja kunnioittamaan, kiittämään ja ylistämään Herraa, Israelin Jumalaa: ⁵Aasafin johtajaksi, toiseksi Sakarjan, sitten Jegielin, Semiramotin, Jehielin, Mattitjan, Eliabin, Benajan, Oobed-Edomin ja

Jegielin soittamaan harpuilla ja kanteleilla, Aasafin heilistäessä kymbaaleja ⁶ja pappien, Benajan ja Jahasielin, soittaessa yhtämittaa torvia Jumalan liitonarkin edessä. ⁷Silloin, sinä päivänä, ensi kerran Daavid asetti Aasafin ja hänen veljensä kiittämään Herraa näin: ⁸”Kiittäkää Herraa, julistakaa hänen nimeänsä, tehkää hänen suuret tekonsa tiettäviksi kansojen keskuudessa. ⁹Laulakaa hänelle, veisatkaa hänelle, puhukaa kaikista hänen ihmeistänsä. ¹⁰Hänen pyhä nimensä olkoon teidän kerskauksenne; iloittakoon niiden sydän, jotka etsivät Herraa. ¹¹Kysykää Herraa ja hänen voimaansa, etsikää alati hänen kasvojaansa. ¹²Muistakaa hänen ihmetöitäänsä, jotka hän on tehnyt, hänen ihmeitäänsä ja hänen suunsa tuomioita, ¹³te Israelin, hänen palvelijansa, siemen, Jaakobin lapset, te hänen valittunsa. ¹⁴Hän, Herra, on meidän Jumalamme; hänen tuomionsa käyvät yli kaiken maan. ¹⁵Muistakaa hänen liitonsa iankaikkisesti, hamaan tuhansiin polviin, sana, jonka hän on säätänyt, ¹⁶liitto, jonka hän teki Aabrahamin kanssa, ja hänen lisäkille vannomansa vala. ¹⁷Hän vahvisti sen käskyksi Jaakobille, Israelille iankaikkiseksi liitoksi. ¹⁸Hän sanoi: ’Sinulle minä annan Kanaanin maan, se olkoon teidän perintöosanne’. ¹⁹Teitä oli vähäinen joukko, vain harvoja, ja te olitte muukalaisia siellä. ²⁰Ja he vaelsivat kansasta kansaan ja yhdestä valtakunnasta toiseen kansaan. ²¹Hän ei sallinut kenenkään heitä vahingoittaa, ja hän rankaisi kuninkaita heidän tähtensä: ²²’Älkää koskeko minun voideltuihini, älkää tehkö pahaa minun profeteoitieni’. ²³Veisatkaa Herralle, kaikki maa, julistakaa päivästä päivään hänen pelastustekojansa. ²⁴Ilmoittakaa pakanain seassa hänen kunniaansa, hänen ihmeitäänsä kaikkien kansojen seassa. ²⁵Sillä Herra on suuri ja sangen ylistettävä, hän on peljättävä yli kaikkien jumalain. ²⁶Sillä kaikki kansojen jumalat ovat epäjumalia, mutta Herra on tehnyt taivaat. ²⁷Kirkkaus ja kunnia on hänen kasvojensa edessä, väkevyys ja riemu hänen asuinsijassaan. ²⁸Antakaa Herralle, te kansojen sukukunnat, antakaa Herralle kunnia ja väkevyys. ²⁹Antakaa Herralle hänen nimensä kunnia, tuokaa lahjoja ja tulkaa hänen kasvojensa eteen, kumartakaa Herraa pyhässä kaunistuksessa. ³⁰Vaviskaa hänen kasvojensa edessä, kaikki maa. Maan piiri pysyy lujana, se ei horju. ³¹Iloitkoot taivaat, ja riemuitkoon maa; ja sanottakoon pakanain seassa: ’Herra on kuningas!’ ³²Pauhatkoon meri ja kaikki, mitä siinä on; ihastukoot kedot ja kaikki, mitä niissä on, ³³riemuitkoot silloin metsän puut Herran edessä, sillä hän tulee tuomitsemaan maata. ³⁴Kiittäkää Herraa, sillä hän on hyvä, sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti. ³⁵Ja sanokaa: ’Pelasta meidät, sinä pelastuksemme Jumala, kokoa ja vapahda meidät pakanain seasta, että me kiittäisimme sinun pyhää nimeäsi ja kerskaisimme sinun ylistyksestäsi’. ³⁶Ylistetty olkoon Herra, Israelin Jumala, iankaikkisesta iankaikkiseen.” Ja kaikki kansa sanoi: ”Amen”, ja ylisti Herraa. ³⁷Ja hän asetti Aasafin ja hänen veljensä sinne Herran liitonarkin eteen tekemään vakituista palvelusta arkin edessä, kunakin päivänä sen päi-

vän palveluksen, ³⁸mutta Oobed-Edomin ja heidän veljensä, yhteensä kuusikymmentä kahdeksan, nimittäin Oobed-Edomin, Jeditunin pojan, ja Hoosan, ovenvartijoiksi. ³⁹Ja pappi Saadokin ja hänen veljensä, papit, hän asetti Herran asumuksen eteen, uhrikukkulalle, joka on Gibeonissa, ⁴⁰uhraamaan polttouhreja Herralle polttouhrialttarilla, aina aamuin ja illoin, kaikki niinkuin on kirjoitettuna Herran laissa, jonka hän on antanut Israelille. ⁴¹Ja heidän kansaan olivat Heeman ja Jedutun ynnä muut valitut, nimeltä mainitut, kiittämässä Herraa siitä, että hänen armonsa pysyy iankaikkisesti. ⁴²Näiden, Heemanin ja Jedutunin, hallussa oli torvet ja kymbaalit soittajia varten ynnä muut soittimet Jumalan virttä varten. Ja Jedutunin pojat vartioivat ovia. ⁴³Sitten kaikki kansa lähti kukin kotiinsa, ja Daavid kääntyi takaisin tervehtimään perhettäänsä.

17Kerran, kun Daavid istui linnassansa, sanoi Daavid profeetta Naatanille: ”Katso, minä asun setripuisessa palatsissa, mutta Herran liitonarkki on telttakankaan alla”. Naatan sanoi Daavidille: ²”Tee vain kaikki, mitä mielessäsi on, sillä Jumala on sinun kanssasi”. ³Mutta sinä yönä tapahtui, että Naatanille tuli tämä Jumalan sana: ⁴”Mene ja sano minun palvelijalleni Daavidille: Näin sanoo Herra: Et sinä ole rakentava minulle huonetta asuakseni. ⁵Minä en ole asunut huoneessa siitä päivästä asti, jona johdattiin Israelin tänne, tähän päivään saakka, vaan minä olen muuttanut teltasta telttaan ja asumuksesta asumukseen. ⁶Olenko minä koskaan, missä olenkin vaeltanut kaikessa Israelissa, kenellekään Israelin tuomareista, joita olen asettanut kaitsemaan kansaani, sanonut näin: Miksi ette ole rakentaneet minulle setripuista huonetta? ⁷Sano siis minun palvelijalleni Daavidille: Näin sanoo Herra Sebaot: Minä olen ottanut sinut laitumelta, lammasten jäljestä, kansani Israelin ruhtinaaksi. ⁸Ja minä olen ollut sinun kanssasi kaikkialla, missä sinä vaelsit, ja olen hävittänyt kaikki vihollisesi sinun tieltäsi. Ja minä teen sinulle nimen, suurimpien nimien vertaisen maan päällä. ⁹Ja minä valmistan sijan kansalleni Israelille ja istutan sen niin, että se asuu paikallansa eikä enää ole levoton eivätkä vääryyden tekijät sitä enää vaivaa niinkuin ennen, ¹⁰siitä ajasta saakka, jolloin minä asetin tuomareita kansalleni Israelille. Ja minä nöyryytän kaikki sinun vihollisesi. Ja minä ilmoitan sinulle, että Herra on rakentava sinulle huoneen. ¹¹Kun sinun päiväsi ovat päättyneet ja sinä lähdet isiesi tykö, korotan minä sinun seuraajaksesi jälkeläisesi, joka on yksi sinun pojistasi; ja minä vahvistan hänen kuninkuutensa. ¹²Hän on rakentava minulle huoneen, ja minä vahvistan hänen valtaistuimensa ikuisiksi ajoiksi. ¹³Minä olen oleva hänen isänsä, ja hän on oleva minun poikani; ja armoani minä en ota häneltä pois, niinkuin otin siltä, joka oli sinun edelläsi. ¹⁴Ja minä pidän hänet pystyssä huoneessani ja valtakunnassani iäti, ja hänen valtaistuimensa on oleva iäti vahva.” ¹⁵Aivan näillä sanoilla ja tämän näyn mukaan Naatan puhui Daavidille. ¹⁶Niin kuningas Daavid meni ja asettui

Herran eteen ja sanoi: ”Mikä olen minä, Herra Jumala, ja mikä on minun sukuni, että olet saattanut minut tähän asti? ¹⁷Mutta tämäkin on ollut vähän sinun silmissäsi, Jumala, ja niin sinä olet puhunut palvelijasi suvulle myöskin kaukaisista asioista ja olet nähnyt minut nousevina ihmispolvina, Herra Jumala. ¹⁸Mitä Daavid enää sinulle puhuisi kunniansta, jota olet osoittanut palvelijallesi? Sinähän tunnet palvelijasi. ¹⁹Herra, palvelijasi tähden ja oman mielesi mukaan sinä olet tehnyt kaiken tämän suuren ja ilmoittanut kaikki nämä suuret asiat. ²⁰Herra, kaiken sen mukaan, mitä me olemme korvillamme kuulleet, ei ole sinun vertaistasi, eikä ole muuta jumalaa kuin sinä. ²¹Ja missä on maan päällä toista kansaa sinun kansasi Israelin vertaista, jota Jumala itse on käynyt lunastamaan kansaksensa, ja niin sinä olet tehnyt itsellesi suuren ja peljättävän nimen karkoittamalla pakanat kansasi tieltä, jonka sinä Egyptistä lunastit. ²²Ja sinä olet asettanut kansasi Israelin omaksi kansaksesi ikuisiksi ajoiksi, ja sinä, Herra, olet tullut heidän Jumalaksensa. ²³Niin olkoon nyt, Herra, se sana, jonka sinä olet puhunut palvelijastasi ja hänen suvustansa, vahva ikuisiksi ajoiksi. Tee, niinkuin olet puhunut. ²⁴Silloin sinun nimesi on oleva vahva ja tuleva suureksi ikuisiksi ajoiksi, ja se on oleva: Herra Sebaot, Israelin Jumala, Jumala Israelissa. Ja palvelijasi Daavidin suku on pysyvä sinun edessäsi. ²⁵Sillä sinä, minun Jumalani, olet ilmoittanut palvelijallesi rakentavasi hänelle huoneen. Siitä palvelijasi on saanut rohkeuden rukoilla sinun edessäsi. ²⁶Ja nyt, Herra, sinä olet Jumala; ja kun olet luvannut palvelijallesi tämän hyvän, ²⁷niin suvaitse nyt siunata palvelijasi sukua, että se pysyisi iäti sinun edessäsi. Sillä mitä sinä, Herra, siunaat, se on oleva siunattu iäti.”

¹⁸Sen jälkeen Daavid voitti filistealaiset ja nöyryytti heidät; ja hän otti Gatin ja sen tytärkaupungit filistealaisten käsistä. ²Hän voitti myös mooabilaiset, ja niin mooabilaiset tulivat Daavidin veronalaisiksi palvelijoiksi. ³Samoin Daavid voitti Hadareserin, Sooban kuninkaan, Hamatin suunnalla, kun tämä oli menossa lujittamaan valtaansa Eufirat-virran rannoille. ⁴Ja Daavid otti häneltä tuhat vaunuhevosta, seitsemäntuhatta ratsumiestä ja kaksikymmentä tuhatta jalkamiestä, ja Daavid katkoi kaikilta vaunuhevosilta vuohisjanteet; ainoastaan sata vaunuhevosta hän niistä säästi. ⁵Ja kun Damaskon aramilaiset tulivat auttamaan Hadareseria, Sooban kuningasta, voitti Daavid kaksikymmentäkaksi tuhatta aramilaista. ⁶Ja Daavid asetti maaherroja Damaskon Aramiin; ja aramilaiset tulivat Daavidin veronalaisiksi palvelijoiksi. Näin Herra antoi Daavidille voiton, mihin tahansa tämä meni. ⁷Ja Daavid otti ne kultavarustukset, jotka Hadareserin palvelijoilla oli yllään, ja vei ne Jerusalemiin. ⁸Mutta Hadareserin kaupungeista, Tibhatista ja Kuunista, Daavid otti sangen paljon vaskea. Siitä Salomo teetti vaskimeren, pylvää ja vaskikalut. ⁹Kun Toou, Hamatin kuningas, kuuli, että Daavid oli voittanut Hadareserin, Sooban kuninkaan, koko sota-

joukon, ¹⁰lähetti hän poikansa Hadoramin kuningas Daavidin luo tervehtimään häntä ja onnittelemaan häntä siitä, että hän oli taistellut Hadareserin kanssa ja voittanut hänet; Hadareser oli näet ollut Tooun vastustaja. Ja hänellä oli mukanaan kaikkinaisia kulta-, hopea- ja vaskikaluja. ¹¹Nekin kuningas Daavid pyhitti Herralle samoin kuin hopean ja kullan, minkä hän oli ottanut kaikilta kansoilta: Edomilta, Mooabilta, ammonilaisilta, filistealaisilta ja Amalekilta. ¹²Ja kun Abisai, Serujan poika, oli Suolalaaksoissa voittanut edomilaiset, kahdeksantoista tuhatta miestä, ¹³asetti hän maaherroja Edomiin, ja kaikki edomilaiset tulivat Daavidin palvelijoiksi. Näin Herra antoi Daavidille voiton, mihin tahansa tämä meni. ¹⁴Ja Daavid hallitsi koko Israelia ja teki kaikelle kansallensa sitä, mikä oikeus ja vanhurskaus on. ¹⁵Jooab, Serujan poika, oli sotajoukon ylipäällikkönä, ja Joosafat, Ahiludin poika, oli kanslerina. ¹⁶Saadok, Ahitubin poika, ja Abimelek, Ebjatarin poika, olivat pappeina, ja Savsa oli kirjurina. ¹⁷Benaja, Joojadan poika, oli kreettien ja pleettien päällikkönä; mutta Daavidin pojat olivat ensimmäiset kuninkaan rinnalla.

¹⁹Sen jälkeen ammonilaisten kuningas Naahas kuoli, ja hänen poikansa tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ²Niin Daavid sanoi: ”Minä osoitan laupeutta Haanunille, Naahaan pojalle, sillä hänen isänsä osoitti laupeutta minulle”. Ja Daavid lähetti sanansaattajat lohduttamaan häntä hänen isänsä kuoleman johdosta. Kun Daavidin palvelijat tulivat ammonilaisten maahan Haanunin luo lohduttamaan häntä, ³sanoivat ammonilaisten päämiehet Haanunille: ”Luuletko sinä, että Daavid tahtoo kunnioittaa sinun isääsi, kun hän lähettää lohduttajia sinun luoksesi? Varmaankin hänen palvelijansa ovat tulleet luoksesi tutkimaan ja hävittämään ja vakoilemaan maata.” ⁴Niin Haanun otatti kiinni Daavidin palvelijat, ajatti heidän partansa ja leikkautti toisen puolen heidän vaatteistaan, peräpuolia myöten, ja päästi heidät sitten menemään. ⁵Kun tultiin kertomaan Daavidille miehistä, lähetti hän sanan heitä vastaan, sillä miehiä oli pahasti häväisty. Ja kuningas käski sanoa: ”Jääkää Jerikoon, kunnes partanne on kasvanut, ja tulkaa sitten takaisin”. ⁶Kun ammonilaiset huomasivat joutuneensa Daavidin vihoihin, lähettivät Haanun ja ammonilaiset tuhat talenttia hopeata palkatakseen itsellensä Mesopotamiasta, Maakan Aramista ja Soobasta sotavaunuja ja ratsumiehiä. ⁷Niin he palkkasivat itselleen kolmekymmentäkaksi tuhatta sotavaunua sekä Maakan kuninkaan ja hänen väkensä; nämä tulivat ja leiriytyivät Meedeban edustalle. Ja ammonilaiset kokoontuivat kaupungeistaan ja lähtivät sotaan. ⁸Kun Daavid sen kuuli, lähetti hän Jooabin ja koko sotajoukon, urhot. ⁹Niin ammonilaiset lähtivät ja asettuivat sotarintaan kaupungin portin edustalle, mutta kuninkaat, jotka olivat tulleet sinne, olivat eri joukkona kedolla. ¹⁰Kun Jooab näki, että häntä uhkasi hyökkäys edestä ja takaa, valitsi hän miehiä kaikista Israelin valiomielistä ja asettui sotarintaan aramilaisia vastaan. ¹¹Mutta

muun väen hän antoi veljensä Abisain johtoon, ja nämä asettuivat sotarintaan ammonilaisia vastaan. ¹²Ja hän sanoi: ”Jos aramilaiset tulevat minulle ylivoimaisiksi, niin tule sinä minun avukseni: jos taas ammonilaiset tulevat sinulle ylivoimaisiksi, niin minä autan sinua. ¹³Ole lujaa, ja pysykäämme lujina kansamme puolesta ja meidän Jumalamme kaupunkien puolesta. Tehköön sitten Herra, mikä hyväksi näkee.” ¹⁴Sitten Jooab ja väki, joka oli hänen kanssaan, ryhtyi taisteluun aramilaisia vastaan, ja nämä pakenivat häntä. ¹⁵Ja kun ammonilaiset näkivät aramilaisen pakenevan, pakenivat hekin hänen veljeänsä Abisaita ja menivät kaupunkiin. Mutta Jooab lähti Jerusalemiin. ¹⁶Kun aramilaiset näkivät, että Israel oli voittanut heidät, lähettivät he sanansaattajat nostattamaan niitä aramilaisia, jotka asuivat tuolla puolella Eufrat-virran ja joita johti Soofak, Hadareserin sotapäällikkö. ¹⁷Kun se ilmoitettiin Daavidille, kokosi hän kaiken Israelin ja meni Jordanin yli, ja tultuaan heitä lähelle hän asettui sotarintaan heitä vastaan. Ja kun Daavid oli asettunut sotarintaan aramilaisia vastaan, ryhtyivät nämä taisteluun hänen kanssaan. ¹⁸Mutta aramilaiset pakenivat Israelia, ja Daavid tappoi aramilaisilta seitsemäntuhatta vaunuhevosta ja neljäkymmentä tuhatta jalkamiestä ja surmasi heidän sotapäällikkönsä Soofakin. ¹⁹Kun Hadareserin palvelijat näkivät, että Israel oli voittanut heidät, tekivät he Daavidin kanssa rauhan ja palvelivat häntä. Sitten aramilaiset eivät enää tahtoneet auttaa ammonilaisia.

20 Vuoden vaihteessa, kuningasten sotaanlähtöaikana, vei Jooab sotajoukon sotaretkelle; ja hän hävitti ammonilaisten maata ja piiritti Rabbaa. Mutta Daavid itse jäi Jerusalemiin. Sitten Jooab valtasi Rabban ja hävitti sen. ²Ja Daavid otti heidän kuninkansa kruunun hänen päästänsä ja havaitsi sen painavan talentin kultaa, ja siinä oli kallis kivi; se pantiin Daavidin päähän. Ja hän vei kaupunkista hyvin paljon saalista. ³Ja kansan, joka siellä oli, hän vei pois ja pani sahaamaan kiviä, pani rautahakkujen ja kivisahojen ääreen. Näin Daavid teki kaikille ammonilaisten kaupungeille. Sitten Daavid ja kaikki väki palasi Jerusalemiin. ⁴Sen jälkeen syttyi taistelu filistealaisia vastaan Gesserissä. Silloin huusalainen Sibbekai surmasi Sippain, joka oli Raafan jälkeläisiä, ja niin heidät nöyryytettiin. ⁵Taas oli taistelu filistealaisia vastaan, ja Elhanan, Jaorin poika, surmasi Lahmin, gatilaisen Goljatin veljen, jonka peitsen varsi oli niinkuin kangastukki. ⁶Taas oli taistelu Gatissa. Siellä oli suurikasvuinen mies, jolla oli kuusi sormea ja kuusi varvasta, yhteensä kaksikymmentä neljä; hänkin polveutui Raafasta. ⁷Ja kun hän häpäisi Israelia, surmasi hänet Joonatan, Daavidin veljen Simean poika. ⁸Nämä polveutuivat gatilaisesta Raafasta; he kaatuivat Daavidin ja hänen palvelijainsa käden kautta.

21 Mutta saatana nousi Israelia vastaan ja yllytti Daavidin laskemaan Israelin. ²Niin Daavid sanoi Jooabille ja

kansan päämiehille: ”Menkää ja laskekaa Israel Beersebasta Daaniin asti ja ilmoittakaa minulle, että saan tietää heidän lukumääränsä”. ³Jooab vastasi: ”Herra lisätköön kansansa, olkoon se kuinka suuri tahansa, satakertaiseksi. Ovathan he, herrani, kuningas, kaikki herrani palvelijoita. Miksi herrani pyytää tätä? Miksi Israel näin joutuisi vika-pääksi?” ⁴Kuitenkin kuninkaan sana velvoitti Jooabia, ja niin Jooab lähti ja kierteli koko Israelin. Sitten hän tuli Jerusalemiin. ⁵Ja Jooab ilmoitti Daavidille kansan lasketun lukumäärän: koko Israelissa oli yksitoistasataa tuhatta sotakuntoista miekkamiestä, ja Juudassa oli neljäsataa seitsemänkymmentä tuhatta miekkamiestä. ⁶Mutta Leevistä ja Benjaminista hän ei pitänyt katselmusta yhdessä muiden kanssa, sillä kuninkaan käsky oli Jooabille kauhistus. ⁷Mutta tämä asia oli Jumalan silmissä paha, ja hän löi Israelia. ⁸Niin Daavid sanoi Jumalalle: ”Minä olen tehnyt suuren synnin tehdessäni tämän; mutta anna nyt anteeksi palvelijasi rikos, sillä minä olen menetellyt ylen tyhmästi”. ⁹Ja Herra puhui Gaadille, Daavidin näkijälle, näin: ”Mene ja puhu Daavidille: ¹⁰Näin sanoo Herra: Kolme minä asetan sinun eteesi: valitse itsellesi yksi niistä, niin minä teen sen sinulle”. ¹¹Niin Gaad meni Daavidin tykö ja sanoi hänelle: ”Näin sanoo Herra: Valitse itsellesi ¹²joko kolme nälkävuotta tahi kolme kuukautta hävitystä ahdistajaisi vainotessa, vihollistesi miekka kintereilläsi, tahi kolmeksi päiväksi Herran miekka ja ruttotauti maahan, Herran enkeli tuottamaan tuhoa koko Israelin alueelle. Katso nyt, mitä minä vastaan hänelle joka minut lähetti.” ¹³Daavid vastasi Gaadille: ”Minä olen suuressa hädässä. Tahdon langeta Herran käsiin, sillä hänen laupeutensa on sangen suuri; ihmisten käsiin minä en tahdo langeta.” ¹⁴Niin Herra antoi ruton tulla Israeliin, ja Israelista kaatui seitsemänkymmentä tuhatta miestä. ¹⁵Ja Jumala lähetti enkelin Jerusalemiin vastaan tuhoamaan sitä; ja kun se sitä tuhosi, katsoi Herra siihen ja katui sitä pahaan ja sanoi tuhoajaenkelille: ”Jo riittää; laske kätesi alas”. Ja Herran enkeli seisoi silloin jebusilaisen Ornanin puimatantereen luona. ¹⁶Kun Daavid nosti silmänsä ja näki Herran enkelin seisovan maan ja taivaan välillä, kädesssänsä paljastettu miekka ojennettuna Jerusalemin yli, lankesivat Daavid ja vanhimmat, säkkeihin verhottuina, kasvoillensa. ¹⁷Ja Daavid sanoi Jumalalle: ”Minähän käskin laskea kansan, ja minä siis olen se, joka olen tehnyt syntiä ja menetellyt pahoin. Mutta nämä minun lampaani, mitä he ovat tehneet? Herra, minun Jumalani, sattukoon sinun kätesi minuun ja minun isäni perheeseen, mutta ei sinun kansaasi, sille vitsaukseksi.” ¹⁸Silloin Herran enkeli käski Gaadin sanoa Daavidille, että Daavid menisi pystyttämään Herralle alttarin jebusilaisen Ornanin puimatantereelelle. ¹⁹Ja Daavid meni sen sanan mukaan, jonka Gaad oli Herran nimeen puhunut. ²⁰Ja kun Ornan kääntyi, näki hän enkelin, ja hänen neljä poikaansa piiloutui; sillä Ornan oli puimassa nisuja. ²¹Mutta Daavid meni Ornanin luo, ja kun Ornan katsahti ylös ja näki Daavidin, lähti hän puimatantereelta ja kumartui Daavidin

eteen kasvoilleen maahan. ²²Ja Daavid sanoi Ornanille: ”Anna minulle puimatantereen paikka, rakentaakseni siihen Herralle alttarin; täydestä hinnasta anna se minulle, että vitsaus taukoaisi kansasta”. ²³Ornan vastasi Daavidille: ”Ota se itsellesi, ja herrani, kuningas, tehkөөn, mitä hyväksi näkee. Katso, minä annan härät polttouhriksi ja juumaakeet haloiksi sekä nisut ruokauhriksi; kaikki minä annan.” ²⁴Mutta kuningas Daavid sanoi Ornanille: ”Ei niin, vaan minä ostan ne sinulta täydestä hinnasta; sillä minä en ota Herralle sitä, mikä on sinun, enkä uhraa ilmaiseksi saatua polttouhria”. ²⁵Niin Daavid antoi Ornanille siitä paikasta kuudensadan sekelin painon kultaa. ²⁶Ja Daavid rakensi sinne alttarin Herralle ja uhrasi polttouhreja ja yhteysuhreja, ja kun hän huusi Herraa, vastasi Herra tulella, jonka hän lähetti taivaasta polttouhrialttarille. ²⁷Ja Herra käski enkelin pistää miekkansa tuppeen. ²⁸Siihen aikaan kun Daavid näki, että Herra oli kuullut häntä jebusilaisen Ornanin puimatantereella, uhrasi hän siellä. ²⁹Mutta Herran asumus, jonka Mooses oli teettänyt erämaassa, ja polttouhrialttari olivat siihen aikaan Gibeonin uhrikukkulalla. ³⁰Eikä Daavid rohjennut mennä Jumalan eteen etsimään häntä, sillä hän oli peljästynyt Herran enkelin miekkaa.

22Ja Daavid sanoi: ”Tässä olkoon Herran Jumalan temppele ja tässä alttari Israelin polttouhria varten”. ²Niin Daavid käski koota muukalaiset, jotka olivat Israelin maassa. Ja hän asetti kivenhakkaajia hakkaamaan kiviä Jumalan temppelein rakentamiseksi. ³Ja Daavid hankki paljon rautaa portinovie nauloiksi ja sinkilöiksi ja niin paljon vaskea, ettei se ollut punnittavissa, ⁴ja suunnattomat määrät setripuita, sillä sidonilaiset ja tyyrolaiset toivat paljon setripuita Daavidille. ⁵Sillä Daavid ajatteli: ”Minun poikani Salomo on nuori ja hento, ja Herralle rakennettava temppele on tehtävä ylen suuri, niin että sitä mainitaan ja kiitetään kaikissa maissa. Minä siis hankin hänelle varastot.” Niin Daavid hankki ennen kuolemaansa suuret varastot. ⁶Ja hän kutsui poikansa Salomon ja käski hänen rakentaa temppelein Herralle, Israelin Jumalalle. ⁷Ja Daavid sanoi Salomolle: ”Poikani, minä aion itse rakentaa temppelein Herran, Jumalani, nimelle. ⁸Mutta minulle tuli tämä Herran sana: ’Sinä olet vuodattanut paljon verta ja käynyt suuria sotia. Sinä et ole rakentava temppeleä minun nimelleni, koska olet vuodattanut niin paljon verta maahan minun edessäni. ⁹Katso, sinulle on syntyvä poika; hänestä on tuleva rauhan mies, ja minä annan hänen päästä rauhaan kaikilta hänen ympärillään asuvilta vihollisilta, sillä Salomo on oleva hänen nimensä ja minä annan rauhan ja levon Israelille hänen päivinensä. ¹⁰Hän on rakentava temppelein minun nimelleni. Hän on oleva minun poikani, ja minä olen oleva hänen isänsä. Ja minä vahvistan hänen kuninkuutensa valtaistuimen ikuisiksi ajoiksi.’ ¹¹Olkoon siis Herra sinun kanssasi, poikani, että menestyisit ja saisit rakennetuksi temppelein Herralle, Jumalallesi, niinkuin hän on sinusta puhunut. ¹²Antakoon vain Herra sinulle älyä ja ymmärrys-

tä ja asettakoon sinut Israelia hallitsemaan ja noudattamaan Herran, Jumalasi, lakia. ¹³Silloin sinä menestyt, jos tarkoin noudatat niitä käskyjä ja oikeuksia, jotka Herra antoi Moosekselle Israelia varten. Ole luja ja rohkea, älä pelkää äläkä arkaile. ¹⁴Katso, vaivanalaisenakin minä olen hankkinut Herran temppeleä varten satatuhatta talenttia kultaa ja tuhat kertaa tuhat talenttia hopeata sekä vaskea ja rautaa niin paljon, ettei se ole punnittavissa, sillä sitä on ylen paljon. Minä olen myös hankkinut hirsiiä ja kiviä, ja sinä saat hankkia vielä lisää. ¹⁵Paljon on sinulla myöskin työmiehiä, kivenhakkaajia, muurareita, puuseppiä ja kaikinaisen työn taitajia. ¹⁶Kullalla, hopealla, vaskella ja raudalla ei ole määrää. Nouse, ryhdy työhön, ja Herra olkoon sinun kanssasi!” ¹⁷Ja Daavid käski kaikkia Israelin päemiehiä auttamaan poikaansa Salomoa, sanoen: ¹⁸”Onhan Herra, teidän Jumalanne, ollut teidän kanssanne ja suonut teidän päästä joka taholla rauhaan; sillä hän on antanut maan asukkaat minun käsiini ja maa on tehty alamaiseksi Herralle ja hänen kansallensa. ¹⁹Kääntäkää siis sydämenne ja sielunne etsimään Herraa, Jumalanne; nouskaa ja rakentakaa Herran, Jumalan, pyhäkkö, että Herran liitonarkki ja Jumalan pyhät kalut voitaisiin viedä temppeleihin, joka on rakennettava Herran nimelle.”

23Kun Daavid oli tullut vanhaksi ja saanut elämästä kyllänsä, teki hän poikansa Salomon Israelin kuninkaaksi. ²Ja hän kutsui kokoon kaikki Israelin päämiehet, papit ja leeviläiset. ³Ja leeviläiset luettiin, kolmikymmenvuotiset ja sitä vanhemmat, ja heidän lukumääränsä, pääluvun mukaan, oli kolmekymmentäkahdeksan tuhatta miestä. ⁴”Näistä olkoon kaksikymmentäneljä tuhatta johtamassa töitä Herran temppeleissä ja kuusi tuhatta päällysmiehinä ja tuomareina; ⁵ja neljä tuhatta olkoon ovenvartijoina, ja neljä tuhatta ylistäköön Herraa soittimilla, jotka minä olen teettänyt ylistämistä varten.” ⁶Ja Daavid jakoi heidät osastoihin Leevin poikien Geersonin, Kehatin ja Merarin mukaan. ⁷Geersonilaisia olivat Ladan ja Siimei. ⁸Ladanin pojat olivat Jehiel, päämies, Seetam ja Jooel, kaikkiaan kolme. ⁹Siimein pojat olivat Selomit, Hasiel ja Haaran, kaikkiaan kolme. Nämä olivat Ladanin perhekuntien päämiehet. ¹⁰Ja Siimein pojat olivat Jahat, Siina, Jeus ja Beria. Nämä olivat Siimein pojat, kaikkiaan neljä. ¹¹Jahat oli päämies, Siisa toinen; mutta Jeuksella ja Berialla ei ollut monta poikaa, niin että heistä tuli yksi perhekunta, yksi palvelusvuoro. ¹²Kehatin pojat olivat Amram, Jishar, Hebron ja Ussieli, kaikkiaan neljä. ¹³Amramin pojat olivat Aaron ja Mooses. Mutta Aaron poikinensa erotettiin olemaan ikuisesti pyhitetty, korkeasti-pyhä, ikuisesti suitsutamaan Herran edessä, palvelemaan häntä ja siunaamaan hänen nimessään. ¹⁴Jumalan miehen Mooseksen pojat luettiin Leevin sukukuntaan kuuluviksi. ¹⁵Mooseksen pojat olivat Geersom ja Elieser. ¹⁶Geersomin poika oli Sebueli, päämies. ¹⁷Elieserin poika oli Rehabja, päämies; Elieserillä ei ollut muita poikia. Mutta Rehabjan poikia oli ylen pal-

jon. ¹⁸Jisharin poika oli Selomit, päämies. ¹⁹Hebronin pojat olivat Jeria, päämies, Amarja toinen, Jahasiel kolmas ja Jekamam neljäs. ²⁰Ussielin pojat olivat Miika, päämies, ja Jissia toinen. ²¹Merarin pojat olivat Mahli ja Muusi. Mahlin pojat olivat Eleasar ja Kiis. ²²Kun Eleasar kuoli, ei häneltä jäänyt poikia, vaan ainoastaan tyttäriä, jotka heidän serkkunsa, Kiisin pojat, ottivat vaimoikseen. ²³Muusin pojat olivat Mahli, Eeder ja Jeremot, kaikkiaan kolme. ²⁴Nämä olivat Leevin pojat, heidän perhekuntien mukaan, perhekuunta-päämiehet, niin monta kuin heitä oli ollut katselmuksessa, nimien lukumäärän mukaan, pääluvun mukaan, ne, jotka toimittivat palvelustehtäviä Herran temppelissä, kaksikymmenvuotiaat ja sitä vanhemmat. ²⁵Sillä Daavid sanoi: ”Herra, Israelin Jumala, on suonut kansansa päästä lepoon ja on asuva Jerusalemissa ikuisesti. ²⁶Niinpä ei leeviläistenkään tarvitse kantaa asumusta eikä mitään kaluja, joita tarvitaan siinä tehtävissä töissä.” ²⁷- Sillä Daavidin viimeisten määräysten mukaan laskettiin Leevin poikien lukuun kaksikymmenvuotiaat ja sitä vanhemmat. - ²⁸Heidän tehtäväkseen tuli: olla Aaronin poikien apuna Herran temppelin töissä; pitää huoli esikartanoista ja kammioista, kaiken pyhän puhtaana pitämisestä ja Jumalan temppelin töistä, ²⁹näkyleistä, ruokauhriin tarvittavista lestyistä jauhoista, happamattomista ohukaisista, leivinlevystä ja jauhosekoituksesta sekä astia- ja pituusmitoista; ³⁰seisoa joka aamu kiittämässä ja ylistämässä Herraa, ja samoin joka ilta; ³¹ja uhrata kaikki polttouhrit Herralle sapatteina, uudenkuun päivinä ja juhlina, niin paljon kuin niitä oli säädetty aina uhrattavaksi Herran edessä. ³²Niin heidän oli hoidettava ilmestysmajan ja pyhäkön tehtävät sekä ne tehtävät, jotka heidän veljillään Aaronin pojilla oli palvellessaan Herran temppelissä.

24Nämä olivat Aaronin poikien osastot: Aaronin pojat olivat Naadab, Abihu, Eleasar ja Iitamar. ²Mutta Naadab ja Abihu kuolivat ennen isäänsä, eikä heillä ollut poikia. Niin palvelivat ainoastaan Eleasar ja Iitamar pappeina. ³Ja Daavid yhdessä Saadokin kanssa, joka oli Eleasarin poikia, ja Ahimelekin kanssa, joka oli Iitamarin poikia, jakoi heidät osastoihin heidän palvelusvuorojensa mukaan. ⁴Kun Eleasarin pojilla havaittiin olevan enemmän päämiehiä kuin Iitamarin pojilla, jaettiin heidät niin, että Eleasarin pojat saivat kuusitoista päämiestä perhekunnilleen ja Iitamarin pojat kahdeksan päämiestä perhekunnilleen. ⁵Heidät jaettiin arvalla, toiset niinkuin toisetkin, sillä pyhäkköruhtinaat ja Jumalan ruhtinaat otettiin sekä Eleasarin pojista että Iitamarin pojista. ⁶Ja Semaja, Netanelin poika, kirjuri, joka oli Leevin sukua, kirjoitti heidät muistiin kuninkaan, päämiesten, pappi Saadokin ja Ahimelekin, Ebjatarin pojan, sekä pappien ja leeviläisten perhekuntien päämiesten länäollessa. Yksi perhekuunta otettiin vuorotellen Eleasarin ja Iitamarin suvusta. ⁷Ensimmäinen arpa tuli Joojaribile, toinen JedaJalle, ⁸kolmas Haarimille, neljäs Seoromille, ⁹viides Malkialle, kuudes Miijaminil-

le, ¹⁰seitsemäs Koosille, kahdeksas Abialle, ¹¹yhdeksäs Jeesualle, kymmenes Sekanjalle, ¹²yhdestoista Eljasibile, kahdestoista Jaakimille, ¹³kolmastoista Huppalle, neljästoista Jesebabile, ¹⁴viidestoista Bilgalle, kuudestoista Immerille, ¹⁵seitsemästoista Heesirille, kahdeksastoista Pissekselle, ¹⁶yhdeksästoista Petahjalle, kahdeskymmenes Heskielelille, ¹⁷kahdeskymmenes yhdes Jaakinille, kahdeskymmenes kahdes Gaamulille, ¹⁸kahdeskymmenes kolmas Delajalle, kahdeskymmenes neljäs Maasjalle. ¹⁹Nämä ovat heidän palvelusvuoronsa, kun he menevät Herran temppeliin, niin kuin heidän isänsä Aaron oli heille säätänyt, sen mukaan, kuin Herra, Israelin Jumala, oli häntä käskenyt. ²⁰Mitä tulee muihin Leevin jälkeläisiin, niin oli Amramin jälkeläisiä Suubael, Suubaelin jälkeläisiä Jehdeja, ²¹Rehabjan jälkeläisiä päämies Jissia, ²²jisharilaisia Selomot, Selomotin jälkeläisiä Jahat. ²³Ja Jerian jälkeläisiä olivat: Amarja toinen, Jahasiel kolmas, Jekamam neljäs. ²⁴Ussielin jälkeläisiä oli Miika, Miikan jälkeläisiä Saamir. ²⁵Miikan veli oli Jissia; Jissian jälkeläisiä oli Sakarja. ²⁶Merarin jälkeläisiä olivat Mahli ja Muusi sekä hänen poikansa Jaasian jälkeläiset. ²⁷Merarilla oli jälkeläisiä pojastaan Jaasiasta ynnä Sooham, Sakkur ja Ibri. ²⁸Mahlista polveutui Eleasar, jolla ei ollut poikia. ²⁹Kiisistä polveutui Jerahmeel, joka oli Kiisin jälkeläisiä. ³⁰Ja Muusin jälkeläisiä olivat Mahli, Eeder ja Jerimot. Nämä olivat leeviläisten jälkeläiset heidän perhekuntiansa mukaan. ³¹Myöskin nämä, niinhyvin perhekuntapäämiehet kuin heidän nuoremmat veljensä, heittivät arpa samoin kuin heidän veljensä, Aaronin pojat, kuningas Daavidin, Saadokin ja Ahimelekin sekä pappien ja leeviläisten perhekuntien päämiesten länäollessa.

25Ja Daavid ja sotapäälliköt erottivat palvelukseen Aasafin, Heemanin ja Jedutunin pojat, jotka hurmoksissa soitivat kanteleilla, harpuilla ja kymbaaleilla. Ja tämä on luetelo miehistä, jotka tätä palvelustaan toimittivat: ²Aasafin poikia oli Sakkur, Joosef, Netanja ja Asarela, Aasafin pojat, Aasafin johdolla, joka hurmoksissa soitti kuninkaan johdolla. ³Jedutunista: Jedutunin pojat Gedalja, Seri, Jesaja, Hasabja ja Mattitja, kaikkiaan kuusi, isänsä Jedutunin johdolla, joka hurmoksissa soitti kanteleilla kiitosta ja ylistystä Herralle. ⁴Heemanista: Heemanin pojat Bukkia, Mattanja, Ussiel, Sebuel ja Jerimot, Hananja, Hanani, Eliata, Giddalti ja Roomamti-Eser, Josbekasa, Malloti, Hootir ja Mahasiot; ⁵nämä ovat kaikki Heemanin, kuninkaan näkijän, poikia, sen Jumalan sanan mukaan, että hän on korottava korkealle hänen sarvensa: Jumala oli antanut Heemanille neljätoista poikaa ja kolme tytärtä. ⁶Nämä kaikki isänsä johdon alaisina veisasivat Herran temppelissä kymbaalien, harppujen ja kanteleitten säestäessä, Jumalan temppelipalveluksessa, kuninkaan, Aasafin, Jedutunin ja Heemanin johdolla. ⁷Ja heidän ja heidän veljiensä lukumäärä, jotka oli opetettu veisaamaan Herran kunniaksi, kaikkien taitajien, oli kaksisataa kahdeksankymmentä kahdeksan. ⁸Ja he heittivät arpa palvelusjärjestyksestä, nuo-

remmat niinkuin vanhemmatkin, taitajat yhdessä oppilasten kanssa.⁹ Ensimmäinen arpa, Aasafin arpa, tuli Joosefille. Toinen Gedaljalle, hänelle itselleen sekä hänen veljilleen ja pojilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.¹⁰ Kolmas Sakurille, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.¹¹ Neljäs Jisrille, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.¹² Viides Netanjalle, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.¹³ Kuudes Bukkialle, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.¹⁴ Seitsemäs Jesarelalle, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.¹⁵ Kahdeksas Jesajalle, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.¹⁶ Yhdeksäs Mattanjalle, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.¹⁷ Kymmenes Siimeille, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.¹⁸ Yhdestoista Asarelille, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.¹⁹ Kahdestoista Hasabjalle, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.²⁰ Kolmastoista Suubaelille, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.²¹ Neljästoista Mattitjalle, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.²² Viidestoista Jeremotille, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.²³ Kuudestoista Hananjalle, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.²⁴ Seitsemästoista Josbekasalle, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.²⁵ Kahdeksastoista Hananille, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.²⁶ Yhdeksästoista Mallotille, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.²⁷ Kahdeskymmenes Elijatalle, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.²⁸ Kahdeskymmenes yhdes Hootirille, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.²⁹ Kahdeskymmenes kahdes Giddaltille, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.³⁰ Kahdeskymmenes kolmas Mahasiotille, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.³¹ Kahdeskymmenes neljäs Roomamti-Eserille, hänen pojilleen ja veljilleen, joita oli kaikkiaan kaksitoista.

26 Mitä tulee ovenvartijain osastoihin, niin oli koorahilaisia Meselemja, Kooren poika, Aasafin jälkeläisiä.² Meselemjalla oli pojat: esikoinen Sakarja, toinen Jediael, kolmas Sebadja, neljäs Jatniel,³ viides Eelam, kuudes Jooanan, seitsemäs Eljoenai.⁴ Oobed-Edomilla oli pojat: esikoinen Semaja, toinen Joosabad, kolmas Jooah, neljäs Saakar, viides Netanel,⁵ kuudes Ammiel, seitsemäs Isaskar, kahdeksas Peulletai; sillä Jumala oli siunannut häntä.⁶ Ja hänen pojallensa Semajalle syntyi poikia, jotka hallitsivat isänsä sukua, sillä he olivat kykeneviä miehiä.⁷ Semajan pojat olivat Otni, Refael, Oobed ja Elsabad ja hänen veljensä, kykeneviä miehiä, Elihu ja Semakja.⁸ Kaikki nämä olivat Oobed-Edomin jälkeläisiä, he sekä heidän poikansa ja veljensä, kykeneviä miehiä, tarmokkaita palveluksessaan, kaikkiaan kuusikymmentä kaksi Oobed-Edomin jälkeläis-

tä.⁹ Meselemjalla oli poikia ja veljiä, kykeneviä miehiä, kaikkiaan kahdeksantoista.¹⁰ Ja Hoosalla, joka oli Mera-rin jälkeläisiä, oli poikia: päämies Simri, jonka hänen isänsä, kun ei ollut esikoista, asetti päämieheksi;¹¹ toinen Hil-kia, kolmas Tebalja, neljäs Sakarja; Hoosan poikia ja veljiä oli kaikkiaan kolmetoista.¹² Näiden ovenvartijain osastojen, päämiesten, samoin kuin heidän veljiensä, tehtävänä oli vartiopalvelus; sillä heidän oli palveltava Herran temppe-lissä.¹³ Ja he heittivät arpaa joka ovesta, nuoremmat niinkuin vanhemmatkin, perhekuntiansa mukaan.¹⁴ Itäpuolen arpa lankesi Selemjalle; myöskin hänen pojallensa Sakarjal-le, joka oli ymmärtäväinen neuvonantaja, heitettiin arpa, ja hänelle tuli pohjoispuolen arpa.¹⁵ Oobed-Edomille mää-räsi arpa etelän ja hänen pojilleen varastohuoneen.¹⁶ Suppimille ja Hoosalle lännen, jossa on Salleket-portti ylöspäin kohoav-an tien kohdalla: vartiopaikan toisen vartiopaikan viereen.¹⁷ Idän puolella oli kuusi leeviläistä, pohjoisen puolella nel-jä joka päivä, etelän puolella neljä joka päivä ja varastohuo- neen luona kaksi ja kaksi.¹⁸ Parparin luona, lännen puo- lella, oli neljä tiellä ja kaksi Parparin luona.¹⁹ Nämä ovat ovenvartijain osastot, koorahilaisten jälkeläisten ja Mera-rin jälkeläisten.²⁰ Leeviläisistä hoiti Ahia Jumalan temppe- lin aarrekammioita ja pyhien lahjojen aarteita.²¹ Ladanin pojat, geersonilaisten jälkeläiset, Ladanista polveutuvat geer- sonilaisen Ladanin perhekuntien päämiehet, jehieliläiset,²² jehieliläisten jälkeläiset, olivat Seetam ja hänen veljen- sä Jooel; he hoitivat Herran temppelin aarrekammioita.²³ Mitä tulee amramilaisiin, jisharilaisiin, hebronilaisiin ja ossielilaisiin,²⁴ niin Sebuel, Geersomin poika, joka oli Moo- seksen poika, oli aarrekammioiden esimies.²⁵ Ja hänen Elie- seristä polveutuvat veljensä olivat: tämän poika Rehabja, tämän poika Jesaja, tämän poika Jooram, tämän poika Si- kri ja tämän poika Selomot.²⁶ Tämä Selomot ja hänen vel- jensä hoitivat kaikkia niiden pyhien lahjojen aarteita, jotka kuningas Daavid, perhekunta-päämiehet, tuhannen- ja sadanpäämiehet ja sotapäälliköt olivat pyhittäneet.²⁷ Sodista ja saaliista he olivat ne pyhittäneet Herran temppelin voi- massapitämiseksi.²⁸ Samoin kaikki, mitä Samuel, näkijä, Saul, Kiisin poika, Abner, Neerin poika, ja Jooab, Serujan poika, olivat pyhittäneet, kaikki, mikä pyhitettiin, jätet- tiin Selomitin ja hänen veljiensä hoitoon.²⁹ Jisharilaisista määrättiin Kenanja ja hänen poikansa maallisiin toimiin Israelissa, päällysmieheksi ja tuomareiksi.³⁰ Hebronilaisista määrättiin Hasabja ja hänen veljensä, tuhat seitsemänsataa kykenevää miestä, Israelin hallinnon hoitoon Jordanin länsipuolella, kaikkinaisiin Herran toimiin ja kuninkaan palvelukseen.³¹ Hebronilaisia oli Jeria, hebronilaisten pää- mies, heidän polveutumisensa ja isiensä mukaan - Daavi- din neljäntenäkymmenentenä hallitusvuotena heidät tut- kittiin ja heidän joukostaan tavattiin kykeneviä miehiä Gi- leadin Jaeserissa -³² sekä hänen veljensä, kaksituhatta seit- semänsataa kykenevää miestä, perhekunta-päämiehiä. Hei- dät kuningas Daavid asetti johtamaan ruubenilaisia, gaadi- laisia ja toista puolta manasselaisten sukukuntaa kaikissa

Jumalan ja kuninkaan asioissa.

27 Israelilaisia, lukumääränsä mukaan, ynnä perhekuuntapäämiehiä, tuhannen- ja sadanpäämiehiä ja heidän päällysmiehiänsä, jotka palvelivat kuningasta kaikessa, mikä koski osastoja, jotka tulivat ja lähtivät kuukausi kuukaudelta, vuoden kaikkina kuukausina, oli kussakin osastossa kaksikymmentäneljä tuhatta miestä: ²Ensimmäisen osaston, ensimmäisen kuukauden osaston, johtajana oli Jaasobeam, Sabdielin poika, ja hänen osastonsa oli kaksikymmentäneljä tuhatta; ³hän oli Pereksen jälkeläisiä ja oli kaikkien sotapäälliköitten ylipäällikkö, ensimmäisenä kuukautena. ⁴Toisen kuukauden osaston johtajana oli ahohilainen Doodai; hänen osastonsa johdossa oli myös ruhtinas Miklot, ja hänen osastonsa oli kaksikymmentäneljä tuhatta. ⁵Kolmas sotapäällikkö, kolmantena kuukautena, oli Benaja, pappi Joojadan poika, ylipäällikkö; ja hänen osastonsa oli kaksikymmentäneljä tuhatta. ⁶Tämä Benaja oli sankari niiden kolmenkymmenen joukossa ja niiden kolmenkymmenen johtaja; ja hänen osastonsa oli hänen poikansa Ammisabad. ⁷Neljäs, neljäntenä kuukautena, oli Asahel, Jooabin veli, ja hänen jälkeensä hänen poikansa Sebadja; ja hänen osastonsa oli kaksikymmentäneljä tuhatta. ⁸Viides, viidentenä kuukautena, oli päällikkö Samhut, jisrahilainen; ja hänen osastonsa oli kaksikymmentäneljä tuhatta. ⁹Kuudes, kuudentena kuukautena, oli tekoalainen Iira, Ikkeksen poika; ja hänen osastonsa oli kaksikymmentäneljä tuhatta. ¹⁰Seitsemäs, seitsemäntenä kuukautena, oli pelonilainen Heeles, efraimilaisia; ja hänen osastonsa oli kaksikymmentäneljä tuhatta. ¹¹Kahdeksas, kahdeksantena kuukautena, oli huusalainen Sibbekai, serahilaisia; ja hänen osastonsa oli kaksikymmentäneljä tuhatta. ¹²Yhdeksäs, yhdeksäntenä kuukautena, oli anatotilainen Abieser, benjaminilaisia; ja hänen osastonsa oli kaksikymmentäneljä tuhatta. ¹³Kymmenes, kymmenentenä kuukautena, oli netofalainen Mahrai, serahilaisia; ja hänen osastonsa oli kaksikymmentäneljä tuhatta. ¹⁴Yhdestoista, yhdenätoista kuukautena, oli piratonilainen Benaja, efraimilaisia; ja hänen osastonsa oli kaksikymmentäneljä tuhatta. ¹⁵Kahdestoista, kahdentenatoista kuukautena, oli netofalainen Heldai, Otnielista polveutuva; ja hänen osastonsa oli kaksikymmentäneljä tuhatta. ¹⁶Israelin sukukuntien johtajat olivat: ruubenilaisten ruhtinas oli Elieser, Sikrin poika; simeonilaisten Sefatja, Maakan poika; ¹⁷Leevin oli Hasabja, Kemuelin poika; Aaronin Saadok; ¹⁸Juudan oli Elihu, Daavidin veljiä; Isaskarin Omri, Mii-kaelin poika; ¹⁹Sebulonin oli Jismaja, Obadjan poika; Naf-talin Jerimot, Asrielin poika; ²⁰efraimilaisten oli Hoosea, Asasjan poika; toisen puolen Manassen sukukuntaa Jooel, Pedajan poika; ²¹toisen puolen Manassea, Gileadissa, oli Jiddo, Sakarjan poika; Benjaminin Jaasiel, Abnerin poika; ²²Daanin Asarel, Jerohamin poika. Nämä olivat Israelin sukukuntien ruhtinaat. ²³Mutta Daavid ei ottanut luetteloon kaksikymmenvuotiaita ja sitä nuorempia, sillä Her-

ra oli luvannut tehdä Israelin monilukuseksi niinkuin tai-vaan tähdet. ²⁴Jooab, Serujan poika, oli aloittanut laske-misen, mutta ei sitä lopettanut, sillä siitä kohtasi viha Is-raelia; eikä se luku tullut kuningas Daavidin aikakirjaan. ²⁵Kuninkaan varastojen hoitaja oli Asmavet, Adielin poi-ka. Kedolla, kaupungeissa, kylissä ja torneissa olevien va-rastojen hoitaja oli Joonatan, Ussian poika. ²⁶Maatöitä tekevien peltotyömiesten kaitsija oli Esri, Kelubin poika. ²⁷Viinitarhain hoitaja oli raamatilainen Siimei. Viinitar-hoista koottujen viinivarastojen hoitaja oli sifmiläinen Sab-di. ²⁸Öljypuiden ja Alankomaassa kasvavien metsäviiku-napuiden hoitaja oli gaderilainen Baal-Haanan. Öljyvaras-tojen hoitaja oli Jooas. ²⁹Saaronissa laitumella käyvien raavasten kaitsija oli saaronilainen Sitrai, ja tasangoilla laitumella käyvien raavasten kaitsija Saafat, Adlain poi-ka. ³⁰Kamelien kaitsija oli ismaeilainen Oobil; aasintam-mojen meeronotilainen Jehdeja. ³¹Pikkukarjan kaitsija oli hagrilainen Jaasis. Nämä kaikki olivat kuningas Daavidin omaisuuden ylihoitajia. ³²Ja Joonatan, Daavidin setä, jo-ka oli ymmärtäväinen mies ja kirjanoppinut, oli neuvonan-taja. Jehiel, Hakmonin poika, oli kuninkaan lasten luo-na. ³³Ahitofel oli kuninkaan neuvonantaja, ja arkilainen Huusai oli kuninkaan ystävä. ³⁴Ahitofelin jälkeen tulivat Joojada, Benajan poika, ja Ebjatar. Kuninkaan sotapääl-likkö oli Jooab.

28 Ja Daavid kokosi Jerusalemiin kaikki Israelin pää-miehet, sukukuntien päämiehet, osastojen päälliköt, jotka palvelivat kuningasta, tuhannen- ja sadanpäämiehet, ku-ninkaan ja hänen poikiensa kaiken omaisuuden ja karjan ylihoitajat, hovimiehet, sankarit ja kaikki sotaurhot. ²Ja kuningas Daavid nousi seisomaan ja sanoi: ”Kuulkaa mi-nua, veljeni ja kansani. Minä olin aikonut rakentaa hu-oneen Herran liitonarkin leposijaksi ja meidän Jumalamme jalkojen astinlaudaksi ja olin valmistautunut rakentamaan. ³Mutta Jumala sanoi minulle: ’Älä sinä rakenna temppeliä minun nimelleni, sillä sinä olet sotilas ja olet vuodattanut verta.’ ⁴Kuitenkin valitsi Herra, Israelin Jumala, minut kai-kesta isäni suvusta olemaan Israelin kuninkaana ikuisesti. Sillä Juudan hän valitsi ruhtinaaksi ja Juudan heimosta minun isäni suvun, ja isäni poikien joukossa olin minä hä-nelle otollinen, niin että hän teki minut koko Israelin ku-ninkaaksi. ⁵Ja kaikkien minun poikieni joukosta, sillä Her-ra on antanut minulle monta poikaa, hän valitsi poikani Salomon istumaan Herran valtakunnan valtaistuimella ja hallitsemaan Israelia. ⁶Ja hän sanoi minulle: ’Sinun poika-si Salomo on rakentava minun temppelini ja esikartanoni; sillä minä olen valinnut hänet pojakseni ja minä olen ole-va hänen isänsä. ⁷Ja minä vahvistan hänen kuninkuutensa iankaikkisesti, jos hän on luja ja pitää minun käskyni ja oi-keuteni, niinkuin hän nyt tekee.’ ⁸Ja nyt minä sanon koko Israelin, Herran seurakunnan, läsnäollessa ja meidän Juma-lamme kuullen: Noudattakaa ja tutkikaa kaikkia Herran, Jumalanne, käskyjä, että saisitte pitää omananne tämän

hyvän maan ja jättäisitte sen perinnöksi lapsillenne teidän jälkeenne ikuisiksi ajoiksi. ⁹Ja sinä, minun poikani Salomo, opi tuntemaan isäsi Jumala ja palvele häntä ehällä sydämellä ja alttiilla mielellä, sillä Herra tutkii kaikki sydämet ja ymmärtää kaikki ajatukset ja aivoitukset. Jos häntä etsit, niin sinä löydät hänet, mutta jos luovut hänestä, niin hän hylkää sinut iankaikkisesti. ¹⁰Katso siis eteesi, sillä Herra on valinnut sinut rakentamaan temppelipyhäkön. Ole luja ja ryhdy työhön.” ¹¹Senjälkeen Daavid antoi pojallensa Salomolle temppelin eteisen, sen rakennusten, varastohuoneiden, yläsalien, sisähuoneiden ja armoistuimen huoneen mallin ¹²sekä määräykset kaikesta, mitä hänellä oli mielessään: Herran temppelin esikartanoista ja kaikista kammioista yltymäri, Jumalan temppelin ja pyhien lahjojen aarrekammioista, ¹³kuin myös pappien ja leeviläisten osastoista, kaikesta Herran temppelissä toimitettavasta palveluksesta ja kaikista Herran temppelin palveluksessa tarvittavista kaluista: kullasta, ¹⁴jokaisen palveluksessa tarvittavan kultakalun painosta, kaikista hopeakaluista, jokaisen palveluksessa tarvittavan hopeakalun painosta; ¹⁵kullasta tehtävien lampunjalkojen ja niiden kunkin lampun kullan painosta, jokaisen lampunjalan ja sen lampujen painosta; samoin hopeasta tehtävien lampunjalkojen painosta, jokaisen lampunjalan ja sen lamppujen painosta, jokaisen lampunjalan käytön mukaan; ¹⁶edelleen näkyleipäpöytien kullan painosta, kunkin pöydän erikseen, samoin hopeasta tehtävien pöytien hopeasta; ¹⁷haarukkain, maljojen ja kannujen puhtaasta kullasta, samoin kultapikareista, kunkin pikarin painosta, ja hopeapikareista, kunkin pikarin painosta; ¹⁸myöskin suitsutusalttarin puhdistetun kullan painosta ja vaunujen mallista, kultakerubeista, joitten tuli levittää siipensä ja peittää Herran liitonarkki. ¹⁹”Tämä kaikki on kirjoituksessa, joka on lähtenyt Herran kädestä; hän on opettanut minulle kaikki tämän mallin mukaan tehtävät työt.” ²⁰Ja Daavid sanoi pojallensa Salomolle: ”Ole luja ja rohkea ja ryhdy työhön, älä pelkää äläkä arkaile, sillä Herra Jumala, minun Jumalani, on oleva sinun kanssasi. Hän ei jätä sinua eikä hylkää sinua, kunnes olet saanut valmiiksi kaikki Herran temppelissä tehtävät työt. ²¹Ja katso, pappien ja leeviläisten osastot ovat valmiit kaikkinaiseen palvelukseen Jumalan temppelissä, ja sinulla on kaikkiin töihin käytettävänäsi niitä, jotka alttiisti ja taidolla tekevät kaikkinaista palvelusta, niin myös päämiehet ja koko kansa kaikkiin tehtäviisi.”

29Sitten kuningas Daavid sanoi koko seurakunnalle: ”Minun poikani Salomo, ainoa Jumalan valittu, on nuori ja hento, ja työ on suuri, sillä tämä linna ei ole aiottu ihmiselle, vaan Herralle Jumalalle. ²Sentähden minä olen kaikin voimin hankkinut Jumalani temppeliä varten kultaa kultaesineihin, hopeata hopeaesineihin, vaskea vaskiesineihin, rautaa rautaesineihin ja puuta puuesineihin, onyyskiviä ja muita jalokiviä, mustankiiltävää ja kirjavaa kiveä, kaikkinaisia kalliita kiviä ja marmorikiveä suuret määrät. ³Koska

minun Jumalani temppeli on minulle rakas, minä vielä luovutan omistamani kullan ja hopean Jumalani temppeliä varten, kaiken lisäksi, minkä olen pyhäkköä varten hankkinut: ⁴kolmetuhatta talenttia kultaa, Oofirin kultaa, ja seitsemäntuhatta talenttia puhdistettua hopeata huoneitten seinien silaamiseksi, ⁵kultaa kultaesineihin ja hopeata hopeaesineihin ja kaikkinaisiin taitomiesten käten töihin. Tahtooko kukaan muu tänä päivänä tuoda vapaaehtoisesti, täysin käsin, lahjoja Herralle?” ⁶Silloin tulivat vapaaehtoisesti perhekunta-päämiehet, Israelin sukukuntien ruhtinaat, tuhannen- ja sadanpäämiehet ja kuninkaan töiden ylivalvojat. ⁷Ja he antoivat Jumalan temppelissä tehtäviin töihin viisituhatta talenttia ja kymmentuhatta dareikia kultaa, kymmentuhatta talenttia hopeata, kahdeksantoista tuhatta talenttia vaskea ja satatuhatta talenttia rautaa. ⁸Ja jolla oli hallussaan jalokiviä, antoi ne Herran temppelin aarteisiin, geersonilaisen Jehielin huostaan. ⁹Ja kansa iloitsi heidän alttiudesta, sillä he antoivat ehjellä sydämellä vapaaehtoiset lahjansa Herralle; ja kuningas Daavid oli myös suuresti iloissansa. ¹⁰Ja Daavid kiitti Herraa koko seurakunnan läsnäollessa; Daavid sanoi: ”Ole kiitetty, Herra, meidän isämme Israelin Jumala, iankaikkisesti iankaikkiseen. ¹¹Sinun, Herra, on suuruus ja väkevyys ja loisto ja kunnia ja kirkkaus, sillä sinun on kaikki taivaassa ja maan päällä. Sinun, Herra, on valtakunta, ja sinä olet korotettu kaiken pääksi. ¹²Rikkaus ja kunnia tulevat sinulta, sinä hallitset kaikki, ja sinun kädessäsi on voima ja väkevyys. Sinun vallassasi on tehdä mikä tahansa suureksi ja väkeväksi. ¹³Me siis kiitämme sinua, meidän Jumalamme; me ylistämme sinun ihanaa nimeäsi. ¹⁴Sillä mitä olen minä, ja mitä on minun kansani, kyetäksemme antamaan tällaisia vapaaehtoisia lahjoja? Vaan kaikki tulee sinulta, ja omasta kädestäsi olemme sen sinulle antaneet. ¹⁵Sillä me olemme muukalaisia ja vieraita sinun edessäsi, niinkuin kaikki meidän isämmekin; niinkuin varjo ovat meidän päivämme maan päällä eikä ole, mihin toivonsa panna. ¹⁶Herra, meidän Jumalamme, kaikki tämä runsaus, jonka me olemme hankkineet rakentaaksemme temppelin sinulle, sinun pyhälle nimellesi, on sinun kädestäsi, ja sinun on kaikki tyyntä. ¹⁷Ja minä tiedän, Jumalani, että sinä tutkit sydämen ja mielistyt vilpittömyyteen. Vilpittömällä sydämellä minä olen antanut kaikki nämä vapaaehtoiset lahjat, ja nyt minä olen ilolla nähnyt, kuinka sinun täällä oleva kansasi on antanut sinulle vapaaehtoiset lahjansa. ¹⁸Herra, meidän isämme Aabrahamin, Iisakin ja Israelin Jumala, säilytä tällaisina ainiaan kansasi sydämen ajatukset ja aivoitukset ja ohjaa heidän sydämensä puoleesi. ¹⁹Ja anna minun pojalleni Salomolle ehjät sydän noudattamaan sinun käskyjäsi, todistuksiasi ja säädöksiäsi, toimittamaan kaikki tämä ja rakentamaan tämä linna, jota varten minä olen valmistuksia tehnyt.” ²⁰Sitten Daavid sanoi kaikelle seurakunnalle: ”Kiittäkää Herraa, Jumalaanne”. Ja kaikki seurakunta kiitti Herraa, isiensä Jumalaa, ja he kumartuivat maahan ja osoittivat kunniaa Herralle ja kuninkaalle. ²¹Ja

seuraavana päivänä he teurastivat teuraita Herralle ja uhrasivat polttouhreja Herralle: tuhat härkää, tuhat oinasta ja tuhat karitsaa ja niihin kuuluvat juomauhrit sekä teurasuhreja suuren joukon koko Israelin puolesta. ²²Niin he söivät ja joivat Herran edessä sinä päivänä suuresti iloiten ja tekivät toistamiseen Salomon, Daavidin pojan, kuninkaaksi ja voitelivat hänet Herralle ruhtinaaksi, ja Saadokin papiksi. ²³Ja Salomo istui Herran valtaistuimelle kuninkaaksi isänsä Daavidin sijaan, ja hän menestyi; ja koko Israel totteli häntä. ²⁴Samoin kaikki päämiehet, urhot ja myös kaikki kuningas Daavidin pojat kättä lyöden lupautuivat kuningas Salomon alamaisiksi. ²⁵Herra teki Salomon ylen suureksi koko Israelin silmissä ja antoi hänelle kuninkuuden loiston, jonka kaltaista ei ollut yhdelläkään kuninkaalla Israelissa ollut ennen häntä. ²⁶Daavid, Iisain poika, oli hallinnut koko Israelia. ²⁷Ja aika, jonka hän hallitsi Israelia, oli neljäkymmentä vuotta; Hebronissa hän hallitsi seitsemän vuotta, ja Jerusalemissa hän hallitsi kolmekymmentä kolme vuotta. ²⁸Ja hän kuoli päästyänsä korkeaan ikään, elämästä, rikkaudesta ja kunniaasta kyllänsä saaneena, ja hänen poikansa Salomo tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ²⁹Daavidin vaiheet, sekä aikaisemmat että myöhemmät, ovat kirjoitettuina näkijä Samuelin historiassa, profeetta Naatanin historiassa ja tietäjä Gaadin historiassa; ³⁰samoin koko hänen hallituksensa ja hänen tekemänsä urotyöt sekä hänen, Israelin ja kaikkien maitten valtakuntain kohtalot.

2 Aikakirja

1Salomo, Daavidin poika, vahvistui kuninkuudessansa, ja Herra, hänen Jumalansa, oli hänen kanssansa ja teki hänet ylen suureksi. **2**Ja Salomo antoi kutsun koko Israelille, tuhannen- ja sadanpäämiehille, tuomareille ja kaikille ruhtinaille koko Israelissa, perhekunta-päämiehille; **3**ja niin Salomo ja koko seurakunta hänen kanssaan menivät uhrikukkulalle, joka oli Gibeonissa, sillä siellä oli Jumalan ilmestysmaja, jonka Herran palvelija Mooses oli tehnyt erämaassa. **4**Mutta Jumalan arkin oli Daavid tuonut Kirjat-Jearimista siihen paikkaan, jonka Daavid oli sille valmistanut; sillä hän oli pystyttänyt sille majan Jerusalemiin. **5**Ja vaskialttari, jonka Besalel, Urin poika, Huurin pojanpoika, oli rakentanut, oli siellä Herran asumuksen edessä; Salomo ja seurakunta etsivät häntä siellä. **6**Ja Salomo uhraisi siellä Herran edessä ilmestysmajan vaskialttarilla; hän uhraisi sen päällä tuhat polttouhria. **7**Sinä yönä Jumala ilmestyi Salomolle ja sanoi hänelle: ”Ano, mitä tahdot minun sinulle antavan?”. **8**Salomo vastasi Jumalalle: ”Sinä olet tehnyt suuren laupeuden minun isälleni Daavidille ja tehnyt minut kuninkaaksi hänen sijaansa. **9**Niin toteutukoon nyt, Herra Jumala, sinun isälleni Daavidille antamasi sana; sillä sinä olet pannut minut hallitsemaan kansaa, jota on paljon niinkuin tomua maassa. **10**Anna siis minulle viisaus ja taito lähteä ja tulla tämän kansan edellä, sillä kuka voi muuten tätä sinun suurta kansaasi tuomita?” **11**Ja Jumala sanoi Salomolle: ”Koska sinulla on tämä mieli etkä anonut rikkautta, tavaraa ja kunniaa, et vihamiestesi henkeä, etkä myöskään anonut pitkää ikää, vaan anoit itsellesi viisautta ja taitoa tuomitaksesi minun kansaani, jonka kuninkaaksi minä olen sinut tehnyt, **12**niin annetaan sinulle viisaus ja taito; ja lisäksi minä annan sinulle rikkautta, tavaraa ja kunniaa, niin ettei sitä ole ollut niin paljoa kenelläkään kuninkaalla ennen sinua eikä tule olemaan sinun jälkeesi”. **13**Käytyään uhrikukkulalla, joka oli Gibeonissa, Salomo palasi ilmestysmajalta Jerusalemiin ja hallitsi Israelia. **14**Ja Salomo kokosi sotavaunuja ja ratsumiehiä, niin että hänellä oli tuhannet neljätsadat sotavaunut ja kaksitoista tuhatta ratsumiestä. Ne hän sijoitti vaunukaupunkeihin ja kuninkaan luo Jerusalemiin. **15**Ja kuningas toimitti niin, että Jerusalemissa oli hopeata ja kultaa kuin kiviä, ja setripuuta niin paljon kuin metsäviikunapuita Alankomaassa. **16**Ja hevoset, mitä Salomolla oli, tuotiin Egyptistä ja Ku-

vesta; kuninkaan kauppiaat noutivat niitä Kuvesta maksumaa vastaan. **17**Egyptistä tuodut vaunut maksoivat kuusisataa hopeasekeliä ja hevonen sata viisikymmentä. Samoin tuotiin niitä heidän välityksellään kaikille heettiläisten ja aramilaisten kuninkaille.

2Ja Salomo käski ryhtyä rakentamaan temppeliä Herran nimelle ja kuninkaallista linnaa itsellensä. **2**Ja Salomo määräsi seitsemänkymmentä tuhatta miestä taakankantajiksi ja kahdeksänkymmentä tuhatta miestä kivenhakkajiksi vuoristoon ja niille kolmetuhatta kuusisataa työnjohtajaa. **3**Sitten Salomo lähetti Huuramille, Tyyron kuninkaalle, sanan: ”Tee minulle sama, minkä teit isälleni Daavidille, jolle lähetit setripuita, että hän rakentaisi itsellensä linnan asuaksensa siinä. **4**Katso, minä rakennan temppelin Herran, Jumalani, nimelle, pyhittääkseni sen hänelle, että siinä poltettaisiin hyvänhajuista suitsutusta hänen edessänsä, pidettäisiin aina esillä näkyleipiä ja uhrattaisiin polttouhreja aamuin ja illoin, sapatteina, uudenkuun päivinä ja Herran, meidän Jumalamme, juhlina; tämä on Israelin ikuinen velvollisuus. **5**Ja temppeli, jonka minä rakennan, on oleva suuri; sillä meidän Jumalamme on suurin kaikista jumalista. **6**Kuka kykenisi rakentamaan hänelle huoneen? Taivasiin ja taivasten taivasiin hän ei mahdu. Mikä siis olen minä rakentamaan hänelle temppeliä muuta varten kuin uhratakseni hänen edessänsä? **7**Niin lähetä nyt minulle mies, joka on taitava tekemään kulta-, hopea-, vaski- ja rautatöitä, niin myös töitä purppuranpunaisista, helakanpunaisista ja punasinisistä langoista, ja joka osaa veistää veistoksia, työskentelemään yhdessä niiden taitajien kanssa, joita minulla on Juudassa ja Jerusalemissa ja jotka minun isäni Daavid on hankkinut. **8**Ja lähetä minulle setripuita, kypressipuita ja santelipuita Libanonilta, sillä minä tiedän, että sinun palvelijasi osaavat hakata Libanonin puita; ja katso, minun palvelijani olkoot sinun palvelijaisi kanssa. **9**Minulle on hankittava paljon puuta, sillä temppeli, jonka minä rakennan, on oleva suuri ja ihmeellinen. **10**Ja katso, minä annan kirvesmiehille, puitten hakkaajille, kaksikymmentä tuhatta koor-mittaa nisuja, sinun palvelijaisi ravinnoksi, ja kaksikymmentä tuhatta koor-mittaa ohria, kaksikymmentä tuhatta bat-mittaa viiniä ja kaksikymmentä tuhatta bat-mittaa öljyä.” **11**Huuram, Tyyron kuningas, vastasi kirjeellä, jonka hän lähetti Salomolle: ”Sentähden,

että Herra rakastaa kansaansa, on hän asettanut sinut heidän kuninkaakseen”.¹² Ja Huuram sanoi vielä: ”Kiitetty olkoon Herra, Israelin Jumala, joka on tehnyt taivaan ja maan, siitä että hän on antanut kuningas Daavidille viisaan pojan, jolla on älyä ja ymmärrystä rakentaa temppele Herralle ja kuninkaallinen linna itsellensä.”¹³ Ja nyt minä lähetän taitavan, ymmärtäväisen miehen, Huuram-Aabin,¹⁴ joka on daanilaisen vaimon poika ja jonka isä on tyyrolainen. Hän osaa tehdä kulta- ja hopea-, vaski- ja rauta-, kivi- ja puutöitä, niin myös töitä purppuranpunaisista ja punasinisistä langoista, valkoisista pellavalangoista ja helakanpunaisista langoista. Hän osaa veistää veistoksia ja sommitella kaikkinaisia taideteoksia, joita hänen tehtäväkseen annetaan, yhdessä sinun taitomiestesesi ja herrani, sinun isäsi Daavidin, taitomiesten kanssa.¹⁵ Lähettäköön siis herrani palvelijoillensa nisut, ohrat, öljyn ja viinin, niin kuin on sanonut.¹⁶ Silloin me hakkaamme puita Libanonilta niin paljon, kuin sinä tarvitset, ja me kuljetamme ne lautoissa meritse sinulle Jaafoon. Toimita sinä ne sitten ylös Jerusalemiin.”¹⁷ Ja Salomo luetti kaikki muukalaiset miehet Israelin maassa, sen jälkeen kuin hänen isänsä Daavid oli heidät luettanut. Ja heitä huomattiin olevan sata viisikymmentäkolme tuhatta kuusisataa.¹⁸ Näistä hän teki seitsemänkymmentä tuhatta taakankantajiksi, kahdeksankymmentä tuhatta kivenhakkaajiksi vuoristoon ja kolme tuhatta kuusisataa työnjohtajiksi, joiden oli pidettävä väki työssä.

3 Sitten Salomo alkoi rakentaa Herran temppeleä Jerusalemiin, Moorian vuorelle, jossa Herra oli ilmestynyt hänen isällensä Daavidille, siihen paikkaan, jonka Daavid oli valmistanut, jebusilaisen Ornanin puimatantereelle.² Hän alkoi rakentaa toisen kuun toisena päivänä, neljäntenä hallitusvuotensa.³ Tällaisen perustuksen Salomo laski rakennettavalle Jumalan temppelelle: pituus oli, vanhan mitan mukaan, kuusikymmentä kyynärää, leveys kaksikymmentä kyynärää.⁴ Eteinen, temppelele itäpäässä, oli yhtä pitkä kuin temppelele leveä, kahtakymmentä kyynärää, ja sen korkeus oli kaksikymmentä kyynärää; ja hän päällysti sen sisältä puhtaalla kullalla.⁵ Suuren huoneen hän laudoitti sisältä kypressipuulla, jonka hän silasi parhaalla kullalla ja johon hän laittoi palmuja ja vitjoja.⁶ Ja hän koristi huoneen kalliilla kivillä. Ja kulta oli Parvaimin kultaa.⁷ Ja hän silasi huoneen, palkit, kynnykset, seinät ja ovet, kullalla ja kaiverrutti kerubeja seiniin.⁸ Ja hän teki kaikkeinpyhimmän huoneen. Se oli yhtä pitkä kuin temppelele leveä, kahtakymmentä kyynärää, ja myös kahtakymmentä kyynärää leveä. Ja hän silasi sen parhaalla kullalla, joka painoi kuusisataa talenttia.⁹ Ja kultanaulojen paino oli viisikymmentä sekeliä. Myöskin yläsalit hän silasi kullalla.¹⁰ Kaikkeinpyhimpään huoneeseen hän teki kaksi kerubia, taidollisesti tehtyä, ja päällysti ne kullalla.¹¹ Kerubien siipien pituus oli yhteensä kaksikymmentä kyynärää. Toisen kerubin toinen siipi oli viittä kyynärää pitkä ja kosketti huoneen tois-

ta seinää, ja sen toinen siipi oli viittä kyynärää pitkä ja ulottui toisen kerubin siipeen.¹² Ja toisen kerubin toinen siipi oli viittä kyynärää pitkä ja ulottui huoneen toiseen seinään, ja sen toinen siipi oli viittä kyynärää pitkä ja oli kiinni toisen kerubin siivessä.¹³ Näin nämä kerubit levittivät siipensä kahtakymmentä kyynärää laajalti; ja ne seisivat jaloillaan, kasvot käännettynä huoneeseen päin.¹⁴ Ja hän teki esiripun punasinisistä, purppuranpunaisista ja helakanpunaisista langoista ja valkoisista pellavalangoista ja laittoi siihen kerubeja.¹⁵ Ja hän teki temppelele eteen kaksi pylvästä, kolmenkymmenen viiden kyynärän korkuista; ja pylväänpää, joka oli niiden päässä, oli viittä kyynärää korkea.¹⁶ Ja hän teki vitjoja kaikkeinpyhimpään, ja hän pani niitä pylväitten päähän; ja hän teki sata granaattiomena ja asetti ne vitjoihin.¹⁷ Ja hän pystytti pylväät temppelele eteen, toisen oikealle puolelle ja toisen vasemmalle puolelle: oikeanpuoliselle hän antoi nimen Jaakin ja vasemmanpuoliselle nimen Boos.

4 Hän teki alttarin vaskesta, kahtakymmentä kyynärää pitkän, kahtakymmentä kyynärää leveän ja kymmentä kyynärää korkean.² Hän teki myös meren, valetun, kymmentä kyynärää leveän reunasta reunaan, ympärinsä pyöreän, ja viittä kyynärää korkean; ja kolmenkymmenen kyynärän pituinen mittanuora ulottui sen ympäri.³ Ja sen alaosassa oli yltymä raavaankuvia, jotka kuljivat sen ympäri; ne ympäröivät merta yltymä, kymmenen kullakin kyynärällä. Raavaita oli kahdessa rivissä, valettuina meren kanssa yhteen.⁴ Ja se seisoivat kahdentoista raavaan varassa, joista kolme oli käännettynä pohjoiseen, kolme länteen, kolme etelään ja kolme itään päin; meri oli niiden yläpuolella, niiden varassa, ja kaikkien niiden takapuolelta olivat sisään päin.⁵ Se oli kämmenen paksuinen, ja sen reuna oli maljan reunan kaltainen, puhjetun liljan muotoinen. Siihen mahtui, se veti kolmetuhatta bat-mittaa.⁶ Hän teki myös kymmenen allasta ja asetti viisi oikealle puolelle ja viisi vasemmalle puolelle pesemistä varten; sillä niissä huuhdottiin se, mikä kuului polttouhuriin. Mutta meri oli pappien peseytymistä varten.⁷ Hän teki myös kymmenen kultaista lampunjalkaa, niinkuin niistä oli säädetty, ja pani ne temppelele, viisi oikealle puolelle ja viisi vasemmalle puolelle.⁸ Hän teki myös kymmenen pöytää ja asetti ne temppelele, viisi oikealle puolelle ja viisi vasemmalle puolelle. Hän teki myös sata kultamaljaa.⁹ Ja hän teki pappien esipihan ja suuren esikartanon sekä esikartanon ovet; ja ovet hän päällysti vaskella.¹⁰ Ja meren hän asetti oikealle sivulle, kaakkoa kohti.¹¹ Huuram teki myös kattilat, lapiot ja maljat. Ja niin Huuram sai suoritetuksi työn, mikä hänen oli tehtävä kuningas Salomolle Jumalan temppelelle:¹² kaksi pylvästä ja kaksi palloa, pylväänpää, pylväiden päähän, ja kaksi ristikkokoristetta peittämään kahta palloa muotoista pylväänpää, jotka olivat pylväitten päässä,¹³ ja neljäsataa granaattiomena kahteen ristikkokoristeseen, kaksi riviä granaattiomena kumpaankin ristikkoko-

risteeseen, peittämään kahta pallonmuotoista pylväänpäätä, jotka olivat pylväitten päällä. ¹⁴Ja hän teki telineet ja teki altaat telineitten päälle, ¹⁵Ja yhden meren ja kaksitoista raavasta sen alle. ¹⁶Ja kattilat, lapiot ja haarukat ynnä kaikki niihin kuuluvat kalut Huuram-Aabiv teki kuningas Salomolle Herran temppeliin kiilloitetusta vaskesta. ¹⁷Jordanin lakeudella kuningas ne valatti savimuotteihin, Sukkotin ja Seredan välillä. ¹⁸Ja Salomo teetti kaikkia näitä kaluja ylen paljon, sillä vasken painoa ei määrätty. ¹⁹Salomo teetti myös kaikki kalut, joita tuli olla Herran temppelissä: kulta-alttarin, pöydät, joilla näkyleivät olivat, ²⁰lampunjalat lamppuineen, jotka oli sytytettävä säädetyllä tavalla kaikkeinpyhimmän eteen, puhtaasta kullasta, ²¹kultaisine kukkalehtineen, lamppuineen ja lamppusaksineen - puhtainta kulta; ²²veitset, maljat, kupit ja hiilipannut puhtaasta kullasta; ja temppelin oviaukkojen sisemmät ovet, jotka veivät kaikkeinpyhimpään, sekä ne temppelin ovet, jotka veivät temppelisaliin, kullasta.

⁵Kun kaikki työ, minkä Salomo teetti Herran temppeliin, oli valmis, vei Salomo sinne isänsä Daavidin pyhät lahjat. Hopean, kullan ja kaikki kalut hän pani Jumalan temppelin aarekammioihin. ²Sitten Salomo kokosi Israelin vanhimmat ja kaikki sukukuntien johtomiehet, israelilaisten perhekunta-päämiehet, Jerusalemiin, tuomaan Herran liitonarkkia Daavidin kaupungista, se on Siionista. ³Niin kokoontuivat kuninkaan luo kaikki Israelin miehet juhlapäivänä, joka on seitsemännessä kuussa. ⁴Ja kun kaikki Israelin vanhimmat olivat tulleet saapuville, nostivat leeviläiset arkin, ⁵ja he veivät arkin ja ilmestysmajan sinne, sekä kaiken pyhän kaluston, joka oli majassa; leeviläiset papit veivät ne sinne. ⁶Ja kuningas Salomo seisoi arkin edessä ynnä koko Israelin kansa, joka oli kokoontunut hänen luoksensa; ja he uhrasivat lampaista ja raavaita niin paljon, että niitä ei voitu luetella eikä laskea. ⁷Ja papit toivat Herran liitonarkin paikoilleen temppelin kuoriin, kaikkeinpyhimpään, kerubien siipien alle. ⁸Sillä kerubit levittivät siipensä sen paikan ylitse, missä arkki oli, ja niin kerubit peittivät ylhäältä päin arkin ja sen korennot. ⁹Ja korennot olivat niin pitkät, että niiden arkista ulkonevat päät voi nähdä kaikkeinpyhimmän edustalta, mutta ulkoa niitä ei voinut nähdä. Ja ne jäivät sinne tähän päivään asti. ¹⁰Arkissa ei ollut muuta kuin ne kaksi taulua, jotka Mooses oli pannut sinne Hoorebilla, kun Herra oli tehnyt liiton israelilaisten kanssa, heidän lähdettyänsä Egyptistä. ¹¹Kun papit lähtivät pyhäköstä - sillä kaikki siellä olevat papit olivat pyhittäneet itsensä, osastoihin katsomatta; ¹²ja kaikki leeviläiset veisaajat, Aasaf, Heeman ja Jedutun poikienensa ja veljienensä, seisovivat hienoihin pellavavaatteisiin puetuina kymbaaleineen, harppuineen ja kanteleineen itään päin alttarista, ja heidän kanssaan sata kaksikymmentä pappia, jotka puhalsivat torviin; ¹³ja puhaltajien ja veisaajien oli yhdyttävä yhtäkaa ja yhteen ääneen ylistämään ja kiittämään Herraa - ja kun torvet, kymbaalit ja muut

soittokoneet soivat ja viritettiin Herran ylistys: ”Sillä hän on hyvä, sillä hänen armonsä pysyy iankaikkisesti”, silloin pilvi täytti huoneen, Herran temppelin, ¹⁴niin että papit eivät voineet astua toimittamaan virkaansa pilven tähden; sillä Herran kirkkaus täytti Jumalan temppelin.

⁶Silloin Salomo sanoi: ”Herra on sanonut tahtovansa asua pimeässä. ²Mutta minä olen rakentanut huoneen sinulle asunnoksi, asuinsijan, asuaksesi siinä iäti.” ³Sitten kuningas käänsi kasvonsä ja siunasi koko Israelin seurakunnan; ja koko Israelin seurakunta seisoi. ⁴Hän sanoi: ”Kiitetty olkoon Herra, Israelin Jumala, joka kädellensä on täyttänyt sen, mitä hän suullansa puhui minun isälleni Daavidille, sanoen: ⁵’Siitä päivästä saakka, jona minä vein kansani Egyptistä, en minä ole mistään Israelin sukukunnasta valinnut yhtään kaupunkia, että siihen rakennettaisiin temppeli, missä minun nimeni asuisi, enkä myöskään ole valinnut ketään olemaan kansani Israelin ruhtinaana. ⁶Mutta Jerusalemin minä olen valinnut nimeni asuinsijaksi, ja Daavidin minä olen valinnut valitsemaan kansaani Israelia.’ ⁷Ja minun isäni Daavid aikoi rakentaa temppelin Herran, Israelin Jumalan, nimelle. ⁸Mutta Herra sanoi minun isälleni Daavidille: ’Kun sinä aiot rakentaa temppelin minun nimelleni, niin tosin teet siinä hyvin, että sitä aiot; ⁹kuitenkaan et sinä ole sitä temppeliä rakentava, vaan sinun poikasi, joka lähtee sinun kupeistasi, hän on rakentava temppelin minun nimelleni.’ ¹⁰Ja Herra on täyttänyt sanansa, minkä hän puhui: minä olen noussut isäni Daavidin sijalle ja istun Israelin valtaistuimella, niinkuin Herra puhui, ja minä olen rakentanut temppelin Herran, Israelin Jumalan, nimelle. ¹¹Ja minä olen sijoittanut siihen arkin, jossa on se Herran liitto, minkä hän teki israelilaisten kanssa.” ¹²Sitten hän astui Herran alttarin eteen koko Israelin seurakunnan nähden ja ojensi kätensä. ¹³Salomo oli näet teettänyt lavan vaskesta, viittä kyynärää pitkän, viittä kyynärää leveän ja kolmea kyynärää korkean, ja asettanut sen esikartanon keskelle. Sille hän nousi, polvistui koko Israelin seurakunnan nähden, ojensi kätensä taivasta kohti ¹⁴ja sanoi: ”Herra, Israelin Jumala, ei ole sinun vertaistasi Jumalaa, ei taivaassa eikä maan päällä, sinun, joka pidät liiton ja säilytät laupeuden palvelijoitasi kohtaan, jotka vaeltavat sinun edessäsi kaikesta sydäimestänsä. ¹⁵Sinä olet pitänyt, mitä puhuit palvelijallesi Daavidille, minun isälleni. Minkä sinä suullasi puhuit, sen sinä kädelläsi täytit, niinkuin nyt on tapahtunut. ¹⁶Niin pidä nytkin, Herra, Israelin Jumala, mitä puhuit palvelijallesi Daavidille, minun isälleni, sanoen: ’Aina on mies sinun suvustasi oleva minun edessäni, istumassa Israelin valtaistuimella, jos vain sinun poikasi pitävät vaarin teistänsä, niin että he vaeltavat minun lakini mukaan, niinkuin sinä olet minun edessäni vaeltanut.’ ¹⁷Niin toteutukoon nyt, Herra, Israelin Jumala, sinun sanasi, jonka puhuit palvelijallesi Daavidille. ¹⁸Mutta asuuko todella Jumala maan päällä ihmisten seassa? Katso, taivasiin ja taivasten taivasiin sinä et mahdu; kuinka sitten

tähän temppeleihin, jonka minä olen rakentanut! ¹⁹Käänny kuitenkin palvelijasi rukouksen ja anomisen puoleen, Herra, minun Jumalani, niin että kuulet huudon ja rukouksen, jonka palvelijasi sinun edessäsi rukoilee, ²⁰ja että silmäsi ovat päivät ja yöt avoinna tätä temppeleä kohti, tätä paikkaa kohti, johon sinä olet sanonut asettavasi nimesi, niin että kuulet rukouksen, jonka palvelijasi tähän paikkaan päin kääntyneenä rukoilee. ²¹Kuule palvelijasi ja kansasi Israelin rukoukset, jotka he rukoilevat tähän paikkaan päin kääntyneinä; kuule asuinpaikastasi, taivaasta, ja kun kuulet, niin anna anteeksi. ²²Jos joku rikkoo lähimmäistensä vastaan ja hänet pannaan valalle ja vannotetaan, ja jos hän tulee ja vannoo sinun alttarisi edessä tässä temppeleissä, ²³niin kuule taivaasta ja auta palvelijasi oikeuteensa; tee niin, että kostat syylliselle ja annat hänen tekojensa tulla hänen päänsä päälle, mutta julistat syyttömän syyttömäksi ja annat hänelle hänen vanhurskautensa mukaan. ²⁴Jos vihollinen voittaa sinun kansasi Israelin, sentähden että he ovat tehneet syntiä sinua vastaan, mutta he kääntyvät ja kiittävät sinun nimeäsi, rukoilevat ja anovat armoa sinun kasvojesi edessä tässä temppeleissä, ²⁵niin kuule taivaasta ja anna anteeksi kansasi Israelin synti ja tuo heidät takaisin tähän maahan, jonka olet antanut heille ja heidän isillensä. ²⁶Jos taivas suljetaan, niin ettei tule sadetta, koska he ovat tehneet syntiä sinua vastaan, mutta he rukoilevat kääntyneinä tähän paikkaan päin ja ylistävät sinun nimeäsi ja kääntyvät synnistänsä, koska sinä nöyryytät heitä, ²⁷niin kuule taivaasta ja anna anteeksi palvelijasi ja kansasi Israelin synti - sillä sinä osoitat heille hyvän tien, jota heidän on vaeltaminen - ja suo sade maallesi, jonka olet antanut kansallesi perintöosaksi. ²⁸Jos maahan tulee nälänhätä, rutto, jos tulee nokitähkä ja viljanruoste, jos tulevat heinäsirotat ja tuhosirokat, jos sen viholliset ahdistavat sitä maassa, jossa sen portit ovat, jos tulee mikä tahansa vitsaus tai vaiva, ²⁹ja jos silloin joku ihminen, jonka hyvänsä, tai koko sinun kansasi Israel, rukoilee ja anoo armoa, kun he kukin tuntevat vitsauksen ja tuskan, joka on kohdannut heitä, ja ojentavat kätensä tähän temppeleihin päin, ³⁰niin kuule silloin taivaasta, asuinpaikastasi, ja anna anteeksi ja anna jokaiselle aivan hänen tekojensa mukaan, koska sinä tunnet hänen sydämensä - sillä sinä yksin tunnet ihmislasten sydämet - ³¹että he pelkäisivät sinua ja vaeltaisivat sinun teitäsi, niin kauan kuin he elävät tässä maassa, jonka sinä olet meidän isillemme antanut. ³²Myös jos joku muukalainen, joka ei ole sinun kansaasi Israelia, tulee kaukaisesta maasta sinun suuren nimesi, väkevän kätesi ja ojennetun käsivartesi tähden - jos hän tulee ja rukoilee kääntyneenä tähän temppeleihin päin, ³³niin kuule taivaasta, asuinpaikastasi, häntä ja tee kaikki, mitä muukalainen sinulta rukoilee, että kaikki maan kansat tuntisivat sinun nimesi ja pelkäisivät sinua, samoin kuin sinun kansasi Israel, ja tulisivat tietämään, että sinä olet ottanut nimiisi tämän temppelein, jonka minä olen rakentanut. ³⁴Jos sinun kansasi lähtee sotaan vihollisiansa vastaan sitä tietä, jota sinä

heidät lähetät, ja he rukoilevat sinua kääntyneinä tähän kaupunkiin päin, jonka sinä olet valinnut, ja tähän temppeleihin päin, jonka minä olen sinun nimellesi rakentanut, ³⁵niin kuule taivaasta heidän rukouksensa ja anomisensa ja hanki heille oikeus. ³⁶Jos he tekevät syntiä sinua vastaan - sillä ei ole ihmistä, joka ei syntiä tee - ja sinä vihastut heihin ja annat heidät vihollisen valtaan, niin että heidän vangitsijansa vievät heidät vangeiksi kaukaiseen tai läheiseen maahan, ³⁷mutta jos he sitten menevät itseensä siinä maassa, johon heidät on viety vangeiksi, kääntyvät ja anovat sinulta armoa vankeutensa maassa, sanoen: 'Me olemme tehneet syntiä, tehneet väärin ja olleet jumalattomat', ³⁸ja palajavat sinun tykösi kaikesta sydämestään ja kaikesta sielustaan vankeutensa maassa, johon heidät on vangeiksi viety, ja rukoilevat kääntyneinä tähän maahan päin, jonka sinä olet heidän isillensä antanut, tähän kaupunkiin päin, jonka sinä olet valinnut, ja tähän temppeleihin päin, jonka minä olen sinun nimellesi rakentanut, ³⁹niin kuule taivaasta, asuinpaikastasi, heidän rukouksensa ja anomisensa, hanki heille oikeus ja anna anteeksi kansallesi, mitä he ovat rikkoneet sinua vastaan. ⁴⁰Olkoot siis, minun Jumalani, sinun silmäsi avoinna, ja tarkatkoot sinun korvasi rukouksia tässä paikassa. ⁴¹Ja nyt: Nouse, Herra Jumala, tule leposijaasi, sinä ja sinun voimasi arkkii. Sinun pappisi, Herra Jumala, olkoot puettut autuuteen, ja sinun hurskaasi riemuitkoot siitä, mikä hyvä on. ⁴²Herra Jumala, älä hylkää voideltuasi; muista armolupauksiasi, jotka annoit Daavidille, palvelijallesi.'

7 Kun Salomo oli lakannut rukoilemasta, tuli taivaasta tuli ja kulutti polttouhrin ja teurasuhrit, ja Herran kirkkaus täytti temppelein, ²niin että papit eivät voineet mennä Herran temppeleihin; sillä Herran kirkkaus täytti Herran temppelein. ³Ja kun kaikki israelilaiset näkivät tulen tulevan alas ja näkivät temppelein päällä Herran kirkkauden, polvistuivat he kivillä lasketulla pihalla kasvoillensa maahan ja rukoilivat ja kiittivät Herraa siitä, että hän on hyvä, että hänen armonsä pysyy iankaikkisesti. ⁴Sitten kuningas ja kaikki kansa uhrasivat teurasuhrin Herran edessä. ⁵Ja kuningas Salomo uhrasi teurasuhrina kaksikymmentäkaksi tuhatta raavasta ja satakaksikymmentä tuhatta lammasta. Näin he, kuningas ja koko kansa, vihkivät Herran temppelein. ⁶Papit seisivat kukin virkatoimessaan. Ja leeviläiset, käsissään Herran soittimet, jotka kuningas Daavid oli teettänyt, seisivat kiittämässä Herraa Daavidin ylistysvirsilä siitä, että hänen armonsä pysyy iankaikkisesti. Ja heitä vastapäätä papit soittivat torvia, kaiken Israelin seisossa. ⁷Ja Salomo pyhitti Herran temppelein edessä olevan esipihan keskiosan, sillä hänen oli siellä uhrattava polttouhri ja yhteysuhrin rasvat, koska polttouhri, ruokauhri ja rasvat eivät mahtuneet vaskialttarille, jonka Salomo oli teettänyt. ⁸Näin Salomo siihen aikaan vietti juhlaa seitsemän päivää, ja koko Israel hänen kanssansa. Se oli sangen suuri kokous, johon kokoontuttiin aina sieltä, mistä mennään Hamatiin,

ja aina Egyptin purolta asti. ⁹Kahdeksantena päivänä heillä oli juhla kokous. Sillä alttarin vihkimistä he viettivät seitsemän päivää ja juhlaa seitsemän päivää. ¹⁰Mutta seitsemän kuun kahdentenäkymmenentenä kolmantena päivänä hän päästi kansan menemään majoilleensa. He iloitsivat ja olivat hyvillä mielin siitä hyvästä, minkä Herra oli tehnyt Daavidille ja Salomolle ja kansallensa Israelille. ¹¹Kun Salomo oli saanut valmiiksi Herran temppelin ja kuninkaan linnan ja menestynyt kaikessa, mitä oli ajatellut tehdä Herran temppelissä ja omassa linnassaan, ¹²ilmestyi Herra Salomolle yöllä ja sanoi hänelle: ”Minä olen kuullut sinun rukouksesi ja valinnut tämän paikan uhripaikakseni. ¹³Jos minä suljen taivaan, niin ettei tule sadetta, jos minä käsken heinäsiirkkain syödä maan tahi jos minä lähetän ruton kansaani, ¹⁴mutta minun kansani, joka on otettu minun nimiini, nöyrtyy, ja he rukoilevat ja etsivät minun kasvojani ja palajavat pahoilta teiltänsä, niin minä kuulen taivaasta ja annan anteeksi heidän syntinsä ja teen heidän maansa jälleen terveeksi. ¹⁵Nyt minun silmäni ovat avoina, ja minun korvani tarkkaavat rukouksia tässä paikassa. ¹⁶Ja nyt minä olen valinnut ja pyhittänyt tämän temppelin, että minun nimeni olisi siinä läti; ja minun silmäni ja sydämeni tulevat aina olemaan siinä. ¹⁷Ja jos sinä vaellat minun edessäni, niinkuin sinun isäsi Daavid vaelsi, ja teet kaiken, mitä minä olen käskenyt sinun tehdä, ja noudatat minun käskyjäni ja oikeuksiani, ¹⁸niin minä pidän pystyssä sinun kuninkaallisen valtaistuimesi, niinkuin minä lupasin sinun isällesi Daavidille sanoen: ’Aina on mies sinun suvustasi hallitseva Israelia.’ ¹⁹Mutta jos te käännytte pois ja hylkääte minun käskyäni ja säädökseni, jotka minä olen teille antanut, ja menette ja palvelette muita jumalia ja kumarratte niitä, ²⁰niin minä kiskaisen sellaiset irti maastani, jonka minä olen heille antanut; ja tämän temppelin, jonka minä olen nimelleni pyhittänyt, minä heitän pois kasvojeni edestä, ja minä teen sen sananparreksi ja pistopuheeksi kaikille kansoille. ²¹Ja tämän temppelin tähden, joka ennen oli korkein, on jokainen ohikulkija tyrmistytvä. Ja kun hän kysyy: ’Miksi on Herra näin tehnyt tälle maalle ja tälle temppelille?’, ²²niin vastataan: ’Siksi, että he hylkäsivät Herran, isiensä Jumalan, joka oli vienyt heidät pois Egyptin maasta, ja liittyivät muihin jumaliin, kumarsivat niitä ja palvelivat niitä; sentähden hän on antanut kaiken tämän pahan heitä kohdata.’”

⁸Niiden kahdenkymmenen vuoden kuluttua, joina Salomo oli rakentanut Herran temppelin ja oman linnansa, ²linnoitti Salomo ne kaupungit, jotka Huuram oli antanut hänelle, ja hän asetti israelilaisia niihin asumaan. ³Ja Salomo meni Hamat-Soobaan ja valloitti sen. ⁴Hän linnoitti myös Tadmorin erämaassa ja kaikki varastokaupungit, jotka hän oli rakentanut Hamatiin. ⁵Vielä hän linnoitti Ylä-Beet-Hooronin ja Ala-Beet-Hooronin muureilla, porteilla ja salvoilla varustetuiksi kaupungeiksi; ⁶samoin Baalatin ja kaikki varastokaupungit, jotka hänellä oli, ja kaikki vau-

nukaupungit ja ratsumiesten kaupungit ja kaikki muut paikat, mitkä hän tahtoi linnoittaa Jerusalemissa ja Libanolla ja kaikessa hallitsemassaan maassa. ⁷Kaiken kansan, mitä oli jäänyt jäljelle heetiläisistä, amorilaisista, perisiläisistä, hivviläisistä ja jebusilaisista, kaikki, jotka eivät olleet israelilaisia, ⁸ne niiden jälkeläiset, jotka vielä olivat jäljellä maassa ja joita israelilaiset eivät olleet tuhonneet, ne Salomo saattoi työveron alaisiksi, aina tähän päivään asti. ⁹Mutta israelilaisista Salomo ei tehnyt ketään työorjaksi, vaan heitä oli sotilaina, hänen vaunusoturiensa päällikköinä ja hänen sotavaunujensa ja ratsumiestensä päällikköinä. ¹⁰Maaherrojen virkamiehiä oli Salomolla kaksisataa viisikymmentä, jotka vallitsivat väkeä. ¹¹Ja Salomo toi faraon tyttären Daavidin kaupungista linnaan, jonka hän oli tälle rakentanut; sillä hän sanoi: ”Älköön nainen asuko Daavidin, Israelin kuninkaan, linnassa; sillä se on pyhäkö, koska Herran arkki on tullut sinne”. ¹²Siihen aikaan Salomo uhrasi polttouhreja Herralle Herran alttarilla, jonka hän oli rakentanut eteisen eteen. ¹³Hän uhrasi kunakin päivänä sen päivän uhrin Mooseksen käskyn mukaan, sapatteina ja uudenkuun päivinä sekä juhlina kolme kertaa vuodessa: happamattoman leivän juhla, viikkojuhla ja lehtimajanjuhla. ¹⁴Ja hän asetti, niinkuin hänen isänsä Daavid oli säätänyt, pappien osatot toimittamaan virkaansa ja leeviläiset suorittamaan tehtäviänsä, veisamaan ylistysvirsiä ja palvelemaan pappeja, kunakin päivänä sen päivän tehtävissä, sekä ovenvartijat osastoittain joka ovelle, sillä niin oli Jumalan mies Daavid käskenyt. ¹⁵Eikä missään poikettu kuninkaan käskyistä, mitä tuli pappeihin, leeviläisiin ja aarrekkammioihin. ¹⁶Ja niin suoritettiin Salomon kaikki työt, Herran temppelin perustamispäivään asti, sekä siihen saakka, kunnes se valmistui. Niin oli Herran temppeli valmis. ¹⁷Siihen aikaan Salomo meni Esjon-Geberiin ja Elatiin, joka on meren rannalla Edomin maassa. ¹⁸Ja Huuram lähetti palvelijansa tuomaan hänelle laivoja. Palvelijat olivat meritaitoisia ja menivät yhdessä Salomon palvelijain kanssa Oofiriin ja noutivat sieltä kultaa neljäsataa viisikymmentä talenttia ja toivat sen kuninkas Salomolle.

⁹Kun Saban kuningatar kuuli Salomon maineen, tuli hän Jerusalemiin koettelemaan Salomoa arvoituksilla. Hän tuli sangen suuren seurueen kanssa, mukanaan kameleja, jotka kantoivat hajuaineita, kultaa ylen paljon ja kalliita kiviä. Ja kun hän tuli Salomon luo, puhui hän tälle kaikki, mitä hänellä oli mielessänsä. ²Mutta Salomo selitti hänelle kaikki hänen kysymyksensä; Salomolle ei mikään jäänyt ongelmaksi, jota hän ei olisi hänelle selittänyt. ³Kun Saban kuningatar näki kaiken Salomon viisauden, linnan, jonka hän oli rakentanut, ⁴ruuat hänen pöydällensä, kuinka hänen palvelijansa asuivat ja hänen palvelusväkensä palveli ja kuinka he olivat puettut, ja näki hänen juomanlaskijansa ja kuinka he olivat puettut, ja hänen yläsalinsa, josta hän nousi Herran temppeliin, meni hän miltei hengettömäk-

si. ⁵Sitten hän sanoi kuninkaalle: ”Totta oli se puhe, jonka minä kotimaahani sinusta ja sinun viisaudestasi kuulin. ⁶Minä en uskonut, mitä sanottiin, ennenkuin itse tulin ja sain omin silmin nähdä; ja katso, ei puoltakaan sinun suuresta viisaudestasi oltu minulle kerrottu. Sinä olet paljon suurempi, kuin minä olin kuullut huhuttavan. ⁷Onnellisia ovat sinun miehesi, onnellisia nämä palvelijasi, jotka aina saavat olla sinun edessäsi ja kuulla sinun viisauttasi. ⁸Kiitetty olkoon Herra, sinun Jumalasi, joka sinuun on niin mielistynyt, että on asettanut sinut valtaistuimellensa olemaan kuninkaana Herran, sinun Jumalasi, kunniaksi. Sentähden, että sinun Jumalasi rakastaa Israelia ja tahtoo pitää sen pystyssä ainiaan, on hän antanut sinut heille kuninkaaksi, tekemään sitä, mikä oikeus ja vanhurskaus on.” ⁹Ja hän antoi kuninkaalle sata kaksikymmentä talenttia kultaa, sängen paljon hajuaineita ja kalliita kiviä. Ei milloinkaan ole ollut moisia hajuaineita kuin ne, jotka Saban kuningatar antoi kuningas Salomolle. ¹⁰Huuramin palvelijat ja Salomon palvelijat, jotka toivat kultaa Oofrista, toivat myöskin santelipuuta ja kalliita kiviä. ¹¹Ja kuningas teetti santelipuusta portaat Herran temppeliin ja kuninkaan palatsiin ja kanteleita ja harppuja laulajille. Moisia ei oltu ennen nähty Juudan maassa. ¹²Kuningas Salomo taas antoi Saban kuningattarelle kaikki, mitä tämä halusi ja pyysi, antoi vielä enemmän, kuin mitä tämä oli tuonut kuninkaalle. Sitten hän lähti paluumatkalle ja meni palvelijoiheen omaan maahansa. ¹³Kullan paino, mikä yhtenä vuotena tuli Salomolle, oli kuusisataa kuusikymmentä kuusi talenttia kultaa, ¹⁴paitsi mitä kauppiamiehet ja kaupustelijat toivat. Sen lisäksi kaikki Arabian kuninkaat ja maan käskynhaltijat toivat Salomolle kultaa ja hopeata. ¹⁵Ja kuningas Salomo teetti kaksisataa suurta kilpeä pakotetusta kullasta ja käytti jokaiseen kilpeen kuusisataa sekeliä pakotettua kultaa; ¹⁶samoin kolmesataa pienempää kilpeä pakotetusta kullasta, ja käytti jokaiseen kilpeen kolmesataa sekeliä kultaa. Ja kuningas asetti ne Libanoninmetsä-taloon. ¹⁷Vielä kuningas teetti suuren norsunluisen valtaistuimen ja päällysti sen puhtaalla kullalla. ¹⁸Valtaistuimessa oli kuusi porrasta ja astinlauta, kullalla kiinnitettyinä valtaistuimeen. Istuimen kummallakin puolella oli käsinoja, ja kaksi leijonaa seisoi käsinojan vieressä. ¹⁹Ja kaksitoista leijonaa seisoi siinä kuudella portaalla, kummallakin puolella. Senkaltaista ei ole tehty missään muussa valtakunnassa. ²⁰Ja kaikki kuningas Salomon juoma-astiat olivat kultaa, ja kaikki Libanoninmetsä-talon astiat olivat puhdasta kultaa. Hopeata ei Salomon päivinä pidetty minkään arvoisena. ²¹Kuninkaalla oli näet laivoja, jotka kulkivat Tarsiiseen Huuramin palvelijain kanssa; kerran kolmessa vuodessa Tarsiin-laivat tulivat ja toivat kultaa ja hopeata, norsunluuta, apinoita ja riikinkukkoja. ²²Ja kuningas Salomo oli kaikkia maan kuninkaita suurempi rikkaudessa ja viisaudessa. ²³Ja kaikki maan kuninkaat pyrkivät näkemään Salomoa kuullaksensa hänen viisauttaan, jonka Jumala oli antanut hänen sydämeensä. ²⁴Ja

he toivat kukin lahjansa: hopea- ja kultakaluja, vaatteita, aseita, hajuaineita, hevosia ja muuleja, joka vuosi vuoden tarpeen. ²⁵Salomolla oli neljätuhatta hevosvaljakkoa vauvuineen ja kaksitoista tuhatta ratsumiestä; ne hän sijoitti vaunukaupunkeihin ja kuninkaan luo Jerusalemiin. ²⁶Ja hän vallitsi kaikkia kuninkaita Eufirat-virrasta aina filistealaisten maahan ja Egyptin rajaan asti. ²⁷Ja kuningas toimitti niin, että Jerusalemissa oli hopeata kuin kiviä, ja setripuuta niin paljon kuin metsäviikunapuita Alankomaassa. ²⁸Ja hevosia tuotiin Salomolle Egyptistä ja kaikista muista maista. ²⁹Mitä muuta Salomosta on kerrottavaa, hänen sekä aikaisemmista että myöhemmistä vaiheistaan, se on kirjoitettu profetta Naatanin historiassa, siilolaisen Ahian ennustuksessa ja näkijä Jeddon näyssä Jerobeamista, Nebatin pojasta. ³⁰Salomo hallitsi Jerusalemissa koko Israelia neljäkymmentä vuotta. ³¹Sitten Salomo meni lepoon isänsä tykö, ja hänet haudattiin isänsä Daavidin kaupunkiin. Ja hänen poikansa Rehabeam tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

10Rehabeam meni Sikemiin, sillä koko Israel oli tullut Sikemiin tekemään häntä kuninkaaksi. ²Kun Jerobeam, Nebatin poika, kuuli sen - hän oli Egyptissä, jonne oli paennut kuningas Salomoa - palasi Jerobeam Egyptistä. ³Ja he lähettivät kutsumaan hänet. Niin Jerobeam ja koko Israel tuli saapuville, ja he puhuivat Rehabeamille sanoen: ⁴”Sinun isäsi teki meidän ikeemme raskaaksi; mutta huojenna sinä nyt se kova työ, jota isäsi teetti, ja se raskas ies, jonka hän pani meidän niskaamme, niin me palvelemme sinua”. ⁵Hän vastasi heille: ”Odottakaa kolme päivää ja tulkaa sitten takaisin minun tyköni”. Ja kansa meni. ⁶Kuningas Rehabeam neuvotteli vanhain kanssa, jotka olivat palvelleet hänen isänsä Salomoa, kun tämä vielä eli, ja kysyi: ”Kuinka te neuvotte vastaamaan tälle kansalle?” ⁷He vastasivat hänelle ja sanoivat: ”Jos sinä olet hyvä tätä kansaa kohtaan, olet armollinen heille ja puhut heille hyviä sanoja, niin he ovat sinun palvelijoitasi kaiken elinaikasi”. ⁸Mutta hän hylkäsi tämän neuvon, jonka vanhat hänelle antoivat, ja neuvotteli nuorten miesten kanssa, jotka olivat kasvaneet hänen kanssaan ja jotka palvelivat häntä. ⁹Hän kysyi heiltä: ”Kuinka te neuvotte meitä vastaamaan tälle kansalle, joka on puhunut minulle sanoen: ’Huojenna se ies, jonka sinun isäsi on pannut meidän niskaamme?’” ¹⁰Niin nuoret miehet, jotka olivat kasvaneet hänen kanssaan, vastasivat hänelle sanoen: ”Sano näin tälle kansalle, joka on puhunut sinulle sanoen: ’Sinun isäsi teki meidän ikeemme raskaaksi, mutta huojenna sinä se meiltä’ - sano heille näin: ’Minun pikkusormeni on paksumpi kuin minun isäni lantio. ¹¹Jos siis isäni on sälyttänyt teidän selkäänne raskaan ikeen, niin minä teen teidän ikeenne vielä raskaammaksi; jos isäni on kurittanut teitä raipoilla, niin minä kuritan teitä piikkiruoskilla.’” ¹²Niin Jerobeam ja koko kansa tuli Rehabeamin tykö kolmantena päivänä, niinkuin kuningas oli käskenyt, sanoen: ”Tulkaa takaisin minun tyköni kolman-

tena päivänä”.¹³ Ja kuningas antoi heille kovan vastauksen. Sillä kuningas Rehabeam hylkäsi vanhain neuvon¹⁴ ja puhui heille nuorten miesten neuvon mukaan, sanoen: ”Jos minun isäni on tehnyt teidän ikeenne raskaaksi, niin minä teen sen vielä raskaammaksi; jos minun isäni on kurittanut teitä raipoilla, niin minä kuritan teitä piikkiruoskilla”.¹⁵ Kuningas ei siis kuullut kansaa; sillä Jumala sen niin salli täyttääkseen sanansa, jonka hän oli puhunut Jerobeamille, Nebatin pojalle, siilolaisen Ahian kautta.¹⁶ Kun koko Israel huomasi, ettei kuningas heitä kuullut, vastasi kansa kuninkaalle näin: ”Mitä osaa meillä on Daavidiin? Ei meillä ole perintöosaa Iisain poikaan. Majoillesi, Israel, joka mies! Valvo nyt huonettasi, Daavid!” Ja koko Israel meni majoilleensa.¹⁷ Niin Rehabeam tuli ainoastaan niiden israelilaisten kuninkaaksi, jotka asuivat Juudan kaupungeissa.¹⁸ Ja kun kuningas Rehabeam lähetti matkaan verotöiden valvojan Hadoramin, kivittivät israelilaiset hänet kuoliaaksi. Silloin kuningas Rehabeam nousi nopeasti vaunuihinsa ja pakeni Jerusalemiin.¹⁹ Näin Israel luopui Daavidin suvusta, aina tähän päivään asti.

11 Kun Rehabeam tuli Jerusalemiin, kokosi hän Juudan heimon ja Benjaminin, sata kahdeksankymmentä tuhatta sotakuntoista valiomiestä, sotimaan Israelia vastaan ja palauttamaan kuninkuutta Rehabeamille.² Mutta Jumalan miehelle Semajalle tuli tämä Herran sana: ³”Sano Rehabeamille, Salomon pojalle, Juudan kuninkaalle, ja koko Israelille Juudassa ja Benjaminissa näin: ⁴”Näin sanoo Herra: Älkää menkö sotimaan veljiänne vastaan. Palatkaa kukin kotiinne, sillä minä olen sallinut tämän tapahtua.” Niin he kuulivat Herran sanoja, kääntyivät takaisin eivätkä menneet Jerobeamia vastaan.⁵ Mutta Rehabeam asui Jerusalemissa ja linnoitti lujasti Juudan kaupunkeja.⁶ Hän linnoitti Beethlehem, Eetanin, Tekoan,⁷ Beet-Suurin, Sookon, Adullamin,⁸ Gatin, Maaresan, Siifin,⁹ Adoraimin, Laakiin, Asekan,¹⁰ Soran, Aijalonin ja Hebronin, jotka ovat Juudassa ja Benjaminissa; ne hän linnoitti lujiksi kaupungeiksi.¹¹ Hän varusti linnoitukset ja sijoitti niihin päämiehiä sekä muonavarastoja, öljyä ja viiniä¹² ja jokaiseen kaupunkiin kilpiä ja keihäitä; hän varusti ne hyvin lujasti. Ja Juuda ja Benjamin olivat hänen.¹³ Ja papit ja leeviläiset, mitä koko Israelissa oli, tulivat kaikilta alueiltaan ja asettuivat palvelemaan häntä.¹⁴ Sillä leeviläiset jättivät laidunmaansa ja perintömaansa ja lähtivät Juudaan ja Jerusalemiin, koska Jerobeam ja hänen poikansa olivat hyljänneet heidät, niin etteivät he saaneet pappeina palvella Herraa,¹⁵ Jerobeam kun oli asettanut itselleen pappeja uhrikukkuloita varten ja metsänpeikkoja varten ja vasikoita varten, jotka hän oli teettänyt.¹⁶ Ja heitä seurasivat kaikista Israelin sukukunnista Jerusalemiin ne, jotka sydämestään antautuivat etsimään Herraa, Israelin Jumalaa, uhratakseen Herralle, isiensä Jumalalle.¹⁷ Näin he vahvistivat Juudan valtakuntaa ja tukivat Rehabeamia, Salomon poikaa, kolme vuotta; sillä he vaelsivat Daavidin ja Salomon teitä kolme vuotta.

¹⁸ Ja Rehabeam otti vaimokseen Mahlatin, joka oli Daavidin pojan Jerimotin ja Iisain pojan Eliabin tyttären Abihailin tytär.¹⁹ Tämä synnytti hänelle pojat Jeuksen, Semarjan ja Saahamin.²⁰ Hänen jälkeensä hän nai Maakan, Absalomin tyttären, joka synnytti hänelle Abian, Attain, Siisan ja Selomitin.²¹ Ja Rehabeam rakasti Maakaa, Absalomin tytärtä, enemmän kuin kaikkia muita vaimojaan ja sivuvaimojaan. Sillä hän oli ottanut kahdeksantoista vaimoa ja kuusikymmentä sivuvaimoa; ja hänelle syntyi kakskymmentä kahdeksan poikaa ja kuusikymmentä tytärtä.²² Ja Rehabeam asetti Abian, Maakan pojan, päämieheksi, ruhtinaaksi hänen veljiensä joukossa, sillä hän aikoi tehdä hänet kuninkaaksi.²³ Ja viisaasti hän jakoi kaikki Juudan ja Benjaminin maakunnat ja kaikki varustetut kaupungit kaikkien poikiensa kesken ja antoi heille runsaasti elintarpeita ja hankki heille paljon vaimoja.

12 Kun Rehabeamin kuninkuus oli vahvistunut ja hän oli voimistunut, hylkäsi hän Herran lain, hän ja koko Israel hänen kanssaan.² Mutta kuningas Rehabeamin viidentenä hallitusvuotena hyökkäsi Siisak, Egyptin kuningas, Jerusalemin kimppuun, sillä he olivat tulleet uskottomiksi Herraa kohtaan.³ Hänellä oli mukanaan sotavaunuja tuhat kaksisataa ja ratsumiehiä kuusikymmentä tuhatta, ja lukematon oli väki, joka tuli hänen kanssaan Egyptistä: liibyalaisia, sukkilaisia ja etiopialaisia.⁴ Ja hän valloitti Juudan varustetut kaupungit ja tuli aina Jerusalemiin saakka.⁵ Niin profeetta Semaja tuli Rehabeamin ja Juudan päämiesten tykö, jotka olivat kokoontuneet Jerusalemiin Siisakia pakoon, ja hän sanoi heille: ”Näin sanoo Herra: Te olette hyljänneet minut, sentähden olen minäkin hyljännyt teidät Siisakin käsiin”.⁶ Silloin Israelin päämiehet ja kuningas nöyrytyivät ja sanoivat: ”Herra on vanhurskas”.⁷ Kun Herra näki heidän nöyrytyvän, tuli Semajalle tämä Herran sana: ”He ovat nöyrytyneet; minä en tuhoa heitä, vaan minä annan heidän hädin tuskin pelastua, eikä minun vihaani vuodateta Jerusalemin päälle Siisakin käden kautta.⁸ Kuitenkin heidän on tultava hänen palvelijoihinsa, että he tulisivat tietämään, mitä on palvella minua ja mitä on palvella vieraitten maitten valtakuntia.”⁹ Niin Siisak, Egyptin kuningas, hyökkäsi Jerusalemin kimppuun ja otti Herran temppelin aarteet ja kuninkaan linnan aarteet, otti kaikki tyynni. Hän otti myös kaikki kultakilvet, jotka Salomo oli teettänyt.¹⁰ Kuningas Rehabeam teetti niiden sijaan vaskikilvet ja jätti ne henkivartijain päälliköitten haltuun, jotka vartioivat kuninkaan linnan ovella.¹¹ Ja niin usein kuin kuningas meni Herran temppeliin, menivät myöskin henkivartijat ja kantoivat niitä ja veivät ne sitten takaisin henkivartijain huoneeseen.¹² Sentähden, että Rehabeam nöyrtyi, kääntyi Herran viha hänestä pois, niin ettei tullut täydellistä tuhoa; ja olivathan asiat Juudassa vielä hyvin.¹³ Niin kuningas Rehabeam vahvistui Jerusalemissa ja hallitsi edelleen. Sillä Rehabeam oli neljäkymmenen yhden vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi,

ja hän hallitsi seitsemäntoista vuotta Jerusalemissa, siinä kaupungissa, jonka Herra oli valinnut kaikista Israelin sukukunnista, sijoittaaksensa nimensä siihen. Hänen äitinsä oli nimeltään Naema, ammonilainen. ¹⁴Ja hän teki sitä, mikä on pahaa, sillä hän ei kiinnittänyt sydäntänsä etsimään Herraa. ¹⁵Rehabeamin vaiheet, sekä aikaisemmat että myöhemmät, ovat kirjoitetut profeetta Semajan ja näkijä Iddon historiaan, sukuluettelujen tapaan. Mutta Rehabeamin ja Jerobeamin väliset taistelut jatkuivat kaiken aikaa. ¹⁶Sitten Rehabeam meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin Daavidin kaupunkiin. Ja hänen poikansa Abia tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

13Kuningas Jerobeamin kahdeksantentoista hallitusvuotena tuli Abia Juudan kuninkaaksi. ²Hän hallitsi kolme vuotta Jerusalemissa. Hänen äitinsä nimi oli Mikaja, Uurielin tytär, Gibeasta. Mutta Abia ja Jerobeam olivat sodassa keskenään. ³Abia aloitti sodan urhoollisella sotajoukolla, neljäläsadalla tuhannella valiomiehellä, mutta Jerobeam asettui sotarintaan häntä vastaan kahdeksallasadalla tuhannella valiomiehellä, sotaurholla. ⁴Ja Abia nousi Semaraimin vuoren laelle Efraimin vuoristossa ja sanoi: ”Kuulkaa minua, Jerobeam ja koko Israel! ⁵Täytyyhän teidän tietää, että Herra, Israelin Jumala, on antanut Daavidille ja hänen pojillensa ikuisiksi ajoiksi Israelin kuninkuuden, lujan kuin suolaliitto. ⁶Mutta Jerobeam, Nebatin poika, Daavidin pojan Salomon palvelija, nousi ja kapinoitsi heransa vastaan. ⁷Ja hänen luoksensa kokoontui tyhjäntoimittajia, kelvottomia miehiä, ja he pääsivät voitolle Rehabeamista, Salomon pojasta, sillä Rehabeam oli nuori ja arka eikä voinut heitä vastustaa. ⁸Ja nyt te luulette voivanne vastustaa Herran kuninkuutta, joka on Daavidin poikien käsissä, koska teitä on suuri joukko ja teillä on kultavasikat, jotka Jerobeam on teettänyt teille jumaliksi. ⁹Ettekö te ole karkoittaneet Herran pappeja, Aaronin poikia, ja leeviläisiä, ja itse tehneet itsellenne pappeja, niinkuin muiden maiden kansat tekevät? Ken tahansa tuli papinvirkaan vihittäväksi, mukanaan mullikka ja seitsemän oinasta, hänestä tuli epäjumalan pappi. ¹⁰Mutta meidän Jumalamme on Herra, ja häntä me emme ole hyljänneet. Ja pappeina palvelevat Herraa Aaronin pojat, ja leeviläiset toimittavat palvelustehtäviä. ¹¹He polttavat Herralle polttouhreja joka aamu ja joka ilta ja hyvänhajuista suitsutusta, ja he latoivat leivät päälletysten aitokultaiselle pöydälle ja sytyttävät joka ilta kultaisen seitsenhaaraisen lampun lamppuineen; sillä me hoidamme Herran, meidän Jumalamme, meille antamat tehtävät, mutta te olette hänet hyljänneet. ¹²Ja katso, meidän kanssamme, meidän edellämme on Jumala ja ovat hänen pappinsa, ja hälytystorvet toitottamassa teitä vastaan. Te israelilaiset, älkää sotiko Herraa, isienne Jumalaa, vastaan, sillä se ei teille onnistu.” ¹³Mutta Jerobeam oli pannut väkeä kiertämään heidän taaksensa väijyksiin, niin että toiset olivat Juudan miesten edessä ja toiset väijyksissä heidän takanansa. ¹⁴Kun Juudan mie-

het kääntyivät, niin katso, heillä oli sota edessä ja takana. Silloin he huusivat Herraa, ja papit puhalsivat torviin. ¹⁵Ja Juudan miehet nostivat sotahuudon; ja kun Juudan miehet nostivat sotahuudon, antoi Jumala Abian ja Juudan voittaa Jerobeamin ja koko Israelin. ¹⁶Ja israelilaiset kääntyivät Juudan miehiä pakoon, ja Jumala antoi heidät näiden käsiin. ¹⁷Ja Abia väkinensä tuotti heille suuren tappion, niin että israelilaisia kaatui viisisataa tuhatta valiomiestä. ¹⁸Näin israelilaiset siihen aikaan nöyryytettiin; mutta Juudan miehet voimistuivat, sillä he turvautuivat Herraan, isiensä Jumalaan. ¹⁹Ja Abia ajoi Jerobeamia takaa ja valloitti häneltä muutamia kaupunkeja: Beetelin ja sen tytärkaupungit, Jesanan ja sen tytärkaupungit ja Efronin ja sen tytärkaupungit. ²⁰Eikä Jerobeam enää tullut voimiinsa Abian elinpäivinä, vaan Herra löi häntä, niin että hän kuoli. ²¹Mutta Abia vahvistui. Ja hän otti itselleen neljätoista vaimoa, ja hänelle syntyi kaksikymmentä kaksi poikaa ja kuusitoista tytärtä. ²²Mitä muuta on kerrottavaa Abiasta, hänen vaelluksestaan ja hänen puheistaan, se on kirjoitettuna profeetta Iddon selityskirjassa.

14Sitten Abia meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin Daavidin kaupunkiin. Ja hänen poikansa Aasa tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. Hänen aikansa oli maassa rauha kymmenen vuotta. ²Ja Aasa teki sitä, mikä oli hyvää ja oikeata Herran, hänen Jumalansa, silmissä. ³Hän poisti vieraat alttarit ja uhrikukkulat, murskasi patsaat ja hakkasi maahan asera-karsikot. ⁴Ja hän kehoitti Juudaa etsimään Herraa, heidän isiensä Jumalaa, ja noudattamaan lakia ja käskyjä. ⁵Ja kaikista Juudan kaupungeista hän poisti uhrikukkulat ja auringonpatsaat, ja valtakunnassa oli rauha hänen aikansa. ⁶Ja hän rakensi varustettuja kaupunkeja Juudaan, koska maassa oli rauha eikä hänellä näinä vuosina ollut mitään sotaa; sillä Herra oli suonut hänen päästä rauhaan. ⁷Hän sanoi Juudalle: ”Linnoitkaamme nämä kaupungit, ympäröikäämme ne muureilla ja torneilla, ovilla ja salvoilla. Vielä on maa meidän vallassamme, sentähden että me olemme etsineet Herraa, meidän Jumalaamme. Me olemme etsineet häntä, ja hän on suonut meidän päästä rauhaan joka taholla.” Niin he rakensivat, ja se heille onnistui. ⁸Ja Aasalla oli sotajoukko, joka oli varustettu kilvillä ja keihäillä: Juudasta oli kolmesataa tuhatta miestä ja Benjaminista kaksisataa kahdeksankymmentä tuhatta, jotka kantoivat kilpeä ja jännittivät joustia. Kaikki nämä olivat sotaurhoja. ⁹Mutta etiopialainen Serah lähti heitä vastaan sotajoukolla, jossa oli miehiä tuhannen tuhatta ja sotavaunuja kolmesataa; ja hän tuli Maaresaan saakka. ¹⁰Ja Aasa lähti häntä vastaan, ja he asettuivat sotarintaan Sefatan laaksoon, Maaresaan. ¹¹Ja Aasa huusi Herraa, Jumalaansa, ja sanoi: ”Herra, sinä yksin voit auttaa taistelussa voimallisen ja voimattoman välillä. Auta meitä, Herra, meidän Jumalamme, sillä sinuun me turvautumme ja sinun nimessäsi me olemme tulleet tätä suurta joukkoa vastaan. Herra, sinä olet meidän Jumalamme; älä

salli ihmisen päästä voitolle sinusta.”¹² Niin Herra antoi Aasan ja Juudan voittaa etiopialaiset, ja etiopialaiset pakenivat.¹³ Ja Aasa ja väki, joka oli hänen kanssaan, ajoivat heitä takaa Gerariin saakka. Ja etiopialaisia kaatui niin paljon, ettei heistä jäänyt ketään henkiin, sillä Herra ja hänen sotajoukkonsa tuhosivat heidät. Ja he ottivat paljon saalista,¹⁴ valloittivat kaikki kaupungit Gerarin ympäriltä, sillä Herran kauhu oli vallannut nämä, ja ryöstivät kaikki kaupungit, sillä niissä oli paljon ryöstettävää.¹⁵ Jopa karjamajatkin he valtasivat, veivät pois saaliinaan paljon lampaita ja kameleja ja palasivat Jerusalemiin.

15 Niin Jumalan henki tuli Asarjaan, Oodedin poikaan.² Hän meni Aasaa vastaan ja sanoi hänelle: ”Kuulkaa minua, Aasa ja koko Juuda ja Benjamin. Herra on teidän kanssanne, kun te olette hänen kanssansa; ja jos häntä etsitte, niin te löydätte hänet, mutta jos hylkäätte hänet, niin hän hylkää teidät.”³ Kauan aikaa Israel oli ilman oikeata Jumalaa, ilman opetusta antavaa pappia ja ilman lakia.⁴ Mutta kun he ahdistuksessansa palasivat Herran, Israelin Jumalan, tykö ja etsivät häntä, niin he löysivät hänet.⁵ Niinä aikoina ei ollut turvallisuutta niillä, jotka lähtivät ja tulivat, vaan suuri hämminki vallitsi kaikkien maakuntain asukasten keskuudessa.⁶ Ja kansa törmäsi kansaa vastaan ja kaupunki kaupunkia vastaan, sillä Jumala oli saattanut heidät hämminkiin lähettäen kaikkinaisia ahdistuksia.⁷ Mutta te olkaa lujat älkääkään antako kätenne vaipua, sillä teidän työllänne on palkkansa.”⁸ Kun Aasa kuuli nämä profeetta Oodedin sanat ja ennustuksen, rohkaisi hän mielensä ja toimitti pois iljetykset koko Juudan ja Benjaminin maasta ja niistä kaupungeista, jotka hän oli valloittanut Efraimin vuoristosta, ja uudisti Herran alttarin, joka oli Herran eteisen edessä.⁹ Ja hän kokosi koko Juudan ja Benjaminin ja myöskin heidän luonaan asuvat muukalaiset, jotka olivat tulleet Efraimista, Manassesta ja Simeonista, sillä monet olivat siirtyneet Israelista hänen luokseen nähtyänsä, että Herra, hänen Jumalansa, oli hänen kanssaan.¹⁰ Ja he kokoontuivat Jerusalemiin Aasan viidennentoista hallitusvuoden kolmannessa kuussa¹¹ ja uhrasivat sinä päivänä Herralle saaliista, minkä he olivat tuoneet, seitsemänsataa raavasta ja seitsemäntuhatta lammasta.¹² Ja he tekivät liiton, että etsisivät Herraa, isiensä Jumalaa, kaikesta sydämestään ja kaikesta sielustaan,¹³ ja että jokainen, joka ei etsinyt Herraa, Israelin Jumalaa, oli surmattava, olipa hän pieni tai suuri, mies tai nainen.¹⁴ Ja he vannoiivat valan Herralle suurella äänellä riemun raikuessa ja torvien ja pasunain pauhatessa.¹⁵ Ja koko Juuda iloitsi siitä valasta, sillä he olivat vannoneet sen kaikesta sydämestään, ja he etsivät Herraa kaikella halullansa ja löysivät hänet; niin Herra soi heidän päästä rauhaan joka taholla.¹⁶ Kuningas Aasa erotti äitinsäkin Maakan kuningattaren arvosta, koska tämä oli pystyttänyt inhotuksen Aseralle; Aasa kukisti inhotuksen, rouhensi ja poltti sen Kidronin laaksossa.¹⁷ Mutta uhrikukkulat eivät hävinneet Israelista. Kuiten-

kin Aasan sydän oli ehyesti Herralle antautunut, niin kauan kuin hän eli.¹⁸ Ja hän vei Jumalan temppeliin isänsä pyhät lahjat ja omat pyhät lahjansa: hopeata, kultaa ja kalua.¹⁹ Eikä ollut sotaa Aasan kolmanteenkymmenenteen viidenteen hallitusvuoteen asti.

16 Aasan kolmantenakymmenentenä kuudentena hallitusvuotena lähti Baesa, Israelin kuningas, Juudaa vastaan ja linnoitti Raaman, estääkseen ketään pääsemästä Aasan, Juudan kuninkaan, luota tai hänen luokseen.² Ja Aasa toi hopeata ja kultaa Herran temppelin ja kuninkaan linnan aarekammioista ja lähetti sen Benhadadille, Aramin kuninkaalle, joka asui Damaskossa, ja käski sanoa: ³”Onhan liitto meidän välillämme, minun ja sinun, niinkuin oli minun isäni ja sinun isäsi välillä. Katso, minä lähetän sinulle hopeata ja kultaa; mene ja riko liittosi Baesan, Israelin kuninkaan, kanssa, että hän lähtisi pois minun kimpustani.”⁴ Niin Benhadad kuuli kuningas Aasaa ja lähetti sotajoukkojensa päälliköt Israelin kaupunkeja vastaan, ja he valtasivat Iijonin, Daanin ja Aabel-Maimin sekä kaikki Naftalin kaupunkien varastohuoneet.⁵ Kun Baesa kuuli sen, lakkasi hän linnoittamasta Raamaa ja keskeytti työnsä.⁶ Mutta kuningas Aasa toi koko Juudan, ja he veivät pois Raamasta kivet ja puut, joilla Baesa oli sitä linnoittanut. Niillä hän linnoitti Geban ja Mispan.⁷ Siihen aikaan tuli näkijä Hanani Aasan, Juudan kuninkaan, tykö ja sanoi hänelle: ”Koska sinä turvauduit Aramin kuninkaaseen etkä turvautunut Herraan, Jumalaasi, sentähden on Aramin kuninkaan sotajoukko päässyt sinun käsistäsi.⁸ Eikö etiopialaisia ja liibyalaisia ollut suuri sotajoukko, eikö heillä ollut hyvin paljon sotavaunuja ja ratsumiehiä? Mutta koska sinä turvauduit Herraan, antoi hän heidät sinun käsiisi.⁹ Sillä Herran silmät tarkkaavat kaikkea maata, että hän voimakkaasti auttaisi niitä, jotka ovat ehyellä sydämellä antautuneet hänelle. Tässä sinä teit tyhmästi, sillä tästä lähtien on sinulla yhä oleva sotia.”¹⁰ Mutta Aasa vihastui näkijään ja panetti hänet vankilaan, sillä niin vihoissaan hän oli hänelle tästä. Myöskin muutamille muille kansasta Aasa siihen aikaan teki väkivaltaa.¹¹ Aasan vaiheet, sekä aikaisemmat että myöhemmät, katso, ne ovat kirjoitettuna Juudan ja Israelin kuningasten kirjassa.¹² Ja kolmantenakymmenentenä yhdeksäntenä hallitusvuotenaan Aasa sairastui jaloistaan, ja hänen tautinsa yltyi hyvin kovaksi. Mutta taudissaankaan hän ei etsinyt Herraa, vaan lääkäreitä.¹³ Sitten Aasa meni lepoon isiensä tykö ja kuoli neljäntenäkymmenentenä yhdentenä hallitusvuotenaan.¹⁴ Ja hänet haudattiin omaan hautaansa, jonka hän oli hakkauttanut itsellensä Daavidin kaupunkiin; ja hänet laskettiin vuoteelle, joka oli täytetty hajuaineilla ja erilaisilla, voiteeksi sekoitetuilla höysteillä, ja hänen kunniakseen poltettiin ylen runsas kuolinsuitsutus.

17 Hänen poikansa Joosafat tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. Hän vahvistautui Israelia vastaan.² Hän sijoitti so-

täväkeä kaikkiin Juudan varustettuihin kaupunkeihin ja asetti maaherroja Juudan maahan ja Efraimin kaupunkeihin, jotka hänen isänsä Aasa oli valloittanut. ³Ja Herra oli Joosafatin kanssa, sillä hän vaelsi isänsä Daavidin aikaisempia teitä eikä etsinyt baaleja; ⁴vaan hän etsi isänsä Jumalaa ja vaelsi hänen käskyjensä mukaan eikä tehnyt, niinkuin Israel teki. ⁵Niin Herra vahvisti kuninkuuden hänen käsissään, ja koko Juuda antoi lahjoja Joosafatille, niin että hänelle tuli paljon rikkautta ja kunniaa. ⁶Ja kun hänen rohkeutensa kasvoi Herran teillä, poisti hän vielä uhrikukulatkin ja asera-karsikot Juudasta. ⁷Ja kolmantena hallitusvuotenaan hän lähetti ylimmät virkamiehensä Benhailin, Obadjan, Sakarjan, Netanelin ja Miikajan Juudan kaupunkeihin antamaan opetusta, ⁸ja heidän kanssansa leeviläiset Semajan, Netanjan, Sebadjan, Asahelin, Semiramotin, Joonatanin, Adonian, Tobian ja Toob-Adonian, leeviläiset; ja näillä oli kanssansa papit Elisama ja Jooram. ⁹Nämä opettivat Juudassa, ja heillä oli mukanaan Herran lain kirja; he kiertelivät kaikissa Juudan kaupungeissa ja opettivat kansaa. ¹⁰Ja Herran kauhu valtasi kaikki Juudaa ympäröivien maitten valtakunnat, niin etteivät ne sotineet Joosafatia vastaan. ¹¹Ja osa filistealaisia toi Joosafatille lahjoja ja hopeata veroksi; myöskin arabialaiset toivat hänelle pikkukarjaa: seitsemäntuhatta seitsemänsataa oinasta ja seitsemäntuhatta seitsemänsataa pukkia. ¹²Niin Joosafat tuli yhä mahtavammaksi, jopa ylen mahtavaksi, ja hän rakensi Juudaan linnoja ja varastokaupunkeja. ¹³Hänellä oli suuria varastoja Juudan kaupungeissa ja sotilaita, sotaurhoja, Jerusalemissa. ¹⁴Ja tämä oli heidän palvelusvuoronsa heidän perhekuntiansa mukaan: Juudan tuhanten päämiehet olivat: päämies Adna ja hänen kanssaan kolmesataa tuhatta sotaurhoa; ¹⁵hänen rinnallaan päämies Joohan ja hänen kanssaan kaksisataa kahdeksänkymmentä tuhatta; ¹⁶hänen rinnallaan Amasja, Sikrin poika, joka oli vapaaehtoisesti antautunut Herralle, ja hänen kanssaan kaksisataa tuhatta sotaurhoa. ¹⁷Benjaminista: Eljada, sotaurho, ja hänen kanssaan kaksisataa tuhatta jousella ja kilvellä asestettua; ¹⁸hänen rinnallaan Joosabad ja hänen kanssaan sata kahdeksänkymmentä tuhatta sotaan varustettua. ¹⁹Nämä palvelivat kuningasta, ja lisäksi ne, jotka kuningas oli sijoittanut varustettuihin kaupunkeihin koko Juudaan.

18Niin Joosafatille tuli paljon rikkautta ja kunniaa, ja hän lankoutui Ahabin kanssa. ²Ja muutamien vuosien kulluttua hän meni Ahabin luo Samariaan. Ahab teurastutti hänelle ja välle, joka oli hänen kanssansa, paljon lampaita ja raavaita; ja Ahab yllytti häntä lähtemään sotaan Gileadin Raamotia vastaan. ³Israelin kuningas Ahab sanoi Juudan kuninkaalle Joosafatille: ”Lähdetkö minun kanssani Gileadin Raamotiin?” Hän vastasi hänelle: ”Minä niinkuin sinä, minun kansani niinkuin sinun kansasi; minä tulen sinun kanssasi sotaan”. ⁴Mutta Joosafat sanoi Israelin kuninkaalle: ”Kysy kuitenkin ensin, mitä Herra sanoo”.

⁵Niin Israelin kuningas kokosi profeetat, neljäsataa miestä, ja sanoi heille: ”Onko meidän lähdeittävä sotaan Gileadin Raamotia vastaan, vai onko minun oltava lähtemättä?” He vastasivat: ”Lähde; Jumala antaa sen kuninkaan käsiin”. ⁶Mutta Joosafat sanoi: ”Eikö täällä ole enää ketään muuta Herran profeettaa, jolta voisimme kysyä?” ⁷Israelin kuningas vastasi Joosafatille: ”On vielä mies, jolta voisimme kysyä Herran mieltä, mutta minä vihaan häntä, sillä hän ei koskaan ennusta minulle hyvää, vaan aina pahaa; se on Miika, Jimlan poika”. Joosafat sanoi: ”Älköön kuningas niin puhuko”. ⁸Niin Israelin kuningas kutsui erään hoviherran ja sanoi: ”Nouda kiiruusti Miika, Jimlan poika”. ⁹Mutta Israelin kuningas ja Joosafat, Juudan kuningas, istuivat kumpikin valtaistuimellansa puettuina kuninkaallisiin pukuihinsa; he istuivat puimatantereella Samarian portin ovella, ja kaikki profeetat olivat hurmoksissa heidän edessään. ¹⁰Ja Sidkia, Kenaanan poika, teki itsellensä rautasarvet ja sanoi: ”Näin sanoo Herra: Näillä sinä pusket aramilaisia, kunnes teet heistä lopun”. ¹¹Ja kaikki profeetat ennustivat samalla tavalla, sanoen: ”Mene Gileadin Raamotiin, niin sinä saat voiton; Herra antaa sen kuninkaan käsiin”. ¹²Ja sanansaattaja, joka oli mennyt kutsumaan Miikaa, puhui hänelle sanoen: ”Katso, kaikki profeetat ovat yhdestä suusta luvanneet kuninkaalle hyvää. Olkoon sinun sanasi heidän sanansa kaltainen, ja lupaa sinäkin hyvää.” ¹³Mutta Miika vastasi: ”Niin totta kuin Herra elää, sen minä puhun, minkä minun Jumalani sanoo”. ¹⁴Kun hän tuli kuninkaan eteen, sanoi kuningas hänelle: ”Miika, onko meidän lähdeittävä sotaan Gileadin Raamotiin, vai onko minun oltava lähtemättä?” Hän vastasi hänelle: ”Menkää, niin te saatte voiton; heidät annetaan teidän käsiinne”. ¹⁵Mutta kuningas sanoi hänelle: ”Kuinka monta kertaa minun on vannotettava sinua, ettet puhu minulle muuta kuin totuutta Herran nimessä?” ¹⁶Silloin hän sanoi: ”Minä näin koko Israelin hajallaan vuorilla, niinkuin lampaat, joilla ei ole paimenta. Ja Herra sanoi: ’Näillä ei ole isäntää; palatkoot he kukin rauhassa kotiinsa.’” ¹⁷Niin Israelin kuningas sanoi Joosafatille: ”Enkö minä sanonut sinulle, ettei tämä koskaan ennusta minulle hyvää, vaan aina pahaa?” ¹⁸Mutta hän sanoi: ”Kuulkaa siis Herran sana: Minä näin Herran istuvan istuimellansa ja kaiken taivaan joukon seisovan hänen edessään, hänen oikealla ja vasemmalla puolellansa. ¹⁹Ja Herra sanoi: ’Kuka viekoittelisi Ahabin, Israelin kuninkaan, lähtemään sotaan, että hän kaatuisi Gileadin Raamotissa?’ Mikä vastasi niin, mikä näin. ²⁰Silloin tuli henki ja asettui Herran eteen ja sanoi: ’Minä viekoittelen hänet’. Herra kysyi häneltä: ’Miten?’ ²¹Hän vastasi: ’Minä menen valheen hengeksi kaikkien hänen profeettainsa suuhun’. Silloin Herra sanoi: ’Saat viekoitella, siihen sinä pystyt; mene ja tee niin’. ²²Katso, nyt Herra on pannut valheen hengen näiden sinun profeettaisi suuhun, sillä Herra on päättänyt sinun osaksesi onnettomuuden.” ²³Silloin astui esille Sidkia, Kenaanan poika, löi Miikaa poskelle ja sanoi: ”Mitä tietä Herran

Henki on poistunut minusta puhuakseen sinun kanssasi?”²⁴Miika vastasi: ”Sen saat nähdä sinä päivänä, jona kuljet huoneesta huoneeseen piiloutuaksesi”.²⁵Mutta Israelin kuningas sanoi: ”Ottakaa Miika ja viekää hänet takaisin Aamonin, kaupungin päällikön, ja Jooaan, kuninkaan pojan, luo.”²⁶Ja sanokaa: ”Näin sanoo kuningas: Pankaa tämä vankilaan ja elättäkää häntä vaivaisella vedellä ja leivällä, kunnes minä palaan voittajana takaisin.”²⁷Miika vastasi: ”Jos sinä palaat voittajana takaisin, niin ei Herra ole puhunut minun kauttani”. Ja hän sanoi vielä: ”Kuulkaa tämä, kaikki kansat”.²⁸Niin Israelin kuningas ja Joosafat, Juudan kuningas, menivät Gileadin Raamotiin.²⁹Ja Israelin kuningas sanoi Joosafatille: ”Täytyypä pukeutua tuntemattomaksi, kun käy taisteluun; mutta ole sinä omissa vaatteissasi”. Ja Israelin kuningas pukeutui tuntemattomaksi ja kävi taisteluun.³⁰Mutta Aramin kuningas oli käsenyt sotavaunujensa päälliköitä sanoen: ”Älkää ryhtykö taisteluun kenenkään muun kanssa, olkoon alempi tai ylempi, kuin ainoastaan Israelin kuninkaan kanssa”.³¹Kun sotavaunujen päälliköt näkivät Joosafatin, ajattelivat he: ”Tuo on Israelin kuningas”, ja ympäröivät hänet hyökätäkseen hänen kimppuunsa. Silloin Joosafat huusi, ja Herra auttoi häntä, ja Jumala houkutteli heidät pois hänestä.³²Kun sotavaunujen päälliköt näkivät, ettei se ollutkaan Israelin kuningas, vetäytyivät he hänestä pois.³³Mutta eräs mies, joka oli jännittänyt jousensa ja ampui umpimähkään, satutti Israelin kuningasta vyöpanssarin ja rintahaarniskan väliin. Niin tämä sanoi vaunujensa ohjaajalle: ”Käännä vaunut ja vie minut pois sotarinnasta, sillä minä olen haavoittunut”.³⁴Mutta kun taistelu sinä päivänä yltyi yltymistään, jäi Israelin kuningas seisomaan vaunuihinsa, päin aramilaisia, iltaan asti; auringonlaskun aikaan hän kuoli.

19Mutta Joosafat, Juudan kuningas, palasi onnellisesti takaisin kotiinsa Jerusalemiin.²Silloin Jeehu, Hananin poika, näkijä, meni kuningas Joosafatia vastaan ja sanoi hänelle: ”Oliko sinun autettava jumalatonta, ja rakastatko sinä niitä, jotka vihaavat Herraa? Sentähden on sinun päälläsi Herran viha.”³Kuitenkin on sinussa löydetty myös hyvää, sillä sinä olet hävittänyt aserat maasta ja kiinnittänyt sydämesi Jumalan etsimiseen.”⁴Niin Joosafat jäi Jerusalemiin. Sitten hän meni jälleen kansan keskeen, Beersebasta lähtien aina Efraimin vuoristoon saakka, ja palautti heidät takaisin Herran, heidän isiensä Jumalan, tykö.⁵Ja hän asetti tuomareita maahan, kaikkiin Juudan varustetuihin kaupunkiin, kaupunki kaupungilta.⁶Ja hän sanoi tuomareille: ”Katsokaa, mitä teette, sillä te ette ole tekemässä ihmisten tuomioita, vaan Herran tuomioita, ja hän on teidän kanssanne, kun te tuomitsette.”⁷Hallitkoon siis teitä Herran pelko. Ottakaa vaari siitä, mitä teette, sillä Herrassa, meidän Jumalassamme, ei ole vääryyttä eikä puolueellisuutta, eikä hän ota lahjuksia.”⁸Myöskin Jerusalemiin Joosafat asetti leeviläisiä, pappeja ja Israelin perhekunta-päämiehiä jakamaan Herran oikeutta ja ratkai-

semaan riita-asioita. Ja he palasivat Jerusalemiin.⁹Ja hän käski heitä sanoen: ”Tehkää Herraa peljäten, uskollisesti ja ehyellä sydämellä näin:”¹⁰Jokaisessa riita-asiaassa, minä veljenne, jotka asuvat kaupungeissansa, tuovat teidän eteenne, koskipa se murhaa tai lakia, käskyä, säädöksiä tai oikeuksia, varoittakaa heitä, etteivät saattaisi itseensä vikapäiksi Herran edessä ja ettei viha kohtaisi teitä ja teidän veljiänne. Näin tehkää, ettette tulisi vikapäiksi.¹¹Ja katso, ylimmäinen pappi Amarja olkoon teillä esimiehenä kaikissa Herran asioissa ja Sebadja, Ismaelin poika, Juudan heimoruhtinas, kaikissa kuninkaan asioissa, ja olkoot leeviläiset teillä virkamiehinä. Olkaa lujat ja ryhtykää työhön; ja Herra olkoon sen kanssa, joka hyvä on.”

20Senjälkeen tulivat mooabilaiset ja ammonilaiset, ja heidän kanssaan myös muita paitsi ammonilaisia, sotimaan Joosafatia vastaan.²Niin tultiin ilmoittamaan tästä Joosafatille: ”Suuri joukko tulee sinua vastaan meren toiselta puolelta, Aramista, ja katso, he ovat jo Hasason-Taamarissa”; se on Een-Gedissä.³Silloin Joosafat peljästy ja kääntyi kysymään Herralta ja kuulutti paaston koko Juudaan.⁴Niin Juuda kokoontui etsimään apua Herralta; myös kaikista Juudan kaupungeista tultiin etsimään Herraa.⁵Ja Joosafat astui esiin Juudan ja Jerusalemin seurakunnassa, Herran temppelissä, uuden esipihan edessä⁶ja sanoi: ”Herra, meidän isiemme Jumala, sinä olet Jumala taivaassa, ja sinä hallitset kaikkia pakanakansain valtakuntia. Sinun kädessäsi on voima ja väkevyys, eikä kukaan kestä sinun edessäsi.⁷Sinä, meidän Jumalamme, karkoitit tämän maan asukkaat kansasi Israelin tieltä ja annoit sen ystäväsi Abrahamin jälkeläisille ikuisiksi ajoiksi.⁸He asettuivat tänne ja rakensivat täällä sinulle, sinun nimellesi, pyhäkön sanoen: ”⁹Jos meitä kohtaa joku onnettomuus, miekka, rangaistustuomio, rutto tai nälänhätä, niin me astumme tämän temppelin eteen ja sinun eteesi, sillä sinun nimesi on tässä temppelissä; ja me huudamme sinua hädässämme, ja sinä kuulet ja autat.”¹⁰Ja katso, siinä ovat nyt ammonilaiset ja mooabilaiset ja Seirin vuoristolaiset, joiden alueen kautta sinä et antanut israelilaisten kulkea, kun he tulivat Egyptin maasta, vaan nämä kääntyivät heistä pois eivätkä tuhonneet heitä.¹¹Katso, nyt he kostavat sen meille: he tulevat karkoittamaan meitä maasta, joka on sinun omasi ja jonka sinä olet antanut meidän omaksemme.¹²Meidän Jumalamme, etkö tuomitse heitä? Sillä me emme mahda mitään tätä suurta joukkoa vastaan, joka hyökkää meidän kimppuumme, emmekä itse tiedä mitä tehdä, vaan sinuun meidän silmämme katsovat.”¹³Kaikki Juudan miehet seisivat siinä Herran edessä pikkulapsineen, vaimoineen ja poikineen.¹⁴Ja Herran Henki tuli seurakunnan keskellä Jahasieliin, Sakarjan poikaan, joka oli Benajan poika, joka Jegielin poika, joka Mattanjan poika, leeviläisen, joka oli Aasafin jälkeläisiä,¹⁵ja hän sanoi: ”Kuunnelkaa, kaikki te Juudan miehet ja Jerusalemin asukkaat ja sinä kuningas Joosafat. Näin sanoo teille Herra: Älkää peljätkö älkää-

kä arkailko tätä suurta joukkoa, sillä sota ei ole teidän, vaan Jumalan. ¹⁶Menkää huomenna heitä vastaan. Katso, he nousevat silloin Siisin solaa pitkin, ja te kohtaatte heidät laakson päässä, itäänpäin Jeruelin erämaasta. ¹⁷Mutta silloin ei ole teidän asianne taistella. Astukaa esiin, seisokaa ja katsokaa, kuinka Herra pelastaa teidät, Juuda ja Jerusalem. Älkää peljätkö älkääkä arkailko; menkää huomenna heitä vastaan, ja Herra on oleva teidän kanssanne.” ¹⁸Silloin Joosafat kumartui kasvoilensa maahan, ja kaikki Juudan miehet ja Jerusalemien asukkaat lankesivat Herran eteen, rukoilemaan Herraa. ¹⁹Ja ne leeviläiset, jotka olivat Kehatin ja Koorahin jälkeläisiä, nousivat ylistämään Herraa, Israelin Jumalaa, ylen korkealla äänellä. ²⁰Mutta varhain seuraavana aamuna he menivät Tekoan erämaahan. Ja heidän lähtiessään Joosafat astui esiin ja sanoi: ”Kuuksaa minua, te Juudan ja Jerusalemien asukkaat. Uskokaa Herraan, Jumalanne, niin te olette hyvässä turvassa, ja uskokaa hänen profeettojansa, niin te menestytte.” ²¹Ja neuvoteltuaan kansan kanssa hän asetti veisaajat veisaamaan Herralle ylistysvirsiä pyhässä kaunistuksessa ja kulkemaan aseväen edellä sanoen: ”Kiittäkää Herraa, sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti”. ²²Ja juuri kun he alottivat riemuhuudon ja ylistysvirren, antoi Herra väijyjä tulla ammonilaisten, mooabilaisten ja Seirin vuoristolaisien selkään, jotka olivat hyökänneet Juudan kimppuun; ja heidät voitettiin. ²³Sillä ammonilaiset ja mooabilaiset asettuivat Seirin vuoristolaisia vastaan tuhoamaan ja hävittämään heitä; ja kun he olivat lopettaneet Seirin asukkaat, auttoivat he toisiaan toistensa tuhoamisessa. ²⁴Kun Juudan miehet tulivat paikalle, josta voi tähystää erämaahan, ja kääntyivät joukkoon päin, niin katso, ruumiita makasi maassa, ei kukaan ollut pelastunut. ²⁵Niin Joosafat väkineen tuli ryöstämään heiltä saalista, ja he löysivät heidän seastaan paljon sekä tavaraa että ruumiita ja kalliita kaluja. Ja he ottivat itsellensä enemmän kuin saivat kannetuksi; he ryöstivät saalista kolme päivää, sillä sitä oli paljon. ²⁶Neljäntenä päivänä he kokoontuivat Berakalaaksoon; sillä siellä he kiittivät Herraa. Siitä on sen paikan nimenä Berakalaakso vielä tänäkin päivänä. ²⁷Sen jälkeen kaikki Juudan ja Jerusalemien miehet, ja Joosafat heidän etunäässään, kääntyivät iloiten paluumatkalle Jerusalemiin, sillä Herra oli antanut heille ilon heidän vihollisistaan. ²⁸Ja he tulivat soittaen harpuilla, kanteleilla ja torvilla Jerusalemiin, Herran temppeleihin. ²⁹Ja Jumalan kauhu valtasi kaikkien maitten valtakunnat, kun he kuuluivat Herran sotineen Israelin vihollisia vastaan. ³⁰Sitten Joosafatin valtakunnalla oli rauha; hänen Jumalansa soi hänen päästä rauhaan joka taholla. ³¹Niin hallitsi Joosafat Juudaa. Hän oli kolmenkymmenen viiden vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kaksikymmentä viisi vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Asuba, Silhin tytär. ³²Ja hän vaelsi isänsä Aasan tietä, siltä poikkeamatta, ja teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä. ³³Mutta uhrikukulat eivät hävinneet, eikä kansa vielä ollut kiinnittänyt sy-

däntänsä isiensä Jumalaan. ³⁴Mitä muuta on kerrottavaa Joosafatista, sekä hänen aikaisemmista että myöhemmistä vaiheistaan, katso, se on kirjoitettuna Jeehun, Hananin pojan, historiassa, joka on otettu Israelin kuningasten kirjaan. ³⁵Sen jälkeen Joosafat, Juudan kuningas, liittoutui Ahasjan, Israelin kuninkaan, kanssa, joka oli jumalaton menoissaan. ³⁶Hän liittoutui tämän kanssa rakentaakseen laivoja, joiden oli määrä kulkea Tarsiiseen; ja niin he rakensivat laivoja Esjon-Geberissä. ³⁷Mutta Elieser, Doodavahun poika, Maaresasta, ennusti Joosafatia vastaan sanoen: ”Koska olet liittoutunut Ahasjan kanssa, on Herra särkevä sinun työsi”. Niin laivat rikkoutuivat eivätkä kyenneet menemään Tarsiiseen.

21Sitten Joosafat meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin isiensä viereen Daavidin kaupunkiin. Ja hänen poikansa Jooram tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ²Ja hänellä oli veljiä: Joosafatin pojat Asarja, Jehiel, Sakarja, Asarjahu, Miikael ja Sefatja. Nämä kaikki olivat Joosafatin, Israelin kuninkaan, poikia. ³Ja heidän isänsä oli antanut heille suuria lahjoja, hopeata, kultaa ja kalleuksia, sekä varustettuja kaupunkia Juudassa; mutta kuninkuuden hän oli antanut Jooramille, sillä tämä oli esikoinen. ⁴Kun Jooram oli noussut isänsä valtaistuimelle ja vahvistunut, tappoi hän miekalla kaikki veljensä, niin myös muutamia Israelin päämiehiä. ⁵Jooram oli kolmenkymmenen kahden vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kahdeksan vuotta. ⁶Mutta hän vaelsi Israelin kuningasten tietä, niinkuin Ahabin suku oli tehnyt, sillä hänellä oli puolisona Ahabin tytär; ja niin hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä. ⁷Mutta Herra ei tahtonut tuhota Daavidin sukua, koska hän oli tehnyt liiton Daavidin kanssa ja koska hän oli luvannut antaa hänelle ja hänen pojillensa lampun ainiaaksi. ⁸Hänen aikanaan edomilaiset luopuivat Juudan vallanalaisuudesta ja asettivat itsellensä kuninkaan. ⁹Niin Jooram lähti sinne päällikköineen ja kaikkine sotavaunuineen. Ja hän nousi yöllä ja voitti edomilaiset, jotka olivat saartaneet hänet, ja sotavaunujen päälliköt. ¹⁰Niin edomilaiset luopuivat Juudan vallanalaisuudesta vapaiksi, aina tähän päivään asti. Siihen aikaan luopui hänen vallanalaisuudestaan myös Libna, koska hän oli hyljännyt Herran, isiensä Jumalan. ¹¹Hänkin teetti uhrikukkuloita Juudan vuoristoon ja saattoi Jerusalemien asukkaat haureuteen ja vietti Juudan. ¹²Mutta profeetta Elialta tuli hänelle tällainen kirjoitus: ”Näin sanoo Herra, sinun isäsi Daavidin Jumala: Koska et ole vaeltanut isäsi Joosafatin teitä etkä Aasan, Juudan kuninkaan, teitä, ¹³vaan olet vaeltanut Israelin kuningasten tietä ja saattanut Juudan ja Jerusalemien asukkaat haureuteen, niinkuin Ahabin suku saattoi heidät haureuteen; ja koska myös olet tappanut veljesi, jotka olivat sinun isäsi perhekuntaa ja paremmat kuin sinä, ¹⁴katso, sentähden Herra rankaisee sinun kansaasi, poikiasi, vaimojasi ja kaikkea, mitä sinulla on, kovalla vitsauksella; ¹⁵ja sinä itse olet sairastava vai-

keata tautia, sisusvaivaa, kunnes vuoden, parin kuluttua sisuksesi taudin voimasta tunkeutuvat ulos.”¹⁶Niin Herra herätti Jooramia vastaan filistealaisten hengen ja niiden arabialaisten hengen, jotka asuivat etiopialaisten naapurina,¹⁷ja he menivät Juudaa vastaan, valloittivat sen ja veivät saaliinaan kaiken tavarana, mitä oli kuninkaan linnassa, niin myöskin hänen poikansa ja vaimonsa, niin ettei hänelle jäänyt muuta poikaa kuin Jooahas, hänen nuorin poikansa.¹⁸Ja kaiken tämän jälkeen Herra rankaisi häntä parantumattomalla sisusvaivalla.¹⁹Parin vuoden kuluttua, toisen vuoden lopulla, hänen sisuksensa taudin voimasta tunkeutuivat ulos, ja hän kuoli koviin tuskiin. Mutta hänen kansansa ei polttanut hänen kunniaukseen kuolinsuitsutusta, niinkuin oli poltettu hänen isiensä kunniaksi.²⁰Hän oli kolmenkymmenen kahden vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kahdeksan vuotta. Ja hän meni pois kenenkään kaipaamatta, ja hänet haudattiin Daavidin kaupunkiin, mutta ei kuningasten hautoihin.

22Jerusalemin asukkaat tekivät Ahasjan, hänen nuorimman poikansa, kuninkaaksi hänen sijaansa; sillä kaikki vanhemmat oli tappanut se rosvojoukko, joka arabialaisten kanssa oli tullut leiriin. Niin tuli Ahasja, Jooramin poika, Juudan kuninkaaksi.²Ahasja oli kahdenkymmenen kahden vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa vuoden. Hänen äitinsä oli nimeltään Atalja, Omrin tytär.³Hänkin vaelsi Ahabin suvun teitä, sillä hänen äitinsä oli häntä neuvomassa jumalattomuuteen.⁴Niin hän teki sitä, mikä on paha Herran silmissä, samoin kuin Ahabin suku; sillä he olivat hänen isänsä kuoleman jälkeen hänen neuvonantajiaan, hänen turmioksensa.⁵Heidän neuvostansa hän myös lähti Israelin kuninkaan Jooramin, Ahabin pojan, kanssa taistelemaan Hasaelia, Aramin kuningasta, vastaan Gileadin Raamotiin; mutta aramilaiset haavoittivat Jooramin.⁶Niin hän tuli takaisin Jisreeliin parantuaakseen, sillä hänessä oli haavat, jotka häneen oli isketty Raamassa hänen taistellessaan Hasaelia, Aramin kuningasta, vastaan. Ja Juudan kuningas Ahasja, Jooramin poika, tuli Jisreeliin katsomaan Jooramia, Ahabin poikaa, koska tämä oli sairaana.⁷Mutta Jumalalta tuli Ahasjan tuhoksi se, että hän meni Jooramin luo. Sillä sinne tultuaan hän meni Jooramin kanssa Jeehua, Nimsin poikaa, vastaan, jonka Herra oli voidellut hävittämään Ahabin sukua.⁸Ja kun Jeehu oli toimeenpanemassa Ahabin suvun tuomiota, tapasi hän Juudan ruhtinaat ja Ahasjan veljenpojat, jotka palvelivat Ahasjaa, ja tappoi heidät.⁹Sitten hän etsi Ahasjaa; ja tämä saatiin kiinni Samariassa, jossa hän piileskeli. Niin hänet vietiin Jeehun eteen ja surmattiin. Ja he hautasivat hänet, sillä he sanoivat: ”Hän on Joosafatin poika, hänen, joka kaikesta sydämestänsä etsi Herraa”. Eikä Ahasjan perheessä ollut ketään, joka olisi kyennyt hallitsemaan.¹⁰Kun Atalja, Ahasjan äiti, näki, että hänen poikansa oli kuollut, nousi hän ja tuhosi koko Juudan heimon kuningassuvun.¹¹Mutta kuninkaan tytär Joosa-

bat otti surmattavain kuninkaan poikien joukosta salaa Ahasjan pojan Jooaan ja pani hänet imettäjiineen makuuhuoneeseen. Näin pappi Joojadan vaimo Joosabat, joka oli kuningas Jooramin tytär ja Ahasjan sisar, sai hänet kätkeä Ataljalta, niin ettei tämä voinut häntä surmauttaa.¹²Sitten poika oli heidän luonaan Jumalan temppeliin piilotettuna kuusi vuotta, Ataljan hallitessa maata.

23Mutta seitsemäntenä vuotena Joojada rohkaisi miensä ja liittoutui sadanpämiesten Asarjan, Jerohamin pojan, Ismaelin, Joohananin pojan, Asarjan, Oobedin pojan, Maasejan, Adajan pojan, ja Elisafatin, Sikrin pojan, kanssa.²Nämä kiertelivät Juudassa ja kokosivat leeviläiset kaikista Juudan kaupungeista sekä Israelin perhekunta-päämiehet; ja he tulivat Jerusalemiin.³Ja koko seurakunta teki Jumalan temppelissä liiton kuninkaan kanssa. Joojada sanoi heille: ”Katso, kuninkaan poika on tuleva kuninkaaksi, niinkuin Herra on puhunut Daavidin pojista.”⁴Tehkää näin: Kolmas osa teistä, papeista ja leeviläisistä, joiden on mentävä vartionpitoon sapattina, olkoon ovenvartijoina kynnyksillä,⁵kolmas osa miehittäkään kuninkaan linnan ja kolmas osa Jesod-portin, ja koko kansa Herran temppelin esikartanot.⁶Älköön kukaan muu kuin papit ja palvelusta tekevät leeviläiset menkö Herran temppeliin. He saavat mennä sisään, sillä he ovat pyhät, mutta kaikki muu kansa noudattakoon Herran määräystä.⁷Leeviläiset asettukoot kuninkaan ympärille, kullakin ase kädessä; ja joka tunkeutuu temppeliin, se surmattakoon. Näin olkaa kuninkaan luona, menköön hän ulos tai sisään.”⁸Leeviläiset ja koko Juuda tekivät kaiken, mitä pappi Joojada oli käskenyt heidän tehdä. Kukin heistä otti miehensä, sekä ne, joiden oli mentävä vartionpitoon sapattina, että ne, jotka pääsivät vartionpidosta sapattina, sillä pappi Joojada ei ollut vapauttanut osastoja palveluksesta.⁹Ja pappi Joojada antoi sadanpäämiehille keihäät, kilvet ja varustukset, jotka olivat olleet kuningas Daavidin omat ja olivat Jumalan temppelissä.¹⁰Ja hän asetti koko kansan, kullakin peitsi kädessä, temppelin eteläsivulta aina sen pohjoissivulle saakka, päin alttaria ja temppeliä, kuninkaan ympärille.¹¹Sitten he toivat kuninkaan pojan esille, panivat hänen päähänsä kruunun ja antoivat hänelle lain kirjan ja tekivät hänet kuninkaaksi. Ja Joojada ja hänen poikansa voitellivat hänet ja huusivat: ”Eläköön kuningas!”¹²Kun Atalja kuuli kansan huudon, sen juostessa ja huutaessa riemuhuutoja kuninkaalle, meni hän kansan luo Herran temppeliin.¹³Hän näki kuninkaan seisovan korkealla paikallansa sisäänkäytävän luona, ja päälliköt ja torvensoittajat kuninkaan luona, ja kaiken maan kansan, joka riemuitsi ja puhalsi torviin, ja veisaajat, jotka soittimillaan johtivat ylistyslaulua. Silloin Atalja repäisi vaatteensa ja huusi: ”Kapina, kapina!”¹⁴Mutta pappi Joojada antoi sadanpämiesten, sotajoukon johtajien, astua esiin ja sanoi heille: ”Viekää hänet pois rivien välitse, ja joka yrittää seurata häntä, se surmattakoon miekalla”. Sillä pappi oli sanonut: ”Älkää surmatko häntä

Herran temppeleissä”.¹⁵ Niin he kävivät häneen käsiksi, ja kun hän oli tullut kuninkaan linnan Hevosportin sisäänkäytävän luo, surmasivat he hänet siinä.¹⁶ Ja Joojada teki liiton hänen itsensä, koko kansan ja kuninkaan kesken, että he olisivat Herran kansa.¹⁷ Sitten kaikki kansa meni Baalin temppeleihin, ja he hävittivät sen. Sen alttarit ja kuvat he murskasivat, ja he tappoivat alttarien edessä Mattanin, Baalin papin.¹⁸ Sitten Joojada asetti päällysmiehiä Herran temppeleihin, leeviläisiä pappeja, jotka Daavid oli määrännyt Herran temppeleihin, uhraamaan Herran polttouhreja, niinkuin on kirjoitettuna Mooseksen laissa, riemuhuudoin ja lauluin, Daavidin järjestelyn mukaan.¹⁹ Ja hän asetti ovenvartijat Herran temppelein porteille, ettei pääsisi sisään kukaan, joka oli jollakin tavalla saastainen.²⁰ Ja hän otti mukaansa sadanpäämiehet, ylimykset ja kansan hallituspäälliköt sekä kaiken maan kansan ja vei kuninkaan Herran temppeleistä, ja he tulivat Yläportin kautta kuninkaan linnaan ja asettivat kuninkaan kuninkaalliselle valtaistumelle.²¹ Ja kaikki maan kansa iloitsi, ja kaupunki pysyi rauhallisena. Mutta Ataljan he surmasivat miekalla.

24 Jooas oli seitsemän vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa neljäkymmentä vuotta. Hänen äitinsä nimi oli Sibja, Beersebasta.² Ja Jooas teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, niin kauan kuin pappi Joojada eli.³ Ja Joojada otti hänelle kaksi vaimoa, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä.⁴ Sen jälkeen Jooas aikoi uudistaa Herran temppelein.⁵ Ja hän kutsui kokoon papit ja leeviläiset ja sanoi heille: ”Menkää Juudan kaupunkiin ja kootkaa kaikesta Israelista rahaa Jumalanne temppelein korjaamiseksi, vuodesta vuoteen, ja jouduttakaa tätä asiaa”. Mutta leeviläiset eivät jouduttaneet sitä.⁶ Silloin kuningas kutsui luokseen ylimmäisen papin Joojadan ja sanoi hänelle: ”Miksi et ole pitänyt huolta siitä, että leeviläiset toisivat Juudasta ja Jerusalemissa Herran palvelijan Mooseksen määräämän Israelin seurakunnan veron lainmajaa varten?”⁷ Sillä jumalaton Atalja ja hänen poikansa ovat murtautuneet Jumalan temppeleihin; he ovat myös käyttäneet baaleja varten kaikki Herran temppelein pyhät lahjat.”⁸ Sitten tehtiin kuninkaan käskystä arkku, ja se asetettiin Herran temppelein portin ulkopuolelle.⁹ Ja Juudassa ja Jerusalemissa kuulutettiin, että vero, jonka Jumalan palvelija Mooses oli erämaassa määrännyt Israelille, oli tuotava Herralle.¹⁰ Kaikki päämiehet ja kaikki kansa toivat iloiten rahaa ja heittivät arkkun, kunnes se täyttyi.¹¹ Aina kun leeviläiset toivat arkun kuninkaan asettamien tarkastusmiesten luo, huomattuaan, että siinä oli paljon rahaa, tulivat kuninkaan kirjuri ja ylimmäisen papin käsikäinen tyhjentämään arkun, ja sitten he kantoivat sen takaisin paikoilleen. Niin he tekivät päivä päivältä ja kokosivat paljon rahaa.¹² Sitten kuningas ja Joojada antoivat sen niille, jotka teettivät työt Herran temppeleissä, ja nämä palkkasivat kivenhakkaajia ja puuseppiä uudistamaan Herran temppeleitä, niin myös rauta- ja vaskiseppiä korjaamaan

Herran temppeleitä.¹³ Ja työnteettäjät toimivat niin, että työ edistyi heidän käsissään, ja he asettivat Jumalan temppelein entiselleen sen määrämittyjen mukaan ja panivat sen kuntoon.¹⁴ Ja kun he olivat päättäneet työnsä, veivät he rahan tähteet kuninkaalle ja Joojadalle; ja niillä teetettiin kaluja Herran temppeleihin, jumalanpalvelus- ja uhraamiskaluja, kuppeja sekä kulta- ja hopeakaluja. Ja Herran temppeleissä uhrattiin vakituisesti polttouhreja, niin kauan kuin Joojada eli.¹⁵ Mutta Joojada kävi vanhaksi ja sai elämästä kyllänsä, ja hän kuoli. Sadan kolmenkymmenen vuoden vanha hän oli kuollessaan.¹⁶ Ja hänet haudattiin Daavidin kaupunkiin kuningasten joukkoon, sillä hän oli tehnyt sitä, mikä hyvää on, Israelille ja Jumalalle ja hänen temppeleilleen.¹⁷ Mutta Joojadan kuoleman jälkeen tulivat Juudan päämiehet ja kumarsivat kuningasta; ja kuningas kuuli heitä.¹⁸ Ja he hylkäsivät Herran, isiensä Jumalan, temppelein ja palvelivat aseroita ja jumalankuvia. Niin viha kohtasi Juudaa ja Jerusalemiä tämän heidän rikoksensa tähden.¹⁹ Hän lähetti heidän keskuuteensa profeettoja palauttamaan heitä Herran tykö, ja nämä varoittivat heitä, mutta he eivät kuulleet.²⁰ Niin Jumalan Henki täytti Saakarjan, pappi Joojadan pojan, ja hän astui kansan eteen ja sanoi heille: ”Näin sanoo Jumala: Miksi te rikotte Herran käskyt omaksi onnettomuudeksenne? Koska te olette hyljänneet Herran, hylkää hänkin teidät.”²¹ Mutta he tekivät salaliiton häntä vastaan ja kivittivät hänet kuoliaaksi kuninkaan käskystä Herran temppelein esipihalla.²² Sillä kuningas Jooas ei muistanut rakkautta, jota hänen isänsä Joojada oli hänelle osoittanut, vaan tappoi Joojadan pojan. Ja tämä sanoi kuollessaan: ”Herra nähköön ja kostakoon”.²³ Vuoden vaihteessa kävi aramilaisten sotajoukko Jooaan kimppuun, ja he tunkeutuivat Juudaan ja Jerusalemiin asti ja tuhosivat kansasta kaikki kansan päämiehet. Ja kaiken saaliinsa he lähettivät Damaskon kuninkaalle.²⁴ Sillä vaikka aramilaisten sotajoukko tuli vähälukuisena, antoi Herra näiden käsiin hyvin suuren sotajoukon, koska he olivat hyljänneet Herran, isiensä Jumalan. Ja niin nämä panivat toimeen rangaistustuomion Jooaalle.²⁵ Kun he sitten lähtivät häntä ahdistamasta - ja hän jäi heidän lähtiessään hyvin sairaaksi - tekivät hänen palvelijansa salaliiton häntä vastaan pappi Joojadan pojan murhan tähden ja tappoivat hänet hänen vuoteeseensa; ja niin hän kuoli. Ja hänet haudattiin Daavidin kaupunkiin; kuitenkin ei häntä haudattu kuningasten hautoihin.²⁶ Ne, jotka tekivät salaliiton häntä vastaan, olivat Saabad, ammonilaisen vaimon Simeatin poika, ja Joosabad, moobilaisen vaimon Simritin poika.²⁷ Hänen pojistaan, monista häntä vastaan lausutuista ennustuksista ja Jumalan temppelein uudestaanrakentamisesta, katso, niistä on kirjoitettu Kuningasten kirjan selityskirjaan. Ja hänen poikansa Amasja tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

25 Amasja oli kahdenkymmenen viiden vuoden vanha tullessansa kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kak-

sikymmentä yhdeksän vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Jooaddan, Jerusalemlaista. ²Hän teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, ei kuitenkaan ehyellä sydämellä. ³Ja kun hänen kuninkuutensa oli vahvistunut, tappoi hän ne palvelijansa, jotka olivat murhanneet kuninkaan, hänen isänsä. ⁴Mutta heidän lapsensa hän jätti surmaamatta: hän teki, niinkuin on kirjoitettu laissa, Mooseksen kirjassa, jossa Herra on käskennyt sanoen: ”Älkööt isät kuolko lasten tähden älköötkä lapset isien tähden; kukin kuolkoon oman syntinsä tähden”. ⁵Sitten Amasja kokosi Juudan miehet ja asetti heidät perhekunnittain, tuhannen- ja sadanpäämiesten mukaan, koko Juudan ja Benjaminin. Ja hän piti katselmuksen heistä, kaksikymmenvuotiaista ja sitä vanhemmista, ja huomasi heitä olevan kolmesataa tuhatta sotakelpoista, keihästä ja kilpeä käyttävää valiomiestä. ⁶Lisäksi hän palkkasi Israelista sadalla hopeatalentilla satatuhatta sotaurhoa. ⁷Mutta Jumalan mies tuli hänen luoksensa ja sanoi: ”Kuningas! Älköön Israelin sotajoukko lähtekö sinun kanssasi, sillä Herra ei ole Israelin, kaikkien näiden efraimilaisten, kanssa. ⁸Vaan lähde sinä yksin, käy rohkeasti taisteluun; muutoin Jumala kaataa sinut vihollistesi eteen, sillä Jumalalla on valta auttaa ja kaataa.” Amasja sanoi Jumalan miehelle: ⁹”Mutta miten käy niiden sadan talentin, jotka minä olen antanut Israelin joukolle?” Jumalan mies vastasi: ”Herra voi antaa sinulle paljon enemmän, kuin se on”. ¹⁰Silloin Amasja erotti sen joukon, joka oli tullut hänen luoksensa Efraimista, palaamaan kotiinsa. Siitä he vihastuivat kovin Juudaan ja menivät kotiinsa vihasta hehkuen. ¹¹Mutta Amasja rohkaisi mielensä, lähti ja vei väkensä Suolalaaksoon ja surmasi seiriläisiä kymmenen tuhatta. ¹²Ja toiset kymmenen tuhatta Juudan miehet ottivat elävinä vangeiksi. Nämä he veivät kallion laelle ja syöksivät heidät kallion laelta alas, niin että he kaikki ruhjoutuivat. ¹³Mutta ne, jotka kuuluivat Amasjan palauttamaan joukkoon ja jotka eivät olleet päässeet hänen kanssaan sotaan, hyökkäsivät Juudan kaupunkiin, Samariaan ja aina Beet-Hooroniin saakka; ja he surmasivat asukkaista kolmetuhatta ja ottivat paljon saalista. ¹⁴Kun Amasja, voitettuaan edomilaiset, tuli takaisin, toi hän mukanaan seiriläisten jumalat ja asetti ne itselleen jumaliksi, ja hän kumarsi niitä ja poltti niille uhreja. ¹⁵Niin Herran viha syytyi Amasjaa kohtaan, ja hän lähetti hänen luokseen profeetan; tämä sanoi hänelle: ”Miksi sinä etsit tuon kansan jumalia, jotka eivät voineet pelastaa omaa kansaansa sinun käsistäsi?” ¹⁶Hänen näin hänelle puhuessaan Amasja sanoi hänelle: ”Olemmeko me asettaneet sinut kuninkaan neuvonantajaksi? Herkeä jo, muutoin sinut surmataaan.” Profeetta herkesi ja sanoi: ”Minä tiedän, että Jumala on päättänyt sinut tuhota, koska sinä teet näin etkä kuule minun neuvoani”. ¹⁷Amasja, Juudan kuningas, lähetti neuvoteltuaan asiasta Jooalle, Jooahaan pojalle, Jeehun pojanpojalle, Israelin kuninkaalle, tämän sanan: ”Tule, otelkaamme keskenämme”. ¹⁸Mutta Jooas, Israelin kuningas, lähetti Amasjalle, Juudan kuninkaalle tämän sanan: ”Libanonilla kasvava oh-

dake lähetti setripuulle, joka kasvoi Libanonilla, tämän sanan: ’Anna tyttäresi vaimoksi minun pojalleni’. Mutta metsän eläimet Libanonilla kulkivat ohdakkeen ylitse ja tallasivat sen maahan. ¹⁹Sinä sanot: ’Katso, minä olen voittanut edomilaiset’, ja olet käynyt ylpeäksi saatuasi kunnia. Mutta pysy kotonasi; minkätähden tahdot tuottaa onnettomuuden: sinä itse kukistut ja Juuda sinun kanssasi?” ²⁰Mutta Amasja ei totellut; sillä tämä tuli Jumalalta: hän tahtoi antaa heidät alttiiksi, koska he olivat etsineet Edomin jumalia. ²¹Niin Jooas, Israelin kuningas, lähti liikkeelle, ja he ottelivat keskenään, hän ja Amasja, Juudan kuningas, Beet-Semeksessä, joka on Juudan aluetta. ²²Ja israelilaiset voittivat Juudan miehet, ja nämä pakenivat kukin majallensa. ²³Ja Jooas, Israelin kuningas, otti Juudan kuninkaan Amasjan, Jooaan pojan, Jooahaan pojanpojan, Beet-Semeksessä vangiksi ja toi hänet Jerusalemiin. Sitten hän revitti Jerusalemin muuria Efraimin portista Kulmaporttiin saakka, neljäsataa kyynärää. ²⁴Ja hän otti kaiken kullan ja hopean sekä kalut, mitä Herran temppelissä, Oobed-Edomin huostassa oli, ja kuninkaan linnan aarteet ynnä panttivankeja ja palasi Samariaan. ²⁵Mutta Amasja, Jooaan poika, Juudan kuningas, eli Jooaan, Jooahaan pojan, Israelin kuninkaan, kuoleman jälkeen viisitoista vuotta. ²⁶Mitä muuta on kerrottavaa Amasjan aikaisemmista ja myöhemmistä vaiheista, se on kirjoitettuna Juudan ja Israelin kuningasten kirjassa. ²⁷Siitä ajasta alkaen, jolloin Amasja luopui Herrasta, punottiin Jerusalemissa salaliittoa häntä vastaan. Hän pakeni Laakiiseen, mutta Laakiiseen lähetettiin miehiä hänen jälkeensä, ja he surmasivat hänet siellä. ²⁸Hänet nostettiin hevosten selkään ja haudattiin isiensä viereen Juudan kaupunkiin.

26Mutta koko Juudan kansa otti Ussian, joka oli kuudentoista vuoden vanha, ja teki hänet kuninkaaksi hänen isänsä Amasjan sijaan. ²Hän linnoitti Eelatin ja palautti sen Juudalle, sittenkuin kuningas oli mennyt lepoon isänsä tykö. ³Ussia oli kuudentoista vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa viisikymmentä kaksi vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Jekolja, Jerusalemlaista. ⁴Ja hän teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, aivan niinkuin hänen isänsä Amasja oli tehnyt. ⁵Ja hän etsi Jumalaa, niin kauan kuin Sakarja eli, joka ymmärsi Jumalan näkyjä. Ja niin kauan kuin hän etsi Herraa, antoi Jumala hänen menestyä. ⁶Hän lähti sotimaan filistealaisia vastaan ja revitti Gatin, Jabnen ja Asdodin muurit; ja hän rakennutti kaupungeja Asdodin alueelle ja muualle filistealaisten maahan. ⁷Ja Jumala auttoi häntä filistealaisia vastaan ja niitä arabialaisia vastaan, jotka asuivat Guur-Baalissa, sekä meunilaisia vastaan. ⁸Ja ammonilaiset maksoivat veroa Ussialle, ja hänen maineensa levisi aina Egyptiin saakka, sillä hän tuli ylen mahtavaksi. ⁹Ussia rakennutti Jerusalemiin tornit Kulmaportin ja Laaksoportin päälle ja Kulmauksen päälle ja varusti ne. ¹⁰Hän rakennutti torneja myös erämaahan ja hakkautti paljon vesi-

säiliöitä, sillä hänellä oli paljon karjaa sekä Alankomaassa että ylätasangolla. Peltomiehiä ja viinitarhureita hänellä oli vuoristossa ja puutarhamailloilla, sillä hän harrasti maanviljelystä. ¹¹Ja Ussialla oli sotajoukko, joka teki sotapalvelusta ja lähti sotaan osastoittain, sen lukumäärän mukaan, mikä heitä oli katselmuksessa, jonka kirjuri Jegiel ja päällysmies Maaseja olivat toimittaneet Hananjan, kuninkaallisen päällikön, johdolla. ¹²Perhekunta-päämiesten, sotaurhojen, koko lukumäärä oli kaksituhatta kuusisataa. ¹³Heidän johdossaan oli kolmensadan seitsemän tuhannen viidensadan miehen suuruinen sotajoukko, joka teki väellä ja voimalla sotapalvelusta auttaakseen kuningasta vihollista vastaan. ¹⁴Ja Ussia varusti heidät, koko sotajoukon, kilvillä, keihäillä, kypäreillä, rintahaarniskoilla, jousilla ja linkokivillä. ¹⁵Ja hän teetti Jerusalemiin taidokkaasti sommiteltuja sotakoneita, jotka asetettiin torneihin ja muurien kulmiin ja joilla ammuttiin nuolia ja suuria kiviä. Niin hänen maineensa levisi kauas, sillä hän sai ihmeteltävästi apua, kunnes hän tuli mahtavaksi. ¹⁶Mutta kun hän oli tullut mahtavaksi, ylpistyi hänen sydämensä, niin että hän teki kelvottoman teon, hän tuli uskottomaksi Herraa, Jumalansa, kohtaan ja meni Herran temppeliin, suitsutusalttarille, suitsuttamaan. ¹⁷Niin pappi Asarja meni hänen jälkeensä sinne, mukanaan kahdeksankymmentä Herran pappia, rohkeita miehiä. ¹⁸Nämä astuivat kuningas Ussiaa vastaan ja sanoivat hänelle: ”Ei ole sinun asiiasi, Ussia, suitsuttaa Herralle, vaan pappien, Aaronin poikien, jotka ovat pyhitetyt suitsuttamaan. Mene ulos pyhäköstä, sillä sinä olet ollut uskonon, eikä siitä tule sinulle kunniaa Herralta Jumalalta.” ¹⁹Niin Ussia vihastui, ja hän piti juuri suitsutusastiaa kädessään suitsuttaaksensa. Mutta kun hän vihastui pappeihin, puhkesi hänen otsaansa pitäli pappien läsnäollessa Herran temppelissä, suitsutusalttarin ääressä. ²⁰Ja kun ylimmäinen pappi Asarja ja kaikki muut papit kääntyivät hänen puoleensa, niin katso, hänellä oli pitäli otsassa. Silloin he äkisti karkoittivat hänet sieltä, ja itsekin hän kiiruusti lähti pois, kun Herra oli häntä lyönyt. ²¹Niin kuningas Ussia tuli pitalitautiseksi kuolinpäiväänsä saakka ja asui pitalitautisena eri talossa, sillä hän oli eristetty Herran temppelistä. Hänen poikansa Jootam hallitsi kuninkaan linnaa ja tuomitsi maan kansaa. ²²Mitä muuta on kerrottavaa Ussiasta, hänen aikaisemmista ja myöhemmistä vaiheistaan, sen on profeetta Jesaja, Aamoksen poika, pannut kirjaan. ²³Ja Ussia meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin isiensä viereen vainioon, kuningasten hautojen ääreen; sanottiin näet: ”Hän on pitalitautinen”. Ja hänen poikansa Jootam tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

27Jootam oli kahdenkymmenen viiden vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kuusitoista vuotta. Hänen äitinsä nimi oli Jerusa, Saadokin tytär. ²Hän teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, aivan niinkuin hänen isänsä Ussia oli tehnyt, paitsi ettei hän tun-

keutunut Herran temppeliin. Mutta kansa yhä vaelsi kelvottomasti. ³Hän rakennutti Yläportin Herran temppeliin ja rakennutti paljon Oofelin muuria. ⁴Hän rakennutti myös kaupunkia Juudan vuoristoon, ja metsiin hän rakennutti linnoja ja torneja. ⁵Hän kävi sotaa ammonilaisten kuningasta vastaan ja voitti heidät; ja ammonilaiset antoivat hänelle sinä vuonna sata talenttia hopeata, kymmenentuhatta koor-mittaa nisuja ja kymmenentuhatta koor-mittaa ohria. Tämän ammonilaiset suorittivat hänelle myöskin toisena ja kolmantena vuotena. ⁶Niin Jootam tuli yhä mahtavammaksi, koska hän vaelsi vakaasti Herran, Jumalansa, edessä. ⁷Mitä muuta on kerrottavaa Jootamista ja kaikista hänen sodistaan ja hänen vaelluksestansa, katso, se on kirjoitettu Israelin ja Juudan kuningasten kirjassa. ⁸Hän oli kahdenkymmenen viiden vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kuusitoista vuotta. ⁹Ja Jootam meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin Daavidin kaupunkiin. Ja hänen poikansa Aahas tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

28Aahas oli kahdenkymmenen vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kuusitoista vuotta. Hän ei tehnyt sitä, mikä on oikein Herran silmissä, niinkuin hänen isänsä Daavid, ²vaan vaelsi Israelin kuningasten teitä; jopa hän teki valettuja kuvia baaleille. ³Ja hän poltti uhreja Ben-Hinnomin laaksossa ja poltti poikansa tulella, niiden kansain kauhistavien tekojen mukaan, jotka Herra oli karkoittanut israelilaisten tieltä. ⁴Ja hän teuras ti ja poltti uhreja uhrikukkuloilla ja kummuilla ja jokaisen viheriän puun alla. ⁵Sentähden Herra, hänen Jumalansa, antoi hänet Aramin kuninkaan käsiin. He voittivat hänet ja ottivat hänen väestään suuren joukon vangiksi ja veivät Damaskoon. Hänet annettiin myöskin Israelin kuninkaan käsiin, ja tämä tuotti hänelle suuren tappion. ⁶Pekah, Remaljan poika, surmasi Juudasta satakaksikymmentä tuhatta yhtenä päivänä, kaikki sotakuntoisia miehiä, koska he olivat hyljänneet Herran, isiensä Jumalan. ⁷Ja Sikri, efraimilainen urho, tappoi kuninkaan pojan Maasejan, linnan esimiehen Asrikamin ja kuninkaan lähimmän miehen Elkanan. ⁸Ja israelilaiset veivät veljiltään vangeiksi vaimoja, poikia ja tyttäriä kaksisataa tuhatta, ryöstivät heiltä myös paljon saalista ja veivät saaliin Samariaan. ⁹Siellä oli Herran profeetta nimeltä Ooded; tämä meni sotajoukkoa vastaan, kun se oli tulossa Samariaan, ja sanoi heille: ”Katso, Herra, teidän isienne Jumala, on vihastunut Juudaan ja antanut heidät teidän käsiinne, ja te olette tapaneet heitä raivossa, joka ulottuu taivaaseen asti. ¹⁰Ja nyt te ajattelette pakottaa tämän Juudan väen ja Jerusalemin orjiksenne ja orjattariksenne. Eikö teillä jo ole tunnollanne kyllin rikkomuksia Herraa, Jumalanne, vastaan? ¹¹Niin kuulkaa nyt minua ja palauttakaa vangit, jotka olette ottaneet veljienne joukosta; sillä Herran vihan hehku on teidän päällänne.” ¹²Silloin muutamat efraimilaisten päämiehistä, Asarja, Joohanenin poika, Berekia, Mesillemotin

poika, Hiskia, Sallumin poika, ja Amasa, Hadlain poika, nousivat sotaretkeltä tulevia vastaan ¹³ja sanoivat heille: ”Älkää tuoko tänne noita vankeja, sillä te saatatte meidän syyllisiksi Herran edessä, kun ajattelette lisätä meidän syntejämme ja syyllisyyttämme. Onhan meidän syyllisyytemme jo suuri, ja vihan hehku on Israelin päällä.” ¹⁴Silloin aseväki luopui vangeista ja saaliista päämiesten ja koko seurakunnan edessä. ¹⁵Ja nimeltä mainitut miehet nousivat ja ottivat huostaansa vangit ja antoivat saaliista vaatteita kaikille heidän joukossaan, jotka olivat alasti. He antoivat näille vaatteita ja kenkiä, ruokaa ja juomaa, voitelivat heitä ja toimittivat heille, kaikille uupuneille, aasit ja veivät heidät Jerikoon, Palmukaupunkiin, lähelle heidän veljiensä. Sitten he palasivat Samariaan. ¹⁶Siihen aikaan kuningas Aahas lähetti sanansaattajat Assurin kuningasten tykö saadakseen apua. ¹⁷Sillä vielä edomilaisetkin olivat tulleet ja voittaneet Juudan ja ottaneet vankeja. ¹⁸Ja filistealaiset olivat tehneet ryöstöretken Alankomaan ja Juudan Etelämaan kaupunkiin ja valloittaneet Beet-Semeksen, Aijalonin ja Gederotin, niin myös Sookon ja sen tytärkaupungit, Timran ja sen tytärkaupungit ja Gimson ja sen tytärkaupungit, ja he olivat asettuneet niihin. ¹⁹Sillä Herra nöyryytti Juudaa Aahaan, Israelin kuninkaan, tähden, koska tämä oli harjoittanut kurittomuutta Juudassa ja ollut uskoton Herraa kohtaan. ²⁰Niin Tillegat-Pilneser, Assurin kuningas, lähti häntä vastaan ja ahdisti häntä eikä tukenut häntä. ²¹Sillä vaikka Aahas ryösti Herran temppeliä ja kuninkaan ja päämiesten linnoja ja antoi kaiken Assurin kuninkaalle, ei hänellä ollut siitä apua. ²²Silloinkin kun häntä ahdistettiin, oli hän, kuningas Aahas, edelleen uskoton Herraa kohtaan. ²³Sillä hän uhrasi Damaskon jumalille, jotka olivat voittaneet hänet; hän ajatteli: ”Koska Aramin kuningasten jumalat ovat auttaneet heitä, uhraan minäkin niille, että ne minuakin auttaisivat”. Mutta ne tulivatkin hänelle ja koko Israelille lankeemukseksi. ²⁴Ja Aahas kokosi Jumalan temppelin kalut ja hakkasi Jumalan temppelin kalut kappaleiksi. Hän sulki Herran temppelin ovet ja teetti itselleen alttareita Jerusalemin joka kolkkiaan. ²⁵Ja jokaiseen Juudan kaupunkiin hän teetti uhrikukkuloita polttaakseen uhreja muille jumalille; ja niin hän vihoitti Herran, isiensä Jumalan. ²⁶Mitä muuta on kerrottavaa hänestä ja kaikesta hänen vaelluksestaan, sekä aikaisemmasta että myöhemmästä, katso, se on kirjoitettuna Juudan ja Israelin kuningasten aikakirjassa. ²⁷Ja Aahas meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin kaupunkiin, Jerusalemiin; sillä häntä ei viety Israelin kuningasten hautoihin. Ja hänen poikansa Hiskia tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

29Hiskia tuli kuninkaaksi kahdenkymmenen viiden vuoden vanhana, ja hän hallitsi Jerusalemissa kaksikymmentä yhdeksän vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Abia, Sakarjan tytär. ²Hän teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, aivan niinkuin hänen isänsä Daavid oli tehnyt. ³Ensimmäisenä hallitusvuotensa, sen ensimmäisessä kuussa, hän avasi

Herran temppelin ovet ja korjasi ne. ⁴Sitten hän tuotti papit ja leeviläiset ja kokosi ne idässäpäin olevalle aukealle. ⁵Ja hän sanoi heille: ”Kuulkaa minua, te leeviläiset! Pyhitäytykää nyt ja pyhittäkää Herran, isienne Jumalan, temppeli ja toimittakaa saastaisuus pois pyhäköstä. ⁶Sillä meidän isämme ovat olleet uskottomia ja tehneet sitä, mikä on pahaa Herran, meidän Jumalamme, silmissä, ja hyljänneet hänet. He käänsivät kasvonsa pois Herran asumuksesta ja käänsivät sille selkensä. ⁷He myöskin sulkiivat eteisen ovet, sammuttivat lamput, eivät polttaneet suitsuketta eivätkä uhranneet polttouhreja pyhäkössä Israelin Jumalalle. ⁸Sentähden Herran viha on kohdannut Juudaa ja Jerusalemiä, ja hän on tehnyt heidät kauhuksi, hämmästykseksi ja pilkaksi, niinkuin te omin silmin näette. ⁹Katso, meidän isämme ovat kaatuneet miekkaan, ja meidän poikamme, tyttäremme ja vaimomme ovat joutuneet vankeuteen tästä syystä. ¹⁰Nyt minä aion tehdä liiton Herran, Israelin Jumalan, kanssa, että hänen vihansa hehku kääntyisi meistä pois. ¹¹Älkää siis, lapseni, olko leväperäisiä, sillä teidät Herra on valinnut seisomaan hänen edessänne ja palvelemaan häntä, olemaan hänen palvelijansa ja suitsuttamaan hänelle.” ¹²Silloin nousivat leeviläiset: Mahat, Amasain poika, ja Jooel, Asarjan poika, Kehatin jälkeläisistä; Merarin jälkeläisistä Kiis, Abdin poika, ja Asarja, Jehallelelin poika; geersonilaisista Jooah, Simman poika, ja Eeden, Jooahin poika; ¹³Elisafanin jälkeläisistä Simri ja Jegiel; Aasafin jälkeläisistä Sakarja ja Mattanja; ¹⁴Heemanin jälkeläisistä Jehiel ja Siimei; ja Jedutunin jälkeläisistä Semaja ja Ussiel. ¹⁵Nämä kokosivat veljensä, pyhitäytyivät ja menivät, niinkuin kuningas oli Herran sanan mukaan käsenyt, puhdistamaan Herran temppeliä. ¹⁶Mutta papit menivät sisälle Herran temppeliin puhdistamaan sitä, ja kaiken saastaisuuden, minkä löysivät Herran temppelistä, he veivät Herran temppelin esipihalle; sieltä leeviläiset ottivat sen ja veivät sen ulos Kidronin laaksoon. ¹⁷He alkoivat pyhittämisen ensimmäisen kuun ensimmäisenä päivänä, ja kuukauden kahdeksantena päivänä he olivat ehtineet Herran eteiseen, ja he pyhittivät Herran temppeliä kahdeksan päivää; ensimmäisen kuun kuudentenatoista päivänä he lopettivat työnsä. ¹⁸Silloin he menivät sisälle kuningas Hiskian tykö ja sanoivat: ”Me olemme puhdistaneet koko Herran temppelin, polttouhrialttarin ja kaikki sen kalut ja näkyleipäpöydän ja kaikki sen kalut. ¹⁹Kaikki kalut, jotka kuningas Aahas hallitusaikansa uskottomuudessaan saastutti, me olemme panneet kuntoon ja pyhittäneet, ja katso, ne ovat Herran alttarin edessä.” ²⁰Kuningas Hiskia kokosi varhain aamulla kaupungin päämiehet ja meni Herran temppeliin. ²¹Ja he toivat seitsemän härkää, seitsemän oinasta ja seitsemän karitsaa sekä seitsemän kaurista syntiuhriksi valtakunnan puolesta, pyhäkön puolesta ja Juudan puolesta. Ja hän käski pappi Aaronin poikien, pappien, uhrata ne Herran alttarilla. ²²Sitten he teurastivat raavaat, ja papit ottivat veren ja vihmoivat sen alttarille; ja he teurastivat oinaat ja vihmoivat veren alttarille; sitten he teurastivat

karitsat ja vihoivat veren alttarille. ²³Senjälkeen he toivat syntiuhrikauriit kuninkaan ja seurakunnan eteen, ja nämä laskivat kätensä niiden päälle. ²⁴Ja papit teurastivat ne ja uhrasivat niiden veren syntiuhrina alttarilla, toimittaen koko Israelille sovituksen; sillä kuningas oli käskenyt uhrata polttouhrin ja syntiuhrin koko Israelin puolesta. ²⁵Ja hän asetti leeviläiset Herran temppeliin, kymbaalit, harput ja kanteleet käsissä, niinkuin Daavid ja kuninkaan näkijä Gaad ja profeetta Naatan olivat käskeneet; sillä käsky oli Herran antama hänen profeettainsa kautta. ²⁶Niin leeviläiset seisoivat siinä, Daavidin soittimet käsissä, ja papit, torvet käsissä. ²⁷Ja Hiskia käski uhrata alttarilla polttouhrin; ja kun uhraaminen alkoi, alkoi myöskin Herran veisu ja torvien soitto Daavidin, Israelin kuninkaan, soittimien johtaessa. ²⁸Koko seurakunta kumartaen rukoili, veisu kaikui, ja torvet soivat - kaikkea tätä kesti, kunnes polttouhri oli uhrattu. ²⁹Kun uhraaminen oli päättynyt, polvistuivat kuningas ja kaikki, jotka olivat hänen kanssaan saapuvilla, kumartaen rukoilemaan. ³⁰Ja kuningas Hiskia ja päämiehet käskivät leeviläisten ylistää Herraa Daavidin ja näkijä Aasafin sanoilla; ja nämä ylistivät häntä iloiten, polvistuivat ja kumartaen rukoilivat. ³¹Sitten Hiskia lausui ja sanoi: ”Nyt te olette tuoneet täysin käsin lahjoja Herralle; astukaa esille ja tuokaa teurasuhreja ja kiitosuhreja Herran temppeliin”. Silloin seurakunta toi teurasuhreja ja kiitosuhreja, ja jokainen, jonka sydän häntä siihen vaati, myöskin polttouhreja. ³²Ja seurakunnan tuomien polttouhrien lukumäärä oli seitsemänkymmentä raavasta, sata oinasta ja kaksisataa karitsaa, nämä kaikki polttouhriksi Herralle. ³³Ja pyhiä lahjoja oli kuusisataa raavasta ja kolmetuhatta lammasta. ³⁴Mutta pappeja oli niin vähän, etteivät he voineet nylkeä kaikkia polttouhriteuraita; sentähden heidän veljensä leeviläiset auttoivat heitä, kunnes tämä työ oli suoritettu ja kunnes papit olivat pyhittäytyneet, sillä leeviläiset pyrkivät vilpittömämmin kuin papit pyhittäytymään. ³⁵Myöskin polttouhreja oli paljon ynnä yhteysuhri- rasvoja ja polttouhriin kuuluvia juomauhreja. ³⁶Näin järjestettiin palvelus Herran temppelissä. Ja Hiskia ja kaikki kansa iloitsivat siitä, mitä Jumala oli kansalle valmistanut, sillä se oli tapahtunut äkisti.

30Hiskia lähetti sanansaattajat kaikkeen Israeliin ja Juudaan ja kirjoitti myös kirjeet Efraimiin ja Manasseen, että he tulisivat Herran temppeliin Jerusalemiin viettämään pääsiäistä Herran, Israelin Jumalan, kunniaksi. ²Ja kuningas, hänen päämiehensä ja kaikki Jerusalemin seurakunta päättivät viettää pääsiäistä toisessa kuussa, ³sillä he eivät voineet viettää sitä silloin heti, koska pappeja ei ollut pyhittäytynyt riittävää määrää eikä kansa ollut kokoontunut Jerusalemiin. ⁴Tämä kelpasi kuninkaalle ja kaikelle seurakunnalle, ⁵ja niin he päättivät kuuluttaa koko Israelissa Beersebasta Daaniin saakka, että oli tultava Jerusalemiin viettämään pääsiäistä Herran, Israelin Jumalan, kunniaksi. Sillä sitä ei oltu vietetty joukolla, niinkuin kirjoitettu oli.

⁶Juoksijat kulkivat, mukanaan kuninkaan ja hänen päämiestensä kirjeet, halki koko Israelin ja Juudan ja julistivat kuninkaan käskystä: ”Te israeliläiset, palatkaa Herran, Aabrahamin, Iisakin ja Israelin Jumalan, tykö, että hän palajaisi niiden tykö, jotka teistä ovat säilyneet ja pelastuneet Assurin kuningasten käsistä. ⁷Älkää olko niinkuin teidän isänne ja veljenne, jotka olivat uskottomat Herralle, isiensä Jumalalle, niin että hän antoi teidät häviön omiksi, niinkuin te itse näette. ⁸Älkää siis olko niskureita niinkuin teidän isänne; ojentakaa kätenne Herralle ja tulkaa hänen pyhäkköönsä, jonka hän on pyhittänyt ikuisiksi ajoiksi, ja palvelkaa Herraa, teidän Jumalanne, että hänen vihansa hehku kääntyisi teistä pois. ⁹Sillä jos te palajatte Herran tykö, saavat teidän veljenne ja poikanne osakseen laupeuden voittajiltaan ja voivat palata takaisin tähän maahan. Sillä Herra, teidän Jumalanne, on armollinen ja laupias, eikä hän käännä kasvojansa pois teistä, jos te palajatte hänen tykönsä.” ¹⁰Ja juoksijat kulkivat kaupungista kaupunkiin Efraimin ja Manassen maassa ja aina Sebuloniin saakka. Mutta heille naurettiin ja heitä pilkattiin. ¹¹Kuitenkin Asserista, Manassesta ja Sebulonista muutamat nöyrtyivät ja tulivat Jerusalemiin. ¹²Myöskin Juudassa vaikutti Jumalan käsi, ja hän antoi heille yksimielisen sydämen tekemään, mitä kuningas ja päämiehet olivat Herran sanan mukaan käskeneet. ¹³Niin kokoontui paljon kansaa Jerusalemiin viettämään happamattoman leivän juhlaa toisessa kuussa. Se oli hyvin suuri kokous. ¹⁴Ja he nousivat ja poistivat alttarit Jerusalemista. Myös kaikki suitsutusalttarit he poistivat ja heittivät Kidronin laaksoon. ¹⁵Sitten he teurastivat pääsiäislampaan toisen kuun neljäntenätoista päivänä. Ja papit ja leeviläiset häpesivät ja pyhittäytyivät ja toivat polttouhreja Herran temppeliin. ¹⁶Ja he asettuivat paikoilleen, niinkuin heidän velvollisuutensa oli Jumalan miehen Mooseksen lain mukaan. Papit vihoivat veren, otettuaan sen leeviläisten käsistä. ¹⁷Sillä seurakunnassa oli monta, jotka eivät olleet pyhittäytyneet; niin leeviläiset huolehtivat pääsiäislammasten teurastamisesta kaikille, jotka eivät olleet puhtaita, ja niiden pyhittämisestä Herralle. ¹⁸Sillä suurin osa kansasta, monet Efraimista ja Manassesta, Isaskarista ja Sebulonista, eivät olleet puhdistautuneet, vaan söivät pääsiäislampaan toisin, kuin kirjoitettu oli. Hiskia oli näet rukoillut heidän puolestaan sanoen: ”Herra, joka on hyvä, antakoon anteeksi ¹⁹jokaiselle, joka on kiinnittänyt sydämensä Jumalan, Herran, isiensä Jumalan, etsimiseen, vaikka onkin pyhäkköpuhtautta vaila”. ²⁰Ja Herra kuuli Hiskiaa ja säästi kansaa. ²¹Niin israeliläiset, jotka olivat Jerusalemissa, viettivät seitsemän päivää happamattoman leivän juhlaa iloiten suuresti. Ja leeviläiset ja papit ylistivät joka päivä Herraa voimakkailla soittimilla, Herran kunniaksi. ²²Ja Hiskia puhutteli ystävällisesti kaikkia leeviläisiä, jotka taitavasti suorittivat tehtävänsä Herran kunniaksi. Ja he söivät seitsemän päivää juhlahuureja ja uhrasivat yhteysuhreja ja ylistivät Herraa, isiensä Jumalaa. ²³Ja koko seurakunta päätti viettää

juhlaa vielä toiset seitsemän päivää; ja niin vietettiin ilojuhlaa vielä seitsemän päivää. ²⁴Sillä Hiskia, Juudan kuningas, oli antanut seurakunnalle anniksi tuhat härkää ja seitsemän tuhatta lammasta, ja päämiehet olivat antaneet seurakunnalle anniksi tuhat härkää ja kymmenen tuhatta lammasta. Ja paljon pappeja pyhittäytyi. ²⁵Niin koko Juudan seurakunta iloitsi ja samoin papit ja leeviläiset ja koko Israelista tullut seurakunta, niin myös muukalaiset, jotka olivat tulleet Israelin maasta tai asuivat Juudassa. ²⁶Ja Jerusalemissa oli ilo suuri, sillä Israelin kuninkaan Salomon, Daavidin pojan, ajoista asti ei sellaista ollut tapahtunut Jerusalemissa. ²⁷Ja leeviläiset papit nousivat ja siunasivat kansan; ja heidän äänensä tuli kuulluksi, ja heidän rukouksensa tuli Herran pyhään asumukseen, taivaaseen.

31Kun kaikki tämä oli päättynyt, lähtivät kaikki saapuvilla olevat israeliläiset Juudan kaupunkeihin ja murskasivat patsaat, hakkasivat maahan asera-karsikot ja kukistivat uhrikukkulat ja alttarit perinpohjin koko Juudassa, Benjaminissa, Efraimissa ja Manassessa. Sitten kaikki israeliläiset palasivat kukin perintömaallensa, kaupunkeihinsa. ²Ja Hiskia asetti pappien ja leeviläisten osastot, heidän osastojensa mukaan, kunkin hänen papillisen tai leeviläisen palvelustehtävänsä mukaan, polttouhreja ja yhteysuhreja toimittaessa palvelemaan, kiittämään ja ylistämään Herran leirin porteissa. ³Minkä kuningas antoi omaisuudestaan, se käytettiin polttouhreiksi, aamu- ja ehtoopolttohreiksi sekä sapatteina, uudenkuun päivinä ja juhlina uhrattaviksi polttouhreiksi, niinkuin on kirjoitettuna Herran laissa. ⁴Ja hän käski kansan, Jerusalemin asukasten, antaa papeille ja leeviläisille heidän osuutensa, että nämä pitäisivät kiinni Herran laista. ⁵Kun tämä sana levisi, antoivat israeliläiset runsaat uutiset jyivistä, viinistä, öljystä ja hunajasta ja kaikesta pellon sadosta; he toivat runsaat kymmenykset kaikesta. ⁶Ja ne israeliläiset ja Juudan miehet, jotka asuivat Juudan kaupungeissa, toivat hekin kymmenykset raavaista ja pikkukarjasta sekä kymmenykset Herralle, Jumalallensa, pyhitetyistä pyhistä lahjoista, ja panivat ne eri kasoihin. ⁷Kolmannessa kuussa he alkoivat panna kasoihin, ja seitsemännessä kuussa he sen lopettivat. ⁸Kun Hiskia ja päämiehet tulivat ja näkivät kassat, kiittivät he Herraa ja hänen kansaansa Israelia. ⁹Ja kun Hiskia kysyi papeilta ja leeviläisiltä näistä kasoista, ¹⁰vastasi hänelle ylimmäinen pappi Asarja, joka oli Saadokin sukua, ja sanoi: ”Siitä alkaen, kun ruvettiin tuomaan antia Herran temppeliin, me olemme syöneet ja tulleet ravituiksi, ja kuitenkin on jäänyt paljon tähteeksi; sillä Herra on siunannut kansaansa, ja niin on tämä paljous jäänyt tähteeksi.” ¹¹Niin Hiskia käski laittaa kammioita Herran temppeliin. Ja kun ne oli laitettu, ¹²tuotiin niihin tunnollisesti anti, kymmenys ja pyhät lahjat. Ja niiden esimiehenä oli leeviläinen Koonanja, ja hänen veljensä Siimei oli häntä lähinnä. ¹³Ja Jehiel, Asasja, Nahat, Asael, Jerimot, Joosabat, Eliel, Jismakja, Mahat ja Benaja olivat Koonanjan

ja hänen veljensä Siimein käskyläisinä kuningas Hiskian ja Asarjan, Jumalan temppelin esimiehen, määräyksestä. ¹⁴Ja leeviläinen Koore, Jimnan poika, joka oli ovenvartijana idän puolella, hoiti Jumalalle annetut vapaaehtoiset lahjat ja Herralle tulevan annin ja korkeasti-pyhäin lahjain suorituksen. ¹⁵Ja hänen johdossaan olivat Eedem, Minjamin, Jeesua, Semaja, Amarja ja Sekanja, joiden oli pappis-kaupungeissa tunnollisesti suoritettava osuudet veljillensä, niin pienille kuin suurille, osastoittain, ¹⁶paitsi sukuluetteloihin merkityille miehenpuolille, kolmivuotiaille ja sitä vanhemmille, kaikille, jotka menivät Herran temppeliin tekemään palvelusta, kunakin päivänä sen päivän palveluksen, hoitamaan tehtäviään, osastoittain. ¹⁷Papit merkittiin sukuluetteloihin perhekunnittain ja leeviläisistä kaksikymmenvuotiaat ja sitä vanhemmat, palvelustehtäviensä mukaan, osastoittain, ¹⁸nimittäin niin, että sukuluetteloihin merkittiin kaikki heidän pienet lapsensa, vaimonsa, poikansa ja tyttärensä, koko heidän joukkonsa, sillä he hoitivat sitä, mikä pyhää oli, tunnollisesti. ¹⁹Aaronin pojilla, papeilla, jotka asuivat kaupunkiensä laidunmailla, oli joka kaupungissa nimeltä mainitut miehet, joiden oli suoritettava osuudet kaikille miehenpuolille pappien joukossa ja kaikille sukuluetteloihin merkityille leeviläisille. ²⁰Näin Hiskia teki koko Juudassa; hän teki sitä, mikä oli hyvää, oikeata ja totta Herran, hänen Jumalansa, edessä. ²¹Ja kaiken, mihin hän ryhtyi etsiessään Jumalaansa, koskipa se palvelusta Jumalan temppelissä tai lakia ja käskyjä, sen hän teki kaikesta sydämestänsä, ja hän menestyi.

32Näiden tapausten ja Hiskian vakaan vaelluksen jälkeen tuli Sanherib, Assurin kuningas, ja hyökkäsi Juudaan, piiritti sen varustettuja kaupunkoja ja aikoi valloittaa ne itsellensä. ²Kun Hiskia näki Sanheribin tulevan ja olevan aikeessa sotia Jerusalemiä vastaan, ³neuvotteli hän päämies-tensä ja urhojensa kanssa tukkiaksensa vesilähteet, jotka olivat kaupungin ulkopuolella; ja he kannattivat häntä siinä. ⁴Niin kokoontui paljon kansaa, ja he tukkivat kaikki lähteet ja puron, joka juoksee sen seudun läpi; sillä he sanoivat: ”Miksi Assurin kuninkaas tultuansa löytäisivät vettä viljalti?” ⁵Ja hän rohkaisi mielensä, rakensi koko revityn osan muuria ja korotti torneja ja teki sen ulkopuolelle toisen muurin, varusti Millon Daavidin kaupungissa ja teetti paljon heittoaseita ja kilpiä. ⁶Ja hän asetti sotapäälliköitä kansalle ja kokosi heidät luoksensa aukealle kaupungin portin eteen ja puhui ystävällisesti heille ja sanoi: ⁷”Olkaa lujat ja rohkeat, älkää peljätkö älkääkä arkailko Assurin kuningasta ja kaikkea joukkoa, joka on hänen kanssansa; sillä se, joka on meidän kanssamme, on suurempi kuin se, joka on hänen kanssansa. ⁸Hänen kanssansa on lihan käsivarsi, mutta meidän kanssamme on Herra, meidän Jumalamme, meitä auttamassa ja meidän sotiamme sotimassa.” Ja kansa luotti Hiskian, Juudan kuninkaan, sanoihin. ⁹Tämän jälkeen Sanherib, Assurin kuningas, ollessaan itse koko sotavoimansa kanssa Laakiin edustalla, lähetti palve-

lijoitansa Jerusalemiin Hiskian, Juudan kuninkaan, luo ja kaikkien Jerusalemissa olevien Juudan miesten luo ja käski sanoa: ¹⁰”Näin sanoo Sanherib, Assurin kuningas: Mihin te luotatte, kun jäätte Jerusalemiin saarroksiin?” ¹¹Eikö Hiskia viettele teitä ja saata teitä kuolemaan nälkään ja janoon, kun hän sanoo: Herra, meidän Jumalamme, pelastaa meidät Assurin kuninkaan käsistä?” ¹²Eikö tämä sama Hiskia ole poistanut hänen uhrikukkuloitansa ja alttareitansa ja sanonut Juudalle ja Jerusalemille näin: ”Yhden ainoan alttarin edessä on teidän kumartaen rukoiltava ja sillä uhreja poltettava?” ¹³Ettekö tiedä, mitä minä ja minun isäni olemme tehneet muiden maiden kaikille kansoille? Ovatko näiden maiden kansain jumalat voineet pelastaa maatansa minun käsistäni?” ¹⁴Onko kukaan minun isieni tuhoamien kansojen kaikista jumalista voinut pelastaa kansaansa minun käsistäni? Kuinka sitten teidän Jumalanne voisi pelastaa teidät minun käsistäni?” ¹⁵Älkää siis antako Hiskian näin pettää ja vietellä itseänne älkääkä uskoko häntä, sillä ei minkään kansan eikä minkään valtakunnan jumala ole voinut pelastaa kansaansa minun käsistäni tai minun isieni käsistä, saati sitten teidän Jumalanne: ei hän pelasta teitä minun käsistäni.” ¹⁶Ja hänen palvelijansa puhuivat vielä enemmän Herraa Jumalaa ja hänen palvelijaansa Hiskiaa vastaan. ¹⁷Hän kirjoitti myös kirjeen herjatakseen Herraa, Israelin Jumalaa, ja puhuakseen häntä vastaan; siinä sanottiin näin: ”Niinkuin muiden maiden kansain jumalat eivät ole pelastaneet kansojansa minun käsistäni, niin ei Hiskiankaan Jumala ole pelastava kansaansa minun käsistäni”. ¹⁸Ja Jerusalemin kansalle, jota oli muurilla, he huusivat kovalla äänellä juudankielellä nostaakseen heissä pelon ja kauhun, että saisivat kaupungin valloitetuksi. ¹⁹Ja he puhuivat Jerusalemin Jumalasta niinkuin muiden maiden kansain jumalista, jotka ovat ihmiskätten tekoa. ²⁰Mutta kuningas Hiskia ja profeetta Jesaja, Aamoksen poika, rukoilivat tämän tähden ja huusivat taivaan puoleen. ²¹Silloin Herra lähetti enkelin, joka tuhosi kaikki sotaurhot, ruhtinaat ja päälliköt Assurin kuninkaan leirissä, niin että hän häpeä kasvoillaan palasi takaisin maahansa. Ja kun hän kerran meni jumalansa temppeliin, kaatoivat hänet siellä miekalla ne, jotka olivat lähteneet hänen omasta ruumiistansa. ²²Näin Herra vapahti Hiskian ja Jerusalemin asukkaat Sanheribin, Assurin kuninkaan, käsistä ja kaikkien käsistä, ja hän johdatti heitä joka taholla. ²³Ja monet toivat Herralle lahjoja Jerusalemiin ja Hiskialle, Juudan kuninkaalle, kalleuksia; ja hän kohosi sen jälkeen kaikkien kansojen silmissä. ²⁴Niihin aikoihin Hiskia sairastui ja oli kuolemaisillaan. Niin hän rukoili Herraa, ja hän vastasi hänelle ja antoi hänelle tapahtua ihmeen. ²⁵Mutta Hiskia ei palkinnut hyvää hyvällä, vaan hänen sydämensä ylpisty; sentähden hänen ja Juudan ja Jerusalemin osaksi tuli viha. ²⁶Mutta kun Hiskia nöyryty sydämensä ylpeydestä, hän ja Jerusalemin asukkaat, ei Herran viha kohdannut heitä Hiskian päivinä. ²⁷Hiskialle tuli ylen paljon rikkautta ja kunniaa; hän hankki itselleen aarrekkamioita

hopeata, kultaa, kalliita kiviä, hajuaineita, kilpiä ja kaikkinaisia kallisarvoisia kaluja varten, ²⁸varastohuoneita jyvä-, viini- ja öljysatoa varten ja talleja kaikenlaisille juhille ja karjalaumoja tarhoihin. ²⁹Myös rakennutti hän itsellensä kaupunkia ja hankki suuret laumat pikkukarjaa ja raavaskarjaa, sillä Jumala oli antanut hänelle ylen suuren omaisuuden. ³⁰Hiskia myös tukki Gihonin veden yläjuoksun ja johti veden alas, länteenpäin, Daavidin kaupunkiin. Ja Hiskia menestyi kaikessa, mitä hän teki. ³¹Niinpä Jumala ainoastaan koetellakseen häntä ja tullakseen tuntemaan kaiken, mitä hänen sydämessään oli, jätti hänet Baabelin ruhtinasten lähettiläiden valtaan, jotka olivat lähetetyt hänen luokseen tiedustelemaan ihmettä, joka oli tapahtunut maassa. ³²Mitä muuta on kerrottavaa Hiskiasta ja hänen hurskaista teoistansa, katso, se on kirjoitettuna profeetta Jesajan, Aamoksen pojan, näyssä, Juudan ja Israelin kuningasten kirjassa. ³³Ja Hiskia meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin siihen, mistä nousee Daavidin jälkeläisten haudoille. Ja koko Juuda ja Jerusalemin asukkaat osoittivat hänelle kunniaa, kun hän kuoli. Ja hänen poikansa Manasse tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

33Manasse oli kahdentoista vuoden vanha tullessansa kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa viisikymmentä viisi vuotta. ²Hän teki sitä, mikä on paha Herran silmissä, niiden kansain kauhistavien tekojen mukaan, jotka Herra oli karkoittanut israelilaisten tieltä. ³Hän rakensi jälleen uhrikukkulat, jotka hänen isänsä Hiskia oli kukistanut, pystytti alttareja baaleille, teki aseroja ja kumarsi ja palveli kaikkea taivaan joukkoa. ⁴Hän rakensi alttareja myös Herran temppeliin, josta Herra oli sanonut: ”Jerusalemissa on minun nimeni oleva iankaikkisesti”. ⁵Hän rakensi alttareja kaikelle taivaan joukolle Herran temppelin molempiin esipihoihin. ⁶Myös pani hän poikansa kulkemaan tulen läpi Ben-Hinnomin laaksossa, ennusteli merkeistä, harjoitti noituutta ja velhoutta ja hankki itsellensä vainaja- ja tietäjähenkien manaajia; hän teki paljon sitä, mikä on paha Herran silmissä, ja vihoitti hänet. ⁷Ja teettämänsä veistetyt kuvapatsaan hän asetti Jumalan temppeliin, josta Jumala oli sanonut Daavidille ja hänen pojallensa Salomolle: ”Tähän temppeliin ja Jerusalemiin, jonka minä olen valinnut kaikista Israelin sukukunnista, minä asetan nimeni ikiajoiksi. ⁸Enkä minä enää kuljeta Israelin jalkoja pois siitä maasta, jonka olen määrännyt teidän isillenne, jos Israel vain tarkoin noudattaa kaikkea, mitä minä olen käskenyt heidän noudattaa, koko lakia ja käskyjä ja oikeuksia, jotka ovat Mooseksen kautta annetut.” ⁹Mutta Manasse eksytti Juudan ja Jerusalemin asukkaat tekemään enemmän paha, kuin olivat tehneet ne kansat, jotka Herra oli hävittänyt israelilaisten tieltä. ¹⁰Ja Herra puhui Manasselle ja hänen kansallensa, mutta he eivät kuunnelleet. ¹¹Niin Herra toi Assurin kuninkaan sotapäälliköt heidän kimppuunsa. He ottivat Manassen kiinni koukuilla, kytkivät hänet vaskikahleisiin ja veivät hänet Baabeliin. ¹²Mutta ahdin-

gossa ollessaan hän etsi Herran, Jumalansa, mielisuosiota ja nöyrytyi syvästi isiensä Jumalan edessä. ¹³Ja kun hän näin rukoili häntä, niin Jumala taipui ja kuuli hänen rukouksensa ja toi hänet takaisin Jerusalemiin, hänen valtakuntaansa. Silloin Manasse tuli tietämään, että Herra on Jumala. ¹⁴Sen jälkeen hän rakennutti Daavidin kaupungin ulomman muurin, länteen päin Gihonista, laaksoon, aina Kalaporttiin saakka, niin että se ympäröi Oofelin, ja hän teki siitä hyvin korkean. Ja hän asetti sotapäälliköitä kaikkiin Juudan varustettuihin kaupunkiin. ¹⁵Ja hän poisti vieraat jumalat ja kuvapatsaan Herran temppelistä sekä kaikki alttarit, jotka hän oli rakennuttanut Herran temppelin vuorelle ja Jerusalemiin, ja heitätti ne kaupungin ulkopuolelle. ¹⁶Ja hän pani kuntoon Herran alttarin ja uhrasi sillä yhteys- ja kiitosuhreja ja kehoitti Juudaa palvelemaan Herraa, Israelin Jumalaa. ¹⁷Mutta kansa uhrasi edelleen uhrikukkuloilla, kuitenkin ainoastaan Herralle, Jumalallensa. ¹⁸Mitä muuta on kerrottavaa Manassesta, ja kuinka hän rukoili Jumalaansa, ja näkijäin puheista, jotka puhuivat hänelle Herran, Israelin Jumalan, nimessä, katso, se on Israelin kuningasten aikakirjassa. ¹⁹Ja hänen rukouksestaan ja kuinka hän tuli kuulluksi, ja kaikista hänen synneistään ja uskottomuudestaan ja niistä paikoista, joihin hän rakennutti uhrikukkuiloita ja pystytti asera-karsikoita ja jumalankuvia, ennenkuin hän nöyrytyi, katso, niistä on kirjoitettu Hoosain aikakirjaan. ²⁰Ja Manasse meni lepoon isiensä tykö, ja hänet haudattiin linnaansa. Ja hänen poikansa Aamon tuli kuninkaaksi hänen sijaansa. ²¹Aamon oli kahdenkymmenen kahden vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kaksi vuotta. ²²Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, niinkuin hänen isänsä Manasse oli tehnyt. Ja Aamon uhrasi kaikille niille jumalankuville, jotka hänen isänsä Manasse oli teettänyt, ja palveli niitä. ²³Mutta hän ei nöyrtynyt Herran edessä, niinkuin hänen isänsä Manasse oli nöyrtynyt, vaan hän, Aamon, sälytti päällensä suuren syntivelan. ²⁴Niin hänen palvelijansa tekivät salaliiton häntä vastaan ja tappoivat hänet hänen linnassansa. ²⁵Mutta maan kansa surmasi kaikki ne, jotka olivat tehneet salaliiton kuningas Aamonia vastaan; ja maan kansa teki hänen poikansa Joosian kuninkaaksi hänen sijaansa.

34Joosia oli kahdeksan vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kolmekymmentä yksi vuotta. ²Hän teki sitä, mikä on oikein Herran silmissä, ja vaelsi isänsä Daavidin teitä, poikkeamatta oikealle tai vasemmalle. ³Kahdeksantena hallitusvuotenaan, ollessansa vielä nuorukainen, hän alkoi etsiä isänsä Daavidin Jumalaa; ja kahdentenatoista vuotena hän alkoi puhdistaa Juudaa ja Jerusalemia uhrikukkuloista ja asera-karsikoista sekä veistetyistä ja valetuista jumalankuvista. ⁴Baalin alttarit kukistettiin hänen läsnäollessaan, ja niiden yli kohoavat auringonpatsaat hän hakkasi maahan, ja asera-karsikot sekä veistetyt ja valetut jumalankuvat hän murskasi ja rou-

hensi ja sirotteli niiden haudoille, jotka olivat niille uhranneet. ⁵Ja pappien luut hän poltti heidän alttareillaan. Niin hän puhdisti Juudan ja Jerusalemin. ⁶Manassen, Efraimin ja Simeonin kaupungeissa aina Naftaliin asti, yltympäri, hän heidän miekoillaan ⁷kukisti alttarit, löi palasiksi ja rouhensi asera-karsikot ja jumalankuvat, ja hän hakkasi maahan kaikki auringonpatsaat koko Israelin maasta. Sitten hän palasi Jerusalemiin. ⁸Kahdeksantenatoista hallitusvuotenaan, puhdistessaan maata ja temppeleitä, hän lähetti Saafanin, Asaljan pojan, kaupungin päällikön Maasejan ja kansleri Jooahin, Jooahaan pojan, korjaamaan Herran, hänen Jumalansa, temppeleitä. ⁹Ja he tulivat ylimmäisen papin Hilikian luo ja jättivät Jumalan temppeliin tuodut rahat, joita leeviläiset, ovenvartijat, olivat koonneet Manassesta, Efraimista ja koko muusta Israelista ja koko Juudasta, Benjaminista ja Jerusalemin asukkailta. ¹⁰He antoivat ne työnteettäjille, jotka oli pantu valvomaan töitä Herran temppelissä, ja nämä maksoivat niillä työmiehet, jotka työskentelivät Herran temppelissä, laittoivat ja korjasivat temppeleitä; ¹¹niistä annettiin myös puusepille ja rakentajille, että nämä ostaisivat hakattuja kiviä ja puutavaraa kiinnitysparruiksi ja kattohirsiksi niihin rakennuksiin, jotka Juudan kuninkaat olivat turmelleet. ¹²Nämä miehet toimivat siinä työssä luottamusmiehinä. Ja leeviläiset Jahat ja Obadja, Merarin jälkeläiset, ja Sakarja ja Mesullam, Kehatin jälkeläiset, oli pantu valvomaan ja johtamaan heitä, ja myös kaikki leeviläiset, jotka ymmärsivät soittimia. ¹³He myöskin valvoivat taakankantajia ja johtivat kaikkia työmiehiä eri töissä. Leeviläisiä oli kirjureina, virkamiehinä ja ovenvartijoina. ¹⁴Kun he olivat viemässä ulos Herran temppeliin tuotuja rahoja, löysi pappi Hilikia Herran lain kirjan, joka oli annettu Mooseksen kautta. ¹⁵Ja Hilikia lausui ja sanoi kirjuri Saafanille: ”Minä löysin Herran temppelistä lain kirjan”. Ja Hilikia antoi kirjan Saafanille. ¹⁶Saafan vei kirjan kuninkaalle ja teki lisäksi kuninkaalle selon asiasta, sanoen: ”Kaikki, mitä annettiin palvelijaisi tehtäväksi, he ovat tehneet: ¹⁷he ovat ottaneet esille rahat, jotka olivat Herran temppelissä, ja antaneet ne työnvalvojille ja työnteettäjille”. ¹⁸Ja kirjuri Saafan kertoi kuninkaalle sanoen: ”Pappi Hilikia antoi minulle erään kirjan”. Ja Saafan luki siitä kuninkaalle. ¹⁹Kun kuningas kuuli lain sanat, repäisi hän vaatteensa. ²⁰Ja kuningas käski Hilikaa, Ahikamia, Saafanin poikaa, Abdonia, Miikan poikaa, kirjuri Saafania ja Asajaa, kuninkaan palvelijaa, sanoen: ²¹”Menkää ja kysykää minun puolestani ja niiden puolesta, joita on jäljellä Israelista ja Juudasta, neuvoa Herralta tästä löydetyistä kirjasta. Sillä suuri on Herran viha, joka on vuodatettu meidän ylitsemme, sentähden että meidän isämme eivät ole noudattaneet Herran sanaa eivätkä tehneet mitään kaikkesta siitä, mikä on kirjoitettuna tässä kirjassa.” ²²Niin Hilikia ynnä ne muut, jotka kuningas määräsi, menivät naisprofeetta Huldan tykö, joka oli vaatevaraston hoitajan Sallumin, Tokhatin pojan, Hasran pojanpojan, vaimo ja asui Jerusalemissa, toisessa kaupunginosassa.

Ja he puhuivat hänelle, niinkuin edellä mainittiin. ²³Niin hän sanoi heille: ”Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Sano-kaa sille miehelle, joka lähetti teidät minun tyköni: ²⁴Näin sanoo Herra: Katso, minä annan onnettomuuden kohdata tätä paikkaa ja sen asukkaita, kaikkien kirousten, jotka on kirjoitettu siihen kirjaan, jota on luettu Juudan kuninkaalle, ²⁵koska he ovat hyljänneet minut ja polttaneet uhreja muille jumalille ja vihoittaneet minut kaikilla kätensä teoilla; sillä minun vihani on vuodatettu tämän paikan yli, eikä se ole sammuva. ²⁶Mutta Juudan kuninkaalle, joka on lähettänyt teidät kysymään neuvoa Herralta, sanokaa näin: Näin sanoo Herra, Israelin Jumala, niistä sanoista, jotka sinä olet kuullut: ²⁷Koska sydämesi on pehminnyt ja sinä olet nöyrtynyt Jumalan edessä, kuullessasi, mitä hän on puhunut tätä paikkaa ja sen asukkaita vastaan, koska sinä olet nöyrtynyt minun edessäni ja reväissyt vaatteesi ja itkenyt minun edessäni, niin minä myös olen kuullut sinua, sanoo Herra. ²⁸Katso, minä korjaan sinut isiesi tykö, ja sinä saat rauhassa siirtyä hautaasi, ja sinun silmäsi pääsevät näkemästä kaikkea onnettomuutta, minkä minä annan kohdata tätä paikkaa ja sen asukkaita.” Ja he toivat kuninkaalle tämän vastauksen. ²⁹Niin kuningas lähetti kokoamaan luoksensa kaikki Juudan ja Jerusalemin vanhimmat. ³⁰Ja kuningas meni Herran temppeliin, hän ja kaikki Juudan miehet ja Jerusalemin asukkaat, myöskin papit ja leeviläiset, kaikki kansa suurimmasta pienimpään asti, ja hän luki heidän kuultensa kaikki Herran temppelistä löydetyn liitonkirjan sanat. ³¹Ja kuningas asettui paikallensa ja teki Herran edessä liiton, että heidän tuli seurata Herraa, noudattaa hänen käskyjensä, todistuksiansa ja säädöksiensä kaikesta sydämestään ja kaikesta sielustansa ja täyttää liiton sanat, jotka ovat kirjoitetut siihen kirjaan. ³²Ja hän otti siihen liittoon kaikki, jotka olivat Jerusalemissa ja Benjaminissa. Ja Jerusalemin asukkaat tekivät, niinkuin Jumalan, heidän isiensä Jumalan, liitto vaati. ³³Ja Joosia poisti kaikki kauhistukset israelilaisten kaikista maakunnista ja vaati jokaista, joka Israelissa oli, palvelemaan Herraa, heidän Jumalaansa. Niin kauan kuin hän eli, he eivät luopuneet pois Herrasta, isiensä Jumalasta.

35Sitten Joosia vietti Jerusalemissa pääsiäistä Herran kunniaksi. Pääsiäislammas teurastettiin ensimmäisen kuun neljäntenätoista päivänä. ²Hän asetti papit heidän palvustehtäviinsä ja rohkaisi heitä palvelemaan Herran temppe-
³Ja hän sanoi leeviläisille, jotka opettivat kaikkea Israelia ja jotka olivat pyhitetyt Herralle: ”Pankaa pyhä arkki temppeliin, jonka Salomo, Daavidin poika, Israelin kuningas, on rakentanut; ei teidän enää tarvitse kantaa sitä olallanne. Palvelkaa nyt Herraa, Jumalaanne, ja hänen kansaansa Israelia. ⁴Valmistautukaa perhekunnittain, osastojenne mukaan, Daavidin, Israelin kuninkaan, määräyksen ja hänen poikansa Salomon käskykirjan mukaan, ⁵ja asettukaa pyhäkköön veljienne, rahvaan, perhekunta-

ryhmien mukaan, niin että jokaista ryhmää kohden on yksi leeviläisten perhekuntaosasto. ⁶Niin teurastakaa pääsiäislammas ja pyhittäytykää ja valmistakaa se veljillenne, tehdäksenne Herran sanan mukaan, joka on puhuttu Mooseksen kautta.” ⁷Ja Joosia antoi rahvaalle anniksi pikukukarjaa, karitsoituja ja vohlia, kolmekymmentä tuhatta luvultaan, kaikki pääsiäisuhreiksi kaikille saapuvilla oleville, ja kolmetuhatta raavasta, kaikki nämä kuninkaan omaisuutta. ⁸Ja hänen päämiehensä antoivat vapaaehtoisesti annin kansalle, papeille ja leeviläisille. Hilkia, Sakarja ja Jehiel, Jumalan temppelin esimiehet, antoivat papeille pääsiäisuhreiksi kaksituhatta kuusisataa karitsaa, niin myös kolmesataa raavasta. ⁹Ja Koonanja, Semaja ja hänen veljensä Netanel, sekä Hasabja, Jegiel ja Joosabad, leeviläisten päämiehet, antoivat antina leeviläisille pääsiäisuhreiksi viisituhatta karitsaa ja viisisataa raavasta. ¹⁰Näin järjestettiin jumalanpalvelus. Ja papit asettuivat paikoilleen ja samoin leeviläiset osastoittain, niinkuin kuningas oli käskenyt. ¹¹Sitten teurastettiin pääsiäislammas, ja papit vihoivat veren, jonka olivat ottaneet leeviläisten käsistä; ja leeviläiset nykivät nahan. ¹²Mutta he panivat syrjään polttouhrikappaleet, antaakseen ne rahvaalle perhekuntaryhmittäin, uhrattaviksi Herralle, niinkuin on kirjoitettu Mooseksen kirjassa; samoin he tekivät myös raavaille. ¹³Ja he paistoivat tulella pääsiäislampaan säädetyllä tavalla; mutta pyhät lahjat he keittivät padoissa, ruukuissa ja vadeissa ja veivät ne kiiruusti rahvaalle. ¹⁴Sitten he valmistivat itsellensä ja papeille, sillä papit, Aaronin pojat, olivat yöhön saakka uhraamassa polttouhria ja rasvoja; sentähden leeviläiset valmistivat itsellensä ja papeille, Aaronin pojille. ¹⁵Ja veisaajat, Aasafin pojat, olivat paikoillansa, niinkuin Daavid, Aasaf, Heeman ja Jedutun, kuninkaan näkijä, olivat määränneet, niin myös ovenvartijat jokaisella portilla; heidän ei ollut lupa lähteä palveluksestaan, vaan heidän leeviläiset veljensä valmistivat heille. ¹⁶Näin järjestettiin kaikki Herran palvelus sinä päivänä, pääsiäisen vietto ja polttouhrien uhraaminen Herran alttarilla, niinkuin kuningas Joosia oli käskenyt. ¹⁷Näin viettivät saapuvilla olevat israelilaiset sinä aikana pääsiäistä ja happamattoman leivän juhlaa seitsemän päivää. ¹⁸Sellaista pääsiäistä ei oltu vietetty Israelissa profeetta Samuelin ajoista asti; sillä ei kukaan Israelin kuninkaista ollut viettänyt semmoista pääsiäistä, kuin nyt viettivät Joosia, papit ja leeviläiset, koko Juuda ja saapuvilla olevat israelilaiset sekä Jerusalemin asukkaat. ¹⁹Joosian kahdeksantenätoista hallitusvuotena vietettiin tämä pääsiäinen. ²⁰Kaiken tämän jälkeen, sittenkuin Joosia oli pannut kuntoon temppelin, lähti Neko, Egyptin kuningas, sotimaan Karkemista vastaan, joka on Eufratin varrella; ja Joosia meni häntä vastaan. ²¹Niin Neko lähetti sanansaattajat hänen luokseen ja käski sanoa: ”Mitä sinulla on tekemistä minun kanssani, Juudan kuningas? Enhän minä nyt tule sinua vastaan, vaan sitä sukua vastaan, joka on sodassa minun kanssani, ja Jumala on käskenyt minua kiiruhtamaan. Jätä rauhaan

Jumala, joka on minun kanssani, ettei hän tuhoaisi sinua.”²²Mutta Joosia ei väistänyt häntä, vaan pukeutui tunte-mattomaksi taistellakseen häntä vastaan, eikä kuullut Ne-kon sanoja, jotka kuitenkin tulivat Jumalan suusta. Niin hän meni taistelemaan Megiddon tasangolle.²³Mutta am-pujat ampuivat kuningas Joosiaa; ja kuningas sanoi pal-velijoillensa: ”Viekää minut pois, sillä minä olen pahasti haavoittunut”.²⁴Niin hänen palvelijansa siirsivät hänet sotavaunuista ja panivat hänet hänen toisiin vaunuihinsa ja kuljettivat hänet Jerusalemiin. Ja hän kuoli, ja hänet haudattiin isiensä hautoihin. Ja koko Juuda ja Jerusalem surivat Joosiaa.²⁵Ja Jeremia sepitti itkuvirren Joosiasta. Ja kaikki laulajat ja laulajattaret ovat itkuvirssissään pu-huneet Joosiasta aina tähän päivään asti; ja nämä ovat tulleet yleisiksi Israelissa. Katso, ne ovat kirjoitettuna ”It-kuvirssissä”.²⁶Mitä muuta on kerrottavaa Joosiasta ja hä-nen hurskaista teoistansa, joita hän teki sen mukaan, kuin on kirjoitettuna Herran laissa,²⁷hänen sekä aikaisemmista että myöhemmistä vaiheistaan, katso, se on kirjoitettuna Israelin ja Juudan kuningasten kirjassa.

36Maan kansa otti Joosian pojan Jooahaan ja teki hä-net kuninkaaksi Jerusalemiin hänen isänsä jälkeen.²Jooahas oli kahdenkymmenen kolmen vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kolme kuukautta.³Mutta Egyptin kuningas pani hänet viralta Jerusalemissa ja otti maasta pakkoverona sata talenttia hopeata ja yhden talentin kultaa.⁴Ja Egyptin kuningas teki hänen veljensä Eljakimin Juudan ja Jerusalemin kuninkaaksi ja muutti hänen nimensä Joojakimiksi. Mutta hänen veljen-sä Jooahaan Neko otti ja vei Egyptiin.⁵Joojakim oli kah-denkymmenen viiden vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa yksitoista vuotta. Hän teki sitä, mikä oli pahaa Herran, hänen Jumalansa, silmissä.⁶Ja Nebukadnessar, Baabelin kuningas, lähti häntä vas-taan ja kytki hänet vaskikahleisiin viedäkseen hänet Baa-beliin.⁷Nebukadnessar vei Herran temppelin kaluja Baa-beliin ja pani ne temppeliinsä Baabelissa.⁸Mitä muuta on kerrottavaa Joojakimista ja niistä kauhistuksista, joita hän teki, ja mitä hänessä havaittiin, katso, se on kirjoitet-tuna Israelin ja Juudan kuningasten kirjassa. Ja hänen poi-kansa Joojakin tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.⁹Joojakin oli kahdeksantoista vuoden vanha tullessansa kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa kolme kuukautta ja kymme-nen päivää. Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmis-sä.¹⁰Vuoden vaihteessa kuningas Nebukadnessar lähetti noutamaan hänet Baabeliin, hänet ynnä Herran temppe-lin kallisarvoiset kalut. Ja hän teki hänen veljensä Sidkian Juudan ja Jerusalemin kuninkaaksi.¹¹Sidkia oli kahden-kymmenen yhden vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa yksitoista vuotta.¹²Hän te-ki sitä, mikä oli pahaa Herran, hänen Jumalansa, silmissä: hän ei nöyrtynyt profeetta Jeremian edessä, jonka sana tuli Herran suusta.¹³Myöskin hän kapinoi kuningas Nebu-

kadnessaria vastaan, joka kuitenkin oli vannottanut hänet Jumalan kautta. Hän oli niskuri ja paadutti sydämensä, niin ettei hän kääntynyt Herran, Israelin Jumalan, puoleen.¹⁴Myös kaikki pappien päämiehet ja kansa harjoittivat pal-jon uskottomuutta jäljittelemällä pakanain kaikkia kauhis-tuksia, ja he saastuttivat Herran temppelin, jonka hän oli pyhittänyt Jerusalemissa.¹⁵Ja Herra, heidän isiensä Juma-la, lähetti, varhaisesta alkaen, vähän väliä heille varoituk-sia sanansaattajainsa kautta, sillä hän sääli kansaansa ja asumustansa.¹⁶Mutta he pilkkasivat Jumalan sanansaat-tajia ja halveksivat hänen sanaansa ja häpäisivät hänen profeettojansa, kunnes Herran viha hänen kansaansa koh-taan oli kasvanut niin, ettei apua enää ollut.¹⁷Niin hän toi heidän kimppuunsa kaldealaisten kuninkaan ja surmautti miekalla heidän nuoret miehensä heidän pyhäkössänsä eikä säästänyt nuorukaista eikä neitosta, ei vanhusta eikä har-maapäätä; kaikki hän antoi tämän käsiin.¹⁸Ja kaikki Ju-malan temppelin kalut, sekä suuret että pienet, ja Herran temppelin aarteet sekä kuninkaan ja hänen päämiesten-sä aarteet, kaikki hän vei Baabeliin.¹⁹Jumalan temppeli poltettiin, Jerusalemin muurit revittiin, kaikki sen palatsit poltettiin tulella, ja kaikki sen kallisarvoiset esineet hävi-tettiin.²⁰Ja jotka olivat säilyneet miekalta, ne vietiin pak-kosiirtolaisuuteen Baabeliin. Ja he olivat hänen ja hänen poikiensa palvelijoina, kunnes Persian valtakunta sai val-lan.²¹Ja niin toteutui Herran sana, jonka hän oli puhunut Jeremian suun kautta, kunnes maa oli saanut hyvityksen sapateistaan - niin kauan kuin se oli autiona, se lepäsi - kunnes seitsemänkymmentä vuotta oli kulunut.²²Mutta Kooreksen, Persian kuninkaan, ensimmäisenä hallitusvuotena herätti Herra, että täytyisi Herran sana, jonka hän oli puhunut Jeremian suun kautta, Kooreksen, Persian ku-ninkaan, hengen, niin että tämä koko valtakunnassansa kuulutti ja myös käskykirjassa julistutti näin:²³”Näin sa-noo Koores, Persian kuningas: Kaikki maan valtakunnat on Herra, taivaan Jumala, antanut minulle, ja hän on kä-skenyt minun rakentaa itsellensä temppelin Jerusalemiin, joka on Juudassa. Kuka vain teidän joukossanne on hänen kansaansa, sen kanssa olkoon Herra, hänen Jumalansa, ja hän menköön sinne.”

Esran

1Kooreksen, Persian kuninkaan, ensimmäisenä hallitusvuotena herätti Herra, että täyttyisi Herran sana, jonka hän oli puhunut Jeremian suun kautta, Kooreksen, Persian kuninkaan, hengen, niin että tämä koko valtakunnassansa kuulutti ja myös käskykirjassa julistutti näin: ²”Näin sanoo Koores, Persian kuningas: Kaikki maan valtakunnat on Herra, taivaan Jumala, antanut minulle, ja hän on käsenyt minun rakentaa itsellensä temppelin Jerusalemiin, joka on Juudassa. ³Kuka vain teidän joukossanne on hänen kansaansa, sen kanssa olkoon hänen Jumalansa, ja hän menköön Jerusalemiin, joka on Juudassa, rakentamaan Herran, Israelin Jumalan, temppeliä. Hän on se Jumala, joka asuu Jerusalemissa. ⁴Kuka vain on jäljellä, se saakoon, missä asuukin muukalaisena, paikkakuntansa miehiltä kannatukseksi hopeata ja kultaa, tavaraa ja karjaa ynnä vapaaehtoisia lahjoja Jumalan temppelin rakentamiseksi Jerusalemiin.” ⁵Silloin nousivat Juudan ja Benjaminin perhekuntapäämiehet sekä papit ja leeviläiset, kaikki, joiden hengen Jumala herätti menemään ja rakentamaan Herran temppeliä Jerusalemiin. ⁶Ja kaikki, jotka asuivat heidän ympärillään, avustivat heitä hopeakaluilla, kullalla, tavaralla, karjalla ja kalleuksilla kaiken sen lisäksi, mitä annettiin vapaaehtoisina lahjoina. ⁷Ja kuningas Koores tuotatti esiin Herran temppelin kalut, jotka Nebukadnessar oli vienyt pois Jerusalemista ja pannut oman jumalansa temppeliin. ⁸Ne Koores, Persian kuningas, tuotatti aarteistonvartijalle, Mitredatille, ja tämä laski niiden luvun Sesbassarille, Juudan ruhtinaalle. ⁹Ja tämä oli niiden luku: kolmekymmentä kultamaljaa, tuhat hopeamaljaa, kaksikymmentä yhdeksän uhriastiaa, ¹⁰kolmekymmentä kultapikaria, niitä arvolta lähinnä neljäsataa kymmenen hopeapikaria, tuhat muuta kalua. ¹¹Kulta- ja hopeakaluja oli kaikkiaan viisituhatta neljäsataa. Kaikki nämä Sesbassar toi, silloin kun pakkosiirtolaiset tuotiin Baabelista Jerusalemiin.

2Ja nämä olivat ne tämän maakunnan asukkaat, jotka lähtivät pakkosiirtolaisten vankeudesta Baabelista, jonne Nebukadnessar, Baabelin kuningas, oli vienyt heidät pakkosiirtolaisuuteen, ja jotka palasivat Jerusalemiin ja Juudaan, kukin kaupunkiinsa, ²ne, jotka tulivat Serubbaabelin, Jeesusan, Nehemian, Serajan, Reelajan, Mordekain, Bil-sanin, Misparin, Bigvain, Rehumien ja Baanan kanssa. Is-

raelin kansan miesten lukumäärä oli: ³Paroksen jälkeläisiä kaksituhatta sata seitsemänkymmentä kaksi; ⁴Sefatjan jälkeläisiä kolmesataa seitsemänkymmentä kaksi; ⁵Aarahin jälkeläisiä seitsemänsataa seitsemänkymmentä viisi; ⁶Pahat-Mooabin jälkeläisiä, nimittäin Jeesusan ja Jooabin jälkeläisiä, kaksituhatta kahdeksansataa kaksitoista; ⁷Eelamin jälkeläisiä tuhat kaksisataa viisikymmentä neljä; ⁸Sattun jälkeläisiä yhdeksänsataa neljäkymmentä viisi; ⁹Sakkain jälkeläisiä seitsemänsataa kuusikymmentä; ¹⁰Baanin jälkeläisiä kuusisataa neljäkymmentä kaksi; ¹¹Beebain jälkeläisiä kuusisataa kaksikymmentä kolme; ¹²Asgadin jälkeläisiä tuhat kaksisataa kaksikymmentä kaksi; ¹³Adonikamin jälkeläisiä kuusisataa kuusikymmentä kuusi; ¹⁴Bigvain jälkeläisiä kaksituhatta viisikymmentä kuusi; ¹⁵Aadinin jälkeläisiä neljäsataa viisikymmentä neljä; ¹⁶Aaterin, nimittäin Hiskian, jälkeläisiä yhdeksänkymmentä kahdeksan; ¹⁷Beesain jälkeläisiä kolmesataa kaksikymmentä kolme; ¹⁸Jooran jälkeläisiä sata kaksitoista; ¹⁹Haasumin jälkeläisiä kaksisataa kaksikymmentä kolme; ²⁰Gibbarin jälkeläisiä yhdeksänkymmentä viisi; ²¹beetlehemiläisiä sata kaksikymmentä kolme; ²²Netofan miehiä viisikymmentä kuusi; ²³Anatotin miehiä sata kaksikymmentä kahdeksan; ²⁴asmavetilaisia neljäkymmentä kaksi; ²⁵kirjat-aarimilaisia, kefiralaisia ja beerotilaisia seitsemänsataa neljäkymmentä kolme; ²⁶raamalaisia ja gebalaisia kuusisataa kaksikymmentä yksi; ²⁷Mikmaan miehiä sata kaksikymmentä kaksi; ²⁸Beetelin ja Ain miehiä kaksisataa kaksikymmentä kolme; ²⁹nebolaisia viisikymmentä kaksi; ³⁰Magbiin jälkeläisiä sata viisikymmentä kuusi; ³¹toisen Eelamin jälkeläisiä tuhat kaksisataa viisikymmentä neljä; ³²Haarimin jälkeläisiä kolmesataa kaksikymmentä; ³³loodilaisia, haadidilaisia ja oonolaisia seitsemänsataa kaksikymmentä viisi; ³⁴jerikolaisia kolmesataa neljäkymmentä viisi; ³⁵senaalaisia kolmetuhatta kuusisataa kolmekymmentä. ³⁶Pappeja oli: Jedajan jälkeläisiä, nimittäin Jeesusan sukua, yhdeksänsataa seitsemänkymmentä kolme; ³⁷Immerin jälkeläisiä tuhat viisikymmentä kaksi; ³⁸Pashurin jälkeläisiä tuhat kaksisataa neljäkymmentä seitsemän; ³⁹Haarimin jälkeläisiä tuhat seitsemäntoista. ⁴⁰Leeviläisiä oli: Jeesusan ja Kadmielin jälkeläisiä, nimittäin Hoodavjan jälkeläisiä, seitsemänkymmentä neljä. ⁴¹Veisaaia oli: Aasafin jälkeläisiä sata kaksikymmentä kahdeksan. ⁴²Ovenvartijain jälkeläisiä oli: Sallumin jälkeläisiä, Aaterin jälkeläisiä, Talmonin jälkeläisiä, Akkubin jälkeläi-

siä, Hatitan jälkeläisiä, Soobain jälkeläisiä, kaikkiaan sata kolmekymmentä yhdeksän. ⁴³Temppelelpalvelijoita oli: Siihan jälkeläiset, Hasufan jälkeläiset, Tabbaotin jälkeläiset, ⁴⁴Keeroksen jälkeläiset, Siiahan jälkeläiset, Paadonin jälkeläiset, ⁴⁵Lebanan jälkeläiset, Hagaban jälkeläiset, Akkubin jälkeläiset, ⁴⁶Haagabin jälkeläiset, Samlain jälkeläiset, Haananin jälkeläiset, ⁴⁷Giddelin jälkeläiset, Gaharin jälkeläiset, Reajan jälkeläiset, ⁴⁸Resinin jälkeläiset, Nekodan jälkeläiset, Gassamin jälkeläiset, ⁴⁹Ussan jälkeläiset, Paaseahin jälkeläiset, Beesain jälkeläiset, ⁵⁰Asnan jälkeläiset, Meunimin jälkeläiset, Nefusimin jälkeläiset, ⁵¹Bakbukin jälkeläiset, Hakufan jälkeläiset, Harhurin jälkeläiset, ⁵²Baslutin jälkeläiset, Mehidan jälkeläiset, Harsan jälkeläiset, ⁵³Barkoksesta jälkeläiset, Siiseran jälkeläiset, Taamahin jälkeläiset, ⁵⁴Nesiahin jälkeläiset, Hatifan jälkeläiset. ⁵⁵Salomon palvelijain jälkeläisiä oli: Sootain jälkeläiset, Sooferetin jälkeläiset, Perudan jälkeläiset, ⁵⁶Jaalan jälkeläiset, Darkonin jälkeläiset, Giddelin jälkeläiset, ⁵⁷Sefatjan jälkeläiset, Hattilin jälkeläiset, Pookeret-Sebaimin jälkeläiset, Aamin jälkeläiset. ⁵⁸Temppelelpalvelijoita ja Salomon palvelijain jälkeläisiä oli kaikkiaan kolmesataa yhdeksänkymmentä kaksi. ⁵⁹Nämä olivat ne, jotka lähtivät Teel-Melahista, Teel-Harsasta, Kerub Addanista ja Immeristä, voimatta ilmoittaa perhekuuntaansa ja syntyperäänsä, olivatko israelilaisia: ⁶⁰Delajan jälkeläisiä, Tobian jälkeläisiä, Nedokan jälkeläisiä, kuusisataa viisikymmentä kaksi. ⁶¹Ja pappien poikain joukossa olivat Habaijan jälkeläiset, Koosin jälkeläiset ja Barsillain jälkeläiset, sen, joka oli ottanut vaimon gileadilaisen Barsillain tyttärinä ja jota kutsuttiin heidän nimellään. ⁶²Nämä etsivät sukuluettelootaan, niitä löytämättä, ja niin heidät julistettiin papputeen kelpaamattomiksi. ⁶³Maaherra kielsi heitä syömästä korkeasti-pyhää, ennenkuin nousisi pappi, joka voi hoitaa uurimia ja tummimia. ⁶⁴Koko seurakunta oli yhteensä neljäkymmentä kaksi tuhatta kolmesataa kuusikymmentä, ⁶⁵paitsi heidän palvelijointansa ja palvelijattariensa, joita oli seitsemäntuhatta kolmesataa kolmekymmentä seitsemän. Lisäksi oli heillä kaksisataa mies- ja naisveisaajaa. ⁶⁶Hevosia heillä oli seitsemänsataa kolmekymmentä kuusi, muuleja kaksisataa neljäkymmentä viisi, ⁶⁷kameleja neljäsataa kolmekymmentä viisi, aaseja kuusituhatta seitsemänsataa kaksikymmentä. ⁶⁸Perhekuunta-päämiehet, muutamat, tullessansa Herran temppelin sijalle, joka on Jerusalemissa, antoivat vapaaehtoisia lahjoja Jumalan tempeleille, sen pystyttämiseksi paikallensa. ⁶⁹He antoivat sen mukaan, kuin voivat, rakennusrahaan: kuusikymmentä yksi tuhatta dareikkia kultaa, viisituhatta miinaa hopeata ja sata papinihokasta. ⁷⁰Sitten papit, leeviläiset ja osa kansaa sekä veisaajat, ovenvartijat ja temppelelpalvelijat asettuivat kaupunkeihinsa, ja kaikki muut israelilaiset kaupunkeihinsa.

3Kun seitsemäs kuukausi tuli ja israelilaiset jo olivat kaupungeissa, kokoontui kansa yhtenä miehenä Jerusalemiin. ²Ja Jeesua, Joosadakin poika, ja hänen veljensä, pa-

pit, ja Serubbaabel, Sealtielin poika, ja hänen veljensä nousivat rakentamaan Israelin Jumalan alttaria uhratak-sensa sen päällä polttouhreja, niinkuin on kirjoitettu Jumalan miehen Mooseksen laissa. ³He pystyttivät paikallensa alttarin, sillä he olivat kauhuissaan maan kansojen tähden; ja he uhrasivat alttarilla polttouhreja Herralle, polttouhreja aamuin ja illoin. ⁴Ja he viettivät lehtimajanjuhlaa, niinkuin oli säädetty, ja uhrasivat polttouhreja joka päivä niin paljon, kuin oli säädetty, kunakin päivänä sen päivän uhrit, ⁵ja sen jälkeen jokapäiväisen polttouhrin ja uudenkuun päivien ja kaikkien muiden Herran pyhien juhlien uhrit sekä kaikkien niiden uhrit, jotka toivat vapaaehtoisia lahjoja Herralle. ⁶Seitsemännen kuun ensimmäisestä päivästä alkaen he uhrasivat polttouhreja Herralle, vaikka temppelin perustusta ei oltu vielä laskettu. ⁷Ja he antoivat rahaa kivenhakkaajille ja puusepille sekä ruoka- ja juomatavaroita ja öljyä siidonilaisille ja tyyrolaisille, että nämä kuljettaisivat setripuita Libanonilta meritse Jaafon, sen valtuuden nojalla, jonka Koores, Persian kuningas, oli heille antanut. ⁸Ja toisena vuotena siitä, kun he olivat tulleet Jumalan temppelin sijalle Jerusalemiin, sen toisessa kuussa, ryhtyivät Serubbaabel, Sealtielin poika, ja Jeesua, Joosadakin poika, ja heidän muut veljensä, papit ja leeviläiset, ja kaikki, jotka vankeudesta olivat tulleet Jerusalemiin, työhön ja panivat kaksikymmenvuotiset ja sitä vanhemmat leeviläiset johtamaan Herran temppelin rakennustyötä. ⁹Ja Jeesua poikineen ja veljineen ja Kadmiel poikineen, Juudan jälkeläiset, astuivat yhdessä johtamaan niitä, jotka tekivät Herran temppelin rakennustyötä; samoin myöskin Heenadadin pojat poikineen ja veljineen, leeviläiset. ¹⁰Ja kun rakentajat laskivat Herran temppelin perustusta, asetettiin papit virkapuvuissaan torvilla ja leeviläiset, Aasafin jälkeläiset, kymbaaleilla ylistämään Herraa, Israelin kuninkaan Daavidin järjestelyn mukaan. ¹¹Ja he virittivät ylistys- ja kiitosvirren Herralle: ”Sillä hän on hyvä sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti Israelia kohtaan”. Ja kaikki kansa nosti suuren riemuhuudon ylistäen Herraa siitä, että Herran temppelin perustus oli laskettu. ¹²Mutta monet papit, leeviläiset ja perhekuunta-päämiehet, vanhukset, jotka olivat nähneet edellisen temppelin, itkivät kiihtyneinä äänellä, kun tämän temppelin perustus laskettiin heidän nähtensä. Monet taas korottivat äänensä riemuiten ja iloiten. ¹³Eikä voitu erottaa raikuvaa riemuhuutoa kansan äänekkästä itkusta; sillä kansa nosti suuren huudon, niin että huuto kuului kauas.

4Mutta kun Juudan ja Benjaminin vastustajat kuulivat, että pakkosiirtolaiset rakensivat temppeliä Herralle, Israelin Jumalalle, ²astuivat he Serubbaabelin ja perhekuunta-päämiesten luo ja sanoivat heille: ”Me tahdomme rakentaa yhdessä teidän kanssanne, sillä me etsimme teidän Jumalanne, niinkuin tekin, ja hänelle me olemme uhranneet Eesarhaddonin, Assurin kuninkaan, päivästä asti, hänen, joka toi meidät tänne”. ³Mutta Serubbaabel ja Jeesua ja

muut Israelin perhekunta-päämiehet sanoivat heille: ”Ei sovi teidän ja meidän yhdessä rakentaa temppeleä meidän Jumalallemme, vaan me yksin rakennamme Herralle, Israelin Jumalalle, niinkuin kuningas Koores, Persian kuningas, on meitä käsenyt”.⁴ Mutta maan kansa sai Juudan kansan kätet herpoamaan ja pelotti heidät rakentamasta.⁵ Ja ne palkkasivat heitä vastaan neuvonantajia, jotka tekivät heidän hankkeensa tyhjäksi, niin kauan kuin Koores, Persian kuningas, eli, ja aina Daarejaveksen, Persian kuninkaan, hallitusaikaan asti.⁶ Ahasveroksen hallituksen aikana, hänen hallituksensa alussa, he kirjoittivat syytöskirjan Juudan ja Jerusalemin asukkaita vastaan.⁷ Ja Artahsastan aikana kirjoittivat Bislam, Mitredat ja Taabeel ynnä näiden muut virkatoverit Artahsastalle, Persian kuninkaalle. Kirje oli kirjoitettu aramin kirjoituksella ja käännetty araminkielelle.⁸ Käskynhaltija Rehum ja kirjuri Simsai kirjoittivat kuningas Artahsastalle Jerusalemiä vastaan kirjeen, joka kuului näin: ”Silloin ja silloin. ”Käskynhaltija Rehum ja kirjuri Simsai ynnä muut heidän virkatoverinsa, tuomarit, järjestysmiehet, tarpelilaiset, afarsilaiset, erekiläiset, babylonialaiset, suusanilaiset, dehavilaiset, eelamilaiset,¹⁰ ja muut kansat, jotka suuri ja mainehikas Aasenapar vei pakkosiirtolaisuuteen ja sijoitti Samarian kaupunkiin ja muualle, tälle puolelle Euftrat-virran,” ja niin edespäin.¹¹ Tämä on jäljennös kirjeestä, jonka he lähettivät hänelle: ”Kuningas Artahsastalle sinun palvelijasi, miehet tältä puolelta Euftrat-virran,” ja niin edespäin.¹² Tietäköön kuningas, että ne juutalaiset, jotka lähtivät sinun luotasi meidän luoksemme, ovat tulleet Jerusalemiin. He ovat nyt rakentamassa tuota kapinallista ja pahaa kaupunkia ja panemassa kuntoon muureja ja korjaamassa perustuksia.¹³ Niin tietäköön kuningas, että jos se kaupunki rakennetaan ja muurit pannaan kuntoon, he eivät suorita rahaveroa, eivät luonnontuotteita eivätkä tierahaa, ja siitä kärsivät kuningasten tulot.¹⁴ Koska kerran me syömme palatsin suolaa eikä meidän sovi nähdä kuninkaan häpäisemistä, sentähden me lähetämme ja ilmoitamme tämän kuninkaalle,¹⁵ että hän tutkituttaisi sinun isiesi aikakirjaa; sillä aikakirjasta sinä huomaat ja saat tietää, että se kaupunki on ollut kapinallinen kaupunki, joka on tuottanut kuninkaille ja maakunnille vahinkoa ja jossa ammoisista ajoista on pantu toimeen levottomuuksia. Sentähden se kaupunki on hävitetty.¹⁶ Me ilmoitamme siis kuninkaalle, että jos se kaupunki rakennetaan ja muurit pannaan kuntoon, ei sinulla ole oleva mitään osaa tällä puolella Euftrat-virran olevaan maahan.”¹⁷ Kuningas lähetti vastauksen käskynhaltija Rehumille ja kirjuri Simsaille ja muille heidän virkatoverilleen, jotka asuivat Samariassa ja muualla tällä puolella Euftrat-virran: ”Rauhaa” ja niin edespäin.¹⁸ Kirjelmä, jonka meille lähetitte, on minulle tarkkaan luettu.¹⁹ Minä annoin käskyn tutkia asiaa, ja huomattiin, että se kaupunki ammoisista ajoista asti on noussut kuninkaita vastaan ja että siellä on pantu toimeen kapinoita ja levottomuuksia.²⁰ Jerusalemissa on ollut mahtavia kuninkaita, jotka

ovat hallinneet kaikkea Euftrat-virran senpuoleista maata ja joille on suoritettu rahaveroa, luonnontuotteita ja tierahaa.²¹ Antakaa siis käsky, että ne miehet on estettävä työstään ja että se kaupunki on jätettävä rakentamatta, kunnes minulta tulee käsky.²² Ja varokaa, ettette lyö laimin mitään tässä asiassa, etteivät kuninkaat kärsisi siitä suurta vahinkoa.”²³ Niin pian kuin kuningas Artahsastan kirjelmän jäljennös oli luettu Rehumille, kirjuri Simsaille ja heidän virkatoverilleen, menivät he kiiruusti Jerusalemiin juutalaisten luo ja estivät väkivoimalla heidät työtä tekemästä.²⁴ Silloin pysähtyi Jumalan temppelein rakennustyö Jerusalemissa ja oli pysähdyksissä Daarejaveksen, Persian kuninkaan, toiseen hallitusvuoteen asti.

5 Mutta profeetta Haggai ja Sakarja, Iddon poika, profeetat, ennustivat Juudassa ja Jerusalemissa oleville juutalaisille Israelin Jumalan nimeen, hänen, jonka nimiin he olivat otetut.² Niin Serubbaabel, Sealtielin poika, ja Jeesua, Joosadakin poika, nousivat ja alkoivat rakentaa Jumalan temppeleä Jerusalemissa, ja heidän kanssansa Jumalan profeetat, jotka tukivat heitä.³ Siihen aikaan tulivat heidän luoksensa Tattenai, Euftrat-virran tämänpuoleisen maan käskynhaltija, ja Setar-Boosenai sekä heidän virkatoverinsa ja sanoivat heille näin: ”Kuka on käsenyt teitä rakentamaan tätä temppeleä ja panemaan kuntoon tätä muuria?”⁴ Niin me sanoimme heille niiden miesten nimet, jotka tätä rakennusta rakensivat.⁵ Ja juutalaisten vanhinten yllä oli heidän Jumalansa silmä, niin ettei heitä estetty työstä, vaan meni kertomus asiasta Daarejavekselle ja odotettiin sitä koskevan kirjoituksen tuloa sieltä takaisin.⁶ Jäljennös kirjeestä, jonka Tattenai, Euftrat-virran tämänpuoleisen maan käskynhaltija, ja Setar-Boosenai sekä tämän virkatoverit, ne afarsakilaiset, jotka olivat tällä puolella Euftrat-virran, lähettivät kuningas Daarejavekselle;⁷ he näet lähettivät hänelle kertomuksen, ja siihen oli kirjoitettu näin: ”Kuningas Daarejavekselle kaikkea rauhaa!”⁸ Tietäköön kuningas, että me menimme Juudan maakuntaan, suuren Jumalan temppeleille. Sitä rakennetaan suurista kivistä, ja hirsii pannaan seiniin. Työ tehdään tarkasti ja sujuu heidän käsissään.⁹ Sitten me kysyimme vanhimilta ja sanoimme heille näin: ”Kuka on käsenyt teitä rakentamaan tätä temppeleä ja panemaan kuntoon tätä muuria?”¹⁰ Me kysyimme heiltä myöskin heidän nimiänsä ilmoittaaksemme ne sinulle ja kirjoitimme muistiin niiden miesten nimet, jotka ovat heitä johtamassa.¹¹ Ja he antoivat meille tämän vastauksen: ”Me olemme taivaan ja maan Jumalan palvelijoita, ja me rakennamme uudestaan temppeleä, joka oli rakennettu monta vuotta sitten. Suuri Israelin kuningas sen rakensi ja sai sen valmiiksi.¹² Mutta koska meidän isämme vihoittivat taivaan Jumalan, antoi hän heidät kaldealaisen Nebukadnessarin, Baabelin kuninkaan, käsiin; ja hän hävitti tämän temppelein ja vei kansan pakkosiirtolaisuuteen Baabeliin.¹³ Mutta Kooreksen, Baabelin kuninkaan, ensimmäisenä hallitusvuotena antoi ku-

ningas Koores käskyn rakentaa uudestaan tämän Jumalan temppelin. ¹⁴Kuningas Koores antoi myös tuoda Baabelin temppelistä esiin Jumalan temppelin kulta- ja hopeakalut, jotka Nebukadnessar oli vienyt pois Jerusalemin temppelistä ja tuonut Baabelin temppeliin; ja ne annettiin Sesbassar-nimiselle miehelle, jonka hän oli asettanut käskynhaltijaksi. ¹⁵Ja hän sanoi tälle: Ota nämä kalut, mene ja pane ne Jerusalemin temppeliin. Ja Jumalan temppeli rakennettakoon entiselle paikallensa. ¹⁶Niin tämä Sesbassar tuli ja las-ki Jumalan temppelin perustuksen Jerusalemissa. Ja siitä ajasta alkaen tähän saakka sitä on rakennettu, eikä se vielä-kään ole valmis.' ¹⁷Jos kuningas siis hyväksi näkee, niin tutkittakoon kuninkaan aarrekammiossa siellä Baabelissa, onko niin, että kuningas Koores on antanut käskyn rakentaa tämän Jumalan temppelin Jerusalemissa; ja lähettänee kuningas meille tiedon tahdostansa tässä asiassa."

6Niin kuningas Daarejaves antoi käskyn, että asiaa tutkittaisiin Baabelin arkistossa, jonne myös aarteet koottiin. ²Ja Ahmetan linnasta, Meedian maakunnasta, löydettiin kirjakäärö, johon oli kirjoitettu seuraavasti: "Muistettava tapahtuma: ³Kuningas Kooreksen ensimmäisenä hallitusvuotena kuningas Koores antoi käskyn: Jumalan temppeli Jerusalemissa, se temppeli rakennettakoon paikaksi, jossa uhreja uhrataan. Sen perustukset laskettakoon lujiksi, sen korkeus olkoon kuusikymmentä kyynärää ja leveys kuusikymmentä kyynärää. ⁴Siinä olkoon aina rinnakkain kolme kivikertaa suuria kiviä ja yksi hirsikerta uusia hirsii; ja kustannukset suoritettakoon kuninkaan hovista. ⁵Ja myös Jumalan temppelin kulta- ja hopeakalut, jotka Nebukadnessar vei pois Jerusalemin temppelistä ja toi Baabeliin, annettakoon takaisin. Ne tulkoot paikoilleen Jerusalemin temppeliin, pantakoon ne Jumalan temppeliin." ⁶- "Niinmuodoin on sinun, Tattenai, joka olet Euftrat-virran tuonpuoleisen maan käskynhaltija, sinun, Setar-Boosenai, ja teidän virkatoverienne, niiden afarsakilaisten, jotka ovat tuolla puolella Euftrat-virran, pysyttävä siitä erillänne. ⁷Antakaa Jumalan temppelin rakennustyön olla rauhassa. Juutalaisten käskynhaltija ja juutalaisten vanhimmat rakentakoot Jumalan temppelin paikallensa. ⁸Ja minä annan käskyn, mitä teidän on tehtävä juutalaisten vanhimille heidän rakentaessaan Jumalan temppelinä: tuolta puolelta Euftrat-virran tulevista kuninkaan verotuloista suoritettakoon niille miehille tarkasti ja viivyttämättä kustannukset. ⁹Ja mitä tarvitaan, mullikoita, oinaita ja karitsoita polttouh-reiksi taivaan Jumalalle, nisuja, suolaa, viiniä ja öljyä, se annettakoon heille Jerusalemin pappien esityksestä joka päivä, laiminlyömättä, ¹⁰että he uhraisivat suloisesti tuok-suvia uhreja taivaan Jumalalle ja rukoilisivat kuninkaan ja hänen poikiensa hengen puolesta. ¹¹Ja minä annan käskyn, että kuka ikinä rikkoo tämän määräyksen, hänen talostaan revittäköön hirsi, ja hänet ripustettakoon ja nau-littakoon siihen, ja hänen talostaan tehtäköön siitä syystä soraläjä. ¹²Ja Jumala, joka on asettanut nimensä siihen,

kukistakoon jokaisen kuninkaan ja kansan, joka ojentaa kätensä rikkomaan tätä määräystä hävittämällä Jumalan temppelin Jerusalemissa. Minä Daarejaves olen antanut tämän käskyn; se tarkoin täytettäköön." ¹³Silloin Tattenai, Euftrat-virran tämänpuoleisen maan käskynhaltija, Setar-Boosenai ja heidän virkatoverinsa täyttivät tarkoin käskyn, jonka kuningas Daarejaves oli heille lähettänyt. ¹⁴Niin juutalaisten vanhimmat rakensivat, ja työ onnistui heille profeetta Haggain ja Sakarjan, Iddon pojan, ennustuksen tukemana. Ja he saivat sen valmiiksi Israelin Jumalan käskyn ja Kooreksen, Daarejaveksen ja Artahsastan, Persian kuninkaan, käskyn mukaan. ¹⁵Tämä temppeli valmistui adar-kuun kolmanneksi päiväksi, nimittäin kuningas Daarejaveksen kuudentena hallitusvuotena. ¹⁶Silloin israelilaiset, papit ja leeviläiset ja muut pakkosiirtolaiset, viettivät Jumalan temppelin vihkiäisiä iloiten ¹⁷ja uhrasivat Jumalan temppelin vihkiäisissä sata härkää, kaksisataa oinasta ja neljäsataa karitsaa sekä syntiuhriksi koko Israelin puolesta kaksitoista kaurista, Israelin sukukuntien luvun mukaan. ¹⁸Ja he asettivat papit ryhmittäin ja leeviläiset osastoittain Jumalan palvelukseen Jerusalemissa, niinkuin on kirjoitettu Mooseksen kirjassa. ¹⁹Sitten pakkosiirtolaiset viettivät pääsiäistä ensimmäisen kuun neljäntenätoista päivänä. ²⁰Sillä papit ja leeviläiset olivat yhtenä miehenä puhdistautuneet, niin että he kaikki olivat puhtaat. Ja he teurastivat pääsiäislampaan kaikille pakkosiirtolaisille, veljillensä papeille ja itsellensä. ²¹Ja sitä söivät kaikki pakkosiirtolaisuudesta palanneet israelilaiset sekä kaikki, jotka olivat eristäytyneet maassa asuvien pakanain saastaisuudesta ja liittyneet heihin etsiäkseen Herraa, Israelin Jumalaa. ²²Ja he viettivät happamattoman leivän juhlaa seitsemän päivää iloiten, sillä Herra oli ilahuttanut heitä, kun oli kääntänyt Assurin kuninkaan sydämen heidän puolelensa, niin että hän avusti heitä Jumalan, Israelin Jumalan, temppelin rakentamistyössä.

7Näiden tapausten jälkeen, Persian kuninkaan Artahsastan hallituksen aikana, lähti Esra, Serajan poika, joka oli Asarjan poika, joka Hilkian poika, ²joka Sallumin poika, joka Saadokin poika, joka Ahitubin poika, ³joka Amarjan poika, joka Asarjan poika, joka Merajotin poika, ⁴joka Serahjan poika, joka Ussin poika, joka Bukkin poika, ⁵joka Abisuan poika, joka Piinehaan poika, joka Eleasarin poika, joka Aaronin, ylimmäisen papin, poika - ⁶tämä Esra lähti Baabelista. Hän oli kirjanoppinut, perehtynyt Mooseksen lakiin, jonka Herra, Israelin Jumala, oli antanut. Ja kuningas antoi hänelle kaikki, mitä hän halusi, koska Esra päällä oli Herran, hänen Jumalansa, käsi. ⁷Myös israelilaisia ja pappeja, leeviläisiä, veisaajia, ovenvartijoita ja temppelipalvelijoita lähti Jerusalemiin kuningas Artahsastan seitsemäntenä hallitusvuotena. ⁸Ja hän tuli Jerusalemiin viidennessä kuussa kuninkaan seitsemäntenä hallitusvuotena. ⁹Sillä ensimmäisen kuun ensimmäisenä päivänä alkoi lähtö Baabelista; ja viidennen kuun ensimmäisenä päivänä hän

tuli Jerusalemiin, koska Jumalan hyvä käsi oli hänen päälänsä. ¹⁰Sillä Esra oli kiinnittänyt sydämensä Herran lain tutkimiseen, seuratakseen sitä ja opettaakseen Israelissa lakia ja oikeutta. ¹¹Tämä on jäljennös kirjeestä, jonka kuningas Artahsasta antoi pappi Esralle, kirjanoppineelle, joka oli Herran Israelille antamien käskyjen ja ohjeitten tuntija: ¹²”Artahsasta, kuningasten kuningas, pappi Esralle, taivaan Jumalan lain tuntijalle”, ja niin edespäin. ¹³”Minä annan käskyn, että minun valtakunnassani jokainen Israelin kansan jäsen ja sen papit ja leeviläiset, jotka ovat hakkaat lähtemään Jerusalemiin, lähtekööt sinun kanssasi, ¹⁴koska kuningas ja hänen seitsemän neuvonantajaansa ovat lähettäneet sinut tarkastamaan, ovatko olot Juudassa ja Jerusalemissa sinun Jumalasi lain mukaiset, joka on sinun kädessäsi, ¹⁵ja viemään sinne hopean ja kullan, minkä kuningas ja hänen neuvonantajansa ovat antaneet vapaaehtoisena lahjana Israelin Jumalalle, jonka asumus on Jerusalemissa, ¹⁶ja myös kaiken hopean ja kullan, minkä saat koko Baabelin maakunnasta, sekä ne vapaaehtoiset lahjat, jotka kansa ja papit antavat Jumalansa temppeliin Jerusalemiin. ¹⁷Osta siis näillä rahoilla mitä tunnollisimmin härkiä, oinaita ja karitsoita ynnä niihin kuuluvia ruoka- ja juomauhreja; ja uhraa ne teidän Jumalanne temppelin alttarilla Jerusalemissa. ¹⁸Ja mitä sinä ja sinun veljesi näette hyväksi tehdä hopean ja kullan tähteillä, se tehkää Jumalanne tahdon mukaan. ¹⁹Ne kalut, jotka sinulle annetaan jumalanpalvelusta varten sinun Jumalasi temppelissä, jätä Jerusalemin Jumalan eteen. ²⁰Ja muut Jumalasi temppelin tarpeet, joita joudut suorittamaan, sinä saat suorittaa kuninkaan aarrekammioista. ²¹Ja minä, kuningas Artahsasta, annan käskyn kaikille aarteistojen vartijoille tuolla puolella Euftrat-virran: ”Kaikki, mitä pappi Esra, taivaan Jumalan lain tuntija, teiltä pyytää, se tunnollisesti toimitettakoon: ²²hopeata aina sataan talenttiin, nisuja sataan koor-mittaan, viiniä sataan bat-mittaan, öljyä sataan bat-mittaan saakka, niin myös suoloja ilman määrää. ²³Kaikki, mitä taivaan Jumala käskee, tehtäköön taivaan Jumalan temppelille täsmällisesti, ettei viha kohtaisi kuninkaan ja hänen poikiensa valtakuntaa. ²⁴Vielä tehdään teille tietäväksi, ettei kukaan ole oikeutettu vaatimaan rahaveroa, luonnontuotteita tai tierahoja yhdeltäkään papilta tai leeviläiseltä, veisaajalta, ovenvartijalta, temppelipalvelijalta tai muulta tämän Jumalan temppelin tehtäviä toimittavalta.” ²⁵Ja sinä, Esra, aseta Jumalasi viisauden mukaan, joka on sinun kädessäsi, tuomareita ja lakimiehiä tuomitsemaan kaikkea kansaa tuolla puolella Euftrat-virran, kaikkia, jotka tuntevat sinun Jumalasi lain; ja niille, jotka eivät sitä tunne, opettakaa sitä. ²⁶Ja jokainen, joka ei seuraa sinun Jumalasi lakia ja kuninkaan lakia, tuomittakoon tarkoin harkiten joko kuolemaan tai karkoitukseen, rahasakkoon tai vankeuteen.” ²⁷Kiitetty olkoon Herra, meidän isiemme Jumala, joka on pannut kuninkaan sydämeen, että hänen on kaunistettava Herran temppeliä Jerusalemissa ²⁸ja joka on suonut minun saavuttaa kuninkaan, hänen neuvo-

nantajainsa ja kaikkien kuninkaan mahtavain ruhtinasten suosion. Ja minä rohkaisin mieleni, koska Herran, minun Jumalani, käsi oli minun päälläni, ja minä kokosin Israelista päämiehiä lähtemään kanssani.

8Nämä olivat ne heidän perhekunta-päämiehensä ja heidän sukuluetteloihinsa merkityt, jotka kuningas Artahsastan hallituksen aikana lähtivät minun kanssani Baabelista: ²Piinehaan jälkeläisiä Geersom; Iitamarin jälkeläisiä Daniel; Daavidin jälkeläisiä Hattus; ³Sekanjan jälkeläisiä, Paroksen jälkeläisiä, Sakarja ja hänen kanssaan sata viisikymmentä sukuluetteloihin merkittyä miestä; ⁴Pahat-Mooabin jälkeläisiä Eljoenai, Serahjan poika, ja hänen kanssaan kaksisataa miestä; ⁵Sekanjan jälkeläisiä Jahasielin poika ja hänen kanssaan kolmesataa miestä; ⁶Aadinin jälkeläisiä Ebed, Joonatanin poika, ja hänen kanssaan viisikymmentä miestä; ⁷Eelamin jälkeläisiä Jesaja, Ataljan poika, ja hänen kanssaan seitsemänkymmentä miestä; ⁸Sefatjan jälkeläisiä Sebadja, Miikaelin poika, ja hänen kanssaan kahdeksänkymmentä miestä; ⁹Jooabin jälkeläisiä Obadja, Jehielin poika, ja hänen kanssaan kaksisataa kahdeksantoista miestä; ¹⁰Selomitin jälkeläisiä Joosifjan poika ja hänen kanssaan sata kuusikymmentä miestä; ¹¹Beebain jälkeläisiä Sakarja, Beebain poika, ja hänen kanssaan kaksikymmentä kahdeksan miestä; ¹²Asgadin jälkeläisiä Jooanan, Hakatanin poika, ja hänen kanssaan sata kymmenen miestä; ¹³Adonikamin jälkeläisiä myöhemmin tulleet, joiden nimet olivat Elifelet, Jeguel ja Semaja, ja heidän kanssaan kuusikymmentä miestä; ¹⁴Bigvain jälkeläisiä Uutai ja Sabbud ja heidän kanssaan seitsemänkymmentä miestä. ¹⁵Ja minä kokosin heidät joelle, joka juoksee Ahavaan päin, ja me olimme siellä leiriytyneinä kolme päivää. Mutta kun minä tarkkasin kansaa ja pappeja, en löytänyt sieltä yhtään leeviläistä. ¹⁶Silloin minä lähetin päämiehet Elieserin, Arielin, Semajan, Elnatanin, Jaaribin, Elnatanin, Naatanin, Sakarjan ja Mesullamin sekä opettajat Joojaribin ja Elnatanin ¹⁷ja käskin heidän mennä päämies Iddon luo Kaasifjan paikkakunnalle; ja minä panin heidän suuhunsa sanat, jotka heidän oli puhuttava veljilleen Iddolle ja temppelipalvelijoille, Kaasifjan paikkakunnalla, että he toisivat meille palvelijoita meidän Jumalamme temppeliä varten. ¹⁸Ja koska meidän Jumalamme hyvä käsi oli meidän päällämme, toivat he meille ymmärtäväisen miehen, joka oli Mahlin, Leevin pojan ja Israelin pojan pojan, jälkeläisiä, ja Seerebjan poikineen ja veljineen, kahdeksantoista miestä, ¹⁹ja Hasabjan ja hänen kanssaan Jesajan, joka oli Merarin jälkeläisiä, veljineen ja poikineen, kaksikymmentä, ²⁰niin myös temppelipalvelijoista, jotka Daavid ja päämiehet olivat antaneet leeviläisille palvelemaan heitä, kaksisataa kaksikymmentä temppelipalvelijaa, kaikki nimeltä mainittuja. ²¹Minä kuulutin siellä Ahava-joella paaston, että me nöyrytisimme Jumalamme edessä ja anoisimme häneltä suotuisaa matkaa itsellemme, vaimoillemme ja lapsillemme ja kaikelle omaisuudellemme. ²²Sillä minua hävetti

pyytää kuninkaalta sotaväkeä ja ratsumiehiä auttamaan meitä vihollisia vastaan matkalla, koska me olimme sanoneet kuninkaalle näin: ”Meidän Jumalamme käsi on kaikkien päällä, jotka etsivät häntä, heidän parhaakseen; mutta hänen voimansa ja vihansa on kaikkia vastaan, jotka hylkäävät hänet”.²³ Niin me paastosimme ja anoimme tätä Jumalaltamme, ja hän kuuli meidän rukouksemme.²⁴ Ja minä valitsin pappien päämiehistä kaksitoista, nimittäin Seerebjan ja Hasabjan ja heidän kanssaan kymmenen heidän veljistään,²⁵ ja punnitsin heille hopean ja kullan ja kalut, sen antimen, jonka kuningas ja hänen neuvonantajansa ja ruhtinaansa ja kaikki siellä olevat israelilaiset olivat antaneet meidän Jumalamme temppeleä varten.²⁶ Minä punnitsin heille käteen hopeata kuusisataa viisikymmentä talenttia sekä hopeakaluja sata talenttia ja kultaa sata talenttia,²⁷ kaksikymmentä kultapikaria, arvoltaan tuhat dareikkia, sekä kaksi hienoa, kullankiiltävää vaskiastiaa, kallisarvoista kuin kulta.²⁸ Ja minä sanoin heille: ”Te olette pyhitetyt Herralle, ja kalut ovat pyhitetyt; ja hopea ja kulta on vapaaehtoinen lahja Herralle, teidän isienne Jumalalle.²⁹ Vartioikaa siis niitä ja säilyttäkää ne, kunnes punnitsette ne pappien päämiesten ja leeviläisten ja Israelin perhekunta-päämiesten edessä Jerusalemissa, Herran temppelein kammioissa.³⁰ Niin papit ja leeviläiset ottivat vastaan punnitun hopean ja kullan ja kalut viedäkseen ne Jerusalemiin, meidän Jumalamme temppeleihin.³¹ Sitten me lähdimme liikkeelle Ahava-joelta ensimmäisen kuun kahdentenatoista päivänä mennäksemme Jerusalemiin. Ja meidän Jumalamme käsi oli meidän päällämme, ja hän pelasti meidät vihollisten käsistä ja väijytyksistä tiellä.³² Ja me tulimme Jerusalemiin ja olimme siellä alallamme kolme päivää.³³ Mutta neljäntenä päivänä punnittiin hopea ja kulta ja kalut meidän Jumalamme temppeleissä pappi Meremotille, Uurian pojalle, käteen; ja hänen kanssaan oli Eleasar, Piinehaan poika, ja heidän kanssansa leeviläiset Joosabad, Jeesuan poika, ja Nooadja, Binnuin poika.³⁴ Kaikki punnittiin lukumäärän ja painon mukaan, ja koko paino kirjoitettiin silloin muistiin.³⁵ Ja vankeudesta tulleet pakkosiirtolaiset uhrasivat polttouhreiksi Israelin Jumalalle kaksitoista härkää koko Israelin puolesta, yhdeksänkymmentä kuusi oinasta, seitsemänkymmentä seitsemän karitsaa ja kaksitoista syntiuhrikaurista, kaikki polttouhriksi Herralle.³⁶ Ja he jättivät kuninkaan määräykset kuninkaan satraapeille ja käskynhaltijoille, jotka olivat tällä puolella Eufrat-virran, ja nämä avustivat kansaa ja Jumalan temppeleä.

9 Kun tämä oli suoritettu loppuun, astuivat päämiehet minun tyköni ja sanoivat: ”Ei kansa, ei Israel eivätkä papit ja leeviläiset ole eristäytyneet maan kansoista ja niiden kauhistavista teoista - ei kanaanilaisista, heettiläisistä, perissiläisistä, jebusilaisista, ammonilaisista, mooabilaisista, egyptiläisistä eikä amorilaisista.² Sillä näiden tyttäriä he ovat ottaneet itsellensä ja pojillensa vaimoiksi, ja niin

on pyhä siemen sekaantunut maan kansoihin. Ja päämiesten ja esimiesten käsi on ollut ensimmäisenä tässä uskotomassa menossa.”³ Kun minä tämän kuulin, repäisin minä vaatteeni ja viittani, revin pääni hiuksia ja partaani ja istuin tyrmistyneenä.⁴ Ja minun luokseni kokoontuivat kaikki, jotka pelkäsivät sitä, mitä Israelin Jumala oli puhunut pakkosiirtolaisten uskottomuudesta, ja minä jäin istumaan tyrmistyneenä ehtoouhuriin asti.⁵ Mutta ehtoouhrin aikana minä nousin nöyryyttämästä itseäni ja polvistuin, repäisin vaatteeni ja viittani ja ojensin käteni Herran, Jumalani, puoleen,⁶ ja minä sanoin: ”Jumalani, minä olen häpeissäni enkä kehtaa kohottaa kasvojani sinun puoleesi, minun Jumalani; sillä meidän rikkomuksemme ovat nousseet päämme ylitse ja meidän syyllisyytemme on kohonnut taivaaseen asti.⁷ Isiemme päivistä aina tähän päivään asti on meidän syyllisyytemme ollut suuri; ja rikkomustemme tähden on meidät, meidän kuninkaamme ja pappimme annettu maan kuningasten käsiin miekan, vankeuden, ryöstön ja häpeän alaisiksi, niinkuin tähän päivään saakka on tapahtunut.⁸ Mutta nyt on meille hetkiseksi tullut armo Herralta, meidän Jumalaltamme, koska hän on sallinut pelastuneen joukon meistä jäädä jäljelle ja antanut meille jalansijan pyhässä paikassansa, että hän, meidän Jumalamme, valaisisi meidän silmämme ja soisi meidän hiukan hengähtää orjuudessaamme.⁹ Sillä orjia me olemme; mutta orjuudessaamme ei meidän Jumalamme ole meitä hyljännyt, vaan on suonut meidän saavuttaa Persian kuningasten suosion ja hengähtää, pystyttääksemme Jumalamme temppelein ja kohottaaksemme sen raunioistaan, ja on antanut meille suojatun paikan Juudassa ja Jerusalemissa.¹⁰ Ja nyt, Jumalamme, mitä me sanomme kaiken tämän jälkeen? Mehän olemme hyljänneet sinun käskysi,¹¹ jotka sinä olet antanut palvelijaisi, profeettain, kautta, sanoen: ’Maa, jota te menette ottamaan omaksenne, se maa on saastainen maan kansojen saastaisuuden tähden ja niitten kauhistavien tekojen tähden, joilla he saastaisuudessaansa ovat täyttäneet sen äärestä ääreen.¹² Älkää siis antako tyttäriänne heidän pojillensa älkääkään ottako heidän tyttäriänsä pojillenne vaimoiksi. Älkää myös koskaan harrastako heidän menestystään ja onneansa, että te vahvistuisitte ja saisitte syödä parasta, mitä maassa on, ja jättäisitte sen perinnöksi lapsillenne ikuisiksi ajoiksi.’¹³ Kaiken sen jälkeen, mikä on meitä kohdannut pahojen tekojemme ja suuren syyllisyytemme tähden - ja kuitenkin sinä, Jumalamme, olet jättänyt huomioon ottamatta meidän rikkomuksiamme ja olet sallinut meistä tällaisen joukon pelastua -¹⁴ kävisimmekö me nyt jälleen rikkomiaan sinun käskyjäsi ja lankoutumaan kansojen kanssa, joiden teot ovat kauhistavaiset? Etkö sinä silloin vihastuisi meihin siihen asti, että tekisit meistä lopun, niin ettei ketään jäisi jäljelle eikä kukaan pelastuisi?¹⁵ Herra, Israelin Jumala, sinä olet vanhurskas, sillä meistä on jäljellä pelastuneita vain sen verran, kuin tänä päivänä on. Katso, me olemme sinun edessäsi syyllisyydessämme; emmekä me tämän

tähden voi sinun edessäsi kestää.”

10Kun Esra näin rukoili ja tunnusti, itkien ja maahan langeten, Jumalan temppelin edustalla, kokoontui hänen luoksensa sangen suuri joukko Israelin miehiä, naisia ja lapsia; sillä kansakin itki katkerasti. ²Ja Sekanja, Jehielin poika, Eelamin jälkeläisiä, puhkesi puhumaan ja sanoi Esralle: ”Me olemme olleet uskottomat Jumalaamme kohtaan, kun olemme ottaneet muukalaisia vaimoja maan kansoista. Mutta kuitenkin on Israelilla vielä toivoa. ³Niin tehkäämme nyt Jumalamme kanssa liitto, että me Herran neuvon mukaan ja niiden neuvon mukaan, jotka pelkäävät meidän Jumalamme käskyä, toimitamme pois kaikki ne vaimot ja heistä syntyneet lapset; tehtäköön lain mukaan. ⁴Nouse, sillä tämä on sinun asiasi, ja me olemme sinun kansasi. Ole luja ja ryhdy toimeen.” ⁵Niin Esra nousi ja vannotti pappien päämiehet, leeviläiset ja kaiken Israelin tekemään näin. Ja he vannoinvat. ⁶Niin Esra nousi Jumalan temppelin edustalta ja meni Joochananin, Eljasibin pojan, kammioon. Sinne tultuaan hän ei syönyt leipää eikä juonut vettä, sillä niin hän suri pakkosiirtolaisten uskotomuutta. ⁷Ja kaikille pakkosiirtolaisille kuulutettiin Juudassa ja Jerusalemissa, että heidän tuli kokoontua Jerusalemiin; ⁸ja joka ei tullut kolmen päivän kuluessa, päämiehen ja vanhinten päätöksen mukaan, sen koko omaisuus oli vihittävä tuhon omaksi ja hän itse tuleva erotetuksi pakkosiirtolaisten seurakunnasta. ⁹Niin kaikki Juudan ja Benjaminin miehet kokoontuivat Jerusalemiin kolmanneksi päiväksi, joka oli yhdeksännen kuun kahdeskymmenes päivä. Ja kaikki kansa asettui Jumalan temppelin aukealle, vavisten sekä asian tähden että rankkasateen vuoksi. ¹⁰Ja pappi Esra nousi ja sanoi heille: ”Te olette olleet uskottomat, kun olette ottaneet muukalaisia vaimoja, ja niin te olette lisänneet Israelin syyllisyyttä. ¹¹Mutta antakaa nyt Herralle, isienne Jumalalle, kunnia ja tehkää hänen tahtonsa: eristäytykää maan kansoista ja muukalaisista vaimoista.” ¹²Niin koko seurakunta vastasi ja sanoi suurella äänellä: ”Niinkuin sinä olet puhunut, niin on meidän tehtävä. ¹³Mutta kansaa on paljon, ja on sadeaika, niin ettei voida seisoa ulkona. Eikä tämä ole yhden tai kahden päivän toimitus, sillä me olemme paljon siinä asiassa rikkoneet. ¹⁴Käykööt meidän päämiehemme esiin koko seurakunnan puolesta, ja kaikki, jotka kaupungeissamme ovat ottaneet muukalaisia vaimoja, tulkoot tänne määrättyinä aikoina ja heidän kanssansa kunkin kaupungin vanhimmat ja tuomarit, kunnes meistä on käännetty pois Jumalan viha, joka on syytynyt tämän asian tähden.” ¹⁵Ainoastaan Joonatan, Asaelin poika, ja Jahseja, Tikvan poika, nousivat tätä vastustamaan, ja Mesullam ja leeviläinen Sabbetai kannattivat heitä. ¹⁶Mutta pakkosiirtolaiset tekivät näin, ja valittiin pappi Esra sekä miehiä, perhekunta-päämiehiä, perhekuntien mukaan, kaikki nimeltään mainittuja. Kymmenennen kuun ensimmäisenä päivänä he istuivat tutkimaan asiaa, ¹⁷ja ensimmäisen kuun ensimmäiseen päivään

he olivat selvillä kaikista miehistä, jotka olivat ottaneet muukalaisia vaimoja. ¹⁸Pappien poikia, jotka olivat ottaneet muukalaisia vaimoja, havaittiin olevan: Jeesuan, Joo-sadakin pojan, jälkeläisiä ja hänen veljiään: Maaseja, Elieser, Jaarib ja Gedalja, ¹⁹jotka kättä lyöden lupasivat toimittaa pois vaimonsa ja syyllisinä uhrata oinaan syyllisyytensä sovittamiseksi; ²⁰Immerin jälkeläisiä Hanani ja Sebadja; ²¹Haarimin jälkeläisiä Maaseja, Elia, Semaja, Jehiel ja Ussia; ²²Pashurin jälkeläisiä Eljoenai, Maaseja, Ismael, Netanel, Joosabad ja Elasa. ²³Leeviläisiä: Joosabad, Siimei, Kelaja, se on Kelita, Petahja, Juuda ja Elieser. ²⁴Veisaaia: Eljasib. Ovenvartijoita: Sallum, Telem ja Uuri. ²⁵Israelilaisia: Paroksen jälkeläisiä Ramja, Jissia, Malkia, Mijjamin, Elasar, Malkia ja Benaja; ²⁶Eelamin jälkeläisiä Mattanja, Sakarja, Jehiel, Abdi, Jeremot ja Elia; ²⁷Sattun jälkeläisiä Eljoenai, Eljasib, Mattanja, Jeremot, Saabad ja Asisa; ²⁸Beebain jälkeläisiä Joochanan, Hananja, Sabbai ja Atlai; ²⁹Baanin jälkeläisiä Mesullam, Malluk, Adaja, Jaasub, Seal ja Jeramot; ³⁰Pahat-Mooabin jälkeläisiä Adna, Kelal, Benaja, Maaseja, Mattanja, Besalel, Binnui ja Manasse; ³¹Haarimin jälkeläisiä Elieser, Jissia, Malkia, Semaja, Simeon, ³²Benjamin, Malluk ja Semarja; ³³Haasumin jälkeläisiä Mattenai, Mattatta, Saabad, Elifelet, Jeremai, Manasse ja Siime; ³⁴Baanin jälkeläisiä Maadai, Amram, Uuel, ³⁵Benaja, Beedja, Keluhu, ³⁶Vanja, Meremot, Eljasib, ³⁷Mattanja, Mattenai, Jaasai, ³⁸Baani, Binnui, Siime, ³⁹Selemja, Naatan, Adaja, ⁴⁰Maknadbai, Saasai, Saarai, ⁴¹Asarel, Selemja, Semarja, ⁴²Sallum, Amarja ja Joosef; ⁴³Nebon jälkeläisiä Jegiel, Mattitja, Saabad, Sebina, Jaddai, Jooel ja Benaja. ⁴⁴Nämä kaikki olivat ottaneet muukalaisia vaimoja; ja osa näistä vaimoista oli synnyttänyt lapsia.

Nehemian

1Nehemian, Hakaljan pojan, kertomus. Kislev-kuussa, kahdentenkymmenentenä vuotena, minun ollessani Suusanin linnassa, ²tuli Hanani, eräs minun veljistäni, ja muita miehiä Juudasta. Ja minä kyselin heiltä juutalaisista, siitä pelastuneesta joukosta, joka vankeudesta palanneena oli jäljellä, ja Jerusalemissa. ³Ja he sanoivat minulle: ”Jotka vankeudesta palanneina ovat jäljellä siinä maakunnassa, ne ovat suuressa kurjuudessa ja häväistyksen alaisina; ja Jerusalemin muuri on revitty maahan, ja sen portit ovat tulella poltetut”. ⁴Tämän kuultuani minä istuin monta päivää itkien ja murehtien, ja minä paastosin ja rukoilin taivaan Jumalan edessä. ⁵Minä sanoin: ”Oi Herra, taivaan Jumala, sinä suuri ja peljättävä Jumala, joka pidät liiton ja säilytät laupeuden niille, jotka sinua rakastavat ja noudattavat sinun käskyjäsi, ⁶olkoon sinun korvasi tarkkaavainen ja silmäsi avoin kuullaksesi palvelijasi rukoukset, joita minä nyt päivät ja yöt rukoilen sinun edessäsi palvelijaisi, israelilaisten, puolesta, tunnustaen israelilaisten synnit, jotka me olemme tehneet sinua vastaan; sillä minäkin ja minun perhekuntani olemme syntiä tehneet! ⁷Me olemme pahoin tehneet sinua vastaan; emme ole noudattaneet käskyjä, säädöksiä ja oikeuksia, jotka sinä annoit palvelijallesi Moosekselle. ⁸Muista sana, jonka sinä annoit palvelijallesi Moosekselle, sanoen: ’Jos te tulette uskottomiksi, niin minä hajotan teidät kansojen sekaan; ⁹mutta jos te palajatte minun tyköni, noudatatte minun käskyjäni ja seuraatte niitä, niin vaikka teidän karkoitettunne olisivat taivaan ääressä, minä heidät sieltäkin kokoan ja tuon heidät siihen paikkaan, jonka minä olen valinnut nimeni asuinsijaksi’. ¹⁰Ovathan he sinun palvelijasi ja sinun kansasi, jotka sinä vapahdit suurella voimallasi ja väkevällä kädelläsi. ¹¹Oi Herra, tarkatkoon sinun korvasi palvelijasi rukousta ja niiden palvelijaisi rukousta, jotka tahtovat peljätä sinun nimeäsi! Anna tänä päivänä palvelijasi hankkeen menestyä ja suo hänen saada armo sen miehen edessä.” Minä olin näet kuninkaan juomanlaskija.

2Niisan-kuussa, kuningas Artahsastan kahdentenkymmenentenä hallitusvuotena, kun viini oli hänen edessään, otin minä viinin ja annoin sen kuninkaalle. Kun minä en ollut ennen ollut hänen edessään murheellisena, ²sanoi kuningas minulle: ”Minkätähden sinä olet niin murheellisen

näköinen? Ethän ole sairas; sinulla on varmaan jokin sydämensuru.” Silloin minä peljästyin kovin, ³mutta minä sanoin kuninkaalle: ”Eläköön kuningas iankaikkisesti. Kuinka minä en olisi murheellisen näköinen, kun se kaupunki, jossa minun isieni haudat ovat, on autio ja sen portit tulella poltetut?” ⁴Kuningas sanoi minulle: ”Mitä sinä siis pyydät?” Niin minä rukoilin taivaan Jumalaa ⁵ja sanoin kuninkaalle: ”Jos kuningas hyväksi näkee ja jos olet mielistynyt palvelijaasi, niin lähetä minut Juudaan, siihen kaupunkiin, jossa minun isieni haudat ovat, rakentamaan sitä uudestaan”. ⁶Niin kuningas kysyi minulta, kuningattaren istuessa hänen vieressään: ”Kuinka kauan sinun matkasi kestäisi ja milloin voisit palata?” Kun siis kuningas näki hyväksi lähettää minut, ilmoitin minä hänelle määrätyn ajan. ⁷Ja minä sanoin kuninkaalle: ”Jos kuningas hyväksi näkee, niin annettakoon minun mukaani kirjeet Eufratvirran tuonpuoleisen maan käskynhaltijoille, että he sallivat minun kulkea sen kautta perille Juudaan asti, ⁸samoin kirje Aasafille, kuninkaan puiston vartijalle, että hän antaa minulle hirsiä temppelilinnan porttien kattamista varten sekä kaupungin muuria ja sitä taloa varten, johon menen asumaan”. Ja kuningas myönsi minulle sen, koska minun Jumalani hyvä käsi oli minun päälläni. ⁹Kun minä sitten tulin Eufrat-virran tämänpuoleisen maan käskynhaltijain luo, annoin minä heille kuninkaan kirjeet. Ja kuningas oli lähettänyt minun kanssani sotapäälliköitä ja ratsumiehiä. ¹⁰Mutta kun hooronilainen Sanballat ja ammonilainen virkamies Tobia sen kuulivat, pahastuivat he kovin siitä, että oli tullut joku, joka harrasti israelilaisten parasta. ¹¹Ja tultuani Jerusalemiin ja oltuani siellä kolme päivää ¹²minä nousin yöllä, ja muutamat miehet minun kanssani, ilmoittamatta kenellekään, mitä Jumalani oli pannut minun sydämeeni ja määrännyt tehtäväksi Jerusalemilta. Eikä minulla ollut mukanaani muuta juhtaakaan kuin se juhta, jolla minä ratsastin. ¹³Ja minä lähdin yöllä Laaksoportista Lohikäärmelähteelle päin ja Lantaportille ja tarkastelin Jerusalemin maahanrevittyjä muureja ja sen tulella poltetuja portteja. ¹⁴Ja minä kuljin eteenpäin Lähdeportille ja Kuninkaanlammikolle; mutta siellä ei ollut juhalla, jonka selässä minä istuin, tilaa päästä eteenpäin. ¹⁵Silloin minä menin yöllä laaksoa myöten ylöspäin ja tarkastin muuria. Sitten minä palasin taas Laaksoportin kautta ja tulin takaisin. ¹⁶Mutta esimiehet eivät tietäneet, mihin minä olin

mennyt ja mitä tein, sillä minä en ollut vielä ilmaissut mitään kenellekään, en juutalaisille, en papeille, ylimyksille, esimiehille enkä muille, joiden oli oltava mukana siinä työssä. ¹⁷Mutta nyt minä sanoin heille: ”Te näette, missä kurjuudessa me olemme, kun Jerusalemin on autio ja sen portit tulella poltetut. Tulkaa, rakentakaamme uudestaan Jerusalemin muuri, ettemme enää olisi häväistyksen alaiset.” ¹⁸Ja minä kerroin heille, kuinka minun Jumalani hyväksi oli ollut minun päälläni ja myös mitä kuningas oli minulle sanonut. Niin he sanoivat: ”Nouskaamme ja rakentakaamme”. Ja he saivat rohkeuden käydä käsiksi tähän hyvään työhön. ¹⁹Mutta kun hooronilainen Sanballat ja ammonilainen virkamies Tobia ja arabialainen Gesem sen kuulivat, pilkkasivat he meitä, osoittivat meille halveksumistaan ja sanoivat: ”Mitä te siinä teette? Kapinoitteko te kuningasta vastaan?” ²⁰Silloin minä vastasin ja sanoin heille: ”Taivaan Jumala on antava meille menestystä, ja me, hänen palvelijansa, nousemme ja rakennamme. Mutta teillä ei ole mitään osuutta eikä oikeutta Jerusalemiin, eikä teidän muistonne ole siellä pysyvä.”

3Ylimmäinen pappi Eljasib ja hänen veljensä, papit, nousivat ja rakensivat Lammasportin, jonka he pyhittivät ja jonka ovet he asettivat paikoilleen, edelleen Hammeatorniin asti, jonka he pyhittivät, ja edelleen Hananelintorniin asti. ²Heistä eteenpäin rakensivat Jerikon miehet; ja näistä eteenpäin rakensi Sakkur, Imrin poika. ³Ja Kalaportin rakensivat senaalaiset; he kattoivat sen ja asettivat paikoilleen sen ovet, teljet ja salvat. ⁴Heistä eteenpäin korjasi muuria Meremot, Uurian poika, joka oli Koosin poika; hänestä eteenpäin korjasi Mesullam, Berekjan poika, joka oli Mesesabelin poika; ja hänestä eteenpäin korjasi Saadok, Baanan poika. ⁵Hänestä eteenpäin korjasivat muuria tekoalaiset; mutta heidän ylhäisensä eivät notkistaneet niskaansa Herransa palvelukseen. ⁶Vanhan portin korjasivat Joojada, Paaseahin poika, ja Mesullam, Besodjan poika; he kattoivat sen ja asettivat paikoilleen sen ovet, teljet ja salvat. ⁷Heistä eteenpäin korjasivat muuria gibeonilainen Melatja ja meeronotilainen Jaadon sekä Gibeonin ja Mispan miehet, jotka olivat Euftrat-virran tämänpuoleisen käskynhaltijan vallan alaisia. ⁸Heistä eteenpäin korjasi muuria Ussiël, Harhajan poika, yksi kultasepistä, ja hänestä eteenpäin korjasi Hananja, yksi voiteensekoittajista; he panivat kuntoon Jerusalemia Leveään muuriin saakka. ⁹Heistä eteenpäin korjasi muuria Refaja, Huurin poika, Jerusalemin piirin toisen puolen päällikkö. ¹⁰Hänestä eteenpäin korjasi Jedaja, Harumafin poika, oman talonsa kohdalta; hänestä eteenpäin korjasi Hattus, Hasabnejan poika. ¹¹Toisen osan korjasivat Malkia, Haarimin poika, ja Hassub, Pahat-Mooabin poika, sekä sen lisäksi Uunitornin. ¹²Heistä eteenpäin korjasi Sallum, Looheksen poika, Jerusalemin piirin toisen puolen päällikkö, hän ja hänen tyttärensä. ¹³Laaksoportin korjasivat Haanun ja Saanoahin asukkaat; he rakensivat sen ja asettivat paikoilleen sen

ovet, teljet ja salvat. Sen lisäksi he korjasivat tuhat kynnärää muuria, Lantaporttiin saakka. ¹⁴Lantaportin korjasi Malkia, Reekabin poika, Beet-Keremin piirin päällikkö; hän rakensi sen ja asetti paikoilleen sen ovet, teljet ja salvat. ¹⁵Lähdeportin korjasi Sallum, Kolhoosen poika, Mispan piirin päällikkö; hän rakensi sen, teki siihen katon ja asetti paikoilleen sen ovet, teljet ja salvat. Sen lisäksi hän korjasi Vesijohtolammikon muurin, kuninkaan puutarhan luota, aina niihin portaisiin saakka, jotka laskeutuvat Daavidin kaupungista. ¹⁶Hänen jälkeensä korjasi Nehemia, Asbukin poika, Beet-Suurin piirin toisen puolen päällikkö, aina Daavidin hautojen kohdalle ja Tekolammikolle ja Urhojentalolle saakka. ¹⁷Hänen jälkeensä korjasivat muuria leeviläiset: Rehum, Baanin poika; hänestä eteenpäin korjasi Hasabja, Kegilan piirin toisen puolen päällikkö, piirinsä puolesta. ¹⁸Hänen jälkeensä korjasivat heidän veljensä: Bavvai, Heenadadin poika, joka oli Kegilan piirin toisen puolen päällikkö. ¹⁹Hänestä eteenpäin korjasi Eeser, Jeesuan poika, Mispan päällikkö, toisen osan, siltä kohdalta, mistä nouseaan asehuoneeseen, joka on Kulmauksessa. ²⁰Hänen jälkeensä korjasi Baaruk, Sabbain poika, suurella innolla toisen osan, Kulmauksesta aina ylimmäisen papin Eljasibin talon oveen saakka. ²¹Hänen jälkeensä korjasi Meremot, Uurian poika, joka oli Koosin poika, toisen osan, Eljasibin talon ovesta Eljasibin talon päähän. ²²Hänen jälkeensä korjasivat papit, Lakeuden miehet. ²³Heidän jälkeensä korjasivat Benjamin ja Hassub oman talonsa kohdalta; heidän jälkeensä korjasi Asarja, Maasejan poika, joka oli Ananjan poika, talonsa viereltä. ²⁴Hänen jälkeensä korjasi Binnui, Heenadadin poika, toisen osan, Asarjan talosta aina Kulmaukseen ja kulmaan saakka. ²⁵Paalal, Uusain poika, korjasi Kulmauksen ja Ylätornin kohdalta, joka ulkonee kuninkaan linnasta vankilan pihaan päin; hänen jälkeensä Pedaja, Paroksen poika ²⁶- temppelelpalvelijat asuivat Oofelilla - itäisen Vesiportin ja ulkonevan tornin kohdalta. ²⁷Hänen jälkeensä korjasivat tekoalaiset toisen osan, suuren, ulkonevan tornin kohdalta aina Oofelin muuriin saakka. ²⁸Hevosportin yläpuolelta korjasivat papit, kukin oman talonsa kohdalta. ²⁹Heidän jälkeensä korjasi Saadok, Immerin poika, oman talonsa kohdalta. Ja hänen jälkeensä korjasi Semaja, Sekanjan poika, Itäportin vartija. ³⁰Hänen jälkeensä korjasivat Hananja, Selemjan poika, ja Haanun, Saalafin kuudes poika, toisen osan; hänen jälkeensä korjasi Mesullam, Berekjan poika, ylisammionsa kohdalta. ³¹Hänen jälkeensä korjasi Malkia, yksi kultasepistä, temppelelpalvelijain ja kauppiasten taloon asti, Vartiotornin kohdalta, ja aina Kulmasaliin saakka. ³²Kultasepät ja kauppiat korjasivat muurin Kulmasalin ja Lammasportin väliltä.

4Kun Sanballat kuuli meidän rakentavan muuria, vihastui hän ja närkästyi kovin. Ja hän pilkkasi juutalaisia ²ja puhui veljilleen ja Samarian sotaväelle ja sanoi: ”Mitä nuo viheliäiset juutalaiset tekevät? Jätetäänkö heidät

omiin valtoihinsa? Tulevatko he uhraamaan? Saavatko he työnsä kohta valmiiksi? Voivatko he tehdä eläviksi poltetut kivet tuhkaläjissä?”³ Ja ammonilainen Tobia seisoi hänen vieressään ja sanoi: ”Rakentakoot vain! Kettukin saa heidän kivimuurinsa hajoamaan, jos hyppää sen päälle.”⁴ Kuule, Jumalamme, kuinka halveksitut me olemme. Käännä heidän häpäisynsä heidän omaan päähänsä. Saa ta heidät ryöstetyiksi vankeuden maassa.⁵ Älä peitä heidän rikkomustansa, älköönkä heidän syntiänsä pyyhittäkö pois sinun kasvojesi edestä, koska he ovat vihoittaneet sinut kohtelemalla noin rakentajia.⁶ Mutta me rakensimme muuria; ja koko muuri tuli valmiiksi puoleen korkeuteensa asti, ja siitä kansa sai rohkeutta työhön.⁷ Mutta kun Sanballat, Tobia, arabialaiset, ammonilaiset ja asdodilaiset kuuluivat, että Jerusalemin muurien korjaus edistyi, niin että niiden aukot alkoivat täytyä, vihastuivat he kovin.⁸ Ja he kaikki tekivät liiton keskenään käydäkseen taisteluun Jerusalemiä vastaan ja tehdäkseen siellä häiriötä.⁹ Niin me rukoilimme Jumalaamme ja asetimme vartijat heitä vastaan, suojelemaan itseämme heiltä päivin ja öin.¹⁰ Mutta Juuda sanoi: ”Taakankantajain voima raukeaa, ja soraa on ylen paljon; me emme jaksa rakentaa muuria.”¹¹ Ja meidän vastustajamme sanoivat: ”Ennenkuin he tietävät tai huomaavat, me tulemme heidän keskellensä ja tapamme heidät ja lopetamme työn”.¹² Mutta kun heidän läheisyydessään asuvat juutalaiset tulivat ja sanoivat meille joka taholta kymmenenkin kertaa: ”Vetäytykää meidän luoksemme”,¹³ silloin minä asetin kansan muurin taakse, alempiin ja suojattomiin paikkoihin, asetin heidät sukukunnittain asemiinsa miekkoineen, keihäineen ja jousineen.¹⁴ Ja katsastettuani kaiken minä nousin ja sanoin ylimyksille ja esimiehille ja muulle kansalle: ”Älkää peljätkö heitä; muistakaa suurta ja peljättävää Herraa, ja taistelkaa veljienne, poikienne ja tyttärienne, vaimojenne ja kotienne puolesta”.¹⁵ Sitten kuin vihollisemme olivat kuulleet, että me olimme saaneet tietää asian ja että Jumala oli tehnyt heidän hankkeensa tyhjäksi, palasimme me kaikki takaisin muurille, itsekukin työhönsä.¹⁶ Siitä päivästä alkaen teki toinen puoli minun palvelijoitani työtä, ja toinen puoli oli asetettuna keihäillä, kilvillä, jousilla ja rintahaarniskoilla; ja päämiehet seisoivat kaikkien niiden juutalaisten takana,¹⁷ jotka rakensivat muurilla. Nekin, jotka kantoivat taakkoja ja kuljettivat kuormia, tekivät toisella kädellensä työtä ja toisessa pitivät keihästä.¹⁸ Ja rakentajilla oli kullakin miekka sidottuna vyöllensä heidän rakentaessaan; ja torvensoittaja seiso minun vieressäni.¹⁹ Minä sanoin ylimyksille, esimiehille ja muulle kansalle: ”Työ on suuri ja laaja, ja me olemme muurilla hajallamme, kaukana toisistamme.²⁰ Missä kuulette torven soivan, sinne kokoontukaa meidän luoksemme. Meidän Jumalamme sotii meidän puolestamme.”²¹ Näin me siis teimme työtä, ja toinen puoli väkeä oli asetettuna keihäillä päivänkoitosta siihen asti, kunnes tähdet tulivat näkyviin.²² Siihen aikaan minä myös sanoin kansalle: ”Kukin jääköön palvelijoineen yöksi Jerusalemiin,

että he olisivat meidän apunamme yöllä vartioimassa ja päivällä työssä”.²³ Emmekä me, en minä, eivät minun veljeni ja palvelijani eivätkä ne vartijat, jotka minua seurasivat, riisuneet vaatteitamme. Kullakin keihäs ja vettä.

⁵ Mutta rahvas ja heidän vaimonsa nostivat suuren huudon juutalaisia veljiänsä vastaan.² Muutamat sanoivat: ”Meitä, meidän poikiamme ja tyttäriämme on paljon. Meidän täytyy saada viljaa, että meillä olisi mitä syödä pysyäksemme hengissä.”³ Toiset sanoivat: ”Peltomme, viinitarhamme ja talomme meidän täytyy pantata saadaksemme viljaa nälkäämme”.⁴ Toiset sanoivat: ”Meidän on täytynyt kuninkaan veroihin lainata rahaa peltojamme ja viinitarhojamme vastaan.”⁵ Ovathan meidän ruumiimme veljiemme ruumiitten veroiset ja lapsemme heidän lastensa veroiset; ja katso, kuitenkin meidän täytyy antaa poikamme ja tyttäremme orjiksi, ja tyttäriämme on jo annettukin orjuuteen, emmekä me voi sille mitään, koska peltomme ja viinitarhamme ovat toisten käsissä.”⁶ Kun minä kuulin heidän valituksensa ja nämä puheet, vihastuin minä kovin.⁷ Ja harkittuani mielessäni tätä asiaa minä nuhtelin ylimyksiä ja esimiehiä ja sanoin heille: ”Tehän kiskotte korkea, kukin veljeltänne”. Sitten minä panin toimeen suuren kokouksen heitä vastaan.⁸ Ja minä sanoin heille: ”Me olemme, sen mukaan kuin olemme voineet, ostaneet vapaiksi juutalaisia veljiämme, jotka oli myyty pakanoille. Tekö nyt myytte veljiänne, ja täytyykö heidän myydä itsensä meille?” He olivat vaiti eivätkä voineet vastata mitään.⁹ Ja minä sanoin: ”Ette te siinä tee hyvin. Teidänhän tulisi vaeltaa meidän Jumalamme pelossa jo pakanain, meidän vihollistemme, häväistyksen tähden.”¹⁰ Myöskin minä, minun veljeni ja palvelijani olemme lainanneet heille rahaa ja viljaa; luopukaamme tästä saatavasta.¹¹ Luovuttakaa heille jo tänä päivänä heidän peltonsa, viinitarhansa, öljypuunsa ja talonsa, ja luopukaa rahan korosta sekä viljasta, viinistä ja öljystä, jonka olette heille lainanneet.”¹² He vastasivat: ”Me luovutamme ne emmekä vaadi heiltä mitään; me teemme, niinkuin olet sanonut”. Ja minä kutsuin papit ja vannotin heidät tekemään näin.¹³ Minä myös pudistin helmukseni ja sanoin: ”Jokaisen, joka ei tätä sanaa täytä, pudistakoon Jumala näin pois hänen talostansa ja vaimannäkönsä hedelmistä; näin hän tulkoon pudistetuksi ja tyhjennetyksi”. Ja koko seurakunta sanoi: ”Amen”, ja ylisti Herraa. Ja kansa teki, niinkuin oli sanottu.¹⁴ Myöskään en minä eivätkä veljeni siitä päivästä asti, jona minut määrättiin olemaan heidän käskynhaltijanaan Juudan maassa, siis kuningas Artahsastan kahdennekymmenennessä hallitusvuodesta aina hänen kolmanteenkymmenenteen toiseen hallitusvuoteensa saakka, eli kahtenatoista vuotena, syöneet käskynhaltijalle tulevaa ruokaa.¹⁵ Sillä aikaisemmat käskynhaltijat, jotka olivat olleet ennen minua, olivat rasittaneet kansaa ja ottaneet siltä leipää ja viiniä sekä vielä neljäkymmentä hopeasekeliä. Myöskin heidän palvelijansa olivat sortaneet kansaa. Mutta minä en tehnyt

niin, sillä minä pelkäsin Jumalaa. ¹⁶Myöskin kävin minä itse käsiksi tämän muurin tekoon. Ja me emme ostaneet mitään peltoa. Ja kaikki minun palvelijani olivat kokoon-tuneet sinne työhön. ¹⁷Myös sata viisikymmentä miestä, juutalaisia ja esimiehiä, söi minun pöydässäni sekä ne, jotka ympärillämme olevista pakanakansoista tulivat meidän luoksemme. ¹⁸Ja mitä päivittäin valmistettiin ruuaksi, nimittäin härkä ja kuusi valiolammasta sekä lintuja, se valmistettiin minun kustannuksellani; ja joka kymmenes päivä hankittiin kaikenlaisia viinejä viljalta. Mutta siitä huolimatta minä en vaatinut itselleni käskynhaltijalle tulevaa ruokaa, koska työ painoi raskaasti tätä kansaa. ¹⁹Muista, Jumalani, minun hyväkseni kaikki, mitä minä olen tehnyt tämän kansan puolesta.

6Kun Sanballat, Tobia, arabialainen Gesem ja meidän muut vihollisemme kuulivat, että minä olin rakentanut muurin ja ettei siinä enää ollut aukkoa - vaikken minä ollutkaan vielä siihen aikaan asettanut ovia paikoilleen portteihin - ²niin Sanballat ja Gesem lähettivät minulle sanan: "Tule, kohdatkaamme toisemme Kefirimissä, Oonon laaksossa". He näet ajattelivat tehdä minulle paha. ³Niin minä lähetin heidän luokseen sanansaattajat ja käskin sanoa: "Minulla on suuri työ tekeillä, niin etten voi tulla. Keskeytyisihän työ, jos minä jättäisin sen ja tulisin teidän luokseenne." ⁴Ja he lähettivät minulle saman sanan neljä kertaa, mutta minä vastasin heille aina samalla tavalla. ⁵Silloin Sanballat lähetti viidennen kerran palvelijansa minun luokseni samassa asiassa, ja tällä oli kädessään avoin kirje. ⁶Siihen oli kirjoitettu: "Kansojen kesken huhuillaan, ja myös Gasmu sanoo, että sinä ja juutalaiset suunnittelette kapinaa. Sentähden sinä rakennat muuria, ja itse sinä pyrit heidän kuninkaaksensa - niin kerrotaan. ⁷Myöskin olet hankkinut profeettoja julistamaan itsestäsi Jerusalemissa näin: 'Juudassa on kuningas'. Tämän nyt kuningas saa kuulla; tule siis ja neuvotelkaamme keskenämme." ⁸Silloin minä lähetin hänelle sanan: "Ei ole tapahtunut mitään semmoista, mistä puhut, vaan sinä olet keksinyt sen omasta päästäsi". ⁹He näet kaikki peloittelivat meitä arvelen: "Heidän kätensä herpoavat työssä, ja se jää tekemättä". Mutta vahvista sinä minun käteni. ¹⁰Minä menin Semajan, Delajan pojan, Mehetabelin pojanpojan, taloon, hänen ollessaan eristettynä. Hän sanoi: "Menkäämme yhdessä Jumalan temppeliin, temppelisaliin, ja sulkekaamme temppelisalin ovet. Sillä he tulevat tappamaan sinua; yöllä he tulevat ja tappavat sinut." ¹¹Mutta minä vastasin: "Pakenisiko minunlaiseni mies? Tahi kuinka voisi minunlaiseni mies mennä temppeliin ja kuitenkin jäädä eloon? Minä en mene." ¹²Minä näet ymmärsin, ettei Jumala ollut häntä lähettänyt, vaan että hän oli lausunut minulle sen ennustuksen siitä syystä, että Tobia ja Sanballat olivat palkanneet hänet: ¹³hänet oli palkattu siinä tarkoituksessa, että minä peljästyisin ja menettelisin sillä tavalla ja niin tekisin syntiä; siitä he saisivat panette-

lun aiheen, häväistäkseen minua. ¹⁴Muista, Jumalani, Tobiaa ja Sanballatia näiden heidän tekojensa mukaan, niin myös naisprofeetta Nooadjaa ja muita profeettoja, jotka minua peloittelivat. ¹⁵Muuri valmistui elul-kuun kahdenakymmenentenä viidentenä päivänä, viidenkymmenen kahden päivän kuluttua. ¹⁶Kun kaikki meidän vihollisemme sen kuulivat, ja kaikki ympärillämme asuvat kansat näkivät sen, havaitsivat he joutuneensa aivan alakynteen; sillä he tunsivat, että tämä työ oli suoritettu meidän Jumalamme avulla. ¹⁷Niinä päivinä meni myös Juudan ylimyksiltä lukuisia kirjeitä Tobialle, ja Tobialta tuli kirjeitä heille. ¹⁸Sillä Juudassa oli monta, jotka olivat valalla liittoutuneet hänen kanssansa; sillä hän oli Sekanjan, Aarahin pojan, vävy, ja hänen poikansa Jooanan oli ottanut vaimokseen Mesullamin, Berekjan pojan, tyttären. ¹⁹He myös puhuivat minulle hyvää hänestä ja veivät minun puheeni hänelle. Kirjeitäkin Tobia lähetti peloittelakseen minua.

7Kun muuri oli rakennettu, asetin minä ovet paikoilleensa; ja niiden vartioimisen saivat ovenvartijat, veisajat ja leeviläiset tehtäväkseen. ²Ja Jerusalemin päämiehiksi minä asetin veljeni Hananin ja linnanpäällikön Hananjan, sillä hän oli luotettava mies ja pelkäsi Jumalaa enemmän kuin moni muu. ³Ja minä sanoin heille: "Jerusalemin portteja älköön avattako, ennenkuin aurinko on polttavimmillaan; ja vartijain vielä seisossa paikoillaan on ovet suljettava ja salvoilla teljettävä. Ja Jerusalemin asukkaita pantakoon vartioimaan, kukin vartiopaikallensa, kukin oman talonsa kohdalle. ⁴Kaupunki oli joka suuntaan tilava ja suuri, mutta väkeä siinä oli vähän, ja taloja oli vielä rakentamatta. ⁵Niin Jumala antoi minun sydämeeni, että minun oli koottava ylimykset, esimiehet ja kansa sukuuutteloon merkittäviksi. Silloin minä löysin niiden sukuuuttelon, jotka ensin olivat tulleet sinne, ja huomasin siihen kirjoitetun: ⁶"Nämä ovat tämän maakunnan asukkaat, jotka lähtivät pakkosiirtolaisten vankeudesta, johon Nebukadnessar, Baabelin kuningas, oli heidät vienyt, ja palasivat Jerusalemiin ja Juudaan, kukin kaupunkiinsa, ⁷ne, jotka tulivat Serubbaabelin, Jeesuan, Nehemian, Asarjan, Raamian, Nahamanin, Mordokain, Bilsanin, Misperetin, Bigvain, Nehumin ja Baanan kanssa. Israelin kansan miesten lukumäärä oli: ⁸Paroksen jälkeläisiä kaksituhatta sata seitsemänkymmentä kaksi; ⁹Sefatjan jälkeläisiä kolmesataa seitsemänkymmentä kaksi; ¹⁰Aarahin jälkeläisiä kuusisataa viisikymmentä kaksi; ¹¹Pahat-Mooabin jälkeläisiä, nimittäin Jeesuan ja Jooabin jälkeläisiä, kaksituhatta kahdeksansataa kahdeksantoista; ¹²Eelamin jälkeläisiä tuhat kaksisataa viisikymmentä neljä; ¹³Sattun jälkeläisiä kahdeksansataa neljäkymmentä viisi; ¹⁴Sakkain jälkeläisiä seitsemänsataa kuusikymmentä; ¹⁵Binnuin jälkeläisiä kuusisataa neljäkymmentä kahdeksan; ¹⁶Beebain jälkeläisiä kuusisataa kaksikymmentä kahdeksan; ¹⁷Asgadin jälkeläisiä kaksituhatta kolmesataa kaksikymmentä kaksi; ¹⁸Adonikamin jälkeläisiä kuusisataa kuusikymmentä seit-

semän; ¹⁹Bigvain jälkeläisiä kaksituhatta kuusikymmentä seitsemän; ²⁰Aadinin jälkeläisiä kuusisataa viisikymmentä viisi; ²¹Aaterin, nimittäin Hiskian, jälkeläisiä yhdeksänkymmentä kahdeksan; ²²Haasumin jälkeläisiä kolmesataa kaksikymmentä kahdeksan; ²³Beesain jälkeläisiä kolmesataa kaksikymmentäneljä; ²⁴Haarfin jälkeläisiä sata kaksitoista; ²⁵gibeonilaisia yhdeksänkymmentä viisi; ²⁶Beetlehemin ja Netofan miehiä sata kahdeksänkymmentä kahdeksan; ²⁷Anatotin miehiä sata kaksikymmentä kahdeksan; ²⁸Beet-Asmavetin miehiä neljäkymmentä kaksi; ²⁹Kirjat-Jearimin, Kefiran ja Beerotin miehiä seitsemänsataa neljäkymmentä kolme; ³⁰Raaman ja Geban miehiä kuusisataa kaksikymmentä yksi; ³¹Mikmaan miehiä sata kaksikymmentä kaksi; ³²Beetelin ja Ain miehiä sata kaksikymmentä kolme; ³³toisen Nebon miehiä viisikymmentä kaksi; ³⁴toisen Eelamin jälkeläisiä tuhat kaksisataa viisikymmentä neljä; ³⁵Haarimin jälkeläisiä kolmesataa kaksikymmentä; ³⁶jerikolaisista kolmesataa neljäkymmentä viisi; ³⁷loodilaisia, haadidilaisia ja oonolaisia seitsemänsataa kaksikymmentä yksi; ³⁸senaalilaisia kolmetuhatta yhdeksänsataa kolmekymmentä. ³⁹Pappeja oli: Jedajan jälkeläisiä, nimittäin Jesuan sukua, yhdeksänsataa seitsemänkymmentä kolme; ⁴⁰Immerin jälkeläisiä tuhat viisikymmentä kaksi; ⁴¹Pashurin jälkeläisiä tuhat kaksisataa neljäkymmentä seitsemän; ⁴²Haarimin jälkeläisiä tuhat seitsemäntoista. ⁴³Leeviläisiä oli: Jeesuan ja Kadmielin jälkeläisiä, nimittäin Hoodevan jälkeläisiä, seitsemänkymmentä neljä. ⁴⁴Veisaaajia oli: Aasafin jälkeläisiä sata neljäkymmentä kahdeksan. ⁴⁵Ovenvartijoita oli: Sallumin jälkeläisiä, Aaterin jälkeläisiä, Talmonin jälkeläisiä, Akkubin jälkeläisiä, Hatitan jälkeläisiä, Soobain jälkeläisiä sata kolmekymmentä kahdeksan. ⁴⁶Temppelipalvelijoita oli: Siihan jälkeläiset, Hasufan jälkeläiset, Tabbaotin jälkeläiset, ⁴⁷Keeroksen jälkeläiset, Siian jälkeläiset, Paadonin jälkeläiset, ⁴⁸Lebanan jälkeläiset, Hagaban jälkeläiset, Salmain jälkeläiset, ⁴⁹Haananin jälkeläiset, Giddelin jälkeläiset, Gaharin jälkeläiset, ⁵⁰Reajan jälkeläiset, Resinin jälkeläiset, Nekodan jälkeläiset, ⁵¹Gassamin jälkeläiset, Ussan jälkeläiset, Paaseahin jälkeläiset, ⁵²Beesain jälkeläiset, Meunimin jälkeläiset, Nefusesimin jälkeläiset, ⁵³Bakbukin jälkeläiset, Hakufan jälkeläiset, Harhurin jälkeläiset, ⁵⁴Baslutin jälkeläiset, Mehidan jälkeläiset, Harsan jälkeläiset, ⁵⁵Barkoksen jälkeläiset, Siiseran jälkeläiset, Taamahin jälkeläiset, ⁵⁶Nesiahin jälkeläiset, Hatifan jälkeläiset. ⁵⁷Salomon palvelijain jälkeläisiä oli: Sootain jälkeläiset, Sooferetin jälkeläiset, Peridan jälkeläiset, ⁵⁸Jaalan jälkeläiset, Darkonin jälkeläiset, Giddelin jälkeläiset, ⁵⁹Sefatjan jälkeläiset, Hattilin jälkeläiset, Kooferet-Sebaimin jälkeläiset, Aamonin jälkeläiset. ⁶⁰Temppelipalvelijoita ja Salomon palvelijain jälkeläisiä oli kaikkiaan kolmesataa yhdeksänkymmentä kaksi. ⁶¹Nämä ovat ne, jotka lähtivät Teel-Melahista, Teel-Harsasta, Kerub-Addonista ja Immeristä, voimatta ilmoittaa perhekuntaansa ja syntyperäänsä, olivatko israelilaisia: ⁶²Delajan jälkeläiset, Tobian jälkeläiset, Nekodan jälkeläiset, kuusisataa neljäkymmentä kaksi. ⁶³Ja pappeja: Habaijan jälkeläiset,

Koosin jälkeläiset, Barsillain jälkeläiset, sen, joka oli ottanut itsellensä vaimon gileadilaisen Barsillain tyttäristä ja jota kutsuttiin heidän nimellään. ⁶⁴Nämä etsivät sukulueltoitaan, niitä löytämättä, ja niin heidät julistettiin pappeuteen kelpaamattomiksi. ⁶⁵Maaherra kielsi heitä syömästä korkeasti-pyhää, ennenkuin nousisi pappi, joka voi käyttää uurimia ja tummimia. ⁶⁶Koko seurakunta yhteenlaskettuna oli neljäkymmentäkaksi tuhatta kolmesataa kuusikymmentä, ⁶⁷paitsi heidän palvelijointansa ja palvelijattariansa, joita oli seitsemäntuhatta kolmesataa kolmekymmentä seitsemän. Lisäksi oli heillä kaksisataa neljäkymmentä viisi mies- ja naisveisaajaa. ⁶⁸Kameleja heillä oli neljäsataa kolmekymmentä viisi, aaseja kuusituhatta seitsemänsataa kaksikymmentä. ⁶⁹Osa perhekunta-päämiehistä antoi lahjoja rakennustyötä varten. Maaherra antoi rahastoon tuhat dareikkia kultaa, viisikymmentä maljaa ja viisikymmentä papin-ihokasta. ⁷⁰Ja muutamat perhekunta-päämiehistä antoivat rakennusrahastoon kaksikymmentä tuhatta dareikkia kultaa ja kaksituhatta kaksisataa miinaa hopeata. ⁷¹Ja muu kansa antoi yhteensä kaksikymmentä tuhatta dareikkia kultaa ja kaksituhatta kaksisataa miinaa hopeata sekä kuusikymmentä seitsemän papin-ihokasta. ⁷²Ja papit, leeviläiset, ovenvartijat, veisaaajat ja osa kansasta sekä tempelipalvelijat, koko Israel, asettuivat kaupunkeihinsa. Ja niin tuli seitsemäs kuukausi, ja israelilaiset olivat jo kaupungeissansa.

8Silloin kokoontui kaikki kansa yhtenä miehenä Vesiportin edustalla olevalle aukealle; ja he pyysivät Esraa, kirjanoppinutta, tuomaan Mooseksen lain kirjan, jonka lain Herra oli antanut Israelille. ²Niin pappi Esra toi lain seurakunnan eteen, sekä miesten että naisten, kaikkien, jotka voivat ymmärtää, mitä kuulivat. Tämä tapahtui seitsemännen kuun ensimmäisenä päivänä. ³Ja hän luki sitä Vesiportin edustalla olevalla aukealla päivän koitosta puolipäivään saakka miehille ja naisille, niille, jotka voivat sitä ymmärtää, kaiken kansan kuunnellessa lain kirjan lukemista. ⁴Ja Esra, kirjanoppinut, seisoi korkealla puulavalla, joka oli tätä varten tehty. Ja hänen vieressään seisoivat: hänen oikealla puolellaan Mattitja, Sema, Anaja, Uuria, Hilkia ja Maaseja; ja hänen vasemmalla puolellaan Pedaja, Miisael, Malkia, Haasum, Hasbaddana, Sakarja ja Mesullam. ⁵Ja Esra avasi kirjan kaiken kansan nähden, sillä hän seisoi ylempänä kaikkea kansaa; ja kun hän avasi sen, nousi kaikki kansa seisomaan. ⁶Ja Esra kiitti Herraa, suurta Jumalaa, ja kaikki kansa vastasi, kohottaen kätensä ylös: ”Amen, amen”; ja he kumarsivat ja rukoilivat Herraa, heittäytyneinä kasvoilleen maahan. ⁷Sitten Jeesua, Baani, Seerebja, Jaamin, Akkub, Sabbetai, Hoodia, Maaseja, Kelita, Asarja, Joosabad, Haanan, Pelaja ja muut leeviläiset opettivat kansalle lakia, kansan seisossa alallansa. ⁸Ja he lukivat Jumalan lain kirjaa kappale kappaleelta ja selittivät sen sisällyksen, niin että luettu ymmärrettiin. ⁹Ja Nehemia, maaherra, ja pappi Esra, kirjanoppinut, ja leeviläiset, jotka

opettivat kansaa, sanoivat kaikelle kansalle: ”Tämä päivä on pyhitetty Herralle, teidän Jumalalenne, älkää murehtiko älkääkään itkekö”. Sillä kaikki kansa itki, kun he kuulivat lain sanat. ¹⁰Ja hän sanoi vielä heille: ”Menkää ja syökää rasvaisia ruokia ja juokaa makeita juomia ja lähettäkää maistiaisia niille, joilla ei ole mitään valmistettuna, sillä tämä päivä on pyhitetty meidän Herrallemme. Ja älkää olko murheelliset, sillä ilo Herrassa on teidän väkevyyttenne.” ¹¹Myöskin leeviläiset rauhoittivat kaikkea kansaa ja sanoivat: ”Olkaa hiljaa, sillä tämä päivä on pyhä, älkää olko murheelliset”. ¹²Ja kaikki kansa meni, söi ja joi, lähetti maistiaisia ja vietti suurta ilojuhlaa; sillä he olivat ymmärtäneet, mitä heille oli julistettu. ¹³Seuraavana päivänä kokoontuivat kaiken kansan perhekunta-päämiehet, papit ja leeviläiset Esran, kirjanoppineen, tykö painamaan lain sanoja mieleensä. ¹⁴Niin he huomasivat lakiin kirjoitetun, että Herra oli Mooseksen kautta käsenyt israelilaisia asumaan lehtimajoissa juhlan aikana seitsemännessä kuussa, ¹⁵ja että kaikissa heidän kaupungeissaan ja Jerusalemissa oli julistettava ja kuulutettava näin: ”Menkää vuorille ja tuokaa öljypuun lehviä tai metsäöljypuun lehviä sekä myrtin, palmupuun ja muiden tuuheiden puiden lehviä, ja tehkää lehtimajoja, niinkuin on säädetty”. ¹⁶Ja kansa meni ja toi niitä ja teki itselleen lehtimajoja kukin katollensa ja pihoihinsa ja Jumalan temppelin esipihoihin sekä Vesiportin aukealle ja Efraimin portin aukealle. ¹⁷Ja koko seurakunta, kaikki vankeudesta palanneet, tekivät lehtimajoja ja asuivat lehtimajoissa. Sillä aina Joosuan, Nuunin pojan, ajoista siihen päivään saakka eivät israelilaiset olleet niin tehneet. Ja vallitsi hyvin suuri ilo. ¹⁸Ja Jumalan lain kirjaa luettiin joka päivä, ensimmäisestä päivästä viimeiseen saakka. Ja he viettivät juhlaa seitsemän päivää, ja kahdeksantena päivänä pidettiin juhlakokous säädetyllä tavalla.

9 Mutta saman kuun kahdenteakymmenentenä neljäntenä päivänä israelilaiset kokoontuivat paastoten, säkit yllä ja multaa pään päällä. ²Ja Israelin heimo eristäytyi kaikista muukalaisista, astui esiin ja tunnusti syntinsä ja isiensä rikkomukset. ³Sitten he nousivat seisomaan, kukin paikallansa, ja heille luettiin Herran, heidän Jumalansa, lain kirjaa neljännes päivää; ja toisen neljänneksen aikana he tunnustivat syntinsä ja kumartaen rukoilivat Herraa, Jumalaansa. ⁴Ja Jeesua, Baani, Kadmiel, Sebanja, Bunni, Seerebja, Baani ja Kenani nousivat leeviläisten korokkeelle ja huusivat suurella äänellä Herraa, Jumalaansa; ⁵ja leeviläiset Jeesua, Kadmiel, Baani, Hasabneja, Seerebja, Hoodia, Sebanja ja Petahja sanoivat: ”Nouskaa ja kiittäkää Herraa, Jumalaanne, iankaikkisesta iankaikkiseen. Ja kiittäkääkin sinun kunniallista nimeäsi, joka on korotettu yli kaiken kiitoksen ja ylistyksen. ⁶Sinä yksin olet Herra. Sinä olet tehnyt taivaat ja taivasten taivaat kaikkine joukkoinensa, maan ja kaikki, mitä siinä on, meret ja kaikki, mitä niissä on. Sinä annat elämän niille kaikille, ja taivaan joukot kumartavat sinua. ⁷Sinä olet Herra Jumala,

joka valitsit Abramia ja veit hänet pois Kaldean Uurista ja annoit hänelle nimen Aabraham. ⁸Ja sinä havaitisit hänen sydämensä uskolliseksi sinua kohtaan, ja niin sinä teit hänen kanssaan liiton antaaksesi hänen jälkeläisillensä kanaanilaisten, heetiläisten, amorilaisten, perissiläisten, jebusilaisten ja girgasilaisten maan. Ja lupauksesi sinä olet täyttänyt, sillä sinä olet vanhurskas. ⁹Ja sinä näit meidän isiemme kurjuuden Egyptissä ja kuulit heidän huutonsa Kaislameren rannalla. ¹⁰Sinä teit tunnustekoja ja ihmeitä rangaisten faraota ja kaikkia hänen palvelijotansa ja kaikkea hänen maansa kansaa; sillä sinä tiesit näiden kohtaleen heitä ylimielisesti, ja sinä teit itsellesi nimen, niinkuin se tänäkin päivänä on. ¹¹Meren sinä halkaisit heidän edessensä kahtia, niin että he kulkivat meren poikki kuivaa myöten; mutta heidän takaa-ajajansa sinä syöksit syvyyteen, niinkuin kiven valtaviin vesiin. ¹²Sinä johdatit heitä päivällä pilvenpatsaasta ja yöllä tulenpatsaasta, valaisten heille tien, jota heidän oli kuljettava. ¹³Ja sinä astuit alas Siinain vuorelle ja puhuit heille taivaasta ja annoit heille oikeat tuomiot ja totiset lait, hyvät säädökset ja käskyt. ¹⁴Sinä ilmoitit heille pyhän sapattisi ja annoit heille käskyt, säädökset ja lain palvelijasi Mooseksen kautta. ¹⁵Sinä annoit heille leipää taivaasta heidän nälkänsä, ja sinä hankit heille vettä kalliosta heidän janoonsa. Ja sinä käskit heidän mennä ottamaan omaksensa maan, jonka sinä olit kättä kohottaen luvannut heille antaa. ¹⁶Mutta he, meidän isämme, olivat ylimielisiä; he olivat niskureita eivätkä totelleet sinun käskyjäsi. ¹⁷He eivät tahtoneet totella eivätkä muistaneet ihmeellisiä tekoja, jotka sinä olit heille tehnyt, vaan olivat niskureita ja valitsivat uppiniskaisuudessaan johtajan palatakseen takaisin orjuuteensa. Mutta sinä olet anteeksiantava Jumala, armahtavainen ja laupias, pitkämielinen ja suuri armossa: sinä et heitä hyljännyt. ¹⁸Vaikka he tekivät itsellensä valetun vasikankuvan ja sanoivat: ’Tämä on sinun jumalasi, joka on johdattanut sinut Egyptistä’, ja vaikka he paljon pilkkasivat Jumalaa, ¹⁹niin sinä suuressa laupeudessa ei väistynyt heidän luotansa päivällä, johtamasta heitä tiellä, eikä tulenpatsas yöllä, valaisemasta heille tietä, jota heidän oli kuljettava. ²⁰Hyvän Henkesi sinä annoit heitä opettamaan, mannaasi et kieltänyt heidän suustansa, ja vettä sinä annoit heille heidän janoonsa. ²¹Neljäkymmentä vuotta sinä elätit heitä erämaassa, niin ettei heiltä mitään puuttunut, eivät heidän vaatteensa kuluneet, eivätkä heidän jalkansa ajettuneet. ²²Sinä annoit heidän haltuunsa valtakuntia ja kansoja ja jaoit ne alue alueelta; ja he valloittivat Siihonin maan - Hesbonin kuninkaan maan - ja Oogin, Baasanin kuninkaan, maan. ²³Ja heidän lastensa luvun sinä teit paljoksi kuin taivaan tähdet, ja sinä veit heidät siihen maahan, josta olit antanut heidän isillensä lupauksen, että he saavat mennä ottamaan sen omaksensa. ²⁴Ja lapset tulivat ja ottivat sen maan omaksensa, ja sinä nöyryytit heidän edessään maan asukkaat, kanaanilaiset, ja annoit nämä heidän käsiinsä,

sekä heidän kuninkaansa että sen maan kansat, niin että he tekivät näille, mitä tahtoivat. ²⁵Ja he valloittivat varustetut kaupungit ja liHAVAN maan ja ottivat omikseen talot, jotka olivat täynnä kaikkea hyvää, kalliioon hakatut vesisäiliöt, viinitarhat, öljypuut ja hedelmäpuita suuret määrät. He söivät ja tulivat ravituiksi ja lihaviksi ja pitivät hyviä päiviä sinun antimiesi runsaudessa. ²⁶Mutta he niskoittelivat ja kapinoivat sinua vastaan, heittivät sinun lakisi selkänsä taa ja tappoivat sinun profeettasi, jotka heitä varoittivat palauttaakseen heidät sinun luoksesi; ja he pilkkasivat paljon Jumalaa. ²⁷Sentähden sinä annoit heidät heidän ahdistajainsa käsiin, ja nämä ahdistivat heitä. Mutta kun he ahdinkonsa aikana huusivat sinua, niin sinä taivaasta kuulit ja suuressa laupeudessasi annoit heille vapauttajia, jotka vapauttivat heidät heidän ahdistajainsa käsistä. ²⁸Mutta rauhaan päästyään he jälleen tekivät sitä, mikä on paha sinun edessäsi. Silloin sinä jätit heidät heidän vihollistensa käsiin, niin että nämä vallitsivat heitä. Mutta kun he jälleen huusivat sinua, kuulit sinä taivaasta ja pelastit heidät laupeudessasi monta kertaa. ²⁹Ja sinä varoitit heitä palauttaaksesi heidät seuraamaan sinun lakiasi, mutta he olivat ylimielisiä eivätkä totelleet sinun käskyjäsi, vaan he rikkoivat sinun oikeutesi - se ihminen, joka ne pitää, on niistä elävä - mutta he käänsivät uppiniskaisina selkänsä ja olivat niskureita eivätkä totelleet. ³⁰Sinä karsit heitä monta vuotta ja varoitit heitä Hengelläsi profeettaisi kautta, mutta he eivät ottaneet sitä korviinsa. Niin sinä annoit heidät pakanallisten kansojen käsiin. ³¹Mutta sinä suuressa laupeudessasi et tehnyt loppua heistä etkä hyljännyt heitä; sillä sinä olet armahtavainen ja laupias Jumala. ³²Ja nyt, Jumalamme, sinä suuri, väkevä ja peljättävä Jumala, joka pidät liiton ja säilytät laupeuden: älä katso vähäksi kaikkea sitä vaivaa, joka on kohdannut meitä, meidän kuninkaitamme, päämiehiämme, pappejamme, profeettojamme, isiämme ja koko sinun kansaasi, Assurin kuningasten ajoista aina tähän päivään saakka. ³³Sinä olet vanhurskas kaikessa, mikä on meitä kohdannut; sillä sinä olet ollut uskollinen teoissasi, mutta me olemme olleet jumalattomat. ³⁴Meidän kuninkaamme, päämiehemme, papimme ja isämme eivät ole seuranneet sinun lakiasi eivätkä tarkanneet sinun käskyjäsi ja säädöksiäsi, jotka sinä olit heille antanut. ³⁵Ja vaikka he elivät omassa valtakunnassansa ja siinä antimien runsaudessa, jonka sinä olit heille antanut, ja avarassa ja lihavassa maassa, jonka sinä olit heille antanut, eivät he kuitenkaan palvelleet sinua eivätkä kääntyneet pois pahoista teoistansa. ³⁶Katso, me olemme nyt orjia; siinä maassa, jonka sinä meidän isillemme annoit, että he söisivät sen hedelmiä ja antimia, siinä meidän täytyy orjina olla. ³⁷Sen runsas sato tulee niille kuninkaille, jotka sinä meidän syntiemme tähden olet pannut meitä hallitsemaan; he vallitsevat meitä ja meidän karjaamme, niinkuin tahtovat, ja me olemme suuressa ahdistuksessa.” ³⁸”Kaiken tämän johdosta me teemme sitoumuksen ja kirjoitamme siihen nimemme; sinetöidyssä asiakirjassa ovat

meidän päämiestemme, leeviläistemme ja pappiemme nimet.

10(10:2) Sinetöidyssä asiakirjoissa ovat nämä nimet: Nehemia, Hakaljan poika, maaherra, ja Sidkia, ²(10:3) Se-
 raja, Asarja, Jeremia, ³Pashur, Amarja, Malkia, ⁴Hattus, Sebanja, Malluk, ⁵Haarim, Meremot, Obadja, ⁶Daniel, Gineton, Baaruk, ⁷Mesullam, Abia, Mijjamin, ⁸Maasja, Bilgai ja Semaja - nämä ovat pappeja. ⁹Leeviläisiä ovat: Jeesua, Asanjan poika, Binnui, Heenadadin jälkeläinen, Kadmiel ¹⁰ja heidän veljensä Sebanja, Hoodia, Kelita, Pelaja, Haanan, ¹¹Miika, Rehob, Hasabja, ¹²Sakkur, Seerebja, Sebanja, ¹³Hoodia, Baani ja Beninu. ¹⁴Kansan päämiehiä ovat: Paros, Pahat-Mooab, Eelam, Sattu, Baani, ¹⁵Bunni, Asgad, Beebai, ¹⁶Adonia, Bigvai, Aadin, ¹⁷Aater, Hiskia, Assur, ¹⁸Hoodia, Haasum, Beesai, ¹⁹Haarif, Anatot, Nuubai, ²⁰Magpias, Mesullam, Heesir, ²¹Mesesabel, Saadok, Jaddua, ²²Pelatja, Haanan, Anaja, ²³Hoosea, Hananja, Hassub, ²⁴Loohes, Pilha, Soobek, ²⁵Rehum, Hasabna, Maaseja, ²⁶Ahia, Haanan, Aanan, ²⁷Malluk, Haarim ja Baana. ²⁸Ja muu kansa, papit, leeviläiset, ovenvartijat, veisaajat, temppelelpalvelijat ja kaikki, jotka ovat eristäytyneet pakanallisista kansoista Jumalan lain puolelle, sekä heidän vaimonsa, poikansa ja tyttärensä, kaikki, jotka pysyvät sen ymmärtämään, ²⁹liittyvät ylhäisiin veljiinsä, tulevat valalle ja vannovat vaeltavansa Jumalan lain mukaan, joka on annettu Jumalan palvelijan Mooseksen kautta, ja noudattavansa ja seuraavansa kaikkia Herran, meidän Herramme, käskyjä, oikeuksia ja säädöksiä. ³⁰Me emme anna tyttäriämme maan kansoille emmekä ota heidän tyttäriänsä pojillemme vaimoiksi. ³¹Me emme osta sapattina tai pyhäpäivänä maan kansoilta, jos ne tuovat kauppatavaraa tai viljaa mitä tahansa kaupaksi sapattina. Me jätämme joka seitsemäntenä vuotena maan lepäämään ja kaikki saavat velkomatta. ³²Me sitoudumme suorittamaan vuodessa kolmannes-sekelin palvelusta varten Jumalamme tempelissä: ³³näkyleipiin, jokapäiväiseen ruokauhuriin ja jokapäiväiseen polttouhuriin, uhreihin sapatteina ja uudenkuunpäivinä, juhlahuhreihin ja pyhiin lahjoihin, syntiuhreihin sovituksen toimittamiseksi Israelille ja kaikkeen, mikä meidän Jumalamme tempelissä toimitettava on. ³⁴Me, papit, leeviläiset ja kansa, olemme heittäneet arpaa uhrilahjalkojen tuomisesta perhekunnittain Jumalamme tempeliin määräaikoina joka vuosi, poltettaviksi Herran, meidän Jumalamme, alttarilla, niinkuin laissa on kirjoitettuna. ³⁵Me sitoudumme tuomaan maamme uutiset ja kaikkinaisten hedelmäpuiden uutiset joka vuosi Herran tempeliin ³⁶sekä esikoiset pojistamme ja karjastamme, niinkuin laissa on kirjoitettuna, ja tuomaan raavaittemme ja lampaittemme esikoiset Jumalamme tempeliin, papeille, jotka toimittavat virkaansa meidän Jumalamme tempelissä. ³⁷Me tuomme parhaat jyvärourheemme ja antimemme, parhaat kaikkinaisten puiden hedelmät, parhaan viinin ja öljyn papeille, Jumalamme tempelin kammioihin,

ja maamme kymmenykset leeviläisille. Leeviläiset itse kantavat kymmenykset kaikista kaupungeista, missä meillä on maanviljelystä. ³⁸Ja papin, Aaronin pojan, tulee olla leeviläisten kanssa, heidän kantaessaan kymmenyksiä, ja leeviläisten tulee viedä kymmenykset kymmenyksistä meidän Jumalamme temppeleihin, varastohuoneen kammioihin. ³⁹(10:40) Sillä israelilaisten ja leeviläisten on vietävä anti jyvistä, viinistä ja öljystä näihin kammioihin, joissa pyhän kalut ja virkaansa toimittavat papit, ovenvartijat ja veisaajat ovat. Me emme laiminlyö Jumalamme temppeleitä.”

11Ja kansan päämiehet asettuivat Jerusalemiin, mutta muu kansa heitti arpaa saadakseen joka kymmenennen asettumaan Jerusalemiin, pyhään kaupunkiin, yhdeksän kymmenesosan jäädessä asumaan muihin kaupunkeihin. ²Ja kansa siunasi kaikkia niitä miehiä, jotka vapaaehtoisesti asettuivat Jerusalemiin. ³Nämä olivat ne maakunnan päämiehet, jotka asettuivat Jerusalemiin ja Juudan kaupunkeihin; he asuivat kukin perintöosallaan, kaupungeissaan, Israel, papit, leeviläiset ja temppeleipalvelijat sekä Salomon palvelijain jälkeläiset. ⁴Jerusalemissa asuivat seuraavat Juudan ja Benjamin miehet: Juudan miehiä: Ataja, Ussian poika, joka oli Sakarjan poika, joka Amarjan poika, joka Sefatjan poika, joka Mahalalelin poika, Pereksen jälkeläisiä, ⁵ja Maaseja, Baarukin poika, joka oli Kolhoosen poika, joka Hasajan poika, joka Adajan poika, joka Joojaribin poika, joka Sakarjan poika, joka siilonilaisen poika; ⁶Jerusalemissa asuvia Pereksen jälkeläisiä oli kaikkiaan neljäksataa kuusikymmentä kahdeksan sotakuntoista miestä. ⁷Benjaminilaiset olivat nämä: Sallu, Mesullamin poika, joka oli Jooedin poika, joka Pedajan poika, joka Koolajan poika, joka Maasejan poika, joka Iitielin poika, joka Jesajan poika, ⁸ja hänen jälkeensä Gabbai ja Sallai, yhdeksänsataa kaksikymmentä kahdeksan. ⁹Jooel, Sikrin poika, oli heidän päällysmiehenään ja Juuda, Senuan poika, toisena kaupunginpäällikkönä. ¹⁰Pappeja: Jedaja, Joojaribin poika, Jaakin, ¹¹Seraja, Hilikian poika, joka oli Mesullamin poika, joka Saadokin poika, joka Merajotin poika, joka Ahitubin poika, Jumalan temppelein esimies, ¹²sekä heidän veljensä, jotka toimittivat palvelusta temppeleissä, kahdeksansataa kaksikymmentä kaksi miestä; ja Adaja, Jerohamin poika, joka oli Pelaljan poika, joka Amsin poika, joka Sakarjan poika, joka Pashurin poika, joka Malkian poika, ¹³sekä hänen veljensä, jotka olivat perhekunta-päämiehiä, kaksisataa neljäksikymmentä kaksi miestä; ja Amassai, Asarelin poika, joka oli Ahsain poika, joka Mesillemotin poika, joka Immerin poika, ¹⁴sekä heidän veljensä, jotka olivat sotaurhoja, sata kaksikymmentä kahdeksan miestä. Heidän päällysmiehenään oli Sabdiel, Gedolimin poika. ¹⁵Ja leeviläisiä: Semaja, Hassubin poika, joka oli Asrikamin poika, joka Hasabjan poika, joka Bunnin poika; ¹⁶ja Sabbetai ja Joosabad, jotka valvoivat maallisia toimia Jumalan temppeleissä ja olivat leeviläisten päämiehiä, ¹⁷ja Mattanja,

Miikan poika, joka oli Sabdin poika, joka Aasafin, ensimmäisen johtajan, poika, joka rukoiltaessa alotti kiitosvirren, ja Bakbukja, hänen veljistään toinen, ja Abda, Sammuun poika, joka oli Gaalalin poika, joka Jedutunin poika. ¹⁸Leeviläisiä oli pyhässä kaupungissa kaikkiaan kaksisataa kahdeksankymmentä neljä. ¹⁹Ovenvartijat olivat Akkub, Talmon sekä heidän veljensä, jotka vartioivat portteja, sata seitsemänkymmentä kaksi. ²⁰Muut israelilaiset, papit ja leeviläiset asuivat kaikissa muissa Juudan kaupungeissa, kukin perintöosallaan. ²¹Temppeleipalvelijat asuivat Oofelilla; Siiha ja Gispa valvoivat temppeleipalvelijoita. ²²Ja leeviläisten päällysmiehenä Jerusalemissa Jumalan temppelein toimissa oli Ussi, Baanin poika, joka oli Hasabjan poika, joka Mattanjan poika, joka Miikan poika, Aasafin jälkeläisiä, veisaajia. ²³Oli näet heitä koskeva kuninkaan käsky, joka vakuutti veisaajille heidän jokapäiväiset tarpeensa. ²⁴Ja Petahja, Mesesabelin poika, Serahin, Juudan pojan, jälkeläisiä, oli kuninkaan edusmiehenä kaikissa kansaa koskevissa asioissa. ²⁵Heidän peltomaillaan olevissa kylissä asui Juudan miehiä: Kirjat-Arbassa ja sen tytärkaupungeissa, Diibonissa ja sen tytärkaupungeissa, Jekabseelissa ja siihen kuuluvissa kylissä, ²⁶Jeesuassa, Mooladassa, Beet-Peletissä, ²⁷Hasar-Suualissa, Beersebassa ja sen tytärkaupungeissa, ²⁸Siklagissa, Mekonassa ja sen tytärkaupungeissa, ²⁹Een-Rimmonissa, Sorassa, Jarmutissa, ³⁰Saanoahissa, Adullamissa ja niihin kuuluvissa kylissä, Laakiissa ja sen peltomailla, Asekassa ja sen tytärkaupungeissa; he sijoittuivat siis asumaan Beersebasta aina Hinnomin laaksoon saakka. ³¹Benjaminilaiset asuivat, Gebasta alkaen, Mikmaassa, Aijassa, Beetelissä ja sen tytärkaupungeissa, ³²Anatotissa, Noobissa, Ananjassa, ³³Haasorissa, Raamassa, Gittaimissa, ³⁴Haadidissa, Seboimissa, Neballatissa, ³⁵Loodissa, Oonossa, Seppäinlaaksossa. ³⁶Leeviläisistä asui eräitä Juudan osastoja Benjaminissa.

12Nämä olivat ne papit ja leeviläiset, jotka lähtivät Serubbaabelin, Sealtielin pojan, ja Jeesuan kanssa: Seraja, Jeremia, Esra, ²Amarja, Malluk, Hattus, ³Sekanja, Rehun, Meremot, ⁴Iddo, Ginnetoi, Abia, ⁵Miijamin, Maadja, Bilga, ⁶Semaja, Joojarib, Jedaja, ⁷Sallu, Aamok, Hilgia ja Jedaja. Nämä olivat pappien ja veljiensä päämiehet Jeesuan aikana. ⁸Ja leeviläiset olivat: Jeesua, Binnui, Kadmiel, Seerebja, Juuda ja Mattanja, joka yhdessä veljiensä kanssa johti kiitosveisua; ⁹ja heidän veljensä Bakbukja ja Unni seisovivat vastapäätä heitä tehtäviään suorittamassa. ¹⁰Jeesualle syntyi Joojakim, Joojakimille syntyi Eljasib, Eljasibille syntyi Joojada, ¹¹Joojadalle syntyi Joonatan ja Joonatanille syntyi Jaddua. ¹²Joojakimin aikana olivat seuraavat papit perhekunta-päämiehinä: Serajalla Meraja, Jeremiällä Hananja, ¹³Esralla Mesullam, Amarjalla Joohanan, ¹⁴Mallukilla Joonatan, Sebanjalla Joosef, ¹⁵Haarimilla Adna, Merajotilla Helkai, ¹⁶Iddolla Sakarja, Ginnetonilla Mesullam, ¹⁷Abiällä Sikri, Minjaminilla, Mooadjalla Piltai, ¹⁸Bilgalla Sammua, Semajalla Joonatan, ¹⁹Joojaribilla

Mattenai, Jedajalla Ussi,²⁰ Sallailla Kallai, Aamokilla Eeber,²¹ Hilkiällä Hasabja ja Jedajalla Netanel.²² Leeviläisistä merkittiin Eljasibin, Joojadan, Joohananin ja Jadduan aikana perhekunta-päämiehet muistiin; ja samoin papit persialaisen Daarejaveksen hallitusaikana.²³ Leevin jälkeläisistä ovat perhekunta-päämiehet merkittyinä aikakirjaan Joohananin, Eljasibin pojan, aikaan asti.²⁴ Ja leeviläisten päämiehet olivat Hasabja, Seerebja ja Jeesua, Kadmielin poika, sekä heidän veljensä, jotka seisivat heitä vastapäätä ylistämässä ja kiittämässä, niinkuin Jumalan mies Daavid oli käskenyt, osasto osaston vieressä;²⁵ ja Mattanja, Bakbukja, Obadja, Mesullam, Talmon ja Akkub, ovenvartijat, jotka vartioivat porttien varastohuoneita.²⁶ Nämä olivat Joojakimin, Jeesian pojan, Joosadakin pojanpojan, aikalaisia ja käskynhaltija Nehemian ja pappi Esran, kirjannoppineen, aikalaisia.²⁷ Kun Jerusalemin muuri oli vihittävä, haettiin leeviläiset kaikista heidän asuinpaikoistaan ja tuotiin Jerusalemiin viettämään vihkimäjuhlaa iloiten, kiitosvirsiä ja lauluja laulaen, kymbaaleja, harppuja ja kanteleita soittaen.²⁸ Niin kokoontuivat veisaajain pojat Lakeudelta, Jerusalemin ympäristöstä, netofalaisten kylistä,²⁹ Beet-Gilgalista ja Geban ja Asmavetin peltomailta, sillä veisaajat olivat rakentaneet itselleen kyliä Jerusalemin ympäristöön.³⁰ Papit ja leeviläiset puhdistautuivat ja puhdistivat kansan sekä portit ja muurin.³¹ Sitten minä vein Juudan päämiehet rinteelle, muurin yläpuolelle, ja järjestin kaksi suurta laulukuntaa ja juhlakulkuetta muurin yläpuolelle, oikealle kädelle, Lantaportille päin.³² Ja heidän jäljessään kulkivat Hoosaja ja toinen puoli Juudan päämiehiä³³ sekä Asarja, Esra, Mesullam,³⁴ Juuda, Benjamin, Semaja ja Jeremia³⁵ sekä pappien poikia torvineen, ja Sakarja, Joonatanin poika, joka oli Semajan poika, joka Mattanjan poika, joka Miikajan poika, joka Sakkurin poika, joka Aasafin poika,³⁶ sekä hänen veljensä Semaja, Asarel, Milalai, Gilalai, Maai, Netanel, Juuda ja Hanani Daavidin, Jumalan miehen, soittimia kantaen; ja Esra, kirjanoppinut, kulki heidän edellään.³⁷ He menivät Lähdeportin ohi ja nousivat suoraan Daavidin kaupungin portaita sinne, mistä noustaen muurille, Daavidin palatsin yläpuolelle, aina Vesiportille asti idässä.³⁸ Toinen laulukunta kulki vastakkaiseen suuntaan, ja sen jäljessä minä ja toinen puoli kansaa, muurin yläpuolitse, Uunitornin yläpuolitse, aina Leveälle muurille asti,³⁹ ja Efraimin-portin yläpuolitse ja Vanhanportin, Kalaportin, Hananelin-tornin ja Hammea-tornin ohitse aina Lammaspportille saakka; ja he asettuivat Vankilaportin luokse.⁴⁰ Sitten molemmat laulukunnat asettuivat Jumalan temppeliin, ja samoin minä ja toinen puoli esimiehiä minun kanssani,⁴¹ sekä papit Eljakim, Maaseja, Minjamin, Miikaja, Eljoenai, Sakarja ja Hananja torvineen,⁴² ja Maaseja, Semaja, Eleasar, Ussi, Joohanan, Malkia, Eelam ja Eser. Veisaajat kaiuttivat virsiään, ja Jisrahja oli johtajana.⁴³ Ja he uhrasivat sinä päivänä suuria uhreja ja iloitsivat, sillä Jumala oli suuresti ilahuttanut heitä; myöskin vaimot ja lapset iloitsivat. Ja

ilo kuului Jerusalemista kauas.⁴⁴ Sinä päivänä asetettiin miehiä valvomaan varastokammioita, joissa antimet, uutiset ja kymmenykset säilytettiin. Niihin oli koottava kaupunkien peltomailta papeille ja leeviläisille lain mukaan tulevat osuudet. Sillä Juuda iloitsi palvelusta toimittavista papeista ja leeviläisistä.⁴⁵ Ja nämä toimittivat tehtävänsä Jumalaansa palvellen ja puhdistuksia suorittaen, samoin veisaajat ja ovenvartijat, niinkuin Daavid ja hänen poikansa Salomo olivat käskeneet.⁴⁶ Sillä jo muinoin, Daavidin ja Aasafin aikana, oli veisaajain päämiehiä, ja veisattiin ylistys- ja kiitosvirsiä Jumalalle.⁴⁷ Ja koko Israel antoi Serubbaabelin ja Nehemian aikana veisaajille ja ovenvartijoille heidän osuutensa, heidän jokapäiväiset tarpeensa; he pyhittivät lahjoja myöskin leeviläisille, ja leeviläiset pyhittivät lahjoja Aaronin pojille.

13 Sinä päivänä luettiin Mooseksen kirjaa kansan kuullen, ja siihen havaittiin kirjoitetun, ettei ammonilainen eikä moaabilainen koskaan pääse Jumalan seurakuntaan,² sen tähden että he eivät tulleet leipää ja vettä tuoden israelilaisia vastaan ja koska hän palkkasi heitä vastaan Bileamin kiroamaan heidät, vaikka meidän Jumalamme muuttikin kirouksen siunaukseksi.³ Kuultuaan lain he erottivat kaiken sekakansan Israelista.⁴ Mutta sitä ennen oli pappi Eljasib, Tobian sukulainen, joka oli asetettu meidän Jumalamme temppelin kammionhoitajaksi,⁵ sisustanut hänelle suuren kammion, johon ennen oli pantu ruokauhri, suitsuke, kalut ja jyvä-, viini- ja öljykymmenykset, jotka olivat määrätty leeviläisille, veisaajille ja ovenvartijoille, sekä papeille tuleva anti.⁶ Tämän kaiken tapahtuessa en minä ollut Jerusalemissa; sillä Artahsastan, Baabelin kuninkaan, kolmantenakymmenentenä toisena hallitusvuotena minä olin mennyt kuninkaan luo. Mutta jonkun ajan kuluttua minä pyysin kuninkaalta lomaa⁷ ja palasin Jerusalemiin. Ja kun minä tulin huomaamaan, minkä pahan Eljasib oli tehnyt Tobian eduksi, sisustaessaan hänelle kammion Jumalan temppelin esipihoissa,⁸ pahastuin minä suuresti, ja minä heitin kaikki Tobian huonekalut ulos kammioista.⁹ Ja minä käskin puhdistaa kammiot ja paneitin niihin takaisin Jumalan temppelin kalut, ruokauhrin ja suitsukkeen.¹⁰ Vielä minä sain tietää, ettei leeviläisille oltu annettu heidän osuksiaan, ja niin olivat leeviläiset ja veisaajat, joiden olisi ollut tehtävä palvelusta, vetäytyneet kukin maatilalleen.¹¹ Minä nuhtelin esimiehiä siitä ja sanoin: ”Minkätähden on Jumalan temppeli laiminlyöty?” Ja minä kokosin leeviläiset ja veisaajat ja asetin heidät paikoilleen.¹² Ja koko Juuda toi kymmenykset jyvistä, viinistä ja öljystä varastohuoneisiin.¹³ Ja minä asetin Selemjan, papin, ja Saadokin, kirjanoppineen, ja Pedajan, leeviläisen, valvomaan varastohuoneita ja annoin heidän apulaisekseen Haananin, Sakkurin pojan, Mattanjan pojanpojan; sillä heitä pidettiin luotettavina, ja heidän tehtävänään oli toimittaa jako veljiensä kesken.¹⁴ Muista tämän tähden minua, Jumalani, äläkä pyyhi pois minun hurskaita tekojani, jotka

minä olen tehnyt Jumalani temppelin ja siinä toimitettavan palveluksen hyväksi. ¹⁵Siihen aikaan minä näin Juudassa niitä, jotka sapattina polkivat viinikuurnaa ja jotka kuljettivat viljaa ja kuormittivat aaseja sillä sekä viinillä, rypäleillä, viikunoilla ja kaikenlaisella muulla kuormatavarralla. Ja he toivat niitä Jerusalemiin sapatinpäivänä; ja minä varoitin heitä, kun he myivät elintarpeita. ¹⁶Sinne oli myös asettunut tyyrolaisia, jotka toivat kalaa ja kaikenlaista kauppatavaraa ja myivät Juudan kansalle sapattina ja Jerusalemissa. ¹⁷Ja minä nuhtelin Juudan ylimyksiä ja sanoin heille: ”Kuinka te teette näin pahasti ja rikotte sapatinpäivän?” ¹⁸Eikö Jumalamme juuri sen tähden, että teidän isänne näin tekivät, antanut kaiken tämän onnettomuuden kohdata meitä ja tätä kaupunkia? Ja te tuotatte nyt vielä suuremman vihan Israelin ylitse, kun rikotte sapatinpäivän.” ¹⁹Ja niin pian kuin oli tullut pimeä ennen sapattia Jerusalemin porteissa, käskin minä sulkea ovet ja kielsin avaamasta niitä ennen kuin sapatin jälkeen. Ja minä asetin palvelijoitani porteille, ettei yhtään kuormaa pääsisi kaupunkiin sapatinpäivänä. ²⁰Kauppiaat ja kaikenlaisen tavaran myyjät jäivät yöksi Jerusalemin ulkopuolelle, kerran ja toisen. ²¹Mutta minä varoitin heitä ja sanoin heille: ”Minkätähden te jätte yöksi muurin edustalle? Jos vielä kerran teette sen, niin minä käyn teihin käsiksi.” Sen jälkeen he eivät enää tulleet sapattina. ²²Ja minä käskin leeviläisten puhdistautua ja tulla vartioimaan portteja, että sapatinpäivä pyhitettäisiin. Muista minua, Jumalani, myös tämän tähden ja armahda minua suuressa laupeudessa. ²³Siihen aikaan minä näin myös juutalaisia, jotka olivat naineet asdodilaisia, ammonilaisia ja mooabilaisia vaimoja. ²⁴Ja heidän lapsistaan puolet puhuivat asdodinkieltä tai jonkun muun kansan kieltä, eivätkä osanneet puhua juudankieltä. ²⁵Silloin minä nuhtelin heitä ja kirosin heidät, jopa löin muutamia heistä ja revin heitä parrasta; ja minä vannotin heitä Jumalan kautta: ”Älkää antako tyttäriänne heidän pojillensa älkääkään ottako heidän tyttäriään vaimoiksi pojillenne tai itsellenne. ²⁶Eikö Salomo, Israelin kuningas, tehnyt juuri tuollaista syntiä? Ei yhdelläkään monien kansojen joukossa ollut hänen vertaistaan kuningasta; hän oli Jumalallensa rakas, ja Jumala asetti hänet koko Israelin kuninkaaksi. Kuitenkin muukalaiset vaimot saattoivat hänetkin tekemään syntiä. ²⁷Ja nytkö meidän täytyy kuulla teistä, että te olette tehneet kaiken tämän suuren pahan ja olleet uskottomat meidän Jumalaamme kohtaan, kun olette naineet muukalaisia vaimoja?” ²⁸Ja yksi ylimmäisen papin Eljasibin pojan Joojadan pojista oli hooronilaisen Sanballatin vävy; hänet minä karkoitin luotani. ²⁹Muista heidät, Jumalani, sillä he ovat saastuttaneet pappeuden sekä sekä pappeuden sekä pappeus- ja leeviläisliiton. ³⁰Niin minä puhdistin heidät kaikesta muukalaisuudesta. Ja minä järjestin virkatehtävät papeille ja leeviläisille, kullekin hänen toimensa mukaan, ³¹niin myös halko-uhrilahjan määrääaikoina ja uutislahjat. Muista, Jumalani, tämä minun hyväkseni.

Esterin

1Ahasveroksen aikana - sen Ahasveroksen, joka hallitsi Intiasta Etiopiaan saakka, sataa kahtakymmentä seitsemää maakuntaa - siihen aikaan, **2**kun kuningas Ahasveros istui kuninkaallisella valtaistuimellansa, joka oli Suusanin linnassa, tapahtui tämä. **3**Kolmantena hallitusvuotenaan hän laittoi pidot kaikille ruhtinaillensa ja palvelijoillensa. Persian ja Meedian voima, ylimykset ja maaherrat olivat hänen luonansa, **4**ja hän näytti heille kuninkaallisen kuniansa rikkautta ja suuruutensa loistavaa komeutta monta päivää, sata kahdeksankymmentä päivää. **5**Ja kun ne päivät olivat kuluneet, laittoi kuningas kaikelle Suusanin linnan väelle, niin pienille kuin suurillekin, kuninkaan palatsin puutarhan esipihaan seitsenpäiväiset pidot. **6**Pellava-, puuvilla- ja punasiniverhoja oli kiinnitetty valkoisilla pelavanauhoilla ja purppuranpunaisilla nauhoilla hopeatankoihin ja valkomarmoripylväisiin. Kultaisia ja hopeaisia lepovuoteita oli pihalla, joka oli laskettu vihreällä ja valkoisella marmorilla, helmiäisellä ja kirjavalla marmorilla. **7**Juotavaa tarjottiin kulta-astioissa, ja astiat olivat erimuotoiset, ja kuninkaan viiniä oli viljalti, kuninkaalliseen tapaan. **8**Ja juomisessa oli lakina, ettei saanut olla mitään pakkoa, sillä niin oli kuningas käsenyt kaikkia hovimestareitansa, että oli tehtävä kunkin oman halun mukaan. **9**Myöskin kuningatar Vasti laittoi naisille pidot kuningas Ahasveroksen kuninkaalliseen palatsiin. **10**Seitsemäntenä päivänä, kun kuninkaan sydän oli viinistä iloinen, käski hän Mehumanin, Bistan, Harbonan, Bigtan, Abagtan, Seetarin ja Karkaan, niiden seitsemän hoviherran, jotka toimittivat palvelusta kuningas Ahasveroksen luona, **11**tuoda kuningatar Vastin, kuninkaallinen kruunu päässä, kuninkaan eteen, että hän saisi näyttää kansoille ja ruhtinaille hänen kauneutensa, sillä hän oli näöltään ihana. **12**Mutta kuningatar Vasti kieltäytyi tulemasta, vaikka kuningas hoviherrojen kautta oli käsenyt. Silloin kuningas suuttui kovin, ja hänessä syntyi viha. **13**Ja kuningas puhui viisaille, ajantietäjille - sillä näin oli tapana esittää kuninkaan sana kaikille lain ja oikeuden tuntijoille, **14**ja hänen lähimpänsä olivat Karsena, Seetar, Admata, Tarsis, Meres, Marsena ja Memukan, seitsemän Persian ja Meedian ruhtinasta, jotka näkivät kuninkaan kasvot ja istuivat valtakunnan ensimmäisinä -: **15**”Mitä on lain mukaan tehtävä kuningatar Vastille, koska hän ei ole noudattanut käskyä, jonka kuningas

Ahasveros on antanut hoviherrojen kautta?” **16**Niin Memukan sanoi kuninkaan ja ruhtinasten edessä: ”Kuningatar Vasti ei ole rikkonut ainoastaan kuningasta vastaan, vaan myös kaikkia ruhtinaita vastaan ja kaikkia kansoja vastaan kuningas Ahasveroksen kaikissa maakunnissa. **17**Kun kuningattaren teko tulee kaikkien vaimojen tietoon, saattaa se heidät halveksimaan aviomiehiänsä, he kun voivat sanoa: 'Kuningas Ahasveros käski tuoda kuningatar Vastin eteensä, mutta tämä ei tullut'. **18**Jo tänä päivänä voivat Persian ja Meedian ruhtinattaret, jotka kuulevat kuningattaren teon, puhua siitä kaikille kuninkaan ruhtinaille, ja siitä tulee halveksimista ja suuttumusta riittämään asti. **19**Jos kuningas hyväksi näkee, julkaistakoon kuninkaallinen käsky ja kirjoitettakoon muuttumatonna Persian ja Meedian lakeihin, ettei Vasti enää saa tulla kuningas Ahasveroksen eteen ja että kuningas antaa hänen kuninkaallisen arvonsa toiselle, häntä paremmalle. **20**Kuninkaan antama säädös tulee tunnetuksi koko hänen valtakunnassansa, vaikka se onkin suuri, ja kaikki vaimot, niin suuret kuin pienetkin, antavat kunnian aviomiehillensä.” **21**Tämä puhe miellytti kuningasta ja ruhtinaita, ja kuningas teki Memukanin sanan mukaan. **22**Hän lähetti kaikkiin kuninkaan maakuntiin - kuhunkin maakuntaan sen omalla kirjoituskella ja kullekin kansalle sen omalla kielellä - kirjeet, että joka mies olkoon herra talossaan ja saakoon puhua oman kansansa kieltä.

2Näiden tapausten jälkeen, kun kuningas Ahasveroksen viha oli asettunut, muisti hän Vastia ja mitä tämä oli tehnyt ja mitä hänestä oli päätetty. **2**Niin kuninkaan palvelijat, jotka toimittivat hänelle palvelusta, sanoivat: ”Etsittäköön kuninkaalle nuoria neitsyitä, näöltään ihania. **3**Ja asettakoon kuningas kaikkiin valtakuntansa maakuntiin käskyläiset keräämään kaikki nuoret neitsyet, näöltään ihanat, Suusanin linnaan, vaimolaan, Heegain, kuninkaan hoviherran ja vaimojen vartijan, huostaan, ja annettakoon heille heidän kauneudenhoitonsa. **4**Ja neitsyt, johon kuningas mieltyy, tulkoon kuningattareksi Vastin sijaan.” Ja tämä puhe miellytti kuningasta, ja hän teki niin. **5**Suusanin linnassa oli juutalainen mies, nimeltä Mordokai, Jaairin poika, joka oli Siimein poika, joka Kiisin poika, benjaminilainen. **6**Hänet oli viety Jerusalemissa pakkosiirtolaisuuteen niiden pakkosiirtolaisten joukossa, jotka vietiin samal-

la kuin Jekonja, Juudan kuningas, jonka Nebukadnessar, Baabelin kuningas, vei pakkosiirtolaisuuteen. ⁷Hän oli setänsä tyttären Hadassan, se on Esterin, kasvatusisä, sillä tämä oli isätön ja äiditön. Tyttö oli vartaloltaan kaunis ja näöltään ihana, ja hänen isänsä ja äitinsä kuoltua oli Mordokai ottanut hänet tyttäreksensä. ⁸Ja kun kuninkaan käsky ja laki tuli tunnetuksi ja kun kerättiin paljon tyttöjä Suusanin linnaan Heegain huostaan, otettiin Esterkin kuninkaan palatsiin Heegain, vaimojen vartijan, huostaan. ⁹Tyttö miellytti häntä ja sai armon hänen edessään, ja hän antoi hänelle joutuin hänen kauneudenhoitonsa ja määrätyn ravinto-osansa sekä seitsemän valiopalvelijataria kuninkaan palatsista ja siirsi hänet palvelijattarineen vaimolan parhaaseen paikkaan. ¹⁰Ester ei ilmaissut kansaansa eikä syntyperäänsä, sillä Mordokai oli häntä kieltänyt siitä ilmaisemasta. ¹¹Mutta Mordokai käyskenteli joka päivä vaimolan esipihan edustalla saadakseen tietää, voiko Ester hyvin ja mitä hänelle tapahtui. ¹²Kun jonkun tytön vuoro tuli mennä kuningas Ahasveroksen tykö, sittenkuin hänelle oli kaksitoista kuukautta tehty, niinkuin vaimoista oli määrätty - sillä niin pitkä aika kului heidän kauneudenhoitoonsa: kuusi kuukautta mirhaöljyllä, toiset kuusi kuukautta hajuaineilla sekä muilla naisten kauneudenhoitokeinoilla - meni tyttö kuninkaan tykö. ¹³Kaikki, mitä hän pyysi, annettiin hänelle mukaan vaimolasta kuninkaan palatsiin. ¹⁴Illalla hän meni, ja aamulla hän palasi toiseen vaimolaan kuninkaan hoviherran Saasgaan, sivuvaimojen vartijan, huostaan; ei hän enää mennyt kuninkaan tykö, paitsi jos kuningas oli häneen mieltynyt ja hänet nimeltään kutsuttiin. ¹⁵Kun Esterille, Mordokain sedän Abihailin tyttarelle, jonka Mordokai oli ottanut tyttärekseen, tuli vuoro mennä kuninkaan tykö, ei hän halunnut mukaansa muuta, kuin mitä Heegai, kuninkaan hoviherra, vaimojen vartija, neuvoi. Ja Ester sai armon kaikkien niiden edessä, jotka näkivät hänet. ¹⁶Ester vietiin kuningas Ahasveroksen tykö hänen kuninkaalliseen palatsiinsa kymmenennessä kuussa, se on teebet-kuussa, hänen seitsemäntenä hallitusvuotensa. ¹⁷Ja Ester tuli kuninkaalle kaikkia muita naisia rakkaammaksi ja sai hänen edessään armon ja suosion ennen kaikkia muita neitsyitä, niin että tämä pani kuninkaallisen kruunun hänen päähänsä ja teki hänet kuningattareksi Vastin sijaan. ¹⁸Ja kuningas laittoi suuret pidot kaikille ruhtinailleen ja palvelijoilleen, pidot Esterin kunniaksi, ja myönsi maakunnille veronhuojennusta ja jakelutti lahjoja, kuninkaalliseen tapaan. ¹⁹Kun neitsyitä koottiin toinen kerta ja Mordokai istuskeli kuninkaan portissa ²⁰- eikä Ester ollut ilmaissut syntyperäänsä eikä kansaansa, sillä Mordokai oli häntä siitä kieltänyt; Ester näet teki, mitä Mordokai käski, samoin kuin ollessaan hänen kasvattinansa - ²¹niin siihen aikaan, Mordokain istuskellessa kuninkaan portissa, Bigtan ja Teres, kaksi kuninkaan hoviherraa, ovenvartijoita, suuttuivat ja etsivät tilaisuutta käydäkseen käsiksi kuningas Ahasverokseen. ²²Mutta se tuli Mordokain tietoon, ja hän ilmaisi sen kuningatar Es-

terille, ja Ester sanoi sen Mordokain nimessä kuninkaalle. ²³Ja asia tutkittiin, ja kun se havaittiin todeksi, ripustettiin ne molemmat hirsipuuhun. Ja se kirjoitettiin aikakirjaan kuningasta varten.

3Näiden tapausten jälkeen kuningas Ahasveros korotti agagilaisen Haamanin, Hammedatan pojan, ylensä hänelle ja antoi hänelle ylimmän sijan kaikkien ruhtinasten joukossa, jotka olivat hänen luonansa. ²Ja kaikki kuninkaan palvelijat, jotka olivat kuninkaan portissa, polvistuivat ja heittäytyivät maahan Haamanin edessä, sillä niin oli kuningas käskenyt häntä kohdella. Mutta Mordokai ei polvistunut eikä heittäytynyt maahan. ³Niin kuninkaan palvelijat, jotka olivat kuninkaan portissa, sanoivat Mordokaille: ”Miksi sinä rikot kuninkaan käskyn?” ⁴Ja kun he joka päivä sanoivat hänelle näin, mutta hän ei heitä totellut, ilmoittivat he tämän Haamanille, nähdäkseen, oliko Mordokain sanoma syy pätevä; sillä hän oli ilmoittanut heille olevansa juutalainen. ⁵Kun Haaman näki, ettei Mordokai polvistunut eikä heittäytynyt maahan hänen edessään, tuli Haaman kiukkua täyteen. ⁶Kun hänelle oli ilmoitettu, mitä kansaa Mordokai oli, vähäksyi hän käydä käsiksi yksin Mordokaihin: Haaman etsi tilaisuutta hävittääkseen kaikki juutalaiset, Mordokain kansan, Ahasveroksen koko valtakunnasta. ⁷Ensimmäisessä kuussa, se on niisan-kuussa, kuningas Ahasveroksen kahdententoista vuotena, heitettiin Haamanin edessä puur’ia, se on arpa, jokaisesta päivästä ja jokaisesta kuukaudesta, kahdenteentoista kuukauteen, se on adar-kuuhun, asti. ⁸Ja Haaman sanoi kuningas Ahasverokselle: ”On yksi kansa hajallaan ja erillään muiden kansojen seassa sinun valtakuntasi kaikissa maakunnissa. Heidän lakinsa ovat toisenlaiset kuin kaikkien muiden kansojen, he eivät noudata kuninkaan lakeja, eikä kuninkaan sovi jättää heitä rauhaan. ⁹Jos kuningas hyväksi näkee, kirjoitettakoon määräys, että heidät on tuhottava; ja minä punnitsen kymmenentuhatta talenttia hopeata virkamiehille, vietäväksi kuninkaan aarrekammioihin.” ¹⁰Niin kuningas otti kädestään sinettisormuksensa ja antoi sen agagilaiselle Haamanille, Hammedatan pojalle, juutalaisten vastustajalle. ¹¹Ja kuningas sanoi Haamanille: ”Hopea olkoon annettu sinulle, ja samoin se kansa, tehdäksesi sille, mitä hyväksi näet”. ¹²Niin kutsuttiin kuninkaan kirjurit ensimmäisessä kuussa, sen kolmantentoista päivänä, ja kirjoitettiin, aivan niinkuin Haaman käski, määräys kuninkaan satraapeille ja jokaisen maakunnan käskynhaltijoille ja jokaisen kansan ruhtinaille, kuhunkin maakuntaan sen omalla kirjoituksella ja kullekin kansalle sen omalla kielellä. Kuningas Ahasveroksen nimessä se kirjoitettiin ja sinetöitiin kuninkaan sinettisormuksella. ¹³Ja juoksijain mukana lähetettiin kaikkiin kuninkaan maakuntiin kirjeet, että oli hävitettävä, tapettava ja tuhottava kaikki juutalaiset, nuoret ja vanhat, lapset ja vaimot, samana päivänä, kahdennentoista kuun, se on adar-kuun, kolmantentoista päivänä, ja että oli ryöstettävä, mitä heiltä oli saatavana

saalista. ¹⁴Kirjeen jäljennös oli julkaistava lakina jokaisessa maakunnassa, tiedoksi kaikille kansoille, että olisivat valmiit tuona päivänä. ¹⁵Juoksijat lähtivät kuninkaan käskystä kiiruusti matkaan kohta, kun laki oli annettu Suusanin linnassa. Kuningas ja Haaman istuivat juomaan, mutta Suusanin kaupunki oli hämmästyksissään.

4Kun Mordokai sai tietää kaiken, mitä oli tapahtunut, repäisi Mordokai vaatteensa, pukeutui säkkiin ja tuhkaan ja meni keskelle kaupunkia ja huuteli kovia ja katkeria valitushuutoja. ²Ja hän meni kuninkaan portin edustalle asti, sillä sisälle kuninkaan porttiin ei saanut mennä säkkiin puettuna. ³Jokaisessa maakunnassa, joka paikassa, mihin kuninkaan käsky ja hänen lakinsa tuli, syntyi juutalaisten keskuudessa suuri suru: paastottiin, itkettiin ja valitettiin; monet levittivät allensa säkin ja tuhkaa. ⁴Kun Esterin palvelijattaret ja hänen hoviherransa tulivat ja kertoivat hänelle tämän, joutui kuningatar suureen tuskaan, ja hän lähetti vaatteita, että Mordokai puettaisiin niihin ja että hän riisuisi säkin yltään, mutta hän ei ottanut niitä vastaan. ⁵Niin Ester kutsui Hatakin, joka oli kuninkaan hoviherroja ja jonka tämä oli asettanut häntä palvelemaan, ja käski hänet Mordokain luo, saadakseen tietää, mitä ja mistä syystä tämä kaikki oli. ⁶Niin Hatak meni Mordokain luo kaupungin torille, joka on kuninkaan portin edustalla, ⁷ja Mordokai ilmoitti hänelle kaikki, mitä hänelle oli tapahtunut, ja myös tarkalleen, kuinka paljon hopeata Haaman oli luvannut punnita kuninkaan aarrekammioihin juutalaisten tuhoamisesta. ⁸Myös jäljennöksen sen lain sanamuodosta, joka Suusanissa oli annettu heidän hävittämisekseen, hän antoi hänelle, että hän näyttäisi sen Esterille ja ilmoittaisi tälle asian sekä velvoittaisi häntä menemään kuninkaan luo anomaan armoa ja rukoilemaan häntä kansansa puolesta. ⁹Niin Hatak meni ja kertoi Esterille Mordokain sanat. ¹⁰Mutta Ester puhui Hatakille ja käski hänen sanoa Mordokaille: ¹¹”Kaikki kuninkaan palvelijat ja kuninkaan maakuntien kansa tietävät, että kuka ikinä, mies tai nainen, kutsumatta menee kuninkaan luo sisempään esipihaan, on laki sama jokaiselle: hänet surmataaan; ainoastaan se, jota kohti kuningas ojentaa kultavaltikkansa, jää eloon. Mutta minua ei ole kolmeenkymmeneen päivään kutsuttu tulemaan kuninkaan tykö.” ¹²Kun Mordokaille kerrottiin Esterin sanat, ¹³käski Mordokai vastata Esterille: ”Älä luulekaan, että sinä, kun olet kuninkaan linnassa, yksin kaikista juutalaisista pelastut. ¹⁴Jos sinä tänä aikana olet vaiti, tulee apu ja pelastus juutalaisille muualta, mutta sinä ja sinun isäsi perhe tuhoudutte. Kuka tietää, etkö sinä juuri tällaista aikaa varten ole päässyt kuninkaalliseen arvoon?” ¹⁵Niin Ester käski vastata Mordokaille: ¹⁶”Mene ja kokoa kaikki Suusanin juutalaiset, ja paastotkaa minun puolestani; olkaa syömättä ja juomatta kolme vuorokautta, yöt ja päivät. Myös minä palvelijattarineni samoin paastoon. Sitten minä menen kuninkaan tykö, vaikka se on vastoin lakia; ja jos tuhoudun, niin tuhoudun.” ¹⁷Niin Mordokai

meni ja teki, aivan niinkuin Ester oli häntä käsenyt.

5Kolmantena päivänä Ester pukeutui kuninkaallisesti ja astui kuninkaan linnan sisempään esipihaan, vastapäätä kuninkaan linnaa; ja kuningas istui kuninkaallisella valtaistuimellaan kuninkaallisessa linnassa vastapäätä linnan ovea. ²Kun kuningas näki kuningatar Esterin seisovan esipihaan, sai tämä armon hänen silmiensä edessä, ja kuningas ojensi Esteriä kohti kultavaltikan, joka hänellä oli kädessä. Ja Ester astui esiin ja kosketti valtikan päätä. ³Kuningas sanoi hänelle: ”Mikä sinun on, kuningatar Ester, ja mitä pyydät? Se sinulle annetaan, olkoon vaikka puoli valtakuntaa.” ⁴Niin Ester vastasi: ”Jos kuningas hyväksi näkee, tulkoon kuningas ja myös Haaman tänä päivänä pitoihin, jotka minä olen hänelle laittanut”. ⁵Kuningas sanoi: ”Noutakaa kiiruusti Haaman tehdäksemme Esterin toivomuksen mukaan”. Ja kun kuningas ja Haaman olivat tulleet pitoihin, jotka Ester oli laittanut, ⁶kysyi kuningas juominkien aikana Esteriltä: ”Mitä pyydät? Se sinulle annetaan. Ja mitä haluat? Se täytetään, olkoon vaikka puoli valtakuntaa.” ⁷Niin Ester vastasi sanoen: ”Tätä minä pyydän ja haluan: ⁸jos olen saanut armon kuninkaan silmien edessä ja jos kuningas näkee hyväksi antaa minulle, mitä pyydän, ja täyttää, mitä haluan, niin tulkoot kuningas ja Haaman vielä pitoihin, jotka minä heille laitan; huomenna minä teen kuninkaan toivomuksen mukaan”. ⁹Haaman lähti sieltä sinä päivänä iloisena ja hyvillä mielin; ja kun Haaman näki Mordokain kuninkaan portissa eikä tämä noussut ylös eikä näyttänyt pelkäävän häntä, täytti viha Mordokaita kohtaan Haamanin. ¹⁰Mutta Haaman hillitsi itsensä ja meni kotiinsa. Sitten hän lähetti noutamaan ystävänsä ja vaimonsa Sereksen. ¹¹Ja Haaman kehuskeli heille rikkautensa loistoa ja poikiensa paljoutta, ja kuinka kuningas kaikessa oli korottanut hänet ja ylentänyt hänet ylemmäksi ruhtinaita ja kuninkaan palvelijoita. ¹²Ja Haaman sanoi: ”Eipä kuningatar Esterkään antanut laittamiinsa pitoihin kuninkaan kanssa tulla kenenkään muun kuin minun. Ja huomiseksikin minä olen kuninkaan kanssa kutsuttu hänen luoksensa. ¹³Mutta tämä kaikki ei minua tyydytä, niin kauan kuin minä näen juutalaisen Mordokain istuvan kuninkaan portissa.” ¹⁴Niin hänen vaimonsa Seres ja kaikki hänen ystävänsä sanoivat hänelle: ”Tehtäköön hirsipuu, viittäkymmentä kyynärää korkea, ja pyydä huomeenamuna kuninkaalta, että Mordokai ripustetaan siihen, niin voit mennä kuninkaan kanssa pitoihin iloisena”. Tämä puhe miellytti Haamania, ja hän teetti hirsipuun.

6Sinä yönä uni pakeni kuningasta. Niin hän käski tuoda muistettavain tapahtumain kirjan, aikakirjan. ²Ja kun sitä luettiin kuninkaalle, huomattiin kirjoitetun, kuinka Mordokai oli ilmaissut, että Bigtan ja Teres, kaksi kuninkaan hoviherraa, ovenvartijoita, oli etsinyt tilaisuutta käydäkseen käsiksi kuningas Ahasverokseen. ³Niin kuningas kysyi: ”Mitä kunniaa ja korotusta on Mordokai tästä saanut?”

Kuninkaan palvelijat, jotka toimittivat hänelle palvelusta, vastasivat: ”Ei hän ole saanut mitään”.⁴ Kuningas kysyi: ”Kuka on esipihassa?” Mutta Haaman oli tullut kuninkaan palatsin ulompaan esipihaan pyytämään kuninkaalta, että Mordokai ripustettaisiin hirsipuuhun, jonka hän oli pystyttänyt Mordokain varalle.⁵ Niin kuninkaan palvelijat vastasivat hänelle: ”Katso, esipihassa seisoo Haaman”.⁶ Kuningas sanoi: ”Tulkoon sisään”. Kun Haaman oli tullut, kysyi kuningas häneltä: ”Mitä on tehtävä miehelle, jota kuningas tahtoo kunnioittaa?” Niin Haaman ajatteli sydämessään: ”Kenellepä muulle kuningas tahtois osoittaa kunniaa kuin minulle?”⁷ Ja Haaman vastasi kuninkaalle: ”Miehelle, jota kuningas tahtoo kunnioittaa,⁸ tuotakoon kuninkaallinen puku, johon kuningas on ollut puettuna, ja hevonen, jolla kuningas on ratsastanut ja jonka päähän on pantu kuninkaallinen kruunu.”⁹ Puku ja hevonen annettakoon jollekin kuninkaan ruhtinaista, ylimyksistä. Puettakoon siihen mies, jota kuningas tahtoo kunnioittaa, ja kuljetettakoon häntä sen hevosen selässä kaupungin torilla ja huudettakoon hänen edellensä: ”Näin tehdään miehelle, jota kuningas tahtoo kunnioittaa.”¹⁰ Kuningas sanoi Haamanille: ”Hae joutuin puku ja hevonen, niinkuin sanoit, ja tee näin juutalaiselle Mordokaille, joka istuu kuninkaan portissa. Älä jätä tekemättä mitään kaikesta, mitä olet puhunut.”¹¹ Niin Haaman otti puvun ja hevosen, puki Mordokain ja kuljetti häntä hevosen selässä kaupungin torilla ja huusi hänen edellensä: ”Näin tehdään miehelle, jota kuningas tahtoo kunnioittaa.”¹² Sitten Mordokai palasi takaisin kuninkaan porttiin, mutta Haaman kiiruhti kotiinsa murehtien ja pää peitettyä.¹³ Kun Haaman kertoi vaimolensa Serekselle ja kaikille ystävilleen kaiken, mitä hänelle oli tapahtunut, sanoivat hänelle hänen viisaansa ja hänen vaimonsa Seres: ”Jos Mordokai, jonka edessä olet alkanut kaatua, on syntyjään juutalainen, et sinä voi hänelle mitään, vaan kaadut hänen eteensä maahan asti.”¹⁴ Heidän vielä puhuessaan hänen kanssansa, tulivat kuninkaan hoviherrat ja veivät kiiruusti Haamanin pitoihin, jotka Ester oli laittanut.

7 Kun kuningas ja Haaman olivat tulleet kuningatar Esterin luo juomaan,² sanoi kuningas juominkien aikana Esterille nytkin, toisena päivänä: ”Mitä pyydät, kuningatar Ester? Se sinulle annetaan. Ja mitä haluat? Se täytetään, olkoon vaikka puoli valtakuntaa.”³ Niin kuningatar Ester vastasi ja sanoi: ”Jos olen saanut armon sinun silmiesi edessä, kuningas, ja jos kuningas hyväksi näkee, niin annettakoon minulle oma henkeni, kun sitä pyydän, ja kansani, kun sitä haluan.”⁴ Sillä meidät on myyty, minut ja kansani, hävitettäväksi, tapettaviksi ja tuhottaviksi. Jos meidät olisi myyty vain orjiksi ja orjattariksi, olisin siitä vaiti, sillä sen vaivan takia ei kannattaisi kuningasta vaivata.”⁵ Niin sanoi kuningas Ahasveros ja kysyi kuningatar Esteriltä: ”Kuka se on, ja missä se on, joka on rohjennut tehdä sellaista?”⁶ Ester vastasi: ”Se vastustaja ja vihamies on tuo pa-

ha Haaman”. Niin Haaman peljästy kuningasta ja kuningatar. **7** Kuningas nousi vihoissaan juomingeista ja meni linnan puutarhaan, mutta Haaman jäi siihen pyytääkseen henkeänsä kuningatar Esteriltä, sillä hän näki, että kuninkaalla oli paha mielessä häntä vastaan.⁸ Kun kuningas tuli linnan puutarhasta takaisin linnaan, jossa juomingit olivat, oli Haaman juuri heittäytymässä lepovuoteelle, jolla kuningatar Ester lepäsi. Niin kuningas sanoi: ”Vai tekee hän vielä väkivaltaa kuningattarelle linnassa, minun läsnäollessani!” Tuskin oli tämä sana päässyt kuninkaan suusta, kun jo Haamanin kasvot peitettiin.⁹ Ja Harbona, yksi kuningasta palvelevista hoviherroista, sanoi: ”Katso, seisoohan Haamanin talon edessä hirsipuu, viittäkymmentä kyynärää korkea, se, minkä Haaman on teettänyt Mordokain varalle, jonka puhe kerran koitui kuninkaan hyväksi”. Kuningas sanoi: ”Ripustakaa hänet siihen”.¹⁰ Niin ripustettiin Haaman hirsipuuhun, jonka hän oli pystyttänyt Mordokain varalle. Sitten kuninkaan viha asettui.

8 Sinä päivänä kuningas Ahasveros lahjoitti kuningatar Esterille Haamanin, juutalaisten vastustajan, talon. Ja Mordokai pääsi kuninkaan eteen, sillä Ester oli ilmoittanut, mikä Mordokai oli hänelle.² Ja kuningas otti kädestään sinettisormuksensa, jonka hän oli otattanut pois Haamanilta, ja antoi sen Mordokaille; ja Ester pani Mordokain Haamanin talon hoitajaksi.³ Mutta Ester puhui vielä kuninkaan edessä ja lankesi hänen jalkainsa juureen, itki ja rukoili häntä torjumaan agagilaisen Haamanin pahuuden ja sen juonen, jonka tämä oli punonut juutalaisia vastaan.⁴ Niin kuningas ojensi Esteriä kohti kultavaltikan, ja Ester nousi ja seiso kuninkaan edessä.⁵ Ja hän sanoi: ”Jos kuningas hyväksi näkee ja jos minä olen saanut armon hänen edessänsä ja kuningas sen soveliaaksi katsoo ja minä olen hänen silmissänsä otollinen, niin kirjoitettakoon määräys ja peruutettakoon agagilaisen Haamanin, Hammedatan pojan, juoni, ne kirjeet, jotka hän kirjoitutti tuhotuksensa juutalaiset kaikissa kuninkaan maakunnissa.”⁶ Sillä kuinka minä jaksaisin nähdä kansaani kohtaavan onnettomuuden, kuinka jaksaisin nähdä sukuni surman!”⁷ Niin kuningas Ahasveros sanoi kuningatar Esterille ja juutalaiselle Mordokaille: ”Katso, Haamanin talon minä olen lahjoittanut Esterille, ja hän itse on ripustettu hirsipuuhun, koska hän oli käynyt käsiksi juutalaisiin.”⁸ Ja nyt kirjoitakaa kuninkaan nimessä sellainen juutalaisia koskeva määräys, kuin hyväksi näette, ja sinetöikää se kuninkaan sinettisormuksella; sillä kirjelmä, joka on kirjoitettu kuninkaan nimessä ja sinetöity kuninkaan sinettisormuksella, on peruuttamaton.”⁹ Niin kutsuttiin kuninkaan kirjurit silloin, kolmannessa kuussa, se on siivan-kuussa, sen kahdentenäkymmentenä kolmantena päivänä, ja kirjoitettiin, aivan niinkuin Mordokai käski, määräys juutalaisille sekä satraapeille, käskynhaltijoille ja maaherroille sataan kahteenkymmeneen seitsemään maakuntaan, Intiasta Etiopiaan saakka, kuhunkin maakuntaan sen omalla kirjoituksella ja kulle-

kin kansalle sen omalla kielellä; myös juutalaisille heidän kirjoituksellaan ja kielellään. ¹⁰Hän kirjoitutti kuningas Ahasveroksen nimessä ja sinetöi kuninkaan sinettisormuksella. Ja hän lähetti ratsulähettiläiden mukana, jotka ratsastivat tammatarhoissa kasvatetuilla hovin hevosilla, kirjeet: ¹¹että kuningas sallii juutalaisten jokaisessa kaupungissa, missä heitä onkin, kokoontua puolustamaan henkeänsä hävittämällä, tappamalla ja tuhoamalla kansan ja maakunnan kaiken aseväen, joka heitä ahdistaa, sekä myös lapset ja vaimot, ja ryöstämään, mitä heiltä on saatavana saalista, ¹²samana päivänä kaikissa kuningas Ahasveroksen maakunnissa, kahdennentoista kuun, se on adar-kuun, kolmantenatoista päivänä. ¹³Kirjeen jäljennös oli julkaistava lakina jokaisessa maakunnassa, tiedoksi kaikille kansoille, ja että juutalaiset olisivat valmiit sinä päivänä kostamaan vihollisilleen. ¹⁴Hovin hevosilla ratsastavat lähetit lähtivät kuninkaan käskystä kiiruusti ja nopeasti matkaan kohta, kun laki oli annettu Suusanin linnassa. ¹⁵Mutta Mordokai lähti kuninkaan luota puettuna kuninkaalliseen punasiniseen purppuraan ja pellavapukuun, ja hänellä oli suuri kultakruunu ja viitta, tehty valkoisesta pellavakankaasta ja purppuranpunaisesta kankaasta. Ja Suusanin kaupunki riemuitsi ja oli iloissaan. ¹⁶Juutalaisille oli tullut onni, ilo, riemu ja kunnia, ¹⁷ja jokaisessa maakunnassa ja kaupungissa, joka paikassa, mihin kuninkaan käsky ja hänen lakinsa tuli, oli juutalaisilla ilo ja riemu, pidot ja juhlat. Ja paljon oli maan kansoista niitä, jotka kääntyivät juutalaisiksi, sillä kauhu juutalaisia kohtaan oli vallannut heidät.

9Kahdennentoista kuussa, se on adar-kuussa, sen kolmantenatoista päivänä, jona kuninkaan käsky ja hänen lakinsa oli toimeenpantava, sinä päivänä, jona juutalaisten viholliset olivat toivoneet saavansa heidät valtaansa, mutta jona päinvastoin juutalaiset saivat valtaansa vihamiehensä, ²kokoontuivat juutalaiset kaupungeissansa kaikissa kuningas Ahasveroksen maakunnissa käydäkseen käsiksi niihin, jotka hankkivat heille onnettomuutta, eikä kukaan kestänyt heidän edessänsä, sillä kauhu heitä kohtaan oli vallannut kaikki kansat. ³Ja kaikki maaherrat, satraapit ja käskynhaltijat ja kuninkaan virkamiehet kannattivat juutalaisia, sillä kauhu Mordokaita kohtaan oli vallannut heidät. ⁴Sillä Mordokai oli mahtava kuninkaan palatsissa, ja hänen maineensa levisi kaikkiin maakuntiin, sillä se mies, Mordokai, tuli yhä mahtavammaksi. ⁵Ja juutalaiset voittivat kaikki vihollisensa lyöden miekoilla, surmaten ja tuhoten, ja tekivät vihamiehilleen, mitä tahtoivat. ⁶Suusanin linnassa juutalaiset tappoivat ja tuhosivat viisisataa miestä. ⁷Ja Parsandatan, Dalfonin, Aspatan, ⁸Pooratan, Adaljan, Aridatan, ⁹Parmastan, Arisain, Aridain ja Vaisatan, ¹⁰kymmenen Haamanin, Hammedatan pojan, juutalaisten vastustajan, poikaa, he tappoivat; mutta saaliiseen he eivät käyneet käsiksi. ¹¹Sinä päivänä tuli Suusanin linnassa tapettujen luku kuninkaan tietoon. ¹²Ja kuningas sanoi kuningatar Esterille: ”Suusanin linnassa juutalaiset ovat tap-

paneet ja tuhonneet viisisataa miestä ja Haamanin kymmenen poikaa; muissa kuninkaan maakunnissa mitä lienevätkään tehneet! Mitä nyt pyydät? Se sinulle annetaan. Ja mitä vielä haluat? Se täytetään.” ¹³Niin Ester sanoi: ”Jos kuningas hyväksii näkee, sallittakoon Suusanin juutalaisten huomennakin tehdä saman lain mukaan kuin tänä päivänä. Ja ripustettakoon Haamanin kymmenen poikaa hirsipuuhun.” ¹⁴Kuningas käski tehdä niin. Ja siitä annettiin laki Suusanissa. Ja Haamanin kymmenen poikaa ripustettiin. ¹⁵Ja Suusanin juutalaiset kokoontuivat myös adar-kuun neljäntenatoista päivänä ja tappoivat Suusanissa kolmesataa miestä; mutta saaliiseen he eivät käyneet käsiksi. ¹⁶Myös muut juutalaiset, jotka olivat kuninkaan maakunnissa, olivat kokoontuneet puolustamaan henkeänsä ja päässeet rauhaan vihollisistansa, tapettuun vihamiehiin seitsemänkymmentäviisi tuhatta - käymättä käsiksi saaliiseen - ¹⁷adar-kuun kolmantenatoista päivänä; ja he lepäsivät sen kuun neljäntenatoista päivän viettäen sen pito- ja ilopäivänä. ¹⁸Mutta Suusanin juutalaiset olivat kokoontuneet sen kuun kolmantenatoista ja neljäntenatoista päivänä, ja he lepäsivät sen kuun viidennentoista päivän viettäen sen pito- ja ilopäivänä. ¹⁹Sentähden maaseudun juutalaiset, jotka asuvat maaseutukaupungeissa, viettävät adar-kuun neljäntenatoista päivän ilo-, pito- ja juhlapäivänä ja lähettävät toisilleen maistiaisista. ²⁰Ja Mordokai pani kirjaan nämä tapaukset. Ja hän lähetti kirjeet kaikille juutalaisille kuningas Ahasveroksen kaikkiin maakuntiin, lähellä ja kaukana oleville, ²¹säätäen heille, että heidän oli vietettävä adar-kuun neljäntenatoista päivää ja saman kuun viidettätoista päivää joka vuosi, ²²koska juutalaiset niinä päivinä olivat päässeet rauhaan vihollisistansa ja heille siinä kuussa murhe oli kääntynyt iloksi ja suru juhlaiksi - että heidän oli vietettävä ne päivät pito- ja ilopäivinä ja lähetettävä toisilleen maistiaisista ja köyhille lahjoja. ²³Ja juutalaiset ottivat pysyväksi tavaksi, mitä jo olivat alkaneet tehdä ja mitä Mordokai oli heille kirjoittanut. ²⁴Koska agagilainen Haaman, Hammedatan poika, kaikkien juutalaisten vastustaja, oli punonut juonen juutalaisia vastaan tuhotakseen heidät ja oli heittänyt puur'in, se on arvan, hävittääkseen ja tuhotakseen heidät, ²⁵ja koska sen tultua kuninkaan tietoon tämä oli kirjeellisesti määrännyt, että Haamanin pahan juonen, jonka hän oli punonut juutalaisia vastaan, tuli kääntyä hänen omaan päähänsä ja että hänet ja hänen poikansa oli ripustettava hirsipuuhun, ²⁶sentähden antoivat he näille päiville nimeksi puurim, puur-sanana mukaan. Sentähden, tuon käskykirjeen koko sisällyksen johdosta ja sen johdosta, mitä he itse olivat näin nähneet ja mitä heille oli tapahtunut, ²⁷juutalaiset säätivät ja ottivat itsellensä ja jälkeläisillensä ja kaikille heihin liittyville muuttumattomaksi ja pysyväksi tavaksi, että näitä kahta päivää oli vietettävä määräyksen mukaisesti ja määräämisenä joka vuosi ²⁸ja että jokaisen sukupolven ja suvun oli näitä päiviä muistettava ja vietettävä joka maakunnassa ja kaupungissa sekä

että näiden puurim-päivien tuli säilyä muuttumattomina juutalaisten keskuudessa eikä niiden muisto saanut hävitä heidän jälkeläisistensä. ²⁹Ja kuningatar Ester, Abihailin tytär, ja juutalainen Mordokai kirjoittivat kaiken valtansa nojalla kirjoituksia saattaakseen säädöksenä voimaan tämän toisen puurim-käskykirjeen. ³⁰Mordokai lähetti kirjeet, ystävällisin ja vilpittömin sanoin, kaikille juutalaisille Ahasveroksen valtakunnan sataan kahteenkymmeneen seitsemään maakuntaan, ³¹saattaakseen säädöksenä voimaan nämä puurim-päivät niiden määräaikoina, niinkuin juutalainen Mordokai ja kuningatar Ester olivat niistä säätäneet ja niinkuin juutalaiset itse olivat säätäneet itselleen ja jälkeläisilleen määräykset niihin kuuluvista paastoista ja valitshuudoista. ³²Näin säädettiin Esterin käskystä nämä puurim-määräykset ja kirjoitettiin kirjaan.

10Kuningas Ahasveros saattoi työveron alaisiksi sekä mannermaan että merensaaret. ²Ja kaikki hänen valta- ja urotyönsä ja kertomus Mordokain suuruudesta, johon kuningas hänet korotti, ne ovat kirjoitettuina Meedian ja Persian kuningasten aikakirjassa. ³Sillä juutalainen Mordokai oli kuningas Ahasveroksen lähin mies ja oli suuri juutalaisten keskuudessa ja rakas lukuisille veljillensä, koska hän harrasti kansansa parasta ja puhui koko heimonsa onnen puolesta.

Jobin

1Uusin maassa oli mies, jonka nimi oli Job. Tämä mies oli nuhteeton ja rehellinen, pelkäsi Jumalaa ja karttoi pahaa. **2**Hänelle syntyi seitsemän poikaa ja kolme tytärtä. **3**Ja karkaa hänellä oli seitsemäntuhatta lammasta, kolmetuhatta kamelia, viisisataa härkäparia ja viisisataa aasintammaa sekä ylen paljon palvelijoita. Tämä mies oli kaikista Idän miehistä mahtavin. **4**Hänen pojillansa oli tapana laittaa pitoja, kullakin oli pidot talossaan vuoropäivänänsä; he lähettivät silloin sanan ja kutsuivat kolme sisartansa syömään ja juomaan kanssansa. **5**Mutta kun pitopäivät olivat kiertonsa kiertäneet, lähetti Job sanan ja pyhitti heidät; hän nousi varhain aamulla ja uhrasi polttouhreja, yhtä monta kuin heitä oli. Sillä Job ajatteli: ”Ehkä poikani ovat tehneet syntiä ja sydämessään luponeet Jumalasta”. Näin Job teki aina. **6**Mutta kun eräänä päivänä Jumalan pojat tulivat ja asettuivat Herran eteen, tuli myöskin saatana heidän joukossansa. **7**Niin Herra kysyi saatanalta: ”Mistä sinä tulet?” Saatana vastasi Herralle ja sanoi: ”Maata kiertämästä ja siellä kuljeksimasta”. **8**Niin Herra sanoi saatanalle: ”Oletko pannut merkille palvelijaani Jobia? Sillä ei ole maan päällä hänen vertaistansa; hän on nuhteeton ja rehellinen mies, pelkää Jumalaa ja karttaa pahaa.” **9**Saatana vastasi Herralle ja sanoi: ”Suottako Job pelkää Jumalaa? **10**Olethan itse kaikilta puolin suojannut hänet, hänen talonsa ja kaiken, mitä hänellä on; olet siunannut hänen käntensä työn, ja hänen karjalaumansa ovat levinneet ympäri maata. **11**Mutta ojennapa kätesi ja koske kaikkeen, mitä hänellä on: varmaan hän kiroaa sinua vasten kasvojasi.” **12**Niin Herra sanoi saatanalle: ”Katso, kaikki, mitä hänellä on, olkoon sinun käsissäsi; älä vain koske kädelläsi häneen itseensä”. Ja saatana meni pois Herran edestä. **13**Kun siten eräänä päivänä hänen poikansa ja tyttärensä söivät ja joivat viiniä vanhimman veljensä talossa, **14**tuli sanansaattaja Jobin luo ja sanoi: ”Raavailla kynnettiin, ja aasintamat kävivät niiden vieressä laiturilla; **15**niin sabalaiset hyökkäsivät ja ryöstivät ne ja surmasivat palvelijat miekan terällä. Vain minä yksin pelastuin kertomaan tämän sinulle.” **16**Hänen vielä puhuessaan tuli toinen ja sanoi: ”Jumalan tuli iski alas taivaasta, sytytti palamaan lampaat ja palvelijat ja kulutti heidät. Vain minä yksin pelastuin kertomaan tämän sinulle.” **17**Hänen vielä puhuessaan tuli taas toinen ja sanoi: ”Kaldealaiset asettuivat kolmeen joukkoon

ja karkasivat kamelien kimppuun, ryöstivät ne ja surmasivat palvelijat miekan terällä. Vain minä yksin pelastuin kertomaan tämän sinulle.” **18**Hänen vielä puhuessaan tuli taas toinen ja sanoi: ”Poikasi ja tyttäresi söivät ja joivat viiniä vanhimman veljensä talossa; **19**katso, silloin suuri tuulispää tuli tuolta puolen erämaan ja iski talon neljään nurkkaan, ja se luhistui nuorukaisten päälle, niin että he kuolivat. Vain minä yksin pelastuin kertomaan tämän sinulle.” **20**Silloin Job nousi, repäisi viittansa ja leikkasi hiuksensa, heittäytyi maahan ja rukoili. **21**Ja hän sanoi: ”Alastonna minä tulin äitini kohdusta, ja alastonna minä sinne palajan. Herra antoi, ja Herra otti; kiitetty olkoon Herran nimi.” **22**Kaikessa tässä Job ei tehnyt syntiä eikä puhunut nurjasti Jumalaa vastaan.

2Ja kun eräänä päivänä Jumalan pojat tulivat ja asettuivat Herran eteen, tuli myöskin saatana heidän joukossansa ja asettui Herran eteen. **2**Niin Herra kysyi saatanalta: ”Mistä sinä tulet?” Saatana vastasi Herralle ja sanoi: ”Maata kiertämästä ja siellä kuljeksimasta”. **3**Niin Herra sanoi saatanalle: ”Oletko pannut merkille palvelijaani Jobia? Sillä ei ole maan päällä hänen vertaistansa; hän on nuhteeton ja rehellinen mies, pelkää Jumalaa ja karttaa pahaa. Vielä hän pysyy hurssaudessansa, ja sinä olet yllyttänyt minut häntä vastaan, tuhoamaan hänet syyttömästi.” **4**Saatana vastasi Herralle ja sanoi: ”Nahka nahasta; ja kaikki, mitä ihmisellä on, hän antaa hengestensä. **5**Mutta ojennapa kätesi ja koske hänen luhiinsa ja lihaansa: varmaan hän kiroaa sinua vasten kasvojasi.” **6**Herra sanoi saatanalle: ”Katso, hän olkoon sinun käsissäsi; säästä kuitenkin hänen henkensä”. **7**Niin saatana meni pois Herran edestä ja löi Jobiin pahoja paiseita, kantapästä kiireeseen asti. **8**Ja tämä otti saviastian sirun, sillä kaapiakseen itseensä, ja istui tuhkaläjään. **9**Niin hänen vaimonsa sanoi hänelle: ”Vieläkö pysyt hurssaudessasi? Kiroa Jumala ja kuole.” **10**Mutta hän vastasi hänelle: ”Sinä puhut niinkuin mikäkin houkka nainen. Otammehan vastaan Jumalalta hyvää, emmekö ottaisi vastaan pahaakin?” Kaikessa tässä Job ei tehnyt syntiä huulillansa. **11**Kun Jobin kolme ystävää kuuli kaiken onnettomuuden, joka häntä oli kohdannut, tulivat he kukin kotipaikastansa: teamanilainen Elifas, suuhilainen Bildad ja naemalainen Soofar; ja he sopivat keskenänsä ja menivät surkuttelemaan ja lohduttamaan häntä. **12**Mutta kun

he jonkun matkan päässä nostivat silmänsä, eivät he enää voineet tuntea häntä; niin he korottivat äänensä ja itkivät, repäisivät kukin viittansa ja viskasivat tomua taivasta koh-ti päittänsä päälle. ¹³Sitten he istuivat hänen kanssaan maassa seitsemän päivää ja seitsemän yötä, eikä kukaan heistä puhunut sanaakaan hänelle, sillä he näkivät, että hänen tuskansa oli ylen suuri.

³Senjälkeen Job avasi suunsa ja kirosi syntymäpäivän-sä; ²Job lausui ja sanoi: ³”Kadotkoon se päivä, jona minä synnyin, ja se yö, joka sanoi: ’Poika on sinnyt!’ ⁴Se päi-vä muuttukoon pimeydeksi; älköön Jumala korkeudessa si-tä kysykö, älköönkä valonsäde sille paistako. ⁵Omistakoon sen pimeys ja pilkkopimeä, pilvi laskeutukoon sen pääl-le, peljästyttäkööt sitä päivänpimennykset. ⁶Sen yön ryös-täköön pimeys; älköön se iloitko vuoden päivien parissa, älköön tulko kuukausien lukuun. ⁷Katso, hedelmätön ol-koon se yö, älköön siinä riemuhuuto raikuko. ⁸Kirotkoot sen päivänmanaajat, ne, jotka saavat hereille Leviatanin. ⁹Pimentykööt sen kointähdet, odottakoon se valo, joka ei tule, älköön se aamuruskon silmäripsiä nähkö, ¹⁰koska se ei sulkenut minulta kohdun ovia eikä kätkenyt vaivaa mi-nun silmiltäni. ¹¹Miksi en kuollut heti äidin helmaan, miksi en menehtynyt kohdusta tullessani? ¹²Miksi olivat minua vastaanottamassa polvet, minkätähden rinnat imeäkseni? ¹³Sillä makaisinhan rauhassa silloin, nukkuisin ja saisin le-vätä ¹⁴kuningasten ja maan neuvosmiesten kanssa, jotka ovat rakentaneet itselleen pyramiideja, ¹⁵päämiesten kans-sa, joilla on ollut kultaa, jotka ovat täyttäneet talonsa hopealla; ¹⁶tahi olisin olematon niinkuin maahan kätkeyty keskoinen, niinkuin sikiöt, jotka eivät ole päivänvaloa näh-neet. ¹⁷Siellä lakkaavat jumalattomat raivoamasta, siellä saavat uupuneet levätä; ¹⁸kaikki vangit ovat rauhassa, ei-vät kuule käskijän ääntä. ¹⁹Yhtäläiset ovat siellä pieni ja suuri, orja on vapaa herrastansa. ²⁰Miksi hän antaa vai-vatulle valoa ja elämää murhemielisille, ²¹jotka odottavat kuolemaa, eikä se tule, jotka etsivät sitä enemmän kuin aarretta, ²²jotka iloitsisivat riemastuksiin asti, riemuitsi-sivat, jos löytäisivät haudan - ²³miehelle, jonka tie on um-messa, jonka Jumala on aitaukseen sulkenut? ²⁴Sillä huo-kaukseni on tullut minun leiväkseni, valitukseni valuu kuin vesi. ²⁵Sillä mitä minä kauhistuin, se minua kohtasi, ja mi-tä minä pelkäsin, se minulle tapahtui. ²⁶Ennenkuin tyn-nyin, rauhan ja levon sain, tuli tuska jälleen.”

⁴Silloin teemanilainen Elifas lausui ja sanoi: ²”Ethän pane pahaksesi, jos sinulle puhutaan? Kuka voi vaitikaan olla? ³Katso, monta sinä olet ojentanut, ja hervonneita käsiä olet vahvistanut; ⁴sanasi ovat nostaneet kompastu-nutta, ja rauenneita polvia olet voimistanut. ⁵Mutta nyt, kun itseäsi kova kohtaa, sinä tuskastut, kun se sinuun sat-tuu, sinä kauhistut. ⁶Eikö jumalanpelkosi ole sinun uskal-luksesi ja nuhteeton vaelluksesi sinun toivosi? ⁷Ajattele, kuka viaton on koskaan hukkunut, ja missä ovat rehelli-

set joutuneet perikatoon? ⁸Minkä minä olen nähnyt, niin ne, jotka vääryyttä kyntävät ja turmiota kylvävät, ne si-tä niittävätkin. ⁹Jumalan henkäyksestä he hukkuvat, hä-nen vihansa hengestä he häviävät. ¹⁰Leijonan ärjyntä, ja-lopeuran ääni vaiennetaan, ja nuorten leijonain hampaat murskataan; ¹¹jalopeura menehtyy saaliin puutteesta, ja naarasleijonan pennut hajaantuvat. ¹²Ja minulle tuli salaa sana, korvani kuuli kuiskauksen, ¹³kun ajatukset liikkui-vat öisissä näyissä, kun raskas uni oli vallannut ihmiset. ¹⁴Pelko ja vavistus yllättivät minut, peljästyttivät kaikki minun luuni. ¹⁵Tuulen henkäys hiveli kasvojani, ihoni kar-vat nousivat pystyyn. ¹⁶Siinä seisoi - sen näköä en erot-tanut - haamu minun silmäini edessä; minä kuulin kuis-kaavan äänen: ¹⁷’Onko ihminen vanhurskas Jumalan edes-sä, onko mies Luojansa edessä puhdas? ¹⁸Katso, palveli-joihinsakaan hän ei luota, enkeleissäänkin hän havaitsee vikoja; ¹⁹saati niissä, jotka savimajoissa asuvat, joiden pe-rustus on maan tomussa! He rusentuvat kuin koiperhonen; ²⁰ennenkuin aamu ehtooksi muuttuu, heidät muserretaan. Kenenkään huomaamatta he hukkuvat ainiaaksi. ²¹Eikö niin: heidän telttanuoransa irroitetaan, ja he kuolevat, vii-saudesta osattomina.’”

⁵”Huuda vain! Onko ketään, joka sinulle vastaisi, ja kenenkä pyhän puoleen kääntyisit? ²Mielettömän tappaa suuttumus, tyhmän surmaa kiivaus. ³Minä näin mielettö-män juurtuvan, mutta äkkiä sain huutaa hänen asuinsijan-sa kirousta. ⁴Hänen lapsensa ovat onnesta kaukana, heitä poljetaan portissa, eikä auttajaa ole. ⁵Ja minkä he ovat leikanneet, syö nälkäinen - ottaa sen vaikka orjantappu-roista - ja janoiset tavoittelevat heidän tavaraansa. ⁶Sillä onnettomuus ei kasva tomusta, eikä vaiva verso maasta, ⁷vaan ihminen syntyy vaivaan, ja kipinät, liekin lapset, len-tävät korkealle. ⁸Mutta minä ainakin etsisin Jumalaa ja asettaisin asiani Jumalan eteen, ⁹hänen, joka tekee suuria, tutkimattomia tekoja, ihmeitä ilman määrää, ¹⁰joka an-taa sateen maan päälle ja lähettää vettä vainioille, ¹¹että hän korottaisi alhaiset ja surevaiset kohoaisivat onneen. ¹²Hän tekee kavalain hankkeet tyhjiksi, niin ettei mikään menesty heidän kätensä alla, ¹³hän vangitsee viisaat hei-dän viekkauteensa; ovelain juonet raukeavat: ¹⁴päivällä he joutuvat pimeään ja hapuilevat keskipäivällä niinkuin yö-lä. ¹⁵Mutta köyhän hän pelastaa heidän suunsa miekas-ta, auttaa väkevän kädestä. ¹⁶Ja niin on vaivaisella toivo, mutta vääryyden täytyy sulkea suunsa. ¹⁷Katso, autuas se ihminen, jota Jumala rankaisee! Älä siis pidä halpana Kaikkivaltiaan kuritusta. ¹⁸Sillä hän haavoittaa, ja hän si-too; lyö murskaksi, mutta hänen kätensä myös parantavat. ¹⁹Kuudesta hädästä hän sinut pelastaa, ja seitsemässä ei onnettomuus sinua kohtaa. ²⁰Nälänhädässä hän vapahtaa sinut kuolemasta ja sodassa miekan terästä. ²¹Kielen ruos-kalta sinä olet turvassa, etkä pelkää, kun hävitys tulee. ²²Hävitykselle ja kalliille ajalle sinä naurat, etkä metsän petoja pelkää. ²³Sillä kedon kivien kanssa sinä olet liitossa,

ja metsän pedot elävät rauhassa sinun kanssasi. ²⁴Saat huomata, että majasi on rauhoitettu, ja kun tarkastat asuin-sijaasi, et sieltä mitään kaippaa. ²⁵Ja saat huomata, että sinun sukusi on suuri ja vesasi runsaat kuin ruoho maassa. ²⁶Ikäsi kypsyydessä sinä menet hautaan, niinkuin lyhde korjataan ajallansa. ²⁷Katso, tämän olemme tutkineet, ja niin se on; kuule se, ja ota sinäkin siitä vaari.”

6 Job vastasi ja sanoi: ²”Oi, jospa minun suruni punnittiin ja kova onneni pantaisiin sen kanssa vaakaan! ³Sillä se on nyt raskaampi kuin meren hiekka; sentähden menevät sanani harhaan. ⁴Sillä Kaikkivaltiaan nuolet ovat sattuneet minuun; minun henkeni juo niiden myrkkyä. Jumalan kauhut ahdistavat minua. ⁵Huutaako villiaasi vihannassa ruohikossa, ammuuko härkä rehuviljansa ääressä? ⁶Käykö äitelää syöminen ilman suolaa, tahi onko makua munanvalkuaisessa? ⁷Sieluni ei tahdo koskea sellaiseen, se on minulle kuin saastainen ruoka. ⁸Oi, jospa minun pyyntöni täyttyisi ja Jumala toteuttaisi minun toivoni! ⁹Jospa Jumala suvaitsisi musertaa minut, ojentaa kätensä ja katkaista elämäni langan! ¹⁰Niin olisi vielä lohdutuksenani - ja ilosta minä hypähtäisin säälimättömän tuskan alla - etten ole kieltänyt Pyhän sanoja. ¹¹Mikä on minun voimani, että enää toivoisin, ja mikä on loppuni, että tätä kärsisin? ¹²Onko minun voimani vahva kuin kivi, onko minun ruumiini vaskea? ¹³Eikö minulla ole enää mitään apua, onko pelastus minusta karkonnut? ¹⁴Tuleehan ystävän olla laupias nääntyvälle, vaikka tämä olisikin hyljännyt Kaikkivaltiaan pelon. ¹⁵Minun veljeni ovat petolliset niinkuin vesipuro, niinkuin sadepurot, jotka juoksevat kuiviin. ¹⁶Ne ovat jääsohjusta sameat, niihin kätkeytyy lumi; ¹⁷auringon paahtaessa ne ehtyvät, ne häviävät paikastansa helteen tullen. ¹⁸Niiden juoksun urat mutkistuvat, ne haihtuvat tyhjiin ja katoavat. ¹⁹Teeman karavaanit tähystelivät, Seban matkueet odottivat niitä; ²⁰he joutuivat häpeään, kun niihin luottivat, pettyivät perille tullessansa. ²¹Niin te olette nyt tyhjän veroiset: te näette kauhun ja peljästyte. ²²Olenko sanonut: ’Antakaa minulle ja suorittakaa tavaroistanne lahjus minun puolestani, ²³pelastakaa minut vihollisen vallasta ja lunastakaa minut väkivaltaisten käsistä?’ ²⁴Opettakaa minua, niin minä vaikenen; neuvokaa minulle, missä olen erehtynyt. ²⁵Kuinka tehoakaan oikea puhe! Mutta mitä merkitsee teidän nuhtelunne? ²⁶Aiotteko nuhdella sanoja? Tuultahan ovat epätoivoisen sanat. ²⁷Orvostakin te heittäisitte arpa ja hieroisitte kauppa ystävästänne. ²⁸Mutta suvaitkaa nyt kääntyä minuun; minä totisesti en valhettele vasten kasvojanne. ²⁹Palatkaa, älköön vääryyttä tapahtuko; palatkaa, vielä minä olen oikeassa siinä. ³⁰Olisiko minun kielelläni vääryys? Eikö suulakeni tuntisi, mikä turmioksi on?”

7”Eikö ihmisen olo maan päällä ole sotapalvelusta, eivätkö hänen päivänsä ole niinkuin palkkalaisen päivät? ²Hän on orjan kaltainen, joka halajaa varjoon, ja niinkuin palk-

kalainen, joka odottaa palkkaansa. ³Niin olen minä perinyt kurjuuden kuukaudet, ja vaivan yöt ovat minun osakseni tulleet. ⁴Maata mennessäni minä ajattelen: Milloinkaan saan nousta? Ilta venyy, ja minä kyllästyn käänteletiesäni aamuhämärään asti. ⁵Minun ruumiini verhoutuu matoihin ja tomukamaraan, minun ihoni kovettuu ja märkii. ⁶Päiväni kiitävät nopeammin kuin sukkula, ne katoavat toivottomuudessa. ⁷Muista, että minun elämäni on tuulen henkäys; minun silmäni ei enää saa onnea nähdä. ⁸Ken minut näki, sen silmä ei minua enää näe; sinun silmäsi etsivät minua, mutta minua ei enää ole. ⁹Pilvi häipyä ja menee menojaan; niin myös tuonelaan vaipunut ei sieltä nouse. ¹⁰Ei hän enää palaja taloonsa, eikä hänen asuinpaikkansa häntä enää tunne. ¹¹Niin en minäkään hillitse suutani, minä puhun henkeni ahdistuksessa, minä valitan sieluni murheessa. ¹²Olenko minä meri tai lohikäärme, että asetat vartioston minua vastaan? ¹³Kun ajattelen: leposijani lohduttaa minua, vuoteeni huojentaa minun tuskaani, ¹⁴niin sinä kauhistutat minua unilla ja peljästyttät minua näyillä. ¹⁵Mieluummin tukehdun, mieluummin kuolen, kuin näin luurankona kidun. ¹⁶Olen kyllästynyt, en tahdo elää iankaiken; anna minun olla rauhassa, sillä tuulen henkäystä ovat minun päiväni. ¹⁷Mikä on ihminen, että hänestä niin suurta lukua pidät ja että kiinnität häneen huomiosi, ¹⁸tarkastat häntä joka aamu, tutkit häntä joka hetki? ¹⁹Etkö koskaan käännä pois katsettasi minusta, etkö hellitä minusta sen vertaa, että saan sylkeni nielaistuksi? ²⁰Jos olenkin syntiä tehnyt, niin mitä olen sillä sinulle tehnyt, sinä ihmisten vartioitsija? Minkätähden asetit minut maalitaulukseksi, ja minkätähden tulit itselleni taakaksi? ²¹Minkätähden et anna rikostani anteeksi etkä poista pahaa tekoani? Sillä nyt minä menen levolle maan tomuun, ja jos etsit minua, niin ei minua enää ole.”

8 Sitten suuhilainen Bildad lausui ja sanoi: ²”Kuinka kauan sinä senkaltaisia haastat ja suusi puheet ovat kuin raju myrsky? ³Jumalako vääristäisi oikeuden, Kaikkivaltiasko vääristäisi vanhurskauden? ⁴Jos lapsesi tekivät syntiä häntä vastaan, niin hän hylkäsi heidät heidän rikoksensa valtaan. ⁵Jos sinä etsit Jumalaa ja anot Kaikkivaltiaalta armoa, ⁶jos olet puhdas ja rehellinen, silloin hän varmasti heräjä sinun avukseksi ja asettaa entiselleen sinun vanhurskautesi asunnon. ⁷Silloin sinun alkusi näyttää vähäiseltä, mutta loppuaikasi varttuu ylen suureksi. ⁸Sillä kysypä aikaisemmalta sukupolvelta, tarkkaa, mitä heidän isänsä ovat tutkineet. ⁹Mehän olemme eilispäivän lapsia emmekä mitään tiedä, päivämme ovat vain varjo maan päällä. ¹⁰He sinua opettavat ja sanovat sinulle, tuovat ilmi sanat sydämestään: ¹¹’Kasvaako kaisla siinä, missä ei ole rämettä? rehottaako ruoko siinä, missä ei ole vettä? ¹²Vielä vihreänä ollessaan, ennenaikaisena leikattavaksi, se kuivettuu ennen kuin mikään muu heinä. ¹³Niin käy kaikkien niiden, jotka unhottavat Jumalan, ja jumalattoman toivo katoaa, ¹⁴hänen, jonka uskallus on langan varassa, jonka turvana

on hämähäkinverkko. ¹⁵Hän nojaa taloonsa, mutta se ei seiso, hän tarttuu siihen, mutta se ei kestä. ¹⁶Hän on rehevänä auringon paisteessa, ja hänen vesansa leviävät yli puutarhan. ¹⁷Hänen juurensa kietoutuvat kiviroukkioon, hän kiinnittää katseensa kivitaloon. ¹⁸Mutta kun Jumala hävittää hänet hänen paikastansa, niin se kieltää hänet: En ole sinua koskaan nähnyt. ¹⁹Katso, siinä oli hänen vaelluksensa ilo, ja tomusta kasvaa toisia. ²⁰Katso, Jumala ei hylkää nuhteetonta eikä tartu pahantekijäin käteen. ²¹Vielä hän täyttää sinun suusi naurulla ja huulesi riemulla. ²²Sinun vihamiehesi verhotaan häpeällä, ja jumalattomien majaa ei enää ole.”

9 Job vastasi ja sanoi: ²”Totisesti minä tiedän, että niin on; kuinka voisi ihminen olla oikeassa Jumalaa vastaan! ³Jos ihminen tahtois riidellä hänen kanssaan, ei hän voisi vastata hänelle yhteen tuhannesta. ⁴Hän on viisas mieleltään ja väkevä voimaltaan kuka on niskoitellut häntä vastaan ja jäänyt rankaisematta? ⁵Hän siirtää vuoret äkkiarvaamatta, hän kukistaa ne vihassansa; ⁶hän järkyttää maan paikaltaan, ja sen patsaat vapisevat; ⁷hän kieltää aurinkoa, ja se ei nouse, ja hän lukitsee tähdet sinetillään; ⁸hän yksinänsä levittää taivaat ja tallaa meren kuohun kukkuloita; ⁹hän loi Seulaset ja Kalevanmiekan, Otavan ja eteläiset tähtitarhat; ¹⁰hän tekee suuria, tutkimattomia tekoja, ihmeitä ilman määrää. ¹¹Katso, hän käy ohitseni, enkä minä häntä näe; hän liittää ohii, enkä minä häntä huomaa. ¹²Katso, hän tempaa saaliinsa, kuka voi häntä estää, kuka sanoa hänelle: ’Mitä sinä teet?’ ¹³Jumala ei taltu vihastansa; hänen allensa vaipuvat Rahabin auttajat. ¹⁴Minäkö sitten vois vastata hänelle, valita sanojani häntä vastaan? ¹⁵Vaikka oikeassakin olisin, en saisi vastatuksi; minun täytyisi tuomariltani armoa anoa. ¹⁶Jos minä huutaisin ja hän minulle vastaisikin, en usko, että hän ottaisi korviinsa huutoani, ¹⁷hän, joka ajaa minua takaa myrskytuudessa ja lisää haavojeni lukua syyttömästi, ¹⁸joka ei anna minun vetää henkeäni, vaan täyttää minut katkeralla tuskalla. ¹⁹Jos väkevän voimaa kysytään, niin hän sanoo: ’Tässä olen!’ mutta jos oikeutta, niin: ’Kuka vetää minut tilille?’ ²⁰Vaikka olisin oikeassa, niin oma suuni tuomitsisi minut syylliseksi; vaikka olisin syytön, niin hän kuitenkin minut vääräksi tekisi. ²¹Syytön minä olen. En välitä hengestäni, elämäni on minulle halpa. ²²Yhdentekevää kaikki; sentähden minä sanon: hän lopettaa niin syyttömän kuin syyllisenkin. ²³Jos ruoska äkkiä surmaa, niin hän pilkkaa viattomain epätoivoa. ²⁴Maa on jätetty jumalattoman valtaan, hän peittää sen tuomarien kasvot - ellei hän, kuka sitten? ²⁵Minun päiväni rientävät juoksijata nopeammin, pakenevat onnea näkemättä, ²⁶ne kiitävät pois niinkuin ruokovenheet, niinkuin kotka, joka iskee saaliiseen. ²⁷Jos ajattelen: tahdon unhottaa tuskani, muuttaa muotoni ja ilostua, ²⁸niin minä kauhistun kaikkia kipujani, tiedän, et tet julista minua viattomaksi. ²⁹Syyllisenä täytyy minun olla; miksi turhaan itseäni vaivaan? ³⁰Jos vaikka lumessa

peseytyisin ja puhdistaisin käteni lipeällä, ³¹silloinkin sinä upottaisit minut likakuoppaan, niin että omat vaatteeni minua inhoisivat. ³²Sillä ei ole hän ihminen niinkuin minä, voidakseni vastata hänelle ja käydäksemme oikeutta keskenämme. ³³Ei ole meillä riidanratkaisijaa, joka laskisi käntensä meidän molempien päälle ³⁴ja ottaisi hänen vitsansa pois minun päältäni, niin ettei hänen kauhunsu peljättäisi minua; ³⁵silloin minä puhuisin enkä häntä pelkäisi, sillä ei ole mitään sellaista tunnollani.”

10”Minun sieluni on kyllästynyt elämään; minä päästän valitukseni valloilleen ja puhun sieluni murheessa, ²minä sanon Jumalalle: ’Älä tuomitse minua syylliseksi; ilmaise minulle, miksi vaadit minua tilille. ³Onko sinulla hyötyä siitä, että teet väkivaltaa, että oman käsialasi hylkää, mutta valaiset jumalattomain neuvoa? ⁴Onko sinulla lihan silmät, katsotko, niinkuin ihminen katsoo? ⁵Ovatko sinun päiväsi niinkuin ihmisen päivät, ovatko vuotesi niinkuin miehen vuodet, ⁶koska etsit vääryyttä minusta ja tutkit minun syntiäni, ⁷vaikka tiedät, etten ole syyllinen ja ettei ole ketään, joka sinun käsistäsi auttaa?’ ⁸Sinun kätesi ovat minut luoneet ja tehneet; yhtäkaikki minut perin juurin tuhoat. ⁹Muista, että sinä olet muovailnut minut niinkuin saven, ja nyt muutat minut tomuksi jälleen. ¹⁰Etkö sinä valanut minua niinkuin maitoa ja juoksuttanut niinkuin juustoa? ¹¹Sinä puetit minut nahalla ja lihalla ja kudoit minut luista ja jänteistä kokoon. ¹²Elämän ja armon olet sinä minulle suonut, ja sinun huolenpitosi on varjellut minun henkeni. ¹³Mutta sinä kätkit sydämeesi tämän; minä tiedän, että tämä oli sinun mielessäsi: ¹⁴jos minä syntiä tein, niin sinä vartioitsit minua, ja minun rikostani et antanut anteeksi. ¹⁵Jos olisin syyllinen, niin voi minua! Ja vaikka olisin oikeassa, en kuitenkaan voisi päätäni nostaa, häpeästä kylläisenä ja kurjuuttani katsellen. ¹⁶Jos minun pääni nousee, niin sinä ajat minua niinkuin leijona ja teet yhä ihmeitäsi minua vastaan. ¹⁷Sinä hankit yhä uusia todistajia minua vastaan, ja vihasi minuun kasvaa, ja sinä tuot vereksiä joukkoja minun kimppuuni. ¹⁸Miksi toit minut ilmoille äitini kohdusta? Jospa olisin kuollut, ihmissilmän näkemätönnä! ¹⁹Niin minä olisin, niinkuin minua ei olisi ollutkaan; minut olisi kannettu äidin kohdusta hautaan. ²⁰Ovathan päiväni vähissä; hän antakoon minun olla rauhassa, hän kääntyköön minusta pois, että hiukkasen ilostuisin, ²¹ennenkuin lähden, ikinä palajamatta, pimeyden ja synkeyden maahan, ²²maahan, jonka pimeys on synkkä pilkkopimeä ja sekasorto ja jossa valkeneminenkin on pimeyttä.”

11 Sitten naemalainen Soofar lausui ja sanoi: ²”Jäisikö suulas puhe vastausta vaille, ja saisiko suupaltilta olla oikeassa? ³Saattaisivatko jaarituksesi miehet vaikenemaan, niin että saisit pilkata, kenenkään sinua häpeään häätämättä? ⁴Sanoithan: ’Minun opetukseni on selkeä, ja minä olen puhdas sinun silmissäsi’. ⁵Mutta jospa Jumala puhuisi ja avaisi

huulensa sinua vastaan ⁶ja ilmaisisi sinulle viisauden salaisuudet, että hänellä on ymmärrystä monin verroin! Silloin huomaisit, että Jumala on painanut unhoon montakin pahaa tekoasi. ⁷Sinäkö käsittäisit Jumalan tutkimattomuuden tahi pääsisit Kaikkivaltiaan täydellisyydestä perille? ⁸Se on korkea kuin taivas - mitä voit tehdä, syvempi kuin tuonela - mitä voit ymmärtää? ⁹Se on pitempi kuin maa ja laveampi kuin meri. ¹⁰Jos hän liittää paikalle ja vangitsee ja kutsuu oikeuden kokoon, niin kuka voi häntä estää? ¹¹Sillä hän tuntee valheen miehet, vääryyden hän näkee tarkkaamattakin. ¹²Onttopäinen mies voi viisastua ja villiaasin varsa ihmistä. ¹³Jos sinäkin valmistat sydämesi ja ojennat kätesi hänen puoleensa - ¹⁴mutta jos kädessäsi on vääryys, heitä se kauas äläkä anna petoksen asua majoisiasi - ¹⁵silloin saat kohottaa kasvosi ilman häpeän tahraa, olet kuin vaskesta valettu etkä mitään pelkää. ¹⁶Silloin unhotat onnettomuutesi, muistelet sitä kuin vettä, joka on virrannut pois. ¹⁷Elämäsi selkenee kirkkaammaksi keskipäivää, pimeänkin aika on niinkuin aamunkoitto. ¹⁸Silloin olet turvassa, sillä sinulla on toivo; tähystelet - käyt turvallisesti levolle, ¹⁹asetut makaamaan, kenenkään peljättämättä, ja monet etsivät sinun suosiotasi. ²⁰Mutta jumalattomain silmät raukeavat; turvapaikka on heiltä mennyt, ja heidän toivonsa on huokaus.”

12Job vastasi ja sanoi: ²”Totisesti, te yksin olette kansa, ja teidän mukanne kuolee viisaus! ³Onhan minullakin ymmärrystä yhtä hyvin kuin teillä; en ole minä teitä huonompi, ja kuka ei moisia tietäisi? ⁴Ystävänsä pilkkana on hän, jota Jumala kuuli, kun hän häntä huusi, hurskas, nuhteeton on pilkkana. ⁵Turvassa olevan mielestä sopii onnettomuudelle ylenkatse; se on valmiina niille, joiden jalka horjuu. ⁶Ja rauhassa ovat väkivaltaisten majat, turvassa ne, jotka ärsyttävät Jumalaa, ne, jotka kantavat jumalansa kourassaan.” - ⁷”Mutta kysypä eläimiltä, niin ne opettavat sinua, ja taivaan linnuilta, niin ne ilmoittavat sinulle; ⁸tahi tutkistele maata, niin se opettaa sinua, ja meren kalat kertovat sinulle. ⁹Kuka kaikista näistä ei tietäisi, että Herran käsi on tämän tehnyt, ¹⁰hänen, jonka kädessä on kaiken elävän sielu ja kaikkien ihmisolentojen henki?” - ¹¹”Eikö korva koettele sanoja ja suulaki maista ruuan makua?” ¹²”Vanhuksilla on viisautta, ja pitkä-ikäisillä ymmärrystä.” - ¹³”Jumalalla on viisaus ja voima, hänellä neuvo ja ymmärrys. ¹⁴Jos hän repii maahan, niin ei rakenneta jälleen; kenen hän telkeää sisälle, sille ei avata. ¹⁵Katso, hän salpaa vedet, ja syntyy kuivuus; hän laskee ne irti, ja ne mullistavat maan. ¹⁶Hänen on väkevyys ja ymmärrys; hänen on niin eksynyt kuin eksyttäjäkin. ¹⁷Hän vie neuvosmiehet pois paljaiksi riistettyinä ja tekee tuomarit tyhmiksi. ¹⁸Kuningasten kurituksesta hän kirvoittaa ja köyttää köyden heidän omiin vyötäisiinsä. ¹⁹Hän vie papit pois paljaiksi riistettyinä, ja ikimahtavat hän kukistaa. ²⁰Hän hämmentää luotettavain puheen ja ottaa pois vanhoilta taidon. ²¹Hän vuodattaa ylenkatsetta ruhtinasten päälle

ja aukaisee virtojen padot. ²²Hän paljastaa syvyydet pimeyden peitosta ja tuo valoon pilkkopimeän. ²³Hän korottaa kansat, ja hän hävittää ne, hän laajentaa kansakunnat, ja hän kuljettaa ne pois. ²⁴Maan kansan päämiehiltä hän ottaa ymmärryksen ja panee heidät harhailemaan tietömissä autioissa. ²⁵He haparoivat pimeässä valoa vailla, ja hän panee heidät hoipertelemaan kuin juopuneet.”

13”Katso, kaikkea tätä on silmäni nähnyt, korvani kuulut ja sitä tarkannut. ²Mitä te tiedätte, sen tiedän minäkin; en ole minä teitä huonompi. ³Mutta minä mielin puhua Kaikkivaltiaalle, minä tahdon tuoda todistukseni Jumalaa vastaan. ⁴Sillä te laastaroitte valheella, olette puoskareita kaikki tyynni. ⁵Jospa edes osaisitte visusti vaieta, niin se olisi teille viisaudeksi luettava! ⁶Kuulkaa siis, mitä minä todistan, ja tarkatkaa, mitä huuleni väittävät vastaan. ⁷Tahdotteko puolustaa Jumalaa väärällä puheella ja puhua vilppiä hänen puolestaan; ⁸tahdotteko olla puolueellisia hänen hyväksensä tahi ajaa Jumalan asiaa? ⁹Koituuko siitä silloin hyvää, kun hän käy teitä tutkimaan; tahi voitteko pettää hänet, niinkuin ihminen petetään? ¹⁰Hän teitä ankarasti rankaisee, jos salassa olette puolueellisia. ¹¹Eikö hänen korkeutensa peljästytä teitä ja hänen kauhunsä teitä valtaa? ¹²Tuhkalauselmia ovat teidän mietelauseenne, savivarustuksia silloin teidän varustuksenne. ¹³Vaietkaa, antakaa minun olla, niin minä puhun, käyköön minun miten tahansa. ¹⁴Miksi minä otan lihani hampaisiini ja panen henkeni kämmenelleni? ¹⁵Katso, hän surmaa minut, en minä enää mitään toivo; tahdon vain vaellustani puolustaa häntä vastaan. ¹⁶Jo sekin on minulle voitoksi; sillä jumalaton ei voi käydä hänen kasvojensa eteen. ¹⁷Kuulkaa tarkasti minun puhettani, ja mitä minä lausun korvienne kuullen. ¹⁸Katso, olen ryhtynyt käymään oikeutta; minä tiedän, että olen oikeassa. ¹⁹Kuka saattaa käräjöidä minua vastaan? Silloin minä vaikenen ja kuolen. ²⁰Kahta vain älä minulle tee, niin en lymyä sinun kasvojesi edestä: ²¹ota pois kätesi minun päältäni, ja älköön kauhusi minua peljättäkö; ²²sitten haasta, niin minä vastaan, tahi minä puhun, ja vastaa sinä minulle. ²³Mikä on minun pahain tekojeni ja syntieni luku? Ilmaise minulle rikkomukseni ja syntini. ²⁴Miksi peität kasvosi ja pidät minua vihollisenasi? ²⁵Lentävää lehteäkö peljätät, kuivunutta korttako vainoat, ²⁶koskapa määrääät katkeruuden minun osakseni ja perinnökseni nuoruuteni pahat teot, ²⁷koska panet jalkani jalkapuuhun, vartioitset kaikkia minun polkujani ja piirrä rajan jalkapohjieni ääreen?” - ²⁸”Hän hajoaa kuin lahoppuu, kuin koinsyömä vaate.”

14”Ihminen, vaimosta syntynyt, elää vähän aikaa ja on täynnä levottomuutta, ²kasvaa kuin kukkanen ja lakastuu, pakenee kuin varjo eikä pysy. ³Ja sellaista sinä pidät silmällä ja viet minut käymään oikeutta kanssasi! ⁴Syntyisikö saastaisesta puhdasta? Ei yhden yhtäkään. ⁵Hänen päivänsä ovat määrättyt, ja hänen kuukausiensa luku on sinun

tiedossasi; sinä olet asettanut hänelle määrän, jonka ylitse hän ei pääse. ⁶Niin käännä katseesi pois hänestä, että hän pääsisi rauhaan ja että hän saisi iloita niinkuin palkkalainen päivän päätettyään. ⁷Onhan puullakin toivo: vaikka se maahan kaadetaan, kasvaa se uudelleen, eikä siltä vesaa puutu. ⁸Vaikka sen juuri vanhenee maassa ja sen kanto kuolee multa, ⁹niin se veden tuoksuista versoo jälleen ja tekee oksia niinkuin istukas. ¹⁰Mutta mies kun kuolee, makaa hän martaana; kun ihminen on henkensä heittänyt, missä hän on sitten? ¹¹Vesi juoksee pois järvestä, ja joki tyhjenee ja kuivuu; ¹²niin ihminen lepoon mentyvänsä ei enää nouse. Ennenkuin taivaat katoavat, eivät he heräjä eivätkä havahdu unestansa. ¹³Oi, jospa kätkisit minut tuonelaan, piilottaisit minut, kunnes vihasi on asettunut, panisit minulle aikamäärän ja sitten muistaisit minua! ¹⁴Kun mies kuolee, virkooaako hän jälleen henkiin? Minä vartoaisin kaikki sotapalvelukseni päivät, kunnes pääsyvuoroni joutuisi. ¹⁵Sinä kutsuisit, ja minä vastaisin sinulle, sinä ikävöitsisit kättesä tekoa. ¹⁶Silloin sinä laskisit minun askeleeni, et pitäisi vaaria minun synnistäni; ¹⁷rikokseni olisi sinetillä lukittuna kukkaroon, ja pahat tekoni sinä peittäisit piiloon. ¹⁸Mutta vuorikin vyöryy ja hajoaa, ja kallio siirtyy sijaltansa, ¹⁹vesi kuluttaa kivet, ja rankkasade huuhutoo pois maan mullan; niin sinä hävität ihmisen toivon. ²⁰Sinä masennat hänet iäksi, ja hän lähtee; sinä muutat hänen muotonsa ja lähetät hänet menemään. ²¹Kohoavtko hänen lapsensa kunniaan - ei hän sitä tiedä, vaipuvtko vähäisiksi - ei hän heitä huomaa. ²²Hän tuntee vain oman ruumiinsa kivun, vain oman sielunsa murheen.”

15Sitten teemanilainen Elifas lausui ja sanoi: ²”Vastaako viisas tuulta pieksämällä, täyttääkö hän rintansa itätuulella? ³Puolustautuuko hän puheella, joka ei auta, ja sanoilla, joista ei ole hyötyä? ⁴Itse jumalanpelonkin sinä teet tyhjäksi ja rikot hartauden Jumalaa rukoilevilta. ⁵Sillä sinun pahuutesi panee sanat suuhusi, ja sinä valitset viekasten kielen. ⁶Oma suusi julistaa sinut syylliseksi, enkä minä; omat huulesi todistavat sinua vastaan. ⁷Sinäkö synnyit ihmisistä ensimmäisenä, luotiinko sinut ennenkuin kukkulat? ⁸Oletko sinä kuulijana Jumalan neuvottelussa ja anastatko viisauden itsellesi? ⁹Mitä sinä tiedät, jota me emme tietäisi? Mitä sinä ymmärrät, jota me emme tuntisi? ¹⁰Onpa meidänkin joukossamme harmaapäjä ja vanhus, isääsi iälisempi. ¹¹Vähäksytkö Jumalan lohdutuksia ja sanaa, joka sinua piteli hellävaroin? ¹²Miksi sydämesi tempaa sinut mukaansa, miksi pyörivät silmäsi, ¹³niin että käännät kiukusi Jumalaa vastaan ja syydät suustasi sanoja? ¹⁴Kuinka voisi ihminen olla puhdas, kuinka vaimosta syntynyt olla vanhurskas! ¹⁵Katso, pyhiinsäkään hän ei luota, eivät taivaatkaan ole puhtaat hänen silmissänsä, ¹⁶saati sitten ihminen, inhottava ja kelvoton, joka juo vääryyttä niinkuin vettä. ¹⁷Minä julistan sinulle, kuule minua, minä kerroon, mitä olen nähnyt, ¹⁸mitä viisaat ilmoittavat, salaa-matta, mitä olivat isiltänsä saaneet, ¹⁹niiltä, joille yksin

maa oli annettuna ja joiden seassa ei muukalainen liikunut: ²⁰Jumalattomalla on tuska koko elämänsä ajan, ne vähät vuodet, jotka väkivaltaiselle on määrätty. ²¹Kauhun äänet kuuluvat hänen korvissansa, keskellä rauhaakin hänet yllättää hävittäjä. ²²Ei usko hän pääsevänsä pimeydestä, ja hän on miekalle määrätty. ²³Hän harhailee leivän haussa: missä sitä on? Hän tuntee, että hänen vierellään on valmiina pimeyden päivä. ²⁴Tuska ja ahdistus kauhistuttavat häntä, masentavat hänet niinkuin kuningas valmiina hyökkäykseen. ²⁵Koska hän ojensi kätensä Jumalaa vastaan ja pöyhkeili Kaikkivaltiasta vastaan, ²⁶ryntäsi häntä vastaan niska jäykkänä, taajain kilvenkupurainsa suojassa; ²⁷koska hän kasvatti ihraa kasvoihinsa ja teki lanteensa lihaviksi, ²⁸asui hävitetyissä kaupungeissa, taloissa, joissa ei ollut lupa asua, ²⁹jotka olivat määrättyt jäämään raunioiksi, sentähden hän ei rikastu, eikä hänen omaisuutensa ole pysyväistä, eikä hänen viljansa notkistu maata kohden. ³⁰Ei hän pääse pimeydestä; tulen liekki kuivuttaa hänen vesansa, ja hän hukkuu hänen suunsa henkäyksestä. ³¹Älköön hän turvatko turhuuteen - hän pettyy; sillä hänen voittonsa on oleva turhuus. ³²Mitta täyttyy ennen aikojaan, eikä hänen lehvänsä vihannoi. ³³Hän on niinkuin viinipuu, joka pudottaa raakaleensa, niinkuin öljypuu, joka varistaa kukkansa. ³⁴Sillä jumalattoman joukkio on hieldelmätön, ja tuli kuluttaa lahjustenottajan majat. ³⁵He kantavat tuhoa ja synnyttävät turmiota, ja heidän kohtunsa valmistaa petosta.”

16Job vastasi ja sanoi: ²”Tuonkaltaista olen kuullut paljon; kurjia lohduttajia olette kaikki. ³Eikö tule jo loppu tuulen pieksämisestä, vai mikä yllyttää sinua vastaamaan? ⁴Voisinhan minä myös puhua niinkuin tekin, jos te olisitte minun sijassani; voisin sommitella sanoja teitä vastaan ja ilkkuen nyökytellä teille päätäni, ⁵rohkaista teitä suullani ja tuottaa huojennusta huulteni lohduttelulla. ⁶Jos puhun, ei tuskani helpota, ja jos lakkaan, lähteekö se sillä? ⁷Mutta nyt hän on minut uuvuttanut. Sinä olet hävittänyt koko minun joukkoni ⁸ja olet minut kukistanut - siitä muka tuli todistaja - ja raihnauteni nousi minua vastaan, syyttäen minua vasten silmiä. ⁹Hänen vihansa raateli ja vainosi minua, hän kiristeli minulle hampaitansa. Viholliseni hiovat katseitaan minua vastaan, ¹⁰he avaavat minulle kitansa ja lyövät häväisten minua poskille; kaikki he yhtyvät minua vastaan. ¹¹Jumala jättää minut poikaheittiöiden valtaan ja syöksee minut jumalattomain käsiin. ¹²Minä elin rauhassa, mutta hän peljätti minut, hän tarttui minua niskaan ja murskasi minut. Hän asetti minut maalitaulukseen; ¹³hänen nuolensa viuhuvat minun ympärilläni. Hän halkaisee munuaiseni säälimättä, vuodattaa maahan minun sappenä. ¹⁴Hän murtaa minuun aukon toisensa jälkeen ja ryntää kimppuuni kuin soturi. ¹⁵Minä ompelin säkin iholleni ja painoin sarveni tomuun. ¹⁶Minun kasvoni punoittavat itkusta, ja silmäluomillani on pimeys, ¹⁷vaikkei ole vääryyttä minun käsissäni ja vaikka minun rukoukse-

ni on puhdas. ¹⁸Maa, älä peitä minun vertani, ja minun huudollani älköön olko lepopaikkaa! ¹⁹Katso, nytkin on minun todistajani taivaassa ja puolustajani korkeudessa. ²⁰Ystäväni pitävät minua pilkkanansa - Jumalaan minun silmäni kyynelöiden katsoo, ²¹että hän hankkisi miehelle oikeuden Jumalaa vastaan ja ihmislapselle hänen lähimmäistään vastaan. ²²Sillä vähän on vuosia edessäni enää, ja sitten menen tietä, jota en palaja.”

17”Minun henkeni on rikki raastettu, minun päiväni sammuvat, kalmisto on minun osani. ²Totisesti, pilkka piirittää minua ja silmäni täytyy yhä katsella heidän ynseilyänsä. ³Aseta puolestani pantti talteesi; kuka muu rupeaisi kättä lyöden minun takaajakseni? ⁴Sillä sinä olet sulkenut ymmärrykseltä heidän sydämensä; sentähden sinä et päästä heitä voitolle. ⁵Ystäviä kutsutaan osajaolle, mutta omilta lapsilta raukeavat silmät. ⁶Minut on pantu kansoille sananlaskuksi; silmille syljettäväksi minä olen tullut. ⁷Minun silmäni on hämärtynyt surusta, ja kaikki minun jäseneni ovat kuin varjo. ⁸Tästä oikeamieliset hämmästyvät, ja viatonta kuohuttaa jumalattoman meno. ⁹Mutta hurskas pysyy tiellänsä, ja se, jolla on puhtaat kädet, kasvaa voimassa. ¹⁰Mutta te kaikki, tulkaa jälleen tänne; en löydä minä viisasta joukostanne. ¹¹Päiväni ovat menneet, rauenneet ovat aivoitukseni, mitä sydämeni ikävöitsi. ¹²Yön he tekevät päiväksi; valo muka lähenee pimeydestä. ¹³Jos kuinka toivon, on tuonela asuntoni; minä levitän vuoteeni pimeyteen, ¹⁴minä sanon haudalle: ’Sinä olet isäni’, ja madoille: ’Äitini ja sisareni’. ¹⁵Missä on silloin minun toivoni, ja kuka saa minun toivoani katsella? ¹⁶Ne astuvat alas tuonelan salpojen taa, kun yhdessä lepäämme tomussa.”

18Sitten suuhilainen Bildad lausui ja sanoi: ²”Kuinka kauan te asetatte sanoille ansoja? Tulkaa järkiinne, siten puhelemme. ³Miksi meitä pidetään elukkain veroisina, olemmeko teidän silmissänne tylsät? ⁴Sinä, joka raivossasi raateet itseäsi - sinunko tähtesi jätettäisiin maa autioksi ja kallio siirtyisi sijaltansa? ⁵Ei, jumalattomain valo sammuu, eikä hänen tulensa liekki loista. ⁶Valo pimenee hänen majassansa, ja hänen lamppunsa sammuu hänen päänsä päältä. ⁷Hänen väkevät askeleensa supistuvat ahtaalle, ja hänen oma neuvonsa kaataa hänet maahan. ⁸Sillä hänen omat jalkansa vievät hänet verkkoon, hän käyskentelee katetun pyyntihaudan päällä. ⁹Paula tarttuu hänen kantapäähänsä, ansa käy häneen kiinni; ¹⁰hänelle on maahan kätkeyty pyydys, polulle häntä varten silmukka. ¹¹Kauhut peljättävät häntä kaikkialta ja ajavat häntä kintereillä kiitäen. ¹²Nälkäiseksi käy hänen vaivansa, ja turmio vartoo hänen kaatumistaan. ¹³Hänen ruumiinsa jäseniä kalvaa, hänen jäseniänsä kalvaa kuoleman esikoinen. ¹⁴Hänet temmataan pois majastansa, turvastansa; hänet pannaan astumaan kauhujen kuninkaan tykö. ¹⁵Hänen majassansa asuu outoja, hänen asuinpaikallensa sirotetaan tulikiveä. ¹⁶Alhaalta kuivuvat hänen juurensa, ylhäältä kuivuvat

hänen oksansa. ¹⁷Hänen muistonsa katoaa maasta, eikä hänen nimeänsä kadulla mainita. ¹⁸Hänet sysätään valosta pimeyteen ja karkoitetaan maan piiristä. ¹⁹Ei sukua, ei jälkeläistä ole hänellä kansansa seassa, eikä ketään jää jäljelle hänen asuntoihinsa. ²⁰Lännen asujat hämmästyvät hänen tuhopäiväänsä, idän asujat valtaa vavistus. ²¹Näin käy väärintekijän huoneelle, näin sen asuinpaikalle, joka ei Jumalasta välitä.”

19Job vastasi ja sanoi: ²”Kuinka kauan te vaivaatte minun sieluani ja runtelette minua sanoillanne? ³Jo kymmenenkin kertaa olette minua häväisseet, häpeämättä te minua rääkkäätte. ⁴Olenko todella hairahtunut, yöpykö hairahdukseni minun luonani? ⁵Tahi voitteko todella ylvestellä minua vastaan ja todistaa minun ansainneen häpeäni? ⁶Tietäkää siis, että Jumala on tehnyt minulle vääryyttä ja on kietonut minut verkkoonsa. ⁷Katso, minä huudan: ’Väkivaltaa!’ enkä saa vastausta; huudan apua, mutta ei ole mitään oikeutta. ⁸Hän on aidannut tieni, niin etten pääse ylitse, ja on levittänyt pimeyden poluilleni. ⁹Hän on riisunut minulta kunniani ja ottanut kruunun minun päästäni. ¹⁰Hän repi minut maahan joka puolelta, niin että olen mennyttä, ja hän tempasi irti toivoni niinkuin puun. ¹¹Hän päästi vihansa syttymään minua vastaan ja piti minua vihollisensa. ¹²Hänen sotajoukkonsa tulivat yhdessä ja tekivät tiensä minua vastaan ja leiriytyivät minun majani ympärille. ¹³Veljeni hän on minusta loitontanut; tuttavani ovat minusta aivan vieraantuneet. ¹⁴Läheiseni ovat minusta luopuneet, ja uskottuni ovat unhottaneet minut. ¹⁵Ne, jotka talossani majailevat, ja palvelijattareni pitävät minua muukalaisena, minä olen tullut vieraaksi heidän silmissään. ¹⁶Minä kutsun palvelijaani, eikä hän vastaa; minun suuni täytyy nöyrästi rukoilla häntä. ¹⁷Hengitykseni on vastenmielinen vaimolleni, hajuni on äitini pojista ilkeä. ¹⁸Poikasetkin halveksivat minua; kun nousen, niin he puhuvat minusta pilkkojaan. ¹⁹Kaikki seuratoverini inhoavat minua, ja ne, joita minä rakastin, ovat kääntyneet minua vastaan. ²⁰Luuni ovat tarttuneet nahkaani, ihooni, eikä minusta ole enää kuin ikenet jäljellä. ²¹Armahtakaa minua, armahtakaa, te, minun ystäväni, sillä Jumalan käsi on minuun koskenut. ²²Miksi vainoatte minua niinkuin Jumala, ettekä saa kylläänne minun lihastani? ²³Oi, jospa minun sanani kirjoitettaisiin muistiin, jospa ne piirrettäisiin kirjaan, ²⁴rautataltalla ja lyijyllä hakattaisiin kalliioon ikuisiksi ajoiksi! ²⁵Mutta minä tiedän lunastajani elävän, ja viimeisenä hän on seisova multien päällä. ²⁶Ja sittenkin tämä nahka on yltäni raastettu ja olen ruumiistani irti, saan minä nähdä Jumalan. ²⁷Hänet olen minä näkevä apunani; minun silmäni saavat nähdä hänet - eikä vieraina. Munaskuuni hiukeavat sisimmässäni. ²⁸Kun sanotte: ’Kuinka vainoammekaan häntä!’ - minusta muka löydetään asian juuri - ²⁹niin peljättää miekkaa, sillä viha on kohtava miekanalaisia pahoja töitä, tietääksenne, että tuomari on.”

20 Naemalainen Soofar lausui ja sanoi: 2”Tuohon minun ajatukseni tuovat vastauksen, moisesta minun mieleni kuohuu. 3Häpäisevää nuhdetta täytyy minun kuulla, mutta minun ymmärrykseni henki antaa minulle vastauksen. 4Tuoko on sinulla tietoa ikiajoista asti, siitä saakka, kun ihminen maan päälle pantiin? 5Ei, vaan jumalattomain riemu loppuu lyhyeen, ja riettaan ilo on vain silmänräpäys. 6Vaikka hänen kopeutensa kohoaa taivaaseen ja hänen päänsä ulottuu pilviin asti, 7katoaa hän kuitenkin ainiaaksi oman likansa lailla; jotka näkivät hänet, kysyivät: ’Missä hän on?’ 8Niinkuin uni hän lentää pois, eikä häntä enää löydetä, ja hän häipyä kuin öinen näky. 9Silmä, joka häntä katseli, ei katsele häntä enää, eikä hänen paikkansa häntä enää näe. 10Hänen poikiensa täytyy hyvittää köyhät, hänen kättensä on annettava pois hänen omaisuutensa. 11Nuoruuden voimaa olivat täynnä hänen luunsa, mutta sen täytyi mennä maata multaan hänen kansansa. 12Vaikka paha onkin makeaa hänen suussaan, niin että hän kätkee sen kielensä alle, 13säätää sitä eikä siitä luovu, vaan pidättää sitä keskellä suulakeansa, 14niin muuttuu tämä ruoka hänen sisässään, tulee kyykäärmeiden kähyiksi hänen sisälmyksissään. 15Hän nieli rikkautta, ja hänen täytyy se oksentaa pois, Jumala ajaa sen ulos hänen vatsastansa. 16Kyykäärmeiden myrkyä hän imi, kynn kieli hänet tappaa. 17Ei hän saa ilokseen katsella puroja, ei hunajaa ja kermajokia ja -virtoja. 18Hänen on annettava pois hankkimansa, eikä hän saa sitä itse niellä; ei ole hänen ilonsa hänen voittamansa rikkauden veroinen. 19Sillä hän teki vaivaisille väkivaltaa ja heitti heidät siihen, hän ryösti itselleen talon, eikä saa siinä rakennella. 20Sillä hän ei tuntenut vatsansa ikinä tyytyvän, mutta ei pelastu hän himotulla tavarallaan. 21Ei mikään säilynyt hänen ahmailultaan, sentähden hänen onnensa ei kestä. 22Yltäkylläisyytensä runsaudessa on hänellä hätä, häneen iskevät kaikki kurjien kourat. 23Kun hän on täyttämässä vatsaansa, lähettää Jumala hänen kimppuunsa vihansa hehkun ja antaa sen sataa hänen päällensä hänen syödessään. 24Jos hän pakenee rautavaruksia, niin lävistää hänet vaskijousi; 25kun hän vetää ulos selästään nuolen, käy hänen sappensa lävitse miekan salama. Kauhut valtaavat hänet, 26kaikki pimeys on varattu hänen aarteilleen. Hänet kuluttaa tuli, joka palaa lietsomatta, se syö, mitä on säilynyt hänen majassansa. 27Taivas paljastaa hänen pahat tekonsa, maa nousee häntä vastaan. 28Minkä hänen talonsa tuotti, menee menojaan vihan päivänä niinkuin tulvavedet. 29Tämä on jumalattoman ihmisen osa Jumalalta, perintöosa, jonka Jumala hänelle määrää.”

21 Job vastasi ja sanoi: 2”Kuulkaa, kuulkaa minun sanojani ja suokaa minulle se lohdutus! 3Kärsikää minua, että saan puhua. Kun olen puhunut, pilkatkaa sitten. 4Ihmisiäkö vastaan minä valitan? Tahi kuinka en kävisi kärsimättömäksi? 5Kääntykää minuun, niin tyrmistytte ja panette kätenne suulenne. 6Kun käyn ajattelemaan, niin kauhistun,

ja vavistus valtaa ruumiini: 7Miksi jumalattomat saavat elää, vanheta, jopa voimassa vahvistua? 8Heidän sukunsa on vankkana heidän edessään, heidän jälkeläisensä heidän silmänsä alla. 9Heidän kotinsa ovat rauhassa, kauhuista kaukana; ei satu heihin Jumalan vitsa. 10Hänen sonninsa polkee eikä turhaan, hänen lehmänsä poikii eikä kesken. 11Poikansa he laskevat ulos niinkuin lammaislauman, heidän lapsensa hyppelevät leikiten. 12He virittävät laulujaan vaskirummun ja kanteleen kaikuessa ja iloitsevat huilun soidessa. 13He viettävät päivänsä onnessa, mutta äkkiä heidät säikäytetään alas tuonelaan. 14Ja kuitenkin he sanoivat Jumalalle: ’Mene pois meidän luotamme, sinun teistäsi emme tahdo tietää. 15Mikä on Kaikkivaltias, että häntä palvelisimme? Ja mitä hyötyä meillä on siitä, että häntä rukoilemme?’ 16Katso, heidän onnensa ei ole heidän omassa kädessään. Jumalattomain neuvo olkoon minusta kaukana. 17Kuinkapa usein jumalattomain lampu sammuu ja heidät yllättää heidän turmionsa? Kuinkapa usein hän jakelee arpaosat vihassansa? 18Ovatko he niinkuin tuulen vietävät oljet, niinkuin akanat, jotka tuulispää tempaa mukaansa? 19Jumala muka säätää hänen lapsilleen hänen onnettomuutensa. Kostakoon hän hänelle itselleen, niin että hän sen tuntee. 20Näkköön hän perikatonsa omin silmin, juokoon itse Kaikkivaltiaan vihan. 21Sillä mitä hän välittää perheestänsä, jälkeensä jäävästä, kun hänen kuukausiensa luku on täysi! 22Onko opetettava ymmärrystä Jumalalle, hänelle, joka taivaallisetkin tuomitsee? 23Toinen kuolee täydessä onnessansa, kaikessa rauhassa ja levossa; 24hänen astiansa ovat maitoa täynnä, ja hänen luunsa juotetaan ytimellä. 25Toinen kuolee katkeralla mielellä, saamatta onnea maistaa. 26Yhdessä he panevat maata multaan, ja madot peittävät heidät. 27Katso, minä tunnen teidän ajatuksenne ja juonet, joilla mielitte sortaa minut. 28Kun sanotte: ’Missä on nyt mahtimiehen talo, missä maja, jossa jumalattomat asuivat?’ 29niin ettekö ole kysyneet maita kulkeneilta? Ette voi kieltää, mitä he ovat todeksi nähneet, 30että paha säätetään onnettomuuden päivältä, vihan päivältä hänet saatetaan suojaan. 31Kuka puhuu hänelle vasten kasvoja hänen vaelluksestaan, kuka kostaa hänelle, mitä hän on tehnyt? 32Hänet saatetaan kalmistoon, ja hänen hautakumpuunsa vaalitaan. 33Kepeät ovat hänelle laakson turpeet. Kaikki ihmiset seuraavat hänen jäljessään, niinkuin epälukuiset ovat kulkeneet hänen edellensä. 34Kuinka tuotte minulle niin turhaa lohdutusta? Entä vastauksenne - niistä jää pelkkä petollisuus jäljelle.”

22 Teemanilainen Elifas lausui ja sanoi: 2”Taitaako ihminen hyödyttää Jumalaa? Ei, vaan ainoastaan itseään hyödyttää ymmärtäväinen. 3Onko Kaikkivaltiaalla etua siitä, jos olet vanhurskas, tahi voittoa siitä, jos vaellat nuhteetonna? 4Jumalanpelostasiko hän sinua rankaisee ja käy kanssasi oikeutta? 5Eikö pahuutesi ole suuri ja sinun pahat tekosi loppumattomat? 6Sillä otithan veljiltäsi pantin syyttä ja riistit vaatteet alastomilta. 7Et antanut nääntyvälle

vettä juoda, ja nälkäiseltä kielsit leivän.⁸ Kovakouraisen omaksi tuli maa, ja vain korkea-arvoinen sai siinä asua.⁹ Lesket sinä lähetit luotasi tyhjin käsin, ja orpojen käsivarret murskattiin.¹⁰ Sentähden paulat nyt sinua ympäröivät, ja äkillinen peljästyks kauhustuttaa sinut -¹¹ vai etkö näe pimeyttä? - ja vesitulva peittää sinut.¹² Eikö Jumala ole korkea kuin taivas? Katso, kuinka korkealla on tähtien päälaki.¹³ Ja niin sinä sanot: 'Mitäpä Jumala tietää? Voiko hän tuomita synkkäin pilvien takaa?'¹⁴ Pilvet ovat hänellä verhona, niin ettei hän näe; ja taivaanrannalla hän käyskentelee.'¹⁵ Tahdotko seurata iänikuista polkua, jota pahantekijät vaelsivat,¹⁶ ne, jotka kukistettiin ennen aikaan ja joiden perustuksen virta huuhtoi pois,¹⁷ jotka sanoivat Jumalalle: 'Poistu meistä. Mitä voisi Kaikkivaltias meille tehdä?'¹⁸ Ja kuitenkin hän oli täyttänyt heidän talonsa hyvydellä. Mutta minusta on kaukana jumalattomain neuvo.¹⁹ Hurskaat näkevät sen ja iloitsevat, ja viaton pilkkaa heitä:²⁰ 'Totisesti, vastustajamme ovat hävinneet, ja mitä heistä jäi, kulutti tuli.'²¹ Tee siis sovinto ja elä rauhassa hänen kanssaan, niin saavutat onnen.²² Ota opetusta hänen suustaan ja kätke hänen sanansa sydämeesi.²³ Kun palajat Kaikkivaltiaan tykö, niin tulet raketuksi, jos karkoitat vääryyden majastasi kauas,²⁴ viskaat kulta-aarteesi tomuun ja Oofrin kullan joen kivien joukkoon.²⁵ Jos Kaikkivaltias tulee sinun kulta-aarteeksesi, sinun hopeaharkoiksesi,²⁶ silloin on ilosi oleva Kaikkivaltiaassa, ja sinä nostat kasvosi Jumalan puoleen.²⁷ Kun rukoilet häntä, niin hän kuulee sinua, ja sinä saat täyttää lupauksesi.²⁸ Jos mitä päätät, niin se sinulle onnistuu, ja sinun teillesi loistaa valo.²⁹ Jos tie painuu alaspäin, niin sinä sanot: 'Ylös!' ja hän auttaa nöyryväistä.³⁰ Hän pelastaa senkin, joka ei ole viaton; sinun kättesi puhtauden tähden hän pelastuu."

23 Job vastasi ja sanoi: ²"Tänäänkin on valitukseni niskoittelua! Minun käteni on raskas huokaukseni tähden.³ Oi, jospa tietäisin, kuinka löytää hänet, jospa pääsisin hänen asunnolleen!⁴ Minä esittäisin hänelle riita-asian ja täyttäisin suuni todisteilla.⁵ Tahtoisinpa tietää, mitä hän minulle vastaisi, ja kuulla, mitä hän minulle sanoisi.⁶ Riitelisikö hän kanssani suurella voimallansa? Ei, hän vain tarkkaisi minua.⁷ Silloin käräjöisi hänen kanssaan rehellinen mies, ja minä pelastuisin tuomaristani ainiaaksi.⁸ Katso, minä menen itään, mutta ei ole hän siellä; menen länteen, enkä häntä huomaa;⁹ jos hän pohjoisessa toimii, en häntä erota, jos hän kääntyy etelään, en häntä näe.¹⁰ Sillä hän tietää, kussa minä kuljen. Jos hän tutkisi minut, kultan kaltaisena minä selviäisin.¹¹ Hänen askeleissaan on minun jalkani pysynyt, hänen tietänsä olen noudattanut siltä poikkeamatta.¹² Hänen huultensa käskystä en ole luopunut, hänen suunsa sanat minä olen kätkenyt tarkemmin kuin omat päätökseni.¹³ Mutta hän pysyy samana, kuka voi häntä estää? Mitä hän tahtoo, sen hän tekee.¹⁴ Niin, hän antaa täydellisesti minulle määrätyn osan, ja sellaista on hänellä vielä tallella

paljon.¹⁵ Sentähden valtaa minut kauhu hänen kasvojensa edessä; kun sitä ajattelen, peljästyks häntä.¹⁶ Jumala on lannistanut minun rohkeuteni, Kaikkivaltias on minut kauhustuttanut.¹⁷ Sillä en menehdy pimeään tähden, en oman itseni tähden, jonka pimeys peittää."

24"Miksi ei Kaikkivaltias ole varannut tuomion aikaan, ja miksi eivät saa ne, jotka hänet tuntevat, nähdä hänen päiviänsä?² Jumalattomat siirtävät rajoja, ryöstävät laumoja ja laskevat ne laitumelle.³ Orpojen aasin he vievät, ottavat pantiksi lesken lehmän.⁴ He työntävät tieltä köyhät, kaikkien maan kurjain täytyy piileskellä.⁵ Katso, nämä ovat kuin villiaasit erämaassa: lähtevät työhönsä saalista etsien, aro on heidän lastensa leipä.⁶ Kedolta he korjaavat rehuviljaa ruuakseen, ja jumalattoman viinitarhasta he kärkevät tähteitä.⁷ Alastomina, ilman vaatteita, he viettävät yönsä, eikä heillä ole peittoa kylmässä.⁸ He ovat likomärkiä vuorilla vuotavasta sateesta, ja vailla suojaa he syyleivät kalliota.⁹ Äidin rinnoilta riistetään orpo, ja kurjalta otetaan pantti.¹⁰ He kuljeskelevat alastomina, ilman vaatteita, ja nälkäisinä he kantavat lyhteitä.¹¹ Jumalattomain muuritarhoissa he pusertavat öljyä, he polkevat viinikuurnaa ja ovat itse janoissansa.¹² Kaupungista kuuluu miesten voihkina, ja haavoitettujen sielu huutaa; mutta Jumala ei piittaa nurjuudesta.¹³ Nuo ovat valon vihaajia, eivät tunne sen teitä eivätkä pysy sen poluilla.¹⁴ Ennen päivän valkenemista nousee murhaaja, tappaa kurjan ja köyhän; ja yöllä hän hiipii kuin varas.¹⁵ Avionrikkojan silmä tähyilee hämärää, hän arvelee: 'Ei yksikään silmä minua näe', ja hän panee peiton kasvoillensa.¹⁶ He murtautuvat pimeässä taloihin, päivällä he sulkeutuvat sisään, tahtomatta tietää valosta.¹⁷ Sillä pimeys on heille kaikille aamun vertainen, koska pimeyden kauhut ovat heille tutut." - ¹⁸"Hän kiittää pois vetten viemänä, kirottu on hänen peltopalstansa maassa, hän ei enää poikkea viinimäkien tielle.¹⁹ Kuivuus ja kuumuus ahmaisevat lumiveden, samoin tuonela ne, jotka syntii tekevät.²⁰ Äidin kohtu unhoittaa hänet, madot syövät hänet herkkunaan, ei häntä enää muisteta; niin murskataan vääryys kuin puu.²¹ Hän ryösti hedelmättömältä, joka ei synnytä, ja leskelle hän ei hyvää tehnyt." - ²²"Väkivaltaiset Jumala ylläpitää voimallansa; he pysyvät pystyssä, vaikka jo olivat epätoivossa hengestään.²³ Hän antaa heidän olla turvassa, ja heillä on vahva tuki; ja hänen silmänsä valvovat heidän teitänsä.²⁴ He ovat kohonneet korkealle - ei aikaakaan, niin ei heitä enää ole; he vaipuvat kokoon, kuolevat kuin kaikki muutkin, he taittavat kuin vihneet tähtkäpästä.²⁵ Eikö ole niin? Kuka tekee minut valhettelijaksi ja saattaa sanani tyhjiksi?"

25 Sitten suuhilainen Bildad lausui ja sanoi: ²"Valta ja peljättävyys on hänen, joka luo rauhaa korkeuksissaan.³ Onko määrää hänen joukoillansa, ja kenelle ei hänen valonsa koita?⁴ Kuinka siis ihminen olisi vanhurskas Jumalan

edessä, ja kuinka vaimosta syntynyt olisi puhdas? ⁵Katso, eipä kuukaan ole kirkas, eivät tähdetkään ole puhtaat hänen silmissänsä; ⁶saati sitten ihminen, tuo mato, ja ihmislapsi, tuo toukka!”

26 Job vastasi ja sanoi: ²”Kuinka oletkaan auttanut voimatonta, tukenut heikkoa käsivartta! ³Kuinka oletkaan neuvonut taitamatonta ja ilmituonut paljon ymmärrystä! ⁴Kenelle oikein olet puheesi pitänyt, ja kenen henki on sinusta käynyt? ⁵Haamut alhaalla värisevät, vetten ja niiden asukasten alla. ⁶Paljaana on tuonela hänen edessänsä, eikä ole manalalla peitetä. ⁷Pohjoisen hän kaarruttaa autiuden ylle, ripustaa maan tyhjyyden päälle. ⁸Hän sitoo vedet pilviinsä, eivätkä pilvet halkea niiden alla. ⁹Hän peittää valtaistuimensa näkyvistä, levittää pilvensä sen ylitse. ¹⁰Hän on vetänyt piirin vetten pinnalle, siihen missä valo päättyy pimeään. ¹¹Taivaan patsaat huojuvat ja hämmästyvät hänen nuhtelustaan. ¹²Voimallansa hän kuohutti meren, ja taidollansa hän ruhjoi Rahabin. ¹³Hänen henkäyksestään kirkastui taivas; hänen kätensä lävisti kiitävän lohikäärmeen. ¹⁴Katso, nämä ovat ainoastaan hänen tekojensa äärten häämötystä, ja kuinka hiljainen onkaan kuiskaus, jonka hänestä kuulemme! Mutta kuka käsittää hänen väkyytensä jyllinän?”

27 Job jatkoi lausuen julki mieltänsä ja sanoi: ²”Niin totta kuin Jumala elää, joka on ottanut minulta oikeuteni, ja Kaikkivaltias, joka on sieluni murehuttanut: ³niin kauan kuin minussa vielä henkeä on ja Jumalan henkäystä sieramissani, ⁴eivät minun huuleni puhu petosta, eikä kieleni vilppiä lausu. ⁵Pois se! En myönnä teidän oikeassa olevan. Siihen asti kunnes henkeni heitän, en luovu hurskaudestani. ⁶Minä pidän kiinni vanhurskaudestani, en hellitä; yhdestäkään elämäni päivästä omatuntoni ei minua soimaa. ⁷Käyköön viholliseni niinkuin jumalattoman ja vastustajani niinkuin väärän. ⁸Mitä toivoa on riettaalla, kun Jumala katkaisee hänen elämänsä, kun hän tempaa pois hänen sielunsa? ⁹Kuuleeko Jumala hänen huutonsa, kun ahdistus häntä kohtaa? ¹⁰Tahi saattaako hän iloita Kaikkivaltiaasta, huutaa Jumalaa joka aika? ¹¹Minä opetan teille, mitä tekee Jumalan käsi; en salaa, mitä Kaikkivaltiaalla on mielessä. ¹²Katso, itse olette kaikki sen nähneet; miksi te turhia kuvittelette? ¹³Tämä on jumalattoman ihmisen osa, Jumalan varaama, tämä on perintöosa, jonka väkivaltaiset Kaikkivaltiaalta saavat. ¹⁴Jos hänellä on paljonkin lapsia, ovat ne miekan omia; eikä hänen jälkeläisillään ole leipää ravinnoksi. ¹⁵Jotka häneltä jäävät, ne saattaa rutto hautaan, eivätkä hänen leskensä pidä itkiäisiä. ¹⁶Jos hän kokoaa hopeata kuin multaa ja kasaa vaatteita kuin savea, ¹⁷kasatkoon: vanhurskas pukee ne päällensä, ja viaton perii hopean. ¹⁸Hän rakentaa talonsa niinkuin kointoukka, se on kuin suojus, jonka vartija kyhää. ¹⁹Rikkaana hän menee levolle: ’Ei häviä mitään’; hän avaa silmänsä, ja kaikki on mennyttä. ²⁰Kauhut yllättävät hänet kuin tulvavedet,

yöllä tempaa hänet mukaansa rajuilma. ²¹Itätuuli vie hänet, niin että hän menee menojaan, ja puhaltaa hänet pois paikaltansa. ²²Jumala ampuu häneen nuolensa säälimättä; hänen täytyy paeta hänen kättänsä, minkä voi. ²³Silloin paukutetaan hänelle kämmeniä ja vihelletään hänelle hänen asuinpaikaltansa.”

28”Hopeallakin on suonensa ja löytöpaikkansa kullalla, joka puhdistetaan; ²rauta otetaan maasta, ja kivistä sulatetaan vaski. ³Tehdään loppu pimeydestä, ja tutkitaan tyystin kivi, jonka synkkä pilkkopimeä peittää. ⁴Kaivos louhitaan syvälle maan asujain alle; unhotettuina he riipuvat siellä ilman jalan tukea, heiluvat kaukana ihmisten ilmoilta. ⁵Maasta kasvaa leipä, mutta maan uumenet mullistetaan kuin tulen voimalla. ⁶Sen kivissä on safiirilla sijansa, siellä on kultahiekkaa. ⁷Polkua sinne ei tiedä kotka, eikä haukan silmä sitä havaitse. ⁸Sitä eivät astu ylväät eläimet, ei leijona sitä kulje. ⁹Siellä käydään käsiksi kovaan kiveen, ja vuoret mullistetaan juuriaan myöten. ¹⁰Kallioihin murretaan käytäviä, ja silmä näkee kaikkinaiset kalleudet. ¹¹Vesisuonet estetään tiukumasta, ja salatut saatetaan päivänvaloon. ¹²Mutta viisus - mistä se löytyy, ja missä on ymmärryksen asuinpaikka? ¹³Ei tunne ihminen sille vertaa, eikä sitä löydy elävien maasta. ¹⁴Syvyys sanoo: ’Ei ole se minussa’, ja meri sanoo: ’Ei se ole minunkaan tykönäni’. ¹⁵Sitä ei voida ostaa puhtaalla kullalla, eikä sen hintaa punnita hopeassa. ¹⁶Ei korvaa sitä Oofirin kulta, ei kallis onyks-kivi eikä safiiri. ¹⁷Ei vedä sille vertoja kulta eikä lasi, eivät riitä sen vaihtohinnaksi aitokultaiset kalut. ¹⁸Koralleja ja kristalleja ei sen rinnalla mainita, ja viisauden omistaminen on helmiä kalliimpi. ¹⁹Ei vedä sille vertoja Etiopian topaasi, ei korvaa sitä puhdas kulta. ²⁰Mistä siis tulee viisaus ja missä on ymmärryksen asuinpaikka? ²¹Se on peitetty kaiken elävän silmiltä, salattu taivaan linnuiltakin. ²²Manala ja kuolema sanovat: ’Korvamme ovat kuulleet siitä vain kerrottavan’. ²³Jumala tietää tien sen luokse, hän tuntee sen asuinpaikan. ²⁴Sillä hän katsoo maan ääriin saakka, hän näkee kaiken, mitä taivaan alla on. ²⁵Kun hän antoi tuulelle voiman ja määräsi mitalla vedet, ²⁶kun hän sääti lain sateelle ja ukkospilvellen tien, ²⁷silloin hän sen näki ja ilmoitti, toi sen esille ja sen myös tutki. ²⁸Ja ihmiselle hän sanoi: ’Katso, Herran pelko - se on viisautta, ja pahan karttaminen on ymmärrystä”

29 Job jatkoi lausuen mieltänsä ja sanoi: ²”Oi, jospa olisin, niinkuin olin ammoin kuluneina kuukausina, niinkuin niinä päivinä, joina Jumala minua varjeli, ³jolloin hänen lamppunsa loisti pääni päällä ja minä hänen valosansa vaelsin pimeyden halki! ⁴Jospa olisin niinkuin kuokstukseni päivinä, jolloin Jumalan ystävyys oli majani yllä, ⁵jolloin Kaikkivaltias oli vielä minun kanssani ja poikani minua ympäröivät, ⁶jolloin askeleeni kylpivät kermassa ja kallio minun vierelläni vuoti öljyvirtoja! ⁷Kun menin kaupunkiin porttiaukealle, kun asetin istuimeni torille,

⁸niin nuorukaiset väistyivät nähdessään minut, vanhukset nousivat ja jäivät seisomaan, ⁹päämiehet lakkasivat puhumasta ja panivat kätensä suulle. ¹⁰Ruhtinasten ääni väkeni, ja heidän kielensä tarttui suulakeen. ¹¹Sillä kenen korva minusta kuuli, hän ylisti minua onnelliseksi, kenen silmä minut näki, hän minusta todisti; ¹²minä näet pelastin kurjan, joka apua huusi, ja orvon, jolla ei auttajaa ollut. ¹³Menehtyväisen siunaus tuli minun osakseni, ja lesken sydämen minä saatoin riemuitsemaan. ¹⁴Vanhurskaudella minä vaatetin itseni, ja se verhosi minut; oikeus oli minulla viittana ja päähineenä. ¹⁵Minä olin sokean silmä ja ontuvan jalka. ¹⁶Minä olin köyhien isä, ja tuntemattoman asiaa minä tarkoin tutkin. ¹⁷Minä särjin väärintekijän leukaluut ja tempasin saaliin hänen hampaistansa. ¹⁸Silloin ajattelin: 'Pesääni minä saan kuolla, ja minä lisään päiväni paljoiksi kuin hiekka. ¹⁹Onhan juureni vedelle avoina, ja kaste yöpöy minun oksillani. ²⁰Kunniani uudistuu alati, ja jouseni nuortuu minun kädessäni.' ²¹He kuuntelivat minua ja odottivat, olivat vaiti ja vartoivat neuvoani. ²²Puhuttuani eivät he enää sanaa sanoneet, vihmana vuoti puheeni heihin. ²³He odottivat minua niinkuin sadetta ja avasivat suunsa niinkuin kevätkuurolle. ²⁴Minä hymyilin heille, kun he olivat toivottomat, ja minun kasvojeni loistaessa eivät he synkiksi jääneet. ²⁵Jos suvaitsin tulla heidän luokseen, niin minä istuin ylinnä, istuin kuin kuningas sotajoukkonsa keskellä, niinkuin se, joka murheelliset lohduttaa."

30"Mutta nyt nauravat minua elinpäiviltään nuoremat, joiden isä minä pidin liian halpoina pantaviksi paimenkoiraini pariin. ²Ja mitäpä hyödyttäisi minua heidän kättensä voima, koska heidän nuoruutensa tarmon on vienyt ³puute ja kova nälänhätä! He kaluavat kuivaa maata, jo ennestään autiota erämaata; ⁴he poimivat suolaheinä pensaiden ympäriltä, ja heidän ruokanaan ovat kinsteripensaan juuret. ⁵Heidät karkoitetaan ihmisten parista; heitä vastaan nostetaan hälytys niinkuin varasta vastaan. ⁶Heidän on asuttava kaameissa rotkoissa, maakoloissa ja kallioluolissa. ⁷Pensaiden keskellä he ulisevat, nokkospehkojen suojaan he sulloutuvat - ⁸nuo houkkioiden ja kuniattomain sikiöt, jotka on hosuttu maasta pois. ⁹Heille minä olen nyt tullut pilkkalauluksi, olen heidän jutuksensa joutunut; ¹⁰he inhoavat minua, väistyvät minusta kauas eivätkä häikäile sylkeä silmilleni. ¹¹Sillä Jumala on höllentänyt jouseni jänteen ja nöyryyttänyt minut, eivätkä he enää suista julkettaan minun edessäni. ¹²Oikealta puoleltani nousee tuo sikiöparvi; he lyövät jalat altani ja luovat turmateitänsä minua vastaan. ¹³He hävittävät minun polkuni, ovat apuna minua tuhottaessa, vaikka itse ovat ilman auttajaa; ¹⁴niinkuin leveästä muurinaukosta he tulevat, raunioiden alta he vyöryvät esiin. ¹⁵Kauhut ovat kääntyneet minua vastaan; niinkuin tuuli sinä pyyhkäiset pois minun arvoni, ja minun onneni katoaa niinkuin pilvi. ¹⁶Ja nyt minun sieluni vuotaa tyhjiin, kurjuuden päivät ovat

saavuttaneet minut. ¹⁷Yö kaivaa luut minun ruumiistani, ja kalvavat tuskani eivät lepää. ¹⁸Kaikkivallan voimasta on minun verhoni muodottomaksi muuttunut: se kiristyy ympärilleni niinkuin ihokkaani päältä. ¹⁹Hän on heittänyt minut lokaan, ja minä olen tullut tomun ja tuhan kaltaiseksi. ²⁰Minä huudan sinua, mutta sinä et vastaa minulle; minä seison tässä, mutta sinä vain tuijotat minuun. ²¹Sinä muutut tylyksi minulle, vainoat minua väkevällä kädelläsi. ²²Sinä kohotat minut myrskytuuleen, kiidätät minut menemään ja annat minun menehtyä rajuilman pauhinassa. ²³Niin, minä tiedän: sinä viet minua kohti kuolemaa, majaan, kunne kaikki elävä kokoontuu. ²⁴Mutta eikö saisi hukkuessaan kättänsä ojentaa tahi onnettomuudessa apua huutaa? ²⁵Vai enkö minä itkenyt kovaosaisen kohtaloa, eikö sieluni säälinyt köyhää? ²⁶Niin, minä odotin onnea, mutta tuli onnettomuus; minä vartosin valoa, mutta tuli pimeys. ²⁷Sisukseni kuohuvat lakkaamatta, kurjuuden päivät ovat kohdanneet minut. ²⁸Minä käyn murheudessa, ilman päivänpaistetta; minä nousen ja huudan väkijoukossa. ²⁹Minusta on tullut aavikkosutten veli ja kamelikurkien kumppani. ³⁰Minun nahkani on mustunut ja lähtee päältäni, ja luuni ovat kuumuuden polttamat. ³¹Niin muuttui kanteleeni soitto valitukseksi ja huiluni sävel itkun ääneksi."

31"Minä olen tehnyt liiton silmäini kanssa: kuinka voisinkaan katsoa neitosen puoleen! ²Minkä osan antaisi silloin Jumala ylhäältä, minkä perintöosan Kaikkivaltias korkeudesta? ³Tuleehan väärälle turmio ja onnettomuus väärintekijöille. ⁴Eikö hän näkisi minun teitäni ja laskisi kaikkia minun askeleitani? ⁵Jos minä ikinä valheessa vaelsin, jos jalkani kiiruhti petokseen, ⁶punnitkoon minut Jumala oikealla vaa'alla, ja hän on huomaava minun nuhteetomuuteni. ⁷Jos minun askeleeni poikkesivat tieltä ja minun sydämeni seurasi silmiäni tahi tahra tarttui minun käsiini, ⁸niin syököön toinen, mitä minä kylvän, ja minun vesani revittäköön juurinensa. ⁹Jos minun sydämeni hullaantui toisen vaimoon ja minä väijyin lähimmäiseni ovela, ¹⁰niin jauhakoon oma vaimoni vieraalle, ja halailkoot häntä muut; ¹¹sillä se olisi ollut ilkityö ja raskaasti rangaistava rikos, ¹²tuli, joka kuluttaisi manalaan saakka ja hävittäisi kaiken saatuni. ¹³Jos minä pidin halpana palvelijani ja palvelijattareni oikeuden, kun heillä oli riita minun kanssani, ¹⁴niin mitä minä tekisin, jos Jumala nousisi, ja mitä vastaisin hänelle, jos hän kävisi tutkimaan? ¹⁵Eikö sama, joka äidin kohdussa loi minut, luonut häntäkin, eikö sama meitä äidin sydämen alla valmistanut? ¹⁶Olenko minä kieltänyt vaivaisilta heidän toivomuksensa ja saattanut lesken silmät sammumaan? ¹⁷Olenko syönyt leipäpalani yksinäni, orvonkin saamatta syödä siitä? ¹⁸En, vaan nuoruudestani saakka minä kasvatin häntä niinkuin oma isä ja äitini kohdusta asti minä holhosin häntä. ¹⁹Jos minä näin menehtyväisen vaatteetonna ja köyhän verhoa vailla, ²⁰jos hänen lanteensa eivät minua siunanneet eikä

hän saanut lämmitellä minun karitsaini villoilla, ²¹jos minä puin nyrkkiä orvolle, kun näin puoltani pidettävän portissa, ²²niin irtautukoon olkapääni hartiastani, ja murtukoon käsivarteni sijoiltansa. ²³Sillä silloin olisi minun peljättävä turmiota Jumalalta, enkä kestäisi hänen valtasuuruutensa edessä. ²⁴Jos minä panin uskallukseni kultaan ja sanoin hienolle kullalle: 'Sinä olet minun turvani', ²⁵jos iloitsin siitä, että rikkauteni oli suuri ja että käteni oli saanut paljon hankitukseksi, ²⁶jos katsellessani aurinkoa, kuinka se loisti, ja kuuta, joka ylhänä vaelsi, ²⁷sydämeni antautui salaa vieltäväksi ja käteni niille suudelmia heitti, ²⁸niin olisi sekin raskaasti rangaistava rikos, sillä minä olisin kieltänyt korkeuden Jumalan. ²⁹Olenko iloinnut vihamieheni vahingosta, riemusta hykähtänyt, kun häntä onnettomuus kohtasi? ³⁰En ole sallinut suuni syntiä tehdä, kiroten vaatia hänen henkeänsä. ³¹Eikö täydy minun talonväkeni myöntää, että kukin on saanut lihaa yllin kyllin? ³²Muukalaisen ei tarvinnut yötä ulkona viettää; minä pidin oveni auki tielle päin. ³³Olenko ihmisten tavoin peitellyt rikkomuksiani, kätkenyt poveeni pahat tekoni, ³⁴säikkyen suurta joukkoa ja kaiken heimon ylenkatsetta peljäten, niin että pysyin hiljaa, ovestani ulkonematta? ³⁵Oi, jospa joku kuuntelisi minua! Katso, tuossa on puumerkkini! Kaikkivaltias vastatkoon minulle! Jospa saisin riitapuoleni kirjoittamaan syytekirjan! ³⁶Totisesti, olkapäälläni sitä kantaisin, sitoisin sen päähäni seppeleeksi. ³⁷Tekisin hänelle tilin kaikista askeleistani ja astuisin hänen eteensä niinkuin ruhtinas. ³⁸Jos peltoni huusi minua vastaan ja sen vaot kaikki itkivät, ³⁹jos kulutin sen voiman maksamatta ja saatoin sen haltijat huokaamaan, ⁴⁰niin kasvakoon nisun sijasta orjantappuroita ja ohran sijasta rikkaruohoa." Tähän päätyvät Jobin puheet.

32 Kun nuo kolme miestä eivät enää vastanneet Jobille, koska hän oli omissa silmissään vanhurskas, ²vihastui buusilainen Elihu, Baarakelin poika, joka oli Raamin sukua; Jobiin hän vihastui, koska tämä piti itseään Jumalaa vanhurskaampana, ³ja tämän kolmeen ystävään hän vihastui, koska he eivät keksineet vastausta, jolla olisivat osoittaneet Jobin olevan väärässä. ⁴Elihu oli odottanut vuoroa puhuakseen Jobille, koska toiset olivat iältään häntä vanhemmat. ⁵Mutta kun Elihu näki, ettei noilla kolmella miehellä enää ollut sanaa suussa vastaukseksi, vihastui hän. ⁶Niin buusilainen Elihu, Baarakelin poika, lausui ja sanoi: "Nuori minä olen iältäni, ja te olette vanhat; sentähden minä arkailin ja pelkäsin ilmoittaa tietoani teille. ⁷Minä ajattelin: 'Puhukoon ikä, ja vuosien paljous julistakoon viisautta'. ⁸Mutta onhan ihmisissä henki, ja Kaikkivaltiaan henkäys antaa heille ymmärrystä. ⁹Eivät iäkkäät ole viisaimmat, eivätkä vanhukset yksin ymmärrä, mikä on oikein. ¹⁰Sentähden minä sanon: Kuule minua; minäkin ilmoitan, mitä tiedän. ¹¹Katso, minä olen odottanut, mitä teillä olisi sanomista, olen kuunnellut teidän taitavia puheitanne, kunnes olisitte löytäneet osuvat sanat. ¹²Niin,

minä tarkkasin teitä; mutta katso, ei kukaan ole Jobin sanoja kumonnut, ei kukaan teistä voinut vastata hänen puheisiinsa. ¹³Älkää sanoko: 'Meitä vastassa on ilmetty viisaus, vain Jumala voi hänet torjua, ei ihminen'. ¹⁴Minua vastaan hän ei ole todisteita tuonut, enkä käy hänelle vastaamaan teidän puheillanne. ¹⁵He ovat kauhistuneet, eivät enää vastaa; sanat puuttuvat heiltä. ¹⁶Odottaisinko minä, kun he eivät puhu, kun he siinä seisovat enää vastaamatta? ¹⁷Vastaanpa minäkin osaltani, minäkin ilmoitan, mitä tiedän. ¹⁸Sillä minä olen sanoja täynnä, henki rinnassani ahdistaa minua. ¹⁹Katso, minun rintani on kuin viini, jolle ei reikää avata, se on pakahtumaisillaan niinkuin nuorella viinillä täytetyt leilit. ²⁰Tahdon puhua, saadakseni helpotusta, avata huuleni ja vastata. ²¹En pidä kenenkään puolta enkä ketään ihmistä imartele. ²²Sillä en osaa imarrella; silloin Luojaani ottaisi minut kohta pois."

33 "Mutta kuule nyt, Job, minun puhettani, ja ota korviisi kaikki minun sanani. ²Katso, minä olen avannut suuni, kieleni puhuu suulakeni alla. ³Vilpittömästä sydäimestä lähtevät sanani; mitä tietävät, sen huuleni suoraan sanovat. ⁴Jumalan henki on minut luonut, ja Kaikkivaltiaan henkäys elävöittää minut. ⁵Vastaa minulle, jos taidat; varustaudu minua vastaan, nouse taisteluun. ⁶Katso, Jumalan edessä minä olen samanlainen kuin sinä: hyppysellinen savea olen minäkin. ⁷Katso, ei käy minusta kauhu, joka sinut peljästyttää, eikä minun painoni ole raskaana ylläsi. ⁸Mutta sinä olet sanonut korvieni kuullen, minä olen kuullut sinun sanojesi äänen: ⁹Puhdas minä olen, rikkoksesta vapaa; olen viaton, eikä minussa ole vääryyttä. ¹⁰Katso, hän keksii vihan syitä minua vastaan, hän pitää minua vihollisenansa; ¹¹hän panee minun jalkani jalkapuu-hun, vartioitsee kaikkia minun polkujani. ¹²Katso, sinä et ole oikeassa - niin minä vastaan sinulle - sillä Jumala on suurempi kuin ihminen. ¹³Miksi olet riidellyt häntä vastaan, jos hän ei vastaa kaikkiin ihmisen sanoihin? ¹⁴Sillä Jumala puhuu tavalla ja puhuu toisella; sitä vain ei huomata. ¹⁵Unessa, öisessä näyssä, kun raskas uni valtaa ihmiset ja he nukkuvat vuoteillansa, ¹⁶silloin hän avaa ihmisten korvat ja sinetillä vahvistaa heidän saamansa kurituk-sen, ¹⁷kääntääkseen ihmisen pois pahasta teosta ja varjellakseen miestä ylpeydestä, ¹⁸säästääkseen hänen sielunsa haudasta ja hänen henkensä syöksymästä peitsiin. ¹⁹Myös kuritetaan häntä tuskalla vuoteessansa, kun hänen luisaan on lakkaamaton kapina, ²⁰ja hänen henkensä inhoaa leipää ja hänen sielunsa herkkuruokaa. ²¹Hänen lihansa kuihtuu näkymättömiin, ja hänen luunsa, ennen näkymättömät, paljastuvat. ²²Näin lähenee hänen sielunsa hautaa ja hänen henkensä kuolonvaltoja. ²³Jos silloin on hänen puolellansa enkeli, välittäjä, yksi tuhansista, todistamassa ihmisen puolesta hänen vilpittömyyttään, ²⁴niin Jumala armahtaa häntä ja sanoo: 'Vapauta hänet, ettei hän mene hautaan; minä olen saanut lunastusmaksun'. ²⁵Silloin hänen ruumiinsa taas uhkuu nuoruuden voimaa, hän palajaa

takaisin nuoruutensa päiviin. ²⁶Hän rukoilee Jumalaa, ja Jumala mielistyy häneen ja antaa hänen riemuiten katsella hänen kasvojaan; niin hän palauttaa ihmiselle hänen vanhurskautensa. ²⁷Hänpä nyt laulaa muille ihmisille ja sanoo: 'Minä olin tehnyt syntiä ja vääristänyt oikean, mutta ei sitä kostettu minulle; ²⁸hän pelasti minun sieluni joutumasta hautaan, ja minun henkeni saa iloiten katsella valkeutta'. ²⁹Katso, kaiken tämän tekee Jumala kahdesti ja kolmas-tikin ihmiselle, ³⁰palauttaakseen hänen sielunsa haudasta ja antaakseen elämän valkeuden hänelle loistaa. ³¹Tarkkaa, Job, kuule minua; vaikene ja anna minun puhua. ³²Mutta jos sinulla on, mitä sanoa, niin vastaa minulle; puhu, sillä mielelläni soisin sinun olevan oikeassa. ³³Ellei, niin kuule minua; vaikene, niin minä opetan sinulle viisautta."

34Ja Elihu lausui ja sanoi: ²"Kuulkaa, te viisaat, minun sanojani, ja kuunnelkaa minua, te tietomiehet. ³Sillä korva koettelee sanat, ja suulaki maistaa ruuan maun. ⁴Tutkikaamme, mikä oikein on, koettakaamme yhdessä ymmärtää, mikä hyvä on. ⁵Sillä Job on sanonut: 'Olen oikeassa, mutta Jumala on ottanut minulta oikeuteni. ⁶Vaikka minun puolelani on oikeus, pitäisi minun valhetella; kuolettava nuoli on minuun sattunut, vaikka olen rikoksesta vapaa.' ⁷Kuka mies on sellainen kuin Job, joka juo jumalanpilkkua niinkuin vettä, ⁸joka yhtyy väärintekijäin seuraan ja vaeltaa jumalattomain miesten parissa? ⁹Sillä hän sanoo: 'Ei hyödy mies siitä, että elää Jumalalle mieliksi'. ¹⁰Sentähden kuulkaa minua, te ymmärtäväiset miehet: Pois se! Ei Jumalassa ole jumalattomuutta eikä Kaikkivaltiaassa vääryyttä. ¹¹Vaan hän kostaa ihmiselle hänen tekonsa ja maksaa miehelle hänen vaelluksensa mukaan. ¹²Totisesti, Jumala ei tee väärin, Kaikkivaltias ei vääristä oikeutta. ¹³Kuka on pannut hänet valitsemaan maata, ja kuka on perustanut koko maanpiirin? ¹⁴Jos hän ajattelisi vain itseänsä ja palauttaisi luokseen henkensä ja henkäyksensä, ¹⁵niin kaikki liha yhdessä menehtyisi, ja ihminen tulisi tomuksi jälleen. ¹⁶Jos sinulla on ymmärrystä, niin kuule tätä, ota korviisi sanojeni ääni. ¹⁷Taitaisiko todella se hallita, joka vihaa oikeutta? Vai tuomitsetko sinä syylliseksi tuon Vanhurskaan, Voimallisen, ¹⁸joka sanoo kuninkaalle: 'Sinä kelvoton', ruhtinaille: 'Sinä jumalaton', ¹⁹joka ei pidä päämiesten puolta eikä aseta rikasta vaivaisen edelle, koska he kaikki ovat hänen kättensä tekoa? ²⁰Tuossa tuokiassa he kuolevat, keskellä yötä; kansat järkkyvät ja häviävät, väkevä siirretään pois käden koskematta. ²¹Sillä hänen silmänsä valvovat ihmisen teitä, ja hän näkee kaikki hänen askeleensa. ²²Ei ole pimeyttä, ei pilkkopimeää, johon voisivat piiloutua väärintekijät. ²³Sillä ei tarvitse Jumalan kauan ihmistä tarkata, ennenkuin tämän on astuttava tuomiolle hänen eteensä; ²⁴hän musertaa voimalliset tutkimatta ja asettaa toiset heidän sijallensa. ²⁵Niinpä hän tuntee heidän tekonsa ja kukistaa heidät yöllä, ja he musertuvat. ²⁶Niinkuin jumalattomia hän kurittaa heitä julkisella paikalla, ²⁷koska he luopuivat hänestä eivätkä ensinkään huolineet hänen teis-

tään, ²⁸vaan saattoivat vaivaisten huudon kohoamaan hänen eteensä, ja hän kuuli kurjain huudon. ²⁹Ja jos hän on hiljaa, kuka häntä siitä tuomitsee? Jos hän peittää kasvonsa, kuka voi häntä katsella? Niin kansaa kuin kutakin ihmistä hän valvoo, ³⁰ettei pääse hallitsemaan jumalaton ihminen, ei kukaan niistä, jotka ovat kansalle paulana. ³¹Sillä onko tässä sanottu Jumalalle: 'Kyllä minä kärsin, en enää pahoin tee. ³²Mitä en näe, neuvo minulle; jos olen tehnyt vääryyttä, en sitä enää tee.' ³³Sinun mieleksi mukaan tulisi hänen kostaa, koska olet niin tyytymätön? Niin, sinun on tehtävä valinta eikä minun; puhu, mitä tiedät. ³⁴Ymmärtäväiset miehet sanovat minulle, viisas mies, joka minua kuulee, virkkaa: ³⁵'Job puhuu taitamattomasti, ja hänen sanansa ovat ymmärrystä vailla. ³⁶Jospa Jobia koeltaisiin ainiaan, koska hän vastaa väärintekijäin tavalla! ³⁷Sillä hän lisää syntiä syntiin, lyö kämmentä keskellämme ja syyttää sanoja Jumalaa vastaan.'"

35Elihu lausui ja sanoi: ²"Pidätkö sitä oikeutena, sanotko sitä vanhurskaudeksi Jumalan edessä, ³että kysyt, mitä se sinua hyödyttää: 'Hyödynkö siitä sen enempää, kuin jos syntiä teen?' ⁴Siihen minä vastaan sinulle sekä ystävillesi, jotka luonasi ovat. ⁵Luo silmäsi taivaalle ja näe, katsele pilviä, jotka ovat korkealla pääsi päällä. ⁶Jos sinä syntiä teet, mitä sillä hänelle teet; ja vaikka sinulla paljonkin rikoksia olisi, mitä sillä hänelle mahdat? ⁷Jos olet vanhurskas, mitä sillä hänelle annat, tahi ottaako hän mitään sinun kädestäsi? ⁸Ihmistä, kaltaistasi, koskee jumalattomuutesi ja ihmislasta sinun vanhurskautesi. ⁹Sorron suuruutta valitetaan, huudetaan apua suurten käsivartta vastaan, ¹⁰ei kysyt: 'Missä on Jumala, minun Luojani, joka yöllä saa viiriämään ylistysvirret, ¹¹joka opettaa meille enemmän kuin metsän eläimille ja antaa meille viisautta enemmän kuin taivaan linnuille?' ¹²Valittakoot sitten pahojen ylpeyttä; ei hän vastaa. ¹³Ei, turhia ei Jumala kuule, eikä Kaikkivaltias niihin katso, ¹⁴saati jos sanot, ettet voi häntä nähdä; asia on hänen edessän: odota häntä. ¹⁵Mutta nyt, kun hänen vihansa ei kosta eikä hän ylvästelystä suuresti välitä, ¹⁶niin Job avaa suunsa joutaviin ja syyttää suuria sanoja taitamattomasti."

36Elihu jatkoi puhettaan ja sanoi: ²"Maltahan vähän, niin julistan sinulle, sillä vielä on minulla Jumalan puolesta puhuttavaa. ³Minä noudan tietoni kaukaa ja osoitan Luojani oikeuden; ⁴sillä totisesti, sanani eivät ole valhetta - mies, jolla on täydellinen tieto, on edessäsi. ⁵Katso, Jumala on voimallinen, mutta ei halveksu ketään; väkevä on hänen ymmärryksensä voima. ⁶Hän ei pidä jumalattontaa elossa, vaan hankkii kurjille oikeuden. ⁷Hän ei käännä silmiänsä pois hurskaista, vaan antaa heidän istua kuningasten kanssa valtaistuimella ikuisesti; he kohoavat korkealle. ⁸Ja jos niinkin käy, että heidät kytketään kahleisiin, sidotaan kurjuuden köysillä, ⁹niin hän sillä ilmaisee heille, mitä he ovat tehneet ja mitä rikkoneet pöyhkeilemisellään,

¹⁰avaa heidän korvansa nuhtelulle ja käskee heitä kääntymään pois vääryydestä. ¹¹Jos he kuulevat ja alistuvat, niin saavat viettä päivänsä onnessa ja ikävuotensa ihanasti. ¹²Mutta jos eivät kuule, niin he syöksyvät surman peitsiin ja menehtyvät ymmärtämättömyyteensä. ¹³Mutta jumalattomat pitävät vihaa, he eivät apua huuda, kun hän on heidät vanginnut. ¹⁴Heidän sielunsa kuolee nuoruudessa, heidän elämänsä loppuu niinkuin haurellisten pyhäkköpoikain. ¹⁵Kurjan hän vapahtaa hänen kurjuutensa kautta ja avaa hänen korvansa ahdistuksella. ¹⁶Sinutkin houkutteli ahdingosta pois avara tila, jossa ei ahtautta ollut, ja lihavuudesta notkuvan ruokapöydän rauha. ¹⁷Ja niin koh-tasi sinua kukkuramäärin jumalattoman tuomio; tuomio ja oikeus on käynyt sinuun kiinni. ¹⁸Älköön kärsimyksen polte houkutelko sinua pilkkaamaan, älköönkä lunastusmaksun suuruus viekö sinua harhaan. ¹⁹Voiko huutosi auttaa ahdingosta tahi kaikki voimasi ponnistukset? ²⁰Älä halaja yötä, joka siirtää kansat sijoiltansa. ²¹Varo, ettet käänny vääryyteen, sillä se on sinulle mieluisampi kuin kärsimys. ²²Katso, Jumala on korkea, valliten voimassansa; kuka on hänen kaltaisensa opettaja? ²³Kuka määrää hänen tiensä, ja kuka sanoo: 'Sinä teit väärin'? ²⁴Muista sinäkin ylistää hänen töitensä, joiden kiitosta ihmiset veisaavat; ²⁵kaikki ihmiset ihailevat niitä, kuolevaiset katselevat niitä kaukaa. ²⁶Katso, Jumala on suuri, emme häntä käsitä, hänen vuotensa luku on ilman määrää. ²⁷Hän kokoaa vedenpisarat; ne vihmovat virtanaan sadetta, ²⁸jota pilvet vuodattavat, valuttavat ihmisjoukkojen päälle. ²⁹Kuka ymmärtää pilvien leviämiset, kuka hänen majansa jyrinän? ³⁰Katso, hän levittää niiden päälle leimauksensa ja peittää meren pohjat. ³¹Sillä niin hän tuomitsee kansat, niin hän antaa runsaan ravinnon. ³²Hän peittää molemmat kätensä leimauksilla ja lähettää ne ahdistajan kimppuun. ³³Hänet ilmoittaa hänen jylinänsä, jopa karjakin hänen tulonsa."

37"Niin, siitä vapisee sydämeni ja hypähtää paikoiltansa. ²Kuulkaa, kuulkaa hänen äänensä pauhinaa ja kohinaa, joka käy hänen suustansa. ³Hän laskee sen kaikumaan kaiken taivaan alla, lähettää leimauksensa maan ääriin asti. ⁴Sen kintereillä ärjyy ääni, hän korottaa väkevän äänensä jylinän, eikä hän säästä salamoitaan, äänensä raikuessa. ⁵Ilmeellisesti Jumala korottaa äänensä jylinän, hän tekee suuria tekoja, joita emme käsittää taida. ⁶Sillä hän sanoo lumelle: 'Putoa maahan', samoin sadekuuroille, rankkasa-teittensa ryöpylle. ⁷Niin hän kytkee jokaiselta kädet, että kaikki ihmiset hänen tekonsa tietäisivät. ⁸Pedot vetäytyvät piiloon ja pysyvät luolissansa. ⁹Tähtitarhasta tulee tuulispää, pohjan ilmalta pakkanen. ¹⁰Jumalan henkäyksestä syntyy jää, ja aavat vedet ahdistuvat. ¹¹Hän myös kuormittaa pilvet kosteudella ja hajottaa välähtelevät ukkosvaarunsa. ¹²Ne vyöryvät sinne tänne hänen ohjauksestaan, tehdäkseen maanpiirin päällä kaiken, mitä hän niille määrää. ¹³Hän antaa niiden osua milloin maalle vitsaukseksi, milloin siunaukseksi. ¹⁴Ota tämä korviisi, Job; pysähdy

ja tarkkaa Jumalan ihmetöitä. ¹⁵Tiedätkö, kuinka Jumala niillä tekonsa teettää ja kuinka hän antaa pilviensä leimausten loistaa? ¹⁶Käsitätkö pilvien punnituksen, hänen ihmeensä, joka on kaikkitietävä? ¹⁷Sinä, jonka vaatteet kuumenevat, kun maa on raukeana etelän helletuulesta, ¹⁸kaarutatko sinä hänen kanssansa taivaan, joka on vahva kuin valettu kuvastin? ¹⁹Neuvo, mitä meidän on hänelle sanottava; pimeydessämme emme voi tuoda esiin mitään. ²⁰Olisiko hänelle ilmoitettava, että tahtoisin puhua? Kuka pa vaatisi omaa tuhoansa! ²¹Ja nyt: ei voida katsella valoa, joka kirkaana loistaa, kun tuuli on puhaltanut puhdistuen taivaan. ²²Pohjoisesta tulee kultainen hohde; Jumalan yllä on peljättävä valtasuuruus. ²³Kaikkivaltiasta emme saata käsittää, häntä, joka on suuri voimassa, joka ei oikeutta ja täydellistä vanhurskautta polje. ²⁴Sentähden peljätäköt häntä ihmiset; hän ei katso keneenkään, joka on omasta mielestään viisas."

38Silloin Herra vastasi Jobille tuulispäästä ja sanoi: ²"Kuka olet sinä, joka taitamattomilla puheilla pimennät minun ai-voitukseni? ³Vyötä nyt kupeesi kuin mies; minä kysyn sinulta, opeta sinä minua. ⁴Missä olit silloin, kun minä maan perustin? Ilmoita se, jos ymmärryksesi riittää. ⁵Kuka on määrännyt sen mitat - tottapa sen tiedät - tahi kuka on vetänyt mittanuoran sen ylitse? ⁶Mihin upotettiin sen perustukset, tahi kuka laski sen kulmakiven, ⁷kun aamutähdet kaikki iloitsivat ja kaikki Jumalan pojat riemuitsivat? ⁸Ja kuka sulki ovilla meren, kun se puhkesi ja kohdusta lähti, ⁹kun minä panin sille pilven vaatteeksi ja synkeyden kapaloksi, ¹⁰kun minä rakensin sille rajani, asetin sille teljet ja ovet ¹¹ja sanoin: 'Tähän asti saat tulla, mutta edemmäksi et; tässä täytyy sinun ylväiden aaltojesi asettua?' ¹²Oletko eläissäsi käskenyt päivän koittaa tahi osoittanut aamuruskolle paikkansa, ¹³että se tarttuisi maan liepeisiin ja pudistaisi jumalattomat siitä pois? ¹⁴Silloin se muuttuu niinkuin savi sinetin alla, ja kaikki tulee kuin vaatetettuna esille; ¹⁵jumalattomilta riistetään heidän valonsa, ja kohonnut käsivarsi murskataan. ¹⁶Oletko astunut alas meren lähdesuonille asti ja kulkenut syvyyden kuilut? ¹⁷Ovatko kuoleman portit sinulle paljastuneet, oletko nähnyt pimeyden portit? ¹⁸Käsitätkö, kuinka avara maa on? Ilmoita se, jos kaiken tämän tiedät. ¹⁹Mikä on tie sinne, kussa asuu valo, ja missä on pimeyden asuinsija, ²⁰että saattaisit sen alueellensa ja tuntisit polut sen majalle? ²¹Kaiketi sen tiedät, sillä synnyithän jo silloin, ja onhan päiviesi luku ylen suuri! ²²Oletko käynyt lumen varastohuoneissa, ja oletko nähnyt rakeiden varastot, ²³jotka minä olen säästänyt ahdingon ajaksi, sodan ja taistelun päiväksi? ²⁴Mitä tietä jakaantuu valo ja itätuuli leviää yli maan? ²⁵Kuka on avannut kuurnan sadekuuroille ja ukkospilvelle tien, ²⁶niin että sataa maahan, joka on asumaton, erämaahan, jossa ei ihmistä ole, ²⁷niin että autio erämaa saa kylläksensä ja maa kasvaa vihannan ruohon? ²⁸Onko sateella isää, tahi kuka on synnyttänyt kastepisararat? ²⁹Kenen kohdusta on jää tullut, ja

kuka on synnyttänyt taivaan härmän? ³⁰Vesi tiivistyy kuin kiveksi, ja syvyyden pinta sulkeutuu kiinni. ³¹Taidatko solmita Otavan siteet tahi irroitaa kahleista Kalevanmiekan? ³²Voitko tuoda esiin eläinradan tähdet aikansa ja johdattaa Seulaset lapsinensa? ³³Tunnetko taivaan lait, tahi sinäkö säädät, miten se maata vallitsee? ³⁴Taidatko korottaa äänesi pilviin ja saada vesitulvan peittämään itsesi? ³⁵Taidatko lähettää salammat menemään, niin että sanovat sinulle: 'Katso, tässä olemme'? ³⁶Kuka on pannut viisautta pilvenlonkiin, tahi kuka antoi pilvenhattaroille ymmärrystä? ³⁷Kuka on niin viisas, että laskee pilvien luvun, kuka kaataa tyhjiä taivaan leilit, ³⁸kun multa on kuivunut kovaksi kuin valettu ja maakokkareet toisiinsa takeltuneet?"

39(38:39) "Sinäkö ajat saaliin naarasleijonalle ja tyydytät nuorten leijonain nälän, ²kun ne kyyristyvät luolissansa ja ovat väijyksissä tiheikössä? ³Kuka hankkii ravinnon kaarneelle, kun sen poikaset huutavat Jumalan puoleen ja lentelevät sinne tänne ruokaa vailla? ⁴(39:1) Tiedätkö sinä vuorikauristen poikimisajat, valvotko peurojen synnytyksiä? ⁵Lasketko, milloin niiden kuukaudet täyttyvät, ja tiedätkö ajan, milloin ne poikivat? ⁶Ne painautuvat maahan, saavat ilmoille sikiönsä ja vapautuvat synnytystuskistaan. ⁷Niiden vasikat vahvistuvat, kasvavat kedolla; ne lähtevät tiehensä eivätkä enää palaja. ⁸Kuka on laskenut villiaasin vapaaksi, kuka irroittanut metsäaasin siteet, ⁹sen, jolle minä annoin aavikon asunnoksi ja suola-aron asuinsijaksi? ¹⁰Se nauraa kaupungin kohinalle, ajajan huutoa se ei kuule; ¹¹se tähystelee vuorilta laiduntansa ja etsii kaikkea vihan-taa. ¹²Taipuuko villihärkä sinua palvelemaan, ja yöpykö se sinun seimesi ääreen? ¹³Voitko ohjaksilla pakottaa villihärän vaolle, tahi äestääkö se laaksonpohjia sinua seuraten? ¹⁴Voitko siihen luottaa, siksi että sen voima on suuri, voitko jättää sen haltuun työsi hedelmät? ¹⁵Voitko uskoa, että se palajaa ja kokoaa viljasi sinun puimatanterellesi? ¹⁶Kamelikurjen siipi lepattaa iloisesti, mutta asuuko sen sulissa ja höyhenissä haikaran hellyys? ¹⁷Se jättää munansa maahan, hiekalle helteen haudottaviksi. ¹⁸Ei se ajattele, että jalka voi ne särkeä ja metsän eläimet polkea ne rikki. ¹⁹Se on tyly poikasilleen, niinkuin ne eivät olisikaan sen omia; hukkaan menee sen vaiva, mutta ei se sitä pelkää. ²⁰Sillä Jumala on jättänyt sen viisautta vaille ja tehnyt sen ymmärryksestä osattomaksi. ²¹Kun se kiittää ilmaa piesten, nauraa se hevoselle ja ratsumiehelle. ²²Sinäkö annat hevoselle voiman, puetat sen kaulan liehuvalla harjalla? ²³Sinäkö panet sen hyppimään kuin heinäsiirran? Sen uljas korskunta on peljättävä. ²⁴Se kuopii lakeutta ja iloitsee, lähtee voimalla asevarustuksia vastaan. ²⁵Se nauraa pelolle, ei säiky eikä väisty miekan edestä. ²⁶Sen yllä kalisee viini, välkähtää keihäs ja peitsi. ²⁷Käy jyrinä ja jytinä, kun se laukaten taivalta ahmii; ei mikään sitä pidätä sotatorven pauhatessa. ²⁸Milloin ikinä sotatorvi soi, hirtuu se: iihaha! Jo kaukaa se vainuaa taistelun, päälliköiden jylisevän äänen ja sotahuudon. ²⁹Sinunko ymmärryksesi voimasta ja-

lohaukka kohoaa korkealle, levittää siipensä kohti etelää? ³⁰Tahi sinunko käskystäsi kotka lentää ylhäälle ja tekee pesänsä korkeuteen? ³¹Kalliolla se asuu ja yöpyy, kallion kärjellä, vuorilinnassaan. ³²Sieltä se tähystelee saalista; kauas katsovat sen silmät. ³³(39:30) Sen poikaset särpivät verta, ja missä on kaatuneita, siellä on sekin." ³⁴(40:1) Niin Herra vastasi Jobille ja sanoi: ³⁵"Tahtooko vikoilija riidellä Kaikkivaltiaasta vastaan? Jumalan syyttäjä vastatkoon tähän!" ³⁶Silloin Job vastasi Herralle ja sanoi: ³⁷"Katso, minä olen siihen liian halpa; mitäpä sinulle vastaisin? Panen käteni suulleni; ³⁸(40:5) kerran minä olen puhunut, enkä enää mitään virka, kahdesti, enkä enää sitä tee."

40(40:6) Silloin Herra vastasi Jobille tuulispäästä ja sanoi: ²"Vyötä nyt kupeesi kuin mies; minä kysyn sinulta, opeta sinä minua. ³Sinäkö teet tyhjäksi minun oikeuteni, tuomitset minut syylliseksi, ollaksesi itse oikeassa? ⁴Tahi onko sinun käsivartesi niinkuin Jumalan, ja voitko korottaa äänesi jylinän niinkuin hän? ⁵Kaunistaudu kunnialla ja korkeudella, pukeudu loistoon ja kirkkauteen. ⁶Anna vihasi kiihastuksen purkautua, ja masenna katseellasi kaikki ylpeät. ⁷Nöyryytä katseellasi kaikki ylpeät, ja muserra jumalattomat siihen paikkaan. ⁸Kätke heidät tomuun kaikki tyynni, sulje heidän kasvonsa salaiseen kätköön. ⁹Silloin minäkin ylistän sinua, kun oikea kätesi on hankkinut sinulle voiton. ¹⁰Katso Behemotia, jonka minä loin niinkuin sinutkin; se syö ruohoa niinkuin raavas. ¹¹Katso, sen voima on lanteissa, sen väkevyys vatsalihaksissa. ¹²Se ojentaa jäykäksi häntänsä kuin setripuun, sen reisirjenteet ovat lujiksi punotut. ¹³Sen luut ovat niinkuin vaskiputket, sen nikamat niinkuin raudasta taotut. ¹⁴Se on Jumalan töiden esikoinen; sen luoja ojentaa sille miekan. ¹⁵Sille kantavat satonsa vuoret, joilla kaikki metsän eläimet leikitsevät. ¹⁶Lootuspensaiden alla se makaa, ruovikon ja rämeen kätöksessä. ¹⁷Lootuspensaat peittävät sen varjoonsa, puron pajut ympäröivät sitä. ¹⁸Jos virta hätyyttää, ei se säikähdä, se on huoleton, kuohukoon vaikka itse Jordan sen kitaan. ¹⁹Kukapa kävisi kiinni sen silmiin, lävistäisi heittoaseella sen turvan? ²⁰Voitko onkia koukulla Leviatannin ja siimaan kietoa sen kielen? ²¹Voitko kiinnittää kaislaköyden sen kuonoon ja väkäraudalla lävistää siltä posken? ²²Rukoileeko se sinua paljon, tahi puhutteleeko se sinua lempeästi? ²³Tekeekö se liiton sinun kanssasi, että saisit sen olemaan orjanasi ainaisesti? ²⁴Voitko leikkiä sillä niinkuin lintusella tahi sitoa sen tyttöjesi pidellä? ²⁵Hierovatko pyyntikunnat siitä kauppaa, jakavatko sen kauppamiesten kesken? ²⁶Voitko iskeä sen nahan täyteen ahinkaita ja sen pään kala-ahraimiam? ²⁷(40:32) Laskehan vain kätesi sen päälle, niin muistat sen ottelun; et sitä toiste yritä! ²⁸(41:1) Katso, siinä toivo pettää; jo sen näkemisestä sortuu maahan."

41(41:2) "Ei ole niin rohkeata, joka sitä ärsyttäisi. Kuka sitten kestäisi minun edessäni? ²Kuka on minulle ensin

antanut jotakin, joka minun olisi korvattava? Mitä kaiken taivaan alla on, se on minun. ³En saata olla puhumatta sen jäsenistä, en sen voimasta ja sorjasta rakenteesta. ⁴Kuka voi riisua siltä päällysvaateen, kuka tunkeutua sen kaksinkertaisten purimien väliin? ⁵Kuka on avannut sen kasvojen kaksoisoven? Sen hammasten ympärillä on kauhu. ⁶Sen ylpeytenä ovat uurteiset selkäkilvet, kiinnitetyt lujalla sinetillä. ⁷Ne käyvät tarkoin toinen toiseensa, niin ettei ilma välitse pääse. ⁸Ne ovat toisiinsa liitetyt, pysyvät kiinni erkanematta. ⁹Sen aivastus on kuin valon välähdyks, sen silmät ovat kuin aamuruskon silmäripset. ¹⁰Sen kidasta lähtee tulisoihtuja, sinkoilee säkeniä. ¹¹Sen sieramista käy savu niinkuin kihisevästä kattilasta ja kaislataulesta. ¹²Sen puhallus polttaa kuin tuliset hiilet, ja sen suusta lähtee liekki. ¹³Sen kaulassa asuu voima, ja sen edellä hyppii kauhistus. ¹⁴Sen pahruraiset lihat ovat kiinteät, ovat kuin valetut, järkkymättömät. ¹⁵Sen sydän on valettu kovaksi kuin kivi, kovaksi valettu kuin alempi jauhinkivi. ¹⁶Kun se nousee, peljästyvät sankarit, kauhusta he tyrmistyvät. ¹⁷Jos sen kimppuun käydään miekoin, ei miekka kestä, ei keihäs, ei heittoase eikä panssari. ¹⁸Sille on rauta kuin oljenkorsi, vaski kuin lahopuu. ¹⁹Ei aja sitä pakoon nuoli, jousen poika, akanoiksi muuttuvat sille linkokivet. ²⁰Kuin oljenkorsi on sille nuija, keihästen ryskeelle se nauraa. ²¹Sen vatsapuolessa on terävät piikit, se kyntää mutaa leveästi kuin puimaäes. ²²Se panee syvyyden kiehuamaan kuin padan, tekee meren voidekattilan kaltaiseksi. ²³Sen jäljessä polku loistaa, syvyydellä on kuin hopeahapsset. ²⁴Ei ole maan päällä sen vertaista; se on luotu pelotomaksi. ²⁵(41:26) Se katsoo ylen kaikkea, mikä korkeata on; se on kaikkien ylväitten eläinten kuningas.”

42Silloin Job vastasi Herralle ja sanoi: ²”Minä tiedän, että sinä voit kaikki ja ettei mikään päätöksesi ole sinulle mahdoton toteuttaa. ³Kuka peittää minun aivoitukseni taitamattomasti?” Siis on niin: minä puhuin ymmärtämättömästi, asioista, jotka ovat ylen ihmeelliset minun käsittää. ⁴Kuule siis, niin minä puhun; minä kysyn, opeta sinä minua. ⁵Korvakuulolta vain olin sinusta kuullut, mutta nyt on silmäni sinut nähnyt. ⁶Sentähden minä peruutan puheeni ja kadun tomussa ja tuhassa.” ⁷Mutta senjälkeen kuin Herra oli puhunut Jobille nämä sanat, sanoi Herra teemanilaiselle Elifaalle: ”Minun vihani on syttynyt sinua ja sinun kahta ystävääsi kohtaan, koska ette ole puhuneet minusta oikein niinkuin minun palvelijani Job. ⁸Ottakaa siis seitsemän mullikkaa ja seitsemän oinasta, käykää minun palvelijani Jobin luo ja uhratkaa puolestanne polttouhri, ja minun palvelijani Job rukoilkoon teidän puolestanne. Tehdäkseni hänelle mieliksi en saata teitä häpeälliseen rangaistukseen siitä, ettette puhuneet minusta oikein niinkuin minun palvelijani Job.” ⁹Niin teemanilainen Elifas, suuhilainen Bildad ja naemalainen Soofar menivät ja tekivät, niinkuin Herra oli heille puhunut; ja Herra teki Jobille mieliksi. ¹⁰Ja kun Job rukoili ystävänsä puolesta, käänsi Her-

ra Jobin kohtalon, ja Herra antoi Jobille kaikkea kaksin verroin enemmän, kuin hänellä ennen oli ollut. ¹¹Ja kaikki hänen veljensä ja sisarensa ja kaikki hänen entiset tuttavansa tulivat hänen tykönsä ja aterioitsivat hänen kanssaan hänen talossansa, ja he surkuttelivat ja lohduttivat häntä kaikesta siitä onnettomuudesta, jonka Herra oli antanut kohdata häntä. Ja he antoivat kukin hänelle yhden kesitan ja yhden kultarenkaan. ¹²Ja Herra siunasi Jobin elämän loppupuolta vielä enemmän kuin sen alkua, niin että hän sai neljätoista tuhatta lammasta, kuusi tuhatta kamelia, tuhat härkäparia ja tuhat aasintammaa. ¹³Ja hän sai seitsemän poikaa ja kolme tyttärtä. ¹⁴Ensimmäiselle hän antoi nimen Jemima, toiselle nimen Kesia ja kolmannelle nimen Keren-Happuk. ¹⁵Eikä ollut koko maassa niin kauniita naisia kuin Jobin tyttäret; ja heidän isänsä antoi heille perintöosan heidän veljiensä rinnalla. ¹⁶Tämän jälkeen Job eli vielä sataneljäkymmentä vuotta ja sai nähdä lapsensa ja lastensa lapset neljänteen polveen asti. ¹⁷Sitten Job kuoli vanhana ja elämästä kyllänsä saaneena.

Psalmien

1Autuas se mies, joka ei vaella jumalattomain neuvossa eikä astu syntisten teitä eikä istu, kussa pilkkaaajat istuvat, ²vaan rakastaa Herran lakia ja tutkistelee hänen lakiansa päivät ja yöt! ³Hän on niinkuin istutettu puu vesiojain tykönä, joka antaa hedelmänsä ajallaan ja jonka lehti ei lakastu; ja kaikki, mitä hän tekee, menestyy. ⁴Niin eivät jumalattomat! Vaan he ovat kuin akanat, joita tuuli ajaa. ⁵Sentähden eivät jumalattomat kestä tuomiolla eivätkä syntiset vanhurskasten seurakunnassa. ⁶Sillä Herra tuntee vanhurskasten tien, mutta jumalattomain tie hukkuu.

2Miksi pakanat pauhaavat ja kansat turhia ajattelevat? ²Maan kuninkaat nousevat, ruhtinaat yhdessä neuvottelevat Herraa ja hänen voideltuansa vastaan: ³”Katkaiskaamme heidän kahleensa, heittäkäämme päältämme heidän köy-tensä”. ⁴Hän, joka taivaassa asuu, nauraa; Herra pilkkaa heitä. ⁵Kerran hän on puhuva heille vihassansa, peljättävä heitä hirmuisuudessaan: ⁶”Minä olen asettanut kuninkaan Siioniin, pyhälle vuorelleni”. ⁷Minä ilmoitan, mitä Herra on säätänyt. Hän lausui minulle: ”Sinä olet minun poikani, tänä päivänä minä sinut synnytin. ⁸Ano minulta, niin minä annan pakanakansat sinun perinnöksesi ja maan ääret sinun omiksesi. ⁹Rautaisella valtikalla sinä heidät muserat, niinkuin saviastian sinä särjet heidät.” ¹⁰Tulkaa siis järkiinne, kuninkaat, maan tuomarit, ottakaa nuhteesta vaari. ¹¹Palvelkaa Herraa pelvolla ja iloitkaa vavistuksella. ¹²Antakaa suuta pojalle, ettei hän vihastuisi ettekä te hukkuisi tiellänne. Sillä hänen vihansa syttyy äkisti. Autuaat ovat kaikki, jotka häneen turvaavat.

3Daavidin virsi, hänen paetessaan poikaansa Absalomia. ²Herra, kuinka paljon minulla on vihollisia, paljon niitä, jotka nousevat minua vastaan! ³Monet sanovat minusta: ”Ei ole hänellä pelastusta Jumalassa”. Sela. ⁴Mutta sinä, Herra, olet minun kilpeni, sinä olet minun kunniani, sinä kohotat minun pääni. ⁵Ääneeni minä huudan Herraa, ja hän vastaa minulle pyhäältä vuoreltansa. Sela. ⁶Minä käyn levolle ja nukun; minä herään, sillä Herra minua tukee. ⁷En pelkää kymmentuhantista joukkoa, joka asettuu yltympäri minua vastaan. ⁸Nouse, Herra, pelasta minut, minun Jumalani! Sillä sinä lyöt poskelle kaikkia minun vihollisiani, sinä murskaat jumalattomain hampaat. ⁹Herrassa on

pelastus; sinun siunauksesi tulkoon sinun kansallesi. Sela.

4Veisuunjohtajalle; kielisoittimilla; Daavidin virsi. ²Vastaa minulle, kun minä huudan, sinä minun vanhurskauteni Jumala, joka ahdingossa avarrat minun tilani. Armahda minua, kuule minun rukoukseni. ³Te miehet, kuinka kauan minun kunniaani pidetään pilkkana, kuinka kauan te rakastatte turhuutta, etsitte valhetta? Sela. ⁴Tietäkää: ihmeellinen on Herra hurskastansa kohtaan, Herra kuulee, kun minä häntä huudan. ⁵Vaviskaa, älkääkä syntiä tehkö. Puhukaa sydämissänne vuoteillanne ja olkaa hiljaa. Sela. ⁶Uhratkaa vanhurskauden uhreja ja luottakaa Herraan. ⁷Moni sanoo: ”Kuka antaa meille sitä, mikä hyvä on?” Herra, käännä sinä meihin kasvojesi valkeus. ⁸Sinä annat minun sydämeeni suuremman ilon, kuin heillä on runsaasta viljasta ja viinistä. ⁹Rauhassa minä käyn levolle ja nukun, sillä sinä, Herra, yksin annat minun turvassa asua.

5Veisuunjohtajalle; huilusoittimilla; Daavidin virsi. ²Ota korviisi minun sanani, Herra, huomaa huokaukseni. ³Kuuntele huutonni ääntä, minun kuninkaani ja Jumalani, sillä sinua minä rukoulen. ⁴Herra, varhain sinä kuulet minun ääneni, varhain minä valmistan sinulle uhrin ja odotan. ⁵Sillä sinä et ole se Jumala, jolle jumalattomuus kelpaa. Paha ei saa asua sinun tykönäsi. ⁶Ylvästelijät eivät kestä sinun silmiesi edessä; sinä vihaat kaikkia väärintekijöitä. ⁷Sinä hukutat valheen puhujat; murhamiehet ja viekkaat ovat Herralle kauhistus. ⁸Mutta minä saan sinun suuresta armostasi tulla sinun huoneeseesi, saan kumartaa sinun pyhään temppeleesi päin sinun pelvossasi. ⁹Herra, johdata minua vanhurskaudessaasi minun vihamiesteni tähden, tasoita tiesi minun eteeni. ¹⁰Sillä heidän suussa ei ole luotettavaa sanaa, heidän sisimpänsä on turmiota täynnä, heidän kurkkunsa on avoin hauta, kiehellänsä he liukkaasti liehakoivat. ¹¹Tuomitse, Jumala, heidät syyllisiksi, rauetkoon heidän hankkeensa. Kukista heidät heidän rikostensa paljouden tähden, sillä he niskoittelevat sinua vastaan. ¹²Ja iloitkoot kaikki, jotka sinuun turvaavat, ja riemuitkoot iankaikkisesti. Suojele heitä, että sinussa iloitsisivat ne, jotka rakastavat sinun nimeäsi. ¹³Sillä sinä, Herra, siunaat vanhurskasta, sinä suojaat häntä armollasi niinkuin kilvellä.

6Veisuunjohtajalle; kielisoittimilla; matalassa äänialas-

sa; Daavidin virsi. ²Herra, älä rankaise minua vihassasi, älä kiivastuksessasi minua kurita. ³Herra, armahda minua, sillä minä olen näännyksissä; paranna minut, Herra, sillä minun luuni ovat peljästyneet, ⁴ja minun sieluni on kovin peljästynyt. Voi, Herra, kuinka kauan? ⁵Käännä, Herra, vapahda minun sieluni, pelasta minut armonsi tähden. ⁶Sillä kuolemassa ei sinua muisteta; kuka ylistää sinua tuone-
lassa? ⁷Minä olen uupunut huokaamisesta; joka yö minä itken vuoteeni vesille ja kastelen leposijani kyyneleilläni. ⁸Minun silmäni ovat huienneet surusta, vanhenneet kaikkien vastustajaini tähden. ⁹Väistykkää minusta, kaikki väärintekijät, sillä Herra kuulee minun itkuni äänen. ¹⁰Herra kuulee minun anomiseni, Herra ottaa minun rukoukseni vastaan. ¹¹Kaikki minun viholliseni joutuvat häpeään ja suuren pelon valtaan; äkisti he joutuvat häpeään, kääntyvät pois.

7 Daavidin virsi, jonka hän veisasi Herralle benjamilaisen Kuusin sanojen johdosta. ²Herra, minun Jumalani, sinuun minä turvaan; pelasta minut kaikista vainoojistani ja vapahda minut, ³etteivät he raatelisi minua niinkuin leijona ja tempaisi pois - eikä pelastajaa olisi. ⁴Herra, minun Jumalani, jos minä näin olen tehnyt, jos vääryys minun käsiäni tahraa, ⁵jos olen tehnyt pahaa niille, jotka elivät rauhassa minun kanssani, tai jos olen ryöstänyt niiltä, jotka syyttä minua ahdistivat, ⁶niin vainotkoon vihollinen minun henkeäni, saakoon minut kiinni ja polkekoon maahan minun elämäni ja painakoon minun kunniani tomuun. Sela. ⁷Nouse, Herra, vihassasi. Kohoa minun vastustajaini raivoa vastaan ja heräjä avukseni sinä, joka sääsit tuomion. ⁸Ympärikkööt sinua kansojen joukot, ja palaja heidän ylitsensä korkeuteen. ⁹Herra tuomitsee kansat; auta minut oikeuteeni, Herra, minun vanhurskauteni ja viattomuuteni mukaan. ¹⁰Loppukoon jumalattomain pahuus, ja vahvista vanhurskaita. Sillä sinä, joka tutkit sydämet ja munaskuut, olet vanhurskas Jumala. ¹¹Minun kilpenäni on Jumala; hän on oikeamielisten pelastaja. ¹²Jumala on vanhurskas tuomari ja Jumala, joka vihastuu joka päivä. ¹³Jos kääntymystä ei tule, niin hän teroittaa miekkansa, jännittää jousensa ja tähtää sillä; ¹⁴hän valmistaa surma-aseet ja tekee nuolensa palaviksi. ¹⁵Katso, tuo hautoo turmiota, kantaa tuhoa kohdussaan, mutta hän synnyttää pettymyksen. ¹⁶Hän kaivoi haudan ja koversi sen, mutta itse hän kaatuu tekemäänsä kuoppaan. ¹⁷Hänen turmionhankkeensa kääntyy hänen omaan päähänsä, ja hänen vääryytensä lankeaa hänen päälleen. ¹⁸Minä kiitän Herraa hänen vanhurskaudestansa ja veisaan Herran, Korkeimman, nimen kiitosta.

8 Veisuunjohtajalle; veisataan kuin viininkorjuulaulu; Daavidin virsi. ²Herra, meidän Herramme, kuinka korkea onkaan sinun nimesi kaikessa maassa, sinun, joka olet asettanut valtasuuruutesi taivaitten ylitse! ³Lasten ja imeväisten suusta sinä perustit voiman vastustajaisi tähden, että

kukistaisit vihollisen ja kostonhimoisen. ⁴Kun minä katse-
len sinun taivastasi, sinun sormiesi tekoa, kuuta ja tähtiä, jotka sinä olet luonut, ⁵niin mikä on ihminen, että sinä häntä muistat, tai ihmislapsi, että pidät hänestä huolen? ⁶Ja kuitenkin sinä teit hänestä lähes jumal'olennon, sinä seppelöitsit hänet kunnialla ja kirkkaudella; ⁷panit hänet hallitsemaan kättesi tekoja, asetit kaikki hänen jalkainsa alle: ⁸lampaat ja karjan, ne kaikki, niin myös metsän eläimet, ⁹taivaan linnut ja meren kalat ja kaiken, mikä meren polkuja kulkee. ¹⁰Herra, meidän Herramme, kuinka korkea onkaan sinun nimesi kaikessa maassa!

9 Veisuunjohtajalle; veisataan kuin: "Kuole pojan puolesta"; Daavidin virsi. ²Minä ylistän Herraa kaikesta sydämestäni, ilmoitan kaikki sinun ihmetyösi. ³Minä iloitsen ja riemuitsen sinussa, veisaan sinun nimesi kiitosta, sinä Korkein. ⁴Sillä minun viholliseni peräytyivät, kaatuivat maahan ja hukkuivat sinun kasvojesi edessä. ⁵Sinä hankit minulle oikeuden ja ajoit minun asiani, sinä istuit valtaistuimelle, sinä vanhurskas tuomari. ⁶Sinä nuhtelit pakanoita, tuhosit jumalattomat; sinä pyyhit pois heidän nimensä iäksi ja ainiaaksi. ⁷Viholliset ovat tuhotut, ikuisiksi raunioiksi tulleet; kaupungit sinä kukistit, heidän muistonsa on kadonnut. ⁸Mutta Herra hallitsee iankaikkisesti; hän on pystyttänyt istuimensa tuomitaksensa. ⁹Hän tuomitsee maanpiirin vanhurskaasti, vallitsee kansoja oikeuden mukaan. ¹⁰Niin Herra on sorretun linna, linna ahdingon aikoina. ¹¹Ja sinuun turvaavat ne, jotka sinun nimesi tuntevat; sillä sinä et hylkää niitä, jotka sinua etsivät, Herra. ¹²Veisatkaa kiitosta Herralle, joka Siionissa asuu, julistakaa kansojen keskuudessa hänen suuria tekojaan. ¹³Sillä hän, verenkostaja, muistaa heitä eikä unhotta kurjain huutoa. ¹⁴Armahda minua, Herra, katso, kuinka minun vihamieheni minua vaivaavat, sinä, joka nostat minut kuoleman porteista, ¹⁵että minä julistaisin kaikki sinun ylistettävät tekosi, tytär Siionin porteissa, riemuitsin sinun avustasi. ¹⁶Pakanat ovat vajonneet kaivamaansa hautaan; heidän jalkansa takertui verkkoon, jonka he virittivät. ¹⁷Herra on tehnyt itsensä tunnetuksi, on pitänyt tuomiot, kietonut jumalattoman hänen kätensä tekoihin. - Kanteleen välisoitto. Sela. ¹⁸Jumalattomat peräytyvät tuonelaan, kaikki pakanat, jotka unhottavat Jumalan. ¹⁹Sillä ei köyhää unhoteta iäksi, eikä kurjien toivo huku ainiaaksi. ²⁰Nouse, Herra, älä salli ihmisten uhitella. Tuomittakoon pakanat sinun kasvojesi edessä. ²¹Saata, Herra, heidät pelkoon. Tietäkööt pakanat olevansa vain ihmisiä. Sela.

10 Miksi, Herra, seisot niin kaukana, miksi kätkeydyt ahdingon aikoina? ²Jumalattomien ylpeyden tähden kurja kärsii, takertuu heidän punomiinsa juoniin. ³Sillä jumalaton kerskaa omista himoistansa, ja kiskuri kiroaa, pilkkaa Herraa. ⁴Jumalaton sanoo ylvästellen: "Ei hän kosta". "Ei Jumalaa ole" - siinä kaikki hänen ajatuksensa. ⁵Hänen hankkeensa menestyvät joka aika. Sinun tuomiosi ovat kor-

kealla, kaukana hänestä; kaikille vastustajilleen hän hymähtää. ⁶Hän sanoo sydämessään: ”En horju minä, en ikinä joudu onnettomuuteen”. ⁷Hänen suunsa on täynnä kirousta, petosta, sortoa; tuho ja turmio on hänen kielen­sä alla. ⁸Kylien vaiheilla hän istuu väijyksissä, hän mur­haa salaa syyttömän. Hänen silmänsä vaanivat onneton­ta. ⁹Kätkössään hän väijyy, niinkuin leijona pensaikossa, hän väijyy hyökätäksensä kurjan kimppuun; hän saa kur­jan kiinni, vetää hänet verkkoonsa. ¹⁰Hän kyyristyy, painautuu maahan, ja onnettomat joutuvat hänen kynsiinsä. ¹¹Hän sanoo sydämessään: ”Jumala sen unhottaa, hän on peittänyt kasvonsa, hän ei sitä ikinä näe”. ¹²Nouse, Herra, kohota kätesi, Jumala! Älä unhotta kurjia. ¹³Miksi jumalaton pilkkaa Jumalaa? Miksi hän sanoo sydämessään: ”Et sinä kosta?” ¹⁴Sinä olet sen nähnyt, sillä sinä havaitset vaivan ja tuskan, ja sinä otat sen oman kätesi huomaa; sinulle onneton uskoo asiansa, sinä olet orpojen auttaja. ¹⁵Murskaa jumalattoman käsivarsi ja kosta pahan jumalattomuus, niin ettei häntä enää löydetä. ¹⁶Herra on kuningas ainiaan ja iankaikkisesti; hävinneet ovat pakanat hänen maastansa. ¹⁷Sinä kuulet nöyrien halajamisen, Herra, sinä vahvistat heidän sydämensä, sinä teroitat korvasi, ¹⁸auttaaksesi orvon ja sorretun oikeuteensa, ettei ihminen, joka maasta on, enää saisi kauhua aikaan.

11 Veisuunjohtajalle; Daavidin virsi. Herraan minä turvaan; kuinka te sanotte minulle: ”Paetkaa vuorellemme niinkuin linnut! ²Sillä katso, jumalattomat jännittävät jousensa, ovat panneet nuolensa jänteelle oikeamielisiä pimeässä ampuaksensa. ³Kun peruspylväät murretaan maahan, mitä voi vanhurskas tehdä?” ⁴Herra pyhässä temppelisänsä, Herra, jonka istuin on taivaassa - hänen silmänsä näkevät, hänen katseensa tutkii ihmislapsekset; ⁵Herra tutkii vanhurskaat, mutta jumalattomia ja niitä, jotka vääryyttä rakastavat, hänen sielunsa vihaa. ⁶Hän antaa sataa jumalattomien päälle pauloja, tulta ja tulikiveä; polttava tuuli on heidän maljansa osa. ⁷Sillä Herra on vanhurskas ja rakastaa vanhurskautta; oikeamieliset saavat katsella hänen kasvojansa.

12 Veisuunjohtajalle; matalassa äänialassa; Daavidin virsi. ²Auta, Herra, sillä hurksaat ovat hävinneet, uskolliset ovat kadonneet ihmislusten joukosta. ³He puhuvat valhetta toinen toisellensa, puhuvat liukkain huulin, kaksimielisin sydämin. ⁴Hävittäköön Herra kaikki liukkaat huulet, kielen, joka kerskuu puhuu, ⁵ne, jotka sanovat: ”Kielemme voimalla me olemme väkevät; huulemme ovat meidän tukemme; kuka on meille herra?” ⁶”Kurjien sorron tähden, köyhien huokausten tähden minä nyt nousen”, sanoo Herra, ”tuon pelastuksen sille, joka sitä huoaten ikävöittää”. ⁷Herran sanat ovat selkeitä sanoja, hopeata, joka kirkkäänä valuu sulattimesta maahan, seitsenkertaisesti puhdistettua. ⁸Sinä, Herra, varjelet heitä, suojelet hänet iäti tältä sukukunnalta. ⁹Yltympäri jumalattomat rehentelevät, kun

kataluus pääsee valtaan ihmislusten seassa.

13 Veisuunjohtajalle; Daavidin virsi. ²Kuinka kauan, Herra, minut yhä unhotat, kuinka kauan kätket minulta kasvosi? ³Kuinka kauan minun täytyy kantaa huolia sielussani, päivät päästään murhetta sydämessäni? Kuinka kauan saa vihollinen ylvästellä minua vastaan? ⁴Katsahda tänne, vastaa minulle, Herra, minun Jumalani. Valaise silmäni, etten nukkuisi kuolemaan, ⁵ettei minun viholliseni sanoisi: ”Minä voitin hänet”, etteivät ahdistajani riemuitsisi, kun minä horjun. ⁶Mutta minä turvaan sinun armoosi; riemuitkoon minun sydämeni sinun avustasi. Minä veisaan Herralle, sillä hän on tehnyt minulle hyvin.

14 Veisuunjohtajalle; Daavidin virsi. Hullu sanoo sydämessänsä: ”Ei ole Jumalaa”. Turmiollinen ja iljettävä on heidän menonsa; ei ole ketään, joka tekee, mikä hyvää on. ²Herra katso taivaasta ihmislapsiin nähdäksensä, onko ketään ymmärtäväistä, ketään, joka etsii Jumalaa. ³Mutta kaikki ovat poikenneet pois, kaikki tyynni kelvottomiksi käyneet; ei ole ketään, joka tekee sitä, mikä hyvää on, ei yhden yhtäkään. ⁴Eivätkö he mitään käsitä, kaikki nuo väärintekijät, jotka saavat leipänsä syömällä minun kansani eivätkä avuksensa huuda Herraa? ⁵Siinä heidät valtaa kauhu, sillä Jumala on läsnä vanhurskusten sukukunnassa. ⁶Te saatatte häpeään sorretun aikeet, mutta Herra on heidän turvansa. ⁷Oi, että Israelin pelastus tulisi Siionista! Kun Herra kääntää kansansa kohtalon, silloin Jaakob riemuitsee, Israel iloitsee.

15 Daavidin virsi. Herra, kuka saa vierailta sinun majasasi, kuka asua sinun pyhällä vuorellasi? ²Se, joka vaeltaa nuhteettomasti, joka tekee vanhurskauden ja puhuu sydämessänsä totuutta; ³joka ei panettele kielellänsä, joka ei tee toiselle pahaa eikä saata lähimmäistään häväistyksen alaiseksi; ⁴joka halveksuu hylkiötä, mutta kunnioittaa niitä, jotka pelkäävät Herraa; joka ei valaansa riko, vaikka on vannonut vahingokseen; ⁵joka ei anna rahaansa korolle eikä ota lahjuksia viatonta vastaan. Joka näin tekee, hän ei ikinä horju.

16 Daavidin laulu. Varjele minua, Jumala, sillä sinuun minä turvaan. ²Minä sanon Herralle: ”Sinä olet minun Herrani, paitsi sinua ei ole minulla mitään hyvää”; ³ja pyhille, jotka maassa ovat: ”Nämä ovat ne jalot, joihin on koko minun mielisuosioni”. ⁴Monta tuskaa on niillä, jotka ottavat vieraan jumalan; minä en uhraa niille verta juomauhriksi enkä päästä huulilleni niiden nimiä. ⁵Herra on minun peltoja malja-osani; sinä hoidat minun arpani. ⁶Arpa lankesi minulle ihanasta maasta, ja kaunis on minun perintöosani. ⁷Minä kiitän Herraa, joka on minua neuvonut; yölläkin minua siihen sisimpäni kehoittaa. ⁸Minä pidän Herran aina edessäni; kun hän on minun oikealla puolellani, en minä horju. ⁹Sentähden minun sydämeni iloitsee ja sieluni rie-

muitsee, ja myös minun ruumiini asuu turvassa. ¹⁰Sillä sinä et hylkää minun sieluani tuonelaan etkä anna hurskaasi nähdä kuolemaa. ¹¹Sinä neuvot minulle elämän tien; ylenpalttisesti on iloa sinun kasvojesi edessä, ihanuutta sinun oikeassa kädessäsi iankaikkisesti.

17Daavidin rukous. Kuule, Herra, minun oikeata asiaani, tarkkaa minun huutoani, ota korviisi minun rukoukseni, joka ei lähde petollisilta huulilta. ²Sinulta tulee minulle oikeus, sinun silmäsi katsovat sitä, mikä oikein on. ³Sinä koettelet minun sydäntäni, tarkkaat sitä yöllä, sinä tutkit minua, mutta et mitään löydä. Jos minä pahaa ajattelen, ei se käy suustani ulos. ⁴Mitä ihmiset tehköötkin, sinun huultesi sanassa minä pysyn ja kavahdan väkivaltaisen teitä. ⁵Minun askeleeni pysyvät sinun poluillasi, minun jalkani eivät horju. ⁶Minä huudan sinua avukseni, sillä sinä vastaat minulle, Jumala; kallista korvasi minun puoleeni, kuule minun puheeni. ⁷Osoita ihmeellinen armosi, sinä, joka pelastat vihamiesten vallasta ne, jotka turvaavat sinun oikeaan käteesi. ⁸Varjele minua niinkuin silmäterää, kätke minut siipiesi suojaan ⁹jumalattomilta, jotka tahtovat minut tuhota, verivihollisiltani, jotka minua saartavat. ¹⁰He ovat sulkeneet tunnottomat sydämensä, heidän suunsa puhuu ylvästellen. ¹¹He ovat kintereillämme, he jo kiertävät meidät, he vaanivat silmillään, lyödäksensä maahan. ¹²Hän on niinkuin saalista himoitseva leijona, niinkuin nuori leijona, joka piilossa väijyy. ¹³Nouse, Herra, astu hänen eteensä. Paiskaa hänet maahan. Vapahda miekkalasi minun sieluni jumalattomista, ¹⁴kädelläsi ihmisistä, Herra, tämän maailman ihmisistä, joiden osa on tässä elämässä, joiden vatsan sinä täytät antimillasi, joiden pojat tulevat ravituiksi ja jotka jättävät yltäkyläisyytensä lapsilleen. ¹⁵Mutta minä saan nähdä sinun kasvosi vanhurskaudessa, herätessäni ravita itseni sinun muotosi katselemisella.

18Veisuunjohtajalle; Herran palvelijan Daavidin virsi, jonka sanat hän puhui Herralle sinä päivänä, jona Herra oli pelastanut hänet kaikkien hänen vihollistensa vallasta ja Saulin kädestä. ²Hän sanoi: Sydämeistäni minä rakastan sinua, Herra, minun voimani, ³Herra, minun kallioni, linnani ja pelastajani, minun Jumalani, vuoreni, jonka turviin minä pakenen, minun kilpeni, autuuteni sarvi ja varustukseni. ⁴Ylistetty olkoon Herra! - niin minä huudan, ja vihollisistani minä pelastun. ⁵Kuoleman paulat piirittivät minut, turmion virrat peljästyttivät minut. ⁶Tuonelan paulat kietoivat minut, kuoleman ansat yllättivät minut. ⁷Ahdistuksessani minä rukoilin Herraa ja huusin avuksi Jumalaani; hän kuuli minun ääneni tempelistänsä, ja minun huutoni hänen edessään kohosi hänen korviinsa. ⁸Silloin maa huojui ja järisi, vuorten perustukset järkkyivät; ne horjuivat, sillä hänen vihansa syttyi. ⁹Savu suitsusi hänen sieraimistaan, kuluttava tuli hänen suustansa, palavat hiilet hehkuivat hänestä. ¹⁰Hän notkisti taivaat ja astui alas, synkkä pilvi jalkojensa alla. ¹¹Ja hän ajoi kerubin kannat-

tamana ja lensi, ja hän liiti tuulen siivillä; ¹²hän pani pimeyden verhojensa, majaksensa yltympäri: mustat vedet, paksut pilvet. ¹³Hohteesta, joka kävi hänen edellensä, purkautuivat pilvet rakeiksi ja palaviksi hiiliksi. ¹⁴Ja Herra jylisi taivaassa, Korkein antoi äänensä kaikua, tulla rakeita ja palavia hiiliä. ¹⁵Hän lennätti nuolensa ja hajotti heidät, paljon salamoita ja kauhistutti heidät. ¹⁶Silloin vetten syvyydet tulivat näkyviin, ja maanpiirin perustukset paljastuivat sinun nuhtelustasi, Herra, sinun vihasi hengen puuskauksesta. ¹⁷Hän ojensi kätensä korkeudesta ja tarttui minuun, veti minut ylös suurista vesistä; ¹⁸hän pelasti minut voimallisesta vihollisistani, minun vihamiehistäni, sillä he olivat minua väkevämmät. ¹⁹He hyökkäsivät minun kimppuuni hätäni päivänä, mutta Herra tuli minun tuekseni. ²⁰Hän toi minut avaraan paikkaan, hän vapautti minut, sillä hän oli mielistynyt minuun. ²¹Herra tekee minulle minun vanhurskauteni mukaan, minun kätteni puhtauden mukaan hän minulle maksaa. ²²Sillä minä olen noudattanut Herran teitä enkä ole luopunut pois Jumalastani, jumalattomuuteen. ²³Kaikki hänen oikeutensa ovat minun silmiäni edessä, enkä minä hänen käskyjensä syrjään syysä. ²⁴Minä olen vilpitön häntä kohtaan ja varon itseni pahoista teoista. ²⁵Sentähden Herra palkitsee minulle minun vanhurskauteni mukaan, sen mukaan kuin käteni ovat puhtaat hänen silmiensä edessä. ²⁶Hurskasta kohtaan sinä olet hurskas, nuhteetonta kohtaan nuhteeton; ²⁷puhdasta kohtaan sinä olet puhdas, mutta kiero kohtaan nurja. ²⁸Sillä sinä pelastat nöyrän kansan, mutta ylpeät silmät sinä painat alas. ²⁹Sillä sinä annat minun lamppuni loistaa; Herra, minun Jumalani, valaisee minun pimeyteni. ³⁰Sinun avullasi minä hyökkään rosvojoukkoa vastaan; Jumalani avulla minä ryntään ylitse muurin. ³¹Jumalan tie on nuhteeton, Herran sana tulessa koeteltu. Hän on kaikkien kilpi, jotka häneen turvaavat. ³²Sillä kuka muu on Jumala kuin Herra, ja kuka pelastuksen kallio, paitsi meidän Jumalamme - ³³se Jumala, joka minut voimalla vyöttää ja tekee minun tieni nuhteettomaksi, ³⁴tekee minun jalkani nopeiksi niinkuin peurat ja asettaa minut kukkuloilleni, ³⁵joka opettaa minun käteni sotimaan ja käsivarteni vaskijousta jännittämään! ³⁶Sinä annat minulle pelastuksen kilven, ja sinun oikea kätesi minua tukee; sinun laupeutesi tekee minut suureksi. ³⁷Sinä annat minun askeleilleni avaran tilan, ja minun jalkani eivät horju. ³⁸Minä ajan vihollisiani takaa ja saavutan heidät enkä palaaja, ennenkuin teen heistä lopun; ³⁹minä murskaan heidät, niin etteivät voi nousta, he sortuvat minun jalkojeni alle. ⁴⁰Sinä vyötät minut voimalla sotaan, sinä painat vastustajani minun alleni. ⁴¹Sinä ajat minun viholliseni pakoon, ja vihamieheni minä hukutan. ⁴²He huutavat, mutta pelastajaa ei ole, huutavat Herraa, mutta hän ei heille vastaa. ⁴³Minä survon heidät tomuksi tuuleen, viskaan heidät niinkuin loan kadulle. ⁴⁴Sinä pelastat minut kansan riidoista, sinä asetat minut pakonain pääksi, kansat, joita minä en tunne, palvelevat minua. ⁴⁵Jo korvan kuulemalta he minua tottelevat; muukalaiset

matelevat minun edessäni. ⁴⁶Muukalaiset masentuvat ja tulevat vavisten varustuksistansa. ⁴⁷Herra elää! Kiitetty olkoon minun kallioni ja ylistetty minun pelastukseni Jumala, ⁴⁸Jumala, joka hankkii minulle koston ja saattaa kansat minun valtani alle; ⁴⁹sinä, joka pelastat minut vihollisistani ja korotat minut vastustajaini ylitse ja päästät minut väkivaltaisesta miehestä. ⁵⁰Sentähden minä ylistän sinua, Herra, kansojen keskuudessa ja veisaan sinun nimesi kiitosta, ⁵¹sinun, joka annat kuninkaallesi suuren avun ja teet laupeuden voidellullesi, Daavidille ja hänen jälkeläisilleen, iankaikkisesti.

19Veisuunjohtajalle; Daavidin virsi. ²Taivaat julistavat Jumalan kunniaa, taivaanvahvuus ilmoittaa hänen käntensä tekoja. ³Päivä sanoo päivälle, ja yö ilmoittaa yölle. ⁴Se ei ole puhetta, se ei ole kieltä, jonka ääni ei kuuluisi. ⁵Niiden mittanuora ulottuu yli kaiken maan ja niiden sanat maanpiirin ääriin. Auringolle hän on tehnyt niihin majan. ⁶Se on niinkuin ylkä, joka tulee kammiostaan, se riemuitsee kuin sankari rataansa juostessaan. ⁷Se nousee taivasten ääristä ja kiertää niiden toisiin ääriin, eikä mikään voi lymytä sen helteeltä. ⁸Herran laki on täydellinen; se virvoittaa sielun. Herran todistus on vahva, se tekee tyhmästä viisaan. ⁹Herran asetukset ovat oikeat, ne ilahuttavat sydämen. Herran käskyt ovat selkeät, ne valaisevat silmät. ¹⁰Herran pelko on puhdas, se pysyy iäti. Herran oikeudet ovat todet, kaikki tyynni vanhurskaat. ¹¹Ne ovat kalliimmat kultaa, puhtaan kullan paljoutta, makeimmat hunajaa ja mehiläisen mettä. ¹²Myös sinun palvelijasi ottaa niistä vaarin, niiden noudattamisesta on suuri palkka. ¹³Erhetyksesi kuka ymmärtää? Anna anteeksi minun salaiset syntini. ¹⁴Myös varjele palvelijasi julkeilta, älä anna heidän minua hallita. Niin minä pysyn nuhteeton ja olen paljosta synnistä puhdas. ¹⁵Kelvatkoot sinulle minun suuni sanat ja minun sydämeni ajatukset sinun edessäsi, Herra, minun kallioni ja lunastajani.

20Veisuunjohtajalle; Daavidin virsi. ²Kuulkoon Herra sinua hädän päivänä, varjelkoon sinua Jaakobin Jumalan nimi. ³Hän lähettäköön sinulle avun pyhäköstä ja tukekoon sinua Siionista. ⁴Muistakoon hän kaikki sinun uhrilahjasi, ja olkoon sinun polttouhrisi lihava hänen silmissään. Sela. ⁵Hän antakoon sinulle, mitä sydämesi halajaa, ja täyttäköön kaikki sinun aivoituksesi. ⁶Suotakoon meidän riemuita sinun voitostasi ja nostaa lippumme Jumalamme nimeen. Täyttäköön Herra kaikki sinun pyyntösi. ⁷Nyt minä tiedän, että Herra auttaa voideltuansa, vastaa hänelle pyhästä taivaastansa, auttaa häntä oikean kätensä voimalisilla teoilla. ⁸Toiset turvaavat vaunuihin, toiset hevosiin, mutta me tunnustamme Herran, Jumalamme, nimeä. ⁹He vaipuvat maahan ja kaatuvat, mutta me nousemme ja pysymme pystyssä. ¹⁰Herra, auta! Vastatkoon kuningas meille, kun huudamme.

21Veisuunjohtajalle; Daavidin virsi. ²Herra, sinun voimastasi kuningas iloitsee; kuinka suuresti hän riemuitsee-kaan sinun avustasi! ³Mitä hänen sydämensä halasi, sen sinä hänelle annoit, et kieltänyt, mitä hänen huulensa anoivat. Sela. ⁴Sinä suot hänelle onnen ja siunauksen, panet hänen päähänsä kultaisen kruunun. ⁵Hän anoi sinulta elämää, sen sinä hänelle annoit: iän pitkän, ainaisen, iankaikkisen. ⁶Suuri on hänen kunniansa, kun sinä häntä autoit; sinä peität hänet loistolla ja kirkkaudella. ⁷Sillä sinä asetat hänet suureksi siunaukseksi ikuisiin aikoihin asti; sinä ilahutat häntä riemulla kasvojesi edessä. ⁸Sillä kuningas luottaa Herraan, ja Korkeimman armo tekee hänet horjumattomaksi. ⁹Sinun kätesi saavuttaa kaikki sinun vihollisesi, sinun oikea kätesi saavuttaa sinun vihemiehesi. ¹⁰Sinä panet heidät hehkumaan kuin pätsin, kun sinä kasvosi näyttät; Herra nielee heidät vihassansa, tuli kuluttaa heidät. ¹¹Sinä hävität maan päältä heidän hedelmänsä ja heidän jälkeläisensä ihmislasten keskuudesta. ¹²Vaikka he hankkivat pahaa sinua vastaan, miettivät juonia, eivät he mitään voi; ¹³sillä sinä ajat heidät pakoon, tähtää heitä kasvoihin jousesi jänteellä. ¹⁴Nouse voimassasi, Herra! Lauaen ja veisaten me ylistämme sinun väkevyyttäsi.

22Veisuunjohtajalle; veisataan kuin: ”Aamuruskon peura”; Daavidin virsi. ²Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit? Miksi olet kaukana, et auta minua, et kuule valitukseni sanoja? ³Jumalani, minä huudan päivällä, mutta sinä et vastaa, ja yöllä, enkä voi vaieta. ⁴Ja kuitenkin sinä olet Pyhä, jonka istuin on Israelin kiitosvirtten keskellä. ⁵Meidän isämme luottivat sinuun, he luottivat, ja sinä pelastit heidät. ⁶He huusivat sinua ja pelastuivat; he luottivat sinuun eivätkä tulleet häpeään. ⁷Mutta minä olen mato enkä ihminen, ihmisten pilkka ja kansan hylky. ⁸Kaikki, jotka minut näkevät, pilkkaavat minua, levittelevät suutansa, nyökyttävät ilkkuen päätään: ⁹”Jätä asiasi Herran haltuun. Hän vapahtakoon hänet, hän pelastakoon hänet, koska on häneen mielistynyt.” ¹⁰Sinähän vedit minut äitini kohdusta, sinä annoit minun olla turvassa äitini rinnoilla; ¹¹sinun huomaasi minä olen jätetty syntymästäni saakka, sinä olet minun Jumalani hamasta äitini kohdusta. ¹²Älä ole minusta kaukana, sillä ahdistus on läsnä, eikä auttajaa ole. ¹³Minua saartavat väkevät sonnit, Baasanin härät piirittävät minut, ¹⁴avaavat kitansa minua vastaan, niinkuin raatelevat, kiljuvat leijonat. ¹⁵Niinkuin vesi minä olen maahan vuodatettu; kaikki minun luuni ovat irti toisistansa; minun sydämeni on niinkuin vaha, se on sulanut minun rinnassani. ¹⁶Minun voimani on kuivettunut kuin saviastian siru, ja kieleni tarttuu suuni lakeen, ja sinä lasket minut alas kuoleman tomuun. ¹⁷Sillä koirat minua piirittävät, pahain parvi saartaa minut, minun käteni ja jalkani, niinkuin jalopeurat. ¹⁸Minä voin lukea kaikki luuni; he katselevat minua ilkkuen; ¹⁹he jakavat keskenänsä minun vaatteeni ja heittävät minun puvustani arpaa. ²⁰Mutta sinä, Herra, älä ole kaukana, sinä, minun väkevyyteni, riennä avukse-

ni. ²¹Vapahda minun sieluni miekasta, minun ainokaiseni koirain kynsistä. ²²Pelasta minut jalopeuran kidasta, villihärkään sarvista - vastaa minulle. ²³Minä julistan sinun nimeäsi veljilleni, ylistän sinua seurakunnan keskellä. ²⁴Te, jotka pelkäätte Herraa, ylistäkää häntä. Kunnioitkaa häntä, kaikki Jaakobin siemen, kaikki Israelin siemen, peljättäkää häntä. ²⁵Sillä hän ei halveksi kurjan kärsimystä, ei katso sitä ylen, eikä kätke häneltä kasvojansa, vaan kuulee hänen avuksihuutonsa. ²⁶Sinusta on minun ylistyslauluni suuressa seurakunnassa; minä täytän lupaukseni häntä pelkääväisten edessä. ²⁷Nöyrät saavat syödä ja tulevat ravituiksi; ne, jotka etsivät Herraa, ylistävät häntä. Teidän sydämenne on elävä iankaikkisesti. ²⁸Kaikki maan ääret muistavat tämän ja palajavat Herran tykö; kaikki pakanain sukukunnat kumartavat häntä; ²⁹sillä Herran on kuninkuus, ja hän on hallitseva pakanoita. ³⁰Kaikki maan mahtavat syövät ja kumartavat; hänen edessään polvistuvat kaikki, jotka mullan alle astuvat eivätkä voi elossa pysyä. ³¹Jälkeentulevaiset palvelevat häntä, tuleville polville kerrotaan Herrasta. ³²He tulevat ja julistavat vastedes syntyvälle kansalle hänen vanhurskauttaan, että hän on tämän tehnyt.

23Daavidin virsi. Herra on minun paimeneni, ei minulta mitään puutu. ²Viheriäisille niityille hän vie minut leppämään; virvoittavien vetten tykö hän minut johdattaa. ³Hän virvoittaa minun sieluni. Hän ohjaa minut oikealle tielle nimensä tähden. ⁴Vaikka minä vaeltaisin pimeässä laaksossa, en minä pelkäisi mitään pahaa, sillä sinä olet minun kanssani; sinun vitsasi ja sauvasi minua lohduttavat. ⁵Sinä valmistat minulle pöydän minun vihollisteni silmien eteen. Sinä voitelet minun pääni öljyllä; minun maljani on ylitsevuotavainen. ⁶Sula hyvyys ja laupeus seuraavat minua kaiken elinaikani; ja minä saan asua Herran huoneessa päivieni loppuun asti.

24Daavidin virsi. Herran on maa ja kaikki, mitä siinä on, maanpiiri ja ne, jotka siinä asuvat. ²Sillä hän on sen perustanut merten päälle, vahvistanut sen virtojen päälle. ³Kuka saa astua Herran vuorelle, kuka seisoa hänen pyhässä paikassansa? ⁴Se, jolla on viattomat kädet ja puhdas sydän, joka ei halaja turhuutta eikä vanhoja väärin. ⁵Hän saa siunauksen Herralta ja vanhurskauden pelastuksensa Jumalalta. ⁶Tämä on se suku, joka häntä kysyy, joka etsii sinun kasvojasi, - tämä on Jaakob. Sela. ⁷Nostakaa pääanne, te portit, nostakaa pääanne, te ikuiset ovet, kunnian kuninkaan käydä sisälle! ⁸Kuka on se kunnian kuningas? Hän on Herra, väkevä ja voimallinen, Herra, voimallinen sodassa. ⁹Nostakaa pääanne, te portit, nostakaa pääanne, te ikuiset ovet, kunnian kuninkaan käydä sisälle! ¹⁰Kuka on se kunnian kuningas? Hän on Herra Sebaot, hän on kunnian kuningas. Sela.

25Daavidin virsi. Sinun tykösi, Herra, minä ylennän

sieluni, ²Jumalani, sinuun minä turvaan; älä salli minun joutua häpeään, älkööt viholliseni saako riemuja minusta. ³Ei yksikään, joka sinua odottaa, joudu häpeään; häpeään joutuvat ne, jotka ovat syyttä uskottomat. ⁴Herra, neuvo minulle tiesi, opeta minulle polkusi. ⁵Johdata minua totuuteksi tiellä ja opeta minua, sillä sinä olet minun pelastukseni Jumala. Sinua minä odotan kaiken päivää. ⁶Muista laupeuttasi, Herra, ja armoasi, sillä ne ovat olleet hamasta iankaikkisuudesta. ⁷Älä muista minun nuoruuteni syntejä, älä minun rikoksiani; muista minua armosi mukaan, hyvyttesi tähden, Herra. ⁸Hyvä ja vakaa on Herra; sentähden hän neuvoo syntiset tielle. ⁹Hän johdattaa nöyriä oikein, hän opettaa nöyriä tiensä. ¹⁰Kaikki Herran polut ovat armo ja totuus niille, jotka pitävät hänen liittonsa ja todistuksensa. ¹¹Nimesi tähden, Herra, anna anteeksi minun syntivelkani, sillä se on suuri. ¹²Kuka on se mies, joka Herraa pelkää - sen hän neuvoo tielle, joka hänen on valittava. ¹³Hänen sielunsa saa nauttia hyvää, ja hänen jälkeläisensä perivät maan. ¹⁴Herran neuvo on tunnettu niille, jotka häntä pelkäävät, ja hän ilmoittaa heille liittonsa. ¹⁵Minun silmäni katsovat alati Herraan, sillä hän päästää minun jalkani verkosta. ¹⁶Käännä minun puoleeni, armahda minua, sillä minä olen yksinäinen ja kurja. ¹⁷Minun sydämeni pakahduttaa tuskasta; päästä minut ahdistuksistani. ¹⁸Katso minun kurjuuttani ja vaivaani, anna kaikki minun syntini anteeksi. ¹⁹Katso minun vihollisiani, kuinka heitä on paljon, ja he vihaavat minua väkivaltaisella vihalla. ²⁰Varjele minun sieluni ja pelasta minut. Älä salli minun tulla häpeään, sillä sinuun minä turvaan. ²¹Nuhteettomuus ja oikeamielisyys varjelkoon minua, sillä sinua minä odotan. ²²Jumala, vapahda Israel kaikista ahdistuksistansa.

26Daavidin virsi. Auta minut oikeuteeni, Herra, sillä minä olen vaeltanut nuhteettomasti ja turvaan horjumatta Herraan. ²Tutki minua, Herra, ja pane minut koetukselle, koettele minun munaskuuni ja sydämeni. ³Sillä sinun armosi on minun silmäini edessä, ja minä olen vaeltanut sinun totuudessasi. ⁴En minä istu valheen miesten seurassa enkä kulje salakavalain kanssa. ⁵Minä vihaan pahojen seuraa enkä istu jumalattomien parissa. ⁶Minä pesen käteni viattomuudessa, ja astun kulkueessa sinun alttariisi ympäri, Herra, ⁷antaakseni kuulua kiitokseni äänen ja julistaakseni kaikkia sinun ihmeitäsi. ⁸Herra, minä rakastan sinun huonettasi, sinun asuinsijaasi, sitä paikkaa, jossa sinun kirkkautesi asuu. ⁹Älä tempaa pois minun sieluani syntisten kanssa äläkä minun henkeäni verenvuodattajain kanssa, ¹⁰joiden käsiä ilkityö tahraa, joiden oikea käsi on lahjuksia täynnä. ¹¹Mutta minä vaellan nuhteettomasti; vapahda minut ja ole minulle armollinen. ¹²Minun jalkani seisoo tasaisella maalla; seurakunnan kokouksissa minä kiitän Herraa.

27Daavidin virsi. Herra on minun valkeuteni ja autuuteni: ketä minä pelkään! Herra on minun elämäni turva:

ketä minä vapisen! ²Kun pahat käyvät minun kimppuuni, syömään minun lihaani, niin he, minun ahdistajani ja vihamieheni, kompastuvat ja kaatuvat. ³Vaikka sotajoukko asettuisi minua vastaan, ei minun sydämeni pelkäisi; vaikka sota nousisi minua vastaan, siinäkin minä olisin turvassa. ⁴Yhtä minä rukoilen Herralta, sitä minä pyydän: että saisin asua Herran huoneessa kaiken elinaikani, katsella Herran suloisuutta ja tutkistella hänen temppelissänsä. ⁵Sillä hän kätkee minut majaan pahana päivänä, hän suojaa minua telttansa suojassa, korottaa minut kalliolle. ⁶Niin kohoaa nyt minun pääni vihollisteni yli, jotka minua ympäröivät, ja minä uhraan riemu-uhreja hänen majassansa, Herralle minä veisaan ja soitan. ⁷Herra, kuule minun ääneni, kun minä huudan, armahda minua ja vastaa minulle. ⁸Minun sydämeni vetoaa sinun omaan sanaasi: ”Et sikää minun kasvojani”. Herrra, minä etsin sinun kasvojasi. ⁹Älä kätke minulta kasvojasi, älä työnnä vihassa pois palvelijaasi. Sinä olet minun apuni, älä minua jätä, älä minua hylkää, pelastukseni Jumala. ¹⁰Vaikka minun isäni ja äitini minut hyljätkööt, niin Herrra minut korjaa. ¹¹Neuvo, Herrra, minulle tiesi ja johdata minua tasaista polkua minun vihamiesteni tähden. ¹²Älä anna minua alttiiksi ahdistajaini vimmalle, sillä väärät todistajat nousevat minua vastaan ja puuskuvat väkivaltaa. ¹³Mutta minä totisesti uskon näkeväni Herran hyvyyden elävien maassa. ¹⁴Odota Herraa. Ole luja, ja vahva olkoon sinun sydämesi. Odota Herraa.

28Daavidin virsi. Sinua, Herrra, minä huudan; minun kallioni, älä ole minua kohtaan äänetön, etten minä, kun sinä vaiti olet, joutuisi niiden kaltaiseksi, jotka ovat hautaan vaipuneet. ²Kuule minun rukousteni ääni, kun minä sinua avuksi huudan, kun minä käteni nostan sinun kaikenpyhintäsi kohti. ³Älä tempaa minua pois jumalattomien kanssa, älä väärintekijäin kanssa, jotka puhuvat lähimmäisilleen rauhan puheita, vaikka heidän sydämessään on pahuus. ⁴Anna heille heidän työnsä mukaan ja heidän tekojensa pahuuden mukaan; anna heille heidän kättensä tekojen mukaan, kosta heille, mitä he ovat tehneet. ⁵Sillä eivät he ota vaaria Herran töistä eivätkä hänen kättensä teoista. Hän kukistakoon heidät, älköönkään heitä rakentako. ⁶Kiitetty olkoon Herrra, sillä hän on kuullut minun rukousteni äänen. ⁷Herrra on minun voimani ja kilpeni; häneen minun sydämeni turvasi, ja minä sain avun. Siitä minun sydämeni riemuitsee, ja veisuullani minä häntä ylistän. ⁸Herrra on kansansa väkevyys, hän on voideltunsa pelastus ja turva. ⁹Pelasta kansasi ja siunaa perikuntasi; kaitse heitä ja kannaa heitä iankaikkisesti.

29Daavidin virsi. Antakaa Herralle, te Jumalan pojat, antakaa Herralle kunnia ja väkevyys. ²Antakaa Herralle hänen nimensä kunnia, kumartakaa Herraa pyhässä kaunistuksessa. ³Herran ääni käy vetten päällä; kunnian Jumala jylisee, Herrra suurten vetten päällä. ⁴Herran ääni käy voimallisesti, Herran ääni käy valtavasti. ⁵Herran ää-

ni särkee setrit, Herrra särkee Libanonin setrit. ⁶Hän hyppittää niitä niinkuin vasikkaa, Libanonia ja Sirjonia niinkuin nuorta villihärkää. ⁷Herran ääni halkoo tulen liekit. ⁸Herran ääni vapisuttaa erämaan, Herrra vapisuttaa Kaadoksen erämaan. ⁹Herran ääni saattaa peurat poikimaan, se raastaa paljaiksi metsät. Ja kaikki hänen temppelissänsä sanoo: ”Kunnia!” ¹⁰Herrra istui valtaistuimellaan, ja vedenpaisumus tuli. Herrra istuu kuninkaana iankaikkisesti. ¹¹Herrra antaa kansallensa väkevyuden, Herrra siunaa kansansa rauhalla.

30Daavidin virsi; temppelin vihkimislaulu. ²Minä ylistän sinua, Herrra, sillä sinä pelastit minut etkä sallinut viholliseni iloita minusta. ³Herrra, minun Jumalani, sinua minä huusin, ja sinä paransit minut. ⁴Herrra, sinä nostit minun sieluni tuonelasta, sinä herätit minut henkiin hautaan vaipuvien joukosta. ⁵Veisatkaa kiitosta Herralle, te hänen hurskaansa, ylistäkää hänen pyhää nimeänsä. ⁶Sillä silmänräpäyksen kestää hänen vihansa, eliniän hänen armonsa; ehtoolla on itku vieraana, mutta aamulla ilo. ⁷Minä sanoin menestykseni päivinä: ”En minä ikinä horju”. ⁸Herrra, sinä armossasi vahvistit minun vuoreni. Mutta kun sinä kätkit kasvosi, niin minä peljästyin. ⁹Sinua, Herrra, minä huusin ja Herraa minä rukoilin: ¹⁰”Mitä etua on minun verestäni, jos minä hautaan vaivun? Ylistääkö tomu sinua, julistaako se sinun uskollisuuttasi? ¹¹Kuule, Herrra, ja armahda minua, Herrra, ole minun auttajani.” ¹²Sinä muutit minun murheeni ilokarkeloksi, sinä riisuit minun surupukuni ja vyötit minut riemulla, ¹³että minun sieluni veisaisi sinulle kiitosta, eikä vaikenisi. Herrra, minun Jumalani, sinua minä ylistän iankaikkisesti.

31Veisuunjohtajalle; Daavidin virsi. ²Herrra, sinuun minä turvaan. Älä salli minun ikinä häpeään tulla, vapahda minut vanhurskaudessaasi. ³Kallista korvasi minun puoleeni, riennä, pelasta minut. Ole minulle turvakallio, vuorilinna, johon minut pelastat. ⁴Sillä sinä olet minun kallioni ja linnani, ja nimesi tähden sinä minua johdat ja talutat. ⁵Sinä päästät minut verkosta, jonka he ovat eteeni viritäneet, sillä sinä olet minun turvani. ⁶Sinun käteesi minä annan henkeni, sinä, Herrra, lunastat minut, sinä uskollinen Jumala. ⁷Minä vihaan niitä, jotka seuraavat turhia epäjumalia, mutta minä turvaan Herraan. ⁸Minä iloitsen ja riemuitsen sinun armostasi, kun sinä katsoit minun kurjuuttani, tunsit minun sieluni ahdistukset, ⁹etkä jättänyt minua vihollisen valtaan, vaan asetit minun jalkani aukealle. ¹⁰Armahda minua, Herrra, sillä minulla on ahdistus; minun silmäni on surusta riutunut, niin myös minun sieluni ja ruumiini. ¹¹Sillä minun elämäni kuluu murheessa ja minun vuoteni huokauksissa. Minun voimani on rauennut pahain tekojeni tähden, ja minun luuni ovat riutuneet. ¹²Kaikkien ahdistajaini tähden minä olen pilkkaksi tullut, ylenpaltiksi pilkkaksi naapureilleni, peljätykseksi tuttavilleni; koska minut kadulla näkevät, pakenevat minua. ¹³Minä olen

unhottunut ihmisten mielistä niinkuin kuollut, minä olen kuin rikottu astia. ¹⁴Sillä minä kuulen monen parjaukset, kauhua kaikkialta, kun he keskenänsä pitävät neuvoa minua vastaan, aikovat ottaa minulta hengen. ¹⁵Mutta sinuun, Herra, minä turvaan; minä sanon: ”Sinä olet minun Jumalani”. ¹⁶Minun aikani ovat sinun kädessäsi, pelasta minut vihollisteni kädestä ja vainoojistani. ¹⁷Valista kasvosi palvelijallesi, pelasta minut armossasi. ¹⁸Herra, älä salli minun tulla häpeään, sillä sinua minä huudan avukseksi. Jumalattomat tulkoivat häpeään, vaietkoot ja vaipukoot tuonelaan. ¹⁹Mykistykööt valheen huulet, jotka puhuvat vanhurskasta vastaan röyhkeästi, ylpeästi ja ylenkatseellisesti. ²⁰Kuinka suuri on sinun hyvyytesi, jonka talletat pelkääväisillesi ja jota osoitat sinuun turvaaville ihmislasten edessä! ²¹Sinä peität heidät kasvojesi suojaan ihmisten salavehkeiltä; sinä kätket heidät turvaan kielten riidalta. ²²Kiitetty olkoon Herra, sillä hän osoitti minulle ihmeellisen armonsa piiritettyssä kaupungissa. ²³Minä sanoin hädässäni: ”Minä olen sysätty pois sinun silmiesi edestä”. Kuitenkin sinä kuulit minun rukousteni äänen, kun minä sinua huusin. ²⁴Rakastakaa Herraa, kaikki hänen hurskaansa. Herra varjelee uskolliset, mutta ylpeileväisille hän kostaa monin kerroin. ²⁵Olkaa lujat, ja olkoon teidän sydämenne rohkea, te kaikki, jotka Herraa odotatte.

32Daavidin mietevirsi. Autuas se, jonka rikokset ovat anteeksi annetut, jonka synty on peitetty! ²Autuas se ihminen, jolle Herra ei lue hänen pahoja tekojansa ja jonka hengessä ei ole vilppiä! ³Kun minä siitä vaikenin, riutuvat minun luuni jokapäiväisestä valituksestani. ⁴Sillä yötä päivää oli sinun kätesi raskaana minun päälläni; minun nesteeni kuivui niinkuin kesän helteessä. Sela. ⁵Minä tunnustin sinulle syntini enkä peittänyt pahoja tekojani; minä sanoin: ”Minä tunnustan Herralle rikokseni”, ja sinä annoit anteeksi minun syntivelkani. Sela. ⁶Sentähden rukoilkoot sinua kaikki hurskaat aikana, jona sinut löytää voidaan. Vaikka suuret vedet tulvisivat, eivät ne heihin ulotu. ⁷Sinä olet minun suojani, sinä varjelet minut hädästä, sinä ympäröitset minut pelastuksen riemulla. Sela. ⁸”Minä opetan sinua ja osoitan sinulle tien, jota sinun tulee vaelttaa; minä neuvon sinua, minun silmäni sinua vartioitsee”. ⁹Älkää olko niinkuin järjettömät orhit ja muulit, joita suitsilla ja ohjaksilla, niiden valjailta, suistetaan; muutoin ne eivät sinua lähesty. ¹⁰Jumalattomalla on monta vaivaa, mutta joka Herraan turvaa, häntä ympäröi armo. ¹¹Iloitkaa Herrassa ja riemuitkaa, te vanhurskaat, ja veisatkaa ilovirsiä, kaikki te oikeamieliset.

33Riemuitkaa Herrassa, te vanhurskaat. Oikeamielisten on soveliasta häntä kiittää. ²Ylistäkää Herraa kanteleilla, soittakaa hänelle kymmenkielisillä harpuilla. ³Veisatkaa hänelle uusi virsi, helkyttäkää kieliä ihanasti ja riemullisesti. ⁴Sillä Herran sana on oikea, ja kaikki hänen tekonsa ovat tehdyt uskollisuudessa. ⁵Hän rakastaa vanhurskaut-

ta ja oikeutta; maa on täynnänsä Herran armoa. ⁶Herran sanalla ovat taivaat tehdyt, ja kaikki niiden joukot hänen suunsa hengellä. ⁷Hän kokoaa meren vedet niinkuin roukiksi, panee syvyydet säiliöihin. ⁸Peljätköön Herraa kaikki maa, hänen edessään vaviskoot kaikki maanpiirin asukkaat. ⁹Sillä hän sanoi, ja tapahtui niin, hän käski, ja se oli tehty. ¹⁰Herra särkee pakanain neuvon, tekee turhiksi kansojen aiheet. ¹¹Mutta Herran neuvo pysyy iankaikkisesti, hänen sydämensä aivoitukset suvusta sukuun. ¹²Autuas se kansa, jonka Jumala Herra on, se kansa, jonka hän on perinnöksensä valinnut! ¹³Herra katsoo alas taivaasta, näkee kaikki ihmislapset; ¹⁴asumuksestaan, valtaistuimeltaan hän katselee kaikkia maan asukkaita, ¹⁵hän, joka on luonut kaikkien heidän sydämensä, joka tarkkaa kaikkia heidän tekojansa. ¹⁶Ei kuningas voita paljolla väellensä, ei sankari pelastu suurella voimallansa. ¹⁷Turha on sotaratsu auttajaksi, ei pelasta sen suuri väkevyys. ¹⁸Katso, Herran silmä valvoo niitä, jotka häntä pelkäävät ja panevat toivonsa hänen laupeuteensa, ¹⁹pelastaaksensa heidän sielunsa kuolemasta, elättääksensä heitä nälän aikana. ²⁰Meidän sielumme odottaa Herraa, hän on meidän apumme ja kilpemme. ²¹Sillä hänessä iloitsee meidän sydämemme, me turvaamme hänen pyhään nimeensä. ²²Sinun armosi, Herra, olkoon meidän päällämme, niinkuin me panemme toivomme sinuun.

34Daavidin virsi, kun hän tekeytyi mielipuoleksi Abimelekin edessä ja tämä karkoitti hänet luotansa ja hän meni pois. ²Minä kiitän Herraa joka aika, hänen ylistyksensä on alati minun suussani. ³Herra on minun sieluni kerskaus, nöyrät sen kuulevat ja iloitsevat. ⁴Ylistäkää minun kanssani Herraa, kiittäkäämme yhdessä hänen nimeänsä. ⁵Minä etsin Herraa, ja hän vastasi minulle, hän vapahti minut kaikista peljätyksistäni. ⁶Jotka häneen katsovat, ne säteilevät iloa, heidän kasvonsa eivät häpeästä punastu. ⁷Tässä on kurja, joka huusi, ja Herra kuuli ja pelasti hänet kaikista hänen ahdistuksistansa. ⁸Herran enkeli asettuu niiden ympärille, jotka häntä pelkäävät, ja pelastaa heidät. ⁹Maistakaa ja katsokaa, kuinka Herra on hyvä. Autuas se mies, joka häneen turvaa! ¹⁰Peljätkää Herraa, te hänen pyhänsä, sillä häntä pelkääväisiltä ei mitään puutu. ¹¹Nuoret leijonat kärsivät puutetta ja näkevät nälkää, mutta Herraa etsiväisiltä ei mitään hyvää puutu. ¹²Tulkaa, lapset, kuulkaa minua: Herran pelkoon minä teidät opetan. ¹³Kuka oletkin, joka elää tahdot ja rakastat elämän päiviä, nauttiaksesi onnea: ¹⁴varjele kielesi pahasta ja huulesi vilppiä puhumasta; ¹⁵vältä pahaa ja tee hyvää, etsi rauhaa ja pyri siihen. ¹⁶Herran silmät tarkkaavat vanhurskaita ja hänen korvansa heidän huutoansa. ¹⁷Herran kasvot ovat pahantekijöitä vastaan, hävittääksensä maasta heidän muistonsa. ¹⁸Vanhurskaat huutavat, ja Herra kuulee ja vapahtaa heidät kaikista heidän ahdistuksistansa. ¹⁹Lähellä on Herra niitä, joilla on särjetty sydän, ja hän pelastaa ne, joilla on murtunut mieli. ²⁰Monta on vanhurskaalla kärsimystä,

mutta Herra vapahtaa hänet niistä kaikista. ²¹Hän varjelee kaikki hänen luunsa: ei yksikään niistä murru. ²²Pahuus tappaa jumalattoman, ja jotka vanhurskasta vihaavat, ne tulevat syynalaisiksi. ²³Herra lunastaa palvelijainsa sielut, eikä yksikään, joka häneen turvaa, tule syynalaiseksi.

35Daavidin virsi. Riitele, Herra, minun riitaveljiäni vastaan; sodi niitä vastaan, jotka minua vastaan sotivat. ²Tempaa pieni kilpi, suuri kilpi ja nouse minun avukseni. ³Sivalla keihäs ja salpaa tie minun vainoojiltani. Sano minun sielulleni: ”Minä olen sinun pelastukseksi”. ⁴Joutukoot häpeään ja pilkkaan, jotka minun henkeäni väijyvät; peräytykööt, punastukoot, jotka minulle pahaa aikovat. ⁵Olkoot he niinkuin akanat tulessa, ja Herran enkeli syösköön heidät maahan; ⁶heidän tiensä olkoon pimeä ja liukas, ja Herran enkeli ajakoon heitä takaa. ⁷Sillä syyttä he ovat viritäneet verkkonsa minun eteeni, syyttä he ovat kaivaneet minun sielulleni haudan. ⁸Tulkoon hänelle turmio aavistamatta, tarttukoon hän virittämäänsä verkkoon, langetkoon siihen surmaksensa. ⁹Mutta minun sieluni iloitkoon Herrassa, riemuitkoon hänen avustansa. ¹⁰Kaikki minun luuni sanokoot: ”Herra, kuka on sinun vertaisesi, sinun, joka vapahdat kurjan väkevämmästään, kurjan ja köyhän raatelijastaan?” ¹¹Väärät todistajat astuvat esiin, he minulta tutkivat, mitä minä en tiedä. ¹²He palkitsevat minulle hyvän pahalla; minun sieluni on orpo. ¹³Mutta minä puin päälleni surupuvun, kun he sairastivat; minä vaivasin itseäni paastolla ja rukoilin pää painuksissa. ¹⁴Niinkuin he olisivat olleet minun ystäviäni, minun omia veljiäni, niin minä kuljin; niinkuin äitiänsä sureva, niin minä kävin surupuvussa, kumarruksissa. ¹⁵Mutta he iloitsevat minun kompastuksestani ja kokoontuvat - kokoontuvat minua vastaan, nuo lyöjät, joita minä en tunne; he herjaavat herkeämättä, ¹⁶nuo konnat, jotka leipäkysää kärkeen minua pilkkaavat, kiristelevät minulle hampaitansa. ¹⁷Herra, kuinka kauan sinä tätä katselet? Päästä minun sieluni turmiosta, jota he hankitsevat, minun ainokaiseni nuorista leijonista. ¹⁸Niin minä kiitän sinua suuressa seurakunnassa, ylistän sinua paljon kansan keskellä. ¹⁹Älkööt ne minus-ta iloitko, jotka syyttä ovat minun vihamiehiäni; älkööt silmää isekö, jotka asiatta minua vihaavat. ²⁰Sillä he eivät puhu rauhan puheita, vaan miettivät petoksen sanoja maan hiljaisia vastaan. ²¹He avaavat suunsa ammolleen minua vastaan ja sanovat: ”Kas niin, kas niin! Nyt me sen omin silmin näemme!” ²²Sinä, Herra, näet sen, älä ole vaiti! Herra, älä ole minusta kaukana! ²³Heräjä ja nouse, minun Jumalani ja Herrani, hankkimaan minulle oikeutta ja ajamaan minun asiaani. ²⁴Tuomitse minut vanhurskautesi mukaan, Herra, minun Jumalani, älä salli heidän minusta riemuita. ²⁵Älä salli heidän sanoa sydämessänsä: ”Kas niin! Sitä me halusimmekin.” Älä salli heidän sanoa: ”Me olemme hänet nielleet”. ²⁶Hävetkööt ja punastukoot kaikki, jotka minun onnettomuudestani iloitsevat, saakoot puvuksensa häpeän ja pilkan ne, jotka ylvästelevät minua

vastaan. ²⁷Iltoikoot ja riemuitkoot ne, jotka suovat minulle minun oikeuteni, ja sanokoot aina: ”Ylistetty olkoon Herra, joka tahtoo palvelijansa parasta”. ²⁸Ja minun kieleni julistakoon sinun vanhurskauttasi, sinun kiitostasi kaiken päivää.

36Veisuunjohtajalle; Herran palvelijan Daavidin virsi. ²Synti sanoo jumalattomalle: minun sydämessäni ei ole Jumalan pelkoa hänen silmänsä edessä. ³Sillä se tekee kaiken sileäksi hänen silmissään, että hänen pahuutensa havaittaisiin ja häntä vihattaisiin. ⁴Hänen suunsa sanat ovat vääräryyttä ja petosta; hän on lakannut tekemästä sitä, mikä taidollista ja hyvää on. ⁵Hän miettii turmiota vuoteessansa, hän pysyy tiellä, joka ei ole hyvä, hän ei kammo pahaa. ⁶Herra, sinun armosi ulottuu taivasiin, sinun totuutesi pilviin asti. ⁷Sinun vanhurskautesi on kuin Jumalan vuoret, sinun tuomiosi niinkuin suuri syvyys, ihmistä ja eläintä sinä autat, Herra. ⁸Kuinka kallis on sinun armosi, Jumala! Ihmislapset etsivät sinun siipiesi suojaa. ⁹Heidät ravitaan sinun huoneesi lihavuudella, sinä annat heidän juoda suloisuutesi virrasta. ¹⁰Sillä sinun tykönäsi on elämän lähde; sinun valkeudessaasi me näemme valkeuden. ¹¹Säilytä armosi niille, jotka sinut tuntevat, ja vanhurskautesi oikeamielisille. ¹²Älköön ylpeyden jalka minua tallatko, älköönkä jumalattomain käsi minua karkoittako. ¹³Katso, pahantekijät kaatuvat, he suistuvat maahan, eivätkä voi nousta.

37Daavidin virsi. Älä vihastu pahain tähden, älä kadehdi väärintekijöitä. ²Sillä niinkuin heinä heidät pian niitetään pois, ja he lakastuvat niinkuin vihanta ruoho. ³Turvaa Herraan ja tee sitä, mikä hyvä on, asu maassa ja noudata totuutta; ⁴silloin sinulla on ilo Herrassa, ja hän antaa sinulle, mitä sinun sydämesi halajaa. ⁵Anna tiesi Herran haltuun ja turvaa häneen, kyllä hän sen tekee. ⁶Ja hän antaa sinun vanhurskautesi nousta niinkuin valkeuden ja sinun oikeutesi niinkuin keskipäivän. ⁷Hiljenny Herran edessä ja odota häntä. Älä vihastu siihen, jonka tie menestyy, mieheen, joka juonia punoo. ⁸Herkeä vihasta ja heitä kiukku, älä kiivastu, se on vain pahaksi. ⁹Sillä pahat hävitetään, mutta jotka Herraa odottavat, ne perivät maan. ¹⁰Hetkinen vielä, niin jumalaton ei enää ole; kun hänen sijaansa katsot, on hän jo poissa. ¹¹Mutta nöyrät perivät maan ja iloitsevat suuresta rauhasta. ¹²Jumalaton miettii vanhurskaalle pahaa ja kiristelee hänelle hampaitansa; ¹³mutta Herra nauraa hänelle, sillä hän näkee hänen päivänsä joutuvan. ¹⁴Jumalattomat paljastavat miekkansa ja jännittävät jousensa, kaataaksensa kurjan ja köyhän, teurastaaksensa ne, jotka ovat oikealla tiellä. ¹⁵Mutta heidän miekkansa käy heidän omaan sydämeensä, ja heidän jousensa särkyvät. ¹⁶Vanhurskaan vähä vara on parempi kuin monen jumalattoman tavarain paljous. ¹⁷Sillä jumalattomain käsivarret särjetään, mutta Herra tukee vanhurskaita. ¹⁸Herra tuntee nuhteettomain päivät, ja heidän perintönsä pysyy iankaikkisesti. ¹⁹Pahana aikana he eivät

joudu häpeään, ja nälän päivinä heillä on kyllin syötävää. ²⁰Sillä jumalattomat hukkuvat, ja Herran viholliset ovat kuin niittyjen koreus: he katoavat, katoavat niinkuin savu. ²¹Jumalaton ottaa lainan eikä maksa, mutta vanhurskas on armahtavainen ja antelias. ²²Sillä hänen siunaamansa perivät maan, mutta hänen kiroamansa hävitetään. ²³Herra vahvistaa sen miehen askeleet, jonka tie hänelle kelpaa. ²⁴Jos hän lankeaa, ei hän maahan sorru, sillä Herra tukee hänen kättänsä. ²⁵Olen ollut nuori ja olen vanhaksi tullut, mutta en ole nähnyt vanhurskasta hyljättyä enkä hänen lastensa kerjäävän leipää. ²⁶Aina hän on armahtavainen ja antaa lainaksi, ja hänen lapsensa ovat siunaukseksi. ²⁷Karta pahaa ja tee hyvää, niin sinä pysyt iankaikkisesti. ²⁸Sillä Herra rakastaa oikeutta eikä hylkää hurskaitansa; heidät varjellaan iankaikkisesti, mutta jumalattomain siemen hävitetään. ²⁹Vanhurskaat perivät maan ja asuvat siinä iankaikkisesti. ³⁰Vanhurskaan suulausuu viisautta, ja hänen kielensä puhuu oikeuden sanoja. ³¹Hänen Jumalansa laki on hänen sydämessään, hänen askeleensa eivät horju. ³²Jumalaton väijyy vanhurskasta ja etsii häntä tappaaksensa. ³³Mutta Herra ei jätä häntä hänen käsiinsä eikä tuomitse häntä syylliseksi, kun hänen asiansa on oikeudessa. ³⁴Odota Herraa ja ota vaari hänen tiestänsä, niin hän korottaa sinut, ja sinä perit maan ja näet, kuinka jumalattomat hävitetään. ³⁵Minä näin jumalattoman, väkivaltaisen, rehevänä kuin viheriöivä puu, juurtunut paikoilleen. ³⁶Mutta kun ohi kuljettiin, katso, ei häntä enää ollut; minä etsin häntä, vaan häntä ei löytynyt. ³⁷Ota nuhteettomasta vaari, katso rehellistä: rauhan miehellä on tulevaisuus, ³⁸mutta luopuneet hukkuvat kaikki, ja jumalattomain tulevaisuus leikataan pois. ³⁹Mutta vanhurskasten pelastus tulee Herralta, hän on heidän linnansa ahdingon aikana. ⁴⁰Herra auttaa heitä ja vapahtaa heidät, vapahtaa jumalattomista ja pelastaa heidät; sillä he turvaavat häneen.

38Daavidin virsi; syntiä tunnustettaessa. ²Herra, älä rankaise minua vihassasi, älä kiivastuksessasi kurita minua. ³Sillä sinun nuolesi ovat uponneet minuun, sinun kätesi painaa minua. ⁴Ei ole lihassani tervettä paikkaa sinun vihasuksesi tähden eikä luissani rauhaa minun syntieni tähden. ⁵Sillä minun pahat tekoni käyvät pääni ylitse, niinkuin raskas kuorma ne ovat minulle liian raskaat. ⁶Minun haavani haisevat ja märkivät minun hulluuteni tähden. ⁷Minä käyn kumarassa, aivan kyyryssä, kuljen murheellisena kaiken päivää. ⁸Sillä minun lanteeni ovat polttoa täynnä, eikä ole lihassani tervettä paikkaa. ⁹Minä olen voimaton ja peräti runneltu, minä parun sydämeni tuskassa. ¹⁰Herra, sinun edessäsi on kaikki minun halajamiseni, eikä minun huokaukseni ole sinulta salassa. ¹¹Minun sydämeni värisee, minun voimani on minusta luopunut, minun silmiäni valo - sekin on minulta mennyt. ¹²Minun ystäväni ja läheiseni pysyvät syrjässä minun vitsauksestani, ja minun omaiseni seisovat kaukana. ¹³Jotka minun henkeäni etsivät, ne

virittävät pauloja; ja jotka minulle pahaa suovat, ne puhuvat turmion puheita ja miettivät petosta kaiket päivät. ¹⁴Mutta minä olen kuin kuuro, en mitään kuule, kuin myrkä, joka ei suutansa avaa. ¹⁵Minä olen kuin mies, joka ei mitään kuule ja jonka suussa ei vastausta ole. ¹⁶Sillä sinua, Herra, minä odotan, sinä vastaat, Herra, minun Jumalani. ¹⁷Minä sanon: älkööt iloitko minusta, älkööt ylvästelkö minua vastaan, kun jalkani horjuu. ¹⁸Sillä minä olen kaatumaisillani, ja minun tuskani on aina edessäni; ¹⁹sillä minä tunnustan pahat tekoni, murehdin syntieni tähden. ²⁰Mutta minun viholliseni elävät ja ovat väkevät, ja paljon on niitä, jotka minua syyttävät vihaavat, ²¹jotka hyvän pahalla palkitsevat ja vihaavat minua, koska minä hyvään pyrin. ²²Älä hylkää minua, Herra, minun Jumalani, älä ole kaukana minusta. ²³Riennä avukseni, Herra, minun pelastukseni.

39Veisuunjohtajalle; Jedutunin tapaan; Daavidin virsi. ²Minä sanoin: ”Minä pidän vaelluksestani vaarin, etten kielelläni syntiä tekisi. Minä pidän suustani vaarin ja suistan sen, niin kauan kuin jumalaton on minun edessäni.” ³Minä olin vaiti, olin ääneti, en puhunut siitä, mikä hyvä on; mutta minun tuskani yltyi. ⁴Minun sydämeni hehkui minun rinnassani; kun minä huokailin, syttyi minussa tuli, ja niin minä kielelläni puhuin. ⁵Herra, opeta minua ajattelemaan loppuani, ja mikä minun päivieni mitta on, että ymmärtäisin, kuinka katoavainen minä olen. ⁶Katso, kämmenen leveydeksi sinä teit minun päiväni, ja minun elämäni on sinun edessäni niinkuin ei mitään. Vain tuulen henkäys ovat kaikki ihmiset, kuinka lujina seisokootkin. Sela. ⁷Varjona vain ihminen vaeltaa, turhaan vain he touhuavat, kokoavat, eivätkä tiedä, kuka ne saa. ⁸Ja nyt, mitä minä odotan, Herra? Sinuun minä panen toivoni. ⁹Päästä minut kaikista synneistäni, älä pane minua houkkain pilkaksi. ¹⁰Minä vaikenen enkä suutani avaa; sillä sinä sen teit. ¹¹Käännä vitsauksesi minusta pois, sillä minä menedyn sinun kätesi kuritukseen. ¹²Kun sinä ihmistä synnin tähden rangastuksilla kuritat, kulutat sinä hänen kauneutensa niinkuin koinsyömän. Vain tuulen henkäys ovat kaikki ihmiset. Sela. ¹³Kuule minun rukoukseni, Herra, ota korviisi minun huutoni. Älä ole kuuro minun kyyneleilleni; sillä minä olen muukalainen sinun tykönäsi, vieras, niinkuin kaikki minun isänikin. ¹⁴Käännä pois katseesi minusta, että minä ilostuisin, ennenkuin menen pois eikä minua enää ole.

40Veisuunjohtajalle; Daavidin virsi. ²Hartaasti minä odotin Herraa, ja hän kumartui minun puoleeni ja kuuli minun huutoni. ³Ja hän nosti minut ylös turmion kuopasta, lokaisesta liejusta, ja asetti minun jalkani kalliolle, hän vahvisti minun askeleeni. ⁴Hän antoi minun suuhuni uuden virren, kiitoslaulun Jumalallemme. Sen näkevät monet ja pelkäävät ja turvaavat Herraan. ⁵Autuas se mies, joka panee turvansa Herraan eikä käännä ylpeiden puoleen eikä niitten, jotka valheeseen eksyvät! ⁶Herra, minun Jumala-

ni, suuret ovat sinun ihmetekosi ja sinun aivoituksesi meitä kohtaan. Ei ole ketään sinun vertaistasi. Niitä minä tahdon julistaa, niistä puhua, niitten paljous on suurempi, kuin luetella taidan. ⁷Teurasuhriin ja ruokauhriin et sinä mielisty; minun korvani sinä avasit, polttouhria ja syntiuhria sinä et vaadi. ⁸Silloin minä sanoin: ”Katso, minä tulen; kirjakkääröön on kirjoitettu, mitä minun on tehtävä. ⁹Sinun tahtosi, minun Jumalani, minä teen mielelläni, ja sinun lakisi on minun sydämessäni.” ¹⁰Minä julistan vanhurskautta suuressa seurakunnassa; katso, en minä sulje huuliani. Sinä, Herra, sen tiedät. ¹¹Minä en peitä sinun vanhurskauttasi omaan sydämeeni, vaan puhun sinun uskollisuudestasi ja avustasi; minä en salaa sinun armoasi ja totuuttasi suurelta seurakunnalta. ¹²Sinä, Herra, älä sulje minulta laupeuttasi, sinun armosi ja totuutesi varjeltakoon minua aina. ¹³Sillä lukemattomat vaivat minua saartavat, minun rikkomukseni ovat ottaneet minut kiinni, niin etten nähdä taida; ne ovat useammat kuin pääni hiukset, ja rohkeus on minulta mennyt. ¹⁴Kelvatkoon sinulle, Herra, pelastaa minut, Herra, riennä minun avukseni. ¹⁵Hävetkööt ja punastukoot kaikki, jotka minun henkeäni etsivät, hukuttaaksensa sen; peräytykööt ja tulkoot häpeään ne, jotka tahtovat minulle onnettomuutta. ¹⁶Tyrmistykööt häpeästänsä ne, jotka minulle sanovat: ”Kas niin, kas niin!” ¹⁷Iloitkoot ja riemuitkoot sinussa kaikki, jotka sinua etsivät; ne, jotka sinun autuuttasi rakastavat, sanokoot aina: ”Ylistetty olkoon Herra!” ¹⁸Minä olen kurja ja köyhä, mutta Herra pitää minusta huolen. Sinä olet minun apuni ja pelastajani; minun Jumalani, älä viivy.

41Veisuunjohtajalle; Daavidin virsi. ²Autuas se, joka vaivaista holhoo! Hänet Herra pelastaa pahana päivänä. ³Herra varjelee häntä ja pitää hänet hengissä, ja maassa ylistetään hänen onneansa, etkä sinä anna häntä alttiiksi hänen vihollistensa raivolle. ⁴Herra tukee häntä tautivuoteessa; hänen sairastuoteensa sinä peräti muutat. ⁵Minä sanoin: ”Herra, ole minulle armollinen, paranna minun sieluni, sillä minä olen tehnyt syntiä sinua vastaan”. ⁶Minun viholliseni puhuvat minusta pahaa: ”Milloin hän kuolee ja hänen nimensä katoaa?” ⁷Ja jos joku tulee minua katsomaan, puhuu hän petosta; hänen sydämensä kerää häijyyttä itseensä, hän menee ulos kadulle ja purkaa sitä. ⁸Kaikki minun vihamieheni minusta keskenään kiuskuttelevat ja hankitsevat minulle pahaa: ⁹”Jokin parantumaton paha on häneen tarttunut, ja siitä, missä hän makkaa, hän ei enää nouse”. ¹⁰Ystävänikin, johon minä luotin, joka minun leipääni söi, nostaa kantapäätänsä minua vastaan. ¹¹Mutta sinä, Herra, armahda minua ja auta minut ylös, pystyyn, niin minä sen heille maksan. ¹²Siitä minä tiedän sinun mielistyneen minuun, ettei minun viholliseni saa minusta riemuja. ¹³Minun nuhteettomuuteni tähden sinä minua tuet ja annat minun seisoa kasvojesi edessä aina. ¹⁴Kiitetty olkoon Herra, Israelin Jumala, iankaikkisesta iankaikkiseen. Amen. Amen.

42Veisuunjohtajalle; koorahilaisten mietevirsi. ²Niinkuin peura halajaa vesipuroille, niin minun sieluni halajaa sinua, Jumala. ³Minun sieluni janoo Jumalaa, elävää Jumalaa. Milloin saan minä tulla Jumalan kasvojen eteen? ⁴Kyyneleni ovat minun ruokani päivin ja öin, kun minulle joka päivä sanotaan: ”Missä on sinun Jumalasi?” ⁵Näitä minä muistelen ja vuodatan sydämeni: minä kuljin väentungoksessa, astuin sen kanssa Jumalan huoneeseen riemun ja kiitoksen raikuessa juhlivasta joukosta. ⁶Miksi murehdit, minun sieluni, ja olet minussa niin levoton? Odota Jumalaa. Sillä vielä minä saan häntä kiittää hänen kasvojensa avusta. ⁷Minun Jumalani, minun sieluni on murheellinen minussa, sentähden minä muistan sinua Jordanin maalla, Hermonin kukkuloilla ja Misarin vuorella. ⁸Sinun koskiesi pauhussa syvyys syvyydelle huutaa, kaikki sinun kuohusi ja aaltosi käyvät minun ylitseni. ⁹Päivällä Herra säätää armonsa, ja yöllä minä hänelle veisaan ja rukoulen elämäni Jumalaa. ¹⁰Minä sanon Jumalalle, kalliolleni: ”Miksi olet minut unhottanut? Miksi minun täytyy käydä murhepuvussa, vihollisen ahdistamana?” ¹¹Minun luitani jäytää, kun viholliseni minua häpäisevät, sanoen minulle kaiken päivää: ”Missä on sinun Jumalasi?” ¹²Miksi murehdit, minun sieluni, ja miksi olet minussa niin levoton? Odota Jumalaa. Sillä vielä minä saan kiittää häntä, minun kasvojeni apua, minun Jumalaani.

43Autu minut oikeuteeni, Jumala, ja aja minun asiani armotonta kansaa vastaan. Päästä minut kavaloista ja vääristä ihmisistä. ²Sillä sinä olet minun Jumalani, minun linnani. Miksi olet minut hyljännyt? Miksi minun täytyy käydä murhepuvussa, vihollisen ahdistamana? ³Lähetä valkeutesi ja totuutesi. Ne minua johdattakoot, viekööt minut sinun pyhälle vuorellesi, sinun asuntoihisi, ⁴että minä saisin tulla Jumalan alttarin eteen, Jumalan eteen, joka on minun iloni ja riemuni, ja kiittäisin kanteleilla sinua, Jumala, minun Jumalani. ⁵Miksi murehdit, minun sieluni, ja miksi olet minussa niin levoton? Odota Jumalaa. Sillä vielä minä saan kiittää häntä, minun kasvojeni apua, minun Jumalaani.

44Veisuunjohtajalle; koorahilaisten mietevirsi. ²Jumala, me olemme omin korvin kuulleet, meidän isämme ovat meille kertoneet, minkä teon sinä teit heidän päivinensä, muinaisina päivinä. ³Sinä karkoitit kädelläsi pakanat, mutta heidät sinä istutit, sinä hävitit kansat, mutta heidät sinä levitit. ⁴Sillä eivät he miekallansa valloittaneet maata, eikä heidän käsivartensa heitä auttanut, vaan sinun oikea kätesi, sinun käsivartesi ja sinun kasvojesi valkeus, koska sinä olit heihin mielistynyt. ⁵Sinä, Jumala, sinä olet minun kuninkaani, toimita Jaakobille apu. ⁶Sinun avullasi me syöksemme ahdistajamme maahan, sinun nimessäsi me tullaamme vastustajamme. ⁷Sillä en minä jouseeni luota, eikä miekkani minua auta; ⁸vaan sinä pelastat meidät vihollisistamme, ja saatat vihamiehemme häpeään. ⁹Jumala on

meidän kerskauksemme kaikkina päivinä, ja sinun nimeäsi me ylistämme iankaikkisesti. Sela. ¹⁰Kuitenkin sinä meidät hylkäsit ja saatoit meidät häpeään, et lähtenyt sotaan meidän joukkojemme kanssa. ¹¹Sinä käänsit meidät vihollista pakoon, ja meidän vihamiehemme ryöstivät saalista. ¹²Sinä annoit meidät syötäviksi kuin lampaat, ja hajotit meidät pakanain sekaan. ¹³Sinä myit kansasi halvasta etkä heidän hinnastaan paljoa hyötynyt. ¹⁴Sinä annat meidät naapurieimme häväistäviksi, ympärillämme asuvaisten pilkaksi ja ivaksi. ¹⁵Sinä saatat meidät sananparreksi pakanoilta, pään pudistukseksi kansoille. ¹⁶Joka päivä on häväistykseni minun edessäni, ja kasvojeni häpeä peittää minut, ¹⁷herjaaajan ja pilkkaaajan puheen tähden, vihollisen ja kostonhimoisen katseitten tähden. ¹⁸Tämä kaikki on meitä kohdannut, vaikka emme ole sinua unhottaneet emmekä sinun liittoasi rikkoneet. ¹⁹Ei ole meidän sydämemme sinusta luopunut, eivät meidän askeleemme sinun polultasi poikenneet. ²⁰Kuitenkin sinä runtelit meidät aavikkosutten asuinsijoilla ja peitit meidät synkeydellä. ²¹Jos me olisimme unhottaneet Jumalamme nimen ja ojentaneet kätemme vieraan jumalan puoleen, ²²eikö Jumala olisi sitä tutkituksi saanut, sillä hän tuntee sydämen salaisuudet? ²³Ei, vaan sinun tähtesi meitä surmataa kaiken päivää, meitä pidetään teuraslampaina. ²⁴Heräjä, miksi nukut, Herra? Nouse, älä iäksi hylkää. ²⁵Miksi peität kasvosi, unhotat meidän kurjuutemme ja ahdistuksemme? ²⁶Sillä meidän sielumme on vaipunut tomuun, meidän ruumiimme painunut maahan. ²⁷Nouse, auta meitä ja lunasta meidät armonsi tähden.

45Veisuunjohtajalle; veisataan kuin: ”Liljat”; koorahilaisten mietevirsi; laulu rakkaudesta. ²Minun sydämeni tulvi ihania sanoja; minä lausun: kuninkaasta on minun lauluni, minun kieleni on kerkeän kirjurin kynä. ³Sinä olet ihmislapsista ihanin, suloisuus on vuodatettu sinun huulillesi, sentähden Jumala siunaa sinua iankaikkisesti. ⁴Vyötä miekka vyöllesi, sinä sankari, vyöttäydy kunniaasi ja korkeuteesi. ⁵Ole onnekas korkeudessasi. Nouse sotavaunuihisi totuuden, nöyryyden ja vanhurskauden puolesta, ja oikea kätesi opettakoon sinulle peljättäviä tekoja. ⁶Sinun nuolesi ovat terävät, kansat kaatuvat sinun allesi; kuninkaan vihollisten sydämet lävistetään. ⁷Jumala, sinun valtaistuihimesi pysyy aina ja iankaikkisesti; sinun valtakuntasi valtikka on oikeuden valtikka. ⁸Sinä rakastat vanhurskautta ja vihaat vääryyttä; sentähden on Jumala, sinun Jumalasi, voidellut sinua iloöljyllä enemmän kuin sinun osaveljiäsi. ⁹Mirhaa, aloeta ja kassiaa tuoksuvat kaikki sinun vaatteesi, kanteleet helisevät sinun iloksesi norsunluisista palatseista. ¹⁰Kuningasten tyttäriä on sinun kaunistuksenasasi, kuningatar seisoo sinun oikealla puolellasi, Oofrin kullassa. ¹¹Kuule, tytär, katso ja kallista korvasi, unhotat kansasi ja isäsi huone, ¹²ja saakoon kuningas halun sinun kauneutesi, sillä hän on sinun herrasi. Kumarra häntä. ¹³Tytär Tyyro ja kansan rikkaimmat etsivät lahjoillaan sinun suo-

siotasi. ¹⁴Ylen ihana on kuninkaan tytär sisäkammiossa, kultakudosta on hänen pukunsa. ¹⁵Kirjailuissa vaatteissa hänet saatetaan kuninkaan tykö. Neitsyet seuraavat häntä, hänen ystävättärensä tuodaan sinun tykösi. ¹⁶Ilolla ja riemulla heitä saatetaan, he astuvat kuninkaan palatsiin. ¹⁷Sinun poikasi tulkoot sinun isiesi sijaan; aseta heidät ruhtinaiksi kaikkeen maahan. ¹⁸Minä teen sinun nimesi kuuluksi suvusta sukuun; sentähden kansat sinua ylistävät aina ja iankaikkisesti.

46Veisuunjohtajalle; koorahilaisten laulu, korkeassa äänialassa. ²Jumala on meidän turvamme ja väkevytemme, apumme hädässä aivan vahva. ³Sentähden emme pelkää, vaikka maa järkkyisi ja vuoret meren pohjaan vajoaisivat, ⁴vaikka sen vedet pauhaisivat ja kuohuisivat ja vuoret vapisivat sen raivosta. Sela. ⁵Virta lähteinensä ilahuttaa Jumalan kaupungin, Korkeimman pyhät asunnot. ⁶Jumala on sen keskellä, ei se horju, Jumala auttaa sitä jo aamun koittaessa. ⁷Pakanat pauhaavat, valtakunnat horjuvat; kun hän jylisee, huojuu maa. ⁸Herra Sebaot on meidän kanssamme, Jaakobin Jumala on meidän linnamme. Sela. ⁹Tulkaa, katsokaa Herran töitä, hänen, joka tekee hämmästyttäviä tekoja maan päällä: ¹⁰hän lopettaa sodat maan ääriin saakka, hän särkee jousen, taittaa keihään, polttaa sotavaunut tulella. ¹¹”Heretkää ja tietäkää, että minä olen Jumala, korkea kansojen keskellä, korkea maan päällä.” ¹²Herra Sebaot on meidän kanssamme, Jaakobin Jumala on meidän linnamme. Sela.

47Veisuunjohtajalle; koorahilaisten virsi. ²Paukuttakaa käsiäänne, kaikki kansat, kohottakaa Jumalalle riemuhuuto. ³Sillä Herra on korkein, peljättävä, kaiken maan suuri kuningas. ⁴Hän kukistaa kansat meidän allemme ja kansakunnat jalkaimme alle. ⁵Hän on valinnut meille perintömaamme, joka on Jaakobin, hänen rakkaansa, kunnia. Sela. ⁶Jumala astuu ylös riemun raikuessa, Herra pasunain pauhatessa. ⁷Veisatkaa Jumalalle, veisatkaa, veisatkaa meidän kuninkaallemme, veisatkaa. ⁸Sillä Jumala on kaiken maan kuningas. Veisatkaa hänelle virsi. ⁹Jumala on kansojen kuningas, Jumala istuu pyhällä istuimellansa. ¹⁰Kansojen päämiehet kokoontuvat Aabrahamin Jumalan kansaksi. Sillä maan kilvet ovat Jumalan; hän on ylen korkea.

48Laulu, koorahilaisten virsi. ²Suuri on Herra ja korkeasti ylistettävä meidän Jumalamme kaupungissa, pyhälä vuorellansa. ³Kauniina kohoaa, kaiken maan ilona, pohjan puolella Siionin vuori, suuren kuninkaan kaupunki. ⁴Jumala on sen linnoissa turvaksi tunnettu. ⁵Sillä katso, kuninkaat kokoontuivat, hyökkäsivät yhdessä. ⁶Mutta he näkivät sen, hämmästyivät, peljästyivät ja pakenivat pois. ⁷Vavistus valtasi heidät siellä, tuska niinkuin synnyttäväisen. ⁸Itätuulella sinä särjet Tarsiin-laivat. ⁹Niinkuin me olimme kuulleet, niin me sen nyt näimme Herran Sebaotin kaupungissa,

meidän Jumalamme kaupungissa: Jumala pitää sen lujana iankaikkisesti. Sela. ¹⁰Jumala, me tutkistelemme sinun armoasi sinun temppelissäsi. ¹¹Jumala, niinkuin sinun nimesi, niin ulottuu sinun ylistyksesi maan ääriin saakka; sinun oikea kätesi on vanhurskautta täynnä. ¹²Siionin vuori iloitsee, Juudan tyttären riemuitsevat sinun tuomioistasi. ¹³Kiertäkää Siion, käykää sen ympäri, lukekaa sen tornit. ¹⁴Tarkatkaa sen muurit, kulkekaa sen linnat, kertoaksenne niistä tulevalle polvelle. ¹⁵Sillä tämä on Jumala, meidän Jumalamme, aina ja iankaikkisesti; hän johdattaa meitä kuolemaan asti.

49Veisuunjohtajalle; koorahilaisten virsi. ²Kuulkaa tämä, kaikki kansat, ottakaa korviinne, maailman asukkaat kaikki, ³sekä alhaiset että ylhäiset, niin rikkaat kuin köyhät. ⁴Minun suuni puhuu viisautta, minun sydämeni ajatus on ymmärrystä. ⁵Minä kallistan korvani kuulemaan mietelauseita, minä selitän ongelmani kannelta soittaen. ⁶Miksi minä pelkäisin pahoina päivinä, kun minun vainojani vääryys piirittää minut? ⁷He luottavat tavaroihinsa ja kerskaavat suuresta rikkaudestaan. ⁸Kukaan ei voi veljeänsä lunastaa eikä hänestä Jumalalle sovitusta maksaa. ⁹Sillä hänen sielunsa lunastus on ylen kallis ja jää iäti suorittamatta, ¹⁰että hän saisi elää iankaikkisesti eikä kuolemaa näkisi. ¹¹Vaan hänen täytyy nähdä, että viisaat kuolevat, että tyhmit ja järjettömät myös hukkuvat ja jättävät toisille tavaransa. ¹²He luulevat, että heidän huoneensa pysyvät iäti ja heidän asuntonsa polvesta polveen; he nimitävät maataloja nimensä mukaan. ¹³Mutta ihminen, mahtavinkaan, ei ole pysyväinen: hän on verrattava eläimiin, jotka hukkuvat. ¹⁴Näin käy niiden, jotka itseensä luottavat, ja heidän perässään niiden, jotka mielistyvät heidän puheisiinsa. Sela. ¹⁵Kuin lammaslauma heidät viedään tuonelaan, kuolema heitä kaitsee, jo huomenna oikeamieliset astuvat heidän ylitsensä; tuonela kalvaa heidän hahmoansa, eikä heillä ole asuntoa. ¹⁶Mutta minun sieluni Jumala lunastaa tuonelan vallasta, sillä hän ottaa minut huomaansa. Sela. ¹⁷Älä pelkää, jos joku rikastuu, jos hänen talonsa komeus karttuu. ¹⁸Sillä kuollessaan ei hän ota mitään mukaansa, eikä hänen komeutensa astu alas hänen jäljensänsä. ¹⁹Vaikka hän eläissänsä kiittää itseään siunatuksi, vaikka sinua ylistetään, kun vietät hyviä päiviä, ²⁰täytyy sinun mennä isiesi suvun tykö, jotka eivät ikinä enää valoa näe. ²¹Ihminen, mahtavinkin, on ymmärrystä vailla, hän on verrattava eläimiin, jotka hukkuvat.

50Aasafin virsi. Jumala, Herra Jumala, puhuu ja kutsuu maan auringon noususta hamaan sen laskuun. ²Siionista, jonka kauneus on täydellinen, Jumala ilmestyy kirkkauksessa. ³Meidän Jumalamme tulee eikä vaikene, hänen edellänsä käy kuluttava tuli ja hänen ympärillensä väkevä myrsky. ⁴Hän kutsuu taivaat ylhäältä ja maan, tuomitakseen kansansa: ⁵”Kootkaa minun eteeni minun hurskaani, jotka uhreja uhraten ovat tehneet minun kanssani liiton”. ⁶Ja

taivaat julistavat hänen vanhurskauttansa, sillä Jumala on tuomari. Sela. ⁷Kuule, minun kansani, minä puhun; kuule, Israel, minä todistan sinua vastaan. Minä olen Jumala, sinun Jumalasi. ⁸En minä sinun teurasuhreistasi sinua nuhtele, ja sinun polttouhriisi ovat aina minun edessäni. ⁹En minä ota härkiä sinun talostasi enkä kauriita sinun tarhoistasi. ¹⁰Sillä minun ovat kaikki metsän eläimet ja tuhansien vuorten karjat. ¹¹Minä tunnen kaikki vuorten linnut, ja kaikki, mikä kedolla liikkuu, on minun edessäni. ¹²Jos minä isoaisin, en minä sitä sinulle sanoisi; sillä minun on maanpiiri ja kaikki, mitä siinä on. ¹³Minäkö söisin härkien lihaa tai joisin kauristen verta? ¹⁴Uhraa Jumalalle kiitos ja täytä lupauksesi Korkeimmalle. ¹⁵Ja avuksesi huuda minua hädän päivänä, niin minä tahdon auttaa sinua, ja sinun pitää kunnioittaman minua.” ¹⁶Mutta jumalattomalle Jumala sanoo: ”Mikä sinä olet puhumaan minun käskyistäni ja ottamaan minun liittoni suuhusi? ¹⁷Sinä, joka vihaat kuritusta ja heität minun sanani selkäsi taakse! ¹⁸Jos sinä näet varkaan, niin sinä mielistyt häneen, ja sinä pidät yhtä avionrikkojain kanssa. ¹⁹Sinä päästät suusi puhumaan pahaa, ja sinun kielesi punoo petosta. ²⁰Sinä istut ja puhut veljeäsi vastaan, sinä panettelet äitisi poikaa. ²¹Näitä sinä teet, ja minäkö olisin vaiti? Luuletko, että minä olen sinun kaltaisesi? Minä nuhtelen sinua ja asetan nämä sinun silmäisi eteen. ²²Ymmärtäkää tämä te, jotka Jumalan unhotatte, etten minä raatelisi, eikä olisi pelastajaa. ²³Joka kiitosta uhraa, se kunnioittaa minua; joka ottaa tiestänsä vaarin, sen minä annan nähdä Jumalan autuuden.”

51Veisuunjohtajalle; Daavidin virsi, ²kun profeetta Naatan tuli hänen luokseen, sen jälkeen kuin hän oli yhtynyt Batsebaan. ³Jumala, ole minulle armollinen hyvyytesi tähden; pyyhi pois minun syntini suuren laupeutesi tähden. ⁴Pese minut puhtaaksi rikoksestani, puhdistamini syntini. ⁵Sillä minä tunnen rikokseni, ja minun syntini on aina minun edessäni. ⁶Sinua ainoata vastaan minä olen syntiä tehnyt, tehnyt sitä, mikä on pahaa sinun silmissäsi; mutta sinä olet oikea puheessasi ja puhdas tuomitessasi. ⁷Katso, minä olen synnissä syntynyt, ja äitini on minut synnissä siittänyt. ⁸Katso, totuutta sinä tahdot salatuimpaan saakka, ja sisimmässäni sinä ilmoitat minulle viisauden. ⁹Puhdistamini isopilla, että minä puhdistuisin, pese minut, että minä lunta valkeammaksi tulisin. ¹⁰Anna minun kuulla iloa ja riemua, että ihastuisivat ne luut, jotka särkenyt olet. ¹¹Peitä kasvosi näkemästä minun syntejäni, pyyhi pois kaikki minun pahat tekoni. ¹²Jumala, luo minuun puhdas sydän ja anna minulle uusi, vahva henki. ¹³Älä heitä minua pois kasvojesi edestä, äläkä ota minulta pois Pyhää Henkeäsi. ¹⁴Anna minulle jälleen autuutesi ilo, ja tue minua alttiuden hengellä. ¹⁵Minä tahdon opettaa väärille sinun tiesi, että syntiset sinun tykösi palajaisivat. ¹⁶Päästä minut verenvioista, Jumala, minun autuuteni Jumala, että minun kieleni riemuitsisi sinun vanhurskaudestasi. ¹⁷Herra, avaa minun huuleni, että minun suuni julis-

taisi sinun kiitostasi. ¹⁸Sillä ei sinulle kelpaa teurasuhri, sen minä kyllä antaisin; polttouhri ei ole sinulle mieleen. ¹⁹Jumalalle kelpaava uhri on särjetty henki; särjettyä ja murtunutta sydäntä et sinä, Jumala, hylkää. ²⁰Osoita armossasi hyvyttä Siionille, rakenna Jerusalemin muurit. ²¹Silloin sinulle kelpaavat oikeat teurasuhrit, polttouhrit ja kokonaisuhrit; silloin uhrataan härkiä sinun alttarillasi.

52Veisuunjohtajalle; Daavidin mietevirsi, ²kun edomilainen Doog tuli ja ilmoitti Saulille, sanoen hänelle: ”Daavid on mennyt Ahimelekin taloon”. ³Miksi kerskaat pahuudestasi, sinä väkivaltainen? Jumalan armo pysyy alati. ⁴Sinun kielesi punoo turmiota, se on kuin terävä partaveitsi, sinä petoksen tekijä. ⁵Sinä rakastat paha etkä hyvää, sinä puhut valhetta etkä totta. Sela. ⁶Sinä rakastat kaikkia surman sanoja, sinä kavala kieli. ⁷Sentähden myös Jumala kukistaa sinut ainiaaksi, hän tarttuu sinuun ja raastaa sinut majastasi, repäisee sinut juurinesi elävien maasta. Sela. ⁸Ja vanhurskaat näkevät sen ja pelkäävät, ja he nauravat häntä: ⁹”Katso, siinä on mies, joka ei pitänyt Jumalaa turvanansa, vaan luotti suureen rikkauteensa ja röyhkeili häijyydessänsä”. ¹⁰Mutta minä olen kuin viheriöitsevä öljypuu Jumalan huoneessa, minä turvaan Jumalan armoon aina ja iankaikkisesti. ¹¹Minä kiitän sinua iäti, että sen teit, ja minä odotan sinun hurskaittesi edessä sinun nimeäsi, sillä se on hyvä.

53Veisuunjohtajalle; veisataan kuin: ”Sairaus”; Daavidin mietevirsi. ²Hullu sanoo sydämässään: ”Ei ole Jumalaa”. Turmiollinen ja iljettävä on heidän väärä menonsa; ei ole ketään, joka tekee sitä, mikä hyvä on. ³Jumala katsoo taivaasta ihmislapsiin nähdäksensä, onko ketään ymmärtäväistä, ketään, joka etsii Jumalaa. ⁴Mutta kaikki he ovat poikenneet pois, kaikki tyynni kelvottomiksi käyneet; ei ole ketään, joka tekee sitä, mikä hyvä on, ei yhden yhtäkään. ⁵Eivätkö he mitään käsitätä, nuo väärintekijät, jotka saavat leipänsä syömällä minun kansaani, eivätkä avuksensa huuda Jumalaa? ⁶Siinä heidät valtaa kauhu, missä ei kauhistavaa ole; sillä Jumala hajottaa niiden luut, jotka sinua saartavat. Sinä saatat heidät häpeään, sillä Jumala hylkää heidät. ⁷Oi, että Israelille tulisi pelastus Siionista! Kun Jumala kääntää kansansa kohtalon, silloin Jaakob riemuitsee, Israel iloitsee.

54Veisuunjohtajalle; kielisoittimilla; Daavidin mietevirsi, ²kun siifiläiset tulivat ja sanoivat Saulille: ”Daavid piileskelee meidän luonamme”. ³Jumala, pelasta minut nimesi voimalla, aja minun asiani väkevyydelläsi. ⁴Jumala, kuule minun rukoukseni, ota korviisi minun suuni sanat. ⁵Sillä muukalaiset nousevat minua vastaan, ja väkivaltaiset väijyvät minun henkeäni, eivät he pidä Jumalaa silmänsä edessä. Sela. ⁶Katso, Jumala on minun auttajani, Herra on minun sieluni tuki. ⁷Kohdatkoon paha minun vihamiehiäni, hävitä heidät uskollisuudessasi. ⁸Niin minä alttiisti

sinulle uhraan, minä ylistän sinun nimeäsi, Herra, sillä se on hyvä. ⁹Sillä hän pelastaa minut kaikesta hädästä, ja minun silmäni saa mielikseen katsella vihollisiani.

55Veisuunjohtajalle; kielisoittimilla; Daavidin mietevirsi. ²Jumala, ota korviisi minun rukoukseni, älä kätkeydy, kun minä armoa anon. ³Kuuntele minua ja vastaa minulle. Minä kuljen rauhatonna murheessani ja huokaan, ⁴koska vihamies huutaa ja jumalaton ahdistaa; sillä he vyöryttävät minun päälleni turmiota ja vihassa minua vainoavat. ⁵Sydämeni minun rinnassani vapisee, kuoleman kauhut lankeavat minun päälleni. ⁶Pelko ja vavistus valtaa minut, pöyristys peittää minut. ⁷Ja minä sanon: Olisipa minulla siivet kuin kyyhkysellä, niin minä lentäisin pois ja pääsisin lepoon! ⁸Katso, minä pakenisin kauas ja yöpyisin erämaassa. Sela. ⁹Minä rientäisin pakopaikkaani rajuilman ja myrskyn alta. ¹⁰Sekoita, Herra, tee eripuraiseksi heidän kielensä, sillä minä näen väkivaltaa ja riitaa kaupungissa. ¹¹Yötä päivää he sitä kiertävät, sen muureja pitkin, vääräys ja vaiva on sen keskellä. ¹²Sen keskellä on turmio, sorto ja petos ei väisty sen torilta. ¹³Sillä ei minua herjaa vihollinen - sen minä kestäisin - eikä minua vastaan ylvästele minun vihamieheni - hänen edestään minä voisin lymytä; ¹⁴vaan sinä, minun vertaiseni, sinä, minun ystävänä ja uskottuni, ¹⁵jonka kanssa me elimme suloisessa sovussa, yhdessä vaelsimme Jumalan huoneeseen juhlahan koinassa! ¹⁶Karatkoon kuolema heidän kimppuunsa, menkööt he elävältä alas tuonelaan, sillä heidän asunnossansa ja sydämässään vallitsee sula pahuus. ¹⁷Mutta minä huudan Jumalaa, ja Herra pelastaa minut. ¹⁸Illoin, aamuin ja keskipäivällä minä valitan ja huokaan, ja hän kuulee minun ääneni. ¹⁹Hän päästää minun sieluni heistä rauhaan, etteivät he minua saavuta; sillä paljon on niitä, jotka ovat minua vastaan. ²⁰Jumala kuulee sen ja vastaa heille, hän, joka hallitsee hamasta muinaisuudesta. Sela. Sillä he eivät muuta mieltänsä eivätkä pelkää Jumalaa. ²¹Tuo mies käy käsiksi niihin, jotka hänen kanssaan rauhassa elävät, hän rikkoo liittonsa. ²²Hänen suunsa on voita sulavampi, mutta hänellä on sota mielessä; hänen sanansa ovat öljyä lauhkeammat, mutta ovat kuin paljastetut miekat. ²³Heitä murheesi Herran huomaan, hän pitää sinusta huolen, ei hän salli vanhurskaan ikinä horjua. ²⁴Mutta heidät sinä, Jumala, syökset tuonelan syvyyteen; murhamiehet ja peturit eivät pääse puoleen ikäänsä. Mutta minä turvaan sinuun.

56Veisuunjohtajalle; veisataan kuin: ”Mykkä kyyhkynen kaukaisessa maassa”. Daavidin laulu, kun filistealaiset ottivat hänet kiinni Gatissa. ²Jumala, ole minulle armollinen, sillä ihmiset minua polkevat, joka päivä he sotivat minua vastaan, ahdistavat minua. ³Joka päivä minun vihamieheni minua polkevat; sillä paljon on niitä, jotka ylpeästi sotivat minua vastaan. ⁴Mutta sinä päivänä, jota minä pelkään, minä turvaan sinuun. ⁵Jumalaaan minä luotan

ja ylistän hänen sanaansa, Jumalaan minä turvaan enkä pelkää. Mitä liha minulle tekisi? ⁶Joka päivä he väentelevät minun sanojani, kaikki heidän ajatuksensa tarkoittavat minulle pahaa. ⁷He ahdistavat, he väijyvät minua, he vakoilevat minun askeleitani, sillä he tavoittavat minun henkeäni. ⁸Hekö pahuudessaan pelastuisivat? Syökse, Jumala, vihassasi kansat maahan. ⁹Sinä olet lukenut minun pakolaispäiväni; pane leiliisi minun kyyneleeni, ovathan ne sinun kirjassasi. ¹⁰Kerran väistyvät minun viholliseni, sinä päivänä, jona minä huudan; minä tiedän, että Jumala on minun puolellani. ¹¹Jumalaan minä luotan ja ylistän hänen sanaansa, Herraan minä luotan ja ylistän hänen sanaansa. ¹²Jumalaan minä turvaan enkä pelkää. Mitä ihminen minulle tekisi? ¹³Minulla on lupaus täytettävänä sinulle, Jumala; minä maksan sinulle kiitosuhrit. ¹⁴Sillä sinä pelastit minun sieluni kuolemasta, minun jalkani kompastumasta, että minä vaeltaisin Jumalan edessä, elävään valkeudessa.

57Veisuunjohtajalle; veisataan kuin: ”Älä turmele”; Daavidin laulu, kun hän pakeni Saulia luolaan. ²Jumala, ole minulle armollinen, ole minulle armollinen; sillä sinuun minun sieluni turvaa. Minä turvaan sinun siipiesi suojaan, kunnes onnettomuudet ovat ohitse. ³Minä huudan Jumalaa, Korkeinta, avukseni, Jumalaa, joka vie minun asiani päätökseen. ⁴Hän lähettää taivaasta minulle pelastuksen, kun minua herjaavat minun polkijani. Sela. Jumala lähettää armonsa ja totuutensa. ⁵Minun sieluni on jalopeurain keskellä, minun täytyy maata tultasuitsevaisten seassa, ihmisten, joiden hampaat ovat keihäitä ja nuolia ja joiden kieli on terävä miekka. ⁶Korota itsesi yli taivasten, Jumala, ja kunniasi yli kaiken maan. ⁷Verkon he virittivät minun askelteni tielle, painoivat minun sieluni maahan, kairoivat eteeni kuopan, mutta itse he siihen suistuivat. Sela. ⁸Jumala, minun sydämeni on valmis, minun sydämeni on valmis: minä tahdon veisata ja soittaa. ⁹Heräjä, minun sieluni; heräjä, harppu ja kannel. Minä tahdon herättää aamuruskon. ¹⁰Herra, sinua minä kiitan kansojen joukossa, veisaan sinun kiitostasi kansakuntien keskellä. ¹¹Sillä suuri on sinun armosi ja ulottuu hamaan taivasiin, ja sinun totuutesi pilviin asti. ¹²Korota itsesi yli taivasten, Jumala, ja kunniasi yli kaiken maan.

58Veisuunjohtajalle; veisataan kuin: ”Älä turmele”; Daavidin laulu. ²Totisesti, onko vanhurskaus mykkä, ja te puhutte? Tekö tuomitsette oikein, te ihmislapset? ³Ei, vaan te hankitsette sydämessänne vääryyttä, teidän kätenne käyttävät maassa väkivallan vaakaa. ⁴Luopuneita ovat jumalattomat äidin kohdusta asti, eksyneitä valhettelijat hamasta äidin helmasta. ⁵Heidän myrkkynsä on niinkuin käärmeen myrkkyy, he ovat kuin kuuro kyy, joka korvansa tukitsee, ⁶ettei se kuulisi lumoojan ääntä, taitavan taikojan loitsuja. ⁷Jumala, särje hampaat heidän suustansa, Herra, murra nuorten jalopeurain raateluhampaat. ⁸Haihtukoot he tyhjiin niinkuin vesi, joka valuu kuiviin. Kun he am-

puvat nuolensa, olkoot ne kuin kärjettömät. ⁹Olkoot he niinkuin etana, joka sulaa mataessaan, niinkuin vaimon keskoiset, jotka eivät aurinkoa näe. ¹⁰Ennenkuin teidän paitanne tuntevat tulen altansa orjantappuroista, hän myrskyllään puhalttaa pois kaiken, niin raa’an kuin kypsänkin. ¹¹Vanhurskas iloitsee, kun hän näkee koston, hän pesee jalkansa jumalattoman veressä. ¹²Silloin ihmiset sanovat: ”Totisesti, vanhurskaalla on hedelmä; totisesti, on Jumala, joka tuomitsee maan päällä”.

59Veisuunjohtajalle; veisataan kuin: ”Älä turmele”; Daavidin laulu, kun Saul lähetti vartioimaan hänen taloansa, tappaakseen hänet. ²Jumalani, pelasta minut vihollisistani, suojele minua niiltä, jotka nousevat minua vastaan. ³Pelasta minut pahantekijöistä, vapahda minut murhamiehistä. ⁴Sillä katso, he väijyvät minun henkeäni; julmurit kokoontuvat minua vastaan, vaikka en ole rikkonut enkä syntiä tehnyt, Herra. ⁵Ilman minun syytäni he juoksevat ja hankkiutuvat; heräjä, käy minua kohtaamaan ja katso. ⁶Ja sinä, Herra, Jumala Sebaot, Israelin Jumala, heräjä kostamaan kaikille pakanoille. Älä säästä ketään uskotonta väärintekijää. Sela. ⁷He tulevat ehtoolla, ulvovat kuin koirat ja kiertävät kaupunkia. ⁸Katso, he purkavat suustaan sisuansa, miekat ovat heidän huulillansa, sillä: ”Kuka sen kuulee?” ⁹Mutta sinä, Herra, naurat heille, sinä pidät kaikkia pakanoita pilkkanasi. ¹⁰Sinä, minun väkevyyteni, sinusta minä otan vaarin, sillä Jumala on minun linnani. ¹¹Minun armollinen Jumalani käy minua kohden, Jumala antaa minun nähdä iloni vihollisistani. ¹²Älä heitä tapa, ettei minun kansani sitä unhottaisi. Saata voimallasi heidät harhailemaan ja syökse heidät maahan, Herra, meidän kilpemme. ¹³Minkä he huulillaan puhuvat, sen he suullaan syntiä tekevät. Joutukoot he ylpeydessään kiinni kirousten ja valheiden tähden, joita he puhuvat. ¹⁴Hävitä heidät vihassasi, hävitä olemattomiin, ja tietäkööt he, että Jumala hallitsee Jaakobissa, maan ääriin saakka. Sela. ¹⁵He tulevat ehtoolla, ulvovat kuin koirat ja kiertävät kaupunkia. ¹⁶He harhailevat ruuan haussa; elleivät tule ravituiksi, he murisevat. ¹⁷Mutta minä veisaan sinun väkevyydestäsi ja riemuitsen aamulla sinun armostasi, sillä sinä olet minun linnani ja pakopaikkani minun hätäni päivänä. ¹⁸Sinä, minun väkevyyteni, sinulle minä veisaan kiitosta, sillä Jumala on minun linnani ja minun armollinen Jumalani.

60Veisuunjohtajalle; veisataan kuin: ”Todistuksen lila”; Daavidin laulu, opetettavaksi, ²kun hän taisteli Mesopotamian aramilaisia ja Sooban aramilaisia vastaan ja Jooab palasi ja voitti Suolalaaaksossa edomilaiset, kaksitoista tuhatta miestä. ³Jumala, sinä hylkäsit meidät, sinä hajotit meidät ja olit vihastunut. Auta meidät ennallemmen. ⁴Sinä saatoit maan järkkymään ja halkeilemaan, korjaa sen repeämät, sillä se horjuu. ⁵Sinä olet antanut kansasi nähdä kovia päiviä; olet juottanut meitä päihdyttävällä viinillä. ⁶Mutta sinä olet antanut lipun niille, jotka

sinua pelkäävät, että he kokoontuisivat sen turviin, josta pakoon. Sela. ⁷Että sinun rakkaasi pelastetuiksi tulisivat, auta oikealla kädelläsi ja vastaa meille. ⁸Jumala on puhunut pyhäkössänsä! Minä riemuitsen, minä jaan Sikemin ja mittaan Sukkotin laakson. ⁹Minun on Gilead, minun on Manasse, Efraim on minun pääni suojus, Juuda minun valtikkani. ¹⁰Mooab on minun pesuastiani, Edomiin minä viskaan kenkäni; Filistea, nosta minulle riemuhuuto. ¹¹Kuka vie minut varustettuun kaupunkiin? Kuka saattaa minut Edomiin? ¹²Etkö sinä, Jumala, hyljännyt meitä? Et lähtenyt, Jumala, meidän sotajoukkojemme kanssa! ¹³Anna meille apu ahdistajaa vastaan, sillä turha on ihmisten apu. ¹⁴Jumalan voimalla me teemme väkeviä tekoja; hän tallaa meidän vihollisemme maahan.

61Veisuunjohtajalle; kielisoittimilla; Daavidin virsi. ²Kuule Jumala, minun huutoni, huomaa minun rukoukseni. ³Maan ääristä minä sinua huudan, kun sydämeni näännyy. Saata minut kalliolle, joka on minulle liian korkea. ⁴Sillä sinä olet minun turvapaikkani, vahva torni vihollista vastaan. ⁵Suo minun asua sinun majassasi iankaikkisesti, turvautua sinun siipiesi suojaan. Sela. ⁶Sillä sinä, Jumala, kuulet minun lupaukseni, sinä annat perinnön niille, jotka sinun nimeäsi pelkäävät. ⁷Sinä lisäät kuninkaalle päiviä päiviin; hänen vuotensa jatkukoot polvesta polveen. ⁸Hallitkoon hän iankaikkisesti Jumalan kasvojen edessä; säädä armo ja totuus häntä varjelemaan. ⁹Niin minä veisaan iankaikkisesti sinun nimesi kiitosta, täytän lupaukseni päivästä päivään.

62Veisuunjohtajalle; Jedutunin tapaan; Daavidin virsi. ²Jumalaa yksin minun sieluni hiljaisuudessa odottaa, häneltä tulee minulle apu. ³Hän yksin on minun kallioni, minun apuni ja turvani: en minä suuresti horju. ⁴Kuinka kauan te yhtä miestä ahdistatte, hänet yhdessä surmatakseenne, niinkuin hän olisi kaatuva seinä, niinkuin murrettu muuri? ⁵He vain pitävät neuvoa, miten syöstä hänet korkeudestaan. He rakastavat valhetta, he siunaavat suullansa ja kiroavat sydämessänsä. Sela. ⁶Odota yksin Jumalaa hiljaisuudessa, minun sieluni, sillä häneltä tulee minun toivoni. ⁷Hän yksin on minun kallioni, minun apuni ja turvani: en minä horju. ⁸Jumalassa on minun apuni ja kunniani. Minun väkevyyteni kallio, minun turvani on Jumala. ⁹Turvatakaa häneen joka aika, te kansa; vuodattakaa hänen eteensä sydämenne. Jumala on meidän turvamme. Sela. ¹⁰Vain tuulen henkäystä ovat ihmiset, vain valhetta ihmisten lapset: kaikki he nousevat vaa'assa ylös köykäisempinä kuin tuulenhenkäys. ¹¹Älkää luottako väkivaltaan, älkää turhaan panko toivoanne ryöstettyyn tavarahan. Jos rikkautta karttuu, älkää siihen sydäntänne kiinnittäkö. ¹²Kerran on Jumala sanonut, kahdesti olen sen kuullut: väkevyyden on Jumalan. ¹³Ja sinun, Herra, on armo; sillä sinä maksat kullekin hänen tekojensa mukaan.

63Daavidin virsi, kun hän oli Juudan erämaassa. ²Jumala, sinä olet minun Jumalani, sinua minä etsin varhain; sinua minun sieluni janoaa, sinua halajaa minun ruumiini kuivas-

sa ja näännyvässä, vedettömässä maassa. ³Niin minä katselin sinua pyhäkössä, nähdäkseni sinun voimasi ja kunniasi. ⁴Sillä sinun armosi on parempi kuin elämä, minun huuleni ylistäkööt sinua. ⁵Niin minä kiitän sinua elinaikani, nostan käteni sinun nimeesi. ⁶Minun sieluni ravitaan niinkuin lihavuudella ja rasvalla, ja minun suuni ylistää sinua riemuitsevilla huulilla, ⁷kun minä vuoteessani sinua muistan ja ajattelen sinua yön vartiohetkinä. ⁸Sillä sinä olet minun apuni, ja sinun siipiesi suojassa minä riemuitsen. ⁹Minun sieluni riippuu sinussa kiinni, sinun oikea kätesi tukee minua. ¹⁰Mutta he etsivät minun henkeäni omaksi turmiokseen, he menevät maan syvyyksiin. ¹¹Heidät annetaan miekalle alttiiksi, he joutuvat aavikkosutten osaksi. ¹²Mutta kuningas on iloitseva Jumalassa; hän on jokaisen kerskaus, joka hänen kauttansa vannoo. Sillä valhettelijain suu tukitaan.

64Veisuunjohtajalle; Daavidin virsi. ²Kuule, Jumala, minun ääneni, kun minä valitan, varjele minun elämäni vihollisen pelosta. ³Kätke minut pahain seuralta, väärintekijäin riehuvalta joukolta, ⁴jotka hiovat kielensä kuin miekan, jännittävät jousensa, nuolinaan karvaat sanat, ⁵salaa ampuuksensa nuhteettoman. He ampuvat häntä äkisti eivätkä kavahda. ⁶He pysyvät lujina pahoissa aikeissaan, he kehuvat, kuinka he virittävät pauloja, he sanovat: "Kuka ne näkee?" ⁷He miettivät vääryyksiä: "Meillä on juoni valmiiksi mietittynä". Syvä on miehen sisu ja sydän. ⁸Mutta Jumala ampuu heidät nuolella, äkisti kohtaavat heitä iskut. ⁹He joutuvat kompastukseen, heidän oma kielensä langettaa heidät; kaikki, jotka heidät näkevät, nyökyttävät ilkkuen päätään. ¹⁰Ja kaikki ihmiset peljästyvät; he julistavat Jumalan töitä ja ottavat vaarin hänen teoistansa. ¹¹Vanhurskas iloitsee Herrassa ja turvaa häneen, ja kaikki oikeamieliset kerskaavat.

65Veisuunjohtajalle; Daavidin virsi, laulu. ²Jumala, hiljaisuudessa kiitetään sinua Siionissa, ja sinulle täytetään lupaus. ³Sinä kuulet rukouksen: sinun tykösi tulee kaikki liha. ⁴Minun syntivelkani ovat ylen raskaat, mutta sinä annat anteeksi meidän rikoksemme. ⁵Autuas se, jonka sinä valitset ja otat tykösi, esikartanoissasi asumaan! Salli meidän tulla ravituiksi sinun huoneesi hyvyydellä, sinun temppeleisi pyhyydellä. ⁶Ihmeellisillä teoilla sinä vastaat meille vanhurskaudessa, sinä, meidän autuutemme Jumala, sinä, kaikkien maan äärten ja kaukaisen meren turva, ⁷joka voimallasi vahvistat vuoret ja olet vyötetty väkevyydellä; ⁸sinä, joka asetat merten pauhinan ja niiden aaltojen pauhinan ja kansojen metelin, ⁹niin että ne, jotka niiden ääriin asuvat, hämmästyvät sinun ihmeitäsi; aamun ja ehtoon ääret sinä täytät riemulla. ¹⁰Sinä pidät maasta huolen, kastelet sen runsaasti, sinä teet sen ylen rikkaak-

viljansa, sillä niin sinä valmistat maan. ¹¹Sinä kastelet sen vaot, sinä muhennat sen multapaakut, sadekuuroilla sinä sen pehmität ja siunaat sen laihon. ¹²Sinä kaunistat vuoden hyvydelläsi, ja sinun askeleesi tiukkuvat lihavuutta. ¹³Erämaan laitumet tiukkuvat, ja kukkulat vyöttäytyvät riemuun. ¹⁴Kedot verhoutuvat lammasmaumoihin, ja vilja peittää laaksot. Riemuutaan ja lauletaan!

66Veisuunjohtajalle; laulu, virsi. Kohottakaa Jumalalle riemuhuuto, kaikki maa, ²veisatkaa hänen nimensä kunniaa, antakaa hänelle kunnia ja ylistys. ³Sanokaa Jumalalle: ”Kuinka peljättävät ovat sinun tekosi!” Sinun suuren voimasi tähden sinun vihollisesi matelevat sinun edessäsi. ⁴Kaikki maa kumartakoon sinua ja veisatkoon sinun kiitostasi, veisatkoon sinun nimesi kiitosta. Sela. ⁵Tulkaa ja katsokaa Jumalan töitä: hän on peljättävä teoissansa ihmisten lapsia kohtaan. ⁶Meren hän muutti kuivaksi maaksi, jalkaisin käytiin virran poikki; silloin me iloitsimme hänestä. ⁷Hän hallitsee voimallansa iankaikkisesti, hänen silmänsä vartioitsevat kansoja; niskoittelijat älkööt nostako päätänsä. Sela. ⁸Kiittäkää, te kansat, meidän Jumalaamme, korkealle kaiuttakaa hänen ylistystänsä. ⁹Hän antaa meidän sielullemme elämän eikä salli meidän jalkamme horjua. ¹⁰Sillä sinä, Jumala, olet koetellut meitä, olet sulattanut meitä, niinkuin hopea sulatetaan. ¹¹Sinä veit meidät verkkoon, panit kuorman meidän lanteillemme. ¹²Sinä annoit ihmisten ajaa päämme päällitse, me jouduimme tuleen ja veteen. Mutta sinä veit meidät yltäkyläisyyteen. ¹³Minä tuon sinun huoneeseesi polttouhreja, täytän sinulle lupaukseni, ¹⁴joihin minun huuleni avautuivat ja jotka minun suuni hädässäni lausui. ¹⁵Lihavat polttouhrit minä sinulle uhraan ynnä oinasten uhrituoksun; minä uhraan sinulle härkiä ja kauriita. Sela. ¹⁶Tulkaa, kuulkaa, niin minä kerron teille, kaikki te Jumalaa pelkääväiset, mitä hän on minun sielulleni tehnyt. ¹⁷Häntä minä suullani huusin, ja ylistys tuli minun kielelleni. ¹⁸Jos minulla olisi vääräys sydämessäni, ei Herra minua kuulisi. ¹⁹Mutta Jumala kuuli minua ja otti vaarin minun rukoukseni äänestä. ²⁰Kiitetty olkoon Jumala, joka ei hyljännyt minun rukoustani eikä ottanut minulta pois armoansa.

67Veisuunjohtajalle; kielisoittimilla; virsi, laulu. ²Jumala olkoon meille armollinen ja siunatkoon meitä, hän valistakoon kasvonsa meille, - Sela - ³että maan päällä tunnetaisiin sinun tiesi, kaikissa pakanakansoissa sinun apusi. ⁴Sinua, Jumala, kansat kiittäkööt, sinua kaikki kansat kiittäkööt. ⁵Iloitkoot ja riemuitkoot kansakunnat, sillä sinä tuomitset kansat oikein ja johdatat kansakunnat maan päällä. Sela. ⁶Sinua, Jumala, kansat kiittäkööt, sinua kaikki kansat kiittäkööt. ⁷Maa on satonsa antanut. Siunatkoon meitä Jumala, meidän Jumalamme. ⁸Siunatkoon meitä Jumala, ja peljätäkööt häntä kaikki maan ääret.

68Veisuunjohtajalle; Daavidin virsi, laulu. ²Jumala nousee,

hänen vihollisensa hajaantuvat, hänen vihamiehensä pakenivat hänen kasvojensa edestä. ³Sinä hajotat heidät, niinkuin savu hajoaa; niinkuin vaha sulaa tulen hohteessa, niin jumalattomat häviävät Jumalan kasvojen edessä. ⁴Mutta vanhurskaat iloitsevat ja riemuitsevat Jumalan kasvojen edessä, he ihastuvat ilosta. ⁵Laulakaa Jumalalle, veisatkaa hänen nimensä kiitosta. Tehkää tie hänelle, joka kiittää halki arojen. Hänen nimensä on Herra, riemuitkaa hänen kasvojensa edessä. ⁶Hän on orpojen isä ja leskien puolustaja, Jumala pyhässä asunnossansa, ⁷Jumala, joka antaa hyljätyille kodin ja johtaa vangitut onneen. Vain niskoittelijat asuvat kuivassa maassa. ⁸Jumala, kun sinä kävit kansasi edellä, kun sinä kuljit erämaassa, - Sela - ⁹niin maa vapisi ja taivaat tiukkuivat Jumalan kasvojen edessä, Siinai vapisi Jumalan, Israelin Jumalan, kasvojen edessä. ¹⁰Runsaalla sateella sinä, Jumala, kostutit perintömaasi; ja kun se oli näänyksissä, niin sinä virvoitit sen. ¹¹Sinun laumasi asettui siihen; hyvydelläsi, Jumala, sinä sen kurjille valmistit. ¹²Herra antaa sanoman, suuri on voitonsanoman saattajatarten joukko: ¹³”Sotajoukkojen kuninkaat pakenevat, he pakenevat, ja perheen emäntä jakaa saaliin. ¹⁴Jäättekö makailemaan karjatarhojen vaiheille? Kyyhkyksen siivet ovat hopealla silatut, sen sulat keltaisella kullalla! ¹⁵Kun Kaikkivaltias siellä hajotti kuninkaat, satoi lunta Salmonilla.” ¹⁶Baasanin vuori on Jumalan vuori, Baasanin vuori on monihuippuinen vuori. ¹⁷Miksi te, monihuippuiset vuoret, karsaasti katsotte vuorta, jolla Jumala on mielistynyt asumaan? Totisesti, Herra asuu siellä iankaikkisesti. ¹⁸Jumalan sotavaunuja on kymmenet tuhannet, on tuhannen kertaa tuhannet; Herra on niiden keskellä, pyhydessään niinkuin Siinai. ¹⁹Sinä astuit ylös korkeuteen, otit vankeja saaliiksesi, sait ihmisiä lahjaksesi: niskoittelijatkin joutuvat asumaan Herran Jumalan tykönä. ²⁰Kiitetty olkoon Herra joka päivä. Meitä kantaa Jumala, meidän apumme. Sela. ²¹Meillä on Jumala, Jumala, joka auttaa, ja Herra, Herra, joka kuolemasta vapahtaa. ²²Mutta Jumala murskaa vihollistensa pään, niiden karvaisen päälleen, jotka syneissänsä vaeltavat. ²³Herra sanoo: ”Baasanista minä heidät palautan, palautan meren syvyyksistä, ²⁴että sinä polkisit jalkasi vereen, että sinun koiriesi kieli saisi osansa vihollisista.” ²⁵Julkinähtävät ovat sinun juhlasaattosi, Jumala, minun Jumalani, kuninkaani juhlasaattot pyhäkössä. ²⁶Laulajat käyvät edellä, kanteleensoittajat jäljessä, keskelä nuoret naiset vaskirumpuja lyöden. ²⁷Kiittäkää Jumalaa seurakunnan kokouksissa, kiittäkää Herraa te, jotka olette Israelin lähteestä. ²⁸Tuolla on Benjamin, nuorin, heitä johtaen, Juudan ruhtinaat joukkoinensa, Sebulonin ruhtinaat, Naftalin ruhtinaat. ²⁹Sinun Jumalasi on säätänyt sinulle vallan. Vahvista, Jumala, minkä olet hyväksenne tehnyt. ³⁰Sinun temppelesi tähden, joka kohoaa Jerusalemissa, kuninkaat tuovat sinulle lahjoja. ³¹Käske ankarasti ruovikon petoa, härkien laumaa ynnä vasikoita, kansoja, lankeamaan maahan hopeaharkkoinensa. Hän hajottaa kansat, jotka sotia rakastavat. ³²Mahtavat saapuvat Egyp-

tistä, Etiopia kiiruhtaa ojentamaan käsiänsä Jumalan puoleen. ³³Te maan valtakunnat, laulakaa Jumalalle, veisatkaa Herran kiitosta, - Sela - ³⁴hänen, joka kiittää ikuisen taivasten taivaissa! Katso, hän antaa äänellensä väkävän jylinän. ³⁵Antakaa väkevyys Jumalalle! Hänen herrautensa on Israelin yllä ja hänen voimansa pilvien tasalla. ³⁶Peljättävä on Jumala, joka ilmestyy sinun pyhäköstäsi, Israelin Jumala. Hän antaa kansallensa voiman ja väkevyyden. Kiitetty olkoon Jumala.

69Veisuunjohtajalle; veisataan kuin: ”Liljat”; Daavidin virsi. ²Pelasta minut, Jumala, sillä vedet käyvät minun sieluuni asti. ³Minä olen vajonnut syvään, pohjattomaan liejuun, olen joutunut vetten syvyyksiin, ja virta tulvii minun ylitseni. ⁴Minä olen väsynyt huutamisesta, minun kurkkuni kuivettuu, minun silmäni ovat rauenneet odottaessani Jumalaani. ⁵Enemmän kuin hiuksia päässäni on niitä, jotka minua syyttömästi vihaavat; paljon on niitä, jotka tahtovat tuhota minut, jotka syyttä ovat vihollisiani; mitä en ole ryöstänyt, se täytyy minun maksaa. ⁶Jumala, sinä tunnet minun hulluuteni, eivätkä minun vikani ole sinulta salassa. ⁷Älä anna minussa häpeään joutua niiden, jotka odottavat sinua, Herra, Herra Sebaot. Älä salli minussa pettyä niiden, jotka etsivät sinua, Israelin Jumala. ⁸Sillä sinun tähtesi minä kärsin herjausta, pilkka peittää minun kasvoni. ⁹Veljilleni minä olen tullut vieraaksi, olen tullut oudoksi äitini lapsille. ¹⁰Sillä kiivaus sinun huoneesi puolesta on minut kuluttanut, ja niiden herjaukset, jotka sinua herjaavat, ovat sattuneet minuun. ¹¹Minä, minun sieluni itki ja paastosi, mutta siitä koitui minulle vain herjausta. ¹²Minä pukeuduin säkkipukuun, mutta tulin sananparreksi heidän suussaan. ¹³Porteissa-istujat minusta jaarittelevat, ja väkijuomain juojat minusta laulavat. ¹⁴Mutta minä rukoilen sinua, Herra, otollisella ajalla, sinua, Jumala, sinun suuren laupeutesi turvin. Vastaa minulle pelastavan uskollisuutesi tähden. ¹⁵Päästä minut loasta, etten siihen vajoa, auta, että pääsen vihollistani ja syvistä vesistä. ¹⁶Älä anna vetten vuon minua upottaa, syvyyden minua niellä ja kuilun sulkea suutaan minun ylitseni. ¹⁷Vastaa minulle, Herra, sillä sinun armosi on hyvä, käänny minun puoleeni suuressa laupeudessasi. ¹⁸Älä peitä kasvojesi palvelijaltasi, sillä minä olen ahdistuksessa; joudu, vastaa minulle. ¹⁹Lähesty minun sieluani ja lunasta se, vapahda minut vihollisteni tähden. ²⁰Sinä tiedät minun häväistykseni, minun häpeäni ja pilkkani, sinun edessäsi ovat julki kaikki minun ahdistajani. ²¹Häväistys on särkenyt minun sydämeni, minä olen käynyt heikoksi; minä odotin sääliä, mutta en saanut, ja lohduttajia, mutta en löytänyt. ²²Koiruohoa he antoivat minun syödäkseni ja juottivat minulle janooni hapanni. ²³Tulkoon heidän pöytänsä heille paulaksi, ansaksi noille suruttomille. ²⁴Soetkoot heidän silmänsä, niin etteivät näe, ja saata heidän lanteensa alati horjumaan. ²⁵Vuodata vihastuksesi heidän päällensä, ja yllättäköön heidät sinun vihasi hehku. ²⁶Joutukoon heidän leiripaik-

kansa autioksi, älköön heidän majoissansa asukasta olko. ²⁷Sillä he vainoavat sitä, jota sinä olet lyönyt, he juttelevat niiden tuskista, joita sinä olet haavoittanut. ²⁸Lisää heille rikosta rikoksen päälle, ja sinun vanhurskautesi he älkööt pääskö. ²⁹Pyyhittäköön heidät pois elämän kirjasta, älköönkä heitä kirjoitettako vanhurskasten lukuun. ³⁰Mutta minä olen kurja ja vaivattu, suojatko minua sinun apusi, Jumala, ³¹niin minä veisuulla kiitän Jumalan nimeä ja ylistän häntä kiitosvirsillä. ³²Se on Herralle otollisempi kuin härkä, kuin mulli, sarvipää ja sorkkajalka. ³³Nöyrät näkevät sen ja riemuitsevat; elpyköön teidän sydämenne, teidän, jotka etsitte Jumalaa. ³⁴Sillä Herra kuulee köyhiä eikä halveksi vankejansa. ³⁵Kiittäkööt häntä taivaat ja maa, meret ja kaikki, mitä niissä liikkuu. ³⁶Sillä Jumala on pelastava Siionin ja rakentava Juudan kaupungit, niin että he asettuvat niihin ja omistavat ne. ³⁷Hänen palvelijainnsa jälkeläiset saavat sen perinnökseen, ja ne, jotka hänen nimeänsä rakastavat, saavat asua siinä.

70Veisuunjohtajalle; Daavidin virsi; syntiä tunnustettaessa. ²Jumala, riennä minua pelastamaan, riennä minun avukseni, Herra. ³Joutukoot häpeään ja punastukoot ne, jotka minun henkeäni väijyvät; peräytykööt ja saakoot häpeän ne, jotka tahtovat minulle onnettomuutta. ⁴Kääntykööt takaisin häpeissänsä ne, jotka sanovat: ”Kas niin, kas niin!” ⁵Iloitkoot ja riemuitkoot sinussa kaikki, jotka sinua etsivät; joille sinun apusi on rakas, ne sanokoot aina: ”Ylistetty olkoon Jumala!” ⁶Mutta minä olen kurja ja köyhä; Jumala, riennä minun tyköni. Sinä olet minun apuni ja vapauttajani; Herra, älä viivy.

71Sinuun, Herra, minä turvaan, älä salli minun joutua häpeään iankaikkisesti. ²Pelasta minut, vapahda minut vanhurskaudessasi, kallista korvasi minun puoleeni ja auta minua. ³Ole minulle kallio, jolla saan asua ja jonne aina saan mennä, sinä, joka olet säätänyt minulle pelastuksen. Sillä sinä olet minun kallioni ja linnani. ⁴Jumalani, vapauta minut jumalattoman kädestä, vääran ja väkivaltaisen kourista. ⁵Sillä sinä olet minun toivoni, Herra, Herra, minun turvani hamasta nuoruudestani. ⁶Sinä olet minun tukeni syntymästäni saakka, sinä päästit minut äitini kohdusta; sinua minä alati ylistän. ⁷Monelle minä olen kuin kummitus, mutta sinä olet minun vahva suojani. ⁸Minun suuni on täynnä sinun kiitostasi, täynnä sinun ylistystäsi kaiken päivää. ⁹Älä heitä minua pois minun vanhalla iälläni, älä hylkää minua, kun voimani loppuu. ¹⁰Sillä minun viholliseni puhuvat minusta; ne, jotka väijyvät minun henkeäni, neuvottelevat keskenänsä: ¹¹”Jumala on hänet hyljännyt; ajakaa häntä takaa ja ottakaa kiinni, sillä auttaja ei ole”. ¹²Jumala, älä ole minusta kaukana, Jumalani, riennä minun avukseni. ¹³Joutukoot häpeään ja hukkukoot ne, jotka vainoavat minun sieluani; peittäköön häpeä ja pilkka ne, jotka hankkivat minulle onnettomuutta. ¹⁴Mutta minä odotan alati, ja yhäti minä sinua kiitän. ¹⁵Minun suuni on

julistava sinun vanhurskauttasi, sinun pelastustekojasi kaiken päivää, sillä niiden määrää en minä tunne. ¹⁶Herran, Herran väkeviä tekoja minä tuon julki, minä ylistän sinun vanhurskauttasi, sinun ainoan. ¹⁷Jumala, sinä olet opettanut minua hamasta nuoruudestani, ja yhä vielä minä sinun ihmeitäsi julistan. ¹⁸Älä, Jumala, minua hylkää vanhaksi ja harmaaksi tultuani, niin minä julistan sinun käsivartesi voimaa nousevalle polvelle, sinun väkevyyttäsi kaikille vielä tuleville. ¹⁹Jumala, sinun vanhurskautesi ulottuu hamaan korkeuksiin, sinun, joka teet niin suuria. Jumala, kuka on sinun vertaisesi? ²⁰Sinä, joka olet antanut meidän kokea paljon ahdistusta ja onnettomuutta, sinä virvoitat meidät jälleen henkiin, ja maan syvyyksistä sinä tuot meidät takaisin. ²¹Anna minun arvoni kasvaa ja lohduta minua jälleen. ²²Niin minä myös ylistän harpulla sinua, sinun uskollisuuttasi, minun Jumalani, soitan kanteleella kiitosta sinulle, sinä Israelin Pyhä. ²³Minun huuleni riemuitsevat, kun minä sinulle soitan, ja myös minun sieluni, jonka sinä olet lunastanut. ²⁴Minun kieleni julistaa sinun vanhurskauttasi kaiken päivää, sillä häpeään ja pilkkaan ovat joutuneet ne, jotka hankkivat minulle onnettomuutta.

72Salomon virsi. Jumala, anna kuninkaan tuomita, niin kuin sinä tuomitset, anna vanhurskautesi kuninkaan pojalle. ²Tuomitkoon hän sinun kansaasi vanhurskaasti ja sinun kurjiasi oikeuden mukaan. ³Vuoret kantakoot rauhaa kansalle, niin myös kukkulat, vanhurskauden voimasta. ⁴Auttakoon hän kansan kurjat oikeuteen, pelastakoon köyhän lapset ja musertakoon sortajan. ⁵Niin he pelkäävät sinua, niin kauan kuin aurinko paistaa ja kuu kumottaa, polvesta polveen. ⁶Hän olkoon niinkuin sade, joka nurmikolle vuotaa, niinkuin sadekuuro, joka kostuttaa maan. ⁷Hänen päivinänsä vanhurskas kukoistaa, ja rauha on oleva runsas siihen saakka, kunnes kuuta ei enää ole. ⁸Hallitkoon hän merestä mereen ja Eufrat-virrasta maan ääriin saakka. ⁹Hänen edessänsä erämaan asujat polvistuvat, ja hänen vihollisensa nuolevat tomua. ¹⁰Tarsiin ja saarten kuninkaattovat lahjoja, Saban ja Seban kuninkaattvero maksavat. ¹¹Häntä kumartavat kaikki kuninkaatt, kaikki kansakunnat palvelevat häntä. ¹²Sillä hän pelastaa köyhän, joka apua huutaa, kurjan ja sen, jolla ei auttajaa ole. ¹³Hän armahattaa vaivaista ja köyhää ja pelastaa köyhän sielun. ¹⁴Hän lunastaa heidän sielunsa sorrosta ja väkivallasta, ja heidän verensä on hänen silmissään kallis. ¹⁵Hän eläköön, ja hänelle tuotakoon Saban kultaa; hänen puolestansa rukoil-takoon alati, ja siunattakoon häntä lakkaamatta. ¹⁶Maa kasvakoon runsaasti viljaa, vuorten huippuja myöten, sen hedelmä huojukoon niinkuin Libanon; ja kansaa nouskoon kaupungeista niinkuin kasveja maasta. ¹⁷Pysyköön hänen nimensä iankaikkisesti, ja versokoon hänen nimensä, niin kauan kuin aurinko paistaa. Hänessä he itseänsä siunattkoot, ja kaikki kansakunnat ylistäkööt häntä onnelliseksi. ¹⁸Kiitetty olkoon Herra Jumala, Israelin Jumala, ainoa, joka ihmeitä tekee. ¹⁹Kiitetty olkoon hänen kunniansa nimi

iankaikkisesti, ja kaikki maa olkoon täynnä hänen kunniansa. Amen, amen. ²⁰Daavidin, Iisain pojan, rukoukset päättyvät.

73Aasafin virsi. Totisesti, Jumala on hyvä Israelille, niille, joilla on puhdas sydän. ²Mutta minun jalkani olivat vähällä kompastua, askeleeni olivat aivan liukahtaa. ³Sillä minussa nousi kateus ylvästelijöitä kohtaan, kun minä näin jumalattomien menestyvän. ⁴Sillä he ovat vaivoista vapaat kuolemaansa asti, he ovat voimakkaat ja lihavat. ⁵Eivät he koe muitten kuolevaisten tuskia, eikä heitä vaivata niinkuin muita ihmisiä. ⁶Sentähden on ylpeys heillä kaulakoristeena, väkivalta on puku, joka heidät verhoaa. ⁷Heidän silmänsä pullistuvat ulos heidän lihavuudestaan, heidän sydämensä kuvittelut kulkevat valtoimina. ⁸He pilkkaavat ja puhuvat väkivallan puheita pahuudessaan, he puhuvat kuin korkeuksista. ⁹Heidän suunsa tavoittelee taivasta, ja heidän kielensä kulkee pitkin maata. ¹⁰Sentähden heidän kansansa liittyy heihin ja särpii vettä kyllähti. ¹¹Ja he sanovat: ”Kuinka Jumala sen tietäisi, onko tietoa Korkeimmalla?” ¹²Katso, nämä ovat jumalattomat; kuitenkin he elävät ainaisessa rauhassa ja rikastuvat yhäti. ¹³Turhaan minä olen pitänyt sydämeni puhtaana ja pessyt käteni viattomuudessa: ¹⁴minua vaivataan joka aika, ja minä saan joka aamu kuritusta. ¹⁵Jos olisin sanonut: ”Noin minäkin puhun”, katso, niin minä olisin ollut petollinen koko sinun lastesi sukua kohtaan. ¹⁶Minä mietin päästäkseni tästä selvyteen; mutta se oli minulle ylen vaikeata, ¹⁷kunnes minä pääsin sisälle Jumalan pyhiin salaisuuksiin ja käsitin, mikä heidän loppunsa on oleva. ¹⁸Totisesti, sinä panet heidät liukkaalle, perikatoon sinä heidät syökset. ¹⁹Kuinka he joutuvatkaan äkisti turmioon! He hukkuvat, heidän loppunsa on kauhistava. ²⁰Niinkuin unen käy herätessä, niin sinä, Herra, kun heräjä, heidän valhekuvansa hylkää. ²¹Kun minun sydämeni katkeroitui ja minun munaskuihini pisti, ²²silloin minä olin järjetön enkä mitään älynnyt, olin sinun edessäsi kuin nauta. ²³Kuitenkin minä pysyn alati sinun tykönäsi, sinä pidät minua kiinni oikeasta kädestäni. ²⁴Sinä talutat minua neuvosi mukaan ja korjaat minut viimein kunniaan. ²⁵Ketä muuta minulla olisi taivaassa! Ja kun sinä olet minun kanssani, en minä mistään maan päällä huoli. ²⁶Vaikka minun ruumiini ja sieluni nääntyisi, Jumala on minun sydämeni kallio ja minun osani iankaikkisesti. ²⁷Sillä katso, jotka sinusta eriyvät, ne hukkuvat, sinä tuhoat kaikki, jotka haureudessa sinusta luopuvat. ²⁸Mutta minun onneni on olla Jumalaa lähellä, minä panen turvani Herraan, Herraan, kertoakseni kaikkia sinun tekojasi.

74Aasafin mietevirsi. Miksi sinä, Jumala, hylkäsit meidät ainiaaksi, miksi suitsuaa sinun vihasi laitumesi lampaita vastaan? ²Muista seurakuntaasi, jonka muinoin omaksesi otit, jonka lunastit perintösuvukseksi. Muista Siionin vuorta, jolla sinä asut. ³Ohjaa askeleesi ikuisille raunioille. Vihollinen on raikannut kaiken pyhäkössä. ⁴Sinun vihollis-

sesi huusivat kokoushuoneessasi, he pystyttivät omat merkkinsä merkeiksi sinne. ⁵Näytti, kuin olisi tiheässä metsässä kirveitä heilutettu korkealle. ⁶Niin he löivät kaikki sen veistokset kirveillä ja nuijilla rikki. ⁷He pistivät sinun pyhäkkösi tuleen, he häväisivät, panivat maan tasalle sinun nimesi asumuksen. ⁸He sanoivat sydämessään: ”Me hävitämme heidät kaikki tyynni”. He polttivat kaikki jumalanpalvelushuoneet maasta. ⁹Merkkejämme me emme näe, ei ole enää profeettaa, eikä ole joukossamme ketään, joka tietäisi, kuinka kauan -. ¹⁰Kuinka kauan, Jumala, vihollinen saa herjata, vihemies pilkata sinun nimeäsi lakkaamatta? ¹¹Miksi pidätät kättäsi, oikeata kättäsi? Vedä se povestasi ja hävitä heidät. ¹²Jumala on minun kuninkaani ammoisista ajoista, hän toimittaa pelastuksen maan päällä. ¹³Sinä voimallasi halkaisit meren, sinä musersit lohikäärmeitten päät vetten päällä. ¹⁴Sinä ruhjoit rikki Leviatanin päät, sinä annoit hänet ruuaksi erämaan eläinten laumalle. ¹⁵Sinä puhkaisit kuohumaan lähteen ja puron, sinä kuivasit väkevät virrat. ¹⁶Sinun on päivä, sinun on yö, sinä valmistit valon ja auringon. ¹⁷Sinä määräsit kaikki maan rajat, sinä asetit kesän ja talven. ¹⁸Niin muista tämä: vihollinen herjaa Herraa, houkkiokansa pilkkaa sinun nimeäsi. ¹⁹Älä anna pedolle alttiiksi metsäkyyhkyesesi sielua, älä iäksi unhota kurjiesi elämää. ²⁰Katso liittoasi. Sillä maan pimennot ovat väkivallan pesiä täynnä. ²¹Älä salli sorretun kääntyä häväistynä takaisin. Kurja ja köyhä saakoot ylistää sinun nimeäsi. ²²Nouse, Jumala, aja asiiasi. Muista, miten houkat herjaavat sinua kaiken aikaa. ²³Älä unhota vihollistesi huutoa, älä vastustajaisi melua, joka kohooa lakkaamatta.

75 Veisuunjohtajalle; veisataan kuin: ”Älä turmele”; virsi; Aasafin laulu. ²Me kiitämme sinua, Jumala, me kiitämme sinua; lähellä on sinun nimesi, sinun ihmeitäsi kerrotaan. ³Vaikka minä valitsenkin ajan, minä tuomitsen oikein. ⁴Vaikka maa kaikkine asukkaineen menehtyy pelkoon, pidän minä pystyssä sen patsaat.” Sela. ⁵”Ylvästelijöille minä sanon: älkää ylvästelkö, ja jumalattomille: älkää sarvea nostako. ⁶Älkää nostako sarveanne korkealle, älkää puhuko niskoitellen, julkeasti.” ⁷Ei tule apua idästä, ei lännestä, ei vuorisesta erämaasta, ⁸vaan Jumala on se, joka tuomitsee: yhden hän alentaa, toisen ylentää. ⁹Sillä Herran kädessä on malja, joka vaahtoa täynnänsä höystettyä viiniä, ja siitä hän kaataa; kaikkien maan jumalattomien täytyy se juoda, särpiä pohjasakkaa myöten. ¹⁰Mutta minä julistan iäti, veisaan kiitosta Jaakobin Jumalalle. ¹¹Ja kaikki jumalattomien sarvet minä katkaisen; korkealle kohoavat vanhurskaan sarvet.

76 Veisuunjohtajalle; kielisoittimilla; virsi; Aasafin laulu. ²Jumala on tunnettu Juudassa, hänen nimensä on suuri Israelissa; ³Saalemissa on hänen majansa ja hänen asumuksensa Siionissa. ⁴Siellä hän mursi jousen salamat, kilven ja miekan ja sodan. Sela. ⁵Kirkkaudessa, valtasuuruudessa sinä tulit voittosaaliin vuorilta. ⁶Urhoollisilta ryöstettiin

aset, he uupuivat uneen; kaikkien sankarien kädet herposivat. ⁷Sinun nuhtelustasi, Jaakobin Jumala, vaipuivat raskaaseen uneen vaunut ja hevoset. ⁸Sinä olet peljättävä, kuka kestää sinun edessäsi, kun sinä vihastut? ⁹Taivaasta sinä annoit tuomiosi kuulua; maa peljästy ja vaiken, ¹⁰kun Jumala nousi tuomiolle vapahtaakseen kaikki maan nöyrät. Sela. ¹¹Sillä ihmisten viha tulee sinulle ylistykseksi: sinä vyöttäydyt vihan ylenpalttisuuteen. ¹²Tehkää lupauksia ja täyttäkää ne Herralle, Jumalalenne. Kaikki hänen ympärillään asuvaiset tuokoot lahjoja Peljättävälle, ¹³joka nöyryyttää ruhtinaitten rohkeuden ja joka on peljättävä maan kuninkaille.

77 Veisuunjohtajalle; Jedutunin tapaan; Aasafin virsi. ²Minä korotan ääneni Jumalan puoleen ja huudan; minä korotan ääneni Jumalan puoleen, että hän minua kuulisi. ³Ahdistukseni aikana minä etsin Herraa; minun käteni on yöllä ojennettuna eikä väsy; minun sieluni ei lohduksista huoli. ⁴Minä muistan Jumalaa ja huokaan; minä tutkistelen, ja minun henkeni nääntyy. Sela. ⁵Sinä pidät minun silmäni valveilla; minä olen niin levoton, etten voi puhua. ⁶Minä ajattelen muinaisia päiviä, ammoin menneitä vuosia. ⁷Minä muistan yöllä kanteleeni, minä mietiskelen sydämessäni, ja minun henkeni tutkii: ⁸Hylkääkö Her-ra ikiajoiksi eikä enää osoita mielisuosiota? ⁹Onko hänen armonsä mennyt ainiaaksi, onko hänen lupauksensa lopussa polvesta polveen? ¹⁰Onko Jumala unhottanut olla armollinen, onko hän vihassaan lukinnut laupeutensa? Sela. ¹¹Minä sanoin: tämä on minun kärsimykseni, että Korkeimman oikea käsi on muuttunut. ¹²Minä muistelen Herran tekoja, minä muistelen sinun entisiä ihmetöitäsi. ¹³Minä tutkistelen kaikkia sinun töitäsi, minä mietin sinun suuria tekojasi. ¹⁴Jumala, sinun tiesi on pyhä; kuka on jumala, suuri niinkuin sinä, Jumala? ¹⁵Sinä olet Jumala, joka teet ihmeitä, sinä olet ilmoittanut voimasi kansojen seassa. ¹⁶Käsivarrellasi sinä lunastit kansasi, Jaakobin ja Joosefin lapset. Sela. ¹⁷Vedet näkivät sinut, Jumala, vedet näkivät sinut ja vapisivat, ja syvyedet värisivät. ¹⁸Pilvet purkivat vettä, pilvet antoivat jylinänsä, sinun nuolesi lensivät. ¹⁹Sinun pauhinasi ääni vyöryi, salamat valaisivat maan piirin, maa vapisi ja järkkäsi. ²⁰Meren halki kävi sinun tiesi, sinun polkusi läpi suurten vetten, eivätkä sinun jälkesi tuntuneet. ²¹Sinä kuljetit kansasi niinkuin lammaislauman Mooseksen ja Aaronin kädellä.

78 Aasafin mietevirsi. Kuuntele, kansani, minun opeustani, kallistakaa korvanne minun suuni sanoille. ²Minä avaan suuni mietelmiin, tuon ilmi muinaisaikojen arvoituksia. ³Mitä olemme kuulleet, minkä olemme saaneet tietää ja mitä isämme ovat meille kertoneet, ⁴sitä me emme heidän lapsiltansa salaa, vaan me kerromme tulevalle polvelle Herran ylistettävistä teoista, hänen voimastansa ja ihmeistänsä, jotka hän on tehnyt. ⁵Hän asetti todistuksen Jaakobiin, hän sääti Israeliin lain ja käski meidän isiemme julis-

taa ne lapsillensa, ⁶että jälkipolvi saisi ne tietää, saivat tietää vastedes syntyvät lapset, ja nekin nousivat ja kertoisivat niistä lapsillensa. ⁷Niin nämä panisivat uskalluksensa Jumalaan eivätkä unhottaisi Jumalan tekoja, vaan ottaisivat hänen käskyistänsä vaarin. ⁸Ja niin ei heistä tulisi, niinkuin heidän isistänsä, kapinoitseva ja niskoitteleva polvi, sukupolvi, jonka sydän ei pysynyt lujana ja jonka henki ei pysynyt uskollisena Jumalalle. ⁹Efraimin lapset, asetetut jousimiehet, kääntyivät pakoon taistelun päivänä. ¹⁰Eivät he pitäneet Jumalan liittoa, eivät tahtoneet vaelttaa hänen lakinsa mukaan, ¹¹vaan he unhottivat hänen suuret tekonsa ja hänen ihmeensä, jotka hän heille näytti. ¹²Heidän isiensä nähden hän ihmeitä teki Egyptin maassa, Soosanin kedolla. ¹³Hän halkaisi meren ja vei heidät sen läpi, hän seisotti vedet roukkioksi. ¹⁴Hän johdatti heitä päivän aikaan pilvellä ja tulen valolla kaiket yöt. ¹⁵Hän halkoi kalliot erämaassa ja juotti heitä runsaasti, kuin syvistä vesistä. ¹⁶Hän juoksutti puroja kalliosta ja vuodatti virtanaan vettä. ¹⁷Yhä he kuitenkin tekivät syntiä häntä vastaan ja olivat uppiniskaisia Korkeimmalle erämaassa. ¹⁸He kiusasivat Jumalaa sydämässensä, vaatien ruokaa himonsa tyydyttämiseksi. ¹⁹Ja he puhuivat Jumalaa vastaan sanoen: ”Voikohan Jumala kattaa pöydän erämaassa?” ²⁰Katso, hän kyllä kallioon iski, ja vedet vuotivat ja purot tulvivat; mutta voiko hän antaa myös leipää tai hankkia kansallensa lihaa?” ²¹Sentähden Herra, kun hän sen kuuli, julmistui; ja tuli syttyi Jaakobissa, ja Israelia vastaan nousi viha, ²²koska he eivät uskoneet Jumalaan eivätkä luottaneet hänen apuunsa. ²³Hän käski pilviä korkeudessa ja avasi taivaan ovet; ²⁴hän satoi heille ruuaksi mannaa, hän antoi heille taivaan viljaa. ²⁵Ihmiset söivät enkelien leipää; hän lähetti heille evästä yllin kyllin. ²⁶Hän nosti taivaalle itätuulen ja ajoi voimallaan esiin etelätuulen; ²⁷hän antoi sataa heille lihaa kuin tomua, siivekkäitä lintuja kuin meren hiekkaa; ²⁸hän pudotti ne leirinsä keskeen, yltympäri asuntonsa. ²⁹Niin he söivät ja tulivat kylläisiksi; mitä he olivat himoinneet, sitä hän salli heidän saada. ³⁰Eivät olleet he vielä himoansa tyydyttäneet, ja ruoka oli vielä heidän suussa, ³¹kun heitä vastaan jo nousi Jumalan viha: hän tappoi heidän voimakkaimpansa ja kaatoi maahan Israelin nuoret miehet. ³²Mutta sittenkin he yhä vielä tekivät syntiä eivätkä uskoneet hänen ihmeitensä. ³³Sentähden hän lopetti heidän päivänsä niinkuin tuulahduksen, antoi heidän vuottensa päättyä äkilliseen perikatoon. ³⁴Kun hän surmasi heitä, kysyivät he häntä, kääntyivät ja etsivät Jumalaa. ³⁵He muistivat, että Jumala oli heidän kallionsa, ja että Jumala, Korkein, oli heidän lunastajansa. ³⁶Mutta he pettivät häntä suullaan ja valhettelivat hänelle kielellänsä; ³⁷sillä heidän sydämensä ei ollut vakaa häntä kohtaan, eivätkä he olleet uskolliset hänen liitossansa. ³⁸Mutta hän on laupias, antaa anteeksi rikkomukset eikä tahdo hukuttaa. Sentähden hän usein kääntyi vihastansa eikä antanut kaiken kiivautensa nousta. ³⁹Sillä hän muisti, että he ovat liha, tuulahdus, joka menee eikä enää palaja. ⁴⁰Kuinka

usein he niskoittelivat häntä vastaan korvessa ja murehduuttivat hänen mielensä erämaassa! ⁴¹Ja yhä edelleen he kiusasivat Jumalaa ja vihoittivat Israelin Pyhän. ⁴²He eivät muistaneet hänen kättänsä, eivät sitä päivää, jona hän päästi heidät ahdistajasta, ⁴³jona hän teki tunnustekonsa Egyptissä ja ihmeensä Soosanin kedolla, ⁴⁴muutti heidän virtansa vereksi, niin etteivät he voineet vesiojistaan juoda; ⁴⁵lähetti heidän sekaansa paarmoja, jotka heitä söivät, ja sammakoita, jotka tuottivat heille häviötä; ⁴⁶antoi heidän satonsa tuhosirkoille ja heinäsirkoille heidän vaivannäkönsä; ⁴⁷hävitti rakeilla heidän viiniköynnöksensä ja raekivillä heidän metsäviikunapuunsa; ⁴⁸antoi heidän karjansa alttiiksi rakeille ja heidän laumansa salamoille. ⁴⁹Hän lähetti heitä vastaan vihansa hehkun, kiivastuksen, vihastuksen ja ahdistuksen, parven pahoja enkeleitä. ⁵⁰Hän raivasi tien vihallensa, ei säästänyt heidän sielujansa kuolemasta, vaan antoi heidän henkensä ruton valtaan. ⁵¹Hän surmasi kaikki esikoiset Egyptistä, miehuuden ensimmäiset Haamin majoista. ⁵²Mutta kansansa hän pani liikkeelle kuin lampaat ja johdatti heitä erämaassa kuin laumaa. ⁵³Hän johti heitä turvallisesti, heidän ei tarvinnut peljätä; mutta heidän vihollisensa peitti meri. ⁵⁴Ja hän vei heidät pyhälle alueellensa, vuorelle, jonka hänen oikea kätensä oli hankkinut. ⁵⁵Hän karkoitti pakanat pois heidän tieltänsä, jakoi ne heille arvalla perintöosaksi ja antoi Israelin sukukuntain asua niiden majoissa. ⁵⁶Mutta niskoittelullaan he kiusasivat Jumalaa, Korkeinta, eivätkä ottaneet hänen todistuksiansa vaaria, ⁵⁷vaan luopuivat pois ja olivat uskottomia isiensä lailla, kävivät kelvottomiksi kuin velto jousi. ⁵⁸He vihoittivat hänet uhrikukkuloillansa ja herättivät hänen kiivautensa epäjumaliensa kuvilla. ⁵⁹Jumala kuuli sen ja julmistui, ja hän hylkäsi Israelin peräti. ⁶⁰Hän hylkäsi asumuksensa Siilossa, majan, jonka hän oli pystyttänyt ihmisten keskelle. ⁶¹Hän salli väkevyytensä joutua vankeuteen ja kunniansa vihollisten käsiin. ⁶²Hän antoi kansansa alttiiksi miekalle ja julmistui perintöosaansa. ⁶³Heidän nuorukaisensa kulutti tuli, ja heidän neitsyensä jäivät häälauluja vaille. ⁶⁴Heidän pappinsa kaatuivat miekkaan, eivätkä heidän leskensä voineet itkua itkeä. ⁶⁵Silloin Herra heräsi niinkuin nukkuja, niinkuin viinin voittama sankari. ⁶⁶Hän löi vihollisensa pakoon, tuotti heille ikuisen häpeän. ⁶⁷Hän hylkäsi myös Joosefin majan eikä valinnut Efraimin sukukuntaa, ⁶⁸vaan valitsi Juudan sukukunnan, Siionin vuoren, jota hän rakastaa. ⁶⁹Ja hän rakensi pyhäkkönsä korkeuksien tasalle, rakensi sen kuin maan, jonka hän on perustanut ikiajoiksi. ⁷⁰Hän valitsi Daavidin, palvelijansa, ja otti hänet lammastarhoista. ⁷¹Hän toi hänet imettäväisten lammasten jäljestä kaitsemaan kansaansa, Jaakobia, ja Israelia, perintöosaansa. ⁷²Ja Daavid kaitsi heitä vilpittömin sydämin ja johti heitä taitavalla kädellä.

79Aasafin virsi. Jumala, pakanat ovat tunkeutuneet sinun perintöosaasi, he ovat saastuttaneet sinun pyhän tempelisi, ovat tehneet Jerusalemissa kiviraunion. ²He antoi-

vat sinun palvelijaisi ruumiit taivaan linnuille ruuaksi, maan pedoille sinun hurskaittesi lihan. ³He vuodattivat heidän vertansa kuin vettä ympäri Jerusalemiä, eikä heitä kukaan haudannut. ⁴Me olemme joutuneet naapurimme häväistäviksi, niiden pilkattaviksi ja ivattaviksi, jotka ympärillämme asuvat. ⁵Kuinka kauan sinä, Herra, olet yhäti vihoissasi, kuinka kauan sinun kiivautesi tulena palaa? ⁶Vuodata vihasi pakanain ylitse, jotka eivät sinua tunne, ja valtakuntien ylitse, jotka eivät sinun nimeäsi avukseen huuda. ⁷Sillä he ovat syöneet Jaakobin ja tehneet hänen asuinsijansa autioksi. ⁸Älä lue meidän syyksemme isiemme rikoksia, anna armosi pian kohdata meitä, sillä me olemme sangen viheviä tulleet. ⁹Auta meitä sinä, pelastuksemme Jumala, nimesi kunnian tähden, pelasta meidät ja anna meidän syntimme anteeksi nimesi tähden. ¹⁰Miksi pakanat saisivat sanoa: ”Missä on heidän Jumalansa?” Tulkoon tunnetuksi pakanain seassa, meidän silmämme nähden, sinun palvelijaisi vuodatetun veren kosto. ¹¹Tulkoon vankien huokaus sinun kasvojesi eteen; suuren käsivartesi voimalla pidä elossa kuoleman lapset. ¹²Ja maksa naapureillemme, heidän helmaansa, seitsenkertaisesti se herjaus, jolla he ovat herjanneet sinua, Herra. ¹³Mutta me, sinun kansasi, sinun laitumesi lampaat, kiitämme sinua iankaikkisesti, julistamme sinun kiitostasi polvesta polveen.

80Veisuunjohtajalle; veisataan kuin: ”Liljat”; Aasafin todistus; virsi. ²Kuuntele, Israelin paimen. Sinä, joka johdat Joosefia niinkuin lammauslaumaa, sinä, jonka valtaistuuinta kerubit kannattavat, ilmesty kirkkaudessaasi. ³Efraimin, Benjaminin ja Manassen edessä herätä voimasi, tule meidän avuksemme. ⁴Jumala, saata meidät entisellemme, valista kasvosi, niin me autetuiksi tulemme. ⁵Herra, Jumala Sebaot, kuinka kauan sinä annat vihasi suitsuta, kun sinun kansasi rukoilee? ⁶Sinä olet syöttänyt heille kyynelten leipää, olet juottanut heille maljoittain kyynelitä; ⁷olet pannut meidät riidaksi naapureillemme, meidän vihollisemme pilkkaavat meitä. ⁸Jumala Sebaot, saata meidät entisellemme, valista kasvosi, niin me autetuiksi tulemme. ⁹Sinä siirsit viinipuun Egyptistä, sinä karkoitit pakanat ja istutit sen. ¹⁰Sinä raivasit sille sijan, ja se juurtui ja täytti maan. ¹¹Se peitti vuoret varjollansa ja oksillansa Jumalan setrit. ¹²Se levitti köynnöksensä mereen asti ja vesansa Eufraatvirtaan saakka. ¹³Miksi sinä särjit aidan sen ympäriltä, niin että kaikki tienkulkijat sitä repivät? ¹⁴Metsäkarju sitä jyräsi, ja kedon eläimet sitä syöivät. ¹⁵Jumala Sebaot, käänny takaisin, katso alas taivaasta ja näe; ota hoitaaksesi tämä viinipuun. ¹⁶Ja suojaa se, minkä sinun oikea kätesi istutti, tämä taimi, jonka kasvatit suureksi itseäsi varten. ¹⁷Se on tulen polttama, se on karsittu. He hukkuvat sinun kasvojesi uhkauksesta. ¹⁸Kätesi suojelkoon sinun oikean kätesi miestä, ihmislasta, jonka kasvatit suureksi itseäsi varten. ¹⁹Silloin me emme sinusta luovu. Suo meidän elää, niin me huudamme sinun nimeäsi avuksemme. ²⁰Herra, Jumala Sebaot, saata meidät entisellemme, valista kasvosi, niin

me autetuiksi tulemme.

81Veisuunjohtajalle; veisataan kuin viininkorjuulaulu; Aasafin virsi. ²Nostakaa ilohuuto Jumalalle, joka on meidän väkevyytemme; nostakaa riemuhuuto Jaakobin Jumalalle. ³Virittäkää kiitosvirsi, lyökää vaskirumpuja, soittakaa suloisesti kanteleita ynnä harppuja. ⁴Puhaltakaa pasunaa uudenkuun aikana, täyden kuun aikana, meidän juhlapäivämme kunniaksi. ⁵Sillä tämä on käsky Israelille, Jaakobin Jumalan säädös. ⁶Hän asetti sen todistukseksi Joosefille käydessään Egyptin maata vastaan. Minä kuulen puheen, joka on minulle outo: ⁷”Minä nostin taakan hänen hartioitansa, hänen kätensä pääsivät kantokorin kuormasta. ⁸Hädässäsi sinä huusit, ja minä vapautin sinut; ukkospilven peitosta minä vastasin sinulle, minä koettelin sinua Meriban veden luona.” Sela. ⁹”Kuule, kansani, minä varoitin sinua; Israel, jospa sinä minua kuulisit! ¹⁰Älköön sinulla olko muukalaista jumalaa, äläkää kumarra vierasta jumalaa. ¹¹Minä olen Herra, sinun Jumalasi, joka toin sinut Egyptin maasta; avaa suusi, niin minä sen täytän. ¹²Mutta minun kansani ei kuullut minun ääntäni, eikä Israel noudattanut minun mieltäni. ¹³Niin minä annoin heidän mennä pois sydämensä paatumuksessa, he saivat vaelttaa omien neuvojensa mukaan. ¹⁴Oi, jospa minun kansani minua kuulisi ja Israel vaeltaisi minun teilläni, ¹⁵niin minä pian masentaisin heidän vihollisensa ja kääntäisin käteni heidän vihamiehiänsä vastaan. ¹⁶Ne, jotka Herraa vihaavat, matelisivat hänen edessään, ja heidän kohtalonsa kestäisi iankaikkisesti. ¹⁷Mutta kansaansa hän ruokkisi parhaalla nisulla; minä ravitsisin sinua hunajalla kalliosta.”

82Aasafin virsi. Jumala seisoo jumalien kokouksessa, hän on tuomari jumalien keskellä: ²”Kuinka kauan te tuomitsette väärin ja pidätte jumalattomain puolta?” Sela. ³”Auttakaa oikeuteensa vaivainen ja orpo, antakaa kurjalle ja puutteenalaiselle oikeus. ⁴Vapauttakaa vaivainen ja köyhä, pelastakaa hänet jumalattomain käsistä. ⁵Ei ole heillä älyä, ei ymmärrystä, he vaeltavat pimeydessä: kaikki maan perustukset horjuvat. ⁶Minä sanon: Te olette jumalia ja kaikki tyynni Korkeimman poikia; ⁷kuitenkin te kuolette, niinkuin ihmiset kuolevat, ja kaadutte niinkuin kuka ruhtinas tahansa.” ⁸Nouse, Jumala, tuomitse maa, sillä sinä perit kaikki pakanakansat.

83Laulu, Aasafin virsi. ²Jumala, älä ole niin ääneti, älä ole vaiti, älä ole, Jumala, niin hiljaa. ³Sillä, katso, sinun vihollisesi pauhaavat, ja sinun vihaajasi nostavat päätänsä. ⁴Heillä on kavalat hankkeet sinun kansaasi vastaan, ja he pitävät neuvoa sinun suojattejasi vastaan. ⁵He sanovat: ”Tulkaa, hävittäkäämme heidät olemasta kansa, niin ettei Israelin nimeä enää muisteta”. ⁶Sillä he neuvottelevat keskenään yksimielisesti, he tekevät liiton sinua vastaan: ⁷Edomin teltat ja ismaelilaiset, Mooab ja hagrilaiset, ⁸Gebal, Ammon ja Amalek, Filistea ynnä Tyyron asuk-

kaat. ⁹Myös Assur on liittynyt heihin, nämä ovat käsivartena Lootin lapsilla. Sela. ¹⁰Tee heille, niinkuin teit Midianille, niinkuin Siiseralle, niinkuin Jaabinille Kiison-joen rannalla. ¹¹Heidät tuhottiin Eendorissa, he joutuivat lannaksi maahan. ¹²Anna heidän ylhäisillensä käydä, niinkuin kävi Oorebille ja Sebille, ja kaikille heidän ruhtinailleensa niinkuin Seballe ja Salmunnalle, ¹³koska he sanovat: ”Anastakaamme itsellemme Jumalan asunnot”. ¹⁴Jumalani, tee heidät lentäviksi lehdiksi, kuiviksi korsiksi tuulen viedä. ¹⁵Niinkuin kulovalkea metsää polttaa, niinkuin liekit kärkevät vuoria, ¹⁶niin aja sinä heitä rajuilmallasi ja kauhistuta heitä tuulispäälläsi. ¹⁷Täytä heidän kasvonsa häpeällä, että he etsisivät sinun nimeäsi, Herra. ¹⁸Joutukoot häpeään ja kauhistukoot ikuisesti, tulkoot häpeään ja hukukoot. ¹⁹Ja tulkoot tunteen, että sinun ainoan nimi on Herra, että sinä olet Korkein kaikessa maassa.

84Veisuunjohtajalle; veisataan kuin viininkorjuulaulu; koorahilaisten virsi. ²Kuinka ihanat ovat sinun asuinsijasi, Herra Sebaot! ³Minun sieluni ikävöittää ja halajaa Herran esikartanoihin, minun sydämeni ja ruumiini pyrkii riemuiten elävää Jumalaa kohti. ⁴Löysihän lintunen majan ja pääskynen pesän, johon se poikasensa laskee: sinun alttarisi, Herra Sebaot, minun kuninkaani ja minun Jumalani. ⁵Autuaat ne, jotka sinun huoneessasi asuvat! He kiittävät sinua alati. Sela. ⁶Autuaat ne ihmiset, joilla on voimansa sinussa, joilla on mielessänsä pyhät matkat! ⁷Kun he käyvät Kyynellaakson kautta, he muuttavat sen lähteitten maaksi, ja syyssade peittää sen sinuauksilla. ⁸He käyvät voimasta voimaan, he astuvat Jumalan eteen Siionissa. ⁹Herra, Jumala Sebaot, kuule minun rukoukseni, ota se korviisi, Jaakobin Jumala. Sela. ¹⁰Jumala, meidän kilpemme, käännä katseesi, katso voideltusi kasvoja. ¹¹Sillä yksi päivä sinun esikartanoissasi on parempi kuin tuhat muualla; mieluummin minä olen vartijana Jumalani huoneen kynnyksellä, kuin asun jumalattomien majoissa. ¹²Sillä Herra Jumala on aurinko ja kilpi; Herra antaa armon ja kunnian, ei hän kiellä hyvää niiltä, jotka nuhteettomasti vaeltavat. ¹³Herra Sebaot, autuas se ihminen, joka sinuun turvaa!

85Veisuunjohtajalle; koorahilaisten virsi. ²Herra, ennen sinä olit suosiollinen maallesi, sinä käänsit Jaakobin kotalon. ³Sinä annoit anteeksi kansasi pahat teot ja peitit kaikki heidän syntinsä. Sela. ⁴Sinä panit kaiken kiihvastuksesi pois ja lauhduit vihasi hehkusta. ⁵Käänny taas meidän puoleemme, sinä pelastuksemme Jumala, älä ole enää tuimistunut meihin. ⁶Oletko ainiaaksi vihastunut meihin, pidätkö vihaa suvusta sukuun? ⁷Etkö virvoita meitä eloon jälleen, että sinun kansasi iloitsisi sinussa? ⁸Herra, suo meidän nähdä sinun armosi, anna apusi meille. ⁹Minä tahdon kuulla, mitä Jumala, Herra, puhuu: hän puhuu rauhaa kansallensa, hurskaillensa; älkööt he kääntykö jälleen tyhmyyteen. ¹⁰Totisesti, hänen apunsa on lähellä niitä, jotka häntä pelkäävät, ja niin meidän maassamme kunnia

asuu. ¹¹Armo ja totuus tapaavat toisensa täällä, vanhurskaus ja rauha antavat suuta toisillensa, ¹²uskollisuus ver-soo maasta, ja vanhurskaus katsoo taivaasta. ¹³Herra antaa meille kaikkea hyvää, ja meidän maamme antaa satonsa. ¹⁴Vanhurskaus käy hänen edellensä ja seuraa hänen askeltensa jälkiä.

86Daavidin rukous. Kallista, Herra, korvasi minun puoleeni ja vastaa minulle, sillä minä olen kurja ja köyhä. ²Varjele minun sieluni, sillä minä olen hurskas; sinä, minun Jumalani, pelasta palvelijasi, joka sinuun turvaa. ³Ole minulle armollinen, Herra, sillä sinua minä huudan kaiken päivää. ⁴Ilahuta palvelijasi sielu, sillä sinun puoleesi, Herra, minä ylennän sieluni. ⁵Sillä sinä, Herra, olet hyvä ja anteeksiantavainen, suuri armossa kaikille, jotka sinua avuksensa huutavat. ⁶Ota, Herra, korviisi minun rukoukseni, tarkkaa minun anomiseni ääntä. ⁷Hätäni päivänä minä sinua avukseni huudan, sillä sinä vastaat minulle. ⁸Ei ole sinun vertaistasi, Herra, jumalien joukossa, eikä ole vertaa sinun töillesi. ⁹Kaikki kansat, jotka sinä tehnyt olet, tulevat ja kumartuvat sinun edessäsi, Herra, ja kunnioittavat sinun nimeäsi. ¹⁰Sillä sinä olet suuri ja teet ihmeitä, sinä ainoa olet Jumala. ¹¹Neuvo minulle tiesi, Herra, että minä vaeltaisin sinun totuudessasi. Kiinnitä minun sydämeni siihen yhteen, että minä sinun nimeäsi pelkäisin. ¹²Kaikesta sydämestäni minä kiitän sinua, Herra, minun Jumalani, ja kunnioitan sinun nimeäsi iankaikkisesti; ¹³sillä sinun armosi on suuri minua kohtaan, sinä olet pelastanut minun sieluni tuonelan syvyydestä. ¹⁴Jumala, julkeat ovat nousseet minua vastaan, väkivaltaisten joukko etsii minun henkeäni; eivät he pidä sinua silmänsä edessä. ¹⁵Mutta sinä, Herra, olet laupias ja armahtavainen Jumala, pitkämielinen, suuri armossa ja totuudessa. ¹⁶Käänny minun puoleeni, ole minulle armollinen, anna voimasi palvelijallesi, auta palvelijattaresi poikaa. ¹⁷Tee merkki minulle, minun hyväkseni. Häpeäksensä minun vihaajani nähkööt, että sinä, Herra, minua autat ja lohdutat.

87Koorahilaisten virsi, laulu. Pyhille vuorille perustamaansa kaupunkia, ²Siionin portteja, Herra rakastaa enemmän kuin Jaakobin kaikkia muita asuinsijoja. ³On kunnia-kasta, mitä sinusta sanotaan, sinä Jumalan kaupunki: - Sela. - ⁴”Minä mainitsen tunnustajikseni Rahabin ja Baabelin; katso, Filisteasta, Tyyrosta ja Etiopiasta minä mainitsen: Sekin on syntynyt siellä.” ⁵Mutta Siionista sanotaan: ”Joka-ainoa on syntynyt siellä”. Sitä Korkein itse vahvana pitää. ⁶Herra luettelee, kirjoittaessaan kirjaan kansat: ”Tämäkin on syntynyt siellä”. Sela. ⁷Veisaten, karkeloiden sanotaan: ”Kaikki minun lähteeni ovat sinussa”.

88Koorahilaisten laulu, virsi; veisuunjohtajalle; veisataan kuin: ”Sairaus”; esrahilaisen Heemanin mietevirsi. ²Herra, minun pelastukseni Jumala, päivin ja öin minä huudan sinun edessäsi. ³Salli minun rukoukseni tulla kasvojesi eteen,

kallista korvasi minun huutoni puoleen. ⁴Sillä minun sieluni on kärsimyksistä kylläinen, ja minun elämäni on lähellä tuonela. ⁵Minut luetaan hautaan menevien joukkoon, minä olen kuin mies, jolta voima on poissa. ⁶Minä olen jätetty kuolleitten joukkoon, olen kuin kaatuneet, jotka haudassa makaavat ja joita sinä et enää muista ja jotka ovat sinun kädestäsi erotetut. ⁷Sinä olet laskenut minut syvimpään hautaan, pimeyteen, syviin kuiluihin. ⁸Sinun vihasi painaa minua, ja kaikki kuohusi sinä vyörytät minun ylitseni. Sela. ⁹Sinä olet karkoittanut tuttavani minusta kauas, olet tehnyt minut heille inhoksi; minä olen suljettu sisään enkä pääse ulos. ¹⁰Minun kasvoni ovat kuihtuneet kurjuudesta. Joka päivä minä huudan sinua, Herra, ja ojennan käteni sinun puoleesi. ¹¹Teetkö sinä ihmeitä kuolleille, tai nousevatko haamut sinua kiittämään? Sela. ¹²Kerrotaanko haudassa sinun armostasi, manalassa sinun uskollisuudestasi? ¹³Tunnettaanko sinun ihmeitäsi pimeydessä ja sinun vanhurskauttasi unhotuksen maassa? ¹⁴Mutta minä huudan avukseni sinua, Herra, ja minun rukoukseni tulee varhain sinun eteesi. ¹⁵Miksi, Herra, hylkäätkä minun sieluni, miksi peität kasvosi minulta? ¹⁶Minä olen kurja ja lähellä kuolemaa hamasta nuoruudestani, minä kärsin sinun kauhukseni, olen neuvoton. ¹⁷Sinun vihasi vyöryy minun ylitseni, sinun hirmusi hukuttavat minut. ¹⁸Ne saartavat minua kaiken päivää kuin vedet, ne kaikki yhdessä piirittävät minua. ¹⁹Ystävät ja toverit sinä olet karkoittanut minusta kauas, pimeys on minun ainoa tuttavani.

89 Esrahilaisen Eetanin mietevirsi. ²Minä laulan Herran armoteoista lakkaamatta, julistan suullani sinun uskollisuuttasi polvesta polveen. ³Minä sanon: ikiajoiksi on armo rakennettu, sinä olet perustanut uskollisuutesi tavaisiin. - ⁴”Minä olen tehnyt liiton valittuni kanssa, olen palvelijalleni Daavidille vannonut: ⁵”Minä vahvistan sinun jälkeläisesi ikiajoiksi ja rakennan sinulle valtaistuimen polvesta polveen.” Sela. ⁶Ja taivaat ylistävät sinun ihmeitäsi, Herra, ja pyhän seurakunta sinun uskollisuuttasi. ⁷Sillä kuka pilvissä on Herran vertainen, kuka Jumalan poikain joukossa on niinkuin Herra? ⁸Hän on Jumala, ylen hirmuinen pyhien kokouksessa, peljättävämpi kaikkia, jotka hänen ympärillensä ovat. ⁹Herra, Jumala Sebaot, kuka on voimassa sinun vertaisesi, Herra? Ja sinun uskollisuutesi ympäröi sinua. ¹⁰Sinä hallitset meren raivon; kun sen aallot kohoavat, sinä ne asetat. ¹¹Sinä ruhjoit Rahabin kuin sodassa kaatuneen; väkevällä käsivarrellasi sinä ajoit vihollisesi hajalle. ¹²Sinun ovat taivaat, sinun on myös maa; maanpiirin täysinensä sinä olet perustanut. ¹³Sinä loit pohjoisen ja etelän; sinun nimestäsi riemuitsevat Taabor ja Hermon. ¹⁴Sinulla on käsivarsi voimaa täynnä, väkevä on sinun kätesi, korotettu sinun oikea kätesi. ¹⁵Vanhurskaus ja oikeus on sinun valtaistuimesi perustus, armo ja totuus käy sinun kasvojesi edellä. ¹⁶Autuus se kansa, joka tuntee juhliemun, ne, jotka vaeltavat sinun kasvojesi valkeudessa, Herra! ¹⁷He riemuitsevat sinun nimestäsi kaik-

kina päivinänsä, ja sinun vanhurskautesi voimasta heidät korotetaan. ¹⁸Sillä sinä olet heidän väkevyytensä, heidän kaunistuksensa, ja sinä armossasi kohotat meidän sarvemme. ¹⁹Sillä meidän kilpemme on Herran huomassa, meidän kuninkaamme on Israelin Pyhän huomassa. ²⁰Silloin sinä näyssä puhuit hurskaillesi ja sanoit: ”Minä olen pannut avun sankarin käteen, olen kansan keskeltä korottanut valittuni: ²¹minä olen löytänyt Daavidin, palvelijani, olen voidellut hänet pyhällä öljylläni. ²²Minun käteni on lujasti tukeva häntä, minun käsivarteni on häntä vahvistava. ²³Ei vihollinen yllätä häntä, eikä vääryyden mies häntä sorra; ²⁴vaan minä hävitän hänen ahdistajansa hänen edestänsä ja lyön hänen vihamiehensä maahan. ²⁵Minun uskollisuuteni ja armoni on hänen kanssansa, ja minun nimessäni kohoaa hänen sarvensa. ²⁶Minä asetan hänen kätensä valitsemaan merta ja virtoja hänen oikean kätensä. ²⁷Hän kutsuu minua: ’Sinä olet minun isäni, sinä minun Jumalani ja pelastukseni kallio’. ²⁸Ja minä asetan hänet esikoiseksi, maan kuninkaista korkeimmaksi. ²⁹Minä säilytän armoni hänelle iankaikkisesti, ja minun liittoni hänen kanssaan on luja. ³⁰Minä annan hänen jälkeläistensä säilyä iäti ja hänen valtaistuimensa niin kauan, kuin taivaat pysyvät. ³¹Jos hänen poikansa hylkäävät minun lakini eivätkä vaella minun oikeuksieni mukaan, ³²jos he minun säädökseni rikkovat eivätkä noudata minun käskyjäni, ³³niin minä rannaisen vitsalla heidän rikoksensa ja heidän pahat tekonsa vitsauksilla; ³⁴mutta armoani en minä ota häneltä pois eikä vilpistele uskollisuudestani. ³⁵En minä liittoani riko, eikä muuta sitä, mikä on minun huuliltani lähtenyt. ³⁶Minä olen kerran vannonut pyhyytteni kautta, ja totisesti, minä en Daavidille valhettele: ³⁷Hänen jälkeläisensä pysyvät iankaikkisesti, ja hänen valtaistuimensa on minun edessäni niinkuin aurinko, ³⁸se pysyy lujana iankaikkisesti niinkuin kuu. Ja todistaaja pilvissä on uskollinen.” Sela. ³⁹Ja kuitenkin sinä hylkäsit voideltusi ja pidit häntä halpana ja olet vihastunut häneen. ⁴⁰Sinä olet purkanut palvelijasi liiton, olet häväissyt hänen kruununsa, olet heittänyt sen maahan. ⁴¹Sinä olet särkenyt kaikki hänen muurinsa, olet pannut raunioiksi hänen linnoituksensa. ⁴²Kaikki tien kulijat ovat häntä ryöstäneet, hän on joutunut naapuriensa häväistäväksi. ⁴³Sinä olet korottanut hänen vihollistensa oikean käden, olet tuottanut ilon kaikille hänen vihamiehilleensä. ⁴⁴Sinä olet kääntänyt takaisin hänen miekkansa terän etkä ole sodassa pitänyt häntä pystyssä. ⁴⁵Sinä olet tehnyt hänen loistostansa lopun ja olet syössyt maahan hänen valtaistuimensa. ⁴⁶Sinä olet lyhentänyt hänen nuoruutensa päivät, olet hänet häpeällä peittänyt. Sela. ⁴⁷Kuinka kauan sinä, Herra, itsesi yhäti kätket? Kuinka kauan sinun vihasi tulena palaa? ⁴⁸Muista, kuinka lyhyt minun elämäni on, kuinka katoavaisiksi sinä olet luonut kaikki ihmislapset. ⁴⁹Kuka on se mies, joka jää eloon eikä kuoloa näe, joka pelastaa sielunsa tuonelan kädestä? Sela. ⁵⁰Herra, missä ovat sinun entiset armotekosi, jotka sinä uskollisuudestasi vanhoit Daavidille? ⁵¹Ajattelle, Herra, palvelijaisi häpäisyä ja

mitä minun kaikilta noilta monilta kansoilta täytyy povessani kestää, ⁵²kun, Herra, sinun vihollisesi herjaavat, herjaavat sinun voideltusi askeleita. ⁵³Kiitetty olkoon Herra iankaikkisesti. Amen, amen.

90 Mooseksen, Jumalan miehen, rukous. Herra, sinä olet meidän turvamme polvesta polveen. ²Ennenkuin vuoret syntyivät ja sinä loit maan ja maanpiirin, iankaikkisesta iankaikkiseen olet sinä, Jumala. ³Sinä palautat ihmiset takaisin tomuun ja sanot: ”Palatkaa jälleen, te ihmisten lapset”. ⁴Sillä tuhat vuotta on sinun silmissäsi niinkuin eilinen päivä, joka meni ohitse, ja niinkuin öinen vartiohetki. ⁵Sinä huuhdot heidät pois; he ovat kuin uni, ovat kuin ruoho, joka aamulla kukoistaa: ⁶aamulla se kasvaa ja kukoistaa, mutta illalla se leikataan ja kuivettuu. ⁷Sillä me hukumme sinun vihasi voimasta, ja sinun kiivastuksesi voimasta me häviämme pois. ⁸Meidän pahat tekomme sinä asetat eteesi, salaiset syntimme kasvojesi valkeuteen. ⁹Niin kaikki meidän päivämme kuluvat sinun vihasi alla, vuotemme päättyvät meiltä kuin huokaus. ¹⁰Meidän elinpäivämme ovat seitsemänkymmentä vuotta taikka enintään kahdeksänkymmentä vuotta; ja parhaimmillaankin ne ovat vaiva ja turhuus, sillä ne kiitävät ohitse, niinkuin me lentäisimme pois. ¹¹Kuka ajattelee sinun vihasi ankaruutta, sinun kiivauttasi, niin että hän sinua pelkäisi? ¹²Opetä meitä laskemaan päivämme oikein, että me saisimme viisaan sydämen. ¹³Herra, palaja jälleen. Voi, kuinka kauan? Armahda palvelijoitasi. ¹⁴Ravitse aamulla meitä armollasi, suo meille iloa ja riemua kaikkina päivinä. ¹⁵Suo meidän iloita yhtä monta päivää, kuin olet nöyryyttänyt meitä, yhtä monta vuotta, kuin olemme kovaa kokeneet. ¹⁶Saakoot palvelijasi nähdä sinun tekosi ja heidän lapsensa sinun kunniasi. ¹⁷Ja tulkoon osaksemme Herran, meidän Jumalamme, laupeus. Suo menestyä meille kättemme työn; niin, suo menestyä meidän kättemme työn.

91 Joka Korkeimman suojassa istuu ja Kaikkivaltiaan varjossa yöpyy, ²se sanoo: ”Herra on minun turvani ja linnani, hän on minun Jumalani, johon minä turvaan”. ³Sillä hän päästää sinut linnustajan paulasta, turmiollisesta rutosta. ⁴Sulillansa hän sinua suoja, ja sinä saat turvan hänen siipiensä alla; hänen uskollisuutensa on kilpi ja suojus. ⁵Et sinä pelkää yön kauhuja, et päivällä lentävää nuolta, ⁶et ruttoa, joka pimeässä kulkee, et kulkutautia, joka päiväsydännä häviötä tekee. ⁷Vaikka tuhat kaatuisi sinun sivultasi, kymmenen tuhatta oikealta puoleltasi, ei se sinuun satu. ⁸Sinun silmäsi saavat vain katsella ja nähdä, kuinka jumalattomille kostetaan. - ⁹Sillä: ”Sinä, Herra, olet minun turvani”. - Korkeimman olet sinä ottanut suojaksesi. ¹⁰Ei kohtaa sinua onnettomuus, eikä vitsaus lähesty sinun majaasi. ¹¹Sillä hän antaa enkeleilleen sinusta käskyn varjella sinua kaikilla teilläsi. ¹²He kantavat sinua käsillänsä, ettet jalkaasi kiveen loukkaisi. ¹³Sinä kuljet leijonan ja kyykäärmeen ylitse, sinä tallaat nuorta jalopeuraa ja lo-

hikäärmettä. - ¹⁴”Koska hän riippuu minussa kiinni, niin minä hänet pelastan; minä suojelen hänet, koska hän tuntee minun nimeni. ¹⁵Hän huutaa minua avuksensa, ja minä vastaan hänelle, minä olen hänen tykönänsä, kun hänellä on ahdistus, minä vapahdan hänet ja saatan hänet kunniaan. ¹⁶Minä ravitsen hänet pitkällä iällä ja suon hänen nähdä antamani pelastuksen.”

92 Virsi, sapatinpäivä-laulu. ²Hyvä on Herraa kiittää ja veisata kiitosta sinun nimellesi, sinä Korkein, ³aamulla julistaa sinun armoasi ja yön tullen sinun totuuttasi ⁴kymmenkielisi soittimilla ja harpuilla, kannelta soittaen. ⁵Sillä sinä ilahutat minua, Herra, töilläsi; minä riemuitsen sinun kättesiteoista. ⁶Kuinka suuret ovat sinun tekosi, Herra! Sinun ajatuksesi ovat ylen syvät. ⁷Järjetön mies ei tätä ymmärrä, eikä sitä älyä tomppeli. ⁸Kun jumalattomat rehottavat niinkuin ruoho ja väärintekijät kaikki kukoistavat, on se heidän ikuseksi häviöksensä. ⁹Mutta sinä, Herra, olet korkea iankaikkisesti. ¹⁰Sillä katso, sinun vihollisesi, Herra, katso, sinun vihollisesi hukkuvat, kaikki väärintekijät joutuvat hajallensa. ¹¹Mutta minun sarveni sinä kohotat kuin villihärän sarvet; minut voidellaan tuoreella öljyllä. ¹²Ja iloiten minun silmäni katsovat vainoojiani, minun korvani kuulevat noista pahoista, jotka ovat nousseet minua vastaan. ¹³Vanhurskas viheriöitsee kuin palmupuu, hän kasvaa kuin Libanonin setri. ¹⁴He ovat istutetut Herran huoneeseen, he viheriöitsevät meidän Jumalamme kartanoissa. ¹⁵Vielä vanhuudessaan he tekevät hedelmää, ovat mehevät ja vihannat ¹⁶ja julistavat, että Herra on vanhurskas, hän, minun kallioni, ja ettei hänessä vääryyttä ole.

93 Herra on kuningas. Hän on pukeutunut itsensä korkeudella. Herra on pukeutunut, vyöttäytynyt voimaan. Niin pysyy maanpiiri lujana, se ei horju. ²Sinun valtaistuimesi on vahva aikojen alusta, hamasta iankaikkisuudesta olet sinä. ³Vesivirrat nostavat, Herra, vesivirrat nostavat pauhinansa, niin, vesivirrat nostavat kuohunsa. ⁴Mutta yli suurten, voimallisten vetten pauhinan, yli meren kuohujen on Herra korkeudessa voimallinen. ⁵Sinun todistuksesi ovat aivan vahvat, pyhyys on sinun huoneellesi arvollinen, Herra, hamaan aikojen loppuun.

94 Sinä koston Jumala, Herra, sinä koston Jumala, ilmesty kirkkaudessa. ²Nouse, maan tuomari, kosta ylpeille heidän tekonsa. ³Kuinka kauan jumalattomat, Herra, kuinka kauan jumalattomat saavat riemuita? ⁴Ne syytävät suustaan julkeita sanoja, ne röyhkeilevät, kaikki nuo väärintekijät. ⁵Sinun kansaasi, Herra, he runtelevat, ja sinun perintöosaasi he rasittavat. ⁶He tappavat leskiä ja muukalaisia ja murhaavat orpoja. ⁷Ja he sanovat: ”Ei Herra sitä näe, ei Jaakobin Jumala sitä huomaa”. ⁸Ymmärtäkää, te kansan järjettömät, ja te tomppelit - milloin te tulette järkiinne? ⁹Joka on korvan istuttanut, hänkö ei kuulisi? Joka on silmän luonut, hänkö ei näkisi? ¹⁰Joka kansat kasvat-

taa, hänkö ei rankaisisi, hän, joka ihmisille opettaa tiedon?¹¹ Herra tuntee ihmisten ajatukset; sillä he ovat kuin tuulen henkäys.¹² Autuas se mies, jota sinä, Herra, kuritat ja jolle sinä opetat lakisi,¹³ antaaksesi hänelle rauhan pahoilta päiviltä, kunnes jumalattomalle on kaivettu hauta!¹⁴ Sillä Herra ei hylkää kansaansa eikä perintöosaansa heitä,¹⁵ vaan oikeus on vielä noudattava vanhurskautta, ja kaikki oikeamieliset seuraavat sitä.¹⁶ Kuka nousee minun puolelleni pahoja vastaan, kuka asettuu minun rinnalleni väärintekijöitä vastaan?¹⁷ Ellei Herra olisi minun apuni, pian minun sieluni asuisi hiljaisuuden maassa.¹⁸ Kun minä ajattelen: ”Minun jalkani horjuu”, niin sinun armosi, Herra, minua tukee.¹⁹ Kun minulla on sydämessäni paljon murheita, niin sinun lohdutuksesi ilahuttaa minun sieluni.²⁰ Onko yhteyttä sinun kanssasi turmion tuomioistuimella, jossa väkivaltaa tehdään lain varjolla,²¹ ahdistetaan vanhurskaan sielua ja tuomitaan syylliseksi viaton veri?²² Mutta Herra on minun linnani, Jumalani on minun suojakallioni.²³ Hän kostaa heille heidän ilkityönsä ja hukuttaa heidät heidän pahuutensa tähden. Herra, meidän Jumalamme, hukuttaa heidät.

95 Tulkaa, kohottakaamme ilohuuto Herralle, riemuhuuto pelastuksemme kalliolle.² Käykäämme kiittäen hänen kasvojensa eteen, veisatkaamme hänelle riemuvirsiä.³ Sillä Herra on suuri Jumala, suuri kuningas yli kaikkien jumalien.⁴ Maan syvyudet ovat hänen kädessänsä, ja hänen ovat vuorten kukkulat.⁵ Hänen on meri, sillä hän on sen tehnyt, ja kuiva maa, jonka hänen kätensä ovat valmistaneet.⁶ Tulkaa, kumartukaamme ja polvistukaamme, polvillemme langetkaamme Herran, meidän Luojamme, eteen.⁷ Sillä hän on meidän Jumalamme, ja me olemme kansa, jota hän paimentaa, lauma, jota hänen kätensä kaitsee. Jospa te tänä päivänä kuulisitte hänen äänensä:⁸ ”Älkää paaduttako sydäntänne, niinkuin Meribassa, niinkuin Massan päivänä erämaassa,⁹ jossa teidän isänne minua kiusasivat, jossa he koettelivat minua, vaikka olivat nähneet minun tekoni.¹⁰ Neljäkymmentä vuotta minä olin kyllästynyt siihen sukuun ja sanoin: ’He ovat kansa, jonka sydän on eksynyt, eivätkä he tahdo tietää minun teistäni.’¹¹ Ja niin minä vihassani vannoin: ’He eivät pääse minun lepoon!’”

96 Veisatkaa Herralle uusi virsi, veisatkaa Herralle, kaikki maa.² Veisatkaa Herralle, ylistäkää hänen nimeänsä. Julistakaa päivästä päivään hänen pelastustekojansa,³ ilmoittakaa pakanain seassa hänen kunniansa, hänen ihmeitensä kaikkien kansojen seassa.⁴ Sillä Herra on suuri ja sangen ylistettävä, hän on peljättävä yli kaikkien jumalain.⁵ Sillä kaikki kansojen jumalat ovat epäjumalia, mutta Herra on tehnyt taivaat.⁶ Herraus ja kunnia on hänen kasvojensa edessä, kiitos ja ylistys hänen pyhäkössänsä.⁷ Antakaa Herralle, te kansojen sukukunnat, antakaa Herralle kunnia ja väkevyyys.⁸ Antakaa Herralle hänen nimensä kunnia, tuokaa lahjoja, tulkaa hänen esikartanoihinsa.⁹ Kumartakaa

Herraa pyhässä kaunistuksessa, vaviskaa hänen kasvojensa edessä, kaikki maa.¹⁰ Sanokaa pakanain seassa: ”Herra on kuningas”. Niin pysyy maanpiiri lujana, se ei horju. Hän tuomitsee kansat oikeuden mukaan.¹¹ Iloitkoot taivaat, ja riemuitkoon maa; pauhatkoon meri ja kaikki, mitä siinä on.¹² Ihastukoot kedot ja kaikki, mitä kedolla on, riemuitkoot silloin kaikki metsän puut.¹³ Herran edessä, sillä hän tulee, sillä hän tulee tuomitsemaan maata: hän tuomitsee maanpiirin vanhurskaudessa ja kansat uskollisuudessa.

97 Herra on kuningas! Riemuitkoon maa; iloitkoot saaret, niin monta kuin niitä on.² Pilvi ja pimeys on hänen ympärillensä, vanhurskaus ja oikeus on hänen valtaistuimensa perustus.³ Tuli käy hänen edellensä ja polttaa hänen vihollisensa, yltympäri.⁴ Hänen salamansa valaisevat maanpiirin; maa näkee sen ja vapisee.⁵ Vuoret sulavat niinkuin vaha Herran edessä, kaiken maan Herran edessä.⁶ Taivaat julistavat hänen vanhurskauttansa, ja kaikki kansat näkevät hänen kunniansa.⁷ Kaikki kuvain kumartajat joutuvat häpeään, kaikki, jotka epäjumalista kerskaavat. Kumartakaa häntä, kaikki jumalat.⁸ Siion kuulee sen ja iloitsee, ja Juudan tyttäret riemuitsevat sinun tuomioistasi, Herra.⁹ Sillä sinä, Herra, olet Korkein yli kaiken maan, sinä olet ylen korkea, ylitse kaikkien jumalain.¹⁰ Te, jotka Herraa rakastatte, vihatkaa pahaa. Hän varjelee hurskasten sielut, jumalattomien kädestä hän heidät pelastaa.¹¹ Vanhurskaalle koittaa valkeus ja oikeamielisille ilo.¹² Iloitkaa Herrassa, te vanhurskaat; kiittäkää hänen pyhää nimeänsä.

98 Virsi. Veisatkaa Herralle uusi virsi, sillä hän on ihmeitä tehnyt. Hän on saanut voiton oikealla kädellensä ja pyhällä käsivarrellansa.² Herra on tehnyt tietäväksi pelastustekonsa, hän on ilmaissut vanhurskautensa pakanain silmien edessä.³ Hän on muistanut armonsa ja uskollisuutensa Israelin heimoa kohtaan; kaikki maan ääret ovat nähneet meidän Jumalamme pelastusteot.⁴ Kohottakaa riemuhuuto Herralle, kaikki maa, iloitkaa ja riemuitkaa ja veisatkaa kiitosta.⁵ Veisatkaa Herran kiitosta kanteleilla - kanteleilla ja ylistysvirren sävelillä,⁶ vaskitorvilla ja pasunan äänellä. Kohottakaa riemuhuuto Herran, kuninkaan, edessä.⁷ Pauhatkoon meri ja kaikki, mitä siinä on, maanpiiri ja ne, jotka siinä asuvat.⁸ Paukuttakoot käsiänsä virrat, ja vuoret yhdessä riemuitkoot.⁹ Herran edessä; sillä hän tulee tuomitsemaan maata. Hän tuomitsee maanpiirin vanhurskaasti ja kansat oikeuden mukaan.

99 Herra on kuningas, vaviskoot kansat - hän, jonka valtaistuinta kerubit kannattavat - huojukoon maa.² Suuri on Herra Siionissa, hän on korkea yli kaikkien kansojen.³ He ylistävät sinun suurta ja peljättävää nimeäsi. Hän on pyhä.⁴ Se on kuninkaan voima, että hän rakastaa oikeutta. Sinä olet saattanut oikeuden voimaan, sinä toimitat oikeuden ja vanhurskauden Jaakobissa.⁵ Ylistäkää Herraa, meidän Jumalaamme, kumartakaa hänen jalkainsa astin-

laudan eteen. Hän on pyhä. ⁶Mooses ja Aaron hänen pappiensa joukossa ja Samuel niiden joukossa, jotka avuksi huusivat hänen nimeänsä, he huusivat Herraa, ja hän vastasi heille. ⁷Hän puhui heille pilvenpatsaasta; he noudattivat hänen todistuksiansa ja käskyjä, jotka hän oli heille antanut. ⁸Herra, meidän Jumalamme, sinä vastasit heille, olit heille anteeksiantava Jumala, vaikka sinä heidän pahat tekonsa kostit. ⁹Ylistäkää Herraa, meidän Jumalaamme, rukoilkaa kumartuneina hänen pyhää vuortansa kohti; sillä Herra, meidän Jumalamme, on pyhä.

100Kiitosuhri-virsi. Kohottakaa riemuhuuto Herralle, kaikki maa. ²Palvelkaa Herraa ilolla, tulkaa hänen kasvojensa eteen riemulla. ³Tietäkää, että Herra on Jumala. Hän on meidät tehnyt, ja hänen me olemme, hänen kansansa ja hänen laitumensa lampaat. ⁴Käykää hänen portteihinsa kiittäen, hänen esikartanoihinsa ylistystä veisaten. Ylistäkää häntä, kiittäkää hänen nimeänsä. ⁵Sillä Herra on hyvä; hänen armonsa pysyy iankaikkisesti ja hänen uskollisuutensa polvesta polveen.

101Daavidin virsi. Minä veisaan armosta ja oikeudesta; sinun ylistystäsi, Herra, minä laulan. ²Minä tahdon noudattaa nuhteetonta vaellusta; milloin tulet sinä minun tyköni? Minä tahdon vaeltaa huoneessani vilpittömällä sydämellä. ³En kiinnitä silmäni siihen, mikä turmiollista on, eksyttäväistä menoa minä vihaan: ei saa se minuun tarttua. ⁴Nurja sydän väistyköön minusta; pahasta minä en tahdo tietää. ⁵Joka salaa panettelee lähimmäistensä, sen minä hukutan; jolla on ylpeät silmät ja kopea sydän, sitä minä en siedä. ⁶Maan uskollisia minun silmäni etsivät, että he asuisivat minua lähellä; joka vaeltaa nuhteettomuuden tietä, se on oleva minun palvelijani. ⁷Vilpin tekijä älköön asuko minun huoneessani, valheen puhuja ei kestä minun silmäni edessä. ⁸Joka aamu minä hukutan kaikki jumalattomat maasta, lopettaakseni kaikki väärintekijät Herran kaupungista.

102Kurjan rukous, kun hän on näännyksissä ja vuodattaa valituksensa Herran eteen. ²Herra, kuule minun rukoukseni, ja minun huutoni tulkoon sinun eteesi. ³Älä peitä minulta kasvojasi, kun minulla on ahdistus, kallista korvasi minun puoleeni. Kun minä huudan, riennä ja vastaa minulle. ⁴Sillä minun päiväni ovat haihtuneet kuin savu, ja minun luitani polttaa niinkuin ahjossa. ⁵Sydämeni on paahtunut ja kuivunut kuin ruoho, sillä minä unhotan syödä leipääni. ⁶Äänekkäästä vaikerruksestani minun luuni tarttuvat minun nahkaani. ⁷Minä olen kuin pelikaani erämaassa, olen kuin huuhkaja raunioissa. ⁸Minä olen uneton, olen kuin yksinäinen lintu katolla. ⁹Kaiken päivää viholliseni minua häpäisevät; ne, jotka riehuvat minua vastaan, kiroavat minun nimeni kautta. ¹⁰Sillä minä syön tuhkaa kuin leipää ja sekoitan juomani kyyneleillä ¹¹sinun vihasi ja kiivastuksesi tähden, sillä sinä olet nostanut minut

ylös ja viskannut pois. ¹²Minun päiväni ovat kuin pitenevä varjo, ja minä kuivun kuin ruoho. ¹³Mutta sinä, Herra, hallitset iankaikkisesti, sinun muistosi pysyy polvesta polveen. ¹⁴Nouse ja armahda Siionia, sillä aika on tehdä sille laupeus ja määrähetki on tullut. ¹⁵Sillä sen kivet ovat sinun palvelijoillesi rakkaat, ja sen soraläjiä heidän on sääli. ¹⁶Silloin pakanat pelkäävät Herran nimeä ja kaikki maan kuninkaas sinun kunniaasi, ¹⁷kun Herra rakentaa Siionin ja ilmestyy kunniasansa, ¹⁸kun hän kääntyy niiden rukouksen puoleen, jotka ovat kaikkensa menettäneet, eikä enää heidän rukoustansa hylkää. ¹⁹Tämä kirjoitettakoon tulevalle polvelle, ja kansa, joka vastedes luodaan, on kiittävä Herraa, ²⁰että hän katseli pyhästä korkeudestaan, että Herra katsoi taivaasta maahan, ²¹kuullaksensa vankien huokaukset, vapauttaaksensa kuoleman lapset, ²²jotta Siionissa julistettaisiin Herran nimeä ja hänen ylistystensä Jerusalemissa, ²³kun kaikki kansat kokoontuvat yhteen, ja valtakunnat, palvelemaan Herraa. ²⁴Hän on lannistanut matkalla minun voimani, on lyhentänyt minun päiväni. ²⁵Minä sanon: Jumalani, älä tempaa minua pois kesken ikääni; sinun vuotesi kestävät suvusta sukuun. ²⁶Muoin sinä perustit maan, ja taivaat ovat sinun käsialasi. ²⁷Ne katoavat, mutta sinä pysyt, ne vanhenevat kaikki kuin vaate; sinä muutat ne, niinkuin vaatteet muutetaan, ja ne muuttuvat. ²⁸Mutta sinä pysyt samana, eivätkä sinun vuotesi lopu. ²⁹Sinun palvelijaisi lapset saavat asua turvassa, ja heidän jälkeläisensä pysyvät sinun edessäsi.

103Daavidin virsi. Kiitä Herraa, minun sieluni, ja kaikki, mitä minussa on, hänen pyhää nimeänsä. ²Kiitä Herraa, minun sieluni, äläkä unhota, mitä hyvää hän on sinulle tehnyt, ³hän, joka antaa kaikki sinun syntisi anteeksi ja parantaa kaikki sinun sairautesi, ⁴joka lunastaa sinun henkesi tuonelasta ja kruunaa sinut armolla ja lapeudella, ⁵joka sinun halajamisesi tyydyttää hyvyydellään, niin että sinun nuoruutesi uudistuu kuin kotkan. ⁶Herra tekee vanhurskauden ja hankkii oikeuden kaikille sorretuille. ⁷Hän on tehnyt Moosekselle tunnetuksi tiensä, Israelin lapsille suuret tekonsa. ⁸Laupias ja armahtavainen on Herra, pitkämielinen ja suuri armossa. ⁹Ei hän aina riitele eikä pidä vihaa iankaikkisesti. ¹⁰Ei hän tee meille syntiemme mukaan eikä kosta meille pahain tekojemme mukaan. ¹¹Sillä niin korkealla kuin taivas on maasta, niin voimallinen on hänen armonsa niitä kohtaan, jotka häntä pelkäävät. ¹²Niin kaukana kuin itä on lännestä, niin kauas hän siirtää meistä rikkomuksemme. ¹³Niinkuin isä armahtaa lapsiansa, niin Herrakin armahtaa pelkääväisiänsä. ¹⁴Sillä hän tietää, minkäkaltaista tekoa me olemme: hän muistaa meidät tomuksi. ¹⁵Ihmisen elinpäivät ovat niinkuin ruoho, hän kukoistaa niinkuin kukkanen kedolla. ¹⁶Kun tuuli käy hänen ylitse, ei häntä enää ole, eikä hänen asuinsijansa häntä enää tunne. ¹⁷Mutta Herran armo pysyy iankaikkisesti iankaikkiseen niille, jotka häntä pelkäävät, ja hänen vanhurskautensa lasten lapsille, ¹⁸niille, jotka pitävät hänen

liittonsa ja muistavat hänen käskynsä ja noudattavat niitä. ¹⁹Herra on pystyttänyt istuimensa taivaisiin, ja hänen kuninkuutensa hallitsee kaikkia. ²⁰Kiittäkää Herraa, te hänen enkelinsä, te väkevät sankarit, jotka hänen käskynsä täytätte, kun kuulette hänen sanansa äänen. ²¹Kiittäkää Herraa, kaikki hänen sotaväkinsä, te hänen palvelijansa, jotka hänen tahtonsa teette. ²²Kiittäkää Herraa, kaikki hänen tekonsa, hänen valtakuntansa kaikissa paikoissa. Kiitä, minun sieluni, Herraa.

104Kiitä Herraa, minun sieluni, Herra, minun Jumalani, sinä olet ylen suuri; valkeus ja kirkkaus on sinun pukusi. ²Sinä verhoudut valoon niinkuin viittaun, sinä levität taivaat niinkuin teltan; ³sinä rakennat salisi vetten päälle, teet pilvet vaunuiksesi ja kuljet tuulen siivillä. ⁴Sinä teet tuulet sanasi saattajiksi, palvelijoiksesi tulen liekit. ⁵Sinä asetit maan perustuksillensa, niin että se pysyy horjumatta iankaikkisesti. ⁶Sinä peitit sen syvyyden vesillä kuin vaatteella: vuoria ylempänä seisoivat vedet. ⁷Mutta ne pakenivat sinun nuhteluasi, sinun jylinääsi ne juoksin pakkoon; ⁸vuoret kohosivat ja laaksot laskeutuivat paikkoihin, jotka sinä olit niille valmistanut. ⁹Sinä panit rajan, jonka yli vedet eivät käy eivätkä palaja peittämään maata. ¹⁰Sinä kuohutit laaksoista lähteet, jotka vuorten välillä vuotavat. ¹¹Ne antavat juoman kaikille metsän eläimille, villiaasit niistä janonsa sammuttavat. ¹²Niiden partailla asuvat taivaan linnut ja visertävät lehvien välissä. ¹³Saleistasi sinä kastelet vuoret, sinun töittesi hedelmistä maa saa ravintonsa. ¹⁴Sinä kasvatat ruohon karjalle ja kasvit ihmisen tarpeeksi. Niin sinä tuotat maasta leivän ¹⁵ja viinin, joka ilahuttaa ihmisen sydämen; niin sinä saatat kasvit öljystä kiiltäviksi, ja leipä vahvistaa ihmisen sydäntä. ¹⁶Ravintonsa saavat myös Herran puut, Libanonin setrit, jotka hän on istuttanut. ¹⁷Niissä lintuset pesivät, ja haikaroilla on majansa kypresseissä. ¹⁸Korkeat vuoret ovat kauristen hallussa, kallionkolot ovat tamaanien suoja. ¹⁹Kuun sinä olet tehnyt näyttämään aikoja; aurinko tietää laskunsa. ²⁰Sinä teet pimeän, niin tulee yö; silloin lähtevät liikkeelle kaikki metsän eläimet. ²¹Nuoret jalopeurat kiljuvat saalista ja pyytävät Jumalalta elatustansa. ²²Aurinko nousee, ne vetäytyvät pois ja laskeutuvat luoliinsa maata. ²³Silloin ihminen menee töihinsä ja askaroitsee iltaan asti. ²⁴Kuinka moninaiset ovat sinun tekosi, Herra! Sinä olet ne kaikki viisaasti tehnyt, maa on täynnä sinun luotujasi. ²⁵Merikin, suuri ja aava - siinä vilisee lukemattomat laumat pieniä ja suuria eläviä. ²⁶Siellä kulkevat laivat, siellä Leviatan, jonka sinä olet luonut siinä leikitsemään. ²⁷Ne kaikki odottavat sinua, että antaisit heille ruuan ajallansa. ²⁸Sinä annat niille, ja ne kokoavat, sinä avaat kätesi, ja ne ravitaan hyvydellä. ²⁹Sinä peität kasvosi, ja ne peljästyvät, sinä otat pois niiden hengen, ne kuolevat ja palajavat tomuun jälleen. ³⁰Sinä lähetät henkesi, ja ne luodaan; ja sinä uudistat maan muodon. ³¹Pysyköön Herran kunnia iankaikkisesti. Saakoon Herra teoistansa illoita, ³²hän, jo-

ka katsahtaa maahan, ja se vapisee, joka koskettaa vuoria, ja ne suitsuavat. ³³Kaiken ikäni minä ylistän Herraa, minä veisaan Jumalani kiitosta, niin kauan kuin elän. ³⁴Olkoot minun tutkisteluni hänelle otolliset; minä iloitsen Herrassa. ³⁵Hävittäkööt syntiset maasta, älköön jumalattomia enää olko. Kiitä Herraa, minun sieluni. Halleluja!

105Kiittäkää Herraa, julistakaa hänen nimeänsä, tehkää hänen suuret tekonsa tiettäviksi kansojen keskuudessa. ²Laulakaa hänelle, veisatkaa hänelle, puhukaa kaikista hänen ihmeistänsä. ³Hänen pyhä nimensä olkoon teidän kerskauksenne; iloitkoon niiden sydän, jotka etsivät Herraa. ⁴Kysykää Herraa ja hänen voimaansa, etsikää alati hänen kasvojansa. ⁵Muistakaa hänen ihmetöitensä, jotka hän on tehnyt, hänen ihmeitensä ja hänen suunsa tuomioita, ⁶te Aabrahamin, hänen palvelijansa, siemen, Jaakobin lapset, te hänen valittunsa. ⁷Hän, Herra, on meidän Jumalamme; hänen tuomionsa käyvät yli kaiken maan. ⁸Hän muistaa liittonsa iankaikkisesti, säätämänsä sanan hamaan tuhansiin polviin, ⁹liittonsa, jonka hän teki Aabrahamin kanssa, ja Isakille vannomansa valan. ¹⁰Hän vahvisti sen käskyksi Jaakobille, Israelille iankaikkiseksi liitoksi. ¹¹Hän sanoi: ”Sinulle minä annan Kanaanin maan, se olkoon teidän perintöosanne”. ¹²Heitä oli vähäinen joukko, vain harvoja, ja he olivat muukalaisia siellä. ¹³Ja he vaelsivat kansasta kansaan ja yhdestä valtakunnasta toiseen kansaan. ¹⁴Hän ei sallinut kenenkään heitä vahingoittaa, ja hän rankaisi kuninkaita heidän tähtensä: ¹⁵”Älkää koskeko minun voideltuihini, älkää tehkö pahaa minun profeetoilleni”. ¹⁶Ja kun hän kutsui nälänhädän maahan ja kokonaan mursi leivän tuen, ¹⁷oli hän lähettänyt heidän edellensä miehen: Joosef oli myyty orjaksi. ¹⁸Hänen jalkojansa vaivattiin kahleilla, hän joutui rautoihin, ¹⁹siksi kunnes hänen sanansa kävi toteen ja Herran puhe osoitti hänet puhtaaksi. ²⁰Niin kuningas lähetti ja päästätti hänet, kansojen hallitsija laski hänet irti. ²¹Hän pani hänet talonsa herraksi ja kaiken omaisuutensa haltijaksi, ²²sitomaan mielensä mukaan hänen ruhtinaitansa ja opettamaan viisautta vanhimmille. ²³Niin joutui Israel Egyptiin, Jaakob muukalaiseksi Haamin maahan. ²⁴Ja Herra teki kansansa hyvin hedelmälliseksi ja väkevämmäksi heidän vihamiehiensä. ²⁵Hän käänsi näitten sydämen vihaamaan hänen kansaansa, kavalasti kohtelemaan hänen palvelijoitaan. ²⁶Hän lähetti Moosen, palvelijansa, ja Aaronin, jonka hän oli valinnut. ²⁷Nämä tekivät hänen tunnustekonsa heidän keskellään, tekivät ihmeitä Haamin maassa. ²⁸Hän lähetti pimeyden ja pimensi kaiken, eivätkä he vastustaneet hänen sanojansa. ²⁹Hän muutti heidän vetensä vereksi ja kuoletti heiltä kalat. ³⁰Heidän maansa vilisi sammakoita aina kuningasten kammioita myöten. ³¹Hän käski, ja paarmoja tuli ja sääskiä koko heidän alueellensa. ³²Hän antoi heille rakeita saateen sijaan, tulen leimauksia heidän maahansa. ³³Ja hän hävitti heidän viini- ja viikunapuunsa ja murskasi puut heidän alueeltansa. ³⁴Hän käski, ja heinäsiirkkoja tuli ja

tuhosirkkoja lukematon joukko; ³⁵ne söivät kaiken ruohon heidän maastansa, söivät hedelmän heidän vainioiltaan. ³⁶Ja hän surmasi kaikki heidän maansa esikoiset, kaikki heidän miehuutensa ensimmäiset. ³⁷Sitten hän vei Israelin sieltä varustettuna hopealla ja kullalla, eikä ollut hänen sukukunnissaan kompastuvaista. ³⁸Egypti iloitsi heidän lähdistänsä, koska sen oli vallannut pelko heidän tähtensä. ³⁹Hän levitti suojaksi pilven ja tulen valaisemaan yötä. ⁴⁰He pysyivät, ja hän pani tulemaan viiriäiset, ja hän ravitsi heitä taivaan leivällä. ⁴¹Hän avasi kallion, ja vettä vuoti; se juoksi virtana kautta erämaan. ⁴²Sillä hän muisti pyhän sanansa, muisti Aabrahamia, palvelijaansa. ⁴³Niin hän vei kansansa pois sen iloitessa, valittunsa heidän riemuitessaan. ⁴⁴Ja hän antoi heille pakanain maat, ja he ottivat omaksensa kansojen vaivannöyt, ⁴⁵että he noudattaisivat hänen käskyjensä ja ottaisivat hänen laeistansa vaarin. Halleluja!

106Halleluja! Kiittäkää Herraa, sillä hän on hyvä, sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti. ²Kuka voi kertoa Herran voimalliset teot, julistaa kaiken hänen ylistyksensä? ³Autuaat ne, jotka noudattavat oikeutta, jotka aina tekevät vanhurskauden! ⁴Muista minua, Herra, armolla, jota kansallesi osoitat, etsi minua avullasi, ⁵että minä näkisin sinun valittujesi onnen, iloitsisin sinun kansasi ilolla, kerskaisin sinun perintöosasi kanssa. ⁶Me olemme tehneet syntiä isämme kanssa, me olemme pahoin tehneet ja olleet jumalattomat. ⁷Eivät meidän isämme Egyptissä painaneet mieleensä sinun ihmeitäsi, eivät muistaneet sinun monia armotekojasi, vaan niskoittelivat meren rannalla, Kaislameren rannalla. ⁸Kuitenkin hän pelasti heidät nimensä tähden, tehdäkseen voimansa tietäväksi. ⁹Hän nuhteli Kaislamerta, ja se kuivui. Hän kuljetti heitä syvyyksissä niinkuin erämaassa. ¹⁰Hän pelasti heidät vihamiehen kädestä ja lunasti heidät vihollisen vallasta. ¹¹Vedet peitivätkä heidän ahdistajansa, ei yhtäkään niistä jäänyt jäljelle. ¹²Silloin he uskoivat hänen sanansa, veisasivat hänen ylistystään. ¹³Mutta pian he unhottivat hänen tekonsa eivätkä odottaneet hänen neuvoansa. ¹⁴Heissä syttyi himo erämaassa, ja he kiusasivat Jumalaa autiossa maassa. ¹⁵Ja hän antoi heille, mitä he pyysivät, mutta lähetti heihin hivuttavan taudin. ¹⁶Ja heissä syttyi leirissä kateus Moosesista vastaan ja Aaronia, Herran pyhää, vastaan. ¹⁷Mutta maa aukeni ja nieli Daatanin ja peitti Abiramin joukkion. ¹⁸Ja heidän joukkiossaan syttyi tuli, liekki poltti jumalattomat. ¹⁹He tekivät vasikan Hoorebin juurella ja kumarasivat valettua kuvaa; ²⁰he vaihtoivat Kunniansa ruohoa syövän härän kuvaan. ²¹He unhottivat Jumalan, pelastajansa, joka oli tehnyt Egyptissä suuria tekoja, ²²ihmeitä Haamin maassa, peljättäviä tekoja Kaislameren rannalla. ²³Silloin hän aikoi hävittää heidät, mutta Mooses, hänen valittunsa, seisoi suojana hänen edessään ja käänsi pois hänen vihansa tuhoa tuottamasta. ²⁴He pitivät halpana ihanan maan eivätkä uskoneet hänen sanaansa. ²⁵He napisivat

teltoissansa eivätkä kuulleet Herran ääntä. ²⁶Silloin hän nosti kätensä heitä vastaan kaataakseen heidät erämaassa, ²⁷kaataakseen heidän jälkeläisensä pakanain seassa ja hajottaakseen heidät pakanamaihin. ²⁸He antautuivat palvelemaan Baal-Peoria ja söivät kuolleitten jumalien uhreja. ²⁹He vihoittivat hänet teoillansa, ja niin vitsaus alkoi riehua heidän keskuudessaan. ³⁰Mutta Piinehas astui esiin ja pani tuomion toimeen, ja vitsaus taukosi. ³¹Ja se luettiin hänelle vanhurskaudeksi, polvesta polveen, iankaikkisesti. ³²He vihoittivat hänet Meriban vetten luona, ja Mooses kävi pahoin heidän tähtensä. ³³Sillä he niskoittelivat Jumalan Henkeä vastaan, ja hän puhui huulillaan ajatteleluttomasti. ³⁴He eivät hävittäneet niitä kansoja, jotka Herra oli käskennyt heidän hävittää, ³⁵vaan pitivät yhteyttä pakanain kanssa ja oppivat heidän tekonsa. ³⁶He palvelivat heidän jumalankuviansa, ja niistä tuli heille paula. ³⁷Ja he uhrasivat poikiansa ja tyttäriänsä riivaajille. ³⁸He vuodattivat viatonta verta, poikiensa ja tyttäriensä verta, uhraten heidät Kanaanin epäjumalille, ja maa saastui veriveleista. ³⁹Näin he saastuttivat itsensä töillään ja olivat haureelliset teoissansa. ⁴⁰Ja Herran viha syttyi hänen kansaansa vastaan, ja hän kyllästyi perintöosaansa. ⁴¹Ja hän jätti heidät pakanain käsiin, ja heidän vihamieheensä vallitsivat heitä. ⁴²Heidän vihollisensa ahdistivat heitä, ja heidän täytyi painua niiden käden alle. ⁴³Monet kerrat hän pelasti heidät, mutta he olivat uppiniskaiset omassa neuvossaan ja sortuivat pahain tekojensa tähden. ⁴⁴Mutta hän katsoi heihin heidän ahdistuksessaan, kun hän kuuli heidän valitushuutonsa. ⁴⁵Ja hän muisti heidän hyväkseen liittonsa ja armahti heitä suuressa laupeudessaan. ⁴⁶Ja hän salli heidän saada armon kaikilta, jotka olivat vieneet heidät vankeuteen. ⁴⁷Pelasta meidät, Herra, meidän Jumalamme, ja kokoa meidät pakanain seasta, että me kiittäisimme sinun pyhää nimeäsi ja kerskauksemme olisi, että me sinua ylistämme. ⁴⁸Kiitetty olkoon Herra, Israelin Jumala, iankaikkisesta iankaikkiseen. Ja kaikki kansa sanokoon: ”Amen. Halleluja!”

107Kiittäkää Herraa, sillä hän on hyvä, sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti. ²Niin sanokoot Herran lunastetut, jotka hän on lunastanut ahdistuksen alta ³ja koonnut pakanamaista, idästä ja lännestä, pohjoisesta ja meren puolelta. ⁴He harhailivat erämaassa, autiossa, tietämässä maassa, löytämättä asuttua kaupunkia. ⁵Heidän oli nälkä ja jano, heidän sielunsa nääntyivät heissä. ⁶Mutta hädässängsä he huusivat Herraa, ja hän pelasti heidät heidän ahdistuksistaan. ⁷Ja hän ohjasi heidät oikealle tielle, niin että he pääsivät asuttuun kaupunkiin. ⁸Kiittäkööt he Herraa hänen armostansa, hänen ihmeellisistä teoistaan ihmislapsia kohtaan. ⁹Sillä hän ravitsee nääntyvän sielun ja täyttää nälkäisen sielun hyvydellä. ¹⁰He istuivat pimyydessä ja synkeydessä, vangittuina kurjuuteen ja rauoihin, ¹¹koska olivat niskoitelleet Jumalan käskyjä vastaan ja katsoneet halvaksi Korkeimman neuvon. ¹²Hän

masensi heidän sydämensä kärsimyksellä; he sortuivat, eikä ollut auttajaa. ¹³Mutta hädässänsä he huusivat Herraa, ja hän pelasti heidät heidän ahdistuksistaan. ¹⁴Hän vei heidät ulos pimeydestä ja synkeydestä, hän katkaisi heidän kahleensa. ¹⁵Kiittäkööt he Herraa hänen armostansa ja hänen ihmeellisistä teoistaan ihmislapsia kohtaan. ¹⁶Sillä hän särkee vaskiset ovet ja rikkoo rautaiset salvat. ¹⁷He olivat hulluja, sillä heidän vaelluksensa oli syntinen, ja he kärsivät vaivaa pahojen tekojensa tähden. ¹⁸Heidän sielunsa inhosi kaikkea ruokaa, ja he olivat lähellä kuoleman portteja. ¹⁹Mutta hädässänsä he huusivat Herraa, ja hän pelasti heidät heidän ahdistuksistaan. ²⁰Hän lähetti sanansa ja paransi heidät ja pelasti heidät haudasta. ²¹Kiittäkööt he Herraa hänen armostansa ja hänen ihmeellisistä teoistaan ihmislapsia kohtaan. ²²Uhratkoot kiitosuhreja ja kertokoot riemuiten hänen töitään. ²³He lähtivät laivoilla merelle ja kävivät kauppaamassa suurilla vesillä. ²⁴He näkivät Herran työt ja hänen ihmeelliset tekonsa meren syvyyksissä. ²⁵Hän sanoi sanansa ja nosti myrskytuulen, joka kohotti korkealle sen aallot. ²⁶He kohosivat taivasta kohti, he vajosivat syvyyksiin; heidän sielunsa menehtyi tuskasta. ²⁷He horjuivat ja hoippuivat kuin juopunut, ja kaikki heidän taitonsa hämmentyi. ²⁸Mutta hädässänsä he huusivat Herraa, ja hän päästi heidät heidän ahdistuksistaan. ²⁹Hän tyynnytti myrskyn, ja meren aallot hiljenivät. ³⁰He iloitsivat, kun tuli tyyni, ja hän vei heidät toivottuun satamaan. ³¹Kiittäkööt he Herraa hänen armostansa ja hänen ihmeellisistä teoistaan ihmislapsia kohtaan. ³²Kunnioittakoot häntä kansan seurakunnassa ja vanhinnten kokouksessa häntä ylistäkööt. ³³Hän muutti virrat erämaaksi ja vesilähteet kuivaksi maaksi, ³⁴hedelmällisen maan suola-aroksi, sen asukasten pahuuden tähden. ³⁵Hän muutti erämaan vesilammikoiksi ja kuivan maan vesilähteiksi. ³⁶Ja hän asetti nälkäiset sinne asumaan ja he rakensivat kaupungin asuaksensa. ³⁷Ja he kylvivät peltoja ja istuttivat viinitarhoja, jotka tuottivat satoisan hedelmän. ³⁸Hän siunasi heitä, ja he lisääntyivät suuresti, ja hän antoi heille paljon karjaa. ³⁹Ja kun he vähentyivät ja vaipuivat onnettomuuden ja huolten painon alla, ⁴⁰niin hän, joka vuodattaa ylenkatsetta ruhtinasten päälle ja panee heidät harhailemaan tiettömissä autiomaissa, ⁴¹hän kohotti köyhän kurjuudesta ja teki suvut suuriksi kuin lammasmaat. ⁴²Oikeamieliset näkevät sen ja riemuitsevat, ja kaiken väärin näistä vaarin ja ajattelkoon Herran arnotekoja.

108Laulu; Daavidin virsi. ²Minun sydämeni on valmis, Jumala, minä tahdon veisata ja soittaa; valmis on minun sieluni. ³Heräjä, harppu ja kannel. Minä tahdon herättää aamuruskon. ⁴Herra, sinua minä kiitan kansojen joukossa ja veisaan sinun kiitostasi kansakuntien keskellä. ⁵Sillä suuri on sinun armosi ja ulottuu ylitse taivasten ja sinun totuutesi hamaan pilviin asti. ⁶Korota itsesi yli taivasten, Jumala, ja levitkään sinun kunniasi yli kaiken maan. ⁷Että

sinun rakkaasi pelastetuiksi tulisivat, auta oikealla kädelläsi ja vastaa minulle. ⁸Jumala on puhunut pyhäkössänsä. Minä riemuitsen, minä jaan Sikemin ja mittaan Sukkotin laakson. ⁹Minun on Gilead, ja minun on Manasse; Efraim on minun pääni suojus, Juuda minun valtikkani. ¹⁰Mooab on minun pesuastiani, Edomiin minä viskaan kenkäni, minä riemuitsen Filistean maasta. ¹¹Kuka vie minut varustettuun kaupunkiin? Kuka saattaa minut Edomiin? ¹²Etkö sinä, Jumala, hyljännyt meitä? Et lähtenyt, Jumala, meidän sotajoukkojemme kanssa! ¹³Anna meille apu ahdistajaa vastaan, sillä turha on ihmisten apu. ¹⁴Jumalan voimalla me teemme väkeviä tekoja; hän tallaa meidän vihollisemme maahan.

109Veisuunjohtajalle; Daavidin virsi. Jumala, minun ylistykseni, älä ole vaiti. ²Sillä he ovat avanneet minua vastaan jumalattoman ja petollisen suun, he puhuttelevat minua valheen kielellä. ³Vihan sanoilla he ovat minut piirittäneet, ja syyttä he sotivat minua vastaan. ⁴Rakkauteni palkaksi he minua vainoavat, mutta minä ainoastaan rukoilen. ⁵He kostavat minulle hyvän pahalla ja rakkauteni vihalla. ⁶Aseta jumalaton mies häntä vastaan, ja seiso koon syyttäjä hänen oikealla puolellansa. ⁷Oikeuden edessä hän joutukoon syyhyn, ja hänen rukouksensa tulkoon synniksi. ⁸Hänen päivänsä olkoot harvat, ottakoon toinen hänen kaitsijatoimensa. ⁹Tulkoot hänen lapsensa orvoiksi ja hänen vaimonsa leskeksi. ¹⁰Kierrelköt hänen lapsensa alati kerjäten, anelkoot kaukana kotinsa raunioilta. ¹¹Anastakoon koronkiskuri kaiken hänen omansa, ja riistäkööt vieraat hänen vaivannäkönsä. ¹²Älköön kukaan osoitako hänelle laupeutta, älköönkään kukaan armahtako hänen orpojansa. ¹³Hänen jälkeläisensä hävitköt sukupuuttoon, pyyhittäköön heidän nimensä pois toisessa polvessa. ¹⁴Hänen isiensä rikkomukset pysyköt Herran muistossa, älköönkään hänen äitinsä syntiä pyyhittäkö pois. ¹⁵Olkoot ne Herran edessä alati, ja hävitköt hän heidän muistonsa maan päältä. ¹⁶Sillä se mies ei ajatellutkaan tehdä laupeutta, vaan vainosi kurjaa ja köyhää ja sydämen tuskassa olevaa, tappaaksensa hänet. ¹⁷Hän rakasti kirousta, ja se kohtasi häntä; hän ei huolinut siunauksesta, ja se väistyi hänestä kauas. ¹⁸Hän puki kirouksen yllensä niinkuin vaatteensa, ja se meni hänen sisuksiinsa niinkuin vesi ja hänen luhinsa niinkuin öljy. ¹⁹Se olkoon hänellä viittana, johon hän verhoutuu, ja yönä, johon hän aina vyöttäytyy. ²⁰Tämä olkoon Herralta minun vainoojaini palkka ja niiden, jotka puhuvat pahaa minua vastaan. ²¹Mutta sinä, Herra, Herra, auta minua nimesi tähden, sillä sinun armosi on hyvä, pelasta minut. ²²Sillä minä olen kurja ja köyhä, ja sydämeni on haavoitettu minun rinnassani. ²³Minä katoan pois kuin pitenevä varjo, minut pudistetetaan pois kuin heinäsiirikka. ²⁴Polveni horjuvat paastoamisesta, ja minun ruumiini on laihtunut lihattomaksi. ²⁵Ja minä olen joutunut heidän herjattavakseen, minut nähdessään he nyökkäyttävät päätänsä. ²⁶Auta minua, Herra, minun Jumalani,

pelasta minut armosi jälkeen; ²⁷ja he saakoot tuta, että tämä on sinun kätesi, että sinä, Herra, sen teit. ²⁸Jos he kiroavat, siunaa sinä, jos he nousevat, joutukoot häpeään, mutta palvelijasi saakoon iloita. ²⁹Olkoon häväistys minun vainoojaini pukuna, ja verhotkoon heitä heidän häpeänsä niinkuin viitta. ³⁰Minä suullani kiitän suuresti Herraa, ja monien keskellä minä ylistän häntä. ³¹Sillä hän seisoo köyhän oikealla puolella pelastaakseen hänet niistä, jotka hänet tuomitsevat.

110Daavidin virsi. Herra sanoi minun herralleni: "Istu minun oikealle puolelleni, kunnes minä panen sinun vihollisesi sinun jalkojesi astinlaudaksi". ²Herra ojentaa sinun valtasi valtikan Siionista; hallitse vihollistesi keskellä. ³Altis on sinun kansasi sinun sotaanlähtösi päivänä: pyhässä asussa sinun nuori väkesi nousee eteesi, niinkuin kaste aamuruskon helmasta. ⁴Herra on vannonut eikä sitä kadu: "Sinä olet pappi iankaikkisesti, Melkisedekin järjestyksen mukaan". ⁵Herra on sinun oikealla puolellasi, hän musertaa kuninkaata vihansa päivänä. ⁶Hän tuomitsee pakanat: ruumiita viruu kaikkialla; hän murskaa päitä laajalti maan päällä. ⁷Hän juo purosta tien varrelta; sentähden hän kohoittaa päänsä.

111Halleluja! Minä kiitän Herraa kaikesta sydämestäni hurskasten kokouksessa ja seurakunnassa. ²Suuret ovat Herran teot, kaikkien niiden tutkisteltavat, jotka niitä rakastavat. ³Kunnialliset ja korkeat ovat hänen työnsä, ja hänen vanhurskautensa pysyy iankaikkisesti. ⁴Hän on säättänyt ihmeellisten tekojensa muiston; armollinen ja laupias on Herra. ⁵Hän antaa ruuan pelkääväisillensä, hän muistaa liittonsa iankaikkisesti. ⁶Hän ilmoitti kansallensa tekojensa voiman, hän antoi heille pakanain perintöosan. ⁷Hänen kätensä teot ovat totiset ja oikeat; luotettavat ovat kaikki hänen asetuksensa. ⁸Ne pysyvät järkkymättä aina ja iankaikkisesti; ne ovat tehdyt totuudessa ja oikeudessa. ⁹Hän lähetti kansallensa lunastuksen, sääti liittonsa ikuisiksi ajoiksi; pyhä ja peljättävä on hänen nimensä. ¹⁰Herran pelko on viisauden alku, hyvä ymmärrys kaikille, jotka sitä noudattavat. Hänen ylistyksensä pysyy iankaikkisesti.

112Halleluja! Autuas se mies, joka Herraa pelkää ja suuresti halajaa hänen käskyjäänsä! ²Hänen jälkeläisensä tulevat voimallisiksi maassa, oikeamielisten suku tulee siunatuksi. ³Varallisuus ja rikkaus on hänen huoneessansa, ja hänen vanhurskautensa pysyy iankaikkisesti. ⁴Oikeamielisille koittaa pimeydessä valkeus, armollinen, laupias ja vanhurskas. ⁵Hyvin käy sen miehen, joka on laupias ja antaa lainaksi, joka hoitaa asiansa oikeuden mukaan. ⁶Sillä ei hän ikinä horju; vanhurskas säilyy ikuisessa muistossa. ⁷Ei hän pelkää pahaa sanomaa, hänen sydämensä on vahva, sillä hän turvaa Herraan. ⁸Hänen sydämensä on luja ja peloton, kunnes hän vihdoinkin katselee ahdistajiaan. ⁹Hän on

runsaskätinen, hän antaa köyhille, hänen vanhurskautensa pysyy iankaikkisesti, hänen sarvensa kohoaa kunniaassa. ¹⁰Jumalaton näkee sen ja närkästyä, hän kiristelee hampaitaan ja pakahtuu. Jumalattomien halut raukeavat tyhjiin.

113Halleluja! Ylistäkää, te Herran palvelijat, ylistäkää Herran nimeä. ²Siunattu olkoon Herran nimi nyt ja iankaikkisesti. ³Auringon noususta sen laskuun saakka olkoon Herran nimi ylistetty. ⁴Herra on korkea yli kaikkien pakanakansain, yli taivasten kohoaa hänen kunniansa. ⁵Kuka on niinkuin Herra, meidän Jumalamme, joka korkealla asuu ⁶ja katsoo syvälle - taivaassa ja maassa? ⁷Hän, joka tomusta nostaa alhaisen, korottaa loasta köyhän ⁸asettauksensa hänet ruhtinasten rinnalle, hänen kansansa ruhtinasten rinnalle, ⁹joka antaa hedelmättömän asua kodissa, iloisena lasten äitinä! Halleluja!

114Kun Israel lähti Egyptistä, Jaakobin suku vieraskielisestä kansasta, ²silloin Juuda tuli hänen pyhäkökseen, Israel hänen valtakunnaksensa. ³Sen näki meri ja pakeni, Jordan kääntyi takaisin. ⁴Vuoret hyppivät niinkuin oinaat, kukkulat niinkuin lammasten karitsat. ⁵Mikä sinun on, meri, kun pakenet, mikä sinun, Jordan, kun kääntynyt takaisin? ⁶Te vuoret, miksi hypitte kuin oinaat, te kukkulat, kuin lammasten karitsat? ⁷Vapise, maa, Herran kasvojen edessä, Jaakobin Jumalan kasvojen edessä, ⁸joka muuttaa kallion vesilammikoksi, kovan kiven vesilähteeksi.

115Älä meille, Herra, älä meille, vaan omalle nimellesi anna kunnia armosi ja totuutesi tähden. ²Miksi pakanat saisivat sanoa: "Missä on heidän Jumalansa?" ³Meidän Jumalamme on taivaassa; mitä ikinä hän tahtoo, sen hän tekee. ⁴Mutta heidän epäjumalansa ovat hopeata ja kultaa, ihmiskätten tekoa. ⁵Niillä on suu, mutta eivät ne puhu, niillä on silmät, mutta eivät näe. ⁶Niillä on korvat, mutta eivät kuule, niillä on nenä, mutta eivät hajua tunne. ⁷Niiden kädet eivät koske, niiden jalat eivät astu, ei tule ääntä niiden kurkusta. ⁸Niiden kaltaisia ovat niiden tekijät ja kaikki, jotka turvaavat niihin. ⁹Israel, turvaa Herraan - hän on heidän apunsa ja kilpensä. ¹⁰Te, Aaronin suku, turvatkaa Herraan - hän on heidän apunsa ja kilpensä. ¹¹Te, Herraa pelkääväiset, turvatkaa Herraan - hän on heidän apunsa ja kilpensä. ¹²Herra muistaa meitä ja siunaa, hän siunaa Israelin sukua, hän siunaa Aaronin sukua, ¹³hän siunaa niitä, jotka Herraa pelkäävät, niin pieniä kuin suuriakin. ¹⁴Herra lisätköön teitä, sekä teitä että teidän lapsianne. ¹⁵Te olette Herran siunatut, hänen, joka on tehnyt taivaan ja maan. ¹⁶Taivas on Herran taivas, mutta maan hän on antanut ihmisten lapsille. ¹⁷Eivät kuolleet ylistä Herraa, ei kukaan hiljaisuuteen astuneista. ¹⁸Mutta me, me kiitämme Herraa, nyt ja iankaikkisesti. Halleluja!

116Minä rakastan Herraa, sillä hän kuulee minun ääneni ja rukoukseni; ²sillä hän on kallistanut korvansa mi-

nun puoleeni, ja minä huudan häntä avuksi kaiken elin-aikani. ³Kuoleman paulat piirittivät minut, tuonelan ahdistukset kohtasivat minua; minä jouduin hätään ja murheeseen. ⁴Mutta minä huusin avukseni Herran nimeä: ”Oi Herra, pelasta minun sieluni!” ⁵Herra on armollinen ja vanhurskas, meidän Jumalamme on laupias. ⁶Herra varjeele yksinkertaiset; minä olin viheliäinen, mutta hän auttoi minua. ⁷Palaja, sieluni, takaisin lepoosi, sillä Herra on tehnyt sinulle hyvin. ⁸Sillä sinä olet pelastanut minun sieluni kuolemasta, minun silmäni kyynelistä, jalkani kompastumasta. ⁹Minä saan vaeltaa Herran kasvojen edessä elävien maassa. ¹⁰Minä uskon, sentähden minä puhun, minä, joka olin kovin vaivattu. ¹¹Minä sanoin hädässäni: ”Kaikki ihmiset ovat valhettelijoita”. ¹²Kuinka minä maksan Herralle kaikki hänen hyvät tekonsa minua kohtaan? ¹³Minä kohotan pelastuksen maljan ja huudan avukseni Herran nimeä. ¹⁴Minä täytän lupaukseni Herralle kaiken hänen kansansa edessä. ¹⁵Kallis on Herran silmissä hänen hurskaittensa kuolema. ¹⁶Oi Herra, minä olen sinun palvelijasi, sinun palvelijasi minä olen, sinun palvelijattaresi poika! Sinä päästit minun siteeni. ¹⁷Sinulle minä uhraan kiitosuhrin ja huudan avukseni Herran nimeä. ¹⁸Minä täytän lupaukseni Herralle kaiken hänen kansansa edessä ¹⁹Herran huoneen esikartanoissa, sinun keskelläsi, Jerusalem. Halleluja!

117Kiittäkää Herraa, kaikki pakanat, ylistäkää häntä, kaikki kansat. ²Sillä hänen armonsa meitä kohtaan on voimallinen, ja Herran uskollisuus pysyy iankaikkisesti. Halleluja!

118Kiittäkää Herraa, sillä hän on hyvä; sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti. ²Näin sanokoon Israel; sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti. ³Näin sanokoon Aaroin suku; sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti. ⁴Näin sanokoot ne, jotka Herraa pelkäävät; sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti. ⁵Ahdistuksessani minä huusin Herraa, Herra vastasi minulle ja asetti minut avaraan paikkaan. ⁶Herra on minun puolellani, en minä pelkää; mitä voivat ihmiset minulle tehdä? ⁷Herra on minun puolellani ja auttaa minua, ja minä saan ilolla katsella vihamiehiäni. ⁸Parempi on luottaa Herraan, kuin turvata ihmisiin. ⁹Parempi on luottaa Herraan, kuin turvata ruhtinaihin. ¹⁰Kaikki pakanat piirittivät minua - Herran nimessä minä lyön heidät maahan. ¹¹He piirittivät minua joka taholta - Herran nimessä minä lyön heidät maahan. ¹²Niinkuin mehiläiset he minua piirittivät - he sammuvat kuin tuli orjantappuroissa. Herran nimessä minä lyön heidät maahan. ¹³Sinä sysäsit minua kovasti, että kaatuisin, mutta Herra auttoi minua. ¹⁴Herra on minun väkevyuteni ja ylisyrtteni, ja hän tuli minulle pelastajaksi. ¹⁵Riemun ja pelastuksen huuto kuuluu vanhurskaitten majoissa: Herran oikea käsi tekee väkeviä tekoja. ¹⁶Herran oikea käsi korottaa, Herran oikea käsi tekee väkeviä tekoja. ¹⁷En minä kuole, vaan elän ja julistan Herran töitä. ¹⁸Herra mi-

nuu kyllä kuritti, mutta kuolemalle hän ei minua antanut. ¹⁹Avatkaa minulle vanhurskauden portit, käydäkseni sisältä sisälle kiittämään Herraa. ²⁰Tämä on Herran portti: vanhurskaat käyvät siitä sisälle. ²¹Minä kiitän sinua siitä, että vastasit minulle ja tulit minulle pelastajaksi. ²²Se kivi, jonka rakentajat hylkäsivät, on tullut kulmakiveksi. ²³Herralta tämä on tullut; se on ihmeellistä meidän silmissämme. ²⁴Tämä on se päivä, jonka Herra on tehnyt; riemuitkaamme ja iloitkaamme siitä. ²⁵Oi Herra, auta, oi Herra, anna menestys! ²⁶Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimeen; me siunaamme teitä Herran huoneesta. ²⁷Herra on Jumala, ja hän antoi valon meille loistaa. Sitokaa juhlahuirit köysillä alttarin sarviin asti. ²⁸Sinä olet minun Jumalani, ja sinua minä kiitän. Minun Jumalani, sinua minä kunnioitan. ²⁹Kiittäkää Herraa, sillä hän on hyvä; sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti.

119Autuaat ne, joiden tie on nuhteeton, jotka Herran laissa vaeltavat! ²Autuaat ne, jotka ottavat vaarin hänen todistuksistaan, jotka etsivät häntä kaikesta sydämeistänsä, ³jotka eivät vääryyttä tee, vaan vaeltavat hänen teilleen! ⁴Sinä olet asetuksesi säätänyt, että niitä tarkasti noudatettaisiin. ⁵Oi, jospa minun vaellukseni olisi vakaa, niin että noudattaisin sinun käskyjäsi! ⁶Silloin minä en joudu häpeään, kun katselen kaikkia sinun käskyjäsi. ⁷Minä kiitän sinua vilpittömällä sydämellä, kun opin sinun vanhurskautesi oikeudet. ⁸Minä noudatan sinun käskyjäsi, älä minua peräti hylkää. ⁹Kuinka voi nuorukainen pitää tiensä puhtaana? Siten, että hän noudattaa sinun sanaasi. ¹⁰Minä etsin sinua kaikesta sydämeistäni, älä salli minun eksyä pois sinun käskyistäsi. ¹¹Minä kätken sinun sanasi sydämeeni, etten tekisi syntiä sinua vastaan. ¹²Kiitetty ole sinä, Herra, opeta minulle käskyysi. ¹³Huulillani minä julistan kaikki sinun suusi oikeudet. ¹⁴Minä iloitsen sinun todistustesi tiestä, niinkuin kaikkinaisesta rikkaudesta. ¹⁵Minä tutkistelen sinun asetuksiasi ja katselen sinun polkujasi. ¹⁶Minä iloitsen sinun käskyistäsi enkä sinun sanaasi unhota. ¹⁷Tee palvelijallesi hyvin, että minä eläisin ja noudattaisin sinun sanaasi. ¹⁸Avaa minun silmäni näkemään sinun lakisi ihmisiä. ¹⁹Minä olen muukalainen maan päällä; älä salaa minulta käskyjäsi. ²⁰Minun sieluni hiukeaa ikävöidessäni alati sinun oikeuksiasi. ²¹Sinä nuhtelet julkeita, kirotuita, jotka poikkeavat pois sinun käskyistäsi. ²²Poista minun päältäni häväistys ja ylenkatse, sillä minä otan sinun todistustasi vaarin. ²³Ruhtinaatkin istuvat ja pitävät neuvoa minua vastaan, mutta palvelijasi tutkistelee sinun käskyjäsi. ²⁴Sinun todistuksesi ovat minun iloni, ne ovat minun neuvonantajani. ²⁵Minun sieluni on vaipunut tomuun; virvoita minua sanasi jälkeen. ²⁶Minä kerron vaellukseni, ja sinä vastaat minulle; opeta minulle käskyysi. ²⁷Saata minut ymmärtämään asetustesi tie, niin minä tutkistelen sinun ihmeitäsi. ²⁸Minun sieluni itkee murheesta; vahvista minua sanasi jälkeen. ²⁹Käännä minusta pois valheen tie, ja anna armostasi minulle lakisi. ³⁰Minä olen valinnut totuuden

tien, olen asettanut eteeni sinun oikeutesi. ³¹Minä riipun kiinni sinun todistuksissasi, Herra, älä anna minun joutua häpeään. ³²Minä juoksen sinun käskyjesi tietä, sillä sinä avarrat minun sydämeni. ³³Opetä minulle, Herra, käskyjesi tie, niin minä seuraan sitä loppuun asti. ³⁴Anna minulle ymmärrys ottaakseni sinun laistasi vaarin ja noudattaakseni sitä kaikesta sydämestäni. ³⁵Anna minun vaeltaa sinun käskyjesi polkua, sillä sitä minä halajan. ³⁶Anna minun sydämeni taipua sinun todistuksiisi, ei väärän voiton puoleen. ³⁷Käännä silmäni pois turhuutta katselemasta, anna minun saada virvoitus sinun teilläsi. ³⁸Anna palvelijallesi toteutua lupauksesi, joka on annettu sinua pelkääville. ³⁹Poista minusta häväistys, jota pelkään, sillä sinun oikeutesi ovat hyvät. ⁴⁰Katso, minä ikävöitsen sinun asetuksiasi; virvoita minua vanhurskaudellasi. ⁴¹Tulkoon minulle sinun armosi, Herra, sinun apusi, sinun lupauksesi jälkeen, ⁴²että minä voisin vastata herjaajalleni; sillä sinun sanaasi minä turvaan. ⁴³Älä ota peräti pois minun suustani totuuden sanaa, sillä sinun oikeutesi minä panen toivoni. ⁴⁴Minä tahdon alati noudattaa sinun lakiasi, aina ja iankaikkisesti. ⁴⁵Silloin minä vaellan avaralla paikalla; sillä sinun asetuksiasi minä kysyn. ⁴⁶Minä puhun sinun todistuksistasi kuningasten edessä, enkä häpeään joudu. ⁴⁷Minä iloitsen sinun käskyistäsi, jotka ovat minulle rakkaat. ⁴⁸Minä kohotan käteni sinun käskyjesi puoleen, jotka ovat minulle rakkaat, ja tutkistelen sinun säädöksiäsi. ⁴⁹Muista sana, jonka olet palvelijallesi puhunut, sillä sinä olet antanut minulle toivon. ⁵⁰Se on minun lohdutukseni kurjuudessaani, että sinun lupauksesi minua virvoittaa. ⁵¹Julkeat pilkkaavat minua kovin, mutta sinun laistasi minä en poikkea. ⁵²Herra, minä ajattelen sinun tuomioitasi, tuomioitasi hamasta ikiajoista asti, ja minä saan lohdutuksen. ⁵³Minut valtaa palava vihastus jumalattomien tähden, jotka hylkäävät sinun lakisi. ⁵⁴Sinun käskysi ovat minun ylistysvirteni minun muukalaisuuteni majassa. ⁵⁵Yöllä minä ajattelen sinun nimeäsi, Herra, ja minä noudatan sinun lakiasi. ⁵⁶Tämä on minun osakseni suotu: että otan vaarin sinun asetuksistasi. ⁵⁷Herra on minun osani; minä olen päättänyt noudattaa sinun sanojasi. ⁵⁸Minä etsin sinun mielisuosiotasi kaikesta sydämestäni; ole minulle armollinen lupauksesi mukaan. ⁵⁹Minä tutkin teitäni, ja käännän askeleeni sinun todistustesi puoleen. ⁶⁰Minä riennän viivyttelemättä noudattamaan sinun käskyjäsi. ⁶¹Jumalattomain paulat piirittävät minua, mutta minä en unhota sinun lakiasi. ⁶²Puoliyöstä minä nousen kiittämään sinua sinun vanhurskautesi oikeuksista. ⁶³Minä olen kaikkien niiden ystävä, jotka sinua pelkäävät ja noudattavat sinun asetuksiasi. ⁶⁴Maa on täynnä sinun laupeuttasi, Herra; opeta minulle käskyysi. ⁶⁵Sinä osoitat palvelijallesi hyvyyttä sanasi jälkeen, Herra. ⁶⁶Opetä minulle hyvä ymmärrys ja tieto, sillä sinun käskyihisi minä panen uskallukseni. ⁶⁷Ennenkuin minut nöyryytettiin, minä eksyin, mutta nyt minä noudatan sinun sanaasi. ⁶⁸Sinä olet hyvä, ja hyvin sinä teet; opeta minulle käskyysi. ⁶⁹Julkeat tahraavat minua valheillansa,

mutta minä otan sinun asetuksistasi vaarin kaikesta sydämestäni. ⁷⁰Heidän sydämensä on turta kuin ihra, mutta minä iloitsen sinun laistasi. ⁷¹Hyvä oli minulle, että minut nöyryytettiin: niin minä opin sinun käskyysi. ⁷²Sinun suusi laki on minulle kalliimpi kuin tuhannet kappaleet kultaa ja hopeata. ⁷³Sinun kätesi ovat minut tehneet ja valmistaneet; anna minulle ymmärrys oppiakseni sinun käskyysi. ⁷⁴Sinua pelkääväiset näkevät minut ja iloitsevat, sillä minä panen toivoni sinun sanaasi. ⁷⁵Herra, minä tiedän, että sinun tuomiosi ovat vanhurskaat, ja uskollisuudessasi sinä olet minut nöyryyttänyt. ⁷⁶Sinun armosi olkoon minun lohdutukseni, niinkuin sinä olet palvelijallesi luvannut. ⁷⁷Tulkoon minulle sinun laupeutesi, että minä eläisin; sillä sinun lakisi on minun iloni. ⁷⁸Joutukoot julkeat häpeään, sillä he sortavat minua syyttä; minä tutkistelen sinun asetuksiasi. ⁷⁹Kääntykööt minun puolelleni ne, jotka sinua pelkäävät ja jotka sinun todistuksesi tuntevat. ⁸⁰Pysyköön sydämeni vakaana sinun käskyissäsi, etten minä häpeään joutuisi. ⁸¹Sinun apuasi minun sieluni ikävöittää, sinun sanaasi minä panen toivoni. ⁸²Minun silmäni ikävöitsevät sinun sanaasi; minä kysyn: ”Milloin lohdutat minua?” ⁸³Sillä minä olen kuin nahkaleili savussa, mutta sinun käskyjäsi minä en unhotan. ⁸⁴Kuinka harvat ovat palvelijasi päivät! Milloin sinä tuomitset minun vainoojani? ⁸⁵Julkeat kaivavat minulle kuoppia, ne, jotka eivät elä sinun lakisi mukaan. ⁸⁶Kaikki sinun käskysi ovat todet; syyttä he minua vainoavat; auta minua. ⁸⁷He ovat minut miltei tuhonneet tässä maassa, mutta minä en ole hyljännyt sinun asetuksiasi. ⁸⁸Virvoita minua armosi jälkeen, niin minä noudatan sinun suusi todistuksia. ⁸⁹Iankaikkisesti pysyy sinun sanaasi, Herra, vahvana taivaissa. ⁹⁰Sinun uskollisuutesi kestää polvesta polveen, sinä perustit maan, ja se pysyy. ⁹¹Sinun järjestyksesi mukaan ne pysyvät vielä tänä päivänä, sillä ne kaikki ovat sinun palvelijoitasi. ⁹²Ellei sinun lakisi olisi ollut minun iloni, olisin menehtynyt kurjuuteeni. ⁹³En minä ikinä unhotan sinun asetuksiasi, sillä niillä sinä minua virvoitat. ⁹⁴Sinun omasi minä olen, pelasta minut, sillä sinun asetuksiasi minä kysyn. ⁹⁵Jumalattomat väijyvät minua, tuhotakseen minut, mutta minä tarkkaan sinun todistuksiasi. ⁹⁶Kaikella täydellisellä on rajansa - sen olen nähnyt - mutta sinun käskyysi ovat ylen avarat. ⁹⁷Kuinka sinun lakisi onkaan minulle rakas! Kaiken päivää minä sitä tutkistelen. ⁹⁸Sinun käskyysi tekevät minut vihollisiani viisaammaksi, sillä ne ovat minun omani iankaikkisesti. ⁹⁹Minä olen kaikkia opettajiani taitavampi, sillä minä tutkistelen sinun todistuksiasi. ¹⁰⁰Minä olen ymmärtäväisempi kuin vanhat, sillä minä otan vaarin sinun asetuksistasi. ¹⁰¹Minä pidätän jalkani kaikilta pahoilta teiltä, noudattaakseni sinun sanaasi. ¹⁰²Minä en poikkea sinun oikeuksistasi, sillä sinä neuvot minua. ¹⁰³Kuinka makeat ovat minulle sinun lupauksesi! Ne ovat hunajaa makeammat minun suussaani. ¹⁰⁴Sinun asetuksistasi minä saan ymmärrystä; sentähden minä vihaan kaikkia valheen teitä. ¹⁰⁵Sinun sanasi on minun jalkaini lamppu ja valkeus minun tielläni. ¹⁰⁶Minä

olen vannonut ja tahdon sen täyttää: noudattaa sinun vanhurskautesi oikeuksia. ¹⁰⁷Minä olen kovin vaivattu; Herra, virvoita minua sanasi jälkeen. ¹⁰⁸Kelvatkoot sinulle, Herra, minun suuni vapaaehtoiset uhrit, ja opeta minulle oikeutesi. ¹⁰⁹Minun henkeni häälyy alati kämmenelläni, mutta sinun lakiasi minä en unhotan. ¹¹⁰Jumalattomat virittävät pauloja minun eteeni, mutta sinun asetuksistasi minä en eksy. ¹¹¹Sinun todistuksesi ovat minun ikuinen perintöosaani, sillä ne ovat minun sydämeni ilo. ¹¹²Minä olen taivuttanut sydämeni pitämään sinun käskysi, aina ja loppuun asti. ¹¹³Kaksimielisiä minä vihaan, mutta sinun lakiasi minä rakastan. ¹¹⁴Sinä olet minun suojani ja kilpeni, sinun sanaasi minä panen toivoni. ¹¹⁵Luopukaa minusta, te pahantekijät, minä tahdon ottaa Jumalani käskyistä vaarin. ¹¹⁶Tue minua lupauksesi jälkeen, että minä eläisin, äläkä anna minun joutua toivossani häpeään. ¹¹⁷Vahvista minua, että minä pelastuisin, niin minä katselen alati sinun käskyjäsi. ¹¹⁸Sinä hylkäätkä kaikki, jotka sinun käskyistäsi eksyvät, sillä heidän kavaluutensa on turha. ¹¹⁹Kaikki maan jumalattomat sinä heität pois niinkuin kuonan; sentähden minä rakastan sinun todistuksiasi. ¹²⁰Sinun peljättävyytesi edessä minun ruumiini vapisee, ja minä pelkään sinun tuomioitasi. ¹²¹Minä teen oikeuden ja vanhurskauden, älä jätä minua sortajaini käsiin. ¹²²Ole palvelijasi puolusmies hänen parhaaksensa, älä salli julkeain minua sortaa. ¹²³Minun silmäni hiueten halajavat sinun apuasi ja sinun vanhurskaita lupauksiasi. ¹²⁴Tee palvelijallesi armosi jälkeen ja opeta minulle käskysi. ¹²⁵Minä olen sinun palvelijasi, anna minulle ymmärrys, että minä sinun todistuksesi tuntisin. ¹²⁶On aika Herran tehdä tekonsa: he ovat rikkoneet sinun lakiasi. ¹²⁷Sentähden minä rakastan sinun käskyjäsi enemmän kuin kultaa, enemmän kuin puhtainta kultaa. ¹²⁸Sentähden minä vaellan kaikessa suoraan, kaikkien sinun asetuksiesi mukaan; kaikkia valheen teitä minä vihaan. ¹²⁹Ihmeelliset ovat sinun todistuksesi, sentähden minun sieluni ottaa niistä vaarin. ¹³⁰Kun sinun sanasi avautuvat, niin ne valaisevat ja antavat yksinkertaiselle ymmärrystä. ¹³¹Minä avaan suuni ja huohotan, sillä minä halajan sinun käskyjäsi. ¹³²Käänny minun puoleeni, ole minulle armollinen, niinkuin on oikein niitä kohtaan, jotka sinun nimeäsi rakastavat. ¹³³Tee minun askeleeni vakaviksi sanallasi äläkä salli minkään vääryyden minua hallita. ¹³⁴Päästä minut ihmisten sorrosta, niin minä noudatan sinun asetuksiasi. ¹³⁵Kirkasta kasvosi palvelijallesi ja opeta minulle käskysi. ¹³⁶Minun silmistäni vuotavat kyynelvirrat, kun sinun lakiasi ei noudateta. ¹³⁷Sinä olet vanhurskas, Herra, ja sinun tuomiosi ovat oikeat. ¹³⁸Sinä olet säätänyt todistuksesi vanhurskaudessa ja suuressa uskollisuudessa. ¹³⁹Minun kiivauteni kuluttaa minut, sillä minun vihamieheni unhottavat sinun sanasi. ¹⁴⁰Sinun sanasi on hyvin koeteltu, ja sinun palvelijasi rakastaa sitä. ¹⁴¹Minä olen vähäinen ja halveksittu, mutta minä en unhotan sinun asetuksiasi. ¹⁴²Sinun vanhurskautesi on iankaikkinen vanhurskaus, ja sinun lakiasi on totuus. ¹⁴³Hätä ja ahdistus ovat minut saa-

vuttaneet, mutta sinun käskysi ovat minun iloni. ¹⁴⁴Sinun todistuksesi ovat iankaikkisesti vanhurskaat; anna minulle ymmärrys, että minä eläisin. ¹⁴⁵Kaikesta sydämeistäni minä huudan; vastaa minulle, Herra. Minä tahdon ottaa sinun käskyistäsi vaarin. ¹⁴⁶Minä huudan sinua, pelasta minut, niin minä noudatan sinun todistuksiasi. ¹⁴⁷Jo ennen aamun valkenemista minä huudan, sinun sanoihisi minä panen toivoni. ¹⁴⁸Jo ennen yön vartiohetkiä minun silmäni tutkistelevat sinun puhettasi. ¹⁴⁹Kuule minun ääneni armosi jälkeen; Herra, virvoita minua oikeutesi mukaan. ¹⁵⁰Lähellä ovat ilkeät vainoojat, jotka ovat kaukana sinun laistasi. ¹⁵¹Lähellä olet sinä, Herra, ja kaikki sinun käskysi ovat todet. ¹⁵²Jo aikoja minä olen tiennyt sinun todistuksistasi, että sinä olet ne perustanut iäti pysyviksi. ¹⁵³Katso minun kurjuuttani ja pelasta minut, sillä minä en unhotan sinun lakiasi. ¹⁵⁴Aja minun asiani ja lunasta minut, virvoita minua lupauksesi jälkeen. ¹⁵⁵Kaukana on pelastus jumalattomista, sillä he eivät kysy sinun käskyjäsi. ¹⁵⁶Herra, sinun armahtavaisuutesi on suuri, virvoita minua oikeutesi mukaan. ¹⁵⁷Monta on minulla vainoojaa ja vihamiestä, mutta sinun todistuksistasi minä en poikkeaa. ¹⁵⁸Minä näen uskottomat, ja minua iljettää, sillä he eivät noudata sinun sanaasi. ¹⁵⁹Huomaa, että minä rakastan sinun asetuksiasi. Herra, virvoita minua armosi jälkeen. ¹⁶⁰Sinun sanasi on kokonansa totuus, ja kaikki sinun vanhurskautesi oikeudet pysyvät iankaikkisesti. ¹⁶¹Ruhtinaat vainoavat minua syyttä, mutta minun sydämeni pelkää sinun sanojasi. ¹⁶²Minä riemuitsen sinun puheestasi, niinkuin suuren saaliin saanut. ¹⁶³Valhetta minä vihaan ja inhoan, mutta sinun lakiasi minä rakastan. ¹⁶⁴Seitsemästi päivässä minä ylistän sinua sinun vanhurskautesi oikeuksien tähden. ¹⁶⁵Suuri rauha on niillä, jotka rakastavat sinun lakiasi, eikä heille kompastusta tule. ¹⁶⁶Minä odotan sinulta pelastusta, Herra, ja täytän sinun käskysi. ¹⁶⁷Minun sieluni noudattaa sinun todistuksiasi, ja suuresti minä niitä rakastan. ¹⁶⁸Minä noudatan sinun asetuksiasi ja sinun todistuksiasi, sillä kaikki minun tieni ovat sinun edessäsi. ¹⁶⁹Herra, suo minun valitukseksi tulla sinun kasvojesi eteen, anna minulle ymmärrys sanasi jälkeen. ¹⁷⁰Tulkoon minun anomiseni sinun kasvojesi eteen, pelasta minut lupauksesi mukaan. ¹⁷¹Vuodattakoot minun huoleni ylistystä, sillä sinä opetat minulle käskyäsi. ¹⁷²Minun kieleni veisatkoon sinun lupauksistasi, sillä kaikki sinun käskysi ovat vanhurskaat. ¹⁷³Sinun kätesi olkoon minun apuni, sillä minä olen valinnut sinun asetuksesi. ¹⁷⁴Minä ikävöitsen pelastusta sinulta, Herra, ja sinun lakiasi on minun iloni. ¹⁷⁵Saakoon minun sieluni elää ja ylistää sinua, ja sinun oikeutesi minua auttakoot. ¹⁷⁶Minä olen eksyksissä kuin kadonnut lammas; etsi palvelijaasi, sillä minä en unhotan sinun käskyjäsi.

120Matkalaulu. Ahdistuksessani minä huudan Herraa, ja hän vastaa minulle. ²Herra, pelasta minun sieluni valheellisista huulista, petollisesta kielestä. ³Mitä hän sinulle antaa ja mitä siihen vielä lisää, sinä petollinen kieli?

⁴Väkivaltaisen teräviä nuolia ynnä kinsteripensaan tulisia hiiliä! ⁵Voi minua, että minun täytyy oleskella muukalaisena Mesekissä, asua Keedarin majojen keskellä! ⁶Kauan on minun sieluni täytynyt asua niiden seurassa, jotka rauhaa vihaavat. ⁷Minä pidän rauhan, mutta jos sanan sanon, niin he ovat sotaan valmiit.

121Matkalaulu. Minä nostan silmäni vuoria kohti: mistä tulee minulle apu? ²Apu minulle tulee Herralta, joka on tehnyt taivaan ja maan. ³Hän ei salli sinun jalkasi horjua, sinun varjelijasi ei torju. ⁴Katso, hän, joka Israelia varjelee, ei torju eikä nuku. ⁵Herra on sinun varjelijasi, Herra on suojaava varjosi sinun oikealla puolellasi. ⁶Ei polta sinua aurinko päivällä, eikä kuu yöllä. ⁷Herra varjelee sinut kaikesta pahasta, hän varjelee sinun sielusi. ⁸Herra varjelee sinun lähtemisesi ja tulemisesi, nyt ja iankaikkisesti.

122Matkalaulu; Daavidin virsi. Minä iloitsin, kun minulle sanottiin: ”Menkäämme Herran huoneeseen”. ²Meidän jalkamme saavat seisoa sinun porteissasi, Jerusalem; ³sinä Jerusalem, rakennettu kaupungiksi, johon kokoonnutaan yhteen, ⁴jonne sukukunnat vaeltavat, Herran sukukunnat, niinkuin Israelille on säädetty, kiittämään Herran nimeä. ⁵Sillä siellä ovat tuomioistuimet, Daavidin huoneen istuimet. ⁶Toivottakaa rauhaa Jerusalemlle, menestykööt ne, jotka sinua rakastavat. ⁷Rauha olkoon sinun muuriasi sisällä, olkoon onni sinun linnoissasi. ⁸Veljeni ja ystävieni tähden minä sanon: olkoon sinulla rauha. ⁹Herran, meidän Jumalamme, huoneen tähden minä tahdon etsiä sinun parastasi.

123Matkalaulu. Minä nostan silmäni sinun puoleesi, joka taivaissa asut. ²Katso, niinkuin palvelijain silmät katsovat heidän isäntänsä käsiin, ja niinkuin palvelijattaren silmät katsovat hänen emäntänsä käsiin, niin meidän silmämme katsovat Herran, meidän Jumalamme, puoleen, kunnes hän armahtaa meitä. ³Ole meille armollinen, Herra, ole meille armollinen. Sillä kylliksi olemme jo saaneet ylenkatsetta. ⁴Sielumme on jo kyllänsä saanut suruttomien pilkasta, ylpeitten ylenkatseesta.

124Matkalaulu; Daavidin virsi. Ellei Herra olisi meidän kanssamme - näin sanokoon Israel - ²ellei Herra olisi meidän kanssamme, kun ihmiset nousevat meitä vastaan, ³niin he meidät elävältä nielisivät, kun heidän vihansa syytyy meitä vastaan; ⁴niin vedet upottaisivat meidät, virta tulvisi meidän sielumme ylitse; ⁵niin tulvisivat kuohuvat vedet meidän sielumme ylitse. ⁶Kiitetty olkoon Herra, joka ei antanut meitä heidän hammastensa raadeltaviksi. ⁷Meidän sielumme pääsi kuin lintu pyydystäjään paulasta: paula katkesi, ja me pääsimme pois. ⁸Meidän apumme on Herran nimi, hänen, joka on tehnyt taivaan ja maan.

125Matkalaulu. Jotka Herraan turvaavat, ovat kuin

Siionin vuori: se ei horju, vaan pysyy iankaikkisesti. ²Vuoret ympäröivät Jerusalemia, ja Herra ympäröi kansaansa, nyt ja iankaikkisesti. ³Sillä jumalattomuuden valtikka ei saa vallita vanhurskasten arpaosaa, että vanhurskaat eivät ojentaisi käsiänsä vääryyteen. ⁴Anna hyvää hyvälle, Herra, ja oikeamielisille. ⁵Mutta jotka poikkeavat mutkaisille teilleen, ne Herra hukuttakoon yhdessä väärintekijäin kanssa. Rauha Israelille!

126Matkalaulu. Kun Herra käänsi Siionin kohtalon, niin me olimme kuin unta näkeväiset. ²Silloin oli meidän suumme naurua täynnä, ja kielemme riemua täynnä; silloin sanottiin pakanain keskuudessa: ”Herra on tehnyt suuria heitä kohtaan”. ³Niin, Herra on tehnyt suuria meitä kohtaan; siitä me iloitsemme. ⁴Herra, käännä meidän kohtalomme, niinkuin sadepurot Etelämaassa. ⁵Jotka kyynelin kylvävät, ne riemuiten leikkaavat. ⁶He menevät itkien, kun kylvösiemenen vievät; he palajavat riemuiten, kun lyhtensä tuovat.

127Matkalaulu; Salomon virsi. Jos Herra ei huonetta rakenna, niin sen rakentajat turhaan vaivaa näkevät. Jos Herra ei kaupunkia varjele, niin turhaan vartija valvoo. ²Turhaan te nousette varhain ja myöhään menette levolle ja syötte leipänne murheella: yhtä hyvin hän antaa ystävilleen heidän nukkuessansa. ³Katso, lapset ovat Herran lahja, ja kohdun hedelmä on anti. ⁴Niinkuin nuolet sankarin kädessä, niin ovat nuoruudessa synnytyt pojat. ⁵Onnellinen se mies, jonka viini on niitä täynnä! Eivät he joudu häpeään, kun portissa puhuttelevat vihamiehiänsä.

128Matkalaulu. Autuas on jokainen, joka pelkää Herraa, joka vaeltaa hänen teillensä. ²Sinä saat nauttia kättesi ansion; onnellinen sinä, sinun käy hyvin! ³Niinkuin hedelmällinen viiniköynnös on sinun emäntäsi sinun huoneesi perällä, niinkuin öljypuun vesat ovat sinun lapsesi sinun pöytäsi ympärillä. ⁴Sillä katso, näin siunataan mies, joka Herraa pelkää. ⁵Siunatkoon Herra sinua Siionista, niin sinä saat kaikkina elinpäivinäsi nähdä Jerusalemin onnellisena, ⁶saat nähdä lastesi lapset. Rauha Israelille!

129Matkalaulu. He ovat minua kovin ahdistaneet nuoruudestani asti - näin sanokoon Israel - ²he ovat minua kovin ahdistaneet nuoruudestani asti, mutta eivät he ole päässeet minusta voitolle. ³Kyntäjät ovat minun selkääni kyntäneet ja vetäneet pitkät vaot. ⁴Mutta Herra on vanhurskas, hän on katkonut jumalattomain köydet. ⁵Joutukoot häpeään ja kääntykööt takaisin kaikki Siionin vihamiehet. ⁶Olkoot he niinkuin ruoho katoilla, joka kuivuu ennen korrelle puhkeamistaan, ⁷josta ei leikkaaja täytä kättänsä eikä lyhteen sitoja syliänsä. ⁸Älköötäkään sanoko ohitsekulkijat: ”Herran siunaus tulkoon teille. Me siunaamme teitä Herran nimeen.”

130Matkalaulu. Syvyydestä minä huudan sinua, Herra. ²Herra, kuule minun ääneni. Tarkatkoot sinun korvasi minun rukousteni ääntä. ³Jos sinä, Herra, pidät mielessäsi synnit, Herra, kuka silloin kestää? ⁴Mutta sinun tykönäsi on anteeksiantamus, että sinua peljättäisiin. ⁵Minä odotan Herraa, minun sieluni odottaa, ja minä panen toivoni hänen sanaansa. ⁶Minun sieluni odottaa Herraa hartaammin kuin vartijat aamua, kuin vartijat aamua. ⁷Pane toivosi Herraan, Israel. Sillä Herran tykönä on armo, runsas lunastus hänen tykönänsä. ⁸Ja hän lunastaa Israelin kaikista sen synneistä.

131Matkalaulu; Daavidin virsi. Herra, minun sydämeni ei ole ylpeä, eivät minun silmäni ole korskeat, enkä minä tavoittele asioita, jotka ovat minulle ylen suuret ja käsittelemättömät. ²Totisesti, minä olen sieluni viihdyttänyt ja tyynnyttänyt: niinkuin vieroitettu lapsi äidin helmassa, niinkuin vieroitettu lapsi, niin on sieluni minussa. ³Pane toivosi Herraan, Israel, nyt ja iankaikkisesti.

132Matkalaulu. Muista, Herra, Daavidin hyväksi kaikkia hänen vaivojansa, ²hänen, joka vannoi valan Herralle ja teki lupauksen Jaakobin Väkevälle: ³”Minä en mene majaan, joka on minun kotini, enkä nouse vuoteeseeni, joka on minun leposijani, ⁴minä en suo silmilleni unta enkä silmäluomilleni lepoa, ⁵ennenkuin löydän sijan Herralle, asumuksen Jaakobin Väkevälle”. ⁶Katso, me kuulimme sen olevan Efratassa, me löysimme sen Jaarin kedoilta. ⁷Menkäämme hänen asumukseensa, kumartukaamme hänen jalkainsa astinlaudan eteen. ⁸Nouse, Herra, leposijaasi, sinä ja sinun väkevyytesi arkki. ⁹Sinun pappisi olkoot puettut vanhurskaudella, ja sinun hurskaasi riemuitkoot. ¹⁰Palvelijasi Daavidin tähden älä torju pois voideltusi kasvoja. ¹¹Herra on vannonut Daavidille totisen valan, jota hän ei peruuta: ”Sinun ruumiisi hedelmän minä asetan sinun valtaistuimellesi. ¹²Jos sinun poikasi pitävät minun liittoni ja minun todistukseni, jotka minä heille opetan, niin saavat heidänkin poikansa istua sinun valtaistuimellasi iankaikkisesti.” ¹³Sillä Herra on valinnut Siionin, halunnut sen asunnoksensa: ¹⁴”Tämä on minun leposijani iankaikkisesti; tässä minä asun, sillä tänne on minun haluni ollut. ¹⁵Siionin ravinnon minä runsaasti siunaan, sen köyhät minä leivällä ruokin. ¹⁶Sen papit minä puetan autuudella, ja sen hurskaat riemuiten riemuitkoot. ¹⁷Siellä minä annan yletä Daavidille sarven, sytytän voidellulleni lampun. ¹⁸Hänen vihollisensa minä puetan häpeällä, mutta hänen päässänsä loistaa hänen kruununsa.”

133Matkalaulu; Daavidin virsi. Katso, kuinka hyvää ja suloista on, että veljekset sovussa asuvat! ²Se on niinkuin kallis öljy pään päällä, jota tiukkuu partaan - Aaronin partaan, jota tiukkuu hänen viittansa liepeille. ³Se on niinkuin Hermonin kaste, joka tiukkuu Siionin vuorille. Sillä sinne on Herra säätänyt siunauksen, elämän, ikuisiksi ajoiksi.

134Matkalaulu. Katso, kiittäkää Herraa, kaikki te Herran palvelijat, jotka öisin seisotte Herran huoneessa. ²Kohottakaa kätenne pyhäkköön päin ja kiittäkää Herraa. ³Herra siunatkoon sinua Siionista, hän, joka on tehnyt taivaan ja maan.

135Halleluja! Ylistäkää Herran nimeä. Ylistäkää, te Herran palvelijat, ²jotka seisotte Herran huoneessa, meidän Jumalamme huoneen esikartanoissa. ³Ylistäkää Herraa, sillä Herra on hyvä, veisatkaa kiitosta hänen nimelensä, sillä se on suloinen. ⁴Sillä Herra on valinnut Jaakobin omaksensa, Israelin omaisuudeksensa. ⁵Sillä minä tiedän, että Herra on suuri, ja meidän Herramme korkeampi kaikkia jumalia. ⁶Kaiken, mitä Herra tahtoo, hän tekee, sekä taivaassa että maassa, merissä ja kaikissa syvyyksissä; ⁷hän, joka nostaa pilvet maan ääristä, tekee salammat ja sateen ja tuopi tuulen sen säilytyspaikoista; ⁸hän, joka surmasi Egyptin esikoiset, niin ihmisten kuin eläinten; ⁹hän, joka lähetti tunnusteot ja ihmeet sinun keskellesi, Egypti, faraota ja kaikkia hänen palvelijointansa vastaan; ¹⁰hän, joka kukisti suuret kansat ja tuotti surman väkeville kuninkaille, ¹¹Siionille, amorilaisten kuninkaalle, ja Oogille, Baasanin kuninkaalle, ja kaikille Kanaanin valtakunnille ¹²ja antoi heidän maansa perintöosaksi, perintöosaksi kansallensa Israelille. ¹³Herra, sinun nimesi pysyy iankaikkisesti, Herra, sinun muistosi polvesta polveen. ¹⁴Sillä Herra hankkii oikeuden kansalleen ja armahtaa palvelijointansa. ¹⁵Pakanain epäjumalat ovat hopeata ja kultaa, ihmiskätten tekoa. ¹⁶Niillä on suu, mutta eivät ne puhu, niillä on silmät, mutta eivät näe, ¹⁷niillä on korvat, mutta eivät kuule, eikä niillä ole henkeä suussansa. ¹⁸Niiden kaltaisia ovat niiden tekijät ja kaikki, jotka niihin turvaavat. ¹⁹Te, Israelin suku, kiittäkää Herraa, te, Aaronin suku, kiittäkää Herraa. ²⁰Te, Leevin suku, kiittäkää Herraa, te, Herraa pelkääväiset, kiittäkää Herraa. ²¹Kohotkoon Herralle kiitos Siionista, hänelle, joka Jerusalemissa asuu. Halleluja!

136Kiittäkää Herraa, sillä hän on hyvä, sillä hänen armonsä pysyy iankaikkisesti. ²Kiittäkää jumalien Jumalaa, sillä hänen armonsä pysyy iankaikkisesti. ³Kiittäkää herrain Herraa, sillä hänen armonsä pysyy iankaikkisesti; ⁴häntä, joka yksin tekee suuria ihmeitä, sillä hänen armonsä pysyy iankaikkisesti; ⁵häntä, joka on taidolla tehnyt taivaat, sillä hänen armonsä pysyy iankaikkisesti; ⁶häntä, joka on vetten ylitse levittänyt maan, sillä hänen armonsä pysyy iankaikkisesti; ⁷häntä, joka on tehnyt suuret valot, sillä hänen armonsä pysyy iankaikkisesti; ⁸auringon hallitsemaan päivää, sillä hänen armonsä pysyy iankaikkisesti, ⁹kuun ja tähdet hallitsemaan yötä, sillä hänen armonsä pysyy iankaikkisesti; ¹⁰häntä, joka löi Egyptiä surmaten sen esikoiset, sillä hänen armonsä pysyy iankaikkisesti, ¹¹ja vei Israelin pois heidän keskeltänsä, sillä hänen armonsä pysyy iankaikkisesti, ¹²väkevällä kädellä ja ojennetulla käsivarrellä, sillä hänen armonsä pysyy iankaikkisesti; ¹³häntä, joka

jakoi Kaislameren kahtia, sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti, ¹⁴ja kuljetti Israelin sen keskitse, sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti, ¹⁵ja syöksi faraon sotajoukkoineen Kaislamereen, sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti; ¹⁶häntä, joka johdatti kansaansa erämaassa, sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti; ¹⁷häntä, joka voitti suuret kuninkaat, sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti, ¹⁸ja surmasi mahtavat kuninkaat, sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti, ¹⁹Siihoniin, amorilaisten kuninkaan, sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti, ²⁰ja Oogin, Baasanin kuninkaan, sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti, ²¹ja antoi heidän maansa perintöosaksi, sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti, ²²perintöosaksi palvelijallensa Israelille, sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti; ²³häntä, joka muisti meitä alennuksessamme, sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti, ²⁴ja kirvoitti meidät vihollisistamme, sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti; ²⁵häntä, joka antaa ravinnon kaikelle lihalle, sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti. ²⁶Kiittäkää taivaan Jumalaa, sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti.

137Baabelin virtain vierillä - siellä me istuimme ja itkimme, kun Sionia muistelimme. ²Pajuihin, joita siellä oli, me ripustimme kanteleemme. ³Sillä vangitsijamme vaativat meiltä siellä lauluja ja orjuuttajamme iloa: ”Veisatkaa meille Siionin virsiä”. ⁴Kuinka me voisimme veisata Herran virsiä vieraalla maalla? ⁵Jos minä unhotan sinut, Jerusalemi, niin unhotat sinä minun oikea käteni. ⁶Tarttukoön kieleni suuni lakeen, ellen minä sinua muista, ellen pidä Jerusalemiä ylimpänä ilonani. ⁷Muista, Herra, Jerusalemin tuhopäivä, kosta se Edomin lapsille, jotka sanoivat: ”Hajottakaa se, hajottakaa perustuksia myöten!” ⁸Tytär Baabel, sinä häviön oma, autuas se, joka sinulle kostaa kaiken, minkä olet meille tehnyt! ⁹Autuas se, joka ottaa sinun pienet lapsesi ja murskaa ne kallioon!

138Daavidin virsi. Minä kiitän sinua kaikesta sydämeistäni, veisaan sinun kiitostasi jumalien edessä. ²Minä rukoulen sinua kumartuneena sinun pyhään temppeliisi päin ja kiitän sinun nimeäsi sinun armosi ja totuutesi tähden; sillä sinä olet osoittanut, että sinun lupauksesi on suuri yli kaiken, mitä sinun nimesi ilmoittaa. ³Sinä päivänä, jona minä huusin, sinä vastasit minulle; sinä rohkaisit minua: minun sieluni sai voiman. ⁴Herra, kaikki maan kuninkaat ylistävät sinua, kun kuulevat sinun suusi sanat. ⁵Ja he veisaavat Herran teistä, sillä suuri on Herran kunnia. ⁶Sillä Herra on korkea, mutta katso alhaiseen, ja hän tuntee yläpeän kaukaa. ⁷Vaikka minä vaellan ahdistuksen keskellä, niin sinä virvoitat minut. Sinä ojennat kätesi minun vihamiesteni vihaa vastaan, ja sinun oikea kätesi auttaa minua. ⁸Herra vie minun asiani päätökseen. Herra, sinun armosi pysyy iankaikkisesti; älä jätä kesken kättesi työtä.

139Veisuunjohtajalle; Daavidin virsi. Herra, sinä tut-

kit minua ja tunnet minut. ²Istunpa minä tahi nousen, sinä sen tiedät; sinä ymmärrät minun ajatukseni kaukaa. ³Käynpä tahi makaan, sinä sen havaitset, ja kaikki minun tieni ovat sinulle tutut. ⁴Sillä, katso, ei ole sanaa minun kielelläni, jota sinä, Herra, et täysin tunne. ⁵Sinä olet saartanut minut edestä ja takaa ja laskenut kätesi minun päälleni. ⁶Senkaltainen tieto on minulle ylen ihmeellinen, ylen korkea käsittääkseni sen. ⁷Minne minä voisin mennä, kussa ei sinun Henkesi olisi, minne paeta sinun kasvojesi edestä? ⁸Jos minä taivaaseen nousisin, niin sinä olet siellä; jos minä tuonelaan vuoteeni tekisin, niin katso, sinä olet siellä. ⁹Jos minä kohoaisin aamuruskon siivillä ja asettuisin asumaan meren ääriin, ¹⁰sielläkin sinun kätesi minua taluttaisi, sinun oikea kätesi tarttuisi minuun. ¹¹Ja jos minä sanoisin: ”Peittäkөөn minut pimeys, ja valkeus minun ympärilläni tulkoon yöksi”, ¹²niin ei pimeyskään olisi sinulle pimeä: yö valaisisi niinkuin päivä, pimeys olisi niinkuin valkeus. ¹³Sillä sinä olet luonut minun munaskuuni, sinä kudoit minut kokoon äitini kohdussa. ¹⁴Minä kiitän sinua siitä, että olen tehty ylen ihmeellisesti; ihmeelliset ovat sinun tekosi, sen minun sieluni kyllä tietää. ¹⁵Minun luuni eivät olleet sinulta salatut, kun minut salassa valmistettiin, kun minut taiten tehtiin maan syvyyksissä. ¹⁶Sinun silmäsi näkivät minut jo idussani. Minun päiväni olivat määrättyt ja kirjoitetut kaikki sinun kirjaasi, ennenkuin ainoakaan niistä oli tullut. ¹⁷Mutta kuinka kalliit ovat minulle sinun ajatuksesi, Jumala, kuinka suuri on niitten luku! ¹⁸Jos minä tahtoisin ne lukea, olisi niitä enemmän kuin hiekan jyväsiä. - Minä herään ja olen vielä sinun tykönäsi. ¹⁹Jumala, jospa sinä surmaisit jumalattomat! Ja te murhamiehet, väistykää minusta pois! ²⁰Sillä he puhuvat sinusta petollisesti ja lausuvat turhaan sinun nimesi - nuo sinun vihollisesi. ²¹Herra, enkö minä vihaisi niitä, jotka sinua vihaavat, enkö inhoaisi niitä, jotka sinua vastustavat? ²²Kaikella vihalla minä heitä vihaan, he ovat minun omia vihollisiani. ²³Tutki minua, Jumala, ja tunne minun sydämeni, koettele minua ja tunne minun ajatukseni. ²⁴Ja katso: jos minun tieni on vaivaan vievä, niin johdata minut iankaikkiselle tielle.

140Veisuunjohtajalle; Daavidin virsi. ²Päästä minut, Herra, pahoista ihmisistä, varjele minut väkivaltaisilta miehiltä, ³jotka ajattelevat sydämessään pahaa ja joka päivä yllyttävät sotaan. ⁴He hiovat kielensä niinkuin käärmeet, kyykäärmeen myrkyä on heidän huultensa alla. Sela. ⁵Suojaa minut, Herra, jumalattomien käsiltä, varjele minut väkivaltaisilta miehiltä, jotka tahtovat saada minun jalkani lankeamaan. ⁶Nuo ylpeät virittävät minulle ansoja ja pauloja, levittävät verkkoja minun tielleni, asettavat minulle pyydyksiä. Sela. ⁷Minä sanon Herralle: ”Sinä olet minun Jumalani”. Herra, ota korviisi minun rukousteni ääni. ⁸Herra, Herra, sinä minun väkevä apuni, sinä suojaat minun pääni taistelun päivänä. ⁹Herra, älä salli, mitä jumalattomat haluavat, älä anna heidän aikeittensa onnistua; muutoin he ylvästelevät. Sela. ¹⁰Sattukoon minun saarta-

jaini omaan päähän onnettomuus, jota heidän huulensa hankkivat. ¹¹Tulkoon tulisia hiiliä heidän päällensä; hän syösköön heidät tuleen, vesivirtoihin, joista he älkööt nousko. ¹²Kielevä mies ei ole pysyvä maassa; väkivaltaista ajaa onnettomuus ja iskee iskemistään. ¹³Minä tiedän, että Herra ajaa kurjan asiaa, hankkii köyhille oikeuden. ¹⁴Totisesti, vanhurskaat saavat kiittää sinun nimeäsi, ja oikeamieliset saavat asua sinun kasvojesi edessä.

141Daavidin virsi. Herra, minä huudan sinua, riennä minun tyköni. Ota korviisi minun ääneni, kun minä sinua huudan. ²Minun rukoukseni olkoon suitsutusuhri sinun kasvojesi edessä, minun kätteni kohottaminen olkoon ehtoouhri. ³Herra, pane minun suulleni vartija, vartioitse minun huulteni ovea. ⁴Älä salli minun sydämeni taipua pahaan, pitämään jumalatonta menoa väärintekijäin kanssa. Minä en tahdo maistaa heidän herkkupalojansa. ⁵Lyököön minua vanhurskas: se on rakkautta; kurittakoon hän minua: se on öljyä minun päähäni, siitä minun pääni älköön kieltäytykö. Sillä vielä vähän aikaa, niin minun rukoukseni täyttyy, mutta heidän käy pahoin: ⁶heidän päämiehensä syöstään kalliolta alas, ja silloin kuullaan minun sanani suloisiksi. ⁷Niinkuin maa kynnetään ja kuokitaa, niin ovat meidän luumme hajotetut tuonelan kuilun suulle. ⁸Mutta sinuun, Herra, Herra, minun silmäni katsovat, sinuun minä turvaan. Älä hylkää minun sieluani. ⁹Varjele minua niiden pauloista, jotka minua pyydystävät, väärintekijäin ansoista. ¹⁰Kaatukoot kaikki jumalattomat omiin kuoppiinsa; mutta suo minun ne välttää.

142Daavidin mietevirsi, hänen ollessaan luolassa; rukous. ²Minä korotan ääneni ja huudan Herraa, minä korotan ääneni ja rukoilin Herralta armoa. ³Minä vuodatan hänen eteensä valitukseni, kerron hänelle ahdistukseni. ⁴Kun minun henkeni minussa näännytty, niin sinä tunnet minun tieni. Polulle, jota minä käyn, he ovat virittäneet paulan minun eteeni. ⁵Katso minun oikealle puolelleni ja näe: ei kukaan minua tunne. Ei ole minulla pakopaikkaa, ei kukaan minun sielustani välitä. ⁶Minä huudan sinun puoleesi, Herra; minä sanon: Sinä olet minun turvani, minun osani elävien maassa. ⁷Tarkkaa minun huutoani, sillä minä olen sangen viheliäinen, pelasta minut vainoojistani, sillä he ovat minua väkevämät. ⁸Vie minun sieluni ulos vankeudesta kiittämään sinun nimeäsi. Vanhurskaat kokoontuvat minun ympärilleni, kun sinä minulle hyvin teet.

143Daavidin virsi. Herra, kuule minun rukoukseni, ota korviisi minun anomiseni. Vastaa minulle uskollisuudessasi ja vanhurskaudessasi. ²Älä käy tuomiolle palvelijasi kanssa, sillä ei yksikään elävä ole vanhurskas sinun edessäsi. ³Sillä vihollinen vainoa minun sieluani, hän on ruhjonut minun elämäni maahan ja pannut minut pimeään niinkuin ammoin kuolleet. ⁴Minun henkeni näännytty minussa, sydäntäni kouristaa minun rinnassani. ⁵Minä muistelen mui-

naisia päiviä, tutkistelen kaikkia sinun töitäsi ja ajattelen sinun kättesi tekoja. ⁶Minä levitän käteni sinun puoleesi. Niinkuin janoinen maa, niin minun sieluni halajaa sinua. Sela. ⁷Vastaa minulle pian, Herra, minun henkeni näännytty. Älä peitä minulta kasvojesi, etten tulisi niiden kaltaiseksi, jotka hautaan vaipuvat. ⁸Suo minun varhain kuulla sinun armoasi, sillä sinuun minä turvaan. Osoita minulle tie, jota minun tulee käydä, sillä sinun tykösi minä ylennän sieluni. ⁹Pelasta minut vihollisistani, Herra. Sinun tykösi minä pyrin suojaan. ¹⁰Opetä minut tekemään sitä, mikä sinulle kelpaa, sillä sinä olet minun Jumalani. Sinun hyvä Henkesi johdattakoon minua tasaista maata. ¹¹Herra, virvoita nimesi tähden, vanhurskaudessasi auta minun sieluni ahdistuksesta. ¹²Tuhoa minun viholliseni armosi tähden ja hukuta kaikki, jotka minun sieluani ahdistavat, sillä minä olen sinun palvelijasi.

144Daavidin virsi. Kiitetty olkoon Herra, minun kallioni, joka opettaa minun käteni taistelemaan, minun sormeni sotimaan, ²hän, joka antaa minulle armon; minun linnani, varustukseni ja pelastajani, minun kilpeni, jonka turviin minä pakenen, hän, joka laskee kansani minun valtani alle. ³Herra, mikä on ihminen, että hänestä lukua pidät, mikä ihmislapsi, että häntä ajattelet! ⁴Ihminen on kuin tuulen henkäys, hänen päivänsä niinkuin pakeneva varjo. ⁵Herra, notkista taivaasi ja astu alas, kosketa vuoria, niin että ne suitsuavat. ⁶Iske salamoita ja hajota heidät, lennätä nuolesi ja kauhistuta heidät. ⁷Ojenna kätesi korkeudesta, tempaa ja pelasta minut suurista vesistä, muukalaisten kädestä, ⁸joiden suu puhuu vilppiä ja joiden oikea käsi on valheen käsi! ⁹Jumala, minä veisaan sinulle uuden virren, soiton sinulle kymmenkielisellä harpulla, ¹⁰sinulle, joka annat kuninkaille voiton ja tempaat palvelijasi Daavidin turvaan pahalta miekalta. ¹¹Tempaa ja pelasta minut muukalaisten käsistä, joiden suu puhuu vilppiä ja joiden oikea käsi on valheen käsi. ¹²Niin meidän poikamme ovat nuoruudessaan kuin korkealle kohoavat kasvit, tyttäremme kuin temppelein veistetyt kulmapatsaat; ¹³meidän aittamme ovat täynnä, ja antavat kaikkinaista viljaa, meidän lampaamme lisääntyvät laitumillamme tuhansin ja kymmenin tuhansin; ¹⁴meidän härkiemme kuormat ovat runsaat, ei ole aukkoa muurissa, ei ole pakolaista, ei kuulu valitushuutoa kaduilamme. ¹⁵Autuas se kansa, jolle näin käy, autuas se kansa, jonka Jumala Herra on!

145Daavidin ylistysvirsi. Minä kunnioitan sinua, Jumalani, sinä kuningas, ja kiitän sinun nimeäsi aina ja iankaikkisesti. ²Joka päivä minä kiitän sinua ja ylistän sinun nimeäsi aina ja iankaikkisesti. ³Suuri on Herra ja sangen ylistettävä, ja hänen suuruutensa on tutkimaton. ⁴Sukupolvi ylistää sukupolvelle sinun tekojasi, ja he julistavat sinun voimallisia töitäsi. ⁵Sinun valtasuuruutesi kirkkautta ja kunniaa ja sinun ihmeellisiä tekojasi minä tahdon tutkistella. ⁶Sinun peljättävien töitteesi voimasta puhutaan, si-

nun suurista teoistasi minä kerron. ⁷Julistettakoon sinun suuren hyvyytesi muistoa ja sinun vanhurskaudestasi riemuittakoon. ⁸Herra on armahtavainen ja laupias, pitkämielinen ja suuri armossa. ⁹Herra on hyvä kaikille ja armahtaa kaikkia tekojansa. ¹⁰Kaikki sinun tekosi ylistävät sinua, Herra, ja sinun hurskaasi kiittävät sinua. ¹¹He puhuvat sinun valtakuntasi kunniaa ja kertovat sinun voimastasi. ¹²Niin he ilmoittavat ihmislapsille hänen voimalliset työnsä ja hänen valtakuntansa kirkkauden ja kunnian. ¹³Sinun valtakuntasi on iankaikkinen valtakunta, ja sinun herrautesi pysyy polvesta polveen. ¹⁴Herra tukee kaikkia kaatuvia, ja kaikki alaspainetut hän nostaa. ¹⁵Kaikkien silmät vartioitsevat sinua, ja sinä annat heille heidän ruokansa ajallaan. ¹⁶Sinä avaat kätesi ja ravitset suosiollasi kaikki, jotka elävät. ¹⁷Herra on vanhurskas kaikissa teissä ja armollinen kaikissa teoissaan. ¹⁸Herra on lähellä kaikkia, jotka häntä avuksensa huutavat, kaikkia, jotka totuudessa häntä avuksensa huutavat. ¹⁹Hän tekee, mitä häntä pelkääväiset halajavat, hän kuulee heidän huutonsa ja auttaa heitä. ²⁰Herra varjelee kaikkia, jotka häntä rakastavat, mutta kaikki jumalattomat hän hukuttaa. ²¹Minun suuni lausukoon Herran ylistystä, ja kaikki liha kiittäköön hänen pyhää nimeänsä, aina ja iankaikkisesti.

146Halleluja! Ylistä, minun sieluni, Herraa. ²Minä ylistän Herraa kaiken ikäni, veisaan kiitosta Jumalalleni, niin kauan kuin elän. ³Älkää luottako ruhtinaihin älkääkään ihmislapsen, sillä ei hän voi auttaa. ⁴Kun hänen henkensä lähtee hänestä, niin hän tulee maaksi jälleen; sinä päivänä hänen hankkeensa raukeavat tyhjiin. ⁵Autuas se, jonka apuna on Jaakobin Jumala, se, joka panee toivonsa Herraan, Jumalaansa, ⁶häneen, joka on tehnyt taivaan ja maan, meren ja kaiken, mitä niissä on, joka pysyy uskollisena iankaikkisesti, ⁷joka hankkii oikeuden sorretuille, joka antaa leivän nälkäisille. Herra vapauttaa vangitut, ⁸Herra avaa sokeain silmät, Herra nostaa alaspainetut, Herra rakastaa vanhurskaita. ⁹Herra varjelee muukalaiset, holhoo orvot ja lesket, mutta jumalattomain tien hän tekee mutkaiseksi. ¹⁰Herra on kuningas iankaikkisesti, sinun Jumalasi, Siion, polvesta polveen. Halleluja!

147Halleluja! Hyvä on veisata kiitosta meidän Jumalallemme. Se on suloista; ylistäminen on soveliasta. ²Herra rakentaa Jerusalemin, hän kokoaa Israelin karkoitettut. ³Hän parantaa ne, joilla on särjetty sydän, ja sitoo heidän haavansa. ⁴Hän on määrännyt tähtien luvun, hän kutsuu niitä kaikkia nimeltä. ⁵Meidän Herramme on suuri, suuri voimassansa, hänen ymmärryksensä on mittaamaton. ⁶Herra pitää pystyssä nöyrät, mutta jumalattomat hän painaa maahan. ⁷Veisatkaa Herralle kiitosvirsi, soittakaa kanteleilla kiitosta meidän Jumalallemme. ⁸Hän peittää pilvillä taivaan ja valmistaa sateen maalle; hän kasvattaa ruohon vuorille ⁹ja antaa ruuan eläimille, kaarneen pojillekin, kun ne huutavat. ¹⁰Ei kelpaa hänelle hevosen voima, ei

hän mielisty miehen jalkojen nopeuteen: ¹¹Herra mielistyy niihin, jotka häntä pelkäävät, jotka panevat toivonsa hänen armoonsa. ¹²Kiitä Herraa, Jerusalem. Ylistä Jumalaasi, Siion. ¹³Sillä hän tekee lujiksi sinun porttiesi salvat; hän siunaa sinun lapsesi sinun keskelläsi. ¹⁴Hän hankkii rauhan sinun rajojesi sisälle, ravitsee sinut parhaalla niulla. ¹⁵Hän lähettää sanansa maahan, nopeasti kiittää hänen käskynsä. ¹⁶Hän antaa sataa lunta niinkuin villaa ja sirottaa härmää niinkuin tuhkaa. ¹⁷Hän viskaa rakeitansa niinkuin leivänmuruja; kuka voi kestää hänen pakkastansa? ¹⁸Hän lähettää sanansa ja sulattaa rakeet; hän panee tuulensa puhaltamaan, ja vedet virtaavat. ¹⁹Hän ilmoittaa sanansa Jaakobille, käskynsä ja oikeutensa Israelille. ²⁰Niin hän ei ole tehnyt yhdellekään pakanakansalle, ja hänen oikeuksiansa ne eivät tunne. Halleluja!

148Halleluja! Ylistäkää Herraa taivaista, ylistäkää häntä korkeuksissa. ²Ylistäkää häntä, kaikki hänen enkelinsä, ylistäkää häntä, kaikki hänen sotajoukkonsa. ³Ylistäkää häntä, aurinko ja kuu, ylistäkää häntä, kaikki kirkkaat tähdet. ⁴Ylistäkää häntä, te taivasten taivaat, te vedet taivasten päällä. ⁵Ylistäkööt ne Herran nimeä, sillä hän käski, ja ne tulivat luoduiksi. ⁶Ja hän asetti ne olemaan aina ja iankaikkisesti, hän antoi niille lain, josta ne eivät poikkea. ⁷Ylistäkää Herraa maasta, te merieläimet ja kaikki syvyedet, ⁸tuli ja rakeet, lumi ja sumu, sinä myrskytuuli, joka panee hänen käskynsä toimeen, ⁹te vuoret ja kaikki kukkulat, te hedelmäpuut ja kaikki setrit, ¹⁰te pedot ja kaikki karja, te matelijat ja siivekkäät linnut, ¹¹te maan kuminkaat ja kaikki kansakunnat, te ruhtinaat ja kaikki maan tuomarit, ¹²te nuorukaiset ynnä neitsyet, te vanhat yhdessä nuorten kanssa. ¹³Ylistäkööt he Herran nimeä, sillä hänen nimensä yksin on korkea, hänen valtasuuruutensa ulottuu yli maan ja taivaan. ¹⁴Hän on korottanut sarven kansallensa, että häntä ylistäisivät kaikki hänen hurskaansa, Israelin lapset, kansa, joka on häntä lähellä. Halleluja!

149Halleluja! Veisatkaa Herralle uusi virsi: ylistysvirsi hänelle hurskasten seurakunnassa. ²Iloitkoon Israel tekijänsä, Siionin lapset riemuitkoot kuninkaastaan. ³Ylistäkööt he karkeloiden hänen nimeänsä, soittakoot hänelle kiitosta vaskirummuilla ja kanteleilla. ⁴Sillä Herra on mielistynyt kansaansa, hän kaunistaa nöyrät pelastuksella. ⁵Iloitkoot hurskaat, veisaten hänen kunniaansa, riemuitkoot he vuoteissansa. ⁶Jumalan ylistys on heidän suussansa, ja heidän kädessään kaksiteräinen miekka, ⁷että he kostaisivat pakanoilta, kurittaisivat kansakuntia, ⁸panisivat kahleisiin heidän kuninkaansa ja jalkarautoihin heidän ylhäisensä ⁹ja täyttäisivät heissä tuomion, joka on kirjoitettu. Tämä on kaikkien hänen hurskaittensa kunnia. Halleluja!

150Halleluja! Ylistäkää Jumalaa hänen pyhäkössään, ylistäkää häntä hänen väkevyytensä taivaanvahvuuksissa. ²Ylistäkää häntä hänen voimallisista teoistansa, ylistäkää

häntä, sillä hänen herrautensa on suuri. ³Ylistäkää häntä pasunan pauhulla, ylistäkää häntä harpuilla ja kanteleilla. ⁴Ylistäkää häntä vaskirummuilla ja karkelolla, ylistäkää häntä kielisoittimilla ja huiluilla. ⁵Ylistäkää häntä helisevillä kymbaaleilla, ylistäkää häntä kumisevilla kymbaaleilla. ⁶Kaikki, joissa henki on, ylistäkää Herraa! Halleluja!

Sananlaskujen

¹Salomon, Daavidin pojan, Israelin kuninkaan, sananlaskut, ²viisauden ja kurin oppimiseksi, ymmärryksen sanojen ymmärtämiseksi, ³taitoa tuovan kurin, vanhurskauden, oikeuden ja vilpittömyyden saamiseksi, ⁴mielevyyden antamiseksi yksinkertaisille, tiedon ja taidollisuuden nuorille. ⁵Viisas kuulכון ja saakoon oppia lisää, ja ymmärtäväinen hankkikoon elämänohjetta ⁶ymmärtääkseen sananlaskuja ja vertauksia, viisasten sanoja ja heidän ongelmiansa. ⁷Herran pelko on tiedon alku; hullut pitävät halpana viisauden ja kurin. ⁸Kuule, poikani, isäsi kuritusta äläkä hylkää äitisi opetusta, ⁹sillä ne ovat ihana sepele sinun päähäsi ja käädyt sinun kaulaasi. ¹⁰Poikani, jos synnintekijät sinua viekoittelevat, älä suostu. ¹¹Jos he sanovat: ”Lähde mukaamme! Väijykäämme verta, vaanikaamme viatonta syyttömästi; ¹²nielaiskaamme niinkuin tuonela heidät elävältä, ehyeltään, niinkuin hautaan vaipuvaiset; ¹³me saamme kaikenlaista kallista tavaraa, täytämme talomme saaliilla; ¹⁴heitä arpasi meidän kanssamme, yhteinen kukkaro olkoon meillä kaikilla” - ¹⁵älä lähde, poikani, samalle tielle kuin he, pidätä jalkasi heidän poluiltaan. ¹⁶Sillä heidän jalkansa juoksevat pahuuteen, kiiruhuttavat vuodattamaan verta. ¹⁷Sillä verkko on viritetty kaikille siivekkäille, niin että ne sen näkevät. - Mutta turhaan: ¹⁸omaa vertansa he väijyvät, vaanivat omaa henkeänsä. ¹⁹Näin käy jokaiselle väärän voiton pyytäjälle: se ottaa haltijaltaan hengen. ²⁰Viisaus huutaa kadulla, antaa äänensä kuulua toreilla; ²¹meluisten katujen kulmissa se kutsuu, porttien ovilta kaupungissa sanansa sanoo: ²²Kuinka kauan te, yksinkertaiset, rakastatte yksinkertaisuutta, kuinka kauan pilkkaajilla on halu pilkkaan ja tyhmät vihaavat tietoa? ²³Kääntykää minun nuhdeltavikseni. Katso, minä vuodatan teille henkeäni, saatan sanani tiedoksenne. ²⁴Kun minä kutsuin ja te estelitte, kun ojensin kättäni eikä kenkään kuunnellut, ²⁵vaan te vieroksuitte kaikkia minun neuvojeni, ette suostuneet minun nuhteisiini, ²⁶niin minäkin nauran teidän hädällemme, pilkkaan, kun tulee se, mitä te kauhistutte; ²⁷kun myrskynä tulee se, mitä te kauhistutte, kun hätänne saapuu tuulispäänä, kun päällemme tulee vaiva ja ahdistus. ²⁸Silloin he minua kutsuvat, mutta minä en vastaa, etsivät minua, mutta eivät löydä. ²⁹Koska he vihasivat tietoa, eivät valinneet osaksensa Herran pelkoa ³⁰eivätkä suostuneet minun neuvooni, vaan katsoivat kaiken minun

nuhteluni halvaksi, ³¹saavat he syödä oman vaelluksensa hedelmiä ja saavat kyllänsä omista hankkeistaan. ³²Sillä yksinkertaiset tappaa heidän oma luopumuksensa, ja tyhmit tuhoaa heidän oma suruttomuutensa. ³³Mutta joka minua kuulee, saa asua turvassa ja olla rauhassa onnettomuuden kauhuilta.

²Poikani, jos sinä otat minun sanani varteen ja kätket mieleesi minun käskyni, ²niin että herkistät korvasi viisaudelle ja taivutat sydämesi taitoon - ³niin, jos kutsut ymmärrystä ja ääneesi huudat taitoa, ⁴jos haet sitä kuin hopeata ja etsit sitä kuin aarretta, ⁵silloin pääset ymmärtämään Herran pelon ja löydät Jumalan tuntemisen. ⁶Sillä Herra antaa viisautta, hänen suustansa lähtee tieto ja taito. ⁷Oikeamielisille hänellä on tallella pelastus, kilpi nuhteettomasti vaeltaville, ⁸niin että hän suoja oikeuden polut ja varjelee hurskaittensa tien. ⁹Silloin ymmärrät vanhurskauden ja oikeuden ja vilpittömyyden - hyvyyden tien kaiken; ¹⁰sillä viisaus tulee sydämeesi, ja tieto tulee sielullesi suloiseksi, ¹¹taidollisuus on sinua varjeleva ja ymmärrys suojeleva sinut. ¹²Se pelastaa sinut pahojen tiestä, miehestä, joka kavalasti puhuu; ¹³niistä, jotka ovat hyljänneet oikeat polut vaeltaaksensa pimeyden teitä; ¹⁴niistä, jotka iloitsevat pahanteosta, riemuitsevat häijystä kavaluudesta, ¹⁵joiden polut ovat mutkaiset ja jotka joutuvat väärään teillensä. - ¹⁶Se pelastaa sinut irstaasta naisesta, vieraasta vaimosta, joka sanoillansa liehakoitsee, ¹⁷joka on hyljännyt nuoruutensa ystävän ja unhottanut Jumalansa liiton. ¹⁸Sillä hänen huoneensa kallistuu kohti kuolemaa, hänen tiensä haamuja kohden. ¹⁹Ei pala ja kenkään, joka hänen luoksensa menee, eikä saavu elämän poluille. ²⁰Niin sinä vaellat hyvien tietä ja noudatat vanhurskasten polkuja. ²¹Sillä oikeamieliset saavat asua maassa, ja nuhteettomat jäävät siihen jäljelle; ²²mutta jumalattomat hävitetään maasta, ja uskottomat siitä reväistään pois.

³Poikani, älä unhota minun opetustani, vaan sinun sydämesi säilyttäköön minun käskyni; ²sillä pitkää ikää, elinvuosia ja rauhaa ne sinulle kartuttavat. ³Laupeus ja uskollisuus älkööt hyljätkö sinua. Sido ne kaulaasi, kirjoita ne sydämesi tauluun, ⁴niin saat armon ja hyvän ymmärryksen Jumalan ja ihmisten silmien edessä. ⁵Turvaa Herraan kaikesta sydäimestäsi äläkä nojaudu omaan ymmärrykseen.

si. ⁶Tunne hänet kaikilla teilläsi, niin hän sinun polkusi tasoiittaa. ⁷Älä ole viisas omissa silmissäsi. Pelkää Herraa ja karta pahaa. ⁸Se on terveellistä sinun ruumiillesi ja virkistävää sinun luillesi. ⁹Kunnioita Herraa antamalla varoistasi ja kaiken satosi parhaimmasta, ¹⁰niin sinun jyvääittäsi täyttyvät runsaudella, ja viini pursuu sinun kuurnistasi. ¹¹Poikani, älä pidä Herran kuritusta halpana äläkä kylälästy hänen rangaistukseensa; ¹²sillä jota Herra rakastaa, sitä hän rankaisee, niinkuin isä poikaa, joka hänelle rakas on. ¹³Autuas se ihminen, joka on löytänyt viisauden, ihminen, joka on saanut taidon. ¹⁴Sillä parempi on hankkia sitä kuin hopeata, ja siitä saatu voitto on kultaa jalompi. ¹⁵Se on kalliimpi kuin helmet, eivät mitkään kalleutesi vedä sille vertaa. ¹⁶Pitkä ikä on sen oikeassa kädessä, vasemmassa rikkaus ja kunnia. ¹⁷Sen tiet ovat suloiset tiet, sen polut rauhaisat kaikki tyynni. ¹⁸Elämän puu on se niille, jotka siihen tarttuvat; onnelliset ne, jotka siitä pitävät kiinni. ¹⁹Herra on viisaudella perustanut maan, taivaat taidolla vahvistanut. ²⁰Hänen toimestansa syvyydet kuuhiivat esiin, ja pilvet pisaroivat kastetta. ²¹Poikani, nämä älkööt häipykö näkyvistäsi, säilytä neuvokkuus ja taidollisuus, ²²niin ne ovat elämä sinun sielullesi ja kaunistus sinun kaulaasi. ²³Silloin sinä kuljet tiesi turvallisesti etkä loukkaa jalkaasi. ²⁴Kun menet maata, et pelkää mitään, ja maata mentyäsi on unesi makea. ²⁵Päät peljästyvästä äkkikauhista ja turmiota, joka jumalattomat yllättää. ²⁶Sillä sinä saat luottaa Herraan, hän varjelee sinun jalkasi joutumasta kiinni. ²⁷Älä kiellä tarvitsevalta hyvää, milloin sitä tehdä voit. ²⁸Älä sano lähimmäisesellesi: ”Mene nyt ja tule toiste, huomenna minä annan”, kun sinulla kuitenkin on. ²⁹Älä mieti pahaa lähimmäistäsi vastaan, kun hän luottavaisesti luonasi asuu. ³⁰Älä riitele kenenkään kanssa syyttä, kun ei toinen ole sinulle pahaa tehnyt. ³¹Älä kadehdi väkivallan miestä äläkä hänen teitensä omiksesi valitse; ³²sillä väärämielinen on Herralle kauhistus, mutta oikeamielisille hän on tuttava. ³³Herran kirous on jumalattoman huoneessa, mutta vanhurskasten asuinsijaa hän siunaa. ³⁴Pilkkaajille hänkin on pilkallinen, mutta nöyrille hän antaa armon. ³⁵Viisaat perivät kunnian, mutta tyhmin osa on häpeä.

4 Kuulkaa, lapset, isän kuritusta ja kuunnelkaa oppiaksenne ymmärrystä. ²Sillä minä annan teille hyvän neuvon, älkää hyljätkö minun opetustani. ³Olinhan minäkin isäni poika, hento ja äitini ainokainen. ⁴Ja isä minua opetti ja sanoi minulle: ”Pitäköön sydämesi minun sanoistani kiinni, noudata minun käskyjäni, niin sinä saat elää. ⁵Hanki viisautta, hanki ymmärrystä, älä sitä unhota, älä väisty pois minun suuni sanoista. ⁶Älä sitä hylkää, niin se varjelee sinua; rakasta sitä, niin se sinua suojaa. ⁷Viisauden alku on: hanki viisautta, ja kaikella muulla hankkimallasi hanki ymmärrystä. ⁸Anna sille korkea arvo, niin se sinut korottaa, se kunnioittaa sinua, jos sen syliisi suljet; ⁹se pähäsi ihanan seppeleen ja lahjoittaa sinulle kauniin

krunun.” ¹⁰Kuule, poikani, ja ota sanani varteen, niin elämäsi vuodet enentyvät. ¹¹Minä neuvon sinut viisauden tielle, ohjaan sinut oikeille teille. ¹²Käydessäsi eivät askeleesi ahtaalle joudu; juostessasi et kompastu. ¹³Tartu kiinni kuritukseen äläkä hellitä; säilytä se, sillä se on sinun elämäsi. ¹⁴Älä lähde jumalattomien polulle, älä astu pahojen tielle. ¹⁵Anna sen olla, älä mene sille, poikkea pois ja mene ohitse. ¹⁶Sillä eivät he saa nukkua, elleivät pahaa tee; se riistää heiltä unen, elleivät ole ketään kaatanet. ¹⁷Niin he syövät leipänään jumalattomuutta, juovat viininään väkivallan tekoja. ¹⁸Mutta vanhurskasten polku on kuin aamurusko, joka kirkastuu kirkastumistaan sydänpäivään saakka. ¹⁹Jumalattomain tie on kuin pimeys: eivät he tiedä, mihin kompastuvat. ²⁰Poikani, kuuntele minun puhettani, kallista korvasi minun sanoilleni. ²¹Älkööt ne väistykö silmistäsi, kätke ne sydämesi sisimpään; ²²sillä ne ovat elämä sille, joka ne löytää, ja lääke koko hänen ruumiillensa. ²³Yli kaiken varottavan varjele sydämesi, sillä sieltä elämä lähtee. ²⁴Poista itsestäsi suun kavaluus, ja karkoita luotasi huulten vääryys. ²⁵Katsokoot sinun silmäsi suoraan, eteenpäin olkoon katseesi luotu. ²⁶Tasoita polku jaloillesi, ja kaikki sinun tiesi olkoot vakaat. ²⁷Älä poikkea oikeaan, älä vasempaan, väistä jalkasi pahasta.

5 Poikani, kuuntele minun viisauttani, kallista korvasi minun taidolleni ²ottaaksesi vaarin taidollisuudesta, ja huulesi säilyttäkööt tiedon. ³Sillä hunajaa tiukkuvat vieraan vaimon huulet, hänen suunsa on öljyä liukkaampi. ⁴Mutta lopulta hän on karvas kuin koiruoho, terävä kuin kaksiteräinen miekka. ⁵Hänen jalkansa kulkevat alas kuolemaan, tuonelaan vetävät hänen askeleensa. ⁶Ei käy hän elämän tasaista polkua, hänen tiensä horjuvat hänen huomaamattaan. ⁷Niinpä, lapset, kuulkaa minua, älkää väistykö minun suuni sanoista. ⁸Pitä tiesi kaukana tuollaisesta äläkä lähesty hänen majansa ovea, ⁹ettet antaisi muille kunniaasi etkä vuosiasi armottomalle, ¹⁰ettei sinun tavarasi ravitsisi vieraita, sinun vaivannäkösi joutuisi toisen taloon ¹¹ja ettet lopulta päätyisi huokailemaan ruumiisi ja lihasi riuuessa ¹²ja sanomaan: ”Miksi minä kuritusta vihasin ja sydämeni halveksui nuhdetta? ¹³Miksi en kuullut neuvojaini ääntä, kallistanut korvaani opettajilleni? ¹⁴Olin joutua kokonaan turmion omaksi keskellä seurakunnan ja kansankouksen.” ¹⁵Juo vettä omasta säiliöstäsi, sitä, mikä omasta kaivostasi juoksee. ¹⁶Vuotaisivatko sinun lähteesi kadulle, toreille sinun vesiojasi! ¹⁷Olkoot ne sinun omasi yksin, älkööt vierasten sinun ohessasi. ¹⁸Olkoon sinun lähteesi siunattu, ja iloitse nuoruutesi vaimosta. ¹⁹Armas peura, suloinen vuorikauris - hänen rintansa sinua aina riemulla ravitkoot, hurmautuos alati hänen rakkaudestaan. ²⁰Miksi, poikani, hurmautuisit irstaaseen naiseen ja syleilisit vieraan vaimon povea? ²¹Sillä Herran silmien edessä ovat miehen tiet, ja hän tutkii kaikki hänen polkunsaa. ²²Jumalattoman vangitsevat hänen rikoksensa, ja hän tarttuu oman syntinsä pauloihin. ²³Kurittomuutensa hän kuolee ja suistuu

harhaan suuressa hulluudessaan.

6 Poikani, jos olet ketä lähimmäisesi taannut, lyönyt kättä vieraalle; ²jos olet kietoutunut oman suusi sanoihin, joutunut suusi sanoista kiinni, ³niin tee toki, poikani, pelastuaksesi tämä, koska olet joutunut lähimmäisesi kouriin: Mene, heittäydy maahan ja ahdistu lähimmäistäsi; ⁴älä suo silmillesi unta äläkä silmäluomillesi lepoa. ⁵Pelastaudu kärsistä niinkuin gaselli, niinkuin lintu pyydystäjän käsistä. ⁶Mene, laiska, muurahaisen tykö, katso sen menoja ja viisastu. ⁷Vaikka sillä ei ole ruhtinasta, ei päällysmiestä eikä hallitsijaa, ⁸se kuitenkin hankkii leipänsä kesällä ja kokoaa varastoon ruokansa elonaikana. ⁹Kuinka kauan sinä, laiska, makaat, milloinka nouset unestasi? ¹⁰Nuku vielä vähän, torku vähän, makaa vähän ristissä käsin, ¹¹niin köyhyys käy päällesi niinkuin rosvo ja puute niinkuin asestettu mies. ¹²Kelvoton ihminen, väärä mies on se, joka kulkee suu täynnä vilppiä, ¹³silmää iskee, jaloillaan merkkiä antaa, sormillansa viitto, ¹⁴kavaluus mielessä, pahaa aina hankitsee, riitoja rakentaa. ¹⁵Sentähden hänen turmionsa tulee yhtäkkiä, tuokiossa hänet rusennetaan, eikä apua ole. ¹⁶Näitä kuutta Herra vihaa, ja seitsemää hänen sielunsa kauhistuu: ¹⁷ylpeitä silmiä, valheellista kieltä, käsiä, jotka vuodattavat viatonta verta, ¹⁸sydäntä, joka häijyjä juonia miettii, jalkoja, jotka kiiruusti juoksevat pahaan, ¹⁹väärää todistajaa, joka valheita puhuu, ja riidan rakentajaa veljesten kesken. ²⁰Säilytä, poikani, isäsi käsky äläkä hylkää äitisi opetusta. ²¹Pidä ne aina sydämellesi sidottuina, kääri ne kaulasi ympärille. ²²Kulkiessasi ne sinua tahtakoot, maatessasi sinua vartioikoot, herätessäsi sinua puhutelkoot. ²³Sillä käsky on lamppu, opetus on valo, ja kurittava nuhde on elämän tie, ²⁴että varjeltuisit pahasta naisesta, vieraan vaimon liukkaasta kielestä. ²⁵Älköön sydämesi himoitko hänen kauneuttaan, älköönkä hän sinua katseillaan vangitko. ²⁶Sillä porttonaisen tähden menee leipäkakkukin, ja naitu nainen pyydystää kallista sielua. ²⁷Voiko kukaan kuljettaa tulta helmassaan, puvun häneltä palamatta? ²⁸Voiko kukaan kävellä hiilloksella, jalkain häneltä kärventymättä? ²⁹Samoin käy sen, joka menee lähimmäisensä vaimon luo: ei jää rankaisematta kukaan, joka häneen kajoaa. ³⁰Eikö halveksita varasta, vaikka hän olisi nälissään varastanut hengentiteikseen? ³¹Onhan hänen, jos tavataan, seitsenkertaisesti korvattava, annettava kaikki talonsa varat. ³²Joka vaimon kanssa avion rikkoo, on mieletön; itsensä menettää, joka niin tekee. ³³Hän saa vaivan ja häpeän, eikä hänen häväistystään pyyhitä pois. ³⁴Sillä luulevaisuus nostaa miehen vihan, ja säälimätön on hän koston päivänä. ³⁵Ei hän huoli mistään lunastusmaksusta, ei suostu, vaikka kuinka lahjaasi lisää.

7 Poikani, noudata minun sanojani ja kätke mieleesi minun käskyäni. ²Noudata minun käskyjäni, niin saat elää, säilytä opetukseni kuin silmäteräsi. ³Sido ne kiinni sormiisi, kirjoita ne sydämesi tauluun. ⁴Sano viisaudelle: ”Sinä olet

sisareni”, kutsu ymmärrystä sukulaiseksi, ⁵että varjeltuisit irstaalta naiselta, vieraalta vaimolta, joka sanoillansa liehakoitsee. ⁶Sillä minä katselin taloni ikkunasta ristikon läpi, ⁷ja minä näin yksinkertaisten joukossa, havaitsin poikain seassa nuorukaisen, joka oli mieltä vailla. ⁸Hän kulki katua erään naisen kulmaukseen ja asteli hänen majaan päin ⁹päivän illaksi hämärtyessä, yön aikana, pimeässä. ¹⁰Ja katso, nainen tulee häntä vastaan, porton puvussa, kavala sydämeltä. ¹¹Hän on levoton ja hillitön, eivät pysy hänen jalkansa kotona; ¹²milloin hän on kadulla, milloin toreilla, ja väijyy joka kulmassa. ¹³Hän tarttui nuorukaiseen, suuteli häntä ja julkeasti katsoen sanoi hänelle: ¹⁴”Minun oli uhrattava yhteysuhri, tänä päivänä olen täyttänyt lupaukseni. ¹⁵Sentähden läksin ulos sinua vastaan, etsäkseni sinua, ja olen sinut löytänyt. ¹⁶Olen leposijalleni peittänyt levittänyt, kirjavaa Egyptin liinavaatetta. ¹⁷Vuoteeseeni olen pirskoitellut mirhaa, aloeta ja kanelia. ¹⁸Tule, nautikaamme lemmeistä aamuun asti, riemuitkaamme rakkautta. ¹⁹Sillä mieheni ei ole kotona, hän meni matkalle kauas. ²⁰Rahakukkaron hän otti mukaansa ja tulee kotiin vasta täydenkuun päiväksi.” ²¹Hän taivutti hänet paljolla houkuttelullaan, vietti liukkailla huulillansa: ²²äkkiä hän lähti hänen jälkeensä, niinkuin härkä menee teuraaksi, niinkuin hullu jalkaraudoissa kuritettavaksi, ²³niinkuin lintu kiiruhtaa paulaan; eikä tiennyt, että oli henkeänsä kaupalla, kunnes nuoli lävisti hänen maksansa. ²⁴Sentähden, poikani, kuulkaa minua, kuunnelkaa minun suuni sanoja. ²⁵Älköön poiketko sydämesi tuon naisen teille, älä eksy hänen poluillensa. ²⁶Sillä paljon on surmattuja, hänen kaatamiaan, lukuisasti niitä, jotka hän on kaikki tappanut. ²⁷Hänen majastaan käyvät tuonelan tiet, jotka vievät alas tuonelan kammioihin.

8 Eikö viisaus kutsu, eikö taito anna äänensä kuulua? ²Ylös kummuille, tien viereen, polkujen risteyskiin hän on asettunut. ³Porttien pielissä, kaupungin portilla, oviaukoissa hän huutaa: ⁴”Teitä minä kutsun, miehet, ja ihmislapsille kaikuu minun ääneni. ⁵Tulkaa, yksinkertaiset, mieleviksi; tulkaa järkeviksi, te tyhmit. ⁶Kuulkaa, sillä jalosti minä puhun, ja avaan huuleni puhumaan, mikä oikein on; ⁷sillä totuutta minun suuni haastaa, ja jumalattomuus on minun huulilleni kauhistus. ⁸Vanhurskaat ovat minun suuni sanat kaikki, ei ole niissä mitään petollista, ei väärää. ⁹Ne ovat kaikki oikeat ymmärtävälle, suorat niille, jotka löysivät tiedon. ¹⁰Ottakaa minun kuritukseni, älkääkä hopeata, ja tieto ennen valituinta kultaa. ¹¹Sillä parempi on viisaus kuin helmet, eivät mitkään kalleudet vedä sille vertaa. ¹²Minä, viisaus, olen perehtynyt mielevyyteen, olen löytänyt tiedon ja taidollisuuden. ¹³Herran pelko on pahan vihaamista. Kopeutta ja ylpeyttä, pahaa tietä ja kavala suuta minä vihaan. ¹⁴Minulla on neuvo ja neuvokkuus; minä olen ymmärrys, minulla on voima. ¹⁵Minun avullani kuninkaat hallitsevat, ruhtinaat säädöksensä vanhurskaasti säätävät. ¹⁶Minun avullani päämiehet vallitse-

vat ja ylhäiset, maan tuomarit kaikki. ¹⁷Minä rakastan niitä, jotka minua rakastavat, ja jotka minua varhain etsivät, ne löytävät minut. ¹⁸Minun tykönäni on rikkaus ja kunnia, ikivanha varallisuus ja vanhurskaus. ¹⁹Minun hedelmäni on parempi kuin kulta, kuin puhtain kulta, minun antamani voitto valituinta hopeata parempi. ²⁰Minä vaelan vanhurskauden polkua, oikeuden teitten keskikohtaa, ²¹antaakseni niille, jotka minua rakastavat, pysyvän perinnön ja täyttääkseni heidän aarekammionsa. ²²Herra loi minut töittensä esikoiseksi, ensimmäiseksi teoistaan, ennen aikojen alkua. ²³Iankaikkisuudesta minä olen asetettu olemaan, alusta asti, hamasta maan ikiajoista. ²⁴Ennenkuin syvyyksiä oli, synnyin minä, ennenkuin oli lähteitä, vedestä rikkaita. ²⁵Ennenkuin vuoret upotettiin paikoilleen, ennen kukkuloita, synnyin minä, ²⁶kun hän ei vielä ollut tehnyt maata, ei mantua, ei maanpiirin tomujen alkuakaan. ²⁷Kun hän taivaat valmisti, olin minä siinä, kun hän veti piirin syvyyden pinnalle, ²⁸kun hän teki vahvoiksi pilvet korkeudessa, kun syvyyden lähteet saivat voiman, ²⁹kun hän merelle asetti sen rajat, että vedet eivät kävisi hänen käskynsä yli, kun hän vahvisti maan perustukset, ³⁰silloin minä hänen sivullansa hoidokkina olin, ihastuksissani olin päivästä päivään ja leikitsin hänen edessänsä kaikin ajoin; ³¹leikitsin hänen maanpiirinsä päällä, ja ihastukseni olivat ihmislapset. ³²Siis te, lapset, kuulkaa minua; autuaat ne, jotka noudattavat minun teitäni! ³³Kuritusta kuulkaa, niin viisasutte; älkää sen antako mennä menojaan. ³⁴Autuas se ihminen, joka minua kuulee, valvoo minun ovillani päivästä päivään, vartioitsee minun ovieni pieliä! ³⁵Sillä joka minut löytää, löytää elämän ja saa Herran mielisuosion. ³⁶Mutta joka menee minusta harhaan, saa vahingon sielulensa; kaikki, jotka minua vihaavat, rakastavat kuolemaa.”

9Viisaus on talonsa rakentanut, veistänyt seitsemän pylvästänsä. ²Hän on teuraansa teurastanut, viininsä sekoittanut ja myöskin pöytänsä kattanut. ³Hän on palvelijattarensa lähettänyt kutsua kuuluttamaan kaupungin kumpujen rinteiltä: ⁴”Joka yksinkertainen on, poiketkoon tänne”. Sille, joka on mieltä vailla, hän sanoo: ⁵”Tulkaa, syökää minun leipääni ja juokaa viiniä, minun sekoittamaani. ⁶Hyljätäkää yksinkertaisuus, niin saatte elää, ja astukaa ymmärryksen tielle.” - ⁷Joka pilkkaajaa ojentaa, saa itselensä häpeän, ja häpeäpilkun se, joka jumalatonta nuhtelee. ⁸Älä nuhtelee pilkkaajaa, ettei hän sinua vihaisi; nuhtelee viisasta, niin hän sinua rakastaa. ⁹Anna viisaalle, niin hän yhä viisastuu; opeta vanhurskasta, niin hän saa oppia lisää. ¹⁰Herran pelko on viisauden alku, ja Pyhimmän tunteminen on ymmärrystä. - ¹¹”Sillä minun avullani päiväsi enenevät ja jatkuvat elämäsi vuodet. ¹²Jos olet viisas, olet omaksi hyväksesi viisas; ja jos olet pilkkaaja, saat sinä sen yksin kestää.” ¹³Tyhmyys on nainen, levoton ja yksinkertainen, eikä hän mistään mitään tiedä. ¹⁴Hän istuu talonsa ovella, istuimella kaupungin kummuilla, ¹⁵kutsuessa ohikulkijoita, jotka käyvät polkujansa suoraan eteenpäin:

¹⁶”Joka yksinkertainen on, poiketkoon tänne”. Ja sille, joka on mieltä vailla, hän sanoo: ¹⁷”Varastettu vesi on makeata, ja salattu leipä on suloista”. ¹⁸Eikä toinen tiedä, että haamuja on siellä, että hänen kutsuvieraansa ovat tuonelan laaksoissa.

10Salomon sananlaskut. Viisas poika on isällensä iloksi, mutta tyhmä poika on äidillensä murheeksi. ²Vääryyden aarteet eivät auta, mutta vanhurskaus vapahtaa kuolemasta. ³Herra ei salli vanhurskaan nälkää nähdä, mutta jumalattomien himon hän luotansa työntää. ⁴Köyhtyy, joka laiskasti kättä käyttä, mutta ahkerain käsi rikastuttaa. ⁵Taitava poika kokoaa kesällä, kunnoton poika elonaikana nukkuu. ⁶Siunaus on vanhurskaan pään päällä, mutta väkivaltaa kätkee jumalattomien suu. ⁷Vanhurskaan muistoa siunataan, mutta jumalattomien nimi lahoaa. ⁸Viisassydäminen ottaa käskyt varteen, mutta hulluhuulinen kukistuu. ⁹Joka nuhteettomasti vaeltaa, vaeltaa turvassa, jonka tiet ovat väärät, se joutuu ilmi. ¹⁰Joka silmää iskee, saa aikaan tuskaa, ja hulluhuulinen kukistuu. ¹¹Vanhurskaan suu on elämän lähde, mutta jumalattomien suu kätkee väkivaltaa. ¹²Viha virittää riitoja, mutta rakkaus peittää rikkomukset kaikki. ¹³Ymmärtäväisen huulilta löytyy viisaus, mutta joka on mieltä vailla, sille vitsa selkään! ¹⁴Viisaat kätkevät, minkä tietävät, mutta hullun suu on läheinen turmio. ¹⁵Rikkaan tavara on hänen vahva kaupunkinsa, mutta vaivaisten köyhyys on heidän turmionsa. ¹⁶Vanhurskaan hankkima on elämäksi, jumalattoman saalis koituu synniksi. ¹⁷Kuritusta noudattava on elämän tiellä, mutta nuhteet hylkäävä eksyy. ¹⁸Joka salavihaa pitää, sen huulilla on valhe, ja joka parjausta levittää, on tyhmä. ¹⁹Missä on paljon sanoja, siinä ei syntiä puutu; mutta joka huulensa hillitsee, se on taitava. ²⁰Vanhurskaan kieli on valituin hopea, jumalattomien äly on tyhjän veroinen. ²¹Vanhurskaan huulet kaitsevat monia, mutta hullut kuolevat mielettömyyteensä. ²²Herran siunaus rikkaaksi tekee, ei oma vaiva siihen mitään lisää. ²³Tyhmälle on iloksi ilkityön teko, mutta ymmärtäväiselle miehelle viisaus. ²⁴Mitä jumalaton pelkää, se häntä kohtaa; mutta mitä vanhurskaat halajavat, se annetaan. ²⁵Tuulispään käytyä ei jumalatonta enää ole, mutta vanhurskaan perustus pysyy iäti. ²⁶Mitä hapan hampaille ja savu silmille, sitä laiska lähettäjäillensä. ²⁷Herran pelko elinpäiviä jatkaa, mutta jumalattomien vuodet lyhenevät. ²⁸Vanhurskasten odotus koituu iloksi, mutta jumalattomien toivo hukkuu. ²⁹Herran johdatus on nuhteettoman turva, mutta väärintekijäin turmio. ³⁰Vanhurskas ei ikinä horju, mutta jumalattomat eivät saa asua maassa. ³¹Vanhurskaan suu kasvaa viisauden hedelmän, mutta kavalakieli hävitetään. ³²Vanhurskaan huulet tietävät, mikä otollista on, mutta jumalattomien suu on sulaa kavaluutta.

11Väärä vaaka on Herralle kauhistus, mutta täysi paino on hänelle otollinen. ²Mihin ylpeys tulee, sinne tulee häpeäkin, mutta nöyräin tykönä on viisaus. ³Oikeamielisiä

ohjaa heidän nuhteettomuutensa, mutta uskottomat hävittää heidän vilppinsä. ⁴Ei auta tavara vihan päivänä, mutta vanhurskaus vapahtaa kuolemasta. ⁵Nuhteettoman vanhurskaus tasoittaa hänen tiensä, mutta jumalaton sortuu jumalattomuuteensa. ⁶Oikeamieliset vapahtaa heidän vanhurskautensa, mutta uskottomat vangitse heidän oma himonsa. ⁷Jumalattoman ihmisen kuollessa hukkuu hänen toivonsa, ja väärin odotus hukkuu. ⁸Vanhurskas pelastetaan hädästä, ja jumalaton joutuu hänen sijaansa. ⁹Rietas suullansa turmelee lähimmäisensä, mutta taito on vanhurskaitten pelastus. ¹⁰Vanhurskaitten onnesta kaupunki iloitsi, ja jumalattomain hukkumisesta syntyy riemu. ¹¹Oikeamielisten siunauksesta kaupunki kohoaa, mutta jumalattomain suu sitä hajottaa. ¹²Mieltä vailla on, joka lähimmäistensä halveksii, mutta ymmärtäväinen mies on vaiti. ¹³Joka panettelijana käy, ilmaisee salaisuuden, mutta jolla luotettava henki on, se säilyttää asian. ¹⁴Missä ohjausta ei ole, sortuu kansa, mutta neuvonantajain runsaus tuo menestyksen. ¹⁵Joka vierasta takaa, sen käy pahoin, mutta joka kädenlyöntiä vihaa, se on turvattu. ¹⁶Suloinen nainen saa kunniaa, ja voimalliset saavat rikkautta. ¹⁷Armeliass mies tekee hyvää itsellensä, mutta armoton syöksee onnettomuuteen oman lihansa. ¹⁸Jumalaton hankkii petteväistä voittoa, mutta joka vanhurskautta kylvää, saa pysyvän palkan. ¹⁹Joka on vakaa vanhurskaudessa, saa elämän; mutta joka pahaa tavoittaa, saa kuoleman. ²⁰Väärämieliset ovat Herralle kauhistus, mutta nuhteettomasti vaeltaviin hän mielistyy. ²¹Totisesti: paha ei jää rankaisematta, mutta vanhurskasten jälkeläiset pelastuvat. ²²Kultarengas sian kärsässä on kaunis nainen, älyä vailla. ²³Vanhurskaitten halajaminen vie onneen, jumalattomien toivo vihaan. ²⁴Toinen on antelias ja saa yhä lisää, toinen säästää yli kohtuuden ja vain köyhtyy. ²⁵Hyvätekeväinen sielu tulee ravituksi, ja joka muita virvoittaa, se itse kostuu. ²⁶Joka viljan pitää takanaan, sitä kansa kiroaa, mutta joka viljan kaupaksi antaa, sen pään päälle tulee siunaus. ²⁷Joka hyvään pyrkii, etsii sitä, mikä otollista on, mutta joka pahaa etsii, sille se tulee. ²⁸Joka rikkauteensa luottaa, se kukistuu, mutta vanhurskaat viheriöitsevät niinkuin lehvä. ²⁹Joka talonsa rappiolle saattaa, perii tuulta, ja hullu joutuu viisaan orjaksi. ³⁰Vanhurskaan hedelmä on elämän puu, ja viisas voittaa sieluja. ³¹Katso, vanhurskas saa palkkansa maan päällä, saati sitten jumalaton ja syntinen.

12 Tietoa rakastaa, joka kuritusta rakastaa, mutta järjetön se, joka nuhdetta vihaa. ²Hyvä saa Herran mieluosion, mutta juonittelijan hän tuomitsee syylliseksi. ³Ei ihminen kestä jumalattomuuden varassa, mutta vanhurskasten juuri on horjumaton. ⁴Kelpo vaimo on puolisonsa kruunu, mutta kunnoton on kuin mätä hänen luissansa. ⁵Vanhurskasten aivoitukset ovat oikeat, jumalattomien hankkeet petolliset. ⁶Jumalattomien puheet väijyvät verta, mutta oikeamieliset pelastaa heidän suunsa. ⁷Jumalattomat kukistuvat olemattomiin, mutta vanhurskasten huone py-

syy. ⁸Ymmärryksensä mukaan miestä kiitetään, mutta nurjasydämistä halveksitaan. ⁹Parempi halpa-arvoinen, jolla on palvelija, kuin rehentelijä, joka on vailla leipää. ¹⁰Vanhurskas tuntee, mitä hänen karjansa kaipaa, mutta jumalattomain sydän on armoton. ¹¹Joka peltonsa viljelee, saa leipää kyllin, mutta tyhjän tavoittelija on mieltä vailla. ¹²Jumalaton himoitsee pahojen saalista, mutta vanhurskasten juuri on antoisa. ¹³Huulten rikkomus on paha ansa, mutta vanhurskas pääsee hädästä. ¹⁴Suunsa hedelmästä saa kyllänti hyvää, ja ihmisen eteen kiertyvät hänen kättensä työt. ¹⁵Hullun tie on hänen omissa silmissään oikea, mutta joka elävää kuulee, on viisas. ¹⁶Hullun suuttumus tulee kohta ilmi, mutta mielevä peittää kärsimänsä häpeän. ¹⁷Toden puhuja lausuu oikeuden, mutta väärä todistaja petoksen. ¹⁸Moni viskoo sanoja kuin miekanpistoja, mutta viisasten kieli on lääke. ¹⁹Totuuden huulet pysyvät iäti, mutta valheen kieli vain tuokion. ²⁰Jotka pahaa miettivät, niillä on mielessä petos, mutta jotka rauhaan neuvovat, niille tulee ilo. ²¹Ei tule turmiota vanhurskaalle, mutta jumalattomat ovat onnettomuutta täynnä. ²²Herralle kauhistus ovat valheelliset huulet, mutta teoissaan uskolliset ovat hänelle otolliset. ²³Mielevä ihminen peittää tietonsa, mutta tyhmin sydän huutaa julki hulluutensa. ²⁴Ahkerain käsi saa hallita, mutta laiska joutuu työveron alaiseksi. ²⁵Huoli painaa alas miehen mielen, mutta hyvä sana sen ilahuttaa. ²⁶Vanhurskas opastaa lähimmäistensä, mutta jumalattomat eksyttää heidän oma tiensä. ²⁷Laiska ei saa ajetuksi itselleen riistaa, mutta ahkeruus on ihmiselle kallis tavara. ²⁸Vanhurskauden polulla on elämä, ja sen tien kulku ei ole kuolemaksi.

13 Viisas poika kuulee isän kuritusta, mutta pilkkaa ja ei ota nuhdetta kuullaksensa. ²Suunsa hedelmästä saa nauttia hyvää, mutta uskottomilla on halu väkivaltaan. ³Joka suistaa suunsa, se säilyttää henkensä, mutta avosuinen joutuu turmioon. ⁴Laiskan sielu haluaa, saamatta mitään, mutta ahkerain sielu tulee ravituksi. ⁵Vanhurskas vihaa valhepuhetta, mutta jumalattoman meno on iljetävä ja häpeällinen. ⁶Vanhurskaus varjelee nuhteettomasti vaeltavan, mutta jumalattomuus syöksee syntisen kumoon. ⁷Toinen on olevinaan rikas, omistamatta mitään, toinen olevinaan köyhä, vaikka on tavaraa paljon. ⁸Rikkautensa saa mies antaa henkensä lunnaiksi, mutta köyhän ei tarvitse uhkauksia kuunnella. ⁹Vanhurskasten valo loistaa iloisesti, mutta jumalattomien lamppu sammuu. ¹⁰Ylpeys tuottaa pelkkää toraa, mutta jotka ottavat neuvon varteen, niillä on viisaus. ¹¹Tyhjällä saatu tavara vähenee, mutta joka vähin erin kokoaa, se saa karttumaan. ¹²Pitkä odotus tekee sydämen sairaaksi, mutta täyttynyt halu on elämän puu. ¹³Joka sanaa halveksii, joutuu sanan pantiksi; mutta joka käskyä pelkää, saa palkan. ¹⁴Viisaan opetus on elämän lähde kuoleman paulain välttämiseksi. ¹⁵Hyvä ymmärrys tuottaa suosiota, mutta uskottomien tie on koleikkaa. ¹⁶Jokainen mielevä toimii taitavasti, mutta tyhmä

levittää hulluutta. ¹⁷Jumalaton sanansaattaja suistuu turmioon, mutta uskollinen lähetti on kuin lääke. ¹⁸Köyhyys ja häpeä kuritusta vierovalle, kunnia nuhdetta noudattavalle! ¹⁹Tyydytetty halu on sielulle suloinen, pahan karttaminen tyhmille kauhistus. ²⁰Vaella viisasten kanssa, niin viisastut; tyhmäin seuratoverin käy pahoin. ²¹Syntisiä vainoaa onnettomuus, mutta vanhurskaat saavat onnen palakseen. ²²Hyvä jättää perinnön lastensa lapsillekin, mutta syntisen tavara talletetaan vanhurskaalle. ²³Köyhien uudiskyntö antaa runsaan ruuan; mutta moni tuhoutuu, joka ei oikeudessa pysy. ²⁴Joka vitsaa säästää, se vihaa lastaan; mutta joka häntä rakastaa, se häntä ajoissa kurittaa. ²⁵Vanhurskas saa syödä kylläksensä, mutta jumalattomain vatsa jää vajaaksi.

14 Vaimojen viisaus talon rakentaa, mutta hulluus sen omin käsin purkaa. ²Joka vaeltaa oikein, se pelkää Herraa, mutta jonka tiet ovat väärät, se hänet katsoo ylen. ³Hullun suussa on ylpeydelle vitsa, mutta viisaita vartioivat heidän huulensa. ⁴Missä raavaita puuttuu, on seimi tyhjä, mutta runsas sato saadaan härkien voimasta. ⁵Uskollinen todistaja ei valhettele, mutta väärä todistaja puhuu valheita. ⁶Pilkkaja etsii viisautta turhaan, mutta ymmärtäväisen on tietoa helppo saada. ⁷Menet pois tyhmän miehen luota: et tullut tuntemaan tiedon huulia. ⁸Mielevän viisaus on, että hän vaelluksestaan vaarin pitää; tyhmien hulluus on petos. ⁹Hulluja pilkkaa vikauhri, mutta oikeamielisten kesken on mielisuosio. ¹⁰Sydän tuntee oman surunsa, eikä sen iloon saa vieras sekaantua. ¹¹Jumalattomain huone hävitetään, mutta oikeamielisten maja kukoistaa. ¹²Miehen mielestä on oikea monikin tie, joka lopulta on kuoleman tie. ¹³Nauraessakin voi sydän kärsiä, ja ilon lopuksi tulee murhe. ¹⁴Omista teistään saa kyllänsä se, jolla on luopunut sydän, mutta itsestään löytää tyydytyksen hyvä mies. ¹⁵Yksinkertainen uskoo joka sanan, mutta mielevä ottaa askeleistaan vaarin. ¹⁶Viisas pelkää ja karttaa pahaa, mutta tyhmä on huoleton ja suruton. ¹⁷Pikavihainen tekee hullun töitä, ja juonittelija joutuu vihatuksi. ¹⁸Yksinkertaiset saavat perinnökseen hulluuden, mutta mielevät tiedon kruunuksensa. ¹⁹Pahojen täytyy kumartua hyvien edessä ja jumalattomien seisoa vanhurskaan porteilla. ²⁰Köyhää vihaa hänen ystävänsäkin, mutta rikasta rakastavat monet. ²¹Syntiä tekee, joka lähimmäistään halveksii, mutta autuas se, joka kurjia armahtaa! ²²Eivätkö eksy ne, jotka hankitsevat pahaa? Mutta armo ja totuus niille, jotka hankitsevat hyvää! ²³Kaikesta vaivannäöstä tulee hyötyä, mutta tyhjästä puheesta vain vahinkoa. ²⁴Viisasten kruunu on heidän rikkautensa, mutta tyhmäin hulluus hulluudeksi jää. ²⁵Uskollinen todistaja on hengen pelastaja, mutta joka valheita puhuu, on petosta täynnä. ²⁶Herran pelossa on vahva varmuus ja turva vielä lapsillekin. ²⁷Herran pelko on elämän lähde kuoleman paulain välttämiseksi. ²⁸Kansan paljous on kuninkaan kunnia, väen vähäisyys ruhtinaan turmio. ²⁹Pitkämielisellä on paljon taitoa, mutta pikavihai-

sen osa on hulluus. ³⁰Sävyisä sydän on ruumiin elämä, mutta luulevaisuus on mätä luissa. ³¹Joka vaivaista sortaa, se herjaa hänen Luojaansa, mutta se häntä kunnioittaa, joka köyhää armahtaa. ³²Jumalaton sortuu omaan pahuuteensa, mutta vanhurskas on turvattu kuollessaan. ³³Ymmärtäväisen sydämeen ottaa majansa viisaus, ja tyhmien keskellä se itsensä tietäväksi tekee. ³⁴Vanhurskaus kansan korottaa, mutta synti on kansakuntien häpeä. ³⁵Taitava palvelija saa kuninkaan suosion, mutta kunnoton hänen vihansa.

15 Leppeä vastaus taltuttaa kiukun, mutta loukkaava sana nostaa vihan. ²Viisasten kieli puhuu tietoa taitavasti, mutta tyhmäin suu purkaa hulluutta. ³Herran silmät ovat joka paikassa; ne vartioitsevat hyviä ja pahoja. ⁴Sävyisä kieli on elämän puu, mutta vilpillinen kieli haavoittaa mielen. ⁵Hullu pitää halpana isänsä kurituksen, mutta joka nuhdetta noudattaa, tulee mieleväksi. ⁶Vanhurskaan huoneessa on suuret aarteet, mutta jumalattoman saalis on turmion oma. ⁷Viisasten huulet kylvävät tietoa, mutta tyhmäin sydän ei ole vakaa. ⁸Jumalattomien uhri on Herralle kauhistus, mutta oikeamielisten rukous on hänelle otollinen. ⁹Jumalattoman tie on Herralle kauhistus, mutta joka vanhurskauteen pyrkii, sitä hän rakastaa. ¹⁰Kova tulee kuritus sille, joka tien hylkää; joka nuhdetta vihaa, saa kuoleman. ¹¹Tuonelan ja manalan Herra näkee, saati sitten ihmislasten sydämet. ¹²Pilkkaja ei pidä siitä, että häntä nuhdellaan; viisasten luo hän ei mene. ¹³Iloinen sydän kaunistaa kasvot, mutta sydämen tuskassa on mieli murtunut. ¹⁴Ymmärtäväisen sydän etsii tietoa, mutta tyhmien suu hulluutta suosii. ¹⁵Kurjalle ovat pahoja kaikki päivät, mutta hyvä mieli on kuin alituiset pidot. ¹⁶Parempi vähä Herran pelossa kuin paljot varat levottomuudessa. ¹⁷Parempi vihannesruoka rakkaudessa kuin syöttöhärkä vihassa. ¹⁸Kiukkuinen mies nostaa riidan, mutta pitkämielinen asettaa toran. ¹⁹Laiskan tie on kuin orjantappurapehko, mutta oikeamielisten polku on raivattu. ²⁰Viisas poika on isällensä iloksi, mutta tyhmä ihminen halveksii äitiänsä. ²¹Hulluus on ilo sille, joka on mieltä vailla, mutta ymmärtäväinen mies kulkee suoraan. ²²Hankkeet sortuvat, missä neuvonpito puuttuu; mutta ne toteutuvat, missä on runsaasti neuvonantajia. ²³Miehellä on ilo suunsa vastauksesta; ja kuinka hyvä onkaan sana aikansa! ²⁴Taitava käy elämän tietä ylöspäin, välttääkseen tuonelan, joka alhaalalla on. ²⁵Ylpeitten huoneen Herra hajottaa, mutta lesken rajan hän vahvistaa. ²⁶Häijyt juonet ovat Herralle kauhistus, mutta lempeät sanat ovat puhtaat. ²⁷Väärän voiton pyytävä hävittää huoneensa, mutta joka lahjuksia vihaa, saa elää. ²⁸Vanhurskaan sydän miettii, mitä vastata, mutta jumalattomien suu purkaa pahuutta. ²⁹Jumalattomista on Herra kaukana, mutta vanhurskasten rukouksen hän kuulee. ³⁰Valoisa silmänluonti ilahuttaa sydämen; hyvä sanoma tuo ydintä luihin. ³¹Korva, joka kuuntelee elämän nuhdetta, saa majailta viisaitten keskellä. ³²Joka kuritusta

vieroo, pitää sielunsa halpana; mutta joka nuhdetta kuuntelee, se saa mieltä. ³³Herran pelko on kuri viisauteen, ja kunnian edellä käy nöyryys.

16Ihmisen ovat mielen aivoittelut, mutta Herralta tulee kielen vastaus. ²Kaikki miehen tiet ovat hänen omissa silmissään puhtaat, mutta Herra tutkii henget. ³Heitä työsi Herran haltuun, niin sinun hankkeesi menestyvät. ⁴Kaiken on Herra tehnyt määrätarkoitukseen, niinpä jumalattomanakin onnettomuuden päivän varalle. ⁵Jokainen ylpeämielinen on Herralle kauhistus: totisesti, ei sellainen jää rankaisematta. ⁶Laupeudella ja uskollisuudella rikos sovitetaan, ja Herran pelolla paha vältetään. ⁷Jos miehen tiet ovat Herralle otolliset, saattaa hän vihamiehetkin sovintoon hänen kanssansa. ⁸Parempi vähä vanhurskaudessa kuin suuret voitot vääryydessä. ⁹Ihmisen sydän aivoittelee hänen tiensä, mutta Herra ohjaa hänen askeleensa. ¹⁰Kuninkaan huulilla on jumalallinen ratkaisu; hänen suunsa ei petä tuomitessaan. ¹¹Puntari ja oikea vaaka ovat Herran, hänen tekoaan ovat kaikki painot kukkarossa. ¹²Jumalattomuuden teko on kuninkaille kauhistus, sillä vanhurskaudesta valtaistuun vahvistuu. ¹³Vanhurskaat huulet ovat kuninkaille mieleen, ja oikein puhuvaa he rakastavat. ¹⁴Kuninkaan viha on kuoleman sanansaattaja, mutta sen lepyttää viisas mies. ¹⁵Kuninkaan kasvojen valo on elämäksi, ja hänen suosionsa on kuin keväinen sadepilvi. ¹⁶Parempi kultaa on hankkia viisautta, kalliimpi hopeata hankkia ymmärrystä. ¹⁷Oikeamielisten tie välttää onnettomuuden; henkensä saa pitää, joka pitää vaelluksestansa vaarin. ¹⁸Kopeus käy kukistumisen edellä, ylpeys lankeemuksen edellä. ¹⁹Parempi alavana nöyrien parissa kuin jakamassa saalista ylpeitten kanssa. ²⁰Joka painaa mieleensä sanan, se löytää onnen; ja autuas se, joka Herraan turvaa! ²¹Jolla on viisas sydän, sitä ymmärtäväiseksi sanotaan, ja huulten suloisuus antaa opetukselle tehoa. ²²Ymmärrys on omistajalleen elämän lähde, mutta hulluus on hulluille kuritus. ²³Viisaan sydän tekee taitavaksi hänen suunsa ja antaa tehoa hänen huultensa opetukselle. ²⁴Lempeät sanat ovat mesileipää; ne ovat makeat sielulle ja lääkitys luille. ²⁵Miehen mielestä on oikea monikin tie, joka lopulta on kuoleman tie. ²⁶Työmiehen nälkä tekee työtä hänen hyväkseen, sillä oma suu panee hänelle pakon. ²⁷Kelvoton mies kaivaa toiselle onnettomuutta; hänen huulillaan on kuin polttava tuli. ²⁸Kavala mies rakentaa riitaa, ja panettelija erottaa ystävykset. ²⁹Väkivallan mies viekoittelee lähimmäisensä ja vie hänet tielle, joka ei ole hyvä. ³⁰Joka silmiänsä luimistelee, sillä on kavaluus mielessä; joka huulensa yhteen puristaa, sillä on paha valmiina. ³¹Harmaat hapsset ovat kunnian kruunu; se saadaan vanhurskauden tiellä. ³²Pitkämielinen on parempi kuin sankari, ja mielensä hillitseväinen parempi kuin kaupungin valloittaja. ³³Helmassa pudistellen arpa heitetään, mutta Herralta tulee aina sen ratkaisu.

17Parempi kuiva kannikka rauhassa kuin talon täysi

uhripaistia riidassa. ²Taitava palvelija hallitsee kunnottomia poikaa ja pääsee perinnönjaolle veljesten rinnalla. ³Hopealle sulatin, kullalle uuni, mutta sydämet koettelee Herra. ⁴Paha kuuntelee häijyjä huulia, petollisuus kuulee pahoja kieliä. ⁵Joka köyhää pilkkaa, se herjaa hänen luojaansa; joka toisen onnettomuudesta iloitsee, ei jää rankaisematta. ⁶Vanhusten kruunu ovat lastenlapset, ja isät ovat lasten kunnia. ⁷Ei sovi houkalle ylevä puhe, saati sitten ruhtinaalle valhe. ⁸Lahjus on käyttäjänsä silmissä kallis kivi: mihin vain hän kääntyy, hän menestyy. ⁹Joka rikkeen peittää, se rakkautta harrastaa; mutta joka asioita kaivelee, se erottaa ystävykset. ¹⁰Nuhde pystyy paremmin ymmärtäväiseen kuin sata lyöntiä tyhmään. ¹¹Pelkkää onnettomuutta hankkii kapinoitsija, mutta häntä vastaan lähetetään armoton sanansaattaja. ¹²Kohdatkoon miestä karhu, jolta on riistetty poikaset, mutta älköön tyhmä hulluudessansa. ¹³Joka hyvän pahalla palkitsee, sen kodista ei onnettomuus väisty. ¹⁴Alottaa tora on päästää vedet valloilleen; herkeä, ennenkuin riita syttyy. ¹⁵Syylisen syyttömäksi ja syyttömän syylliseksi tekijä ovat kumpikin Herralle kauhistus. ¹⁶Mitä hyötyä on rahasta tyhmän käsissä? Viisauden hankkimiseen ei ole ymmärrystä. ¹⁷Ystävä rakastaa ainiaan ja veli syntyy varaksi hädässä. ¹⁸Mieltä vailla on mies, joka kättä lyöpi, joka menee toista takaamaan. ¹⁹Joka toraa rakastaa, se rikkomusta rakastaa; joka ovensa korottaa, se hankkii kukistumistaan. ²⁰Väärämielinen ei onnea löydä, ja kavala-kielinen suistuu onnettomuuteen. ²¹Tyhmä on murheeksi siittäjänsä, ja houkan isä on iloa vailla. ²²Terveydeksi on iloinen sydän, mutta murtunut mieli kuivuttaa luut. ²³Jumalaton ottaa lahjuksen vastaan toisen povelta vääristääkseen oikeuden tiet. ²⁴Ymmärtäväisellä on viisaus kasvojensa edessä, mutta tyhmän silmät kiertävät maailman rantaa. ²⁵Tyhmä poika on isällensä suruksi ja synnyttäjällensä mielihaikeaksi. ²⁶Paha jo sekin, jos syytöntä sakotetaan; kovin kohtuutonta, jos jaloja lyödään. ²⁷Joka hillitsee sanansa, on taitava, ja mielensä malttava on ymmärtäväinen mies. ²⁸Hullukin käy viisaasta, jos vaiti on; joka huulensa sulkee, on ymmärtäväinen.

18Eriseurainen noudattaa omia pyyteitään; kaikin neuvoin hän riitaa haastaa. ²Tyhmän halu ei ole ymmärryksen, vaan tuomaan julki oma mielensä. ³Kunne jumalaton tulee, tulee ylenkatsekin, ja häpeällisen menon mukana häväistys. ⁴Syviä vesiä ovat sanat miehen suusta, ovat virtaava puro ja viisauden lähde. ⁵Ei ole hyvä pitää syyllisen puolta ja vääräksi vääntää syyttömän asiaa oikeudessa. ⁶Tyhmän huulet tuovat mukanaan riidan, ja hänen suunsa kutsuu lyöntejä. ⁷Oma suu on tyhmälle turmioksi ja omat huulet ansaksi hänelle itselleen. ⁸Panettelijan puheet ovat kuin herkkupalat ja painuvat sisusten kammioiden asti. ⁹Joka on veltto toimestansa, se on jo tuhon tekijän veli. ¹⁰Herran nimi on vahva torni; hurskas juoksee sinne ja saa turvan. ¹¹Rikkaan tavara on hänen vahva kaupunkinsa, ja korkean muurin kaltainen hänen kuvitteluis-

saan. ¹²Kukistumisen edellä miehen sydän ylpistyy, mutta kunnian edellä käy nöyryys. ¹³Jos kuka vastaa, ennenkuin on kuullut, on se hulluutta ja koituu hänelle häpeäksi. ¹⁴Miehekäs mieli pitää sairaankin pystyssä, mutta kuka voi kantaa murtunutta mieltä? ¹⁵Tietoa hankkii ymmärtäväisen sydän, tietoa etsii viisasten korva. ¹⁶Lahja avartaa alat ihmiselle ja vie hänet isoisten pariin. ¹⁷Käräjissä on kukin ensiksi oikeassa, mutta sitten tulee hänen riita puolensa ja ottaa hänestä selvän. ¹⁸Arpa riidat asettaa ja ratkaisee väkevien välit. ¹⁹Petetty veli on vaikeampi voittaa kuin vahva kaupunki, ja riidat ovat kuin linnan salvat. ²⁰Suunsa hedelmästä saa mies vatsansa kylläiseksi, saa kylkiseen huultensa satoa. ²¹Kielellä on vallassansa kuolema ja elämä; jotka sitä rakastavat, saavat syödä sen hedelmää. ²²Joka vaimon löysi, se onnen löysi, sai Herralta mielisuosiota. ²³Köyhä puhuu pyydellen, mutta rikas vastaa tylästi. ²⁴Häviökseen mies on monien ystävä, mutta on myös ystäviä, veljiäkin uskollisempia.

19 Parempi on köyhä, joka nuhteettomasti vaeltaa, kuin huuliltansa nurja, joka on vielä tyhmäkin. ²Ilman taitoa ei ole intokaan hyväksi, ja kiirehtivän jalka astuu harhaan. ³Ihmisen oma hulluus turmelee hänen tiensä, mutta Herralle hän sydämessään vihoittelee. ⁴Tavara tuo ystäviä paljon, mutta vaivainen joutuu ystävästänsä eroon. ⁵Väärä todistaja ei jää rankaisematta, ja joka valheita puhuu, se ei pelastu. ⁶Monet etsivät ylhäisen suosiota, ja kaikki ovat anteliaan ystäviä. ⁷Köyhä on kaikkien veljiensä vihattu, vielä vierotumpi ystävilleen. Tyhjiä sanoja hän saa tavoitella. ⁸Joka mieltä hankkii, se sieluansa rakastaa; joka ymmärryksen säilyttää, se onnen löytää. ⁹Väärä todistaja ei jää rankaisematta, ja joka valheita puhuu, se hukkuu. ¹⁰Ei sovi tyhmälle hyvät päivät, saati sitten palvelijalle hallita ruhtinaita. ¹¹Ymmärrys tekee ihmisen pitkämieliseksi, ja hänen kunniansa on antaa rikos anteeksi. ¹²Kuninkaan viha on kuin nuoren leijonan kiljunta, mutta hänen suosionsa on kuin kaste ruoholle. ¹³Tyhmä poika on isänsä turmio, ja vaimon tora on kuin räystästä tippuva vesi. ¹⁴Talo ja tavara peritään isiltä, mutta toimellinen vaimo tulee Herralta. ¹⁵Laiskuus vaivuttaa sikeään uneen, ja velto joutuu näkemään nälkää. ¹⁶Joka käskyt pitää, saa henkensä pitää; joka ei teistänsä välitä, on kuoleman oma. ¹⁷Joka vaivaista armahtaa, se lainaa Herralle, ja hän maksaa jälleen hänen hyvän tekonsa. ¹⁸Kurita poikaasi, kun vielä toivoa on; et hän halunne hänen kuolemaansa. ¹⁹Rajuluontoinen joutuu sakkoihin: vain yllytät, jos yrität apuun. ²⁰Kuule neuvoa, ota kuritus varteen, että olisit vasta viisaampi. ²¹Monet ovat miehen mielessä aivoitukset, mutta Herran neuvo on pysyväinen. ²²Ihaninta ihmisessä on hänen laupeutensa, ja köyhä on parempi kuin valhettelija. ²³Herran pelko on elämäksi: saa levätä yönsä ravittuna, eikä mikään paha kohtaa. ²⁴Laiska pistää kätensä vatiin, mutta ei saa sitä viedyksi suuhunsa jälleen. ²⁵Lyö pilkkaajaa, niin yksinkertainen saa mieltä, ja jos ymmärtävistä nuhdellaan, niin hän

käsittää tiedon. ²⁶Joka isäänsä pahoin pitelee ja ajaa äitinsä pois, se on kunnoton ja rietas poika. ²⁷Jos herkeät, poikani, kuulemasta kuritusta, niin eksyt pois tiedon sanoista. ²⁸Kelvoton todistaja pitää oikeuden pilkkanaan, ja jumalattomien suu nielee vääryyttä. ²⁹Tuomiot ovat valmiina pilkkaajille ja lyönnit tyhmien selkään.

20 Viini on pilkkaaja, väkijuoma remunpitäjä; eikä ole viisas kenkään, joka siitä hoipertelee. ²Kuninkaan peljättäväisyys on kuin nuoren leijonan kiljunta; joka hänet vihoittaa, se henkensä rikkoo. ³On kunniaksi miehelle riitaa karttaa, mutta kaikki hullut riitaa haastavat. ⁴Syksyllä ei laiska kynnä; elon aikana hän tyhjää tapailee. ⁵Kuin syvät vedet ovat miehen sydämen aivoitukset, mutta ymmärtäväinen mies ne ammentaa esiin. ⁶Monet huutavat hyvyttävänsä kukin, mutta kuka löytää luotettavan miehen? ⁷Vanhurskas vaeltaa nuhteettomasti, onnelliset ovat lapset hänen jälkeensä. ⁸Kuningas istuu tuomioistuimella, hän silmillänsä perkaa kaiken pahan pois. ⁹Kuka voi sanoa: ”Olen puhdistanut sydämeni, olen puhdas synnistäni”? ¹⁰Kahtalainen paino ja kahtalainen mitta - molemmat ovat Herralle kauhistus. ¹¹Teoistansa tuntee jo poikasenkin, onko hänen menonsa puhdas ja oikea. ¹²Kuulevan korvan ja näkevän silmän - molemmat on Herra luonut. ¹³Älä unta rakasta, ettet köyhtyisi; pidä silmäsi auki, niin saat leipää kyllin. ¹⁴”Huonoa, huonoa”, sanoo ostaja, mutta mentyänsä pois hän kehuskelee. ¹⁵Olkoon kultaa, olkoon helmiä paljon, kallein kalu ovat taidolliset huulet. ¹⁶Ota siltä vaatteet, joka toista takasi, ja ota häneltä panti vieraitten puolesta. ¹⁷Makea on miehelle petoksella saatu leipä, mutta perästäpäin hän saa suunsa täyteen soraa. ¹⁸Neuvotellen suunnitelmat vahvistuvat, ja sotaa on sinun käytävä neuvokkuudella. ¹⁹Salaisuuden ilmaisee, joka pannelijana käy; älä siis antaudu avosuisen pariin. ²⁰Joka isäänsä ja äitiänsä kiroaa, sen lamppu sammuu pilkkopiimeään. ²¹Tavara, jota aluksi kiivaasti tavoitellaan, ei lopulta tuo siunausta. ²²Älä sano: ”Minä koston pahan”; odota Herraa, hän auttaa sinua. ²³Kahtalainen paino on Herralle kauhistus, ja väärä vaaka ei ole hyvä. ²⁴Herralta tulevat miehen askeleet; mitä ymmärtäisi tiestänsä ihminen itse? ²⁵Ihmiselle on ansaksi luvata hätiköiden pyhä lahja ja vasta perästäpäin harkita lupauksiansa. ²⁶Viisas kuningas perkaa jumalattomat pois viskimellään ja antaa puimajyrän käydä heidän ylitsensä. ²⁷Ihmisen henki on Herran lamppu: se tutkistelee sydämen kammiot kaikki. ²⁸Laupeus ja uskollisuus on kuninkaan turva, ja laupeudella hän valtaistuimensa tukee. ²⁹Voima on nuorukaisen kunnia, ja harmaat hapsset ovat vanhusten kaunistus. ³⁰Mustelmat ja haavat puhdistavat pahantekijän, lyönnit puhdistavat sydämen kammiot.

21 Kuninkaan sydän on Herran kädessä kuin vesiojat: hän taivuttaa sen, kunne tahtoo. ²Kaikki miehen tiet ovat hänen omissa silmissään oikeat, mutta Herra tutkii sydä-

met. ³Vanhurskauden ja oikeuden harjoittaminen on Herralle otollisempi kuin uhri. ⁴Ylpeät silmät ja pöyhkeä sydän - jumalattomien lamppu - ovat syntiä. ⁵Vain hyödyksi ovat ahkeran ajatukset, mutta kaikki touhuilijat saavat vain vahinkoa. ⁶Jotka hankkivat aarteita petollisin kielin, ovat haihtuva tuulahdus, hakevat kuolemaa. ⁷Jumalattomat tempaa pois heidän väkivaltansa, sillä eivät he tahdo oikeutta tehdä. ⁸Rikollisen tie on mutkainen, mutta puhtaasti teot ovat oikeat. ⁹Parempi asua katon kulmalla kuin toraisan vaimon huonetoiverina. ¹⁰Jumalattoman sielu himoitsee pahaa, lähimmäinen ei saa armoa hänen silmiensä edessä. ¹¹Kun pilkkaa jaa rangaistaan, viisastuu yksinkertainen; ja kun viisasta neuvotaan, ottaa hän sen opiksansa. ¹²Vanhurskas Jumala tarkkaa jumalattoman taloa, hän syöksee jumalattomat onnettomuuteen. ¹³Joka tukkii korvansa vaivaisen huudolta, se joutuu itse huutamaan, vastusta saamatta. ¹⁴Salainen lahja lepyttää vihan ja poveen kätetty lahjus kiivaan kiukun. ¹⁵Vanhurskaalle on ilo, kun oikeutta tehdään, mutta väärintekijöille kauhu. ¹⁶Ihminen, joka eksyy taidon tieltä, joutuu lepäämään haamujen seuraan. ¹⁷Puutteen mieheksi päättyy riemujen rakastaja, eikä rikastu se, joka viiniä ja öljyä rakastaa. ¹⁸Jumalaton joutuu lunastusmaksuksi vanhurskaan puolesta ja uskonon oikeamielisten sijaan. ¹⁹Parempi asua autiossa maassa kuin toraisan vaimon vaivattavana. ²⁰Kalliita aarteita ja öljyä on viisaan majassa, mutta tyhmä ihminen syö suuhunsa sellaiset. ²¹Joka vanhurskauteen ja laupeuteen pyrkii, se löytää elämän, vanhurskauden ja kunnian. ²²Viisas ryntää sankarien kaupunkiin ja kukistaa varustuksen, joka oli sen turva. ²³Joka suunsa ja kielensä varoo, se henkensä ahdistuksilta varoo. ²⁴Pilkkaaajan nimen saa julkea röyhkeilijä, jonka meno on määrätöntä julkeutta. ²⁵Oma halu laiskan tappaa, sillä hänen kätensä eivät tahdo työtä tehdä. ²⁶Aina on hartaasti haluavia, mutta vanhurskas antaa säästelemättä. ²⁷Jumalattomien uhri on kauhistus; saati sitten, jos se tuodaan ilkitöyden edestä! ²⁸Valheellinen todistaja hukkuu, mutta kuunteleva mies saa aina puhua. ²⁹Julkeiksi tekee jumalaton kasvonsa, vakaiksi tekee oikeamielinen tiensä. ³⁰Ei auta viisaus, ei ymmärrys, ei mikään neuvo Herraa vastaan. ³¹Hevonen on varustettu taistelun päiväksi, mutta voitto on Herran hallussa.

22 Nimi on kalliimpi suurta rikkautta, suosio hopeata ja kultaa parempi. ²Rikas ja köyhä kohtaavat toisensa; Herra on luonut kumpaisenkin. ³Mielevä näkee vaaran ja kätkeytyy, mutta yksinkertaiset käyvät kohti ja saavat vahingon. ⁴Nöyryyden ja Herran pelon palkka on rikkaus, kunnia ja elämä. ⁵Orjantappuroita ja pauloja on väärän tiellä; henkensä varjelee, joka niistä kaukana pysyy. ⁶Totuta poikainen tiensä suuntaan, niin hän ei vanhanakaan siitä poikkea. ⁷Rikas hallitsee köyhiä, ja velallinen joutuu velkojan orjaksi. ⁸Joka vääryyttä kylvää, se turmiota niittää, ja hänen vihansa vitsa häviää. ⁹Hyvänsuopa saa siunauksen, sillä hän antaa leivästään vaivaiselle. ¹⁰Aja pois pilkkaaaja, niin

poistuu tora ja loppuu riita ja häväistys. ¹¹Joka sydämen puhtautta rakastaa, jolla on suloiset huulet, sen ystävä on kuningas. ¹²Herran silmät suojelevat taitoa, mutta uskottoman sanat hän kääntää väärään. ¹³Laiska sanoo: ”Ulkona on leijona; tappavat vielä minut keskellä toria”. ¹⁴Irstaitten vaimojen suu on syvä kuoppa; Herran vihan alainen kaahtuu siihen. ¹⁵Hulluus on kiertynyt kiinni poikaisen sydämeen, mutta kurituksen vitsa sen hänestä kauas karkoittaa. ¹⁶Vaivaiselle on voitoksi, jos häntä sorretaan, rikkaalle tappioksi, jos hänelle annetaan. ¹⁷Kallista korvasi ja kuuntele viisaitten sanoja ja tarkkaa minun taitoani. ¹⁸Sillä suloisista on, jos kätet ne sisimpääsi; olkoot ne kaikki huulillasi valmiina. ¹⁹Että Herra olisi sinun turvasi, siksi olen minä nyt neuvonut juuri sinua. ²⁰Olenhan ennenkin sinulle kirjoittanut, antanut neuvoja ja tietoa, ²¹opettaakseni sinulle totuutta, vakaita sanoja, että voisit vakain sanoin vastata lähettäjällesi. ²²Älä raasta vaivaista, siksi että hän on vaivainen, äläkä polje kurjaa portissa, ²³sillä Herra ajaa hänen asiansa ja riistää hänen riistäjiltään hengen. ²⁴Älä rupea pikavihaisen ystäväksi äläkä seurustele kiukkuisen kanssa, ²⁵että et tottuisi hänen teihinsä ja saattaisi sielunsa ansaan. ²⁶Älä ole niitä, jotka kättä lyövät, jotka menevät takuuseen veloista. ²⁷Jollei sinulla ole, millä maksaa, mitäs muuta, kuin viedään vuode altasi! ²⁸Älä siirrä ikivanhaa rajaa, jonka esi-isäsi ovat asettaneet. ²⁹Jos näet miehen, kerkeän toimissaan, hänen paikkansa on kuningasten, ei alhaisten, palveluksessa.

23 Kun istut aterialle hallitsijan seurassa, niin pidä tarkoin mielessä, kuka edessäsi on, ²ja pane veitsi kurkullasi, jos olet kovin nälkäinen. ³Älä himoitse hänen herkkujansa, sillä ne ovat petollisia ruokia. ⁴Älä näe vaivaa rikastuaksesi, lakkaa käyttämästä ymmärrystäsi siihen. ⁵Kun silmäsi siihen lentävät, on rikkaus mennyttä; sillä se saa siivet kuin kotka, joka lentää taivaalle. ⁶Älä syö pahansuovan leipää äläkä himoitse hänen herkkujansa. ⁷Sillä niinkuin hän mielessään laskee, niin hän menettelee: hän sanoo sinulle: ”Syö ja juo”, mutta hänen sydämensä ei ole sinun puolellasi. ⁸Syömäsi palan sinä olet oksentava, ja suloiset sanasi sinä tuhlasit turhaan. ⁹Älä puhu tyhmän kuullen, sillä hän katsoo ymmärtäväiset sanasi ylen. ¹⁰Älä siirrä ikivanhaa rajaa äläkä mene orpojen pelloille. ¹¹Sillä heidän sukulunastajansa on väkevä, ja hän ajaa heidän asiansa sinua vastaan. ¹²Tuo sydämesi kuritettavaksi ja korvasi taidon sanojen ääreen. ¹³Älä kiellä poikaselta kuritusta, sillä jos lyöt häntä vitsalla, säästyy hän kuolemasta. ¹⁴Vitsalla sinä häntä lyöt, tuonelasta hänen sielunsa pelastat. ¹⁵Poikani, jos sinun sydämesi viisastuu, niin minunkin sydämeni iloitsee; ¹⁶ja sisimpäni riemuitsee, jos sinun huulesi puhuvat sitä, mikä oikein on. ¹⁷Älköön sydämesi kaidehtiko jumalattomia, mutta kiivaile aina Jumalan pelon puolesta, ¹⁸niin sinulla totisesti on tulevaisuus, ja toivosi ei mene turhaan. ¹⁹Kuule, poikani, ja viisastu, ja ohjaa sydämesi oikealle tielle. ²⁰Älä oleskele viininjuomarien parissa

äläkä lihansyömärien. ²¹Sillä juomari ja syömäri köyhtyy, ja unteluus puettaa ryysyihin. ²²Kuule isääsi, joka on sinut siittänyt, äläkä äitiäsi halveksi, kun hän on vanhennut. ²³Osta totuutta, älä myy, osta viisautta, kuria ja ymmärrystä. ²⁴Ääneen saa riemuita vanhurskaan isä; joka viisaan on siittänyt, sillä on ilo hänestä. ²⁵Olkoon sinun isälläsi ja äidilläsi ilo, sinun synnyttäjäsi riemuitkoon. ²⁶Anna sydämesi, poikani, minulle, ja olkoot minun tieni sinun silmissäsi mieluiset. ²⁷Sillä portto on syvä kuoppa, ja vieras vaimo on ahdas kaivo. ²⁸Vieläpä hän väijyy kuin rosvo, ja hän kartuttaa uskottomia ihmisten seassa. ²⁹Kenellä on voitot, kenellä vaikerrus? Kenellä torat, kenellä valitus? Kenellä haavat ilman syytä? Kenellä sameat silmät? ³⁰Niillä, jotka viinin ääressä viipyvät, jotka tulevat makujuomaa maistelemaan. ³¹Älä katsele viiniä, kuinka se punoittaa, kuinka se maljassa hohtaa ja helposti valahtaa alas. ³²Lopulta se puree kuin käärme ja pistää kuin myrkkylisko. ³³Silmäsi outoja näkevät, ja sydämesi haastelee sekavia. ³⁴Sinusta on kuin makaisit keskellä merta, on kuin maston huipussa makaisit. ³⁵”Löivät minua, mutta ei koskenut minuun; pieksivät minua, mutta en tiennyt mitään. Milloinkahan heränen? Tahdonpa taas hakea tätä samaa.”

24Älä kadehdi pahoja ihmisiä äläkä halua heidän seuraansa. ²Sillä heidän mieltänsä miettii väkivaltaa, ja turmiota haastavat heidän huulensa. ³Viisaudella talo rakennetaan ja ymmärryksellä vahvaksi varustetaan. ⁴Taidolla täytetään kammiot, kaikkea kallista ja ihanaa tavaraa täyteen. ⁵Viisas mies on väkevä, ja taidon mies on voipa voimaltansa. ⁶Neuvokkuudella näet on sinun käytävä sota, ja neuvonantajain runsaus tuo menestyksen. ⁷Kovin on korkea hullulle viisaus, ei hän suutansa avaa portissa. ⁸Jolla on pahanteko mielessä, sitä juonittelijaksi sanotaan. ⁹Synti on hulluuden työ, ja pilkkaaja on ihmisille kauhistus. ¹⁰Jos olet ollut veltto, joutuu ahtaana aikana voimasi ahtaalle. ¹¹Pelasta ne, joita kuolemaan viedään, pysäytä ne, jotka surmapaikalle hoippuvat. ¹²Jos sanot: ”Katso, emme tienneet siitä”, niin ymmärtäähän asian sydänten tutkija; sinun sielusi vartioitsija sen tietää, ja hän kostaa ihmiselle hänen tekojensa mukaan. ¹³Syö hunajaa, poikani, sillä se on hyvää, ja mesi on makeaa suussasi. ¹⁴Samankaltaiseksi tunne viisaus sielullesi; jos sen löydät, on sinulla tulevaisuus, ja toivosi ei mene turhaan. ¹⁵Älä väijy, jumalaton, vanhurskaan majaa, älä hävitä hänen leposijaansa. ¹⁶Sillä seitsemästi vanhurskas lankeaa ja nousee jälleen, mutta jumalattomat suistuvat onnettomuuteen. ¹⁷Älä iloitse vihamiehesi langetessa, älköön sydämesi riemuitko hänen suistuessaan kumoon, ¹⁸ettei Herra, kun sen näkee, sitä pahana pitäisi, ja kääntäisi vihaansa pois hänestä. ¹⁹Älä vihasu pahantekijäin tähden, älä kadehdi jumalattomia. ²⁰Sillä ei ole pahalla tulevaisuutta; jumalattomien lamppu sammuu. ²¹Pelkää, poikani, Herraa ja kuningasta, älä sekaan kapinallisten seuraan. ²²Sillä yhtäkkiä tulee heille onnettomuus, tuomio - kuka tietää milloin - toisille niinkuin

toisillekin. ²³Nämäkin ovat viisaitten sanoja. Ei ole hyvä tuomitessa henkilöön katsoa. ²⁴Joka sanoo syylliselle: ”Sinä olet syytön”, sitä kansat kiroavat, kansakunnat sadattelevat. ²⁵Mutta jotka oikein tuomitsevat, niiden käy hyvin, ja heille tulee onnen siunaus. ²⁶Se huulille suutelee, joka oikean vastauksen antaa. ²⁷Toimita tehtäväsi ulkona ja tee valmista pellollasi; sitten perusta itsellesi perhe. ²⁸Älä ole syyttä todistajana lähimmäistäsi vastaan, vai petätkö sinä huulillasi? ²⁹Älä sano: ”Niinkuin hän teki minulle, niin teen minä hänelle, minä koston miehelle hänen tekojensa mukaan”. ³⁰Minä kuljin laiskurin pellon ohitse, mielettömän miehen viinitarhan vieritse. ³¹Ja katso: se kasvoi yltänsä polttiaisia; sen pinta oli nokkosten peitossa ja sen kiviäitä luhistunut. ³²Minä katselin ja painoin mieleeni, haivalsin ja otin opikseni: ³³Nuku vielä vähän, torqu vähän, makaa vähän ristissä käsin, ³⁴niin köyhyys käy päällesi niinkuin rosvo ja puute niinkuin asetettu mies.

25Nämäkin ovat Salomon sananlaskuja, Hiskian, Juudan kuninkaan, miesten kokoamia. ²Jumalan kunnia on salata asia, ja kuningasten kunnia on tutkia asia. ³Taivaan korkeus ja maan syvyys ja kuningasten sydän on tutkimaton. ⁴Kun hopeasta poistetaan kuona, kuontuu kultasepältä astia. ⁵Kun jumalaton poistetaan kuninkaan luota, vahvistuu hänen valtaistuimensa vanhurskaudessa. ⁶Älä tavoittele kunniaa kuninkaan edessä äläkä asetu isoisten sijalle. ⁷Sillä parempi on, jos sinulle sanotaan: ”Käy tänne ylös”, kuin että sinut alennetaan ylhäisen edessä, jonka silmäsi olivat nähneet. ⁸Älä ole karkäs käräjäimään; muutoin sinulla ei lopulta ole, mitä tehdä, kun vastapuolesi on saattanut sinut häpeään. ⁹Riitele oma riitasi vastapuolesi kanssa, mutta toisen salaisuutta älä ilmaise. ¹⁰Muutoin sinua häpäisee, kuka sen kuuleekin, eikä huono huuto sinusta lakkaa. ¹¹Kultaomenia hopeamaljoissa ovat sanat, sanotut aikansa. ¹²Kultainen korvarengas ja hienokultainen kaulakoru ovat viisas neuvoja ynnä kuuleva korva. ¹³Kuin lumen viileys elonaikana on luotettava lähetti lähettäjälleen: herransa sielun hän virvoittaa. ¹⁴Kuin pilvet ja tuuli, jotka eivät sadetta tuo, on mies, joka kerskuu lahjoilla, joita ei anna. ¹⁵Kärsivällisyydellä taivutetaan ruhtinas, ja leppeä kieli murskaa luut. ¹⁶Jos hunajata löydät, syö kohtuudella, ettet kyllästyisi siihen ja sitä oksentaisi. ¹⁷Astu jalallasi harvoin lähimmäisesi kotiin, ettei hän sinuun kyllästyisi ja alkaisi sinua vihata. ¹⁸Nuija ja miekka ja terävä nuoli on mies, joka väärin todistaa lähimmäistänsä vastaan. ¹⁹Kuin mureneva hammas ja horjuva jalka on uskottoman turva ahdingon päivänä. ²⁰Kuin se, joka riisuu vaatteet pakkaspäivänä, kuin etikka lipeän sekaan, on se, joka laulaa lauluja murheelliselle sydämelle. ²¹Jos vihamiehelläsi on nälkä, anna hänelle leipää syödä, ja jos hänellä on jano, anna hänelle vettä juoda. ²²Sillä niin sinä kokoat tulisia hiiliä hänen päänsä päälle, ja Herra sen sinulle palkitsee. ²³Pohjatuuli saa aikaan sateen ja salainen kielittely vihaiset kasvat. ²⁴Parempi on asua katon kulmalla kuin to-

raisan vaimon huonetoiverina. ²⁵Kuin näännyväiselle raikas vesi on hyvä sanoma kaukaisesta maasta. ²⁶Kuin sekoitettu lähde ja turmeltu kaivo on vanhurskas, joka horjuu jumalattoman edessä. ²⁷Liika hunajan syönti ei ole hyväksi, ja raskaitten asiain tutkiminen on raskasta. ²⁸Kuin kaupunki, varustukset hajalla, muuria vailla, on mies, joka ei mieltänsä hillitse.

26Yhtä vähän kuin lumi kesällä ja sade elonaikana soveltuu tyhmälle kunnia. ²Kuin liitävä lintu, kuin lentävä pääskynen on aiheeton kirous: ei se toteen käy. ³Hevoselle ruoska, aasille suitset, tyhmille vitsa selkään! ⁴Älä vastaa tyhmälle hänen hulluutensa mukaan, ettet olisi hänen kaltaisensa sinäkin. ⁵Vastaa tyhmälle hänen hulluutensa mukaan, ettei hän itseänsä viisaana pitäisi. ⁶Jalat altaan katkaisee ja vääräyttä saa juoda, joka sanan lähettää tyhmän mukana. ⁷Veltoina riippuvat halvatun sääret; samoin sananlasku tyhmäin suussa. ⁸Yhtä kuin sitoisi kiven linkoon kiinni, on antaa kunniaa tyhmälle. ⁹Kuin ohdake, joka on osunut juopuneen käteen, on sananlasku tyhmäin suussa. ¹⁰Kuin jousimies, joka kaikkia haavoittaa, on se, joka tyhmän pestaa, kulkureita pestaa. ¹¹Kuin koira, joka palajaa oksennuksilleen, on tyhmä, joka yhä uusii hulluuksiansa. ¹²Näet miehen, viisaan omista silmissään - enemmän on toivoa tyhmästä kuin hänestä. ¹³Laiska sanoo: "Tuolla tiellä on leijona, jalopeura torien vaiheilla". ¹⁴Ovi saraanoillaan kääntyilee, laiska vuoteellansa. ¹⁵Laiska pistää käteensä vatiin; ei viitsi sitä viedä suuhunsa jälleen. ¹⁶Laiska on omista silmissään viisaampi kuin seitsemän, jotka vastaavat taitavasti. ¹⁷Kulkukoira korviin tarttuu se, joka syrjäisten riidasta suuttuu. ¹⁸Kuin mieletön, joka ammuskelee tulisia surmannuolia, ¹⁹on mies, joka pettää lähimmäisensä ja sanoo: "Leikillähän minä sen tein". ²⁰Halkojen loppuessa sammuu tuli, ja panettelijan poistuessa taukoaa tora. ²¹Hehkuksi hiilet, tuleksi halot, riidan lietsomiseksi toraisa mies. ²²Panettelijan puheet ovat kuin herkkupalat ja painuvat sisusten kammioihin asti. ²³Kuin hopeasilau saviastian pinnalla ovat hehkuvat huulet ja paha sydän. ²⁴Vihamies teeskentelee huulillaan, mutta hautoo petosta sydämässään. ²⁵Jos hän muuttaa suloiseksi äänensä, älä häntä usko, sillä seitsemän kauhistusta hänellä on sydämässään. ²⁶Vihamielisyyttä kätkeytyy kavalasti, mutta seurakunnan kokouksessa sen pahuus paljastuu. ²⁷Joka kuopan kaivaa, se itse siihen lankeaa; ja joka kiveä vierittää, sen päälle se takaisin vyörähtää. ²⁸Valheellinen kieli vihaa omia ruhjomiansa, ja liukas suu saa turmiota aikaan.

27Älä huomispäivästä kersku, sillä et tiedä, mitä mikin päivä synnyttää. ²Kehukoon sinua toinen, ei oma suusi; vieras, eikä omat huulesi. ³Raskas on kivi ja painava hiekka, mutta molempia raskaampi hullun suuttumus. ⁴Kiukku on julma, viha on niinkuin tulva; mutta kuka voi kestää luulevaisuutta? ⁵Parempi julkinen nuhde kuin salattu rakkaus. ⁶Ystävän lyönnit ovat luotettavat, mutta vihamiiehen suu-

telot ylenpalttiset. ⁷Kylläinen polkee hunajaakin, nälkäiselle on kaikki karvaskin makeata. ⁸Kuin pesästään paennut lintu, on mies paossa kotipaikoiltaan. ⁹Öljy ja suitsuke ilahuttavat sydämen; samoin ystävän hellyys, alttiisti neuvoja antavainen. ¹⁰Ystäväsi ja isäsi ystävää älä hylkää, äläkä hätäpäivänäsi mene veljesi taloon: parempi läheinen naapuri kuin kaukainen veli. ¹¹Viisastu, poikani, ja ilahuta minun sydämeni, niin minä voin antaa herjaajalleni vastauksen. ¹²Mielevä näkee vaaran ja kätkeytyy, mutta yksinkertaiset käyvät kohti ja saavat vahingon. ¹³Ota siltä vaatteet, joka toista takasi, ja ota häneltä pantti vieraan naisen tähden. ¹⁴Joka siunaa ystävänsä isöänisesti aamulla varhain, sille se luetaan kiroukseksi. ¹⁵Räystästä tippuva vesi sadepäivänä ja toraisa vaimo ovat yhdenveroiset. ¹⁶Joka tahtoo hänet salassa pitää, se tuulta salassa pitää, se tavoittaa öljyä oikeaan käteensä. ¹⁷Rauta rautaa hioo, ja ihminen toistansa hioo. ¹⁸Joka viikunapuuta hoitaa, saa syödä sen hedelmää; ja joka isännästänsä vaarin pitää, se tulee kunniaan. ¹⁹Niinkuin kasvot kuvastuvat vedessä, niin ihmisen sydän toisessa ihmisessä. ²⁰Tuonela ja horna eivät kylläänsä saa; eivät myös saa kylläänsä ihmisen silmät. ²¹Hopealle sulatin, kullalle uuni; mies maineensa mukainen. ²²Survo hullua huhmaessa, petkelellä surveitten seassa: ei erkane hänestä hänen hulluutensa. ²³Tiedä tarkoin, miltä pikkukarjasi näyttää; pidä huoli laumoista. ²⁴Sillä eivät aarteet säily iäti; ja pysykö kruunukaan polvesta polveen? ²⁵Kun heinä on mennyt ja tuore äpäre tulee näkyviin ja ruoho on koottu vuorilta, ²⁶on sinulla karitsoita puvuksesi ja vuohipukkeja pellon ostohinnaksi ²⁷ja vuohenmaitoa kyllin ravinnoksesi, perheesi ravinnoksi ja palvelijatartesi elatukseksi.

28Jumalattomat pakenevat, vaikka ei kenkään aja takaa, mutta vanhurskaat ovat turvassa kuin nuori jalopeura. ²Rikkomisensa tähden maa saa ruhtinaita paljon, mutta yhden ymmärtäväisen miehen taidolla järjestys kauan pysyy. ³Köyhä mies, joka vaivaisia sortaa, on kuin sade, joka lyö lakoon eikä anna leipää. ⁴Lain hylkijät kehuvat jumalattomia, mutta lain noudattajat kauhistuvat heitä. ⁵Pahat ihmiset eivät ymmärrä, mikä oikein on, mutta Herraa etsiväiset ymmärtävät kaiken. ⁶Parempi on köyhä, joka nuhteettomasti vaeltaa, kuin kahdella tiellä mutkitteleva rikas. ⁷Joka laista ottaa vaarin, on ymmärtäväinen poika; mutta irstailijain seuratoveri saattaa isänsä häpeään. ⁸Joka kartuttaa varojaan korolla ja voitolla, kokoaa niitä sille, joka vaivaisia armahtaa. ⁹Joka korvansa kääntää kuulemasta lakia, sen rukouskin on kauhistus. ¹⁰Joka eksyttää oikeamielisiä pahalle tielle, se lankeaa omaan kuoppaansa; mutta nuhteettomat perivät onnen. ¹¹Rikas mies on omista silmissään viisas, mutta ymmärtäväinen köyhä ottaa hänestä selvän. ¹²Kun vanhurskaat riemuitsevat, on ihana suuri; mutta kun jumalattomat nousevat, saa ihmisiä hakea. ¹³Joka rikkomuksensa salaa, se ei menesty; mutta joka ne tunnustaa ja hylkää, se saa armon. ¹⁴Onnellinen se ihmi-

nen, joka aina on aralla tunnolla; mutta joka sydämensä paaduttaa, se onnettomuuteen lankeaa. ¹⁵Kuin muriseva leijona ja ahnas karhu on kurjan kansan jumalaton hallitsija. ¹⁶Vähätaitoinen ruhtinas runsaasti kiskoo, mutta väärän voiton vihaaja saa elää kauan. ¹⁷Ihmisen, jota verivelka painaa, on pakoitava hamaan hautaan asti; älköön häntä suojeltako. ¹⁸Nuhteettomasti vaeltavainen saa avun, mutta kahdella tiellä mutkitteli kerralla kaatuu. ¹⁹Joka peltonsa viljelee, saa leipää kyllin, mutta tyhjän tavoittelija saa köyhyyttä kyllin. ²⁰Luotettava mies saa runsaan siunauksen, mutta jolla on kiihko rikastua, se ei rankaisematta jää. ²¹Ei ole hyvä henkilöön katsoa, mutta leipäpalankin tähden rikkomus tehdään. ²²Pahansuova haluaa kiihkeästi varallisuutta eikä tiedä, että hänet tapaa puute. ²³Joka toista nuhtelee, niinkuin minä neuvon, saa suosiota enemmän kuin se, joka kielellänsä liehakoitsee. ²⁴Joka isältään ja äidiltään riistää ja sanoo: ”Ei tämä ole rikos”, se on tuhontekijän toveri. ²⁵Tavaranahne nostaa riidan, mutta Herraan luottavainen tulee ravituksi. ²⁶Omaan sydämeensä luottavainen on tyhmä, mutta viisaudessa vaeltava pelastuu. ²⁷Joka köyhälle antaa, se ei puutteeseen joudu; mutta joka silmänsä häneltä sulkee, saa kirouksia paljon. ²⁸Kun jumalattomat nousevat, piileksivät ihmiset; mutta kun he hukkuvat, niin hurskaat enentyvät.

29Kuritusta saanut mies, joka niskurina pysyy, rusenetaan äkisti, eikä apua ole. ²Hurskaitten enentyessä kansa iloitsee, mutta jumalattoman hallitessa kansa huokaa. ³Viisautta rakastavainen on isällensä iloksi, mutta porttojen seuratoveri hävittää varansa. ⁴Oikeudella kuningas pitää maan pystyssä, mutta verojen kiskoja sen hävittää. ⁵Mies, joka lähimmäistään liehakoitsee, virittää verkon hänen askeleilleen. ⁶Pahalle miehelle on oma rikos paulaksi, mutta vanhurskas saa riemuita ja iloita. ⁷Vanhurskas tuntee vaivaisten asian, mutta jumalaton ei siitä mitään ymmärrä. ⁸Pilkkajaat kaupungin villitsevät, mutta viisaat hillitsevät vihan. ⁹Viisas mies kun kärejoi hullun miehen kanssa, niin tämä reutoo ja nauraa eikä asetu. ¹⁰Murhamiehet vihaavat nuhteetonta, oikeamielisten henkeä he väijyvät. ¹¹Tyhmä purkaa kaiken sisunsa, mutta viisas sen viimein tyynnyttää. ¹²Hallitsija, joka kuuntelee valhepuheita, saa palvelijoikseen pelkkiä jumalattomia. ¹³Köyhä ja sortaja kohtaavat toisensa; kumpaisenkin silmille Herra antaa valon. ¹⁴Kuninkaalla, joka tuomitsee vaivaisia oikein, on valtaistuin iäti vahva. ¹⁵Vitsa ja nuhde antavat viisautta, mutta kuriton poika on äitinsä häpeä. ¹⁶Kun jumalattomat lisääntyvät, lisääntyy rikos, mutta vanhurskaat saavat nähdä, kuinka he kukistuvat. ¹⁷Kurita poikaasi, niin hän sinua virvoittaa ja sielullesi herkkuja tarjoaa. ¹⁸Missä ilmoitus puuttuu, siinä kansa käy kurittomaksi; autuas se, joka noudattaa lakia. ¹⁹Ei ota palvelija sanoista ojentuakseen: hän kyllä ymmärtää, mutta ei tottele. ²⁰Näet miehen, kärkkään puhumaan - enemmän on toivoa tyhmästä kuin hänestä. ²¹Jos palvelijaansa nuoresta pitäen hemmot-

telee, tulee hänestä lopulta kiittämätön. ²²Pikavihainen mies nostaa riidan, ja kiukkuinen tulee rikkoneeksi paljon. ²³Ihmisen alentaa hänen oma ylpeytensä, mutta alavamielinen saa kunnian. ²⁴Joka käy osille varkaan kanssa, se sieluansa vihaa; hän kuulee vannotuksen, mutta ei ilmaise mitään. ²⁵Ihmispelko panee paulan, mutta Herraan luottavainen on turvattu. ²⁶Hallitsijan suosiota etsivät monet, mutta Herralta tulee miehelle oikeus. ²⁷Vääryyden mies on vanhurskaille kauhistus, ja oikean tien kulkija on kauhistus jumalattomalle.

30Aagurin, Jaaken pojan, sanat; lauselma. Näin puhuu se mies: Minä olen väsyttänyt itseni, Jumala; olen väsyttänyt itseni, Jumala, ja menehdyn. ²Sillä järjetön olen minä mieheksi, ei ole minulla ihmisymmärrystä; ³enkä ole oppinut viisautta, tullakseni tuntemaan Pyhintä. ⁴Kuka on noussut taivaaseen ja astunut sieltä alas? Kuka on koonnut kouriinsa tuulen? Kuka on sitonut vedet vaipan sisään? Kuka on kohdalleen asettanut maan ääret kaikiksi? Mikä on hänen nimensä ja mikä hänen poikansa nimi, jos sen tiedät? ⁵Jokainen Jumalan sana on taattu; hän on niiden kilpi, jotka häneen turvaavat. ⁶Älä lisää hänen sanoihinsa mitään, ettei hän vaatisi sinua tilille ja ettet valhettelijaksi joutuisi. ⁷Kahta minä sinulta pyydän, älä niitä minulta koskaan kiellä, kuolemaani saakka: ⁸Vilppi ja valhepuhe pidä minusta kaukana. Älä köyhyyttä, älä rikkautta minulle anna; anna minulle ravinnoksi määräosani leipää, ⁹etten kylläisenä tulisi kieltäjäksi ja sanoisi: ”Kuka on Herra?” ja etten köyhtyneenä varastaisi ja rikkoisi Jumalani nimeä vastaan. ¹⁰Älä kieli palvelijasta hänen herrallensa; muutoin hän sinut kiroaa, ja sinä saat siitä kärsiä. ¹¹Voi sukua, joka isäänsä kiroaa eikä siunaa äitiänsä; ¹²sukua, joka on omissa silmissään puhdas, vaikka ei ole pesty liastansa! ¹³Voi sukua - kuinka ylpeät ovatkaan sen silmät ja kuinka korskea silmänluonti - ¹⁴sukua, jonka hampaat ovat miekkoja ja leukaluut veitsiä syödäksensä kurjat maasta pois ja köyhät ihmisten joukosta! ¹⁵Verenimijällä on kaksi tyttäretä: Anna vielä! Anna vielä! Kolme on, jotka eivät kyllänsä saa, neljä, jotka eivät sano: ”Jo riittää”: ¹⁶tuonela, hedelmätön kohtu, maa, joka ei saa kyllänsä vedestä, ja tuli, joka ei sano: ”Jo riittää”. ¹⁷Joka isäänsä pilkkaa ja pitää halpana totella äitiänsä, häneltä korpit puron luona hakkaavat silmän, ja kotkan poikaset syövät sen. ¹⁸Kolme on minusta ylen ihmeellistä, ja neljä on, joita en käsitä: ¹⁹kotkan jäljet taivaalla, käärmeen jäljet kalliolla, laivan jäljet keskellä merta ja miehen jäljet nuoren naisen tykönä. ²⁰Samoin ovat avionrikkoja-vaimon jäljet: hän syö, pyyhkii suunsa ja sanoo: ”En ole pahaa tehnyt”. ²¹Kolmen alla järkkyy maa, ja neljän alla ei se jaksa kestää. ²²orjan alla, kun hän kuninkaaksi pääsee, houkan, kun hän saa kylläläti leipää, ²³hyljityn alla, kun hän miehen saa, ja palvelijattaren, kun hän emäntänsä syrjäyttää. ²⁴Neljä on maassa vähäisintä, mutta viisaan viisasta silti: ²⁵Muurahaiset ovat voimaton kansa, mutta he hankkivat leipänsä kesällä;

²⁶tamaanit ovat heikko kansa, mutta he laittavat majansa kallioihin; ²⁷heinäsirkoilla ei ole kuningasta, mutta koko lauma lähtee järjestyksessä liikkeelle; ²⁸sisiliskoon voi tarttua käsin, mutta kuitenkin se oleskelee kuninkaan linnoissa. ²⁹Kolmella on komea astunta, ja neljä komeasti kulkee: ³⁰leijona, sankari eläinten joukossa, joka ei vääjää ketään, ³¹hevonen, solakkakylki, tai kauris, ja kuningas joukkonsa johdossa. ³²Jos ylpeilit - olipa se houkkamaisuutta tai harkittua - niin laske käsi suullesi. ³³Sillä maitoa puser-tamalla saa voin, nenää puser-tamalla saa veren, ja vihoja puser-tamalla saa riidan.

31Lemuelin, Massan kuninkaan, sanat, joilla hänen äitinsä kasvatti häntä. ²Mitä, poikani; mitä, kohtuni poika; mitä, lupaukseni poika? ³Älä anna voimaasi naisille, vael-lustasi kuningasten turmelijatarten valtaan. ⁴Ei sovi kun-ningasten, Lemuel, ei sovi kuningasten viiniä juoda eikä ruhtinasten kysellä: ”Missä väkijuomaa?” ⁵Muutoin hän juodessaan unhottaa, mitä säädetty on, ja väentelee kaik-kien kurjuuden lasten oikeuden. ⁶Antakaa väkevää juo-maa menehtyvälle ja viiniä murhemielisille. ⁷Sellainen juo-koon ja unhottakoon köyhyytensä älköönkään enää vaivaansa muistelko. ⁸Avaa suusi mykän hyväksi, oikeuden hankkimi-seksi kaikille sortuville. ⁹Avaa suusi, tuomitse oikein, hanki kurjalle ja köyhälle oikeus. ¹⁰Kelpo vaimon kuka löytää? Sellaisen arvo on helmiä paljon kalliimpi. ¹¹Hänen miehen-sä sydän häneen luottaa, eikä siltä mieheltä riistaa puutu. ¹²Hän tekee miehellensä hyvää, ei pahaa, kaikkina elinpäi-vinänsä. ¹³Hän puuhaa villat ja pellavat ja halullisin käsin askartelee. ¹⁴Hän on kauppiaan laivojen kaltainen: leipän-sä hän noutaa kaukaa. ¹⁵Kun yö vielä on, hän nousee ja an-taa ravinnon perheellensä, piioilleen heidän osansa. ¹⁶Hän haluaa peltoa ja hankkii sen, istuttaa viinitarhan kättensä hedelmällä. ¹⁷Hän voimalla vyöttää kupeensa ja käsivar-tensa vahvistaa. ¹⁸Hankkeensa hän huomaa käyvän hyvin, ei sammu hänen lamppunsa yöllä. ¹⁹Hän ojentaa kätensä kehrävarteen ja käyttelee värttinää kämmenissään. ²⁰Hän avaa kätensä kurjalle, ojentaa köyhälle molemmat kätensä. ²¹Ei pelkää hän perheensä puolesta lunta, sillä koko hänen perheensä on puettu purppuravillaan. ²²Hän valmistaa it-sellensä peitteitä; hienoa pellavaa ja punapurppuraa on hänen pukunsa. ²³Hänen miehensä on tunnettu porteissa, maanvanhinten seassa istuessaan. ²⁴Hän aivinapaitoja te-kee ja myy, voit hään kauppiaille toimittaa. ²⁵Vallalla ja kunnialla hän on vaatetettu, ja hän nauraa tulevalle päi-välle. ²⁶Suunsa hän avaa viisauden sanoihin, hänen kielel-lään on lempeä opetus. ²⁷Hän tarkkaa talonsa menoa, eikä hän laiskan leipää syö. ²⁸Hänen poikansa nousevat ja kiit-tävät hänen onneansa; hänen miehensä nousee ja ylistää häntä: ²⁹”Paljon on naisia, toimellisia menoissaan, mutta yli niitten kaikkien kohoat sinä”. ³⁰Pettävä on sulous, kau-neus katoavainen; ylistetty se vaimo, joka Herraa pelkää! ³¹Suokaa hänen nauttia kättensä hedelmiä, hänen tekonsa häntä porteissa ylistäkoot.

Saarnaajan

¹Saarnaajan sanat, Daavidin pojan, joka oli kuninkaana Jerusalemissa. ²Turhuuksien turhuus, sanoi saarnaaja, turhuuksien turhuus; kaikki on turhuutta! ³Mitä hyötyä on ihmiselle kaikesta vaivannäöstänsä, jolla hän vaivaa itseänsä auringon alla? ⁴Sukupolvi menee, ja sukupolvi tulee, mutta maa pysyy iäti. ⁵Ja aurinko nousee, ja aurinko laskee ja kiiruhtaa sille sijallensa, josta se jälleen nousee. ⁶Tuuli menee etelään ja kiertää pohjoiseen, kiertää yhä kiertämistään, ja samalle kierrollensa tuuli palajaa. ⁷Kaikki joet laskevat mereen, mutta meri ei siitänsä täyty; samaan paikkaan, johon joet ovat laskeneet, ne aina edelleen laskevat. ⁸Kaikki tyynni itseänsä väsyttää, niin ettei kukaan sitä sanoa saata. Ei saa silmä kylläänsä näkemisestä eikä korva täyttäänsä kuulemisesta. ⁹Mitä on ollut, sitä vastakin on; ja mitä on tapahtunut, sitä vastakin tapahtuu. Ei ole mitään uutta auringon alla. ¹⁰Jos jotakin on, josta sanotaan: ”Katso, tämä on uutta”, niin on sitä kuitenkin ollut jo ennen, ammoisina aikoina, jotka ovat olleet ennen meitä. ¹¹Ei jää muistoa esi-isistä; eikä jälkeläisistäkään, jotka tulevat, jää muistoa niille, jotka heidän jälkeensä tulevat. ¹²Minä, saarnaaja, olin Israelin kuningas Jerusalemissa. ¹³Ja minä käänsin sydämeni viisaudella tutkimaan ja miettimään kaikkea, mitä auringon alla tapahtuu. Tämä on vaikea työ, jonka Jumala on antanut ihmislapsille, heidän sillä itseään rasittaaksensa. ¹⁴Minä katselin kaikkia tekoja, mitä tehdään auringon alla, ja katso, se on kaikki turhuutta ja tuulen tavoittelua. ¹⁵Väärä ei voi suoristua, eikä vajaata voi täydeksi laskea. ¹⁶Minä puhuin sydämessäni näin: Minä olen hankkinut suuren viisauden ja sitä yhä lisännyt, jopa yli kaikkien, jotka ovat ennen minua Jerusalemissa hallinneet, ja paljon on sydämeni nähnyt viisautta ja tietoa. ¹⁷Ja minä käänsin sydämeni tutkimaan viisautta ja tietoa, mielettömyyttä ja tyhmyyttä, ja minä tulin tietämään, että sekin oli tuulen tavoittelemista. ¹⁸Sillä missä on paljon viisautta, siinä on paljon surua; ja joka tietoa lisää, se tuskaa lisää.

²Minä sanoin sydämessäni: Tule, minä tahdon koetella sinua ilolla, nauti hyvää. Mutta katso, sekin oli turhuutta. ²Naurusta minä sanoin: ”Mieletöntä!” ja ilosta: ”Mitä se toimittaa?” ³Minä mietin mielessäni virkistää ruumistani viinillä - kuitenkin niin, että sydämeni harrastaisi viisaut-

ta - ja noudattaa tyhmyyttä, kunnes saisin nähdä, mikä olisi ihmislapsille hyvä, heidän tehdäkseen sitä taivaan alla lyhyinä elämänsä päivinä. ⁴Minä tein suuria töitä: rakensin itselleni taloja, istutin itselleni viinitarhoja. ⁵Minä laitoin itselleni puutarhoja ja puistoja ja istutin niihin kaikkinaisia hedelmäpuita. ⁶Minä tein itselleni vesilammikoita kastellakseni niistä metsiköitä, joissa puuta kasvoi. ⁷Minä ostin orjia ja orjattaria, ja kotona syntyneitäkin minulla oli; myös oli minulla karjaa, raavaita ja lampaita, paljon enemmän kuin kenelläkään niistä, jotka olivat olleet ennen minua Jerusalemissa. ⁸Minä kokosin itselleni myöskin hopeata ja kultaa ja kuninkaitten ja maakuntien aarteita ja hankin itselleni laulajia ja laulajattaria ja ihmislasten iloja, vaimon, jopa vaimoja. ⁹Minä tulin suureksi ja yhä suuremmaksi, yli kaikkien, jotka olivat olleet ennen minua Jerusalemissa. Sen ohessa pysyi minussa viisauteni. ¹⁰Enkä minä pidättänyt silmiäni mistään, mitä ne pyysivät, enkä kieltänyt sydämeltäni mitään iloa, sillä minun sydämeni iloitsi kaikesta vaivannäöstäni, ja se oli minun osani kaikesta vaivannäöstäni. ¹¹Mutta kun minä käänsin huomioni kaikkiin töihin, joita minun käteni olivat tehneet, ja vaivannäköön, jolla olin vaivannut itseäni niitä tehdessäni, niin katso: se oli kaikki turhuutta ja tuulen tavoittelua; eikä ole hyötyä mistään auringon alla. ¹²Kun minä käännyin katsomaan viisautta ja mielettömyyttä ja tyhmyyttä - sillä mitä taitaa ihminen, joka tulee kuninkaan jälkeen, muuta kuin tehdä, mitä jo ennen on tehty? - ¹³niin minä näin, että viisaus on hyödyllisempi tyhmyyttä, niinkuin valo on pimeyttä hyödyllisempi. ¹⁴Viisaalla on silmät päässänsä, tyhmä taas vaelttaa pimeässä; mutta minä tulin tietämään myös sen, että toisen käy niinkuin toisenkin. ¹⁵Ja minä sanoin sydämessäni: Se, mikä kohtaa tyhmää, kohtaa minuaikin; miksi olen sitten niin tuiki viisaaksi tullut? Ja minä sanoin sydämessäni: Tämäkin on turhuutta. ¹⁶Sillä ei jää viisaasta, niinkuin ei tyhmästäkään, ikuista muistoa, kun kerran tulevina päivinä kaikki unhotetaan; ja eikö kuole viisas niinkuin tyhmäkin? ¹⁷Niin minä kyllästyin elämään, sillä minusta oli pahaa se, mikä tapahtuu auringon alla, koskapa kaikki on turhuutta ja tuulen tavoittelua. ¹⁸Ja minä kyllästyin kaikkeen vaivannäkööni, jolla olin vaivannut itseäni auringon alla, koska minun täytyy se jättää ihmiselle, joka tulee minun jälkeeni. ¹⁹Ja kuka tietää, onko hän viisas vai tyhmä? Mutta hallitsemaan hän tulee

kaikkia minun vaivannäköni hedelmiä, joiden tähden minä olen vaivannut itseäni ja ollut viisas auringon alla. Tämäkin on turhuutta. ²⁰Niin minä annoin sydämeni vaipua epätoivoon kaikesta vaivannäöstäni, jolla olin vaivannut itseäni auringon alla. ²¹Sillä niin on: ihmisen, joka on vaivaa nähnyt toimien viisaudella, tiedolla ja kunnolla, täytyy antaa kaikki ihmiselle, joka ei ole siitä vaivaa nähnyt, hänen osaksensa. Sekin on turhuutta ja on suuri onnettomuus. ²²Sillä mitä saa ihminen kaikesta vaivannäöstänsä ja sydämensä pyrkimyksestä, jolla hän vaivaa itseänsä auringon alla? ²³Ovathan kaikki hänen päivänsä pelkkää tuskaa ja hänen työnsä surua, eikä yölläkään hänen sydämensä saa lepoa. Tämäkin on turhuutta. ²⁴Ei ole ihmisellä muuta onnea kuin syödä ja juoda ja antaa sielunsa nauttia hyvää vaivannäkönsä ohessa; mutta minä tulini näkemään, että sekin tulee Jumalan kädestä. ²⁵- ”Sillä kuka voi syödä ja kuka nauttia ilman minua?” - ²⁶Sillä hän antaa ihmiselle, joka on hänelle otollinen, viisautta, tietoa ja iloa; mutta syntiselle hän antaa työksi koota ja kartuttaa annettavaksi sille, joka on otollinen Jumalalle. Sekin on turhuutta ja tuulen tavoittelua.

3 Kaikella on määräaika, ja aikansa on joka asialla tai-vaan alla. ²Aika on syntyä ja aika kuolla. Aika on istuttaa ja aika repiä istutus. ³Aika on surmata ja aika parantaa. Aika on purkaa ja aika rakentaa. ⁴Aika on itkeä ja aika nauraa. Aika on valittaa ja aika hypellä. ⁵Aika on heitel-lä kiviä ja aika kerätä kivet. Aika on syleillä ja aika olla syleilemättä. ⁶Aika on etsiä ja aika kadottaa. Aika on säilyttää ja aika viskata pois. ⁷Aika on reväistä rikki ja aika ommella yhteen. Aika on olla vaiti ja aika puhua. ⁸Aika on rakastaa ja aika vihata. Aika on sodalla ja aika rauhallalla. ⁹Mitä hyötyä on työntekijällä siitä, mistä hän näkee vaivaa? ¹⁰Minä olen katsonut sitä työtä, minkä Jumala on antanut ihmislapsille, heidän sillä itseään rasittaaksensa. ¹¹Kaiken hän on tehnyt kauniisti aikansa, myös iankaikkisuuden hän on pannut heidän sydämeensä; mutta niin on, ettei ihminen käsitä tekoja, jotka Jumala on tehnyt, ei alkua eikä loppua. ¹²Minä tulini tietämään, ettei heillä ole muuta onnea kuin iloita ja tehdä hyvää eläessänsä. ¹³Mutta jokaiselle ihmiselle on sekin, että hän syö ja juo ja nauttii hyvää kaiken vaivannäkönsä ohessa, Jumalan lahja. ¹⁴Minä tulini tietämään, että kaikki, mitä Jumala tekee, pysyy iäti. Ei ole siihen lisäämistä eikä siitä vähentämistä. Ja Jumala on sen niin tehnyt, että häntä peljättäisiin. ¹⁵Mitä nyt on, sitä on ollut jo ennenkin; ja mitä vasta on oleva, sitä on ollut jo ennenkin. Jumala etsii jälleen sen, mikä on mennyttä. ¹⁶Vielä minä näin auringon alla oikeuspaikan, ja siinä oli vääräys, ja vanhurskauden paikan, ja siinä oli vääräys. ¹⁷Minä sanoin sydämessäni: Vanhurskaan ja väärän tuomitsee Jumala, sillä siellä on jokaisella asialla ja jokaisella teolla aikansa. ¹⁸Minä sanoin sydämessäni: Ihmislasten tähden se niin on, jotta Jumala heitä koettelisi ja he tulisivat näkemään, että he omassa olossaan ovat

eläimiä. ¹⁹Sillä ihmislasten käy niinkuin eläintenkin; sama on kumpienkin kohtalo. Niinkuin toiset kuolevat, niin toisetkin kuolevat; yhtäläinen henki on kaikilla. Ihmisillä ei ole mitään etua eläinten edellä, sillä kaikki on turhuutta. ²⁰Kaikki menee samaan paikkaan. Kaikki on tomusta tullut, ja kaikki palajaa tomuun. ²¹Kuka tietää ihmisen hengestä, kohoako se ylös, ja eläimen hengestä, vajoako se alas maahan? ²²Niin minä tulini näkemään, että ei ole mitään parempaa, kuin että ihminen iloitsee teoistansa, sillä se on hänen osansa. Sillä kuka tuo hänet takaisin näkemään iloksensa sitä, mikä tulee hänen jälkeensä?

4 Taas minä katselin kaikkea sortoa, jota harjoitetaan auringon alla, ja katso, siinä on sorrettujen kyyneleet, eikä ole heillä lohduttajaa; väkivaltaa tekee heidän sortajainsa käsi, eikä ole heillä lohduttajaa. ²Ja minä ylistin vainajia, jotka ovat jo kuolleet, onnellisemmiksi kuin eläviä, jotka vielä ovat elossa, ³ja onnellisemmaksi kuin nämä kumpikaan sitä, joka ei vielä ole olemassa eikä ole nähnyt sitä pahaa, mikä tapahtuu auringon alla. ⁴Ja minä näin kaikesta vaivannäöstä ja työn kunnollisuudesta, että se on toisen kateutta toista kohtaan. ⁵Sekin on turhuutta ja tuulen tavoittelua. Tyhmä panee kädet ristiin ja kalvaa omaa lihaansa. ⁶Parempi on pivollinen lepoa kuin kahmalollinen vaivannäköä ja tuulen tavoittelua. ⁷Taas minä näin turhuuden auringon alla: ⁸Tuossa on yksinäinen, ei ole hänellä toista, ei poikaa, ei veljeäkään ole hänellä; mutta ei ole loppua kaikella hänen vaivannäöllänsä, eikä hänen silmänsä saa kyllänsä rikkaudesta. Ja kenen hyväksi minä sitten vaivaa näen ja pidätän itseni nautinnoista? Tämäkin on turhuutta ja on paha asia. ⁹Kahden on parempi kuin yksin, sillä heillä on vaivannäöstänsä hyvä palkka. ¹⁰Jos he lankeavat, niin toinen nostaa ylös toverinsa; mutta voi yksinäistä, jos hän lankeaa! Ei ole toista nostamassa häntä ylös. ¹¹Myös, jos kaksi makaa yhdessä, on heillä lämmin; mutta kuinka voisi yksinäisellä olla lämmin? ¹²Ja yksinäisen kimppuun voi joku käydä, mutta kaksi pitää sille puolensa. Eikä kolmisäinen lanka pian katkea. ¹³Parempi on köyhä, mutta viisas nuorukainen kuin vanha ja tyhmä kuningas, joka ei enää ymmärrä ottaa varoituksesta vaaria. ¹⁴Sillä vankilasta tuo toinen lähti tullaksensa kuninkaaksi, vaikka oli hänen kuninkaana ollessaan syntynyt köyhänä. ¹⁵Minä näin kaikkien, jotka elivät ja vaelsivat auringon alla, olevan nuorukaisen puolella, tuon toisen, joka oli astuva hänen sijaansa. ¹⁶Ei ollut loppua kaikella sillä väellä, niillä kaikilla, joita hän johti; mutta jälkipolvet eivät hänestä iloitse. Sillä sekin on turhuutta ja tuulen tavoittelemista.

5 Varo jalkasi, kun menet Jumalan huoneeseen. Tulo kuulemaan on parempi kuin tyhmäin teurasuhrin-anto, sillä he ovat tietämättömiä, ja niin he tekevät pahaa. (5:1) Älä ole kerkeä suultasi, älköönkä sydämesi kiirehtikö lausumaan sanaa Jumalan edessä, sillä Jumala on taivaassa ja sinä olet maan päällä; sentähden olkoot sanasi harvat. ²Sillä

paljosta työstä tulee unia, ja missä on paljon sanoja, siinä on tyhmä äänessä. ³Kun teet lupauksen Jumalalle, niin täytä se viivyttelättä; sillä ei ole hänellä mielisuosioita tyhmiin: täytä, mitä lupaat. ⁴On parempi, ettet lupaa, kuin että lupaat etkä täytä. ⁵Älä anna suusi saattaa ruumistasi synnalaiseksi, äläkä sano Jumalan sanansaattajan edessä: ”Se oli erehdys”; miksi pitäisi Jumalan vihastua sinun puheestasi ja turmella sinun kättesi työt? ⁶Sillä paljot unet ovat pelkkää turhuutta; samoin paljot puheet. Mutta pelkkää sinä Jumalaa. ⁷Jos näet köyhää sorrettavan sekä oikeutta ja vanhurskautta poljettavan maakunnassa, niin älä sitä asiaa ihmettele; sillä ylhäistä vartioitsee vielä ylhäisempi, ja sitäkin ylhäisemmät heitä molempia. ⁸Ja maalle on kaikessa hyödyksi, että viljellyllä maalla on kuningas. ⁹Joka rakastaa rahaa, ei saa rahaa kylläksensä, eikä voittoa se, joka rakastaa tavaran paljoutta. Sekin on turhuutta. ¹⁰Omaisuuuden karttuessa karttavat sen syöjätkin; ja mitä muuta etua siitä on haltijallensa, kuin että silmillään sen näkee? ¹¹Työntekijän uni on makea, söipä hän vähän tai paljon; mutta rikkaan ei hänen yltäkylläisyytensä salli nukkua. ¹²On raskas onnettomuus, jonka minä näin auringon alla: rikkaus, joka on säilytetty onnettomuudeksi haltijallensa. ¹³Se rikkaus katoaa onnettoman tapauksen kautta; ja jos hänelle on syntynyt poika, ei sen käsiin jää mitään. ¹⁴Niinkuin hän tuli äitinsä kohdusta, niin on hänen alastonna jälleen mentävä pois, samoin kuin tulikin; eikä hän vaivannäöstänsä saa mitään, minkä veisi tältä kädestänsä. ¹⁵Raskas onnettomuus tämäkin on: aivan niinkuin hän tuli, on hänen mentävä; ja mitä hyötyä hänellä sitten on siitä, että on vaivaa nähnyt tuulen hyväksi? ¹⁶Myös kuluttaa hän kaikki päivänsä pimeydessä; ja surua on hänellä paljon, kärsimystä ja mielikarvautta. ¹⁷Katso, minkä minä olen tullut näkemään, on hyvää ja kaunista syödä ja juoda ja nauttia hyvää kaiken vaivannäkönsä ohessa, jolla ihminen itseänsä vaivaa auringon alla lyhyinä elämänsä päivinä, jotka Jumala on hänelle antanut; sillä se on hänen osansa. ¹⁸Sekin on Jumalan lahja, jos Jumala kenelle ihmiselle antaa rikkautta ja tavaraa ja sallii hänen syödä siitä ja saada osansa ja iloita vaivannäkönsä ohessa. ¹⁹Sillä hän ei tule niin paljon ajatelleeksi elämänsä päiviä, kun Jumala suostuu hänen sydämensä iloon.

6On onnettomuus tämäkin, jonka olen nähnyt auringon alla ja joka raskaasti painaa ihmistä: ²että Jumala antaa miehelle rikkautta ja tavaraa ja kunniaa, niin ettei hänen sielultaan puutu mitään kaikesta siitä, mitä hän halajaa, mutta Jumala ei salli hänen nauttia sitä, vaan sen nauttii vieras. Se on turhuutta ja raskas kärsimys. ³Vaikka syntyi miehelle sata lasta ja hän eläisi vuosia paljon ja paljot olisivat hänen vuottensa päivät, mutta hän ei saisi tyydyttää omaa haluaan omaisuudellansa eikä saisi edes hautautakaan, niin minä sanon, että keskoinen olisi onnellisempi kuin hän. ⁴Sillä se turhaan tulee ja pimeyteen menee, ja pimeyteen peittyy sen nimi. ⁵Ei se ole aurinkoa nähnyt

eikä tuntenut. Sen lepo on parempi kuin hänen. ⁶Ja vaikka hän eläisi kaksi kertaa tuhannen vuotta, mutta ei saisi onnea nähdä - eikä kuitenkin kaikki mene samaan paikkaan? ⁷Kaikki ihmisen vaivannäkö tapahtuu hänen oman suunsa hyväksi, ja kuitenkin ei halu täyty. ⁸Sillä mitä etua on viisaalla tyhmän edellä, ja mitä kurjalla siitä, että hän osaa oikein vaeltaa elävitten edessä? ⁹Parempi silmän näkö kuin halun haihattelu. Tämäkin on turhuutta ja tuulen tavoittelua. ¹⁰Mitä olemassa on, sille on pantu nimi jo ammuin; ja edeltä tunnettua on ollut, mitä ihmisestä on tuleva. Ei voi hän riidellä väkevämpänsä kanssa. ¹¹Sillä niin on: puheen paljous enentää turhuutta. Mitä etua on ihmisellä siitä?

7Sillä kuka tietää, mikä on ihmiselle hyvä elämässä, hänen elämänsä lyhyinä, turhina päivinä, jotka hän viettää kuin varjo; ja kuka ilmaisee ihmiselle, mitä on tuleva hänen jälkeensä auringon alla? ²Hyvä nimi on parempi kuin kallis öljy, ja kuolinpäivä parempi kuin syntymäpäivä. ³Parempi kuin pitotaloon on mennä surutaloon, sillä siinä on kaikkien ihmisten loppu, ja elossa oleva painaa sen mieleensä. ⁴Suru on parempi kuin nauru, sillä sydämelle on hyväksi, että kasvot ovat murheelliset. ⁵Viisaitten sydän on surutalossa, tyhmien sydän ilotalossa. ⁶Parempi on kuulla viisaan nuhdetta, kuin olla kuulemassa tyhmien laulua; ⁷sillä niinkuin orjantappurain rätinä padan alla, on tyhmän nauru. Ja sek in on turhuutta. ⁸Sillä väärä voitto tekee viisaan hulluksi, ja lahja turmelee sydämen. ⁹Asian loppu on parempi kuin sen alku, ja pitkämielinen on parempi kuin korkeamielinen. ¹⁰Älköön mielesi olko pikainen vihaan, sillä viha majautuu tyhmäin poveen. ¹¹Älä sano: ”Mikä siinä on, että entiset ajat olivat paremmat kuin nykyiset?” Sillä sitä et viisaudesta kysy. ¹²Viisaus on yhtä hyvä kuin perintöosa ja on etu niille, jotka ovat näkemässä aurinkoa. ¹³Sillä viisauden varjossa on kuin rahan varjossa, mutta tieto on hyödyllisempi: viisaus pitää haltijansa elossa. ¹⁴Katso Jumalan tekoja; sillä kuka voi sen suoristaa, minkä hän on vääräksi tehnyt? ¹⁵Hyvänä päivänä ole hyvillä mielin, ja pahana päivänä ymmärrä, että toisen niinkuin toisenkin on Jumala tehnyt, koskapa ihminen ei saa mitään siitä, mikä hänen jälkeensä tulee. ¹⁶Kaikkea olen tullut näkemään turhina päivinäni: on vanhurskaita, jotka hukkuvat vanhurskautessaan, ja on jumalattomia, jotka elävät kauan pahuudessaan. ¹⁷Älä ole kovin vanhurskas äläkä esiinny ylen viisaana: miksi tuhoaisit itsesi? ¹⁸Älä ole kovin jumalaton, äläkä ole tyhmä: miksi kuolisit ennen aikaasi? ¹⁹Hyvä on, että pidät kiinni toisesta etkä hellitä kättäsi toisestakaan, sillä Jumalaa pelkääväinen selviää näistä kaikista. ²⁰Viisaus auttaa viisasta voimakkaammin kuin kymmenen vallanpitäjää, jotka ovat kaupungissa. ²¹Sillä ei ole maan päällä ihmistä niin vanhurskasta, että hän tekisi vain hyvää eikä tekisi syntiä. ²²Älä myöskään pane mieleesi kaikkia puheita, mitä puhutaan, ettet kuulisi palvelijasi sinua kiroilevan. ²³Sillä oma sydämesikin tietää, että myös sinä olet mon-

ta kertaa kiroillut muita. ²⁴Kaiken tämän olen viisaudella koetellut. Minä sanoin: ”Tahdon tulla viisaaksi”, mutta se pysyi minusta kaukana. ²⁵Kaukana on kaiken olemus ja syvällä, syvällä; kuka voi sen löytää? ²⁶Minä ryhdyin sydämessäni oppimaan, miettimään ja etsimään viisautta ja tutkistelun tuloksia, tullakseni tuntemaan jumalattomuuden typeryydeksi ja tyhmyyden mielettömyydeksi. ²⁷Ja minä löysin sen, mikä on kuolemaa katkerampi: naisen, joka on verkko, jonka sydän on paula ja jonka kädet ovat kahleet. Se, joka on otollinen Jumalan edessä, pelastuu hänestä, mutta synnintekijä häneen takertuu. ²⁸Katso, tämän minä olen löytänyt, sanoi saarnaaja, pyrkiessäni asia asialta löytämään tutkistelun tulosta; ²⁹mitä sieluni on yhäti etsinyt, mutta mitä en ole löytänyt, on tämä: olen löytänyt tuhannesta yhden miehen, mutta koko siitä luvusta en ole löytänyt yhtäkään naista. ³⁰Katso, tämän ainoastaan olen löytänyt: että Jumala on tehnyt ihmiset suoriksi, mutta itse he etsivät monia mutkia.

8Kuka on viisaan vertainen, ja kuka taitaa selittää asian? Ihmisen viisaus kirkastaa hänen kasvonsa, ja hänen kasvonsa kovuus muuttuu. ²Minä sanon: Ota vaari kuninkaan käskystä, varsinkin Jumalan kautta vannotun valan tähden. ³Älä ole kerkeä luopumaan hänestä, äläkä asetu pahan asian puolelle, sillä hän tekee, mitä vain tahtoo. ⁴Sillä kuninkaan sana on voimallinen, ja kuka voi sanoa hänelle: Mitäs teet? ⁵Joka käskyn pitää, ei tiedä pahasta asiasta; ja viisaan sydän tietää ajan ja tuomion. ⁶Sillä itsekullakin asialla on aikansa ja tuomionsa; ihmistä näet painaa raskaasti hänen pahuutensa. ⁷Hän ei tiedä, mitä tuleva on; sillä kuka ilmaisee hänelle, miten se on tuleva? ⁸Ei ole ihminen tuulen valtias, niin että hän voisi sulkea tuulen, ei hallitse kukaan kuoleman päivää, ei ole pääsyä sodasta, eikä jumalattomuus pelasta harjoittajaansa. ⁹Kaiken tämän minä tulin näkemään, kun käänsin sydämeni tarkkaamaan kaikkea, mitä auringon alla tapahtuu aikana, jolloin ihminen vallitsee toista ihmistä hänen onnettomuudekseen. ¹⁰Sitten minä näin, kuinka jumalattomat haudattiin ja menivät lepoon, mutta ne, jotka olivat oikein tehneet, saivat lähteä pois pyhästä paikasta ja joutuivat unhotuksiin kaupungissa. Sekin on turhuus. ¹¹Milloin pahan teon tuomio ei tule pian, saavat ihmislapset rohkeutta tehdä pahaa, ¹²koskapa syntinen saa tehdä pahaa sata kertaa ja elää kauan; tosin minä tiedän, että Jumalaa pelkääväisille käy hyvin, sentähden että he häntä pelkäävät, ¹³mutta että jumalattomalle ei käy hyvin eikä hän saa jatkaa päiväänsä pitkiä kuin varjo, sentähden ettei hän pelkää Jumalaa. ¹⁴On turhuutta sekin, mitä tapahtuu maan päällä, kun vanhurskaita on, joiden käy, niinkuin olisivat jumalattomain tekoja tehneet, ja jumalattomia on, joiden käy, niinkuin olisivat vanhurskaitten tekoja tehneet. Minä sanoin: sekin on turhuutta. ¹⁵Ja minä ylistin iloa; koska ei ihmisellä auringon alla ole mitään parempaa kuin syödä ja juoda ja olla iloinen; se seuraa häntä hänen vaivannäkönsä

ohessa hänen elämänsä päivinä, jotka Jumala on antanut hänelle auringon alla. ¹⁶Kun minä käänsin sydämeni oppimaan viisautta ja katsomaan työtä, jota tehdään maan päällä saamatta untakaan silmiin päivällä tai yöllä, ¹⁷niin minä tulin näkemään kaikista Jumalan teoista, että ihminen ei voi käsittää sitä, mitä tapahtuu auringon alla; sillä ihminen saa kyllä nähdä vaivaa etsiessään, mutta ei hän käsitä. Ja jos viisas luuleekin tietävänsä, ei hän kuitenkaan voi käsittää.

9Niin minä painoin mieleeni kaiken tämän ja pyrin saamaan kaikkea tätä selville, kuinka näet vanhurskaat ja viisaat ja heidän tekonsa ovat Jumalan kädessä. Ei rakkauteen eikä viha ole ihmisen tiedettävissä; kaikkea voi hänellä olla edessä. ²Kaikkea voi tapahtua kaikille. Sama kohtalo on vanhurskaalla ja jumalattomalla, hyvällä, puhtaalla ja saastaisella, uhraajalla ja uhraamattomalla; hyvän käy niinkuin syntisenkin, vanhojen niinkuin valaa pelkäävänsä. ³Se on onnettomuus kaikessa, mitä tapahtuu auringon alla, että kaikilla on sama kohtalo, ja myös se, että ihmislasten sydän on täynnä pahaa ja että mielettömyys on heillä sydämessä heidän elinaikansa; ja senjälkeen - vainajien tykö! ⁴Onhan sillä, jonka vielä on suotu olla kaikkien elävien seurassa, toivoa. Sillä elävä koira on parempi kuin kuollut leijona. ⁵Sillä elävät tietävät, että heidän on kuoltava, mutta kuolleet eivät tiedä mitään, eikä heillä ole paikkaa, vaan heidän muistonsa on unhotettu. ⁶Myös heidän rakkautensa, vihansa ja intohimonsa on jo aikoja mennyt, eikä heillä ole milloinkaan enää osaa missään, mitä tapahtuu auringon alla. ⁷Tule siis, syö leipäsi ilolla ja juo viinisi hyvillä mielin, sillä jo aikaa on Jumala hyväksynyt nuo tekosi. ⁸Vaatteesi olkoot aina valkeat, ja öljy älköön puuttuko päästäsi. ⁹Nauti elämää vaimon kanssa, jota rakastat, kaikkina turhan elämäsi päivinä, jotka Jumala on sinulle antanut auringon alla - kaikkina turhina päivinäsi, sillä se on sinun osasi elämässä ja vaivannäössäsi, jolla vaivaat itseäsi auringon alla. ¹⁰Tee kaikki, mitä voimallasi tehdyksi saat, sillä ei ole tekoa, ei ajatusta, ei tietoa eikä viisautta tuonelassa, jonne olet menevä. ¹¹Taas minä tulin näkemään auringon alla, että ei ole juoksu nopsain vallassa, ei sota urhojen, ei leipä viisaitten, ei rikkaus ymmärtäväisten eikä suosio taitavain vallassa, vaan aika ja kohtalo kohtaa kaikkia. ¹²Sillä ei ihminen tiedä aikaansa, niinkuin eivät kalatkaan, jotka tarttuvat pahaan verkkoon, eivätkä linnut, jotka käyvät kiinni paulaan; niinkuin ne, niin pyydystetään ihmislapsetkin pahana aikana, joka yllättää heidät äkisti. ¹³Tämänkin minä tulin näkemään viisaudeksi auringon alla, ja se oli minusta suuri: ¹⁴Oli pieni kaupunki ja siinä miehiä vähän. Ja suuri kuningas tuli sitä vastaan, saarsi sen ja rakensi sitä vastaan suuria piiritystorneja. ¹⁵Mutta siellä oli köyhä, viisas mies, ja hän pelasti kaupungin viisaudellaan. Mutta ei kukaan ihminen muistanut sitä köyhää miestä. ¹⁶Niin minä sanoin: Viisaus on parempi kuin voima, mutta köyhän viisautta

halveksitaan, eikä hänen sanojansa kuulla. ¹⁷Viisaitten sanat, hiljaisuudessa kuullut, ovat paremmat kuin tyhmän päämiehen huuto. ¹⁸Viisaus on parempi kuin sota-asetet, mutta yksi ainoa syntinen saattaa hukkaan paljon hyvää.

10 Myrkkykärpäset saavat haisemaan ja käymään voiteentekijän voiteen. Pieni tyhmyys painaa enemmän kuin viisaus ja kunnia. ²Viisaan sydän vetää oikealle, tyhmän vasemmalle. ³Tietä käydessäkin puuttuu tyhmältä mieltä: jokaiselle hän ilmaisee olevansa tyhmä. ⁴Jos hallitsijassa nousee viha sinua kohtaan, niin älä jätä paikkaasi; sillä sävyisyys pidättää suurista synneistä. ⁵On onnettomuus se, minkä olen nähnyt auringon alla, vallanpitäjästä lähtenyt erehdys: ⁶tyhmyys asetetaan arvon korkeuksiin, ja rikkaat saavat istua alhaalla. ⁷Minä olen nähnyt palvelijat hevosten selässä ja ruhtinaat kävelemässä kuin palvelijat maassa. ⁸Joka kuopan kaivaa, se siihen putoaa; joka muuria purkaa, sitä puree käärme. ⁹Joka kiviä louhii, se niihin loukkaantuu; joka puuta halkoo, se joutuu siinä vaaraan. ¹⁰Jos rauta on tylsynyt eikä teränsuuta tahkota, täytyy ponnistaa voimia; mutta hyödyllinen kuntoonpano on viisautta. ¹¹Jos käärme puree silloin, kun sitä ei ole lumottu, ei lumoojalla ole hyötyä taidostaan. ¹²Sanat viisaan suusta saavat suosiota, mutta tyhmän nielevät hänen omat huulensa. ¹³Hänen suunsa sanain alku on tyhmyyttä, ja hänen puheensa loppu pahaa mielettömyyttä. ¹⁴Tyhmä puhuu paljon; mutta ihminen ei tiedä, mitä tuleva on. Ja kuka ilmaisee hänelle, mitä hänen jälkeensä tulee? ¹⁵Oma vaivannäkö väsyttää tyhmän, joka ei osaa kaupunkiinkaan kulkea. ¹⁶Voi sinua, maa, jolla on kuninkaana poikanen ja jonka ruhtinaat jo aamulla ateriaa pitävät! ¹⁷Onnellinen sinä, maa, jolla on jalosukuinen kuningas ja jonka ruhtinaat pitävät ateriaa oikeaan aikaan, miehekkäästi eikä juopotellen! ¹⁸Missä laiskuus on, siinä vuoliaiset vaipuvat; ja missä kädet velttoina riippuvat, tippuu huoneeseen vettä. ¹⁹Hauskuudeksi ateria laitetaan, ja viini ilahuttaa elämän; mutta raha kaiken hankkii. ²⁰Älä ajatuksissasikaan kiroile kuningasta, äläkä makuukammiossasi kiroile rikasta, sillä taivaan linnut kuljettavat sinun äänesi ja siivelliset ilmaisevat sinun sanasi.

11 Lähetä leipäsi vetten yli, sillä ajan pitkään sinä saat sen jälleen. ²Anna osa seitsemälle, kahdeksallekin, sillä et tiedä, mitä onnettomuutta voi tulla maahan. ³Jos pilvet tulevat täyteen sadetta, valavat ne sen maahan. Ja jos puu kaatuu etelää kohti tai pohjoista, niin mihin paikkaan puu kaatui, siihen se jää. ⁴Joka tuulta tarkkaa, ei kylvä; ja joka pilviä pälyy, ei leikkaa. ⁵Niinkuin et tiedä tuulen teitä etkä luitten rakentumista raskaana olevan kohdussa, niin et myöskään tiedä Jumalan tekoja, hänen, joka kaikki tekee. ⁶Kylvä siemenesi aamulla äläkä hellitä kättäsi ehtoollakaan; sillä et tiedä, tuoko onnistuu vai tämä vai onko kumpikin yhtä hyvä. ⁷Suloinen on valo, ja silmille tekee hyvää nähdä aurinkoa. ⁸Niin, jos ihminen elää vuosia

paljonkin, iloitkoon hän niistä kaikista, mutta muistakoon pimeitä päiviä, sillä niitä tulee paljon. Kaikki, mikä tulee, on turhuutta. ⁹Ploitse, nuorukainen, nuoruudessasi, ja sydämesi ilahuttakoon sinua nuoruusikäsi päivinä. Vaella sydämesi teitä ja silmiesi halun mukaan; mutta tiedä: Jumala tuo sinut tuomiolle kaikesta tästä. ¹⁰Karkoita suru sydämeestäsi ja torju kärsimys ruumiistasi, sillä nuoruus ja aamurusko ovat turhuutta.

12 Ja muista Luojaasi nuoruudessasi, ennenkuin pahat päivät tulevat ja joutuvat ne vuodet, joista olet sanova: ²”Nämä eivät minua miellytä”; ennenkuin pimenee aurinko, päivänvalo, kuu ja tähdet, ja pilvet palajavat sateen jälkeenkin - ³jolloin huoneen vartijat vapisevat ja voiman miehet käyvät koukkuisiksi ja jauhajanaiset ovat joutilaina, kun ovat menneet vähiin, ja akkunoista-kurkistelijat jäävät pimeään, ⁴ja kadulle vievät ovet sulkeutuvat ja myllyn ääni heikkenee ja noustaan linnun lauluun ja kaikki laulun tyttäret hiljentyvät; ⁵myös peljätään mäkiä, ja tiellä on kauhuja, ja mantelipuu kukkii, ja heinäsiirikka kulkee kankeasti, ja kapriisinnappu on tehoton; sillä ihminen menee iankaikkiseen majaan, ja valittajat kiertelevät kaduilla - ⁶ennenkuin hopealanka katkeaa ja kultamalja särkyä ja vesiaastia rikkoutuu lähteellä ja ammennuspyörä särkyneenä putoaa kaivoon. ⁷Ja tomu palajaa maahan, niinkuin on ollutkin, ja henki palajaa Jumalan tykö, joka sen on antanutkin. ⁸Turhuuksien turhuus, sanoi saarnaaja; kaikki on turhuutta! ⁹Sen lisäksi, että saarnaaja oli viisas, hän myös opetti kansalle tietoa, punnitsi, harkitsi ja sommiteli sananlaskuja paljon. ¹⁰Saarnaaja koki löytää kelvollisia sanoja, oikeassa mielessä kirjoitettuja, totuuden sanoja. ¹¹Viisaitten sanat ovat kuin tutkaimet ja kootut lauseet kuin isketyt naulat; ne ovat saman Paimenen antamia. ¹²Ja vielä näiden lisäksi: Poikani, ota varoituksesta vaari; paljon kirjaintekemisellä ei ole loppua, ja paljo tutkistelu väsyttää ruumiin. ¹³Loppusana kaikesta, mitä on kuultu, on tämä: Pelkää Jumalaa ja pidä hänen käskynsä, sillä niin tulee jokaisen ihmisen tehdä. ¹⁴Sillä Jumala tuo kaikki teot tuomiolle, joka kohtaa kaikkea salassa olevaa, olkoon se hyvää tai pahaa.

Laulujen laulu

1 Salomon korkea veisu. ²Hän suudelkoon minua suunsa suudelmilla. Sillä sinun rakkautesi on suloisempi kuin viini. ³Suloinen on voiteittesi tuoksu, vuodatettu öljy on sinun nimesi; sentähden sinua nuoret naiset rakastavat. ⁴Vedä minut mukaasi, rientäkäämme! Kuningas on tuonut minut kammioihinsa. Me riemuitsemme ja iloitsemme sinusta, me ylistämme sinun rakkauttasi enemmän kuin viiniä; syystä he sinua rakastavat. ⁵Minä olen musta, mutta ihana, te Jerusalemin tyttäret, kuin Keedarin teltat, kuin Salomon seinäverhot. ⁶Älkää katsoko sitä, että minä olen musta, päivän paahdama. Äitini pojat vihastuivat minuun, panivat minut viinitarhain vartijaksi - omaa viinitarhaani en vartioinut." ⁷"Sano minulle sinä, jota sieluni rakastaa, missä laumaasi paimennat, missä annat sen keskipäivällä levätä. Miksi minä hunnutettuna joutuisin sinun toveriesi laumain luo!" ⁸"Jos et sitä tiedä, sinä naisista kaunein, käy lammasten jälkiä ja kaitse vohliasi paimenten teltpaikoilla." ⁹"Tammaani, joka on faraon vaunujen edessä, sinut, armaani, vertaan. ¹⁰Ihanat ovat sinun poskesi kääntyinensä, kaulasi helminauhoinensa. ¹¹Me teemme sinulle kultakäädyt ynnä hopeasta niihin nastat." ¹²"Kuninkaan istuessa pöydässään tuoksui minun nardukseni kaiken aikaa. ¹³Rakkaani on minulle mirhakimppu, joka rintojeni välissä lepää. ¹⁴Rakkaani on koferkukka-terttu Een-Gedin viinitarhoista." ¹⁵"Katso, kaunis sinä olet, armaani; katso, kaunis olet, silmäsi ovat kyyhkyläiset." ¹⁶"Katso, kaunis sinä olet, rakkaani; kuinka suloinen, kuinka vihanata on vuoteemme! ¹⁷Huoneittemme seininä ovat setripuut, kattonamme kypressit."

2 "Minä olen Saaronin kukkanen, olen laaksojen lilja." ²"Niinkuin lilja orjantappurain keskellä, niin on minun armaani neitosten keskellä." ³"Niinkuin omenapuu metsäpuitten keskellä, niin on minun rakkaani nuorukaisten keskellä; minä halajan istua sen varjossa, ja sen hedelmä on minun suussani makea. ⁴Hän on vienyt minut viinimajaan; rakkaus on hänen lippunsa minun ylläni. ⁵Vahvistakaa minua rypälekakuilla, virvoittakaa minua omenilla, sillä minä olen rakkaudesta sairas." ⁶Hänen vasen kätensä on minun pääni alla, ja hänen oikea kätensä halaa minua. ⁷Minä vannotan teitä, te Jerusalemin tyttäret, gasellien tai kedon peurojen kautta: älkää herätelkö, älkää häiritkö rakkaut-

ta, ennenkuin se itse haluaa. ⁸Kuule! Rakkaani tulee! Katso, tuolla hän tulee hyppien vuorilla, kiitäen kukkuloilla. ⁹Rakkaani on gasellin kaltainen tai nuoren peuran. Katso, tuolla hän seisoo seinämme takana, katsellen ikkunasta sisään, kurkistellen ristikoista. ¹⁰Rakkaani lausuu ja sanoo minulle: "Nouse, armaani, sinä kaunoiseni, ja tule. ¹¹Sillä katso, talvi on väistynyt, sateet ovat ohitse, ovat menneet menojaan. ¹²Kukkaset ovat puhjenneet maahan, laulun aika on tullut, ja metsäkyyhkysen ääni kuuluu maassamme. ¹³Viikunapuu tekee keväthedelmää, viiniköynnökset ovat kukassa ja tuoksuavat. Nouse, armaani, sinä kaunoiseni, ja tule. ¹⁴Kyyhkyseni, joka piilet kallionkoloissa, vuorenpengermillä anna minun nähdä kasvosi, anna minun kuulla äänesi, sillä suloinen on sinun äänesi ja ihanat ovat sinun kasvosi." ¹⁵Ottakaamme ketut kiinni, pienet ketut, jotka viinitarhoja turmelevat, sillä viinitarhamme ovat kukassa. ¹⁶Rakkaani on minun, ja minä hänen - hänen, joka paimentaa liljojen keskellä. ¹⁷Kunnes päivä viilenee ja varjot pakenevat, kiertele, rakkaani, kuin gaselli, kuin nuori peura tuoksuilla vuorilla.

3 Yöllä minä vuoteellani etsin häntä, jota minun sieluni rakastaa, minä etsin, mutta en löytänyt häntä. ²Minä nousen ja kiertelen kaupunkia, katuja ja toreja, etsin häntä, jota minun sieluni rakastaa." Minä etsin, mutta en löytänyt häntä. ³Kohtasivat minut vartijat, jotka kaupunkia kiertävät. "Oletteko nähneet häntä, jota minun sieluni rakastaa?" ⁴Tuskin olin kulkenut heidän ohitsensa, kun löysin hänet, jota minun sieluni rakastaa; minä tartuin häneen enkä hellittänyt hänestä, ennenkuin olin saattanut hänet äitini taloon, kantajani kammioon. ⁵Minä vannotan teitä, te Jerusalemin tyttäret, gasellien tai kedon peurojen kautta: älkää herätelkö, älkää häiritkö rakkautta, ennenkuin se itse haluaa. ⁶Mikä tuolla tulee erämaasta kuin savupatsaat, tuoksuten mirhalla ja suitsukkeelta, kaikkinaisilta kauppiaan hajujauheilta? ⁷Katso, siinä on Salomon kantotuoli ja sen ympärillä kuusikymmentä urhoa, Israelin urhoja, ⁸kaikki miekkamiehiä, sotaan harjoitettuja; jokaisella on miekka kupeellansa öitten kauhuja vastaan. ⁹Kuningas Salomo teetti itsellensä kantotuolin Libanonin puista. ¹⁰Sen patsaat hän teetti hopeasta, sen selustan kullasta, sen istuimen purppurasta; sisältä sen koristeli Jerusalemin tyttäreiden rakkaus. ¹¹Tulkaa ulos, Siionin tyttäret, ja katsokaa

kuningas Salomoa, katsokaa kruunua, jolla hänen äitinsä hänet kruunasi hänen hääpäivänensä, hänen sydämensä ilonpäivänä.

4”Katso, kaunis sinä olet, armaani; katso, kaunis sinä olet. Kyyhkyläiset ovat sinun silmäsi huntusi takana; sinun hiuksesi ovat kuin vuohilauma, joka laskeutuu Gileadin vuorilta. 2Sinun hampaasi ovat kuin lauma kerittyjä lampaita, pesosta nousseita, kaikilla kaksoiset, ei yhtäkään karitsatonta. 3Kuin punainen nauha ovat sinun huulesi, ja suusi on suloinen; kuin granaattiomena, kypsyyttään halkeileva, on sinun ohimosi huntusi takana. 4Sinun kaulasi on niinkuin Daavidin torni, linnaksi rakennettu; tuhat kilpeä riippuu siinä, urhojen varustuksia kaikkia. 5Sinun rintasi ovat kuin kaksi nuorta peuraa, kuin gasellin kaksoiset, jotka käyvät laitumella liljain keskellä. 6Siksi kunnes päivä viilenee ja varjot pakenevat, minä käyn mirhavuorelle ja suitsukekukulalle. 7Kaikin olet kaunis, armaani, ei ole sinussa ainoatakaan virheä.” 8”Tule kanssani Libanonilta, sinä morsiameni, tule kanssani Libanonilta. Lähde pois Amanan huipulta, Senirin ja Hermonin huipuilta, leijonain leposijoilta ja pantterien vuorilta.” 9”Olet lumonnut minut, siskoni, morsiameni, lumonnut minut yhdellä ainoalla silmäykselläsi, yhdellä ainoalla kaulakoristeesi käädyllä. 10Kuinka ihana onkaan sinun rakkautesi, siskoni, morsiameni! Kuinka paljon suloisempi viiniä on sinun rakkautesi, suloisempi kaikkia balsameja sinun voiteittesi tuoksu! 11Sinun huulesi tiukkuvat hunajaa, morsiameni; mesi ja maito on sinun kielesi alla, ja sinun vaatteittesi tuoksu on kuin Libanonin tuoksu.” 12”Suljettu yrttitarha on siskoni, morsiameni, suljettu kaivo, lukittu lähde. 13Sinä versot kuin paratiisi, jossa on granaattiomenia ynnä kalliita hedelmiä, koofer-kukkia ja narduksia, 14nardusta ja saharamia, kalmoruokoa ja kanelia ynnä kaikkinaisia suitsukepuita, mirhaa ja aloeta ynnä kaikkinaisia parhaita balsamikasveja. 15Sinä olet yrttitarhojen lähde, elävien vetten kaivo, Libanonilta virtaavaisten.” 16”Heräjä, pohjatuuli, tule, etelätuuli; puhalla yrttitarhaani, että sen balsamituoksut tulvahtaisivat. Tulkkoon puutarhaansa rakkaani ja syököön sen kalliita hedelmiä.”

5”Minä tulen yrttitarhaani, siskoni, morsiameni; minä poimin mirhani ja balsamini, minä syön mesileipäni ja hunajani, juon viinini ja maitoni.” Syökää, ystävät, juokaa ja juopukaa rakkaudesta. 2Minä nukuin, mutta minun sydämeni valvoi. Kuule, rakkaani kolkuttaa: ”Ava minulle, siskoseni, armaani, kyyhkyseni, puhtoiseni. Sillä pääni on kastetta täynnä, kiharani yön pisaroita.” 3”Olen ihokkaani riisunut; pukisinko sen päälleni enää? Olen jalkani pessyt; tahraisinko ne taas?” 4Rakkaani pisti kätensä ovenreiästä sisään. Silloin minun sydämeni liikkui häntä kohden; 5minä nousin avaamaan rakkaalleni, ja minun käteni tiukkuivat mirhaa, sormeni sulaa mirhaa salvan kädensijoihin. 6Minä avasin rakkaalleni, mutta rakkaani oli

kadonnut, mennyt menojaan. Hänen puhuessaan oli sieluni vallannut hämmennys. Minä etsin häntä, mutta en häntä löytänyt; minä huusin häntä, mutta ei hän minulle vastannut. 7Kohtasivat minut vartijat, jotka kaupunkia kiertävät, he löivät minua ja haavoittivat minut; päällysharson riistivät yltäni muurien vartijat. 8”Minä vannotan teitä, te Jerusalemin tyttäret: jos löydätte rakkaani, mitä hänelle sanotte? Sanokaa, että minä olen rakkaudesta sairas.” 9”Mitä on sinun rakkaasi muita parempi, sinä naisista kaunein? Mitä on sinun rakkaasi muita parempi, että meitä näin vannostat?” 10”Minun rakkaani on valkoinen ja punainen, kymmentä tuhatta jalompi. 11Hänen päänsä on kultaa, puhtainta kultaa, hänen kiharansa kuin palmunlehvät, mustat kuin kaarne. 12Hänen silmänsä ovat kuin kyyhkysket vesipurojen partaalla, jotka ovat maidossa kylpeneet ja istuvat runsauden ääressä. 13Hänen poskensa ovat kuin balsamilava, kuin höystesäiliöt; hänen huulensa ovat liljat, ne tiukkuvat sulaa mirhaa. 14Hänen käsivartensa ovat kultatangot, krysolittejä täynnä. Hänen lantionsa on norsunluinen taideteos, safireilla peitetty. 15Hänen jalkansa ovat marmoripatsaat aitokultaisten jalustain nojassa. Hän on näöltänsä kuin Libanon, uhkea kuin setripuut. 16Hänen suunsa on sula makeus, hän on pelkkää suloisuutta. Sellainen on minun rakkaani, sellainen on ystäväni, te Jerusalemin tyttäret.”

6”Minne on mennyt rakkaasi, sinä naisista kaunein? Kunne on kääntynyt rakkaasi? Etsikäämme häntä yhdessä.” 2”Rakkaani on mennyt yrttitarhaansa, balsamilavojen luo, paimentamaan yrttitarhoissa ja liljoja poimimaan. 3Minä olen rakkaani oma, ja rakkaani on minun - hän, joka paimentaa liljojen keskellä.” 4”Kaunis kuin Tirsa olet sinä, armaani, suloinen kuin Jerusalemin, peljättävä kuin sotajoukot. 5Käännä pois silmäsi minusta, sillä ne kiehtovat minut. Sinun hiuksesi ovat kuin vuohilauma, joka laskeutuu Gileadilta. 6Sinun hampaasi ovat kuin lauma uuhia, pesosta nousseita, kaikilla kaksoiset, ei yhtäkään karitsatonta. 7Kuin granaattiomena, kypsyyttään halkeileva, on sinun ohimosi huntusi takana. 8Kuusikymmentä on kuningatar ja kahdeksankymmentä sivuvaimoa ja nuoria naisia ilman määrää: 9yksi ainoa on minun kyyhkyseni, puhtoiseni, äitinsä ainokainen, synnyttäjänsä valio. Neitoset hänet nähdessään kiittävät hänen onneansa, kuningattaret ja sivuvaimot ylistävät häntä.” 10”Kuka on neito, joka ylenee kuin aamunkoi, kauniina kuin kuu, kirkaana kuin päivänpaiste, peljättävänä kuin sotajoukot?” 11”Pähkinätarhaan minä menin katselemaan laakson vihreyttä, katsomaan, joko viiniköynnös versoo, joko kukkivat granaattipuut. 12Aavistamattani asetti sieluni minun jalonsani vaunuihin.”

7”Palaja, palaja, suulemitar! Palaja, palaja, ihailaksemme sinua!” ”Mitä ihaillette suulemittaressa, katselette hänen asekarkelelossaan?” (7:1)(7:2) ”Kuinka kauniisti astelet

kengissäsi, sinä ruhtinaan tytär! Sinun lanteesi kaartuvat kuin kaulakorut, taiturin käten tekemät. ²(7:3) Sinun povesi on ympyriäinen malja, josta sekoviini älköön puuttuko; sinun uumasi on nisukeko, liljojen ympäröimä. ³Sinun rintasi ovat kuin kaksi nuorta peuraa, kuin gasellin kaksoiset. ⁴Sinun kaulasi on kuin norsunluinen torni. Sinun silmäsi kuin Hesbonin lammikot Bat-Rabbimin portin luona; sinun nenäsi on kuin Libanonin torni, joka katsoo Damaskoon päin. ⁵Sinun pääsi kohoaa kuin Karmel, sinun pääsi palmikot ovat kuin purppura; niihin pauloihin on kuningas kiedottu.” ⁶”Kuinka kaunis olet, kuinka suloinen, sinä rakkaus, riemuinesi! - ⁷Sinun vartesi on kuin palmupuun, ja sinun rintasi niinkuin rypäleet. ⁸Minä ajattelin: nousen palmupuuhun, tartun sen oksiin; olkoot silloin rintasi niinkuin viinirypäleet ja henkesi tuoksu kuin omenain tuoksu. ⁹Ja olkoon suusi kuin jalo viini.” ”Viini, joka helposti valahtaa rakkaaseeni ja kostuttaa nukkuvien huulet! ¹⁰Minä olen rakkaani oma, ja minuun on hänen halunsa.” ¹¹”Tule, rakkaani, lähtekäämme maalle, kyliin yöpykäämme. ¹²Käykäämme varhain viinitarhoihin katsomaan, joko viiniköynnös versoo ja ummut aukeavat, joko kukkivat granaattipuut. Siellä annan sinulle rakkauteni. ¹³(/:14) Lemmenmarjat tuoksuavat, ja ovienne edessä kasvavat kaikkinaiset kalliit hedelmät, uudet ja vanhat: sinulle, rakkaani, olen ne säästänyt.”

8”Olitpa kuin oma veljeni, äitini rintoja inenyt! Tapaissin sinut ulkona, sinua suutelin, eikä minua kukaan halveksuisi. ²Minä johdattaisin sinut, veisin äitini taloon, ja hän neuvoisi minua. Minä antaisin mausteviiniä juodaksesi, granaattiomenani mehua.” ³Hänen vasen kätensä on minun pääni alla, ja hänen oikea kätensä haluaa minua. ⁴Minä vannotan teitä, te Jerusalemin tyttäret: älkää herätekö, älkää häiritkö rakkautta, ennenkuin se itse haluaa. ⁵Kuka tuolla tulee erämaasta rakkaaseensa nojaten? ”Omenapuun alla sinut herätin. Siellä sai sinut äitisi keran, siellä sai sinut emosi. ⁶Pane minut sinetiksi sydämellesi, sinetiksi käsivarrellesi. Sillä rakkaus on väkevä kuin kuolema, tuima kuin tuonela on sen kiivaus, sen hehku on tulen hehku, on Herran liekki. ⁷Eivät suuret vedet voi rakkautta sammuttaa, eivät virrat sitä tulvaansa upottaa. Jos joku tarjoaisi kaikki talonsa tavarat rakkauden hinnaksi, häntä vain halveksuttaisiin.” ⁸”Meillä on pieni sisko, jolla ei vielä ole rintoja. Mitä teemme siskollemme sinä päivänä, jona häntä kysytään? ⁹Jos hän on muuri, rakennamme sille hopeasta harjan; jos hän on ovi, sen setrilaudalla suljemme.” ¹⁰”Minä olen muuri, ja rintani ovat kuin tornit; vaan nyt olen hänen silmissään niinkuin antautuvainen.” ¹¹”Salomolla on viinitarha Baal-Haamonissa; hän on jättänyt viinitarhan vartijoiden huostaan; sen hedelmistä saisi tuhat hopeasekeliä. ¹²Minun viinitarhani on minun omassa hallussani. Sinulle, Salomo, tulkoot ne tuhat, ja sen hedelmän vartijoille kaksisataa.” ¹³”Sinä yrttitarhain asujatar, toverit kuuntelevat ääntäsi; anna minun sitä kuulla.”

¹⁴”Riennä, rakkaani, kuin gaselli, kuin nuori peura balsamivuorille.”

Jesajan

1Jesajan, Aamoksen pojan, näky, jonka hän näki Juudasta ja Jerusalemissa Ussian, Jootamin, Aahaan ja Hiskian, Juudan kuningasten, päivinä. **2**Kuulkaa, taivaat, ota korviisi, maa, sillä Herra puhuu: Minä kasvatin lapsia, sain heidät suuriksi, mutta he luopuivat minusta. **3**Härkä tuntee omistajansa ja aasi isäntänsä seimen; mutta Israel ei tunne, minun kansani ei ymmärrä. **4**Voi syntistä sukua, raskaasti rikkonutta kansaa, pahantekijäin siementä, kelvottomia lapsia! He ovat hyljänneet Herran, pitäneet Israelin Pyhää pilkkanansa, he ovat kääntyneet pois. **5**Mihin pitäisi teitä vielä lyödä, kun yhä jatkatte lupomustanne? Koko pää on kipeä, koko sydän sairas. **6**Kantapäätä kiireeseen asti ei ole tervettä paikkaa, ainoastaan haavoja, mustelmia ja vereksiä lyömiä, joita ei ole puserrettu, ei sidottu eikä öljyllä pehmitetty. **7**Teidän maanne on autiona, teidän kaupunkinne ovat tulella poltetut; teidän peltojanne syövät muukalaiset silmäinne edessä; ne ovat autioina niinkuin ainakin muukalaisten hävittämät. **8**Jäljellä on tytär Siion yksinäänsä niinkuin maja viinitarhassa, niinkuin lehvämäja kurkkumaassa, niinkuin saarrettu kaupunki. **9**Ellei Herra Sebaot olisi jättänyt meistä jäännöstä, olisi meidän käynyt pian kuin Sodomian, olisimme tulleet Gomorran kaltaisiksi. **10**Kuulkaa Herran sana, te Sodomian päämiehet, ota korviisi meidän Jumalamme opetus, sinä Gomorran kansa. **11**Mitä ovat minulle teidän paljot teurasuhrinne? sanoo Herra. Minä olen kyllästynyt oinas-poltouhreihiin ja juottovasikkain rasvaan. Mullikkain, karitsain ja kauristen vereen minä en mielisty. **12**Kun te tulette minun kasvojeni eteen, kuka sitä teiltä vaatii - minun esikartanoitteni talleamista? **13**Älkää enää tuoko minulle turhaa ruokauhria; suitsutus on minulle kauhistus. En kärsi uuttakuuta enkä sapattia, en kokouksen kuuluttamista, en vääryyttä ynnä juhla-aikojanne; ne ovat käyneet minulle kuormaksi, jota kantamaan olen väsynyt. **14**Kun te ojennatte käsiänne, minä peitän silmäni teiltä; vaikka kuinka paljon rukouksitte, minä en kuule: teidän kätenne ovat verta täynnä. **15**Peseytykää, puhdistautukaa; pankaa pois pahat tekonne minun silmäini edestä, lakatkaa pahaa tekemästä. **16**Oppikaa tekemään hyvää; harrastakaa oikeutta, ojentakaa väkivaltaista, hankkikaa orvolle oikeus, ajakaa lesken asiaa. **17**Niin tulkaa, käykäämme oikeutta keskenämme, sa-

noo Herra. Vaikka teidän syntinne ovat veriruskeat, tulevat ne lumivalkeiksi; vaikka ne ovat purppuranpunaiset, tulevat ne villanvalkeisiksi. **19**Jos suostutte ja olette kuuliaisit, niin te saatte syödä maan hyvyttä; **20**mutta jos vastustatte ja niskoittelette, niin miekka syö teidät. Sillä Herran suu on puhunut. **21**Voi, kuinka onkaan portoksi tullut uskollinen kaupunki! Se oli täynnä oikeutta, siellä asui vanhurskaus, mutta nyt murhamiehet. **22**Sinun hopeasi on kuonaksi käynyt, jaloviinisi vedellä laimennettu. **23**Sinun päämiehesi ovat niskureita ja varkaiden tovereita; kaikki he lahjuksia rakastavat ja palkkoja tavoittelevat; eivät he hanki orvolle oikeutta, lesken asia ei pääse heidän eteensä. **24**Sentähden sanoo Herra, Herra Sebaot, Israelin Väkevä: Voi! Minä viihdytän vihani vastustajissani, minä kostan vihollisilleni; **25**minä käänän käteni sinua vastaan ja puhdistan sinusta kuonan niinkuin lipeellä ja poistan sinusta kaiken lyijyn. **26**Ja minä palautan sinun tuomarisi muinaiselleen ja sinun neuvonantajasi sellaisiksi, kuin alkuaan olivat. Sitten sinua kutsutaan ”vanhurskauden linnaksi”, ”uskolliseksi kaupungiksi”. **27**Siion lunastetaan oikeudella ja sen kääntyneet vanhurskaudella. **28**Mutta luopiot ja syntiset saavat kaikki turmion, ja ne, jotka hylkäävät Herran, hukkuvat. **29**Sillä he saavat häpeän niistä tammista, joita te himoitsitte, ja pettymyksen puutarhoista, jotka te valitsitte. **30**Sillä teidän käy kuin tammen, jonka lehdet lakastuvat, ja kuin puutarhan, joka on vailla vettä. **31**Ja mahtaja tulee rohtimeksi ja hänen tekonsa kipinäksi, ja molemmat palavat yhdessä, eikä ole sammuttajaa.

2Sana, jonka Jesaja, Aamoksen poika, näki Juudasta ja Jerusalemissa. **2**Aikojen lopussa on Herran temppelin vuori seisova vahvana, ylimmäisenä vuorista, kukkuloista korkeimpana, ja kaikki pakanakansat virtaavat sinne. **3**Monet kansat lähtevät liikkeelle sanoen: ”Tulkaa, nouskaamme Herran vuorelle, Jaakobin Jumalan temppeliin, että hän opettaisi meille teitänsä ja me vaeltaisimme hänen polkujansa; sillä Siionista lähtee laki, Jerusalemissa Herran sana”. **4**Ja hän tuomitsee pakanakansojen kesken, säätää oikeutta monille kansoille. Niin he takovat miekkansa van- taiksi ja keihänsä vesureiksi; kansa ei nosta miekkaa kansaa vastaan, eivätkä he enää opettele sotimaan. **5**Jaakobin heimo, tulkaa, vaeltakaamme Herran valkeudessa. **6**Sillä sinä olet hyljännyt kansasi, Jaakobin heimon, koska he

ovat täynnä Idän menoa, täynnä ennustelijoita niinkuin filistealaiset, ja lyövät kättä muukalaisten kanssa. ⁷Heidän maansa tuli täyteen hopeata ja kultaa, eikä heidän aarteillaan ole määrää; heidän maansa tuli täyteen hevosia, eikä heidän vaunuillaan ole määrää. ⁸Heidän maansa tuli täyteen epäjumalia, he kumartavat kättensä tekoa, sitä, minkä heidän sormensa ovat tehneet. ⁹Silloin ihminen masentuu ja mies painuu maahan, mutta älä anna heille anteeksi. ¹⁰Mene kallion kätköön, piiloudu maan peittoon Herran kauhua ja hänen valtansa kirkkautta pakoon. ¹¹Ihmisten ylpeät silmät painuvat maahan, miesten korskeus masentuu, ja sinä päivänä Herra yksinänsä on korkea. ¹²Sillä Herran Sebaotin päivä kohtaa kaikkea ylpeää ja korskeata ja kaikkea ylhäistä, niin että se maahan painuu, ¹³kaikkia Libanonin setripuita, noita korkeita ja ylhäisiä, kaikkia Baasanin tammia, ¹⁴kaikkia korkeita vuoria ja kaikkia ylhäisiä kukkuloita, ¹⁵kaikkia korkeita torneja ja kaikkia vahvoja muureja, ¹⁶kaikkia Tarsiin-laivoja ja kaikkea kallista ja ihanaa. ¹⁷Silloin masentuu ihmisten ylpeys, ja miesten korskeus painuu maahan, ja sinä päivänä Herra yksinänsä on korkea. ¹⁸Mutta epäjumalat katoavat kaikki tyynni. ¹⁹Silloin mennään kallioluoliin ja maakuoppiin Herran kauhua ja hänen valtansa kirkkautta pakoon, kun hän nousee maata kauhistuttamaan. ²⁰Sinä päivänä ihmiset viskaavat pois myyrille ja yököille hopea- ja kultajumalansa, jotka he ovat tehneet kumarrettaviksensa. ²¹Ja he menevät vuorenrotkoihin ja kallionkoloihin Herran kauhua ja hänen valtansa kirkkautta pakoon, kun hän nousee maata kauhistuttamaan. ²²Luopukaa siis ihmisistä, joilla on vain henkäys sieraimissa, sillä minkä arvoiset he ovat!

3Sillä katso, Herra, Herra Sebaot ottaa pois Jerusalemita ja Juudalta varan ja turvan, kaiken leivänvaran ja kaiken vedenvaran, ²sankarin ja soturin, tuomarin ja profetaan, tietäjän ja vanhimman, ³viidenkymmenenpäämiehen ja arvomiehen, neuvonantajan, taitoniekän ja taikurin. ⁴Ja minä panen nuorukaiset heille päämiehiksi, ja pahankuriset hallitsevat heitä. ⁵Kansassa sortaa kukin toistaan, jokainen lähimmäistään; nuorukainen rehentelee vanhusta vastaan, halpa-arvoinen arvollista vastaan. ⁶Kun veli tarttuu veljeensä isänsä talossa sanoen: ”Sinulla on vielä vaatteet, rupea ruhtinaaksemme ja ota huostaasi tämä raunioläjä”, ⁷niin tämä sinä päivänä korottaa äänensä sanoen: ”Ei minusta ole haavoja sitomaan; ei ole minun talossani leipää, ei vaatetta, älkää panko minua kansan ruhtinaaksi”. ⁸Sillä Jerusalem kaatuu ja Juuda kukistuu, koska heidän kielensä ja heidän tekonsa ovat Herraa vastaan ja he uhittelevat hänen kunniansa kasvoja. ⁹Heidän kasvojensa hahmo todistaa heitä vastaan; syntinsä he tuovat julki niinkuin sodomalaiset, he eivät niitä salaa. Voi heitä! Itsellensä he pahaa tekevät. ¹⁰Sanokaa hurskaasta, että hänen käy hyvin, sillä he saavat nauttia tekojensa hedelmiä. ¹¹Voi jumalatonta! Hänen käy pahoin, sillä hänen kättensä teot maksetaan hänelle. ¹²Minun kansani käs-

kijät ovat lapsia, ja naiset sitä hallitsevat. Kansani, sinun johtajasi ovat eksyttäjiä, he ovat hämmentäneet sinun polkujesi suunnan. ¹³Herra asettuu käymään oikeutta, nousee kansoja tuomitsemaan. ¹⁴Herra käy tuomiolle kansansa vanhinten ja sen päämiesten kanssa: Te olette raiskanneet viinitarhan; teidän taloissanne on kurjilta ryöstettyä tavaraa. ¹⁵Kuinka saatatte runnella minun kansaani ja ruhjoa kurjien kasvot? sanoo Herra, Herra Sebaot. ¹⁶Ja Herra sanoi: Koska Siionin tyttävät korskeilevat, kulkevat kaula kenossa ja silmillään vilkuillen, astua sipsuttelevat ja nilkkarenkaitaan kilistelevät, ¹⁷tekee Herra Siionin tytärten päälään rupiseksi, ja Herra paljastaa heidän häpynsä. ¹⁸Sinä päivänä Herra poistaa koreat nilkkarenkaat, otsanauhat, puolikuukorut, ¹⁹korvarenkaat, rannerenkaat, hunnut, ²⁰juhlapäähineet, jalkakäädyt, koruvyöt, hajupulot, taikahelyt, ²¹sormukset, nenärenkaat, ²²juhlaaatteet, kaavut, vaipat, kukkarot, ²³kuvastimet, aivinapaidat, kärelakit ja päällysharsot. ²⁴Silloin tulee tuoksun sijaan löyhkä, yön sijaan nuora, käherretyn tukan sijaan kaljuus, korupuvun sijaan säkkiverho, kauneuden sijaan polttomerkki. ²⁵Sinun miehesi kaatuvat miekkaan ja sinun sankarisi sotaan. ²⁶Ja Siionin portit valittavat ja vaikeroivat, ja työpöyhjänä hän istuu maassa.

4Sinä päivänä seitsemän naista tarttuu yhteen mieheen sanoen: ”Me syömme omaa leipäämme ja vaatetamme itsemme omilla vaatteilla, kunhan vain meidät otetaan sinun nimiisi; poista meidän häpeämme”. ²Sinä päivänä on Herran vesa oleva Israelin pelastuneille kaunistus ja kunnia ja maan hedelmä heille korkeus ja loisto. ³Ja ne, jotka Siionissa ovat säilyneet ja Jerusalemissa jäljelle jääneet, kutsutaan pyhiksi, kaikki, jotka ovat kirjoitetut Jerusalemissa elävien lukuun - ⁴silloin kun Herra on pessyt pois Siionin tytärten saastan ja huuhtonut Jerusalemista sen verenviat tuomion ja puhdistuksen hengellä. ⁵Ja Herra luo Siionin vuorelle koko asuinsijansa ylle ja sen juhlakokousten ylle pilven päivän ajaksi ja savun ynnä tulenliekin hohteen yöksi, sillä kaiken kirkkauden yllä on oleva peite ⁶ja verho varjoamassa päivän helteeltä sekä turvaamassa ja suojaamassa rajuilmalta ja sateelta.

5Minä laulan ystävästäni, laulan rakkaani laulun hänen viinitarhastaan. Ystävälläni oli viinitarha lihavalla vuorenrinteellä. ²Hän kuokki ja kivesi sen ja istutti siihen jaloja köynnöksiä, rakensi sen keskelle tornin ja hakkasi sinne myös kuurnan. Ja hän odotti sen kasvavan rypäleitä, mutta se kasvoi villimarjoja. ³Ja nyt, te Jerusalemin asukkaat ja Juudan miehet, tuomitkaa minun ja minun viinitarhani välillä. ⁴Mitä olisi viinitarhalleni vielä ollut tehtävä, jota en olisi sille tehnyt? Miksi se kasvoi villimarjoja, kun minä odotin sen kasvavan rypäleitä? ⁵Mutta nyt minä ilmoitan teille, mitä teen viinitarhalleni: minä poistan siitä aidan, niin että se jää hävitettäväksi, särjen siitä muurin, niin että se jää tallattavaksi. ⁶Minä hävitän sen: ei sitä

enää vesota eikä kuokita, vaan se on kasvava ohdaketta ja orjantappuraa, ja minä kiellän pilvet sille vettä satamasta. ⁷Sillä Israelin heimo on Herran Sebaotin viinitarha, ja Juudan miehet ovat hänen ilo-istutuksensa. Ja hän odotti oikeutta, mutta katso, tuli oikeuttomuus, ja vanhurskautta, mutta katso, tuli vaikerrus. ⁸Voi niitä, jotka liittäivät talon taloon, yhdistävät pellon peltoon, kunnes ei jää enää tilaa ja te yksin asutte maassa! ⁹Minun korviini kuului Herran Sebaotin sana: Totisesti, ne monet talot tulevat autioiksi, ne suuret ja kauniit asujattomiksi. ¹⁰Sillä kymmenen auranalaa viinitarhaa on antava yhden bat-mitan, ja hoomerin kylvö on antava eefan. ¹¹Voi niitä, jotka aamuvarhaisesta väkijuoman jäljessä juoksevat ja iltamyöhään viipyvät viinistä hehkuvina! ¹²Kanteleet, harput, vaskirummut, huilut ja viinit on heillä pidoissansa, mutta Herran tekoja he eivät tarkkaa, eivät näe hänen kättensä töitä. ¹³Sentähden minun kansani siirretään maastansa äkkiarvaamatta, sen ylhäiset kärsivät nälkää, ja sen remuava joukko näantyy janoon. ¹⁴Sentähden tuonela levittää kitansa ammолleen, avaa suunsa suunnattomaksi; ja sinne menee sen loisto, sen remuava ja pauhaava joukko, kaikki sen ilonpitäjät. ¹⁵Silloin ihminen masentuu ja mies painuu maahan, maahan painuvat ylpeitten silmät; ¹⁶mutta Herra Sebaot on oleva korkea tuomiossa, pyhä Jumala on oleva pyhä vanhurskaudessa. ¹⁷Ja karitsat käyvät siellä niinkuin laitumillansa, ja vieraat syöttävät rikkaitten rauniosijoja. ¹⁸Voi niitä, jotka vetävät perässänään rangaistusta turhuuden köysillä, synnin palkkaa kuin vaunujen valjailia; ¹⁹niitä, jotka sanovat: ”Joutukoon pian hänen tekonsa, että me sen näemme; täytyyköön ja tapahtukoon Israelin Pyhän aivoitus, että me sen tiedämme!” ²⁰Voi niitä, jotka sanovat pahan hyväksi ja hyvän pahaksi, jotka tekevät pimeyden valkeudeksi ja valkeuden pimeydeksi, jotka tekevät karvaan makeaksi ja makean karvaaksi! ²¹Voi niitä, jotka ovat viisaita omissa silmissään ja ymmärtäväisiä omasta mielestänään! ²²Voi niitä, jotka ovat urhoja viinin juonnissa ja aimomiehiä väkijuoman sekoittamisessa, ²³jotka lahjuksesta julistavat syyllisen syyttömäksi ja ottavat oikeuden siltä, joka oikeassa on! ²⁴Sentähden, niinkuin tulen kieli syö oljet ja kuloheinä raukeaa liekkiin, niin heidän juurensa mätänee, ja heidän kukkansa hajoaa tomuna ilmaan, sillä he ovat ylenkatsooneet Herran Sebaotin lain ja pitäneet pilkkanansa Israelin Pyhän sanaa. ²⁵Sentähden syttyi Herran viha hänen kansaansa kohtaan: hän ojensi kätensä sitä vastaan ja löi sitä, niin että vuoret vapisivat ja heidän raatonsa olivat tunkiona keskellä katuja. Tästä kaikesta ei hänen vihansa asettunut, vaan hänen kätensä on vielä ojennettuna. ²⁶Ja hän pystyttää viirin kaukaiselle kansalle ja viheltää sen luokseen maan äärestä. Ja katso, se tulee viipymättä, nopeasti. ²⁷Ei kukaan heistä väsy eikä kompastu, ei kukaan torku eikä nuku, ei vyö kupeilta aukene, eikä kengänpaula katkea. ²⁸Sen nuolet ovat teroitettut, sen jouset kaikki jännitetyt, sen orhien kaviot ovat kuin pii, ja sen rattaat kuin rajuilma. ²⁹Sen kiljunta on kuin naaraslei-

jonan, se kiljuu kuin nuoret jalopeurat, se ärjyy ja tempaa saaliin ja vie sen pois, eikä pelastajaa ole. ³⁰Se ärjyy sille sinä päivänä, niinkuin meri ärjyy. Silloin tähyillään maata, mutta katso, on pimeys, on ahdistus, ja valo on pimennyt sen synkeyteen.

6Kuningas Ussian kuolinvuotena minä näin Herran istuvan korkealla ja ylhäisellä istuimella, ja hänen vaatteensa liepeet täyttivät tempelin. ²Serafit seisoivat hänen ympärillään; kullakin oli kuusi siipeä: kahdella he peittivät kasvonsa, kahdella he peittivät jalkansa, ja kahdella he lensivät. ³Ja he huusivat toinen toisellensa ja sanoivat: ”Pyhä, pyhä, pyhä Herra Sebaot; kaikki maa on täynnä hänen kunniaansa”. ⁴Ja kynnysten perustukset vapisivat heidän huutonsa äänestä, ja huone täyttyi savulla. ⁵Niin minä sanoin: ”Voi minua! Minä hukun, sillä minulla on saastaiset huulet, ja minä asun kansan keskellä, jolla on saastaiset huulet; sillä minun silmäni ovat nähneet kuninkaan, Herran Sebaotin.” ⁶Silloin lensi minun luokseni yksi serafeista, kädessään hehkua kivi, jonka hän oli pihdeillä ottanut alttarilta, ⁷ja kosketti sillä minun suutani sanoen: ”Katso, tämä on koskettanut sinun huuliasi; niin on sinun velkasi poistettu ja syntisi sovitettu”. ⁸Ja minä kuulin Herran äänen sanovan: ”Kenenkä minä lähetän? Kuka menee meidän puolestamme?” Minä sanoin: ”Katso, tässä minä olen, lähetä minut”. ⁹Niin hän sanoi: ”Mene ja sano tälle kansalle: ’Kuulemalla kuulkaa, älkääkä ymmärtäkö, näkemällä nähkää, älkääkä käsittäkö’”. ¹⁰Paaduta tämän kansan sydän, koveta sen korvat, sokaise sen silmät, ettei se näkisi silmillään, ei kuulisi korvillaan, ei ymmärtäisi sydämellään eikä kääntyisi ja parannetuksi tulisi.” ¹¹Mutta minä sanoin: ”Kuinka kauaksi aikaa, Herra?” Hän vastasi: ”Siihen asti, kunnes kaupungit tulevat autioiksi, asumattomiksi, ja talot tyhjiksi ihmisistä ja pellot on hävitetty erämaaksi; ¹²kunnes Herra on karkoittanut ihmiset kauas ja suuri autius tullut keskelle maata. ¹³Ja jos siellä on jäljellä kymmenes osa, niin hävitetään vielä sekin. Mutta niinkuin tammesta ja rautatammesta jää kaadettaessa kanto, niin siitäkkin: se kanto on pyhä siemen.”

7Aahaan, Jootamin pojan, Ussian pojanpojan, Juudan kuninkaan, aikana lähtivät Resin, Aramin kuningas, ja Pekah, Remaljan poika, Israelin kuningas, sotimaan Jerusalemia vastaan, mutta he eivät voineet valloittaa sitä. ²Ja kun Daavidin huoneelle ilmoitettiin sanoma: ”Aram on leirytnyt Efraimiin”, niin kuninkaan ja hänen kansansa sydän vapisi, niinkuin metsän puut vapisevat tuulessa. ³Silloin Herra sanoi Jesajalle: ”Mene Aahasta vastaan, sinä ja sinun poikasi Sear-Jaasub, Ylälammikon vesijohdon päähän, Vanuttajankedon tielle, ⁴ja sano hänelle: Ole varuillasi ja pysy rauhallisena, älä pelkää, älköönkä sydämesi säikkykö noita kahta savuavaa kekälempätkää: Resinin ja Aramin ynnä Remaljan pojan vihanvimmaa. ⁵Koska Aram, Efraim ja Remaljan poika ovat hankkineet pahaa sinua vastaan

sanoen: ⁶Lähtekäämme Juudaa vastaan, täyttäkäämme se kauhulla, vallatkaamme se itsellemme ja asettakaamme sinne kuninkaaksi Taabalin poika', ⁷niin sanoo Herra, Herra näin: Ei se onnistu, eikä se tapahdu. ⁸Sillä Aramin pää on Damasko, ja Damaskon pää on Resin - mutta kuusikymmentä viisi vuotta vielä, ja Efraim on muserrettu eikä ole enää kansa - ja Efraimin pää on Samaria, ⁹ja Samarian pää on Remaljan poika. Ellette usko, niin ette kestä." ¹⁰Ja Herra puhui jälleen Aahaalle sanoen: ¹¹"Pyydä itsellesi merkki Herralta, Jumalaltasi, pyydä alhaalta syvyydestä taikka ylhäältä korkeudesta". ¹²Mutta Aahas vastasi: "En pyydä enkä kiusaa Herraa". ¹³Siihen hän lausui: "Kuulkaa, te Daavidin suku, eikä se riitä, että te ihmiset väsyttätte, kun vielä minun Jumalanikin itseenne väsyttätte?" ¹⁴Sentähden Herra itse antaa teille merkin: Katso, neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää pojan ja antaa hänelle nimen Immanuel. ¹⁵Voita ja hunajaa hän syö siinä iässä, jolloin hän oppii hylkäämään pahan ja valitsemaan hyvän; ¹⁶sillä ennenkuin poika on oppinut hylkäämään pahan ja valitsemaan hyvän, tulee autioksi maa, jonka kahta kuningasta sinä kauhistut. ¹⁷Herra antaa tulla sinulle, sinun kansallesi ja isäsi suvulle ne päivät, joita ei ole ollut siitä asti, kun Efraim luopui Juudasta - antaa tulla Assurin kuninkaan. ¹⁸Ja sinä päivänä Herra viheltää kärpäset Egyptin virtain suulta ja mehiläiset Assurin maasta, ¹⁹ja ne tulevat ja laskeutuvat kaikki vuorenrotkoihin ja kallionkoloihin, kaikkiin orjantappurapensaisiin ja kaikille juottopaikeille. ²⁰Sinä päivänä Herra ajattaa virran tuolta puolen palkatulla partaveitsellä, Assurin kuninkaalla, pään ja häpykarvat; viepä se vielä parrankin. ²¹Siihen aikaan pitää mies lehmäsen ja pari lammasta, ²²mutta runsaan maidon tulon tähden hän syö voita; sillä voita ja hunajaa syövät kaikki maahan jäljelle jääneet. ²³Ja siihen aikaan jokainen paikka, jossa kasvaa tuhat viinipuuta, arvoltaan tuhat hopeasekeliä, joutuu orjantappurain ja ohdakkeiden valtaan. ²⁴Sinne on mentävä nuolet ja jousi mukana, sillä koko maa on pelkkää orjantappuraa ja ohdaketta. ²⁵Ei yhdellekään niistä vuorista, joita nyt kuokalla kuokitaa, enää mennä orjantappurain ja ohdakkeiden pelosta; ne jäävät härkien laitumeksi ja lammasten tallattavaksi."

⁸Ja Herra sanoi minulle: "Ota iso taulu ja kirjoita siihen selkeällä kirjoituksella: Maher-Saalal Haas-Bas. ²Ja minä otan itselleni luotettavat todistajat, pappi Uurian ja Sakarjan, Jeberekjan pojan." ³Sitten minä lähestyin profeetta-vaimoani, ja hän tuli raskaaksi ja synnytti pojan. Niin Herra sanoi minulle: "Pane hänelle nimeksi Maher-Saalal Haas-Bas. ⁴Sillä ennenkuin poika oppii sanomaan: 'isä' ja 'äiti', viedään Damaskoon tavarat ja Samarian saalis Assurin kuninkaan eteen." ⁵Ja Herra puhui jälleen minulle ja sanoi: ⁶"Koska tämä kansa halveksii Siiloan hiljaa virtaavia vesiä ja iloitsee Resinin ja Remaljan pojan kanssa, ⁷niin katso, sentähden Herra antaa tulla heidän ylitsensä virran vedet, valtavat ja suuret: Assurin kuninkaan ja kaiken hänen kun-

niansa; se nousee kaikkien uomiensa yli ja menee kaikkien äyräittänsä yli, ⁸ja se tunkeutuu Juudaan, paisuu ja tulvii ja ulottuu kaulaan saakka. Ja levittäen siipensä se täyttää yliyltään sinun maasi, Immanuel." ⁹Riehukaa, kansat, kuitenkin kukistutte; kuulkaa, kaikki kaukaiset maat: sonnustautukaa, kuitenkin kukistutte; sonnustautukaa, kuitenkin kukistutte. ¹⁰Pitäkää neuvoa: se raukeaa; sopikaa sopimus: ei se pysy. Sillä Jumala on meidän kanssamme. ¹¹Sillä näin sanoi minulle Herra, kun hänen kätensä valtasi minut ja hän varoitti minua vaeltamasta tämän kansan tietä: ¹²"Älkää sanoko salaliitoksi kaikkea, mitä tämä kansa salaliitoksi sanoo; älkää peljätkö, mitä se pelkää, älkääkään kauhistuko. ¹³Herra Sebaot pitääkään pyhänä, häntä te peljättäkää ja kauhistukaa. ¹⁴Ja hän on oleva pyhäkkö, hän loukkauskivi ja kompastuksen kallio molemmille Israelin huonekunnille, paula ja ansa Jerusalemin asukkaille. ¹⁵Monet heistä kompastuvat ja kaatuvat ja ruhjoutuvat, monet kiedotaan ja vangitaan. ¹⁶Sido todistus talteen, lukitse laki sinetillä minun opetuslapsiini." ¹⁷Niin minä odotan Herraa, joka kätkee kasvonsa Jaakobin heimolta, ja panen toivoni häneen. ¹⁸Katso, minä ja lapset, jotka Herra on minulle antanut, me olemme Herran Sebaotin merkkeinä ja ihmeinä Israelissa, hänen, joka asuu Siionin vuorella. ¹⁹Ja kun he sanovat teille: "Kysykää vainaja- ja tietäjähengiltä, jotka supisevat ja mumisevat", niin eikö kansa kysyisi Jumalaltansa? Kuolleiltako elävien puolesta? ²⁰"Pysykää laissa ja todistuksessa!" Elleivät he näin sano, ei heillä aamunkoittoa ole. ²¹Ja siellä he kuljeskelevat vaivattuina ja nälkäisinä, ja nälissään he vimmastuvat ja kiroavat kuninkaansa ja Jumalansa. He luovat silmänsä korkeuteen, ²²he katsahtavat maan puoleen, mutta katso: ainoastaan ahdistusta ja pimeyttä; he ovat syösty tuskan synkeyteen ja pimeyteen. ²³Mutta ei jää pimeään se, mikä nyt on vaivan alla. Entiseen aikaan hän saattoi halveksitukseksi Sebulonin maan ja Naftalin maan, mutta tulevaisuudessa hän saattaa kunniaan merentien, Jordanin tuonpuoleisen maan, pakanain alueen.

⁹Kansa, joka pimeydessä vaelttaa, näkee suuren valkeuden; jotka asuvat kuoleman varjon maassa, niille loistaa valkeus. ²Sinä lisäät kansan, annat sille suuren ilon; he iloitsevat sinun edessäsi, niinkuin elon aikana iloitaan, niinkuin saaliinjaossa riemuitaan. ³Sillä heidän kuormansa ikeen, heidän olkainsa vitsan ja heidän käskijänsä sauvan sinä särjet niinkuin Midianin päivänä; ⁴ja kaikki taistelun pauhusa tallatut sotakengät ja verellä tahratut vaipat poltetaan ja tulella kulutetaan. ⁵Sillä lapsi on meille syntynyt, poika on meille annettu, jonka hartioilla on herraus, ja hänen nimensä on: Ihmeellinen neuvonantaja, Väkevä Jumala, Iankaikkinen isä, Rauhanruhtinas. ⁶Herraus on oleva suuri ja rauha loppumaton Daavidin valtaistuimella ja hänen valtakunnallansa; se perustetaan ja vahvistetaan tuomiolla ja vanhurskaudella nyt ja iankaikkisesti. Herran Sebaotin kiihkaus on sen tekevä. ⁷Herra lähetti sanan Jaakobia vastaan,

ja se iski Israeliin, ⁸ja sen sai tuntea koko kansa, Efraim ja Samarian asukkaat, mutta he sanoivat ylpeydessään ja sydämensä kopeudessa: ⁹”Tiilikivet sortuivat maahan, mutta me rakennamme hakatuista kivistä; metsäviikunapuut lyötiin poikki, mutta me panemme setripuita sijaan”. ¹⁰Silloin Herra nostatti sitä vastaan Resinin ahdistajat ja kiihoitti sen viholliset, ¹¹aramilaiset edestä ja filistealaiset takaa, ja he söivät Israelia suun täydeltä. Kaikesta tästä ei hänen vihansa ole asettunut, ja vielä on hänen kätensä ojennettu. ¹²Mutta kansa ei palannut kurittajansa tykö, eivätkä he etsineet Herraa Sebaotia. ¹³Sentähden Herra katkaisi Israelilta pään ja hännän, palmunlehvän ja kaislan, yhtenä päivänä. ¹⁴Vanhin ja arvomies on pää, mutta profeetta, joka valhetta opettaa, on häntä. ¹⁵Ja tämän kansan johtajat tulivat eksyttäjiksi, ja johdettavat joutuivat hämminkiin. ¹⁶Sentähden Herra ei iloitse sen nuorista miehistä eikä armahda sen orpoja ja leskiä, sillä he ovat kaikki jumalattomia ja pahantekijöitä, ja jokainen suu puhuu hulluutta. Kaikesta tästä ei hänen vihansa ole asettunut, ja vielä on hänen kätensä ojennettu. ¹⁷Sillä jumalattomuus palaa tulena, kuluttaa orjantappurat ja ohdakkeet ja sytyttää sankan metsän, niin että se savuna tupruaa ilmaan. ¹⁸Herran Sebaotin vihasta maa syttyy palamaan, ja kansa on kuin tulen syötävänä; toinen ei sääli toistansa. ¹⁹Ahmivat oikealta, mutta on yhä nälkä, syövät vasemmalta, mutta eivät saa kylläänsä; jokainen syö oman käsivartensa lihaa: ²⁰Manasse Efraimia ja Efraim Manassea, molemmat yhdessä käyvät Juudan kimppuun. Kaikesta tästä ei hänen vihansa ole asettunut, ja vielä on hänen kätensä ojennettu.

10Voi niitä, jotka vääriä säädöksiä säätävät, jotka turmiollisia tuomioita kirjoittelevat, ²vääntääksensä vaivaisten asian ja riistääksensä minun kansani kurjilta oikeuden, että lesket joutuisivat heidän saaliiksensa ja orvot heidän ryöstettäviksensä! ³Mutta mitä te teette koston päivänä, rajumyrskyssä, joka tulee kaukaa? Kenen turviin pakenette apua saamaan ja minne talletatte tavaranne? ⁴Ei muuta kuin vaipua vangittujen joukkoon tai kaatua surmattujen sekaan. Kaikesta tästä ei hänen vihansa ole asettunut, ja vielä on hänen kätensä ojennettu. ⁵Voi Assuria, joka on minun vihani vitsa ja jolla on kädessään minun suuttumukseni sauva! ⁶Minä lähetän hänet jumalattoman kansakunnan kimppuun, käsken hänet vihastukseni kansaa vastaan saalista saamaan ja ryöstöä ryöstämään ja tallaamaan sitä kuin katujen lokaa. ⁷Mutta hän ei ajattele niin, se ei ole hänen sydämensä aivoitus, vaan hänen sydämensä halu on hävittää ja tuhota kansoja paljon. ⁸Sillä hän sanoo: ”Eivätkö minun päämieheni ole kaikki kuninkaita? ⁹Eikö käynyt Kalnon niinkuin Karkemiin, eikö Hamatin niinkuin Arpadin ja Samarian niinkuin Damaskon? ¹⁰Niinkuin minun käteni on saavuttanut epäjumalien valtakunnat, joiden jumalankuvat olivat paremmat kuin Jerusalemin ja Samarian - ¹¹niin enkö minä tekisi Jerusalemille ja sen epäjumalankuville, samoin kuin minä tein Samarialle ja

sen epäjumalille?” ¹²Mutta kun Herra on päättänyt kaiken työnsä Siionin vuorella ja Jerusalemissa, niin minä koston Assurin kuninkaalle hänen sydämensä ylpeyden hedelmän ja hänen kopeitten silmiensä korskan. ¹³Sillä hän sanoo: ”Oman käteni voimalla minä sen tein ja viisaudellani, sillä minä olen ymmärtäväinen. Minä siirsin kansojen rajat ja ryöstin heidän aarteensa ja puskin kumoon kuin härkä valtaistuimella-istujat. ¹⁴Minun käteni tavoitti kansojen rikkaudet niinkuin linnun pesän; ja niinkuin hyljätyt munat kootaan, niin minä olen koonnut kaikki maat, eikä ketään ollut, joka olisi siipeä räpyttänyt tai nokkaa avanut ja piipittänyt.” ¹⁵Korskeileeko kirves hakkaajaansa vastaan, tai suureteleeko saha heiluttajaansa vastaan? Ikäänkuin vitsa heiluttaisi kohottajaansa ja sauva saisi koholle sen, joka ei ole puuta! ¹⁶Sentähden Herra, Herra Sebaot, lähettää hänen lihavuuteensa näivetystaudin, ja hänen kunniansa alle syttyy tuli niinkuin tulipalo. ¹⁷Israelin valkeus on tuleva tuleksi ja hänen Pyhänsä liekiksi, joka polttaa ja kuluttaa hänen ohdakkeensa ja orjantappuransa yhtenä päivänä ¹⁸ja hänen metsänsä ja puutarhansa ihanuuden, hamaan luihin ja ytimiin, ja hän tulee riutuvan sairaan kaltaiseksi. ¹⁹On helppo lukea ne puut, jotka jäävät hänen metsästänsä jäljelle; poikanen voi ne kirjoittaa muistiin. ²⁰Sinä päivänä ei Israelin jäännös eivätkä Jaakobin heimon pelastuneet enää turvaudu lyöjäänsä, vaan totuudessa he turvautuvat Herraan, Israelin Pyhään. ²¹Jäännös palajaa, Jaakobin jäännös, väkevän Jumalan tykö. ²²Sillä vaikka sinun kansasi, Israel, olisi kuin meren hiekka, on siitä palajava ainoastaan jäännös. Päätetty on hävitys, joka tulee, vanhurskautta tulvillaan. ²³Sillä hävityksen ja tuomiopäätöksen panee Herra, Herra Sebaot, toimeen kaikessa maassa. ²⁴Sentähden sanoo Herra, Herra Sebaot, näin: ”Älä pelkää, minun kansani, joka Siionissa asut, Assuria, kun hän sinua vitsalla lyö ja kohottaa sauvansa sinua vastaan Egyptin tavalla. ²⁵Sillä lyhyt hetki vielä, niin suuttumus täyttyy, ja minun vihani kääntyy hävittämään heidät.” ²⁶Ja Herra Sebaot heiluttaa ruoskaa häntä vastaan, niinkuin silloin, kun Midian lyötiin Oorebin kalliolla, ja hänen sauvansa on ojennettuna meren yli, ja hän kohottaa sen niinkuin muinoin Egyptiä vastaan. ²⁷Sinä päivänä heltiää hänen kuormansa sinun hartioiltasi ja hänen ikeensä sinun niskaltasi, sillä ies särkyy lihavuuden pakosta. ²⁸Hän tulee Aijatiin, kulkee Migronin kautta, jättää kuormastonsa Mikmaaseen; ²⁹he kulkevat solatien poikki: ”Geba on yöpaikkamme”. Raama vapisee, Saulin Gibeaa pakenee. ³⁰Huuda kimakasti, tytär Gallim! Kuuntele, Laisa! Poloinen Anatot! ³¹Madmena menee pakoon, Geebimin asukkaat saattavat tavaransa turviin. ³²Vielä samana päivänä hän pysähtyy Noobiin, hän kohottaa kätensä tytär Siionin vuorta, Jerusalemin kukkulaa, vastaan - ³³katso, silloin Herra, Herra Sebaot, katkaisee hänen latvansa kauhustavalla voimalla, vartevat rungot kaadetaan, ja korkeat kukistuvat. ³⁴Metsän tiheikkö hakataan kirveellä maahan, ja Libanon kaatuu Voimallisen edessä.

11 Mutta Iisain kannosta puhkeaa virpi, ja vesa versoo hänen juuristansa. ²Ja hänen päällensä lepää Herran Henki, viisauden ja ymmärryksen henki, neuvon ja voiman henki, tiedon ja Herran pelon henki. ³Hän halajaa Herran pelkoa; ei hän tuomitse silmän näöltä eikä jaa oikeutta korvan kuulolta, ⁴vaan tuomitsee vaivaiset vanhurskaasti ja jakaa oikein oikeutta maan nöyrille; suunsa sauvalla hän lyö maata, surmaa jumalattomat huultensa henkäyksellä. ⁵Vanhurskaus on hänen kupeittensa vyö ja totuus hänen lanteittensa side. ⁶Silloin susi asuu karitsan kanssa, ja pantteri makaa vohlan vieressä; vasikka ja nuori leijona ja syöttöhärkä ovat yhdessä, ja pieni poikanen niitä paimentaa. ⁷Lehmä ja karhu käyvät laitumella, niiden vasikat ja pennut yhdessä makaavat, ja jalopeura syö rehua kuin raavas. ⁸Imeväinen leikittelee kyykäärmeen kololla, ja vieroitettu kurottaa kätensä myrkkyliskon luolaan. ⁹Ei missään minun pyhällä vuorellani tehdä pahaa eikä vahinkoa, sillä maa on täynnä Herran tuntemusta, niinkuin vedet peittävät meren. ¹⁰Sinä päivänä pakanat etsivät Iisain juurta, joka on kansojen lippuna, ja hänen asumuksensa on oleva kunniaa täynnä. ¹¹Ja sinä päivänä Herra vielä toisen kerran ojentaa kätensä hankkiakseen itselleen kansansa jäännöksen, joka on jäljellä Assurissa, Egyptissä, Patroksessa, Etiopiassa, Eelamissa, Sinearissa, Hamatissa ja merensaarilla. ¹²Hän nostaa viirin pakanakansoille ja kokoaa Israelin karkoitettut miehet; ja Juudan hajoitettut naiset hän kerää maan neljästä äärestä. ¹³Silloin katoaa Efraimin kateus, ja Juudan vihat häviävät. Efraim ei kadehdi Juudaa, eikä Juuda vihaa Efraimia. ¹⁴Ja he lentävät länteen päin filistealaisten niskaan, yhdessä he ryöstävät Idän miehiä. Edom ja Mooab joutuvat heidän käsiinsä, ammonilaiset heidän alamaisikseen. ¹⁵Ja Herra vihkii tuhon omaksi Egyptin merenlahden ja vihansa hehkussa kohottaa kätensä Euftrat-virtaa vastaan, lyö sen hajalle seitsemäksi puroksi ja tekee sen kengin kuljettavaksi. ¹⁶Siitä tulee valtatie hänen kansansa jäännökselle, joka on jäljellä Assurissa, niinkuin tuli Israelille silloin, kun se Egyptin maasta lähti.

12 Sinä päivänä sinä sanot: ”Minä kiitän sinua, Herra, sillä sinä olit minuun vihastunut, mutta sinun vihasi asetui, ja sinä lohdutit minua. ²Katso, Jumala on minun pelastukseni; minä olen turvassa enkä pelkää, sillä Herra, Herra on minun väkevyyteni ja ylistysvirteni, hän tuli minulle pelastukseksi.” ³Te saatte ilolla ammentaa vettä pelastuksen lähteistä. ⁴Ja sinä päivänä te sanotte: ”Kiittäkää Herraa, julistakaa hänen nimeänsä, tehkää hänen suuret tekonsa tiettäviksi kansain keskuudessa, tunnustakaa, että hänen nimensä on korkea. ⁵Veisatkaa ylistystä Herralle, sillä jalvoja töitä hän on tehnyt; tulkoot ne tunnetuiksi kaikessa maassa. ⁶Huutakaa ja riemuitkaa, Siionin asukkaat, sillä suuri on teidän keskellänne Israelin Pyhä.”

13 Ennustus Baabelista, Jesajan, Aamoksen pojan, näkemä. ²Pystyttäkää viiri paljaalle vuoren laelle, korottakaa

äänenne heille, viittokaa kädellä heitä menemään sisälle ruhtinasten porteista. ³Minä olen antanut käskyn vihkiytyneilleni ja kutsunut urhoni vihani työhön, ylvääni, riemuitsevaiseni. ⁴Kuule, vuorilla käy kuin paljon väen pauhina; kuule valtakuntain, kokoontuneitten kansojen kohinaa: Herra Sebaot katsastaa sotajoukkoonsa. ⁵He tulevat kaukaisesta maasta, taivaan ääristä, Herra ja hänen vihansa aseet, hävittämään kaiken maan. ⁶Valittakaa, sillä Herran päivä on lähellä, se tulee kuin hävitys Kaikkivaltiaalta. ⁷Sentähden herpoavat kaikki kädet, ja kaikki ihmissydämet raukeavat. ⁸He peljestyvät, kivut ja tuskat valtaavat heidät, he vääntelehtivät kuin synnyttäjää, tuijottavat toisiinsa tyrmistyneinä, kasvot tulenkarvaisina. ⁹Katso, Herran päivä tulee, tulee armottomana, tulee kiivaus ja vihan hehku, tekemään autioksi maan ja hävittämään siitä sen syntiset. ¹⁰Sillä taivaan tähdet ja Kalevanmiekat eivät loista valollansa, aurinko on pimeä noustessansa, kuu ei kirkkaana kumota. ¹¹Minä kostan maanpiirille sen pahuuden ja jumalattomille heidän pahat tekonsa; minä lopeetan julkeitten kopeuden ja painan maahan väkivaltaisten ylpeyden. ¹²Minä teen kuolevaiset harvinaisemmiksi kuin puhdas kulta, ihmiset harvinaisemmiksi kuin Oofrin kulta. ¹³Sentähden minä järisyntän taivaat, ja maa järkkyy paikaltansa Herran Sebaotin kiivaudesta, hänen vihansa hehkun päivänä. ¹⁴Ja niinkuin säilytetyt gasellit ja niinkuin lampaat, joilla ei ole kokoajaa, he kääntyvät kukin kansansa luo, pakenevat kukin omalle maallensa. ¹⁵Kuka ikinä tavataan, se lävistetään, kuka kiinni joutuu, se miekkaan kaatuu. ¹⁶Heidän pienet lapsensa murskataan heidän silmäinsä edessä, heidän talonsa ryöstetään, ja heidän vaimonsa raiskataan. ¹⁷Katso, minä herätän heitä vastaan meedialaiset, jotka eivät hopeasta huoli eivätkä kullasta välitä. ¹⁸Heidän jousensa kaatavat nuoret miehet; he eivät armahda kohdun hedelmää eivätkä lapsia sääli. ¹⁹Ja Baabelin, valtakuntain kaunistuksen, kaldealaisten ylpeyden ja loiston, käy niinkuin Sodomian ja Gomorran, jotka Jumala hävitti. ²⁰Ei sitä ikinä enää asuta, autioksi jää se polvesta polveen; ei arabialainen sinne telttaansa tee, eivätkä paimenet siellä laumaansa lepuuta. ²¹Erämaan eläimet lepäävät siellä, sen huoneet ovat täynnä huuhkajia, kamelikurjet asuvat siellä, ja metsänpeikot siellä hyppelevät. ²²Sakaalit ulvovat sen palatseissa, aavikkosudet huvilinoissa. Sen aika on lähellä, tulemaisillaan, ei sen päiviä pidennetä.

14 Sillä Herra armahtaa Jaakobia ja valitsee vielä Israelin ja sijoittaa heidät heidän omaan maahansa; muukalaiset liittyvät heihin ja yhtyvät Jaakobin heimoon. ²Kansat ottavat heidät ja tuovat heidät heidän kotiinsa, ja Israelin heimo saa heidät Herran maassa omiksensa, orjiksi ja orjattariksi, ja he vangitsevat vangitsijansa ja vallitsevat käskijöitensä. ³Ja sinä päivänä, jona Herra päästää sinut rauhaan vaivastasi, tuskastasi ja siitä kovasta työstä, jota sinulla teetettiin, ⁴sinä virität tämän pilkkalaulun Baa-

belin kuminkaasta ja sanot: ”Kuinka on käskijästä tullut loppu, tullut loppu ahdistuksesta! ⁵Herra on murtautunut jumalattomain saunan, valtiaitten vitsan, ⁶joka kiukussa löi kansoja, löi lakkaamatta, joka vihassa vallitsi kansakuntia, vainosi säälimättä. ⁷Kaikki maa on saanut levon ja rauhan, he puhkeavat riemuun. ⁸Kypressitkin sinusta iloa pitävät sekä Libanonin setrit: ’Sinun maata mentyäsi ei nouse kukaan meitä hakkaamaan’. ⁹Tuonela tuolla alhaalla liikkuu sinun tähtesi, ottaaksensa sinut vastaan, kun tulet. Se herättää haamut sinun tähtesi, kaikki maan johtomiehet, nostattaa valtaistuimiltansa kaikki kansojen kuminka. ¹⁰Kaikki he lausuvat ja sanovat sinulle: ’Myös sinä olet riutunut niinkuin mekin, olet tullut meidän kaltaiseksemme’. ¹¹Alas tuonelaan on vaipunut sinun komeutesi, sinun harppujesi helinä; sinun allasi ovat vuoteena matot, toukat ovat peitonasi. ¹²Kuinka olet taivaalta pudonnut, sinä kointähti, aamuruskon poika! Kuinka olet maahan syösty, sinä kansojen kukistaja! ¹³Sinä sanoit sydämessäsi: ’Minä nousen taivaaseen, korkeammalle Jumalan tähtiä minä istuimeni korotan ja istun ilmestysvuorelle, pohjimmaiseen Pohjolaan. ¹⁴Minä nousen pilvien kukkuloille, teen itseni Korkeimman vertaiseksi.’ ¹⁵Mutta sinut heitettiin alas tuonelaan, pohjimmaiseen hautaan. ¹⁶Jotka sinut näkevät, ne katsovat pitkään, tarkastavat sinua: ’Onko tämä se mies, joka järjestytti maan, järkytti valtakunnat, ¹⁷joka teki maanpiirin erämaaksi ja hävitti sen kaupungit, joka ei päästänyt vankejansa kotiin?’ ¹⁸Kansojen kuminkaat kaikki lepäävät kunniaassa, kukin kammiossansa. ¹⁹Mutta sinä olet kaukana haudastasi, poisviskattuna niinkuin hylkyvesa, olet peittynyt surmattujen, miekalla lävistettyjen, kiviseen kuoppaan suistuneitten alle, olet kuin tallettu raato. ²⁰Et sinä saa yhtyä heidän kanssaan haudassa, sillä sinä olet maasi hävittänyt, kansasi tappanut. Ei ikänä enää mainita pahantekijäin sukua. ²¹Laittakaa hänen lapsillensa verilöyly heidän isiensä pahain tekojen tähden, etteivät he nousisi ottamaan omaksensa maata ja täyttäisi maanpiiriä kaupungeilla.” ²²Minä nousen heitä vastaan, sanoo Herra Sebaot, ja hävitän Baabelilta nimen ja jäännöksen, suvun ja jälkeläiset, sanoo Herra. ²³Minä teen sen tuonenkurkien perinnöksi ja vesirämeeksi, minä lakaisen sen pois hävityksen luudalla, sanoo Herra Sebaot. ²⁴Herra Sebaot on vannonut sanoen: Totisesti, mitä minä olen ajatellut, se tapahtuu, mitä minä olen päättänyt, se toteutuu: ²⁵minä muserran Assurin maassani ja tallaan hänet vuorillani, niin että hänen ikeensä heltiää heidän päältään ja hänen kuormansa heltiää heidän hartioiltansa. ²⁶Tämä on päätös, päätetty kaikesta maasta, tämä on käsi, ojennettu kaikkien kansojen yli. ²⁷Sillä Herra Sebaot on päättänyt, - kuka sen tyhjäksi tekee? Hänen kätensä on ojennettu, - kuka sen torjuu? ²⁸Kuningas Aahaan kuolinvuotena tuli tämä ennustus: ²⁹Älä iloitse, Filistea kaikkinesi, siitä että sauva, joka sinua löi, on murtunut. Sillä käärmeen juuresta kasvaa myrkkylisko, ja sen hedelmä on lentävä käärme. ³⁰Vaivaisista kurjimmat löytävät laitumen, ja köyhät

saavat turvassa levätä, mutta sinun juuresi minä tapan nälkään, ja sinun jäännöksesi surmataaan. ³¹Valita, portti, huuda, kaupunki; menehdy pelkoon, Filistea kaikkinesi, sillä pohjoisesta tulee savu; eikä yksikään erkane vihollisen riveistä. ³²Ja mitä vastataan pakanakansan sanansaattajille? ”Herra on perustanut Siionin, ja hänen kansansa kurjat saavat siinä turvan”.

15Ennustus Mooabista. Hävityksen yönä tuhoutuu Aar-Mooab; hävityksen yönä tuhoutuu Kiir-Mooab. ²Bait ja Diibon nousevat uhrikukkuloille itkemään, Nebolla ja Mee-debassa Mooab valittaa; kaikki päät ovat paljaiksi ajellut, kaikki parrat ovat leikatut. ³Kaduilla he kääriytyvät säkeihin, katoilla ja toreilla kaikki valittavat, menehtyvät itkuun. ⁴Hesbon ja Elale huutavat; Jahaaseen asti kuuluu niiden parku. Sentähden Mooabin varustetut miehet vaikeoivat, sen sielu vapisee. ⁵Minun sydämeni huutaa Mooabin tähden; sen pakolaisia on aina Sooariin, aina Eglat-Selisijjaan asti. Luuhitin solatietä he nousevat itkien, Hooronaimin tiellä he puhkeavat parkuun hävityksen tähden. ⁶Nimrimin vedet ehtyvät erämaaksi, heinä kuivuu, ruoho lakastuu, vihantaa ei ole. ⁷Sentähden he kantavat hankkimansa säästön ja tallettamansa tavaran Pajupuron yli. ⁸Parku kiertää Mooabin rajoja, valitus kuuluu Eglaimiin asti, valitus Beer-Eelimiin asti. ⁹Sillä Diimonin vedet ovat verta täynnä, ja vielä muutakin minä tuotan Diimonille: leijonan Mooabin pelastettujen ja maahan jääneitten kimpuun.

16”Lähetäkää maanhallitsijalle tulevat lampaat Selasta erämaan kautta tytär Siionin vuorelle.” ²Ja niinkuin pakenevat linnut, säilytetty pesue, ovat Mooabin tyttäret Arnonin kahlauspaikoilla. ³”Anna neuvo, käy välittämään, tee varjosi yön kaltaiseksi keskellä päivää, kätke karkoitettut, älä ilmaise pakenevia. ⁴Salli minun karkoitettujeni asua tykönäsi, ole Mooabille suojana hävittäjää vastaan. Sillä sortajalle tulee loppu, hävitys lakkaa, ja polkija on maasta poissa; ⁵ja valtaistuin vahvistetaan laupeudella, ja sillä istuu vakaasti Daavidin majassa tuomari, joka harastaa oikeutta ja vanhurskautta ahkeroitsee.” ⁶”Me olemme kuulleet Mooabin ylpeilyn, tuon ylen korskean, hänen kopeilunsa, ylpeilynsä ja vihansa, hänen väärät puheensa.” ⁷Sentähden Mooab Mooabille valittaa, kaikki he valittavat; Kiir-Haresetin rypälekkakuja te huokaillette, ratki murtuneina. ⁸Sillä kuihtuneet ovat Hesbonin viinitarhat, Sibman viiniköynnökset; niiden jalot rypäleet kaatoivat kansojen valtiaita, ne ulottuivat Jaeseriin asti, harhailivat halki erämaan, niiden vesat levisivät, menivät yli meren. ⁹Sentähden minä itken Jaeserin kanssa, itken Sibman viiniköynnöksiä, kastelen kyneleilläni sinua, Hesbon, ja sinua, Elale, sillä hedelmän- ja viininkorjuun keskeen on kajahtanut sotahuuto. ¹⁰Ilo ja riemu on tauonnut puutarhasta, viinitarhoissa ei riemuja, ei remahdella; ei poljeta viiniä viinikuurnissa. ”Minä olen vaientanut ilohuudon.” ¹¹Siksi

väräjää minun sisimpäni Mooabin tähden niinkuin kannel, minun sydämeni Kiir-Hereksen tähden. ¹²Ja vaikka Mooab kuinka astuisi uhrikukkulalle ja sillä itsensä uuvuttaisi ja vaikka kuinka menisi pyhäkköönensä rukoilemaan, ei se häntä auta. ¹³Tämä on sana, jonka Herra ennen puhui Mooabille. ¹⁴Mutta nyt Herra puhuu sanoen: Ennenkuin kolme vuotta on kulunut - kolme palkkalaisen vuotta - painuu halvaksi Mooabin kunnia, sen suuret laumat, ja jäännös on oleva pieni, vähäpätöinen, mitätön.

17Ennustus Damaskosta. Katso, Damasko poistetaan kaupunkien luvusta ja luhistuu raunioiksi. ²Autioiksi jäävät Aroerin kaupungit, karjalaumojen haltuun; ne lepäävät siellä, kenenkään peloittelematta. ³Efraimilta menee suojaruustus ja Damaskolta kuninkuus ja Aramista jäännöskin: niiden käy niinkuin israelilaisten kunnian, sanoo Herra Sebaot. ⁴Ja sinä päivänä Jaakobin kunnia köyhtyy, ja hänen ruumiinsa lihavuus laihtuu. ⁵Ja käy niinkuin leikkaajan kouraistessa viljaa ja hänen käsivartensa leikatessa tähkäpäitä, käy niinkuin tähkäpäitä poimittaessa Refaimin tasangolla. ⁶Se siinä jää jälkikorjuuta, mikä öljyvuuta karistettaessa: pari, kolme marjaa korkealle latvaan, neljä, viisi hedelmäpuun oksiin, sanoo Herra, Israelin Jumala. ⁷Sinä päivänä ihminen luo katseen Luojaansa, ja hänen silmänsä katsovat Israelin Pyhään, ⁸eikä hän luo katsettaan alttareihin, omaan kättensä tekoon, eikä katso niihin, mitä hänen sormensa ovat tehneet, ei asera-karsikkoihin, ei aurin-gonpatsaisiin. ⁹Sinä päivänä ovat hänen linnakaupunkinsa niinkuin autiopaikat metsissä ja kukkuloilla, jotka jätettiin autioiksi israelilaisten tullessa, ja maa muuttuu erämaaksi. ¹⁰Sillä sinä unhotit pelastuksesi Jumalan etkä muistanut suojakalliotasi. Sentähden sinä istutat ihania istutuksia ja kylvät vieraita viiniköynnöksiä; ¹¹istuttamispäivänä sinä saat ne isonemaan, ja aamulla saat kylvösi kukoistamaan - mutta poissa on sato sairauden päivänä, ja parantumaton on kipu. ¹²Voi paljoiden kansojen pauhua - ne pauhaavat, niinkuin meri pauhaa, ja kansakuntien kohinaa - ne kohisevat, niinkuin valtavat vedet kohisevat! ¹³Kansakunnat kohisevat, niinkuin suuret vedet kohisevat, mutta hän nuhtelee niitä, ja ne pakenevat kauas; ne karkoitetaan niinkuin akanat tuulessa vuorilla, niinkuin lentävät lehdet rajuilmassa. ¹⁴Katso, ehtoolla on oleva kauhu, aamun tullen ei heitä enää ole. Tämä on riistäjäimme osa, ryöstäjäimme arpa.

18Voi siipien surinan maata, joka on tuolla puolen Etio-pian jokien, ²joka lähettää sanansaattajat virralle, ruokovenheissä vesiä myöten! Lähtekää, te nopeat sanansaattajat, vartevan ja kiiltävä-ihaisen kansan luo, lähellä ja kaukana peljätyn kansan luo, väkevän sortajakansan luo, jonka maata joet halkovat. ³Te kaikki maanpiirin asukkaat, te maata asuvaiset, katsokaa, milloin viiri nostetaan vuorille, ja kuunnelkaa, kun pasunaan puhalletaan. ⁴Sillä näin on Herra minulle sanonut: ”Minä pysyn hiljaa ja katse-

len asunnostani, niinkuin hehkuva helle päivän paistaessa, niinkuin kastepilvi elonajan helteessä”. ⁵Sillä ennen viininkorjuuta, kun kukinta on lopussa ja kukasta on tullut kypsä marja, hän hakkaa vesurilla köynnökset ja hävittää, katkoo varret. ⁶Ne jätetään kaikki vuorten petolintujen ja maan eläinten haltuun. Petolinnut siellä kesää pitävät, ja kaikkinaiset maan eläimet siellä talvehtivat. ⁷Siihen aikaan varteva ja kiiltävä-ihoinen kansa, lähellä ja kaukana peljätty kansa, väkevä sortajakansa, jonka maata joet halkovat, tuodaan lahjaksi Herralle Sebaotille siihen paikkaan, missä asuu Herran Sebaotin nimi: Siionin vuorelle.

19Ennustus Egyptistä. Katso, Herra ajaa nopealla pilvellä ja tulee Egyptiin. Silloin vapisevat Egyptin epäjumalat hänen edessään, ja sydän raukeaa Egyptin rinnassa. ²Minä kiihoitan Egyptin Egyptiä vastaan, niin että he keskenänsä sotivat, ystävä ystävää vastaan, kaupunki kaupunkia vastaan, valtakunta valtakuntaa vastaan. ³Egyptiltä katoaa rohkeus rinnasta, ja minä hämmennän hänen neuvonsa; ja he kysyvät epäjumalilta, henkienmanaajilta, vainaja- ja tietäjähengiltä. ⁴Minä annan Egyptin tylyn herran käsiin, ja kova kuningas on hallitseva heitä, sanoo Herra, Herra Sebaot. ⁵Vedet virrasta loppuvat, joki ehtyy ja kuivuu. ⁶Joet levittävät löyhkää, Egyptin kanavat mataloituvat ja ehtyvät, ruoko ja kaisla lakastuvat. ⁷Ruohostot Niilivirran varsilla, virran suussa, ja kaikki Niilivirran kylvömaat kuivuvat, kuihtuvat ja häviävät. ⁸Kalastajat valittavat ja murehtivat; kaikki, jotka heittävät onkea virtaan ja laskevat verkkoa veteen, nääntyvät. ⁹Häpeään joutuvat, jotka häkilöityjä pellavia pitelevät ja jotka kutovat pellavakan-kaita. ¹⁰Maan peruspylväät murskataan, ja kaikki palkkalaiset ovat murheellisella mielellä. ¹¹Hulluina ovat Sooa-nin päämiehet kaikki, viisaimmat faraon neuvonantajista ovat neuvossaan tyhmistyneet. Kuinka voitte sanoa faraolle: ”Olen viisaitten poika, muinaisajan kuninkaitten jälkeläinen”? ¹²Missä ovat viisaasi? Ilmoittakoot sinulle - hehän sen tietävät - mitä Herra Sebaot on Egyptin osalle päättänyt. ¹³Sooanin päämiehet ovat typertyneet, Noofin päämiehet ovat pettäneet. Egyptiä horjuttavat sen sukukuntain kulmakivet; ¹⁴Herra on vuodattanut sen keskuuteen sekasorron hengen, ja niin he saattavat Egyptin horjumaan kaikissa menoissansa, niinkuin juopunut horjahtaa oksenukseensa. ¹⁵Eikä menesty Egyptille mikään teko, tekipä sen pää tai häntä, palmunlehvä tai kaisla. ¹⁶Sinä päivänä Egypti on oleva naisten kaltainen; se vapisee ja pelkää Herran Sebaotin käden heilutusta, kun hän heiluttaa kättään sitä vastaan. ¹⁷Ja Juudan maa on oleva Egyptille kauhuksi; niin usein kuin sitä sille mainitaan, pelkää se Herran Sebaotin päätöstä, jonka hän siitä on päättänyt. ¹⁸Sinä päivänä on viisi kaupunkia Egyptin maassa puhuva Kanaanin kieltä ja vannova valan Herralle Sebaotille. Yhtä mainitaan nimellä Iir-Heres. ¹⁹Sinä päivänä on oleva Herran alttari keskellä Egyptin maata ja sen rajalla Herran patsas. ²⁰Ja se on oleva merkinä ja todistuksena Herralle Seba-

tille Egyptin maassa; sillä he huutavat Herraa sortajain tähden, ja hän lähettää heille vapauttajan ja puolustajan, joka pelastaa heidät. ²¹Ja Herra tekee itsensä tunnetuksi egyptiläisille, ja egyptiläiset tuntevat Herran sinä päivänä ja palvelevat häntä teuras- ja ruokauhreilla, ja he tekevät Herralle lupauksia ja täyttävät ne. ²²Herra lyö egyptiläisiä, lyö ja parantaa; he palajavat Herran tykö, ja hän kuulee heidän rukouksensa ja parantaa heidät. ²³Sinä päivänä on oleva valtatie Egyptistä Assuriin, ja Assur yhtyy Egyptiin ja Egypti Assuriin, ja he, Egypti ynnä Assur, palvelevat Herraa. ²⁴Sinä päivänä on Israel oleva kolmantena Egyptin ja Assurin rinnalla, siunauksena keskellä maata, ²⁵sillä Herra Sebaot siunaa sitä sanoen: ”Siunattu olkoon Egypti, minun kansani, ja Assur, minun kätteni teko, ja Israel, minun perintöosani”.

20Sinä vuonna, jona Tartan, Sargonin, Assurin kuninkaan, lähettämänä, tuli Asdodiin, ryhtyi taisteluun Asdodia vastaan ja valloitti sen - ²siihen aikaan Herra puhui Jesajan, Aamoksen pojan, kautta sanoen: ”Mene, riisu säkkipuku lanteiltasi ja vedä kengät jalastasi”. Hän teki niin: kulki vaipatta ja avojaloin. ³Sitten Herra sanoi: ”Niinkuin palvelijani Jesaja on kolme vuotta kulkenut vaipatta ja avojaloin, merkiksi ja enteeksi Egyptille ja Etiopialle, ⁴niin on Assurin kuningas kuljettava Egyptin sotavankeja ja Etiopian pakkosiirtolaisia, sekä nuoria että vanhoja, vaipattomina ja avojaloin, takapuolet paljaina - Egyptin häpeä! ⁵Silloin he kauhistuvat ja saavat häpeän Etiopiasta, joka oli heidän toivonsa, ja Egyptistä, joka oli heidän ylpeytensä. ⁶Ja tämän rantamaan asukkaat sanovat sinä päivänä: ”Katso, näin on käynyt meidän toivomme, jonka turviin me pakenimme apua saamaan, vapautuaksemme Assurin kuninkaasta. Kuinka me sitten itse pelastuisimme?”

21Ennustus meren viereisestä erämaasta. Niinkuin myrskytuulet kiitävät Etelämaassa, niin tulee se erämaasta, peiloittavasta maasta. ²Julma näky ilmoitettiin minulle: ”Ryöstäjä ryöstää, hävittäjä hävittää. Hyökkää, Eelam! Piiritä, Meedia! Kaiken huokailun minä lopetan.” ³Sentähden minun lanteeni ovat täynnä vavistusta, minut valtaavat tuskat, niinkuin synnyttäjän tuskat; minua huimaa, niin etten kuule, kauhistuttaa, niin etten näe. ⁴Minun sydämeni värisee, kauhu peljästyttää minut. Ikävöimäni iltahämärän se muuttaa minulle vavistukseksi. ⁵Pöytä katetaan, matto levitetään, syödään, juodaan. Nouskaa, te ruhtinaat, voidelkaa kilvet. ⁶Sillä näin on Herra minulle sanonut: ”Mene, aseta tähystäjä; hän ilmoittakoon, mitä näkee. ⁷Ja kun hän näkee jonon ratsastajia parittain, jonon aaseja, jonon kameleja, niin kuunnelkoon tarkasti, hyvin tarkasti.” ⁸Ja hän huusi kuin leijona: ”Tähystyspaikalla, Herra, minä seisson alati, päivät pitkät, pysyn vartiopaikallani kaiket yöt. ⁹Ja katso, tuolla tulee jonossa miehiä, parivaljakoita.” Ja hän lausui sanoen: ”Kukistunut, kukistunut on Baabel, ja kaikki sen jumalain kuvat hän on murskannut maahan”.

¹⁰Maahan puitu kansani, puimatantereella poljettuni! Mitä olen kuullut Herralta Sebaotilta, Israelin Jumalalta, sen minä teille ilmoitan. ¹¹Ennustus Duumasta. Minulle huu-detaan Seiristä: ”Vartija, mikä hetki yöstä on? Vartija, mikä hetki yöstä on?” ¹²Vartija vastaa: ”Aamu on tullut, mutta silti on yö. Jos vielä kyselette, niin kyselkää; tulkaa uudelleen.” ¹³Ennustus Arabiaa vastaan. Yöpykää Arabian viidakoissa, dedanilaiset matkueet. ¹⁴Menkää vastaan, viekää vettä janoaville. Teeman maan asukkaat ottavat pakolaiset vastaan, leipää tariten. ¹⁵Sillä he ovat miekkoja paossa, paljastettua miekkaa, jännitettyä jouta ja sodan tuimuutta paossa. ¹⁶Sillä näin on Herra minulle sanonut: Vielä vuosi - sellainen kuin on palkkalaisen vuosi - niin kaikki Keedarin kunnia on kadonnut, ¹⁷ja Keedarin urhojen jousiluvun jäännös on oleva vähäinen. Sillä Herra, Israelin Jumala, on puhunut.

22Ennustus Näkylaaksosta. Mikä sinun on, kun sinä kaikkinesi katoille nouset, ²sinä humuavainen, pauhaava kaupunki, sinä remuava kylä? Surmattusi eivät ole miekan surmaamia, eivät sotaan kuolleita. ³Kaikki sinun päämiehesi yhdessä pakenivat, joutuivat vangiksi, jouta vaila; keitä ikinä sinun omiasi tavattiin, ne vangittiin kaikki tyynni, kuinka kauas pakenivatkin. ⁴Sentähden minä sanon: ”Kääntäkää katseenne minusta pois: minä itken katkerasti; älkää tunkeilko minua lohduttamaan, kun tytär, minun kansani, tuhoutuu”. ⁵Sillä hämmingin, hävityksen ja häiriön päivän on Herra, Herra Sebaot, pitävä Näkylaaksossa. Muurit murrettiin, vuorille kohosi huuto. ⁶Eelam nosti viinen, tullen vaunuineen, väkineen ja ratsumiehineen, ja Kiir paljasti kilven. ⁷Ihanimmat laaksosi täytyivät vaunuista, ratsumiehet asettuivat aseisiin portin eteen. ⁸Hän riisui Juudalta verhon, ja sinä päivänä sinä loit katseesi Metsätalon asevarastoon. ⁹Te huomaisitte monta repeämää Daavidin kaupungin muurissa ja kokositte vedet Alalammikkoon; ¹⁰te luitte Jerusalemin talot ja hajotitte taloja vahvistaaksenne muurin, ¹¹ja te teitte molempien muurien välille paikan, johon Vanhan lammikon vedet koottiin. Mutta hänen puoleensa te ette katsoneet, joka tämän tuotti, häntä te ette nähneet, joka tämän kauan sitten valmisti. ¹²Ja sinä päivänä Herra, Herra Sebaot, kutsui itkuun ja valitukseen, pään paljaaksi ajamaan ja säkkiin vyöttäytymään. ¹³Mutta katso: on ilo ja riemu, raavaitten tappaminen ja lammasten teurastus, lihan syönti ja viinin juonti! ”Syökäämme ja juokaamme, sillä huomena me kuolemme.” ¹⁴Niin kuului minun korviini Herran Sebaotin ilmoitus: ”Totisesti, ei tämä teidän syntinne tule sovitetuksi, ei kuolemaanne saakka, sanoo Herra, Herra Sebaot”. ¹⁵Näin sanoo Herra, Herra Sebaot: Mene tuon huoneenhaltijan tykö, Sebnan tykö, joka on linnan päällikkönä. ¹⁶”Mitä sinulla täällä on asiaa, ja keitä sinulla täällä on, kun tänne itsellesi haudan hakkautat, hakkautat hautasi korkeuteen, kallioon itsellesi asunnon koverrat?” ¹⁷Katso, Herra heittää sinua, mies, rajusti: hän kouraisee sinut ko-

koon, ¹⁸kääräisee sinut keräksi ja paiskaa pallona menemään maahan, jossa on laajuutta joka suuntaan. Sinne sinä kuolet, ja sinne jäävät sinun kunniavaunusi, sinä herasi huoneen häpeä. ¹⁹Minä syökseen sinut pois paikastasi; hän kukistaa sinut asemastasi. ²⁰Mutta sinä päivänä minä kutsun palvelijani Eljakimin, Hilikian pojan, ²¹ja puetan hänen yllensä sinun ihokkaasi, vyötän hänet sinun vyölläsi ja panen sinun valtasi hänen käteensä, niin että hän on oleva isänä Jerusalemin asukkaille ja Juudan suvulle. ²²Ja minä panen Daavidin huoneen avaimen hänen olallensa; ja hän avaa, eikä kukaan sulje, ja hän sulkee, eikä kukaan avaa. ²³Minä lyön hänet vaarnaksi vahvaan paikkaan, ja hän tulee kunniaistuimeksi isänsä suvulle. ²⁴Hänen varaansa ripustautuu hänen isänsä suvun kaikki paljous, vesat ja versot, kaikki pienet astiat, maljat ja ruukut kaikki. ²⁵Sinä päivänä, sanoo Herra Sebaot, pettää vahvaan paikkaan löyty vaarna, se katkeaa ja putoaa, ja kuorma, joka oli sen varassa, särkyy. Sillä Herra on puhunut.

23Ennustus Tyyrosta. Valittakaa, te Tarsiin-laivat, sillä se on hävitetty talottomaksi, käymättömäksi; kittiläisten maasta he saivat tämän tiedon. ²Mykistykää, te rantamaan asukkaat! Siidonin kauppamiehet, merenkulkijat, täyttivät sinut. ³Ja suuria vesiä kulki Siihorin siemen, Niilivirran vilja; se oli Tyyron sato, ja siitä tuli kansojen kauppatavara. ⁴Häpeä, Siidon, sillä näin sanoo meri, meren linnoitus: ”En ole kivuissa ollut, en ole synnyttänyt, en nuorukaisia kasvattanut, en neitoja vartuttanut”. ⁵Kun tämä kuullaan Egyptissä, niin vavistaa Tyyron kuulumisia. ⁶Menkää Tarsiiseen; valittakaa, te rantamaan asukkaat. ⁷Onko tämä teidän remuava kaupunkinne, jonka alku on hamasta muinaisajasta, jonka jalat kuljettivat sen kauas muukalaisena asumaan? ⁸Kuka on tämän päättänyt Tyyron osalle, kruunujen jakelijan, jonka kauppamiehet olivat ruhtinaita, kauppiat maanmainioita? ⁹Herra Sebaot on sen päättänyt, häväistäkseen kaiken koreuden korskan, saattaakseen kaikki maanmainiot halveksituiksi. ¹⁰Tulvi yli maasi, tytär Tarsis, niinkuin Niilivirta; ei ole patoa enää. ¹¹Hän on ojentanut kätensä meren yli, järkyttänyt valtakunnat. Herra on antanut käskyn Kanaania vastaan, että sen linnoitukset hävitettäköön. ¹²Hän sanoo: ”Älä enää ilakoitse, sinä häväisty neitsyt, tytär Siidon. Nouse, mene kittiläisten maahan; et sinä sielläkään saa levätä. ¹³Katso, kaldealaisten maa, kansa, jota ei ollut enää olemassa, jonka Assur oli valmistanut erämaan eläimille, - ne pystyttävät vartiotorninsa, ne kukistavat sen palatsit, tekevät sen raunioiksi. ¹⁴Valittakaa, te Tarsiin-laivat, sillä hävitetty on teidän linnoituksenne.” ¹⁵Ja siihen aikaan Tyyro unhotetaan seitsemäksikymmeneksi vuodeksi, jotka ovat kuin saman kuninkaan aikaa. Seitsemänkymmenen vuoden kuluttua käy Tyyron, niinkuin porton laulussa sanotaan: ¹⁶”Ota kantele, kierrä kaupunkia, sinä unhotettu portto; soita kauniisti, laula vireästi, että sinut muistetaisiin!” ¹⁷Ja seitsemänkymmenen vuoden kuluttua Herra

katsoo Tyyron puoleen, ja se pääsee jälleen portonpalkoilleen ja tekee huorin kaikkien maan valtakuntain kanssa, mitä maan päällä on. ¹⁸Mutta sen voitto ja palkka on oleva Herralle pyhitetty; ei sitä koota eikä talleteta, vaan sen voitto on tuleva niille, jotka Herran edessä asuvat, runsaaksi ravinnoksi ja jaloksi vaatetuksiksi.

24Katso, Herra tekee maan tyhjäksi ja autioksi, mulistaa sen muodon ja hajottaa sen asukkaat. ²Ja niinkuin kansan käy, niin papinkin, niinkuin orjan, niin hänen herransa, niinkuin orjattaren, niin hänen emäntänsä, niinkuin ostajan, niin myyjän, niinkuin lainanottajan, niin lainanantajan, niinkuin velallisen, niin velkojankin. ³Maa tyhjentämällä tyhjenetään ja ryöstämällä ryöstetään. Sillä Herra on tämän sanan puhunut. ⁴Maa murehtii ja lakastuu, maanpiiri näantyy ja lakastuu; kansan ylhäiset maassa näantyvät. ⁵Maa on saastunut asukkaittensa alla, sillä he ovat rikkoneet lait, muuttaneet käskyt, hyljänneet iankaikkisen liiton. ⁶Sentähden kirous kalvaa maata, ja sen asukkaat syystänsä kärsivät; sentähden maan asukkaat kuumuudesta korventuvat, ja vähän jää ihmisiä jäljelle. ⁷Viini murehtii, viiniköynnös kuihtuu, kaikki ilomieliiset huokaavat. ⁸Loppunut on vaskirumpujen riemu, lakanut remuavaisten melu, loppunut kanteleitten riemu. ⁹Ei laulaen viiniä juoda, väkijuoma käy karvaaksi juojillensa. ¹⁰Kukistettu on autio kaupunki, joka talo teljetty, sisään pääsemätön. ¹¹Viinistä on kaduilla valitus, kaikki ilo on mennyt mailleen, riemu maasta paennut. ¹²Jäljellä on kaupungissa hävitys, portti on pirstaleiksi löyty. ¹³Sillä niin on käyvä maan päällä, kansojen keskuudessa, kuin öljypuuta karistettaessa, kuin jälkikorjuussa, viininkorjuun päätyttyä. ¹⁴Ne korottavat äänensä ja riemuitsevat, ne huutavat mereltä päin Herran valtasuuruutta: ¹⁵”Sentähden kunnioittakaa Herraa valon mailla, ja meren saarilla Herran, Israelin Jumalan, nimeä”. ¹⁶Maan äärestä kuulemme ylistysvirret: ”Ihana on vanhurskaan osa!” Mutta minä sanon: ”Riutumus, riutumus on minun osani, voi minua: ryöstäjät ryöstävät, raastaen ryöstäjät ryöstävät!” ¹⁷Kauhu ja kuoppa ja paula on edessäsi, sinä maan asukas. ¹⁸Joka pakenee kauhun ääntä, se putoaa kuoppaan, ja joka kuopasta nousee, se puuttuu paulaan. Sillä korkeuden akkunat aukevat ja maan perustukset järkkyvät. ¹⁹Maa murskaksi musertuu, maa halkee ja hajoaa, maa horjuu ja huojuu. ²⁰Maa hoippuu ja hoipertelee niinkuin juopunut, huojuu niinkuin lehvämäja. Raskaana painaa sitä sen rikkomus, se kaatuu eikä enää nouse. ²¹Sinä päivänä Herra kostaa korkeuden sotajoukalle korkeudessa ja maan kuninkaille maan päällä. ²²Heidät kootaan sidottuina vankikuoppaan ja suljetaan vankeuteen; pitkän ajan kuluttua heitä etsiskellään. ²³Ja kuu punastuu, ja aurinko häpeää, sillä Herra Sebaot on kuningas Siionin vuorella ja Jerusalemissa, ja hänen vanhintensa edessä loistaa kirkkaus.

25Herra, sinä olet minun Jumalani; minä kunnioitan

sinua, kiitän sinun nimeäsi, sillä sinä olet tehnyt ihmeitä, sinun aivoituksesi kaukaisilta päiviltä ovat todet ja vaakaat. ²Sillä sinä olet tehnyt kaupungin kiviroukkioksi, varustetun kaupungin raunioiksi; muukalaisten linna on kadonnut kaupunkien luvusta, ei sitä ikinä enää rakenneta. ³Sentähden sinua kunnioittaa väkevä kansa, väkivaltaisten pakanain kaupunki sinua pelkää. ⁴Sillä sinä olit turvana vaivaiselle, turvana köyhälle hänen ahdingossansa, suojana rankkasateelta, varjona helteeltä; sillä väkivaltaisten kiuku on kuin rankkasade seinää vastaan. ⁵Niinkuin helteen kuivassa maassa, niin sinä vaimensit muukalaisten melun. Niinkuin helle pilven varjossa vaipuu väkivaltaisten voittoa. ⁶Ja Herra Sebaot laittaa kaikille kansoille tällä vuorella pidot rasvasta, pidot voimaviinistä, ydinrasvasta, puhtaasta voimaviinistä. ⁷Ja hän hävittää tällä vuorella verhon, joka verhoaa kaikki kansat, ja peiton, joka peittää kaikki kansakunnat. ⁸Hän hävittää kuoleman ainiaaksi, ja Herra, Herra pyyhkii kyöneleet kaikkien kasvoilta ja ottaa pois kansansa häväistyksen kaikesta maasta. Sillä Herra on puhunut. ⁹Ja sinä päivänä sanotaan: ”Katso, tämä on meidän Jumalamme, jota me odotimme meitä pelastamaan; tämä on Herra, jota me odotimme: iloitkaamme ja riemuikaamme pelastuksesta, jonka hän toi”. ¹⁰Sillä Herran käsi lepää tällä vuorella. Mutta Mooab tallataan siihen paikkaansa, niinkuin oljet tallautuvat lantaveteen. ¹¹Ja hän haroo siinä käsiään, niinkuin uija haroo uidessansa, mutta Herra painaa alas hänen ylpeytensä ynnä hänen käntensä rimpuilut. ¹²Sinun korkeitten muuriesi varustukset hän kukistaa, painaa alas, syöksee maahan, tomuun asti.

26 Sinä päivänä lauletaan Juudan maassa tämä laulu: ”Meillä on vahva kaupunki, pelastuksen hän asettaa muuriksi ja varustukseksi. ²Avatkaa portit vanhurskaan kansan käydä sisälle, joka uskollisena pysyy. ³Vakaamieliselle sinä talletat rauhan, rauhan, sillä hän turvaa sinuun. ⁴Turvatkaa Herraan ainiaan, sillä Herra, Herra on iankaikkinen kallio. ⁵Sillä hän on kukistanut korkealla asuvaiset, ylhäisen kaupungin, hän painoi sen alas, painoi maan tasalle, syöksi sen tomuun asti. ⁶Sitä tallaa jalka, kurjan jalat, vaivaisen askeleet. ⁷Vanhurskaan polku on suora, sinä teet vanhurskaan tien tasaiseksi. ⁸Niin, sinun tuomioittesi tiellä me odotamme sinua, Herra; sinun nimeäsi ja sinun muistoasi sielu ikävöitsee. ⁹Minun sieluni ikävöitsee sinua yöllä, minun henkeni sisimmässäni etsii sinua varhain; sillä kun sinun tuomiosi kohtaavat maata, oppivat maanpiirin asukkaat vanhurskautta. ¹⁰Jos jumalaton saa armon, ei hän opi vanhurskautta; oikeuden maassa hän tekee vääryyttä eikä näe Herran korkeutta. ¹¹Herra, sinun kätesi on kohotettu, mutta he eivät sitä näe. He saakoot häpeäksensä nähdä sinun kiivautesi kansan puolesta; kuluttakoon heidät tuli, joka sinun vihollisesi kuluttaa. ¹²Herra, sinä saatat meille rauhan, sillä myös kaikki meidän tekomme olet sinä tehnyt. ¹³Herra, meidän Jumalamme, meitä ovat vallinneet muut herrat, et sinä; sinua yksin me ylistämme, sinun ni-

meäsi. ¹⁴Kuolleet eivät virkoa eloon, vainajat eivät nouse: niin sinä olet heille kostanut, tuhonnut heidät ja hävittänyt kaiken heidän muistonsa. ¹⁵Sinä olet lisännyt kansan, Herra, olet lisännyt kansan, olet kunniasi näyttänyt, olet laajentanut kaikki maan rajat. ¹⁶Herra, ahdistuksessa he etsivät sinua, vuodattivat hiljaisia rukouksia, kun sinä heitä kuritit. ¹⁷Niinkuin raskas vaimo, joka on synnyttämässänsä, vääntelee ja huutaa kivuissansa, niin me olimme sinun edessäsi, Herra. ¹⁸Me olimme raskaina, väänteledimme, mutta oli niinkuin olisimme synnyttäneet tuulta: emme saaneet aikaan pelastusta maalle, maanpiirin asukkaat eivät ilmoille päässeet. ¹⁹Mutta sinun kuolteesi virkoavat eloon, minun ruumiini nousevat ylös. Herätkää ja riemuitkaa, te jotka tomussa lepäätte, sillä sinun kasteesi on valkeuksien kaste, ja maa tuo vainajat ilmoille. ²⁰Mene, kansani, kammioihisi ja sulje ovet jälkeesi, lymyä hetkinen, kunnes viha on ohitse mennyt. ²¹Sillä katso, Herra lähtee asuinsijastaan kostamaan maan asukkaille heidän pahat tekonsa, ja maa paljastaa verivelkansa eikä surmattujansa enää peitä.”

27 Sinä päivänä Herra kostaa kovalla, suurella ja väkävällä miekallansa Leviatanille, kiitävälle käärmeelle, ja Leviatanille, kiemurtelevalle käärmeelle, ja tappaa lohikäärmeen, joka on meressä. ²Sinä päivänä sanotaan: ”On viinitarha, tulisen viinin tarha; laulakaa siitä: ³Minä, Herra, olen sen vartija, minä kastelen sitä hetkestä hetkeen; minä vartioitsen sitä öin ja päivin, ettei sitä mikään vahingoita. ⁴Vihaa minulla ei ole; olisipa vain orjantappuroita ja ohdakkeita, niiden kimppuun minä kävisin sodalla ja polttaisin ne kaikki tyynni - ⁵kaikki, jotka eivät antaudu minun turviini, eivät tee rauhaa minun kanssani, tee rauhaa minun kanssani.” ⁶Tulevina aikoina juurtuu Jaakob, Israel kukkii ja kukoistaa ja täyttää maanpiirin hedelmällensä. ⁷Löikö hän sitä, niinkuin sen lyöjät lyötiin, tapettiin se, niinkuin sen tappajat tapettiin? ⁸Karkoittamalla sen, lähettämällä sen pois sinä sitä rankaisit. Hän pyyhkäisi sen pois kovalla myrskyllänsä itätuulen päivänä. ⁹Sentähden sovitetaan Jaakobin pahat teot sillä, ja se on hänen syntiensä poistamisen täysi hedelmä, että hän tekee kaikki alttarikivet rikottujen kalkkikivien kaltaisiksi: eivät kohoa enää asera-karsikot eivätkä auringonpatsaat. ¹⁰Sillä varustettu kaupunki on autio, se on hyljätty maja, jätetty tyhjäksi kuin erämaa. Siellä vasikat käyvät laitumella, siellä makailevat ja kaluavat sieltä vesat kaikki. ¹¹Ja kun oksat kuivuvat, niin ne taitetaan; vaimot tulevat ja tekevät niillä tulta. Sillä se ei ole ymmärtäväistä kansaa; sentähden sen tekijä ei sitä armahda, sen Luoja ei sitä sääli. ¹²Sinä päivänä Herra karistaa hedelmät maahan, Eufrat-virrasta aina Egyptin puroon asti, ja teidät, te israelilaiset, poimitaan talteen yksitellen. ¹³Sinä päivänä puhalletaan suureen pavanaan, ja Assurin maahan hävinneet ja Egyptin maahan karkoitettut tulevat ja kumartavat Herraa Pyhällä vuorella Jerusalemissa.

28Voi Efraimin juopuneitten ylvästä kruunua ja sen kunnian loisteen kuihtuvata kukkaa, joka on kukkulan laella, viinistä päihtyneitten lihavan laakson keskellä! ²Katso, Herralta tulee hän, joka on väkevä ja voimallinen, niinkuin raesade, rajumyrsky. Niinkuin rankkasade, väkevän tulvavetten kuohu, hän voimalla maahan kaataa. ³Jalkoihin tallataan Efraimin juopuneitten ylväs kruunu. ⁴Ja sen kunnian loisteen kuihtuvan kukan, joka on kukkulan laella, lihavan laakson keskellä, käy niinkuin varhaisviikunan ennen kesää: kuka vain sen näkee, tuskin se on hänen kourassaan, niin hän sen jo nielaisee. ⁵Sinä päivänä Herra Sebaot on oleva loistava kruunu ja kunnian seppel kansansa jäännökselle ⁶ja oikeuden henki sille, joka oikeutta istuu, ja väkevyys niille, jotka torjuvat hyökkäyksen takaisin porttia kohden. ⁷Ja nämäkin horjuvat viinistä ja hoipertelevat väkijuomasta. Väkijuomasta horjuu pappi ja profeetta; he ovat sekaisin viinistä, hoipertelevat väkijuomasta. He horjuvat näyissä, huojuvat tuomioissa. ⁸Sillä täynnä oksennusta ja saastaa ovat kaikki pöydät - ei puhdasta paikkaa! ⁹”Keitähän tuokin luulee taitoon neuvovansa, keitä saarnalla opettavansa? Olemmeko me vasta maidolta vieroitettuja, äidin rinnoilta otettuja? ¹⁰Käsky käskyn päälle, käsky käskyn päälle, läksy läksyn päälle, läksy läksyn päälle, milloin siellä, milloin täällä!” - ¹¹Niin, sopertavin huulin ja vieraalla kielellä hän on puhuva tälle kansalle, ¹²hän, joka on sanonut heille: ”Tässä on lepo; antakaa väsyneen levätä, tässä on levähdyspaikka”. Mutta he eivät ole tahtoneet kuulla. ¹³Niinpä on Herran sana oleva heille: ”Käsky käskyn päälle, käsky käskyn päälle, läksy läksyn päälle, läksy läksyn päälle, milloin siellä, milloin täällä”, niin että he kulkiessaan kaatuvat selälleen ja ruhjoutuvat, että heidät kiedotaan ja vangitaan. ¹⁴Sentähden kuulkaa Herran sana, te pilkkaajat, te jotka hallitsette tätä kansaa Jerusalemissa. ¹⁵Koska te sanotte: ”Me olemme tehneet liiton kuoleman kanssa ja tuonelan kanssa sopimuksen; tulkoon vitsaus kuin tulva, ei se meitä saavuta, sillä me olemme tehneet valheen turvaksemme ja piiloutuneet petokseen” - ¹⁶sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä lasken Siioniin peruskiven, koetellun kiven, kalliin kulmakiven, lujasti perustetun; joka uskoo, se ei pakene. ¹⁷Ja minä panen oikeuden mittanuoraksi ja vanhurskauden vaa’aksi, ja rakeet hävittävät valheturvan, ja vedet huuhtovat pois piilopaikan. ¹⁸Teidän liittonne kuoleman kanssa pyyhkäistään pois, ja teidän sopimuksenne tuonelan kanssa ei kestä; kun vitsaus tulee niinkuin tulva, niin se teidät maahan tallaa. ¹⁹Niin usein kuin se tulee, tempaa se teidät valtaansa, sillä aamu aamulta se tulee, tulee päivällä ja yöllä: totisesti, kauhuksi on tämän saarnan opetus. ²⁰Sillä vuode on oleva liian lyhyt ojentautua ja peitto liian kaita kääriytyä. ²¹Sillä Herra nousee niinkuin Perasimin vuorella, hän kiivastuu niinkuin Gibeonin laaksossa tehdäkseen työnsä, oudon työnsä, ja toimittaakseen tekonsa, kumman tekonsa. ²²Älkää siis pilkatko, etteivät teidän siteenne vielä kiristyi; sillä Herralta Sebaotil-

ta minä olen kuullut hävitys- ja tuomiopäätöksen, joka on kohtaava kaikkea maata. ²³Kuunnelkaa ja kuulkaa minun ääntäni, tarkatkaa ja kuulkaa minun sanojani. ²⁴Ainako kyntäjä vain kyntää, kun olisi kylväminen, ainako vakoaa ja äestää maatansa? ²⁵Eikö niin: kun hän on tasoittanut sen pinnan, hän kylvää mustaa kuminaa, sirottelee höystekuminaa, panee nisunjyvät riviin, ohran omaan paikkaansa ja kolmitahkoista vehnää vierelle? ²⁶Hänen Jumalansa on neuvonut hänelle oikean tavan ja opettaa häntä. ²⁷Sillä ei mustaa kuminaa puida puimaakeellä eikä puimajyrän tela pyöri höystekuminan yli, vaan musta kumina lyödään irti sauvalla ja höystekumina vitsalla. ²⁸Puidaankos leipävilja murskaksi? Ei sitä kukaan iankaiken pui eikä aina aja sen päällitse puimajyrällään ja hevosillaan; ei sitä murskakasi puida. ²⁹Tämäkin on tullut Herralta Sebaotilta; hänen neuvonsa on ihmeellinen ja ymmärryksensä ylen suuri.

29Voi Arielia, Arielia, kaupunkia, jonne Daavid asetti leirinsä! Liittäkää vuosi vuoteen, kiertäköt juhlat kierton-
sa, ²niin minä ahdistan Arielia, ja se on oleva täynnä valitusta ja vaikerusta, oleva minulle kuin Jumalan uhriliesi. ³Minä asetan leirini yltympäri sinua vastaan ja saarran sinut vartiostoilla ja luon vallit sinua vastaan. ⁴Silloin sinä puhut maasta matalalta, sanasi tulevat vaimeina tomusta, sinä uikutat kuin vainajahenki maasta, puheesi tulee supisten tomusta. ⁵Mutta sinun vainolaistesesi lauma on oleva niinkuin hieno pöly, ja väkivaltaisten lauma niinkuin lentävät akanat, ja tämä tapahtuu äkkiä, silmänräpäyksessä: ⁶Herra Sebaot etsiskelee sinua ukkosenjylynässä ja maanjäristyksessä, kovassa pauhinassa, myrskyssä ja rajuilmas-
sa, kuluttavan tulen liekissä. ⁷Niinkuin yöllinen uninäky on oleva kansain lauma, joka sotii Arielia vastaan, kaikki, jotka sotivat sitä ja sen varustuksia vastaan ja sitä ahdistavat. ⁸Niinkuin nälkäinen on unissaan syövinänsä, mutta herää hiuka sydämessä, ja niinkuin janoinen on unissaan juovinansa, mutta herää, ja katso, hän on nääntynyt ja himoitsee juoda, niin on oleva kaikki kansain lauma, joka sotii Siionin vuorta vastaan. ⁹Hämmästykää ja ihmetelkää, tuijottakaa sokeiksi itsenne ja sokeiksi jääkää! He ovat juovuksissa, vaikeivät viinistä, hoipertelevat, vaikeivät väkijuomasta. ¹⁰Sillä Herra on vuodattanut teidän päällenne raskaan unen hengen ja sulkenut teidän silmänne - profeettanne, ja peittänyt teidän päänne - näkijänne. ¹¹Niin on kaikki ilmoitus teille niinkuin lukitun kirjan sanat; jos se annetaan kirjantaitavalle ja sanotaan: ”Lue tämä”, niin hän vastaa: ”Ei voi, sillä se on lukittu”, ¹²ja jos kirja annetaan kirjantaitamattomalle ja sanotaan: ”Lue tämä”, niin hän vastaa: ”En osaa lukea”. ¹³Ja Herra sanoi: Koska tämä kansa lähestyy minua suullaan ja kunnioittaa minua huulillaan, mutta pitää sydämensä minusta kaukana, ja koska heidän jumalanpelkonsa on vain opittuja ihmiskäskeyjä, ¹⁴sentähden, katso, minä vielä teen tälle kansalle kummia tekoja - kummia ja ihmeitä, ja sen viisaitten viisaus häviää, ja sen ymmärtäväisten ymmärrys katoaa. ¹⁵Voi niitä,

jotka syvälle kätkevät hankkeensa Herralta, joiden teot taapahtuvat pimeässä ja jotka sanovat: ”Kuka meitä näkee, kuka meistä tietää?”¹⁶ Voi mielettömyyttänne! Onko savi savenalajan veroinen? Ja sanooko työ tekijästään: ”Ei hän ole minua tehnyt”, tai sanooko kuva kuvaajastaan: ”Ei hän mitään ymmärrä?”¹⁷ Vain lyhyt hetki enää, niin Libanon muuttuu puutarhaksi, ja puutarha on metsän veroinen.¹⁸ Sinä päivänä kuurot kuulevat kirjan sanat, ja sokeiden silmät näkevät vapaina synkeästä pimeydestä.¹⁹ Nöyrät saavat yhä uutta iloa Herrassa, ja ihmisistä köyhimmätkin riemuitsevat Israelin Pyhästä.²⁰ Sillä väkivaltaisista on tullut loppu, pilkkaajat ovat hävinneet, ja kaikki vääryyteen valppaat ovat tuhotut,²¹ ne, jotka sanallansa langettavat ihmisiä syyhyn ja virittävät pauloja sille, joka oikeutta puolustaa portissa, ja verukkeilla syyttömän asian vääreksi vääntävät.²² Sentähden Herra, joka Aabrahamin vapahti, sanoo Jaakobin heimolle näin: Ei Jaakob enää joudu häpeään, eivätkä hänen kasvonsa enää kalpene.²³ Sillä kun hän näkee, kun hänen lapsensa näkevät keskellensä minun kätteni työn, niin he pyhittävät minun nimeni, pitävät pyhänä Jaakobin Pyhän ja peljestyvät Israelin Jumalaa.²⁴ Ja hengessään eksyväiset käsittävät ymmärryksen, ja napisevaiset ottavat oppia.

30 Voi uppiskaisia lapsia, sanoo Herra, jotka pitävät neuvoa, mikä ei ole minusta, ja hierovat liittoja ilman minun henkeäni, kooten syntiä synnin päälle;² jotka menevät Egyptiin, kysymättä minulta, turvautuakseen faraon turviin ja etsiäkseen suojaa Egyptin varjossa!³ Faraon turva koituu teille häpeäksi ja suojan etsiminen Egyptin varjosta häväistykseksi.⁴ Sillä vaikka hänen ruhtinaansa ovat Soonissa ja hänen sanansaattajansa saapuneet Haanekseen asti,⁵ joutuvat kaikki häpeään kansan tähden, josta heillä ei ole hyötyä - ei apua, ei hyötyä, vaan häpeätä ja pilkkaa.⁶ Ennustus Eteläisen maan Behemotia vastaan. Halki ahdingon ja ahdistuksen maan, halki naarasleijonan ja jalopeuran maan, kyykäärmeen ja lentävän käärmeen maan he kuljettavat aasinvarsojen selässä rikkautensa ja kamealien kyttyrällä aarteensa kansan tykö, josta ei hyötyä ole.⁷ Egyptin apu on turha ja tyhjä; sentähden minä annan sille nimen: ”Rahab, joka ei pääse paikaltansa”.⁸ Mene siis nyt ja kirjoita se tauluun heidän läsnäollessaan ja piirrä se kirjaan, että se säilyisi tuleviin aikoihin, ainiaan, iankaikkisesti.⁹ Sillä he ovat niskoitteleva kansa, ovat vilpillisiä lapsia, lapsia, jotka eivät tahdo kuulla Herran lakia,¹⁰ jotka sanovat näkijöille: ”Älkää nähkö”, ja ennustajille: ”Älkää ennustako meille tosia, puhukaa meille mieluisia, ennustakaa silmänlumeita.¹¹ Poiketkaa tieltä, väistykää polulta; viekää pois silmistämme Israelin Pyhä.”¹² Sentähden, näin sanoo Israelin Pyhä: Koska te halveksitte tätä sanaa ja luotatte väkivaltaan ja vääryyteen ja siihen turvaudutte,¹³ niin tämä synti on oleva kuin repeämä korkeassa muurissa, joka uhkaa sortua ja pullistuu; se särkyy äkkiä, yhtäkkiä.¹⁴ Se särkyy, niinkuin särkyy savenalajan astia, joka

lyödään rikki säälimättä, niin ettei sen sirpaleista löydy palasta, millä ottaa tulta liedestä tai ammentaa vettä altaasta.¹⁵ Sillä näin sanoo Herra, Herra, Israelin Pyhä: Kääntymällä ja pysymällä hiljaa te pelastutte, rauhallisuus ja luottamus on teidän väkevyytenne; mutta te ette tahtoneet,¹⁶ vaan sanoitte: ”Ei! Hevosilla me tahdomme kiittää” - niinpä saatte kiittää pakoon. ”Nopean selässä me tahdomme ratsastaa” - niinpä ovat vainoojanne nopeat.¹⁷ Tuhat pakenee yhden uhkaa; viiden uhkaa te pakenette, kunnes se, mikä teistä jää, on kuin merkkipuu vuoren huipulla, kuin lipputanko kukkulalla.¹⁸ Sentähden Herra odottaa, että voisi olla teille armollinen, sentähden hän nousee armahataksensa teitä; sillä Herra on oikeuden Jumala. Autuaita kaikki, jotka häntä odottavat!¹⁹ Sinä kansa, joka asut Siionissa, Jerusalemissa, älä itke! Hän on sinulle totisesti armollinen, kun apua huudat; sen kuullessaan hän vastaa sinulle kohta.²⁰ Vaikka Herra antaa teille hädän leipää ja ahdistuksen vettä, niin ei sinun opettajasi sitten enää kätkeydy, vaan sinun silmäsi saavat nähdä sinun opettajasi.²¹ Ja sinun korvasi kuulevat takaasi tämän sanan, milloin poikkeatte oikealle tai vasemmalle: ”Tässä on tie, sitä käykää”.²² Silloin sinä havaitset saataiseksi veistettyjen jumalankuviesi hopeapäällystyksen ja valettujen jumalankuviesi kultakuoren; sinä viskaat ne pois kuin inhotuksen, sinä sanot niille: ”Ulos!”²³ Niin hän antaa sateen sinun siemenellesi, jonka maahan kylvät, ja maan sadosta leivän, joka on oleva mehevä ja lihava, ja sinun karjasi on sinä päivänä käyvä laajalla laitumella.²⁴ Härät ja aasinvarsat, jotka peltotyötä tekevät, syövät suolaista rehuviljaa, joka on viskattu hangolla ja viskimellä.²⁵ Ja kaikilla korkeilla vuorilla ja kaikilla ylhäisillä kukkuloilla on oleva puroja, vesivirtoja, suuren surmaamisen päivänä, tornien sortuessa.²⁶ Ja kuun valo on oleva kuin auringon valo, ja auringon valo on oleva seitsenkertainen, oleva niinkuin seitsemän päivän valo, sinä päivänä, jona Herra sitoo kansansa vammat ja parantaa siihen isketyt haavat.²⁷ Katso, Herran nimi tulee kaukaa, hänen vihansa leimuaa, ja sankka savu tupruaa; hänen huulensa ovat täynnä hirmuisuutta, ja hänen kielenensä on kuin kuluttava tuli.²⁸ Hänen hengityksensä on kuin virta, joka tulvii ja ulottuu kaulaan asti; se seuloo kansakuntia turmion seulassa ja panee eksyttäväiset suitset kansojen suupieliin.²⁹ Silloin te veisaatte niinkuin yöllä, kun pyhä juhla alkaa, ja sydämenne riemuitsee niinkuin sen, joka huilujen soidessa astuu vaeltaen Herran vuorelle, Israelin kallion tykö.³⁰ Herra antaa kuulla äänensä voiman ja nähdä käsivartensa laskeutuvan alas vihan tuimuudessa ja kuluttavan tulen liekissä, pilvenpurkuna, rankkasateena ja raekivinä.³¹ Sillä Herran äänestä peljästyy Assur. Hän lyö vitsalla.³² Ja jokaisella sallimuksen sauvan iskulla, jonka Herra häneen satuttaa, soivat vaskirummut ja kanteleet, ja hän sotii häntä vastaan, sotii kättä heiluttaen.³³ Sillä aikoja sitten on polttopaikka valmistettu; kuninkaallekin se on varattu. Syvä ja leveä on sen liesi, tulta ja polttopuita paljon. Herran henkäys kuin tulikivi-virta sytyttää sen.

31 Voi niitä, jotka menevät alas Egyptiin apua etsimään ja turvautuvat hevosiin, luottavat sotavaunuihin, koska niitä on paljon, ja ratsumiehiin, koska niitten luku on ylen suuri, mutta eivät katso Israelin Pyhään, eivät kysy neuvoa Herralta. ²Mutta myös hän on viisas, ja hän tuottaa onnettomuuden; hän ei peruuta sanojansa, vaan nousee pahantekijäin sukua vastaan ja väärintekijäin apuuntuloa vastaan. ³Egypti on ihminen eikä Jumala, ja heidän hevosensa ovat lihaa eivätkä henkeä. Kun Herra ojentaa käntensä, suistuu auttaja, ja autettava kaatuu, ja yhdessä he kumpikin hukkuvat. ⁴Sillä näin on Herra minulle sanonut: Niinkuin leijona, nuori leijona, murisee saaliinsa ääressä, kun sitä vastaan hälytetään paimenten parvi, eikä peljästytä heidän huutoansa, ei huoli heidän hälinästään, niin Herra Sebaot on astuva alas sotimaan Siionin vuorella ja sen kukkulalla. ⁵Niinkuin liitelevät linnut, niin varjelee Herra Sebaot Jerusalemia - varjelee ja pelastaa, säästää ja vapauttaa. ⁶Palatkaa, te israelilaiset, hänen tykönsä, josta olette niin kauas luopuneet. ⁷Sillä sinä päivänä jokainen hylkää hopeaiset ja kultaiset epäjumalansa, jotka kätenne ovat tehneet teille synniksi. ⁸Ja Assur kaatuu miekkaan, joka ei ole miehen, ja hänet syö miekka, joka ei ole ihmisen; hän pakenee miekkaa, ja hänen nuorukaisensa joutuvat työorjuuteen. ⁹Hänen kallionsa kukistuu kauhusta, ja hänen ruhtinaansa säikkyvät lipun luota pakoon, sanoo Herra, jonka tuli on Siionissa ja pätsi Jerusalemissa.

32 Katso, kuningas on hallitseva vanhurskaudessa, ja valtiaat vallitsevat oikeuden mukaan. ²Silloin on jokainen heistä oleva turvana tuulelta ja suojana rankasateelta, oleva kuin vesipurot kuivassa maassa, kuin korkean kallion varjo nääntyvässä maassa. ³Silloin eivät näkevien silmät ole soaistut, ja kuulevien korvat kuulevat tarkkaan. ⁴Ajattelemattomien sydän käsittää taidon, ja änkyttävään kieli puhuu sujuvasti ja selkeästi. ⁵Ei houkkaa enää kutsuta jaloksi, eikä petollista enää sanota yleväksi. ⁶Sillä houkka puhuu houkan lailla, ja hänen sydämensä hankkii turmiota, ja niin hän harjoittaa riettautusta ja puhuu eksyttäväisesti Herrasta, jättää tyhjäksi nälkäisen sielun ja janoavaisen juomaa vaille. ⁷Ja pahat ovat petollisen aseet, hän miettii ilkitöitä, tuhotakseen kurjat valheen sanoilla, vaikka köyhä kuinka oikeata asiaa puhuisi. ⁸Mutta jalo jaloja miettii ja jaloudessa lujana pysyy. ⁹Nouskaa, te suruttomat naiset, kuulkaa minun ääntäni; te huolettomat tyttäret, tarkatkaa minun sanojani. ¹⁰Vielä vuosi, ja päiviä päälle, niin vapisette, te huolettomat; sillä silloin on viininkorjuusta tullut loppu, hedelmänkorjuuta ei tule. ¹¹Kauhistukaa, te suruttomat, vaviskaa, te huolettomat, riisuutukaa, paljastukaa, vyöttäkää säkki lanteillenne. ¹²Silloin valitetaan ja lyödään rintoihin ihanien peltosten tähden ja hedelmällisten viiniköynnösten tähden, ¹³minun kansani maan tähden, joka kasvaa orjantappuraa ja ohdaketta, remuavan kaupungin kaikkien iloisten talojen tähden. ¹⁴Sillä palatsi on hyljätty, kaupungin kohina lakannut,

Oofel ja vartiotorni ovat jääneet luoliksi iankaikkisesti, villiaasien iloksi ja laumojen laitumeksi. ¹⁵Näin on hamaan siihen asti, kunnes meidän päällemme vuodatetaan Henki korkeudesta. Silloin erämaa muuttuu puutarhaksi, ¹⁶ja puutarha on metsän veroinen. Ja erämaassa asuu oikeus, ja puutarhassa majoilee vanhurskaus. ¹⁷Silloin vanhurskauden hedelmä on rauha, vanhurskauden vaikutus lepo ja turvallisuus iankaikkisesti. ¹⁸Ja minun kansani asuu rauhan majoissa, turvallisissa asunnoissa, huolettomissa lepopaikoissa. ¹⁹Mutta raesade tulee, metsä kaatuu, ja kaupunki alennetaan alhaiseksi. ²⁰Onnelliset te, jotka kylvätte kaikkien vetten vierille ja laskette härän ja aasin jalat valtoimina kulkemaan!

33 Voi sinua hävittäjää, joka itse olet hävittämättä, sinua ryöstäjää, jota ei kenkään ole ryöstänyt! Kun olet loppuun asti hävittänyt, hävitetään sinut, kun olet ryöstösi ryöstänyt, ryöstetään sinut. ²Herra, armahda meitä, sinua me odotamme. Ole näitten käsivarsi joka aamu, ole meidän apumme hädän aikana. ³Kansat pakenevat sinun jylhäsi ääntä; kun sinä nouset, hajoavat kansakunnat. ⁴Teidän saaliinne viedään, niinkuin tuhosirkat vievät; niinkuin hypysirkat hyökkäävät, niin sen kimppuun hyökätään. ⁵Herra on korkea, sillä hän asuu korkeudessa. Hän täyttää Siionin oikeudella ja vanhurskaudella. ⁶Ja hän on sinun aikojesi vaakuus, avun runsaus, viisaus ja ymmärrys; Herran pelko on oleva Siionin aarre. ⁷Katso, sankarit huutavat ulkona, rauhan sanansaattajat itkevät katkerasti. ⁸Tiet ovat autiaina, polulta on kulkija poissa: hän on rikkonut liiton, ylenkatsonut kaupungit, ei ole ihmistä minäkään pitänyt. ⁹Maa murehtii ja nääntyy, Libanon kuihtuu häpeästä, Saaron on aromaaksi tullut, Baasan ja Karmel varistavat lehtensä. ¹⁰Nyt minä nousen, sanoo Herra, nyt minä itseni korotan, nyt minä kohoan korkealle. ¹¹Olkia te kannatte kohdusanne, akanoita synnyttätte; teidän kiukkunne on tuli, joka kuluttaa teidät. ¹²Ja kansat poltetaan kuin kalkki, kuin katkotut orjantappurat, jotka tullessa palavat. ¹³Kuulkaa, te kaukaiset, mitä minä olen tehnyt; te lähelläolevat, tuntekaa minun voimani. ¹⁴Syntiset Siionissa peljästyvät, vavistus valtaa jumalattomat: ”Kuka meistä voi asua kuluttavassa tullessa, kuka asua iankaikkisessa hehkussa?” ¹⁵Joka vanhurskaudessa vaeltaa ja puhuu sitä, mikä oikein on, joka halveksii väärää voittoa, jonka käsi torjuu lahjukset luotaan, joka tukkii korvansa kuulemasta veritöitä ja sulkee silmänsä näkemästä pahaa, ¹⁶hän on asuva kukkuloilla, kalliolinnat ovat hänen turvansa; hänelle annetaan hänen leipänsä, eikä vesi häneltä ehdy. ¹⁷Sinun silmäsi saavat katsoa kuningasta hänen ihanuudessaan, saavat nähdä avaran maan. ¹⁸Sinun sydämesi muistelee kauhuja: missä on nyt veronlaskija, missä punnitsija, missä tornien lukija? ¹⁹Et näe enää sitä röyhkeätä kansaa, kansaa, jolla on outo, käsittämätön puhe, jonka sopertavaa kieltä ei kukaan ymmärrä. ²⁰Katso Siionia, juhliemme kaupunkia. Sinun silmäsi näkevät Jerusalemin, rauhaisan asuinsijan, telttamajan,

jota ei muuteta, jonka vaarvoja ei ikinä reväistä irti, jonka köysistä ei yhtäkään katkaista. ²¹Sillä voimallinen on meillä siellä Herra, siellä on joet, on virrat, leveät rannasta toiseen, joita ei kulje soutualus, joiden poikki ei pääse uljas laiva. ²²Sillä Herra on meidän tuomarimme, Herra on johdattajamme, Herra on meidän kuninkaamme; hän pelastaa meidät. ²³Nyt ovat köytesi höltyneet, eivät pidä mastoa kannassaan kiinni, eivät vedä lippua liehumaan. Mutta silloin jaetaan riistosaaletta runsaasti, rammattakin ryöstävät ja raastavat. ²⁴Eikä yksikään asukas sano: ”Minä olen vavalainen”. Kansa, joka siellä asuu, on saanut syntinsä anteeksi.

34Astukaa esiin, te kansat, ja kuulkaa; te kansakunnat, tarkatkaa. Kuulkoon maa ja kaikki, mitä siinä on, maanpiiri ja kaikki, mikä siitä kasvaa. ²Sillä Herra on vihastunut kaikkiin kansoihin ja kiivastunut kaikkiin heidän joukkoihinsa; hän on vihkinyt heidät tuhon omiksi, jättänyt heidät teurastettaviksi. ³Heidän surmattunsa viskataan pois, ja niitten raadoista nousee löyhkä, ja vuoret valuvat heidän vertansa. ⁴Kaikki taivaan joukot menehtyvät, taivas kääritään kokoon niinkuin kirja, ja kaikki sen joukot varisevat alas, niinkuin lehdet varisevat viinipuusta, niinkuin viikunapuusta raakaleet. ⁵Sillä minun miekkani taivaassa on juopunut vimmaan; katso, se iskee alas Edomiin, tuomioksi kansalle, jonka minä olen vihkinyt tuhoon. ⁶Herran miekka on verta täynnä, rasvaa tiukkuva, karitsain ja kauristen verta, oinasten munuaisrasvaa. Sillä Herralla on uhri Bosrassa, suuri teurastus Edomin maassa. ⁷Villihärkiä kaatuu yhteen joukkoon, mullikoita härkien mukana. Heidän maansa juopuu verestä, ja heidän multansa tiukkuu rasvaa. ⁸Sillä Herralla on koston päivä, maksun vuosi Siionin asian puolesta. ⁹Edomin purot muuttuvat pieksi ja sen multa tulikiveksi; sen maa tulee palavaksi pieksi. ¹⁰Ei sammu se yöllä eikä päivällä, iäti nousee siitä savu; se on oleva raunioina polvesta polveen, ei kulje siellä kukaan, iankaikkisesta iankaikkiseen. ¹¹Sen perivät pelikaanit ja tuonenkurjet, kissapöllöt ja kaarneet asuvat siellä; ja hän vetää sen ylitse autiuden mittanuoran ja tyhjyyden luotilangan. ¹²Ei ole siellä enää ylimyksiä huutamassa ketään kuninkaaksi, kaikki sen ruhtinaat ovat poissa. ¹³Ja sen palatsit kasvavat orjantappuroita, sen linnat polttiaisia ja ohdakkeita; siitä tulee aavikkosutten asunto, kamelikurkien tyyssija. ¹⁴Siellä erämaan ulvojat ja ulisijat yhtyvät, metsänpeikot toisiansa tapaavat. Siellä yksin öinen syöjätär saa rauhan ja löytää lepopaikan. ¹⁵Siellä nuolikäärme pesii ja laskee munansa, kuorii ne ja kiertyy kerälle pimentoonsa. Sinne haarahaukatkin kokoontuvat yhteen. ¹⁶Etsikää Herran kirjasta ja lukekaa: ei yhtäkään näistä ole puuttuva, ei yksikään toistansa kaipaava. - ”Sillä minun suuni on niin käsenyt.” - Hänen henkensä on ne yhteen koonnut. ¹⁷Hän on heittänyt arpa niitten kesken, ja hänen kätensä on sen niille mittanuoralla jakanut; ne perivät sen ikiajoiksi, asuvat siellä polvesta polveen.

35Erämaa ja hietikko iloitsee, aromaa riemuitsee ja kukoistaa kuin lilja. ²Se kauniisti kukoistaa ja iloitsee ilolla ja riemulla. Sille annetaan Libanonin kunnia, Karmelin ja Saaronin ihanuus. He saavat nähdä Herran kunnian, meidän Jumalamme ihanuuden. ³Vahvistakaa hervonneet kädet, voimistakaa horjuvat polvet. ⁴Sanokaa hätääntyneille sydämille: ”Olkaa lujat, älkää peljätkö. Katso, teidän Jumalanne! Kosto tulee, Jumalan rangaistus. Hän tulee ja pelastaa teidät.” ⁵Silloin avautuvat sokeain silmät ja kuurojen korvat aukenevat. ⁶Silloin rampa hyppii niinkuin peura ja mykän kieli riemuun ratkeaa; sillä vedet puhkeavat erämaahan ja aromaahan purot. ⁷Hehkuva hiekka tulee lamnikoiksi ja kuiva maa vesilähteiksi. Aavikkosutten asunnossa, missä ne makasivat, kasvaa ruoho ynnä ruoko ja kaisla. ⁸Ja siellä on oleva valtatie, ja sen nimi on ”pyhä tie”: sitä ei kulje saastainen; se on heitä itseänsä varten. Joka sitä tietä kulkee, ei eksy - eivät hullutkaan. ⁹Ei ole siellä leijonaa, ei nouse sinne raateleva peto; ei sellaista siellä tavata: lunastetut sitä kulkevat. ¹⁰Niin Herran vapahdetut palajavat ja tulevat Siioniin riemuiten, päänsä päällä iankaikkinen ilo. Riemu ja ilo saavuttavat heidät, mutta murhe ja huokaus pakenevat.

36Kuningas Hiskian neljäntenätoista hallitusvuotena hyökäsi Sanherib, Assurin kuningas, kaikkien Juudan varus-tettujen kaupunkien kimppuun ja valloitti ne. ²Ja Assurin kuningas lähetti Laakiista Rabsaken suuren sotajoukon kanssa kuningas Hiskiaa vastaan Jerusalemiin, ja hän pysähtyi Ylälammikon vesijohdolle, joka on Vanuttajankeidon tien varrella. ³Ja Eljakim, Hilkian poika, joka oli palatsin päällikkönä, ja kirjuri Sebna ja kansleri Jooah, Aasafin poika, menivät hänen luoksensa. ⁴Ja Rabsake sanoi heille: ”Sanokaa Hiskialle: Näin sanoo suurmunkingas, Assurin kuningas: ’Mitä on tuo luottamus, mikä sinulla on?’ ⁵Minä sanon: pelkkää huulten puhetta on moinen neuvo ja voima sodankäyntiin. Keneen sinä oikein luotat, kun kapi-noit minua vastaan?’ ⁶Katso, sinä luotat Egyptiin, tuohon särkyneeseen ruokosauvaan, joka tunkeutuu sen käteen, joka siihen nojaa, ja lävistää sen. Sellainen on farao, Egyptin kuningas, kaikille, jotka häneen luottavat. ⁷Vai sanotko ehkä minulle: Me luotamme Herraan, meidän Jumalaamme? Mutta eikö hän ole se, jonka uhrikukkulat ja alttarit Hiskia poisti, kun hän sanoi Juudalle ja Jerusalemile: Tämän alttarin edessä on teidän kumartaen rukoiltava?’ ⁸Mutta lyö nyt vetoa minun herrani, Assurin kuninkaan, kanssa: minä annan sinulle kaksi tuhatta hevosta, jos sinä voit hankkia niille ratsastajat. ⁹Kuinka sinä sitten voisit torjua ainoankaan käskynhaltijan, ainoankaan minun herrani vähimmän palvelijan, hyökkäyksen? Ja sinä vain luotat Egyptiin, sen vaunuihin ja ratsumiehiin. ¹⁰Olenko minä siis Herran sallimatta hyökännyt tähän maahan hävittämään sitä? Herra itse on sanonut minulle: ’Hyökkää tähän maahan ja hävitä se.’” ¹¹Niin Eljakim, Sebna ja Jooah sanoivat Rabsakelle: ”Puhu palvelijoillesi araminkieltä, sillä

me ymmärrämme sitä; älä puhu meille juudankieltä kansan kuullen, jota on muurilla”.¹² Mutta Rabsake vastasi: ”Onko minun herrani lähettänyt minut puhumaan näitä sanoja sinun herrallesi ja sinulle? Eikö juuri niille miehille, jotka istuvat muurilla ja joutuvat teidän kanssanne syömään omaa likaansa ja juomaan omaa vettänsä?”¹³ Sitten Rabsake astui esiin, huusi kovalla äänellä juudankielellä ja sanoi: ”Kuulkaa suurkuninkaan, Assurin kuninkaan, sanoja.¹⁴ Näin sanoo kuningas: ’Älkää antako Hiskian pettää itseänne, sillä hän ei voi teitä pelastaa.¹⁵ Älköön Hiskia saako teitä luottamaan Herraan, kun hän sanoo: Herra on varmasti pelastava meidät; ei tätä kaupunkia anneta Assurin kuninkaan käsiin.¹⁶ Älkää kuulko Hiskiaa.’ Sillä Assurin kuningas sanoo näin: ’Tehkää sovinto minun kanssani ja antautukaa minulle, niin saatte syödä kukin viinipuustanne ja viikunapuustanne ja juoda kukin kaivostanne,¹⁷ kunnes minä tulen ja vien teidät maahan, joka on teidän maanne kaltainen, vilja- ja viinimaahan, leivän ja viinitarhojen maahan.¹⁸ Älköön vain Hiskia saako vietellä teitä, sanoessaan: Herra pelastaa meidät. Onko muidenkaan kansojen jumalista kukaan pelastanut maatansa Assurin kuninkaan käsistä?’¹⁹ Missä ovat Hamatin ja Arpadin jumalat? Missä ovat Sefarvaimin jumalat? Ovatko ne pelastaneet Samariaa minun käsistäni?²⁰ Kuka näiden maiden kaikista jumalista on pelastanut maansa minun käsistäni? Kuinka sitten Herra pelastaisi Jerusalemin minun käsistäni?”²¹ Mutta he olivat vaiti eivätkä vastanneet hänelle mitään, sillä kuningas oli käskenyt niin ja sanonut: ”Älkää vastatko hänelle”.²² Sitten palatsin päällikkö Eljakim, Hilkian poika, ja kirjuri Sebna ja kansleri Jooah, Aasafin poika, tulivat Hiskian luo vaatteet reväistyinä ja kertoivat hänelle, mitä Rabsake oli sanonut.

37 Kun kuningas Hiskia sen kuuli, repäisi hän vaatteensa, pukeutui säkkiin ja meni Herran temppeleihin.² Ja hän lähetti palatsin päällikön Eljakimin ja kirjuri Sebnan sekä pappein vanhimmat, säkkeihin puettuina, profeetta Jesajan, Aamoksen pojan, tykö.³ Ja he sanoivat hänelle: ”Näin sanoo Hiskia: ’Hädän, kurituksen ja häväistyksen päivä on tämä päivä, sillä lapset ovat tulleet kohdun suulle saakka, mutta ei ole voimaa synnyttää.⁴ Ehkä Herra, sinun Jumalasi, kuulee Rabsaken sanat, joilla hänen Herransa, Assurin kuningas, on lähettänyt hänet herjaamaan elävää Jumalaa, ja rankaisee häntä näistä sanoista, jotka Herra, sinun Jumalasi, on kuullut. Niin kohota nyt rukous jäännöksen puolesta, joka vielä on olemassa.’”⁵ Kun kuningas Hiskian palvelijat tulivat Jesajan tykö,⁶ sanoi Jesaja heille: ”Sanokaa näin herralenne: ’Näin sanoo Herra: Älä pelkää niitä sanoja, jotka olet kuullut ja joilla Assurin kuninkaan poikaset ovat häväisseet minua.⁷ Katso, minä annan häneen mennä sellaisen hengen, että hän kuultuaan sanoman palajaa omaan maahansa; ja minä annan hänen kaatua miekkaan omassa maassansa.’”⁸ Ja Rabsake kääntyi takaisin ja tapasi Assurin kuninkaan sotimassa Libnaa vastaan; sil-

lä hän oli kuullut, että tämä oli lähtenyt Laakiista pois.⁹ Mutta kun Sanherib kuuli Tirhakasta, Etiopian kuninkaasta, sanottavan: ”Hän on lähtenyt liikkeelle sotiakseen sinua vastaan”, niin hän sen kuultuaan lähetti sanansaattajat Hiskian tykö ja käski sanoa: ”¹⁰Sanokaa näin Hiskialle, Juudan kuninkaalle: ’Älä anna Jumalasi, johon sinä luotat, pettää itseäsi äläkä ajattele: Jerusalemi ei joudu Assurin kuninkaan käsiin.¹¹ Olethan kuullut, mitä Assurin kuninkaat ovat tehneet kaikille maille, kuinka he ovat vihkineet ne tuhon omiksi. Ja sinäkö pelastuisit!¹² Ovatko kansain jumalat pelastaneet niitä, jotka minun isäni ovat tuhonneet: Goosania, Harrania, Resefä ja Telassarin edeliläisiä?¹³ Missä on Hamatin kuningas ja Arpadin kuningas, Sefarvaimin kaupungin, Heenan ja Ivvan kuningas?’”¹⁴ Kun Hiskia oli ottanut kirjeen sanansaattajilta ja lue-
nut sen, meni hän Herran temppeleihin; ja Hiskia levitti sen Herran eteen.¹⁵ Ja Hiskia rukoili Herraa ja sanoi: ”¹⁶Herra Sebaot, Israelin Jumala, jonka valtaistuinta kerubit kannattavat, sinä yksin olet maan kaikkien valtakuntain Jumala; sinä olet tehnyt taivaan ja maan.¹⁷ Herra, kallista korvasi ja kuule; Herra, avaa silmäsi ja katso. Kuule kaikki Sanheribin sanat, jotka hän lähetti herjatakseen elävää Jumalaa.¹⁸ Se on totta, Herra, että Assurin kuninkaat ovat hävittäneet kaikki maat ja omankin maansa.¹⁹ Ja he ovat heittäneet niiden jumalat tuleen; sillä ne eivät olleet jumalia, vaan ihmiskätten tekoa, puuta ja kiveä, ja sentähden he voivat hävittää ne.²⁰ Mutta pelasta nyt meidät, Herra, meidän Jumalamme, hänen käsistensä, että kaikki maan valtakunnat tulisivat tietämään, että sinä, Herra, olet ainoa.”²¹ Niin Jesaja, Aamoksen poika, lähetti Hiskialle tämän sanan: ”Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Koska sinä olet rukoillut minua avuksi Sanheribia, Assurin kuningasta, vastaan,²² niin tämä on se sana, jonka Herra on puhunut hänestä: Neitsyt, tytär Siion, halveksii ja pilkkaa sinua; tytär Jerusalemi nyökyttää ilkkuen päätänsä sinun jälkeesi.²³ Ketä olet herjannut ja häväissyt, ja ketä vastaan olet korottanut äänesi? Korkealle olet kohottanut silmäsi Israelin Pyhää vastaan.²⁴ Palvelijaisi kautta sinä herjasit Herraa ja sanoit: ’Monilla vaunuillani minä nousin vuorten harjalle, Libanonin ääriin saakka; minä hakkasin maahan sen korkeat setrit, sen parhaat kypressit ja tunkeuduin sen etäisimmälle harjalle, sen rehevimpään metsään;²⁵ minä kaivoin kaivoja ja join kuiviin vedet, ja jalkapohjallani minä kuivasin kaikki Egyptin virrat.’²⁶ Etkö ole kuullut: kauan sitten minä olen tätä valmistanut, muinaisuudesta saakka tätä aivoitellut! Nyt minä olen sen toteuttanut, ja niin sinä sait hävittää varustetut kaupungit autoiksi kiviroukkioiksi,²⁷ ja niiden asukkaat olivat voimattomat, he kauhistuivat ja joutuivat häpeään; heidän kävi niinkuin kedon ruohon ja niinkuin vihannan heinän, niinkuin katolla kasvavain kortten ja niinkuin laihon ennen oljelle tulemistaan.²⁸ Istuitpa sinä tai lähdit tai tulit, minä sen tiedän, niinkuin senkin, että sinä raivoat minua vastaan.²⁹ Koska sinä minua vastaan raivoat ja koska si-

nun ylpeytesi on tullut minun korviini, niin minä panen koukkuni sinun nenääsi ja suitseni sinun suuhusi ja vien sinut takaisin samaa tietä, jota tulitkin. ³⁰Ja tämä on oleva sinulle merkinä: tänä vuonna syödään jälkikasvua ja toisena vuonna kesanto-aaluvaa, mutta kolmantena vuonna te kylvää ja leikatkaa, istuttakaa viinitarhoja ja syökää niiden hedelmää. ³¹Ja Juudan heimon pelastuneet, jotka ovat jäljelle jääneet, tekevät taas juurta alaspäin ja hedelmää ylöspäin. ³²Sillä Jerusalemissa lähtee kasvamaan jäänös, pelastunut joukko Siionin vuorelta. Herran Sebaotin kiivaus on sen tekevä. ³³Sentähden, näin sanoo Herra Assurin kuninkaasta: Hän ei tule tähän kaupunkiin eikä siihen nuolta ammu, ei tuo sitä vastaan kilpeä eikä luo sitä vastaan vallia. ³⁴Samaa tietä, jota hän tuli, hän palajaa, ja tähän kaupunkiin hän ei tule, sanoo Herra. ³⁵Sillä minä varjelen tämän kaupungin ja pelastan sen itseni tähden ja palvelijani Daavidin tähden.” ³⁶Niin Herran enkeli lähti ja löi Assurin leirissä sata kahdeksankymmentä viisi tuhatta miestä, ja kun noustiin aamulla varhain, niin katso, he olivat kaikki kuolleina ruumiina. ³⁷Silloin Sanherib, Assurin kuningas, lähti liikkeelle ja meni pois; hän palasi maahansa ja jäi Niiniveen. ³⁸Mutta kun hän oli kerran rukoilemassa jumalansa Nisrokin temppelissä, surmasivat hänen poikansa Adrammelek ja Sareser hänet miekalla; sitten he pakenivat Araratin maahan. Ja hänen poikansa Eesarhaddon tuli kuninkaaksi hänen sijaansa.

38Niihin aikoihin sairastui Hiskia ja oli kuolemaisillaan; ja profeetta Jesaja, Aamoksen poika, tuli hänen tykönsä ja sanoi hänelle: ”Näin sanoo Herra: Toimita talosi; sillä sinä kuolet etkä enää parane”. ²Niin Hiskia käänsi kasvonsa seinään päin ja rukoili Herraa ³ja sanoi: ”Oi Herra, muista, kuinka minä olen vaeltanut sinun edessäsi uskollisesti ja ehyellä sydämellä ja tehnyt sitä, mikä on hyvää sinun silmissäsi!” Ja Hiskia itki katkerasti. ⁴Mutta Jesajalle tuli tämä Herran sana: ⁵”Mene ja sano Hiskialle: ”Näin sanoo Herra, sinun isäsi Daavidin Jumala: Minä olen kuullut sinun rukouksesi, olen nähnyt sinun kyneleesi. Katso, minä lisään sinulle ikää viisitoista vuotta; ⁶ja minä pelastan sinut ja tämän kaupungin Assurin kuninkaan käsistä ja varjelen tätä kaupunkia. ⁷Ja tämä on oleva sinulle merkinä Herralta siitä, että Herra tekee, mitä on sanonut: ⁸katso, minä annan aurinkokellon varjon siirtyä takaisin kymmenen astetta, jotka se jo on auringon mukana laskeutunut Aahaan aurinkokellossa.” Ja aurinko siirtyi aurinkokellossa takaisin kymmenen astetta, jotka se jo oli laskeutunut. ⁹Hiskian, Juudan kuninkaan, kirjoittama laulu, kun hän oli ollut sairaana ja toipunut taudistansa: ¹⁰”Minä sanoin: Kesken rauhallisten päivieni minun on mentävä tuonelan porteista; jäljellä olevat vuoteni on minulta riistetty pois. ¹¹Minä sanoin: En saa minä enää nähdä Herraa, Herraa elävien maassa, en enää ihmisiä katsella manalan asukasten joukossa. ¹²Minun majani puretaan ja viedään minulta pois niinkuin paimenen telttä; olen kutonut loppuun

elämäni, niinkuin kankuri kankaansa, minut leikataan irti loimentutkaimista. Ennenkuin päivä yöksi muuttuu, sinä teet minusta lopun. ¹³Minä viihdyttelin itseäni aamuun asti - niinkuin leijona hän murskaa kaikki minun luuni; ennenkuin päivä yöksi muuttuu, sinä teet minusta lopun. ¹⁴Niinkuin pääskynen, niinkuin kurki minä kuikutan, minä kujerran kuin kyyhkynen; huieten katsovat minun silmäni korkeuteen: Herra, minulla on ahdistus, puolusta minua. ¹⁵Mitä nyt sanonkaan? Hän lupasi minulle ja täytti myös: minä vaellan hiljaisesti kaikki elämäni vuodet sieluini murheen tähden. ¹⁶Herra, tämänkaltaiset ovat elämäksi, ja niissä on koko minun henkeni elämä. Sinä teet minut terveeksi; anna minun elää. ¹⁷Katso, onneksi muuttui minulle katkera murhe: sinä rakastit minun sieluani, nostit sen kadotuksen kuopasta, sillä sinä heitit kaikki minun syntini selkäsi taa. ¹⁸Sillä ei tuonela sinua kiitä, ei kuolema sinua ylistä; eivät hautaan vaipuneet pane sinun totuutesi toivoansa. ¹⁹Elävät, elävät sinua kiittävät, niinkuin minä tänä päivänä; isä ilmoittaa lapsilleen sinun totuutesi. ²⁰Herra on minun auttajani. Minun kanteleeni soittoja soittakaamme kaikkina elinpäivinämmen Herran temppelissä.” ²¹Ja Jesaja käski tuoda viikunakakkua ja hautoa paisetta, että hän tulisi terveeksi. ²²Niin Hiskia sanoi: ”Mikä on merkinä siitä, että minä voin mennä Herran temppeliin?”

39Siihen aikaan Merodak-Baladan, Baladanin poika, Baabelin kuningas, lähetti kirjeen ja lahjoja Hiskialle, kun oli kuullut hänen olleen sairaana ja parantuneen. ²Ja Hiskia iloitsi lähetteläistä ja näytti heille varastohuoneensa, hopean ja kullan, hajuaineet ja kalliin öljyn ja koko asehuoneensa ja kaikki, mitä hänen aarrekammioissansa oli. Ei ollut mitään Hiskian talossa eikä koko hänen valtakunnassaan, mitä hän ei olisi heille näyttänyt. ³Mutta profeetta Jesaja tuli kuningas Hiskian tykö ja sanoi hänelle: ”Mitä nämä miehet ovat sanoneet, ja mistä he ovat tulleet sinun tykösi?” Hiskia vastasi: ”He ovat tulleet minun tyköni kaukaisesta maasta, Baabelista”. ⁴Hän sanoi: ”Mitä he ovat nähneet sinun talossasi?” Hiskia vastasi: ”Kaiken, mitä talossani on, he ovat nähneet; aarrekammiossani ei ole mitään, mitä en olisi heille näyttänyt”. ⁵Niin Jesaja sanoi Hiskialle: ”Kuule Herran Sebaotin sana: ⁶Katso, päivät tulevat, jolloin kaikki, mitä sinun talossasi on ja mitä sinun isäsi ovat koonneet tähän päivään asti, viedään pois Baabeliin; ei mitään jää jäljelle, sanoo Herra. ⁷Ja sinun omia poikiasi, jotka sinusta polveutuvat, jotka sinulle syntyvät, viedään hovipalvelijoiksi Baabelin kuninkaan palatsiin.” ⁸Hiskia sanoi Jesajalle: ”Herran sana, jonka olet puhunut, on hyvä”. Sillä hän ajatteli: ”Onpahan rauha ja turvallisuus minun päivinäni”.

40”Lohduttakaa, lohduttakaa minun kansaani”, sanoo teidän Jumalanne. ²”Puhukaa suloisesti Jerusalemmille ja julistakaa sille, että sen vaivanaika on päättynyt, että sen velka on sovitettu, sillä se on saanut Herran kädestä kaksin-

kertaisesti kaikista synneistänsä.”³ Huutavan ääni kuuluu: ”Valmistakaa Herralle tie erämaahan, tehkää aroille tasaiset polut meidän Jumalallemme.”⁴ Kaikki laaksot korotet- takoon, kaikki vuoret ja kukkulat alennettakoon; koleikot tulkoot tasangoksi ja kalliolouhut lakeaksi maaksi.⁵ Herran kunnia ilmestyy: kaikki liha saa sen nähdä. Sillä Herran suu on puhunut.”⁶ Ääni sanoo: ”Julista!” Toinen vastaa: ”Mitä minun pitää julistaman?” Kaikki liha on kuin ruo- ho, ja kaikki sen kauneus kuin kedon kukkanen: ⁷ ruoho kui- vuu, kukkanen lakastuu, kun Herran henkäys puhaltaa sii- hen. Totisesti, ruohoa on kansa.⁸ Ruoho kuivuu, kukkanen lakastuu, mutta meidän Jumalamme sana pysyy iankaik- kisesti.⁹ Nouse korkealle vuorelle, Siion, sinä ilosanoman tuoja; korota voimakkaasti äänesi, Jerusalem, sinä ilosano- man tuoja. Korota, älä pelkää, sano Juudan kaupungeille: ”Katso, teidän Jumalanne!”¹⁰ Katso, Herra, Herra tulee voimallisena, hänen käsivartensa vallitsee. Katso, hänen palkkansa on hänen mukansa, hänen työnsä ansio käy hänen edellensä.¹¹ Niinkuin paimen hän kaitsee laumaan- sa, kokoaa karitsat käsivarrellensa ja kantaa niitä sylissään, johdattelee imettäviä lampaita.¹² Kuka on kourallaan mi- tannut vedet ja vaaksalla määrännyt taivaitten mitat? Ku- ka on kolmannesmittaan mahduttanut maan tomun, pun- tarilla punninnut vuoret, vaa’alla kukkulat?¹³ Kuka on Herran Henkeä ohjannut, ollut hänen neuvonantajansa ja opettajansa?¹⁴ Kenen kanssa hän on neuvotellut, joka oli- si hänelle ymmärrystä antanut ja opettanut oikean polun, opettanut hänelle tiedon ja osoittanut hänelle ymmärryk- sen tien?¹⁵ Katso, kansakunnat ovat kuin pisara vesisan- gon uurteessa, ovat kuin tomuhiukkanen vaa’assa. Katso, merensaaret hän nostaa kuin hiekkajyvän.¹⁶ Ei Libanon riittäisi polttopuiksi eikä sen riista polttouhriksi.¹⁷ Kaikki kansakunnat ovat niinkuin ei mitään hänen edessään, ne ovat hänelle kuin olematon ja tyhjä.¹⁸ Keneenkä siis te vertaatte Jumalan, ja minkä muotoiseksi te hänet teette?¹⁹ Jumalankuvanko? - Sen valaa valaja, ja kultaseppä kul- lalla päällystää, sepittää sille hopeaketjut.²⁰ Kenellä ei ole varaa sellaiseen antimeen, se valitsee puun, joka ei lahoa, hakee taitavan tekijän pystyttämään jumalankuvan, joka ei horju.²¹ Ettekö te tiedä, ettekö kuule, eikä teille ole alus- ta asti ilmoitettu, ettekö ole maan perustuksista vaaria ot- taneet?²² Hän istuu korkealla maanpiirin päällä, kuin hei- näsirkkoja ovat sen asukkaat; hän levittää taivaan niinkuin harson, pingoittaa sen niinkuin teltan asuttavaksi.²³ Hän tekee ruhtinaat olemattomiksi, saattaa maan tuomarit tyh- jän veroisiksi.²⁴ Tuskin he ovat istutetut, tuskin kylvetyt, tuskin on heidän vartensa juurtunut maahan, niin hän pu- haltaa heihin, ja he kuivettuvat; myrsky vie heidät kuin oljenkorret.²⁵ ”Keneenkä siis te vertaatte minut, jonka kal- tainen minä olisin”, sanoo Pyhä.²⁶ Nostakaa silmänne kor- keuteen ja katsokaa: kuka on nämä luonut? Hän, joka joh- dattaa esiin niitten joukot täysilukuisina, joka nimeltä kut- suu ne kaikki; suuri on hänen voimansa ja valtainen hänen väkensä: ei yksikään jää häneltä pois.²⁷ Miksi sinä, Jaakob,

sanot ja sinä, Israel, puhut: ”Minun tieni on Herralta sa- lassa, minun oikeuteni on joutunut pois minun Jumalani huomasta”?²⁸ Etkö tiedä, etkö ole kuullut: Herra on ian- kaikkinen Jumala, joka on luonut maan ääret? Ei hän väsy eikä näänny, hänen ymmärryksensä on tutkimaton.²⁹ Hän antaa väsyneelle väkeä ja voimattomalle voimaa yltäkyllin.³⁰ Nuorukaiset väsyvät ja nääntyvät, nuoret miehet kom- pastuvat ja kaatuvat;³¹ mutta ne, jotka Herraa odottavat, saavat uuden voiman, he kohottavat siipensä kuin kotkat. He juoksevat eivätkä näänny, he vaeltavat eivätkä väsy.

41 Vaietkaa minun edessäni, te merensaaret. Kansat ve- restäkööt voimansa, astukoot esiin ja puhukoot sitten; käy- käämme oikeutta keskenämme.² Kuka herätti päivänkoi- ton maasta hänet, jota vanhurskaus seuraa joka askeleella? Kuka antaa kansat hänen valtaansa, kukistaa kuninkaat hänen jalkoihinsa? Kuka muuttaa heidän miekkansa to- muksi, heidän jousensa lentäviksi oljenkorsiksi?³ Hän ajaa heitä takaa, samoa vammautonna polkua, hänen jalkainsa ennen kulkematonta.⁴ Kuka on tämän tehnyt ja toimitta- nut? Hän, joka alusta asti kutsuu sukupolvet esiin: minä, Herra, joka olen ensimmäinen ja viimeisten luona vielä sa- ma.⁵ Merensaaret näkivät sen ja peljästyivät, maan ääret vapisivat. He lähestyivät, he tulivat,⁶ he auttoivat toinen toistaan ja sanoivat toisilleen: ”Ole luja!”⁷ Valaja rohkai- see kultaseppää, levyn vasaroitsija alasimen iskijää; hän sanoo juotoksesta: ”Se on hyvä”, ja vahvistaa sen nauloilla, niin ettei se horju.⁸ Mutta sinä Israel, minun palvelijani, si- nä Jaakob, jonka minä olen valinnut, Aabrahamin, minun ystävänä, siemen,⁹ jonka minä olen ottanut maan ääristä ja kutsunut maan kaukaisimmilta periltä, jolle minä sanoin: ”Sinä olet minun palvelijani, sinut minä olen valinnut en- kä sinua halpana pitänyt”,¹⁰ älä pelkää, sillä minä olen sinun kanssasi; älä arkana pälyile, sillä minä olen sinun Jumalasi; minä vahvistan sinua, minä autan sinua, minä tuen sinua vanhurskauteni oikealla kädellä.¹¹ Katso, hä- peän ja pilkan saavat kaikki, jotka palavat vihasta sinua vastaan; tyhjiin raukeavat ja hukkuvat, jotka sinun kans- sasi riitelevät.¹² Hakemallakaan et löydä niitä, jotka sinua vastaan taistelivat; tyhjiin raukeavat ja lopun saavat, jotka sinun kanssasi sotivat.¹³ Sillä minä, Herra, sinun Jumalasi, tartun sinun oikeaan käteesi, minä sanon sinulle: ”Älä pel- kää, minä autan sinua”.¹⁴ Älä pelkää, Jaakob, sinä mato, sinä Israelin vähäinen väki: minä autan sinua, sanoo Her- ra, ja sinun lunastajasi on Israelin Pyhä.¹⁵ Katso, minä panen sinut raastavaksi puimaäkeeksi, uudeksi, moniham- paiseksi. Sinä puit ja rouhennat vuoret, muutat kukkulat akanoiksi;¹⁶ sinä ne viskaat, ja tuuli ne vie ja myrsky ne hajottaa. Mutta sinä iloitset Herrassa, Israelin Pyhä on sinun kerskauksesi.¹⁷ Kurjat ja köyhät etsivät vettä, eikä sitä ole; heidän kielensä kuivuu janosta. Mutta minä, Her- ra, kuulen heitä, minä, Israelin Jumala, en heitä hylkää.¹⁸ Minä puhkaisen purot kalliokukkuloihin, lähteet laakso- jen pohjiin; minä muutan erämaan vesilammikoiksi ja hie-

tikon hetteiköksi. ¹⁹Minä kasvatan erämaahan setripuita, akasioita, myrtejä ja öljypuita; minä istutan aroille kypressejä, jalavia ynnä hopeakuusia, ²⁰jotta he näkisivät ja tietäisivät, huomaisivat ja myös ymmärtäisivät, että Herran käsi on tämän tehnyt, Israelin Pyhä sen luonut. ²¹Tuokaa esiin riita-asianne, sanoo Herra, esittäkää todisteenne, sanoo Jaakobin kuningas. ²²Esittäkööt ja ilmoittakoot meille, mitä tapahtuva on; ilmoittakaa entiset, mitä ne olivat, tarkataksemme ja tietääksemme, mitä niistä on tullut, tahi antakaa meidän kuulla tulevaisia. ²³Ilmoittakaa, mitä vastedes tapahtuu, tietääksemme, oletteko te jumalia. Tehkää hyvää tai tehkää pahaa, niin me katsomme ja ihmettelemme. ²⁴Katso, te olette pelkkää tyhjää, ja teidän tekonne ovat turhat. Kauhistus se, joka teidät valitsee! ²⁵Minä herätin pohjoisesta hänet, ja hän tuli, päiväkoitosta hänet, joka rukoilee minun nimeäni, ja hän tallaa käskynhaltijoita kuin lokaa, niinkuin saventalaja savea sotkee. ²⁶Kuka on sen alunpitäen ilmoittanut, että olisimme sen tienneet, ja edeltäpäin, niin että voisimme sanoa: ”Hän oli oikeassa”? Ei kukaan sitä ilmoittanut, ei kukaan sitä kuuluttanut, ei kukaan kuullut teiltä sanaakaan. ²⁷Minä ensimmäisenä sanon Siionille: ”Katso, katso, siinä ne ovat!” ja annan Jerusalemilille ilosanomantuojan. ²⁸Minä katselen ympärilleni, mutta ei ole ketään; ei kenkään näistä voi antaa neuvoa, että kysyisin heiltä ja he vastaisivat. ²⁹Katso, kaikki he ovat pelkkää petosta, turhat ovat heidän työnsä; tuulta ja tyhjää ovat heidän valetut kuvansa.

42 Katso, minun palvelijani, jota minä tuen, minun valittuni, johon minun sieluni mielistyi. Minä olen pannut Henkeni häneen, hän levittää kansakuntiin oikeuden. ²Ei hän huuda eikä korota ääntään, ei anna sen kuulua kaduilla. ³Särjettyä ruokoa hän ei muserra, ja suitevaista kynttilänsydäntä hän ei sammuta. Hän levittää oikeutta uskollisesti. ⁴Hän itse ei sammu eikä murru, kunnes on saattanut oikeuden maan päälle, ja merensaaret odottavat hänen opetustansa. ⁵Näin sanoo Jumala, Herra, joka on luonut taivaan ja levittänyt sen, joka on tehnyt maan laveuden ja mitä siinä kasvaa, antanut henkäyksensä kansalle, joka siinä on, ja hengen niille, jotka siellä vaeltavat: ⁶Minä, Herra, olen vanhurskaudessa kutsunut sinut, olen tarttunut sinun käteesi, varjellut sinut ja pannut sinut kansoille liitoksi, pakanoille valkeudeksi, ⁷avaamaan sokeat silmät, päästämään sidotut vankeudesta, pimeydessä istuvat vankihuoneesta. ⁸Minä, Herra, se on minun nimeni, minä en anna kunniaani toiselle enkä ylistystäni epäjumalille. ⁹Katso, entiset ovat toteen käyneet, ja uusia minä ilmoitan; ennenkuin ne puhkeavat taimelle, annan minä teidän ne kuulla. ¹⁰Veisatkaa Herralle uusi virsi, veisatkaa hänen ylistystensä hamasta maan äärestä, te merenkulkijat ja meri täysinensä, te merensaaret ja niissä asuvaset. ¹¹Korottakoot äänensä erämaa ja sen kaupungit, kylät, joissa Keedar asuu. Riemuitkoot kallioilla asuvaset, vuorten huipuilta huutakoot ilosta. ¹²Antakoot Her-

ralle kunnian ja julistakoot hänen ylistystään merensaarissa. ¹³Herra lähtee sotaan niinkuin sankari, niinkuin soturi hän kiihoittaa kiivautensa; hän nostaa sotahuudon ja karjuu, uhittelee vihollisiansa. ¹⁴Minä olen ollut vaiti ikiajoista asti, olen ollut hiljaa ja pidättänyt itseni. Mutta nyt minä huudan kuin lapsensynnyttäjää, puhallan ja puuskun. ¹⁵Minä teen autioiksi vuoret ja kukkulat, ja kiihdytän niiltä kaiken ruohon; minä muutan virrat saariksi ja kuivaan vesilammikot. ¹⁶Minä johdatan sokeat tietä, jota he eivät tunne; polkuja, joita he eivät tunne, minä kuljetan heidät. Minä muutan pimeyden heidän edellään valkeudeksi ja koleikot tasangoksi. Nämä minä teen enkä niitä tekemättä jätä. ¹⁷Mutta ne peräytyvät ja joutuvat häpeään, jotka turvaavat veistettyyn kuvaan, jotka sanovat valetuille kuville: ”Te olette meidän jumalamme”. ¹⁸Te kuurot, kuulkaa, ja te sokeat, katsokaa ja nähkää. ¹⁹Kuka on sokea, ellei minun palvelijani, ja kuka niin kuuro kuin minun sanansaattajani, jonka minä lähetän? Kuka on niin sokea kuin minun palkkalaiseni, niin sokea kuin Herran palvelija? ²⁰Paljon sinä olet nähnyt, mutta et ole ottanut varteen; korvat avattiin, mutta ei kuulla. ²¹Herra on nähnyt hyväksi vanhurskautensa tähden tehdä lain suureksi ja ihanaksi. ²²Mutta tämä on raastettu ja ryöstetty kansa kaikki nuoret miehet ovat sidotut ja vankihuoneisiin kätkeytyt; he ovat joutuneet saaliiksi, eikä ole auttajaa, ryöstetyiksi, eikä ole, kuka sanoisi: ”Anna takaisin!” ²³Kuka teistä ottaa tämän korviinsa, tarkkaa ja kuulee vastaisen varalta? ²⁴Kuka on antanut Jaakobin ryöstettäväksi ja Israelin raastajain valtaan? Eikö Herra, jota vastaan me olemme syntiä tehneet, jonka teitä he eivät tahtoneet vaeltaa ja jonka lakia he eivät totelleet? ²⁵Niin hän vuodatti Israelin päälle vihansa hehkun ja sodan tuimuuden. Se liekehti hänen ympärillään, mutta hän ei ollut tietääksensä; se poltti häntä, mutta hän ei siitä huolinut.

43 Mutta nyt, näin sanoo Herra, joka loi sinut, Jaakob, joka valmisti sinut, Israel: Älä pelkää, sillä minä olen lunnastanut sinut, minä olen sinut nimeltä kutsunut; sinä olet minun. ²Jos vetten läpi kuljet, olen minä sinun kanssasi, jos virtojen läpi, eivät ne sinua upota; jos tulen läpi käyt, et sinä kärvenny, eikä liekki sinua polta. ³Sillä minä olen Herra, sinun Jumalasi, Israelin Pyhä, sinun vapahtajasi: minä annan sinun lunnaksesi Egyptin, sinun sijastasi Etiopian ja Seban. ⁴Koska sinä olet minun silmissäni kallis ja suuriarvoinen ja koska minä sinua rakastan, annan minä ihmisiä sinun sijastasi ja kansakuntia sinun hengestäsi. ⁵Älä pelkää, sillä minä olen sinun kanssasi; minä tuon sinun siemenesi päiväkoiton ääriältä, päivän laskemilta minä sinut kokoan. ⁶Minä sanon pohjoiselle: Anna tänne! ja etelälle: Älä pidätä! Tuo minun poikani kaukaa ja minun tyttäreni hamasta maan äärestä - ⁷kaikki, jotka ovat otetut minun nimiini ja jotka minä olen kunniakseni luonut, jotka minä olen valmistanut ja tehnyt. ⁸Tuo esiin sokea kansa, jolla kuitenkin on silmät, ja kuurot, joilla kuitenkin on korvat.

⁹Kaikki kansat ovat kokoontuneet yhteen ja kansakunnat tulleet kokoon. Kuka heistä voi ilmoittaa tämänkaltaista? Tai antakoot meidän kuulla entisiä; asettakoot todistajansa ja näyttäkööt, että ovat oikeassa: sittenpä kuullaan ja sanotaan: ”Se on totta”. ¹⁰Te olette minun todistajani, sanoo Herra, minun palvelijani, jonka minä olen valinnut, jotta te tuntisitte minut ja uskoisitte minuun ja ymmärtäisitte, että minä se olen. Ennen minua ei ole luotu yhtäkään jumalaa, eikä minun jälkeeni toista tule. ¹¹Minä, minä olen Herra, eikä ole muuta pelastajaa, kuin minä. ¹²Minä olen ilmoittanut, olen pelastanut ja julistanut, eikä ollut vierasta jumalaa teidän keskuudessanne. Te olette minun todistajani, sanoo Herra, ja minä olen Jumala. ¹³Tästedeskin minä olen sama. Ei kukaan voi vapauttaa minun kädestäni; minkä minä teen, kuka sen peruuttaa? ¹⁴Näin sanoo Herra, teidän lunastajanne, Israelin Pyhä: Teidän tähtenne minä lähetän sanan Baabeliin, minä syöksen heidät kaikki pakoon, syöksen kaldealaiset laivoihin, jotka olivat heidän ilonsa. ¹⁵Minä, Herra, olen teidän Pyhänne, minä, Israelin Luoja, olen teidän kuninkaanne. ¹⁶Näin sanoo Herra, joka teki tien mereen ja polun valtaviin vesiin, ¹⁷joka vei sotaan vaunut ja hevoset, sotaväen ja sankarit kaikki; he vaipuvat eivätkä nousseet, he raukenivat, sammuiivat niinkuin lampunsydän: ¹⁸Älkää entisiä muistelko, älkää menneistä välittäkö. ¹⁹Katso, minä teen uutta; nyt se puhkeaa taimelle, ettekö sitä huomaa? Niin, minä teen tien korpeen, virrat erämaahan. ²⁰Minua kunnioittavat metsän eläimet, aavikkosudet ja kamelikurjet, koska minä johdan vedet korpeen, virrat erämaahan, antaakseni kansani, minun valituni, juoda. ²¹Kansa, jonka minä olen itselleni valmistanut, on julistava minun kiitostani. ²²Mutta et ole sinä, Jaakob, minua kutsunut, et ole sinä, Israel, itseäsi minun tähteni vaivannut. ²³Et ole tuonut minulle lampaikasi polttouhriksi, et teurasuhreillasi minua kunnioittanut; en ole minä vaivannut sinua ruokauhrilla enkä suitsutusuhrilla sinua rasittanut. ²⁴Et ole minulle kalmoruokoa hopealla ostanut etkä minua teurasuhriesi rasvalla ravinnut - et, vaan sinä olet minua synneilläsi vaivannut, rasittanut minua pahoilla töilläsi. ²⁵Minä, minä pyyhin pois sinun rikkomuksesi itseni tähden, enkä sinun syntejäsi muista. ²⁶Muistuta sinä minua, käykäämme oikeutta keskenämme; puhu sinä ja näytä, että olet oikeassa. ²⁷Jo sinun esi-isäsi teki syntiä, sinun puolusmiehesi luopuivat minusta. ²⁸Niin minä annoin häväistä pyhät ruhtinaat, jätin Jaakobin tuhon omaksi, Israelin alttiiksi pilkalle.

44 Mutta nyt kuule, Jaakob, minun palvelijani, ja Israel, jonka minä olen valinnut. ²Näin sanoo Herra, sinun Luojaasi, joka on valmistanut sinut hamasta äidin kohdusta, joka sinua auttaa: Älä pelkää, minun palvelijani Jaakob, sinä Jesurun, jonka minä olen valinnut. ³Sillä minä vuodatan vedet janoavaisen päälle ja virrat kuivan maan päälle. Minä vuodatan Henkeni sinun siemenesi päälle ja siunaukseni sinun vesojesi päälle, ⁴niin että ne kasvavat nurmikossa kuin

pajut vesipurojen partaalla. ⁵Mikä sanoo: ”Minä olen Herran oma”, mikä nimittää itsensä Jaakobin nimellä, mikä piirtää käteensä: ”Herran oma”, ja ottaa Israelin kunnianimeksensä. ⁶Näin sanoo Herra, Israelin kuningas, ja sen lunastaja, Herra Sebaot: Minä olen ensimmäinen, ja minä olen viimeinen, ja paitsi minua ei ole yhtäkään Jumalaa. ⁷Kuka on minun kaltaiseni? Hän julistakoon ja ilmoittakoon ja osoittakoon sen minulle, siitä alkaen kuin minä perustin ikaikojen kansan. He ilmoittakoot tulevaiset, ja mitä tapahtuva on. ⁸Älkää vavisko älkääkä peljätkö. Enkö minä aikoja sitten antanut sinun kuulla ja sinulle ilmoittanut, ja te olette minun todistajani: Onko muuta Jumalaa kuin minä? Ei ole muuta pelastuskalliota, minä en ketään tunne. ⁹Jumalankuvien tekijät ovat turhia kaikki tyynni, eivätkä nuo heidän rakkaansa mitään auta; niiden todistajat eivät näe eivätkä tiedä mitään, ja niin he joutuvat häpeään. ¹⁰Kuka hyvänsä muovatkoon jumalan ja valakoon kuvan, ei se mitään auta. ¹¹Katso, kaikki sen seuraajat joutuvat häpeään, ja sen sepittäjät ovat vain ihmisiä. Tulokoot kokoon kaikki ja astukoot esiin: vaviskoot ja hävetkööt! ¹²Rautaseppä ottaa työaseen ja työskentelee hiilten hehkussa, muodostelee kuvaa vasaralla ja takoo sitä käsivartensa väellä; hänen tulee nälkä, ja voima menee, hän ei saa vettä juodaksensa, ja hän näantyy. ¹³Puuseppä jännittää mittanuoran, kaavailee piirtimellä, vuolee kovertimella, mittailee harpilla ja tekee miehen kuvan, inhimillisen kauneuden mukaan, huoneeseen asumaan. ¹⁴Hän hakkaa itselleen setripuita, hän ottaa rautatammen ja tammen ja kasvattaa ne itselleen vahvoiksi metsän puitten seassa, istuttaa lehtikuusen, ja sade kasvattaa sen suureksi. ¹⁵Se on ihmisillä polttopuuna; hän ottaa sitä lämmitelläkseen, sytyttää uunin ja paistaa leipää, vieläpä veistää siitä jumalan ja kumartaa sitä, tekee siitä jumalankuvan ja lankeaa maahan sen eteen. ¹⁶Osan siitä hän polttaa tulessa, toisen osan ääressä hän syö lihaa, paistaa paistin ja tulee ravituksi; hän myöskin lämmittelee itseänsä ja sanoo: ”Hyvä, minun on lämmin, minä näen valkean”. ¹⁷Ja lopusta hän tekee jumalan, jumalankuvan, jonka eteen hän lankeaa maahan, jota hän kumartaa ja rukoilee sanoen: ”Pelasta minut, sillä sinä olet minun Jumalani”. ¹⁸Eivät he tajua, eivät ymmärrä mitään, sillä suljetut ovat heidän silmänsä, niin etteivät he näe, ja heidän sydämensä, niin etteivät he käsitä. ¹⁹Ei tule heidän mieleensä, ei ole heillä järkeä eikä ymmärrystä, että sanoisivat: ”Osan siitä olen polttanut tulessa, olen paistanut sen hiilillä leipää, paistanut lihaa ja syönyt; tekisinkö tähteestä kauhistuksen, lankeaisinko maahan puupölkyn eteen!” ²⁰Joka tuhassa kiinni riippuu, sen on petetty sydän harhaan vienyt, ei hän pelasta sie luansa eikä sano: ”Eikö ole petosta se, mikä on oikeassa kädessäni?” ²¹Muista tämä, Jaakob, ja sinä, Israel, sillä sinä olet minun palvelijani. Minä olen sinut valmistanut, sinä olet minun palvelijani: en unhota minä sinua, Israel. ²²Minä pyyhin pois sinun rikkomuksesi niinkuin pilven ja sinun syntisi niinkuin sumun. Palaja minun tyköni, sillä

minä lunastan sinut. ²³Ploitkaa, te taivaat, sillä Herra sen tekee; riemuitkaa, te maan syvyedet, puhjetkaa riemuun, te vuoret, ynnä metsä ja kaikki sen puut; sillä Herra lunastaa Jaakobin, kirkastaa itsensä Israelissa. ²⁴Näin sanoo Herra, sinun lunastajasi, joka on valmistanut sinut hamasta äidin kohdusta: Minä olen Herra, joka teen kaiken, joka yksinäni jännitin taivaan, joka levitin maan - kuka oli minun kanssani? - ²⁵joka teen tyhjäksi valhettelijain merkit, teen taikurit tyhmiksi, joka panen tietäjät peräytymään ja muutan heidän tietonsa typeryydeksi. ²⁶Mutta palvelijani sanan minä toteutan ja saatan täyttymään sanansaattajaini neuvon. Minä olen se, joka Jerusalemille sanon: ”Sinussa asuttakoon!” ja Juudan kaupungeille: ”Teidät rakennettakoon!” Sen rauniot minä kohotan. ²⁷Minä olen se, joka sanon syvyydelle: ”Kuivu; minä kuivutan sinun virtasi!” ²⁸joka sanon Koorekselle: ”Minun paimeneni!” Hän täyttää kaiken minun tahtoni, hän sanoo Jerusalemille: ”Sinut rakennettakoon!” ja temppeleille: ”Sinut perustettakoon!”

45Näin sanoo Herra voidellulleen Koorekselle, jonka oikeaan käteen minä olen tarttunut kukistaakseni kansat hänen edestään ja riisuakseni kuninkaitten kupeilta vyöt, että ovet hänen edessään avautuisivat eivätkä portit sulkeutuisi: ²Minä käyn sinun edelläsi ja tasoitan kukkulat, minä murran vaskiovet ja rikon rautasalvat. ³Minä annan sinulle aarteet pimeän peitosta, kalleudet kätköistänsä, tietääkseeni, että minä, Herra, olen se, joka sinut nimeltä kutsuin, minä, Israelin Jumala. ⁴Palvelijani Jaakobin ja valittuni Israelin tähden minä kutsuin sinut nimeltä ja annoin sinulle kunnianimen, vaikka sinä et minua tuntenut. ⁵Minä olen Herra, eikä toista ole, paitsi minua ei ole yhtään jumalaa. Minä vyötän sinut, vaikka sinä et minua tunne, ⁶jotta tiedettäisiin auringon noususta sen laskemille asti, että paitsi minua ei ole yhtäkään: minä olen Herra, eikä toista ole, ⁷minä, joka teen valkeuden ja luon pimeyden, joka tuotan onnen ja luon onnettomuuden; minä, Herra, teen kaiken tämän. ⁸Tiukkukaa, te taivaat, ylhäältä, vuotakoot pilvet vanhurskautta. Avautukoon maa ja antakoon hedelmänensä pelastuksen, versokoon se myös vanhurskautta. Minä, Herra, olen sen luonut. ⁹Voi sitä, joka riitelee tekiänsä kanssa, saviastia saviastiain joukossa - maasta tehtyjä kaikki! Sanooko savi valajallensa: ”Mitä sinä kelpaat tekemään? Sinun työsi on kädettömän työtä!” ¹⁰Voi sitä, joka sanoo isälleen: ”Mitä sinä kelpaat siittämään?” ja äidilleen: ”Mitä sinä kelpaat synnyttämään?” ¹¹Näin sanoo Herra, Israelin Pyhä, joka on hänet tehnyt: Kysykää tulevaisia minulta ja jättäkää minun haltuuni minun lapseni, minun kätteni teot. ¹²Minä olen tehnyt maan ja luonut ihmisen maan päälle; minun käteni ovat levittäneet taivaan, minä olen kutsunut koolle kaikki sen joukot. ¹³Minä herätin hänet vanhurskaudessa, ja minä tasoitin kaikki hänen tiensä. Hän rakentaa minun kaupunkini ja päästää vapaiksi minun pakkosiirtolaiseni ilman maksua ja ilman lahjusta, sanoo Herra Sebaot. ¹⁴Näin sanoo Herra: Egyptin työan-

sio ja Etiopian kauppavoitto ja sebalaiset, suurikasvuiset miehet, tulevat sinun tykösi, tulevat sinun omiksesi. Sinun perässäsi he käyvät, kulkevat kahleissa, sinua kumartavat, sinua rukoilevat: ”Ainoastaan sinun tykönäsi on Jumala, ei ole toista, ei yhtään muuta jumalaa”. ¹⁵Totisesti, sinä olet salattu Jumala, sinä Israelin Jumala, sinä Vapahtaja. ¹⁶Häpeän ja pilkan he saavat kaikki, pilkan alaisina he kulkevat kaikki, nuo kuvien tekijät. ¹⁷Mutta Israelin pelastaa Herra iankaikkisella pelastuksella, te ette joudu häpeään ettekä pilkan alaisiksi, ette ikinä, hamaan iankaikkisuuteen saakka. ¹⁸Sillä näin sanoo Herra, joka on luonut taivaan - hän on Jumala - joka on valmistanut maan ja tehnyt sen; hän on sen vahvistanut, ei hän sitä autioksi luonut, asuttavaksi hän sen valmisti: Minä olen Herra, eikä toista ole. ¹⁹En ole minä puhunut salassa, en pimeässä maan paikassa; en ole sanonut Jaakobin jälkeläisille: etsikää minua tyhyydestä. Minä Herra puhun vanhurskautta, ilmoitan, mikä oikein on. ²⁰Kokoontukaa ja tulkkaa, lähestykää kaikki, te henkiinjääneet kansakunnista. Eivät ne mitään ymmärrä, jotka kantavat puukuviansa ja rukoilevat jumalaa, joka ei voi auttaa. ²¹Ilmoittakaa ja esiin tuokaa - neuvotelkoot keskenänsä - kuka on tämän julistanut hamasta muinaisuudesta, aikoja sitten ilmoittanut? Enkö minä, Herra! Paitsi minua ei ole yhtään jumalaa; ei ole vanhurskasta ja auttavaa jumalaa muuta kuin minä. ²²Kääntykää minun tyköni ja antakaa pelastaa itsenne, te maan ääret kaikki, sillä minä olen Jumala, eikä toista ole. ²³Minä olen vanonut itse kauttani, minun suustani on lähtenyt totuus, peruuttamaton sana: Minun edessäni pitää kaikkien polvien notkistuman, minulle jokaisen kielen valansa vannoman. ²⁴Ainoastaan Herrassa - niin pitää minusta sanottaman - on vanhurskaus ja voima. Hänen tykönsä tulevat häveten kaikki, jotka ovat palaneet vihasta häntä vastaan. ²⁵Herrassa tulee vanhurskaaksi kaikki Israelin siemen, ja hän on heidän kerskauksensa.

46Beel vaipuu, Nebo taipuu; heidän kuvansa joutuvat elukkain ja juhtain selkään; mitä te kulkueessa kannoitte, se sälytetään kuormaksi uupuville. ²He taipuvat, he vaipuvat molemmat; he eivät voi pelastaa kuormaa, ja itse he vaeltavat vankeuteen. ³Kuulkaa minua, te Jaakobin heimo, te kaikki Israelin heimon tähteet, te, joita on pitänyt kantaa äidinkohdusta asti, nostaa hamasta äidinhelmas-ta. ⁴Teidän vanhuuteenne asti minä olen sama, hamaan harmaantumiseen saakka minä kannan; niin minä olen tehnyt, ja vastedeskin minä nostan, minä kannan ja pelastan. ⁵Keneenkä te vertaatte minut, kenenkä rinnalle minut asetatte, kenenkä kaltaiseksi te minut katsotte, että olisimme toistemme vertaiset? ⁶He kaatavat kultaa kukkarosta ja punnitsevat hopeata vaa'alla; he palkkaavat kultasepäni, ja hän tekee siitä jumalan, jonka eteen he lankeavat maahan ja jota he kumartavat. ⁷He nostavat sen olallensa, kantavat ja asettavat sen paikoilleen, ja se seisoo eikä liikkahda paikaltansa. Sitä huudetaan avuksi, mutta se ei vastaa,

hädästä se ei pelasta. ⁸Muistakaa tämä ja olkaa vahvat. Menkää itseenne, te luopiot. ⁹Muistakaa entisiä ikiajoista asti, sillä minä olen Jumala, eikä toista ole; minä olen Jumala, eikä ole minun vertaistani. ¹⁰Minä ilmoitan alusta asti, mitä tuleva on, ammoisia aikoja ennen, mitä ei vielä ole tapahtunut; minä sanon: minun neuvoni pysyy, kaiken, mitä tahdon, minä teen. ¹¹Minä olen kutsunut kotkan päivänkoitosta, kaukaisesta maasta neuvopäätökseni miehen. Minkä olen puhunut, sen minä myös toteutan; mitä olen aivoitellut, sen minä myös teen. ¹²Kuulkaa minua, te kovasydämiset, jotka olette kaukana vanhurskaudesta. ¹³Minä olen antanut vanhurskauteni lähestyä, se ei ole kaukana; ei viivy pelastus, jonka minä tuon. Minä annan Siionissa pelastuksen, annan kirkkauteni Israelille.

47 Astu alas ja istu tomuun, sinä neitsyt, tytär Baabel, istu maahan, valtaistuinta vailla, sinä Kaldean tytär; sillä ei sinua enää kutsuta hemeäksi ja hekumalliseksi. ²Tartu käärikiviin ja jauha jauhoja, riisu huntusi, nosta helmukseksi, paljasta sääresi, kahlaa jokien poikki. ³Häpysi paljastuu, häpeäsi näkyy; minä koston enkä ainoatakaan armahda. ⁴Meidän lunastajamme nimi on Herra Sebaot, Israelin Pyhä. ⁵Istu äänetönnä ja väisty pimeään, sinä Kaldean tytär; sillä ei sinua enää kutsuta valtakuntien valtiattareksi. ⁶Minä vihastuin kansaani, annoin häväistä perintöni, minä annoin heidät sinun käsiisi; et osoittanut sinä heille sääliä, vanhuksellekin sinä teit ikeesi ylen raskaaksi. ⁷Ja sinä sanoit: ”Iäti minä olen valtiatar”, niin ettet näitä mieleesi pannut, et loppua ajatellut. ⁸Mutta nyt kuule tämä, sinä hekumassa-eläjä, joka istut turvallisenä, joka sanot sydämessäsi: ”Minä, eikä ketään muuta! Minä en ole leskenä istuva enkä lapsettomuudesta tietävä.” ⁹Mutta nämä molemmat tulevat sinun osaksesi äkisti, yhtenä päivänä: lapsettomuus ja leskeys; ne kohtaavat sinua täydeltänsä, huolimatta velhouksiesi paljoudesta, loitsujesi suuresta voimasta. ¹⁰Sinä luotit pahuuteesi, sinä sanoit: ”Ei kukaan minua näe”. Sinun viisautesi ja tietosi, ne sinut eksyttivät, ja niin sinä sanoit sydämessäsi: ”Minä, eikä ketään muuta!” ¹¹Sentähden kohtaa sinua onnettomuus, jota et osaa manata pois; sinut yllättää tuho, josta et lunnailta pääse, äkkiä kohtaa sinua perikato, aavistamattasi. ¹²Astu esiin loitsuihesi ja paljoine velhouksiesi, joilla olet vaivannut itseäsi nuoruudestasi asti: ehkä hyvinkin saat avun, ehkä herätät pelkoa. ¹³Sinä olet väsyttänyt itsesi paljolla neuvottelullasi. Astukoot esiin ja auttakoot sinua taivaan mittaat, tähtien tähtystäjät, jotka kuu kuulta ilmoittavat, mitä sinulle tapahtuva on. ¹⁴Katso, he ovat kuin kuivat korret: tuli polttaa heidät; he eivät pelasta henkeään liekin valasta. Se ei ole hiillos heidän lämmitelläkseen eikä valkea, jonka ääressä istutaan. ¹⁵Tämän saat sinä niistä, joista olet vaivaa nähnyt: ne, joiden kanssa olet kauppa käynyt hamasta nuoruudestasi asti, harhailevat kukin haarallensa, ei kukaan sinua pelasta.

48 Kuulkaa tämä, Jaakobin heimo, te, joita kutsutaan Israelin nimellä ja jotka olette lähteneet Juudan lähteestä, jotka vannotte Herran nimeen ja tunnustatte Israelin Jumalan, mutta ette totuudessa ettekä vanhurskaudessa - ²sillä heitä kutsutaan pyhän kaupungin mukaan ja he pitävät tukenansa Israelin Jumalaa, jonka nimi on Herra Sebaot: ³Entiset minä olen aikoja ennen ilmoittanut, minun suustani ne ovat lähteneet, ja minä olen ne kuuluttanut. Äkkiä minä panin ne täytäntöön, ja ne tapahtuivat. ⁴Koska minä tiesin, että sinä olet paatunut, että sinun niskajänteesi on rautaa ja otsasi vaskea, ⁵niin minä ilmoitin ne sinulle aikoja ennen, kuulutin ne sinulle, ennenkuin ne tapahtuivat, ettet sanoisi: ”Epäjumalankuvani on ne tehnyt, veistetty kuvani ja valettu kuvani on niin säätänyt”. ⁶Sinä olet ne kuullut, katso nyt kaikkea: ettekö sitä tunnusta? Tästä lähtien minä kuulutan sinulle uusia, salatuuta, joita et ole tietänyt. ⁷Ne ovat luodut nyt, eikä aikoja sitten, ennen tätä päivää et ole niistä kuullut, ettet saattaisi sanoa: ”Katso, jo minä ne tiesin!” ⁸Et ole sinä niistä kuullut etkä tietänyt, ei ole sinun korvasi niille aikaisemmin auennut; sillä minä tiesin, että sinä olet aivan uskon ja luopioksi kutsuttu hamasta äidin kohdusta. ⁹Oman nimeni tähden minä olen pitkämielinen, ylistykseni tähden minä hillitsen vihani, etten sinua tuhoaisi. ¹⁰Katso, minä olen sinua sulattanut, hopeata saamatta, minä olen sinua koetellut kärsimyksen pätsissä. ¹¹Itseni, itseni tähden minä sen teen; sillä kuinka onkaan minun nimeäni häväisty! Kunniaani en minä toiselle anna. ¹²Kuule minua, Jaakob, ja sinä, Israel, jonka minä olen kutsunut: Minä olen aina sama, minä olen ensimmäinen, minä olen myös viimeinen. ¹³Minun käteni on perustanut maan, minun oikea käteni on levittänyt taivaan; minä kutsun ne, ja siinä ne ovat. ¹⁴Kokoontukaa kaikki ja kuulkaa - kuka niistä muista on ilmoittanut tämän: että hän, jota Herra rakastaa, tekee hänen tahtonsa Baabelia vastaan, on hänen käsivartenaan kaldealaisia vastaan. ¹⁵Minä, minä olen puhunut, minä olen hänet kutsunut, olen hänet tuonut, ja hän on menestynyt teillensä. ¹⁶Lähestykää minua, kuulkaa tämä: Alkujaankaan minä en ole puhunut salassa; kun nämä tapahtuivat, olin minä jo siellä. Ja nyt Herra, Herra on lähettänyt minut ynnä oman Henkensä. ¹⁷Näin sanoo Herra, sinun lunastajasi, Israelin Pyhä: Minä olen Herra, sinun Jumalasi, joka opetan sinulle, mikä hyödyllistä on, johdatan sinua sitä tietä, jota sinun tulee käydä. ¹⁸Jospa ottaisit minun käskyistäni vaarin, niin olisi sinun rauhasi niinkuin virta ja sinun vanhurskautesi niinkuin meren aallot; ¹⁹sinun lastesi paljous olisi niinkuin hiekka, sinun kohdusi hedelmä niinkuin hiekkajyväset, sen nimi ei häviäisi, ei katoaisi minun kasvojeni edestä. ²⁰Lähtekää Baabelista, paetkaa Kaldeasta; riemuhuudoin ilmoittakaa, kuuluttakaa tämä, viekää tieto siitä maan ääriin asti, sanokaa: ”Herra on lunastanut palvelijansa Jaakobin”. ²¹Eivät he janoa kärsineet, kun hän heitä kuljetti erämaitten halki; hän vuodatti heille vettä kalliosta, hän halkaisi kallion, ja vettä

virtasi. ²²Jumalattomilla ei ole rauhaa, sanoo Herra.

49Kuulkaa minua, te merensaaret, ja tarkatkaa, kaukaiset kansat. Herra on minut kutsunut hamasta äidin kohdusta saakka, hamasta äitini helmasta minun nimeni maininnut. ²Hän teki minun suuni terävän miekan kaltaiseksi, kätki minut kätensä varjoon; hän teki minut hiotuksi nuoleksi, talletti minut viineensä. ³Ja hän sanoi minulle: ”Sinä olet minun palvelijani, sinä Israel, jossa minä osoitan kirkkauteni”. ⁴Mutta minä sanoin: ”Hukkaan minä olen itseäni vaivannut, kuluttanut voimani turhaan ja tyhjään; kuitenkin on minun oikeuteni Herran huomassa, minun palkkani on Jumalan tykönä”. ⁵Ja nyt sanoo Herra, joka on minut palvelijakseen valmistanut hamasta äitini kohdusta, palauttamaan Jaakobin hänen tykönsä, niin että Israel koottaisiin hänen omaksensa - ja minä olen kallis Herran silmissä, minun Jumalani on tullut minun voimakseni - ⁶hän sanoo: Liian vähäistä on sinulle, joka olet minun palvelijani, kohottaa ennalleen Jaakobin sukukunnat ja tuoda takaisin Israelin säilyneet: minä panen sinut pakana-in valkeudeksi, että minulta tulisi pelastus maan ääriin asti. ⁷Näin sanoo Herra, Israelin lunastaja, hänen Pyhänsä, syvästi halveksitulle, kansan inhoamalle, valtiaitten orjal-le: Kuninkaas näkevät sen ja nousevat seisomaan, ruhtinaat näkevät ja kumartuvat maahan Herran tähden, joka on uskollinen, Israelin Pyhän tähden, joka on sinut valinnut. ⁸Näin sanoo Herra: Otollisella ajalla minä olen sinua kuullut ja pelastuksen päivänä sinua auttanut; minä olen valmistanut sinut ja pannut sinut kansoille liitoksi, kohottamaan ennalleen maan, jakamaan hävitetyt perintöosat, ⁹sanomaan vangituille: ”Käykää ulos!” ja pimeässä oleville: ”Tulkaa esiin!” Teiden varsilta he löytävät laitumen, kaikki kalliokukkulat ovat heillä laidunpaikkoina. ¹⁰Ei heidän tule nälkä eikä jano, ei hietikon helle eikä aurinko satu heihin, sillä heidän armahtajansa johdattaa heitä ja vie heidät vesilähteille. ¹¹Minä teen kaikki vuoreni teiksi, ja minun valtatieni kulkevat korkealla. ¹²Katso heitä, he tulevat kaukaa! Katso, nuo pohjoisesta, nuo lännestä, nuo Siinimin maalta! ¹³Riemuitkaa, te taivaat, iloitse, sinä maa, puhjetkaa riemuun, te vuoret, sillä Herra lohduttaa kansaansa ja armahtaa kurjiansa. ¹⁴Mutta Siion sanoo: ”Herra on minut hyljännyt, Herra on minut unhottanut”. ¹⁵Unhottaako vaimo rintalapsensa, niin ettei hän armahda kohtunsa poikaa? Ja vaikka he unhottaisivatkin, minä en sinua unhot. ¹⁶Katso, kätteni hipiään olen minä sinut piirtänyt, sinun muurisi ovat aina minun edessäni. ¹⁷Sinun lapsesi tulevat rientäen; sinun hävittäjäsi ja raunioiksi-raastajasi menevät sinun luotasi pois. ¹⁸Nosta silmäsi ja katso ympärillesi: he kokoontuvat, he tulevat sinun tykösi kaikki. Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, sinä puet heidät kaikki yllesi niinkuin koristeen ja sidot heidät vyöllesi niinkuin morsian vyönsä. ¹⁹Sillä sinä - sinun rauniosi ja autiot paikkasi, sinun hävitetty maasi - sinä käyt silloin ahtaaksi asukkaille, ja kaukana ovat ne, jotka sinua söivät. ²⁰Vielä saavat sinun

lapsettomuutesi lapset sanoa korviesi kuullen: ”Paikka on minulle ahdas, tee tilaa, että voin asua”. ²¹Silloin sinä sanot sydämessäsi: ”Kuka on nämä minulle synnyttänyt? Minä olin lapseton ja hedelmätön, karkoitettu ja hyljätty. Kuka on heidät kasvattanut? Katso, minä olin jätetty yksin. Missä nämä silloin olivat? ²²Näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä nostan käteni kansakuntien puoleen, kohotan lippuni kansoja kohti, niin he tuovat sinun poikasi sylissänsä ja kantavat sinun tyttäresi olkapäillään. ²³Kuninkaista tulee sinulle lastenhoitajat, heidän ruhtinattaristaan sinulle imettäjät. Sinun edessäsi he kumartuvat maahan kasvoilensa ja nuolevat tomun sinun jaloistasi. Silloin sinä tiedät, että minä olen Herra ja että ne, jotka minua odottavat, eivät häpeään joudu. ²⁴Otetaanko sankarilta saalis, tai riistetäänkö vangit vanhurskaalta? ²⁵Sillä näin sanoo Herra: Vaikka vangit otettaisiinkin sankarilta ja saalis riistettäisiin väkevältä, niin minä kuitenkin taistelen sitä vastaan, joka sinua vastaan taistelee, ja minä pelastan sinun lapsesi. ²⁶Minä panen sinun sortajasi syömään omaa lihaansa, ja he juopuvat omasta verestään niinkuin rypälemehusta; ja kaikki liha on tietävä, että minä, Herra, olen sinun pelastajasi, että Jaakobin Väkevä on sinun lunastajasi.

50Näin sanoo Herra: Missä on teidän äitinne erokirja, jolla olisin lähettänyt hänet pois? Tai kuka on minun velkojani, jolle minä olisin teidät myynyt? Katso, pahojen tekojenne tähden te olette myydyt, teidän rikkomustenne tähden on äitinne lähetetty pois. ²Miksi ei ollut ketään, kun minä tulin, miksi ei kukaan vastannut, kun minä huusin? Onko minun käteni liian lyhyt vapahtamaan, olenko minä voimaton auttamaan? Katso, nuhtelullani minä kuivaan meren, minä teen virrat erämaaksi, niin että niitten kalat mätänevät, kun ei ole vettä; ne kuolevat janoon. ³Minä puetan taivaat mustiin ja panen murhepuvun niitten verhoksi. ⁴Herra, Herra on minulle antanut opetuslasten kielen, niin että minä taidan sanalla virvoittaa väsynyttä; hän herättää aamu aamulta, herättää minun korvani kuulemaan opetuslasten tavalla. ⁵Herra, Herra on avannut minun korvani; minä en ole niskoitellut, en vetäytynyt pois. ⁶Selkäni minä annoin lyötäväksi, poskieni parran revittäväksi, en peittänyt kasvojeni pilkalta ja syljeltä. ⁷Herra, Herra auttaa minua; sentähden ei minuun pilkka koskenut, sentähden tein kasvoni koviksi kuin piikivi, sillä minä tiedän, etten häpeään joudu. ⁸Lähellä on hän, joka minut vanhurskaaksi tuomitsee. Kuka voi minun kanssani riidellä? Astukaamme yhdessä esiin! Kuka on minun vastapuoleni? Tulkoon tänne lähelleni! ⁹Katso, Herra, Herra auttaa minua; kuka minut syylliseksi tuomitsee? Katso, kaikki he hajoavat kuin vaate; koi heidät syö. ¹⁰Kuka teistä pelkää Herraa ja kuulee hänen palvelijansa ääntä? Joka vaeltaa pimeydessä ja valoa vailla, se luottakoon Herran nimeen ja turvautukoon Jumalaansa. ¹¹Mutta katso, te kaikki, jotka palon syytytätte, te palavilla nuolilla varustetut, suistukaa oman tulenne liekkeihin, niihin palaviin nuoliin, jotka olet-

te sytyttäneet. Minun kädestäni tämä teille tulee; vaivassa täytyy teidän asua.

51Kuulkaa minua, te jotka vanhurskauteen pyritte, te jotka Herraa etsitte. Katsokaa kalliota, josta olette lohkaistut, ja kaivos-onkaloa, josta olette kaivetut. ²Katsokaa Aabrahamia, isäanne, ja Saaraa, joka teidät synnytti. Sillä hän oli vain yksi, kun minä hänet kutsuin; mutta minä siunasin hänet ja enensin hänet. ³Niin Herra lohduttaa Siionin, lohduttaa kaikki sen rauniot, hän tekee sen erämaasta kuin Eedenin ja sen arosta kuin Herran puutarhan; siellä on oleva riemu ja ilo, kiitos ja ylistysvirren ääni. ⁴Kuuntele minua, kansani, kuule minua, kansakuntani, sillä minusta lähtee laki, ja minä panen oikeuten valkeudeksi kansoille. ⁵Lähellä on minun vanhurskauteni, minun autuuteni ilmestyy, minun käsivarteni tuomitsevat kansat; minua odottavat merensaaret ja panevat toivonsa minun käsivarteeni. ⁶Nostakaa silmänne taivasta kohti ja katsokaa maata, joka alhaalla on, sillä taivaat katoavat kuin savu ja maa hajoaa kuin vaate ja sen asukkaat kuolevat kuin sääsket, mutta minun autuuteni pysyy iankaikkisesti, ja minun vanhurskauteni ei kukistu. ⁷Kuulkaa minua, te jotka vanhurskauden tunnette, kansa, jonka sydämessä on minun lakini: älkää peljätkö ihmisten pilkkaa älkääkään kauhistuko heidän herjauksiansa. ⁸Sillä koi syö heidät niinkuin vaatteen, koiperhonen syö heidät niinkuin villan, mutta minun vanhurskauteni pysyy iankaikkisesti, minun autuuteni polvesta polveen. ⁹Heräjä, heräjä, pukeudu voimaan, sinä Herran käsivarsi; heräjä niinkuin muinaisina päivinä, ammoisten sukupolvien aikoina. Etkö sinä ole se, joka löit Rahabin kuoliaaksi, joka lävistit lohikäärmeen? ¹⁰Etkö sinä ole se, joka kuivasit meren, suuren syvyyden vedet, joka teit meren syvänteet tieksi lunastettujen kulkea? ¹¹Niin Herran vapahdetut palajavat ja tulevat Siioniin riemuiten, päänsä päällä iankaikkinen ilo. Riemu ja ilo saavuttavat heidät, mutta murhe ja huokaus pakenevat. ¹²Minä, minä olen teidän lohduttajanne; mikä olet sinä, että pelkäätkä ihmistä, joka on kuolevainen, ihmislasta, jonka käy niinkuin ruohon, ¹³ja unhotat Herran, joka on sinut tehnyt, joka on levittänyt taivaan ja perustanut maan, ja vapiset alati, kaiket päivät, sortajan vihaa, kun hän tähtää tuhotaksansa? Mutta missä on sortajan viha? ¹⁴Pian päästetään kumaraan koukistunut vapaaksi kahleistaan: ei hän kuole, ei kuoppaan jää, eikä häneltä leipä puutu. ¹⁵Minä olen Herra, sinun Jumalasi, joka liikutan meren, niin että sen aallot pauhaavat, jonka nimi on Herra Sebaot. ¹⁶Ja minä olen pannut sanani sinun suuhusi, minä olen kätkenyt sinut käteni varjoon, pystyttääkseni taivaan ja perustaakseni maan ja sanoakseni Siionille: ”Sinä olet minun kansani”. ¹⁷Heräjä, heräjä, nouse, Jerusalem, sinä joka olet juonut Herran kädestä hänen vihansa maljan, joka olet päihdyttävän pikarin juonut, tyhjäksi särpinyt. ¹⁸Ei kukaan kaikista lapsista, jotka hän oli synnyttänyt, ollut häntä taluttamassa; ei kukaan kaikista lapsista, jotka hän oli kasvattanut,

hänen käteensä tarttunut. ¹⁹Nämä kohtasivat sinua kaksittain - kuka sinua surkuttelee - tuho ja turmio, nälkä ja miekka; millä voin sinua lohduttaa? ²⁰Tajuttomina makasivat sinun poikasi joka kadun kulmassa, niinkuin antiloo-pit pyydysshaudassa, täynnä Herran vihaa, sinun Jumalasi nuhtelua. ²¹Sentähden kuule tätä, sinä poloinen, joka olet juopunut, vaikka et viinistä: ²²Näin sanoo sinun Herrasi, Herra sinun Jumalasi, joka ajaa kansansa asian: Katso, minä otan sinun kädestäsi päihdyttävän maljan, vihani pikarin; ei tarvitse sinun siitä enää juoda. ²³Ja minä panen sen sinun vaivajaisi käteen, jotka sinulle sanoivat: ”Lankea maahan, kulkeaksemme sinun päällitsesi”; ja sinä panit selkäsi maaksi ja kaduksi kulkijoille.

52Heräjä, heräjä, pukeudu voimaasi, Siion; pukeudu juhlapukuusi, Jerusalem, sinä pyhä kaupunki. Sillä ei koskaan enää astu sinun sisällesi ympärileikkaamaton eikä saastainen. ²Pudista päältäsi tomu, nouse istuimellesi, Jerusalem; irroita kahleet kaulastasi, sinä vangittu tytär Siion. ³Sillä näin sanoo Herra: Ilmaiseksi teidät myytiin, rahatta teidät lunastetaan. ⁴Sillä näin sanoo Herra, Herra: Minun kansani meni ensin alas Egyptiin asumaan siellä muukalaisena, ja sitten Assur sorti sitä ilman syytä. ⁵Ja nyt, mitä minulla on tekemistä täällä, sanoo Herra, kun minun kansani on viety pois ilmaiseksi? Sen valtiaat elämöivät, sanoo Herra, ja minun nimeäni pilkataan alati, kaiket päivät. ⁶Sentähden minun kansani on tunteva minun nimeni, sentähden se on tunteva sinä päivänä, että minä olen se, joka sanon: ”Katso, tässä minä olen”. ⁷Kuinka suloiset ovat vuorilla ilosanoman tuojan jalat, hänen, joka julistaa rauhaa, ilmoittaa hyvän sanoman, joka julistaa pelastusta, sanoo Siionille: ”Sinun Jumalasi on kuningas!” ⁸Kuule! Vartijasi korottavat äänensä, kaikki he riemuitsevat, sillä he näkevät silmästä silmään, kuinka Herra palajaa Siioniin. ⁹Huutakaa ilosta, riemuitkaa, kaikki te Jerusalemin rauniot, sillä Herra lohduttaa kansansa, lunastaa Jerusalemin. ¹⁰Herra paljastaa pyhän käsivartensa kaikkien kansojen nähden, ja kaikki maan ääret saavat nähdä meidän Jumalamme autuuden. ¹¹Pois, pois! Lähtekää sieltä, älkää koskeko saastaiseen; lähtekää sen keskeltä, puhdistautukaa, te Herran aseenkantajat. ¹²Sillä ei teidän tarvitse kiiruusti lähteä, ei paeten kulkea; sillä Herra käy teidän edellänne, Israelin Jumala seuraa suojananne. ¹³Katso, minun palvelijani menestyy, hän on nouseva, kohoava ja sangen korkea oleva. ¹⁴Niinkuin monet kauhistuivat häntä - sillä niin runeltu, ei enää ihmisenkaltainen, oli hänen muotonsa, hänen hahmonsia ei ollut ihmislasten hahmo - ¹⁵niin hän on saatava ihmetyksiin monet kansat, hänen tähtensä kuninkaat sulkevat suunsa. Sillä mitä heille ei ikinä ole kerrottu, sen he saavat nähdä, mitä he eivät ole kuulleet, sen he saavat havaita.

53Kuka uskoo meidän saarnamme, kenelle Herran käsivarsi ilmoitetaan? ²Hän kasvoi Herran edessä niinkuin

vesa, niinkuin juuri kuivasta maasta. Ei ollut hänellä vartta eikä kauneutta; me näimme hänet, mutta ei ollut hänellä muotoa, johon me olisimme mielistyneet. ³Hän oli ylenkatsottu, ihmisten hylkäämä, kipujen mies ja sairauden tuttava, jota näkemästä kaikki kasvonsa peittivät, halveksittu, jota emme minäkään pitäneet. ⁴Mutta totisesti, meidän sairautemme hän kantoi, meidän kipumme hän sälytti päällensä. Me pidimme häntä rangaistuna, Jumalan lyömänä ja vaivaamana, ⁵mutta hän on haavoitettu meidän rikkomustemme tähden, runneltu meidän pahain tekememme tähden. Rangaistus oli hänen päällensä, että meillä rauha olisi, ja hänen haavainsa kautta me olemme paratut. ⁶Me vaelsimme kaikki eksyksissä niinkuin lampaat, kukin meistä poikkesi omalle tielleen. Mutta Herra heitti hänen päällensä kaikkien meidän syntivelkamme. ⁷Häntä piinattiin, ja hän alistui siihen eikä suutansa avannut; niinkuin karitsa, joka teuraaksi viedään, niinkuin lammas, joka on ääneti keritsijänsä edessä, niin ei hän suutansa avannut. ⁸Ahdistettuna ja tuomittuna hänet otettiin pois, mutta kuka hänen polvikunnastaan sitä ajatteli? Sillä hänet temmattiin pois elävien maasta; minun kansani rikkomuksen tähden kohtasi rangaistus häntä. ⁹Hänelle annettiin hauta jumalattomain joukossa; mutta rikkaan tykö hän tuli kuoltuansa, sillä hän ei ollut vääryyttä tehnyt eikä petosta ollut hänen suussansa. ¹⁰Mutta Herra näki hyväksi runnella häntä, lyödä hänet sairaudella. Jos sinä panet hänen sielunsa vikauhriksi, saa hän nähdä jälkeläisiä ja elää kauan, ja Herran tahto toteutuu hänen kauttansa. ¹¹Sielunsa vaivan tähden hän saa nähdä sen ja tulee ravituksi. Tuntemuksensa kautta hän, minun vanhurskas palvelijani, vanhurskauttaa monet, sälyttäen päällensä heidän pahat tekonsa. ¹²Sentähden minä jaan hänelle osan suurten joukossa, ja väkevien kanssa hän saalista jakaa; sillä hän antoi sielunsa alttiiksi kuolemaan, ja hänet luettiin pahantekijäin joukkoon, hän kantoi monien synnit, ja hän rukoili pahantekijäin puolesta.

54Riemuitse, sinä hedelmätön, joka et ole synnyttänyt, huuda ilosta ja riemahda, sinä, joka et ole synnytyksivuissa ollut. Sillä hyljättyllä on lapsia enemmän kuin aviovaimolla, sanoo Herra. ²Tee avaraksi telttasi sija, levennettäköön sinun majojesi seinien kangas. Älä säästele! Pidennä telttakoitiesi ja vahvista vaarnasi. ³Sillä sinä olet leviävä oikealle ja vasemmalle, sinun jälkeläisesi ottavat omiksensa kansat ja tekevät autiot kaupungit asutuiksi. ⁴Älä pelkää, sillä et sinä häpeään joudu; älä ole häpeissäsi, sillä et sinä ole pettyvä. Nuoruutesi häpeän sinä olet unhottava, leskeytesi pilkkaa et ole enää muistava. ⁵Sillä hän, joka sinut teki, on sinun aviomiehesi, Herra Sebaot on hänen nimensä, sinun lunastajasi on Israelin Pyhä, hän joka kaiken maan Jumalaksi kutsutaan. ⁶Sillä niinkuin hyljätyn, syvästi murheellisen vaimon on Herra sinut kutsunut - nuoruuden vaimon, joka on ollut halveksittu, sanoo sinun Jumalasi. ⁷Vähäksi silmänräpäykseksi minä hylkäsin sinut, mutta minä kokoan

sinut jälleen suurella laupeudella. ⁸Ylitsevuotavassa vihasani minä peitin sinulta kasvoni silmänräpäykseksi, mutta minä armahdan sinut iankaikkisella armolla, sanoo Herra, sinun lunastajasi. ⁹Sillä tämä on minulle, niinkuin olivat Nooan vedet: niinkuin minä vannoin, etteivät Nooan vedet enää tulvi maan ylitse, niin minä vannon, etten enää vihastu sinuun enkä sinua nuhtele. ¹⁰Sillä vuoret väistykööt ja kukkulat horjukoot, mutta minun armoni ei sinusta väisty, eikä minun rauhanliittoni horju, sanoo Herra, sinun armahtajasi. ¹¹Sinä kurja, myrskyn raastama, sinä lohduton! Katso, minä muuraan sinun kivesi kiiltokivellä, panen sinun perustuksesi safiireista, ¹²minä teen sinun harjasi rubiineista ja sinun porttisi kristalleista ja koko sinun ympärismuurisi jalokivistä. ¹³Sinun lapsesi ovat kaikki Herran opetuslapsia, ja suuri rauha on sinun lapsillasi oleva. ¹⁴Sinut vahvistetaan vanhurskaudella; sinä olet oleva kaukana väkivallasta, sillä ei sinulla ole pelkäämistä, ja kaukana hävityksestä, sillä ei se sinua lähesty. ¹⁵Jos sinun kimppuusi karataan, ei se ole minusta; joka kimppuusi karkaa, se eteesi kaatuu. ¹⁶Katso, minä olen luonut sepän, joka lietsoo hiilivalkeata ja kuonnuttaa aseiden käytäntöön; mutta minä olen myös luonut tuhontuottajan hävittämään sen. ¹⁷Jokainen ase, joka valmistetaan sinun varallesi, on oleva tehoton; ja jokaisen kielen, joka nousee käymään sinun kanssasi oikeutta, sinä osoitat vääräksi. Tämä on Herran palvelijain perintöosa, tämä heidän vanhurskautensa, minulta saatu, sanoo Herra.

55Kuulkaa, kaikki janoavaiset, tulkaa veden ääreen. Teikin, joilla ei ole rahaa, tulkaa, ostakaa ja syökää; tulkaa, ostakaa ilman rahatta, ilman hinnatta viiniä ja maitoa. ²Miksi annatte rahan siitä, mikä ei ole leipää, ja työnne ansion siitä, mikä ei ravitse? Kuulkaa minua, niin saatte syödä hyvää, ja teidän sielunne virvoittuu lihavuuden ääressä. ³Kallistakaa korvanne ja tulkaa minun tyköni; kuulkaa, niin teidän sielunne saa elää. Ja minä teen teidän kanssanne iankaikkisen liiton, annan lujat Daavidin armot. ⁴Katso, hänet minä asetin kansoille todistajaksi, kansojen ruhtinaaksi ja käskijäksi. ⁵Katso, sinä olet kutsuva pakanoita, joita sinä et tunne, ja pakanat, jotka eivät sinua tunne, rientävät sinun tykösi Herran, sinun Jumalasi, tähden, Israelin Pyhän tähden, sillä hän kirkastaa sinut. ⁶Etsikää Herraa silloin, kun hänet löytää voidaan; huutakaa häntä avuksi, kun hän läsnä on. ⁷Jumalaton hyljätköön tiensä ja väärintekijä ajatuksensa ja palatkoon Herran tykö, niin hän armahtaa häntä, ja meidän Jumalamme tykö, sillä hänellä on paljon anteeksiantamusta. ⁸Sillä minun ajatukseni eivät ole teidän ajatuksianne, eivätkä teidän tienne ole minun teitäni, sanoo Herra. ⁹Vaan niin paljon korkeampi kuin taivas on maata, ovat minun tieni korkeammat teidän teitäne ja minun ajatukseni teidän ajatuksianne. ¹⁰Sillä niinkuin sade ja lumi, joka taivaasta tulee, ei sinne palaja, vaan kostuttaa maan, tekee sen hedelmälliseksi ja kasvavaksi, antaa kylväjälle siemenen ja syöjälle leivän,

¹¹niin on myös minun sanani, joka minun suustani lähtee: ei se minun tyköni tyhjänä palaja, vaan tekee sen, mikä minulle otollista on, ja saa menestymään sen, mitä varten minä sen lähetin. ¹²Sillä iloiten te lähdette, ja rauhassa teitä saatetaan; vuoret ja kukkulat puhkeavat riemuun teidän edessänne, ja kaikki kedon puut paukuttavat käsiänsä. ¹³Orjantappurain sijaan on kasvava kypressejä, nokkosten sijaan on kasvava myrtilpuita; ja se tulee Herran kunniaksi, iankaikkiseksi merkiksi, joka ei häviä.

56Näin sanoo Herra: Noudattakaa oikeutta ja tehkää vanhurskaus, sillä minun autuuteni on lähellä ja minun vanhurskauteni ilmestyy. ²Autuas se ihminen, joka tämän tekee, se ihmlapsi, joka tässä pysyy, joka pitää sapatin eikä sitä riko, joka varoo kätensä tekemästä mitään pahaa! ³Älköön sanoko muukalainen, joka on liittynyt Herraan: ”Herra erottaa minut peräti kansastansa”, älköönkä kuohittu sanoko: ”Minä olen kuiva puu”. ⁴Sillä näin sanoo Herra: Kuohituille, jotka pitävät minun sapattini ja valitsevat sen, mikä minulle otollista on, ja pysyvät minun liitossani, ⁵heille minä annan huoneessani ja muurieni sisällä muistomerkin ja nimen, joka on poikia ja tyttäriä parempi; minä annan heille iankaikkisen nimen, joka ei häviä. ⁶Ja muukalaiset, jotka ovat liittyneet Herraan, palvelukseen häntä ja rakastaakseen Herran nimeä, ollakseen hänen palvelijoihinsa, kaikki, jotka pitävät sapatin eivätkä sitä riko ja pysyvät minun liitossani, ⁷ne minä tuon pyhälle vuorelleni ja ilahutan heitä rukoushuoneessani, ja heidän polttouhrinsa ja teurasuhrinsa ovat otolliset minun alttarillani, sillä minun huoneeni on kutsuttava kaikkien kansojen rukoushuoneeksi. ⁸Herra, Herra sanoo, hän, joka kokoaa Israelin karkoitettut: Minä kokoan vielä muitakin sen koottujen lisäksi. ⁹Kaikki kedon eläimet, tulkaa syömään, te metsän eläimet kaikki. ¹⁰Israelin vartijat ovat kaikki sokeita, eivät he mitään käsitä; he ovat kaikki mykkiä koiria, jotka eivät osaa haukkua. He näkevät unta, makailevat ja nukkuvat mielellään. ¹¹Ja näillä koirilla on vimmainen nälkä, ei niitä mikään täytä. Ja tällaisia ovat paimenet! Eivät pysty mitään huomaamaan, ovat kaikki kääntyneet omille teilleen, etsivät kukin omaa voittoansa, kaikki tyynni. ¹²”Tulkaa, minä hankin viiniä, ryyppäkäämme väkevätä; olkoon huomispäivä niinkuin tämäkin ylenpalttisen ihana.”

57Vanhurskas hukkuu, eikä kukaan pane sitä sydämelleen, hurskaat miehet otetaan pois kenenkään siitä välittämättä, sillä vanhurskas otetaan pois pahuutta näkemästä. ²Hän menee rauhaan: jotka vakaasti vaeltavat, he saavat levätä kammioissansa. ³Mutta te tulkaa tänne, te velhotaren lapset, te avionrikkojamiehen ja porttovaimon sikiöt. ⁴Kenellä te iloanne pidätte? Kenelle avaatte suunne ammolleen ja kieltä pitkälle pistätte? Ettekö te ole rikoksen lapsia, valheen sikiöitä? ⁵Te, jotka hehkutte himosta tamien varjossa, jokaisen vihreän puun alla, te, jotka teurastatte lapsia laaksoissa, kallionrotkoissa! ⁶Laakson sileät

paadet ovat sinun osasi, siinä se on, sinun arpasi; niille sinä olet juomauhrit vuodattanut, ruokauhrit uhrannut. Siihenkö minä tyytyisin! ⁷Korkealle ja valtavalle vuorelle sinä valmistit vuoteesi; sinne sinä myös nousit teurasuhria uhraamaan. ⁸Oven ja pihtipielen taakse sinä panit omat merkkisi. Sillä minusta luopuen sinä paljastit itsesi ja nousit vuoteellesi, teit sen tilavaksi; sinä sovit kaupoista heidän kanssaan, makasit heidän kanssaan mielelläsi, näit heidän häpynsä. ⁹Sinä kuljit kuninkaan tykö öljyinesi, runsaine voiteinesi; sinä lähetit sanansaattajasi kauas, laskeudit alas tuonelaan asti. ¹⁰Sinä väsyit matkasi pituudesta, et kuitenkaan sanonut: ”Turha vaiva!” Sinä sait elpynyttä voimaa, sentähden et heikoksi käynyt. ¹¹Ketä sinä arkailit ja pelkäsit, koska vilpistelit etkä minua muistanut, et minusta välittänyt? Eikö niin: minä olen ollut vaiti aina ikiajoista asti, ja niin et sinä minua pelkää? ¹²Mutta minä ilmoitan, mitä on sinun vanhurskautesi ja sinun tekosi; ne eivät sinua auta. ¹³Kun sinä huudat, auttakoon sinua jumaliesi joukko! Mutta tuuli vie ne kaikki, henkäys ottaa ne pois. Mutta joka minuun turvaa, se perii maan ja ottaa omaksensa minun pyhän vuoreni. ¹⁴Hän sanoo: Tehkää, tehkää tie, tasoittakaa tie, poistakaa kompastuskivet minun kansani tieltä. ¹⁵Sillä näin sanoo Korkea ja Ylhäinen, jonka asumus on iankaikkinen ja jonka nimi on Pyhä: Minä asun korkeudessa ja pyhydessä ja niitten tykönä, joilla on särjetty ja nöyrä henki, että minä virvoittaisin nöyrien hengen ja saattaisin särjettyjen sydämet eläviksi. ¹⁶Sillä en minä iankaiken riitele enkä vihastu ainiaaksi; muutoin henki nääntyisi minun kasvojeni edessä, ne sielut, jotka minä tehnyt olen. ¹⁷Hänen ahneutensa synnin tähden minä vihastuin; minä löin häntä, katkin itseni ja olin vihastunut. Mutta hän luopui minusta ja kulki oman sydämensä tietä. ¹⁸Minä olen nähnyt hänen tiensä, mutta minä parannan hänet ja johdatan häntä ja annan jälleen lohdutuksen hänelle ja hänen surevillensa. ¹⁹Minä luon huulten hedelmän, rauhan, rauhan kaukaisille ja läheisille, sanoo Herra, ja minä parannan hänet. ²⁰Mutta jumalattomat ovat kuin kuohuva meri, joka ei voi tyyntyä ja jonka aallot kuohuttavat muraa ja mutaa. ²¹Jumalattomilla ei ole rauhaa, sanoo minun Jumalani.

58Huuda täyttä kurkkua, älä säästä, korota äänesi niinkuin pasuna, ilmoita minun kansalleni heidän rikoksensa ja Jaakobin huoneelle heidän syntinsä. ²Minua he muka etsivät joka päivä ja haluavat tietoa minun teistäni niinkuin kansa, joka tekee vanhurskautta eikä hylkää Jumalansa oikeutta. He vaativat minulta vanhurskaita tuomioita, haluavat, että Jumala heitä lähestyisi: ³”Miksi me paastoamme, kun et sinä sitä näe, kuritamme itseämme, kun et sinä sitä huomaa?” Katso, paastopäivänänne te ajatte omia asioitanne ja ahdistatte työhön kaiken työväkenne. ⁴Katso, riidaksi ja toraksi te paastoatte, lyödäkseenne jumalattomalla nyrkillä. Te ette nyt paastoa niin, että teidän äänenne kuultaisii korkeudessa. ⁵Tällainenko on se paas-

to, johon minä mielistyn, se päivä, jona ihminen kurittaa itseänsä? Jos kallistaa päänsä kuin kaisla ja makaa säkissä ja tuhassa, sitäkö sinä sanot paastoksi ja päiväksi, joka on Herralle otollinen? ⁶Eikö tämä ole paasto, johon minä mielistyn: että avaatte vääryyden siteet, irroitatte ikeen nuorat, ja päästätte sorretut vapaiksi, että särjette kaikki ikeet? ⁷Eikö tämä: että taitat leipäsi isoavalle ja viet kurjat kulkijat huoneeseesi, kun näet alastoman, vaatetat hänet etkä kätkeydy siltä, joka on omaa lihaasi? ⁸Silloin sinun valkeutesi puhkeaa esiin niinkuin aamurusko, ja haavasi kasvavat nopeasti umpeen; sinun vanhurskautesi käy sinun edelläsi, ja Jumalan kunnia seuraa suojanasi. ⁹Silloin sinä rukoulet, ja Herra vastaa, sinä huudat, ja hän sanoo: ”Katso, tässä minä olen”. Jos sinä keskuudestasi poistat ikeen, sormella-osoittelun ja vääryyden puhumisen, ¹⁰jos taritset elannostasi isoavalle ja ravitset vaivattun sielun, niin valkeus koittaa sinulle pimeydessä, ja sinun pilkkopimeäsi on oleva niinkuin keskipäivä. ¹¹Ja Herra johdattaa sinua alati ja ravitsee sinun sielusi kuivissa erämaissa; hän vahvistaa sinun luusi, ja sinä olet oleva niinkuin runsaasti kasteltu puutarha, niinkuin lähde, josta vesi ei koskaan puutu. ¹²Sinun jälkeläisesi rakentavat jälleen ikivanhat rauniot, sinä kohotat perusmuurit, muinaisten polvien laskemat; ja sinun nimesi on oleva: ”halkeamain umpeenmuuraaja” ja ”teitten korjaaja maan asuttamiseksi”. ¹³Jos sinä pidätät jalkasi sapattia rikkomasta, niin ettet toimita omia asioitasi minun pyhäpäivänäni, vaan kutsut sapatin ilopäiväksi, Herran pyhäpäivän kunnioitettavaksi ja kunnioitat sitä, niin ettet toimita omia toimiasi, et aja omia asioitasi etkä puhu joutavia, ¹⁴silloin on ilosi oleva Herrassa, ja minä kuljetan sinut maan kukkuloitten ylitse, ja minä annan sinun nauttia isäsi Jaakobin perintöosaa. Sillä Herran suu on puhunut.

59Katso, ei Herran käsi ole liian lyhyt auttamaan, eikä hänen korvansa kuuro kuulemaan: ²vaan teidän pahat tekonne erottavat teidät Jumalastanne, ja teidän syntinne peittävät teiltä hänen kasvonsa, niin ettei hän kuule. ³Sillä teidän kätenne ovat tahratut verellä ja sormenne vääryydellä; teidän huulenne puhuvat valhetta, teidän kielenne latelee petosta. ⁴Ei kukaan vaadi oikeuteen vanhurskaasti, eikä kukaan käräjöi rehellisesti. He turvautuvat tyhjään ja puhuvat vilppiä, kantavat kohdussaan tuhoa ja synnyttävät turmion. ⁵Myrkkyliskon munia he hautovat, hämähäkin verkkoja he kutovat; joka niitä munia syö, se kuolee, rikkipoljetusta puhkeaa kyykäärme. ⁶Heidän verkkonsa eivät kelpaa vaatteenksi, heidän tekemäänsä ei voi verhoutua; heidän työnsä ovat vääryyden töitä, ja heidän kätensä ovat täynnä väkivallan tekoa. ⁷Heidän jalkansa juoksevat pahuuteen, kiiruhtavat vuodattamaan viatonta verta; heidän ajatuksensa ovat vääryyden ajatuksia, tuho ja turmio on heidän teillänsä. ⁸Rauhan tietä he eivät tunne, oikeutta ei ole heidän askeleissansa; polkunsä he tekevät mutkaisiksi, ei kukaan, joka niitä käy, tunne rauhaa. ⁹Sentähden on

oikeus meistä kaukana, eikä vanhurskaus saavuta meitä; me odotamme valoa, mutta katso, on pimeä, aamunkoittoa, mutta vaellamme yön synkeydessä. ¹⁰Me haparoimme seinää pitkin niinkuin sokeat, haparoimme niinkuin silmiä vailla; me kompastelemme sydänpäivällä niinkuin hämärässä, me olemme terveitten keskellä niinkuin kuolleet. ¹¹Me murisemme kaikki kuin karhut ja kujerramme kuin kyyhkys; me odotamme oikeutta, mutta sitä ei tule, pelastusta, mutta se on kaukana meistä. ¹²Sillä meidän rikoksemme ovat monilukuiset sinun edessäsi, ja meidän syntimme todistavat meitä vastaan; sillä meidän rikoksemme seuraavat meitä, ja pahat tekomme me tunnemme: ¹³me olemme luopuneet Herrasta ja kieltäneet hänet, vetäytyneet pois Jumalaamme seuraamasta, puhuneet sortoa ja kapinaa, kantaneet kohdussamme ja purkaneet sisimmästämme valheen sanoja. ¹⁴Oikeus työnnetään takaperin, ja vanhurskaus seisoo kaukana, sillä totuus kompastelee torilla, suoruus ei voi sisälle tulla. ¹⁵Niin oli totuus kadonnut, ja joka pahasta luopui, se ryöstettiin paljaaksi. Herra näki sen, ja se oli hänen silmissänsä paha, ettei ollut oikeutta. ¹⁶Ja hän näki, ettei ollut yhtäkään miestä, ja hän ihmetteli, ettei kukaan astunut väliin. Silloin hänen oma käsivartensa auttoi häntä, ja hänen vanhurskautensa häntä tuki. ¹⁷Ja hän puki yllensä vanhurskauden kuin rintahaarniskan ja pani pelastuksen kypärin päähänsä, hän puki koston vaatteet puvuksensa ja verhoutui kiivauteen niinkuin viittaaan. ¹⁸Tekojen mukaan hän maksaa palkan: vihan vastustajilensa, koston vihollisillensa; merensaarille hän kostaa. ¹⁹Ja päivän laskun äärillä he pelkäävät Herran nimeä ja päivän koittamalla hänen kunniaansa. Sillä se tulee kuin padottu virta, jota Herran henki ajaa eteenpäin. ²⁰Mutta Siionille se tulee lunastajana, niille Jaakobissa, jotka synnistä kääntyvät, sanoo Herra. ²¹Ja tämä on minun liittoni heidän kanssansa, sanoo Herra: minun Henkeni, joka on sinun päälläsi, ja minun sanani, jonka minä suuhusi panen, eivät väisty sinun suustasi, eivät lastesi suusta eivätkä lastesi lasten suusta, sanoo Herra, nyt ja iankaikkisesti.

60Nouse, ole kirkas, sillä sinun valkeutesi tulee, ja Herran kunnia koittaa sinun ylitsesi. ²Sillä katso, pimeys peittää maan ja synkeys kansat, mutta sinun ylitsesi koittaa Herra, ja sinun ylläsi näkyy hänen kunniansa. ³Kansat vaeltavat sinun valkeuttasi kohti, kuninkaat sinun koitteesi kirkkautta kohti. ⁴Nosta silmäsi, katso ympärillesi: kaikki nämä ovat kokoontuneet, tulevat sinun tykösi; sinun poikasi tulevat kaukaa, sinun tyttäriäsi kainalossa kantanaan. ⁵Silloin sinä saat sen nähdä, ja sinä loistat ilosta, sinun sydämesi sykkii ja avartuu, kun meren aarteet kääntyvät sinun tykösi, kansojen rikkaudet tulevat sinulle. ⁶Kamelien paljous peittää sinut, Midianin ja Eefan varsat; kaikki tulevat Sabasta, kantavat kultaa ja suitsutusta ja Herran ylistystä ilmoittavat. ⁷Kaikki Keedarin laumat kokoontuvat sinun tykösi, Nebajotin oinaat palvelevat sinua; minulle otollisina ne nousevat minun alttaril-

leni, ja minä kirkastan kirkkauteni huoneen. ⁸Keitä ovat nuo, jotka lentävät niinkuin pilvet ja niinkuin kyyhkysket lakkoihinsa? ⁹Merensaaret odottavat minua, ja etumaisina tulevat Tarsiin-laivat tuodakseen sinun lapsesi kaukaa; hopeansa ja kultansa heillä on mukanaan Herran, sinun Jumalasi, nimelle, Israelin Pyhälle, sillä hän kirkastaa sinut. ¹⁰Ja muukalaiset rakentavat sinun muurisi, ja heidän kuninkansa palvelevat sinua; sillä vihassani minä löin sinua, mutta mielisuosiossani minä sinua armahdan. ¹¹Sinun porttisi pidetään aina auki, ei niitä suljeta päivällä eikä yöllä, että kansojen rikkaudet tuotaisiin ja heidän kuninkaan saattetaisiin sinun tykösi. ¹²Sillä se kansa tai valtakunta, joka ei sinua palvele, hukkuu, ja ne kansat hävitetään perinjuurin. ¹³Libanonin kunnia tulee sinun tykösi, kypressit, jalavat ynnä hopeakuuset, kaunistamaan minun pyhäkköni paikkaa, ja minä saatan jalkaini sijan kunniaan. ¹⁴Ja kumarassa käyden tulevat sinun tykösi sinun sortajaisi pojat, ja kaikki sinun pilkkaajasi heittäytyvät sinun jalkaisi juureen. He nimittävät sinut ”Herran kaupungiksi”, ”Israelin Pyhän Siioniksi”. ¹⁵Sen sijaan, että sinä olet ollut hyljätty ja vihattu, niin ettei ollut kauttasi kulkijaa, teen minä sinut korkeaksi iankaikkisesti, iloksi polvesta polveen. ¹⁶Ja sinä saat imeä kansojen maidon, imeä kuningasten rintoja, saat tuntea, että minä, Herra, olen sinun auttajasi, että Jaakobin Väkevä on sinun lunastajasi. ¹⁷Minä tuon vasken sijaan kultaa, ja raudan sijaan minä tuon hopeata, puun sijaan vaskea ja kiven sijaan rautaa. Ja minä panen sinulle esivallaksi rauhan ja käskijäksi vanhurskauden. ¹⁸Ei kuulu enää väkivaltaa sinun maassasi, ei tuhoa, ei turmiota sinun rajaisi sisällä, ja sinä kutsut pelastuksen muuriksesi ja kiitoksen portiksesi. ¹⁹Ei ole enää aurinko sinun valonasi päivällä, eikä valaise sinua kuun kumotus, vaan Herra on sinun iankaikkinen valkeutesi, ja sinun Jumalasi sinun kirkkautesi. ²⁰Ei sinun aurinkosi enää laske, eikä sinun kuusi vajene, sillä Herra on sinun iankaikkinen valkeutesi, ja päättyneet ovat sinun murheesi päivät. ²¹Sinun kansassasi ovat kaikki vanhurskaita, he saavat periä maan iankaikkisesti, he, minun istutukseni vesa, minun kätteni teko, minun kirkkauteni ilmoitukseksi. ²²Pienimmästä kasvava heimo, vähäisimmästä väkevä kansa. Minä, Herra, sen aikanansa nopeasti täytän.

61Herran, Herran Henki on minun päälläni, sillä hän on voidellut minut julistamaan ilosanomaa nöyrille, lähettänyt minut sitomaan särjettyjä sydämiä, julistamaan vangituille vapautusta ja kahlituille kirvoitusta, ²julistamaan Herran otollista vuotta ja meidän Jumalamme kostonpäivää, lohduttamaan kaikkia murheellisia, ³panemaan Siionin murheellisten päähän - antamaan heille - juhlapäähineen tuhkan sijaan, iloöljyä murheen sijaan, ylistyksen vaipan masentuneen hengen sijaan; ja heidän nimensä on oleva ”vanhurskauden tammet”, ”Herran istutus”, hänen kirkkautensa ilmoitukseksi. ⁴Ja he rakentavat jälleen ikivanhat rauniot, kohottavat ennalleen esi-isien autiot pai-

kat; ja he uudistavat rauniokaupungit, jotka ovat olleet autiot polvesta polveen. ⁵Vieraat ovat teidän laumojenne paimenina, muukalaiset teidän peltomiehinänne ja viinitarhureinanne. ⁶Mutta teitä kutsutaan Herran papeiksi, sanotaan meidän Jumalamme palvelijoiksi; te saatte nauttia kansain rikkaudet ja periä heidän kunniansa. ⁷Häpeänne hyvitetään teille kaksin kerroin, ja pilkatut saavat riemuita osastansa. Niin he saavat kaksinkertaisen perinnön maassansa; heillä on oleva iankaikkinen ilo. ⁸Sillä minä, Herra, rakastan oikeutta, vihaan vääryyttä ja ryöstöä; ja minä annan heille palkan uskollisesti ja teen heidän kanssansa iankaikkisen liiton. ⁹Heidän siemenensä tulee tunnetuksi kansain keskuudessa ja heidän jälkeläisensä kansakuntien keskellä; kaikki, jotka näkevät heitä, tuntevat heidät Herran siunaamaksi siemeneksi. ¹⁰Minä iloitsen suuresti Herrassa, minun sieluni riemuitsee minun Jumalassani, sillä hän pukee minun ylenni autuuden vaatteet ja verhoaa minut vanhurskauden viittaan, yljän kaltaiseksi, joka kantaa juhlapäähinettä niinkuin pappi, ja morsiamen kaltaiseksi, joka on koruillansa kaunistettu. ¹¹Sillä niinkuin maa tuottaa kasvunsa ja niinkuin kasvitarha saa siemenkylvönsä versomaan, niin saattaa Herra, Herra versomaan vanhurskauden ja kiitoksen kaikkien kansojen nähden.

62Siionin tähden minä en voi vaieta, ja Jerusalemin tähden en lepoa saa, ennenkuin sen vanhurskaus nousee kuin aamunkoi ja sen autuus kuin palava tulisoihtu. ²Ja kansat näkevät sinun vanhurskautesi, kaikki kuninkaat sinun kunniasi; ja sinulle annetaan uusi nimi, jonka Herran suu säätää. ³Sinä tulet kauniiksi kruunuksi Herran kädessä ja kuninkaalliseksi päähineeksi Jumalasi kädessä. ⁴Ei sinua enää sanota ”hyljätyksi”, eikä sinun maatasi enää sanota ”autioksi”; vaan sinua kutsutaan ”minun rakkaakseni” ja sinun maatasi ”aviovaimoksi”, sillä Herra rakastaa sinua, ja sinun maasi otetaan avioksi. ⁵Sillä niinkuin nuori mies ottaa neitsyen avioksi, niin sinun lapsesi ottavat sinut omaksensa; ja niinkuin ylkä iloitsee morsiamesta, niin sinun Jumalasi iloitsee sinusta. ⁶Sinun muureillesi, Jerusalemin, minä asetan vartijat; älkööt he milloinkaan vaietko, ei päivällä eikä yöllä. Te, jotka ylistätte Herraa, älkää itsellenne lepoa suoko. ⁷Älkää antako hänelle lepoa, ennenkuin hän on asettanut ennallensa Jerusalemin, tehnyt sen ylistykseksi maassa. ⁸Herra on vannonut oikean kätensä ja väkyytensä käsivarren kautta: En totisesti minä enää anna jyviasi sinun vihollistesi ruuaksi, eivätkä juo enää muukalaiset sinun viiniäsi, josta sinä olet vaivan nähnyt. ⁹Vaan jotka viljan kokoavat, ne sen syövät ja ylistävät Herraa; ja jotka viinin korjaavat, ne sen juovat minun pyhissä esikartanoissani. ¹⁰Käykää, käykää ulos porteista, tasoittakaa kansalle tie, tehkää, tehkää valtatie, raivatkaa kivet pois, kohottakaa lippu kansoille. ¹¹Katso, Herra on kuuluttanut maan ääriin asti: Sanokaa tytär Siionille: Katso, sinun pelastuksesi tulee. Katso, hänen palkkansa on hänen mukanaan, hänen työnsä ansio käy hänen edellensä. ¹²Ja

heitä kutsutaan ”pyhäksi kansaksi”, ”Herran lunastetuiksi”; ja sinua kutsutaan ”halutuksi”, ”kaupungiksi, joka ei ole hyljätty”.

63Kuka tuolla tulee Edomista, tulipunaisissa vaatteissa Bosrasta, tuo puvultansa komea, joka uljaana astelee suuressa voimassansa? ”Minä, joka puhun vanhurskautta, joka olen voimallinen auttamaan.”²Miksi on punaa sinun puvussasi, miksi ovat vaatteesi kuin viinikuurnan polkijan?³”Kuurnan minä poljin, minä yksinäni, ei ketään kansojen joukosta ollut minun kansani; minä poljin heidät vihassani, tallasin heidät kiivaudessani, ja niin pirskuvi heidän vertansa vaatteilleni, ja minä tahrasin koko pukuni.⁴Sillä koston päivä oli minun mielessäni ja minun lunastettujeni vuosi oli tullut.⁵Ja minä katselin, mutta ei ollut auttajaa, ja minä ihmettelin, kun ei kukaan tueksi tullut. Silloin minun oma käsivarteni minua auttoi, ja minun vihani minua tuki.⁶Ja minä tallasin kansat vihassani ja juovutin heidät kiivaudellani; minä vuodatin maahan heidän verensä.”⁷Herran armoitit minä julistan, Herran ylistettäviä tekoja, kaikkea, mitä Herra on meille tehnyt, suurta hyvyyttä Israelin heimoa kohtaan, mitä hän on heille osoittanut laupeudessaan ja suuressa armossansa.⁸Ja hän sanoi: ”Ovat-han he minun kansani, he ovat lapsia, joissa ei ole vilppiä”; ja niin hän tuli heille vapahtajaksi.⁹Kaikissa heidän ahdistuksissansa oli hänelläkin ahdistus, ja hänen kasvojensa enkeli vapahti heidät. Rakkaudessaan ja sääliväisyydessään hän lunasti heidät, nosti heitä ja kantoi heitä kaikkina muinaisina päivinä.¹⁰Mutta he niskoittelivat ja saattoivat murheelliseksi hänen Pyhän Henkensä; ja niin hän muuttui heidän viholliseksensa, hän itse soti heitä vastaan.¹¹Silloin hänen kansansa muisti muinaisia päiviä, muisti Moosesta: Missä on hän, joka toi heidät ylös merestä, heidät ynnä hänen laumansa paimenen? Missä on hän, joka pani tämän sydämeen Pyhän Henkensä; ¹²hän, joka antoi kunniansa käsivarren kulkea Mooseksen oikealla puolella, joka halkaisi vedet heidän edestänsä tehdäkseen itsellensä iankaikkisen nimen; ¹³hän, joka kuljetti heitä syvyyksissä niinkuin hevosia erämaassa, eivätkä he kompastelleet? ¹⁴Niinkuin karja astuu alas laaksoon, niin vei Herran Henki heidät lepoon. Niin sinä olet kansaasi johdattanut, tehdäksesi itsellesi kunniallisen nimen.¹⁵Katsele taivaasta, katso pyhytesi ja kirkkautesi asunnosta. Missä on sinun kiivautesi ja voimalliset tekosi? Sinun sydämesi sääli ja sinun armahtavaisuutesi ovat minulta sulkeutuneet.¹⁶Sinähän olet meidän isämme, sillä Aabraham ei meistä tiedä eikä Israel meitä tunne: sinä, Herra, olet meidän isämme; ”meidän Lunastajamme” on ikiajoista sinun nimesi.¹⁷Miksi sallit meidän eksyä pois sinun teiltäsi, Herra, ja annoit meidän sydämemme paatua, niin ettemme sinua pelkää? Palaja takaisin palvelijaisi tähden, perintöosasi sukukuntain tähden.¹⁸Vähän aikaa vain sinun pyhä kansasi sai pitää perintönsä; meidän ahdistajamme ovat tallanneet sinun pyhäkkösi.¹⁹Me olemme niinkuin ne, joita sinä et ole ikinä hallinnut,

olemme, niinkuin ei meitä olisi otettu sinun nimiisi.

64Oi, jospa sinä halkaisisit taivaat ja astuisit alas, niin että vuoret järkkäisivät sinun edessäsi, niinkuin risut leimahtavat tuleen, niinkuin vesi tulella kiehuu,²että tekisit nimesi tunnetuksi vastustajillesi ja kansat vapisisivat sinun kasvojesi edessä,³kun sinä teet peljättäviä tekoja, joita emme odottaa voineet! Oi, jospa astuisit alas, niin että vuoret järkkäisivät sinun edessäsi!⁴Ei ole ikiajoista kuultu, ei ole korviin tullut, ei ole silmä nähnyt muuta Jumalaa, paitsi sinut, joka senkaltaisia tekisi häntä odottavalle.⁵Sinä käyt niitä kohden, jotka ilolla vanhurskautta tekevät ja jotka sinun teilläsi sinua muistavat. Katso, sinä vihastuit, ja me jouduimme synnin alaisiksi; niin on ollut ikiajoista asti - saammeko avun?⁶Kaikki me olimme kuin saastaiset, ja niinkuin tahrattu vaate oli kaikki meidän vanhurskaitemme. Ja kaikki me olemme lakastuneet kuin lehdet, ja pahat tekomme heittelevät meitä niinkuin tuuli.⁷Ei ole ketään, joka avukseen huutaa sinun nimeäsi, joka herää pitämään sinusta kiinni; sillä sinä olet peittänyt kasvosi meiltä, jättänyt meidät menehtymään syntiemme valtaan.⁸Mutta olethan sinä, Herra, meidän isämme; me olemme savi, ja sinä olet meidän valajamme, kaikki me olemme sinun kättesi tekoa.⁹Älä, Herra, vihastu ylenmäärin, äläkä ainiaan muistele pahoja tekoja. Katso ja huomaa, että me kaikki olemme sinun kansasi.¹⁰Sinun pyhät kaupunkisi ovat tulleet erämaaksi, Siion on erämaaksi tullut, Jerusalemin autioksi.¹¹Meidän pyhä ja ihana temppelimme, jossa isämme sinua ylistivät, on tulella poltettu, ja rauniona on kaikki meille kallisarvoinen.¹²Vaikka nämä näin ovat, voitko, Herra, pidättää itsesi, voitko olla vaiti ja vaivata meitä ylenmäärin?

65Minä olen suostunut niiden etsittäväksi, jotka eivät minua kysyneet, niiden löydettäväksi, jotka eivät minua etsineet; minä olen sanonut kansalle, joka ei ole otettu minun nimiini: Tässä minä olen, tässä minä olen!²Koko päivän minä olen ojentanut käsiäni uppiniskaista kansaa kohden, joka vaelttaa tietä, mikä ei ole hyvä, omain ajatustensa mukaan; ³kansaa kohden, joka vihoittaa minua alinomaa, vasten kasvojeni, uhraa puutarhoissa ja suitsuttaa tiilikivialttareilla.⁴He asustavat haudoissa ja yöpyvät salaisiin paikkoihin; he syövät sianlihaa, ja saastaiset liemet on heillä astioissansa.⁵He sanovat: ”Pysy erilläsi, älä tule minua lähelle, sillä minä olen sinulle pyhä”. Nämä ovat savu minun sieramissani, tuli, joka palaa kaiken päivää.⁶Katso, se on kirjoitettuna minun edessäni. En ole minä vaiti, vaan minä maksan, maksan heille helmaan ⁷heidän pahat tekonsa ynnä teidän isienne pahat teot, sanoo Herra, niiden, jotka ovat vuorilla suitsuttaneet ja kukkuloilla minua häväisseet; ja ensiksi minä mittaan heille palkan heidän helmaansa.⁸Näin sanoo Herra: Niinkuin sanotaan rypäleestä, jos siinä on mehua: ”Älä hävitä sitä, sillä siinä on siunaus”, niin teen minä palvelijaini tähden, etten kaikkea

hävittäisi. ⁹Minä tuotan Jaakobista siemenen ja Juudasta vuorteni perillisen; ja minun valittuni saavat periä maan, ja minun palvelijani saavat siinä asua. ¹⁰Ja Saaron on oleva lammasten laitumena ja Aakorin laakso karjan lepopaikkana minun kansallani, joka minua etsii. ¹¹Mutta te, jotka hylkääte Herran ja unhotatte minun pyhän vuoreni, jotka valmistatte Gadille pöydän ja vuodatatte uhrijuomaa Menille - ¹²teidät minä määrään miekan omiksi, ja kaikki te kumarrutte teurastettaviksi, sentähden ettette vastanneet, kun minä kutsuin, ettekä kuulleet, kun minä puhuin, vaan teitte sitä, mikä on pahaa minun silmissäni, ja valitsitte sen, mikä ei ole minulle otollista. ¹³Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Katso, minun palvelijani syövät, mutta te näette nälkää; katso, minun palvelijani juovat, mutta te kärsitte janoa; katso, minun palvelijani iloitsevat, mutta te joudutte häpeään. ¹⁴Katso, minun palvelijani riemuitsevat sydämen onnesta, mutta te huudatte sydämen tuskasta ja voitotatte mielimurteissanne. ¹⁵Ja te jätätte nimenne kirosauseksi minun valituilleni: ”Niin sinut surmatkoon Herra, Herra!” Mutta palvelijoilleen hän on antava toisen nimen. ¹⁶Joka maassa itsensä siunaa, siunaa itsensä totisen Jumalan nimeen, ja joka maassa vannoo, vannoo totisen Jumalan nimeen; sillä entiset ahdistukset ovat unhotetut ja peitossa minun silmiltäni. ¹⁷Sillä katso, minä luon uudet taivaat ja uuden maan. Entisiä ei enää muisteta, eivätkä ne enää ajatukseen asti; ¹⁸vaan te saatte iloita ja riemuita iankaikkisesti siitä, mitä minä luon. Sillä katso, iloksi luon minä Jerusalemin, riemuksi sen kansan. ¹⁹Minä iloitsen Jerusalemistä ja riemuitsen kansastani; eikä siellä enää kuulu itkun ääntä eikä valituksen ääntä. ²⁰Ei siellä ole enää lasta, joka eläisi vain muutaman päivän, ei vanhusta, joka ei täyttäisi päivänsä määrää; sillä nuorin kuolee satavuotiaana, ja vasta satavuotiaana synnintekijä joutuu kiroukseen. ²¹He rakentavat taloja ja asuvat niissä, he istuttavat viinitarhoja ja syövät niiden hedelmät; ²²he eivät rakenna muitten asua, eivät istuta muitten syödä; sillä niinkuin puitten päivät ovat, niin ovat elinpäivät minun kansassani. Minun valittuni kuluttavat itse kättensä työn. ²³He eivät tee työtä turhaan eivätkä lapsia synnytä äkkikuoleman omiksi, sillä he ovat Herran siunattujen siemen, ja heidän vesansa ovat heidän tykönsä. ²⁴Ennenkuin he huutavat, minä vastaan, heidän vielä puhuessaan minä kuulen. ²⁵Susi ja lamma käyvät yhdessä laitumella, ja leijona syö rehua niinkuin raavas, ja käärmeen ruokana on maan tomu; ei missään minun pyhällä vuorellani tehdä pahaa eikä vahinkoa, sanoo Herra.

66Näin sanoo Herra: Taivas on minun valtaistuimeni, ja maa on minun jalkojeni astinlauta. Mikä olisi huone, jonka te minulle rakentaisitte, mikä paikka olisi minun leposijani? ²Minun käteni on kaikki nämä tehnyt, ja niin ovat kaikki nämä syntyneet, sanoo Herra. Mutta minä katson sen puoleen, joka on nöyrä, jolla on särjetty henki ja arka tunto minun sanani edessä. ³Joka teurastaa härän, mut-

ta myös tappaa miehen, joka uhraa lampaan, mutta myös taittaa koiralta niskan, joka uhraa ruokauhrin, mutta myös sian verta, joka polttaa suitsuketta, mutta myös ylistää epäjumalaa: nämä ovat valinneet omat tiensä. Ja niinkuin heidän sielunsa on mielistynyt heidän iljetyksiinsä, ⁴niin minäkin valitsen heidän vaivaamisensa ja annan heille tulla sen, mitä he pelkäävät, koska ei kukaan vastannut, kun minä kutsuin, koska he eivät kuulleet, kun minä puhuin, vaan tekivät sitä, mikä on pahaa minun silmissäni, ja valitsivat sen, mikä ei ole minulle otollista. ⁵Kuulkaa Herran sana, te, jotka olette aralla tunnolla hänen sanansa edessä: Teidän veljenne, jotka vihaavat teitä ja työntävät teidät luotaan minun nimeni tähden, sanovat: ”Osoittakoon Herra kunniansa, että me näemme teidän ilonne!” Mutta he joutuvat häpeään. ⁶Metelin ääni kaupungista! Ääni temppeleistä! Herran ääni: hän maksaa palkan vihollisillesa! ⁷Ennenkuin Siion kipuja tuntee, hän synnyttää; ennenkuin hänelle tuskat tulevat, hän saa poikalapsen. ⁸Kuka on sellaista kuullut, kuka senkaltaista nähnyt? Syntykö maa yhden päivän kivulla, tahi synnytetäänkö kansa yhdellä haavaa? Siionhan tunsu kipuja ja samalla jo synnytti lapsensa. ⁹Minäkö avaisin kohdun sallimatta synnyttää, sanoo Herra, tahi minäkö, joka saatan synnyttämään, sulkin kohdun? ¹⁰Iloitkaa Jerusalemin kanssa ja riemuitkaa hänestä kaikki, jotka häntä rakastatte; iloitsen iloitkaa hänen kanssaan, te, jotka olette hänen tähtensä surreet, ¹¹että imisitte ja tulisitte ravituiksi hänen lohdutuksensa rinnoista, että joisitte ja virkistyisitte hänen kunniansa runsaudesta. ¹²Sillä näin sanoo Herra: Minä ohjaan hänen tykönsä rauhan niinkuin virran ja kansojen kunnian niinkuin tulva-joen. Ja te saatte imeä, kainalossa teitä kannetaan, ja polvilla pitäen teitä hyväillään. ¹³Niinkuin äiti lohduttaa lastansa, niin minä lohdutan teitä, ja Jerusalemissa te saatte lohdutuksen. ¹⁴Te näette sen, ja teidän sydämenne iloitsee, ja teidän luonne virkistyyvät kuin vihanta ruoho; ja Herran käsi tulee tunnetuksi hänen palvelijoissansa, mutta vihollistensa hän antaa tuntea vihansa. ¹⁵Sillä katso, Herra tulee tulessa, ja hänen vaununsa ovat kuin myrskytuuli; ja hän antaa vihansa purkautua hehkussa ja nuhtelunsa tulenliekeissä. ¹⁶Herra käy tuomiolle kaiken lihan kanssa tulella ja miekallaan; ja Herran surmaamia on oleva paljon. ¹⁷Jotka pyhittäytyvät ja puhdistautuvat puutarha-menoja varten, seuraten miestä, joka on heidän keskellensä, jotka syövät sianlihaa ja muuta inhotavaa sekä hiiriä, niistä kaikista tulee loppu, sanoo Herra. ¹⁸Minä tunnen heidän tekonsa ja ajatuksensa. Aika tulee, että minä kokoan kaikki kansat ja kielet, ja he tulevat ja näkevät minun kunniani. ¹⁹Ja minä teen tunnusteen heidän keskellensä ja lähetän pakooppäässeitä heidän joukostansa pakanain tykö Tarsiiseen, Puuliin ja Luudiin, jousenjännittäjiin tykö, Tuubaliin ja Jaavaniin, kaukaisiin merensääriin, jotka eivät ole kuulleet minusta kerrottavan eivätkä nähneet minun kunniaani, ja he ilmoittavat minun kunniani pakanain keskuudessa. ²⁰Ja he tuovat kaikki teidän

veljenne kaikista kansoista uhrilahjana Herralle hevosilla, vaunuilla, kantotuoleilla, muuleilla ja ratsukameleilla minun pyhälle vuorelleni Jerusalemiin, sanoo Herra, niinkuin israelilaiset tuovat ruokauhrin puhtaassa astiassa Herran temppeliin. ²¹Ja heitäkin minä otan leeviläisiksi papeiksi, sanoo Herra. ²²Niinkuin uudet taivaat ja uusi maa, jotka minä teen, pysyvät minun kasvojeni edessä, sanoo Herra, niin pysyy teidän siemenenne ja teidän nimenne. ²³Joka kuukausi uudenkuun päivänä ja joka viikko sapattina tulee kaikki liha kumartaen rukoilemaan minua, sanoo Herra. ²⁴Ja he käyvät ulos katselemaan niiden miesten ruumiita, jotka ovat luopuneet minusta; sillä heidän matonsa ei kuole, eikä heidän tulensa sammuu, ja he ovat kauhistukseksi kaikelle lihalle.

Jeremian

1 Jeremian, Hilkan pojan, sanat. Tämä oli Anatotissa, Benjaminin maassa, asuvia pappeja. **2** Hänelle tuli Herran sana Juudan kuninkaan Joosian, Aamonin pojan, päivinä, tämän kolmantenatoista hallitusvuotena, **3** ja tuli vielä Juudan kuninkaan Joojakimin, Joosian pojan, päivinä ja aina Juudan kuninkaan Sidkian, Joosian pojan, yhdeksäntenätoista vuoden loppumiseen asti, jolloin Jerusalemin asukkaat viidentenä kuukautena vietiin pakkosiirtolaisuuteen. **4** Minulle tuli tämä Herran sana: **5** ”Jo ennenkuin minä valmistin sinut äidin kohdussa, minä sinut tunsin, ja ennenkuin sinä äidistä synnyit, minä sinut pyhitin; minä asetin sinut kansojen profeetaksi”. **6** Mutta minä sanoin: ”Voi Herra, Herra! Katso, en minä kykene puhumaan, sillä minä olen nuori.” **7** Niin Herra sanoi minulle: ”Älä sano: ’Minä olen nuori’, vaan mene, kunne ikinä minä sinut lähetän, ja puhu kaikki, mitä minä käsken sinun puhua. **8** Älä pelkää heitä, sillä minä olen sinun kanssasi ja pelastan sinut, sanoo Herra.” **9** Ja Herra ojensi kätensä ja kosketti minun suutani. Ja Herra sanoi minulle: ”Katso, minä panen sanani sinun suuhusi. **10** Katso, minä asetan sinut tänä päivänä yli kansojen ja valtakuntain, repimään maasta ja hajottamaan, hävittämään ja kukistamaan, rakentamaan ja istuttamaan.” **11** Minulle tuli tämä Herran sana: ”Mitä sinä näet, Jeremia?” Minä vastasin: ”Minä näen mantelipuun oksan”. **12** Herra sanoi minulle: ”Sinä olet nähnyt oikein; sillä minä valvon sanaani toteuttaakseni sen”. **13** Minulle tuli toistamiseen Herran sana, näin kuuluva: ”Mitä sinä näet?” Minä vastasin: ”Minä näen kiehuvan padan; se näkyy pohjoisen puolelta”. **14** Ja Herra sanoi minulle: ”Pohjoisesta on onnettomuus purkautuva kaikkien maan asukkasten yli. **15** Sillä katso, minä kutsun kaikki pohjoisten valtakuntain kansanheimot, sanoo Herra, ja ne tulevat ja asettavat kukin valtaistuimensa Jerusalemin porttien oville ja kaikkia sen muureja vastaan, yltympäri, ja kaikkia Juudan kaupunkeja vastaan. **16** Sitten minä julistan heille tuomioni kaikesta heidän pahuudestaan, koska he ovat hyljänneet minut, polttaneet uhreja muille jumalille ja kumartaneet kätensä tekoja. **17** Mutta sinä, vyötä kupeesi, nouse ja puhu heille kaikki, mitä minä käsken sinun puhua. Älä heitä kauhistu, etten minä kauhistuttaisi sinua heidän edessään. **18** Sillä katso, minä teen sinusta tänä päivänä varustetun kaupungin, rautapatsaan ja vaskimuurin

koko maata vastaan, Juudan kuninkaita, sen ruhtinaita, sen pappeja vastaan ja maan kansaa vastaan. **19** Ja he sotivat sinua vastaan, mutta eivät voita sinua, sillä minä olen sinun kanssasi, sanoo Herra, ja pelastan sinut.”

2 Ja minulle tuli tämä Herran sana: **2** ”Mene ja julista Jerusalemin kuullen ja sano: Näin sanoo Herra: Minä muistan sinun nuoruutesi armauden, morsiusaikasi rakkauden, kuinka sinä seurasit minua erämaassa, maassa, jossa ei kyllöä tehdä. **3** Herralle pyhitetty oli Israel, hänen satonsa esikoinen. Kaikki, jotka sitä söivät, joutuivat syyrialaisiksi; onnettomuus kohtasi heitä, sanoo Herra. **4** Kuulkaa Herran sana, Jaakobin heimo ja kaikki Israelin heimon sukukunnat. **5** Näin sanoo Herra: Mitä vääryyttä teidän isänne minusta löysivät, koska he erkanivat kauas minusta ja lähtivät seuraamaan turhia jumalia ja turhanpäiväisiksi tulivat. **6** He eivät kysyneet: ’Missä on Herra, joka toi meidät pois Egyptin maasta, joka johdatti meitä erämaassa, arojen ja kuilujen maassa, kuivuuden ja synkeyden maassa, maassa, jossa ei kukaan kulje eikä yksikään ihminen asu?’ **7** Minä toin teidät hedelmätarhojen maahan syömään sen hedelmää ja hyvyyttä, mutta sinne tultuanne te saatutitte minun maani ja teitte minun perintöosani kauhistukseksi. **8** Papit eivät kysyneet: ’Missä on Herra?’ Lainkäyttäjät eivät minua tunteneet, ja paimenet luopuivat minusta; profeetat ennustivat Baalin nimessä ja seurasivat niitä, joista ei apua ole. **9** Sentähden minä vielä käyn oikeutta teidän kanssanne, sanoo Herra, ja teidän lastenne lasten kanssa minä käyn oikeutta. **10** Menkää kittiläisten saarille katsomaan ja lähettäkää Keedariin panemaan tarkoin merkille ja katsomaan, onko senkaltaista tapahtunut. **11** Onko mikään pakanakansa vaihtanut jumalia, vaikka ne eivät olekaan jumalia? Mutta minun kansani on vaihtanut kunniansa siihen, josta ei apua ole. **12** Hämmästykää tästä, te taivaat, kauhistukaa, peräti tyrmistykää, sanoo Herra. **13** Sillä minun kansani on tehnyt kaksinkertaisen synnin: minut, elävän veden lähteen, he ovat hyljänneet, ja ovat hakanneet itselleen vesisäiliöitä, särkyviä säiliöitä, jotka eivät vettä pidä. **14** Onko Israel ostettu orja tai kotona syntynyt? Minkätähden hän on joutunut saaliiksi? **15** Häntä vastaan kiljuivat nuoret leijonat, antoivat äänensä kuulua; ne tekivät hänen maansa autioksi, hänen kaupunkinsa hävitettiin asujattomiksi. **16** Myöskin noofilaiset

ja tahpanheelaiset pitivät sinun päälakeasi laitumenansa.¹⁷Eikö tee tätä sinulle se, että sinä hylkää Herran, sinun Jumalasi, silloin kun hän tahtoo sinua tiellä kuljettaa?¹⁸Ja nyt, mitä menemistä sinulla on Egyptiin juomaan Siiorin vettä? Ja mitä menemistä sinulla on Assuriin juomaan Eufrat-virran vettä?¹⁹Sinun pahuutesi tuottaa sinulle kurituksen, ja luopumukseksi saattaa sinut rangais-
 tukseen; niin tiedä ja näe, kuinka onnetonta ja katkeraa se on, että sinä hylkää Herran, sinun Jumalasi, etkä mi-
 nua pelkää, sanoo Herra, Herra Sebaot.²⁰Sillä jo ammoisista ajoista sinä olet särkenyt ikeesi, katkaissut siteesi ja sanonut: 'En tahdo palvella'. Sillä kaikilla korkeilla kukkuloilla ja kaikkien viheriäin puitten alla sinä porttona vi-
 ruut.²¹Minä olin istuttanut sinut jaloksi viiniköynnökseksi, puhtaimmasta siemenestä; kuinka olet muuttunut minulle vieraan viinipuun villiköynnöksiksi?²²Vaikka pesisit itsesi saippualla ja käyttäisit paljon lipeätä, saataiseksi jää sit-
 tenkin sinun syntisi minun edessäni, sanoo Herra, Herra.²³Kuinka saatat sanoa: 'En ole saastuttanut itseäni, en ole baaleja seurannut!' Katso menoasi laaksossa, huomaa, mitä olet tehnyt, sinä nopea, nuori naaraskameli, joka juokset sinne ja tänne;²⁴sinä villiaasi, erämaahan tottunut, joka himossasi ilmaa ahmit! Kuka hillitsee sen kiiman? Joka sitä etsii, sen ei tarvitse väsyttää itseään; sen löytää, kun tulee sen kuukausi.²⁵Varo, ettet juokse jalkaasi anturatomaksi ja kurkkuasi janoiseksi. Mutta sinä sanot: 'Se on turhaa! Ei! Sillä minä rakastan vieraita ja niitä minä seuraan.'²⁶Niinkuin teosta tavattu varas on häpeissänsä, niin joutuu Israelin heimo häpeään, se ja sen kuninkaas, ruhtinaat, papit ja profeetat,²⁷he, jotka sanovat puulle: 'Sinä olet minun isäni' ja kivelle: 'Sinä olet minut synnyttänyt'. Sillä he ovat kääntäneet minulle selkänsä eivätkä kasvojan-
 sa; mutta onnettomuutensa aikana he sanovat: 'Nouse ja pelasta meidät'.²⁸Mutta missä ovat sinun jumalasi, jotka olet itsellesi tehnyt? Nouskoot ne, jos voivat pelastaa sinut onnettomuutesi aikana. Sillä yhtä monta, kuin sinulla on kaupunkeja, on sinulla jumalia, Juuda.²⁹Miksi riitelet-
 te minua vastaan? Olettehan te kaikki luopuneet minusta, sanoo Herra.³⁰Turhaan minä olen lyönyt teidän lapsianne; he eivät ole ottaneet kuritusta varteen. Teidän miek-
 kanne on syönyt teidän profeettojanne, niinkuin hävittävä leijona.³¹Voi sukukuntaa - teitä! Katsokaa Herran sanaa: olenko minä ollut Israelille erämaa, pimeyden maa? Miksi sanoo minun kansani: 'Me juoksemme valtoimina, emme tule enää sinun tykösi'.³²Unhottaako neitsyt koristeensa, morsian koruvyönsä? Mutta minun kansani on unhottanut minut epälukuisina päivinä.³³Kuinka ovelasti sinä kuljet lempeä etsiessäsi! Niinpä oletkin perehtynyt pahuuden teihin.³⁴Vaatteesi liepeetkin ovat köyhien, viatonten veressä. Et tavannut heitä murtautumasta sisälle, mutta yhtä kaikki -!³⁵Ja kuitenkin sinä sanot: 'Minä olen syytön; hänen vihansa on kaiketi kääntynyt minusta pois'. Katso, minä käyn oikeutta sinun kanssasi, koska sinä sanot: 'En ole syntiä tehnyt'.³⁶Kuinka niin kovin kiiruhdat vaihtamaan

tiesi! Egyptistäkin olet saava häpeän, niinkuin olet häpeän saanut Assurista.³⁷Senkin tyköä olet lähtevä kädet pääsi päällä, sillä Herra on hyljännyt ne, joihin sinä luotat, ja heistä ei sinulle menestystä tule."

3Sanottu on: Jos mies lähettää pois vaimonsa ja tämä menee hänen luotansa ja joutuu toisen miehen vaimoksi, saako se mies enää tulla hänen luokseen? Eikö se maa tule saastutetuksi? Mutta sinä olet harjoittanut haureutta monen ystävän kanssa, ja sinäkö saisit palata minun luokseni! sanoo Herra.²Nosta silmäsi kukkuloihin ja katso: missä ei olisi sinua maattu? Teitten vieressä sinä istuit heitä odotellen, niinkuin arabialainen erämaassa, ja saastutit maan haureellisella menollasi ja pahuudellasi.³Sadekuurot tyrehtyivät, kevätsade jäi tulematta, mutta sinulla oli porttonaisen otsa, et tahtonut hävetä.⁴Kuitenkin sinä nyt huudat minulle: "Isäni! - Sinä olet nuoruuteni ystävä! -⁵Pitääkö hän vihaa iankaikkisesti, kantaako hän sitä ainiaan?" Katso, näin sinä puhut, mutta sinä teet pahaa, ja siihen sinä pystyt.⁶Ja Herra sanoi minulle kuningas Joosian päivinä: "Oletko nähnyt, mitä tuo luopiovaimo, Israel, on tehnyt? Hän kuljeskeli kaikilla korkeilla vuorilla ja kaikkien viheriäin puitten alla ja harjoitti siellä haureutta.⁷Ja minä sanoin, sittenkuin hän oli kaiken tämän tehnyt: 'Palaja minun tyköni'. Mutta hän ei palannut. Ja hänen sisarensa Juuda, tuo uskon, näki sen.⁸Ja minä näin, että, vaikka minä olin lähettänyt pois tuon luopiovaimon, Israelin, juuri sen tähden, että hän oli tehnyt aviorikoksen, ja olin antanut hänelle erokirjan, ei kuitenkaan uskon Juuda, hänen sisarensa, peljännyt, vaan meni ja harjoitti haureutta hänkin.⁹Ja haureutensa huudolla hän saastutti maan, ja hän teki aviorikoksen kiven ja puun kanssa.¹⁰Ja kaikesta tästäkään huolimatta hänen sisarensa Juuda, tuo uskon, ei palannut minun tyköni kaikesta sydämestään, vaan petollisesti, sanoo Herra."¹¹Ja Herra sanoi minulle: "Luopiovaimo Israel on osoittautunut vanhurskaammaksi kuin Juuda, tuo uskon.¹²Mene ja julista nämä sanat pohjoiseen päin ja sano: Palaja, sinä luopiovaimo Israel, sanoo Herra; minä en enää synkistä teille kasvojeni, sillä minä olen armollinen, sanoo Herra, enkä pidä vihaa iankaikkisesti.¹³Ainoastaan tunne rikoksesi, että olet luopunut Herrasta, Jumalastasi, ja juossut sinne ja tänne vieraitten jumalain tykö, kaikkien viheriäin puitten alle, ettekä ole kuulleet minun ääntäni, sanoo Herra.¹⁴Palatkaa takaisin, te luopuneet lapset, sanoo Herra, sillä minä olen ottanut teidät omikseni, ja minä noudan teidät, yhden ainoankin kaupungista ja kaksi sukukunnasta, ja tuon teidät Siioniin.¹⁵Ja minä annan teille paimenet oman sydämeni mukaan, ja he kaitsevat teitä ymmärryksellä ja taidolla.¹⁶Ja kun te lisäännytte ja tulette hedelmällisiksi maassa niinä päivinä, sanoo Herra, niin ei enää puhuta Herran liitonarkista, se ei enää ajatukseen astu, eikä sitä enää muisteta; ei sitä enää kaivata, eikä sellaista enää tehdä.¹⁷Siihen aikaan sanotaan Jerusalemlia Herran valtaistuimeksi, ja kaikki kansat kokoontu-

vat sinne, Jerusalemiin, Herran nimen tähden eivätkä enää vaella pahan sydämensä paatumuksessa. ¹⁸Niinä päivinä on Juudan heimo kulkeva Israelin heimon kanssa, ja he tulevat yhdessä pohjoisesta maasta siihen maahan, jonka minä annoin teidän isillenne perinnöksi. ¹⁹Minä ajattelin: Kuinka asetankaan sinut lasten joukkoon ja annan sinulle sulaisen maan, ihanan perintöosan, ihanimman kansojen maista! Ja ajattelin: Sinä olet kutsuva minua isäksi etkä ole koskaan kääntyvä minusta pois. ²⁰Mutta niinkuin vaimo on uskon puolisollensa, niin olette te, Israelin heimo, olleet uskottomat minulle, sanoo Herra. ²¹Kuule! Kallio-kukkuloilta kuuluu itku, israelilaisten rukous, sillä he ovat vaeltaneet vääriä tietä, ovat unhottaneet Herran, Jumalansa. ²²Palatkaa takaisin, te luopuneet lapset, niin minä parannan teidän luopumuksenne.” - ”Katso, me tulemme sinun tykösi, sillä sinä olet Herra, meidän Jumalamme. ²³Totisesti, petosta on, mitä kukkuloilta kuuluu, pauhina vuorilla. Totisesti, Herrassa, meidän Jumalassamme, on Israelin pelastus. ²⁴Häpeäjumala on syönyt isiemme vaivan näön nuoruudestamme asti, heidän lampaansa ja raavaansa, poikansa ja tyttärensä. ²⁵Maatkaamme häpeässämme, ja häväistyksemme peittääkään meidät, sillä Herraa, meidän Jumalaamme, vastaan me olemme syntiä tehneet, me ja meidän isämme, hamasta nuoruudestamme tähän päivään asti, emmekä ole kuulleet Herran, meidän Jumalamme, ääntä.”

4” Jos sinä kääntynyt, Israel, sanoo Herra, niin käännä minun tyköni; ja jos sinä poistat iljetyksesi minun kasvojeni edestä, niin et häädä harhailemaan; ²jos sinä vannot: ’Niin totta kuin Herra elää’ uskollisesti, oikein ja vanhurskaasti, niin kansat siunaavat itsensä hänen nimeensä, ja hän on heidän kerskauksensa. ³Sillä näin sanoo Herra Juudan miehille ja Jerusalemile: Raivatkaa itsellenne uudispelto, älkääkään kylväkö orjantappurain sekaan. ⁴Ympärileikatkaa itsenne Herralle ja poistakaa sydämenne esinahka, te Juudan miehet ja Jerusalemin asukkaat, ettei minun vihani syttyisi kuin tuli ja palaisi, eikä olisi sammuttajaa, teidän tekojenne pahuuden tähden. ⁵Julistakaa Juudassa ja Jerusalemissa, kuuluttakaa ja sanokaa: Puhaltakaa pasunaan kautta maan; huutakaa täyttä kurkkua ja sanokaa: ’Kokoontukaa, ja menkäämme varustettuihin kaupunkeihin’. ⁶Nostakaa lippu Sionia kohti, paetkaa pysähtymättä; sillä minä annan tulla pohjoisesta onnettomuuden ja suuren hävityksen. ⁷Leijona on noussut tiheiköstänsä, kansaintuhooja on lähtenyt liikkeelle, lähtenyt asuinpaikastansa, tekemään sinun maasi autioksi: sinun kaupunkisi hävitetään asujattomiksi. ⁸Sentähden kääriytykää säkkeihin, valittakaa ja parkukaa, sillä Herran vihan hehku ei ole kääntynyt meistä pois.” ⁹Sinä päivänä, sanoo Herra, katoaa rohkeus kuninkaalta ja päämiehiltä, papit tyrmistyvät ja profeetat hämmästyvät. ¹⁰Mutta minä sanoin: ”Voi, Herra, Herra! Totisesti, sinä saatoit tämän kansan ja Jerusalemin peräti pettymään, kun sanoit: ’Teillä on oleva rauha!’ Ja

kuitenkin miekka koskee sieluun asti.” ¹¹Siihen aikaan sanotaan tälle kansalle ja Jerusalemile: Kuuma tuuli tulee erämaan kallio-kukkuloilta tytärtä, minun kansaani, kohti - ei elon viskaamiseksi eikä puhdistamiseksi. ¹²Tuuli, liian tuima sellaisiin, tulee minulta; nyt minä myös julistan heille tuomiot. ¹³Katso, hän nousee niinkuin pilvi, ja hänen vaununsa ovat kuin tuulispää, hänen hevosensa ovat kotkia nopeammat. Voi meitä, sillä me olemme tuhon omat! ¹⁴Pese sydämesi puhtaaksi pahuudesta, sinä Jerusalem, että pelastuisit. Kuinka kauan asuvat sinun sisimmässäsi väärät ajatuksesi? ¹⁵Sillä kuule! Sanansaattaja Daanista, onnettomuuden julistaja Efraimin vuorilta! ¹⁶Kehoittakaa kansoja. Katso, kuuluttakaa Jerusalemia vastaan: ”Piiritäjät tulevat kaukaisesta maasta ja kohottavat huutonsa Juudan kaupunkeja vastaan”. ¹⁷Niinkuin pellon vartijat he piiritävät sitä yltympäri, koska se niskoitteli minua vastaan, sanoo Herra. ¹⁸Sinun vaelluksesi ja tekosi ovat tuottaneet sinulle tämän: tämän saat pahuudestasi; niin, se on katkerata, niin, se koskee sydämeesi asti. ¹⁹Voi minun rintaani, voi minun rintaani! Minä väentelehdin tuskasta. Voi sydämeni kammioita! Sydämeni väräjä minussa; en voi vaieta, sillä minä kuulen pasunan äänen, sotahuudon. ²⁰Hävitys tulee hävityksen päälle, sillä koko maa on tuhotu; äkisti ovat minun majani tuhotut, silmänräpäyksessä minun telttani. ²¹Kuinka kauan minun täytyy nähdä sotalippua, kuulla pasunan ääntä? ²²Sillä minun kansani on hullu; eivät he tunne minua. He ovat tyhmiä lapsia eivätkä ymmärtäväisiä; he ovat viisaita tekemään pahaa, mutta tehdä hyvää he eivät taida. ²³Minä katselin maata, ja katso, se oli autio ja tyhjä, ja taivasta, eikä siinä valoa ollut. ²⁴Minä katselin vuoria, ja katso, ne järkkäyivät, ja kaikki kukkulat huojuivat. ²⁵Minä katselin, ja katso, ei ollut yhtään ihmistä, ja kaikki taivaan linnut olivat paenneet pois. ²⁶Minä katselin, ja katso, hedelmätarha oli erämaana, ja kaikki sen kaupungit olivat kukistuneet Herran, hänen vihansa hehkun, edessä. ²⁷Sillä näin sanoo Herra: Koko maa tulee autioksi, vaikka minä en siitä peräti loppua tee. ²⁸Sentähden maa suree, ja taivaat ylhäällä pukeutuvat mustiin, sillä minä olen puhunut, olen päättänyt, eikä kadu, en siitä peräydy. ²⁹Ratsu- ja jousimiesten huutoa pakenee koko kaupunki; he menevät metsäntiheikköihin ja nousevat kallioille. Jokainen kaupunki on hyljätty, eikä niissä kukaan asu. ³⁰Ja sinä tuhon oma, mitä teet, kun pukeudut purppuraan, kun koristaudut kultakoristeilla, kun suurennat silmäsi ihomaalilla? Turhaan sinä itseäsi kaunistat. Rakastajat ovat hyljänneet sinut, he etsivät sinun henkeäsi. ³¹Sillä minä kuulen huudon, niinkuin synnyttäjän tuskanhuudon, vaivan, niinkuin ensisynnyttäjän vaivan, tytär Siionin huudon; hän vaikeroitsee, levittää käntensä: ”Voi minua, minun sieluni menehtyy murhamiesten käsiin!”

5Kiertäkää Jerusalemin katuja, katsokaa ja tiedustelkaa, ja etsikää sen toreilta: jos löydätte yhdenkään, jos

on ainoatakaan, joka tekee oikein, joka noudattaa uskollisuutta, niin minä annan anteeksi Jerusalemlle. ²Mutta vaikka he sanovat: ”Niin totta kuin Herra elää”, he kuitenkin vannovat väärin. ³Herra, eivätkö sinun silmäsi katso uskollisuutta? Sinä olet lyönyt heitä, mutta he eivät tunteneet kipua; sinä olet lopen hävittänyt heidät, mutta he eivät tahtoneet ottaa kuritusta varten. He ovat kovetaneet kasvonsa kalliota kovemmiksi, eivät ole tahtoneet kääntyä. ⁴Silloin minä ajattelin: Sellaisia ovat vain alhaiset; he ovat tyhmiä, sillä he eivät tunne Herran tietä, Jumalansa oikeutta. ⁵Niinpä menen ylhäisten luo ja puhuttelen heitä, sillä he kyllä tuntevat Herran tien, Jumalansa oikeuden. Mutta he olivat kaikki särkeneet ikeen, katkaisseet siteet. ⁶Sentähden surmaa heidät metsän leijona, aavikon susi haaskaa heidät, pantteri väijyy heidän kaupunkejansa. Kuka ikinä niistä lähtee, se raadellaan, sillä paljot ovat heidän rikoksensa, suuri heidän luopumustensa luku. ⁷Kuinka minä antaisin sinulle anteeksi? Sinun lapsesi ovat hyljänneet minut ja vannoneet niiden kautta, jotka eivät jumalia ole. Minä ravitsin heitä, mutta he tekivät aviorikoksen, ja porton huoneeseen he kokoontuivat. ⁸He ovat hyvinruokittuja, äleitä oriita; he hirtuvat kukin lähimmäisensä vaimoa. ⁹Enkö minä tällaisista rankaisisi, sanoo Herra, eikö minun sieluni kostaisi tämänkaltaiselle kansalle? ¹⁰Nouskaa sen tarhojen pengermille ja hävittäkää, älkää kuitenkaan siitä peräti loppua tehkö; ottakaa pois sen köynnökset, sillä ne eivät ole Herran. ¹¹Sillä he ovat olleet minulle peräti uskotomat, sekä Israelin heimo että Juudan heimo, sanoo Herra. ¹²He ovat kieltäneet Herran ja sanoneet: ”Ei se ole hän! Ei meitä kohtaa onnettomuus, emme tule näkemään miekkaa emmekä nälkää. ¹³Ja profeetat ovat pelkkää tuulta; Herra, joka puhuu, ei ole heissä - heidän itsensä käyköön niin.” ¹⁴Sentähden sanoo Herra, Jumala Sebaot, näin: Koska te tällaisia olette puhuneet, niin katso, minä teen sanani sinun suussasi tuleksi ja tämän kansan polttopuiksi, ja se kuluttaa heidät. ¹⁵Katso minä tuon teitä vastaan, te Israelin heimo, kansan kaukaa, sanoo Herra; se on horjumaton kansa, se on ikivanha kansa, kansa, jonka kieltä sinä et ymmärrä ja jonka puhetta sinä et tajua. ¹⁶Heidän viinensä on kuin avoin hauta, he ovat kaikki sankareita. ¹⁷He syövät sinun satosi ja leipäsi, he syövät sinun poikasi ja tyttäresi, syövät sinun lampaasi ja raavaasi, syövät sinun viinipuusi ja viikunapuusi; he miekalla hävittävät sinun varustetut kaupunkisi, joihin sinä luotat. ¹⁸Mutta niinäkään päivinä, sanoo Herra, en minä teistä peräti loppua tee. ¹⁹Ja kun he kysyvät: ”Miksi on Herra, meidän Jumalamme, tehnyt meille kaiken tämän?” niin vastaa heille: ”Niinkuin te olette hyljänneet minut ja palvelleet vieraita jumalia maassanne, niin täytyy teidän palvelella muukalaisia maassa, joka ei ole teidän”. ²⁰Julistakaa tämä Jaakobin huoneessa ja kuuluttakaa se Juudassa sanoen: ²¹Kuulkaa tämä, te tyhmä ja ymmärtämätön kansa, te, joilla on silmät, mutta ette näe, joilla on korvat, mutta ette kuule. ²²Ettekö pelkää minua, sanoo Herra, ettekö vapise minun edessäni, joka

olen pannut hiekan meren rajaksi, ikuisiksi määräksi, jonka ylitse se ei pääse; ja vaikka se kuohuu, ei se mitään voi, ja vaikka sen aallot pauhaavat, eivät ne sen ylitse pääse? ²³Mutta tällä kansalla on uppiniskainen ja tottelematon sydän; he ovat poikenneet ja menneet pois. ²⁴Eivätkä he sano sydämessänsä: ”Peljätäkäämme Herraa, Jumalaamme, joka antaa sateen, syyssateen ja kevätsateen ajallansa, ja säilyttää meille elonkorjuun määräviikot”. ²⁵Teidän pahat tekonne käänsivät nämä pois, ja teidän syntinne estivät teitä saamasta hyvää. ²⁶Sillä minun kansassani on jumalattomia; he väijyvät, niinkuin linnunpyytäjät kyykistyvät, he asettavat ansoja, pyydystävät ihmisiä. ²⁷Niinkuin häkki on täynnä lintuja, niin heidän huoneensa ovat petosta täynnä. Siitä he ovat tulleet suuriksi ja rikkaiksi, ²⁸ovat tulleet lihaviksi ja kiiltäviksi. Myös käyvät heidän häijyt puheensa yli kaiken määrän; he eivät aja orpojen asiaa, niin että ne voittaisivat, eivätkä hanki köyhille oikeutta. ²⁹Enkö minä näistä tällaisista rankaisisi, sanoo Herra, eikö minun sieluni kostaisi tämänkaltaiselle kansalle? ³⁰Kauheita ja pöyristyttäviä tapahtuu maassa: ³¹profeetat ennustavat valhetta, ja papit hallitsevat yksissä neuvoin heidän kanssaan, ja sitä minun kansani rakastaa. Mutta mitä te teette, kun tästä tulee loppu?

6Paetkaa, benjaminilaiset, Jerusalemistä, puhaltakaa pasunaan Tekoassa ja nostakaa merkki Beet-Keremin kohdalle; sillä pohjoisesta nousee onnettomuus ja suuri hävitys. ²Tytär Siionin, suloisen ja hemmotellun, minä hukutan. ³Hänen tykönsä tulee paimenia laumoinensa, he pystyttävät telttansa häntä vastaan yltympäri, syöttävät alansa kukin. ⁴Julistakaa häntä vastaan pyhä sota. ”Nouskaa ja menkäämme puolipäivän aikaan! Voi meitä, sillä päivä painuu, sillä illan varjot pitenevät! ⁵Nouskaa ja menkäämme yöllä ja hävittäkäämme hänen linnansa.” ⁶Sillä näin sanoo Herra Sebaot: Kaatakaa puita ja luokaa valli Jerusalemiä vastaan. Se on kaupunki, jota on rangaistava; siinä on pelkkää väkivaltaa. ⁷Niinkuin kaivo pitää vetensä tuoreena, niin sekin pitää pahuutensa tuoreena; sortoa, hävitystä kuuluu sieltä, minun edessäni on aina kipu ja haavat. ⁸Ota ojentuaksesi, Jerusalem, ettei minun sieluni vieraannu sinusta, etten tee sinua antioksi, asumattomaksi maaksi. ⁹Näin sanoo Herra Sebaot: Israelin jäännöksestä pidetään jälkikorjuu niinkuin viinipuusta; ojenna kätesi köynnöksiä kohti niinkuin viininkorjaaaja. ¹⁰Kenelle minä puhuisin, ketä varoittaisin, että he kuulisivat? Katso, heidän korvansa ovat ympärileikkaamattomat, eivät he voi kuunnella. Katso, Herran sana on tullut heille pilkaksi, ei se heille kelpaa. ¹¹Minä olen täynnä Herran vihaa, en jaksa sitä pidättää; vuodata se lapsukaisiin kadulla, niin myös nuorukaisparveen. Sillä niin mies kuin vaimokin vangitaan, niin vanhus kuin ikäloppu. ¹²Heidän talonsa joutuvat vieraille, niin myös pellot ja vaimot; sillä minä ojennan käteni maan asukkaita vastaan, sanoo Herra. ¹³Sillä kaikki, niin pienet kuin suuretkin, pyytävät väärää voittoa, kaikki, niin pro-

feetat kuin papitkin, harjoittavat petosta. ¹⁴He parantavat minun kansani vammaan kepeästi, sanoen: ”Rauha, rauha!” vaikka ei rauhaa ole. ¹⁵He joutuvat häpeään, sillä he ovat tehneet kauhistuksia; mutta heillä ei ole hävyntuntoa, he eivät osaa hävetä. Sentähden he kaatuvat kaatuvien joukkoon, sortuvat, kun minä heitä rankaisen, sanoo Herra. ¹⁶Näin on Herra sanonut: ”Astukaa teille ja katsokaa ja kysykää muinaisia polkuja, kysykää, mikä on hyvä tie, ja vaeltakaa sitä, niin te löydätte levon sieluilenne”. Mutta he vastasivat: ”Emme vaella”. ¹⁷Ja minä olen asettanut teille vartijat: ”Kuunnelkaa pasunan ääntä”. Mutta he vastasivat: ”Emme kuuntele”. ¹⁸Sentähden kuulkaa, te kansat, ja tiedä, seurakunta, mitä heille on tapahtuva. ¹⁹Kuule, maa! Katso, minä tuotan onnettomuuden tälle kansalle, heidän hankkeittensa hedelmän, sillä he eivät ole kuunnelleet minun sanojani, vaan ovat hyljänneet minun lakini. ²⁰Mitä on minulle suitsutus, joka tulee Sabasta, ja paras kalmo-ruoko kaukaisesta maasta? Teidän polttouhrinne eivät ole minulle otolliset, eivätkä teidän teurasuhrinne minulle kelpaa. ²¹Sentähden, näin sanoo Herra: Katso, minä asetan tälle kansalle kompastuskiviä, joihin he kompastuvat, isät ja pojat yhdessä, ja naapuri naapurinsa kanssa hukkuu. ²²Näin sanoo Herra: Katso, kansa tulee pohjoisesta maasta, suuri kansa nousee maan perimmäisiltä ääriä. ²³He käyttävät jouta ja keihästä, ovat julmat ja armahtamattomat. Heidän pauhinansa on kuin pauhaava meri, ja he ratsastavat hevosilla, varustettuina kuin soturi taisteluun sinua vastaan, tytär Siion. ²⁴Kun kuulemme siitä sanoman, niin meidän kätemme herpoavat; ahdistus valtaa meidät, tuska, niinkuin synnyttäväisen. ²⁵Älkää menkö vainiolle, älkää vaeltako tiellä, sillä vihollisen miekka - kauhistus on kaikkialla! ²⁶Tytär, minun kansani! Kääriydy säkkiin, vieriskele tuhassa; pidä itkiäiset, niinkuin ainokaista poikaa itketään, katkerat valittajaiset, sillä äkkiarvaamatta käy kimppeemme hävittäjä. ²⁷Minä olen asettanut sinut kansani koettelijaksi, suojavarustukseksi, että oppisit tuntemaan ja koettelisit heidän vaelluksensa. ²⁸Kaikki he ovat pääniskureita, liikkuvat panettelijoina; he ovat vaskea ja rautaa, ovat kelvottomia kaikki tyynni. ²⁹Palkeet puhkuvat, tulesta lähtee vain lyijyä. Turhaan on sulatettu ja sulatettu: pahat eivät ole erottuneet. ³⁰Hylkyhopeaksi heitä sanotaan, sillä Herra on heidät hyljännyt.

7 Tämä on sana, joka tuli Jeremialle Herralta: ²”Asetu Herran huoneen portille ja julista siellä tämä sana ja sano: Kuulkaa Herran sana, koko Juuda, te jotka tulette näistä porteista kumartaen rukoilemaan Herraa. ³Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Vaeltakaa hyvin ja tehkää hyviä tekoja, niin minä annan teidän asua tässä paikassa. ⁴Älkää luottako valheen sanoihin, kun sanotaan: ”Tämä on Herran temppeli, Herran temppeli, Herran temppeli!” ⁵Vaan jos te todella parannatte vaelluksenne ja tekonne, jos te todella teette oikeuden niin toiselle kuin toisellekin, ⁶ette sorra muukalaista, orpoa ja leskeä, ette vuodata via-

tonta verta tässä paikassa ettekä seuraa muita jumalia turmioksenne, ⁷niin minä annan teidän asua tässä paikassa, maassa, jonka minä olen antanut teidän isillenne, iankaikkisesta iankaikkiseen. ⁸Mutta katso, te luotatte valheen sanoihin, joista ei ole hyötyä. ⁹Miten on? Te varastatte, tappatte, rikotte avion, vannotte väärin, poltatte uhreja Baalille ja seuraatte vieraita jumalia, joita te ette tunne. ¹⁰Ja te tulette ja astutte minun eteeni tähän huoneeseen, joka on otettu minun nimiini, ja sanotte: ”Me kyllä pelastumme” - tehdäkseen yhä kaikkia näitä kauhistuksia! ¹¹Ryövärien luolaksiko te katsotte tämän huoneen, joka on otettu minun nimiini? Katso, sellaiseksi minäkin olen sen havainnut, sanoo Herra. ¹²Menkääpä minun asuinpaikkaani, joka oli Siilossa, jossa minä ensin annoin nimeni asua, ja katsokaa, mitä minä olen sille tehnyt kansani Israelin pahuuden tähden! ¹³Ja koska te nyt olette kaikkia näitä tekoja tehneet, sanoo Herra, ettekä ole kuulleet, vaikka minä varhaisesta alkaen olen teille puhunut, koska ette vastanneet, vaikka minä teille huusin, ¹⁴niin minä teen tälle huoneelle, joka on otettu minun nimiini, johon te luotatte, ja tälle paikalle, jonka minä olen antanut teille ja teidän isillenne, samoin kuin olen tehnyt Siilolle, ¹⁵ja heidän teidät pois kasvojeni edestä, niinkuin olen heittänyt pois kaikki teidän veljenne, kaikki Efraimin jälkeläiset. ¹⁶Mutta sinä älä rukoile tämän kansan puolesta, älä kohota heidän puolestaan huutoa ja rukousta äläkä niillä minua ahdistaa; sillä en minä sinua kuule. ¹⁷Etkö näe, mitä he tekevät Juudan kaupungeissa ja Jerusalemin kaduilla? ¹⁸Lapset kokoavat puita, isät sytyttävät tulen, ja vaimot sotkevat taikinaa valmistaaksensa uhrikakkuja taivaan kuningattarelle, ja he vuodattavat juomauhreja muille jumalille, minulle mielikarvaudeksi. ¹⁹Minulleko he tuottavat mielikarvautta, sanoo Herra, eivätkö pikemmin itselleen, omaksi häpeäksensä? ²⁰Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Katso, minun vihani ja kiivauteni on vuotava tämän paikan ylitse, ihmisten, eläinten, kedon puitten ja maan hedelmän ylitse, ja se palaa sammumatta.” ²¹Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: ”Lisätkää polttouhrinne teurasuhreihinne ja syökää lihaa. ²²Sillä en minä puhunut enkä antanut käskyä teidän isillenne poltto- ja teurasuhrista silloin, kun minä vein heidät pois Egyptin maasta, ²³vaan näin minä käskin heitä ja sanoin: Kuulkaa minun ääntäni, niin minä olen teidän Jumalanne ja te olette minun kansani; ja vaeltakaa aina sitä tietä, jota minä käsken teidän vaeltamaan, että menestyisitte. ²⁴Mutta he eivät kuulleet, eivät korvaansa kallistaneet, vaan vaelsivat oman neuvonsa mukaan, pahan sydämensä paatumuksessa, ja käänsivät minulle selkänsä eivätkä kasvojansa. ²⁵Siitä päivästä, jona teidän isänne lähtivät Egyptin maasta, aina tähän päivään asti olen minä lähettänyt teidän tykönnä kaikki palvelijani, profeetat - lähettänyt varhaisesta alkaen, päivä päivältä. ²⁶Mutta kukaan ei kuullut minua, ei kallistanut korvaansa, vaan he olivat niskureita, tekivät enemmän pahaa kuin heidän isänsä. ²⁷Ja kun sinä puhut heille kaiken tämän, niin he eivät

kuule sinua, ja kun sinä heille huudat, niin he eivät sinulle vastaa. ²⁸Sentähden sano heille: Tämä on kansa, joka ei kuullut Herran, Jumalansa, ääntä eikä ottanut kuritusta varteen. Kadonnut on totuus ja hävinnyt heidän suustansa. ²⁹Leikkaa hiuksesi ja heitä ne pois ja viritä kalliokukkuiloilla itkuvirsi, sillä Herra on hyljännyt ja sysännyt pois vihansa alaisen sukupolven. ³⁰Sillä Juudan miehet ovat tehneet sen, mikä on paha minun silmissäni, sanoo Herra. He ovat asettaneet iljetyksensä temppeleihin, joka on otettu minun nimiini, ja saastuttaneet sen. ³¹Ja he ovat rakentaneet Toofet-uhrikukkulat Ben-Hinnomin laaksoon, polttaakseen tulesta poikiansa ja tyttäriänsä, mitä minä en ole käskenyt ja mikä ei ole minun mieleeni tullut. ³²Sentähden, katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin ei enää sanota 'Toofet' ja 'Ben-Hinnomin laakso', vaan 'Murha-laakso', ja Toofetiin haudataan, kun ei ole muualla tilaa. ³³Ja tämän kansan ruumiit joutuvat taivaan lintujen ja maan eläinten ruuaksi, eikä näitä kukaan karkoita. ³⁴Ja minä lopetan Juudan kaupungeista ja Jerusalemin kaduilta riemun ja ilon huudon, huudon yljälle ja huudon morsiamelle, sillä maa on tuleva raunioiksi."

8"Siihen aikaan, sanoo Herra, otetaan Juudan kunin-gasten ja sen ruhtinasten luut, pappien ja profeettain luut sekä Jerusalemin asukasten luut pois heidän haudoistansa ²ja hajotetaan auringon, kuun ja kaiken taivaan joukon eteen, joita he rakastivat ja palvelivat, joita he seurasivat, etsivät ja kumartaen rukoilivat; niitä ei koota eikä haudata, vaan ne tulevat maan lannaksi. ³Ja kuolema on oleva halutumpi kuin elämä koko sille jäännökselle, joka jää jäljelle tästä pahasta sukukunnasta, kaikissa paikoissa, mihin minä karkoitan nämä jäljelle jääneet, sanoo Herra Sebaot. ⁴Ja sano heille: Näin sanoo Herra: Eikö se, joka lankeaa, nouse jälleen? Eikö se, joka kääntyy pois, käänny takaisin? ⁵Miksi kääntyy tämä kansa, Jerusalemin, pois ainaisessa luopumuksessa? Miksi he pitävät kiinni petoksesta eivätkä tahdo palata? ⁶Minä olen tarkannut ja kuunnellut: he puhuvat sitä, mikä ei ole oikein; ei kukaan kadu pahuutensa, ei ajattele: Mitä olen minä tehnyt! Kaikki he kääntyvät pois juosten juoksuansa, niinkuin orhi kiittää taistelussa. ⁷Haikarakin taivaalla tietää aikansa; metsäkyyhkyinen, pääskyinen ja kurki pitävät vaarin tuloajastansa, mutta minun kansani ei tunne Herran oikeutta. ⁸Kuinka saatatte sanoa: 'Me olemme viisaita, ja meillä on Herran laki'? Totisesti! Katso, valheen työtä on tehnyt kirjanoppineiden valhekynä. ⁹Viisaat saavat häpeän, kauhistuvat ja joutuvat kiinni. Katso, he ovat hyljänneet Herran sanan - mitä heillä on viisautta? ¹⁰Sentähden minä annan heidän vaimonsa vieraille, heidän peltonsa valloittajille. Sillä kaikki, niin pienet kuin suuretkin, pyytävät väärää voittoa, kaikki, niin profeetat kuin papitkin, harjoittavat petosta. ¹¹He parantavat kepeästi tyttärensä, minun kansani, vammaan, sanoen: 'Rauha, rauha!' vaikka ei rauhaa ole. ¹²He joutuvat häpeään, sillä he ovat tehneet kauhistuksia; mutta heillä ei ole

hävyntuntoa, he eivät osaa hävetä. Sentähden he kaatuvat kaatuvien joukkoon, sortuvat, kun heidän rangaistuksensa tulee, sanoo Herra. ¹³Minä tempaan heidät peräti pois, sanoo Herra. Ei ole rypäleitä viinipuussa eikä viikunoita viikunapuussa, ja lehtikin lakastuu. Minä saatan hyökkäjäjä heidän kimppuunsa." ¹⁴"Miksi istumme alallamme? Koontukaa! Menkäämme varustettuihin kaupunkeihin, ja siellä hukkukaamme! Sillä Herra, meidän Jumalamme, hukuttaa meidät ja juottaa meille myrkyvettä, sillä me olemme syntiä tehneet Herraa vastaan." ¹⁵"Odotetaan rauhaa, mutta hyvää ei tule, paranemisen aikaa, mutta katso, tulee peljästyminen! ¹⁶Daanista kuuluu hänen hevostensa korskunta, hänen orhiensa hirnunnasta vapisee koko maa. Ja he tulevat ja syövät maan ja kaiken, mikä siinä on, kaupungin ja siinä asuvalaiset. ¹⁷Sillä katso, minä lähetän teidän sekaan käärmeitä, myrkkyliskoja, joihin ei lumous tehoa, ja ne purevat teitä, sanoo Herra." ¹⁸Missä on virvoitus minun murheeseeni? Minun sydämeni on sairas. ¹⁹Katso, tyttären, minun kansani, huuto kuuluu kaukaisesta maasta: "Eikö Herra ole Siionissa, eikö ole siellä sen kuningas?" Miksi he ovat vihoittaneet minut jumalankuvillansa, muukalaisten turhilla jumalilla? ²⁰Ohi on elon aika, lopussa kesä, mutta ei ole meille apua tullut. ²¹Tyttären, minun kansani, murtumisen tähden olen minä murtunut, minä käyn murheasussa, kauhistus on minut vallannut. ²²Eikö Gileadissa ole palsamia, eikö siellä ole parantajaa? Vai miksi eivät tyttären, minun kansani, haavat kasva umpeen?"

9Oi, jospa minun pääni olisi silkkaa vettä ja minun silmäni kyynelähde, niin minä itkisin päivät ja yöt tyttären, minun kansani, kaatuneita! ²(9:1) Oi, jospa minulla olisi erämaassa matkamiehen yömaja, niin minä jättäisin kansani ja vaeltaisin pois heidän luotaan! Sillä he ovat kaikki avionrikkioita, ovat uskottomain joukkio. ³He jännittävät valheeseen kielensä jousen, eivätkä käytä totuuteen valtaansa maassa; sillä he menevät pahuudesta pahuuteen, mutta minua he eivät tunne, sanoo Herra. ⁴Varokaa kukin lähimmäistänne, älkää yhteenkään veljeen luottako; sillä jokainen veli vieksaasti pettää ja jokainen lähimmäinen liikkuu panettelijana. ⁵He pettävät toinen toisensa eivätkä puhu totta; he ovat totuttaneet kielensä puhumaan valhetta, ovat tehneet vääryyttä väsyksiin asti. ⁶Sinä asut keskellä vilppiä; vilpillisyydessään he eivät tahdo tuntea minua, sanoo Herra. ⁷Sentähden, näin sanoo Herra Sebaot: Katso, minä sulatan heidät ja koettelen heitä; sillä mitä muuta minä voisin tehdä tyttären, minun kansani, tähden? ⁸Tappava nuoli on heidän kielensä, vilppiä se puhuu; suullaan he puhuvat rauhaa lähimmäisensä kanssa, mutta sydämessään he juoniansa punovat. ⁹Enkö minä näistä tällaisista rankaisisi heitä, sanoo Herra, eikö minun sieluni kostaisi tämänkaltaiselle kansalle? ¹⁰Vuorten tähden minä puhkean itkuun ja valitukseen, erämaan laitumien tähden minä viritän itkuvirren. Sillä ne ovat poltetut, ei kukaan siellä kulje, eivätkä ne kuule karjan ääntä; paenneet ovat

taivaan linnut ja eläimet, ovat menneet pois. ¹¹Ja minä teen Jerusalemin kiviroukkioksi, aavikkosutten asunnoksi, ja Juudan kaupungit minä teen autioiksi, asujattomiksi. ¹²Kuka on viisas mies, joka tämän ymmärtää ja jolle Herran suu on puhunut, että hän sen ilmoittaisi? Minkätähden on maa hävitetty, poltettu kuin erämaa, jossa ei kukaan kulje? ¹³Ja Herra sanoi: ”Sentähden, että he ovat hyljänneet minun lakini, jonka minä heille annoin, eivätkä ole kuulleet minun ääntäni eivätkä vaeltaneet sen mukaan, ¹⁴vaan ovat vaeltaneet sydämensä paatumuksessa ja seuranneet baaleja, niinkuin heidän isänsä olivat heille opettaneet, ¹⁵sentähden sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala, näin: Katso, minä syötän heille, tälle kansalle, koiruohoa ja juotan heille myrkkyyttä. ¹⁶Ja minä hajotan heidät kansojen sekaan, joita eivät he eivätkä heidän isänsä ole tunteet, ja lähetän heidän jälkeensä miekan, kunnes minä heidät lopetan. ¹⁷Näin sanoo Herra Sebaot: Ottakaa vaari, kutsukaa itkijävaimoja tulemaan tänne. Lähettäkää hakemaan viisaita vaimoja, jotta he tulisivat, ¹⁸kiiruhtaisivat ja virittäisivät meistä valitusvirren, niin että silmämme vuotaisivat kyyneleitä ja silmäripsemme tiukkuisivat vettä. ¹⁹Sillä valitushuuto kuuluu Siionista: Kuinka olemmekaan hävitetyt! Me olemme peräti häpeään joutuneet, sillä meidän täytyy jättää maa, sillä kukistuneet ovat meidän asuntomme. ²⁰Kuulkaa siis, te naiset, Herran sana, ottakoon korvanne vastaan hänen suunsa puheen; opettakaa tyttärillenne valitusvirsi ja toinen toisellenne itkuvirsi. ²¹Sillä kuolema on noussut sisään ikkunoistamme, on tullut meidän palatseihimme, tuhotakseen kadulta lapset, toreilta nuorukaiset. ²²Puhu: Näin sanoo Herra: Ihmisten ruumiita makaa maassa niinkuin lantaa vainiolla, niinkuin lyhteitä leikkaajan jäljessä, eikä ole niitten korjaajaa. ²³Näin sanoo Herra: Älköön viisas kerskatko viisaudestansa, älköön väkevä kerskatko väkevyydestänsä, älköön rikas kerskatko rikaudestansa; ²⁴vaan joka kerskaa, kerskatkoon siitä, että hän on ymmärtäväinen ja tuntee minut: että minä, Herra, teen laupeuden, oikeuden ja vanhurskauden maan päällä. Sillä senkaltaisiin minä mielistyn, sanoo Herra. ²⁵Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä rankaisen kaikkia, jotka ovat ympärileikattuja, mutta kuitenkin ympärileikkaamattomia: ²⁶(9:25) Egyptiä, Juudaa, Edomia, ammonilaisia, Mooabia ja kaikkia pääläen ympäriltä kerittyjä, jotka asuvat erämaassa; sillä kaikki pakanakansat ovat ympärileikkaamattomia, ja koko Israelin heimo on sydämetään ympärileikkaamaton.”

10 Kuulkaa sana, jonka Herra on puhunut teitä vastaan, te Israelin heimo. ²Näin sanoo Herra: ”Älkää totutelko itseänne pakanain menoon älkääkään kauhistuko tai vaan merkkejä, sillä pakanat niitä kauhistuvat. ³Sillä kansat noudattavat turhia jumalia; sillä ne ovat puuta, joka hakataan metsästä, puusepän käten tekemiä, työaseella tehtyjä. ⁴Ne koristetaan hopealla ja kullalla sekä kiinnitetään nauloilla ja vasaroilla, niin etteivät ne horju. ⁵Ne

ovat kuin linnunpelätin kurkkumaalla, eivät ne voi puhua; kantamalla täytyy niitä kantaa, sillä eivät ne voi astua. Älkää peljätkö niitä, sillä eivät ne voi pahaa tehdä; mutta eivät ne myöskään voi tehdä hyvää. ⁶Ei ole ketään sinun vertaistasi, Herra; sinä olet suuri, ja suuri ja voimallinen on sinun nimesi. ⁷Kuka ei sinua pelkäisi, sinä kansojen kuningas? Sillä siihen sinä olet arvollinen. Sillä kaikissa kansojen viisaissa ja kaikissa heidän valtakunnissansa ei ole yhtäkään sinun vertaistasi. ⁸He ovat kaikki tyynni järjettömiä, tyhmiä. Turhain jumalien opettamista! Ne ovat puuta, ⁹ohueksi taottua hopeata, joka tuodaan Tarsiista, ja Ufaan kultaa, taiturin ja kultasepän käten tekoa. Punasinistä ja punaista purppuraa on niiden puku. Taitajain tekoa ovat ne kaikki. ¹⁰Mutta Herra on totinen Jumala; hän on elävä Jumala ja iankaikkinen kuningas. Hänen vihanansa vapisee maa, ja kansat eivät kestä hänen suuttumustansa. ¹¹Sanokaa heille näin: Jumalat, jotka eivät ole tehneet taivasta eikä maata, ne katoavat maan päältä ja taivaan alta. ¹²Hän on tehnyt maan voimallansa, vahvistanut maanpiirin viisaudellansa ja levittänyt taivaat taidollansa. ¹³Kun hän jylisee, käy vetten pauhina taivaalla, ja hän nostaa pilvet maan ääristä, tekee salammat ja sateen ja tuo tuulen sen säilytyspaikoista. ¹⁴Järjetön on jokainen ihminen, tietoa vailla, häpeän saa jokainen kultaseppä veistetyistä kuvasta, petosta on hänen valamansa kuva, eikä niissä henkeä ole. ¹⁵Turhuutta ne ovat, naurettavia tekeleitä; kun niiden rangaistus tulee, ne hukkuvat. ¹⁶Näiden kaltainen ei ole hän, joka on Jaakobin osa, sillä hän on kaiken Luoja, ja Israel on hänen perintösukunsa: Herra Sebaot on hänen nimensä. ¹⁷Kokoa tavarasi maasta pois, sinä, joka piiritettynä istut. ¹⁸Sillä näin sanoo Herra: Katso, tällä haavaa minä linkoan pois maan asukkaat ja ahdistan heitä, niin että saavat tarpeeksensa.” ¹⁹Voi minua minun vammani tähden! Kipeä on minun haavani; mutta minä sanon: Tämä on minun vaivani, minun on se kannettava. ²⁰Minun telttani on hävitetty, ja kaikki minun telttaköyteni ovat katkotut; minun lapseni ovat lähteneet luotani, eikä niitä enää ole. Ei ole enää, kuka telttani pystyttäisi ja nostaisi seinieni kankaan. ²¹Sillä paimenet olivat järjettömät eivätkä etsineet Herraa; sentähden he eivät menestyneet, vaan koko heidän laumansa hajotettiin. ²²Ääni kuuluu! Katso, se tulee, suuri pauhina pohjoisesta maasta, tekemään Juudan kaupungit autioiksi, aavikkosutten asunnoksi. ²³Minä tiedän, Herra, ettei ihmisen tie ole hänen vallassansa, eikä miehen vallassa, kuinka hän vaeltaa ja askeleensa ohjaa. ²⁴Kurita minua, Herra, mutta kohtuudella, äläkä vihassasi, ettet minua ylen vähäiseksi tekisi. ²⁵Vuodata vihasi pakanain ylitse, jotka eivät sinua tunne, ja sukukuntain ylitse, jotka eivät sinun nimeäsi avuksensa huuda. Sillä he ovat syöneet Jaakobin, ovat hänet syöneet ja lopettaneet, ja tehneet autioksi hänen asuinsijansa.

11 Sana, joka tuli Herralta Jeremialle ja kuului näin: ²”Kuulkaa tämän liiton sanat ja puhukaa ne Juudan mie-

hille ja Jerusalemin asukkaille; ³sano heille: Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Kirottu olkoon se mies, joka ei kuule tämän liiton sanoja, ⁴jonka minä sääsin teidän isillenne silloin, kun minä vein heidät pois Egyptin maasta, rautapätsistä, ja sanoin: Kuulkaa minun ääntäni ja tehkää aivan niin, kuin minä käsken teidän tehdä, niin te olette minun kansani ja minä olen teidän Jumalanne ⁵ja pidän valan, jonka olen vannonut teidän isillenne luvaten antaa heille maan, joka vuotaa maitoa ja mettä, niinkuin se teillä tänäkin päivänä on.” Ja minä vastasin ja sanoin: ”Amen, Herra!” ⁶Ja Herra sanoi minulle: ”Julista kaikki nämä sanat Juudan kaupungeissa ja Jerusalemin kaduilla ja sano: Kuulkaa tämän liiton sanat ja noudattakaa niitä. ⁷Sillä minä varoittamalla varoitin teidän isiänne silloin, kun minä johdatin heidät pois Egyptin maasta, ja olen varoittanut varhaisesta alkaen tähän päivään saakka sanoen: ’Kuulkaa minun ääntäni’. ⁸Mutta he eivät kuulleet eivätkä korvaansa kallistaneet, vaan vaelsivat kukin pahan sydämensä paatumuksessa. Niin minä tuotin heidän päällensä kaikki tämän liiton sanat, joita minä olin käskenyt heidän noudattaa, mutta joita he eivät noudattaneet.” ⁹Ja Herra sanoi minulle: ”Juudan miesten ja Jerusalemin asukasten keskuudessa on salaliitto. ¹⁰He ovat kääntyneet takaisin ensimmäisten esi-isiensä pahoihin tekoihin, niiden, jotka eivät tahtoneet kuulla minun sanojani, ja he ovat seuranneet muita jumalia ja palvelleet niitä. Israelin heimo ja Juudan heimo ovat rikkoneet minun liittoni, jonka minä tein heidän isiensä kanssa. ¹¹Sentähden, näin sanoo Herra: Katso, minä tuotan heille onnettomuuden, josta heillä ei ole pääsyä; ja kun he minua huutavat, en minä kuule heitä. ¹²Ja jos Juudan kaupungit ja Jerusalemin asukkaat menevät ja huutavat niitä jumalia, joille he ovat uhreja polttaneet, niin ne eivät heitä pelasta heidän onnettomuutensa aikana. ¹³Sillä yhtä paljon kuin sinulla on kaupunkeja, on sinulla, Juuda, jumalia, ja yhtä paljon kuin Jerusalemissa on katuja, te olette pystyttäneet alttareja häpeäjumalalle, alttareja polttaaksesenne uhreja Baalille. ¹⁴Mutta sinä älä rukoile tämän kansan puolesta, älä kohota heidän puolestaan huutoa ja rukousta, sillä en minä kuule, kun he minua avuksi huutavat onnettomuutensa tähden. ¹⁵Mitä tekee minun rakkaani minun temppelissäni? Juoniako punoo? Ottavatko mahtimiehet, ottaako uhriliha sinusta pois pahuutesi - silloin sinä riemuitsisit! ¹⁶’Vihreä öljypuu, ihana, kaunishedelmäinen’ - sillä nimellä Herra sinua kutsui. Suuren jylinän pauhatessa hän sytytti sen tuleen, ja sen oksat turmeltuivat. ¹⁷Ja Herra Sebaot, joka sinut istutti, on päättänyt sinun osaksesi onnettomuuden Israelin heimon ja Juudan heimon pahuuden tähden, jota he ovat harjoittaneet ja jolla ovat vihoittaneet minut, polttamalla uhreja Baalille.” ¹⁸Ja Herra ilmoitti minulle, ja minä sain tietää, sinä näytit minulle silloin heidän hankkeensa. ¹⁹Ja minä olin kuin kesy karitsa, joka viedään teurastettavaksi, enkä tiennyt heidän pitäneen neuvoa minua vastaan: ”Tuhotkaamme puu hedelmänsä, hävittäkäämme hänet elävien

maasta, niin ettei hänen nimeänsä enää muisteta”. ²⁰Mutta Herra Sebaot on vanhurskas tuomari, joka tutkii munaskuut ja sydämen. Salli minun nähdä sinun kostavan heille, sillä sinun haltuusi minä olen uskonut asiani. ²¹Sentähden, näin sanoo Herra Anatotin miehistä, jotka väijyvät sinun henkeäsi sanoen: ”Älä ennusta Herran nimeen, ettet kuolisi meidän kättemme kautta” - ²²sentähden, näin sanoo Herra Sebaot: ”Katso, minä kosten heille; heidän nuoret miehensä kuolevat miekkaan, heidän poikansa ja tyttärensä kuolevat nälkään. ²³Heistä ei jäännöstä jää, sillä minä tuotan onnettomuuden Anatotin miehille heidän rangautusvuotensa.”

12 Sinä, Herra, olet vanhurskas; voisinko minä riidellä sinua vastaan? Kuitenkin minä kysyn sinulta, mikä oikeus on. Miksi jumalattomain tie menestyy? Miksi kaikki uskotomat saavat elää rauhassa? ²Sinä heidät istutat, he myös juurtuvat; he kasvavat, kantavat myös hedelmää. Heidän suussansa sinä olet lähellä, mutta kaukana heidän sisimmästään. ³Mutta sinä, Herra, tunnet minut; sinä näet minut ja tutkit minun sydämeni, millainen se on sinun edessäsi. Tempaa heidät pois niinkuin lampaat teuraiksi ja vihi heidät tapon päivää varten. ⁴Kuinka kauan täytyy maan surra ja kaiken kedon ruohon kuivettua? Eläimet ja linnut hukkuvat siinä asuvaisten pahuuden tähden; sillä nämä sanovat: ”Ei tule hän näkemään meidän loppuamme”. ⁵”Jos sinä jalkamiesten kanssa juokset ja ne sinut väsyttävät, kuinka sinä kävisit kilpaan hevosten kanssa? Ja jos sinä vaarattomalla maalla oletkin turvassa, kuinka käy sinun Jordanin rantatiheikössä? ⁶Sillä omat veljesikin ja isäsi huone ovat petolliset sinua kohtaan, hekin huutavat täyttä kurkkua selkäsi takana. Älä usko heitä, vaikka he sinua ystävällisesti puhuttelevat. ⁷Minä olen jättänyt huoneeni, hyljännyt perintöosani; olen antanut sieluni rakaimman hänen vihollistensa käsiin. ⁸Hän, minun perintöosani, oli minulle kuin leijona metsässä, hän kiljui minua vastaan, sentähden minä vihastuin häneen. ⁹Onko minun perintöosani kirjava petolintu, jonka ympärillä on petolintuja? Menkää, kootkaa kaikki metsän eläimet, tuokaa ne ruualle. ¹⁰Monet paimenet ovat turmelleet minun viinitarhani, tallanneet minun peltopalstani, tehneet ihanan peltopalstani autioksi erämaaksi. ¹¹Se on tehty autioksi, se suree minun edessäni autiona. Koko maa on hävitetty, sillä ei ollut ketään, joka olisi pannut sitä sydämelleen. ¹²Kaikkien erämaan kalliokukkulain ylitse tulivat hävittäjät, sillä Herran miekka syö maan toisesta äärestä hamaan toiseen; ei pelastu mikään, mikä lihaa on. ¹³He ovat kylväneet nisuja ja niittäneet ohdakkeita; ovat nähneet vaivaa näännyksiin asti, saamatta hyötyä. Niinpä saakaa häpeä sadostanne Herran vihan hehkun tähden.” ¹⁴Näin sanoo Herra kaikista minun pahoista naapureistani, jotka koskevat siihen perintöosaan, minkä minä olen antanut kansaleni Israelille: ”Katso, minä tempaan heidät pois heidän maastansa, ja Juudan heimon minä tempaan pois heidän

keskeltänsä. ¹⁵Mutta sen jälkeen kuin minä olen temmannut heidät pois, minä jälleen armahdan heitä ja palautan heidät, itsekunkin perintöosaansa ja itsekunkin maahansa. ¹⁶Ja jos he oppivat minun kansani tiet, niin että vannovat minun nimeeni: 'Niin totta kuin Herra elää', niinkuin he opettivat minun kansaani vannomaan Baalin kautta, niin heidät rakennetaan minun kansani keskeen. ¹⁷Mutta jos he eivät kuule, niin minä tempaan pois ja hukutan sen kansan, sanoo Herra."

13Näin sanoi Herra minulle: "Mene ja osta itsellesi liinainen vyö ja pane se kupeillesi, mutta älä anna sen tulla veteen". ²Ja minä ostin vyön Herran sanan mukaan ja panin sen kupeilleni. ³Sitten Herran sana tuli minulle toisen kerran, tämä sana: ⁴"Ota vyö, jonka sinä ostit ja joka on kupeillasi, ja nouse, mene Eufratille ja kätke se siellä kallion koloon". ⁵Ja minä menin ja kätkin sen Eufratiin, niinkuin Herra oli käskenyt minun tehdä. ⁶Ja pitkän ajan kuluttua Herra sanoi minulle: "Nouse, mene Eufratille ja ota se vyö, jonka minä käskin sinun kätkeä sinne". ⁷Niin minä menin Eufratille, kaivoin ja otin vyön siitä paikasta, johon olin sen kätkenyt; ja katso, vyö oli turmeltunut eikä kelvannut mihinkään. ⁸Minulle tuli tämä Herran sana: ⁹"Näin sanoo Herra: Samalla tavoin minä tuotan turmion Juudan ja Jerusalemin suurelle ylpeydelle. ¹⁰Tämä paha kansa, joka ei tahdo kuulla minun sanojani, joka vaeltaa sydämensä paatumuksessa, seuraa muita jumalia, palvelee ja kumartaa niitä, tulee tämän vyön kaltaiseksi, joka ei mihinkään kelpaa. ¹¹Sillä niinkuin vyö liittyy miehen kupeisiin, niin minä liitin koko Israelin heimon ja koko Juudan heimon itseeni, sanoo Herra, että se olisi minun kansani, minulle kunniaksi, ylistykseksi ja kirkkaudeksi; mutta he eivät totelleet. ¹²Sentähden sano heille tämä sana: Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Jokainen leili täytetään viinillä. Ja jos he sanovat sinulle: 'Emmekö me tietäisi, että jokainen leili täytetään viinillä?' ¹³niin sano heille: Näin sanoo Herra: Katso, minä täytän kaikki tämän maan asukkaat, kuninkaat, jotka istuvat Daavidin valtaistuimella, papit ja profeetat ja kaikki Jerusalemin asukkaat päihtymyksellä. ¹⁴Ja minä murskaan heidät, toisen toistansa vastaan, sekä isät että lapset, sanoo Herra. Minä en sääli, en säästää enkä armahda, niin että jättäisin heidät hävittämättä." ¹⁵Kuulkaa, ottakaa korviinne, älkää ylpeikö, sillä Herra on puhunut. ¹⁶Antakaa Herralle, teidän Jumalalenne, kunnia, ennenkuin tulee pimeä ja jalkanne loukkaantuvat vuoriin hämärissä. Silloin te odotatte valoa, mutta hän muuttaa sen pilkkopimeäksi, tekee sen synkeydeksi. ¹⁷Mutta ellette kuule tätä, niin minun sieluni salassa itkee sellaista ylpeyttä, itkee katkerasti, ja minun silmäni vuotavat kyyneleitä, kun Herran lauma viedään vankeuteen. ¹⁸"Sano kuninkaalle ja kunikaan äidille: Istukaa alhaiselle sijalle, sillä pudonnut on päästänne teidän kunniankruununne. ¹⁹Etelämaan kaupungit ovat suljetut, eikä ole avaaajaa; koko Juuda on viety pakkosiirtolaisuuteen, pakkosiirtolai-

suuteen kaikki kansa. ²⁰Nostakaa silmänne ja katsokaa, kuinka ne tulevat pohjoisesta. Missä on lauma, joka oli sinun haltuusi annettu, nuo sinun lampaasi, sinun kunniasi? ²¹Mitä sanot, kun hän panee sinulle päämiehiksi ne, jotka olit ystäviksesi totutellut? Eivätkö tuskat kourista sinua niinkuin synnyttävää vaimoa? ²²Ja jos sanot sydämessäsi: 'Minkätähden on minulle näin käynyt?' - suuren syntisi tähden sinun liepeesi kohotettiin, tehtiin väkivaltaa sinun kantapäillesi. ²³Voiko etiopialainen muuttaa ihonsa ja pantteri pilkkunsa? Yhtä vähän te voitte tehdä hyvää, te pahantekoon tottuneet. ²⁴Ja minä hajotan heidät kuin oljenkorret, jotka lentävät erämaan tuulessa. ²⁵Tämä on sinun arpasi, sinun mitattu osasi minulta, sanoo Herra, koska olet unhottanut minut ja luottanut valheeseen. ²⁶Niinpä minäkin nostan sinulta liepeet kasvojen yli, ja sinun häpeäsi näkyy. ²⁷Sinun aviorikoksesi, hirnumisesi, riettaan haureutesi, sinun iljetyksesi kedon kukkuloilla minä olen nähnyt. Voi sinua, Jerusalem! Et sinä puhdistu, et vielä pitkään aikaan."

14Herran sana, joka tuli Jeremialle suuren kuivuuden tähden. ²"Juuda murehtii, sen portit raukeavat, kallistuvat murheasussa maahan; ja Jerusalemissa nousee valitus huuto. ³Heidän ylimyksensä lähettävät alaisiansa vedelle. Nämä tulevat kaivoille, eivät löydä vettä, palajavat astiat tyhjinä, ovat pettyneet ja häpeissänsä ja peittävät päänsä. ⁴Peltomaan tähden, joka pakahtuu, kun ei ole satanut maassa, ovat peltomiehet pettyneinä ja peittävät päänsä. ⁵Peurakin kedolla poikii ja hylkää vasikkansa, kun ei ole mitään vihantaa. ⁶Ja villiaasit seisovat kalliokukkuloilla, haukkovat ilmaa niinkuin aavikkosudet; niiden silmät ovat riutuneet, kun ei ruohoa ole." ⁷Vaikka pahat tekemme todistavat meitä vastaan, tee työsi, Herra, nimesi tähden; sillä meidän luopumuksemme ovat monet, sinua vastaan me olemme syntiä tehneet. ⁸Sinä Israelin toivo, sen vapahtaja ahdinon aikana, minkätähden sinä olet kuin muukalainen maassa, kuin matkamies, joka poikkeaa majaan vain yöpyäksensä? ⁹Minkätähden sinä olet kuin tyrmistynyt mies, kuin sankari, joka ei voi auttaa? Ja kuitenkin sinä olet meidän keskellämme, Herra, ja me olemme otetut sinun nimiisi; älä meitä jätä. ¹⁰Näin sanoo Herra tästä kansasta: Noin he mielellänsä harhailevat, eivät pidätä jalkojansa. Ei Herra mielisty heihin; hän muistaa nyt heidän pahat tekonsa ja rankaisee heidän syntinsä. ¹¹Ja Herra sanoi minulle: "Älä rukoile tämän kansan puolesta, sen hyväksi. ¹²Vaikka he paastoavat, en minä kuule heidän huutoansa, ja vaikka he uhraavat polttouhreja ja ruokauhreja, en minä heihin mielisty, vaan miekalla, nälällä ja rutolla minä heidät lopetan." ¹³Niin minä sanoin: "Voi, Herra, Herra! Katso, profeetat sanovat heille: 'Ei teidän tarvitse nähdä miekkaa eikä kärsiä nälkää, vaan minä annan teille vakaan rauhan tässä paikassa.'" ¹⁴Mutta Herra sanoi minulle: "Valhetta ennustavat profeetat minun nimessäni; minä en ole lähettänyt heitä, en käskenyt heitä enkä puhunut heille. Valhenäkyjä,

turhia ennustuksia ja oman sydämensä petosta he ennustavat teille. ¹⁵Sentähden, näin sanoo Herra profeetoista, jotka ennustavat minun nimessäni, vaikka minä en ole heitä lähettänyt, ja jotka sanovat, että miekka ja nälkä ei tule tähän maahan: miekkaan ja nälkään hukkuvat nämä profeetat. ¹⁶Ja kansa, jolle he ennustavat, suistuu Jerusalemin kaduilla nälkään ja miekkaan, eikä kukaan heitä hautaa - ei heitä, ei heidän vaimojansa, poikiansa eikä tyttäriänsä. Minä vuodatan heidän pahuutensa heidän päällensä.” ¹⁷Ja sano heille tämä sana: Minun silmistäni vuotavat kyynleet yötä päivää, eivät lakkaa; sillä neitsyt, tytär, minun kansani, on raskaasti runneltu, ylen kipeällä iskulla. ¹⁸Jos minä kedolle lähden, katso - miekan kaatamia! Jos tulen kaupunkiin, katso - kalvava nälkä! Sillä sekä profeetat että papit kiertävät maata eivätkä mitään tiedä. ¹⁹Oletko sinä kokonaan hyljännyt Juudan, vierooko sielusi Siionia? Minäkätähden olet lyönyt meitä, niin ettemme voi parantua? Odotetaan rauhaa, mutta hyvää ei tule, paranemisen aikaa, mutta katso, tulee peljästyminen! ²⁰Me tunnemme, Herra, jumalattomuutemme, isiemme pahat teot, sillä sinua vastaan me olemme syntiä tehneet. ²¹Älä hylkää, nimesi tähden! Älä anna kunniasi valtaistuinta häväistäväksi; muista, älä riko, liittoasi meidän kanssamme. ²²Onko pakanain turhista jumalista sateen antajiksi, tahti taivasko antaa sadekuurot? Etkö sinä ole Herra, meidän Jumalamme? Sinua me odotamme, sillä sinä olet tehnyt kaiken tämän.

15Ja Herra sanoi minulle: ”Vaikka Mooses ja Samuel seisoisivat minun edessäni, ei minun sieluni taipuisi tämän kansan puoleen. Aja heidät pois minun kasvojeni edestä, he menkööt! ²Ja jos he kysyvät sinulta: ’Minne meidän on mentävä?’ niin vastaa heille: Näin sanoo Herra: Joka ruton oma, se ruttoon, joka miekan, se miekkaan, joka nälän, se nälkään, joka vankeuden, se vankeuteen! ³Ja minä asetan heille neljänkaltaiset käskijät, sanoo Herra: miekan surmaamaan, koirat raahaamaan, taivaan linnut ja maan eläimet syömään ja hävittämään. ⁴Minä panen heidät kauhistukseksi kaikille valtakunnille maan päällä Manassen, Hiskian pojan, Juudan kuninkaan, tähden, kaiken tähden, mitä hän teki Jerusalemissa. ⁵Kuka säälii sinua, Jerusalemi, kuka surkuttelee sinua, kuka poikkeaa kysymään sinun vointiasi? ⁶Sinä olet hyljännyt minut, sanoo Herra, olet kääntynyt pois; niinpä minä olen ojentanut käteni sinua vastaan, ja minä hävitän sinut. En jaksa enää armahdattaa. ⁷Minä viskaan viskimellä heidät maan porteilla; minä teen lapsettomaksi, minä hukutan kansani, kun he eivät ole teiltänsä kääntyneet. ⁸Heidän leskiänsä on oleva enemmän kuin meren hiekkaa; minä tuon heidän nuorukaistensa äitien kimppuun hävittäjän keskellä päivää, langetan äkkiä heidän päällensä tuskan ja kauhun. ⁹Seitsemän pojan synnyttävä menehtyy ja huokaisee henkensä pois; hänen aurinkonsa laski, kun vielä oli päivä, hän joutui häpeään, sai hävetä. Ja mitä heistä jää, sen minä annan miekalle alttiiksi heidän vihollistensa edessä, sanoo Herra.” ¹⁰Voi

minua, äitini, kun minut synnytit riidan ja toran mieheksi koko maalle! En ole lainaksi antanut enkä lainaksi ottanut; kuitenkin kiroavat minua kaikki. ¹¹Herra sanoi: ”Totisesti, minä kirvoitan sinut, niin että sinun käy hyvin; totisesti, minä saatan viholliset pyytämään sinua avuksensa onnettomuuden ja ahdistuksen aikana. ¹²Murtouko rauta, pohjoisesta tuotu rauta, ja vaski? - ¹³Sinun tavarasi ja aarteesi minä annan ryöstettäväksi, ilman hintaa kaikkien sinun syntiesi tähden, kaikkia rajojasi myöten. ¹⁴Ja minä panen sinut vihollistesi kanssa kulkemaan maata, jota et tunne. Sillä minun vihani tuli on syytynyt; se leimuaa teitä vastaan.” ¹⁵Herra, sinä sen tiedät. Muista minua ja pidä minusta huoli ja kosta puolestani minun vainoojilleni; älä tempaa minua pois, sinä, joka olet pitkämielinen. Huomaa, kuinka minä kannan häväistystä sinun tähtesi. ¹⁶Sinun sanasi tulivat, ja minä söin ne, ja sinun sanasi olivat minulle riemu ja minun sydämeni ilo; sillä minä olen otettu sinun nimiisi, Herra, Jumala Sebaot. ¹⁷En ole minä istunut iloitemassa ilonpitäjien seurassa. Sinun kätesi tähden minä olen istunut yksinäni, sillä sinä olet täyttänyt minut vihalasi. ¹⁸Miksi kestää minun kipuni ainiaan ja haavani on paha eikä tahdo parantua? Sinä olet minulle kuin ehtyvä puro, kuin vesi, joka ei pysy. ¹⁹Sentähden, näin sanoo Herra: ”Jos sinä kääntynyt, niin minä sallin sinun kääntymään, ja sinä saat seisoa minun edessäni. Ja jos sinä tuot esiin jaloa, et arvotonta, niin sinä saat olla minun suunani. He kääntyvät sinun tykösi, mutta sinä et käännä heidän tykönsä. ²⁰Ja minä teen sinut vahvaksi vaskimuuriksi tätä kansaa vastaan, ja he sotivat sinua vastaan, mutta eivät voita sinua; sillä minä olen sinun kanssasi, minä vapahdan ja pelastan sinut, sanoo Herra. ²¹Minä pelastan sinut pahain käsistä ja päästän sinut väkivaltaisten kourista.”

16Minulle tuli tämä Herran sana: ²”Älä ota itsellesi vaimoa, älköönkä sinulle tulko poikia ja tyttäriä tässä paikassa. ³Sillä näin sanoo Herra niistä pojista ja tyttäristä, jotka syntyvät tässä paikassa, ja heidän äideistänsä, jotka heidät synnyttävät, ja heidän isistänsä, jotka heidät siirtävät tässä maassa: ⁴He kuolevat tuskallisiin tauteihin, ei heille pidetä valittajaisia, ei heitä haudata; he tulevat maan lannaksi. He hukkuvat miekkaan ja nälkään, ja heidän ruumiinsa tulevat taivaan lintujen ja maan eläinten ruuaksi. ⁵Sillä näin sanoo Herra: Älä mene suruhuoneeseen, älä käy valittajaisiin äläkä heitä surkuttele, sillä minä otan rauhani pois tältä kansalta, sanoo Herra, armoni ja laupeuteni. ⁶He kuolevat, sekä suuret että pienet, tässä maassa; ei heitä haudata eikä heille valittajaisia pidetä, ei kukaan viileskele ihoansa eikä ajele päätänsä paljaaksi heidän tähtensä. ⁷Ei taiteta heille leipää lohdutukseksi heidän surussansa kuolleen tähden, eikä heille anneta juotavaksi lohdutusmaljaa heidän isänsä ja äitinsä tähden. ⁸Älä mene pitotaloon istumaan heidän kanssansa, syömään ja juomaan. ⁹Sillä näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Katso, minä lopetan tästä paikasta teidän silmienne edessä

ja teidän päivinänne riemun ja ilon huudon, huudon yljälle ja huudon morsiamelle. ¹⁰Kun sinä ilmoitat tälle kansalle kaikki nämä sanat ja he sanovat sinulle: 'Minkätähden Herra uhkaa meitä kaikella tällä suurella onnettomuudella, ja mikä on rikoksemme, mikä syntimme, jonka olemme tehneet Herraa, meidän Jumalaamme, vastaan?' ¹¹niin sano heille: Sentähden että teidän isänne hylkäsivät minut, sanoo Herra, ja seurasivat muita jumalia, palvelivat niitä ja kumarsivat niitä, mutta hylkäsivät minut eivätkä noudattaneet minun lakiani. ¹²Ja te olette tehneet pahemmin kuin teidän isänne, ja katso, te vaellatte kukin pahan sydämenne paatumuksessa, kuulematta minua. ¹³Niin minä heitän teidät pois tästä maasta maahan, jota te ette tunne eivätkä teidän isänne tunteneet, ja siellä te saatte palvella muita jumalia päivät ja yöt, sillä minä en teille armoa anna. ¹⁴Sentähden, katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin ei enää sanota: 'Niin totta kuin Herra elää, joka johdatti israelilaiset Egyptin maasta', ¹⁵vaan: 'Niin totta kuin Herra elää, joka johdatti israelilaiset pohjoisesta maasta ja kaikista muista maista, joihin hän oli heidät karkoittanut'. Sillä minä palautan heidät heidän omaan maahansa, jonka minä annoin heidän isillensä. ¹⁶Katso, minä käsken tulemaan monta kalastajaa, sanoo Herra, ja ne heitä kalastavat, ja sen jälkeen minä käsken tulemaan monta metsästäjää, ja ne heitä metsästävät kaikilta vuorilta ja kaikilta kukkuloilta ja kallioiden rotkoista. ¹⁷Sillä minun silmäni tarkkaavat kaikkia heidän teitänsä, ne eivät ole minulta salassa, eikä heidän rikoksensa ole kätkeyty minun silmäini edestä. ¹⁸Ja minä kosten ensin kaksinkertaisesti heidän rikoksensa ja syntinsä, koska he ovat saastuttaneet minun maani iljetystensä raadoilla ja täyttäneet minun perintöosani kauhistuksillansa." ¹⁹Herra, minun voimani ja varustukseni, minun pakopaikkani hädän päivänä! Sinun tykösi tulevat pakanat maan ääristä ja sanovat: "Petosta vain perivät meidän isämme, turhia jumalia, joista ei ainoakaan auttaa taida. ²⁰Voiko ihminen tehdä itsellensä jumalia? Eivät ne jumalia ole!" ²¹"Sentähden, katso, minä saatan heidät tuntemaan - tuntemaan tällä haavaa - minun käteni ja minun voimani, ja he tulevat tietämään, että minun nimeni on Herra."

17"Juudan synty on kirjoitettu rautapiirtimellä, timanttikärjellä, kaiverrettu heidän sydämensä tauluun ja teidän alttarienne sarviin, ²ja niin heidän lapsensa muistavat alttarinsa ja asera-karsikkonsa viheriäin puitten vieressä, korkeilla kukkuloilla. ³Oman vuoreni, joka on kedolla, niin myös sinun tavarasi, kaikki sinun aarteesi ja sinun uhrikukulasi minä annan ryöstettäväksi synnin tähden kaikkia rajojasi myöten. ⁴Sinun on luovuttava perintöosastasi, jonka minä olen sinulle antanut; ja minä saatan sinut vihollistesi orjuuteen maassa, jota sinä et tunne. Sillä te olette sytyttäneet minun vihani tulen; se on palava iankaikkisesti. ⁵Näin sanoo Herra: Kirottu on se mies, joka turvaa ihmisiin ja tekee lihan käsivarreksensa ja jonka sy-

dän luopuu Herrasta. ⁶Hän jää alastomaksi aroille eikä näe mitään onnea tulevan; hän asuu poudan polttamissa paikoissa erämaassa, asumattomassa suolamaassa. ⁷Siunattu on se mies, joka turvaa Herraan, jonka turvana Herra on. ⁸Hän on kuin veden partaalle istutettu puu, joka ojentaa juurensa puron puoleen; helteen tuloa se ei peljästy, vaan sen lehvä on vihanta, ei poutavuonnakaan sillä ole huolta, eikä se herkeä hedelmää tekemästä. ⁹Petollinen on sydän ylitse kaiken ja pahanilkinen; kuka taitaa sen tuntea? ¹⁰Minä, Herra, tutkin sydämen, koettelen munaskuut, ja annan jokaiselle hänen vaelluksensa mukaan, hänen töitensä hedelmän mukaan. ¹¹Peltokana, joka hautoo, mitä ei ole muninut, on se, joka hankkii rikkautta vääryydellä; päivänsä puolivälissä hänen täytyy se jättää, ja hänen loppunsa on houkan loppu." ¹²Kunnian valtaistuini, korkea ikiajoista, meidän pyhäkkömme paikka! ¹³Israelin toivo, sinä Herra! Kaikki, jotka sinut hylkäävät, joutuvat häpeään. "Jotka minusta luopuvat, ne kirjoitetaan tomuun. Sillä he ovat hyljänneet elävän veden lähteen, Herran." ¹⁴Paranna minut, Herra, niin minä parannun, auta minua, niin olen autettu. Sillä sinä olet minun ylistykseni. ¹⁵Katso, he sanovat minulle: "Missä on Herran sana? Toteutukoon se!" ¹⁶Mutta minä en ole vetäytynyt pois olemasta paimenena, sinua seuraamasta, enkä toivonut turmion päivää; sinä tiedät sen. Mitä minun huuliltani on lähtenyt, se on sinun kasvojesi edessä. ¹⁷Älä tule minulle peljätykseksi, sinä, minun turvani onnettomuuden päivänä. ¹⁸Joutukoot häpeään ne, jotka minua vainoavat, mutta älä anna minun häpeään tulla; peljästykööt he, mutta älä anna minun peljästyä. Tuota heille onnettomuuden päivä ja tuhoa heidät kaksinkertaisella tuholla. ¹⁹Näin sanoi Herra minulle: "Mene ja seiso Kansanportissa, josta Juudan kuninkaat tulevat ja josta he menevät, ja kaikissa Jerusalemin porteissa. ²⁰Ja sano heille: Kuulkaa Herran sana, te Juudan kuninkaat ja koko Juuda ja kaikki Jerusalemin asukkaat, jotka tulette näistä porteista. ²¹Näin sanoo Herra: Ottakaa itsestänne tarkka vaari, älkää sapatinpäivänä mitään kantamusta kantako älkääkään mitään tuoko Jerusalemin porteista. ²²Älkää viekö sapatinpäivänä mitään kantamusta taloistanne älkääkään tehkö mitään työtä, vaan pyhittäkö sapatinpäivä, niinkuin minä käskin teidän isienne tehdä. ²³Mutta he eivät kuulleet, eivät korvaansa kallistaneet, vaan olivat niskureita, niin etteivät kuulleet eivätkä ottaneet kuritusta varteen. ²⁴Jos kuulette minua, sanoo Herra, niin ettette tuo mitään kantamusta tämän kaupungin porteista sapatinpäivänä, vaan pyhitätte sapatinpäivän, niin ettette silloin tee mitään työtä, ²⁵niin tulee tämän kaupungin porteista sisälle, ajaen vaunuilla ja hevosilla, kuninkaita ja ruhtinaita, jotka istuvat Daavidin valtaistuimella, tulevat he ja heidän ruhtinaansa, Juudan miehet ja Jerusalemin asukkaat, ja tämä kaupunki on oleva asuttu iankaikkisesti. ²⁶Ja Juudan kaupungeista ja Jerusalemin ympäriltä, Benjaminin maasta ja Alankomaasta, Vuoristosta ja Etelämaasta tulee niitä, jotka tuovat polttouhreja ja teurasuhreja, ruokauhreja

ja suitsutusuhreja, tuovat kiitosuhreja Herran huoneeseen.²⁷ Mutta jos ette kuule minua ettekä pyhitä sapatinpäivää, vaan kannatte kantamuksia ja kuljette Jerusalemin porteista sapatinpäivänä, niin minä sytytän tuleen sen portit, ja tuli on kuluttava Jerusalemin palatsit, eikä se ole sammuva.”

18 Sana, joka tuli Jeremialle Herralta ja kuului: ²”Nouse ja mene alas savenvalajan huoneeseen; siellä minä annan sinun kuulla sanani”. ³Niin minä menin alas savenvalajan huoneeseen, ja katso, hän teki työtä pyöränsä ääressä. ⁴Ja jos astia, jota hän valmisti, meni pilalle, niinkuin savi voi mennä savenvalajan käsissä, niin hän teki siitä taas toisen astian, miten vain savenvalaja näki parhaaksi tehdä. ⁵Silloin tuli minulle tämä Herran sana: ⁶”Enkö minä voi tehdä teille, te Israelin heimo, niinkuin tekee tuo savenvalaja, sanoo Herra. Katso, niinkuin savi on savenvalajan kädessä, niin te olette minun kädessäni, te Israelin heimo. ⁷Yhden kerran minä uhkaan temmata pois, hajottaa ja hävittää kansan ja valtakunnan; ⁸mutta jos se kansa kääntyy pois pahuudesta, josta minä sitä uhkasin, niin minä kadun sitä pahaa, jota ajattelin tehdä sille. ⁹Toisen kerran taas minä lupaan rakentaa ja istuttaa kansan ja valtakunnan; ¹⁰mutta jos se tekee sitä, mikä on pahaa minun silmissäni, eikä kuule minun ääntäni, niin minä kadun sitä hyvää, jota olin luvannut tehdä sille. ¹¹Sano siis nyt Juudan miehille ja Jerusalemin asukkaille: Näin sanoo Herra: Katso, minä hankin teille onnettomuutta ja pidän neuvoa teitä vastaan. Kääntykää siis kukin pahalta tieltänne ja parantakaa vaelluksenne ja tekonne. ¹²Mutta he vastasivat: ’Se on turhaa! Sillä me vaellamme omien neujemme mukaan, ja me teemme kukin oman pahan sydämensä pautumuksen mukaan.’ ¹³Sentähden, näin sanoo Herra: ”Kysykää kansojen keskuudessa, kuka on tämänkaltaista kuulut? Ylen kauhistuttavia tekoja on tehnyt neitsyt Israel. ¹⁴Luopuuko aukealta kalliolta Libanonin lumi? Ehtyvätkö kaukaa virtaavat vedet, kylmät, kuohuvisedet? ¹⁵Mutta minun kansani on unhottanut minut, he polttavat uhreja turhille jumalille. Nämä ovat saaneet heidät kompastumaan teillensä, ikivanhoilla poluilla, niin että he ovat joutuneet kulkemaan syrjäpolkuja, raivaamatonta tietä. ¹⁶Niin he tekevät maansa kauhistukseksi, ikuisiksi ivan vihellykseksi. Jokainen, joka ohitse kulkee, kauhistuu ja pudistaa päätänsä. ¹⁷Niinkuin itätuuli minä hajotan heidät vihollisen edessä; minä näytän heille selkäni enkä kasvojani heidän hätänsä päivänä.” ¹⁸Mutta he sanoivat: ”Tulkaa, pitäkäämme neuvoa Jeremiaa vastaan. Sillä ei laki lopu papilta, ei neuvo viisaalta eikä sana profeetalta. Tulkaa, lyökäämme hänet kielellä, älkäämme kuunnelko lainkaan hänen puheitansa.” ¹⁹Kuuntele sinä, Herra, minua ja kuule, mitä minun vastustajani puhuvat. ²⁰Onko hyvä pahalla kostettava, sillä he ovat kaivaneet minulle kuopan? Muista, kuinka minä olen seisonut sinun edessäsi ja puhunut hyvää heidän puolestansa, kääntääkseni pois sinun vihasi heis-

tä. ²¹Sentähden jätä heidän lapsensa nääntymään nälkään ja anna heidät alttiiksi miekalle, ja tulkoot heidän vaimonsa lapsettomiksi ja leskiksi, heidän miehensä surmatkoon rutto, ja heidän nuorukaisensa kaatakoon sodassa miekka. ²²Kuulukoon huuto heidän huoneistansa, kun sinä äkkiä tuot heidän kimppuunsa rosvojoukon. Sillä he ovat kaivaneet kuopan pyydystääkseen minut ja virittäneet salaa pauloja minun jaloilleni. ²³Mutta sinä, Herra, tiedät kaikki heidän murha-aikeensa minua vastaan. Älä anna anteeksi heidän rikostansa äläkä pyyhi pois heidän syntiänsä kasvojesi edestä. Kaatukoot he sinun kasvojesi edessä. Tee tämä heille vihasi aikana.

19 Herra sanoi näin: ”Mene ja osta savenvalajalta ruukku ja ota mukaasi kansan ja pappien vanhimpia. ²Lähde sitten Ben-Hinnomin laaksoon, joka on Sirpaleportin edustalla, ja julista siellä sanat, jotka minä sinulle puhun. ³Ja sano: Kuulkaa Herran sana, te Juudan kuninkaat ja Jerusalemin asukkaat: Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Katso, minä annan sellaisen onnettomuuden kohdata tätä paikkaa, että jokaisen korvat soivat, joka sen kuulee, ⁴sentähden että he ovat hyljänneet minut ja muuttaneet vieraaksi tämän paikan, ovat polttaneet siinä uhreja muille jumalille, joita he eivät tunteneet, eivät he eivätkä heidän isänsä eivätkä Juudan kuninkaat, ja täyttäneet tämän paikan viattomain verellä, ⁵ovat rakentaneet uhrikukuloita Baalille ja polttaneet tulella lapsiansa polttouhreiksi Baalille, mitä minä en ole käskenyt enkä puhunut ja mikä ei ole minun mieleeni tullut. ⁶Sentähden, katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin tätä paikkaa ei enää sanota Toofetiksi eikä Ben-Hinnomin laaksoksi, vaan ’Murhalaaksoksi’. ⁷Ja minä teen tyhjäksi Juudan ja Jerusalemin neuvon tässä paikassa ja annan heidän kaatua miekkaan vihollistensa edessä, annan heidät niiden käsiin, jotka etsivät heidän henkeänsä, ja annan heidän ruumiinsa ruuaksi taivaan linuille ja maan eläimille. ⁸Ja minä teen tämän kaupungin kauhistukseksi ja ivan vihellykseksi. Jokainen, joka ohitse kulkee, kauhistuu ja viheltää kaikille sen haavoille. ⁹Ja minä panen heidät syömään poikiensa ja tyttäriensä lihaa, ja he syövät toinen toisensa lihaa siinä hädässä ja ahdistuksessa, jolla heitä ahdistavat heidän vihollisensa, ne, jotka etsivät heidän henkeänsä. ¹⁰Särje ruukku niiden miesten nähden, jotka ovat tulleet sinun kanssasi. ¹¹Ja sano heille: Näin sanoo Herra Sebaot: Niin minä särjen tämän kansan ja tämän kaupungin, kuin särjetään savenvalajan astia, ettei sitä enää eheäksi saa. Ja Toofetiin haudataan, kun ei ole muualla tilaa, minne haudata. ¹²Niin minä teen tälle paikalle, sanoo Herra, ja sen asukkaille: minä teen tämän kaupungin Toofetin kaltaiseksi. ¹³Jerusalemin talot ja Juudan kuningasten talot tulevat Toofetin paikan kaltaisiksi - nuo saastaiset talot kaikki tyynni, joiden katoilla he ovat polttaneet uhreja kaikelle taivaan joukolle ja vuodattaneet juomauhreja muille jumalille.” ¹⁴Ja Jeremia tuli Toofetista, johon Herra oli lähettänyt hänet ennustamaan, ja aset-

tui Herran huoneen esikartanoon ja sanoi kaikelle kansalle: ¹⁵”Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Katso, minä tuotan tämän kaupungin ylitse ja kaikkien sen alaisten kaupunkien ylitse kaiken sen onnettomuuden, jolla minä olen sitä uhanut, koska ne ovat olleet niskureita eivätkä ole kuulleet minun sanojani”.

20Mutta pappi Pashur, Immerin poika, joka oli Herran temppelein ylivalvoja, kuuli Jeremian ennustavan nämä sanat. ²Ja Pashur löi profeetta Jeremiaa ja pani hänet jalkapuuuhun, joka oli Herran huoneeseen kuuluvassa Benjaminin yläportissa. ³Kun Pashur seuraavana päivänä päästi Jeremian jalkapuusta, sanoi Jeremia hänelle: ”Herra ei kutsu sinua nimellä Pashur, vaan Maagor-Missabib. ⁴Sillä näin sanoo Herra: Katso, minä teen sinut kauhistukseksi sekä itsellesi että kaikille ystävillesi; he kaatuvat vihollistensa miekkaan sinun silmiesi nähden, ja koko Juudan minä annan Baabelin kuninkaan käsiin, ja hän vie heidät Baabeliin pakkosiirtolaisuuteen ja surmaa heitä miekalla. ⁵Ja minä annan kaikki tämän kaupungin rikkaudet, kaiken sen vaivannöön ja kaikki sen kalleudet, kaikki Juudan kuningasten aarteet minä annan heidän vihollistensa käsiin; nämä ryöstävät ne ja ottavat ne ja vievät ne Baabeliin. ⁶Ja sinä, Pashur, ynnä kaikki, jotka talossasi asuvat, te saatte vaeltaa vankeuteen, ja sinä tulet Baabeliin; sinne sinä kuolet ja sinne sinut haudataan, sinut ja kaikki ystäväsi, joille olet valhetta ennustanut.” ⁷Sinä olet taivutellut minua, Herra, ja minä olen taipunut; sinä olet tarttunut minuun ja voittanut. Minä olen ollut nauruna pitkin päivää, kaikki pilkkaavat minua. ⁸Sillä niin usein kuin minä puhun, täytyy minun parkua, huutaa väkivaltaa ja sortoa; sillä Herran sana on tullut minulle häväistykseksi ja pilkaksi pitkin päivää. ⁹Mutta kun minä sanoin: ”En tahdo ajatella häntä enkä enää puhua hänen nimessään”, niin sydämessäni oli kuin polttava tuli, suljettuna minun luihini. Ja väsyksiin asti minä koetin sitä kestää, mutta en voinut. ¹⁰Sillä monen minä kuulen parhaavan. Kauhistus yltympäri! ”Ilmiantakaa! Ilmiantakaamme hänet!” Kaikki minun ystäväni vaanivat, milloin minä kompastuisin: ”Ehkäpä hän antaa viekoitella itsensä, niin että voitamme hänet ja saamme hänelle kostaa”. ¹¹Mutta Herra on minun kansani niinkuin väkevä sankari; sentähden minun vainoojani kompastuvat eivätkä mitään mahda. He saavat suuren häpeän, sillä he ovat olleet ymmärtämättömät, iankaikkisen pilkan, joka ei ole unhottuva. ¹²Herra Sebaot, sinä joka tutkit vanhurskaan, näet munaskuut ja sydämen, salli minun nähdä, että kostat heille, sillä sinun huomaasi minä olen jättänyt asiani. ¹³Veisatkaa Herralle, ylistäkää Herraa, sillä hän pelastaa köyhän pahantekijäin käsistä. ¹⁴Kirottu olkoon se päivä, jona minä synnyin; älköön se päivä, jona äitini minut synnytti, olko siunattu. ¹⁵Kirottu olkoon se mies, joka toi minun isälleni ilosanoman, sanoen: ”Sinulle on syntynyt poikalapsi”, ja saattoi hänelle suuren ilon. ¹⁶Käyköön sen miehen niinkuin niiden kaupunkien, jotka

Herra kukisti armahtamatta. Hän kuulכון huudon aamulla, sotahuudon keskipäivän aikana, ¹⁷koska ei surmannut minua äidinkohtuun, niin että äitini olisi ollut minun hautani ja hänen kohtunsa jäänyt iäti kantavaksi. ¹⁸Miksi olen äitini kohdusta tullut näkemään tuskaa ja vaivaa, niin että minun päiväni päättyvät häpeässä?

21Sana, joka tuli Jeremialle Herralta, kun kuningas Sidkia lähetti hänen tykönsä Pashurin, Malkian pojan, ja pappi Sefanjan, Maasejan pojan, sanomaan: ²”Kysy neuvoa Herralta meidän puolestamme, sillä Nebukadressar, Baabelin kuningas, sotii meitä vastaan. Ehkäpä Herra tekee meille ihmeen, kaikkien ihmeittensä vertaisen, niin että tämä lähtee pois meidän kimpustamme.” ³Jeremia vastasi heille: ”Sanokaa Sidkialle näin: ⁴Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Katso, minä käännän takaisin sota-aseet, jotka ovat teidän käsissänne ja joilla te muurin ulkopuolella taistelette piirittäjiänne, Baabelin kuningasta ja kaldealaisia, vastaan, ja kokoan ne tämän kaupungin keskelle. ⁵Ja minä itse sodin teitä vastaan ojennetulla kädellä ja väkevällä käsivarrella, vihassa ja kiivastuksessa ja suuressa suuttumuksessa. ⁶Ja minä tuhoan tämän kaupungin asukkaat, ihmiset ja eläimet; he kuolevat suureen ruttoon. ⁷Ja sen jälkeen, sanoo Herra, minä annan Sidkian, Juudan kuninkaan, ja hänen palvelijansa ja kansan ja ne, jotka ovat tähän kaupunkiin jääneet jäljelle rutolta, miekalta ja nälältä, Nebukadressarin, Baabelin kuninkaan, käsiin ja heidän vihollistensa käsiin, niiden, jotka etsivät heidän henkeänsä, ja hän surmaa heidät miekan terällä; ei hän säästä heitä, ei sääli eikä armahda. ⁸Ja sano tälle kansalle: Näin sanoo Herra: Katso, minä panen teidän eteenne elämän tien ja kuoleman tien. ⁹Joka jää tähän kaupunkiin, se kuolee miekkaan, nälkään ja ruttoon; mutta joka lähtee ulos ja menee kaldealaisten puolelle, jotka teitä piirittävät, se saa elää ja pitää henkensä saaliinansa. ¹⁰Sillä minä olen kääntänyt kasvoni tätä kaupunkia vastaan, sen onnettomuudeksi eikä onneksi, sanoo Herra; Baabelin kuninkaan käsiin se annetaan, ja hän polttaa sen tulella. ¹¹Ja sano Juudan kuninkaan huoneelle: Kuulkaa Herran sana: ¹²Daavidin huone! Näin sanoo Herra: Tuomitkaa joka aamu oikeat tuomiot ja pelastakaa ryöstetty sortajan kädestä, ettei minun vihani syttyisi kuin tuli ja palaisi, eikä olisi sammuttajaa, teidän tekojenne pahuuden tähden. ¹³Katso, minä käyn sinun kimppuusi, sinä laakson asujatar, sinä tasangon kalliolinna, sanoo Herra, teidän kimppuunne, jotka sanotte: ’Kuka voi astua alas meitä vastaan, kuka tulla meidän asuntoihimme?’ ¹⁴Minä rankaisen teitä teidän tekojenne hedelmän mukaan, sanoo Herra, ja sytytän tuleen sen kaupungin metsän, ja tuli kuluttaa kaiken, mitä sen ympärillä on.”

22Näin sanoo Herra: ”Mene alas Juudan kuninkaan linnaan ja puhu siellä tämä sana; ²sano: Kuule Herran sana, sinä Juudan kuningas, joka istut Daavidin valtaistuimel-

la, sinä ja sinun palvelijasi ja kansasi, jotka käytte sisälle näistä porteista. ³Näin sanoo Herra: Tehkää oikeus ja vanhurskaus ja pelastakaa ryöstyttäjien kädestä; muukalaiselle, orvolle ja leskelle älkää tehkö vääryyttä ja väkivaltaa älkääkä vuodattako viatonta verta tässä paikassa. ⁴Sillä jos te teette tämän sanan mukaan, niin tulee tämän linnan porteista sisälle, ajaen vaunuilla ja hevosilla, kuninkaita, jotka istuvat Daavidin valtaistuimella, tulee kuningas ynnä hänen palvelijansa ja kansansa. ⁵Mutta jos te ette kuule näitä sanoja, niin minä vannon itse kauttani, sanoo Herra, että tämä linna on tuleva raunioiksi. ⁶Sillä näin sanoo Herra Juudan kuninkaan linnasta: Sinä olet minulle Gilead, olet Libanonin huippu; mutta totisesti, minä teen sinut erämaaksi, asumattomiksi kaupungeiksi. ⁷Minä vihin hävittäjät sinua vastaan, kunkin aseineensa, ja he hakkaavat maahan sinun valiosetrisi ja heittävät ne tuleen. ⁸Monet kansat kulkevat tämän kaupungin ohitse ja kysyvät toinen toiseltaan: 'Miksi on Herra tehnyt näin tälle suurelle kaupungille?' ⁹Ja siihen vastataan: 'Siksi, että he hylkäsivät Herran, Jumalansa, liiton ja kumarsivat muita jumalia ja palvelivat niitä.' ¹⁰Älkää kuollutta itkekö älkääkä häntä surkutelko, vaan itkekää tuota poiskulkevaa, sillä hän ei enää palaja eikä saa nähdä synnyinmaatansa. ¹¹Sillä näin sanoo Herra Sallumista, Joosian pojasta, Juudan kuninkaasta, joka tuli kuninkaaksi isänsä Joosian sijaan ja joka on vaeltanut pois tästä paikasta: Hän ei enää tänne palaja; ¹²vaan mihin hänet on vangiksi viety, sinne hän kuolee eikä näe enää tätä maata. ¹³Voi häntä, joka ei vanhurskaudella taloansa rakenna eikä yläsalejansa oikeudella; joka ilmaiseksi teettää työtä lähimmäisellään eikä anna hänelle hänen palkkaansa; ¹⁴joka sanoo: 'Minä rakennan itselleni tilavan talon ja avarat yläsalit', joka hakkauttaa siihen ikkunat, laudoittaa sen setripuulla ja maalauttaa punavärillä. ¹⁵Siksikö sinä olet kuningas, että sinulla on into setripuuhun? Eikö sinun isäsikin syönyt ja juonut ja kuitenkin ollut oikeuden ja vanhurskauden tekijä? Ja silloin hänen kävi hyvin. ¹⁶Hän hankki oikeuden kurjalle ja köyhälle; silloin kaikki kävi hyvin. Eikö tämä juuri ole minun tuntemistani, sanoo Herra? ¹⁷Mutta sinun silmäsi ja sydämesi eivät pyydä muuta kuin omaa voittoasi, muuta kuin vuodattaa viatonta verta ja harjoittaa väkivaltaa ja sortoa. ¹⁸Sentähden, näin sanoo Herra Joojakimista, Joosian pojasta, Juudan kuninkaasta: Ei hänelle pidetä valittajaisia eikä huudeta: 'Voi veljeni! Voi sisareni!' Ei hänelle pidetä valittajaisia eikä huudeta: 'Voi herramme! Voi hänen loistoansa!' ¹⁹Hänet haudataan niinkuin aasi haudataan: raahataan pois ja viskataan Jerusalemin porttien tuolle puolen. ²⁰Nouse Libanonille ja huuda, korota äänesi Baasanissa. Huuda Abarimin vuorilta, sillä kaikki sinun rakastajasi ovat murskaksi muserretut. ²¹Minä puhuin sinulle onnesi päivinä. Sinä vastasit: 'En tahdo kuulla'. Tämä on ollut sinun tapasi nuoruudestasi asti: et ole kuullut minun ääntäni. ²²Myrskytuuli on kaitseva kaikkia sinun kaitsijoi-tasi, ja sinun rakastajasi menevät vankeuteen; silloin sinä

saat häpeän ja pilkan kaiken pahuutesi tähden. ²³Sinä, joka asut Libanonissa, pidät pesäsi setripuissa: kuinka olet voihkiva, kun sinulle tuskat tulevat, kouristus niinkuin synnyttäväiselle! ²⁴Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra: olkoon Konja, Joojakimin poika, Juudan kuningas, vaikka sinettisormus minun oikeassa kädessäni - siitäkkin minä sinut repäisen irti. ²⁵Ja minä annan sinut niiden käsiin, jotka etsivät sinun henkeäsi, niiden käsiin, joita sinä kauhistut: Nebukadressarin, Baabelin kuninkaan, ja kaldealaisten käsiin. ²⁶Ja minä heitän sinut ja sinun äitisi, joka on sinut synnyttänyt, vieraalle maalle, missä te ette ole syntyneet, ja sinne te kuolette. ²⁷Mutta maahan, jonne heidän sielunsa halajaa palata, sinne he eivät palaa. ²⁸Onko sitten tämä mies, Konja, arvoton, rikottu astia, kelvoton kapi-ne? Minkätähden on hänet ja hänen jälkeläisensä heitetty pois, viskattu pois - maahan, jota eivät tunne? ²⁹Maa, maa, maa! Kuule Herran sana! ³⁰Näin sanoo Herra: Merkitkää tämä mies lapsettomaksi, mieheksi, jolla ei elinpäivinänsä onnea ole. Sillä ei kenellekään hänen jälkeläisistänsä sitä onnea tule, että istuisi Daavidin valtaistuimella ja hallitsi vielä Juudaa."

23"Voi paimenia, jotka hukuttavat ja hajottavat minun laitumeni lampaat, sanoo Herra. ²Sentähden näin sanoo Herra, Israelin Jumala, paimenista, jotka kaitsevat minun kansaani: Te olette hajottaneet minun lampaani ja karkoit-taneet ne pois ettekä ole pitäneet niistä huolta. Katso, minä pidän huolen teidän pahain tekojenne rankaisemisesta, sanoo Herra. ³Ja minä kokoan lampaitteni tähteet kaikista maista, joihin olen ne karkoittanut, ja tuon ne takaisin laitumelleen, ja ne ovat hedelmälliset ja lisääntyvät. ⁴Ja minä herätän heille paimenia, ja ne kaitsevat heitä; eivät he enää pelkää eivätkä säiky, eikä heistä yhtäkään puutu, sanoo Herra. ⁵Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä herätän Daavidille vanhurskaan vesan; hän on hallitseva kuninkaana ja menestyvä, ja hän on tekevä oikeuden ja vanhurskauden maassa. ⁶Hänen päivinänsä pelastetaan Juuda ja Israel asuu turvassa. Ja tämä on hänen nimensä, jolla häntä kutsutaan: 'Herra on meidän vanhurskaudemme'. ⁷Sentähden, katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin ei enää sanota: 'Niin totta kuin Herra elää, joka johdatti israelilaiset Egyptin maasta', ⁸vaan: 'Niin totta kuin Herra elää, joka johdatti ja toi Israelin heimon jälkeläiset pohjoisesta maasta ja kaikista muista maista, joihin minä olin heidät karkoittanut'. Ja niin he saavat asua omassa maassansa." ⁹Profeettoja vastaan. Minun sydämeni on murtunut rinnassani, kaikki luuni raukeavat. Minä olen kuin juopunut mies, kuin sankari, jonka viini on voittanut, Herran edessä ja hänen pyhien sanojensa edessä. ¹⁰"Sillä maa on täynnä avionrikkokkia, maa murehtii kirouksen tähden, erämaan laitumet kuivuvat; he rientävät pahuuteen, ja heidän väkevyytensä on väärä meno. ¹¹Sillä he ovat jumalattomia, niin profetta kuin pappikin; omasta huoneestankin minä olen tavannut heidän pahuutensa, sanoo

Herra. ¹²Sentähden heidän tiensä on oleva heille kuin liukas polku pimeässä, he suistuvat sillä ja kaatuvat; sillä minä tuotan heille onnettomuuden heidän rangaistusvuotenansa, sanoo Herra. ¹³Samarian profeetoissa minä näin pahennuksen: he ennustivat Baalin nimessä ja eksyttivät minun kansani Israelin. ¹⁴Mutta Jerusalemin profeetoissa minä olen nähnyt kauhistuksia: aviorikosta ja valheessa vaeltamista; he vahvistavat pahantekijäin käsiä, niin ettei kukaan käännä pois pahuudestaan. He ovat minun edessäni kaikki kuin Sodoma, ja kaupungin asukkaat kuin Gomorra. ¹⁵Sentähden, näin sanoo Herra Sebaot profeetoista: Katso, minä syötän heille koiruohoa ja juotan heille myrkytettä; sillä Jerusalemin profeetoista on jumalattomuus levinyt koko maahan. ¹⁶Näin sanoo Herra Sebaot: Älkää kuulko profeettain sanoja, noiden, jotka teille ennustavat täyttären teidät tyhjillä toiveilla: oman sydämensä näkyjä he puhuvat, mutta eivät sitä, mikä tulee Herran suusta. ¹⁷He hokevat minun halveksijoilleni: 'Herra on sen sanonut: Teillä on oleva rauha!' Ja kaikille, jotka vaeltavat sydämensä paatumuksessa, he sanovat: 'Ei teitä kohtaa onnettomuus'. ¹⁸Mutta kuka on seisonut Herran neuvottelussa ja nähnyt ja kuullut hänen sanansa? Kuka on tarkannut ja kuullut hänen sanansa?" ¹⁹Katso, Herran myrsky, kiivasuus, puhkeaa, pyörremyrsky vyöryy kohti jumalattomien päätä. ²⁰Eikä Herran viha asetu, ennenkuin hän on toteuttanut ja täyttänyt sydämensä aivoitukset. Aikojen lopulla te tulette sen hyvin ymmärtämään. ²¹"Minä en ole lähettänyt noita profeettoja, mutta silti he juoksevat. Minä en ole puhunut heille, mutta kuitenkin he ennustavat. ²²Jos he olisivat seisoneet minun neuvottelussani, niin he julistaisivat minun sanani kansalleni ja kääntäisivät heidät pois heidän pahalta tieltään ja pahoista teoistansa. ²³Olenko minä Jumala vain lyhyeltä matkalta, sanoo Herra; enkö ole Jumala myöskin kaukaa? ²⁴Saattaako joku niin piiloon piiloutua, etten minä häntä näe? sanoo Herra. Enkö minä täytä taivasta ja maata? sanoo Herra. ²⁵Minä olen kuullut, mitä sanovat nuo profeetat, jotka ennustavat minun nimesäni valhetta sanoen: 'Minä olen nähnyt unta, olen nähnyt unta'. ²⁶Kuinka kauan? Mitä on mielessä noilla profeetoilla, jotka ennustavat valhetta, ennustavat oman sydämensä petosta? ²⁷Aikovatko he unillaan, joita he kertovat toinen toisellensa, saattaa minun kansani unhottamaan minun nimeni, niinkuin heidän isänsä ovat unhottaneet minun nimeni Baalin tähden? ²⁸Se profeetta, jolla on uni, kertokoon unensa; mutta se, jolla on minun sanani, puhukoon minun sanani uskollisesti. Mitä tekevät oljet jyvien seassa? sanoo Herra. ²⁹Eikö minun sanani ole niinkuin tuli, sanoo Herra, ja niinkuin vasara, joka kallion murtaa? ³⁰Katso, sentähden minä käyn niiden profeettain kimppuun, sanoo Herra, jotka varastavat minun sanani toinen toiseltansa. ³¹Katso, minä käyn niiden profeettain kimppuun, sanoo Herra, jotka ottavat sanansa omalta kieleltään, mutta sanovat: 'Se on Herran sana'. ³²Katso, minä käyn niiden kimppuun, jotka ennustavat valheunia, sanoo Herra, ja kertovat niitä ja

eksyttävät minun kansaani valheillansa ja kerskumisellansa, vaikka minä en ole heitä lähettänyt enkä käsenyt ja vaikka heistä ei ole mitään hyötyä tälle kansalle, sanoo Herra. ³³Ja kun tämä kansa tai profeetta tai pappi sinulta kysyy sanoen: 'Mikä on Herran ennustuksen kuorma?' niin sano heille: 'Mikä kuorma? - Teidät minä heitän pois', sanoo Herra. ³⁴Ja sitä profeettaa, pappia ja kansaa, joka sanoo: 'Herran kuorma' - sitä miestä ja hänen huonettansa minä rankaisen. ³⁵Näin sanokaa keskenänne, toinen toisellenne: 'Mitä on Herra vastannut?' ja 'Mitä on Herra puhunut?' ³⁶Mutta 'Herran kuormaa' älkää enää mainitko; sillä kuormaksi on tuleva jokaiselle hänen oma sanansa. Te väännetlette elävän Jumalan, Herran Sebaotin, teidän Jumalanne, sanoja. ³⁷Näin sano profeetalle: 'Mitä on Herra sinulle vastannut? Mitä on Herra puhunut?' ³⁸Mutta jos te sanotte: 'Herran kuorma', silloin Herra sanoo näin: Koska te sanotte tämän sanan: 'Herran kuorma', vaikka minä olen lähettänyt teidän tyköne sanomaan: Älkää sanoko: 'Herran kuorma', ³⁹sentähden katso: minä kokonaan unhotan teidät ja heitän pois kasvojeni edestä teidät ja tämän kaupungin, jonka minä annoin teille ja teidän isillenne. ⁴⁰Ja minä panen teidän päällemme iankaikkisen häpeän ja iankaikkisen pilkan, joka ei ole unhottuva."

24Ja Herra näytti minulle näyn, ja katso, kaksi viikunakoria oli asetettu Herran temppelin edustalle, sen jälkeen kuin Nebukadressar, Baabelin kuningas, oli siirtänyt pois Jekonjan, Joojakimin pojan, Juudan kuninkaan, ja Juudan päämiehet sekä sepät ja lukkosepät Jerusalemistä ja vienyt heidät Baabeliin. ²Toisessa korissa oli ylen hyviä viikunoita, uudisviikunain kaltaisia, ja toisessa korissa oli ylen huonoja viikunoita, niin huonoja, ettei niitä voinut syödä. ³Ja Herra sanoi minulle: "Mitä sinä näet, Jeremia?" Minä vastasin: "Viikunoita. Hyvät viikunat ovat ylen hyviä, mutta huonot ovat ylen huonoja, niin huonoja, ettei niitä voi syödä." ⁴Ja minulle tuli tämä Herran sana: ⁵"Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Niinkuin näitä hyviä viikunoita, niin minä katselen hyvällä suosiolla Juudan pakkosiirtolaisia, jotka minä lähetin tästä paikasta kaldealaisten maahan. ⁶Ja minä käänän katseeni heihin, heidän hyväksensä, ja tuon heidät takaisin tähän maahan. Minä rakennan heidät enkä hajota, minä istutan heidät enkä revi pois. ⁷Ja minä annan heille sydämen, heidän tunteakseen minut, että minä olen Herra; ja he saavat olla minun kansani, ja minä olen heidän Jumalansa; sillä he kääntyvät minun tyköni kaikesta sydämestänsä. ⁸Mutta niinkuin tehdään huonoille viikunoille, joita ei voi syödä, kun ovat niin huonoja, niin minä, sanoo Herra, teen Sidkialle, Juudan kuninkaalle, ja hänen ruhtinailleen ja Jerusalemin jäännökselle, niille, jotka ovat jääneet jäljelle tähän maahan, ja niille, jotka asuvat Egyptin maassa: ⁹Minä teen heidät kauhistukseksi ja onnettomuudeksi kaikille valtakunnille maan päällä, häväistykseksi ja sananparreksi, pistopuheeksi ja kiroussanaksi kaikissa paikoissa, mihin minä heidät karkoitan. ¹⁰Ja

minä lähetän heidän sekaansa miekan, nälän ja ruton, kunnes he ovat hävinneet siitä maasta, jonka minä olen antanut heille ja heidän isillensä.”

25Sana, joka tuli Jeremialle, sana koko Juudan kansaa vastaan, Joojakimin, Joosian pojan, Juudan kuninkaan, neljäntenä vuotena, se on Nebukadressarin, Baabelin kuninkaan, ensimmäisenä vuotena - ²sana, jonka profeetta Jeremia lausui koko Juudan kansaa ja kaikkia Jerusalemin asukkaita vastaan sanoen: ³Joosian, Aamonin pojan, Juudan kuninkaan, kolmannestatoista vuodesta alkaen tähän päivään saakka - kaksikymmentä kolme vuotta - on Herran sana tullut minulle, ja minä olen teille puhunut varhaisesta alkaen, mutta te ette ole kuulleet. ⁴Ja Herra on lähettänyt teidän tyköne kaikki palvelijansa, profeetat, varhaisesta alkaen, mutta te ette ole kuulleet, ette kallistaneet korvaanne kuullaksenne, ⁵kun he sanoivat: ”Kääntykää itsekukin pahalta tieltänne ja pahoista teoistanne, niin saatte asua maassa, jonka Herra on antanut teille ja teidän isillenne, iankaikkisesta iankaikkiseen. ⁶Älkää seuratko muita jumalia, älkää palvelko ja kumartako niitä älkääkä vihoittako minua kättenne töillä, etten tuottaisi teille onnettomuutta.” - ⁷”Mutta te ette kuulleet minua, sanoo Herra, ja niin te vihoititte minut kättenne töillä, omaksi onnettomuudeksenne. ⁸Sentähden näin sanoo Herra Sebaot: Koska te ette ole kuulleet minun sanojani, ⁹niin katso, minä lähetän sanan, minä nostan kaikki pohjanpuolen kansanheimot, sanoo Herra, sanan Nebukadressarille, Baabelin kuninkaalle, palvelijalleni, ja tuon heidät tätä maata ja sen asukkaita vastaan ja kaikkia näitä ympärillä olevia kansoja vastaan. Ja nämä minä vihin tuhon omiksi ja teen heidät kauhistukseksi, ivan vihellykseksi ja ikuisiksi raunioiksi. ¹⁰Minä hävitän heidän keskuudestaan riemun ja ilon huudon, huudon yljälle ja huudon morsiamelle, käsikivien äänen ja lampun valon. ¹¹Niin koko tämä maa tulee raunioiksi, autioksi, ja nämä kansat palvelevat Baabelin kuningasta seitsemänkymmentä vuotta. ¹²Mutta kun seitsemänkymmentä vuotta on täyttynyt, niin minä kosten Baabelin kuninkaalle ja sille kansalle, sanoo Herra, heidän pahat tekonsa, kosten kaldealaisten maalle ja teen sen ikuisiksi erämaaksi. ¹³Ja minä tuotan sen maan ylitse kaikki sanani, jotka minä olen puhunut sitä vastaan, kaiken, mitä tähän kirjaan on kirjoitettu, mitä Jeremia on ennustanut kaikkia niitä kansoja vastaan. ¹⁴Sillä hekin joutuvat palvelemaan monia kansoja ja suuria kuninkaita, ja minä maksan heille heidän tekojensa ja kättensä töiden mukaan.” ¹⁵Sillä näin sanoi Herra, Israelin Jumala, minulle: ”Ota tämä vihan viinin malja minun kädestäni ja juota sillä kaikki kansat, joiden tykö minä sinut lähetän. ¹⁶He juovat ja horjuvat ja tulevat mielettömiksi miekan edessä, jonka minä lähetän heidän keskellensä.” ¹⁷Ja minä otin maljan Herran kädestä ja juotin kaikkia kansoja, joiden tykö Herra minut lähetti: ¹⁸Jerusalemia ja Juudan kaupunkeja, sen kuninkaita ja ruhtinaita, tehdäkseni heidät raunioiksi, kauhistukseksi,

ivan vihellykseksi ja kiroukseksi, niinkuin tänä päivänä tapahtuu; ¹⁹faraota, Egyptin kuningasta, ja hänen palvelijoihinsa ja ruhtinaitansa ja koko hänen kansaansa; ²⁰kaikkea sekakansaa ja kaikkia Uusin maan kuninkaita ja kaikkia filistealaisten maan kuninkaita ja Askelonian ja Gassaa ja Ekronian ja Asdodin tähteitä; ²¹Edomia, Mooabia ja ammonilaisia; ²²kaikkia Tyyron kuninkaita ja kaikkia Siidonin kuninkaita ja rantamaan kuninkaita, jotka ovat meren tuolla puolen; ²³Dedania, Teemaa ja Buusia ja kaikkia pääläen ympäriltä kerittyjä; ²⁴kaikkia Arabian kuninkaita ja kaikkia sekakansan kuninkaita, jotka asuvat erämaassa; ²⁵kaikkia Simrin kuninkaita ja kaikkia Eelamin kuninkaita ja kaikkia Meedian kuninkaita; ²⁶kaikkia pohjanpuolen kuninkaita, läheisiä ja kaukaisia, toista toisensa jälkeen, ja kaikkia maan valtakuntia, mitä maan päällä on. Ja heidän jälkeensä on Seesakin kuningas juova. ²⁷”Sano heille: Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Juokaa ja juopukaa, oksentakaa ja kaatukaa, älkääkä enää nousko, - miekan edessä, jonka minä lähetän teidän keskellenne. ²⁸Mutta jos he eivät tahdo ottaa maljaa sinun kädestäsi ja juoda, niin sano heille: Näin sanoo Herra Sebaot: Teidän täytyy juoda. ²⁹Sillä katso, siitä kaupungista alkaen, joka on otettu minun nimiini, minä alotan onnettomuuden tuottamisen; ja tekö jäisitte rankaisematta! Te ette jää rankaisematta, sillä minä kutsun miekan kaikkia maan asukkaita vastaan, sanoo Herra Sebaot. ³⁰Mutta sinä, ennusta heille kaikki nämä sanat ja sano heille: Herra ärjyy korkeudesta, antaa äänensä kaikua pyhästä asunnostansa. Hän ärjyy väkevästi yli laitumensa. Hän nostaa kuin viinikuurnan polkijat huudon kaikkia maan asukkaita vastaan. ³¹Pauhina käy maan ääriin asti, sillä Herralla on riita-asia kansoja vastaan, hän käy oikeutta kaiken lihan kanssa: jumalattomat hän antaa miekalle alttiiksi, sanoo Herra. ³²Näin sanoo Herra Sebaot: Katso, onnettomuus kulkee kansasta kansaan, ja suuri myrsky nousee maan perimmäisistä ääristä. ³³Ja Herran surmaamia on oleva sinä päivänä maan äärestä maan ääreen. Ei heille pidetä valittajaisia, ei heitä koota eikä haudata; he tulevat maan lannaksi. ³⁴Parkukaa, te paimenet, ja huutakaa, vieriskelkää tuhassa, te lauman valtiat; sillä aika on tullut teidän joutua teurastettaviksi. Te hajoatte pirstoiksi, te kaadutte niinkuin kallisarvoinen astia. ³⁵Mennyt on paimenilta pakopaikka ja pelastus lauman valtiailta. ³⁶Kuule paimenten huutoa, lauman valtiaitten valitusta! Sillä Herra hävittää heidän laumansa; ³⁷heidän rauhaisat laitumensa ovat tuhoutuneet Herran vihan hehkusta. ³⁸Hän on lähtenyt niinkuin nuori leijona pensaikostaan: heidän maansa on tullut autioksi hävittäjän vihan hehkusta, Herran vihan hehkusta.”

26Joojakimin, Joosian pojan, Juudan kuninkaan, hallituksen alussa tuli Herralta tämä sana: ²”Näin sanoo Herra: Asetu Herran temppelein esipihaan ja puhu kaikkia Juudan kaupunkeja vastaan, jotka tulevat kumartaen rukoilemaan Herran temppeleihin, kaikki ne sanat, jotka minä olen kärke-

nyt sinun sanoa heille; älä jätä pois sanaakaan. ³Ehkäpä he kuulevat ja kääntyvät itsekukin pois pahalta tieltään, ja niin minä kadun sitä onnettomuutta, jonka minä olen aikonut heille tuottaa heidän pahojen tekojensa tähden. ⁴Ja sano heille: Näin sanoo Herra: Jollette kuule minua ja vaela minun lakini mukaan, jonka minä olen teille antanut, ⁵ettekä kuule palvelijaini, profeettain, sanoja, niiden, jotka minä olen lähettänyt teidän tykönnne, varhaisesta alkaen, vaikka ette ole kuulleet heitä, ⁶niin minä teen tälle temppeleille niinkuin Siilolle, ja minä teen tämän kaupungin kiroussanaksi kaikille maan kansoille.” ⁷Ja papit ja profeetat ja koko kansa kuulivat Jeremian puhuvan nämä sanat Herran temppeleissä. ⁸Ja kun Jeremia oli puhunut loppuun kaiken, minkä Herra oli käskenyt hänen puhua kaikelle kansalle, niin papit ja profeetat ja koko kansa ottivat hänet kiinni sanoen: ”Sinun on kuoleamalla kuoltava! ⁹Miksi olet ennustanut Herran nimessä sanoen: Tälle temppeleille on käyvä niinkuin Siilolle, ja tämä kaupunki on tuleva raunioksi, asujattomaksi?” Ja kaikki kansa kokoontui Jeremiaa vastaan Herran temppeleissä. ¹⁰Kun Juudan päämiehet tämän kuulivat, menivät he kuninkaan palatsista Herran temppeleihin ja istuivat Herran uuden portin ovelle. ¹¹Silloin papit ja profeetat sanoivat päämiehille ja kaikelle kansalle näin: ”Kuoleman tuomio tälle miehelle! Sillä hän on ennustanut tätä kaupunkia vastaan, niinkuin olette omin korvin kuulleet.” ¹²Mutta Jeremia sanoi kaikille päämiehille ja kaikelle kansalle näin: ”Herra on lähettänyt minut ennustamaan tätä temppeleitä ja tätä kaupunkia vastaan kaikki ne sanat, jotka olette kuulleet. ¹³Parantakaa siis nyt vaelluksenne ja tekonne ja kuulkaa Herran, teidän Jumalanne, ääntä, niin Herra katuu sitä onnettomuutta, jolla hän on teitä uhannut. ¹⁴Mutta katso, minä olen teidän käsissänne; tehkää minulle, mitä katsotte hyväksi ja oikeaksi. ¹⁵Mutta se tietäkää, että te, jos minut surmaatte, saatatte viattoman veren päällenne ja tämän kaupungin ja sen asukasten päälle, sillä totisesti on Herra lähettänyt minut teidän tykönnne puhumaan kaikki nämä sanat teidän korvienne kuullen.” ¹⁶Silloin päämiehet ja kaikki kansa sanoivat papeille ja profeetoille: ”Ei kuoleman tuomiota tälle miehelle! Sillä hän on puhunut meille Herran, meidän Jumalamme, nimessä.” ¹⁷Ja muutamat maan vanhimmista nousivat ja sanoivat kaikelle kansan joukolle näin: ¹⁸”Miika, mooresetilainen, ennusti Hiskian, Juudan kuninkaan, päivinä ja sanoi kaikelle Juudan kansalle näin: Näin sanoo Herra Sebaot: ’Siion kynnetään pelloksi, ja Jerusalemin tulee kiviraunioksi ja temppelevuori metsäkukulaksi.’ ¹⁹Surmasivatko hänet silloin Hiskia, Juudan kuningas, ja koko Juuda? Eikö hän peljännyt Herraa ja lepyttänyt häntä, niin että Herra katuu sitä onnettomuutta, jolla hän oli heitä uhannut? Mutta mekö tuottaisimme suuren onnettomuuden itsellemme?” ²⁰Mutta oli toinenkin mies, joka ennusti Herran nimessä: Uuria, Semajan poika, Kirjat-Jearimista; hän ennusti tätä kaupunkia ja tätä maata vastaan aivan niinkuin Jeremia. ²¹Kun kuningas Joojakim ja kaikki hänen urhonsa ja kaik-

ki päämiehet kuulivat hänen sanansa, niin kuningas etsi häntä tappaaksensa. Sen kulttuansa Uuria peljästy, pakeni ja meni Egyptiin. ²²Mutta kuningas Joojakim lähetti miehiä Egyptiin: Elnatanin, Akborin pojan, ja muita hänen kanssansa Egyptiin. ²³Ja he toivat Uurian Egyptistä ja veivät hänet kuningas Joojakimin eteen. Tämä surmautti hänet miekalla ja heittäi hänen ruumiinsa rahvaan hautaan. ²⁴Mutta Ahikamin, Saafanin pojan, käsi oli Jeremian suojana, niin ettei häntä jätetty kansan käsiin surmattavaksi.

27 Joojakimin, Joosian pojan, Juudan kuninkaan, hallituksen alussa tuli Herralta tämä sana Jeremialle: ²Näin sanoi Herra minulle: ”Tee itsellesi ies siteinensä ja pane se kaulaasi. ³Lähetä se Edomin kuninkaalle, Moabin kuninkaalle, ammonilaisten kuninkaalle, Tyyron kuninkaalle ja Siidonin kuninkaalle niiden lähettiläiden mukana, jotka ovat tulleet Jerusalemiin Sidkian, Juudan kuninkaan, tykö. ⁴Ja käske heidän sanoa herroillensa: Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Näin sanokaa herroillenne: ⁵Minä olen tehnyt maan sekä ihmiset ja eläimet, jotka maan päällä ovat, suurella voimallani ja ojennetulla käsivarrellani, ja minä annan sen, kenelle hyväksi näen. ⁶Ja nyt minä annan kaikki nämä maat Nebukadnessarin, Baabelin kuninkaan, palvelijani, käsiin, ja myöskin metsän eläimet minä annan hänelle, palvelemaan häntä. ⁷Ja kaikki kansat palvelevat häntä ja hänen poikaansa ja hänen poikansa poikaa, kunnes tulee hänenkin maansa aika ja monet kansat ja suuret kuninkaat tekevät hänet palvelijakseen. ⁸Ja sitä kansaa ja sitä valtakuntaa, joka ei tahdo palvella häntä, Nebukadnessaria, Baabelin kuningasta, ja joka ei anna kaulaansa Baabelin kuninkaan ikeeseen, sitä kansaa minä rankaisen miekalla, nälällä ja rutolla, sanoo Herra, kunnes minä teen heistä lopun hänen kädellensä. ⁹Ja te, älkää kuulko profeettojanne, tietäjiänne, unianne, ennustelijoitanne ja velhojanne, jotka sanovat teille näin: ’Ette te joudu palvelemaan Baabelin kuningasta.’ ¹⁰Sillä valhetta he ennustavat teille ja toimittavat teidät kauas pois maastanne: minä karkoitan teidät, ja te hukutte. ¹¹Mutta sen kansan, joka taivuttaa kaulansa Baabelin kuninkaan ikeen alle ja palvelee häntä, sen minä annan jäädä omaan maahansa, sanoo Herra; se saa sitä viljellä ja siinä asua.” ¹²Sidkialle, Juudan kuninkaalle, minä puhuin aivan samalla tavalla, sanoen: Taivuttakaa kaulanne Baabelin kuninkaan ikeen alle ja palvelkaa häntä ja hänen kansaansa, niin te saatte elää. ¹³Miksi pitäisi teidän kuolla, sinun ja sinun kansasi, miekkaan, nälkään ja ruttoon, niinkuin Herra on uhannut sitä kansaa, joka ei tahdo palvella Baabelin kuningasta? ¹⁴Ja älkää kuulko niiden profeettain sanoja, jotka sanovat teille näin: ”Ette te joudu palvelemaan Baabelin kuningasta”; sillä valhetta he ennustavat teille. ¹⁵Sillä minä en ole lähettänyt heitä, sanoo Herra, vaan he ennustavat minun nimessäni valhetta ja saattavat minut karkoittamaan teidät, ja te hukutte, te ja nuo profeetat, jotka teille en-

nustavat. ¹⁶Ja papeille ja koko tälle kansalle minä puhuin sanoen: Näin sanoo Herra: Älkää kuulko profeettainne sanoja, niiden, jotka ennustavat teille sanoen: ”Katso, Herran temppelin astiat tuodaan nyt kohta takaisin Baabelista”; sillä valhetta he ennustavat teille. ¹⁷Älkää kuulko heitä. Palvelkaa Baabelin kuningasta, niin te saatte elää. Miksi pitäisi tämän kaupungin tulla raunioiksi? ¹⁸Mutta jos he ovat profeettoja ja jos heillä on Herran sana, niin rukoilkoot Herraa Sebaotia, etteivät ne astiat, jotka vielä ovat jäljellä Herran temppelissä ja Juudan kuninkaan linnassa ja Jerusalemissa, joutuisi nekin Baabeliin. ¹⁹Sillä näin sanoo Herra Sebaot pylväistä, vaskimerestä, altaiden telineistä ja muista kaluista, jotka vielä ovat jäljellä tässä kaupungissa ²⁰ja joita Nebukadnessar, Baabelin kuningas, ei ottanut mukaansa, kun hän vei Jekonjan, Joojakimin pojan, Juudan kuninkaan, sekä kaikki Juudan ja Jerusalemin ylimykset Jerusalemissa pakkosiirtolaisuuteen Baabeliin. ²¹Sillä näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala, astioista, jotka vielä ovat jäljellä Herran temppelissä, Juudan kuninkaan linnassa ja Jerusalemissa: ²²”Baabeliin ne viedään, ja sinne ne jäävät siihen päivään asti, jolloin minä katson niiden puoleen, sanoo Herra, ja annan tuoda ja palautan ne tähän paikkaan”.

28 Sinä vuonna, Sidkian, Juudan kuninkaan, hallituksen alussa, hänen neljäntenä hallitusvuotenaan, viidennessä kuussa, sanoi profeetta Hananja, Assurin poika, joka oli kotoisin Gibeonista, minulle Herran temppelissä pappien ja kaiken kansan silmien edessä näin: ²”Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Minä särjen Baabelin kuninkaan ikeen. ³Vielä kaksi vuotta, ja minä palautan tähän paikkaan kaikki Herran temppelin astiat, jotka Nebukadnessar, Baabelin kuningas, otti tästä paikasta ja vei Baabeliin. ⁴Ja Jekonjan, Joojakimin pojan, Juudan kuninkaan, ja kaikki Juudan pakkosiirtolaiset, jotka menivät Baabeliin, minä palautan tähän paikkaan, sanoo Herra; sillä minä särjen Baabelin kuninkaan ikeen.” ⁵Mutta profeetta Jeremia sanoi profeetta Hananjalle pappien ja kaiken Herran temppelissä seisovan kansan silmien edessä; ⁶profeetta Jeremia sanoi: ”Amen. Niin Herra tehköön. Täyttäköön Herra sinun sanasi, jotka olet ennustanut, ja palauttakoon Herran temppelin astiat ja kaikki pakkosiirtolaiset Baabelista tähän paikkaan. ⁷Kuule kuitenkin tämä sana, jonka minä puhun sinun kuultesi ja kaiken kansan kuullen. ⁸Ne profeetat, jotka ovat olleet ennen minua ja ennen sinua muinaisuudesta asti, ovat ennustaneet sotaa, onnettomuutta ja ruttoa monia maita ja suuria valtakuntia vastaan. ⁹Mutta se profeetta, joka ennustaa rauhaa, tunnetaan siitä, että hänen sanansa toteutuu, profeetaksi, jonka Herra totisesti on lähettänyt.” ¹⁰Silloin profeetta Hananja otti ikeen profeetta Jeremian kaulasta ja särki sen. ¹¹Ja Hananja sanoi kaiken kansan silmien edessä: ”Näin sanoo Herra: Näin minä särjen Nebukadnessarin, Baabelin kuninkaan, ikeen kaikkien kansojen kaulasta, ennenkuin kaksi vuotta on kulu-

nut”. Mutta profeetta Jeremia meni pois. ¹²Ja tämä Herran sana tuli Jeremialle, sen jälkeen kuin profeetta Hananja oli särkenyt ikeen profeetta Jeremian kaulasta: ¹³”Mene ja sano Hananjalle: Näin sanoo Herra: Sinä olet särkenyt puusen ikeen, mutta tehnyt sen sijaan rautaisen ikeen. ¹⁴Sillä näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: rautaisen ikeen olen minä pannut kaikkien näiden kansojen kaulaan, että ne palvelisivat Nebukadnessaria, Baabelin kuningasta; ja niiden on palveltava häntä. Metsän eläimetkin minä olen antanut hänelle.” ¹⁵Ja profeetta Jeremia sanoi profeetta Hananjalle: ”Kuule, Hananja! Ei Herra ole sinua lähettänyt, vaan sinä olet saattanut tämän kansan turvaamaan valheeseen. ¹⁶Sentähden, näin sanoo Herra: Katso, minä toimitan sinut pois maan päältä: tänä vuonna sinä kuolet, sillä sinä olet julistanut luopumusta Herrasta.” ¹⁷Ja profeetta Hananja kuoli sinä vuonna, seitsemännessä kuussa.

29 Nämä ovat sen kirjeen sanat, jonka profeetta Jeremia lähetti Jerusalemissa pakkosiirtolaisten vanhimmille, mikä heitä vielä oli jäljellä, papeille ja profeetoille sekä kaikelle kansalle, jotka Nebukadnessar oli siirtänyt Jerusalemissa pois Baabeliin, ²sen jälkeen kuin kuningas Jekonja ja kuninkaan äiti, hoviherrat, Juudan ja Jerusalemin ruhtinaat sekä sepät ja lukkosepät olivat lähteneet Jerusalemissa. ³Hän lähetti kirjeen Elasan, Saafanin pojan, ja Gemarjan, Hilikian pojan, mukana, jotka Sidkia, Juudan kuningas, lähetti Nebukadnessarin, Baabelin kuninkaan, tykö Baabeliin; se kuului näin: ⁴”Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala, kaikille pakkosiirtolaisille, jotka minä olen siirtänyt Jerusalemissa pois Baabeliin: ⁵Rakentakaa taloja ja asukaa niissä, istuttakaa puutarhoja ja syökää niiden hedelmiä. ⁶Ottakaa itsellenne vaimoja ja siittäkää poikia ja tyttäriä; ottakaa pojillenne vaimoja ja naittakaa tyttärienne, että he synnyttäisivät poikia ja tyttäriä. Lisääntykää siellä älkääkään vähentykö. ⁷Ja harrastakaa sen kaupungin menestystä, johon minä olen teidät siirtänyt, ja rukoilkaa sen puolesta Herraa, sillä sen menestys on teidän menestyksenne. ⁸Sillä näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Älkää antako profeettainne, joita on keskuudessanne, ja tietäjänne pettää itseänne, älkääkään totelko unianne, joita te uneksutte. ⁹Sillä valhetta he ennustavat teille minun nimessäni; minä en ole lähettänyt heitä, sanoo Herra. ¹⁰Sillä näin sanoo Herra: Vasta kun ne seitsemänkymmentä Baabelin vuotta ovat täyttyneet, minä katson teidän puoleenne ja panen täytöntöön teitä kohtaan hyvän lupaukseni ja palautan teidät tähän paikkaan. ¹¹Sillä minä tunnen ajatukseni, jotka minulla on teitä kohtaan, sanoo Herra: rauhan eikä turmion ajatukset; minä annan teille tulevaisuuden ja toivon. ¹²Silloin te huudatte minua avuksenne, tulette ja rukoilette minua, ja minä kuulen teitä. ¹³Te etsitte minua ja löydätte minut, kun te etsitte minua kaikesta sydämestänne. ¹⁴Ja niin minä annan teidän löytää itseni, sanoo Herra, ja minä käänän teidän kohtalonne ja kokoan teidät kaikista kansoista ja kaikista paikoista,

joihin olen teidät karkoittanut, sanoo Herra, ja palautan teidät tähän paikkaan, josta minä siirsin teidät pois. ¹⁵Jos te sanotte: 'Herra on herättänyt meille profeettoja Baabelissa', ¹⁶niin sanoo Herra näin kuninkaasta, joka istuu Daavidin valtaistuimella, ja kaikesta kansasta, joka asuu tässä kaupungissa, teidän veljistänne, joiden ei täytynt lähteä teidän kanssanne pakkosiirtolaisuuteen: ¹⁷Näin sanoo Herra Sebaot: Katso, minä lähetän heidän sekaansa miekan, nälän ja ruton ja teen heidät inhottaviksi kuin viikunat, jotka ovat niin huonoja, ettei niitä voi syödä. ¹⁸Ja minä ajan heitä takaa miekalla, nälällä ja rutolla ja teen heidät kauhuksi kaikille valtakunnille maan päällä, kiroukseksi ja kauhistukseksi, ivan vihellykseksi ja häväistykseksi kaikkien kansojen keskuudessa, mihin minä heidät karkoitan, ¹⁹sentähden etteivät he kuulleet minun sanojani, sanoo Herra, kun minä lähetin heidän tykönsä palvelijoi-tani, profeettoja, varhaisesta alkaen. Te ette ole kuulleet, sanoo Herra. ²⁰Mutta kuulkaa te Herran sana, kaikki te pakkosiirtolaiset, jotka minä olen lähettänyt Jerusalemissa Baabeliin. ²¹Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala, Ahabista, Koolajan pojasta, ja Sidkiasta, Maasejan pojasta, jotka ennustavat teille minun nimessäni valhetta: Katso, minä annan heidät Nebukadressarin, Baabelin kuninkaan, käsiin, ja hän lyö heidät kuoliaaksi teidän silmämme edessä. ²²Ja heistä tulee kiroussana kaikille Juudan pakkosiirtolaisille, jotka ovat Baabelissa; sanotaan: 'Herra tehköön sinulle niinkuin Sidkialle ja Ahabille, jotka Baabelin kuningas korvensi tulessa'. ²³Sillä he ovat tehneet häpeällisen teon Israelissa, ovat tehneet huorin lähimmäistensä vaimojen kanssa ja puhuneet minun nimessäni valhepuhetta, jota minä en ole käsenyt heidän puhua. Minä olen se, joka sen tiedän ja todistan, sanoo Herra.' ²⁴Ja nehelamilaiselle Semajalle puhu, sanoen: ²⁵'Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Sentähden että sinä olet lähettänyt omassa nimessäsi tämän kirjeen kaikelle kansalle, joka on Jerusalemissa, ja pappi Sefanjalle, Maasejan pojalle, ja kaikille papeille: ²⁶Herra on asettanut sinut papiksi pappi Joojadan sijaan, että olisi järjestyksen valvoja Herran temppe-lissä kaikkien hullujen ja ennustajain varalle, ja niin sinä voit panna sellaiset jalkapuuhan ja kaularautaan. ²⁷Miksi et siis ole nuhdellut anatolilaista Jeremiaa, joka ennustaa teille? ²⁸Niinpä hän on saattanut lähettää meille Baabeliin tämän sanan: 'Se kestää vielä kauan. Rakentakaa taloja ja asukaa niissä, istuttakaa puutarhoja ja syökää niiden hedelmiä.''' ²⁹Ja pappi Sefanja luki tämän kirjeen profeetta Jeremian kuullen. ³⁰Silloin tuli Jeremialle tämä Herran sana: ³¹'Lähetä kaikille pakkosiirtolaisille tämä sana: Näin sanoo Herra nehelamilaisesta Semajasta: Koska Semaja on ennustanut teille, vaikka minä en ole lähettänyt häntä, ja saattanut teidät turvaamaan valheeseen, ³²sentähden, näin sanoo Herra: Katso, minä koston nehelamilaiselle Semajalle ja hänen jälkeläisillensä. Hänellä ei ole oleva ketään, joka saa asua tämän kansan keskuudessa, eikä hän ole näkevä sitä hyvää, jonka minä teen kansalleni, sanoo Herra; sillä

hän on julistanut luopumusta Herrasta."

30Sana, joka tuli Herralta Jeremialle ja kuului näin: ²"Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Kirjoita kaikki sanat, jotka minä olen sinulle puhunut, kirjaan. ³Sillä katso, tulee aika, sanoo Herra, jolloin minä käännän kansani Israelin ja Juudan kohtalon, sanoo Herra, ja palautan heidät maahan, jonka olen antanut heidän isillensä, ja he saavat periä sen." ⁴Ja nämä ovat ne sanat, jotka Herra on puhunut Israelista ja Juudasta. ⁵Näin sanoo Herra: "Pelon huudon me kuulemme: on hirmu, ei rauha! ⁶Kysykää ja katsokaa: synnyttääkö miehenpuoli? Miksi näen kaikkien miesten pitelevän käsin lanteitansa synnyttäväisten tavalla, ja miksi ovat kaikki kasvot käyneet valjuiksi? ⁷Voi! Suuri on se päivä, ei ole sen kaltaista. Se on Jaakobille ahdistuksen aika, mutta hän on pelastuva siitä. ⁸Ja sinä päivänä, sanoo Herra Sebaot, minä särjen ikeen sinun kaulastasi ja katkaisen sinun siteesi. Eivät tee enää muukalaiset heitä palvelijoikseen, ⁹vaan he saavat palvella Herraa, Jumalaansa, ja Daavidia, kuningastansa, jonka minä heille herätän. ¹⁰Mutta sinä, minun palvelijani Jaakob, älä pelkää, sanoo Herra, älä säiky, Israel. Sillä katso, minä pelastan sinut kaukaisesta maasta, sinun jälkeläisesi heidän vankeutensa maasta. Ja Jaakob on palajava, elävä rauhassa ja turvassa, kenenkään peljättämättä. ¹¹Sillä minä olen sinun kanssasi, sanoo Herra, ja pelastan sinut. Minä teen lopun kaikista kansoista, joiden sekaan minä olen sinut hajottanut; ainoastaan sinusta minä en loppua tee: minä kuritan sinua kohtuudella, mutta rankaisematta minä en sinua jätä. ¹²Sillä näin sanoo Herra: Paha on sinun vammasi, kipeä on saamasi isku. ¹³Ei kukaan aja sinun asiaasi; sinun haavaasi ei paranna, se ei kasva umpeen. ¹⁴Kaikki sinun rakastajasi ovat sinut unhottaneet, sinua he eivät kysy. Sillä niinkuin vihollista lyödään, olen minä sinua lyönyt, kovalla kurituksella, koska sinun rikoksesi on suuri, sinun syntisi monilukuiset. ¹⁵Miksi valitat vammaasi, kipusi kovuutta? Koska sinun rikoksesi on suuri, sinun syntisi monilukuiset, olen minä sinulle tämän tehnyt. ¹⁶Niin myös kaikki sinun syöjäsi syödään, ja kaikki sinun ahdistajasi, kaikki tyynti, vaeltavat vankeuteen; sinun ryöstäjäsi joutuvat ryöstetyiksi, ja kaikki saalistajasi minä annan saaliiksi. ¹⁷Sillä minä kasvatan umpeen sinun haavasi ja parannan sinut saamistasi iskuista, sanoo Herra, sinut, Siion, jolla on nimenä 'hyljätty', 'se, josta ei kukaan välitä'. ¹⁸Näin sanoo Herra: Katso, minä käännän Jaakobin majojen kohtalon, minä armahdan hänen asuntojansa; kaupunki rakennetaan kukkulallensa, ja linna on oleva oikealla paikallansa. ¹⁹Ja niistä on kaikuva ylistyslaulu ja iloitsevaisten ääni. Minä enennän heidät, eivätkä he vähene; minä saatan heidät kunniaan, eivätkä he halvoiksi jää. ²⁰Silloin hänen poikansa ovat niinkuin muinoin, ja hänen seurakuntansa pysyy vahvana minun edessäni; minä rankaisen kaikki hänen sortajansa. ²¹Ja hänen valtiaansa nousee hänestä itsestensä, hänen hallitsijansa lähtee hänen keskeltänsä; ja minä sallin hänen käydä tykö-

ni, niin että hän saattaa minua lähestyä. Sillä kuka panee henkensä alttiiksi minua lähestyäkseen? sanoo Herra. ²²Ja niin te olette minun kansani, ja minä olen teidän Jumalanne.” ²³Katso, Herran myrsky, kiivastus, puhkeaa, pyörremyrsky vyöryy kohti jumalattomien päätä. ²⁴Eikä Herran vihan hehku asetu, ennenkuin hän on toteuttanut ja täytännyt sydämensä aivoitukset. Aikojen lopulla te tulette sen ymmärtämään.

31”Siihen aikaan, sanoo Herra, minä olen kaikkien Israelin sukukuntien Jumala, ja he ovat minun kansani.” ²Näin sanoo Herra: ”Kansa, miekalta säästynyt, löysi erämaassa armon; minä menen saattamaan sen, Israelin, rauhaan”. ³Kaukaa ilmestyy minulle Herra: ”Tankaikkisella rakkautella minä olen sinua rakastanut, sentähden minä olen vetänyt sinua puoleeni armosta. ⁴Minä rakennan sinut jälleen, ja sinä tulet rakennetuksi, neitsyt Israel. Sinä kaudistat itsesi jälleen käsirummuillasi ja lähdet iloitsevaisten karkeloon. ⁵Sinä istutat jälleen viinitarhoja Samarian vuorille; ne, jotka istuttavat, saavat korjata hedelmätkin. ⁶Sillä päivä on tuleva, jolloin vartijat huutavat Efraimin vuorella: ’Nouskaa, lähtekäämme Siioniin Herran, meidän Jumalamme, tykö’. ⁷Sillä näin sanoo Herra: Riemuitkaa iloiten Jaakobista, kohottakaa riemuhuuto hänelle, joka on kansojen pää; kuuluttakaa, kiittäkää ja sanokaa: ’Auta, Herra, kansaasi, Israelin jäännöstä’. ⁸Katso, minä tuon heidät pohjoisesta maasta, kokoan heidät maan perimmäisiltä ääriä. Heissä on sokeita ja rampoja ynnä raskaita ja synnyttäväisiä: suurena joukkona he palajavat tänne. ⁹Itkien he tulevat, ja minä johdatan heitä, kun he kulkevat rukoillen. Minä vien heidät vesipuroille, tasaista tietä, jolla he eivät kompastu. Sillä minä olen Israelin isä, ja Efraim on minun esikoiseni. ¹⁰Kuulkaa Herran sana, te kansat, ilmoittakaa kaukaisissa merensaarissa ja sanokaa: Hän, joka Israelin hajoitti, on sen kokoava ja varjeleva sitä niinkuin paimen laumaansa. ¹¹Sillä Herra on lunastanut Jaakobin ja vapahtanut hänet häntä väkevämmän kädestä. ¹²Ja he tulevat ja riemuitsevat Siionin kukkulalla, tulevat virtaamaan Herran hyvyden tykö, jyvän, viinin ja öljyn ääreen, karitsain ja karjan ääreen. Ja heidän sielunsa on oleva niinkuin runsaasti kasteltu puutarha, eivätkä he enää näänny. ¹³Silloin neitsyt iloitsee karkelossa ja nuorukaiset ja vanhukset yhdessä. Minä muutan heidän surunsa riemuksi, annan heille lohdutuksen ja ilon heidän murheensa jälkeen. ¹⁴Ja minä virvoitan pappien sielut lihavuuden ääressä, ja minun kansani ravitaan minun hyvydelläni, sanoo Herra. ¹⁵Näin sanoo Herra: Kuule, Raamasta kuuluu valitus, katkera itku: Raakel itkee lapsiansa, hän ei lohdutuksesta huoli surussaan lastensa tähden, sillä niitä ei enää ole. ¹⁶Näin sanoo Herra: Pidätä äänesi itkusta, silmäsi kyyneleistä, sillä sinun työstäsi on tuleva palkka, sanoo Herra, ja he palajavat vihollisen maasta. ¹⁷Sinulla on tulevaisuuden toivo, sanoo Herra: sinun lapsesi palajavat omalle maalleen. ¹⁸Minä olen kyllä kuullut Efraimin valittavan: ’Sinä

olet kurittanut minua, olen saanut kuritusta niinkuin viikuroiva vasikka. Palauta minut, niin minä palajan; sillä sinä olet Herra, minun Jumalani. ¹⁹Sillä käännyttyäni minä kadun, ja päästyäni ymmärrykseen minä lyön lanteeseeni. Minä häpeän, tunnen häpeätä, sillä minä kannan nuoruuteni pilkkaa.’ ²⁰Eikö Efraim ole minun kallis poikani, minun lempilapseni? Sillä niin usein kuin minä puhunkin häntä vastaan, alati minä häntä muistan. Siksi minun siimpäni väräjäi hänen tähtensä: minun täytyy armahtaa häntä, sanoo Herra. ²¹Pystytä itsellesi kivimerkkejä, aseita itsellesi tienviittoja, paina mieleesi tie, polku, jota olet kulkenut. Palaja, neitsyt Israel, palaja näihin kaupunkiehis. ²²Kuinka kauan sinä mutkistelet sinne ja tänne, sinä luopiotytär? Sillä Herra luo maahan uutta: nainen miestä piirittää. ²³Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Vielä kerran sanotaan Juudan maassa ja sen kaupungeissa, kun minä käänän heidän kohtalonsa, tämä sana: ’Herra siunatkoon sinua, sinä vanhurskauden asuinsija, sinä pyhä vuori’. ²⁴Ja Juuda kaikkine kaupungeineen asuu siellä yhdessä, peltomiehet ja ne, jotka vaeltavat laumoineen. ²⁵Sillä minä virvoitan väsyneen sielun, ja jokaisen nääntyvän sielun minä ravitsen.’ ²⁶Siihen minä heräsin ja katselin, ja uneni oli minusta suloinen. ²⁷’Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä kylvän Israelin maahan ja Juudan maahan ihmisen siementä ja karjan siementä. ²⁸Ja niinkuin minä olen valvonut repiäkseni ja kukistaakseni heitä, hajottaakseni ja hävittääkseni, tuottaakseni onnettomuutta, niin minä olen valvova rakentaakseni ja istuttaakseni heitä, sanoo Herra. ²⁹Niinä päivinä ei enää sanota: ’Isät söivät raakoja rypäleitä, lasten hampaat heltyivät’; ³⁰vaan jokaisen on kuoltava oman syntivelkansa tähden. Jokaiselta ihmiseltä, joka syö raakoja rypäleitä, heltyvät hänen omat hampaansa. ³¹Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä teen Israelin heimon ja Juudan heimon kanssa uuden liiton; ³²en sellaista liittoa kuin se, jonka minä tein heidän isänsä kanssa silloin, kun minä tartuin heidän käteensä ja vein heidät pois Egyptin maasta, ja jonka liittoni he ovat rikkoneet, vaikka minä olin ottanut heidät omikseni, sanoo Herra. ³³Vaan tämä on se liitto, jonka minä teen Israelin heimon kanssa niiden päivien tultua, sanoo Herra: Minä panen lakini heidän sisimpäänsä ja kirjoitan sen heidän sydämiinsä; ja niin minä olen heidän Jumalansa, ja he ovat minun kansani. ³⁴Silloin ei enää toinen opeita toistansa eikä veli veljeänsä sanoen: ’Tuntekaa Herra’. Sillä he kaikki tuntevat minut, pienimmästä suurimpaan, sanoo Herra; sillä minä annan anteeksi heidän rikoksensa eikä enää muista heidän syntejensä. ³⁵Näin sanoo Herra, joka on pannut auringon valaisemaan päivää, kuun ja tähdet lakiensa mukaan valaisemaan yötä, hän, joka liikuttaa meren, niin että sen aallot pauhaavat - Herra Sebaot on hänen nimensä: ³⁶Jos väistyvät nämä lait minun kasvojeni edestä, silloin myös lakkaavat Israelin jälkeläiset olemasta kansa minun kasvojeni edessä ainiaan. ³⁷Näin sanoo Herra: Jos voidaan mitata taivaat ylhäällä ja tutkia maan perus-

tukset alhaalla, silloin vasta minä hylkään Israelin jälkeläiset kaikki, kaiken sen tähden, mitä he ovat tehneet, sanoo Herra. ³⁸Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin Herran kaupunki rakennetaan jälleen Hananelin-tornista Kulmaporttiin asti. ³⁹Ja edelleen mittanuora kulkee suoraan Gaarebin kukkulalle ja kääntyy sitten Gooaan. ⁴⁰Ja koko laakso, ruumiineen ja tuhkiineen, ja kaikki keto Kidronin puroon asti, Hevosportin kulmaan saakka itään päin, on oleva Herralle pyhitetty. Ei sitä enää ikinä hävitetä eikä kukisteta.”

32Sana, joka tuli Jeremialle Herralta Sidkian, Juudan kuninkaan, kymmenentenä vuotena, se on Nebukadressarin kahdeksantentoista vuotena. ²Silloin Baabelin kuninkaan sotajoukko piiritti Jerusalemiä, ja profeetta Jeremia oli suljettuna vankilan pihaan, joka on Juudan kuninkaan linnassa. ³Sinne oli Sidkia, Juudan kuningas, hänet sulkenut sanoen: ”Miksi sinä ennustat näin: Näin sanoo Herra: Katso, minä annan tämän kaupungin Baabelin kuninkaan käsiin, ja hän valloittaa sen? ⁴Ja Sidkia, Juudan kuningas, ei pääse kaldealaisten käsistä, vaan hänet annetaan Baabelin kuninkaan käsiin, ja hänen täytyy puhua hänen kanssaan suusta suuhun ja nähdä hänet silmästä silmään. ⁵Ja hän kuljettaa Sidkian Baabeliin, ja sinne hän jää, kunnes minä katson hänen puoleensa, sanoo Herra. Kun te taistelette kaldealaisia vastaan, ei teillä ole menestystä.” ⁶Ja Jeremia sanoi: ”Minulle tuli tämä Herran sana: ⁷Katso, Hanamel, setäsi Sallumin poika, tulee sinun luoksesi ja sanoo: ’Osta minun peltoni, joka on Anatotissa, sillä sinulla on lunastusoikeus, niin että saat ostaa sen.’” ⁸Ja Hanamel, setäni poika, tuli Herran sanan mukaan minun luokseni vankilan pihaan ja sanoi minulle: ”Osta minun peltoni, joka on Anatotissa, Benjaminin maassa, sillä sinulla on perintöoikeus ja sinulla on lunastusoikeus: osta se itsellesi”. Silloin minä ymmärsin, että se oli Herran sana. ⁹Ja minä ostin Hanamelilta, setäni pojalta, pellon, joka on Anatotissa, ja punnitsin hänelle rahat, seitsemäntoista sekeliä hopeata, ¹⁰kirjoitin kauppakirjan ja sinetöin sen, otin todistajat ja punnitsin rahat vaa’alla. ¹¹Sitten minä otin sinetöidyn kauppakirjan, sopimuksen ja määräykset sekä avoimen kirjan, ¹²ja annoin kauppakirjan Baarukille, Neerian, Mahsejan pojan, pojalle, serkkuni Hanamelin nähden ja todistajain nähden, jotka olivat kirjoittaneet kauppakirjan alle, ja kaikkien juutalaisten nähden, jotka istuivat vankilan pihassa, ¹³ja minä käskin Baarukia heidän nähtensä sanoen: ¹⁴”Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Ota nämä kirjat, tämä kauppakirja, sekä sinetöity että tämä avoin kirja, ja pane ne saviastiaan, että ne säilyisivät kauan aikaa. ¹⁵Sillä näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Vielä kerran ostetaan tässä maassa taloja ja peltoja ja viinitarhoja.” ¹⁶Ja annettuani kauppakirjan Baarukille, Neerian pojalle, minä rukoilin Herraa sanoen: ¹⁷”Oi Herra, Herra! Katso, sinä olet tehnyt taivaan ja maan suurella voimallasi ja ojennetulla käsivarrellasi: ei mikään ole sinulle

mahdotonta; ¹⁸sinä, joka teet laupeuden tuhansille, mutta kostat isäin pahat teot heidän jälkeensä heidän lastensa helmaan; sinä suuri, voimallinen Jumala, jonka nimi on Herra Sebaot, ¹⁹suuri neuvossa ja väkevä teossa, sinä, jonka silmät ovat avoimet tarkkaamaan kaikkia ihmislasten teitä, antaaksesi itsekullekin hänen vaelluksensa ja hänen töittensä hedelmän mukaan; ²⁰sinä, joka teit tunnustekoja ja ihmeitä Egyptin maassa ja olet tehnyt niitä hamaan tähän päivään asti sekä Israelissa että muitten ihmisten seassa, ja joka olet tehnyt itsellesi nimen, senkaltaisen kuin se tänäkin päivänä on. ²¹Sinä veit kansasi Israelin pois Egyptin maasta tunnusteoilla ja ihmeillä, väkevällä kädellä ja ojennetulla käsivarrella, suurella peljätöksellä, ²²ja annoit heille tämän maan, jonka sinä heidän isillensä vannotulla valalla olit luvannut antaa heille, maan, joka vuotaa maitoa ja mettä. ²³Mutta kun he olivat tulleet ja ottaneet sen omaksensa, eivät he kuulleet sinun ääntäsi eivätkä vaeltaaneet sinun lakisi mukaan; he eivät tehneet mitään siitä, mitä sinä olit käskenyt heidän tehdä. Silloin sinä annoit kaiken tämän onnettomuuden kohdata heitä. ²⁴Katso, piiritysvallit ovat edenneet aivan kaupunkiin asti, niin että se valloitetaan, ja kaupunki joutuu miekan, nälän ja ruton pakosta kaldealaisten valtaan, jotka sotivat sitä vastaan. Mitä sinä olet puhunut, on tapahtunut, ja katso, sinä näet sen. ²⁵Mutta kuitenkin sinä, Herra, Herra, sanoit minulle: ’Osta rahalla itsellesi pelto ja ota todistajat’, vaikka kaupunki joutuu kaldealaisten käsiin.” ²⁶Ja Jeremialle tuli tämä Herran sana: ²⁷”Katso, minä olen Herra, kaiken lihan Jumala; onko minulle mitään mahdotonta? ²⁸Sentähden, näin sanoo Herra: Katso, minä annan tämän kaupungin kaldealaisten käsiin ja Nebukadressarin, Baabelin kuninkaan, käsiin, ja hän valloittaa sen. ²⁹Ja kaldealaiset, jotka sotivat tätä kaupunkia vastaan, tulevat ja sytyttävät tämän kaupungin tuleen ja polttavat sen niine taloineen, joiden katoilla on poltettu uhreja Baalille ja vuodatettu juomauhreja vieraille jumalille, minulle mielikarvaudeksi. ³⁰Sillä Israelin ja Juudan miehet ovat hamasta nuoruudesta tehneet vain sitä, mikä on paha minun silmissäni, sillä israelilaiset ovat tuottaneet minulle ainoastaan mielikarvautta kättensä teoilla, sanoo Herra. ³¹Sillä tämä kaupunki on ollut minulle vihaksi ja kiivastukseksi hamasta siitä päivästä, jona he sen rakensivat, aina tähän päivään asti; ja niin minä heitän sen pois kasvojeni edestä ³²kaiken sen pahan tähden, minkä israelilaiset ja Juudan miehet ovat tehneet minulle mielikarvaudeksi - he, heidän kuninkaansa, ruhtinaansa, pappinsa ja profeettansa sekä Juudan miehet ja Jerusalemin asukkaat. ³³He ovat kääntäneet minulle selkänsä eivätkä kasvojansa; ja vaikka minä olen opettanut heitä varhaisesta alkaen, he eivät ole kuulleet eivätkä ottaneet varteen kuritusta. ³⁴He ovat asettaneet iljetyksensä temppeleihin, joka on otettu minun nimiini, ja saastuttaneet sen. ³⁵Ja he ovat rakentaneet Baalille uhrikukkulat, jotka ovat Ben-Hinnomin laaksossa, polttaakseen poikiansa ja tyttäriänsä uhrina Molokille, mitä minä en ole käskenyt

ja mikä ei ole minun mieleeni tullut. Tällaisia kauhistuksia he tekivät ja saivat Juudan syntiä tekemään. ³⁶Mutta nyt sanoo Herra, Israelin Jumala, näin tästä kaupungista, jonka te sanotte joutuvan Baabelin kuninkaan käsiin miekan, nälän ja ruton pakosta: ³⁷Katso, minä kokoan heidät jälleen kaikista maista, joihin minä heidät vihassani, kiivastuksessani ja suuressa suuttumuksessani karkoitan, ja palautan heidät tähän paikkaan ja annan heidän asua turvassa. ³⁸Silloin he ovat minun kansani, ja minä olen heidän Jumalansa. ³⁹Ja minä annan heille yhden sydämen ja yhden tien, niin että he pelkäävät minua kaiken elinaikansa, ja niin heidän käy hyvin ja heidän lastensa heidän jälkeensä. ⁴⁰Ja minä teen heidän kanssansa iankaikkisen liiton, niin etten käänny heistä pois, vaan teen heille hyvää; ja minä annan pelkoni heidän sydämiinsä, niin etteivät he minusta luovu. ⁴¹Ja minä iloitsen heistä, siitä että teen heille hyvää; minä istutan heidät tähän maahan uskollisesti, kaikesta sydämestäni ja kaikesta sielustani. ⁴²Sillä näin sanoo Herra: Niinkuin minä olen tuottanut tälle kansalle kaiken tämän suuren onnettomuuden, niin minä myös tuotan heille kaiken sen hyvän, minkä minä heille lupaan. ⁴³Vielä ostetaan peltoja tässä maassa, josta te sanotte: 'Se on oleva autio, vailla ihmisiä ja eläimiä, kaldealaisten käsiin annettu'. ⁴⁴Peltoja ostetaan rahalla, kauppakirjoja kirjoitetaan ja sinetöidään ja todistajia otetaan Benjaminin maassa, Jerusalemin ympäristössä ja Juudan kaupungeissa, Vuoriston, Alankomaan ja Etelämaan kaupungeissa, sillä minä käänän heidän kohtalonsa, sanoo Herra."

33Herran sana tuli Jeremialle toistamiseen, kun hän vielä oli suljettuna vankilan pihaan; se kuului näin: ²"Näin sanoo Herra, joka sen myös tekee, Herra, joka valmistaa sen ja vahvistaa sen - Herra on hänen nimensä: ³Huuda minua avuksesi, niin minä vastaan sinulle ja ilmoitan sinulle suuria ja salattuja asioita, joita sinä et tiedä. ⁴Sillä näin sanoo Herra, Israelin Jumala, tämän kaupungin taloista ja Juudan kuningasten linnoista, jotka sortuvat piiritysvallien ja miekan edessä, ⁵ja niistä, jotka ovat tulleet taistelemaan kaldealaisia vastaan, ja täyttämään talot ihmisten ruumiilla, jotka minä surmaan vihassani ja kiivastuksessani ja joiden kaiken pahuuden tähden minä olen kätkenyt kasvoni tältä kaupungilta: ⁶Katso, minä kasvatan umpeen ja lääkitsen sen haavat, ja minä parannan heidät ja avaan heille rauhan ja totuuden runsauden. ⁷Minä käänän Juudan kohtalon ja Israelin kohtalon ja rakennan heidät muinaiselleen. ⁸Ja minä puhdistan heidät kaikista heidän pahoista teoistansa, joilla he ovat rikkoneet minua vastaan, ja minä annan anteeksi kaikki heidän pahat tekonsa, joilla he ovat rikkoneet minua vastaan ja minusta luopuneet. ⁹Ja tämä kaupunki on oleva minulle kunniaksi ja iloksi, ylistykseksi ja kirkkaudeksi kaikkien maan kansojen edessä, jotka kuulevat kaiken sen hyvän, minkä minä sille teen; he peljestyvät ja vapisevat kaikkea sitä hyvää ja kaikkea sitä onnea, jonka minä sille annan. ¹⁰Näin sanoo

Herra: Vielä kerran kuullaan tässä paikassa, josta te sanotte: 'Se on oleva rauniona, vailla ihmisiä ja eläimiä'. Juudan kaupungeissa ja Jerusalemin autioilla kaduilla, joilla ei ihmistä, ei asukasta, ei eläintä ole, ¹¹riemun ja ilon huuto, huuto yljälle ja huuto morsiamelle, niiden huuto, jotka sanovat: 'Kiittäkää Herraa Sebaotia, sillä Herra on hyvä, sillä hänen armonsa pysyy iankaikkisesti', ja niiden, jotka tuovat Herran huoneeseen kiitosuhreja. Sillä minä käänän maan kohtalon muinaiselleen, sanoo Herra. ¹²Näin sanoo Herra Sebaot: Vielä kerran on tässä paikassa, joka on rauniona, vailla ihmisiä ja eläimiä, ja kaikilla sen kaupungeilla oleva laitumia, joilla paimenet lepuuttavat lampaitaan. ¹³Vuoriston kaupungeissa, Alankomaan kaupungeissa ja Etelämaan kaupungeissa, Benjaminin maassa, Jerusalemin ympäristössä ja Juudan kaupungeissa on vielä kerran lampaita kulkeva laskijan käten ohi, sanoo Herra. ¹⁴Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä täytän sen hyvän lupauksen, jonka minä olen lausunut Israelin heimosta ja Juudan heimosta. ¹⁵Niinä päivinä ja siihen aikaan minä kasvatan Daavidille vanhurskauden vesan, ja hän on tekevä oikeuden ja vanhurskauden maassa. ¹⁶Niinä päivinä Juuda pelastetaan, ja Jerusalem asuu turvassa, ja tämä on se nimi, jolla sitä kutsutaan: 'Herra, meidän vanhurskaudemme'. ¹⁷Sillä näin sanoo Herra: Aina on mies Daavidin suvusta istuva Israelin heimon valtaistuimella. ¹⁸Ja aina on mies leeviläisten pappien suvusta oleva minun edessäni uhraamassa polttouhria ja sytyttämässä ruokauhria ja toimittamassa teurasuhria joka päivä." ¹⁹Ja Jeremialle tuli tämä Herran sana: ²⁰"Näin sanoo Herra: Jos saatte rikotuksi minun liittoni päivän kanssa ja minun liittoni yön kanssa, niin että päivä ja yö eivät enää tule ajallansa, ²¹niin rikkoutuu myös minun liittoni palvelijani Daavidin kanssa, niin ettei hänellä enää ole poikaa, joka istuu kuninkaana hänen valtaistuimellansa, ja minun liittoni leeviläisten pappien, minun palvelijaini, kanssa. ²²Niinkuin taivaan joukkoa ei voida lukea eikä meren hiekkaa mitata, niin monilukuisiksi minä teen palvelijani Daavidin jälkeläiset ja leeviläiset, jotka minua palvelevat." ²³Ja Jeremialle tuli tämä Herran sana: ²⁴"Etkö ole huomannut, mitä tämä kansa puhuu sanoen: 'Ne kaksi sukukuntaa, jotka Herra valitsi, hän on hyljännyt'? Ja he halveksivat minun kansaani, niinkuin se ei enää olisikaan kansa heidän silmissänsä. ²⁵Näin sanoo Herra: Jos minun liittoni päivän ja yön kanssa on olematon, jos en ole säätänyt taivaan ja maan lakeja, ²⁶niin minä myös hylkään Jaakobin ja palvelijani Daavidin jälkeläiset, niin etten ota hänen jälkeläisistensä hallitsijoita Aabrahamin, Iisakin ja Jaakobin jälkeläisille. Sillä minä käänän heidän kohtalonsa ja armahdan heitä."

34Sana, joka tuli Jeremialle Herralta, kun Nebukadnesar, Baabelin kuningas, ja koko hänen sotajoukkonsa ja kaikki hänen valtansa alaisen maan valtakunnat ja kaikki kansat sotivat Jerusalemia ja kaikkia sen alaisia kaupunkia vastaan; se kuului näin: ²"Näin sanoo Herra, Israelin

Jumala: Mene ja sano Sidkialle, Juudan kuninkaalle, sano hänelle: Näin sanoo Herra: Katso, minä annan tämän kaupungin Baabelin kuninkaan käsiin, ja hän polttaa sen tulella. ³Ja sinä et pääse hänen käsistään, vaan sinut otetaan kiinni ja annetaan hänen käsiinsä, ja sinun täytyy nähdä Baabelin kuningas silmästä silmään, ja hän puhuu sinun kanssasi suusta suuhun, ja sinä joudut Baabeliin. ⁴Mutta kuule Herran sana, Sidkia, Juudan kuningas: Näin sanoo Herra sinusta: Sinä et ole kuoleva miekkaan. ⁵Sinä saat kuolla rauhassa; ja niinkuin sinun isillesi, aikaisemille kuninkaille, jotka olivat ennen sinua, niin poltetaan sinun kunniaksesi kuolinsuitsutus ja sinulle pidetään valittajaiset ja huudetaan: 'Voi herraamme!' Sillä minä olen sen sanonut, sanoo Herra." ⁶Ja profeetta Jeremia puhui Sidkialle, Juudan kuninkaalle, kaikki nämä sanat Jerusalemissa, ⁷kun Baabelin kuninkaan sotajoukko taisteli Jerusalemia vastaan ja kaikkia vielä jäljellä olevia Juudan kaupungeja vastaan, Laakista ja Asekaa vastaan, sillä nämä olivat jääneet jäljelle Juudan kaupungeista, varustetuista kaupungeista. ⁸Sana, joka tuli Jeremialle Herralta, sen jälkeen kuin kuningas Sidkia oli tehnyt liiton kaiken kansan kanssa, joka oli Jerusalemissa, ja heille julistanut vapautuksen, ⁹että jokaisen tuli päästää vapaaksi orjansa ja orjattarensa, hebrealainen mies ja hebrealainen nainen, niin etteivät heitä orjinansa pitäisi, ei kukaan juutalaista veljeensä. ¹⁰Ja sen kuulivat kaikki päämiehet ja kaikki kansa, jotka olivat menneet tähän liittoon, että jokaisen tuli päästää vapaaksi orjansa ja orjattarensa eikä enää pitää heitä orjinansa; ja he tottelivat ja päästivät heidät. ¹¹Mutta jälkepäin he peräytyivät liitosta ja ottivat takaisin ne orjat ja orjattaret, jotka he olivat päästäneet vapaiksi, ja pakottivat heidät orjikkeeseen ja orjattarikseen. ¹²Silloin tuli Jeremialle Herralta tämä Herran sana: ¹³"Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Minä tein teidän isänne kanssa liiton silloin, kun minä vein heidät pois Egyptin maasta, orjuuden pesästä, sanoen: ¹⁴Seitsemän vuoden kuluttua päästäkää veljenne, hebrealainen: joka on myynyt itsensä sinulle ja palvellut sinua kuusi vuotta, se päästä luotasi vapaaksi. Mutta teidän isänne eivät kuulleet minua, eivät korvaansa kallistaneet. ¹⁵Vaan nyt te olette kääntyneet ja tehneet teon, joka on oikea minun silmissäni, julistaessanne vapautuksen kukin lähimmäisellensä, ja olette tehneet liiton minun kasvojeni edessä temppelissä, joka on otettu minun nimiini. ¹⁶Mutta sitten te olette jälleen kääntyneet pois ja häväisseet minun nimeni: olette ottaneet takaisin jokainen orjansa ja orjattarensa, jotka olitte päästäneet vapaiksi omiin valtoihinsa, ja olette pakottaneet heidät olemaan orjinanne ja orjattarinanne. ¹⁷Sentähden näin sanoo Herra: Te ette kuulleet minua ettekä julistaneetkaan vapautusta kukin veljellensä ja lähimmäisellensä; katso, minä julistan teille vapautuksen, sanoo Herra: menon miekkaan, ruttoon ja nälkään. Ja minä teen teidät kauhistukseksi kaikille valtakunnille maan päällä. ¹⁸Ja minä annan ne miehet, jotka ovat rikkoneet minun liittoni, jotka eivät ole pitäneet sen liiton sanoja,

jonka he tekivät minun edessäni halkaisten kahtia uhrivasikan ja käyden sen puolikkaiden välitse, nämä miehet - ¹⁹Juudan ruhtinaat ja Jerusalemin ruhtinaat, hoviherrat ja papit sekä kaiken maan kansan, jotka kävivät vasikan puolikkaiden välitse - ²⁰ne minä annan heidän vihollistensa käsiin, niiden käsiin, jotka etsivät heidän henkeänsä; ja heidän ruumiinsa joutuvat taivaan lintujen ja maan eläinten ruuaksi. ²¹Ja Sidkian, Juudan kuninkaan, ja hänen ruhtinaansa minä annan heidän vihollistensa käsiin, niiden käsiin, jotka etsivät heidän henkeänsä, Baabelin kuninkaan sotajoukon käsiin, joka on lähtenyt pois teidän kimpustanne. ²²Katso, minä käsken heitä, sanoo Herra, ja palautan heidät tämän kaupungin kimppuun, ja he sotivat sitä vastaan, valloittavat sen ja polttavat sen tulella; ja Juudan kaupungit minä teen autioiksi, asujattomiksi."

35Sana, joka tuli Jeremialle Herralta Juudan kuninkaan Joojakimin, Joosian pojan, päivinä; se kuului: ²"Mene reekabilaisten tykö ja puhuttele heitä ja vie heidät Herran temppeliin, yhteen sen kammioista, ja anna heille viiniä juoda". ³Ja minä otin Jaasanjan, joka oli Jeremian, Habassinjan pojan, poika, sekä hänen veljensä ja kaikki hänen poikansa ja kaikki reekabilaiset ⁴ja vein heidät Herran temppeliin, Jumalan miehen Haananin, Jigdaljan pojan, poikien kammioon, joka on päämiesten kammion vieressä, ovenvartija Maasejan, Sallumin pojan, kammion yläpuolella. ⁵Ja minä asetin reekabilaisten eteen täysii viiniruukkuja ynnä maljoja ja sanoin heille: "Juokaa viiniä". ⁶Mutta he vastasivat: "Me emme juo viiniä; sillä meidän isämme Joonadab, Reekabin poika, on antanut meille tämän käskyn: Älkää, te ja teidän lapsenne, ikinä viiniä juoko; ⁷älkää rakentako taloja älkääkään kylvääkö siementä; älkää istuttako viinitarhoja, älköönkään niitä teillä olko, vaan asukaa teltoissa kaikkina elämäne päivinä, että kauan eläisitte siinä maassa, jossa te olette muukalaisina. ⁸Ja me olemme kuuliaiset isällemme Joonadabile, Reekabin pojalle, kaikessa, mitä hän on käskennyt meidän tehdä, niin että emme koskaan juo viiniä elämäme päivinä, emme me eivätkä vaimomme, eivät poikamme eivätkä tyttäremme, ⁹emmekään rakenna taloja asuaksemme, eikä meillä ole viinitarhoja, ei peltoa eikä kylvöä. ¹⁰Vaan me asumme teltoissa ja olemme kuuliaiset ja teemme kaiken, mitä isämme Joonadab on käskennyt meidän tehdä. ¹¹Mutta kun Nebukadressar, Baabelin kuningas, hyökkäsi maahan, niin me sanoimme: "Tulkaa, menkäämme Jerusalemiin kaldealaisten sotajoukkoa ja aramilaisten sotajoukkoa pakoon", ja me asetuimme Jerusalemiin." ¹²Ja Jeremialle tuli tämä Herran sana: ¹³"Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Mene ja sano Juudan miehille ja Jerusalemin asukkaille: Ettekö ota kuritusta varteen ja kuule minun sanojani? sanoo Herra. ¹⁴Joonadabin, Reekabin pojan, sanat, joilla hän kielsi poikiansa juomasta viiniä, pidetään voimassa, ja niin he eivät ole juoneet tähän päivään asti, sillä he ovat kuuliaiset isänsä käskylle. Mutta minä olen puhunut teille varhaisesta

alkaen, ja te ette ole kuulleet minua. ¹⁵Ja minä olen lähettänyt teidän tykönnne kaikki palvelijani, profeetat, varhaisesta alkaen, sanoen: Kääntykää kukin pahalta tieltänne ja parantakaa tekonne, älkää seuratko muita jumalia älkääkä niitä palvelko, niin te saatte asua siinä maassa, jonka minä olen antanut teille ja teidän isillenne; mutta te ette ole kallistaneet korvaanne, ette ole kuulleet minua. ¹⁶Joonadabin, Reekabin pojan, jälkeläiset ovat siis pitäneet voimassa isänsä käskyn, jonka hän heille antoi, mutta tämä kansa ei ole kuullut minua. ¹⁷Sentähden, näin sanoo Herra, Jumala Sebaot, Israelin Jumala: Katso, minä annan tulla Juudalle ja kaikille Jerusalemin asukkaille kaiken sen onnettomuuden, jolla minä olen heitä uhannut, koska he eivät kuulleet, kun minä heille puhuin, eivät vastanneet, kun minä heitä kutsuin.” ¹⁸Ja reekabilaisille sanoi Jeremia: ”Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Koska te olette olleet kuuliaiset isänne Joonadabin käskylle ja noudattaneet kaikkia hänen käskyjensä ja tehneet kaiken, mitä hän käski teidän tehdä, ¹⁹sentähden, näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Joonadabin, Reekabin pojan, suvussa on aina oleva mies, joka seisoo minun kasvojeni edessä”.

36Juudan kuninkaan Joojakimin, Joosian pojan, neljäntenä hallitusvuotena tuli tämä sana Jeremialle Herralta; se kuului: ²”Ota kirjakäärö ja kirjoita siihen kaikki ne sanat, jotka minä olen puhunut sinulle Israelista ja Juudasta ja kaikista pakanakansoista siitä päivästä asti, jolloin minä aloin sinulle puhua, Joosian päivästä, aina tähän päivään saakka. ³Ehkäpä Juudan heimo, kuultuaan kaiken sen onnettomuuden, jonka minä aion heille tuottaa, kääntyy, kukin pahalta tieltään, ja niin minä annan anteeksi heidän pahat tekonsa ja syntinsä.” ⁴Silloin Jeremia kutsui Baarukin, Neerian pojan, ja Baaruk kirjoitti kirjakääröön Jeremian suusta kaikki ne sanat, jotka Herra oli hänelle puhunut. ⁵Sitten Jeremia käski Baarukia sanoen: ”Minä olen estetty, en voi mennä Herran temppeliin. ⁶Mene sinä ja lue kirjakääröstä, jonka olet kirjoittanut suoraan minun suustani, Herran sanat kansan kuullen Herran temppelissä paastopäivänä; myöskin koko Juudan kuullen, kaikkien, jotka tulevat kaupungeistansa, on sinun ne luettava. ⁷Ehkäpä he rukouksessa lankeavat alas Herran eteen ja kääntyvät kukin pahalta tieltään. Sillä suuri on viha ja kiivastus, jolla Herra on uhannut tätä kansaa.” ⁸Ja Baaruk, Neerian poika, teki kaikki, niinkuin profeetta Jeremia oli käskennyt hänen tehdä, ja luki kirjasta Herran sanat Herran temppelissä. ⁹Mutta Juudan kuninkaan Joojakimin, Joosian pojan, viidentenä hallitusvuotena, yhdeksännessä kuussa, oli kaikki Jerusalemin kansa ja kaikki se kansa, joka oli tullut Juudan kaupungeista Jerusalemiin, kutsuttu pitämään paastoa Herran edessä. ¹⁰Silloin Baaruk luki kirjasta Jeremian sanat Herran temppelissä, kirjuri Gemarjan, Saafanin pojan, kammiossa, ylemmässä esipihassa, Herran temppelin uuden portin ovella, kaiken kansan kuullen. ¹¹Kun Miika, Gemarjan, Saafanin pojan, poika, oli kuullut kaikki Her-

ran sanat kirjasta, ¹²niin hän meni alas kuninkaan linnaan, kirjurin kammioon, ja katso, siellä istuivat kaikki päämiehet: kirjuri Elisama ja Delaja, Semajan poika, ja Elnatan, Akborin poika, ja Gemarja, Saafanin poika, ja Sidkia, Hannanjan poika, ja kaikki muut päämiehet. ¹³Heille Miika ilmoitti kaikki sanat, jotka hän oli kuullut Baarukin lukevan kirjasta kansan kuullen. ¹⁴Silloin kaikki päämiehet lähettivät Baarukin tykö Jehudin, joka oli Netanjan poika, joka Selemjan poika, joka Kuusin poika, ja käskivät sanoa: ”Ota käteesi kirjakäärö, josta luit kansan kuullen, ja tule tänne”. Ja Baaruk, Neerian poika, otti kirjakäärön käteensä ja meni heidän tykönsä. ¹⁵Ja he sanoivat hänelle: ”Istu ja lue meidän kuultemme”, ja Baaruk luki heidän kuultensa. ¹⁶Mutta kun he olivat kuulleet kaikki sanat, katsoivat he toisiinsa peljästyneinä ja sanoivat Baarukille: ”Meidän täytyy ilmoittaa kuninkaalle kaikki nämä sanat”. ¹⁷Ja he kysyivät Baarukilta sanoen: ”Ilmoita meille, kuinka sinä kirjoitit kaikki nämä sanat hänen suustansa”. ¹⁸Baaruk vastasi heille: ”Hän saneli minulle suustansa kaikki nämä sanat, ja minä kirjoitin ne musteella kirjaan”. ¹⁹Silloin päämiehet sanoivat Baarukille: ”Mene ja piiloudu, sinä ja Jeremia, älköönkä kukaan saako tietää, missä te olette”. ²⁰Niin he menivät kuninkaan tykö esipihaan, mutta kirjakäärön he jättivät talteen kirjuri Elisaman kammioon. Ja he ilmoittivat kuninkaalle kaikki. ²¹Silloin kuningas lähetti Jehudin hakemaan kirjakääröä, ja hän haki sen kirjuri Elisaman kammioista. Sitten Jehudi luki sen kuninkaan kuullen ja kaikkien päämiesten kuullen, jotka seisivat kuninkaan edessä. ²²Mutta kuningas istui talvihuoneessa - oli yhdeksäs kuukausi - ja hänen edessään oli palamassa hiilipannu. ²³Ja aina kun Jehudi oli lukenut kolme tai neljä palstaa, leikkasi kuningas ne pois kirjurinveitsellä ja viskasi tuleen, joka oli hiilipannussa, kunnes koko kirjakäärö oli palanut loppuun tulessa, joka oli hiilipannussa. ²⁴Mutta ei kuningas eikä kukaan hänen palvelijoistaan, jotka kuulivat kaikki nämä sanat, peljästynyt eikä reväissyt vaatteitansa. ²⁵Ja vaikka Elnatan ja Delaja ja Gemarja pyysivät hartaasti kuningasta, ettei hän polttaisi kirjakääröä, ei hän heitä kuullut. ²⁶Ja kuningas käski Jerahmeelin, kuninkaan pojan, ja Serajan, Asrielin pojan, ja Selemjan, Abdeelin pojan, ottaa kiinni kirjuri Baarukin ja profeetta Jeremian; mutta Herra kätki heidät. ²⁷Mutta sen jälkeen kuin kuningas oli polttanut kirjakäärön ynnä sanat, jotka Baaruk oli kirjoittanut Jeremian suusta, tuli Jeremialle tämä Herran sana: ²⁸”Ota taas itsellesi toinen kirjakäärö ja kirjoita siihen kaikki entiset sanat, jotka olivat edellisessäkin kirjakäärössä, jonka Juudan kuningas Joojakim poltti. ²⁹Ja sano Juudan kuninkaasta Joojakimista: Näin sanoo Herra: Sinä olet polttanut tämän kirjakäärön sanoen: 'Miksi olet kirjoittanut siihen näin: Baabelin kuningas on tuleva ja hävittävä tämän maan ja lopettava siitä ihmiset ja eläimet?' ³⁰Sentähden sanoo Herra Juudan kuninkaasta Joojakimista näin: Hänellä ei ole oleva jälkeläistä, joka istuisi Daavidin valtaistuimella; ja hänen ruumiinsa viskataan pois,

virumaan päivän helteessä ja yön kylmässä. ³¹Ja minä ranskaisen häntä ja hänen jälkeläisiänsä ja hänen palvelijoitansa heidän pahojen tekojensa tähden. Ja minä annan tulla heille ja Jerusalemin asukkaille ja Juudan miehille kaiken sen onnettomuuden, jolla minä olen heitä uhannut, vaikka he eivät ole kuulleet.” ³²Sitten Jeremia otti toisen kirjakäärön ja antoi sen kirjuri Baarukille, Neerian pojalle; ja tämä kirjoitti siihen Jeremian suusta kaikki sen kirjan sanat, jonka Juudan kuningas Joojakim oli tullessa polttanut. Ja niihin lisättiin vielä paljon samankaltaisia sanoja.

37Ja Sidkia, Joosian poika, tuli kuninkaaksi Konjan, Joojakimin pojan, sijaan; sillä Nebukadressar, Baabelin kuningas, asetti hänet kuninkaaksi Juudan maahan. ²Mutta ei hän eivätkä hänen palvelijansa eikä maan kansa totelleet Herran sanoja, jotka hän puhui profeetta Jeremian kautta. ³Ja kuningas Sidkia lähetti Juukalin, Selemjan pojan, ja pappi Sefanjan, Maasejan pojan, profeetta Jeremian tykö ja käski sanoa: ”Rukoile meidän puolestamme Herraa, meidän Jumalaamme”. ⁴Silloin vielä Jeremia sai tulla ja mennä kansan keskellä, sillä häntä ei oltu pantu vankeuteen. ⁵Mutta faraon sotajoukko oli lähtenyt liikkeelle Egyptistä; ja kun kaldealaiset, jotka piirittivät Jerusalemiä, kuuluivat siitä sanoman, lähtivät he pois Jerusalemin kimpusta. ⁶Silloin tuli profeetta Jeremialle tämä Herran sana: ⁷”Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Sanokaa näin Juudan kuninkaalle, joka on lähettänyt teidät minun tyköni kysymään minulta neuvoa: Katso, faraon sotajoukko, joka on lähtenyt teidän avuksenne, on palaava takaisin maahansa Egyptiin. ⁸Sitten kaldealaiset tulevat takaisin ja sotivat tätä kaupunkia vastaan, valloittavat sen ja polttavat tulella. ⁹Näin sanoo Herra: Älkää pettäkö itseänne sanoen: ’Kaldealaiset lähtevät pois meidän kimpustamme’. Sillä he eivät lähde. ¹⁰Ja vaikka te voittaisitte koko kaldealaisten sotajoukon, joka sotii teitä vastaan, niin ettei heistä jäisi jäljelle kuin muutamia haavoitettuja miehiä, niin nämä nousisivat pystyyn, kukin teltassansa, ja tulella polttaisivat tämän kaupungin.” ¹¹Mutta kun kaldealaisten sotajoukko faraon sotajoukon tähden oli lähtenyt pois Jerusalemiä piirtämästä, ¹²yritytti Jeremia lähteä Jerusalemistä mennäkseen Benjaminin maahan ottamaan perintömaan jaossa osansa siellä, kansan keskuudessa. ¹³Mutta kun hän oli tullut Benjaminin portille, niin siinä oleva vartionpäällikkö, jonka nimi oli Jiiria, Selemjan, Hananjan pojan, poika, otti kiinni profeetta Jeremian sanoen: ”Sinä aiot karata kaldealaisten puolelle”. ¹⁴Jeremia vastasi: ”Se on valhe! Minä en aio karata kaldealaisten puolelle.” Mutta Jiiria ei kuunnellut häntä, vaan otti Jeremian kiinni ja vei hänet päämiesten tykö. ¹⁵Ja ruhtinaat vihastuivat Jeremiaan ja löivät häntä ja panivat hänet vankeuteen kirjuri Joonatanin taloon, sillä sen he olivat laittaneet vankilaksi. ¹⁶Niin Jeremia joutui vankiluolaan ja holveihin, ja Jeremia jäi sinne kauaksi aikaa. ¹⁷Sitten kuningas Sidkia lähetti hakemaan hänet, ja kuningas kysyi häneltä salaa linnassansa

ja sanoi: ”Onko sanaa Herralta?” Jeremia vastasi: ”On”. Ja hän sanoi: ”Sinut annetaan Baabelin kuninkaan käsiin”. ¹⁸Ja Jeremia sanoi kuningas Sidkialle: ”Mitä minä olen rikkonut sinua ja sinun palvelijoitasi vastaan ja tätä kansaa vastaan, koska te olette panneet minut vankeuteen?” ¹⁹Ja missä ovat teidän profeettanne, jotka ennustivat teille sanoen: ’Ei tule Baabelin kuningas teidän kimppuunne eikä tämän maan kimppuun?’ ²⁰Ja kuule nyt, herrani, kuningas, salli minun rukoukseni langeta sinun eteesi äläkä lähetä minua takaisin kirjuri Joonatanin taloon, etten kuolisi siellä.” ²¹Silloin kuningas Sidkia käski säilyttää Jeremiaa vankilan pihassa, ja hänelle annettiin leipäkakku päivässä Leipurienkadulta, kunnes kaikki leipä oli kaupungista loppunut. Ja Jeremia jäi vankilan pihaan.

38Mutta Sefatja, Mattanin poika, ja Gedalja, Pashurin poika, ja Juukal, Selemjan poika, ja Pashur, Malkian poika, kuuluivat ne sanat, jotka Jeremia puhui kaikelle kansalle sanoen: ²”Näin sanoo Herra: Joka jää tähän kaupunkiin, se kuolee miekkaan, nälkään ja ruttoon; mutta joka menee kaldealaisten luo, se saa elää, pitää henkensä saaliinansa ja jää eloon. ³Näin sanoo Herra: Tämä kaupunki annetaan Baabelin kuninkaan sotajoukon käsiin, ja hän valloittaa sen.” ⁴Silloin päämiehet sanoivat kuninkaalle: ”Tämä mies on kuolemalla rangaistava, sillä hän herpaisee niiden sotamiesten kädet, jotka ovat jäljellä tässä kaupungissa, ja kaiken kansan kädet, kun hän heille puhuu tällaisia sanoja. Sillä ei tämä mies etsi tämän kansan menestystä, vaan onnettomuutta.” ⁵Kuningas Sidkia vastasi: ”Katso, hän on teidän käsissänne. Sillä eihän kuningas voi mitään teitä vastaan.” ⁶Silloin he ottivat Jeremian ja heittivät hänet Malkian, kuninkaan pojan, kaivoon, joka oli vankilan pihassa; he laskivat Jeremian köysillä alas. Mutta kaivossa ei ollut vettä, vaan liejua, ja Jeremia vajosi liejuun. ⁷Mutta etiopialainen Ebed-Melek, hoviherra, joka oli kuninkaan linnassa, kuuli, että he olivat panneet Jeremian kaivoon; mutta kuningas istui Benjaminin portissa. ⁸Niin Ebed-Melek meni kuninkaan linnasta ja puhutteli kuningasta sanoen: ⁹”Herrani, kuningas! Nuo miehet ovat pahoin tehneet kaikessa, mitä ovat tehneet profeetta Jeremialle: he ovat heittäneet hänet kaivoon, kuolemaan nälkään siihen paikkaansa.” Sillä kaupungissa ei ollut enää leipää. ¹⁰Silloin kuningas käski etiopialaista Ebed-Melekiä sanoen: ”Ota mukaasi täältä kolmekymmentä miestä ja nosta profeetta Jeremia kaivosta, ennenkuin hän kuolee”. ¹¹Ja Ebed-Melek otti miehet mukaansa ja meni kuninkaan linnaan, aarekammion alla olevaan paikkaan, ja otti sieltä rikkinäisiä ja kuluneita vaateriepuja ja laski ne köysillä Jeremialle kaivoon. ¹²Sitten etiopialainen Ebed-Melek sanoi Jeremialle: ”Pane nämä rikkinäiset ja kuluneet vaaterievut kainaloihisi köytten alle”, ja Jeremia teki niin. ¹³Sitten he vetivät Jeremian köysillä ylös ja nostivat hänet kaivosta. Ja Jeremia jäi vankilan pihaan. ¹⁴Mutta kuningas Sidkia lähetti hakemaan profeetta Jeremian tykönsä Herran

temppelein kolmanteen sisäänkäytävään. Ja kuningas sanoi Jeremialle: ”Minä kysyn sinulta jotakin; älä salaa minulta mitään”.¹⁵ Mutta Jeremia vastasi Sidkialle: ”Jos minä sinulle jotakin ilmoitan, niin sinähän surmautat minut. Ja jos minä sinua neuvon, et sinä minua kuule.”¹⁶ Silloin kuningas Sidkia vannoi salaa Jeremialle sanoen: ”Niin totta kuin Herra elää, joka on luonut tämän meidän elämämme: minä en sinua surmauta enkä jätä sinua näiden miesten käsiin, jotka etsivät sinun henkeäsi”.¹⁷ Silloin Jeremia sanoi Sidkialle: ”Näin sanoo Herra, Jumala Sebaot, Israelin Jumala: Jos sinä menet Baabelin kuninkaan päämiesten tykö, niin sinun henkesi säilyy, eikä tätä kaupunkia tulella polteta, ja sinä ja sinun huoneesi saatte elää.”¹⁸ Mutta jos sinä et mene Baabelin kuninkaan päämiesten tykö, niin tämä kaupunki annetaan kaldealaisten käsiin, ja he polttavat sen tulella, etkä sinäkään pelastu heidän käsistensä.”¹⁹ Silloin kuningas Sidkia sanoi Jeremialle: ”Minä pelkään niitä juutalaisia, jotka ovat menneet kaldealaisten puolelle, pelkään, että minut jätetään heidän käsiinsä ja he pitävät minua pilkkanansa”.²⁰ Mutta Jeremia sanoi: ”Ei jätetä. Kuule vain Herran ääntä, kuule, mitä minä sinulle puhun, niin sinun käy hyvin, ja sinun henkesi säilyy.”²¹ Mutta jos sinä et tahdo mennä, niin tämä on se sana, jonka Herra on minulle näyttänyt: ”Katso, kaikki naiset, jotka ovat jäljellä Juudan kuninkaan linnassa, viedään Baabelin kuninkaan päämiesten luokse, ja katso, he sanovat: ’Sinun ystäväsi ovat sinut viekoitelleet ja saaneet sinut valtaansa; sinun jalkasi vajosivat liejuun - he vetäytyivät pois.’”²³ Ja kaikki sinun vaimosi ja lapsesi viedään kaldealaisten luokse, etkä sinä pelastu näiden käsistä, vaan Baabelin kuninkaan käsi tarttuu sinuun, ja sinä saatat tämän kaupungin tulella poltettavaksi.”²⁴ Silloin Sidkia sanoi Jeremialle: ”Älköön kukaan saako tietää tästä puhelusta, muutoin sinä kuolet.”²⁵ Mutta jos päämiehet kuulevat, että minä olen puhunut sinun kanssasi, ja tulevat sinun luoksesi ja sanovat sinulle: ’Ilmoita meille, mitä olet puhunut kuninkaalle ja mitä kuningas on puhunut sinulle - älä salaa sitä meiltä, muutoin me surmaamme sinut’ -²⁶ niin sano heille: ’Minä annoin rukoukseni langeta kuninkaan eteen, ettei hän lähettäisi minua takaisin Joonatanin taloon, kuolemaan sinne.’”²⁷ Ja kaikki ruhtinaat tulivat Jeremian tykö ja kysyivät häneltä, ja hän ilmoitti heille kaiken, mitä kuningas oli käskenyt hänen ilmoittaa. Niin he jättivät hänet rauhaan, sillä asiasta ei oltu mitään kuultu.²⁸ Ja Jeremia jäi olemaan vankilan pihassa siihen päivään asti, jona Jerusalemin valloitettiin.

39 Kun Jerusalemin oli valloitettu - sillä Juudan kuninkaan Sidkian yhdeksäntenä hallitusvuotena, kymmenennessä kuussa, oli Nebukadressar, Baabelin kuningas, kaikkine sotajoukkoineen hyökännyt Jerusalemin kimppuun ja saartanut sen,² ja Sidkian yhdenentoista hallitusvuotena, neljännessä kuussa, kuukauden yhdeksäntenä päivänä, oli kaupunki vallattu³ - niin kaikki Baabelin kuninkaan päämiehet tulivat ja asettuivat Keskiporttiin: Neergal-Sareser

Samgar-Nebo, Sarsekim, ylimmäinen hoviherra, Neergal-Sareser, ylimmäinen tietäjä, ja kaikki muut Baabelin kuninkaan päämiehet.⁴ Kun Sidkia, Juudan kuningas, ja kaikki sotilaat näkivät heidät, niin he pakenivat ja lähtivät yöllä kaupungista kuninkaan puutarhaa kohti molempain muurien välisestä portista, ja hän lähti Aromaahan päin.⁵ Mutta kaldealaisten sotajoukko ajoi heitä takaa, ja he saavuttivat Sidkian Jerikon aroilla. Ja he ottivat hänet kiinni ja veivät hänet Nebukadressarin, Baabelin kuninkaan, eteen Riblaan, joka on Hamatin maassa, ja tämä julisti hänelle tuomion.⁶ Ja Baabelin kuningas teurastutti Sidkian pojat Riblassa hänen silmiensä edessä; ja kaikki Juudan ylimykset Baabelin kuningas teurastutti.⁷ Sitten hän sokaisutti Sidkian silmät ja kytketti hänet vaskikahleisiin viedäkseen hänet Baabeliin.⁸ Kuninkaan linnan ja kansan talot kaldealaiset polttivat tulella, ja Jerusalemin muurit he repivät maahan.⁹ Ja loput kansasta, jotka olivat jäljellä kaupungissa, sekä ne, jotka olivat menneet hänen puolelensa - loput kansasta, jotka olivat jäljellä - vei Nebusaradan, henkivartijain päällikkö, pakkosiirtolaisuuteen Baabeliin.¹⁰ Mutta köyhimmät kansasta, joilla ei ollut mitään, Nebusaradan, henkivartijain päällikkö, jätti Juudan maahan ja antoi heille sinä päivänä viinitarhoja ja peltoja.¹¹ Ja Nebukadressar, Baabelin kuningas, oli antanut Nebusaradanille, henkivartijain päällikölle, Jeremiasta tämän käskyn: ”Ota hänet ja pidä hänestä huoli; älä tee hänelle mitään pahaa, vaan tee hänelle niin, kuin hän itse sinulle sanoo”.¹³ Silloin lähettivät Nebusaradan, henkivartijain päällikkö, Nebusasan, ylimmäinen hoviherra, Neergal-Sareser, ylimmäinen tietäjä, ja kaikki muut Baabelin kuninkaan ylimmäiset¹⁴ - nämä lähettivät noutamaan Jeremian vankilan pihasta ja antoivat hänet Gedaljalle, Saafanin pojan Ahikamin pojalle, että tämä veisi hänet kotiin, ja niin hän jäi kansan keskuuteen.¹⁵ Jeremialle oli tullut tämä Herran sana hänen ollessaan suljettuna vankilan pihaan: ”Mene ja sano etiopialaiselle Ebed-Melekille näin: Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Katso, minä toteutan sanani tälle kaupungille onnettomuudeksi eikä onneksi; ja tämä tapahtuu sinun edessäsi sinä päivänä.¹⁷ Mutta sinut minä pelastan sinä päivänä, sanoo Herra, etkä sinä ole joutuva niiden miesten käsiin, joita sinä pelkää. ”¹⁸ Sillä minä pelastan sinut, niin ettet kaadu miekkaan, vaan saat pitää henkesi saaliinasi, koska sinä turvasit minuun, sanoo Herra.”

40 Sana, joka tuli Jeremialle Herralta, sen jälkeen kuin Nebusaradan, henkivartijain päällikkö, oli päästänyt hänet menemään Raamasta, jonne hän oli haettanut hänet, kun hän oli kahleilla sidottuna kaikkien Baabeliin vietävien Jerusalemin ja Juudan pakkosiirtolaisten joukossa.² Henkivartijain päällikkö haetti Jeremian ja sanoi hänelle: ”Herra, sinun Jumalasi, on uhannut tällä onnettomuudella tätä paikkaa,³ ja Herra on antanut sen tulla ja on tehnyt, niinkuin hän on puhunut; sillä te olette tehneet syntiä Herraa vastaan

ettekä ole kuulleet hänen ääntänsä, ja niin on tämä tapahtunut teille. ⁴Ja katso, nyt minä tänä päivänä päästän sinut kahleista, jotka ovat käsissäsi. Jos näet hyväksi tulla minun kanssani Baabeliin, niin tule, ja minä pidän sinusta huolen. Mutta jos et näe hyväksi tulla minun kanssani Baabeliin, niin älä tule. Katso, koko maa on edessäsi; minne näet hyväksi ja oikeaksi mennä, sinne mene.” ⁵Mutta kun tämä vielä viivytteli palaamistaan, sanoi hän: ”Palaa Gedaljan tykö, joka on Saafanin pojan Ahikamin poika, hänen, jonka Baabelin kuningas on asettanut Juudan kaupunkien käskynhaltijaksi, ja jää hänen luoksensa kansan keskuuteen; tahi mene, minne vain näet oikeaksi mennä”. Ja henkivartijain päällikkö antoi hänelle evästä ja lahjoja ja päästi hänet menemään. ⁶Niin Jeremia meni Gedaljan, Ahikamin pojan, tykö Mispaan ja asui hänen luonaan maahan jääneen kansan keskuudessa. ⁷Kun kaikki sotaväen päälliköt, jotka olivat maaseudulla, he ja heidän miehensä, kuulivat, että Baabelin kuningas oli asettanut Gedaljan, Ahikamin pojan, käskynhaltijaksi maahan ja jättänyt hänen haltuunsa ne miehet, vaimot ja lapset sekä ne maan köyhät, joita ei oltu siirretty Baabeliin, ⁸niin he tulivat Gedaljan luo Mispaan: Ismael, Netanjan poika, Joohanan ja Joonatan, Kaareahin pojat, Seraja, Tanhumetin poika, nefotalaisen Eefain pojat ja Jesanja, maakatilaisen poika, he ja heidän miehensä. ⁹Ja Gedalja, Saafanin pojan Ahikamin poika, vannoi heille ja heidän miehilleen sanoen: ”Älkää peljätkö palvella kaldealaisia; asukaa maassa ja palvelkaa Baabelin kuningasta, niin teidän käy hyvin. ¹⁰Katso, minä itse asun Mispassa palvellakseni niitä kaldealaisia, jotka tulevat meidän luoksemme; mutta te kootkaa viiniä ja hedelmiä ja öljyä ja pankaa astioihinne ja asukaa kaupungeissanne, jotka olette ottaneet haltuunne.” ¹¹Ja kaikki nekin juutalaiset, jotka olivat Mooabissa ja ammonilaisten keskuudessa ja Edomissa sekä kaikissa muissa maissa, saivat kuulla, että Baabelin kuningas oli jättänyt Juudaan jäännöksen ja asettanut näille käskynhaltijaksi Gedaljan, joka oli Saafanin pojan Ahikamin poika. ¹²Ja niin kaikki juutalaiset palasivat takaisin kaikista paikoista, joihin heitä oli karkoitettu, ja tulivat Juudan maahan Mispaan, Gedaljan tykö, ja he korjasivat viiniä ja hedelmiä ylen runsaasti. ¹³Mutta Joohanan, Kaareahin poika, ja kaikki sotaväen päälliköt, jotka olivat maaseudulla, tulivat Gedaljan tykö Mispaan ¹⁴ja sanoivat hänelle: ”Tiedätkö, että ammonilaisen kuningas Baalis on lähettänyt Ismaelin, Netanjan pojan, lyömään sinut kuoliaaksi?” Mutta Gedalja, Ahikamin poika, ei uskonut heitä. ¹⁵Silloin Joohanan, Kaareahin poika, sanoi Gedaljalle Mispassa salaa näin: ”Minäpä menen ja lyön kuoliaaksi Ismaelin, Netanjan pojan, kenenkään tietämättä! Miksi hän saa lyödä sinut kuoliaaksi, niin että kaikki juutalaiset, jotka ovat kokoontuneet sinun luoksesi, hajaantuvat ja Juudan jäännös hukkuu?” ¹⁶Mutta Gedalja, Ahikamin poika, vastasi Joohananille, Kaareahin pojalle: ”Älä tee sitä, sillä sinä puhut valhetta Ismaelistä”.

41 Mutta seitsemännessä kuussa Ismael, Elisaman pojan Netanjan poika, joka oli kuninkaallista sukua ja kuninkaan ylimmäisiä, tuli Gedaljan, Ahikamin pojan, tykö Mispaan, mukanaan kymmenen miestä. Siellä Mispassa he sitten aterioivat yhdessä. ²Silloin nousi Ismael, Netanjan poika, ynnä ne kymmenen miestä, jotka olivat hänen kanssaan, ja he löivät miekalla kuoliaaksi Gedaljan, joka oli Saafanin pojan Ahikamin poika. Niin Ismael surmasi hänet, jonka Baabelin kuningas oli asettanut käskynhaltijaksi maahan. ³Myöskin kaikki juutalaiset, jotka olivat Gedaljan luona Mispassa, sekä kaldealaiset, jotka sieltä tavattiin, sotamiehet, Ismael löi kuoliaaksi. ⁴Toisena päivänä, sen jälkeen kuin hän oli surmannut Gedaljan, kun ei kukaan sitä vielä tietänyt, ⁵tuli Sikemistä, Siilosta ja Samariasta kahdeksankymmentä miestä, parta ajettuna, vaatteet revittyinä ja iho viileskeltynä, ja heillä oli käsissään ruokauhreja ja suitsutusta, vietäväksi Herran temppeleihin. ⁶Ja Ismael, Netanjan poika, meni Mispasta heitä vastaan, lakkaamatta itkien käydessänsä. Ja kun hän kohtasi heidät, sanoi hän heille: ”Tulkaa Gedaljan, Ahikamin pojan, tykö”. ⁷Mutta kun he olivat tulleet keskelle kaupunkia, teurastivat heidät Ismael, Netanjan poika, ja ne miehet, jotka olivat hänen kanssaan, ja heittivät heidät kaivoon. ⁸Mutta heidän joukossaan oli kymmenen miestä, jotka sanoivat Ismaelille: ”Älä surmaa meitä, sillä meillä on kedolla kätöksissä nisuja, ohria, öljyä ja hunajaa”. Niin hän herkesi eikä surmannut heitä heidän veljiensä joukkoon. ⁹Ja kaivo, johon Ismael heitti kaikkien niiden miesten ruumiit, jotka hän oli lyönyt kuoliaaksi, samoin kuin Gedaljan, oli se, jonka kuningas Aasa oli teettänyt Baesan, Israelin kuninkaan, hyökkäyksen varalta; sen täytti nyt Ismael, Netanjan poika, murhattuilla. ¹⁰Sitten Ismael otti vangeiksi kaikki kansan tähteet, mitä Mispassa oli, kuninkaan tyttäret ja kaiken Mispaan jäljelle jääneen kansan, jonka käskynhaltijaksi Nebusardan, henkivartijain päällikkö, oli asettanut Gedaljan, Ahikamin pojan - ne Ismael, Netanjan poika, otti vangeiksi ja lähti kulkemaan pois ammonilaisten luo. ¹¹Mutta kun Joohanan, Kaareahin poika, ja kaikki sotaväen päälliköt, jotka olivat hänen kanssaan, saivat kuulla kaiken sen pahan, minkä Ismael, Netanjan poika, oli tehnyt, ¹²niin he ottivat kaikki miehensä ja lähtivät taistelemaan Ismaelia, Netanjan poikaa, vastaan; ja he tapasivat hänet suuren vesilammikon luona, joka on Gibeonissa. ¹³Mutta kun kaikki kansa, joka oli Ismaelin mukana, näki Joohananin, Kaareahin pojan, ja kaikki sotaväen päälliköt, jotka olivat hänen kanssaan, niin he ihastuivat; ¹⁴ja kaikki kansa, jonka Ismael oli ottanut vangiksi Mispasta, kääntyi takaisin ja meni Joohananin, Kaareahin pojan, puolelle. ¹⁵Mutta Ismael, Netanjan poika, pääsi kahdeksan miehen kanssa Joohanania pakoon ja lähti ammonilaisten luo. ¹⁶Ja Joohanan, Kaareahin poika, ja kaikki sotaväen päälliköt, jotka olivat hänen kanssaan, ottivat kaikki kansan tähteet, jotka hän oli palauttanut Ismaelin, Netanjan pojan, tyköä Mispasta, sen jälkeen kuin tämä oli lyönyt Gedaljan, Ahikamin pojan,

kuoliaaksi: miehiä, sotilaita, naisia ja lapsia ja hoviherroja, jotka hän oli palauttanut Gibeonista. ¹⁷Ja he kuljivat, mutta pysähtyivät Kimhamin majapaikkaan, joka on lähellä Beetlehemia, lähteäkseen sitten Egyptiin ¹⁸kaldealaisia pakoon, sillä he pelkäsivät heitä, koska Ismael, Netanjan poika, oli lyönyt kuoliaaksi Gedaljan, Ahikamin pojan, jonka Baabelin kuningas oli asettanut käskynhaltijaksi maahan.

42Silloin astuivat esiin kaikki sotaväen päälliköt ja Joohanan, Kaareahin poika, ja Jesanja, Hoosajan poika, ynnä kaikki kansa, pienimmästä suurimpaan, ²ja sanoivat profeetta Jeremialle: ”Langetkoon rukouksemme sinun eteesi, ja rukoile puolestamme Herraa, Jumalaasi, kaiken tämän jäännöksen puolesta; sillä suuresta luvusta on meitä jäänyt jäljelle vähän, niinkuin omat silmäsi näkevät meitä olevan.” ³Ja Herra, sinun Jumalasi, ilmoittakoon meille, mitä tietä meidän on kuljettava, ja mitä meidän on tehtävä.” ⁴Silloin profeetta Jeremia vastasi heille: ”Minä kuulen. Katso, minä rukoilen Herraa, teidän Jumalanne, niinkuin sanotte, ja kaiken sen, mitä Herra teille vastaa, minä ilmoitan teille; en salaa teiltä mitään.” ⁵Ja he sanoivat Jeremialle: ”Olkoon Herra totinen ja luotettava todistaja meitä vastaan, jollemme tee aivan sen sanan mukaan, jonka Herra, sinun Jumalasi, lähettää sinut meille tuomaan. ⁶Olkoon se hyvä tahi paha: Herran ääntä, meidän Jumalamme, jonka tykö me sinut lähettämme, me tottelemme, että meidän hyvin kävisi, kun tottelemme Herran, meidän Jumalamme, ääntä.” ⁷Kymmenen päivän kuluttua tuli Herran sana Jeremialle, ⁸ja hän kutsui Joohananin, Kaareahin pojan, ja kaikki sotaväen päälliköt, jotka olivat tämän kanssa, ynnä kaiken kansan, pienimmästä suurimpaan. ⁹Ja hän sanoi heille: ”Näin sanoo Herra, Israelin Jumala, jonka tykö te lähettitte minut laskemaan rukouksenne hänen eteensä: ¹⁰Jos te jäätte tähän maahan, niin minä rakennan teidät enkä hajota maahan, istutan teidät enkä revi pois, sillä minä kadun sitä onnettomuutta, jonka olen tuottanut teille. ¹¹Älkää peljätkö Baabelin kuningasta, jota te nyt pelkätte. Älkää peljätkö häntä, sanoo Herra; sillä minä olen teidän kanssanne, minä autan teitä ja pelastan teidät hänen käsistänne. ¹²Ja minä annan teille armon, niin että hän teitä armahtaa ja antaa teidän palata takaisin maahanne. ¹³Mutta jos te sanotte: ’Me emme jää tähän maahan’, ettekä tottele Herran, teidän Jumalanne, ääntä, ¹⁴vaan sanotte: ’Ei! Me lähdemme Egyptiin, jossa meidän ei tarvitse nähdä sotaa, ei kuulla pasunan ääntä eikä kärsiä leivän nälkää, ja sinne me jäämme asumaan’ - ¹⁵niin kuulkaa siis nyt Herran sana, te Juudan tähteet: Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Jos te todella käänntätte kasvonne Egyptiä kohti ja menette sinne asumaan muukalaisina, ¹⁶niin miekka, jota te pelkätte, on saavuttava teidät siellä Egyptin maassa, ja nälkä, joka teitä huolettaa, seuraa kintereillänne Egyptiin, ja sinne te kuolette. ¹⁷Ja kaikki ne miehet, jotka kääntävät kasvonsa Egyptiä kohti asuakseen siellä

muukalaisina, kuolevat miekkaan, nälkään ja ruttoon, eikä ainoakaan heistä pääse pakoon eikä pelastu siitä onnettomuudesta, jonka minä annan heille tulla. ¹⁸Sillä näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Niinkuin minun vihani ja kiivastukseni on vuodatettu Jerusalemin asukasten ylitse, niin minun kiivastukseni on vuotava teidän ylitsenne, jos te menette Egyptiin, ja te tulette kiroukseksi ja kauhistukseksi, kiroussanaksi ja häväistykseksi ettekä enää saa nähdä tätä paikkaa. ¹⁹Herra sanoo teille, te Juudan tähteet: Älkää menkö Egyptiin.” Se tietäkää, että minä olen tänä päivänä teitä varoittanut. ²⁰Te eksytitte itsenne, kun lähettitte minut Herran, teidän Jumalanne, tykö sanoen: ”Rukoile puolestamme Herraa, meidän Jumalaamme; ja kaikki, mitä Herra, meidän Jumalamme, sanoo, ilmoita meille, niin me teemme sen”. ²¹Minä olen sen tänä päivänä teille ilmoittanut, mutta te olette tottelemattomat Herran, teidän Jumalanne, äänelle kaikessa, mitä varten hän on lähettänyt minut teidän tyköne. ²²Nyt siis tietäkää, että te kuolette miekkaan, nälkään ja ruttoon siinä paikassa, johon te haluatte mennä, siellä muukalaisina asumaan.

43Mutta kun Jeremia oli loppuun asti puhunut kaikelle kansalle kaikki Herran, heidän Jumalansa, sanat, jotka Herra, heidän Jumalansa, oli lähettänyt hänet tuomaan heille - kaikki ne sanat, - ²niin Asarja, Hoosajan poika, ja Joohanan, Kaareahin poika, ja kaikki julkeat miehet sanoivat Jeremialle: ”Sinä puhut valhetta; Herra, meidän Jumalamme, ei ole lähettänyt sinua sanomaan: ’Älkää menkö Egyptiin, siellä muukalaisina asumaan’; ³vaan Baaruk, Neerian poika, kiihoittaa sinua meitä vastaan antaakseen meidät kaldealaisten käsiin tapettaviksi tai vietäviksi pakosiirtolaisuuteen Baabeliin”. ⁴Ja Joohanan, Kaareahin poika, ja kaikki sotaväen päälliköt ja kaikki kansa olivat tottelemattomat Herran äänelle eivätkä jääneet Juudan maahan, ⁵niin Joohanan, Kaareahin poika, ja kaikki sotaväen päälliköt ottivat kaikki Juudan tähteet, jotka olivat kaikista kansakunnista, jonne heidät oli karkoitettu, palanneet asumaan Juudan maahan: ⁶miehet, naiset ja lapset, kuninkaan tyttäret ja kaiken sen väen, jonka Nebusaradan, henkivartijain päällikkö, oli jättänyt Gedaljan huostaan, joka oli Saafanin pojan Ahikamin poika, sekä profeetta Jeremian ja Baarukin, Neerian pojan. ⁷Ja he menivät Egyptin maahan, sillä he eivät kuulleet Herran ääntä. Ja niin he tulivat Tahpanheeseen. ⁸Ja tämä Herran sana tuli Jeremialle Tahpanheessa: ⁹”Ota käsiisi suuria kiviä ja kätke ne muurilaastiin, tiilikivipenkereeseen, joka on faraon linnan oven edustalla Tahpanheessa, juutalaisten miesten nähdessä. ¹⁰Ja sano heille: Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Katso, minä lähettän hakemaan palvelijani Nebukadressarin, Baabelin kuninkaan, ja asetan hänen valtaistuimensa näiden kivien päälle, jotka minä olen kätkenyt, ja hän on levittävä loistomattonsa niiden yli. ¹¹Ja hän tulee ja lyö Egyptin maata: joka ruton oma, se ruttoon, joka vankeuden, se vankeuteen, joka miekan, se miekkaan! ¹²Ja minä

sytytän Egyptin jumalien temppelit tuleen, ja hän polttaa ne ja vie jumalat pois saaliinansa. Ja hän puhdistaa Egyptin maan syöpäläisistä, niinkuin paimen puhdistaa vaatteensa syöpäläisistä, ja lähtee sieltä vammautonna. ¹³Ja hän murskaa patsaat Egyptin maan Beet-Semeksestä, ja Egyptin jumalien temppelit hän polttaa tulella.”

44Sana, joka tuli Jeremialle kaikkia niitä juutalaisia vastaan, jotka asuivat Egyptin maassa, asuivat Migdolissa, Tahpanheessa, Noofissa ja Patroksen maakunnassa; se kuului: ²”Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Te olette nähneet kaiken sen onnettomuuden, jonka minä olen antanut tulla Jerusalemilta ja kaikille Juudan kaupungeille. Katso, ne ovat nyt raunioina, eikä niissä asukasta ole, ³heidän pahuutensa tähden, jota he tekivät, vihoittaen minut, kun menivät ja polttivat uhreja muille jumalille, palvelivat niitä, joita he eivät tunteneet, eivät he ettekä te eivätkä teidän isänne. ⁴Ja varhaisesta alkaen minä lähetin teidän tykönnöksi kaikki palvelijani, profetat, sanomaan: ’Älkää tehkö näitä kauhistuksia, joita minä vihaan.’ ⁵Mutta he eivät kuulleet, eivät korvaansa kallistaneet, niin että olisivat kääntyneet pois pahuudestaan ja lakanneet polttamasta uhreja muille jumalille. ⁶Ja niin vuoti minun kii-vastukseni ja vihani alas ja paloi Juudan kaupungeissa ja Jerusalemin kaduilla, ja ne tulivat raunioiksi, autioiksi, niinkuin ne tänä päivänä ovat. ⁷Ja nyt sanoo Herra, Jumala Sebaot, Israelin Jumala, näin: Miksi tuotatte itsellenne suuren onnettomuuden, hävitätte miehet ja vaimot, lapset ja imeväiset Juudasta, niin ettette jätä itsestänne jäännöskään? ⁸Te vihoitatte minut kättenne töillä, kun poltatte uhreja muille jumalille Egyptin maassa, johon te olette tulleet, täällä muukalaisina asumaan. Niin te tuotatte itsellenne häviön ja tulette kiroussanaksi ja häväistykseksi kaikissa maan kansoissa. ⁹Oletteko unhottaneet isänne pahat teot ja Juudan kuningasten pahat teot ja heidän vaimojensa pahat teot, omat pahat tekonne ja vaimojenne pahat teot, mitä he ovat tehneet Juudan maassa ja Jerusalemin kaduilla? ¹⁰He eivät ole murtuneet tähän päivään asti, eivät pelkää, eivät vaella minun lakini ja minun käskyjeni mukaan, jotka minä olen antanut teille ja teidän isillenne. ¹¹Sentähden, näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Katso, minä käännän kasvoni teitä vastaan onnettomuudeksi, hävittääkseni koko Juudan. ¹²Ja minä tempaan pois Juudan jäännöksen, ne jotka käänsivät kasvonsa Egyptin maata kohti mennäkseen siellä muukalaisina asumaan, ja he hukkuvat kaikki. Egyptin maassa he kaatuvat miekkaan, hukkuvat nälkään, pienimmästä suurimpaan asti he kuolevat miekkaan ja nälkään; ja he tullevat kiroukseksi ja kauhistukseksi, kiroussanaksi ja häväistykseksi. ¹³Ja minä rankaisen niitä, jotka asuvat Egyptin maassa, niinkuin minä rankaisin Jerusalemia, miekalla, nälällä ja rutolla. ¹⁴Ei jää pakooppäässeitä, ei pelastuneita Juudan jäännöksestä, niistä, jotka ovat tulleet asumaan muukalaisina täällä Egyptin maassa, eivätkä he palaa Juu-

dan maahan, jonne heidän sielunsa halajaa jälleen, heidän siellä asuaksensa; sillä sinne on palaava vain muutamia pakolaisia.” ¹⁵Mutta kaikki miehet, jotka tiesivät vaimojensa polttavan uhreja muille jumalille, ja kaikki naiset, jotka seisivat siellä suurena joukkona, ja kaikki kansa, joka asui Egyptin maassa, Patroksessa, vastasivat Jeremialle sanoen: ¹⁶”Mitä sinä olet Herran nimessä meille puhunut, siinä me emme sinua tottele; ¹⁷vaan me täytämme joka lupauksen, mikä suustamme on lähtenyt, poltamme uhreja taivaan kuningattarelle ja vuodatamme hänelle juomauhreja, niinkuin teimme me ja meidän isämme, meidän kuninkaamme ja ruhtinaamme Juudan kaupungeissa ja Jerusalemin kaduilla; ja silloin meillä oli leipää yltäkyllin, ja meidän oli hyvä olla emmekä nähneet onnettomuutta. ¹⁸Mutta siitä asti, kun me lakkasimme polttamasta uhreja taivaan kuningattarelle ja vuodattamasta hänelle juomauhreja, on osanamme ollut kaiken puute ja hukkuminen miekkaan ja nälkään. ¹⁹Ja kun me poltamme uhreja taivaan kuningattarelle ja vuodatamme hänelle juomauhreja, niin miestemme luvattako teemme hänelle uhrikakkuja, hänen kuvansa muotoisia, ja vuodatamme hänelle juomauhreja?” ²⁰Silloin Jeremia sanoi kaikelle kansalle, miehille ja naisille, kaikelle kansalle, joka oli hänelle näin vastannut: ²¹”Eikö sitä uhrisavua, jota te olette suitsuttaneet Juudan kaupungeissa ja Jerusalemin kaduilla, te ja teidän isänne, teidän kuninkaanne ja ruhtinaanne ja maan kansa, Herra muista ja pidä mielessänsä? ²²Eikä Herra voinut sitä enää kärsiä teidän tekojenne pahuuden tähden, kauhistusten tähden, joita te teitte, ja niin teidän maanne tuli raunioiksi ja autioksi ja kiroussanaksi, tuli asujattomaksi, niinkuin se tänä päivänä on. ²³Sentähden että te poltatte uhreja ja teitte syntiä Herraa vastaan, ette totelleet Herran ääntä ettekä vaeltaneet hänen lakinsa, käskyjensä ja säädöksiensä mukaan, sentähden tämä onnettomuus on kohdannut teitä, niinkuin nyt on tapahtunut.” ²⁴Jeremia sanoi vielä kaikelle kansalle ja kaikille naisille: ”Kuulkaa Herran sana, kaikki Juuda, joka olet Egyptin maassa. ²⁵Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Mitä te ja teidän vaimonne olette suullanne puhuneet, sen te panette käsillänne täytäntöön, sanoen: ’Me täytämme lupauksemme, joilla olemme luvanneet polttaa uhreja taivaan kuningattarelle ja vuodattaa hänelle juomauhreja’. Niinpä pitääkö lupauksenne, pankaa lupauksenne täytäntöön! ²⁶Sentähden kuulkaa Herran sana, kaikki Juuda, te jotka asutte Egyptin maassa: Katso, minä vannon suuren nimeni kautta, sanoo Herra: Totisesti, ei ole ainoakaan Juudan mies enää mainitseva suullaan minun nimeäni, niin että sanoisi: ’Niin totta kuin Herra, Herra elää’ - ei koko Egyptin maassa. ²⁷Katso, minä valvon, mutta heille onnettomuudeksi, ei onneksi; ja jokainen Juudan mies, joka on Egyptin maassa, on hukkuva miekkaan ja nälkään, kunnes heistä on tullut loppu. ²⁸Vain vähäinen joukko miekasta pelastuneita on palajava Egyptin maasta Juudan maahan; ja Juudan koko jäännös, ne jotka tulivat Egyptin maahan, siellä muukalaisina asumaan,

tulevat tietämään, kumpaisenko sana toteutuu, minun vai heidän. ²⁹Ja tämä on oleva sen merkinä, sanoo Herra, että minä rankaisen teitä tässä paikassa, tietääksenne, että minun sanani teitä vastaan toteutuvat, teille onnettomuudeksi: ³⁰Näin sanoo Herra: Katso, minä annan farao Hofran, Egyptin kuninkaan, hänen vihollistensa käsiin, niiden käsiin, jotka etsivät hänen henkeänsä, niinkuin minä olen antanut Sidkian, Juudan kuninkaan, Nebukadressarin, Baabelin kuninkaan, käsiin, joka oli hänen vihollisensa ja etsi hänen henkeänsä.”

45Sana, jonka profeetta Jeremia puhui Baarukille, Nee-rian pojalle, kun tämä kirjoitti nämä sanat kirjaan Jeremian suusta Juudan kuninkaan Joojakimin, Joosian pojan, neljäntenä hallitusvuotena; se kuului: ²”Näin sanoo Herra, Israelin Jumala, sinusta, Baaruk: ³Sinä sanot: ’Voi minua! Sillä Herra on antanut minulle murhetta kipuni lisäksi; minä olen uupunut huokaamisestani enkä lepoa löydä’. ⁴Sano hänelle näin: Näin sanoo Herra: Katso, minkä olen rakanut, sen minä hajotan, ja minkä olen istuttanut, sen minä revin irti; ja tämä kohtaa koko maata. ⁵Sinä pyydät itsellesi suuria! Älä pyydä; sillä katso, minä tuotan onnettomuuden kaikelle lihalle, sanoo Herra. Mutta sinulle minä annan henkesi saaliiksi, mihin paikkaan sinä menetkin.”

46Herran sana, joka tuli profeetta Jeremialle pakankansoja vastaan. ²Egyptiä vastaan: Farao Nekon, Egyptin kuninkaan, sotajoukkoa vastaan, joka oli Eufirat-virran rannalla Karkemiissa ja jonka Nebukadressar, Baabelin kuningas, voitti Juudan kuninkaan Joojakimin, Joosian pojan, neljäntenä hallitusvuotena. ³”Varustakaa pienet ja suuret kilvet, käykää tänne taisteluun. ⁴Valjastakaa hevoset, nouskaa ratsujen selkään, käykää esiin kypärit päässä. Kiilloittakaa keihäät, pukekaa yllenne rintahaarniskat. ⁵Miksi minä näen heidän peljästyvän, peräytyvän? Heidän sankarinsa sortuvat. He syöksyvät pakoon eivätkä käännä; kauhistus on kaikkialla, sanoo Herra. ⁶Ei pääse nopea pakoon, ei sankari pelastu; pohjan puolella, Eufirat-virran vierellä he kompastuvat ja kaatuvat. ⁷Kuka on tuo, joka nousee niinkuin Niilivirta, jonka vedet vyöryvät kuin virrat? ⁸Egypti nousee niinkuin Niilivirta, sen vedet vyöryvät kuin virrat; se sanoo: ’Minä nousen ja peitän maan, hävitän kaupungin ja siinä asuvaiset’. ⁹Hyökätkää, hevoset, ajakaa hurjasti, vaunut! Lähtekööt liikkeelle sankarit, etiopialaiset ja puutilaiset, kilven käyttäjät, ja luudilaiset, jousen käyttäjät, jousen jännittäjät! ¹⁰Tämä päivä on Herran, Herran Sebaotin, päivä, koston päivä, jona hän kostaa vihollisillensa; miekka syö ja tulee kylläiseksi, juopuu heidän verestänsä, kun Herralla, Herralla Sebaotilla, on uhriseurastus pohjoisessa maassa, Eufirat-virran varrella. ¹¹Mene Gileadiin, hae balsamia, sinä neitsyt, tytär Egypti - turhaan sinä paljon lääkkeitä hankit: ei kasva haavasi umpeen. ¹²Kansat kuulevat sinun häpeäsi, ja sinun valitshuutosi täyttää maan, sillä sankari kompastuu sankariin, yhdessä he kaatuvat molemmat.” ¹³Tämä on se sana, jonka Herra puhui profeetta Jeremialle, ilmoittaen Nebukadressarin, Baabelin kuninkaan, tulevan lyömään Egyptin maata. ¹⁴”Julistakaa Egyptissä ja kuuluttakaa Migdolisissa, kuuluttakaa Noofissa ja Tahpanheessa, ja sanokaa: ’Astu esiin, ole valmis, sillä miekka syö sinun ympärilläsi’. ¹⁵Miksi ovat sinun urhosi maahan syösty? He eivät pysyneet pystyssä, sillä Herra heidät nujersi. ¹⁶Hän saattoi monet kompastumaan, ja he kaatuivat toinen toisensa päälle ja sanoivat: ’Nouse! Palatkaamme kansamme luo ja synnyinmaahamme hävittäjän miekkaa pakoon.’ ¹⁷Siellä huudetaan: ’Farao, Egyptin kuningas, on hukassa! Hän on lyönyt laimin aikansa.’ ¹⁸Niin totta kuin minä elän, sanoo kuningas - Herra Sebaot on hänen nimensä: hän tulee, hän joka on kuin Taabor vuorten joukossa, kuin merestä yleinen Karmel. ¹⁹Tee itsellesi matkavarusteet, sinä valtiatar, tytär Egypti; sillä Noof tulee autioksi, hävitetään asujattomaksi. ²⁰Kaunis hieho on Egypti. Paarma tulee, tulee pohjoisesta! ²¹Palkkasoturikin, jotka sillä on keskellensä, nuo syöttövasikkain kaltaiset, nekin kääntyvät pakoon kaikki tyynni: he eivät kestä; sillä heidän hätänsä päivä on tullut heidän päällensä, heidän rangaistuksensa aika. ²²Se sähisee kuin käärme mennessänsä, sillä ne tulevat sotavoimilla ja käyvät sen kimppuun kirveillä, niinkuin puiden hakkaajat. ²³He kaatavat siltä metsän, sanoo Herra, tuon määrättömän suuren, sillä heitä on enemmän kuin heinäsiirkkoja, he ovat lukemattomat. ²⁴Häpeään joutuu tytär Egypti, hänet annetaan pohjoisen kansan käsiin. ²⁵Herra Sebaot, Israelin Jumala, sanoo: Katso, minä rankaisen Aamonia, joka on Noossa, niin myös faraota ja Egyptiä, sen jumalia ja sen kuninkaita, sekä faraota että niitä, jotka häneen turvaavat. ²⁶Ja minä annan heidät niiden käsiin, jotka etsivät heidän henkeänsä, Nebukadressarin, Baabelin kuninkaan, käsiin ja hänen palvelijainsa käsiin. Mutta sen jälkeen siellä asutaan niinkuin muinaisina aikoina, sanoo Herra. ²⁷Mutta sinä, minun palvelijani Jaakob, älä pelkää, älä säiky, Israel. Sillä katso, minä pelastan sinut kaukaisesta maasta, sinun jälkeläisesi heidän vankeutensa maasta. Ja Jaakob on palajava, elävä rauhassa ja turvassa, kenenkään peljättämättä. ²⁸Sinä, minun palvelijani Jaakob, älä pelkää, sanoo Herra, sillä minä olen sinun kanssasi. Minä teen lopun kaikista kansoista, joiden sekaan minä olen sinut karkoittanut; mutta sinusta minä en loppua tee: minä kuritan sinua kohtuudella, mutta rankaisematta minä en sinua jätä.”

47Herran sana filistealaisia vastaan, joka tuli profeetta Jeremialle, ennenkuin farao valloitti Gassan: ²”Näin sanoo Herra: Katso, vedet nousevat pohjoisesta, ja niistä tulee tulvavirta; ne tulvivat yli maan ja kaiken, mitä siinä on, yli kaupungin ja siinä asuvaisten. Ja ihmiset huutavat, kaikki maan asukkaat valittavat. ³Kun kuuluu hänen orhiensa kavioitten töminä, hänen vaunujensa jyrinä, hänen rattaittensa ryske, eivät isät käännä lapsiansa auttamaan, sillä hervottomat ovat heidän kätensä ⁴päivän tähden, jo-

ka tulee ja tuhoaa kaikki filistealaiset, hävittää Tyyrolta ja Siidonilta kaikki auttajat, mitä jäljellä on; sillä Herra on tuhoava filistealaiset, mitä on tähteenä Kaftorin saareltä tulleista. ⁵Kaljuksi tullut on Gassa, hävitetty on Askelon, se mitä oli jäljellä heidän laaksossansa. Kuinka kauan sinä ihoasi viileskelet? ⁶Voi, Herran miekka! Milloinka vihdoin lepää? Mene takaisin tuppeesi, taltu ja ole hiljaa. ⁷Mutta kuinka saisi se levätä, kun Herra on sille käskyn antanut? Askelonია ja meren rantaa vastaan hän on sen asettanut.”

48Mooabia vastaan. Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: ”Voi Neboa, sillä se on hävitetty! Häpeään joutunut, valloitettu on Kirjataim, häpeään joutunut, kauhistunut on linnoitus. ²Mennyt on Mooabin maine, Hesbonissa hankitaan sille paha: ’Tulkaa, hävittääkäämme se kansojen luvusta’. Myöskin sinä, Madmena, kukistut, miekka on sinun kintereilläsi. ³Kuule! Huuto Hooronaimista! Tuho ja suuri hävitys! ⁴Hävitetty on Mooab, sen pienokaisten parku kuuluu. ⁵Luuhitin solatietä noustaen itkien, Hooronaimin rinteeltä kuuluu tuskan huuto hävityksen tähden. ⁶Paetkaa, pelastakaa henkenne ja olkaa kuin alaston puu erämaassa. ⁷Sillä koska sinä turvaat omiin töihisi ja aarteisiisi, niin sinutkin valloitetaan, ja Kemos lähtee pakkosiirtolaisuuteen ja hänen pappinsa ja ruhtinaansa hänen kanssaan. ⁸Hävittäjä tulee jokaiseen kaupunkiin, ei pelastu yksikään kaupunki; laakso hävitetään ja tasanko tuhoetaan, niinkuin Herra on puhunut. ⁹Antakaa siivet Mooabille, sillä lentämällä on hänen lähdeittävä pois. Hänen kaupunkinsa tulevat autioiksi, niin ettei niissä yhtään asukasta ole. ¹⁰Kirottu olkoon se, joka Herran työn laiskasti tekee, kirottu olkoon se, joka pidättää miekkansa verestä. ¹¹Surutonna on Mooab ollut nuoruudestaan asti ja levännyt rauhassa sakkansa päällä; ei sitä ole tyhjennetty astiasta astiaan, eikä se ole pakkosiirtolaisuuteen vaeltanut. Sentähden siihen on jäänyt sen oma maku, eikä sen haju ole muuttunut. ¹²Sentähden, katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä lähetän sille viininlaskijat, jotka sen laskevat ja tyhjentävät sen astiat ja rikkovat sen leilit. ¹³Ja Mooab joutuu häpeään Kemoksen tähden, niinkuin Israelin heimo joutui häpeään Beetelin tähden, johon se turvasi. ¹⁴Kuinka te sanotte: ’Me olemme sankareita ja aimomiehiä taisteluun’? ¹⁵Mooab hävitetään, sen kaupunkeihin hyökätään, ja sen valionuorukaiset vaipuvat teurastettaviksi, sanoo kuningas - Herra Sebaot on hänen nimensä. ¹⁶Lähellä, tulossa on Mooabin turmio, sen onnettomuus kiiruhtaa kovin. ¹⁷Surkutelkaa sitä, kaikki sen naapurit, kaikki, jotka tunnette sen nimen. Sanokaa: ’Voi, kuinka onkaan murrettu voiman valtikka, kunnian sauva!’ ¹⁸Astu alas kunnian ja istu janoiseen erämaahan, sinä valtiatar, tytär Diibon; sillä Mooabin hävittäjä hyökkää sinun kimppuusi, kukistaa sinun linnoituksesi. ¹⁹Seiso tiellä ja tähystelee, sinä Aroerin asukas; kysy pakolaisilta ja pelastuneilta, sano: ’Mitä on tapahtunut?’ ²⁰Häpeään on joutunut Mooab,

sillä se on kukistettu. Valittakaa ja huutakaa, julistakaa Arnonin äyräillä, että Mooab on hävitetty. ²¹Tuomio on tullut tasangon maalle, Hoolonille, Jahaalle ja Meefaatile, ²²Diibonille, Nebolle ja Beet-Diblataimille, ²³Kirjataimille, Beet-Gaamulille ja Beet-Meonille, ²⁴Kerijotille, Bosralla ja kaikille Mooabin maan kaupungeille, kaukaisille ja läheisille. ²⁵Katkaistu on Mooabin sarvi ja murskattu hänen käsivartensa, sanoo Herra. ²⁶Juovuttakaa hänet, sillä hän on ylpeillyt Herraa vastaan, niin että Mooab suistuu omaan oksennukseensa ja tulee nauruksi hänkin. ²⁷Vai eikö Israel ollut sinulle nauruksi? Onko hänet tavattu varasten joukosta, koska sinä, milloin vain hänestä puhuit, pudistit päätäsi? ²⁸Jättäkää kaupungit ja asukaa kallioidella, te Mooabin asukkaat, ja olkaa kuin kyyhkyneen, joka tekee pesänsä ammottavan kuilun taakse. ²⁹Me olemme kuulleet Mooabin ylpeilyn, tuon ylen ylpeän, hänen korskeutensa, ylpeilynsä ja kopeilunsa ja hänen sydämensä pöyhkeyden. ³⁰Minä tunnen, sanoo Herra, hänen vihansa ja hänen väärät puheensa; väärin he ovat tehneet. ³¹Siksi minä valitan Mooabin tähden, koko Mooabin tähden minä huudan; Kiir-Hereksen miesten tähden huokailaan. ³²Enemmän kuin Jaeser itkee, itken minä sinua, Sibman viinipuu; sinun köynnöksesi menivät yli meren, ulotuivat Jaeserin mereen asti. Sinun hedelmä- ja viininkorjuusi keskeen on hävittäjä hyökännyt. ³³Ilo ja riemu on tauonnut hedelmätarhoista ja Mooabin maasta. Viinin minä olen lopettanut viinikuurnista; ei poljeta enää viiniä ilohuudoin, ilohuuto ei ole enää ilohuuto. ³⁴Hesbonin parku kuuluu Elaleen, Jahaaseen asti, he antavat äänensä kuuluu Sooarista Hooronaimiin, Eglat-Selisijjaan asti, sillä Nimrimin vedet ehtyvät erämaaksi. ³⁵Minä lopetan Mooabista, sanoo Herra, kukkuloilla-uhraajat, ne, jotka polttavat uhreja jumalilleen. ³⁶Siksi minun sydämeni väräjäää Mooabin tähden niinkuin huilu, minun sydämeni väräjäää Kiir-Hereksen miesten tähden niinkuin huilu, sillä mennyttä on heidän hankkimansa säästö. ³⁷Kaikki päät ovat paljaksi ajellut ja kaikki parrat leikatut, kaikki kädet viileskellyt, ja lanteilla on säkit. ³⁸Kaikilla Mooabin katoilla ja toreilla on pelkkää valitusta, sillä minä olen murskannut Mooabin kuin kelpaamattoman astian, sanoo Herra. ³⁹Kuinka se on kauhuissansa! Valittakaa! Kuinka Mooab kääntyiään selin ja häpesi! Mooab on tullut nauruksi ja kauhuksi kaikille naapureilleen. ⁴⁰Sillä näin sanoo Herra: Katso, kotkan kaltainen liittää siivet levällään Mooabia kohti. ⁴¹Kerijot valloitetaan ja vuorilinnoitukset vallataan; sinä päivänä on Mooabin sankarien sydän niinkuin synnytytuskissa olevan vaimon sydän. ⁴²Ja Mooab hävitetään kansojen luvusta, sillä se on ylpeillyt Herraa vastaan. ⁴³Kauhu ja kuoppa ja paula on edessäsi, sinä Mooabin asukas, sanoo Herra. ⁴⁴Joka pakenee kauhua, se putoaa kuoppaan, ja joka kuoppasta nousee, se puuttuu paulaan; sillä minä tuotan Mooabille heidän rangaistusvuotensa, sanoo Herra. ⁴⁵Hesbonin varjossa seisovat pakolaiset voimaa vailla. Sillä tuli lähti Hesbonista, liekki Siihonin vaiheilta; ja se kulutti Mooabin

ohimon ja melskeen miesten pääläen. ⁴⁶Voi sinua, Mooab! Hukkunut on Kemoksen kansa, sillä sinun poikasi ovat vangeiksi otetut ja tyttäresi viedyt vankeuteen. ⁴⁷Mutta minä käännän Mooabin kohtalon aikojen lopulla, sanoo Herra.” Tähän asti Mooabin tuomiosta.

49 Ammonilaisia vastaan. Näin sanoo Herra: ”Eikö Israelilla olekaan lapsia, tahi eikö hänellä ole perillistä? Miksi Malkam on perinyt Gaadin ja hänen kansansa asettunut sen kaupunkeihin? ²Sentähden, katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä annan sotahuudon kuulua ammonilaisten Rabbaa vastaan, ja siitä on tuleva rauniokumpu, autio, ja sen tytärkaupungit tulesa palavat. Silloin Israel on perivä perijänsä, sanoo Herra. ³Valita, Hesbon, sillä Ai on hävitetty; huutakaa, te Rabban tyttäret, kääriytykää säkkeihin, pitäkää valittajaiset ja harhailkaa ympäri karjatarhoissa, sillä Malkam menee pakkosiirtolaisuuteen ja hänen pappinsa ja ruhtinaansa hänen kanssaan. ⁴Miksi kerskaat laaksoistasi, laaksosi yltäkylläisyydestä, sinä luopiotytär, joka luotat aarteisiisi sanoen: ’Kuka käy minun kimppuuni?’ ⁵Katso, minä tuotan sinulle peljätynsen joka taholta, sanoo Herra, Herra Sebaot, ja teidät karkoitetaan, mikä minnekin, eikä ole pakenevilla kokoajaa. ⁶Mutta sen jälkeen minä käännän ammonilaisten kohtalon, sanoo Herra.” ⁷Edomia vastaan. Näin sanoo Herra Sebaot: ”Eikö ole enää viisautta Teemanissa? Loppunut on ymmärtäväsiltä neuvo, rauennut heidän viisautensa. ⁸Paetkaa, kääntykää, piiloutukaa syvälle, te Dedanin asukkaat; sillä minä tuotan Eesaulle turmion, hänen rangaistuksensa ajan. ⁹Jos viininkorjaajat käyvät kimppuusi, eivät he jälkikorjuuta jätä; jos varkaat tulevat yöllä, hävittävät he tarpeeksensa. ¹⁰Sillä minä paljastan Eesaun, tuon ilmi hänen kätöksensä, eikä hän voi lymytä; hänen lapsensa, veljensä ja naapurinsa hävitetään, niin ettei häntä enää ole. ¹¹Jätä orposi minun elätetväikseni, ja sinun leskesi turvatkoot minuun. ¹²Sillä näin sanoo Herra: Katso, niidenkin, jotka eivät ole vikapäät siitä maljasta juomaan, täytyy siitä juoda; ja sinäkö jäisit rankaisematta? Sinä et jää rankaisematta, vaan sinun täytyy juoda. ¹³Sillä minä olen vannonut itse kauttani, sanoo Herra, että Bosra on tuleva kauhistukseksi, häpeäksi, tyrmistykseksi ja kiroussanaksi, ja kaikki sen tytärkaupungit tulevat ikuisiksi raunioiksi.” ¹⁴Minä olen kuullut sanoman Herralta, ja sanansaattaja on lähetetty kansakuntiin: ”Kokoontukaa ja käykää sitä vastaan ja nouskaa sotaan”. - ¹⁵”Sillä katso, minä teen sinut vähäiseksi kansojen seassa, ylenkatsotuksi ihmisten kesken. ¹⁶Sinun peljättävyytesi, sinun sydämesi ylpeys on pettänyt sinut, joka asut kalliinrotkoissa, vallitset kukkulain korkeudet. Vaikka tekisit pesäsi korkealle niinkuin kotka, minä syökseen sinut sieltä alas, sanoo Herra. ¹⁷Ja Edom tulee kauhistukseksi; jokainen, joka ohitse kulkee, kauhistuu ja viheltää kaikille sen haavoille. ¹⁸Niinkuin oli silloin, kun Sodoma ja Gomorra ja niiden naapurit hävitettiin, sanoo Herra, niin ei sielläkään ole kenkään asuva, ei yksikään ihmislapsi oleskeleva.

¹⁹Katso, niinkuin leijona karkaa Jordanin rantatiheiköstä lakastumattomalle laiturille, niin minä äkisti karkoitatan heidät sieltä pois. Ja hänet, joka valittu on, minä asetan sinne kaitsijaksi. Sillä kuka on minun vertaiseni, ja kuka vetää minut tilille? Ja kuka on se paimen, joka voi kestää minun edessäni? ²⁰Sentähden kuulkaa Herran päätös, jonka hän on päättänyt Edomia vastaan, ja hänen aivoituksensa, jotka hän on aivoitellut Teemanin asukkaita vastaan: Totisesti, ne raastetaan pois, nuo lauman vähäiset; totisesti, niiden laidun kauhistuu niiden tähden. ²¹Heidän sortumisensa pauhusta vapisee maa; huudetaan, niin että ääni kuuluu Kaislamerelle asti. ²²Katso, kotkan kaltainen kohoaa ja liittää siivet levällään Bosraa kohti; sinä päivänä on Edomin sankarien sydän niinkuin synnytyksissä olevan vaimon sydän.” ²³Damaskoa vastaan. ”Hamat ja Arpad joutuvat häpeään, sillä he kuulevat pahan sanoman, he menehtyvät pelkoon - levottomuus kuin meressä, joka ei voi tyyntyä! ²⁴Damasko lannistuu, kääntyy pakoon, hirmu on sen vallannut; sitä kouristaa ahdistus ja tuska niinkuin synnyttäväistä! ²⁵Kuinka hyljätty onkaan ylistetty kaupunki, minun iloni kaupunki! ²⁶Sentähden sen nuorukaiset kaatuvat sen kaduilla, ja kaikki sotamiehet saavat surmansa sinä päivänä, sanoo Herra Sebaot. ²⁷Ja minä sytytän Damaskon muurit tuleen, ja se on kuluttava Benhadadin palatsit.” ²⁸Keedaria ja Haasorin valtakuntia vastaan, jotka Nebukadressar, Baabelin kuningas, voitti. Näin sanoo Herra: ”Nouskaa, käykää Keedarin kimppuun ja hävittäkää Idän miehet. ²⁹Heidän majansa ja lampaansa otetaan pois, heidän telttansa ja kaikki heidän tavaran ja heidän kamelinsa viedään heiltä, ja heistä huudetaan: ’Kauhistus kaikkialta!’ ³⁰Lähtekää pakoon, paetkaa nopeasti, piiloutukaa syvälle, te Haasorin asukkaat, sanoo Herra, sillä Nebukadressar, Baabelin kuningas, on päättänyt teistä päätöksen, on pitänyt neuvoa teitä vastaan. ³¹Nouskaa, käykää kansan kimppuun, joka asuu rauhassa ja turvallisena, sanoo Herra; ei ole sillä ovia eikä salpoja, he asuvat yksinänsä. ³²Ja heidän kamelinsa joutuvat ryöstettäväksi ja heidän karjansa paljous saaliiksi; ja minä hajotan heidät kaikkiin tuuliin, nuo pääläen ympäriltä kerityt, ja joka puolelta minä tuotan heille turmion, sanoo Herra. ³³Ja Haasor tulee aavikkosutten asunnoksi, autioksi iankaikkisesti; ei kenkään ole siellä asuva, ei yksikään ihmislapsi siellä oleskeleva.” ³⁴Herran sana, joka tuli profeetta Jeremialle Eelamia vastaan Juudan kuninkaan Sidkian hallituksen alussa; se kuului: ³⁵”Näin sanoo Herra Sebaot: Katso, minä murran Eelamin jousen, heidän väkevyytensä parhaimmat. ³⁶Ja minä tuotan Eelamia vastaan neljä tuulta taivaan neljältä ääreltä ja hajotan heidät kaikkiin näihin tuuliin; eikä ole oleva kansaa, johon ei tulisi Eelamin karkoitettuja. ³⁷Ja minä saatan Eelamin kauhistumaan vihollistensa edessä, niiden edessä, jotka etsivät heidän henkeänsä, ja minä annan onnettomuuden kohdata heitä, vihani hehkun, sanoo Herra, ja minä lähetän heidän jälkeensä miekan, kunnes minä heidät lopetan. ³⁸Ja minä

asetan valtaistuimeni Eelamiin ja hävitän sieltä kuninkaan ja ruhtinaat, sanoo Herra. ³⁹Mutta aikojen lopulla minä käännän Eelamin kohtalon, sanoo Herra.”

50Sana, jonka Herra puhui Baabelia vastaan, kaldealaisten maata vastaan, profeetta Jeremian kautta. ²”Julistakaa kansojen keskuudessa ja kuuluttakaa, nostakaa lippu; kuuluttakaa, älkää salatko. Sanokaa: Baabel on valloitettu, Beel on joutunut häpeään, kauhistunut on Merodak; sen jumalankuvat ovat joutuneet häpeään, kauhistuneet ovat sen kivijumalat. ³Sillä sen kimppuun käy kansa pohjoisesta ja tekee sen maan autioksi, niin ettei siellä asukasta ole: niin ihmiset kuin eläimet pakenevat, menevät pois. ⁴Niinä päivinä ja siihen aikaan, sanoo Herra, tulevat israelilaiset yhdessä Juudan miesten kanssa; he kulkevat itkien lakkaamatta ja etsivät Herraa, Jumalaansa. ⁵Siionia he kysyvät, sitä kohden ovat heidän kasvonsa käännettyt. Tulkaa! He liittyvät Herran kanssa iankaikkiseen liittoon, jota ei pidä unhotettaman. ⁶Kadonnut lammaslauma oli minun kansani. Heidän paimenensa olivat vieneet heidät harhaan eksytävälle vuorille; he kulkivat vuorelta kukkulalle, unhottivat lepopaikkansa. ⁷Kaikki, jotka heitä tapasivat, söivät heitä, ja heidän vihollisensa sanoivat: ’Emme joudu syynalaisiksi’. Sillä he olivat tehneet syntiä Herraa vastaan, vanhurskautensa asumusta, Herraa, heidän isiensä toivoa, vastaan. ⁸Paetkaa Baabelista, lähtekää pois kaldealaisten maasta, ja käykää kuin johtokauriit lauman edellä. ⁹Sillä katso, minä herätän ja tuon Baabelia vastaan suurten kansojen joukon pohjoisesta maasta, ja ne asettuvat sotarintaan sitä vastaan. Sieltäkäs in se valloitetaan; heidän nuolensa ovat kuin voitollisen sankarin, joka ei tyhjänä palaja. ¹⁰Ja Kaldea joutuu ryöstettäväksi, kaikki sen ryöstäjät saavat yltäkyllin, sanoo Herra. ¹¹Iloitkaa vain, riemuitkaa vain, te minun perintöosani riistäjät, hypelkää kuin puiva hieho, ja hirnukaa kuin orhit: ¹²kuitenkin joutuu äitinne suureen häpeään, synnyttäjänne saa hävetä. Katso, pakanakansoista vihoviimeinen! Erämaa, kuiva maa ja aromaa! ¹³Herran vihan tähden se on oleva asumaton, aivan autio. Jokainen, joka kulkee Baabelin ohitse, kauhistuu ja viheltää kaikille sen haavoille. ¹⁴Asettukaa sotarintaan Baabelia vastaan, yltympäri, kaikki jousenjännittäjät. Ampukaa sitä, älkää nuolia säästäkö; sillä se on tehnyt syntiä Herraa vastaan. ¹⁵Nostakaa sotahuuto sitä vastaan joka taholta. Se antautuu, sen pylväävät kaatuvat, sen muurit sortuvat. Sillä tämä on Herran kosto. Kostakaa sille, tehkää sille, niinkuin sekin on tehnyt. ¹⁶Tuhotkaa kylväjät Baabelista ja ne, jotka elonaikana sirppiin tarttuvat. Hävittäjän miekkaa pakoon he kääntyvät kukin oman kansansa tykö, pakenevat kukin omaan maahansa. ¹⁷Eksynyt lammas on Israel, leijonat ovat sen eksyksiin saaneet. Ensiksi Assurin kuningas söi sen, ja nyt viimeksi Nebukadressar, Baabelin kuningas, kalusi sen luut. ¹⁸Sentähden, näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Katso, minä rankaisen Baabelin kuningasta ja hänen maatansa, niinkuin minä rankaisin

Assurin kuningasta. ¹⁹Ja minä tuon Israelin takaisin sen omille laidunmaille, ja se on käyvä laitumella Karmelilla ja Baasanissa ja tyydyttävä nälkensä Efraimin vuorilla ja Gileadissa. ²⁰Niinä päivinä ja siihen aikaan, sanoo Herra, etsitään Israelin rikkomusta, eikä sitä enää ole, ja Juudan syntiä, eikä sitä löydetä; sillä minä annan anteeksi niille, jotka minä jäännökseksi jätän. ²¹Käy Merataimin maan kimppuun ja Pekodin asukasten kimppuun. Aja heitä takaa, hävitä, vihi tuhon omaksi heidät, sanoo Herra, ja tee kaikki, mitä minä olen käskenynt sinun tehdä. ²²Sotahuuto kuuluu maassa, suuri hävityksen melske! ²³Kuinka rikottu ja särjetty onkaan se vasara, joka löi koko maanpiiriä! Kuinka onkaan Baabel tullut kauhistukseksi kansojen seassa! ²⁴Minä viritin sinulle pyydyksen, ja niin sinut, Baabel, vangittiin tietämättäsi. Sinut tavattiin ja otettiin kiinni, sillä Herraa vastaan sinä ryhdyit taisteluun. ²⁵Herra avasi asehuoneensa ja toi ulos vihansa aseet. Sillä Herra, Herra Sebaot, on tekevä työnsä kaldealaisten maassa. ²⁶Käykää sen kimppuun kaikilta ääriä, avatkaa sen aitat, heittäkää ulos, mitä siinä on, läjään niinkuin lyhteet. Vihkikää se tuhon omaksi, älköön siitä tähdettä jääkö. ²⁷Hävittäkää kaikki sen härät, astukoot ne teurastettaviksi. Voi heitä! Sillä heidän päivänsä on tullut, heidän rangaistuksensa aika. ²⁸Kuule! Pakenevia ja pakolaisia tulee Baabelin maasta Siioniin ilmoittamaan Herran, meidän Jumalamme, kosto, kosto Hänen temppelinsä puolesta. ²⁹Kutsukaa ampujat kokoon Baabelia vastaan, kaikki jousenjännittäjät: leiriäykää sen ympärille, älköön pääskö pakoon ainoakaan. Maksakaa sille sen tekojen mukaan; kaiken sen mukaan, mitä se on tehnyt, tehkää sillekin. Sillä se on uhitellut Herraa, Israelin Pyhää. ³⁰Sentähden sen nuorukaiset kaatuvat sen kaduilla, ja kaikki sotamiehet saavat surmansa sinä päivänä, sanoo Herra. ³¹Katso, minä käyn sinun kimppuusi, sinä ylpeä, sanoo Herra, Herra Sebaot, sillä sinun päiväsi on tullut, sinun rangaistuksesi aika. ³²Ylpeä kompastuu ja kaatuu, eikä ole hänen nostajaansa. Ja minä sytytän hänen kaupunkinsa tuleen, ja se kuluttaa ne ja kaiken, mitä hänen ympärillensä on. ³³Näin sanoo Herra Sebaot: Sorrettuja ovat niin israelilaiset kuin Juudan miehet, ja kaikki heidän vangitsijansa pitävät heitä kiinni, he eivät tahdo päästää heitä irti. ³⁴Mutta heidän lunastajansa on väkevä, Herra Sebaot on hänen nimensä. Hän ajaa heidän asiansa, tuo rauhan maan päälle, mutta Baabelin asukkaille vavistuksen. ³⁵Miekka kaldealaisten kimppuun, sanoo Herra, ja Baabelin asukasten kimppuun, sen ruhtinasten ja tietäjän kimppuun! ³⁶Miekka valhettelijain kimppuun, ja he typertyvät! Miekka sen sankarien kimppuun, ja he kauhistuvat! ³⁷Miekka sen hevosten ja vaunujen kimppuun ja kaiken sekakansan kimppuun, joka on sen keskellä, ja he muuttuvat naisiksi! Miekka sen aarteiden kimppuun, ja ne ryöstetään! ³⁸Helle sen vetten kimppuun, ja ne kuivuvat! Sillä se on jumalankuvien maa, ja hirmujumaliinsa he uskaltavat mieltömästi. ³⁹Sentähden tulevat sen asukkaiksi erämaan ulvojat ja ulisijat, ja kamelikurjet siellä asustavat. Ei sitä iki-

nä enää asuta, autioksi jää se polvesta polveen. ⁴⁰Niinkuin oli silloin, kun Jumala hävitti Sodomian ja Gomorran ja niiden naapurit, sanoo Herra, niin ei sielläkään ole kenkään asuva, ei yksikään ihmislapsi oleskeleva. ⁴¹Katso, kansa tulee pohjoisesta; suuri kansa ja monet kuninkaats nousevat maan perimmäisiltä ääriiltä. ⁴²He käyttävät jousta ja keihästä, ovat julmat ja armahtamattomat. Heidän pauhinansa on kuin pauhaava meri, ja he ratsastavat hevosilla, varustettuina kuin soturi taisteluun sinua vastaan, tytär Baabel. ⁴³Kun Baabelin kuningas kuulee sanoman heistä, niin hänen kätensä herpoavat; ahdistus valtaa hänet, tuska, niinkuin synnyttäväisen. ⁴⁴Katso, niinkuin leijona karkaa Jordanin rantatiheiköstä lakastumattomalle laiturille, niin minä äkisti karkoitan heidät sieltä pois. Ja hänet, joka valittu on, minä asetan sinne kaitsijaksi. Sillä kuka on minun vertaiseni, ja kuka vetää minut tilille? Ja kuka on se paimen, joka voi kestää minun edessäni? ⁴⁵Sentähden kuulkaa Herran päätös, jonka hän on päättänyt Baabelia vastaan, ja hänen aivoituksensa, jotka hän on aivoitellut kaldealaisten maata vastaan: Totisesti, ne raastetaan pois, nuo lauman vähäiset; totisesti, laidun kauhistuu niiden tähden. ⁴⁶Huuto käy: 'Baabel on valloitettu!' ja maa vapisee, parku kuuluu kansoissa."

51Näin sanoo Herra: "Katso, minä herätän Baabelia vastaan, Leeb-Kaamain asukkaita vastaan hävittäjän hengen. ²Ja minä lähetän Baabeliin muukalaisia, jotka hajottavat sen ja tyhjentävät sen maan, sillä joka taholta he tulevat sitä vastaan onnettomuuden päivänä. ³Jousimies jännittääköön jousensa sitä vastaan, joka jousen jännittää, ja sitä vastaan, joka uljastelee rintahaarniskassaan. Älkää säälikö sen nuorukaisia, vihkikää tuhon omaksi koko sen sotajoukko. ⁴Haavoitettuja kaatuu kaldealaisten maassa ja lävistettyjä sen kaduilla. ⁵Sillä ei Israel eikä Juuda ole Jumalansa, Herran Sebaotin, hylkäämä, vaan noiden maa on täynnä syntivelkaa Israelin Pyhän edessä. ⁶Paetkaa Baabelista ja pelastakoon kukin henkensä, älkää hukkuko sen syntiin. Sillä tämä on Herran koston aika, hän maksaa sille, mitä se on ansainnut. ⁷Baabel oli Herran kädessä kultainen malja, joka juovutti kaiken maan. Sen viinistä joivat kansat; sentähden kansat tulivat mielettömiksi. ⁸Äkisti on Baabel kaatunut ja murskaantunut. Valittakaa hänen tähtensä! Hakekaa balsamia hänen kipuunsa, ehkä hän paranee. ⁹Me olemme koettaneet parantaa Baabelia, mutta ei hän ole parantunut. Jättäkää hänet ja menkäämme pois, kukin omaan maahansa; sillä hänen tuomionsa ulottuu taivaaseen asti, kohooa pilviin saakka. ¹⁰Herra on tuonut ilmi meidän vanhurskaudemme; tulkaa, julistakaamme Siionissa Herran, meidän Jumalamme, tekoja.' ¹¹Teroittakaa nuolet, täyttäkää viinet! Herra on herättänyt Meedian kuningasten hengen, sillä hänen ajatuksensa käy Baabelia vastaan, sen hävittämiseksi. Tämä on Herran kosto, kosto hänen temppeleinsä puolesta. ¹²Kohottakaa lippu Baabelin muureja vastaan, vahvistakaa vartiosto, asettakaa vartijat,

valmistakaa väijytykset; sillä mitä Herra on ajatellut, sen hän tekeekin, sen minkä hän on puhunut Baabelin asukkaita vastaan. ¹³Sinä, joka asut suurten vetten partailla, joka olet aarteista rikas, sinun loppusi on tullut, sinun väärän voittonsi raja. ¹⁴Herra Sebaot on vannonut itse kauttansa: Totisesti, minä täytän sinut ihmisillä niinkuin heinäsiirkkoilla, ja he virittävät sinusta viininkorjuulaulun. ¹⁵Hän on tehnyt maan voimallansa, vahvistanut maanpiirin viisauhdellansa ja levittänyt taivaat taidollansa. ¹⁶Kun hän jylisee, käy vetten pauhina taivaalla, ja hän nostaa pilvet maan ääristä, tekee salammat ja sateen ja tuo tuulen sen säilytyspaikoista. ¹⁷Järjetön on jokainen ihminen, tietoa vailla, häpeän saa jokainen kultaseppä veistetyistä kuvasta, petosta on hänen valamansa kuva, eikä niissä henkeä ole. ¹⁸Turhuutta ne ovat, naurettavia tekeleitä; kun niiden rangaistus tulee, ne hukkuvat. ¹⁹Näiden kaltainen ei ole hän, joka on Jaakobin osa, sillä hän on kaiken luoja, ja Jaakob on hänen perintösukunsa: Herra Sebaot on hänen nimensä. ²⁰Sinä olit minun vasarani, minun sotaaseeni, sinulla minä musersin kansoja, sinulla minä hävitin valtakuntia. ²¹Sinulla minä musersin hevosen ja ratsastajan, sinulla minä musersin vaunut ja ajajan. ²²Sinulla minä musersin miehen ja vaimon, sinulla minä musersin vanhan ja nuoren, sinulla minä musersin nuorukaisen ja neitosen. ²³Sinulla minä musersin paimenen ja hänen laumansa, sinulla minä musersin peltomiehen ja hänen juhtaparinsa, sinulla minä musersin käskynhaltijat ja päämiehet. ²⁴Minä maksan Baabelille ja kaikille Kaldean asukkaille kaiken sen pahan, minkä he ovat tehneet Siionille teidän silmäinne edessä, sanoo Herra. ²⁵Katso, minä käyn sinun kimppuusi, sinä hävityksen vuori, joka hävitit koko maan, sanoo Herra. Ja minä ojennan käteni sinua vastaan ja vieritän sinut alas kalliolta ja teen sinusta poltetun vuoren. ²⁶Eikä sinusta oteta enää kulmakiveä eikä perustuskiveä, vaan sinä jäät ikuisiksi erämaaksi, sanoo Herra. ²⁷Nostakaa lippu maassa, puhaltakaa pasunaan kansoissa, vihkikää kansat häntä vastaan, kutsukaa häntä vastaan Araratin, Minnin ja Askenaan valtakunnat, asettakaa päämiehet häntä vastaan, antakaa tulla hevosia kuin pörheitä heinäsiirkkoja. ²⁸Vihkikää kansat häntä vastaan, Meedian kuninkaats, sen käskynhaltijat ja kaikki päämiehet ja koko sen vallan alainen maa. ²⁹Ja maa vapisee ja vääntelee tuskasta, sillä Herran aivoitukset täyttyvät Baabelia vastaan: hän tekee Baabelin maasta asumattoman erämaan. ³⁰Baabelin sankarit lakkaavat taistelemasta, he istuvat linnoituksissaan, heidän voimansa on kuihtunut, he ovat naisiksi muuttuneet; sen asunnot ovat poltetut, sen salvat rikotut. ³¹Juoksija juoksee juoksijaa vastaan, sanansaattaja sanansaattajaa vastaan, ilmoittamaan Baabelin kuninkaille, että hänen kaupunkinsa on valloitettu äärestä toiseen, ³²kahlauspaiikat vallatut, linnoitukset tulella poltetut ja sotamiehet kauhun vallassa. ³³Sillä näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Tytär Baabel on kuin puimatanner poljettaessa; vielä vähän aikaa, niin hänen elonaikinsa tu-

lee. ³⁴Nebukadressar, Baabelin kuningas, on minut syönyt, hävittänyt minut, pannut syrjään kuin tyhjän astian; hän on niellyt minut niinkuin lohikäärme, täyttänyt vatsansa minun herkuillani ja huuhtonut minut pois. ³⁵’Kärsimäni väkivalta ja minun raadeltu lihani tulkoon Baabelin päälle’, sanoo Siionin asukas. ’Minun vereni tulkoon Kaldean asukasten päälle’, sanoo Jerusalemin. ³⁶Sentähden näin sanoo Herra: Katso, minä ajan sinun asiasi ja kostan sinun kostosi. Minä kuivaan hänen virtansa ja ehdytän hänen lähteensä. ³⁷Ja Baabel tulee kiviroukkioksi, aavikkosutten asunnoksi, kauhistukseksi ja ivan vihellykseksi, aivan asujattomaksi. ³⁸He kiljuvat kaikki kuin nuoret leijonat, murisevat kuin naarasleijonain pennut. ³⁹Kun he ovat himossansa kiihkeimmillään, teen minä heille juomingit ja juovutan heidät, että he riemastuvat ja nukkuvat ikuiseen uneen eivätkä enää heräjä, sanoo Herra. ⁴⁰Minä vien heidät teurastettaviksi, niinkuin karitsat, niinkuin oinaat ja kauriit. ⁴¹Kuinka onkaan valloitettu Seesak, vallattu se, jota ylisti kaikki maa! Kuinka onkaan Baabelista tullut kauhistus kansojen seassa! ⁴²Meri nousi Baabelin yli, sen aaltojen pauhuun se peittyi. ⁴³Sen kaupungit ovat tulleet autiomaaksi, kuivaksi maaksi ja aromaaksi, maaksi, jossa ei asu kenkään, jossa ei ihmislapsi kulje. ⁴⁴Minä kostan Beelille Baabelissa ja vedän ulos hänen kidastaan sen, mitä hän on niellyt; eivätkä kansat enää virtaa hänen tykönsä. Baabelin muurikin on kaatunut. ⁴⁵Lähde pois sen keskeltä, minun kansani, ja pelastakoon kukin henkensä Herran vihan hehkusta. ⁴⁶Älköön sydämenne säikkykö, älkää peljätkö sitä sanomaa, joka kuuluu maassa, kun tulee tänä vuonna tämä sanoma ja sitten toisena vuonna tuo sanoma, kun maassa on väkivalta ja hallitsija hallitsijaa vastaan. ⁴⁷Sentähden katso, päivät tulevat, jolloin minä kostan Baabelin jumalankuville, jolloin koko sen maa joutuu häpeään ja kaikki kaatuvat surmattuina sen keskellä. ⁴⁸Silloin riemuitsevat Baabelin kohtalosta taivas ja maa ja kaikki, mitä niissä on, kun pohjoisesta tulevat sen hävittäjät, sanoo Herra. ⁴⁹Baabelinkin on kaatuminen, te Israelin surmatut, niinkuin Baabelin tähden kaatui surmatuita kautta kaiken maan. ⁵⁰Te miekasta pelastuneet, menkää, älkää pysähtykö, muistakaa Herraa kaukaisella maalla ja pitäkää mielessänne Jerusalemin. ⁵¹’Me häpeämme, sillä me kuulemme pilkkaa; häpeä peittää meidän kasvomme, sillä muukalaiset ovat käyneet Herran temppelin pyhyyksien kimppuun.’ ⁵²Sentähden katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä kostan sen jumalankuville ja sen maa on täynnä haavoitettujen voihkinaa. ⁵³Vaikka Baabel astuisi ylös taivaaseen, vaikka se korkeuteen linnansa vahvistaisi, sittenkin tulevat sille minulta hävittäjät, sanoo Herra. ⁵⁴Kuule, huuto Baabelista, suuri hävityksen melske kaldealaisten maasta! ⁵⁵Sillä Herra hävittää Baabelin ja lopettaa sieltä suuren äänten melun. Heidän aaltonsa pauhaavat kuin suuret vedet, korkea on heidän äänensä kohina. ⁵⁶Sillä hävittäjä käy Baabelin kimppuun, ja sen sankarit vangitaan, heidän jousensa murretaan; sillä Herra on

koston Jumala: hän maksaa tarkoin. ⁵⁷Minä juovutan sen ruhtinaat ja tietäjät, sen käskynhaltijat, päämiehet ja sankarit; ja he nukkuvat ikuiseen uneen eivätkä enää heräjä, sanoo Kuningas; Herra Sebaot on hänen nimensä. ⁵⁸Näin sanoo Herra Sebaot: Baabelin leveä muuri hajotetaan maahan, ja sen korkeat portit poltetaan tulella. Niin tekevät kansat työtä tyhjän tähden, kansakunnat tulen hyväksi, ja vaivaavat itsensä väsyksiin.” ⁵⁹Asia, jonka profeetta Jeremia antoi Serajalle, Neerian, Mahsejan pojan, pojalle toimitettavaksi, kun tämä lähti Sidkian, Juudan kuninkaan, kanssa Baabeliin hänen neljäntenä hallitusvuotensa. Seraja oli majoituspäällikkö. ⁶⁰Jeremia kirjoitti kaiken sen onnettomuuden, joka oli tuleva Baabelille, erityiseen kirjaan, kaikki nämä sanat, jotka ovat kirjoitetut Baabelia vastaan. ⁶¹Ja Jeremia sanoi Serajalle: ”Kun tulet Baabeliin, niin katso, että luet kaikki nämä sanat. ⁶²Ja sano: Herra, sinä olet puhunut tätä paikkaa vastaan: sinä olet hävittävä sen, niin ettei siinä asukasta ole, ei ihmistä eikä eläintä, vaan että se jää ikuisesti erämaaksi. ⁶³Ja kun olet lukenut tämän kirjan loppuun, sido siihen kivi ja viskaa se keskelle Eufratia, ⁶⁴ja sano: Näin uppoaa Baabel eikä nouse enää siitä onnettomuudesta, jonka minä sille tuotan, vaan he vaipuvat.” Näin pitkälle Jeremian sanat.

52Sidkia oli kahdenkymmenen yhden vuoden vanha tullessaan kuninkaaksi, ja hän hallitsi Jerusalemissa yksitoista vuotta. Hänen äitinsä oli nimeltään Hamutal, Jeremian tytär, Libnasta. ²Hän teki sitä, mikä on pahaa Herran silmissä, aivan samoin kuin Joojakim oli tehnyt. ³Sillä Herran vihan tähden kävi näin Jerusalemin ja Juudalle, kunnes hän vihdoin heitti heidät pois kasvojensa edestä. ⁴Sidkia kapinoi Baabelin kuningasta vastaan. Hänen yhdeksäntenä hallitusvuotenaan, sen kymmenennessä kuussa, kuukauden kymmenentenä päivänä, hyökkäsi Nebukadressar, Baabelin kuningas, koko sotajoukollaan Jerusalemin kimppuun; ja he asettuivat leiriin sitä vastaan ja rakensivat saartovaruksia sitä vastaan yltympäri. ⁵Näin kaupunkia piiritetiin kuningas Sidkian yhdenteentoista hallitusvuoteen asti. ⁶Mutta neljännessä kuussa, kuukauden yhdeksäntenä päivänä, kun nälänhätä ahdisti kaupunkia eikä maan-sallakaan ollut leipää, ⁷valloitettiin kaupunki, ja kaikki sotilaat pakenivat ja lähtivät ulos kaupungista yöllä molempien muurien välitse vievää porttitietä, joka on kuninkaan puutarhan puolella, kaldealaisten ollessa kaupungin ympärillä, ja he kulkivat Aromaahan päin. ⁸Mutta kaldealaisten sotajoukko ajoi kuningasta takaa, ja he saavuttivat Sidkian Jerikon aroilla; ja kaikki hänen sotaväkenensä oli jättänyt hänet ja hajaantunut. ⁹Ja he ottivat kuninkaan kiinni ja veivät hänet Baabelin kuninkaan eteen Riblaan, joka on Hamatin maassa, ja tämä julisti hänelle tuomion. ¹⁰Ja Baabelin kuningas teurastutti Sidkian pojat hänen silmiensä edessä, ja myöskin kaikki Juudan ruhtinaat hän teurastutti Riblassa. ¹¹Ja Sidkialta Baabelin kuningas sokaisutti silmät, kytketti hänet vaskikahleisiin

ja vei hänet Baabeliin, ja hän pani hänet vankihuoneeseen, jossa hän oli kuolinpäiväänsä asti. ¹²Viidennessä kuussa, kuukauden kymmenentenä päivänä, Baabelin kuninkaan Nebukadressarin yhdeksäntenätoista hallitusvuotena, tuli Nebusaradan, henkivartijain päällikkö, joka palveli Baabelin kuningasta, Jerusalemiin. ¹³Hän poltti Herran temppelin ja kuninkaan linnan ja kaikki Jerusalemin talot; kaikki ylhäisten talot hän poltti tulella. ¹⁴Ja koko kaldealaisten sotajoukko, joka henkivartijain päälliköllä oli mukanaan, repi maahan kaikki Jerusalemin muurit, yltympäri. ¹⁵Ja Nebusaradan, henkivartijain päällikkö, siirsi maasta pois osan kansan köyhiä ja kansan tähteitä, mitä oli jäljellä kaupungissa, sekä ne, jotka olivat menneet Baabelin kuninkaan puolelle, ja loput käsityöläisistä. ¹⁶Mutta osan maan köyhiä Nebusaradan, henkivartijain päällikkö, jätti jäljelle viinitarhureiksi ja peltomiehiksi. ¹⁷Vaskipylväät, jotka olivat Herran temppelissä, altaiden telineet ja vaskimeren, jotka olivat Herran temppelissä, kaldealaiset särkivät ja veivät kaiken niiden vasken Baabeliin. ¹⁸Ja kattilat, lapiot, veitset, maljat, kupit ja kaikki vaskikalut, joita oli käytetty jumalanpalveluksessa, he ottivat pois. ¹⁹Samoin otti henkivartijain päällikkö vadit, hiilipannut, maljat, kattilat, lampunjalat, kupit ja kulhot, jotka olivat läpeensä kultaa tai hopeata. ²⁰Molempien pylväiden, meren ja niiden kahdentoista vaskiraavaan, jotka olivat telineiden alla - kaikkien niiden esineiden, jotka Salomo oli teettänyt Herran temppeliin - niiden vaski ei ollut punnittavissa. ²¹Pylväistä oli toisen pylvään korkeus kahdeksantoista kyynärää, ja kahdentoista kyynärän pituinen nauha ulottui sen ympäri. Sen vahvuus oli neljä sormenleveyttä; se oli ontto. ²²Ja sen päässä oli pylväänpää vaskesta; toisen pylväänpään korkeus oli viisi kyynärää, ja pylväänpään päällä oli ristikkokoriste ja granaattiomenia yltympäri, kaikki vaskea; ja samanlaiset oli toisessa pylväessä ynnä granaattiomenat. ²³Granaattiomenia oli yhdeksänkymmentä kuusi ulospäin; kaikkiaan oli granaattiomenia sata ristikkokoristeen päällä yltympäri. ²⁴Ja henkivartijain päällikkö otti ylimmäisen papin Serajan ja häntä lähimmän papin Sefanjan sekä kolme ovenvartijaa, ²⁵ja kaupungista hän otti yhden hoviherran, joka oli sotaväen tarkastaja, ja seitsemän kuninkaan lähintä miestä, jotka tavattiin kaupungista, sekä sotapäällikön kirjurin, jonka tehtävänä oli ottaa maan kansaa sotapalvelukseen, ja kuusikymmentä miestä maakansasta, jotka tavattiin kaupungista. ²⁶Nämä otti Nebusaradan, henkivartijain päällikkö, ja vei heidät Baabelin kuninkaan eteen Riblaan. ²⁷Ja Baabelin kuningas antoi lyödä heidät kuoliaaksi Riblassa Hamatin maassa. Ja niin Juuda siirrettiin pois maastansa. ²⁸Tämä on se kansa, jonka Nebukadressar vei pakkosiirtolaisuuteen: seitsemäntenä vuotena kolmetuhatta kaksikymmentä kolme juutalaista, ²⁹Nebukadressarin kahdeksäntenätoista hallitusvuotena kahdeksansataa kolmekymmentä kaksi henkeä Jerusalemistä, ³⁰Nebukadressarin kahdentenäkymmenentenä kolmantena hallitusvuotena vei Nebusaradan, henkivartijain

päällikkö, seitsemänsataa neljäkymmentä viisi juutalaista pakkosiirtolaisuuteen - yhteensä neljätuhatta kuusisataa henkeä. ³¹Mutta kolmantenäkymmenentenä seitsemäntenä vuotena siitä, kun Joojakim, Juudan kuningas, oli viety pakkosiirtolaisuuteen, kahdennessatoista kuussa, kuukauden kahdentenäkymmenentenä viidentenä päivänä, kurotti Evil-Merodak, Baabelin kuningas, samana vuonna, jona hän tuli kuninkaaksi, Juudan kuninkaan Joojakinin pään ja päästi hänet pois vankilasta. ³²Ja hän puhutteli häntä ystävällisesti ja asetti hänen istuimensa ylemmäksi muitten kuningasten istuimia, jotka olivat hänen tykönänsä Baabelissa. ³³Hän sai panna pois vanginpuvun ja aina aterioida hänen luonaan, niin kauan kuin eli. ³⁴Ja hän sai Baabelin kuninkaalta elatuksensa, vakinaisen elatuksen, mitä kunakin päivänä tarvitsi, kuolinpäiväänsä asti, niin kauan kuin eli.

Valitusvirret

1 Kuinka istuukaan yksinänsä tuo väkirikas kaupunki! Kuinka onkaan lesken kaltaiseksi tullut se, joka oli suuri kansakuntien joukossa! Ruhtinatar maakuntien joukossa on tullut työveron alaiseksi. **2** Se katkerasti itkee yössä, ja sillä on kyneleet poskillansa. Ei ole sillä lohduttajaa kaikkien sen rakastajain seassa. Uskottomia ovat sille olleet kaikki sen ystävät, ovat sille vihamiehiksi tulleet. **3** Juuda on siirtynyt maastansa kurjuutta ja työn kovuutta pakoon. Se istuu pakanakansain seassa eikä lepoa löydä. Kaikki sen vainoojat saavuttivat sen, kun se oli ahdistuksien keskellä. **4** Siionin tiet surevat, sillä juhlilletulijoita ei ole. Kaikki sen portit ovat autioina, sen papit huokailevat, sen neitsyet ovat murheissaan, ja sillä itsellään on katkera mieli. **5** Sen viholliset ovat voitolle päässeet, sen vihamiehet menestyvät. Sillä Herra on saattanut sen murheelliseksi sen rikkomusten paljouden tähden. Sen pienet lapset ovat menneet vankeuteen vihollisen viemänä. **6** Mennyt on tytär Siionilta kaikki hänen kauneutensa. Hänen ruhtinaansa ovat kuin peurat, jotka eivät laidunta löydä; he kulkivat voimattomina vainoojan edessä. **7** Jerusalemin muistelee kurjuutensa päivinä ja kodittomuudessaan kaikkea kallisarvoista, mitä sillä oli muinaisista päivistä asti. Kun sen kansa sortui vihollisen käsiin eikä sillä ollut auttajaa, katsoivat viholliset sitä ja nauroivat sen turmiota. **8** Jerusalemin on raskaasti syntiä tehnyt, sentähden se on saastaksi tullut. Kaikki, jotka sitä kunnioittivat, halveksivat sitä nyt, kun ovat nähneet sen alastomuuden. Itsekin se huokaa ja kääntyy pois päin. **9** Sen tahrat ovat sen liepeissä. Se ei ajatellut, mikä sille tuleva oli, ja niin se sortui hämmästyttävästi. Ei ole sillä lohduttajaa. Katso, Herra, minun kurjuuttani, sillä vihamies ylvästelee. **10** Vihollinen levitti kätensä kaikkia sen kalleuksia kohti. Niin, sen täytyi nähdä, kuinka pakanat tunkeutuivat sen pyhäkköön, ne, jotka sinä olit kieltänyt tulemasta sinun seurakuntaasi. **11** Kaikki sen kansa huokaa etsiessänään leipää: he antavat, mitä heillä kallista on, ruuasta, saadakseen nälkänsä tyydytetyksi. Katso, Herra, ja näe, kuinka halveksittu minä olen. **12** Eikö tämä koske teihin, kaikki ohikulkijat? Katsokaa ja nähkää: onko kipua, minun kipuni vertaista, joka on minun kannettavakseni pantu, jolla Herra on murehduttanut minut vihansa hehkun päivänä? **13** Hän lähetti tulen korkeudesta minun luihini ja kuritti niitä. Hän viritti verkon minun jalkaini varalle,

hän pani minut peräytymään, hän teki minut autioksi, ainiin sairaaksi. **14** Hänen kätensä sitoi minun rikosteni ikeen: ne kiedottiin yhteen, tulivat minun niskalleni; hän saattoi horjumaan minun voimani. Herra antoi minut niiden käsiin, joita minä en voi vastustaa. **15** Herra hylkäsi kaikki minun urhoni, joita minun keskuudessani oli; hän kutsui kokoon juhlan minua vastaan murskatakseensa minun nuoruuskaiseni. Herra polki viinikuurnan neitsyelle, tytär Juudalle. **16** Näitä minä itken, minun silmäni, silmäni vuotaa vettä; sillä kaukana on minusta lohduttaja, joka virvoittaisi minun sieluani. Hävitetyt ovat minun lapseni, sillä vihamies on väkevä. **17** Siion levittää käsiänsä: ei ole hänellä lohduttajaa. Herra on nostattanut Jaakobia vastaan sen viholliset joka taholta; Jerusalemin on tullut saastaksi heidän keskellänsä. **18** Vanhurskas on hän, Herra; sillä hänen käskyänsä vastaan minä olen niskoitellut. Kuulkaa, te kansat kaikki, ja katsokaa minun kipuani: minun neitsyeni ja nuorukaiseni ovat vankeuteen menneet. **19** Minä kutsuin rakastajiani: ne pettivät minut. Minun pappini ja vanhimpani ovat kuolleet kaupungissa, kun he etsivät ruokaa tyydyttääkseen nälkäänsä. **20** Katso, Herra, kuinka ahdistettu minä olen, minun sisukseni kuohuvat, sydämeni väntyy rinnassani, sillä minä olen ollut ylen uppimiskainen. Ulkona on miekka minulta riistänyt lapset, sisällä rutto. **21** He ovat kuolleet, kuinka minä huokaillen. Ei ole minulla lohduttajaa. Kaikki minun vihamieheni ovat kuolleet minun onnettomuuteni; he iloitsivat, kun sinä olet tämän tehnyt: sinä olet antanut tulla sen päivän, jonka olit ilmoittanut. Mutta käyköön heidän samoin kuin minun. **22** Tulokoon kaikki heidän pahuutensa sinun kasvojesi eteen, ja pane heille kannettavaksi se, minkä olet minulle pannut kaikkien minun rikoksieni tähden. Sillä monet ovat minun huokaukseni, ja minun sydämeni on sairas.

2 Kuinka onkaan Herra vihassaan pilvillä peittänyt tytär Siionin! Hän heitti taivaasta maahan Israelin kunnian eikä muistanut jalkainsa astinlautaa vihansa päivänä. **2** Herra on hävittänyt säälimättä kaikki Jaakobin majat, on hajottanut vihastuksissaan tytär Juudan linnoitukset, pannut ne maan tasalle. Hän on häväissyt valtakunnan ja sen ruhtinaat. **3** Hän on vihan hehkussa hakannut poikki Israelin sarven kokonansa. Hän veti oikean kätensä takaisin vihamiehen edestä ja poltti Jaakobia kuin liekitsevä tuli, joka

kuluttaa kaiken yltympäri. ⁴Hän jännitti jousensa kuin vihamies, seisoi oikea käsi koholla kuin vihollinen ja tappoi kaiken, mihin silmä oli ihastunut. Tytär Siionin majaan hän vuodatti kiivautensa kuin tulen. ⁵Herra on ollut niin kuin vihamies, on hävittänyt Israelin: hän hävitti kaikki sen palatsit, turmeli sen linnoitukset ja antoi tytär Juudalle paljon valitusta ja vaikkerrusta. ⁶Hän särki aitauksensa niinkuin puutarhan aidan, hävitti juhlanviettopaikkansa. Herra on saattanut unhotuksiin Siionissa juhla-ajat ja sapatit ja on kiivaassa suuttumuksessaan pitänyt halpana kuninkaat ja papit. ⁷Herra on hyljännyt alttarinsa, syösyt häväistykseen pyhäkkönsä, luovuttanut vihamiehen käteen palatsiensa muurit. He nostivat huudon Herran huoneessa, huudon kuin juhlapäivänä. ⁸Herra oli päättänyt turmella tytär Siionin muurit: hän jännitti mittanuoran, ei pidättänyt kättänsä hävittämästä, saattoi murheeseen varustukset ja muurit; ne yhdessä nääntyvät. ⁹Sen portit ovat vajonneet maahan, hän poisti ja särki sen salvat. Sen kuningas ja ruhtinaat ovat pakanain seassa; lakia ei ole, eivätkä sen profeetat saa näkyjä Herralta. ¹⁰Maassa istuvat ääneti tytär Siionin vanhimmat. He ovat heittäneet tomua päänsä päälle, vyöttäytyneet säkkeihin; maata kohden ovat painaneet päänsä Jerusalemin neitsyet. ¹¹Minun silmäni ovat itkusta hiuonneet, minun sisukseni kuohuvat, minun maksani on maahan vuodatettu tyttären, minun kansani, sortumisen tähden. Sillä lapset ja imeväiset nääntyvät kaupungin kaduilla. ¹²He sanovat äideillensä: ”Missä on leipää ja viiniä?” kun he nääntyvät niinkuin kaatuneet kaupungin kaduilla, heittävät henkensä äitiensä syliin. ¹³Minkä sinulle mainitsisin, mihin vertaisin sinua, tytär Jerusalem? Minkä asettaisin rinnallesi lohduttaakseni sinua, neitsyt, tytär Siion? Sillä suuri niinkuin meri on sinun sortumisesi; kuka voi sinut parantaa? ¹⁴Profeettasi ovat sinulle nähneet petollisia, äiteliä näkyjä. Eivät he ole paljastaneet sinun syntiäsi, niin että olisivat kääntäneet sinun kohtalosi, vaan ovat nähneet sinulle petollisia, ek-syttävääisiä ennustuksia. ¹⁵Sinulle paukuttavat kämmeniän-sä kaikki ohikulkijat, he viheltävät ja nyökyttävät ilkkuen päätänsä tytär Jerusalemille: ”Tämäkö on kaupunki, jota sanottiin kauneuden täydellisyydeksi, kaiken maan ihastukseksi?” ¹⁶Suu ammollaan sinua vastaan ovat kaikki sinun vihamiehesi. He viheltävät, kiristelevät hampaitaan ja sanovat: ”Me olemme sen hävittäneet. Tämä on juuri se päivä, jota olemme toivoneet; se on meille tullut, olemme sen nähneet.” ¹⁷Herra on tehnyt, mitä oli aikonut. Hän on täyttänyt sanansa, sen, mitä oli päättänyt muinaisista päivistä asti: hän on repinyt alas säälimättä, on antanut vihamiesten iloita sinusta ja kohottanut sinun vihollistesi sarven. ¹⁸Heidän sydämensä huutaa Herran puoleen. Sinä, tytär Siionin muuri, anna kyyneltesi virtana vuotaa yötä päivää! Älä suo itsellesi lepoa, älköön silmäteräsi ummistuko. ¹⁹Nouse, kohota valitushuuto yöllä, kun alkavat yövartiot. Anna sydämesi vuotaa kuin vesi Herran kasvojen edessä. Kohota kätesi häntä kohden pienten lastesi elämän

puolesta, kun ne nääntyvät nälkään kaikkien katujen kulmissa. ²⁰Katso, Herra, ja tarkkaa, ketä olet antanut tämän kohdata: pitäisikö vaimojen syödä oma hedelmänsä, vaalimansa pienet lapset; pitäisikö Herran pyhäkössä tapettaman papit ja profeetat? ²¹Maassa, kaduilla, makaa nuorta ja vanhaa; minun neitsyeni ja nuorukaiseni ovat kaatuneet miekkaan. Sinä olet surmannut vihasi päivänä, olet teuras-tanut säälimättä. ²²Sinä kutsuit kuin juhlapäivän viettoon minun peljättäjäni joka taholta; eikä jäänyt Herran vihan päivänä pelastunutta, ei pakooppääsyyttä. Jotka minä olin vaalinut ja isoiksi saanut, ne minun vihamieheni lopetti.

3Minä olen se mies, joka olen kurjuutta nähnyt hänen vihastuksensa vitsan alla. ²Minut hän on johdattanut ja kuljettanut pimeyteen eikä valkeuteen. ³Juuri minua vastaan hän kääntää kätensä, yhäti, kaiken päivää. ⁴Hän on kalvanut minun lihani ja nahkani, musertanut minun luuni. ⁵Hän on rakentanut varustukset minua vastaan ja piirittänyt minut myrkyllä ja vaivalla. ⁶Hän on pannut minut asumaan pimeydessä niinkuin ikiaikojen kuolleet. ⁷Hän on tehnyt muurin minun ympärilleni, niin etten pääse ulos, on pannut minut raskaisiin vaskikahleisiin. ⁸Vaikka minä huudan ja parun, hän vaijaa minun rukoukseni. ⁹Hakatuista kivistä hän on tehnyt minun teilleni muurin, on mutkistanut minun polkuni. ¹⁰Vaaniva karhu on hän minulle, piilossa väijyvä leijona. ¹¹Hän on vienyt harhaan minun tieni ja repinyt minut kappaleiksi, hän on minut autioksi tehnyt. ¹²Hän on jännittänyt jousensa ja asettanut minut nuoltensa maalitauluksi. ¹³Hän on ampunut munuasiini nuolet, viinensä lapset. ¹⁴Minä olen joutunut koko kansani nauruksi, heidän jokapäiväiseksi pilkkalauluksensa. ¹⁵Hän on ravinnut minua katkeruudella, juottanut minua koiruoholla. ¹⁶Hän on purettanut minulla hampaat rikki soraan, painanut minut alas tomuun. ¹⁷Sinä olet syössyt minun sieluni ulos, rauhasta pois, minä olen unhotannut onnen. ¹⁸Ja minä sanon: mennyt on minulta kunnia ja Herran odotus. ¹⁹Muista minun kurjuuttani ja kodittomuuttani, koiruohoa ja myrkyä. ²⁰Sinä kyllä muistat sen, että minun sieluni on alaspainettu. ²¹Tämän minä painan sydämeeni, sentähden minä toivon. ²²Herran armoa on, ettemme ole aivan hävinneet, sillä hänen laupeutensa ei ole loppunut: ²³se on joka aamu uusi, ja suuri on hänen uskollisuutensa. ²⁴Minun osani on Herra, sanoo minun sieluni; sentähden minä panen toivoni häneen. ²⁵Hyvä on Herra häntä odottaville, sille sielulle, joka häntä etsii. ²⁶Hyvä on hiljaisuudessa toivoa Herran apua. ²⁷Hyvä on miehelle, että hän kantaa iestä nuoruudessaan. ²⁸Istukoon hän yksin ja hiljaa, kun Herra on sen hänen päällensä pannut. ²⁹Laskekoon suunsa tomuun - ehkä on vielä toivoa. ³⁰Ojentakoon hän posken sille, joka häntä lyö, saakoon kyllälti häväistystä. ³¹Sillä ei Herra hylkää iankaikkisesti; ³²vaan jos hän on murheelliseksi saattanut, hän osoittaa laupeutta suuressa armossansa. ³³Sillä ei hän sydämensä halusta vaivaa eikä murehduta ihmislapsia. ³⁴Kun jal-

kojen alle poljetaan kaikki vangit maassa, ³⁵kun väännettään miehen oikeutta Korkeimman kasvojen edessä, ³⁶kun ihmiselle tehdään vääryyttä hänen riita-asiassaan - eikö Herra sitä näkisi? ³⁷Onko kukaan sanonut, ja se on tapahtunut, jos ei Herra ole käskeny? ³⁸Eikö lähde Korkeimman suusta paha ja hyvä? ³⁹Miksi tuskittelee ihminen eläessään, mies syntiensä palkkaa? ⁴⁰Koetelkaamme teitämme, tutkikaamme niitä ja palatkaamme Herran tykö. ⁴¹Kohottakaamme sydämemme ynnä kätemme Jumalan puoleen, joka on taivaassa. ⁴²Me olemme luopuneet pois ja olleet kapinalliset; sinä et ole antanut anteeksi, ⁴³olet peittänyt itsesi vihassasi, ajanut meitä takaa, surmannut säälimättä; ⁴⁴olet peittänyt itsesi pilvellä, niin ettei rukous pääse lävitse. ⁴⁵Tunkioksi ja hylyksi sinä olet meidät tehnyt kansojen seassa. ⁴⁶Suut ammollaan meitä vastaan ovat kaikki meidän vihamiehemme. ⁴⁷Osaksemme on tullut kauhu ja kuoppa, turmio ja sortuminen. ⁴⁸Vesipurot juoksevat minun silmistäni tyttären, minun kansani, sortumisen tähden. ⁴⁹Minun silmäni vuotaa lakkaamatta, hellittämättä ⁵⁰siihen asti, kunnes katsoo, kunnes näkee Herra taivaasta. ⁵¹Silmäni tuottaa tuskaa minun sielulleni kaikkien minun kaupunkini tyttären tähden. ⁵²Kiihkeästi pyydystivät minua kuin lintua ne, jotka syyttä ovat vihamiehiäni. ⁵³He sulkiivat kuoppaan minun elämäni ja heittivät päälleni kiviä. ⁵⁴Vedet tulvivat minun pääni ylitse; minä sanoin: olen hukassa. ⁵⁵Minä huusin sinun nimeäsi, Herra, kuopan syvyydestä. ⁵⁶Sinä kuulit minun huutoni: ”Älä peitä korvaasi minun avunhuudoltani, että saisin hengähtää”. ⁵⁷Sinä olit läsnä silloin, kun minä sinua huusin; sinä sanoit: ”Älä pelkää”. ⁵⁸Sinä, Herra, ajoit minun riita-asiani, lunastit minun henkeni. ⁵⁹Olethan nähnyt, Herra, minun kärsimäni sorron: hanki minulle oikeus. ⁶⁰Olethan nähnyt kaiken heidän kostonhimonsa, kaikki heidän juonensa minua vastaan. ⁶¹Sinä olet kuullut heidän häväistyksensä, Herra, kaikki heidän juonensa minua vastaan. ⁶²Minun vastustajaini huulet ja heidän aikeensa ovat minua vastaan kaiken päivää. ⁶³Istuivatpa he tai nousivat, katso: minä olen heillä pilkkalauluna. ⁶⁴Kosta heille, Herra, heidän kättensä teot. ⁶⁵Paaduta heidän sydämensä, kohdatkoon heitä sinun kirouksesi. ⁶⁶Aja heitä takaa vihassasi ja hävitä heidät Herran taivaan alta.

4 Kuinka onkaan kulta tummunut, muuttunut hyvä kulta; kuinka ovat pyhät kivet viskelyinä kaikkien katujen kulmiin! ²Siionin pojat, nuo kalliit, punnitut puhtaimman kullan arvoisiksi - kuinka he ovatkaan saviastiain arvossa, savenvalajan käten tekojen! ³Aavikkosudetkin taritsevat nisiänsä, imettävät pentujansa; mutta tytär, minun kansani, on tullut tylyksi kuin kamelikurki erämaassa. ⁴Imeväisen kieli tarttuu suulakeen janon tähden. Lapsukaiset pyytävät leipää; ei ole, kuka sitä heille taittaisi. ⁵Jotka herkkuja söivät, ne nääntyvät kaduilla. Joita punapurppuran päällä kanneltiin, ne tunkioita syleilevät. ⁶Tyttären, minun kansani, syntivelka on Sodomian syntiä suurempi; Sodoma hä-

vitettiin yhtäkkiä käten siellä riehumatta. ⁷Siionin ruhtinaat olivat lunta puhtaammat, maitoa valkoisemmat, heidän ruumiinsa oli koralleja rusottavampi, heidän hahmonsa oli kuin safiiri. ⁸Nyt on heidän muotonsa nokea mustempi, ei voi heitä tuntea kaduilla. Rypyssä on heillä nahka luitten päällä, se on kuivettunut kuin puu. ⁹Parempi oli miekan kaatamien kuin nälän kaatamien, jotka menehtyivät, kuin lävitsepistetyt, pellon viljaa vailla. ¹⁰Armeliaat vaimot keittivät omin käsin lapsiansa: ne tulivat heille ruuaksi tyttären, minun kansani, sortuessa. ¹¹Herra on pannut täytäntöön kiivautensa, vuodattanut vihansa hehkun; hän on syyttänyt Siioniin tulen, joka on kuluttanut sen perustukset. ¹²Eivät olisi uskoneet maan kuninkaat, ei maanpiirin asukkaista kenkään, että vihollinen ja vainomies hyökkää sisään Jerusalemin porteista. ¹³Sen profeettain syntien tähden kävi näin, sen pappien pahain tekojen tähden, niiden, jotka siellä olivat vuodattaneet vanhurskaitten verta. ¹⁴He harhailivat sokeina kaduilla, verellä tahrattuina, niin ettei voinut koskea heidän vaatteisiinsa. ¹⁵”Väistykää! Saastainen!” huudettiin heistä. ”Väistykää, väistykää, älkää koskeko!” Paettuaankin he yhä harhailivat; pakanain seassa sanottiin: ”Eivät he saa kauemmin asustaa täällä”. ¹⁶Herran kasvot ovat hajottaneet heidät, hän ei heihin enää katso. Papeista ei välitetty, vanhimpia ei armahdettu. ¹⁷Vieläkin me, silmät rauenneina, turhaan odotimme apua; tähystyspaikastamme me tähyilimme kansaa, josta ei pelastusta tullut. ¹⁸Meidän askeleitamme vaanittiin, niin ettemme voineet kulkea kaduillamme. Meidän loppumme lähestyi, päivämme täytyivät - niin, loppumme tuli. ¹⁹Meidän vainoojamme olivat nopeammat kuin kotkat taivaalla. Vuorilla he ajoivat meitä takaa, väijyivät meitä erämaassa. ²⁰Hän, meidän elämänhenkemme, Herran voideltu, joutui vangiksi heidän kuoppiinsa, hän, josta me olimme sanooneet: hänen varjossaan me saamme elää pakanakansain seassa. ²¹Iloitse ja riemuitse, tytär Edom, joka asut Uusin maassa! Mutta malja on tuleva sinunkin kohdallesi: sinä juovut ja paljastat itsesi. ²²Sinun syntivelkasi, tytär Siion, on loppunut: ei Herra ole enää siirtävä sinua pois. Sinun syntivelkasi, tytär Edom, hän on etsiskelevä, on paljastava sinun syntisi.

5 Muista, Herra, mitä meille on tapahtunut; katso ja näe meidän häväistyksemme. ²Meidän perintöosamme on siirtynyt vieraille, meidän talomme muukalaisille. ³Me olemme tulleet orvoiksi, isättömiksi, meidän äitimme ovat kuin lesket. ⁴Oman juomavetemme me ostamme rahalla; omat puumme saamme, jos maksamme hinnan. ⁵Vainoojamme ovat meidän niskassamme; kun uuvumme, ei meille lepoa suoda. ⁶Egyptille me lyömme kättä ja Assurille saadaksemme leipää ravinnoksi. ⁷Meidän isämme ovat syntiä tehneet; heitä ei enää ole. Me kannamme heidän syntivelkaansa. ⁸Orjat hallitsevat meitä; ei ole sitä, joka tempaisi meidät heidän käsistensä. ⁹Henkemme kaupalla me noudamme leipämme, väistäen miekkaa erämaassa. ¹⁰Meidän ihomme

halkeilee kuin uuni nälän poltteen takia. ¹¹Naisia raiskataan Siionissa, neitsyitä Juudan kaupungeissa. ¹²Ruhtinaita heidän kätensä hirttävät, vanhinten kasvoja ei pidetä arvossa. ¹³Nuorukaiset kantavat myllynkiviä, poikaset kompastelevat puutaakkojen alla. ¹⁴Poissa ovat vanhukset porteista, nuorukaiset kielisoittimiensa äärestä. ¹⁵Poissa on ilo sydämistämme, karkelomme on valitukseksi muuttunut. ¹⁶Pudonnut on päästämme kruunu. Voi meitä, sillä me olemme syntiä tehneet! ¹⁷Tästä syystä on sydämemme tullut sairaaksi, näitten tähden ovat silmämme pimenneet - ¹⁸Siionin vuoren tähden, joka on autiona, jolla ketut juoksentelevat. ¹⁹Sinä, Herra, hallitset iankaikkisesti, sinun valtaistuimesi pysyy suvusta sukuun. ²⁰Miksi unhotat meidät ainiaaksi, hylkäätkä meidät ikipäiviksi? ²¹Palauta meidät, Herra, tykösi, niin me palajamme; uudista meidän päivämme muinaiselleen. ²²Vai oletko meidät peräti hyljännyt, vihastunut meihin ylenmäärin?

Hesekielin

1 Kolmantenakymmenentenä vuotena, neljännessä kuussa, kuukauden viidentenä päivänä, kun minä olin pakkosiirtolaisten joukossa Kebar-joen varrella, aukenivat taivaat, ja minä näin Jumalan näkyjä. **2** Kuukauden viidentenä päivänä, kuningas Joojakinin pakkosiirtolaisuuden viidentenä vuotena, **3** tuli Jumalan sana pappi Hesekielille, Buusin pojalle, Kaldean maassa Kebar-joen varrella, ja hänen päälensä tuli siellä Herran käsi. **4** Ja minä näin, ja katso: myrskytuuli tuli pohjoisesta, suuri pilvi ja leimahteleva tuli, ja pilveä ympäröitsi hohde, ja tulen keskeltä näkyi ikäänkuin hehkuvaa malmia, keskeltä tulta. **5** Ja sen keskeltä näkyivät neljän olennon hahmot. Ja näöltänsä ne olivat tällaiset: niillä oli ihmisen hahmo. **6** Ja niillä oli neljät kasvot kullakin ja neljä siipeä kullakin. **7** Ja säärivarret niillä oli suorat ja jalkaterät kuin vasikansorkat, ja ne välkkyivät kuin kiiltävä vaski. **8** Ja siipiensä alla niillä oli, neljällä eri puolellansa, ihmiskädet. Kasvot ja siivet niillä neljällä olivat näin: **9** Niiden siivet koskettivat toisiansa. Kulkiessaan ne eivät kääntyneet: ne kulkivat kukin suoraan eteenpäin. **10** Ja niiden kasvot olivat ihmiskasvojen kaltaiset; mutta oikealla puolen oli niillä neljällä leijonankasvot, vasemmalla puolen oli niillä neljällä häränkasvot, myös oli niillä neljällä kotkankasvot. **11** Niin niiden kasvot. Mutta siivet niillä oli levällään ylöspäin. Kullakin oli kaksi, jotka koskettivat toisen siipiä, ja kaksi, joilla ne peittivät ruumistansa. **12** Ja ne kulkivat suoraan eteenpäin. Minne henki vaati kulkemaan, sinne ne kulkivat. Kulkiessaan ne eivät kääntyneet. **13** Ja olentojen hahmo oli näöltänsä kuin tuliset hiilet, jotka paloivat tulisoihtujen näköisinä. Tulta liekehti olentojen välissä, ja tuli hohti, ja tulesta lähti salamoita. **14** Ja olennot kiitivät edestakaisin ja olivat nähdä kuin salamanleimaus. **15** Mutta kun minä katselin olentoja, niin katso: yksi pyörä oli maassa olentojen kohdalla, kunkin niiden neljän etupuolella. **16** Pyörät olivat näöltään ja teoltaan niinkuin krysoliitti, ja niillä neljällä oli sama muoto, ja ne olivat näöltään ja teoltaan, kuin olisi ollut sisäkkäin pyörä pyörässä. **17** Ne kulkivat neljään eri suuntaansa, kun kulkivat. **18** Kulkiessaan ne eivät kääntyneet. Ja niiden kehät olivat korkeat ja peljättävät; ja niiden kehät olivat täynnä silmiä, yltympäri, niissä neljässä. **19** Ja kun olennot kulkivat, kulkivat pyörät niiden ohella; ja kun olennot kohosivat ylös maasta, kohosivat myös pyörät. **20** Minne henki vaati kul-

kemaan, sinne ne kulkivat - minne vain henki kulkemaan vaati. Ja pyörät kohosivat samalla kuin nekin, sillä olentojen henki oli pyörissä. **21** Kun olennot kulkivat, kulkivat nämäkin; kun ne seisoivat, seisoivat nämäkin; kun ne kohosivat ylös maasta, kohosivat pyörät samalla kuin nekin, sillä olentojen henki oli pyörissä. **22** Ja olentojen päitten ylle hahmottui taivaanvahvuus, niinkuin peljättävä kristalli, kaartuen ylös niiden päitten ylitse. **23** Ja taivaanvahvuuden alla oli niillä siivet suorina, toisen siipi toisen siipeä kohti. Kullakin oli kaksi, jotka sitä peittivät - kaksi, jotka peittivät sen ruumista. **24** Ja minä kuulin niiden siipien kohinan niinkuin paljojen vetten kohinan, niinkuin Kaikkivaltiaan jylinän, kun ne kulkivat; pauhinan ääni oli niinkuin sotaleirin pauhu. Kun ne seisoivat, laskivat ne siipensä alas. **25** Ja kuului ääni taivaanvahvuuden yläpuolelta, joka oli niitten pään päällä. - Kun ne seisoivat, laskivat ne siipensä alas. **26** Ja taivaanvahvuuden yläpuolella, joka oli niitten pään päällä, oli valtaistuimen muotoinen, näöltään kuin safiirikiveä. Ja valtaistuimen muotoisella istui hahmo, ihmisen näköinen, kohoten korkealle. **27** Ja minä näin ikäänkuin hehkuvaa malmia, tulen näköistä, jota ympäröi kehä ylöspäin siitä, mikä näytti hänen lanteiltansa; ja alaspäin siitä, mikä näytti hänen lanteiltansa, minä näin kuin tulen näköistä, ja sitä ympäröitsi hohde. **28** Kuin kaari, joka on pilvessä sadepäivänä, niin oli näöltään sitä ympäröivä hohde. Senkaltaisen oli katsoa Herran kirkkauden hahmo. Ja kun minä sen näin, lankesin minä kasvoilleni. Ja minä kuulin äänen, kun joku puhui.

2 Ja hän sanoi minulle: ”Ihmislapsi, nouse jaloillesi, niin minä puhuttelen sinua”. **2** Niin minuun tuli henki, kun hän puhui minulle, ja se nosti minut jaloilleni, ja minä kuulin hänen puhuvan minulle. **3** Ja hän sanoi minulle: ”Ihmislapsi, minä lähetän sinut israelilaisten tykö, kapinallisten pakanain tykö, jotka ovat kapinoineet minua vastaan; he ja heidän isänsä ovat luopuneet minusta, hamaan tähän päivään asti. **4** Nuo lapset, joilla on kovat kasvot ja paatuneet sydämet - niitten luokse minä sinut lähetän, ja sinun on sanottava heille: Näin sanoo Herra, Herra. **5** Kuulkoot tai olkoot kuulematta - sillä uppiskainen suku he ovat - he tulevat kuitenkin tietämään, että profeetta on ollut heidän keskellensä. **6** Mutta sinä, ihmislapsi, älä pelkää heitä, äläkä pelkää heidän sanojansa, vaikka edessäsi on ohdakkeita

ja orjantappuroita ja sinä asut skorpionien seassa; älä pelkää heidän sanojansa äläkä arkaile heidän kasvojansa, sillä he ovat uppiniskainen suku. ⁷Vaan puhu heille minun sanani, kuulkooot tai olkooot kuulematta; sillä uppiniskaisia he ovat. ⁸Mutta sinä, ihmislapsi, kuule, mitä minä sinulle sanon. Älä ole uppiniskainen, niinkuin uppiniskainen suku on. Avaa suusi ja syö, mitä minä sinulle annan.” ⁹Niin minä näin, ja katso: käsi ojennettiin minua kohti, ja katso: siinä oli kirjakäärö. ¹⁰Ja hän levitti sen minun eteeni, ja katso: se oli kirjoitettu täyteen sisältä ja päältä. Ja siihen oli kirjoitettu itkuvirret ja huokaukset ja voi-huudot.

3Ja hän sanoi minulle: ”Ihmislapsi, syö, minkä tässä saat; syö tämä kirjakäärö, mene ja puhu Israelin heimolle.” ²Niin minä avasin suuni, ja hän antoi tämän kirjakäärön minun syödäkseni. ³Ja hän sanoi minulle: ”Ihmislapsi, ravitse vatsasi ja täytä sisälmyksesi tällä kirjakääröllä, jonka minä sinulle annan”. Niin minä söin, ja se oli minun suussani makea kuin hunaja. ⁴Ja hän sanoi minulle: ”Ihmislapsi, mene nyt Israelin heimon tykö ja puhu heille minun sanani. ⁵Sillä ei sinua lähetetä outokielisen ja kankeapuheisen kansan tykö, vaan Israelin heimon tykö; ⁶ei monien kansojen tykö, outokielisten ja kankeapuheisten, joiden puhetta et ymmärrä. Jos niiden tykö lähettäisin sinut, he sinua kuulisivat. ⁷Mutta Israelin heimo ei tahdo sinua kuulla, koska he eivät tahdo minua kuulla. Sillä koko Israelin heimolla on kova otsa ja paatunut sydän. ⁸Katso, minä teen sinun kasvosi yhtä koviksi kuin heidän kasvonsa ja sinun otsasi yhtä kovaksi kuin heidän otsansa. ⁹Timantin kaltaiseksi, kiveä kovemmaksi minä teen sinun otsasi. Älä pelkää heitä äläkä arkaile heidän kasvojansa, sillä he ovat uppiniskainen suku.” ¹⁰Ja hän sanoi minulle: ”Ihmislapsi, kaikki minun sanani, jotka minä sinulle puhun, ota sydämeesi ja kuule korvillasi. ¹¹Ja nyt mene pakkosiirtolaisten tykö, kansasi lasten tykö; puhu heille ja sano heille: Näin sanoo Herra, Herra - kuulkooot he tai olkooot kuulematta.” ¹²Niin henki nosti minut, ja minä kuulin takaani suuren, jylisevän äänen: ”Kiitetty olkoon Herran kirkkaus, siinä kussa se on!” ¹³Ja olentojen siipien kohinan, kun ne löivät toisiinsa, samalla pyöräin jyrinän ja suuren, jylisevän äänen. ¹⁴Ja henki nosti minut ja otti minut, ja minä kuljin murheellisena henkeni kiivaudessa, ja Herran käsi oli väkevänä minun päälläni. ¹⁵Ja minä tulin Tell-Aabibiin pakkosiirtolaisten tykö, jotka asuivat Kebar-joen varrella; ja siellä, missä he asuivat, minä istuin jäykistyneenä heidän keskuudessaan seitsemän päivää. ¹⁶Mutta seitsemän päivän kuluttua tuli minulle tämä Herran sana: ¹⁷”Ihmislapsi, minä olen asettanut sinut Israelin heimolle vartijaksi. Kun kuulet sanan minun suustani, on sinun varoitettava heitä minun puolestani. ¹⁸Jos minä sanon jumalattomalle: sinun on kuolemalta kuoltava, mutta sinä et häntä varoita etkä puhu varoitaaksesi jumalatonta hänen jumalattomasta tiestänsä, että pelastaisit hänen henkensä, niin jumalaton kuolee synnissäänsä, mutta hänen verensä minä vaadin sinun kädestäsi.

¹⁹Mutta jos sinä varoitat jumalatonta ja hän ei käänny jumalattomuudestaan eikä jumalattomalta tieltänsä, niin hän kuolee synnissäänsä, mutta sinä olet sielusi pelastanut. ²⁰Ja jos vanhurskas kääntyy pois vanhurskaudestaan ja tekee vääryyttä ja minä panen kompastuksen hänen eteensä, niin hän kuolee - kun et sinä häntä varoittanut, niin hän synnissäänsä kuolee, ja vanhurskautta, jota hän oli harjoittanut, ei muisteta - mutta hänen verensä minä vaadin sinun kädestäsi. ²¹Mutta jos sinä vanhurskasta varoitat, ettei vanhurskas tekisi syntiä, ja hän ei tee syntiä, niin hän totisesti saa elää, koska otti varoituksesta vaarin, ja sinä olet sielusi pelastanut.” ²²Herran käsi tuli siellä minun päälläni, ja hän sanoi minulle: ”Nouse ja mene laaksoon, niin minä siellä puhuttelen sinua”. ²³Niin minä nousin ja menin laaksoon, ja katso, siellä seisoivat Herran kirkkaus, samankaltainen kuin kirkkaus, jonka minä olin nähnyt Kebar-joen varrella. Ja minä lankesin kasvoilleni. ²⁴Mutta minuun tuli henki ja nosti minut jaloilleni, ja hän puhutteli minua ja sanoi minulle: ”Mene, sulkeudu sisälle huoneeseesi. ²⁵Ja sinä, ihmislapsi! Katso, sinut pannaan köysiin ja sidotaan niillä, niin ettet voi mennä ulos heidän keskuuteensa. ²⁶Ja minä tartutan sinun kielesi suusi lakeen, niin että mykistyt etkä voi olla heille nuhtelijana, sillä he ovat uppiniskainen suku. ²⁷Mutta kun minä puhuttelen sinua, avaan minä sinun suusi, ja sinun on sanottava heille: Näin sanoo Herra, Herra. Kuulkoon, joka kuulee, ja olkoon kuulematta, joka ei kuule; sillä he ovat uppiniskainen suku.”

4”Ja sinä, ihmislapsi, ota itsellesi tiilikivi ja aseta se eteesi ja piirrä siihen kaupunki, Jerusalem. ²Ja pane se piirityksiin, rakenna sitä vastaan saartovarusteet, luo sitä vastaan valli, aseta sitä vastaan sotaleirejä ja pane sitä vastaan yltympäri muurimurtajia. ³Ota sitten itsellesi rautainen leivinlevy ja aseta se rautamuuriksi itsesi ja kaupungin väliin ja suuntaa kasvosi kaupunkia kohti, niin että se tulee piirityksiin, ja piiritä sitä. Tämä on oleva merkki Israelin heimolle. ⁴Ja sinä pane maata vasemmalle kyljellesi ja aseta sitä painamaan Israelin heimon syntivelka. Yhtä monta päivää, kuin sinä makaat sillä, on sinun kannettava heidän syntivelkaansa. ⁵Ja minä panen sinulle saman luvun päiviä, kuin on heidän syntivelkansa vuosia: kolmesataa yhdeksänkymmentä päivää; niin sinun on kannettava Israelin heimon syntivelkaa. ⁶Ja kun olet saanut ne päättymään, on sinun pantava maata toistamiseen, oikealle kyljellesi, ja kannettava Juudan heimon syntivelkaa neljäkymmentä päivää; päivän kutakin vuotta kohti minä olen sinulle pannut. ⁷Ja suuntaa kasvosi ja paljastettu käsivartesi piiritettyä Jerusalemiä kohti ja ennusta sitä vastaan. ⁸Ja katso, minä panen sinut köysiin, niin ettet voi kääntyä kyljeltä toiselle, kunnes olet saanut päättymään piirityspäiväsi. ⁹Ota sinä myös itsellesi nisuja, ohria, papuja, herneitä, hirssiä ja kolmitahkoista vehnää, pane ne samaan astiaan ja tee niistä itsellesi leipää. Yhtä monta päivää, kuin makaat kyljelläsi, kolmesataa yhdeksänkym-

mentä päivää, on sinun syötävä sitä. ¹⁰Ja ruoka, jota syöt, on sinun syötävä painon mukaan: kaksikymmentä sekeliä päivässä; sinun on syötävä se määräaikana. ¹¹Ja vettä sinun on juotava mitan mukaan: kuudennes hiin-mittaa; sinun on juotava määräaikana. ¹²Ja ohrakaltiaisena on sinun se syötävä, ja ihmisluostuksella on sinun se paistettava heidän silmänsä edessä.” ¹³Ja Herra sanoi: ”Näin tulevat israelilaiset syömään leipänsä saastaisena pakanain joukossa, jonne minä heidät karkoitan”. ¹⁴Mutta minä sanoin: ”Voi Herra, Herra! Katso, ei milloinkaan ole minun sieluni ollut saastutettu, minä en ole syönyt itsestään kuollutta enkä kuoliaaksi raadeltua nuoruudestani tähän asti, eikä ole mitään saastaista lihaa minun suuhuni tullut.” ¹⁵Niin hän sanoi minulle: ”Katso, minä annan sinulle eläimen lannan ihmisen jäljen sijaan; valmista leipäsi sen päällä”. ¹⁶Ja hän sanoi minulle: ”Ihmislapsi, katso, minä murran leivän tuen Jerusalemilta, ja he saavat syödä leipää painon mukaan ja huolissansa sekä juoda vettä mitan mukaan ja kauhuissansa, ¹⁷niin että he joutuvat leivän ja veden puutteeseen ja yhdessä nääntyvät ja riutuvat syntivelkansa tähden”.

5”Ja sinä, ihmislapsi, ota itsellesi terävä miekka; ota se partaveitsekseksi, ja ajele sillä hiuksesi ja partasi. Ota sitten vaaka ja jaa ne. ²Polta kolmannes tulella keskellä kaupunkia, sittenkuin piirituspäivät ovat lopussa. Kolmannes ota ja lyö miekalla sen ympärillä. Kolmannes hajota tuuleen, ja minä ajan niitä takaa paljastetulla miekalla; ³ota niistä sitten vähäinen määrä ja sido ne helmukseesi, ⁴ja ota niistä vielä osa, viskaa ne tuleen ja polta ne tulella. Siitä lähtee tuli koko Israelin heimoon. ⁵Näin sanoo Herra, Herra: Tämä on Jerusalem; pakanain keskelle minä olen sen asettanut, ja niiden maat ovat sen ympärillä. ⁶Mutta se on niskoittelut minun oikeuksiani vastaan jumalattomammin kuin pakanat ja minun käskyjäni vastaan jumalattomammin kuin maat, jotka ovat sen ympärillä; sillä minun oikeuteni he ovat pitäneet halpoina ja minun käskyjeni mukaan he eivät ole vaeltaneet. ⁷Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Koska teidän metelinne on ollut pahempi kuin pakanain, jotka ympärillänne ovat, ja koska te ette ole vaeltaneet minun käskyjeni mukaan, ette ole noudattaneet minun oikeuksiani ettekä ole tehneet niiden pakanainkaan oikeuksien mukaan, jotka ympärillänne ovat, ⁸sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Katso, myös minä käyn sinun kimppuusi ja teen tuomiot sinun keskelläsi pakanain silmien edessä ⁹ja teen sinulle kaikkien kauhistustesi tähden, mitä en ole ennen tehnyt ja minkäkaltaista en vasta ole tekevä. ¹⁰Sentähden tulevat sinun keskelläsi isät syömään lapsiansa, ja lapset tulevat syömään isiänsä, ja minä teen sinussa tuomiot ja hajotan sinun jäännöksesi kaikkiin tuuliin. ¹¹Sentähden, niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra: Totisesti, koska olet saastuttanut minun pyhäkköni kaikilla iljetyksilläsi ja kaikilla kauhistuksillasi, kääntyn minäkin pois, en sääli enkä armahda. ¹²Kolmannes sinusta kuolee ruttoon ja nääntyy nälkään sinun keskelläsi.

Kolmannes kaatuu miekkaan sinun ympärilläsi. Kolmannes minä hajotan kaikkiin tuuliin, ja minä ajan niitä takaa paljastetulla miekalla. ¹³Ja minun vihani täyttyy, ja minä tyydytän kiivauteni heissä ja kostan. Ja he tulevat tietämään, että minä, Herra, olen puhunut kiivaudessa, kun minä panen vihani täytäntöön heissä. ¹⁴Ja minä teen sinut raunioksi ja häväistyksi pakanain kesken, jotka sinun ympärilläsi ovat, jokaisen ohikulkijan silmään edessä. ¹⁵Ja se on oleva häväistys ja herjaus, varoitus ja peljätys pakanain seassa, jotka ympärilläsi ovat, kun minä teen sinussa tuomiot vihassa ja kiivaudessa ja kiivailla rangaistuksilla - minä, Herra, olen puhunut - ¹⁶kun minä lähetän heidän kimppuunsa nälän pahat nuolet, joista tulee tuhoaja ja jotka minä lähetän teitä tuhoamaan; ja minä vielä lisään teille nälkää ja murran teiltä leivän tuen. ¹⁷Ja minä lähettän teidän kimppuunne nälän ja pahat petoeläimet, jotka riistävät sinulta lapset; rutto ja veri käyvät sinun ylitsesi, ja minä annan miekan tulla sinun ylitsesi. Minä, Herra, olen puhunut.”

6Minulle tuli tämä Herran sana: ²”Ihmislapsi, käännä kasvoski Israelin vuoria kohti ja ennusta niitä vastaan ³ja sano: Israelin vuoret, kuulkaa Herran, Herran sana. Näin sanoo Herra, Herra vuorille ja kukkuloille, puronotkoille ja laaksoille: Katso, minä annan miekan tulla teidän ylitsenne ja hävitän teidän uhrikukkulanne. ⁴Teidän alttarinne jäävät autoiksi, auringonpatsaanne murskataan, ja teidän surmattujenne minä annan kaatua teidän kivijumalainne eteen. ⁵Minä panen israelilaisten ruumiit heidän kivijumalainsa eteen ja hajotan heidän luunsa heidän alttariensa ympärille. ⁶Kaikilla teidän asuinpaikoillanne tulevat kaupungit raunioksi ja uhrikukkulat autoiksi; niin jäävät teidän alttarinne raunioksi ja autoiksi, teidän kivijumalainne murskataan ja hävitetään, teidän auringonpatsaanne särjetään, ja teidän tekeleenne pyyhkäistään pois, ⁷surmattuja kaatuu teidän keskellänne, ja te tulette tietämään, että minä olen Herra. ⁸Mutta minä jätän jäännöksen: teillä on oleva miekasta pelastuneita pakanain seassa, kun teidät on hajotettu niiden maihin; ⁹ja ne teistä, jotka pelastuvat, muistavat minut pakanain seassa, mihin ovat vangeiksi viedyt, sillä minä särjen heidän haureellisen sydämensä, joka poikkesi minusta pois, ja heidän silmänsä, jotka haureellisina kulkivat heidän kivijumalainsa jäljessä. Ja heitä kyllästyttää oma itsensä pahain töitten tähden, joita he ovat tehneet, kaikkien heidän kauhistustensa tähden. ¹⁰Ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra; en ole turhaan puhunut, että minä tuotan teille tämän onnettomuuden. ¹¹Näin sanoo Herra, Herra: Paukuta käsiäsi ja polje jalkaasi ja sano: ’voi!’ kaikista Israelin heimon häijyistä kauhistuksista, heidän, jotka kaatuvat miekkaan, nälkään ja ruttoon. ¹²Kaukainen kuolee ruttoon, läheinen kaatuu miekkaan, jäljellejäänyt ja säilynyt kuolee nälkään, ja minä panen vihani täytäntöön heissä. ¹³Ja te tulette tietämään, että minä olen Herra, kun heitä on surmattuina heidän

kivijumalainsa keskellä, heidän alttariensa ympärillä, jokaisella korkealla kukkulalla, kaikilla vuorten huipuilla, jokaisen viheriän puun alla ja jokaisen tuuhean tammen alla, missä paikassa vain he ovat tarinneet suloista tuoksua kaikille kivijumalillensa. ¹⁴Ja minä ojennan käteni heitä vastaan ja teen maan autiommaksi ja hävitetyymmäksi, kuin on Diblatan erämaa, kaikilla heidän asuinpaikoillansa; ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra.”

7Minulle tuli tämä Herran sana: ²”Sinä, ihmislapsi, näin sanoo Herra, Herra Israelin maalle: Loppu! Maan neljälle äärelle tulee loppu. ³Nyt tulee sinulle loppu, ja minä lähettän vihani sinua vastaan, tuomitsen sinut vaelluksesi mukaan ja annan kaikkien kauhistustesi kohdata sinua. ⁴En sääli sinua enkä armahda, vaan annan vaelluksesi kohdata sinua, ja kauhistuksesi tulevat sinun keskellesi, ja te tulette tietämään, että minä olen Herra. ⁵Näin sanoo Herra, Herra: Onnettomuus! Yksi ja ainoa onnettomuus! Katso, se tulee! ⁶Loppu tulee, tulee loppu! Se heräjä sinua vastaan! Katso, se tulee! ⁷Vuoro tulee sinulle, maan asuja. Aika tulee, päivä on lähellä: hämminki, ei ilohuuto vuorilta. ⁸Nyt minä kohta vuodatan kiivauteni sinun ylitsesi, panen vihani täytäntöön sinussa, tuomitsen sinut vaelluksesi mukaan ja annan kaikkien kauhistustesi kohdata sinua. ⁹En sääli enkä armahda; minä annan vaelluksesi kohdata sinua, ja kauhistuksesi tulevat sinun keskellesi, ja te tulette tietämään, että minä, Herra, olen se, joka lyön. ¹⁰Katso, päivä! Katso, se tulee! Vuoro on tullut, vitsa kukkii, julkeus verso. ¹¹Väkivalta on noussut vitsaksi jumalattomuudelle, ei mitään jää heistä, ei heidän pauhaavasta joukostansa, ei heidän melustansa; poissa on heidän komeutensa. ¹²Tullut on aika, joutunut päivä, älköön ostaja iloitko, älköön myyjä murehtiko, sillä viha tulee kaiken siellä pauhaavan joukon ylitse. ¹³Sillä myyjä ei enää pala ja myynnöksillensä, vaikka he vielä jäisivätkin henkiin, sillä näky kaikkea sen pauhaavaa joukkoa vastaan ei peräydy, eikä kukaan synnilänsä vahvista elämänsä. ¹⁴Puhalletaan torviin, varustetaan kaikki, mutta ei ole lähtijää sotaan, sillä minun vihani tulee kaiken siellä pauhaavan joukon ylitse. ¹⁵Miekka on ulkona, sisällä rutto ja nälkä. Kedolla oleva kuolee miekkaan, kaupungissa olevan syö nälkä ja rutto. ¹⁶Ja jos heitä joitakin pelastuu ja pääsee pakoon, ovat he vuorilla kuin laaksojen kyyhkyset, ja he vaikertelevat kaikki, syntiänsä kukin. ¹⁷Kaikki kädet herpoavat, kaikki polvet käyvät veltoiksi kuin vesi. ¹⁸He kääriytyvät säkkeihin, heidät peittää vavistus, kaikilla kasvoilla on häpeä, ja kaikki päät ovat paljajaksi ajellut. ¹⁹Hopeansa he viskaavat kaduille, ja heidän kultansa tulee heille saastaksi. Heidän kultansa ja hopeansa eivät voi heitä pelastaa Herran vihan päivänä, eivät he sillä nälkäänsä tyydytä eivätkä vatsaansa täytä; sillä siitä tuli heille kompastus syntiin. ²⁰Siitä tehtyjen korujen loistolla he ylpeivät, siitä he tekivät kauhistavat kuvansa, iljetyksensä; sentähden minä teen sen heille saastaksi. ²¹Ja minä annan sen vieraitten käsiin ryöstettäväksi ja maan juma-

lattomien saaliiksi, ja ne häpäisevät sen. ²²Minä käänän kasvoni heistä pois, niin että minun aarteeni häväistään: väkivaltaiset menevät sinne ja häpäisevät sen. ²³Valmista kahle, sillä maa on täynnä verivelkain tuomiota, ja kaupunki on täynnä väkivaltaa. ²⁴Ja minä tuon pakanoista pahimmat, ja ne ottavat omiksansa teidän talonne. Minä teen lopun voimallisten ylpeydestä, ja heidän pyhäkkönsä häväistään. ²⁵Tulee hätä, ja he etsivät pelastusta, mutta sitä ei ole. ²⁶Häviö tulee häviön jälkeen, sanoma tulee sanoman jälkeen. He havittelevat näkyä profeetalta; papilta katoaa opetus ja vanhimmilta neuvo. ²⁷Kuningas murehtii, päämies pukeutuu kauhuun, ja maan kansan kädet pelosta vapisevat. Minä teen heille heidän teittensä mukaan, ja tuomitsen heidät heidän tuomioittensa mukaan, ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra.”

8Kuudentena vuotena, kuudennessa kuussa, kuukauden viidentenä päivänä minä istuin huoneessani, ja Juudan vanhimmat istuivat minun edessäni; silloin Herran, Herran käsi laskutui siellä minun päälleni. ²Ja minä näin, ja katso: tulennäköinen hahmo! Ja alaspäin siitä, mikä näytti sen lanteilta, oli tulta, ja ylöspäin sen lanteista näkyi loiste, joka oli nähdä niinkuin hehkuva malmi. ³Hän ojensi ikään kuin käden ja otti minua pääni hiussuortuvasta, ja henki nosti minut maan ja taivaan välille ja vei minut Jerusalemiin Jumalan näyissä, sisemmän portin ovelle, joka on pohjoista kohden, sinne missä oli kiivauspatsas, joka oli herättänyt Herran kiivauden. ⁴Ja katso, siellä oli Israelin Jumalan kirkkaus, samankaltainen nähdä kuin se, minkä minä olin nähnyt laaksossa. ⁵Hän sanoi minulle: ”Ihmislapsi, nosta silmäsi pohjoista kohti”. Niin minä nostin silmäni pohjoista kohti, ja katso: pohjoiseen päin alttariportista oli tuo kiivauspatsas sisäänkäytävässä. ⁶Ja hän sanoi minulle: ”Ihmislapsi, näetkö sinä, mitä he tekevät - suuria kauhistuksia, joita Israelin heimo tekee täällä, että minä menisin kauas pois pyhäköstäni? Mutta sinä saat nähdä vielä suurempia kauhistuksia.” ⁷Ja hän vei minut esipihan ovelle, ja minä näin, ja katso: seinässä oli jokin aukko. ⁸Ja hän sanoi minulle: ”Ihmislapsi, murtaudu läpi seinän”. ⁹Niin minä murtaudu läpi seinän, ja katso: jokin ovi! Ja hän sanoi minulle: ”Mene ja katso häijyjä kauhistuksia, joita he täällä tekevät”. ¹⁰Niin minä menin ja näin, ja katso: kaikenkaltaisia inhottavia matelijain ja karjaeläinten kuvia ja kaikenkaltaisia Israelin heimon kivijumalia oli piirretty seinään yltympäri. ¹¹Ja niiden edessä seisoivat seitsemänkymmentä miestä, Israelin heimon vanhimpia, ja näiden keskellä seisoivat Jaasanja, Saafanin poika; ja kullakin heillä oli suitsutusastiansa kädessään, ja suitsutuspilvestä nousi tuoksu. ¹²Niin hän sanoi minulle: ”Näetkö, ihmislapsi, mitä Israelin heimon vanhimmat tekevät pimeässä, itsekukin kuvakammiossansa? Sillä he sanovat: ¹³”Ei Herra meitä näe; Herra on hyljännyt tämän maan.” Ja hän sanoi minulle: ”Sinä saat nähdä vieläkin suurempia kauhistuksia, joita he tekevät”. ¹⁴Ja hän vei minut Herran huoneen portin ovelle, joka

on pohjoista kohden, ja katso: siellä istui naisia itkemässä Tammusta. ¹⁵Ja hän sanoi minulle: ”Näetkö, ihmislapsi? Vieläkin sinä saat nähdä kauhistuksia, vielä suurempia kuin nämä.” ¹⁶Ja hän vei minut Herran huoneen sisemmälle esipihalle, ja katso: Herran temppelin ovella, eteisen ja alttarin välillä, oli noin kaksikymmentä viisi miestä. Heillä oli selät Herran temppeliin päin ja kasvot itään päin, ja päin itää he kumarsivat aurinkoa. ¹⁷Ja hän sanoi minulle: ”Näitkö, ihmislapsi? Eikö ole Juudan heimolle kylliksi, että he tekevät kauhistuksia, joita täällä on tehty, koska he täyttävät maan väkivallalla ja niin aina uudelleen vihoittavat minut? Katso, kuinka he vievät viiniköynnöksen lehvää nenänsä eteen! ¹⁸Mutta minäkin teen, minkä teen, vihassani: en sääli enkä armahda; ja vaikka he huutavat minun korviini suurella äänellä, minä en heitä kuule.”

9Sitten hän huusi suurella äänellä minun korviini ja sanoi: ”Tulkaa, kaupungin rankaisijat, ja kullakin olkoon tuhoaseensa kädessään!” ²Ja katso, kuusi miestä tuli Yläportilta päin, joka on pohjoista kohden, ja kullakin oli kädessä hävitysaseensa. Mutta yksi mies oli heidän keskellä, puettu pellavavaatteisiin ja vyöllänsä kirjoitusneuvot. Ja he tulivat ja asettuivat seisomaan vaskialttarin ääreen. ³Mutta Israelin Jumalan kirkkaus oli kohonnut yläpuolelta kerubin, jonka yllä se oli ollut, huoneen kynnykselle ja huusi pellavavaatteisiin puettulle miehelle, jolla oli kirjoitusneuvot vyöllänsä; ⁴ja Herra sanoi hänelle: ”Kierrä kaupungin, Jerusalemin, läpi ja tee merkki niitten miesten otsiin, jotka huokaavat ja valittavat kaikkia kauhistuksia, mitä sen keskuudessa tehdään”. ⁵Ja niille toisille hän sanoi minun kuulteni: ”Kiertäkää kaupungin läpi hänen jäljessään ja surmatkaa. Älkää säälikö, älkää armahtako, ⁶tappakaa tyyten vanhukset, nuorukaiset, neitsyet, lapset ja vaimot, mutta älkää koskeko keneenkään, jolla on otassaan merkki; ja aloittakaa minun pyhäköstani.” Niin he aloittivat niistä miehistä, vanhimmista, jotka olivat temppelin edessä. ⁷Ja hän sanoi heille: ”Saastuttakaa temppeli ja täyttäkää esipihat surmatuilla. Menkää!” Niin he menivät ja surmasivat kaupungissa. ⁸Mutta kun minä heidän surmatessaan olin jäänyt jäljelle, lankesin minä kasvoilleni, huusin ja sanoin: ”Voi Herra, Herra! Hävitätkö sinä Israelin koko jäännöksen, kun vuodatat vihasi Jerusalemin ylitse?” ⁹Niin hän sanoi minulle: ”Israelin ja Juudan heimon syntivelka on ylen suuri; maa on täynnä verivelkoja, ja kaupunki on täynnä oikeuden vääristelyä, sillä he sanovat: 'Herra on hyljännyt tämän maan, ei Herra näe'. ¹⁰Niinpä minäkään en sääli enkä armahda. Minä annan heidän vaelluksensa tulla heidän oman päänsä päälle.” ¹¹Ja katso, pellavavaatteisiin puettu mies, jolla oli kirjoitusneuvot vyöllänsä, toi tämän sanan: ”Minä olen tehnyt, niinkuin sinä käskit minun tehdä”.

10Sitten minä näin, ja katso: taivaanvahvuuden yläpuolella, joka oli kerubien pään päällä, oli ikäänkuin safirikivi,

näöltään valtaistuimen kaltainen; se näkyi heidän yläpuolellansa. ²Ja hän sanoi pellavavaatteisiin puettulle miehelle näin: ”Mene rattaiden väliin, kerubin alle ja täytä kahmalosi tulisilla hiilillä kerubien välistä ja sirottele ne yli kaupungin”. Niin hän meni minun silmäini edessä. ³Ja kerubit seisivat temppelin oikealla puolella, kun mies meni; ja pilvi peitti sisemmän esipihan. ⁴Ja Herran kirkkaus kohosi kerubin yltä temppelin kynnykselle, ja pilvi täytti temppelin, ja esipiha tuli täyteen Herran kirkkauden hohdetta. ⁵Ja kerubien siipien kohina kuului ulompaan esipihaan asti kuin kaikkivaltiaan Jumalan ääni, kun hän puhuu. ⁶Ja kun hän käski pellavavaatteisiin puettua miestä sanoen: ”Ota tulta rattaiden välistä, kerubien välistä”, niin tämä meni ja seisautui pyörän ääreen. ⁷Ja kerubi ojensi kätensä kerubien välitse tuleen, joka oli kerubien välissä, otti sitä ja antoi pellavavaatteisiin puettun kahmaloon. Tämä otti sen ja meni ulos. ⁸Silloin näkyi kerubeilla ikäänkuin ihmiskäsi heidän siipiensä alta. ⁹Ja minä näin, ja katso: kerubien kohdalla oli neljä pyörää, yksi pyörä aina yhden kerubin ohella, ja pyörät olivat näöltään niinkuin krysoliittikivi. ¹⁰Ja niillä neljällä näytti olevan sama muoto, niinkuin olisi ollut sisäkkäin pyörä pyörässä. ¹¹Ne kulkivat neljään eri suuntaansa, kun kulkivat. Kulkiessaan ne eivät kääntyneet, sillä minnepäin etumainen meni, sinne ne kulkivat sen jäljessä; ne eivät kääntyneet kulkiessaan. ¹²Ja niillä oli koko ruumis ja selät ja kädet ja siivet ja pyörät täynnä silmiä, yltympäri. ¹³Niillä neljällä oli pyöränsä; ja pyöriä nimitettiin minun kuulteni ”rattaiksi”. ¹⁴Ja kullakin oli neljät kasvot: yhdet kerubinkasvot, toiset ihmiskasvot, kolmannet leijonankasvot ja neljännet kotkankasvot. ¹⁵Ja kerubit kohosivat - ne olivat samat olennot, jotka minä olin nähnyt Kebar-joen varrella. - ¹⁶Kun kerubit kulkivat, kulkivat pyörät niiden ohella, ja kun kerubit nostivat siipensä kohtoksensa ylös maasta, eivät myöskään pyörät kääntyneet pois niiden ohelta. ¹⁷Kun ne seisautuivat, seisautuivat nämäkin, ja kun ne kohosivat, kohosivat nämä niiden kanssa, sillä olentojen henki oli näissä. ¹⁸Sitten Herran kirkkaus lähti temppelin kynnykseltä ja asettui kerubien ylle. ¹⁹Ja lähtiessään kerubit nostivat siipensä ja kohosivat maasta minun silmäini edessä, ja pyörät samalla kuin ne; ja ne seisautuivat Herran huoneen itäportin ovella, ja niiden yläpuolella oli Israelin Jumalan kirkkaus. ²⁰Nämä olivat samat olennot, jotka minä olin nähnyt Israelin Jumalan alla Kebar-joen varrella; ja minä tulin tietämään, että ne olivat kerubeja. ²¹Neljät kasvot oli kullakin ja neljä siipeä kullakin, ja niiden siipien alla oli ikäänkuin ihmiskädet. ²²Ja niiden kasvot olivat muodoltaan samat, jotka minä olin nähnyt - sekä niiden näön että ne itsensä - Kebar-joen varrella. Ne kulkivat kukin suoraan eteenpäin.

11Sitten Henki nosti minut ja vei minut Herran huoneen itäportille, joka on itään päin. Ja katso: portin ovella oli kaksikymmentä viisi miestä, ja minä näin niitten keskellä Jaasanjan, Assurin pojan, ja Pelatjan, Benajan po-

jan, kansan päämiehet. ²Ja hän sanoi minulle: ”Ihmislapsi, nämä ovat ne miehet, jotka miettivät turmiota ja pitävät pahaa neuvoa tätä kaupunkia vastaan, ³jotka sanovat: ’Ei ole nyt kohta rakennettava taloja: se on pata, me olemme liha.’ ⁴Sentähden ennusta heitä vastaan, ennusta, ihmislapsi.” ⁵Niin Herran Henki laskeutui minun päälleni ja sanoi minulle: ”Sano: Näin sanoo Herra: Näin te, Israelin heimo, sanotte, ja minä tunnen, mitä teidän hengestänne nousee. ⁶Paljon on teidän surmaamianne tässä kaupungissa, ja sen kadut te olette surmatuilla täyttäneet. ⁷Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Surmattunne, jotka te olette heittäneet sen keskelle, ne ovat liha, ja tämä kaupunki on pata, mutta teidät minä sen keskeltä vien pois. ⁸Miekkaa te pelkäätte, mutta miekan minä annan tulla teidän päällenne, sanoo Herra, Herra. ⁹Pois minä vien teidät sen keskeltä ja annan teidät muukalaisten käsiin ja teen teidän seassanne tuomiot. ¹⁰Te kaadutte miekkaan, Israelin rajalla minä teidät tuomitsen; ja te tulette tietämään, että minä olen Herra. ¹¹Ei tämä tule teille padaksi ettekä te siihen lihaksi: Israelin rajalla minä teidät tuomitsen. ¹²Ja te tulette tietämään, että minä olen Herra - te, jotka ette ole vaeltaneet minun käskyjeni mukaan ettekä ole tehneet minun oikeuksieni mukaan, vaan olette tehneet niiden pakanain oikeuksien mukaan, jotka ovat teidän ympärillänne.” ¹³Kun minä ennustin, niin Pelatja, Benajan poika, kuoli. Niin minä lankesin kasvoilleni, huusin kovalla äänellä ja sanoin: ”Voi Herra, Herra! Aivanko sinä teet lopun Israelin jäännöksesestä?” ¹⁴Sitten tuli minulle tämä Herran sana: ¹⁵”Ihmislapsi, sinun veljesi, sinun veljesi, sukulaisesi ja koko Israelin heimo, kaikki, joille Jerusalemin asukkaat sanovat: ’Olkaa te vain kaukana Herrasta, meille on tämä maa annettu perinnöksi!’ ¹⁶Sano sentähden: Näin sanoo Herra, Herra: Koska minä olen vienyt heidät kauas pakanain sekaan ja hajottanut heidät muihin maihin, olen minä ollut heille pyhäkkönä vähän aikaa niissä maissa, joihin he ovat joutuneet. ¹⁷Sano sentähden: Näin sanoo Herra, Herra: Minä kokoan teidät kansojen seasta ja kerään teidät maista, joihin teidät on hajotettu, ja annan teille Israelin maan. ¹⁸Ja he tulevat sinne ja poistavat siitä kaikki sen iljetykset ja kaikki sen kauhistukset. ¹⁹Ja minä annan heille yhden sydämen, ja uuden hengen minä annan teidän sisimpäanne, ja minä poistan kivisydämen heidän ruumiistansa ja annan heille lihasydämen, ²⁰niin että he vaeltavat minun käskyjeni mukaan ja noudattavat minun oikeuksiani ja pitävät ne; ja he ovat minun kansani, ja minä olen heidän Jumalansa. ²¹Mutta joitten sydän vaelttaa heidän iljetystensä ja kauhistustensa mieltä myöten, niitten vaelluksen minä annan tulla heidän oman päänsä päälle, sanoo Herra, Herra.” ²²Sitten kerubit nostivat siipensä ja pyörät samalla kuin ne, ja Israelin Jumalan kirkkaus oli heidän yläpuolellansa; ²³ja Herran kirkkaus kohosi ylös, pois kaupungin keskeltä, ja asettui vuorelle, joka on itään päin kaupungista. ²⁴Mutta Henki nosti ja vei minut Kaldeaan pakkosiirtolaisten tykö, näyssä, Jumalan Hengen voimalla; ja näky, jonka olin nähnyt,

katosi minulta. ²⁵Ja minä puhuin pakkosiirtolaisille kaikki Herran sanat, jotka hän oli minulle näyttänyt.

12Ja minulle tuli tämä Herran sana: ²”Ihmislapsi, sinä asut uppiniskaisen suvun keskellä, niiden, joilla on silmät nähdä, mutta eivät näe, ja korvat kuulla, mutta eivät kuule; sillä he ovat uppiniskainen suku. ³Sinä, ihmislapsi, tee itsellesi matkavarusteet ja mene päiväiseen aikaan heidän silmänsä edessä pakkosiirtolaisuuteen; sinun on mentävä pakkosiirtolaisuuteen omalta paikkakunnaltasi toiseen paikkakuntaan heidän silmänsä edessä. Ehkäpä he näkevät sen, sillä he ovat uppiniskainen suku. ⁴Ja vie ulos varusteesi, niinkuin pakkosiirtolaiset varusteensa, päiväiseen aikaan heidän silmänsä edessä; mutta lähde itse illalla heidän silmänsä edessä, niinkuin pakkosiirtolaiset lähtevät. ⁵Murtaudu läpi seinän heidän silmänsä edessä ja vie ne siitä ulos. ⁶Nosta ne hartioillesi heidän silmänsä edessä ja vie ulos pilkkopimeässä; peitä kasvossi, niin ettet näe maata. Sillä ennusmerkiksi minä olen sinut pannut Israelin heimolle.” ⁷Ja minä tein, niinkuin minua oli käsketty: minä vein ulos päiväiseen aikaan varusteeni, niinkuin pakkosiirtolaiset varusteensa, mutta illalla minä murtauduin käsin läpi seinän; pilkkopimeässä minä ne vein ulos, minä nostin ne hartioilleni heidän silmänsä edessä. ⁸Mutta aamulla minulle tuli tämä Herran sana: ⁹”Ihmislapsi, eikä ole Israelin heimo, uppiniskainen suku, sinulle sanonut: ’Mitä sinä teet?’ ¹⁰Sano heille: Näin sanoo Herra, Herra: Ruhtinasta, joka on Jerusalemissa, koskee tämä ennustus ja kaikkea Israelin heimoa, mikä on heidän keskuudessaan. ¹¹Sano: Minä olen teille ennusmerkki: niinkuin minä tein, niin heille tehdään, pakkosiirtolaisuuteen, vankeuteen he menevät. ¹²Ruhtinas, joka on heidän keskellensä, nostaa nostettavansa hartioilleen ja lähtee ulos pilkkopimeässä; seinästä he murtautuvat läpi, viedäkseen siitä ulos vietävänsä. Kasvonsa hän peittää, koska hän ei ole silmillänsä näkevä maata. ¹³Minä levitän verkkoni hänen ylitsensä, ja hän takertuu minun pyydykseeni; minä vien hänet Baabeliin, kaldealaisten maahan, mutta sitä hän ei saa nähdä, ja sinne hän kuolee. ¹⁴Ja kaikki, keitä hänellä on ympärillään apunansa, ja kaikki hänen sotajoukkonsa minä hajotan kaikkiin tuuliin, ja minä ajan niitä takaa paljastetulla miekalla. ¹⁵Ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra, kun minä hajotan heidät pakanain sekaan ja sirotan heidät muihin maihin. ¹⁶Mutta vähäisen määrän heitä minä jätän miekasta, nälästä ja rutosta jäljelle kertomaan pakanain seassa, siellä, minne he joutuvat, kaikista kauhistuksista; ja ne tulevat tietämään, että minä olen Herra.” ¹⁷Ja minulle tuli tämä Herran sana: ¹⁸”Ihmislapsi, syö leipäsi vavisten, juo vetesi väristen ja huolenalaisena ¹⁹ja sano maan kansalle: Näin sanoo Herra, Herra Jerusalemin asukkaista Israelin maassa: He tulevat syömään leipänsä huolenalaisina ja juomaan vetensä kauhun vallassa, ja sen maa tulee autioksi kaikesta, mitä siinä on, kaikkien siinä asuvaisen väkivaltaisuuden tähden. ²⁰Asutut kaupungit joutuvat

raunioiksi, ja maa tulee autioksi; ja te tulette tietämään, että minä olen Herra.”²¹ Ja minulle tuli tämä Herran sana: ²²”Ihmislapsi, miksi teillä on tämä pilkkalause Israelin maasta, kun sanotte: ’Aika venyy pitkälle, ja tyhjään raukeavat kaikki näyt?’²³ Sentähden sano heille: Näin sanoo Herra, Herra: Minä teen lopun tästä pilkkalauseesta, niin ettei sitä enää lausuta Israelissa. Sano heille päinvastoin: Lähellä on aika ja kaikkien näkyjen täyttymys.²⁴ Sillä ei ole oleva enää petollista näkyä, ei liukasta ennustelua Israelin heimon keskuudessa.²⁵ Sillä minä, Herra, minä puhun; ja minkä sanan minä puhun, se tapahtuu eikä enää viivy. Sillä teidän aikananne, uppiniskainen suku, minä sanan puhun ja sen myös täytän, sanoo Herra, Herra.”²⁶ Ja minulle tuli tämä Herran sana: ²⁷”Ihmislapsi, katso, Israelin heimo sanoo: ’Niihin näkyihin, joita tämä näkee, on päiviä paljon, ja hän ennustaa kaukaisista ajoista.’²⁸ Sentähden sano heille: Näin sanoo Herra, Herra: Ei viivy enää yksikään minun sanani: Minkä sanan minä puhun, se tapahtuu, sanoo Herra, Herra.”

13 Ja minulle tuli tämä Herran sana: ²”Ihmislapsi, enusta Israelin ennustavista profetoista ja sano noille, jotka ovat profettoja oman sydämensä voimasta: Kuulkaa Herran sana.³ Näin sanoo Herra, Herra: Voi profeettahoukia, jotka seuraavat omaa henkeänsä ja sitä, mitä eivät ole nähneet!⁴ Niinkuin ketut raunioissa ovat sinun profettasi, Israel.⁵ Te ette ole nousseet muurin aukkoihin ettekä korjanneet muuria Israelin heimon ympärillä, että se kestäisi sodassa, Herran päivänä.⁶ Mitä he ovat nähneet, on petosta, ja heidän ennustelunsa on valhetta, kun he sanovat: ’Näin sanoo Herra’, vaikka Herra ei ole heitä lähettänyt; ja he muka odottavat, että hän toteuttaisi heidän sanansa.⁷ Ettekö ole petollisia näkyjä nähneet ja valhe-ennusteluja puhuneet, kun olette sanoneet: ’Näin sanoo Herra’, vaikka minä en ole puhunut?’⁸ Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Koska te olette puhuneet petosta ja nähneet valhenäkyjä, niin sentähden, katso, minä käyn teidän kimpuunne, sanoo Herra, Herra.⁹ Minun käteni on profettoja vastaan, jotka petosnäkyjä näkevät ja valhetta ennustelevat. Ei pidä heidän oleman minun kansani yhteydessä, ei heitä kirjoiteta Israelin heimon kirjaan, eivätkä he tule Israelin maahan; ja te tulette tietämään, että minä olen Herra, Herra.¹⁰ Koska he, koska he vievät minun kansani harhaan, sanoen: ’rauha!’, vaikka ei rauhaa ole, ja katso, koska he, kun kansa rakentaa seinän, valkaisevat sen kalkilla,¹¹ niin sano noille kalkilla-valkaisijoille, että se kaatuu. Tulee kaatosade, te syöksytte alas, raekivet, ja sinä pusket puhki, myrskynpuuska,¹² ja katso, seinä kaatuu! Eikö silloin teiltä kysytä: ’Missä on valkaisu, jonka olette sivelleet?’¹³ Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Minä kiivaudessa annan myrskynpuuskan puhjeta, kaatosade tulee minun vihastani ja raekivet minun kiivaudestani, niin että tulee loppu.¹⁴ Minä hajotan seinän, jonka te olitte kalkilla valkaisseet, ja syökseen sen maahan, niin että sen perustus

paljastuu; niin se kaatuu, ja te saatte siinä lopun. Ja te tulette tietämään, että minä olen Herra.¹⁵ Niin minä panen kiivauteni täytäntöön seinässä ja niissä, jotka sen kalkilla valkaisivat, ja sanon teille: Ei ole enää seinää eikä sen valkaisijoita,¹⁶ Israelin profettoja, jotka ennustivat Jerusalemita ja näkivät sille rauhan näkyjä, vaikka ei rauhaa ollut; sanoo Herra, Herra.¹⁷ Ja sinä, ihmislapsi, käännä kasvosi kansasi tyttäriä vastaan, jotka joutuvat hurmoksiin oman sydämensä voimasta, ja enusta heitä vastaan¹⁸ ja sano: Näin sanoo Herra, Herra: Voi niitä naisia, jotka sitovat taikaseitit kaikkiin ranteisiin ja tekevät hunnut kaikenkorkeisiin päihin pyydystääksensä sieluja! Toisia sieluja te pyydystätte minun kansaltani pois, toisten sielujen annatte elää omaksi eduksenne.¹⁹ Ja te häpäisette minut kansani edessä muutamista ohrakourallisista ja leipäpalasista, kun kuoletatte sieluja, joiden ei olisi kuoltava, ja annatte elää sielujen, jotka eivät saisi elää; kun valhettelette minun kansalleni, joka kuuntelee valhetta.²⁰ Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Minä käyn käsiksi teidän taikaseitisiin, joilla olette pyydystäneet sieluja niinkuin lintuja, ja revin ne teidän käsivarsistanne ja lasken ne sielut irti - sielut, jotka te olette pyydystäneet - niinkuin linnut.²¹ Ja minä revin teidän huntunne ja pelastan kansani teidän käsistänne, niin etteivät he enää joudu teidän kätenne saaliiksi; ja te tulette tietämään, että minä olen Herra.²² Koska olette valheella murehduttaneet vanhurskaan sydämen, vaikka minä en tahtonut häntä murehduttaa, ja olette vahvistaneet jumalattoman käsiä, ettei hän kääntyisi pahalta tieltänsä ja saisi elää,²³ sentähden ette enää saa petosnäkyjä nähdä ettekä ennustella ennustelujanne, vaan minä pelastan kansani teidän käsistänne; ja te tulette tietämään, että minä olen Herra.”

14 Minun luokseni tuli miehiä Israelin vanhinten joukosta, ja he istuivat minun eteeni.² Niin minulle tuli tämä Herran sana: ³”Ihmislapsi, nämä miehet ovat sulkeneet kivijumalansa sydämeensä ja asettaneet kasvojensa eteen sen, mikä heille oli kompastukseksi syntiin. Antaisinko minä heidän kysyä minulta neuvoa?⁴ Sentähden puhuttele heitä ja sano heille: Näin sanoo Herra, Herra: Kuka ikinä israeliläinen sulkee kivijumalansa sydämeensä ja asettaa kasvojensa eteen sen, mikä hänelle oli kompastukseksi syntiin, ja sitten menee profeetan tykö, hänelle minä, Herra, kyllä annan vastauksen - hänelle ja hänen monille kivijumalilleen,⁵ ja tartun Israelin heimoa sydämeen, koska he ovat kääntyneet minusta pois kaikki tyynni seuraamalla kivijumaliansa.⁶ Sentähden sano Israelin heimolle: Näin sanoo Herra, Herra: Kääntykää, ja kääntykää pois kivijumalistanne ja kääntäkää kasvonne pois kaikista kauhistuksistanne.⁷ Sillä kuka ikinä israeliläinen tai muukalainen, joka asuu Israelissa, luopuu minusta ja sulkee kivijumalansa sydämeensä ja asettaa kasvojensa eteen sen, mikä hänelle oli kompastukseksi syntiin, ja sitten menee profeetan tykö kysymään itsellensä neuvoa minulta, hänelle minä, Herra,

itse annan vastauksen. ⁸Minä käännän kasvoni sitä miestä vastaan, teen hänet merkiksi ja sananlaskuksi ja hävitän hänet kansastani; ja te tulette tietämään, että minä olen Herra. ⁹Mutta jos profeetta antaa viekoitella itsensä ja sanoo sanan, niin minä, Herra, olen sen profetan viekoitellut; ja minä ojennan käteni häntä vastaan ja hävitän hänet kansastani Israelista. ¹⁰Heidän on kannettava syntinsä - niinkuin kysyjän synty, niin on profetankin synty - ¹¹etteivät he, Israelin heimo, enää ekyisi minusta pois eivätkä enää saastuttaisi itseänsä kaikilla rikkomuksillaan, vaan olisivat minun kansani ja minä olisin heidän Jumalansa; sanoo Herra, Herra.” ¹²Ja minulle tuli tämä Herran sana: ¹³”Ihmislapsi! Jos maa tekisi syntiä minua vastaan olemalla uskoton ja minä ojentaisin sitä vastaan käteni ja murtais in siltä leivän tuen ja lähettäisin siihen nälän ja hävittäisin siitä ihmiset ja eläimet, ¹⁴ja sen keskellä olisivat nämä kolme miestä: Nooa, Daniel ja Job, niin oman henkensä he vanhurskaudellaan pelastaisivat; sanoo Herra, Herra. ¹⁵Jos minä antaisin pahain petoeläinten käydä halki maan ja ne riistäisivät siltä lapset ja se tulisi autioksi, niin ettei kukaan siellä kulkisi petoeläinten tähden, ¹⁶niin nämä kolme miestä, jos olisivat sen keskellä, eivät voisi - niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra - pelastaa poikiansa eikä tyttäriänsä; ainoastaan he itse pelastuisivat, mutta maa tulisi autioksi. ¹⁷Taikka jos minä antaisin miekan tulla tämän maan yli ja sanoisin: ’Miekka, käy halki maan!’ ja hävittäisin siitä ihmiset ja eläimet, ¹⁸ja sen keskellä olisivat nämä kolme miestä, eivät he voisi - niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra - pelastaa poikiansa eikä tyttäriänsä, vaan ainoastaan he itse pelastuisivat. ¹⁹Taikka, jos minä lähettäisin ruton tähän maahan ja vuodattaisin vihani sen ylitse verenä, niin että hävittäisin siitä ihmiset ja eläimet, ²⁰ja Nooa ja Daniel ja Job olisivat sen keskellä, eivät he voisi - niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra - pelastaa poikaansa eikä tytärtänsä; vain itse he vanhurskaudellaan pelastaisivat henkensä. ²¹Mutta näin sanoo Herra, Herra: Mitä sitten, kun minä lähetän Jerusalemin yli neljä kovaa tuomiotani: miekan, nälän, pahat petoeläimet ja ruton hävittämään siitä ihmiset ja eläimet! ²²Mutta katso, sinne on jäävä jäljelle pelastuneita, poikia ja tyttäriä, jotka viedään pois. Katso, ne tulevat teidän luoksenne, ja te näette heidän vaelluksensa ja tekonsa ja tulette lohdutetuksi siitä onnettomuudesta, jonka minä olen tuottanut Jerusalemile, kaikesta, minkä olen sille tuottanut. ²³He lohduttavat teitä, kun näette heidän vaelluksensa ja tekonsa. Ja te tulette tietämään, etten minä syyttä ole tehnyt sitä kaikkea, minkä olen sille tehnyt; sanoo Herra, Herra.”

15Ja minulle tuli tämä Herran sana: ²”Ihmislapsi, mikä parempi on viinipuu kuin kaikki muut puut, tuo köynnös, joka on metsän puitten seassa? ³Otetaanko siitä puuta, josta tehdään tarviskalu? Otetaanko siitä vaarnaakaan, johon ripustetaan kaikkea tavaraa? ⁴Katso, se annetaan tulen ku-

lutettavaksi. Sen molemmat päät on tuli kuluttanut, ja sen keskus on kärventynyt - kelpaako se tarviskaluksi? ⁵Katso, silloinkaan, kun se eheä oli, ei siitä voinut tarviskalua tehdä, saati sitten, kun tuli on sen kuluttanut ja se on kärventynyt - silloinko siitä tehtäisiin tarviskalu? ⁶Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Niinkuin metsän puitten seassa käy viinipuulle, jonka minä olen antanut tulen kulutettavaksi, niin minä annan käydä myös Jerusalemin asukkaille. ⁷Minä käännän kasvoni heitä vastaan: tulesta he ovat päässeet, mutta tuli heidät kuluttaa; ja te tulette tietämään, että minä olen Herra, kun minä käännän kasvoni heitä vastaan. ⁸Ja minä teen maan autioksi, koska he ovat olleet uskottomat; sanoo Herra, Herra.”

16Ja minulle tuli tämä Herran sana: ²”Ihmislapsi, ilmoita Jerusalemile sen kauhistukset ³ja sano: Näin sanoo Jerusalemile Herra, Herra: Sinun sukusi ja syntysi on kanaanilaisten maasta; isäsi oli amorilainen ja äitisi heettäläinen. ⁴Ja näin oli sinun syntymäsi: sinä päivänä, jona synnyit, sinulta ei leikattu napanuoraa, sinua ei pesty vedellä, että olisit puhdistunut, sinua ei hierottu suolalla eikä sinua kääritty kapaloihin. ⁵Ei kenkään sinua säälinyt, niin että olisi tehnyt sinulle mitään tällaista ja armahtanut sinua, vaan sinut pantiin heitteille kedolle: niin halpaa pidettiin sinun henkesi sinä päivänä, jona synnyit. ⁶Mutta minä kuljin ohitsesi ja näin sinut, kun sätkyttelit verissäsi. Ja minä sanoin sinulle, kun olit siinä verissäsi: ’Sinun pitää elämän’ - niin sanoin minä sinulle, kun olit siinä verissäsi: ’Sinun pitää elämän, ⁷minä teen sinut kymmentuhansiksi kuin pellon laihon’. Sitten sinä vartuit, tulit isoksi ja ehdit kauneimpaan kukoistukseesi, rintasi paisuivat, ja hiuksesi kasvoivat; mutta vielä sinä olit alaston ja paljas. ⁸Niin minä kuljin ohitsesi ja näin sinut, ja katso, sinun aikasi oli lemmen aika. Ja minä levitin liepeeni sinun ylitse ja peitin häpysi. Ja minä vannoin sinulle ja menin liittoon sinun kanssasi, sanoo Herra, Herra; ja sinä tulit minun omakseni. ⁹Minä pesin sinut vedellä, huuhtelin sinut verestäsi ja voitelin sinut öljyllä. ¹⁰Minä puetin sinut kirjaeltuihin vaatteisiin, kengitsin sinut sireeninnahkakenkiin, sidoin päähäsi hienopellavaisen siteen ja hunnutin sinut silkillä. ¹¹Minä koristin sinut koruilla, panin rannerenkaat käsiisi ja käädyt kaulaasi, ¹²panin nenärenkaan nenääsi, korvarenkaat korviisi ja päähäsi kauniin kruunun. ¹³Niin koristettiin sinut kullalla ja hopealla, sinun pukusi oli hienoa pellavaa, silkkiä ja kirjaeltua vaatetta, ja sinä sait syödä lestyjä jauhoja, hunajata ja öljyä. Sinusta tuli ylenmäärin kaunis, ja sinä kelpasit kuninkaalliseen arvoon. ¹⁴Ja sinun maineesi kulki pakanakansoihin kauneutesi tähden, sillä se oli täydellinen niiden kaunistusten takia, jotka minä sinun yllesi panin; sanoo Herra, Herra. ¹⁵Mutta sinä luotit kauneutesi ja harjoitit haureutta maineesi nojalla ja vuodatit haureuttasi jokaiselle ohikulkijalle: ’Saakoon tuokin!’ ¹⁶Sinä otit vaatteitasi ja teit itsellesi kirjavia uhrikukkuloita ja harjoitit haureutta niiden päällä - moista

ei ole tapahtunut eikä ole tapahtuva - ¹⁷Sinä otit korukalujasi, minun kultaani ja hopeatani, jota minä olin sinulle antanut, ja teit itsellesi miehenkuvia ja harjoitit haureutta niiden kanssa. ¹⁸Sinä otit kirjaeltuja vaatteitasi ja verhosit ne niillä; ja minun öljyni ja suitsukkeeni sinä panit niiden eteen. ¹⁹Ruokani, jota minä sinulle annoin - minähän syötin sinua lestyillä jauhoilla, öljyllä ja hunajalla - sinä panit niiden eteen suloiseksi tuoksuksi. Näin tapahtui, sanoo Herra, Herra. ²⁰Sinä otit poikasi ja tyttäresi, jotka olit minulle synnyttänyt, ja teurastit heidät niiden syödä. Eikö riittänyt sinulle haureutesi, ²¹kun vielä teurastit minun poikani ja annoit heidät poltettaviksi uhrina niille? ²²Ja kaikkien kauhistustesi ja haureutesi ohessa sinä et muistanut nuoruutesi päiviä, jolloin olit alaston ja paljas ja sätkyttelit verissäsi. ²³Ja kaiken muun pahuutesi lisäksi - voi, voi sinua! sanoo Herra, Herra - ²⁴sinä rakensit itsellesi korokkeita ja teit itsellesi kumpuja kaikille toreille; ²⁵kaikkiin kadunkulmiin sinä rakensit kumpujasi ja häpäisit kauneutesi, levitit sääresi jokaiselle ohikulkijalle ja yhä lisäsit haureuttasi. ²⁶Sinä harjoitit haureutta naapuriesi, Egyptin suurijäsenisten poikain, kanssa ja yhä lisäsit haureuttasi ja niin vihoitit minut. ²⁷Ja katso, minä ojenisin käteni sinua vastaan ja vähensin sinun määräosasi ja jätin sinut vihollistesi, filistealaisten tyttären, raivon valtaan, jotka häpesivät sinun iljettävää vaellustasi. ²⁸Sitten sinä harjoitit haureutta Assurin poikain kanssa, koska et voinut saada kyllääsi; ja vaikka harjoitit haureutta heidän kanssansa, et sittenkään kyllääsi saanut. ²⁹Sitten sinä yhä enensit haureuttasi kauppiasten maahan päin, Kaldeaan, mutta et siitäkään saanut kyllääsi. ³⁰Kuinka himosta hiukeava olikaan sinun sydämesi, sanoo Herra, Herra, kun teit tämän kaiken, niinkuin tekee itse pääportto; ³¹kun rakensit korokkeesi kaikkiin kadunkulmiin ja teit kumpusi kaikille toreille! Mutta siinä sinä olit erilainen kuin muut portot, että halveksuit portonpalkkaa - ³²avionrikkoja-vaimo, joka miehensä sijaan ottaa vieraita! ³³Kaikille muille portoille annetaan lahja, mutta sinä annoit portonlahjojasi kaikille rakastajillesi ja haureudessasi lahjoit heitä tulemaan luoksesi joka taholta. ³⁴Sinun oli haureudessasi laita päinvastoin kuin muitten naisten: sinun perässäsi ei juostu haureuteen, ja sinä maksoit portonpalkkaa, mutta sinulle portonpalkkaa ei maksettu; näin se oli päinvastoin. ³⁵Sentähden, sinä portto, kuule Herran sana: ³⁶Näin sanoo Herra, Herra: Koska olet antanut riettautesi vuotaa ja olet paljastanut häpysi haureudessasi kaikille rakastajillesi ja kaikille kauhistaville kivijumalillesi, sekä lastesi veren tähden, jonka olet niille antanut, ³⁷sentähden, katso, minä kokoan kaikki sinun rakastajasi, jotka olivat sinulle mieleen, kaikki, joita sinä rakastit, ja kaikki, joihin kyllästyit, ne minä kokoan sinua vastaan joka taholta ja paljastan heille sinun häpysi, niin että he näkevät koko häpysi. ³⁸Minä tuomitsemisen sinut sen mukaan, mitä on säädetty avionrikkoja- ja verenvuodattaja-naisista, ja annan vihassa ja kiivaudessa sinun veresi vuotaa. ³⁹Ja minä annan sinut heidän käsiinsä,

ja he hajottavat sinun korokkeesi, kukistavat sinun kumpusi, raastavat sinulta vaatteesi, ottavat korukalusi ja jättävät sinut alastomaksi ja paljaaksi. ⁴⁰He nostattavat kansanjoukon sinua vastaan, ja ne kivittävät sinut, hakkaavat sinut maahan miekoillansa, ⁴¹polttavat tulella sinun talosi ja panevat sinussa toimeen tuomiot paljosten naisten silmäin edessä. Minä teen lopun sinun porttona-olostasi, etkä sinä enää sitten portonpalkkoja maksa. ⁴²Niin minä tyydytän vihani sinussa, niin että minun kiivauteni sinusta väistyy, ja minä tyynnyn enkä enää ole vihastunut. ⁴³Koska et muistanut nuoruutesi päiviä, vaan ärsyitit minut kaikilla näillä, niin katso: minäkin annan sinun vaelluksesi tulla oman pääsi päälle, sanoo Herra, Herra. Etkö sinä tehnyt näitä iljetyksiä kaikkien kauhistustesi lisäksi? ⁴⁴Katso, jokainen, joka sananlaskuja lausuu, on lausuva sinusta: 'Tyttär tulee äitiinsä'. ⁴⁵Sinä olet äitisi tytär, hänen, joka vieroi miestänsä ja lapsiansa, ja olet sisartesi sisar, heidän, jotka vieroivat miehiään ja lapsiansa: teidän äitinne oli heettiläinen ja isänne amorilainen. ⁴⁶Isompi sisaresi oli Samaria tyttärineen, joka asui vasemmalla puolellasi, ja pienempi sisaresi, joka asui oikealla puolellasi, oli Sodoma tyttärineen. ⁴⁷Mutta sinä et vaeltanut heidän teitensä etkä tehnyt kauhistuksia samalla tavoin kuin he: vähän aikaa vain, niin sinä jo teit kelvottomammin kuin he kaikilla teilläsi. ⁴⁸Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra: ei totisesti sisaresi Sodoma tyttärineen tehnyt sitä, mitä sinä tyttärienesi olet tehnyt. ⁴⁹Katso, tämä oli sisaresi Sodoman synty: ylpeys, leivän yltäkylläisyys ja huoleton lepo hänellä ja hänen tyttärillään; mutta kurjaa ja köyhää hän ei kädestä ottanut. ⁵⁰He korskeilivat ja tekivät kauhistuksia minun edessäni, ja minä, kun sen näin, toimitin heidät pois. ⁵¹Ja Samaria ei tehnyt puoltakaan sinun syntiesi vertaa; mutta sinä olet tehnyt kauhistuksia paljon enemmän kuin he, niin että olet kaikilla kauhistuksillasi, joita olet tehnyt, saanut sisaresi näyttämään vanhurskailta. ⁵²Niinpä kannan myös sinä häpeäsi, kun olet hankkinut moisen hyvityksen sisarillesi: sinun syntiesi takia, kun olet menetellyt vielä kauhistavammin kuin he, ovat he vanhurskaampia kuin sinä. Häpeä sinäkin ja kannan häpeäsi, kun olet saanut sisaresi näyttämään vanhurskailta. ⁵³Ja minä tahdon kääntää heidän kohtalonsa: Sodoman ja hänen tyttäriensä kohtalon sekä Samarian ja hänen tyttäriensä kohtalon; ja minä tahdon kääntää sinun kohtalosi, sinun, joka olet heidän keskelänsä, ⁵⁴että kantaisit häpeäsi ja olisit häpeissäsi kaikesta, mitä teit, kun lohdutit heidät. ⁵⁵Sinun sisaresi - Sodoma tyttärineen saa palata entisellensä, ja Samaria tyttärineen saa palata entisellensä. Ja sinä tyttärienesi saat palata entisellesi. ⁵⁶Eikö ollut sisaresi Sodoma huhupuheena sinun suussasi sinun ylpeytesi aikana, ⁵⁷ennenkuin sinun oma pahuutesi paljastui, silloin kun jouduit Aramin tyttären ja kaikkien heidän ympärillään asuvaisten, filistealaisten tyttären, häväistäväksi, jotka joka taholta pilkkaavat sinua? ⁵⁸Sinä saat kantaa iljetyksesi ja kauhistuksesi, sanoo Herra. ⁵⁹Sillä näin sanoo Herra, Herra: Minä olen tehnyt sinulle

sen mukaan, kuin sinä olet tehnyt, kun olet pitänyt valan halpana ja rikkonut liiton. ⁶⁰Mutta minä muistan liittoni, jonka tein sinun kanssasi sinun nuoruutesi päivinä, ja minä teen sinun kanssasi iankaikkisen liiton. ⁶¹Ja sinä muistat vaelluksesi ja häpeät, kun otat vastaan sisaresi, ne, jotka ovat sinua isommat, ynnä ne, jotka ovat sinua pienemmät, ja minä annan heidät sinulle tyttäreiksi; mutta en sinun liittosi voimasta. ⁶²Ja minä teen liittoni sinun kanssasi, ja sinä tulet tietämään, että minä olen Herra. ⁶³Niin sinä muistat ja häpeät etkä voi häpeäsi tähden suutasi avata, kun minä annan sinulle anteeksi kaikki, mitä sinä tehnyt olet; sanoo Herra, Herra.”

17Ja minulle tuli tämä Herran sana: ²”Ihmislapsi, esitä arvoitus ja lausu vertaus Israelin heimolle ³ja sano: Näin sanoo Herra, Herra: Suuri kotka, suurisiipinen, pitkäsilkinen, täysihöyheninen, kirjava, tuli Libanonille ja otti latvuksen setripuusta. ⁴Hän taittoi siitä latvalehvän ja vei sen kauppiasten maahan, asetti sen kauppiarien kaupunkiin. ⁵Sitten hän otti siitä maasta taimen ja pani sen kylvöpeltoon. Hän otti sen ja pani pajuksi runsaan veden ääreen. ⁶Se verso, ja siitä tuli rehevä viinipuu, matalakasvuinen; sen oksien tuli kääntyä kotkaan päin ja sen juurten olla hänen allansa. Siitä tuli viinipuu, se teki haaroja, työnsi oksia. ⁷Mutta oli toinen suuri kotka, suurisiipinen, runsashöyheninen; ja katso, tämä viinipuu ojensi juurensa sitä kotkaa kohti ja työnsi oksansa siihen päin, sen kasteltaviksi, siitä penkereestä, johon se oli istutettu. ⁸Se oli istutettu hyvään peltoon, runsaan veden ääreen, että se tekisi lehviä, kantaisi hedelmää ja tulisi ihanaksi viinipuuksi. ⁹Sano: Näin sanoo Herra, Herra: Menestyköhän se? Eiköhän kotka kisko ylös sen juuria ja raasta sen hedelmiä; niin että kaikki siitä versoneet lehdet kuivuvat ja puu kuivuu? Eikä tarvita suurta voimaa, ei paljoa väkeä sen nostamiseksi juuriltansa. ¹⁰Katso, istutettu se on - menestyköhän se? Eiköhän se kuivu, kun siihen käy itätuuli, kuivu penkereessä, jossa se verso?” ¹¹Ja minulle tuli tämä Herran sana: ¹²”Sano uppiskaiselle сувulle: Ettekö te tiedä, mitä tämä tarkoittaa? Sano: Katso, Baabelin kuningas tuli Jerusalemiin, otti sen kuninkaan ja päämiehet ja vei heidät luoksensa Baabeliin. ¹³Ja hän otti yhden kuninkaallisesta сувusta, teki hänen kanssansa liiton ja otti häneltä valan, mutta maan mahtavat hän vei mukanaan, ¹⁴että valtakunta tulisi vähäpätöiseksi eikä kohoaisi, että se pitäisi liittonsa ja liitto pysyisi. ¹⁵Mutta hän kapinoi häntä vastaan ja laittoi lähettiläänsä Egyptiin, että hänelle annettaisiin hevosia ja paljon väkeä. Menestyköhän se, pelastuukohan se, joka tällaista tekee? Pelastuuko se, joka liiton rikkoo? ¹⁶Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra: sen kuninkaan asuinpaikalla, joka hänet kuninkaaksi teki, jonka valan hän on halpana pitänyt ja jonka liiton hän on rikkonut, sen luona, keskellä Baabelia, hänen totisesti on kuoltava. ¹⁷Ja farao suurella sotajoukollaan ja paljolla väellään ei tee mitään hänen hyväkseen sodassa, kun luodaan valli ja rakennetaan saarto-

varusteet paljosten ihmisten hävittämiseksi. ¹⁸Hän piti halpana valan ja rikkoi liiton; katso, vaikka oli kättä lyönyt, hän teki kaiken tämän - ei hän pelastu. ¹⁹Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Niin totta kuin minä elän, niin valani, jonka hän halpana piti, ja liittoni, jonka hän rikkoi, minä annan totisesti tulla hänen päänsä päälle. ²⁰Minä levitän verkkoni hänen ylitsensä, ja hän takertuu minun pyydykseeni. Minä vien hänet Baabeliin ja käyn siellä oikeutta hänen kanssansa hänen uskottomuudesta, jota hän on osoittanut minua kohtaan. ²¹Ja kaikki hänen pakolaisensa kaikista hänen sotajoukoistaan kaatuvat miekkaan, ja jäljellejääneet hajotetaan kaikkiin tuuliin. Ja te tulette tietämään, että minä, Herra, olen puhunut. ²²Näin sanoo Herra, Herra: Mutta minä otan yhden latvuksen siitä korkeasta setripuusta ja istutan sen; hennon latvalehvän minä siitä taitan ja istutan korkealle ja jyrkälle vuorelle. ²³Israelin vuoren korkeuteen minä sen istutan: ja se kantaa lehviä ja tekee hedelmää, ja siitä tulee mahtava setri. Ja sen alla asuvat kaikki linnut, kaikki, mitä siivekästä on; ne asuvat sen oksain varjossa. ²⁴Ja kaikki metsän puut tulevat tietämään, että minä olen Herra, joka teen korkean puun matalaksi ja matalan puun korkeaksi, tuoreen puun kuivaksi ja kuivan puun kukoistavaksi. Minä, Herra, Herra, olen puhunut, ja minä sen teen.”

18Ja minulle tuli tämä Herran sana: ²”Mikä teillä on, kun te lausutte tätä pilkkalauseetta Israelin maasta: ’Isät söivät raakoja rypäleitä, lasten hampaat heltyivät?’ ³Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra, ei tule teidän enää lausua tätä pilkkalauseetta Israelissa. ⁴Katso, kaikki sielut ovat minun: niinkuin isän sielu, niin pojankin sielu - ne ovat minun. Se sielu, joka syntii tekee - sen on kuoltava. ⁵Jos mies on vanhurskas ja tekee oikeuden ja vanhurskauden: ⁶ei syö uhrivuorilla, ei luo silmiänsä Israelin heimon kivijumaliin, ei saastuta lähimmäisensä vaimoa, ei ryhdy naiseen, joka on kuukautistilassa, ⁷ei sorra toista, vaan antaa takaisin velanpanttin, ei riistä eikä raasta, vaan antaa leipäänsä nälkäiselle, verhoaa vaatteella alastonta, ⁸ei anna rahaansa korolle, ei ota voittoa, vaan pidättää kätensä vääryydestä, tekee oikean tuomion miesten välillä, ⁹vaeltaa minun käskyjeni mukaan ja noudattaa minun oikeuksiani, niin että tekee sitä, mikä oikein on - hän on vanhurskas, hän totisesti saa elää, sanoo Herra, Herra. ¹⁰Mutta jos hänelle on syntynyt poika, väkivaltainen, verenvuodattaja, joka tekee yhtäkin näistä, ¹¹mitä hän itse ei ole tehnyt: syö uhrivuorilla, saastuttaa lähimmäisensä vaimon, ¹²sortaa kurjaa ja köyhää, riistää ja raastaa, ei anna takaisin panttia, luo silmänsä kivijumaliin, tekee kauhistuksia, ¹³antaa rahansa korolle ja ottaa voittoa - saisiko tämä elää? Ei hän saa elää: kaikkia näitä kauhistuksia hän on tehnyt, hänet on kuoleamalla rangaistava; hän on verivelan alainen. ¹⁴Mutta katso, jos tälle on syntynyt poika ja hän näkee kaikki isänsä synnit, jotka tämä on tehnyt - näkee ne eikä tee sellaisia: ¹⁵ei syö uhrivuorilla,

ei luo silmiänsä Israelin heimon kivijumaliin, ei saastuta lähimmäisensä vaimoa, ¹⁶ei sorra toista, ei ota panttia, ei riistä eikä raasta, vaan antaa leipäänsä nälkäiselle, verhoaa vaatteella alastonta, ¹⁷pidättää kätensä kurjasta, ei ota korkoa eikä voittoa, vaan tekee minun oikeuksieni mukaan, vaeltaa käskyjeni mukaan - hänen ei ole kuoltava isänsä syntivelan tähden, hän totisesti saa elää. ¹⁸Hänen isänsä taas kun teki väkivallan töitä, riisti ja raastoi veljeltänsä ja teki kansansa keskuudessa sitä, mikä ei ole hyvää, niin katso, hänen oli kuoltava syntivelkansa tähden. ¹⁹Ja vielä te kysytte: 'Minkätähden ei poika kannan isän syntivelkaa?' Kun poika on tehnyt oikeuden ja vanhurskauden, noudattanut kaikkia minun käskyjäni ja tehnyt niitten mukaan, hän totisesti saa elää. Se sielu, joka syntii tekee - sen on kuoltava. ²⁰Poika ei kannan isän syntivelkaa, eikä isä kannan pojan syntivelkaa. Vanhurskaan ylitse on tuleva hänen vanhurskautensa, ja jumalattoman ylitse on tuleva hänen jumalattomuutensa. ²¹Ja jos jumalaton kääntyy pois kaikesta synnistänsä, mitä hän on tehnyt, ja noudattaa kaikkia minun käskyjäni ja tekee oikeuden ja vanhurskauden, hän totisesti saa elää; ei hänen ole kuoltava. ²²Ei yhtäkään hänen synneistänsä, jotka hän on tehnyt, muisteta; vanhurskautensa tähden, jota hän on noudattanut, hän saa elää. ²³Olisiko minulle mieleen jumalattoman kuolema, sanoo Herra, Herra; eikö se, että hän kääntyy pois teiltänsä ja elää? ²⁴Ja jos vanhurskas kääntyy pois vanhurskaudestansa ja tekee vääryyttä, tekee kaikkien niiden kauhistusten kaltaisia, joita jumalaton tekee - saisiko hän tehdä niin ja elää? Ei yhtäkään hänen vanhurskasta tekoansa, jonka hän on tehnyt, muisteta. Uskottomuutensa tähden, johon hän on langennut, ja syntinsä tähden, jota on tehnyt, niiden tähden hänen on kuoltava. ²⁵Ja vielä te sanotte: 'Herran tie ei ole oikea'. Kuulkaa siis, te Israelin heimo! Minunko tieni ei olisi oikea? Eikö niin: teidän omat tienne eivät ole oikeat! ²⁶Jos vanhurskas kääntyy pois vanhurskaudestansa ja tekee vääryyttä, sentähden hänen on kuoltava; vääryytensä tähden, jota on tehnyt, hänen on kuoltava. ²⁷Ja jos jumalaton kääntyy pois jumalattomuudesta, jota on harjoittanut, ja tekee oikeuden ja vanhurskauden, hän säilyttää sielunsa elossa. ²⁸Koska hän näki ja kääntyi pois kaikista synneistänsä, joita oli tehnyt, hän totisesti saa elää; ei hänen ole kuoltava. ²⁹Mutta Israelin heimo sanoo: 'Herran tie ei ole oikea'. Minunko tieni eivät olisi oikeat, te Israelin heimo? Eikö niin: teidän omat tienne eivät ole oikeat! ³⁰Niinpä minä tuomitsen teidät, te Israelin heimo, itsekunkin hänen teittensä mukaan, sanoo Herra, Herra. Kääntykää, palatkaa pois kaikista synneistänne, ja älköön syntivelka tulko teille lankeemukseksi. ³¹Heittäkää pois päältänne kaikki syntinne, joilla te olette rikkoneet, ja tehkää itsellenne uusi sydän ja uusi henki. Ja minkätähden te kuolisitte, Israelin heimo? ³²Sillä ei ole minulle mieleen kuolevan kuolema, sanoo Herra, Herra. Siis kääntykää, niin te saatte elää."

19"Mutta sinä, viritä itkuvirsi Israelin ruhtinaista ²ja sano: Mikä naarasleijona olikaan sinun äitisi leijonain joukossa! Se makasi nuorten jalopeurain keskellä, kasvatti poikasiansa ³ja sai ylenemään yhden poikasistaan: siitä tuli nuori jalopeura, se oppi saalista raatelemaan, se söi ihmisiä. ⁴Mutta kansat kuulivat siitä: se pyydystettiin heidän kuoppaansa ja vietiin turpakoukussa Egyptin maahan. ⁵Kun emo näki, että viipyi, että hukkui hänen toivonsa, otti se toisen poikasistaan, sai sen nuoreksi jalopeuraksi. ⁶Se käyskenteli leijonain keskellä, siitä tuli nuori jalopeura, se oppi saalista raatelemaan, se söi ihmisiä. ⁷Se ryhtyi heidän leskiinsä ja teki autoioiksi heidän kaupunkinsa, ja maa ja kaikki, mitä siinä on, kauhistui sen ärjynnän äänestä. ⁸Silloin kansat maakunnista yltympäri asettivat ja viritivät sille verkkonsa; se pyydystettiin heidän kuoppaansa. ⁹Ja se pantiin häkkiin, turpakoukkuun ja vietiin Baabelin kuninkaan eteen. Se vietiin vuorilinnoihin, ettei sen ääni enää kuuluisi Israelin vuorille. ¹⁰Sinun äitisi oli sinulle kuin verevä viinipuu, veden ääreen istutettu. Se tuli runsaasta vedestä hedelmöitseväksi ja tuuhealehväiseksi. ¹¹Siihen tuli ylväitä oksia hallitsijain valtikoiksi, ja sen runko kohosi korkealle tiheän lehvistön keskellä ja näkyi kauas korkeana ja runsas-oksaisena. ¹²Mutta se temmattiin vihaisesti irti, viskattiin maahan, ja itätuuli kuivasi sen hedelmät, ne revittiin hajalleen, ja sen ylväät oksat kuivuivat, ne kulutti tuli. ¹³Nyt se on istutettuna erämaahan, kuivaan ja janoiseen maahan. ¹⁴Ja sen valtaoksasta on lähtenyt tuli, se on kuluttanut sen hedelmät, ja ylvästä oksaa hallitusvaltikaksi ei siinä enää ole." Itkuvirsi tämä oli oleva, ja itkuvirsi siitä on tullut.

20Seitsemäntenä vuotena, viidennessä kuussa, kuukauden kymmenentenä päivänä tuli miehiä Juudan vanhinten joukosta kysymään neuvoa Herralta, ja he istuivat minun eteeni. ²Niin minulle tuli tämä Herran sana: ³"Ihmislapsi, puhu Israelin vanhimmille ja sano heille: Näin sanoo Herra, Herra: Tekö tulette minulta neuvoa kysymään? Niin totta kuin minä elän, en anna minä teidän kysyä minulta neuvoa, sanoo Herra, Herra. ⁴Etkö tuomitse heitä, etkö tuomitse, ihmislapsi? Tee heille tietäväiksi heidän isiensä kauhistukset ⁵ja sano heille: Näin sanoo Herra, Herra: Sinä päivänä, jona minä Israelin valitsin, minä kättä kohottaen lupasin Jaakobin heimon jälkeläisille, minä tein itseni heille tunnetuksi Egyptin maassa ja kättä kohottaen lupasin heille sanoen: 'Minä olen Herra, teidän Jumalanne'. ⁶Sinä päivänä minä kättä kohottaen lupasin heille, että vien heidät pois Egyptin maasta siihen maahan, jonka olin heille katsonut ja joka vuotaa maitoa ja mettä - se on kaunistus kaikkien maitten joukossa. - ⁷Ja minä sanoin heille: 'Heittäkää, itsekukin, pois silmienne iljetykset älkääkää saastuttako itseänne Egyptin kivijumalilla: minä olen Herra, teidän Jumalanne'. ⁸Mutta he niskoittelivat minua vastaan eivätkä tahtoneet minua kuulla; eivät heittäneet pois itsekukin silmiensä iljetyksiä eivätkä hyljänneet Egyptin kivijuma-

lia. Niin minä ajattelin vuodattaa kiivauteni heidän ylitsensä ja panna vihani täytäntöön heissä keskellä Egyptin maata. ⁹Mutta minä tein, minkä tein, oman nimeni tähden, ettei se tulisi häväistyksi pakanain silmissä, joitten keskellä he olivat ja joitten silmäin edessä minä olin tehnyt itseni heille tunnetuksi viemällä heidät pois Egyptin maasta. ¹⁰Ja kun olin vienyt heidät pois Egyptin maasta ja tuonut heidät erämaahan, ¹¹niin minä annoin heille käskyni ja tein heille tiettäviksi oikeuteni: se ihminen, joka ne pitää, on niistä elävä. ¹²Myöskin sapattini minä annoin heille, olemaan merkinä minun ja heidän välillään, että he tulisivat tietämään, että minä olen Herra, joka pyhitän heidät. ¹³Mutta Israelin heimo niskoitteli minua vastaan erämaassa: he eivät vaeltaneet minun käskyjeni mukaan, ylenkatsoivat minun oikeuteni, jotka ihmisen on pidettävä, että hän niistä eläisi, ja minun sapattini he kovin rikkoivat. Niin minä ajattelin vuodattaa kiivauteni heidän ylitsensä erämaassa ja lopettaa heidät. ¹⁴Mutta minä tein, minkä tein, oman nimeni tähden, ettei se tulisi häväistyksi pakanain silmissä, joitten silmäin edessä minä olin vienyt heidät pois. ¹⁵Kuitenkin minä kättä kohottaen vannoin heille erämaassa, etten heitä tuo siihen maahan, jonka olin antanut heille, joka vuotaa maitoa ja mettä - se on kaunistus kaikkien maitten joukossa - ¹⁶koska he pitivät minun oikeuteni halpoina, eivät vaeltaneet minun käskyjeni mukaan, vaan rikkoivat minun sapattini; sillä heidän sydämensä vaelsi heidän kivijumalainsa jäljessä. ¹⁷Mutta minä säälin heitä, niin etten heitä hävittänyt enkä tehnyt heistä loppua erämaassa. ¹⁸Sitten minä sanoin heidän lapsillensa erämaassa: Älkää vaeltako isäinne käskyjen mukaan, heidän oikeuksiansa älkää noudattako älkääkä saastuttako itseänne heidän kivijumalillansa. ¹⁹Minä olen Herra, teidän Jumalanne; minun käskyjeni mukaan vaeltakaa, minun oikeuksiani noudattakaa, ne pitäkää ²⁰ja pyhittäkää minun sapattini; ne olkoot merkinä välillämme, minun ja teidän, että tulisitte tietämään, että minä olen Herra, teidän Jumalanne. ²¹Mutta lapset niskoittelivat minua vastaan: he eivät vaeltaneet minun käskyjeni mukaan, eivät noudattaneet minun oikeuksiani, niin että olisivat ne pitäneet, - jotka ihmisen on pidettävä, että hän niistä eläisi - ja rikkoivat minun sapattini. Niin minä ajattelin vuodattaa kiivauteni heidän ylitsensä ja panna vihani heissä täytäntöön erämaassa. ²²Mutta minä pidätin käteni ja tein, minkä tein, oman nimeni tähden, ettei se tulisi häväistyksi pakanain silmissä, joitten silmäin edessä minä olin vienyt heidät pois. ²³Kuitenkin minä kättä kohottaen vannoin heille erämaassa, että minä hajotan heidät pakanain sekaan ja sirotan heidät muihin maihin, ²⁴koska he eivät pitäneet minun käskyjäni, vaan ylenkatsoivat minun käskyni, rikkoivat minun sapattini ja heidän silmänsä pälyivät heidän isiensä kivijumalain perään. ²⁵Niinpä minäkin annoin heille käskyjä, jotka eivät olleet hyviä, ja oikeuksia, joista he eivät voineet elää, ²⁶ja annoin heidän saastua lahjoistansa, siitä, että polttivat uhrina kaiken, mikä avasi äidinkohdun,

jotta saattaisin heidät kauhun valtaan ja he tulisivat tietämään, että minä olen Herra. ²⁷Sentähden puhu Israelin heimolle, ihmislapsi, ja sano heille: Näin sanoo Herra, Herra: Vielä niinkin ovat isänne minua herjanneet, että ovat olleet uskottomat minua kohtaan. ²⁸Kun minä toin heidät maahan, jonka olin kättä kohottaen luvannut heille antaa, niin missä vain he näkivät korkean kukkulan tai tuuhean puun, siinä he uhrasivat teurasuhrinsa ja antoivat vihastuttavat uhrilahjansa, siinä panivat esiin suloisesti tuoksuvat uhrinsa ja siinä vuodattivat juomauhrinsa. ²⁹Niin minä sanoin heille: 'Mikä tämä uhrikukkula on, jolle te menette?' ja niin sai sellainen nimen uhrikukkula aina tähän päivään asti. ³⁰Sentähden sano Israelin heimolle: Näin sanoo Herra, Herra: Ettekö te saastuta itseänne isienne tiellä? Ettekö kulje uskottomina heidän iljetystensä jäljessä? ³¹Ettekö ole saastuttaneet itseänne kaikilla kivijumalillanne aina tähän päivään asti, kun tuotte lahjojanne ja panette lapsenne käymään tulen läpi? Ja minäkö antaisin teidän kysyä minulta neuvoa, te Israelin heimo? Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra, en anna minä teidän kysyä minulta neuvoa. ³²Se, mikä on tullut teidän mieleenne, ei totisesti ole tapahtuva - se, mitä sanotte: 'Me tahdomme olla pakanain kaltaisia, muitten maitten sukukuntain kaltaisia, niin että palvelemme puuta ja kiveä'. ³³Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra: totisesti minä olen hallitseva teitä väkevällä kädellä, ojennetulla käsivarrella ja vuodate-tulla vihalla. ³⁴Ja minä vien teidät pois kansojen seasta ja kokoan teidät maista, joihin olitte hajotetut, väkevällä kädellä, ojennetulla käsivarrella ja vuodatetulla vihalla. ³⁵Ja minä tuon teidät kansojen erämaahan, ja siellä minä käyn oikeutta teidän kanssanne kasvoista kasvoihin. ³⁶Niinkuin minä kävin oikeutta isienne kanssa Egyptinmaan erämaassa, niin minä käyn oikeutta teidän kanssanne, sanoo Herra, Herra. ³⁷Minä panen teidät kulkemaan sauvan alitse ja saatan teidät liiton siteeseen. ³⁸Ja minä erotan teistä ne, jotka kapinoivat minua vastaan ja luopuvat minusta: muukalaisuutensa maasta minä vien heidät pois, mutta Israelin maahan he eivät tule; ja te tulette tietämään, että minä olen Herra. ³⁹Mutta te, Israelin heimo! Näin sanoo Herra, Herra: Menkää vain ja palvelkaa itsekukin omia kivijumalianne. Mutta vastedes te totisesti kuulette minua ettekä enää häpäise minun pyhää nimeäni lahjoillanne ynnä kivijumalillanne. ⁴⁰Sillä minun pyhällä vuorellani, Israelin korkealla vuorella, sanoo Herra, Herra, siellä he palvelevat minua, koko Israelin heimo, kaikki tyynni, mitä maassa on. Siellä minä heihin mielistyn, siellä minä halajan teidän antimianne, uutisverojanne, kaikkinaisia teidän pyhiä lahjojanne. ⁴¹Niinkuin suloisesti tuoksuvaan uhuriin minä teihin mielistyn, kun minä vien teidät pois kansojen seasta ja kokoan teidät maista, joihin olette hajotetut, ja osoitan teissä pyhyteni pakanain silmien edessä. ⁴²Ja te tulette tietämään, että minä olen Herra, kun minä tuon teidät Israelin maahan, siihen maahan, jonka minä kättä kohottaen olin luvannut antaa teidän isillenne. ⁴³Ja te

muistatte siellä vaelluksenne ja kaikki tekonne, joilla olette itsenne saastuttaneet, ja teitä kyllästyttää oma itsenne kaikkien pahain töitteenne tähden, mitä olette tehneet. ⁴⁴Ja te tulette tietämään, että minä olen Herra, kun minä teen teille, minkä teen, oman nimeni tähden, en teidän pahan vaelluksenne enkä riettaiden tekojenne ansion mukaan, te Israelin heimo; sanoo Herra, Herra.” ⁴⁵Ja minulle tuli tämä Herran sana: ⁴⁶”Ihmislapsi, käännä kasvosi etelää kohti, vuodata sanasi etelää vastaan ja ennusta kedon metsikköä vastaan, joka on Etelämaassa. ⁴⁷Ja sano Etelämaan metsikölle: Kuule Herran sana. Näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä sytytän sinut tuleen, ja se kuluttaa kaikki sinun tuoreet puusi ja kuivat puusi. Ei sammuu leimuava liekki, ja siitä kärventyvät kaikki kasvot, etelästä pohjoiseen asti; ⁴⁸ja kaikki liha on näkevä, että minä, Herra, olen sen sytyttänyt: se ei sammuu.” ⁴⁹Niin minä sanoin: ”Voi Herra, Herra! Ne sanovat minusta: ”Tämähän puhuu pelkkiä vertauksia!”

21Ja minulle tuli tämä Herran sana: ²”Ihmislapsi, käännä kasvosi Jerusalemiä kohti, vuodata sanasi pyhäköitä vastaan ja ennusta Israelin maata vastaan ja sano Israelin maalle: ³Näin sanoo Herra: Katso, minä käyn sinun kimppuusi, vedän miekkani tupesta ja hävitän sinusta vanhurskaan ja jumalattoman. ⁴Koska minä tahdon hävittää sinusta vanhurskaan ja jumalattoman, sentähden lähtee tupesta minun miekkani kaiken lihan kimppuun, etelästä pohjoiseen asti. ⁵Ja kaikki liha tulee tietämään, että minä, Herra, olen vetänyt miekkani tupesta; eikä se siihen enää palaja. ⁶Mutta sinä, ihmislapsi, huokaile! Lanteet murtuneina, katkerassa tuskassa huokaile heidän silmiensä edessä. ⁷Ja kun he sinulta kysyvät: ”Minkätähden sinä huokailet?” niin sano: Sanoman tähden, sillä se saapuu, ja kaikki sydämet raukeavat, kaikki kädet herpoavat, kaikkien henki tyrmistyy, kaikki polvet käyvät veltoiksi kuin vesi. Katso, se tulee, se tapahtuu; sanoo Herra, Herra.” ⁸Ja minulle tuli tämä Herran sana: ⁹”Ihmislapsi, ennusta ja sano: Näin sanoo Herra. Sano: Miekka, miekka on teroitettu, on myös kirkkaaksi hiottu. ¹⁰Teurasta teurastamaan se on teroitettu, salamoitsevaksi se on hiottu. Vai iloitsisimmeko? Vitsa, joka lyö minun poikaani, pitää halpana kaiken, mikä puuta on. ¹¹Ja hän on antanut sen hioa otettavaksi käteen; se miekka on teroitettu, on hiottu annettavaksi surmaajan käteen. ¹²Huuda ja valita, ihmislapsi, sillä tämä tapahtuu minun kansaani vastaan, kaikkia Israelin ruhtinaita vastaan: he ovat annetut alttiiksi miekalle, he ynnä minun kansani; lyö sentähden lanteeseesi. ¹³Sillä vitsaa on jo koeteltu. Mutta entäpä, jos vitsa pitääkin halpana tämän kaiken? Se ei tapahdu, sanoo Herra, Herra. ¹⁴Mutta sinä, ihmislapsi, ennusta ja lyö käsiäsi yhteen; tulkoon miekasta kaksi miekkaa, tulkoon kolme; se on surmattujen surma-miekka, miekka, joka surmaa suuretkin, joka kiertää heitä yltympäri, ¹⁵että sydän pelkoon menehtyisi, että kompastuksia olisi paljon. Kaikille heidän porteillensa minä olen

asettanut miekan väkkymään. Voi, se on tehty salamaksi, on hiottu teurastukseen! ¹⁶Lyö terävästi oikealle, ojennu vasemmalle, mihin vain teräsi suunnataan. ¹⁷Minäkin lyön käsiäni yhteen ja tyydytän kiivauteni. Minä, Herra, olen puhunut.” ¹⁸Ja minulle tuli tämä Herran sana: ¹⁹”Sinä, ihmislapsi, laita kaksi tietä, Baabelin kuninkaan miekan tulla. Samasta maasta lähtekööt molemmat. Ja veistä viitta; veistä se kaupunkiin vievän tien suuhun. ²⁰Laita tie miekan tulla ammonilaisten Rabbaan sekä Juudaan, varustettuun Jerusalemiin. ²¹Sillä Baabelin kuningas seisautuu tien haaraan, molempain teitten suuhun, taikojansa taikomaan: hän pudistaa nuolia, kysyy kotijumalilta, tarkkaa maksaa. ²²Hänen oikeaan käteensä tulee Jerusalemin arpa: panna muurinmurtajia, avata suu ärjyntään, kohottaa sotahuuto, panna muurinmurtajia portteja vastaan, luoda valli, rakentaa saartovarusteet. ²³Mutta Jerusalemin asukkaiden silmissä tämä on petteävää taikomista: heillähän on valojen valat; mutta hän saattaa muistoon syntivelan, että he joutuisivat kiinni. ²⁴Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Koska te olette saattaneet muistoon syntivelkanne, kun rikkomuksenne ovat tulleet julki, niin että teidän syntinne on näkyvissä kaikissa teidän teoissanne, niin - koska te olette saatetut muistoon - teidät otetaan käsin kiinni. ²⁵Ja sinä saastutettu, jumalaton, sinä Israelin ruhtinas, jonka päivä on silloin tullut, kun syntivelka on loppumäärässään! ²⁶Näin sanoo Herra, Herra: Ota pois käärelakki, nosta pois kruunu. ²⁷Tämä ei jää tällensä: alhainen korotetaan, korkea alennetaan. Raunioiksi, raunioiksi, raunioiksi minä panen tämän; eikä tästä ole jäävä mitään, kunnes tulee hän, jolla on oikeus, ja minä annan sen hänelle. ²⁸Ja sinä, ihmislapsi, ennusta ja sano: Näin sanoo Herra, Herra ammonilaisia ja heidän herjauksiansa vastaan: Sano näin: Miekka, miekka on paljastettu, teurastukseen hiottu, saamaan kylänsä, salamoitsemaan, ²⁹vaikka sinulle petollisia näkyjä nähdään, valheita ennustellaan, että sinut muka pannaan tallaamaan saastaisten, jumalattomain niskaa, joitten päivä on silloin tullut, kun syntivelka on loppumäärässään. ³⁰Pane se tuppeensa takaisin. Paikassa, jossa olet luotu, synnyinmaassasi, minä tahdon sinut tuomita. ³¹Minä vuodatan sinun ylitsesi kiivastukseni, puhallan sinuun vihani tulen ja annan sinut raakain miesten käsiin, turmiontekijäin. ³²Tulen kulutettavaksi sinut annetaan, sinun veresi on oleva keskellä maata, ei sinua enää muisteta. Sillä minä, Herra, olen puhunut.”

22Ja minulle tuli tämä Herran sana: ²”Sinä, ihmislapsi, etkö tuomitse, etkö tuomitse verivelkojen kaupunkia? Tee sille tietäväksi kaikki sen kauhistukset ³ja sano: Näin sanoo Herra, Herra: Voi kaupunkia, joka on vuodattanut keskuudessaan verta, että tulisi sen aika, ja tehnyt itselleen kivijumalia, että se siitä saastuisi! ⁴Verestäsi, jonka olet vuodattanut, sinä olet tullut vikapääksi, ja kivijumalistasi, jotka olet tehnyt, sinä olet saastunut; sinä olet joututtanut päiviäsi ja olet vuottesi määrään päässyt. Sen-

tähden minä annan sinut pakanain häväistäväksi ja kaikkien maitten pilkaksi. ⁵Läheiset ja kaukaiset pilkkaavat sinua, jonka nimi on saastutettu ja jossa on hämminkiä paljon. ⁶Katso, Israelin ruhtinaat sinussa luottavat kukin omaan käsivarteensa vuodattaaksensa verta. ⁷Isää ja äitiä sinussa ylenkatsotaan, muukalaiselle sinun keskelläsi tehdään väkivaltaa, orpoa ja leskeä sinussa sorretaan. ⁸Mikä on minulle pyhitettyä, sitä sinä halveksit, minun sapattini sinä rikot. ⁹Sinussa on niitä, jotka panettelevat vuodattaaksensa verta. Uhrivuorilla sinussa syödään. Ilkitöitä sinun keskelläsi tehdään. ¹⁰Isän häpy sinussa paljastetaan. Naiselle, joka on saastainen kuukautistilansa tähden, tehdään sinussa väkivaltaa. ¹¹Toinen harjoittaa kauhistusta toisensa vaimon kanssa, mies saastuttaa sukurutsauksessa miniänsä, mies tekee sinussa väkivaltaa sisarelleen, isänsä tyttärelle. ¹²Sinussa otetaan lahjuksia veren vuodattamiseksi, sinä otat korkoa ja voittoa, kiskot väkivaltaisesti lähimmäistäsi, mutta minut sinä unhotat, sanoo Herra, Herra. ¹³Mutta katso, minä lyön käsiäni yhteen sinun väärän voittosi tähden, jota olet hankkinut, ja sinun verivelkojesi tähden, joita keskuudessasi on. ¹⁴Kestääköhän rohkeutesi, pysyvätköhän kätesi lujina niinä päivinä, joina minä sinulle teen, minkä teen? Minä, Herra, olen puhunut, ja minä teen sen. ¹⁵Minä hajotan sinut pakanain sekaan ja sirotan sinut muihin maihin ja poistan sinusta saastaisuutesi. ¹⁶Sinä tulit saastaiseksi oman itsesi tähden kansojen silmissä, mutta sinä tulet tietämään, että minä olen Herra.” ¹⁷Ja minulle tuli tämä Herran sana: ¹⁸”Ihmislapsi, Israelin heimo on kuonaksi tullut. He ovat kaikki tyynni vaskea, tinaa, rautaa ja lyijyä ahjossa; he ovat tulleet hopean kuonaksi. ¹⁹Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Koska te kaikki tyynni olette tulleet kuonaksi, sentähden, katso, minä kokoan teidät keskelle Jerusalemia. ²⁰Niinkuin hopea, vaski, rauta, lyijy ja tina kootaan keskelle ahjoa, että niihin lietsottaisiin tulta ja ne sulatettaisiin, niin minä vihassani ja kiivaudessani teidät kokoan ja asetan ahjoon ja sulatan. ²¹Minä kerään teidät ja lietson teihin vihani tulta, ja te sulatte keskellä Jerusalemia. ²²Niinkuin hopea sulatetaan keskellä ahjoa, niin sulatetaan teidät sen keskellä. Ja te tulette tietämään, että minä, Herra, olen vuodattanut kiivauteni teidän ylitsenne.” ²³Ja minulle tuli tämä Herran sana: ²⁴”Ihmislapsi, sano sille: Sinä olet maa, jota ei ole puhdistettu, joka ei ole saanut sadetta vihan päivänä. ²⁵Profeettain salaliitto sen keskellä on niinkuin ärjyvä, saalista raateleva leijona: he syövät sieluja, ottavat aarteet ja kalleudet ja lisäävät sen keskuudessa sen leskien lukua. ²⁶Sen papit tekevät väkivaltaa minun lailleni ja häpäisevät sitä, mikä on minulle pyhitetty, eivät tee erotusta pyhän ja epäpyhän välillä, eivät tee tietäväksi, mikä on saastaista, mikä puhdasta, ja sulkevat silmänsä minun sapateiltani, niin että minä tulen häväistyksi heidän keskellensä. ²⁷Sen päämiehet siellä ovat niinkuin saalista raatelevaiset sudet: he vuodattavat verta, hukuttavat sieluja kiskoaksensa väärää voittoa. ²⁸Sen profeetat valkaisevat heille kaiken kal-

killä, kun näkevät petollisia näkyjä ja ennustelevat heille valheita sanoen: ’Näin sanoo Herra, Herra’, vaikka Herra ei ole puhunut. ²⁹Maan kansa harjoittaa väkivaltaa, riistää ja raastaa: kurjaa ja köyhää he sortavat, muukalaiselle tekevät väkivaltaa oikeudesta välittämättä. ³⁰Minä etsin heidän joukostansa miestä, joka korjaisi muurin ja seisoi muurinaukossa minun edessäni maan puolesta, etten minä sitä hävittäisi, mutta en löytänyt. ³¹Sentähden minä vuodatan heidän ylitsensä kiivauteni, hukutan heidät vihani tulella ja annan heidän vaelluksensa tulla heidän päänsä päälle, sanoo Herra, Herra.”

23Ja minulle tuli tämä Herran sana: ²”Ihmislapsi, oli kaksi naista, saman äidin tyttäriä. ³He harjoittivat haureutta Egyptissä; nuoruudessaan he haureutta harjoittivat. Siellä heidän rintojansa likisteltiin ja heidän neitsyellisiä nisiänsä puristeltiin. ⁴Heidän nimensä olivat: vanhemman Ohola ja hänen sisarensa Oholiba. Sitten he tulivat minun omikseni ja synnyttivät poikia ja tyttäriä. - Heidän nimensä: Samaria on Ohola ja Jerusalem Oholiba. ⁵Mutta Ohola harjoitti haureutta, vaikka oli minun, ja himoitsi rakastajiansa, assurilaisia, naapureita, ⁶jotka olivat punasiniseen purppuraan puettuja ja olivat käskynhaltijoita ja päämiehiä, komeita nuorukaisia kaikki, ratsumiehiä, hevosen selässä ajajia. ⁷Ja hän antautui haureuteen näiden kanssa, jotka olivat Assurin valiopoikia kaikki; ja keitä vain hän himoitsi, niiden kaikkien kanssa hän saastutti itsensä kaikilla heidän kivijumalillaan. ⁸Mutta Egyptin-aikaista haureutensa hän ei jättänyt, sillä he olivat maanneet hänen kansansa hänen nuoruudessaan, olivat puristelleet hänen neitsyellisiä nisiänsä ja vuodattaneet hänen ylitsensä haureuttaan. ⁹Sentähden minä annoin hänet rakastajainsa käsiin, Assurin poikain käsiin, joita hän oli himoinnut. ¹⁰He paljastivat hänen häpynsä ja ottivat hänen poikansa ja tyttärensä ja tappoivat hänet itsensä miekalla, niin että hänestä tuli varoittava esimerkki muille naisille, ja panivat hänessä toimeen tuomiot. ¹¹Mutta hänen sisarensa Oholiba, vaikka näki tämän, oli himossaan vielä häntäkin riettaampi ja oli haureudessaan vielä riettaampi, kuin hänen sisarensa oli ollut haureudessaan. ¹²Hän himoitsi Assurin poikia, jotka olivat käskynhaltijoita, päämiehiä, naapureita, pulskasti puettuja, ratsumiehiä, hevosen selässä ajajia, komeita nuorukaisia kaikki. ¹³Silloin minä näin, että hän saastutti itsensä: sama oli tie kumpaisellakin. ¹⁴Mutta hän meni vielä pitemmälle haureudessaan; kun hän näki seinään piirrettyjä miehiä, kaldealaisten kuvia, punavärillä piirrettyjä, ¹⁵vyö vyötettynä kupeille, päässä muhkea päähine, sankarien näköisiä kaikki, Baabelin poikain muotoisia, joiden synnyinmaa on Kaldea, ¹⁶niin hän silmän näkemältä sai himon heihin ja lähetti lähettiläitä heidän luoksensa Kaldeaan. ¹⁷Niin Baabelin pojat tulivat ja makasivat hänen kanssaan hekumassa ja saastuttivat hänet haureudellaan, niin että hän saastui heistä. Sitten hänen sielunsa vieraantui heistä. ¹⁸Mutta kun hän paljasti haureutensa ja paljas-

ti häpynsä, niin minun sieluni vieraantui hänestä, niinkuin minun sieluni oli vieraantunut hänen sisarestansa.¹⁹ Mutta hän yhä enensi haureuttaan, kun muisti nuoruutensa päivät, jolloin oli haureutta harjoittanut Egyptin maassa.²⁰ Ja hän sai himon heidän hekumoitsijoihinsa, joilla on jäsen kuin aaseilla ja vuoto kuin orheilla.²¹ Ja sinä etsit nuoruutesi iljettävyyttä, jolloin egyptiläiset puristelivat nisiäsi nuorekkaiden rintojesi tähden.²² Sentähden, Oholiba, näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä nostatan sinun kimppuusi rakastajasi, joista sielusi on vieraantunut, ja tuon heidät sinun kimppuusi joka taholta: ²³Baabelin pojat ja kaikki kaldealaiset, Pekodin, Soosan ja Kooan ja heidän kanssaan kaikki Assurin pojat - komeita nuorukaisia, käskynhaltijoita ja päämiehiä kaikki, sankareita ja mainioita miehiä, ratsumiehiä, hevosten selässä ajajia kaikki.²⁴ He tulevat sinun kimppuusi, mukanaan paljon vaunuja ja rattaita ja suuret joukot kansoja; suurine ja pienine kilpineen ja kypäreineen he käyvät sinua vastaan joka taholta. Minä annan heille tuomiovallan, ja he tuomitsevat sinut oikeuksiensa mukaan.²⁵ Minä osoitan sinussa kiivauteni, niin että he kohtelevat sinua tuimasti: he leikkaavat sinulta pois nenän ja korvat, ja sinun jälkeläisesi kaatuvat miekkaan. He ottavat sinun poikasi ja tyttäresi, ja sinun jälkeläisesi kuluttaa tuli.²⁶ He raastavat sinulta vaatteesi ja ottavat korukalusi.²⁷ Niin minä teen lopun sinun iljettävydestäsi, jo Egyptin-aikaisesta haureudestasi; etkä sinä sitten luo silmiäsi heihin etkä enää muistele Egyptiä.²⁸ Sillä näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä annan sinut niitten käsiin, joita vihaat, niitten käsiin, joista sielusi on vieraantunut.²⁹ Ja he kohtelevat sinua vihamielisesti, ottavat kaiken vaivannäkösi ja jättävät sinut alastomaksi ja paljaaksi; ja sinun haureellinen häpysi ja iljettävyytesi ja haureutesi paljastuu.³⁰ Näin sinulle tehdään sentähden, että uskottomana juoksit pakain perässä, että saastutit itsesi heidän kivijumalillansa.³¹ Sinä vaelsit sisaresi tietä, ja minä annan hänen maljansa sinun käteesi.³² Näin sanoo Herra, Herra: Sisaresi maljan sinä juot, syvän ja laajan ja paljon vetävän. Sinä tulet nauruksi ja pilkaksi.³³ Tulet juopumusta ja murhetta täyteen: kauhun ja häviön malja on sinun sisaresi Samarian malja.³⁴ Sen sinä juot ja särvit, sen sirpaleita sinä kaluat ja niillä rintasi revit. Sillä minä olen puhunut, sanoo Herra, Herra.³⁵ Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Koska sinä olet minut unhottanut, minut selkäsi taakse heittänyt, niin kannan myös iljettävyytesi ja haureutesi.³⁶ Ja Herra sanoi minulle: ”Ihmislapsi, etkö tuomitse Oholaa ja Oholibaa? Ilmoita heille heidän kauhistuksensa.³⁷ Sillä he ovat rikkoneet avion, ja heidän käsissään on verta; kivijumalainsa kanssa he ovat avion rikkoneet, ja myös lapsensa, jotka he olivat minulle synnyttäneet, he ovat polttaneet, ruuaksi niille.³⁸ Vielä tämänkin he ovat minulle tehneet: ovat samana päivänä saastuttaneet minun pyhäkköni ja rikkoneet minun sapattini.³⁹ Teurastettuaan lapsiansa kivijumalilleen he samana päivänä tulivat minun pyhäkköni ja niin häpäisivät sen. Katso, näin he ovat tehneet keskellä

minun huonettani.⁴⁰ Vieläpä he lähettivät sanan miehille, jotka tulivat kaukaa: katso, ne tulivat siinä samassa, kun sana oli lähetetty, nuo, joita varten sinä peseydyit ja maalasit silmäluomesi ja panit päällesi korut.⁴¹ Ja sinä istuit komealle vuoteelle, sen ääressä oli katettu pöytä, ja sille sinä panit minun suitsukkeeni ja öljyni.⁴² Sitten sieltä kuului suruton melu. Ihmisjoukosta otettujen miesten lisäksi tuotiin erämaasta juomareita, ja ne panivat noiden naisten käsiin rannerenkaat ja heidän päähänsä kauniit kruunut.⁴³ Mutta minä sanoin: ”Tuollekin kuihtuneelle kelpaa aviorikos! Hänen kanssaan nyt harjoitetaan haureutta - ja vielä hänkin!”⁴⁴ Hänen luoksensa tultiin, aivan kuin tullaan porttonaisen luo: niin tultiin Oholan ja Oholiban luokse - noiden iljettävien naisten.⁴⁵ Mutta vanhurskaat miehet tulevat tuomitsemaan heidät sen mukaan, mitä on säädetty avionrikkoja-naisista ja mitä on säädetty verenvuodattajainaisista; sillä he ovat rikkoneet avion, ja heidän käsissään on verta.⁴⁶ Sillä näin sanoo Herra, Herra: Nostatettakoon kansanjoukko heitä vastaan, ja heidät pantakoon kauhistukseksi ja ryöstettäköön.⁴⁷ Ja kansanjoukko kivittäköön heidät ja hakatkoon kappaleiksi miekoillansa; tappakoot ne heidän poikansa ja tyttärensä ja polttakoot heidän talonsa tulella.⁴⁸ Niin minä lopetan iljettävän menon maasta. Ja kaikki naiset ottavat siitä ojentuakseen, niin etteivät harjoita iljettävää menoa, niinkuin te.⁴⁹ Teidän iljettävyyttenne pannaan teidän päällemme, ja te saatte kantaa kivijumalainne kanssa tehdyt syntinne. Ja te tulette tietämään, että minä olen Herra, Herra.”

24Tämä Herran sana tuli minulle yhdeksäntenä vuotena, kymmenennessä kuussa, kuukauden kymmenentenä päivänä:² ”Ihmislapsi, kirjoita muistiisi päivän nimi - juuri tämän päivän nimi: Baabelin kuningas rynnistää Jerusalemiä vastaan juuri tänä päivänä.³ Lausu uppiniskaiselle suvulle vertaus ja sano heille: Näin sanoo Herra, Herra: Pane pata liedelle, pane. Kaada myös siihen vettä.⁴ Kokoile siihen lihakappaleet - kaikki hyvät kappaleet, reittä ja lapaa - ja täytä se valituilla luilla.⁵ Ota valiolampaita, lada myös halkoja sen alle. Anna sen kiehumistaan kiehua, niin että siinä luutkin tulevat keitetyiksi.⁶ Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Voi verivelkojen kaupunkia, pataa, joka on ruostunut ja josta ei lähde sen ruoste! Tyhjennä se kappale kappaleelta: sille ei ole langennut arpaosaa.⁷ Sillä sen vuodattama veri on sen keskellä, paljaalle kalliolle se on sen koonnut, ei ole vuodattanut sitä maahan, tomun peitettäväksi.⁸ Nostattaakseni kiivauden, tuottaakseni koston minä olen pannut sen veren paljaalle kalliolle, ettei se peityisi.⁹ Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Voi verivelkojen kaupunkia! Minäkin suurennan liettä.¹⁰ Lisää halkoja, viritä tulta, keitä liha loppuun, kiehuta liemi kuiviin, polta luut karreksi.¹¹ Anna sen sitten olla tyhjänä hiiltensä päällä, niin että se kuumenee, sen vaski hehkuu ja sen saastat siitä sulavat, sen ruosteesta tulee loppu.¹² Siitä on ollut vaivaa väsymykseen asti, mutta ei ole lähtenyt siitä

sen ruosteen paljous. Tuleen sen ruoste! ¹³Sinun iljettävän saastaisuutesi takia - koska minä tahdoin puhdistaa sinut, mutta sinä et puhdistunut saastaisuudestasi - sinä et enää puhdistu, ennenkuin minä olen tyydyttänyt kiivauteni sinussa. ¹⁴Minä, Herra, olen puhunut. Se tapahtuu, ja minä teen sen. Minä en hellitä, en säästä enkä kadu: teittesi ja tekojesi mukaan sinut tuomitaan, sanoo Herra, Herra.” ¹⁵Ja minulle tuli tämä Herran sana: ¹⁶”Ihmislapsi, katso, minä otan sinulta äkkikuolemalla pois silmiesi ihastuksen, mutta älä valita, älä itke, älköönkään tulko sinulta kyyneltä. ¹⁷Huokaile hiljaa, mutta älä pane toimeen kuolleenvaltajaisia. Sido juhlapäähine päähäsi, pane kengät jalkaasi, älä peitä partaasi äläkä syö suruleipää.” ¹⁸Ja minä puhuin kansalle aamulla, mutta illalla kuoli minun vaimoni; sitten aamulla minä tein, niinkuin minun oli käsketty tehdä. ¹⁹Niin kansa sanoi minulle: ”Etkö meille ilmoita, mitä se tietää meille, kun sinä noin teet?” ²⁰Minä sanoin heille: ”Minulle tuli tämä Herran sana: Sano Israelin heimolle: ²¹Näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä häpäisen pyhäköni, joka on teidän varustuksenne ja ylpeytenne, teidän silmienne ihastus ja sielujenne ikävä; ja teidän poikanne ja tyttärenne, jotka teidän on ollut jätettävä, kaatuvat miekkaan. ²²Sitten te teette, niinkuin minä olen tehnyt: ette peitä partaanne ettekä syö suruleipää, ²³juhlapäähineen pidätte päässänne ja kengät jalassanne, ette valita ettekä itke, mutta te riudutte syntivelkanne tähden ja huokailette toinen toisellenne. ²⁴Hesekiel on oleva teille ennusmerkki: aivan niin, kuin hän on tehnyt, niin tekin teette. Kun tämä tapahtuu, te tulette tietämään, että minä olen Herra, Herra. ²⁵Ja sinä, ihmislapsi! Sinä päivänä, jona minä otan heiltä heidän varustuksensa, ihanan ilonsa, silmiensä ihastuksen, sielujensa halajamisen, heidän poikansa ja tyttärensä, ²⁶sinä päivänä tulee pakolainen sinun luoksesi ilmoittamaan tätä korvaisi kuullen. ²⁷Sinä päivänä avautuu sinun suusi yhtäaikaa kuin pakolaisen, ja sinä puhut etkä enää ole mykkänä. Sinä olet oleva heille ennusmerkki, ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra.”

25Minulle tuli tämä Herran sana: ²”Ihmislapsi, käännä kasvosi ammonilaisia kohti ja ennusta heitä vastaan ³ja sano ammonilaisille: Kuulkaa Herran, Herran sana: Näin sanoo Herra, Herra: Koska sinä sanoit: ’Kas niin!’ minun pyhäköstäni, kun se häväistiin, ja Israelin maasta, kun se hävitettiin, ja Juudan heimosta, kun he menivät pakko-siirtolaisuuteen, ⁴sentähden, katso, minä annan sinut Idän miehille omaksi, ja he laittavat sinuun leiripaikkansa ja asettavat sinuun asuntonsa. He syövät sinun hedelmäsi ja juovat maitosi. ⁵Ja Rabban minä panen kamelioiden laitumeksi ja ammonilaisten maan lammasmaurojen leposijaksi. Ja te tulette tietämään, että minä olen Herra. ⁶Sillä näin sanoo Herra, Herra: Koska sinä käsiä taputit ja jalkaa poljit ja, sielu täynnä ylenkatsetta, pidit iloa Israelin maasta, ⁷sentähden, katso, minä ojennan käteni sinua vastaan ja annan sinut pakanain ryöstettäväksi ja hävitän si-

nut kansojen joukosta ja hukutan sinut maitten luvusta ja tuhoan sinut. Ja sinä tulet tietämään, että minä olen Herra. ⁸Näin sanoo Herra, Herra: Koska Mooab ja Seir ovat sanoneet: ’Katso, Juudan heimon käy samoin kuin kaikkien muitten kansain’, ⁹sentähden, katso, minä teen avonaiseksi Mooabin vuoriselänteen, paljaaksi kaupungeista - kaupungeista sen rajasta toiseen - jotka ovat maan kauristus: Beet-Jesimot, Baal-Meon ja Kirjataim. ¹⁰Idän miehille omaksi minä annan sen ynnä ammonilaiset, niin ettei ammonilaisia enää muisteta kansojen seassa, ¹¹ja Mooabissa minä panen toimeen tuomiot. Ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra. ¹²Näin sanoo Herra, Herra: Koska Edom menetteli kovin kostonhimoisesti Juudan heimoa kohtaan ja tuli suuresti syynalaiseksi, kosteassansa heille, ¹³sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Minä ojennan käteni Edomia vastaan ja hävitän siitä ihmiset ja eläimet. Teemanista lähtien minä panen sen raunioiksi, ja Dedania myöten he kaatuvat miekkaan. ¹⁴Ja kostoni, joka Edomia kohtaa, minä annan kansani Israelin käteen, ja he tekevät Edomia kohtaan minun vihani ja kiivauteni mukaan. Ja Edom saa tuntea minun kostoni, sanoo Herra, Herra. ¹⁵Näin sanoo Herra, Herra: Koska filistealaiset menettelivät kostonhimoisesti ja, ylenkatse sielussaan, kostivat kovasti, ikivihassa tuottaaksensa tuhon, ¹⁶sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä ojennan käteni filistealaisia vastaan, hävitän kreetit, hukutan, mitä on jäljellä meren rannikolla, ¹⁷ja teen heille suuret kostoteot, rangaisten kiivaudessa. Ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra, kun minä annan kostoni heitä kohdata.”

26Yhdenteenätoista vuotena, kuukauden ensimmäisenä päivänä, tuli minulle tämä Herran sana: ²”Ihmislapsi, koska Tyyro sanoi Jerusalemista: ’Kas niin! Murrettu on kansojen ovi, minuun päin se on kääntynyt, minä tulen täyteen - se on rauniona!’ ³sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä käyn sinun kimppuusi, Tyyro, ja nostatan monet kansat sinua vastaan, niinkuin meri nostaa aaltonsa. ⁴Ne hävittävät Tyyron muurit, repivät maahan sen tornit, ja minä lakaisen siitä pois sen tomutkin ja panen sen paljaaksi kallioksi. ⁵Siitä tulee verkkojen kuivauspaikka keskelle merta. Sillä minä olen puhunut, sanoo Herra, Herra; ja se joutuu kansojen ryöstettäväksi. ⁶Sen tytärkaupungit, jotka ovat mantereella, surmataankin miekalla, ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra. ⁷Sillä näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä tuon Tyyron kimppuun Nebukadressarin, Baabelin kuninkaan pohjoisesta, kuninkaitten kuninkaan, hevosten ja vaunujen ja ratsumiesten ja suuren väenpaljouden kanssa. ⁸Sinun tytärkaupunkisi, jotka ovat mantereella, hän surmaa miekalla ja asettaa sinua vastaan saartovarusteet, luo sinua vastaan vallin, nostaa sinua vastaan kilpikatoksen, ⁹suuntaa sinun muureihisi murtajansa iskut ja kukistaa tornisi rauta-aseillansa. ¹⁰Hänen hevostensa paljous peittää sinut pölyyn. Ratsumiesten, pyöräin ja vaunujen ryskeestä sinun muurisi vapisevat, kun hän hyökkää

sisälle sinun porteistasi, niinkuin valloitettuun kaupunkiin hyökätään. ¹¹Hevostensa kavioilla hän tallaa rikki sinun katusi kaikki, surmaa miekalla sinun kansasi, ja sinun mahtavat patsaasi kaatuvat maahan. ¹²He riistävät sinun rikkautesi ja ryöstävät kauppatavarasi, repivät muurisi maahan ja kukistavat kauniit talosi, ja kivesi, puusi, tomusi he heittävät meren syvyyteen. ¹³Minä lakkautan laulujesi helinän, eikä kuulu enää kanneltesi soitto. ¹⁴Minä panen sinut paljaaksi kallioksi, sinusta tulee verkkojen kuivauspaikka, eikä sinua enää rakenneta. Sillä minä, Herra, olen puhunut, sanoo Herra, Herra. ¹⁵Näin sanoo Herra, Herra Tyyrolle: Eivätkö sinun kukistumisesi pauhusta, kun haavoitetut voihkivat, kun surman omat surmatahan sinun keskelläsi, saaret vapise? ¹⁶Valtaistuimiltaan astuvat alas kaikki meren ruhtinaat. He heittävät pois viittansa ja riisuvat kirjaellut vaatteensa, he pukeutuvat kauhuun ja istuvat maahan, värisevät joka hetki, tyrmistyneinä sinun tähtesi. ¹⁷He virittävät sinusta itkuvirren ja sanovat sinulle: 'Kuinka olet sinä, joka olit asuttu, hävinnyt meriltä, sinä ylistetty kaupunki, väkevä merellä, sinä ja sinun asukkaasi, jotka levittivät kauhuansa kaikkiin siellä asuvaisiin. ¹⁸Nyt värisevät saaret sinun kukistumisesi päivänä, merensaaret kauhistuvat sinun loppuasi.' ¹⁹Sillä näin sanoo Herra, Herra: Kun minä teen sinusta aution kaupungin, niinkuin asumatomat kaupungit ovat, kun minä annan syvyyden käydä sinun ylitsesi ja paljot vedet peittävät sinut, ²⁰silloin minä syöksen sinut alas hautaanvaipuneitten pariin, ikiainojen kansan tykö, ja annan sinulle asunnon maan syvyyksissä, niinkuin siellä ovat ikiainojen rauniot, hautaanvaipuneitten parissa, ettei sinussa asuttaisi; mutta ihanuuden minä annan elävien maahan. ²¹Sinut minä panen kauhuksi, sinua ei sitten enää ole; ja jos sinua etsitään, ei sinua enää löydy, hamaan ikiainoihin asti, sanoo Herra, Herra."

27Ja minulle tuli tämä Herran sana: ²"Sinä, ihmislapsi! Viritä itkuvirsi Tyyrosta ³ja sano Tyyrolle, joka asuu meren porteilla ja käy kauppa kansojen kanssa, monilukuisilla saarilla: Näin sanoo Herra, Herra: Tyyro, sinä sanot: 'Minä olen kauneuden täydellisyys!' ⁴Meren sydämessä on sinun alueesi, rakentajasi tekivät sinun kauneutesi täydelliseksi, ⁵Senirin kypresseistä he rakensivat sinuun kaiken, mikä laudoista on, ottivat Libanonin setrin tehdäkseen sinuun maston, ⁶tekivät Baasanin tammista airoksi, kanteasi tekivät norsunluusta ja Kittiläis-saarten hopeakuusesta. ⁷Kirjaeltua Egyptin pellavaa oli purjeesi, ja se oli sinulla lippuna. Katoksesi oli punasinistä ja purppuranpunaista Elisa-saarten kangasta. ⁸Siidonin ja Arvadin asukkaat olivat sinulla soutajina; omat viisaasi, Tyyro, olivat sinussa - he olivat laivureinasi. ⁹Gebalin vanhimmat ja viisaat olivat sinussa vuotokohtain korjaajina. Meren kaikki laivat merimiehineen olivat sinussa tavaroitasi vaihtamassa. ¹⁰Persia ja Luud ja Puut olivat sotajoukossasi, sinun sotureinasi. He ripustivat sinuun kypäreitä ja kilpiä; ne sinua koristivat. ¹¹Arvadilaiset ja muu sotajoukkosi olivat muu-

reillasi yltympäri ja gammadilaiset torneissasi. He ripustivat varustuksensa sinun muureillesi yltympäri; ne tekivät sinun kauneutesi täydelliseksi. ¹²Tarsis oli kauppatuttusi sinun kaikkinaisten rikkauksiesi runsauden takia: hopealla, raudalla, tinalla ja lyijyllä he maksoivat sinun tavarasi. ¹³Jaavan, Tuubal ja Mesek kävivät kauppa sinun kansasi: orjilla ja vaskikaluilla he maksoivat sinun vaihtotavarasi. ¹⁴Toogarman heimo maksoi sinun tavarasi hevosilla, sotaratsuilla ja muuleilla. ¹⁵Dedanilaiset kävivät kauppa sinun kansasi. Monilukuiset saaret olivat kauppatuttujasi, sinun käskysi alaisia; norsunhampaita ja mustaa puuta ne toivat sinulle verona. ¹⁶Aram oli kauppatuttusi sinun tuotteittesi runsauden takia: rubiineilla, punapurppuralla, kirjaellulla kankaalla, valkopellavalla, koralleilla ja jaspiksella he maksoivat sinun tavarasi. ¹⁷Juuda ja Israelin maa kävivät kauppa sinun kansasi: Minnitin nisulla, leivoksilla, hunajalla, öljyllä ja balsamilla he maksoivat sinun vaihtotavarasi. ¹⁸Damasko oli kauppatuttusi sinun tuotteittesi runsauden ja kaikkinaisten rikkauksiesi runsauden takia: Helbonin viiniä ja Saharin villoja. ¹⁹Vedan ja Jaavan maksoivat sinun tavarasi kehruteoksilla; taotua rautaa, kassiaa ja kalmoruokoa tuli sinulle vaihtotavarana. ²⁰Dedan kävi kauppa sinun kansasi ratsastussatula loimilla. ²¹Arabia ja kaikki Keedarin ruhtinaat olivat kauppatuttaviasi, sinun käskysi alaisia: lampaita, oinaita ja vuohipukkeja he sinulle kauppasivat. ²²Saban ja Raman kauppiat kävivät kauppa sinun kansasi: kaikkinaisilla parhailta balsameilla, kaikilla kalliilla kivillä ja kullalla he maksoivat sinun tavarasi. ²³Haaran ja Kanne ja Eden, Saban kauppiat, Assur ja Kilmad kävivät kauppa sinun kansasi; ²⁴he kävivät kansasi kauppa sinun markkinoilasi kauniilla vaatteilla, punasinisillä ja kirjaelluilla vaipoilla, kirjavakuteisilla matoilla ja punotuilla, kestävillä köysillä. ²⁵Tarsiin-laivat kuljettivat sinun vaihtotavaroitasi. Niin sinä tulit täpötäyteen ja ylen raskaaseen lastiin merten sydämessä. ²⁶Soutajasi veivät sinut suurille vesille. - Itätuuli särkee sinut merten sydämessä. ²⁷Sinun rikkautesi, tavarasi, vaihtotavarasi, merimiehesi ja laivurisi, vuotokohtaisi korjaajat, tavaravaihtajasi ja kaikki sotamiehesi, jotka ovat sinussa ja koko suuressa joukossasi, joka sinun keskelläsi on, vaipuvat merten sydämeen sinun kukistumisesi päivänä. ²⁸Laivuriasi parkunan äänestä vapisevat tantereet. ²⁹Alas haaksistansa astuvat kaikki aironpitelijät, merimiehet ja kaikki meren laivurit astuvat maihin, ³⁰huutavat sinun tähtesi suurella äänellä ja parkuvat haikeasti, heittävät tomua päänsä päälle ja vieriskelevät tuhassa. ³¹He ajelvat sinun tähtesi päänsä paljaaksi, kääriytyvät säkkeihin ja itkevät sinun tähtesi, mieli murheellisena, valittaen haikeasti. ³²He valittaessaan virittävät sinusta itkuvirren ja laulavat sinusta: 'Kuka oli Tyyron vertainen, hänen, joka nyt on niin hiljaa keskellä merta? ³³Kun sinun tavarasi saapuivat meriltä, ravitsit sinä monet kansat. Rikkauksiesi ja vaihtotavaroitasi runsaudella sinä teit rikkaaksi maan kuninkaat. ³⁴Nyt, kun jouduit haaksirikoon, pois meriltä,

vetten syvyyksiin, vaipuivat sinun mukanasin sinne vaihtotavarasi ja koko sinun suuri joukkosi.’³⁵ Sinun tähtesi tyrmistyvät kaikki saarten asukkaat, ja heidän kuninkaansa ovat kauhun vallassa, vavistus kasvoillansa.³⁶ Sinulle viheltävät kauppatutut kansojen joukossa. Kauhuksi olet sinä tullut, eikä sinua enää ole, hamaan ikiaikoihin asti.”

28 Ja minulle tuli tämä Herran sana: ²”Ihmislapsi, sano Tyyron ruhtinaalle: Näin sanoo Herra, Herra: Koska sinun sydämesi on ylpistynyt ja sinä sanot: ’Minä olen jumala, jumalain istuimella minä istun merten sydämessä’, ja olet kuitenkin ihminen, et jumala, vaikka omasta mielestäsi olet jumalan vertainen - ³ja katso, viisaampi sinä oletkin kuin Daniel, ei mikään salaisuus ole sinulta pimitetty; ⁴viisaudessa ja ymmärtävyydessäsi olet hankkinut itsellesi rikkautta, hankkinut kultaa ja hopeata aarraittoihisi, ⁵ja suuressa viisaudessa olet kaupankäynnillä kartuttanut rikkautesi, ja niin sinun sydämesi on ylpistynyt rikkaudestasi - ⁶sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Koska omasta mielestäsi olet jumalan vertainen, ⁷sentähden, katso, minä tuon sinun kimppuusi muukalaiset, julmimmat pakanoista; he paljastavat miekkansa sinun viisautesi kauneutta vastaan ja häpäisevät sinun ihanuutesi. ⁸He syöksevät sinut alas kuoppaan, ja sinä kuolet, niinkuin kaadetut kuolevat, merten sydämessä. ⁹Vieläköhän sanot surmaajasi edessä: ’Minä olen jumala’, kun kuitenkin olet ihminen, et jumala, kaatajaisi käsissä? ¹⁰Niinkuin kuolevat ympärileikkaamattomat, niin sinä kuolet muukalaisten käden kautta. Sillä minä olen puhunut, sanoo Herra, Herra.” ¹¹Ja minulle tuli tämä Herran sana: ¹²”Ihmislapsi, viritä itkuvirsi Tyyron kuninkaasta ja sano hänelle: Näin sanoo Herra, Herra: Sinä olet sopusuhtaisuuden sinetti, täynnä viisautta, täydellinen kauneudessa. ¹³Eedenissä, Jumalan puutarhassa, sinä olit. Peitteenäsi olivat kaikkinaiset kalliit kivet; karneolia, topaasia ja jaspista, krysoliittia, onyksia ja beryylliä, safiria, rubiinia ja smaragdia sekä kultaa olivat upotus- ja syvennytyöt sinussa, valmistetut sinä päivänä, jona sinut luotiin. ¹⁴Sinä olit kerubi, laajalti suojaavainen, ja minä asetin sinut pyhälle vuorelle; sinä olit jumal’olento ja käyskentelit sähkövään kivien keskellä. ¹⁵Nuhteeton sinä olit vaellukseltasi siitä päivästä, jona sinut luotiin, siihen saakka, kunnes sinussa löydettiin vääräys. ¹⁶Suuressa kaupankäynnissäsi tuli sydämesi täyteen väkivaltaa, ja sinä teit syntiä. Niin minä karkoitin sinut häväistynä Jumalan vuorelta ja hävitin sinut, suojaava kerubi, pois sähkövään kivien keskeltä. ¹⁷Sinun sydämesi ylpistyi sinun kauneudestasi, ihanuutesi tähden sinä kadotit viisautesi. Minä viskasin sinut maahan, annoin sinut alttiiksi kuninkaille, heidän silmänherkukseen. ¹⁸Paljoilla synneilläsi, tekemällä vääräyttä kauppoissasi, sinä olet häväissyt pyhäkkösi. Niin minä annoin sinun keskeltäsi puhjeta tulen; se kulutti sinut. Ja minä panin sinut tuhaksi maahan kaikkien silmien edessä, jotka sinut näkivät. ¹⁹Kaikki tuttavasi kansojen seassa ovat tyrmistyneet sinun tähtesi. Kauhuksi

olet olet sinä tullut, eikä sinua enää ole, hamaan ikiaikoihin asti.” ²⁰Ja minulle tuli tämä Herran sana: ²¹”Ihmislapsi, käännä kasvosi Siidonia kohti ja ennusta sitä vastaan ²²ja sano: Näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä käyn sinun kimppuusi, Siidon, ja näytän kunniani sinun keskuudessa. Ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra, kun minä siinä panen toimeen tuomiot ja näytän siinä pyhyiteni. ²³Minä lähetän sinne ruton ja verta sen kaduille, ja kaatuneita on viruva sen keskellä, kaatuneita miekkaan, joka käy sen kimppuun joka taholta. Ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra. ²⁴Sitten ei Israelin heimolle enää ole pistävänä orjantappurana eikä vaivaavana ohdakkeena yksikään sen naapureista, jotka ovat heitä halveksineet. Ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra, Herra. ²⁵Näin sanoo Herra, Herra: Kun minä kokoan Israelin heimon kansoista, joitten sekaan he ovat hajotetut, silloin minä näytän pyhyiteni heissä pakanakansain silmien edessä, ja he saavat asua maassansa, jonka minä annoin palvelijalleni Jaakobille. ²⁶He asuvat siinä turvallisesti ja rakentavat taloja ja istuttavat viinitarhoja. Turvallisesti he asuvat, kun minä panen toimeen tuomiot kaikille heidän naapureilleensa, jotka ovat heitä halveksineet. Ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra, heidän Jumalansa.”

29 Kymmenentenä vuotena, kymmenennessä kuussa, kuu-kauden kahdentenatoista päivänä tuli minulle tämä Herran sana: ²”Ihmislapsi, käännä kasvosi faraota, Egyptin kuningasta, kohti ja ennusta häntä ja koko Egyptiä vastaan. ³Puhu ja sano: Näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä käyn sinun kimppuusi, farao, Egyptin kuningas - suuri krokodilli, joka makaat virtojesi keskellä, joka sanot: ’Niilivirtani on minun, ja minä olen sen itselleni tehnyt’. ⁴Minä panen koukut sinun leukoihisi, tartutan virtojesi kalat sinun suomuihisi ja nostan sinut ylös virtojesi keskeltä sekä kaikki virtojesi kalat, jotka ovat suomuihisi tarttuneet. ⁵Minä viskaan erämaahan sinut ja kaikki virtojesi kalat. Sinä putoat kedolle, ei sinua korjata, ei koota. Metsän pedoille ja taivaan linnuille minä annan sinut ruuaksi. ⁶Ja kaikki Egyptin asukkaat tulevat tietämään, että minä olen Herra. Sillä he ovat ruokosauva Israelin heimolle: ⁷kun he kädellä tarttuvat sinuun, niin sinä säryt ja lävistät heiltä olkapäät kaikki; ja kun he nojaavat sinuun, niin sinä murrut ja jäykistät heiltä lanteet kaikki. ⁸Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä tuon sinun kimppuusi miekan ja hävitän sinusta ihmiset ja eläimet, ⁹ja Egyptin maa tulee autioksi ja raunioksi. Ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra. Sillä hän on sanonut: ’Niilivirta on minun, ja minä olen sen tehnyt’. ¹⁰Sentähden, katso, minä käyn sinun ja sinun virtojesi kimppuun ja teen Egyptin maan raunioiksi, kuivaksi ja autioksi Migdolista Seveeneen ja hamaan Etiopian rajaan saakka. ¹¹Ei käy siellä ihmisjalka, ei käy siellä eläimen jalka, eikä asuta siellä neljäänkymmeneen vuoteen. ¹²Autioksi minä teen Egyptin maan autioksi tehtyjen maitten joukossa, ja sen kau-

pungit tulevat olemaan autioina raunioiksi pantujen kaupunkien joukossa neljäkymmentä vuotta, ja egyptiläiset minä hajotan kansojen sekaan ja sirotan heidät muihin maihin. ¹³Sillä näin sanoo Herra, Herra: Neljänkymmenen vuoden kuluttua minä kokoan egyptiläiset kansoista, joiden sekaan he olivat hajotetut, ¹⁴käänän Egyptin kotalon ja tuon heidät takaisin Patroksen maahan, synnyinmaahansa. Siellä he tulevat olemaan vähäpätöisenä valtakuntana. ¹⁵He tulevat olemaan vähäpätöisin valtakunnista, eivätkä enää kohoa kansakuntien ylitse. Minä vähennän heidät niin, etteivät he enää kansoja vallitse. ¹⁶Eivätkä he enää kelpaa turvaksi Israelin heimolle: he saattavat muistoon Israelin syntivelan, jos se kääntyy heitä seuraamaan. Ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra, Herra.” ¹⁷Kahdentenkymmenentenä seitsemäntenä vuotena, ensimmäisessä kuussa, kuukauden ensimmäisenä päivänä tuli minulle tämä Herran sana: ¹⁸”Ihmislapsi, Baabelin kuningas Nebukadressar on teettänyt sotajoukoillansa raskasta työtä Tyyroa vastaan: kaikki päät ovat käyneet kaljuiksi ja kaikki olkapäät löpyneet; mutta palkkaa ei Tyyrosta ole tullut hänelle eikä hänen sotajoukoilleen työstä, jota ovat tehneet sitä vastaan. ¹⁹Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä annan Baabelin kuninkaalle Nebukadressarille Egyptin maan. Hän vie sen tavaran paljouden, saa sen saaliit, ryöstää sen ryöstökset: se on oleva hänen sotajoukkojensa palkka. ²⁰Palkaksi, jonka toivossa hän on työtä tehnyt, minä annan hänelle Egyptin maan; sillä minun hyväkseni he ovat sitä tehneet, sanoo Herra, Herra. ²¹Sinä päivänä minä annan puhjeta Israelin heimolle sarven, ja sinulle minä annan voiman avata suusi heidän keskellensä. Ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra.”

30Ja minulle tuli tämä Herran sana: ²”Ihmislapsi, enusta ja sano: Näin sanoo Herra, Herra: Valittakaa: ’Voi sitä päivää!’ ³Sillä lähellä on päivä, lähellä Herran päivä; se on pilvinen päivä, pakanakansojen aika. ⁴Miekka yllättää Egyptin, ja Etiopialla on tuska, kun surmattuja kaatuu Egyptissä, kun siltä otetaan pois tavarain paljous ja revitään perustukset. ⁵Etiopia, Puut ja Luud, kaikki sekakansa, Kuub ja liittoutuneen maan miehet kaatuvat heidän kanssansa miekkaan. ⁶Näin sanoo Herra: Egyptin tuet kaatuvat, ja sen ylpeä uhma alenee. Migdolistia Seveleen asti he siellä kaatuvat miekkaan, sanoo Herra, Herra. ⁷Autioiksi he joutuvat autioiksi tehtyjen maitten joukossa, ja heidän kaupunkinsa tulevat olemaan raunioiksi pantujen kaupunkien joukossa. ⁸Ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra, kun minä sytytän Egyptin tuleen ja kaikki sen auttajat murtuvat. ⁹Sinä päivänä lähtee minun tyköäni laivoilla lähettiläitä peljästyttämään levossa elävää Etiopiaa, ja heille tulee tuska niinkuin Egyptin päivänä; sillä katso, se tulee. ¹⁰Näin sanoo Herra, Herra: Minä teen lopun Egyptin meluavista joukoista Baabelin kuninkaan Nebukadressarin käden kautta. ¹¹Hän ja hänen väkensä hänen kanssaan, julmimmat pakanoista, tuodaan hävittä-

mään maata, ja he paljastavat miekkansa Egyptiä vastaan ja täyttävät maan surmatuilla. ¹²Minä panen virrat kuville ja myyn maan pahojen käsiin ja teen autioiksi maan ja kaiken, mitä siinä on, muukalaisten käden kautta. Minä, Herra, olen puhunut. ¹³Näin sanoo Herra, Herra: Minä tuhoan kivijumalat ja lopetan epäjumalat Noofista ja ruhtinaat Egyptistä: niitä ei ole enää oleva; ja minä saatan Egyptin maan pelon valtaan. ¹⁴Minä teen Patroksen autioiksi, sytytän Sooanin tuleen ja panen toimeen tuomiot Noossa. ¹⁵Minä vuodatan kiivauteni Siiniin, Egyptin linoitukseen, hävitän Noon meluavat joukot ¹⁶ja sytytän Egyptin tuleen. Siin kierii tuskassa, Noo valloitetaan, ja Noof - ahdistajia selvällä päivällä! ¹⁷Aavenin ja Piibesetin nuorukaiset kaatuvat miekkaan, ja ne itse menevät vankeuteen. ¹⁸Tehafneheessa päivä pimenee, kun minä siellä särjen Egyptin ikeen, ja siinä saa lopun sen ylpeä uhma. Sen itsensä peittää pilvi, ja sen tyttäret menevät vankeuteen. ¹⁹Niin minä panen tuomiot toimeen Egyptissä, ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra.” ²⁰Yhdententoista vuotena, ensimmäisessä kuussa, kuukauden seitsemäntenä päivänä tuli minulle tämä Herran sana: ²¹”Ihmislapsi, minä olen murskannut faraon, Egyptin kuninkaan, käsivarren, ja katso, sitä ei sidota, ei parannella, ei panna kääreesseen, että se sidottuna vahvistuisi tarttuaksensa miekkaan. ²²Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä käyn faraon, Egyptin kuninkaan, kimppuun ja murskaan hänet käsivarret, sekä voimakkaan että murskatun käden, ja pudotan miekan hänen kädestänsä. ²³Minä hajotan egyptiläiset kansojen sekaan ja sirotan heidät muihin maihin. ²⁴Baabelin kuninkaan käsivarret minä vahvistan ja annan miekkani hänen käteensä; mutta faraolta minä murskaan käsivarret, ja hän voi hii hänen edessänsä, niinkuin kaadettu voi hii. ²⁵Niin, minä vahvistan Baabelin kuninkaan käsivarret, mutta faraon käsivarret vaipuvat alas. Ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra, kun minä annan miekkani Baabelin kuninkaan käteen, että hän ojentaa sen Egyptin maata vastaan. ²⁶Ja minä hajotan egyptiläiset kansojen sekaan ja sirotan heidät muihin maihin. Ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra.”

31Yhdententoista vuotena, kolmannessa kuussa, kuukauden ensimmäisenä päivänä tuli minulle tämä Herran sana: ²”Ihmislapsi, sano faraolle, Egyptin kuninkaalle, ja hänen meluaville joukoilleen: Kenen kaltainen sinä olet suuruudessasi? ³Katso, Assur oli setri Libanonilla, kaunis-lehväinen, taaजारjoinen, korkeakasvuinen, ja sen latva oli tiheän lehvistön keskellä. ⁴Vedet olivat sen suureksi kasvataneet, korkeaksi oli sen saanut syvyys, joka virtoinensa kiersi sen istutusmaata ja lähetti ojiansa kaikille metsän puille. ⁵Sentähden siitä tuli korkeakasvuisin kaikista metsän puista, se sai haaroja paljon, ja oksat, joita se levitti, venyivät pitkiksi runsaista vesistä. ⁶Sen lehvillä pesivät kaikki taivaan linnut, sen oksien alla synnyttivät kaikki metsän eläimet, ja sen varjossa asuivat kaikki suuret

kansat. ⁷Kaunis se oli suuruudessaan, oksiansa pituudessa, sillä sen juuri oli runsasten vetten ääressä. ⁸Eivät olleet setrit sen vertaiset Jumalan puutarhassa, eivät kypressit sen oksien veroiset, eivät plataanit niinkuin sen haarat. Ei yksikään puu Jumalan puutarhassa ollut sen veroinen kauneudessa. ⁹Minä tein sen niin kauniiksi oksarunsaudessaan, että kaikki Eedenin puut Jumalan puutarhassa sitä kadektivat. ¹⁰Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Koska se tuli korkeakasvuiseksi ja sen latva oli tiheän lehvistön keskellä ja sen sydän ylpistyi sen korkeudesta, ¹¹annan minä sen pakanoista mahtavimman käsiin, ja hän tekee sille, minkä tekee; jumalattomuutensa tähden minä sen olen karkoittanut. ¹²Ja sen hakkasivat muukalaiset, julmimmat pakanoista, ja heittivät sen maahan. Vuorille ja kaikkiin laaksoihin kaatuivat sen haarat, ja sen oksat murskaantuivat kaikkiin maan puronotkoihin. Kaikki maan kansat laskeutuivat alas sen varjosta ja jättivät sen. ¹³Sen kaatuneella rungolla asuvat kaikki taivaan linnut, ja sen oksien ääressä oleskelevat kaikki metsän eläimet - ¹⁴ettei yksikään puu vetten vierellä kasvaisi niin korkeaksi eikä ojentaisi latvaansa pilvien väliin ja etteivät mahtavimmatkaan niistä, ei mitkään, jotka vettä juovat, olisi pysyväisiä korkeudessaan, sillä ne ovat kaikki annetut alttiiksi kuolemalle, menemään maan syvyyteen, hautaanvaipuneitten pariin yhdessä ihmislasten kanssa. ¹⁵Näin sanoo Herra, Herra: Sinä päivänä, jona hän astui alas tuonelaan, minä verhosin syvyyden suruun hänen tähtensä, pidätin virrat, niin että paljot vedet pysähtyivät juoksussaan, ja puin Libanonin hänen tähtensä mustiin, ja kaikki metsän puut nääntyivät hänen tähtensä. ¹⁶Hänen kaatumisensa ryskeestä minä panen kansakunnat vapisemaan, kun minä syöksin hänet alas tuonelaan, hautaanvaipuneitten pariin. Mutta lohdutetuiksi tulivat maan syvyydessä kaikki Eedenin puut, Libanonin valiot ja parhaat, kaikki, jotka vettä juovat. ¹⁷Myöskin ne olivat hänen kanssansa astuneet alas tuonelaan, miekalla kaadettujen pariin; samoin hänen auttajansa, ne, jotka istuivat hänen varjossaan kansojen joukossa. ¹⁸Oliko yhtään Eedenin puista sinun vertaistasi kunniaa ja suuruudessa? Mutta sinut on Eedenin puitten kanssa syösty alas maan syvyyteen; ympärileikkaamattomien keskellä sinä makaat miekallakaadettujen parissa. Näin käy faraon ja koko hänen meluavan joukkonsa, sanoo Herra, Herra.”

32 Kahdentenatoista vuotena, kahdennessatoista kuussa, kuukauden ensimmäisenä päivänä tuli minulle tämä Herran sana: ²”Ihmislapsi, viritä itkuvirsi faraosta, Egyptin kuninkaasta, ja sano hänelle: Nuori leijona kansojen seassa, sinä olet hukassa! Sinä olit kuin krokodiili virroissa: sinä kuohutit virtojasi, sotkit vettä jaloillasi ja hämmentit sen virtoja. ³Näin sanoo Herra, Herra: Minä levitytän verkkoni sinun ylitsesi monien kansojen suurella joukolla, ja ne vetävät sinut ylös minun pyydykselläni. ⁴Minä viskaan sinut maalle, heitän sinut kedolle, panen asustamaan sinun ylläsi kaikki taivaan linnut ja syötän sinusta

kylläisiksi kaiken maan eläimet. ⁵Minä jätän sinun lihasi vuorten hyviksi ja täytän raatokasallasi laaksot, ⁶juotan maan sillä, mikä sinusta valuu, sinun verelläsi aina vuorille asti, ja purojen uomat tulevat sinusta täyteen. ⁷Minä peitän taivaan, kun sinut sammutan, ja puen mustiin sen tähdet; auringon minä peitän pilviin, eikä kuu anna valonsa loistaa. ⁸Kaikki taivaan loistavat valot minä puen mustiin sinun tähtesi ja peitän sinun maasi pimeyteen, sanoo Herra, Herra. ⁹Minä murehdutan monien kansain sydämet, kun saatan tiedoksi sinun perikatosi kansakunnille, maihin, joita sinä et tuntenut; ¹⁰ja minä tyrmistytän sinun tähtesi monet kansat, ja heidän kuninkaansa kovin väriävät sinun tähtesi, kun minä heilutan miekkaani heidän nähtensä, ja he vapisevat joka hetki kukin omaa henkeänsä sinun kukistumisesi päivänä. ¹¹Sillä näin sanoo Herra, Herra: Baabelin kuninkaan miekka yllättää sinut. ¹²Minä kaadan sinun meluisan joukkosi sankarien miekoilla; ne ovat julmimpia pakanoista kaikki tyynni. He kukistavat Egyptin komeuden, kaikki sen meluisa joukko tuhoaan. ¹³Ja minä hävitän siitä kaiken karjan runsasten vetten ääriitä. Eikä niitä enää sotke ihmisen jalka, eivätkä sotke niitä karjan sorkat. ¹⁴Silloin minä annan sen vetten laskeutua kirkkaiksi, ja minä panen sen virrat juoksemaan kuin öljyn, sanoo Herra, Herra. ¹⁵Kun minä teen Egyptin maan autioksi, kun maa tulee autioksi kaikesta, mitä siinä on, ja kun minä surmaan kaikki sen asukkaat, tulevat he tietämään, että minä olen Herra. ¹⁶Itkuvirsi tämä on, ja sitä kyllä viritetään. Pakanakansain tyttäret sitä virittävät - virittävät sitä Egyptistä ja kaikesta sen meluisasta joukosta, sanoo Herra, Herra.” ¹⁷Kahdentenatoista vuotena, kuukauden viidentenatoista päivänä tuli minulle tämä Herran sana: ¹⁸”Ihmislapsi, veisaa kuolinvalitus Egyptin meluisasta joukosta, saata se ja mahtavain pakanakansojen tyttäret alas maan syvyyksiin, hautaanvaipuneitten pariin. ¹⁹Oletko vielä kaikkia muita ihanampi? Astu alas ja anna laittaa makuusijasi ympärileikkaamattomien pariin. ²⁰He kaatuvat miekallasurmattujen joukkoon. Miekka on jo annettu! Temmatkaa pois Egypti kaikkine meluisine joukkoinneen. ²¹Mahtavimmat sankareista puhuvat tuonelan keskeltä sille ynnä sen auttajille: ’Alas ovat astuneet, sielä makaavat ympärileikkaamattomat, miekalla surmatut’. ²²Siellä on Assur kaikkine joukkoinensa. Niitten haudat ovat hänen ympärillensä. Kaikki tyynni ovat surmattuja, miekkaan kaatuneita. ²³Hänen hautansa ovat pohjimmaisessa kuopassa, ja hänen joukkonsa on hänen hautansa ympärillä; ne ovat kaikki tyynni surmattuja, miekkaan kaatuneita, nuo, jotka levittivät kauhua elävien maassa. ²⁴Siellä on Eelam, ja koko hänen meluisa joukkonsa on hänen hautansa ympärillä; kaikki tyynni surmattuja, miekkaan kaatuneita, jotka ympärileikkaamattomina astuivat alas maan syvyyksiin, nuo, jotka levittivät kauhuansa elävien maassa, mutta saavat kantaa häpeänsä hautaanvaipuneitten parissa. ²⁵Surmattujen keskellä on makuusija annettu hänelle ynnä kaikelle hänen meluisalle joukolleen. Niitten haudat

ovat hänen ympärillensä. Kaikki tyynni ne ovat ympärileikkaamattomia, miekalla surmattuja, sillä he olivat kauhuna elävien maassa, mutta saavat kantaa häpeänsä hautaanvaipuneitten parissa. Surmattujen keskelle on hänet pantu.²⁶ Siellä on Mesek-Tuubal kaikkine meluisine joukkoineen. Niitten haudat ovat hänen ympärillensä; ne ovat kaikki tyynni ympärileikkaamattomia, miekalla surmattuja, sillä ne levittivät kauhuansa elävien maassa.²⁷ He eivät makaa sankarien parissa, jotka ovat kaatuneet ympärileikkaamattomien joukosta, jotka ovat astuneet alas tuonelaan sota-aseinensa, joitten pään alle on pantu heidän miekkansa ja joitten luiden yllä on heidän syntivelkansa, sillä sankarien kauhu oli elävien maassa.²⁸ Sinutkin muserretaan ympärileikkaamattomien joukossa, ja sinä saat maata miekallasurmattujen parissa.²⁹ Siellä on Edom, sen kuninkaas ja kaikki sen ruhtinaat, jotka sankaruudessaan pantiin miekallasurmattujen pariin. He makaavat ympärileikkaamattomien ja hautaanvaipuneitten parissa.³⁰ Siellä ovat kaikki pohjoisen maan ruhtinaat ja kaikki siidonilaiset, jotka ovat astuneet surmattujen pariin kauhistavaisuudessaan, ovat tulleet häpeään sankaruudessaan ja makaavat ympärileikkaamattomina miekallasurmattujen parissa ja saavat kantaa häpeänsä hautaanvaipuneitten parissa. -³¹ Ne on farao näkevä ja tuleva lohdutetuksi kaikesta meluisasta joukosta. Miekalla on surmattu farao kaikkine sotaväkineen, sanoo Herra, Herra.³² Sillä minä levitin hänen kauhuansa elävien maassa, mutta faraoille ynnä kaikelle hänen meluisalle joukolleen laitetaan makuusija ympärileikkaamattomien sekaan, miekallasurmattujen pariin, sanoo Herra, Herra.”

33 Minulle tuli tämä Herran sana: ²”Ihmislapsi, puhu kansasi lapsille ja sano heille: Jos minä annan miekan tulla maan kimppuun ja maan kansa on ottanut yhden miehen joukosta ja asettanut hänet vartijakseen ³ja jos hän näkee miekan tulevan maan kimppuun ja puhaltaa pasunaan ja varoittaa kansaa, ⁴ja joku kuulee pasunan äänen, mutta ei ota varoituksesta vaaria, ja miekka tulee ja ottaa hänet pois, niin hänen verensä tulee hänen oman päänsä päälle: ⁵hän kuuli pasunan äänen, mutta ei ottanut varoituksesta vaaria; hänen verensä tulee hänen päällensä. Jos olisi ottanut varoituksesta vaarin, olisi hän pelastanut sielunsa. ⁶Jos taas vartija näkee miekan tulevan, mutta ei puhalla pasunaan eikä kansa saa varoitusta, ja miekka tulee ja ottaa pois jonkun sielun heistä, on hän otettu pois synnissäänsä, mutta hänen verensä minä vaadin vartijan kädestä. ⁷Ja sinä, ihmislapsi! Minä olen asettanut sinut Israelin heimolle vartijaksi. Kun kuulet sanan minun suustani, on sinun varoitettava heitä minun puolestani. ⁸Jos minä sanon jumalattomalle: jumalaton, sinun on kuolemalla kuoltava, mutta sinä et puhu varoittaaksesi jumalatonia hänen tiestänsä, niin se jumalaton kuolee synnissäänsä, mutta hänen verensä minä vaadin sinun kädestäsi. ⁹Mutta jos sinä varoitat jumalatonia hänen tiestänsä, että hän kääntyisi siltä

pois, eikä hän tieltänsä käännä, niin hän kuolee synnissäänsä, mutta sinä olet sielusi pelastanut. ¹⁰Ja sinä, ihmislapsi! Sano Israelin heimolle: Näin te sanotte: ’Niin, rikoksemme ja syntimme ovat meidän päällämme, ja me riudumme niiden tähden. Kuinka me voisimme pysyä elossa?’ ¹¹Sano heille: Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra, ei ole minulle mieleen jumalattoman kuolema, vaan se, että jumalaton kääntyy tieltänsä ja elää. Kääntykää, kääntykää pois pahoilta teiltänne; ja minkätähden te kuolisitte, Israelin heimo! ¹²Ja sinä, ihmislapsi! Sano kansasi lapsille: Vanhurskasta ei pelasta hänen vanhurskautensa sinä päivänä, jona hän rikkoo, ja jumalaton pääsee suistumasta turmioon jumalattomuutensa tähden sinä päivänä, jona hän kääntyy pois jumalattomuudestaan, ja vanhurskas ei voi elää vanhurskautensa turvin sinä päivänä, jona hän syntiä tekee. ¹³Jos minä sanon vanhurskaalle, että hän totisesti saa elää, mutta hän sitten luottaa vanhurskauteensa ja tekee vääryyttä, niin hänen vanhurskauttansa ei ensinkään muisteta, vaan hän kuolee vääryydessään, jota on tehnyt. ¹⁴Ja jos minä sanon jumalattomalle, että hänen totisesti on kuoltava, mutta hän kääntyy pois synnistänsä ja tekee oikeuden ja vanhurskauden ¹⁵- antaa takaisin, tuo jumalaton, pantin, korvaa riistämänsä ja vaeltaa elämän käskyjen mukaan, niin ettei vääryyttä tee - niin totisesti hän saa elää; ei hänen ole kuoltava. ¹⁶Hänen syntejensä, jotka hän on tehnyt, ei ensinkään muisteta: hän on tehnyt oikeuden ja vanhurskauden, hän totisesti saa elää. ¹⁷Ja vielä sinun kansasi lapset sanovat: ’Herran tie ei ole oikea’. Juuri heidän omat tiensä eivät ole oikeat. ¹⁸Jos vanhurskas kääntyy pois vanhurskaudestaan ja vääryyttä tekee, on hänen sentähden kuoltava. ¹⁹Ja jos jumalaton kääntyy pois jumalattomuudestaan ja tekee oikeuden ja vanhurskauden, saa hän sentähden elää. ²⁰Ja vielä te sanotte: ’Herran tie ei ole oikea’: minä tuomitsen teidät, te Israelin heimo, itsekunni hänen teittensä mukaan.” ²¹Kahdententoista meidän pakkosiirtolaisuutemme vuotena, kymmenennessä kuussa, kuukauden viidentenä päivänä tuli minun luokseni pakolainen Jerusalemissa ja sanoi: ”Kaupunki on valloitettu”. ²²Herran käsi oli tullut minun päälleni jo illalla, ennen pakolaisen tuloa, ja hän avasi minun suuni ennen tämän tuloa aamulla. Niin avautui minun suuni, enkä minä enää ollut mykkänä. ²³Ja minulle tuli tämä Herran sana: ²⁴”Ihmislapsi, ne, jotka asuvat noilla raunioilla Israelin maassa, sanovat näin: ’Aabraham oli vain yksi, ja hän peri maan; meitä on paljon, meille on maa perinnöksi annettu’. ²⁵Sano sentähden heille: Näin sanoo Herra, Herra: Te syötte lihaa verinensä, luotte silmänne kivijumaliinne ja vuodatatte verta; ja tekö perisitte maan? ²⁶Te seisotte miekkanne varassa, harjoitatte kauhistuksia ja saastutatte toistenne vaimoja; ja tekö perisitte maan? ²⁷Näin on sinun heille sanottava: Näin sanoo Herra, Herra: Niin totta kuin minä elän, niin ne, jotka ovat raunioilla, kaatuvat miekkaan, ja ne, jotka ovat kedolla, minä annan petoeläimille syötäväksi, ja ne, jotka ovat vuorenhuipuilla ja luo-

lissa, kuolevat ruttoon. ²⁸Ja minä teen maan autioksi ja hävitetyksi, ja heidän ylpeästä uhmastaan tulee loppu, ja Israelin vuoret joutuvat autioiksi, niin ettei siellä kenkään kulje. ²⁹Ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra, kun minä teen maan autioksi ja hävitetyksi kaikkien kauhistusten tähden, joita he ovat harjoittaneet. ³⁰Ja sinä, ihmislapsi! Sinun kansasi lapset puhuvat sinusta seinänvierustoilla ja talojen ovilla ja sanovat keskenään, toinen toisellensa, näin: 'Lähtekää kuulemaan, millainen sana nyt on tullut Herralta.' ³¹He tulevat sinun luoksesi joukoittain, istuvat edessäsi minun kansanani ja kuuntelevat sinun sanojasi, mutta he eivät tee niitten mukaan, sillä he osoittavat rakkautta suullansa, mutta heidän sydämensä kulkee väärän voiton perässä. ³²Ja katso, sinä olet heille kuin rakkauslaulu, kauniisti laulettu ja hyvin soitettu: he sanojasi kyllä kuuntelevat, mutta eivät tee niitten mukaan. ³³Mutta kun se toteutuu - ja katso, se toteutuu - silloin he tulevat tietämään, että heidän keskuudessaan on ollut profeetta."

34Minulle tuli tämä Herran sana: ²"Ihmislapsi, ennusta Israelin paimenia vastaan, ennusta ja sano heille - paimenille: Näin sanoo Herra, Herra: Voi Israelin paimenia, jotka ovat itseänsä kainneet! Eikö paimenten ole kaittava lampaaita? ³Te olette syöneet rasvat, pukeneet päällemme viljat, teurastaneet lihavat; mutta ette ole kainneet laumaa, ⁴ette ole vahvistaneet heikkoja, ette ole parantaneet sairaita, sitoneet haavoittuneita, tuoneet takaisin eksyneitä, etsineet kadonneita, vaan te olette vallinneet niitä tylysti ja väkivaltaisesti. ⁵Ja niin ne ovat hajaantuneet paimenta vailla ja joutuneet kaikkien metsän petojen syötäviksi - hajaantuneet ne ovat. ⁶Minun lampaani harhailevat kaikilla vuorilla ja kaikilla korkeilla kukkuloilla; pitkin koko maata ovat minun lampaani hajallaan, eikä kenkään niistä välitä eikä niitä etsi. ⁷Sentähden, paimenet, kuulkaa Herran sana: ⁸Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra, totisesti, koska minun lampaani ovat ryöstettävänä ja koska minun lampaani ovat kaikkien metsän petojen syötävinä, kun paimenta ei ole ja kun minun paimeneni eivät välitä minun lampaistani, vaan minun paimeneni kaitsevat itseänsä, eivätkä kaitse minun lampaistani, ⁹sentähden, paimenet, kuulkaa Herran sana: ¹⁰Näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä käyn paimenten kimppuun, vaadin lampaani heidän kädestänsä ja teen lopun heidän lammasten-kaitsennastaan, eivätkä paimenet saa enää kaita itseänsä. Minä pelastan lampaani heidän kidastansa, eivätkä ne siten enää ole heidän syötävinänsä. ¹¹Sillä näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä itse etsin lampaani ja pidän niistä huolen. ¹²Niinkuin paimen pitää huolen laumastaan, kun hän on lampaattensa keskellä ja ne ovat hajallaan, niin minä pidän huolen lampaistani, ja minä pelastan ne joka paikasta, minne ne ovat hajaantuneet pilvisenä ja pimeänä päivänä. ¹³Minä vien ne pois kansojen seasta ja kokoan ne muista maista, tuon ne omaan maahansa ja kaitseen niitä Israelin vuorilla, puronotkoissa ja kaikissa maan asuttavissa pai-

koissa. ¹⁴Hyvillä ruokamailla minä niitä kaitseen, ja Israelin korkeilla vuorilla on niillä oleva laitumensa. Siellä ne saavat levätä hyvällä laitumella, ja lihava ruokamaa niillä on oleva Israelin vuorilla. ¹⁵Minä itse kaitseen lampaani ja vien itse ne lepäämään, sanoo Herra, Herra. ¹⁶Kadonneet minä tahdon etsiä, eksyneet tuoda takaisin, haavoittuneet sitoa, heikkoja vahvistaa; mutta lihavat ja väkevät minä hävitän. Minä kaitseen niitä niin, kuin oikein on. ¹⁷Mutta te, minun lampaani! Näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä tahdon tuomita lampaan ja lampaan, oinasten ja vuohipukkien välillä. ¹⁸Eikö teille riitä, että olette hyvällä laitumella, kun vielä tallaatte jaloillanne loput laitumestanne, ja että saatte juoda kirkasta vettä, kun vielä hämmennätte jaloillanne loput? ¹⁹Ja onko minun lampaitteni oltava laitumella siinä, mitä jalkanne ovat tallanneet, ja juotava sitä, mitä jalkanne ovat hämmentäneet? ²⁰Sentähden sanoo Herra, Herra niille näin: Katso, minä, minä tuomitsen lihavan lampaan ja laihan lampaan välillä. ²¹Koska te olette kylki- ja niskavoimalla sysineet ja sarvillanne puskeneet kaikkia heikkoja, kunnes olette saaneet ne ajetuiksi ulos ja hajallensa, ²²niin minä tahdon vapauttaa lampaani, etteivät ne enää jää ryöstettäviksi; ja minä tahdon tuomita lampaan ja lampaan välillä. ²³Ja minä herätän heille yhden paimenen heitä kaitsemaan, palvelijani Daavidin; hän on kaitseva heitä ja oleva heidän paimenensa. ²⁴Ja minä, Herra, olen heidän Jumalansa, ja minun palvelijani Daavid on ruhtinas heidän keskellänsä. Minä, Herra, olen puhunut. ²⁵Ja minä teen heidän kanssansa rauhan liiton; minä lopetan maasta pahat eläimet, niin että he asuvat turvallisesti erämaassa ja nukkuvat metsiköissä; ²⁶ja minä teen siunatuiksi heidät ja kaiken, mitä minun kukkulani ympärillä on, ja vuodatan sateen ajallansa - ne ovat siunauksen sateita. ²⁷Ja kedon puut kantavat hedelmänsä, ja maa antaa satonsa, ja he saavat olla turvassa maassansa. Ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra, kun minä särjen heidän ikeensä puut ja pelastan heidät heidän orjuuttajainsa käsistä. ²⁸Eivätkä he enää ole pakanain ryöstettävänä, eivätkä metsän pedot heitä syö, vaan he asuvat turvassa, kenenkään peloittelematta. ²⁹Ja minä annan nousta heille istutuksen, joka on oleva kunniaksi, niin ettei heidän tarvitse siinä maassa menehtyä nälkään eikä enää kärsiä pakanain pilkkaa. ³⁰Ja he tulevat tietämään, että minä, Herra, heidän Jumalansa, olen heidän kanssansa ja että he, Israelin heimo, ovat minun kansani, sanoo Herra, Herra. ³¹Niin, te olette minun lampaani, minun laitumeni lampaat, te ihmiset; minä olen teidän Jumalanne, sanoo Herra, Herra."

35Minulle tuli tämä Herran sana: ²"Ihmislapsi, käännä kasvosi Seirin vuorta kohti ja ennusta sitä vastaan ³ja sano sille: Näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä käyn sinun kimppuusi, Seirin vuori, ojennan käteni sinua vastaan ja teen sinut autioksi ja hävitetyksi. ⁴Sinun kaupunkisi minä teen raunioiksi ja sinä itse tulet autioksi. Ja sinä tulet tietämään, että minä olen Herra. ⁵Koska sinä pidit ikuista

vihaa ja annoit israelilaiset alttiiksi miekalle heidän onnettomuutensa aikana, aikana, jolloin syntivelka tuli loppumääräänsä, ⁶sentähden, niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra, minä teen sinut verivirraksi, ja veri on sinua vainoava: totisesti, vereen saakka sinä olet vihannut, ja veri on sinua vainoava. ⁷Minä teen Seirin vuoren tyhjäksi ja autioksi ja hävitän sieltä menijän ja tulijan. ⁸Sen vuoret minä täytän sen surmatuilla. Miekalla surmattuja kaatuu sinun kukkuloillasi ja laaksoissasi ja kaikissa puronotkoissasi. ⁹Minä teen sinut ikiautioksi, ja sinun kaupunkisi jäävät asumattomiksi. Ja te tulette tietämään, että minä olen Herra. ¹⁰Koska sinä olet sanonut: 'Ne kaksi kansaa ja kaksi maata ovat minun, me otamme ne omiksemme', vaikka siellä on Herra, ¹¹sentähden, niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, Herra, minä teen sinun kiukkusi ja kiivautesi mukaan, teen sen, minkä sinä vihassasi olet heille tehnyt. Ja minä teen itseni heille tunnetuksi, kun niin tuomitsen sinut, ¹²ja sinä tulet tietämään, että minä olen Herra. Minä olen kuullut kaikki sinun pilkkasi, jotka olet puhunut Israelin vuoria vastaan, kun olet sanonut: 'Ne ovat autioina, ne ovat annetut meidän syötäviksemme'. ¹³Te suuretelitte minua vastaan suullanne, ja ylenpalttiset olivat teidän puheenne minua vastaan: minä olen ne kuullut. ¹⁴Näin sanoo Herra, Herra: Iloksi kaikelle maalle minä teen sinut autioksi. ¹⁵Niinkuin sinä iloitsit Israelin heimon perintöosasta, kun se tuli autioksi, niin teen minäkin sinulle: autioksi tulet sinä, Seirin vuori, samoin koko Edom kaikkienensa. Ja niin he tulevat tietämään, että minä olen Herra."

36"Ja sinä, ihmislapsi, ennusta Israelin vuorista ja sano: ²Israelin vuoret, kuulkaa Herran sana: Näin sanoo Herra, Herra: Koska vihollinen on sanonut teistä: 'Kas niin!' ja: 'Ikuiset kukkulat ovat tulleet meille perinnöksi', ³sentähden ennusta ja sano: Näin sanoo Herra, Herra: Koska - niin, koska teitä on hävitetty ja poljettu joka taholta, että joutuisitte muiden kansain omaisuudeksi, ja koska te olette joutuneet pahain kielten ja kansan panettelun alaisiksi, ⁴sentähden, Israelin vuoret, kuulkaa Herran, Herran sana: Näin sanoo Herra, Herra vuorille ja kukkuloille, puronotkoille ja laaksoille, autioille raunioille ja hyljättyille kaupungeille, jotka ovat joutuneet saaliiksi ja pilkaksi muille kansoille, mitä ympärillä on. ⁵Sentähden sanoo Herra, Herra näin: Totisesti, kiivauteni tulessa minä puhun muita kansoja vastaan ja koko Edomia vastaan, jotka ovat kaikesta sydämestään iloiten ja sielu täynnä ylenkatsetta ottaneet omakseen minun maani karkoittaaksensa siitä ihmiset ja ryöstääksensä sen. ⁶Sentähden ennusta Israelin maasta ja sano vuorille ja kukkuloille, puronotkoille ja laaksoille: Näin sanoo Herra, Herra: Katso, kiivaudessani ja vihassani minä puhun, koska teidän täytyy kärsiä pakanakansain pilkkaa. ⁷Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Minä kohotan käteni: totisesti saavat pakanakansat, jotka teidän ympärillänne ovat, itse kärsiä oman pilkkansa. ⁸Mutta te, Israelin vuoret, teette lehvänne ja kannatte hedelmänne

minun kansalleni Israelille, sillä he ovat aivan lähellä, ovat tulossa. ⁹Sillä katso, minä tulen teidän tyköne ja käännyin teidän puoleenne, ja teidät viljellään ja teihin kylvetään. ¹⁰Ja minä lisään teille ihmisiä runsaasti - kaiken Israelin heimon kokonansa - ja kaupungit asutetaan ja rauniot rakennetaan. ¹¹Ja minä lisään teille ihmisiä ja karjaa runsaasti, ja ne lisääntyvät ja ovat hedelmälliset. Minä teen teidät asutuiksi, niinkuin olitte muinaisina päivinänne, ja teen hyvää vielä enemmän kuin alkuaikoinanne. Ja te tulette tietämään, että minä olen Herra. ¹²Minä annan teidän kukkuloillanne kulkea ihmisten, kansani Israelin; ja he ottavat sinut omaksensa, ja sinä tulet heille perintöosaksi, ja sinä et enää tästälähin riistä heidän lapsiansa. ¹³Näin sanoo Herra, Herra: Koska teille on sanottu: 'Sinä olet ihmisyyjätär, oman kansasi lasten riistäjä', ¹⁴sentähden et sinä ole enää syövä ihmisiä etkä enää riistävä lapsia omalta kansaltasi, sanoo Herra, Herra. ¹⁵Enkä minä enää anna sinun joutua kuulemaan pakanakansojen pilkkaa, eikä tarvitse sinun enää kärsiä kansojen herjauksia, et myöskään sinä enää omaa kansaasi kaada, sanoo Herra, Herra." ¹⁶Ja minulle tuli tämä Herran sana: ¹⁷"Ihmislapsi, kun Israelin heimo asui maassansa, he saastuttivat sen vaelluksellaan ja teoillaan. Niinkuin kuukautistilan saastaisuus oli minun edessäni heidän vaelluksensa. ¹⁸Niin minä vuodatin kiivauteni heidän ylitsensä veren tähden, jota he olivat vuodattaneet maassa, ja heidän kivijumalainsa tähden, joilla he olivat sen saastuttaneet. ¹⁹Ja minä hajotin heidät pakanakansojen sekaan, ja heidät siroteltiin muihin maihin. Vaelluksensa ja tekojensa mukaan minä heidät tuomitsin. ²⁰Niin he tulivat pakanakansain sekaan; minne tulivatkin, he häpäisivät minun pyhän nimeni, kun heistä sanottiin: 'Nämä ovat Herran kansa, mutta heidän on täytyntyt lähteä pois hänen maastansa'. ²¹Niin minun tuli sääli pyhää nimeäni, jonka Israelin heimo saastutti pakanakansain seassa, minne tulivatkin. ²²Sentähden sano Israelin heimolle: Näin sanoo Herra, Herra: En tee minä teidän tähtenne, Israelin heimo, sitä minkä teen, vaan oman pyhän nimeni tähden, jonka te olette häväisseet pakanakansain seassa, minne tulittekin. ²³Minä pyhitän suuren nimeni, joka on häväisty pakanakansain seassa, jonka te olette häväisseet heidän keskellänne. Ja pakanakansat tulevat tietämään, että minä olen Herra, sanoo Herra, Herra, kun minä osoitan teissä pyhyteni heidän silmänsä edessä. ²⁴Minä otan teidät pois pakanakansoista ja kokoan teidät kaikista maista ja tuon teidät omaan maahanne. ²⁵Ja minä vihmon teidän päällenne puhdasta vettä, niin että te puhdistutte; kaikista saastaisuuksistanne ja kaikista kivijumalistanne minä teidät puhdistan. ²⁶Ja minä annan teille uuden sydämen, ja uuden hengen minä annan teidän sisimpäänne. Minä poistan teidän ruumiistanne kivisydämen ja annan teille lihasydämen. ²⁷Henkeni minä annan teidän sisimpäänne ja vaikutan sen, että te vaellatte minun käskyjeni mukaan, noudatatte minun oikeuksiani ja pidätte ne. ²⁸Niin te saatte asua maassa, jonka minä annoin teidän isillenne; ja te olet-

te minun kansani, ja minä olen teidän Jumalanne. ²⁹Minä vapahdan teidät kaikista saastaisuuksistanne. Ja minä kutsun esiin viljan ja teen sen runsaaksi enkä anna teille nälänhätää. ³⁰Minä teen runsaaksi puitten hedelmän ja pellon sadon, niin ettette enää joudu kärsimään kansojen seassa herjausta nälän takia. ³¹Niin te muistatte huonon vaelluksenne ja tekonne, jotka eivät olleet hyvät, ja teitä kyllästyttää oma itsenne rikostenne ja kauhistuksenne tähden. ³²En minä teidän tähtenne sitä tee, sanoo Herra, Herra: se olkoon teille tietävä. Hävetkää ja tuntekaa häpeätä vaelluksenne tähden, te Israelin heimo. ³³Näin sanoo Herra, Herra: Sinä päivänä, jona minä teidät puhdistan kaikista pahoista teoistanne, minä asutan kaupungit, ja rauniot rakennetaan jälleen, ³⁴ja autiomaa viljellään, sen sijaan että se on ollut autiona jokaisen ohitsekulkijan silmään edessä. ³⁵Silloin sanotaan: 'Tästä maasta, joka oli autiona, on tullut kuin Eedenin puutarha; ja raunioina olleet, autiot ja maahan revityt kaupungit ovat varustettuja ja asuttuja'. ³⁶Niin tulevat pakanakansat, joita on jäljellä teidän ympärillänne, tietämään, että minä, Herra, rakennan jälleen alasrevityn ja istutan aution: minä, Herra, olen puhunut, ja minä teen sen. ³⁷Näin sanoo Herra, Herra: Vielä tätäkin annan Israelin heimon minulta anoa, että tekisin heille sen: minä lisään heille ihmisiä runsaasti kuin lammaislaumaa. ³⁸Niinkuin on pyhitettyjen uhrilammasten laumaa, niinkuin Jerusalemin lammaislaumaa sen juhlassa, niin tulevat raunioina olleet kaupungit täyteen ihmislaumaa. Ja niin he tulevat tietämään, että minä olen Herra."

37Herran käsi tuli minun päälleni ja vei minut pois Herran hengessä ja laski minut keskelle laaksoa. Ja se oli täynnä luuta. ²Ja hän kuljetti minua ympäri niitten ohitse; ja katso, niitä oli hyvin paljon laakson kamaralla, ja katso, ne olivat hyvin kuivia. ³Niin hän sanoi minulle: "Ihmislapsi, voitatkohan nämä luut tulla eläviksi?" Mutta minä sanoin: "Herra, Herra, sinä sen tiedät". ⁴Niin hän sanoi minulle: "Ennusta näistä luista ja sano niille: Kuivat luut, kuulkaa Herran sana. ⁵Näin sanoo Herra, Herra näille luille: Katso, minä annan tulla teihin hengen, ja te tulette eläviksi. ⁶Minä panen teihin jänteet, kasvatan teihin lihan, vedän yllenne nahan ja annan teihin hengen, ja te tulette eläviksi. Ja te tulette tietämään, että minä olen Herra." ⁷Minä ennustin, niinkuin minua oli käsketty. Ja kävi humahdus, kun minä ennustin; ja katso, kuului kolina, ja luut lähenivät toisiaan, luu luutansa. ⁸Minä näin, ja katso: niihin tulivat jänteet ja kasvoi liha, ja päälle vetäytyi niihin nahka; mutta henkeä niissä ei ollut. ⁹Niin hän sanoi minulle: "Ennusta hengestä, ennusta, ihmislapsi, ja sano hengelle: Näin sanoo Herra, Herra: Tule, henki, neljästä tuulesta ja puhalla näihin surmattuihin, että ne tulisivat eläviksi." ¹⁰Minä ennustin, niinkuin hän oli minua käskenyt, ja niihin tuli henki, ja ne tulivat eläviksi ja nousivat ylös jaloilleensa: ylenmäärin suuri joukko. ¹¹Ja hän sanoi minulle: "Ihmislapsi, nämä luut ovat koko Israelin heimo. Katso, he sano-

vat: 'Meidän luumme ovat kuivettuneet, toivomme on mennyttä, me olemme hukassa'. ¹²Sentähden ennusta ja sano heille: Näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä avaan teidän hautanne ja nostan teidät, minun kansani, ylös haudoistanne ja vien teidät Israelin maahan. ¹³Ja siitä te tulette tietämään, että minä olen Herra, kun minä avaan teidän hautanne ja nostan teidät, minun kansani, ylös haudoistanne. ¹⁴Ja minä annan teihin henkeni, niin että te tulette eläviksi, ja sijoitan teidät omaan maahanne. Ja te tulette tietämään, että minä olen Herra: minä olen puhunut, ja minä sen teen, sanoo Herra." ¹⁵Ja minulle tuli tämä Herran sana: ¹⁶"Sinä, ihmislapsi, ota puusauva ja kirjoita siihen: 'Juudalle ja häneen liittyneille israelilaisille'. Ota sitten toinen puusauva ja kirjoita siihen: 'Joosefille; Efraimin ja hänen häneen liittyneen Israelin heimon sauva'. ¹⁷Ja pane ne lähekkäin, pääksytysten, niin että ne tulevat yhdeksi sinun kädessäsi. ¹⁸Kun sitten kansasi lapset sanovat sinulle näin: 'Etkö selitä meille, mitä sinä tällä tarkoitat?' ¹⁹niin puhu heille: Näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä otan Joosefin sauvan, joka on Efraimin kädessä, ja häneen liittyneet Israelin sukukunnat, ja minä asetan ne yhteen Juudan sauvan kanssa ja teen niistä yhden sauvan, niin että ne tulevat yhdeksi minun kädessäni. ²⁰Ja kun sauvat, joihin olet kirjoittanut, ovat sinun kädessäsi, heidän silmänsä edessä, ²¹niin puhu heille: Näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä otan israelilaiset pois pakanakansojen keskuudesta, minne vain he ovat kulkeutuneet, kokoan heidät joka taholta ja tuon heidät omaan maahansa. ²²Minä teen heidät yhdeksi kansaksi siinä maassa, Israelin vuorilla, ja yksi kuningas on oleva kuninkaana heillä kaikilla. Eivätkä he enää ole kahtena kansana eivätkä enää jakaantuneina kahdeksi valtakunnaksi. ²³Eivät myöskään he enää saastuta itseänsä kivijumalillaan, iljetyksillään eivätkä millään rikkomuksillansa, vaan minä vapautan heidät kaikista asuinpaikoistaan, joissa ovat syntiä tehneet, ja puhdistan heidät. Ja he ovat minun kansani, ja minä olen heidän Jumalansa. ²⁴Minun palvelijani Daavid on oleva heidän kuninkaansa, ja heillä kaikilla on oleva yksi paimen. Ja he vaeltavat minun oikeuksieni mukaan ja noudattavat minun käskyjäni ja pitävät ne. ²⁵He saavat asua maassa, jonka minä annoin palvelijalleni Jaakobille ja jossa teidän isänne ovat asuneet. Siinä saavat asua he, heidän lapsensa ja lastensa lapset iankaikkisesti, ja minun palvelijani Daavid on oleva heidän ruhtinaansa iankaikkisesti. ²⁶Minä teen heidän kanssansa rauhan liiton - se on oleva iankaikkinen liitto heidän kanssansa - istutan ja runsaasti kartutan heidät ja asetan pyhäkköni olemaan heidän keskellensä iankaikkisesti. ²⁷Minun asumukseni on oleva heidän yllänsä, ja minä olen heidän Jumalansa, ja he ovat minun kansani. ²⁸Ja pakanakansat tulevat tietämään, että minä olen Herra, joka pyhitän Israelin, kun minun pyhäkköni on heidän keskellensä iankaikkisesti."

38Minulle tuli tämä Herran sana: ²"Ihmislapsi, käännä

kasvosi kohti Googia Maagogin maassa, Roosin, Mesekin ja Tuubalin ruhtinasta, ja ennusta häntä vastaan ³ja sano: Näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä käyn sinun kimp- puusi, Goog, sinä Roosin, Mesekin ja Tuubalin ruhtinas. ⁴Minä kuljetan sinua, panen koudut sinun leukoihisi ja nostatan sotaan sinut ja kaiken sinun sotaväkesi: hevoset ja ratsumiehet, kaikki pulskasti puettuja, suuren joukon suurine ja pienine kilpineen, miekankantajia kaikki. ⁵Persia, Etiopia ja Puut ovat heidän kanssansa, kilvet ja kypärit on heillä kaikilla. ⁶Goomer ja kaikki sen sotalaumat, Toogarman heimo pohjan periltä ja kaikki sen sotalaumat - lukuisat kansat ovat sinun kanssasi. ⁷Ole valmis, varustaudu, sinä ja kaikki joukkosi, jotka ovat kokoontuneet sinun luoksesi, ja ole sinä varalla heitä varten. ⁸Pitkien aikojen perästä sinä saat määräyksen, vuotten lopulla sinun on karattava maahan, joka on tointunut miekan jäljiltä, koottu monien kansain seasta, - mentävä Israelin vuorille, jotka kauan aikaa olivat olleet rauniomaana; se on tuotu pois kansojen seasta, ja he asuvat turvallisina kaikki tyynni. ⁹Sinä hyökkäät kuin rajuilma, tulet kuin pilvi, pettääkseen maan, sinä ja kaikki sotalaumasi ja lukuisat kansat, jotka ovat sinun kanssasi. ¹⁰Näin sanoo Herra, Herra: Mutta sinä päivänä tulee mieleesi jotakin, ja sinä mietit pahan juonen ¹¹ja sanot: Minä hyökkään suojattomaan maahan, karkaan rauhallisten ihmisten kimppuun, jotka asuvat turvallisina - asuvat muuria vailla kaikki tyynni, ja joilla ei ole salpoja, ei ovia. ¹²Sinä aiot saalista saada, ryöstettävää ryöstää, ojentaa kätesi raunioita kohti, jotka on saatu asutuiksi, ja kansaa kohti, joka on koottu pakanakansain seasta, joka on hankkinut karjaa ja omaisuutta ja asuu maan navassa. ¹³Saba ja Dedan ja Tarsiin kauppiat ja kaikki heidän nuoret jalopeuransa kyselevät sinulta: 'Oletko sinä menossa saalista saamaan, ryöstettävää ryöstämään? Oletko koonnut joukkosi kantamaan hopeata ja kultaa, ottamaan karjaa ja omaisuutta, suurta saalista saamaan?' ¹⁴Sentähden ennusta, ihmislapsi, ja sano Googille: Näin sanoo Herra, Herra: Sinä päivänä sinä kyllä huomaat, että minun kansani Israel asuu turvallisena, ¹⁵ja lähdet asuinpaikastasi pohjan periltä, sinä ja sinun kanssasi lukuisat kansat, jotka kaikki ratsastavat hevosilla: suuri joukko, lukuisa sotaväki. ¹⁶Sinä hyökkäät minun kansani Israelin kimppuun kuin pilvi, peittääkseen maan. Päivien lopulla on tämä tapahtuva. Ja minä annan sinun karata maahani, että pakanakansat tulisivat tuntemaan minut, kun minä osoitan pyhyteni sinussa, Goog, heidän silmänsä edessä. ¹⁷Näin sanoo Herra, Herra: Etkö se ole sinä, josta minä muinaisina päivinä puhuin palvelijaini, Israelin profeettain, kautta, jotka niinä päivinä ennustivat, vuodesta vuoteen, että minä annan sinun karata heidän kimppuunsa? ¹⁸Mutta sinä päivänä, jona Goog karkaa Israelin maahan, sanoo Herra, Herra, nousee minun vihani hehku. ¹⁹Kiivaudessani, tui- muuteni tulella minä sanon: Totisesti tulee sinä päivänä suuri maanjäristys Israelin maahan. ²⁰Ja minun edessäni vapisevat meren kalat ja taivaan linnut ja metsän eläimet

ja kaikki maassa liikkuvat matelijat ja kaikki ihmiset, jotka maan pinnalla ovat; ja vuoret luhistuvat, ja vuorenpenger- mät sortuvat, ja kaikki muurit sortuvat maahan. ²¹Ja minä kutsun häntä vastaan kaikille vuorilleni miekan, sanoo Her- ra, Herra: toisen miekka on oleva toista vastaan. ²²Minä käyn oikeutta hänen kanssansa rutolla ja verellä. Ja mi- nä annan sataa kaatosadetta, raekiviä, tulta ja tulikiveä hänen päällensä, hänen sotalaumojensa päälle ja lukuisain kansojen päälle, jotka hänen kanssansa ovat. ²³Niin minä osoitan suuruuteni ja pyhyiteni sekä teen itseni tunnetuk- si lukuisain pakanakansain silmien edessä. Ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra."

39"Ja sinä, ihmislapsi, ennusta Googia vastaan ja sano: Näin sanoo Herra, Herra: Katso, minä tulen sinun tykösi, Goog, sinä Roosin, Mesekin ja Tuubalin ruhtinas. ²Minä kuljetan sinua, talutan sinua, nostatan sinut pohjan peril- tä ja annan sinun hyökätä Israelin vuorille. ³Mutta minä lyön pois jousesi sinun vasemmasta kädestäsi ja pudotan nuolesi sinun oikeasta kädestäsi. ⁴Israelin vuorille sinä olet kaatuva, samoin kaikki sinun sotalaumasi ja kansat, jotka sinun kanssasi ovat: minä annan sinut petolinnuille, kai- kille siivekkäille ja metsän eläimille ruuaksi. ⁵Kentälle si- nä kaadut. Sillä minä olen puhunut, sanoo Herra, Herra. ⁶Ja minä lähetän tulen Maagogiin ja rantamaalla turvas- sa asuvien keskeen. Ja he tulevat tietämään, että minä olen Herra. ⁷Ja pyhän nimeni minä teen tunnetuksi kansa- ni Israelin keskuudessa enkä enää salli häväistävän pyhää nimeäni. Ja pakanakansat tulevat tietämään, että minä olen Herra, Israelin Pyhä. ⁸Katso, se tulee, se tapahtuu, sanoo Herra, Herra: Tämä on se päivä, josta minä olen pu- hunut. ⁹Israelin kaupunkien asukkaat menevät ulos ja sy- tyttävät ja polttavat aseita, pieniä ja suuria kilpiä, jousia, nuolia, käsikarttuja ja keihäitä. He pitävät niitä polttoai- neina seitsemän vuotta; ¹⁰eivät he kannu puita kedolta ei- vätkä hakkaa metsistä, vaan pitävät polttoaineina aseita. Näin he saalistavat saalistaajiaan ja ryöstävät ryöstäjiään, sanoo Herra, Herra. ¹¹Sinä päivänä minä annan Googille siellä, Israelissa, hautasijan, 'Kulkijain laakson', itää koh- den merestä; se sulkee tien noilta kulkijoilta. Sinne hau- dataan Goog ja koko hänen meluisa joukkonsa, ja sille pannaan nimeksi: 'Googin meluisan joukon laakso'. ¹²Niitä hautaa Israelin heimo seitsemän kuukautta puhdistaksen- sa maan. ¹³Koko maan kansa hautaa heitä, ja se on koituva heille kiitokseksi sinä päivänä, jona minä näytän kunniani, sanoo Herra, Herra. ¹⁴Valitaan vakinaiset miehet, jotka kulkevat maata ja hautaavat noita kulkijoita, mitä niitä vielä on jäljellä maan pinnalla, puhdistaksensa sen; seit- semän kuukauden kuluttua he sen tutkivat läpikotaisin. ¹⁵Kun nämä kulkijat kulkevat maata ja joku heistä näkee ihmisen luut, laittaa hän niitten ääreen kivimerkin, siihen asti että haudankaivajat saavat ne haudatuiksi 'Googin meluisan joukon laaksoon'. ¹⁶Onpa eräällä kaupungillakin nimenä Hamona. - Niin he puhdistavat maan. ¹⁷Ja sinä,

ihmislapsi! Näin sanoo Herra, Herra: Käske lintuja, kaikkia siivekkäitä, ja kaikkia metsän eläimiä: Kokoontukaa, tulkaa, yhtykää joka taholta minun teurasuhrilleni jonka minä teitä varten uhraan, suurelle teurasuhrille Israelin vuorille; syökää lihaa ja juokaa verta. ¹⁸Syökää sankarien lihaa ja juokaa maan ruhtinaitten verta - oinaita, lampaita, kauriita ja härkiä, kaikki tyynni Baasanissa syötettyjä. ¹⁹Syökää itsenne kylläisiksi rasvasta ja juokaa itsenne juovuksiin verestä, teurasuhrista, jonka minä teitä varten uhraan. ²⁰Tulkaa kylläisiksi minun pöydässäni ratsuista ja vaunuhevosista, sankareista ja kaikenkaltaisista sotamiehistä, sanoo Herra, Herra. ²¹Minä asetan kunniani pakanakansojen keskeen, ja kaikki pakanakansat saavat nähdä minun tuomioni, jonka minä toimitan, ja käteni, jonka minä lasken heidän päällensä. ²²Mutta Israelin heimo tulee tietämään, että minä, Herra, olen heidän Jumalansa siitä päivästä lähtien ja aina eteenpäin. ²³Ja pakanakansat tulevat tietämään, että Israelin heimo joutui pakkosiirtolaisuuteen syntivelkansa tähden, koska olivat olleet minulle uskottomat, ja minä kätkin heiltä kasvoni, ja niin minä annoin heidät heidän vihollistensa käsiin, ja he kaatuivat miekkaan kaikki tyynni. ²⁴Minä tein heille heidän saastaisuutensa ja rikkomustensa mukaan ja kätkin heiltä kasvoni. ²⁵Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Nyt minä käänän Jaakobin kohtalon ja armahdan kaikkea Israelin heimoa ja kiivailen pyhän nimeni puolesta. ²⁶Ja häpeänsä ja kaiken uskottomuutensa, jota he ovat minulle osoittaneet, he unhottavat, asuessaan nyt maassansa turvallisina, kenenkään peloittelematta. ²⁷Kun minä tuon heidät takaisin kansojen seasta ja kokoan heidät heidän vihamiestensä maista, niin minä osoitan heissä pyhyytteni lukuisain pakanakansain silmien edessä. ²⁸Ja he tulevat tietämään, että minä, Herra, olen heidän Jumalansa, kun minä, vietyäni heidät pakkosiirtolaisuuteen pakanakansojen luokse, kokoan heidät omaan maahansa enkä jätä sinne jäljelle ainoatakaan heistä. ²⁹Enkä minä enää kätke heiltä kasvojani, sillä minä vuodatan Henkeni Israelin heimon päälle, sanoo Herra, Herra.”

40Meidän pakkosiirtolaisuutemme kahdentenkymmenentenä viidentenä vuotena, vuoden alussa, kuukauden kymmenentenä päivänä, neljäntenätoista vuotena kaupungin valloituksen jälkeen, juuri sinä päivänä tuli minun päälteni Herran käsi, ja hän vei minut sinne. ²Jumalan näyissä hän vei minut Israelin maahan ja lasi minut hyvin korkealle vuorelle, jolla oli ikäänkuin kaupunki rakennettuna, etelään päin. ³Hän vei minut sinne. Ja katso, oli mies, näöltänsä vasken kaltainen, ja pellavanuora oli hänellä kädessänsä sekä mittaruoko, ja hän seisoi portilla. ⁴Ja mies puhui minulle: ”Ihmislapsi, katso silmilläsi, kuule korvillasi ja ota huomioosi kaikki, mitä minä sinulle näytän; sillä sinut on tuotu tänne sitä varten, että nämä sinulle näytettäisiin. Ilmoita kaikki, mitä näet, Israelin heimolle. ⁵Ja katso, oli muuri temppelin ulkopuolella, yltym-

päri sen. Ja miehen kädessä oli mittaruoko, kuusikyynäräinen, kyynärään luettuna kyynärä ja kämmenenleveys. Ja hän mittasi muurirakennuksen leveyden: yksi ruoko, ja korkeuden: yksi ruoko. ⁶Sitten hän meni portille, jonka etupuoli oli itää kohden, nousi ylös sen portaita ja mittasi portin kynnyksen: se oli yhden ruovon levyinen - ensimmäinen kynnys: yhden ruovon levyinen. ⁷Sivuhuone oli aina yhden ruovon pituinen ja yhden ruovon levyinen, ja sivuhuoneitten väliä oli viisi kyynärää. Portin kynnys porttieteisen laidassa, sisäpuolella: yksi ruoko. ⁸Ja hän mittasi porttieteisen, joka oli sisäpuolella: yksi ruoko. ⁹Ja hän mittasi porttieteisen: kahdeksan kyynärää, ja sen seinäpatsaat: kaksi kyynärää. Ja porttieteinen oli sisemmällä puolen. ¹⁰Itää kohden antavan portin sivuhuoneita oli kolme kummallakin puolella. Ne kolme olivat yhtä suuria, ja niiden seinäpatsaat kummallakin puolella olivat yhtä suuria. ¹¹Ja hän mittasi portin oviaukon leveyden: kymmenen kyynärää, ja portin pituuden: kolmetoista kyynärää. ¹²Mutta sivuhuoneitten edessä oli aitaus: yksi kyynärä, samoin toisella puolella oleva aitaus: yksi kyynärä; ja kukin sivuhuone kummallakin puolella: kuusi kyynärää. ¹³Ja hän mittasi portin, yhden sivuhuoneen katosta toisen kattoon: leveys oli kaksikymmentä viisi kyynärää, ovet vastatusten. ¹⁴Sitten hän otti mitan seinäpatsaista: kaksikymmentä kyynärää. Seinäpatsaisiin liittyi esipiha portin ympärillä. ¹⁵Ja sisäänkäyntiportin edestä sisäportin eteisen eteen oli viisikymmentä kyynärää. ¹⁶Portissa yltymäri oli sisäänpäin, sivuhuoneisiin ja niitten seinäpatsaisiin päin, avartuvia ikkuna-aukkoja; samoin eteisissä. Ikkunaukot ympärinsä laajenivat sisäänpäin. Ja seinäpatsaissa oli palmukoristeita. ¹⁷Sitten hän vei minut ulompaan esipihaan. Ja katso: ympäri esipihaan oli kammioita ja kivillä laskettu permanto. Kivillä lasketun permannon laidassa oli kolmekymmentä kammiota. ¹⁸Kivillä laskettu permanto oli porttien sivuseinämällä, porttien pituuden mukaisesti; tämä oli alempi kivillä laskettu permanto. ¹⁹Ja hän mittasi leveyden alemman portin edestä sisemmän esipihaan edustalle, ulkopuolelle: sata kyynärää sekä itä- että pohjoispuolella. ²⁰Sitten hän mittasi sen portin pituuden ja leveyden, jonka etupuoli oli pohjoista kohden ja joka vei ulompaan esipihaan. ²¹Siinä oli kolme sivuhuonetta kummallakin puolella, ja sen seinäpatsaat ja eteinen olivat yhtä suuret kuin ensimmäisessä portissa. Sen pituus oli viisikymmentä kyynärää ja leveys kaksikymmentä viisi kyynärää. ²²Ja sen ikkuna-aukot, eteinen ja palmukoristeet olivat yhtä suuret kuin portin, jonka etupuoli oli itää kohden, ja sinne noustiin seitsemää porrasta, ja niistä eteenpäin oli sen eteinen. ²³Sisemmällä esipihalla oli portti porttia vastassa pohjoista ja itää kohden. Ja hän mittasi portista porttiin: sata kyynärää. ²⁴Sitten hän kuljetti minua etelää kohden, ja katso, tuli portti, joka antoi etelää kohden. Ja hän mittasi sen seinäpatsaat ja eteisen: ne olivat yhtä suuret kuin nuo toiset. ²⁵Ja siinä ja sen eteisessä oli ikkuna-aukkoja ympärinsä, samanlaisia kuin

nuo toiset ikkuna-aukot. Pituus oli viisikymmentä kyynärää ja leveys kaksikymmentä viisi kyynärää. ²⁶Sen ylöskäytävässä oli seitsemän porrasta, ja niistä eteenpäin oli sen eteinen. Ja siinä oli palmukoristeet, yksi kummallakin puolella, sen seinäpatsaissa. ²⁷Sisemmässä esipihassa oli portti etelää kohden. Ja hän mittasi portista porttiin etelää kohden: sata kyynärää. ²⁸Sitten hän vei minut sisempään esipihaan eteläportin kautta. Ja hän mittasi eteläportin: se oli yhtä suuri kuin nuo toiset. ²⁹Ja sen sivuhuoneet, seinäpatsaat ja eteinen olivat yhtä suuret kuin nuo toiset. Ja siinä ja sen eteisessä oli ikkuna-aukkoja ympärinsä. Pituus oli viisikymmentä kyynärää ja leveys kaksikymmentä viisi kyynärää. ³⁰Ja eteisiä oli ympärinsä; pituus kaksikymmentä viisi kyynärää, leveys viisi kyynärää. ³¹Sen eteinen oli ulompaan esipihaan päin, ja sen seinäpatsaissa oli palmukoristeita. Sen portaissa oli kahdeksan porrasta. ³²Sitten hän vei minut sisempään esipihaan itää kohden. Ja hän mittasi portin: se oli yhtä suuri kuin nuo toiset. ³³Ja sen sivuhuoneet, seinäpatsaat ja eteinen olivat yhtä suuret kuin nuo toiset. Ja siinä ja sen eteisessä oli ikkuna-aukkoja ympärinsä. Pituus oli viisikymmentä kyynärää ja leveys kaksikymmentä viisi kyynärää. ³⁴Sen eteinen oli ulompaan esipihaan päin, ja sen seinäpatsaissa oli palmukoristeita kummallakin puolella. Sen portaissa oli kahdeksan porrasta. ³⁵Sitten hän vei minut pohjoisportille ja mittasi: yhtä suuret kuin nuo toiset ³⁶olivat sen sivuhuoneet, seinäpatsaat ja eteinen. Ja ikkuna-aukkoja oli siinä ympärinsä. Pituus oli viisikymmentä kyynärää ja leveys kaksikymmentä viisi kyynärää. ³⁷Sen eteinen oli ulompaan esipihaan päin, ja sen seinäpatsaissa oli palmukoristeita kummallakin puolella. Sen portaissa oli kahdeksan porrasta. ³⁸Ja oli kammio, jonka ovi oli seinäpatsaissa, porteissa. Siellä oli polttouhuri huuhdottava. ³⁹Ja porttieteisessä oli kaksi pöytää kummallakin puolella; niillä oli polttouhuri, syntiuhri ja vikauhuri teurastettava. ⁴⁰Ja ulkopuolisella sivuseinämällä, portin ovelle noustessa, pohjoispuolella, oli kaksi pöytää; samoin porttieteisen toisella sivuseinämällä kaksi pöytää: ⁴¹neljä pöytää portin sivuseinämällä kummallakin puolella, siis kahdeksan pöytää. Niillä oli teurastettava. ⁴²Ja ylöskäytävän ääressä oli neljä pöytää hakatuista kivistä. Ne olivat puolentoista kyynärän pituisia, puolentoista kyynärän levyisiä ja yhden kyynärän korkuisia. Niille oli laskettava ne aseet, joilla teurastettiin polttouhuri ja teurasuhri. ⁴³Ja haarukakoukkuja, kämmenenleveyttä pitkiä, oli kiinnitetty ympäri huonetta, mutta uhriliha pantiin pöydille. ⁴⁴Sisemmän portin ulkopuolella oli kaksi kammioita sisemmässä esipihassa, toinen pohjoisen portin sivuseinämällä, etupuoli etelää kohden, ja toinen eteläisen portin sivuseinämällä, etupuoli pohjoista kohden. ⁴⁵Ja hän puhui minulle: ”Tämä kammio, jonka etupuoli on etelää kohden, on pappeja varten, jotka hoitavat temppelitehtäviä. ⁴⁶Ja kammio, jonka etupuoli on pohjoista kohden, on pappeja varten, jotka hoitavat alttaritehtäviä. Ne ovat Saadokin jälkeläiset, ne leeviläisistä, jotka saavat lähestyä Herraa

häntä palvellakseen.” ⁴⁷Ja hän mittasi esipihan: pituus oli sata kyynärää ja leveys sata kyynärää; se oli neliön muotoinen. Ja alttari oli temppelin edustalla. ⁴⁸Sitten hän vei minut temppelin eteiseen ja mittasi eteisen seinäpatsaan: viisi kyynärää kummallakin puolella, ja portin leveyden: kolme kyynärää kummallakin puolella. ⁴⁹Eteisen pituus oli kaksikymmentä kyynärää ja leveys yksitoista kyynärää. Sinne noustiin kymmentä porrasta. Ja seinäpatsaitten ääressä oli pylväät, yksi kummallakin puolella.

41Sitten hän vei minut temppelisaliin ja mittasi seinäpatsaat; ne olivat kuutta kyynärää leveitä kummallakin puolella: ilmestysmajan leveys. ²Ja oviaukko oli kymmentä kyynärää leveä, ja oviaukon sivuseinät kummallakin puolella olivat viisikyynäräiset. Hän mittasi temppelisalin pituuden: neljäkymmentä kyynärää, ja leveyden: kaksikymmentä kyynärää. ³Sitten hän meni sisimpään ja mittasi oviaukon seinäpatsaan: kaksi kyynärää, oviaukon: kuusi kyynärää, ja oviaukon leveyden: seitsemän kyynärää. ⁴Ja hän mittasi sen pituuden: kaksikymmentä kyynärää, ja leveyden: kaksikymmentä kyynärää temppelisalin puolelta. Ja hän sanoi minulle: ”Tämä on kaikkeinpyhin”. ⁵Sitten hän mittasi temppelin seinän: kuusi kyynärää, ja sivukammion leveyden: neljä kyynärää, yltymäri temppelin. ⁶Ja sivukammioita oli: kolme sivukammioita päällekkäin, kolmeenkymmeneen kertaan; ja ne kulkivat ympärinsä sen temppeliseinän varassa, joka oli sivukammioihin päin, niin että pysyivät siinä kiinni, mutta ne eivät olleet kiinnitettyt temppelinseinän sisään. ⁷Ja sivukammiot olivat aina sitä leveämpiä kiertäessään, mitä ylempänä olivat, sillä temppelin ympäryskammiot ulottuivat ylempiä ja ylempiä ympäri temppelin, ollen siten ylhäällä leveämmät sisäänpäin. Ja alakerrasta noustiin yläkertaan keskikerroksen kautta. ⁸Ja minä näin, että temppelillä oli koroke ympärinsä: sivukammioitten perustukset, koko ruovon korkuiset, kuusi kyynärää, reunustaan asti. ⁹Sivukammioitten ulkoseinän paksuus oli viisi kyynärää; yhtä leveä oli avoin tila sivukammiorakennuksen ääressä, joka temppeliin kuului. ¹⁰Välimatkaa pihakammiorakennuksiin oli kahtakymmentä kyynärää leveästi ympäri temppelin - yltymäri. ¹¹Ja sivukammioista vei ovi avoimeen tilaan: yksi ovi pohjoista kohden ja toinen ovi etelää kohden. Ja avoimen tilan leveys oli viisi kyynärää yltymäri. ¹²Ja rakennus, joka oli eristetyn alueen laidassa lännen puoleisella sivulla, oli seitsemäkymmentä kyynärää leveä. Rakennuksen seinän paksuus oli viisi kyynärää, ympärinsä, ja sen pituus oli yhdeksänkymmentä kyynärää. ¹³Sitten hän mittasi temppelin: pituus oli sata kyynärää, sekä eristetyn alueen ja rakennuksen seinänsä: pituus sata kyynärää. ¹⁴Temppelin etupuolen ja eristetyn alueen leveys itään päin oli sata kyynärää. ¹⁵Sitten hän mittasi sen rakennuksen pituuden, joka oli eristetyn alueen laidassa, sen takana, ynnä sen käytävät, kummallakin puolella: sata kyynärää; ja sisemmän temppelisalin, esipihan eteiset, ¹⁶kynnykset, sisään-

päin avartuvat ikkuna-aukot, käyttävät niitten kolmen ympärillä - kynnyksen edessä oli puulaudoitus yltympäri - ja välin maasta ikkuna-aukkoihin. Ja ikkuna-aukot olivat peitettyt. ¹⁷Oviaukkojen yläpuolelta lähtien sekä sisempään temppeleihin asti että ulos asti, koko seinällä yltympäri, sisä- ja ulkopuolella, oli mitatut alat, ¹⁸ja niihin oli tehty kerubeja ja palmuja, palmu aina kahden kerubin väliin. Ja kullakin kerubilla oli kahdet kasvot: ¹⁹ihmisen kasvot palmuun päin toisaalle ja leijonan kasvot palmuun päin toisaalle. Niin oli tehty koko temppeleissä yltympäri: ²⁰maasta alkaen ja aina oviaukkojen yläpuolelle oli tehty kerubeja ja palmuja, samoin temppeleisalin seinälle. ²¹Temppeleisalissa oli nelikulmaiset ovenpielet. Mutta pyhimmän edessä näkyi ²²ikäänkuin alttari, puinen, kolmea kyynärää korkea, ja sen pituus oli kaksi kyynärää. Siinä oli nurkkaukset, ja sen jalusta ja seinät olivat puuta. Ja hän sanoi minulle: ”Tämä on pöytä, joka on Herran edessä”. ²³Sekä temppeleisalissa että pyhimmässä oli kaksoisovet. ²⁴Ja ovissa oli kaksi ovipuoliskoa, kaksi kääntyvää ovipuoliskoa: kumpaisessakin ovessa oli kaksi ovipuoliskoa. ²⁵Ja niihin, temppeleisalin oviin, oli tehty kerubeja ja palmuja, samoin kuin oli tehty seiiniin. Ulkona, eteisen edessä, oli puinen porraskatos. ²⁶Ja eteisen sivuseinissä, kummallakin puolella, oli sisäänpäin avartuvia ikkuna-aukkoja ja palmuja; samoin temppelelin sivukammioissa ja porraskatoksissa.

42Sitten hän vei minut ulompaan esipihaan pohjoista kohden viepää tietä myöten, vei minut pihakammiorakennuksen luo, joka oli eristettyä aluetta vastassa ja pohjoispuolista muurirakennusta vastassa, ²satakyynäräisen pitkänsivun edustalle, jossa oli oviaukko pohjoiseen päin; leveys taas oli viisikymmentä kyynärää. ³Sen kaksikymmenkyynäräisen paikan edustalla, joka kuului sisempään esipihaan, ja vastapäätä sitä kivillä laskettua permanttoa, joka oli ulommassa esipihassa, oli käytävä käytävää vastassa, kolmessa kerroksessa. ⁴Kammioiden editse meni kulkutie, kymmentä kyynärää leveä, sisempään esipihaan, sataa kyynärää pitkä, ja oviaukot olivat pohjoiseen päin. ⁵Mutta ylimmät kammiot olivat kapeimmat, sillä käyttävät ottivat niiltä tilaa enemmän kuin alimmilta ja keskimmaisilta kammioilta rakennuksessa. ⁶Sillä nämä olivat kolmikertaiset, mutta niissä ei ollut pylväitä, niinkuin esipihassa oli pylväät; sentähden ne tulivat olemaan kaitaisemmat kuin alimmat ja keskimmäiset, maasta lukien. ⁷Oli myös muuri, joka ulkopuolella kulki yhtä suuntaa kammioiden kanssa ulompaa esipihaa kohden kammioiden editse; sen pituus oli viisikymmentä kyynärää. ⁸Sillä niiden kammioiden pituus, jotka olivat ulompaan esipihaan päin, oli yhteensä viisikymmentä kyynärää; mutta, katso, temppeleisalin puolella sata kyynärää. ⁹Ja näiden kammioiden alapuolella oli sisäänkäynti idästäpäin, kun tultiin niitten luokse ulommas- ta esipihasta, ¹⁰esipihaa ympäröivän muurin leveyspuolella. Etelää kohden, eristetyn alan edustalla ja rakennuksen edustalla, oli kammioita, ¹¹ja niiden editse kävi tie. Ne oli-

vat samanmuotoisia kuin ne kammiot, jotka olivat pohjoista kohden: yhtä pitkiä ja leveitä. Samanlaisia olivat kaikki näitten uloskäytävät, laitteet ja oviaukot. ¹²Ja samoin kuin olivat niiden kammioiden oviaukot, jotka olivat etelää kohden, oli se oviaukko, joka oli tien päässä - tien, joka kulki senpuolisen muurin viera itää kohden, sinne tultaessa. ¹³Ja hän sanoi minulle: ”Pohjoiskammiot ja eteläkammiot, jotka ovat eristetyn alan edustalla, ne ovat pyhiä kammioita, joissa papit, jotka lähestyvät Herraa, syövät sitä, mikä on korkeasti-pyhää. Sinne he pankoot korkeasti-pyhän: ruokauhrin, syntiuhrin ja vikauhrin; sillä se paikka on pyhä. ¹⁴Kun papit ovat tulleet, älkööt he menkö pyhäköstä ulos esipihaan muutoin, kuin että tänne panevat vaatteensa, joissa toimittavat virkaansa, sillä ne ovat pyhät, ja pukeutuvat toisiin vaatteisiin; sitten lähestykööt paikkaa, mikä on kansaa varten.” ¹⁵Kun hän oli saanut loppuun sisemmän temppelelin mittaamisen, vei hän minut ulos sille portille, jonka etupuoli oli itää kohden. Ja hän mittasi sen ympärinsä. ¹⁶Hän mittasi itäilmalta mittaruovolla: viisi sataa ruokoa mittaruovon mukaan. Hän kääntyi ¹⁷ja mittasi pohjoisilmalta: viisisataa ruokoa mittaruovon mukaan. Hän kääntyi ¹⁸ja mittasi eteläilmalta: viisisataa ruokoa mittaruovon mukaan. ¹⁹Hän kääntyi ja mittasi länsiilmalta: viisisataa ruokoa mittaruovon mukaan. ²⁰Neljältä ilmansuunnalta hän sen mittasi. Siinä oli muuri yltympäri; pituutta viisisataa ja leveyttä viisisataa. Sen tuli erottaa pyhä epäpyhästä.

43Sitten hän kuljetti minut portille - sille portille, joka antoi itää kohden. ²Ja katso: Israelin Jumalan kunnia tuli idästä päin. Sen kohina oli niinkuin paljojen vetten kohina, ja maa kirkastui hänen kunniastansa. ³Ja näky, jonka minä näin, oli samanlainen kuin se näky, jonka olin nähnyt tullessani hävittämään kaupunkia; samanlaiset olivat näyt kuin se näky, jonka olin nähnyt Kebar-joen varrella. Niin minä lankesin kasvoilleni. ⁴Ja Herran kunnia kulki temppeleihin sen portin kautta, jonka etupuoli oli itää kohden. ⁵Ja henki nosti minut ja vei minut sisempään esipihaan. Ja katso: Herran kunnia täytti temppelelin. ⁶Ja minä kuulin jonkun puhuttelevan minua temppeleistä; mutta mies seisoi minun vieressäni. ⁷Se ääni sanoi minulle: ”Ihmislapsi, tämä on minun valtaistuimeni sija ja minun jalkapohjaini sija, jossa minä tahdon asua israelilaisten keskellä iankaikkisesti. Ja Israelin heimo ei ole enää saastuttava minun pyhää nimeäni - eivät he eivätkä heidän kuninkaansa - haureudellansa, kuninkaittensa ruumiilla ja uhrikukkuloillansa. ⁸Kun he asettivat kynnyksensä minun kynnykseni ääreen, ovenpielensä minun ovenpieltäni ääreen, niin että muuri vain oli minun ja heidän välillään, niin he saastuttivat minun pyhän nimeni kauhistuksillansa, joita harjoittivat, ja minä lopetin heidät vihassani. ⁹Nyt he vievät haureutensa ja kuninkaittensa ruumiit kauas minusta, ja minä asun heidän keskellensä iankaikkisesti. ¹⁰Sinä, ihmislapsi, saata Israelin heimolle sanoma tästä temppeleistä, että he häpeäisi-

vät rikkomuksiansa; ja he mitatkoot sen sopusuhtaisuuden.¹¹ Ja jos he häpeävät kaikkea, mitä ovat tehneet, niin tee heille tiettäväksi temppelin muoto sekä sen sisustus, uloskäytävät, sisäänkäytävät, kaikki muodot, kaikki säädökset, kaikki muodot ja kaikki lait; kirjoita ne heidän silmiensä eteen, että he ottaisivat vaarin sen koko muodosta ja kaikista säädöksistä ja tekisivät niiden mukaan.¹² Tämä on temppelin laki: sen koko alue vuoren laella yltymäri on korkeastipyhä. Katso, tämä on temppelin laki.”¹³ Ja nämä olivat alttarin mitat kyynärissä, kyynärään luettuna kyynärä ja kämmenenleveys: sen alusta oli kyynärän korkuinen ja kyynärän levyinen, ja sen reunusta ympäri sen laidan oli yhden vaaksan mittainen. Tämä oli alttarin koroke.¹⁴ Alustasta, joka oli maassa, alimmalle välireunalle: kaksi kyynärää sekä leveyttä yksi kyynärä; ja pienemmältä välireunalta suuremmalle välireunalle: neljä kyynärää sekä leveyttä kyynärä.¹⁵ Jumalan lieteen oli neljä kyynärää, ja Jumalan liedestä ylöspäin olivat ne neljä sarvea.¹⁶ Jumalan lieden pituus oli kaksitoista kyynärää ja leveys kaksitoista, niin että sen neljästä sivusta tuli neliö.¹⁷ Välireunan pituus oli neljätoista kyynärää ja leveys neljätoista, sen neljältä sivulta. Sitä ympäröivä reunusta oli puolikyynäräinen, ja sen alusta oli kyynäräinen ympärinsä. Ja sen portaat olivat itäisellä puolella.¹⁸ Ja hän sanoi minulle: ”Ihmislapsi, näin sanoo Herra, Herra: Nämä ovat alttaria koskevat säädökset: Sinä päivänä, jona se on saatu tehdyksi, niin että voidaan sillä uhrata polttouhria ja vihmoa sille verta,¹⁹ anna papeille, leeviläisille, jotka ovat Saadokin jälkeläisiä ja saavat minua lähestyä palveluksensa minua, sanoo Herra, Herra, mullikka syntiuhriksi.²⁰ Ota sen verta ja siivele alttarin neljään sarveen ja välireunan neljään kulmaan ja reunustaan yltymäri; niin on sinun puhdistettava se ja toimitettava sen sovitus.²¹ Ota sitten syntiuhri-mullikka ja polta se säädetyssä, temppelille kuuluvassa paikassa, pyhäkön ulkopuolella.²² Tuo toisena päivänä virheetön kauris syntiuhriksi; alttari on puhdistettava, samoin kuin se puhdistettiin mullikalla.²³ Suoritettuasi loppuun puhdistuksen tuo virheetön mullikka ja virheetön oinas pikkukarjasta.²⁴ Tuo ne Herran eteen, ja papit heittäköt niiden päälle suolaa ja uhratkoot ne polttouhriksi Herralle.²⁵ Uhraa joka päivä, seitsemänä päivänä, syntiuhri-kauris; myös on uhrattava mullikka ja oinas pikkukarjasta, virheetömät.²⁶ Seitsemänä päivänä toimitettakoon alttarin sovitus ja puhdistettakoon ja vihittäköön se.²⁷ Niiden päivien kuluttua papit kahdeksantena päivänä ja aina edelleen uhratkoot alttarilla polttouhrejansa ja yhteysuhrejansa. Ja niin minä teihin mielistyn, sanoo Herra, Herra.”

44 Sitten hän vei minut takaisin pyhäkön ulommalle portille, sille, joka antoi itään päin; mutta se oli suljettu.² Niin Herra sanoi minulle: ”Tämä portti on oleva suljettuna: sitä ei saa avata, eikä kenkään saa käydä siitä sisälle, sillä Herra, Israelin Jumala, on käynyt siitä sisälle. Se on oleva suljettu.³ Ruhtinas ainoastaan saakoon ruhtinaana

istua siellä ja aterioida Herran edessä; käyköön hän sisään porttieteisen kautta ja tulkoon ulos samaa tietä.”⁴ Sitten hän vei minut pohjoisportin kautta temppelin edustalle, ja minä näin, ja katso: Herran kunnia täytti Herran temppelin. Niin minä lankesin kasvoilleni.⁵ Ja Herra sanoi minulle: ”Ihmislapsi, ota huomioosi, katso silmilläsi ja kuule korvillasi kaikki, mitä minä sinulle puhun kaikista Herran temppelin säädöksistä ja kaikista sen laeista, ja ota huomioosi, kuinka temppeliin on mentävä kustakin pyhäkön uloskäytävästä.⁶ Ja sano niille uppiniskaisille, sano Israelin heimolle: Näin sanoo Herra, Herra: Jo riittävät kaikki teidän kauhistuksenne, te Israelin heimo, ⁷ te kun olette tuoneet muukalaisia, sydämeltään ja ruumiiltaan ympärileikkaamattomia, minun pyhäkköni olemaan siellä ja häpäisemään minun temppeliäni, samalla kuin olette uhranneet minun leipääni ja rasvaa ja verta; ja niin te olette rikkoneet minun liittoni - kaikkien muitten kauhistustenne lisäksi.⁸ Te ette ole itse hoitaneet minulle suoritettavia pyhiä tehtäviä, vaan olette panneet heitä puolestanne hoitamaan minulle pyhäkössäni suoritettavia tehtäviä.⁹ Näin sanoo Herra, Herra: ei yksikään muukalainen, sydämeltään ja ruumiiltaan ympärileikkaamaton, saa tulla minun pyhäkköni, olkoon se kuka tahansa muukalainen, joka israelilaisten keskuudessa on.¹⁰ Vaan ne leeviläiset, jotka menivät minun luotani kauas, silloin kun Israel oli joutunut eksiysiin, nuo, jotka eksyivät pois minusta kivijumalainsa jälkeen, kantakoot syntinsä;¹¹ he toimittakoot minun pyhäkössäni vartiointin temppelin porteilla ja toimittakoot temppelipalveluksen: he teurastakoot polttouhrit ja teurasuhrit kansalle ja seisokoot heidän edessään heitä palvelemissa.¹² Koska he ovat heitä palvelleet heidän kivijumalainsa edessä ja olleet Israelin heimolle kompastuksena syntyin, sentähden minä kättä kohottaen vakuutan heistä, sanoo Herra, Herra, että heidän on kannettava syntinsä.¹³ He eivät saa lähestyä minua, niin että toimittaisivat minun edessäni papinvirkaa ja lähestyisivät mitään minulle pyhitettyä, mitään korkeasti-pyhää, vaan heidän on kannettava häpeänsä ja kauhistuksensa, joita ovat tehneet.¹⁴ Ja minä panen heidät hoitamaan temppelissä suoritettavia tehtäviä, mitä siellä vain on palvelijantyötä ja toimitettavaa.¹⁵ Mutta ne leeviläiset papit, Saadokin jälkeläiset, jotka hoitivat minun pyhäkössäni suoritettavat tehtävät silloin, kun israelilaiset olivat eksyneet minusta pois, he saavat lähestyä minua, palvelle minua ja seisoa minun edessäni uhraamassa minulle rasvaa ja verta, sanoo Herra, Herra.¹⁶ He saavat tulla minun pyhäkköni ja saavat lähestyä minun pöytäni, palvelle minua ja hoitaen minulle suoritettavat tehtävät.¹⁷ Ja tullessaan sisemmän esipihan porteille he puukeutukoot pellavavaatteisiin älkööt-kä pitäkö yllänsä villaista toimittaessaan virkaansa sisemmän esipihan porteissa ja sisällä temppelissä.¹⁸ Pellavaiset juhlapäähineet olkoon heillä päässä ja pellavakaatiot lan-teilla. Älkööt he panko vyötäisillensä mitään hiostuttavaa.¹⁹ Kun he sitten menevät pois ulompaan esipihaan, kan-

san tykö ulompaan esipihaan, riisukoot vaatteensa, joissa ovat virkaa toimittaneet, jättäkööt ne pyhäkön kammioihin ja pukekoot yllensä toiset vaatteet, etteivät pyhittäisi kansaa vaatteillansa. ²⁰Älkööt he ajelko päätänsä, mutta älkööt myöskään antako tukkansa valtoinaan kasvaa: heidän on leikattava hiuksensa. ²¹Viiniä älköön kukaan pappi juoko tultuansa sisempään esipihaan. ²²Leskeä ja hyljättyä älkööt he ottako vaimoksensa, vaan ottakoot neitsyen Israelin heimon jälkeläisistä tai lesken, joka on leskenä papin jälkeen. ²³Ja opettakoot he minun kansalleni erotiuksen pyhän ja epäpyhän välillä sekä tehkööt heille tiettäväksi, mikä on saastaista, mikä puhdasta. ²⁴Riita-asioissa he seisokoot tuomitsemassa ja tuomitkoot niissä minun oikeuksieni mukaan. Minun lakejani ja käskyjäni he noudattakoot kaikkien minun juhlieni vietossa ja pyhittäkööt minun sapattini. ²⁵Älköön hän menkö kuolleen ihmisen luo ja siten tulko saastaiseksi; ainoastaan isästä ja äidistä, pojasta ja tyttärestä, veljestä ja sisaresta, jos tämä ei ollut naitu, hän saa näin saattaa itsensä saastaiseksi. ²⁶Mutta puhdistuksensa jälkeen luettakoon hänelle vielä seitsemän päivää; ²⁷ja sinä päivänä, jona hän tulee pyhäkköön, sisempään esipihaan, toimittamaan virkaansa pyhäkössä, hän uhratkoon syntiuhriinsa, sanoo Herra, Herra. ²⁸Ja tämä on oleva heidän perintöosansa: minä olen heidän perintöosansa. Teidän ei tule antaa heille perintömaata Israelissa: minä olen heidän perintömaansa. ²⁹Ruokauhrin, syntiuhrin ja vikauhrin he saavat syödä, ja kaikki, mikä on tuhon omaksi vihittyä Israelissa, on tuleva heille. ³⁰Paras kaikesta uutisesta, kaikenlaatuisesta, ja kaikki annit, mitä laatua hyvänsä antinne ovatkin, tulevat papeille; ja parhaat jyvärouheistanne on teidän annettava papille, että sinä tuotaisit siunauksen huoneellesi. ³¹Papit älkööt syökö mitään itsestään kuollutta tai kuoliaaksi raadeltua, ei lintua eikä raavasta.”

45”Kun te arvotte maata perintöosiksi, niin antakaa Herralle anti, pyhä osa maasta, kahtakymmentäviittä tuhatta pitkä ja kahtakymmentä tuhatta leveä. Se olkoon pyhä koko alueeltaan, yltympäri. ²Siitä tulkoon pyhäkölle neliö, viisisataa ja viisisataa joka taholta, ja sen lisäksi avointa tilaa viisikymmentä joka taholta. ³Ja mittaa tästä mitatusta alueesta kahtakymmentäviittä tuhatta pitkälti ja kymmentätuhatta leveältä, ja siinä olkoon pyhäkö, korkeasti-pyhä. ⁴Se olkoon pyhä osa maasta papeille, jotka palvelevat pyhäkössä, jotka lähestyvät ja palvelevat Herraa; se olkoon talojen sijana heitä varten ja pyhänä paikkana pyhäkköä varten. ⁵Kahtakymmentäviittä tuhatta pitkälti ja kymmentätuhatta leveältä on tuleva leeviläisille, jotka toimittavat palvelusta pyhäkössä, heille perintömaaksi - kaksikymmentä kammiota -. ⁶Kaupungille antakaa perintömaata viittätuhatta leveältä ja kahtakymmentäviittä tuhatta pitkälti, pyhän antimaan viereltä; se olkoon kaiken Israelin heimon oma. ⁷Ja ruhtinaalle: molemmilta puolin pyhää antimaa ja kaupungin perintömaata,

pyhän antimaan sivusta ja kaupungin perintömaan sivusta, lännen puolelta länteen päin ja idän puolelta itään päin, maata yhtä pitkälti kuin on yhden sukukuntaosan pituus länsirajasta itärajaan. ⁸Se olkoon hänellä maana, perintömaana Israelissa; ja älkööt minun ruhtinaani enää sortako minun kansaani, vaan jättäkööt muun maan Israelin heimolle sukukunnittain. ⁹Näin sanoo Herra, Herra: Jo riittää, te Israelin ruhtinaat! Heittäkää pois väkivalta ja sorto, noudattakaa oikeutta ja vanhurskautta, heretkää häätämistä mailtansa minun kansaani, sanoo Herra, Herra. ¹⁰Olkoon teillä oikea paino, oikea eefa-mitta ja oikea bat-mitta. ¹¹Eefa- ja bat-mitta olkoot tarkoin yhtä suuret: bat vetäköön kymmenenneksen hoomer-mittaa ja eefa kymmenenneksen hoomer-mittaa; hoomerin mukaan määrättäköön kumpaisenkin suuruus. ¹²Sekelissä olkoon kaksikymmentä geeraa; miina olkoon teillä kaksikymmentä sekeliä, kaksikymmentäviisi sekeliä, viisitoista sekeliä. ¹³Tämä on anti, joka teidän on annettava: kuudennes eefaa nisuhoomerista ja kuudennes eefaa ohrahoomerista; ¹⁴öljyn määrä bat-mitasta öljyä: kymmenennes batia koor-mitasta - kymmenestä batista, hoomerista - sillä hoomer on kymmenen batia; ¹⁵pikkukarjasta: kahdestasadasta yksi lammas Israelin runsasvetisiltä laitumilta ruokauhriksi, polttouhriksi ja yhteysuhriksi, että voitaisiin toimittaa heille sovitus, sanoo Herra, Herra. ¹⁶Kaikki maan kansa on veloitettu tähän antiin Israelin ruhtinaalle. ¹⁷Mutta ruhtinas toimittakoon polttouhrit, ruokauhrin ja juomauhrin juhline, usinakuina ja sapatteina, kaikkina Israelin heimon juhla-aikoina; hän uhratkoon syntiuhrin, ruokauhrin, polttouhrin ja yhteysuhrin toimittaakseen sovituksen Israelin heimolle. ¹⁸Näin sanoo Herra, Herra: Ota ensimmäisessä kuussa, kuukauden ensimmäisenä päivänä virheetön mullikka ja puhdista pyhäkö. ¹⁹Ja pappi ottakoon syntiuhrin verta ja sivelköön sitä temppelin ovenpieliin ja alttarin välireunan neljään kulmaan ja sisemmän esipihaan portin ovenpieliin. ²⁰Samoin tee kuukauden seitsemäntenä päivänä sen varalta, että joku olisi erehdyksestä tai tietämättömyydestä rikkonut. Ja niin te toimitatte temppelin sovituksen. ²¹Ensimmäisessä kuussa, kuukauden neljäntenätoista päivänä, on teillä pääsiäinen. Se on seitsepäiväinen juhla. Syötäköön silloin happamatonta leipää. ²²Sinä päivänä uhratkoon ruhtinas omasta puolestansa ja maan kaiken kansan puolesta mullikan syntiuhriksi. ²³Ja seitsemänä juhlapäivänä hän uhratkoon polttouhriksi Herralle seitsemän mullikkaa ja seitsemän oinasta, virheettömiä, joka päivä seitsemänä päivänä, ja syntiuhriksi kauriin joka päivä. ²⁴Ja ruokauhriksi hän uhratkoon eefa-mitan mullikkaa ja eefa-mitan oinasta kohti sekä öljyä hiin-mitan eefaa kohti. ²⁵Seitsemännessä kuussa, kuukauden viidentenätoista päivänä, juhline, hän uhratkoon samalla tavoin - niin seitsemänä päivänä - samankaltaisen syntiuhrin, polttouhrin ja ruokauhrin sekä saman määrän öljyä.”

46”Näin sanoo Herra, Herra: Sisemmän esipihaan port-

ti, se, joka antaa itään päin, olkoon suljettuna kuusi työpäivää. Mutta sapatinpäivänä se avattakoon; myös avattakoon se uudenkuun päivänä. ²Silloin tulkoon ruhtinas porttieteisen kautta ulkoa ja asettukoon portin ovenpieleen; ja kun papit uhraavat hänen polttouhriansa ja yhteysuhriansa, niin hän kumartaen rukoilkoon portin kynnyksellä ja menköön sitten ulos. Mutta porttia älköön suljettako ennen iltaa. ³Ja maan kansa kumartaen rukoilkoon sen portin ovella sapatteina ja usinakuina Herran edessä. ⁴Ja polttouhrina, joka ruhtinaan on uhrattava Herralle sapatinpäivänä, olkoon: kuusi virheetöntä karitsaa ja virheetön oinas; ⁵ja ruokauhrina: eefa-mitta oinasta kohti, mutta ruokauhrina karitsoita kohti se, mitä hän voi ja tahtoo antaa, ynnä hiin-mitta öljyä eefaa kohti. ⁶Uudenkuun päivänä olkoon polttouhrina: virheetön mullikka, kuusi karitsaa ja oinas, virheettömiä; ⁷ja ruokauhrina hän uhratkoon eefan mullikkaa kohti ja eefan oinasta kohti sekä karitsoita kohti sen, mitä hän saa hankituksi, ynnä öljyä hiin-mitan eefaa kohti. ⁸Ja kun ruhtinas tulee, niin tulkoon porttieteisen kautta ja menköön ulos samaa tietä. ⁹Mutta kun maan kansa tulee juhline Herran eteen, niin se, joka pohjoisportin kautta tuli kumartaen rukoilemaan, menköön ulos eteläportin kautta, ja joka tuli eteläportin kautta, se menköön ulos pohjoisportin kautta; älköön kenkään palatko sen portin kautta, josta tuli, vaan menköön ulos vastakkaisesta. ¹⁰Ja ruhtinas tulkoon heidän joukossansa, kun he tulevat, ja menköön ulos, kun he menevät. ¹¹Juhline ja juhla-aikoina olkoon ruokauhri: eefa mullikkaa kohti ja eefa oinasta kohti sekä karitsoita kohti se, mitä mihin voi ja tahtoo antaa, ynnä öljyä hiin-mitta eefaa kohti. ¹²Milloin ruhtinas uhraa vapaaehtoisia lahjoja, polttouhrin tai yhteysuhrin vapaaehtoisena lahjana Herralle, avattakoon hänelle portti, joka antaa itään päin, ja hän uhratkoon polttouhrinsa sekä yhteysuhriensa samoin, kuin hän uhraa sapatinpäivänä, ja menköön ulos; ja hänen mentyönsä suljettakoon portti. ¹³Uhraa vuoden vanha virheetön karitsa joka päivä polttouhriksi Herralle: uhraa se joka aamu. ¹⁴Ja sen lisäksi uhraa ruokauhriksi joka aamu kuudennes eefaa ynnä öljyä kolmannes hiin-mittaa lestyjen jauhojen kustuttamiseksi. Tämä on ruokauhri Herralle - ikuinen, pysyvä säädös. ¹⁵Niin uhratkaa joka aamu karitsa, ruokauhri ja öljy jokapäiväiseksi polttouhriksi. ¹⁶Näin sanoo Herra, Herra: Jos ruhtinas antaa jollekin pojistansa lahjan, on se tämän perintöosa. Se on tuleva hänen pojillensa: se on perintöosana heidän omaisuuttansa. ¹⁷Mutta jos hän antaa lahjan perintöosastaan jollekin palvelijoistansa, olkoon se tämän omata vapautusvuoteen saakka, mutta sitten tulkoon takaisin ruhtinaalle: sehän on hänen perintöosaansa ja on tuleva hänen pojilleen. ¹⁸Älköönkä ruhtinas ottaako kansan perintöosia, niin että sortaisi heitä pois heidän perintömaaltansa. Omasta perintömaastaan hän antakoon perintöosia pojillensa, ettei kukaan minun kansastani tulisi häädetyksi pois omalta perintömaaltansa.” ¹⁹Sitten hän vei minut siitä sisäänkäytävästä, joka oli portin sivusei-

nämällä, niiden kammioiden luo, jotka olivat pyhitettyjä papeille ja jotka antoivat pohjoiseen päin. Ja katso, siellä oli eräs paikka kauimpana länttä kohti. ²⁰Ja hän sanoi minulle: ”Tämä on paikka, missä pappien on keitettävä viikauhri ja syntiuhri sekä leivottava ruokauhri, etteivät veisi ulos sitä ulompaan esipihaan ja siten tulisi pyhittäneeksi kansaa”. ²¹Sitten hän vei minut ulompaan esipihaan ja johdatti minut esipihan neljän nurkkauksen ohitse, ja katso, esipihan joka nurkkauksessa oli piha. ²²Esipihan neljässä nurkkauksessa oli suljetut pihat, neljäkymmenen pituiset ja kolmekymmenen levyiset; nämä neljä nurkka-alaa olivat yhtä suuret. ²³Ja niissä neljässä oli ympärinsä kivikehä, ja alas kivikehään oli tehty keittoliesiä ympärinsä. ²⁴Ja hän sanoi minulle: ”Nämä ovat keittäjain suojat, joissa tempelipalvelijat keittävät kansan teurasuhrit”.

47 Sitten hän vei minut takaisin temppelin ovelle. Ja katso, vettä kumpusi temppelin kynnyksen alta itään päin, sillä temppelin etusivu oli itää kohti. Ja vesi juoksi alas temppelin oikeanpuolisen sivuseinämän alitse, alttarin eteläpuolitse. ²Sitten hän toi minut ulos pohjoisportin kautta ja kierrätti minut ulkopuolitse ulkoportille, joka antoi itää kohden; ja katso, vesi virtasi oikeanpuoliselta sivuseinämältä päin. ³Menessänsä itää kohti mies, mittanuora kädessään, mittasi tuhat kyynärää ja antoi minun käydä veden poikki: vettä oli nilkkoihin asti. ⁴Sitten hän mittasi tuhat ja antoi minun käydä veden poikki: vettä oli polviin asti. Sitten hän mittasi tuhat ja antoi minun käydä poikki: vettä oli lanteisiin asti. ⁵Sitten hän mittasi tuhat: tuli virta, jonka poikki minä en voinut käydä, sillä vesi nousi uimavedeksi, virraksi, josta ei voinut käydä poikki. ⁶Niin hän kysyi minulta: ”Oletko nähnyt, ihmislapsi?” ja kuljetti minua ja toi takaisin pitkin virran rantaa. ⁷Mutta kun minä tulin takaisin, niin katso: virran rannalla kasvoi hyvin paljon puita molemmilla puolin. ⁸Ja hän sanoi minulle: ”Nämä vedet juoksevat itäiselle alueelle, virtaavat alas Aromaahan ja tulevat mereen; niiden jouduttua mereen vesi siinä paranee. ⁹Ja kaikki elolliset, kaikki, jotka liikkuvat, virkoavat elämään kaikkialla, mihin tämä kaksosvirta tulee. Ja kaloja on oleva hyvin paljon; sillä kun nämä vedet sinne tulevat ja vesi paranee, niin kaikki virkoaa elämään, minne vain virta tulee. ¹⁰Ja kalastajia seisoo sen rannalla. Een-Gedistä Een-Eglaimiin asti se on oleva yhtä verkkoapajaa. Siinä on kaikenlaisia kaloja, aivan kuin suuren meren kaloja, hyvin paljon. ¹¹Sen rämeet ja lätäköt eivät parane: ne jätetään suolan valtaan. ¹²Mutta virran varrella, sen molemmilla rannoilla, kasvaa kaikkinaisia hedelmäpuita. Niistä eivät lakastu lehdet eivätkä lopu hedelmät: joka kuukausi ne kantavat tuoreet hedelmät, sillä niitten vedet juoksevat pyhäköstä, ja niitten hedelmät ovat ravitsevaiset ja niitten lehdet parantavaiset. ¹³Näin sanoo Herra, Herra: Tämä on raja, jonka mukaan teidän on jaettava maa perintöosiksi kahdelletoista Israelin sukukunnalle - Joosef saakoon kaksi osaa -. ¹⁴Ja te saatte siitä

perintöosan jokainen kohdaltansa; sillä minä olen kättä kohottaen luvannut antaa sen teidän isillenne, ja niin tämä maa tulee teille perintöosaksi. ¹⁵Tämä on maan pohjoispuolinen raja: Suuresta merestä Hetlonin tietä siihen asti, mistä mennään Sedadiin. ¹⁶Hamat, Beerota, Sibraim, joka on Damaskon alueen ja Hamatin alueen välissä, keskimmäinen Haaser, joka on Hauranin rajalla; ¹⁷ja näin menee raja merestä Hasar-Eenoniin - Damaskon alue jää pohjoiseen ja pohjoiseen myös Hamatin alue. Tämä on pohjoispuoli. ¹⁸Sitten itäpuoli: Hauranin ja Damaskon välistä sekä Gileadin ja Israelin maan välistä, Jordania pitkin. Mitatkaa se rajasta Idänmereen. Tämä on itäpuoli. ¹⁹Sitten eteläpuoli, päivään päin: Taamarista Meriban veteen, joka on Kaadeksessa, Puroon ja Suureen mereen. Tämä on päivänpuoli, etelään päin. ²⁰Sitten länsipuoli: Suuri meri rajasta sen paikan kohdalle, mistä mennään Hamatiin. Tämä on länsipuoli. ²¹Jakakaa tämä maa keskenänne Israelin sukukuntien mukaan. ²²Ja arpokaa se perintöosiksi itsellenne ja muukalaisille, jotka asuvat teidän keskuudessanne ja ovat synnyttäneet lapsia teidän keskuudessanne. Olkoot he teille saman arvoisia kuin maassa syntyneet israelilaiset: he saakoot arvalla perintöosan Israelin sukukuntain keskuudessa teidän kanssanne. ²³Missä sukukunnassa muukalainen asuu, siinä antakaa hänelle perintöosa, sanoo Herra, Herra.”

48”Ja nämä ovat sukukuntien nimet: Pohjois-äärellä, pitkin Hetlonin tien vartta siihen asti, mistä mennään Hamatiin, ja siitä Hasar-Eenaniin - Damaskon alue jää pohjoiseen Hamatin sivulle -; tämä tulee hänelle idän puolelta lännen puolelle asti: Daan, yksi osa. ²Daanin alueen sivussa, idän puolelta lännen puolelle asti: Asser, yksi osa. ³Asserin alueen sivussa, idän puolelta lännen puolelle asti: Naftali, yksi osa. ⁴Naftalin alueen sivussa, idän puolelta lännen puolelle asti: Manasse, yksi osa. ⁵Manassen alueen sivussa, idän puolelta lännen puolelle asti: Efraim, yksi osa. ⁶Efraimin alueen sivussa, idän puolelta lännen puolelle asti: Ruuben, yksi osa. ⁷Ruubenin alueen sivussa, idän puolelta lännen puolelle asti: Juuda, yksi osa. ⁸Juudan alueen sivussa, idän puolelta lännen puolelle asti, on oleva se antimaa, joka teidän on annettava, kahtakymmentäviittä tuhatta leveä ja niin pitkä kuin yksi sukukuntaosa idän puolelta lännen puolelle; ja pyhäkkö olkoon sen keskellä. ⁹Antimaa, joka teidän on annettava Herralle, olkoon kahtakymmentäviittä tuhatta pitkä ja kahtakymmentä tuhatta leveä. ¹⁰Ja pyhää antimaa tulkoon seuraaville: papeille pohjoisesta kahtakymmentäviittä tuhatta, lännestä kymmentätuhatta leveästi, idästä kymmentätuhatta leveästi ja etelästä kahtakymmentäviittä tuhatta pitkälti; ja Herran pyhäkkö olkoon siinä keskellä. ¹¹Papeille, niille Saadokin jälkeläisistä, jotka ovat pyhitettyjä, jotka ovat hoitaneet minulle suoritettavat tehtävät ja jotka eivät eksyneet, niinkuin leeviläiset eksyivät, silloin kun israelilaiset joutuivat eksyksiin, ¹²heille se tulkoon verona antimaa, korkeasti-

pyhänä; tulkoon leeviläisten alueen vierestä. ¹³Leeviläiset saakoot samanlaisen alueen kuin papit, kahtakymmentäviittä tuhatta pitkän ja kymmentätuhatta leveän. Koko pituus olkoon kaksikymmentäviisi tuhatta ja leveys kaksikymmentä tuhatta. ¹⁴Älkööt he myykö siitä mitään, älköönkään parasta maata vaihdettako tai luovutettako, sillä se on pyhitetty Herralle. ¹⁵Mutta viittätuhatta leveä maa, mikä jää yli kahdenkymmenenviiden tuhannen sivusta, on kaupungin yhteisomaisuutta asumuksia ja avointa tilaa varten; ja kaupunki olkoon sen keskellä. ¹⁶Ja nämä olkoot sen mitat: pohjoispuoli neljätuhatta viisisataa, eteläpuoli neljätuhatta viisisataa, itäpuoli neljätuhatta viisisataa ja länsipuoli neljätuhatta viisisataa. ¹⁷Ja kaupungilla olkoon avoin tila: pohjoiseen päin kaksisataa viisikymmentä, etelään päin kaksisataa viisikymmentä, itään päin kaksisataa viisikymmentä ja länteen päin kaksisataa viisikymmentä. ¹⁸Mutta niin pitkälti kuin jää yli pyhän antimaan viereltä, kymmentuhatta itään päin ja kymmentuhatta länteen päin, se olkoon pyhän antimaan vierellä, ja sen sato tulkoon leiväksi kaupungin työmiehille; ¹⁹ja sitä viljelköt kaupungin työmiehet kaikista Israelin sukukunnista. ²⁰Koko antimaa on kahtakymmentäviittä tuhatta ja kahtakymmentäviittä tuhatta. Neliönmuotoisena on teidän annettava pyhä antimaa ynnä kaupungin perintömaa. ²¹Mikä jää yli, se tulkoon ruhtinaalle: molemmilta puolilta pyhää antimaa ja kaupungin perintömaa, niitten kahdenkymmenenviiden tuhannen - antimaan - sivusta itärajaan asti, ynnä länteen päin niitten kahdenkymmenen viiden tuhannen sivusta länsirajaan asti, on ruhtinaalle tuleva sukukuntaosia vastaava maa; ja pyhä antimaa sekä temppelepyhäkkö olkoot sen keskellä. ²²Leeviläisten perintömaasta ja kaupungin perintömaasta asti, jotka ovat ruhtinaalle tulevan maan keskellä, tulee ruhtinaalle se, mikä on Juudan alueen ja Benjaminin alueen välissä. ²³Sitten muut sukukunnat: Idän puolelta lännen puolelle asti: Benjamin, yksi osa. ²⁴Benjaminin alueen sivussa, idän puolelta lännen puolelle asti: Simeon, yksi osa. ²⁵Simeonin alueen sivussa, idän puolelta lännen puolelle asti: Isaskar, yksi osa. ²⁶Isaskarin alueen sivussa, idän puolelta lännen puolelle asti: Sebulon, yksi osa. ²⁷Sebulonin alueen sivussa, idän puolelta lännen puolelle asti: Gaad, yksi osa. ²⁸Ja Gaadin alueen sivua, etelän puolella, päivään päin, menee raja Taamarista Meriban veteen, Kaadekseen, Puroon ja Suureen mereen. ²⁹Tämä on maa, joka teidän on arvottava perintöosiksi Israelin sukukunnille, ja nämä ovat heidän osuutensa, sanoo Herra, Herra. ³⁰Ja nämä ovat kaupungin uloskäytävät: Pohjoispuolella on mitta neljätuhatta viisisataa. ³¹Ja kaupungin portteja, jotka ovat nimitetyt Israelin sukukuntain mukaan, on pohjoisessa kolme: Ruubenin portti yksi, Juudan portti toinen ja Leevin portti kolmas. ³²Itäpuolella: neljätuhatta viisisataa, ja portteja kolme: Joosefin portti yksi, Benjaminin portti toinen ja Daanin portti kolmas. ³³Eteläpuolella on mitta neljätuhatta viisisataa, ja portteja kolme: Simeonin portti yksi, Isaskarin portti toinen

ja Sebulonin portti kolmas. ³⁴Länsipuolella: neljätuhatta viisisataa, ja portteja kolme: Gaadin portti yksi, Asserin portti toinen ja Naftalin portti kolmas. ³⁵Ympärinsä: kahdeksantoista tuhatta. Ja kaupungin nimi on tästedes oleva: Herra on täällä.”

Danielin

1Joojakimin, Juudan kuninkaan, kolmantena hallitusvuotena tuli Nebukadnessar, Baabelin kuningas, Jerusalemin edustalle ja piiritti sitä. ²Ja Herra antoi hänen käsiinsä Joojakimin, Juudan kuninkaan, sekä osan Jumalan huoneen astioita, ja hän vei ne Sinearin maahan, jumalansa huoneeseen. Ja hän vei astiat jumalansa aarekammioon. ³Ja kuningas käski ylimmäisen hoviherransa Aspenaan tuoda israelilaisia poikia, jotka olivat kuninkaallista sukua tai ylimysperheistä, ⁴nuorukaisia, joissa ei ollut mitään virheä ja jotka olivat kaunismuotoisia, jotka kykenivät käsittämään kaikkea viisautta, olivat terävä-älyisiä ja hyväoppisia ja jotka olisivat kelpollisia palvelemaan kuninkaan hovissa; heille hänen tuli opettaa kaldealaisen kirjoitusta ja kieltä. ⁵Ja kuningas määräsi heille jokapäiväiseksi ravinnoksi ruokaa kuninkaan pöydästä ja viiniä, jota hän itse joi. Niin heitä oli kasvatettava kolme vuotta, ja niiden kuluttua heidän tuli astua kuninkaan palvelukseen. ⁶Heidän joukossaan olivat juutalaiset pojat Daniel, Hananja, Miisael ja Asarja. ⁷Ja hoviherrain päällikkö pani heille nimet: Danielille hän pani nimen Beltsassar, Hananjalle nimen Sadrak, Miisaelille nimen Meesak ja Asarjalle nimen Abednego. ⁸Mutta Daniel päätti lujasti olla saastuttamatta itseään kuninkaan pöydän ruualla ja viinillä, jota tämä joi, ja anoi hoviherrain päälliköltä, ettei hänen tarvitsisi itseään saastuttaa. ⁹Ja Jumala salli Danielin saada suosion ja armon hoviherrain päällikön edessä. ¹⁰Mutta hoviherrain päällikkö sanoi Danielille: ”Minä pelkään, että jos herrani, kuningas, joka on määrännyt teidän ruokanne ja juomanne, huomaa teidän kasvonne laihemmiksi kuin muiden ikäistenne nuorkaisten, niin te saatatte minun pääni vaaraan kuninkaan edessä”. ¹¹Silloin Daniel sanoi katsastajalle, jonka hoviherrain päällikkö oli määrännyt pitämään silmällä Danielia, Hananjaa, Miisaelia ja Asarjaa: ¹²”Koettele palvelijoitasi kymmenen päivää, ja annettakoon meille vihannesruokaa syödäksemme ja vettä juodaksemme. ¹³Sitten tarkastettakoon sinun edessäsi, miltä me näytämme ja miltä näyttävät ne nuorukaiset, jotka syövät kuninkaan pöydän ruokaa; ja tee sitten palvelijollesi sen mukaan, mitä silloin havaitset.” ¹⁴Ja hän kuuli heitä tässä asiassa ja koetteli heitä kymmenen päivää. ¹⁵Mutta kymmenen päivän kuluttua havaittiin heidät muodoltaan kauniimmiksi ja ruumiiltaan lihavammiiksi kuin yksikään niistä nuorukaisista, jotka söivät

kuninkaan pöydän ruokaa. ¹⁶Ja niin katsastaja jätti pois heille määrätyn ruuan ja heidän juotavansa viinin ja antoi heille vihannesruokaa. ¹⁷Ja Jumala antoi näille neljälle nuorukaiselle taidon käsittää kaikki kirjoitukset ja kaiken viisauden; ja Daniel ymmärsi myös kaikkinaiset näyt ja unet. ¹⁸Kun sitten ne päivät olivat kuluneet, joiden jälkeen kuningas oli käskenyt tuoda heidät esiin, niin hoviherrain päällikkö toi heidät Nebukadnessarin eteen. ¹⁹Kun nyt kuningas keskusteli heidän kanssaan, ei ollut heidän joukossansa yhtäkään Danielin, Hananjan, Miisaelin ja Asarjan vertaista. Niin he tulivat kuninkaan palvelijoiksi. ²⁰Ja kaikissa viisautta ja ymmärrystä vaativissa asioissa, joita kuningas heiltä kyseli, hän havaitsi heidät kymmentä vertaa etevämmiksi kuin kaikki tietäjät ja noidat, mitä koko hänen valtakunnassaan oli. ²¹Ja Daniel oli siellä kuningas Kooreksen ensimmäiseen vuoteen asti.

2Nebukadnessarin toisena hallitusvuotena näki Nebukadnessar unia, ja hänen mielensä oli levoton eikä hän enää saanut unta. ²Silloin kuningas käski kutsua tietäjät ja noidat, velhot ja kaldealaiset ilmoittamaan kuninkaalle hänen unensa; ja he tulivat ja astuivat kuninkaan eteen. ³Ja kuningas sanoi heille: ”Minä olen nähnyt unen, ja mieleni on levoton, kunnes saan tietää sen unen. ⁴Silloin kaldealaiset puhuivat kuninkaalle araminkielellä: ”Eläköön kuningas iankaikkisesti! Sano uni palvelijollesi, niin me ilmoitamme sen selityksen.” ⁵Kuningas vastasi ja sanoi kaldealaisille: ”Tämä minun sanani on peruuttamaton: Ellette ilmoita minulle unta ja sen selitystä, niin teidät hakataan kappaleiksi ja teidän talonne tehdään soraläjiksi. ⁶Mutta jos te ilmoitatte minulle unen ja sen selityksen, niin te saatte minulta lahjoja ja antimia ja suuren kunnian. Sentähden ilmoittakaa minulle uni ja sen selitys.” ⁷He vastasivat toistamiseen ja sanoivat: ”Kuningas sanokoon unen palvelijoilleen, niin me ilmoitamme sen selityksen”. ⁸Kuningas vastasi ja sanoi: ”Minä huomaan selvästi, että te vain koetatte voittaa aikaa, koska näette peruuttamattomaksi tämän minun sanani, ⁹että ellette ilmoita minulle unta, on teillä edessä vain yksi tuomio. Sillä te olette sopineet keskenänne, että puhutte minun edessäni valheellista ja turmiollista puhetta toivoen, että aika muuttuu. Sentähden sanokaa minulle uni; silloin minä tiedän, että te osaatte ilmoittaa minulle selityksen siihen.” ¹⁰Kaldealaiset vastasivat kuninkaan edes-

sä ja sanoivat: ”Ei ole maan päällä ihmistä, joka kykenisi selittämään sen, mitä kuningas sanoi. Eikä yksikään suuri ja voimallinen kuningas ole koskaan vaatinut tämänkaltaista asiaa keneltäkään tietäjältä, noidalta tai kaldealaiselta.¹¹ Sillä asia, jota kuningas vaatii, on vaikea, eikä ole ketään, joka voisi sen kuninkaalle selittää, paitsi jumalat, joiden asuinsija ei ole ihmisten tykönä.”¹² Tästä kuningas suuttui ja julmistui kovin ja käski tappaa kaikki Baabelin viisaat.¹³ Kun tästä oli käsky annettu ja viisaat piti tapettaman, etsittiin Danielia ja hänen tovereitaan tapettaviksi.¹⁴ Silloin Daniel antoi viisaan ja taitavan vastauksen Arjokille, kuninkaan henkivartioväen päällikölle, joka oli lähtenyt tappamaan Baabelin viisaita.¹⁵ Hän vastasi ja sanoi Arjokille, kuninkaan päällikölle: ”Miksi on kuningas antanut niin ankaran käskyn?” Silloin Arjok kertoi Danielille asian.¹⁶ Niin Daniel meni palatsiin ja pyysi kuningasta antamaan hänelle aikaa, että hän saisi ilmoittaa kuninkaalle selityksen.¹⁷ Sitten Daniel meni kotiinsa ja kertoi asian tovereillensä Hananjalle, Miisaelille ja Asarjalle¹⁸ kehoittaen heitä rukoilemaan armoa taivaan Jumalalta tämän salatun asian tähden, ettei Danielia ja hänen tovereitansa tapettaisi muiden Baabelin viisaitten kanssa.¹⁹ Silloin salaisuus ilmoitettiin Danielille yöllisessä näyssä. Niin Daniel kiitti taivaan Jumalaa.²⁰ Daniel lausui ja sanoi: ”Olkoon Jumalan nimi kiitetty iankaikkisesta iankaikkiseen, sillä hänen on viisaus ja voima.²¹ Hän muuttaa ajat ja hetket, hän syöksee kuninkaat vallasta ja korottaa kuninkaat valtaan, hän antaa viisaille viisauden ja taidollisille ymmärryksen.²² Hän paljastaa syvät ja salatut asiat, hän tietää, mitä pimeydessä on, ja valkeus asuu hänen tykönänsä.²³ Sinua, minun isieni Jumala, minä kiitän ja ylistän siitä, että olet antanut minulle viisauden ja voiman ja että nyt annoit minun tietää, mitä me sinulta rukoilimme. Sillä sinä annoit meidän tietää kuninkaan asian.”²⁴ Sitten Daniel meni Arjokin tykö, jolla oli kuninkaan määräys tappaa Baabelin viisaat. Hän meni ja sanoi hänelle näin: ”Älä tapa Baabelin viisaita; vie minut kuninkaan eteen, niin minä ilmoitan kuninkaalle selityksen.”²⁵ Silloin Arjok vei kiiruusti Danielin kuninkaan eteen ja sanoi tälle näin: ”Minä olen löytänyt juutalaisten pakkosiirtolaisten joukosta miehen, joka ilmoittaa kuninkaalle selityksen.”²⁶ Kuningas vastasi ja sanoi Danielille, jonka nimenä oli Beltsassar: ”Voitko sinä ilmoittaa minulle unen, jonka minä näin, ja sen selityksen?”²⁷ Daniel vastasi kuninkaalle ja sanoi: ”Salaisuutta, jonka kuningas tahtoo tietää, eivät viisaat, noidat, tietäjät eivätkä tähtienselittäjät voi ilmoittaa kuninkaalle.²⁸ Mutta on Jumala taivaassa; hän paljastaa salaisuudet ja ilmoittaa kuningas Nebukadnessarille, mitä on tapahtuva aikojen lopussa. Tämä on sinun unesi, sinun pääsi näky, joka sinulla oli vuoteessasi.²⁹ Kun sinä, kuningas, olit vuoteessasi, nousi mieleesi ajatus, mitä tämän jälkeen on tapahtuva; ja hän, joka paljastaa salaisuudet, ilmoitti sinulle, mitä tapahtuva on.³⁰ Ja tämä salaisuus on paljastettu minulle, ei oman viisauteni voimasta, ikäänkuin minulla olisi sitä

enemmän kuin kenelläkään muulla ihmisellä, vaan sentähden että selitys ilmoitettaisiin kuninkaalle ja sinä saisit selville sydämesi ajatukset.³¹ Sinä näit, kuningas, katso, oli iso kuvapatsas. Se kuvapatsas oli suuri, ja sen kirkkaus oli ylenpalttinen. Se seisoi sinun edessäsi, ja se oli hirvittävä nähdä.³² Kuvan pää oli parasta kultaa, sen rinta ja käsivartret hopeata, sen vatsa ja lanteet vaskea.³³ Sen sääret olivat rautaa, sen jalat osaksi rautaa, osaksi savea.³⁴ Sinun sitä katsellessasi irtautui kivilohkare - ei ihmiskäden voimasta - ja iski kuvapatsasta jalkoihin, jotka olivat rautaa ja savea, ja murskasi ne.³⁵ Silloin musertuivat yhdellä haavaa rauta, savi, vaski, hopea ja kultaa, ja niiden kävi kuin akanain keisäisillä puimatantereilla: tuuli vei ne, eikä niistä löydetty jälkeäkään. Mutta kivistä, joka oli kuvapatsaan murskannut, tuli suuri vuori, ja se täytti koko maan.³⁶ Tämä oli se uni, ja nyt sanomme kuninkaalle sen selityksen.³⁷ Sinä, kuningas, olet kuningasten kuningas, jolle taivaan Jumala on antanut vallan, voiman, väkevyyden ja kunnian³⁸ ja jonka käteen hän on antanut ihmiset, missä ikinä heitä asuu, ja kedon eläimet ja taivaan linnut, asettaen sinut kaikkien niiden valtiaaksi: sinä olet se kultainen pää.³⁹ Mutta sinun jälkeesi nousee toinen valtakunta, joka on halvempi kuin sinun; ja sitten kolmas valtakunta, joka on vaskea ja joka hallitsee kaikkea maata.⁴⁰ Ja neljäs valtakunta on tuleva, luja kuin rauta; niinkuin rauta musertaa ja särkee kaiken, niinkuin rauta murskaa, niin se on musertava ja murskaava ne kaikki.⁴¹ Ja että sinä näit jalkain ja varvasten olevan osittain savenalajan savea, osittain rautaa, se merkitsee, että se on oleva hajanainen valtakunta; kuitenkin on siinä oleva raudan lujuttua, niinkuin sinä näit rautaa olevan savenseassa.⁴² Ja että jalkojen varpaat olivat osaksi rautaa, osaksi savea, se merkitsee, että osa sitä valtakuntaa on oleva luja, osa sitä on oleva hauras.⁴³ Että sinä näit rautaa olevan savenseassa, se merkitsee, että vaikka ne sekaantuvat toisiinsa ihmissiemenellä, ne eivät yhdisty toinen toiseensa, niinkuin ei rautakaan sekaannu saveen.⁴⁴ Mutta niiden kuningasten päivinä on taivaan Jumala pystyttävä valtakunnan, joka on kukistumaton iankaikkisesti ja jonka valtaa ei toiselle kansalle anneta. Se on musertava kaikki ne muut valtakunnat ja tekevä niistä lopun, mutta se itse on pysyvä iankaikkisesti,⁴⁵ niinkuin sinä näit, että kivilohkare irtautui vuoresta - ei ihmiskäden voimasta - ja murskasi raudan, vasken, saven, hopean ja kullan. Suuri Jumala on ilmoittanut kuninkaalle, mitä tämän jälkeen on tapahtuva. Ja uni on tosi ja sen selitys luotettava.”⁴⁶ Silloin kuningas Nebukadnessar lankesi kasvoillensa ja kumartui maahan Danielin edessä ja käski uhrata hänelle ruokauhria ja suitsutusta.⁴⁷ Kuningas vastasi Danielille ja sanoi: ”Totisesti on teidän Jumalanne jumalien Jumala ja kuningasten herra ja se, joka paljastaa salaisuudet; sillä sinä olet voinut paljastaa tämän salaisuuden.”⁴⁸ Sitten kuningas korotti Danielin ja antoi hänelle paljon suuria lahjoja ja asetti hänet koko Baabelin maakunnan herraksi ja kaikkien Baabelin viisaitten ylimmäiseksi päämieheksi.⁴⁹ Ja Danielin

anomuksesta kuningas antoi Sadrakin, Meesakin ja Abednegon hoitoon Baabelin maakunnan hallinnon. Mutta Daniel jäi kuninkaan hoviin.

3Kuningas Nebukadnessar teetti kultaisen kuvapatsaan, jonka korkeus oli kuusikymmentä kyynärää ja leveys kuusi kyynärää, ja pystytti sen Duuran lakeudelle Baabelin maakuntaan. ²Ja kuningas Nebukadnessar lähetti kokoamaan satraapit, maaherrat, käskynhaltijat, neuvonantajat, aarteiden hoitajat, lainoppineet, tuomarit ja kaikki muut maakuntain virkamiehet, että he tulisivat sen kuvapatsaan vihkiäisiin, jonka kuningas Nebukadnessar oli pystyttänyt. ³Silloin kokoontuivat satraapit, maaherrat, käskynhaltijat, neuvonantajat, aarteiden hoitajat, lainoppineet, tuomarit ja kaikki muut maakuntain virkamiehet sen kuvapatsaan vihkiäisiin, jonka kuningas Nebukadnessar oli pystyttänyt, ja he asettuivat sen kuvapatsaan eteen, jonka Nebukadnessar oli pystyttänyt. ⁴Ja kuuluttaja huusi voimallisesti: ”Teille, kansat, sukukunnat ja kielet, julistetaan: ⁵heti kun te kuulette torvien, huilujen, kitarain, harppujen, psalttarien, säkkipillien ja kaikkinaisten muiden soittimien äänen, langetkaa maahan ja kumartaen rukoilkaa kultaista kuvapatsasta, jonka kuningas Nebukadnessar on pystyttänyt. ⁶Mutta joka ei lankea maahan ja kumarra, se heitetään sillä hetkellä tuliseen pätsiin.” ⁷Sentähden, heti kun kaikki kansat kuulivat torvien, huilujen, kitarain, harppujen, psalttarien, säkkipillien ja kaikkinaisten muiden soittimien äänen, lankesivat kaikki kansat, sukukunnat ja kielet maahan ja kumartaen rukoilivat kultaista kuvapatsasta, jonka kuningas Nebukadnessar oli pystyttänyt. ⁸Silloin astui heti kaldealaisia miehiä esiin syyttämään juutalaisia. ⁹He lausuiivat ja sanoivat kuningas Nebukadnessarille: ”Kuningas eläköön iankaikkisesti! ¹⁰Sinä, kuningas, olet antanut käskyn, että jokainen, joka kuulee torvien, huilujen, kitarain, harppujen, psalttarien, säkkipillien ja kaikkinaisten muiden soittimien äänen, langetkoon maahan ja kumartaen rukoilkoon kultaista kuvapatsasta, ¹¹ja että joka ei lankea maahan ja kumarra, se heitetään tuliseen pätsiin. ¹²On juutalaisia miehiä, joiden hoitoon sinä olet antanut Baabelin maakunnan hallinnon, Sadrak, Meesak ja Abednego: nämä miehet eivät välitä sinun käskystäsi, kuningas; he eivät palvele sinun jumaliasi eivätkä kumartaen rukoile kultaista kuvapatsasta, jonka sinä olet pystyttänyt.” ¹³Silloin Nebukadnessar vihan vimmassa käski tuoda Sadrakin, Meesakin ja Abednegon. Kun nämä miehet oli tuotu kuninkaan eteen, ¹⁴lausui Nebukadnessar ja sanoi heille: ”Aivanko tahallanne te, Sadrak, Meesak ja Abednego, ette tahdo palvella minun jumalaani ettekä kumartaen rukoilla kultaista kuvapatsasta, jonka minä olen pystyttänyt? ¹⁵Nyt, jos te siinä silmänräpäyksessä, kun kuulette torvien, huilujen, kitarain, harppujen, psalttarien, säkkipillien ja kaikkinaisten muiden soittimien äänen, olette valmiit lankeamaan maahan ja kumartaen rukoilemaan kuvapatsasta, jonka minä olen teettänyt, niin hyvä! Mutta ellette kumarra, niin teidät heti paikalla heitetään tuliseen pätsiin; ja kuka on se jumala, joka pelastaa teidät minun kädestäni?” ¹⁶Sadrak, Meesak ja Abednego vastasivat ja sanoivat kuninkaalle: ”Nebukadnessar! Ei ole tarpeellista meidän vastata sinulle tähän sanaakaan. ¹⁷Jos niin käy, voi meidän Jumalamme kyllä pelastaa meidät tulisesta pätsistä, ja hän pelastaa myös sinun kädestäsi, kuningas. ¹⁸Ja vaikka ei pelastaisikaan, niin tiedä se, kuningas, että me emme palvele sinun jumaliasi emmekä kumartaen rukoile kultaista kuvapatsasta, jonka sinä olet pystyttänyt.” ¹⁹Silloin Nebukadnessar tuli kiukkua täyteen Sadrakia, Meesakia ja Abednegoa kohtaan ja hänen hahmonsansa muuttui. Ja hän käski ja sanoi, että pätsi oli kuumennettava seitsemän kertaa kuumemmaksi kuin tavallisesti. ²⁰Ja hän käski sotajoukkonsa väkivimpien miesten sitoa Sadrakin, Meesakin ja Abednegon ja heittää heidät tuliseen pätsiin. ²¹Silloin nämä sidottiin vaippoineen, takkeineen, päähineineen ja muine vaatteineen ja heitettiin tuliseen pätsiin. ²²Koska nyt kuninkaan sana oli niin ankara ja pätsi niin kovin kuumennettu, tappoi tulen liekki ne miehet, jotka veivät ylös Sadrakin, Meesakin ja Abednegon. ²³Mutta nämä kolme miestä, Sadrak, Meesak ja Abednego, suistuivat sidottuina tuliseen pätsiin. ²⁴Silloin kuningas Nebukadnessar hämmästyí ja nousi kiihuksi ylös ja lausui hallitusmiehilleen sanoen: ”Emmekö heittäneet kolme miestä sidottuina tuleen?” He vastasivat ja sanoivat kuninkaalle: ”Totisesti, kuningas!” ²⁵Hän vastasi ja sanoi: ”Katso, minä näen neljä miestä kävelevän vapaina tulella, eivätkä he ole vahingoittuneet, ja neljäs on näöltänsä niinkuin jumalan poika”. ²⁶Silloin Nebukadnessar meni tulisen pätsin aukolle, lausui ja sanoi: ”Sadrak, Meesak ja Abednego, te korkeimman Jumalan palvelijat, astukaa ulos ja tulkaa tänne”. Sadrak, Meesak ja Abednego astuivat silloin ulos tulesta. ²⁷Satraapit, maaherrat, käskynhaltijat ja kuninkaan hallitusmiehet kokoontuivat ja näkivät, ettei tuli ollut voinut mitään näiden miesten ruumiille, etteivät heidän päänsä hiukset olleet kärkeentyneet eivätkä heidän vaatteensa vioittuneet; eikä heissä tunnut tulen käryä. ²⁸Silloin Nebukadnessar lausui ja sanoi: ”Kiitetty olkoon Sadrakin, Meesakin ja Abednegon Jumala, joka lähetti enkelinsä ja pelasti palvelijansa, jotka häneen turvasivat eivätkä totelleet kuninkaan käskyä, vaan antoivat ruumiinsa alttiiksi, ennemmin kuin palvelivat kumartaen rukoilivat muuta jumalaa kuin omaa Jumalaansa. ²⁹Ja minä annan käskyn, että jokainen, olkoon hän mitä kansaa, kansakuntaa ja kieltä tahansa, joka puhuu pilkaten Sadrakin, Meesakin ja Abednegon Jumalasta, hakattakoon kappaleiksi, ja hänen talonsa tehtäköön soraläjäksi; sillä ei ole muuta jumalaa, joka niin voi pelastaa kuin tämä.” ³⁰Sitten kuningas asetti Sadrakin, Meesakin ja Abednegon suureen valtaan Baabelin maakunnassa. ³¹Kuningas Nebukadnessar kaikille kansoille, kansakunnille ja kielille, jotka asuvat kaiken maan päällä: suuri olkoon teidän rauhanne! ³²Minä olen nähnyt hyväksi ilmoittaa ne tunnusteot ja ihmeet, jotka korkein Jumala on mi-

nulle tehnyt. ³³Kuinka suuret ovat hänen tunnustekonsa ja kuinka voimalliset hänen ihmeensä! Hänen valtakuntansa on iankaikkinen valtakunta ja hänen valtansa pysyy suvusta sukuun.”

4”Minä Nebukadnessar elin rauhassa huoneessani ja onnellisena palatsissani. ²Minä näin unen, ja se peljästyi minut; ja unikuvat, joita minulla oli vuoteessani, minun pääni näyt, kauhistuttivat minut. ³Niin minä annoin käskyn tuoda eteeni kaikki Baabelin viisaat, että he ilmoittaisivat minulle unen selityksen. ⁴Silloin tulivat tietäjät, noidat, kaldealaiset ja tähtienselittäjät, ja minä kerroin heille unen, mutta he eivät voineet ilmoittaa minulle sen selitystä. ⁵Mutta viimein tuli minun eteeni Daniel, jonka nimi on minun jumalain nimen mukaan Beltsassar ja jossa on pyhien jumalien henki; ja minä kerroin hänelle unen: ⁶”Beltsassar, sinä tietäjain päämies, jossa minä tiedän olevan pyhien jumalien hengen ja jolle mikään salaisuus ei ole liian vaikea! Sano, mitä olivat ne näyt, jotka minä unessani näin, ja mikä on sen selitys. ⁷Nämä olivat minun pääni näyt, jotka minulla oli vuoteessani. Minä näin: Katso, oli puu keskellä maata, ja sen korkeus oli suuri. ⁸Puu kasvoi ja vahvistui, niin että sen latva ulottui taivaaseen ja se näkyi kaiken maan ääriin. ⁹Sen lehdet olivat kauniit ja sen hedelmät suuret, ja siinä oli ravintoa kaikille. Sen alla etsivät varjoa kedon eläimet, ja sen oksilla asuivat taivaan linnut, ja kaikki liha sai siitä ravintonsa. ¹⁰Minä näin pääni näyissä, joita minulla oli vuoteessani: katso, pyhä enkeli astui alas taivaasta. ¹¹Hän huusi voimallisesti ja sanoi näin: hakatkaa puu poikki ja karsikaa sen oksat, riipikää sen lehdet ja hajottakaa sen hedelmät. Paetkoot eläimet sen alta ja linnut sen oksilta. ¹²Mutta sen kanto juurineen jättäkää maahan, rauta- ja vaskikahleissa kedon ruohikkoon. Taivaan kasteesta hän kastukoon, ja niinkuin eläinten olkoon hänen osansa maan ruoho. ¹³Hänen sydämensä muutetaan, niin ettei se ole ihmisen sydän, ja hänelle annetaan eläimen sydän. Ja niin kulukoon häneltä seitsemän aikaa. ¹⁴Tämä on säädetty enkelien päätöksellä, ja niin ovat tästä asiasta pyhät sanoneet, että elävät tietäisivät Korkeimman hallitsevan ihmisten valtakuntaa ja antavan sen, kenelle hän tahtoo, ja asettavan sen päämieheksi ihmisistä halvimmasta. ¹⁵Tämän unen näin minä, kuningas Nebukadnessar. Ja sinä, Beltsassar, sano sen selitys, koska ei yksikään minun valtakuntani viisaista voi minulle ilmoittaa sen selitystä. Mutta sinä sen voit, sillä sinussa on pyhien jumalien henki.” ¹⁶Silloin Daniel, jonka nimenä oli Beltsassar, hämmästytti hetkeksi, ja hänen ajatuksensa peljästivät häntä. Kuningas lausui ja sanoi: ”Beltsassar, älköön uni ja sen selitys sinua peljästytäkö”. Beltsassar vastasi ja sanoi: ”Herrani, koskekoon uni sinun vihollisiasi ja sen selitys sinun vastustajiasi. ¹⁷Puu, jonka sinä näit ja joka kasvoi ja vahvistui, niin että sen latva ulottui taivaaseen ja se näkyi kaikkeen maahan, ¹⁸jonka lehdet olivat kauniit ja hedelmät suuret ja jossa oli ravintoa kaikille, jonka alla kedon eläimet asui-

vat ja jonka oksilla taivaan linnut oleskelivat, ¹⁹- se puu olet sinä, kuningas, joka olet kasvanut ja vahvistunut; sinun suuruutesi on kasvanut ja ulottuu taivaaseen ja sinun valtasi maan ääriin. ²⁰Ja että kuningas näki pyhän enkelin astuvan alas taivaasta ja sanovan: ’Hakatkaa puu poikki ja turmelkaa se, mutta jättäkää sen kanto juurineen maahan, rauta- ja vaskikahleissa kedon ruohikkoon; taivaan kasteesta hän kastukoon, ja niinkuin kedon eläinten olkoon hänen osansa, kunnes häneltä on kulunut seitsemän aikaa’, ²¹sen selitys, oi kuningas, ja Ylimmäisen päätös, joka on kohdannut minun herraani, kuningasta, on tämä: ²²Sinut ajetaan pois ihmisten seasta, ja kedon eläinten parissa on sinun asuinpaikkasi oleva; sinä joudut syömään ruohoa niinkuin raavaat, ja sinä olet kastuva taivaan kasteesta; ja niin on sinulta kuluva seitsemän aikaa, kunnes tulet tuntemaan, että Korkein hallitsee ihmisten valtakuntaa ja antaa sen, kenelle hän tahtoo. ²³Mutta että käskettiin jättää maahan puun kanto juurineen, se tietää, että sinun valtakuntasi pysytetään sinulla, ja sinä saat sen, niin pian kuin tulet tuntemaan, että valta on taivaan. ²⁴Sentähden, kuningas, kelvatkoon sinulle minun neuvoni: kirvoita synnit itsestäsi almuilla ja pahat tekosi vaivaisia armahtamalla; ehkäpä silloin onnesi kestäisi.” ²⁵Tämä kaikki kohtasi kuningas Nebukadnessaria. ²⁶Kaksitoista kuukautta tämän jälkeen, kun kuningas oli kävelemässä kuninkaallisen palatsinsa katolla Baabelissa, ²⁷hän puhkesi puhumaan sanoen: ”Eikö tämä ole se suuri Baabel, jonka minä väkevällä voimallani olen rakentanut kuninkaalliseksi linnaksi, valtasuuruuteni kunniaksi!” ²⁸Vielä oli sana kuninkaan suussa, kun taivaasta tuli ääni: ”Sinulle, kuningas Nebukadnessar, julistetaan: Sinun valtakuntasi on otettu sinulta pois. ²⁹Sinut ajetaan pois ihmisten seasta, ja kedon eläinten parissa on sinun asuinpaikkasi oleva; sinä joudut syömään ruohoa niinkuin raavaat, ja niin on sinulta kuluva seitsemän aikaa, kunnes tulet tuntemaan, että Korkein hallitsee ihmisten valtakuntaa ja antaa sen, kenelle hän tahtoo.” ³⁰Sillä hetkellä se sana toteutui Nebukadnessarissa: hänet ajettiin pois ihmisten seasta, ja hän söi ruohoa niinkuin raavaat, ja hänen ruumiinsa kastui taivaan kasteesta, kunnes hänen hiuksensa kasvoivat pitkiksi kuin kotkan sulat ja hänen kyntensä kuin lintujen kynnet. ³¹”Mutta sen ajan kuluttua minä, Nebukadnessar, nostin silmäni taivasta kohti, ja minun järkeni palasi. Ja minä kiitin Korkeinta, minä ylistin ja kunnoitin häntä, joka elää iankaikkisesti, jonka hallitus on iankaikkinen hallitus ja jonka valtakunta pysyy suvusta sukuun. ³²Kaikki maan asukkaat ovat tyhjänveroiset; ja hän tekee, niinkuin hän tahtoo, taivaan joukoille ja maan asukkaille, eikä ole sitä, joka pidättää hänen kätensä ja sanoo hänelle: ’Mitäs teet?’ ³³Siihen aikaan palasi minun järkeni, ja palasi minun valtasuuruuteni ja loistoni, minun valtakuntani kunniaksi. Ja minun hallitusmieheni ja ylimykseni etsivät minut, ja minut pantiin jälleen hallitsemaan valtakuntaani, ja minun valtani lisääntyi ylenpalttisesti. ³⁴Nyt minä, Nebukadnessar, kiitän, ylistän ja kunnoitan taivaan

kuningasta; sillä kaikki hänen työnsä ovat totiset ja hänen tiensä oikeat. Ja hän voi nöyryyttää ne, jotka ylpeydessä vaeltavat.”

5Kuningas Belsassar laittoi suuret pidot tuhannelle ylimyksellensä, ja hän joi viiniä näiden tuhannen edessä. ²Kun viini oli makeimmillaan, käski Belsassar tuoda ne kulta- ja hopea-astiat, jotka hänen isänsä Nebukadnessar oli ottanut Jerusalemin temppelistä, että kuningas ja hänen ylimyksensä, hänen puolisonsa ja sivuvaimonsa joisivat niistä. ³Silloin tuotiin ne kulta-astiat, jotka oli otettu temppelistä, Jumalan huoneesta, Jerusalemistä, ja niistä joivat kuningas ja hänen ylimyksensä, hänen puolisonsa ja sivuvaimonsa. ⁴He joivat viiniä ja ylistivät kulta- ja hopeisia, vaskisia, rautaisia, puisia ja kivisiä jumalia. ⁵Sillä hetkellä ilmestyivät ihmiskäden sormet ja kirjoittivat kuninkaan palatsin kalkitulle seinälle, vastapäätä lampunjalkaa, ja kuningas näki käden, joka kirjoitti. ⁶Silloin kuninkaan kasvot kalpenivat, ja hänen ajatuksensa peljestyttivät hänet; hänen lanteittensa nivelet herposivat, ja hänen polvensa tutisivat. ⁷Kuningas huusi kovalla äänellä ja käski tuoda noidat, kaldealaiset ja tähtienselittäjät. Kuningas lausui ja sanoi Baabelin tietäjille: ”Kuka ikinä voi lukea tämän kirjoituksen ja ilmoittaa minulle sen selityksen, hänet puetaan purppuraan, ja hänen kaulaansa pannaan kultakäädty, ja hän on oleva yksi valtakunnan kolmesta valtamiehestä”. ⁸Silloin tulivat kaikki kuninkaan viisaat, mutta he eivät voineet lukea kirjoitusta eivätkä ilmoittaa kuninkaalle sen selitystä. ⁹Kuningas Belsassar peljästytti silloin suuresti, ja hänen kasvonsa kalpenivat, ja hänen ylimyksensä tyrmistyivät. ¹⁰Kuninkaan äiti tuli kuninkaan ja hänen ylimystensä puheen tähden pitohuoneeseen. Kuninkaan äiti lausui ja sanoi: ”Eläköön kuningas iankaikkisesti! Älkööt sinun ajatuksesi peljättäkö sinua, älköötka kasvosi kalvetko. ¹¹Sinun valtakunnassasi on mies, jossa on pyhien jumalien henki ja jolla sinun isäsi päivinä havaittiin olevan valistus ja ymmärrys ynnä viisaus, samankaltainen kuin jumalien; hänet asetti isäsi, kuningas Nebukadnessar, tietäjän, noitien, kaldealaisten ja tähtienselittäjien päämieheksi - sinun isäsi, kuningas - ¹²sentähden, että erinomainen henki ja tieto ynnä myös taito selittää unia, arvata arvoituksia ja ratkaista ongelmia havaittiin juuri hänessä, Danielissa, jolle kuningas oli antanut nimen Beltsassar. Kutsuttakoon nyt Daniel, niin hän ilmoittaa selityksen.” ¹³Silloin Daniel tuotiin kuninkaan eteen. Kuningas lausui ja sanoi Danielille: ”Oletko sinä Daniel, joka on niitä juutalaisia pakkosiirtolaisia, mitkä minun isäni, kuningas, on tuonut Juudasta? ¹⁴Minä olen kuullut sinusta, että sinussa on jumalien henki ja että sinussa on havaittu valistus, taito ja erinomainen viisaus. ¹⁵Ja nyt tuotiin minun eteeni viisaat ja noidat lukemaan tätä kirjoitusta ja ilmoittamaan minulle sen selitys, mutta he eivät voineet sen selitystä ilmoittaa. ¹⁶Mutta sinun minä olen kuullut voivan antaa selityksiä ja ratkaista ongelmia. Nyt siis, jos voit lukea kirjoituksen ja ilmoittaa

minulle sen selityksen, niin sinut puetaan purppuraan, ja kultakäädty pannaan sinun kaulaasi, ja sinä olet oleva yksi valtakunnan kolmesta valtamiehestä.” ¹⁷Silloin Daniel vastasi ja sanoi kuninkaalle: ”Lahjasi pidä itse, ja antimesi anna toiselle. Mutta kirjoituksen minä luen kuninkaalle ja ilmoitan hänelle sen selityksen. ¹⁸Sinä kuningas! Korkein Jumala antoi sinun isällesi Nebukadnessarille kuninkuuden, voiman, kunnian ja valtasuuruuden. ¹⁹Ja sen voiman tähden, jonka hän oli hänelle antanut, vapisivat kaikki kansat, kansakunnat ja kielet ja pelkäsivät hänen edessään. Hän tappoi, kenen hän tahtoi, hän jätti henkiin, kenen hän tahtoi, hän ylensi, kenen hän tahtoi, hän alensi, kenen hän tahtoi. ²⁰Mutta kun hänen sydämensä paisui ja hänen henkensä kävi korskeaksi ja ylpeäksi, syöstiin hänet kuninkaalliselta valtaistuimeltansa, ja hänen kunniansa otettiin häneltä pois. ²¹Hänet ajettiin pois ihmisten seasta, ja hänen sydämensä tuli eläinten sydämen kaltaiseksi; hänen asuntonsa oli villiaasien parissa, ja hän joutui syömään ruohoa niinkuin raavaat; hänen ruumiinsa kastui taivaan kasteesta, kunnes hän tuli tuntemaan, että korkein Jumala hallitsee ihmisten valtakuntaa ja asettaa sen päämieheksi, kenen hän tahtoo. ²²Mutta sinä, hänen poikansa Belsassar, et ole nöyryyttänyt sydäntäsi, vaikka tämän kaiken tiesit; ²³vaan sinä olet korottanut itsesi taivaan Herraa vastaan: hänen huoneensa astiat on tuotu sinun eteesi, ja sinä ja sinun ylimyksesi, sinun puolisisi ja sivuvaimosi olette juoneet niistä viiniä, ja sinä olet ylistänyt hopeisia ja kultaisia, vaskisia, rautaisia, puisia ja kivisiä jumalia, jotka eivät näe, eivät kuule eivätkä mitään tiedä. Mutta sitä Jumalaa, jonka kädessä on sinun henkesi ja kaikki sinun tiesi, sinä et ole kunnioittanut. ²⁴Sentähden on tämä käsi lähetetty hänen tykönsä ja tämä kirjoitus kirjoitettu. ²⁵Ja tämä on kirjoitus, joka on tuonne kirjoitettu: ’Mene, mene, tekkel, ufarsin’. ²⁶Ja tämä on sen selitys: mene merkitsee: Jumala on laskenut sinun valtakuntasi luvun ja on tehnyt siitä lopun. ²⁷Tekel: sinut on vaa’alla punnittu ja köykäiseksi havaittu. ²⁸Peres: sinun valtakuntasi on pirstottu ja annettu meedialaisille ja persialaisille.” ²⁹Silloin Belsassar antoi käskyn, että Daniel oli puettava purppuraan ja kultakäädty pantava hänen kaulaansa ja julistettava, että hän oli oleva yksi valtakunnan kolmesta valtamiehestä. ³⁰Samana yönä tapettiin Belsassar, kaldealaisten kuningas, ³¹ja Daarejaves, meedialainen, sai haltuunsa valtakunnan ollessaan noin kuudenkymmenen kahden vuoden ikäinen.

6Daarejaves näki hyväksi asettaa valtakuntaansa sata kaksikymmentä satraappia, että heitä olisi kaikkialla valtakunnassa. ²Ja heitä ylempänä oli kolme valtaherraa, joista Daniel oli yksi. Heille tuli satraappien tehdä tili, ettei kuningas kärsisi vahinkoa. ³Mutta Daniel oli etevämpi muita valtaherroja sekä satraappeja, sillä hänessä oli erinomainen henki; ja kuningas aikoi asettaa hänet koko valtakunnan päämieheksi. ⁴Silloin toiset valta herrat sekä satraapit etsivät Danielia vastaan syytä valtakunnan hallinnossa. Mutta

he eivät voineet löytää mitään syytä eikä rikkomusta, sillä hän oli uskollinen, eikä hänestä laiminlyöntiä eikä rikkomusta löydetty. ⁵Silloin nämä miehet sanoivat: ”Me emme löydä tuossa Danielissa mitään syytä - ellemmme löydä sitä hänen jumalanpalveluksessaan”. ⁶Senjälkeen nämä valta herrat ja satraapit riensivät kiiruusti kuninkaan tykö ja sanoivat hänelle näin: ”Kuningas Daarejaves eläköön iankaikkisesti! ⁷Kaikki kuninkaalliset valta herrat, maaherrat, satraapit, hallitusmiehet ja käskynhaltijat ovat keskenänsä neuvotelleet, että olisi annettava kuninkaallinen julistus ja vahvistettava kieltö, että kuka ikinä kolmenkymmenen päivän kuluessa rukoilee jotakin yhdeltäkään jumalalta tai ihmiseltä, paitsi sinulta, kuningas, se heitettäköön jalopeurain luolaan. ⁸Nyt, kuningas! Säädä kieltö ja kirjoita kirjoitus, jota meedialaisten ja persialaisten peruuttamattoman lain mukaan ei voida muuttaa.” ⁹Niin kuningas Daarejaves kirjoitti kirjoituksen ja kiellon. ¹⁰Niin pian kuin Daniel oli saanut tietää, että kirjoitus oli kirjoitettu, meni hän taaloonsa, jonka yläsalin ikkunat olivat avatut Jerusalemiin päin. Ja hän lankesi kolmena hetkenä päivässä polvillensa, rukoili ja kiitti Jumalaansa, aivan niinkuin hän ennenkin oli tehnyt. ¹¹Silloin nuo miehet riensivät kiiruusti sinne ja tapasivat Danielin rukoilemasta ja avuksi huutamasta Jumalaansa. ¹²Sitten he astuivat kuninkaan eteen ja muistuttivat kuninkaan kiellosta: ”Etkö ole kirjoittanut kieltoa, että kuka ikinä kolmenkymmenen päivän kuluessa rukoilee jotakin yhdeltäkään jumalalta tai ihmiseltä, paitsi sinulta, kuningas, se heitettäköön jalopeurain luolaan?” Kuningas vastasi ja sanoi: ”Kielto on luja, meedialaisten ja persialaisten peruuttamattoman lain mukaan”. ¹³Silloin he vastasivat ja sanoivat kuninkaalle: ”Daniel, joka on juutalaisia pakkosiirtolaisia, ei välitä sinusta, kuningas, eikä kiellosta, jonka olet kirjoittanut, vaan kolmena hetkenä päivässä hän toimittaa rukouksensa”. ¹⁴Mutta kun kuningas sen kuuli, tuli hän sängen murheelliseksi, ja hän mietti, miten voisi pelastaa Danielin; auringon laskuun asti hän vaivasi itseään vapauttaaksensa hänet. ¹⁵Silloin ne miehet riensivät kiiruusti kuninkaan tykö ja sanoivat kuninkaalle: ”Tiedä, kuningas, meedialaisten ja persialaisten laki on, ettei mitään kuninkaan vahvistamaa kieltoa tai julistusta peruuteta”. ¹⁶Silloin kuningas käski tuoda Danielin ja heittää hänet jalopeurain luolaan. Ja kuningas puhui Danielille ja sanoi: ”Sinun Jumalasi, jota sinä lakkaamatta palvelet, pelastakoon sinut”. Sitten tuotiin kivi ja pantiin luolan suulle, ¹⁷ja kuningas sinetöi sen omallaan ja ylimystensä sineiteillä, ettei Danielin asiassa muutosta tapahtuisi. ¹⁸Sitten kuningas meni palatsiinsa ja vietti yönsä paastoten eikä sallinut tuoda eteensä naisia, ja hänen unensa pakeni häneltä. ¹⁹Aamun sarastaessa kuningas sitten nousi ja meni kiiruusti jalopeurain luolalle. ²⁰Ja lähestyessään luolaan hän huusi Danielille murheellisella äänellä, ja kuningas lausui ja sanoi Danielille: ”Daniel, sinä elävän Jumalan palvelija, onko sinun Jumalasi, jota lakkaamatta palvelet, voinut pelastaa sinut jalopeuroilta?” ²¹Silloin Daniel vastasi ku-

ninkaalle: ”Kuningas eläköön iankaikkisesti! ²²Minun Jumalani on lähettänyt enkelinsä ja sulkenut jalopeurain kidat, niin etteivät ne ole minua vahingoittaneet, sillä minut on havaittu nuhteettomaksi hänen edessänsä, enkä minä ole sinuakaan vastaan, kuningas, rikosta tehnyt.” ²³Silloin kuningas ihastui suuresti ja käski ottaa Danielin ylös luolasta. Ja kun Daniel oli otettu ylös luolasta, ei hänessä havaittu mitään vammaa; sillä hän oli turvannut Jumalaansa. ²⁴Ja kuningas käski tuoda ne miehet, jotka olivat syyttäneet Danielia, ja heittää heidät lapsineen ja vaimoineen jalopeurain luolaan; eivätkä he ehtineet luolan pohjaan, ennenkuin jalopeurat hyökkäsivät heidän kimppuunsa ja murskasivat kaikki heidän luunsa. ²⁵Sitten kuningas Daarejaves kirjoitti kaikille kansoille, kansakunnille ja kielille, mitä koko maan päällä asuu: ”Suuri olkoon teidän rauhanne! ²⁶Minä olen antanut käskyn, että minun valtakuntani koko valtapiirissä vavistakoon ja peljättäköön Danielin Jumalaa. Sillä hän on elävä Jumala ja pysyy iankaikkisesti. Hänen valtakuntansa ei häviä, eikä hänen herrautensa loppu. ²⁷Hän pelastaa ja vapahtaa, hän tekee tunnustekoja ja ihmeitä taivaassa ja maan päällä, hän, joka pelasti Danielin jalopeurain kynsistä.” ²⁸Ja tämä Daniel oli korkeassa arvossa ja kunniaassa Daarejaveksen valtakunnassa sekä persialaisen Kooreksen valtakunnassa.

7Belsassarin, Baabelin kuninkaan, ensimmäisenä hallitusvuotena Daniel näki unen, päänsä näyn, vuoteessansa. Sitten hän kirjoitti tämän unen. ²Kertomuksen alku on tämä: Daniel lausui ja sanoi: Minä näin yöllä näyssäni, ja katso, taivaan neljä tuulta kuohutti suurta merta. ³Ja merestä nousi neljä suurta petoa, kukin erilainen kuin toinen. ⁴Ensimmäinen oli kuin leijona, mutta sillä oli kotkan siivet. Minun sitä katsellessani reväistiin siltä siivet, ja se nostettiin maasta pystyyn ja asetettiin kahdelle jalalle niinkuin ihminen, ja sille annettiin ihmisen sydän. ⁵Ja katso, oli toinen peto, joka oli karhun näköinen. Se nostettiin toiselle kyljellensä, ja sillä oli suussa kolme kylkiluuta, hammas ten välissä; ja sille sanottiin näin: ”Nouse ja syö paljon lihaa”. ⁶Tämän jälkeen minä näin, ja katso, oli taas toinen peto, pantterin kaltainen, ja sen selässä oli neljä linnunsiipeä. Sillä pedolla oli neljä päätä, ja sille annettiin valta. ⁷Sen jälkeen minä näin yöllisessä näyssäni, ja katso, oli neljäs peto, kauhea, hirmuinen ja ylen väkevä; sillä oli suuret rautaiset hampaat, ja se söi ja murskasi ja tallasi tähteet jalkoihinsa. Se oli erilainen kuin kaikki edelliset pedot, ja sillä oli kymmenen sarvea. ⁸Minä tarkkasin sarvea, ja katso, eräs muu pieni sarvi puhkesi niiden välistä, ja kolme edellisistä sarvista reväistiin pois sen edestä. Ja katso, sillä sarvella oli silmät kuin ihmisen silmät, ja suu, joka herjaten puhui. ⁹Minun sitä katsellessani valtaistuimet asetettiin, ja Vanhaikäinen istuutui. Hänen vaatteensa olivat valkeat kuin lumi ja hänen päänsä hiukset kuin puhdas villa. Hänen valtaistuimensa oli tulen liekkejä, ja sen pyörät olivat palavaa tulta. ¹⁰Tulivirta vuoti, se kävi ulos hänes-

tä; tuhannen tuhatta palveli häntä, ja kymmenen tuhatta kertaa kymmenen tuhatta seiso i hänen edessänsä. Oikeus istui tuomiolle, ja kirjat avattiin. ¹¹Minä katselin, ja silloin, niiden herjaavien sanojen tähden, joita sarvi puhui, minun katsellessani peto tapettiin, ja sen ruumis hävitettiin ja heitettiin tuleen palamaan. ¹²Ja muiltakin pedoilta otettiin valta pois; niiden elämän pituus oli määrätty aikaa ja hetkeä myöten. ¹³Minä näin yöllisessä näyssä, ja katso, taivaan pilvissä tuli Ihmisen Pojan kaltainen; ja hän saapui Vanhaikäisen tykö, ja hänet saatettiin tämän eteen. ¹⁴Ja hänelle annettiin valta, kunnia ja valtakunta, ja kaikki kansat, kansakunnat ja kielet palvelivat häntä. Hänen valtansa on iankaikkinen valta, joka ei lakkaa, ja hänen valtakuntansa on valtakunta, joka ei häviä. ¹⁵Minä, Daniel, tunsin henkeni tulevan murheelliseksi ruumiissani, ja minun näkemäni näyt peljättivät minua. ¹⁶Minä lähestyin yhtä siellä seisovista ja pyysin häneltä varmaa tietoa kaikista näistä asioista. Niin hän vastasi minulle ja ilmoitti minulle niiden selityksen: ¹⁷”Nuo suuret pedot, joita on neljä, ovat neljä kuningasta, jotka nousevat maasta. ¹⁸Mutta Korkeimman pyhät saavat valtakunnan ja omistavat valtakunnan iankaikkisesti - iankaikkisesta iankaikkiseen.” ¹⁹Senjälkeen minä tahdoin saada varmuuden neljännestä pedosta, joka oli erilainen kuin kaikki muut ja ylen hirmuinen; jolla oli rautaiset hampaat ja vaskiset kynnet, joka söi ja murskasi ja tallasi tähteet jalkoihinsa; ²⁰sekä pedon pään kymmenestä sarvesta ynnä siitä sarvesta, joka puhkesi ja jonka edestä kolme putosi; jolla sarvella oli silmät ja herjauksia puhuva suu ja joka näytti suuremmalta kuin ne muut; ²¹se sarvi, jonka minä näin sotivan pyhiä vastaan ja voittavan heidät, ²²siihen asti kunnes Vanhaikäinen tuli ja oikeus annettiin Korkeimman pyhille ja aika joutui ja pyhät saivat omaksensa valtakunnan. ²³Hän vastasi näin: ”Neljäs peto on neljäs valtakunta, joka syntyy maan päälle, erilainen kuin kaikki muut valtakunnat. Se syö kaiken maan ja tallaa ja murskaa sen. ²⁴Ja ne kymmenen sarvea ovat kymmenen kuningasta, jotka nousevat siitä valtakunnasta. Ja heidän jälkeensä nousee eräs muu, ja hän on erilainen kuin edelliset, ja hän kukistaa kolme kuningasta. ²⁵Hän puhuu sanoja Korkeinta vastaan ja hävittää Korkeimman pyhiä. Hän pyrkii muuttamaan ajat ja lain, ja ne annetaan hänen käteensä ajaksi ja kahdeksi ajaksi ja puoleksi ajaksi. ²⁶Sitten oikeus istuu tuomiolle, ja hänen valtansa otetaan pois ja hävitetään ja tuhotaan loppuun asti. ²⁷Ja valtakunta ja valta ja valtakuntien voima kaiken taivaan alla annetaan Korkeimman pyhien kansalle. Hänen valtakuntansa on iankaikkinen valtakunta, ja kaikki vallat palvelevat häntä ja ovat hänelle alamaiset.” ²⁸Tähän loppuu kertomus. Minua, Danielia, peljättivät minun ajatukseni suuresti, ja minun kasvoni kalpenivat, ja minä kätkin asian sydämeeni.

8 Kuningas Belsassarin kolmantena hallitusvuotena näin minä, Daniel, näyn, senjälkeen kuin minulla jo ennen oli ollut näky. ²Kun minä näyssä katselin, havaitsin minä oleva-

ni Suusanin linnassa, Eelamin maakunnassa; ja kun minä näyssä katselin, olin minä Uulai-joen rannalla. ³Minä nostin silmäni ja katsoin. Ja katso, oinas seiso i päin jokea, ja sillä oli kaksi sarvea; ja sarvet olivat korkeat, ja toinen oli toista korkeampi; ja korkeampi puhkesi esiin myöhemmin. ⁴Minä näin oinaan puskevan länteen, pohjoiseen ja etelään päin, eikä yksikään eläin kestänyt sen edessä, eikä kukaan voinut pelastaa sen vallasta. Se teki, mitä tahtoi; ja se tuli suureksi. ⁵Sitten minä tarkkasin, ja katso: tuli kauris päivän laskun puolelta, kulki koko maan ylitse eikä maata koskettanut; ja kauriilla oli keskellä otsaa uhkea sarvi. ⁶Ja se tuli aivan sen kaksisarvisen oinaan luokse, jonka minä olin nähnyt seisovan päin jokea, ja karkasi sen kimppuun vihansa väessä. ⁷Ja minä näin sen käyvän kiinni oinaaseen ja kiukuissaan puskevan oinasta ja murskaavan sen molemmat sarvet. Eikä oinaalla ollut voimaa kestää sen edessä, vaan kauris heitti sen maahan ja tallasi sitä; eikä ollut ketään, joka olisi voinut pelastaa oinaan sen vallasta. ⁸Ja kauris tuli ylen suureksi; mutta kun se oli väkevimmillään, särkyi suuri sarvi, ja sen sijalle kasvoi neljä uhkeata sarvea, taivaan neljää tuulta kohti. ⁹Ja yhdestä niistä puhkesi esiin sarvi, alussa vähäpätöinen. Se kasvoi suuresti etelään päin ja itään päin ja Ihanaan maahan päin. ¹⁰Ja se kasvoi taivaan sotajoukkoon asti ja pudotti maahan osan siitä sotajoukosta ja tähdistä ja tallasi niitä. ¹¹Hän ylpeili sotajoukon ruhtinastakin vastaan, ja tältä otettiin pois jokapäiväinen uhri, ja hänen pyhäkkönsä paikka kukistettiin. ¹²Myös sotajoukko jokapäiväisen uhrin lisäksi annettiin rikollisesti alttiiksi tuholle. Se sarvi heitti totuuden maahan, ja mitä se teki, siinä se menestyi. ¹³Sitten minä kuulin yhden pyhän puhuvan, ja toinen pyhä sanoi sille, joka puhui: ”Kuinka pitkää aikaa tarkoittaa näky jokapäiväisestä uhrista ja kauhistavasta rikoksesta: pyhäkön ja sotajoukon alttiiksi antamisesta tallattavaksi?” ¹⁴Ja hän sanoi minulle: ”Kahtatuhatta kolmeasataa iltaa ja aamua; sitten pyhäkö asetetaan jälleen oikeuteensa”. ¹⁵Kun minä, Daniel, olin nähnyt tämän näyn ja koetin sitä ymmärtää, niin katso, minun edessäni seiso i miehen muotoinen olento. ¹⁶Ja minä kuulin ihmisen äänen Uulain keskeltä, ja se huusi ja sanoi: ”Gabriel, selitä tälle se näky!” ¹⁷Silloin hän tuli aivan lähelle sitä paikkaa, jossa minä seiso i; ja hänen tullessansa minut valtasi pelko, ja minä lankesin kasvoilleni. Ja hän sanoi minulle: ”Tarkkaa, ihmislapsi, sillä näky tarkoittaa lopun aikaa”. ¹⁸Ja kun hän puhui minulle, olin minä horroksissa, kasvot maata vasten; mutta hän tarttui minuun ja nosti minut seisomaan. ¹⁹Sitten hän sanoi: ”Katso, minä ilmoitan sinulle, mitä on tapahtuva viimeisenä vihan aikana; sillä lopun aikaa tämä tarkoittaa. ²⁰Kaksisarvinen oinas, jonka sinä näit, on: Meedian ja Persian kuninkaata. ²¹Ja kauris on Jaavanin kuningas, ja suuri sarvi, joka sillä oli keskellä otsaa, on ensimmäinen kuningas. ²²Ja että se särkyi ja neljä nousi sen sijalle, se on: neljä valtakuntaa nousee siitä kansasta, ei kuitenkaan niin väkevää kuin hän. ²³Ja heidän valtansa lopulla, kun luopiot ovat täyttä-

neet syntiensä mitan, nousee kuningas, kasvoilta röyhkeä ja juonissa taitava. ²⁴Ja väkevä on hänen voimansa, vaikka ei tosin hänen omasta voimastaan, ja ihmeellisen paljon hän saa aikaan hävitystä; ja hän menestyy siinä, mitä hän tekee, ja hän tuottaa turmion väkeville ja pyhien kansalle. ²⁵Ja hänen oveluutensa tähden onnistuu petos hänen kädessään. Hän hautoo suuria sydämessään, ja keskellä rauhaa hän tuottaa turmion monille. Ruhtinasten ruhtinastakin vastaan hän nousee, mutta ilman ihmiskättä hänet muserretaan. ²⁶Ja näky illoista ja aamuista, josta oli puhe, on tosi. Mutta sinä lukitse näky, sillä se tarkoittaa kaukaisia aikaa.” ²⁷Ja minä, Daniel, olin raukea ja sairastin jonkin aikaa. Sitten minä nousin ja toimitin palvelusta kuninkaan tyköni; ja minä olin hämmästyksissäni näyn tähden enkä sitä ymmärtänyt.

9Daarejaveksen, Ahasveroksen pojan, ensimmäisenä hallitusvuotena, hänen, joka oli meedialaista sukua ja oli tullut kaldealaisten valtakunnan kuninkaaksi - ²hänen ensimmäisenä hallitusvuotenaan, minä, Daniel, kirjoituksista huomasin vuosien luvun, josta Herran sana oli tullut profeetta Jeremialle, että Jerusalemin oli oleva raunioina seitsemänkymmentä vuotta. ³Ja minä käänsin kasvoni Herran Jumalan puoleen hartaassa rukouksessa ja anomisessa, paastossa, säkissä ja tuhassa. ⁴Minä rukoilin Herraa, Jumalaani, tunnustin ja sanoin: ”Oi Herra, sinä suuri ja peljättävä Jumala, joka pidät liiton ja säilytät laupeuden niille, jotka sinua rakastavat ja noudattavat sinun käskyjäsi. ⁵Me olemme syntiä tehneet, olemme väärin tehneet, olleet jumalattomat ja uppiskaisit; me olemme poikenneet pois sinun käskyistäsi ja oikeuksista ⁶emmekä ole kuulleet sinun palvelijoihisi, profeettoja, jotka puhuivat sinun nimessäsi kuninkaillemme, ruhtinaaillemme ja isillemme ja kaikelle maan kansalle. ⁷Sinun, Herra, on vanhurskaus, mutta meidän on häpeä, niinkuin se on tänä päivänä Juudan miesten ja Jerusalemin asukasten ja koko Israelin, läheisten ja kaukaisten, kaikissa maissa, joihin sinä olet heidät karkoittanut heidän uskottomuutensa tähden, jota he ovat sinulle osoittaneet. ⁸Herra, meidän on häpeä, meidän kuninkaittemme, ruhtinaaittemme ja isiemme, koska me olemme tehneet syntiä sinua vastaan. ⁹Herran, meidän Jumalamme, on armo ja anteeksiantamus, sillä me olemme olleet hänelle uppiskaisit; ¹⁰me emme ole kuulleet Herran, meidän Jumalamme, ääntä emmekä vaeltaaneet hänen laissansa, jonka hän asetti meidän eteemme palvelijainsa, profeettain, kautta. ¹¹Vaan koko Israel rikoi sinun lakisi ja poikkesi pois eikä kuullut sinun ääntäsi, ja niin vuodatettiin meidän päällemme se kirous ja vala, joka on kirjoitettu Mooseksen, Jumalan palvelijan, laissa; sillä me olimme tehneet syntiä häntä vastaan. ¹²Ja hän toteutti sanansa, jonka hän on puhunut meitä ja meidän tuomareitamme vastaan, jotka meitä tuomitsivat, ja antoi meidän päällemme tulla niin suuren onnettomuuden, ettei senkaltaista ole tapahtunut koko taivaan alla, kuin Je-

rusalemossa tapahtui. ¹³Niinkuin on kirjoitettu Mooseksen laissa, niin tuli kaikki tämä onnettomuus meidän päällemme. Mutta me emme koettaneet lepyttää Herraa, meidän Jumalaamme, niin että olisimme kääntyneet pois synneistämme ja ottaneet vaarin sinun totuudestasi. ¹⁴Sentähden Herra valvoi ja antoi tämän onnettomuuden tulla meidän päällemme; sillä Herra, meidän Jumalamme, on vanhurskas kaikissa töissään, jotka hän tekee, mutta me emme ole kuulleet hänen ääntänsä. ¹⁵Ja nyt, Herra, meidän Jumalamme, joka toit kansasi pois Egyptin maasta väkevällä kädellä ja teit itsellesi nimen, niinkuin se vielä tänä päivänä on: me olemme syntiä tehneet ja olleet jumalattomat. ¹⁶Herra, kaiken vanhurskautesi tähden, kääntyköön sinun vihasi ja kiivastuksesi pois sinun kaupungistasi Jerusalemin, sinun pyhästä vuorestasi; sillä meidän syntiemme tähden ja meidän isämme pahojen tekojen tähden on Jerusalemin ja sinun kansasi tullut kaikkien häväistäväksi, jotka meidän ympärillämme ovat. ¹⁷Ja nyt, meidän Jumalamme, kuule palvelijasi rukous ja hänen anomisensa ja valista kasvosi pyhäkkösi ylitse, joka on autiona; Herran tähden. ¹⁸Minun Jumalani, kallista korvasi ja kuule, avaa silmäsi ja katso meidän hävitystämme ja sitä kaupunkia, joka on otettu sinun nimiisi; sillä me annamme rukouksiemme langeta sinun eteesi, emme omaan vanhurskauteemme, vaan sinun suureen armoosi luottaen. ¹⁹Herra, kuule, Herra, anna anteeksi, Herra, huomaa ja tee tekosi itsesi tähden, älä viivyttelä, minun Jumalani; sillä sinun kaupunkisi ja sinun kansasi ovat sinun nimiisi otetut.” ²⁰Ja vielä minä puhuin ja rukoilin ja tunnustin syntini ja kansani Israelin synnit ja annoin rukoukseni langeta Herran, Jumalani, eteen minun Jumalani pyhän vuoren puolesta. ²¹Ja kun minä vielä puhuin rukouksessa, tuli se mies, Gabriel, jonka minä olin nähnyt ennen näyssä, kiiruusti kiitäen minun tyköni ehtoouhrin aikana. ²²Ja hän opetti minua, puhui minulle ja sanoi: ”Daniel, nyt minä olen lähtenyt neuvomaan sinua ymmärrykseen. ²³Kun sinä aloit rukoilla, lähti liikkeelle sana, ja minä olen tullut sitä ilmoittamaan; sillä sinä olet otollinen. Käsitä siis se sana ja ymmärrä näky. ²⁴Seitsemänkymmentä viikkoa on säädetty sinun kansallesi ja pyhälle kaupungillesi; silloin luopumus päättyy, ja synti sinetillä lukitaan, ja pahat teot sovitetaan, ja iankaikkinen vanhurskaus tuodaan, ja näky ja profeetta sinetillä vahvistetaan, ja kaikkeinpyhin voidellaan. ²⁵Ja tiedä ja käsitä: siitä ajasta, jolloin tuli se sana, että Jerusalemin on jälleen rakennettava, voideltuun, ruhtinaaseen, asti, on kulunut seitsemän vuosiviikkoa; ja kuusikymmentäkaksi vuosiviikkoa, niin se jälleen rakennetaan toreinensa ja vallihautoinensa, mutta keskellä ahtaita aikoja. ²⁶Ja kuudenkymmenen kahden vuosiviikon mentyä tuhotaan voideltu, eikä häneltä jää ketään. Ja kaupungin ja pyhäkön hävittää hyökkäävän ruhtinaan väki, mutta hän itse saa loppunsa tulvassa. Ja loppuun asti on oleva sota: hävitys on säädetty. ²⁷Ja hän tekee liiton raskaaksi monille yhden vuosiviikon ajaksi, ja puoleksi vuosiviikoksi hän lakkauttaa teurasuh-

rin ja ruokauhrin; ja hävittäjä tulee kauhistuksen siivillä. Tämä loppuu vasta, kun säädetty tuomio vuodatetaan hävittäjän ylitse.”

10Persian kuninkaan Kooreksen kolmantena hallitusvuotena ilmoitettiin sana Danielille, jota kutsuttiin Beltassariksi; ja se sana on totuus ja merkitsee suurta vaivaa. Ja hän ymmärsi sanan, ja hän käsitti näyn. ²Niinä päivinä minä, Daniel, murehdin kolmen viikon päivät. ³Herkullista ruokaa minä en syönyt, ei liha eikä viini tullut minun suuhuni, enkä minä voidellut itseäni öljyllä, ennenkuin kolmen viikon päivät olivat loppuun kuluneet. ⁴Ensimmäisen kuun kahdentenakymmenenä neljäntenä päivänä minä olin suuren virran, Hiddekelin, rannalla. ⁵Minä nostin silmäni ja näin, ja katso: oli eräs mies, puettuna pellavavaatteisiin ja kupeet vyötettyinä Ufaan kullalla. ⁶Hänen ruumiinsa oli kuin krysoliitti, hänen kasvonsa olivat kuin salaman leimaus, hänen silmänsä kuin tulisoihdut, hänen käsivartensa ja jalkansa kuin kiiltävän vasken välke; ja hänen sanojensa ääni oli kuin suuren kansanjoukon pauhina. ⁷Ja minä, Daniel, yksin näin sen näyn, mutta miehet, jotka olivat minun kanssani, eivät näkyä nähneet; kuitenkin valtasi heidät suuri pelko, ja he pakenivat ja lymysivät. ⁸Ja minä jäin yksin. Ja kun minä näin tämän suuren näyn, meni minulta kaikki voima; minun verevä muotoni muuttui kaamean näköiseksi, eikä minussa ollut voimaa mihinkään. ⁹Ja minä kuulin hänen sanainsa äänen; ja kuullessani hänen sanainsa äänen minä vaivuin horrokseen kasvoilleni, kasvot maata vasten. ¹⁰Ja katso, käsi kosketti minua ja ravisti minut heille, polvieni ja kätteni varaan. ¹¹Ja hän sanoi minulle: ”Daniel, sinä otollinen mies, ota vaari niistä sanoista, jotka minä sinulle puhun, ja nouse seisomaan, sillä minut on nyt lähetetty sinun tykösi”. Ja hänen puhuessansa minulle tämän sanan minä nousin vavisten. ¹²Ja hän sanoi minulle: ”Älä pelkää, Daniel, sillä ensimmäisestä päivästä asti, jona sinä taivutit sydämesi ymmärrykseen ja nöyryyteen Jumalasi edessä, ovat sinun sanasi tulleet kuulluiksi; ja sinun sanojesi tähden minä olen tullut. ¹³Persian valtakunnan enkeliruhtinas seisoj vastustamassa minua kaksikymmentäyksi päivää, mutta katso, Miikael, yksi ensimmäisistä enkeliruhtinaista, tuli minun avukseni, sillä minä olin jäänyt yksin sinne, Persian kuningasten tykö. ¹⁴Ja minä tulin opettamaan sinulle, mitä on tapahtuva sinun kansallesi päivien lopulla; sillä vielä tämäkin näky koskee niitä päiviä.” ¹⁵Ja hänen näitä minulle puhuessansa minä käänsin kasvoni maahan päin ja olin ääneti. ¹⁶Ja katso, olento, ihmislusten muotoinen, kosketti minun huuliani; silloin minä avasin suuni ja puhuin ja sanoin edessäni seisovalle: ”Herrani, nähdessäni näyn valtasi minut tuska, ja minulta meni kaikki voima. ¹⁷Ja kuinka voi herrani palvelija, tällainen kuin minä, puhutella sellaista, kuin minun herrani on? Sillä siitä asti ei minussa ole voimaa, tuskin enää henkeäkään.” ¹⁸Silloin kosketti minua jälleen se ihmisen muotoinen ja vahvisti minua. ¹⁹Ja hän sanoi: ”Älä pelkää, sinä otolli-

nen mies, rauha olkoon sinulle. Vahvistu! Vahvistu!” Ja hänen puhuessaan minulle minä vahvistuin ja sanoin: ”Puhukoon herrani, sillä sinä olet minua vahvistanut”. ²⁰Ja hän sanoi: ”Tiedätkö, mitä varten minä olen tullut sinun tykösi? Nyt minä käyn jälleen sotimaan Persian enkeliruhtinasta vastaan, ja kun minä olen päässyt hänestä, niin katso: tulee Jaavanin enkeliruhtinas. ²¹Mutta minä ilmoitan sinulle, mitä on kirjoitettuna totuuden kirjassa. Eikä ole ketään muuta vahvistamassa minua heitä vastaan paitsi teidän enkeliruhtinaanne Miikael.

11Ja minä seisoj meedialaisen Daarejaveksen ensimmäisenä hallitusvuotena häntä vahvistamassa ja suojelemissa.” ²Ja nyt minä ilmoitan sinulle totuuden: Katso, vielä nousee kolme kuningasta Persiassa, ja neljäs rikastuu kaikkia muita rikkaammaksi. Ja kun hän on vahvistunut rikkaudessaan, panee hän kaiken liikkeelle Jaavanin valtakuntaa vastaan. ³Sitten nousee sankarikuningas; hän hallitsee suurella vallalla ja tekee, mitä tahtoo. ⁴Mutta juuri kun hän on noussut, hajoaa hänen valtakuntansa ja jakautuu neljään taivaan tuuleen. Se ei joudu hänen jälkeläisilleen eikä ole niin mahtava kuin hänen hallitessaan. Sillä hänen valtakuntansa kukistuu ja joutuu muille, ei heille. ⁵Ja Etelän kuningas on voimistuva sekä yksi hänen ruhtinaistaan; tämä on voimistuva vielä enemmän kuin hän, ja hänen valtansa on oleva suuri valta. ⁶Ja vuosien kuluttua he tekevät keskenään liiton, ja Etelän kuninkaan tytär menee Pohjan kuninkaan tykö saadakseen aikaan sopimuksen. Mutta häneltä menee hänen käsivartensa voima; eikä pysy Pohjan kuningas, ei hänen käsivartensa. Ja tytär itse annetaan alttiiksi ja ne, jotka olivat hänet tuoneet, ja hänen isänsä ja se, joka häntä aikoinaan auttoi. ⁷Sitten hänen juurtensa vesoista nousee eräs hänen sijaansa ja tulee sotajoukkoa vastaan, tulee Pohjan kuninkaan linnoitukseen ja tekee heille mielensä mukaan ja on väkevä. ⁸Myöskin heidän jumalansa ja valetut kuvansa ja kallisarvoiset astiansa, hopeat ja kullat hän vie saaliinansa Egyptiin; sitten hän muutamia vuosia pysyy Pohjan kuninkaasta erillään. ⁹Tämä hyökkää Etelän kuninkaan valtakuntaan, mutta palajaa takaisin maahansa. ¹⁰Ja hänen poikansa varustautuvat ja kokoavat suuret sotavoimat. Ja hän hyökkää ja kuuuu ja tulvii, hän tulee toistamiseen ja tunkeutuu hänen linnoitukseensa asti. ¹¹Silloin Etelän kuningas kiukustuu ja lähtee sotimaan häntä vastaan, Pohjan kuningasta vastaan. Tämä nostattaa suuren joukon, mutta se joukko joutuu hänen valtaansa. ¹²Ja kun se joukko on raivattu pois, paisuu hänen sydämensä. Hän kaataa kymmeniä tuhansia, mutta ei ole kyllin vahva. ¹³Pohjan kuningas nostattaa jälleen joukon, entistä suuremman, ja muutaman ajan, muutaman vuoden kuluttua hyökkää suurella sotavoimalla ja runsailla varustuksilla. ¹⁴Niinä aikoina monet nousevat Etelän kuningasta vastaan; ja sinun omasta kansastasi nousee väkivallan miehiä, että näky kävisi toteen, mutta he itse lankeavat. ¹⁵Ja Pohjan kuningas hyökkää ja luo vallin

ja valloittaa varustetun kaupungin. Eivät kestä Etelän käsisivarret, ei sen valioväki, ei ole sillä voimaa seisoa vastaan.¹⁶ Ja hän, joka hyökkää sitä vastaan, tekee, mitä tahtoo, eikä kukaan voi seisoa häntä vastaan. Hän asettuu Ihanaan maahan, ja hävitys tulee hänen kätensä kautta.¹⁷ Ja nyt hän aikoo hyökätä valtakuntansa koko voimalla; mutta sopimus on hänellä mielessä, ja hän saa sen aikaan. Hän antaa hänelle yhden tyttärästään, tälle turmioksi. Mutta siitä ei tule pysyväistä eikä ole hänelle etua.¹⁸ Sitten hän kääntyy rantamaita vastaan ja ottaa valtaansa monet. Mutta eräs sotapäällikkö tekee hänen herjauksistaan lopun ja kostaa hänelle hänen herjauksensa.¹⁹ Silloin hän kääntyy oman maansa linnoituksiin, mutta kompastuu ja kaatuu, eikä häntä enää ole.²⁰ Ja hänen sijaansa nousee eräs, joka antaa veronvaatijan käydä läpi valtakunnan ihanimman maan. Mutta muutamien päivien kuluttua hänet tuhotaan, ei kuitenkaan vihan väellä eikä sodalla.²¹ Ja hänen sijaansa nousee kelvoton, joka ei ollut saapa kuninkaan arvoa. Hän tulee keskellä rauhaa ja anastaa juonilla kuninkuuden.²² Ja sotajoukkojen tulva huuhtoutuu pois hänen edestänsä ja menee murskaksi, niin myös liiton ruhtinas.²³ Siitä saakka kun liittoudutaan hänen kanssansa, hän harjoittaa petosta. Hän lähtee liikkeelle ja saa ylivallan vähällä väellä.²⁴ Keskellä rauhaa hän hyökkää maakunnan lihaviimpiin seutuihin ja tekee, mitä eivät hänen isänsä eivätkä hänen isiensä isät olleet tehneet: ryöstösaalista ja tavaraa hän jakelee omilleen; ja linnoituksia vastaan hän hankitsee juoniansa, säädettyyn aikaan asti.²⁵ Ja hän panee liikkeelle voimansa ja rohkeutensa Etelän kuningasta vastaan, hyökäten suurella sotajoukolla. Mutta Etelän kuningas varustautuu sotaan suurella ja ylen väkevällä sotajoukolla. Hän ei kuitenkaan kestä, sillä häntä vastaan hankitaan juonia.²⁶ Ja ne, jotka syövät hänen pöydästään, tuhoavat hänet, ja hänen sotajoukkonsa huuhdotaan pois, ja on paljon kaatuneita ja haavoitettuja.²⁷ Ja kumpaisellakin kuninkaalla on paha mielessä toistansa vastaan. Samassa pöydässä he puhuvat valhetta; mutta se ei onnistu; sillä säädetty aika ei ole vielä lopussa.²⁸ Silloin hän palaa maahansa paljohne tavaroineen, miettien hankkeita pyhää liittoa vastaan; hän toteuttaa ne ja palaa maahansa.²⁹ Määräaikana hän hyökkää jälleen Etelämaahan, mutta tällä viimeisellä retkellä ei käy niinkuin ensimmäisellä.³⁰ Häntä vastaan hyökkäävät kittiläisten laivat, ja hän menettää rohkeutensa, kääntyy takaisin ja purkaa kiukkunsa pyhää liittoa vastaan. Kotiin palattuun hän suo huomiota niille, jotka hylkäävät pyhän liiton.³¹ Hänen lähettämänsä sotajoukot nousevat ja häväisevät pyhäkön linnoituksineen, poistavat jokapäiväisen uhrin ja asettavat sinne hävityksen kauhistuksen.³² Ja liitonrikkijat hän viettelee luopumukseen houkutuksillaan, mutta niitten joukko, jotka tuntevat Jumalansa, pysyy lujana ja tekee tehtävänsä.³³ Ja taidolliset kansan seassa opettavat monta, mutta heitä sorretaan miekalla, tulella, vankeudella ja ryöstöllä, jonkun aikaa.³⁴ Ja keskellä sortoa heille suodaan pieni menestys, ja monet liittyvät

heihin teeskennellen.³⁵ Ja taidollisista jotkut kompastuvat, että heidän joukkonsa koeteltaisiin, seulottaisiin ja puhdistettaisiin lopun ajaksi, sillä vielä kestää, ennenkuin määräaika on.³⁶ Ja kuningas tekee, mitä hän tahtoo, ja korottaa itsensä ja uhittelee jokaista jumalaa, itse jumalien Jumalaa vastaan hän puhuu kauheita. Ja hän menestyy, kunnes vihan aika on lopussa; sillä mikä on säädetty, se tapahtuu.³⁷ Hän ei välitä isänsä jumalista, ei naisten lempijumalasta, eikä hän välitä mistään muustakaan jumalasta, sillä hän uhittelee niitä kaikkia.³⁸ Mutta sen sijaan hän kunnioittaa linnoitusten jumalaa. Sitä jumalaa, jota hänen isänsä eivät tunteneet, hän kunnioittaa kullalla ja hopealla, kalliilla kivillä ja muilla kalleuksilla.³⁹ Ja tätä hän tekee vahvoille linnoituksille - hän vieraine jumaliseen. Niille, jotka hän omikseen tuntee, hän osoittaa suurta kunniaa ja panee heidät monien hallitsijaksi ja jakaa heille maata palkaksi.⁴⁰ Mutta lopun ajalla Etelän kuningas iskee yhteen hänen kanssansa. Ja Pohjan kuningas käy tämän kimppuun vauhuilla ja ratsuilla ja monilla laivoilla, hyökkää hänen maihinsa, tulvana leviten niiden ylitse.⁴¹ Hän hyökkää myös Ihanaan maahan, ja monta kaatuu. Mutta hänen kädestänsä pelastuvat nämä: Edom ja Mooab ja ammonilaisten pääosa.⁴² Ja hän ojentaa kätensä maita kohti; Egyptin maa ei ole säästyvä.⁴³ Hän valtaa kulta- ja hopea-aarteet ja kaikki Egyptin kalleudet, ja liibyalaiset ja etiopialaiset liittyvät häntä seuraamaan.⁴⁴ Mutta sanomat idästä ja pohjoisesta säikähdyttävät häntä, ja hän lähtee täynnä kiukkua hävittämään monia ja vihkimään heitä tuhon omiksi.⁴⁵ Hän pystyttää hovitellettansa meren ja pyhäkön ihanan vuoren välille. Mutta hänen loppunsa tulee, eikä häntä kukaan auta.

12 Siihen aikaan nousee Miikael, se suuri enkeliruhtinas, joka seisoo sinun kansasi lasten suojana. Ja se on oleva ahdistuksen aika, jonka kaltaista ei ole ollut siitä saakka, kuin kansoja on ollut, hamaan siihen aikaan asti. Mutta siihen aikaan pelastetaan sinun kansasi, kaikki, jotka kirjaan kirjoitetut ovat.² Ja monet maan tomussa makaavista heräjävät, toiset iankaikkiseen elämään, toiset häpeään ja iankaikkiseen kauhistukseen.³ Ja taidolliset loistavat, niinkuin taivaanvahvuus loistaa, ja ne, jotka monta vanhurskauteen saattavat, niinkuin tähdet, aina ja iankaikkisesti.⁴ Mutta sinä, Daniel, lukitse nämä sanat ja sinetöi tämä kirja lopun aikaan asti. Monet sitä tutkivat, ja ymmärrys lisääntyy.⁵ Ja minä, Daniel, näin, ja katso, siellä seisoivat kaksi muuta, toinen virran tällä rannalla, toinen virran tuolla rannalla.⁶ Ja toinen sanoi pellavapukuiselle miehelle, joka oli virran vetten yläpuolella: ”Kuinka kauan on vielä näitten ihmeellisten asiain loppuun?”⁷ Ja minä kuuntelin pellavapukuista miestä, joka oli virran vetten yläpuolella, ja hän nosti oikean ja vasemman kätensä taivasta kohti ja vannoi hänen kauttansa, joka elää iankaikkisesti: ”Siihen on vielä aika, kaksi aikaa ja puoli aikaa. Ja kun pyhän kansan yhden osan hajotus on loppunut, silloin nämä

kaikki täyttyvät.”⁸ Ja minä kuulin, mutta en ymmärtänyt, ja minä sanoin: ”Herrani, mikä on oleva näitten päätös?”⁹ Niin hän sanoi: ”Mene, Daniel, sillä ne sanat pysyvät lukittuina ja sinetöityinä lopun aikaan asti.”¹⁰ Monet puhdistetaan, kirkastetaan ja koetellaan, mutta jumalattomat pysyvät jumalattomina, eikä yksikään jumalaton ymmärrä tätä, mutta taidolliset ymmärtävät.¹¹ Ja siitä ajasta, jolloin jokapäiväinen uhri poistetaan ja hävityksen kauhistus asetetaan, on oleva tuhat kaksisataa yhdeksänkymmentä päivää.¹² Autuas se, joka odottaa ja saavuttaa tuhat kolmesataa kolmekymmentä viisi päivää.¹³ Mutta sinä, mene, siksi kunnes loppu tulee; ja lepää, ja nouse osaasi päivien lopussa.”

Hoosean

1 Herran sana, joka tuli Hoosealle, Beerin pojalle, Juudan kuningasten Ussian, Jootamin, Aahaan ja Hiskian päivinä ja Israelin kuninkaan Jerobeamin, Jooaan pojan, päivinä. 2 Kun Herra alkoi Hoosealle puhua, sanoi Herra Hoosealle: ”Mene, ota itsellesi haureellinen vaimo ja haureudesta syntyneet lapset, sillä maa on peräti rikkonut avion luopumalla Herrasta”. 3 Niin hän meni ja otti Goomerin, Diblaimin tyttären. Ja tämä tuli raskaaksi ja synnytti hänelle pojan. 4 Ja Herra sanoi hänelle: ”Pane hänelle nimeksi Jisreel, sillä vähän aikaa vielä, ja minä kostan Jisreelin verivelat Jeehun suvulle ja teen lopun Israelin heimon kuningaskunnasta. 5 Ja sinä päivänä minä särjen Israelin jousen Jisreelin laaksossa.” 6 Ja vaimo tuli jälleen raskaaksi ja synnytti tyttären, ja Herra sanoi Hoosealle: ”Pane hänelle nimeksi Loo-Ruhama, sillä en minä enää tästedes armahda Israelin heimoa, niin että antaisin heille anteeksi. 7 Mutta Juudan heimoa minä armahdan: minä pelastan heidät Herran, heidän Jumalansa, avulla, mutta en pelasta heitä jousella, miekalla enkä sodalla, en hevosilla enkä ratsumiehillä.” 8 Kun vaimo oli vieroittanut Loo-Ruhaman, tuli hän raskaaksi ja synnytti pojan. 9 Ja Herra sanoi: ”Pane hänelle nimeksi Loo-Ammi, sillä te ette ole minun kansani, enkä minä tahdo olla teidän omanne. 10(2:1) Mutta israelilaisten luku on oleva niinkuin meren hiekka, jota ei voi mitata eikä lukea. Ja siinä paikassa, jossa heille on sanottu: ”Te ette ole minun kansani”, heille sanotaan: ”Elävän Jumalan lapset!” 11 Ja Juudan miehet ja Israelin miehet kokoontuvat yhteen ja asettavat itsellensä yhteisen pään; ja he lähtevät sotaan siitä maasta, sillä suuri on Jisreelin päivä.

2 Sanokaa veljiänne Ammiksi ja sisarianne Ruhamaksi.” 2 ”Riidelkää äitinne kanssa, riidelkää, sillä ei hän ole minun vaimoni, enkä minä ole hänen miehensä. Poistakoon hän haureutensa kasvoistansa ja aviorikoksensa rintainsa välistä, 3(2:5) etten minä riisuisi häntä alasti ja asettaisi häntä, niinkuin hän oli syntymänsä päivänä, etten tekisi häntä erämaan kaltaiseksi, saattaisi häntä kuivan maan kaltaiseksi ja kuolettaisi häntä janoon. 4 Ja hänen lapsiansa minä en armahda, sillä he ovat haureudesta syntyneitä lapsia. 5 Sillä heidän äitinsä on harjoittanut haureutta, heidän kantajansa on häpeällisesti elänyt, hän on sanonut: ”Minä kuljen rakastajaini perässä, jotka antavat minulle

leipäni ja veteni, villani ja pellavani, öljyni ja juomani.” 6 Sentähden, katso, minä aitaan sinun tiesi orjantappuroilla, minä muuraan muurin hänen eteensä, niin ettei hän löydä polkujansa. 7 Ja hän ajaa takaa rakastajiansa, mutta ei heitä saavuta; etsii heitä, mutta ei löydä. Ja hän on sanova: ”Minä menen takaisin entisen mieheni luokse, sillä parempi oli minulla olo silloin kuin nyt”. 8 Hän ei ole tajunnut, että minä olen hänelle antanut jyvät ja viinin ja öljyn, olen kartuttanut hänelle hopeata ja myös kultaa, joka on käytetty Baalin hyväksi. 9 Sentähden minä otan takaisin jyvani ajallansa ja viinini määräaikaansa ja tempaan pois villani ja pellavani, jonka piti peittää hänen alastomuutensa. 10 Nyt minä paljastan hänen häpynsä hänen rakastajainensa silmäin eteen, eikä kukaan ole pelastava häntä minun kädestäni. 11 Minä teen lopun kaikesta hänen ilonpidostansa: hänen juhlistansa, uusistakuistansa ja sapateistansa ja kaikista hänen pyhäpäivistänsä. 12 Ja minä hävitän hänen viiniköynnöksensä ja viikunapuunsa, joista hän on sanonut: ”Ne ovat minun portonpalkkani, jonka rakastajani ovat minulle antaneet”. Minä teen ne metsäksi, ja metsän eläimet syövät niitä. 13 Ja minä kostan hänelle baalien päivät, joi-na hän niille poltti uhreja, koristi itsensä renkaillaan ja kaulakäädyillään ja kulki rakastajainsa jäljessä, mutta unhotti minut, sanoo Herra. 14 Sentähden, katso, minä taivuttelen hänet, kuljetan hänet erämaahan ja viihdyttelen häntä. 15 Minä annan hänelle sieltä alkaen hänen viinimäkinsä ynnä Aakorin laakson toivon oveksi, ja hän on oleva siellä kuuliainen niinkuin nuoruutensa päivinä, niinkuin sinä päivänä, jona hän Egyptin maasta läksi. 16 Sinä päivänä, sanoo Herra, sinä puhuttelet minua: ”Minun mieheni”, etkä enää puhuttele minua: ”Minun Baalini”; 17 ja minä poistan baalien nimet hänen suustansa, eikä niiden nimiä enää mainita. 18 Ja sinä päivänä minä teen heidän hyväksensä liiton metsän eläinten ja taivaan lintujen kanssa ja maan mallevaisten kanssa; ja jousen ja miekan ja sodan minä särjen maasta ja annan heidän asua turvassa. 19 Ja minä kihlaan sinut itselleni ikiajoiksi, kihlaan sinut itselleni vanhurskaudella ja tuomiolla, armolla ja laupeudella, 20 kihlaan sinut itselleni uskollisuudella, ja sinä olet tunteva Herran. 21 Sinä päivänä minä kuulen, sanoo Herra, minä kuulen taivasta, ja se kuulee maata, 22 ja maa kuulee jyviä, viiniä ja öljyä, ja nämä kuulevat Jisreeliä. 23(2:25) Ja minä kylvän hänet itselleni tähän maahan, minä armahdan Loo-Ruhamaa ja

sanon Loo-Ammille: 'Sinä olet minun kansani'; ja hän vastaa: 'Minun Jumalani'."

3Sitten sanoi Herra minulle: "Mene vielä ja rakasta naita, jota hänen puolisonsa rakastaa, mutta joka rikkoo avion, niinkuin Herra rakastaa israelilaisia, mutta nämä kääntyvät muiden jumalien puoleen ja rakastavat rypälekakkuja".²Niin minä hankin hänet itselleni viidellätoista sekelillä hopeata ynnä hoomer-mitalla ja letek-mitalla ohria.³Ja minä sanoin hänelle: "Ole kauan aikaa minua varten; älä harjoita haureutta äläkä mene muille miehille. Minä myös teen samoin sinua kohtaan." ⁴Sillä kauan aikaa saavat israelilaiset olla ilman kuningasta ja ruhtinasta, ilman uhria ja patsasta, ilman kasukkaa ja kotijumalia.⁵Sen jälkeen israelilaiset kääntyvät ja etsivät Herraa, Jumalaansa, ja Daavidia, kuningastansa. Vavisten he lähestyvät Herraa ja hänen hyvyttänsä päivien lopulla.

4Kuulkaa Herran sana, te israelilaiset, sillä Herralla on oikeudenkäynti maan asukasten kanssa; sillä ei ole uskollisuutta, ei laupeutta eikä Jumalan tuntemusta maassa.²Vannotaan ja valhetellaan, murhataan, varastetaan ja rikotaan aviot, murtaudutaan taloihin, ja verityö verityötä seuraa.³Sentähden maa murehtii, ja kaikki siinä asuvaiset nääntyvät, metsän eläimet ja taivaan linnut; myöskin kalat merestä katoavat.⁴Älköön vain kukaan nuhdelko, älköön kukaan ojentako, vaikka sinun kansasi on kuin pappien nuhtelijoita!⁵Niin sinä kompastut päivällä, myös profeetta kompastuu yhdessä sinun kanssasi yöllä; ja minä hävitän sinun äitisi.⁶Minun kansani joutuu häviöön, sillä se on taitoa vailla. Koska sinä olet hyljännyt taidon, hylkään minä sinut, niin ettet saa olla minun pappinani. Koska olet unhottanut Jumalasi lain, unhotan myös minä sinun lapsesi.⁷Niin paljon kuin heitä on, niin paljon he ovat tehneet syntiä minua vastaan. Minä muutan heidän kunniansa häpeäksi.⁸Minun kansani synnistä he saavat ruokansa, heidän pahoja tekojansa heidän sielunsa himoitsee.⁹Mutta papin on käyvä niinkuin kansankin: minä rankaisen häntä hänen vaelluksestansa ja koston hänelle hänen tekonsa.¹⁰He syövät, mutta eivät tule ravituiksi, he harjoittavat haureutta, mutta eivät lisääny, sillä he eivät ole tahtoneet ottaa vaaria Herrasta.¹¹Haureus ja viini ja rypälemehu vievät järjen.¹²Minun kansani kysyy puultansa, ja sen sauva sille vastaa; sillä haureuden henki on eksyttäväinen: haureudessa he ovat luopuneet tottelemasta Jumalaansa.¹³Vuorten huipuilla he uhraavat, polttavat uhreja kukkuloilla, rautatammen, haavan ja tammen alla, sillä niiden varjo on suloinen. Sentähden tulee teidän tyttäristänne porttoja, ja teidän miniänne rikkovat avion.¹⁴En minä rankaise teidän tyttäriänne siitä, että he porttoja ovat, enkä miniöitänne siitä, että he avion rikkovat, sillä miehet itse poikkeavat syrjään porttojen kanssa ja uhraavat pyhäkköporttojen kanssa; ja ymmärtämätön kansa kukistuu.¹⁵Jos sinä, Israel, harjoitatkin haureutta, älköön Juuda saattako

itseänsä syynalaiseksi: älkää lähtekö Gilgaliin, älkää menkö ylös Beet-Aaveniin älkääkään vannoko: "Niin totta kuin Herra elää".¹⁶Sillä niinkuin niskuri lehmä on Israel niskoitellut; nyt on Herra kaitseva heitä niinkuin karitsaa laajalla laitumella.¹⁷Efraim on liitossa epäjumalain kanssa - anna hänen olla.¹⁸Kun heidän juopottelunsa on lopussa, he harjoittavat törkeätä haureutta. Ne, jotka ovat hänen kilpensä, rakastavat häpeätä.¹⁹Tuuli siivillänsä ahdistaa häntä, he saavat häpeän uhriaterioistansa.

5Kuulkaa tämä, te papit, tarkatkaa, Israelin heimo, ja ottakaa korviinne, kuninkaan huone: teille on tämä tuomio; sillä te olette olleet paula Mispalle, verkko, joka on levitetty Taaborille.²Luopiot ovat syvälle vajonneet turmiontekoon, mutta minä olen kuritus heille kaikille.³Minä tunnen Efraimin, eikä Israel ole minulta kätöksä; sillä nyt sinä, Efraim, olet haureutta harjoittanut, Israel on saastuttanut itsensä.⁴Heidän tekonsa eivät salli heidän kääntyä Jumalansa puoleen, sillä haureuden henki on heidän sisimmässängsä eivätkä he tunne Herraa.⁵Israelin ylpeys syyttää häntä vasten silmiä, ja Israel ja Efraim kompastuvat syntivelkaansa; myös Juuda kompastuu heidän kanssansa.⁶Lampainensa ja raavainensa he tulevat, etsiäksensä Herraa, mutta eivät löydä: hän on vetäytynyt heistä pois.⁷He ovat olleet uskottomat Herralle, sillä he ovat synnyttäneet vieraita lapsia. Nyt uudenkuun juhla syö heidät ja heidän peltonsa.⁸Puhaltakaa pasunaan Gibeassa, vaskitorveen Raamassa, nostakaa sotahuuto Beet-Aavenissa. Ovat jo sinun kintereilläsi, Benjamin!⁹Efraim on tuleva autioksi kurituksen päivänä. Israelin heimokuntia vastaan minä ilmoitan, mikä totta on.¹⁰Juudan ruhtinaat ovat tulleet rajan siirtäjän kaltaisiksi. Minä vuodatan heidän päällensä vihani niinkuin vedet.¹¹Sorrettu on Efraim, loukattu hänen oikeutensa, sillä hän tahtoi vaelttaa ihmiskäskyjen mukaan.¹²Minä olen Efraimille kuin koi ja Juudan heimolle kuin mätä.¹³Mutta kun Efraim näki sairautensa ja Juuda paiseensa, meni Efraim Assuriin, lähetti sanan sotaiselle kuninkaalle; mutta tämä ei voinut teitä parantaa, ei tehdä terveeksi teidän paisettanne.¹⁴Sillä minä olen Efraimille kuin leijona, Juudan heimolle kuin nuori jalopeura: minä, minä raatelen, menen ja kannan pois, eikä pelastajaa ole.¹⁵Minä menen takaisin paikoilleni, kunnes he ovat syystänsä kärsineet ja etsivät minun kasvojani: ahdistuksessa he minua etsivät.

6Tulkaa, palatkaamme Herran tykö, sillä hän on raadellut meitä, ja parantaa meidät, hän on lyönyt meitä, ja sitoo meidät.²Hän tekee meidät eläviksi kahden päivän kuluttua, kolmantena päivänä hän meidät herättää, ja me saamme elää hänen edessängsä.³Niin tuntekaamme, pyrikäämme tuntemaan Herra: hänen nousunsa on varma kuin aamurusko, hän tulee meille kuin sade, kuin kevät sade, joka kustuttaa maan.⁴Mitä on minun tehtävä sinulle, Efraim, mitä on minun tehtävä sinulle, Juuda, kun teidän

rakkautenne on kuin aamun pilvi, kuin varhain haihtuva kaste? ⁵Sentähden minä olen antanut heille iskuja profeettain kautta, olen kuolettanut heitä suuni sanoilla. Ja sinun tuomiosi nousevat kuin aamun valo. ⁶Sillä laupeutta minä haluan enkä uhria, ja Jumalan tuntemista enemmän kuin polttouhreja; ⁷mutta he ovat ihmisten tavalla rikkoneet liiton: siinä he ovat olleet minulle uskottomat. ⁸Gilead on pahantekijäin kaupunki, täynnä veren jälkiä. ⁹Ja väijyväisten rosvojen kaltainen on pappien joukko: he murhaavat Sikemin tiellä; ilkitöitä he tekevät. ¹⁰Israelin heimon keskuudessa minä olen nähnyt kauhistuttavia tekoja: siellä on Efraimin haureus, Israel on itsensä saastuttanut. ¹¹Myös sinun varallesi, Juuda, on asetettu elonleikkuu, silloin kun minä käännän kansani kohtalon.

7 Kun minä Israelia parannan, silloin tulevat julki Efraimin rikokset ja Samarian pahuudet; sillä he harjoittavat petosta, varas tunkeutuu sisään, ja rosvojoukko ryöstää ulkona. ²Eivät he ajattele sydämessään, että minä muistan kaiken heidän pahuutensa. Nyt heidän tekonsa piirittävät heidät, ne ovat tulleet minun kasvojeni eteen. ³He ilahuttavat pahuudellansa kuningasta ja valheillansa ruhtinaita. ⁴Kaikki he ovat avionrikkokijia; he ovat kuin leipojan syyttämä uuni: hän jättää tullen kohentamatta taikinan sotkemisesta sen happanemiseen asti. ⁵Meidän kuninkaamme päivänä ovat ruhtinaat sairaina viinin hehkusta. Hän lyökättä pilkkaajain kanssa. ⁶Sillä he ovat juonillaan saattaneet sydämensä kuumaksi kuin uuni; koko yön heidän leipojansa nukkuu, aamulla se palaa kuin liekitsevä tuli. ⁷He ovat kaikki kuumia kuin uuni, he syövät tuomarinsa: kaikki heidän kuninkaansa ovat kaatuneet, ei yksikään niistä ole minua avuksi huutanut. ⁸Efraim sekaantuu kansojen joukkoon. Efraim on tullut leivän kaltaiseksi, jota ei ole käännetty. ⁹Muukalaiset syövät hänen voimansa, mutta ei hän sitä ymmärrä. Hänen hiuksensakin ovat jo harmaiksi käyneet, mutta hän ei ymmärrä. ¹⁰Israelin ylpeys syyttää häntä vasten silmiä, eivätkä he palaja Herran, Jumalansa, tykö, eivät etsi häntä, vaikka kaikki näin on. ¹¹Efraim on tullut kyyhkysen kaltaiseksi, joka on tyhmä ja taitamaton: he huutavat avuksi Egyptiä, he menevät Assuriin. ¹²Juuri kun ovat menossa, minä levitän verkkoni heidän päällensä ja pudotan heidät alas kuin taivaan linnut; minä kuritan heitä, niinkuin on julistettu heidän seurakunnallensa. ¹³Voi heitä, sillä he ovat menneet minua pakoon! Häviö heille, sillä he ovat minusta luopuneet! Minä tahdoin lunastaa heidät, mutta he puhuivat minua vastaan valheita. ¹⁴Eivät he huuda minun puoleeni sydämestänsä, vaan ulovat vuoteissansa. Jyvien ja viinin tähden he kokoontuvat. Minua vastaan he niskoittelevat. ¹⁵Minä olen heitä kurittanut, minä olen vahvistanut heidän käsivartensa, mutta minua vastaan he ovat aikoneet pahaa. ¹⁶He kääntyvät, mutta eivät korkeutta kohti. He ovat kuin pettävä jousi. Heidän ruhtinaitensa pitää kaatumisen miekkaan kieltensä kiukkuisuuden tähden. Tästä he saavat pilkan Egyptin

maassa.

8 Suuhusi pasuna! Kotkan lailla Herran temppeliä vastaan - sillä he ovat rikkoneet minun liittoni, ovat luopuneet minun laistani! ²Minun puoleeni he huutavat: "Minun Jumalani!" - "Me Israel, me tunnemme sinut". ³Israel on hyljännyt hyvän. Vihollinen sitä vainotkoon. ⁴He ovat asettaneet kuninkaita, mutta ei se ole ollut minusta; ovat asettaneet ruhtinaita, mutta minä en ole siitä tiennyt. Hopeansa ja kultansa he ovat tehneet epäjumalikseen, että tulisi hävitys. ⁵Inhottava on sinun vasikkasi, Samaria; minun vihani on syytynyt heitä vastaan. Kuinka kauan? - Eivät he voi päästä rankaisematta. ⁶Sillä Israelista se on tullut: seppä sen on tehnyt, eikä se ole jumala, vaan pirstaleiksi on menevä Samarian vasikka. ⁷Sillä tuulta he kylvävät, ja myrskyä he leikkaavat. Ei se pääse korrelle, laiho ei tuota jauhoja; ja minkä ehkä tuottaa, sen muukalaiset nielevät. ⁸Niety on Israel. He ovat nyt pakanain seassa kelpaamattoman astian arvoiset. ⁹Sillä Assuriin ovat he menneet - villiaasi, joka kulkee yksinänsä. Efraim ostelee lahjoilla rakasteluja. ¹⁰Ostelkoot vain pakanain seassa, minä heidät nyt kokoan, ja he alkavat käydä vähäpätöisiksi ruhtinasten kuninkaan verojen painosta. ¹¹Koska Efraim on rakentanut paljon alttareita tehdäkseen syntiä, ovat alttarit tulleetkin hänelle synniksi. ¹²Kirjoitinpa minä hänelle lakejani vaikka kymmentuhansin, muukalaisina niitä pidetään. ¹³Minun uhri-lahjoikseni he uhraavat lihaa ja syövät. Ei Herra niihin mielisty. Nyt hän muistaa heidän rikoksensa ja rankaisee heidän syntinsä: Egyptiin on heidän palattava. ¹⁴Israel on unhottanut tekijänsä ja rakentanut palatseja, ja Juuda on rakentanut paljon varustettuja kaupunkeja; mutta minä lähetän tullen hänen kaupunkeihinsa, ja se kuluttaa niiden palatsit.

9 Älä iloitse, Israel, älä riemuitse, niinkuin muut kansat, sillä sinä olet haureudessa luopunut Jumalastasi, olet rakastanut portonpalkkoja kaikilla viljan puimatanterilla. ²Puimatanner ja viinikuurna eivät heitä elätä, rypälemehu hänet pettää. ³Eivät he saa asua Herran maassa, vaan Efraimin on palattava Egyptiin, ja Assurissa he syövät saastaista. ⁴Eivät he vuodata viiniä juomauhriksi Herralle, eivätkä heidän teurasuhrinsa hänelle kelpaa. Ne ovat heille kuin murheen leipä: kaikki, jotka sitä syövät, saastuttavat itsensä; sillä heidän leipänsä tulee heidän omaan nälkäänsä, ei tule se Herran temppeliin. ⁵Mitä teette, kun tulee juhla-aika, Herran juhlapäivä? ⁶Sillä katso, heidän on mentävä hävitystä pakoon: Egypti heidät kokoaa, Moof heidät hautaa. Orjantappurat valtaavat heidän hopeakalleutensa, ohdakkeita on oleva heidän majoissansa. ⁷Rangaistuksen päivät tulevat, koston päivät tulevat, Israel saa tuntea sen. Hulluna on oleva profeetta, mielettönnä hengen mies sinun paljojen rikoksiesi ja paljon vainoamisen tähden. ⁸Efraim on väijyjä minun Jumalaani vastaan. Profeetta - hänen kaikilla teillään on pyydystäjän paula, vainoamista on hä-

nen Jumalansa temppelessä. ⁹He ovat syvälle vajonneet turmiontekoon niinkuin Gibeon päivinä. Hän muistaa heidän rikoksensa, rankaisee heidän syntinsä. ¹⁰Niinkuin rypäleet erämaassa minä löysin Israelin; niinkuin varhaisedelmät viikunapuussa, sen alkurunsaudessa, minä näin teidän isäne. He tulivat Baal-Peoriin, vihkiytyivät häpeäjumalalle ja tulivat kauhistaviksi, niinkuin tuo heidän rakastettunsa. ¹¹Efraim - lintuna lentää pois heidän kunniansa: ei synnyttämistä, ei raskautta, ei sikiämistä enää. ¹²Ja vaikka he saisivat lapsensa isoiksi, teen minä heidät lapsettomiksi, niin ettei ihmisiä jää. Voi heitä itseänsäkin, kun minä heistä luovun! ¹³Efraim on, kun minä sitä katson Tyyroon päin, istutettu laidunmaalle; mutta Efraimin täytyy viedä lapsensa surmaajalle. ¹⁴Anna heille, Herra - mitä antaisitkaan? - anna heille hedelmätön kohtu ja kuivettuneet rinnat. ¹⁵Kaikki heidän pahuutensa on Gilgalissa, sillä siellä minä rupesin heitä vihaamaan. Heidän tekojensa pahuuden tähden minä karkoitan heidät temppeleistäni pois. En minä enää heitä rakasta: kaikki heidän ruhtinaansa ovat niskureita. ¹⁶Efraim on hakattu maahan, heidän juurensa on kuivettunut: hedelmää he eivät tee. Ja jos synnyttävätkin, kuoletan minä heidän kohtunsa kalleimmat. ¹⁷Minun Jumalani on hylkäävä heidät, sillä he eivät ole häntä totelleet. He joutuvat pakolaisiksi pakanain sekaan.

10 Israel oli rehevä viiniköynnös, joka teki hedelmiä. Mitä runsaampi sen hedelmä oli, sitä runsaammin se teki alttareita; mitä parempi sen maa oli, sitä parempia patsaita se pystytti. ²Liukas oli heidän sydämensä; nyt he saavat siitä kärsiä: hän särkee heidän alttarinsa, hävittää heidän patsaansa. ³Nyt he saavat sanoa: ”Ei ole meillä kuningasta, sillä me emme ole peljänneet Herraa; ja mitä hyvää kuningas meille tekisi?” ⁴He puheita pitävät, väärin vannovat, liittoja tekevät; mutta tuomio versoo kuin koiruoho pellon vaosta. ⁵Beet-Aavenin vasikkain tähden joutuvat pelkoon Samarian asukkaat. Sillä vasikan tähden vaikeroi sen kansa, ja vasikan tähden sen papit vapisevat, sen kunnian tähden, kun se siltä vaelttaa pois. ⁶Se itsekin viedään Assuriin lahjaksi sotaisalle kuninkaalle. Häpeän saa Efraim, ja häpeään joutuu Israel neuvonpiteistänsä, ⁷Hukassa on Samaria kuninkaineen, on kuin vaahto veden pinnalla. ⁸Aavenin uhrikukkulat, Israelin synti, hävitetään; orjantappuraa ja ohdaketta on kasvava heidän alttareillansa. Ja he sanovat vuorille: ”Peittäkää meidät”, ja kukkuloille: ”Langetkaa meidän päallemme”. ⁹Gibeon päivistä asti sinä olet syntiä tehnyt, Israel. Sinne he ovat asettuneet. Eikö saavuttaisi heitä Gibeassa sota, sota vääryyden miehiä vastaan? ¹⁰Haluni mukaan minä olen heitä kurittava, ja heitä vastaan kokoontuvat kansat, kun minä kytken heidät kiinni heidän kahteen rikokseensa. ¹¹Efraim on lehmä, joka on totutettu mielellänsä puimaan, mutta minä käyn käsiksi hänen kauniiseen kaulaansa. Minä valjastan Efraimin: Juuda saa kyntää, Jaakob äestää. ¹²Kylväkää itsellenne vanhurskauden kylvö, niin saatte leikata laupeuden leikkuun.

Raivatkaa itsellenne uudispelto, silloin kun on aika etsiä Herraa, kunnes hän tulee ja antaa sataa, teille vanhurskautta. ¹³Te olette kyntäneet jumalattomuutta, leikanneet vääryyttä ja syöneet valheen hedelmää; sillä sinä olet luottanut omaan tiehesi, sankariesi paljouteen. ¹⁴On nouseva pauhina sinun kansojesi kesken, ja kaikki sinun linnoitukseksi hävitetään, niinkuin Salman hävitti Beet-Arbelin sodan päivänä: äiti ruhjotaan lastensa päälle. ¹⁵Tämän tekee teille Beetel teidän ylenpalttisen pahuutenne tähden: aamunkoitossa Israelin kuningas tuhotaan.

11 Kun Israel oli nuori, rakastin minä sitä, ja Egyptistä minä kutsuin poikani. ²Aina kun kutsujat heitä kutsuivat, he menivät pois heidän kasvojensa edestä, uhrasivat baaleille ja polttivat uhreja epäjumalille. ³Minä opetin Efraimin kävelemään. - Hän otti heidät käsivarsillensa. - Mutta he eivät ymmärtäneet, että minä heidät paransin. ⁴Ihmissiteillä minä heitä vedin, rakkauden köysillä; minä ikäänkuin nostin ikeen heidän leukapieliltänsä, kumarruin heidän puoleensa ja syötin. ⁵Eivätkö he joutuisi jälleen Egyptin maahan, eikö Assur tulisi heille kuninkaaksi, koska he eivät ole tahtoneet kääntyä? ⁶Miekka on riehuva hänen kaupungeissansa, on hävittävä hänen salpansa, on syövä syötävänsä, heidän neuvonpiteittänsä takia. ⁷Minun kansallani on halu kääntyä minusta pois; ja kun sitä kutsutaan korkeutta kohti, ei kenkään heistä ylenny. ⁸Kuinka minä jättäisin sinut, Efraim, heittäisin sinut, Israel? Kuinka jättäisin sinut niinkuin Adman, tekisin sinulle niinkuin Seboimille? Minun sydämeni kääntyy, minun säälini herää. ⁹En minä pane täytäntöön vihani hehkua, en enää hävitä Efraimia. Sillä minä olen Jumala enkä ihminen, olen Pyhä sinun keskelläsi; en tule minä vihan tuimudessa. ¹⁰Ja he vaeltavat Herran jäljessä. Hän ärjyy kuin leijona - niin, hän ärjyy, ja vavisten tulevat lapset mereltä päin. ¹¹Vavisten he tulevat Egyptistä kuin linnut, Assurin maasta kuin kyyhkyset, ja minä saatan heidät asumaan kodeissansa, sanoo Herra.

12 Efraim on ympäröinyt minut valheella ja Israelin huone vilpillä. Juuda juoksee yhä valtoimena, välittämättä Jumalasta, Pyhästä, Totisesta. ²Efraim tavoittelee tuulta, ajaa takaa itätuulta ja kartuttaa kaiken aikaa valhetta ja hävitystä; tehdään liittoja Assurin kanssa, ja viedään öljyä Egyptiin. ³Mutta Herralla on oikeudenkäynti Juudan kanssa, ja hän tahtoo rangaista Jaakobia sen teitten mukaan, hän on kostava sille sen tekojen mukaan. ⁴Äidin kohdussa tämä petti veljensä, ja miehuutensa voimassa hän taisteli Jumalan kanssa. ⁵Hän taisteli enkelin kanssa ja voitti, hän itki ja rukoili tätä. Beetelissä tämä löysi hänet ja puhui siellä meidän kanssamme. ⁶Herra, Jumala Sebaot - Herra on hänen nimensä. ⁷Ja sinä - käänny Jumalasi tykö, noudata laupeutta ja oikeutta ja pane alati toivosi Jumalaasi. ⁸Kanaan - hänen kädessänsä on petollinen vaaka, halusta hän tekee vääryyttä. ⁹Efraim sanoo: ”Olenpas ri-

kastunut, olen saanut itselleni omaisuutta; ei mikään minun työansioni tuota minulle syyllisyyttä, joka olisi syntiä”.¹⁰Mutta minä, joka olen Herra, sinun Jumalasi, hamasta Egyptin maasta lähtien, minä saatan vielä sinut asumaan teltoissa niinkuin juhlapäivinä.¹¹Minä olen puhunut profeetoille, olen antanut paljon näkyjä ja puhunut vertauksia profeettain kautta.¹²Jos Gilead on pelkkää petosta ollutkin, niin he pelkäksi turhuudeksi tulevatkin. Gilgalissa on uhrattu härkiä, niinpä tuleekin heidän alttareistansa kuin kiviröykkiötä, joita on pellon vaolla.¹³Jaakob pakeni Aramin kedoille, ja Israel palveli naisen tähden, naisen tähden hän paimensi.¹⁴Mutta profeetan kautta vei Herra Israelin Egyptistä pois, ja profetta sitä paimensi.¹⁵Efraim nosti katkeran mielikarvouden. Hänen Herransa on heittävä hänen verivelkansa hänen päällensä ja kääntävä hänen häpäisevän menonsa häneen itseensä.

13Milloin Efraim puhui, syntyi kauhu: korkealle kohosi hän Israelissa. Mutta hän joutui synnalaiseksi Baalin takia, ja hän kuoli.²Nyt he jatkavat synnintekoa, tekevät itselleen valettuja kuvia hopeastansa, epäjumalankuvia ymmärryksensä mukaan, taitoniekkein tekemiä kaikki tyynni. Niille he puhuvat; ihmisiä teurastavat, vasikoita suutelevat.³Sentähden he ovat kuin aamupilvi, kuin kaste, joka varhain haihtuu, kuin akanat, jotka puimatantereelta lentävät, kuin savu, joka häipyä ikkunasta.⁴Mutta minä olen Herra, sinun Jumalasi, hamasta Egyptin maasta lähtien; muuta Jumalaa sinä et tunne kuin minut, eikä ole muuta auttajaa kuin minä.⁵Minä tunsin sinut erämaassa, kuivassa maassa.⁶Sen mukaan kuin heidän laitumensa olivat, he kylläisiksi tulivat. He tulivat kylläisiksi, ja heidän sydämensä tuli ylpeäksi; sentähden he unhottivat minut.⁷Niin minusta tuli heille ikäänkuin leijona, niinkuin pantteri tien ohessa minä heitä väijyin.⁸Minä käyn heidän kimppuunsa kuin karhu, jolta on riistetty poikaset, revin heidän sydänkalvonsa ja syön heidät siinä paikassa kuin naarasleijona. Metsän pedot raatelevat heidät.⁹Se on sinun turmiosi, Israel, että olet minua vastaan, joka olen sinun apusi.¹⁰Missä on nyt sinun kuninkaasi, että hän auttaisi sinua kaikissa kaupungeissasi, ja sinun tuomariasi, joista olet sanonut: ”Anna minulle kuningas ja ruhtinaat”?¹¹Kuninkaan minä annan sinulle vihassani ja otan pois kiivastuksessani.¹²Efraimin rikos on sidottu kokoon, talteen on pantu hänen syntinsä.¹³Hänelle tulee synnyttäjän tuskat. Hän on älytön lapsi, sillä hän ei aikansa tule esiin kohdusta.¹⁴Tuonelan kädestä minä heidät päästän, kuolemasta minä heidät lunastan. Missä on sinun ruttoasi, kuolema, missä sinun surmasi, tuonela? Katumus on peitetty minun silmiltäni.¹⁵Vaikka hän veljien seassa on hedelmöitseväinen, on itätuuli tuleva, on nouseva Herran tuuli erämaasta, ja hänen kaivonsa kuivuu, ja hänen lähteensä ehtyy: se on ryöstävä hänen aarteensa, kaikki hänen kallisarvoiset kalunsa.

14Samaria joutuu syystänsä kärsimään, koska se on niskeitellut Jumalaansa vastaan: he kaatuvat miekkaan, heidän pienet lapsensa ruhjotaan, ja heidän raskaat vaimonsa halkaistaan.²Palaja Israel, Herran, sinun Jumalasi tykö, sillä sinä olet kompastunut rikoksiisi.³Ottakaa mukaanne sanoja ja palatkaa Herran tykö ja sanokaa hänelle: ”Anna anteeksi kaikki rikokset, ota armoihisi, niin me tuomme sinulle uhrimulleiksi huultemme uhrin.”⁴Assur ei ole meitä auttava, hevosilla emme tahdo ratsastaa, emmekä enää sano kättemme teoille: ’Meidän jumalamme’; sillä sinussa saa orpo armon.”⁵Minä parannan teidän luopumuksenne, omasta halustani minä teitä rakastan; sillä minun vihani on kääntynyt hänestä pois.⁶Minä olen oleva Israelille kuin kaste, se on kukoistava kuin lilja ja juurtuva syvälle kuin Libanon.⁷Sen vesat leviävät, sen kauneus on oleva kuin öljypuun ja sen tuoksu kuin Libanonin.⁸Sen varjossa asuvaiset kasvattavat jälleen viljaa ja kukoistavat kuin viiniköynnös. Sen maine on oleva kuin Libanonin viinin.⁹Efraim! Mitä on minulla enää tekemistä epäjumalien kanssa? Minä kuulen häntä, minä katson hänen puoleensa, minä, joka olen kuin viheriöitsevä kypressi: minusta on sinun hedelmäsi.¹⁰Kuka on viisas ja ymmärtää nämä? Kuka taitava ja käsittää nämä? Sillä Herran tiet ovat suorat: vanhurskaat niillä vaeltavat, mutta luopiot niillä kompastuvat.

Joelin

1Herran sana, joka tuli Joelille, Petuelin pojalle. **2**Kuulkaa tämä, te vanhimmat, ja ottakaa korviinne, kaikki maan asukkaat. Onko tällaista tapahtunut teidän päivinänne taikka teidän isienne päivinä? **3**Kertokaa tämä lapsillenne, ja teidän lapsenne kertokoot sen lapsillensa ja heidän lapsensa tulevalle polvelle: **4**Mitä kalvajasirkalta jäi, sen söi heinäsiirkka. Ja mitä heinäsiirkalta jäi, sen söi syöjäsiirkka. Ja mitä syöjäsiirkalta jäi, sen söi tuhosiirkka. **5**Herätkää, te juopuneet, ja itkekää, valittakaa, kaikki viininjuojat, rypälemehun tähden, sillä se on otettu pois teidän suustanne. **6**Sillä minun maahani on hyökännyt kansa, väkevä ja epälukenen. Sen hampaat ovat leijonan hampaat, ja sillä on naarasleijonan leukaluut. **7**Se on raastanut minun viiniköynnökseni ja katkonut minun viikunapuuni, on ne paljaksi kuorinut ja karsinut; niiden oksat ovat valjenneet. **8**Valita niinkuin neitsyt, joka on vyöttäytynyt säkkiin nuoruutensa yljän tähden. **9**Pois on otettu ruokauhri ja juomauhri Herran huoneesta. Papit, jotka toimittavat Herran palvelusta, murehtivat. **10**Hävitetty on pelto, maa murehtii; sillä vilja on hävitetty, viinistä on tullut kato, öljy on kuivunut. **11**Peltomiehet ovat joutuneet häpeään, viinitarhurit valittavat nisun ja ohran tähden, sillä mennyt on pellon sato. **12**Viiniköynnöstä on kohdannut kato, viikunapuu on kuivunut, granaattipuu ja myös palmu ja omenapuu; kaikki kedon puut ovat kuivettuneet. Niin, häpeään on joutunut ilo, ihmislasten joukosta pois. **13**Vyöttäytykää säkkiin, pitäkää valittajaiset, te papit; valittakaa, te jotka toimitatte palvelusta alttarilla. Käykää sisälle, viettäkää yö säkkeihin puettuina, te jotka toimitatte minun Jumalani palvelusta. Sillä poissa on teidän Jumalanne huoneesta ruokauhri ja juomauhri. **14**Kuuluttakaa pyhä paasto, kutsukaa koolle juhla kokous, kootkaa vanhimmat ja kaikki maan asukkaat Herran, teidän Jumalanne, huoneeseen ja huutakaa Herran puoleen. **15**Voi sitä päivää! Sillä lähellä on Herran päivä, ja se tulee niinkuin hävitys Kaikkivaltiaalta. **16**Eikö ole otettu meiltä ruoka silmäimme edestä sekä meidän Jumalamme huoneesta ilo ja riemu? **17**Surkastuneet ovat siemenjyvät multiansa alla, varastohuoneet autiot, aitat puretut, kun viljasta on kato. **18**Kuinka huokaa karja, kuinka hädisään ovat raavaslaumat, sillä ei ole niillä laidunta! Myös lammaslaumat joutuvat perikatoon. **19**Sinua, Herra, minä huudan, sillä tuli on kuluttanut erämaan laitumet ja lie-

ki polttanut kaikki kedon puut. **20**Metsän eläimetkin sinua ikävöivät, sillä vesipurot ovat kuivuneet ja tuli on kuluttanut erämaan laitumet.

2Puhaltakaa pasunaan Siionissa, toitottakaa torvia minun pyhällä vuorellani. Jokainen maan asukas on vapiseva, sillä Herran päivä tulee. Niin, se on lähellä: **2**pimeyden ja synkeyden päivä, pilvien ja pilkkopimeän päivä. Vuorille levinneenä niinkuin aamurusko on lukuisa ja väkevä kansa, jonka vertaista ei ole ollut ikiajoista asti eikä tämän jälkeen enää tule, tulevaisten polvien vuosiin saakka. **3**Sen edellä käy kuluttava tuli, sen jäljissä polttava liekki. Niinkuin Eedenin puutarha on maa sen edessä, sen jäljissä on autio erämaa, eikä jää ketään, joka olisi siltä pelastunut. **4**Ne ovat näöltänsä kuin hevoset, ja niinkuin ratsut ne juoksevat. **5**Ryskyen kuin sotavaunut ne hyppivät vuorten huipuilla, räiskyen kuin tulen liekki, joka kuluttaa oljet; ne ovat kuin väkevä kansa, sotarintaan asettunut. **6**Niitten edessä kansat vapisevat, kaikki kasvot kalpenevat. **7**Ne juoksevat kuin sankarit, kuin soturit ne nousevat muurille. Jokainen kulkee tietänsä suoraan, ei mutkittele polullansa. **8**Toinen ei syys toistansa: jokainen kulkee omaa suuntaansa. Heittoaseitten välitse ne syöksyvät pysähtymättä. **9**Kaupunkiin ne hyökkäävät, ryntäävät muurille, nousevat taloihin, tulevat ikkunoista sisään kuin varas. **10**Niitten edessä maa vapisee, ja taivaat järkkyvät; aurinko ja kuu käyvät mustiksi, ja tähdet kadottavat valonsa. **11**Ja Herra antaa äänensä jylistä sotajoukkonsa edellä, sillä ylen lukuisa on hänen väkensä, sillä väkevä on hänen käskynsä täyttävä, sillä suuri on Herran päivä ja sangen peljättävä; kuka voi sitä kestää? **12**Mutta vielä nytkin, sanoo Herra, kääntykää minun tyköni kaikesta sydämestänne, paastoten, itkien ja valittaen. **13**Reväiskää rikki sydämenne, älkää vaatteitanne, ja kääntykää Herran, teidän Jumalanne, tykö; sillä hän on armahtavainen ja laupias, pitkämielinen ja armosta rikas, ja hän katuu pahaa. **14**Ehkä hän vielä katuu ja jättää jälkeensä siunauksen: ruokauhrin ja juomauhrin Herralle, teidän Jumalallenne. **15**Puhaltakaa pasunaan Siionissa, kuuluttakaa pyhä paasto, kutsukaa koolle juhla kokous. **16**Kootkaa kansa, pitäkää pyhä seurakuntakokous, kerätkää vanhukset, kootkaa lapset ja rintoja imeväiset; lähteköön ylkä huoneestansa ja morsian kammioistansa. **17**Eteisen ja alttarin välillä itkekööt papit, jotka toimittavat Herran palvelusta,

ja sanokoot: ”Säästä, Herra, kansaasi äläkä anna perintö-osaasi häväistäväksi, pakanain pilkattavaksi. Miksi pitäisi sanottaman kansain seassa: ’Missä on heidän Jumalansa?’”¹⁸Niin Herra kiivaili maansa puolesta ja sääli kansaansa.¹⁹Ja Herra vastasi ja sanoi kansalleen: Katso, minä lähetän teille viljaa, viiniä ja öljyä, niin että te tulette niistä ravituiksi. Enkä minä anna enää häväistä teitä pakanain seassa.²⁰Ja mikä pohjoisesta tulee, sen minä karkoitan teistä kauas ja syöksen sen kuivaan ja autioon maahan, sen alkupään Idänmereen ja sen loppupään Länsimereen. Ja siitä nousee löyhkä, nousee katku. Sillä suuria se on yrittänyt.²¹Älä pelkää, maa. Iloitse ja riemuitse, sillä Herra on tehnyt suuria.²²Älkää peljätkö, metsän eläimet, sillä erämaan laitumet viheriövät, sillä puu kantaa hedelmänsä, viikunapuun ja viiniköynnös antavat voimansa.²³Ja te, Siionin lapset, iloitkaa ja riemuitkaa Herrassa, teidän Jumalassanne, sillä hän antaa teille syyssateen, vanhurskauden mukaan, vuodattaa teille sateen, syyssateen ja kevätsateen, niinkuin entisaikaan.²⁴Ja puimatantereet tulevat jyviä täyteen, ja kuurna-altaat pursuvat viiniä ja öljyä.²⁵Ja minä korvaan teille ne vuodentulot, jotka heinäsiirikka, syöjäsiirikka, tuho-siirikka ja kalvajasirikka söivät, minun suuri sotajoukkoni, jonka minä lähetin teitä vastaan.²⁶Ja te syötte kyllälty ja tulette ravituiksi ja kiitätte Herran, teidän Jumalanne, nimeä, hänen, joka on tehnyt ihmeitä teitä kohtaan. Eikä minun kansani joudu häpeään, iankaikkisesti.²⁷Ja te tulette tietämään, että Israelin keskellä olen minä. Ja minä olen Herra, teidän Jumalanne, eikä toista ole. Eikä minun kansani joudu häpeään, iankaikkisesti.²⁸Näitten jälkeen minä olen vuodattava Henkeni kaiken lihan päälle, ja teidän poikanne ja tyttärensä ennustavat, vanhuksenne unia uneksuvat, nuorukaisenne näkyjä näkevät.²⁹Ja myös palvelijain ja palvelijattarien päälle minä niinä päivinä vuodatan Henkeni.³⁰Minä annan näkyä ihmeitä taivaalla ja maassa: verta ja tulta ja savupatsaita;³¹aurinko muuttuu pimeydeksi ja kuu vereksi, ennenkuin Herran päivä tulee, se suuri ja peljättävä.³²Ja jokainen, joka huutaa avuksi Herran nimeä, pelastuu. Sillä Siionin vuorella ja Jerusalemissa ovat pelastuneet, niinkuin Herra on sanonut; ja pakoonpäässeitten joukossa ovat ne, jotka Herra kutsuu.

3Sillä katso, niinä päivinä ja siihen aikaan, kun minä käännän Juudan ja Jerusalemin kohtalon,²minä kokoan kaikki pakanakansat, vien ne alas Joosafatin laaksoon ja käyn siellä oikeutta niitten kanssa kansani ja perintöosani, Israelin, tähden. Sillä he ovat hajottaneet sen pakanakansain sekaan, ovat jakaneet minun maani³ja heittäneet minun kansastani arpaa; ovat antaneet pojan porttoa vastaan sekä myyneet tytön viinistä, jonka ovat juoneet.⁴Mitä on teillä sanomista minulle, teilläkin, Tyyro ja Siidon ja kaikki filistealaisten alueet? Tahdotteko te kostaa minulle, mitä minä olen tehnyt, vai itse tehdä minulle jotakin? Nopeasti, kiiruusti minä annan koston kohdata teidän päätänne siitä, mitä olette tehneet,⁵te, jotka olette ottaneet minun

hopeani ja kultani, vieneet minun ihanat kalleuteni temppeleihinne⁶sekä myyneet Juudan ja Jerusalemin lapsia jaa-vanilaisille, poistaaksenne heidät kauas omalta maaltansa.⁷Katso, minä herätän heidät liikkeelle siitä paikasta, johon te olette heidät myyneet, ja annan koston teostanne kohdata teidän päätänne:⁸minä myyn teidän poikianne ja tyttärenne Juudan poikien käsiin, ja he myyvät ne sabalaisille, kaukaiselle kansalle. Sillä Herra on puhunut.⁹Julistakaa tämä pakanakansain seassa, alkakaa pyhä sota, innostakaa sankareita, lähestykööt, hyökätkööt kaikki soturit.¹⁰Takokaa vantaanne miekoiksi ja vesurinne keihäiksi. Sanokoon heikko: ”Minä olen sankari”.¹¹Käykää avuksi, tulkaa, kaikki kansakunnat joka taholta. He koontuvat sinne. Anna, Herra, sankariesi astua sinne alas.¹²Lähtekööt liikkeelle, hyökätkööt kansakunnat Joosafatin laaksoon; sillä siellä hän istuu tuomitsemassa kaikkia pakanakansoja, joka taholta tulleita.¹³Lähetäkää sirppi, sillä sato on kypsynyt. Tulkaa polkemaan, sillä kuurna on täynnä ja kuurna-altaat pursuvat ylitse; sillä heidän pahuutensa on suuri.¹⁴Meluavia joukkoja, meluavia joukkoja ratkaisulaaksossa! Sillä lähellä on Herran päivä ratkaisulaaksossa.¹⁵Aurinko ja kuu käyvät mustiksi, ja tähdet kadottavat valonsa.¹⁶Herra ärjyy Siionista ja antaa äänensä kuulua Jerusalemissa, ja taivaat ja maa järkkyvät; mutta Herra on kansansa suoja, Israelin lasten turva.¹⁷Ja te tulette tietämään, että minä olen Herra, teidän Jumalanne, joka asun Siionissa, pyhällä vuorellani. Ja Jerusalemin on oleva pyhä, ja vieraat eivät enää kulje sen läpi.¹⁸Sinä päivänä vuoret tiukkuvat rypälemehua, ja kukkulat vuotavat maitoa; kaikissa Juudan puronotkoissa virtaa vettä, ja Herran huoneesta juoksee lähde, ja se kastelee Akasialaakson.¹⁹Egypti tulee autioksi, ja Edom tulee autioksi erämaaksi väkivallan tähden, jota ne ovat tehneet Juudan lapsille, kun ovat vuodattaneet viatonta verta heidän maassansa.²⁰Mutta Juuda on oleva asuttu iankaikkisesti ja Jerusalemin polvesta polveen.²¹Ja minä julistan heidät puhtaiksi verivelasta, josta en ole heitä puhtaiksi julistanut. Ja Herra on asuva Siionissa.

Aamoksen

1Aamoksen sanat, hänen, jolla oli lammaislaumoja Tekoassa; mitä hän näyssä näki Israelista Ussian, Juudan kuninkaan, päivinä ja Jerobeamin, Jooaan pojan, Israelin kuninkaan, päivinä, kaksi vuotta ennen maanjäristystä. ²Ja hän sanoi: Herra ärjyy Siionista, hän jylisee Jerusalemita, ja paimenten laitumet lakastuvat, ja Karmelin laki kuivuu. ³Näin sanoo Herra: Damaskon kolmen rikoksen, neljän rikoksen tähden minun päätökseni on peruuttamaton. Koska he ovat puineet Gileadin rautaisilla puimaäkeillä, ⁴sentähden minä lähetän tulen Hasaelin linnaa vastaan, ja se kuluttaa Benhadadin palatsit. ⁵Minä särjen Damaskon salvat, ja minä hävitän Bikat-Aavenin asukkaat ja Beet-Edenin valtikanpitäjät, ja Aramin kansa viedään pakkosiirtolaisuuteen Kiiriin, sanoo Herra. ⁶Näin sanoo Herra: Gassan kolmen rikoksen, neljän rikoksen tähden minun päätökseni on peruuttamaton. Koska he ovat vieneet pakkosiirtolaisuuteen ja luovuttaneet Edomille kaiken väen, ⁷sentähden minä lähetän tulen Gassan muuria vastaan, ja se kuluttaa sen palatsit. ⁸Minä hävitän Asdodin asukkaat ja Askelonin valtikanpitäjät, ja minä käännän käteni Ekronia vastaan, ja filistealaisten tähteet hukkuvat, sanoo Herra, Herra. ⁹Näin sanoo Herra: Tyyron kolmen rikoksen, neljän rikoksen tähden minun päätökseni on peruuttamaton. Koska he ovat luovuttaneet kaiken väen pakkosiirtolaisina Edomille eivätkä ole muistaneet veljesliittoa, ¹⁰sentähden minä lähetän tulen Tyyron muuria vastaan, ja se kuluttaa sen palatsit. ¹¹Näin sanoo Herra: Edomin kolmen rikoksen, neljän rikoksen tähden minun päätökseni on peruuttamaton. Koska se on vainonnut miekalla veljeänsä ja tukahduttanut kaiken armahtavaisuuden ja pitänyt ikuista vihaa ja säilyttänyt kiukkunsa ainaisesti, ¹²sentähden minä lähetän tulen Teemania vastaan, ja se kuluttaa Bosran palatsit. ¹³Näin sanoo Herra: Ammonilaisten kolmen rikoksen, neljän rikoksen tähden minun päätökseni on peruuttamaton. Koska he ovat halkaisseet Gileadin raskaat vaimot, laajentaakseen aluettansa, ¹⁴sentähden minä sytytän tulen Rabban muuria vastaan, ja se kuluttaa sen palatsit, sotahuudon kaikuessa sodan päivänä, myrskyn pauhatessa rajuilman päivänä. ¹⁵Ja heidän kuninkaansa vaeltaa pakkosiirtolaisuuteen, hän ja hänen ruhtinaansa kaikki tyynni, sanoo Herra.

2Näin sanoo Herra: Mooabin kolmen rikoksen, neljän

rikoksen tähden minun päätökseni on peruuttamaton. Koska se on polttanut Edomin kuninkaan luut kalkiksi, ²sentähden minä lähetän tulen Mooabia vastaan, ja se kuluttaa Kerijotin palatsit. Ja Mooab kuolee sodan melskeessä, sotahuudon ja pasunan pauhinassa. ³Ja minä hävitän tuomarin sen keskeltä, ja kaikki sen päämiehet minä tapan yhdessä sen kanssa, sanoo Herra. ⁴Näin sanoo Herra: Juudan kolmen rikoksen, neljän rikoksen tähden minun päätökseni on peruuttamaton. Koska he ovat hyljänneet Herran lain eivätkä ole pitäneet hänen käskyjensä, vaan heidän valhejumalansa, joiden perässä jo heidän isänsä kulkivat, ovat heidät viettäneet, ⁵sentähden minä lähetän tulen Juudaa vastaan, ja se kuluttaa Jerusalemin palatsit. ⁶Näin sanoo Herra: Israelin kolmen rikoksen, neljän rikoksen tähden minun päätökseni on peruuttamaton. Sillä he myyvät hurskaan rahasta ja köyhän kenkäparista, ⁷polkevat maan tomuun vaivaisten pään ja vääntävät mutkaiseksi nöyrien tien. Ja poika ja isä käyvät saman naisen pariin häväisten minun pyhän nimeni. ⁸He loikovat pantiksi otetuilla vaatteilla jokaisen alttarin ääressä ja juovat sakotettujen viiniä jumalansa huoneessa. ⁹Ja kuitenkin minä hävitin heidän edestänsä amorilaiset, jotka olivat korkeakasvuiset kuin setrit ja vahvat kuin tammet, ja minä hävitin niiden hedelmän ylhäältä ja niiden juuret alhaalta. ¹⁰Ja minä johdatin teidät Egyptin maasta ja kuljetin teitä erämaassa neljäkymmentä vuotta, että saisitte ottaa omaksenne amorilaisten maan. ¹¹Ja minä herätin teidän pojistanne profeettoja ja nuorukaisistanne nasiireja. Vai eikö niin ole, te israelilaiset? sanoo Herra. ¹²Mutta te juotitte nasiireille viiniä, ja profeettoja te kielsitte sanoen: ”Älkää ennustako”. ¹³Katso, minä rusennan teidät alallenne, niinkuin täyteen kuormattu puimajyrä rusentaa lyhteet. ¹⁴Silloin nopeakaan ei pääse pakoon, ei väkevällä ole apua voimaantaan, eikä sankari pelasta henkeänsä; ¹⁵jousimies ei kestä paikallansa, nopeajalkainen ei pelastu, eikä ratsumies pelasta henkeänsä. ¹⁶Ja sankareista rohkein pakenee alasti sinä päivänä, sanoo Herra.

3Kuulkaa tämä sana, jonka Herra on puhunut teitä vastaan, te israelilaiset, koko sitä sukukuntaa vastaan, jonka minä olen johdattanut Egyptin maasta, sanoen: ²Ainoastaan teidät minä olen valinnut kaikista maan sukukunnista; sentähden minä kostan teille kaikki teidän pahat tekonne.

³Kulkeeko kaksi yhdessä, elleivät ole keskenänsä sopineet?
⁴Ärjyykö leijona metsässä, ellei sillä ole raadeltavaa? Kiljuuko nuori leijona luolastansa, ellei se ole saalista saanut?
⁵Käykö lintu maassa paulaan, ellei sen varalle ole pyydystä pantu? Nouseeko paula maasta saaliin siihen tarttumatta?
⁶Puhalletaanko pasunaan kaupungissa, niin ettei kansa peljästy? Tahi tapahtuuko kaupungissa onnettomuutta, jota ei Herra ole tuottanut?
⁷Sillä ei Herra, Herra, tee mitään ilmoittamatta salaisuuttaan palvelijoilleen profetoille.
⁸Leijona ärjyy: kuka ei pelkäisi? Herra, Herra puhuu: kuka ei ennustaisi?
⁹Julistakaa Asdodin palatseille ja Egyptin maan palatseille ja sanokaa: Kokootukaa Samarian vuorille ja katsokaa, mikä suuri meteli on sen keskellä ja mikä sorto sen sisällä.
¹⁰He eivät ymmärrä tehdä sitä, mikä oikein on, sanoo Herra; he kokoovat väkivaltaa ja sortoa palatseihinsa.
¹¹Sentähden, näin sanoo Herra, Herra: Vihollinen on oleva kaikkialla maassa, ja hän kukistaa sinun linnoituksesi, ja sinun palatsisi ryöstetään.
¹²Näin sanoo Herra: Niinkuin paimen saa pelastetuksi leijonan kidasta pari sääriluuta tai kappaleen korvaa, niin pelastuu israelilaisiakin, niitä, jotka istuvat Samariassa sohvankulmassa ja kirjosilkkisellä leposijalla.
¹³Kuulkaa ja todistakaa Jaakobin heimoa vastaan, sanoo Herra, Herra, Jumala Sebaot:
¹⁴Sinä päivänä, jona minä kostan Israelille hänen rikoksensa, minä kostan myös Beetelin alttareille, niin että alttarinsarvet hakataan irti ja putoavat maahan.
¹⁵Ja minä sorran maahan talvihuoneen ja kesähuoneen, ja norsunluuhuoneet kukistuvat, ja paljoista huoneista tulee loppu, sanoo Herra.

⁴Kuulkaa tämä sana, te Baasanin lehmät, jotka olette Samarian vuorella, jotka sorrhate vaivaisia ja runtelette köyhiä, jotka sanotte herroillenne: ”Tuokaa meille juomista”.
²Herra, Herra on vannonut pyhyytensä kautta: Totisesti, katso, päivät tulevat teille, jolloin teidät temmataan ylös koukuilla ja viimeisetkin teistä kalaongilla.
³Ja muurin halkeamista te lähdette ulos, kukin suorinta tietä, ja teidät heitetään Harmoniin päin, sanoo Herra.
⁴Menkää Beeteliin ja tehkää syntiä, ja Gilgaliin ja tehkää vielä enemmän syntiä; tuokaa aamulla teurasuhrinne, kolmantena päivänä kymmenyksenne.
⁵Uhratkaa hapanta kiitosuhriksi, kuuluttakaa, julistakaa vapaaehtoisia lahjoja, sillä niinhän te haluatte, te israelilaiset, sanoo Herra, Herra.
⁶Minä kyllä tein teidän hampaanne joutilaiksi kaikissa teidän kaupungeissanne ja tuotin leivän puutteen kaikkiin teidän paikkakuntiinne. Mutta te ette kääntyneet minun tyköni, sanoo Herra.
⁷Minä pidätin teiltä sateen, kun vielä oli kolme kuukautta elonkorjuuseen. Minä annoin sataa toiselle kaupungille, mutta toiselle kaupungille en antanut sataa; toinen pelto sai sadetta, ja toinen, jolle ei satanut, kuivui.
⁸Ja niin kaksi, kolme kaupunkia hoippui yhteen kaupunkiin vettä juomaan, saamatta kyllyyteen. Mutta te ette kääntyneet minun tyköni, sanoo Herra.
⁹Minä rankaisin teitä nokitähkillä ja viljanruosteella; teidän monet puutarhanne,

viinimäkenne, viikunapuunne ja öljypuunne söi kalvajasirka. Mutta te ette kääntyneet minun tyköni, sanoo Herra.
¹⁰Minä lähetin teihin ruton niinkuin Egyptiin; minä tapoin miekalla teidän nuoret miehenne, ja teidän ratsunne otettiin saaliiksi; ja minä annoin löyhkän teidän leireistänne nousta teidän sieramiinne. Mutta te ette kääntyneet minun tyköni, sanoo Herra.
¹¹Minä panin toimeen hävityksen teidän seassanne, niinkuin Jumala hävitti Sodomian ja Gomorran, ja te olitte kuin tulesta temmattu kekäle. Mutta te ette kääntyneet minun tyköni, sanoo Herra.
¹²Sentähden minä teen sinulle, Israel, näin. Koska minä tämän sinulle teen, niin valmistaudu, Israel, kohtaamaan Jumalaasi.
¹³Sillä katso: hän on se, joka on tehnyt vuoret ja luonut tuulen, joka ilmoittaa ihmiselle, mikä hänen aivoituksensa on, joka tekee aamuruskon ja pimeyden ja joka kulkee maan kukkulain ylitse - Herra, Jumala Sebaot, on hänen nimensä.

⁵Kuulkaa tämä Herran sana, itkuvirsi, jonka minä virittän teistä, te Israelin heimo.
²Kaatonut on neitsyt Israel eikä enää nouse; hän viruu kaadettuna maassansa, eikä ole, kuka hänet nostaisi.
³Sillä näin sanoo Herra, Herra: Kaupunkiin, josta ennen lähti tuhat, jää jäljelle sata; ja josta lähti sata, siihen jää kymmenen jäljelle, Israelin heimo.
⁴Sillä näin sanoo Herra Israelin heimolle: Etsikää minua, niin te saatte elää.
⁵Älkää etsikö Beeteliä, älkää menkö Gilgaliin älkääkä vaeltako Beersebaan. Sillä Gilgal vietään pakkosiirtolaisuuteen, ja Beetel joutuu tuhon omaksi.
⁶Etsikää Herraa, niin te saatte elää, ettei hän tulena tunkeutuisi Joosefin huoneeseen ja kuluttaisi sitä eikä olisi sammuttajaa Beetelillä -
⁷te, jotka muutatte oikeuden koiruohoksi ja vanhurskauden maahan kukistatte.
⁸Hän, joka on tehnyt Otavan ja Kalevanmiekan ja muuttaa synkeyden aamuksi ja pimentää päivän yöksi ja kutsuu kokoon meren vedet ja vuodattaa ne maan pinnalle - Herra on hänen nimensä,
⁹hänen, joka äkisti tuottaa väkevälle hävityksen, ja niin tulee hävitys linnoitukseen.
¹⁰He vihaavat sitä, joka portissa oikeutta puoltaa, ja totuuden puhuja on heille kauhistus.
¹¹Sentähden, koska te poljette vaivaista ja otatte häneltä viljaveroa, niin vaikka te rakennatte taloja hakatusta kivistä, te ette niissä asu; vaikka te istutatte ihania viinitarhoja, te ette niistä viiniä juo.
¹²Sillä minä tiedän, että teidän rikoksenne ovat monet ja teidän syntinne raskaat: te vainoatte vanhurskasta ja otatte lahjuksia ja väännätte vääräksi portissa köyhäin asian.
¹³Sentähden ymmärtäväinen vaikenee tänä aikana, sillä se on paha aika.
¹⁴Etsikää hyvää, älkääkä pahaa, että te eläisitte. Silloin Herra, Jumala Sebaot, on oleva teidän kanssanne, niinkuin te sanotte.
¹⁵Vihatkaa pahaa ja rakastakaa hyvää ja saattakaa oikeus voimaan portissa: ehkäpä Herra, Jumala Sebaot, armahdattaa Joosefin jäännöstä.
¹⁶Sillä näin sanoo Herra, Jumala Sebaot, Herra: Kaikilla toreilla on valitus, kaikilla kaduilla sanotaan: ”Voi! Voi!” Peltomiehiä kutsutaan surun viettoon ja itkuvirren taitajia valittajaisiin.
¹⁷Ja kaikissa viini-

tarhoissa on valitus, sillä minä käyn sinun keskitseksi, sanoo Herra. ¹⁸Voi teitä, jotka toivotte Herran päivän tulemista. Miksi hyväksi on teille Herran päivä? Se on oleva pimeys, eikä valkeus - ¹⁹ikäänkuin jos joku pakenisi leijonaa ja häntä kohtaisi karhu, tahi joku tulisi kotiin ja nojaisi kätensä seinään ja häntä pistäisi käärme. ²⁰Eikö Herran päivä ole pimeys, eikä valkeus, eikö se ole synkeys, jossa ei valoa ole? ²¹Minä vihaan, minä halveksin teidän juhlianne enkä mielisty teidän juhlakokouksiinne. ²²Sillä vaikka te tuotte minulle polttouhreja ja ruokauhrejanne, eivät ne minulle kelpaa, enkä minä katso teidän yhteyshenne, syöttövaikkainne, puoleen. ²³Vie pois minun edestäni virttesi pauhina, en tahdo kuulla sinun harppujesi soittoa. ²⁴Mutta oikeus virratkoon kuin vesi ja vanhurskaus niinkuin ehtymätön puro. ²⁵Toitteko te teurasuhreja ja ruokauhreja minulle erämaassa neljänäkymmenenä vuotena, te Israelin heimo? ²⁶Te olette kantaneet kuningastanne Sikkutia ja Kijjuin-kuvianne, tähtijumalaanne, sitä, jonka te olette itsellenne tehneet. ²⁷Sentähden minä vien teidät pakkosiirtolaisuuteen tuolle puolelle Damaskon, sanoo Herra. Jumala Sebaot on hänen nimensä.

6Voi suruttomia Siionissa, huolettomia Samarian vuorella, kansoista ensimmäisen ylimyksiä, joiden tykö Israelin heimo tulee! ²Menkää Kalneen ja katsokaa, sieltä kulkekaa Suureen Hamatiin ja käykää filistealaisten Gatiin: ovatko ne paremmat kuin nämä valtakunnat, onko niiden alue suurempi kuin teidän alueenne? ³Voi teitä, jotka lykkääte kauas pahan päivän, mutta vedätte luoksenne väkivallan, valtaistuimelle istumaan; ⁴jotka makaatte norsunluusohvilla ja venytte leposijoillanne, syötte karitsoita laumasta ja vasikoita navetasta; ⁵jotka sepustatte lauluja harpulla säestäen ja sommittelette soittimia kuin mikäkin Daavid; ⁶jotka juotte viiniä maljoista ja voitelette itsenne parhaalla öljyllä, mutta ette murehdi Joosefin sortumista! ⁷Sentähden heidän nyt täytyy mennä pakkosiirtolaisuuteen pakkosiirtolaisten etunenässä. Silloin lakkaavat venyjän ilohuudot. ⁸Herra, Herra on vannonut itse kauttansa, sanoo Herra, Jumala Sebaot: Jaakobin ylpeys on minulle kauhistus, minä vihaan hänen palatsejansa, ja minä jätän alttiiksi kaupungin kaikkienensa. ⁹Ja jos silloin kymmenen miestä jää jäljelle yhteen taloon, niin he kuolevat. ¹⁰Ja jos kuolleen korjaa hänen omaisensa ja polttajansa, viedäkseen luut pois talosta, ja jos hän kysyy joltakin, joka on talon perimmäisessä sopessa: "Onko sinun tykönäsi vielä ketään?" niin tämä vastaa: "Ei ole", ja toinen sanoo: "Hiljaa!" - sillä Herran nimeä ei saa mainita. ¹¹Sillä katso, Herra antaa käskyn, ja hän lyö suuren talon kappaleiksi ja pienen talon pirstaleiksi. ¹²Juoksevatko hevoset kallionseinää, kynnetäänkö sitä härjillä? Sillä te muutatte oikeuden myrkyksi ja vanhurskauden hedelmän koiruohoksi, ¹³te, jotka iloitsette Loodabarista ja jotka sanotte: "Emmekö omalla voimallamme valloittaneet Karnaimia?" ¹⁴Sillä katso, minä nostatan teitä vastaan, te Israelin heimo, sanoo Herra,

Jumala Sebaot, kansan, joka on ahdistava teitä siitä asti, mistä mennään Hamatiin, hamaan Pajupuroon saakka.

7Tämän näytti minulle Herra, Herra: Katso, hän loi heinäsiirkoja, kun äpäreheinä alkoi nousta; ja katso, se oli äpäreheinä kuninkaan niitosten jälkeen. ²Ja kun ne olivat syöneet loppuun maan kasvit, sanoin minä: "Herra, Herra, anna anteeksi. Kuinka voi Jaakob pysyä, sillä hän on vähäinen?" ³Niin Herra katui sitä. "Ei se ole tapahtuva", sanoi Herra. ⁴Tämän näytti minulle Herra, Herra: Katso, Herra, Herra kutsui tulen toimittamaan tuomiota, ja se kulutti suuren syvyyden, ja se kulutti peltomaan. ⁵Niin minä sanoin: "Herra, Herra, lakkaa jo. Kuinka voi Jaakob pysyä, sillä hän on vähäinen?" ⁶Niin Herra katui sitä. "Ei sekään ole tapahtuva", sanoi Herra, Herra. ⁷Tämän hän näytti minulle: Katso, Herra seisoi pystysuoralla muurilla, kädesssänsä luotilanka. ⁸Ja Herra sanoi minulle: "Mitä sinä näet, Aamos?" Minä vastasin: "Luotilangan". Ja Herra sanoi minulle: "Katso, minä olen laskenut luotilangan kansani Israelin keskelle. Minä en enää mene säästäen sen ohitse, ⁹vaan Iisakin uhrikukkulat tulevat autioiksi ja Israelin pyhäköt raunioiksi. Ja minä nouse ja nostan miekan Jerobeamin sukua vastaan." ¹⁰Silloin Amasja, Beetelin pappi, lähetti Jerobeamille, Israelin kuninkaalle, tämän sanan: "Aamos on tehnyt salaliiton sinua vastaan Israelin heimon keskuudessa. Ei maa kestä kaikkea, mitä hän puhuu. ¹¹Sillä näin on Aamos sanonut: 'Jerobeam kuolee miekkaan, ja Israel viedään pakkosiirtolaisuuteen, pois omasta maastansa.'" ¹²Ja Amasja sanoi Aamokselle: "Sinä näkijä, mene matkaasi ja pakene Juudan maahan, syö leipäsi siellä ja ennusta siellä. ¹³Mutta Beetelissä älä ennusta enää, sillä se on kuninkaan pyhäkkö ja valtakunnan temppeli." ¹⁴Niin Aamos vastasi ja sanoi Amasjalle: "En minä ole profeetta enkä profeetanoppilas, vaan minä olen paimen ja metsäviikunapuiden viljelijä. ¹⁵Ja Herra otti minut laumojeni äärestä, ja Herra sanoi minulle: 'Mene ja ennusta minun kansaani Israelia vastaan.' ¹⁶Kuule siis nyt Herran sana: Sinä sanot: 'Älä ennusta Israelia vastaan, äläkä saarnaa Iisakin heimoa vastaan.' ¹⁷Sentähden, näin sanoo Herra: Sinun vaimosi joutuu portoksi kaupungissa, sinun poikasi ja tyttäresi kaatuvat miekkaan, sinun maasi jaetaan mitanuoralla, sinä itse kuolet saastaisessa maassa, ja Israel viedään pakkosiirtolaisuuteen, pois omasta maastansa."

8Tämän näytti minulle Herra, Herra: Katso, oli korillinen kypsiä hedelmiä. ²Ja hän sanoi: "Mitä sinä näet, Aamos?" Minä vastasin: "Korillisen kypsiä hedelmiä". Ja Herra sanoi minulle: "Minun kansani Israel on kypsä saamaan loppunsa: en minä enää mene säästäen sen ohitse. ³Ja sinä päivänä palatsin laulut muuttuvat valitukseksi, sanoo Herra, Herra. Paljon on oleva ruumiita, joka paikkaan heitettyjä. Hiljaa!" ⁴Kuulkaa tämä, te jotka poljette köyhiä ja tahdotte tehdä lopun maan nöyristä, ⁵sanoen: "Milloin loppuu uusikuu, että saamme myydä viljaa, ja milloin sapatti,

että saamme avata jyvääitan, pientää eefa-mitan ja suurentaa painon ja pettää väärällä vaa'alla, ⁶että saamme ostaa vaivaiset rahasta ja köyhän kenkäparista ja myydä akanoita jyvänä?" ⁷Herra on vannonut hänen kauttansa, joka on Jaakobin kunnia: Totisesti, minä en ikinä unho-ta yhtäkään heidän tekoansa. ⁸Eikö senkaltaisesta maa jo vapise ja kaikki sen asukkaat murehdi? Eikö se nouse kaikkienensa niinkuin Niili, kuohu ja alene niinkuin Egyptin virta? ⁹Ja on tapahtuva sinä päivänä, sanoo Herra, Herra, että minä annan auringon laskea sydänpäivällä ja teen maan pimeäksi keskellä kirkasta päivää. ¹⁰Minä muutan teidän juhlanne murheeksi ja kaikki teidän laulunne valitusvirsiksi. Minä panen kaikkien lanteille säkkipuvun ja teen kaljuksi jokaisen pään. Ja minä saatan teidät suremaan, niinkuin ainokaista poikaa surraan, ja se päättyy, niinkuin päättyy katkera päivä. ¹¹Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, Herra, jolloin minä lähetän nälän maahan: en leivän nälkää enkä veden janoa, vaan Herran sanojen kuulemisen nälän. ¹²Silloin he hoippuvat merestä mereen, pohjoisesta itään; he samoavat etsien Herran sanaa, mutta eivät löydä. ¹³Sinä päivänä nääntyvät janoon kauniit neitsyet ja nuorukaiset, ¹⁴ne, jotka vannovat sen nimeen, joka on Samarian syntivelka, ja sanovat: "Niin totta kuin sinun jumalasi elää, Daan, ja niin totta kuin elävät Beerseban menot!" - He kaatuvat eivätkä enää nouse.

⁹Minä näin Herran seisovan alttarin ääressä, ja hän sanoi: Lyö pylväänpäihin, niin että kynnykset vapisevat, lyö ne pirstaleiksi kaikkien heidän päähänsä. Sitten minä tapan miekalla heistä viimeisetkin. Ei yksikään heistä pääse pakoon, ei yksikään heistä pelastu. ²Vaikka he tuonelaan murtautuisivat, sieltäkin minun käteni heidät tempaa. Vaikka he taivaaseen nousisivat, sieltäkin minä syöksen heidät alas. ³Vaikka he Karmelin laelle kätkeytyisivät, sieltäkin minä etsin ja tempaan heidät. Ja vaikka he meren pohjaan lymyäsivät minun silmiäni edestä, sielläkin minä käsken käärmeen heitä pistämään. ⁴Ja vaikka he vankeuteen vaeltaisivat vihollistensa edessä, sielläkin minä käsken miekan heidät tappamaan. Sillä minä kiinnitän katseeni heihin, heille pahaksi, ei hyväksi. ⁵Herra, Herra Sebaot, hän, joka koskettaa maata, niin että se sulaa, että kaikki sen asukkaat murehtivat, että se nousee kaikkienensa niinkuin Niili ja alenee niinkuin Egyptin virta, ⁶hän, joka rakentaa yliskammionsa taivasiin ja perustaa holvin-sa maan päälle, joka kutsuu meren vedet ja vuodattaa ne maan pinnalle - Herra on hänen nimensä. ⁷Ettekö te, israelilaiset, ole minulle niinkuin etiopialaisetkin? sanoo Herra. Enkö minä johdattanut israelilaisia Egyptin maasta ja filistealaisia Kaftorista ja aramilaisia Kiiristä? ⁸Katso, Herran, Herran silmät ovat syntistä valtakuntaa vastaan, ja minä hävitän sen maan pinnalta; kuitenkin en minä Jaakobin heimoa kokonaan hävitä, sanoo Herra. ⁹Sillä katso, minä käsken seuloa Israelin heimoa kaikkien kansain seassa, niinkuin seulalla seulotaan: ei jyvääkään putoa maa-

han. ¹⁰Miekkään kuolevat kaikki minun kansani syntiset, jotka sanovat: "Ei saavuta, ei kohtaa meitä onnettomuus". ¹¹Sinä päivänä minä pystytän jälleen Daavidin sortuneen majan ja korjaan sen repeämät ja pystytän sen luhistumat, ja rakennan sen sellaiseksi, kuin se oli muinaisina päivinä, ¹²niin että he saavat omiksensa Edomin jäännöksen ja kaikki pakanakansat, jotka minun nimiini otetaan, sanoo Herra, joka tämän tekee. ¹³Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin kyntäjä tavoittaa leikkaajan ja rypäleitten polkija siemenenkylväjän, jolloin vuoret tiukkuvat rypälemehua ja kaikki kukkulat kuohkeiksi muuttuvat. ¹⁴Silloin minä käännän kansani Israelin kohtalon, ja he rakentavat jälleen autiot kaupungit ja asuvat niissä, he istuttavat viinitarhoja ja juovat niiden viiniä, he tekevät puutarhoja ja syövät niiden hedelmiä. ¹⁵Minä istutan heidät omaan maahansa, eikä heitä enää revitä pois maastansa, jonka minä olen heille antanut, sanoo Herra, sinun Jumalasi.

Obadjan

1Obadjan näky. Herra, Herra sanoo Edomista näin: Me olemme kuulleet sanoman Herralta, ja sanansaattaja on lähetetty kansakuntiin: ”Nouskaa, nouskaamme sotaan sitä vastaan!”² Katso, vähäiseksi minä teen sinut kansojen seassa, ylen halveksittu olet sinä oleva.³ Sinun sydämesi ylpeys on pettänyt sinut, joka asut kallionrotkoissa, istut korkealla ja sanot sydämessäsi: ”Kuka voi syöstä minut maahan?”⁴ Vaikka tekisit pesäsi korkealle niinkuin kotka ja vaikka sen sija olisi tähtien välissä, minä syökseen sinut sieltä alas, sanoo Herra.⁵ Jos varkaat tulisivat kimppuusi, jos yölliset rosvot, kuinka voisit tulla niin hävitetyksi: eivätkö he varastaisi vain sen, mitä tarvitsevat? Jos viininkorjaaajat tulisivat luoksesi, eivätkö he jättäisi jälkikorjuuta?⁶ Mutta kuinka onkaan Eesau läpikotaisin etsitty, hänen kätöksensä pengotut!⁷ Sinut on ajettu rajalle asti, kaikki liittolaisies ovat sinut pettäneet. Ystäväsi ovat vieneet sinusta voiton, ovat panneet taritsemasi leivän paulaksi sinun eteesi. - Ei ole hänessä taitoa.⁸ Totisesti, sinä päivänä, sanoo Herra, minä lopetan viisaat Edomista ja taidon Eesaun vuorelta.⁹ Ja sinun sankarisi, Teeman, kauhistuvat, niin että viimeinenkin mies häviää Eesaun vuorelta murhatöitten tähden.¹⁰ Väkivallan tähden veljeäsi Jaakobia kohtaan peittää sinut häpeä, ja sinut hävitetään ikiajoiksi.¹¹ Sinä päivänä, jona sinäkin olit läsnä, päivänä, jona vieraat veivät pois hänen rikkautensa, jona muukalaiset tunkeutuivat sisään hänen porteistaan ja heittivät Jerusalemista arpaa, olit myöskin sinä niinkuin yksi heistä.¹² Mutta älä katso iloiten veljesi päivää, hänen onnettomuutensa päivää; älä ilku juutalaisia heidän turmionsa päivänä äläkä suullasi suurenteled ahdistuksen päivänä.¹³ Älä tunkeudu sisään minun kansani portista heidän hätäpäivänänsä. Älä katso iloiten, myös sinä, hänen onnettomuutensa hänen hätäpäivänänsä. Älä ojenna kättäsi hänen rikkautensa hänen hätäpäivänänsä.¹⁴ Älä seiso tienhaarassa hävittämässä hänen pelastuneitansa. Älä luovuta hänen pakoontäpässeitänäd ahdistuksen päivänä.¹⁵ Sillä lähellä on Herran päivä kaikkia pakanakansoja: Niinkuin sinä olet tehnyt, niin sinulle tehdään; kosto sinun teostasi kohtaa sinun omaa päätäsi.¹⁶ Sillä niinkuin te olette juoneet minun pyhällä vuorellani, niin tulevat kaikki pakanakansat juomaan ainiaan: he juovat ja särpivät ja ovat, niinkuin ei heitä olisi ollutkaan.¹⁷ Mutta Siionin vuorella saavat olla pelastuneet, ja se on oleva py-

hä, ja Jaakobin heimo on perivä perintönsä.¹⁸ Jaakobin heimo on oleva tuli ja Joosefin heimo liekki, mutta Eesaun heimo kuin olki, ja ne polttavat sen ja kuluttavat sen; eikä jää pakoontäpässyttä Eesaun heimosta. Sillä Herra on puhunut.¹⁹ Ja he ottavat perinnöksensä Etelämaan ynnä Eesaun vuoren, Alankomaan ynnä filistealaiset; he ottavat perinnöksensä Efraimin maan ja Samarian maan, Benjaminin ynnä Gileadin.²⁰ Ja tästä väestä, israelilaisista, vietyt pakkosiirtolaiset ottavat perinnöksensä kanaanilaiset Sarpatiin asti. Ja Jerusalemin pakkosiirtolaiset, jotka ovat Sefaradissa, ottavat perinnöksensä Etelämaan kaupungit.²¹ Pelastajat nousevat Siionin vuorelle tuomitsemaan Eesaun vuorta. Ja kuninkuus on oleva Herran.

Joonan

1Joonalle, Amittain pojalle, tuli tämä Herran sana: ²”Nouse, mene Niiniveen, siihen suureen kaupunkiin, ja saarnaa sitä vastaan; sillä heidän pahuutensa on noussut minun kasvojeni eteen”. ³Mutta Joonan nousi paetaksensa Tarsiiseen Herran kasvojen edestä ja meni alas Jaafoon ja löysi laivan, joka oli lähtevä Tarsiiseen. Ja hän suoritti laivamaksun ja astui siihen mennäkseen heidän kanssansa Tarsiiseen, pois Herran kasvojen edestä. ⁴Mutta Herra heitti suuren tuulen merelle, niin että merellä nousi suuri myrsky ja laiva oli särkymäisillään. ⁵Niin merimiehet pelkäsivät ja huusivat avuksi itsekukin jumalaansa. Ja he heittivät mereen tavarat, mitä laivassa oli, keventääkseen sitä. Mutta Joonan oli mennyt alas laivan pohjalle ja pannut maata, ja hän nukkui raskaasti. ⁶Niin laivuri tuli hänen luoksensa ja sanoi hänelle: ”Mitäs nuket? Nouse ja huuda jumalaasi. Ehkäpä se jumala muistaa meitä, niin ettemme huku.” ⁷Ja he sanoivat toisilleen: ”Tulkaa, heittäkäämme arpaa, saadaksemme tietää, kenen tähden tämä onnettomuus on meille tullut”. Mutta kun he heittivät arpaa, lankesi arpa Joonalle. ⁸Niin he sanoivat hänelle: ”Ilmoita meille, kenen tähden tämä onnettomuus on meille tullut. Mikä on toimesi ja mistä tulet? Mikä on sinun maasi ja mistä kansasta olet?” ⁹Hän vastasi heille: ”Minä olen hebrealainen, ja minä pelkään Herraa, taivaan Jumalaa, joka on tehnyt meren ja kuivan maan”. ¹⁰Niin miehet peljästyivät suuresti ja sanoivat hänelle: ”Miksi olet tehnyt näin?” Sillä miehet tiesivät, että hän oli pakenemassa Herran kasvojen edestä; hän oli näet ilmaissut sen heille. ¹¹He sanoivat hänelle: ”Mitä on meidän tehtävä sinulle, että meri tulisi meille tyveneksi?” Sillä meri myrskysi myrskyämistensä. ¹²Hän vastasi heille: ”Ottakaa minut ja heittäkää minut mereen, niin meri teille tyventyy. Sillä minä tiedän, että tämä suuri myrsky on tullut teille minun tähteni.” ¹³Miehet soutivat päästäkseen jälleen kuivalle maalle, mutta eivät voineet, sillä meri myrskysi vastaan myrskyämistensä. ¹⁴Ja he huusivat Herraa ja sanoivat: ”Voi, Herra, älä anna meidän hukkoa tämän miehen hengen tähden äläkä lue syyksemme viatonta verta, sillä sinä, Herra, teet, niinkuin sinulle otollista on”. ¹⁵Sitten he ottivat Joonan ja heittivät hänet mereen, ja meri asettui raivostansa. ¹⁶Ja miehet pelkäsivät suuresti Herraa, uhrasivat Herralle teurasuhrin ja tekivät lupauksia.

2Mutta Herra toimitti suuren kalan nielaisemaan Joonan. Ja Joonan oli kalan sisässä kolme päivää ja kolme yötä. ²Ja Joonan rukoili Herraa, Jumalaansa, kalan sisässä ³ja sanoi: ”Minä huusin ahdistuksessani Herraa, ja hän vastasi minulle. Tuonelan kohdussa minä huusin apua, ja sinä kuulit minun ääneni. ⁴Sinä syöksit minut syvyyteen, merten sydämeen, ja virta ympäröitsi minut, kaikki sinun kuohusi ja aaltosi vyöryivät minun ylitseni. ⁵Minä ajattelin: Olen karkoitettu pois sinun silmiesi edestä. Kuitenkin minä saan vielä katsella sinun pyhää temppeleäsi. ⁶Vedet piirittivät minut aina sieluun asti, syvyys ympäröitsi minut, kaisla kietoutui päähäni. ⁷Minä vajosin alas vuorten perustuksiin asti, maan salvat sulkeutuivat minun ylitseni iankaikisesti. Mutta sinä nostit minun henkeni ylös haudasta, Herra, minun Jumalani. ⁸Kun sieluni nääntyi minussa, minä muistin Herraa, ja minun rukoukseni tuli sinun tykösi, sinun pyhään temppeleesi. ⁹Ne, jotka kunnioittavat väärää jumalia, hylkäävät armonantajansa. ¹⁰Mutta minä tahdon uhrata sinulle kiitoksen kaikueksa. Mitä olen luvannut, sen minä täytän. Herrassa on pelastus.” ¹¹Sitten Herra käski kalaa, ja se oksensi Joonan kuivalle maalle.

3Joonalle tuli toistamiseen tämä Herran sana: ²”Nouse ja mene Niiniveen, siihen suureen kaupunkiin, ja saarnaa sille se saarna, minkä minä sinulle puhun”. ³Niin Joonan nousi ja meni Niiniveen Herran sanan mukaan. Ja Niinive oli suuri kaupunki Jumalan edessä: kolme päivänmatkaa. ⁴Ja Joonan käveli kaupungissa aluksi yhden päivänmatkan ja saarnasi sanoen: ”Vielä neljäkymmentä päivää, ja Niinive hävitetään”. ⁵Niin Niiniven miehet uskoivat Jumalaan, kuuluttivat paaston ja pukeutuivat säkkeihin, niin suuret kuin pienet. ⁶Ja kun tieto tästä tuli Niiniven kuninkaalle, nousi hän valtaistuimeltaan, riisui yltään vaipansa, verhoutui säkkiin ja istui tuhkaan. ⁷Ja hän huudatti Niinivessä: ”Kuninkaan ja hänen ylimystensä määräys kuuluu: Älkööt ihmiset älköötäkään eläimet - raavaat ja lampaat - maistako mitään, käykö laiumella tai vettä juoko. ⁸Verhoutukoot ihmiset ja eläimet säkkeihin, huutakoot väkevästi Jumalaa ja kääntykööt itsekukin pois pahalta tieltänsä sekä väkivallasta, mikä heidän käsiänsä tahraa. ⁹Ehkäpä Jumala jälleen katuu ja kääntyy vihansa hehkusta, niin ettemme huku.” ¹⁰Kun Jumala näki heidän tekonsa,

sa, että he kääntyivät pois pahalta tieltänsä, niin Jumala katui sitä pahaa, minkä hän oli sanonut tekevänsä heille, eikä tehnyt sitä.

⁴Mutta Joonan pahastui tästä kovin, ja hän vihastui. ²Ja hän rukoili Herraa ja sanoi: ”Voi Herra! Enkö minä sitä sanonut, kun olin vielä omassa maassani? Siksihän minä ehätkin pakenemaan Tarsiiseen. Sillä minä tiesin, että sinä olet armahtavainen ja laupias Jumala, pitkämielinen ja armosta rikas, ja että sinä kadut pahaa. ³Ja nyt, Herra, ota minun henkeni, sillä kuolema on minulle parempi kuin elämä.” ⁴Mutta Herra sanoi: ”Onko vihastumisesi oikea?” ⁵Niin Joonan lähti kaupungista ja asettui kaupungin itäpuolelle. Hän teki itsellensä sinne lehtimajan ja kävi istumaan sen alle varjoon, kunnes näkisi, miten kaupungin oli käyvä. ⁶Mutta Herra Jumala toimitti risiinikasvin kasvamaan Joonan pään ylitse, varjostamaan hänen päätänsä ja päättämään häntä hänen mielipahastaan. Ja Joonan iloitsi suuresti risiinikasvista. ⁷Mutta seuraavana päivänä, aamun sarastaessa, Jumala toimitti madon kalvamaan risiinikasvia, niin että se kuivui. ⁸Ja auringon noustua Jumala toimitti tulikuuman itätuulen, ja aurinko paahtoi Joonaa päähän, niin että häntä näännytti. Niin hän toivotti itsellensä kuolemaa ja sanoi: ”Parempi on minulle kuolema kuin elämä”. ⁹Mutta Jumala sanoi Joonalle: ”Onko vihastumisesi risiinikasvin tähden oikea?” Tämä vastasi: ”Oikea on vihastumiseni kuolemaan asti”. ¹⁰Niin Herra sanoi: ”Sinä armahdat risiinikasvia, josta et ole vaivaa nähnyt ja jota et ole kasvattanut, joka yhden yön lapsena syntyi ja yhden yön lapsena kuoli. ¹¹Enkö siis minä armahtaisi Niiniveä, sitä suurta kaupunkia, jossa on enemmän kuin sata kaksikymmentä tuhatta ihmistä, jotka eivät vielä tiedä, kumpi käsi on oikea, kumpi vasen, niin myös paljon eläimiä?”

Miikan

1Herran sana, joka tuli mooresetilaiselle Miikalle Jootamin, Aahaan ja Hiskian, Juudan kuningasten, päivinä; se, mitä hän näki Samariaa ja Jerusalemiä vastaan. ²Kuulkaa, kaikki kansat; ota korviisi, maa, ja kaikki, mitä maassa on. Ja olkoon Herra, Herra todistaja teitä vastaan, Herra pyhästä temppeleistänsä. ³Sillä katso, Herra lähtee asumuksestaan, astuu alas ja polkee maan kukkuloita. ⁴Vuoret sulavat hänen allansa, ja laaksot halkeavat niinkuin vaha tulen hohteessa, niinkuin vedet, jotka syöksyvät jyrkännettä alas. ⁵Jaakobin rikoksen tähden tapahtuu tämä kaikki ja Israelin heimon syntien tähden. Mistä on Jaakobin rikos? Eikö Samariasta! Ja mistä Juudan uhrikukkulat? Eivätkö Jerusalemissa! ⁶Niinpä minä panen Samarian kiviraunioksi kedolle, viinitarhan istutusmaaksi, syöksen laaksoon sen kivet ja paljastan sen perustukset. ⁷Kaikki sen jumalankuvat särjetään, kaikki sen portonpalkat poltetaan tulella, ja kaikki sen epäjumalankuvat minä hävitän; sillä portonpalkoista se on ne koonnut, ja portonpalkoiksi pitää niitten jälleen tuleman. ⁸Tämän tähden minä tahdon valittaa ja voitotella, käydä avoaloin ja vaipatta, virittää valituslaulun kuin aavikkosudet, suruhuudon kuin kamelikurjet. ⁹Sillä parantumaton on sen haava; se ulottuu Juudaan asti, se käy minun kansani porttiin saakka, aina Jerusalemiin saakka. ¹⁰Älkää ilmoittako sitä Gatissa, älkää, älkää itkellä. Minä vieriskelen tuhassa Beet-Leafrassa. ¹¹Käy matkaan, Saafirin asujatar, häpeällisesti paljastettuna! Saananin asujatar ei lähde. Beet-Eselin valitus riistää teiltä pysähdyspaikan. ¹²Onnea odottaa tuskaisesti Maarotin asujatar; mutta onnettomuus tulee Herralta Jerusalemin portille. ¹³Valjasta hevoset vaunujen eteen, Laakiin asujatar; sieltä on alku tytär Siionin syntiin, sillä sinussa tavattiin Israelin rikokset. ¹⁴Sentähden sinä annat eron Mooreset-Gatille. Aksibin talot tulevat olemaan pettymys Israelin kuninkaille. ¹⁵Minä tuon vieläkin perijän sinulle, Maaresan asujatar. Adullamiin asti kulkee Israelin kunnia. ¹⁶Ajele ja keritse pääsi paljaaksi lasten tähden, jotka olivat sinun ilosi. Ajele pääsi leveästi paljaaksi, niinkuin on korppikotkalla, sillä he menevät luotasi pois pakkosiirtolaisuuteen.

2Voi niitä, jotka mieltivät turmiota ja valmistelevat pahaan vuoteillansa! Aamun valjettua he sen tekevät, sillä heillä on siihen valta. ²He himoitsevat peltoja ja ryöstävät

ne, taloja, ja ottavat ne; he sortavat miestä ja hänen taloansa, miestä ja hänen perintöosaansa. ³Sentähden, näin sanoo Herra: Katso, minä mietin tätä sukua vastaan onnettomuutta: siitä te ette saa kaulaanne irti ettekä voi ylpeästi astella; sillä se on oleva paha aika. ⁴Sinä päivänä viritetään teistä pilkkalaulu ja veisataan valitusvirsi. ”Se on tapahtunut”, sanotaan, ”me olemme perin hävitetyt, hän on vaihtanut pois minun kansani osan. Kuinka hän siirtää sen minulta pois! Hän jakaa meidän peltomme luopioille.” ⁵Sentähden ei sinulla ole oleva ketään, joka heittäisi arpa maaosuudesta Herran seurakunnassa. ⁶”Älkää saarnatko”, saarnaavat he, ”sellaisista ei pidä saarnata; eikö väisty pois häpäiseminen?” ⁷Onko tämä Jaakobin heimon puhetta? Onko Herra pikavihainen? Ovatko sellaisia hänen tekonsa? Eivätkö hänen puheensa ole hyvät sitä kohtaan, joka oikein vaeltaa? ⁸Mutta aikoja sitten on minun kansani asettunut viholliseksi; vaatteiden päältä te kiskotte vaipan niiltä, jotka huolehti kulkevat, jotka sotaa väistävät. ⁹Minun kansani naiset te ajatte pois heidän kodeistansa, jotka ovat heidän ilonsa; heidän pieniltä lapsiltaan te otatte minun kunniani ainiaaksi. ¹⁰Nouskaa ja menkää pois: ei tässä ole leposijaa saastatuksen tähden, joka on saanut aikaan turmion, parantumattoman turmion. ¹¹Jos tulisi mies, joka tuulta tavoittelisi ja petollisuudessaan valhettelisi: ”Minä saarnaan sinulle viinistä ja väkijuomasta”, siinä olisi saarnaaja tälle kansalle. ¹²Minä tahdon tarkoin koota sinut, Jaakob, kaikkinesi, visusti kerätä Israelin jääneet, saattaa heidät yhteen, niinkuin lampaat tarhaan, niinkuin lauman lautumellensa: on oleva ihmisten kohina! ¹³Tien aukaisija käy heidän edellensä; he aukaisevat tiensä, kulkevat portille ja lähtevät siitä ulos. Heidän kuninkaansa käy heidän edellään, ja Herra heitä johdattaa.

3Ja minä sanoin: Kuulkaa, Jaakobin päämiehet ja Israelin heimon ruhtinaat! Eikö teidän tulisi tuntea oikeus, ²teidän, jotka vihaatte hyvää ja rakastatte pahaan, jotka raastatte ihmisten nahan heidän päältänsä ja lihan irti heidän luistansa? ³Ne, jotka syövät minun kansani lihan ja nylkevät nahan heidän päältänsä ja murskaavat heidän luunsa, paloittelevat niinkuin pataan, niinkuin lihan kattilaan - ⁴kerran he huutavat Herran puoleen, mutta hän ei vastaa heille, vaan kätkee heiltä kasvonsa sinä aikana, koska he ovat pahoja töitä tehneet. ⁵Näin sanoo Herra niitä

profeettoja vastaan, jotka eksyttävät minun kansaani, jotka huutavat: ”Rauha!” kun heidän hampaissaan on purtavaa, mutta julistavat pyhän sodan sille, joka ei anna mitään heidän suuhunsa: ⁶Sentähden tulee teille yö, näkyjä vailla, teille tulee pimeys, ennustelua vailla. Aurinko laskee näiltä profetoilta, ja päivä heiltä pimenee. ⁷Näkiäjät joutuvat häpeään, ja ennustelijat punastuvat. Kaikki he peittävät partansa, sillä Jumalan vastausta ei tule. ⁸Mutta minä olen täynnä voimaa, Herran Henkeä, oikeutta ja väkyyttä ilmoittaakseni Jaakobille sen rikokset ja Israelille sen synnit. ⁹Kuulkaa tämä, Jaakobin heimon päämiehet ja Israelin heimon ruhtinaat, te, jotka halveksitte oikeutta ja väaristätte kaiken suoran, ¹⁰rakennatte Siionia veritöillä ja Jerusalemia vääryydellä. ¹¹Sen päämiehet jakavat oikeutta lahjuksia vastaan, sen papit opettavat maksusta, ja sen profetat ennustelevat rahasta. Mutta Herraan he turvautuvat, sanoen: ”Eikö Herra ole meidän keskellämme? Ei tule meille onnettomuutta.” ¹²Siitä syystä, teidän tähtenne, Siion kynnetään pelloksi, Jerusalem tulee kiviraunioksi ja temppelevuori metsäkukulaksi.

4Aikojen lopussa on Herran temppelevuori seisova vahvana, ylimmäisenä vuorista, ja se on oleva korkein kukuloista, ja sinne virtaavat kansat. ²Monet pakanakansat lähtevät liikkeelle sanoen: ”Tulkaa, nouskaamme Herran vuorelle, Jaakobin Jumalan temppeleihin, että hän opettaisi meille teitänsä ja me vaeltaisimme hänen polkujansa; sillä Siionista lähtee laki, Jerusalemista Herran sana.” ³Ja hän tuomitsee monien kansojen kesken, säätää oikeutta väkeville pakanakansoille, kaukaisiin maihin saakka. Niin he takovat miekkansa vantaiksi ja keihäänsä vesureiksi; kansa ei nosta miekkaa kansaa vastaan, eivätkä he enää opettele sotimaan. ⁴He istuvat kukin oman viinipuunsa ja viikunapuunsa alla kenenkään peljättämättä. Sillä Herran Sebaotin suu on puhunut. ⁵Sillä kaikki kansat vaeltavat jumalansa nimessä kukin, mutta me vaellamme Herran, meidän Jumalamme, nimessä aina ja iankaikkisesti. ⁶Sinä päivänä, sanoo Herra, minä tahdon koota ontuvat ja kerätä hajalleen-ajetut ja ne, joille minä olin tuottanut onnettomuutta. ⁷Minä teen ontuvista talteenjäävät ja kausjoutuneista väkevän kansan. Ja Herra on oleva heidän kuninkaansa Siionin vuorella siitä alkaen ja iankaikkisesti. ⁸Ja sinä Karjatorni, tytär Siionin kukkula! Sinun luoksesi on tuleva, on saapuva entinen hallitus, tytär Jerusalemia vallinnut kuninkuus. ⁹Ja nyt - miksi sinä ääneen vaikeroit? Eikö sinulla ole kuningasta, onko sinun neuvonantajasi kadonnut, koska kipu on vallannut sinut niinkuin synnyttäväisen? ¹⁰Vääntelehdi vain kouristuksissasi, tytär Siion, niinkuin synnyttäjä, sillä nyt sinun on lähdeävä ulos kaupungista ja asuttava kedolla ja mentävä Baabeliin asti: siellä sinut pelastetaan; siellä lunastaa sinut Herra vihamiestesi käsistä. ¹¹Nyt kokoontuu sinua vastaan paljon pakanoita, jotka sanovat: ”Se saastutettakoon; katselkoot meidän silmämme iloksensa Siionia!” ¹²Mutta he eivät tun-

ne Herran aivoituksia eivätkä ymmärrä hänen neuvoansa, sillä hän kokoaa heidät niinkuin lyhteet puimatantereelle. ¹³Nouse ja pui, tytär Siion, sillä minä annan sinulle rautasarvet ja vaskisorkat minä sinulle annan, ja sinä survot murskaksi monet kansat. Ja minä vihin Herralle, tuhon omaksi, heidän väärän voittonsa, kaiken maan Herralle heidän rikkautensa.

5Nyt yhdy laumaksi, sinä hyökkääjäin ahdistama tytär! Meitä piiritetään, he lyövät sauvalla poskelle Israelin tuomaria. (5:1) Mutta sinä, Beethlehem Efrata, joka olet vähäinen olemaan Juudan sukujen joukossa, sinusta minulle tulee se, joka on oleva hallitsija Israelissa, jonka alkuperä on muinaisuudesta, iankaikkisista ajoista. ²Sentähden Herra antaa heidät alttiiksi siihen aikaan asti, jolloin synnyttäjä on synnyttänyt; silloin jäljellejääneet hänen veljistänsä palajavat israelilaisten luokse. ³Ja hän on astuva esiin ja kaitseva Herran voimassa, Herran, Jumalansa, nimen valtasuruudessa. Ja he asuvat alallansa, sillä silloin on hän oleva suuri hamaan maan ääriin saakka. ⁴Ja hän on oleva rauha: jos Assur hyökkää maahamme, jos se astuu palatseihimme, niin me asetamme sitä vastaan seitsemän paimenta ja kahdeksan ruhtinasta. ⁵Nämä kaitsevat miekalla Assurin maata, Nimrodin maata sen omain ovien ääressä. Hän on pelastava meidät Assurin vallasta, jos se hyökkää meidän maahamme, jos se astuu meidän alueellemme. ⁶Ja ne, jotka ovat jäljellä Jaakobista monien kansain seassa, ovat niinkuin kaste, joka tulee Herralta, niinkuin sadekuuro ruohikolle; se ei odota miestä, ei varro ihmislapsia. ⁷Ja ne, jotka ovat jäljellä Jaakobista, pakanain seassa, monien kansain keskellä, ovat niinkuin leijona metsäneläinten seassa, niinkuin nuori jalopeura lammaulaumain keskellä: jos se hyökkää, tallaa maahan ja raatelee, ei pelastajaa ole. ⁸Kohotkoon sinun kätesi vihollisiasi vastaan, ja sinun vihamiheesi hävitkööt. ⁹Sinä päivänä, sanoo Herra, minä hävitän sinulta hevosesi ja teen lopun sinun vaunuistasi. ¹⁰Minä hävitän sinun maasi kaupungit ja hajotan maahan kaikki sinun varustuksesi. ¹¹Minä hävitän loitsut sinun käsistäsi, eikä sinulle enää jää ennustelijoita. ¹²Minä hävitän sinun jumalankuvasi ja patsaasi, etkä sinä enää kumarra kättesi tekoa. ¹³Minä kukistan asera-karsikkosi sinun keskuudestasi ja tuhoan sinun kaupunkisi. ¹⁴Ja minä koston vihassa ja kiivaudessa pakanakansoille, jotka eivät olleet kuuliaisina.

6Kuulkaa, mitä Herra sanoo: Nouse ja käy oikeutta vuorten kanssa, ja kukkulat kuulkoott sinun äänesi. ²Kuulkaa Herran oikeudenkäyntiä, vuoret, te iäti kestävä, maan perustukset; sillä oikeudenkäynti on Herralla kansaansa vastaan, ja Israelin kanssa hän käy tuomiolle: ³”Minun kansani, mitä minä olen sinulle tehnyt, ja millä olen sinut väsyttänyt? Vastaa minulle! ⁴Minähän olen johdattanut sinut Egyptin maasta, vapahtanut sinut orjuuden pesästä; ja minä lähetin Mooseksen, Aaronin ja Mirjamin käymään

sinun edelläsi. ⁵Muista, kansani, mitä oli mielessä Baal-killä, Mooabin kuninkaalla, ja mitä Bileam, Beorin poika, hänelle vastasi, Sittimistä lähtien Gilgaliin asti, että käsitteisit Herran vanhurskaat teot.” - ⁶”Mitä tuoden minä voisin käydä Herran eteen, kumartua korkeuden Jumalan eteen? Käynkö hänen eteensä tuoden polttouhreja, vuodenvanhoja vasikoita? ⁷Ovatko Herralle mieleen tuhannet oinaat, kymmenentuhannet öljyvirrat? Annanko esikoise- ni rikoksestani, ruumiini hedelmän sieluni syntiuhriksi?” - ⁸Hän on ilmoittanut sinulle, ihminen, mikä hyvä on; ja mitä muuta Herra sinulta vaatii, kuin että teet sitä, mikä oikein on, rakastat laupeutta ja vaellat nöyrästi Jumalasi edessä? ⁹Herran ääni huutaa kaupungille - ja ymmärtä- väisyyttä on, että sinun nimestäsi otetaan vaari. Totelkaa vitsaa ja häntä, joka on sen määrännyt. ¹⁰Vieläkö ovat jumalattoman talossa vääryyden aarteet ja vajaa, kirottu eefa-mitta? ¹¹Olisinko minä puhdas, jos minulla olisi väärä vaaka ja kukkarossa petolliset punnuskivet? ¹²Sen rikkaat ovat täynnä väkivaltaa, sen asukkaat puhuvat valhetta, kie- li heidän suussansa on pelkkää petosta. ¹³Niinpä minäkin lyön sinut sairaaksi, teen sinut autioksi sinun syntiesi täh- den. ¹⁴Sinä syöt, mutta et tule ravituksi, ja sinun vatsas- sasi on tyhjiys. Minkä viet pois, sitä et saa pelastetuksi; ja minkä pelastetuksi saat, sen minä annan alttiiksi mie- kalle. ¹⁵Sinä kylvät, mutta et leikkaa. Sinä puserrat öljyä, mutta et öljyllä itseäsi voitele, ja rypälemehua, mutta et viiniä juo. ¹⁶Mutta Omrin ohjeita noudatetaan ja kaikkia Ahabin suvun tekoja; ja heidän neuvojensa mukaan te vael- latte, että minä saattaisin sinut autioksi ja sen asukkaat pilkaksi; ja te saatte kantaa minun kansani häväistyksen.

7 Voi minua, sillä minun käy niinkuin hedelmänkorjuus- sa, niinkuin viinisadon jälkikorjuussa: ei ole rypälettä syö- däkseeni, ei varhaisviikunaa, jota minun sieluni himoitsee. ²Poissa ovat hurskaat maasta, eikä oikeamielistä ole ihmis- ten seassa. Kaikki he väijyvät verta, pyydystävät verkolla toinen toistansa. ³Pahantekoon molemmin käsin! Sitä tai- dolla tekemään! Päämies vaatii, tuomari maksusta tuomit- see, ja mahtava puhuu julki sielunsa himon; senkaltaista he punovat. ⁴Paras heistä on kuin orjantappura, oikeamie- lisin pahempi kuin teräväokainen aita. Sinun tähystäjäisi ilmoittama päivä, kosto sinulle, tulee. Silloin he joutuvat sekasortoon. ⁵Älkää uskoko ystävää, älkää luottako uskot- tuun; vaimolta, joka sylissäsi lepää, varo suusi ovet. ⁶Sillä poika halveksii isää, tytär nousee äitiänsä vastaan, miniä anoppiansa vastaan; ihmisen vihamiehiä ovat hänen omat perhekuntalaisensa. ⁷Mutta minä panen toivoni Herraan, odotan pelastukseni Jumalaa: minun Jumalani on minua kuuleva. ⁸Älkää iloitko, minun viholliseni, minusta: jos mi- nä olen langennut, niin minä nouse; jos istun pimeydessä, on Herra minun valkeuteni. ⁹Minä tahdon kantaa Herran vihaa, sillä minä olen tehnyt syntiä häntä vastaan, siihen asti että hän minun asiani toimittaa ja hankkii minulle oi- keuden. Hän tuo minut valkeuteen, minä saan nähdä hänen

vanhurskautensa. ¹⁰Minun viholliseni saavat nähdä sen, ja häpeä on peittävä heidät, jotka sanovat minulle: ”Missä on Herra, sinun Jumalasi?” Minun silmäni saavat ilokseen katsoa heitä: silloin he joutuvat tallattaviksi kuin katujen loka. ¹¹Tulee päivä, jolloin sinun muurisi rakennetaan; sinä päivänä on raja oleva kaukana: ¹²sinä päivänä tullaan si- nun tykösi Assurista ja Egyptin kaupungeista, kaikkialta, Egyptistä aina Eufrat-virtaan, merestä mereen, vuoresta vuoreen. ¹³Ja maa tulee autioksi asukkaittensa tähden, hei- dän töittensä hedelmän takia. ¹⁴Kaitse kansaasi saavalla- si, perintölaumaasi, joka erillensä asuu metsässä, keskellä Karmelia. Käykööt he lautumella Baasanissa ja Gileadissa niinkuin ikiaikoina ennen. - ¹⁵”Niinkuin sinun lähtösi päi- vinä Egyptin maasta minä annan hänen nähdä ihmeitä”. - ¹⁶Sen näkevät pakanakansat ja saavat häpeän kaikesta väkevyydestänsä. He panevat käden suullensa, heidän kor- vansa menevät lumpeen. ¹⁷He nuolevat tomua kuin kää- me, kuin maan matelijat. Vavisten he tulevat varustuksis- tansa, lähestyvät väristen Herraa, meidän Jumalaamme; he pelkäävät sinua. ¹⁸Kuka on Jumala, niinkuin sinä olet, joka annat pahat teot anteeksi ja käyt ohitse perintösi jäännöksen rikosten? Ei hän pidä vihaa iäti, sillä hänellä on halu laupeuteen. ¹⁹Hän armahtaa meitä jälleen, polkee maahan meidän pahat tekemme. Kaikki heidän syntinsä sinä heität meren syvyyteen. ²⁰Sinä osoitat Jaakobille us- kollisuutta, Aabrahamille armoa, niinkuin olet vannonut meidän isillemme muinaisista päivistä asti.

Nahumin

1Ennustus Niinivestä. Elkosilaisen Naahumin näyn kirja.
2Kiivas Jumala ja kostaja on Herra. Herra on kostaja ja vihastuvainen. Herra kostaa vihollisilleen ja pitää vihaa vihamiehillensä. **3**Herra on pitkämielinen ja suuri voimassansa, mutta Herra ei jätä rankaisematta. Hänen tiensä käy tuulispäässä ja myrskyssä, ja pilvi on hänen jalkojensa tomu. **4**Hän nuhtelee merta ja kuivaa sen, ja kaikki virrat hän ehdyttää. Baasan ja Karmel kuihtuvat, ja Libanonin kukoistus kuihtuu. **5**Vuoret järkkyvät hänen edessään ja kukkulat sulavat. Hänen kasvojensa voimasta kohoaa maa, maanpiiri ja kaikki sen asuvaiset. **6**Kuka seisoo hänen tuimutensa edessä, ja kuka kestää hänen vihansa hehkua? Hänen vihastuksensa vuotaa niinkuin tuli, ja kalliot halkeilevat hänen edessään. **7**Hyvä on Herra, turva ahdistuksen päivänä, ja hän tuntee ne, jotka häneen luottavat. **8**Mutta paisuvalla tulvalla hän tekee lopun sen paikasta; ja vihamiehiänsä hän ahdistaa pimeydellä. **9**Mitä teillä on mielessä Herraa vastaan? Lopun hän tekee: ei nouse ahdistus kahta kertaa. **10**Sillä vaikka he olisivat yhteenkietoutuneita kuin orjantappurat ja yhtä märkiä viinistä kuin itse heidän viininsä, heidät syö tuli niinkuin kuivat oljet - kokonansa. **11**Sinusta on lähtenyt se, jolla on paha mielessä Herraa vastaan, turmion hankitsija. **12**Näin sanoo Herra: Olkoot he kuinka täysissä voimissa, olkoon heitä miten paljon tahansa, heidät tuhotaan; mennyttä he ovat. Mutta jos minä olenkin vaivannut sinua en minä sinua enää vaivaa. **13**Nyt minä särjen hänen ikeensä painamasta sinua ja katkaisen sinun kahleesi. **14**Mutta sinusta on Herra antanut käskyn: Ei kasva enää sinun nimellesi siementä. Minä hävitän sinun jumalasi temppeleistä veistetyt ja valetut jumalankuvat. Minä teen sinulle haudan, sillä sinä olet rauennut tyhjiin. **15**Katso, jo ovat vuorilla ilosanoman tuojan jalat, hänen, joka julistaa rauhaa: ”Juhli, Juuda, juhliasi, maksa lupauksesi; sillä ei tule enää sinun kimppuusi turmiontuojia, hän on hävitetty kokonansa”.

2Hajottaja hyökkää sinua vastaan! Vartioitse varustuksia, tähystä tietä, vahvista vyötäiset, kokoa kaikki voimasi. **2**Sillä Herra saattaa entiselleen Jaakobin korkeuden niinkuin myös Israelin korkeuden, sillä ryöstäjät ovat niitä ryöstäneet ja turmelleet niiden viiniköynnökset. **3**Hänen sankariensa kilvet ovat punaiset, urhot purppurapukuiset, sota-

vaunut säihkyvät teräksen tulta hänen varustautumispäivänensä, ja kypressikeihäät heiluvat. **4**Sotavaunut karkaavat hurjasti kaduilla, syöksyvät sekaisin toreilla; ne ovat nähdyt kuin tulenliekit, ne kiitävät kuin salammat. **5**Hän muistaa ylhäisensä. Ne tulevat niin, että kaatuilevat, kiihuhtavat sen muurille. Mutta suojakatos on pantu kuntoon. **6**Virranpuoleiset portit on aukaistu, palatsi menehtyy pelkoon. **7**Päätös on tullut: se on paljastettu, viety pois; ja sen orjattaret huokailevat, kujertaen kuin kyyhkysset, lyöden rintoihinsa. **8**Niinive on ollut kuin vetten täyttämä lammikko päiviensä alusta asti. Nyt ne pakenevat! - ”Seis! Seiskää!” Mutta yksikään ei käänny. **9**Ryöstäkää hopeata, ryöstäkää kultaa. Loppumattomat ovat varat, ylen paljon kaikkinaisia kalliita kaluja. - **10**Tyhjänä kaikki, työpöyhjänä, hävitettynä! Sydämet raukeavat, polvet tutisevat, kaikki lanteet vapisevat, ja kaikkien kasvot ovat kalpeat. **11**Missä on nyt leijonain tyyssija, nuorten jalopeurain syöntipaikka, jossa leijona käyskenteli, naarasleijona ja leijonanpentu, kenenkään peloittelematta? **12**Leijona raateli, mitä sen pennut tarvitsivat, ja surmasi naarasleijonillensa, täytti luolansa saaliilla ja tyyssijansa raatelemallaan. **13**Katso, minä käyn sinun kimppuusi, sanoo Herra Sebaot, poltan savuksi sinun sotavaunusi, ja sinun nuoret jalopeurasi syö miekka. Minä lopetan maan päältä sinun raatelusi, eikä kuulla enää sinun sanansaattajaisi ääntä.

3Voi verivelkojen kaupunkia, joka on täpötäynnä valhetta ja raastosaalista; ei taukoa ryöstäminen! **2**Kuule! Ruoskat läiskyvät, pyörät ryskyvät, hevoset kiitävät, vaunut hyppivät, **3**ratsut karkaavat pystyyn, miekat välkkyvät, keihäät salamoivat. Paljon kaatuneita, läjittäin ruumiita, loppumatta raatoja! Heidän raatoihinsa lankeillaan. **4**Kaikki tämä porton suuren haureuden tähden, tuon ihanan sulottaren, ovelan velhottaren, joka myi kansakunnat haureudellaan, sukukunnat velhouksillansa. **5**Katso, minä käyn sinun kimppuusi, sanoo Herra Sebaot, nostan sinun liepeesi kasvojesi yli ja näytän kansakunnille sinun alastomuutesi, valtakunnille sinun häpeäsi. **6**Ja minä viskaan likaa sinun päällesi, häpäisen sinut ja panen sinut julkinähtäväksi. **7**Ja kaikki, jotka näkevät sinut, kaikkoavat sinusta kauas ja sanovat: ”Hävitetty on Niinive! Kuka sitä surkuttelisi, mistä minä etsisin sinulle lohduttajia?” **8**Oletko sinä parempi, kuin oli Noo-Ammon, joka istui hallitsijana virtojen ää-

ressä, vetten ympäröimänä, jolla oli virta varustuksena ja virta muurina? ⁹Sen väkevyytenä oli Etiopia ja egyptiläiset, joilla ei ollut määrää. Auttajinasi olivat Puut ja liibyalaiset. ¹⁰Sekin meni pakkosiirtolaisuuteen, vankeuteen. Senkin pienet lapset murskattiin kaikkien katujen kulmissa, sen ylhäisistä heitettiin arpaa, ja kaikki sen suurmiehet pantiin kahleisiin. ¹¹Myös sinä olet juopuva ja vaipuva pimeyteen; myös sinä olet etsivä suojaa vihamiehen uhatesa. ¹²Kaikki sinun varustuksesi ovat viikunapuita, joissa on varhaisviikunoita: jos niitä pudistellaan, ne putoavat syöjän suuhun. ¹³Katso, sotaväkesi, mikä sinulla on, on naisia. Sinun maasi portit ovat selkoselällään sinun vihamiehillesi. Tuli kuluttaa sinun salpasi. ¹⁴Ammenna itsellesi vettä piirityksen varalta, vahvista varustuksiasi, astu liejuun, polje savea, käy kiinni tiilenmuottiin. ¹⁵Siinä on tuli sinut kulltava, miekka on sinut tuhoava, se on syövä sinut niinkuin syöjäsirkat, vaikka lisääntyisit kuin syöjäsirkat, vaikka lisääntyisit heinäsiirkkojen tavoin. ¹⁶Sinä olet lisännyt kauppiasi lukuisammiksi kuin taivaan tähdet: syöjäsirkat ryöstävät ja lentävät pois. ¹⁷Sinulla on ennumiehiä kuin heinäsiirkkoja, kirjureita kuin siirkkaparvea, joka asettuu aidoille kylmänä päivänä; kun aurinko on noussut, ne pakenevat, eikä kukaan tiedä paikkaa, missä ne ovat. ¹⁸Sinun paimenesi, Assurin kuningas, ovat nukkuneet, sinun ylhäisesi jääneet liikkumattomiksi. Sinun väkesi on hajaantunut vuorille, eikä ole kokoajaa. ¹⁹Auttamaton on sinun perikatosi, parantumaton sinun haavasi. Kaikki, jotka kuulevat sanoman sinusta, paukuttavat sinulle käsiänsä. Sillä ketä ei olisi yhäti kohdannut sinun pahuutesi?

Habakukin

1Ennustus, jonka profeetta Habakuk näki. ²Kuinka kauan, Herra, minun täytyy apua huutaa, ja sinä et kuule, parkua sinulle: ”Väkivaltaa!” ja sinä et auta? ³Minkätähden sinä annat minun nähdä vääryyttä ja itse katselet turmiota? Minun edessäni on hävitys ja väkivalta; ja syntynyt riita, ja on noussut tora. ⁴Sentähden on laki heikko, ja oikeus ei tule milloinkaan voimaan. Sillä jumalaton saartaa vanhurskaan; sentähden oikeus vääristetään. ⁵Katsokaa kansojen joukkoon, katselkaa ja kauhistukaa, sillä minä teen teidän päivinänne teon, jota ette uskoisi, jos siitä kerrottaisiin. ⁶Sillä katso, minä nostan kaldealaiset, tuiman ja rajun kansan, joka kulkee maata lavealti ja ottaa omaksensa asuinsijat, jotka eivät ole sen. ⁷Se on hirmuinen ja peljättävä, siitä itsestään tulee sen oikeus ja sen korkeus. ⁸Sen hevoset ovat nopeammat kuin pantterit, ne juoksevat kiivaammin kuin sudet illoin. Sen ratsumiehet kiidätävät - kaukaa tulevat sen ratsumiehet, ne lentävät, niinkuin kotka syöksyy syönnökselleen. ⁹Se tulee kaikinensa väkivallan tekoon, heidän kasvojensa suunta on suoraan eteenpäin; se kokoaa vankeja kuin hietaa. ¹⁰Pilkkanaan pitää se kuninkaat ja naurunansa ruhtinaat. Se nauraa kaikille varustuksille, kasaa kokoon hiekkaa ja valloittaa ne. ¹¹Sitten se tuulena kiittää ja hyökkää, mutta joutuu syyrialaiseksi, tuo, jolla oma voimansa on jumalana. ¹²Etkö sinä ole ikiajoista asti Herra, minun pyhä Jumalani? Me emme kuole! Sinä, Herra, olet pannut sen tuomioksi; sinä, kallio, olet asettanut sen kuritukseksi. ¹³Sinun silmäsi ovat puhtaat, niin ettet voi katsoa pahaakaan etkä saata katsella turmiota. Minkätähden sinä katselet uskottomia, olet vaiti, kun jumalaton nielee hurskaampansa, ¹⁴teet ihmiset samankaltaisiksi kuin meren kalat, kuin matelevaiset, joilla ei ole hallitsijaa? ¹⁵Se nostaa heidät kaikki ylös koukulla, vetää heidät pyydyksessään ja kokoaa heidät verkkoonsa. Sentähden se iloitsee ja riemuitsee. ¹⁶Sentähden se uhraa pyydykselleen ja polttaa uhreja verkollensa, sillä niitten turvin sen osa on rasvainen, sen ruoka lihava. ¹⁷Saako se sentähden tyhjentää pyydyksensä, aina surmata kansoja säälimättä?

2Minä seison vartiopaikallani, asetun varustukseen ja tähystän, nähdäkseni, mitä hän minulle puhuu, mitä hän valitukseeni vastaa. ²Ja Herra vastasi minulle ja sanoi: ”Kirjoita näky ja piirrä selvästi tauluihin, niin että sen voi juos-

tezza lukea”. ³Sillä näky odottaa vielä aikaansa, mutta se rientää määränsä päähän, eikä se petä. Jos se viiptyy, odota sitä; sillä varmasti se toteutuu, eikä se myöhästy. ⁴Katso, sen kansan sielu on kopea eikä ole suora; mutta vanhurskas on elävä uskostansa. ⁵Ja vielä: viini on petollista, urho on röyhkeä; mutta hän ei ole pysyväinen, hän, joka levittää kitansa kuin tuonela ja on täyttymätön kuin kuolema, kokoa itselleen kaikki kansakunnat ja kerää itselleen kaikki kansat. ⁶Mutta ne kaikki virittävät hänestä pilkkalaulun, ivarunon, arvoituslaulun; he sanovat: ”Voi sitä, joka hankkii paljon omaisuutta, mikä ei ole hänen - ja kuinkahan pitkäksi aikaa? - ja kasaa päällensä pantteja! ⁷Eivätkö nouse äkisti sinun vaivajasi, eivätkö heräjä sinun ravistajasi? Ja sinä joudut niiden ryöstettäväksi. ⁸Sillä niinkuin sinä olet riistänyt monia kansakuntia, niin riistävät sinua kaikki jäljellejääneet kansat ihmisveren tähden ja väkivallan tähden, joka on tehty maalle, kaupungille ja kaikille sen asukkaille. ⁹Voi sitä, joka kiskoo väärää voittoa huoneensa hyväksi laittaakseen pesänsä korkealle, pelastuakseen kovan onnen kourista! ¹⁰Sinä olet neuvoillasi tuottanut häpeätä huoneellesi, tuhoamalla paljon kansoja, ja olet oman henkesi rikkonut. ¹¹Sillä kivi seinästä on huutava ja orsi katosta on vastaava. ¹²Voi sitä, joka rakentaa kaupungin verivelkojen varaan ja perustaa linnan vääryyden varaan! ¹³Katso, eikö tule se Herralta Sebaotilta, että kansat näkevät vaivaa tulen hyväksi ja kansakunnat väsyttävät itseänsä tyhjän hyväksi? ¹⁴Sillä maa on oleva täynnä Herran kunnian tuntemusta, niinkuin vedet peittävät meren. ¹⁵Voi sitä, joka juottaa lähimmäistänsä, joka sekoittaa juoman sinun vihalasi ja juovuttaa hänet nähdäkseen hänen alastomuutensa! ¹⁶Sinä ravitset itsesi häpeällä, et kunnialla: niinpä juo sinäkin ja paljasta ympärileikkaamattomuutesi. Sinun kohdallesi on kiertyvä Herran oikean käden malja ja häväistys kunnian sijaan. ¹⁷Sillä sinut on peittävä Libanonille tekemäsi väkivalta ja eläimiä kohdannut hävitys, joka on ne säilyttänyt, ihmisveren tähden ja väkivallan tähden, joka on tehty maalle, kaupungille ja kaikille sen asukkaille. ¹⁸Mitä hyötyä on veistetystä kuvasta, että sen valmistaja veistää sen, ja valetusta kuvasta ja valheen opettajasta, että sen valmistaja siihen luottaa ja tekee mykkiä epäjumalia? ¹⁹Voi sitä, joka sanoo puulle: ’Heräjä!’ ja mykälle kivelle: ’Nouse!’ Sekö voisi opettaa? Katso, se on silattu kullalla ja hopealla, ja henkeä siinä ei ole, ei ensinkään.

²⁰Mutta Herra on pyhässä temppelissänsä, hänen edessään vaietkoon kaikki maa.”

3Profeetta Habakukin rukous; virren tapaan. ²Herra, minä olen kuullut sinulta sanoman, ja olen peljästynt. Herra, herätä eloon tekosi jo kesken vuotten, tee se jo kesken vuotten tiettäväksi. Muista vihassasi laupeutta. ³Jumala tulee Teemanista, Pyhä Paaranin vuorelta. Sela. Hänen valtasuuruutensa peittää taivaat, hänen ylistystänsä on maa täynnä. ⁴Hänen hohteensa on kuin aurinko, hänestä käyvät säteet joka taholle; se on hänen voimansa verho. ⁵Hänen edellensä käy rutto ja polttotauti tulee hänen jäljessänsä. ⁶Hän seisautuu ja mittaa maan, hän katsahtaa ja saa kansat vapisemaan. Ikivuoret särkyvät, ikuiset kukkulat vaipuvat, hänen polkunsä ovat iankaikkiset. ⁷Vaivan alaisina minä näen Kuusanin majat, Midianin maan telttavaatteet vapisevat. ⁸Virtoihinko Herra on vihastunut? Kohotaako sinun vihasi virtoja, merta sinun kiivastuksesi, koska ajat hevosillasi, pelastuksesi vaunuilla? ⁹Paljas, paljastettu on sinun jousesi: valat, vitsat, sana. Sela. Virroilla sinä halkaiset maan. ¹⁰Vuoret näkevät sinut ja järkkyvät, rankkasade purkaa vettä, syvyys antaa äänensä, kohottaa käntensä korkealle. ¹¹Aurinko ja kuu astuvat majaan sinun kiitävien nuoltesi valossa, sinun keihäsi salamän hohteessa. ¹²Kiivastuksessa sinä astut maata, puit kansoja vihasa. ¹³Sinä olet lähtenyt auttamaan kansaasi, auttamaan voideltuasi. Sinä murskaat pään jumalattoman huoneesta, paljastat perustukset kaulan tasalle. Sela. ¹⁴Sinä lävistät heidän omilla keihäillään pään heidän johtajiltansa, jotka hyökkäävät hajottamaan minua - se on heidän ilonsa - aivan kuin pääsisivät syömään kurjaa salassa. ¹⁵Sinä ajat hevosillasi merta, paljojen vetten kuohua. ¹⁶Minä kuulin tämän, ja minun ruumiini vapisee, minun huuleni värisevät huudosta, mätä menee minun luihini, minä seison paikallani ja tutisen, kun minun täytyy hiljaa odottaa ahdistuksen päivää, jolloin kansan kimppuun käy hyökkääjä. ¹⁷Sillä ei viikunapuu kukoista, eikä viiniköynnöksissä ole rypäleitä; öljypuun sato pettää, eivätkä pellot tuota syötävää. Lampaat ovat kadonneet tarhasta, eikä ole karjaa vajoissa. ¹⁸Mutta minä riemuitsen Herrassa, iloitsen autuuteni Jumalassa. ¹⁹Herra, Herra on minun voimani. Hän tekee minun jalkani nopsiksi niinkuin peurat ja antaa minun käydä kukkuloillani. Veisuunjohtajalle; minun kielisoittimillani.

Sefanjan

1Herran sana, joka tuli Sefanjalle, Kuusin pojalle, joka oli Gedaljan poika, joka Amarjan poika, joka Hiskian poika, Juudan kuninkaan Joosian, Aamonin pojan, päivinä. **2**Totisesti minä otan kaiken pois maan pinnalta, sanoo Herra. **3**Minä otan pois ihmiset ja eläimet, otan pois taivaan linnut ja meren kalat, viettelykset ja jumalattomat. Minä hävitän ihmiset maan pinnalta, sanoo Herra. **4**Minä ojenan käteni Juudaa vastaan ja kaikkia Jerusalemin asukkaita vastaan, ja minä hävitän tästä paikasta Baalin jätteet, epäjumalain pappien nimet ynnä myös Herran papit, **5**ne, jotka katoilla kumartaen rukoilevat taivaan joukkoa, sekä ne, jotka kumartaen rukoilevat Herraa ja vannovat hänen kauttansa, mutta myös vannovat Melekinsä kautta, **6**ynnä ne, jotka ovat luopuneet seuraamasta Herraa, eivätkä etsi Herraa eivätkä häntä kysy. **7**Vaiti Herran, Herran edessä! Sillä Herran päivä on lähellä; sillä Herra on laittanut teurasuhrin, on vihkinnyt kutsuttunsa. **8**Ja Herran teurasuhrin päivänä minä rankaisen päämiehiä ja kuninkaan poikia ja kaikkia muukalaispukuun puettuja. **9**Ja minä rankaisen sinä päivänä kaikkia kynnyksen yli hyppääjiä, jotka täyttävät herransa huoneen väkivallalla ja petoksella. **10**Sinä päivänä, sanoo Herra, kuuluu huuto Kalaportilta ja valitus toisesta kaupunginosasta ja suuri hävitys kukkuloilta. **11**Valittakaa, te Huhmaren asukkaat, sillä tuhottu on kaikki kauppaakäypä väki, hävitetty kaikki hopean punnitsijat. **12**Siihen aikaan minä tutkin lampuilla Jerusalemin ja rankaisen ne miehet, jotka rauhassa makaavat pohjasakkansa päällä ja sanovat sydämessään: ”Ei Herra tee hyvää eikä pahaa”. **13**Heidän rikkautensa joutuu ryöstettäväksi, ja heidän talonsa jäävät autioiksi. He ovat rakentaneet taloja, mutta eivät saa niissä asua; ovat istuttaneet viinitarhoja, mutta eivät saa niistä viiniä juoda. **14**Lähellä on Herran suuri päivä, se on lähellä ja tulee sangen kiiruusti. Kuule, Herran päivä! Silloin sankarit haikeasti huutavat. **15**Vihan päivä on se päivä, tuskan ja ahdistuksen päivä, häviön ja hävityksen päivä, pimeyden ja synkeyden päivä, pilven ja sankan sumun päivä, **16**pasunan ja sotahuudon päivä varustettuja kaupunkia ja korkeita muurinkulmia vastaan. **17**Minä saatan ihmiset ahdistukseen, niin että he kulkevat kuin sokeat, sillä he ovat tehneet syntiä Herraa vastaan. Ja heidän verensä vuodatetaan niinkuin tomu, ja heidän elinneeensä niinkuin saasta. **18**Eivätkä voi pelastaa heitä

heidän hopeansa ja kultansa Herran vihan päivänä: hänen kiivautensa tulossa kuluu koko maa. Sillä lopun, äkkilopun, hän tekee kaikista maan asukkaista.

2Menkää itseenne, kootkaa ajatuksenne, te häpeämätön kansa, **2**ennenkuin neuvopäätös on synnyttänyt - päivä kiittää pois kuin akanat - ennenkuin teidän päällemme tulee Herran vihan hehku, ennenkuin teidän päällemme tulee Herran vihan päivä. **3**Etsikää Herraa, kaikki maan nöyrät, te, jotka pidätte hänen oikeutensa. Etsikää vanhurskautta, etsikää nöyryyttä; ehkä te saatte suojan Herran vihan päivänä. **4**Sillä Gassa on oleva hyljätty ja Askelon autio, Asdod ajetaan pois keskipäivällä, ja Ekron hävitetään. **5**Voi meren rannikon asukkaita, kreettien kansaa! Herran sana on teitä vastaan, Kanaan, filistealaisten maa; ja minä hävitän sinut asujattomaksi. **6**Ja meren rannikko on oleva laitumina, joilla on paimenten vesikuoppia ja lammastarhoja. **7**Ja rannikko joutuu Juudan heimon jäännökselle. Siellä he laiduntavat; Askelonin huoneisiin he asettuvat makaamaan illoin. Sillä Herra, heidän Jumalansa, on pitävä heistä huolen ja kääntävä heidän kohtalonsa. **8**Minä olen kuullut Mooabin häväistyksen ja ammonilaisten pilkat, joilla he ovat häväisseet minun kansaani ja ylvästelleet sen aluetta vastaan. **9**Sentähden, niin totta kuin minä elän, sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala, on Mooab tuleva Sodomian kaltaiseksi ja ammonilaiset Gomorran kaltaisiksi, nokkospehkojen maaksi, suolakuopaksi, autioksi iankaikkisesti. Jääneet minun kansastani ryöstävät heitä, ja minun kansakuntani jäännökset ottavat heidät perintöosaksensa. **10**Tämä tulee heille heidän ylpeydestään, siitä, että ovat herjanneet, ovat ylvästelleet Herran Sebaotin kansaa vastaan. **11**Peljättävä on Herra heille oleva, sillä hän tekee voimattomiksi kaikki maan jumalat; ja kaikki pakanain saaret, kukin paikastansa, tulevat häntä kumartaen rukoilemaan. **12**Myöskin teidät, etiopialaiset, on minun miekkani kaatava - heidätkin! **13**Ja hän on ojentava kätensä pohjoista kohden ja on hukuttava Assurin, tekevä Niiniven autioksi, kuivaksi kuin erämaa. **14**Sen keskellä makaa laumoja, kaikkia villieläimiä joukoittain. Pelikaani ja tuonenkurki yöpyvät sen patsaanpäissä. Kuule, kuinka ne laulavat akkuna-aukossa! Kynnyksellä on tyhjyys. Setrilautoituksen hän on paljastanut. **15**Tämä oli se riemuisa kaupunki, joka asui turvallisena, joka sanoi sydämessään:

”Minä, eikä ketään muuta!” Kuinka autioksi se on tullut, villieläinten makuusijaksi! Jokainen, joka käy siitä ohitse, viheltää ja huiskuttaa kättä.

3Voi uppiniskaista ja saastutettua, voi väkivaltaista kaupunkia! ²Se ei ole totellut ääntä, ei huolinut kuritukselta, ei luottanut Herraan, ei lähestynyt Jumalaansa. ³Sen päämiehet sen keskellä ovat ärjyviä leijonia. Sen tuomarit ovat kuin sudet illalla, jotka eivät säästä mitään aamuksi. ⁴Sen profeetat ovat huikentelijoita, uskottomia miehiä. Sen papit saastuttavat pyhän ja tekevät väkivaltaa laille. ⁵Herra on vanhurskas sen keskellä, hän ei tee väärin. Joka aamu hän tuo valoon oikeutensa, ei se tulematta jää. Mutta väärintekijä ei tunne häpeätä. ⁶Minä olen hävittänyt pakanakansat, niiden muurinkulmat ovat autioina. Minä olen tehnyt niiden kadut raunioiksi, kulkijattomiksi; niiden kaupungit ovat hävitetyt ihmisettömiksi, asujattomiksi. ⁷Minä olen sanonut: Ainoastaan pelkää minua ja ota varteen kuritus, niin ei hävitetä tytär Siionin asumusta, ei mitään siitä, mitä minä olen hänelle säätänyt. Kuitenkin he varhaisesta alkaen ovat aina pahemmin tehneet. ⁸Sentähden odottakaa minua, sanoo Herra, odottakaa sitä päivää, jona minä nousen saaliille. Sillä minun tuomioni on, että minä kokoan pakanakansat, saatan kokoon valtakunnat vuodattaakseni heidän päällensä tuimuuteni, vihani kaiken hehkun; sillä minun kiivauteni tuli kuluttaa koko maan. ⁹Silloin minä muutan puhtaiksi kansain huulet, niin että ne kaikki rukoilevat Herran nimeä, palvelevat häntä yksimielisesti. ¹⁰Tuolta puolen Etioopian virtain tuovat minun rukoilijani - tytär, minun hajoitettu joukkoni - minulle ruokauhreja. ¹¹Sinä päivänä ei sinun tarvitse hävetä yhtäkään niistä teoistasi, joilla olet rikkonut minua vastaan, sillä silloin minä poistan sinun keskuudestasi sinun ylvääsi, riemuitsevaisesi, etkä sinä sitten enää ylpeile minun pyhälä vuorellani. ¹²Mutta minä jätän jäljelle sinun keskuuteesi kurjan ja vaivaisen kansan, ja he luottavat Herran nimeen. ¹³Israelin jäännökset eivät tee väärin, eivät puhu valhetta, eikä heidän suussaan tavata vilpillistä kieltä. Sillä he kaitsevat kaittaviansa ja makaavat kenenkään peloittelematta. ¹⁴Ilitse, tytär Siion, puhkea huutoon, Israel; ihastu ja ratkea riemuun kaikesta sydäimestäsi, tytär Jerusalemi. ¹⁵Herra on poistanut sinun tuomiosi, kääntänyt pois sinun vihollisesi. Israelin kuningas, Herra, on sinun keskeläsi. Ei tarvitse sinun enää onnettomuutta nähdä. ¹⁶Sinä päivänä sanotaan Jerusalemille: ”Älä pelkää, Siion, älkööt kätesi hervotko. ¹⁷Herra, sinun Jumalasi, on sinun keskeläsi, sankari, joka auttaa. Hän ilolla iloitsee sinusta, hän on ääneti, sillä hän rakastaa sinua, hän sinusta riemulla riemuitsee.” ¹⁸Jotka murehtivat, kaukana juhlakokouksista, ne minä kokoan: nehän ovat sinusta, niitä häväistys kuormana painaa. ¹⁹Katso, siihen aikaan minä teen tekoni kaikille sinun nöyryyttäjillesi. Minä pelastan ontuvat ja kokoan karkoitettut ja teen heidät ylistetyiksi ja mainehikkaiksi jokaisessa maassa, jossa he olivat häpeänalaisina.

²⁰Siihen aikaan minä tuon teidät takaisin - siihen aikaan, jona minä teidät kokoan. Sillä minä teen teidät mainehikkaiksi ja ylistetyiksi kaikissa maan kansoissa, kun minä käännän teidän kohtalonne teidän silmäinne nähden; sanoo Herra.

Haggain

1Kuningas Daarejaveksen toisena vuotena, kuudennessa kuussa, kuukauden ensimmäisenä päivänä, tuli tämä Herran sana profeetta Haggain kautta Juudan käskynhaltijalle Serubbaabelille, Sealtielin pojalle, ja ylimmäiselle papille Joosualle, Joosadakin pojalle: ²”Näin sanoo Herra Sebaot: Tämä kansa sanoo: Aika ei ole tullut rakentaa Herran huonetta”. ³Mutta profeetta Haggain kautta tuli tämä Herran sana: ⁴”Onko sitten aika teidän asua panelilla kaunistetuissa huoneissanne, kun tämä huone on rauniona? ⁵Ja nyt sanoo Herra Sebaot näin: Ottakaa vaari teistänne. ⁶Te kylvätte paljon, mutta saatte vähän. Te syötte, mutta ette tule ravituiksi. Te juotte, mutta jano ei sammu. Te vaatetatte itsenne, mutta ei tule lämmin. Ja palkkatyöläinen panee työpalkan reikäiseen kukkaroon. ⁷Näin sanoo Herra Sebaot: Ottakaa vaari teistänne. ⁸Nouskaa vuorille, tuokaa puita ja rakentakaa temppeli, niin minä siihen mielistyn ja näytän kunniani, sanoo Herra. ⁹Te odotatte paljoa, mutta se menee vähiin. Te tuotte kotiin, mutta minä puhallan sen pois. Minkätähden? sanoo Herra Sebaot. Minun huoneeni tähden, kun se on rauniona ja te juoksette kukin oman huoneenne hyväksi. ¹⁰Sentähden teiltä taivas pidättää kasteen ja maa pidättää satonsa. ¹¹Ja minä olen kutsunut kuivuuden maahan ja vuorille, viljalle, viinille ja öljylle, ja mitä vain maa tuottaa, ja ihmisille ja eläimille ja kaikelle kätten vaivannäölle.” ¹²Niin Serubbaabel, Sealtielin poika, ja ylimmäinen pappi Joosua, Joosadakin poika, ja kansan koko jäännös kuuli Herran, Jumalansa ääntä ja profeetta Haggain sanoja, jota varten Herra, heidän Jumalansa, oli hänet lähettänytkin, ja kansa pelkäsi Herraa. ¹³Haggai, Herran sanansaattaja, sanoi, saattaen Herran sanan, kansalle näin: ”Minä olen teidän kanssanne, sanoo Herra”. ¹⁴Ja Herra herätti Juudan käskynhaltijan Serubbaabelin, Sealtielin pojan, hengen ja ylimmäisen papin Joosuan, Joosadakin pojan, hengen ja kansan koko jäännöksen hengen, ja he tulivat ja ryhtyivät rakentamaan Herran Sebaotin, heidän Jumalansa, temppeliä ¹⁵kahdentenkymmenentenä neljäntenä päivänä kuudennessa kuussa, kuningas Daarejaveksen toisena vuotena.

2Seitsemännessä kuussa, kuukauden kahdentenkymmenentenä ensimmäisenä päivänä tuli profeetta Haggain kautta tämä Herran sana: ²”Sano Juudan käskynhaltijalle Serubbaabelille, Sealtielin pojalle, ja ylimmäiselle papille Joosualle, Joosadakin pojalle, ja kansan jäännökselle näin: ³Kuka teidän joukossanne on jäljelle jäänyt, joka on nähnyt tämän temppelin sen entisessä kunnianssa? Ja miltä näyttää se teistä nyt? Eikö se ole tyhjän veroinen teidän silmissänne? ⁴Mutta nyt ole luja, Serubbaabel, sanoo Herra, ja ole luja, Joosua, Joosadakin poika, ylimmäinen pappi, ja ole luja, maan koko kansa, sanoo Herra, ja tehkää työtä; sillä minä olen teidän kanssanne, sanoo Herra Sebaot. ⁵Sen liiton sana, jonka minä tein teidän kanssanne, kun te läksitte Egyptistä, ja minun Henkeni pysyy teidän keskellänne. Älkää peljätkö. ⁶Sillä näin sanoo Herra Sebaot: Vielä vähän aikaa, ja minä liikutan taivaat ja maan, meren ja kuivan. ⁷Ja minä liikutan kaikki pakanakansat, ja kaikkien pakanakansojen kalleudet tulevat, ja minä täytän tämän temppelin kunnialla, sanoo Herra Sebaot. ⁸Minun on hopea, ja minun on kulta, sanoo Herra Sebaot. ⁹Tämän temppelin myöhempi kunnia on oleva suurempi kuin aikaisempi, sanoo Herra Sebaot. Ja tässä paikassa minä annan vallita rauhan, sanoo Herra Sebaot.” ¹⁰Yhdeksännen kuun kahdentenkymmenentenä neljäntenä päivänä, Daarejaveksen toisena vuotena, tuli profeetta Haggain kautta tämä Herran sana: ¹¹”Näin sanoo Herra Sebaot: Pyydä papeilta opeutusta ja sano: ¹²Katso, mies kantaa pyhää lihaa vaatteensa liepeessä ja koskettaa liepeellensä leipää tai keittoa, viiniä, öljyä tai muuta ruokaa, mitä hyvänsä; tuleeko se siitä pyhäksi?” Niin papit vastasivat ja sanoivat: ”Ei”. ¹³Ja Haggai sanoi: ”Jos joku, joka on kuolleesta saastunut, koskettaa jotakin näistä, tuleeko se saastaiseksi?” Niin papit vastasivat: ”Tulee saastaiseksi”. ¹⁴Silloin Haggai lausui ja sanoi: ”Sellaista on tämä väki, sellaista tämä kansa minun edessäni, sanoo Herra. Sellaiset ovat kaikki heidän kättensä työt ja se, mitä he siellä uhriksi tuovat: se on saastaista. ¹⁵Ja nyt ottakaa vaari, kuinka käy tästä päivästä lähtien eteenpäin. Kun ei vielä oltu pantu kiveä kiven päälle Herran temppelissä, ¹⁶sit ennen, mentiin kahdenkymmenen mitan viljakasalle, mutta oli vain kymmenen; mentiin viinikuurnalle ammentamaan viisikymmentä mittaa, mutta oli kaksikymmentä. ¹⁷Minä löin teitä, kaikkia teidän kättenne töitä, nokitähkällä ja viljanruosteella ja rakeilla, mutta ei kenkään teistä kääntynyt minun puoleeni, sanoo Herra. ¹⁸Ottakaa vaari, kuinka käy tästä päivästä lähtien eteenpäin, yhdeksännen kuun kahdennekymmenennestä neljännestä päivästä, Herran temppelin perustamispäivästä,

lähtien. Ottakaa vaari! ¹⁹Onko aitassa enää siementä? Ja viiniköynnös, viikunapuu, granaattiomenapuu ja öljypuu, nekään eivät ole kantaneet hedelmää. Tästä päivästä lähtien minä annan siunauksen.” ²⁰Ja Herran sana tuli toistamiseen Haggaille kuukauden kahdentenkymmenentenä neljäntenä päivänä; se kuului: ²¹”Sano Juudan käskynhaltijalle Serubbaabelille: Minä liikutan taivaat ja maan. ²²Ja minä kukistan kuningaskuntien valtaistuimet, hävitän pakanain kuningaskuntien väkevyyden ja kukistan vaunut ajajineen; ja hevoset ja niiden ratsastajat kaatuvat, mies toisensa miekkaan. ²³Sinä päivänä, sanoo Herra Sebaot, minä otan sinut, palvelijani Serubbaabel, Sealtielin poika, sanoo Herra, ja panen sinut ikäänkuin sinettisormukseksi. Sillä sinut minä olen valinnut, sanoo Herra Sebaot.”

Sakarjan

1Kahdeksannessa kuussa Daarejaveksen toisena vuotena tuli profeetta Sakarjalle, Berekjan pojalle, joka oli Iddon poika, tämä Herran sana: ²”Herra on tuimasti vihastunut teidän isiinne. ³Sano heille: Näin sanoo Herra Sebaot: Kääntykää minun tyköni, sanoo Herra Sebaot, niin minä käännyn teidän tyköne, sanoo Herra Sebaot. ⁴Älkää olko isienne kaltaiset, joille entiset profeetat ovat saarnanneet sanoen: Näin sanoo Herra Sebaot: Kääntykää pois pahoilta teiltänne ja pahoista teoistanne; mutta he eivät kuulleet, eivät kuunnelleet minua. ⁵Teidän isänne - missä he ovat? Ja profeetat - ovatko he eläneet iäti? ⁶Mutta minun sanani ja käskyni, jotka minä olen säätänyt palvelijoilleni profeetoille - eivätkö ne ole kohdanneet teidän isiänne: ja niin he kääntyivät ja sanoivat: ”Niinkuin Herra Sebaot aikoi meille tehdä, meidän vaelluksemme ja tekojemme mukaan, niin hän on meille tehnyt.” ⁷Kahdentenakymmenentenä neljäntenä päivänä yhdennessätoista kuussa, joka on sebat-kuu, Daarejaveksen toisena vuotena, tuli profeetta Sakarjalle, Berekjan pojalle, joka oli Iddon poika, tämä Herran sana: ⁸Minä näin yöllä, katso, mies ratsasti punaisenruskealla hevosella, ja hän seisautui myrtytien keskelle laaksoon, ja hänen jäljessään oli punaisenruskeita ja punaisia ja valkeita hevosia. ⁹Niin minä kysyin: ”Mitä nämä ovat, Herra?” Enkeli, joka puhutteli minua, vastasi minulle: ”Minä näytän sinulle, mitä ne ovat”. ¹⁰Ja mies, joka seiso i myrtytien keskellä, lausui ja sanoi: ”Nämä ovat ne, jotka Herra on lähettänyt maata kuljeksimaan”. ¹¹Niin ne vastasivat Herran enkelille, joka seiso i myrtytien keskellä, ja sanoivat: ”Me olemme kuljeksineet maata, ja katso, koko maa on alallansa ja rauhassa”. ¹²Ja Herran enkeli lausui ja sanoi: ”Herra Sebaot, kuinka kauan sinä viivyt etkä armahda Jerusalemiä ja Juudan kaupunkeja, joille olet ollut vihainen nämä seitsemänkymmentä vuotta?” ¹³Niin Herra vastasi enkelille, joka puhutteli minua, ja lausui hyviä, lohdullisia sanoja. ¹⁴Ja enkeli, joka puhutteli minua, sanoi minulle: ”Saarnaa ja sano: Näin sanoo Herra Sebaot: Minä kiivailen Jerusalemin ja Siionin puolesta suurella kiivaudella. ¹⁵Suurella vihalla minä olen vihastunut suruttomiin pakanoihin, jotka, kun minä vähän vihastuin, auttoivat onnettomuutta tapahtumaan. ¹⁶Sentähden sanoo Herra näin: Minä käännyn Jerusalemin puoleen armahtavaisuudessa. Minun temppelini siellä rakennetaan, sanoo Herra Sebaot, ja mittanuora jän-

nitetään Jerusalemin ylitse. ¹⁷Saarnaa vielä ja sano: Näin sanoo Herra Sebaot: Vielä minun kaupunkini ovat hyvydestä ylitsevuotavaiset, ja vielä Herra lohduttaa Siionin ja valitsee vielä Jerusalemin.” ¹⁸Ja minä nostin silmäni ja katsoin. Ja katso: neljä sarvea. ¹⁹Ja minä sanoin enkelille, joka puhutteli minua: ”Mitä nämä ovat?” Niin hän sanoi minulle: ”Nämä ovat ne sarvet, jotka ovat hajottaneet Juudan ja Israelin ja Jerusalemin”. ²⁰Sitten Herra näytti minulle neljä seppää. ²¹Minä sanoin: ”Mitä nämä ovat tulleet tekemään?” Ja hän vastasi näin: ”Nuo sarvet ovat ne, jotka ovat hajottaneet Juudan, niin ettei yksikään mies voi päättänsä nostaa; ja nämä ovat tulleet saattamaan ne pelkoon ja heittämään maahan niiden pakanakansain sarvet, jotka ovat nostaneet sarven Juudan maata vastaan hajottaaksensa sen”.

2Ja minä nostin silmäni ja katsoin. Ja katso, oli mies ja hänen kädessään mittanuora. ²Minä sanoin hänelle: ”Mihin sinä olet menossa?” Ja hän vastasi minulle: ”Mittamaan Jerusalemiä, nähdäkseni, kuinka leveä ja kuinka pitkä se on oleva”. ³Ja katso, enkeli, joka puhutteli minua, lähti liikkeelle, ja toinen enkeli lähti häntä vastaan. ⁴Ja hän sanoi tälle: ”Juokse, puhu tälle nuorukaiselle ja sano: Jerusalemi on oleva muuriton paikkakunta, sillä niin paljon siinä on ihmisiä ja eläimiä. ⁵Mutta minä olen oleva, sanoo Herra, tulimuuri sen ympärillä ja kunnia sen keskellä. ⁶Voi, voi, paetkaa pohjoisesta maasta, sanoo Herra! Sillä minä olen hajottanut teidät neljään taivaan tuuleen, sanoo Herra. ⁷Voi, Siion, pelastaudu, sinä, joka asut tytär Babelin luona! ⁸Sillä näin sanoo Herra Sebaot: Kunniaksensa hän on lähettänyt minut pakanakansojen luokse, jotka ovat teitä saalistaneet. Sillä joka teihin koskee, se koskee hänen silmäteräänsä. ⁹Sillä katso, minä heilutan kättäni heitä vastaan, ja he joutuvat orjiensa saaliiksi. Ja te tullette tietämään, että Herra Sebaot on lähettänyt minut. ¹⁰Riemuitse ja iloitse, tytär Siion! Sillä minä tulen ja asun sinun keskelläsi, sanoo Herra. ¹¹Sinä päivänä liittyy paljon pakanakansoja Herraan, ja he tulevat hänen kansaksensa, ja minä asun sinun keskelläsi, ja sinä tulet tietämään, että Herra Sebaot on lähettänyt minut sinun tykösi. ¹²Ja Herra ottaa Juudan perintöosaksensa pyhässä maassa ja valitsee vielä Jerusalemin. ¹³Vaiti Herran edessä, kaikki liha! Sillä hän on noussut pyhästä asuinsijastansa.”

3Ja hän näytti minulle ylimmäisen papin Joosuan seisomassa Herran enkelin edessä ja saatanan seisomassa hänen oikealla puolellaan, häntä syyttämässä. **2**Ja Herra sanoi saatanelle: ”Herra nuhdelkoon sinua, saatana. Nuhdelkoon sinua Herra, joka on valinnut Jerusalemin. Eikö tämä ole kekäle, joka on tulesta temmattu?” **3**Ja Joosua oli puettu saastaisiin vaatteisiin, ja hän seisoi enkelin edessä. **4**Niin tämä lausui ja sanoi näin niille, jotka seisivat hänen edessään: ”Riisukaa pois saastaiset vaatteet hänen yltänsä”. Ja hän sanoi hänelle: ”Katso, minä olen ottanut sinulta pois pahat tekosi, ja minä puetan sinut juhlavaatteisiin”. **5**Minä sanoin: ”Pantakoon puhdas käärelakki hänen päähänsä”. Niin he panivat puhtaan käärelakin hänen päähänsä ja pukivat hänet vaatteisiin. Ja Herran enkeli seiso siinä. **6**Ja Herran enkeli todisti Joosualle sanoen: **7**”Näin sanoo Herra Sebaot: Jos sinä vaellat minun teilläni ja hoidat minun säättämäni tehtävät, saat sinä myös tuomita minun huonettani ja vartioida minun esikartanoitani, ja minä annan sinulle pääsyn näiden joukkoon, jotka tässä seisovat. **8**Kuule, Joosua, ylimmäinen pappi, sinä ja sinun ystäväsi, jotka edessäsi istuvat. Sillä ennusmerkin miehiä he ovat; sillä katso, minä annan tulla palvelijani, Vesan. **9**Sillä katso: kivi, jonka minä olen asettanut Joosuan eteen - siihen yhteen kiveen päin on seitsemän silmää! Katso, minä kaiverran kaiverrukset siihen, sanoo Herra Sebaot, ja otan pois tämän maan pahat teot yhtenä päivänä. **10**Sinä päivänä te kutsutte, kukin ystävänsä, viinipuun ja viikunapuun alle.”

4Ja Herran enkeli, joka puhutteli minua, palasi ja herätti minut, niinkuin joku herätetään unestansa. **2**Ja hän sanoi minulle: ”Mitä sinä näet?” Minä vastasin: ”Minä näen, katso: lampunjalka, kokonansa kultaa, ja sen yläpuolella sen öljyastia, ja lampunjalassa sen seitsemän lamppua, ja seitsemän öljyputkea lamppuihin, jotka ovat siinä ylimpänä. **3**Ja kaksi öljyputta sen ääressä, toinen öljyastian oikealla, toinen vasemmalla puolella.” **4**Minä lausuin ja sanoin näin enkelille, joka puhutteli minua: ”Mitä nämä ovat, Herra?” **5**Niin enkeli, joka puhutteli minua, vastasi ja sanoi minulle: ”Etkö tiedä, mitä ne ovat?” Minä sanoin: ”En, Herra”. **6**Ja hän lausui ja sanoi minulle näin: ”Tämä on Herran sana Serubbaabelille, näin kuuluva: Ei sotaväellä eikä voimalla, vaan minun Hengelläni, sanoo Herra Sebaot. **7**Mikä olet sinä, suuri vuori, Serubbaabelin edessä? Lakeudeksi sinä! Hän on paneva paikoillensa huippukiven huutojen kaikuessa: ”Suosio, suosio sille!” **8**Ja minulle tuli tämä Herran sana: **9**”Serubbaabelin kädet ovat tämän temppelein perustaneet, ja hänen kätensä sen valmiiksi saattavat. Ja sinä tulet tietämään, että Herra Sebaot on lähettänyt minut teidän luokseen. **10**Sillä kuka pitää halpana pienten alkujen päivän, kun nuo seitsemän Herran silmää, jotka tarkastavat koko maata, iloitsevat nähdessään luotilangan Serubbaabelin kädessä?” **11**Ja minä lausuin ja sanoin hänelle: ”Mitä ovat nämä kaksi öljyputta lampunjalan oi-

kealla ja vasemmalla puolella?” **12**Sitten minä toistamiseen lausuin ja sanoin hänelle: ”Mitä ovat nuo kaksi öljyputta terttua kahden kultaisen putken kohdalla, jotka vuodattavat sisästänsä öljynkultaa?” **13**Niin hän sanoi minulle näin: ”Etkö tiedä, mitä ne ovat?” Minä vastasin: ”En, Herra”. **14**Hän sanoi: ”Nämä ovat ne molemmat öljyllä voidellut, jotka seisovat kaiken maan Herran edessä”.

5Minä nostin jälleen silmäni, ja katso: oli lentävä kirjakkäärö. **2**Ja hän sanoi minulle: ”Mitä sinä näet?” Minä vastasin: ”Minä näen lentävän kirjakkäärön, kahtakymmentä kyynärää pitkän ja kymmentä kyynärää leveän”. **3**Hän sanoi minulle: ”Tämä on kirous, joka käy yli kaiken maan. Sillä tämän kirouksen mukaisesti siitä puhdistetaan pois jokainen varas, ja jokainen vannoskelija puhdistetaan siitä pois. **4**Minä lasken sen irti, sanoo Herra Sebaot, ja se menee varkaan kotiin ja sen kotiin, joka vannoo väärin minun nimeeni. Se jää sisälle hänen kotiinsa ja kalvaa sen loppuun asti, sekä sen puut että sen kivet.” **5**Sitten enkeli, joka puhutteli minua, lähti liikkeelle ja sanoi minulle: ”Nosta silmäsi ja katso: mikä tuo on, joka lähtee liikkeelle?” **6**Minä sanoin: ”Mikä se sitten on?” Ja hän vastasi: ”Tämä on eefa-mitta, joka lähtee liikkeelle”. Ja hän sanoi: ”Tämän näköisiä ne ovat koko maan päällä”; **7**ja katso, lyijykansi kohosi, ja siinä istui eräs nainen eefa-mitan sisällä. **8**Ja hän sanoi: ”Tämä on jumalattomuus”. Ja hän paikasti hänet sisälle eefa-mittaan ja paikasti lyijypainon sen suulle. **9**Ja kun minä nostin silmäni, näin minä, katso, kaksi naista lähtevän liikkeelle, ja niillä oli tuulta siivissään, ja niiden siivet olivat kuin haikaran siivet; ja ne kantoivat eefa-mittaa taivaan ja maan välitse. **10**Niin minä sanoin enkelille, joka puhutteli minua: ”Mihin ne kuljettavat eefa-mittaa?” **11**Ja hän vastasi minulle: ”Ne menevät rakentamaan hänelle huonetta Sinearin maahan. Ja kun se on valmis, lasketaan hänet sinne paikoillensa.”

6Minä nostin jälleen silmäni ja näin, katso, neljät vaunut, jotka lähtivät liikkeelle kahden vuoren välistä; ja ne vuoret olivat vaskivuoria. **2**Ensimmäisten vaunujen edessä oli punaisenruskeat hevoset, toisten vaunujen edessä oli mustat hevoset, **3**kolmansien vaunujen edessä oli valkeat hevoset, ja neljänsien vaunujen edessä oli täplikkäät, väkevät hevoset. **4**Minä lausuin ja sanoin enkelille, joka puhutteli minua: ”Mitä nämä ovat, Herra?” **5**Enkeli vastasi ja sanoi minulle: ”Ne ovat neljä taivaan tuulta, jotka lähtevät liikkeelle seisottuansa kaiken maan Herran edessä. **6**Ne, joitten edessä on mustat hevoset, lähtevät pohjoiseen maahan, ja valkeat lähtevät niiden jäljessä. Täplikkäät lähtevät eteläiseen maahan. **7**Ne väkevät lähtevät, ja menevät halusta, kuljeksimaan maata.” Ja hän sanoi: ”Menkää, kuljeksikaa maata”. Ja ne kuljeksivat maata. **8**Sitten hän huusi minut ja sanoi minulle näin: ”Katso, ne, jotka lähtivät pohjoiseen maahan, saattavat minun Henkeni lepäämään pohjoisessa maassa”. **9**Minulle tuli tämä Herran sana: **10**”Ota vastaan

siirtolaisuudessa eläviltä Heldailta, Tobiailta ja Jedajalta - mene tänä päivänä, mene Joosian, Sefanjan pojan, taloon, johon he ovat tulleet Baabelista, - ¹¹ja ota vastaan hopea ja kulta, tee kruunu ja pane se ylimmäisen papin Joosuan, Joosadakin pojan, päähän ¹²ja sano hänelle näin: ”Näin sanoo Herra Sebaot: Katso, mies nimeltä Vesa! Omalta pohjaltansa hän on kasvava, ja hän on rakentava Herran temppelin. ¹³Herran temppelin hän on rakentava, ja valta- suuruutta hän on kantava, ja hän on istuva ja hallitseva valtaistuimellansa; hän on oleva pappi valtaistuimellansa, ja rauhan neuvo on vallitseva niitten molempien välillä. ¹⁴Ja kruunu on oleva muistona Herran temppelissä Helemistä ja Tobiasta ja Jedajasta ja Sefanjan pojan suosiollisuudesta. ¹⁵Ja kaukana asuvaset tulevat ja rakentavat Herran temppeliä. Ja te tulette tietämään, että Herra Sebaot on lähettänyt minut teidän tyköne. Näin on tapahtuva, jos te hartaasti kuulette Herran, teidän Jumalanne, ääntä.”

7 Kuningas Daarejaveksen neljäntenä vuotena tuli Herran sana Sakarjalle, neljäntenä päivänä yhdeksännessä kuussa, kislev-kuussa. ²Beetel oli lähettänyt Sareserin ja Regem-Melekin miehinensä etsimään Herran mielisuosiota ³ja kysymään Herran Sebaotin temppelin papeilta ynnä profeetoilta näin: ”Onko minun viidennessä kuussa itkettävä ja noudatettava pidättyväisyyttä, niin kuin minä olen tehnyt jo kuinka monina vuosina?” ⁴Niin minulle tuli tämä Herran Sebaotin sana: ⁵”Sano kaikelle maan kansalle ja papeille näin: Kun te olette paastonneet ja valittaneet viidennessä ja seitsemännessä kuussa, ja jo seitsemänäkymmenenä vuotena, niin minulleko te olette paastonne paastonneet? ⁶Ja kun olette syöneet ja juoneet, niin ettekö te ole itsellenne syöneet ja juoneet? ⁷Eikö niin: pitäkää ne sanat, jotka Herra on julistanut entisten profeettain kautta, kun Jerusalemin vielä oli asuttuna ja levossa, ympärillään alaisensa kaupungit, ja Etelämaa ja Alankomaa olivat asutut?” ⁸Ja Sakarjalle tuli tämä Herran sana: ⁹”Näin sanoo Herra Sebaot: Tuomitkaa oikea tuomio, tehkää laupeus ja olkaa armah tavaiset kukin veljellenne, ¹⁰leskeä, orpoa, muukalaista ja kurjaa älkää sortako, älkääkä miettikö mielessänne pahaa, kukin veljeänsä vastaan. ¹¹Mutta he eivät tahtoneet ottaa vaaria, vaan käänsivät uppiniskaisina selkänsä ja kovettivat korvansa, etteivät kuulisi. ¹²Ja he tekivät sydämensä kovaksi kuin timantti, etteivät kuulisi lakia eikä niitä sanoja, mitkä Herra Sebaot on lähettänyt Henkensä voimalla entisten profeettain kautta; ja niin on Herralta Sebaotilta tullut suuri vihastus. ¹³Samoin kuin hän huusi, mutta he eivät kuulleet, samoin he huutavat, mutta minä en kuule, sanoo Herra Sebaot. ¹⁴Ja minä myrskynä karkoitan heidät kaikkien pakanakansojen sekaan, joita he eivät tunne, ja maa jää heidän jälkeensä autioksi menijöistä ja tulijoista. Ihanan maan he tekevät autioksi.”

8 Sitten tuli tämä Herran Sebaotin sana: ²”Näin sanoo

Herra Sebaot: Minä kiivailen Siionin puolesta suurella kiivaudella, suurella vihalla minä sen puolesta kiivailen. ³Näin sanoo Herra: Minä käännyn jälleen Siionin puoleen ja tulen asumaan Jerusalemin keskelle, ja Jerusalemiä kutsutaan Uskolliseksi Kaupungiksi ja Herran Sebaotin vuorta Pyhäksi Vuoreksi. ⁴Näin sanoo Herra Sebaot: Vielä on Jerusalemin toreilla istuva vanhuksia ja vanhoja vaimoja, sauvansa kädessään kullakin päivien paljouden vuoksi. ⁵Ja kaupungin torit tulevat olemaan täynnä poikasia ja tyttösiä, jotka leikkivät sen toreilla. ⁶Näin sanoo Herra Sebaot: Jos tämä onkin ihmeellistä tämän kansan jäännöksen silmissä niinä päivinä, pitäisikö sen olla ihmeellistä myös minun silmissäni, sanoo Herra Sebaot? ⁷Näin sanoo Herra Sebaot: Katso, minä olen vapauttava kansani auringon nousun maasta ja laskun maasta. ⁸Ja minä tuon heidät asumaan Jerusalemin keskelle. Ja he ovat minun kansani, ja minä olen heidän Jumalansa, uskollinen ja vanhurskas. ⁹Näin sanoo Herra Sebaot: Olkoot lujat teidän kätenne, teidän, jotka tähän aikaan olette kuulleet nämä sanat profeettain suusta, sinä päivänä, jona laskettiin Herran Sebaotin huoneen, rakennettavan temppelin, perustus. ¹⁰Sillä ennen sitä aikaa ei saatu palkkaa ihmisen työstä, ei palkkaa juhdan työstä, eikä ollut menijällä, ei tulijalla rauhaa ahdistajalta, ja minä laskin irti kaikki ihmiset, toisen toisensa kimppuun. ¹¹Mutta nyt minä en ole tämän kansan jäännökselle samanlainen, kuin olin entisinä päivinä, sanoo Herra Sebaot. ¹²Sillä rauhan kylvä kylvetään, viiniköynnös antaa hedelmänsä, maa antaa satonsa, taivas antaa kasteensa, ja tämän kansan jäännökselle minä annan perintöosaksi kaiken tämän. ¹³Ja niinkuin te olette olleet kirouksena pakanakansain seassa, te Juudan heimo ja Israelin heimo, niin te, kun minä teidät vapahdan, tulette olemaan siunauksena. Älkää peljätkö, olkoot teidän kätenne lujat. ¹⁴Sillä näin sanoo Herra Sebaot: Niinkuin minulla oli mielessä tehdä teille pahaa, kun teidän isänne vihoittivat minut, sanoo Herra Sebaot, enkä minä sitä katunut, ¹⁵niin on taas tähän aikaan minulla mielessä tehdä hyvää Jerusalemlle ja Juudan heimolle. Älkää peljätkö. ¹⁶Näitä te tehkää: Puhukaa totta toinen toisellenne. Tuomitkaa porteissanne oikein, tuomitkaa rauhan tuomio. ¹⁷Älkää hautoko mielessänne pahaa toinen toisellenne, älkääkä rakastako väärää valaa. Sillä kaikkia näitä minä vihaan, sanoo Herra.” ¹⁸Ja minulle tuli tämä Herran Sebaotin sana: ¹⁹”Näin sanoo Herra Sebaot: Neljännen kuun paasto ja viidennen paasto ja seitsemännnen paasto ja kymmenennen paasto on oleva Juudan heimolle ilo ja riemu ja mieluinen juhla. Mutta rakastakaa totuutta ja rauhaa. ²⁰Näin sanoo Herra Sebaot: Vielä tulee kansoja, monien kaupunkien asukkaita, ²¹ja toisen asukkaat menevät toiseen ja sanovat: ’Lähtekäämme, käykäämme etsimään Herran mielisuosiota, etsimään Herraa Sebaotia.’ - ’Minäkin lähen.’ ²²Ja monet kansat, väkevät pakanakansat, tulevat Jerusalemiin etsimään Herraa Sebaotia, etsimään Herran mielisuosiota. ²³Näin sanoo Herra Sebaot: Niinä päivinä

tarttuu kymmenen miestä kaikista pakanakansain kielistä, tarttuu Juudan miestä liepeeseen sanoen: 'Me tahdomme käydä teidän kanssanne, sillä me olemme kuulleet, että Jumala on teidän kanssanne.'

9Ennustus, Herran sana, Hadrakin maata vastaan, ja Damaskoon se laskeutuu. Sillä Herran silmä katsoo ihmisiä, kaikkia Israelin sukukuntia ²ja myös Hamatia, joka on sen kanssa rajatusten, sekä Tyyroa ja Siidonia, sillä ne ovat sangen viisaat. ³Tyyro on rakentanut itsellensä linnoituksia ja kasannut kokoon hopeata kuin tomua ja kultaa kuin katujen lokaa. ⁴Katso, Herra köyhdyttää sen ja syöksee mereen sen voiman, ja se itse poltetaan tulella. ⁵Sen näkee Askelon ja peljästy, ja Gassa, ja vapisee kovin, ja Ekron, sillä sen toivo joutuu häpeään. Ja Gassasta hukkuu kuningas, eikä Askelonissa enää asuta. ⁶Asdodissa asuu sekasikiöitä, ja minä hävitän filistealaisten ylpeyden. ⁷Mutta minä poistan veret hänen suustansa ja heidän iljetyksensä hänen hampaitensa välistä, ja hänestäkin jää jäännös meidän Jumalallemme; hän on oleva niinkuin sukuruhtinas Juudassa, ja Ekron on oleva niinkuin jebusilainen. ⁸Minä teen leirini temppelini suojaksi sotajoukoilta, jotka tulevat ja menevät, eikä tule käskijä enää heidän kimppuunsa, sillä nyt olen minä sen omin silmin nähnyt. ⁹Iloitse suuresti, tytär Siion, riemuitse, tytär Jerusalem, sillä sinun kuninkaasi tulee sinulle! Vanhurskas ja auttaja hän on, on nöyrä ja ratsastaa aasilla, aasintamman varsalla. ¹⁰Ja minä hävitän vaunut Efraimista ja hevoset Jerusalemista. Sodan jousi hävitetään, ja hän julistaa rauhan kansoille. Ja hänen hallituksensa ulottuu merestä mereen, Eufrat-virrasta hamaan maan ääriin. ¹¹Ja myös sinun vankisi minä sinun liittosi veren tähden päästän pois vedettömästä kuopasta. ¹²Tulkaa takaisin varustukseen, te vangit, joilla on toivo; myös tänä päivänä minä julistan: kaksin verroin minä sinulle korvaan. ¹³Sillä minä jännitän Juudan jousekseni, panen siihen nuoleksi Efraimin ja nostan sinun poikasi, Siion, sinun poikiasi vastaan, Jaavan, ja teen sinut sankarin miekan kaltaiseksi. ¹⁴Herra on näkyvä heidän yllänsä, ja hänen nuolensa lähtee kuin salama. Herra, Herra puhalttaa pasunaan ja kulkee etelän myrskytuulissa. ¹⁵Herra Sebaot on suojaava heitä, ja he syövät, ja he tallaavat linkokiviä, he juovat ja pauhaavat niinkuin viinistä ja ovat täynnä, niinkuin uhrimaljat, niinkuin alttarin kulmat. ¹⁶Ja Herra, heidän Jumalansa, on sinä päivänä auttava heitä, kansaansa, joka on kuin hänen lammaslaumansa; sillä he ovat kruunuun kiinnitettyjä kiviä, jotka kohoavat yli hänen maansa. ¹⁷Sillä kuinka suuri onkaan oleva heidän onnensa, heidän ihanuutensa: vilja saa kasvamaan nuorukaiset ja rypälemahu neitsyet!

10Rukoilkaa Herralta sadetta kevätsateen aikana: Herra tekee ukkospilvet ja antaa heille sadekuurot, antaa kasvit joka miehen pellolle. ²Sillä kotijumalat puhuvat tyhjiä, ja tietäjät näkevät petosnäkyjä, puhuvat valheunia, loh-

duittelevat turhilla. Sentähden he saavat lähteä matkaan kuin lammaslauma ja kärsivät vaivaa, kun ei ole paimenta. ³Paimenia kohtaan syttyy minun vihani, ja johtomiehiä minä rankaisen; sillä Herra Sebaot pitää huolen laumastansa, Juudan heimosta, ja asettaa sen ikäänkuin kunniaratsuksensa sodassa. ⁴Siitä on lähtevä kulkakivi, siitä kiinnityspaalu, siitä sotajousi, siitä lähtevät käskijät kaikki. ⁵Ja he ovat niinkuin sankarit, jotka polkevat katujen lokaa sodassa. He sotivat, sillä Herra on heidän kanssansa; ja häpeään joutuvat hevosilla-ratsastajat. ⁶Minä teen väkeväksi Juudan heimon ja autan Joosefin heimoa. Minä saatan heidät kotiin, sillä minä armahdan heitä, ja he tulevat olemaan, niinkuin en minä olisi heitä hyljännytkään. Sillä minä olen Herra, heidän Jumalansa, ja kuulen heidän rukouksensa. ⁷Efraim on oleva niinkuin sankari, ja heidän sydämensä on iloitseva niinkuin viinistä. Heidän lapsensa näkevät sen ja iloitsevat; heidän sydämensä riemuitsee Herrassa. ⁸Minä olen viheltävä heille ja kokoava heidät, sillä minä lunastan heidät, ja he lisääntyvät, niinkuin lisääntyivät ennen. ⁹Kun minä sirotan heidät kansojen sekaan, muistavat he minua kaukaisissa maissa; ja he lastensa kanssa saavat elää ja palata takaisin. ¹⁰Minä tuon heidät takaisin Egyptin maasta ja kokoan heidät Assurista; minä vien heidät Gileadin maahan ja Libanonille, eikä heille ole riittävästi tilaa. ¹¹Hän käy ahdistuksen meren lävitse, hän lyö meren aaltoja, ja kaikki Niilivirran syvyudet kuivuvat, Assurin ylpeys painuu alas, ja Egyptin valtikka väistyy pois. ¹²Mutta heidät minä teen väkeviksi Herrassa, ja hänen nimensä on heidän kerskauksensa, sanoo Herra.

11Avaa ovesi, Libanon! Tuli on kuluttava sinun setriksi. ²Valittakoon kypressi, sillä setri on kaatunut, hävitetyt ovat nuo mahtavat. Valittakaa, te Baasanin tammot, sillä sankka metsä on sortunut. ³Kuule paimenten valitusta, kun on hävitetty nuo heidän mahtavansa. Kuule nuorten leijonain ärjyntää, kun on hävitetty Jordanin rantatiheikkö. ⁴Näin sanoi Herra, minun Jumalani: ⁵"Kaitse teuraslampaita, joita niiden ostajat teurastavat tuntematta syyntalaisuutta, ja joista niiden myyjät sanovat: 'Kiitetty olkoon Herra, minä olen rikastunut', ja joita niiden paimenet eivät sääli. ⁶Sillä minä en enää sääli maan asukkaita, sanoo Herra. Katso, minä annan ihmisten joutua toistensa käsiin ja kuninkaansa käsiin, ja he hävittävät maan, enkä minä pelasta ketään heidän käsistensä." ⁷Niin minä siis kaitsin teuraslampaita, lampaista kurjimpia. Ja minä otin itselleni kaksi sauvaa; minä nimitin toisen "Suloudeksi", toisen minä nimitin "Yhteydeksi", ja niin minä kaitsin lampaita. ⁸Ja minä hävitin kolme paimenta yhtenä kuukautena, mutta minä kävin kärsimättömäksi lampaille, ja hekin kylästyivät minuun. ⁹Niin minä sanoin: "Minä en tahdo enää teitä kaita. Kuolkoon, joka kuolee; hävitköön, joka häviää; ja jäljellejäävät syökööt kukin toisensa lihaa." ¹⁰Ja minä otin sauvani Sulouden ja katkaisin sen purkaakseni liittoni, jonka olin tehnyt kaikkien kansojen kanssa. ¹¹Ja sinä

päivänä se purkautui, ja niin lampaista kurjimmat, jotka ottivat minusta vaarin, tulivat tietämään, että se oli Herran sana. ¹²Sitten minä sanoin heille: ”Jos teille hyväksii näkyy, niin antakaa minulle palkkani; jollei, niin olkaa antamatta”. Niin he punnitsivat minun palkkakseni kolmekymmentä hopearahaa. ¹³Ja Herra sanoi minulle: ”Viskaa se savenväläjälle, tuo kallis hinta, jonka arvoiseksi he ovat minut arvioineet”. Niin minä otin ne kolmekymmentä hopearahaa ja viskasin ne Herran huoneeseen savenväläjälle. ¹⁴Sitten minä katkaisin toisen sauvani, Yhteyden, purkaakseni veljeyden Juudan ja Israelin väliltä. ¹⁵Sitten Herra sanoi minulle: ”Ota vielä itsellesi hullun paimenen kapiineet. ¹⁶Sillä katso, minä olen herättävä maahan paimenen: hukkaantuneista hän ei pidä huolta, hajaantunutta hän ei etsi, ruhjoutunutta hän ei paranna, pystyssäpysyvää hän ei tue; mutta hän syö lihavien lihaa ja halkaisee niiden sorkat. ¹⁷Voi hullua paimenta, joka lampaat hylkää! Käyköön miekka hänen käsivarteensa ja oikeaan silmänsä. Hänen käsivartensa kuivettukoon, ja hänen oikea silmänsä soetkoon.”

12Ennustus, Herran sana Israelista. Näin sanoo Herra, joka on jännittänyt taivaan ja perustanut maan ja joka on luonut ihmisen hengen hänen sisimpäänsä: ²Katso, minä teen Jerusalemin juovuttavaksi maljaksi kaikille kansoille yltympäri, ja myös Juudan kohdalle se on tuleva Jerusalemiä piiritettäessä. ³Ja sinä päivänä minä teen Jerusalemin väkikiveksi kaikille kansoille: kaikki, jotka sitä nostavat, repivät pahoin itsensä; ja kaikki maan kansakunnat koontuvat sitä vastaan. ⁴Sinä päivänä, sanoo Herra, minä lyön kaikki hevoset vauhkoudella ja niiden ratsastajat hulluudella. Mutta Juudan heimoa kohti minä avaan silmäni, ja kaikki kansojen hevoset minä lyön sokeudella. ⁵Silloin Juudan sukuruhtinaat sanovat sydämessään: ”Minun väkyyteni ovat Jerusalemin asukkaat Herrassa Sebaotissa, heidän Jumalassansa”. ⁶Sinä päivänä minä teen Juudan sukuruhtinaat ikäänkuin tulipannuksi puitten sekaan ja ikäänkuin tulisoihduksi lyhteitten sekaan, ja he kuluttavat oikealta ja vasemmalta, kuluttavat kaikki kansat yltympäri. Ja Jerusalemi saa yhäti asua paikoillansa - Jerusalemissa. ⁷Ja Herra on ensiksi vapauttava Juudan majat, ettei Daavidin suvun kunnia ja Jerusalemin asukasten kunnia ylvästelisi Juudaa vastaan. ⁸Sinä päivänä on Herra suojaava Jerusalemin asukkaita; ja kompastuvainen heidän seasansa on sinä päivänä oleva niinkuin Daavid, ja Daavidin suku on oleva niinkuin jumal’olento, niinkuin Herran enkeli heidän edessänsä. ⁹Mutta sinä päivänä minä tahdon hävittää kaikki pakanakansat, jotka hyökkäävät Jerusalemiä vastaan. ¹⁰Ja minä vuodatan Daavidin suvun päälle ja Jerusalemin asukasten päälle armon ja rukouksen hengen. He katsovat minuun, jonka he ovat lävistäneet. Ja he valittavat häntä, niinkuin valitetaan ainokaista, murehtivat häntä katkerasti, niinkuin murehditaan katkerasti esikoista. ¹¹Sinä päivänä pidetään Jerusalemissa suuret valittajai-

set, niinkuin olivat Hadadrimmonin valittajaiset Megiddon laaksossa. ¹²Ja maa pitää valittajaisia, kukin sukukunta erikseen: Daavidin huoneen sukukunta erikseen ja heidän naisensa erikseen, Naatanin huoneen sukukunta erikseen ja heidän naisensa erikseen, ¹³Leevin huoneen sukukunta erikseen ja heidän naisensa erikseen, siimeiläisten sukukunta erikseen ja heidän naisensa erikseen. Kaikki muut sukukunnat, kukin sukukunta erikseen ja heidän naisensa erikseen.

13Sinä päivänä on Daavidin suvulla ja Jerusalemin asukkailla oleva avoin lähde syntiä ja saastaisuutta vastaan. ²Ja sinä päivänä, sanoo Herra Sebaot, minä hävitän epäjumalain nimet maasta, eikä niitä enää muisteta. Myöskin profeatat ja saastaisuuden hengen minä ajan maasta pois. ³Ja jos joku vielä ennustaa, sanovat hänen isänsä ja äitinsä, hänen vanhempansa, hänelle: ”Sinä et saa elää, koska olet puhunut valhetta Herran nimeen”. Ja hänen isänsä ja äitinsä, hänen vanhempansa, lävistävät hänet hänen ennustamisensa tähden. ⁴Sinä päivänä häpeävät profeatat itsekukin näkyään, kun he ennustavat, eivätkä he valhetellakseen pue yllensä karvaista vaippaa. ⁵Hän sanoo: ”En ole profetta, vaan peltomies, sillä eräs mies on ostanut minut orjaksi jo nuoruudessani”. ⁶Ja jos häneltä kysytään: ”Mitä ovat nuo haavat sinun rinnassasi?” vastaa hän: ”Ne lyötiin minun ystäväini huoneessa”. ⁷Heräjä, miekka, minun paimentani vastaan ja minun lähintä miestäni vastaan, sanoo Herra Sebaot. Lyö paimenta, ja joutukoot lampaat hajalensa; mutta minä käänän jälleen käteni pienimpiä kohden. ⁸Ja näin on käyvä koko maassa, sanoo Herra: kaksi osaa siitä hävitetään ja saa surmansa, mutta kolmas osa siitä jää jäljelle. ⁹Ja sen kolmannen osan minä vien tuleen; minä sulatan heidät, niinkuin hopea sulatetaan, ja koetelen heitä, niinkuin kulta koetellaan. He huutavat avuksi minun nimeäni, ja minä vastaan heille. Minä sanon: ”Se on minun kansani”, ja se sanoo: ”Herra, minun Jumalani”.

14Katso, Herran päivä on tuleva, ja sinun saaliisi jaetaan sinun keskelläsi. ²Minä kokoan kaikki pakanat sotaan Jerusalemiä vastaan. Kaupunki valloitetaan, talot ryöstetään, naiset raiskataan, ja puoli kaupunkia lähtee pakko-siirtolaisuuteen, mutta jäljelle jäävää kansaa ei hävitetä kaupungista. ³Ja Herra on lähtevä liikkeelle ja sotiva näitä pakanoita vastaan, niinkuin sotimispäivänänsä, taistelun päivänä. ⁴Hänen jalkansa seisovat sinä päivänä Öljymäellä, joka on Jerusalemin edustalla itää kohti. Ja Öljymäki halkeaa kahtia idästä länteen hyvin suureksi laaksoksi: toinen puoli mäkeä siirtyy pohjoiseen ja toinen puoli etelään päin. ⁵Ja te pakenette minun mäkiäni väliseen laaksoon, sillä mäkiäni välinen laakso on ulottuva Asaliin asti. Te pakenette, niinkuin pakenitte maanjäristystä Ussian, Juudan kuninkaan, päivinä. Ja Herra, minun Jumalani, tulee; kaikki pyhät sinun kanssasi. ⁶Sinä päivänä ei ole valoa: loistavat tähdet sammuvat. ⁷Se on oleva yhtämittaista päivää

- Herralle on se tunnettu - ei vaihdu päivä ja yö; ja ehtool-
la on oleva valoisata. ⁸Sinä päivänä elävät vedet virtaavat
Jerusalemista: toiset puolet niistä Idänmerta kohti, toiset
puolet Länsimerta kohti. Niin on tapahtuva kesät ja tal-
vet. ⁹Herra on oleva koko maan kuningas. Sinä päivänä
on Herra oleva yksi ja hänen nimensä yksi. ¹⁰Koko maa
muuttuu tasaiseksi kuin Aromaa Gebasta Rimmoniin asti,
Jerusalemien eteläpuolelle. Ja tämä on oleva korkea ja ole-
va asuttu, paikallansa, Benjaminin portista entisen portin
sijaan asti, Kulmaporttiin ja Hananelin-torniin asti, kunin-
kaan viinikuurniin asti. ¹¹He asuvat siellä, eikä vihitä sitä
enää tuhon omaksi, ja Jerusalem on oleva asuttu, oleva
turvassa. ¹²Ja tämä on oleva vitsaus, jolla Herra rankaisee
niitä kansoja, jotka sotivat Jerusalemiä vastaan: hän mä-
dättää siltä kansalta lihan, kun se vielä seisoo jaloillaan,
sen silmät mätänevät kuopissansa, ja sen kieli mätäne-
sen suussa. ¹³Sinä päivänä on tuleva Herralta suuri häm-
minki heidän sekaansa, niin että he käyvät kiinni toinen
toisensa käteen ja toisen käsi kohooa toisen kättä vastaan.
¹⁴Myös Juuda on sotiva Jerusalemissa, ja kaikkien pakan-
kansojen rikkaudet kootaan joka taholta: kullat ja hopeat
ja ylen paljon vaatteita. ¹⁵Samoin on vitsaus kohtaava he-
vosia ja muuleja ja kameleja ja aaseja ja kaikkea karjaa,
mitä niissä leireissä on - samankaltainen vitsaus. ¹⁶Mutta
kaikki niiden pakanakansain tähteet, jotka ovat hyökän-
neet Jerusalemiä vastaan, käyvät vuosi vuodelta sinne ylös
kumartaen rukoilemaan kuningasta, Herraa Sebaotia, ja
viettämään lehtimajanjuhlaa. ¹⁷Ja mitkä maan sukukun-
nista eivät käy ylös Jerusalemiin kumartaen rukoilemaan
kuningasta, Herraa Sebaotia, niille ei tule sadetta. ¹⁸Ja jos
egyptiläisten sukukunta ei käy eikä tule sinne ylös, ei tu-
le sitä heillekään; vaan heitä on kohtaava se vitsaus, millä
Herra rankaisee niitä pakanakansoja, jotka eivät tule sinne
ylös viettämään lehtimajanjuhlaa. ¹⁹Tämä on oleva egypti-
läisten synnin palkka ja kaikkien niiden pakanakansojen
synnin palkka, jotka eivät käy sinne ylös viettämään lehti-
majanjuhlaa. ²⁰Sinä päivänä on oleva hevosten kulkusissa
kirjoitus: ”Pyhitetty Herralle”. Ja padat Herran temppe-
lissä ovat uhrimaljain vertaisia, jotka ovat alttarin edessä.
²¹Ja jokainen pata Jerusalemissa ja Juudassa on oleva py-
hitetty Herralle Sebaotille, ja kaikki uhraajat tulevat ja ot-
tavat niitä ja keittävät niissä. Eikä ole enää sinä päivänä
yhtään kaupustelijaa Herran Sebaotin temppeleissä.

Malakian

1Ennustus, Herran sana Israelille, Malakian kautta. **2**Minä olen teitä rakastanut, sanoo Herra. Mutta te sanotte: ”Missä sinä olet osoittanut rakkautesi meihin?” Eikö Eesau ollut Jaakobin veli, sanoo Herra, ja Jaakobia minä rakastin, **3**mutta Eesauta minä vihasin; ja minä tein hänen vuorensa autioiksi ja annoin hänen perintöosansa erämaan aavikkosusille. **4**Jos Edom sanoo: ”Me olemme ruhjotut, mutta me rakennamme rauniot jälleen”, niin Herra Sebaot sanoo näin: He rakentakoot, mutta minä revin maahan; ja heidän nimensä olkoon: ”jumalattomuuden maa” ja ”kansa, johon Herra on vihastunut iankaikkisesti”. **5**Ja teidän silmänne saavat nähdä sen, ja te sanotte: ”Herra on suuri Israelin rajojen ulkopuolellakin”. **6**Poika kunnioittakoon isää ja palvelija herraansa. Mutta jos minä olen isä, missä on minun kunnioitukseni? Ja jos minä olen Herra, missä on minun pelkoni? sanoo Herra Sebaot teille, te papit, jotka pidätte halpana minun nimeni. Mutta te sanotte: ”Miten me olemme pitäneet halpana sinun nimesi?” **7**Siten, että tuotte minun alttarilleni saastutettua leipää. Mutta te sanotte: ”Miten me olemme sinut saastuttaneet?” Siten, että sanotte: ”Herran pöytä on halpana pidettävä”. **8**Ja kun te tuotte uhriksi sokean eläimen, niin se muka ei ole paha! Ja kun tuotte ontuvan ja sairaan, niin se muka ei ole paha! Vie se maaherrallesi: mielistyykö hän sinuun, ja onko hän sinulle suosiollinen? sanoo Herra Sebaot. **9**Ja nyt: lepyttäkää Jumalaa, että hän meitä armahtaisi. Tällaista on teidän kädestänne tullut: olisiko hän teille suosiollinen? sanoo Herra Sebaot. **10**Jospa olisi teidän joukossanne joku, joka sulkisi ovet, ettette pitäisi tulta minun alttarillani turhaan! Ei ole minulla mielisuosiota teihin, sanoo Herra Sebaot, enkä minä mielisty ruokauhriin, joka tulee teidän kädestänne. **11**Sillä auringon noususta hamaan sen laskuun on minun nimeni oleva suuri pakanain seassa, ja joka paikassa uhrataan ja tuodaan minun nimeni kunniaksi puhdas ruokauhri. Sillä minun nimeni on oleva suuri pakanain seassa, sanoo Herra Sebaot. **12**Mutta te häpäisette sen, kun sanotte: ”Herran pöytä on saastutettu, ja sen hedelmän syönti on halpana pidettävä”. **13**Ja te sanotte: ”Mikä vaiva!” ja ylenkatsotte sen, sanoo Herra Sebaot, ja tuotte ryöstettyä, ontuvaa ja sairasta - tuotte uhrilahjaksi. - Minäkö mielistyisin ottamaan sen teidän kädestänne? sanoo Herra. **14**Kirottu olkoon pettäjä, jolla on laumassaan

koiraspuoli ja joka on luvannut sen, mutta uhraakin Herralle viallisen. Sillä suuri kuningas olen minä, sanoo Herra Sebaot, ja minun nimeni on peljättävä pakanain seassa.

2Ja nyt teille tämä käsky, te papit! **2**Jos ette kuule ja paina sydämeenne, niin että annatte kunnian minun nimelleni, sanoo Herra Sebaot, lähetän minä teitä vastaan kirouksen ja kiroan teille suodut siunaukset. Minä olenkin ne jo kironnut, sillä te ette ole painaneet tätä sydämeenne. **3**Minä kiellän teiltä jälkeläiset, ja minä viskelen rapaa teidän kasvoihinne, teidän juhlahuorienne rapaa, ja siihen teidät itsenne kannetaan. **4**Ja te tulette tietämään, että minä olen lähettänyt teille tämän käskyn, jotta minun liittoni Leevin kanssa pysyisi, sanoo Herra Sebaot. **5**Minun liittoni hänen kanssansa oli elämä ja rauha, ja minä annoin sen hänelle peloksi; ja hän pelkäsi minua, vapisi minun nimeni edessä. **6**Oikea opetus oli hänen suussansa, eikä vääryyttä tavattu hänen huuliltansa. Rauhassa ja vakaasti hän vaelsi minun kanssani, ja monet hän käänsi pois pahoista töistä. **7**Sillä papin huulten pitää tallettaman tieto, ja hänen suustansa etsitään opetus; sillä hän on Herran Sebaotin sanansaattaja. **8**Mutta te olette poikenneet tieltä, olette opetuksellanne saattaneet monet kompastumaan, olette turmelleet Leevin liiton, sanoo Herra Sebaot. **9**Niinpä minäkin teen teidät halpana pidetyiksi ja alhaisiksi kaiken kansan edessä, koska te ette ole pitäneet minun teitäni, vaan olette olleet puolueelliset opetuksessa. **10**Eikö meillä kaikilla ole sama Isä? Eikö sama Jumala ole meitä luonut? Miksi me olemme uskottomat toinen toisellemme ja rikomme isiemme liiton? **11**Juuda on ollut uskonon, Israelissa ja Jerusalemissa on tehty kauhistus. Sillä Juuda on häväissyt Herran pyhäkön, jota Herra rakastaa, ja on ottanut avioksi vieraan jumalan tyttäriä. **12**Hävittäköön Herra siltä mieheltä, joka tämän tekee, Jaakobin majoista valvojan ja vastaaajan ja Herran Sebaotin uhrilahjan tuojan. **13**Ja toiseksi te olette tehneet tämän: olette saattaneet Herran alttarin peitetyksi kyynelillä ja itkulla ja huokauksilla, niin ettei hän enää käänny uhrilahjojen puoleen eikä mielisty ottamaan mitään teidän kädestänne. **14**Mutta te sanotte: ”Minkätähden niin?” Sentähden, että Herra on todistaja sinun ja sinun nuoruutesi vaimon välillä, jolle sinä olet ollut uskonon, vaikka hän on sinun puoliso, sinun aviovaimosi. **15**Niin ei tee yksikään, jolla on jäännöskään Hengestä.

”Mutta kuinkas se yksi - ?” Hän pyrki saamaan Jumalan lupaamia jälkeläisiä. - Ottakaa siis vaari hengestänne älkääkä olko uskottomat nuoruutenne vaimolle. ¹⁶Sillä minä vihaan hylkäämistä, sanoo Herra, Israelin Jumala, ja sitä, joka verhoaa vaatteensa vääryydellä, sanoo Herra Sebaot. Siis ottakaa vaari hengestänne älkääkä olko uskottomat. ¹⁷Te väsyttätte Herran puheillanne. Mutta te sanotte: ”Miten väsyttämme?” Siten, että sanotte: ”Jokainen, joka paha tekee, on hyvä Herran silmissä, ja niihin hänellä on melisuosio”; tahi: ”Missä on tuomion Jumala?”

3Katso, minä lähetän sanansaattajani, ja hän on valmistava tien minun eteeni. Ja äkisti on tuleva temppeeliinssä Herra, jota te etsitte, ja liiton enkeli, jota te halajatte. Katso, hän tulee, sanoo Herra Sebaot. ²Mutta kuka kestää hänen tulemisensa päivän, ja kuka voi pysyä, kun hän ilmestyy? Sillä hän on niinkuin kultasepän tuli ja niinkuin pesijän saippua. ³Ja hän istuu ja sulattaa ja puhdistaa hopean, hän puhdistaa Leevin pojat, saa ne puhtaiksi kuin kullan ja hopean ja sitten he tuovat Herralle uhrilahjoja vanhurskaudessa. ⁴Ja Herralle ovat otollisia Juudan ja Jerusalemin uhrilahjat niinkuin ammoiin menneinä päivinä ja muinaisina vuosina. ⁵Ja minä lähestyn teitä pitääkseni tuomion ja tulen kiiruusti todistajaksi velhoja ja avionrikkojia ja väärinvanhoja vastaan ja niitä vastaan, jotka sortavat palkkalaista palkanmaksussa, leskeä ja orpoa ja vääntävät vääräksi muukalaisen asian eivätkä pelkää minua, sanoo Herra Sebaot. ⁶Sillä minä, Herra, en muutu, ettekä te, Jaakobin lapset, herkeä: ⁷isienne päivistä asti te olette poikenneet minun käskyistäni ettekä noudata niitä. Kääntykää minun tyköni, niin minä käänny teidän tykönnne, sanoo Herra Sebaot. Mutta te sanotte: ”Missä asiassa meidän on käännättävä?” ⁸Riistääkö ihminen Jumalalta? Te kuitenkin riistätte minulta. Mutta te sanotte: ”Missä asiassa me sinulta riistämme?” Kymmenyksissä ja antimissa. ⁹Te olette kirouksella kirotut, kun te, koko kansa, riistätte minulta. ¹⁰Tuokaa täydet kymmenykset varastuhuoneeseen, että minun huoneessani olisi ravintoa, ja siten koetelkaa minua, sanoo Herra Sebaot: totisesti minä avaan teille taivaan akkunat ja vuodatan teille siunausta ylenpalttisesti. ¹¹Ja minä karkoitan nuhtelullani teiltä syöjäsiirrat turmelemasta teidän maanne hedelmää, eikä teidän viiniköynnöksenne kedolla ole hedelmätön, sanoo Herra Sebaot. ¹²Ja teidän onneanne kiittävät kaikki pakanat, sillä te tulette olemaan ihasteltu maa, sanoo Herra Sebaot. ¹³Ynseät ovat teidän puheenne minua vastaan, sanoo Herra. Mutta te sanotte: ”Mitä me olemme puhuneet sinua vastaan?” ¹⁴Te sanotte: ”Herran palveleminen on turha; ja mitä hyötyä siitä on ollut, että me olemme hänelle suorittaneet säädetyt tehtävät ja että olemme vaeltaneet murheellisina Herran Sebaotin kasvojen edessä. ¹⁵Nyt me kiitämme julkeitten onnea. Ne, jotka tekevät sitä, mikä jumalatonta on, ne tulevat rake-
tuiksi. He kiusaavat Jumalaa, mutta pelastuvat.” ¹⁶Silloin myös Herraa pelkääväiset puhuvat toinen toisensa kanssa,

ja Herra tarkkaa ja kuulee; ja muistokirja kirjoitetaan hänen edessänsä niiden hyväksi, jotka Herraa pelkäävät ja hänen nimensä kunniassa pitävät. ¹⁷Ja he ovat, sanoo Herra Sebaot, sinä päivänä, jonka minä teen, minun omaisuuteni. Ja minä olen heille laupias, niinkuin mies on laupias pojallensa, joka häntä palvelee. ¹⁸Ja te näette jälleen, mikä on ero vanhurskaan ja jumalattoman välillä, sen välillä, joka palvelee Jumalaa, ja sen, joka ei häntä palvele.

4Sillä katso: se päivä on tuleva, joka palaa kuin pätisi. Ja kaikki julkeat ja kaikki, jotka tekevät sitä, mikä jumalatonta on, ovat oljenkorsia; ja heidät polttaa se päivä, joka tuleva on, sanoo Herra Sebaot, niin ettei se jätä heistä juurta eikä oksaa. ²Mutta teille, jotka minun nimeäni pelkätte, on koittava vanhurskauden aurinko ja parantuminen sen siipien alla, ja te käytte ulos ja hypitte kuin syöttövasikat ³ja tallaatte jumalattomat; sillä he tulevat tomuksi teidän jalkapohjienne alle sinä päivänä, jonka minä teen, sanoo Herra Sebaot. ⁴Muistakaa minun palvelijani Mooseksen laki, jonka minä Hoorebilla hänelle säädin koko Israelia varten käskyiksi ja oikeuksiksi. ⁵Katso, minä lähetän teille profeetta Elian, ennenkuin tulee Herran päivä, se suuri ja peljättävä. ⁶Ja hän on kääntävä jälleen isien sydämet lasten puoleen ja lasten sydämet heidän isiensä puoleen, etten minä tulisi ja löisi maata, vihkisi sitä tuhon omaksi.

Osa II

Uusi testamentti

Matteuksen

1Jeesuksen Kristuksen, Daavidin pojan, Aabrahamin pojan, syntykirja. **2**Aabrahamille syntyi Iisak, Iisakille syntyi Jaakob, Jaakobille syntyi Juuda ja tämän veljet; **3**Juudalle syntyi Faares ja Sera Taamarista, Faareelle syntyi Esrom, Esromille syntyi Aram; **4**Aramille syntyi Aminadab, Aminadabille syntyi Nahasson, Nahassonille syntyi Salmon; **5**Salmonille syntyi Boogas Raahabista, Boogaalle syntyi Oobed Ruutista, Oobedille syntyi Iisai; **6**Iisaille syntyi Daavid, kuningas. Daavidille syntyi Salomo Uurian vaimosta; **7**Salomolle syntyi Rehabeam, Rehabeamille syntyi Abia, Abialle syntyi Aasa; **8**Aasalle syntyi Joosafat, Joosafatille syntyi Jooram, Jooramille syntyi Ussia; **9**Ussialle syntyi Jootam, Jootamille syntyi Aahas, Aahaalle syntyi Hiskia; **10**Hiskialle syntyi Manasse, Manasselle syntyi Aamon, Aamonille syntyi Joosia; **11**Joosialle syntyi Jekonja ja tämän veljet Babylooniin siirtämisen aikoina. **12**Babylooniin siirtämisen jälkeen Jekonjalle syntyi Sealtiel, Sealtielille syntyi Serubbaabel; **13**Serubbaabelille syntyi Abiud, Abiudille syntyi Eljakim, Eljakimille syntyi Asor; **14**Asorille syntyi Saadok, Saadokille syntyi Akim, Akimille syntyi Eliud; **15**Eliudille syntyi Eleasar, Eleasarille syntyi Mattan, Mattanille syntyi Jaakob; **16**Jaakobille syntyi Joosef, Marian mies, hänen, josta syntyi Jeesus, jota kutsutaan Kristukseksi. **17**Näin on sukupolvina Aabrahamista Daavidiin kaikkiaan neljätoista polvea, ja Daavidista Babylooniin siirtämiseen neljätoista polvea, ja Babylooniin siirtämisestä Kristukseen asti neljätoista polvea. **18**Jeesuksen Kristuksen syntyminen oli näin. Kun hänen äitinsä Maria oli kihlattu Joosefille, huomattiin hänen ennen heidän yhteenmenoaan olevan raskaana Pyhästä Hengestä. **19**Mutta kun Joosef, hänen miehensä, oli hurskas, ja koska hän ei tahtonut saattaa häntä häpeään, aikoi hän salaisesti hyljätä hänet. **20**Mutta kun hän tätä ajatteli, niin katso, hänelle ilmestyi unessa Herran enkeli, joka sanoi: ”Joosef, Daavidin poika, älä pelkää ottaa tykösi Mariaa, vaimoasi; sillä se, mikä hänessä on siinnyt, on Pyhästä Hengestä. **21**Ja hän on synnyttävä pojan, ja sinun on annettava hänelle nimi Jeesus, sillä hän on vapahtava kansansa heidän synneistensä.” **22**Tämä kaikki on tapahtunut, että kävisi toteen, minkä Herra on puhunut profeetan kautta, joka sanoo: **23**”Katso, neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää pojan, ja tälle on annettava nimi Immanuel”, mikä käännettynä on: Jumala meidän kanssamme. **24**Herättyään

unesta Joosef teki, niinkuin Herran enkeli oli käskennyt hänen tehdä, ja otti vaimonsa tykönsä **25**eikä yhtynyt häneen, ennenkuin hän oli synnyttänyt pojan. Ja hän antoi hänelle nimen Jeesus.

2Kun Jeesus oli syntynyt Juudean Beetlehemissä kuningas Herodeksen aikana, niin katso, tietäjiä tuli itäisiltä mailta Jerusalemiin, **2**ja he sanoivat: ”Missä on se äsken syntynyt juutalaisten kuningas? Sillä me näimme hänen tähtensä itäisillä mailla ja olemme tulleet häntä kumartamaan.” **3**Kun kuningas Herodes sen kuuli, hämmästyi hän ja koko Jerusalem hänen kanssaan. **4**Ja hän kokosi kaikki kansan ylipapit ja kirjanoppineet ja kyseli heiltä, missä Kristus oli syntynyt. **5**He sanoivat hänelle: ”Juudean Beetlehemissä; sillä näin on kirjoitettu profeetan kautta: **6**’Ja sinä Beetlehem, sinä Juudan seutu, et suinkaan ole vähäisin Juudan ruhtinasten joukossa, sillä sinusta on lähtevä hallitsija, joka kaitsee minun kansaani Israelia.’” **7**Silloin Herodes kutsui salaa tietäjät tykönsä ja tutkiskeli heiltä tarkoin, mihin aikaan tähti oli ilmestynyt. **8**Ja hän lähetti heidät Beetleheemiin sanoen: ”Menkää ja tiedustelkaa tarkasti lasta; ja kun sen löydätte, niin ilmoittakaa minulle, että minäkin tulisin häntä kumartamaan”. **9**Kuultuaan kuninkaan sanat he lähtivät matkalle; ja katso, tähti, jonka he olivat itäisillä mailla nähneet, kulki heidän edellään, kunnes se tuli sen paikan päälle, jossa lapsi oli, ja pysähtyi siihen. **10**Nähdessään tähden he ihastuivat ylen suuresti. **11**Niin he menivät huoneeseen ja näkivät lapsen ynnä Marian, hänen äitinsä. Ja he lankesivat maahan ja kumarsivat häntä, avasivat aarteensa ja antoivat hänelle lahjoja: kultaa ja suitsuketta ja mirhaa. **12**Ja Jumala kielsi heitä unessa Herodeksen tykö palaamasta, ja he menivät toista tietä takaisin omaan maahansa. **13**Mutta kun he olivat menneet, niin katso, Herran enkeli ilmestyi Joosefille unessa ja sanoi: ”Nouse, ota lapsi ja hänen äitinsä ja pakene Egyptiin, ja ole siellä siihen asti, kuin minä sinulle sanon; sillä Herodes on etsivä lasta surmatakseen hänet”. **14**Niin hän nousi, otti yöllä lapsen ja hänen äitinsä ja lähti Egyptiin. **15**Ja hän oli siellä Herodeksen kuolemaan asti; että kävisi toteen, minkä Herra on puhunut profeetan kautta, joka sanoo: ”Egyptistä minä kutsuin poikani”. **16**Silloin Herodes, nähtyään, että tietäjät olivat hänet pettäneet, vihastui kovin ja lähetti tappamaan kaikki poikalapset Beetlehemistä

ja koko sen ympäristöstä, kaksivuotiaat ja nuoremmat, sen mukaan kuin hän oli aikaa tietäjiltä tarkoin tiedustellut.¹⁷ Silloin kävi toteen, mikä on puhuttu profeetta Jeremiaan kautta, joka sanoo: ¹⁸”Ääni kuuluu Raamasta, itku ja iso parku; Raakel itkee lapsiansa eikä lohduituksesta huoli, kun heitä ei enää ole”.¹⁹ Mutta kun Herodes oli kuollut, niin katso, Herran enkeli ilmestyi unessa Joosefille Egyptissä²⁰ ja sanoi: ”Nouse, ota lapsi ja hänen äitinsä ja mene Israelin maahan, sillä ne ovat kuolleet, jotka väijyivät lapsen henkeä”.²¹ Niin hän nousi, otti lapsen ja hänen äitinsä ja meni Israelin maahan.²² Mutta kun hän kuuli, että Arkelaus hallitsi Juudeaa isänsä Herodeksen jälkeen, niin hän pelkäsi mennä sinne. Ja hän sai unessa Jumalalta käskyn ja lähti Galilean alueelle.²³ Ja sinne tultuaan hän asettui asumaan kaupunkiin, jonka nimi on Nasaret; että kävisi toteen, mikä profeettain kautta on puhuttu: ”Hän on kutsuttava Nasaretilaiseksi”.

3 Niinä päivinä tuli Johannes Kastaja ja saarnasi Juudean erämaassa² ja sanoi: ”Tehkää parannus, sillä taivasten valtakunta on tullut lähelle”.³ Sillä hän on se, josta profeetta Esaias puhuu sanoen: ”Huutavan ääni kuuluu erämaassa: ’Valmistakaa Herralle tie, tehkää polut hänelle tasaaisiksi.’”⁴ Ja Johanneksella oli puku kamelinkarvoista ja vyötäisillään nahkavyö; ja hänen ruokanaan oli heinäsiikat ja metsähunaja.⁵ Silloin vaelsi hänen tykönsä Jerusalem ja koko Juudea ja kaikki Jordanin ympäristö,⁶ ja hän kastoi heidät Jordanin virrassa, kun he tunnustivat syntinsä.⁷ Mutta nähdessään paljon fariseuksia ja saddukeuksia tulevan kasteelle hän sanoi heille: ”Te kyykäärmeitten sikiöt, kuka on neuvonut teitä pakenemaan tulevaista vihaa?⁸ Tehkää sentähden parannuksen soveliaita hedelmiä,⁹ älkääkä luulko saattavanne sanoa mielessänne: ’Onhan meillä isänä Aabraham’; sillä minä sanon teille, että Jumala voi näistä kivistä herättää lapsia Aabrahamille.¹⁰ Jo on kirves pantu puitten juurelle; jokainen puu, joka ei tee hyvää hedelmää, siis hakataan pois ja heitetään tuleen.¹¹ Minä kastan teidät vedellä parannukseen, mutta se, joka minun jäljessäni tulee, on minua väkevämpi, jonka kenkiäkään minä en ole kelvoinen kantamaan; hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä ja tulella.¹² Hänellä on viskimensä kädessään, ja hän puhdistaa puimatanterensa ja kokoaa nisunsa aittaan, mutta ruumenet hän polttaa sammumattomassa tuleessa.”¹³ Silloin Jeesus tuli Galileasta Jordanille Johanneksen tykö hänen kastettavakseen.¹⁴ Mutta tämä esteli häntä sanoen: ”Minun tarvitsee saada sinulta kaste, ja sinä tulet minun tyköni!”¹⁵ Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: ”Salli nyt; sillä näin meidän sopii täyttää kaikki vanhurskaus”. Silloin hän salli sen hänelle.¹⁶ Kun Jeesus oli kastettu, nousi hän kohta vedestä, ja katso, taivaat aukenivat, ja hän näki Jumalan Hengen tulevan alas niinkuin kyyhkysen ja laskeutuvan hänen päällensä.¹⁷ Ja katso, taivaista kuului ääni, joka sanoi: ”Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mielistynyt”.

4 Sitten Henki vei Jeesuksen ylös erämaahan perkeleen kiusattavaksi.² Ja kun Jeesus oli paastonnut neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä, tuli hänen lopulta nälkä.³ Silloin kiusaa ja tuli hänen luoksensa ja sanoi hänelle: ”Jos sinä olet Jumalan Poika, niin käske näiden kivien muuttua leiviksi”.⁴ Mutta hän vastasi ja sanoi: ”Kirjoitettu on: ’Ei ihminen elä ainoastaan leivästä, vaan jokaisesta sanasta, joka Jumalan suusta lähtee.’”⁵ Silloin perkele otti hänet kanssansa pyhään kaupunkiin ja asetti hänet pyhäkön harjalle.⁶ Ja sanoi hänelle: ”Jos sinä olet Jumalan Poika, niin heittäydy tästä alas; sillä kirjoitettu on: ’Hän antaa enkeilleen käskyn sinusta’, ja: ’He kantavat sinua käsillensä, ettet jalkaasi kiveen loukkaisi.’”⁷ Jeesus sanoi hänelle: ”Taas on kirjoitettu: ’Älä kiusaa Herraa, sinun Jumalaasi!’”⁸ Taas perkele otti hänet kanssansa sangen korkealle vuorelle ja näytti hänelle kaikki maailman valtakunnat ja niiden loiston.⁹ Ja sanoi hänelle: ”Tämän kaiken minä annan sinulle, jos lankeat maahan ja kumarrat minua”.¹⁰ Silloin Jeesus sanoi hänelle: ”Mene pois, saatana; sillä kirjoitettu on: ’Herraa, sinun Jumalaasi, pitää sinun kumartaman ja häntä ainoata palveleman.’”¹¹ Silloin perkele jätti hänet; ja katso, enkeleitä tuli hänen tykönsä, ja he tekivät hänelle palvelusta.¹² Mutta kun Jeesus kuuli, että Johannes oli pantu vankeuteen, poistui hän Galileaan.¹³ Ja hän jätti Nasaretin ja meni asumaan Kapernaumiin, joka on meren rannalla, Sebulonin ja Naftalin alueella;¹⁴ että kävisi toteen, mikä on puhuttu profeetta Esaiiaan kautta, joka sanoo: ¹⁵”Sebulonin maa ja Naftalin maa, meren tie, Jordanin tuonpuoleinen maa, pakanain Galilea - ¹⁶kansa, joka pimeydessä istui, näki suuren valkeuden, ja jotka istuivat kuoleman maassa ja varjossa, niille koitti valkeus”.¹⁷ Siitä lähtien Jeesus rupesi saarnaamaan ja sanomaan: ”Tehkää parannus, sillä taivasten valtakunta on tullut lähelle”.¹⁸ Ja kulkiessaan Galilean järven rantaa hän näki kaksi veljestä, Simonin, jota kutsutaan Pietariksi, ja Andreaan, hänen veljensä, heittävässä verkkoa järveen; sillä he olivat kalastajia.¹⁹ Ja hän sanoi heille: ”Seuratkaa minua, niin minä teen teistä ihmisten kalastajia”.²⁰ Niin he jättivät kohta verkot ja seurasivat häntä.²¹ Ja käydessään siitä eteenpäin hän näki toiset kaksi veljestä, Jaakobin, Sebedeuksen pojan, ja Johanneksen, hänen veljensä, venheessä isänsä Sebedeuksen kanssa laittamassa verkkojaan kuntoon; ja hän kutsui heidät.²² Niin he jättivät kohta venheen ja isänsä ja seurasivat häntä.²³ Ja hän kierteli kautta koko Galilean ja opetti heidän synagoogissaan ja saarnasi valtakunnan evankeliumia ja paransi kaikkinaisia tauteja ja kaikkinaista raihnautta, mitä kansassa oli.²⁴ Ja maine hänestä levisi koko Syyriaan, ja hänen luoksensa tuotiin kaikki sairastavaiset, monenlaisten tautien ja vaivojen rasittamat, riivatut, kuunvaihetautiset ja halvatut; ja hän paransi heidät.²⁵ Ja häntä seurasi suuri kansan paljous Galileasta ja Dekapoliasta ja Jerusalemissa ja Juudeasta ja Jordanin tuolta puolen.

5Kun hän näki kansanjoukot, nousi hän vuorelle; ja kun hän oli istunut, tulivat hänen opetuslapsensa hänen tykönsä. 2Niin hän avasi suunsa ja opetti heitä ja sanoi: 3”Autuaita ovat hengellisesti köyhät, sillä heidän on taivasten valtakunta. 4Autuaita ovat murheelliset, sillä he saavat lohdutuksen. 5Autuaita ovat hiljaiset, sillä he saavat maan periä. 6Autuaita ovat ne, jotka isoavat ja janoavat vanhurskautta, sillä heidät ravitaan. 7Autuaita ovat laupiaat, sillä he saavat laupeuden. 8Autuaita ovat puhdassydämiset, sillä he saavat nähdä Jumalan. 9Autuaita ovat rauhantekijät, sillä heidät pitää Jumalan lapsiksi kutsuttaman. 10Autuaita ovat ne, joita vanhurskauden tähden vainotaan, sillä heidän on taivasten valtakunta. 11Autuaita olette te, kun ihmiset minun tähteni teitä solvaavat ja vainoavat ja valhetellen puhuvat teistä kaikkinaista pahaa. 12Iloitkaa ja riemuitkaa, sillä teidän palkkanne on suuri taivaissa. Sillä samoin he vainosivat profeettoja, jotka olivat ennen teitä. 13Te olette maan suola; mutta jos suola käy mauttomaksi, millä se saadaan suolaiseksi? Se ei enää kelpaa mihinkään muuhun kuin pois heitettäväksi ja ihmisten tallattavaksi. 14Te olette maailman valkeus. Ei voi ylhäällä vuorella oleva kaupunki olla kätöksä; 15eikä lampua sytytetä ja panna vakan alle, vaan lampunjalkaan, ja niin se loistaa kaikille huoneessa oleville. 16Niin loistakoon teidän valonne ihmisten edessä, että he näkisivät teidän hyvät tekonne ja ylistäisivät teidän Isääne, joka on taivaissa. 17Älkää luulko, että minä olen tullut lakia tai profeettoja kumoamaan; en minä ole tullut kumoamaan, vaan täyttämään. 18Sillä totisesti minä sanon teille: kunnes taivas ja maa katoavat, ei laista katoa pieninkään kirjain, ei ainoakaan piirto, ennenkuin kaikki on tapahtunut. 19Sentähden, joka purkaa yhdenkään näistä pienimmistä käskyistä ja sillä tavalla opettaa ihmisiä, se pitää pienimmäksi taivasten valtakunnassa kutsuttaman; mutta joka niitä noudattaa ja niin opettaa, se pitää kutsuttaman suureksi taivasten valtakunnassa. 20Sillä minä sanon teille: ellei teidän vanhurskautenne ole paljoka suurempi kuin kirjanoppineiden ja fariseusten, niin te ette pääse taivasten valtakuntaan. 21Te olette kuulleet sanotuksi vanhoille: ’Älä tapa’, ja: ’Joka tappaa, se on ansainnut oikeuden tuomion’. 22Mutta minä sanon teille: jokainen, joka vihastuu veljeensä, on ansainnut oikeuden tuomion; ja joka sanoo veljelleen: ’Sinä tyhjämpäiväinen’, on ansainnut suuren neuvoston tuomion; ja joka sanoo: ’Sinä hullu’, on ansainnut helvetin tulen. 23Sentähden, jos tuot lahjaasi alttarille ja siellä muistat, että veljelläsi on jotakin sinua vastaan, 24niin jätä lahjasi siihen alttarin eteen, ja käy ensin sopimassa veljesi kanssa, ja tule sitten uhraamaan lahjasi. 25Suostu pian sopimaan riitapuolesi kanssa, niin kauan kuin vielä olet hänen kanssaan tiellä, ettei riitapuolesi vetäisi sinua tuomarin eteen ja tuomari antaisi sinua oikeudenpalvelijalle, ja ettei sinua pantaisi vankeuteen. 26Totisesti minä sanon sinulle: sieltä et pääse, ennenkuin maksat viimeisenkin rovon. 27Te olette kuulleet sanotuksi: ’Älä tee huorin’. 28Mutta minä

sanon teille: jokainen, joka katsoo naista himoiten häntä, on jo sydämessään tehnyt huorin hänen kanssansa. 29Jos sinun oikea silmäsi viettelee sinua, repäise se pois ja heitä luotasi; sillä parempi on sinulle, että yksi jäsenistäsi joutuu hukkaan, kuin että koko ruumiisi heitetään helvettiin. 30Ja jos sinun oikea kätesi viettelee sinua, hakkaa se poikki ja heitä luotasi; sillä parempi on sinulle, että yksi jäsenistäsi joutuu hukkaan, kuin että koko ruumiisi menee helvettiin. 31On sanottu: ’Joka hylkää vaimonsa, antakoon hänelle erokirjan’. 32Mutta minä sanon teille: jokainen, joka hylkää vaimonsa muun kuin huoruuden tähden, saattaa hänet tekemään huorin, ja joka nai hyljätyn, tekee huorin. 33Vielä olette kuulleet sanotuksi vanhoille: ’Älä vannoo väärin’, ja: ’Täytä Herralle valasi’. 34Mutta minä sanon teille: älkää ensinkään vannoko, älkää taivaan kautta, sillä se on Jumalan valtaistuini, 35älkäääkä maan kautta, sillä se on hänen jalkojensa astinlauta, älkää myöskään Jerusalemin kautta, sillä se on suuren Kuninkaan kaupunki; 36äläkä vannoo pääsi kautta, sillä et sinä voi yhtäkään hiusta tehdä valkeaksi etkä mustaksi; 37vaan olkoon teidän puheenne: ’On, on’, tahi: ’ei, ei’. Mitä siihen lisätään, se on pahasta. 38Te olette kuulleet sanotuksi: ’Silmä silmästä ja hampaasta’. 39Mutta minä sanon teille: älkää tehkö pahalle vastarintaa; vaan jos joku lyö sinua oikealle poskelle, käännä hänelle toinenkin; 40ja jos joku tahtoo sinun kanssasi käydä oikeutta ja ottaa ihokkaasi, anna hänen saada vaip-pasikin; 41ja jos joku pakottaa sinua yhden virstan matkalle, kulje hänen kanssaan kaksi. 42Anna sille, joka sinulta anoo, äläkä käännä selkääsi sille, joka sinulta lainaa pyytää. 43Te olette kuulleet sanotuksi: ’Rakasta lähimmäistäsi ja vihaa vihollistasi’. 44Mutta minä sanon teille: rakastakaa vihollisianne ja rukoilkaa niiden puolesta, jotka teitä vainoavat, 45että olisitte Isänne lapsia, joka on taivaissa; sillä hän antaa aurinkonsa koittaa niin pahoille kuin hyvillekin, ja antaa sataa niin väärille kuin vanhurskaillekin. 46Sillä jos te rakastatte niitä, jotka teitä rakastavat, mikä palkka teille siitä on tuleva? Eivätkö publikaanitkin tee samoin? 47Ja jos te osoitate ystävällisyyttä ainoastaan veljillenne, mitä erinomaista te siinä teette? Eivätkö pakanatkin tee samoin? 48Olkaa siis te täydelliset, niinkuin teidän taivaallinen Isänne täydellinen on.”

6”Kavahtakaa, ettette harjoita vanhurskauttanne ihmisten nähden, että he teitä katselisivat; muutoin ette saa palkkaa Isältäanne, joka on taivaissa. 2Sentähden, kun annat almuja, älä soitata torvea edelläsi, niinkuin ulkokullatut tekevät synagoogissa ja kaduilla saadakseen ylistystä ihmisiltä. Totisesti minä sanon teille: he ovat saaneet palkkansa. 3Vaan kun sinä almua annat, älköön vasen kätesi tietäkö, mitä oikea kätesi tekee, 4että almusi olisi salassa; ja sinun Isäsi, joka salassa näkee, maksaa sinulle. 5Ja kun rukoillette, älkää olko niinkuin ulkokullatut; sillä he mielellään seisovat ja rukoilevat synagoogissa ja katujen kullamissa, että ihmiset heidät näkisivät. Totisesti minä sanon

teille: he ovat saaneet palkkansa. ⁶Vaan sinä, kun rukoilet, mene kammioosi ja sulje ovesi ja rukoile Isäsi, joka on salassa; ja sinun Isäsi, joka salassa näkee, maksaa sinulle. ⁷Ja kun rukoilette, niin älkää tyhjiä hokeko niinkuin pakanat, jotka luulevat, että heitä heidän monisanaisuutensa tähden kuullaan. ⁸Älkää siis olko heidän kaltaisiaan; sillä teidän Isänne kyllä tietää, mitä te tarvitsette, ennenkuin häneltä anottekaan. ⁹Rukoilkaa siis te näin: Isä meidän, joka olet taivaissa! Pyhitetty olkoon sinun nimesi; ¹⁰tulkoon sinun valtakuntasi; tapahtukoon sinun tahtosi myös maan päällä niinkuin taivaassa; ¹¹anna meille tänä päivänä meidän jokapäiväinen leipämme; ¹²ja anna meille meidän velkamme anteeksi, niinkuin mekin annamme anteeksi meidän velallisillemme; ¹³älkä saata meitä kiusaukseen; vaan päästä meidät pahasta, <sillä sinun on valtakunta ja voima ja kunnia iankaikkisesti. Amen.> ¹⁴Sillä jos te annatte anteeksi ihmisille heidän rikkomuksensa, niin teidän taivaallinen Isänne myös antaa teille anteeksi; ¹⁵mutta jos te ette anna ihmisille anteeksi, niin ei myöskään teidän Isänne anna anteeksi teidän rikkomuksianne. ¹⁶Ja kun paastoatte, älkää olko synkännäköisiä niinkuin ulkokullatut; sillä he tekevät kasvonsa surkeiksi, että ihmiset näkisivät heidän paastoavan. Totisesti minä sanon teille: he ovat saaneet palkkansa. ¹⁷Vaan kun sinä paastoat, niin voitele pääsi ja pese kasvosi, ¹⁸etteivät paastoamistasi näkisi ihmiset, vaan sinun Isäsi, joka on salassa; ja sinun Isäsi, joka salassa näkee, maksaa sinulle. ¹⁹Älkää kootko itsellenne aarteita maan päälle, missä koi ja ruoste raiskaa ja missä varkaat murtautuvat sisään ja varastavat. ²⁰Vaan kootkaa itsellenne aarteita taivaaseen, missä ei koi eikä ruoste raiskaa ja missä eivät varkaat murtaudu sisään eivätkä varasta. ²¹Sillä missä sinun aarteesi on, siellä on myös sinun sydämesi. ²²Silmä on ruumiin lamppu. Jos siis silmäsi on terve, niin koko sinun ruumiisi on valaistu. ²³Mutta jos silmäsi on viallinen, niin koko ruumiisi on pimeä. Jos siis se valo, joka sinussa on, on pimeyttä, kuinka suuri onkaan pimeys! ²⁴Ei kukaan voi palvella kahta herraa; sillä hän on joko tätä vihaava ja toista rakastava, taikka tähän liittyvä ja toista halveksiva. Ette voi palvella Jumalaa ja mammonaa. ²⁵Sentähden minä sanon teille: älkää murehtiko hengestänne, mitä söisitte tai mitä joisitte, älkääkä ruumiistanne, mitä päälänne pukisitte. Eikö henki ole enemmän kuin ruoka ja ruumis enemmän kuin vaatteet? ²⁶Katsokaa taivaan lintuja: eivät ne kylvä eivätkä leikkaa eivätkä kokoa aittoihin, ja teidän taivaallinen Isänne ruokkii ne. Ettekö te ole paljoo suurempiarvoiset kuin ne? ²⁷Ja kuka teistä voi murehtimisellaan lisätä ikäänsä kyynäränkään vertaa? ²⁸Ja mitä te murehditte vaatteista? Katselkaa kedon kukkia, kuinka ne kasvavat; eivät ne työtä tee eivätkä kehrää. ²⁹Kuitenkin minä sanon teille: ei Salomo kaikessa loistosansansa ollut niin vaatetettu kuin yksi niistä. ³⁰Jos siis Jumala näin vaatettaa kedon ruohon, joka tänään kasvaa ja huomenna uuniin heitetään, eikö paljoo enemmän teitä, te vähäuskoiset? ³¹Älkää siis murehtiko sanoen: 'Mitä me

syömme?' tahi: 'Mitä me juomme?' tahi: 'Millä me itsemme vaatetamme?' ³²Sillä tätä kaikkea pakanat tavoittelevat. Teidän taivaallinen Isänne kyllä tietää teidän kaikkea tätä tarvitsevan. ³³Vaan etsikää ensin Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttansa, niin myös kaikki tämä teille annetaan. ³⁴Älkää siis murehtiko huomisesta päivästä, sillä huomisen päivä pitää murheen itsestään. Riittää kullekin päivälle oma vaivansa."

7"Älkää tuomitko, ettei teitä tuomittaisi; ²sillä millä tuomiolla te tuomitsette, sillä teidät tuomitaan; ja millä mitalla te mittaatte, sillä teille mitataan. ³Kuinka näet rikan, joka on veljesi silmässä, mutta et huomaa malkaa omassa silmässäsi? ⁴Taikka kuinka saatat sanoa veljellesi: 'Annas, minä otan rikan silmästäsi', ja katso, malka on omassa silmässäsi? ⁵Sinä ulkokullattu, ota ensin malka omasta silmästäsi, ja sitten sinä näet ottaa rikan veljesi silmästä. ⁶Älkää antako pyhää koirille, älkääkä heittäkö helmiänne sikojen eteen, etteivät ne tallaisi niitä jalkoihinsa ja kääntyisi ja repisi teitä. ⁷Anokaa, niin teille annetaan; etsikää, niin te löydätte; kolkuttakaa, niin teille avataan. ⁸Sillä jokainen anova saa, ja etsivä löytää, ja kolkuttavalle avataan. ⁹Vai kuka teistä on se ihminen, joka antaa pojallensa kiven, kun tämä pyytää häneltä leipää, ¹⁰taikka, kun hän pyytää kalaa, antaa hänelle käärmeen? ¹¹Jos siis te, jotka olette pahoja, osaatte antaa lapsillenne hyviä lahjoja, kuinka paljoo enemmän teidän Isänne, joka on taivaissa, antaa sitä, mikä hyvää on, niille, jotka sitä häneltä anovat! ¹²Sentähden, kaikki, mitä te tahdotte ihmisten teille tekevän, tehkää myös te samoin heille; sillä tämä on laki ja profeetat. ¹³Menkää ahtaasta portista sisälle. Sillä se portti on avara ja tie lavea, joka vie kadotukseen, ja monta on, jotka siitä sisälle menevät; ¹⁴mutta se portti on ahdas ja tie kaita, joka vie elämään, ja harvat ovat ne, jotka sen löytävät. ¹⁵Kavahtakaa vääriä profeettoja, jotka tulevat teidän luoksenne lammastenvaatteissa, mutta sisältä ovat raatelevaisia susia. ¹⁶Heidän hedelmistään te tunnette heidät. Eihän orjantappuroista koota viinirypäleitä eikä ohdakkeista viikunoita? ¹⁷Näin jokainen hyvä puu tekee hyviä hedelmiä, mutta huono puu tekee pahoja hedelmiä. ¹⁸Ei saata hyvä puu kasvaa pahoja hedelmiä eikä huono puu kasvaa hyviä hedelmiä. ¹⁹Jokainen puu, joka ei tee hyvää hedelmää, hakataan pois ja heitetään tuleen. ²⁰Niin te siis tunnette heidät heidän hedelmistään. ²¹Ei jokainen, joka sanoo minulle: 'Herra, Herra!', pääse taivasten valtakuntaan, vaan se, joka tekee minun taivaallisen Isäni tahdon. ²²Moni sanoo minulle sinä päivänä: 'Herra, Herra, emmekö me sinun nimesi kautta ennustaneet ja sinun nimesi kautta ajaneet ulos riivaajia ja sinun nimesi kautta tehneet monta voimalista tekoa?' ²³Ja silloin minä lausun heille julki: 'Minä en ole koskaan teitä tuntenut; menkää pois minun tyköäni, te laittomuuden tekijät.' ²⁴Sentähden on jokainen, joka kuulee nämä minun sanani ja tekee niiden mukaan, verrattava ymmärtäväiseen mieheen, joka huoneensa kalliolla rakensi.

²⁵Ja rankkasade lankesi, ja virrat tulvivat, ja tuulet puhalsivat ja syöksyivät sitä huonetta vastaan, mutta se ei sortunut, sillä se oli kalliolle perustettu. ²⁶Ja jokainen, joka kuulee nämä minun sanani eikä tee niiden mukaan, on verrattava tyhmään mieheen, joka huoneensa hiekalle rakensi. ²⁷Ja rankkasade lankesi, ja virrat tulvivat, ja tuulet puhalsivat ja syöksähtivät sitä huonetta vastaan, ja se sortui, ja sen sortuminen oli suuri.” ²⁸Ja kun Jeesus lopetti nämä puheet, olivat kansanjoukot hämmästyksissään hänen opetuksestansa, ²⁹sillä hän opetti heitä niinkuin se, jolla valta on, eikä niinkuin heidän kirjanoppineensa.

8Kun hän astui alas vuorelta, seurasi häntä suuri kansan paljous. ²Ja katso, tuli pitalinen mies ja kumartui maahan hänen eteensä ja sanoi: ”Herra, jos tahdot, niin sinä voit minut puhdistaa”. ³Niin hän ojensi kätensä, kosketti häntä ja sanoi: ”Minä tahdon; puhdistu”. Ja kohta hän puhdistui pitalistaan. ⁴Ja Jeesus sanoi hänelle: ”Katso, ettet puhu tästä kenellekään; vaan mene ja näytä itsesi papille, ja uhraa lahja, jonka Mooses on säätänyt, todistukseksi heille”. ⁵Ja kun hän saapui Kapernaumiin, tuli hänen tykönsä sadanpäämies ja rukoili häntä ⁶ja sanoi: ”Herra, minun palvelijani makaa kotona halvattuna ja on kovissa vaivoissa”. ⁷Hän sanoi hänelle: ”Minä tulen ja parannan hänet”. ⁸Mutta sadanpäämies vastasi ja sanoi: ”Herra, en minä ole sen arvoinen, että tulisit minun katonni alle; vaan sano ainoastaan sana, niin minun palvelijani paranee. ⁹Sillä minä itsekkin olen toisen vallan alainen, ja minulla on sotamiehiä käskyni alaisina, ja minä sanon tälle: ’Mene’, ja hän menee, ja toiselle: ’Tule’, ja hän tulee, ja palvelijalleni: ’Tee tämä’, ja hän tekee.” ¹⁰Tämän kuultuaan Jeesus ihmetteli ja sanoi niille, jotka häntä seurasivat: ”Totisesti minä sanon teille: en ole kenelläkään Israelissa löytänyt näin suurta uskoa. ¹¹Ja minä sanon teille: monet tulevat idästä ja lännestä ja aterioitsevat Aabrahamin ja Iisakin ja Jaakobin kanssa taivasten valtakunnassa; ¹²mutta valtakunnan lapset heitetään ulos pimeyteen; siellä on oleva itku ja hammasten kiristys.” ¹³Ja Jeesus sanoi sadanpäämiehelle: ”Mene. Niinkuin sinä uskot, niin sinulle tapahtukoon.” Ja palvelija parani sillä hetkellä. ¹⁴Kun Jeesus tuli Pietarin kotiin, näki hän hänen anoppinsa makaavan sairaana kuumeessa. ¹⁵Niin hän koski tämän käteen, ja kuume lähti hänestä; ja hän nousi ja palveli häntä. ¹⁶Mutta illan tultua tuotiin hänen tykönsä monta riivattua. Ja hän ajoi henget ulos sanalla, ja kaikki sairaut paransi; ¹⁷että kävisi toteen, mikä on puhuttu profeetta Esiaan kautta, joka sanoo: ”Hän otti päällensä meidän sairautemme ja kantoi meidän tautimme”. ¹⁸Mutta kun Jeesus näki paljon kansaa ympärillään, käski hän lähteä toiselle rannalle. ¹⁹Ja eräs kirjanoppinut tuli ja sanoi hänelle: ”Opettaja, minä seuraan sinua, mihin ikinä menet”. ²⁰Niin Jeesus sanoi hänelle: ”Ketuilla on luolat ja taivaan linnuilla pesät, mutta Ihmisen Pojalla ei ole, mihin hän päänsä kallistaisi”. ²¹Ja eräs toinen hänen opetuslapsistaan sanoi hänelle: ”Herra,

salli minun ensin käydä hautaamassa isäni”. ²²Mutta Jeesus sanoi hänelle: ”Seuraa sinä minua, ja anna kuolleitten haudata kuolleensa”. ²³Ja hän astui venheeseen, ja hänen opetuslapsensa seurasivat häntä. ²⁴Ja katso, järvellä nousi kova myrsky, niin että venhe peittyi aaltoihin; mutta hän nukkui. ²⁵Niin he menivät ja herättivät hänet sanoen: ”Herra, auta, me hukumme”. ²⁶Hän sanoi heille: ”Te vähäuskoiset, miksi olette pelkureita?” Silloin hän nousi ja nuhteli tuulia ja järveä, ja tuli aivan tyven. ²⁷Ja ihmiset ihmettelivät ja sanoivat: ”Millainen tämä on, kun sekä tuulet että meri häntä tottelevat?” ²⁸Kun hän tuli toiselle rannalle, gadaralaisten alueelle, tuli häntä vastaan kaksi riivattua, jotka olivat haudoista lähteneet ja olivat kovin raivoisia, niin ettei kukaan voinut sitä tietä kulkea. ²⁹Ja katso, he huusivat sanoen: ”Mitä sinulla on meidän kanssamme tekemistä, sinä Jumalan Poika? Oletko tullut tänne vaivaamaan meitä ennen aikaa?” ³⁰Ja etäällä heistä kävi suuri sikalauma laitumella. ³¹Niin riivaajahenget pyysivät häntä sanoen: ”Jos ajat meidät pois, niin lähetä meidät sikalaumaan”. ³²Ja hän sanoi niille: ”Menkää”. Silloin ne lähtivät heistä ja menivät sikoihin. Ja katso, koko lauma syöksyi jyrkännettä alas järveen ja hukkuu veteen. ³³Mutta paimentajat pakenivat; ja he menivät kaupunkiin ja ilmoittivat kaikki, myöskin sen, miten riivattujen oli käynyt. ³⁴Ja katso, koko kaupunki lähti Jeesusta vastaan; ja kun he hänet näkivät, pyysivät he häntä menemään pois heidän alueeltaan.

9Ja hän astui venheeseen, meni jälleen toiselle rannalle ja tuli omaan kaupunkiinsa. ²Ja katso, hänen tykönsä tuotiin halvattu mies, joka makasi vuoteella. Kun Jeesus näki heidän uskonsa, sanoi hän halvatulle: ”Poikani, ole turvallisella mielellä; sinun syntisi annetaan sinulle anteeksi”. ³Ja katso, muutamat kirjanoppineista sanoivat mielessään: ”Tämä pilkkaa Jumalaa”. ⁴Mutta Jeesus ymmärsi heidän ajatuksensa ja sanoi: ”Miksi te ajattelette pahaa sydämesänne? ⁵Sillä kumpi on helpompaa, sanoako: ’Sinun syntisi annetaan sinulle anteeksi’, vai sanoa: ’Nouse ja käy’? ⁶Mutta tietääksenne, että Ihmisen Pojalla on valta maan päällä antaa syntejä anteeksi, niin” - hän sanoi halvatulle - ”nouse, ota vuoteesi ja mene kotiisi.” ⁷Ja hän nousi ja lähti kotiinsa. ⁸Mutta kun kansanjoukot sen näkivät, peljästyivät he ja ylistivät Jumalaa, joka oli antanut senkaltaisen vallan ihmisille. ⁹Ja sieltä kulkiessaan ohi Jeesus näki miehen, jonka nimi oli Matteus, istumassa tulliasemalla ja sanoi hänelle: ”Seuraa minua”. Niin tämä nousi ja seurasi häntä. ¹⁰Ja kun hän aterioi hänen kodissaan, niin katso, tuli monta publikaania ja syntistä, ja he aterioivat Jeesuksen ja hänen opetuslastensa kanssa. ¹¹Ja kun fariseukset sen näkivät, sanoivat he hänen opetuslapsilleen: ”Miksi teidän opettajanne syö publikaanien ja syntisten kanssa?” ¹²Mutta kun Jeesus sen kuuli, sanoi hän: ”Eivät terveet tarvitse parantajaa, vaan sairaut. ¹³Mutta menkää ja oppikaa, mitä tämä on: ’Laupeutta minä tahdon enkä uhria’. Sillä

en minä ole tullut kutsumaan vanhurskaita, vaan syntisiä.”¹⁴Silloin Johanneksen opetuslapset tulivat hänen tykönsä ja sanoivat: ”Me ja fariseukset paastoamme paljon; miksi sinun opetuslapsesi eivät paastoa?”¹⁵Niin Jeesus sanoi heille: ”Eiväthän häävieraat voi surra, niinkauan kuin ylkä on heidän kanssaan? Mutta päivät tulevat, jolloin ylkä otetaan heiltä pois, ja silloin he paastoavat.”¹⁶Ei kukaan pane vanuttamattomasta kankaasta paikkaa vanhaan vaippaan, sillä semmoinen täytetilkku repii palasen vaipasta, ja reikä tulee pahemmaksi.¹⁷Eikä nuorta viiniä lasketa vanhoihin nahkaleileihin; muutoin leilit pakahtuvat, ja viini juoksee maahan, ja leilit turmeltuvat; vaan nuori viini lasketaan uusiin leileihin, ja niin molemmat säilyvät.”¹⁸Kun hän tätä heille puhui, niin katso, eräs päämies tuli ja kumartui maahan hänen eteensä ja sanoi: ”Minun tyttäreni kuoli juuri ikään, mutta tule ja pane kätesi hänen päällensä, niin hän virkoaa eloon.”¹⁹Niin Jeesus nousi ja seurasi häntä opetuslapsinensa.²⁰Ja katso, nainen, joka oli sairastanut verenjuoksua kaksitoista vuotta, tuli takaapäin ja kosketti hänen vaippansa tupsua.²¹Sillä hän sanoi itsekseen: ”Jos vain saan koskettaa hänen vaippaansa, niin minä tulen terveeksi”.²²Silloin Jeesus kääntyi, näki hänet ja sanoi: ”Tyttäreni, ole turvallisella mielellä; sinun uskosi on tehnyt sinut terveeksi”. Ja sillä hetkellä nainen tuli terveeksi.²³Ja kun Jeesus tuli päämiehen taloon ja näki hui-lunsoittajat ja hälisevän väkijoukon,²⁴sanoi hän: ”Menkää pois, sillä tyttö ei ole kuollut, vaan nukkuu”. Niin he nau-roivat häntä.²⁵Mutta kun väkijoukko oli ajettu ulos, meni hän sisälle ja tarttui hänen käteensä; ja tyttö nousi.²⁶Ja sanoma tästä levisi koko siihen maahan.²⁷Ja kun Jeesus kulki sieltä, seurasi häntä kaksi sokeaa huutaen ja sanoen: ”Daavidin poika, armahda meitä”.²⁸Ja hänen mentyönsä huoneeseen sokeat tulivat hänen tykönsä; ja Jeesus sanoi heille: ”Uskotteko, että minä voin sen tehdä?” He sanoivat hänelle: ”Uskomme, Herra”.²⁹Silloin hän kosketti heidän silmiänsä ja sanoi: ”Tapahtukoon teille uskonne mukaan”.³⁰Ja heidän silmiänsä aukenivat. Ja Jeesus varoitti heitä vakavasti sanoen: ”Katsokaa, ettei kukaan saa tästä tietää”.³¹Mutta he menivät pois ja levittivät sanomaa hä-nestä koko siihen maahan.³²Ja katso, näiden lähdettyä tuotiin hänen tykönsä mykkä mies, joka oli riivattu.³³Ja kun riivaaja oli ajettu ulos, niin mykkä puhui, ja kansa ihmetteli sanoen: ”Tällaista ei ole Israelissa ikinä nähty”.³⁴Mutta fariseukset sanoivat: ”Riivaajain päämiehen voi-malla hän ajaa ulos riivaajia”.³⁵Ja Jeesus vaelsi kaikki kau-pungit ja kylät ja opetti heidän synagoogissaan ja saarnasi valtakunnan evankeliumia ja paransi kaikkinaisia tauteja ja kaikkinaista raihnautta.³⁶Ja nähdessään kansanjoukot hänen tuli heitä sääli, kun he olivat nääntyneet ja hyljättyt niinkuin lampaat, joilla ei ole paimenta.³⁷Silloin hän sanoi opetuslapsillensa: ”Eloa on paljon, mutta työmiehiä vähän.”³⁸Rukoilkaa siis elon Herraa, että hän lähettäisi työmiehiä elonkorjuuseensa.”

10Ja hän kutsui tykönsä ne kaksitoista opetuslastaan ja antoi heille vallan ajaa ulos saastaisia henkiä ja parantaa kaikkinaisia tauteja ja kaikkinaista raihnautta.²Ja nämä ovat niiden kahdentoista apostolin nimet: ensimmäinen oli Simon, jota kutsuttiin Pietariksi, ja Andreas, hänen veljensä, sitten Jaakob Sebedeuksen poika, ja Johannes, hänen veljensä,³Filippus ja Bartolomeus, Tuomas ja Matteus, publikaani, Jaakob, Alfeuksen poika, ja Lebbeus, lisänimeltä Taddeus,⁴Simon Kananeus ja Juudas Iskariot, sama, joka hänet kavalsi.⁵Nämä kaksitoista Jeesus lähetti ja käski heitä sanoen: ”Älköön tienne viekö pakanain luokse, älkääkä menkö mihinkään samarialaisten kaupunkiin,⁶vaan menkää enemmän Israelin huoneen kadonneitten lammasten tykö.⁷Ja missä kuljette, saarnatkaa ja sanokaa: ’Taivasten valtakunta on tullut lähelle’.⁸Parantakaa sairaita, herättäkää kuolleita, puhdistakaa pitalisia, ajakaa ulos riivaajia. Lahjaksi olette saaneet, lahjaksi antakaa.⁹Älkää varustako itsellenne kultaa, älkää hopeata älkääkä vaskea vyöhönne,¹⁰älkää laukkaa matkalle, älkää kahta ihokasta, älkää kenkiä, älkääkä sauva; sillä työmies on ruokansa ansainnut.¹¹Ja mihin kaupunkiin tai kylään te tulettekin, tiedustelkaa, kuka siellä on arvollinen, ja jääkää hänen luokseen, kunnes sieltä lähdette.¹²Ja tullessanne taloon tervehtikää sitä.¹³Ja jos talo on arvollinen, tul-koon sille teidän rauhanne; mutta jos se ei ole arvollinen, palatkoon teidän rauhanne teille takaisin.¹⁴Ja missä teitä ei oteta vastaan eikä teidän sanojanne kuulla, lähtekää pois siitä talosta tai siitä kaupungista ja pudistakaa tomu jaloistanne.¹⁵Totisesti minä sanon teille: Sodomian ja Gomorran maan on tuomiopäivänä oleva helpompi kuin sen kaupungin.¹⁶Katso, minä lähetän teidät niinkuin lam-paat susien keskelle; olkaa siis älykkäät kuin käärmeet ja viattomat kuin kyyhkyset.¹⁷Kavahtakaa ihmisiä, sillä he vetävät teidät oikeuksiin, ja synagoogissaan he teitä ruoskivat;¹⁸ja teidät viedään maaherrain ja kuningasten eteen minun tähteni, todistukseksi heille ja pakanoille.¹⁹Mutta kun he vetävät teitä oikeuteen, älkää huolehtiko siitä, miten tahi mitä puhuisitte, sillä teille annetaan sillä hetkel-lä, mitä teidän on puhuminen.²⁰Sillä ette te itse puhu, vaan teidän Isänne Henki puhuu teissä.²¹Ja veli antaa veljensä kuolemaan ja isä lapsensa, ja lapset nousevat van-hempiansa vastaan ja tappavat heidät.²²Ja te joudutte kaikkien vihattaviksi minun nimeni tähden; mutta joka vahvana pysyy loppuun asti, se pelastuu.²³Ja kun teitä vainotaan yhdessä kaupungissa, paetkaa toiseen; sillä toti-estesti minä sanon teille: te ette ehdi loppuun käydä Israelin kaupunkeja, ennenkuin Ihmisen Poika tulee.²⁴Ei ole ope-tuslapsi opettajaansa parempi, eikä palvelija parempi isän-täänsä.²⁵Opetuslapselle riittää, että hänelle käy niinkuin hänen opettajalleen, ja palvelijalle, että hänelle käy niin-kuin hänen isännälleen. Jos he perheenisäntää ovat sano-neet Beelsebuliksi, kuinka paljoa enemmän hänen perhevä-keään!²⁶Älkää siis peljätkö heitä. Sillä ei ole mitään peitet-tyä, mitä ei tule paljastetuksi, eikä mitään salattua, mikä

ei tule tunnetuksi. ²⁷Minkä minä sanon teille pimeässä, se puhukaa päivän valossa. Ja minkä kuulette kuiskattavan korvaanne, se julistakaa katoilta. ²⁸Älkääkö peljätkö niitä, jotka tappavat ruumiin, mutta eivät voi tappaa sielua; vaan ennemmin peljätkö häntä, joka voi sekä sielun että ruumiin hukuttaa helvettiin. ²⁹Eikö kahta varpusta myydä yhteen ropoon? Eikä yksikään niistä putoa maahan teidän Isänne sallimatta. ³⁰Ovatpa teidän pääanne hiuksetkin kaikki luetut. ³¹Älkää siis peljätkö; te olette suurempiarvoiset kuin monta varpusta. ³²Sentähden, jokaisen, joka tunnustaa minut ihmisten edessä, minäkin tunnustan Isäni edessä, joka on taivaissa. ³³Mutta joka kieltää minut ihmisten edessä, sen minäkin kiellän Isäni edessä, joka on taivaissa. ³⁴Älkää luulko, että minä olen tullut tuomaan rauhaa maan päälle; en ole tullut tuomaan rauhaa, vaan miekan. ³⁵Sillä minä olen tullut nostamaan pojan riitaan isäänsä vastaan ja tyttären äitiänsä vastaan ja miniän anoppiansa vastaan; ³⁶ja ihmisen vihamiehiksi tulevat hänen omat perhekuntalaisensa. ³⁷Joka rakastaa isäänsä taikka äitiänsä enemmän kuin minua, se ei ole minulle sovelias; ja joka rakastaa poikaansa taikka tytärtänsä enemmän kuin minua, se ei ole minulle sovelias; ³⁸ja joka ei ota ristiänsä ja seuraa minua, se ei ole minulle sovelias. ³⁹Joka löytää elämänsä, kadottaa sen; ja joka kadottaa elämänsä minun tähdeni, hän löytää sen. ⁴⁰Joka ottaa tykönsä teidät, se ottaa tykönsä minut; ja joka ottaa minut tykönsä, ottaa tykönsä hänet, joka on minut lähettänyt. ⁴¹Joka profetaan ottaa tykönsä profetaan nimen tähden, saa profetaan palkan; ja joka vanhurskaan ottaa tykönsä vanhurskaan nimen tähden, saa vanhurskaan palkan. ⁴²Ja kuka hyvänsä antaa yhdelle näistä pienistä maljallisen kylmää vettä, hänen juodaksensa, opetuslapsen nimen tähden, totisesti minä sanon teille: hän ei jää palkkaansa vaille.”

11Ja kun Jeesus oli antanut kahdelletoista opetuslapselleen kaikki nämä käskyt, niin hän lähti sieltä opettamaan ja saarnaamaan heidän kaupunkeihinsa. ²Mutta kun Johannes vankilassa ollessaan kuuli Kristuksen teot, lähetti hän opetuslapsiansa ³sanomaan hänelle: ”Oletko sinä se tuleva, vai pitääkö meidän toista odottaman?” ⁴Niin Jeesus vastasi ja sanoi heille: ”Menkää ja kertokaa Johannekselle, mitä kuulette ja näette: ⁵sokeat saavat näkönsä, ja rannat kävelevät, pitaliset puhdistuvat, ja kuurot kuulevat, ja kuolleet herätetään, ja köyhille julistetaan evankeliumia. ⁶Ja autuas on se, joka ei loukkaannu minuun.” ⁷Kun he olivat menneet, rupesi Jeesus puhumaan kansalle Johanneksesta: ”Mitä te lähditte erämaahan katselemaan? Ruokoako, jota tuuli huojuttaa? ⁸Vai mitä lähditte katsomaan? Ihmistäkö, hienoihin vaatteisiin puettua? Katso, hienopukuiset ovat kuningasten kartanoissa. ⁹Vai mitä te lähditte? Profeettaako katsomaan? Totisesti, minä sanon teille: hän on enemmän kuin profeetta. ¹⁰Tämä on se, josta on kirjoitettu: ’Katso, minä lähetän enkelini sinun edelläsi, ja hän on valmistava tiesi sinun eteesi’. ¹¹Totisesti minä sanon

teille: ei ole vaimoista syntyneitten joukosta noussut suurempaa kuin Johannes Kastaja; mutta vähäisin taivasten valtakunnassa on suurempi kuin hän. ¹²Mutta Johannes Kastajan päivistä tähän asti hyökätään taivasten valtakuntaa vastaan, ja hyökkääjät tempaavat sen itselleen. ¹³Sillä kaikki profetat ja laki ovat ennustaneet Johannekseen asti; ¹⁴ja jos tahdotte ottaa vastaan: hän on Elias, joka oli tuleva. ¹⁵Jolla on korvat, se kuulkoon. ¹⁶Mutta mihin minä vertaan tämän sukupolven? Se on lasten kaltainen, jotka istuvat toreilla ja huutavat toisilleen ¹⁷sanoen: ’Me soitimme teille huilua, ja te ette karkeloineet; me veisasimme itkuvirsiä, ja te ette valittaneet’. ¹⁸Sillä Johannes tuli, hän ei syö eikä juo, ja he sanovat: ’Hänessä on riivaaaja’. ¹⁹Ihmisen Poika tuli, hän syö ja juo, ja he sanovat: ’Katso syömäriä ja viininjuojaa, publikaanien ja syntisten ystävää!’ Ja viisaus on oikeaksi näytetty teoissansa.” ²⁰Sitten hän rupesi nuhtelemaan niitä kaupunkeja, joissa useimmat hänen voimalliset tekonsa olivat tapahtuneet, siitä, etteivät ne olleet tehneet parannusta: ²¹”Voi sinua, Korasin! Voi sinua, Beetsaida! Sillä jos ne voimalliset teot, jotka ovat tapahtuneet teissä, olisivat tapahtuneet Tyyrossa ja Siidonissa, niin nämä jo aikaa sitten olisivat säkissä ja tuhassa tehneet parannuksen. ²²Mutta minä sanon teille: Tyyron ja Siidonin on tuomiopäivänä oleva helpompi kuin teidän. ²³Ja sinä, Kapernaum, korotetaankohan sinut hamaan taivaaseen? Hamaan tuonelaan on sinun astuttava alas. Sillä jos ne voimalliset teot, jotka ovat tapahtuneet sinussa, olisivat tapahtuneet Sodomassa, niin se seisoi vielä tänäkin päivänä. ²⁴Mutta minä sanon teille: Sodomaa maan on tuomiopäivänä oleva helpompi kuin sinun.” ²⁵Siihen aikaan Jeesus johtui puhumaan sanoen: ”Minä ylistän sinua, Isä, taivaan ja maan Herra, että olet salannut nämä viisailta ja ymmärtäväisiltä ja ilmoittanut ne lapsenmielisille. ²⁶Niin, Isä, sillä näin on sinulle hyväksi näkynyt. ²⁷Kaikki on minun Isäni antanut minun haltuuni, eikä kukaan muu tunne Poikaa kuin Isä, eikä Isää tunne kukaan muu kuin Poika ja se, kenelle Poika tahtoo hänet ilmoittaa. ²⁸Tulkaa minun tyköni, kaikki työtätekeväiset ja raskautetut, niin minä annan teille levon. ²⁹Ottakaa minun ikeeni päällenne ja oppikaa minusta, sillä minä olen hiljainen ja nöyrä sydämeltä; niin te löydätte levon sielullenne. ³⁰Sillä minun ikeeni on sovelias, ja minun kuormanani on keveä.”

12Siihen aikaan Jeesus kulki sapattina viljavainioiden halki; ja hänen opetuslastensa oli nälkä, ja he rupesivat katkomaan tähkäpäitä ja syömään. ²Mutta kun fariseukset sen näkivät, sanoivat he hänelle: ”Katso, sinun opetuslapsesi tekevät, mitä ei ole lupa tehdä sapattina”. ³Niin hän sanoi heille: ”Ettekö ole lukeneet, mitä Daavid teki, kun hänen ja hänen seuralaistensa oli nälkä, ⁴kuinka hän meni Jumalan huoneeseen, ja kuinka he söivät näkyleivät, joita ei hänen eikä hänen seuralaistensa ollut lupa syödä, vaan ainoastaan pappien? ⁵Tai ettekö ole lukeneet laista, että papit sapattina pyhäkössä rikkovat sapatin ja ovat kuitenkin

kin syyttömät? ⁶Mutta minä sanon teille: tässä on se, joka on pyhäkköä suurempi. ⁷Mutta jos tietäisitte, mitä tämä on: 'Laupeutta minä tahdon enkä uhria', niin te ette tuomitsisi syyttömiä. ⁸Sillä Ihmisen Poika on sapatin herra." ⁹Ja hän lähti sieltä ja tuli heidän synagoogaansa. ¹⁰Ja katso, siellä oli mies, jonka käsi oli kuivettunut. Niin he kysyivät häneltä sanoen: "Onko luvallista sapattina parantaa?" voidaksensa nostaa syytteen häntä vastaan. ¹¹Niin hän sanoi heille: "Kuka teistä on se mies, joka ei, jos hänen ainoa lampaansa putoaa sapattina kuoppaan, tartu siihen ja nosta sitä ylös?" ¹²Kuinka paljon suurempiarvoinen onkaan ihminen kuin lammaskin! Sentähden on lupa tehdä sapattina hyvää." ¹³Sitten hän sanoi miehelle: "Ojenna kätesi!" Ja hän ojensi; ja se tuli entiselleen, terveeksi niinkuin toisenkin. ¹⁴Niin fariseukset lähtivät ulos ja pitivät neuvoa häntä vastaan, surmataksensa hänet. ¹⁵Mutta kun Jeesus huomasi sen, väistyi hän sieltä pois. Ja monet seurasivat häntä, ja hän paransi heidät kaikki, ¹⁶ja hän varoitti vakavasti heitä saattamasta häntä julki; ¹⁷että kävisi toteen, mikä on puhuttu profeetta Esaiaan kautta, joka sanoo: ¹⁸"Katso, minun palvelijani, jonka minä olen valinnut, minun rakkaani, johon minun sieluni on mielistynyt; minä panen Henkeni häneen, ja hän on saattava oikeuden sanomaa pakanoille. ¹⁹Ei hän riitele eikä huuda, ei hänen ääntänsä kuule kukaan kaduilla. ²⁰Särjettyä ruokoa hän ei muserra, ja suitsevaista kynttilänsydäntä hän ei sammuta, kunnes hän saattaa oikeuden voittoon. ²¹Ja hänen nimeensä pakanat panevat toivonsa." ²²Silloin tuotiin hänen tykönsä riivattu mies, joka oli sokea ja mykkä, ja hän paransi hänet, niin että mykkä puhui ja näki. ²³Ja kaikki kansa hämmästyivät ja sanoivat: "Eiköhän tämä ole Daavidin poika?" ²⁴Mutta kun fariseukset sen kuullivat, sanoivat he: "Tämä ei aja riivaajia ulos kenenkään muun kuin Beelsebulin, riivaajain päämiehen, voimalla". ²⁵Mutta hän tiesi heidän ajatuksensa ja sanoi heille: "Jokainen valtakunta, joka riitautuu itsensä kanssa, joutuu autioksi, eikä mikään kaupunki tai talo, joka riitautuu itsensä kanssa, pysy pystyssä. ²⁶Jos nyt saatana ajaa ulos saatanan, niin hän on riitautunut itsensä kanssa; kuinka siis hänen valtakuntansa pysyy pystyssä?" ²⁷Ja jos minä Beelsebulin voimalla ajan ulos riivaajia, kenenkä voimalla sitten teidän lapsenne ajavat niitä ulos? Niinpä he tulevat olemaan teidän tuomarinne. ²⁸Mutta jos minä Jumalan Hengen voimalla ajan ulos riivaajia, niin on Jumalan valtakunta tullut teidän tyköne. ²⁹Taikka kuinka voi kukaan tunkeutua väkevän taloon ja ryöstää hänen tavaroitansa, ellei hän ensin sido sitä väkevää? Vasta sitten hän ryöstää tyhjäksi hänen talonsa. ³⁰Joka ei ole minun kanssani, se on minua vastaan; ja joka ei minun kanssani kokoa, se hajottaa. ³¹Sentähden minä sanon teille: jokainen synty ja pilkka annetaan ihmisille anteeksi, mutta Hengen pilkkaamista ei anteeksi anneta. ³²Ja jos joku sanoo sanan Ihmisen Poikaa vastaan, niin hänelle annetaan anteeksi; mutta jos joku sanoo jotakin Pyhää Henkeä vastaan, niin hänelle ei anteeksi anneta, ei tässä maailmassa

eikä tulevassa. ³³Joko tehkää puu hyväksi ja sen hedelmä hyväksi, tai tehkää puu huonoksi ja sen hedelmä huonoksi; sillä hedelmästä puu tunnetaan. ³⁴Te kyykkäärmeitten sikiöt, kuinka te saattaisitte hyvää puhua, kun itse olette pahoja? Sillä sydämen kyllyydestä suu puhuu. ³⁵Hyvä ihminen tuo hyvän runsaudesta esille hyvää, ja paha ihminen tuo pahan runsaudesta esille pahaa. ³⁶Mutta minä sanon teille: jokaisesta turhasta sanasta, minkä ihmiset puhuvat, pitää heidän tekemän tili tuomiopäivänä. ³⁷Sillä sanoistasi sinut julistetaan vanhurskaaksi, ja sanoistasi sinut tuomitaan syylliseksi." ³⁸Silloin muutamat kirjanoppineista ja fariseuksista vastasivat hänelle sanoen: "Opettaja, me tahdomme nähdä sinulta merkin". ³⁹Mutta hän vastasi heille ja sanoi: "Tämä paha ja avionrikkoja sukupolvi tavoittelee merkkiä, mutta sille ei anneta muuta merkkiä kuin profeta Joonaan merkki. ⁴⁰Sillä niinkuin Joonas oli meripedon vatsassa kolme päivää ja kolme yötä, niin on myös Ihmisen Poika oleva maan povessa kolme päivää ja kolme yötä. ⁴¹Niiniven miehet nousevat tuomiolle yhdessä tämän sukupolven kanssa ja tulevat sille tuomioksi; sillä he tekivät parannuksen Joonaan saarnan vaikutuksesta, ja katso, tässä on enempi kuin Joonas. ⁴²Etelän kuningatar on heräjävä tuomiolle tämän sukupolven kanssa ja tuleva sille tuomioksi; sillä hän tuli maan ääristä kuulemaan Salomon viisautta, ja katso, tässä on enempi kuin Salomo. ⁴³Kun saastainen henki lähtee ihmisestä, kuljeksii se autioita paikkoja ja etsii lepoa, eikä löydä. ⁴⁴Silloin se sanoo: 'Minä palaan huoneeseeni, josta lähdin'. Ja kun se tulee, tapaa se huoneen tyhjänä ja lakaistuna ja kaunistettuna. ⁴⁵Silloin se menee ja ottaa mukaansa seitsemän muuta henkeä, pahempaa kuin se itse, ja ne tulevat sisään ja asuvat siellä. Ja sen ihmisen viimeiset tulevat pahemmiksi kuin ensimmäiset. Niin käy myös tälle pahalle sukupolvelle." ⁴⁶Hänen vielä puhuessaan kansalle, katso, hänen äitinsä ja veljensä seisovat ulkona, tahtoen häntä puhutella. ⁴⁷Niin joku sanoi hänelle: "Katso, sinun äitisi ja veljesi seisovat ulkona ja tahtovat sinua puhutella". ⁴⁸Mutta hän vastasi ja sanoi sille, joka sen hänelle ilmoitti: "Kuka on minun äitini, ja ketkä ovat minun veljeni?" ⁴⁹Ja hän ojensi kätensä opetuslastensa puoleen ja sanoi: "Katso, minun äitini ja veljeni!" ⁵⁰Sillä jokainen, joka tekee minun taivaallisen Isäni tahdon, on minun veljeni ja sisareni ja äitini."

13Sinä päivänä Jeesus lähti asunnostaan ja istui järven rannalle. ²Ja hänen tykönsä kokoontui paljon kansaa, jonka tähden hän astui venheeseen ja istuutui, ja kaikki kansa seisoivat rannalla. ³Ja hän puhui heille paljon vertauksilla ja sanoi: "Katso, kylväjä meni kylvämään. ⁴Ja hänen kylväessään putosivat muutamat siemenet tien oheen, ja linnut tulivat ja söivät ne. ⁵Toiset putosivat kallioperälle, jossa niillä ei ollut paljon maata, ja ne nousivat kohta oraalle, kun niillä ei ollut syvää maata. ⁶Mutta auringon noustua ne paahtuivat, ja kun niillä ei ollut juurta, niin ne kuivettuivat. ⁷Toiset taas putosivat orjantappuroihin, ja

orjantappurat nousivat ja tukahuttivat ne. ⁸Ja toiset putosivat hyvään maahan ja antoivat sadon, mitkä sata, mitkä kuusikymmentä, mitkä kolmekymmentä jyvää. ⁹Jolla on korvat, se kuulkoon.” ¹⁰Niin hänen opetuslapsensa tulivat ja sanoivat hänelle: ”Minkätähden sinä puhut heille vertauksilla?” ¹¹Hän vastasi ja sanoi: ”Sentähden, että teidän on annettu tuntea taivasten valtakunnan salaisuudet, mutta heidän ei ole annettu. ¹²Sillä sille, jolla on, annetaan, ja hänellä on oleva yltäkyllin; mutta siltä, jolla ei ole, otetaan pois sekin, mikä hänellä on. ¹³Sentähden minä puhun heille vertauksilla, että he näkevin silmin eivät näe ja kuulevin korvin eivät kuule, eivätkä ymmärrä. ¹⁴Ja heissä käy toteen Esiaan ennustus, joka sanoo: ’Kuulemalla kuulkaa, älkääkä ymmärtäkö, ja näkemällä nähkää, älkääkä käsittäkö.’ ¹⁵Sillä paatunut on tämän kansan sydän, ja korvillaan he työläästi kuulevat, ja silmänsä he ovat ummistaneet, etteivät he näkisi silmillään, eivät kuulisi korvillaan, eivät ymmärtäisi sydämellään eivätkä kääntyisi ja etten minä heitä parantaisi.’ ¹⁶Mutta autuaat ovat teidän silmänne, koska ne näkevät, ja teidän korvanne, koska ne kuulevat. ¹⁷Sillä totisesti minä sanon teille: monet profeetat ja vanhurskaat ovat halunneet nähdä, mitä te näette, eivätkä ole nähneet, ja kuulla, mitä te kuulette, eivätkä ole kuulleet. ¹⁸Kuulkaa siis te vertaus kylväjästä: ¹⁹Kun joku kuulee valtakunnan sanan eikä ymmärrä, niin tulee paha ja tempaa pois sen, mikä hänen sydämeensä kylvettiin. Tämä on se, mikä kylvettiin tien oheen. ²⁰Mikä kallioperälle kylvettiin, on se, joka kuulee sanan ja heti ottaa sen ilolla vastaan; ²¹mutta hänellä ei ole juurta itsessään, vaan hän kestää ainoastaan jonkun aikaa, ja kun tulee ahdistus tai vaino sanan tähden, niin hän heti lankeaa pois. ²²Mikä taas orjantappuroihin kylvettiin, on se, joka kuulee sanan, mutta tämän maailman huoli ja rikkauden viettelys tukahuttavat sanan, ja hän jää hedelmättömäksi. ²³Mutta mikä hyvään maahan kylvettiin, on se, joka kuulee sanan ja ymmärtää sen ja myös tuottaa hedelmän ja tekee, mikä sata jyvää, mikä kuusikymmentä, mikä kolmekymmentä.” ²⁴Toisen vertauksen hän puhui heille sanoen: ”Taivasten valtakunta on verrattava mieheen, joka kylvi hyvän siemenen peltoonsa. ²⁵Mutta ihmisten nukkuessa hänen vihamiehensä tuli ja kylvi lustetta nisun sekaan ja meni pois. ²⁶Ja kun laiho kasvoi ja teki hedelmää, silloin lustekin tuli näkyviin. ²⁷Niin perheenisännän palvelijat tulivat ja sanoivat hänelle: ’Herra, etkö kylvänyt peltoosi hyvää siementä? Mistä siihen sitten on tullut lustetta?’ ²⁸Hän sanoi heille: ’Sen on vihamies tehnyt’. Niin palvelijat sanoivat hänelle: ’Tahdotko, että menemme ja kokoamme sen?’ ²⁹Mutta hän sanoi: ’En, ettette lustetta kootessanne nyhtäisi sen mukana nisuakin. ³⁰Antakaa molempain kasvaa yhdessä elonleikkuuseen asti; ja elonaikana minä sanon leikkuumiehille: Kootkaa ensin luste ja sitokaa se kimppuihin poltettavaksi, mutta nisu korjatkaa minun aittaani.’” ³¹Vielä toisen vertauksen hän puhui heille sanoen: ”Taivasten valtakunta on sinapinsiemenen kaltainen, jonka mies otti ja kylvi

peltoonsa. ³²Se on kaikista siemenistä pienin, mutta kun se on kasvanut, on se suurin vihanneskasveista ja tulee puuksi, niin että taivaan linnut tulevat ja tekevät pesänsä sen oksille.” ³³Taas toisen vertauksen hän puhui heille: ”Taivasten valtakunta on hapatuksen kaltainen, jonka nainen otti ja sekoitti kolmeen vakalliseen jauhoja, kunnes kaikki happani”. ³⁴Tämän kaiken Jeesus puhui kansalle vertauksilla, ja ilman vertausta hän ei puhunut heille mitään; ³⁵että kävisi toteen, mikä on puhuttu profeetan kautta, joka sanoo: ”Minä avaan suuni vertauksiin, minä tuon ilmi sen, mikä on ollut salassa maailman perustamisesta asti”. ³⁶Sitten hän laski luotaan kansanjoukot ja meni asuntoonsa. Ja hänen opetuslapsensa tulivat hänen tykönsä ja sanoivat: ”Selitä meille vertaus pellon lusteesta”. ³⁷Niin hän vastasi ja sanoi: ”Hyvän siemenen kylväjä on Ihmisen Poika. ³⁸Pelto on maailma; hyvä siemen ovat valtakunnan lapset, mutta lusteet ovat pahan lapset. ³⁹Vihamies, joka ne kylvi, on perkele; elon aika on maailman loppu, ja leikkuumiehet ovat enkelit. ⁴⁰Niinkuin lusteet kootaan ja tullessa poltetaan, niin on tapahtuva maailman lopussa. ⁴¹Ihmisen Poika lähettää enkelinsä, ja he kokoavat hänen valtakunnastaan kaikki, jotka ovat pahennukseksi ja jotka tekevät laittomuutta, ⁴²ja heittävät heidät tuliseen pätsiin; siellä on oleva itku ja hammasten kiristys. ⁴³Silloin vanhurskaat loistavat Isänsä valtakunnassa niinkuin aurinko. Jolla on korvat, se kuulkoon. ⁴⁴Taivasten valtakunta on peltoon kätketyn aarteen kaltainen, jonka mies löysi ja katki; ja siitä iloissaan hän meni ja myi kaikki, mitä hänellä oli, ja osti sen pellon. ⁴⁵Vielä taivasten valtakunta on kuin kauppias, joka etsi kalliita helmiä, ⁴⁶ja löydettyään yhden kallisarvoisen helmen hän meni ja myi kaikki, mitä hänellä oli, ja osti sen. ⁴⁷Vielä taivasten valtakunta on nuotan kaltainen, joka heitettiin mereen ja kokosi kaikkinaisia kaloja. ⁴⁸Ja kun se tuli täyteen, vetivät he sen rannalle, istuutuivat ja kokosivat hyvät astioihin, mutta kelvottomat he viskasivat pois. ⁴⁹Näin on käyvä maailman lopussa; enkelit lähtevät ja erottavat pahat vanhurskaista ⁵⁰ja heittävät heidät tuliseen pätsiin; siellä on oleva itku ja hammasten kiristys. ⁵¹Oletteko ymmärtäneet tämän kaiken?” He vastasivat hänelle: ”Olemme”. ⁵²Ja hän sanoi heille: ”Niin on jokainen kirjanoppinut, joka on tullut taivasten valtakunnan opetuslapsiksi, perheenisännän kaltainen, joka tuo aarrekammioistaan esille uutta ja vanhaa”. ⁵³Ja kun Jeesus oli lopettanut nämä vertaukset, lähti hän sieltä. ⁵⁴Ja hän tuli kotikaupunkiinsa ja opetti heitä heidän synagoogassaan, niin että he hämmästyivät ja sanoivat: ”Mistä hänellä on tämä viisaus ja nämä voimalliset teot? ⁵⁵Eikö tämä ole se rakentajan poika? Eikö hänen äitinsä ole nimeltään Maria ja hänen veljensä Jaakob ja Joosef ja Simon ja Juudas? ⁵⁶Ja eivätkö hänen sisarensa ole kaikki meidän parissamme? Mistä sitten hänellä on tämä kaikki?” ⁵⁷Ja he loukkaantuivat häneen. Mutta Jeesus sanoi heille: ”Ei ole profeetta halveksittu muualla kuin kotikaupungissaan ja kodissaan”. ⁵⁸Ja heidän epäuskonsa tähden hän ei tehnyt

siellä monta voimallista tekoa.

14 Siihen aikaan neljännen ruhtinas Herodes kuuli maineen Jeesuksesta. ²Ja hän sanoi palvelijoilleen: ”Se on Johannes Kastaja; hän on noussut kuolleista, ja sentähden nämä voimat hänessä vaikuttavat”. ³Sillä Herodes oli ottanut Johanneksen kiinni ja sitonut hänet ja pannut vankeuteen veljensä Filippuksen vaimon, Herodiaan, tähden. ⁴Sillä Johannes oli sanonut hänelle: ”Sinun ei ole lupa pitää häntä”. ⁵Ja Herodes olisi tahtonut tappaa Johanneksen, mutta pelkäsi kansaa, sillä he pitivät häntä profeetana. ⁶Mutta kun Herodeksen syntymäpäivä tuli, tanssi Herodiaan tytär heidän edessään, ja se miellytti Herodesta; ⁷sentähden hän valalla vannoen lupasi antaa hänelle, mitä ikinä hän anoi. ⁸Niin hän äitinsä yllytyksestä sanoi: ”Anna tuoda minulle tänne lautasella Johannes Kastajan pää”. ⁹Silloin kuningas tuli murheelliseksi, mutta valansa ja pöytävierasten tähden hän käski antaa sen. ¹⁰Ja hän lähetti lyömään Johannekselta pään poikki vankilassa. ¹¹Ja hänen päänsä tuotiin lautasella ja annettiin työlle; ja tämä vei sen äidilleen. ¹²Ja hänen opetuslapsensa tulivat ja ottivat hänen ruumiinsa ja hautasivat hänet; ja he menivät ja ilmoittivat asian Jeesukselle. ¹³Kun Jeesus sen kuuli, lähti hän sieltä venheellä autioon paikkaan, yksinäisyyteen. Ja tämän kuultuaan kansa meni jalkaisin kaupungeista hänen jälkeensä. ¹⁴Ja astuessaan maihin Jeesus näki paljon kansaa, ja hänen kävi heitä sääliksi, ja hän paransi heidän sairaansa. ¹⁵Mutta kun ilta tuli, menivät hänen opetuslapsensa hänen tykönsä ja sanoivat: ”Tämä paikka on autio, ja päivä on jo pitkälle kulunut; laske siis kansa luotasi, että he menisivät kyliin ostamaan itsellensä ruokaa”. ¹⁶Mutta Jeesus sanoi heille: ”Ei heidän tarvitse mennä pois; antakaa te heille syödä”. ¹⁷He sanoivat hänelle: ”Meillä ei ole täällä muuta kuin viisi leipää ja kaksi kalaa”. ¹⁸Mutta hän sanoi: ”Tuokaa ne tänne minulle”. ¹⁹Ja hän käski kansan asettua ruohikkoon, otti ne viisi leipää ja kaksi kalaa, katsoi ylös taivaaseen ja siunasi, mursi ja antoi leivät opetuslapsilleen, ja opetuslapset antoivat kansalle. ²⁰Ja kaikki söivät ja tulivat ravituiksi. Sitten he keräsivät jääneet palaset, kaksitoista täyttä vakallista. ²¹Ja niitä, jotka aterioivat, oli noin viisituhatta miestä, paitsi naisia ja lapsia. ²²Ja kohta hän vaati opetuslapsiansa astumaan venheeseen ja kulkemaan edeltä toiselle rannalle, sillä aikaa kuin hän laski kansan luotansa. ²³Ja laskettuaan kansan hän nousi vuorelle yksinäisyyteen, rukoilemaan. Ja kun ilta tuli, oli hän siellä yksinensä. ²⁴Mutta venhe oli jo monen vakomitan päässä maasta, aaltojen ahdistamana, sillä tuuli oli vastainen. ²⁵Ja neljännellä yövartiolla Jeesus tuli heidän tykönsä kävellen järven päällä. ²⁶Kun opetuslapset näkivät hänen kävelevän järven päällä, peljästyivät he ja sanoivat: ”Se on aave”, ja huusivat pelosta. ²⁷Mutta Jeesus puhutteli heitä kohta ja sanoi: ”Olkaa turvallisella mielellä, minä se olen; älkää peljätkö”. ²⁸Pietari vastasi hänelle ja sanoi: ”Jos se olet sinä, Herra, niin käske minun tulla tykösi vettä myö-

ten”. ²⁹Hän sanoi: ”Tule”. Ja Pietari astui ulos venheestä ja käveli vetten päällä mennäkseen Jeesuksen tykö. ³⁰Mutta nähdessään, kuinka tuuli, hän peljästy ja rupesi vajoamaan ja huusi sanoen: ”Herra, auta minua”. ³¹Niin Jeesus kohta ojensi kätensä, tarttui häneen ja sanoi hänelle: ”Sinä vähäuskoinen, miksi epäilit?” ³²Ja kun he olivat astuneet venheeseen, asettui tuuli. ³³Niin venheessä-olijat kumarsivat häntä ja sanoivat: ”Totisesti sinä olet Jumalan Poika”. ³⁴Ja kuljettuaan yli he tulivat maihin Gennesaretiin. ³⁵Ja kun sen paikkakunnan miehet tunsivat hänet, lähettivät he sanan kaikkeen ympäristöön, ja hänen tykönsä tuotiin kaikki sairaat. ³⁶Ja he pyysivät häntä, että vain saisivat koskea hänen vaippansa tupsuun; ja kaikki, jotka koskivat, paranivat.

15 Silloin tuli fariseuksia ja kirjanoppineita Jerusalemita Jeesuksen luo, ja he sanoivat: ²”Miksi sinun opetuslapsesi rikkovat vanhinten perinnäissääntöä? Sillä he eivät pese käsiään ruvetessaan aterialle.” ³Mutta hän vastasi ja sanoi heille: ”Miksi te itse rikotte Jumalan käskyn perinnäissääntönnne tähden? ⁴Sillä Jumala on sanonut: ’Kunnioita isääsi ja äitiäsi’, ja: ’Joka kiroaa isäänsä tai äitiänsä, sen pitää kuolemalla kuoleman’.” ⁵Mutta te sanotte: Joka sanoo isälleen tai äidilleen: ’Se, minkä sinä olisit ollut minulta saapa, on annettu uhrilahjaksi’, sen ei tarvitse kunnioittaa isäänsä eikä äitiänsä. ⁶Ja niin te olette tehneet Jumalan sanan tyhjäksi perinnäissääntönnne tähden. ⁷Te ulkokullatut, oikein teistä Esaias ennusti, sanoen: ⁸’Tämä kansa kunnioittaa minua huulillaan, mutta heidän sydämensä on minusta kaukana, ⁹mutta turhaan he palvelevat minua opettaen oppeja, jotka ovat ihmiskäskyjä.’” ¹⁰Ja hän kutsui kansan tykönsä ja sanoi heille: ”Kuulkaa ja ymmärtäkää. ¹¹Ei saastuta ihmistä se, mikä menee suusta sisään; vaan mikä suusta käy ulos, se saastuttaa ihmisen.” ¹²Silloin opetuslapset tulivat ja sanoivat hänelle: ”Tiedätkö, että fariseukset loukkaantuivat kuullessaan tuon puheen?” ¹³Mutta hän vastasi ja sanoi: ”Jokainen istutus, jota minun taivaallinen Isäni ei ole istuttanut, on juurineen revittävä pois. ¹⁴Älkää heistä välittäkö: he ovat sokeita sokeain taluttajia; mutta jos sokea sokeaa taluttaa, niin he molemmat kuoppaan lankeavat.” ¹⁵Niin Pietari vastasi ja sanoi hänelle: ”Selitä meille tämä vertaus”. ¹⁶Mutta Jeesus sanoi: ”Vieläkö tekin olette ymmärtämättömiä? ¹⁷Ettekö käsitä, että kaikki, mikä käy suusta sisään, menee vatsaan ja ulostuu? ¹⁸Mutta mikä käy suusta ulos, se tulee sydäimestä, ja se saastuttaa ihmisen. ¹⁹Sillä sydäimestä lähtevät pahat ajatukset, murhat, aviorikokset, haureudet, varkaudet, väärät todistukset, jumalanpilkkaukset. ²⁰Nämä ihmisen saastuttavat; mutta pesemättömin käsin syöminen ei saastuta ihmistä.” ²¹Ja Jeesus lähti sieltä ja vetäytyi Tyyron ja Siidonin tienoilille. ²²Ja katso, kanaanilainen vaimo tuli niiltä seuduilta ja huusi sanoen: ”Herra, Daavidin poika, armahda minua. Riivaaja vaivaa kauheasti minun tyttärentäni.” ²³Mutta hän ei vastannut hänelle sanaakaan. Niin hänen opetuslapsen-

sa tulivat ja rukoilivat häntä sanoen: ”Päästä hänet menemään, sillä hän huutaa meidän jälkeemme”.²⁴ Hän vastasi ja sanoi: ”Minua ei ole lähetetty muitten kuin Israelin huoneen kadonneitten lammasten tykö”.²⁵ Mutta vaimo tuli ja kumarsi häntä ja sanoi: ”Herra, auta minua”.²⁶ Mutta hän vastasi ja sanoi: ”Ei ole soveliasta ottaa lasten leipää ja heittää penikoille”.²⁷ Mutta vaimo sanoi: ”Niin, Herra; mutta syöväthän penikatkin niitä muruja, jotka heidän herrainsa pöydältä putoavat”.²⁸ Silloin Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: ”Oi vaimo, suuri on sinun uskosi, tapahtuukoon sinulle, niinkuin tahdot”. Ja hänen tyttärensä oli siitä hetkestä terve.²⁹ Ja Jeesus lähti sieltä ja tuli Galilean järven rannalle; ja hän nousi vuorelle ja istui sinne.³⁰ Ja hänen tykönsä tuli paljon kansaa, ja he toivat mukanaan rampoja, raajarikkoja, sokeita, mykkiä ja paljon muita, ja laskivat heidät hänen jalkojensa juureen; ja hän paransi heidät,³¹ niin että kansa ihmetteli nähdessään mykkäin puhuvan, raajarikkojen olevan terveitä, rampojen kävelevän ja sokeain näkevän; ja he ylistivät Israelin Jumalaa.³² Ja Jeesus kutsui opetuslapsensa tykönsä ja sanoi: ”Minun käy sääliksi kansaa, sillä he ovat jo kolme päivää olleet minun tykönäni, eikä heillä ole mitään syötävää; enkä minä tahdo laskea heitä syömättä menemään, etteivät nääntyisi matkalla”.³³ Niin opetuslapset sanoivat hänelle: ”Mistä me saamme täällä erämaassa niin paljon leipää, että voimme ravita noin suuren kansanjoukon?”³⁴ Jeesus sanoi heille: ”Montako leipää teillä on?” He sanoivat: ”Seitsemän, ja muutamia kalasia”.³⁵ Niin hän käski kansan asettua maahan.³⁶ Ja hän otti ne seitsemän leipää ja kalat, kiitti, mursi ja antoi opetuslapsillensa, ja opetuslapset antoivat kansalle.³⁷ Ja kaikki söivät ja tulivat ravituiksi. Sitten he keräsivät jääneet palaset, seitsemän täyttä vasullista.³⁸ Ja niitä, jotka aterioivat, oli neljätuhatta miestä, paitsi naisia ja lapsia.³⁹ Ja laskettuaan kansan tykönsä hän astui venheeseen ja meni Magadanin alueelle.

16 Ja fariseukset ja saddukeukset tulivat hänen luoksensa ja kiusasivat häntä pyytäen häntä näyttämään heille merkin taivaasta.² Mutta hän vastasi ja sanoi heille: ”Kun ilta tulee, sanotte te: ’Tulee selkeä ilma, sillä taivas ruskottaa’,³ ja aamulla: ’Tänään tulee rajuilma, sillä taivas ruskottaa ja on synkkä’. Taivaan muodon te osaatte arvioida, mutta aikain merkkejä ette osaa.⁴ Tämä paha ja avionrikkoja sukupolvi tavoittelee merkkiä, mutta sille ei anneta muuta merkkiä kuin Joonaan merkki.” Ja hän jätti heidät ja meni pois.⁵ Kun opetuslapset saapuivat toiselle rannalle, olivat he unhottaneet ottaa leipää mukaansa.⁶ Ja Jeesus sanoi heille: ”Varokaa ja kavahtakaa fariseusten ja saddukeusten hapatusta”.⁷ Niin he puhuivat keskenään sanoen: ”Emme ottaneet leipää mukaamme”.⁸ Mutta kun Jeesus sen huomasi, sanoi hän: ”Te vähäuskoiset, mitä puhutte keskenänne siitä, ettei teillä ole leipää mukanne?”⁹ Ettekö vielä käsität? Ja ettekö muista niitä viittä leipää viidellätuhannelle ja kuinka monta vakallista otitte talteen,

¹⁰ ettekä niitä seitsemää leipää neljälletuhannelle ja kuinka monta vasullista otitte talteen?¹¹ Kuinka te ette käsität, etten minä puhunut teille leivästä? Vaan kavahtakaa fariseusten ja saddukeusten hapatusta.”¹² Silloin he ymmärsivät, ettei hän käsenyt kavahtamaan leivän hapatusta, vaan fariseusten ja saddukeusten oppia.¹³ Kun Jeesus tuli Filippuksen Kesarean tienoille, kysyi hän opetuslapsiltaan sanoen: ”Kenen ihmiset sanovat Ihmisen Pojan olevan?”¹⁴ Niin he sanoivat: ”Muutamat Johannes Kastajan, toiset Eliaan, toiset taas Jeremiaan tahi jonkun muun profeetoista”.¹⁵ Hän sanoi heille: ”Kenenkä te sanotte minun olevan?”¹⁶ Simon Pietari vastasi ja sanoi: ”Sinä olet Kristus, elävän Jumalan Poika”.¹⁷ Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: ”Autuas olet sinä, Simon, Joonaan poika, sillä ei liha eikä veri ole sitä sinulle ilmoittanut, vaan minun Isäni, joka on taivaissa.¹⁸ Ja minä sanon sinulle: sinä olet Pietari, ja tälle kalliolle minä rakennan seurakuntani, ja tuonelan portit eivät sitä voita.¹⁹ Minä olen antava sinulle taivasten valtakunnan avaimet, ja minkä sinä sidot maan päällä, se on oleva sidottu taivaissa, ja minkä sinä päästät maan päällä, se on oleva päästetty taivaissa.”²⁰ Silloin hän varoitti vakavasti opetuslapsiaan kenellekään sanomasta, että hän on Kristus.²¹ Siitä lähtien Jeesus alkoi ilmoittaa opetuslapsilleen, että hänen piti menemän Jerusalemiin ja kärsimän paljon vanhimmilta ja ylipapeilta ja kirjanoppineilta ja tuleman tapetuksi ja kolmantena päivänä nouseman ylös.²² Silloin Pietari otti hänet erilleen ja rupesi nuhtelemaan häntä sanoen: ”Jumala varjelkoon, Herra, älköön se sinulle tapahtuko”.²³ Mutta hän kääntyi ja sanoi Pietarille: ”Mene pois minun edestäni, saatana; sinä olet minulle pahennukseksi, sillä sinä et ajattele sitä, mikä on Jumalan, vaan sitä, mikä on ihmisten”.²⁴ Silloin Jeesus sanoi opetuslapsillensa: ”Jos joku tahtoo minun perässäni kulkea, hän kieltäköön itsensä ja ottakoon ristinsä ja seuratkoon minua.²⁵ Sillä joka tahtoo pelastaa elämänsä, hän kadottaa sen, mutta joka kadottaa elämänsä minun tähteni, hän löytää sen.²⁶ Sillä mitä se hyödyttää ihmistä, vaikka hän voittaisi omaksensa koko maailman, mutta saisi sielullensa vahingon? Taikka mitä voi ihminen antaa sielunsa lunnaksi?”²⁷ Sillä Ihmisen Poika on tuleva Isänsä kirkkaudessa enkeliensä kanssa, ja silloin hän maksaa kullekin hänen tekojensa mukaan.²⁸ Totisesti minä sanon teille: tässä seisovien joukossa on muutamia, jotka eivät maista kuolemaa, ennenkuin näkevät Ihmisen Pojan tulevan kuninkuudessaan.”

17 Ja kuuden päivän kuluttua Jeesus otti mukaansa Pietarin sekä Jaakobin ja hänen veljensä Johanneksen ja vei heidät korkealle vuorelle, yksinäisyyteen.² Ja hänen muotonsa muuttui heidän edessään, ja hänen kasvonsa loistivat niinkuin aurinko, ja hänen vaatteensa tulivat valkoisiksi niinkuin valo.³ Ja katso, heille ilmestyivät Mooses ja Elias, jotka puhuivat hänen kanssansa.⁴ Niin Pietari rupesi puhumaan ja sanoi Jeesukselle: ”Herra, meidän on tässä hyvä olla; jos tahdot, niin minä teen tähän kolme majaa, sinul-

le yhden ja Moosekselle yhden ja Eliaalle yhden”.⁵Hänen vielä puhuessaan, katso, heidät varjosi valoisa pilvi; ja katso, pilvestä kuului ääni, joka sanoi: ”Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mielistynyt; kuulkaa häntä”.⁶Kun opetuslapset sen kuulivat, lankesivat he kasvoilleen ja peljästyivät kovin.⁷Niin Jeesus tuli heidän tykönsä, koska heihin ja sanoi: ”Nouskaa, älkääkään peljätkö”.⁸Ja kun he nostivat silmänsä, eivät he nähneet ketään muuta kuin Jeesuksen yksinään.⁹Ja heidän kulkiessaan alas vuorelta Jeesus varoitti heitä sanoen: ”Älkää kenellekään kertokotätä näkyä, ennenkuin Ihmisen Poika on noussut kuolleista”.¹⁰Ja hänen opetuslapsensa kysyivät häneltä sanoen: ”Miksi sitten kirjanoppineet sanovat, että Eliaan pitää tulla ensin?”¹¹Jeesus vastasi ja sanoi: ”Elias tosin tulee ja asettaa kaikki kohdalleen.¹²Mutta minä sanon teille, että Elias on jo tullut. Mutta he eivät tunteneet häntä, vaan tekivät hänelle, mitä tahtoivat. Samoin myös Ihmisen Poika saa kärsiä heiltä.”¹³Silloin opetuslapset ymmärsivät hänen puhuneen heille Johannes Kastajasta.¹⁴Ja kun he saapuivat kansan luo, tuli hänen tykönsä muuan mies, polvistui hänen eteensä¹⁵ja sanoi: ”Herra, armahda minun poikaani, sillä hän on kuunvaihetautinen ja kärsii kovin; usein hän kaatuu, milloin tulee, milloin veteen.”¹⁶Ja minä toin hänet sinun opetuslastesi tykö, mutta he eivät voineet häntä parantaa.”¹⁷Niin Jeesus vastasi ja sanoi: ”Voi sinä epäuskoinen ja nurja sukupolvi, kuinka kauan minun täytyy olla teidän kanssanne? Kuinka kauan kärsiä teitä? Tuokaa hänet tänne minun tyköni.”¹⁸Ja Jeesus nuhteli riivaajaa, ja se lähti pojasta, ja poika oli siitä hetkestä terve.¹⁹Sitten opetuslapset menivät Jeesuksen tykö erikseen ja sanoivat: ”Miksi emme me voineet ajaa sitä ulos?”²⁰Niin hän sanoi heille: ”Teidän epäuskonne tähden; sillä totisesti minä sanon teille: jos teillä olisi uskoa sinapinsiemenenkään verran, niin te voisitte sanoa tälle vuorelle: ’Siirry täältä tuonne’, ja se siirtyisi, eikä mikään olisi teille mahdotonta.”²¹²²Ja kun he yhdessä vaelsivat Galileassa, sanoi Jeesus heille: ”Ihmisen Poika annetaan ihmisten käsiin,²³ja he tappavat hänet, ja kolmantena päivänä hän nousee ylös”. Ja he tulivat kovin murheellisiksi.²⁴Ja kun he saapuivat Kapernaumiin, tulivat temppeliveron kantajat Pietarin luo ja sanoivat: ”Eikö teidän opettajanne maksa temppeliveroa?”²⁵Hän sanoi: ”Maksaa”. Ja kun hän tuli huoneeseen, kysyi Jeesus häneltä ensi sanaksi: ”Mitä arvelet, Simon? Keiltä maan kuninkaat ottavat tullia tai veroa? Lapsiltaanko vai vierailta?”²⁶Ja kun hän vastasi: ”Vierailta”, sanoi Jeesus hänelle: ”Lapset ovat siis vapaat.²⁷Mutta ettemme heitä loukkaisi, niin mene ja heitä onki järveen. Ota sitten ensiksi saamasi kala, ja kun avaat sen suun, löydät hopearahan. Ota se ja anna heille minun puolestani ja omasta puolestasi.”

18Sillä hetkellä opetuslapset tulivat Jeesuksen tykö ja sanoivat: ”Kuka on suurin taivasten valtakunnassa?”²Niin hän kutsui tykönsä lapsen, asetti sen heidän keskellensä

³ja sanoi: ”Totisesti minä sanon teille: ellette käänny ja tule lasten kaltaisiksi, ette pääse taivasten valtakuntaan.⁴Sentähden, joka nöyrtyy tämän lapsen kaltaiseksi, se on suurin taivasten valtakunnassa.⁵Ja joka ottaa tykönsä yhden tämänkaltaisen lapsen minun nimeeni, se ottaa tykönsä minut.⁶Mutta joka viettelee yhden näistä pienistä, jotka uskovat minuun, sen olisi parempi, että myllynkivi ripustettaisiin hänen kaulaansa ja hänet upotettaisiin meren syvyyteen.⁷Voi maailmaa viettelysten tähden! Viettelysten täytyy kyllä tulla; mutta voi sitä ihmistä, jonka kautta viettelys tulee!⁸Mutta jos sinun kätesi tai jalkasi viettelee sinua, hakkaa se poikki ja heitä luotasi; parempi on sinulle, että käsipuolena tai jalkapuolena pääset elämään sisälle, kuin että sinut, molemmat kädet tai molemmat jalat tallella, heitetään iankaikkiseen tuleen.⁹Ja jos sinun silmäsi viettelee sinua, repäise se pois ja heitä luotasi; parempi on sinun silmäpuolena mennä elämään sisälle, kuin että sinut, molemmat silmät tallella, heitetään helvetin tuleen.¹⁰Katsokaa, ettette halveksu yhtäkään näistä pienistä; sillä minä sanon teille, että heidän enkelinsä taivaissa näkevät aina minun Isäni kasvot, joka on taivaissa.¹¹¹²Mitä arvelette? Jos jollakin ihmisellä on sata lammasta ja yksi niistä eksyy, eikö hän jätä niitä yhdeksääkymmentä yhdeksää vuorille ja mene etsimään eksyneitä?¹³Ja jos hän sen löytää, totisesti minä sanon teille: hän iloitsee enemmän siitä kuin niistä yhdeksästäkymmenestä yhdeksästä, jotka eivät olleet eksyneet.¹⁴Niin ei myöskään teidän taivaallisen Isänne tahto ole, että yksikään näistä pienistä joutuisi kadotukseen.¹⁵Mutta jos veljesi rikkoo sinua vastaan, niin mene ja nuhtele häntä kahdenkesken; jos hän sinua kuulee, niin olet voittanut veljesi.¹⁶Mutta jos hän ei sinua kuule, niin ota vielä yksi tai kaksi kanssasi, ’että jokainen asia vahvistettaisiin kahden tai kolmen todistajan sanalla’.¹⁷Mutta jos hän ei kuule heitä, niin ilmoita seurakunnalle. Mutta jos hän ei seurakuntaakaan kuule, niin olkoon hän sinulle, niinkuin olisi pakana ja publikaani.¹⁸Totisesti minä sanon teille: kaikki, minkä te sidotte maan päällä, on oleva sidottu taivaassa, ja kaikki, minkä te päästätte maan päällä, on oleva päästetty taivaassa.¹⁹Vielä minä sanon teille: jos kaksi teistä maan päällä keskenään sopii mistä asiasta tahansa, että he sitä anovat, niin he saavat sen minun Isältäni, joka on taivaissa.²⁰Sillä missä kaksi tahti kolme on kokoontunut minun nimeeni, siinä minä olen heidän keskellensä.”²¹Silloin Pietari meni hänen tykönsä ja sanoi hänelle: ”Herra, kuinka monta kertaa minun on annettava anteeksi veljelleni, joka rikkoo minua vastaan? Ihanko seitsemän kertaa?”²²Jeesus vastasi hänelle: ”Minä sanon sinulle: ei seitsemän kertaa, vaan seitsemänkymmentä kertaa seitsemän.”²³Sentähden taivasten valtakunta on verrattava kuninkaaseen, joka vaati palvelijoiltaan tiliä.²⁴Ja kun hän rupesi tilintekoon, tuotiin hänen eteensä eräs, joka oli hänelle velkaa kymmenentuhatta leiviskää.²⁵Mutta kun tällä ei ollut, millä maksaa, niin hänen heransa määräsi myytäväksi hänet ja hänen vaimonsa ja lap-

sensa ja kaikki, mitä hänellä oli, ja velan maksettavaksi.²⁶Silloin palvelija lankesi maahan ja rukoili häntä sanoen: 'Ole pitkämielinen minua kohtaan, niin minä maksan sinulle kaikki'.²⁷Niin herran kävi sääliksi sitä palvelijaa, ja hän päästi hänet ja antoi hänelle velan anteeksi.²⁸Mutta mentyään ulos se palvelija tapasi erään kanssapalvelijoi- taan, joka oli hänelle velkaa sata denaria; ja hän tarttui hä- neen, kuristi häntä kurkusta ja sanoi: 'Maksa, minkä olet velkaa'.²⁹Niin hänen kanssapalvelijansa lankesi maahan ja pyysi häntä sanoen: 'Ole pitkämielinen minua kohtaan, niin minä maksan sinulle'.³⁰Mutta hän ei tahtonut, vaan meni ja heitti hänet vankeuteen, kunnes hän maksaisi vel- kansa.³¹Kun nyt hänen kanssapalvelijansa näkivät, mitä tapahtui, tulivat he kovin murheellisiksi ja menivät ja il- moittivat herrallensa kaiken, mitä oli tapahtunut.³²Silloin hänen herransa kutsui hänet eteensä ja sanoi hänelle: 'Si- nä paha palvelija! Minä annoin sinulle anteeksi kaiken sen velan, koska sitä minulta pyysit; ³³eikö sinunkin olisi pi- tänyt armahtaa kanssapalvelijaasi, niinkuin minäkin sinua armahdin?'³⁴Ja hänen herransa vihastui ja antoi hänet vanginvartijan käsiin, kunnes hän maksaisi kaiken, minkä oli hänelle velkaa.³⁵Näin myös minun taivaallinen Isäni tekee teille, ellette anna kukin veljellenne sydämestänne anteeksi."

19Ja kun Jeesus oli lopettanut nämä puheet, lähti hän Galileasta ja kulki Jordanin tuota puolta Juudean alueel- le.²Ja suuri kansan paljous seurasi häntä, ja hän paransi heitä siellä.³Ja fariseuksia tuli hänen luoksensa, ja he kiusasivat häntä sanoen: "Onko miehen lupa hyljätä vai- monsa mistä syystä tahansa?"⁴Hän vastasi ja sanoi: "Et- tekö ole lukeeneet, että Luoja jo alussa 'loi heidät mieheksi ja naiseksi'⁵ja sanoi: 'Sentähden mies luopukoon isästänsä ja äidistänsä ja liitkyköön vaimoonsa, ja ne kaksi tulevat yhdeksi lihaksi'?⁶Niin eivät he enää ole kaksi, vaan yksi liha. Minkä siis Jumala on yhdistänyt, sitä älköön ihmi- nen erottako."⁷He sanoivat hänelle: "Miksi sitten Mooses käski antaa erokirjan ja hyljätä hänet?"⁸Hän sanoi heil- le: "Teidän sydämenne kovuuden tähden Mooses salli tei- dän hyljätä vaimonne, mutta alusta ei niin ollut."⁹Mutta minä sanon teille: joka hylkää vaimonsa muun kuin hu- ruuden tähden ja nai toisen, se tekee huorin; ja joka nai hyljätyn, se tekee huorin."¹⁰Opetuslapset sanoivat hänel- le: "Jos miehen on näin laita vaimonsa nähden, niin ei ole hyvä naida."¹¹Mutta hän sanoi heille: "Ei tämä sana kaikkiin sovellu, vaan ainoastaan niihin, joille se on suo- tu."¹²Sillä on niitä, jotka syntymästään, äitinsä kohdusta saakka, ovat avioon kelpaamattomia, ja on niitä, jotka ih- miset ovat tehneet avioon kelpaamattomiksi, ja niitä, jotka taivasten valtakunnan tähden ovat tehneet itsensä avioon kelpaamattomiksi. Joka voi sen itseensä sovittaa, se sovita- koon."¹³Silloin tuotiin hänen tykönsä lapsia, että hän pani kätensä heidän päälleen ja rukoilisi; mutta opetuslap- set nuhtelivat tuojia.¹⁴Niin Jeesus sanoi: "Antakaa lasten

olla, älkääkään estäkö heitä tulemasta minun tyköni, sillä sen- kaltaisten on taivasten valtakunta".¹⁵Ja hän pani kätensä heidän päälleen ja lähti sieltä pois.¹⁶Ja katso, eräs mies tuli ja sanoi hänelle: "Opettaja, mitä hyvää minun pitää tekemän, että minä saisin iankaikkisen elämän?"¹⁷Niin hän sanoi hänelle: "Miksi kysyt minulta, mikä on hyvää? On ainoastaan yksi, joka on hyvä. Mutta jos tahdot pääs- tää elämään sisälle, niin pidä käskyt."¹⁸Hän sanoi hänelle: "Mitkä?" Jeesus sanoi: "Nämä: 'Älä tapa', 'Älä tee huorin', 'Älä varasta', 'Älä sano väärää todistusta',¹⁹'Kunnioita isääsi ja äitiäsi', ja: 'Rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseä- si'".²⁰Nuorukainen sanoi hänelle: "Kaikkia niitä minä olen noudattanut; mitä minulta vielä puuttuu?"²¹Jeesus sanoi hänelle: "Jos tahdot olla täydellinen, niin mene, myy, mi- tä sinulla on, ja anna köyhille, niin sinulla on oleva aarre taivaassa; ja tule ja seuraa minua."²²Mutta kun nuoru- kainen kuuli tämän sanan, meni hän pois murheellisena, sillä hänellä oli paljon omaisuutta.²³Silloin Jeesus sanoi opetuslapsillensa: "Totisesti minä sanon teille: rikkaan on vaikea päästä taivasten valtakuntaan.²⁴Ja vielä minä sanon teille: helpompi on kamelin käydä neulansilmän läpi kuin rikkaan päästä Jumalan valtakuntaan."²⁵Kun ope- tuslapset sen kuulivat, hämmästyivät he kovin ja sanoivat: "Kuka sitten voi pelastua?"²⁶Niin Jeesus katsoi heihin ja sanoi heille: "Ihmisille se on mahdotonta, mutta Jumalalle on kaikki mahdollista."²⁷Silloin Pietari vastasi ja sanoi hä- nelle: "Katso, me olemme luopuneet kaikesta ja seuranneet sinua; mitä me siitä saamme?"²⁸Niin Jeesus sanoi heille: "Totisesti minä sanon teille: siinä uudestisyntymisessä, jol- loin Ihmisen Poika istuu kirkkautensa valtaistuimella, saat- te tekin, jotka olette minua seuranneet, istua kahdellatoista valtaistuimella ja tuomita Israelin kahtatoista sukukun- ta."²⁹Ja jokainen, joka on luopunut taloista tai veljistä tai sisarista tai isästä tai äidistä tai lapsista tai pelloista minun nimeni tähden, on saava monin verroin takaisin ja perivä iankaikkisen elämän.³⁰Mutta monet ensimmäiset tulevat viimeisiksi, ja monet viimeiset ensimmäisiksi."

20Sillä taivasten valtakunta on perheenisännän kal- tainen, joka varhain aamulla lähti ulos palkkaamaan työ- miehiä viinitarhaansa.²Ja kun hän oli sopinut työmiesten kanssa denarista päivältä, lähetti hän heidät viinitarhaan- sa.³Ja hän lähti ulos kolmannen hetken vaiheilla ja nä- ki toisia seisomassa torilla joutilaina;⁴ja hän sanoi heille: 'Menkää tekin minun viinitarhaani, ja mikä kohtuus on, sen minä annan teille'.⁵Niin he menivät. Taas hän lähti ulos kuudennen ja yhdeksännen hetken vaiheilla ja teki samoin.⁶Ja kun hän lähti ulos yhdennentoista hetken vai- heilla, tapasi hän vielä toisia siellä seisomassa; ja hän sa- noi heille: 'Miksi seisotte täällä kaiken päivää joutilaina?'⁷He sanoivat hänelle: 'Kun ei kukaan ole meitä palkan- nut'. Hän sanoi heille: 'Menkää tekin minun viinitarhaani'.⁸Mutta kun ilta tuli, sanoi viinitarhan herra tilansa hoita- jalle: 'Kutsu työmiehet ja maksa heille palkka, viimeisistä

alkaen ensimmäisiin asti.⁹ Kun nyt tulivat ne, jotka olivat saapuneet yhdenentoista hetken vaiheilla, saivat he kukin denarin.¹⁰ Ja kun ensimmäiset tulivat, luulivat he saavansa enemmän; mutta hekin saivat kukin denarin.¹¹ Kun he sen saivat, napisivat he perheen isäntää vastaan¹² ja sanoivat: "Nämä viimeiset ovat tehneet työtä vain yhden hetken, ja sinä teit heidät meidän vertaisiksemme, jotka olemme kantaneet päivän kuorman ja helteen".¹³ Niin hän vastasi eräälle heistä ja sanoi: "Ystävänä, en minä tee sinulle vääryyttä; etkö sopinut minun kanssani denarista?"¹⁴ Ota omasi ja mene. Mutta minä tahdon tälle viimeiselle antaa saman verran kuin sinullekin.¹⁵ Enkö saa tehdä omallani, mitä tahdon? Vai onko silmäsi nurja sentähden, että minä olen hyvä?"¹⁶ Näin viimeiset tulevat ensimmäisiksi ja ensimmäiset viimeisiksi."¹⁷ Ja kun Jeesus lähti kulkemaan ylös Jerusalemiin, otti hän ne kaksitoista erilleen ja sanoi matkalla heille:¹⁸ "Katso, me menemme ylös Jerusalemiin, ja Ihmisen Poika annetaan ylipappien ja kirjanoppineitten käsiin, ja he tuomitsevat hänet kuolemaan¹⁹ ja antavat hänet pakanoille pilkattavaksi ja ruuskittavaksi ja ristiinnaulittavaksi, ja kolmantena päivänä hän on nouseva ylös".²⁰ Silloin Sebedeuksen poikain äiti tuli poikineen hänen tykönsä ja kumarsi häntä, aikoen anoa häneltä jotakin.²¹ Niin hän sanoi vaimolle: "Mitä tahdot?" Tämä sanoi hänelle: "Sano, että nämä minun kaksi poikaani saavat istua, toinen sinun oikealla ja toinen vasemmalla puolellasi, sinun valtakunnassasi".²² Mutta Jeesus vastasi ja sanoi: "Te ette tiedä, mitä anotte. Voitteko juoda sen maljan, jonka minä olen juova?" He sanoivat hänelle: "Voimme".²³ Hän sanoi heille: "Minun maljani te tosin juotte, mutta minun oikealla ja vasemmalla puolellani istuminen ei ole minun annettavissani, vaan se annetaan niille, joille minun Isäni on sen valmistanut".²⁴ Kun ne kymmenen sen kuulivat, närkästyivät he näihin kahteen veljekseen.²⁵ Mutta Jeesus kutsui heidät tykönsä ja sanoi: "Te tiedätte, että kansojen ruhtinaat herroina niitä hallitsevat, ja että mahtavat käyttävät valtaansa niitä kohtaan.²⁶ Näin älköön olko teillä keskenänne, vaan joka teidän keskuudessanne tahtoo suureksi tulla, se olkoon teidän palvelijanne,²⁷ ja joka teidän keskuudessanne tahtoo olla ensimmäinen, se olkoon teidän orjanne;²⁸ niinkuin ei Ihmisen Poikakaan tullut palvelevaksi, vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaksi monen edestä."²⁹ Ja heidän lähtiessään Jerikosta seurasi häntä suuri kansan paljous.³⁰ Ja katso, kaksi sokeaa istui tien vieressä; ja kun he kuulivat, että Jeesus kulki ohitse, huusivat he sanoen: "Herra, Daavidin poika, armahda meitä".³¹ Niin kansa nuhteli heitä saadakseen heidät vaikeemaan; mutta he huusivat sitä enemmän sanoen: "Herra, Daavidin poika, armahda meitä".³² Silloin Jeesus seisahdutti ja kutsui heidät tykönsä ja sanoi: "Mitä tahdotte, että minä teille tekisin?"³³ He sanoivat hänelle: "Herra, että meidän silmämme aukenisivat".³⁴ Niin Jeesuksen tuli heitä sääli, ja hän kosketti heidän silmiänsä, ja kohta he saivat näkönsä ja seurasivat häntä.

21 Ja kun he lähestyivät Jerusalemiä ja saapuivat Beetfageen, Öljymäelle, silloin Jeesus lähetti kaksi opetuslasta² ja sanoi heille: "Menkää kylään, joka on edessäänne, niin te kohta löydätte aasintamman sidottuna ja varsan sen kanssa; päästäkää ne ja tuokaa minulle."³ Ja jos joku teille jotakin sanoo, niin vastatkaa: 'Herra tarvitsee niitä'; ja kohta hän lähettää ne."⁴ Mutta tämä tapahtui, että kävisi toteen, mikä on puhuttu profeetan kautta, joka sanoo:⁵ "Sanokaa tytär Siionille: 'Katso, sinun kuninkaasi tulee sinulle hiljaisena ja ratsastaen aasilla, ikeenalaisen aasin varsalla.'"⁶ Niin opetuslapset menivät ja tekivät, niinkuin Jeesus oli heitä käsenyt,⁷ ja toivat aasintamman varsoineen ja panivat niiden selkään vaatteensa, ja hän istuutui niiden päälle.⁸ Ja suurin osa kansasta levitti vaatteensa tielle, ja toiset karsivat oksia puista ja hajottivat tielle.⁹ Ja kansanjoukot, jotka kulkivat hänen edellään ja jotka seurasivat, huusivat sanoen: "Hoosianna Daavidin pojalle! Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimeen. Hoosianna korkeuksissa!"¹⁰ Ja kun hän tuli Jerusalemiin, joutui koko kaupunki liikkeelle ja sanoi: "Kuka tämä on?"¹¹ Niin kansa sanoi: "Tämä on se profeetta, Jeesus, Galilean Nasaretista".¹² Ja Jeesus meni pyhäkköön; ja hän ajoi ulos kaikki, jotka myivät ja ostivat pyhäkössä, ja kaatoi kumoon rahanvaihtajain pöydät ja kyyhkysten myyjäin istuimet.¹³ Ja hän sanoi heille: "Kirjoitettu on: 'Minun huoneeni pitää kutsuttaman rukoushuoneeksi', mutta te teette siitä ryövärien luolan."¹⁴ Ja hänen tykönsä pyhäkössä tuli sokeita ja rampoja, ja hän paransi heidät.¹⁵ Mutta kun ylipapit ja kirjanoppineet näkivät ne ihmeet, joita hän teki, ja lapset, jotka huusivat pyhäkössä ja sanoivat: "Hoosianna Daavidin pojalle", niin he närkästyivät¹⁶ ja sanoivat hänelle: "Kuuletko, mitä nämä sanovat?" Niin Jeesus sanoi heille: "Kuulen; ettekö ole koskaan lukeneet: 'Lasten ja imeväisten suusta sinä olet valmistanut itsellesi kiitoksen'?"¹⁷ Ja hän jätti heidät ja meni ulos kaupungista Betaniaan ja oli siellä yötä.¹⁸ Kun hän varhain aamulla palasi kaupunkiin, oli hänen nälkä.¹⁹ Ja nähdessään tien vieressä viikunapuun hän meni sen luo, mutta ei löytänyt siitä muuta kuin pelkkiä lehtiä; ja hän sanoi sille: "Älköön sinusta ikinä enää hedelmää kasvako". Ja kohta viikunapuu kuivettui.²⁰ Kun opetuslapset tämän näkivät, ihmettelivät he ja sanoivat: "Kuinka viikunapuu niin äkisti kuivettui?"²¹ Jeesus vastasi ja sanoi heille: "Totisesti minä sanon teille: jos teillä olisi uskoa ettekä epäilisi, niin ette ainoastaan voisi tehdä sitä, mikä viikunapuussa tapahtui, vaan vieläpä, jos sanoisitte tälle vuorelle: 'Kohoa ja heittäydy mereen', niin se tapahtuisi."²² Ja kaiken, mitä te anotte rukouksessa, uskoen, te saatte."²³ Ja kun hän oli mennyt pyhäkköön, tulivat hänen opettaessaan ylipapit ja kansan vanhimmat hänen luoksensa ja sanoivat: "Millä vallalla sinä näitä teet? Ja kuka sinulle on antanut tämän vallan?"²⁴ Jeesus vastasi ja sanoi heille: "Minä myös teen teille yhden kysymyksen; jos te minulle siihen vastaatte, niin minäkin sanon teille, millä vallalla minä näitä teen."²⁵ Mistä Johanneksen kaste oli? Taivaastako vai ihmisistä?"

Niin he neuvottelivat keskenänsä sanoen: ”Jos sanomme: ’Taivaasta’, niin hän sanoo meille: ’Miksi ette siis uskoneet häntä?’”²⁶ Mutta jos sanomme: ’Ihmisistä’, niin meidän täytyy peljätä kansaa, sillä kaikki pitävät Johannesta profetana.”²⁷ Ja he vastasivat Jeesukselle ja sanoivat: ”Emme tiedä”. Niin hänkin sanoi heille: ”Niinpä en minäkään sano teille, millä vallalla minä näitä teen.”²⁸ Mutta miten teistä on? Miehellä oli kaksi poikaa; ja hän meni ensimmäisen luo ja sanoi: ’Poikani, mene tänään tekemään työtä minun viinitarhaani.’²⁹ Tämä vastasi ja sanoi: ’En tahdo’; mutta jäljestäpäin hän katui ja meni.³⁰ Niin hän meni toisen luo ja sanoi samoin. Tämä taas vastasi ja sanoi: ’Minä menen, herra’, mutta ei mennytkään.³¹ Kumpi näistä kahdesta teki isänsä tahdon?” He sanoivat: ”Ensimmäinen”. Jeesus sanoi heille: ”Totisesti minä sanon teille: publikaanit ja portot menevät ennen teitä Jumalan valtakuntaan.”³² Sillä Johannes tuli teidän tykönnne vanhurskauden tietä, ja te ette uskoneet häntä, mutta publikaanit ja portot uskoivat häntä; ja vaikka te sen näitte, ette jäljestäpäinkään katuneet, niin että olisitte häntä uskoneet.³³ Kuulkaa toinen vertaus: Oli perheenisäntä, joka istutti viinitarhan ja teki aidan sen ympärille ja kaivoi siihen viinikuurnan ja rakensi tornin; ja hän vuokrasi sen viinitarhureille ja matkusti muille maille.³⁴ Ja kun hedelmän aika lähestyi, lähetti hän palvelijointansa viinitarhurien luokse perimään hänelle tulevat hedelmät.³⁵ Mutta viinitarhurit ottivat kiinni hänen palvelijansa; minkä he pieksivät, minkä tappoivat, minkä kivittivät.³⁶ Vielä hän lähetti toisia palvelijoita, useampia kuin ensimmäiset; ja näille he tekivät samoin.³⁷ Mutta viimein hän lähetti heidän luokseen poikansa sanoen: ’Minun poikaani he kavahtavat.’³⁸ Mutta kun viinitarhurit näkivät pojan, sanoivat he keskenänsä: ’Tämä on perillinen; tulkaa, tappakaamme hänet, niin me saamme hänen perintönsä.’³⁹ Ja he ottivat hänet kiinni ja heittivät ulos viinitarhasta ja tappoivat.⁴⁰ Kun viinitarhan herra tulee, mitä hän tekee noille viinitarhureille?”⁴¹ He sanoivat hänelle: ”Nuo pahat hän pahoin tuhoaa ja vuokraa viinitarhan toisille viinitarhureille, jotka antavat hänelle hedelmät ajallansa.”⁴² Jeesus sanoi heille: ”Ettekö ole koskaan lukeneet kirjoituksista: ’Se kivi, jonka rakentajat hylkäsivät, on tullut kulmakiveksi; Herralta tämä on tullut ja on ihmeellinen meidän silmissämme?’”⁴³ Sentähden minä sanon teille: Jumalan valtakunta otetaan teiltä pois ja annetaan kansalle, joka tekee sen hedelmiä.⁴⁴ Ja joka tähän kiveen kaatuu, se ruhjoutuu, mutta jonka päälle se kaatuu, sen se murskaa.”⁴⁵ Kun ylipapit ja fariseukset kuulivat nämä hänen vertauksensa, ymmärsivät he, että hän puhui heistä.⁴⁶ Ja he olisivat tahtoneet ottaa hänet kiinni, mutta pelkäsivät kansaa, koska se piti häntä profetana.

22 Ja Jeesus rupesi taas puhumaan heille vertauksilla ja sanoi: ²”Taivasten valtakunta on verrattava kuninkaaseen, joka laittoi häät pojallensa. ³Ja hän lähetti palvelijansa kutsumaan häihin kutsuvieraita, mutta nämä eivät tahto-

neet tulla. ⁴Vielä hän lähetti toisia palvelijoita lausuen: ’Sanokaa kutsutuille: Katso, minä olen valmistanut ateriani, minun härkäni ja syöttilääni ovat teurastetut, ja kaikki on valmiina; tulkaa häihin.’ ⁵Mutta he eivät siitä välittäneet, vaan menivät pois, mikä pellolleen, mikä kauppoilleen; ⁶ja toiset ottivat kiinni hänen palvelijansa, pitelivät pahoin ja tappoivat. ⁷Mutta kuningas vihastui ja lähetti sotajoukkonsa ja tuhosi nuo murhamiehet ja poltti heidän kaupunkinsa. ⁸Sitten hän sanoi palvelijoilleen: ’Häät ovat valmistetut, mutta kutsutut eivät olleet arvollisia. ⁹Menkää siis teiden risteyskiin ja kutsukaa häihin, keitä tapaatte.’ ¹⁰Ja palvelijat menivät ulos teille ja kokosivat kaikki, keitä vain tapasivat, sekä pahat että hyvät, ja häähuone tuli täyteen pöytävieraita. ¹¹Mutta kun kuningas meni katsomaan pöytävieraita, näki hän siellä miehen, joka ei ollut puettu häävaatteisiin. ¹²Ja hän sanoi hänelle: ’Ystävä, kuinka sinä olet tullut tänne sisälle, vaikka sinulla ei ole häävaatteita?’ Mutta hän jäi sanattomaksi. ¹³Silloin kuningas sanoi palvelijoille: ’Sitokaa hänen jalkansa ja kätensä ja heittäkää hänet ulos pimeyteen.’ Siellä on oleva itku ja hammasten kiristys. ¹⁴Sillä monet ovat kutsutut, mutta harvat valitut.” ¹⁵Silloin fariseukset menivät ja neuvottelivat, kuinka saisivat hänet sanoissa solmituksi. ¹⁶Ja he lähettivät hänen luoksensa opetuslapsensa herodilaisten kanssa sanomaan: ”Opettaja, me tiedämme, että sinä olet totinen ja opetat Jumalan tietä totuudessa, kenestäkään välittämättä, sillä sinä et katso henkilöön. ¹⁷Sano siis meille: miten arvelet? Onko luvallista antaa keisarille veroa vai ei?” ¹⁸Mutta Jeesus ymmärsi heidän pahuutensa ja sanoi: ”Miksi kiusaatte minua, te ulkokullatut? ¹⁹Näyttäkää minulle veroraha.” Niin he toivat hänelle denarin. ²⁰Hän sanoi heille: ”Kenen kuva ja päällekirjoitus tämä on?” ²¹He vastasivat: ”Keisarin”. Silloin hän sanoi heille: ”Antakaa siis keisarille, mikä keisarin on, ja Jumalalle, mikä Jumalan on.” ²²Kun he sen kuulivat, ihmettelivät he ja jättivät hänet ja menivät pois. ²³Sinä päivänä tuli hänen luoksensa saddukeuksia, jotka sanovat, ettei ylösnousemusta ole, ja he kysyivät häneltä ²⁴sanoen: ”Opettaja, Mooses on sanonut: ’Jos joku kuolee lapsetonna, niin hänen veljensä naikoon hänen vaimonsa ja herättäköön siemenen veljelleen.’ ²⁵Keskuudessamme oli seitsemän veljestä. Ensimmäinen otti vaimon ja kuoli; ja koska hänellä ei ollut jälkeläistä, jätti hän vaimonsa veljelleen. ²⁶Niin myös toinen ja kolmas, ja samoin kaikki seitsemän. ²⁷Viimeiseksi kaikista kuoli vaimo. ²⁸Kenen vaimo noista seitsemästä hän siis ylösnousemuksessa on oleva? Sillä kaikkien vaimona hän on ollut.” ²⁹Jeesus vastasi ja sanoi heille: ”Te eksytte, koska te ette tunne kirjoituksia ettekä Jumalan voimaa. ³⁰Sillä ylösnousemuksessa ei naida eikä mennä miehelle; vaan he ovat niinkuin enkelit taivaassa. ³¹Mutta mitä kuolleitten ylösnousemukseen tulee, ettekö ole lukeneet, mitä Jumala on puhunut teille, sanoen: ³²’Minä olen Aabrahamin Jumala ja Iisakin Jumala ja Jaakobin Jumala’? Ei hän ole kuolleitten Jumala, vaan elävien.” ³³Ja sen kuullessaan kansa hämmästyivät hänen op-

piansa. ³⁴Mutta kun fariseukset kuulivat, että hän oli tukkinut saddukeuksilta suun, kokoontuivat he yhteen; ³⁵ja eräs heistä, joka oli lainoppinut, kysyi häneltä kiusaten: ³⁶”Opettaja, mikä on suurin käsky laissa?” ³⁷Niin Jeesus sanoi hänelle: ”Rakasta Herraa, sinun Jumalaasi, kaikesta sydämestäsi ja kaikesta sielustasi ja kaikesta mielestäsi”. ³⁸Tämä on suurin ja ensimmäinen käsky. ³⁹Toinen, tämän vertainen, on: ”Rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi”. ⁴⁰Näissä kahdessa käskyssä riippuu kaikki laki ja profeetat.” ⁴¹Ja fariseusten ollessa koolla Jeesus kysyi heiltä ⁴²sanoen: ”Mitä arvellette Kristuksesta? Kenen poika hän on?” He sanoivat hänelle: ”Daavidin”. ⁴³Hän sanoi heille: ”Kuinka sitten Daavid Hengessä kutsuu häntä Herraksi, sanoen: ⁴⁴’Herra sanoi minun Herralleni: Istu minun oikealle puolelleni, kunnes minä panen sinun vihollisesi sinun jalkojesi alle’. ⁴⁵Jos siis Daavid kutsuu häntä Herraksi, kuinka hän on hänen poikansa?” ⁴⁶Ja kukaan ei voinut vastata hänelle sanaakaan; eikä siitä päivästä lähtien yksikään enää rohjennut kysyä häneltä mitään.

23Silloin Jeesus puhui kansalle ja opetuslapsilleen ²sanoen: ”Mooseksen istuimella istuvat kirjanoppineet ja fariseukset. ³Sentähden, kaikki, mitä he sanovat teille, se tehkää ja pitäkää; mutta heidän tekojensa mukaan älkää tehkö, sillä he sanovat, mutta eivät tee. ⁴He sitovat kokoon raskaita ja vaikeasti kannettavia taakkoja ja panevat ne ihmisten hartioille, mutta itse he eivät tahdo niitä sormelaankaan liikuttaa. ⁵Ja kaikki tekonsa he tekevät sitä varten, että ihmiset heitä katselisivat. He tekevät raamatunlausekotelonsa leveiksi ja vaippansa tupsut suuriksi ⁶ja rakastavat ensimmäistä sijaa pidoissa ja etumaisia istuimia synagoogissa, ⁷ja tahtovat mielellään, että heitä tervehditään toreilla, ja että ihmiset kutsuvat heitä nimellä ’rabi’. ⁸Mutta te älkää antako kutsua itseänne rabbiksi, sillä yksi on teidän opettajanne, ja te olette kaikki veljiä. ⁹Ja isäksenne älkää kutsuko ketään maan päällä, sillä yksi on teidän Isänne, hän, joka on taivaissa. ¹⁰Älkääkään antako kutsua itseänne mestareiksi, sillä yksi on teidän mestarinne, Kristus. ¹¹Vaan joka teistä on suurin, se olkoon teidän palvelijanne. ¹²Mutta joka itsensä ylentää, se alennetaan; ja joka itsensä alentaa, se ylenetään. ¹³Mutta voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te ulkokullatut, kun suljette taivasten valtakunnan ihmisiltä! Sillä itse te ette mene sisälle, ettekä salli meneväisten sisälle mennä. ¹⁴¹⁵Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te ulkokullatut, kun te kierrätte meret ja mantereet tehdäkseenne yhden käännynnän; ja kun joku on siksi tullut, niin teette hänestä helvetin lapsen, kahta vertaa pahemman, kuin te itse olette! ¹⁶Voi teitä, te sokeat taluttajat, jotka sanotte: ’Jos joku vannoo temppelin kautta, niin se ei ole mitään; mutta jos joku vannoo temppelin kullan kautta, niin hän on valaansa sidottu!’ ¹⁷Te tyhmät ja sokeat! Kumpi on suurempi, kultako vai temppeli, joka kullan pyhittää? ¹⁸Ja: ’Jos joku vannoo alttarin kautta, niin se ei ole mitään; mutta jos jo-

ku vannoo sen päällä olevan uhrilahjan kautta, niin hän on valaansa sidottu’. ¹⁹Te sokeat! Kumpi on suurempi, uhrilahjako vai alttari, joka uhrilahjan pyhittää? ²⁰Sentähden, joka vannoo alttarin kautta, vannoo sen kautta ja kaiken kautta, mitä sen päällä on. ²¹Ja joka vannoo temppelin kautta, vannoo sen kautta ja hänen kauttansa, joka siinä asuu. ²²Ja joka vannoo taivaan kautta, vannoo Jumalan valtaistuimen kautta ja hänen kauttansa, joka sillä istuu. ²³Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te ulkokullatut, kun te annatte kymmenykset mintuista ja tulleista ja kuminoista, mutta jätätte sikseen sen, mikä laissa on tärkeintä: oikeuden ja laupeuden ja uskollisuuden! Näitä tulisi noudattaa, eikä noitakaan sikseen jättää. ²⁴Te sokeat taluttajat, jotka siivilöitte hyttysen, mutta nielette kameelin! ²⁵Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te ulkokullatut, kun te puhdistatte maljan ja vadin ulkopuolen, mutta sisältä ne ovat täynnä ryöstöä ja hillittömyyttä! ²⁶Sinä sokea fariseus, puhdistista ensin maljan sisus, että sen ulkopuolikin tulisi puhtaaksi! ²⁷Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te ulkokullatut, kun te olette valkeiksi kalkittujen hautojen kaltaisia: ulkoa ne kyllä näyttävät kauniilta, mutta ovat sisältä täynnä kuolleitten luita ja kaikkea saastaa! ²⁸Samoin tekin ulkoa kyllä näytätte ihmisten silmissä hurskailta, mutta sisältä te olette täynnä ulkokultaisuutta ja laittomuutta. ²⁹Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te ulkokullatut, kun te rakennatte profeettain hautoja ja kaunistatte vanhurskusten hautakammioita, ³⁰ja sanotte: ’Jos me olisimme eläneet isäimme päivinä, emme olisi olleet osallisia heidän kanssaan profeettain vereen!’ ³¹Niin te siis todistatte itsestänne, että olette niiden lapsia, jotka tappoivat profeetat. ³²Täyttäkää siis te isänne mitta. ³³Te käärmeet, te kyykäärmeitten sikiöt, kuinka te pääsisitte helvetin tuomiota pakoon? ³⁴Sentähden, katso, minä lähetän teidän tykönnne profeettoja ja viisaita ja kirjanoppineita. Muutamat heistä te tapatte ja ristiinnaulitsette, ja toisia heistä te ruoskitte synagoogissanne ja vainoatte kaupungista kaupunkiin; ³⁵että teidän päällenne tulisi kaikki se vanhurskas veri, joka maan päällä on vuodatettu vanhurskaan Aabelin verestä Sakariaan, Barakiaan pojan, vereen asti, jonka te tapoitte temppelin ja alttarin välillä. ³⁶Totisesti minä sanon teille: tämä kaikki on tuleva tämän sukupolven päälle. ³⁷Jerusalem, Jerusalem, sinä, joka tapat profeetat ja kivität ne, jotka ovat sinun tykösi lähetetyt, kuinka usein minä olenkaan tahtonut koota sinun lapsesi, niinkuin kana kokoaa poikansa siipiensä alle! Mutta te ette ole tahtoneet. ³⁸Katso, ’teidän huoneenne on jäävä hyljättyksi’. ³⁹Sillä minä sanon teille: tästedes te ette näe minua, ennenkuin sanotte: ’Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimeen.’”

24Ja Jeesus lähti ulos pyhäköstä ja meni pois; ja hänen opetuslapsensa tulivat hänen tykönsä näyttämään hänelle pyhäkön rakennuksia. ²Niin hän vastasi ja sanoi heille: ”Ettekö näe näitä kaikkia? Totisesti minä sanon teille: tähän

ei ole jäävä kiveä kiven päälle, maahan jaottamatta.”³ Ja kun hän istui Öljymäellä, tulivat opetuslapset erikseen hänen tykönsä ja sanoivat: ”Sano meille: milloin se tapahtuu, ja mikä on sinun tulemuksesi ja maailman lopun merkki?”⁴ Silloin Jeesus vastasi ja sanoi heille: ”Katsokaa, ettei kukaan teitä eksytä.”⁵ Sillä monta tulee minun nimessäni sanoen: ’Minä olen Kristus’, ja he eksyttävät monta.⁶ Ja te saatte kuulla sotien melskettä ja sanomia sodista; katsokaa, ettette peljästy. Sillä näin täytyy tapahtua, mutta tämä ei ole vielä loppu.⁷ Sillä kansa nousee kansaa vastaan ja valtakunta valtakuntaa vastaan, ja nälänhätää ja maanjäristyksiä tulee monin paikoin.⁸ Mutta kaikki tämä on synnytystuskien alkua.⁹ Silloin teidät annetaan vaivaan, ja teitä tapetaan, ja te joudutte kaikkien kansojen vihataviksi minun nimeni tähden.¹⁰ Ja silloin monet lankeavat pois, ja he antavat toisensa alttiiksi ja vihaavat toinen toistaan.¹¹ Ja monta väärää profeettaa nousee, ja he eksyttävät monta.¹² Ja sentähden, että laittomuus pääsee valtaan, kylmenee useimpien rakkaus.¹³ Mutta joka vahvana pysyy loppuun asti, se pelastuu.¹⁴ Ja tämä valtakunnan evankeliumi pitää saarnattaman kaikessa maailmassa, todistukseksi kaikille kansoille; ja sitten tulee loppu.¹⁵ Kun te siis näette hävityksen kauhistuksen, josta on puhuttu profeetta Danielin kautta, seisovan pyhässä paikassa - joka tämän lukee, se tarkatkoon -¹⁶ silloin ne, jotka Juudeassa ovat, paetkoot vuorille;¹⁷ joka on katolla, älköön astuko alas noutamaan, mitä hänen huoneessansa on,¹⁸ ja joka on pellolla, älköön palatko takaisin noutamaan vaippaansa.¹⁹ Voi raskaita ja imettäväisiä niinä päivinä!²⁰ Mutta rukoilkaa, ettei teidän pakonne tapahtuisi talvella eikä sappattina.²¹ Sillä silloin on oleva suuri ahdistus, jonka kaltaista ei ole ollut maailman alusta hamaan tähän asti eikä milloinkaan tule.²² Ja ellei niitä päiviä olisi lyhennetty, ei mikään liha pelastuisi; mutta valittujen tähden ne päivät lyhennetään.²³ Jos silloin joku sanoo teille: ’Katso, täällä on Kristus’, tahi: ’Tuolla’, niin älkää uskoko.²⁴ Sillä vääriä kristuksia ja vääriä profeettoja nousee, ja he tekevät suuria tunnustekoja ja ihmeitä, niin että eksyttävät, jos mahdollista, valitutkin.²⁵ Katso, minä olen sen teille edeltä sanonut.²⁶ Sentähden, jos teille sanotaan: ’Katso, hän on erämaassa’, niin älkää menkö sinne, tahi: ’Katso, hän on kammiossa’, niin älkää uskoko.²⁷ Sillä niinkuin salama leimahdtaa idästä ja näkyy hamaan länteen, niin on oleva Ihmisen Pojan tulemus.²⁸ Missä raato on, sinne kotkat kokoontuvat.²⁹ Mutta kohta niiden päivien ahdistuksen jälkeen aurinko pimenee, eikä kuu anna valoansa, ja tähdet putoavat taivaalta, ja taivaitten voimat järkkyvät.³⁰ Ja silloin Ihmisen Pojan merkki näkyy taivaalla, ja silloin kaikki maan sukunnat parkuvat; ja he näkevät Ihmisen Pojan tulevan taivaan pilvien päällä suurella voimalla ja kirkkaudella.³¹ Ja hän lähettää enkelinsä suuren pasunan pauhatessa, ja he kokoavat hänen valittunsa neljältä ilmalta, taivasten ääristä hamaan toisiin ääriin.³² Mutta oppikaa viikunapuusta vertaus: kun sen oksa jo on tuore ja lehdet puhkeavat, niin

te tiedätte, että kesä on lähellä.³³ Samoin te myös, kun näette tämän kaiken, tietäkää, että se on lähellä, oven edessä.³⁴ Totisesti minä sanon teille: tämä sukupolvi ei katoa, ennenkuin kaikki nämä tapahtuvat.³⁵ Taivas ja maa katoavat, mutta minun sanani eivät koskaan katoa.³⁶ Mutta siitä päivästä ja hetkestä ei tiedä kukaan, eivät taivasten enkelit, eikä myöskään Poika, vaan Isä yksin.³⁷ Sillä niinkuin oli Nooan päivinä, niin on Ihmisen Pojan tulemus oleva.³⁸ Sillä niinkuin ihmiset olivat niinä päivinä ennen vedenpaisumusta: söivät ja joivat, naivat ja naittivat, aina siihen päivään asti, jona Nooa meni arkkiin,³⁹ eivätkä tienneet, ennenkuin vedenpaisumus tuli ja vei heidät kaikki; niin on myös Ihmisen Pojan tulemus oleva.⁴⁰ Silloin on kaksi miestä pellolla; toinen korjataan talteen, ja toinen jätetään.⁴¹ Kaksi naista on jauhamassa käsikivillä; toinen korjataan talteen, ja toinen jätetään.⁴² Valvokaa siis, sillä ette tiedä, minä päivänä teidän Herranne tulee.⁴³ Mutta se tietäkää: jos perheenisäntä tietäisi, millä yövartiolla varas tulee, totta hän valvoisi, eikä sallisi taloonsa murtauduttavan.⁴⁴ Sentähden olkaa tekin valmiit, sillä sinä hetkenä, jona ette luule, Ihmisen Poika tulee.⁴⁵ Kuka siis on se uskollinen ja ymmärtäväinen palvelija, jonka hänen herransa on asettanut pitämään huolta palvelusväestään, antamaan heille ruokaa ajallansa?⁴⁶ Autuas se palvelija, jonka hänen herransa tullessaan havaitsee näin tekevän!⁴⁷ Totisesti minä sanon teille: hän asettaa hänet kaiken omaisuutensa hoitajaksi.⁴⁸ Mutta jos paha palvelija sanoo sydämessään: ’Minun herrani viipyy’,⁴⁹ ja rupeaa lyömään kanssapalvelijoitaan ja syö ja juo juopuneiden kanssa,⁵⁰ niin sen palvelijan herra tulee päivänä, jona hän ei odota, ja hetkenä, jota hän ei arvaa,⁵¹ ja hakkaa hänet kappaleiksi ja määrää hänelle saman osan kuin ulkokullatuille. Siellä on oleva itku ja hammasten kiristys.”

25 Silloin on taivasten valtakunta oleva kymmenen neitsyen kaltainen, jotka ottivat lamppunsa ja lähtivät ylkää vastaan.² Mutta viisi heistä oli tyhmää ja viisi ymmärtäväistä.³ Tyhmät ottivat lamppunsa, mutta eivät ottaneet öljyä mukaansa.⁴ Mutta ymmärtäväiset ottivat öljyä astioihinsa ynnä lamppunsa.⁵ Yljän viipyessä tuli heille kaikille uni, ja he nukkuivat.⁶ Mutta yösydännä kuului huuto: ’Katso, ylkä tulee! Menkää häntä vastaan.’⁷ Silloin kaikki nämä neitsyet nousivat ja laittoivat lamppunsa kuntoon.⁸ Ja tyhmät sanoivat ymmärtäväisille: ’Antakaa meille öljyä, sillä meidän lamppumme sammuvat.’⁹ Mutta ymmärtäväiset vastasivat ja sanoivat: ’Emme voi, se ei riitä meille ja teille. Menkää ennemmin myyjäin luo ostamaan itsellenne.’¹⁰ Mutta heidän lähdettyään ostamaan ylkä tuli; ja ne, jotka olivat valmiit, menivät hänen kanssansa häihin, ja ovi suljettiin.¹¹ Ja myöhemmin toisetkin neitsyet tulivat ja sanoivat: ’Herra, Herra, avaa meille!’¹² Mutta hän vastasi ja sanoi: ’Totisesti minä sanon teille: minä en tunne teitä.’¹³ Valvokaa siis, sillä ette tiedä päivää ettekä hetkeä.¹⁴ Sillä tapahtuu, niinkuin tapahtui, kun mies mat-

kusti muille maille: hän kutsui palvelijansa ja uskoi heille omaisuutensa; ¹⁵yhdelle hän antoi viisi leiviskää, toiselle kaksi ja kolmannelle yhden, kullekin hänen kykynsä mukaan, ja lähti muille maille. ¹⁶Se, joka oli saanut viisi leiviskää, meni kohta ja asioitsi niillä ja voitti toiset viisi leiviskää. ¹⁷Samoin kaksi leiviskää saanut voitti toiset kaksi. ¹⁸Mutta yhden leiviskän saanut meni pois ja kaivoi kuopan maahan ja kätki siihen herransa rahan. ¹⁹Pitkän ajan kulluttua näiden palvelijain herra palasi ja ryhtyi tilintekoon heidän kanssansa. ²⁰Silloin tuli se, joka oli saanut viisi leiviskää, ja toi toiset viisi leiviskää ja sanoi: 'Herra, viisi leiviskää sinä minulle uskoit, katso, toiset viisi leiviskää minä olen voittanut.' ²¹Hänen herransa sanoi hänelle: 'Hyvä on, sinä hyvä ja uskollinen palvelija. Vähässä sinä olet ollut uskollinen, minä panen sinut paljon haltijaksi. Mene herrasi iloon.' ²²Myös se, joka oli saanut kaksi leiviskää, tuli ja sanoi: 'Herra, kaksi leiviskää sinä minulle uskoit, katso, toiset kaksi leiviskää minä olen voittanut.' ²³Hänen herransa sanoi hänelle: 'Hyvä on, sinä hyvä ja uskollinen palvelija. Vähässä sinä olet ollut uskollinen, minä panen sinut paljon haltijaksi. Mene herrasi iloon.' ²⁴Sitten myös se, joka oli saanut yhden leiviskän, tuli ja sanoi: 'Herra, minä tiesin sinut kovaksi mieheksi; sinä leikkaat sieltä, mihin et ole kylvänyt, ja kokoat sieltä, missä et ole eloa viskannut.' ²⁵Ja peloissani minä menin ja kätkin sinun leiviskäsi maahan; katso, tässä on omasi.' ²⁶Mutta hänen herransa vastasi ja sanoi hänelle: 'Sinä paha ja laiska palvelija! Sinä tiesit minun leikkaavan sieltä, mihin en ole kylvänyt, ja kokoavan sieltä, missä en ole viskannut.' ²⁷Sinun olisi siis pitänyt jättää minun rahani rahanvaihtajille, niin minä tultuani olisin saanut omani takaisin korkoineen. ²⁸Ottakaa sentähden leiviskä häneltä pois ja antakaa sille, jolla on kymmenen leiviskää. ²⁹Sillä jokaiselle, jolla on, annetaan, ja hänellä on oleva yltäkyllin; mutta jolla ei ole, siltä otetaan pois sekin, mikä hänellä on. ³⁰Ja heittäkää tuo kelvoton palvelija ulos pimeyteen; siellä on oleva itku ja hammasten kiristys.' ³¹Mutta kun Ihmisen Poika tulee kirkkaudessaan ja kaikki enkelit hänen kanssaan, silloin hän istuu kirkkautensa valtaistuimelle. ³²Ja hänen eteensä kootaan kaikki kansat, ja hän erottaa toiset toisista, niinkuin paimen erottaa lampaat vuohista. ³³Ja hän asettaa lampaat oikealle puolelleen, mutta vuohet vasemmalle. ³⁴Silloin Kuningas sanoo oikealla puolellaan oleville: 'Tulkaa, minun Isäni siunatut, ja omistakaa se valtakunta, joka on ollut teille valmistettuna maailman perustamisesta asti.' ³⁵Sillä minun oli nälkä, ja te annoitte minulle syödä; minun oli jano, ja te annoitte minulle juoda; minä olin outo, ja te otitte minut huoneeseenne; ³⁶minä olin alaston, ja te vaatetitte minut; minä sairastin, ja te kävitte minua katsomassa; minä olin vankeudessa, ja te tulitte minun tyköni.' ³⁷Silloin vanhurskaat vastaavat hänelle sanoen: 'Herra, milloin me näimme sinut nälkäisenä ja ruokimme sinua, tai janoisena ja annoimme sinulle juoda?' ³⁸Ja milloin me näimme sinut outona ja otimme sinut huoneeseemme, tai alastonna ja vaatetim-

me sinut? ³⁹Ja milloin me näimme sinun sairastavan tai olevan vankeudessa ja tulimme sinun tykösi?' ⁴⁰Niin Kuningas vastaa ja sanoo heille: 'Totisesti minä sanon teille: kaikki, mitä olette tehneet yhdelle näistä minun vähimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.' ⁴¹Sitten hän myös sanoo vasemmalla puolellaan oleville: 'Menkää pois minun tyköäni, te kirotut, siihen iankaikkiseen tuleen, joka on valmistettu perkeleelle ja hänen enkeleillensä.' ⁴²Sillä minun oli nälkä, ja te ette antaneet minulle syödä; minun oli jano, ja te ette antaneet minulle juoda; ⁴³minä olin outo, ja te ette ottaneet minua huoneeseenne; minä olin alaston, ja te ette vaatettaneet minua; sairaana ja vankeudessa, ja te ette käyneet minua katsomassa.' ⁴⁴Silloin hekin vastaavat sanoen: 'Herra, milloin me näimme sinut nälkäisenä tai janoisena tai outona tai alastonna tai sairaana tai vankeudessa, emmekä sinua palvelleet?' ⁴⁵Silloin hän vastaa heille ja sanoo: 'Totisesti minä sanon teille: kaiken, minkä olette jättäneet tekemättä yhdelle näistä vähimmistä, sen te olette jättäneet tekemättä minulle.' ⁴⁶Ja nämä menevät pois iankaikkiseen rangaistukseen, mutta vanhurskaat iankaikkiseen elämään."

26Ja kun Jeesus oli lopettanut kaikki nämä puheet, sanoi hän opetuslapsillensa: ²"Te tiedätte, että kahden päivän perästä on pääsiäinen; silloin Ihmisen Poika annetaan ristiinnaulittavaksi". ³Silloin ylipapit ja kansan vanhimmat kokoontuivat Kaifas nimisen ylimmäisen papin palatsiin ⁴ja neuvottelivat, kuinka ottaisivat Jeesuksen kiinni kavaluudella ja tappaisivat hänet. ⁵Mutta he sanoivat: "Ei juhlan aikana, ettei syntyisi meteliä kansassa". ⁶Kun Jeesus oli Betaniassa pitalisen Simonin asunnossa, ⁷tuli hänen luoksensa nainen, mukanaan alabasteripullo täynnä kallisarvoista voidetta, minkä hän vuodatti Jeesuksen päähän hänen ollessaan aterialla. ⁸Mutta sen nähdessään hänen opetuslapsensa närkästyivät ja sanoivat: "Mitä varten tämä haaskaus? ⁹Olisihan sen voinut myydä kalliista hinnasta ja antaa rahat köyhille." ¹⁰Kun Jeesus sen huomasi, sanoi hän heille: "Miksi pahoitatte tämän naisen mieltä? Sillä hän teki hyvän työn minulle. ¹¹Köyhät teillä on aina keskuudessanne, mutta minua teillä ei ole aina. ¹²Sillä kun hän valoi tämän voiteen minun ruumiilleni, teki hän sen minun hautaamistani varten. ¹³Totisesti minä sanon teille: missä ikinä kaikessa maailmassa tätä evankeliumia saarnataan, siellä sekin, minkä hän teki, on mainittava hänen muistoksensa." ¹⁴Silloin meni yksi niistä kahdestatoista, nimeltä Juudas Iskariot, ylipappien luo ¹⁵ja sanoi: "Mitä tahdotte antaa minulle, niin minä saatan hänet teidän käsiinne?" Ja he maksoivat hänelle kolmekymmentä hopearahaa. ¹⁶Ja siitä hetkestä hän etsi sopivaa tilaisuutta kavaltaaksensa hänet. ¹⁷Mutta ensimmäisenä happamatoman leivän päivänä opetuslapset tulivat Jeesuksen tykö ja sanoivat: "Mihin tahdot, että valmistamme pääsiäislampaan sinun syödäksesi?" ¹⁸Niin hän sanoi: "Menkää kaupunkiin sen ja sen luo ja sanokaa hänelle: 'Opettaja sanoo:

Minun aikani on lähellä; sinun luonasi minä syön pääsiäisaterian opetuslasteni kanssa.”¹⁹ Ja opetuslapset tekivät, niinkuin Jeesus oli heitä käskenyt, ja valmistivat pääsiäislampaan.²⁰ Ja kun ehtoo tuli, asettui hän aterialle kahden-toista opetuslapsensa kanssa.²¹ Ja heidän syödessään hän sanoi: ”Totisesti minä sanon teille: yksi teistä kavaltaa minut.”²² Silloin he tulivat kovin murheellisiksi ja rupesivat toinen toisensa perästä sanomaan hänelle: ”Herra, en kai minä ole se?”²³ Hän vastasi ja sanoi: ”Joka minun kanssani pisti kätensä vatiin, se kavaltaa minut.”²⁴ Ihmisen Poika tosin menee pois, niinkuin hänestä on kirjoitettu, mutta voi sitä ihmistä, jonka kautta Ihmisen Poika kavalletaan! Parempi olisi sille ihmiselle, että hän ei olisi syntynyt.”²⁵ Niin Juudas, joka hänet kavalsi, vastasi ja sanoi: ”Rabbi, en kai minä ole se?” Hän sanoi hänelle: ”Sinäpä sen sanoit.”²⁶ Ja heidän syödessään Jeesus otti leivän, siunasi, mursi ja antoi opetuslapsillensa ja sanoi: ”Ottakaa ja syökää; tämä on minun ruumiini.”²⁷ Ja hän otti maljan, kiitti ja antoi heille ja sanoi: ”Juokaa tästä kaikki;²⁸ sillä tämä on minun vereni, liiton veri, joka monen edestä vuodatetaan syntien anteeksiantamiseksi.”²⁹ Ja minä sanon teille: tästedes minä en juo tätä viinipuun antia, ennenkuin sinä päivänä, jona juon sitä uutena teidän kanssanne Isäni valtakunnassa.”³⁰ Ja veisattuaan kiitosvirren he lähtivät Öljymäelle.³¹ Silloin Jeesus sanoi heille: ”Tänä yönä te kaikki loukkaannutte minuun; sillä kirjoitettu on: ’Minä lyön paimenta, ja lauman lampaat hajotetaan.’³² Mutta ylösnoustuani minä menen teidän edellänne Galileaan.”³³ Niin Pietari vastasi ja sanoi hänelle: ”Vaikka kaikki loukkaantuisivat sinuun, niin minä en koskaan loukkaannu.”³⁴ Jeesus sanoi hänelle: ”Totisesti minä sanon sinulle: tänä yönä, ennenkuin kukko laulaa, sinä kolmesti minut kiellä.”³⁵ Pietari sanoi hänelle: ”Vaikka minun pitäisi kuolla sinun kanssasi, en sittenkään minä sinua kiellä”. Samoin sanoivat myös kaikki muut opetuslapset.³⁶ Sitten Jeesus tuli heidän kanssaan Getsemane nimiselle maatilalle; ja hän sanoi opetuslapsillensa: ”Istukaa tässä, sillä aikaa kuin minä menen ja rukouilen tuolla.”³⁷ Ja hän otti mukaansa Pietarin ja ne kaksi Sebedeuksen poikaa; ja hän alkoi murehtia ja tulla tuskaan.³⁸ Silloin hän sanoi heille: ”Minun sieluni on syvästi murheellinen, kuolemaan asti; olkaa tässä ja valvokaa minun kanssani.”³⁹ Ja hän meni vähän edemmäksi, lankesi kasvoilleen ja rukoi sanoen: ”Isäni, jos mahdollista on, niin menkään minulta pois tämä malja; ei kuitenkaan niinkuin minä tahdon, vaan niinkuin sinä.”⁴⁰ Ja hän tuli opetuslasten tykö ja tapasi heidät nukkumasta ja sanoi Pietarille: ”Niin ette siis jaksaneet yhtä hetkeä valvoa minun kanssani!⁴¹ Valvokaa ja rukoilkaa, ettette joutuisi kiusaukseen; henki tosin on altis, mutta liha on heikko.”⁴² Taas hän meni pois toisen kerran ja rukoi sanoen: ”Isäni, jos tämä malja ei voi mennä minun ohitseni, minun sitä juomattani, niin tapahtukoon sinun tahtosi.”⁴³ Ja tullessaan hän taas tapasi heidät nukkumasta, sillä heidän silmänsä olivat käyneet raukeiksi.⁴⁴ Ja hän jätti heidät, meni taas ja rukoi kolmannen

kerran ja sanoi samat sanat uudestaan.⁴⁵ Sitten hän tuli opetuslasten tykö ja sanoi heille: ”Te nukutte vielä ja lepäätte! Katso, hetki on lähellä, ja Ihmisen Poika annetaan syntisten käsiin.”⁴⁶ Nouskaa, lähtekäämme; katso, se on lähellä, joka minut kavaltaa.”⁴⁷ Ja katso, hänen vielä puhuessaan tuli Juudas, yksi niistä kahdestatoista, ja hänen kanssaan lukuisa joukko ylipappien ja kansan vanhinten luota miekat ja seipäät käsissä.⁴⁸ Ja se, joka hänet kavalsi, oli antanut heille merkin sanoen: ”Se, jolle minä suuta annan, hän se on; ottakaa hänet kiinni.”⁴⁹ Ja kohta hän meni Jeesuksen luo ja sanoi: ”Terve, rabbi!” ja antoi hänelle suuta.⁵⁰ Niin Jeesus sanoi hänelle: ”Ystäväni, mitä varten sinä tänne tulit?” Silloin he tulivat Jeesuksen luo, kävivät häneen käsiksi ja ottivat hänet kiinni.⁵¹ Ja katso, eräs niistä, jotka olivat Jeesuksen kanssa, ojensi kätensä, veti miekkansa ja iski ylimmäisen papin palvelijaa ja sivalsi häneltä pois korvan.⁵² Silloin Jeesus sanoi hänelle: ”Pistä miekkasi tuppeen; sillä kaikki, jotka miekkaan tarttuvat, ne miekkaan hukkuvat.”⁵³ Vai luuletko, etten voisi rukoilla Isääni, niin että hän lähettäisi heti minulle enemmän kuin kaksitoista legionaa enkeleitä?⁵⁴ Mutta kuinka silloin kävisivät toteen kirjoitukset, jotka sanovat, että näin pitää tapahtuman?”⁵⁵ Sillä hetkellä Jeesus sanoi joukolle: ”Niinkuin ryöväriä vastaan te olette lähteneet minua miekoilla ja seipäillä vangitsemaan. Joka päivä minä olen istunut pyhäkössä opettamassa, ettekä ole ottaneet minua kiinni.”⁵⁶ Mutta tämä kaikki on tapahtunut, että profeettain kirjoitukset kävisivät toteen.” Silloin kaikki opetuslapset jättivät hänet ja pakenivat.⁵⁷ Mutta Jeesuksen kiinniottajat veivät hänet ylimmäisen papin, Kaifaan, eteen, jonne kirjanoppineet ja vanhimmat olivat kokoontuneet.⁵⁸ Ja Pietari seurasi häntä taampana ylimmäisen papin esipihaan asti; ja hän meni sinne ja istui palvelijain joukkoon nähdäkensä, kuinka lopulta kävisi.⁵⁹ Mutta ylipapit ja koko neuvosto etsivät vääriä todistusta Jeesusta vastaan tappaaksensa hänet,⁶⁰ mutta eivät löytäneet, vaikka monta vääriä todistajaa oli tullut esille. Mutta vihdoinkin tuli kaksi,⁶¹ ja he sanoivat: ”Tämä on sanonut: ’Minä voin hajottaa maahan Jumalan temppelin ja kolmessa päivässä sen rakentaa.’”⁶² Silloin ylimmäinen pappi nousi ja sanoi hänelle: ”Etkö vastaa mitään siihen, mitä nämä todistavat sinua vastaan?”⁶³ Mutta Jeesus oli vaiti. Niin ylimmäinen pappi sanoi hänelle: ”Minä vannotan sinua elävän Jumalan kautta, että sanot meille, oletko sinä Kristus, Jumalan Poika.”⁶⁴ Jeesus sanoi hänelle: ”Sinäpä sen sanoit. Mutta minä sanon teille: tästedes te saatte nähdä Ihmisen Pojan istuvan Voiman oikealla puolella ja tulevan taivaan pilvien päällä.”⁶⁵ Silloin ylimmäinen pappi repäisi vaatteensa ja sanoi: ”Hän on pilkannut Jumalaa. Mitä me enää todistajia tarvitsemme? Katso, nyt kuulitte hänen pilkkaamisensa.”⁶⁶ Miten teistä on?” He vastasivat sanoen: ”Hän on vikapää kuolemaan.”⁶⁷ Silloin he sylkivät häntä silmille ja löivät häntä nyrkillä kasvoihin; ja toiset sivalsivat häntä poskelle.⁶⁸ Ja sanoivat: ”Profetoi meille, Kristus, kuka se

on, joka sinua löi”.⁶⁹ Mutta Pietari istui ulkopuolella esipihassa. Ja hänen luoksensa tuli muuan palvelijatar ja sanoi: ”Sinäkin olit Jeesuksen, galilealaisen, seurassa”.⁷⁰ Mutta hän kielsi kaikkien kuullen ja sanoi: ”En ymmärrä, mitä sanot”.⁷¹ Ja kun hän oli mennyt ulos portille, näki hänet toinen nainen ja sanoi sielläoleville: ”Tämäkin oli Jeesuksen, Nasaretilaisen, seurassa”.⁷² Ja taas hän kielsi valalla vannoen: ”En tunne sitä miestä”.⁷³ Vähän sen jälkeen tulivat ne, jotka siinä seisovivat, ja sanoivat Pietarille: ”Totisesti, sinä myös olet yksi heistä, sillä kielimurteesikin ilmaisee sinut”.⁷⁴ Silloin hän rupesi sadattelemaan ja vannomaan: ”En tunne sitä miestä”. Ja samassa lauloi kukko.⁷⁵ Niin Pietari muisti Jeesuksen sanat, jotka hän oli sanonut: ”Ennenkuin kukko laulaa, sinä kolmesti minut kiellät”. Ja hän meni ulos ja itki katkerasti.

27 Mutta aamun koittaessa kaikki ylipapit ja kansan vanhimmat pitivät neuvoa Jeesusta vastaan tappaaksensa hänet; ² ja he sitoivat hänet ja veivät pois ja antoivat hänet maaherran, Pilatuksen, käsiin. ³ Kun Juudas, hänen kavaltajansa, näki, että hänet oli tuomittu, silloin hän katui ja toi takaisin ne kolmekymmentä hopearahaa ylipapeille ja vanhimmille ⁴ ja sanoi: ”Minä tein synnin, kun kavalsin viattoman veren”. Mutta he sanoivat: ”Mitä se meihin koskee? Katso itse eteesi.” ⁵ Ja hän viskasi hopearahat temppeleihin, lähti sieltä, meni pois ja hirttäytyi. ⁶ Niin ylipapit ottivat hopearahat ja sanoivat: ”Ei ole luvallista panna näitä tempelirahastoon, koska ne ovat veren hinta”. ⁷ Ja neuvoteltuaan he ostivat niillä savenvalajan pellon muukalaisten hautausmaaksi. ⁸ Sentähden sitä peltoa vielä tänäkin päivänä kutsutaan Veripelloksi. ⁹ Silloin kävi toteen, mikä on puhuttu profeetta Jeremiaan kautta, joka sanoo: ”Ja he ottivat ne kolmekymmentä hopearahaa, hinnan siitä arvioidusta miehestä, jonka he olivat israelilaisten puolesta arvioineet, ¹⁰ ja antoivat ne savenvalajan pellosta, niinkuin Herra oli minun kauttani käskenyt”. ¹¹ Mutta Jeesus seiso maaherran edessä. Ja maaherra kysyi häneltä sanoen: ”Oletko sinä juutalaisten kuningas?” Niin Jeesus sanoi: ”Sinäpä sen sanot”. ¹² Ja kun ylipapit ja vanhimmat häntä syyttivät, ei hän mitään vastannut. ¹³ Silloin Pilatus sanoi hänelle: ”Etkö kuule, kuinka paljon he todistavat sinua vastaan?” ¹⁴ Mutta hän ei vastannut yhteenkään hänen kysymykseensä, niin että maaherra suuresti ihmetteli. ¹⁵ Oli tapana, että maaherra juhlan aikana päästi kansalle yhden vangin irti, kenenkä he tahtoivat. ¹⁶ Ja heillä oli silloin kuuluisa vanki, jota sanottiin Barabbaaksi. ¹⁷ Kun he nyt olivat koolla, sanoi Pilatus heille: ”Kummanko tahdotte, että minä teille päästän, Barabbaanko vai Jeesuksen, jota sanotaan Kristukseksi?” ¹⁸ Sillä hän tiesi, että he kateudesta olivat antaneet hänet hänen käsiinsä. ¹⁹ Mutta kun hän istui tuomarinistuimella, lähetti hänen vaimonsa hänelle sanan: ”Älä puutu siihen vanhurskaaseen mieheen, sillä minä olen tänä yönä unessa paljon kärsinyt hänen tähtensä”. ²⁰ Mutta ylipapit ja vanhimmat yllyttivät kansaa anomaan

Barabbasta, mutta surmauttamaan Jeesuksen. ²¹ Ja maaherra puhui heille ja sanoi: ”Kummanko näistä kahdesta tahdotte, että minä teille päästän?” Niin he sanoivat: ”Barabbaan”. ²² Pilatus sanoi heille: ”Mitä minun sitten on tehtävä Jeesukselle, jota sanotaan Kristukseksi?” He sanoivat kaikki: ”Ristiinnaulittakoon!” ²³ Niin maaherra sanoi: ”Mitä pahaa hän sitten on tehnyt?” Mutta he huusivat vielä kovemmin sanoen: ”Ristiinnaulittakoon!” ²⁴ Ja kun Pilatus näki, ettei mikään auttanut, vaan että meteli yhä yltyi, otti hän vettä ja pesi kätensä kansan nähden ja sanoi: ”Viaton olen minä tämän miehen vereen. Katsokaa itse eteenne.” ²⁵ Niin kaikki kansa vastasi ja sanoi: ”Tulkoon hänen verensä meidän päällemme ja meidän lastemme päälle”. ²⁶ Silloin hän päästi heille Barabbaan, mutta Jeesuksen hän ruoskitti ja luovutti ristiinnaulittavaksi. ²⁷ Silloin maaherran sotamiehet veivät Jeesuksen mukanaan palatsiin ja keräsivät hänen ympärilleen koko sotilasjoukon. ²⁸ Ja he riisuiivat hänet ja panivat hänen päällensä tulipunaisen vaipan ²⁹ ja väänivät orjantappuroista kruunun, panivat sen hänen päähänsä ja ruovon hänen oikeaan käteensä, polvistuivat hänen eteensä ja pilkkasivat häntä ja sanoivat: ”Terve, juutalaisten kuningas!” ³⁰ Ja he sylkivät häntä, ottivat ruovon ja löivät häntä päähän. ³¹ Ja kun he olivat häntä pilkanneet, riisuiivat he häneltä vaipan, pukivat hänet hänen omiin vaatteisiinsa ja veivät hänet pois ristiinnaulittavaksi. ³² Ja matkalla he tapasivat kyreneläisen miehen, jonka nimi oli Simon. Hänet he pakottivat kantamaan hänen ristiänsä. ³³ Ja tultuaan paikalle, jota sanotaan Golgataksi - se on: pääkallon paikaksi - ³⁴ he tarjosivat hänelle juotavaksi katkeralla nesteellä sekoitettua viiniä; mutta maistettuun hän ei tahtonut sitä juoda. ³⁵ Ja kun he olivat hänet ristiinnaulinneet, jakoivat he keskenään hänen vaatteensa heittäen niistä arpaa. ³⁶ Sitten he istuutuivat ja vartioivat häntä siellä. ³⁷ Ja he olivat panneet hänen päänsä yläpuolelle hänen syynsä julki, näin kirjoitettuna: ”Tämä on Jeesus, juutalaisten kuningas”. ³⁸ Silloin ristiinnaulittiin hänen kanssansa kaksi ryöväriä, toinen oikealle ja toinen vasemmalle puolelle. ³⁹ Ja ne, jotka kulkivat ohitse, herjasivat häntä, nyökyttivät päätänsä ⁴⁰ ja sanoivat: ”Sinä, joka hajatat maahan temppelein ja kolmessa päivässä sen rakennat, auta itseäsi, jos olet Jumalan Poika, ja astu alas ristiltä”. ⁴¹ Samoin ylipapit ja kirjanoppineet ja vanhimmat pilkkasivat häntä ja sanoivat: ⁴² ”Muita hän on auttanut, itseään ei voi auttaa. Onhan hän Israelin kuningas; astukoon nyt alas ristiltä, niin me uskomme häneen. ⁴³ Hän on luottanut Jumalaan; vapahtakoon nyt Jumala hänet, jos on hänen mielistynyt; sillä hän on sanonut: ’Minä olen Jumalan Poika.’” ⁴⁴ Ja samalla tavalla herjasivat häntä ryöväritkin, jotka olivat ristiinnaulitut hänen kanssansa. ⁴⁵ Mutta kuu-dennesta hetkestä alkaen tuli pimeys yli kaiken maan, ja sitä kesti hamaan yhdeksänteen hetkeen. ⁴⁶ Ja yhdeksännen hetken vaiheilla Jeesus huusi suurella äänellä sanoen: ”Eeli, Eeli, lama sabaktani?” Se on: Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit? ⁴⁷ Sen kuullessaan sanoivat muutamat niis-

tä, jotka siinä seisoivat: ”Hän huutaa Eliasta”.⁴⁸ Ja kohta muuan heistä juoksi ja otti sienen, täytti sen hapanviinillä, pani sen ruovon päähän ja antoi hänelle juoda.⁴⁹ Mutta muut sanoivat: ”Annas, katsokaamme, tuleeko Elias häntä pelastamaan”.⁵⁰ Niin Jeesus taas huusi suurella äänellä ja antoi henkensä.⁵¹ Ja katso, temppelin esirippu repesi kah-tia ylhäältä alas asti, ja maa järisi, ja kalliot halkesivat,⁵² ja haudat aukenivat, ja monta nukkuneiden pyhien ruumista nousi ylös.⁵³ Ja he lähtivät haudoistaan ja tulivat hänen ylösnousemisensa jälkeen pyhään kaupunkiin ja ilmestyivät monelle.⁵⁴ Mutta kun sadanpäämies ja ne, jotka hänen kanssaan vartioitsivat Jeesusta, näkivät maanjäristyksen ja mitä muuta tapahtui, peljästyivät he suuresti ja sanoivat: ”Totisesti tämä oli Jumalan Poika”.⁵⁵ Ja siellä oli monta naista, jotka olivat Galileasta seuranneet Jeesusta ja palvelleet häntä; he seisoivat taampana katselemassa.⁵⁶ Heidän joukossaan oli Maria Magdaleena ja Maria, Jaakobin ja Joosefin äiti, ja Sebedeuksen poikain äiti.⁵⁷ Mutta illan tultua saapui rikas mies, Arimatiasta kotoisin, nimeltä Joosef, joka hänkin oli Jeesuksen opetuslapsi.⁵⁸ Hän meni Pilatuksen luo ja pyysi Jeesuksen ruumista. Silloin Pilatus käski antaa sen hänelle.⁵⁹ Ja Joosef otti ruumiin, kääri sen puhtaaseen liinavaatteeseen⁶⁰ ja pani sen uuteen hautakammioonsa, jonka oli hakkauttanut kalliioon. Ja hän vieritti suuren kiven hautakammion ovelle ja lähti pois.⁶¹ Ja siellä olivat Maria Magdaleena ja toinen Maria, jotka istuivat vastapäätä hautaa.⁶² Seuraavana päivänä, joka oli valmistuspäivän jälkeinen, ylipapit ja fariseukset kokoontuivat Pilatuksen luo⁶³ ja sanoivat: ”Herra, me muistamme sen villitsijän vielä eläessään sanoneen: ’Kolmen päivän kuluttua minä nouse ylös’.⁶⁴ Käske siis tarkasti vartioida hautaa kolmanteen päivään asti, etteivät hänen opetuslapsensa tulisi ja varastaisi häntä ja sanoisi kansalle: ’Hän nousi kuolleista’, ja niin viimeinen villitys olisi pahempi kuin ensimmäinen.”⁶⁵ Niin Pilatus sanoi heille: ”Tuossa on vartijaväkeä, menkää, vartioikaa niin hyvin kuin taidatte”.⁶⁶ Niin he menivät ja turvasivat haudan lukitsemalla kiven sinetillä ja asettamalla vartijat.

28 Ja kun sapatti oli päättynyt ja viikon ensimmäisen päivän aamu koitti, tulivat Maria Magdaleena ja se toinen Maria katsomaan hautaa.² Ja katso, tapahtui suuri maanjäristys, sillä Herran enkeli astui alas taivaasta, tuli ja vieritti kiven pois ja istui sille.³ Hän oli näöltään niinkuin salama, ja hänen vaatteensa olivat valkeat kuin lumi.⁴ Ja häntä peljästyen vartijat vapisivat ja kävivät ikäänkuin kuolleiksi.⁵ Mutta enkeli puhutteli naisia ja sanoi heille: ”Älkää te peljätkö; sillä minä tiedän teidän etsivän Jeesusta, joka oli ristiinnaulittu.⁶ Ei hän ole täällä, sillä hän on noussut ylös, niinkuin hän sanoi. Tulkaa, katsokaa paikkaa, jossa hän on maannut.⁷ Ja menkää kiiruusti ja sanokaa hänen opetuslapsillensa, että hän on noussut kuolleista. Ja katso, hän menee teidän edellänne Galileaan; siellä te saatte hänet nähdä. Katso, minä olen sen teille sanonut.”⁸ Ja he

menivät kiiruusti haudalta peloissaan ja suuresti iloiten ja juoksivat viemään sanaa hänen opetuslapsillensa.⁹ Mutta katso, Jeesus tuli heitä vastaan ja sanoi: ”Terve teille!” Ja he menivät hänen tykönsä, syleilivät hänen jalkojaan ja kumartaen rukoilivat häntä.¹⁰ Silloin Jeesus sanoi heille: ”Älkää peljätkö; menkää ja viekää sana minun veljilleni, että he menisivät Galileaan: siellä he saavat minut nähdä”.¹¹ Mutta heidän mennessään, katso, muutamat vartijaväestä tulivat kaupunkiin ja ilmoittivat ylipapeille kaikki, mitä oli tapahtunut.¹² Ja nämä kokoontuivat vanhinten kanssa ja pitivät neuvoa ja antoivat sotamiehille runsaat rahat¹³ ja sanoivat: ”Sanokaa, että hänen opetuslapsensa tulivat yöllä ja veivät hänet varkain meidän nukkuessamme.¹⁴ Ja jos tämä tulee maaherran korviin, niin me lepytämme hänet ja toimitamme niin, että saatte olla huoletta.”¹⁵ Niin he ottivat rahat ja tekivät, niinkuin heitä oli neuvottu. Ja tätä puhetta on levitetty juutalaisten kesken, ja sitä kerrotaan vielä tänäkin päivänä.¹⁶ Ja ne yksitoista opetuslasta vaelsivat Galileaan sille vuorelle, jonne Jeesus oli käsenyt heidän mennä.¹⁷ Ja kun he näkivät hänet, niin he kumartaen rukoilivat häntä, mutta muutamat epäilivät.¹⁸ Ja Jeesus tuli heidän tykönsä ja puhui heille ja sanoi: ”Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä.¹⁹ Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni, kastamalla heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen²⁰ ja opettamalla heitä pitämään kaikki, mitä minä olen käsenyt teidän pitää. Ja katso, minä olen teidän kanssanne joka päivä maailman loppuun asti.”

Markuksen

1Jeesuksen Kristuksen, Jumalan Pojan, evankeliumin alku. 2Niinkuin on kirjoitettuna profeetta Esaiaan kirjassa: ”Katso, minä lähetän enkelini sinun edelläsi, ja hän on valmistava sinun tiesi”. 3”Huutavan ääni kuuluu erämaassa: ’Valmistakaa Herralle tie, tehkää polut hänelle tasaisiksi’”, 4niin Johannes Kastaja saarnasi erämaassa parannuksen kastetta syntien anteeksisaamiseksi. 5Ja koko Juudean maa ja kaikki jerusalemitaiset vaelsivat hänen tykönsä, ja hän kastoi heidät Jordanin virrassa, kun he tunnustivat syntinsä. 6Ja Johanneksella oli puku kamelinkarvoista ja vyötäisillään nahkavyö; ja hän söi heinäsiirkkoja ja metsähunajaa. 7Ja hän saarnasi sanoen: ”Minun jälkeeni tulee minua väkevämpi, jonka kengänpaulaa minä en ole kelvollinen maahan kumartuneena päästämään. 8Minä kastan teidät vedellä, mutta hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä.” 9Ja niinä päivinä Jeesus tuli Galilean Nasaretista, ja Johannes kastoi hänet Jordanissa. 10Ja heti, vedestä noustessaan, hän näki taivasten aukeavan ja Hengen niinkuin kyyhkysen laskeutuvan häneen. 11Ja taivaista tuli ääni: ”Sinä olet minun rakas Poikani; sinuun minä olen mielistynyt”. 12Kohta sen jälkeen Henki ajoi hänet erämaahan. 13Ja hän oli erämaassa neljäkymmentä päivää, ja saatana kiusasi häntä, ja hän oli petojen seassa; ja enkelit tekivät hänelle palvelusta. 14Mutta sittenkuin Johannes oli pantu vankeuteen, meni Jeesus Galileaan ja saarnasi Jumalan evankeliumia 15ja sanoi: ”Aika on täyttynyt, ja Jumalan valtakunta on tullut lähelle; tehkää parannus ja uskokaa evankeliumi”. 16Ja kulkiessaan Galilean järven rantaan hän näki Simonin ja Andreaan, Simonin veljen, heittävän verkkoa järveen; sillä he olivat kalastajia. 17Ja Jeesus sanoi heille: ”Seuratkaa minua, niin minä teen teistä ihmisten kalastajia”. 18Kohta he jättivät verkot ja seurasivat häntä. 19Ja käytyään siitä vähän eteenpäin hän näki Jaakobin, Sebedeuksen pojan, ja Johanneksen, hänen veljensä, heidätkin venheessä, laittamassa verkkojaan kuntoon. 20Ja kohta hän kutsui heidät; ja he jättivät isänsä, Sebedeuksen, palkkalaisineen venheeseen ja lähtivät seuraamaan häntä. 21Ja he saapuivat Kapernaumiin; ja hän meni kohta sapatina synagoogaan ja opetti. 22Ja he olivat hämmästyksissään hänen opetuksestansa, sillä hän opetti heitä niinkuin se, jolla valta on, eikä niinkuin kirjanoppineet. 23Ja heidän synagoogassaan oli juuri silloin mies, jossa oli saastai-

nen henki; ja se huusi 24sanoen: ”Mitä sinulla on meidän kanssamme tekemistä, Jeesus Nasaretilainen? Oletko tullut meitä tuhoamaan? Minä tunnen sinut, kuka olet, sinä Jumalan Pyhä.” 25Niin Jeesus nuhteli sitä sanoen: ”Vaike ne ja lähde hänestä”. 26Ja saastainen henki kouristi häntä ja lähti hänestä huutaen suurella äänellä. 27Ja he hämmästyivät kaikki, niin että kyselivät toisiltaan sanoen: ”Mitä tämä on? Uusi, voimallinen oppi! Hän käskää saastaisia henkiäkin, ja ne tottelevat häntä.” 28Ja hänen maineensa levisi kohta koko ympäristöön, kaikkialle Galileaan. 29Ja tultuaan ulos synagoogasta he menivät kohta Simonin ja Andreaan taloon Jaakobin ja Johanneksen kanssa. 30Ja Simonin anoppi makasi sairaana kuumeessa, ja kohta he puhuivat hänestä Jeesukselle. 31Ja hän meni hänen luoksensa ja nosti hänet ylös, tarttuen hänen käteensä; ja kuume lähti hänestä, ja hän palveli heitä. 32Mutta illan tultua, kun aurinko oli laskenut, tuotiin hänen tykönsä kaikki sairaat ja riivatut, 33ja koko kaupunki oli koolla oven edessä. 34Ja hän paransi monta, jotka sairastivat moninaisia tauteja, ja paljon riivajia hän ajoi ulos eikä sallinut riivajien puhua, koska ne tunsivat hänet. 35Ja varhain aamulla, kun vielä oli pimeä, hän nousi, lähti ulos ja meni autioon paikkaan; ja siellä hän rukoili. 36Mutta Simon ja ne, jotka olivat hänen kanssaan, riensivät hänen jälkeensä; 37ja löydettyään hänet he sanoivat hänelle: ”Kaikki etsivät sinua”. 38Ja hän sanoi heille: ”Menkäämme muualle, läheisiin kyliin, että minä sielläkin saarnaisin, sillä sitä varten minä olen tullut”. 39Ja hän meni ja saarnasi heidän synagoogissaan koko Galileassa ja ajoi ulos riivajat. 40Ja hänen tykönsä tuli pitäläinen mies, rukoili häntä, polvistui ja sanoi hänelle: ”Jos tahdot, niin sinä voit minut puhdistaa”. 41Niin Jeesuksen kävi häntä sääliksi, ja ojentaen kätensä hän kosketti häntä ja sanoi hänelle: ”Minä tahdon; puhdistu”. 42Ja kohta pitäli lähti hänestä, ja hän puhdistui. 43Ja varoittaen häntä ankarasti hän laski hänet heti menemään 44ja sanoi hänelle: ”Katso, ettet puhu tästä kenellekään mitään, vaan mene ja näytä itsesi papille ja uhraa puhdistumisestasi se, minkä Mooses on säätänyt, todistukseksi heille”. 45Mutta mentyään pois tämä rupesi laajalti julistamaan ja asiasta tietoa levittämään, niin ettei Jeesus enää saattanut julkiesti mennä kaupunkeihin, vaan oleskeli niiden ulkopuolella autoissa paikoissa; ja kaikkialta tultiin hänen tykönsä.

2Ja muutamien päivien perästä hän taas meni Kaper-naumiin; ja kun kuultiin hänen olevan kotona, 2kokoontui paljon väkeä, niin etteivät he enää mahtuneet oven edustallekaan. Ja hän puhui heille sanaa. 3Ja he tulivat tuoden hänen tykönsä halvattua, jota kantamassa oli neljä miestä. 4Ja kun he väentungokselta eivät päässeet häntä tuomaan hänen tykönsä, purkivat he katon siltä kohdalta, missä hän oli, ja kaivettuaan aukon laskivat alas vuoteen, jossa halvattu makasi. 5Kun Jeesus näki heidän uskonsa, sanoi hän halvattulle: ”Poikani, sinun syntisi annetaan anteeksi”. 6Mutta siellä istui muutamia kirjanoppineita, ja he ajattelivat sydämessään: 7”Kuinka tämä näin puhuu? Hän pilkkaa Jumalaa. Kuka voi antaa syntejä anteeksi paitsi Jumala yksin?” 8Ja heti Jeesus tunsu hengessänsä, että he mielessään niin ajattelivat, ja sanoi heille: ”Miksi ajattelette sellaista sydämässänne? 9Kumpi on helpompaa, sanoako halvattulle: ’Sinun syntisi annetaan anteeksi’, vai sanoa: ’Nouse, ota vuoteesi ja käy’? 10Mutta tietääksenne, että Ihmisen Pojalla on valta maan päällä antaa syntejä anteeksi, niin” - hän sanoi halvattulle - 11”minä sanon sinulle: nouse, ota vuoteesi ja mene kotiisi.” 12Silloin hän nousi, otti kohta vuoteensa ja meni ulos kaikkien nähden, niin että kaikki hämmästyivät ja ylistivät Jumalaa sanoen: ”Tämänkaltaista emme ole ikinä nähneet”. 13Ja taas hän lähti pois ja kulki järven rantaa. Ja kaikki kansa tuli hänen tykönsä, ja hän opetti heitä. 14Ja ohi kulkiessaan hän näki Leevin, Alfeuksen pojan, istumassa tulliasemalla ja sanoi hänelle: ”Seuraa minua”. Niin tämä nousi ja seurasi häntä. 15Ja kun hän aterioi hänen kodissaan, aterioi myös monta publikaania ja syntistä Jeesuksen ja hänen opetuslastensa kanssa; sillä heitä oli paljon häntä seuraamassa. 16Kun fariseusten kirjanoppineet näkivät, että hän söi syntisten ja publikaanien kanssa, sanoivat he hänen opetuslapsilleen: ”Publikaanien ja syntistenkö kanssa hän syö?” 17Sen kuullessaan Jeesus sanoi heille: ”Eivät terveet tarvitse parantajaa, vaan sairaat. En minä ole tullut kutsumaan vanhurskaita, vaan syntisiä.” 18Ja Johanneksen opetuslapset ja fariseukset pitivät paastoa. Niin tultiin ja sanottiin hänelle: ”Johanneksen opetuslapset ja fariseusten opetuslapset paastoavat; miksi sinun opetuslapsesi eivät paastoa?” 19Jeesus sanoi heille: ”Eiväthän häävieraat voi paastota silloin, kun ylkä on heidän kanssaan? Niin kauan kuin heillä on ylkä seurassaan, eivät he voi paastota. 20Mutta päivät tulevat, jolloin ylkä otetaan heiltä pois, ja silloin, sinä päivänä, he paastoavat. 21Ei kukaan ompele vanuttamatomasta kankaasta paikkaa vanhaan vaippaan; muutoin uusi täytetilkku repii palasen vanhasta vaipasta, ja reikä tulee pahemmaksi. 22Eikä kukaan laske nuorta viiniä vanhoihin nahkaleileihin; muutoin viini pakahuttaa leilit, ja viini menee hukkaan, ja leilit turmeltuvat; vaan nuori viini on laskettava uusiin leileihin.” 23Ja tapahtui, että hän sapattina kulki viljavainioiden halki, ja hänen opetuslapsensa rupesivat kulkiessaan katkomaan tähkähäpäitä. 24Niin fariseukset sanoivat hänelle: ”Katso, miksi he tekevät sa-

pattina sitä, mikä ei ole luvallista?” 25Hän sanoi heille: ”Ettekö ole koskaan lukeneet, mitä Daavid teki, kun hän ja hänen seuralaisensa olivat puutteessa ja heidän oli nälkä, 26kuinka hän meni Jumalan huoneeseen ylimmäisen papin Abjatarin aikana ja söi näkyleivät, joita ei ollut lupa syödä muiden kuin pappien, ja antoi myös niille, jotka hänen kanssansa olivat?” 27Ja hän sanoi heille: ”Sapatti on asetettu ihmistä varten eikä ihminen sapattia varten. 28Niin Ihmisen Poika siis on sapatinkin herra.”

3Ja hän meni taas synagoogaan, ja siellä oli mies, jonka käsi oli kuivettunut. 2Ja voidakseen nostaa syytteen häntä vastaan he pitivät häntä silmällä, parantaisiko hän miehen sapattina. 3Niin hän sanoi miehelle, jonka käsi oli kuivettunut: ”Nouse ja astu esille”. 4Ja hän sanoi heille: ”Kumpiko on luvallista sapattina: hyväkö tehdä vai pahaa, pelastaa henki vai tappaa se?” Mutta he olivat vaiti. 5Silloin hän katsahtaen ympärilleen loi vihassa silmänsä heihin, murheellisena heidän sydämensä paatumuksesta, ja sanoi sille miehelle: ”Ojenna kätesi”. Ja hän ojensi, ja hänen kätensä tuli jälleen terveeksi. 6Ja fariseukset lähtivät ulos ja pitivät kohta herodilaisten kanssa neuvoa häntä vastaan, surmataksensa hänet. 7Mutta Jeesus vetäytyi opetuslapsineen järven rannalle, ja häntä seurasi suuri joukko kansaa Galileasta. Ja Juudeasta 8ja Jerusalemissa ja Idumeasta ja Jordanin tuolta puolen ja Tyyron ja Siidonin ympäristöltä tuli paljon kansaa hänen tykönsä, kun he kuulivat, kuinka suuria tekoja hän teki. 9Ja hän sanoi opetuslapsillensa, että hänelle oli pidettävä venhe varalla väentungoksen tähden, etteivät he ahdistaisi häntä; 10sillä hän paransi monta, jonka tähden kaikki, joilla oli vaivoja, tunkeutuivat hänen päälleen koskettaaksensa häntä. 11Ja kun saastaiset hengen näkivät hänet, lankesivat he maahan hänen eteensä ja huusivat sanoen: ”Sinä olet Jumalan Poika”. 12Ja hän varoitti ankarasti heitä saattamasta häntä julki. 13Ja hän nousi vuorelle ja kutsui tykönsä ne, jotka hän itse tahtoi, ja he menivät hänen tykönsä. 14Niin hän asetti kaksitoista olemaan kanssansa ja lähettääksensä heidät saarnaamaan, 15ja heillä oli oleva valta ajaa ulos riivaajia. 16Ja nämä kaksitoista hän asetti: Pietarin - tämän nimen hän antoi Simonille - 17ja Jaakobin, Sebedeuksen pojan, ja Johanneksen, Jaakobin veljen, joille hän antoi nimen Boanerges, se on: ukkosenjylinän pojat, 18ja Andreaan ja Filippuksen ja Bartolomeuksen ja Matteuksen ja Tuomaan ja Jaakobin, Alfeuksen pojan, ja Taddeuksen ja Simon Kananeuksen 19ja Juudas Iskariotin, saman, joka hänet kavalsi. 20Ja hän tuli kotiin. Ja taas kokoontui kansaa, niin etteivät he päässeet syömäänkään. 21Kun hänen omaisensa sen kuulivat, menivät he ottamaan häntä huostaansa; sillä he sanoivat: ”Hän on poissa suunniltaan”. 22Ja kirjanoppineet, jotka olivat tulleet Jerusalemissa, sanoivat: ”Hänessä on Beelsebul”, ja: ”Riivaajien päämiehen voimalla hän ajaa ulos riivaajia”. 23Niin hän kutsui heidät luoksensa ja sanoi heille vertauksilla: ”Kuinka saatana voi ajaa ulos saata-

nan? ²⁴Ja jos jokin valtakunta riitautuu itsensä kanssa, ei se valtakunta voi pysyä pystyssä. ²⁵Ja jos jokin talo riitautuu itsensä kanssa, ei se talo voi pysyä pystyssä. ²⁶Ja jos saatana nousee itseensä vastaan ja riitautuu itsensä kanssa, ei hän voi pysyä, vaan hänen loppunsa on tullut. ²⁷Eihän kukaan voi tunkeutua väkevän taloon ja ryöstää hänen tavaraansa, ellei hän ensin sido sitä väkevää; vasta sitten hän ryöstää tyhjäksi hänen talonsa. ²⁸Totisesti minä sanon teille: kaikki synnit annetaan ihmisten lapsille anteeksi, pilkkaamisetkin, kuinka paljon pilkannevatkin; ²⁹mutta joka pilkkaa Pyhää Henkeä, se ei saa ikinä anteeksi, vaan on vikapää iankaikkiseen syntiin.” ³⁰Sillä he sanoivat: ”Hänessä on saastainen henki”. ³¹Ja hänen äitinsä ja veljensä tulivat, seisautuivat ulkopuolelle ja lähettivät hänen luoksensa kutsumaan häntä. ³²Ja kansanjoukko istui hänen ympärillään, ja he sanoivat hänelle: ”Katso, sinun äitisi ja veljesi tuolla ulkona kysyvät sinua”. ³³Hän vastasi heille ja sanoi: ”Kuka on minun äitini, ja ketkä ovat minun veljeni?” ³⁴Ja katsellen ympärilleen niihin, jotka istuivat hänen ympärillään, hän sanoi: ”Katso, minun äitini ja veljeni! ³⁵Sillä joka tekee Jumalan tahdon, se on minun veljeni ja sisareni ja äitini.”

4Ja hän rupesi taas opettamaan järven rannalla. Ja hänen luoksensa kokoontui hyvin paljon kansaa, jonka tähden hän astui venheeseen ja istui siinä järvellä, ja kaikki kansa oli maalla järven rannalla. ²Ja hän opetti heitä paljon vertauksilla ja sanoi heille opettaessaan: ³”Kuulkaa! Katso, kylväjä lähti kylvämään. ⁴Ja hänen kylväessään osa putosi tien oheen, ja linnut tulivat ja söivät sen. ⁵Ja osa putosi kallioperälle, jossa sillä ei ollut paljon maata, ja se nousi kohta oraalle, kun sillä ei ollut syvää maata. ⁶Mutta auringon noustua se paahtui, ja kun sillä ei ollut juurta, niin se kuivettui. ⁷Ja osa putosi orjantappuroihin; ja orjantappurat nousivat ja tukahuttivat sen, eikä se tehnyt hedelmää. ⁸Ja osa putosi hyvään maahan; ja se nousi oraalle, kasvoi ja antoi sadon ja kantoi kolmeenkymmeneen ja kuuteenkymmeneen ja sataan jyvään asti.” ⁹Ja hän sanoi: ”Jolla on korvat kuulla, se kuulכון”. ¹⁰Ja kun hän oli jäänyt yksin, niin ne, jotka olivat hänen ympärillään, ynnä ne kaksitoista kysyivät häneltä näitä vertauksia. ¹¹Niin hän sanoi heille: ”Teille on annettu Jumalan valtakunnan salaisuus, mutta noille ulkopuolella oleville kaikki tulee vertauksissa, ¹²että he näkemällä näkisivät, eivätkä huomaisi, ja kuulemalla kuulisivat, eivätkä ymmärtäisi, niin etteivät kääntyisi ja saisi anteeksi”. ¹³Ja hän sanoi heille: ”Ette käsitä tätä vertausta; kuinka sitten voitte ymmärtää kaikki muut vertaukset? ¹⁴Kylväjä kylvää sanan. ¹⁵Mitkä tien oheen putosivat, ovat ne, joihin sana kylvetään, mutta kun he sen kuulevat, niin saatana heti tulee ja ottaa pois heihin kylvetyn sanan. ¹⁶Ja mitkä kallioperälle kylvettiin, ovat niinkään ne, jotka, kun kuulevat sanan, heti ottavat sen ilolla vastaan, ¹⁷mutta heillä ei ole juurta itsessään, vaan he kestävät ainoastaan jonkun aikaa; kun sitten tulee ah-

distus tai vaino sanan tähden, niin he kohta lankeavat pois. ¹⁸Ja toisia ovat orjantappuroihin kylvetyt; nämä ovat ne, jotka kuulevat sanan, ¹⁹mutta maailman huolet ja rikkaiden viettelys ja muut himot pääsevät valtaan ja tukahuttavat sanan, ja se jää hedelmättömäksi. ²⁰Ja mitkä hyvään maahan kylvettiin, ovat ne, jotka kuulevat sanan ja ottavat sen vastaan ja kantavat hedelmän, mikä kolmikymmen-, mikä kuusikymmen-, mikä satakertaisen.” ²¹Ja hän sanoi heille: ”Eihän lamppua oteta esiin, pantavaksi vakan alle tai vuoteen alle? Eiköhän lampunjalkaan pantavaksi? ²²Sillä ei mikään ole salattuna muuta varten, kuin että se tulisi ilmi, eikä kätkettynä muuta varten, kuin tullakseen julki. ²³Jos jollakin on korvat kuulla, hän kuulכון.” ²⁴Ja hän sanoi heille: ”Ottakaa vaari siitä, mitä kuulette; millä mitalla te mittaatte, sillä teille mitataan, vieläpä teille lisätäänkin. ²⁵Sillä sille jolla on, sille annetaan; mutta siltä, jolla ei ole, otetaan pois sekin, mikä hänellä on.” ²⁶Ja hän sanoi: ”Niin on Jumalan valtakunta, kuin jos mies kylvää siemenen maahan; ²⁷ja hän nukkuu, ja hän nousee, öin ja päivin; ja siemen orastaa ja kasvaa, hän ei itse tiedä, miten. ²⁸Sillä itsestään maa tuottaa viljan: ensin korren, sitten tähkän, sitten täyden jyvän tähkään. ²⁹Mutta kun hedelmä on kypsä, lähettää hän kohta sinne sirpin, sillä elon-aika on käsissä.” ³⁰Ja hän sanoi: ”Mihin vertaamme Jumalan valtakunnan, eli mitä vertausta siitä käytämme? ³¹Se on niinkuin sinapinsiemen, joka, kun se kylvetään maahan, on pienin kaikista siemenistä maan päällä; ³²mutta kun se on kylvetty, niin se nousee ja tulee suurimmaksi kaikista vihannekasveista ja tekee suuria oksia, niin että taivaan linnut voivat tehdä pesänsä sen varjoon.” ³³Monilla tämänkaltaisilla vertauksilla hän puhui heille sanaa, sen mukaan kuin he kykenivät kuulemaan; ³⁴ja ilman vertausta hän ei puhunut heille. Mutta opetuslapsillensa hän selitti kaikki, kun he olivat yksikseen. ³⁵Ja sinä päivänä hän illan tultua sanoi heille: ”Lähtekäämme yli toiselle rannalle”. ³⁶Niin he laskivat kansan luotaan ja ottivat hänet mukaansa, niinkuin hän venheessä oli; ja muitakin venheitä oli hänen seurassaan. ³⁷Ja nousi kova myrskytuuli, ja aallot syöksyivät venheeseen, niin että venhe jo täyttyi. ³⁸Ja itse hän oli peräkeulassa ja nukkui nojaten päänaluseen. Ja he herättivät hänet ja sanoivat hänelle: ”Opettaja, etkö välitä siitä, että me hukumme?” ³⁹Ja herättyään hän nuhteli tuulta ja sanoi järvelle: ”Vaikene, ole hiljaa”. Niin tuuli asettui, ja tuli aivan tyven. ⁴⁰Ja hän sanoi heille: ”Miksi olette niin pelkureita? Kuinka teillä ei ole uskoa?” ⁴¹Ja suuri pelko valtasi heidät, ja he sanoivat toisilleen: ”Kuka onkaan tämä, kun sekä tuuli että meri häntä tottelevat?”

5Ja he tulivat toiselle puolelle järveä gerasalaisten alueelle. ²Ja kohta kun hän lähti venheestä, tuli häntä vastaan haudoista mies, joka oli saastaisen hengen vallassa. ³Hän asusti haudoissa, eikä kukaan enää voinut häntä kahleillaakaan sitoa; ⁴sillä hän oli monta kertaa ollut sidottuna jalkanuoriin ja kahleisiin, mutta oli särkenyt kahleet ja katko-

nut jalkanuorat, eikä kukaan kyennyt häntä hillitsemään.⁵ Ja hän oleskeli aina, yötä ja päivää, haudoissa ja vuorilla, huutaen ja runnellen itseään kivillä.⁶ Kun hän kaukaa näki Jeesuksen, juoksi hän ja kumartui maahan hänen eteensä⁷ ja huutaen suurella äänellä sanoi: ”Mitä sinulla on minun kanssani tekemistä, Jeesus, Jumalan, Korkeimman, Poika? Minä vannotan sinua Jumalan kautta, älä vaivaa minua.”⁸ Sillä hän oli sanomaisillaan sille: ”Lähde ulos miehestä, sinä saastainen henki”.⁹ Ja Jeesus kysyi siltä: ”Mikä on nimesi?” Niin se sanoi hänelle: ”Legio on minun nimeni, sillä meitä on monta”.¹⁰ Ja se pyysi pyytämällä häntä, ettei hän lähettäisi niitä pois siitä seudusta.¹¹ Niin siellä oli lähellä vuorta suuri sikalauma laitumella.¹² Ja ne pysyivät häntä sanoen: ”Lähetä meidät sikoihin, että menisimme niihin”.¹³ Ja hän antoi niille luvan. Niin saastaiset henget lähtivät miehestä ja menivät sikoihin. Silloin lauma, noin kaksituhatta sikaa, syöksi jyrkännettä alas järveen; ja ne hukkuivat järveen.¹⁴ Ja niiden paimentajat pakenivat ja kertoivat siitä kaupungissa ja maataloissa. Ja kansa lähti katsomaan, mitä oli tapahtunut.¹⁵ Ja he tulivat Jeesuksen luo ja näkivät riivatun, jossa legio oli ollut, istuvan puettuna ja täydessä ymmärryksessään; ja he peljästyivät.¹⁶ Näille kertoivat näkijät, mitä oli tapahtunut riivatulle ja kuinka sikojen oli käynyt.¹⁷ Ja he alkoivat pyytää häntä poistumaan heidän alueeltaan.¹⁸ Ja hänen astuessaan venheeseen se riivattuna ollut pyysi häneltä saada olla hänen kanssaan.¹⁹ Mutta hän ei sitä sallinut, vaan sanoi hänelle: ”Mene kotiisi omaistesi luo ja kerro heille, kuinka suuria tekoja Herra on sinulle tehnyt ja kuinka hän on sinua armahtanut”.²⁰ Niin hän lähti ja rupesi Dekapolin alueella julistamaan, kuinka suuria tekoja Jeesus oli hänelle tehnyt; ja kaikki ihmettelivät.²¹ Kun Jeesus oli venheellä kulkenut takaisin toiselle puolelle, kokoontui paljon kansaa hänen luoksensa, ja hän oli järven rannalla.²² Niin tuli muuan synagoogan esimies, nimeltä Jairus, ja lankesi hänet nähdessään hänen jalkojensa juureen,²³ pyysi häntä hartaasti ja sanoi: ”Pieni tyttäreni on kuolemaisillaan; tule ja pane kätesi hänen päällensä, että hän tulisi terveeksi ja jäisi eloon”.²⁴ Niin hän lähti hänen kanssansa. Ja häntä seurasi suuri kansan paljous, ja he tunkeutuivat hänen ympärilleen.²⁵ Ja siellä oli nainen, joka oli sairastanut verenjuoksua kaksitoista vuotta²⁶ ja paljon kärsinyt monen lääkärin käsissä ja kuluttanut kaiken omaisuutensa saamatta mitään apua, pikemminkin käyden huonommaksi.²⁷ Tämä oli kuullut Jeesuksesta ja tuli kansanjoukossa takaapäin ja koski hänen vaippaansa;²⁸ sillä hän sanoi: ”Kunhan vain saan koskettaa edes hänen vaatteitaan, niin tulen terveeksi”.²⁹ Ja heti hänen verensä lähde kuivui, ja hän tunsu ruumiissansa, että oli parantunut vaivastaan.³⁰ Ja heti kun Jeesus itsessään tunsu, että voimaa oli hänestä lähtenyt, kääntyi hän väkijoukossa ja sanoi: ”Kuka koski minun vaatteisiini?”³¹ Niin hänen opetuslapsensa sanoivat hänelle: ”Sinä näet kansanjoukon tungeskelevan ympärilläsi ja sanot: 'Kuka minuun koski?'”³² Mutta hän katse-

li ympärilleen nähdäksensä, kuka sen oli tehnyt.³³ Niin nainen pelkäsi ja vapisi, koska hän tiesi, mitä hänelle oli tapahtunut, ja tuli ja lankesi maahan hänen eteensä ja sanoi hänelle koko totuuden.³⁴ Mutta Jeesus sanoi hänelle: ”Tyttäreni, sinun uskosi on tehnyt sinut terveeksi. Mene rauhaan ja ole terve vaivastasi.”³⁵ Hänen vielä puhuessaan tultiin synagoogan esimiehen kotoa sanomaan: ”Tyttäresi kuoli; miksi enää opettajaa vaivaat?”³⁶ Mutta Jeesus ei ottanut kuullakseen, mitä puhuttiin, vaan sanoi synagoogan esimiehelle: ”Älä pelkää, usko ainoastaan”.³⁷ Ja hän ei sallinut kenenkään muun seurata mukansa kuin Pietarin ja Jaakobin ja Johanneksen, Jaakobin veljen.³⁸ Ja he tulivat synagoogan esimiehen taloon; ja hän näki hälisevän joukon ja ääneensä itkeviä ja vaikeroivia.³⁹ Ja käydessään sisään hän sanoi heille: ”Mitä te hälisette ja itkette? Lapsi ei ole kuollut, vaan nukkuu.”⁴⁰ Niin he nauroivat häntä. Mutta hän ajoi kaikki ulos ja otti mukaansa lapsen isän ja äidin sekä ne, jotka olivat hänen kanssaan, ja meni sisälle sinne, missä lapsi makasi.⁴¹ Ja hän tarttui lapsen käteen ja sanoi hänelle: ”Talita kuum!” Se on käännettynä: Tyttö, minä sanon sinulle, nouse.⁴² Ja heti tyttö nousi ja käveli. Sillä hän oli kaksitoistavuotias. Ja he joutuivat suuren hämmästyksen valtaan.⁴³ Ja hän kielsi ankarasti heitä antamasta kenellekään tietoa tästä ja käski antaa tytölle syötävää.

6 Ja hän lähti sieltä ja meni kotikaupunkiinsa, ja hänen opetuslapsensa seurasivat häntä.² Ja kun tuli sapatti, rupesi hän opettamaan synagoogassa; ja häntä kuullessaan monet hämmästyivät ja sanoivat: ”Mistä tällä on kaikki tämä, ja mikä on se viisaus, joka on hänelle annettu? Ja mitä senkaltaiset voimalliset teot, jotka tapahtuvat hänen kätensä kautta?³ Eikö tämä ole se rakentaja, Marian poika ja Jaakobin ja Jooseen ja Juudaan ja Simonin veli? Ja eivätkö hänen sisarensa ole täällä meidän parissamme?” Ja he loukkaantuivat häneen.⁴ Niin Jeesus sanoi heille: ”Ei ole profeetta halveksittu muualla kuin kotikaupungissaan ja sukulaistensa kesken ja kodissaan”.⁵ Ja hän ei voinut siellä tehdä mitään voimallista tekoa, paitsi että paransi joitakuita sairaita panemalla kätensä heidän päälleen.⁶ Ja hän ihmetteli heidän epäuskoansa. Ja hän vaelsi ympäristössä, kulkien kylästä kylään, ja opetti.⁷ Ja hän kutsui tykönsä ne kaksitoista ja alkoi lähettää heitä kaksittain ja antoi heille vallan saastaisia henkiä vastaan.⁸ Ja hän sääti heille, etteivät saaneet ottaa matkalle muuta kuin ainoastaan sauvan; ei leipää, ei laukkua, ei rahaa vyöhönsä.⁹ He saivat kuitenkin sitoa paula-anturat jalkaansa; ”mutta älkää pukeko kahta ihokasta ylennen”.¹⁰ Ja hän sanoi heille: ”Missä tulette taloon, jääkää siihen, kunnes lähдете pois siltä paikkakunnalta.¹¹ Ja missä paikassa teitä ei oteta vastaan eikä teitä kuulla, sieltä menkää pois ja pudistakaa tomu jalkojenne alta, todistukseksi heille.”¹² Niin he lähtivät ja saarnasivat, että oli tehtävä parannus.¹³ Ja he ajoivat ulos monta riivaaajaa ja voitellivat monta sairasta öljyllä ja paransivat heidät.¹⁴ Ja kuningas Herodes sai kuulla hänestä,

sillä hänen nimensä oli tullut tunnetuksi, ja ihmiset sanoivat: ”Johannes Kastaja on noussut kuolleista, ja sentähden nämä voimat hänessä vaikuttavat”.¹⁵ Mutta toiset sanoivat: ”Se on Elias”; toiset taas sanoivat: ”Se on profeetta, niinkuin joku muukin profeetoista”.¹⁶ Mutta kun Herodes sen kuuli, sanoi hän: ”Johannes, jonka minä mestautin, on noussut kuolleista”.¹⁷ Sillä hän, Herodes, oli lähettänyt otamaan kiinni Johanneksen, sitonut ja pannut hänet vankeuteen veljensä Filippuksen vaimon, Herodiaan, tähden. Sillä Herodes oli nainut hänet,¹⁸ ja Johannes oli sanonut Herodekselle: ”Sinun ei ole lupa pitää veljesi vaimoa”.¹⁹ Ja Herodias piti vihaa häntä vastaan ja tahtoi tappaa hänet, mutta ei voinut.²⁰ Sillä Herodes pelkäsi Johannesta, koska tiesi hänet vanhurskaaksi ja pyhäksi mieheksi, ja suojeleli häntä. Ja kun hän kuunteli häntä, tuli hän epäroivälle mielelle monesta asiasta; ja hän kuunteli häntä mielellään.²¹ Niin tuli sopiva päivä, kun Herodes syntymäpäivänään piti pitoja ylimyksilleen ja sotapäälliköille ja Galilean ensimmäisille miehille.²² Ja Herodiaan tytär tuli sisälle ja tanssi, ja se miellytti Herodesta ja hänen pöytävieraitaan. Niin kuningas sanoi työlle: ”Ano minulta, mitä ikinä tahdot, niin minä annan sinulle”.²³ Ja hän vannoi työlle: ”Mitä ikinä minulta anot, sen minä annan sinulle, vaikka puolet valtakuntaani”.²⁴ Niin hän meni ulos ja sanoi äidilleen: ”Mitä minä anon?” Tämä sanoi: ”Johannes Kastajan pää”.²⁵ Ja hän meni kohta kiiruusti sisälle kuninkaan luo, pyysi ja sanoi: ”Minä tahdon, että nyt heti annat minulle lautasella Johannes Kastajan pään”.²⁶ Silloin kuningas tuli hyvin murheelliseksi, mutta valansa ja pöytävierasten tähden hän ei tahtonut hyljätä hänen pyyntöään.²⁷ Ja kohta kuningas lähetti henkivartijan ja käski tuoda Johanneksen pään.²⁸ Niin vartija meni ja löi häneltä pään poikki vankeudessa ja toi hänen päänsä lautasella ja antoi sen työlle, ja tyttö antoi sen äidillensä.²⁹ Kun hänen opetuslapsensa sen kuulivat, tulivat he ja ottivat hänen ruumiinsa ja panivat sen hautaan.³⁰ Ja apostolit kokoontuivat Jeesuksen tykö ja kertoivat hänelle kaikki, mitä olivat tehneet ja mitä olivat opettaneet.³¹ Niin hän sanoi heille: ”Tulkaa te yksinäisyyteen, autioon paikkaan, ja levähtäkää vähän”. Sillä tulijoita ja menijöitä oli paljon, ja heillä ei ollut aikaa syödäkään.³² Ja he lähtivät venheellä autioon paikkaan, yksinäisyyteen.³³ Ja he näkivät heidän lähtevän, ja monet saivat siitä tiedon ja riensivät sinne jalkaisin kaikista kaupungeista ja saapuivat ennen heitä.³⁴ Ja astuessaan maihin hän näki paljon kansaa, ja hänen kävi heitä sääliksi, koska he olivat niinkuin lampaat, joilla ei ole paimenta, ja hän rupesi opettamaan heille moninaisia.³⁵ Ja kun päivä jo oli pitkälle kulunut, menivät hänen opetuslapsensa hänen tykönsä ja sanoivat: ”Tämä paikka on autio, ja aika on jo myöhäinen;³⁶ laske heidät luotasi, että he menisivät ympärillä oleviin maataloihin ja kyliin ostamaan itsellensä syötävää”.³⁷ Mutta hän vastasi heille ja sanoi: ”Antakaa te heille syödä”. Niin he sanoivat hänelle: ”Lähdemmekö ostamaan leipää kahdellasadalla denarilla antaaksemme heille

syödä?”³⁸ Mutta hän sanoi heille: ”Montako leipää teillä on? Menkää katsomaan.” Otettuaan siitä selvän he sanoivat: ”Viisi, ja kaksi kalaa”.³⁹ Niin hän määräsi heille, että kaikkien oli asetettava ruokakunnittain vihantaan ruohikkoon.⁴⁰ Ja he laskeutuivat ryhmä ryhmän viereen, toisiin sata, toisiin viisikymmentä.⁴¹ Ja hän otti ne viisi leipää ja kaksi kalaa, katsoi ylös taivaaseen ja siunasi ja mursi leivät ja antoi ne opetuslapsilleen kansan eteen pantaviksi; myöskin ne kaksi kalaa hän jakoi kaikille.⁴² Ja kaikki söivät ja tulivat ravituiksi.⁴³ Sitten he keräsivät palaset, kaksitoista täyttä vakallista, ja tähteet kaloista.⁴⁴ Ja niitä, jotka olivat syöneet näitä leipiä, oli viisituhatta miestä.⁴⁵ Ja kohta hän vaati opetuslapsiansa astumaan venheeseen ja kulkemaan edeltä toiselle rannalle, Beetsaidaan, sillä aikaa kuin hän laskei kansan luotansa.⁴⁶ Ja sanottuaan heille jäähyväiset hän meni pois vuorelle rukoilemaan.⁴⁷ Ja kun ilta tuli, oli venhe keskellä järveä, ja hän oli yksinään maalla.⁴⁸ Ja kun hän näki heidän soutaessaan olevan hädässä, sillä tuuli oli heille vastainen, tuli hän neljännen yövartion vaiheilla heidän luoksensa kävelen järven päällä ja aikoi kulkea heidän ohitsensa.⁴⁹ Mutta nähdessään hänen kävelevän järven päällä he luulivat häntä aaveeksi ja rupesivat huutamaan;⁵⁰ sillä kaikki näkivät hänet ja peljästyivät. Mutta heti hän puhutteli heitä ja sanoi heille: ”Olkaa turvallisella mielellä, minä se olen; älkää peljätkö”.⁵¹ Ja hän astui venheeseen heidän tykönsä, ja tuuli asettui. Niin he hämmästyivät ylen suuresti sydämessään.⁵² Sillä he eivät olleet noista leivistäkään päässeet ymmärrykseen, vaan heidän sydämensä oli paatunut.⁵³ Ja kuljettuaan yli toiselle rannalle he tulivat Gennesaretiin ja laskivat maihin.⁵⁴ Ja heidän noustessaan venheestä kansa heti tunsivat hänet;⁵⁵ ja he riensivät kiertämään koko sitä paikkakuntaa ja rupesivat vuoteilla kantamaan sairaita sinne, missä kuului hänen olevan.⁵⁶ Ja missä vain hän meni kyliin tai kaupunkiin tai maataloihin, asetettiin sairaita aukeille paikoille ja pyydettiin häneltä, että he saisivat koskea edes hänen vaippansa tupsuun. Ja kaikki, jotka koskivat häneen, tulivat terveiksi.

7 Ja fariseukset ja muutamat kirjanoppineet, jotka olivat tulleet Jerusalemissa, kokoontuivat hänen luoksensa.² Ja he näkivät, että muutamat hänen opetuslapsistaan söivät leipää epäpuhtailla, se on pesemättömillä, käsillä.³ Sillä eivät fariseukset eivätkä ketkään juutalaiset syö, ennenkuin ovat tarkoin pesseet kätensä, noudattaen vanhinten perinnäissääntöä,⁴ ja torilta tultuaan he eivät syö, ennenkuin ovat itseään vedellä vihmoneet; ja paljon muuta on, mitä he ovat ottaneet noudattaakseen, niinkuin maljain ja kiviastiain ja vaskiastiain pesemisiä.⁵ Niin fariseukset ja kirjanoppineet kysyivät häneltä: ”Miksi sinun opetuslapsesi eivät vaella vanhinten perinnäissäännön mukaan, vaan syövät leipää epäpuhtailla käsillä?”⁶ Mutta hän sanoi heille: ”Oikein Esaias on ennustanut teistä, ulkokullatuista, niinkuin kirjoitettu on: ”Tämä kansa kunnioittaa minua

huulillaan, mutta heidän sydämensä on minusta kaukana; ⁷mutta turhaan he palvelevat minua opettaen oppeja, jotka ovat ihmiskäskyjä. ⁸Te hylkääte Jumalan käskyn ja noudatatte ihmisten perinnäissääntöä.” ⁹Ja hän sanoi heille: ”Hyvin te kumoatte Jumalan käskyn noudattaaksenne omaa perinnäissääntöänne. ¹⁰Sillä Mooses on sanonut: ’Kunnioita isääsi ja äitiäsi’, ja: ’Joka kiroaa isäänsä tai äitiänsä, sen pitää kuolemalla kuoleman’.” ¹¹Mutta te sanotte, että jos ihminen sanoo isälleen tai äidilleen: ’Se, minkä sinä olisit saava minulta hyväksesi, on korban’ - se on uhrilahja -- ¹²ja niin te ette enää salli hänen antaa mitään avustusta isälleen tai äidilleen. ¹³Te teette Jumalan sanan tyhjäksi perinnäissäännöllänne, jonka olette säätäneet. Ja paljon muuta samankaltaista te teette.” ¹⁴Ja hän kutsui taas kansan tykönsä ja sanoi heille: ”Kuulkaa minua kaikki ja ymmärtäkää: ¹⁵ei mikään, mikä ihmisen ulkopuolelta menee hänen sisäänsä, voi häntä saastuttaa, vaan mikä ihmisestä lähtee ulos, se saastuttaa ihmisen. ¹⁶Jos jollakin on korvat kuulla, hän kuulkoon.” ¹⁷Ja kun hän kansasta erottuaan oli mennyt erääseen taloon, kysyivät hänen opetuslapsensa häneltä sitä vertausta. ¹⁸Ja hän sanoi heille: ”Niinkö ymmärtämättömiä tekin olette? Ettekö käsittä, ettei mikään, mikä ulkoapäin menee ihmiseen, voi häntä saastuttaa? ¹⁹Sillä se ei mene hänen sydämeensä, vaan vatsaan, ja ulostuu.” Näin hän sanoi kaikki ruuat puhtaiksi. ²⁰Ja hän sanoi: ”Mikä ihmisestä lähtee ulos, se saastuttaa ihmisen. ²¹Sillä sisästä, ihmisten sydäimestä, lähtevät pahat ajatukset, haureudet, varkaudet, murhat, ²²aviorikokset, ahneus, häijyys, petollisuus, irstaus, pahansuonti, jumalanpilkka, ylpeys, mielettömyys. ²³Kaikki tämä paha lähtee sisästä ulos ja saastuttaa ihmisen.” ²⁴Ja hän nousi ja lähti sieltä Tyyron ja Siidonin alueelle. Ja hän meni erääseen taloon eikä tahtonut, että kukaan saisi sitä tietää; mutta hän ei saanut olla salassa, ²⁵vaan heti kun eräs vaimo, jonka pienuudessa tyttäressä oli saastainen henki, kuuli hänestä, tuli hän ja lankesi hänen jalkojensa juureen. ²⁶Ja se vaimo oli kreikatar, syntyään syyrofoinikialainen; ja hän pyysi häntä ajamaan ulos riivaajan hänen tyttärestään. ²⁷Niin Jeesus sanoi hänelle: ”Anna ensin lasten tulla ravituiksi; sillä ei ole soveliasta ottaa lasten leipää ja heittää penikoille”. ²⁸Mutta hän vastasi ja sanoi hänelle: ”Niin, Herra; mutta syöväthän penikatkin pöydän alla lasten muruja”. ²⁹Ja hän sanoi vaimolle: ”Tämän sanan tähden, mene; riivaaja on lähtenyt sinun tyttärestäsi”. ³⁰Ja vaimo meni kotiinsa ja havaitsi lapsen makaavan vuoteella ja riivaajan lähteneen hänestä. ³¹Ja hän lähti jälleen Tyyron alueelta ja kulki Siidonin kautta tuli Galilean järven ääreen Dekapolin alueen keskitse. ³²Ja hänen tykönsä tuotiin kuuro, joka oli melkein mykkä, ja he pyysivät häntä panemaan kätensä hänen päälleen. ³³Niin hän otti hänet erilleen kansasta, pisti sormensa hänen korviinsa, sylki ja koski hänen kieleensä ³⁴ja katsahti ylös taivaaseen, huokasi ja sanoi hänelle: ”Eufata”, se on: aukene. ³⁵Niin hänen korvansa aukenivat, ja hänen kielensä side irtautui, ja hän puhui selkeästi. ³⁶Ja

Jeesus kielsi heitä sitä kenellekään sanomasta; mutta mitä enemmän hän heitä kielsi, sitä enemmän he julistivat. ³⁷Ja ihmiset hämmästyivät ylenmäärin ja sanoivat: ”Hyvin hän on kaikki tehnyt: kuurot hän saa kuulemaan ja mykkät puhumaan”.

8Niinä päivinä, kun paljon kansaa taas oli koolla eikä heillä ollut mitään syötävää, kutsui hän opetuslapsensa tykönsä ja sanoi heille: ²”Minun käy sääliksi kansaa, sillä he ovat jo kolme päivää olleet minun tyköni, eikä heillä ole mitään syötävää. ³Ja jos minä lasken heidät menemään syömättä kotiinsa, niin he nääntyvät matkalla; sillä muutamata heistä ovat tulleet kaukaa.” ⁴Niin hänen opetuslapsensa vastasivat hänelle: ”Mistä täällä erämaassa kukaan voi saada leipää näiden ravitsemiseksi?” ⁵Hän kysyi heiltä: ”Montako leipää teillä on?” He sanoivat: ”Seitsemän”. ⁶Silloin hän käski kansan asettua maahan. Ja hän otti ne seitsemän leipää, kiitti, mursi ja antoi opetuslapsillensa, että he panisivat ne kansan eteen. Ja he panivat. ⁷Heillä oli myös joitakuuta kalasia; ja siunattuaan ne hän käski panna nekin kansan eteen. ⁸Niin he söivät ja tulivat ravituiksi. Sitten he keräsivät jääneet palaset, seitsemän vasullista. ⁹Ja heitä oli noin neljätuhatta. Ja hän laski heidät luotansa. ¹⁰Ja kohta hän astui opetuslapsineen venheeseen ja meni Dalmanutan seuduille. ¹¹Ja fariseukset lähtivät sinne ja rupesivat väittelemään hänen kanssaan ja vaativat häntä merkkiä taivaasta, kiusaten häntä. ¹²Niin hän huokasi hengessään ja sanoi: ”Miksi tämä sukupolvi vaatii merkkiä? Totisesti minä sanon teille: tälle sukupolvelle ei anneta merkkiä.” ¹³Ja hän jätti heidät ja astui taas venheeseen ja lähti pois toiselle rannalle. ¹⁴Ja he olivat unhottaneet ottaa mukaansa leipää, eikä heillä ollut muassaan venheessä enempää kuin yksi leipä. ¹⁵Ja hän käski heitä sanoen: ”Varokaa ja kavaltaakaa fariseusten hapatusta ja Herodeksen hapatusta”. ¹⁶Niin he puhuivat keskenään siitä, ettei heillä ollut leipää. ¹⁷Kun Jeesus huomasi sen, sanoi hän heille: ”Mitä puhutte siitä, ettei teillä ole leipää? Ettekö vielä käsittä ettekä ymmärrä? Onko teidän sydämenne paatunut? ¹⁸Silmät teillä on, ettekö näe? Ja korvat teillä on, ettekö kuule? Ja ettekö muista: ¹⁹kun minä mursin ne viisi leipää viidelletuhannelle, kuinka monta vakan täyttä palasia te keräsitte?” He sanoivat hänelle: ”Kaksitoista”. ²⁰”Ja kun minä mursin ne seitsemän leipää neljälletuhannelle, kuinka monta vasun täyttä palasia te keräsitte?” He sanoivat: ”Seitsemän”. ²¹Niin hän sanoi heille: ”Ettekö vielääkään ymmärrä?” ²²Ja he tulivat Beetsaidaan. Ja hänen tykönsä tuotiin sokea, ja he pyysivät, että hän koskisi häneen. ²³Niin hän tarttui sokean käteen, talutti hänet kylän ulkopuolelle, sylki hänen silmiinsä ja pani kätensä hänen päälleen ja kysyi häneltä: ”Näetkö mitään?” ²⁴Tämä katsahti ylös ja sanoi: ”Näen ihmiset, sillä minä erotan käveleviä, ne ovat puiden näköisiä”. ²⁵Sitten hän taas pani kätensä hänen silmilleen; ja nyt mies näki tarkkaan ja oli parantunut ja näki kaikki aivan selvästi. ²⁶Ja hän lähetti hänet hänen

kotiinsa sanoen: ”Älä edes poikkea kylään”.²⁷ Ja Jeesus lähetti opetuslapsinensa Filippuksen Kesarean kyliin. Ja tiellä hän kysyi opetuslapsiltaan ja sanoi heille: ”Kenen ihmiset sanovat minun olevan?”²⁸ He vastasivat hänelle sanoen: ”Johannes Kastajan, ja toiset Eliaan, toiset taas jonkun profetoista”.²⁹ Niin hän kysyi heiltä: ”Kenenkä te sanotte minun olevan?” Pietari vastasi ja sanoi hänelle: ”Sinä olet Kristus”.³⁰ Ja hän varoitti vakavasti heitä puhumasta kenellekään hänestä.³¹ Ja hän alkoi opettaa heille, että Ihmisen Pojan piti kärsimän paljon ja joutuman vanhinten ja ylipappien ja kirjanoppineiden hyljittäväksi ja tuleman tapetuksi, ja kolmen päivän perästä nouseman ylös.³² Ja tämän hän puhui peittelemättä. Silloin Pietari otti hänet erilleen ja rupesi häntä nuhtelemaan.³³ Mutta hän kääntyi, katsoi opetuslapsiinsa ja nuhteli Pietaria sanoen: ”Mene pois minun edestäni, saatana, sillä sinä et ajattele sitä, mikä on Jumalan, vaan sitä, mikä on ihmisten”.³⁴ Ja hän kutsui tykönsä kansan ynnä opetuslapsensa ja sanoi heille: ”Jos joku tahtoo minun perässäni kulkea, hän kieltäköön itsensä ja ottakoon ristinsä ja seuratkoon minua.³⁵ Sillä joka tahtoo pelastaa elämänsä, hän kadottaa sen, mutta joka kadottaa elämänsä minun ja evankeliumin tähden, hän pelastaa sen.³⁶ Sillä mitä se hyödyttää ihmistä, vaikka hän voittaisi omaksensa koko maailman, mutta saisi vahingon sielullensa? ³⁷Sillä mitä voi ihminen antaa sielunsa lunnaiksi? ³⁸Sillä joka häpeää minua ja minun sanojani tässä avionrikkojassa ja syntisessä sukupolvessa, sitä myös Ihmisen Poika on häpeävä, kun hän tulee Isänsä kirkkaudessa pyhien enkelien kanssa.”

9 Ja hän sanoi heille: ”Totisesti minä sanon teille: tässä seisovien joukossa on muutamia, jotka eivät maista kuolemaa, ennenkuin näkevät Jumalan valtakunnan tulevan voimassansa”.² Ja kuuden päivän kuluttua Jeesus otti mukaansa Pietarin ja Jaakobin ja Johanneksen ja vei heidät erilleen muista korkealle vuorelle, yksinäisyyteen. Ja hänen muotonsa muuttui heidän edessään; ³ja hänen vaatteensa tulivat hohtaviksi, niin ylen valkoisiksi, ettei kukaan vaatteenvalkaisija maan päällä taida semmoiseksi valkaista.⁴ Ja heille ilmestyivät Elias ynnä Mooses, ja nämä puhuivat Jeesuksen kanssa.⁵ Niin Pietari rupesi puhumaan ja sanoi Jeesukselle: ”Rabbi, meidän on tässä hyvä olla; tehkäämme siis kolme majaa, sinulle yksi ja Moosekselle yksi ja Elialle yksi”.⁶ Sillä hän ei tiennyt, mitä sanoa, koska he olivat peljästyksissään.⁷ Ja tuli pilvi, joka peitti heidät varjoonsa, ja pilvestä kuului ääni: ”Tämä on minun rakas Poikani; kuulkaa häntä”.⁸ Ja yhtäkkiä, kun he katsahivat ympärilleen, eivät he enää nähneet ketään muuta kuin Jeesuksen, joka yksinänsä oli heidän kanssaan.⁹ Ja heidän kulkiessaan alas vuorelta hän teroitti heille, etteivät kenellekään kertoisi, mitä olivat nähneet, ennenkuin vasta sitten, kun Ihmisen Poika oli noussut kuolleista.¹⁰ Ja he pitivät mielessään sen sanan ja tutkistelivat keskenään, mitä kuolleista nouseminen oli.¹¹ Ja he kysyivät häneltä

sanoen: ”Kirjanoppineethan sanovat, että Eliaan pitää tuleman ensin?”¹² Niin hän sanoi heille: ”Elias tosin tulee ensin ja asettaa kaikki kohdalleen. Mutta kuinka sitten on kirjoitettu Ihmisen Pojasta, että hän on paljon kärsivä ja tuleva halveksituksi?”¹³ Mutta minä sanon teille: Elias onkin tullut, ja he tekivät hänelle, mitä tahtoivat, niinkuin hänestä on kirjoitettu.”¹⁴ Ja kun he tulivat opetuslasten luo, näkivät he paljon kansaa heidän ympärillään ja kirjanoppineita väittelemässä heidän kanssaan.¹⁵ Ja kohta kun kaikki kansa hänet näki, hämmästyivät he ja riensivät hänen luoksensa ja tervehtivät häntä.¹⁶ Ja hän kysyi heiltä: ”Mitä te väittelette heidän kanssaan?”¹⁷ Silloin vastasi eräs mies kansanjoukosta hänelle: ”Opettaja, minä toin sinun tykösi poikani, jossa on mykkä henki.¹⁸ Ja missä vain se käy hänen kimppuunsa, riuhtoo se häntä, ja hänestä lähtee vaahto, ja hän kiristelee hampaataan; ja hän kuihtuu. Ja minä sanoin sinun opetuslapsillesi, että he ajaisivat sen ulos, mutta he eivät kyenneet.”¹⁹ Hän vastasi heille sanoen: ”Voi, sinä epäuskoinen sukupolvi, kuinka kauan minun täytyy olla teidän luonanne? Kuinka kauan kärsiä teitä? Tuokaa hänet minun tyköni.”²⁰ Niin he toivat hänet hänen tykönsä. Ja heti kun hän näki Jeesuksen, kouristi henki häntä, ja hän kaatui maahan, kieritteli itseään, ja hänestä lähti vaahto.²¹ Ja Jeesus kysyi hänen isältään: ”Kuinka kauan aikaa tätä on hänessä ollut?” Niin hän sanoi: ”Pienestä pitäen.”²² Ja monesti se on heittänyt hänet milloin tuleen, milloin veteen, tuhotakseen hänet. Mutta jos sinä jotakin voit, niin armahda meitä ja auta meitä.”²³ Niin Jeesus sanoi hänelle: ”’Jos voit!’ Kaikki on mahdollista sille, joka uskoo”.²⁴ Ja heti lapsen isä huusi ja sanoi: ”Minä uskon; auta minun epäuskoani”.²⁵ Mutta kun Jeesus näki, että kansaa riensi sinne, nuhteli hän saastaista henkeä ja sanoi sille: ”Sinä mykkä ja kuuro henki, minä käsken sinua: lähde ulos hänestä, äläkä enää häneen mene”.²⁶ Niin se huusi ja kouristi häntä kovasti ja lähti ulos. Ja hän kävi ikäänkuin kuolleeksi, niin että monet sanoivat: ”Hän kuoli”.²⁷ Mutta Jeesus tarttui hänen käteensä ja nosti hänet ylös. Ja hän nousi.²⁸ Ja kun Jeesus oli mennyt huoneeseen, niin hänen opetuslapsensa kysyivät häneltä erikseen: ”Miksi emme me voineet ajaa sitä ulos?”²⁹ Hän sanoi heille: ”Tätä lajia ei saa lähtemään ulos muulla kuin rukouksella ja paastolla”.³⁰ Ja he lähtivät sieltä ja kulkivat Galilean läpi; ja hän ei tahtonut, että kukaan saisi sitä tietää.³¹ Sillä hän opetti opetuslapsiaan ja sanoi heille: ”Ihmisen Poika annetaan ihmisten käsiin, ja he tappavat hänet; ja kun hän on tapettu, nousee hän kolmen päivän perästä ylös”.³² Mutta he eivät käsittäneet sitä puhetta ja pelkäsivät häneltä kysyä.³³ Ja he saapuivat Kapernaumiin. Ja kotiin tultuaan hän kysyi heiltä: ”Mistä te tiellä keskustelitte?”³⁴ Mutta he olivat vaiti; sillä he olivat tiellä keskustelleet toistensa kanssa siitä, kuka oli suurin.³⁵ Ja hän istuutui, kutsui ne kaksitoista ja sanoi heille: ”Jos joku tahtoo olla ensimmäinen, on hänen oltava kaikista viimeinen ja kaikkien palvelija”.³⁶ Ja hän otti lapsen ja asetti sen heidän keskel-

lensä; ja otettuaan sen syliinsä hän sanoi heille: ³⁷”Joka ottaa tykönsä yhden tämänkaltaisen lapsen minun nimeeni, se ottaa tykönsä minut; ja joka minut ottaa tykönsä, se ei ota tykönsä minua, vaan hänet, joka on minut lähettänyt”. ³⁸Johannes sanoi hänelle: ”Opettaja, me näimme erään, joka ei seuraa meitä, sinun nimessäsi ajavan ulos riivaajia; ja me kielsimme häntä, koska hän ei seurannut meitä”. ³⁹Mutta Jeesus sanoi: ”Älkää häntä kieltäkö; sillä ei kukaan, joka tekee voimallisen teon minun nimeeni, voi kohta sen jälkeen puhua minusta pahaa. ⁴⁰Sillä joka ei ole meitä vastaan, se on meidän puolellamme. ⁴¹Sillä joka antaa teille juodaksenne maljallisen vettä siinä nimessä, että te olette Kristuksen omia, totisesti minä sanon teille: se ei jää palkkaansa vaille. ⁴²Ja joka viettelee yhden näistä pienistä, jotka uskovat, sen olisi parempi, että myllynkivi olisi pantu hänen kaulaansa ja hänet olisi heitetty mereen. ⁴³Ja jos sinun kätesi viettelee sinua, hakkaa se poikki. Parempi on sinulle, että käsipuolena menet elämään sisälle, kuin että, molemmat kädet tallella, joudut helvettiin, sammumattomaan tuleen. ⁴⁴⁴⁵Ja jos sinun jalkasi viettelee sinua, hakkaa se poikki. Parempi on sinulle, että jalkapuolena menet elämään sisälle, kuin että sinut, molemmat jalat tallella, heitetään helvettiin. ⁴⁶⁴⁷Ja jos sinun silmäsi viettelee sinua, heitä se pois. Parempi on sinulle, että silmäpuolena menet sisälle Jumalan valtakuntaan, kuin että sinut, molemmat silmät tallella, heitetään helvettiin, ⁴⁸jossa heidän matonsa ei kuole eikä tuli sammu. ⁴⁹Sillä jokainen ihminen on tulella suolattava, ja jokainen uhri on suolalla suolattava. ⁵⁰Suola on hyvä; mutta jos suola käy suolattomaksi, millä te sen maustatte? Olkoon teillä suola itsessänne, ja pitäkää keskenänne rauha.”

10Ja hän nousi sieltä ja tuli Juudean alueelle, kulkien Jordanin toista puolta. Ja taas kokoontui paljon kansaa hänen luoksensa, ja tapansa mukaan hän taas opetti heitä. ²Ja fariseuksia tuli hänen luoksensa, ja kiusaten häntä he kysyivät häneltä, oliko miehen lupa hyljätä vaimonsa. ³Hän vastasi ja sanoi heille: ”Mitä Mooses on teille säättänyt?” ⁴He sanoivat: ”Mooses salli kirjoittaa erokirjan ja hyljätä vaimon”. ⁵Niin Jeesus sanoi heille: ”Teidän sydämenne kovuuden tähden hän kirjoitti teille tämän säädöksen. ⁶Mutta luomakunnan alusta Jumala ’on luonut heidät mieheksi ja naiseksi. ⁷Sentähden mies luopukoon isästänsä ja äidistänsä ja liittyköön vaimoonsa. ⁸Ja ne kaksi tulevat yhdeksi lihaksi.’ Niin eivät he enää ole kaksi, vaan yksi liha. ⁹Minkä siis Jumala on yhdistänyt, sitä älköön ihminen erottako.” ¹⁰Ja heidän mentyään huoneeseen opetuslapset taas kysyivät häneltä tätä asiaa. ¹¹Ja hän sanoi heille: ”Joka hylkää vaimonsa ja nai toisen, se tekee huorin häntä vastaan. ¹²Ja jos vaimo hylkää miehensä ja menee naimisiin toisen kanssa, niin hän tekee huorin.” ¹³Ja he toivat hänen tykönsä lapsia, että hän koskisi heihin; mutta opetuslapset nuhtelivat tuojia. ¹⁴Mutta kun Jeesus sen näki, närkästyi hän ja sanoi heille: ”Sallikaa lasten tulla

minun tyköni, älkääkään estäkö heitä, sillä senkaltaisten on Jumalan valtakunta. ¹⁵Totisesti minä sanon teille: joka ei ota vastaan Jumalan valtakuntaa niinkuin lapsi, se ei pääse sinne sisälle.” ¹⁶Ja hän otti heitä syliinsä, pani kätensä heidän päällensä ja siunasi heitä. ¹⁷Ja hänen sieltä tielle mennessään juoksi muuan hänen luoksensa, polvistui hänen eteensä ja kysyi häneltä: ”Hyvä opettaja, mitä minun pitää tekemän, että minä iankaikkisen elämän perisin?” ¹⁸Mutta Jeesus sanoi hänelle: ”Miksi sanot minua hyväksi? Ei kukaan ole hyvä paitsi Jumala yksin. ¹⁹Käskyt sinä tiedät: ’Älä tapa’, ’Älä tee huorin’, ’Älä varasta’, ’Älä sano vääriä todistusta’, ’Älä toiselta anasta’, ’Kunnioita isääsi ja äitiäsi.’” ²⁰Mutta hän sanoi hänelle: ”Opettaja, niitä kaikkia minä olen noudattanut nuoruudestani asti”. ²¹Niin Jeesus katsoi häneen ja rakasti häntä ja sanoi hänelle: ”Yksi sinulta puuttuu: mene, myy kaikki, mitä sinulla on, ja anna köyhille, niin sinulla on oleva aarre taivaassa; ja tule ja seuraa minua”. ²²Mutta hän synkistyi siitä puheesta ja meni pois murheellisenä, sillä hänellä oli paljon omaisuutta. ²³Silloin Jeesus katsoi ympärilleen ja sanoi opetuslapsilleen: ”Kuinka vaikea onkaan niiden, joilla on tavaraa, päästä Jumalan valtakuntaan!” ²⁴Niin opetuslapset hämmästyivät hänen sanoistaan. Mutta Jeesus rupesi taas puhumaan ja sanoi heille: ”Lapset, kuinka vaikea onkaan niiden, jotka luottavat tavaraansa, päästä Jumalan valtakuntaan! ²⁵Helpompi on kamelin käydä neulansilmän läpi kuin rikkaan päästä Jumalan valtakuntaan.” ²⁶Niin he hämmästyivät yhä enemmän ja sanoivat toisilleen: ”Kuka sitten voi pelastua?” ²⁷Jeesus katsoi heihin ja sanoi: ”Ihmisille se on mahdotonta, mutta ei Jumalalle; sillä Jumalalle on kaikki mahdollista”. ²⁸Niin Pietari rupesi puhumaan sanoen hänelle: ”Katso, me olemme luopuneet kaikesta ja seuranneet sinua”. ²⁹Jeesus sanoi: ”Totisesti minä sanon teille: ei ole ketään, joka minun tähteni ja evankeliumin tähden on luopunut talosta tai veljistä tai sisarista tai äidistä tai isästä tai lapsista tai pelloista, ³⁰ja joka ei saisi satakertaisesti: nyt tässä ajassa taloja ja veljiä ja sisaria ja äitejä ja lapsia ja peltoja, vainojen keskellä, ja tulevasa maailmassa iankaikkista elämää. ³¹Mutta monet ensimmäiset tulevat viimeisiksi ja viimeiset ensimmäisiksi.” ³²Ja he olivat matkalla, menossa ylös Jerusalemiin, ja Jeesus kulki heidän edellään; ja heidät valtasi hämmästyys, ja ne, jotka seurasivat, olivat peloissaan. Ja hän otti taas tykönsä ne kaksitoista ja rupesi heille puhumaan, mitä hänelle oli tapahtuva: ³³”Katso, me menemme ylös Jerusalemiin, ja Ihmisen Poika annetaan ylipappien ja kirjanoppineitten käsiin, ja he tuomitsevat hänet kuolemaan ja antavat hänet pakanain käsiin; ³⁴ja ne pilkkaavat häntä ja sylkevät häntä ja ruoskivat häntä ja tappavat hänet; ja kolmen päivän perästä hän on nouseva ylös”. ³⁵Ja Jaakob ja Johannes, Sebedeuksen pojat, menivät hänen luoksensa ja sanoivat hänelle: ”Opettaja, me tahtoisimme, että tekisit meille, mitä sinulta anomme”. ³⁶Hän sanoi heille: ”Mitä tahdotte, että minä teille tekisin?” ³⁷Niin he sanoivat hänelle: ”Anna

meidän istua, toisen oikealla ja toisen vasemmalla puolella, sinun kirkkaudessaasi”.³⁸ Mutta Jeesus sanoi heille: ”Te ette tiedä, mitä anotte. Voitteko juoda sen maljan, jonka minä juon, tahi tulla kastetuiksi sillä kasteella, jolla minut kastetaan?”³⁹ He sanoivat hänelle: ”Voimme”. Niin Jeesus sanoi heille: ”Sen maljan, jonka minä juon, te tosin juotte, ja sillä kasteella, jolla minut kastetaan, kastetaan teidätkin;⁴⁰ mutta minun oikealla tai vasemmalla puolellani istuminen ei ole minun annettavissani, vaan se annetaan niille, joille se on valmistettu”.⁴¹ Kun ne kymmenen sen kuulivat, alkoivat he närkästyä Jaakobiin ja Johannekseen.⁴² Mutta Jeesus kutsui heidät tykönsä ja sanoi heille: ”Te tiedätte, että ne, joita kansojen ruhtinaiksi katsotaan, herroina niitä hallitsevat, ja että kansojen mahtavat käyttävät valtaansa niitä kohtaan.⁴³ Mutta näin ei ole teidän kesken, vaan joka teidän keskuudessaanne tahtoo suureksi tulla, se olkoon teidän palvelijanne;⁴⁴ ja joka teidän keskuudessaanne tahtoo olla ensimmäinen, se olkoon kaikkien orja.⁴⁵ Sillä ei Ihmisen Poikakaan tullut palveltavaksi, vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaksi monen edestä.”⁴⁶ Ja he tulivat Jerikoon. Ja kun hän vaelsi Jerikosta opetuslastensa ja suuren väkijoukon seuraamana, istui sokea kerjäläinen, Bartimeus, Timeuksen poika, tien vieressä.⁴⁷ Ja kun hän kuuli, että se oli Jeesus Nasaretilainen, rupesi hän huutamaan ja sanomaan: ”Jeesus, Daavidin poika, armahda minua”.⁴⁸ Ja monet nuhtelivat häntä saadakseen hänet vaikenemaan. Mutta hän huusi vielä enemmän: ”Daavidin poika, armahda minua”.⁴⁹ Silloin Jeesus seisahtui ja sanoi: ”Kutsukaa hänet tänne”. Ja he kutsuivat sokean, sanoen hänelle: ”Ole turvallisella mielellä, nouse; hän kutsuu sinua”.⁵⁰ Niin hän heitti vaippansa päältään, kavahti seisomaan ja tuli Jeesuksen tykö.⁵¹ Ja Jeesus puhutteli häntä sanoen: ”Mitä tahdot, että minä sinulle tekisin?” Niin sokea sanoi hänelle: ”Rabbuuni, että saisin näköni jälleen”.⁵² Niin Jeesus sanoi hänelle: ”Mene, sinun uskosi on sinut pelastanut”. Ja kohta hän sai näkönsä ja seurasi häntä tiellä.

11 Ja kun he lähestyivät Jerusalemia, tullen Beetfageen ja Betaniaan Öljymäelle, lähetti hän kaksi opetuslastaan² ja sanoi heille: ”Menkää kylään, joka on edessänne, niin te kohta, kun sinne tulette, löydätte sidottuna varsan, jonka selässä ei yksikään ihminen vielä ole istunut; päästäkää se ja tuokaa tänne.³ Ja jos joku teille sanoo: ’Miksi te noin teette?’, niin sanokaa: ’Herra tarvitsee sitä ja lähettää sen kohta tänne takaisin.’”⁴ Niin he menivät ja löysivät oven eteen ulos kujalle sidotun varsan ja päästivät sen.⁵ Ja muutamat niistä, jotka siellä seisoiivat, sanoivat heille: ”Mitä te teette, kun päästätte varsan?”⁶ Niin he sanoivat heille, niinkuin Jeesus oli käsenyt; ja he antoivat heidän mennä.⁷ Ja he toivat varsan Jeesuksen luo ja heittivät vaatteensa sen päälle, ja hän istui sen selkään.⁸ Ja monet levittivät vaatteensa tielle, ja toiset lehviä, joita katkoivat kedoilta.⁹ Ja ne, jotka kulkivat edellä, ja jotka seurasivat, huusi-

vat: ”Hoosianna, siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimeen!”¹⁰ Siunattu olkoon isämme Daavidin valtakunta, joka tulee. Hoosianna korkeuksissa!”¹¹ Ja hän kulki sisälle Jerusalemiin ja meni pyhäkköön; ja katseltuaan kaikkea hän lähti niiden kahdentoista kanssa Betaniaan, sillä aika oli jo myöhäinen.¹² Kun he seuraavana päivänä lähtivät Betaniasta, oli hänen nälkä.¹³ Ja kun hän kaukaa näki viikunapuun, jossa oli lehtiä, meni hän katsomaan, löytäisikö ehkä jotakin siitä; mutta tultuaan sen luo hän ei löytänyt muuta kuin lehtiä. Sillä silloin ei ollut viikunain aika.¹⁴ Niin hän puhui ja sanoi sille: ”Älköön ikinä enää kukaan sinusta hedelmää syökö”. Ja hänen opetuslapsensa kuuluivat sen.¹⁵ Ja he tulivat Jerusalemiin. Ja hän meni pyhäkköön ja rupesi ajamaan ulos niitä, jotka myivät ja ostivat pyhäkössä, ja kaatoi kumoon rahanvaihtajain pöydät ja kyyhkysten myyjäin istuimet,¹⁶ eikä sallinut kenenkään kantaa mitään astiaa pyhäkön kautta.¹⁷ Ja hän opetti ja sanoi heille: ”Eikö ole kirjoitettu: ’Minun huoneeni on kutsuttava kaikkien kansojen rukoushuoneeksi?’ Mutta te olette tehneet siitä ryöväreiden luolan.”¹⁸ Ja ylipapit ja kirjanoppineet kuuluivat sen ja miettivät, kuinka saisivat hänet surmatuksi; sillä he pelkäsivät häntä, koska kaikki kansa oli hämmästyksissään hänen opetuksestansa.¹⁹ Illan tultua he menivät kaupungin ulkopuolelle.²⁰ Ja kun he varhain aamulla kulkivat ohi, näkivät he viikunapuun kuivettuneen juuria myöten.²¹ Silloin Pietari muisti Jeesuksen sanat ja sanoi hänelle: ”Rabbi, katso, viikunapuu, jonka sinä kirosit, on kuivettunut”.²² Jeesus vastasi ja sanoi heille: ”Pitäkää usko Jumalaan.²³ Totisesti minä sanon teille: jos joku sanoisi tälle vuorelle: ’Kohoa ja heittäydy mereen’, eikä epäilisi sydämessään, vaan uskoisi sen tapahtuvan, minkä hän sanoo, niin se hänelle tapahtuisi.²⁴ Sentähden minä sanon teille: kaikki, mitä te rukoilette ja anotte, uskokaa saaneenne, niin se on teille tuleva.²⁵ Ja kun te seisotte ja rukoilette, niin antakaa anteeksi, jos kenellä teistä on jotakin toistansa vastaan, että myös teidän Isänne, joka on taivaissa, antaisi teille anteeksi teidän rikkomuksenne.”^{26,27} Ja he tulivat taas Jerusalemiin. Ja kun hän käveli pyhäkössä, tulivat ylipapit ja kirjanoppineet ja vanhimmat hänen luoksensa²⁸ ja sanoivat hänelle: ”Millä vallalla sinä näitä teet? Tahi kuka sinulle on antanut vallan näitä tehdä?”²⁹ Mutta Jeesus vastasi heille: ”Minä myös teen teille yhden kysymyksen; vastatkaa te minulle, niin minä sanon teille, millä vallalla minä näitä teen.³⁰ Oliko Johanneksen kaste taivaasta vai ihmisistä? Vastatkaa minulle.”³¹ Niin he neuvottelivat keskenään sanoen: ”Jos sanomme: ’Taivaasta’, niin hän sanoo: ’Miksi ette siis uskoneet häntä?’³² Vai sanommeko: ’Ihmisistä?’ - sitä he kansan tähden pelkäsivät sanoa, sillä kaikkien mielestä Johannes totisesti oli profeetta.³³ Ja he vastasivat ja sanoivat Jeesukselle: ”Emme tiedä”. Silloin Jeesus sanoi heille: ”Niinpä en minäkään sano teille, millä vallalla minä näitä teen”.

12 Ja hän rupesi puhumaan heille vertauksilla: ”Mies

istutti viinitarhan ja teki aidan sen ympärille ja kaivoi viinikuurnan ja rakensi tornin; ja hän vuokrasi sen viinitarhureille ja matkusti muille maille.² Ja kun aika tuli, lähetti hän palvelijan viinitarhurien luo perimään tarhureilta viinitarhan hedelmiä.³ Mutta he ottivat hänet kiinni, pieksivät ja lähettivät tyhjin käsin pois.⁴ Ja vielä hän lähetti heidän luoksensa toisen palvelijan. Ja häntä he löivät päähän ja häpäisivät.⁵ Ja hän lähetti vielä toisen, ja sen he tappoivat; ja samoin useita muita: toisia he pieksivät, toisia tappoivat.⁶ Vielä hänellä oli ainoa rakas poikansa. Hänet hän lähetti viimeiseksi heidän luoksensa sanoen: 'Kavahtavat kaiketi minun poikaani'.⁷ Mutta viinitarhurit sanoivat toisilleen: 'Tämä on perillinen; tulkaa, tappakaamme hänet, niin perintö jää meille'.⁸ Ja he ottivat hänet kiinni, tappoivat ja heittivät hänet ulos viinitarhasta.⁹ Mitä nyt viinitarhan herra on tekävä? Hän tulee ja tuhoaa viinitarhurit ja antaa viinitarhan muille.¹⁰ Ettekö ole lukeneet tätä kirjoitusta: 'Se kivi, jonka rakentajat hylkäsivät, on tullut kulmakiveksi;'¹¹ Herralta tämä on tullut ja on ihmeellinen meidän silmissämme?'¹² Silloin he olisivat tahitoneet ottaa hänet kiinni, mutta pelkäsivät kansaa; sillä he ymmärsivät, että hän oli puhunut tämän vertauksen heistä. Ja he jättivät hänet ja menivät pois.¹³ Ja he lähettivät hänen luoksensa muutamia fariseuksia ja herodilaisia kietomaan häntä sanoilla.¹⁴ Nämä tulivat ja sanoivat hänelle: "Opettaja, me tiedämme, että sinä olet totinen etkä välitä kenestäkään, sillä sinä et katso henkilöön, vaan opetat Jumalan tietä totuudessa. Onko luvallista antaa keisarille veroa vai ei? Tuleeko meidän antaa vai ei?"¹⁵ Mutta hän tiesi heidän ulkokultaisuutensa ja sanoi heille: "Miksi kiusaatte minua? Tuokaa denari minun nähdäkseeni."¹⁶ Niin he toivat. Ja hän sanoi heille: "Kenen kuva ja päällekirjoitus tämä on?" He vastasivat hänelle: "Keisarin".¹⁷ Jeesus sanoi heille: "Antakaa keisarille, mikä keisarin on, ja Jumalalle, mikä Jumalan on". Ja he ihmettelivät häntä suuresti.¹⁸ Ja hänen luoksensa tuli saddukeuksia, jotka sanovat, ettei ylösnousemusta ole; ja he kysyivät häneltä sanoen:¹⁹ "Opettaja, Mooses on säätänyt meille: 'Jos joltakin kuolee veli, joka jättää jälkeensä vaimon, mutta ei jätä lasta, niin ottakoon hän veljensä lesken ja herättäköön veljellensä siemenen'.²⁰ Oli seitsemän veljestä. Ensimmäinen otti vaimon, ja kun hän kuoli, ei häneltä jäänyt jälkeläistä.²¹ Silloin toinen otti hänet, ja hänkin kuoli jättämättä jälkeläistä. Niin myös kolmas.²² Samoin kävi kaikille seitsemälle: heiltä ei jäänyt jälkeläistä. Viimeiseksi kaikista vaimokin kuoli.²³ Ylösnousemuksessa siis, kun he nousevat ylös, kenelle heistä hän joutuu vaimoksi, sillä hän oli ollut kaikkien noiden seitsemän vaimona?"²⁴ Jeesus sanoi heille: "Ettekö te siitä syystä eksy, kun ette tunne kirjoituksia etkä Jumalan voimaa?"²⁵ Sillä kun kuolleista nouseaan, ei naida eikä mennä miehelle; vaan he ovat niinkuin enkelit taivaissa.²⁶ Mutta mitä siihen tulee, että kuolleet nousevat ylös, ettekö ole lukeneet Mooseksen kirjasta, kertomuksensa orjantappurapensaasta, kuinka Jumala puhui hänelle

sanoen: 'Minä olen Aabrahamin Jumala ja Iisakin Jumala ja Jaakobin Jumala'?²⁷ Ei hän ole kuolleitten Jumala, vaan elävien. Suuresti te eksytte."²⁸ Silloin tuli hänen luoksensa eräs kirjanoppinut, joka oli kuullut heidän keskustelunsa ja huomannut hänen hyvin vastanneen heille, ja kysyi häneltä: "Mikä on ensimmäinen kaikista käskyistä?"²⁹ Jeesus vastasi: "Ensimmäinen on tämä: 'Kuule, Israel: Herra, meidän Jumalamme, Herra on yksi ainoa;'³⁰ ja rakasta Herraa, sinun Jumalaasi, kaikesta sydämestäsi ja kaikesta sielustasi ja kaikesta mielestäsi ja kaikesta voimastasi'.³¹ Toinen on tämä: 'Rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi'. Ei ole mitään käskyä, suurempaa kuin nämä."³² Niin kirjanoppinut sanoi hänelle: "Oikein sanoit, opettaja, totuuden mukaan, että yksi hän on, ja ettei ketään muuta ole, paitsi hän."³³ Ja rakastaa häntä kaikesta sydämestään ja kaikesta ymmärryksestään ja kaikesta voimastaan, ja rakastaa lähimmäistään niinkuin itseänsä, se on enemmän kuin kaikki polttouhrit ja muut uhrit."³⁴ Kun Jeesus näki, että hän vastasi ymmärtäväisesti, sanoi hän hänelle: "Sinä et ole kaukana Jumalan valtakunnasta". Eikä kukaan enää rohjennut häneltä kysyä.³⁵ Ja opettaessaan pyhäkössä Jeesus puhui edelleen ja sanoi: "Kuinka kirjanoppineet sanovat, että Kristus on Daavidin poika?"³⁶ Onhan Daavid itse sanonut Pyhässä Hengessä: 'Herra sanoi minun Herralleni: Istu minun oikealle puolelleni, kunnes minä panen sinun vihollisesi sinun jalkojesi alle'.³⁷ Daavid itse sanoo häntä Herraksi; kuinka hän sitten on hänen poikansa?" Ja suuri kansanjoukko kuunteli häntä mielellään.³⁸ Ja opettaessaan hän sanoi: "Varokaa kirjanoppineita, jotka mielellään käyskelevät pitkissä vaipoissa ja haluavat tervehdyksiä toreilla³⁹ ja etumaisia istuimia synagoogissa ja ensimmäisiä sijoja pidoissa,⁴⁰ noita, jotka syövät leskien huoneet ja näön vuoksi pitävät pitkiä rukouksia; he saavat sitä kovemman tuomion".⁴¹ Ja hän istui vastapäätä uhriarkkua ja katseli, kuinka kansa pani rahaa uhriarkkuun. Ja monet rikkaat panivat paljon.⁴² Niin tuli köyhä leski ja pani kaksi ropoa, yhteensä muutamia pennejä.⁴³ Ja hän kutsui opetuslapsensa tykönsä ja sanoi heille: "Totisesti minä sanon teille: tämä köyhä leski pani enemmän kuin kaikki muut, jotka panivat uhriarkkuun.⁴⁴ Sillä he kaikki panivat liiastaan, mutta tämä pani puutteestaan kaiken, mitä hänellä oli, koko elämisensä."

13 Ja kun hän meni ulos pyhäköstä, sanoi eräs hänen opetuslapsistaan hänelle: "Opettaja, katso, millaiset kivet ja millaiset rakennukset!"² Jeesus vastasi hänelle: "Sinä näet nämä suuret rakennukset. Niistä ei ole jäävä kivää kiven päälle maahan jaottamatta."³ Ja kun hän istui Öljymäellä, vastapäätä pyhäkköä, kysyivät Pietari ja Jaakob ja Johannes ja Andreas häneltä erikseenä:⁴ "Sano meille: milloin tämä tapahtuu, ja mikä on merkki siitä, että kaikki tämä alkaa lopullisesti toteutua?"⁵ Niin Jeesus rupe si puhumaan heille: "Katsokaa, ettei kukaan teitä eksytä."⁶ Monta tulee minun nimessäni sanoen: 'Minä se olen', ja

he eksyttävät monta. ⁷Ja kun te kuulette sotien melskettä ja sanomia sodista, älkää peljästykö. Näin täytyy tapahtua, mutta se ei ole vielä loppu. ⁸Sillä kansa nousee kansaa vastaan ja valtakunta valtakuntaa vastaan, tulee maanjärityksiä monin paikoin, tulee nälänhätää. Tämä on synnytystuskien alkua. ⁹Mutta pitäkää te vaari itsestänne. Teidät vedetään oikeuksiin, ja teitä piestään synagoogissa, ja teidät asetetaan maaherrain ja kuningasten eteen, minun tähteni, todistukseksi heille. ¹⁰Ja sitä ennen pitää evankeliumi saarnattaman kaikille kansoille. ¹¹Ja kun he vievät teitä ja vetävät oikeuteen, älkää edeltäpäin huolehtiko siitä, mitä puhuisitte; vaan mitä teille sillä hetkellä annetaan, se puhukaa. Sillä ette te ole puhumassa, vaan Pyhä Henki. ¹²Ja veli antaa veljensä kuolemaan ja isä lapsensa, ja lapset nousevat vanhempiansa vastaan ja tappavat heidät. ¹³Ja te joudutte kaikkien vihattaviksi minun nimeni tähden; mutta joka vahvana pysyy loppuun asti, se pelastuu. ¹⁴Mutta kun näette hävityksen kauhistuksen seisovan siinä, missä ei tulisi - joka tämän lukee, se tarkatkoon - silloin ne, jotka Juudeassa ovat, paetkoot vuorille; ¹⁵joka on katolla, älköön astuko alas älköönkään menkö sisään noutamaan mitään huoneestansa; ¹⁶ja joka on mennyt pellolle, älköön palatko takaisin noutamaan vaippaansa. ¹⁷Voi raskaita ja imettäväisiä niinä päivinä! ¹⁸Mutta rukoilkaa, ettei se tapahtuisi talvella. ¹⁹Sillä niinä päivinä on oleva ahdistus, jonka kaltaista ei ole ollut hamasta luomakunnan alusta, jonka Jumala on luonut, tähän asti, eikä milloinkaan tule. ²⁰Ja ellei Herra lyhentäisi niitä päiviä, ei mikään liha pelastuisi; mutta valittujen tähden, jotka hän on valinnut, hän on lyhentänyt ne päivät. ²¹Ja jos silloin joku sanoo teille: 'Katso, täällä on Kristus', tai: 'Katso, tuolla', niin älkää uskoko. ²²Sillä vääriä kristuksia ja vääriä profeettoja nousee, ja he tekevät tunnustekoja ja ihmeitä, eksyttääkseen, jos mahdollista, valitut. ²³Mutta olkaa te varuillanne. Minä olen edeltä sanonut teille kaikki. ²⁴Mutta niinä päivinä, sen ahdistuksen jälkeen, aurinko pimenee, eikä kuu anna valoansa, ²⁵ja tähdet putoilevat taivaalta, ja voimat, jotka taivaissa ovat, järkkyvät. ²⁶Ja silloin he näkevät Ihmisen Pojan tulevan pilvissä suurella voimalla ja kirkkaudella. ²⁷Ja silloin hän lähettää enkelinsä ja kokoaa valittunsa neljältä ilmalta, maan äärestä hamaan taivaan ääreen. ²⁸Mutta oppikaa viikunapuusta vertaus: Kun sen oksa jo on tuore ja lehdet puhkeavat, niin te tiedätte, että kesä on lähellä. ²⁹Samoin te myös, kun näette tämän tapahtuvan, tietäkää, että se on lähellä, oven edessä. ³⁰Totisesti minä sanon teille: tämä sukupolvi ei katoa, ennenkuin nämä kaikki tapahtuvat. ³¹Taivas ja maa katoavat, mutta minun sanani eivät katoa. ³²Mutta siitä päivästä tai hetkestä ei tiedä kukaan, eivät enkelit taivaassa, eikä myöskään Poika, vaan ainoastaan Isä. ³³Olkaa varuillanne, valvokaa ja rukoilkaa, sillä ette tiedä, milloin se aika tulee. ³⁴On niinkuin muille maille matkustaneen miehen: kun hän jätti talonsa ja antoi palvelijoilleen valan, kullekin oman tehtävänsä, käski hän myös ovenvarti-

jan valvoa. ³⁵Valvokaa siis, sillä ette tiedä, milloin talon herra tulee, iltamyöhälläkö vai yösydännä vai kukonlaulun aikaan vai varhain aamulla, ³⁶ettei hän, äkkiarvaamatta tullessaan, tapaisi teitä nukkumasta. ³⁷Mutta minkä minä teille sanon, sen minä sanon kaikille: valvokaa."

14Niin oli kahden päivän perästä pääsiäinen ja happamattoman leivän juhla, ja ylipapit ja kirjanoppineet miettivät, kuinka saisivat hänet otetuksi kavaluudella kiinni ja tapetuksi. ²Sillä he sanoivat: "Ei juhlan aikana, ettei syntyisi meteliä kansassa". ³Ja kun hän oli Betaniassa, pitälisen Simonin asunnossa, tuli hänen aterialla ollessaan nainen, mukanaan alabasteripullo täynnä oikeata, kallista nardusvoidetta. Hän rikkoi alabasteripullon ja vuodatti voiteen hänen päähänsä. ⁴Niin oli muutamia, jotka närkästyivät ja sanoivat keskenään: "Mitä varten tämä voiteen haaskaus?" ⁵Olisihan voinut myydä tämän voiteen enempiä kuin kolmeensataan denariin ja antaa ne köyhille." Ja he toruivat häntä. ⁶Mutta Jeesus sanoi: "Antakaa hänen olla. Miksi pahoitatte hänen mieltään? Hän teki hyvän työn minulle. ⁷Köyhät teillä on aina keskuudessanne, ja milloin tahdotte, voitte heille tehdä hyvää, mutta minua teillä ei ole aina. ⁸Hän teki, minkä voi. Edeltäkäsän hän voiteli minun ruumiini hautaamista varten. ⁹Totisesti minä sanon teille: missä ikinä kaikessa maailmassa evankeliumia saarnataan, siellä sekin, minkä tämä teki, on mainittava hänen muistoksensa." ¹⁰Ja Juudas Iskariot, yksi niistä kahdestatoista, meni ylipappien luo kavaltakseen hänet heille. ¹¹Kun nämä sen kuulivat, ihastuivat he ja lupasivat antaa hänelle rahaa. Ja hän mietti, kuinka hänet sopivassa tilaisuudessa kavaltaisi. ¹²Ja ensimmäisenä happamattoman leivän päivänä, kun pääsiäislammasta teurastettiin, hänen opetuslapsensa sanoivat hänelle: "Mihin tahdot, että menemme valmistamaan pääsiäislampaan sinun syödäksesi?" ¹³Niin hän lähetti kaksi opetuslastaan ja sanoi heille: "Menkää kaupunkiin, niin teitä vastaan tulee mies kantaen vesiastiaa; seuratkaa häntä. ¹⁴Ja mihin hän menee, sen talon isännälle sanokaa: 'Opettaja sanoo: Missä on minun vierashuoneeni, syödäkseni siinä pääsiäislampaan opetuslasteni kanssa?'" ¹⁵Ja hän näyttää teille suuren huoneen yläkerrassa, valmiiksi laitettun; valmistakaa meille sinne." ¹⁶Niin opetuslapset lähtivät ja tulivat kaupunkiin ja havaitsivat niin olevan, kuin Jeesus oli heille sanonut, ja valmistivat pääsiäislampaan. ¹⁷Ja kun ehto tuli, saapui hän sinne niiden kahdentoista kanssa. ¹⁸Ja kun he olivat aterialla ja söivät, sanoi Jeesus: "Totisesti minä sanon teille: yksi teistä kavaltaa minut, yksi, joka syö minun kanssani". ¹⁹He tulivat murheellisiksi ja rupesivat toinen toisensa perästä sanomaan hänelle: "En kaiketi minä?" ²⁰Hän sanoi heille: "Yksi teistä kahdestatoista, se, joka kastaa vatiin minun kanssani. ²¹Niin, Ihmisen Poika tosin menee pois, niinkuin hänestä on kirjoitettu, mutta voi sitä ihmistä, jonka kautta Ihmisen Poika kavalletaan! Parempi olisi sille ihmiselle, että hän ei olisi syntynyt." ²²Ja heidän syö-

dessään Jeesus otti leivän, siunasi, mursi ja antoi heille ja sanoi: ”Ottakaa, tämä on minun ruumiini”.²³ Ja hän otti maljan, kiitti ja antoi heille; ja he kaikki joivat siitä.²⁴ Ja hän sanoi heille: ”Tämä on minun vereni, liiton veri, joka vuodatetaan monen edestä.”²⁵ Totisesti minä sanon teille: minä en juo enää viinipuun antia, ennenkuin sinä päivänä, jona juon sitä uutena Jumalan valtakunnassa.”²⁶ Ja veisattuaan kiitosvirren he lähtivät Öljymäelle.²⁷ Ja Jeesus sanoi heille: ”Kaikki te loukkaannutte, sillä kirjoitettu on: ’Minä lyön paimenta, ja lampaat hajotetaan.’²⁸ Mutta ylösnoustuani minä menen teidän edellänne Galileaan.”²⁹ Niin Pietari sanoi hänelle: ”Vaikka kaikki loukkaantuisivat, en kuitenkaan minä”.³⁰ Jeesus sanoi hänelle: ”Totisesti minä sanon sinulle: tänään, tänä yönä, ennenkuin kukko kahdesti laulaa, sinä kolmesti minut kiellät”.³¹ Mutta hän vakuutti vielä lujemmin: ”Vaikka minun pitäisi kuolla sinun kanssasi, en sittenkään minä sinua kiellä”. Ja samoin sanoivat kaikki muutkin.³² Ja he tulivat maatilalle, jonka nimi on Getsemane; ja hän sanoi opetuslapsillensa: ”Istukaa tässä, sillä aikaa kuin minä rukoilen”.³³ Ja hän otti mukaansa Pietarin ja Jaakobin ja Johanneksen; ja hän alkoi kauhistua ja tulla tuskaan.³⁴ Ja hän sanoi heille: ”Minun sieluni on syvästi murheellinen, kuolemaan asti; olkaa tässä ja valvokaa”.³⁵ Ja hän meni vähän edemmäksi, lankesi maahan ja rukoili, että, jos mahdollista, se hetki menisi häneltä ohi,³⁶ ja sanoi: ”Abba, Isä, kaikki on mahdollista sinulle; ota pois minulta tämä malja. Mutta ei, mitä minä tahdon, vaan mitä sinä!”³⁷ Ja hän tuli ja tapasi heidät nukkumasta ja sanoi Pietarille: ”Simon, nukutko? Etkö jaksanut yhtä hetkeä valvoa?”³⁸ Valvokaa ja rukoilkaa, ettette joutuisi kiusaukseen; henki tosin on altis, mutta liha on heikko.”³⁹ Ja taas hän meni pois ja rukoili sanoen samat sanat.⁴⁰ Ja tullessaan hän taas tapasi heidät nukkumasta, sillä heidän silmänsä olivat käyneet kovin raukeiksi; ja he eivät tienneet, mitä hänelle vastaisivat.⁴¹ Ja hän tuli kolmannen kerran ja sanoi heille: ”Te nukutte vielä ja lepäätte! Jo riittää! Hetki on tullut; katso, Ihmisen Poika annetaan syntisten käsiin.”⁴² Nouskaa, lähtekäämme; katso, se, joka kavaltaa minut, on lähellä.”⁴³ Ja heti, hänen vielä puhuessaan, Juudas, yksi niistä kahdestatoista, saapui, ja hänen mukanaan joukko ylipappien ja kirjanoppineiden ja vanhinten luota, miekat ja seipäät käsissä.⁴⁴ Mutta se, joka hänet kavalsi, oli sopinut heidän kanssaan merkistä, sanoen: ”Se, jolle minä suuta annan, hän se on; ottakaa hänet kiinni ja viekää tarkasti vartioituna pois”.⁴⁵ Ja tultuaan hän kohta astui hänen luoksensa ja sanoi: ”Rabbi!” ja antoi hänelle suuta.⁴⁶ Silloin he kävivät häneen käsiksi ja ottivat hänet kiinni.⁴⁷ Mutta eräs niistä, jotka lähellä seisovat, veti miekkansa, iski ylimmäisen papin palvelijaa ja sivalsi häneltä pois korvan.⁴⁸ Niin Jeesus puhui heille ja sanoi: ”Niinkuin ryöväriä vastaan te olette lähteneet minua miekoilla ja seipäillä vangitsemaan.”⁴⁹ Joka päivä minä olen ollut teidän luonanne opettaen pyhäkössä, ettekä ole ottaneet minua kiinni. Mutta tämä tapahtuu, että kirjoj-

tukset kävisivät toteen.”⁵⁰ Niin he kaikki jättivät hänet ja pakenivat.⁵¹ Ja häntä seurasi eräs nuorukainen, jolla oli ympärillään liinavaate paljaalle iholle heitettyinä; ja he ottivat hänet kiinni.⁵² Mutta hän jätti liinavaatteen ja pakeni alastonna.⁵³ Ja he veivät Jeesuksen ylimmäisen papin eteen, jonne kaikki ylipapit ja vanhimmat ja kirjanoppineet kokoontuivat.⁵⁴ Ja Pietari seurasi häntä taampana ylimmäisen papin palatsin esipihaan asti ja istui palvelijain joukkoon ja lämmitteli tulen ääressä.⁵⁵ Mutta ylipapit ja koko neuvosto etsivät todistusta Jeesusta vastaan tappaaksensa hänet, mutta eivät löytäneet.⁵⁶ Useat kyllä todistivat väärin häntä vastaan, mutta todistukset eivät olleet yhtäpitäviä.⁵⁷ Niin muutamat nousivat ja todistivat väärin häntä vastaan, sanoen:⁵⁸ ”Me olemme kuulleet hänen sanovan: ’Minä hajotan maahan tämän käsillä tehdyn temppelin ja rakennan kolmessa päivässä toisen, joka ei ole käsillä tehty!’”⁵⁹ Mutta eivät näinkään heidän todistuksensa olleet yhtäpitäviä.⁶⁰ Silloin ylimmäinen pappi nousi ja astui esille ja kysyi Jeesukselta sanoen: ”Etkö vastaa mitään? Mitä nämä todistavat sinua vastaan?”⁶¹ Mutta hän oli vaiti eikä vastannut mitään. Taas ylimmäinen pappi kysyi häneltä ja sanoi hänelle: ”Oletko sinä Kristus, sen Ylistetyn Poika?”⁶² Jeesus sanoi: ”Olen; ja te saatte nähdä Ihmisen Pojan istuvan Voiman oikealla puolella ja tulevan taivaan pilvissä”.⁶³ Niin ylimmäinen pappi repäisi vaatteensa ja sanoi: ”Mitä me enää todistajia tarvitsemme?”⁶⁴ Te kuulitte hänen pilkkaamisensa. Mitä arvellette?” Niin he kaikki tuomitsivat hänet vikapääksi kuolemaan.⁶⁵ Ja muutamat rupesivat sylkemään häntä ja peittivät hänen kasvonsa ja löivät häntä nyrkillä ja sanoivat hänelle: ”Profetoi!” Oikeudenpalvelijatkin löivät häntä poskelle.⁶⁶ Kun nyt Pietari oli alhaalla esipihassa, tuli sinne muuan ylimmäisen papin palvelijattarista;⁶⁷ ja nähdessään Pietarin lämmittelevän hän katsoi häneen ja sanoi: ”Sinäkin olit Nasaretilaisen, tuon Jeesuksen, kanssa”.⁶⁸ Mutta hän kielsi sanoen: ”En tiedä enkä käsitä, mitä sanot”. Ja hän meni ulos pihalle. Ja kukko lauloi.⁶⁹ Ja nähdessään hänet siellä palvelijatar rupesi taas sanomaan lähellä seisoville: ”Tämä on yksi niistä”.⁷⁰ Mutta hän kielsi uudestaan. Ja vähän sen jälkeen lähellä seisovat taas sanoivat Pietarille: ”Totisesti, sinä olet yksi niistä, sillä olethan sinä galilealainenkin”.⁷¹ Mutta hän rupesi sadattelemaan itseänsä ja vannomaan: ”En tunne sitä miestä, josta te puhutte”.⁷² Ja samassa kukko lauloi toisen kerran. Niin Pietari muisti Jeesuksen sanat, jotka hän oli sanonut hänelle: ”Ennenkuin kukko kahdesti laulaa, sinä kolmesti minut kiellät”. Ja hän ratkesi itkuun.

15 Ja heti aamulla ylipapit ynnä vanhimmat ja kirjanoppineet ja koko neuvosto tekivät päätöksen, sitoivat Jeesuksen, veivät hänet pois ja antoivat Pilatuksen käsiin.² Niin Pilatus kysyi häneltä: ”Oletko sinä juutalaisten kuningas?” Hän vastasi ja sanoi hänelle: ”Sinäpä sen sanot”.³ Ja ylipapit tekivät monta syytöstä häntä vastaan.⁴ Niin Pilatus taas kysyi häneltä sanoen: ”Etkö vastaa mitään? Katso,

kuinka paljon syytöksiä he tekevät sinua vastaan.”⁵ Mutta Jeesus ei enää vastannut mitään, niin että Pilatus ihmetteli.⁶ Mutta juhlan aikana hän tavallisesti päästi heille yhden vangin irti, sen, jota he anoivat.⁷ Niin siellä oli eräs mies, jota sanottiin Barabbaaksi, vangittu muiden kapinoitsijain kanssa, jotka kapinassa olivat tehneet murhan.⁸ Ja kansa meni sinne ylös ja rupesi pyytämään, että hän tekisi heille, niinkuin hänen tapansa oli.⁹ Pilatus vastasi heille sanoen: ”Tahdotteko, että päästän teille juutalaisten kuninkaan?”¹⁰ Sillä hän tiesi, että ylipapit kateudesta olivat antaneet hänet hänen käsiinsä.¹¹ Mutta ylipapit kiihoittivat kansaa anomaan, että hän ennemmin päästäisi heille Barabbaan.¹² Ja Pilatus puhui taas heille ja sanoi: ”Mitä minun siten on tehtävä hänelle, jota te sanotte juutalaisten kuninkaaksi?”¹³ Niin he taas huusivat: ”Ristiinnaulitse hänet!”¹⁴ Mutta Pilatus sanoi heille: ”Mitä pahaa hän sitten on tehnyt?” Mutta he huusivat vielä kovemmin: ”Ristiinnaulitse hänet!”¹⁵ Ja kun Pilatus tahtoi tehdä kansalle mieliksi, päästi hän heille Barabbaan, mutta Jeesuksen hän ruoskitti ja luovutti ristiinnaulittavaksi.¹⁶ Niin sotamiehet veivät hänet sisälle linnaan, se on palatsiin, ja kutsuivat siihen koko sotilasjoukon.¹⁷ Ja he pukivat hänen yllensä purppuravaipan, väänsivät orjantappuroista kruunun ja panivat sen hänen päähänsä¹⁸ ja rupesivat tervehtimään häntä: ”Terve, juutalaisten kuningas!”¹⁹ Ja he löivät häntä päähän ruovolla, sylkivät häntä ja laskeutuen polvilleen kumarsivat häntä.²⁰ Ja kun he olivat häntä pilkanneet, riisuivat he häneltä purppuravaipan ja pukivat hänet hänen omiin vaatteisiinsa. Ja he veivät hänet pois, ristiinnaulitakseen hänet.²¹ Ja he pakottivat erään ohikulkevan miehen, Simonin, kyreneläisen, joka tuli vainiolta, Aleksanterin ja Rufuksen isän, kantamaan hänen ristiänsä.²² Ja he veivät hänet paikalle, jonka nimi on Golgata, se on käännettyinä: pääkallonpaikka.²³ Ja he tarjosivat hänelle mirhalla sekoitettua viiniä, mutta hän ei sitä ottanut.²⁴ Ja he ristiinnaulitsivat hänet ja jakoivat keskenään hänen vaatteensa heittäen niistä arpaa, mitä kukin oli saava.²⁵ Oli kolmas hetki, kun he hänet ristiinnaulitsivat.²⁶ Ja päällekirjoitukseksi oli merkitty hänen syynsä: ”Juutalaisten kuningas”.²⁷ Ja he ristiinnaulitsivat hänen kanssaan kaksi ryöväriä, toisen hänen oikealle ja toisen hänen vasemmalle puolelleen.²⁸²⁹ Ja ne, jotka kulkivat ohitse, herjasivat häntä ja nyökyttivät päätään ja sanoivat: ”Voi sinua, joka hajotat maahan temppelein ja kolmessa päivässä sen rakennat!”³⁰ Auta itseäsi ja astu alas ristiltä.”³¹ Samoin ylipapitkin ynnä kirjanoppi-neet keskenään pilkkasivat häntä ja sanoivat: ”Muita hän on auttanut, itseään ei voi auttaa.”³² Astukoon hän, Kristus, Israelin kuningas, nyt alas ristiltä, että me näkisimme ja uskoisimme.” Myöskin ne, jotka olivat ristiinnaulitut hänen kanssaan, herjasivat häntä.³³ Ja kuudennella hetkellä tuli pimeys yli kaiken maan, ja sitä kesti hamaan yhdeksänten hetkeen.³⁴ Ja yhdeksännellä hetkellä Jeesus huusi suurella äänellä: ”Eeli, Eeli, lama sabaktani?” Se on käännettyinä: Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit?³⁵ Sen

kuullessaan sanoivat muutamat niistä, jotka siinä seisoivat: ”Katso, hän huutaa Eliasta”.³⁶ Ja muuan juoksi ja täytti sienen hapanviinillä, pani sen ruovon päähän ja antoi hänelle juoda sanoen: ”Annas, katsokaamme, tulee ko Elias ottamaan hänet alas”.³⁷ Mutta Jeesus huusi suurella äänellä ja antoi henkensä.³⁸ Ja temppelein esirippu repesi kahtia ylhäältä alas asti.³⁹ Mutta kun sadanpäämies, joka seisoi häntä vastapäätä, näki hänen näin antavan henkensä, sanoi hän: ”Totisesti tämä ihminen oli Jumalan Poika”.⁴⁰ Ja siellä oli myös naisia taampaa katselemassa. Näiden joukossa olivat Maria Magdaleena ja Maria, Jaakob nuoremman ja Jooseen äiti, ja Salome,⁴¹ jotka hänen ollessaan Galileassa olivat seuranneet ja palvelleet häntä, sekä useita muita, jotka olivat tulleet hänen kanssaan ylös Jerusalemiin.⁴² Ja kun jo oli tullut ilta, ja koska oli valmistuspäivä, se on sapatin aattopäivä,⁴³ tuli Joosef, arimatialainen, arvossapidetty neuvoston jäsen, joka hänkin odotti Jumalan valtakuntaa, rohkaisi mielensä ja meni sisälle Pilatuksen luo ja pyysi Jeesuksen ruumista.⁴⁴ Niin Pilatus ihmetteli, oliko hän jo kuollut, ja kutsuttuaan luoksensa sadanpäämiehen kysyi tältä, oliko hän jo kauan sitten kuollut.⁴⁵ Ja saatuaan sadanpäämieheltä siitä tiedon hän lahjoitti ruumiin Joosefille.⁴⁶ Tämä osti liinavaatteen ja otti hänet alas, kääri hänet liinavaatteeseen ja pani hautaan, joka oli hakattu kallioon, ja vieritti kiven hautakammion ovelle.⁴⁷ Ja Maria Magdaleena ja Maria, Jooseen äiti, katselivat, mihin hänet pantiin.

16 Ja kun sapatti oli ohi, ostivat Maria Magdaleena ja Maria, Jaakobin äiti, ja Salome hyvänhajuksia yrttejä menäkseen voitelemaan häntä.² Ja viikon ensimmäisenä päivänä he tulivat haudalle aini varhain, auringon noustessa.³ Ja he sanoivat toisilleen: ”Kuka meille vierittää kiven hautakammion ovelta?”⁴ Ja katsahtaessaan ylös he näkivät kiven poisvieritetyksi; se oli näet hyvin suuri.⁵ Ja mentyään hautakammion sisään he näkivät nuorukaisen istuvan oikealla puolella, puettuna pitkään, valkeaan vaatteeseen; ja he peljästyivät suuresti.⁶ Mutta hän sanoi heille: ”Älkää peljästykö; te etsitte Jeesusta, Nasaretilaista, joka oli ristiinnaulittu. Hän on noussut ylös; ei hän ole täällä. Katso, tässä on paikka, johon he hänet panivat.”⁷ Mutta menkää ja sanokaa hänen opetuslapsillensa ja Pietarille: ”Hän menee teidän edellänne Galileaan; siellä te saatte hänet nähdä, niinkuin hän teille sanoi.”⁸ Niin he tulivat ulos ja pakenivat haudalta, sillä heidät oli vallannut vavistus ja hämmästys, eivätkä sanoneet kenellekään mitään, sillä he pelkäsivät.⁹ Mutta ylösnousemisensa jälkeen hän varhain aamulla viikon ensimmäisenä päivänä ilmestyi ensiksi Maria Magdaleenalle, josta hän oli ajanut ulos seitsemän riivaajaa.¹⁰ Tämä meni ja vei sanan niille, jotka olivat olleet Jeesuksen kanssa ja jotka nyt murehtivat ja itkivät.¹¹ Mutta kun he kuulivat, että hän eli ja että Maria oli hänet nähnyt, eivät he uskoneet.¹² Ja sen jälkeen hän toisenmuotoisena ilmestyi kahdelle heistä, heidän kävellessään,

matkalla maakylään. ¹³Hekin menivät ja veivät sanan toisille; mutta nämä eivät uskoneet heitäkään. ¹⁴Vihdoin hän ilmestyi myöskin niille yhdelletoista heidän ollessaan aterialla; ja hän nuhteli heidän epäuskoaansa ja heidän sydämensä kovuutta, kun he eivät olleet uskoneet niitä, jotka olivat nähneet hänet ylösnousseeksi. ¹⁵Ja hän sanoi heille: ”Menkää kaikkeen maailmaan ja saarnatkaa evankeliumia kaikille luoduille. ¹⁶Joka uskoo ja kastetaan, se pelastuu; mutta joka ei usko, se tuomitaan kadotukseen. ¹⁷Ja nämä merkit seuraavat niitä, jotka uskovat: minun nimessäni he ajavat ulos riivaajia, puhuvat uusilla kielillä, ¹⁸nostavat käsin käärmeitä, ja jos he juovat jotakin kuolettavaa, ei se heitä vahingoita; he panevat kätensä sairasten päälle, ja ne tulevat terveiksi.” ¹⁹Kun nyt Herra Jeesus oli puhunut heille, otettiin hänet ylös taivaaseen, ja hän istui Jumalan oikealle puolelle. ²⁰Mutta he lähtivät ja saarnasivat kaikkialla, ja Herra vaikutti heidän kanssansa ja vahvisti sanan sitä seuraavien merkkien kautta.

Luukkaan

1Koska monet ovat ryhtyneet tekemään kertomusta meidän keskuudessamme tosiksi tunnetuista tapahtumista, ²sen mukaisesti kuin meille ovat kertoneet ne, jotka alusta asti ovat omin silmin ne nähneet ja olleet sanan palvelijoita, ³niin olen minäkin, tarkkaan tutkittuani alusta alkaen kaikki, päättänyt kirjoittaa ne järjestyksessään sinulle, korkea-arvoinen Teofilus, ⁴että oppisit tuntemaan, kuinka varmat ne asiat ovat, jotka sinulle on opetettu. ⁵Herodeksen, Juudean kuninkaan, aikana oli pappi, nimeltä Sakarias, Abian osastoa. Ja hänen vaimonsa oli Aaronin tyttäriä, ja tämän nimi oli Elisabet. ⁶He olivat molemmat hurskaita Jumalan edessä, vaeltaen kaikissa Herran käskyissä ja säädöksissä nuhteettomina. ⁷Mutta heillä ei ollut lasta, sillä Elisabet oli hedelmätön; ja he olivat molemmat tulleet iällisiksi. ⁸Niin tapahtui, kun hänen osastonsa palvelusvuoro tuli ja hän toimitti papillisia tehtäviä Jumalan edessä, ⁹että hän tavanmukaisessa pappistehtävien arpomisessa sai osaksensa mennä Herran temppeliin suitsuttamaan. ¹⁰Ja kaikki kansa oli suitsuttamisen aikana ulkopuolella rukoilemassa. ¹¹Silloin ilmestyi hänelle Herran enkeli seisoen suitsutusalttarin oikealla puolella. ¹²Ja hänet nähdessään Sakarias hämmästyi, ja hänet valtasi pelko. ¹³Mutta enkeli sanoi hänelle: ”Älä pelkää, Sakarias; sillä sinun rukouksesi on kuultu, ja vaimosi Elisabet on synnyttävä sinulle pojan, ja sinun on annettava hänelle nimi Johannes. ¹⁴Ja hän on oleva sinulle iloksi ja riemuksi, ja monet iloitsevat hänen syntymisestään. ¹⁵Sillä hän on oleva suuri Herran edessä; viiniä ja väkijuomaa hän ei juo, ja hän on oleva täytetty Pyhällä Hengellä hamasta äitinsä kohdusta. ¹⁶Ja hän kääntää monta Israelin lapsista Herran, heidän Jumalansa, tykö. ¹⁷Ja hän käy hänen edellään Eliaan hengessä ja voimassa, kääntääksensä isien sydämet lasten puoleen ja tottelemattomat vanhurskasten mielenlaatuun, näin Herralle toimittaaksensa valmistetun kansan.” ¹⁸Niin Sakarias sanoi enkelille: ”Kuinka minä tämän käsittäisin? Sillä minä olen vanha, ja minun vaimoni on iälliseksi tullut.” ¹⁹Enkeli vastasi ja sanoi hänelle: ”Minä olen Gabriel, joka seison Jumalan edessä, ja minä olen lähetetty puhumaan sinulle ja julistamaan sinulle tämän ilosanoman. ²⁰Ja katso, sinä tulet mykäksi etkä kykene mitään puhumaan siihen päivään saakka, jona tämä tapahtuu, sentähden et tet uskonut minun sanojani, jotka käyvät ajanansa to-

teen.” ²¹Ja kansa oli odottamassa Sakariasta, ja he ihmettelivät, että hän niin kauan viipyi temppelissä. ²²Mutta ulos tullessaan hän ei kyennyt puhumaan heille; silloin he ymmärsivät, että hän oli nähnyt näyn temppelissä. Ja hän viittoi heille ja jäi mykäksi. ²³Ja kun hänen virkatoimensa päivät olivat päättyneet, meni hän kotiinsa. ²⁴Ja niiden päivän perästä Elisabet, hänen vaimonsa, tuli raskaaksi ja pysytteli salassa viisi kuukautta, sanoen: ²⁵”Näin on Herra tehnyt minulle niinä päivinä, jolloin hän katsoi minun puoleeni poistaaksensa minusta ihmisten ylenkatseen”. ²⁶Kuudentena kuukautena sen jälkeen Jumala lähetti enkeli Gabrielin Galilean kaupunkiin, jonka nimi on Nasaret, ²⁷neitsyen tykö, joka oli kihlattu Joosef nimiselle miehelle Daavidin suvusta; ja neitsyen nimi oli Maria. ²⁸Ja tullessaan sisälle hänen tykönsä enkeli sanoi: ”Terve, armoitettu! Herra olkoon sinun kanssasi.” ²⁹Mutta hän hämmästyi suuresti siitä puheesta ja mietti, mitä tämä tervehdys mahtoi tarkoittaa. ³⁰Niin enkeli sanoi hänelle: ”Älä pelkää, Maria; sillä sinä olet saanut armon Jumalan edessä. ³¹Ja katso, sinä tulet raskaaksi ja synnytät pojan, ja sinun on annettava hänelle nimi Jeesus. ³²Hän on oleva suuri, ja hänet pitää kutsuttaman Korkeimman Pojaksi, ja Herra Jumala antaa hänelle Daavidin, hänen isänsä, valtaistuimen, ³³ja hän on oleva Jaakobin huoneen kuningas iankaikkisesti, ja hänen valtakunnallansa ei pidä loppua oleman.” ³⁴Niin Maria sanoi enkelille: ”Kuinka tämä voi tapahtua, kun minä en miehestä mitään tiedä?” ³⁵Enkeli vastasi ja sanoi hänelle: ”Pyhä Henki tulee sinun päällesi, ja Korkeimman voima varjoaa sinut; sentähden myös se pyhä, mikä syntyy, pitää kutsuttaman Jumalan Pojaksi. ³⁶Ja katso, sinun sukulaisesi Elisabet, hänkin kantaa kohdussaan poikaa vanhalla iällään, ja tämä on kuudes kuukausi hänellä, jota sanottiin hedelmättömäksi; ³⁷sillä Jumalalle ei mikään ole mahdotonta.” ³⁸Silloin Maria sanoi: ”Katso, minä olen Herran palvelijatar; tapahtukoon minulle sinun sanasi mukaan”. Ja enkeli lähti hänen tykönsä. ³⁹Niinä päivinä Maria nousi ja kulki kiiruusti vuorimaahan erääseen Juudan kaupunkiin ⁴⁰ja meni Sakariaan kotiin ja tervehti Elisabetia. ⁴¹Ja kun Elisabet kuuli Marian tervehdyksen, hypähti lapsi hänen kohdussansa; ja Elisabet täytettiin Pyhällä Hengellä. ⁴²Ja hän puhkesi puhumaan suurella äänellä ja sanoi: ”Siunattu sinä vaimojen joukossa, ja siunattu sinun kohtusi hedelmä! ⁴³Ja kuinka minulle tapahtuu tämä,

että minun Herrani äiti tulee minun tyköni? ⁴⁴Sillä katso, kun sinun tervehdyksesi ääni tuli minun korviini, hypähti lapsi ilosta minun kohdussani. ⁴⁵Ja autuas se, joka uskoi, sillä se sana on täyttyvä, mikä hänelle on tullut Herralta!” ⁴⁶Ja Maria sanoi: ”Minun sieluni suuresti ylistää Herraa, ⁴⁷ja minun henkeni riemuitsee Jumalasta, vapahtajastani; ⁴⁸sillä hän on katsonut palvelijattarensa alhaisuuteen. Katso, tästedes kaikki sukupolvet ylistävät minua autuaaksi. ⁴⁹Sillä Voimallinen on tehnyt minulle suuria, ja hänen nimensä on pyhä, ⁵⁰ja hänen laupeutensa pysyy polvesta polveen niille, jotka häntä pelkäävät. ⁵¹Hän on osoittanut voimansa käsivarrellaan; hän on hajottanut ne, joilla oli ylpeät ajatukset sydämessään. ⁵²Hän on kukistanut valtiat valtaistuimilta ja korottanut alhaiset. ⁵³Nälkäiset hän on täyttänyt hyvyyksillä, ja rikkaat hän on lähettänyt tyhjinä pois. ⁵⁴Hän on ottanut huomaansa palvelijansa Israelin, muistaaksensa laupeuttaan ⁵⁵Aabrahamia ja hänen siementänsä kohtaan iankaikkisesti, niinkuin hän on meidän isillemme puhunut.” ⁵⁶Ja Maria oli hänen tykönsä noin kolme kuukautta ja palasi jälleen kotiinsa. ⁵⁷Mutta Elisabetin synnyttämisen aika tuli; ja hän synnytti pojan. ⁵⁸Ja kun hänen naapurinsa ja sukulaisensa kuulivat, että Herra oli tehnyt hänelle suuren laupeuden, iloitsivat he hänen kanssansa. ⁵⁹Ja kahdeksantena päivänä he tulivat ympärileikkaamaan lasta ja tahtoivat antaa hänelle hänen isänsä mukaan nimen Sakarias. ⁶⁰Mutta hänen äitinsä vastasi ja sanoi: ”Ei suinkaan, vaan hänen nimensä on oleva Johannes”. ⁶¹Niin he sanoivat hänelle: ”Eihän sinun suvussasi ole ketään, jolla on se nimi”. ⁶²Ja he kysyivät viittomalla lapsen isältä, minkä nimen hän tahtoi hänelle annettavaksi. ⁶³Niin hän pyysi taulun ja kirjoitti siihen nämä sanat: ”Johannes on hänen nimensä”. Ja kaikki ihmettelivät. ⁶⁴Ja kohta hänen suunsa aukeni, ja hänen kielensä vapautui, ja hän puhui kiittäen Jumalaa. ⁶⁵Ja tuli pelko kaikille heidän ympärillään asuvalle, ja koko Juudean vuorimaassa puhuttiin kaikista näistä tapahtumista; ⁶⁶ja kaikki, jotka niistä kuulivat, panivat ne mieleensä ja sanoivat: ”Mikähän tästä lapsesta tulee?” Sillä Herran käsi oli hänen kanssansa. ⁶⁷Ja Sakarias, hänen isänsä, täytettiin Pyhällä Hengellä, ja hän ennusti sanoen: ⁶⁸”Kiitetty olkoon Herra, Israelin Jumala, sillä hän on katsonut kansansa puoleen ja valmistanut sille lunastuksen ⁶⁹ja kohottanut meille pelastuksen sarven palvelijansa Daavidin huoneesta ⁷⁰- niinkuin hän on puhunut hamasta ikiajoista pyhäin profeettainsa suun kautta - ⁷¹pelastukseksi vihollisistamme ja kaikkien niiden kädestä, jotka meitä vihaavat, ⁷²tehdäkseen laupeuden meidän isillemme ja muistaakseen pyhän liittonsa, ⁷³sen valan, jonka hän vannoi Aabrahamille, meidän isillemme; ⁷⁴suodakseen meidän, vapahdettuina vihollistemme kädestä, pelkäämättä palvella häntä ⁷⁵pyhydessä ja vanhurskaudessa hänen edessään kaikkina elinpäivinä. ⁷⁶Ja sinä, lapsukainen, olet kutsuttava Korkeimman profeetaksi, sillä sinä olet käyvä Herran edellä valmistaksesi hänen teitään, ⁷⁷antaaksesi hänen kansalleen pelastuksen

tuntemisen heidän syntiensä anteeksisaamisessa, ⁷⁸meidän Jumalamme sydämellisen laupeuden tähden, jonka kautta meidän puoleemme katsoo aamun koitto korkeudesta, ⁷⁹loistaen meille, jotka istumme pimeydessä ja kuoleman varjossa, ja ohjaten meidän jalkamme rauhan tielle.” ⁸⁰Ja lapsi kasvoi ja vahvistui hengessä. Ja hän oli erämaassa siihen päivään asti, jona hän oli astuva Israelin eteen.

2Ja tapahtui niinä päivinä, että keisari Augustukselta kävi käsky, että kaikki maailma oli verolle pantava. ²Tämä verollepano oli ensimmäinen ja tapahtui Kyreniuksen ollessa Syyrian maaherrana. ³Ja kaikki menivät verolle pantaviksi, kukin omaan kaupunkiinsa. ⁴Niin Joosefin lähti Galileasta, Nasaretin kaupungista, ylös Juudeaan, Daavidin kaupunkiin, jonka nimi on Beethlehem, hän kun oli Daavidin huonetta ja sukua, ⁵verolle pantavaksi Marian, kihlattunsa, kanssa, joka oli raskaana. ⁶Niin tapahtui heidän siellä ollessaan, että Marian synnyttämisen aika tuli. ⁷Ja hän synnytti pojan, esikoisensa, ja kapaloi hänet ja pani hänet seimeen, koska heille ei ollut sijaa majatalossa. ⁸Ja sillä seudulla oli paimenia kedolla vartioimassa yöllä laumaansa. ⁹Niin heidän edessään seisoivat Herran enkeli, ja Herran kirkkaus loisti heidän ympärillään, ja he peljästyivät suuresti. ¹⁰Mutta enkeli sanoi heille: ”Älkää peljätkö; sillä katso, minä ilmoitan teille suuren ilon, joka on tuleva kaikelle kansalle: ¹¹teille on tänä päivänä syntynyt Vapah-taja, joka on Kristus, Herra, Daavidin kaupungissa. ¹²Ja tämä on teille merkinä: te löydätte lapsen kapaloituna ja seimessä makaamassa.” ¹³Ja yhtäkkiä oli enkelin kanssa suuri joukko taivaallista sotaväkeä, ja he ylistivät Jumalaa ja sanoivat: ¹⁴”Kunnia Jumalalle korkeuksissa, ja maassa rauha ihmisten kesken, joita kohtaan hänellä on hyvä tahto!” ¹⁵Ja kun enkelit olivat menneet paimenten luota taivaaseen, niin nämä puhuivat toisilleen: ”Menkäämme nyt Beethleheemiin katsomaan sitä, mikä on tapahtunut ja minkä Herra meille ilmoitti”. ¹⁶Ja he menivät kiiruhtaen ja löysivät Marian ja Joosefin ja lapsen, joka makasi seimessä. ¹⁷Ja kun he tämän olivat nähneet, ilmoittivat he sen sanan, joka oli puhuttu heille tästä lapsesta. ¹⁸Ja kaikki, jotka sen kuulivat, ihmettelivät sitä, mitä paimenet heille puhuivat. ¹⁹Mutta Maria kätki kaikki nämä sanat ja tutkisteli niitä sydämessänsä. ²⁰Ja paimenet palasivat kiittäen ja ylistäen Jumalaa kaikesta, minkä olivat kuulleet ja nähneet, sen mukaan kuin heille oli puhuttu. ²¹Kun sitten kahdeksan päivää oli kulunut ja lapsi oli ympärileikattava, annettiin hänelle nimi Jeesus, jonka enkeli oli hänelle antanut, ennenkuin hän sikisi äitinsä kohdussa. ²²Ja kun heidän puhdistuspäivänsä, Mooseksen lain mukaan, olivat täytyneet, veivät he hänet ylös Jerusalemiin asettaaksensa hänet Herran eteen ²³- niinkuin on kirjoitettuna Herran laissa: ”Jokainen miehenpuoli, joka avaa äidinkohdun, luettakoon Herralle pyhitetyksi” - ²⁴ja uhrataksensa, niinkuin Herran laissa on säädetty, parin metsäkyyhkyisiä tai kaksi kyyhkyksenpoikaa. ²⁵Ja katso, Jerusalemissa oli mies,

nimeltä Simeon; hän oli hurskas ja jumalinen mies, joka odotti Israelin lohdutusta, ja Pyhä Henki oli hänen päällensä. ²⁶Ja Pyhä Henki oli hänelle ilmoittanut, ettei hän ollut näkevä kuolemaa, ennenkuin oli nähnyt Herran Voidekun. ²⁷Ja hän tuli Hengen vaikutuksesta pyhäköön. Ja kun vanhemmat toivat Jeesus-lasta sisälle tehdäkseen hänelle, niinkuin tapa oli lain mukaan, ²⁸otti hänkin hänet syliinsä ja kiitti Jumalaa ja sanoi: ²⁹”Herra, nyt sinä lasket palvelijasi rauhaan menemään, sanasi mukaan; ³⁰sillä minun silmäni ovat nähneet sinun autuutesi, ³¹jonka sinä olet valmistanut kaikkien kansojen nähdä, ³²valkeudeksi, joka on ilmestyvä pakanoille, ja kirkkaudeksi kansallesi Israelille”. ³³Ja hänen isänsä ja äitinsä ihmettelivät sitä, mitä hänestä sanottiin. ³⁴Ja Simeon siunasi heitä ja sanoi Marialle, hänen äidilleen: ”Katso, tämä on pantu lankeemukseksi ja nousemukseksi monelle Israelissa ja merkiksi, jota vastaan sanotaan ³⁵- ja myös sinun sielusi lävitse on miekka käyvä - että monen sydämen ajatukset tulisivat ilmi”. ³⁶Ja oli naisprofeetta, Hanna, Fanuelin tytär, Asserin sukukuntaa. Hän oli jo tullut iälliseksi. Mentyään neitsyenä naimisiin hän oli elänyt miehensä kanssa seitsemän vuotta, ³⁷ja oli nyt leski, kahdeksankymmenen neljän vuoden ikäinen. Hän ei poistunut pyhäköstä, vaan palveli siellä Jumalaa paastoilla ja rukouksilla yötä ja päivää. ³⁸Ja juuri sillä hetkellä hän tuli siihen, ylisti Jumalaa ja puhui lapsesta kaikille, jotka odottivat Jerusalemin lunastusta. ³⁹Ja täytettyään kaiken, mikä Herran lain mukaan oli tehtävä, he palasivat Galileaan, kaupunkiinsa Nasaretiin. ⁴⁰Ja lapsi kasvoi ja vahvistui ja täyttyi viisaudella, ja Jumalan armo oli hänen päällensä. ⁴¹Ja hänen vanhempansa matkustivat joka vuosi Jerusalemiin pääsiäisyjuhille. ⁴²Hänen ollessaan kaksitoistavuotias he niinikään vaelsivat ylös sinne juhlan tavan mukaan. ⁴³Ja kun ne päivät olivat kuluneet ja he lähtivät kotiin, jäi poikana Jeesus Jerusalemiin, eivätkä hänen vanhempansa sitä huomanneet. ⁴⁴He luulivat hänen olevan matkaseurueessa ja kulkivat päivänmatkan ja etsivät häntä sukulaisten ja tuttavien joukosta; ⁴⁵mutta kun eivät löytäneet, palasivat he Jerusalemiin etsien häntä. ⁴⁶Ja kolmen päivän kuluttua he löysivät hänet pyhäköstä, jossa hän istui opettajain keskellä kuunnellen heitä ja kysellen heiltä. ⁴⁷Ja kaikki, jotka häntä kuullivat, ihmettelivät hänen ymmärrystänsä ja vastauksiansa. ⁴⁸Ja hänet nähdessään hänen vanhempansa hämmästyivät, ja hänen äitinsä sanoi hänelle: ”Poikani, miksi meille näin teit? Katso, sinun isäsi ja minä olemme huolestuneina etsineet sinua.” ⁴⁹Niin hän sanoi heille: ”Mitä te minua etsitte? Ettekö tienneet, että minun pitää niissä oleman, mitkä minun Isäni ovat?” ⁵⁰Mutta he eivät ymmärtäneet sitä sanaa, jonka hän heille puhui. ⁵¹Ja hän lähti heidän kanssansa ja tuli Nasaretiin ja oli heille alamainen. Ja hänen äitinsä kätki kaikki nämä sanat sydämeensä. ⁵²Ja Jeesus varttui viisaudessa ja iässä ja armossa Jumalan ja ihmisten edessä.

kun Pontius Pilatus oli Juudean maaherrana ja Herodes Galilean neljänruhtinaana ja hänen veljensä Filippus Iturean ja Trakonitiinmaan neljänruhtinaana ja Lysanias Abilenen neljänruhtinaana, ²siihen aikaan kun Hannas oli ylimmäisenä pappina, ynnä myös Kaifas, tuli Jumalan sana Johannekselle, Sakariaan pojalle, erämaassa. ³Ja hän vaelsi kaikissa seuduissa Jordanin varrella ja saarnasi parannuksen kastetta syntien anteeksisaamiseksi, ⁴niinkuin on kirjoitettuna profeetta Esaiaan sanojen kirjassa: ”Huu-tavan ääni kuuluu erämaassa: ’Valmistakaa Herralle tie, tehkää polut hänelle tasaisiksi’. ⁵Kaikki laaksot täytettäköön, ja kaikki vuoret ja kukkulat alennettakoon, ja mutkat tulkoot suoriksi ja koleikot tasaisiksi teiksi, ⁶ja kaikki liha on näkevä Jumalan autuuden.” ⁷Niin hän sanoi kansalle, joka vaelsi hänen kastettavakseen: ”Te kyykäärmeitten sikiöt, kuka on teitä neuvonut pakenemaan tulevaista vihaa? ⁸Tehkää sentähden parannuksen soveliaita hedelmiä, älkääkä ruvetko sanomaan mielessänne: ’Onhan meillä isänä Aabraham’, sillä minä sanon teille, että Jumala voi näistä kivistä herättää lapsia Aabrahamille. ⁹Jo on myös kirves pantu puitten juurelle; jokainen puu, joka ei tee hyvää hedelmää, siis hakataan pois ja heitetään tuleen.” ¹⁰Ja kansa kysyi häneltä sanoen: ”Mitä meidän siis pitää tekemän?” ¹¹Hän vastasi ja sanoi heille: ”Jolla on kaksi ihokasta, antakoon toisen sille, joka on ilman; ja jolla on ruokaa, tehkään samoin”. ¹²Niin tuli myös publikaaneja kastettaviksi, ja he sanoivat hänelle: ”Opettaja, mitä meidän pitää tekemän?” ¹³Hän sanoi heille: ”Älkää vaatikko enempää, kuin mikä teille on säädetty”. ¹⁴Myös sotamiehet kysyivät häneltä sanoen: ”Mitäs meidän pitää tekemän?” Ja hän sanoi heille: ”Älkää kiskoko keneltäkään älkääkä kiristäkö, vaan tyytykää palkkaanne”. ¹⁵Mutta kun kansa yhä odotti ja kaikki ajattelivat sydämessään Johanneksesta, eikö hän itse ehkä ollut Kristus, ¹⁶niin Johannes vastasi kaikille sanoen: ”Minä kastan teidät vedellä, mutta on tuleva minua väkevempi, jonka kengänpaulaakaan minä en ole kelvollinen päästämään; hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä ja tulella. ¹⁷Hänellä on viskimensä kädessään, ja hän puhdistaa pui-matanterensa ja kokoaa nisut aittaansa, mutta ruumenet hän polttaa sammumattomassa tuleessa.” ¹⁸Antaen myös monia muita kehoituksia hän julisti kansalle evankeliumia. ¹⁹Mutta kun Herodes, neljänruhtinas, sai häneltä nuhteita veljensä vaimon, Herodiaan, tähden ja kaiken sen pahan tähden, mitä hän, Herodes, oli tehnyt, ²⁰niin hän kaiken muun lisäksi teki senkin, että sulki Johanneksen vankeuteen. ²¹Kun siis kaikkea kansaa kastettiin ja myöskin Jeesus oli saanut kasteen ja rukoili, niin tapahtui, että taivas aukeni ²²ja Pyhä Henki laskeutui hänen päällensä ruumiillisessa muodossa, niinkuin kyyhkynen, ja taivaasta tuli ääni: ”Sinä olet minun rakas Poikani; sinuun minä olen mielistynyt”. ²³Ja hän, Jeesus, oli aloittaessaan vaikutuksensa noin kolmenkymmenen vuoden vanha, ja oli, niinkuin luultiin, Joosefin poika. Joosef oli Eelin poika, ²⁴Eeli Mattatin, tämä Leevin, tämä Melkin, tämä Jannain, tämä

3 Viidentenätoista keisari Tiberiuksen hallitusvuotena,

Joosefin, ²⁵tämä Mattatiaan, tämä Aamoksen, tämä Naahumin, tämä Eslin, tämä Naggain, ²⁶tämä Maahatin, tämä Mattatiaan, tämä Semeinin, tämä Joosekin, tämä Joodan, ²⁷tämä Johananin, tämä Reesan, tämä Serubbaabelin, tämä Sealtielin, tämä Neerin, ²⁸tämä Melkin, tämä Addin, tämä Koosamin, tämä Elmadamin, tämä Eerin, ²⁹tämä Jeesuksen, tämä Elieserin, tämä Joorimin, tämä Mattatin, tämä Leevin, ³⁰tämä Simeonin, tämä Juudan, tämä Joosefin, tämä Joonamin, tämä Eliakimin, ³¹tämä Melean, tämä Mennan, tämä Mattatan, tämä Naatanin, tämä Daavidin, ³²tämä Iisain, tämä Oobedin, tämä Booaan, tämä Saalan, tämä Nahassonin, ³³tämä Aminadabin, tämä Adminin, tämä Arnin, tämä Esromin, tämä Faareen, tämä Juudan, ³⁴tämä Jaakobin, tämä Iisakin, tämä Aabrahamin, tämä Taaran, tämä Naahorin, ³⁵tämä Serukin, tämä Ragaun, tämä Faalekin, tämä Eberin, tämä Saalan, ³⁶tämä Kainamin, tämä Arfaksadin, tämä Seemin, tämä Nooan, tämä Laamekin, ³⁷tämä Metusalan, tämä Eenokin, tämä Jaaretin, tämä Mahalalelin, tämä Keenanin, ³⁸tämä Enoksen, tämä Seetin, tämä Aadamin, tämä Jumalan.

⁴Sitten Jeesus täynnä Pyhää Henkeä palasi Jordaniilta; ja Henki kuljetti häntä erämaassa, ²ja perkele kiusasi häntä neljäkymmentä päivää. Eikä hän syönyt mitään niinä päivinä, mutta kun ne olivat päättyneet, tuli hänen nälkä. ³Niin perkele sanoi hänelle: ”Jos sinä olet Jumalan Poika, niin sano tälle kivelle, että se muuttuu leiväksi”. ⁴Jeesus vastasi hänelle: ”Kirjoitettu on: ’Ei ihminen elä ainoastaan leivästä.’” ⁵Ja perkele vei hänet korkealle vuorelle ja näytti hänelle yhdessä tuokiossa kaikki maailman valtakunnat ⁶ja sanoi hänelle: ”Sinulle minä annan kaiken tämän valtapiirin ja sen loiston, sillä minun haltuuni se on annettu, ja minä annan sen, kenelle tahdon. ⁷Jos sinä siis kumarrut minun eteeni, niin tämä kaikki on oleva sinun.” ⁸Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: ”Kirjoitettu on: ’Sinun pitää kumartaman Herraa, sinun Jumalaasi, ja häntä ainoata palveleman.’” ⁹Niin hän vei hänet Jerusalemiin ja asetti hänet pyhäkön harjalle ja sanoi hänelle: ”Jos sinä olet Jumalan Poika, niin heittäydy tästä alas; ¹⁰sillä kirjoitettu on: ’Hän antaa enkeleilleen käskyn sinusta, että he varjelevat sinua’, ¹¹ja: ’He kantavat sinua käsillänsä, ettet jalkaasi kiveen loukkaisi.’” ¹²Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: ”Sanottu on: ’Älä kiusaa Herraa, sinun Jumalaasi.’” ¹³Ja kun oli kaiken kiusattavansa kiusannut, poistui perkele hänen luotaan ajaksi. ¹⁴Ja Jeesus palasi Hengen voimassa Galileaan; ja sanoma hänestä levisi kaikkiin ympärillä oleviin seutuihin. ¹⁵Ja hän opetti heidän synagoogissaan, ja kaikki ylistivät häntä. ¹⁶Ja hän saapui Nasaretiin, jossa hänet oli kasvatettu, ja meni tapansa mukaan sapatinpäivänä synagoogaan ja nousi lukemaan. ¹⁷Niin hänelle annettiin profetta Esaiaan kirja, ja kun hän avasi kirjan, löysi hän sen paikan, jossa oli kirjoitettuna: ¹⁸”Herran Henki on minun päälläni, sillä hän on voidellut minut julistamaan evankeliumia köyhille; hän on lähettänyt minut saarnaamaan

vangituille vapautusta ja sokeille näkönsä saamista, päättämään sorretut vapauteen, ¹⁹saarnaamaan Herran otollista vuotta”. ²⁰Ja käärittyään kirjan kokoon hän antoi sen palvelijalle ja istuutui; ja kaikkien synagoogassa olevien silmät olivat häneen kiinnitetyt. ²¹Niin hän rupesi puhumaan heille: ”Tänä päivänä tämä kirjoitus on käynyt toteen teidän korvainne kuullen”. ²²Ja kaikki lausuivat hänestä hyvän todistuksen ja ihmettelivät niitä armon sanoja, jotka hänen suustansa lähtivät; ja he sanoivat: ”Eikö tämä ole Joosefin poika?” ²³Niin hän sanoi heille: ”Kaiketi aiotte sanoa minulle tämän sananlaskun: ’Parantaja, paranna itsesi’; ’tee täälläkin, kotikaupungissasi, niitä suuria tekoja, joita olemme kuulleet tapahtuneen Kapernaumissa.’” ²⁴Ja hän sanoi: ”Totisesti minä sanon teille: ei kukaan profetta ole otollinen kotikaupungissaan. ²⁵Minä sanon teille totuudessa: monta leskeä oli Eliaan aikana Israelissa, kun taivas oli suljettuna kolme vuotta ja kuusi kuukautta ja suuri nälkä tuli kaikkeen maahan, ²⁶eikä Eliasta lähetetty kenenkään tykö heistä, vaan ainoastaan leskivaimon tykö Siidonin-maan Sareptaan. ²⁷Ja monta pitalista miestä oli Israelissa profetta Elisian aikana, eikä kukaan heistä tullut puhdistetuksi, vaan ainoastaan Naiman, syyrialainen.” ²⁸Tämän kuullessaan kaikki, jotka olivat synagoogassa, tulivat kiukkua täyteen ²⁹ja nousivat ja ajoivat hänet ulos kaupungista ja veivät hänet sen vuoren jyrkanteelle asti, jolle heidän kaupunkinsa oli rakennettu, syöstäkseen hänet alas. ³⁰Mutta hän lähti pois käyden heidän keskitsensä. ³¹Ja hän meni alas Kapernaumiin, Galilean kaupunkiin, ja opetti kansaa sapattina. ³²Ja he olivat hämmästyksissään hänen opetuksestansa, sillä hänen puheessansa oli voima. ³³Ja synagoogassa oli mies, jossa oli saastaisen riivaajan henki. Tämä huusi suurella äänellä: ³⁴”Voi, mitä sinulla on meidän kanssamme tekemistä, Jeesus Nasaretilainen? Oletko tullut meitä tuhoamaan? Minä tunnen sinut, kuka olet, sinä Jumalan Pyhä.” ³⁵Niin Jeesus nuhteli häntä sanoen: ”Vaikene ja lähde hänestä”. Ja riivaaja viskasi hänet maahan heidän keskelleen ja lähti hänestä, häntä ollenkaan vahingoittamatta. ³⁶Ja heidät kaikki valtasi hämmästys, ja he puhuivat keskenään sanoen: ”Mitä tämä puhe on, sillä hän käskee vallalla ja voimalla saastaisia henkiä, ja ne lähtevät ulos?” ³⁷Ja maine hänestä levisi kaikkialle ympäristön seutuihin. ³⁸Niin hän nousi ja meni synagoogasta Simonin kotiin. Ja Simonin anoppi sairasti kovaa kuumetta, ja he rukoilivat Jeesusta hänen puolestaan. ³⁹Niin hän meni ja kumartui hänen ylitsensä ja nuhteli kuumetta, ja se lähti hänestä; ja heti vaimo nousi ja palveli heitä. ⁴⁰Auringon laskiessa kaikki, joilla oli sairaita, mikä missäkin taudissa, veivät ne hänen tykönsä. Ja hän pani kätensä heidän itsekunkin päälle ja paransi heidät. ⁴¹Myös lähtivät riivaajat ulos monesta, huutaen ja sanoen: ”Sinä olet Jumalan Poika!” Mutta hän nuhteli niitä eikä sallinut niiden puhua, koska ne tiesivät hänen olevan Kristuksen. ⁴²Ja päivän tultua hän lähti pois ja meni autioon paikkaan; mutta kansa etsi häntä, ja saavuttuaan hänen

luokseen he pidättelivät häntä lähtemästä heidän luotansa.⁴³ Mutta hän sanoi heille: ”Minun tulee muillekin kaupungeille julistaa Jumalan valtakunnan evankeliumia, sillä sitä varten minä olen lähetetty”.⁴⁴ Ja hän saarnasi Galilean synagoogissa.

5 Kun kansa tunkeutui hänen ympärilleen kuulemaan Jumalan sanaa ja hän seisoi Gennesaretin järven rannalla,² niin hän näki järven rannassa kaksi venettä; mutta kalastajat olivat niistä lähteneet ja huuhtoivat verkkojaan.³ Ja hän astui toiseen niistä, joka oli Simonin, ja pyysi häntä viemään sen vähän matkaa maasta; ja hän istui ja opetti kansaa venheestä.⁴ Mutta puhumasta lakattuaan hän sanoi Simonille: ”Vie venhe syvälle ja heittäkää verkkonne apajalle”.⁵ Niin Simon vastasi ja sanoi hänelle: ”Mestari, koko yön me olemme tehneet työtä emmekä ole mitään saaneet; mutta sinun käskystäsi minä heitän verkot”.⁶ Ja sen tehtyään he saivat kierretyksi suuren joukon kaloja, ja heidän verkkonsa repeilivät.⁷ Niin he viittasivat toisessa venheessä oleville tovereilleen, että nämä tulisivat auttamaan heitä; ja he tulivat. Ja he täyttivät molemmat venheet, niin että ne olivat uppoamaisillaan.⁸ Kun Simon Pietari sen näki, lankesi hän Jeesuksen polvien eteen ja sanoi: ”Mene pois minun tyköäni, Herra, sillä minä olen syntinen ihminen”.⁹ Sillä kalansaaliin tähden, jonka he olivat saaneet, oli hämmästys vallannut hänet ja kaikki ne, jotka olivat hänen kanssaan,¹⁰ ja samoin myös Simonin kalastuskumppanit, Jaakobin ja Johanneksen, Sebedeuksen pojat. Mutta Jeesus sanoi Simonille: ”Älä pelkää, tästedes sinä saat saaliiksi ihmisiä”.¹¹ Ja he veivät venheet maihin, jättivät kaikki ja seurasivat häntä.¹² Ja kun hän oli eräässä kaupungissa, niin katso, siellä oli mies, yltänsä pitalissa. Ja nähdessään Jeesuksen hän lankesi kasvoilleen ja rukoi häntä sanoen: ”Herra, jos tahdot, niin sinä voit minut puhdistaa”.¹³ Niin hän ojensi kätensä, kosketti häntä ja sanoi: ”Minä tahdon; puhdistu”. Ja kohta pitali lähti hänestä.¹⁴ Ja hän kielsi häntä siitä kenellekään puhumasta ja sanoi: ”Mene, näytä itsesi papille, ja uhraa puhdistumistasi, niinkuin Mooses on säätänyt, todistukseksi heille”.¹⁵ Mutta sanoma hänestä levisi vielä enemmän; ja paljon kansaa kokoontui kuulemaan häntä ja parantuakseen vaivoistansa.¹⁶ Mutta hän vetäytyi pois ja oleskeli erämaassa ja rukoi.¹⁷ Ja eräänä päivänä, kun hän opetti, istui siinä fariseuksia ja lainopettajia, joita oli tullut kaikista Galilean ja Juudean kylistä ja Jerusalemista; ja Herran voima vaikutti, niin että hän paransi sairaat.¹⁸ Ja katso, muutamat miehet kantoivat vuoteella miestä, joka oli halvattu; ja he koettivat viedä hänet sisään ja asettaa Jeesuksen eteen.¹⁹ Ja kun he väentungokselta eivät saaneet viedyksi häntä sisään muuta tietä, nousivat he katolle ja laskivat hänet vuoteineen tiilikaton läpi heidän keskellensä Jeesuksen eteen.²⁰ Ja nähdessään heidän uskonsa hän sanoi: ”Ihminen, sinun syntisi ovat sinulle anteeksi annettu”.²¹ Niin kirjanoppineet ja fariseukset rupesivat ajatte-

lemaan ja sanomaan: ”Kuka tämä on, joka puhuu Jumalan pilkkaa? Kuka voi antaa syntejä anteeksi, paitsi Jumala yksin?”²² Mutta kun Jeesus tiesi heidän ajatuksensa, vastasi hän ja sanoi heille: ”Mitä te ajattelette sydämässänne?”²³ Kumpi on helpompaa, sanoako: ’Sinun syntisi ovat sinulle anteeksi annettu’, vai sanoa: ’Nouse ja käy’?²⁴ Mutta tietääksenne, että Ihmisen Pojalla on valta maan päällä antaa syntejä anteeksi,” - hän sanoi halvatulle - ”minä sanon sinulle: nouse, ota vuoteesi ja mene kotiisi.”²⁵ Ja kohta hän nousi heidän nähtensä, otti vuoteen, jolla oli maannut, ja lähti kotiinsa ylistäen Jumalaa.²⁶ Ja heidät kaikki valtasi hämmästys, ja he ylistivät Jumalaa; ja pelkoa täynnä he sanoivat: ”Me olemme tänään nähneet ihmeellisiä”.²⁷ Ja sen jälkeen hän lähti sieltä ja näki tulliasemalla istumassa publikaanin, jonka nimi oli Leevi, ja sanoi hänelle: ”Seuraa minua”.²⁸ Niin tämä jätti kaikki, nousi ja seurasi häntä.²⁹ Ja Leevi valmisti hänelle suuret pidot kodissaan; ja siellä oli suuri joukko publikaaneja ja muita aterioimassa heidän kanssaan.³⁰ Niin fariseukset ja heidän kirjanoppineensa napisivat hänen opetuslapsiansa vastaan ja sanoivat: ”Miksi te syötte ja juotte publikaanien ja syntisten kanssa?”³¹ Jeesus vastasi ja sanoi heille: ”Eivät terveet tarvitse parantajaa, vaan sairaat.”³² En minä ole tullut kutsumaan vanhurskaita, vaan syntisiä parannukseen.”³³ Niin he sanoivat hänelle: ”Johanneksen opetuslapset paastoavat usein ja pitävät rukouksia, samoin fariseustenkin, mutta sinun opetuslapsesi syövät ja juovat”.³⁴ Jeesus sanoi heille: ”Ettehän voi vaatia häävieraita paastoamaan silloin, kun ylkä on heidän kanssaan?”³⁵ Mutta päivät tulevat, jolloin ylkä otetaan heiltä pois, ja silloin, niinä päivinä, he paastoavat.”³⁶ Ja hän sanoi heille myös vertauksen: ”Ei kukaan leikkaa uudesta vaipasta paikkaa ja pane vanhaan vaippaan; muutoin hän rikkoo uuden vaipan, eikä uudesta vaipasta otettu paikka vanhaan sovi.”³⁷ Eikä kukaan laske nuorta viiniä vanhoihin nahkaleileihin; muutoin nuori viini pakahuttaa leilit, ja viini juoksee maahan, ja leilit turmeltuvat.”³⁸ Vaan nuori viini on laskettava uusiin leileihin.³⁹ Eikä kukaan, joka juo vanhaa viiniä, halua nuorta, sillä hän sanoo: ’Vanha on hyvää!’”

6 Niin tapahtui eräänä sapattina, että hän kulki viljavainioiden halki, ja hänen opetuslapsensa katkoivat tähkäpäitä, hiersivät niitä käsissään ja söivät.² Silloin muutamat fariseuksista sanoivat: ”Miksi teette, mitä ei ole lupa tehdä sapattina?”³ Mutta Jeesus vastasi heille ja sanoi: ”Ettekö ole lukeneet, mitä Daavid teki, kun hänen ja hänen seuralaistensa oli nälkä,⁴ kuinka hän meni Jumalan huoneeseen, otti näkyleivät ja söi ja antoi seuralaisilleenkin, vaikkei niitä ollut lupa syödä muiden kuin ainoastaan pappien?”⁵ Ja hän sanoi heille: ”Ihmisen Poika on sapatin herra”.⁶ Ja toisena sapattina hän meni synagoogaan ja opetti; ja siellä oli mies, jonka oikea käsi oli kuivettunut.⁷ Ja keksiäkseen jotakin, mistä häntä syyttäisivät, kirjanoppineet ja fariseukset pitivät häntä silmällä, parantaisiko hän sapattina.⁸ Mutta

hän tiesi heidän ajatuksensa ja sanoi miehelle, jonka käsi oli kuivettunut: ”Nouse ja astu esille”. Ja hän nousi ja astui esille.⁹ Niin Jeesus sanoi heille: ”Minä kysyn teiltä: kumpi on luvallista sapattina: hyvääkö tehdä, vai tehdä pahaa, pelastaako henki, vai hukuttaa?”¹⁰ Ja hän katsoi ympärilleen heihin kaikkiin ja sanoi miehelle: ”Ojenna kätesi”. Mies teki niin, ja hänen kätensä tuli jälleen terveeksi.¹¹ Mutta he vimmastuivat kovin ja puhelivat keskenään, mitä heidän olisi tehtävä Jeesukselle.¹² Niin tapahtui niinä päivinä, että hän lähti vuorelle rukoilemaan; ja hän oli siellä kaiken yönä rukoillen Jumalaa.¹³ Ja päivän tultua hän kutsui tykönsä opetuslapsensa ja valitsi heistä kaksitoista, joille hän myös antoi apostolin nimen:¹⁴ Simonin, jolle hän myös antoi nimen Pietari, ja Andreaan, hänen veljensä, ja Jaakobin ja Johanneksen, ja Filippuksen ja Bartolomeuksen,¹⁵ ja Matteuksen ja Tuomaan, ja Jaakobin, Alfeuksen pojan, ja Simonin, jota kutsuttiin Kiivailijaksi,¹⁶ ja Juudaan, Jaakobin pojan, sekä Juudas Iskariotin, josta tuli kavaltaja.¹⁷ Ja hän astui alas heidän kanssaan ja seisautui lakealle paikalle; ja siellä oli suuri joukko hänen opetuslapsiaan ja paljon kansaa kaikesta Juudeasta ja Jerusalemissa ja Tyyron ja Siidonin rantamaasta. Nämä olivat saapuneet kuulemaan häntä ja parantuakseen taudeistansa.¹⁸ Ja myös ne, jotka olivat saastaisten henkien vaivaamia, tulivat terveiksi.¹⁹ Ja kaikki kansa tahtoi päästä koskettamaan häntä, koska hänestä lähti voima, joka paransi kaikki.²⁰ Ja hän nosti silmänsä opetuslastensa puoleen ja sanoi: ”Autuaita olette te, köyhät, sillä teidän on Jumalan valtakunta.²¹ Autuaita te, jotka nyt isoatte, sillä teidät ravitaan! Autuaita te, jotka nyt itkette, sillä te saatte nauraa!²² Autuaita olette te, kun ihmiset vihaavat teitä ja erottavat teidät yhteydestään ja herjaavat teitä ja pyyhkivät pois teidän nimenne ikäänkuin jonkin pahan - Ihmisen Pojan tähden.²³ Iloitkaa sinä päivänä, riemuun ratketkaa; sillä katso, teidän palkkanne on suuri taivaassa; sillä näin tekivät heidän isänsä profetoille.²⁴ Mutta voi teitä, te rikkaat, sillä te olette jo saaneet lohduksenne!²⁵ Voi teitä, jotka nyt olette kyläiset, sillä teidän on oleva nälkä! Voi teitä, jotka nyt nauratte, sillä te saatte murehtia ja itkeä!²⁶ Voi teitä, kun kaikki ihmiset puhuvat teistä hyvää! Sillä niin tekivät heidän isänsä väärille profetoille.²⁷ Mutta teille, jotka kuulette, minä sanon: rakastakaa vihollisianne, tehkää hyvää niille, jotka teitä vihaavat,²⁸ siunatkaa niitä, jotka teitä kiroavat, rukoilkaa niiden edestä, jotka teitä parjaavat.²⁹ Jos joku lyö sinua poskelle, tarjoa hänelle toinenkin, ja jos joku ottaa sinulta vaipan, älä häneltä kiellä ihokastasi.³⁰ Anna jokaiselle, joka sinulta anoo, äläkä vaadi takaisin siltä, joka sinun omaasi ottaa.³¹ Ja niinkuin te tahdotte ihmisten teille tekevän, niin tehkää tekin heille.³² Ja jos te rakastatte niitä, jotka teitä rakastavat, mitä kiitosta teille siitä tulee? Rakastavathan syntisetkin niitä, jotka heitä rakastavat.³³ Ja jos teette hyvää niille, jotka teille hyvää tekevät, mitä kiitosta teille siitä tulee? Niinhän syntisetkin tekevät.³⁴ Ja jos te lainaatte niille, joilta toivotte saavanne

takaisin, mitä kiitosta teille siitä tulee? Syntisetkin lainaavat syntisille saadakseen saman verran takaisin.³⁵ Vaan rakastakaa vihollisianne ja tehkää hyvää ja lainatkaa, toivomatta saavanne mitään takaisin; niin teidän palkkanne on oleva suuri, ja te tulette Korkeimman lapsiksi, sillä hän on hyvä kiittämättömille ja pahoille.³⁶ Olkaa armahtavaiset, niinkuin teidän Isänne on armahtavainen.³⁷ Älkääkä tuomiko, niin ei teitäkään tuomita; älkää kadotustuomiota lausuko, niin ei teillekään kadotustuomiota lausuta. Antakaa anteeksi, niin teillekin anteeksi annetaan.³⁸ Antakaa, niin teille annetaan. Hyvä mitta, sullottu, pudistettu ja kukkurainen, annetaan teidän helmaan; sillä millä mitalla te mittaatte, sillä mitataan teille takaisin.”³⁹ Hän sanoi heille myös vertauksen: ”Eihän sokea voi sokeaa taluttaa? Eivätkö molemmat lankea kuoppaan?”⁴⁰ Ei ole opetuslapsi opettajaansa parempi; täysin oppineena jokainen on oleva niinkuin hänen opettajansa.⁴¹ Kuinka näet rikan, joka on veljesi silmässä, mutta et huomaa malkaa omassa silmässäsi?⁴² Kuinka saatat sanoa veljellesi: ’Veljeni, annas, minä otan pois rikan, joka on silmässäsi’, sinä, joka et näe malkaa omassa silmässäsi? Sinä ulkokullattu, ota ensin malka omasta silmästäsi, sitten sinä näet ottaa pois rikan, joka on veljesi silmässä.⁴³ Sillä ei ole hyvää puuta, joka tekee huonon hedelmän, eikä taas huonoa puuta, joka tekee hyvän hedelmän;⁴⁴ sillä jokainen puu tunnetaan hedelmästään. Eihän viikunoita koota orjantappuroista, eikä viinirypäleitä korjata orjanruusupensaasta.⁴⁵ Hyvä ihminen tuo sydämensä hyvän runsaudesta esiin hyvää, ja paha tuo pahastansa esiin pahaa; sillä sydämen kyllyydestä suu puhuu.⁴⁶ Miksi te huudatte minulle: ’Herra, Herra!’ ettekä tee, mitä minä sanon?⁴⁷ Jokainen, joka tulee minun tyköni ja kuulee minun sanani ja tekee niiden mukaan - minä osoitan teille, kenen kaltainen hän on.⁴⁸ Hän on miehen kaltainen, joka huonetta rakentaessaan kaivoi syvään ja laski perustuksen kalliolle; kun sitten tulva tuli, syöksähti virta sitä huonetta vastaan, mutta ei voinut sitä horjuttaa, sillä se oli hyvästi rakennettu.⁴⁹ Mutta joka kuulee eikä tee, se on miehen kaltainen, joka perustusta panematta rakensi huoneensa maan pinnalle; ja virta syöksähti sitä vastaan, ja heti se sortui, ja sen huoneen kukistuminen oli suuri.”

7 Kun hän oli kansan kuullen kaikki nämä puheensa puhunut, meni hän Kapernaumiin.² Ja eräällä sadanpäämiehellä oli palvelija, joka sairasti ja oli kuolemaisillaan ja jota hän piti suuressa arvossa.³ Ja kuultuaan Jeesuksesta hän lähetti juutalaisten vanhimpia hänen tykönsä ja pyysi, että hän tulisi parantamaan hänen palvelijansa.⁴ Kun nämä saapuivat Jeesuksen tykö, pyysivät he häntä hartaasti ja sanoivat: ”Hän ansaitsee, että teet hänelle tämän;”⁵ sillä hän rakastaa meidän kansaamme, ja hän on rakentanut meille synagoogan”.⁶ Niin Jeesus lähti heidän kanssansa. Mutta kun hän ei enää ollut kaukana talosta, lähetti sadanpäämies ystäviänsä sanomaan hänelle: ”Herra, älä vaivaa

itseäsi, sillä en minä ole sen arvoinen, että tulisit minun kattooni alle; ⁷sentähden en katsonutkaan itseäni arvoksi tulemaan sinun luoksesi; vaan sano sana, niin minun palvelijani paranee. ⁸Sillä minä itsekin olen toisen vallan alaiseksi asetettu, ja minulla on sotamiehiä käskettävinäni, ja minä sanon tälle: 'Mene', ja hän menee, ja toiselle: 'Tule', ja hän tulee, ja palvelijalleni: 'Tee tämä', ja hän tekee." ⁹Tämän kuultuaan Jeesus ihmetteli häntä, kääntyi ja sanoi kansalle, joka häntä seurasi: "Minä sanon teille: en ole Israelissakaan löytänyt näin suurta uskoa." ¹⁰Ja taloon palatessaan lähettiläät tapasivat palvelijan terveenä. ¹¹Sen jälkeen hän vaelsi Nain nimiseen kaupunkiin, ja hänen kanssaan vaelsivat hänen opetuslapsensa ynnä suuri kansanjoukko. ¹²Kun hän nyt lähestyi kaupungin porttia, katso, silloin kannettiin ulos kuollutta, äitinsä ainokaista poikaa. Ja äiti oli leski, ja hänen kanssaan kulki paljon kaupungin kansaa. ¹³Ja hänet nähdessään Herra armahasti häntä ja sanoi hänelle: "Älä itke". ¹⁴Ja hän meni ja kosketti paareja; niin kantajat seisautuivat. Ja hän sanoi: "Nuorukainen, minä sanon sinulle: nouse." ¹⁵Niin kuollut nousi istualleen ja rupesi puhumaan. Ja hän antoi hänet hänen äidillensä. ¹⁶Ja heidät kaikki valtasi pelko, ja he ylistivät Jumalaa sanoen: "Suuri profeetta on noussut meidän keskellemme", ja: "Jumala on katsonut kansansa puoleen". ¹⁷Ja tämä puhe hänestä levisi koko Juudeaan ja kaikkiin ympärillä oleviin seutuihin. ¹⁸Ja Johannekselle kertoivat hänen opetuslapsensa tästä kaikesta. ¹⁹Niin Johannes kutsui luoksensa opetuslapsistaan kaksi ja lähetti heidät Heran tykö kysymään: "Oletko sinä se tuleva, vai pitääkö meidän toista odottaman?" ²⁰Miehet saapuivat hänen tykönsä ja sanoivat: "Johannes Kastaja on lähettänyt meidät sinun tykösi ja kysyy: 'Oletko sinä se tuleva, vai pitääkö meidän toista odottaman?'" ²¹Sillä hetkellä hän juuri paransi useita taudeista ja vitsauksista ja pahoista hengistä, ja monelle sokealle hän antoi näön. ²²Niin hän vastasi ja sanoi heille: "Menkää ja kertokaa Johannekselle, mitä olette nähneet ja kuulleet: sokeat saavat näkönsä, rannat kävelevät, pitaliset puhdistuvat, kuurot kuulevat, kuolleet herätetään, köyhille julistetaan evankeliumia." ²³Ja autuas on se, joka ei loukkaannu minuun." ²⁴Kun Johanneksen lähettiläät olivat menneet, rupesi hän puhumaan kansalle Johanneksesta: "Mitä te lähditte erämaahan katselemaan? Ruokoako, jota tuuli huojuttaa? ²⁵Vai mitä lähditte katsoamaan? Ihmistäkö, hienoihin vaatteisiin puettua? Katso, ne jotka koreissa vaatteissa käyvät ja herkullisesti elävät, ne ovat kuningasten linnoissa." ²⁶Vai mitä lähditte katsomaan? Profeettaako? Totisesti, minä sanon teille: hän on enemmän kuin profeetta. ²⁷Tämä on se, josta on kirjoitettu: 'Katso, minä lähetän enkelini sinun edellesi, ja hän on valmistava tiesi sinun eteesi'. ²⁸Minä sanon teille: ei ole vaimoista syntyneitten joukossa yhtäkään suurempaa kuin Johannes; mutta vähäisin Jumalan valtakunnassa on suurempi kuin hän. ²⁹Ja kaikki kansa, joka häntä kuuli, publikaanitkin, tunnustivat Jumalan vanhurskaaksi ja an-

toivat kastaa itsensä Johanneksen kasteella. ³⁰Mutta fariseukset ja lainoppineet tekivät turhaksi Jumalan aivoitukseen heitä kohtaan eivätkä ottaneet Johannekselta kastetta. ³¹Mihin minä siis vertaan tämän sukupolven ihmiset, ja kenen kaltaisia he ovat? ³²He ovat lasten kaltaisia, jotka istuvat torilla ja huutavat toisilleen ja sanovat: 'Me soitimme teille huilua, ja te ette karkeloineet; me veisasimme itkuvirsiä, ja te ette itkeneet'. ³³Sillä Johannes Kastaja on tullut, ei syö leipää eikä juo viiniä, ja te sanotte: 'Hänessä on riivaaaja'. ³⁴Ihmisen Poika on tullut, syö ja juo, ja te sanotte: 'Katso syömäriä ja viininjuojaa, publikaanien ja syntisten ystävää!' ³⁵Ja viisaus on kaikkien lastensa puolelta oikeaksi näytetty." ³⁶Niin eräs fariseuksista pyysi häntä ruualle kanssaan; ja hän meni fariseuksen taloon ja asetui aterialle. ³⁷Ja katso, siinä kaupungissa oli nainen, joka eli syntisesti; ja kun hän sai tietää, että Jeesus oli aterialla fariseuksen talossa, toi hän alabasteripullon täynnä hajuvoideita ³⁸ja asetui hänen taakseen hänen jalkojensa kohdalle, itki ja rupesi kastelemaan hänen jalkojansa kyynelillään ja kuivasi ne päänsä hiuksilla ja suuteli hänen jalkojaan ja voiteli ne hajuvoiteella. ³⁹Mutta kun fariseus, joka oli hänet kutsunut, sen näki, ajatteli hän mielessään näin: "Jos tämä olisi profeetta, tietäisi hän, mikä ja millainen tuo nainen on, joka häneen koskee: että hän on syntinen." ⁴⁰Niin Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: "Simon, minulla on jotakin sanomista sinulle". Hän virkkoi: "Opettaja, sano". - ⁴¹Lainanantajalla oli kaksi velallista; toinen oli velkaa viisisataa denaria, toinen viisikymmentä. ⁴²Kun heillä ei ollut, millä maksaa, antoi hän molemmille velan anteeksi. Kumpi heistä siis rakastaa häntä enemmän?" ⁴³Simon vastasi ja sanoi: "Minun mielestäni se, jolle hän antoi enemmän anteeksi". Hän sanoi hänelle: "Oikein sinä ratkaisit". ⁴⁴Ja naiseen kääntyen hän sanoi Simonille: "Näetkö tämän naisen? Minä tulin sinun taloosi; et sinä antanut vettä minun jaloilleni, mutta tämä kasteli kyynelillään minun jalkani ja kuivasi ne hiuksillaan. ⁴⁵Et sinä antanut minulle suudelmaa, mutta tämä ei ole lakannut suutelemasta minun jalkojani siitä asti, kuin tulin sisään. ⁴⁶Et sinä voidellut öljyllä minun päätäni, mutta tämä voiteli hajuvoiteella minun jalkani. ⁴⁷Sentähden minä sanon sinulle: tämän paljot synnit ovat anteeksi annetut: hänhän näet rakasti paljon; mutta jolle vähän anteeksi annetaan, se rakastaa vähän." ⁴⁸Sitten hän sanoi naiselle: "Sinun syntisi ovat anteeksi annetut". ⁴⁹Niin ateriakumppanit rupesivat ajattelemaan mielessänsä: "Kuka tämä on, joka syntitkin anteeksi antaa?" ⁵⁰Mutta hän sanoi naiselle: "Sinun uskosi on sinut pelastanut; mene rauhaan".

8Ja sen jälkeen hän vaelsi kaupungista kaupunkiin ja kylästä kylään ja saarnasi ja julisti Jumalan valtakunnan evankeliumia; ja ne kaksitoista olivat hänen kanssansa, ²niin myös muutamia naisia, jotka olivat parannetut pahoista hengistä ja taudeista: Maria, Magdaleenaksi kutsuttu, josta seitsemän riivaaajaa oli lähtenyt ulos, ³ja Johanna, He-

rodeksen taloudenhoitajan Kuusaan vaimo, ja Susanna ja useita muita, jotka palvelivat heitä varoillansa. ⁴Kun paljon kansaa kokoontui ja ihmisiä kulki joka kaupungista hänen tykönsä, puhui hän vertauksella: ⁵”Kylväjä meni kylvämään siementänsä. Ja hänen kylväessään putosi osa tien oheen ja tallautui, ja taivaan linnut söivät sen. ⁶Ja osa putosi kalliolle, ja oraalle noustuaan se kuivettui, kun sillä ei ollut kosteutta. ⁷Ja osa putosi orjantappurain sekaan, ja orjantappurat kasvoivat mukana ja tukahuttivat sen. ⁸Ja osa putosi hyvään maahan, kasvoi ja teki satakertaisen hedelmän.” Tämän sanottuaan hän lausui suurella äänellä: ”Jolla on korvat kuulla, se kuulkoon”. ⁹Niin hänen opetuslapsensa kysyivät häneltä, mitä tämä vertaus merkitsi. ¹⁰Hän sanoi: ”Teidän on annettu tuntee Jumalan valtakunnan salaisuudet, mutta muille ne esitetään vertauksissa, että he, vaikka näkevät, eivät näkisi, ja vaikka kuulevat, eivät ymmärtäisi. ¹¹Vertaus on tämä: siemen on Jumalan sana. ¹²Mitkä tien oheen putosivat, ovat ne, jotka kuulevat, mutta sitten perkele tulee ja ottaa sanan pois heidän sydämestään, etteivät he uskoisi ja pelastuisi. ¹³Ja mitkä kalliolle putosivat, ovat ne, jotka kuullessaan sanan ottavat sen ilolla vastaan, mutta joilla ei ole juurta: ainoastaan ajaksi he uskovat ja kiusauksen hetkellä luopuvat. ¹⁴Mikä taas orjantappuroihin putosi, ne ovat ne, jotka kuulevat, mutta vaeltaessaan tukehtuvat tämän elämän huoliin, rikkauteen ja hekumoihin, eivätkä tuota kypsää hedelmää. ¹⁵Mutta mikä hyvään maahan putosi, ne ovat ne, jotka sanan kuultuansa säilyttävät sen vilpittömässä ja hyvässä sydämessä ja tuottavat hedelmän kärsivällisyydessä. ¹⁶Ei kukaan joka sytyttää lampun, peitä sitä astialla tai pane vuoteen alle, vaan panee sen lampunjalkaan, että sisälletulijat näkisivät valon. ¹⁷Sillä ei ole mitään salattua, mikä ei tule ilmi, eikä kätkeytyä, mikä ei tule tunnetuksi ja joudu päivän valoon. ¹⁸Katsokaa siis, miten kuulette; sillä sille, jolla on, annetaan, mutta siltä, jolla ei ole, otetaan pois sekin, minkä hän luulee itsellään olevan.” ¹⁹Ja hänen äitinsä ja veljensä tulivat häntä tapaamaan, mutta eivät väentungokselta päässeet hänen tykönsä. ²⁰Niin hänelle ilmoitettiin: ”Sinun äitisi ja veljesi seisovat ulkona ja tahtovat nähdä sinua”. ²¹Mutta hän vastasi ja sanoi heille: ”Minun äitini ja veljeni ovat nämä, jotka kuulevat Jumalan sanan ja sen mukaan tekevät”. ²²Niin tapahtui eräänä päivänä, että hän astui opetuslapsinensa venheeseen ja sanoi heille: ”Menkäämme järven tuolle puolen”. Ja he lähtivät vesille. ²³Ja heidän purjehtiessaan hän nukkui. Mutta alas järvelle syöksyi myrskytuuli, ja venhe tuli vettä täyteen, ja he olivat vaarassa. ²⁴Niin he menivät ja herättivät hänet sanoen: ”Mestari, mestari, me hukumme!” Ja herättyään hän nuhteli tuulta ja veden aallokkoa; ja ne asettuivat, ja tuli tyven. ²⁵Ja hän sanoi heille: ”Missä on teidän uskonne?” Mutta pelko oli vallannut heidät, ja he ihmettelivät, sanoen toisilleen: ”Kuka onkaan tämä, kun hän käskää sekä tuulia että vettä, ja ne tottelevat häntä?” ²⁶Ja he purjehtivat gerasalaisten alueelle, joka on vastapäätä Galileaa. ²⁷Ja kun

hän oli noussut maihin, tuli häntä vastaan kaupungista mies, jossa oli riivaaajia; ja hän ei ollut pitkään aikaan pukeutunut vaatteita ylleen eikä asunut huoneessa, vaan haudoissa. ²⁸Kun hän näki Jeesuksen, parkaisi hän ja lankesi maahan hänen eteensä ja huusi suurella äänellä: ”Mitä sinulla on minun kanssani tekemistä, Jeesus, Jumalan, Korkeimman, Poika? Minä rukoilen sinua: älä minua vaivaa.” ²⁹Sillä hän oli käskemäisillään saastaista henkeä menemään ulos siitä miehestä. Sillä pitkät ajat se oli temponut häntä mukansa; hänet oli sidottu kahleisiin ja jalkanuoriin, ja häntä oli vartioitu, mutta hän oli katkaissut siteet ja kulkeutunut riivaaajan ajamana erämaihin. ³⁰Niin Jeesus kysyi siltä sanoen: ”Mikä on nimesi?” Hän vastasi: ”Legio”; sillä monta riivaaajaa oli mennyt häneen. ³¹Ja ne pyysivät häntä, ettei hän käskisi heidän mennä syvyyteen. ³²Niin siellä oli vuorella suuri sikalauma laitumella; ja ne pyysivät häntä, että hän antaisi heille luvan mennä sikoihin. Ja hän antoi niille luvan. ³³Niin riivaaajat lähtivät ulos miehestä ja menivät sikoihin. Silloin lauma syöksyi jyrkännettä alas järveen ja hukkui. ³⁴Mutta nähtyään, mitä oli tapahtunut, paimentajat pakenivat ja kertoivat siitä kaupungissa ja maataloisissa. ³⁵Niin kansa lähti katsomaan, mitä oli tapahtunut, ja he tulivat Jeesuksen luo ja tapasivat miehen, josta riivaaajat olivat lähteneet, istumassa Jeesuksen jalkojen juuressa puettuna ja täydessä ymmärryksessä; ja he peljästyivät. ³⁶Mutta silminnäkiäjät kertoivat heille, kuinka riivattu oli tullut terveeksi. ³⁷Ja koko gerasalaisten seutukunnan kansa pyysi häntä poistumaan heidän luotansa, sillä suuri pelko oli vallannut heidät; niin hän astui venheeseen ja palasi takaisin. ³⁸Ja mies, josta riivaaajat olivat lähteneet, pyysi häneltä saada olla hänen kanssaan. Mutta Jeesus lähetti hänet luotansa sanoen: ³⁹”Palaja kotiisi ja kerro, kuinka suuria töitä Jumala on sinulle tehnyt”. Ja hän meni ja julisti kaikkialla kaupungissa, kuinka suuria töitä Jeesus oli hänelle tehnyt. ⁴⁰Kun Jeesus palasi, oli kansa häntä vastassa; sillä kaikki odottivat häntä. ⁴¹Ja katso, silloin tuli mies, nimeltä Jairus, joka oli synagoogan esimies. Ja hän lankesi Jeesuksen jalkojen juureen ja pyysi häntä tulemaan kotiinsa, ⁴²sillä hänellä oli tytär, ainoa lapsi, noin kaksitoistavuotias, ja se oli kuolemaisillaan. Mutta hänen sinne mennessään väentungos ahdisti häntä. ⁴³Ja siellä oli nainen, joka kaksitoista vuotta oli sairastanut verenjuoksua ja lääkäreille kuluttanut kaiken omaisuutensa, eikä kukaan ollut voinut häntä parantaa. ⁴⁴Tämä lähestyi takaapäin ja kosketti hänen vaippansa tupsua, ja heti hänen verenjuoksunsa asettui. ⁴⁵Ja Jeesus sanoi: ”Kuka minuun koski?” Mutta kun kaikki kielsivät, sanoi Pietari ja ne, jotka olivat hänen kanssaan: ”Mestari, väentungos ahdistaa ja pusertaa sinua”. ⁴⁶Mutta Jeesus sanoi: ”Joku minuun koski; sillä minä tunsin, että voimaa lähti minusta”. ⁴⁷Kun nainen näki, ettei hän pysynyt salassa, tuli hän vavisten, lankeksi hänen eteensä ja ilmoitti kaiken kansan kuullen, mistä syystä hän oli koskenut häneen ja kuinka hän oli kohta tullut terveeksi. ⁴⁸Niin hän sanoi hänelle: ”Tytttäreni, us-

kosi on sinut pelastanut; mene rauhaan”.⁴⁹Hänen vielä puhuessaan tuli joku synagoogan esimiehen kotoa ja sanoi: ”Tyttäresi on kuollut; älä enää opettajaa vaivaa”.⁵⁰Mutta sen kuultuaan Jeesus sanoi hänelle: ”Älä pelkää; usko ainoastaan, niin hän paranee”.⁵¹Ja kun hän tuli taloon, ei hän sallinut kenenkään muun käydä sisälle kanssaan kuin Pietarin ja Johanneksen ja Jaakobin sekä lapsen isän ja äidin.⁵²Ja kaikki itkivät ja vaikerivat tyttöä. Mutta Jeesus sanoi: ”Älkää itkekö, sillä hän ei ole kuollut, vaan nukkuu”.⁵³Niin he nauroivat häntä, tietäen tytön kuolleeksi.⁵⁴Mutta hän tarttui hänen käteensä ja huusi sanoen: ”Lapsi, nouse!”⁵⁵Niin hänen henkensä palasi, ja hän nousi heti ylös; ja Jeesus käski antaa hänelle syötävää.⁵⁶Ja hänen vanhempansa hämmästyivät; mutta Jeesus kielsi heitä kenellekään sanomasta, mitä oli tapahtunut.

9Niin hän kutsui kokoon ne kaksitoista ja antoi heille voiman ja vallan kaikkia riivaajia vastaan ja voiman parantaa tauteja.²Ja hän lähetti heidät julistamaan Jumalan valtakuntaa ja parantamaan sairaita.³Ja hän sanoi heille: ”Älkää ottako mitään matkalle, ei sauvaa, ei laukkuja, ei leipää, ei rahaa, älköön myös kenelläkään olko kahta ihokasta.⁴Ja mihin taloon tulette, siihen jääkää, ja siitä lähtekää matkallenne.⁵Ja missä eivät ota teitä vastaan, siitä kaupungista lähtekää pois, ja pudistakaa tomu jaloistanne, todistukseksi heitä vastaan.”⁶Niin he lähtivät ja kulkivat kylästä kylään julistaen evankeliumia ja parantaen sairaita kaikkialla.⁷Ja neljännsruhtinas Herodes sai kuulla kaikki, mitä tapahtui, eikä tiennyt, mitä ajatella; sillä muutamat sanoivat: ”Johannes on noussut kuolleista”,⁸mutta toiset: ”Elias on ilmestynyt”, toiset taas: ”Joku vanhoista profeetoista on noussut ylös”.⁹Ja Herodes sanoi: ”Johanneksen minä olen mestauttanut; mutta kuka tämä on, josta minä tuollaista kuulen?” Ja hän etsi tilaisuutta saadakseen nähdä hänet.¹⁰Ja apostolit palasivat ja kertoivat Jeesukselle kaikki, mitä olivat tehneet. Niin hän otti heidät mukaansa ja vetäytyi yksinäisyyteen lähelle Beetsaida nimistä kaupunkia.¹¹Mutta kun kansa sai sen tietää, seurasivat he häntä; ja hän otti heidät vastaan ja puhui heille Jumalan valtakunnasta ja teki terveiksi ne, jotka parantamista tarvitsivat.¹²Ja päivä alkoi laskea. Niin ne kaksitoista tulivat ja sanoivat hänelle: ”Laske kansa luotasi, että he menisivät ympärillä oleviin kyliin ja maataloihin majoittumaan ja saamaan ravintoa, sillä täällä me olemme autiossa paikassa”.¹³Mutta hän sanoi heille: ”Antakaa te heille syödä”. Niin he sanoivat: ”Meillä ei ole enempää kuin viisi leipää ja kaksi kalaa, ellemme lähde ostamaan ruokaa kaikelle tälle kansalle”.¹⁴Sillä heitä oli noin viisituhatta miestä. Niin hän sanoi opetuslapsilleen: ”Asettakaa heidät aterioimaan ruokakunnittain, noin viisikymmentä kuhunkin”.¹⁵Ja he tekivät niin ja asettivat kaikki aterioimaan.¹⁶Niin hän otti ne viisi leipää ja kaksi kalaa, katsoi ylös taivaaseen ja siunasi ne ja mursi ja antoi opetuslapsilleen kansan eteen pantaviksi.¹⁷Ja kaikki söivät ja tulivat ravituiksi; ja heil-

tä jääneet tähteet kerättiin, kaksitoista vakallista palasia.¹⁸Ja tapahtui, kun hän oli yksinäisessä paikassa rukoilemassa ja hänen opetuslapsensa olivat hänen kanssaan, että hän kysyi heiltä ja sanoi: ”Kenen kansa sanoo minun olevan?”¹⁹He vastasivat sanoen: ”Johannes Kastajan, mutta toiset Eliaan, toiset taas sanovat, että joku vanhoista profeetoista on noussut ylös”.²⁰Niin hän sanoi heille: ”Kenenkä te sanotte minun olevan?” Pietari vastasi ja sanoi: ”Sinä olet Jumalan Kristus”.²¹Niin hän vakavasti varoittaen kielsi heitä kenellekään tästä puhumasta.²²Ja sanoi: ”Ihmisen Pojan pitää kärsimän paljon ja joutuman vanhinten ja ylipappien ja kirjanoppineiden hyljittäväksi ja tuleman tapetuksi ja kolmantena päivänä nouseman ylös”.²³Ja hän sanoi kaikille: ”Jos joku tahtoo minun perässäni kulkea, hän kieltäköön itsensä ja ottakoon joka päivä ristiänsä ja seuratkoon minua”.²⁴Sillä joka tahtoo pelastaa elämänsä, hän kadottaa sen, mutta joka kadottaa elämänsä minun tähteni, hän pelastaa sen.²⁵Sillä mitä se hyödyttää ihmistä, vaikka hän voittaisi omaksensa koko maailman, mutta saattaisi itsensä kadotukseen tai turmioon?²⁶Sillä joka häpeää minua ja minun sanojani, sitä Ihmisen Poika on häpeävä, kun hän tulee omassa ja Isänsä ja pyhain enkelien kirkkaudessa.²⁷Totisesti minä sanon teille: tässä seisovien joukossa on muutamia, jotka eivät maista kuolemaa, ennenkuin näkevät Jumalan valtakunnan.”²⁸Noin kahdeksan päivää sen jälkeen kuin hän oli tämän puhunut, hän otti mukaansa Pietarin ja Johanneksen ja Jaakobin ja nousi vuorelle rukoilemaan.²⁹Ja hänen rukoillessaan hänen kasvojensa näkö muuttui, ja hänen vaatteensa tulivat säteilevän valkoisiksi.³⁰Ja katso, hänen kanssaan puhui kaksi miestä, ja ne olivat Mooses ja Elias.³¹He näkyivät kirkkaudessa ja puhuivat hänen poismenostansa, jonka hän oli saattava täytöntöön Jerusalemissa.³²Mutta Pietari ja ne, jotka olivat hänen kanssansa, olivat unen raskauttamia; mutta kun he siitä heräsivät, näkivät he hänen kirkkautensa ja ne kaksi miestä, jotka seisovien hänen luonansa.³³Ja kun nämä olivat eroamassa hänestä, sanoi Pietari Jeesukselle: ”Mestari, meidän on tässä hyvä olla; tehkäämme kolme majaa, sinulle yksi ja Moosekselle yksi ja Elialle yksi”. Mutta hän ei tiennyt, mitä sanoi.³⁴Ja hänen tätä sanoessaan tuli pilvi ja peitti heidät varjoonsa; ja he peljästyivät joutuessaan pilveen.³⁵Ja pilvestä kuului ääni, joka sanoi: ”Tämä on minun Poikani, se valittu; kuulkaa häntä”.³⁶Ja äänen kuuluessa he huomasiivat Jeesuksen olevan yksin. Ja he olivat siitä vaiti eivätkä niinä päivinä ilmoittaneet kenellekään mitään siitä, mitä olivat nähneet.³⁷Kun he seuraavana päivänä menivät alas vuorelta, tuli paljon kansaa häntä vastaan.³⁸Ja katso, kansanjoukosta huusi eräs mies sanoen: ”Opettaja, minä rukoilen sinua, katsahda minun poikani puoleen, sillä hän on minun ainokaiseni; ³⁹ja katso, hänen kimppuunsa käy henki, ja heti hän parkaisee, ja se kouristaa häntä, niin että vahto lähtee; ja vaivoin se hänestä poistuu, runnellen häntä.”⁴⁰Ja minä pyysin sinun opetuslapsiasi ajamaan sitä ulos, mutta

he eivät voineet.”⁴¹ Jeesus vastasi ja sanoi: ”Voi, sinä epäuskoinen ja nurja sukupolvi; kuinka kauan minun täytyy olla teidän luonanne ja kärsiä teitä? Tuo poikasi tänne.”⁴² Ja vielä pojan tullessakin riivaa ja repi häntä ja kouristi kovin. Mutta Jeesus nuhteli saastaista henkeä ja paransi pojan ja antoi hänet takaisin hänen isällensä.⁴³ Ja kaikki hämmästyivät Jumalan valtasuuruutta. Mutta kun kaikki ihmettelivät kaikkea sitä, mitä Jeesus teki, sanoi hän opetuslapsillensa: ⁴⁴”Ottakaa korviinne nämä sanat: Ihmisen Poika annetaan ihmisten käsiin”.⁴⁵ Mutta he eivät käsittäneet tätä puhetta, ja se oli heiltä peitetty, niin etteivät he sitä ymmärtäneet, ja he pelkäsivät kysyä häneltä, mitä se puhe oli.⁴⁶ Ja heidän mieleensä tuli ajatus, kuka heistä mahtoi olla suurin.⁴⁷ Mutta kun Jeesus tiesi heidän sydämensä ajatuksen, otti hän lapsen ja asetti sen vierensä⁴⁸ ja sanoi heille: ”Joka ottaa tykönsä tämän lapsen minun nimeeni, se ottaa tykönsä minut; ja joka ottaa tykönsä minut, ottaa tykönsä hänet, joka on minut lähettänyt. Sillä joka teistä kaikista on pienin, se on suuri.”⁴⁹ Silloin Johannes rupesi puhumaan ja sanoi: ”Mestari, me näimme erään miehen sinun nimessäsi ajavan ulos riivajia, ja me kielsimme häntä, koska hän ei seuraa meidän mukamme”.⁵⁰ Mutta Jeesus sanoi hänelle: ”Älkää kieltäkö; sillä joka ei ole teitä vastaan, se on teidän puolellanne”.⁵¹ Ja kun hänen ylösottamisensa aika oli täyttymässä, käänsi hän kasvonsa Jerusalemiä kohti, vaeltaaksensa sinne.⁵² Ja hän lähetti edellensä sanansaattajia; ja he lähtivät matkalle ja menivät erääseen samarialaisten kylään valmistukseksi hänelle majaa.⁵³ Mutta siellä ei otettu häntä vastaan, koska hän oli vaeltamassa kohti Jerusalemiä.⁵⁴ Kun hänen opetuslapsensa Jaakob ja Johannes sen näkivät, sanoivat he: ”Herra, tahdotko, niin sanomme, että tuli taivaasta tulkoon alas ja hävittääkään heidät?”⁵⁵ Mutta hän kääntyi ja nuhteli heitä.⁵⁶ Ja he vaelsivat toiseen kylään.⁵⁷ Ja heidän tietä vaeltaessaan eräs mies sanoi hänelle: ”Minä seuraan sinua, mihin ikinä menet”.⁵⁸ Niin Jeesus sanoi hänelle: ”Ketuilla on luolat ja taivaan linnuilla pesät, mutta Ihmisen Pojalla ei ole, mihin hän päänsä kallistaisi”.⁵⁹ Toiselle hän sanoi: ”Seuraa minua”. Mutta tämä sanoi: ”Herra, salli minun ensin käydä hautaamassa isäni”.⁶⁰ Mutta Jeesus sanoi hänelle: ”Anna kuolleitten haudata kuolleensa, mutta mene sinä ja julista Jumalan valtakuntaa”.⁶¹ Vielä eräs toinen sanoi: ”Minä tahdon seurata sinua, Herra; mutta salli minun ensin käydä ottamassa jäähyväiset kotiväeltäni”.⁶² Mutta Jeesus sanoi hänelle: ”Ei kukaan, joka laskee kätensä auraan ja katsoo taaksensa, ole sovelias Jumalan valtakuntaan”.

10 Sen jälkeen Herra valitsi seitsemänkymmentä muuta ja lähetti heidät kaksittain edellensä jokaiseen kaupunkiin ja paikkaan, jonne hän itse aikoi mennä.² Ja hän sanoi heille: ”Eloa on paljon, mutta työmiehiä vähän. Rukoilkaa siis elon Herraa, että hän lähettäisi työmiehiä elonkorjuuseensa.³ Menkää; katso, minä lähetän teidät niinkuin lampaat susien keskelle.⁴ Älkää ottako mukanne rahakukkaroa, ä-

kää laukkua, älkää kenkiä, älkääkään tervehtikö ketään tiellä.⁵ Kun tullette johonkin taloon, niin sanokaa ensiksi: ’Rauha tälle talolle!’⁶ Ja jos siellä on rauhan lapsi, niin teidän rauhanne on lepäävä hänen päällensä; mutta jos ei ole, niin se palajaa teille.⁷ Ja olkaa siinä talossa ja syökää ja juokaa, mitä heillä on tarjota, sillä työmies on palkkansa ansainnut. Älkää siirtykö talosta taloon.⁸ Ja mihin kaupunkiin te tullettekin, missä teidät otetaan vastaan, syökää, mitä eteenne pannaan,⁹ ja parantakaa sairaat siellä ja sanokaa heille: ’Jumalan valtakunta on tullut teitä lähelle.’¹⁰ Mutta kun tullette kaupunkiin, jossa teitä ei oteta vastaan, niin menkää sen kaduille ja sanokaa: ¹¹’Tomunkin, joka teidän kaupungistanne on jalkoihimme tarttunut, me pudistamme teille takaisin; mutta se tietäkää, että Jumalan valtakunta on tullut lähelle.’¹² Minä sanon teille: Sodoman on oleva sinä päivänä helpompi kuin sen kaupungin.¹³ Voi sinua, Korasin! Voi sinua, Beetsaida! Sillä jos ne voimalliset teot, jotka teissä ovat tapahtuneet, olisivat tapahtuneet Tyyrossa ja Siidonissa, niin nämä jo aikaa sitten olisivat säkissä ja tuhassa istuen tehneet parannuksen.¹⁴ Mutta Tyyron ja Siidonin on oleva tuomiolla helpompi kuin teidän.¹⁵ Ja sinä, Kapernaum, korotetaankohan sinut hamaan taivaaseen? Hamaan tuonelaan on sinun astuttava alas.¹⁶ Joka kuulee teitä, se kuulee minua, ja joka hylkää teidät, hylkää minut; mutta joka minut hylkää, hylkää hänet, joka on minut lähettänyt.”¹⁷ Niin ne seitsemänkymmentä palasivat iloiten ja sanoivat: ”Herra, riivaa jatkin ovat meille alamaiset sinun nimesi tähden”.¹⁸ Silloin hän sanoi heille: ”Minä näin saatanan lankeavan taivaasta niinkuin salaman.¹⁹ Katso, minä olen antanut teille vallan tallata käärmeitä ja skorpioneja ja kaikkea vihollisen voimaa, eikä mikään ole teitä vahingoittava.²⁰ Älkää kuitenkaan siitä iloitko, että henget ovat teille alamaiset, vaan iloitkaa siitä, että teidän nimenne ovat kirjoitettuina taivaissa.”²¹ Sillä hetkellä hän riemuitsi Pyhässä Hengessä ja sanoi: ”Minä ylistän sinua, Isä, taivaan ja maan Herra, että olet salannut nämä viisailta ja ymmärtäväsiltä ja ilmoittanut ne lapsenmielisille. Niin, Isä, sillä näin on sinulle hyväksi näkynyt.²² Kaikki on minun Isäni antanut minun haltuuni, eikä kukaan muu tunne, kuka Poika on, kuin Isä; eikä kukaan muu tunne, kuka Isä on, kuin Poika ja se, kenelle Poika tahtoo hänet ilmoittaa.”²³ Ja hän kääntyi opetuslapsiinsa erikseen ja sanoi: ”Autuaat ovat ne silmät, jotka näkevät, mitä te näette.”²⁴ Sillä minä sanon teille: monet profeetat ja kuninkaat ovat tahtoneet nähdä, mitä te näette, eivätkä ole nähneet, ja kuulla, mitä te kuulette, eivätkä ole kuulleet.”²⁵ Ja katso, eräs lainoppinut nousi ja kysyi kiusaten häntä: ”Opettaja, mitä minun pitää tekemän, että minä iankaikkisen elämän perisin?”²⁶ Niin hän sanoi hänelle: ”Mitä laisaa on kirjoitettu? Kuinkas luet?”²⁷ Hän vastasi ja sanoi: ”Rakasta Herraa, sinun Jumalaasi, kaikesta sydäimestäsi ja kaikesta sielustasi ja kaikesta voimastasi ja kaikesta mielestäsi, ja lähimmäistäsi niinkuin itseäsi”.²⁸ Hän sanoi hänelle: ”Oikein vastasit; tee se, niin sinä saat elää”.²⁹ Mutta

hän tahtoi näyttää olevansa vanhurskas ja sanoi Jeesukselle: ”Kuka sitten on minun lähimmäiseni?”³⁰ Jeesus vastasi ja sanoi: ”Eräs mies vaelsi Jerusalemissa alas Jerikoon ja joutui ryövärien käsiin, jotka riisuiivat hänet alasti ja löivät haavoille ja menivät pois jättäen hänet puolikuolleeksi.³¹ Niin vaelsi sattumalta eräs pappi sitä tietä ja näki hänet ja meni ohitse.³² Samoin leeviläinenkin: kun hän tuli sille paikalle ja näki hänet, meni hän ohitse.³³ Mutta kun eräs samarialainen, joka matkusti sitä tietä, tuli hänen kohdalleen ja näki hänet, niin hän armahti häntä.³⁴ Ja hän meni hänen luokseen ja sitoi hänen haavansa ja vuodatti niihin öljyä ja viiniä, pani hänet juhtansa selkään ja vei hänet majataloon ja hoiti häntä.³⁵ Ja seuraavana aamuna hän otti esiin kaksi denaria ja antoi majatalon isännälle ja sanoi: ’Hoida häntä, ja mitä sinulta lisää kuuluu, sen minä palatessani sinulle maksan.’³⁶ Kuka näistä kolmesta sinun mielestäsi osoitti olevansa sen lähimmäinen, joka oli joutunut ryövärien käsiin?”³⁷ Hän sanoi: ”Se, joka osoitti hänelle laupeutta”. Niin Jeesus sanoi hänelle: ”Mene ja tee sinä samoin”.³⁸ Ja heidän vaeltaessaan hän meni muutamaan kylään. Niin eräs nainen, nimeltä Martta, otti hänet kotiinsa.³⁹ Ja hänellä oli sisar, Maria niminen, joka asettui istumaan Herran jalkojen juureen ja kuunteli hänen puhettansa.⁴⁰ Mutta Martta puuhasi monissa palvelustoimissa; ja hän tuli ja sanoi: ”Herra, etkö sinä välitä mitään siitä, että sisareni on jättänyt minut yksinäni palvelemaan? Sano siis hänelle, että hän minua auttaisi.”⁴¹ Herra vastasi ja sanoi hänelle: ”Martta, Martta, moninaisista sinä huolehdit ja hätäilet,⁴² mutta tarpeellisia on vähän, tahi yksi ainoa. Maria on valinnut hyvän osan, jota ei häneltä oteta pois.”

11 Ja kun hän oli eräässä paikassa rukoilemassa ja oli lakannut, sanoi eräs hänen opetuslapsistansa hänelle: ”Herra, opeta meitä rukoilemaan, niinkuin Johanneskin opetti opetuslapsiansa”.² Niin hän sanoi heille: ”Kun rukoilette, sanokaa: Isä, pyhitetty olkoon sinun nimesi; tulkoon sinun valtakuntasi; (tapahtukoon sinun tahtosi myös maan päällä niinkuin taivaassa;) ³anna meille joka päivä meidän jokapäiväinen leipämme; ⁴ja anna meille meidän syntimme anteeksi, sillä mekin annamme anteeksi jokaiselle velallisellemme; äläkä saata meitä kiusaukseen; (vaan päästä meidät pahasta).”⁵ Ja hän sanoi heille: ”Jos jollakin teistä on ystävä ja hän menee hänen luoksensa yösydännä ja sanoo hänelle: ’Ystäväni, lainaa minulle kolme leipää, ⁶sillä eräs ystäväni on matkallaan tullut minun luokseni, eikä minulla ole, mitä panna hänen eteensä’; ⁷ja toinen sisältä vastaa ja sanoo: ’Älä minua vaivaa; ovi on jo suljettu, ja lapseni ovat minun kanssani vuoteessa; en minä voi nousta antamaan sinulle’ - ⁸minä sanon teille: vaikka hän ei nousekaan antamaan hänelle sentähden, että hän on hänen ystävänsä, nousee hän kuitenkin sentähden, että toinen ei hellitä, ja antaa hänelle niin paljon, kuin hän tarvitsee.”⁹ Niinpä minäkin sanon teille: anokaa, niin teille annetaan; etsikää,

niin te löydätte; kolkuttakaa, niin teille avataan.¹⁰ Sillä jokainen anova saa, ja etsivä löytää, ja kolkuttavalle avataan.¹¹ Ja kuka teistä on se isä, joka poikansa häneltä pyytäessä kalaa antaa hänelle kalan sijasta käärmeen,¹² taikka joka hänen pyytäessään munaa antaa hänelle skorpionin?¹³ Jos siis te, jotka olette pahoja, osaatte antaa lapsillenne hyviä lahjoja, kuinka paljoa enemmän taivaallinen Isä antaa Pyhän Hengen niille, jotka sitä häneltä anovat!”¹⁴ Ja hän ajoi ulos riivaajan, ja se oli mykkä; ja kun riivaaja oli lähtenyt, niin tapahtui, että mykkä mies puhui; ja kansa ihmetteli.¹⁵ Mutta muutamat heistä sanoivat: ”Beelsebulin, riivaajain päämiehen, voimalla hän ajaa ulos riivaajia”.¹⁶ Toiset taas kiusasivat häntä ja pyysivät häneltä merkkiä taivaasta.¹⁷ Mutta hän tiesi heidän ajatuksensa ja sanoi heille: ”Jokainen valtakunta, joka riitautuu itsensä kanssa, joutuu autioksi, ja talo kaatuu talon päälle.¹⁸ Jos nyt saatankin on riitautunut itsensä kanssa, kuinka hänen valtakuntansa pysyy pystyssä? Tehän sanotte minun Beelsebulin voimalla ajavan ulos riivaajia.¹⁹ Mutta jos minä Beelsebulin voimalla ajan ulos riivaajia, kenenkä voimalla sitten teidän lapsenne ajavat niitä ulos? Sentähden he tulevat olemaan teidän tuomarinne.²⁰ Mutta jos minä Jumalan sormella ajan ulos riivaajia, niin onhan Jumalan valtakunta tullut teidän tyköne.²¹ Kun väkevä aseellisena vartioitsee kartanoaan, on hänen omaisuutensa turvassa.²² Mutta kun häntä väkevämpi karkaa hänen päällensä ja voittaa hänet, ottaa hän häneltä kaikki aseet, joihin hän luotti, ja jakaa häneltä riistämänsä saaliin.²³ Joka ei ole minun kanssani, se on minua vastaan, ja joka ei minun kanssani kokoa, se hajottaa.²⁴ Kun saastainen henki lähtee ihmisestä, kuljeksii se autioita paikkoja ja etsii lepoa; ja kun ei löydä, sanoo se: ’Minä palaan huoneeseeni, josta lähdin’.²⁵ Ja kun se tulee, tapaa se sen lakaistuna ja kaunistettuna.²⁶ Silloin se menee ja ottaa mukaansa seitsemän muuta henkeä, pahempaa kuin se itse, ja ne tulevat sisään ja asuvat siellä. Ja sen ihmisen viimeiset tulevat pahemmiksi kuin ensimmäiset.”²⁷ Niin hänen tätä puhuessaan eräs nainen kansanjoukosta korotti äänensä ja sanoi hänelle: ”Autuas on se kohtu, joka on kantanut sinut, ja ne rinnat, joita olet imenyt”.²⁸ Mutta hän sanoi: ”Niin, autuaat ovat ne, jotka kuulevat Jumalan sanan ja sitä noudattavat”.²⁹ Kun kansaa yhä kokoontui, rupesi hän puhumaan: ”Tämä sukupolvi on paha sukupolvi: se tavoittelee merkkiä, mutta sille ei anneta muuta merkkiä kuin Joonaan merkki.³⁰ Sillä niinkuin Joonas tuli niiniveläisille merkiksi, niin Ihmisen Poikakin on oleva merkinä tälle sukupolvelle.³¹ Etelän kuningatar on heräjävä tuomiolle yhdessä tämän sukupolven miesten kanssa ja tuleva heille tuomioksi; sillä hän tuli maan ääristä kuulemaan Salomon viisautta, ja katso, tässä on enempi kuin Salomo.³² Niiniven miehet nousevat tuomiolle yhdessä tämän sukupolven kanssa ja tulevat sille tuomioksi; sillä he tekivät parannuksen Joonaan saarnan vaikutuksesta, ja katso, tässä on enempi kuin Joonas.³³ Ei kukaan, joka sytyttää lampun, pane sitä kätköön eikä va-

kan alle, vaan panee sen lampunjalkaan, että sisälletulijat näkisivät valon. ³⁴Sinun silmäsi on ruumiin lampu. Kun silmäsi on terve, on koko sinun ruumiisi valaistu, mutta kun se on viallinen, on myös sinun ruumiisi pimeä. ³⁵Katso siis, ettei valo, joka sinussa on, ole pimeyttä. ³⁶Jos siis koko sinun ruumiisi on valoisa eikä miltään osaltaan pimeä, on se oleva kokonaan valoisa, niinkuin lampun valaistessa sinua kirkkaalla loisteellaan.” ³⁷Hänen näin puhuessaan pyysi eräs fariseus häntä luoksensa aterioimaan; niin hän meni sinne ja asettui aterialle. ³⁸Mutta kun fariseus näki, ettei hän peseytynyt ennen aterialla, ihmetteli hän. ³⁹Silloin Herra sanoi hänelle: ”Kyllä te, fariseukset, puhdistatte maljan ja vadin ulkopuolen, mutta sisäpuoli teissä on täynnä ryöstöä ja pahuutta. ⁴⁰Te mielettömät, eikö se, joka on tehnyt ulkopuolen, ole tehnyt sisäpuoltakin? ⁴¹Mutta antakaa almuksi se, mikä sisällä on; katso, silloin kaikki on teille puhdasta. ⁴²Mutta voi teitä, te fariseukset, kun te annatte kymmenykset mintuista ja ruuduista ja kaikenlaisista vihanneksista, mutta sivuutatte oikeuden ja Jumalan rakkauden! Näitä olisi tullut noudattaa eikä noitakaan laiminlyödä. ⁴³Voi teitä, te fariseukset, kun te rakastatte etumaista istuinta synagoogissa ja tervehdyksiä toreilla! ⁴⁴Voi teitä, kun te olette niinkuin merkittömät haudat, joiden päällitse ihmiset kävelevät niistä tietämättä!” ⁴⁵Silloin eräs lainoppineista rupesi puhumaan ja sanoi hänelle: ”Opettaja, kun noin puhut, niin sinä häpäiset myös meitä”. ⁴⁶Mutta hän sanoi: ”Voi teitäkin, te lainoppineet, kun te sälytätte ihmisten päälle vaikeasti kannettavia taakkoja ettekä itse sormellannekaan koske niihin taakoihin! ⁴⁷Voi teitä, kun te rakennatte profeettain hautakammioita, ja teidän isänne ovat heidät tappaneet! ⁴⁸Näin te siis olette isänne tekojen todistajia ja suostutte niihin: sillä he tappoivat profeetat, ja te rakennatte niille hautakammioita. ⁴⁹Sentähden Jumalan viisaus sanookin: ’Minä lähetän heille profeettoja ja apostoleja, ja muutamat niistä he tappavat ja toisia vainoavat, ⁵⁰että tältä sukukunnalta vaadittaisiin kaikkien profeettain veri, mikä on vuodatettu maailman perustamisesta asti, ⁵¹hamasta Aabelin verestä Sakariaan vereen saakka, hänen, joka surmattiin alttarin ja temppelin välillä’. Niin, minä sanon teille, se pitää tältä sukukunnalta vaadittaman. ⁵²Voi teitä, te lainoppineet, kun te olette vienneet tiedon avaimen! Itse te ette ole menneet sisälle, ja sisälle meneviä te olette estäneet.” ⁵³Ja hänen sieltä lähtiessään kirjanoppineet ja fariseukset rupesivat kovasti ahdistamaan häntä ja urkkimaan häneltä moninaisia, ⁵⁴väijyen, miten saisivat hänet hänen sanoistaan ansaan.

12Kun sillä välin kansaa oli kokoontunut tuhatmäärin, niin että he polkivat toisiaan, rupesi hän puhumaan opetuslapsillensa: ”Ennen kaikkea kavahtakaa fariseusten hapatusta, se on: ulkokultaisuutta. ²Ei ole mitään peitettyä, mikä ei tule paljastetuksi, eikä mitään salattua, mikä ei tule tunnetuksi. ³Sentähden, kaikki, mitä te pimeässä sa-

notte, joutuu päivänvalossa kuultavaksi, ja mitä korvaan puhutte kammioissa, se katoilta julistetaan. ⁴Mutta minä sanon teille, ystäväilleni: älkää peljätkö niitä, jotka tappavat ruumiin, eivätkä sen jälkeen voi mitään enempää tehdä. ⁵Vaan minä osoitan teille, ketä teidän on pelkääminen: peljätkää häntä, jolla on valta tapettuansa syöstiä helvettiin. Niin, minä sanon teille, häntä te peljätkää. ⁶Eikö viittä varpusta myydä kahteen ropoon? Eikä Jumala ole yhtäkään niistä unhottanut. ⁷Ovatpa teidän päännä hiuksetkin kaikki luetut. Älkää peljätkö; te olette suurempiarvoiset kuin monta varpusta. ⁸Mutta minä sanon teille: jokaisen, joka tunnustaa minut ihmisten edessä, myös Ihmisen Poika tunnustaa Jumalan enkelien edessä. ⁹Mutta joka kieltää minut ihmisten edessä, se kielletään Jumalan enkelien edessä. ¹⁰Ja jokaiselle, joka sanoo sanan Ihmisen Poikaa vastaan, annetaan anteeksi; mutta sille, joka Pyhää Henkeä pilkkaa, ei anteeksi anneta. ¹¹Mutta kun he vievät teitä synagoogain ja hallitusten ja esivaltojen eteen, älkää huolehtiko siitä, miten tai mitä vastaisitte puolestanne tai hi mitä sanoisitte; ¹²sillä Pyhä Henki opettaa teille sillä hetkellä, mitä teidän on sanottava.” ¹³Niin muuan mies kansanjoukosta sanoi hänelle: ”Opettaja, sano minun veljelleni, että hän jakaisi kansani perinnön”. ¹⁴Mutta hän vastasi hänelle: ”Ihminen, kuka on minut asettanut teille tuomariksi tai jakomieheksi?” ¹⁵Ja hän sanoi heille: ”Katsokaa eteenne ja kavahtakaa kaikkea ahneutta, sillä ei ihmisen elämä riipu hänen omaisuudestaan, vaikka sitä ylenpalttisesti olisi”. ¹⁶Ja hän puhui heille vertauksen sanoen: ”Rikkaan miehen maa kasvoi hyvin. ¹⁷Niin hän mietti mielessään ja sanoi: ’Mitä minä teen, kun ei minulla ole, mihin viljani kokoaisin?’ ¹⁸Ja hän sanoi: ’Tämän minä teen: minä revin maahan aittani ja rakennan suuremmat ja kokoan niihin kaiken eloni ja hyvyyteni; ¹⁹ja sanon sielulleni: sielu, sinulla on paljon hyvää tallessa moneksi vuodeksi; nauti lepoa, syö, juo ja iloitse.’ ²⁰Mutta Jumala sanoi hänelle: ’Sinä mieletön, tänä yönä sinun sielusi vaaditaan sinulta pois; kenelle sitten joutuu se, minkä sinä olet hankkinut?’ ²¹Näin käy sen, joka kokoaa aarteita itselleen, mutta jolla ei ole rikkautta Jumalan tykönä.” ²²Ja hän sanoi opetuslapsillensa: ”Sentähden minä sanon teille: älkää murehtiko hengestänne, mitä söisitte, älkääkä ruumiistanne, mitä päälänne pukisitte. ²³Sillä henki on enemmän kuin ruoka, ja ruumis enemmän kuin vaatteet. ²⁴Katselkaa kaarneita: eivät ne kylvä eivätkä leikkaa, eikä niillä ole säilytyshuonetta eikä aittaa; ja Jumala ruokkii ne. Kuinka paljoa suurempiarvoiset te olette kuin linnut! ²⁵Ja kuka teistä voi murehtimisellaan lisätä ikäänsä kyynäränkään vertaa? ²⁶Jos siis ette voi sitäkään, mikä vähintä on, mitä te murehditte muusta? ²⁷Katselkaa kukkia, kuinka ne kasvavat: eivät ne työtä tee eivätkä kehrää. Kuitenkin minä sanon teille: ei Salomo kaikessa loistossansa ollut niin vaatetettu kuin yksi niistä. ²⁸Jos siis Jumala näin vaatettaa kedon ruohon, joka tänään kasvaa ja huomenna uuniin heitetään, kuinka paljoa enemmän teidät, te vähäuskoiset! ²⁹Älkää siis te-

kään etsikö, mitä söisitte ja mitä joisitte, älkääkään korkeita tavoitelko. ³⁰Sillä näitä kaikkia maailman pakanakansat tavoittelevat; mutta teidän Isänne kyllä tietää teidän näitä tarvitsevan. ³¹Vaan etsikää Jumalan valtakuntaa, niin myös nämä teille annetaan sen ohessa. ³²Älä pelkää, sinä piskuinen lauma; sillä teidän Isänne on nähnyt hyväksi antaa teille valtakunnan. ³³Myykää, mitä teillä on, ja antakaa almuja; hankkikaa itsellenne kulumattomat kukkarot, loppumaton aarre taivasiin, mihin ei varas ulotu ja missä koi ei turmele. ³⁴Sillä missä teidän aarteenne on, siellä on myös teidän sydämenne. ³⁵Olkoot teidän kupeenne vyöteyt ja lamppunne palamassa; ³⁶ja olkaa te niiden ihmisten kaltaiset, jotka herraansa odottavat, milloin hän palajaa häistä, että he hänen tullessaan ja kolkuttaessaan heti avaisivat hänelle. ³⁷Autuaat ne palvelijat, jotka heidän herransa tullessaan tapaa valvomasta! Totisesti minä sanon teille: hän vyöttäytyy ja asettaa heidät aterioimaan ja menee ja palvelee heitä. ³⁸Ja jos hän tulee toisella yövartiolla tai kolmannella ja havaitsee heidän näin tekevän, niin autuaat ovat ne palvelijat. ³⁹Mutta se tietäkää: jos perheenisäntä tietäisi, millä hetkellä varas tulee, hän ei sallisi taloonsa murtauduttavan. ⁴⁰Niin olkaa tekin valmiit, sillä sinä hetkenä, jona ette luule, Ihmisen Poika tulee.” ⁴¹Niin Pietari sanoi: ”Herra, meistäkö sinä sanot tämän vertauksen vai myös kaikista muista?” ⁴²Ja Herra sanoi: ”Kuka siis on se uskollinen ja ymmärtäväinen huoneenhaltija, jonka hänen herransa asettaa pitämään huolta hänen palvelusväestään, antamaan heille ajallaan heidän ruokaosansa? ⁴³Autuas se palvelija, jonka hänen herransa tullessaan havaitsee näin tekevän! ⁴⁴Totisesti minä sanon teille: hän asettaa hänet kaiken omaisuutensa hoitajaksi. ⁴⁵Mutta jos palvelija sanoo sydämessään: ’Herrani tulo viivästyy’, ja rupeaa lyömään palvelijoita ja palvelijattaria sekä syömään ja juomaan ja päihdyttämään itseänsä, ⁴⁶niin sen palvelijan herra tulee päivänä, jona hän ei odota, ja hetkenä, jota hän ei arvaa, ja hakkaa hänet kappaleiksi ja määrää hänelle saman osan kuin uskottomille. ⁴⁷Ja sitä palvelijaa, joka tiesi herransa tahdon, mutta ei tehnyt valmistuksia eikä toiminut hänen tahtonsa mukaan, rangaistaan monilla lyönneillä. ⁴⁸Sitä taas, joka ei tiennyt, mutta teki semmoista, mikä lyöntejä ansaitsee, rangaistaan vain muutamilla lyönneillä. Sillä jokaiselta, jolle on paljon annettu, myös paljon vaaditaan; ja jolle on paljon uskottu, siltä sitä enemmän kysytään. ⁴⁹Tulta minä olen tullut heittämään maan päälle; ja kuinka minä tahtoisinkaan, että se jo olisi syttynyt! ⁵⁰Mutta minä olen kasteella kastettava, ja kuinka minä olenkaan ahdistettu, kunnes se on täytetty! ⁵¹Luuletteko, että minä olen tullut tuomaan maan päälle rauhaa? Ei, sanon minä teille, vaan eripuraisuutta. ⁵²Sillä tästedes riitautuu viisi samassa talossa keskenään, kolme joutuu riitaan kahta vastaan ja kaksi kolmea vastaan, ⁵³isä poikaansa vastaan ja poika isäänsä vastaan, äiti tyttärensä vastaan ja tytär äitiänsä vastaan, anoppi miniäänsä vastaan ja miniä anoppiansa vastaan.” ⁵⁴Ja hän sanoi myöskin kansal-

le: ”Kun näette pilven nousevan lännestä, sanotte kohta: ’Tulee sade’; ja niin tuleekin. ⁵⁵Ja kun näette etelätuulen puhaltavan, sanotte: ’Tulee helle’; ja niin tuleekin. ⁵⁶Te ulkukullatut, maan ja taivaan muodon te osaatte arvioida; mutta kuinka ette arvioitse tätä aikaa? ⁵⁷Miksi ette jo itsestänne päättä, mikä oikeata on? ⁵⁸Kun kuljet riitapuoleksi kanssa hallitusmiehen eteen, niin tee matkalla voitavasi päästäksesi hänestä sovussa eroon, ettei hän raastaisi sinua tuomarin eteen ja tuomari antaisi sinua oikeudenpalvelijalle, ja ettei oikeudenpalvelija heittäisi sinua vankeuteen. ⁵⁹Minä sanon sinulle: sieltä et pääse, ennenkuin maksat viimeisenkin rovon.”

13Samaan aikaan oli saapuvilla muutamia, jotka kertoivat hänelle niistä galilealaisista, joiden veren Pilatus oli sekoittanut heidän uhriensa vereen. ²Niin Jeesus vastasi ja sanoi heille: ”Luuletteko, että nämä galilealaiset olivat syntisemmät kuin kaikki muut galilealaiset, koska he saivat kärsiä tämän? ³Eivät olleet, sanon minä teille, mutta ellette tee parannusta, niin samoin te kaikki hukutte. ⁴Taikka ne kahdeksantoista, jotka saivat surmansa, kun torni Siloassa kaatui heidän päällensä, luuletteko, että he olivat syyllisemmät kuin kaikki muut ihmiset, jotka Jerusalemissa asuvat? ⁵Eivät olleet, sanon minä teille, mutta ellette tee parannusta, niin samoin te kaikki hukutte.” ⁶Ja hän puhui tämän vertauksen: ”Eräällä miehellä oli viikunapuu istutettuna viinitarhassaan; ja hän tuli etsimään hedelmää siitä, mutta ei löytänyt. ⁷Niin hän sanoi viinitarhurille: ’Katso, kolmena vuotena minä olen käynyt etsimässä hedelmää tästä viikunapuusta, mutta en ole löytänyt. Hakkaa se pois; mitä varten se vielä maata laihduttaa?’ ⁸Mutta tämä vastasi ja sanoi hänelle: ’Herra, anna sen olla vielä tämä vuosi; sillä aikaa minä kuokin ja lannoitan maan sen ympäriltä. ⁹Ehkä se ensi vuonna tekee hedelmää; mutta jos ei, niin hakkaa se pois.’” ¹⁰Ja hän oli opettamassa eräässä synagogassa sapattina. ¹¹Ja katso, siellä oli nainen, jossa oli ollut heikkouden henki kahdeksantoista vuotta, ja hän oli koukistunut ja täydelleen kykenemätön oikaisemaan itseänsä. ¹²Hänet nähdessään Jeesus kutsui hänet luoksensa ja sanoi hänelle: ”Nainen, sinä olet päässyt heikkoudestasi”, ¹³ja pani kätensä hänen päälleen. Ja heti hän oikaisi itsensä suoraksi ja ylisti Jumalaa. ¹⁴Mutta synagoogan esimies, joka närkästyi siitä, että Jeesus paransi sapattina, rupesi puhumaan ja sanoi kansalle: ”Kuusi päivää on, joina tulee työtä tehdä; tulkaa siis niinä päivinä parannuttamaan itseänne, älkääkään sapatinpäivänä.” ¹⁵Mutta Herra vastasi hänelle ja sanoi: ”Te ulkukullatut, eikö jokainen teistä sapattina päästä härkäänsä tai aasiansa seimestä ja vie sitä juomaan? ¹⁶Ja tätä naista, joka on Aabrahamin tytär ja jota saatana on pitänyt sidottuna, katso, jo kahdeksantoista vuotta, tätäkö ei olisi pitänyt päästää siitä siteestä sapatinpäivänä?” ¹⁷Ja hänen näin sanoessaan kaikki hänen vastustajansa häpesivät, ja kaikki kansa iloitsi kaikista niistä ihmeellisistä teoista, joita hän teki. ¹⁸Niin hän sanoi: ”Min-

kä kaltainen on Jumalan valtakunta, ja mihin minä sen vertaisin? ¹⁹Se on sinapinsiemenen kaltainen, jonka mies otti ja kylvi puutarhaansa; ja se kasvoi, ja siitä tuli puu, ja taivaan linnut tekivät pesänsä sen oksille.” ²⁰Ja taas hän sanoi: ”Mihin minä vertaisin Jumalan valtakunnan? ²¹Se on hapatuksen kaltainen, jonka nainen otti ja sekoitti kolmeen vakalliseen jauhoja, kunnes kaikki happani.” ²²Ja hän vaelsi kaupungista kaupunkiin ja kylästä kylään ja opetti, kulki Jerusalemiä kohti. ²³Ja joku kysyi häneltä: ”Herra, onko niitä vähän, jotka pelastuvat? Niin hän sanoi heille: ²⁴”Kilvoitelkaa päästäksenne sisälle ahtaasta ovesta, sillä monet, sanon minä teille, koettavat päästä sisälle, mutta eivät voi. ²⁵Sen jälkeen kuin perheenisäntä on noussut ja sulkenut oven ja te rupeatte seisomaan ulkona ja kolkuttamaan ovea sanoen: ’Herra, avaa meille’, vastaa hän ja sanoo teille: ’En minä tunne teitä enkä tiedä, mistä te olette.’ ²⁶Silloin te rupeatte sanomaan: ’Mehän söimme ja joimme sinun seurassasi, ja meidän kaduillamme sinä opetit.’ ²⁷Mutta hän on lausuva: ’Minä sanon teille: en tiedä, mistä te olette. Menkää pois minun tyköni, kaikki te vääryyden tekijät.’ ²⁸Siellä on oleva itku ja hammasten kiristys, kun näette Aabrahamin ja Iisakin ja Jaakobin ja kaikkien profeettain olevan Jumalan valtakunnassa, mutta huomaatte itsenne heitetyiksi ulos. ²⁹Ja tulijoita saapuu idästä ja lännestä ja pohjoisesta ja etelästä, ja he aterioitsevat Jumalan valtakunnassa. ³⁰Ja katso, on viimeisiä, jotka tulevat ensimmäisiksi, ja on ensimmäisiä, jotka tulevat viimeisiksi.” ³¹Samalla hetkellä tuli hänen luoksensa muutamia fariseuksia, ja he sanoivat hänelle: ”Lähde ja mene täältä pois, sillä Herodes tahtoo tappaa sinut.” ³²Niin hän sanoi heille: ”Menkää ja sanokaa sille ketulle: ’Katso, minä ajan ulos riivaajia ja parannan sairaita tänään ja huomenna, ja kolmantena päivänä minä pääsen määräni päähän.’ ³³Kuitenkin minun pitää vaeltaman tänään ja huomenna ja ylihuomenna, sillä ei sovi, että profeetta saa surmansa muualla kuin Jerusalemissa. ³⁴Jerusalem, Jerusalem, sinä, joka tapat profeetat ja kivität ne, jotka ovat sinun tykösi lähetetyt, kuinka usein minä olenkaan tahtonut koota sinun lapsesi, niinkuin kana kokoaa poikansa siipiensä alle! Mutta te ette ole tahtoneet. ³⁵Katso, ’teidän huoneenne on jäävä hyljättyksi’. Mutta minä sanon teille: te ette näe minua, ennenkuin se aika tulee, jolloin te sanotte: ’Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimeen!’”

14Ja kun hän sapattina tuli erään fariseusten johtomiehen taloon aterialle, pitivät he häntä silmällä. ²Ja katso, siellä oli vesitautinen mies hänen edessään. ³Niin Jeesus rupesi puhumaan lainoppineille ja fariseuksille ja sanoi: ”Onko luvallista parantaa sapattina, vai eikö?” Mutta he olivat vaiti. ⁴Ja hän koski mieheen, paransi hänet ja laski menemään. ⁵Ja hän sanoi heille: ”Jos joltakin teistä putoaa poika tai härkä kaivoon, eikö hän heti vedä sitä ylös sapatinpäivänäkin?” ⁶Eivätkä he kyenneet vastaamaan tähän. ⁷Ja huomattessaan, kuinka kutsutut valitsivat itselleen

ensimmäisiä sijoja, hän puhui heille vertauksen ja sanoi heille: ⁸”Kun joku on kutsunut sinut häihin, älä asetu aterioimaan ensimmäiselle sijalle; sillä, jos hän on kutsunut jonkun sinua arvollisemman, ⁹niin hän, joka on sinut ja hänet kutsunut, ehkä tulee ja sanoo sinulle: ’Anna tälle sija’, ja silloin sinä saat häveten siirtyä viimeiselle paikalle. ¹⁰Vaan kun olet kutsuttu, mene ja asetu viimeiselle sijalle, ja niin on se, joka on sinut kutsunut, sisään tullessaan sanova sinulle: ’Ystävänä, astu ylemmäksi’. Silloin tulee sinulle kunnia kaikkien pöytäkumppaniasi edessä. ¹¹Sillä jokainen, joka itsensä ylentää, alennetaan, ja joka itsensä alentaa, se ylennetään.” ¹²Ja hän sanoi myös sille, joka oli hänet kutsunut: ”Kun laitat päivälliset tai illalliset, älä kutsu ystäviäsi, älä veljiäsi, älä sukulaisiasi äläkä rikkaita naapureita, etteivät hekin vuorostaan kutsuisi sinua, ja ettet sinä siten saisi maksua. ¹³Vaan kun laitat pidot, kutsu köyhiä, raajarikkoja, rampoja, sokeita; ¹⁴niin sinä olet oleva autuas, koska he eivät voi maksaa sinulle; sillä sinulle maksetaan vanhurskasten ylösnousemuksessa.” ¹⁵Tämän kuullessaan eräs pöytäkumppaneista sanoi hänelle: ”Autuas se, joka saa olla aterialla Jumalan valtakunnassa!” ¹⁶Niin hän sanoi hänelle: ”Eräs mies laittoi suuret illalliset ja kutsui monta. ¹⁷Ja illallisajan tullessa hän lähetti palvelijansa sanomaan kutsutuille: ’Tulkaa, sillä kaikki on jo valmiina.’ ¹⁸Mutta he rupesivat kaikki järjestään estelemään. Ensimmäinen sanoi hänelle: ’Minä ostin pellon, ja minun täytyy lähteä sitä katsomaan; pyydän sinua, pidä minut estettynä.’ ¹⁹Toinen sanoi: ’Minä ostin viisi paria härkiä ja menen niitä koettelemaan; pyydän sinua, pidä minut estettynä.’ ²⁰Vielä toinen sanoi: ’Minä otin vaimon, ja sentähden en voi tulla.’ ²¹Ja palvelija tuli takaisin ja ilmoitti herralleen tämän. Silloin isäntä vihastui ja sanoi palvelijalleen: ’Mene kiiruusti kaupungin kaduille ja kujille ja tuo köyhät ja raajarikot, sokeat ja rannat tänne sisälle.’ ²²Ja palvelija sanoi: ’Herra, on tehty, minkä käskit, ja vielä on tilaa.’ ²³Niin Herra sanoi palvelijalle: ’Mene teille ja aitovierille ja pakota heitä tulemaan sisälle, että minun taloni täyttyisi; ²⁴sillä minä sanon teille, ettei yksikään niistä miehistä, jotka olivat kutsutut, ole maistava minun illallisiani!’” ²⁵Ja hänen mukanaan kulki paljon kansaa; ja hän kääntyi ja sanoi heille: ²⁶”Jos joku tulee minun tyköni eikä vihaa isäänsä ja äitiänsä ja vaimoaan ja lapsiaan ja veljiään ja sisariaan, vieläpä omaa elämänsäkin, hän ei voi olla minun opetuslapseni. ²⁷Ja joka ei kannata ristiänsä ja seuraa minua, se ei voi olla minun opetuslapseni. ²⁸Sillä jos joku teistä tahtoo rakentaa tornin, eikö hän ensin istu laskemaan kustannuksia, nähdäkseen, onko hänellä varoja rakentaa se valmiiksi, ²⁹etteivät, kun hän on pannut perustuksen, mutta ei kykene saamaan rakennusta valmiiksi, kaikki, jotka sen näkevät, rupeaisi pilkkaamaan häntä ³⁰sanoen: ’Tuo mies ryhtyi rakentamaan, mutta ei kyennyt saamaan valmiiksi?’ ³¹Tahi jos joku kuningas tahtoo lähteä sotimaan toista kuningasta vastaan, eikö hän ensin istu ja pidä neuvoa, kykeneekö hän kymmenellä tuhan-

nella kohtaamaan sitä, joka tulee häntä vastaan kahdella-kymmenellä tuhannella? ³²Ja ellei kykene, niin hän, toisen vielä ollessa kaukana, lähettää hänen luoksensa lähettäjä hieromaan rauhaa. ³³Niin ei myös teistä yksikään, joka ei luovu kaikesta, mitä hänellä on, voi olla minun opetuslapseni. ³⁴Suola on hyvä; mutta jos suolakin käy mauttomaksi, millä se saadaan suolaiseksi? ³⁵Ei se kelpaa maahan eikä lantaan; se heitetään pois. Jolla on korvat kuulla, se kuuloon!”

15Ja kaikki publikaanit ja syntiset tulivat hänen tykönsä kuulemaan häntä. ²Mutta fariseukset ja kirjanoppineet nurisivat ja sanoivat: ”Tämä ottaa vastaan syntisiä ja syö heidän kanssaan”. ³Niin hän puhui heille tämän vertauksen sanoen: ⁴”Jos jollakin teistä on sata lammasta ja hän kadottaa yhden niistä, eikö hän jätä niitä yhdeksääkymmentä yhdeksää erämaahan ja mene etsimään kadonnutta, kunnes hän sen löytää? ⁵Ja löydettyään hän panee sen hartioillensa iloiten. ⁶Ja kun hän tulee kotiin, kutsuu hän kokoon ystävänsä ja naapurinsa ja sanoo heille: ’Iloitkaa minun kanssani, sillä minä löysin lampaani, joka oli kadonnut’. ⁷Minä sanon teille: samoin on ilo taivaassa suurempi yhdestä syntisestä, joka tekee parannuksen, kuin yhdeksästäkymmenestä yhdeksästä vanhurskaasta, jotka eivät parannusta tarvitse. ⁸Tahi jos jollakin naisella on kymmenen hopearahaa ja hän kadottaa yhden niistä, eikö hän sytytä lamppua ja lakaise huonetta ja etsi visusti, kunnes hän sen löytää? ⁹Ja löydettyään hän kutsuu kokoon ystävänsä ja naapurinaiset ja sanoo: ’Iloitkaa minun kanssani, sillä minä löysin rahan, jonka olin kadottanut’. ¹⁰Niin myös, sanon minä teille, on ilo Jumalan enkeleillä yhdestä syntisestä, joka tekee parannuksen.” ¹¹Vielä hän sanoi: ”Eräällä miehellä oli kaksi poikaa. ¹²Ja nuorempi heistä sanoi isälleen: ’Isä, anna minulle se osa tavaroista, mikä minulle on tuleva’. Niin hän jakoi heille omaisuutensa. ¹³Eikä kulunut montakaan päivää, niin nuorempi poika kokosi kaikeksi omansa ja matkusti pois kaukaiseen maahan; ja siellä hän hävitti tavaransa eläen irستاasti. ¹⁴Mutta kun hän oli kaikki tuhannut, tuli kova nälkä koko siihen maahan, ja hän alkoi kärsiä puutetta. ¹⁵Ja hän meni ja yhtyi eräeseen sen maan kansalaiseen, ja tämä lähetti hänet tiluksilleen kaitsemaan sikoja. ¹⁶Ja hän halusi täyttää vatsansa niillä palkohedelmillä, joita siat söivät, mutta niitäkään ei kukaan hänelle antanut. ¹⁷Niin hän meni itseensä ja sanoi: ’Kuinka monella minun isäni palkkalaisella on yltäkyllin leipää, mutta minä kuolen täällä nälkään!’ ¹⁸Minä nouse ja menen isäni tykö ja sanon hänelle: Isä, minä olen tehnyt syntiä taivasta vastaan ja sinun edessäsi ¹⁹enkä enää ansaitse, että minua sinun pojaksesi kutsutaan; tee minut yhdeksi palkkalaisistasi.’ ²⁰Ja hän nousi ja meni isänsä tykö. Mutta kun hän vielä oli kaukana, näki hänen isänsä hänet ja armahti häntä, juoksi häntä vastaan ja lankesi hänen kaulaansa ja suuteli häntä hellästi. ²¹Mutta poika sanoi hänelle: ’Isä, minä olen tehnyt syntiä taivasta vastaan ja

sinun edessäsi enkä enää ansaitse, että minua sinun pojaksesi kutsutaan’. ²²Silloin isä sanoi palvelijoilleen: ’Tuokaa pian parhaat vaatteet ja pukekaa hänet niihin, ja pankaa sormus hänen sormeensa ja kengät hänen jalkaansa; ²³ja noutakaa syötetty vasikka ja teurastakaa. Ja syökäämme ja pitäkäämme iloa, ²⁴sillä tämä minun poikani oli kuollut ja virkosi eloon, hän oli kadonnut ja on jälleen löytynyt.’ Ja he rupesivat iloa pitämään. ²⁵Mutta hänen vanhempi poikansa oli pellolla. Ja kun hän tuli ja lähestyi kotia, kuuli hän laulun ja karkelon. ²⁶Ja hän kutsui luoksensa yhden palvelijoista ja tiedusteli, mitä se oli. ²⁷Tämä sanoi hänelle: ’Sinun veljesi on tullut, ja isäsi teurastutti syötetyn vasikan, kun sai hänet terveenä takaisin’. ²⁸Niin hän vihastui eikä tahtonut mennä sisälle; mutta hänen isänsä tuli ulos ja puhutteli häntä lempeästi. ²⁹Mutta hän vastasi ja sanoi isälleen: ’Katso, niin monta vuotta minä olen sinua palvelut enkä ole milloinkaan sinun käskyäsi laiminlyönyt, ja kuitenkin et ole minulle koskaan antanut vohlaakaan, pitääkseni iloa ystäväni kanssa. ³⁰Mutta kun tämä sinun poikasi tuli, joka on tuhannut sinun omaisuutesi porttojen kanssa, niin hänelle sinä teurastit syötetyn vasikan.’ ³¹Niin hän sanoi hänelle: ’Poikani, sinä olet aina minun tyköni, ja kaikki, mikä on minun omaani, on sinun. ³²Mutta pitihän nyt riemuja ja iloita, sillä tämä sinun veljesi oli kuollut ja virkosi eloon, hän oli kadonnut ja on jälleen löytynyt.’”

16Ja hän puhui myös opetuslapsilleen: ”Oli rikas mies, jolla oli huoneenhaltija, ja hänelle kanneltiin, että tämä hävitti hänen omaisuutensa. ²Ja hän kutsui hänet eteensä ja sanoi hänelle: ’Mitä minä kuulenkaan sinusta? Tee tili huoneenhallituksestasi; sillä sinä et saa enää minun huoneentani hallita.’ ³Niin huoneenhaltija sanoi mielessään: ’Mitä minä teen, kun isäntäni ottaa minulta pois huoneenhallituksen? Kaivaa minä en jaksa, kerjuuta häpeän. ⁴Minä tiedän, mitä teen, että ottaisivat minut taloihinsa, kun minut pannaan pois huoneenhallituksesta.’ ⁵Ja hän kutsui luoksensa jokaisen herransa velallisista ja sanoi ensimmäiselle: ’Paljonko sinä olet velkaa minun herralleni?’ ⁶Tämä sanoi: ’Sata astiaa öljyä’. Niin hän sanoi hänelle: ’Tässä on velkakirjasi, istu ja kirjoita pian viisikymmentä’. ⁷Sitten hän sanoi toiselle: ’Entä sinä, paljonko sinä olet velkaa?’ Tämä sanoi: ’Sata tynnyriä nisuja’. Hän sanoi hänelle: ’Tässä on velkakirjasi, kirjoita kahdeksankymmentä’. ⁸Ja herra kehui väärää huoneenhaltijaa siitä, että hän oli menetellyt ovelasti. Sillä tämän maailman lapset ovat omaa sukukuntaansa kohtaan ovelampia kuin valkeuden lapset. ⁹Ja minä sanon teille: tehkää itsellenne ystäviä väärällä mammonalla, että he, kun se loppuu, ottaisivat teidät iäsiin majoihin. ¹⁰Joka vähimmässä on uskollinen, on paljossakin uskollinen, ja joka vähimmässä on väärä, on paljossakin väärä. ¹¹Jos siis ette ole olleet uskolliset väärässä mammonassa, kuka teille uskoo sitä, mikä oikeata on? ¹²Ja jos ette ole olleet uskolliset siinä, mikä on toisen omaa, kuka teille an-

taa sitä, mikä teidän omaanne on? ¹³Ei kukaan palvelija voi palvella kahta herraa; sillä hän on joko tätä vihaava ja toista rakastava, taikka tähän liittyvä ja toista halveksiva. Ette voi palvella Jumalaa ja mammonaa.” ¹⁴Tämän kaiken kuulivat fariseukset, jotka olivat rahanahneita, ja he ivasivat häntä. ¹⁵Ja hän sanoi heille: ”Te juuri olette ne, jotka teette itsenne vanhurskaiksi ihmisten edessä, mutta Jumala tuntee teidän sydämenne; sillä mikä ihmisten kesken on korkeata, se on Jumalan edessä kauhistus. ¹⁶Laki ja profeetat olivat Johannekseen asti; siitä lähtien julistetaan Jumalan valtakuntaa, ja jokainen tunkeutuu sinne väkisin. ¹⁷Mutta ennenkin taivas ja maa katoavat, kuin yksikään lain piirto häviää. ¹⁸Jokainen, joka hylkää vaimonsa ja nai toisen, tekee huorin; ja joka nai miehensä hylkäämän, tekee huorin. ¹⁹Oli rikas mies, joka pukeutui purppuraan ja hienoihin pellavavaatteisiin ja eli joka päivä ilossa loisteli-aasti. ²⁰Mutta eräs köyhä, nimeltä Lasarus, makasi hänen ovensa edessä täynnä paiseita ²¹ja halusi ravita itseään niillä muruilla, jotka putosivat rikkaan pöydältä. Ja koiratkin tulivat ja nuolivat hänen paiseitansa. ²²Niin tapahtui, että köyhä kuoli, ja enkelit veivät hänet Aabrahamin helmaan. Ja rikaskin kuoli, ja hänet haudattiin. ²³Ja kun hän nosti silmänsä tuonelassa, vaivoissa ollessaan, näki hän kaukana Aabrahamin ja Lasaruksen hänen helmassaan. ²⁴Ja hän huusi sanoen: ’Isä Aabraham, armahda minua ja lähetä Lasarus kastamaan sormensa pää veteen ja jäähdyttämään minun kieltäni, sillä minulla on kova tuska tässä liekissä!’ ²⁵Mutta Aabraham sanoi: ’Poikani, muista, että sinä eläessäsi sait hyväsi, ja Lasarus samoin sai pahaa; mutta nyt hän täällä saa lohdutusta, sinä taas kärsit tuskaa. ²⁶Ja kaiken tämän lisäksi on meidän välillemme ja teidän vahvistettu suuri juopa, että ne, jotka tahtovat mennä täältä teidän luoksenne, eivät voisi, eivätkä ne, jotka siellä ovat, pääsisi yli meidän luoksemme.’ ²⁷Hän sanoi: ’Niin minä siis rukoulen sinua, isä, että lähetät hänet isäni taloon ²⁸- sillä minulla on viisi veljeä - todistamaan heille, etteivät hekin joutuisi tähän vaivan paikkaan.’ ²⁹Mutta Aabraham sanoi: ’Heillä on Mooses ja profeetat; kuulkooot niitä.’ ³⁰Niin hän sanoi: ’Ei, isä Aabraham; vaan jos joku kuolleista menisi heidän tykönsä, niin he tekisivät parannuksen.’ ³¹Mutta Aabraham sanoi hänelle: ’Jos he eivät kuule Moosesta ja profeettoja, niin eivät he usko, vaikka joku kuolleistakin nousisi ylös?’”

17Ja hän sanoi opetuslapsillensa: ”Mahdotonta on, että viettelykset jäisivät tulematta; mutta voi sitä, jonka kautta ne tulevat! ²Hänen olisi parempi, että myllynkivi pantaisiin hänen kaulaansa ja hänet heitettäisiin mereen, kuin että hän viettelee yhden näistä pienistä. ³Pitäkää itsestänne vaari! Jos sinun veljesi tekee syntiä, niin nuhtelee häntä, ja jos hän katuu, anna hänelle anteeksi. ⁴Ja jos hän seitsemän kertaa päivässä tekee syntiä sinua vastaan ja seitsemän kertaa kääntyy sinun puoleesi ja sanoo: ’Minä kadun’, niin anna hänelle anteeksi.” ⁵Ja apostolit sanoivat

Herralle: ”Lisää meille uskoa”. ⁶Niin Herra sanoi: ”Jos teillä olisi uskoa sinapinsiemenenkään verran, niin te voisitte sanoa tälle silkkiäispuulle: ’Nouse juurinesi ja istuta itsesi mereen’, ja se tottelisi teitä. ⁷Jos jollakin teistä on palvelija kyntämässä tai paimentamassa, sanooko hän tälle tämän tullessa pellolta: ’Käy heti aterialle?’ ⁸Eikö hän pikemmin sano hänelle: ’Valmista minulle ateria, vyöttäydy ja palvele minua, sillä aikaa kuin minä syön ja juon; ja sitten syö ja juo sinä?’ ⁹Ei kaiketi hän kiitä palvelijaa siitä, että tämä teki, mitä oli käsketty? ¹⁰Niin myös te, kun olette tehneet kaiken, mitä teidän on käsketty tehdä, sanokaa: ’Me olemme ansiottomia palvelijoita; olemme tehneet vain sen, minkä olimme velvolliset tekemään!’” ¹¹Ja kun hän oli matkalla Jerusalemiin, kulki hän Samarian ja Galilean välistä rajaa. ¹²Ja hänen mennessään erääseen kylään kohtasi häntä kymmenen pitalista miestä, jotka jäivät seisomaan loitommaksi; ¹³ja he korottivat äänensä ja sanoivat: ”Jeesus, mestari, armahda meitä!” ¹⁴Ja heidät nähdessään hän sanoi heille: ”Menkää ja näyttäkää itsenne papeille”. Ja tapahtui heidän mennessään, että he puhdistuivat. ¹⁵Mutta yksi heistä, kun näki olevansa parannettu, palasi takaisin ja ylisti Jumalaa suurella äänellä ¹⁶ja lankesi kasvoilleen hänen jalkojensa juureen ja kiitti häntä; ja se mies oli samarialainen. ¹⁷Niin Jeesus vastasi ja sanoi: ”Eivätkö kaikki kymmenen puhdistuneet? Missä ne yhdeksän ovat? ¹⁸Eikö ollut muita, jotka olisivat palanneet Jumalaa ylistämään, kuin tämä muukalainen?” ¹⁹Ja hän sanoi hänelle: ”Nouse ja mene; sinun uskosi on sinut pelastanut”. ²⁰Ja kun fariseukset kysyivät häneltä, milloin Jumalan valtakunta oli tuleva, vastasi hän heille ja sanoi: ”Ei Jumalan valtakunta tule nähtävällä tavalla, ²¹eikä voida sanoa: ’Katso, täällä se on’, tahi: ’Tuolla’; sillä katso, Jumalan valtakunta on sisällisesti teissä”. ²²Ja hän sanoi opetuslapsillensa: ”Tulee aika, jolloin te halajaisitte nähdä edes yhtä Ihmisen Pojan päivää, mutta ette saa nähdä. ²³Ja teille sanotaan: ’Katso, tuolla hän on!’ ’Katso, täällä!’ Älkää menkö sinne älkääkään juosko perässä. ²⁴Sillä niinkuin salaman leimaus loistaa taivaan äärestä taivaan ääreen, niin on Ihmisen Poika päivänänsä oleva. ²⁵Mutta sitä ennen pitää hänen kärsimän paljon ja joutuman tämän sukupolven hyljittäväksi. ²⁶Ja niinkuin kävi Nooan päivinä, niin käy myöskin Ihmisen Pojan päivinä: ²⁷he söivät, joivat, naivat ja menivät miehelle, aina siihen päivään asti, jona Nooa meni arkkiin; ja vedenpaisumus tuli ja hukutti heidät kaikki. ²⁸Niin myös, samoin kuin kävi Lootin päivinä: he söivät, joivat, ostivat, myivät, istuttivat ja rakensivat, ²⁹mutta sinä päivänä, jona Loot lähti Sodomasta, satoi tulta ja tulikiveä taivaasta, ja se hukutti heidät kaikki, ³⁰samoin käy sinä päivänä, jona Ihmisen Poika ilmestyy. ³¹Sinä päivänä älköön se, joka kattelolla on ja jolla on tavaransa huoneessa, astuko alas niitä noutamaan; ja älköön myös se, joka pellolla on, palatko takaisin. ³²Muistakaa Lootin vaimoa! ³³Joka tahtoo tallettaa elämänsä itselleen, hän kadottaa sen; mutta joka sen kadottaa, pelastaa sen. ³⁴Minä sanon teille: sinä yönä on

kaksi miestä yhdellä vuoteella; toinen korjataan talteen, ja toinen jätetään.³⁵ Kaksi naista jauhaa yhdessä; toinen korjataan talteen, mutta toinen jätetään.”^{36,37} Ja he vastasivat ja sanoivat hänelle: ”Missä, Herra?” Niin hän sanoi heille: ”Missä raato on, sinne myös kotkat kokoontuvat”.

18 Ja hän puhui heille vertauksen siitä, että heidän tuli aina rukoilla eikä väsyä.² Hän sanoi: ”Eräässä kaupungissa oli tuomari, joka ei peljännyt Jumalaa eikä hävennyt ihmisiä.³ Ja siinä kaupungissa oli leskivaimo, joka vähän väliä tuli hänen luoksensa ja sanoi: ’Auta minut oikeuteeni riitapuoltani vastaan’.⁴ Mutta pitkään aikaan hän ei tahtonut. Vaan sitten hän sanoi mieleensä: ’Vaikka en pelkää Jumalaa enkä häpeä ihmisiä,⁵ niin kuitenkin, koska tämä leski tuottaa minulle vaivaa, minä autan hänet oikeuteensa, ettei hän lopulta tulisi ja kävisi minun silmilleni’.”⁶ Niin Herra sanoi: ”Kuulkaa, mitä tuo väärä tuomari sanoo!⁷ Eikö sitten Jumala toimittaisi oikeutta valituillensa, jotka häntä yötä päivää avuksi huutavat, ja viivyttaisikö hän heiltä apuansa?⁸ Minä sanon teille: hän toimittaa heille oikeuden pian. Kuitenkin, kun Ihmisen Poika tulee, löytäneekö hän uskoa maan päältä?”⁹ Niin hän puhui vielä muutamille, jotka luottivat itseensä, luullen olevansa vanhurskaita, ja ylenkatsoivat muita, tämän vertauksen:¹⁰ ”Kaksi miestä meni ylös pyhäkköön rukoilemaan, toinen fariseus ja toinen publikaani.¹¹ Fariseus seisoi ja rukoili itsekseen näin: ’Jumala, minä kiitän sinua, etten minä ole niinkuin muut ihmiset, riistäjät, väärämieliset, huorintekijät, enkä myöskään niinkuin tuo publikaani.¹² Minä paastoin kahdesti viikossa; minä annan kymmenykset kaikista tuloistani.’¹³ Mutta publikaani seisoi taampana eikä edes tahtonut nostaa silmiään taivasta kohti, vaan löi rintaansa ja sanoi: ’Jumala, ole minulle syntiselle armollinen.’¹⁴ Minä sanon teille: tämä meni kotiinsa vanhurskaampana kuin se toinen; sillä jokainen, joka itsensä ylentää, alennetaan, mutta joka itsensä alentaa, se ylenetään.”¹⁵ Ja he toivat hänen tykönsä myös pieniä lapsia, että hän koskisi heihin; mutta sen nähdessään opetuslapset nuhtelivat tuojia.¹⁶ Mutta Jeesus kutsui lapset tykönsä ja sanoi: ”Sallikaa lasten tulla minun tyköni älkääkään estäkö heitä, sillä senkaltaisten on Jumalan valtakunta.¹⁷ Totisesti minä sanon teille: joka ei ota vastaan Jumalan valtakuntaa niinkuin lapsi, se ei pääse sinne sisälle.”¹⁸ Ja eräs hallitusmies kysyi häneltä sanoen: ”Hyvä opettaja, mitä minun pitää tekemän, että minä iankaikkisen elämän perisin?”¹⁹ Jeesus sanoi hänelle: ”Miksi sanot minua hyväksi? Ei kukaan ole hyvä, paitsi Jumala yksin.²⁰ Käskyt sinä tiedät: ’Älä tee huorin’, ’Älä tapa’, ’Älä varasta’, ’Älä sano väärää todistusta’, ’Kunnioita isääsi ja äitiäsi.’”²¹ Mutta hän sanoi: ”Tätä kaikkea minä olen noudattanut nuoruudestani asti.”²² Kun Jeesus sen kuuli, sanoi hän hänelle: ”Yksi sinulta vielä puuttuu: myy kaikki, mitä sinulla on, ja jakele köyhille, niin sinulla on oleva aarre taivaissa; ja tule ja seuraa minua.”²³ Mutta tämän kuullessaan hän tuli kovin murheelliseksi, sillä hän oli sangen

rikas.²⁴ Kun Jeesus näki hänen olevan murheissaan, sanoi hän: ”Kuinka vaikea onkaan niiden, joilla on tavaraa, päästä Jumalan valtakuntaan!²⁵ Helpompi on kamelin käydä neulansilmän läpi kuin rikkaan päästä Jumalan valtakuntaan.”²⁶ Niin ne, jotka sen kuulivat, sanoivat: ”Kuka sitten voi pelastua?”²⁷ Mutta hän sanoi: ”Mikä ihmisille on mahdotonta, se on Jumalalle mahdollista.”²⁸ Silloin Pietari sanoi: ”Katso, me olemme luopuneet siitä, mitä meillä oli, ja seuranneet sinua.”²⁹ Niin hän sanoi heille: ”Totisesti minä sanon teille: ei ole ketään, joka Jumalan valtakunnan tähden on luopunut talosta tai vaimosta tai veljistä tai vanhemmista tai lapsista,³⁰ ja joka ei saisi monin verroin takaisin tässä ajassa, ja tulevassa maailmassa iankaikkista elämää.”³¹ Ja hän otti tykönsä ne kaksitoista ja sanoi heille: ”Katso, me menemme ylös Jerusalemiin, ja kaikki on täysin toteutuva, mitä profeettain kautta on kirjoitettu Ihmisen Pojasta.³² Sillä hänet annetaan pakanain käsiin, ja häntä pilkataan ja häväistään ja syljetään;³³ ja ruoskittuaan he tappavat hänet, ja kolmantena päivänä hän nousee ylös.”³⁴ Mutta he eivät ymmärtäneet tästä mitään, ja tämä puhe oli heiltä niin salattu, etteivät he käsittäneet, mitä sanottiin.³⁵ Ja hänen lähestyessään Jerikoa eräs sokea istui tien vieressä kerjäten.³⁶ Ja kuullessaan, että siitä kulki kansaa ohi, hän kyseli, mitä se oli.³⁷ He ilmoittivat hänelle Jeesuksen, Nasaretilaisen, menevän ohitse.³⁸ Niin hän huusi sanoen: ”Jeesus, Daavidin poika, armahda minua!”³⁹ Ja edelläkulkijat nuhtelivat häntä saadakseen hänet vaikenemaan; mutta hän huusi vielä enemmän: ”Daavidin poika, armahda minua!”⁴⁰ Silloin Jeesus seisautui ja käski taluttaa hänet tykönsä. Ja hänen tultuaan lähelle Jeesus kysyi häneltä:⁴¹ ”Mitä tahdot, että minä sinulle tekisin?” Hän sanoi: ”Herra, että saisin näköni jälleen.”⁴² Niin Jeesus sanoi hänelle: ”Saa näkösi; sinun uskosi on sinut pelastanut.”⁴³ Ja heti hän sai näkönsä ja seurasi häntä ylistäen Jumalaa. Ja sen nähdessään kaikki kansa kiitti Jumalaa.

19 Ja hän tuli Jerikon kaupunkiin ja kulki sen läpi.² Ja katso, siellä oli mies, nimeltä Sakkeus; ja hän oli publikaanien päämies ja oli rikas.³ Ja hän koetti saada nähdä Jeesusta, kuka hän oli, mutta ei voinut kansalta, kun oli varreltansa vähäinen.⁴ Niin hän juoksi edelle ja nousi metsäviikunapuuhun nähdäkseen hänet, sillä Jeesus oli kulkeva siitä ohitse.⁵ Ja tultuaan sille paikalle Jeesus katsahti ylös ja sanoi hänelle: ”Sakkeus, tule nopeasti alas, sillä tänään minun pitää oleman sinun huoneessasi.”⁶ Ja hän tuli nopeasti alas ja otti hänet iloiten vastaan.⁷ Ja sen nähdessään kaikki nurisivat sanoen: ”Syntisen miehen luokse hän meni majailemaan.”⁸ Mutta Sakkeus astui esiin ja sanoi Herralle: ”Katso, Herra, puolet omaisuudestani minä annan köyhille, ja jos joltakulta olen jotakin petoksella ottanut, niin annan nelinkertaisesti takaisin.”⁹ Niin Jeesus sanoi hänestä: ”Tänään on pelastus tullut tälle huoneelle, koska hänkin on Aabrahamin poika;¹⁰ sillä Ihmisen Poika on tullut etsimään ja pelastamaan sitä, mikä kadonnut on”.

¹¹Ja heidän tätä kuunnellessaan hän puhui vielä vertauksen, koska hän oli lähellä Jerusalemiä ja he luulivat, että Jumalan valtakunta oli kohta ilmestyvä. ¹²Hän sanoi näin: ”Eräs jalosukuinen mies lähti matkalle kaukaiseen maahan saadakseen itsellensä kuninkuuden ja sitten palataksaan. ¹³Ja hän kutsui luoksensa kymmenen palvelijaansa, antoi heille kymmenen leiviskää ja sanoi heille: ’Asioikaa näillä, kunnes minä tulen.’ ¹⁴Mutta hänen kansalaisensa vihasivat häntä ja lähettivät lähettäjiä hänen jälkeensä sanomaan: ’Emme tahdo tätä kuninkaaksemme.’ ¹⁵Ja saatuaan kuninkuuden ja palattuansa hän käski kutsua eteensä ne palvelijat, joille hän oli antanut rahat, saadakseen tietää, mitä kukin oli asioimisellaan ansainnut. ¹⁶Niin ensimmäinen tuli esiin ja sanoi: ’Herra, sinun leiviskäsi on tuottanut kymmenen leiviskää.’ ¹⁷Ja hän sanoi hänelle: ’Hyvä on, sinä hyvä palvelija; koska vähimmässä olet ollut uskollinen, niin saat vallita kymmentä kaupunkia.’ ¹⁸Ja toinen tuli ja sanoi: ’Herra, sinun leiviskäsi on tuottanut viisi leiviskää.’ ¹⁹Niin hän sanoi tällekin: ’Sinä, vallitse sinä viittä kaupunkia.’ ²⁰Vielä tuli yksi ja sanoi: ’Herra, katso, tässä on sinun leiviskäsi, jota olen säilyttänyt liinasessa. ²¹Sillä minä pelkäsin sinua, koska olet ankara mies: sinä otat, mitä et ole talteen pannut, ja leikkaat, mitä et ole kylvänyt.’ ²²Hän sanoi hänelle: ’Oman sanasi mukaan minä sinut tuomitsen, sinä paha palvelija. Sinä tiesit minut ankaraksi mieheksi, joka otan, mitä en ole talteen pannut, ja leikkaan, mitä en ole kylvänyt; ²³miksi et siis antanut rahojani rahanvaihtajan pöytään, että minä tultuani olisin saanut periä ne korkoineen?’ ²⁴Ja hän sanoi vieressä seisoville: ’Ottakaa häneltä pois se leiviskä ja antakaa sille, jolla on kymmenen leiviskää.’ ²⁵- Niin he sanoivat hänelle: ’Herra, hänellä on jo kymmenen leiviskää.’ - ²⁶Minä sanon teille: jokaiselle, jolla on, annetaan; mutta jolla ei ole, siltä otetaan pois sekin, mikä hänellä on. ²⁷Mutta viholliseni, jotka eivät tahdoneet minua kuninkaaksensa, tuokaa tänne ja teloittakaa minun edessäni.’” ²⁸Ja tämän sanottuaan hän kulki edellä vaeltaen ylös Jerusalemiin. ²⁹Ja tapahtui, kun hän tuli lähelle Beetfagea ja Betaniaa, sille vuorelle, jota kutsutaan Öllymäeksi, että hän lähetti kaksi opetuslastaan ³⁰sanoen: ”Menkää edessä olevaan kylään, niin sinne tullessanne te löydätte sidottuna varsan, jonka selässä ei vielä yksikään ihminen ole istunut; päästäkää se ja tuokaa tänne. ³¹Ja jos joku kysyy teiltä: ’Miksi te sen päästätte?’ niin sanokaa näin: ’Herra tarvitsee sitä.’” ³²Ja lähetetyt menivät ja havaitsivat niin olevan, kuin hän oli heille sanonut. ³³Ja heidän päästäessään varsaa sen omistajat sanoivat heille: ”Miksi te päästätte varsan?” ³⁴Niin he sanoivat: ”Herra tarvitsee sitä”. ³⁵Ja he veivät sen Jeesuksen luo ja heittivät vaatteensa varsan selkään ja istuttivat Jeesuksen niiden päälle. ³⁶Ja hänen kulkiessaan kansa levitti vaatteensa tielle. ³⁷Ja kun hän jo oli lähellä, laskeutuen Öllymäen rinteeltä, rupesi koko opetuslasten joukko iloiten kiittämään Jumalaa suurella äänellä kaikista voimallisista teoista, jotka he olivat nähneet, ³⁸sanoen: ”Siunattu olkoon hän, joka

tulee, Kuningas Herran nimessä; rauha taivaassa ja kunnia korkeuksissa!” ³⁹Ja muutamat fariseukset kansanjoukosta sanoivat hänelle: ”Opettaja, nuhtele opetuslapsiasi”. ⁴⁰Mutta hän vastasi ja sanoi: ”Minä sanon teille: jos nämä olisivat vaiti, niin kivet huutaisivat”. ⁴¹Ja kun hän tuli lähemmäksi ja näki kaupungin, itki hän sitä ⁴²ja sanoi: ”Jospa tietäisit sinäkin tänä päivänä, mikä rauhaasi sopii! Mutta nyt se on sinun silmiltäsi salattu. ⁴³Sillä sinulle tulevat ne päivät, jolloin sinun vihollisesi sinut vallilla saartavat ja piirittävät sinut ja ahdistavat sinua joka puolelta; ⁴⁴ja he kukistavat sinut maan tasalle ja surmaavat lapsesi, jotka sinussa ovat, eivätkä jätä sinuun kiveä kiven päälle, sentähden ettet etsikkoaikaasi tuntenut.” ⁴⁵Ja hän meni pyhäkköön ja rupesi ajamaan myyjiä ulos ⁴⁶ja sanoi heille: ”Kirjoitettu on: ’Minun huoneeni on oleva rukoushuone’, mutta te olette tehneet siitä ryövärien luolan.” ⁴⁷Ja hän opetti joka päivä pyhäkössä. Mutta ylipapit ja kirjanopineet sekä kansan ensimmäiset miettivät, miten saisivat hänet surmatuksi; ⁴⁸mutta he eivät keksineet, mitä tekisivät, sillä kaikki kansa riippui hänessä ja kuunteli häntä.

20Ja tapahtui eräänä päivänä, kun hän opetti kansaa pyhäkössä ja julisti evankeliumia, että ylipapit ja kirjanopineet astuivat yhdessä vanhinten kanssa esiin ²ja puhuivat hänelle sanoen: ”Sano meille, millä vallalla sinä näitä teet, tahi kuka on se, joka on antanut sinulle tämän vallan?” ³Hän vastasi ja sanoi heille: ”Minä myös teen teille kysymyksen; sanokaa minulle: ⁴oliko Johanneksen kas-te taivaasta vai ihmisistä?” ⁵Niin he neuvottelivat keskenänsä sanoen: ”Jos sanomme: ’Taivaasta’, niin hän sanoo: ’Miksi ette siis uskoneet häntä?’ ⁶Mutta jos sanomme: ’Ihmistä’, niin kaikki kansa kivittää meidät, sillä se uskoo vahvasti, että Johannes oli profeetta.” ⁷Ja he vastasivat, etteivät tienneet, mistä se oli. ⁸Niin Jeesus sanoi heille: ”Niinpä en minäkään sano teille, millä vallalla minä näitä teen”. ⁹Ja hän rupesi puhumaan kansalle ja puhui tämän vertauksen: ”Mies istutti viinitarhan ja vuokrasi sen viinitarhureille ja matkusti muille maille kauaksi aikaa. ¹⁰Ja ajan tullen hän lähetti palvelijan viinitarhurien luokse, että he antaisivat tälle osan viinitarhan hedelmistä; mutta viinitarhurit pieksivät hänet ja lähettivät tyhjin käsin pois. ¹¹Ja hän lähetti vielä toisen palvelijan; mutta hänetkin he pieksivät ja häpäisivät ja lähettivät tyhjin käsin pois. ¹²Ja hän lähetti vielä kolmannen; mutta tämänkin he haavoittivat ja heittivät ulos. ¹³Niin viinitarhan herra sanoi: ’Mitä minä teen? Minä lähetän rakkaan poikani; häntä he kaiketi kavahtavat.’ ¹⁴Mutta kun viinitarhurit näkivät hänet, neuvottelivat he keskenään ja sanoivat: ’Tämä on perillinen; tappakaamme hänet, että perintö tulisi meidän omaksemme.’ ¹⁵Ja he heittivät hänet ulos viinitarhasta ja tappoivat. Mitä nyt viinitarhan herra on tekevä heille? ¹⁶Hän tulee ja tuhoaa nämä viinitarhurit ja antaa viinitarhan muille.” Niin he sen kuullessaan sanoivat: ”Pois se!” ¹⁷Mutta hän katsahti heihin ja sanoi: ”Mitä siis on tämä kirjoitus: ’Se

kivi, jonka rakentajat hylkäsivät, on tullut kulmakiveksi? ¹⁸Jokainen, joka kaatuu siihen kiveen, ruhjoutuu, mutta jonka päälle se kaatuu, sen se murskaa.” ¹⁹Ja kirjanoppineet ja ylipapit tahtoivat ottaa hänet sillä hetkellä kiinni, mutta he pelkäsivät kansaa; sillä he ymmärsivät, että hän oli puhunut sen vertauksen heistä. ²⁰Ja he vartioivat häntä ja lähettivät hänen luokseen hurskaiksi tekeytyviä urkkijoita, saadakseen hänet kiinni jostakin sanasta, niin että voisivat antaa hänet esivallalle ja maaherran käsiin. ²¹Ja ne kysyivät häneltä sanoen: ”Opettaja, me tiedämme, että sinä puhut ja opetat oikein etkä katso henkilöön, vaan opetat Jumalan tietä totuudessa. ²²Onko meidän lupa antaa keisarille veroa vai eikö?” ²³Mutta hän havaitsi heidän kavaluutensa ja sanoi heille: ²⁴”Näyttäkää minulle denari. Kenen kuva ja päällekirjoitus siinä on?” He vastasivat: ”Keisarin”. ²⁵Niin hän sanoi heille: ”Antakaa siis keisarille, mikä keisarin on, ja Jumalalle, mikä Jumalan on”. ²⁶Ja he eivät kysyneet saamaan häntä hänen puheestaan kiinni kansan edessä; ja he ihmettelivät hänen vastaustaan ja vaikeivat. ²⁷Niin astui esiin muutamia saddukeuksia, jotka väittävät, ettei ylösnousemusta ole, ja he kysyivät häneltä ²⁸sanoen: ”Opettaja, Mooses on säätänyt meille: ’Jos joltakin kuolee veli, jolla on vaimo, mutta ei ole lapsia, niin ottakoon hän veljensä vaimon ja herättäköön siemenen veljelleen’. ²⁹Nyt oli seitsemän veljestä. Ensimmäinen otti vaimon ja kuoli lapsetonna. ³⁰Niin toinen otti sen vaimon, ³¹ja sitten kolmas, ja samoin kaikki seitsemän; ja he kuolivat jättämättä lapsia. ³²Viimeiseksi vaimokin kuoli. ³³Kenelle heistä siis tämä vaimo ylösnousemuksessa joutuu vaimoksi? Sillä kaikkien seitsemän vaimona hän oli ollut.” ³⁴Niin Jeesus sanoi heille: ”Tämän maailmanajan lapset naivat ja menevät miehelle. ³⁵Mutta ne, jotka on arvollisiksi nähty pääsemään toiseen maailmaan ja ylösnousemukseen kuolleista, eivät nai eivätkä mene miehelle. ³⁶Sillä he eivät enää voi kuolla, kun ovat enkelien kaltaisia; ja he ovat Jumalan lapsia, koska ovat ylösnousemuksen lapsia. ³⁷Mutta että kuolleet nousevat ylös, sen Mooseskin on osoittanut kertomuksessa orjantappurapensaasta, kun hän sanoo Herraa Aabrahamin Jumalaksi ja Iisakin Jumalaksi ja Jaakobin Jumalaksi. ³⁸Mutta hän ei ole kuolleitten Jumala, vaan elävien; sillä kaikki hänelle elävät.” ³⁹Niin muutamit kirjanoppineista vastasivat ja sanoivat: ”Opettaja, oikein sinä sanoit”. ⁴⁰Ja he eivät enää rohjenneet kysyä häneltä mitään. ⁴¹Niin hän sanoi heille: ”Kuinka he voivat sanoa, että Kristus on Daavidin poika? ⁴²Sanoohan Daavid itse psalmien kirjassa: ’Herra sanoi minun Herraleni: Istu minun oikealle puolelleni, ⁴³kunnes minä panen sinun vihollisesi sinun jalkojesi astinlaudaksi.’ ⁴⁴Daavid siis kutsuu häntä Herraksi; kuinka hän sitten on hänen poikansa?” ⁴⁵Ja kaiken kansan kuullen hän sanoi opetuslapsillensa: ⁴⁶”Kavahtakaa kirjanoppineita, jotka mielellään käyskelevät pitkissä vaipoissa ja haluavat tervehdyksiä toreilla ja etumaisia istuimia synagoogissa ja ensimmäisiä sijoja pidoissa, ⁴⁷noita, jotka syövät leskien huoneet ja näön

vuoksi pitävät pitkiä rukouksia; he saavat sitä kovemman tuomion”.

21Ja hän katsahti ja näki rikkaiden panevan lahjoja uhi-riarkkuun. ²Niin hän näki myös köyhän lesken panevan siihen kaksi ropoa. ³Silloin hän sanoi: ”Totisesti minä sanon teille: tämä köyhä leski pani enemmän kuin kaikki muut. ⁴Sillä kaikki nuo panivat lahjansa liiastaan, mutta tämä pani puutteestaan, koko elämisensä, mikä hänellä oli.” ⁵Ja kun muutamat puhuivat pyhäköstä, kuinka se oli kauniilla kivillä ja temppelilahjoilla kaunistettu, sanoi hän: ⁶”Päivät tulevat, jolloin tästä, mitä katselette, ei ole jäävä kiveä kiven päälle, maahan jaottamatta”. ⁷Niin he kysyivät häneltä sanoen: ”Opettaja, milloin tämä sitten tapahtuu? Ja mikä on oleva merkki tämän tulemisesta?” ⁸Niin hän sanoi: ”Katsokaa, ettei teitä eksytetä. Sillä monta tulee minun nimessäni sanoen: ’Minä olen se’, ja: ’Aika on lähellä’. Mutta älkää menkö heidän perässään. ⁹Ja kun kuulette sotien ja kapinain melskettä, älkää peljästykö. Sillä näitten täytyy ensin tapahtua, mutta loppu ei tule vielä heti.” ¹⁰Sitten hän sanoi heille: ”Kansa nousee kansaa vastaan ja valtakunta valtakuntaa vastaan, ¹¹ja tulee suuria maanjäristyksiä, tulee ruttoa ja nälänhätää monin paikoin, ja taivaalla on oleva peljättäviä näkyjä ja suuria merkkejä. ¹²Mutta ennen tätä kaikkea he käyvät teihin käsiksi ja vainoavat teitä ja vetävät teidät synagoogiin ja heittävät vankiloihin ja vievät teidät kuningasten ja maaherrain eteen minun nimeni tähden. ¹³Ja näin te joudutte todistamaan. ¹⁴Pankaa siis sydämellenne, ettette edeltäpäin huolehdi, miten te vastaatte puolestanne. ¹⁵Sillä minä annan teille suun ja viisauden, jota vastaan eivät ketkään teidän vastustajanne kykene asettumaan tai väittämään. ¹⁶Omat vanhemmatkin ja veljet ja sukulaiset ja ystävät antavat teidät alttiiksi; ja muutamia teistä tapetaan, ¹⁷ja te joudutte kaikkien vihataviksi minun nimeni tähden. ¹⁸Mutta ei hiuskarvaakaan teidän päästänne katoa. ¹⁹Kestäväisyydellänne te voitatte omaksenne elämän. ²⁰Mutta kun te näette Jerusalemin sotajoukkojen ympäröimänä, silloin tietäkää, että sen hävitys on lähellä. ²¹Silloin ne, jotka Juudeassa ovat, paetkoot vuorille, ja jotka ovat kaupungissa, lähtekööt sieltä pois, ja jotka maalla ovat, älkööt sinne menkö. ²²Sillä ne ovat koston päiviä, että kaikki täytyisi, mikä kirjoitettu on. ²³Voi raskaita ja imettäväisiä niinä päivinä! Sillä suuri hätä on oleva maan päällä ja viha tätä kansaa vastaan; ²⁴ja he kaatuvat miekan terään, heidät viedään vangeiksi kaikkien kansojen sekaan, ja Jerusalemin on oleva pakanain tallattavana, kunnes pakanain ajat täyttyvät. ²⁵Ja on oleva merkit auringossa ja kuussa ja tähdissä, ja ahdistus kansoilla maan päällä ja epätoivo, kun meri ja aallot pauhaavat. ²⁶Ja ihmiset menehtyvät peljätessään ja odottaessaan sitä, mikä maanpiiriä kohtaa; sillä taivaitten voimat järkkäyvät. ²⁷Ja silloin he näkevät Ihmisen Pojan tulevan pilvessä suurella voimalla ja kirkkaudella. ²⁸Mutta kun nämä alkavat tapahtua, niin rohkaiskaa itsenne ja nostakaa päänne, sillä

teidän vapautuksenne on lähellä.”²⁹ Ja hän puhui heille vertauksen: ”Katsokaa viikunapuuta ja kaikkia puita.³⁰ Kun ne jo puhkeavat lehteen, niin siitä te näette ja itsestänne ymmärrätte, että kesä jo on lähellä.”³¹ Samoin te myös, kun näette tämän tapahtuvan, tietäkää, että Jumalan valtakunta on lähellä.³² Totisesti minä sanon teille: tämä sukupolvi ei katoa, ennenkuin kaikki tapahtuu.³³ Taivas ja maa katoavat, mutta minun sanani eivät katoa.³⁴ Mutta pitääkää vaari itsestänne, ettei teidän sydämiänne raskauta päihtymys ja juoppous eikä elatuksen murheet, niin että se päivä yllättää teidät äkkiarvaamatta³⁵ niinkuin paula; sillä se on saavuttava kaikki, jotka koko maan päällä asuvat.³⁶ Valvokaa siis joka aika ja rukoilkaa, että saisitte voimaa paetaksenne tätä kaikkea, mikä tuleva on, ja seisokasenne Ihmisen Pojan edessä.”³⁷ Ja hän opetti päivät pyhäkössä, mutta öiksi hän lähti pois ja vietti ne vuorella, jota kutsutaan Öljymäeksi.³⁸ Ja kaikki kansa tuli varhain aamuisin hänen tykönsä pyhäkköön kuulemaan häntä.

22 Mutta happamattoman leivän juhla, jota pääsiäiseksi sanotaan, oli lähellä.² Ja ylipapit ja kirjanoppineet miettivät, kuinka saisivat hänet surmatuksi; sillä he pelkäsivät kansaa.³ Niin saatana meni Juudaaseen, jota kutsuttiin Iskariotiksi ja joka oli yksi niistä kahdestatoista.⁴ Ja tämä meni ja puhui ylipappien ja pyhäkön vartioston päällikköjen kanssa, miten hän saattaisi hänet heidän käsiinsä.⁵ Ja he ihastuivat ja sitoutuivat antamaan hänelle rahaa.⁶ Ja hän lupautui ja etsi sopivaa tilaisuutta kavaltaakseen hänet heille ilman melua.⁷ Niin tuli se happamattoman leivän päivistä, jona pääsiäislammas oli teurastettava.⁸ Ja hän lähetti Pietarin ja Johanneksen sanoen: ”Menkää ja valmistakaa meille pääsiäislammas syödäksemme”.⁹ Niin he kysyivät häneltä: ”Mihin tahdot, että valmistamme sen?”¹⁰ Hän vastasi heille: ”Katso, saapuessanne kaupunkiin tulee teitä vastaan mies kantaen vesiastiaa; seuratkaa häntä siihen taloon, johon hän menee,¹¹ ja sanokaa talon isännälle: ’Opettaja sanoo sinulle: Missä on vierashuone, syödäkseni siinä pääsiäislampaan opetuslasteni kanssa?’¹² Niin hän näyttää teille suuren, aterioiville varustetun huoneen yläkerrassa; sinne valmistakaa.”¹³ Ja he menivät ja havaitsivat niin olevan, kuin Jeesus oli heille sanonut, ja valmistivat pääsiäislampaan.¹⁴ Ja kun hetki tuli, asettui hän aterialle ja apostolit hänen kanssansa.¹⁵ Ja hän sanoi heille: ”Minä olen halajamalla halannut syödä tämän pääsiäislampaan teidän kanssanne, ennenkuin minä kärsin;¹⁶ sillä minä sanon teille, etten minä sitä enää syö, ennenkuin sen täyttymys tapahtuu Jumalan valtakunnassa”.¹⁷ Ja hän otti maljan, kiitti ja sanoi: ”Ottakaa tämä ja jakakaa keskenänne.”¹⁸ Sillä minä sanon teille: tästedes minä en juo viinipuun antia, ennenkuin Jumalan valtakunta tulee.”¹⁹ Ja hän otti leivän, kiitti, mursi ja antoi heille ja sanoi: ”Tämä on minun ruumiini, joka teidän edestänne annetaan. Tehkää se minun muistokseni.”²⁰ Samoin myös maljan, aterian jälkeen, ja sanoi: ”Tämä malja on uusi liitto minun veressäni,

joka teidän edestänne vuodatetaan.”²¹ Mutta, katso, minun kavaltajani käsi on minun kanssani pöydällä.²² Sillä Ihmisen Poika tosin menee pois, niinkuin säädetty on; mutta voi sitä ihmistä, jonka kautta hänet kavalletaan!”²³ Ja he rupesivat keskenänsä kyselemään, kuka heistä mahtoi olla se, joka oli tämän tekävä.²⁴ Ja heidän välillään syntyi myös kiista siitä, kuka heistä oli katsottava suurimmaksi.²⁵ Niin hän sanoi heille: ”Kansojen kuninkaas herroina niitä hallitsevat, ja niiden valtiaita sanotaan hyväntekijöiksi.”²⁶ Mutta älkää te niin; vaan joka teidän keskuudessanne on suurin, se olkoon niinkuin nuorin, ja johtaja niinkuin se, joka palvelee.²⁷ Sillä kumpi on suurempi, sekö, joka aterioi, vai se, joka palvelee? Eikö se, joka aterioi? Mutta minä olen teidän keskellänne niinkuin se, joka palvelee.²⁸ Mutta te olette pysyneet minun kanssani minun kiusauksissani;²⁹ ja minä säädän teille, niinkuin minun Isäni on minulle säätänyt, kuninkaallisen vallan,³⁰ niin että te saatte syödä ja juoda minun pöydässäni minun valtakunnassani ja istua valtaistumilla ja tuomita Israelin kahtatoista sukukuntaa.³¹ Simon, Simon, katso, saatana on tavoitellut teitä valtaansa, seuloakseen teitä niinkuin nisuja;³² mutta minä olen rukoillut sinun puolestasi, ettei sinun uskosi raukeaisi tyhjään. Ja kun sinä kerran palajat, niin vahvista veljiäsi.”³³ Niin Simon sanoi hänelle: ”Herra, sinun kanssasi minä olen valmis menemään sekä vankeuteen että kuolemaan.”³⁴ Mutta hän sanoi: ”Minä sanon sinulle, Pietari: ei laula tänään kukko, ennenkuin sinä kolmesti kiellät tuntevasi minua.”³⁵ Ja hän sanoi heille: ”Kun minä lähetin teidät ilman rahakukkaroa ja laukua ja kenkiä, puuttuiko teiltä mitään?” He vastasivat: ”Ei mitään.”³⁶ Niin hän sanoi heille: ”Mutta nyt, jolla on kukkaro, ottakoon sen mukaansa; niin myös laukun. Ja jolla ei ole, myyköön vaippansa ja ostakoon miekan.”³⁷ Sillä minä sanon teille, että minussa pitää käymän toteen tämän, mikä kirjoitettu on: ’Ja hänet luettiin pahantekijäin joukkoon’. Sillä se, mikä minusta on sanottu, on täyttynyt.”³⁸ Niin he sanoivat: ”Herra, katso, tässä on kaksi miekkaa”. Mutta hän vastasi heille: ”Riittää”.³⁹ Ja hän meni ulos ja lähti tapansa mukaan Öljymäelle, ja hänen opetuslapsensa seurasivat häntä.⁴⁰ Ja tultuaan siihen paikkaan hän sanoi heille: ”Rukoilkaa, ettette joutuisi kiusaukseen”.⁴¹ Ja hän vetäytyi heistä noin kivenheiton päähän, laskeutui polvilleen ja rukoili⁴² sanoen: ”Isä, jos sinä tahdot, niin ota pois minulta tämä malja; älköön kuitenkaan tapahtuko minun tahtoni, vaan sinun”.⁴³ Niin hänelle ilmestyi taivaasta enkeli, joka vahvisti häntä.⁴⁴ Ja kun hän oli suuressa tuskassa, rukoili hän yhä hartaammin. Ja hänen hikensä oli niinkuin veripisarat, jotka putosivat maahan.⁴⁵ Ja kun hän nousi rukoilemasta ja meni opetuslastensa tykö, tapasi hän heidät murheen tähden nukkumasta.⁴⁶ Niin hän sanoi heille: ”Miksi te nukutte? Nouskaa ja rukoilkaa, ettette joutuisi kiusaukseen.”⁴⁷ Ja katso, hänen vielä puhuessaan tuli joukko kansaa, ja yksi niistä kahdestatoista, se, jonka nimi oli Juudas, kulki heidän edellään. Ja hän tuli Jeesuksen luo antamaan hänelle suuta.⁴⁸ Mutta Jeesus sanoi hänelle:

”Juudas, suunantamisellako sinä Ihmisen Pojan kavallat?”
⁴⁹Kun nyt ne, jotka olivat hänen ympärillään, näkivät, mitä oli tulossa, sanoivat he: ”Herra, iskemmekö miekalla?”
⁵⁰Ja eräs heistä iski ylimmäisen papin palvelijaa ja sivalsi häneltä pois oikean korvan.
⁵¹Mutta Jeesus vastasi sanoen: ”Sallikaa vielä tämäkin”. Ja hän koski hänen korvaansa ja paransi hänet.
⁵²Niin Jeesus sanoi ylipapeille ja pyhäkön vartioston päälliköille ja vanhimmille, jotka olivat tulleet häntä vastaan: ”Niinkuin ryöväriä vastaan te olette läheneet miekat ja seipäät käsissä.
⁵³Minä olen joka päivä ollut teidän kanssanne pyhäkössä, ettekä ole ojentaneet käsiänne minua vastaan. Mutta tämä on teidän hetkenne ja pimeyden valta.”
⁵⁴Niin he ottivat hänet kiinni ja kuljettivat pois ja veivät hänet ylimmäisen papin taloon. Ja Pietari seurasi taampana.
⁵⁵Ja he virittivät valkean keskelle esipihaa ja asettuivat yhdessä istumaan, ja Pietari istui heidän joukkoonsa.
⁵⁶Niin eräs palvelijatar, nähdesään hänen istuvan tulen ääressä, katseli häntä kiinteästi ja sanoi: ”Tämäkin oli hänen kanssaan”.
⁵⁷Mutta hän kielsi sanoen: ”Nainen, en tunne häntä”.
⁵⁸Ja hetkisen perästä näki hänet toinen, eräs mies, ja sanoi: ”Sinäkin olet yksi niistä”.
⁵⁹Mutta Pietari sanoi: ”Mies, en ole”.
⁶⁰Ja noin yhden hetken kuluttua vakuutti vielä toinen sanoen: ”Totisesti, tämä oli myös hänen kanssaan; sillä onhan hän galilealainenkin”.
⁶¹Mutta Pietari sanoi: ”En ymmärrä, mies, mitä sanot”. Ja samassa, hänen vielä puhuessaan, lauloi kukko.
⁶²Ja hän kääntyi ja katsoi Pietariin; ja Pietari muisti Herran sanat, kuinka hän oli hänelle sanonut: ”Ennenkuin kukko tänään laulaa, sinä kolmesti minut kiellät”.
⁶³Ja hän meni ulos ja itki katkerasti.
⁶⁴Ja miehet, jotka pitivät Jeesusta kiinni, pilkkasivat häntä ja pieksivät häntä.
⁶⁵Ja he peittivät hänen kasvonsa ja kysyivät häneltä sanoen: ”Profetoi, kuka se on, joka sinua löi!”
⁶⁶Ja paljon muita herjaussanoja he puhuivat häntä vastaan.
⁶⁷Ja päivän valjetessa kansan vanhimmat ja ylipapit ja kirjannoppineet kokoontuivat ja veivät hänet neuvostonsa eteen ja sanoivat: ”Jos sinä olet Kristus, niin sano se meille”. Hän vastasi heille: ”Jos minä teille sanon, niin te ette usko; ja jos kysyn, ette vastaa.”
⁶⁸Mutta tästedes Ihmisen Poika on istuva Jumalan voiman oikealla puolella.”
⁶⁹Silloin he kaikki sanoivat: ”Sinä siis olet Jumalan Poika?” Hän vastasi heille: ”Tepä sen sanotte, että minä olen”.
⁷⁰Niin he sanoivat: ”Mitä me enää todistusta tarvitsemme? Sillä me itse olemme kuulleet sen hänen omasta suustansa.”

23Ja he nousivat, koko joukko, ja veivät hänet Pilatukseen eteen.
²Ja he alkoivat syyttää häntä sanoen: ”Tämän me olemme havainneet villitsevän kansaamme, kieltävän antamasta veroja keisarille ja sanovan itseään Kristukseksi, kuninkaaksi”.
³Niin Pilatus kysyi häneltä sanoen: ”Oletko sinä juutalaisten kuningas?” Hän vastasi hänelle ja sanoi: ”Sinäpä sen sanot”.
⁴Pilatus sanoi ylipapeille ja kansalle: ”En minä löydä mitään syytä tässä miehessä”.
⁵Mutta he ahdistivat yhä enemmän ja sanoivat: ”Hän yllyttää kansaa

opettaen kaikkialla Juudeassa, Galileasta alkaen tänne asti”.
⁶Mutta kun Pilatus sen kuuli, kysyi hän, oliko mies galilealainen.
⁷Ja saatuaan tietää hänen olevan Herodeksen hallintoalueelta hän lähetti hänet Herodeksen eteen, joka hänkin niinä päivinä oli Jerusalemissa.
⁸Kun Herodes näki Jeesuksen, ihastui hän suuresti; sillä hän oli jo kauan aikaa halunnut nähdä häntä, koska oli kuullut hänestä, ja hän toivoi saavansa nähdä häneltä jonkin ihmeen.
⁹Ja hän teki Jeesukselle monia kysymyksiä; mutta tämä ei vastannut hänelle mitään.
¹⁰Ja ylipapit ja kirjannoppineet seisoivat siinä ja syyttivät häntä kiivaasti.
¹¹Mutta Herodes joukkoineen kohteli häntä halveksivasti ja pilkkasi häntä; ja puetettuaan hänet loistavaan pukuun hän lähetti hänet takaisin Pilatukseen eteen.
¹²Ja Herodes ja Pilatus tulivat sinä päivänä ystäviksi keskenään; he olivat näet ennen olleet toistensa vihamiehiä.
¹³Niin Pilatus kutsui kokoon ylipapit ja hallitusmiehet ja kansan ja sanoi heille: ”Te olette tuoneet minulle tämän miehen kansan yllyttäjänä; ja katso, minä olen teidän läsnäollessanne häntä tutkinut enkä ole havainnut tätä miestä syylliseksi mihinkään, mistä te häntä syytätte, eikä Herodeskaan, sillä hän lähetti hänet takaisin meille. Ja katso, hän ei ole tehnyt mitään, mikä ansaitsee kuoleman.”
¹⁴Kurittettuani häntä minä siis hänet päästän.”
¹⁵Niin he huusivat kaikki yhdessä, sanoen: ”Vie pois tämä, mutta päästä meille Barabbas!”
¹⁶Tämä oli heitetty vankeuteen kaupungissa tehdystä kapinasta sekä murhasta.
¹⁷Niin Pilatus taas puhui heille, koska hän tahtoi päästää Jeesuksen irti.
¹⁸Mutta he huusivat vastaan ja sanoivat: ”Ristiinnaulitse, ristiinnaulitse hänet!”
¹⁹Niin hän puhui heille kolmannen kerran: ”Mitä pahaa hän sitten on tehnyt? En ole havainnut hänessä mitään, mistä hän ansaitsisi kuoleman. Kurittettuani häntä minä siis hänet päästän.”
²⁰Mutta he ahdistivat häntä suurilla huudoilla, vaatien Jeesusta ristiinnaulittavaksi; ja heidän huutonsa pääsivät voitolle.
²¹Niin Pilatus tuomitsi heidän vaatimuksensa täytettäväksi.
²²Ja hän päästi irti sen, joka kapinasta ja murhasta oli vankeuteen heitetty ja jota he vaativat, mutta Jeesuksen hän antoi alttiiksi heidän mielivallallensa.
²³Ja viedessään häntä pois he saivat käsiinsä Simonin, erään kyreneläisen, joka tuli vainiolta; ja hänen olalleen he panivat ristin kannettavaksi Jeesuksen jäljessä.
²⁴Ja häntä seurasi suuri joukko kansaa, myös naisia, jotka valittivat ja itkivät häntä.
²⁵Niin Jeesus kääntyi heihin ja sanoi: ”Jerusalemmin tyttäret, älkää minua itkekö, vaan itkekö itseänne ja lapsianne.”
²⁶Sillä katso, päivät tulevat, jolloin sanotaan: ’Autuaita ovat hedelmättömät ja ne kohdut, jotka eivät ole synnyttäneet, ja rinnat, jotka eivät ole imettäneet’.
²⁷Silloin ruvetaan sanomaan vuorille: ’Langetkaa meidän päällemme’, ja kukkuloille: ’Peittäkää meidät’.
²⁸Sillä jos tämä tehdään tuoreelle puulle, mitä sitten kuivalle tapahtuu?”
²⁹Myös kaksi muuta, kaksi pahantekijää, vietiin hänen kanssaan surmattaviksi.
³⁰Ja kun saavuttiin paikalle, jota sanotaan Pääkallonpaikaksi, niin siellä he ristiinnaulitsivat hänet sekä pahantekijät, toisen

oikealle ja toisen vasemmalle puolelle. ³⁴Mutta Jeesus sanoi: ”Isä, anna heille anteeksi, sillä he eivät tiedä, mitä he tekevät”. Ja he jakoivat keskenään hänen vaatteensa ja heittivät niistä arpa. ³⁵Ja kansa seiso i ja katseli. Ja hallitusmiehetkin ivasivat häntä ja sanoivat: ”Muita hän on auttanut; auttakoon itseänsä, jos hän on Jumalan Kristus, se valittu”. ³⁶Myös sotamiehet pilkkasivat häntä, menivät hänen luoksensa ja tarjosivat hänelle hapanviiniä ³⁷ja sanoivat: ”Jos sinä olet juutalaisten kuningas, niin auta itseäsi”. ³⁸Oli myös hänen päänsä päällä kirjoitus: ”Tämä on juutalaisten kuningas”. ³⁹Niin toinen pahantekijöistä, jotka siinä riippuivat, herjasi häntä: ”Etkö sinä ole Kristus? Auta itseäsi ja meitä.” ⁴⁰Mutta toinen vastasi ja nuhteli häntä sanoen: ”Etkö sinä edes pelkää Jumalaa, sinä, joka olet saman rangaistuksen alainen?” ⁴¹Me tosin kärsimme oikeuden mukaan, sillä me saamme, mitä meidän tekomme ansaitsevat; mutta tämä ei ole mitään pahaa tehnyt.” ⁴²Ja hän sanoi: ”Jeesus, muista minua, kun tulet valtakuntaasi”. ⁴³Niin Jeesus sanoi hänelle: ”Totisesti minä sanon sinulle: tänä päivänä pitää sinun oleman minun kanssani paratiisissa.” ⁴⁴Ja oli jo noin kuudes hetki. Niin yli kaiken maan tuli pimeys, jota kesti hamaan yhdeksänteen hetkeen, ⁴⁵sillä aurinko oli pimentynyt. Ja temppelin esirippu repesi keskeltä kahtia. ⁴⁶Ja Jeesus huusi suurella äänellä ja sanoi: ”Isä, sinun käsiisi minä annan henkeni”. Ja sen sanottuaan hän antoi henkensä. ⁴⁷Mutta kun sadanpäämies näki, mitä tapahtui, kunnioitti hän Jumalaa ja sanoi: ”Totisesti, tämä oli vanhurskas mies”. ⁴⁸Ja kun kaikki kansa, ne, jotka olivat kokoontuneet tätä katselemaan, näkivät, mitä tapahtui, löivät he rintoihinsa ja palasivat kukin kotiinsa. ⁴⁹Mutta kaikki hänen tuttavansa seisoivat taampana, myöskin naiset, jotka olivat seuranneet häntä Galileasta, ja katselivat tätä. ⁵⁰Ja katso, oli neuvoston jäsen, nimeltä Joosef, hyvä ja hurskas mies, joka ei ollut suostunut heidän neuvoonsa ja tekoonsa. ⁵¹Tämä oli kotoisin juutalaisten kaupungista Arimatiasta, ja hän odotti Jumalan valtakuntaa. ⁵²Hän meni Pilatuksen luo ja pyysi Jeesuksen ruumista. ⁵³Ja otettuaan sen alas hän kääri sen liinavaatteeseen. Ja hän pani hänet hautaan, joka oli hakattu kallioon ja johon ei oltu vielä ketään pantu. ⁵⁴Ja silloin oli valmistuspäivä, ja sapatit oli alkamaisillaan. ⁵⁵Ja naiset, jotka olivat tulleet hänen kanssaan Galileasta, seurasivat jäljessä ja katselivat hautaa ja kuinka hänen ruumiinsa sinne pantiin. ⁵⁶Ja palattuaan kotiinsa he valmistivat hyvähajuisia yrtejä ja voiteita; mutta sapatin he viettivät hiljaisuudessa lain käskyn mukaan.

24Mutta viikon ensimmäisenä päivänä ani varhain he tulivat haudalle, tuoden mukanaan valmistamansa hyvähajuiset yrtit. ²Ja he havaitsivat kiven vieritetyksi pois haudalta. ³Niin he menivät sisään, mutta eivät löytäneet Herran Jeesuksen ruumista. ⁴Ja kun he olivat tästä ymmäällä, niin katso, kaksi miestä seiso i heidän edessään säteilevissä vaatteissa. ⁵Ja he peljästyivät ja kumartuivat kas-

voillensa maahan. Niin miehet sanoivat heille: ”Miksi te etsitte elävää kuolleitten joukosta?” ⁶Ei hän ole täällä, hän on noussut ylös. Muistakaa, kuinka hän puhui teille vielä ollessaan Galileassa, ⁷sanoen: ”Ihmisen Poika pitää annettaman syntisten ihmisten käsiin ja ristiinnaulittaman, ja hänen pitää kolmantena päivänä nouseman ylös.” ⁸Niin he muistivat hänen sanansa. ⁹Ja he palasivat haudalta ja veivät sanan tästä kaikesta niille yhdelletoista ja kaikille muille. ¹⁰Ja ne, jotka kertoivat tämän apostoleille, olivat Maria Magdaleena ja Johanna ja Maria, Jaakobin äiti, ja muut naiset heidän kanssansa. ¹¹Mutta näiden puheet näyttivät heistä turhilta, eivätkä he uskoneet heitä. ¹²Mutta Pietari nousi ja juoksi haudalle; ja kun hän kurkisti sisään, näki hän siellä ainoastaan käärinliinat. Ja hän meni pois ihmetellen itsekseen sitä, mikä oli tapahtunut. ¹³Ja katso, kaksi heistä kulki sinä päivänä Emmaus nimiseen kylään, joka on kuudenkymmenen vakomitan päässä Jerusalemissa. ¹⁴Ja he puhelivat keskenään kaikesta tästä, mikä oli tapahtunut. ¹⁵Ja heidän keskustellessaan ja tutkistellessaan tapahtui, että Jeesus itse lähestyi heitä ja kulki heidän kanssansa. ¹⁶Mutta heidän silmänsä olivat pimitetyt, niin etteivät he tunteneet häntä. ¹⁷Ja hän sanoi heille: ”Mistä te siinä kävellessänne puhutte keskenänne?” Niin he seisautuivat murheellisina muodoltansa. ¹⁸Ja toinen heistä, nimeltä Kleopas, vastasi ja sanoi hänelle: ”Oletko sinä ainoa muukalainen Jerusalemissa, joka et tiedä, mitä siellä näinä päivinä on tapahtunut?” ¹⁹Hän sanoi heille: ”Mitä?” Niin he sanoivat hänelle: ”Sitä, mikä tapahtui Jeesukselle, Nasaretilaiselle, joka oli profeetta, voimallinen teossa ja sanassa Jumalan ja kaiken kansan edessä, ²⁰kuinka meidän ylipappimme ja hallitusmiehemme antoivat hänet tuomitavaksi kuolemaan ja ristiinnaulitsivat hänet. ²¹Mutta me toivoimme hänen olevan sen, joka oli lunastava Israelin. Ja onhan kaiken tämän lisäksi nyt jo kolmas päivä siitä, kuin nämä tapahtuivat. ²²Ovatpa vielä muutamat naiset joukostamme saattaneet meidät hämmästyksiin. He kävivät aamulla varhain haudalla ²³eivätkä löytäneet hänen ruumistaan, ja tulivat ja sanoivat myös nähneensä enkelinäyn, ja enkelit olivat sanoneet hänen elävän. ²⁴Ja muutamat niistä, jotka olivat meidän kanssamme, menivät haudalle ja havaitsivat niin olevan, kuin naiset olivat sanoneet; mutta häntä he eivät nähneet.” ²⁵Niin hän sanoi heille: ”Oi, te ymmärtämättömät ja hitaat sydämeltä uskomaan kaikkea sitä, minkä profeetat ovat puhuneet! ²⁶Eikö Kristuksen pitänyt tätä kärsimän ja sitten menemän kirkkauteensa?” ²⁷Ja hän alkoi Mooseksesta ja kaikista profeetoista ja selitti heille, mitä hänestä oli kaikissa kirjoituksissa sanottu. ²⁸Ja kun he lähestyivät kylää, johon olivat menossa, niin hän oli aikovinaan kulkea edemmäksi. ²⁹Mutta he vaativat häntä sanoen: ”Jää meidän luoksemme, sillä ilta jouuu ja päivä on jo laskemassa”. Ja hän meni sisään ja jäi heidän luoksensa. ³⁰Ja tapahtui, kun hän oli aterialla heidän kanssaan, että hän otti leivän, siunasi, mursi ja antoi heille. ³¹Silloin heidän silmänsä aukenivat, ja he tunsivat

hänet. Ja hän katosi heidän näkyvistään.³² Ja he sanoivat toisilleen: ”Eikö sydämemme ollut meissä palava, kun hän puhui meille tiellä ja selitti meille kirjoitukset?”³³ Ja he nousivat sillä hetkellä ja palasivat Jerusalemiin ja tapasivat ne yksitoista kokoontuneina ja ne, jotka olivat heidän kanssansa.³⁴ Ja nämä sanoivat: ”Herra on totisesti nousut ylös ja on ilmestynyt Simonille”.³⁵ Ja itse he kertoivat, mitä oli tapahtunut tiellä ja kuinka he olivat hänet tunteneet, kun hän mursi leivän.³⁶ Mutta heidän tätä puhuessaan Jeesus itse seiso heidän keskellään ja sanoi heille: ”Rauha teille!”³⁷ Niin heidät valtasi säikähdyks ja pelko, ja he luulivat näkevänsä hengen.³⁸ Mutta hän sanoi heille: ”Miksi olette hämmästyneet, ja miksi nousee sellaisia ajatuksia teidän sydämeenne?”³⁹ Katsokaa minun käsiäni ja jalkojani ja nähkää, että minä itse tässä olen. Kosketelkaa minua ja katsokaa, sillä ei hengellä ole lihaa eikä luita, niinkuin te näette minulla olevan.”⁴⁰ Ja tämän sanottuaan hän näytti heille kätensä ja jalkansa.⁴¹ Mutta kun he eivät vielä uskoneet, ilon tähden, vaan ihmettelivät, sanoi hän heille: ”Onko teillä täällä jotakin syötävää?”⁴² Niin he antoivat hänelle palasen paistettua kalaa.⁴³ Ja hän otti ja söi heidän nähtensä.⁴⁴ Ja hän sanoi heille: ”Tätä tarkoittivat minun sanani, kun minä puhuin teille ollessani vielä teidän kanssanne, että kaiken pitää käymän toteen, mikä minusta on kirjoitettu Mooseksen laissa ja profeetoissa ja psalmeissa”.⁴⁵ Silloin hän avasi heidän ymmärryksensä käsittämään kirjoitukset.⁴⁶ Ja hän sanoi heille: ”Niin on kirjoitettu, että Kristus oli kärsivä ja kolmantena päivänä nouseva kuolleista,⁴⁷ ja että parannusta syntien anteeksi saamiseksi on saarnattava hänen nimessään kaikille kansoille, alkaen Jerusalemistä.⁴⁸ Te olette tämän todistajat.⁴⁹ Ja katso, minä lähetän teille sen, jonka minun Isäni on luvannut; mutta te pysykää tässä kaupungissa, kunnes teidän päällemme puetaan voima korkeudesta.”⁵⁰ Sitten hän vei heidät pois, lähes Betaniaan asti, ja nosti kätensä ja siunasi heidät.⁵¹ Ja tapahtui, että hän siunatessaan heitä erkani heistä, ja hänet otettiin ylös taivaaseen.⁵² Ja he kumarsivat häntä ja palasivat Jerusalemiin suuresti iloiten.⁵³ Ja he olivat alati pyhäkössä ja ylistivät Jumalaa.

Johanneksen

1 Alussa oli Sana, ja Sana oli Jumalan tykönä, ja Sana oli Jumala. 2 Hän oli alussa Jumalan tykönä. 3 Kaikki on saanut syntynsä hänen kauttaan, ja ilman häntä ei ole syntynyt mitään, mikä syntynyt on. 4 Hänessä oli elämä, ja elämä oli ihmisten valkeus. 5 Ja valkeus loistaa pimeydessä, ja pimeys ei sitä käsittänyt. 6 Oli mies, Jumalan lähettäjä; hänen nimensä oli Johannes. 7 Hän tuli todistamaan, todistaaksensa valkeudesta, että kaikki uskoisivat hänen kauttansa. 8 Ei hän ollut se valkeus, mutta hän tuli valkeudesta todistamaan. 9 Totinen valkeus, joka valistaa jokaisen ihmisen, oli tulossa maailmaan. 10 Maailmassa hän oli, ja maailma on hänen kauttaan saanut syntynsä, ja maailma ei häntä tuntenut. 11 Hän tuli omiensa tykö, ja hänen omansa eivät ottaneet häntä vastaan. 12 Mutta kaikille, jotka ottivat hänet vastaan, hän antoi voiman tulla Jumalan lapsiksi, niille, jotka uskovat hänen nimeensä, 13 jotka eivät ole syntyneet verestä eikä lihan tahdosta eikä miehen tahdosta, vaan Jumalasta. 14 Ja Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme, ja me katselimme hänen kirkkauttansa, senkaltaista kirkkautta, kuin ainokaisella Pojalla on Isältä; ja hän oli täynnä armoa ja totuutta. 15 Johannes todisti hänestä ja huusi sanoen: ”Tämä on se, josta minä sanoin: se, joka minun jälkeeni tulee, on ollut minun edelläni, sillä hän on ollut ennen kuin minä.” 16 Ja hänen täyteydestään me kaikki olemme saaneet, ja armoa armon päälle. 17 Sillä laki on annettu Mooseksen kautta; armo ja totuus on tullut Jeesuksen Kristuksen kautta. 18 Ei kukaan ole Jumalaa milloinkaan nähnyt; ainokainen Poika, joka on Isän helmassa, on hänet ilmoittanut. 19 Ja tämä on Johanneksen todistus, kun juutalaiset lähettivät hänen luoksensa Jerusalemistä pappeja ja leeviläisiä kysymään häneltä: ”Kuka sinä olet?” 20 Ja hän tunnusti eikä kieltänyt; ja hän tunnusti: ”Minä en ole Kristus”. 21 Ja he kysyivät häneltä: ”Mikä sitten? Oletko sinä Elias?” Hän sanoi: ”En ole”. ”Se profeettako olet?” Hän vastasi: ”En”. 22 Niin he sanoivat hänelle: ”Kuka olet, että voisimme antaa vastauksen niille, jotka meidän lähettivät? Mitä sanot itsestäsi?” 23 Hän sanoi: ”Minä olen huutavan ääni erämaassa: 'Tehkää tie tasaiseksi Herralle', niinkuin profeetta Esaias on sanonut.” 24 Ja lähetetyt olivat fariseuksia; 25 ja he kysyivät häneltä ja sanoivat hänelle: ”Miksi sitten kastat, jos et ole Kristus etkä Elias eikä se profeetta?” 26 Johannes vastasi heille sanoen: ”Minä

kastan vedellä; mutta teidän keskellänne seisoo hän, jota te ette tunne. 27 Hän on se, joka tulee minun jälkeeni ja jonka kengänpaulaa minä en ole arvoinen päästämään.” 28 Tämä tapahtui Betaniassa, Jordanin tuolla puolella, jossa Johannes oli kastamassa. 29 Seuraavana päivänä hän näki Jeesuksen tulevan tykönsä ja sanoi: ”Katso, Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin!” 30 Tämä on se, josta minä sanoin: 'Minun jälkeeni tulee mies, joka on ollut minun edelläni, sillä hän on ollut ennen kuin minä'. 31 Ja minä en tuntenut häntä; mutta sitä varten, että hän tulisi julki Israelille, minä olen tullut vedellä kastamaan.” 32 Ja Johannes todisti sanoen: ”Minä näin Hengen laskeutuvan taivaasta alas niinkuin kyyhkysen, ja se jäi hänen päällensä. 33 Ja minä en tuntenut häntä; mutta hän, joka lähetti minut vedellä kastamaan, sanoi minulle: 'Se, jonka päälle sinä näet Hengen laskeutuvan ja jäävän, hän on se, joka kastaa Pyhällä Hengellä'. 34 Ja minä olen sen nähnyt ja olen todistanut, että tämä on Jumalan Poika.” 35 Seuraavana päivänä Johannes taas seiso siellä ja kaksi hänen opetuslapsistansa. 36 Ja kiinnittäen katseensa Jeesukseen, joka siellä käveli, hän sanoi: ”Katso, Jumalan Karitsa!” 37 Ja ne kaksi opetuslasta kuuluivat hänen näin puhuvan ja seurasiivat Jeesusta. 38 Niin Jeesus kääntyi ja nähdessään heidän seuraavan sanoi heille: ”Mitä te etsitte?” He vastasivat hänelle: ”Rabbi” - se on käännettynä: opettaja - ”missä sinä majaillet?” 39 Hän sanoi heille: ”Tulkaa ja katsokaa”. Niin he menivät ja näkivät, missä hän majaili, ja viipyivät hänen tykönään sen päivän. Silloin oli noin kymmenes hetki. 40 Andreas, Simon Pietarin veli, oli toinen niistä kahdesta, jotka olivat kuulleet, mitä Johannes sanoi, ja seuranneet Jeesusta. 41 Hän tapasi ensin veljensä Simonin ja sanoi hänelle: ”Me olemme löytäneet Messiaan”, se on käännettynä: Kristus. 42 Ja hän vei hänet Jeesuksen tykö. Jeesus kiinnitti katseensa häneen ja sanoi: ”Sinä olet Simon, Johanneksen poika; sinun nimesi on oleva Keefas”, joka käännettynä on Pietari. 43 Seuraavana päivänä Jeesus tahtoi lähteä Galileaan; ja hän tapasi Filippuksen ja sanoi hänelle: ”Seuraa minua”. 44 Ja Filippus oli Beetsaidasta, Andreaan ja Pietarin kaupungista. 45 Filippus tapasi Natanaelin ja sanoi hänelle: ”Me olemme löytäneet sen, josta Mooses laissa ja profeetat ovat kirjoittaneet, Jeesuksen, Joosefin pojan, Nasaretista”. 46 Natanael sanoi hänelle: ”Voiko Nasaretista tulla mitään hyvää?” Filippus sanoi hänelle: ”Tule ja

katso”.⁴⁷ Jeesus näki Natanaelin tulevan tykönsä ja sanoi hänestä: ”Katso, oikea israelilainen, jossa ei vilppiä ole!”⁴⁸ Natanael sanoi hänelle: ”Mistä minut tunnet?” Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: ”Ennenkuin Filippus sinua kutsui, kun olit viikunapuun alla, näin minä sinut”.⁴⁹ Natanael vastasi ja sanoi hänelle: ”Rabbi, sinä olet Jumalan Poika, sinä olet Israelin kuningas”.⁵⁰ Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: ”Sentähden, että minä sanoin sinulle: ’minä näin sinut viikunapuun alla’, sinä uskot. Sinä saat nähdä suurempia, kuin nämä ovat.”⁵¹ Ja hän sanoi hänelle: ”Totisesti, totisesti minä sanon teille: te saatte nähdä taivaan avoinna ja Jumalan enkelien nousevan ylös ja laskeutuvan alas Ihmisen Pojan päälle.”

2 Ja kolmantena päivänä oli häät Galilean Kaanassa, ja Jeesuksen äiti oli siellä.² Ja myös Jeesus ja hänen opetuslapsensa olivat kutsutut häihin.³ Ja kun viini loppui, sanoi Jeesuksen äiti hänelle: ”Heillä ei ole viiniä”.⁴ Jeesus sanoi hänelle: ”Mitä sinä tahdot minusta, vaimo? Minun aikani ei ole vielä tullut.”⁵ Hänen äitinsä sanoi palvelijoille: ”Mitä hän teille sanoo, se tehkää”.⁶ Niin oli siinä juutalaisten puhdistamistavan mukaan kuusi kivistä vesiastiaa, kukin kahden tai kolmen mitan vetoinen.⁷ Jeesus sanoi heille: ”Täyttäkää astiat vedellä”. Ja he täyttivät ne reunoja myöten.⁸ Ja hän sanoi heille: ”Ammentakaa nyt ja viekää edeskäyväälle”. Ja he veivät.⁹ Mutta kun edeskäypä maistoi vettä, joka oli muuttunut viiniksi, eikä tiennyt, mistä se oli tullut - mutta palvelijat, jotka veden olivat ammentaneet, tiesivät sen - kutsui edeskäypä yljän¹⁰ ja sanoi hänelle: ”Jokainen panee ensin esille hyvän viinin ja sitten, kun juopuvat, huonomman. Sinä olet säästänyt hyvän viinin tähän asti.”¹¹ Tämän ensimmäisen tunnustekonsa Jeesus teki Galilean Kaanassa ja ilmoitti kirkkautensa; ja hänen opetuslapsensa uskoivat häneen.¹² Sen jälkeen hän meni alas Kapernaumiin, hän ja hänen äitinsä ja veljensä ja opetuslapsensa; ja siellä he eivät viipyneet monta päivää.¹³ Ja juutalaisten pääsiäinen oli lähellä, ja Jeesus meni ylös Jerusalemiin.¹⁴ Niin hän tapasi pyhäkössä ne, jotka myivät härkiä ja lampaista ja kyyhkysia, ja rahanvaihtajat istumassa.¹⁵ Ja hän teki nuorista ruoskan ja ajoi ulos pyhäköstä heidät kaikki lampaineen ja härkineen ja kaasi vaihtajain rahat maahan ja työnsi heidän pöytänsä kumoon.¹⁶ Ja hän sanoi kyyhkysten myyjille: ”Viekää pois nämä täältä. Älkää tehkö minun Isäni huonetta markkinahuoneeksi.”¹⁷ Silloin hänen opetuslapsensa muistivat, että on kirjoitettu: ”Kiivaus sinun huoneesi puolesta kuluttaa minut”.¹⁸ Niin juutalaiset vastasivat ja sanoivat hänelle: ”Minkä merkin sinä näytät meille, koska näitä teet?”¹⁹ Jeesus vastasi ja sanoi heille: ”Hajottakaa maahan tämä temppele, niin minä pystytän sen kolmessa päivässä”.²⁰ Niin juutalaiset sanoivat: ”Neljäkymmentä kuusi vuotta on tätä temppeleä rakennettu, ja sinäkö pystytät sen kolmessa päivässä?”²¹ Mutta hän puhui ruumiinsa temppeleistä.²² Kun hän sitten oli noussut kuolleista, muistivat

hänen opetuslapsensa, että hän oli tämän sanonut; ja he uskoivat Raamatun ja sen sanan, jonka Jeesus oli sanonut.²³ Mutta kun hän oli Jerusalemissa pääsiäisenä, juhlan aikana, uskoivat monet hänen nimeensä, nähdessään hänen tunnustekonsa, jotka hän teki.²⁴ Mutta Jeesus itse ei uskonut itseänsä heille, sentähden että hän tunsu kaikki²⁵ eikä tarvinnut kenenkään todistusta ihmisestä, sillä hän tiesi itse, mitä ihmisessä on.

3 Mutta oli mies, fariseusten joukosta, nimeltä Nikodeemus, juutalaisten hallitusmiehiä.² Hän tuli Jeesuksen tykö yöllä ja sanoi hänelle: ”Rabbi, me tiedämme, että sinun opettajaksi tulemisesi on Jumalasta, sillä ei kukaan voi tehdä niitä tunnustekoja, joita sinä teet, ellei Jumala ole hänen kanssansa.”³ Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: ”Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: joka ei synny uudesti, ylhäältä, se ei voi nähdä Jumalan valtakuntaa”.⁴ Nikodeemus sanoi hänelle: ”Kuinka voi ihminen vanhana syntyä? Eihän hän voi jälleen mennä äitinsä kohtuun ja syntyä?”⁵ Jeesus vastasi: ”Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: jos joku ei synny vedestä ja Hengestä, ei hän voi päästä sisälle Jumalan valtakuntaan.⁶ Mikä lihasta on syntynyt, on liha; ja mikä Hengestä on syntynyt, on henki.⁷ Älä ihmettele, että minä sanoin sinulle: teidän täytyy syntyä uudesti, ylhäältä.⁸ Tuuli puhaltaa, missä tahtoo, ja sinä kuulet sen huminan, mutta et tiedä, mistä se tulee ja minne se menee; niin on jokaisen, joka on Hengestä syntynyt.”⁹ Nikodeemus vastasi ja sanoi hänelle: ”Kuinka tämä voi tapahtua?”¹⁰ Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: ”Sinä olet Israelin opettaja etkä tätä tiedä!¹¹ Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: me puhumme, mitä tiedämme, ja todistamme, mitä olemme nähneet, ettekä te ota vastaan meidän todistustamme.¹² Jos ette usko, kun minä puhun teille maallisista, kuinka te uskoisitte, jos minä puhun teille taivaallisista?”¹³ Ei kukaan ole noussut ylös taivaaseen, paitsi hän, joka taivaasta tuli alas, Ihmisen Poika, joka on taivaassa.¹⁴ Ja niinkuin Mooses ylensi käärmeen erämaassa, niin pitää Ihmisen Poika ylennettävän,¹⁵ että jokaisella, joka häneen uskoo, olisi iankaikkinen elämä.¹⁶ Sillä niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän antoi ainokaisen Poikansa, ettei yksikään, joka häneen uskoo, hukkuisi, vaan hänellä olisi iankaikkinen elämä.¹⁷ Sillä ei Jumala lähettänyt Poikaansa maailmaan tuomitsemaan maailmaa, vaan sitä varten, että maailma hänen kauttansa pelastuisi.¹⁸ Joka uskoo häneen, sitä ei tuomita; mutta joka ei usko, se on jo tuomittu, koska hän ei ole uskonut Jumalan ainokaisen Pojan nimeen.¹⁹ Mutta tämä on tuomio, että valkeus on tullut maailmaan, ja ihmiset rakastivat pimeyttä enemmän kuin valkeutta; sillä heidän tekonsa olivat pahat.²⁰ Sillä jokainen, joka pahaa tekee, vihaa valkeutta eikä tule valkeuteen, ettei hänen tekojansa nuhdeltaisi.²¹ Mutta joka totuuden tekee, se tulee valkeuteen, että hänen tekonsa tulisivat julki, sillä ne ovat Jumalassa tehdyt.”²² Sen jälkeen Jeesus meni opetuslapsineen Juudean maaseudulle ja oleskeli siel-

lä heidän kanssaan ja kastoi. ²³Mutta Johanneskin kastoi Aionissa lähellä Salimia, koska siellä oli paljon vettä; ja ihmiset tulivat ja antoivat kastaa itsensä. ²⁴Sillä Johannesta ei vielä oltu heitetty vankeuteen. ²⁵Niin Johanneksen opetuslapset rupesivat väittelemään erään juutalaisen kanssa puhdistuksesta. ²⁶Ja he tulivat Johanneksen luo ja sanoivat hänelle: ”Rabbi, se, joka oli sinun kanssasi Jordanin tuolla puolella ja josta sinä olet todistanut, katso, hän kastaa, ja kaikki menevät hänen tykönsä”. ²⁷Johannes vastasi ja sanoi: ”Ei ihminen voi ottaa mitään, ellei hänelle anneta taivaasta. ²⁸Te olette itse minun todistajani, että minä sanoin: en minä ole Kristus, vaan minä olen hänen edellänsä lähetetty. ²⁹Jolla on morsian, se on ylkä; mutta yljän ystävä, joka seisoo ja kuuntelee häntä, iloitsee suuresti yljän äänestä. Tämä minun iloni on nyt tullut täydelliseksi. ³⁰Hänen tulee kasvaa, mutta minun vähetä. ³¹Hän, joka ylhäältä tulee, on yli kaikkien. Joka on syntyisin maasta, se on maasta, ja maasta on, mitä hän puhuu; hän, joka taivaasta tulee, on yli kaikkien. ³²Ja mitä hän on nähnyt ja kuullut, sitä hän todistaa; ja hänen todistustansa ei kukaan ota vastaan. ³³Joka ottaa vastaan hänen todistuksensa, se sinetillä vahvistaa, että Jumala on totinen. ³⁴Sillä hän, jonka Jumala on lähettänyt, puhuu Jumalan sanoja; sillä ei Jumala anna Henkeä mitalla. ³⁵Isä rakastaa Poikaa ja on antanut kaikki hänen käteensä. ³⁶Joka usko Poikaan, sillä on iankaikkinen elämä; mutta joka ei ole kuuliainen Pojalle, se ei ole elämää näkevä, vaan Jumalan viha pysyy hänen päällensä.”

4 Kun nyt Herra sai tietää fariseusten kuulleen, että Jeesus teki opetuslapsiksi ja kastoi useampia kuin Johannes ²-vaikka Jeesus ei itse kastanut, vaan hänen opetuslapsensa - ³jätti hän Juudean ja meni taas Galileaan. ⁴Mutta hänen oli kuljettava Samarian kautta. ⁵Niin hän tuli Sykar nimiseen Samarian kaupunkiin, joka on lähellä sitä maaluuetta, minkä Jaakob oli antanut pojalleen Joosefille. ⁶Ja siellä oli Jaakobin lähde. Kun nyt Jeesus oli matkasta väsynyt, istui hän lähteen reunalle. Ja oli noin kuudes hetki. ⁷Niin tuli eräs Samarian nainen ammentamaan vettä. Jeesus sanoi hänelle: ”Anna minulle juoda”. ⁸Sillä hänen opetuslapsensa olivat lähteneet kaupunkiin ruokaa ostamaan. ⁹Niin Samarian nainen sanoi hänelle: ”Kuinka sinä, joka olet juutalainen, pyydät juotavaa minulta, samarialaiselta naiselta?” Sillä juutalaiset eivät seurustele samarialaisten kanssa. ¹⁰Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: ”Jos sinä tietäisit Jumalan lahjan, ja kuka se on, joka sinulle sanoo: ’Anna minulle juoda’, niin sinä pyytäisit häntä, ja hän antaisi sinulle elävää vettä.” ¹¹Nainen sanoi hänelle: ”Herra, eipä sinulla ole ammennusastiaa, ja kaivo on syvä; mistä sinulla sitten on se elävä vesi? ¹²Et kai sinä ole suurempi kuin meidän isämme Jaakob, joka antoi meille tämän kaivon ja joi siitä, hän itse sekä hänen poikansa ja karjansa?” ¹³Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: ”Jokainen, joka juo tätä vettä, janoaa jälleen, ¹⁴mutta joka juo sitä vet-

tä, jota minä hänelle annan, se ei ikinä janoa; vaan se vesi, jonka minä hänelle annan, tulee hänessä sen veden lähteesi, joka kumpuaa iankaikkiseen elämään”. ¹⁵Nainen sanoi hänelle: ”Herra, anna minulle sitä vettä, ettei minun tulisi jano eikä minun tarvitsisi käydä täällä ammentamassa”. ¹⁶Jeesus sanoi hänelle: ”Mene, kutsu miehesi ja tule tänne”. ¹⁷Nainen vastasi ja sanoi: ”Ei minulla ole miestä”. Jeesus sanoi hänelle: ”Oikein sinä sanoit: ’Ei minulla ole miestä’, ¹⁸sillä viisi miestä sinulla on ollut, ja se, joka sinulla nyt on, ei ole sinun miehesi; siinä sanoit totuuden.” ¹⁹Nainen sanoi hänelle: ”Herra, minä näen, että sinä olet profeetta. ²⁰Meidän isämme ovat kumartaen rukoilleet tällä vuorella; ja te sanotte, että Jerusalemissa on se paikka, jossa tulee kumartaen rukoilla.” ²¹Jeesus sanoi hänelle: ”Vaimo, usko minua! Tulee aika, jolloin ette rukoile Isää tällä vuorella ettekä Jerusalemissa. ²²Te kumarratte sitä, mitä ette tunne; me kumarramme sitä, minkä me tunnemme. Sillä pelastus on juutalaisista. ²³Mutta tulee aika ja on jo, jolloin totiset rukoilijat rukoilevat Isää hengessä ja totuudessa; sillä senkaltaisia rukoilijoita myös Isä tahtoo. ²⁴Jumala on Henki; ja jotka häntä rukoilevat, niiden tulee rukoilla hengessä ja totuudessa.” ²⁵Nainen sanoi hänelle: ”Minä tiedän, että Messias on tuleva, hän, jota sanotaan Kristukseksi; kun hän tulee, ilmoittaa hän meille kaikki”. ²⁶Jeesus sanoi hänelle: ”Minä olen se, minä, joka puhun sinun kanssasi”. ²⁷Samassa hänen opetuslapsensa tulivat; ja he ihmettelivät, että hän puhui naisen kanssa. Kuitenkaan ei kukaan sanonut: ”Mitä pyydät?” tai: ”Mitä puhelet hänen kanssaan?” ²⁸Niin nainen jätti vesiastiansa ja meni kaupunkiin ja sanoi ihmisille: ²⁹”Tulkaa katsomaan miestä, joka on sanonut minulle kaikki, mitä minä olen tehnyt. Eihän se vain liene Kristus?” ³⁰Niin he lähtivät kaupungista ja menivät hänen luoksensa. ³¹Sillävälin opetuslapset pyysivät häntä sanoen: ”Rabbi, syö!” ³²Mutta hän sanoi heille: ”Minulla on syötävänä ruokaa, josta te ette tiedä”. ³³Niin opetuslapset sanoivat keskenään: ”Lieneekö joku tuonut hänelle syötävää?” ³⁴Jeesus sanoi heille: ”Minun ruokani on se, että minä teen lähettäjäni tahdon ja täytän hänen tekonsa. ³⁵Ettekö sano: ’Vielä on neljä kuukautta, niin elonleikkuu joutuu?’ Katso, minä sanon teille: nostakaa silmänne ja katselkaa vainioita, kuinka ne ovat valjenneet leikattaviksi. ³⁶Jo nyt saa leikkaaja palkan ja kokoaa hedelmää iankaikkiseen elämään, että kylväjä ja leikkaaja saisivat yhdessä iloita. ³⁷Sillä tässä on se sana tosi, että toinen on kylväjä, ja leikkaaja toinen. ³⁸Minä olen lähettänyt teidät leikkaamaan sitä, josta te ette ole vaivaa nähneet; toiset ovat vaivan nähneet, ja te olette päässeet heidän vaivansa hedelmille.” ³⁹Ja monet samarialaiset siitä kaupungista uskoivat häneen naisen puheen tähden, kun tämä todisti: ”Hän on sanonut minulle kaikki, mitä minä olen tehnyt”. ⁴⁰Kun nyt samarialaiset tulivat hänen luoksensa, pyysivät he häntä viipymään heidän luonaan; ja hän viipyi siellä kaksi päivää. ⁴¹Ja vielä paljoa useammat uskoivat hänen sanansa tähden, ⁴²ja he sanoivat naiselle: ”Emme enää usko sinun

puheesi tähden, sillä me itse olemme kuulleet ja tiedämme, että tämä totisesti on maailman Vapahtaja”.⁴³ Mutta niiden kahden päivän kuluttua hän lähti sieltä Galileaan.⁴⁴ Sillä Jeesus itse todisti, ettei profetalla ole arvoa omassa isiensä maassa.⁴⁵ Kun hän siis tuli Galileaan, ottivat galilealaiset hänet vastaan, koska olivat nähneet kaikki, mitä hän oli tehnyt Jerusalemissa juhlan aikana; sillä hekin olivat tulleet juhliille.⁴⁶ Niin hän tuli taas Galilean Kaanaan, jossa hän oli tehnyt veden viiniksi. Ja Kapernaumissa oli eräs kuninkaan virkamies, jonka poika sairasti.⁴⁷ Kun hän kuuli Jeesuksen tulleen Juudeasta Galileaan, meni hän hänen luoksensa ja pyysi häntä tulemaan ja parantamaan hänen poikansa; sillä tämä oli kuolemaisillaan.⁴⁸ Niin Jeesus sanoi hänelle: ”Ellette näe merkkejä ja ihmeitä, te ette usko”.⁴⁹ Kuninkaan virkamies sanoi hänelle: ”Herra, tule, ennenkuin minun lapseni kuolee”.⁵⁰ Jeesus sanoi hänelle: ”Mene, sinun poikasi elää”. Ja mies uskoi sanan, jonka Jeesus sanoi hänelle, ja meni.⁵¹ Ja jo hänen ollessaan paluumatkalla hänen palvelijansa kohtasivat hänet ja sanoivat, että hänen poikansa eli.⁵² Niin hän tiedusteli heiltä, millä hetkellä hän oli alkanut toipua. Ja he sanoivat hänelle: ”Eilen seitsemännellä hetkellä kuume lähti hänestä”.⁵³ Niin isä ymmärsi, että se oli tapahtunut sillä hetkellä, jolloin Jeesus oli sanonut hänelle: ”Sinun poikasi elää”. Ja hän uskoi, hän ja koko hänen huonekuntansa.⁵⁴ Tämä oli taas tunnusteko, toinen, jonka Jeesus teki, tultuaan Juudeasta Galileaan.

⁵Sen jälkeen oli juutalaisten juhla, ja Jeesus meni ylös Jerusalemiin.² Ja Jerusalemissa on Lammastien luona lammikko, jonka nimi hebreankielellä on Betesda, ja sen reunalla on viisi pylväskäytävää.³ Niissä makasi suuri joukko sairaita, sokeita, rampoja ja näivetyystautisia, jotka odottivat veden liikuttamista.⁴ Ja siellä oli mies, joka oli sairastanut kolmekymmentä kahdeksan vuotta.⁶ Kun Jeesus näki hänen siinä makaavan ja tiesi hänen jo kauan aikaa sairastaneen, sanoi hän hänelle: ”Tahdotko tulla terveeksi?”⁷ Sairas vastasi hänelle: ”Herra, minulla ei ole ketään, joka veisi minut lammikkoon, kun vesi on kuohutettu; ja kun minä olen menemässä, astuu toinen sinne ennen minua”.⁸ Jeesus sanoi hänelle: ”Nouse, ota vuoteesi ja käy”.⁹ Ja mies tuli kohta terveeksi ja otti vuoteensa ja kävi. Mutta se päivä oli sapatti.¹⁰ Sentähden juutalaiset sanoivat parannelulle: ”Nyt on sapatti, eikä sinun ole lupa kantaa vuodetta”.¹¹ Hän vastasi heille: ”Se, joka teki minut terveeksi, sanoi minulle: ’Ota vuoteesi ja käy.’”¹² He kysyivät häneltä: ”Kuka on se mies, joka sanoi sinulle: ’Ota vuoteesi ja käy?’”¹³ Mutta paranneltu ei tiennyt, kuka se oli; sillä Jeesus oli poistunut, kun siinä paikassa oli paljon kansaa.¹⁴ Sen jälkeen Jeesus tapasi hänet pyhäkössä ja sanoi hänelle: ”Katso, sinä olet tullut terveeksi; älä enää syntiä tee, ettei sinulle jotakin pahempaa tapahtuisi”.¹⁵ Niin mies meni ja ilmoitti juutalaisille, että Jeesus oli hänet terveeksi tehnyt.¹⁶ Ja sentähden juutalaiset vainosivat Jeesusta, kos-

ka hän semmoista teki sapattina.¹⁷ Mutta Jeesus vastasi heille: ”Minun Isäni tekee yhäti työtä, ja minä myös teen työtä”.¹⁸ Sentähden juutalaiset vielä enemmän tavoittelivat häntä tappaaksensa, kun hän ei ainoastaan kumonnut sapattia, vaan myös sanoi Jumalaa Isäksensä, tehden itsensä Jumalan vertaiseksi.¹⁹ Niin Jeesus vastasi ja sanoi heille: ”Totisesti, totisesti minä sanon teille: Poika ei voi itsestään mitään tehdä, vaan ainoastaan sen, minkä hän näkee Isän tekevän; sillä mitä Isä tekee, sitä myös Poika samoin tekee.”²⁰ Sillä Isä rakastaa Poikaa ja näyttää hänelle kaikki, mitä hän itse tekee; ja hän on näytettävä hänelle suurempia tekoja kuin nämä, niin että te ihmettelette.²¹ Sillä niinkuin Isä herättää kuolleita ja tekee eläviksi, niin myös Poika tekee eläviksi, ketkä hän tahtoo.²² Sillä Isä ei myöskään tuomitse ketään, vaan hän on antanut kaiken tuomion Pojal-²³le, että kaikki kunnioittaisivat Poikaa, niinkuin he kunnioittavat Isää. Joka ei kunnioita Poikaa, se ei kunnioita Isää, joka on hänet lähettänyt.²⁴ Totisesti, totisesti minä sanon teille: joka kuulee minun sanani ja uskoo häneen, joka on minut lähettänyt, sillä on iankaikkinen elämä, eikä hän joudu tuomittavaksi, vaan on siirtynyt kuolemasta elämään.²⁵ Totisesti, totisesti minä sanon teille: aika tulee ja on jo, jolloin kuolleet kuulevat Jumalan Pojan äänen, ja jotka sen kuulevat ne saavat elää.²⁶ Sillä niinkuin Isällä on elämä itsesssänsä, niin hän on antanut elämän myös Pojalle, niin että myös hänellä on elämä itsesssänsä.²⁷ Ja hän on antanut hänelle vallan tuomita, koska hän on Ihmisen Poika.²⁸ Älkää ihmetelkö tätä, sillä hetki tulee, jolloin kaikki, jotka haudoissa ovat, kuulevat hänen äänensä²⁹ ja tulevat esiin, ne, jotka ovat hyvää tehneet, elämän ylösnousemukseen, mutta ne, jotka ovat pahaa tehneet, tuomion ylösnousemukseen.³⁰ En minä itsestäni voi mitään tehdä. Niinkuin minä kuulen, niin minä tuomitsen; ja minun tuomioni on oikea, sillä minä en kysy omaa tahtoaani, vaan hänen tahtoaan, joka on minut lähettänyt.³¹ Jos minä itsestäni todistan, ei minun todistukseni ole pätevä.³² On toinen, joka todistaa minusta, ja minä tiedän, että se todistus, jonka hän minusta todistaa, on pätevä.³³ Te lähetitte lähettäjäsi Johanneksen luo, ja hän todisti sen, mikä totta on.³⁴ Mutta minä en ota ihmiseltä todistusta, vaan puhun tämän, että te pelastuisitte.³⁵ Hän oli palava ja loistava lamppu, mutta te tahdoitte ainoastaan hetken iloittaa hänen valossansa.³⁶ Mutta minulla on todistus, joka on suurempi kuin Johanneksen; sillä ne teot, jotka Isä on antanut minun täytettäväkseni, ne teot, jotka minä teen, todistavat minusta, että Isä on minut lähettänyt.³⁷ Ja Isä, joka on minut lähettänyt, hän on todistanut minusta. Te ette ole koskaan kuulleet hänen ääntänsä etkä nähneet hänen muotoansa,³⁸ eikä teillä ole hänen sanaansa teissä pysyväisenä; sillä te ette usko sitä, jonka hän on lähettänyt.³⁹ Te tutkutte kirjoituksia, sillä teillä on mielestänne niissä iankaikkinen elämä, ja ne juuri todistavat minusta;⁴⁰ ja te ette tahdo tulla minun tyköni, että saisitte elämän.⁴¹ En minä ota vastaan kunniaa ihmisiltä;⁴² mutta minä

tunnen teidät, ettei teillä ole Jumalan rakkautta itsessänne. ⁴³Minä olen tullut Isäni nimessä, ja te ette ota minua vastaan; jos toinen tulee omassa nimessään, niin hänet te otatte vastaan. ⁴⁴Kuinka te voisitte uskoa, te, jotka otatte vastaan kunniaa toinen toiseltanne, ettekä etsi sitä kunniaa, mikä tulee häneltä, joka yksin on Jumala? ⁴⁵Älkää luulko, että minä olen syyttävä teitä Isän tykönä; teillä on syyttäjäanne, Mooses, johon te panette toivonne. ⁴⁶Sillä jos te Moosesta uskoisitte, niin te uskoisitte minua; sillä minusta hän on kirjoittanut. ⁴⁷Mutta jos te ette usko hänen kirjoituksiaan, kuinka te uskoisitte minun sanojani?”

6Sen jälkeen Jeesus meni Galileaan, se on Tiberiaan, järven tuolle puolelle. ²Ja häntä seurasi paljon kansaa, koska he näkivät ne tunnusteet, joita hän teki sairaille. ³Ja Jeesus nousi vuorelle ja istui sinne opetuslapsinensa. ⁴Ja pääsiäinen, juutalaisten juhla, oli lähellä. ⁵Kun Jeesus nosti silmänsä ja näki paljon kansaa tulevan tykönsä, sanoi hän Filippukselle: ”Mistä ostamme leipää näiden syödä?” ⁶Mutta sen hän sanoi koetellakseen häntä, sillä itse hän tiesi, mitä aikoi tehdä. ⁷Filippus vastasi hänelle: ”Eivät kahdensadan denarin leivät heille riittäisi, niin että kukin saisi edes vähän”. ⁸Niin toinen hänen opetuslapsistansa, Andreas, Simon Pietarin veli, sanoi hänelle: ⁹”Täällä on poikanen, jolla on viisi ohraleipää ja kaksi kalaa, mutta mitä ne ovat näin monelle?” ¹⁰Jeesus sanoi: ”Asettakaa kansa aterioimaan”. Ja siinä paikassa oli paljon ruohoa. Niin miehet, luvultaan noin viisituhatta, laskeutuivat maahan. ¹¹Ja Jeesus otti leivät ja kiitti ja jakeli istuville; samoin kaloistakin, niin paljon kuin he tahtoivat. ¹²Mutta kun he olivat ravitut, sanoi hän opetuslapsillensa: ”Kootkaa tähteeksi jääneet palaset, ettei mitään joutuisi hukkaan”. ¹³Niin he kokosivat ne ja täyttivät kaksitoista vakkaa palasilla, mitkä olivat viidestä ohraleivästä jääneet tähteeksi niiltä, jotka olivat aterioineet. ¹⁴Kun nyt ihmiset näkivät sen tunnusteen, jonka Jeesus oli tehnyt, sanoivat he: ”Tämä on totisesti se profeetta, joka oli maailmaan tuleva”. ¹⁵Kun nyt Jeesus huomasi, että he aikoivat tulla ja väkisin ottaa hänet, tehdäkseen hänet kuninkaaksi, väistyi hän taas pois vuorelle, hän yksinensä. ¹⁶Mutta kun ilta tuli, menivät hänen opetuslapsensa alas järven rantaan, ¹⁷astuivat venheeseen ja lähtivät menemään järven toiselle puolelle, Kapernaumiin. Ja oli jo tullut pimeä, eikä Jeesus ollut vielä saapunut heidän luokseen; ¹⁸ja järvi aaltoili ankarasti kovan tuulen puhaltaessa. ¹⁹Kun he olivat soutaneet noin viisikolmatta tai kolmekymmentä vakomittaa, näkivät he Jeesuksen kävelevän järven päällä ja tulevan lähelle venhetä; ja he peljästyivät. ²⁰Mutta hän sanoi heille: ”Minä se olen; älkää peljätkö”. ²¹Niin he tahtoivat ottaa hänet venheeseen, ja kohta venhe saapui sen maan rantaan, jonne he olivat matkalla. ²²Seuraavana päivänä kansa yhä vielä oli järven toisella puolella, sillä he olivat nähneet, ettei siellä ollut muuta venhettä kuin se yksi ja ettei Jeesus mennyt opetuslastensa kanssa venheeseen, vaan että hänen ope-

tuslapsensa lähtivät yksinään pois. ²³Kuitenkin oli muita venheitä tullut Tiberiaasta lähelle sitä paikkaa, jossa he olivat syöneet leipää, sittenkuin Herra oli lausunut kiitoksen. ²⁴Kun siis kansa näki, ettei Jeesus ollut siellä eivätkä hänen opetuslapsensa, astuivat hekin venheisiin ja menivät Kapernaumiin ja etsivät Jeesusta. ²⁵Ja kun he löysivät hänet järven toiselta puolelta, sanoivat he hänelle: ”Rabbi, milloin tulit tänne?” ²⁶Jeesus vastasi heille ja sanoi: ”Totisesti, totisesti minä sanon teille: ette te minua sentähden etsi, että olette nähneet tunnustekoja, vaan sentähden, että saitte syödä niitä leipiä ja tulitte ravituiksi. ²⁷Älkää hankkiko sitä ruokaa, joka katoaa, vaan sitä ruokaa, joka pysyy hamaan iankaikkiseen elämään ja jonka Ihmisen Poika on teille antava; sillä häneen on Isä, Jumala itse, sinnettinsä painanut.” ²⁸Niin he sanoivat hänelle: ”Mitä meidän pitää tekemän, että me Jumalan tekoja tekisimme?” ²⁹Jeesus vastasi ja sanoi heille: ”Se on Jumalan teko, että te uskotte häneen, jonka Jumala on lähettänyt”. ³⁰He sanoivat hänelle: ”Minkä tunnusteen sinä sitten teet, että me näkisimme sen ja uskoisimme sinua? Minkä teon sinä teet?” ³¹Meidän isämme söivät mannaa erämaassa, niinkuin kirjoitettu on: ’Hän antoi leipää taivaasta heille syötäväksi.’” ³²Niin Jeesus sanoi heille: ”Totisesti, totisesti minä sanon teille: ei Mooses antanut teille sitä leipää taivaasta, vaan minun Isäni antaa teille taivaasta totisen leivän. ³³Sillä Jumalan leipä on se, joka tulee alas taivaasta ja antaa maailmalle elämän.” ³⁴Niin he sanoivat hänelle: ”Herra, anna meille aina sitä leipää”. ³⁵Jeesus sanoi heille: ”Minä olen elämän leipä; joka tulee minun tyköni, se ei koskaan isoa, ja joka uskoo minuun, se ei koskaan janoa. ³⁶Mutta minä olen sanonut teille, että te olette nähneet minut, ettekä kuitenkaan usko. ³⁷Kaikki, minkä Isä antaa minulle, tulee minun tyköni; ja sitä, joka minun tyköni tulee, minä en heitä ulos. ³⁸Sillä minä olen tullut taivaasta, en tekemään omaa tahtoani, vaan hänen tahtonsa, joka on minut lähettänyt. ³⁹Ja minun lähettäjäni tahto on se, että minä kaikista niistä, jotka hän on minulle antanut, en kadota yhtäkään, vaan herätän heidät viimeisenä päivänä. ⁴⁰Sillä minun Isäni tahto on se, että jokaisella, joka näkee Pojan ja uskoo häneen, on iankaikkinen elämä; ja minä herätän hänet viimeisenä päivänä.” ⁴¹Niin juutalaiset nurisivat häntä vastaan, koska hän sanoi: ”Minä olen se leipä, joka on tullut alas taivaasta”; ⁴²ja he sanoivat: ”Eikö tämä ole Jeesus, Joosefin poika, jonka isän ja äidin me tunnemme? Kuinka hän sitten sanoo: ’Minä olen tullut alas taivaasta’?” ⁴³Jeesus vastasi ja sanoi heille: ”Älkää nurisko keskenänne. ⁴⁴Ei kukaan voi tulla minun tyköni, ellei Isä, joka on minut lähettänyt, häntä vedä; ja minä herätän hänet viimeisenä päivänä. ⁴⁵Profeetoissa on kirjoitettuna: ’Ja he tulevat kaikki Jumalan opettamiksi’. Jokainen, joka on Isältä kuulut ja oppinut, tulee minun tyköni. ⁴⁶Ei niin, että kukaan olisi Isää nähnyt; ainoastaan hän, joka on Jumalasta, on nähnyt Isän. ⁴⁷Totisesti, totisesti minä sanon teille: joka uskoo, sillä on iankaikkinen elämä. ⁴⁸Minä olen elämän leipä.

⁴⁹Teidän isänne söivät mannaa erämaassa, ja he kuolivat. ⁵⁰Mutta tämä on se leipä, joka tulee alas taivaasta, että se, joka sitä syö, ei kuolisi. ⁵¹Minä olen se elävä leipä, joka on tullut alas taivaasta. Jos joku syö tätä leipää, hän elää iankaikkisesti. Ja se leipä, jonka minä annan, on minun lihani, maailman elämän puolesta.” ⁵²Silloin juutalaiset riitelivät keskenään sanoen: ”Kuinka tämä voi antaa lihansa meille syötäväksi?” ⁵³Niin Jeesus sanoi heille: ”Totisesti, totisesti minä sanon teille: ellette syö Ihmisen Pojan lihaa ja juo hänen vertansa, ei teillä ole elämää itsessänne. ⁵⁴Joka syö minun lihani ja juo minun vereni, sillä on iankaikkinen elämä, ja minä herätän hänet viimeisenä päivänä. ⁵⁵Sillä minun lihani on totinen ruoka, ja minun vereni on totinen juoma. ⁵⁶Joka syö minun lihani ja juo minun vereni, se pysyy minussa, ja minä hänessä. ⁵⁷Niinkuin Isä, joka elää, on minut lähettänyt, ja minä elän Isän kautta, niin myös se, joka minua syö, elää minun kauttani. ⁵⁸Tämä on se leipä, joka tuli alas taivaasta. Ei ole, niinkuin oli teidän isienne: he söivät ja kuolivat; joka tätä leipää syö, se elää iankaikkisesti.” ⁵⁹Tämän hän puhui synagoogassa opettaessaan Kapernaumissa. ⁶⁰Niin monet hänen opetuslapsistansa, sen kuultuaan, sanoivat: ”Tämä on kova puhe, kuka voi sitä kuulla?” ⁶¹Mutta kun Jeesus sydämessään tiesi, että hänen opetuslapsensa siitä nurisivat, sanoi hän heille: ”Loukkaako tämä teitä? ⁶²Mitä sitten, jos saatte nähdä Ihmisen Pojan nousevan sinne, missä hän oli ennen! ⁶³Henki on se, joka eläväksi tekee; ei liha mitään hyödytä. Ne sanat, jotka minä olen teille puhunut, ovat henki ja ovat elämä. ⁶⁴Mutta teissä on muutamia, jotka eivät usko.” Sillä Jeesus tiesi alusta asti, ketkä ne olivat, jotka eivät uskoneet, ja kuka se oli, joka oli kavaltava hänet. ⁶⁵Ja hän sanoi: ”Sentähden minä olen sanonut teille, ettei kukaan voi tulla minun tyköni, ellei minun Isäni sitä hänelle anna.” ⁶⁶Tämän tähden monet hänen opetuslapsistaan vetäytyivät pois eivätkä enää vaeltaneet hänen kanssansa. ⁶⁷Niin Jeesus sanoi niille kahdelletoista: ”Tahdotteko tekin mennä pois?” ⁶⁸Simon Pietari vastasi hänelle: ”Herra, kenen tykö me menisimme? Sinulla on iankaikkisen elämän sanat; ⁶⁹ja me uskomme ja ymmärrämme, että sinä olet Jumalan Pyhä.” ⁷⁰Jeesus vastasi heille: ”Enkö minä ole valinnut teitä, te kaksitoista? Ja yksi teistä on perkele.” ⁷¹Mutta sen hän sanoi Juudaasta, Simon Iskariotin pojasta; sillä tämä oli hänet kavaltava ja oli yksi niistä kahdestatoista.

7Ja sen jälkeen Jeesus vaelsi ympäri Galileassa; sillä hän ei tahtonut vaelttaa Juudeassa, koska juutalaiset tavoittelivat häntä tappaaksensa. ²Ja juutalaisten juhla, lehtimajanjuhla, oli lähellä. ³Niin hänen veljensä sanoivat hänelle: ”Lähde täältä ja mene Juudeaan, että myös sinun opetuslapsesi näkisivät sinun tekosi, joita sinä teet; ⁴sillä ei kukaan, joka itse tahtoo tulla julki, tee mitään salassa. Koska sinä näitä tekoja teet, niin ilmoita itsesi maailmalle.” ⁵Sillä hänen veljensäkin eivät häneen uskoneet. ⁶Niin Jeesus sanoi heille: ”Minun aikani ei ole vielä tullut; mutta

teille aika on aina sovelias. ⁷Teitä ei maailma voi vihata, mutta minua se vihaa, sillä minä todistan siitä, että sen teot ovat pahat. ⁸Menkää te ylös juhille; minä en vielä mene näille juhille, sillä minun aikani ei ole vielä täyttynyt. ⁹Tämän hän sanoi heille ja jäi Galileaan. ¹⁰Mutta kun hänen veljensä olivat menneet juhille, silloin hänkin meni sinne, ei julki, vaan ikäänkuin salaa. ¹¹Niin juutalaiset etsivät häntä juhlan aikana ja sanoivat: ”Missä hän on?” ¹²Ja hänestä oli paljon kiistelyä kansassa; muutamat sanoivat: ”Hän on hyvä”, mutta toiset sanoivat: ”Ei ole, vaan hän villitsee kansan”. ¹³Ei kuitenkaan kukaan puhunut hänestä julkisesti, koska he pelkäsivät juutalaisia. ¹⁴Mutta kun jo puoli juhlaa oli kulunut, meni Jeesus ylös pyhäköön ja opetti. ¹⁵Niin juutalaiset ihmettelivät ja sanoivat: ”Kuinka tämä osaa kirjoituksia, vaikkei ole oppia saanut?” ¹⁶Jeesus vastasi heille ja sanoi: ”Minun oppini ei ole minun, vaan hänen, joka on minut lähettänyt. ¹⁷Jos joku tahtoo tehdä hänen tahtonsa, tulee hän tuntemaan, onko tämä oppi Jumalasta, vai puhunko minä omiani. ¹⁸Joka omiaan puhuu, se pyytää omaa kunniaansa, mutta joka pyytää lähettäjänsä kunniaa, se on totinen, eikä hänessä ole vääryyttä. ¹⁹Eikö Mooses ole antanut teille lakia? Ja kukaan teistä ei lakia täytä. Miksi tavoittelette minua tappaaksenne?” ²⁰Kansa vastasi: ”Sinussa on riivaaaja; kuka sinua tavoittelee tappaaksensa?” ²¹Jeesus vastasi ja sanoi heille: ”Yhden teon minä tein, ja te kaikki kummastelette. ²²Mooses antoi teille ympärileikkauksen - ei niin, että se olisi Moosekselta, vaan se on isiltä - ja sapattinakin te ympärileikkaatte ihmisen. ²³Sentähden: jos ihminen saa ympärileikkauksen sapattina, ettei Mooseksen lakia rikottaisi, miksi te olette vihoissanne minulle siitä, että minä tein koko ihmisen terveeksi sapattina? ²⁴Älkää tuomitko näön mukaan, vaan tuomitkaa oikea tuomio.” ²⁵Niin muutamat jerusalemilaisista sanoivat: ”Eikö tämä ole se, jota he tavoittelevat tappaaksensa? ²⁶Ja katso, hän puhuu vapaasti, eivätkä he sano hänelle mitään. Olisivatko hallitusmiehet tosiaan saaneet tietoonsa, että tämä on Kristus? ²⁷Kuitenkin, me tiedämme, mistä tämä on; mutta kun Kristus tulee, niin ei kukaan tiedä, mistä hän on.” ²⁸Niin Jeesus puhui pyhäkössä suurella äänellä, opetti ja sanoi: ”Te tunnette minut ja tiedätte, mistä minä olen; ja itsestäni minä en ole tullut, vaan hän, joka minut on lähettänyt, on oikea lähettäjä, ja häntä te ette tunne. ²⁹Minä tunnen hänet, sillä hänestä minä olen, ja hän on minut lähettänyt.” ³⁰Niin heillä oli halu ottaa hänet kiinni; mutta ei kukaan käynyt häneen käsiksi, sillä hänen hetkensä ei ollut vielä tullut. ³¹Mutta monet kansasta uskoivat häneen ja sanoivat: ”Kun Kristus tulee, tehneekö hän enemmän tunnustekoja, kuin tämä on tehnyt?” ³²Fariseukset kuulivat kansan näin kiistelevän hänestä; niin ylipapit ja fariseukset lähettivät palvelijoita ottamaan häntä kiinni. ³³Mutta Jeesus sanoi: ”Minä olen vielä vähän aikaa teidän kanssanne, ja sitten minä menen pois hänen tykönsä, joka on minut lähettänyt. ³⁴Silloin te etsitte minua, mutta ette löydä; ja

missä minä olen, sinne te ette voi tulla.”³⁵ Niin juutalaiset sanoivat keskenään: ”Minne tämä aikoo mennä, koska emme voi löytää häntä? Eihän vain aikone mennä niiden luo, jotka asuvat hajallaan kreikkalaisten keskellä, ja opettaa kreikkalaisia?”³⁶ Mitä tämä sana on, jonka hän sanoi: ”Te etsitte minua, mutta ette löydä”, ja: ”Missä minä olen, sinne te ette voi tulla?”³⁷ Mutta juhlan viimeisenä, suuren päivänä Jeesus seisoi ja huusi ja sanoi: ”Jos joku janoaa, niin tulokoon minun tyköni ja juokoon.”³⁸ Joka uskoo minuun, hänen sisimmästään on, niinkuin Raamattu sanoo, juokseva elävän veden virrat.”³⁹ Mutta sen hän sanoi Hengestä, joka niiden piti saaman, jotka uskoivat häneen; sillä Henki ei ollut vielä tullut, koska Jeesus ei vielä ollut kirkastettu.⁴⁰ Niin muutamat kansasta, kuultuaan nämä sanat, sanoivat: ”Tämä on totisesti se profeetta”.⁴¹ Toiset sanoivat: ”Tämä on Kristus”. Mutta toiset sanoivat: ”Ei suinkaan Kristus tule Galileasta?”⁴² Eikö Raamattu sano, että Kristus on oleva Daavidin jälkeläisiä ja tuleva pienestä Beetlehemin kaupungista, jossa Daavid oli?”⁴³ Niin syntyi kansassa eripuraisuutta hänen tähtensä.⁴⁴ Ja muutamat heistä tahtoivat ottaa hänet kiinni. Mutta ei kukaan käynyt häneen käsiksi.⁴⁵ Niin palvelijat palasivat ylipappien ja fariseusten luo, ja nämä sanoivat heille: ”Miksi ette tuoneet häntä tänne?”⁴⁶ Palvelijat vastasivat: ”Ei ole koskaan ihminen puhunut niin, kuin se mies puhuu”.⁴⁷ Niin fariseukset vastasivat heille: ”Oletteko tekin eksytetyt?”⁴⁸ Onko kukaan hallitusmiehistä uskonut häneen tai kukaan fariseuksista?⁴⁹ Mutta tuo kansa, joka ei lakia tunne, on kirottu.”⁵⁰ Niin Nikodeemus, joka ennen oli käynyt Jeesuksen luona ja joka oli yksi heistä, sanoi heille: ”⁵¹Tuomitseeko lakimme ketään, ennenkuin häntä on kuulusteltu ja saatu tietää, mitä hän on tehnyt?”⁵² He vastasivat ja sanoivat hänelle: ”Oletko sinäkin Galileasta? Tutki ja näe, ettei Galileasta nouse profeettaa.”⁵³ Ja he menivät kukin kotiinsa.

8 Mutta Jeesus meni Öllymäelle.² Ja varhain aamulla hän taas saapui pyhäkköön, ja kaikki kansa tuli hänen luoksensa; ja hän istuutui ja opetti heitä.³ Silloin kirjanopineet ja fariseukset toivat hänen luoksensa aviorikoksesta kiinniotetun naisen, asettivat hänet keskelle⁴ ja sanoivat Jeesukselle: ”Opettaja, tämä nainen on tavattu itse teosta, aviorikosta tekemästä.”⁵ Ja Mooses on laissa antanut meille käskyn, että tuommoiset on kivitettävä. Mitäs sinä sanot?”⁶ Mutta sen he sanoivat kiusaten häntä, päästäkseen häntä syyttämään. Silloin Jeesus kumartui alas ja kirjoitti sormellaan maahan.⁷ Mutta kun he yhä edelleen kysyivät häntä, ojensi hän itsensä ja sanoi heille: ”Joka teistä on synnitön, se heittäköön häntä ensimmäisenä kivellä”.⁸ Ja taas hän kumartui alas ja kirjoitti maahan.⁹ Kun he tämän kuulivat ja heidän omatuntonsa todisti heidät syyllisiksi, menivät he pois, toinen toisensa perästä, vanhimista alkaen viimeisiin asti; ja siihen jäi ainoastaan Jeesus sekä nainen, joka seisoi hänen edessään.¹⁰ Ja kun Jeesus ojensi itsensä eikä nähnyt ketään muuta kuin naisen, sa-

noi hän hänelle: ”Nainen, missä ne ovat, sinun syyttäjäsi? Eikö kukaan ole sinua tuominut?”¹¹ Hän vastasi: ”Herra, ei kukaan”. Niin Jeesus sanoi hänelle: ”En minäkään sinua tuomitse; mene, äläkä tästedes enää syntiä tee”.¹² Niin Jeesus taas puhui heille sanoen: ”Minä olen maailman valkeus; joka minua seuraa, se ei pimeydessä vaella, vaan hänellä on oleva elämän valkeus”.¹³ Niin fariseukset sanoivat hänelle: ”Sinä todistat itsestäsi; sinun todistuksesi ei ole pätevää”.¹⁴ Jeesus vastasi ja sanoi heille: ”Vaikka minä todistankin itsestäni, on todistukseni pätevää, sillä minä tiedän, mistä minä olen tullut ja mihin minä menen; mutta te ette tiedä, mistä minä tulen, ettekä, mihin minä menen.”¹⁵ Te tuomitsette lihan mukaan; minä en tuomitse ketään.¹⁶ Ja vaikka minä tuomitsisinkin, niin minun tuomioni olisi oikea, sillä minä en ole yksinäni, vaan minä ja hän, joka on minut lähettänyt.¹⁷ Onhan teidän laissannekin kirjoitettuna, että kahden ihmisen todistus on pätevää.¹⁸ Minä olen se, joka todistan itsestäni, ja minusta todistaa myös Isä, joka on minut lähettänyt.”¹⁹ Niin he sanoivat hänelle: ”Missä sinun isäsi on?” Jeesus vastasi: ”Te ette tunne minua ettekä minun Isääni; jos te tuntisitte minut, niin te tuntisitte myös minun Isäni”.²⁰ Nämä sanat Jeesus puhui uhriarkun ääressä, opettaessaan pyhäkössä; eikä kukaan ottanut häntä kiinni, sillä hänen hetkensä ei ollut vielä tullut.²¹ Niin Jeesus taas sanoi heille: ”Minä menen pois, ja te etsitte minua, ja te kuolette syntyinne. Mihin minä menen, sinne te ette voi tulla.”²² Niin juutalaiset sanoivat: ”Ei kai hän aikone tappaa itseänsä, koska sanoo: ”Mihin minä menen, sinne te ette voi tulla?””²³ Ja hän sanoi heille: ”Te olette alhaalta, minä olen ylhäältä; te olette tästä maailmasta, minä en ole tästä maailmasta.”²⁴ Sentähden minä sanoin teille, että te kuolette synteihinne; sillä ellette usko minua siksi, joka minä olen, niin te kuolette synteihinne.”²⁵ Niin he sanoivat hänelle: ”Kuka sinä olet?” Jeesus sanoi heille: ”Juuri se, mitä minä puhunkin teille.”²⁶ Paljon on minulla teistä puhuttavaa ja teissä tuomittavaa; mutta hän, joka on minut lähettänyt, on totinen, ja minkä minä olen kuullut häneltä, sen minä puhun maailman kuulla.”²⁷ Mutta he eivät ymmärtäneet, että hän puhui heille Isästä.²⁸ Niin Jeesus sanoi heille: ”Kun olette ylentäneet Ihmisen Pojan, silloin te ymmärrätte, että minä olen se, joka minä olen, ja etten minä itsestäni tee mitään, vaan puhun tätä sen mukaan, kuin minun Isäni on minulle opettanut.”²⁹ Ja hän, joka on minut lähettänyt, on minun kanssani; hän ei ole jättänyt minua yksinäni, koska minä aina teen sitä, mikä hänelle on otollista.”³⁰ Kun hän näin puhui, uskoivat monet häneen.³¹ Niin Jeesus sanoi niille juutalaisille, jotka uskoivat häneen: ”Jos te pysytte minun sanassani, niin te totisesti olette minun opetuslapsiani;”³² ja te tulette tuntemaan totuuden, ja totuus on tekevä teidät vapaiksi”.³³ He vastasivat hänelle: ”Me olemme Aabrahamin jälkeläisiä emmekä ole koskaan olleet kenenkään orjia. Kuinka sinä sitten sanot: ”Te tulette vapaiksi?””³⁴ Jeesus vastasi heille: ”Totisesti, totisesti minä sanon teille: jokainen, joka tekee syntiä, on synnin orja.

³⁵Mutta orja ei pysy talossa iäti; Poika pysyy iäti. ³⁶Jos siis Poika tekee teidät vapaiksi, niin te tulette todellisesti vapaiksi. ³⁷Minä tiedän, että te olette Aabrahamin jälkeläisiä; mutta te tavoittelette minua tappaaksenne, koska minun sanani ei saa tilaa teissä. ³⁸Minä puhun, mitä minä olen nähnyt Isäni tykönä; niin tekin teette, mitä olette kuulleet omalta isältänne. ³⁹He vastasivat ja sanoivat hänelle: "Aabraham on meidän isämme". Jeesus sanoi heille: "Jos olisitte Aabrahamin lapsia, niin te tekisitte Aabrahamin tekoja. ⁴⁰Mutta nyt te tavoittelette minua tappaaksenne, miestä, joka on puhunut teille totuuden, jonka hän on kuullut Jumalalta. Niin ei Aabraham tehnyt. ⁴¹Te teette isänne tekoja." He sanoivat hänelle: "Me emme ole aviirikoksesta syntyneitä; meillä on yksi Isä, Jumala". ⁴²Jeesus sanoi heille: "Jos Jumala olisi teidän Isänne, niin te rakastaisitte minua, sillä minä olen Jumalasta lähtenyt ja tullut; en minä ole itsestäni tullut, vaan hän on minut lähettänyt. ⁴³Minkätähden te ette ymmärrä minun puhettani? Sentähden, että te ette kärsi kuulla minun sanaani. ⁴⁴Te olette isästä perkeleestä, ja isänne himoja te tahdotte noudattaa. Hän on ollut murhaaja alusta asti, ja totuudessa hän ei pysy, koska hänessä ei totuutta ole. Kun hän puhuu valhetta, niin hän puhuu omaansa, sillä hän on valhettelija ja sen isä. ⁴⁵Mutta minua te ette usko, sentähden että minä sanon totuuden. ⁴⁶Kuka teistä voi näyttää minut syypääksi syntiin? Jos minä totuutta puhun, miksi ette minua usko? ⁴⁷Joka on Jumalasta, se kuulee Jumalan sanat. Sentähden te ette kuule, koska ette ole Jumalasta." ⁴⁸Niin juutalaiset vastasivat ja sanoivat hänelle: "Emmekö ole oikeassa, kun sanomme, että sinä olet samarialainen ja että sinussa on riivaaja?" ⁴⁹Jeesus vastasi: "Minussa ei ole riivaajaa, vaan minä kunnioitan Isääni, ja te häpäisette minua. ⁵⁰Mutta minä en etsi omaa kunniaani; yksi on, joka etsii ja tuomitsee. ⁵¹Totisesti, totisesti minä sanon teille: jos joku pitää minun sanani, hän ei ikinä näe kuolemaa." ⁵²Juutalaiset sanoivat hänelle: "Nyt me ymmärrämme, että sinussa on riivaaja. Aabraham on kuollut ja profeetat, ja sinä sanot: 'Jos joku pitää minun sanani, hän ei ikinä maista kuolemaa'. ⁵³Oletko sinä suurempi kuin isämme Aabraham, joka on kuollut? Ja profeetat ovat kuolleet; keneksi sinä itsesi teet?" ⁵⁴Jeesus vastasi: "Jos minä itse itselleni otan kunnian, niin minun kunniani ei ole mitään. Minun Isäni on se, joka minulle kunnian antaa, hän, josta te sanotte: 'Hän on meidän Jumalamme', ⁵⁵ettekä tunne häntä; mutta minä tunnen hänet. Ja jos sanoisin, etten tunne häntä, niin minä olisin valhettelija niinkuin tekin; mutta minä tunnen hänet ja pidän hänen sanansa. ⁵⁶Aabraham, teidän isänne, riemuitsi siitä, että hän oli näkevä minun päiväni; ja hän näki sen ja iloitsi." ⁵⁷Niin juutalaiset sanoivat hänelle: "Et ole vielä viidenkymmenen vuoden vanha, ja olet nähnyt Aabrahamin!" ⁵⁸Jeesus sanoi heille: "Totisesti, totisesti minä sanon teille: ennenkuin Aabraham syntyi, olen minä ollut". ⁵⁹Silloin he poimivat kiviä heittääksensä häntä niillä; mutta Jeesus lymysi ja lähti pyhäköstä.

⁹Ja ohi kulkiessaan hän näki miehen, joka syntymästään saakka oli ollut sokea. ²Ja hänen opetuslapsensa kysyivät häneltä sanoen: "Rabbi, kuka teki syntiä, tämäkö vai hänen vanhempansa, että hänen piti sokeana syntymän?" ³Jeesus vastasi: "Ei tämä tehnyt syntiä eivätkä hänen vanhempansa, vaan Jumalan tekojen piti tuleman hänessä julki. ⁴Niin kauan kuin päivä on, tulee meidän tehdä hänen tekojansa, joka on minut lähettänyt; tulee yö, jolloin ei kukaan voi työtä tehdä. ⁵Niin kauan kuin minä maailmassa olen, olen minä maailman valkeus." ⁶Tämän sanottuaan hän sylki maahan ja teki syljestä tahtaan ja siveli tahtaan hänen silmilleen ⁷ja sanoi hänelle: "Mene ja peseydy Siiloan lammikossa" - se on käännettynä: lähetetty. - Niin hän meni ja peseytyi ja palasi näkevänsä. ⁸Silloin naapurit ja ne, jotka ennen olivat nähneet hänet kerjääjänä, sanoivat: "Eikö tämä ole se, joka istui ja kerjäsi?" ⁹Toiset sanoivat: "Hän se on", toiset sanoivat: "Ei ole, vaan hän on hänen näköisensä". Hän itse sanoi: "Minä se olen". ¹⁰Niin he sanoivat hänelle: "Miten sinun silmäsi ovat auenneet?" ¹¹Hän vastasi: "Se mies, jota kutsutaan Jeesukseksi, teki tahtaan ja voiteli minun silmäni ja sanoi minulle: 'Mene ja peseydy Siiloan lammikossa'; niin minä menin ja peseydyin ja sain näköni". ¹²He sanoivat hänelle: "Missä hän on?" Hän vastasi: "En tiedä". ¹³Niin he veivät hänet, joka ennen oli ollut sokea, fariseusten luo. ¹⁴Ja se päivä, jona Jeesus teki tahtaan ja avasi hänen silmänsä, oli sapatti. ¹⁵Niin myöskin fariseukset kysyivät häneltä, miten hän oli saanut näkönsä. Ja hän sanoi heille: "Hän siveli tahtaan minun silmilleni, ja minä peseydyin, ja nyt minä näen". ¹⁶Niin muutamat fariseuksista sanoivat: "Se mies ei ole Jumalasta, koska hän ei pidä sapattia". Toiset sanoivat: "Kuinka voi syntinen ihminen tehdä senkaltaisia tunnustekoja?" Ja he olivat keskenänsä eri mieltä. ¹⁷Niin he taas sanoivat sokealle: "Mitä sinä sanot hänestä, koska pa hän avasi sinun silmäsi?" Ja hän sanoi: "Hän on profeetta". ¹⁸Mutta juutalaiset eivät uskoneet hänestä, että hän oli ollut sokea ja saanut näkönsä, ennenkuin kutsuivat sen näkönsä saaneen vanhemmat ¹⁹ja kysyivät heiltä sanoen: "Onko tämä teidän poikanne, jonka sanotte sokeana syntyneen? Kuinka hän sitten nyt näkee?" ²⁰Hänen vanhempansa vastasivat ja sanoivat: "Me tiedämme, että tämä on meidän poikamme ja että hän on sokeana syntynyt; ²¹mutta kuinka hän nyt näkee, emme tiedä; emme myöskään tiedä, kuka on avannut hänen silmänsä. Kysykää häneltä; hänellä on kyllin ikää, puhukoon itse puolestansa." ²²Näin hänen vanhempansa sanoivat, koska pelkäsivät juutalaisia. Sillä juutalaiset olivat jo sopineet keskenään, että se, joka tunnusti hänet Kristukseksi, oli erotettava synagogasta. ²³Sentähden hänen vanhempansa sanoivat: "Hänellä on kyllin ikää, kysykää häneltä". ²⁴Niin he kutsuivat toistamiseen miehen, joka oli ollut sokea, ja sanoivat hänelle: "Anna kunnia Jumalalle; me tiedämme, että se mies on syntinen". ²⁵Hän vastasi: "Onko hän syntinen, sitä en tiedä; sen vain tiedän, että minä, joka olin sokea, nyt näen".

²⁶Niin he sanoivat hänelle: ”Mitä hän sinulle teki? Miten hän avasi sinun silmäsi?” ²⁷Hän vastasi heille: ”Johan minä teille sanoin, ettekä te kuulleet. Miksi taas tahdotte sitä kuulla? Tahdotteko tekin ruveta hänen opetuslapsiksen?” ²⁸Niin he herjasivat häntä ja sanoivat: ”Sinä olet hänen opetuslapsensa, mutta me olemme Mooseksen opetuslapsia.” ²⁹Me tiedämme Jumalan puhuneen Moosekselle, mutta mistä tämä on, sitä emme tiedä.” ³⁰Mies vastasi ja sanoi heille: ”Sehän tässä on ihmeellistä, että te ette tiedä, mistä hän on, ja kuitenkin hän on avannut minun silmäni.” ³¹Me tiedämme, ettei Jumala kuule syntisiä; vaan joka on jumalaapelkääväinen ja tekee hänen tahtonsa, sitä hän kuulee. ³²Ei ole maailman alusta kuultu, että kukaan on avannut sokeana syntyneen silmät. ³³Jos hän ei olisi Jumalasta, ei hän voisi mitään tehdä.” ³⁴He vastasivat ja sanoivat hänelle: ”Sinä olet kokonaan synneissä syntynyt, ja sinä tahdot opettaa meitä!” Ja he ajoivat hänet ulos. ³⁵Ja Jeesus sai kuulla heidän ajaneen hänet ulos; ja hänet tavatessaan hän sanoi hänelle: ”Uskotko sinä Jumalan Poikaan?” ³⁶Hän vastasi ja sanoi: ”Herra, kuka hän on, että minä häneen uskoisin?” ³⁷Jeesus sanoi hänelle: ”Sinä olet hänet nähnyt, ja hän on se, joka sinun kanssasi puhuu.” ³⁸Niin hän sanoi: ”Herra, minä uskon”; ja hän kumartaen rukoili häntä. ³⁹Ja Jeesus sanoi: ”Tuomioksi minä olen tullut tähän maailmaan, että ne, jotka eivät näe, näkisivät, ja ne, jotka näkevät, tulisivat sokeiksi”. ⁴⁰Ja muutamat fariseukset, jotka olivat siinä häntä lähellä, kuulivat tämän ja sanoivat hänelle: ”Olemmeko mekin sokeat?” ⁴¹Jeesus sanoi heille: ”Jos te olisitte sokeat, ei teillä olisi syntiä; mutta nyt te sanotte: ’Me näemme’; sentähden teidän syntinne pysyy”.

10”Totisesti, totisesti minä sanon teille: joka ei mene ovesta lammastarhaan, vaan nousee sinne muualta, se on varas ja ryöväri. ²Mutta joka menee ovesta sisälle, se on lammasten paimen. ³Hänelle ovenvartija avaa, ja lampaat kuulevat hänen ääntänsä; ja hän kutsuu omat lampaansa nimeltä ja vie heidät ulos. ⁴Ja laskettuaan kaikki omansa ulos hän kulkee niiden edellä, ja lampaat seuraavat häntä, sillä ne tuntevat hänen äänensä. ⁵Mutta vierasta ne eivät seuraa, vaan pakenevat häntä, koska eivät tunne vierasten ääntä.” ⁶Tämän kuvauksen Jeesus puhui heille; mutta he eivät ymmärtäneet, mitä hänen puheensa tarkoitti. ⁷Niin Jeesus vielä sanoi heille: ”Totisesti, totisesti minä sanon teille: minä olen lammasten ovi. ⁸Kaikki, jotka ovat tulleet ennen minua, ovat varkaita ja ryöväreitä; mutta lampaat eivät ole heitä kuulleet. ⁹Minä olen ovi; jos joku minun kauttani menee sisälle, niin hän pelastuu, ja hän on käyvä sisälle ja käyvä ulos ja löytävä laitumen. ¹⁰Varas ei tule muuta kuin varastamaan ja tappamaan ja tuhoamaan. Minä olen tullut, että heillä olisi elämä ja olisi yltäkylläisyys. ¹¹Minä olen se hyvä paimen. Hyvä paimen antaa henkensä lammasten edestä. ¹²Mutta palkkalainen, joka ei ole paimen ja jonka omia lampaat eivät ole, kun hän näkee suden

tulevan, niin hän jättää lampaat ja pakenee; ja susi ryöstää ja hajottaa ne. ¹³Hän pakenee, sillä hän on palkattu eikä välitä lampaista. ¹⁴Minä olen se hyvä paimen, ja minä tunnen omani, ja minun omani tuntevat minut, ¹⁵niinkuin Isä tuntee minut ja minä tunnen Isän; ja minä annan henkeni lammasten edestä. ¹⁶Minulla on myös muita lampaita, jotka eivät ole tästä lammastarhasta; myös niitä tulee minun johdattaa, ja ne saavat kuulla minun ääneni, ja on oleva yksi lauma ja yksi paimen. ¹⁷Sentähden Isä minua rakastaa, koska minä annan henkeni, että minä sen jälleen ottaisin. ¹⁸Ei kukaan sitä minulta ota, vaan minä annan sen itsensä. Minulla on valta antaa se, ja minulla on valta ottaa se jälleen; sen käskyn minä olen saanut Isältäni.” ¹⁹Niin syntyi taas erimielisyys juutalaisten kesken näiden sanain tähden. ²⁰Ja useat heistä sanoivat: ”Hänessä on riivaaja, ja hän on järjiltään; mitä te häntä kuuntelette?” ²¹Toiset sanoivat: ”Nämä eivät ole riivatun sanoja; eihän riivaaja voi avata sokeain silmiä?” ²²Sitten oli temppelein vihkimisen muistojuhla Jerusalemissa, ja oli talvi. ²³Ja Jeesus käyskeli pyhäkössä, Salomon pylväskäytävässä. ²⁴Niin juutalaiset ympäröivät hänet ja sanoivat hänelle: ”Kuinka kauan sinä pidät meidän mieltämme kiihdyksissä? Jos sinä olet Kristus, niin sano se meille suoraan.” ²⁵Jeesus vastasi heille: ”Minä olen sanonut sen teille, ja te ette usko. Ne teot, joita minä teen Isäni nimessä, ne todistavat minusta. ²⁶Mutta te ette usko, sillä te ette ole minun lampaitani. ²⁷Minun lampaani kuulevat minun ääntäni, ja minä tunnen ne, ja ne seuraavat minua. ²⁸Ja minä annan heille iankaikkisen elämän, ja he eivät ikinä huku, eikä kukaan ryöstä heitä minun kädestäni. ²⁹Minun Isäni, joka on heidät minulle antanut, on suurempi kaikkia, eikä kukaan voi ryöstää heitä minun Isäni kädestä. ³⁰Minä ja Isä olemme yhtä.” ³¹Niin juutalaiset ottivat taas kiviä maasta kivittääkseen hänet. ³²Jeesus vastasi heille: ”Minä olen näyttänyt teille monta hyvää tekoa, jotka ovat Isästä; mikä niistä on se, jonka tähden te tahdotte minut kivittää?” ³³Juutalaiset vastasivat hänelle: ”Hyvän teon tähden me emme sinua kivitä, vaan jumalanpilkan tähden, ja koska sinä, joka olet ihminen, teet itsesi Jumalaksi”. ³⁴Jeesus vastasi heille: ”Eikö teidän laissanne ole kirjoitettu: ’Minä sanoin: te olette jumalia?’ ³⁵Jos hän sanoo jumaliksi niitä, joille Jumalan sana tuli - ja Raamattu ei voi raueta tyhjiin - ³⁶niin kuinka te sanotte sille, jonka Isä on pyhittänyt ja lähettänyt maailmaan: ’Sinä pilkkaat Jumalaa’, sentähden että minä sanoin: ’Minä olen Jumalan Poika’? ³⁷Jos minä en tee Isäni tekoja, älkää uskoko minua. ³⁸Mutta jos minä niitä teen, niin, vaikka ette uskoisikaan minua, uskokaa minun tekoni, että tulisitte tuntemaan ja ymmärtäisitte Isän olevan minussa ja minun olevan Isässä.” ³⁹Niin he taas tahtoivat ottaa hänet kiinni, mutta hän lähti pois heidän käsistään. ⁴⁰Ja hän meni taas Jordanin tuolle puolelle siihen paikkaan, missä Johannes ensin kastoi, ja viipyi siellä. ⁴¹Ja monet tulivat hänen tykönsä ja sanoivat: ”Johannes ei tehnyt yhtäkään tunnustekoa; mutta kaikki, mitä Johannes

sanoi tästä, on totta”.⁴²Ja monet siellä uskoivat häneen.

11Ja eräs mies, Lasarus, Betaniasta, Marian ja hänen sisarensa Martan kylästä, oli sairaana.²Ja tämä Maria oli se, joka hajuvoiteella voiteli Herran ja pyyhki hiuksillaan hänen jalkansa; ja Lasarus, joka sairasti, oli hänen veljensä.³Niin sisaret lähettivät Jeesukselle tämän sanan: ”Herra, katso, se, joka on sinulle rakas, sairastaa”.⁴Mutta sen kuultuaan Jeesus sanoi: ”Ei tämä tauti ole kuolemaksi, vaan Jumalan kunniaksi, että Jumalan Poika sen kautta kirkastuisi”.⁵Ja Jeesus rakasti Marttaa ja hänen sisartaan ja Lasarusta.⁶Kun hän siis kuuli hänen sairastavan, viipyi hän siinä paikassa, missä hän oli, vielä kaksi päivää;⁷mutta niiden kuluttua hän sanoi opetuslapsilleen: ”Menkäämme taas Juudeaan”.⁸Opetuslapset sanoivat hänelle: ”Rabbi, äsken juutalaiset yrittivät kivittää sinut, ja taas sinä menet sinne!”⁹Jeesus vastasi: ”Eikö päivässä ole kaksitoista hetkeä? Joka vaeltaa päivällä, se ei loukkaa itseänsä, sillä hän näkee tämän maailman valon.¹⁰Mutta joka vaeltaa yöllä, se loukkaa itsensä, sillä ei hänessä ole valoa.”¹¹Näin hän puhui, ja sitten hän sanoi heille: ”Ystävämme Lasarus nukkuu, mutta minä menen herättämään hänet unesta”.¹²Niin opetuslapset sanoivat hänelle: ”Herra, jos hän nukkuu, niin hän tulee terveeksi”.¹³Mutta Jeesus puhui hänen kuolemastaan; he taas luulivat hänen puhuneen unessa-nukkumisesta.¹⁴Silloin Jeesus sanoi heille suoraan: ”Lasarus on kuollut,¹⁵ ja minä iloitsen teidän tähtenne siitä, etten ollut siellä, jotta te uskoisitte; mutta menkäämme hänen tykönsä”.¹⁶Niin Tuomas, jota sanottiin Didymukseksi, sanoi toisille opetuslapsille: ”Menkäämme mekin sinne, kuollaksemme hänen kansansa”.¹⁷Niin Jeesus tuli ja sai tietää, että hän jo neljä päivää oli ollut haudassa.¹⁸Ja Betania oli lähellä Jerusalemiä, noin viidentoista vakomitan päässä.¹⁹Ja useita juutalaisia oli tullut Marttan ja Marian luokse lohduttamaan heitä heidän veljensä kuolemasta.²⁰Kun Martta kuuli, että Jeesus oli tulossa, meni hän häntä vastaan; mutta Maria istui kotona.²¹Ja Martta sanoi Jeesukselle: ”Herra, jos sinä olisit ollut täällä, niin minun veljeni ei olisi kuollut.²²Mutta nytkin minä tiedän, että Jumala antaa sinulle kaiken, mitä sinä Jumalalta anot.”²³Jeesus sanoi hänelle: ”Sinun veljesi on nouseva ylös”.²⁴Martta sanoi hänelle: ”Minä tiedän hänen nousevan ylösnousemuksessa, viimeisenä päivänä”.²⁵Jeesus sanoi hänelle: ”Minä olen ylösnousemus ja elämä; joka uskoo minuun, se elää, vaikka olisi kuollut.²⁶Eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole. Uskotko sen?”²⁷Hän sanoi hänelle: ”Uskon, Herra; minä uskon, että sinä olet Kristus, Jumalan Poika, se, joka oli tuleva maailmaan”.²⁸Ja tämän sanottuaan hän meni ja kutsui salaa sisarensa Marian sanoen: ”Opettaja on täällä ja kutsuu sinua”.²⁹Kun Maria sen kuuli, nousi hän nopeasti ja meni hänen luoksansa.³⁰Mutta Jeesus ei ollut vielä saapunut kylään, vaan oli yhä siinä paikassa, missä Martta oli hänet kohdannut.³¹Kun nyt juutalaiset, jotka olivat Marian kanssa huonees-

sa häntä lohduttamassa, näkivät hänen nopeasti nousevan ja lähtevän ulos, seurasivat he häntä, luullen hänen menevän haudalle, itkemään siellä.³²Kun siis Maria saapui sinne, missä Jeesus oli, ja näki hänet, lankesi hän hänen jalkojensa eteen ja sanoi hänelle: ”Herra, jos sinä olisit ollut täällä, ei minun veljeni olisi kuollut”.³³Kun Jeesus näki hänen itkevän ja hänen kanssaan tulleiden juutalaisten itkevän, joutui hän hengessään syvän liikituksen valtaan ja vapisi;³⁴ja hän sanoi: ”Mihin te panitte hänet?” He sanoivat hänelle: ”Herra, tule ja katso”.³⁵Ja Jeesus itki.³⁶Niin juutalaiset sanoivat: ”Katso, kuinka rakas hän oli hänelle!”³⁷Mutta muutamat heistä sanoivat: ”Eikö hän, joka avasi sokean silmät, olisi voinut tehdä sitäkin, ettei tämä olisi kuollut?”³⁸Niin Jeesus joutui taas liikituksen valtaan ja meni haudalle; ja se oli luola, ja sen suulla oli kivi.³⁹Jeesus sanoi: ”Ottakaa kivi pois”. Martta, kuolleen sisar, sanoi hänelle: ”Herra, hän haisee jo, sillä hän on ollut haudassa neljättä päivää”.⁴⁰Jeesus sanoi hänelle: ”Enkö minä sanonut sinulle, että jos uskoisit, niin sinä näkisit Jumalan kirkkauden?”⁴¹Niin he ottivat kiven pois. Ja Jeesus loi silmänsä ylös ja sanoi: ”Isä, minä kiitän sinua, että olet minua kuullut.⁴²Minä kyllä tiesin, että sinä minua aina kuulet; mutta kansan tähden, joka seisoo tässä ympärillä, minä tämän sanon, että he uskoisivat sinun lähettäneen minut.”⁴³Ja sen sanottuaan hän huusi suurella äänellä: ”Lasarus, tule ulos!”⁴⁴Ja kuollut tuli ulos, jalat ja kädet siteisiin käärittynä, ja hänen kasvojensa ympärille oli kääritty hikiliina. Jeesus sanoi heille: ”Päästäkää hänet ja antakaa hänen mennä”.⁴⁵Niin useat juutalaisista, jotka olivat tulleet Marian luokse ja nähneet, mitä Jeesus teki, uskoivat häneen.⁴⁶Mutta muutamat heistä menivät fariseusten luo ja puhuivat heille, mitä Jeesus oli tehnyt.⁴⁷Niin ylipapit ja fariseukset kokosivat neuvoston ja sanoivat: ”Mitä me teemme, sillä tuo mies tekee paljon tunnuste-koja?”⁴⁸Jos annamme hänen näin olla, niin kaikki uskovat häneen, ja roomalaiset tulevat ja ottavat meiltä sekä maan että kansan.”⁴⁹Mutta eräs heistä, Kaifas, joka sinä vuonna oli ylimmäinen pappi, sanoi heille: ”Te ette tiedä mitään⁵⁰ettekä ajattele, että teille on parempi, että yksi ihminen kuolee kansan edestä, kuin että koko kansa hukkuu”.⁵¹Mutta sitä hän ei sanonut itsestään, vaan koska hän oli sinä vuonna ylimmäinen pappi, hän ennusti, että Jeesus oli kuoleva kansan edestä,⁵²eikä ainoastaan tämän kansan edestä, vaan myös kootakseen yhdeksi hajalla olevat Jumalan lapset.⁵³Siitä päivästä lähtien oli heillä siis tehtynä päätös tappaa hänet.⁵⁴Sentähden Jeesus ei enää vaeltanut julkisesti juutalaisten keskellä, vaan lähti sieltä lähellä erämaata olevaan paikkaan, Efraim nimiseen kaupunkiin; ja siellä hän oleskeli opetuslapsineen.⁵⁵Mutta juutalaisten pääsiäinen oli lähellä, ja monet menivät maaseudulta ylös Jerusalemiin ennen pääsiäisjuhlaa, puhdistamaan itsensä.⁵⁶Ja he etsivät Jeesusta ja sanoivat toisilleen seisoessaan pyhäkössä: ”Mitä arvellette? Eikö hän tullessaan juhli?”⁵⁷Mutta ylipapit ja fariseukset olivat antaneet käskyjä, et-

tä jos joku tietäisi, missä hän oli, hänen oli annettava se ilmi, jotta he ottaisivat hänet kiinni.

12Kuusi päivää ennen pääsiäistä Jeesus saapui Betaniaan, jossa Lasarus asui, hän, jonka Jeesus oli herättänyt kuolleista. ²Siellä valmistettiin hänelle ateria, ja Marutta palveli, mutta Lasarus oli yksi niistä, jotka olivat aterialla hänen kanssaan. ³Niin Maria otti naulan oikeata, kallisarvoista nardusvoidetta ja voiteli Jeesuksen jalat ja pyyhki ne hiuksillaan; ja huone tuli täyteen voiteen tuoksua. ⁴Silloin sanoi yksi hänen opetuslapsistaan, Juudas Iskariot, joka oli hänet kavaltava: ⁵”Miksi ei tätä voidetta myyty kolmeensataan denariin ja niitä annettu köyhille?” ⁶Mutta tätä hän ei sanonut sentähden, että olisi pitänyt huolta köyhistä, vaan sentähden, että hän oli varas ja että hän rahakukkaron hoitajana otti itselleen, mitä siihen oli pantu. ⁷Niin Jeesus sanoi: ”Anna hänen olla, että hän saisi toimittaa tämän minun hautaamispäiväni varalle. ⁸Sillä köyhät teillä aina on keskuudessanne, mutta minua teillä ei ole aina.” ⁹Silloin suuri joukko juutalaisia sai tietää, että hän oli siellä; ja he menivät sinne, ei ainoastaan Jeesuksen tähden, vaan myöskin nähdäkseen Lasaruksen, jonka hän oli herättänyt kuolleista. ¹⁰Mutta ylipapit päättivät tappaa Lasaruksenkin, ¹¹koska monet juutalaiset hänen tähtensä menivät sinne ja uskoivat Jeesukseen. ¹²Seuraavana päivänä, kun suuri kansanjoukko, joka oli saapunut juhille, kuuli, että Jeesus oli tulossa Jerusalemiin, ¹³ottivat he palmupuiden oksia ja menivät häntä vastaan ja huusivat: ”Hoosianna, siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimeen, Israelin kuningas!” ¹⁴Ja saatuansa nuoren aasin Jeesus istui sen selkään, niinkuin kirjoitettu on: ¹⁵”Älä pelkää, tytär Siion; katso, sinun kuninkaasi tulee istuen aasin varsan selässä”. ¹⁶Tätä hänen opetuslapsensa eivät aluksi ymmärtäneet; mutta kun Jeesus oli kirkastettu, silloin he muistivat, että tämä oli hänestä kirjoitettu ja että he olivat tämän hänelle tehneet. ¹⁷Niin kansa, joka oli ollut hänen kanssansa, kun hän kutsui Lasaruksen haudasta ja herätti hänet kuolleista, todisti hänestä. ¹⁸Sentähden kansa menikin häntä vastaan, koska he kuuluivat, että hän oli tehnyt sen tunnusteon. ¹⁹Niin fariseukset sanoivat keskenään: ”Te näette, ettette saa mitään aikaan; katso, koko maailma juoksee hänen perässään”. ²⁰Ja oli muutamia kreikkalaisia niiden joukosta, jotka tulivat ylös juhlaan ruokolemaan. ²¹Nämä menivät Filippuksen luo, joka oli Galilean Beetsaidasta, ja pyysivät häntä sanoen: ”Herra, me haluamme nähdä Jeesuksen”. ²²Filippus meni ja sanoi sen Andreaalle; Andreas ja Filippus menivät ja sanoivat Jeesukselle. ²³Mutta Jeesus vastasi heille sanoen: ”Hetki on tullut, että Ihmisen Poika kirkastetaan. ²⁴Totisesti, totisesti minä sanon teille: jos ei nisun jyvä putoa maahan ja kuole, niin se jää yksin; mutta jos se kuolee, niin se tuottaa paljon hedelmää. ²⁵Joka elämänsä rakastaa, kadottaa sen; mutta joka vihaa elämänsä tässä maailmassa, hän on säilyttävä sen iankaikkiseen elämään. ²⁶Jos joku minua pal-

velee, seuratkoon hän minua; ja missä minä olen, siellä on myös minun palvelijani oleva. Ja jos joku minua palvelee, niin Isä on kunnioitava häntä. ²⁷Nyt minun sieluni on järkytetty; ja mitä pitäisi minun sanoman? Isä, pelasta minut tästä hetkestä. Kuitenkin: sitä varten minä olen tähän hetkeen tullut. ²⁸Isä, kirkasta nimesi!” Niin taivaasta tuli ääni: ”Minä olen sen kirkastanut, ja olen sen vielä kirkastava”. ²⁹Niin kansa, joka seisoj ja kuuli sen, sanoi ukkosen jylyseen. Toiset sanoivat: ”Häntä puhutteli enkeli”. ³⁰Jeesus vastasi ja sanoi: ”Ei tämä ääni tullut minun tähteni, vaan teidän tähtenne. ³¹Nyt käy tuomio tämän maailman ylitse; nyt tämän maailman ruhtinas pitää heitettämän ulos. ³²Ja kun minut ylennetään maasta, niin minä vedän kaikki tyköni.” ³³Mutta sen hän sanoi antaen tietää, minkäkaltaisella kuolemalla hän oli kuoleva. ³⁴Kansa vastasi hänelle: ”Me olemme laista kuulleet, että Kristus pysyy iankaikkisesti; kuinka sinä sitten sanot, että Ihmisen Poika pitää ylennettämän? Kuka on se Ihmisen Poika?” ³⁵Niin Jeesus sanoi heille: ”Vielä vähän aikaa valkeus on teidän keskuudessanne. Vaeltakaa, niin kauan kuin teillä valkeus on, ettei pimeys saisi teitä valtaansa. Joka pimeässä vaeltaa, se ei tiedä, mihin hän menee. ³⁶Niin kauan kuin teillä valkeus on, uskokaa valkeuteen, että te valkeuden lapsiksi tulitte.” Tämän Jeesus puhui ja meni pois ja kätkeytyi heiltä. ³⁷Ja vaikka hän oli tehnyt niin monta tunnustekoa heidän nähtensä, eivät he uskoneet häneen, ³⁸että kävisi toteen profeetta Esaiiaan sana, jonka hän on sanonut: ”Herra, kuka uskoo meidän saarnamme, ja kenelle Herran käsivarssi ilmoitetaan?” ³⁹Sentähden he eivät voineet uskoa, koska Esaias on vielä sanonut: ⁴⁰”Hän on sokaissut heidän silmänsä ja paaduttanut heidän sydämensä, että he eivät näkisi silmillään eivätkä ymmärtäisi sydämellään eivätkä kääntyisi ja etten minä heitä parantaisi”. ⁴¹Tämän Esaias sanoi, kun hän näki hänen kirkkautensa ja puhui hänestä. ⁴²Kuitenkin useat hallitusmiehistäkin uskoivat häneen, mutta fariseusten tähden he eivät sitä tunnustaneet, etteivät joutuisi synagoogasta erotetuiksi. ⁴³Sillä he rakastivat ihmiskunniata enemmän kuin Jumalan kunniata. ⁴⁴Mutta Jeesus huusi ja sanoi: ”Joka uskoo minuun, se ei usko minuun, vaan häneen, joka on minut lähettänyt. ⁴⁵Ja joka näkee minut, näkee hänet, joka on minut lähettänyt. ⁴⁶Minä olen tullut valkeudeksi maailmaan, ettei yksikään, joka minuun uskoo, jäisi pimeyteen. ⁴⁷Ja jos joku kuulee minun sanani eikä niitä noudata, niin häntä en minä tuomitse; sillä en minä ole tullut maailmaa tuomitsemaan, vaan pelastamaan maailman. ⁴⁸Joka katsoo minut ylen eikä ota vastaan minun sanojani, hänellä on tuomitsijansa: se sana, jonka minä olen puhunut, se on tuomitseva hänet viimeisenä päivänä. ⁴⁹Sillä en minä itsestäni ole puhunut, vaan Isä, joka on minut lähettänyt, on itse antanut minulle käskyn, mitä minun pitää sanoman ja mitä puhuman. ⁵⁰Ja minä tiedän, että hänen käskynsä on iankaikkinen elämä. Sentähden, minkä minä puhun, sen minä puhun niin, kuin Isä on minulle sanonut.”

13Mutta ennen pääsiäisjuhlaa, kun Jeesus tiesi hetkenä tulleen, että hän oli siirtyvä tästä maailmasta Isän tykö, niin hän, joka oli rakastanut omiansa, jotka maailmassa olivat, osoitti heille rakkautta loppuun asti. 2Ja ehtoollisella oltaessa, kun perkele jo oli pannut Juudas Iskariotin, Simonin pojan, sydämeen, että hän kavaltaisi Jeesuksen, 3niin Jeesus, tietäen, että Isä oli antanut kaikki hänen käsiinsä ja että hän oli lähtenyt Jumalan tyköä ja oli menevä Jumalan tykö, 4nousi ehtoolliselta ja riisui vaippansa, otti liinavaatteen ja vyötti sillä itsensä. 5Sitten hän kaatoi vetä pesumaljaan ja rupeesi pesemään opetuslastensa jalkoja ja pyyhkimään niitä liinavaatteella, jolla oli vyöttäytynyt. 6Niin hän tuli Simon Pietarin kohdalle, ja tämä sanoi hänelle: "Herra, sinäkö peset minun jalkani?" 7Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: "Mitä minä teen, sitä et nyt käsitä, mutta vastedes sinä sen ymmärrät". 8Pietari sanoi hänelle: "Et ikinä sinä saa pestä minun jalkojani". Jeesus vastasi hänelle: "Ellen minä sinua pese, ei sinulla ole osuutta minun kanssani". 9Simon Pietari sanoi hänelle: "Herra, älä pese ainoastaan minun jalkojani, vaan myös kädet ja pää". 10Jeesus sanoi hänelle: "Joka on kylpenyt, ei tarvitse muuta, kuin että jalat pestään, ja niin hän on kokonaan puhdas; ja te olette puhtaat, ette kuitenkaan kaikki". 11Sillä hän tiesi kavaltajansa; sentähden hän sanoi: "Ette kaikki ole puhtaat". 12Kun hän siis oli pessyt heidän jalkansa ja ottanut vaippansa ja taas asettunut aterialle, sanoi hän heille: "Ymmärrättekö, mitä minä olen teille tehnyt? 13Te puhuttelette minua opettajaksi ja Herraksi, ja oikein te sanotte, sillä se minä olen. 14Jos siis minä, teidän Herranne ja opettajanne, olen pessyt teidän jalkanne, olette tekin velvolliset pesemään toistenne jalat. 15Sillä minä annoin teille esikuvan, että myös te niin tekisitte, kuin minä olen teille tehnyt. 16Totisesti, totisesti minä sanon teille: ei ole palvelija herraansa suurempi eikä lähettiläs lähettäjäänsä suurempi. 17Jos te tämän tiedätte, niin olette autuaat, jos te sen teette. 18En minä puhu teistä kaikista: minä tiedän, ketkä olen valinnut; mutta tämän kirjoituksen piti käymän toteen: 'Joka minun leipääni syö, on nostonut kantapäänsä minua vastaan'. 19Jo nyt minä sanon sen teille, ennenkuin se tapahtuu, että te, kun se tapahtuu, uskoisitte, että minä olen se. 20Totisesti, totisesti minä sanon teille: joka ottaa vastaan sen, jonka minä lähetän, se ottaa vastaan minut; mutta joka ottaa vastaan minut, se ottaa vastaan hänet, joka on minut lähettänyt. 21Tämän sanottuaan Jeesus tuli järkytetyksi hengessään ja todisti ja sanoi: "Totisesti, totisesti minä sanon teille: yksi teistä on minut kavaltava". 22Niin opetuslapset katsoivat toisiinsa epä tietoisina, kenestä hän puhui. 23Ja eräs hänen opetuslapsistaan, se, jota Jeesus rakasti, lepäsi aterioitaessa Jeesuksen syliä vasten. 24Simon Pietari nyökäytti hänelle päätään ja sanoi hänelle: "Sano, kuka se on, josta hän puhuu". 25Niin tämä, nojautuen Jeesuksen rintaa vasten, sanoi hänelle: "Herra, kuka se on?" 26Jeesus vastasi: "Se on se, jolle minä kastan ja annan tämän palan". Niin hän otti palan, kastoi sen ja

antoi Juudaalle, Simon Iskariotin pojalle. 27Ja silloin, sen palan jälkeen, meni häneen saatana. Niin Jeesus sanoi hänelle: "Minkä teet, se tee pian". 28Mutta ei kukaan aterioivista ymmärtänyt, mitä varten hän sen hänelle sanoi. 29Sillä muutamats luulivat, koska rahakukkaro oli Juudaalla, Jeesuksen sanoneen hänelle: "Osta, mitä tarvitsemme juhlaaksi", tai että hän antaisi jotakin köyhille. 30Niin hän, otettuaan sen palan, meni kohta ulos; ja oli yö. 31Kun hän oli mennyt ulos, sanoi Jeesus: "Nyt Ihmisen Poika on kirkastettu, ja Jumala on kirkastettu hänessä. 32Jos Jumala on kirkastettu hänessä, niin kirkastaa myös Jumala hänet itsessään ja kirkastaa hänet pian. 33Lapsukaiset, vielä vähän aikaa minä olen teidän kanssanne. Te tulette minua etsimään, ja niinkuin sanoin juutalaisille: 'Mihin minä menen, sinne te ette voi tulla', niin minä sanon nyt myös teille. 34Uuden käskyn minä annan teille, että rakastatte toisianne, niinkuin minä olen teitä rakastanut - että tekin niin rakastatte toisianne. 35Siitä kaikki tuntevat teidät minun opetuslapsikseni, jos teillä on keskinäinen rakkaus." 36Simon Pietari sanoi hänelle: "Herra, mihin sinä menet?" Jeesus vastasi hänelle: "Mihin minä menen, sinne sinä et voi nyt minua seurata, mutta vastedes olet minua seuraava". 37Pietari sanoi hänelle: "Herra, miksi en nyt voi seurata sinua? Henkeni minä annan sinun edestäsi." 38Jeesus vastasi: "Sinäkö annat henkesi minun edestäni? Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: ei laula kukko, ennenkuin sinä minut kolmesti kiellät."

14"Älköön teidän sydämenne olko murheellinen. Uskokaa Jumalaan, ja uskokaa minuun. 2Minun Isäni kodissa on monta asuinsijaa. Jos ei niin olisi, sanoisinko minä teille, että minä menen valmistamaan teille sijaa? 3Ja vaikka minä menen valmistamaan teille sijaa, tulen minä takaisin ja otan teidät tyköni, että tekin olisitte siellä, missä minä olen. 4Ja mihin minä menen - tien sinne te tiedätte." 5Tuomas sanoi hänelle: "Herra, me emme tiedä, mihin sinä menet; kuinka sitten tietäisimme tien?" 6Jeesus sanoi hänelle: "Minä olen tie ja totuus ja elämä; ei kukaan tule Isän tykö muutoin kuin minun kauttani. 7Jos te olisitte tunteet minut, niin te tuntisitte myös minun Isäni; tästälähin te tunnette hänet, ja te olette nähneet hänet." 8Filippus sanoi hänelle: "Herra, näytä meille Isä, niin me tyydyimme". 9Jeesus sanoi hänelle: "Niin kauan aikaa minä olen ollut teidän kanssanne, etkä sinä tunne minua, Filippus! Joka on nähnyt minut, on nähnyt Isän; kuinka sinä siten sanot: 'Näytä meille Isä'? 10Etkö usko, että minä olen Isässä, ja että Isä on minussa? Niitä sanoja, jotka minä teille puhun, minä en puhu itsestäni; ja Isä, joka minussa asuu, tekee teot, jotka ovat hänen. 11Uskokaa minua, että minä olen Isässä, ja että Isä on minussa; mutta jos ette, niin uskokaa itse tekojen tähden. 12Totisesti, totisesti minä sanon teille: joka uskoo minuun, myös hän on tekevä niitä tekoja, joita minä teen, ja suurempiakin, kuin ne ovat, hän on tekevä; sillä minä menen Isän tykö, 13ja mitä

hyvänsä te anotte minun nimessäni, sen minä teen, että Isä kirkastettaisiin Pojassa. ¹⁴Jos te anotte minulta jotakin minun nimessäni, niin minä sen teen. ¹⁵Jos te minua rakastatte, niin te pidätte minun käskyni. ¹⁶Ja minä olen rukoileva Isää, ja hän antaa teille toisen Puolustajan olemaan teidän kanssanne iankaikkisesti, ¹⁷totuuden Hengen, jota maailma ei voi ottaa vastaan, koska se ei näe häntä eikä tunne häntä; mutta te tunnette hänet, sillä hän pysyy teidän tykönänne ja on teissä oleva. ¹⁸En minä jätä teitä orvoiksi; minä tulen teidän tykönnne. ¹⁹Vielä vähän aikaa, niin maailma ei enää minua näe, mutta te näette minut; koska minä elän, niin tekin saatte elää. ²⁰Sinä päivänä te ymmärrätte, että minä olen Isässäni, ja että te olette minussa ja minä teissä. ²¹Jolla on minun käskyni ja joka ne pitää, hän on se, joka minua rakastaa; mutta joka minua rakastaa, häntä minun Isäni rakastaa, ja minä rakastan häntä ja ilmoitan itseni hänelle.” ²²Juudas, ei se Iskariot, sanoi hänelle: ”Herra, mistä syystä sinä aiot ilmoittaa itsesi meille etkä maailmalle?” ²³Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: ”Jos joku rakastaa minua, niin hän pitää minun sanani, ja minun Isäni rakastaa häntä, ja me tulemme hänen tykönsä ja jäämme hänen tykönsä asumaan. ²⁴Joka ei minua rakasta, se ei pidä minun sanojani; ja se sana, jonka te kuulette, ei ole minun, vaan Isän, joka on minut lähettänyt. ²⁵Tämän minä olen teille puhunut ollessani teidän tykönänne. ²⁶Mutta Puolustaja, Pyhä Henki, jonka Isä on lähettävä minun nimessäni, hän opettaa teille kaikki ja muistuttaa teitä kaikesta, minkä minä olen teille sanonut. ²⁷Rauhan minä jätän teille: minun rauhani - sen minä annan teille. En minä anna teille, niinkuin maailma antaa. Älköön teidän sydämenne olko murheellinen älköönkään peljätkö. ²⁸Te kuulitte minun sanovan teille: ’Minä menen pois ja palajan jälleen teidän tykönnne’. Jos te minua rakastaisitte, niin te iloitsisitte siitä, että minä menen Isän tykö, sillä Isä on minua suurempi. ²⁹Ja nyt minä olen sanonut sen teille, ennenkuin se on tapahtunut, että te uskoisitte, kun se tapahtuu. ³⁰En minä enää puhu paljoa teidän kanssanne, sillä maailman ruhtinas tulee, ja minussa hänellä ei ole mitään. ³¹Mutta että maailma ymmärtäisi minun rakastavan Isää ja tekevän, niinkuin Isä on minua käskenyt: nouskaa, lähtekäämme täältä.”

15”Minä olen totinen viinipuu, ja minun Isäni on viinitarhuri. ²Jokaisen oksan minussa, joka ei kanna hedelmää, hän karsii pois; ja jokaisen, joka kantaa hedelmää, hän puhdistaa, että se kantaisi runsaamman hedelmän. ³Te olette jo puhtaat sen sanan tähden, jonka minä olen teille puhunut. ⁴Pysykää minussa, niin minä pysyn teissä. Niinkuin oksa ei voi kantaa hedelmää itsestään, ellei se pysy viinipuussa, niin ette tekään, ellette pysy minussa. ⁵Minä olen viinipuu, te olette oksat. Joka pysyy minussa ja jossa minä pysyn, se kantaa paljon hedelmää; sillä ilman minua te ette voi mitään tehdä. ⁶Jos joku ei pysy minussa, niin hänet heitetään pois niinkuin oksa, ja hän kuivettuu;

ja ne kootaan yhteen ja heitetään tuleen, ja ne palavat. ⁷Jos te pysytte minussa ja minun sanani pysyvät teissä, niin anokaa, mitä ikinä tahdotte, ja te saatte sen. ⁸Siinä minun Isäni kirkastetaan, että te kannatte paljon hedelmää ja tulette minun opetuslapsiksi. ⁹Niinkuin Isä on minua rakastanut, niin minäkin olen rakastanut teitä; pysykää minun rakkaudessaani. ¹⁰Jos te pidätte minun käskyni, niin te pysytte minun rakkaudessaani, niinkuin minä olen pitänyt Isäni käskyt ja pysyn hänen rakkaudessaan. ¹¹Tämän minä olen teille puhunut, että minun iloni olisi teissä ja teidän ilonne tulisi täydelliseksi. ¹²Tämä on minun käskyni, että te rakastatte toisianne, niinkuin minä olen teitä rakastanut. ¹³Sen suurempaa rakkautta ei ole kenelläkään, kuin että hän antaa henkensä ystävänsä edestä. ¹⁴Te olette minun ystäväni, jos teette, mitä minä käsken teidän tehdä. ¹⁵En minä enää sano teitä palvelijoiksi, sillä palvelija ei tiedä, mitä hänen herransa tekee; vaan ystäviksi minä sanon teitä, sillä minä olen ilmoittanut teille kaikki, mitä minä olen kuullut Isältääni. ¹⁶Te ette valinneet minua, vaan minä valitsin teidät ja asetin teidät, että te menisitte ja kantaisitte hedelmää ja että teidän hedelmänne pysyisi: että mitä ikinä te anotte Isältä minun nimessäni, hän sen teille antaisi. ¹⁷Sen käskyn minä teille annan, että rakastatte toisianne. ¹⁸Jos maailma teitä vihaa, niin tietäkää, että se on vihannut minua ennen kuin teitä. ¹⁹Jos te maailmasta olisitte, niin maailma omaansa rakastaisi; mutta koska te ette ole maailmasta, vaan minä olen teidät maailmasta valinnut, sentähden maailma teitä vihaa. ²⁰Muistakaa se sana, jonka minä teille sanoin: ’Ei ole palvelija herraansa suurempi’. Jos he ovat minua vainonneet, niin he teitäkin vainoavat; jos he ovat ottaneet vaarin minun sanastani, niin he ottavat vaarin teidänkin sanastanne. ²¹Mutta kaiken tämän he tekevät teille minun nimeni tähden, koska he eivät tunne häntä, joka on minut lähettänyt. ²²Jos minä en olisi tullut ja puhunut heille, ei heillä olisi syntiä; mutta nyt heillä ei ole, millä syntiänsä puolustaisivat. ²³Joka vihaa minua, se vihaa myös minun Isääni. ²⁴Jos minä en olisi tehnyt heidän keskuudessaan niitä tekoja, joita ei kukaan muu ole tehnyt, ei heillä olisi syntiä; mutta nyt he ovat nähneet ja ovat vihanneet sekä minua että minun Isääni. ²⁵Mutta se sana oli käyvä toteen, joka on kirjoitettuna heidän laissaan: ’He ovat vihanneet minua syyttä’. ²⁶Mutta kun Puolustaja tulee, jonka minä lähetän teille Isän tyköä, totuuden Henki, joka lähtee Isän tyköä, niin hän on todistava minusta. ²⁷Ja te myös todistatte, sillä te olette alusta asti olleet minun kanssani.”

16”Tämän minä olen teille puhunut, ettette loukkaantuisi. ²He erottavat teidät synagoogasta; ja tulee aika, jolloin jokainen, joka tappaa teitä, luulee tekevänsä uhripalveluksen Jumalalle. ³Ja sen he tekevät teille, koska he eivät tunne Isää eivätkä minua. ⁴Mutta tämän minä olen puhunut teille, että, kun se aika tulee, te muistaisitte minun sen teille sanoneen. Tätä minä en ole sanonut teille alusta, kos-

ka minä olin teidän kansanne. ⁵Mutta nyt minä menen hänen tykönsä, joka on minut lähettänyt, eikä kukaan teistä kysy minulta: 'Mihin sinä menet?' ⁶Mutta koska minä olen tämän teille puhunut, täyttää murhe teidän sydämenne. ⁷Kuitenkin minä sanon teille totuuden: teille on hyväksi, että minä menen pois. Sillä ellen minä mene pois, ei Puolustaja tule teidän tykönsä; mutta jos minä menen, niin minä hänet teille lähetän. ⁸Ja kun hän tulee, niin hän näyttää maailmalle todeksi synnin ja vanhurskauden ja tuomion: ⁹synnin, koska he eivät usko minuun; ¹⁰vanhurskauden, koska minä menen Isän tykö, ettekä te enää minua näe; ¹¹ja tuomion, koska tämän maailman ruhtinas on tuomittu. ¹²Minulla on vielä paljon sanottavaa teille, mutta te ette voi nyt sitä kantaa. ¹³Mutta kun hän tulee, totuuden Henki, johdattaa hän teidät kaikkeen totuuteen. Sillä se, mitä hän puhuu, ei ole hänestä itsestään; vaan minkä hän kuulee, sen hän puhuu, ja tulevaiset hän teille julistaa. ¹⁴Hän on minut kirkastava, sillä hän ottaa minun omastani ja julistaa teille. ¹⁵Kaikki, mitä Isällä on, on minuun; sentähden minä sanoin, että hän ottaa minun omastani ja julistaa teille. ¹⁶Vähän aikaa, niin te ette enää minua näe, ja taas vähän aikaa, niin te näette minut." ¹⁷Silloin muuttamat hänen opetuslapsistansa sanoivat toisilleen: "Mitä se tarkoittaa, kun hän sanoo meille: 'Vähän aikaa, niin te ette minua näe, ja taas vähän aikaa, niin te näette minut', ja: 'Minä menen Isän tykö'?" ¹⁸Niin he sanoivat: "Mitä se tarkoittaa, kun hän sanoo: 'Vähän aikaa'?" Emme ymmärrä, mitä hän puhuu." ¹⁹Jeesus huomasi heidän tahtovan kysyä häneltä ja sanoi heille: "Sitäkö te kyselette keskenänne, että minä sanoin: 'Vähän aikaa, niin te ette minua näe, ja taas vähän aikaa, niin te näette minut'?" ²⁰Totisesti, totisesti minä sanon teille: te joudutte itkemään ja valittamaan, mutta maailma on iloitseva; te tulette murheelliseksi, mutta teidän murheenne on muuttuva iloksi. ²¹Kun vaimo synnyttää, on hänellä murhe, koska hänen hetkensä on tullut; mutta kun hän on synnyttänyt lapsen, ei hän enää muista ahdistustaan sen ilon tähden, että ihminen on syntynyt maailmaan. ²²Niin on myös teillä nyt murhe; mutta minä olen taas näkevä teidät, ja teidän sydämenne on iloitseva, eikä kukaan ota teiltä pois teidän iloanne. ²³Ja sinä päivänä te ette minulta mitään kysy. Totisesti, totisesti minä sanon teille: jos te anotte jotakin Isältä, on hän sen teille antava minun nimessäni. ²⁴Tähän asti te ette ole anoneet mitään minun nimessäni; anokaa, niin te saatte, että teidän ilonne olisi täydellinen. ²⁵Tämän minä olen puhunut teille kuvauksilla; mutta tulee aika, jolloin minä en puhu teille enää kuvauksilla, vaan avonaisesti julistan teille sanomaa Isästä. ²⁶Sinä päivänä te anotte minun nimessäni; enkä minä sano teille, että minä olen rukoileva Isää teidän edestänne; ²⁷sillä Isä itse rakastaa teitä, sentähden että te olette minua rakastaneet ja uskoneet minun lähteneen Jumalan tyköä. ²⁸Minä olen lähtenyt Isästä ja tullut maailmaan; jälleen minä jätän maailman ja menen Isän tykö." ²⁹Hänen opetuslapsensa sanoivat: "Katso, nyt

sinä puhut avonaisesti etkä käytä mitään kuvausta. ³⁰Nyt me tiedämme, että sinä tiedät kaikki, etkä tarvitse, että kukaan sinulta kysyy; sentähden me uskomme sinun Jumalan tyköä lähteneen." ³¹Jeesus vastasi heille: "Nyt te uskotte. ³²Katso, tulee hetki ja on jo tullut, jona teidät hajotetaan kukin tahollensa ja te jätätte minut yksin; en minä kuitenkaan yksin ole, sillä Isä on minun kanssani. ³³Tämän minä olen teille puhunut, että teillä olisi minussa rauha. Maailmassa teillä on ahdistus; mutta olkaa turvallisella mielellä: minä olen voittanut maailman."

17 Tämän Jeesus puhui ja nosti silmänsä taivasta kohti ja sanoi: "Isä, hetki on tullut, kirkasta Poikasi, että Poikasi kirkastaisi sinut; ²koska sinä olet antanut hänen valtaansa kaiken lihan, että hän antaisi iankaikkisen elämän kaikille, jotka sinä olet hänelle antanut. ³Mutta tämä on iankaikkinen elämä, että he tuntevat sinut, joka yksin olet totinen Jumala, ja hänet, jonka sinä olet lähettänyt, Jeesuksen Kristuksen. ⁴Minä olen kirkastanut sinut maan päällä: minä olen täyttänyt sen työn, jonka sinä annoit minun tehtäväkseni. ⁵Ja nyt, Isä, kirkasta sinä minut tykönsä sillä kirkkaudella, joka minulla oli sinun tykönsä, ennenkuin maailma olikaan. ⁶Minä olen ilmoittanut sinun nimesi ihmisille, jotka sinä annoit minulle maailmasta. He olivat sinun, ja sinä annoit heidät minulle, ja he ovat ottaneet sinun sanastasi vaarin. ⁷Nyt he tietävät, että kaikki, minä olet minulle antanut, on sinulta. ⁸Sillä ne sanat, jotka sinä minulle annoit, minä olen antanut heille; ja he ovat ottaneet ne vastaan ja tietävät totisesti minun lähteneen sinun tyköäsi ja uskovat, että sinä olet minut lähettänyt. ⁹Minä rukoilen heidän edestänsä; en minä maailman edestä rukoile, vaan niiden edestä, jotka sinä olet minulle antanut, koska he ovat sinun - ¹⁰ja kaikki minun omani ovat sinun, ja sinun omasi ovat minun - ja minä olen kirkastettu heissä. ¹¹Ja minä en enää ole maailmassa, mutta he ovat maailmassa, ja minä tulen sinun tykösi. Pyhä Isä, varjele heidät nimessäsi, jonka sinä olet minulle antanut, että he olisivat yhtä niinkuin mekin. ¹²Kun minä olin heidän kanssansa, varjelin minä heidät sinun nimessäsi, jonka sinä olet minulle antanut, ja suojelin heitä, eikä heistä joutunut kadotetuksi yksikään muu kuin se kadotuksen lapsi, että kirjoitus kävisi toteen. ¹³Mutta nyt minä tulen sinun tykösi ja puhun tätä maailmassa, että heillä olisi minun iloni täydellisenä heissä itsessään. ¹⁴Minä olen antanut heille sinun sanasi, ja maailma vihaa heitä, koska he eivät ole maailmasta, niinkuin en minäkään maailmasta ole. ¹⁵En minä rukoile, että ottaisit heidät pois maailmasta, vaan että sinä varjelisit heidät pahasta. ¹⁶He eivät ole maailmasta, niinkuin en minäkään maailmasta ole. ¹⁷Pyhitä heidät totuudessa; sinun sanasi on totuus. ¹⁸Niinkuin sinä olet lähettänyt minut maailmaan, niin olen minäkin lähettänyt heidät maailmaan; ¹⁹ja minä pyhitän itseni heidän tähdensä, että myös he olisivat pyhitetyt totuudessa. ²⁰Mutta en minä rukoile ainoastaan näiden edestä, vaan myös nii-

den edestä, jotka heidän sanansa kautta uskovat minuun,²¹ että he kaikki olisivat yhtä, niinkuin sinä, Isä, olet minussa ja minä sinussa, että hekin meissä olisivat, niin että maailma uskoisi, että sinä olet minut lähettänyt.²² Ja sen kirkkauden, jonka sinä minulle annoit, minä olen antanut heille, että he olisivat yhtä, niinkuin me olemme yhtä -²³ minä heissä, ja sinä minussa - että he olisivat täydellisesti yhtä, niin että maailma ymmärtäisi, että sinä olet minut lähettänyt ja rakastanut heitä, niinkuin sinä olet minua rakastanut.²⁴ Isä, minä tahdon, että missä minä olen, siellä nekin, jotka sinä olet minulle antanut, olisivat minun kanssani, että he näkisivät minun kirkkauteni, jonka sinä olet minulle antanut, koska olet rakastanut minua jo ennen maailman perustamista.²⁵ Vanhurskas Isä, maailma ei ole sinua tuntenut, mutta minä tunnen sinut, ja nämä ovat tulleet tuntemaan, että sinä olet minut lähettänyt.²⁶ Ja minä olen tehnyt sinun nimesi heille tunnetuksi ja teen vastakin, että se rakkaus, jolla sinä olet minua rakastanut, olisi heissä ja minä olisin heissä.”

18 Kun Jeesus oli tämän puhunut, lähti hän pois opetuslastensa kanssa Kedronin puron tuolle puolelle; siellä oli puutarha, johon hän meni opetuslapsinensa.² Mutta myös Juudas, joka hänet kavalsi, tiesi sen paikan, koska Jeesus ja hänen opetuslapsensa usein olivat kokoontuneet sinne.³ Niin Juudas otti sotilasjoukon sekä ylipappien ja fariseusten palvelijoita ja tuli sinne soihdud ja lamput ja aseet mukanaan.⁴ Silloin Jeesus, joka tiesi kaiken, mikä oli häntä kohtaava, astui esiin ja sanoi heille: ”Ketä te etsitte?”⁵ He vastasivat hänelle: ”Jeesusta, Nasaretilaista”. Jeesus sanoi heille: ”Minä se olen”. Ja Juudas, joka hänet kavalsi, seisoi myös heidän kanssaan.⁶ Kun hän siis sanoi heille: ”Minä se olen”, peräytyivät he ja kaatuivat maahan.⁷ Niin hän taas kysyi heiltä: ”Ketä te etsitte?” He sanoivat: ”Jeesusta, Nasaretilaista”.⁸ Jeesus vastasi: ”Minähän sanoin teille, että minä se olen. Jos te siis minua etsitte, niin antakaa näiden mennä”;⁹ että se sana kävisi toteen, jonka hän oli sanonut: ”En minä ole kadottanut ketään niistä, jotka sinä olet minulle antanut”.¹⁰ Niin Simon Pietari, jolla oli miekka, veti sen ja iski ylimmäisen papin palvelijaa ja sivalsi häneltä pois oikean korvan; ja palvelijan nimi oli Malkus.¹¹ Niin Jeesus sanoi Pietarille: ”Pistä miekkasi tuppeen. Enkö minä joisi sitä maljaa, jonka Isä on minulle antanut?”¹² Niin sotilasjoukko ja päällikkö ja juutalaisten palvelijat ottivat Jeesuksen kiinni ja sitoivat hänet¹³ ja veivät ensin Hannaan luo, sillä hän oli Kaifaan appi, ja Kaifas oli sinä vuonna ylimmäisenä pappina.¹⁴ Ja Kaifas oli se, joka neuvottelussa oli juutalaisille sanonut: ”On hyödyllistä, että yksi ihminen kuolee kansan edestä.”¹⁵ Ja Jeesusta seurasi Simon Pietari ja eräs toinen opetuslapsi. Tämä opetuslapsi oli ylimmäisen papin tuttava ja meni Jeesuksen kanssa sisälle ylimmäisen papin kartanoon.¹⁶ Mutta Pietari seisoi portilla ulkona. Niin se toinen opetuslapsi, joka oli ylimmäisen papin tuttava, meni ulos ja

puhutteli portinvartijataria ja toi Pietarin sisälle.¹⁷ Niin palvelijatar, joka vartioi porttia, sanoi Pietarille: ”Etkö sinäkin ole tuon miehen opetuslapsia?” Hän sanoi: ”En ole”.¹⁸ Mutta palvelijat ja käskyläiset olivat tehneet hiilivalkean, koska oli kylmä, ja seisovat ja lämmittelivät. Ja myös Pietari seisoi heidän kanssaan lämmittelemässä.¹⁹ Niin ylimmäinen pappi kysyi Jeesukselta hänen opetuslapsistaan ja opistaan.²⁰ Jeesus vastasi hänelle: ”Minä olen julkisesti puhunut maailmalle; minä olen aina opettanut synagoogissa ja pyhäkössä, joihin kaikki juutalaiset kokoontuvat, enkä ole salassa puhunut mitään.²¹ Miksi minulta kysyt? Kysy niiltä, jotka ovat kuulleet, mitä minä olen heille puhunut; katso, he tietävät, mitä minä olen sanonut.”²² Mutta kun Jeesus oli tämän sanonut, antoi eräs palvelija, joka seisoi vieressä, hänelle korvapuustin sanoen: ”Niinkö sinä vastaat ylimmäiselle papille?”²³ Jeesus vastasi hänelle: ”Jos minä pahasti puhuin, niin näytä toteen, että se on pahaa; mutta jos minä puhuin oikein, miksi minua lyöt?”²⁴ Niin Hannas lähetti hänet sidottuna ylimmäisen papin Kaifaan luo.²⁵ Mutta Simon Pietari seisoi lämmittelemässä. Niin he sanoivat hänelle: ”Etkö sinäkin ole hänen opetuslapsiaan?” Hän kielsi ja sanoi: ”En ole”.²⁶ Silloin eräs ylimmäisen papin palvelijoista, sen sukulainen, jolta Pietari oli sivaltanut korvan pois, sanoi: ”Enkö minä nähnyt sinua puutarhasa hänen kanssaan?”²⁷ Niin Pietari taas kielsi, ja samassa lauloi kukko.²⁸ Niin he veivät Jeesuksen Kaifaan luota palatsiin; ja oli varhainen aamu. Ja itse he eivät menneet sisälle palatsiin, etteivät saastuisi, vaan saattaisivat syödä pääsiäislammasta.²⁹ Niin Pilatus meni ulos heidän luokseen ja sanoi: ”Mikä syytös ja kanne teillä on tätä miestä vastaan?”³⁰ He vastasivat ja sanoivat hänelle: ”Jos tämä ei olisi pahantekijä, emme olisi antaneet häntä sinun käsiisi”.³¹ Niin Pilatus sanoi heille: ”Ottakaa te hänet ja tuomitkaa hänet lakinne mukaan”. Juutalaiset sanoivat hänelle: ”Meidän ei ole lupa ketään tappaa”;³² että Jeesuksen sana kävisi toteen, jonka hän oli sanonut, antaen tietää, min-käläisellä kuolemalla hän oli kuoleva.³³ Niin Pilatus meni taas sisälle palatsiin ja kutsui Jeesuksen ja sanoi hänelle: ”Oletko sinä juutalaisten kuningas?”³⁴ Jeesus vastasi hänelle: ”Itsestäsikö sen sanot, vai ovatko muut sen sinulle minusta sanoneet?”³⁵ Pilatus vastasi: ”Olenko minä juutalainen? Oma kansasi ja ylipapit ovat antaneet sinut minun käsiini. Mitä olet tehnyt?”³⁶ Jeesus vastasi: ”Minun kuninkuuteni ei ole tästä maailmasta; jos minun kuninkuuteni olisi tästä maailmasta, niin minun palvelijani olisivat taistelleet, ettei minua olisi annettu juutalaisten käsiin; mutta nyt minun kuninkuuteni ei ole täältä”.³⁷ Niin Pilatus sanoi hänelle: ”Sinä siis kuitenkin olet kuningas?” Jeesus vastasi: ”Sinäpä sen sanot, että minä olen kuningas. Sitä varten minä olen syntynyt ja sitä varten maailmaan tullut, että minä todistaisin totuuden puolesta. Jokainen, joka on totuudesta, kuulee minun ääneni.”³⁸ Pilatus sanoi hänelle: ”Mikä on totuus?” Ja sen sanottuaan hän taas meni ulos juutalaisten luo ja sanoi heille: ”Minä en löydä hänessä yh-

täkään syytä. ³⁹Mutta te olette tottuneet siihen, että minä päästän teille yhden vangin irti pääsiäisenä; tahdotteko siis, että päästän teille juutalaisten kuninkaan?” ⁴⁰Niin he taas huusivat sanoen: ”Älä häntä, vaan Barabbas!” Mutta Barabbas oli ryöväri.

19Silloin Pilatus otti Jeesuksen ja ruuskitti hänet. ²Ja sotamiehet väänivät kruunun orjantappuroista, panivat sen hänen päähänsä ja pukivat hänen ylleen purppuraisen vaipan ³ja tulivat hänen luoksensa ja sanoivat: ”Terve, juutalaisten kuningas”; ja he antoivat hänelle korvapuusteja. ⁴Pilatus meni taas ulos ja sanoi heille: ”Katso, minä tuon hänet ulos teille, tietääksenne, etten minä löydä hänessä yhtäkään syytä”. ⁵Niin Jeesus tuli ulos, orjantappurakruunu päässään ja purppurainen vaippa yllään. Ja Pilatus sanoi heille: ”Katso ihmistä!” ⁶Kun siis ylipapit ja palvelijat näkivät hänet, huusivat he sanoen: ”Ristiinnaulitse, ristiinnaulitse!” Pilatus sanoi heille: ”Ottakaa te hänet ja ristiinnaulitkaa, sillä minä en löydä hänessä mitään syytä”. ⁷Juutalaiset vastasivat hänelle: ”Meillä on laki, ja lain mukaan hänen pitää kuoleman, koska hän on tehnyt itsensä Jumalan Pojaksi”. ⁸Kun nyt Pilatus kuuli tämän sanan, pelkäsi hän vielä enemmän ⁹ja meni taas sisälle palatsiin ja sanoi Jeesukselle: ”Mistä sinä olet?” Mutta Jeesus ei hänelle vastannut. ¹⁰Niin Pilatus sanoi hänelle: ”Etkö puhu minulle? Etkö tiedä, että minulla on valta sinut päästää ja minulla on valta sinut ristiinnaulita?” ¹¹Jeesus vastasi: ”Sinulla ei olisi mitään valtaa minuun, ellei sitä olisi annettu sinulle ylhäältä. Sentähden on sen synty suurempi, joka jätti minut sinun käsiisi.” ¹²Tämän tähden Pilatus koetti päästää hänet irti. Mutta juutalaiset huusivat sanoen: ”Jos päästät hänet, et ole keisarin ystävä; jokainen, joka tekee itsensä kuninkaaksi, asettuu keisaria vastaan”. ¹³Kun Pilatus kuuli nämä sanat, antoi hän viedä Jeesuksen ulos ja istui tuomarinistuimelle, paikalle, jonka nimi on Litostroton, hebreaksi Gabbata. ¹⁴Ja oli pääsiäisen valmistuspäivä, noin kuudes hetki. Ja hän sanoi juutalaisille: ”Katso, teidän kuninkaanne!” ¹⁵Niin he huusivat: ”Vie pois, vie pois, ristiinnaulitse hänet!” Pilatus sanoi heille: ”Onko minun ristiinnaulittava teidän kuninkaanne?” Ylipapit vastasivat: ”Ei meillä ole kuningasta, vaan keisari”. ¹⁶Silloin hän luovutti hänet heille ja antoi ristiinnaulittavaksi. Ja he ottivat Jeesuksen. ¹⁷Ja kantaen itse omaa ristiänsä hän meni ulos niin sanotulle Pääkallonpaikalle, jota kutsutaan hebreankielellä Golgataksi. ¹⁸Siellä he hänet ristiinnaulitsivat ja hänen kanssaan kaksi muuta, yhden kummallekin puolelle, ja Jeesuksen keskelle. ¹⁹Ja Pilatus kirjoitti myös päällekirjoituksen ja kiinnitti sen ristiin; ja se oli näin kirjoitettu: ”Jeesus Nasaretilainen, juutalaisten kuningas”. ²⁰Tämän päällekirjoituksen lukivat monet juutalaiset, sillä paikka, jossa Jeesus ristiinnaulittiin, oli lähellä kaupunkia; ja se oli kirjoitettu hebreaksi, latinaksi ja kreikaksi. ²¹Niin juutalaisten ylipapit sanoivat Pilatukselle: ”Älä kirjoita: ’Juutalaisten kuningas’, vaan että hän on

sanonut: ’Minä olen juutalaisten kuningas!’” ²²Pilatus vastasi: ”Minkä minä kirjoitin, sen minä kirjoitin”. ²³Kun sotamiehet olivat ristiinnaulinneet Jeesuksen, ottivat he hänen vaatteensa ja jakoivat ne neljään osaan, kullekin sotamiehelle osansa, sekä ihokkaan. Mutta ihokas oli saumaton, kauttaaltaan ylhäältä asti kudottu. ²⁴Sentähden he sanoivat toisilleen: ”Älkäämme leikatko sitä rikki, vaan heittäkäämme siitä arpaa, kenen se on oleva”; että tämä kirjoitus kävisi toteen: ”He jakoivat keskenänsä minun vaatteeni ja heittivät minun puvustani arpaa”. Ja sotamiehet tekivät niin. ²⁵Mutta Jeesuksen ristin ääressä seisovat hänen äitinsä ja hänen äitinsä sisar ja Maria, Kloopaan vaimo, ja Maria Magdaleena. ²⁶Kun Jeesus näki äitinsä ja sen opetuslapsen, jota hän rakasti, seisovan siinä vieressä, sanoi hän äidillensä: ”Vaimo, katso, poikasi!” ²⁷Sitten hän sanoi opetuslapselle: ”Katso, äitisi!” Ja siitä hetkestä opetuslapsi otti hänet kotiinsa. ²⁸Sen jälkeen, kun Jeesus tiesi, että kaikki jo oli täytetty, sanoi hän, että kirjoitus kävisi toteen: ”Minun on jano”. ²⁹Siinä oli astia, hapanviiniä täynnä; niin he täyttivät sillä hapanviinillä sienen ja panivat sen isoppikorren päähän ja ojensivat sen hänen suunsa eteen. ³⁰Kun nyt Jeesus oli ottanut hapanviinin, sanoi hän: ”Se on täytetty”, ja kallisti päänsä ja antoi henkensä. ³¹Koska silloin oli valmistuspäivä, niin - etteivät ruumiit jäisi ristiksi, sillä se sapatinpäivä oli suuri - juutalaiset pyysivät Pilatukselta, että ristiinnaulittujen sääriluut rikottaisiin ja ruumiit otettaisiin alas. ³²Niin sotamiehet tulivat ja rikkoivat sääriluut ensin toiselta ja sitten toiselta hänen kanssaan ristiinnaulitulta. ³³Mutta kun he tulivat Jeesuksen luo ja näkivät hänet jo kuolleeksi, eivät he rikkoneet hänen luutaan, ³⁴vaan yksi sotamiehistä puhkaisi keihäällä hänen kylkensä, ja heti vuoti siitä verta ja vettä. ³⁵Ja joka sen näki, on sen todistanut, ja hänen todistuksensa on tosi, ja hän tietää totta puhuvansa, että tekin uskoisitte. ³⁶Sillä tämä tapahtui, että kirjoitus kävisi toteen: ”Älköön häneltä luuta rikottako”. ³⁷Ja vielä sanoo toinen kirjoitus: ”He luovat katseensa häneen, jonka he ovat lävistäneet”. ³⁸Mutta sen jälkeen Joosef, arimatialainen, joka oli Jeesuksen opetuslapsi, vaikka salaa, juutalaisten pelosta, pyysi Pilatukselta saada ottaa Jeesuksen ruumiin; ja Pilatus myöntyi siihen. Niin hän tuli ja otti Jeesuksen ruumiin. ³⁹Tuli myös Nikodeemus, joka ensi kerran oli yöllä tullut Jeesuksen tykö, ja toi mirhan ja aloen seosta noin sata naulaa. ⁴⁰Niin he ottivat Jeesuksen ruumiin ja käärivät sen hyvänhajuisten yrttien kanssa käärinliinoihin, niinkuin juutalaisilla on tapana haudata. ⁴¹Ja sillä paikalla, missä hänet ristiinnaulittiin, oli puutarha, ja puutarhassa uusi hauta, johon ei vielä oltu ketään pantu. ⁴²Siis he nyt panivat Jeesuksen, koska oli juutalaisten valmistuspäivä ja se hauta oli lähellä.

20Mutta viikon ensimmäisenä päivänä Maria Magdaleena meni varhain, kun vielä oli pimeä, haudalle ja näki kiven otetuksi pois haudan suulta. ²Niin hän riensi pois

ja tuli Simon Pietarin luo ja sen toisen opetuslapsen luo, joka oli Jeesukselle rakas, ja sanoi heille: ”Ovat ottaneet Herran pois haudasta, emmekä tiedä, mihin ovat hänet panneet”.³ Niin Pietari ja se toinen opetuslapsi lähtivät ja menivät haudalle.⁴ Ja he juoksivat molemmat yhdessä; mutta se toinen opetuslapsi juoksi edellä, nopeammin kuin Pietari, ja saapui ensin haudalle.⁵ Ja kun hän kurkisti sisään, näki hän käärinliinat siellä; kuitenkin hän ei mennyt sisälle.⁶ Niin Simon Pietarikin tuli hänen perässään ja meni sisälle hautaan ja näki käärinliinat siellä⁷ ja hikiliinan, joka oli ollut hänen päässään, ei pantuna yhteen käärinliinojen kanssa, vaan toiseen paikkaan erikseen kokoonkääritynä.⁸ Silloin toinenkin opetuslapsi, joka ensimmäisenä oli tullut haudalle, meni sisään ja näki ja uskoi.⁹ Sillä he eivät vielä ymmärtäneet Raamattua, että hän oli kuolleista nouseva.¹⁰ Niin opetuslapset menivät takaisin kotiinsa.¹¹ Mutta Maria seiso i haudan edessä ulkopuolella ja itki. Kun hän näin itki, kurkisti hän hautaan¹² ja näki kaksi enkeliä valkeissa vaatteissa istuvan, toisen pääpuolella ja toisen jalkapuolella, siinä, missä Jeesuksen ruumis oli maannut.¹³ Nämä sanoivat hänelle: ”Vaimo, mitä itket?” Hän sanoi heille: ”Ovat ottaneet pois minun Herrani, enkä tiedä, mihin ovat hänet panneet”.¹⁴ Tämän sanottuaan hän kääntyi taaksepäin ja näki Jeesuksen siinä seisovan, eikä tiennyt, että se oli Jeesus.¹⁵ Jeesus sanoi hänelle: ”Vaimo, mitä itket? Ketä etsit?” Tämä luuli häntä puutarhuriksi ja sanoi hänelle: ”Herra, jos sinä olet kantanut hänet pois, sano minulle, mihin olet hänet pannut, niin minä otan hänet”.¹⁶ Jeesus sanoi hänelle: ”Maria!” Tämä kääntyi ja sanoi hänelle hebreankielellä: ”Rabbuuni!” se on: opettaja.¹⁷ Jeesus sanoi hänelle: ”Älä minuun koske, sillä en minä ole vielä mennyt ylös Isäni tykö; mutta mene minun veljeni tykö ja sano heille, että minä menen ylös, minun Isäni tykö ja teidän Isänne tykö, ja minun Jumalani tykö ja teidän Jumalanne tykö”.¹⁸ Maria Magdaleena meni ja ilmoitti opetuslapsille, että hän oli nähnyt Herran ja että Herra oli hänelle näin sanonut.¹⁹ Samana päivänä, viikon ensimmäisenä, myöhään illalla, kun opetuslapset olivat koolla lukittujen ovien takana, juutalaisten pelosta, tuli Jeesus ja seiso i heidän keskellään ja sanoi heille: ”Rauha teille!”²⁰ Ja sen sanottuaan hän näytti heille kätensä ja kylkensä. Niin opetuslapset iloitsivat nähdessään Herran.²¹ Niin Jeesus sanoi heille jälleen: ”Rauha teille! Niinkuin Isä on lähettänyt minut, niin lähetän minäkin teidät.”²² Ja tämän sanottuaan hän puhalsi heidän päällensä ja sanoi heille: ”Ottakaa Pyhä Henki.²³ Joiden synnit te anteeksi annatte, niille ne ovat anteeksi annetut; joiden synnit te pidätätte, niille ne ovat pidätetyt.”²⁴ Mutta Tuomas, jota sanottiin Didymukseksi, yksi niistä kahdestatoista, ei ollut heidän kanssansa, kun Jeesus tuli.²⁵ Niin muut opetuslapset sanoivat hänelle: ”Me näimme Herran”. Mutta hän sanoi heille: ”Ellen näe hänen käsissään naulojen jälkiä ja pistä sormeani naulojen sijoihin ja pistä kättäni hänen kylkeensä, en minä usko”.²⁶ Ja kahdeksan päivän perästä

hän opetuslapsensa taas olivat huoneessa, ja Tuomas oli heidän kanssansa. Niin Jeesus tuli, ovien ollessa lukittuina, ja seiso i heidän keskellään ja sanoi: ”Rauha teille!”²⁷ Sitten hän sanoi Tuomaalle: ”Ojenna sormesi tänne ja katso minun käsiäni, ja ojenna kätesi ja pistä se minun kylkeeni, äläkä ole epäuskoinen, vaan uskovainen”.²⁸ Tuomas vastasi ja sanoi hänelle: ”Minun Herrani ja minun Jumalani!”²⁹ Jeesus sanoi hänelle: ”Sentähden, että minut näit, sinä uskot. Autuaat ne, jotka eivät näe ja kuitenkin uskovat!”³⁰ Paljon muitakin tunnustekoja, joita ei ole kirjoitettu tähän kirjaan, Jeesus teki opetuslastensa nähden;³¹ mutta nämä ovat kirjoitetut, että te uskoisitte, että Jeesus on Kristus, Jumalan Poika, ja että teillä uskon kautta olisi elämä hänen nimessään.

21 Sen jälkeen Jeesus taas ilmestyi opetuslapsilleen Tiberiaan järven rannalla; ja hän ilmestyi näin:² Simon Pietari ja Tuomas, jota sanottiin Didymukseksi, ja Natanael, joka oli Galilean Kaanasta, ja Sebedeuksen pojat sekä kaksi muuta hänen opetuslapsistaan olivat yhdessä.³ Simon Pietari sanoi heille: ”Minä menen kalaan”. He sanoivat hänelle: ”Me lähdemme myös sinun kanssasi”. Niin he lähtivät ja astuivat venheeseen; mutta eivät sinä yönä saaneet mitään.⁴ Ja kun jo oli aamu, seiso i Jeesus rannalla. Opetuslapset eivät kuitenkaan tienneet, että se oli Jeesus.⁵ Niin Jeesus sanoi heille: ”Lapset, onko teillä mitään syötävää?” He vastasivat hänelle: ”Ei ole”.⁶ Hän sanoi heille: ”Heittäkää verkko oikealle puolelle venhettä, niin saatte”. He heittivät verkon, mutta eivät jaksaneet vetää sitä ylös kalojen paljouden tähden.⁷ Silloin se opetuslapsi, jota Jeesus rakasti, sanoi Pietarille: ”Se on Herra”. Kun Simon Pietari kuuli, että se oli Herra, vyötti hän vaippansa ympärilleen, sillä hän oli ilman vaatteita, ja heittäytyi järveen.⁸ Mutta muut opetuslapset tulivat venheellä ja vetivät perässään verkkoa kaloineen, sillä he eivät olleet maasta kauempana kuin noin kahdensadan kyynärän päässä.⁹ Kun he astuivat maalle, näkivät he siellä hiilloksen ja kalan pantuna sen päälle, sekä leipää.¹⁰ Jeesus sanoi heille: ”Tuokaa tänne niitä kaloja, joita nyt saitte”.¹¹ Niin Simon Pietari astui venheeseen ja veti maalle verkon, täynnä suuria kaloja, sata viisikymmentä kolme. Ja vaikka niitä oli niin paljon, ei verkko revennyt.¹² Jeesus sanoi heille: ”Tulkaa einehtimään”. Mutta ei kukaan opetuslapsista uskaltanut kysyä häneltä: ”Kuka sinä olet?”, koska he tiesivät, että se oli Herra.¹³ Niin Jeesus meni ja otti leivän ja antoi heille, ja samoin kalan.¹⁴ Tämä oli jo kolmas kerta, jolloin Jeesus noustuaan kuolleista ilmestyi opetuslapsilleen.¹⁵ Kun he olivat einehtineet, sanoi Jeesus Simon Pietarille: ”Simon, Johanneksen poika, rakastatko sinä minua enemmän kuin nämä?” Hän vastasi hänelle: ”Rakastan, Herra; sinä tiedät, että olet minulle rakas”. Hän sanoi hänelle: ”Ruoki minun karitsoitani”.¹⁶ Hän sanoi hänelle taas toistamiseen: ”Simon, Johanneksen poika, rakastatko minua?” Hän vastasi hänelle: ”Rakastan, Herra; sinä tiedät, että olet minulle ra-

kas”. Hän sanoi hänelle: ”Kaitse minun lampaitani”.¹⁷ Hän sanoi hänelle kolmannen kerran: ”Simon, Johanneksen poika, olenko minä sinulle rakas?” Pietari tuli murheelliseksi siitä, että hän kolmannen kerran sanoi hänelle: ”Olenko minä sinulle rakas?” ja vastasi hänelle: ”Herra, sinä tiedät kaikki; sinä tiedät, että olet minulle rakas”. Jeesus sanoi hänelle: ”Ruoki minun lampaitani.¹⁸ Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: kun olit nuori, niin sinä vyötit itsesi ja kuljit, minne tahdot; mutta kun vanhenet, niin sinä ojennat kätesi, ja sinut vyöttää toinen ja vie sinut, minne et tahdo.”¹⁹ Mutta sen hän sanoi antaakseen tietää, minkäkaltaisella kuolemalla Pietari oli kirkastava Jumalaa. Ja tämän sanottuaan hän lausui hänelle: ”Seuraa minua”.²⁰ Niin Pietari kääntyi ja näki sen opetuslapsen seuraavan, jota Jeesus rakasti ja joka myös oli aterioitaessa nojannut hänen rintaansa vasten ja sanonut: ”Herra, kuka on sinun kavaltajasi?”²¹ Kun Pietari hänet näki, sanoi hän Jeesukselle: ”Herra, kuinka sitten tämän käy?”²² Jeesus sanoi hänelle: ”Jos minä tahtoisin, että hän jää tänne siihen asti, kunnes minä tulen, mitä se sinuun koskee? Seuraa sinä minua.”²³ Niin semmoinen puhe levisi veljien keskuuteen, ettei se opetuslapsi kuole; mutta ei Jeesus sanonut hänelle, ettei hän kuole, vaan: ”Jos minä tahtoisin, että hän jää tänne siihen asti, kunnes minä tulen, mitä se sinuun koskee?”²⁴ Tämä on se opetuslapsi, joka todistaa näistä ja on nämä kirjoittanut; ja me tiedämme, että hänen todistuksensa on tosi.²⁵ On paljon muitakin, mitä Jeesus teki; ja jos se kohta kohdalta kirjoitettaisiin, luulen, etteivät koko maailmaan mahtuisi ne kirjat, jotka pitäisi kirjoittaa.

Teot

1Edellisessä kertomuksessani kirjoitin, oi Teofilus, kaikesta, mitä Jeesus alkoi tehdä ja opettaa, ²hamaan siihen päivään asti, jona hänet otettiin ylös, sittenkun hän Pyhän Hengen kautta oli antanut käskynsä apostoleille, jotka hän oli valinnut, ³ja joille hän myös kärsimisensä jälkeen moninaisten epäamättömien todistusten kautta osoitti elävänä, ilmestyen heille neljänkymmenen päivän aikana ja puhuen Jumalan valtakunnasta. ⁴Ja kun hän oli yhdessä heidän kanssansa, käski hän heitä ja sanoi: ”Älkää lähtekö Jerusalemistä, vaan odottakaa Isältä sen lupauksen täyttymistä, jonka te olette minulta kuulleet. ⁵Sillä Johannes kastoi vedellä, mutta teidät kastetaan Pyhällä Hengellä, ei kauan näitten päivien jälkeen.” ⁶Niin he ollessansa koolla kysyivät häneltä sanoen: ”Herra, tälläkö ajalla sinä jälleen rakennat Israelille valtakunnan?” ⁷Hän sanoi heille: ”Ei ole teidän asianne tietää aikoja eikä hetkiä, jotka Isä oman valtansa voimalla on asettanut, ⁸vaan, kun Pyhä Henki tulee teihin, niin te saatte voiman, ja te tulette olemaan minun todistajani sekä Jerusalemissa että koko Juudeassa ja Samariassa ja aina maan ääriin saakka”. ⁹Kun hän oli tämän sanonut, kohotettiin hänet ylös heidän nähtensä, ja pilvi vei hänet pois heidän näkyvistään. ¹⁰Ja kun he katselivat taivaalle hänen menessään, niin katso, heidän tykönänsä seisoi kaksi miestä valkeissa vaatteissa; ¹¹ja nämä sanoivat: ”Galilean miehet, mitä te seisotte ja katsotte taivaalle? Tämä Jeesus, joka otettiin teiltä ylös taivaaseen, on tuleva samalla tavalla, kuin te näitte hänen taivaaseen menevän.” ¹²Silloin he palasivat Jerusalemiin vuorelta, jota kutsutaan Öljymäeksi ja joka on lähellä Jerusalemiä, sapatinmatkan päässä. ¹³Ja kun he olivat tulleet kaupunkiin, menivät he siihen yläsaliin, jossa he tavallisesti oleskelivat: Pietari ja Johannes ja Jaakob ja Andreas, Filippus ja Tuomas, Bartolomeus ja Matteus, Jaakob Alfeuksen poika ja Simon, kiivailija, ja Juudas Jaakobin poika. ¹⁴Nämä kaikki pysyivät yksimielisesti rukouksessa vaimojen kanssa ja Marian, Jeesuksen äidin, kanssa ja Jeesuksen veljien kanssa. ¹⁵Ja niinä päivinä Pietari nousi veljien keskellä, kun oli väkeä koolla noin sata kaksikymmentä henkeä, ja sanoi: ¹⁶”Miehet, veljet, sen raamatunsanan piti käymään toteen, jonka Pyhä Henki on Daavidin suun kautta edeltä puhunut Juudaasta, joka rupesi niiden oppaaksi, jotka ottivat kiinni Jeesuksen. ¹⁷Sillä hän oli meidän joukkoomme luettu ja oli

saanut osalleen tämän viran. ¹⁸Hän hankki itsellensä pelon väärintekonsa palkalla, ja hän suistui alas ja pakahtui keskeltä, niin että kaikki hänen sisälmyksensä valuiivat ulos. ¹⁹Ja se tuli kaikkien Jerusalemin asukasten tietoon; ja niin sitä peltoa kutsutaan heidän kielellään Akeldamaksi, se on: Veripelloksi. ²⁰Sillä psalmien kirjassa on kirjoitettuna: ’Tulkoon hänen talonsa autioksi, älköönkään siinä asukasta olko’, ja: Ottakoon toinen hänen kaitsijatoimensa’. ²¹Niin pitää siis yhden niistä miehistä, jotka ovat vaeltaneet meidän kanssamme kaiken sen ajan, jona Herra Jeesus kävi sisälle ja ulos meidän tykönämme, ²²Johanneksen kasteesta alkaen hamaan siihen päivään, jona hänet meiltä otettiin ylös, tuleman hänen ylösnousemisensa todistajaksi meidän kanssamme.” ²³Ja he asettivat ehdolle kaksi, Joosefin, jota kutsuttiin Barsabbaaksi, lisänimeltä Justukseksi, ja Mattiaan. ²⁴Ja he rukoilivat ja sanoivat: ”Herra, sinä, joka kaikkien sydämet tunnet, osoita, kummanko näistä kahdesta sinä olet valinnut ²⁵ottamaan sen paikan tässä palveluksessa ja apostolinvirassa, josta Juudas vilpistyi pois, mennäkseen omaan paikkaansa”. ²⁶Ja he heittivät heistä arpa, ja arpa lankesi Mattiaalle, ja hänet luettiin niiden yhdentoista kanssa apostolien joukkoon.

2Ja kun helluntaipäivä oli tullut, olivat he kaikki yhdessä koolla. ²Ja tuli yhtäkkiä humaus taivaasta, niinkuin olisi käynyt väkevä tuulispää, ja täytti koko huoneen, jossa he istuivat. ³Ja he näkivät ikäänkuin tulisia kieliä, jotka jakaantuivat ja asettuivat heidän itsekunkin päälle. ⁴Ja he tulivat kaikki Pyhällä Hengellä täytetyiksi ja alkoivat puhua muilla kielillä, sen mukaan mitä Henki heille puhuttavaksi antoi. ⁵Ja Jerusalemissa asui juutalaisia, jumalaapelkääväisiä miehiä, kaikkinaisista kansoista, mitä taivaan alla on. ⁶Ja kun tämä ääni kuului, niin kokoontui paljon kansaa; ja he tulivat ymmälle, sillä kukin kuuli heidän puhuvan hänen omaa kieltänsä. ⁷Ja he hämmästyivät ja ihmettelivät sanoen: ”Katso, eivätkö nämä kaikki, jotka puhuvat, ole galilealaisia? ⁸Kuinka me sitten kuulemme kukin sen maan kieltä, jossa olemme syntyneet? ⁹Me parttilaiset ja meedialaiset ja eelamilaiset ja me, jotka asumme Mesopotamiassa, Juudeassa ja Kappadokiassa, Pontossa ja Asiassa, ¹⁰Frygiassa ja Pamfyliassa, Egyptissä ja Kyrenen puoleisen Liibyan alueilla, ja täällä oleskelevat roomalaiset, juutalaiset ja käännynnäiset, ¹¹kreetalaiset ja arabia-

laiset, me kuulemme kukin heidän puhuvan omalla kielellämme Jumalan suuria tekoja.”¹² Ja he olivat kaikki hämmästyksissään eivätkä tienneet, mitä ajatella, ja sanoivat toinen toisellensa: ”Mitä tämä mahtaakaan olla?”¹³ Mutta toiset pilkkasivat heitä ja sanoivat: ”He ovat täynnä makeata viiniä”.¹⁴ Niin Pietari astui esiin niiden yhdentoista kanssa, korotti äänensä ja puhui heille: ”Miehet, juutalaiset ja kaikki Jerusalemissa asuva, olkoon tämä teille tiettävä, ja ottakaa minun sanani korviinne.”¹⁵ Eivät nämä ole juovuksissa, niinkuin te luulette; sillä nyt on vasta kolmas hetki päivästä.¹⁶ Vaan tämä on se, mikä on sanottu profeetta Joelin kautta: ¹⁷’Ja on tapahtuva viimeisinä päivinä, sanoo Jumala, että minä vuodatan Henkeni kaiken lihan päälle, ja teidän poikanne ja tyttärensä ennustavat, ja nuorukaisenne näkyjä näkevät, ja vanhuksenne unia uneksuvat.’¹⁸ Ja myös palvelijaini ja palvelijattarieni päälle minä niinä päivinä vuodatan Henkeni, ja he ennustavat.¹⁹ Ja minä annan näkyä ihmeitä ylhäällä taivaalla ja merkkejä alhaalla maan päällä, verta ja tulta ja savupatsaita.²⁰ Aurinko muuttuu pimeydeksi ja kuu vereksi, ennenkuin Herran päivä tulee, se suuri ja julkinen.²¹ Ja on tapahtuva, että jokainen, joka huutaa avuksi Herran nimeä, pelastuu.’²² Te Israelin miehet, kuulkaa nämä sanat: Jeesuksen, Nasaretilaisen, sen miehen, josta Jumala todisti teille voimallisilla teoilla ja ihmeillä ja merkeillä, joita Jumala hänen kauttansa teki teidän keskellänne, niinkuin te itse tiedätte,²³ hänet, joka teille luovutettiin, Jumalan ennaltamäärätyn päätöksen ja edeltätietämyksen mukaan, te laista tietämättömien miesten kätten kautta naulitsitte ristille ja tapoitte.²⁴ Hänet Jumala herätti ja päästi kuoleman kivuista, niinkuin ei ollutkaan mahdollista, että kuolema olisi voinut hänet pitää.²⁵ Sillä Daavid sanoo hänestä: ’Minä näen alati edessäni Herran, sillä hän on minun oikealla puolellani, etten horjahtaisi.’²⁶ Sentähden minun sydämeni iloitsee ja kieleni riemuitsee, ja myös minun ruumiini on lepäävä toivossa;²⁷ sillä sinä et hylkää minun sieluani tuonelaan etkä salli Pyhäsi nähdä katoavaisuutta.²⁸ Sinä teet minulle tiettäviksi elämän tiet, sinä täytät minut ilolla kasvojesi edessä.’²⁹ Te miehet, veljet, on lupa teille rohkeasti sanoa, mitä kantaisäämme Daavidiin tulee, että hän on sekä kuollut että haudattu; onhan hänen hautansa meidän keskellämme vielä tänäkin päivänä.³⁰ Koska hän nyt oli profeetta ja tiesi, että Jumala oli valalla vannon hänelle luvannut asettavansa hänen kupeittensa hedelmän hänen valtaistuimelleen,³¹ niin hän edeltä nähden puhui Kristuksen ylösnousemuksesta, sanoen, ettei Kristus ollut jäävä hyljättyksi tuonelaan eikä hänen ruumiinsa näkevä katoavaisuutta.³² Tämän Jeesuksen on Jumala herättänyt, minkä todistajia me kaikki olemme.³³ Koska hän siis on Jumalan oikean käden voimalla korotettu ja on Isältä saanut Pyhän Hengen lupauksen, on hän vuodattanut sen, minkä te nyt näette ja kuulette.³⁴ Sillä ei Daavid ole astunut ylös taivasiin, vaan hän sanoo itse: ’Herra sanoi minun Herralleni: Istu minun oikealle puolelleni,³⁵ kunnes

minä panen sinun vihollisesi sinun jalkojesi astinlaudaksi.’³⁶ Varmasti tietäköön siis koko Israelin huone, että Jumala on hänet Herraksi ja Kristukseksi tehnyt, tämän Jeesuksen, jonka te ristiinnaulitsitte.”³⁷ Kun he tämän kuulivat, saivat he piston sydämeensä ja sanoivat Pietarille ja muille apostoleille: ”Miehet, veljet, mitä meidän pitää tekemän?”³⁸ Niin Pietari sanoi heille: ”Tehkää parannus ja ottakoon kukin teistä kasteen Jeesuksen Kristuksen nimeen syntienne anteeksisaamiseksi, niin te saatte Pyhän Hengen lahjan.”³⁹ Sillä teille ja teidän lapsillenne tämä lupaus on annettu ja kaikille, jotka kaukana ovat, ketkä ikinä Herra, meidän Jumalamme, kutsuu.”⁴⁰ Ja monilla muillakin sanoilla hän vakaasti todisti; ja hän kehoitti heitä sanoen: ”Antakaa pelastaa itsenne tästä nurjasta sukupolvesta.”⁴¹ Jotka nyt ottivat hänen sanansa vastaan, ne kastettiin, ja niin heitä lisääntyi sinä päivänä noin kolmetuhatta sielua.⁴² Ja he pysyivät apostolien opetuksessa ja keskinäisessä yhteydessä ja leivän murtamisessa ja rukouksissa.⁴³ Ja jokaiselle sielulle tuli pelko; ja monta ihmettä ja tunnustekoa tapahtui apostolien kautta.⁴⁴ Ja kaikki, jotka uskoivat, olivat yhdessä ja pitivät kaikkea yhteisenä,⁴⁵ ja he myivät maansa ja tavaransa ja jakelivat kaikille, sen mukaan kuin kukin tarvitsi.⁴⁶ Ja he olivat alati, joka päivä, yksimielisesti pyhäkössä ja mursivat kodeissa leipää ja nauttivat ruokansa riemulla ja sydämen yksinkertaisuudella,⁴⁷ kiittäen Jumalaa ja ollen kaiken kansan suosiossa. Ja Herra lisäsi heidän yhteyteensä joka päivä niitä, jotka saivat pelastuksen.

3 Ja Pietari ja Johannes menivät pyhäkköön yhdeksännellä hetkellä, rukoushetkellä.² Silloin kannettiin esille miestä, joka oli ollut rampa hamasta äitinsä kohdusta ja jonka he joka päivä panivat pyhäkön niin kutsutun Kauniin portin pieleen anomaan almuja pyhäkköön meneviltä.³ Nähdessään Pietarin ja Johanneksen, kun he olivat menossa pyhäkköön, hän pyysi heiltä almuja.⁴ Niin Pietari ja Johannes katsoivat häneen kiinteästi, ja Pietari sanoi: ”Katso meihin”.⁵ Ja hän tarkkasi heitä odottaen heiltä jotakin saavansa.⁶ Niin Pietari sanoi: ”Hopeaa ja kultaa ei minulla ole, mutta mitä minulla on, sitä minä sinulle annan: Jeesuksen Kristuksen, Nasaretilaisen, nimessä, nouse ja käy.”⁷ Ja hän tarttui hänen oikeaan käteensä ja nosti hänet ylös; ja heti hänen jalkansa ja nilkkansa vahvistuivat,⁸ ja hän hypähti pystyyn, seisoi ja käveli; ja hän meni heidän kanssansa pyhäkköön, käyden ja hypellen ja ylistäen Jumalaa.⁹ Ja kaikki kansa näki hänen kävelevän ja ylistävän Jumalaa;¹⁰ ja he tunsivat hänet siksi, joka almuja saadakseen oli istunut pyhäkön Kauniin portin pielessä, ja he olivat täynnä hämmästystä ja ihmettelyä siitä, mikä hänelle oli tapahtunut.¹¹ Ja kun hän yhä pysyttäytyi Pietarin ja Johanneksen seurassa, riensi kaikki kansa hämmästyksen vallassa heidän luoksensa niin sanottuun Salomon pylväskäytävään.¹² Sen nähdessään Pietari rupesi puhumaan kansalle ja sanoi: ”Israelin miehet, mitä te tätä ihmettellette, tai mitä te meitä noin katselette, ikäänkuin me omalla voi-

mallamme tai hurskaudellamme olisimme saaneet hänet kävelemään.¹³ Aabrahamin ja Iisakin ja Jaakobin Jumala, meidän isiemme Jumala, on kirkastanut Poikansa Jeesuksen, jonka te annoitte alttiiksi ja kielsitte Pilatuksen edessä, kun tämä oli päättänyt hänet päästää.¹⁴ Te kielsitte Pyhän ja Vanhurskaan ja anoitte, että teille annettaisiin murhamies,¹⁵ mutta elämän ruhtinaan te tapoitte; hänet Jumala on herättänyt kuolleista, ja me olemme sen todistajat.¹⁶ Ja uskon kautta hänen nimeensä on hänen nimensä vahvistanut tämän miehen, jonka te näette ja tunnente, ja usko, jonka Jeesus vaikuttaa, on hänelle antanut hänen jäsentensä terveyden kaikkien teidän nähtenne.¹⁷ Ja nyt, veljet, minä tiedän, että te olette tietämättömyydestä sen tehneet, te niinkuin teidän hallitusmiehennekin.¹⁸ Mutta näin on Jumala täyttänyt sen, minkä hän oli edeltä ilmoittanut kaikkien profeettain suun kautta, että nimittäin hänen Voideltunsa piti kärsimän.¹⁹ Tehkää siis parannus ja kääntykää, että teidän syntinne pyyhittäisiin pois,²⁰ että virvoituksen ajat tulisivat Herran kasvoista ja hän lähettäisi hänet, joka on teille edeltämäärätty, Kristuksen Jeesuksen.²¹ Taivaan piti omistaman hänet niihin aikoihin asti, jolloin kaikki jälleen kohdallensa asetetaan, mistä Jumala on ikiajoista saakka puhunut pyhään profeettainsa suun kautta.²² Sillä Mooses on sanonut: 'Profeetan, minun kaltaiseni, Herra Jumala on teille herättävä veljienne joukosta; häntä kuulkaa kaikessa, mitä hän teille puhuu.'²³ Ja on tapahtuva, että jokainen, joka ei sitä profeettaa kuule, hävitetään kansasta.'²⁴ Ja kaikki profeetat Samuelista alkaen ja kaikki järjestään, jotka puhuneet ovat, ovat myös ennustaneet näitä päiviä.²⁵ Te olette profeettain ja sen liiton lapsia, jonka Jumala teki meidän isiemme kanssa sanoen Aabrahamille: 'Ja sinun siemenessäsi tulevat siunaetuiksi kaikki maan sukukunnat.'²⁶ Teille ensiksi Jumala on herättänyt Poikansa ja lähettänyt hänet siunaamaan teitä, kun käännytte itsekukin pois pahuudestanne.'

4 Mutta kun he puhuivat kansalle, astuivat papit ja pyhäkön vartioston päällikkö ja saddukeukset heidän eteensä,² närkästyneinä siitä, että he opettivat kansaa ja julistivat Jeesuksessa ylönousemusta kuolleista.³ Ja he kävivät heihin käsiksi ja panivat heidät vankeuteen seuraavaan päivään asti, sillä oli jo ehto.⁴ Mutta monet niistä, jotka olivat kuulleet sanan, uskoivat, ja miesten luku nousi noin viiteentuhanteen.⁵ Seuraavana päivänä heidän hallitusmiehensä ja vanhimpansa ja kirjanoppineensa kokoontuivat Jerusalemissa,⁶ niin myös ylimmäinen pappi Hannas ja Kaifas ja Johannes ja Aleksander sekä kaikki, jotka olivat ylimmäispapillista sukua.⁷ Ja he asettivat heidät eteensä ja kysyivät: "Millä voimalla tai kenen nimeen te tämän teitte?"⁸ Silloin Pietari, Pyhää Henkeä täynnä, sanoi heille: "Kansan hallitusmiehet ja vanhimmat!"⁹ Jos meitä tänään kuulustellaan sairaalle miehelle tehdystä hyvästä työstä ja siitä, kenen kautta hän on parantunut,¹⁰ niin olkoon teille kaikille ja koko Israelin kansalle tiettävä, et-

tä Jeesuksen Kristuksen, Nasaretilaisen, nimen kautta, hänen, jonka te ristiinnaulitsitte, mutta jonka Jumala kuolleista herätti, hänen nimensä kautta tämä seisoo terveenä teidän edessänne.¹¹ Hän on 'se kivi, jonka te, rakentajat, hylkäsite, mutta joka on kulmakiveksi tullut'.¹² Eikä ole pelastusta yhdessäkään toisessa; sillä ei ole taivaan alla muuta nimeä ihmisille annettu, jossa meidän pitäisi pelastuman."¹³ Mutta kun he näkivät Pietarin ja Johanneksen rohkeuden ja havaitsivat heidän olevan koulunkäymättömiä ja oppimattomia miehiä, he ihmettelivät; ja he tunsivat heidät niiksi, jotka olivat olleet Jeesuksen kanssa.¹⁴ Ja nähdessään parannetun miehen seisovan heidän kanssansa he eivät voineet mitään vastaansanoa,¹⁵ vaan käskettyään heidän astua ulos neuvostosta he pitivät keskenänsä neuvoa.¹⁶ Ja sanoivat: "Mitä me teemme näille miehille? Sillä että heidän kauttansa on tapahtunut ilmeinen ihme, sen kaikki Jerusalemin asukkaat tietävät, emmekä me voi sitä kieltää."¹⁷ Mutta ettei se leviäisi laajemmalle kansaan, niin kieltäkäämme ankarasti heitä enää tähän nimeen puhumasta yhdellekään ihmiselle."¹⁸ Niin he kutsuivat heidät ja kielsivät heitä mitään puhumasta ja opettamasta Jeesuksen nimeen.¹⁹ Mutta Pietari ja Johannes vastasivat heille ja sanoivat: "Päätäkää itse, onko oikein Jumalan edessä kuulla teitä enemmän kuin Jumalaa;²⁰ mutta me emme voi olla puhumatta siitä, mitä olemme nähneet ja kuulleet".²¹ Niin he uhkasivat heitä vielä enemmän ja päästivät heidät, koska eivät kansan tähden keksineet, miten rangaista heitä, sillä kaikki ylistivät Jumalaa siitä, mitä tapahtunut oli.²² Sillä sivu neljänkymmenen oli jo vuosiltaan se mies, jossa tämä parantumisen ihme oli tapahtunut.²³ Ja päästyään vapaiksi he menivät omiensa tykö ja kertoivat kaiken, mitä ylipapit ja vanhimmat olivat heille sanoneet.²⁴ Sen kuultuansa he yksimielisesti korottivat äänensä Jumalan puoleen ja sanoivat: "Herra, sinä, joka olet tehnyt taivaan ja maan ja meren ja kaikki, mitä niissä on!"²⁵ Sinä, joka Pyhän Hengen kautta, isämme Daavidin, sinun palvelijasi, suun kautta, olet puhunut: 'Miksi pakanat pauhaavat ja kansat turhia ajattelevat?'²⁶ Maan kuninkaas nousevat, ja ruhtinaat kokoontuvat yhteen Herraa ja hänen Voideltunsa vastaan.'²⁷ Sillä totisesti, tässä kaupungissa kokoontuivat sinun pyhää Poikaasi Jeesusta vastaan, jonka sinä olet voidellut, sekä Herodes että Pontius Pilatus pakanain ja Israelin sukukuntain kanssa,²⁸ tekemään kaiken, minkä sinun kätesi ja päätöksesi oli edeltämäärännyt tapahtuvaksi.²⁹ Ja nyt, Herra, katso heidän uhkauksiensa ja anna palvelijaisi kaikella rohkeudella puhua sinun sanaasi;³⁰ ja ojenna kätesi, niin että sairaa parantuvat ja tunnustekoja ja ihmeitä tapahtuu sinun pyhän Poikasi Jeesuksen nimen kautta."³¹ Ja kun he olivat rukoilleet, vapisi se paikka, jossa he olivat koolla, ja he tulivat kaikki Pyhällä Hengellä täytetyiksi ja puhuivat Jumalan sanaa rohkeasti.³² Ja uskovaisten suuressa joukossa oli yksi sydän ja yksi sielu; eikä kenkään heistä sanonut omaksensa mitään siitä, mitä hänellä oli, vaan kaikki oli heillä yhteistä.³³ Ja apostolit

todistivat suurella voimalla Herran Jeesuksen ylösnousemuksesta, ja suuri armo oli heillä kaikilla. ³⁴Ei myöskään ollut heidän seassaan ketään puutteenalaista; sillä kaikki, joilla oli maatiloja tai taloja, myivät ne ja toivat myytyjen hinnan ³⁵ja panivat apostolien jalkojen juureen; ja jokaiselle jaettiin sen mukaan, kuin hän tarvitsi. ³⁶Niinpä Joosef, jota apostolit kutsuivat Barnabaaksi - se on käännettyinä: kehoittaja - leeviläinen, syntyisin Kyprosta, ³⁷myi omistamansa pellon, toi rahat ja pani ne apostolien jalkojen juureen.

⁵Mutta eräs mies, nimeltä Ananias, ja hänen vaimonsa Safiira myivät maatilaa, ²ja mies kätki vaimonsa tieteen osan hinnasta, ja osan hän toi ja pani apostolien jalkojen eteen. ³Mutta Pietari sanoi: ”Ananias, miksi on saatana täyttänyt sinun sydämesi, niin että koetit pettää Pyhää Henkeä ja kätkit osan maatilaa hinnasta? ⁴Eikö se myymätönä ollut sinun omasi, ja eikö myynnin jälkeenkin sen hinta ollut sinun? Miksi päätit sydämessäsi tämän tehdä? Et sinä ole valhetellut ihmisille, vaan Jumalalle.” ⁵Kun Ananias kuuli nämä sanat, kaatui hän maahan ja heitti henkensä. Ja suuri pelko valtasi kaikki, jotka sen kuulivat. ⁶Ja nuoret miehet nousivat ja korjasivat hänet ja kantoivat hänet pois ja hautasivat. ⁷Noin kolmen hetken kuluttua hänen vaimonsa tuli sisään eikä tiennyt, mitä oli tapahtunut. ⁸Niin Pietari kysyi häneltä: ”Sano minulle: siihenkö hintaan te myitte maatilaa?” Hän vastasi: ”Kyllä, juuri siihen hintaan.” ⁹Mutta Pietari sanoi hänelle: ”Miksi olette yksissä neuvoin käyneet kiusaamaan Herran Henkeä? Katso, niiden jalat, jotka hautasivat sinun miehesi, ovat oven takana, ja he kantavat sinutkin pois.” ¹⁰Niin hän heti kaatui hänen jalkojensa eteen ja heitti henkensä; ja kun nuorukaiset tulivat sisään, tapasivat he hänet kuolleen, kantoivat pois ja hautasivat hänet hänen miehensä viereen. ¹¹Ja suuri pelko valtasi koko seurakunnan ja kaikki ne, jotka tämän kuulivat. ¹²Ja apostolien käten kautta tapahtui kansassa monta tunnustekoa ja ihmettä; ja he olivat kaikki yksimielisesti koolla Salomon pylväskäytävässä. ¹³Eikä muista kukaan uskaltanut heihin liittyä, mutta kansa piti heitä suurella kunniaa. ¹⁴Ja yhä enemmän karttui niitä, jotka uskoivat Herraan, sekä miehiä että naisia suuret joukot. ¹⁵Kannettiinpa sairaita kaduillekin ja pantiin vuoteille ja paareille, että Pietarin kulkiessa edes hänen varjonsa sattuisi johonkuhun heistä. ¹⁶Myöskin kaupungeista Jerusalemin ympäriltä tuli paljon kansaa, ja he toivat sairaita ja saastaisten henkien vaivaamia, ja ne kaikki tulivat parannetuiksi. ¹⁷Silloin nousi ylimmäinen pappi ja kaikki, jotka olivat hänen puolellansa, saddukeusten laho, ja he tulivat kiihkoa täyteen ¹⁸ja kävivät käsiksi apostoleihin ja panivat heidät yleiseen vankihuoneeseen. ¹⁹Mutta yöllä avasi Herran enkeli vankilan ovet ja vei heidät ulos ja sanoi: ²⁰”Menkää ja astukaa esiin ja puhukaa pyhäkösissä kansalle kaikki tämän elämän sanat.” ²¹Sen kuultuaan he menivät päivän koittaessa pyhäkköön ja opettivat.

Niin saapui ylimmäinen pappi ja ne, jotka olivat hänen puolellansa, ja he kutsuivat koolle neuvoston ja israeliläisten vanhinten kokouksen; ja he lähettivät noutamaan heitä vankilasta. ²²Mutta kun oikeudenpalvelijat tulivat vankilaan, eivät he löytäneet heitä sieltä, vaan palasivat takaisin ja kertoivat, ²³sanoen: ”Vankilan me kyllä huomasimme hyvin tarkasti suljetuksi ja vartijat seisomassa ovien edessä; mutta kun avasimme, emme sisältä ketään löytäneet.” ²⁴Kun pyhäkön vartioston päällikkö ja ylipapit kuulivat nämä sanat, eivät he tienneet, mitä heistä ajatella ja mitä tästä tulisi. ²⁵Niin tuli joku ja kertoi heille: ”Katso, ne miehet, jotka te panitte vankilaan, seisovat pyhäkösissä ja opettavat kansaa.” ²⁶Silloin päällikkö meni oikeudenpalvelijain kanssa ja nouti heidät; ei kuitenkaan väkisin, sillä he pelkäsivät, että kansa heidät kivittäisi. ²⁷Ja he toivat heidät ja asettivat neuvoston eteen. Ja ylimmäinen pappi kuulusteli heitä ²⁸ja sanoi: ”Me olemme kieltämällä kieltäneet teitä opettamasta tähän nimeen; ja katso, te olette täyttäneet Jerusalemin opetuksellanne ja tahdotte saattaa meidän päällemme tuon miehen veren.” ²⁹Mutta Pietari ja muut apostolit vastasivat ja sanoivat: ”Enemmän tulee totella Jumalaa kuin ihmisiä.” ³⁰Meidän isiemme Jumala on herättänyt Jeesuksen, jonka te ripustitte puuhun ja surmasitte. ³¹Hänet on Jumala oikealla kädellensä korottanut Päämieheksi ja Vapahtajaksi, antamaan Israelille parannusta ja syntien anteeksiantamista. ³²Ja me olemme kaiken tämän todistajat, niin myös Pyhä Henki, jonka Jumala on antanut niille, jotka häntä tottelevat.” ³³Kun he sen kuulivat, viilsi se heidän sydäntänsä, ja he tahtoivat tappaa heidät. ³⁴Mutta neuvostossa nousi eräs fariseus, nimeltä Gamaliel, lainopettaja, jota koko kansa piti arvossa, ja hän käski viedä miehet vähäksi aikaa ulos. ³⁵Sitten hän sanoi neuvostolle: ”Israelin miehet, kavahtakaa, mitä aiotte tehdä näille miehille. ³⁶Sillä ennen näitä päiviä nousi Teudas, sanoen jokin olevansa, ja häneen liittyi noin neljä-sataa miestä; hänet tapettiin, ja kaikki, jotka olivat häneen suostuneet, hajotettiin, ja he joutuivat häviöön. ³⁷Hänen jälkeensä nousi Juudas, galilealainen, verollepanon päivinä ja vietti kansaa luopumaan puolellensa; hänkin hukkuu, ja kaikki, jotka olivat suostuneet häneen, hajotettiin. ³⁸Ja nyt minä sanon teille: pysykää erillänne näistä miehistä ja antakaa heidän olla; sillä jos tämä hanke eli tämä teko on ihmisistä, niin se tyhjään raukeaa; ³⁹mutta jos se on Jumalasta, niin te ette voi heitä kukistaa. Varokaa, ettei teitä ehkä havaittaisi sotiviksi itse Jumalaa vastaan.” ⁴⁰Niin he noudattivat hänen neuvoansa. Ja he kutsuivat apostolit sisään ja pieksättivät heitä ja kielsivät heitä puhumasta Jeesuksen nimeen ja päästivät heidät menemään. ⁴¹Niin he lähtivät pois neuvostosta iloissaan siitä, että olivat katsotut arvollisiksi kärsimään häväistystä Jeesuksen nimen tähden. ⁴²Eivätkä he lakanneet, vaan opettivat joka päivä pyhäkösissä ja kodeissa ja julistivat evankeliumia Kristuksesta Jeesuksesta.

6Niinä päivinä, kun opetuslasten luku lisääntyi, syntyi hellenisteissä murinaa hebrealaisia vastaan siitä, että heidän leskiänsä syrjäytettiin jokapäiväisessä avunannossa. 2Niin ne kaksitoista kutsuivat kokoon opetuslasten joukon ja sanoivat: "Ei ole soveliasta, että me laiminlyömme Jumalan sanan toimittaaksemme pöytäpalvelusta. 3Valitkaa sentähden, veljet, keskuudestanne seitsemän miestä, joista on hyvä todistus ja jotka ovat Henkeä ja viisautta täynnä, niin me asetamme heidät tähän toimeen. 4Mutta me tahdomme pysyä rukouksessa ja sanan palveluksessa." 5Ja se puhe kelpasi kaikelle joukolle; ja he valitsivat Stefanuksen, miehen, joka oli täynnä uskoa ja Pyhää Henkeä, ja Filipuksen ja Prokoruksen ja Nikanorin ja Timonin ja Parmenaan ja Nikolauksen, antiokialaisen käännynnäisen, 6ja asettivat heidät apostolien eteen, ja nämä rukoilivat ja pänivät kätensä heidän päällensä. 7Ja Jumalan sana menestyi, ja opetuslasten luku lisääntyi suuresti Jerusalemissa. Ja lukuisa joukko pappeja tuli uskolle kuuliaisiksi. 8Ja Stefanus, täynnä armoa ja voimaa, teki suuria ihmeitä ja tunnustekoja kansassa. 9Niin nousi muutamia niin kutsutusta libertiinien ja kyreniläisten ja aleksandrialaista synagogasta sekä niiden joukosta, jotka olivat Kilikiasta ja Aasiasta, väittelemään Stefanuksen kanssa, 10mutta he eivät kyenneet pitämään puoliaan sitä viisautta ja henkeä vastaan, jolla hän puhui. 11Silloin he salaa hankkivat miehiä sanomaan: "Me olemme kuulleet hänen puhuvan pilkkasanoja Moosesta ja Jumalaa vastaan". 12Ja he yllyttivät kansan ja vanhimmat ja kirjanoppineet ja astuivat esiin, raastoivat hänet mukaansa ja veivät neuvoston eteen. 13Ja he toivat esiin vääriä todistajia, jotka sanoivat: "Tämä mies ei lakkaa puhumasta tätä pyhää paikkaa vastaan ja lakia vastaan; 14sillä me olemme kuulleet hänen sanovan, että Jeesus, tuo Nasaretilainen, on hajottava maahan tämän paikan ja muuttava ne säädökset, jotka Mooses on meille antanut". 15Ja kaikki, jotka neuvostossa istuivat, loivat katseensa häneen, ja hänen kasvonsa olivat heistä niinkuin enkelin kasvot.

7Niin ylimmäinen pappi sanoi: "Onko niin?" 2Stefanus sanoi: "Miehet, veljet ja isät, kuulkaa! Kirkkauden Jumala ilmestyi meidän isällemme Aabrahamille hänen ollessaan Mesopotamiassa, ennenkuin hän oli asettunut asumaan Harraniin, 3ja sanoi hänelle: 'Lähde maastasi ja suvustasi ja mene siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan'. 4Silloin hän lähti kaldealaisten maasta ja asettui asumaan Harraniin. Ja kun hänen isänsä oli kuollut, siirsi Jumala hänet tähän maahan, jossa te nyt asutte. 5Eikä hän antanut hänelle siinä perintöosaa, ei jalan leveyttäkään, vaan lupasi, Aabrahamin vielä lapsetonna ollessa, antaa sen hänelle ja hänen siemenelleen hänen jälkeensä. 6Ja Jumala puhui näin: 'Hänen jälkeläisensä tulevat olemaan muukalaisina vieraalla maalla, ja siellä ne tekevät heidät orjiksensa ja sortavat heitä neljäsatua vuotta; 7ja sen kansan, jonka orjiksi he tulevat, minä olen tuomitseva', sanoi Ju-

mala, ja sen jälkeen he lähtevät sieltä ja palvelevat minua tässä paikassa'. 8Ja hän antoi hänelle ympärileikkauksen liiton; ja niin Aabrahamille syntyi Iisak, ja hän ympärileikkasi hänet kahdeksantena päivänä, ja Iisakille syntyi Jaakob, ja Jaakobille ne kaksitoista kantaisää. 9Ja kantaisät kadehtivat Joosefia ja myivät hänet Egyptiin. Mutta Jumala oli hänen kanssansa 10ja pelasti hänet kaikista hänen ahdistuksistansa. Ja hän antoi hänelle armon ja viisauden faraon, Egyptin kuninkaan, edessä; ja tämä pani hänet Egyptin ja kaiken huoneensa haltijaksi. 11Ja tuli nälkähätä koko Egyptiin ja Kanaaniin ja suuri vaiva, eivätkä meidän isämme saaneet mistään ravintoa. 12Mutta kun Jaakob kuuli Egyptissä olevan viljaa, lähetti hän meidän isämme sinne ensimmäisen kerran. 13Ja toisella kerralla veljet tunsivat Joosefin, ja farao sai tietää Joosefin sukuperän. 14Niin Joosef lähetti kutsumaan luokseen isänsä Jaakobin ja koko sukunsa, seitsemänkymmentä viisi henkeä. 15Ja Jaakob meni Egyptiin ja kuoli siellä, niin myös kuolivat isämme, 16ja heidät siirrettiin Sikemiin ja pantiin siihen hautaan, jonka Aabraham oli rahalla ostanut Emmorin lapsilta Sikemissä. 17Mutta sitä mukaa kuin lähestyi sen lupauksen aika, jonka Jumala oli Aabrahamille antanut, kasvoi kansa ja lisääntyi Egyptissä, 18kunnes Egyptiä hallitsemaan nousi toinen kuningas, joka ei Joosefista mitään tiennyt. 19Tämä kohteli kavalasti meidän kansaamme ja sorti meidän isiamme ja pakotti heidät panemaan heitteille pienet lapsensa, etteivät ne jäisi eloon. 20Siihen aikaan syntyi Mooses, ja hän oli Jumalalle otollinen. Häntä elätettiin kolme kuukautta isänsä kodissa. 21Mutta kun hänet oli pantu heitteille, otti faraon tytär hänet ja kasvatti hänet pojaksensa. 22Ja Mooses kasvatettiin kaikkeen egyptiläisten viisauteen, ja hän oli voimallinen sanoissa ja teoissa. 23Mutta kun hän oli täyttänyt neljäkymmentä vuotta, heräsi hänen sydämessään ajatus mennä katsomaan veljiänsä, israelilaisia. 24Ja nähdessään eräälle heistä vääryyttä tehtävän hän puolusti häntä ja kosti pahoinpidellyn puolesta ja löi egyptiläisen kuoliaaksi. 25Ja hän luuli veljiensä ymmärtävän, että Jumala hänen kätensä kautta oli antava heille pelastuksen; mutta he eivät sitä ymmärtäneet. 26Seuraavana päivänä hän ilmestyi heidän luoksensa, heidän riidellessään, ja koetti saada heitä sopimaan sanoen: 'Tehän olette veljiä, miehet; miksi teette vääryyttä toisilenne?' 27Mutta se, joka teki lähimmäisellensä vääryyttä, työnsi hänet pois ja sanoi: 'Kuka on asettanut sinut meidän päämiehekksemme ja tuomariksemme?' 28Aiotko tappaa minutkin, niinkuin eilen tapoit egyptiläisen?' 29Tämän puheen tähden Mooses pakeni ja oli muukalaisena Midianin maassa, ja siellä hänelle syntyi kaksi poikaa. 30Ja kun neljäkymmentä vuotta oli kulunut, ilmestyi hänelle Siinain vuoren erämaassa enkeli palavan orjantappurapensaansa liekissä. 31Kun Mooses sen näki, ihmetteli hän tätä näkyä; ja kun hän meni tarkemmin katsomaan, kuului Herran ääni, joka sanoi: 32'Minä olen sinun isiesi Jumala, Aabrahamin ja Iisakin ja Jaakobin Jumala'. Niin Mooses alkoi vapista

eikä tohtinut katsoa sinne. ³³Mutta Herra sanoi hänelle: 'Riisu kengät jalastasi; sillä paikka, jossa seisot, on pyhä maa. ³⁴Minä olen nähnyt kansani kurjuuden Egyptissä ja kuullut heidän huokauksensa, ja minä olen astunut alas va-paattamaan heidät. Ja nyt, tule tänne, minä lähetän sinut Egyptiin.' ³⁵Tämän Mooseksen, jonka he kielsivät sanoen: 'Kuka sinut on asettanut päämieheksi ja tuomariksi?', hänet Jumala lähetti päämieheksi ja lunastajaksi sen enkelin kautta, joka hänelle orjantappurapensaassa oli ilmestynyt. ³⁶Hän johdatti heidät sieltä pois, tehden ihmeitä ja tunnus-tekoja Egyptin maassa ja Punaisessa meressä ja erämaassa neljänäkymmenenä vuotena. ³⁷Tämä on se Mooses, joka sanoi israelilaisille: 'Profetian, minun kaltaiseni, Jumala on teille herättävä teidän veljienne joukosta.' ³⁸Hän on se, joka seurakunnassa, erämaassa, oli enkelin kanssa, joka puhui hänelle Siinain vuorella, ja oli myös isiemme kanssa; ja hän sai eläviä sanoja meille annettaviksi. ³⁹Mutta häntä meidän isämme eivät tahtoneet totella, vaan työnsivät hänet pois ja kääntyivät sydämessään jälleen Egyptiin, ⁴⁰sanoen Aaronille: 'Tee meille jumalia, jotka käyvät meidän edellämme, sillä me emme tiedä, mitä on tapahtunut Moosekselle, hänelle, joka johdatti meidät Egyptin maasta.' ⁴¹Ja he tekivät niinä päivinä vasikan ja toivat uhreja epäjumalalleen ja riemuitsivat kättensä töistä. ⁴²Mutta Jumala kääntyi heistä pois ja hylkäsi heidät palvelemaan taivaan sotajoukkoa, niinkuin on kirjoitettu profeettain kirjassa: 'Toitteko te teurasuhreja ja muita uhreja minulle erämaassa neljänäkymmenenä vuotena, te, Israelin heimo?' ⁴³Ette; vaan te kannoitte Molokin majaa ja Romfa jumalan tähteä, niitä kuvia, jotka te olitte tehneet kumarrettaviksenne. Sentähden minä siirrän teidät toiselle puolelle Babylonin.' ⁴⁴Todistuksen maja oli meidän isillämme erämaassa, niinkuin hän, joka puhui Moosekselle, oli määrännyt sen tehtäväksi, sen kaavan mukaan, minkä Mooses oli nähnyt. ⁴⁵Ja meidän isämme ottivat sen perintönä vastaan ja toivat sen Joosuan johdolla maahan, minkä he valtasivat pakanoilta, jotka Jumala karkoitti meidän isiemme tieltä. Näin oli Daavidin päiviin saakka. ⁴⁶Hän sai armon Jumalan edessä ja anoi, että hän saisi valmistaa majan Jaakobin Jumalalle. ⁴⁷Mutta Salomo hänelle huoneen rakensi. ⁴⁸Korkein ei kuitenkaan asu käsillä tehdyissä huoneissa; sillä näin sanoo profeetta: ⁴⁹'Taivas on minun valtaistuimeni ja maa minun jalkojeni astinlauta; minkäkaltaisen huoneen te minulle rakentaisitte, sanoo Herra, tai mikä paikka olisi minun leposijani?' ⁵⁰Eikö minun käteni ole tätä kaikkea tehnyt?' ⁵¹Te niskurit ja ympärileikkaamattomat sydämeltä ja korvilta, aina te vastustatte Pyhää Henkeä - niinkuin teidän isänne, niin tekin. ⁵²Ketä profeetoista eivät teidän isänne vainonneet? He tappoivat ne, jotka ennustivat sen Vanhurskaan tulemista, jonka kavaltajiksi ja murhaajiksi te nyt olette tulleet, ⁵³te, jotka enkelien toimen kautta saitte lain, mutta ette sitä pitäneet." ⁵⁴Mutta kun he tämän kuulivat, viilsi se heidän sydäntänsä, ja he kiristelivät hänelle hampaitansa. ⁵⁵Mutta täynnä Pyhää Henkeä hän loi katseensa

taivaaseen päin ja näki Jumalan kirkkauden ja Jeesuksen seisovan Jumalan oikealla puolella ⁵⁶ja sanoi: "Katso, minä näen taivaat auenneina ja Ihmisen Pojan seisovan Jumalan oikealla puolella". ⁵⁷Niin he huusivat suurella äänellä ja tukkivat korvansa ja karkasivat kaikki yhdessä hänen päällensä ⁵⁸ja ajoivat hänet ulos kaupungista ja kivittivät. Ja todistajat riisuivat vaippansa Saulus nimisen nuorukaisen jalkojen juureen. ⁵⁹Ja niin he kivittivät Stefanuksen, joka rukoili ja sanoi: "Herra Jeesus, ota minun henkeni!" ⁶⁰Ja hän laskeutui polvilleen ja huusi suurella äänellä: "Herra, älä lue heille syyksi tätä syntiä!" Ja sen sanottuaan hän nukkui pois.

8Myös Saulus hyväksyi Stefanuksen surmaamisen. Ja siinä päivänä nousi suuri vaino Jerusalemin seurakuntaa vastaan; ja kaikki hajaantuivat ympäri Juudean ja Samarian paikkakuntia, paitsi apostolit. ²Ja muutamat jumalaapelkääväiset miehet hautasivat Stefanuksen ja pitivät hänelle suuret valittajaiset. ³Mutta Saulus raateli seurakuntaa, kulki talosta taloon ja raastoi ulos miehiä ja naisia ja pannetti heidät vankeuteen. ⁴Ne, jotka näin olivat hajaantuneet, vaelsivat paikasta toiseen ja julistivat evankeliumin sanaa. ⁵Ja Filippus meni Samarian kaupunkiin ja saarnasi heille Kristusta. ⁶Ja kansa otti yksimielisesti vaarin siitä, mitä Filippus puhui, kun he kuulivat hänen sanansa ja näkivät ne tunnusteot, jotka hän teki. ⁷Sillä monista, joissa oli saastaisia henkiä, ne lähtivät pois huutaen suurella äänellä; ja moni halvattu ja rampa parani. ⁸Ja syntyi suuri ilo siinä kaupungissa. ⁹Mutta ennestään oli kaupungissa muuan mies, nimeltä Simon, joka harjoitti noituutta ja hämmästytti Samarian kansaa sanoen olevansa jokin suuri; ¹⁰ja häntä kuuntelivat kaikki, pienet ja suuret, ja sanoivat: "Tämä mies on se Jumalan voima, jota kutsutaan 'suureksi'". ¹¹Ja he kuuntelivat häntä sentähden, että hän kauan aikaa oli noituuksillaan heitä hämmästyttänyt. ¹²Mutta kun he nyt uskoivat Filippusta, joka julisti evankeliumia Jumalan valtakunnasta ja Jeesuksen Kristuksen nimestä, niin he ottivat kasteen, sekä miehet että naiset. ¹³Ja Simon itsekin uskoi, ja kasteen saatuaan hän pysytteli Filippuksen seurassa; ja nähdessään ihmeitä ja suuria, voimallisia tekoja hän hämmästytti. ¹⁴Mutta kun apostolit, jotka olivat Jerusalemissa, kuulivat, että Samaria oli ottanut vastaan Jumalan sanan, lähettivät he heidän tykönsä Pietarin ja Johanneksen. ¹⁵Ja tultuaan sinne nämä rukoilivat heidän edestänsä, että he saisivat Pyhän Hengen; ¹⁶sillä hän ei ollut vielä tullut yhteenkään heistä, vaan he olivat ainoastaan kastetut Herran Jeesuksen nimeen. ¹⁷Silloin he panivat kätensä heidän päällensä, ja he saivat Pyhän Hengen. ¹⁸Mutta kun Simon näki, että Henki annettiin sille, jonka päälle apostolit panivat kätensä, toi hän heille rahaa ¹⁹ja sanoi: "Antakaa minullekin se valta, että kenen päälle minä käteni panen, se saa Pyhän Hengen". ²⁰Mutta Pietari sanoi hänelle: "Menköt rahasi sinun kanssasi kadotukseen, koska luulet Jumalan lahjan olevan rahalla saatavissa. ²¹Ei

sinulla ole osaa eikä arpaa tähän sanaan, sillä sinun sydämesi ei ole oikea Jumalan edessä. ²²Tee siis parannus ja käänny tästä pahuudestasi ja rukoile Herraa - jos ehkä vielä sinun sydämesi ajatus sinulle anteeksi annetaan. ²³Sillä minä näen sinun olevan täynnä katkeruuden sappea ja kiinni vääryyden siteissä.” ²⁴Niin Simon vastasi ja sanoi: ”Rukoilkaa te minun edestäni Herraa, ettei minulle tapahtuisi mitään siitä, mitä te olette sanoneet”. ²⁵Ja kun he olivat todistaneet ja Herran sanaa puhuneet, palasivat he Jerusalemiin ja julistivat evankeliumia monessa Samarialan kylässä. ²⁶Mutta Filippukselle puhui Herran enkeli sanoen: ”Nouse ja mene puolipäivään päin sille tielle, joka vie Jerusalemiin alas Gassaan ja on autio”. ²⁷Ja hän nousi ja lähti. Ja katso, siellä kulki etiopialainen mies, Etiopian kuningattaren Kandaken hoviherra, mahtava mies ja koko hänen aarteistonsa hoitaja; hän oli tullut Jerusalemiin rukoilemaan ²⁸ja oli nyt paluumatkalla ja istui vaunuissaan ja luki profeetta Esaiasta. ²⁹Niin Henki sanoi Filippukselle: ”Käy luo ja pysyttele lähellä noita vaunuja”. ³⁰Niin Filippus juoksi luo ja kuuli hänen lukevan profeetta Esaiasta ja sanoi: ”Ymmärrätkö myös, mitä luet?” ³¹Niin hän sanoi: ”Kuinka minä voisin ymmärtää, ellei kukaan minua opasta?” Ja hän pyysi Filippusta nousemaan ja istumaan viereensä. ³²Ja se kirjoitus, jota hän luki, oli tämä: ”Niinkuin lammasta hänet viedään teuraaksi; ja niinkuin karitsa on ääneti keritsijänsä edessä, niin ei hänkään suutansa avaa. ³³Hänen alentumisensa kautta hänen tuomionsa otetaan pois. Kuka kertoo hänen syntyperänsä? Sillä hänen elämänsä otetaan pois maan päältä.” ³⁴Ja hoviherra kysyi Filippukselta sanoen: ”Minä pyydän sinua: sano, kenestä profeetta puhuu näin, itsestäänkö vai jostakin toisesta?” ³⁵Niin Filippus avasi suunsa ja lähtien tästä kirjoituksesta julisti hänelle evankeliumia Jeesuksesta. ³⁶Ja kulkiessaan tietä he tulivat veden ääreen; ja hoviherra sanoi: ”Katso, tässä on vettä. Mikä estää kastamasta minua?” ³⁷³⁸Ja hän käski pysäyttämään vaunut, ja he astuivat kumpikin veteen, sekä Filippus että hoviherra, ja Filippus kastoi hänet. ³⁹Ja kun he olivat astuneet ylös vedestä, tempasi Herran Henki Filippuksen pois, eikä hoviherra häntä enää nähnyt. Ja hän jatkoi matkaansa iloiten. ⁴⁰Mutta Filippus tavattiin Asdodissa; ja hän vaelsi ympäri ja julisti evankeliumia kaikissa kaupungeissa, kunnes tuli Kesareaan.

9 Mutta Saulus puuskui yhä uhkaa ja murhaa Herran opetuslapsia vastaan ja meni ylimmäisen papin luo ²ja pyysi häneltä kirjeitä Damaskon synagoogille, että keitä hän vain löytäisi sen tien vaeltajia, miehiä tai naisia, ne hän saisi tuoda sidottuina Jerusalemiin. ³Ja kun hän oli matkalla, tapahtui hänen lähestyessään Damaskoa, että yhtäkkiä valo taivaasta leimahti hänen ympärillensä; ⁴ja hän kaatui maahan ja kuuli äänen, joka sanoi hänelle: ”Saul, Saul, miksi vainoat minua?” ⁵Hän sanoi: ”Kuka olet, herera?” Hän vastasi: ”Minä olen Jeesus, jota sinä vainoat. ⁶Mutta nouse ja mene kaupunkiin, niin sinulle sanotaan,

mitä sinun pitää tekemän.” ⁷Ja miehet, jotka matkustivat hänen kanssansa, seisoivat mykistyneinä: he kuulivat kylä äänen, mutta eivät ketään nähneet. ⁸Niin Saulus nousi maasta; mutta kun hän avasi silmänsä, ei hän nähnyt mitään, vaan he taluttivat häntä kädestä ja veivät hänet Damaskoon. ⁹Ja hän oli kolme päivää näkemätönä, ei syönyt eikä juonut. ¹⁰Ja Damaskossa oli eräs opetuslapsi, nimeltä Ananias. Hänelle Herra sanoi näyssä: ”Ananias!” Hän vastasi: ”Katso, tässä olen, Herra”. ¹¹Niin Herra sanoi hänelle: ”Nouse ja mene sille kadulle, jota sanotaan Suoraksi kaduksi, ja kysy Juudaan talosta Saulus nimistä tarsolaista miestä. Sillä katso, hän rukoilee; ¹²ja hän on nähnyt näyssä miehen, Ananias nimisen, tulevan sisälle ja panevan kätensä hänen päällensä, että hän saisi näkönsä jälleen.” ¹³Mutta Ananias vastasi: ”Herra, minä olen monelta kuullut siitä miehestä, kuinka paljon pahaa hän on tehnyt sinun pyhillesi Jerusalemissa; ¹⁴ja täälläkin hänellä on ylipapeilta valtuus vangita kaikki, jotka sinun nimesi avuksi huutavat”. ¹⁵Mutta Herra sanoi hänelle: ”Mene; sillä hän on minulle valittu ase, kantamaan minun nimeäni pakanain ja kuningasten ja Israelin lasten eteen. ¹⁶Sillä minä tahdon näyttää hänelle, kuinka paljon hänen pitää kärsimän minun nimeni tähden.” ¹⁷Niin Ananias meni ja astui huoneeseen, pani molemmat kätensä hänen päälleen ja sanoi: ”Veljeni Saul, Herra lähetti minut - Jeesus, joka ilmestyi sinulle tiellä, jota tulit - että saisit näkösi jälleen ja tulisit täytetyksi Pyhällä Hengellä”. ¹⁸Ja heti putosivat hänen silmistään ikäänkuin suemukset, ja hän sai näkönsä ja nousi ja otti kasteen. ¹⁹Ja kun hän nautti ruokaa, niin hän vahvistui. Ja hän oli opetuslasten seurassa Damaskossa jonkun aikaa. ²⁰Ja kohta hän saarnasi synagoogissa Jeesusta, julistaen, että hän on Jumalan Poika. ²¹Ja kaikki, jotka kuulivat, hämmästyivät ja sanoivat: ”Eikö tämä ole se, joka Jerusalemissa tuhosi ne, jotka tätä nimeä avuksi huutavat? Ja eikö hän ole tullut tänne viedäkseen ne vangittuina ylipappien käsiin?” ²²Mutta Saulus sai yhä enemmän voimaa ja saattoi Damaskossa asuvat juutalaiset ymmälle näyttäen toteen, että Jeesus on Kristus. ²³Ja pitkän ajan kuluttua juutalaiset pitivät keskenään neuvoa tappaaksensa hänet. ²⁴Mutta heidän salahankkeensa tuli Sauluksen tietoon. Ja he vartioivat porttejakin yöt päivät, saadakseen hänet tapetuksi. ²⁵Mutta hänen opetuslapsensa ottivat hänet yöllä, päästivät hänet muurin aukosta ja laskivat alas vasussa. ²⁶Ja kun hän oli tullut Jerusalemiin, yritti hän liittyä opetuslapsiin; mutta he kaikki pelkäsivät häntä, koska eivät uskoneet, että hän oli opetuslapsi. ²⁷Mutta Barnabas otti hänet turviinsa ja vei hänet apostolien tykö ja kertoi heille, kuinka Saulus tiellä oli nähnyt Herran, ja että Herra oli puhunut hänelle, ja kuinka hän Damaskossa oli rohkeasti julistanut Jeesuksen nimeä. ²⁸Ja niin hän kävi heidän keskuudessaan sisälle ja ulos Jerusalemissa ja julisti rohkeasti Herran nimeä. ²⁹Ja hän puhui ja väitteli hellenistien kanssa; mutta he koettivat tappaa hänet. ³⁰Kun veljet sen huomasiivat, veivät he hänet Ke-

sareaan ja lähettivät hänet sieltä Tarsoon. ³¹Niin oli nyt seurakunnalla koko Juudeassa ja Galileassa ja Samariassa rauha; ja se rakentui ja vaelsi Herran pelossa ja lisääntyi Pyhän Hengen virvoittavasta vaikutuksesta. ³²Ja tapahtui, että Pietari, kiertäessään kaikkien luona, tuli myöskin niiden pyhien tykö, jotka asuivat Lyddassa. ³³Siellä hän tapasi Aineas nimisen miehen, joka kahdeksan vuotta oli maannut vuoteessaan ja oli halvattu. ³⁴Ja Pietari sanoi hänelle: ”Aineas, Jeesus Kristus parantaa sinut; nouse ja korjaa vuoteesi”. Ja kohta hän nousi. ³⁵Ja kaikki Lyddan ja Saaronin asukkaat näkivät hänet; ja he kääntyivät Herran tykö. ³⁶Mutta Jopessa oli naisopetuslapsi, nimeltä Tabita, mikä kreikaksi käännettynä on: Dorkas; hän teki paljon hyviä töitä ja antoi runsaasti almuja. ³⁷Ja tapahtui niinä päivinä, että hän sairastui ja kuoli; ja he pesivät hänet ja panivat yläsaliin. ³⁸Ja koska Lydda oli lähellä Joppea, niin opetuslapset, kun kuulivat Pietarin olevan siellä, lähettivät kaksi miestä hänen luoksensa pyytämään: ”Tule viipymättä meidän tykömme”. ³⁹Niin Pietari nousi ja meni heidän kanssansa. Ja hänen sinne saavuttuaan he veivät hänet yläsaliin, ja kaikki lesket tulivat hänen luoksensa itkien ja näytellen hänelle ihokkaita ja vaippoja, joita Dorkas oli tehnyt, ollessaan heidän kanssansa. ⁴⁰Mutta Pietari toimitti kaikki ulos ja lasketui polvilleen ja rukoi; ja hän kääntyi ruumiin puoleen ja sanoi: ”Tabita, nouse ylös!” Niin tämä avasi silmänsä, ja nähdessään Pietarin hän nousi istumaan. ⁴¹Ja Pietari ojensi hänelle kätensä ja nosti hänet seisomaan ja kutsui sisään pyhät ja lesket ja asetti hänet elävänä heidän eteensä. ⁴²Ja se tuli tiedoksi koko Jopessa, ja monet uskoivat Herraan. ⁴³Ja Pietari viipyi Jopessa jonkun aikaa erään nahkuri Simonin luona.

10Ja Kesareassa oli mies, nimeltä Kornelius, sadanpäämies niin kutsutussa italialaisessa sotaväenosastossa. ²Hän oli hurskas ja Jumalaa pelkääväinen, niinkuin koko hänen perhekuntansakin, ja antoi paljon almuja kansalle ja rukoi alati Jumalaa. ³Hän näki selvästi näyssä, noin yhdeksännellä hetkellä päivästä, Jumalan enkelin, joka tuli sisään hänen tykönsä ja sanoi hänelle: ”Kornelius!” ⁴Tämä loi katseensa häneen ja sanoi peljästyneenä: ”Mikä on, Herra?” Enkeli sanoi hänelle: ”Sinun rukouksesi ja almusi ovat tulleet muistoon Jumalan edessä. ⁵Niin lähetä nyt miehiä Joppeen noutamaan eräs Simon, jota myös Pietariksi kutsutaan; ⁶hän majoilee nahkuri Simonin luona, jonka talo on meren rannalla.” ⁷Ja kun enkeli, joka Korneliusta puhutteli, oli mennyt pois, kutsui tämä kaksi palvelijaansa ja hurskaan sotamiehen uskollisimpiensa joukosta ⁸ja kertoi heille kaikki ja lähetti heidät Joppeen. ⁹Ja seuraavana päivänä, kun he olivat matkalla ja lähestyivät kaupunkia, nousi Pietari noin kuudennen hetken vaiheilla katolle rukoukseen. ¹⁰Ja hänen tuli nälkä, ja hän halusi ruokaa. Mutta sitä valmistettaessa hän joutui hurmoksiin. ¹¹Ja hän näki taivaan avoinna ja tulevan alas astian, ikäänkuin suuren liinavaatteen, joka neljästä kulmastaan laskettiin maahan.

¹²Ja siinä oli kaikkinaisia maan nelijalkaisia ja matelijoita ja taivaan lintuja. ¹³Ja tuli ääni, joka sanoi hänelle: ”Nouse, Pietari, teurasta ja syö”. ¹⁴Mutta Pietari sanoi: ”En suinkaan, Herra; sillä en minä ole ikinä syönyt mitään epäpyhää enkä saastaista”. ¹⁵Ja taas ääni sanoi hänelle toistamiseen: ”Minkä Jumala on puhdistanut, sitä älä sinä sano epäpyhäksi”. ¹⁶Tämä tapahtui kolme kertaa; sitten astia otettiin kohta ylös taivaaseen. ¹⁷Ja kun Pietari oli epätietoinen siitä, mitä hänen näkemänsä näky mahtoi merkitä, niin katso, ne miehet, jotka Kornelius oli lähettänyt ja jotka kyselemällä olivat löytäneet Simonin talon, seisivat portilla ¹⁸ja tiedustelivat kuuluvalla äänellä, majailiko siellä Simon, jota myös Pietariksi kutsuttiin. ¹⁹Kun Pietari yhä mietti tuota näkyä, sanoi Henki hänelle: ”Katso, kaksi miestä etsii sinua; ²⁰niin nouse nyt, astu alas ja mene arvelematta heidän kanssaan, sillä minä olen heidät lähettänyt”. ²¹Niin Pietari meni alas miesten tykö ja sanoi: ”Katso, minä olen se, jota te etsitte; mitä varten te olette tulleet?” ²²He sanoivat: ”Sadanpäämies Kornelius, hurskas ja Jumalaa pelkääväinen mies, josta koko Juudan kansa todistaa hyvää, on pyhältä enkeliltä ilmestyksessä saanut käskyn haettaa sinut kotiinsa ja kuulla, mitä sinulla on sanottavaa”. ²³Niin hän kutsui heidät sisään ja piti heitä vierainansa. Seuraavana päivänä Pietari nousi ja lähti heidän kanssaan, ja muutamat veljet Joppeesta seurasivat hänen mukanaan. ²⁴Ja sen jälkeisenä päivänä he saapuivat Kesareaan; ja Kornelius odotti heitä ja oli kutsunut koolle sukulaisensa ja lähimmät ystävänsä. ²⁵Ja kun Pietari oli astumassa sisään, meni Kornelius häntä vastaan, lankesi hänen jalkojensa juureen ja kumartui maahan. ²⁶Mutta Pietari nosti hänet ylös sanoen: ”Nouse; minäkin olen ihminen”. ²⁷Ja puhellen hänen kanssaan hän meni sisään ja tapasi monta koolla. ²⁸Ja hän sanoi heille: ”Te tiedätte, että on luvatonta juutalaisen miehen seurustella vierasheimoisien kanssa tai mennä hänen tykönsä; mutta minulle Jumala on osoittanut, etten saa sanoa ketään ihmistä epäpyhäksi enkä saastaiseksi. ²⁹Sentähden minä vastaanansanomatta tulinkin, kun minua noudettiin. Ja nyt minä kysyn: mitä varten te olette minut noutaneet?” ³⁰Ja Kornelius sanoi: ”Neljä päivää sitten, juuri tähän aikaan päivästä, minä kotonani rukoilin tällä yhdeksännellä hetkellä, ja katso, edessäni seisoi mies loistavissa vaatteissa ³¹ja sanoi: ’Kornelius, sinun rukouksesi on kuultu, ja sinun almusi ovat tulleet muistoon Jumalan edessä. ³²Niin lähetä nyt Joppeen ja kutsu tykösi Simon, jota myös Pietariksi kutsutaan; hän majoilee nahkuri Simonin talossa meren rannalla.’ ³³Sentähden minä lähetin heti sinulle sanan, ja sinä teit hyvin, kun tulit. Nyt olemme siis tässä kaikki Jumalan edessä, kuullaksemme kaiken, mitä Herra on käskenyt sinun puhua.” ³⁴Niin Pietari avasi suunsa ja sanoi: ”Nyt minä totisesti käsitän, ettei Jumala katso henkilöön, ³⁵vaan että jokaisessa kansassa se, joka häntä pelkää ja tekee vanhurskautta, on hänelle otollinen. ³⁶Sen sanan, jonka hän lähetti Israelin lapsille, julistaen evankeliumia rauhasta Jeesuksessa Kristuksessa,

joka on kaikkien Herra,³⁷ sen sanan, joka lähtien Galileasta on levinnyt koko Juudeaan, sen kasteen jälkeen, jota Johannes saarnasi, sen te tiedätte;³⁸ te tiedätte, kuinka Jumala Pyhällä Hengellä ja voimalla oli voidellut Jeesuksen Nasaretilaisen, hänet, joka vaelsi ympäri ja teki hyvää ja paransi kaikki perkeleen valtaan joutuneet; sillä Jumala oli hänen kanssansa.³⁹ Ja me olemme kaiken sen todistajat, mitä hän teki juutalaisten maassa ja Jerusalemissa; ja hänet he ripustivat puuhun ja tappoivat.⁴⁰ Hänet Jumala herätti kolmantena päivänä ja antoi hänen ilmestyä,⁴¹ ei kaikelle kansalle, vaan Jumalan ennen valitsemille todistajille, meille, jotka söimme ja joimme hänen kanssaan sen jälkeen, kuin hän oli kuolleista nousnut.⁴² Ja hän käski meidän saarnata kansalle ja todistaa, että hän on se, jonka Jumala on asettanut elävien ja kuolleitten tuomariksi.⁴³ Hänestä kaikki profeetat todistavat, että jokainen, joka uskoo häneen, saa synnit anteeksi hänen nimensä kautta.”⁴⁴ Kun Pietari vielä näitä puhui, tuli Pyhä Henki kaikkien päälle, jotka puheen kuulivat.⁴⁵ Ja kaikki ne uskovaiset, jotka olivat ympärileikatut ja olivat tulleet Pietarin mukana, hämmästyivät sitä, että Pyhän Hengen lahja vuodatettiin pakanoihinkin,⁴⁶ sillä he kuulivat heidän puhuvan kielillä ja ylistävän Jumalaa. Silloin Pietari vastasi:⁴⁷ ”Ei kaiketi kukaan voi kieltää kastamasta vedellä näitä, jotka ovat saaneet Pyhän Hengen niinkuin mekin?”⁴⁸ Ja hän käski kastaa heidät Jeesuksen Kristuksen nimeen. Silloin he pyysivät häntä viipymään siellä muutamia päiviä.

11 Ja apostolit ja veljet ympäri Juudeaa kuulivat, että pakanatkin olivat ottaneet vastaan Jumalan sanan.² Ja kun Pietari tuli Jerusalemiin, ahdistelivat ympärileikatut häntä³ sanoen: ”Sinä olet käynyt ympärileikkaamattomien miesten luona ja syönyt heidän kanssansa”.⁴ Niin Pietari selitti heille alusta alkaen asiat järjestänsä ja sanoi:⁵ ”Minä olin Joppen kaupungissa ja rukoilin; silloin minä näin hurmoksissa näyn: tuli alas astia, ikäänkuin suuri liinavaate, joka neljästä kulmastaan laskettiin taivaasta, ja se tuli aivan minun eteeni.⁶ Ja kun minä katsoin sitä tarkasti, näin minä siinä maan nelijalkaisia ja petoja ja matelijoita ja taivaan lintuja.⁷ Ja minä kuulin myös äänen, joka sanoi minulle: ’Nouse, Pietari, teurasta ja syö’.⁸ Mutta minä sanoin: ’En suinkaan, Herra; sillä ei mitään epäpyhää eikä saastaista ole koskaan minun suuhuni tullut’.⁹ Niin vastasi ääni taivaasta toistamiseen ja sanoi: ’Minkä Jumala on puhdistanut, sitä älä sinä sano epäpyhäksi’.¹⁰ Ja tämä tapahtui kolme kertaa; sitten vedettiin kaikki taas ylös taivaaseen.¹¹ Ja katso, samassa seisojien talon edessä, jossa me olimme, kolme miestä, jotka Kesareasta oli lähetetty minun luokseni.¹² Ja Henki käski minun mennä arvelematta heidän kanssansa; ja myös nämä kuusi veljeä lähtivät minun kanssani. Me menimme sen miehen taloon,¹³ ja hän kertoi meille, kuinka hän oli nähnyt enkelin seisovan hänen huoneessaan ja sanovan: ’Lähetä Joppeen noutamaan Simon, jota myös Pietariksi kutsutaan;¹⁴ hän on puhuva

sinulle sanoja, joiden kautta sinä pelastut, ja koko sinun perhekuntasi’.¹⁵ Ja kun minä rupesin puhumaan, tuli Pyhä Henki heidän päällensä, niinkuin alussa meidänkin päällemme.¹⁶ Silloin minä muistin Herran sanan, jonka hän sanoi: ’Johannes kastoi vedellä, mutta teidät kastetaan Pyhällä Hengellä’.¹⁷ Koska siis Jumala antoi yhtäläisen lahjan heille kuin meillekin, kun olimme uskoneet Herraan Jeesukseen Kristukseen, niin mikä olin minä voidakseni estää Jumalaa?”¹⁸ Tämän kuultuansa he rauhoittuivat ja ylistivät Jumalaa sanoen: ”Niin on siis Jumala pakanoillekin antanut parannuksen elämäksi”.¹⁹ Ne, jotka olivat hajaantuneet sen ahdingon vuoksi, joka oli syntynyt Stefanuksen tähden, vaelsivat ympäri hamaan Foinikiaan ja Kyproon ja Antiokiaan saakka, mutta eivät puhuneet sanaa muille kuin ainoastaan juutalaisille.²⁰ Heidän joukossaan oli kuitenkin muutamia kyprolaisia ja kyreneläisiä miehiä, jotka, tultuaan Antiokiaan, puhuivat kreikkalaisillekin ja julistivat evankeliumia Herrasta Jeesuksesta.²¹ Ja Herran käsi oli heidän kanssansa, ja suuri oli se joukko, joka uskoi ja kääntyi Herran puoleen.²² Ja sanoma heistä tuli Jerusalemin seurakunnan korviin, ja he lähettivät Barnabaan Antiokiaan.²³ Ja kun hän saapui sinne ja näki Jumalan armon, niin hän iloitsi ja kehoitti kaikkia vakaalla sydämellä pysymään Herrassa.²⁴ Sillä hän oli hyvä mies ja täynnä Pyhää Henkeä ja uskoa. Ja Herralle lisääntyi paljon kansaa.²⁵ Niin hän lähti Tarsoon etsimään Saulusta, ja kun hän oli hänet löytänyt, toi hän hänet Antiokiaan.²⁶ Ja he vaikuttivat yhdessä kokonaisen vuoden seurakunnassa, ja niitä oli paljon, jotka saivat heiltä opetusta; ja Antiokiassa ruvettiin opetuslapsia ensiksi nimittämään kristityiksi.²⁷ Siihen aikaan tuli profeettoja Jerusalemissa Antiokiaan.²⁸ Ja eräs heistä, nimeltä Agabus, nousi ja antoi Hengen vaikutuksesta tiedoksi, että oli tuleva suuri nälkä kaikkeen maailmaan; ja se tulikin Klaudiuksen aikana.²⁹ Niin opetuslapset päättivät kukin varojensa mukaan lähettää avustusta Juudeassa asuville veljille.³⁰ Ja niin he tekivätkin ja lähettivät sen vanhimmille Barnabaan ja Sauluksen kätten kautta.

12 Siihen aikaan kuningas Herodes otatti muutamia seurakunnan jäseniä kiinni kiduttaaksensa heitä.² Ja hän mes-tautti miekalla Jaakobin, Johanneksen veljen.³ Ja kun hän näki sen olevan juutalaisille mieleen, niin hän sen lisäksi vangitutti Pietarinkin. Silloin olivat happamattoman leivän päivät.⁴ Ja otettuaan hänet kiinni hän pani hänet vankeuteen ja jätti neljän nelimiehisen sotilasvartioston vartioitavaksi, aikoen pääsiäisen jälkeen asettaa hänet kansan eteen.⁵ Niin pidettiin siis Pietaria vankeudessa; mutta seurakunta rukoili lakkaamatta Jumalaa hänen edestänsä.⁶ Ja yöllä sitä päivää vasten, jona Herodeksella oli aikomus viedä hänet oikeuden eteen, Pietari nukkui kahden sotamiehen välissä, sidottuna kaksilla kahleilla; ja vartijat vartioitsivat oven edessä vankilaa.⁷ Ja katso, hänen edessänsä seisojien Herran enkeli, ja huoneessa loisti valo, ja enkeli

sysäsi Pietaria kylkeen ja herätti hänet sanoen: ”Nouse nopeasti!” Ja kahleet putosivat hänen käsistään.⁸ Ja enkeli sanoi hänelle: ”Vyötä itsesi ja sido paula-anturat jalkaasi”. Ja hän teki niin. Vielä enkeli sanoi hänelle: ”Heitä vaippa yllesi ja seuraa minua”.⁹ Ja Pietari lähti ja seurasi häntä, mutta ei tiennyt, että se, mikä enkelin vaikutuksesta tapahtui, oli totta, vaan luuli näkevänsä näyn.¹⁰ Ja he kulkivat läpi ensimmäisen vartion ja toisen ja tulivat rautaportille, joka vei kaupunkiin. Se aukeni heille itsestään, ja he menivät ulos ja kulkivat eteenpäin muutamaa katuja; ja yhtäkkiä enkeli erkani hänestä.¹¹ Kun Pietari tointui, sanoi hän: ”Nyt minä totisesti tiedän, että Herra on lähettänyt enkelinsä ja pelastanut minut Herodeksen käsistä ja kaikesta, mitä Juudan kansa odotti”.¹² Ja päästyään siitä selville hän kulki kohti Marian, Johanneksen äidin, taloa, sen Johanneksen, jota myös Markukseksi kutsuttiin. Siellä oli monta koolla rukoilemassa.¹³ Ja kun Pietari kolkutti eteisen ovea, tuli siihen palvelijatar, nimeltä Rode, kuulostamaan;¹⁴ ja tunnettuaan Pietarin äänen hän ilossansa ei avannut eteistä vaan juoksi sisään ja kertoi Pietarin seisovan portin takana.¹⁵ He sanoivat hänelle: ”Sinä hourit”. Mutta hän vakuutti puheensa todeksi. Niin he sanoivat: ”Se on hänen enkelinsä”.¹⁶ Mutta Pietari kolkutti yhä; ja kun he avasivat, näkivät he hänet ja hämmästyivät.¹⁷ Niin hän viittasi kädellään heitä vaikenemaan ja kertoi heille, kuinka Herra oli vienyt hänet ulos vankeudesta, ja sanoi: ”Ilmoittakaa tämä Jaakobille ja veljille”. Ja hän lähti pois ja meni toiseen paikkaan.¹⁸ Mutta kun päivä koitti, tuli sotamiehille kova hätä siitä, mihin Pietari oli joutunut.¹⁹ Ja kun Herodes oli haettanut häntä eikä löytänyt, tutki hän vartijoita ja käski viedä heidät rangaistaviksi. Sitten hän meni Juudeasta Kesareaan ja oleskeli siellä.²⁰ Ja Herodes oli vihoissansa tyrylalaisille ja siidonilaisille. Mutta nämä tulivat yksissä neuvoin hänen luoksensa, ja suostuttuaan puolelleen Blastuksen, kuninkaan kamaripalvelijan, he anoivat rauhaa; sillä heidän maakuntansa sai elatuksensa kuninkaan maasta.²¹ Niin Herodes määrättynä päivänä pukeutui kuninkaalliseen pukuun, istui istuimelleen ja piti heille puheen;²² siihen kansa huusi: ”Jumalan ääni, eikä ihmisen!”²³ Mutta heti löi häntä Herran enkeli, sentähden ettei hän antanut kunnia Jumalalle; ja madot söivät hänet, ja hän heitti henkensä.²⁴ Mutta Jumalan sana menestyi ja levisi.²⁵ Ja Barnabas ja Saulus palasivat Jerusalemissa toimitettuaan avustustehtävän ja toivat sieltä mukanaan Johanneksen, jota myös Markukseksi kutsuttiin.

13 Ja Antiokian seurakunnassa oli profeettoja ja opettajia: Barnabas ja Simeon, jota kutsuttiin Nigeriksi, ja Lukius, kyreneläinen, ja Manaen, neljänruhtinas Herodeksen kasvinkumppani, ja Saulus.² Ja heidän toimittaessaan palvelusta Herralle ja paastotessaan Pyhä Henki sanoi: ”Erottakaa minulle Barnabas ja Saulus siihen työhön, johon minä olen heidät kutsunut”.³ Silloin he paastosivat ja rukoilivat ja panivat kätensä heidän päällensä ja laski-

vat heidät menemään.⁴ Niin he Pyhän Hengen lähettäminä menivät Seleukiaan ja purjehtivat sieltä Kyproon.⁵ Ja tultuaan Salamiiseen he julistivat Jumalan sanaa juutalaisten synagoogissa, ja heillä oli mukanaan myös Johannes, palvelijana.⁶ Ja kun he olivat vaeltaneet kautta koko saaren Pafon asti, tapasivat he erään juutalaisen miehen, noidan ja väärän profeetan, jonka nimi oli Barjeesus.⁷ Hän oleskeli käskynhaltijan, Sergius Pauluksen, luona, joka oli ymmärtäväinen mies. Tämä kutsui luoksensa Barnabaan ja Sauluksen ja halusi kuulla Jumalan sanaa.⁸ Mutta Elymas, noita - sillä niin tulkitaan hänen nimensä - vastusti heitä, koettaen kääntää käskynhaltijaa pois uskosta.⁹ Niin Saulus, myös Paavaliksi kutsuttu, täynnä Pyhää Henkeä loi katseensa häneen.¹⁰ Ja sanoi: ”Voi sinua, joka olet kaikkea vilppiä ja kavaluutta täynnä, sinä perkeleen sikiö, kaiken vanhurskauden vihollinen, etkö lakkaa vääristelemästä Herran suoria teitä?”¹¹ Ja nyt, katso, Herran käsi on sinun päälläsi, ja sinä tulet sokeaksi etkä aurinkoa näe säädettyyn aikaan asti.” Ja heti lankesi hänen päällensä synkeys ja pimeys, ja hän kävi ympäri ja etsi taluttajaa.¹² Kun nyt käskynhaltija näki, mitä oli tapahtunut, niin hän uskoi, ihmetellen Herran oppia.¹³ Ja kun Paavali seuralaisineen oli purjehtinut Pafosta, tulivat he Pamfylian Pergeen; siellä Johannes erosi heistä ja palasi Jerusalemiin.¹⁴ Mutta he vaelsivat Pergestä eteenpäin ja saapuivat Pisidian Antiokiaan; ja he menivät synagoogaan sapatinpäivänä ja istuutuivat.¹⁵ Ja sittenkuin lakia ja profeettoja oli luettu, lähettivät synagoogan esimiehet sanomaan heille: ”Miehet, veljet, jos teillä on jokin kehoituksen sana kansalle, niin puhukaa”.¹⁶ Niin Paavali nousi ja viittasi kädellään ja sanoi: ”Te Israelin miehet ja te, jotka Jumalaa pelkätte, kuulkaa!”¹⁷ Tämän Israelin kansan Jumala valitsi meidän isämme ja korotti tämän kansan, heidän muukalaisina ollessaan Egyptin maassa, ja vei heidät sieltä ulos kohotulla käsivarrella,¹⁸ ja hän kärsi heidän tapojansa noin neljäkymmentä vuotta erämaassa¹⁹ ja hävitti seitsemän kansaa Kanaanin maasta ja jakoi niiden maan heille perinnöksi.²⁰ Näin kului noin neljäksataa viisikymmentä vuotta. Sen jälkeen hän antoi heille tuomareita profeetta Samueliin saakka.²¹ Ja sitten he anoivat kuningasta, ja Jumala antoi heille Saulin, Kiisin pojan, miehen Benjaminin sukukunnasta, neljäksikymmeneksi vuodeksi.²² Mutta hän pani hänet viralta ja herätti heille kuninkaaksi Daavidin, josta hän myös todisti ja sanoi: ’Minä olen löytänyt Daavidin, Iisain pojan, sydämeni mukaisen miehen, joka on tekevä kaikessa minun tahtoni.’²³ Tämän jälkeläisistä on Jumala lupauksensa mukaan antanut tulla Jeesuksen Israelille Vaapahtajaksi,²⁴ sittenkuin Johannes ennen hänen tuloansa oli saarnannut parannuksen kastetta kaikelle Israelin kansalle.²⁵ Mutta kun Johannes oli juoksunsa päättävä, sanoi hän: ’En minä ole se, joksi minua luulette; mutta katso, minun jälkeeni tulee se, jonka kenkiä minä en ole arvolinen jaloista riisumaan.’²⁶ Miehet, veljet, te Aabrahamin suvun lapset, ja te, jotka Jumalaa pelkätte, meille on tä-

män pelastuksen sana lähetetty. ²⁷Sillä koska Jerusalemin asukkaat ja heidän hallitusmiehensä eivät Jeesusta tunteet, niin he tuomitessaan hänet myös toteuttivat profeettain sanat, joita kunakin sapattina luetaan; ²⁸ja vaikka he eivät löytäneet mitään, mistä hän olisi kuoleman ansainnut, anoivat he Pilatukselta, että hänet surmattaisiin. ²⁹Ja kun he olivat täyttäneet kaiken, mikä hänestä on kirjoitettu, ottivat he hänet alas puusta ja panivat hautaan. ³⁰Mutta Jumala herätti hänet kuolleista. ³¹Ja hän ilmestyi useina päivinä niille, jotka olivat tulleet hänen kanssansa Galileasta Jerusalemiin ja jotka nyt ovat hänen todistajansa kansan edessä. ³²Ja me julistamme teille sen hyvän sanoman, että Jumala on isille annetun lupauksen täyttänyt meidän lapsillemme, herättäen Jeesuksen, ³³niinkuin myös toisessa psalmissa on kirjoitettu: 'Sinä olet minun Poikani, tänä päivänä minä olen sinut synnyttänyt'. ³⁴Ja että hän herätti hänet kuolleista, niin ettei hän enää palaja katoavaisuuteen, siitä hän on sanonut näin: 'Minä annan teille pyhät ja lujat Daavidin armot'. ³⁵Sentähden hän myös toisessa paikassa sanoo: 'Sinä et salli Pyhäsi nähdä katoavaisuutta'. ³⁶Sillä kun Daavid oli aikansa Jumalan tahtoa palvellut, nukkui hän ja tuli otetuksi isiensä tykö ja näki katoavaisuuden. ³⁷Mutta hän, jonka Jumala herätti, ei nähnyt katoavaisuutta. ³⁸Olkoon siis teille tietävä, miehet ja veljet, että hänen kauttansa julistetaan teille syntien anteeksiantamus ³⁹ja että jokainen, joka uskoo, tulee hänessä vanhurskaaksi, vapaaksi kaikesta, mistä te ette voineet Mooseksen lain kautta vanhurskaiksi tulla. ⁴⁰Kavahtakaa siis, ettei teitä kohtaa se, mikä on puhuttu profeetoissa: ⁴¹'Katsokaa, te halveksijat, ja ihmetelkää ja hukkukaa; sillä minä teen teidän päivinänne teon, teon, jota ette uskoisi, jos joku sen kertoisi teille?' ⁴²Kun he lähtivät ulos, pyydettiin heitä puhumaan näitä asioita tulevanakin sapattina. ⁴³Kun synagoogasta hajaannuttiin, seurasivat monet juutalaiset ja jumalaapelkääväiset käännyttäen Paavalia ja Barnabasta, jotka puhuivat heille ja kehoittivat heitä pysymään Jumalan armossa. ⁴⁴Seuraavana sapattina kokoontui lähes koko kaupunki kuulemaan Jumalan sanaa. ⁴⁵Mutta nähdessään kansanjoukot juutalaiset tulivat kiihkoa täyteen ja väittelivät Paavalin puheita vastaan ja herjasivat. ⁴⁶Silloin Paavali ja Barnabas puhuivat rohkeasti ja sanoivat: "Teille oli Jumalan sana ensiksi puhuttava; mutta koska te työnnätte sen luotanne ettekä katso itseänne mahdolliseksi iankaikkiseen elämään, niin katso, me käännyimme pakanain puoleen. ⁴⁷Sillä näin on Herra meitä käsenyt: 'Minä olen pannut sinut pakanain valkeudeksi, että sinä olisit pelastukseksi maan ääriin asti.'" ⁴⁸Sen kuullessansa pakanat iloitsivat ja ylistivät Herran sanaa ja uskoivat, kaikki, jotka olivat säädetty iankaikkiseen elämään. ⁴⁹Ja Herran sanaa levitettiin kaikkeen siihen maakuntaan. ⁵⁰Mutta juutalaiset yllyttivät jumalaapelkääväisiä ylhäisiä naisia ja kaupungin ensimmäisiä miehiä ja nostivat vainon Paavalia ja Barnabasta vastaan, ja ne ajoivat heidät pois alueiltansa. ⁵¹Niin he pudistivat tomun jaloistansa heitä

vastaan ja menivät Ikonioniin. ⁵²Ja opetuslapset tulivat täytetyiksi ilolla ja Pyhällä Hengellä.

14Ikonionissa he samoin menivät juutalaisten synagoogaan ja puhuivat niin, että suuri joukko sekä juutalaisia että kreikkalaisia uskoi. ²Mutta ne juutalaiset, jotka eivät uskoneet, yllyttivät ja kiihdyttivät pakanain mieltä veljiä vastaan. ³Niin he oleskelivat siellä kauan aikaa ja puhuivat rohkeasti, luottaen Herraan, joka armonsä sanan todistukseksi antoi tapahtua tunnustekoja ja ihmeitä heidän kättensä kautta. ⁴Ja kaupungin väestö jakaantui: toiset olivat juutalaisten puolella, toiset taas apostolien puolella. ⁵Mutta kun pakanat ja juutalaiset ynnä heidän hallitusmiehensä mielivät ryhtyä pahoinpitelemään ja kivittämään heitä, ⁶ja he sen huomasivat, pakenivat he Lykoonian kaupunkeihin, Lystraan ja Derbeen, ja niiden ympäristöön. ⁷Ja siellä he julistivat evankeliumia. ⁸Ja Lystrassa oli mies, joka istui siellä, hervoton jaloistaan ja rampa äitinsä kohdusta saakka, eikä ollut koskaan kävellyt. ⁹Hän kuunteli Paavalin puhetta. Ja kun Paavali loi katseensa häneen ja näki hänellä olevan uskon, että hän voi tulla terveeksi, ¹⁰sanoi hän suurella äänellä: "Nouse pystyyn jaloillesi". Ja hän kavahti ylös ja käveli. ¹¹Kun kansa näki, mitä Paavali oli tehnyt, korottivat he äänensä ja sanoivat lykooniankielellä: "Jumalat ovat ihmishahmossa astuneet alas meidän luoksemme". ¹²Ja he sanoivat Barnabasta Zeukseksi ja Paavalia Hermeeksi, koska hän oli se, joka puhui. ¹³Ja kaupungin edustalla olevan Zeuksen temppelin pappi toi härkiä ja seppeleitä porttien eteen ja tahtoi väkijoukon kanssa uhrata. ¹⁴Mutta kun apostolit Barnabas ja Paavali sen kuulivat, repäisivät he vaatteensa ja juoksivat ulos kansanjoukkoon, huusivat ¹⁵ja sanoivat: "Miehet, miksi te näin teette? Mekin olemme ihmisiä, yhtä vajavaisia kuin te, ja julistamme teille evankeliumia, että te kääntyisitte noista turhista jumalista elävän Jumalan puoleen, joka on tehnyt taivaan ja maan ja meren ja kaikki, mitä niissä on. ¹⁶Menneitten sukupolvien aikoina hän on sallinut kaikkien pakanain vaeltava omia teitensä; ¹⁷ja kuitenkin hän ei ole ollut antamatta todistusta itsestään, sillä hän on tehnyt teille hyvää, antaen teille taivaasta sateita ja hedelmällisiä aikoja ja raviten teidän sydämenne ruualla ja ilolla." ¹⁸Näin puhuen he vaivoin saivat kansan hillityksi uhraamasta heille. ¹⁹Mutta sinne tuli Antiokiasta ja Ikonionista juutalaisia, ja he suostuttivat kansan puolellensa ja kivittivät Paavalia ja raastoivat hänet kaupungin ulkopuolelle, luullen hänet kuolleeksi. ²⁰Mutta kun opetuslapset olivat kokoontuneet hänen ympärilleen, nousi hän ja meni kaupunkiin. Ja seuraavana päivänä hän lähti Barnabaan kanssa Derbeen. ²¹Ja julistettuaan evankeliumia siinä kaupungissa ja tehtyään monta opetuslapsiksi he palasivat Lystraan ja Ikonioniin ja Antiokiaan ²²ja vahvistivat opetuslasten sieluja ja kehoittivat heitä pysymään uskossa ja sanoivat: "Monen ahdistuksen kautta meidän pitää menemän sisälle Jumalan valtakuntaan". ²³Ja kun he oli-

vat valinneet heille vanhimmat jokaisessa seurakunnassa, niin he rukoillen ja paastoten jättivät heidät Herran haltuun, johon he nyt uskoivat. ²⁴Ja he kulkivat läpi Pisidian ja tulivat Pamfyliaan; ²⁵ja julistettuaan sanaa Pergessä he menivät Attaliaan. ²⁶Ja sieltä he purjehtivat Antiokiaan, josta he olivat lähteneet, annettuina Jumalan armon haltuun sitä työtä varten, jonka he nyt olivat suorittaneet. ²⁷Ja sinne saavuttuaan he kutsuivat seurakunnan koolle ja kertoivat, kuinka Jumala oli ollut heidän kanssansa ja tehnyt suuria ja kuinka hän oli avannut pakanoille uskon oven. ²⁸Ja he viipyivät pitkän aikaa opetuslasten tykönä.

15Ja Juudeasta tuli sinne muutamia, jotka opettivat veljiä: ”Ellette ympärileikkautta itseänne, niinkuin Mooses on säätänyt, ette voi pelastua”. ²Kun siitä syntyi riita ja kun Paavali ja Barnabas kiivaasti väittelivät heitä vastaan, niin päätettiin, että Paavalin ja Barnabaan ja muutamien muiden heistä tuli mennä tämän riitakysymyksen tähden apostolien ja vanhinten tykö Jerusalemiin. ³Niin seurakunta varusti heidät matkalle, ja he kulkivat Foinikian ja Samarian kautta ja kertoivat pakanain kääntymyksestä ja ilahuttivat sillä suuresti kaikkia veljiä. ⁴Ja kun he saapuivat Jerusalemiin, niin seurakunta ja apostolit ja vanhimmat ottivat heidät vastaan; ja he kertoivat, kuinka Jumala oli ollut heidän kanssansa ja tehnyt suuria. ⁵Mutta fariseusten lahkosta nousivat muutamat, jotka olivat tulleet uskoon, ja sanoivat: ”Heidät on ympärileikkattava ja heitä on käskettävä noudattamaan Mooseksen lakia”. ⁶Niin apostolit ja vanhimmat kokoontuivat tutkimaan tätä asiaa. ⁷Ja kun oli paljon väitelty, nousi Pietari ja sanoi heille: ”Miehet, veljet, te tiedätte, että Jumala jo kauan aikaa sitten teki teidän keskuudessanne sen valinnan, että pakanat minun suustani saivat kuulla evankeliumin sanan ja tulisivat uskoon. ⁸Ja Jumala, sydänten tuntija, todisti heidän puolestansa, antaen heille Pyhän Hengen samoin kuin meillekin. ⁹eikä tehnyt mitään erotusta meidän ja heidän kesken, sillä hän puhdisti heidän sydämensä uskolla. ¹⁰Miksi te siis nyt kiusaatte Jumalaa ja tahdotte panna opetuslasten niskaan ikeen, jota eivät meidän isämme emmekä mekään ole jaksaneet kantaa? ¹¹Mutta me uskomme Herran Jeesuksen armon kautta pelastuvamme, samalla tapaa kuin hekin.” ¹²Niin koko joukko vaikenä, ja he kuuntelivat Barnabasta ja Paavalia, jotka kertoivat, kuinka suuria tunnustekoja ja ihmeitä Jumala oli tehnyt pakanain keskuudessa heidän kauttansa. ¹³Kun he olivat lakanneet puhumasta, lausui Jaakob: ”Miehet, veljet, kuulkaa minua! ¹⁴Simeon on ker-tonut, kuinka Jumala ensi kerran katsoi pakanain puoleen ottaakseen heistä kansan omalle nimellensä. ¹⁵Ja tämän kanssa pitävät yhtä profeettain sanat, sillä näin on kirjoitettu: ¹⁶”Sen jälkeen minä palajan ja pystytän jälleen Daavidin sortuneen majan; minä korjaan sen repeämät ja nostan sen jälleen pystyyn, ¹⁷että jäljelle jääneet ihmiset etsisivät Herraa, ynnä kaikki pakanat, jotka ovat minun nimiini otetut, sanoo Herra, joka tämän tekee, ¹⁸mikä on

ollut tunnettua hamasta ikiajoista”. ¹⁹Sentähden minä olen sitä mieltä, ettei tule rasittaa niitä, jotka pakanuudesta kääntyvät Jumalan puoleen, ²⁰vaan heille kirjoitettakoon, että heidän pitää karttaman epäjumalien saastuttamaa ja haureutta ja lihaa, josta ei veri ole laskettu, sekä verta. ²¹Sillä Mooseksella on ammoisista ajoista asti joka kaupungissa julistajansa; luetaanhan häntä synagoogissa jokaisena sapattina.” ²²Silloin apostolit ja vanhimmat ja koko seurakunta näkivät hyväksi valita keskuudestaan muutamia miehiä ja lähettää heidät Antiokiaan Paavalin ja Barnabaan mukana, nimittäin Juudaan, jota kutsuttiin Barsabbaaksi, ja Silaan, jotka olivat johtavia miehiä veljien joukossa; ²³ja kirjoittivat heidän mukaansa näin kuuluvan kirjeen: ”Me apostolit ja vanhimmat, teidän veljenne, lähettämme teille, pakanuudesta kääntyneille veljille Antiokiasa ja Syyriassa ja Kilikiassa, tervehdyksen. ²⁴Koska olemme kuulleet, että muutamat meistä lähteneet, joille emme ole mitään käskyä antaneet, ovat puheillaan tehneet teidät levottomiksi ja saattaneet teidän sielunne hämmennyksiin, ²⁵niin me olemme yksimielisesti nähneet hyväksi valita miehiä ja lähettää heidät teidän tyköne rakkaiden veljemme Barnabaan ja Paavalin kanssa, ²⁶jotka ovat panneet henkensä alttiiksi meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen nimen tähden. ²⁷Me lähetämme siis Juudaan ja Silaan, jotka myös suusanalla ilmoittavat teille saman. ²⁸Sillä Pyhä Henki ja me olemme nähneet hyväksi, ettei teidän päällemme ole pantava enempiä kuormaa kuin nämä välttämättömät: ²⁹että kartatte epäjumalille uhrattua ja verta ja lihaa, josta ei veri ole laskettu, ja haureutta. Jos te näitä välttätte, niin teidän käy hyvin. Jääkää hyvästi!” ³⁰Niin heidät lähetettiin matkalle, ja he tulivat Antiokiaan; siellä he kutsuivat koolle seurakunnan ja antoivat heille kirjeen. ³¹Ja kun he olivat sen lukeneet, iloitsivat he tästä lohdutuksesta. ³²Ja Juudas ja Silas, jotka itsekin olivat profeettoja, kehoittivat veljiä monin sanoin ja vahvistivat heitä. ³³Ja heidän viivytyään siellä jonkin aikaa veljet laskivat heidät rauhassa palaamaan niiden tykö, jotka olivat heidät lähettäneet. ³⁴³⁵Ja Paavali ja Barnabas viipyivät Antiokiassa opettaen ja julistaen useiden muidenkin kanssa Herran sanaa. ³⁶Mutta muutamien päivien kuluttua Paavali sanoi Barnabaalle: ”Lähtekäämme takaisin kaikkiin niihin kaupunkeihin, joissa olemme julistaneet Herran sanaa, katsomaan veljiä, miten heidän on”. ³⁷Niin Barnabas tahtoi ottaa mukaan Johanneksenkin, jota kutsuttiin Markukseksi. ³⁸Mutta Paavali katsoi oikeaksi olla ottamatta häntä mukaan, koska hän oli luopunut heistä Pamfyliassa eikä ollut heidän kanssaan lähtenyt työhön. ³⁹Ja he kiivastuivat niin, että erkanivat toisistaan, ja Barnabas otti mukaansa Markuksen ja purjehti Kyproon. ⁴⁰Mutta Paavali valitsi Silaan, ja veljet jättivät hänet Herran armon haltuun, ja hän lähti matkalle. ⁴¹Ja hän vaelsi läpi Syyrian ja Kilikian vahvistaen seurakuntia.

16Niin hän saapui myös Derbeen ja Lystraan. Ja katso,

siellä oli eräs opetuslapsi, nimeltä Timoteus, joka oli uskovaisten juutalaisvaimon poika, mutta isä oli kreikkalainen. ²Hänestä veljet, jotka olivat Lystrassa ja Ikonionissa, todistivat hyvää. ³Paavali tahtoi häntä mukaansa matkalle ja otti hänet ja ympärileikkasi hänet juutalaisten tähden, joita oli niillä paikkakunnilla; sillä kaikki tiesivät, että hänen isänsä oli kreikkalainen. ⁴Ja sitä mukaa kuin he vaelsivat kaupungista kaupunkiin, antoivat he heille noudatettaviksi ne säädökset, jotka apostolit ja Jerusalemin vanhimmat olivat hyväksyneet. ⁵Niin seurakunnat vahvistuivat uskossa ja saivat päivä päivältä yhä enemmän jäseniä. ⁶Ja he kulkivat Frygian ja Galatian maan kautta, sillä Pyhä Henki esti heitä julistamasta sanaa Aasiassa. ⁷Ja tultuaan Mysian kohdalle he yrittivät lähteä Bityniaan, mutta Jeesuksen Henki ei sallinut heidän sitä tehdä. ⁸Niin he vaelsivat ohi Mysian ja menivät Trooaaseen. ⁹Ja Paavali näki yöllä näyn: makedonialainen mies seiso i ja pyysi häntä sanoen: ”Tule yli Makedoniaan ja auta meitä”. ¹⁰Ja kun hän oli nähnyt sen näyn, niin me kohta tahdoimme päästä lähtemään Makedoniaan, sillä me käsitimme, että Jumala oli kutsunut meitä julistamaan heille evankeliumia. ¹¹Kun nyt olimme purjehtineet Trooaasta, kuljimme suoraan Samotrakeen, ja seuraavana päivänä Neapoliin, ¹²ja sieltä Filippiin, joka on ensimmäinen kaupunki siinä osassa Makedoniaa, siirtokunta. Siinä kaupungissa me viivyimme muutamia päiviä. ¹³Ja sapatinpäivänä me menimme kaupungin portin ulkopuolelle, joen rannalle, jossa arvelimme olevan rukouspaikan, ja istuimme sinne ja puhuimme kokoontuneille naisille. ¹⁴Ja eräs Lyydia niminen purppuranmyyjä Tyatiran kaupungista, jumalaapelkääväinen nainen, oli kuulemassa; ja Herra avasi hänen sydämensä ottamaan vaarin siitä, mitä Paavali puhui. ¹⁵Ja kun hänet ja hänen perhekuntansa oli kastettu, pyysi hän meitä sanoen: ”Jos te pidätte minua Herraan uskovaisena, niin tulkaa minun kotiini ja majoilkaa siellä”. Ja hän vaati meitä. ¹⁶Ja tapahtui meidän mennessämme rukouspaikkaan, että meitä vastaan tuli eräs palvelijatar, jossa oli tietäjähengi ja joka tuotti paljon tuloja isännilleen ennustamisellaan. ¹⁷Hän seurasi Paavalia ja meitä ja huusi sanoen: ”Nämä miehet ovat korkeimman Jumalan palvelijoita, jotka julistavat teille pelastuksen tien”. ¹⁸Ja tätä hän teki monta päivää. Mutta se vaivasi Paavalia, ja hän kääntyi ja sanoi hengelle: ”Jeesuksen Kristuksen nimessä minä käsken sinun lähteä hänestä”. Ja se lähti sillä hetkellä. ¹⁹Mutta kun hänen isäntänsä näkivät, että tulojen toivo oli heiltä kadonnut, ottivat he Paavalin ja Silaan kiinni ja vetivät heidät torille hallitusmiesten eteen. ²⁰Ja vietyänsä heidät päällikköjen eteen he sanoivat: ”Nämä miehet häiritsevät meidän kaupunkimme rauhaa; he ovat juutalaisia ²¹ja opettavat tapoja, joita meidän ei ole lupa omaksua eikä noudattaa, koska me olemme roomalaisia”. ²²Ja kansakin nousi heitä vastaan, ja päälliköt revittivät heiltä vaatteet ja käskivät lyödä heitä raipoilla. ²³Ja kun olivat heitä paljon pieksättäneet, heittivät he heidät vankeuteen ja käskivät vanginvartijan tarkasti vartioida heitä. ²⁴Sellaisen käs-

kyn saatuaan tämä heitti heidät sisimpään vankihuoneeseen ja pani heidät jalkapuuhan. ²⁵Mutta keskiyön aikaan Paavali ja Silas olivat rukouksissa ja veisasivat ylistystä Jumalalle; ja vangit kuuntelivat heitä. ²⁶Silloin tapahtui yhtäkkiä suuri maanjäristys, niin että vankilan perustukset järkkäyivät, ja samassa kaikki ovet aukenivat, ja kaikkien kahleet irtautuivat. ²⁷Kun vanginvartija heräsi ja näki vankilan ovien olevan auki, veti hän miekkansa ja aikoi surmata itsensä, luullen vankien karanneen. ²⁸Mutta Paavali huusi suurella äänellä sanoen: ”Älä tee itsellesi mitään paha, sillä me kaikki olemme täällä”. ²⁹Niin hän pyysi valoa, juoksi sisälle ja lankesi vavisten Paavalin ja Silaan eteen. ³⁰Ja hän vei heidät ulos ja sanoi: ”Herrat, mitä minun pitää tekemän, että minä pelastuisin?” ³¹Niin he sanoivat: ”Usko Herraan Jeesukseen, niin sinä pelastut, niin myös sinun perhekuntasi”. ³²Ja he puhuivat Jumalan sanaa hänelle ynnä kaikille, jotka hänen kodissansa olivat. ³³Ja hän otti heidät mukaansa samalla yön hetkellä ja pesi heidän haavansa, ja hänet ja kaikki hänen omaisensa kastettiin kohta. ³⁴Ja hän vei heidät ylös asuntoonsa, laittoi heille aterian ja riemuitsi siitä, että hän ja koko hänen perheensä oli tullut Jumalaan uskovaksi. ³⁵Päivän tultua päälliköt lähettivät oikeudenpalvelijat sanomaan: ”Päästä irti ne miehet”. ³⁶Niin vanginvartija ilmoitti tämän Paavalille sanoen: ”Päälliköt ovat lähettäneet sanan, että teidät on päästettävä irti; lähtekää siis nyt ulos ja menkää rauhassa”. ³⁷Mutta Paavali sanoi heille: ”He ovat julkisesti, vieläpä ilman tuomiota, ruoskineet meitä, jotka olemme Rooman kansalaisia, ja ovat heittäneet meidät vankeuteen; ja nytkö he salaa ajaisivat meidät tiehemme! Ei niin, vaan tulkoot itse ja viekööt meidät ulos.” ³⁸Ja oikeudenpalvelijat kertoivat ne sanat päälliköille; niin nämä peljästyivät kuullessaan heidän olevan roomalaisia, ³⁹ja he tulivat ja suostuttelivat heitä ja veivät heidät ulos ja pyysivät heitä lähtemään pois kaupungista. ⁴⁰Niin he lähtivät vankilasta ja menivät Lyydian tykö; ja nähtyään veljet ja rohkaistuaan heitä he lähtivät pois.

17Ja he matkustivat Amfipolin ja Apollonian kautta ja tulivat Tessalonikaan, jossa oli juutalaisten synagooga. ²Ja tapansa mukaan Paavali meni sisälle heidän luoksensa ja keskusteli kolmena sapatina heidän kanssansa, lähtien kirjoituksista, ³selitti ne ja osoitti, että Kristuksen piti kärsimän ja nouseman kuolleista, ja sanoi: ”Tämä Jeesus, jota minä teille julistan, on Kristus”. ⁴Ja muutamat heistä tulivat uskoon ja liittyivät Paavaliin ja Silaaseen, niin myös suuri joukko jumalaapelkääväisiä kreikkalaisia sekä useat ylhäiset naiset. ⁵Mutta juutalaiset joutuivat kiihkoon ja ottivat avukseen muutamia pahanilkisiä miehiä joutoväestä, haalivat kansaa kokoon ja nostivat kaupungissa metelin. He asettuivat Jaasonin talon edustalle ja hakivat Paavalia ja Silasta viedäkseen heidät kansan eteen. ⁶Mutta kun he eivät heitä löytäneet, raastoivat he Jaasonin ja muutamia veljiä kaupungin hallitusmiesten eteen ja huusivat:

”Nuo koko maailman villitsijät ovat tännekin tulleet, ⁷ja heidät Jaason on ottanut vastaan; ja nämä kaikki tekevät vastoin keisarin asetuksia, sanoen erään toisen, Jeesuksen, olevan kuninkaan”. ⁸Kun kansa ja hallitusmiehet tämän kuulivat, tulivat he levottomiksi. ⁹Ja nämä ottivat takauksen Jaasonilta ja muilta ja päästivät heidät. ¹⁰Mutta veljet lähettivät heti yötä myöten Paavalin ja Silaan Bereaan. Ja kun he olivat saapuneet sinne, menivät he juutalaisten synagoogaan. ¹¹Nämä olivat jalompia kuin Tessalonikan juutalaiset; he ottivat sanan vastaan hyvin halukkaasti ja tutkivat joka päivä kirjoituksia, oliko asia niin. ¹²Ja monet heistä uskoivat, niin myös useat ylhäiset kreikkalaiset naiset ja miehet. ¹³Mutta kun Tessalonikan juutalaiset saivat tietää, että Paavali Bereassakin julisti Jumalan sanaa, tulivat he sinnekin yllyttämään ja kiihoittamaan kansaa. ¹⁴Silloin veljet heti lähettivät Paavalin menemään meren rantaan; mutta sekä Silas että Timoteus jäivät Bereaan. ¹⁵Ja Paavalin saattajat veivät hänet Ateenaan saakka, ja saatuaan vietäväksi Silaalle ja Timoteukselle käskyn mitä pikimmin tulla hänen luoksensa, he lähtivät sieltä pois. ¹⁶Mutta Paavalin odottaessa heitä Ateenassa hänen henkensä hänessä kiivastui, kun hän näki, että kaupunki oli täynnä epäjumalankuvia. ¹⁷Niin hän keskusteli synagoogassa juutalaisten ja jumalaapelkääväisten kanssa ja torilla joka päivä niiden kanssa, joita hän siellä tapasi. ¹⁸Ja muutamat epikurolaiset ja stoalaiset filosofit väittelivät hänen kanssansa; ja toiset sanoivat: ”Mitähän tuo lavertelija oikein tahtoo sanoa?” Toiset taas sanoivat: ”Näkyvä olevan vieraiden jumalien julistaja”, koska hän julisti heille evankeliumia Jeesuksesta ja ylösnousemuksesta. ¹⁹Ja he ottivat hänet ja veivät Areiopagille ja sanoivat: ”Voimmeko saada tietää, mikä se uusi oppi on, jota sinä ilmoitat?” ²⁰Sillä outoja asioita sinä tuot meidän korvaimme kuulla. Me siis tahdomme tietää, mitä ne oikein ovat.” ²¹Sillä ateenalaisilla ja siellä oleskelevilla muukalaisilla ei kenelläkään ollut aikaa muuhun kuin uutta puhumaan ja uutta kuulemaan. ²²Niin Paavali astui keskelle Areiopagia ja sanoi: ”Ateenan miehet, minä näen kaikesta, että te suuresti kunnioitatte jumalia. ²³Sillä kävellessäni ympäri ja katsellessani teidän pyhiä paikkojanne minä löysin myös alttarin, johon oli kirjoitettu: ’Tuntemattomalle jumalalle’. Mitä te siis tuntemattanne palvelette, sen minä teille ilmoitan. ²⁴Jumala, joka on tehnyt maailman ja kaikki, mitä siinä on, hän, joka on taivaan ja maan Herra, ei asu käsillä tehdyissä temppeleissä, ²⁵eikä häntä voida ihmisten käsillä palvella, ikäänkuin hän jotakin tarvitsisi, hän, joka itse antaa kaikille elämän ja hengen ja kaiken. ²⁶Ja hän on tehnyt koko ihmissuvun yhdestä ainoasta asumaan kaikkea maanpiiriä ja on säätänyt heille määrättyt ajat ja heidän asumisensa rajat, ²⁷että he etsisivät Jumalaa, jos ehkä voisivat hapuilemalla hänet löytää - hänet, joka kuitenkin ei ole kaukana yhdestäkään meistä; ²⁸sillä hänessä me elämme ja liikumme ja olemme, niinkuin myös muutamat teidän ruoniloijoistanne ovat sanoneet: ’Sillä me olemme myös hä-

nen sukuansa’. ²⁹Koska me siis olemme Jumalan sukua, emme saa luulla, että jumaluus on samankaltainen kuin kulta tai hopea tai kivi, sellainen kuin inhimillisen taiteen ja ajatuksen kuvailema. ³⁰Noita tietämättömyyden aikoja Jumala on kärsinyt, mutta nyt hän tekee tiettäväksi, että kaikkien ihmisten kaikkialla on tehtävä parannus. ³¹Sillä hän on säätänyt päivän, jona hän on tuomitseva maanpiirin vanhurskaudessa sen miehen kautta, jonka hän siihen on määrännyt; ja hän on antanut kaikille siitä vakuuden, herättämällä hänet kuolleista.” ³²Kuullessaan kuolleitten ylösnousemuksesta toiset ivasivat, toiset taas sanoivat: ”Me tahdomme kuulla sinulta tästä vielä toistekin”. ³³Ja niin Paavali lähti heidän keskeltänsä. ³⁴Mutta muutamat liittyivät häneen ja uskoivat; niiden joukossa oli Dionysius, Areiopagin jäsen, ja eräs nainen, nimeltä Damaris, sekä muita heidän kanssansa.

18Sen jälkeen Paavali lähti Ateenasta ja meni Korinttoon. ²Siellä hän tapasi erään Akylas nimisen juutalaisen, joka oli Pontosta syntyisin ja äsken tullut Italiasta, ja hänen vaimonsa Priskillan. Klaudius oli näet käskenyt kaikkien juutalaisten poistua Roomasta. Ja Paavali meni heidän luoksensa. ³Ja kun hänellä oli sama ammatti kuin heillä, jäi hän heidän luoksensa, ja he tekivät työtä yhdessä; sillä he olivat ammatiltaan teltantekijöitä. ⁴Ja hän keskusteli synagoogassa jokaisena sapattina ja sai sekä juutalaisia että kreikkalaisia uskomaan. ⁵Ja kun Silas ja Timoteus tulivat Makedoniasta, oli Paavali kokonaan antautunut sanan julistamiseen ja todisti juutalaisille, että Jeesus on Kristus. ⁶Mutta kun he vastustivat ja herjasivat, pudisti hän vaatteitansa ja sanoi heille: ”Tulkoon teidän verenne oman päänne päälle! Viaton olen minä; tästedes minä menen pakanain tykö.” ⁷Ja hän lähti sieltä ja meni erään Titius Justus nimisen jumalaapelkääväisen miehen tykö, jonka talo oli aivan synagoogan vieressä. ⁸Mutta synagoogan esimies Krispus ja koko hänen perhekuntansa uskoivat Herraan; ja myöskin monet korinttolaiset, jotka olivat kuulemassa, uskoivat, ja heidät kastettiin. ⁹Ja Herra sanoi yöllä näyssä Paavaliille: ”Älä pelkää, vaan puhu, äläkä vaikene, ¹⁰sillä minä olen sinun kanssasi, eikä kukaan ole ryhtyvä sinuun tehdäkseen sinulle paha, sillä minulla on paljon kansaa tässä kaupungissa”. ¹¹Niin hän viipyi siellä vuoden ja kuusi kuukautta opettaen heidän keskuudessaan Jumalan sanaa. ¹²Mutta Gallionin ollessa Akaiian käskynhaltijana juutalaiset yksimielisesti nousivat Paavalia vastaan ja veivät hänet tuomioistuimen eteen ¹³ja sanoivat: ”Tämä viettelee ihmisiä palvelemaan Jumalaa lainvastaisella tavalla”. ¹⁴Ja kun Paavali aikoi avata suunsa, sanoi Gallion juutalaisille: ”Jos olisi tehty rikos tai häijy ilkeytys, olisi kohtuullista, että minä kärsivällisesti kuuntelisin teitä, juutalaiset. ¹⁵Mutta jos teillä on riitakysymyksiä opista ja nimistä ja teidän laistanne, olkoot ne teidän huolenanne; niiden tuomari minä en tahdo olla.” ¹⁶Ja hän ajoi heidät pois tuomioistuimen edestä. ¹⁷Niin he kaikki ottivat kiinni Soosteneen, synagoogan

esimiehen, ja löivät häntä tuomioistuimen edessä, eikä Galion välittänyt siitä mitään. ¹⁸Mutta Paavali viipyi siellä vielä jonkun aikaa; sitten hän sanoi veljille jäähyväiset ja purjehti Syyriaan, mukanansa Priskilla ja Akylas; hän oli leikkauttanut tukkansa Kenkreassa, sillä hän oli tehnyt lupauksen. ¹⁹Ja he saapuivat Efesoon; sinne hän jätti heidät. Ja hän meni synagoogaan ja keskusteli juutalaisten kanssa. ²⁰Ja he pyysivät häntä viipymään kauemmin, mutta hän ei suostunut, ²¹vaan sanoi heille jäähyväiset ja lausui: ”Minä palaan jälleen teidän tykönnne, jos Jumala suo”. Ja hän lähti purjehtimaan Efesosta. ²²Ja noustuaan maihin Kesareassa hän vaelsi ylös Jerusalemiin ja tervehti seurakuntaa ja meni sitten alas Antiokiaan. ²³Kun hän oli viettänyt siellä jonkun aikaa, lähti hän matkalle ja kulki järjestään kautta Galatian maakunnan ja Frygian, vahvistaen kaikkia opetuslapsia. ²⁴Ja Efesoon saapui eräs juutalainen, nimeltä Apollos, syntyisin Aleksandriasta, puhetaitoinen mies ja väkevä raamatuissa. ²⁵Tälle oli opetettu Herran tie, ja hän puhui palavana hengessä ja opetti tarkoin Jeesuksesta, mutta tunsu ainoastaan Johanneksen kasteen. ²⁶Hän rupesi rohkeasti puhumaan synagogassa. Mutta kun Priskilla ja Akylas olivat häntä kuunnelleet, ottivat he hänet luokseen ja selvittivät hänelle tarkemmin Jumalan tien. ²⁷Ja kun hän tahtoi mennä Akaiiaan, niin veljet kehoittivat häntä siihen ja kirjoittivat opetuslapsille, että nämä ottaisivat hänet vastaan. Ja sinne saavuttuaan hän armon kautta oli suureksi hyödyksi uskoon tulleille. ²⁸Sillä hän kumosi suurella voimalla julkisesti juutalaisten väitteet ja näytti kirjoituksista toteen, että Jeesus on Kristus.

19Kun Apollos oli Korintossa, tuli Paavali, kuljettuaan läpi ylämaakuntien, Efesoon ja tapasi siellä muutamia opetuslapsia. ²Ja hän sanoi heille: ”Saitteko Pyhän Hengen silloin, kun te tulitte uskoon?” Niin he sanoivat hänelle: ”Emme ole edes kuulleet, että Pyhää Henkeä on olemassaakaan”. ³Ja hän sanoi: ”Millä kasteella te sitten olette kastetut?” He vastasivat: ”Johanneksen kasteella”. ⁴Niin Paavali sanoi: ”Johannes kastoi parannuksen kasteella, kehoittaen kansaa uskomaan häneen, joka oli tuleva hänen jälkeensä, se on, Jeesukseen”. ⁵Sen kuultuaan he ottivat kasteen Herran Jeesuksen nimeen. ⁶Ja kun Paavali pani kätensä heidän päälleen, tuli heidän päällensä Pyhä Henki, ja he puhuivat kielillä ja ennustivat. ⁷Heitä oli kaikkiaan noin kaksitoista miestä. ⁸Ja hän meni synagoogaan, ja kolmen kuukauden ajan hän puhui heidän kanssansa rohkeasti ja vakuuttavasti Jumalan valtakunnasta. ⁹Mutta kun muutamat paaduttivat itsensä eivätkä uskoneet, vaan puhuivat pahaa Herran tiestä kansan edessä, niin hän meni pois heidän luotaan ja erotti opetuslapset heistä ja piti joka päivä keskusteluja Tyrannuksen koulussa. ¹⁰Ja sitä kesti kaksi vuotta, niin että kaikki Aasian asukkaat, sekä juutalaiset että kreikkalaiset, saivat kuulla Herran sanan. ¹¹Ja Jumala teki ylen voimallisia tekoja Paavalin kätten kautta, ¹²niin että vieläpä hikiliinoja ja esivaatteita hänen

iholtansa vietiin sairasten päälle, ja taudit lähtivät heistä ja pahat henget pakenivat pois. ¹³Myöskin muutamat kuljeksivat juutalaiset loitsijat rupesivat lausumaan Herran Jeesuksen nimeä niiden ylitse, joissa oli pahoja henkiä, sanoen: ”Minä vannotan teitä sen Jeesuksen kautta, jota Paavali julistaa”. ¹⁴Ja niiden joukossa, jotka näin tekivät, oli myös erään juutalaisen ylipapin, Skeuaan, seitsemän poikaa; ¹⁵mutta paha henki vastasi heille sanoen: ”Jeesuksen minä tunnen, ja Paavalin minä tiedän, mutta keitä te olette?” ¹⁶Ja se mies, jossa paha henki oli, karkasi heidän kimppuunsa, voitti heidät toisen toisensa perästä ja runteli heitä, niin että he alastomina ja haavoitettuna pakenivat siitä huoneesta. ¹⁷Ja tämän saivat tietää kaikki Efeson asukkaat, sekä juutalaiset että kreikkalaiset; ja heidät kaikki valtasi pelko, ja Herran Jeesuksen nimeä ylistettiin suuresti. ¹⁸Ja monet niistä, jotka olivat tulleet uskoon, menivät ja tunnustivat ja ilmoittivat tekonsa. ¹⁹Ja useat niistä, jotka olivat taikuutta harjoittaneet, kantoivat kirjansa kokoon ja polttivat ne kaikkien nähden; ja kun niiden arvo laskettiin yhteen, huomattiin sen olevan viisikymmentä tuhatta hopearahaa. ²⁰Näin Herran sana voimallisesti kasvoi ja vahvistui. ²¹Kun kaikki tämä oli tapahtunut, niin Paavali hengessä päätti kulkea Makedonian ja Akaiian kautta ja matkustaa Jerusalemiin ja sanoi: ”Käytyäni siellä minun pitää nähdä myös Rooma”. ²²Ja hän lähetti Makedoniaan kaksi apumiehistänsä, Timoteuksen ja Erastuksen, mutta jäi itse joksikin aikaa Aasiaan. ²³Tähän aikaan syntyi sängen suuri melu siitä tiestä. ²⁴Sillä eräs hopeaseppä, nimeltä Demetrius, joka valmisti hopeaisia Artemiin temppeleitä, hankki sillä ammattilaisille melkoisia tuloja. ²⁵Hän kutsui kokoon nämä sekä muut, jotka sellaista työtä tekivät, ja sanoi: ”Miehet, te tiedätte, että meillä on hyvä toimentulomme tästä työstä; ²⁶mutta nyt te näette ja kuulette, että tuo Paavali on, ei ainoastaan Efesossa, vaan melkein koko Aasiassa, uskotellut ja vietellyt paljon kansaa, sanoen, etteivät ne ole jumalia, jotka käsillä tehdään. ²⁷Ja nyt uhkaa se vaara, että ei ainoastaan tämä meidän elinkeinomme joudu halveksituksi, vaan myöskin, että suuren Artemis jumalattaren temppeleitä ei pidetä minäkään ja että hän menettää mahtavuutensa, hän, jota koko Aasia ja koko maanpiiri palvelee.” ²⁸Kun he sen kuulivat, tulivat he vihaa täyteen ja huusivat sanoen: ”Suuri on efesolaisten Artemis!” ²⁹Ja koko kaupunki joutui sekasortoon, ja he ryntäsivät kaikki yhdessä näytelmäpaikkaan ja tempasivat mukaansa Gaiuksen ja Aristarkuksen, kaksi makedonialaista, jotka olivat Paavalin matkatovereita. ³⁰Ja kun Paavali tahtoi mennä kansanjoukkoon, eivät opetuslapset sitä sallineet. ³¹Ja myös muutamat Aasian hallitusmiehistä, jotka olivat hänen ystäviään, lähettivät hänelle sanan ja pyysivät, ettei hän menisi näytelmäpaikkaan. ³²Ja he huusivat, mikä mitäkin; sillä kokous oli sekasortoinen, ja useimmat eivät tienneet, minkätähden he olivat tulleet kokoon. ³³Silloin vedettiin joukosta esille Aleksander, jota juutalaiset työnsivät esiin; niin Aleksander viittasi kädellä

lään merkiksi, että hän tahtoi pitää puolustuspuheen kansan edessä.³⁴ Mutta kun he huomasivat, että hän oli juutalainen, rupesivat he kaikki yhteen ääneen huutamaan ja kirkuivat noin kaksi hetkeä: ”Suuri on efesolaisten Artemis!”³⁵ Mutta kun kaupungin kansleri oli saanut kansan rauhoittumaan, sanoi hän: ”Efeson miehet, onko ketään, joka ei tiedä, että efesolaisten kaupunki on suuren Artemiin temppelin ja hänen taivaasta pudonneen kuvansa vaalija?”³⁶ Koska ei kukaan voi tätä kieltää, tulee teidän siis pysyä rauhallisina eikä tehdä mitään harkitsematonta.³⁷ Te olette kuitenkin tuoneet tänne nämä miehet, jotka eivät ole temppelin ryöstäjiä eivätkä ole meidän jumalatartamme pilkanneet.³⁸ Jos siis Demetriuksella ja hänen ammatteijilliansa on riita-asiaa jotakuta vastaan, niin pidetään hänen oikeudenistuntoja ja onhan käskynhaltijoita; vetäkööt toisensa oikeuteen.³⁹ Ja jos teillä on vielä jotakin muuta vaadittavaa, niin ratkaistakoon asia laillisessa kansankoukoksessa.⁴⁰ Sillä tämänpäiväisen tapahtuman tähden me olemme vaarassa joutua syytteeeseen jopa kapinasta, vaikkei mitään aihetta olekaan; ja silloin me emme voi vastata tästä mellakasta.” Näin puhuen hän sai kokouksen hajaantumiaan.

20 Kun meteli oli asettunut, kutsui Paavali opetuslapset luoksensa; ja rohkaistuaan heitä hän jätti heidät hyvästi ja lähti matkustamaan Makedoniaan.² Ja kuljettuaan niiden paikkakuntien läpi ja puhuttuaan siellä monta kehoituksen sanaa hän tuli Kreikkaan.³ Siellä hän oleskeli kolme kuukautta. Ja kun juutalaiset olivat tehneet häntä vastaan salahankkeen hänen aikoessaan lähteä meritse Syyriaan, päätti hän tehdä paluumatkansa Makedonian kautta.⁴ Ja häntä seurasivat berealainen Soopater, Pyrruksen poika, ja tessalonikalaisista Aristarkus ja Sekundus, derbeläinen Gaius, Timoteus sekä aasialaiset Tykikus ja Trofimus.⁵ Nämä menivät edeltä ja odottivat meitä Trooaassa;⁶ mutta me purjehdimme happamattoman leivän juhlan jälkeen Filippistä ja tulimme viidentenä päivänä heidän luoksensa Trooaaseen ja viivymme siellä seitsemän päivää.⁷ Ja kun viikon ensimmäisenä päivänä olimme kokoontuneet murtamaan leipää, niin Paavali, joka seuraavana päivänä aikoi matkustaa pois, keskusteli heidän kanssansa ja pitkitti puhettaan puoliyöhön saakka.⁸ Ja monta lampua oli palamassa yläsalissa, jossa me olimme koolla.⁹ Niin eräs nuorukainen, nimeltä Eutykus, istui ikkunalla, ja kun Paavalin puhe kesti niin kauan, vaipui hän sikeään uneen ja putosi unen vallassa kolmannesta kerroksesta maahan; ja hänet nostettiin ylös kuolleena.¹⁰ Mutta Paavali meni alas, heittäytyi hänen ylitsensä, kiersi kätensä hänen ympärilleen ja sanoi: ”Älkää hätäilkö, sillä hänessä on vielä henki”.¹¹ Niin hän meni jälleen ylös, mursi leipää ja söi; ja hän puhui kauan heidän kanssansa, päivän koittoon asti, ja lähti sitten matkalle.¹² Ja he veivät pojan sieltä elävänä ja tulivat suuresti lohdutetuiksi.¹³ Mutta me menimme edeltäpäin ja astuimme laivaan ja purjehdimme Assoon.

Sieltä aioimme ottaa Paavalin laivaan, sillä hän oli niin määrännyt, aikoen itse kulkea maitse.¹⁴ Ja kun hän yhtyi meihin Assossa, otimme hänet laivaan ja kuljimme Mityleneen.¹⁵ Sieltä me purjehdimme ja saavuimme toisena päivänä Kion kohdalle; seuraavana päivänä laskimme Sagoon ja tulimme sen jälkeisenä päivänä Miletoon.¹⁶ Sillä Paavali oli päättänyt purjehtia Efeson ohitse, ettei häneltä kuluisi aikaa Aasiassa; sillä hän kiiruhti joutuakseen, jos suinkin mahdollista, helluntaiksi Jerusalemiin.¹⁷ Mutta Miletoista hän lähetti sanan Efesoon ja kutsui tykönsä seurakunnan vanhimmat.¹⁸ Ja kun he saapuivat hänen tykönsä, sanoi hän heille: ”Te tiedätte ensimmäisestä päivästä asti, kun minä Aasiaan tulin, miten minä kaiken aikaa olen ollut teidän kanssanne;¹⁹ kuinka minä olen palvellut Herraa kaikella nöyryydellä ja kyynelillä, koettelemuksissa, jotka ovat kohdanneet minua juutalaisten salahankkeiden tähden;²⁰ kuinka minä en ole vetäytynyt pois julistamasta teille sitä, mikä hyödyllistä on, ja opettamasta teitä sekä julkisesti että huone huoneelta,²¹ vaan olen todistanut sekä juutalaisille että kreikkalaisille parannusta kääntymyksessä Jumalan puoleen ja uskoa meidän Herraamme Jeesukseen Kristukseen.²² Ja nyt, katso, minä matkustan, sidottuna hengessä, Jerusalemiin, enkä tiedä, mikä minua siellä kohtaa.²³ Sen vain tiedän, että Pyhä Henki jokaisessa kaupungissa todistaa minulle ja sanoo, että kahleet ja ahdistukset minua odottavat.²⁴ En minä kuitenkaan pidä henkeäni itselleni minkään arvoisena, kunhan vain täytän juoksuni ja sen viran, jonka minä Herralta Jeesukselta olen saanut: Jumalan armon evankeliumin todistamisen.²⁵ Ja nyt, katso, minä tiedän, ettette enää saa nähdä minun kasvojani, ei kukaan teistä, joiden keskuudessa minä olen vaeltanut ja saarnannut valtakuntaa.²⁶ Sentähden minä todistan teille tänä päivänä, että minä olen viaton kaikkien vereen.²⁷ Sillä minä en ole vetäytynyt pois julistamasta teille kaikkea Jumalan tahtoa.²⁸ Ottakaa siis itsestänne vaari ja kaikesta laumasta, johon Pyhä Henki on teidät pannut kaitsijoiksi, paimentamaan Herran seurakuntaa, jonka hän omalla verellensä on itselleen ansainnut.²⁹ Minä tiedän, että minun lähtöni jälkeen teidän keskuuteenne tulee julmia susia, jotka eivät laumaa säästä,³⁰ ja teidän omasta joukostanne nousee miehiä, jotka vääriä puhetta puhuvat, vetääkseen opetuslapset mukaansa.³¹ Valvokaa sentähden ja muistakaa, että minä olen kolme vuotta lakkaamatta yötä ja päivää kyynelin neuvonut teitä itsekutakin.³² Ja nyt minä uskon teidät Jumalan ja hänen armonsa sanan haltuun, hänen, joka on voimallinen rakentamaan teitä ja antamaan teille perintöosan kaikkien pyhitettyjen joukossa.³³ En minä ole halunnut kenenkään hopeata tai kultaa tai vaatteita;³⁴ te tiedätte itse, että nämä minun käteni ovat työllänsä hankkineet, mitä minä ja seuralaiseni olemme tarvinneet.³⁵ Kaikessa minä olen osoittanut teille, että näin työtä tehdessä tulee huolehtia heikoista ja muistaa nämä Herran Jeesuksen sanat, jotka hän itse sanoi: ’Autuaampi on antaa kuin ottaa.’”³⁶ Ja tämän sanottuaan hän polvistui ja ru-

koili kaikkien heidän kanssansa.³⁷ Ja he ratkesivat kaikki haikeasti itkemään ja lankesivat Paavalin kaulaan ja suutelivat häntä,³⁸ ja enemmän suretti heitä se sana, jonka hän oli sanonut, etteivät he enää saisi nähdä hänen kasvojansa. Ja he saattoivat hänet laivaan.

21 Kun olimme eronneet heistä ja lähteneet purjehtimaan, laskimme suoraan Koossaareen ja seuraavana päivänä Rodoon ja sieltä Pataraan.² Siellä tapasimme Foinikiaan menevän laivan, astuimme siihen ja lähdimme purjehtimaan.³ Ja kun Kypro rupesi näkymään ja oli jäänyt meistä vasemmalle, purjehdimme Syyriaan ja nousimme maihin Tyyrossa; siellä laivan oli määrä purkaa lastinsa.⁴ Ja tavattuamme opetuslapset me viivymme siellä seitsemän päivää. Ja Hengen vaikutuksesta he varoittivat Paavalia menemästä Jerusalemiin.⁵ Mutta kun olimme viettäneet loppuun ne päivät, lähdimme matkalle, ja kaikki saattoivat vaimoineen ja lapsineen meitä kaupungin ulkopuolelle saakka. Ja me laskeuduimme rannalla polvillemme ja rukoilimme;⁶ ja sanottuamme jäähyväiset toisillemme astuimme laivaan, ja he palasivat kotiinsa.⁷ Tyyrosta me saavuimme Ptolemaikseen, ja siihen päättyi purjehduksemme. Ja me tervehdimme veljiä siellä ja viivymme päivän heidän luonansa.⁸ Mutta seuraavana päivänä me lähdimme sieltä ja tulimme Kesareaan, jossa menimme evankelista Filippuksen tykö, joka oli yksi niistä seitsemästä, ja jäimme hänen tykönsä.⁹ Ja hänellä oli neljä tytärtä, neitsyttä, joilla oli profetoimisen lahja.¹⁰ Siellä me viivymme useita päiviä. Niin tuli sinne Juudeasta eräs profeetta, nimeltä Agabus.¹¹ Ja tultuaan meidän luoksemme hän otti Paavalin vyön, satoi sillä jalkansa ja kätensä ja lausui: ”Näin sanoo Pyhä Henki: ’Sen miehen, jonka vyö tämä on, juutalaiset näin sitovat Jerusalemissa ja antavat pakanain käsiin.’”¹² Kun sen kuulimme, pyysimme, sekä me että ne, jotka siellä asuivat, ettei hän menisi Jerusalemiin.¹³ Silloin Paavali vastasi ja sanoi: ”Mitä te teette, kun itkette ja särjette minun sydäntäni. Sillä minä olen valmis, en ainoastaan käymään sidottavaksi vaan myöskin kuolemaan Jerusalemissa Herran Jeesuksen nimen tähden.”¹⁴ Ja kun hän ei taipunut, niin me rauhoituimme ja sanoimme: ”Tapahtuukoon Herran tahto”.¹⁵ Niiden päivien kuluttua me hankkiuduimme ja menimme ylös Jerusalemiin.¹⁶ Ja meidän kanssamme tuli myös opetuslapsia Kesareasta, jotka veivät meidät majapaikkaamme, erään vanhan opetuslapsen, kyprolaisen Mnasonin, tykö.¹⁷ Ja saavuttuamme Jerusalemiin veljet ottivat meidät iloiten vastaan.¹⁸ Seuraavana päivänä Paavali meni meidän kanssamme Jaakobin tykö, ja kaikki vanhimmat tulivat sinne saapuville.¹⁹ Ja kun hän oli heitä tervehtinyt, kertoi hän kohta kohdalta kaikki, mitä Jumala hänen palveluksensa kautta oli tehnyt pakanain keskuudessa.²⁰ Sen kuultuaan he ylistivät Jumalaa ja sanoivat Paavalille: ”Sinä näet, veli, kuinka monta tuhatta juutalaista on tullut uskoon, ja he ovat kaikki lainkiivailijoita.²¹ Mutta heille on kerrottu sinusta, että sinä ope-

tat kaikkia pakanain seassa asuvia juutalaisia luopumaan Mooseksesta ja kiellät heitä ympärileikkaamasta lapsiaan ja vaeltamasta säädettyjen tapojen mukaan.²² Mitä siis on tehtävä? Varmaankin on suuri joukko kokoontuva, sillä he saavat kuulla sinun tulleen.²³ Tee siis tämä, minkä me nyt sinulle sanomme. Meillä on täällä neljä miestä, joilla on lupaus täytettävänä.²⁴ Ota ne luoksesi ja puhdistu itsesi heidän kanssansa ja maksa kulut heidän puolestaan, että he saisivat leikkauttaa tukkansa; siitä kaikki huomaavat, ettei ole mitään perää siinä, mitä heille on kerrottu sinusta, vaan että sinäkin vaellat lain mukaan ja noudatat sitä.²⁵ Mutta uskoon tulleista pakanoista me olemme päättäneet ja kirjoittaneet, että heidän on välttämisen epäjumalille uhrattua ja verta ja lihaa, josta ei veri ole laskettu, ja haureutta.”²⁶ Silloin Paavali otti ne miehet luokseen, ja kun hän seuraavana päivänä oli puhdistanut itsensä heidän kanssaan, meni hän pyhäkköön ja ilmoitti, milloin heidän puhdistumispäivänsä tulisivat päättymään, jota ennen heidän kunkin edestä oli tuotava uhri.²⁷ Mutta kun ne seitsemän päivää olivat päättymässä, näkivät Aasiasta tulleet juutalaiset hänet pyhäkössä, kiihoittivat kaiken kansan ja kävivät häneen käsiksi²⁸ ja huusivat: ”Israelin miehet, auttakaa! Tämä on se mies, joka kaikkialla opettaa kaikkia ihmisiä meidän kansaamme ja lakiamme ja tätä paikkaa vastaan, onpa vielä tuonut kreikkalaisia pyhäkköönkin ja saastuttanut tämän pyhän paikan.”²⁹ Sillä he olivat ennen nähneet efesolaisen Trofimuksen kaupungilla hänen kanssaan ja luulivat, että Paavali oli tuonut hänet pyhäkköön.³⁰ Ja koko kaupunki tuli liikkeelle, ja väkeä juoksi kokoon; ja he ottivat Paavalin kiinni, raastoivat hänet ulos pyhäköstä, ja heti portit suljettiin.³¹ Ja kun he tahtoivat hänet tappaa, sai sotaväenosaston päällikkö sanan, että koko Jerusalem oli kuohuksissa.³² Tämä otti heti paikalla mukaansa sotilaita ja sadanpäämiehiä ja riensi alas heidän luoksensa. Kun he näkivät päällikön ja sotilait, lakkasivat he lyömästä Paavalia.³³ Silloin päällikkö astui esiin, otatti hänet kiinni ja käski sitoa hänet kaksilla kahleilla ja kysyi, kuka hän oli ja mitä hän oli tehnyt.³⁴ Mutta kansanjoukosta huusivat toiset sitä, toiset tätä. Ja koska hän melun tähden ei voinut saada varmaa selkoa, käski hän viedä hänet kasarmiin.³⁵ Ja kun Paavali tuli portaille, täytyi sotamiesten kantaa häntä kansan väkivallan tähden;³⁶ sillä suuri kansanpaljous seurasi perässä ja huusi: ”Vie pois hänet!”³⁷ Ja kun oltiin kuljettamassa Paavalia sisälle kasarmiin, sanoi hän päällikölle: ”Onko minun lupa sanoa sinulle jotakin?” Niin tämä sanoi: ”Osaatko sinä siis kreikkaa?”³⁸ Etkö sitten olekaan se egyptiläinen, joka hiljakkoin villitsi ne neljätuhatta murhamiestä ja vei heidät erämaahan?”³⁹ Niin Paavali sanoi: ”Minä olen juutalainen mies, Tarson, tunnetun Kilikian kaupungin, kansalainen; pyydän sinua, salli minun puhua kansalle”.⁴⁰ Ja kun hän sen salli, niin Paavali, seisoen portailla, viittasi kädellään kansalle; ja kun oli syntynyt syvä hiljaisuus, puhui hän heille hebreankielellä ja sanoi:

22”Miehet, veljet ja isät, kuulkaa, mitä minä nyt teille puolustukseksi puhun”. 2Kun he kuuluivat hänen puhuvan heille hebreankielellä, syntyi vielä suurempi hiljaisuus. Ja hän sanoi: 3”Minä olen juutalainen, syntynyt Kilikian Tarsossa, mutta kasvatettu tässä kaupungissa ja Gama-lielin jalkojen juuressa opetettu tarkkaan noudattamaan isien lakia; ja minä kiivailin Jumalan puolesta, niinkuin te kaikki tänä päivänä kiivaillette. 4Ja minä vainosin tätä tietä aina kuolemaan asti, sitoen ja heittäen vankeuteen sekä miehiä että naisia, 5niinkuin myös ylimmäinen pappi voi minusta todistaa, ja kaikki vanhimmat. Minä sain heiltä myös kirjeitä veljille Damaskoon, ja minä matkustin sinne tuodakseni nekin, jotka siellä olivat, sidottuina Jerusalemiin rangaistaviksi. 6Niin tapahtui, kun minä matkalla ollessani lähestyin Damaskoa, että keskipäivän aikaan yhtäkkiä taivaasta leimahti suuri valo minun ympärilläni; 7ja minä kaaduin maahan ja kuulin äänen sanovan minulle: ’Saul, Saul, miksi vainoat minua?’ 8Niin minä vastasin: ’Kuka olet, herra?’ Ja hän sanoi minulle: ’Minä olen Jeesus Nasaretilainen, jota sinä vainoat’. 9Ja minun seuralaiseni näkivät kyllä valon, mutta eivät kuulleet sen ääntä, joka minulle puhui. 10Ja minä sanoin: ’Herra, mitä minun pitää tekemän?’ Herra sanoi minulle: ’Nouse ja mene Damaskoon, niin siellä sinulle sanotaan kaikki, mikä sinulle on tehtäväksi asetettu’. 11Ja kun minä sen valon kirkkaudesta tulin näkemättömäksi, taluttivat seuralaiseni minua kädestä, ja niin minä tulin Damaskoon. 12Ja eräs mies, hurskas lain mukaan, nimeltä Ananias, josta kaikki siellä asuvat juutalaiset todistivat hyvää, 13tuli minun tyköni, astui eteeni ja sanoi minulle: ’Saul, veljeni, saa näkösi jälleen’. Ja sillä hetkellä minä sain näköni ja katsoin häneen. 14Niin hän sanoi: ’Meidän isiemme Jumala on valinnut sinut tuntemaan hänen tahtonsa ja näkemään Vanhurskaan ja kuulemaan hänen suunsa äänen; 15sillä sinä olet oleva hänen todistajansa kaikkien ihmisten edessä, sen todistaja, mitä olet nähnyt ja kuullut. 16Ja nyt, mitä viivyttelet? Nouse, huuda avuksi hänen nimeänsä ja anna kastaa itsesi ja pestä pois syntisi.’ 17Kun olin palannut Jerusalemiin, tapahtui minun rukoillessani pyhäkössä, että minä jouduin hurmoksiin 18ja näin hänet. Ja hän sanoi minulle: ’Riennä ja lähde pian pois Jerusalemissa, sillä he eivät ota vastaan sinun todistustasi minusta’. 19Ja minä sanoin: ’Herra, he tietävät itse, että minä panin vankeuteen ja ruoskitin jokaisessa synagogassa niitä, jotka uskoivat sinuun. 20Ja kun Stefanuksen, sinun todistajasi, veri vuodatettiin, olin minäkin läsnä, hyväksyin sen ja vartioin hänen surmaajainsa vaatteita.’ 21Ja hän sanoi minulle: ’Mene, sillä minä lähetän sinut kauas pakanain tykö.’ 22Tähän sanaan asti he kuuntelivat häntä; mutta silloin he korottivat äänensä ja sanoivat: ”Pois maan päältä tuommoinen! Sillä ei hän saa elää.” 23Ja kun he huusivat ja heittelivät vaatteitaan ja viskoivat tomua ilmaan, 24käski päällikkö viedä hänet kasarmiin, ja saadakseen tietää, mistä syystä he niin hänelle huusivat, hän määräsi hänet ruoskimalla tutkittavak-

si. 25Mutta kun he olivat oikaisseet hänet ruoskittavaksi, sanoi Paavali siinä seisovalle sadanpäämiehelle: ”Onko teidän lupa ruoskia Rooman kansalaista, vieläpä ilman tuomiota?” 26Kun sadanpäämies sen kuuli, meni hän päällikölle ilmoittamaan ja sanoi: ”Mitä aiot tehdä? Tämä mies on Rooman kansalainen.” 27Niin päällikkö meni Paavalin luo ja sanoi hänelle: ”Sano minulle: oletko sinä Rooman kansalainen?” Hän vastasi: ”Olen”. 28Niin päällikkö sanoi: ”Minä olen paljon rahalla hankkinut itselleni tämän kansalaisoikeuden”. Paavali sanoi: ”Mutta minulla se on syntymästani asti”. 29Silloin ne, joiden piti häntä tutkia, lähtivät heti hänen luotaan. Ja myös päällikkö peljästy saatuaan tietää, että Paavali oli Rooman kansalainen, kun oli sidottanut hänet. 30Mutta seuraavana päivänä, koska hän tahoi saada varman tiedon, mistä juutalaiset häntä syyttivät, päästi hän hänet siteistä ja käski ylipappien ja koko neuvoston kokoontua, vei Paavalin alas ja asetti hänet heidän eteensä.

23Niin Paavali loi katseensa neuvostoon ja sanoi: ”Miehet, veljet, minä olen kaikessa hyvällä omallatunnolla vaeltanut Jumalan edessä tähän päivään asti”. 2Mutta ylimmäinen pappi Ananias käski lähellä seisovia lyömään häntä vasten suuta. 3Silloin Paavali sanoi hänelle: ”Jumala on lyövä sinua, sinä valkeaksi kalkittu seinä; istutko sinä tuomitsemassa minua lain mukaan ja käsket vastoin lakia lyödä minua?” 4Niin ne, jotka seisovat lähellä, sanoivat: ”Herjaatko sinä Jumalan ylimmäistä pappia?” 5Ja Paavali sanoi: ”En tiennyt, veljet, että hän on ylimmäinen pappi; sillä kirjoitettu on: ’Kansasi ruhtinasta älä kiroa’”. 6Mutta koska Paavali tiesi osan heistä olevan saddukeuksia ja toisen osan fariseuksia, huusi hän neuvoston edessä: ”Miehet, veljet, minä olen fariseus, fariseusten jälkeläinen; toivon ja kuolleitten ylösnousemuksen tähden minä olen tuomittavana”. 7Tuskin hän oli tämän sanonut, niin nousi riita fariseusten ja saddukeusten kesken, ja kokous jakautui. 8Sillä saddukeukset sanovat, ettei ylösnousemusta ole, ei enkeliä eikä henkeä, mutta fariseukset tunnustavat kumpaisetkin. 9Ja syntyi suuri huuto, ja muutamat kirjanoppineet fariseusten puolueesta nousivat ja väittelivät kiivaasti ja sanoivat: ”Emme löydä mitään pahaakaan tässä miehessä; entäpä jos henki tai enkeli on hänelle puhunut?” 10Ja kun riita yhä kiihtyi, pelkäsi päällikkö, että he repisivät Paavalin kappaleiksi, ja käski sotaväen tulla alas ja temmata hänet heidän keskeltään ja viedä hänet kasarmiin. 11Mutta seuraavana yönä Herra seiso Paavalin tykönä ja sanoi: ”Ole turvallilla mielellä, sillä niinkuin sinä olet todistanut minusta Jerusalemissa, niin sinun pitää todistaman minusta myös Roomassa”. 12Mutta päivän tultua juutalaiset tekivät salaliiton ja vannoinvat valan, etteivät söisi eivätkä joisi, ennenkuin olivat tappaneet Paavalin. 13Ja niitä oli viidettäkymmentä miestä, jotka yhtyivät tähän valaan. 14He menivät ylipappien ja vanhinten luo ja sanoivat: ”Me olemme kirouksen uhalla vannoneet, ettemme mitään maista, ennen-

kuin olemme tappaneet Paavalin. ¹⁵Pyytäkää te siis nyt yhdessä neuvoston kanssa päälliköltä, että hän toisi hänet alas teidän luoksenne, ikäänkuin aikoisitte tarkemmin tutkia hänen asiaansa. Mutta me olemme valmiit tappamaan hänet, ennenkuin hän pääsee perille.” ¹⁶Mutta Paavalin sisarenpoika, joka oli saanut kuulla väijytyksestä, saapui kasarmille, meni sisälle ja ilmoitti sen Paavalille. ¹⁷Niin Paavali kutsui luoksensa erään sadanpäämiehen ja sanoi: ”Vie tämä nuorukainen päällikön luo, sillä hänellä on jotakin hänelle ilmoitettavaa”. ¹⁸Niin hän otti hänet mukaansa, vei hänet päällikön luo ja sanoi: ”Vanki Paavali kutsui minut luokseen ja pyysi tuomaan sinun luoksesi tämän nuorukaisen, jolla on jotakin puhuttavaa sinulle”. ¹⁹Niin päällikkö tarttui hänen käteensä, vei hänet erikseen ja kysyi: ”Mitä sinulla on minulle ilmoitettavaa?” ²⁰Hän sanoi: ”Juutalaiset ovat päättäneet anoa sinulta, että huomenna veisit Paavalin alas neuvostoon, ikäänkuin aikoisit vielä tarkemmin tutkia hänen asiaansa. ²¹Mutta älä sinä siihen suostu, sillä viidettäkymmentä miestä heidän joukostaan on häntä väijymässä, ja he ovat vannoneet valan, etteivät syö eivätkä juo, ennenkuin ovat tappaneet hänet. Ja nyt he ovat valmiina ja odottavat sinun suostumustasi.” ²²Niin päällikkö päästi nuorukaisen menemään ja sanoi hänelle: ”Älä virka kenellekään, että olet ilmaissut tämän minulle”. ²³Sitten hän kutsui luoksensa kaksi sadanpäämiestä ja sanoi heille: ”Pitäkää yön kolmannesta hetkestä lähtien kaksisataa sotamiestä valmiina lähtemään Kesareaan ja seitsemänkymmentä ratsumiestä ja kaksisataa keihäsmiestä, ²⁴ja varatkaa ratsuja pannaksenne Paavalin ratsaille ja viedäksenne hänet vahingoittumatonna maaherra Feeliksin luo”. ²⁵Ja hän kirjoitti kirjeen, joka kuului näin: ²⁶”Klaudius Lysias lausuu tervehdyksen korkea-arvoiselle maaherralle Feeliksille. ²⁷Tämän miehen ottivat juutalaiset kiinni ja olivat vähällä hänet tappa; silloin minä tulin saapuville sotaväen kanssa ja pelastin hänet, saatuaani tietää, että hän on Rooman kansalainen. ²⁸Ja koska tahdoin tietää, mistä asiasta he häntä syyttivät, vein hänet heidän neuvostoonsa ²⁹ja havaitsin, että häntä syytettiin heidän lakiaan koskevista riitakysymyksistä, mutta ettei ollut kannetta mistään, mikä ansaitsisi kuoleman tai kahleet. ³⁰Mutta kun minulle on annettu ilmi, että miestä vastaan on tekeillä salahanke, lähetän hänet nyt heti sinun luoksesi; olen myös kehoittanut hänen syyttäjiään sanomaan sanottavansa häntä vastaan sinun edessäsi.” ³¹Niin sotamiehet, saamansa käskyn mukaan, ottivat Paavalin ja veivät hänet yötä myöten Antipatrikseen. ³²Seuraavana päivänä he antoivat ratsumiesten jatkaa hänen kanssaan matkaa, mutta itse he palasivat kasarmiin. ³³Kun ratsumiehet tulivat Kesareaan, antoivat he kirjeen maaherralle ja veivät myös Paavalin hänen eteensä. ³⁴Luettuuaan kirjeen hän kysyi, mistä maakunnasta Paavali oli; ja saatuaan tietää, että hän oli Kilikiasta, ³⁵hän sanoi: ”Minä kuulustelen sinua, kun syyttäjäsikin saapuvat”. Ja hän käski vartioida häntä Herodeksen linnassa.

24Viiden päivän kuluttua ylimmäinen pappi Ananias meni sinne alas muutamien vanhinten ja erään asianajajan, Tertulluksen, kanssa, ja he ilmoittivat maaherralle syyttävänä Paavalia. ²Ja kun Paavali oli kutsuttu esille, rupe si Tertullus syyttämään ja sanoi: ³”Runsasta rauhaa me olemme sinun kauttasi, korkea-arvoinen Feeliks, saaneet nauttia, ja sinun huolenpidostasi on parannuksia aikaansaatu tämän kansan hyväksi, sen me kaikin puolin ja kaikkialla ja kaikella kiitollisuudella tunnustamme. ⁴Mutta etten aivan kauan sinua viivyttäisi, pyydän sinua hetkisen meitä suosiollisesti kuulemaan. ⁵Me olemme havainneet, että tämä mies on ruttotauti ja metelinnostaja kaikkien koko maailman juutalaisten keskuudessa ja nasaretilaisten lahkoon päämies, ⁶ja hän on koettanut pyhäkönkin saastuttaa. Sentähden me otimme hänet kiinni. ⁷Voit itse häntä tutkimalla saada tietää kaiken, mistä me häntä syytämme.” ⁹Ja myös juutalaiset yhtyivät syyttämään häntä ja väittivät asian niin olevan. ¹⁰Paavali vastasi, kun maaherra oli viitannut, että hän sai puhua: ”Koska tiedän sinun monta vuotta olleen tämän kansan tuomarina, puhun luottamuksella asiani puolesta. ¹¹Niinkuin voit saada tietää, ei ole kuin kaksitoista päivää siitä, kun menin Jerusalemiin rukoilemaan. ¹²Eivät he ole tavanneet minua kenenkään kanssa väittelemästä eikä väentungoksia aikaansaamasta, ei pyhäkössä, ei synagoogissa eikä kaupungilla, ¹³eivätkä myöskään voi näyttää sinulle toteen sitä, mistä he nyt minua syyttävät. ¹⁴Mutta sen minä sinulle tunnustan, että minä sitä tietä vaeltaen, jota he lahkoksi sanovat, niin palvelen isieni Jumalaa, että minä uskon kaiken, mitä on kirjoitettuna laissa ja profeetoissa, ¹⁵ja pidän sen toivon Jumalaan, että on oleva ylösnousemus, jota nämä itekin odottavat, sekä vanhurskasten että väärin. ¹⁶Sentähden minä myös ahkeroin, että minulla aina olisi loukkamaton omatunto Jumalan ja ihmisten edessä. ¹⁷Niin minä nyt useampien vuosien kuluttua tulin tuomaan almuja kansalleni ja toimittamaan uhreja. ¹⁸Näitä toimittaessani muutamat Aasiasta tulleet juutalaiset tapasivat minut puhdistautuneena pyhäkössä, eikä ollut mitään väentungosta tai meteliä; ¹⁹heidän tulisi nyt olla saapuvilla sinun edessäsi ja syyttää, jos heillä olisi jotakin minua vastaan. ²⁰Tai sanokoot nämä läsnäolevat, mitä rikollista he minussa huomasiivat, kun minä seisoin neuvoston edessä; ²¹jollei siksi luettane tätä ainoata lausetta, jonka huusin seisossani heidän keskellään: ’Kuolleitten ylösnousemuksen tähden minä tänään olen teidän tuomittavananne.’” ²²Mutta Feeliks, jolla oli hyvin tarkka tieto tästä tiestä, lykkäsi heidän asiansa toistaiseksi, sanoen: ”Kun päällikkö Lysias tulee tänne, tutkin minä teidän asianne”. ²³Ja hän käski sadanpäämiehen pitää Paavalia vartioituna, mutta lievässä vankeudessa, estämättä ketään hänen omaisistaan tekemästä hänelle palvelusta. ²⁴Muutamien päivien kuluttua Feeliks tuli vaimonsa Drusillan kanssa, joka oli juutalainen, haetti Paavalin ja kuunteli hänen puhettaan uskosta Kristukseen Jeesuskeen. ²⁵Mutta kun Paavali puhui vanhurskaudesta

ja itsensähillitsemisestä ja tulevasta tuomiosta, peljästyivät Feeliks ja sanoi: ”Mene tällä haavaa pois, mutta kun minulle sopii, kutsutan sinut taas”.²⁶ Sen ohessa hän myös toivoi saavansa Paavalilta rahaa, jonka tähden hän useita kertoja haetti hänet luokseen ja puheli hänen kanssansa.²⁷ Mutta kahden vuoden kuluttua Porkius Festus tuli Feeliksin sijaan; ja kun Feeliks tavoitteli juutalaisten suosiota, jätti hän Paavalin kahleisiin.

25 Kun nyt Festus oli astunut maaherranvirkaan, meni hän kolmen päivän kuluttua Kesareasta ylös Jerusalemiin.² Niin ylipäivät ja juutalaisten ensimmäiset miehet ilmoittivat hänelle syyttävänsä Paavalia ja pyysivät häneltä³ ja anoiivat sitä suosionosoitusta itsellensä, Paavalia vastaan, että hän haettaisi hänet Jerusalemiin; sillä he valmistivat väijytystä tappaakseen hänet tiellä.⁴ Mutta Festus vastasi, että Paavalia pidettiin vartioituna Kesareassa ja että hän itse aikoi piakkoin lähteä sinne.⁵ Ja hän lisäsi: ”Tulkoot siis teidän johtomiehenne minun mukani sinne alas, ja jos siinä miehessä on jotakin väärää, syyttäkööt häntä”.⁶ Ja viivytyään heidän luonansa ainoastaan kahdeksan tai kymmenen päivää hän meni alas Kesareaan. Seuraavana päivänä hän istui tuomarinistuimelle ja käski tuoda Paavalin eteensä.⁷ Ja kun hän oli saapunut, asettuivat ne juutalaiset, jotka olivat tulleet Jerusalemistä, hänen ympärilleen ja tekivät useita ja raskaita syytöksiä, joita he eivät kuitenkaan kyenneet näyttämään toteen;⁸ sillä Paavali torjui syytökset ja sanoi: ”Minä en ole mitään rikkonut juutalaisten lakia enkä pyhäkköä enkä keisaria vastaan”.⁹ Niin Festus, joka tavoitteli juutalaisten suosiota, vastasi Paavalille ja sanoi: ”Tahdotko lähteä Jerusalemiin ja siellä vastata näihin syytöksiin minun edessäni?”¹⁰ Mutta Paavali sanoi: ”Minä seison keisarin tuomioistuimen edessä, ja sen edessä minut tuomittakoon. Juutalaisia vastaan en ole mitään rikkonut, niinkuin sinäkin aivan hyvin tiedät.¹¹ Vaan jos muuten olen rikkonut ja tehnyt jotakin, mikä ansaitsee kuoleman, en pyri pääsemään kuolemasta; mutta jos se, mistä nämä minua syyttävät, on perätöntä, niin ei kukaan voi luovuttaa minua heille. Minä vetoan keisariin.”¹² Silloin Festus, neuvoteltuaan neuvoskuntansa kanssa, vastasi: ”Keisariin sinä olet vedonnut, niinpä mene keisarin eteen”.¹³ Muutamien päivien kuluttua kuningas Agrippa ja Bernike saapuivat Kesareaan tervehtimään Festusta.¹⁴ Ja kun he viipyivät siellä useampia päiviä, kertoi Festus Paavalin asian kuninkaalle ja sanoi: ”Täällä on eräs mies, jonka Feeliks on jättänyt vankeuteen;¹⁵ käydessäni Jerusalemissa juutalaisten ylipäivät ja vanhimmat ilmoittivat syyttävänsä häntä ja pyysivät, että hänet tuomittaisiin.¹⁶ Mutta minä vastasin heille: ’Ei ole roomalaisten tapa antaa ketään alttiiksi, ennenkuin syytetty on asetettu vastakkain syyttäjänsä kanssa ja on saanut puolustautua syytöstä vastaan’.¹⁷ Kun he olivat kokoontuneet tänne, niin minä viivyttelämättä seuraavana päivänä istuin tuomarinistuimelle ja käskin tuoda miehen eteeni.¹⁸ Mutta kun

hän syyttäjänsä seisoivat hänen ympärillään, eivät he syyttäneet häntä mistään sellaisesta rikoksesta, kuin minä olin odottanut,¹⁹ vaan heillä oli häntä vastaan riitaa joistakin heidän uskonasioistaan ja jostakin Jeesuksesta, joka oli kuollut, mutta jonka Paavali väitti elävän.²⁰ Ja kun olin epä tietoinen, miten tällainen asia oli tutkittava, kysyin, tahtoiko hän mennä Jerusalemiin ja siellä vastata näihin syytöksiin.²¹ Mutta kun Paavali vetosi ja vaati, että hänet oli säilytettävä majesteetin tutkittavaksi, käskin minä vartioida häntä, kunnes lähetän hänet keisarin eteen.”²² Niin Agrippa sanoi Festukselle: ”Minäkin tahtoisin kuulla sitä miestä”. Tämä sanoi: ”Huomenna saat kuulla häntä”.²³ Seuraavana päivänä Agrippa ja Bernike tulivat suurella komeudella ja menivät oikeussaliin päällikköjen ja kaupungin ylhäisten miesten kanssa; ja Paavali tuotiin Festuksen käskystä sinne.²⁴ Ja Festus sanoi: ”Kuningas Agrippa ja kaikki muut, jotka meidän kanssamme olette läsnä, tässä näette sen miehen, jonka tähden koko juutalaisten joukko sekä Jerusalemissa että täällä on ahdistanut minua huutaen, ettei hänen pidä enää saaman elää.²⁵ Minä kuitenkin huomasin, ettei hän ole tehnyt mitään, mikä ansaitsisi kuoleman; mutta kun hän itse vetosi majesteettiin, niin minä päätin lähettää hänet sinne.²⁶ Mitään varmaa minulla ei kuitenkaan ole, mitä hänestä herralleni kirjoittaisin. Sen vuoksi tuotin hänet teidän eteenne ja varsinkin sinun eteesi, kuningas Agrippa, että minulla tutkinnon tapahduttua olisi, mitä kirjoittaa.²⁷ Sillä mielettömältä näyttää minusta lähettää vanki, antamatta samalla tietää häntä vastaan tehtyjä syytöksiä.”

26 Niin Agrippa sanoi Paavalille: ”Sinun on lupa puhua puolestasi”. Silloin Paavali ojensi kätensä ja lausui puolustukseksi: ”Pidän itseäni onnellisena, kuningas Agrippa, kun sinun edessäni tänä päivänä saan puolustautua kaikelta siitä, mistä juutalaiset minua syyttävät,³ olletikin, koska sinä tarkkaan tunnet kaikki juutalaisten tavat ja riitakysymykset. Sentähden pyydän sinua kärsivällisesti minua kuulemaan.⁴ Kaikki juutalaiset tuntevat minun elämäni nuoruudestani asti, koska alusta alkaen olen elänyt kansani keskuudessa ja Jerusalemissa.⁵ He tuntevat minut jo entuudestaan, jos tahtovat sen todistaa, että minä meidän uskontomme ankarimman lahkoon mukaan olen elänyt fariseuksena.⁶ Ja nyt minä seison oikeuden edessä sentähden, että panen toivoni siihen lupaukseen, jonka Jumala on meidän isillemme antanut⁷ ja jonka meidän kaksitoista sukukuntaamme, yötä ja päivää herkeämättä palvelen Jumalaa, toivovat heille toteutuvan; tämän toivon tähden, kuningas, juutalaiset minua syyttävät.⁸ Miksi on teistä uskomatonta, että Jumala herättää kuolleet? ⁹ Luulin minäkin, että minun tuli paljon taistella Jeesuksen, Nasaretilaisen, nimeä vastaan,¹⁰ ja niin minä teinkin Jerusalemissa. Paljon pyhiä minä suljin vankiloihin, saatuani ylipapeilta siihen valtuuden, ja kun heitä tapettiin, annoin minä ääneni sen puolesta.¹¹ Ja kaikkialla synagoogissa minä usein

koetin rankaisemalla pakottaa heitä herjaamaan Jeesusta, ja menin niin pitkälle vimmassani heitä vastaan, että vaino- sin heitä aina ulkomaan kaupunkiin saakka. ¹²Kun näis- sä asioissa matkustin Damaskoon ylipappien valtuudella ja suostumuksella, ¹³näin minä, oi kuningas, tiellä keskellä päivää taivaasta valon, auringon paistetta kirkaamman, leimahtavan minun ja matkatoverieni ympärillä, ¹⁴ja me kaaduin kaikki maahan, ja minä kuulin äänen sanovan minulle hebreankielellä: 'Saul, Saul, miksi vainoat minua? Työläs on sinun potkia tutkainta vastaan.' ¹⁵Niin minä sa- noin: 'Kuka olet, herra?' Ja Herra sanoi: 'Minä olen Jee- sus, jota sinä vainoat.' ¹⁶Mutta nouse ja seiso jaloillasi; sil- lä sitä varten minä olen sinulle ilmestynyt, että asettaisin sinut palvelijakseni ja sen todistajaksi, mitä varten sinä olet minut nähnyt, niin myös sen, mitä varten minä sinul- le vastedes ilmestyn. ¹⁷Ja minä pelastan sinut sekä oman kansasi että pakanain käsistä, joitten tykö minä sinut lähe- tän ¹⁸avaamaan heidän silmänsä, että he kääntyisivät pi- meydestä valkeuteen ja saatanan vallasta Jumalan tykö ja saisivat uskomalla minuun synnit anteeksi ja perintöosan pyhitettyjen joukossa.' ¹⁹Sentähden, kuningas Agrippa, mi- nä en voinut olla tottelematta taivaallista näkyä, ²⁰vaan saarnasin ensin sekä Damaskon että Jerusalemin asukkail- le, ja sitten koko Juudean maalle ja pakanoille parannusta ja kääntymystä Jumalan puoleen, ja että he tekisivät pa- rannuksen soveliaita tekoja. ²¹Tämän tähden juutalaiset ottivat minut kiinni pyhäkössä ja yrittivät surmata minut. ²²Mutta Jumalan avulla, jota olen saanut tähän päivään asti, minä seison ja todistan sekä pienille että suurille, enkä puhu mitään muuta, kuin minkä profeetat ja Mooses ovat sanoneet tulevan tapahtumaan, ²³että nimittäin Kristuk- sen piti kärsimän ja kuolleitten ylösnousemuksen esikoise- na julistaman valkeutta sekä tälle kansalle että pakanoille." ²⁴Mutta kun hän näin puolustautui, sanoi Festus suurella äänellä: "Sinä olet hullu, Paavali, suuri oppi hulluttaa si- nut". ²⁵Mutta Paavali sanoi: "En ole hullu, korkea-arvoinen Festus, vaan puhun totuuden ja toimen sanoja. ²⁶Kuningas kyllä nämä tietää, jonka tähden minä puhunkin hänelle rohkeasti. Sillä minä en usko minkään näistä asioista ole- van häneltä salassa; eiväthän nämä ole missään syrjäsope- sa tapahtuneet. ²⁷Uskotko, kuningas Agrippa, profeettoja? Minä tiedän, että uskot." ²⁸Niin Agrippa sanoi Paavalille: "Vähälläpä luulet taivuttavasi minut kristityksi". ²⁹Mutta Paavali sanoi: "Toivoisin Jumalalta, että, olipa vähällä tai paljon, et ainoastaan sinä, vaan myös kaikki te, jotka mi- nua tänään kuulette, tulisitte semmoisiksi, kuin minä olen, näitä kahleita lukuunottamatta". ³⁰Niin kuningas nousi ja maaherra ja Bernike sekä ne, jotka istuivat heidän kans- sansa. ³¹Ja mennessään he puhuivat keskenänsä sanoen: "Tämä mies ei ole tehnyt mitään, mikä ansaitsisi kuole- man tai kahleet". ³²Ja Agrippa sanoi Festukselle: "Tämän miehen olisi voinut päästää irti, jos hän ei olisi vedonnut keisariin".

27 Kun oli päätetty, että meidän oli purjehtiminen Ita- liaan, annettiin Paavali ja muutamat muut vangit erään Julius nimisen, keisarilliseen sotaväenosastoon kuuluvan sadanpäämiehen haltuun. ²Ja me astuimme adramyttiläi- seen laivaan, jonka oli määrä purjehtia Aasian rannikko- paikkoihin, ja lähdimme merelle, ja seurassamme oli Aris- tarkus, makedonialainen Tessalonikasta. ³Seuraavana päi- vänä laskimme Siidoniin. Ja Julius kohteli Paavalia ystäväl- lisesti ja salli hänen mennä ystäviensä luo hoitoa saamaan. ⁴Ja sieltä laskettuamme merelle purjehdimme Kypron suo- jaan, koska tuulet olivat vastaiset. ⁵Ja kun olimme mer- ta purjehtien sivuuttaneet Kilikian ja Pamfylian, tulimme Myrraan, joka on Lykiassa. ⁶Siellä sadanpäämies tapasi aleksandrialaisen laivan, jonka oli määrä purjehtia Italiaan, ja siirsi meidät siihen. ⁷Ja monta päivää me purjehdimme hitaasti ja pääsimme vaivoin Knidon kohdalle. Ja kun tuu- lelta emme päässeet sinne, purjehdimme Salmonen nenitse Kreetan suojaan. ⁸Ja vaivoin kuljettuamme liki sen rantaa saavuimme erääseen paikkaan, jonka nimi oli Kauniit Sa- tamat ja jonka lähellä Lasaian kaupunki oli. ⁹Mutta kun paljon aikaa oli kulunut ja purjehtiminen jo oli vaarallista, sillä paastonaikakin oli jo ohi, varoitti Paavali heitä ¹⁰ja sa- noi: "Miehet, minä näen, että purjehtiminen käy vaivalloi- seksi ja vaaralliseksi, ei ainoastaan lastille ja laivalle, vaan myös meidän hengellemme". ¹¹Mutta sadanpäämies uskoi enemmän perämiestä ja laivanisäntää kuin Paavalin sano- ja. ¹²Ja koska satama oli sopimaton talvehtimiseen, oli- vat useimmat sitä mieltä, että heidän oli sieltä lähdettävä, voidakseen ehkä päästä talvehtimaan Foiniksiin, erääseen Kreetan satamaan, joka antaa lounaseen ja luoteeseen päin. ¹³Ja kun etelätuuli alkoi puhaltaa, luulivat he pääse- vänsä tarkoituksensa perille, nostivat ankkurin ja kulkivat aivan likitse Kreetaa. ¹⁴Mutta ennen pitkää syöksyi saaren päällitse raju tuuli, niin sanottu koillismyrsky. ¹⁵Kun laiva ryöstäytyi sen mukaan eikä voinut nousta tuuleen, jätimme sen valtoihinsa ja jouduimme tuuliajolle. ¹⁶Ja päästyämme erään pienen, Klauda nimisen saaren suojaan me töintus- kin saimme venheen korjuuseen. ¹⁷Vedettyään sen ylös he ryhtyivät varokeinoihin ja sitoivat laivan ympäri köysiä, ja kun pelkäsivät ajautuvansa Syrteihin, laskivat he purjeet alas, ja niin he ajalehtivat. ¹⁸Mutta kun rajuilma anka- rasti ahdisti meitä, heittivät he seuraavana päivänä lastia mereen, ¹⁹ja kolmantena päivänä he omin käsin viskasivat mereen laivan kaluston. ²⁰Mutta kun ei aurinkoa eikä tähtiä näkynyt moneen päivään ja kova myrsky painoi, katosi meiltä viimein kaikki pelastumisen toivo. ²¹Kun oli oltu kauan syömättä, niin Paavali nousi heidän keskellään ja sanoi: "Miehet, teidän olisi pitänyt noudattaa minun neu- voani eikä lähteä Kreetasta; siten olisitte säästyneet tästä vaivasta ja vahingosta. ²²Mutta nyt minä kehoitan teitä olemaan rohkealla mielellä, sillä ei yksikään teistä huku, ainoastaan laiva hukkuu. ²³Sillä tänä yönä seiso minun tykönäni sen Jumalan enkeli, jonka oma minä olen ja jota minä myös palvelen, ²⁴ja sanoi: 'Älä pelkää, Paavali, kei-

sarin eteen sinun pitää menemän; ja katso, Jumala on lahjoittanut sinulle kaikki, jotka sinun kanssasi purjehtivat.²⁵ Olkaa sentähden rohkealla mielellä, miehet; sillä minulla on se usko Jumalaan, että niin käy, kuin minulle on puhuttu.²⁶ Mutta jollekin saarelle meidän täytyy viskautua.”²⁷ Ja kun tuli neljästoista yö meidän ajelehtiessamme Adrianmerellä, tuntui merimiehistä keskiyön aikaan, että lähestyttiin jotakin maata.²⁸ Ja luodattuaan he huomasivat syvyyden olevan kaksikymmentä sylvä, ja vähän matkaa kuljettuaan he taas luotasivat ja huomasivat syvyyden viideksitoista syleksi.²⁹ Ja kun he pelkäsivät meidän viskautuvan karille, laskivat he laivan perästä neljä ankkuria ja odottivat ikävöiden päivän tuloa.³⁰ Mutta merimiehet yrittivät paeta laivasta ja laskivat venheen mereen sillä tekosyillä, että muka aikoivat keulapuolesta viedä ulos ankkureita.³¹ Silloin Paavali sanoi sadanpäämiehelle ja sotilaille: ”Jos nuo eivät pysy laivassa, niin te ette voi pelastua.”³² Silloin sotamiehet hakkasivat poikki venheen köydet ja päästivät sen menemään.³³ Vähän ennen päivän tuloa Paavali kehoitti kaikkia nauttimaan ruokaa, sanoen: ”Tänään olette jo neljättötoista päivää odottaneet ja olleet syömättä ettekä ole mitään ravintoa ottaneet.³⁴ Sentähden minä kehoitan teitä nauttimaan ruokaa, sillä se on tarpeen meidän pelastuaksemme; sillä ei yhdeltäkään teistä ole hiuskarvaakaan päästä katoava.”³⁵ Tämän sanottuaan hän otti leivän ja kiitti Jumalaa kaikkien nähden, mursi ja rupesi syömään.³⁶ Silloin kaikki tulivat rohkealle mielelle ja ottivat hekin ruokaa.³⁷ Ja meitä oli laivassa kaikkiaan kaksisataa seitsemänkymmentä kuusi henkeä.³⁸ Ja kun he olivat tulleet ravituiksi, kevensivät he laivaa heittämällä viljan mereen.³⁹ Päivän tultua he eivät tunteneet maata, mutta huomasivat lahden, jossa oli sopiva ranta; siihen he päättivät, jos mahdollista, laskea laivan.⁴⁰ Ja he hakkasivat ankkuriköydet poikki ja jättivät ankkurit mereen; samalla he päästivät peräsinten nuorat, nostivat keulapurjeen tuuleen ja ohjasivat rantaa kohti.⁴¹ Mutta he joutuivat riutalle ja antoivat laivan törmätä siihen; keulapuoli tarttui kiinni ja jäi liikkumattomaksi, mutta peräpuoli hajosi aaltojen voimasta.⁴² Niin sotamiehillä oli aikomus tappaa vangit, ettei kukaan pääsisi uimalla karkuun.⁴³ Mutta sadanpäämies, joka tahtoi pelastaa Paavalin, esti heidät siitä aikeesta ja käski uimataitoisten ensiksi heittäytyä veteen ja lähteä maihin⁴⁴ ja sitten muiden, minkä laudoilla, minkä laivankappaleilla. Ja näin kaikki pelastuivat maalle.

28 Kun olimme pelastuneet, niin me sitten saimme tietää, että saaren nimi oli Melite.² Ja sen asukkaat osoittivat meille suurta ystävällisyyttä: he sytyttivät nuotion ja ottivat meidät kaikki sen ääreen, kun oli ruvennut sataamaan ja oli kylmä.³ Mutta Paavali kokosi kasan risuja, ja kun hän pani ne nuotioon, tuli kyykäärme kuumuuden tähden esiin ja kävi kiinni hänen käteensä.⁴ Kun asukkaat näkivät tuon elukan riippuvan kiinni hänen kädessään, sanoivat he toisilleen: ”Varmaan tuo mies on murhaaja, kos-

ka kostotar ei sallinut hänen elää, vaikka hän pelastuikin merestä”.⁵ Mutta hän pudisti elukan tuleen, eikä hänelle tullut mitään vahinkoa.⁶ Ja he odottivat hänen ajettuvan tai äkisti kaatuvan kuolleena maahan. Mutta kun he olivat kauan odottaneet ja näkivät, ettei hänelle mitään pahaa tapahtunut, muuttivat he mielensä ja sanoivat hänen olevan jumalan.⁷ Lähellä sitä paikkaa oli saaren ensimmäisellä miehellä, jonka nimi oli Publius, maatiloja. Hän otti meidät vastaan ja piti meitä ystävällisesti kolme päivää vierainansa.⁸ Ja Publiuksen isä makasi sairaana kuumessa ja punataudissa; ja Paavali meni hänen luoksensa, rukoili ja pani kätensä hänen päälleen ja paransi hänet.⁹ Kun tämä oli tapahtunut, tulivat muutkin sairaat, mitä saarella oli, ja heidät parannettiin.¹⁰ He osoittivat meille myös monin tavoin kunniaa, ja lähtiessämme merelle he panivat mukaan, mitä tarvitsimme.¹¹ Kolmen kuukauden kuluttua me purjehdimme sieltä aleksandrialaisessa laivassa, joka oli talvehtinut saarella ja jolla oli merkkinä Kastorin ja Polluksen kuva.¹² Ja me laskimme maihin Syrakuusassa ja viivyimme siellä kolme päivää,¹³ ja sieltä me kierrettyämme saavuimme Reegioniin, ja kun yhden päivän perästä nousi etelätuuli, tulimme seuraavana päivänä Puteoliin.¹⁴ Siellä tapasimme veljiä, jotka pyysivät meitä viipymään heidän tykönänsä seitsemän päivää. Ja sitten me lähdimme Roomaan.¹⁵ Ja kun veljet siellä saivat kuulla meistä, tulivat he meitä vastaan Appii Forumiin ja Tres Tabernaen kohdalle saakka; ja heidät nähdessään Paavali kiitti Jumalaa ja sai rohkeutta.¹⁶ Ja kun tulimme Roomaan, sallittiin Paavalin asua erikseen häntä vartioivan sotamiehen kanssa.¹⁷ Kolmen päivän kuluttua Paavali kutsui kokoon juutalaisten ensimmäiset. Ja kun he olivat kokoontuneet, sanoi hän heille: ”Miehet, veljet! Vaikka en ole mitään tehnyt kansaamme tai isiemme tapoja vastaan, annettiin minut kuitenkin Jerusalemista vankina roomalaisten käsiin.¹⁸ Ja kun he olivat minua tutkineet, tahtoivat he päästää minut irti, koska en ollut tehnyt mitään kuoleman rikosta.¹⁹ Mutta kun juutalaiset sitä vastustivat, oli minun pakko vedota keisariin; ei kuitenkaan niin, että minulla olisi mitään kannetta kansaani vastaan.²⁰ Tästä syystä minä nyt olen kutsunut teidät, saadakseni nähdä ja puhutella teitä; sillä Israelin toivon tähden minä kannan tätä kahletta.”²¹ Niin he sanoivat hänelle: ”Emme ole saaneet kirjeitä sinusta Juudean maalta, eikä kukaan tänne saapunut veli ole ilmoittanut eikä puhunut sinusta mitään pahaa.²² Katsomme kuitenkin syytä olevan kuulla sinulta, mitä sinun mielessäsi on; sillä tästä lahkosta on meillä tiedossamme, että sitä vastaan kaikkialla kiistetään.”²³ Ja he määräsivät hänelle päivän, ja silloin tuli heitä vielä useampia hänen luoksensa majapaikkaan. Ja näille hän aamuvarhaisesta iltaan saakka selitti ja todisti Jumalan valtakunnasta, lähtien Mooseksen laista ja profeetoista, saadakseen heidät vakuutetuiksi Jeesuksesta.²⁴ Niin se, mitä sanottiin, sai toiset vakuutetuiksi, mutta toiset eivät uskoneet.²⁵ Ja kun he olivat keskenään erimielisiä, erosivat

he toisistaan, Paavalin sanoessa ainoastaan nämä sanat: ”Oikein on Pyhä Henki puhunut profeetta Esaiaan kautta teidän isillenne, ²⁶sanoen: ’Mene tämän kansan luo ja sano: Kuulemalla kuulkaa älkääkä ymmärtäkö, näkemällä nähkää älkääkä käsittäkö. ²⁷Sillä paatunut on tämän kansan sydän, ja korvillaan he työläästi kuulevat, ja silmänsä he ovat ummistaneet, että he eivät näkisi silmillään, eivät kuulisi korvillaan, eivät ymmärtäisi sydämellään eivätkä kääntyisi ja etten minä heitä parantaisi.’ ²⁸Olkoon siis teille tietävä, että tämä Jumalan pelastussanoma on lähetetty pakanoille; ja he kuulevat sen.” ²⁹³⁰Ja Paavali asui omassa vuokra-asunnossaan kaksi täyttä vuotta ja otti vastaan kaikki, jotka hänen tykönsä tulivat; ³¹ja hän julisti Jumalan valtakuntaa ja opetti Herran Jeesuksen Kristuksen tuntemista kaikella rohkeudella, kenenkään estämättä.

Roomalaisille

1Paavali, Jeesuksen Kristuksen palvelija, kutsuttu apostoli, erotettu julistamaan Jumalan evankeliumia, ²jonka Jumala on edeltä luvannut profeettainsa kautta pyhissä kirjoituksissa, ³hänen Pojastansa - joka lihan puolesta on syntynyt Daavidin siemenestä ⁴ja pyhyiden hengen puolesta kuolleistanousemisen kautta asetettu Jumalan Pojaksi voimassa - Jeesuksesta Kristuksesta, meidän Herrastamme, ⁵jonka kautta me olemme saaneet armon ja apostolinviran, että syntyisi uskon kuuliaisuus hänen nimeänsä kohtaan kaikissa pakanakansoissa, ⁶joihin tekin, Jeesuksen Kristuksen kutsumat, kuulutte: ⁷kaikille Roomassa oleville Jumalan rakkaille, kutsutuille pyhille. Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jeesukselta Kristukselta! ⁸Ensiksikin minä kiitän Jumalaani Jeesuksen Kristuksen kautta teidän kaikkien tähden, koska teidän uskoanne mainitaan kaikessa maailmassa. ⁹Sillä Jumala, jota minä hengessäni palvelen julistaen hänen Poikansa evankeliumia, on minun todistajani, kuinka minä teitä lakkaamatta muistan, ¹⁰aina rukouksissani anoen, että minä jo vihdoinkin, jos Jumala tahtoo, pääsisin tulemaan teidän tykönnne. ¹¹Sillä minä ikävöitsen teitä nähdä, voidakseni antaa teille jonkun hengellisen lahjan, että te vahvistuisitte, ¹²se on, että me yhdessä ollessamme virkistyisimme yhteisestä uskostamme, teidän ja minun. ¹³Ja minä en tahdo, veljet, teiltä salata, että jo monesti olen päättänyt tulla teidän tykönnne saadakseni jonkin hedelmän teidänkin keskuudestanne, niinkuin muidenkin pakanain, mutta olen ollut estetty tähän saakka. ¹⁴Kreikkalaisille ja barbaareille, viisaille ja tyhmille minä olen velassa; ¹⁵omasta puolestani minä siis olen altis teillekin, Roomassa asuvaisille, julistamaan evankeliumia. ¹⁶Sillä minä en häpeä evankeliumia; sillä se on Jumalan voima, itsekullekin uskovalle pelastukseksi, juutalaiselle ensin, sitten myös kreikkalaiselle. ¹⁷Sillä siinä Jumalan vanhurskaus ilmestyy uskosta uskoon, niinkuin kirjoitettu on: ”Vanhurskas on elävä uskosta”. ¹⁸Sillä Jumalan viha ilmestyy taivaasta kaikkea ihmisten jumalattomuutta ja vääryyttä vastaan, niiden, jotka pitävät totuutta vääryyden vallassa, ¹⁹sentähden että se, mikä Jumalasta voidaan tietää, on ilmeistä heidän keskuudessaan; sillä Jumala on sen heille ilmoittanut. ²⁰Sillä hänen näkymätön olemuksensa, hänen iankaikkinen voimansa ja jumalallisuutensa, ovat, kun niitä hänen teoissansa tarka-

taan, maailman luomisesta asti nähtävinä, niin etteivät he voi millään itseänsä puolustaa, ²¹koska he, vaikka ovat tunteneet Jumalan, eivät ole häntä Jumalana kunnioittaneet eivätkä kiittäneet, vaan ovat ajatuksiltansa turhistuneet, ja heidän ymmärtämätön sydämensä on pimentynyt. ²²Kehuessaan viisaita olevansa he ovat tyhmiksi tulleet ²³ja ovat katoamattoman Jumalan kirkkauden muuttaneet katoavaisen ihmisen ja lintujen ja nelijalkaisten ja matelevaisten kuvan kaltaiseksi. ²⁴Sentähden Jumala on heidät, heidän sydämensä himoissa, hyljännyt saastaisuuteen, häpäisemään itse omat ruumiinsa, ²⁵nuo, jotka ovat vaihtaneet Jumalan totuuden valheeseen ja kunnioittaneet ja palvelleet luotua enemmän kuin Luojaa, joka on ylistetty iankaikkisesti, amen. ²⁶Sentähden Jumala on hyljännyt heidät häpeällisiin himoihin; sillä heidän naispuolensa ovat vaihtaneet luonnollisen yhteyden luonnonvastaiseen; ²⁷samoin miespuoletkin, luopuen luonnollisesta yhteydestä naispuolen kanssa, ovat kiimoissaan syttyneet toisiinsa ja harjoittaneet, miespuolet miespuolten kanssa, riettautta ja villiintymisestäään saaneet itseensä sen palkan, mikä saada piti. ²⁸Ja niinkuin heille ei kelvannut pitää kiinni Jumalan tuntemisesta, niin Jumala hylkäsi heidät heidän kelvottoman mielensä valtaan, tekemään sopimattomia. ²⁹He ovat täynnänsä kaikkea vääryyttä, pahuutta, ahneutta, häijyyttä, täynnänsä kateutta, murhaa, riitaa, petosta, pahanilkisyyttä; ³⁰ovat korvaankuiskuttelijoita, panettelijoita, Jumalaa vihaavaisia, väkivaltaisia, ylpeitä, kerskaillijoita, pahankeksijöitä, vanhemmilleen tottelemattomia, ³¹vailla ymmärrystä, luotettavuutta, rakkautta ja laupeutta; ³²jotka, vaikka tuntevat Jumalan vanhurskaan säädöksen, että ne, jotka senkaltaisia tekevät, ovat kuoleman ansainneet, eivät ainoastaan itse niitä tee, vaan vieläpä osoittavat hyväksymistä niille, jotka niitä tekevät.

2Sentähden sinä, oi ihminen, et voi millään itseäsi puolustaa, olitpa kuka hyvänsä, joka tuomitset. Sillä mistä toista tuomitset, siihen sinä itsesi syypääksi tuomitset, koska sinä, joka tuomitset, teet samoja tekoja. ²Ja me tiedämme, että Jumalan tuomio on totuuden mukainen niille, jotka senkaltaista tekevät. ³Vai luuletko, ihminen, sinä, joka tuomitset niitä, jotka senkaltaisia tekevät, ja itse samoja teet, että sinä vältät Jumalan tuomion? ⁴Vai halveksitko hänen hyvyytensä ja kärsivällisyytensä ja pitkämielisyy-

tensä runsautta, etkä tiedä, että Jumalan hyvyys vetää sinua parannukseen? ⁵Kovuudellasi ja sydämesi katumatomuudella sinä kartutat päällesi vihaa vihan ja Jumalan vanhurskaan tuomion ilmestymisen päiväksi, ⁶hänen, ”joka antaa kullekin hänen tekojensa mukaan”: ⁷niille, jotka hyvässä työssä kestävinä etsivät kirkkautta ja kunniaa ja katoamattomuutta, iankaikkisen elämän, ⁸mutta niiden osaksi, jotka ovat itsekkäitä eivätkä tottele totuutta, vaan tottelevat vääryyttä, tulee viha ja kiivastus. ⁹Tuska ja ahdistus jokaisen ihmisen sielulle, joka paha tekee, juutalaisen ensin, sitten myös kreikkalaisen; ¹⁰mutta kirkkaus ja kunnia ja rauha jokaiselle, joka tekee sitä, mikä hyvä on, juutalaiselle ensin, sitten myös kreikkalaiselle! ¹¹Sillä Jumala ei katso henkilöön. ¹²Sillä kaikki, jotka ilman lakia ovat syntiä tehneet, ne myös ilman lakia hukkuvat, ja kaikki, jotka lain alaisina ovat syntiä tehneet, ne lain mukaan tuomitaan; ¹³sillä eivät lain kuulijat ole vanhurskaita Jumalan edessä, vaan lain noudattajat vanhurskauteen. ¹⁴Sillä kun pakanat, joilla ei lakia ole, luonnostaan tekevät, mitä laki vaatii, niin he, vaikka heillä ei lakia ole, ovat itse itsellensä laki ¹⁵ja osoittavat, että lain teot ovat kirjoitetut heidän sydämiinsä, kun heidän omatuntonsa myötä-todistaa ja heidän ajatuksensa keskenään syyttävät tai myös puolustavat heitä - ¹⁶sinä päivänä, jona Jumala on tuomitseva ihmisten salaisuudet Kristuksen Jeesuksen kautta, minun evankeliumini mukaan. ¹⁷Mutta jos sinä kutsut itseäsi juutalaiseksi ja luotat lakiin ja Jumala on sinun kerskauksesi ¹⁸ja tunnet hänen tahtonsa ja, opettuna laissa, tutkit, mikä parasta on, ¹⁹ja luulet kykeneväsi olemaan sokeain taluttaja, pimeydessä olevien valkeus, ²⁰ymmärtämättömien kasvattaja, alaikäisten opettaja, sinulla kun laissa on tiedon ja totuuden muoto: ²¹niin sinäkö, joka toista opetat, et itseäsi opeta; joka julistat, ettei saa varastaa, itse varastat; ²²joka sanot, ettei saa tehdä huorin, itse teet huorin; joka kauhistut epäjumalia, kuitenkin olet temppelin ryöstäjä; ²³joka laista kerskaat, häväiset lainrikkomisella Jumalaa? ²⁴Sillä ”teidän tähtenne Jumalan nimi tulee pilkatuksi pakanain seassa”, niinkuin kirjoitettu on. ²⁵Ympärileikkaus kyllä on hyödyllinen, jos sinä lakia noudatat; mutta jos olet lainrikkoja, niin sinun ympärileikkauksesi on tullut ympärileikkaamattomuudeksi. ²⁶Jos siis ympärileikkaamaton noudattaa lain säädöksiä, eikö hänen ympärileikkaamattomuutensa ole luettava ympärileikkaukseksi? ²⁷Ja luonnostaan ympärileikkaamaton, joka täyttää lain, on tuomitseva sinut, joka lainkirjaiminesi ja ympärileikkauksinesi olet lainrikkoja. ²⁸Sillä ei se ole juutalainen, joka vain ulkonaisesti on juutalainen, eikä ympärileikkaus se, joka ulkonaisesti lihassa tapahtuu; ²⁹vaan se on juutalainen, joka sisällisesti on juutalainen, ja oikea ympärileikkaus on sydämen ympärileikkaus Hengessä, ei kirjaimessa; ja hän saa kiitöksensä, ei ihmisiltä, vaan Jumalalta.

3 Mitä etuuksia on siis juutalaisilla, tai mitä hyötyä ym-

pärileikkauksesta? ²Paljonkin, kaikin tavoin; ennen kaikkea se, että heille on uskottu, mitä Jumala on puhunut. ³Mutta kuinka? Jos jotkut ovat olleet epäuskoisia, ei kaikei heidän epäuskonsa ole Jumalan uskollisuutta tyhjäksi tekevä? ⁴Pois se! Olkoon Jumala totinen, mutta jokainen ihminen valhettelija, niinkuin kirjoitettu on: ”Että sinut havaittaisiin vanhurskaaksi sanoissasi ja että voittaisit, kun sinun kanssasi oikeutta käydään”. ⁵Mutta jos meidän vääryytemme tuo ilmi Jumalan vanhurskauden, mitä me siihen sanomme? Ei kaiketi Jumala ole väärä, kun hän rankaisee vihassansa? Minä puhun ihmisten tavalla. ⁶Pois se! Sillä kuinka Jumala silloin voisi tuomita maailman? ⁷Sillä jos Jumalan totuus tulee minun valheeni kautta selvemmin julki hänen kirkkaudekseen, miksi sitten minutkin vielä syntisenä tuomitaan? ⁸Ja miksi emme tekisi, niinkuin herjaten syyttävät meidän tekevän ja niinkuin muutamat väittävät meidän sanovan: ”Tehkäämme paha, että siitä hyvää tulisi”? Niiden tuomio on oikea. ⁹Miten siis on? Olemmeko me parempia? Emme suinkaan. Mehän olemme edellä osoittaneet, että kaikki, niin hyvin juutalaiset kuin kreikkalaiset, ovat synnin alla, ¹⁰niinkuin kirjoitettu on: ”Ei ole ketään vanhurskasta, ei ainoatakaan, ¹¹ei ole ketään ymmärtäväistä, ei ketään, joka etsii Jumalaa; ¹²kaikki ovat poikenneet pois, kaikki tyynni kelvottomiksi käyneet; ei ole ketään, joka tekee sitä, mikä hyvä on, ei yhden yhtäkään. ¹³Heidän kurkkunsa on avoin hauta, kielellänsä he pettävät, kyykäärmeen myrkyä on heidän huultensa alla; ¹⁴heidän suunsa on täynnä kirousta ja katkeruutta. ¹⁵Heidän jalkansa ovat nopeat vuodattamaan verta, ¹⁶hävitys ja kurjuus on heidän teillänsä, ¹⁷ja rauhan tietä he eivät tunne. ¹⁸Ei ole Jumalan pelko heidän silmäinsä edessä.” ¹⁹Mutta me tiedämme, että kaiken, minkä laki sanoo, sen se puhuu lain alaisille, että jokainen suu tukitaisiin ja koko maailma tulisi syylliseksi Jumalan edessä; ²⁰sentähden, ettei mikään liha tule hänen edessään vanhurskaaksi lain teoista; sillä lain kautta tulee synnin tunto. ²¹Mutta nyt Jumalan vanhurskaus, josta laki ja profeetat todistavat, on ilmoitettu ilman lakia, ²²se Jumalan vanhurskaus, joka uskon kautta Jeesukseen Kristukseen tulee kaikkiin ja kaikille, jotka uskovat; sillä ei ole yhtään erotusta. ²³Sillä kaikki ovat syntiä tehneet ja ovat Jumalan kirkkautta vaila ²⁴ja saavat lahjaksi vanhurskauden hänen armostaan sen lunastuksen kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, ²⁵jonka Jumala on asettanut armoistuimeksi uskon kautta hänen vereensä, osoittaaksensa vanhurskauteen, koska hän oli jättänyt rankaisematta ennen tehdyt synnit ²⁶jumalallisessa kärsivällisyydessään, osoittaaksensa vanhurskauteen nykyajassa, sitä, että hän itse on vanhurskas ja vanhurskauttaa sen, jolla on usko Jeesukseen. ²⁷Missä siis on kerskaaminen? Se on suljettu pois. Minkä lain kautta? Tekojenko lain? Ei, vaan uskon lain kautta. ²⁸Niin päätämme siis, että ihminen vanhurskautetaan uskon kautta, ilman lain tekoja. ²⁹Vai onko Jumala yksistään juutalaisten Jumala? Eikö pakanainkin? On pakanainkin,

³⁰koskapa Jumala on yksi, joka vanhurskauttaa ympärileikatut uskosta ja ympärileikkaamattomat uskon kautta. ³¹Teemmekö siis lain mitättömäksi uskon kautta? Pois se! Vaan me vahvistamme lain.

⁴Mitä me siis sanomme esi-isämme Aabrahamin saattaneen lihan mukaan? ²Sillä jos Aabraham on teoista vanhurskautettu, on hänellä kerskaamista, mutta ei Jumalan edessä. ³Sillä mitä Raamattu sanoo? ”Aabraham uskoi Jumalaa, ja se luettiin hänelle vanhurskaudeksi”. ⁴Mutta töitä tekevälle ei lueta palkkaa armosta, vaan ansiosta, ⁵mutta joka ei töitä tee, vaan uskoo häneen, joka vanhurskauttaa jumalattoman, sille luetaan hänen uskonsa vanhurskaudeksi; ⁶niinkuin myös Daavid ylistää autuaaksi sitä ihmistä, jolle Jumala lukee vanhurskauden ilman tekoja: ⁷”Autuaat ne, joiden rikokset ovat anteeksi annetut ja joiden synnit ovat peitetyt! ⁸Autuas se mies, jolle Herra ei lue syntiä!” ⁹Koskeeko sitten tämä autuaaksi ylistäminen ainoastaan ympärileikattuja, vai eikö ympärileikkaamattomiakin? Sanommehan: ”Aabrahamille luettiin usko vanhurskaudeksi”. ¹⁰Kuinka se sitten siksi luettiin? Hänen ollessaanko ympärileikattuina vai ympärileikkaamatonna? Ei ympärileikattuina, vaan ympärileikkaamatonna. ¹¹Ja hän sai ympärileikkauksen merkin sen uskonvanhurskauden sinetiksi, joka hänellä oli ympärileikkaamatonna, että hänestä tulisi kaikkien isä, jotka ympärileikkaamattomina uskovat, niin että vanhurskaus heillekin luettaisiin; ¹²ja että hänestä tulisi myöskin ympärileikattujen isä, niiden, jotka eivät ainoastaan ole ympärileikattuja, vaan myös vaeltavat sen uskon jälkiä, mikä meidän isällämme Aabrahamilla oli jo ympärileikkaamatonna. ¹³Sillä se lupaus, että Aabraham oli perivä maailman, ei tullut hänelle eikä hänen siemenelleen lain kautta, vaan uskonvanhurskauden kautta. ¹⁴Sillä jos ne, jotka pitäytyvät lakiin, ovat perillisiä, niin usko on tyhjäksi tehty ja lupaus käynyt mitättömäksi. ¹⁵Sillä laki saa aikaan vihaa; mutta missä lakia ei ole, siellä ei ole rikkomustakaan. ¹⁶Sentähden se on uskosta, että se olisi armosta; että lupaus pysyisi lujana kaikelle siemenelle, ei ainoastaan sille, joka pitäytyy lakiin, vaan myös sille, jolla on Aabrahamin usko, hänen, joka on meidän kaikkien isä ¹⁷- niinkuin kirjoitettu on: ”Monen kansan isäksi minä olen sinut asettanut” - sen Jumalan edessä, johon hän uskoi ja joka kuolleet eläviksi tekee ja kutsuu olemattomat, ikäänkuin ne olisivat. ¹⁸Ja Aabraham toivoi, vaikka ei toivoa ollut, ja uskoi tulevansa monen kansan isäksi, tämän sanan mukaan: ”Niin on sinun jälkeläistesi luku oleva”, ¹⁹eikä hän heikontunut uskossansa, vaikka näki, että hänen ruumiinsa oli kuolettunut - sillä hän oli jo noin satavuotias - ja että Saaran kohtu oli kuolettunut; ²⁰mutta Jumalan lupausta hän ei epäuskossa epäillyt, vaan vahvistui uskossa, antaen kunnian Jumalalle, ²¹ja oli täysin varma siitä, että minkä Jumala on luvannut, sen hän voi myös täyttää. ²²Sentähden se luettiinkin hänelle vanhurskaudeksi. ²³Mutta ei ainoastaan hänen tähtensä ole

kirjoitettu, että se hänelle luettiin, ²⁴vaan myös meidän tähtemme, joille se on luettava, kun uskomme häneen, joka kuolleista herätti Jeesuksen, meidän Herramme, ²⁵joka on alttiiksi annettu meidän rikostemme tähden ja kuolleista herätetty meidän vanhurskauttamisemme tähden.

⁵Koska me siis olemme uskosta vanhurskaiksi tulleet, niin meillä on rauha Jumalan kanssa meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta, ²jonka kautta myös olemme uskossa saaneet pääsyn tähän armoon, jossa me nyt olemme, ja meidän kerskauksemme on Jumalan kirkkauden toivo. ³Eikä ainoastaan se, vaan meidän kerskauksenamme ovat myös ahdistukset, sillä me tiedämme, että ahdistus saa aikaan kärsivällisyyttä, ⁴mutta kärsivällisyys koettelemuksen kestämistä, ja koettelemuksen kestäminen toivoa; ⁵mutta toivo ei saata häpeään; sillä Jumalan rakkaus on vuodatettu meidän sydämiimme Pyhän Hengen kautta, joka on meille annettu. ⁶Sillä meidän vielä ollessamme heikot kuoli Kristus oikeaan aikaan jumalattomien edestä. ⁷Tuskinpa kukaan käy kuolemaan jonkun vanhurskaan edestä; hyvän edestä joku mahdollisesti uskaltaa kuolla. ⁸Mutta Jumala osoittaa rakkautensa meitä kohtaan siinä, että Kristus, kun me vielä olimme syntisiä, kuoli meidän edestämme. ⁹Paljoa enemmän me siis nyt, kun olemme vanhurskautetut hänen veressään, pelastumme hänen kauttansa vihasta. ¹⁰Sillä jos me silloin, kun vielä olimme Jumalan vihollisia, tulimme sovitetuiksi hänen kanssaan hänen Poikansa kuoleman kautta, paljoa enemmän me pelastumme hänen elämänsä kautta nyt, kun olemme sovitetut; ¹¹emmekä ainoastaan sovitetut, vaan vieläpä on Jumala meidän kerskauksemme meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta, jonka kautta me nyt olemme sovituksen saaneet. ¹²Sentähden, niinkuin yhden ihmisen kautta synti tuli maailmaan, ja synnin kautta kuolema, niin kuolema on tullut kaikkien ihmisten osaksi, koska kaikki ovat syntiä tehneet - ¹³sillä jo ennen lakiakin oli synti maailmassa, mutta syntiä ei lueta, missä lakia ei ole; ¹⁴kuitenkin kuolema hallitsi Aadamista Moosekseen asti niitäkin, jotka eivät olleet syntiä tehneet samankaltaisella rikkomuksella kuin Adam, joka on sen esikuva, joka oli tuleva. ¹⁵Mutta armolahjan laita ei ole sama kuin lankeemuksen; sillä joskin yhden lankeemuksesta monet ovat kuolleet, niin paljoa enemmän on Jumalan armo ja lahja yhden ihmisen, Jeesuksen Kristuksen, armon kautta ylenpalttisesti tullut monien osaksi. ¹⁶Eikä lahjan laita ole, niinkuin on sen, mikä tuli yhden synnintekijän kautta; sillä tuomio tuli yhdestä ihmisestä kadotukseksi, mutta armolahja tulee monesta rikkomuksesta vanhurskauttamiseksi. ¹⁷Ja jos yhden ihmisen lankeemuksen tähden kuolema on hallinnut yhden kautta, niin paljoa enemmän ne, jotka saavat armon ja vanhurskauden lahjan runsauden, tulevat elämässä hallitsemaan yhden, Jeesuksen Kristuksen, kautta. - ¹⁸Niinpä siis, samoin kuin yhden ihmisen lankeemus on koitunut kaikille ihmisille kadotukseksi, niin myös yhden ihmisen van-

hurskauden teko koituu kaikille ihmisille elämän vanhurskauttamiseksi; ¹⁹sillä niinkuin yhden ihmisen tottelemattomuuden kautta monet ovat joutuneet syntisiksi, niin myös yhden kuuliaisuuden kautta monet tulevat vanhurskaiksi. ²⁰Mutta laki tuli väliin, että rikkomus suureksi tulisi; mutta missä synti on suureksi tullut, siinä armo on tullut ylenpalttiseksi, ²¹että niinkuin synti on hallinnut kuolemassa, samoin armokin hallitsi vanhurskauden kautta iankaikiseksi elämäksi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme, kautta.

6 Mitä siis sanomme? Onko meidän pysyttävä synnissä, että armo suureksi tulisi? ²Pois se! Me, jotka olemme kuolleet pois synnistä, kuinka me vielä eläisimme siinä? ³Vai ettekö tiedä, että me kaikki, jotka olemme kastetut Kristukseen Jeesukseen, olemme hänen kuolemaansa kastetut? ⁴Niin olemme siis yhdessä hänen kanssaan haudatut kasteen kautta kuolemaan, että niinkuin Kristus herätettiin kuolleista Isän kirkkauden kautta, samoin pitää meidänkin uudessa elämässä vaeltaman. ⁵Sillä jos me olemme hänen kanssaan yhteenkasvaneita yhtäläisessä kuolemassa, niin olemme samoin myös yhtäläisessä ylösnousemuksessa, ⁶kun tiedämme sen, että meidän vanha ihmisemme on hänen kanssaan ristiinnaulittu, että synnin ruumis kukistetaisiin, niin ettemme enää syntiä palvelisi; ⁷sillä joka on kuollut, se on vanhurskautunut pois synnistä. ⁸Mutta jos olemme kuolleet Kristuksen kanssa, niin me uskomme saavamme myös elää hänen kanssaan, ⁹tietäen, että Kristus, sittenkuin hänet kuolleista herätettiin, ei enää kuole: kuolema ei enää häntä vallitse. ¹⁰Sillä minkä hän kuoli, sen hän kerta kaikkiaan kuoli pois synnistä; mutta minkä hän elää, sen hän elää Jumalalle. ¹¹Niin tekin pitääkää itsenne synnille kuolleina, mutta Jumalalle elävinä Kristuksessa Jeesuksessa. ¹²Älköön siis synti hallitko teidän kuolevaisessa ruumiissanne, niin että olette kuuliaisit sen himoilte, ¹³älkääkää antako jäseniänne vääryyden aseiksi synnille, vaan antakaa itsenne, kuolleista eläviksi tulleana, Jumalalle, ja jäsenenne vanhurskauden aseiksi Jumalalle. ¹⁴Sillä synnin ei pidä teitä vallitseman, koska ette ole lain alla, vaan armon alla. ¹⁵Kuinka siis on? Saammeko tehdä syntiä, koska emme ole lain alla, vaan armon alla? Pois se! ¹⁶Ettekö tiedä, että kenen palvelijoiksi, ketä tottelemaan, te antaudutte, sen palvelijoita te olette, jota te tottelette, joko synnin palvelijoita, kuolemaksi, tahi kuuliaisuuden, vanhurskaudeksi? ¹⁷Mutta kiitos Jumalalle, että te, jotka ennen olitte synnin palvelijoita, nyt olette tulleet sydämessänne kuuliaisiksi sille opin muodolle, jonka johtoon te olette annetut, ¹⁸ja että te synnistä vapautettuina olette tulleet vanhurskauden palvelijoiksi! ¹⁹Minä puhun ihmisten tavalla teidän lihanne heikkouden tähden. Sillä niinkuin te ennen annoitte jäsenenne saastaisuuden ja laittomuuden palvelijoiksi laittomuuteen, niin antakaa nyt jäsenenne vanhurskauden palvelijoiksi pyhitykseen. ²⁰Sillä kun olitte synnin palvelijoita, niin te olitte vapaat vanhurskaudesta.

²¹Minkä hedelmän te siitä silloin saitte? Sen, jota te nyt häpeätte. Sillä sen loppu on kuolema. ²²Mutta nyt, kun olette synnistä vapautetut ja Jumalan palvelijoiksi tulleet, on teidän hedelmänne pyhitys, ja sen loppu on iankaikkinen elämä. ²³Sillä synnin palkka on kuolema, mutta Jumalan armolahja on iankaikkinen elämä Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme.

7 Vai ettekö tiedä, veljet - minä puhun lain tunteville - että laki vallitsee ihmistä, niin kauan kuin hän elää? ²Niinpä sitoo laki naidun vaimon hänen elossa olevaan mieheensä; mutta jos mies kuolee, on vaimo irti tästä miehen laista. ³Sentähden hän saa avionrikkojan nimen, jos miehensä eläessä antautuu toiselle miehelle; mutta jos mies kuolee, on hän vapaa siitä laista, niin ettei hän ole avionrikkoja, jos menee toiselle miehelle. ⁴Niin, veljeni, teidätkin on kuoletetu laista Kristuksen ruumiin kautta, tullaksenne toisen omiksi, hänen, joka on kuolleista herätetty, että me kantaissimme hedelmää Jumalalle. ⁵Sillä kun olimme lihan vallassa, niin synnin himot, jotka laki herättää, vaikuttivat meidän jäsenissämme, niin että me kannoimme hedelmää kuolemalle, ⁶mutta nyt me olemme irti laista ja kuolleet pois siitä, mikä meidät piti vankeina, niin että me palvellemme Jumalaa Hengen uudessa tilassa emmekä kirjaimen vanhassa. ⁷Mitä siis sanomme? Onko laki syntiä? Pois se! Mutta syntiä en olisi tullut tuntemaan muuten kuin lain kautta; sillä en minä olisi tiennyt himosta, ellei laki olisi sanonut: ”Älä himoitse”. ⁸Mutta kun synti otti käskysanasta aiheen, herätti se minussa kaikkinaisia himoja; sillä ilman lakia on synti kuollut. ⁹Minä elin ennen ilman lakia; mutta kun käskysana tuli, niin synti virkosi, ¹⁰ja minä kuolin. Niin kävi ilmi, että käskysana, joka oli oleva minulle elämäksi, olikin minulle kuolemaksi. ¹¹Sillä kun synti otti käskysanasta aiheen, petti se minut ja kuoletti minut käskysanan kautta. ¹²Niin, laki on kuitenkin pyhä ja käskysana pyhä, vanhurskas ja hyvä. ¹³Onko siis hyvä tullut minulle kuolemaksi? Pois se! Vaan synti, että se synniksi nähtäisiin, on hyvän kautta tuottanut minulle kuoleman, että synti tulisi ylenmäärin synnilliseksi käskysanan kautta. ¹⁴Sillä me tiedämme, että laki on hengellinen, mutta minä olen lihallinen, myyty synnin alaisuuteen. ¹⁵Sillä minä en tunne omakseni sitä, mitä teen; sillä minä en toteuta sitä, mitä tahdon, vaan mitä minä vihaan, sitä minä teen. ¹⁶Mutta jos minä teen sitä, mitä en tahdo, niin minä myönnän, että laki on hyvä. ¹⁷Niin en nyt enää tee sitä minä, vaan synti, joka minussa asuu. ¹⁸Sillä minä tiedän, ettei minussa, se on minun lihassani, asu mitään hyvää. Tahto minulla kyllä on, mutta voimaa hyvän toteuttamiseen ei; ¹⁹sillä sitä hyvää, mitä minä tahdon, minä en tee, vaan sitä pahaa, mitä en tahdo, minä teen. ²⁰Jos minä siis teen sitä, mitä en tahdo, niin sen tekijä en enää ole minä, vaan synti, joka minussa asuu. ²¹Niin huomaa siis itsensäni, minä, joka tahdon hyvää tehdä, sen lain, että paha riippuu minussa kiinni; ²²sillä sisällisen ihmiseni puoles-

ta minä ilolla yhdyn Jumalan lakiin,²³ mutta jäsenissäni minä näen toisen lain, joka sotii minun mieleni lakia vastaan ja pitää minut vangittuna synnin laissa, joka minun jäsenissäni on.²⁴ Minä viheliäinen ihminen, kuka pelastaa minut tästä kuoleman ruumiista?²⁵ Kiitos Jumalalle Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme, kautta! Niin minä siis tämmöisenäni palvelen mielellä Jumalan lakia, mutta lihalla synnin lakia.

8 Niin ei nyt siis ole mitään kadotustuomiota niille, jotka Kristuksessa Jeesuksessa ovat.² Sillä elämän hengen laki Kristuksessa Jeesuksessa on vapauttanut sinut synnin ja kuoleman laista.³ Sillä mikä laille oli mahdotonta, koska se oli lihan kautta heikoksi tullut, sen Jumala teki, lähettämällä oman Poikansa syntisen lihan kaltaisuudessa ja synnin tähden ja tuomitsemalla synnin lihassa,⁴ että lain vanhurskaus täytettäisiin meissä, jotka emme vaella lihan mukaan, vaan Hengen.⁵ Sillä niillä, jotka elävät lihan mukaan, on lihan mieli, mutta niillä, jotka elävät Hengen mukaan, on Hengen mieli.⁶ Sillä lihan mieli on kuolema, mutta hengen mieli on elämä ja rauha;⁷ sentähden että lihan mieli on vihollisuus Jumalaa vastaan, sillä se ei alistu Jumalan lain alle, eikä se voikaan.⁸ Jotka lihan vallassa ovat, ne eivät voi olla Jumalalle otolliset.⁹ Mutta te ette ole lihan vallassa, vaan Hengen, jos kerran Jumalan Henki teissä asuu. Mutta jolla ei ole Kristuksen Henkeä, se ei ole hänen omansa.¹⁰ Mutta jos Kristus on teissä, niin ruumistosin on kuollut synnin tähden, mutta henki on elämä vanhurskauden tähden.¹¹ Jos nyt hänen Henkensä, hänen, joka herätti Jeesuksen kuolleista, asuu teissä, niin hän, joka herätti kuolleista Kristuksen Jeesuksen, on eläväksitekevä myös teidän kuolevaiset ruumiinne Henkensä kautta, joka teissä asuu.¹² Niin me siis, veljet, olemme velassa, mutta emme lihalle, lihan mukaan elääksemme.¹³ Sillä jos te lihan mukaan elätte, pitää teidän kuoleman; mutta jos te Hengellä kuolettatte ruumiin teot, niin saatte elää.¹⁴ Sillä kaikki, joita Jumalan Henki kuljettaa, ovat Jumalan lapsia.¹⁵ Sillä te ette ole saaneet orjuuden henkeä ollaksenne jälleen pelossa, vaan te olette saaneet lapseuden hengen, jossa me huudamme: ”Abba! Isä!”¹⁶ Henki itse todistaa meidän henkemme kanssa, että me olemme Jumalan lapsia.¹⁷ Mutta jos olemme lapsia, niin olemme myöskin perillisiä, Jumalan perillisiä ja Kristuksen kanssaperillisiä, jos kerran yhdessä hänen kanssaan kärsimme, että me yhdessä myös kirkastuisimme.¹⁸ Sillä minä päätän, että tämän nykyisen ajan kärsimykset eivät ole verrattavat siihen kirkkauteen, joka on ilmestyvä meihin.¹⁹ Sillä luomakunnan harras ikävöittäminen odottaa Jumalan lasten ilmestymistä.²⁰ Sillä luomakunta on alistettu katoavaisuuden alle - ei omasta tahdostaan, vaan alistajan - kuitenkin toivon varaan,²¹ koska itse luomakuntakin on tuleva vapautetuksi turmeluksen orjuudesta Jumalan lasten kirkkauden vapauteen.²² Sillä me tiedämme, että koko luomakunta yhdessä huokaa ja on synnytystuskissa hamaan tähän asti;²³ eikä

ainoastaan se, vaan myös me, joilla on Hengen esikoislahja, mekin huokaamme sisimmässämme, odottaen lapseksittamista, meidän ruumiimme lunastusta.²⁴ Sillä toivossa me olemme pelastetut, mutta toivo, jonka näkee täyttyneen, ei ole mikään toivo; kuinka kukaan sitä toivoo, minä näkee?²⁵ Mutta jos toivomme, mitä emme näe, niin me odotamme sitä kärsivällisyydellä.²⁶ Samoin myös Henki auttaa meidän heikkouttamme. Sillä me emme tiedä, mitä meidän pitää rukoileman, niinkuin rukoilla tulisi, mutta Henki itse rukoilee meidän puolestamme sanomattomilla huokauksilla.²⁷ Mutta sydänten tutkija tietää, mikä Hengen mieli on, sillä Henki rukoilee Jumalan tahdon mukaan pyhien edestä.²⁸ Mutta me tiedämme, että kaikki yhdessä vaikuttaa niiden parhaaksi, jotka Jumalaa rakastavat, niiden, jotka hänen aivoituksensa mukaan ovat kutsutut.²⁹ Sillä ne, jotka hän on edeltätuntenut, hän on myös edeltämäärännyt Poikansa kuvan kaltaisiksi, että hän olisi esikoinen monien veljien joukossa;³⁰ mutta jotka hän on edeltämäärännyt, ne hän on myös kutsunut; ja jotka hän on kutsunut, ne hän on myös vanhurskauttanut; mutta jotka hän on vanhurskauttanut, ne hän on myös kirkastanut.³¹ Mitä me siis tähän sanomme? Jos Jumala on meidän puolellamme, kuka voi olla meitä vastaan?³² Hän, joka ei säästänyt omaa Poikaansa, vaan antoi hänet alttiiksi kaikkien meidän edestämme, kuinka hän ei lahjoittaisi meille kaikkea muutakin hänen kanssansa?³³ Kuka voi syyttää Jumalan valittuja? Jumala on se, joka vanhurskauttaa.³⁴ Kuka voi tuomita kadotukseen? Kristus Jeesus on se, joka on kuollut, onpa vielä herätettykin, ja hän on Jumalan oikealla puolella, ja hän myös rukoilee meidän edestämme.³⁵ Kuka voi meidät erottaa Kristuksen rakkaudesta? Tuskako, vai ahdistus, vai vaino, vai nälkä, vai alastomuus, vai vaara, vai miekka?³⁶ Niinkuin kirjoitettu on: ”Sinun tähtesi meitä surmataaan kaiken päivää; meitä pidetään teuraslampaina”.³⁷ Mutta näissä kaikissa me saamme jalon voiton hänen kauttansa, joka meitä on rakastanut.³⁸ Sillä minä olen varma siitä, ettei kuolema eikä elämä, ei enkelit eikä henkivallat, ei nykyiset eikä tulevaiset, ei voimat,³⁹ ei korkeus eikä syvyys, eikä mikään muu luotu voi meitä erottaa Jumalan rakkaudesta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme.

9 Minä sanon totuuden Kristuksessa, en valhettele - sen todistaa minulle omatuntoni Pyhässä Hengessä -² että minulla on suuri murhe ja ainainen kipu sydämessäni.³ Sillä minä soisin itse olevani kirottu pois Kristuksesta veljieni hyväksi, jotka ovat minun sukulaisiani lihan puolesta,⁴ ovat israelilaisia: heidän on lapseus ja kirkkaus ja liitot ja lain antaminen ja jumalanpalvelus ja lupaukset;⁵ heidän ovat isät, ja heistä on Kristus lihan puolesta, hän, joka on yli kaiken, Jumala, ylistetty iankaikkisesti, amen!⁶ Mutta ei niin, että Jumalan sana olisi harhaan mennyt. Sillä eivät kaikki ne, jotka ovat Israelista, ole silti Israel,⁷ eivät kaikki ole lapsia sentähden, että ovat Aabrahamin siemen-

tä, vaan: ”Iisakista sinä saat nimellesi jälkeläiset”; ⁸se on: eivät ne, jotka lihan puolesta ovat lapsia, ole Jumalan lapsia, vaan lupauksen lapset, ne luetaan siemeneksi. ⁹Sillä lupauksen sana oli tämä: ”Minä palaan tulevana vuonna tähän aikaan, ja silloin Saaralla on oleva poika”. ¹⁰Eikä ainoastaan hänelle näin käynyt, vaan samoin kävi Rebekallekin, joka oli tullut raskaaksi yhdestä, meidän isästämme Iisakista; ¹¹ja ennenkuin kaksoset olivat syntyneetkään ja ennenkuin olivat tehneet mitään, hyvää tai pahaa, niin - että Jumalan valinnan mukainen aivoitus pysyisi, ei tekojen tähden, vaan kutsujan tähden - ¹²sanottiin hänelle: ”Vanhempi on palveleva nuorempaa”, ¹³niinkuin kirjoitettu on: ”Jaakobia minä rakastin, mutta Eesauta minä vihasin”. ¹⁴Mitä siis sanomme? Ei kaiketi Jumalassa ole vääryyttä? Pois se! ¹⁵Sillä Moosekselle hän sanoo: ”Minä olen armollinen, kenelle olen armollinen, ja armahdan, ketä armahdan”. ¹⁶Niin se ei siis ole sen vallassa, joka tahtoo, eikä sen, joka juoksee, vaan Jumalan, joka on armollinen. ¹⁷Sillä Raamattu sanoo faraolle: ”Juuri sitä varten minä nostin sinut esiin, että näyttäisin sinussa voimani ja että minun nimeni julistettaisiin kaiken maan päällä”. ¹⁸Niin hän siis on armollinen, kenelle tahtoo, ja paaduttaa, kenen tahtoo. ¹⁹Sinä kaiketi sanot minulle: ”Miksi hän sitten vielä soimaa? Sillä kuka voi vastustaa hänen tahtoansa?” ²⁰Niinpä niin, oi ihminen, mutta mikä sinä olet riitelemään Jumalaa vastaan? Ei kaiketi tehty sano tekijälleen: ”Miksi minusta tällaisen teit?” ²¹Vai eikö savenalajalla ole valta tehdä samasta savensa seoksesta toinen astia jaloa, toinen halpaa käyttöä varten? ²²Entä jos Jumala, vaikka hän tahtoo näyttää vihansa ja tehdä voimansa tiettäväksi, on suurella pitkämielisyydellä kärsinyt vihan astioita, jotka olivat valmiit häviöön, ²³ja on tehnyt sen saattaakseen kirkkautensa runsauden ilmi laupeuden astioissa, jotka hän on edeltävalmistanut kirkkauteen? ²⁴Ja sellaisiksi hän myös on kutsunut meidät, ei ainoastaan juutalaisista, vaan myös pakanoista, ²⁵niinkuin hän myös Hoosean kirjassa sanoo: ”Minä olen kutsuva kansakseni sen, joka ei ollut minun kansani, ja rakkaakseni sen, joka ei ollut minun rakkaani. ²⁶Ja on tapahtuva, että siinä paikassa, jossa heille on sanottu: ’Te ette ole minun kansani’, siinä heitä kutsutaan elävän Jumalan lapsiksi.” ²⁷Mutta Esaias huudahtaa Israelista: ”Vaikka Israelin lapset olisivat luvultaan kuin meren hiekka, niin pelastuu heistä vain jäännös. ²⁸Sillä sanansa on Herra toteuttava maan päällä lopullisesti ja ruutosti.” ²⁹Niinkuin Esaias myös on ennustanut: ”Ellei Herra Sebaot olisi jättänyt meille siementä, niin meidän olisi käynyt niinkuin Sodomian, ja me olisimme tulleet Gomorran kaltaisiksi”. ³⁰Mitä me siis sanomme? Että pakanat, jotka eivät tavoitelleet vanhurskautta, ovat saavuttaneet vanhurskauden, mutta sen vanhurskauden, joka tulee uskosta; ³¹mutta Israel, joka tavoitteli vanhurskauden lakia, ei ole sitä lakia saavuttanut. ³²Minkätähden? Sentähden, ettei se tapahtunut uskosta, vaan ikäänkuin teoista; sillä he loukkautuivat loukkauskiveen, ³³niinkuin kirjoitettu on:

”Katso, minä panen Siioniin loukkauskiven ja kompastuksen kallion, ja joka häneen uskoo, se ei häpeään joudu”.

10Veljet, minä toivon sydämestäni ja rukoilen Jumalaa heidän edestänsä, että he pelastuisivat. ²Sillä minä todistan heistä, että heillä on kiivaus Jumalan puolesta, mutta ei taidon mukaan; ³sillä kun he eivät tunne Jumalan vanhurskautta, vaan koettavat pystyttää omaa vanhurskautaan, eivät he ole alistuneet Jumalan vanhurskauden alle. ⁴Sillä Kristus on lain loppu, vanhurskaudeksi jokaiselle, joka uskoo. ⁵Kirjoittaahan Mooses siitä vanhurskaudesta, joka laista tulee, että ihminen, joka sen täyttää, on siitä elävä. ⁶Mutta se vanhurskaus, joka uskosta tulee, sanoo näin: ”Älä sano sydämestäsi: Kuka nousee taivaaseen?” se on: tuomaan Kristusta alas, ⁷tahi: ”Kuka astuu alas syvyyteen?” se on: nostamaan Kristusta kuolleista. ⁸Mutta mitä se sanoo? ”Sana on sinua lähellä, sinun suussasi ja sinun sydämestäsi”; se on se uskon sana, jota me saarnaamme. ⁹Sillä jos sinä tunnustat suullasi Jeesuksen Herraksi ja uskot sydämestäsi, että Jumala on hänet kuolleista herättänyt, niin sinä pelastut; ¹⁰sillä sydämen uskolalla tullaan vanhurskaaksi ja suun tunnustuksella pelastutaan. ¹¹Sanoohan Raamattu: ”Ei yksikään, joka häneen uskoo, joudu häpeään”. ¹²Tässä ei ole erotusta juutalaisen eikä kreikkalaisen välillä; sillä yksi ja sama on kaikkien Herra, rikas antaja kaikille, jotka häntä avuksi huutavat. ¹³Sillä ”jokainen, joka huutaa avuksi Herran nimeä, pelastuu”. ¹⁴Mutta kuinka he huutavat avuksensa sitä, johon eivät usko? Ja kuinka he voivat uskoa siihen, josta eivät ole kuulleet? Ja kuinka he voivat kuulla, ellei ole julistajaa? ¹⁵Ja kuinka kukaan voi julistaa, ellei ketään lähetetä? Niinkuin kirjoitettu on: ”Kuinka suloiset ovat niiden jalat, jotka hyvää sanomaa julistavat!” ¹⁶Mutta eivät kaikki ole olleet kuuliaisiksi evankeliumille. Sillä Esaias sanoo: ”Herra, kuka uskoo meidän saarnamme?” ¹⁷Usko tulee siis kuulemisesta, mutta kuuleminen Kristuksen sanan kautta. ¹⁸Mutta minä kysyn: eivätkö he ole kuulleet? Kyllä ovat: ”Heidän äänensä on kulkenut kaikkiin maihin, ja heidän sanansa maan piirin ääriin”. ¹⁹Minä kysyn: eikö Israelilla ole ollut siitä tietoa? Ensiksi jo Mooses sanoo: ”Minä herätän teidän kiivautenne kansan kautta, joka ei ole kansa, ymmärtämättömän kansan kautta minä teitä kiihoitan”. ²⁰Ja Esaias on rohkea ja sanoo: ”Minut ovat löytäneet ne, jotka eivät minua etsineet; minä olen ilmestynyt niille, jotka eivät minua kysyneet”. ²¹Mutta Israelista hän sanoo: ”Koko päivän minä olen ojentanut käsiäni tottelematonta ja uppiniskaista kansaa kohden”.

11Minä sanon siis: ei kaiketi Jumala ole hyljännyt kansaansa? Pois se! Sillä olenhan minäkin israelilainen, Abrahamin siementä, Benjaminin sukukuntaa. ²Ei Jumala ole hyljännyt kansaansa, jonka hän on edeltätuntenut. Vai ettekö tiedä, mitä Raamattu sanoo kertomuksessa Eliaasta, kuinka hän Jumalan edessä syyttää Israelia: ³”Herra, he

ovat tappaneet sinun profeettasi ja hajottaneet sinun alttarisi, ja minä yksin olen jäänyt jäljelle, ja he väijyvät minun henkeäni?”⁴ Mutta mitä sanoo hänelle Jumalan vastaus? ”Minä olen jättänyt itselleni seitsemäntuhatta miestä, jotka eivät ole notkistaneet polvea Baalille.”⁵ Samoin on nyt tänäkin aikana olemassa jäännös armon valinnan mukaan.⁶ Mutta jos valinta on armosta, niin se ei ole enää teoista, sillä silloin armo ei enää olisikaan armo.⁷ Miten siis on? Mitä Israel tavoittelee, sitä se ei ole saavuttanut, mutta valitut ovat sen saavuttaneet; muut ovat paatuneet,⁸ niinkuin kirjoitettu on: ”Jumala on antanut heille uneliaisuuden hengen, silmät, etteivät he näkisi, ja korvat, etteivät he kuulisi, tähän päivään asti.”⁹ Ja Daavid sanoo: ”Tulkoon heidän pöytänsä heille paulaksi ja ansaksi ja lankeemukseksi ja kostoksi,¹⁰ soetkoot heidän silmänsä, etteivät he näkisi; ja paina yhäti heidän selkensä kumaraan.”¹¹ Minä siis sanon: eivät kaiketi he ole sitä varten kompastuneet, että lankeaisivat? Pois se! Vaan heidän lankeemuksensa kautta tuli pelastus pakanoille, että he itse syttyisivät kiivauteen.¹² Mutta jos heidän lankeemuksensa on maailmalle rikkaudeksi ja heidän vajautensa pakanoille rikkaudeksi, kuinka paljoa enemmän heidän täyteytensä!¹³ Teille, pakanoille, minä sanon: Koska olen pakanain apostoli, pidän minä virkaani kunniaassa,¹⁴ sytyttääkseni, jos mahdollista, kiivauteen niitä, jotka ovat minun heimolaisiani, ja pelastaakseni edes muutamia heistä.¹⁵ Sillä jos heidän hylkäämisensä on maailmalle sovituksesi, mitä heidän armoihin-ottamisensa on muuta kuin elämä kuolleista?¹⁶ Mutta jos uutisleipä on pyhä, niin on myös koko taikina, ja jos juuri on pyhä, niin ovat myös oksat.¹⁷ Mutta jos muutamat oksista ovat taitetut pois ja sinä, joka olet metsäöljypuu, olet oksastettu oikeiden oksien joukkoon ja olet päässyt niiden kanssa osalliseksi öljypuun mehevästä juuresta,¹⁸ niin älä ylpeile oksien rinnalla; mutta jos ylpeilet, niin et sinä kuitenkaan kannata juurta, vaan juuri kannattaa sinua.¹⁹ Sinä kaiketi sanonet: ”Ne oksat taitettiin pois, että minut oksastettaisiin.”²⁰ Oikein; epäuskonsa tähden ne taitettiin pois, mutta sinä pysyt uskosi kautta. Älä ole ylpeä, vaan pelkää.²¹ Sillä jos Jumala ei ole säästänyt luonnollisia oksia, ei hän ole säästävä sinuakaan.²² Katso siis Jumalan hyvyyttä ja ankaruutta: Jumalan ankaruutta langenneita kohtaan, mutta hänen hyvyyttänsä sinua kohtaan, jos hänen hyvydessänsä pysyt; muutoin sinutkin hakataan pois.²³ Mutta nuo toisetkin, jos eivät jää epäuskonsa, tulevat oksastettaviksi, sillä Jumala on voimallinen oksastamaan ne jälleen.²⁴ Sillä jos sinä olet leikattu luonnollisesta metsäöljypuusta ja vasten luontoa oksastettu jaloon öljypuuhun, kuinka paljoa enemmän nämä luonnolliset oksat tulevat oksastettaviksi omaan öljypuuhunsa!²⁵ Sillä minä en tahdo, veljet - ettette olisi oman viisautenne varassa - pitää teitä tietämättöminä tästä salaisuudesta, että Israelia on osaksi kohdannut paatumus - hamaan siihen asti, kunnes pakanain täysi luku on sisälle tullut,²⁶ ja niin kaikki Israel on pelastuva, niinkuin

kirjoitettu on: ”Siionista on tuleva pelastaja, hän poistaa jumalattoman menon Jaakobista.”²⁷ Ja tämä on oleva minun liittoni heidän kanssaan, kun minä otan pois heidän syntinsä.”²⁸ Evankeliumin kannalta he kyllä ovat vihollisia teidän tähtenne, mutta valinnan kannalta he ovat rakastettuja isien tähden.²⁹ Sillä ei Jumala armolahjojansa ja kutsumistansa kadu.³⁰ Samoin kuin te ennen olitte Jumalalle tottelemattomia, mutta nyt olette saaneet laupeuden näiden tottelemattomuuden kautta,³¹ samoin nämäkin nyt ovat olleet tottelemattomia, että myös he teille tulleen armahtamisen kautta nyt saisivat laupeuden.³² Sillä Jumala on sulkenut kaikki tottelemattomuuteen, että hän kaikkia armahtaisi.³³ Oi sitä Jumalan rikkauden ja viisauden ja tiedon syvyyttä! Kuinka tutkimattomat ovat hänen tuomionsa ja käsittämättömät hänen tiensä!³⁴ Sillä kuka on tuntenut Herran mielen? Tai kuka on ollut hänen neuvonantajansa?³⁵ Tai kuka on ensin antanut hänelle jotakin, joka olisi tälle korvattava?³⁶ Sillä hänestä ja hänen kauttansa ja häneen on kaikki; hänelle kunnia iankaikkisesti! Amen.

12 Niin minä Jumalan armahtavan laupeuden kautta kehoitan teitä, veljet, antamaan ruumiinne eläväksi, pyhäksi, Jumalalle otolliseksi uhriksi; tämä on teidän järjellinen jumalanpalveluksenne.² Älkääkä mukautuko tämän maailmanajan mukaan, vaan muuttukaa mielenne uudistuksen kautta, tutkiaksenne, mikä on Jumalan tahto, mikä hyvää ja otollista ja täydellistä.³ Sillä sen armon kautta, mikä minulle on annettu, minä sanon teille jokaiselle, ettei tule ajatella itsestensä enempää, kuin ajatella sopii, vaan ajatella kohtuullisesti, sen uskonmäärän mukaan, minkä Jumala on kullekin suonut.⁴ Sillä niinkuin meillä yhdessä ruumiissa on monta jäsentä, mutta kaikilla jäsenillä ei ole sama tehtävä,⁵ niin me, vaikka meitä on monta, olemme yksi ruumis Kristuksessa, mutta itsekukin olemme toistemme jäseniä;⁶ ja meillä on erilaisia armolahjoja sen armon mukaan, mikä meille on annettu; jos jollakin on profetoimisen lahja, käyttäköön sitä sen mukaan, kuin hänellä uskoa on;⁷ Jos virka, pitäköön virastaan vaarin; jos joku opettaa, olkoon uskollinen opettamisessaan;⁸ jos kehoittaa, niin kehoittamisessaan; joka antaa, antakoon vakaasta sydäimestä; joka on johtaja, johtakoon toimellisesti; joka laupeutta harjoittaa, tehköön sen iloiten.⁹ Olkoon rakkaus vilpitön, kammokaa pahaa, riippukaa hyvässä kiinni.¹⁰ Olkaa veljellisessä rakkaudessa helläsydämiset toisianne kohtaan; toinen toisenne kunnioittamisessa kilpailkaa keskenänne.¹¹ Älkää harrastuksessanne olko veltot; olkaa hengessä palavat; palvelkaa Herraa.¹² Olkaa toivossa iloiset, ahdistuksessa kärsivälliset, rukouksessa kestävä.¹³ Pitäkää pyhien tarpeet ominanne; harrastakaa vieraanvaraisuutta.¹⁴ Siunatkaa vainoojianne, siunatkaa, älkääkä kirotko.¹⁵ Iloitkaa iloitsevien kanssa, itkekää itkevien kanssa.¹⁶ Olkaa keskenänne yksimieliset. Älkää korkeita mielitekko, vaan tyytykää alhaisiin oloihin. Älkää ol-

ko itse mielestänne viisaita. ¹⁷Älkää kenellekään pahaa pahalla kostako. Ahkeroikaa sitä, mikä on hyvää kaikkien ihmisten edessä. ¹⁸Jos mahdollista on ja mikäli teistä riippuu, eläkää rauhassa kaikkien ihmisten kanssa. ¹⁹Älkää itse kostako, rakkaani, vaan antakaa sijaa Jumalan vihalle, sillä kirjoitettu on: ”Minun on kosto, minä olen maksava, sanoo Herra”. ²⁰Vaan ”jos vihamiehelläsi on nälkä, ruoki häntä, jos hänellä on jano, juota häntä, sillä näin tehden sinä kokoat tulisia hiiliä hänen päänsä päälle”. ²¹Älä anna pahan itseäsi voittaa, vaan voita sinä paha hyvällä.

13Jokainen olkoon alamainen sille esivallalle, jonka vallan alla hän on. Sillä ei ole esivaltaa muutoin kuin Jumalalta; ne, jotka ovat, ovat Jumalan asettamat. ²Sentähden, joka asettuu esivaltaa vastaan, se nousee Jumalan säätämystä vastaan; mutta jotka nousevat vastaan, tuottavat itsellensä tuomion. ³Sillä hallitushenkilöt eivät ole niiden pelkona, jotka tekevät hyvää, vaan niiden, jotka tekevät pahaa. Jos siis tahdot olla esivaltaa pelkäämättä, niin tee sitä, mikä hyvää on, ja sinä saat siltä kiitoksen; ⁴sillä se on Jumalan palvelija, sinulle hyväksi. Mutta jos pahaa teet, niin pelkää; sillä se ei miekkaa turhaan kannaa, koska se on Jumalan palvelija, kostaja sen rankaisemiseksi, joka pahaa tekee. ⁵Siksi tulee olla alamainen, ei ainoastaan rangaistuksen tähden, vaan myös omantunnon tähden. ⁶Sentähdenhän te verojakin maksatte. Sillä he ovat Jumalan palvelusmiehiä, ahkeroiden virassansa juuri sitä varten. ⁷Antakaa kaikille, mitä annettava on: kenelle vero, sille vero, kenelle tulli, sille tulli, kenelle pelko, sille pelko, kenelle kunnia, sille kunnia. ⁸Älkää olko kenellekään mitään velkaa, muuta kuin että toisianne rakastatte; sillä joka toistansa rakastaa, se on lain täyttänyt. ⁹Sillä nämä: ”Älä tee huorin, älä tapa, älä varasta, älä himoitse”, ja mikä muu käsky tahansa, ne sisältyvät kaikki tähän sanaan: ”Rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi”. ¹⁰Rakkaus ei tee lähimmäiselle mitään pahaa. Sentähden on rakkaus lain täyttäminen. ¹¹Ja tehkää tämä, koska tunnette tämän ajan, että jo on hetki teidän unesta nousta; sillä pelastus on nyt meitä lähempänä kuin silloin, kun uskoon tulimme. ¹²Yö on pitkälle kulunut, ja päivä on lähellä. Pankaamme sentähden pois pimeyden teot, ja pukeutukaamme valkeuden varuksiin. ¹³Vaeltakaamme säädyllisesti, niin kuin päivällä, ei mässäyksissä ja juomingeissa, ei haureudessa ja irstauudessa, ei riidassa ja kateudessa, ¹⁴vaan pukekaa päällemme Herra Jeesus Kristus, älkääkään niin pitkö lihastanne huolta, että himot heräävät.

14Heikkouskoista hoivatkaa, rupeamatta väittelemään mielipiteistä. ²Toinen uskoo saavansa syödä kaikkea, mutta toinen, joka on heikko, syö vihanneksia. ³Joka syö, älköön halveksiko sitä, joka ei syö; ja joka ei syö, älköön tuomitko sitä, joka syö, sillä Jumala on ottanut hänet hoivaansa. ⁴Mikä sinä olet tuomitsemaan toisen palvelijaa? Oman isäntänsä edessä hän seisoo tai kaatuu; mutta hän

on pysyvä pystyssä, sillä Herra on voimallinen hänet pystyssä pitämään. ⁵Toinen pitää yhden päivän toista parempana, toinen pitää kaikki päivät yhtä hyvinä; kukin olkoon omassa mielessään täysin varma. ⁶Joka valikoi päiviä, se valikoi Herran tähden; ja joka syö, se syö Herran tähden, sillä hän kiittää Jumalaa; ja joka ei syö, se on Herran tähden syömättä ja kiittää Jumalaa. ⁷Sillä ei kukaan meistä elä itsellensä, eikä kukaan kuole itsellensä. ⁸Jos me elämme, niin elämme Herralle, ja jos kuolemme, niin kuolemme Herralle. Sentähden, elimmepä tai kuolimme, niin me olemme Herran omat. ⁹Sillä sitä varten Kristus kuoli ja heräsi eloon, että hän olisi sekä kuolleitten että elävien Herra. ¹⁰Mutta sinä, minkätähden sinä tuomitset veljeäsi? Taikka sinä toinen, minkätähden sinä halveksit veljeäsi? Sillä kaikki meidät asetetaan Jumalan tuomioistuimen eteen. ¹¹Sillä kirjoitettu on: ”Niin totta kuin minä elän, sanoo Herra, minun edessäni pitää jokaisen polven notkistuman ja jokaisen kielen ylistämän Jumalaa”. ¹²Niin on siis meidän jokaisen tehtävä Jumalalle tili itsestämme. ¹³Älkäämme siis enää toisiamme tuomitko, vaan päättäkää pikemmin olla pane matta veljenne eteen loukkauskiveä tai langetusta. ¹⁴Minä tiedän ja olen varma Herrassa Jeesuksessa, ettei mikään ole epäpyhää itsessään; vaan ainoastaan sille, joka pitää jotakin epäpyhänä, sille se on epäpyhää. ¹⁵Mutta jos veljesi tulee murheelliseksi ruokasi tähden, niin sinä et enää vael la rakkauden mukaan. Älä saata ruuallasi turmioon sitä, jonka edestä Kristus on kuollut. ¹⁶Älkää siis antako sen hyvän, mikä teillä on, joutua herjattavaksi; ¹⁷sillä ei Jumalan valtakunta ole syömistä ja juomista, vaan vanhurskautta ja rauhaa ja iloa Pyhässä Hengessä. ¹⁸Joka tässä kohden palvelee Kristusta, se on Jumalalle otollinen ja ihmisille kelvollinen. ¹⁹Niin tavoitelkaamme siis sitä, mikä edistää rauhaa ja keskinäistä rakentumistamme. ²⁰Älä ruuan tähden turmele Jumalan työtä. Kaikki tosin on puhdasta, mutta sille ihmiselle, joka syö tuntoansa loukaten, se on pahaa. ²¹Hyvä on olla lihaa syömättä ja viiniä juomatta ja karttaa sitä, mistä veljesi loukkaantuu tai joutuu lankeemukseen tai heikoksi tulee. ²²Pidä sinä itselläsi Jumalan edessä se usko, mikä sinulla on. Onnellinen on se, joka ei tuomitse itseään siitä, minkä hän oikeaksi havaitsee; ²³mutta joka epäroji ja kuitenkin syö, on tuomittu, koska se ei tapahdu uskosta; sillä kaikki, mikä ei ole uskosta, on syntiä.

15Mutta meidän, vahvojen, tulee kantaa heikkojen vajavaisuuksia, eikä elää itsellemme mieliksi. ²Olkoon kukin meistä lähimmäiselleen mieliksi hänen parhaaksensa, että hän rakentuisi. ³Sillä ei Kristuskaan elänyt itsellensä mieliksi, vaan niinkuin kirjoitettu on: ”Niiden herjaukset, jotka sinua herjaavat, ovat sattuneet minuun”. ⁴Sillä kaikki, mikä ennen on kirjoitettu, on kirjoitettu meille opiksi, että meillä kärsivällisyyden ja Raamatun lohdutuksen kautta olisi toivo. ⁵Mutta kärsivällisyyden ja lohdutuksen Jumala suokoon teille, että olisitte yksimieliset keskenänne, Kristuksen Jeesuksen mielen mukaan, ⁶niin että te yksimieli-

sesti ja yhdestä suusta ylistäisitte Jumalaa ja meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen isää. ⁷Hoivatkaa sentähden toinen toistanne, niinkuin Kristuskin on teidät hoivaansa ottanut Jumalan kunniaksi. ⁸Sillä minä sanon, että Kristus on tullut ympärileikattujen palvelijaksi Jumalan totuuden tähden, vahvistaaksensa isille annetut lupaukset, ⁹mutta että pakanat laupeuden tähden ovat ylistäneet Jumalaa, niinkuin kirjoitettu on: ”Sentähden minä ylistän sinua pakanain seassa ja veisaan kiitosta sinun nimellesi”. ¹⁰Ja vielä on sanottu: ”Riemuitkaa, te pakanat, hänen kansansa kanssa”. ¹¹Ja taas: ”Kiittäkää Herraa, kaikki pakanat, ja ylistäkööt häntä kaikki kansat”. ¹²Ja myös Esaias sanoo: ”On tuleva Iisain juurivesa, hän, joka nousee hallitsemaan pakanoita; häneen pakanat panevat toivonsa”. ¹³Mutta toivon Jumala täyttäköön teidät kaikella ilolla ja rauhalla uskossa, niin että teillä olisi runsas toivo Pyhän Hengen voiman kautta. ¹⁴Veljeni, minä kyllä olen varma teistä, että te jo ilmankin olette täynnä hyvyyttä ja kaikkinaista tietoa, niin että myös kykenette neuvomaan toinen toistanne. ¹⁵Kuitenkin olen paikka paikoin jotenkin rohkeasti teille kirjoittanut, uudestaan muistuttaakseni teille näitä asioita, sen armon kautta, jonka Jumala on minulle antanut ¹⁶sitä varten, että minä olisin Kristuksen Jeesuksen palvelija pakanain keskuudessa, papillisesti toimittaakseni Jumalan evankeliumin palvelusta, niin että pakanakan-soista tulisi otollinen ja Pyhässä Hengessä pyhitetty uhuri. ¹⁷Minulla on siis kerskaukseni Kristuksessa Jeesuksessa palvellessani Jumalaa; ¹⁸sillä minä en rohkene puhua mistään muusta kuin siitä, mitä Kristus, saattaakseen pakanat kuuliaisiksi, on minun kauttani vaikuttanut sanalla ja teolla, ¹⁹tunnustekojen ja ihmeiden voimalla, Pyhän Hengen voimalla, niin että minä Jerusalemissa ja sen ympäristöstä alkaen Illyrikoniin saakka olen suorittanut Kristuksen evankeliumin julistamisen, ²⁰ja sillä tavoin, että olen pitänyt kunnianani olla julistamatta evankeliumia siellä, missä Kristuksen nimi jo on mainittu, etten rakentaisi toisen laskemalle perustukselle, ²¹vaan niinkuin kirjoitettu on: ”Ne, joille ei ole julistettu hänestä, saavat hänet nähdä, ja jotka eivät ole kuulleet, ne ymmärtävät”. ²²Sentähden olenkin niin usein ollut estetty tulemast teidän tykönnne. ²³Mutta koska minulla nyt ei enää ole tilaa näissä paikkakunnissa ja kun jo monta vuotta olen halunnut tulla teidän tykönnne, ²⁴niin minä, jos milloin Hispaniaan matkustan, tulen luoksenne, sillä minä toivon sieltä kautta matkustaessani näkeväni teidät ja teidän avullanne pääseväni sinne, kunhan ensin olen vähän saanut iloita teidän seurastanne. ²⁵Mutta nyt minä matkustan Jerusalemiin viemään pyhille avustusta. ²⁶Sillä Makedonia ja Akaiia ovat halunneet kerätä yhteisen lahjan niille Jerusalemin pyhille, jotka ovat köyhyydessä. ²⁷Niin he ovat halunneet, ja he ovatkin sen heille velkaa; sillä jos pakanat ovat tulleet osallisiksi heidän hengellisistä aarteistaan, niin he puolestaan ovat velvolliset auttamaan heitä maallisilla. ²⁸Kun olen tehtäväni suorittanut ja heille tämän hedelmän perille vienyt, lähden teidän kaut-

tanne Hispaniaan; ²⁹ja minä tiedän, että tullessani teidän tykönnne tulen Kristuksen täydellinen siunaus mukanani. ³⁰Mutta minä kehoitan teitä, veljet, Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta ja Hengen rakkauden kautta auttamaan minua taistelussani, rukoilemalla minun puolestani Jumalaa, ³¹että minä pelastuisin joutumasta Juudean uskottomien käsiin ja että Jerusalemiä varten tuomani avustus olisi pyhille otollinen, ³²niin että minä, jos Jumala niin tahtoo, ilolla saapuisin teidän tykönnne ja virkistyisin teidän seurassanne. ³³Rauhan Jumala olkoon kaikkien teidän kanssanne. Amen.

16Minä suljen teidän suosioonne sisaremme Foiben, joka on Kenkorean seurakunnan palvelija, ²että otatte hänet vastaan Herrassa, niinkuin pyhien sopii, ja autatte häntä kaikessa, missä hän teitä tarvitsee; sillä hän on ollut monelle avuksi ja myöskin minulle. ³Tervehdys Priskalle ja Akylaalle, työkumppaneilleni Kristuksessa Jeesuksessa, ⁴jotka minun henkeni puolesta ovat panneet oman kaulansa alttiiksi ja joita en ainoastaan minä kiitä, vaan myös kaikki pakanain seurakunnat, ⁵ja seurakunnalle, joka kokoontuu heidän kodissansa. Tervehdys Epainetukselle, rakkaalleni, joka on Aasian ensi hedelmä Kristukselle. ⁶Tervehdys Marialle, joka on nähnyt paljon vaivaa teidän tähtenne. ⁷Tervehdys Andronikukselle ja Juniaalle, heimolaisilleni ja vankeustovereilleni, joilla on suuri arvo apostolien joukossa ja jotka jo ennen minua ovat olleet Kristuksessa. ⁸Tervehdys Ampliatukselle, rakkaalleni Herrassa. ⁹Tervehdys Urbanukselle, meidän työtoverillemme Kristuksessa, ja Stakykselle, rakkaalleni. ¹⁰Tervehdys Apelleelle, koetuksenkestäneelle Kristuksessa. Tervehdys Aristobuluksen perhekuntalaisille. ¹¹Tervehdys Herodionille, heimolaisilleni. Tervehdys Narkissuksen perhekuntalaisille, jotka ovat Herrassa. ¹²Tervehdys Tryfainalle ja Tryfosalle, jotka ovat nähneet vaivaa Herrassa. Tervehdys Persikselle, rakkaalle sisarelle, joka on nähnyt paljon vaivaa Herrassa. ¹³Tervehdys Rufukselle, valitulle Herrassa, ja hänen äidilleen, joka on kuin äiti minullekin. ¹⁴Tervehdys Asynkritukselle, Flegonille, Hermeelle, Patrobaalle, Hermaalle ja veljille, jotka ovat heidän kanssansa. ¹⁵Tervehdys Filologukselle ja Julialle, Nereukselle ja hänen sisarelleen ja Olympaalle ja kaikille pyhille, jotka ovat heidän kanssansa. ¹⁶Tervehdikää toisianne pyhällä suunnolla. Kaikki Kristuksen seurakunnat tervehtivät teitä. ¹⁷Mutta minä kehoitan teitä, veljet, pitämään silmällä niitä, jotka saavat aikaan erimielisyyttä ja pahennusta vastoin sitä oppia, jonka te olette saaneet; vetäytykää pois heistä. ¹⁸Sillä sellaiset eivät palvele meidän Herraamme Kristusta, vaan omaa vatsaansa, ja he pettävät suloisilla sanoilla ja kauniilla puheilla vilpittömien sydämet. ¹⁹Onhan teidän kuuliaisuutenne tullut kaikkien tietoon; sentähden minä iloitsen teistä, mutta minä tahtoisin teidän olevan viisaita hyvään, mutta taitamattomia pahaan. ²⁰Ja rauhan Jumala on pian musertava saatanan teidän jalkojenne alle. Her-

ramme Jeesuksen armo olkoon teidän kanssanne. ²¹Teitä tervehtivät Timoteus, minun työtoverini, ja heimolaiseni Lukius, Jaason ja Soosipater. ²²Minä Tertius, joka olen kirjoittanut tämän kirjeen, sanon teille tervehdyksen Herrassa. ²³Gaius, minun ja koko seurakunnan majanantaja, tervehtii teitä. Erastus, kaupungin rahainhoitaja, ja veli Kvartus tervehtivät teitä. ²⁴Herramme Jeesuksen Kristuksen armo olkoon teidän kanssanne. Amen. ²⁵Mutta hänen, joka voi teitä vahvistaa minun evankeliumini ja Jeesuksen Kristuksen saarnan mukaan, sen ilmoitetun salaisuuden mukaan, joka kautta ikuisten aikojen on ollut ilmoittamatta, ²⁶mutta joka nyt on julkisaatettu ja profetallisten kirjoitusten kautta iankaikkisen Jumalan käskystä tiettäväksi tehty kaikille kansoille uskon kuuliaisuuden aikaansaamiseksi, ²⁷Jumalan, ainoan viisaan, olkoon kunnia Jeesuksen Kristuksen kautta, aina ja iankaikkisesti. Amen.

1 Korinttilaisille

1Paavali, Kristuksen Jeesuksen kutsuttu apostoli Jumalan tahdosta, ja veli Soostenes ²Korintossa olevalle Jumalan seurakunnalle, Kristuksessa Jeesuksessa pyhitetyille, jotka ovat kutsutut ja pyhät, ynnä kaikille, jotka avuksi huutavat meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen nimeä kaikissa paikkakunnissa, niin omissaan kuin meidänkin. ³Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jeesukselta Kristukselta! ⁴Minä kiitän Jumalaani aina teidän tähtenne siitä Jumalan armosta, joka on annettu teille Kristuksessa Jeesuksessa, ⁵että kaikessa olette rikastuneet hänessä, kaikessa puheessa ja kaikessa tiedossa, ⁶sen mukaan kuin todistus Kristuksesta on teissä vahvistettu, ⁷niin ettei teiltä mitään puutu missään armolahjassa, teidän odottaessanne meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen ilmestystä. ⁸Hän on myös vahvistava teitä loppuun asti, niin että te olette nuhteettomat meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen päivänä. ⁹Jumala on uskollinen, hän, jonka kautta te olette kutsutut hänen Poikansa Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme, yhteyteen. ¹⁰Mutta minä kehoitan teitä, veljet, meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen nimeen, että kaikki olisitte puheessa yksimieliset ettekä suvaitsisi riitaisuuksia keskuudessanne, vaan pysyisitte sovinnossa ja teillä olisi sama mieli ja sama ajatus. ¹¹Sillä Kloen perhevältä olen saanut teistä kuulla, veljeni, että teillä on riitoja keskuudessanne. ¹²Tarkoitan sitä, että yksi teistä sanoo: ”Minä olen Paavalin puolta”, toinen: ”Minä Apolloksen”, joku taas: ”Minä Keefaan”, joku vielä: ”Minä Kristuksen”. ¹³Onko Kristus jaettu? Ei kaiketi Paavali ole ristiinnaulittu teidän edestänne? Vai oletteko te kastetut Paavalin nimeen? ¹⁴Minä kiitän Jumalaa, etten ole kastanut teistä ketään muita kuin Krispuksen ja Gaiuksen, ¹⁵niin ettei kukaan saata sanoa, että te olette minun nimeeni kastetut. ¹⁶Kastoinhan tosin Stefanaankin perhe-kunnan; sitten en tiedä, olenko ketään muuta kastanut. ¹⁷Sillä Kristus ei lähettänyt minua kastamaan, vaan evankeliumia julistamaan - ei puheen viisaudella, ettei Kristuksen risti menisi mitättömäksi. ¹⁸Sillä sana rististä on hullutus niille, jotka kadotukseen joutuvat, mutta meille, jotka pelastumme, se on Jumalan voima. ¹⁹Onhan kirjoitettu: ”Minä hävitän viisasten viisauden, ja ymmärtäväisten ymmärryksen minä teen mitättömäksi”. ²⁰Missä ovat viisaat? Missä kirjanoppineet? Missä tämän maailman äly-

niekat? Eikö Jumala ole tehnyt maailman viisautta hullutukseksi? ²¹Sillä kun, Jumalan viisaudesta, maailma ei oppinut viisauden avulla tuntemaan Jumalaa, niin Jumala näki hyväksi saarnauttamansa hullutuksen kautta pelastaa ne, jotka uskovat, ²²koskapa juutalaiset vaativat tunnustekoja ja kreikkalaiset etsivät viisautta, ²³me taas saarnaamme ristiinnaulittua Kristusta, joka on juutalaisille pahennus ja pakanoille hullutus, ²⁴mutta joka niille, jotka ovat kutsutut, olkootpa juutalaisia tai kreikkalaisia, on Kristus, Jumalan voima ja Jumalan viisaus. ²⁵Sillä Jumalan hulluus on viisaampi kuin ihmiset, ja Jumalan heikkous on väkevämpi kuin ihmiset. ²⁶Sillä katsokaa, veljet, omaa kutsumistanne: ei ole monta inhimillisesti viisasta, ei monta mahtavaa, ei monta jalosukuista, ²⁷vaan sen, mikä on hulluutta maailmalle, sen Jumala valitsi saattaaksensa viisaat häpeään, ja sen, mikä on heikkoa maailmassa, sen Jumala valitsi saattaaksensa sen, mikä väkevää on, häpeään, ²⁸ja sen, mikä maailmassa on halpasukuista ja halveksittua, sen Jumala valitsi, sen, joka ei mitään ole, tehdäkseen mitättömäksi sen, joka jotakin on, ²⁹ettei mikään liha voisi kerskata Jumalan edessä. ³⁰Mutta hänestä on teidän olemisenne Kristuksessa Jeesuksessa, joka on tullut meille viisaudeksi Jumalalta ja vanhurskaudeksi ja pyhitykseksi ja lunastukseksi, ³¹että kävisi, niinkuin kirjoitettu on: ”Joka kerskaa, sen kerskauksena olkoon Herra”.

2Niinpä, kun minä tulin teidän tyköne, veljet, en tullut puheen tai viisauden loistolla teille Jumalan todistusta julistamaan. ²Sillä minä olin päättänyt olla teidän tykönänne tuntematta mitään muuta paitsi Jeesuksen Kristuksen, ja hänet ristiinnaulittuna. ³Ja ollessani teidän tykönänne minä olin heikkouden vallassa ja pelossa ja suuressa väkivallassa, ⁴ja minun puheeni ja saarnani ei ollut kiehtovia viisauden sanoja, vaan Hengen ja voiman osoittamista, ⁵ettei teidän uskonne perustuisi ihmisten viisauteen, vaan Jumalan voimaan. ⁶Kuitenkin me puhumme viisautta täydellisten seurassa, mutta emme tämän maailman viisautta emmekä tämän maailman valtiasten, jotka kukistuvat, ⁷vaan me puhumme salattua Jumalan viisautta, sitä kätkeyttä, jonka Jumala on edeltämäärännyt ennen maailman aikojia meidän kirkkaudeksemme, ⁸sitä, jota ei kukaan tämän maailman valtiaista ole tuntenut - sillä jos he olisivat sen tunteneet, eivät he olisi kirkkauden Herraa ris-

tiinnaulinneet - ⁹vaan, niinkuin kirjoitettu on: ”mitä silmä ei ole nähnyt eikä korva kuullut, mikä ei ole ihmisen sydämeen noussut ja minkä Jumala on valmistanut niille, jotka häntä rakastavat”. ¹⁰Mutta meille Jumala on sen ilmoittanut Henkensä kautta, sillä Henki tutkii kaikki, Jumalan syvyydetkin. ¹¹Sillä kuka ihminen tietää, mitä ihmisessä on, paitsi ihmisen henki, joka hänessä on? Samoin ei myös kukaan tiedä, mitä Jumalassa on, paitsi Jumalan Henki. ¹²Mutta me emme ole saaneet maailman henkeä, vaan sen Hengen, joka on Jumalasta, että tietäisimme, mitä Jumala on meille lahjoittanut; ¹³ja siitä me myös puhumme, emme inhimillisen viisauden opettamalla sanoilla, vaan Hengen opettamalla, selittäen hengelliset hengellisesti. ¹⁴Mutta luonnollinen ihminen ei ota vastaan sitä, mikä Jumalan Hengen on; sillä se on hänelle hullutus, eikä hän voi sitä ymmärtää, koska se on tutkisteltava hengellisesti. ¹⁵Hengellinen ihminen sitä vastoin tutkistelee kaiken, mutta häntä itseään ei kukaan kykene tutkistelemaan. ¹⁶Sillä: ”kuka on tullut tuntemaan Herran mielen, niin että voisi neuvoa häntä?” Mutta meillä on Kristuksen mieli.

3Niinpä, veljet, minun ei käynyt puhuminen teille niinkuin hengellisille, vaan niinkuin lihallisille, niinkuin pienille lapsille Kristuksessa. ²Maitoa minä juotin teille, en antanut ruokaa, sillä sitä ette silloin sietäneet, ettekä vielä nytkään siedä; ³olettehan vielä lihallisia. Sillä kun keskuudessanne on kateutta ja riitaa, ettekö silloin ole lihallisia ja vaella ihmisten tavoin? ⁴Kun toinen sanoo: ”Minä olen Paavalin puolta”, ja toinen: ”Minä olen Apolloksen”, ettekö silloin ole niinkuin ihmiset ainakin? ⁵Mikä Apollos sitten on? Ja mikä Paavali on? Palvelijoita, joiden kautta te olette tulleet uskoviksi, palvelijoita sen kykynsä mukaan, minkä Herra on heille kullekin antanut. ⁶Minä istutin, Apollos kasteli, mutta Jumala on antanut kasvun. ⁷Niin ei siis istuttaja ole mitään, eikä kastelijakaan, vaan Jumala, joka kasvun antaa. ⁸Mutta istuttaja ja kastelija ovat yhtä; kuitenkin on kumpikin saava oman palkkansa oman työnsä mukaan. ⁹Sillä me olemme Jumalan työvereita; te olette Jumalan viljelysmaa, olette Jumalan rakennus. ¹⁰Sen Jumalan armon mukaan, joka on minulle annettu, minä olen taitavan rakentajan tavoin pannut perustuksen, ja toinen sille rakentaa, mutta katsokoon kukin, kuinka hän sille rakentaa. ¹¹Sillä muuta perustusta ei kukaan voi panna, kuin mikä pantu on, ja se on Jeesus Kristus. ¹²Mutta jos joku rakentaa tälle perustukselle, rakensipa kullasta, hopeasta, jalokivistä, puusta, heinistä tai oljista, ¹³niin kunkin teko on tuleva näkyviin; sillä sen on saattava ilmi se päivä, joka tulessa ilmestyy, ja tuli on koetettava, minkälainen kunkin teko on. ¹⁴Jos jonkun tekemä rakennus kestää, on hän saava palkan; ¹⁵mutta jos jonkun tekemä palaa, joutuu hän vahinkoon; mutta hän itse on pelastuva, kuitenkin ikäänkuin tulen läpi. ¹⁶Ettekö tiedä, että te olette Jumalan temppeli ja että Jumalan Henki asuu teissä? ¹⁷Jos joku turmelee Jumalan temppelin, on

Jumala turmeleva hänet; sillä Jumalan temppeli on pyhä, ja sellaisia te olette. ¹⁸Älköön kukaan pettäkö itseään. Jos joku teidän joukossanne luulee olevansa viisas tässä maailmassa, tulkoon hän tyhmäksi, että hänestä tulisi viisas. ¹⁹Sillä tämän maailman viisaus on hullutus Jumalan silmissä. Sillä kirjoitettu on: ”Hän vangitsee viisaat heidän viekkauteensa”; ²⁰ja vielä: ”Herra tuntee viisasten ajatukset, hän tietää ne turhiksi”. ²¹Älköön siis kukaan kerskatko ihmisistä; sillä kaikki on teidän, ²²teidän on Paavali ja Apollos ja Keefas, teidän on maailma ja elämä ja kuolema, nykyiset ja tulevaiset, kaikki on teidän. ²³Mutta te olette Kristuksen, ja Kristus on Jumalan.

4Niin pitäköön jokainen meitä Kristuksen käskyläisenä ja Jumalan salaisuuksien huoneenhaltijoina. ²Sitä tässä huoneenhaltijoilta ennen muuta vaaditaan, että heidät havaitaan uskollisiksi. ³Mutta siitä minä hyvin vähän välitän, että te minua tuomitsette tai joku inhimillinen oikeus; en minä itsekään tuomitse itseäni, ⁴sillä ei minulla ole mitään tunnollani, mutta en minä silti ole vanhurskautettu, vaan minun tuomitsijani on Herra. ⁵Älkää sentähden lausuko mitään tuomiota, ennenkuin aika on, ennenkuin Herra tulee, joka myös on saattava valoon pimeyden kätköt ja tuova ilmi sydänten aivoitukset; ja silloin kukin saa kiitoksensa Jumalalta. ⁶Tämän olen, veljet, sovittanut itseeni ja Apollockseen, teidän tähtenne, että meistä oppisitte tämän: ”Ei yli sen, mikä kirjoitettu on”, ettette pöyhkeillen asettuisi mikä minkin puolelle toista vastaan. ⁷Sillä kuka antaa sinulle etusijan? Ja mitä sinulla on, jota et ole lahjaksi saanut? Mutta jos olet sen saanut, niin miksi kerskaat, ikäänkuin se ei olisi saatua? ⁸Te olette jo ravitut, teistä on tullut jo rikkaita, ilman meitä teistä on tullut kuninkaita! Kunpa teistä olisikin tullut kuninkaita, niin että mekin pääsisimme kuninkaiksi teidän kanssanne! ⁹Sillä minusta näyttää, että Jumala on asettanut meidät apostolit vihoviimeisiksi, ikäänkuin kuolemaan tuomituiksi; meistä on tullut kaiken maailman katseltava, sekä enkelien että ihmisten, ¹⁰me olemme houkkia Kristuksen tähden, mutta te älykkäitä Kristuksessa, me olemme heikkoja, mutta te väkeviä; te kunnioitettuja, mutta me halveksittuja. ¹¹Vielä tänäkin hetkenä me kärsimme sekä nälkää että janoa, olemme alasti, meitä piestään, ja me kuljemme kodittomina, ¹²me näemme vaivaa tehden työtä omin käsin. Meitä herjataan, mutta me siunaamme; meitä vainotaan, mutta me kestämmme; ¹³meidä parjataan, mutta me puhumme leppeästi; meistä on tullut kuin mikäkin maailman tunke, kaikkien hylkimä, aina tähän päivään asti. ¹⁴En kirjoita tätä häväistäkseni teitä, vaan niinkuin rakkaita lapsiani neuvoen. ¹⁵Sillä vaikka teillä olisi kymmentuhatta kasvattajaa Kristuksessa, niin ei teillä kuitenkaan ole monta isää; sillä minä teidät synnytin evankeliumin kautta Kristuksessa Jeesuksessa. ¹⁶Kehoitan siis teitä: olkaa minun seuraajiani. ¹⁷Juuri sentähden minä lähetin teille Timoteuksen, joka on minun rakas ja uskollinen poikani Herras-

sa; hän on muistuttava teitä minun vaelluksestani Kristuksessa Jeesuksessa, sen mukaan kuin minä kaikkialla, joka seurakunnassa, opetan. ¹⁸Muutamat teistä ovat paisuneet pöyhkeiksi, aivan niinkuin minä en tulisikaan teidän tyköne. ¹⁹Mutta minä tulen pian teidän tyköne, jos Herra tahtoo, ja silloin minä otan selon, en noiden pöyhkeiden sanoista, vaan voimasta. ²⁰Sillä Jumalan valtakunta ei ole sanoissa, vaan voimassa. ²¹Kummanko tahdotte? Tulenko luoksenne vitsa kädessä vaiko rakkaudessa ja sävyisyyden hengessä?

5 Yleensä kuuluu, että teidän keskuudessanne harjoitetaan haureutta, jopa semmoista haureutta, jota ei ole pakanainkaan keskuudessa, että eräskin pitää isänsä vaimoa. ²Ja te olette paisuneet pöyhkeiksi! Eikö teidän pikemminkin olisi pitänyt tulla murheellisiksi, että se, joka on tuommoisen teon tehnyt, poistettaisiin teidän keskuudestanne? ³Sillä minä, joka tosin ruumiillisesti olen poissa, mutta hengessä kuitenkin läsnä, olen jo, niinkuin läsnäolleni, puolestani päättänyt, että se, joka tuommoisen teon on tehnyt, on ⁴- sittenkin olemme, te ja minun henkeni ynnä meidän Herramme Jeesuksen voima, tulleet yhteen - ⁵Herran Jeesuksen nimessä hyljättävä saatanan haltuun lihan turmioksi, että hänen henkensä pelastuisi Herran päivänä. ⁶Ei ole hyvä, että kerskaatte. Ettekö tiedä, että vähäinen hapatus hapattaa koko taikinan? ⁷Peratkaa pois vanha hapatus, että teistä tulisi uusi taikina, niinkuin te olettekin happamattomat; sillä onhan meidän pääsiäislampaamme, Kristus, teurastettu. ⁸Viettäkäämme siis juhlaa, ei vanhasa hapatuksessa eikä ilkeyden ja pahuuden hapatuksessa, vaan puhtauden ja totuuden happamattomuudessa. ⁹Minä kirjoitin teille kirjeessäni, ettette seurustelisi huorintekijäin kanssa; ¹⁰en tarkoittanut yleensä tämän maailman huorintekijöitä tai ahneita tai anastajia tai epäjumalanpalvelijoita, sillä silloinhan teidän täytyisi lähteä pois maailmasta. ¹¹Vaan minä kirjoitin teille, että jos joku, jota kutsutaan veljeksi, on huorintekijä tai ahne tai epäjumalanpalvelija tai pilkkaaaja tai juomari tai anastaja, te ette seurustelisi ettekä söisikään semmoisen kanssa. ¹²Sillä onko minun asiani tuomita niitä, jotka ovat ulkopuolella? Ettekö tekin tuomitse vain niitä, jotka ovat sisäpuolella? ¹³Mutta ulkopuolella olevat tuomitsee Jumala. ”Poistakaa keskuudestanne se, joka on paha.”

6 Kuinka rohkenee kukaan teistä, jolla on riita-asian kanssa, käydä oikeutta väärin edessä? Miksei pyhien edessä? ²Vai ettekö tiedä, että pyhät tulevat maailman tuomitsemaan? Ja jos te tuomitsette maailman, niin ettekö kelpaa ratkaisemaan aivan vähäpätöisiä asioita? ³Ettekö tiedä, että me tulemme tuomitsemaan enkeleitä, emmekö sitten maallisia asioita? ⁴Jos teillä siis on maallisia asioita ratkaistavina, nekö te asetatte tuomareiksi, jotka ovat halveksittuja seurakunnassa? ⁵Teidän häpeäksenne minä tämän sanon. Eikö teidän joukossanne sitten ole yhtäkään

viisasta, joka voisi ratkaista veljien välin? ⁶Vaan veli käy oikeutta veljen kanssa, vieläpä uskottomain edessä! ⁷Teille on jo yleensä vaurioksi, että käräjöitte keskenänne. Miksi ette ennemmin salli tehdä vääryyttä itsellenne? Miksi ette ennemmin anna riistää omaanne? ⁸Sen sijaan te itse teette vääryyttä ja riistätte toisen omaa, vieläpä veljien. ⁹Vai ettekö tiedä, etteivät väärät saa periä Jumalan valtakuntaa? Älkää eksykö. Eivät huorintekijät, ei epäjumalanpalvelijat, ei avionrikkoajat, ei hekumoitsijat eikä miehimyksset, ¹⁰eivät varkaat, ei ahneet, ei juomarit, ei pilkkaaajat eivätkä anastajat saa periä Jumalan valtakuntaa. ¹¹Ja tuommoisia te olitte, jotkut teistä; mutta te olette vastaanottaneet peson, te olette pyhitetyt, te olette vanhurskautetut meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä ja meidän Jumalamme Hengessä. ¹²Kaikki on minulle luvallista, mutta ei kaikki ole hyödyksi; kaikki on minulle luvallista, mutta minä en saa antaa minkään itseäni vallita. ¹³Ruoka on vatsaa varten ja vatsa ruokaa varten; ja Jumala on tekevä lopun niin toisesta kuin toisestakin. Mutta ruumis ei ole haureutta varten, vaan Herraa varten, ja Herra ruumista varten; ¹⁴ja Jumala, joka herätti kuolleista Herran, on herättävä meidätkin voimallansa. ¹⁵Ettekö tiedä, että teidän ruumiinne ovat Kristuksen jäseniä? Ottaisinko siis Kristuksen jäsenet ja tekisin ne porton jäseniksi? Pois se! ¹⁶Vai ettekö tiedä, että joka yhtyy porttoon, tulee yhdeksi ruumiiksi hänen kanssaan? Onhan sanottu: ”Ne kaksi tulevat yhdeksi lihaksi”. ¹⁷Mutta joka yhtyy Herraan, on yksi henki hänen kanssaan. ¹⁸Paetkaa haureutta. Kaikki muu synti, mitä ikinä ihminen tekee, on ruumiin ulkopuolella; mutta haureuden harjoittaja tekee syntiä omaa ruumistansa vastaan. ¹⁹Vai ettekö tiedä, että teidän ruumiinne on Pyhän Hengen temppele, joka Henki teissä on ja jonka te olette saaneet Jumalalta, ja ettette ole itsenne omat? ²⁰Sillä te olette kalliisti ostetut. Kirkastakaa siis Jumala ruumiissanne.

7 Mutta mitä siihen tulee, mistä kirjoititte, niin hyvä on miehelle olla naiseen ryhtymättä; ²mutta haureuden syntien välttämiseksi olkoon kullakin miehellä oma vaimonsa, ja kullakin naisella aviomiehensä. ³Täyttäköön mies velvollisuutensa vaimoansa kohtaan, ja samoin vaimo miestänsä kohtaan. ⁴Vaimon ruumis ei ole hänen omassa, vaan hänen miehensä vallassa; samoin ei miehenkään ruumis ole hänen omassa, vaan vaimon vallassa. ⁵Älkää vetäytykö pois toisistanne, paitsi ehkä keskinäisestä sopimuksesta joksikin ajaksi, niin että olisitte vapaat rukoukseen ja sitten taas tulisitte yhteen, ettei saatana teitä kiusaisi teidän hillittömyytenne tähden. ⁶Mutta tämän minä sanon myönnetyksenä, en käskynä. ⁷Soisin kaikkien ihmisten olevan niinkuin minäkin; mutta kullakin on oma lahjansa Jumalalta, yhdellä yksi, toisella toinen. ⁸Naimattomille ja leskille minä taas sanon: heille on hyvä, jos pysyvät sellaisina kuin minäkin; ⁹mutta jos eivät voi itseään hillitä, niin menkööt naimisiin; sillä parempi on naida kuin palaa. ¹⁰Mutta naimisissa oleville minä julistan, en kuitenkaan minä, vaan

Herra, ettei vaimo saa erota miehestään; ¹¹mutta jos hän eroaa, niin pysyköön naimatonna tai sopikoon miehensä kanssa; eikä mies saa hyljätä vaimoansa. ¹²Mutta muille sanon minä, eikä Herra: jos jollakin veljellä on vaimo, joka ei usko, ja tämä suostuu asumaan hänen kanssaan, niin älköön mies häntä hyljätäkö; ¹³samoin älköön vaimokaan, jos hänellä on mies, joka ei usko, ja tämä suostuu asumaan hänen kanssaan, hyljätäkö miestänsä. ¹⁴Sillä mies, joka ei usko, on pyhitetty vaimonsa kautta, ja vaimo, joka ei usko, on pyhitetty miehensä, uskonveljen, kautta; muutoinhan teidän lapsenne olisivat saastaisia, mutta nyt he ovat pyhiä. ¹⁵Mutta jos se, joka ei usko, eroaa, niin erotkoon; veli ja sisar eivät ole semmoisissa tapauksissa orjuutettut; sillä rauhaan on Jumala teidät kutsunut. ¹⁶Sillä mistä tiedät, vaimo, voitko pelastaa miehesi? Tai mistä tiedät, mies, voitko pelastaa vaimosi? ¹⁷Vaeltakoon vain kukin sen mukaan, kuin Herra on hänelle hänen osansa antanut, ja siinä asemassa, missä hänet Jumala on kutsunut; näin minä säädän kaikissa seurakunnissa. ¹⁸Jos joku on kutsuttu ympärileikattuna, älköön hän pyrkikö ympärileikkaamattomaksi; jos joku on kutsuttu ympärileikkaamatonna, älköön ympärileikkauttako itseään. ¹⁹Ei ympärileikkaus ole mitään, eikä ympärileikkaamattomuus ole mitään, vaan Jumalan käskyjen pitäminen. ²⁰Pysyköön kukin siinä asemassa, missä hänet on kutsuttu. ²¹Jos olet kutsuttu orjana, älä siitä murehdi; mutta vaikka voisitkin päästä vapaaksi, niin ole ennemmin siinä osassasi. ²²Sillä joka orjana on kutsuttu Herrassa, on Herran vapaa; samoin vapaana kutsuttu on Kristuksen orja. ²³Te olette kalliisti ostetut; älkää olko ihmisten orjia. ²⁴Pysyköön kukin, veljet, Jumalan edessä siinä asemassa, missä hänet on kutsuttu. ²⁵Mutta neitsyistä minulla ei ole Herran käskyä, vaan minä sanon ajatukseni niinkuin se, joka on Herralta saanut sen laupeuden, että hän on luotettava. ²⁶Olen siis sitä mieltä, että lähestyvän ahdingon tähden jokaisen on hyvä pysyä entisellään. ²⁷Jos olet sidottu vaimoon, älä pyydä eroa; jos et ole sidottu vaimoon, älä pyydä itsellesi vaimoa. ²⁸Mutta jos menetkin naimisiin, et syntiä tee; ja jos neitsyt menee naimisiin, ei hänkään tee syntiä; mutta ne, jotka niin tekevät, joutuvat kärsimään ruumiillista vaivaa, ja siitä minä tahtoisin teidät säästää. ²⁹Mutta sen minä sanon, veljet: aika on lyhyt; olkoot tästedes nekin, joilla on vaimot, niinkuin ei heillä niitä olisikaan, ³⁰ja ne, jotka itkevät, niinkuin eivät itkisi, ja ne, jotka iloitsevat, niinkuin eivät iloitsisi, ja ne, jotka ostavat, niinkuin eivät saisi omanansa pitää, ³¹ja ne, jotka tätä maailmaa hyödyksensä käyttävät, niinkuin eivät sitä käyttäisi; sillä tämän maailman muoto on kaatoamassa. ³²Soisin, ettei teillä olisi huolia. Naimaton mies huolehtii siitä, mikä on Herran, kuinka olisi Herralle mieliksi; ³³mutta nainut huolehtii maailmallisista, kuinka olisi vaimolleen mieliksi, ³⁴ja hänen harrastuksensa käy kahtaanne. Samoin vaimo, jolla ei enää ole miestä, ja neitsyt huolehtivat siitä, mikä on Herran, että olisivat pyhät sekä ruumiin että hengen puolesta; mutta naimisissa oleva

huolehtii maailmallisista, kuinka olisi mieliksi miehellensä. ³⁵Tämän minä sanon teidän omaksi hyödyksenne, en panakseni kytkyttä kaulaanne, vaan sitä varten, että eläisitte säädyllisesti ja häiriytymättä pysyisitte Herrassa. ³⁶Mutta jos joku arvelee tekevänsä väärin tytärtänsä kohtaan, joka on täydessä naima-iaässä, ja jos kerran sen pitää tapahtua, niin tehkөөn, niinkuin tahtoo; ei hän syntiä tee: menkөөt naimisiin. ³⁷Joka taas pysyy sydämessään lujana eikä ole minkään pakon alainen, vaan voi noudattaa omaa tahtoansa ja on sydämessään päättänyt pitää tyttärensä naimattomana, se tekee hyvin. ³⁸Siis, joka naittaa tyttärensä, tekee hyvin, ja joka ei naita, tekee paremmin. ³⁹Vaimo on sidottu, niin kauan kuin hänen miehensä elää, mutta jos mies kuolee, on hän vapaa menemään naimisiin, kenen kanssa tahtoo, kunhan se vain tapahtuu Herrassa. ⁴⁰Mutta hän on onnellisempi, jos pysyy entisellään; se on minun mieltäni, ja minä luulen, että minullakin on Jumalan Henki.

8 Mitä sitten epäjumalille uhrattuun lihaan tulee, niin tiedämme, että meillä kaikilla on tieto. Tieto paisuttaa, mutta rakkaus rakentaa. ²Jos joku luulee jotakin tietävänsä, ei hän vielä tiedä, niinkuin tietää tulee; ³mutta joka rakastaa Jumalaa, sen Jumala tuntee. ⁴Mitä nyt epäjumalille uhratun lihan syömiseen tulee, niin tiedämme, ettei maailmassa ole yhtään epäjumalaa ja ettei ole muuta Jumalaa kuin yksi. ⁵Sillä vaikka olisikin niin sanottuja jumalia, olipa heitä sitten taivaassa tai maassa, ja niitä on paljon semmoisia jumalia ja herroja, ⁶niin on meillä kuitenkin ainoastaan yksi Jumala, Isä, josta kaikki on ja johon me olemme luodut, ja yksi Herra, Jeesus Kristus, jonka kautta kaikki on, niin myös me hänen kauttansa. ⁷Mutta ei ole kaikilla tätä tietoa, vaan tottumuksesta epäjumaliin muutamat vielä nytkin syövät uhrilihaa ikäänkuin epäjumalille uhrattuna, ja heidän omatuntonsa, joka on heikko, tahraantuu siitä. ⁸Mutta ruoka ei lähennä meitä Jumalaan; jos olemme syömättä, emme siitä vahingoitu; jos syömme, emme siitä hyödy. ⁹Katsokaa kuitenkin, ettei tämä vapautenne koidu heikoille loukkaukseksi. ¹⁰Sillä jos joku näkee sinun, jolla on tieto, aterioivan epäjumalan huoneessa, eikö hänen omatuntonsa, kun hän on heikko, vahvistu epäjumalille uhratun syömiseen? ¹¹Sinun tietosi kautta turmeltuu silloin tuo heikko, sinun veljesi, jonka tähden Kristus on kuollut. ¹²Mutta kun te näin teette syntiä veljiä vastaan ja haavoitate heidän heikkoa omaatuntoaan, niin teette syntiä Kristusta vastaan. ¹³Sentähden, jos ruoka on vietykseen veljelleni, en minä ikinä enää syö lihaa, etten olisi viettelykseen veljelleni.

9 Enkö minä ole vapaa? Enkö minä ole apostoli? Enkö ole nähnyt Jeesusta, meidän Herraamme? Ettekö te ole minun tekoni Herrassa? ²Jos en olekaan apostoli muille, olen ainakin teille; sillä te olette minun apostolinvirkani sinetti Herrassa. ³Tämä on minun puolustukseni niitä vastaan, jotka asettuvat minua tutkimaan. ⁴Eikö meillä olisi

oikeus saada ruokamme ja juomamme? ⁵Eikö meillä olisi oikeus kuljettaa muassamme vaimoa, uskonsisarta, niinkuin muutkin apostolit ja Herran veljet ja Keefas tekevät? ⁶Vai ainoastaanko minulla ja Barnabaalla ei ole oikeutta olla ruumiillista työtä tekemättä? ⁷Kuka tekee koskaan sotapalvelusta omalla kustannuksellaan? Kuka istuttaa viinitarhan, eikä syö sen hedelmää? Tai kuka kaitsee karjaa, eikä nauti karjansa maitoa? ⁸Puhunko tätä vain ihmisten tavalla? Eikö myös laki sano samaa? ⁹Onhan Mooseksen laissa kirjoitettuna: ”Älä sido puivan härän suuta”. Eihän Jumala häristä näin huolta pitäne? ¹⁰Eikö hän sano sitä kaiketikin meidän tähtemme? Meidän tähtemmehän on kirjoitettu, että kyntäjän tulee kyntää toivossa ja puivan puida osansa saamisen toivossa. ¹¹Jos me olemme kylväneet teille hengellistä hyvää, onko paljon, jos me niitämmekin teiltä aineellista? ¹²Jos muilla on teihin tällainen oikeus, eikö paljota enemmän meillä? Mutta me emme ole käyttäneet tätä oikeutta, vaan kestämmekin kaikki, ettemme panisi mitään estettä Kristuksen evankeliumille. ¹³Ettekö tiedä, että ne, jotka hoitavat pyhäkön toimia, saavat ravintonsa pyhäköstä, ja jotka ovat asetetut uhrialttarin palvelukseen, saavat osansa silloin kuin alttarikin? ¹⁴Samoin myös Herran on säätänyt, että evankeliumin julistajain tulee saada evankeliumista elatuksensa. ¹⁵Mutta minä en ole ainoatakaan näistä oikeuksistani hyväkseni käyttänyt. Enkä kirjoitakaan tätä siinä tarkoituksessa, että niitä minuun sovitettaisiin, sillä mieluummin minä kuolen. Ei kukaan ole minun kerskaustani tyhjäksi tekevä. ¹⁶Sillä siitä, että julistan evankeliumia, ei minulla ole kerskaamista; minun täytyy se tehdä. Voi minua, ellen evankeliumia julista! ¹⁷Sillä jos vapaasta tahdostani sitä teen, niin minulla on palkka; mutta jos en tee sitä vapaasta tahdostani, niin on huoneenhaltijan toimi kuitenkin minulle uskottu. ¹⁸Mikä siis on minun palkkani? Se, että kun julistan evankeliumia, teen sen ilmaiseksi, niin etten käytä oikeutta, jonka evankeliumi minulle myöntää. ¹⁹Sillä vaikka minä olen riippumaton kaikista, olen tehnyt itseni kaikkien palvelijaksi, voittaakseni niin monta kuin suinkin, ²⁰ja olen ollut juutalaisille ikäänkuin juutalainen, voittaakseni juutalaisia; lain alaisille ikäänkuin lain alainen, vaikka itse en ole lain alainen, voittaakseni lain alaiset; ²¹ilman lakia oleville ikäänkuin olisin ilman lakia - vaikka en ole ilman Jumalan lakia, vaan olen Kristuksen laissa - voittaakseni ne, jotka ovat ilman lakia; ²²heikoille minä olen ollut heikko, voittaakseni heikot; kaikille minä olen ollut kaikkea, pelastaakseni edes muutamia. ²³Mutta kaiken minä teen evankeliumin tähden, että minäkin tulisin siitä osalliseksi. ²⁴Ettekö tiedä, että jotka kilparadalla juoksevat, ne tosin kaikki juoksevat, mutta yksi saa voittopalkinnon? Juoskaa niinkuin hän, että sen saavuttaisitte. ²⁵Mutta jokainen kilpailija noudattaa itsensähillitsemistä kaikessa; he saadakseen vain katoavaisen seppeleen, mutta me katoamattoman. ²⁶Minä en siis juokse umpimähkään, en taistele niinkuin ilmaan hosuen, ²⁷vaan minä kuritan ruumistani ja masennan sitä, etten

minä, joka muille saaraan, itse ehkä joutuisi hyljättäväksi.

10Sillä minä en tahdo, veljet, pitää teitä tietämättöminä siitä, että isämme olivat kaikki pilven alla ja kulkiivat kaikki meren läpi ²ja saivat kaikki kasteen Moosekseen pilvessä ja meressä ³ja söivät kaikki samaa hengellistä ruokaa ⁴ja joivat kaikki samaa hengellistä juomaa. Sillä he joivat hengellisestä kalliosta, joka heitä seurasi; ja se kallio oli Kristus. ⁵Mutta useimpiin heistä Jumala ei mielistynyt, koskapa he hukkuivat erämaassa. ⁶Tämä tapahtui varoittavaksi esimerkiksi meille, että me emme pahaa himoitsisi, niinkuin he himoitsivat. ⁷Älkää myöskään ruvetko epäjumalanpalvelijoiksi kuten muutamat heistä, niinkuin kirjoitettu on: ”Kansa istui syömään ja juomaan, ja he nousivat iloa pitämään”. ⁸Älkäämmekä harjoittako haureutta, niinkuin muutamat heistä haureutta harjoittivat, ja heitä kaatui yhtenä päivänä kaksikymmentä kolme tuhatta. ⁹Älkäämmekin myöskään kiusatko Herraa, niinkuin muutamat heistä kiusasivat ja saivat käärmeiltä surmansa. ¹⁰Älkääkä napisko, niinkuin muutamat heistä napsivat ja saivat surmansa tuhoajalta. ¹¹Tämä, mikä tapahtui heille, on esikuvallista ja on kirjoitettu varoitukseksi meille, joille maailmanajojen loppukausi on tullut. ¹²Sentähden, joka luulee seisovansa, katsokoon, ettei lankea. ¹³Teitä ei ole kohdannut muu kuin inhimillinen kiusaus; ja Jumala on uskollinen, hän ei salli teitä kiusattavan yli voimienne, vaan salliessaan kiusauksen hän valmistaa myös pääsyn siitä, niin että voitte sen kestää. ¹⁴Sentähden, rakkaani, paetkaa epäjumalanpalvelusta. ¹⁵Minä puhun niinkuin ymmärtävällisille; arvostelkaa itse, mitä minä sanon. ¹⁶Siunauksen malja, jonka me siunaamme, eikö se ole osallisuus Kristuksen vereen? Se leipä, jonka murramme, eikö se ole osallisuus Kristuksen ruumiiseen? ¹⁷Koska leipä on yksi, niin me monet olemme yksi ruumis; sillä me olemme kaikki tuosta yhdestä leivästä osalliset. ¹⁸Katsokaa luonnollista Israelia; eivätkö ne, jotka syövät uhreja, ole alttarista osalliset? ¹⁹Mitä siis sanon? Ettekö epäjumalanuhri on jotakin, tai että epäjumala on jotakin? ²⁰Ei, vaan että, mitä pakanat uhraavat, sen he uhraavat riivaaajille eivätkä Jumalalle; mutta minä en tahdo, että te tulette osallisiksi riivaaajista. ²¹Ette voi juoda Herran maljasta ja riivaaajien maljasta, ette voi olla osalliset Herran pöydästä ja riivaaajien pöydästä. ²²Vai tahdommeko herättää Herran kiivauden? Emme kaikei me ole häntä väkevämmät? ²³”Kaikki on luvallista”, mutta ei kaikki ole hyödyksi; ”kaikki on luvallista”, mutta ei kaikki rakenna. ²⁴Älköön kukaan katsoko omaa parastaan, vaan toisen parasta. ²⁵Syökää kaikkea, mitä lihakaupassa myydään, kyselemättä mitään omantunnon tähden, ²⁶sillä: ”Herran on maa ja kaikki, mitä siinä on”. ²⁷Jos joku, joka ei usko, kutsuu teitä ja te tahdotte mennä hänen luokseen, niin syökää kaikkea, mitä eteenne pannaan, kyselemättä mitään omantunnon tähden. ²⁸Mutta jos joku sanoo teille: ”Tämä on epäjumalille uhrattua”, niin jättäkää se

syömättä hänen tähtensä, joka sen ilmaisi, ja omantunnon tähden; ²⁹en tarkoita sinun omaatuntoasi, vaan tuon toisen; sillä miksi minun vapauteni joutuisi toisen omantunnon tuomittavaksi? ³⁰Jos minä sen kiittäen nautin, miksi minua herjataan siitä, mistä kiittän? ³¹Söittepä siis tai joitte tai teittepä mitä hyvänsä, tehkää kaikki Jumalan kunniaksi. ³²Älkää olko pahennukseksi juutalaisille, älkää kreikkalaisille älkääkään Jumalan seurakunnalle, ³³niinkuin minäkin koetan kelvata kaikille kaikessa enkä katso omaa hyötyäni, vaan monien hyötyä, että he pelastuisivat.

11 Olkaa minun seuraajiani, niinkuin minä olen Kristuksen seuraaja. ²Minä kiittän teitä, että minua kaikessa muistatte ja noudatatte minun opetuksiani, niinkuin minä ne teille olen antanut. ³Mutta minä tahdon, että te tiedätte sen, että Kristus on jokaisen miehen pää ja että mies on vaimon pää ja että Jumala on Kristuksen pää. ⁴Jokainen mies, joka rukoilee tai profetoi pää peitettynä, häpäisee päänsä. ⁵Mutta jokainen vaimo, joka rukoilee tai profetoi pää peittämätönä, häpäisee päänsä, sillä se on aivan sama, kuin jos hänen päänsä olisi paljaaksi ajeltu. ⁶Sillä jos vaimo ei verhoa päätään, leikkauttakoon hiuksensakin; mutta koska on häpeäksi vaimolle, että hän leikkauttaa tai ajattaa hiuksensa, niin verhotkoon itsensä. ⁷Miehen ei tule peittää päätänsä, koska hän on Jumalan kuva ja kunnia; mutta vaimo on miehen kunnia. ⁸Sillä mies ei ole alkuisin vaimosta, vaan vaimo miehestä; ⁹eikä miestä luotu vaimoa varten, vaan vaimo miestä varten. ¹⁰Sentähden vaimon tulee pitää päässänsä vallanalaisuuden merkki enkelien tähden. ¹¹Herrassa ei kuitenkaan ole vaimoa ilman miestä eikä miestä ilman vaimoa. ¹²Sillä samoin kuin vaimo on alkuisin miehestä, samoin myös mies on vaimon kautta; mutta kaikki on Jumalasta. ¹³Päätäkää itse: sopiiko vaimon rukoilla Jumalaa pää peittämätönä? ¹⁴Eikö itse luontokin opeta teille, että jos miehellä on pitkät hiukset, se on hänelle häpeäksi; ¹⁵ja että jos vaimolla on pitkät hiukset, se on hänelle kunniaksi? Sillä ovathan hiukset annetut hänelle hunnuksi. ¹⁶Mutta jos joku haluaa väittää vastaan, niin tietäköön, että meillä ei ole sellaista tapaa eikä Jumalan seurakunnilla. ¹⁷Mutta tätä käskiessäni en kiitä sitä, että kokoontumisenne ei tee teitä paremmiksi, vaan pahemmiksi. ¹⁸Sillä ensiksikin olen kuullut, että kun kokoonnutte seurakunnankokoukseen, teillä on riitaisuuksia keskenänne, ja osittain sen uskonkin. ¹⁹Täytyyhän teidän keskuudessanne olla puolueitakin, että kävisi ilmi, ketkä teistä kestävät koetuksen. ²⁰Kun te näin kokoonnutte yhteen, niin ei se ole Herran aterian nauttimista, ²¹sillä syömään ruvettaessa kukin rientää ottamaan eteensä omat ruokansa, ja niin toinen on nälissään ja toinen juovuksissa. ²²Eikö teillä sitten ole muita huoneita, niissä syödäkseenne ja juodaksenne? Vai halveksitteko Jumalan seurakuntaa ja tahdotteko häväistä niitä, joilla ei mitään ole? Mitä minun on teille sanominen? Onko minun teitä kiittäminen? Tässä kohden en kiitä. ²³Sillä minä olen saanut

Herralta sen, minkä myös olen teille tiedoksi antanut, että Herra Jeesus sinä yönä, jona hänet kavallettiin, otti leivän, ²⁴kiitti, mursi ja sanoi: ”Tämä on minun ruumiini, joka teidän edestänne annetaan; tehkää tämä minun muistokseni”. ²⁵Samoin hän otti myös maljan aterian jälkeen ja sanoi: ”Tämä malja on uusi liitto minun veressäni; niin usein kuin te juotte, tehkää se minun muistokseni”. ²⁶Sillä niin usein kuin te syötte tätä leipää ja juotte tämän maljan, te julistatte Herran kuolemaa, siihen asti kuin hän tulee. ²⁷Sentähden, joka kelvottomasti syö tätä leipää tai juo Herran maljan, hän on oleva vikapää Herran ruumiiseen ja vereen. ²⁸Koetelkoon siis ihminen itseänsä, ja niin syököön tätä leipää ja juokoon tästä maljasta; ²⁹sillä joka syö ja juo erottamatta Herran ruumista muusta, syö ja juo tuomioksensa. ³⁰Sentähden onkin teidän joukossanne paljon heikkoja ja sairaita, ja moni on nukkunut pois. ³¹Mutta jos me tutkisimme itseämme, ei meitä tuomittaisi; ³²mutta kun meitä tuomitaan, niin se on meille Herran kuritusta, ettei meitä maailman kanssa kadotukseen tuomittaisi. ³³Sentähden, veljeni, kun kokoonnutte aterioimaan, odottakaa toisianne. ³⁴Jos kenellä on nälkä, syököön kotonaan, ettette kokoontuisi tuomiokseenne. Muista seikoista minä säädän, sitten kuin tulen.

12 Mutta mitä hengellisiin lahjoihin tulee, niin en tahdo, veljet, pitää teitä niistä tietämättöminä. ²Te tiedätte, että kun olitte pakanoita, teitä vietiin mykkien epäjumalien luo, miten vain tahdottiin. ³Sentähden minä teen teille tietäväksi, ettei kukaan, joka puhuu Jumalan Hengessä, sano: ”Jeesus olkoon kirottu”, ja ettei kukaan voi sanoa: ”Jeesus olkoon Herra”, paitsi Pyhässä Hengessä. ⁴Armolahjat ovat moninaiset, mutta Henki on sama; ⁵ja seurakuntavirat ovat moninaiset, mutta Herra on sama; ⁶ja voimavaikutukset ovat moninaiset, mutta Jumala, joka kaikki kaikissa vaikuttaa, on sama. ⁷Mutta kullekin annetaan Hengen ilmoitus yhteiseksi hyödyksi. ⁸Niinpä saa Hengen kautta toinen viisauden sanat, toinen tiedon sanat saman Hengen vaikutuksesta; ⁹toinen saa uskon samassa Hengessä, toinen taas terveeksitekemisen lahjat siinä yhdessä Hengessä; ¹⁰toinen lahjan tehdä voimallisia tekoja; toinen profetoinen lahjan, toinen lahjan arvostella henkiä; toinen eri kielillä puhumisen lahjan, toinen taas lahjan selittää kielillä. ¹¹Mutta kaiken tämän vaikuttaa yksi ja sama Henki, jakaen kullekin erikseen, niinkuin tahtoo. ¹²Sillä niinkuin ruumis on yksi ja siinä on monta jäsentä, mutta kaikki ruumiin jäsenet, vaikka niitä on monta, ovat yksi ruumis, niin on Kristuskin; ¹³sillä me olemme kaikki yhdessä Hengessä kastetut yhdeksi ruumiiksi, olimmepa juutalaisia tai kreikkalaisia, orjia tai vapaita, ja kaikki olemme saaneet juoda samaa Henkeä. ¹⁴Sillä eihän ruumiskaan ole yksi jäsen, vaan niitä on siinä monta. ¹⁵Jos jalka sanoisi: ”Koska en ole käsi, en kuulu ruumiiseen”, niin ei se silti olisi ruumiiseen kuulumaton. ¹⁶Ja jos korva sanoisi: ”Koska en ole silmä, en kuulu ruumiiseen”, niin ei se silti olisi ruumiin-

seen kuulumaton. ¹⁷Jos koko ruumis olisi silmänä, missä sitten olisi kuulo? Jos taas kokonaan kuulona, missä silloin haisti? ¹⁸Mutta nyt Jumala on asettanut jäsenet, itsekun-kin niistä, ruumiiseen, niinkuin hän on tahtonut. ¹⁹Vaan jos ne kaikki olisivat yhtenä jäsenenä, missä sitten ruumis olisi? ²⁰Mutta nytpä onkin monta jäsentä, ja ainoastaan yksi ruumis. ²¹Silmä ei saata sanoa kädelle: ”En tarvitse sinua”, eikä myöskään pää jaloille: ”En tarvitse teitä”. ²²Päinvastoin ne ruumiin jäsenet, jotka näyttävät olevan heikompia, ovat välttämättömiä; ²³ja ne ruumiin jäsenet, jotka meistä ovat vähemmän kunniaakkaita, me verhoamme sitä kunniallisemmin, ja niitä, joita häpeämme, me sitä häveliäämmin peitämme; ²⁴mutta ne, joita emme häpeä, eivät sitä tarvitse. Mutta Jumala on liittänyt ruumiin yhteen niin, että antoi halvempiarvoiselle suuremman kunnian, ²⁵ettei ruumiissa olisi eripuraisuutta, vaan että jäsenet pitäisivät yhtäläistä huolta toinen toisistaan. ²⁶Ja jos yksi jäsen kärsii, niin kaikki jäsenet kärsivät sen kanssa; tai jos jollekulle jäsenelle annetaan kunnia, niin kaikki jäsenet iloitsevat sen kanssa. ²⁷Mutta te olette Kristuksen ruumis ja kukin osaltanne hänen jäseniänsä. ²⁸Niinpä Jumala asetti seurakuntaan ensiksi muutamia apostoleiksi, toisia profeetoiksi, kolmansia opettajiksi, sitten hän antoi voimallisia tekoja, sitten armolahjoja parantaa tauteja, avustaa, hallita, puhua eri kielillä. ²⁹Eivät suinkaan kaikki ole apostoleja? Eivät kaikki profeettoja? Eivät kaikki opettajia? Eiväthän kaikki tee voimallisia tekoja? ³⁰Eihän kaikilla ole parantamisen armolahjoja? Eiväthän kaikki puhu kielillä? Eiväthän kaikki kykene niitä selittämään? ³¹Pyrkikää osallisiksi parhaimmista armolahjoista. Ja vielä minä osoitan teille tien, verrattoman tien.

13 Vaikka minä puhuisin ihmisten ja enkelien kielillä, mutta minulla ei olisi rakkautta, olisin minä vain helisevä vaski tai kilisevä kulkunen. ²Ja vaikka minulla olisi profetoimisen lahja ja minä tietäisin kaikki salaisuudet ja kaiken tiedon, ja vaikka minulla olisi kaikki usko, niin että voisin vuoria siirtää, mutta minulla ei olisi rakkautta, en minä mitään olisi. ³Ja vaikka minä jakelisin kaiken omaisuuteni köyhäin ravinnoksi, ja vaikka antaisin ruumiini poltettavaksi, mutta minulla ei olisi rakkautta, ei se minua mitään hyödyttäisi. ⁴Rakkaus on pitkämielinen, rakkaus on lempeä; rakkaus ei kadehdi, ei kerskaa, ei pöyhkeile, ⁵ei käytädy sopimattomasti, ei etsi omaansa, ei katkeroidu, ei muistele kärsimäänsä pahaa, ⁶ei iloitse vääryydestä, vaan iloitsee yhdessä totuuden kanssa; ⁷kaikki se peittää, kaikki se uskoo, kaikki se toivoo, kaikki se kärsii. ⁸Rakkaus ei koskaan häviä; mutta profetoiminen, se katoaa, ja kielillä puhuminen lakkaa, ja tieto katoaa. ⁹Sillä tietomme on vajavaista, ja profetoimisemme on vajavaista. ¹⁰Mutta kun tulee se, mikä täydellistä on, katoaa se, mikä on vajavaista. ¹¹Kun minä olin lapsi, niin minä puhuin kuin lapsi, minulla oli lapsen mieli, ja minä ajattelin kuin lapsi; kun tulin mieheksi, hylkäsin minä sen, mikä lapsen on. ¹²Sillä nyt

me näemme kuin kuvastimessa, arvoituksen tavoin, mutta silloin kasvoista kasvoinhin; nyt minä tunnen vajavaisesti, mutta silloin minä olen tunteva täydellisesti, niinkuin minut itsenikin täydellisesti tunnetaan. ¹³Niin pysyvät nyt usko, toivo, rakkaus, nämä kolme; mutta suurin niistä on rakkaus.

14 Tavoitelkaa rakkautta ja pyrkikää saamaan hengellisiä lahjoja, mutta varsinkin profetoimisen lahjaa. ²Sillä kielillä puhuva ei puhu ihmisille, vaan Jumalalle; ei häntä näet kukaan ymmärrä, sillä hän puhuu salaisuuksia hengessä. ³Mutta profetoiva puhuu ihmisille rakennukseksi ja kehoitukseksi ja lohdutukseksi. ⁴Kielillä puhuva rakentaa itseään, mutta profetoiva rakentaa seurakuntaa. ⁵Soisin teidän kaikkien puhuvan kielillä, mutta vielä mieluummin soisin teidän profetoivan; sillä profetoiva on suurempi kuin kielillä puhuva, ellei tämä samalla selitä, niin että seurakunta siitä rakentuu. ⁶Jos minä nyt, veljet, tulisin luoksenne kielillä puhuen, mitä minä teitä sillä hyödyttäisin, ellen puhuisi teille ilmestyksen tai tiedon tai profetian tai opetuksen sanoja? ⁷Niinhan on elottomain soittimienkin laita, huilujen tai kitarain: kuinka tiedetään, mitä huilulla tai kitaralla soitetaan, elleivät ne soi toisistaan erottuvin sävelin? ⁸Niinikään, jos pasuna antaa epäselvän äänen, kuka silloin valmistautuu taisteluun? ⁹Samoin tekin: jos ette kielellänne saa esiin selvää puhetta, kuinka voidaan sellainen puhe ymmärtää? Tehän puhutte silloin tuuleen. ¹⁰Maailmassa on, kuka tietää, kuinka monta eri kieltä, mutta ei ainoatakaan, jonka äänet eivät ole ymmärrettävissä. ¹¹Mutta jos en tiedä sanojen merkitystä, olen minä puhujalle muukalainen, ja puhuja on minulle muukalainen. ¹²Samoin tekin, koska tavoittelette henkilalahjoja, niin pyrkikää seurakunnan rakennukseksi saamaan niitä runsaasti. ¹³Sentähden rukoilkoon se, joka kielillä puhuu, että hän taitaisi selittää. ¹⁴Sillä jos minä rukoilen kielillä puhuen, niin minun henkeni kyllä rukoilee, mutta ymmärrykseni on hedelmätön. ¹⁵Kuinka siis on? Minun on rukoiltava hengelläni, mutta minun on rukoiltava myöskin ymmärrykselläni; minun on veisattava kiitosta hengelläni, mutta minun on veisattava myöskin ymmärrykselläni. ¹⁶Sillä jos ylistät Jumalaa hengessä, kuinka oppimattoman paikalla istuva saattaa sanoa ”amen” sinun kiitokseesi? Eihän hän ymmärrä, mitä sanot. ¹⁷Sinä kyllä kiität hyvin, mutta toinen ei siitä rakennu. ¹⁸Minä kiitän Jumalaa, että puhun kielillä enemmän kuin teistä kukaan; ¹⁹mutta seurakunnassa tahdon mieluummin puhua viisi sanaa ymmärrykselläni, opettaakseni muitakin, kuin kymmenentuhatta sanaa kielillä. ²⁰Veljet, älkää olko lapsia ymmärrykseltänne, vaan pahuudessa olkaa lapsia; mutta ymmärrykseltä olkaa täysi-ikäisiä. ²¹Laissa on kirjoitettuna: ”Vieraskielisten kautta ja muukalaisten huulilla minä olen puhuva tälle kansalle, eivätkä he sittenkään minua kuule, sanoo Herra”. ²²Kielet eivät siis ole merkiksi uskoville, vaan niille, jotka eivät usko; mutta profetoiminen ei ole merkiksi uskottomil-

le, vaan uskoville. ²³Jos nyt koko seurakunta kokoontuisi yhteen ja kaikki siellä puhuisivat kielillä ja sinne tulisi opetuksesta tai uskosta osattomia, eivätkö he sanoisi teidän olevan järjiltänne? ²⁴Mutta jos kaikki profetoisivat ja joku uskosta tai opetuksesta osaton tulisi sisään, niin kaikki paljastaisivat hänet ja kaikki langettaisivat hänestä tuomion, ²⁵hänen sydämensä salaisuudet tulisivat ilmi, ja niin hän kasvoilleen langeten rukoilisi Jumalaa ja julistaisi, että Jumala totisesti on teissä. ²⁶Kuinka siis on, veljet? Kun tulette yhteen, on jokaisella jotakin annettavaa: millä on virsi, millä opetus, millä ilmestys, mikä puhuu kielillä, mikä selittää; kaikki tapahtukoon rakennukseksi. ²⁷Jos kielillä puhutaan, niin puhukoon kullakin kertaa vain kaksi tai enintään kolme, ja yksi kerrallaan, ja yksi selittääköön; ²⁸mutta jos ei ole selittäjää, niin olkoot vaii seurakunnassa ja puhukoot itselleen ja Jumalalle. ²⁹Profeetoista saakoon kaksi tai kolme puhua, ja muut arvostelkoot; ³⁰mutta jos joku toinen siinä istuva saa ilmestyksen, vaietkoon ensimmäinen. ³¹Sillä te saatatte kaikki profetoida, toinen toisenne jälkeen, että kaikki saisivat opetusta ja kaikki kehoitusta. ³²Ja profeettain henget ovat profeetoille alamaiset; ³³sillä ei Jumala ole epäjärjestyksen, vaan rauhan Jumala. Niinkuin kaikissa pyhien seurakunnissa, ³⁴olkoot vaii teidänkin seurakunnankokouksissanne, sillä heidän ei ole lupa puhua, vaan olkoot alamaisia, niinkuin lakikin sanoo. ³⁵Mutta jos he tahtovat tietoa jostakin, niin kysykööt kotonaan omilta miehiltään, sillä häpeällistä on naisen puhua seurakunnassa. ³⁶Vai teistäkö Jumalan sana on lähtenyt? Vai ainoastaan teidänkö tykönnö se on tullut? ³⁷Jos joku luulee olevansa profeetta tai hengellinen, niin tietäköön, että mitä minä kirjoitan teille, se on Herran käsky. ³⁸Mutta jos joku ei sitä ymmärrä, niin olkoon ymmärtämättä. ³⁹Sentähden, veljeni, harrastakaa profetoimista älkääkään estäkö kielillä puhumasta. ⁴⁰Mutta kaikki tapahtukoon säädyllisesti ja järjestyksessä.

15Veljet, minä johdatan teidät tuntemaan sen evankeliumin, jonka minä teille julistin, jonka te myöskin olette ottaneet vastaan ja jossa myös pysytte ²ja jonka kautta te te myös pelastutte, jos pidätte siitä kiinni semmoisena, kuin minä sen teille julistin, ellette turhaan ole uskoneet. ³Sillä minä annoin teille ennen kaikkea tiedoksi sen, minkä itse olin saanut: että Kristus on kuollut meidän syntiemme tähden, kirjoitusten mukaan, ⁴ja että hänet haudattiin ja että hän nousi kuolleista kolmantena päivänä, kirjoitusten mukaan, ⁵ja että hän näyttäytyi Keefaalle, sitten niille kahdelletoista. ⁶Sen jälkeen hän näyttäytyi yhtä haavaa enemmän kuin viidellesadalle veljelle, joista useimmat vielä nytkin ovat elossa, mutta muutamat ovat nukkuneet pois. ⁷Sen jälkeen hän näyttäytyi Jaakobille, sitten kaikille apostoleille. ⁸Mutta kaikkein viimeiseksi hän näyttäytyi minullekin, joka olen ikäänkuin keskensyntynyt. ⁹Sillä minä olen apostoleista halvin enkä ole sen arvoinen, että minua apostoliksi kutsutaan, koska olen vainonnut Jumalan seurakun-

taa. ¹⁰Mutta Jumalan armosta minä olen se, mikä olen, eikä hänen armonsa minua kohtaan ole ollut turha, vaan enemmän kuin he kaikki minä olen työtä tehnyt, en kuitenkaan minä, vaan Jumalan armo, joka on minun kanssani. ¹¹Olinpa siis minä tai olivatpa he: näin me saarnaamme, ja näin te olette uskoon tulleet. ¹²Mutta jos Kristuksesta saarnataan, että hän on noussut kuolleista, kuinka muuttamat teistä saattavat sanoa, ettei kuolleitten ylösnousemusta ole? ¹³Vaan jos ei ole kuolleitten ylösnousemusta, ei Kristuskaan ole noussut. ¹⁴Mutta jos Kristus ei ole noussut kuolleista, turha on silloin meidän saarnamme, turha myös teidän uskonne; ¹⁵ja silloin meidät myös havaitaan vääräksi Jumalan todistajiksi, koska olemme todistaneet Jumalaa vastaan, että hän on herättänyt Kristuksen, jota hän ei ole herättänyt, jos kerran kuolleita ei herätetä. ¹⁶Sillä jos kuolleita ei herätetä, ei Kristuskaan ole herätetty. ¹⁷Mutta jos Kristus ei ole herätetty, niin teidän uskonne on turha, ja te olette vielä synneissänne. ¹⁸Ja silloinhan Kristuksessa nukkuneetkin olisivat kadotetut. ¹⁹Jos olemme panneet toivomme Kristukseen ainoastaan tämän elämän ajaksi, niin olemme kaikkia muita ihmisiä surkuteltavammat. ²⁰Mutta nytpä Kristus on noussut kuolleista, esikoisena kuoloon nukkuneista. ²¹Sillä koska kuolema on tullut ihmisen kautta, niin on myöskin kuolleitten ylösnousemus tullut ihmisen kautta. ²²Sillä niinkuin kaikki kuolevat Aadamissa, niin myös kaikki tehdään eläviksi Kristuksessa, ²³mutta jokainen vuorollaan: esikoisena Kristus, sitten Kristuksen omat hänen tulemuksessaan; ²⁴sitten tulee loppu, kun hän antaa valtakunnan Jumalan ja Isän haltuun, kukistettuaan kaiken hallituksen ja kaiken vallan ja voiman. ²⁵Sillä hänen pitää hallitseman ”siihen asti, kunnes hän on pannut kaikki viholliset jalkojensa alle”. ²⁶Vihollisista viimeisenä kukistetaan kuolema. ²⁷Sillä: ”kaikki hän on alistanut hänen jalkojensa alle”. Mutta kun hän sanoo: ”kaikki on alistettu”, niin ei tietenkään ole alistettu se, joka on alistanut kaiken hänen allensa. ²⁸Ja kun kaikki on alistettu Pojan valtaan, silloin itse Poikakin alistetaan sen valtaan, joka on alistanut hänen valtaansa kaiken, että Jumala olisi kaikki kaikissa. ²⁹Mitä muutoin ne, jotka kastattavat itsensä kuolleitten puolesta, sillä saavat aikaan? Jos kuolleet eivät heräjä, miksi nämä sitten kastattavat itsensä heidän puolestaan? ³⁰Ja miksi mekään antaudumme joka hetki vaaraan? ³¹Joka päivä minä olen kuoleman kidassa, niin totta kuin te, veljet, olette minun kerskaukseni Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme. ³²Jos minä ihmisten tavoin olen taistellut petojen kanssa Efesossa, mitä hyötyä minulle siitä on? Jos kuolleet eivät heräjä, niin: ”syökäämme ja juokaamme, sillä huomenna me kuolemme”. ³³Älkää eksykö. ”Huono seura hyvät tavat turmelee.” ³⁴Raitistukaa oikealla tavalla, älkääkään syntiä tehkö; sillä niitä on, joilla ei ole mitään tietoa Jumalasta. Teidän häpeäksenne minä tämän sanon. ³⁵Mutta joku ehkä kysyy: ”Millä tavoin kuolleet heräjävät, ja millaisessa ruumiissa he tulevat?” ³⁶Sinä mieletön, se, minkä kylvät, ei virkoa eloon, ellei se ensin

kuole! ³⁷Ja kun kylvät, et kylvä sitä vartta, joka on nouseva, vaan paljaan jyvän, nisun jyvän tai muun minkä tahansa. ³⁸Mutta Jumala antaa sille varren, sellaisen kuin tahtoo, ja kullekin siemenelle sen oman varren. ³⁹Ei kaikki liha ole samaa lihaa, vaan toista on ihmisten, toista taas karjan liha, toista on lintujen liha, toista kalojen. ⁴⁰Ja on taivaallisia ruumiita ja maallisia ruumiita; mutta toinen on taivaallisten kirkkaus, toinen taas maallisten. ⁴¹Toinen on auringon kirkkaus ja toinen kuun kirkkaus ja toinen tähtien kirkkaus, ja toinen tähti voittaa toisen kirkkaudessa. ⁴²Niin on myös kuolleitten ylösnousemus: kylvetään katoavaisuudessa, nousee katoamattomuudessa; ⁴³kylvetään alhaisuudessa, nousee kirkkaudessa; kylvetään heikkouudessa, nousee voimassa; ⁴⁴kylvetään sielullinen ruumis, nousee hengellinen ruumis. Jos kerran on sielullinen ruumis, niin on myös hengellinen. ⁴⁵Niin on myös kirjoitettu: ”Ensimmäisestä ihmisestä, Aadamista, tuli elävä sielu”; viimeisestä Aadamista tuli eläväksitekevä henki. ⁴⁶Mutta mikä on hengellistä, se ei ole ensimmäinen, vaan se, mikä on sielullista, on ensimmäinen; sitten on se, mikä on hengellistä. ⁴⁷Ensimmäinen ihminen oli maasta, maallinen, toinen ihminen on taivaasta. ⁴⁸Minkäkaltainen maallinen oli, senkaltaisia ovat myös maalliset; ja minkäkaltainen taivaallinen on, senkaltaisia ovat myös taivaalliset. ⁴⁹Ja niinkuin meissä on ollut maallisen kuva, niin meissä on myös oleva taivaallisen kuva. ⁵⁰Mutta tämän minä sanon, veljet, ettei liha ja veri voi periä Jumalan valtakuntaa, eikä katoavaisuus peri katoamattomuutta. ⁵¹Katso, minä sanon teille salaisuuden: emme kaikki kuolemaan nuku, mutta kaikki me muutumme, ⁵²yhtäkkiä, silmänräpäyksessä, viimeisen pasunan soidessa; sillä pasuna soi, ja kuolleet nousevat katoamattomina, ja me muutumme. ⁵³Sillä tämän katoavaisen pitää pukeutuman katoamattomuuteen, ja tämän kuolevaisen pitää pukeutuman kuolemattomuuteen. ⁵⁴Mutta kun tämä katoavainen pukeutuu katoamattomuuteen ja tämä kuolevaisen pukeutuu kuolemattomuuteen, silloin toteutuu se sana, joka on kirjoitettu: ”Kuolema on nieltä ja voitto saatu”. ⁵⁵”Kuolema, missä on sinun voittoni? Kuolema, missä on sinun otasi?” ⁵⁶Mutta kuoleman ota on synti, ja synnin voima on laki. ⁵⁷Mutta kiitos olkoon Jumalan, joka antaa meille voiton meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta! ⁵⁸Sentähden, rakkaat veljeni, olkaa lujat, järkähtämättömät, aina innokkaat Herran työssä, tietäen, että teidän vaivannäköne ei ole turha Herrassa.

16 Mitä tulee keräykseen pyhiä varten, niin tehkää tekin samalla tavoin, kuin minä olen määrännyt Galatian seurakunnille. ²Kunkin viikon ensimmäisenä päivänä pankoon jokainen teistä kotonaan jotakin talteen, säästäen menestymisensä mukaan, ettei keräyksiä tehtäisi vasta minun tultuani. ³Mutta kun olen saapunut teidän tyköne, lähettän minä ne henkilöt, jotka siihen sopiviksi katsotte, kirjeet mukanaan, viemään teidän rakkaudenlahjanne Jerusalemiin; ⁴ja jos asia on sen arvoinen, että minunkin on läh-

teminen, niin saavat he lähteä minun kanssani. ⁵Aion nimittäin tulla teidän tyköne kuljettuani läpi Makedonian, sillä minä kuljen Makedonian kautta; ⁶mutta teidän luonanne viivyn ehkä jonkin aikaa, kenties vietän talvenkin, että te sitten auttaisitte minua eteenpäin, minne matkustanekin. ⁷Sillä en tahdo nyt vain ohimennen käydä teitä katsomassa, toivon näet saavani viipyä jonkin aikaa teidän luonanne, jos Herra sallii. ⁸Mutta Efesossa minä viivyn helluntaihin saakka; ⁹sillä minulle on avautunut ovi suureen ja hedelmälliseen työhön, ja vastustajia on paljon. ¹⁰Mutta jos Timoteus saapuu, niin katsokaa, että hän pelotta voi olla teidän luonanne, sillä Herran työtä hän toimittaa niinkuin minäkin. ¹¹Älköön siis kukaan häntä halveksiko, vaan auttakaa häntä lähtemään rauhassa matkalle, että hän tulisi minun tyköni; sillä minä ja veljet odotamme häntä. ¹²Mitä veli Apollokseen tulee, olen hartaasti kehoittanut häntä lähtemään veljien kanssa teidän tyköne; mutta hän ei ole ollenkaan halukas lähtemään nyt, vaan tulee, kun hänelle sopii. ¹³Valvokaa, pysykää lujina uskossa, olkaa miehuulliset, olkaa väkevät. ¹⁴Kaikki, mitä teette, tapahtukoon rakkaudessa. ¹⁵Mutta minä kehoitan teitä, veljet: te tunnette Stefanaan perhekunnan ja tiedätte, että se on Akaian ensi hedelmä ja että he ovat antautuneet pyhien palvelukseen. ¹⁶Olkaa tekin kuuliaisiksi heidän kaltaisilleen ja jokaiselle, joka heidän kanssaan työtä tekee ja vaivaa näkee. ¹⁷Minä iloitsen Stefanaan ja Fortunatuksen ja Akaikuksen tannetulosta, koska he korvaavat minulle teidän poissaolon; ¹⁸he ovat virkistäneet minun henkeäni niinkuin teidänkin. Antakaa siis täysi tunnustus sellaisille miehille. ¹⁹Aasian seurakunnat tervehtivät teitä. Monet tervehdykset Herrassa lähettävät teille Akylas ja Priska sekä heidän kodissaan kokoontuva seurakunta. ²⁰Kaikki veljet lähettävät teille tervehdyksen. Tervehtikää toisianne pyhällä suunannolla. ²¹Tervehdys minulta, Paavalilta, omakätisesti. ²²Jos joku ei pidä Herraa rakkaana, hän olkoon kirottu! Maran ata. ²³Herran Jeesuksen armo olkoon teidän kanssanne. ²⁴Minun rakkauteni on teidän kaikkien kanssa Kristuksessa Jeesuksessa.

2 Korinttilaisille

1Paavali, Jumalan tahdosta Kristuksen Jeesuksen apostoli, ja veli Timoteus Korintossa olevalle Jumalan seurakunnalle ynnä kaikille pyhille koko Akaiassa. **2**Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jeesukselta Kristukselta! **3**Kiitetty olkoon meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala ja Isä, laupeuden Isä ja kaiken lohdutuksen Jumala, **4**joka lohduttaa meitä kaikessa ahdistuksessamme, että me sillä lohdutuksella, jolla Jumala meitä itseämme lohduttaa, voisimme lohduttaa niitä, jotka kaikkinaisessa ahdistuksessa ovat. **5**Sillä samoin kuin Kristuksen kärsimykset runsaina tulevat meidän osaksemme, samoin tulee meidän osaksemme myöskin lohdutus runsaana Kristuksen kautta. **6**Mutta jos olemme ahdistuksessa, niin tapahtuu se teille lohdutukseksi ja pelastukseksi; jos taas saamme lohdutusta, niin tapahtuu sekin teille lohdutukseksi, ja se vaikuttaa, että te kestätte samat kärsimykset, joita mekin kärsimme; ja toivomme teistä on vahva, **7**koska me tiedämme, että samoin kuin olette osalliset kärsimyksistä, samoin olette osalliset myöskin lohdutuksesta. **8**Sillä me emme tahdo, veljet, pitää teitä tietämättöminä siitä ahdistuksesta, jossa me olimme Aasiassa, kuinka ylenpalttiset, yli voimiemme käyvät, meidän rasituksemme olivat, niin että jo olimme epätoivossa hengestämmekin, **9**ja itse me jo luulimme olevamme kuolemaan tuomitut, ettemme luottaisi itseemme, vaan Jumalaan, joka kuolleet herättää. **10**Ja hän pelasti meidät niin suuresta kuolemanvaarasta, ja yhä pelastaa, ja häneen me olemme panneet toivomme, että hän vielä vastakin pelastaa, **11**kun tekin autatte meitä rukouksillanne, että monesta suusta meidän tähtemme kohoaisi runsas kiitos siitä armosta, joka on osaksemme tullut. **12**Sillä meidän kerskauksemme on tämä: meidän omantuntomme todistus siitä, että me maailmassa ja varsinkin teidän luonanne olemme vaeltaneet Jumalan pyhydessä ja puhtaudessa, emme lihallisessa viisaudessa, vaan Jumalan armossa. **13**Sillä eihän siinä, mitä teille kirjoitamme, ole muuta, kuin mikä siinä on luettava ja minkä te myös ymmärrätte; ja minä toivon teidän loppuun asti ymmärtävän **14**- niinkuin meitä osaksi myös olette oppineet ymmärtämään - että me olemme teidän kerskauksenne, samoin kuin tekin meidän, Herramme Jeesuksen päivänä. **15**Ja tässä luottamuksessa minä aion ensin tulla teidän tyköne, että saisitte vielä toisenkin to-

distuksen minun suosiostani, **16**ja sitten teidän kauttanne matkustaa Makedoniaan, ja taas Makedoniasta palata teidän tyköne ja teidän varustamananne matkata Juudeaan. **17**Kun minulla siis oli tämä aikomus, en kaikei ole menettelty kevytmielisesti? Vai päätänkö lihan mukaan, minkä päätän, niin että puheeni on sekä ”on, on”, että ”ei, ei”? **18**Mutta Jumala sen takaa, että puheemme teille ei ole ”on” ja ”ei”. **19**Sillä Jumalan Poika, Kristus Jeesus, jota me, minä ja Silvanus ja Timoteus, olemme teidän keskelänne saarnanneet, ei tullut ollakseen ”on” ja ”ei”, vaan hänessä tuli ”on”. **20**Sillä niin monta kuin Jumalan lupaus on, kaikki ne ovat hänessä ”on”; sentähden tulee hänen kauttaan myös niiden ”amen”, Jumalalle kunniaksi meidän kauttamme. **21**Mutta se, joka lujittaa meidät yhdessä teidän kanssanne Kristukseen ja joka on voidellut meidät, on Jumala, **22**joka myös on painanut meihin sinettinsä ja antanut Hengen vakuudeksi meidän sydämiimme. **23**Mutta minä kutsun Jumalan sieluni todistajaksi, että minä teitä säästääkseni en vielä tullut Korinttoon; **24**ei niin, että tahdomme vallita teidän uskoanne, vaan me yhdessä autamme teitä teidän iloonne; sillä uskossa te olette lujat.

2Olin nimittäin mielessäni päättänyt, etten tullessani teidän tyköne taas toisi murhetta mukanani. **2**Sillä jos minä saatan teidät murheellisiksi, niin eihän minua voi saada iloiseksi kukaan muu kuin se, jonka minä olen murheelliseksi saattanut. **3**Ja juuri sen minä kirjoitin sitä varten, etten tullessani saisi murhetta niistä, joista minun piti saada iloa, koska minulla on teihin kaikkiin se luottamus, että minun iloni on kaikkien teidän ilonne. **4**Sillä suuressa sydämen ahdistuksessa ja hädässä minä kirjoitin teille monin kyynelin, en sitä varten, että te murheellisiksi tulisitte, vaan että tuntisitte sen erinomaisen rakkauden, joka minulla on teihin. **5**Mutta jos eräs on tuottanut murhetta, ei hän ole tuottanut murhetta minulle, vaan teille kaikille, jossakin määrin, etten liikaa sanoisi. **6**Semmoiselle riittää se rangaistus, minkä hän useimmilta on saanut; **7**niin että teidän päinvastoin ennemmin tulee antaa anteeksi ja lohduttaa, ettei hän ehkä menehtyisi liian suureen murheeseen. **8**Sentähden minä kehoitan teitä, että päätätte ruveta osoittamaan rakkautta häntä kohtaan; **9**sillä sitä varten minä kirjoitinkin, että saisin nähdä, kuinka te kestätte koetuksen, oletteko kaikessa kuuliaisat. **10**Mutta kenelle te jotakin anteeksi annatte,

sille minäkin; sillä mitä minä olen anteenksi antanut - jos minulla on ollut jotakin anteenksiannettavaa - sen olen anteenksi antanut teidän tähtenne Kristuksen kasvojen edessä, ¹¹ettei saatana pääsisi meistä voitolle; sillä hänen juonensa eivät ole meille tuntemattomat. ¹²Tultuani Trooaaseen julistamaan Kristuksen evankeliumia avautui minulle ovi työhön Herrassa, ¹³mutta minä en saanut lepoa hengessäni, kun en tavannut Tiitusta, veljeäni. Sentähden sanoin heille jäähyväiset ja lähdin Makedoniaan. ¹⁴Mutta kiitos olkoon Jumalan, joka aina kuljettaa meitä voittoaotossa Kristuksessa ja meidän kauttamme joka paikassa tuo ilmi hänen tuntemisensa tuoksuun! ¹⁵Sillä me olemme Kristuksen tuoksu Jumalalle sekä pelastuvien että kadotukseen joutuvien joukossa: ¹⁶näille tosin kuoleman haju kuolemaksi, mutta noille elämän tuoksu elämäksi. Ja kuka on tällaiseen kelloinen? ¹⁷Sillä me emme ole niinkuin nuo monet, jotka myyskentelevät Jumalan sanaa; vaan puhtaasta mielestä, niinkuin Jumalan vaikutuksesta, Jumalan edessä, me Kristuksessa puhumme.

3Alammeko taas suositella itseämme? Vai tarvinnemeko, niinkuin muutamat, suosituskirjeitä teille tai teiltä? ²Te itse olette meidän kirjeemme, joka on sydämeemme kirjoitettu ja jonka kaikki ihmiset tuntevat ja lukevat. ³Sillä ilmeistä on, että te olette Kristuksen kirje, meidän palvelustyöllämme kirjoitettu, ei musteella, vaan elävän Jumalan Hengellä, ei kivitauluihin, vaan sydämen lihatauluihin. ⁴Tämmöinen luottamus meillä on Kristuksen kautta Jumalaan; ⁵ei niin, että meillä itsellämme olisi kykyä ajatella jotakin, ikäänkuin se tulisi meistä itsestämme, vaan se kyky, mikä meillä on, on Jumalasta, ⁶joka myös on tehnyt meidät kykeneviksi olemaan uuden liiton palvelijoita, ei kirjaimen, vaan Hengen; sillä kirjain kuolettaa, mutta Henki tekee eläväksi. ⁷Mutta jos jo kuoleman virka, joka oli kirjaimin kaiverrettu kiviin, ilmestyi kirkkaudessa, niin etteivät Israelin lapset kärsineet katsella Moosesen kasvoja hänen kasvojensa kirkkauden tähden, joka kuitenkin oli katoavaista, ⁸kuinka paljoa enemmän onkaan Hengen virka oleva kirkkaudessa! ⁹Sillä jos kadotustuomion virka jo oli kirkkautta, niin on vanhurskauden virka vielä paljoa runsaammassa määrin kirkkautta. ¹⁰Sillä se, millä ennen oli kirkkaus, on tämän rinnalla kirkkautta vailla, tämän ylenpalttisen kirkkauden tähden. ¹¹Jos sillä, mikä on katoavaista, oli kirkkaus, niin vielä paljoa enemmän on sillä, mikä on pysyväistä, oleva kirkkautta. ¹²Koska meillä siis on tämmöinen toivo, niin me olemme aivan rohkeat ¹³emmekä tee niinkuin Mooses, joka pani peitteen kasvoilensa, etteivät Israelin lapset näkisi sen loppua, mikä on katoavaista. ¹⁴Mutta heidän mieltensä paatuivat, sillä vielä tänäkin päivänä sama peite, vanhan liiton kirjoituksia luettaessa, pysyy poisottamatta, sillä vasta Kristuksessa se katoaa. ¹⁵Vielä tänäkin päivänä, kun Moosesta luetaan, on peite heidän sydämensä päällä; ¹⁶mutta kun heidän sydämensä kääntyy Herran tykö, otetaan peite pois. ¹⁷Sillä

Herra on Henki, ja missä Herran Henki on, siinä on vapaus. ¹⁸Mutta me kaikki, jotka peittämättömin kasvoin katselemme Herran kirkkautta kuin kuvastimesta, muutamme saman kuvan kaltaisiksi kirkkaudesta kirkkauteen, niinkuin muuttaa Herra, joka on Henki.

4Sentähden, kun meillä on tämä virka sen laupeuden mukaan, joka on osaksemme tullut, me emme lannistu, ²vaan olemme hyljänneet kaikki häpeälliset salatiet, niin ettemme vaella kavaluudessa emmekä väärennä Jumalan sanaa, vaan julkituomalla totuuden me suositamme itseämme jokaisen ihmisen omalletunnolle Jumalan edessä. ³Mutta jos meidän evankeliumimme on peitossa, niin se peite on niissä, jotka kadotukseen joutuvat, ⁴niissä uskottomissa, joiden mielet tämän maailman jumala on niin sokaissut, ettei heille loista valkeus, joka lähtee Kristuksen kirkkauden evankeliumista, hänen, joka on Jumalan kuva. ⁵Sillä me emme julista itseämme, vaan Kristusta Jeesusta, että hän on Herra ja me teidän palvelijanne Jeesuksen tähden. ⁶Sillä Jumala, joka sanoi: ”Loistakoon valkeus pimeydestä”, on se, joka loisti sydämiimme, että Jumalan kirkkauden tunteminen, sen kirkkauden, joka loistaa Kristuksen kasvoissa, levittäisi valoansa. ⁷Mutta tämä aarre on meillä saviastioissa, että tuo suunnattoman suuri voima olisi Jumalan eikä näyttäisi tulevan meistä. ⁸Me olemme kaikki tavoin ahdingossa, mutta emme umpikujassa, neuvottomat, mutta emme toivottomat, ⁹vainotut, mutta emme hyljätyt, maahan kukistetut, mutta emme tuhotut. ¹⁰Me kuljemme, aina kantaen Jeesuksen kuolemaa ruumiissamme, että Jeesuksen elämäkin tulisi meidän ruumiissamme näkyviin. ¹¹Sillä me, jotka elämme, olemme alati annetut kuolemaan Jeesuksen tähden, että Jeesuksen elämäkin tulisi kuolevaisessa lihassamme näkyviin. ¹²Niinpä siis kuolema tekee työtään meissä, mutta elämä teissä. ¹³Mutta koska meillä on sama uskon Henki, niinkuin kirjoitettu on: ”Minä uskon, sentähden minä puhun”, niin mekin uskomme, ja sentähden me myös puhumme, ¹⁴tietäen, että hän, joka herätti Herran Jeesuksen, on herättävä meidätkin Jeesuksen kanssa ja asettava esiin yhdessä teidän kanssanne. ¹⁵Sillä kaikki tapahtuu teidän tähtenne, että aina enenevä armo yhä useampien kautta saisi aikaan yhä runsaampaa kiitosta Jumalan kunniaksi. ¹⁶Sentähden me emme lannistu; vaan vaikka ulkonainen ihmistemme menehtyykin, niin sisällinen kuitenkin päivä päivältä uudistuu. ¹⁷Sillä tämä hetkisen kestävä ja kevyt ahdistuksemme tuottaa meille iankaikkisen ja määrättömän kirkkauden, ylenpalttisesti, ¹⁸meille, jotka emme katso näkyväisiä, vaan näkymättömiä; sillä näkyväiset ovat ajallisia, mutta näkymättömät iankaikkisia.

5Sillä me tiedämme, että vaikka tämä meidän maallinen majamme hajotetaan maahan, meillä on asumus Jumalalta, iankaikkinen maja taivaissa, joka ei ole käsin tehty. ²Sentähden me huokaammekin ikävöiden, että saisimme

pukeutua taivaalliseen majaan, ³sillä kun me kerran olemme siihen pukeutuneet, ei meitä enää havaita alastomiksi. ⁴Sillä me, jotka olemme tässä majassa, huokaamme raskautettuina, koska emme tahdo riisuutua, vaan pukeutua, että elämä nielisi sen, mikä on kuolevaista. ⁵Mutta se, joka on valmistanut meidät juuri tähän, on Jumala, joka on antanut meille Hengen vakuudeksi. ⁶Sentähden me aina olemme turvallisella mielellä ja tiedämme, että, niin kauan kuin olemme kotona tässä ruumiissamme, me olemme poissa Herrasta; ⁷sillä me vaellamme uskossa emmekä näkemisessä. ⁸Mutta me olemme turvallisella mielellä ja haluaisimme mieluummin muuttaa pois ruumiista ja päästä kotiin Herran tykö. ⁹Sentähden me, olimme kotona tai olimme poissa, ahkeroitsemme olla hänelle mieliksi. ¹⁰Sillä kaikkien meidän pitää ilmestymän Kristuksen tuomioistuimen eteen, että kukin saisi sen mukaan, kuin hän ruumiissa ollessaan on tehnyt, joko hyvää tai paha. ¹¹Kun siis tiedämme, mitä Herran pelko on, niin me koetamme saada ihmisiä uskomaan, mutta Jumala kyllä meidät tuntee; ja minä toivon, että tekin omistatunnoissanne meidät tunnette. ¹²Emme nyt taas suosittelle itseämme teille, vaan tahdomme antaa teille aiheita kerskata meistä, että teillä olisi mitä vastata niille, jotka kerskaavat siitä, mikä silmään näkyy, eikä siitä, mikä sydämessä on. ¹³Sillä jos me olemme olleet suunnitlamme, niin olemme olleet Jumalan tähden; jos taas maltamme mieleemme, teemme sen teidän tähtenne. ¹⁴Sillä Kristuksen rakkaus vaatii meitä, jotka olemme tulleet tähän päätökseen: yksi on kuollut kaikkien edestä, siis myös kaikki ovat kuolleet; ¹⁵ja hän on kuollut kaikkien edestä, että ne, jotka elävät, eivät enää eläisi itselleen, vaan hänelle, joka heidän edestään on kuollut ja ylösnoussut. ¹⁶Sentähden me emme tästä lähtien tunne ketään lihan mukaan; jos olemmekin tunteneet Kristuksen lihan mukaan, emme kuitenkaan nyt enää tunne. ¹⁷Siis, jos joku on Kristuksessa, niin hän on uusi luomus; se, mikä on vanhaa, on kadonnut, katso, uusi on sijaan tullut. ¹⁸Mutta kaikki on Jumalasta, joka on sovittanut meidät itsensä kanssa Kristuksen kautta ja antanut meille sovituksen viran. ¹⁹Sillä Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa eikä lukenut heille heidän rikkomuksiaan, ja hän uskoi meille sovituksen sanan. ²⁰Kristuksen puolesta me siis olemme lähettiläisiä, ja Jumala kehoittaa meidän kauttamme. Me pyydämme Kristuksen puolesta: antakaa sovittaa itsenne Jumalan kanssa. ²¹Sen, joka ei synnistä tiennyt, hän meidän tähtemme teki synniksi, että me hänessä tulisimme Jumalan vanhurskaudeksi.

6Hänen työtovereinaan me myös kehoitamme teitä vastaanottamaan Jumalan armon niin, ettei se jää turhaksi. ²Sillä hän sanoo: ”Otolisella ajalla minä olen sinua kuulut ja pelastuksen päivänä sinua auttanut”. Katso, nyt on otollinen aika, katso, nyt on pelastuksen päivä. ³Me emme missään kohden anna aiheita pahenukseen, ettei virkaamme moittittaisi, ⁴vaan kaikessa me osoitaudumme Jumalan

palvelijoiksi: suuressa kärsivällisyydessä, vaivoissa, hädissä, ahdistuksissa, ⁵ruoskittaessa, vankeudessa, meteleissä, vaivannäöissä, valvomisissa, paastoissa; ⁶puhtaudessa, tiedossa, pitkämielisyydessä, ystävällisyydessä, Pyhässä Hengessä, vilpittömässä rakkaudessa, ⁷totuuden sanassa, Jumalan voimassa, vanhurskauden sota-aseet oikeassa kädessä ja vasemmassa; ⁸kunniassa ja häpeässä, pahassa maineessa ja hyvässä, villitsijoina ja kuitenkin totta puhuvina, ⁹tuntemattomina ja kuitenkin hyvin tunnettuina; kuolemaisillamme, ja katso, me elämme, kuritettuina emmekä kuitenkaan tapettuina, ¹⁰murheellisina, mutta aina iloisisina, köyhinä, mutta kuitenkin monia rikkaiksi tekevinä, mitään omistamatta, mutta kuitenkin omistaen kaiken. ¹¹Suumme on auennut puhumaan teille, korinttolaiset, sydämemme on avartunut. ¹²Ei ole teillä ahdasta meidän sydämessämme, mutta ahdas on teidän oma sydämenne. ¹³Antakaa verta verrasta - puhun kuin lapsilleni - avartukaa tekin. ¹⁴Älkää antautuko kantamaan vierasta iestä yhdessä uskottomien kanssa; sillä mitä yhteistä on vanhurskaudella ja vääryydellä? Tai mitä yhteyttä on valkeudella ja pimedellä? ¹⁵Ja miten sopivat yhteen Kristus ja Beliar? Tai mitä yhteistä osaa uskovaisella on uskottoman kanssa? ¹⁶Ja miten soveltuvat yhteen Jumalan temppele ja epäjumalat? Sillä me olemme elävän Jumalan temppele, niinkuin Jumala on sanonut: ”Minä olen heissä asuva ja vaeltava heidän keskellään ja oleva heidän Jumalansa, ja he ovat minun kansani”. ¹⁷Sentähden: ”Lähtekää pois heidän keskeltänsä ja erotkaa heistä, sanoo Herra, älkääkä saastaiseen koskeko; niin minä otan teidät huostaani ¹⁸ja olen teidän Isänne, ja te tulette minun pojikseni ja tyttärinjeni, sanoo Herra, Kaikkivaltias”.

7Koska meillä siis on nämä lupaukset, rakkaani, niin puhdistautukaamme kaikesta lihan ja hengen saastutuksesta, saattaen pyhityksemme täydelliseksi Jumalan pelossa. ²Antakaa meille tilaa sydämessänne. Emme ole tehneet kenellekään vääryyttä, emme ole olleet kenellekään turmioksi, emme kenellekään vahinkoa tuottaneet. ³En sano tätä tuomitakseni teitä, sillä olenhan jo sanonut, että te olette meidän sydämessämme, yhdessä kuollaksemme ja yhdessä elääksemme. ⁴Paljon minulla on luottamusta teihin, paljon minulla on kerskaamista teistä; olen täynnä lohdutusta, minulla on ylenpalttinen ilo kaikessa ahdingossamme. ⁵Sillä ei Makedoniaan tultuammekaan lihamme saanut mitään rauhaa, vaan me olimme kaikin tavoin ahdistetut: ulkoapäin taisteluja, sisältäpäin pelkoa. ⁶Mutta Jumala, joka masentuneita lohduttaa, lohdutti meitä Tiituksen tulolla, ⁷eikä ainoastaan hänen tulollansa, vaan myöskin sillä lohdutuksella, jonka hän oli teistä saanut, sillä hän on kertonut meille teidän ikävöimisestänne, valittelustanne ja innostanne minun hyväkseni, niin että minä iloitsin vielä enemmän. ⁸Sillä vaikka murehutin teitä kirjeelläni, en sitä kadu, ja jos kaduinkin, niin minä - kun näen, että tuo kirje on, vaikkapa vain vähäksi aikaa, murehuttanut tei-

tä - ⁹nyt iloitsen, en siitä, että tulitte murheellisiksi, vaan siitä, että murheenne oli teille parannukseksi; sillä te tulitte murheellisiksi Jumalan mielen mukaan, ettei teillä olisi mitään vahinkoa meistä. ¹⁰Sillä Jumalan mielen mukainen murhe saa aikaan parannuksen, joka koituu pelastukseksi ja jota ei kukaan kadu; mutta maailman murhe tuottaa kuoleman. ¹¹Sillä katsokaa, kuinka suurta intoa juuri tuo Jumalan mielen mukainen murehtimisenne on saanut teissä aikaan, mitä puolustautumista, mitä paheksumista, mitä pelkoa, ikävöimistä, kiivautta, mitä kurittamista! Olette kaikin tavoin osoittaneet olevanne puhtaat tässä asiassa. ¹²Vaikka minä siis kirjoitinkin teille, en kirjoittanut vääryyttä tehneen enkä vääryyttä kärsineen vuoksi, vaan sentähden, että teidän intonne meidän hyväksemme tulisi julki teidän keskuudessanne Jumalan edessä. ¹³Sentähden me olemme nyt lohdutetut. Mutta tämän lohdutuksemme ohessa on meitä vielä paljoa enemmän ilahuttanut Tiitukseen ilo, sillä hänen henkensä on saanut virvoitusta teiltä kaikilta. ¹⁴Sillä jos olenkin jossakin kohden teitä hänelle kehunut, en ole joutunut häpeään, vaan niinkuin kaikki, mitä olemme teille puhuneet, on totta, niin on myös se, mistä olemme teitä Tiitukselle kehuneet, osoittautunut todeksi. ¹⁵Ja hänen sydämensä heltyy yhä enemmän teitä kohtaan, kun hän muistelee kaikkien teidän kuuliaisuuttanne, kuinka te pelolla ja vavistuksella otitte hänet vastaan. ¹⁶Minä iloitsen, että kaikessa voin olla teistä turvallisella mielellä.

8 Mutta me saatamme teidän tietoonne, veljet, mitä Jumalan armo on vaikuttanut Makedonian seurakunnissa: ²että, vaikka he olivatkin monessa ahdistuksen koetuksessa, niin oli heidän ilonsa heidän suuressa köyhyydessäänkin niin ylenpalttinen, että he alttiisti antoivat runsaita lahjoja. ³Sillä voimiensa mukaan, sen minä todistan, jopa yli voimiensakin he antoivat omasta halustansa, ⁴paljolla pyytämällä anoen meiltä sitä suosiota, että pääsisivät osalliseksi pyhien avustamiseen; ⁵eivätkä he vain tehneet, niinkuin me olimme toivoneet, vaan antoivat itsensäkin, ennen kaikkea Herralle ja sitten meille, Jumalan tahdosta, ⁶niin että me kehoitimme Tiitusta, niinkuin hän jo oli alkanut, saattamaan teidän keskuudessanne päätökseen tämänkin rakkaudentyön. ⁷Mutta niinkuin teillä on ylenpalttisesti kaikkea: uskoa, sanaa, tietoa, kaikkinaista intoa ja meistä teihin tullutta rakkautta, niin olkaa ylenpalttiset tässäkin rakkaudentyössä. ⁸En sano tätä käskien, vaan viittaamalla muiden intoon minä tahdon koetella teidänkin rakkaudente vilpittömyyttä. ⁹Sillä te tunnette meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen armon, että hän, vaikka oli rikas, tuli teidän tähtenne köyhäksi, että te hänen köyhyydestään rikastuisitte. ¹⁰Minä annan vain neuvon tässä asiassa; sillä se on hyödyksi teille, jotka jo viime vuonna olitte ensimmäiset, ette ainoastaan tekemässä, vaan myös tahtomassa. ¹¹Täyttäkää nyt siis tekonne, niin että, yhtä alttiisti kuin olitte sen päättäneet, sen myös täyttäisitte, varojenne mukaan. ¹²Sillä jos on alttiutta, niin se on otollinen sen mu-

kaan, kuin on varoja, eikä sen mukaan, kuin niitä ei ole. ¹³Sillä ei ole tarkoitus, että muilla olisi huojenmus, teillä rasitus, vaan tasauksen vuoksi tulkoon tätä nykyä teidän yltäkylläisyyttenne heidän puutteensa hyväksi, ¹⁴että heidänkin yltäkylläisyytensä tulisi teidän puutteenne hyväksi, niin että syntyisi tasaus, ¹⁵niinkuin kirjoitettu on: ”Joka oli paljon koonnut, sille ei jäänyt liikaa, ja joka oli koonnut vähän, siltä ei mitään puuttunut”. ¹⁶Mutta kiitos Jumalalle, joka antaa Tiituksen sydämeen saman innon teidän hyväksenne! ¹⁷Sillä hän otti varteen minun kehoitukseni, innostuipa niinkin, että lähtee omasta halustaan teidän tykönnne. ¹⁸Ja me lähetämme hänen kanssaan veljen, jota evankeliumin julistamisesta kiitetään kaikissa seurakunnissa ¹⁹ja jonka seurakunnat vielä sen lisäksi myös ovat valinneet matkatoveriksemme viemään tätä rakkauden lahjaa, joka on meidän toimitettavanamme itse Herran kunniaksi ja oman alttiutemme osoitukseksi. ²⁰Näin me teemme, ettei kukaan pääsisi moittimaan meitä mistään, mikä koskee tätä runsasta avustusta, joka on meidän toimitettavanamme. ²¹Sillä me ahkeroitsemme sitä, mikä on hyvää ei ainoastaan Herran, vaan myös ihmisten edessä. ²²Ja näiden kanssa me lähetämme vielä erään veljemme, jonka intoa usein ja monessa asiassa olemme koetelleet ja joka nyt on entistä paljon innokkaampi, koska hänellä on niin suuri luottamus teihin. ²³Jos siis on puhe Tiituksesta, niin hän on minun toverini ja työkumppanini teidän hyväksenne; meidän veljemme taas ovat seurakuntien lähettiläitä, ovat Kristuksen kunnia. ²⁴Kun te siis osoitate heille rakkauttanne ja näytätte todeksi sen, mistä me olemme teitä kehuneet, niin teette sen seurakuntien edessä.

9 Pyhien avustamisesta minun tosin on tarpeetonta kirjoittaa teille; ²sillä minä tunnen teidän alttiutenne, ja siitä minä kehuin teitä makedonialaisille, että näet Akaia on ollut valmiina menneestä vuodesta alkaen, ja niin on teidän intonne saanut sangen monta innostumaan. ³Lähetän nyt kuitenkin nämä veljet, ettei kerskaamisemme teistä tässä kohden näyttäytyisi tyhjäksi, vaan että olisitte valmiit, niinkuin olen sanonut teidän olevan; ⁴muutoin, jos makedonialaisia tulee minun kanssani ja he tapaavat teidät valmistemattomina, me - ettemme sanoisi te - ehkä joutuisimme häpeään tässä luottamuksessamme. ⁵Olen siis katsonut tarpeelliseksi kehoittaa veljiä edeltäpäin lähtemään teidän tykönnne ja toimittamaan valmiiksi ennen lupaamamme runsaan lahjan, niin että se olisi valmis runsaana eikä kitsaana. ⁶Huomatkaa tämä: joka niukasti kylvää, se myös niukasti niittää, ja joka runsaasti kylvää, se myös runsaasti niittää. ⁷Antakoon kukin, niinkuin hänen sydämensä vaatii, ei surkeillen eikä pakosta; sillä iloista antajaa Jumala rakastaa. ⁸Ja Jumala on voimallinen antamaan teille ylenpalttisesti kaikkea armoa, että teillä kaikessa aina olisi kaikkea riittävästi, voidaksenne ylenpalttisesti tehdä kaikkinaista hyvää; ⁹niinkuin kirjoitettu on: ”Hän sirottelee, hän antaa köyhille, hänen vanhurskautensa pysyy iankaikkisesti”. ¹⁰Ja hän,

joka antaa siemenen kylväjälle ja leivän ruuaksi, on antava teillekin ja enentävä kylvönne ja kasvattava teidän vanhurskautenne hedelmät, ¹¹niin että te kaikessa vaurastuen voitte vilpittömästi harjoittaa kaikkinaista anteliaisuutta, joka meidän kauttamme saa aikaan kiitosta Jumalalle. ¹²Sillä tämä avustamispalvelus ei ainoastaan poista pyhien puutteita, vaan käy vieläkin hedelmällisemmäksi Jumalalle annettujen monien kiitosten kautta, ¹³kun he, tästä teidän palveluksestanne huomattuaan, kuinka taattu teidän mielenne on, ylistävät Jumalaa siitä, että te näin alistuvaisesti tunnustaudutte Kristuksen evankeliumiin ja näin vilpittömästi olette ruvenneet yhteyteen heidän kanssaan ja kaikkien kanssa. ¹⁴Ja hekin rukoilevat teidän edestänne ja ikävöivät teitä sen ylen runsaan Jumalan armon tähden, joka on teidän osaksenne tullut. ¹⁵Kiitos Jumalalle hänen sanomattomasta lahjastaan!

10Minä, Paavali, itse kehoitan teitä Kristuksen laupeuden ja lempeyden kautta, minä, joka olen muka nöyrä kasvotusten teidän kanssanne, mutta poissa ollessani rohkea teitä kohtaan, ²ja pyydän, ettei minun, kun tulen teidän tykönnne, tarvitsisi käyttää sitä rohkeutta, millä aion luottavaisesti uskaltaa käydä eräiden kimppuun, jotka ajattelevat meistä, aivan kuin vaeltaisimme lihan mukaan. ³Vaikka me vaellammekin lihassa, emme kuitenkaan lihan mukaan sodi; ⁴sillä meidän sota-aseemme eivät ole lihalliset, vaan ne ovat voimalliset Jumalan edessä hajottamaan maahan linnoituksia. ⁵Me hajotamme maahan järjen päätelmät ja jokaisen varustuksen, joka nostetaan Jumalan tuntemista vastaan, ja vangitsemme jokaisen ajatuksen kuuliaiseksi Kristukselle ⁶ja olemme valmiit rankaisemaan kaikkea tottelemattomuutta, kunhan te ensin olette täysin kuuliaiseksi tulleet. ⁷Nähkää, mitä silmään edessä on. Jos joku on mielessään varma siitä, että hän on Kristuksen oma, ajatelkoon hän edelleen mielessään, että samoin kuin hän on Kristuksen, samoin olemme mekin. ⁸Ja vaikka minä jonkun verran enemmänkin kerskaisin siitä vallastamme, jonka Herra on antanut teitä rakentaaksemme eikä kukistaaksemme, en ole häpeään joutuva. ⁹Tämän minä sanon, ettei näyttäisi siltä, kuin peloittelisin teitä kirjeilläni. ¹⁰Sillä hänen kirjeensä ovat, sanotaan, kyllä mahtavat ja pontevat, mutta ruumiillisesti läsnäollessaan hän on heikko, eikä hänen puheensa ole minkään arvoista. ¹¹Joka niin sanoo, ajatelkoon, että samaa, mitä me poissaolevina olemme kirjeissämme sanoissa, samaa me myös olemme läsnäolevina teoissa. ¹²Sillä me emme rohkene lukeutua emmekä verata itseämme eräisiin, jotka itseänsä suosittelevat; mutta he ovat ymmärtämättömiä, kun mittaavat itsensä omalla itsellään ja vertailevat itseään omaan itseensä. ¹³Me taas emme rupea kerskaamaan yli määrän, vaan ainoastaan sen määrätyn vaikutusalan mukaan, minkä Jumala on asettanut meille määräksi, ulottuaksemme teihinkin asti. ¹⁴Sillä me emme kurota itseämme liiaksi, ikäänkuin emme teihin ulottuisikaan, sillä olemmehan ehtineet Kristuksen evan-

keliumin julistamisessa teihinkin asti. ¹⁵Emme kerskaa yli määrän, emme muiden vaivannäöstä, mutta meillä on se toivo, että teidän uskonne lisääntyessä me oman vaikutusalamme mukaan kasvamme teidän keskuudessanne niin suuriksi, ¹⁶että saamme viedä evankeliumin myöskin tuolla puolen teitä oleviin maihin - tahtomatta kerskata siitä, mikä jo on valmista toisten vaikutusallalla. ¹⁷Mutta joka kerskaa, hänen kerskauksenaan olkoon Herra. ¹⁸Sillä ei se ole koetuksen kestävä, joka itse itseään suosittelee, vaan se, jota Herra suosittelee.

11Jospa kärsisitte minulta hiukan mielettömyyttäkin! Ja kyllähän te minua kärsittekin. ²Sillä minä kiivailen teidän puolestanne Jumalan kiivaudella; minähän olen kihlannut teidät miehelle, yhdelle ainoalle, asettaakseni Kristuksen eteen puhtaan neitsyen. ³Mutta minä pelkään, että niinkuin käärme kavaluudellaan petti Eevan, niin teidän mielenne ehkä turmeltuu pois vilpittömyydestä ja puhtaudesta, joka teissä on Kristusta kohtaan. ⁴Sillä jos joku tulee ja saarnaa jotakin toista Jeesusta kuin sitä, jota me olemme saarnanneet, tai jos te saatte toisen hengen, kuin minkä olette saaneet, tai toisen evankeliumin, kuin minkä olette vastaanottaneet, niin sen te hyvin kärsitte. ⁵Mutta minä en katso itseäni missään suhteessa noita isoisia apostoleja huonommaksi. ⁶Jos olenkin oppimaton puheessa, en kuitenkaan tiedossa; olemmehan tuoneet sen teille kaikin tavoin ilmi kaikissa asioissa. ⁷Vai olenko tehnyt syntiä siinä, että - alentaessani itseni, jotta te ylenisitte - olen ilmaiseksi julistanut teille Jumalan evankeliumia? ⁸Muita seurakuntia minä riistin, ottaessani heiltä palkkaa palvelukseni teitä. Kun olin teidän luonanne ja kärsin puutetta, en rasisittanut ketään. ⁹Sillä mitä minulta puuttui, sen täyttivät veljet, jotka tulivat Makedoniasta; ja kaikessa minä varoin olemasta teille rasitukseksi, ja olen vastakin varova. ¹⁰Niin totta kuin Kristuksen totuus on minussa, ei tätä kerskausta minulta riistetä Akaian maanäärissä. ¹¹Minkätähden? Senkötähden, etten muka rakasta teitä? Jumala tietää sen. ¹²Mutta mitä minä teen, sen olen vastakin tekevä, riistääkseni aiheen niiltä, jotka aiheetta etsivät, että heidät siinä, missä kerskaavat, havaittaisiin samankaltaisiksi kuin mekin. ¹³Sillä semmoiset ovat valheapostoleja, petollisia työntekijöitä, jotka tekeytyvät Kristuksen apostoleiksi. ¹⁴Eikä ihme; sillä itse saatana tekeytyy valkeuden enkeliksi. ¹⁵Ei ole siis paljon, jos hänen palvelijansakin tekeytyvät vanhurskauden palvelijoiksi, mutta heidän loppunsa on oleva heidän tekojensa mukainen. ¹⁶Vielä minä sanon: älköön kukaan luulko minua mielettömäksi; mutta vaikka olisinkin, ottakaa minut mieletönäkin vastaan, että minäkin saisain hiukan kerskata. ¹⁷Mitä nyt puhun, kun näin suurella luottamuksella kerskaan, sitä en puhu Herran mielen mukaan, vaan niinkuin mieletön. ¹⁸Koska niin monet kerskaavat lihan mukaan, niin kerskaan minäkin. ¹⁹Tehän hyvin suvaitsette mielettömiä, kun itse olette niin mieleviä. ²⁰Tehän suvaitsette, että joku teidät orjuuttaa, että

joku teidät syö puhtaaksi, että joku teidät saa saaliiksen-
sa, että joku itsensä korottaa, että joku lyö teitä kasvoi-
hin. ²¹Häpeäkseni sanon: tähän me kyllä olemme olleet
liian heikkoja. Mutta minkä joku toinen uskaltaa - puhun
kuin mieletön - sen uskallan minäkin. ²²He ovat hebrealaisia;
minä myös. He ovat israelilaisia; minä myös. He ovat
Aabrahamin siementä; minä myös. ²³He ovat Kristuksen
palvelijoita - puhun kuin mieltä vailla - minä vielä enem-
män. Olen nähnyt vaivaa enemmän, olen ollut useammin
vankeudessa, minua on ruoskittu ylen paljon, olen monta
kertaa ollut kuoleman vaarassa. ²⁴Juutalaisilta olen viides-
ti saanut neljäkymmentä lyöntiä, yhtä vaille; ²⁵kolmesti
olen saanut raippoja, kerran minua kivitettiin, kolmesti
olen joutunut haaksirikoon, vuorokauden olen meressä
ajelehtinut; ²⁶olen usein ollut matkoilla, vaaroissa virtojen
vesillä, vaaroissa rosvojen keskellä, vaaroissa heimoni
puolelta, vaaroissa pakanain puolelta, vaaroissa kaupun-
geissa, vaaroissa erämaassa, vaaroissa merellä, vaaroissa
valheveljien keskellä; ²⁷ollut työssä ja vaivassa; paljon val-
vonut, kärsinyt nälkää ja janoa, paljon paastonnut, kärsi-
nyt vilua ja alastomuutta. ²⁸Ja kaiken muun lisäksi joka-
päiväistä tunkeilua luonani, huolta kaikista seurakunnista.
²⁹Kuka on heikko, etten minäkin olisi heikko? Kuka lanke-
aa, ettei se minua polttaisi? ³⁰Jos minun kerskata täytyy,
niin kerskaan heikkoudestani. ³¹Herran Jeesuksen Jumala
ja Isä, joka on ylistetty iankaikkisesti, tietää, etten valhet-
tele. ³²Damaskossa kuningas Aretaan käskynhaltija vartioi
damaskolaisten kaupunkia ottaaksensa minut kiinni, ³³ja
muurin ikkuna-aukosta minut laskettiin korissa maahan,
ja niin minä pääsin hänen käsistänsä.

12Minun täytyy kerskata; se tosin ei ole hyödyllistä,
mutta minä siirryn nyt näkyihin ja Herran ilmestyksiin.
²Tunnen miehen, joka on Kristuksessa: neljätoista vuot-
ta sitten hänet temmattiin kolmanteen taivaaseen - oliko
hän ruumiissaan, en tiedä, vai poissa ruumiista, en tiedä,
Jumala sen tietää. ³Ja minä tiedän, että tämä mies - oli-
ko hän ruumiissaan vai poissa ruumiista, en tiedä, Jumala
sen tietää - ⁴temmattiin paratiisiin ja kuuli sanomattomia
sanoja, joita ihmisen ei ole lupa puhua. ⁵Tästä miehestä
minä kerskaan, mutta itsestäni en kerskaa, paitsi heikkou-
destani. ⁶Sillä jos tahtoisinkin kerskata, en olisi mieletön,
sillä minä puhuisin totta; mutta minä pidättäydyn siitä,
ettei kukaan ajattelisi minusta enempää, kuin mitä näkee
minun olevan tai mitä hän minusta kuulee. ⁷Ja etten niin
erinomaisten ilmestysten tähden ylpeilisi, on minulle an-
nettu lihaani pistin, saatanan enkeli, rusikoimaan minua,
etten ylpeilisi. ⁸Tämän tähden olen kolmesti rukoillut Her-
raa, että se erkanisi minusta. ⁹Ja hän sanoi minulle: ”Mi-
nun armossani on sinulle kyllin; sillä minun voimani tulee
täydelliseksi heikkoudessa”. Sentähden minä mieluummin
kerskaan heikkoudestani, että Kristuksen voima asettuisi
minuun asumaan. ¹⁰Sentähden minä olen mielistynyt heik-
kouteen, pahoinpitelyihin, hätään, vainoihin, ahdistuksiin,

Kristuksen tähden; sillä kun olen heikko, silloin minä olen
väkevä. ¹¹Olen joutunut mielettömyyksiin; te olette minut
siihen pakottaneet. Minunhan olisi pitänyt saada suositus-
ta teiltä, sillä en ole missään ollut noita isoisia apostoleja
huonompi, vaikka en olekaan mitään. ¹²Onhan apostolin
tunnusteot teidän keskuudessanne tehty kaikella kestävyyy-
dellä, tunnusmerkeillä ja ihmeillä ja voimateoilla. ¹³Sillä
missä muussa te olette jääneet muita seurakuntia vähem-
mälle kuin siinä, etten minä puolestani ole rasittanut teitä?
Antakaa minulle anteeksi tämä vääryys. ¹⁴Katso, kolman-
nen kerran minä nyt olen valmis tulemaan teidän tyköne,
enkä ole oleva teille rasitukseksi; sillä minä en etsi teidän
omaanne, vaan teitä itseänne. Eiväthän lapset ole velvolli-
set kokoamaan tavaraa vanhemmilleen, vaan vanhemmat
lapsilleen. ¹⁵Ja minä olen mielelläni uhraava kaikki, uhraa-
va itsenikin, teidän sielujenne hyväksi. Senkötähden, että
teidä näin suuresti rakastan, minä saan teiltä vähemmän
vastarakkautta? ¹⁶Olkoonpa niin, etten minä ole teitä ra-
sittanut; mutta entä jos olen viekas ja olen kavaluudella
kietonut teidät pauloihini! ¹⁷Olenkohan minä kenenkään
kautta, joita olen luoksenne lähettänyt, pyrkinyt teistä
hyötymään? ¹⁸Kehoitin Tiitusta menemään ja lähetin vel-
jen hänen kanssaan; ei kai Tiitus ole pyrkinyt teistä hyö-
tymään? Emmekö ole vaeltaneet samassa hengessä? Em-
mekö samoja jälkiä? ¹⁹Olette kai jo kauan sitten luulleet,
että me puolustaudumme teidän edessänne. Jumalan edes-
sä, Kristuksessa me puhumme; mutta kaikki teille raken-
nukseksi, rakkaani. ²⁰Sillä minä pelkään, että tullessani
ehkä en tapaa teitä semmoisina, kuin tahdon, ja että te
tapaatte minut semmoisena, kuin te ette tahdo. Minä pel-
kään, että teidän keskuudessanne ehkä on riitaa, kateutta,
vihaa, juonia, panetteluja, juoruja, pöyhkeilyä, epäjärjes-
tyksiä; ²¹ja että, kun tulen, Jumalani on taas nöyryyttävä
minua teidän tykönänne, ja että joudun suremaan monen
tähden, jotka ennen ovat synnissä eläneet eivätkä ole katu-
neet sitä saastaisuutta ja haureutta ja irstautta, jota ovat
harjoittaneet.

13Kolmannen kerran minä nyt tulen teidän tyköne.
Kahden tai kolmen todistajan sanalla on jokainen asia vah-
vistettava. ²Olen edeltäpäin sanonut ja sanon edeltäpäin
niille, jotka ennen ovat syntiä tehneet, ja kaikille muille -
niinkuin silloin sanoin, kun olin toista kertaa tykönänne,
samoin nytkin, kun olen poissa - etten, kun taas tulen, ole
teidä säästävä, ³koska te etsitte todistetta siitä, että minus-
sa puhuu Kristus, joka ei ole heikko teitä kohtaan, vaan
on teissä voimallinen. ⁴Sillä vaikka hänet ristiinnaulittiin,
kun hän oli heikko, elää hän kuitenkin Jumalan voimasta;
olemmehan mekin hänessä heikot, mutta me elämme hä-
nen kanssaan Jumalan voimasta teitä kohtaan. ⁵Koetelkaa
itseänne, oletteko uskossa; tutkikaa itseänne. Vai ettekö
tunne itseänne, että Jeesus Kristus on teissä? Ellei, niin et-
te kestä koetusta. ⁶Minä toivon teidän tulevan tuntemaan,
että me emme ole niitä, jotka eivät koetusta kestä. ⁷Mutta

me rukoilemme Jumalaa, ettette tekisi mitään pahaa, emme sitä varten, että näyttäisi siltä, kuin me olisimme koetuksen kestäviä, vaan että te tekisitte hyvää ja me olisimme ikäänkuin ne, jotka eivät koetusta kestä. ⁸Sillä me emme voi mitään totuutta vastaan, vaan totuuden puolesta. ⁹Sillä me iloitsemme, kun me olemme heikot, mutta te olette voimalliset; sitä me rukoilemme, että te täydellisiksi tulisitte. ¹⁰Sentähden minä kirjoitan tämän poissa ollessani, ettei minun teidän luonanne ollessani tarvitsisi käyttää ankaruutta sen vallan nojalla, minkä Herra on minulle antanut rakentamiseksi, ei kukistamiseksi. ¹¹Lopuksi, veljet, iloitkaa, tulkaa täydellisiksi, ottakaa vastaan kehoituksia, olkaa yhtä mieltä, eläkää sovussa, niin rakkauden ja rauhan Jumala on oleva teidän kanssanne. ¹²Tervehtikää toisianne pyhällä suunannolla. Kaikki pyhät lähettävät teille tervehdyksen. ¹³Herran Jeesuksen Kristuksen armo ja Jumalan rakkaus ja Pyhän Hengen osallisuus olkoon kaikkien teidän kanssanne.

Galatalaisille

1Paavali, apostoli, virkansa saanut, ei ihmisiltä eikä ihmisen kautta, vaan Jeesuksen Kristuksen kautta ja Isän Jumalan, joka on hänet kuolleista herättänyt, ²ja kaikki veljet, jotka ovat minun kanssani, Galatian seurakunnille. ³Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jeesukselta Kristukselta, ⁴joka antoi itsensä alttiiksi meidän syntiemme tähden, pelastaaksensa meidät nykyisestä pahasta maailmanajasta meidän Jumalamme ja Isämme tahdon mukaan! ⁵Hänen olkoon kunnia aina ja iankaikkisesti! Amen. ⁶Minua kummastuttaa, että te niin äkkiä käännytte hänestä, joka on kutsunut teidät Kristuksen armossa, pois toisenlaiseen evankeliumiin, ⁷joka kuitenkin ei ole mikään toinen; on vain eräitä, jotka hämmentävät teitä ja tahtovat vääristellä Kristuksen evankeliumin. ⁸Mutta vaikka me, tai vaikka enkeli taivaasta julistaisi teille evankeliumia, joka on vastoin sitä, minkä me olemme teille julistaneet, hän olkoon kirottu. ⁹Niinkuin ennenkin olemme sanoneet, niin sanon nytkin taas: jos joku julistaa teille evankeliumia, joka on vastoin sitä, minkä te olette saaneet, hän olkoon kirottu. ¹⁰Ihmistenkö suosiota minä nyt etsin vai Jumalan? Tai ihmisillekö pyydän olla mieliksi? Jos minä vielä tahtoisin olla ihmisille mieliksi, en olisi Kristuksen palvelija. ¹¹Sillä minä teen teille tiettäväksi, veljet, että minun julistamani evankeliumi ei ole ihmisten mukaista; ¹²enkä minä olekaan sitä ihmisiltä saanut, eikä sitä ole minulle opetettu, vaan Jeesus Kristus on sen minulle ilmoittanut. ¹³Olettehan kuulleet minun entisestä vaeluksestani juutalaisuudessa, että minä ylenmäärin vainosin Jumalan seurakuntaa ja sitä hävitin ¹⁴ja että edistyin juutalaisuudessa pitemmälle kuin monet samanikäiset heimosani ja ylen innokkaasti kiivailin isieni perinnäissäntöjen puolesta. ¹⁵Mutta kun hän, joka äitini kohdusta saakka on minut erottanut ja kutsunut armonsa kautta, näki hyväksi ¹⁶ilmaista minussa Poikansa, että minä julistaisin evankeliumia hänestä pakanain seassa, niin minä heti alunpitäenkään en kysynyt neuvoa lihalta ja vereltä, ¹⁷enkä lähtenyt ylös Jerusalemiin niiden luo, jotka ennen minua olivat apostoleja, vaan menin pois Arabiaan ja palasin taas takaisin Damaskoon. ¹⁸Sitten, kolmen vuoden kuluttua, minä menin ylös Jerusalemiin tutustuakseni Keefaaseen ja jäin hänen tykönsä viideksitoista päiväksi. ¹⁹Mutta muita apostoleja minä en nähnyt; näin ainoastaan Jaakobin, Herran

veljen. ²⁰Ja mitä kirjoitan teille, katso, Jumalan kasvojen edessä minä sanon, etten valhettele. ²¹Sitten menin Syyrian ja Kilikian paikkakuntiin. ²²Mutta olin kasvoiltani tuntematon Juudean seurakunnille, jotka ovat Kristuksessa. ²³Heidän kuuloonsa oli vain tullut: ”Meidän entinen vainoojamme julistaa nyt sitä uskoa, jota hän ennen hävitti”; ²⁴ja he ylistivät Jumalaa minun tähteni.

2Sitten, neljäntoista vuoden kuluttua, minä taas menin ylös Jerusalemiin Barnabaan kanssa ja otin Tiituksenkin mukaani. ²Mutta minä menin sinne ilmestyksen johdosta ja esitin heille sen evankeliumin, jota julistan pakanain keskuudessa; esitin sen yksityisesti arvokkaimmille heistä, etten ehkä juoksisi tai olisi juossut turhaan. ³Mutta ei edes seuralaistani Tiitusta, joka oli kreikkalainen, pakotettu ympärileikkauttamaan itseänsä. ⁴Noiden pariimme luikertaneiden valheveljien tähden, jotka orjuuttaakseen meitä olivat hiipineet vakoilemaan vapauttamme, mikä meillä on Kristuksessa Jeesuksessa, ⁵me emme hetkekiskään alistuneet antamaan heille myöten, että evankeliumin totuus säilyisi teidän keskuudessanne. ⁶Ja nuo, joita jonakin pidettiin - millaisia lienevät olleet, ei kuulu minuun; Jumala ei katso henkilöön - nuo arvossapidetyt eivät velvoittaneet minua mihinkään enempään, ⁷vaan päinvastoin, kun näkivät, että minulle oli uskottu evankeliumin julistaminen ympärileikkaamattomille, samoin kuin Pietarille sen julistaminen ympärileikatuille - ⁸sillä hän, joka antoi Pietarille voimaa hänen apostolintoimeensa ympärileikattujen keskuudessa, antoi minullekin siihen voimaa pakanain keskuudessa - ⁹ja kun olivat tulleet tuntemaan sen armon, mikä oli minulle annettu, niin Jaakob ja Keefas ja Johannes, joita pidettiin pylväinä, antoivat minulle ja Barnabaalle yhteisen työn merkiksi kättä, mennäksemme, me pakanain keskuuteen ja he ympärileikattujen. ¹⁰Meidän oli vain muistaminen köyhiä, ja juuri sitä minä olenkin ahkeroinut tehdä. ¹¹Mutta kun Keefas tuli Antiochiaan, vastustin minä häntä vasten kasvoja, koska hän oli herättänyt suurta paheksumista. ¹²Sillä ennenkuin Jaakobin luota oli tullut muutamia miehiä, oli hän syönyt yhdessä pakanain kanssa; mutta heidän tultuaan hän vetäytyi pois ja pysytteli erillään peläten ympärileikattuja, ¹³ja hänen kanssaan lanquesivat ulkokultaisuuteen muutkin juutalaiset, niin että heidän ulkokultaisuutensa tempasi mu-

kaansa Barnabaankin. ¹⁴Mutta kun minä näin, etteivät he vaeltaneet suoraan evankeliumin totuuden mukaan, sanoin minä Keefaalle kaikkien kuullen: ”Jos sinä, joka olet juutalainen, noudatat pakanain tapoja etkä juutalaisten, miksi sinä pakotat pakanoita noudattamaan juutalaisten tapoja?” ¹⁵Me olemme luonnostamme juutalaisia, emmekä pakanasyntisiä; ¹⁶mutta koska tiedämme, ettei ihminen tule vanhurskaaksi lain teoista, vaan uskon kautta Jeesukseen Kristukseen, niin olemme mekin uskoneet Kristukseen Jeesukseen tullaksemme vanhurskaiksi uskosta Kristukseen eikä lain teoista, koska ei mikään liha tule vanhurskaaksi lain teoista. ¹⁷Mutta jos meidät itsemme, pyrkiessämme vanhurskautumaan Kristuksessa, on havaittu syntisiksi, onko sitten Kristus synnin palvelija? Pois se! ¹⁸Sillä jos minä uudestaan rakennan sen, minkä olen hajottanut maahan, osoitan minä olevani lain rikkoja. ¹⁹Sillä minä olen lain kautta kuollut pois laista, elääkseni Jumalalle. Minä olen Kristuksen kanssa ristiinnaulittu, ²⁰ja minä elän, en enää minä, vaan Kristus elää minussa; ja minkä nyt elän lihassa, sen minä elän Jumalan Pojan uskossa, hänen, joka on rakastanut minua ja antanut itsensä minun edestäni. ²¹En minä tee mitättömäksi Jumalan armoa, sillä jos vanhurskaus on saatavissa lain kautta, silloinhan Kristus on turhaan kuollut.

3Oi te älyttömät galatalaiset! Kuka on lumonnut teidät, joiden silmään eteen Jeesus Kristus oli kuvattu ristiinnaulittuna? ²Tämän vain tahdon saada teiltä tietää: lain teoistako saitte Hengen vai uskossa kuulemisesta? ³Niinkö älyttömiä olette? Te alatitte Hengessä, lihassako nyt lope-tatte? ⁴Niin paljonko olette turhaan kärsineet? - jos se on turhaa ollut. ⁵Joka siis antaa teille Hengen ja tekee voimalisia tekoja teidän keskuudessanne, saako hän sen aikaan lain tekojen vai uskossa kuulemisen kautta, ⁶samalla tavalla kuin ”Aabraham uskoi Jumalaa, ja se luettiin hänelle vanhurskaudeksi”? ⁷Tietäkää siis, että ne, jotka uskoon perustautuvat, ovat Aabrahamin lapsia. ⁸Ja koska Raamattu edeltäpäin näki, että Jumala vanhurskauttaa pakanat uskosta, julisti se Aabrahamille edeltäpäin tämän hyvän sanoman: ”Sinussa kaikki kansat tulevat siunatuiksi”. ⁹Niinmuodoin ne, jotka perustautuvat uskoon, siunataan uskovan Aabrahamin kanssa. ¹⁰Sillä kaikki, jotka perustautuvat lain tekoihin, ovat kirouksen alaisia; sillä kirjoitettu on: ”Kirottu olkoon jokainen, joka ei pysy kaikessa, mikä on kirjoitettuna lain kirjassa, niin että hän sen tekee”. ¹¹Ja selvää on, ettei kukaan tule vanhurskaaksi Jumalan edessä lain kautta, koska ”vanhurskas on elävä uskosta”. ¹²Mutta laki ei perustaudu uskoon, vaan: ”Joka ne täyttää, on niistä elävä”. ¹³Kristus on lunastanut meidät lain kirouksesta, kun hän tuli kiroukseksi meidän edestämme - sillä kirjoitettu on: ”Kirottu on jokainen, joka on puuhun ripustettu” - ¹⁴että Aabrahamin siunaus tulisi Jeesuksessa Kristuksessa pakanain osaksi ja me niin uskon kautta saimme luvattua Hengen. ¹⁵Veljet, minä puhun ihmisten ta-

valla. Eihän kukaan voi kumota ihmisenkään vahvistettua testamenttia eikä siihen mitään lisätä. ¹⁶Mutta nyt lausuttiin lupaukset Aabrahamille ja hänen siemenelleen. Hän ei sano: ”Ja siemenille”, ikäänkuin monesta, vaan ikäänkuin yhdestä: ”Ja sinun siemenellesi”, joka on Kristus. ¹⁷Minä tarkoitan tätä: Jumalan ennen vahvistamaa testamenttia ei neljänsadan kolmenkymmenen vuoden perästä tullut laki voi kumota, niin että se tekisi lupauksen mitättömäksi. ¹⁸Sillä jos perintö tulisi laista, niin se ei enää tulisikaan lupauksesta. Mutta Aabrahamille Jumala on sen lahjoittanut lupauksen kautta. ¹⁹Mitä varten sitten on laki? Se on rikkomusten tähden jäljestäpäin lisätty olemaan siihen asti, kunnes oli tuleva se siemen, jolle lupaus oli annettu; ja se säädettiin enkelien kautta, välimiehen kädellä. ²⁰Välimies taas ei ole yhtä varten; mutta Jumala on yksi. ²¹Onko siten laki vastoin Jumalan lupauksia? Pois se! Sillä jos olisi annettu laki, joka voisi eläväksi tehdä, niin vanhurskaus todella tulisi laista. ²²Mutta Raamattu on sulkenut kaikki synnin alle, että se, mikä luvattu oli, annettaisiin uskosta Jeesukseen Kristukseen niille, jotka uskovat. ²³Mutta ennenkuin usko tuli, vartioitiin meitä lain alle suljettuina uskoa varten, joka oli vastedes ilmestyvä. ²⁴Niinmuodoin on laista tullut meille kasvattaja Kristukseen, että me uskosta vanhurskaiksi tulisimme. ²⁵Mutta uskon tultua me emme enää ole kasvattajan alaisia. ²⁶Sillä te olette kaikki uskon kautta Jumalan lapsia Kristuksessa Jeesuksessa. ²⁷Sillä kaikki te, jotka olette Kristukseen kastetut, olette Kristuksen päällemme pukeneet. ²⁸Ei ole tässä juutalaista eikä kreikkalaista, ei ole orjaa eikä vapaata, ei ole miestä eikä naista; sillä kaikki te olette yhtä Kristuksessa Jeesuksessa. ²⁹Mutta jos te olette Kristuksen omat, niin te siis olette Aabrahamin siementä, perillisiä lupauksen mukaan.

4Mutta minä sanon: niin kauan kuin perillinen on alaikäinen, ei hän missään kohden eroa orjasta, vaikka hän onkin kaiken herra; ²vaan hän on holhoojain ja huoneenhaltijain alainen isän määräämään aikaan asti. ³Samoin mekin; kun olimme alaikäisiä, olimme orjuutetut maailman alkeisvoimien alle. ⁴Mutta kun aika oli täytetty, lähetti Jumala Poikansa, vaimosta syntyneen, lain alaiseksi syntyneen, ⁵lunastamaan lain alaiset, että me pääsisimme lapsen asemaan. ⁶Ja koska te olette lapsia, on Jumala lähettänyt meidän sydämeemme Poikansa Hengen, joka huutaa: ”Abba! Isä!” ⁷Niinpä sinä et siis enää ole orja, vaan lapsi; mutta jos olet lapsi, olet myös perillinen Jumalan kautta. ⁸Mutta silloin, kun ette tunteneet Jumalaa, te palvelitte jumalia, jotka luonnostaan eivät jumalia ole. ⁹Nyt sitävastoin, kun olette tulleet tuntemaan Jumalan ja, mikä enemmän on, kun Jumala tuntee teidät, kuinka te jälleen käännytte noiden heikkojen ja köyhien alkeisvoimien puoleen, joiden orjiksi taas uudestaan tahdotte tulla? ¹⁰Te otatte vaarin päivistä ja kuukausista ja juhla-ajoista ja vuosista. ¹¹Minä pelkään teidän tähtenne, että olen ehkä turhaan teistä vaivaa nähnyt. ¹²Tulkaa minun kaltaisikse-

ni, koska minäkin olen tullut teidän kaltaiseksenne, veljet, minä pyydän sitä teiltä. Ette ole minua mitenkään loukanneet. ¹³Tiedättehän, että ruumiillinen heikkous oli syynä siihen, että minä ensi kerralla julistin teille evankeliumia, ¹⁴ja tiedätte, mikä kiusaus teillä oli minun ruumiillisesta tilastani; ette minua halveksineet ettekä vieroneet, vaan otitte minut vastaan niinkuin Jumalan enkelin, jopa niinkuin Kristuksen Jeesuksen. ¹⁵Missä on nyt teiltä kerskaaminen onnestanne? Sillä minä annan teistä sen todistuksen, että te, jos se olisi ollut mahdollista, olisitte kaivaneet silmät päästänne ja antaneet minulle. ¹⁶Onko minusta siis tullut teidän vihamiehenne sentähden, että minä puhun teille totuuden? ¹⁷Heillä on intoa teidän hyväksenne, mutta ei oikeata; vaan he tahtovat eristää teidät, että teillä olisi intoa heidän hyväksensä. ¹⁸On hyvä, jos osoitetaan intoa hyvässä asiassa aina, eikä ainoastaan silloin, kun minä olen teidän tykönänne. ¹⁹Lapsukaiseni, jotka minun jälleen täytyy kivulla synnyttää, kunnes Kristus saa muodon teissä, ²⁰tahtoisinpa nyt olla teidän tykönänne ja äänenikin muuttaa! Sillä minä olen aivan ymmällä teistä. ²¹Sanokaa minulle te, jotka tahdotte lain alaisia olla, ettekö kuule, mitä laki sanoo? ²²Onhan kirjoitettu, että Aabrahamilla oli kaksi poikaa, toinen orjattaresta, toinen vapaasta. ²³Mutta orjattaren poika oli syntynyt lihan mukaan, vapaan taas lupauksen voimasta. ²⁴Tämä on kuvannollista puhetta; nämä naiset ovat kaksi liittoa: toinen on Siinain vuorelta, joka synnyttää orjuuteen, ja se on Haagar; ²⁵sillä Haagar on Siinain vuori Arabiassa ja vastaa nykyistä Jerusalemiä, joka elää orjuudessa lapsineen. ²⁶Mutta se Jerusalem, joka ylhäällä on, on vapaa, ja se on meidän äitimme. ²⁷Sillä kirjoitettu on: "Iloitse, sinä hedelmätön, joka et synnytä, riemahda ja huuda sinä, jolla ei ole synnytyskipuja. Sillä yksinäisellä on paljon lapsia, enemmän kuin sillä, jolla on mies." ²⁸Ja te, veljet, olette lupauksen lapsia, niinkuin Iisak oli. ²⁹Mutta niinkuin lihan mukaan syntynyt silloin vainosi Hengen mukaan syntynyttä, niin nytkin. ³⁰Mutta mitä sanoo Raamattu? "Aja pois orjatar poikinensa; sillä orjattaren poika ei saa periä vapaan vaimon pojan kansa." ³¹Niin me siis, veljet, emme ole orjattaren lapsia, vaan vapaan.

5Vapauteen Kristus vapautti meidät. Pysykää siis lujina, älkääkään antako uudestaan sitoa itseänne orjuuden ikeeseen. ²Katso, minä, Paavali, sanon teille, että jos ympärileikkautatte itsenne, niin Kristus ei ole oleva teille miksi-kään hyödyksi. ³Ja minä todistan taas jokaiselle ihmiselle, joka ympärileikkauttaa itsensä, että hän on velvollinen täyttämään kaiken lain. ⁴Te olette joutuneet pois Kristuksesta, te, jotka tahdotte lain kautta tulla vanhurskaiksi; te olette langenneet pois armosta. ⁵Sillä me odotamme uskosta vanhurskauden toivoa Hengen kautta. ⁶Sillä Kristuksessa Jeesuksessa ei auta ympärileikkaus eikä ympärileikkamattomuus, vaan rakkauden kautta vaikuttava usko. ⁷Te juoksitte hyvin; kuka esti teitä olemasta totuudelle kuu-

liaisia? ⁸Houkutus siihen ei ole hänestä, joka teitä kutsuu. ⁹Vähäinen hapatus hapattaa koko taikinan. ¹⁰Minulla on teihin se luottamus Herrassa, että te ette missään kohden tule ajattelemaan toisin; mutta teidän häiritsijänne saa kantaa tuomionsa, olkoon kuka hyvänsä. ¹¹Mutta jos minä, veljet, vielä saarnaan ympärileikkausta, miksi minua vielä vainotaan? Silloinhan olisi ristin pahennus poistettu. ¹²Kunpa aivan silpoisivat itsensä, nuo teidän kiihoittajanne! ¹³Te olette näet kutsutut vapauteen, veljet; älkää vain salliko vapauden olla ylykkeeeksi lihalle, vaan palvekaa toisianne rakkaudessa. ¹⁴Sillä kaikki laki on täytetty yhdessä käskysanassa, tässä: "Rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi". ¹⁵Mutta jos te purette ja syötte toisianne, katsokaa, ettette toinen toistanne perin hävitä. ¹⁶Minä sanon: vaeltakaa Hengessä, niin ette lihan himoa täytä. ¹⁷Sillä liha himoitsee Henkeä vastaan, ja Henki lihaa vastaan; nämä ovat nimittäin toisiansa vastaan, niin että te ette tee sitä, mitä tahdotte. ¹⁸Mutta jos te olette Hengen kuljetettavina, niin ette ole lain alla. ¹⁹Mutta lihan teot ovat ilmeiset, ja ne ovat: haureus, saastaisuus, irstaus, ²⁰epäjumalanpalvelus, noituus, vihamielisyys, riita, kateellisuus, vihat, juonet, eriseurat, lahkot, ²¹kateus, juomingit, mässäykset ja muut senkaltaiset, joista teille edeltäpäin sanon, niinkuin jo ennenkin olen sanonut, että ne, jotka semmoista harjoittavat, eivät peri Jumalan valtakuntaa. ²²Mutta Hengen hedelmä on rakkaus, ilo, rauha, pitkämielisyys, ystävällisyys, hyvyys, uskollisuus, sävyisyys, itsensähillitseminen. ²³Sellaista vastaan ei ole laki. ²⁴Ja ne, jotka ovat Kristuksen Jeesuksen omat, ovat ristiinnaulinneet lihansa himoineen ja haluineen. ²⁵Jos me Hengessä elämme, niin myös Hengessä vaeltakaamme. ²⁶Älkäämme olko turhan kunnian pyytäjiä, niin että toisiamme ärsyttelemme, toisiamme kadehdimme.

6Veljet, jos joku tavataan jostakin rikkomuksesta, niin ojentakaa te, hengelliset, häntä sävyisyyden hengessä; ja ole varuillasi, ettet sinäkin joutuisi kiusaukseen. ²Kantakaa toistenne kuormia, ja niin te täytätte Kristuksen lain. ³Sillä jos joku luulee jotakin olevansa, vaikka ei ole mitään, niin hän pettää itsensä. ⁴Mutta tutkikoon kukin omat tekonsa, ja silloin hänen kerskaamisensa on vain siinä, mitä hän itse on, ei siinä, mitä toinen on; ⁵sillä kunkin on kannettava oma taakkansa. ⁶Jolle sanoo opetetaan, se jakakoon kaikkea hyvää opettajallensa. ⁷Älkää eksykö, Jumala ei salli itseänsä pilkata; sillä mitä ihminen kylvää, sitä hän myös niittää. ⁸Joka lihaansa kylvää, se lihasta turmeluksen niittää; mutta joka Henkeen kylvää, se Hengestä iankaikkisen elämän niittää. ⁹Ja kun hyvää teemme, älkäämme lannistuko, sillä me saamme ajan tullen niittää, jos emme väsy. ¹⁰Sentähden, kun meillä vielä aikaa on, tehkäämme hyvää kaikille, mutta varsinkin uskonveljille. ¹¹Katsokaa, kuinka suurilla kirjaimilla minä omakätisesti teille kirjoitan! ¹²Kaikki, jotka pyrkivät lihassa olemaan mieliksi, ne pakottavat teitä ympärileikkauttamaan itsenne vain siksi,

ettei heitä Kristuksen ristin tähden vainottaisi. ¹³Eiväthän nekään, jotka ympärileikkauttavat itsensä, itse noudata lakia, vaan he tahtovat teitä ympärileikkauttamaan itsenne saadakseen kerskata teidän lihastanne. ¹⁴Mutta pois se minusta, että minä muusta kerskaisin kuin meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen ristikä, jonka kautta maailma on ristiinnaulittu minulle, ja minä maailmalle! ¹⁵Sillä ei ympärileikkaus ole mitään eikä ympärileikkaamattomuus, vaan uusi luomus. ¹⁶Ja kaikille, jotka tämän säännön mukaan vaeltavat, kaikille heille rauha ja laupeus, ja Jumalan Israelille! ¹⁷Älköön tästedes kukaan minulle vaivoja tuottako; sillä minä kannan Jeesuksen arvet ruumiissani. ¹⁸Meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen armo olkoon teidän henkenne kanssa, veljet. Amen.

Efesolaisille

1Paavali, Jumalan tahdosta Kristuksen Jeesuksen apostoli, Efesossa oleville pyhille ja uskoville Kristuksessa Jeesuksessa. **2**Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jeesukselta Kristukselta! **3**Ylistetty olkoon meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala ja Isä, joka on siunannut meitä taivaallisissa kaikella hengellisellä siunauksella Kristuksessa, **4**niinkuin hän ennen maailman perustamista oli hänessä valinnut meidät olemaan pyhät ja nuhteettomat hänen edessään, rakkaudessa, **5**edeltäpäin määräten meidät lapseuteen, hänen yhteyteensä Jeesuksen Kristuksen kautta, hänen oman tahtonsa mielisuosion mukaan, **6**sen armonsa kirkkauden kiitokseksi, minkä hän on lahjoittanut meille siinä rakastetussa, **7**jossa meillä on lunastus hänen verensä kautta, rikkomusten anteeksisaaminen, hänen armonsa rikkauden mukaan. **8**Tätä armoa hän on ylenpalttisesti antanut meille kaikkinaiseksi viisaudeksi ja ymmärrykseksi, **9**tehden meille tietäväksi sen tahtonsa salaisuuden, että hän, päätöksensä mukaan, jonka hän oli nähnyt hyväksi itsessään tehdä - **10**siitä armotaloudesta, minkä hän aikojen täytyessä aikoi toteuttaa, - oli yhdistävä Kristuksessa yhdeksi kaikki, mitä on taivaissa ja mitä on maan päällä. **11**Hänessä me myös olemme saaneet perintöosan, ollen siihen edeltämäärätyt hänen aivoituksensa mukaan, hänen, joka vaikuttaa kaikki oman tahtonsa päättämän mukaan, **12**että me olisimme hänen kirkkautensa kiitokseksi, me, jotka jo edeltä olimme panneet toivomme Kristukseen. **13**Hänessä on teihinkin, sittenkin olitte kuulleet totuuden sanan, pelastuksenne evankeliumin, uskoviksi tultuanne pantu luvatus Pyhän Hengen sinetti, **14**sen, joka on meidän perintömme vakuutena, hänen omaisuutensa lunastamiseksi - hänen kirkkautensa kiitokseksi. **15**Sentähden, kun kuulin siitä uskosta, joka teillä on Herrassa Jeesuksessa, ja teidän rakkaudestanne kaikkia pyhiä kohtaan, **16**en minäkään lakkaa kiittämästä teidän tähtenne, kun muistelen teitä rukouksissani, **17**anoen, että meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala, kirkkauden Isä, antaisi teille viisauden ja ilmestyksen Hengen hänen tuntemisessaan **18**ja valaisisi teidän sydämenne silmät, että tietäisitte, mikä on se toivo, johon hän on teidät kutsunut, kuinka suuri hänen perintönsä kirkkaus hänen pyhissään **19**ja mikä hänen voimansa ylenpalttinen suuruus meitä kohtaan, jotka uskomme - sen hänen väkevyytensä

voiman vaikutuksen mukaan, **20**jonka hän vaikutti Kristuksessa, kun hän herätti hänet kuolleista ja asetti hänet oikealle puolellensa taivaissa, **21**korkeammalle kaikkea hallitusta ja valtaa ja voimaa ja herrautta ja jokaista nimeä, mikä mainitaan, ei ainoastaan tässä maailmanajassa, vaan myös tulevassa. **22**Ja kaikki hän on asettanut hänen jalkainsa alle ja antanut hänet kaiken pääksi seurakunnalle, **23**joka on hänen ruumiinsa, hänen täyteytensä, joka kaikki kaikissa täyttää.

2Ja Jumala on eläviksi tehnyt teidät, jotka olitte kuolleet rikoksiinne ja synteihinne, **2**joissa te ennen vaelsitte tämän maailman menon mukaan, ilmavallan hallitsijan, sen hengen hallitsijan, mukaan, joka nyt tekee työtään totelemattomuuden lapsissa, **3**joiden joukossa mekin kaikki ennen vaelsimme lihamme himoissa, noudattaen lihan ja ajatusten mielitekoja, ja olimme luonnostamme vihan lapsia niinkuin muutkin; **4**mutta Jumala, joka on laupeudesta rikas, suuren rakkautensa tähden, jolla hän on meitä rakastanut, **5**on tehnyt meidät, jotka olimme kuolleet rikoksiimme, eläviksi Kristuksen kanssa - armosta te olette pelastetut - **6**ja yhdessä hänen kanssaan herättänyt ja yhdessä hänen kanssaan asettanut meidät taivaallisiin Kristuksessa Jeesuksessa, **7**osoittaakseen tulevina maailmanaikoina armonsa ylenpalttista runsautta, hyvydessään meitä kohtaan Kristuksessa Jeesuksessa. **8**Sillä armosta te olette pelastetut uskon kautta, ette itsenne kautta - se on Jumalan lahja - **9**ette tekojen kautta, ettei kukaan kerskaisi. **10**Sillä me olemme hänen tekonsa, luodut Kristuksessa Jeesuksessa hyviä töitä varten, jotka Jumala on edeltäpäin valmistanut, että me niissä vaeltaisimme. **11**Muistakaa sentähden, että te ennen, te lihanne puolesta pakanat, jotka olette saaneet ympärileikkaamattomien nimen niiltä, joita, lihaan käsillä tehdyn ympärileikkauksen mukaisesti, sanotaan ympärileikatuiksi - **12**että te siihen aikaan olitte ilman Kristusta, olitte vailla Israelin kansalaisyhteisyyttä ja vieraat lupauksen liitoille, ilman toivoa ja ilman Jumalaa maailmassa; **13**mutta nyt, kun olette Kristuksessa Jeesuksessa, olette te, jotka ennen olitte kaukana, päässeet lähelle Kristuksen veressä. **14**Sillä hän on meidän rauhamme, hän, joka teki molemmat yhdeksi ja purki erottavan väliseinän, nimittäin vihollisuuden, **15**kun hän omassa lihassaan teki te hottomaksi käskyjen lain säädöksinensä, luodakseen itses-

sänsä nuo kaksi yhdeksi uudeksi ihmiseksi, tehden rauhan, ¹⁶ja yhdessä ruumiissa sovittaakseen molemmat Jumalan kanssa ristin kautta, kuolettaen itsensä kautta vihollisuuden. ¹⁷Ja hän tuli ja julisti rauhaa teille, jotka kaukana olitte, ja rauhaa niille, jotka lähellä olivat; ¹⁸sillä hänen kauttansa on meillä molemmilla pääsy yhdessä Hengessä Isän tykö. ¹⁹Niin ette siis enää ole vieraita ettekä muukalaisia, vaan te olette pyhien kansalaisia ja Jumalan perhettä, ²⁰apostolien ja profeettain perustukselle rakennettuja, kulkemakivenä itse Kristus Jeesus, ²¹jossa koko rakennus liittyy yhteen ja kasvaa pyhäksi temppeliksi Herrassa; ²²ja hänessä tekin yhdessä muitten kanssa rakennutte Jumalan asumukseksi Hengessä.

³Sen takia minä, Paavali, teidän, pakanain, tähden Kristuksen Jeesuksen vanki, notkistan polveni - ²olette kaiketi kuulleet siitä Jumalan armon taloudenhoidosta, mikä on minulle teitä varten annettu, ³että näet tämä salaisuus on ilmestyksen kautta tehty minulle tiettäväksi, niinkuin olen siitä edellä lyhyesti kirjoittanut; ⁴josta te sitä lukiessanne voitte huomata, kuinka perehtynyt minä olen Kristuksen salaisuuteen, ⁵jota menneiden sukupolvien aikana ei ole ihmisten lapsille tiettäväksi tehty, niinkuin se nyt Hengessä on ilmoitettu hänen pyhille apostoleilleen ja profeetoille: ⁶että näet pakanatkin ovat kanssaperillisiä ja yhtä ruumista ja osallisia lupaukseen Kristuksessa Jeesuksessa evankeliumin kautta, ⁷jonka palvelijaksi minä olen tullut Jumalan armon lahjan kautta, joka minulle on annettu hänen voimansa vaikutuksesta. ⁸Minulle, kaikista pyhistä halvimmalle, on annettu tämä armo: julistaa pakanoille evankeliumia Kristuksen tutkimattomasta rikkaudesta ⁹ja saattaa kaikille ilmeiseksi, mitä on sen salaisuuden taloudenhoito, joka ikuisista ajoista asti on ollut kätkeytynä Jumalassa, kaiken Luoja, ¹⁰että Jumalan moninainen viisaus seurakunnan kautta nyt tulisi taivaallisten hallitusten ja valtojen tietoon ¹¹sen iankaikkisen aivoituksen mukaisesti, jonka hän oli säätänyt Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme, ¹²jossa meillä, uskon kautta häneen, on uskallus ja luottavainen pääsy Jumalan tykö. ¹³Siksi minä pyydän, ettette lannistuisi niiden ahdistusten vuoksi, joita minä teidän tähtenne kärsin, sillä ne ovat teidän kunnianne. ¹⁴Sentähden minä notkistan polveni Isän edessä, ¹⁵josta kaikki, millä isä on, taivaissa ja maan päällä, saa nimensä, ¹⁶että hän kirkkautensa runsauden mukaisesti antaisi teidän, sisällisen ihmisenne puolesta, voimansa vahvistua hänen Henkensä kautta ¹⁷ja Kristuksen asua uskon kautta teidän sydämissänne, ¹⁸niin että te, rakkauteen juurtuneina ja perustuneina, voisitte kaikkien pyhien kanssa käsittää, mikä leveys ja pituus ja korkeus ja syvyys on, ¹⁹ja oppia tuntemaan Kristuksen rakkauden, joka on kaikkea tietoa ylempänä; että tulisitte täyteen Jumalan kaikkea täyteyttä. ²⁰Mutta hänelle, joka voi tehdä enemmän, monin verroin enemmän kuin kaikki, mitä me anomme tai ymmärrämme, sen voiman mukaan, joka meissä

vaikuttaa, ²¹hänelle kunnia seurakunnassa ja Kristuksessa Jeesuksessa kautta kaikkien sukupolvien, aina ja iankaikkisesti! Amen.

⁴Niin kehoitan siis minä, joka olen vankina Herrassa, teitä vaeltamaan, niinkuin saamanne kutsumuksen arvo vaatii, ²kaikessa nöyryydessä ja hiljaisuudessa ja pitkämielisyudessa kärsien toinen toistanne rakkaudessa ³ja pyrkien säilyttämään hengen yhteyden rauhan yhdyssiteellä: ⁴yksi ruumis ja yksi henki, niinkuin te olette kutsututkin yhteen ja samaan toivoon, jonka te kutsumuksessanne saitte; ⁵yksi Herra, yksi usko, yksi kaste; ⁶yksi Jumala ja kaikkien Isä, joka on yli kaikkien ja kaikkien kautta ja kaikissa. ⁷Mutta itsekullekin meistä on armo annettu Kristuksen lahjan mitan mukaan. ⁸Sentähden on sanottu: ”Hän astui ylös korkeuteen, hän otti vankeja saaliikseen, hän antoi lahjoja ihmisille”. ⁹Mutta että hän astui ylös, mitä se on muuta, kuin että hän oli astunut alaskin, maan alimpiin paikkoihin? ¹⁰Hän, joka on astunut alas, on se, joka myös astui ylös, kaikkia taivaita ylemmäksi, täyttääkseen kaikki. ¹¹Ja hän antoi muutamat apostoleiksi, toiset profeetoiksi, toiset evankelistoiksi, toiset paimeniksi ja opettajiksi, ¹²tehdäkseen pyhät täysin valmiiksi palveluksen työhön, Kristuksen ruumiin rakentamiseen, ¹³kunnes me kaikki pääsemme yhteyteen uskossa ja Jumalan Pojan tuntemisessa, täyteen miehuuteen, Kristuksen täyteen täyden iän määrään, ¹⁴etemme enää olisi alaikäisiä, jotka ajelehtivat ja joita viskellään kaikissa opintuulissa ja ihmisten arpapelissä ja eksytyksen kavalissa juonissa; ¹⁵vaan että me, totuutta noudattaen rakkaudessa, kaikin tavoin kasvaimme häneen, joka on pää, Kristus, ¹⁶josta koko ruumis, yhteen liitettynä ja koossa pysyen jokaisen jänteensä avulla, kasvaa rakentuakseen rakkaudessa sen voiman määrän mukaan, mikä kullakin osalla on. ¹⁷Sen minä siis sanon ja varoitan Herrassa: älkää enää vaeltako, niinkuin pakanat vaeltavat mielensä turhuudessa, ¹⁸nuo, jotka, pimentyneinä ymmärrykseltään ja vieraantuneina Jumalan elämästä heissä olevan tietämättömyyden tähden ja sydämensä paa-tumuksen tähden, ¹⁹ovat päästäneet tuntuksensa turtumaan ja heittäytyneet irstauden valtaan, harjoittamaan kaikkinaista saastaisuutta, ahneudessa. ²⁰Mutta näin te ette ole oppineet Kristusta tuntemaan, ²¹jos muutoin olette hänestä kuulleet ja hänessä opetusta saaneet, niinkuin totuus on Jeesuksessa: ²²että teidän tulee panna pois vanha ihmisenne, jonka mukaan te ennen vaelsitte ja joka turmelee itsensä petollisia himoja seuraten, ²³ja uudistua mielenne hengeltä ²⁴ja pukea päällemme uusi ihminen, joka Jumalan mukaan on luotu totuuden vanhurskauteen ja pyhyteen. ²⁵Pankaa sentähden pois valhe ja puhukaa totta, kukin lähimmäisensä kanssa, sillä me olemme toinen toisemme jäseniä. ²⁶”Vihastukaa, mutta älkää syntiä tehkö.” Älkää antako auringon laskea vihanne yli, ²⁷älkääkään antako perkeleelle sijaa. ²⁸Joka on varastanut, älköön enää varastako, vaan tehkөөn enemmän työtä ja toimittakoon käsillään

sitä, mikä hyvää on, että hänellä olisi, mitä antaa tarvitsevalle. ²⁹Mikään rietas puhe älköön suustanne lähtekö, vaan ainoastaan sellainen, mikä on rakentavaista ja tarpeellista ja on mieluista niille, jotka kuulevat. ³⁰Älkääkä saat-tako murheelliseksi Jumalan Pyhää Henkeä, joka on teille annettu sinetiksi lunastuksen päivään saakka. ³¹Kaikki katkeruus ja kiivastus ja viha ja huuto ja herjaus, kaikki pahuus olkoon kaukana teistä. ³²Olkaa sen sijaan toisiaanne kohtaan ystävällisiä, hyväsydämiisiä, anteeksiantavaisia toinen toisellenne, niinkuin Jumalakin on Kristuksessa teille anteeksi antanut.

5Olkaa siis Jumalan seuraajia, niinkuin rakkaat lapset, ²ja vaeltakaa rakkaudessa, niinkuin Kristuskin rakasti teitä ja antoi itsensä meidän edestämme lahjaksi ja uhriksi, Jumalalle ”suloiseksi tuoksuksi”. ³Mutta haureutta ja minkäänlaista saastaisuutta tai ahneutta älköön edes mainittako teidän keskuudessanne - niinkuin pyhien sopii - ⁴älköön myös rivoutta tai tyhmää lorua tai ilvehtimistä, jotka ovat sopimattomia, vaan paremmin kiitosta. ⁵Sillä sen te tiedätte ja tunnette, ettei yhdelläkään haureellisella eikä saastaisella eikä ahneella - sillä hän on epäjumalanpalvelija - ole perintöosaa Kristuksen ja Jumalan valtakunnassa. ⁶Älköön kukaan pettäkö teitä tyhjillä puheilla, sillä semmoisten tähden kohtaa Jumalan viha tottelemattomuuden lapsia; ⁷älkää siis olko niihin osallisia heidän kanssaan. ⁸Ennen te olitte pimeys, mutta nyt te olette valkeus Herrassa. Vaeltakaa valkeuden lapsina ⁹- sillä kaikkalainen hyvyys ja vanhurskaus ja totuus on valkeuden hedelmä - ¹⁰ja tutkikaa, mikä on otollista Herralle; ¹¹älköönkä teillä olko mitään osallisuutta pimeyden hedelmättömiin tekoihin, vaan päinvastoin nuhdelkaakin niistä. ¹²Sillä häpeällistä on jo sanoakin, mitä he salassa tekevät; ¹³mutta tämä kaikki tulee ilmi, kun valkeus sen paljastaa, sillä kaikki, mikä tulee ilmi, on valkeutta. ¹⁴Sentähden sanotaan: ”Heräjä sinä, joka nukut, ja nouse kuolleista, niin Kristus sinua valaisee!” ¹⁵Katsokaa siis tarkoin, kuinka vaellatte: ei niinkuin tyhvät, vaan niinkuin viisaat, ¹⁶ja otakaa vaari oikeasta hetkestä, sillä aika on paha. ¹⁷Älkää sentähden olko mielettömät, vaan ymmärtäkää, mikä Herran tahto on. ¹⁸Älkääkä juopuko viinistä, sillä siitä tulee irstas meno, vaan täytyykää Hengellä, ¹⁹puhuen keskenänne psalmeilla ja kiitosvirsillä ja hengellisillä lauluilla, veisaten ja laulaen sydämässänne Herralle, ²⁰kiittäen aina Jumalaa ja Isää kaikesta meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä. ²¹Ja olkaa toinen toisellenne alamaiset Kristuksen pelossa. ²²Vaimot, olkaa omille miehellenne alamaiset niinkuin Herralle; ²³sillä mies on vaimon pää, niinkuin myös Kristus on seurakunnan pää, hän, ruumiin vapahtaja. ²⁴Mutta niinkuin seurakunta on Kristukselle alamainen, niin olkoot vaimotkin miehillensä kaikessa alamaiset. ²⁵Miehet, rakastakaa vaimojanne, niinkuin Kristuskin rakasti seurakuntaa ja antoi itsensä alttiiksi sen edestä, ²⁶että hän sen pyhittäisi, puhdistaa sen, vedellä

pesten, sanan kautta, ²⁷saadaksen asetetuksi eteensä kirkastettuna seurakunnan, jossa ei olisi tahraa eikä ryppyä eikä mitään muuta sellaista, vaan joka olisi pyhä ja nuhteeton. ²⁸Samalla tavoin tulee myös miesten rakastaa vaimojansa niinkuin omia ruumiitaan; joka rakastaa vaimoansa, hän rakastaa itseänsä. ²⁹Sillä eihän kukaan koskaan ole vihannut omaa lihaansa, vaan hän ravitsee ja vaalii sitä, niinkuin Kristuskin seurakuntaa, ³⁰sillä me olemme hänen ruumiinsa jäseniä. ³¹”Sentähden mies luopukoon isästänsä ja äidistänsä ja liityköön vaimoonsa, ja ne kaksi tulevat yhdeksi lihaksi.” ³²Tämä salaisuus on suuri; minä tarkoitan Kristusta ja seurakuntaa. ³³Mutta myös teistä kukin kohdaltaan rakastakoon vaimoan niinkuin itseänsä; mutta vaimo kunnioittakoon miestänsä.

6Lapset, olkaa vanhemmillenne kuuliaiset Herrassa, sillä se on oikein. ²”Kunnioita isääsi ja äitiäsi” - tämä on ensimmäinen käsky, jota seuraa lupaus - ³”että menestyisit ja kauan eläisit maan päällä”. ⁴Ja te isät, älkää kiihoitako lapsianne vihaan, vaan kasvattakaa heitä Herran kurissa ja nuhteessa. ⁵Palvelijat, olkaa kuuliaiset maallisille isännillenne, pelossa ja vavistuksessa, sydämenne yksinkertaisuudessa, niinkuin Kristukselle, ⁶ei silmänpalvelijoina, ihmisille mieliksi, vaan Kristuksen palvelijoina, sydämetänne tehden, mitä Jumala tahtoo, ⁷hyvällä mielellä palvelen, niinkuin palvelisitte Herraa ettekä ihmisiä, ⁸tietäen, että mitä hyvää kukin tekee, sen hän saa takaisin Herralta, olkoonpa orja tai vapaa. ⁹Ja te isännät, tehkää samoin heille, jättäkää pois uhkaileminen, sillä tiedättehän, että sekä heidän että teidän Herranne on taivaissa ja ettei hän katso henkilöön. ¹⁰Lopuksi, vahvistukaa Herrassa ja hänen väkevyytensä voimassa. ¹¹Pukekaa ylleen Jumalan koko sota-asu, voidaksenne kestää perkeleen kavalat juonet. ¹²Sillä meillä ei ole taistelu verta ja lihaa vastaan, vaan hallituksia vastaan, valtoja vastaan, tässä pimeydessä hallitsevia maailmanvaltiaita vastaan, pahuuden henkiolentoja vastaan taivaan avaruuksissa. ¹³Sentähden ottakaa päällenne Jumalan koko sota-asu, voidaksenne pahana päivänä tehdä vastarintaa ja kaikki suoritettuanne pysyä pystyssä. ¹⁴Seisokaa siis kupeet totuuteen vyötettyinä, ja olkoon pukunanne vanhurskauden haarniska, ¹⁵ja kenkinä jaloissanne alttiut rauhan evankeliumille. ¹⁶Kaikessa ottakaa uskon kilpi, jolla voitte sammuttaa kaikki pahan palavat nuolet, ¹⁷ja ottakaa vastaan pelastuksen kypäri ja Hengen miekka, joka on Jumalan sana. ¹⁸Ja tehkää tämä kaikella rukouksella ja anomisella, rukoillen joka aika Hengessä ja sitä varten valvoen kaikessa kestäväisyydessä ja anomisessa kaikkien pyhien puolesta; ¹⁹ja minunkin puolestani, että minulle, kun suuni avaan, annettaisiin oikeat sanat rohkeasti julistaakseni evankeliumin salaisuutta, ²⁰jonka tähden minä olen lähettilänän kahleissa, että minä siitä rohkeasti puhuisin, niinkuin minun puhua tulee. ²¹Mutta että tekin tietäisitte tilani, kuinka minun on, niin on Tykikus, rakas veljeni ja uskollinen palvelija Her-

rassa, antava teille siitä kaikesta tiedon. ²²Minä lähetän hänet teidän tyköenne juuri sitä varten, että saisitte tietää meidän tilamme ja että hän lohduttaisi teidän sydämiänne. ²³Rauha veljille ja rakkaus, uskon kanssa, Isältä Jumalalta ja Herralta Jeesukselta Kristukselta! ²⁴Armo olkoon kaikkien kanssa, jotka rakastavat meidän Herraamme Jeesusta Kristusta - katoamattomuudessa.

Filippiläisille

1Paavali ja Timoteus, Kristuksen Jeesuksen palvelijat, kaikille pyhille Kristuksessa Jeesuksessa, jotka ovat Filippissä, sekä myös seurakunnan kaitsijoille ja seurakuntapalvelijoille. **2**Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jeesukselta Kristukselta! **3**Minä kiitän Jumalaani, niin usein kuin teitä muistan, **4**aina kaikissa rukouksissani ilolla rukoillen teidän kaikkien puolesta, **5**kiitän siitä, että olette olleet osallisia evankeliumiin ensi päivästä alkaen tähän päivään saakka, **6**varmasti luottaen siihen, että hän, joka on alkanut teissä hyvän työn, on sen täyttävä Kristuksen Jeesuksen päivään saakka. **7**Ja oikein onkin, että minä näin ajattelen teitä kaikkia, koska te olette minun sydämessäni, te, jotka sekä ollessani kahleissa että evankeliumia puolustaessani ja vahvistaessani olette kaikki minun kanssani armosta osalliset. **8**Sillä Jumala on minun todistajani, kuinka minä teitä kaikkia ikävöitsen Kristuksen Jeesuksen sydämellisellä rakkaudella. **9**Ja sitä minä rukoilen, että teidän rakkautenne tulisi yhä runsaammaksi tiedossa ja kaikessa käsittämässä, **10**voidaksenne tutkia, mikä paras on, että te Kristuksen päivään saakka olisitte puhtaat ettekä kenellekään loukkaukseksi, **11**täynnä vanhurskauden hedelmää, jonka Jeesus Kristus saa aikaan, Jumalan kunniaksi ja ylistykseksi. **12**Mutta minä tahdon, että te, veljet, tietäisitte, että se, mitä minulle on tapahtunut, on koitunutkin evankeliumin menestykseksi, **13**niin että koko henkivartioston ja kaikkien muiden tietoon on tullut, että minä olen kahleissa Kristuksen tähden, **14**ja että useimmat veljistä, saaden Herrassa uskallusta minun kahleistani, yhä enemmän rohkenevat pelkäämättä puhua Jumalan sanaa. **15**Muutamatsin julistavat Kristusta kauteustakin ja riidan halusta, mutta toiset hyvässä tarkoituksessa: **16**nämä tekevät sitä rakkaudesta, koska tietävät, että minut on pantu evankeliumia puolustamaan, **17**nuo toiset taas julistavat Kristusta itsekkyydestä, epäpuhtaalla mielellä, luullen tuottavansa minulle murhetta kahleissani. **18**Vaan mitäpä tuosta, kunhan Kristusta vain tavalla tai toisella julistetaan, joko näön vuoksi tai totuudessa! Ja siitä minä iloitsen, ja olen vastakin iloitseva. **19**Sillä minä tiedän, että tämä on päättyvä minulle pelastukseksi teidän rukoustenne kautta ja Jeesuksen Kristuksen Hengen avulla, **20**minun hartaan odotukseni ja toivoni mukaan, etten ole missään häpeään joutuva, vaan että Kristus nyt-

kin, niinkuin aina, on tuleva ylistetyksi minun ruumiissani kaikella rohkeudella, joko elämän tai kuoleman kautta. **21**Sillä elämä on minulle Kristus, ja kuolema on voitto. **22**Mutta jos minun on eläminen täällä lihassa, niin siitä koituu hedelmää työlleni, ja silloin en tiedä, minkä valitsisin. **23**Ahtaalla minä olen näiden kahden välissä: halu minulla on täältä eritä ja olla Kristuksen kanssa, sillä se olisi minin verroin parempi; **24**mutta teidän tähtenne on lihassa viipymiseni tarpeellisempi. **25**Ja kun olen tästä varma, niin minä tiedän jääväni eloon ja viipyvänä kaikkien teidän luvanne teidän edistymiseksenne ja iloksenne uskossa, **26**että teidän kerskaamisenne minusta olisi yhä runsaampi Kristuksessa Jeesuksessa, kun minä taas tulen teidän tyköne. **27**Käyttäytykää vain Kristuksen evankeliumin arvonn mukaisesti, että minä, tulimpa sitten teidän tyköne ja näin teidät tai olin tulematta, saan kuulla teistä, että te pysytte samassa hengessä ja yksimielisinä taistelette minun kanssani evankeliumin uskon puolesta, **28**vastustajia missään kohden säikähtämättä; ja se on heille kadotuksen, mutta teille pelastuksen merkki, merkki Jumalalta. **29**Sillä teidän on suotu, Kristuksen tähden, ei ainoastaan uskoa häneen, vaan myös kärsiä hänen tähtensä, **30**teidän, joilla on sama taistelu, mitä näitte ja nyt kuulette minun taistelevan.

2Jos siis on jotakin kehoitusta Kristuksessa, jos jotakin rakkauden lohdutusta, jos jotakin Hengen yhteyttä, jos jotakin sydämellisyyttä ja laupeutta, **2**niin tehkää minun iloni täydelliseksi siten, että olette samaa mieltä, että teillä on sama rakkaus, että olette sopuisat ja yksimieliset **3**ettekä tee mitään itsekkyydestä tai turhan kunnian pyynnöstä, vaan että nöyryydessä pidätte toista parempana kuin itseänne **4**ja että katsotte kukin, ette vain omaanne, vaan toistenkin parasta. **5**Olkoon teillä se mieli, joka myös Kristuksella Jeesuksella oli, **6**joka ei, vaikka hänellä olikin Jumalan muoto, katsonut saaliiksensa olla Jumalan kaltainen, **7**vaan tyhjensi itsensä ja otti orjan muodon, tuli ihmisten kaltaiseksi, ja hänet havaittiin olennaltaan sellaiseksi kuin ihminen; **8**hän nöyryytti itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, hamaan ristin kuolemaan asti. **9**Sentähden onkin Jumala hänet korkealle korottanut ja antanut hänelle nimen, kaikkia muita nimiä korkeamman, **10**niin että kaikkien polvien pitää Jeesuksen nimeen notkistuman, sekä niitten, jotka taivaissa ovat, että niitten, jotka maan

päällä ovat, ja niitten, jotka maan alla ovat, ¹¹ja jokaisen kielen pitää tunnustaman Isän Jumalan kunniaksi, että Jeesus Kristus on Herra. ¹²Siis, rakkaani, samoin kuin aina olette olleet kuuliaisit, niin ahkeroin, ei ainoastaan niinkuin silloin, kun minä olin teidän tykönänne, vaan paljoa enemmän nyt, kun olen poissa, pelolla ja vavistuksella, että pelastuisitte; ¹³sillä Jumala on se, joka teissä vaikuttaa sekä tahtomisen että tekemisen, että hänen hyvä tahtonsa tapahtuisi. ¹⁴Tehkää kaikki nurisematta ja epäroimättä, ¹⁵että olisitte moitteettomat ja puhtaat, olisitte tahrattomat Jumalan lapset kieron ja nurjan sukukunnan keskellä, joiden joukossa te loistatte niinkuin tähdet maailmassa, ¹⁶tarjolla pitäessänne elämän sanaa, ollen minulle kerskaukseksi Kristuksen päivänä siitä, etten ole turhaan juossut enkä turhaan vaivaa nähnyt. ¹⁷Vaan jos minut uh rataankin tehdessäni teidän uskomne uhri- ja palvelustoimista, niin minä kuitenkin iloitsen, ja iloitsen kaikkien teidän kanssanne; ¹⁸samoin iloitkaa tekin, ja iloitkaa minun kanssani! ¹⁹Toivon Herrassa Jeesuksessa pian voivani lähettää Timoteuksen teidän tykönnne, että minäkin tulisin rohkaistuksi, saatuani tietää, kuinka teidän on. ²⁰Sillä minulla ei ole ketään samanmielistä, joka vilpittömästi huolehtisi teidän tilastanne; ²¹sillä kaikki he etsivät omaansa eivätkä sitä, mikä Kristuksen Jeesuksen on. ²²Mutta hänen koetellun mielensä te tunnette, että hän, niinkuin poika isäänsä, on minua palvellut evankeliumin työssä. ²³Hänet minä siis toivon voivani lähettää heti, kun olen saanut nähdä, miten minun käy. ²⁴Ja minä luotan Herrassa siihen, että itsekin pian olen tuleva. ²⁵Katson kuitenkin välttämättömäksi palauttaa luoksenne veljeni, työkomppanini ja taistelutoverini Epafrodituksen, teidän lähettinne ja auttajan minun tarpeissani. ²⁶Sillä hän ikävöi teitä kaikkia ja on kovin levoton siitä, että olitte kuulleet hänen sairastavan. ²⁷Ja hän olikin sairaana, kuoleman kielissä; mutta Jumala armahti häntä, eikä ainoastaan häntä, vaan myös minua, etten saisi murhetta murheen päälle. ²⁸Lähetän hänet sentähden kiiruimmiten, että te hänet nähdessänne taas iloitsisitte ja minäkin olisin murheettomampi. ²⁹Ottakaa siis hänet vastaan Herrassa kaikella ilolla, ja pitäkää semmoisia kunniaa; ³⁰sillä Kristuksen työn tähden hän joutui aivan kuoleman partaalle, kun pani henkensä alttiiksi tehdäkseen minulle sen palveluksen, mitä te ette voineet tehdä.

3Sitten vielä, veljeni, iloitkaa Herrassa! Samoista asioista teille kirjoittaminen ei minua kyllästyttä, ja teille se on turvaksi. ²Kavahtakaa noita koiria, kavahtakaa noita pahoja työntekijöitä, kavahtakaa noita pilalleleikattuja. ³Sillä oikeita ympärileikattuja olemme me, jotka Jumalan Hengessä palvelemme Jumalaa ja kerskaamme Kristuksessa Jeesuksessa, emmekä luota lihaan, ⁴vaikka minulla on, mihin luottaa lihassakin. Jos kuka muu luulee voivansa luottaa lihaan, niin voin vielä enemmän minä, ⁵joka olen ympärileikattu kahdeksanpäiväisenä ja olen Israelin kansaa, Benjaminin sukukuntaa, hebrealainen hebrealaisista syn-

tynyt, ollut lakiin nähden fariseus, ⁶intoon nähden seurakunnan vainooja, lain vanhurskauteen nähden nuhteeton. ⁷Mutta mikä minulle oli voitto, sen minä olen Kristuksen tähden lukenut tappioksi. ⁸Niinpä minä todella luen kaikki tappioksi tuon ylen kalliin, Kristuksen Jeesuksen, minun Herrani, tuntemisen rinnalla, sillä hänen tähtensä minä olen menettänyt kaikki ja pidän sen roskana - että voitaisin omakseni Kristuksen ⁹ja minun havaittaisiin olevan hänessä ja omistavan, ei omaa vanhurskautta, sitä, joka laista tulee, vaan sen, joka tulee Kristuksen uskon kautta, sen vanhurskauden, joka tulee Jumalasta uskon perusteella; ¹⁰tunteakseni hänet ja hänen ylösnousemisensa voiman ja hänen kärsimyksiensä osallisuuden, tullessani hänen kaltaiseksi samankaltaisen kuoleman kautta, ¹¹jos minä ehkä pääsen ylösnousemiseen kuolleista. ¹²Ei niin, että jo olisin sen saavuttanut tai että jo olisin tullut täydelliseksi, vaan minä riennän sitä kohti, että minä sen omakseni voitaisin, koskapa Kristus Jeesus on voittanut minut. ¹³Veljet, minä en vielä katso sitä voittaneeni; mutta yhden minä teen: unhottaen sen, mikä on takana, ja kurottautuen sitä kohti, mikä on edessäpäin, ¹⁴minä riennän kohti päämäärää, voittopalkintoa, johon Jumala on minut taivaallisella kutsumisella kutsunut Kristuksessa Jeesuksessa. ¹⁵Olkoon siis meillä, niin monta kuin meitä on täydellistä, tämä mieli; ja jos teillä jossakin kohden on toinen mieli, niin Jumala on siinäkin teille ilmoittava, kuinka asia on. ¹⁶Kunhan vain, mihin saakka olemme ehtineetkin, vaellamme samaa tietä! ¹⁷Olkaa minun seuraajiani, veljet, ja katselkaa niitä, jotka näin vaeltavat, niinkuin me olemme teille esikuvana. ¹⁸Sillä monet, joista usein olen sen teille sanonut ja nyt aivan itkien sanon, vaeltavat Kristuksen ristin vihollisina; ¹⁹heidän loppunsa on kadotus, vatsa on heidän jumalansa, heidän kunnianaan on heidän häpeänsä, ja maallisiin on heidän mielensä. ²⁰Mutta meillä on yhdyskuntamme taivaissa, ja sieltä me myös odotamme Herraa Jeesusta Kristusta Vapahtajaksi, ²¹joka on muuttava meidän alennustilamme ruumiin kirkkautensa ruumiin kaltaiseksi sillä voimallaan, jolla hän myös voi tehdä kaikki itsellensä alamaiseksi.

4Sentähden, rakkaat ja ikävöidyt veljeni, te minun iloni ja kruununi, seisokaa näin Herrassa lujina, rakkaat! ²Euodiaa minä kehoitan ja Syntykeä minä kehoitan olemaan yksimielisiä Herrassa. ³Myös sinua, sinä minun oikea Synsygukseni, minä pyydän: ole näille vaimoille avullinen, sillä he ovat taistelleet minun kanssani evankeliumin hyväksi, yhdessä sekä Klemensin että muiden työtoverieni kanssa, joiden nimet ovat elämän kirjassa. ⁴Iloitkaa aina Herrassa! Vieläkin minä sanon: iloitkaa! ⁵Tulkoon teidän lempeytenne kaikkien ihmisten tietoon. Herra on lähellä. ⁶Älkää mistään murehtiko, vaan kaikessa saattakaa pyyntönne rukouksella ja anomisella kiitoksen kanssa Jumalalle tietäväksi, ⁷ja Jumalan rauha, joka on kaikkea ymmärrystä ylempi, on varjeleva teidän sydämenne ja ajatuksenne Kris-

tuksessa Jeesuksessa. ⁸Ja vielä, veljet, kaikki, mikä on totta, mikä kunnioitettavaa, mikä oikeaa, mikä puhdasta, mikä rakastettavaa, mikä hyvältä kuuluvaa, jos on jokin avu ja jos on jotakin kiitettävää, sitä ajatelkaa; ⁹mitä myös olette oppineet ja saaneet ja minulta kuulleet ja minusa nähneet, sitä tehkää, niin rauhan Jumala on oleva teidän kanssanne. ¹⁰Minä ihastuin suuresti Herrassa, että te jo vihdoin olitte elpyneet pitämään minusta huolta, johon teillä ennenkin oli ollut halua, vaikka ei tilaisuutta. ¹¹Ei niin, että minä puutteen vuoksi tätä sanon; sillä minä olen oppinut oloihini tyytymään. ¹²Osaan elää niukkuudessa, osaan myös elää runsaudessa; kaikkeen ja kaikenlaisiin oloihin minä olen tottunut; sekä olemaan ravittuna että näkemään nälkää, elämään sekä runsaudessa että puutteessa. ¹³Kaikki minä voin hänessä, joka minua vahvistaa. ¹⁴Kuitenkin teitte hyvin, kun otitte osaa minun ahdinkooni. ¹⁵Tiedättehän tekin, filippiläiset, että evankeliumin alkuaikoina, kun lähdin Makedoniasta, ei mikään muu seurakunta kuin te yksin käynyt minun kanssani tiilyhteyteen annetusta ja vastaanotetusta. ¹⁶Sillä Tessalonikaankin te minulle kerran, jopa kahdesti, lähetitte, mitä tarvitsin. ¹⁷Ei niin, että haluaisin lahjaa, vaan minä haluan teidän hyväksenne karttuvaa hedelmää. ¹⁸Olen nyt saanut kaikkea, jopa ylenpalttisesti; minulla on yllinkyllin, saatuani Epafroditukselta teidän lähetyksenne, joka on ”suloinen tuoksu”, otollinen, Jumalalle mieluinen uhri. ¹⁹Mutta minun Jumalani on rikkautensa mukaisesti täyttävä kaikki teidän tarpeenne kirkkaudessa, Kristuksessa Jeesuksessa. ²⁰Mutta meidän Jumalallemme ja Isällemme kunnia aina ja iankaikkisesti! Amen. ²¹Tervehdys jokaiselle pyhälle Kristuksessa Jeesuksessa. Tervehdyksen lähettävät teille minun kanssani olevat veljet. ²²Tervehdyksen lähettävät teille kaikki pyhät, mutta varsinkin ne, jotka ovat keisarin huoneväkeä. ²³Herran Jeesuksen Kristuksen armo olkoon teidän henkenne kanssa.

Kolossalaisille

1Paavali, Jumalan tahdosta Kristuksen Jeesuksen apostoli, ja veli Timoteus ²Kolossassa asuville pyhille ja uskoviille veljille Kristuksessa. Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme! ³Me kiitämme Jumalaa, Herramme Jeesuksen Kristuksen Isää, aina kun rukoilemme teidän edestänne, ⁴sillä me olemme saaneet kuulla teidän uskostanne Kristuksessa Jeesuksessa ja rakkaudesta, mikä teillä on kaikkia pyhiä kohtaan; ⁵me kiitämme häntä sen toivon tähden, joka teille on talletettuna taivaissa ja josta jo ennen olette kuulleet sen evankeliumin totuuden sanassa, ⁶joka on tullut teidän tykönnne, niinkuin se on myös kaikessa maailmassa, missä se kantaa hedelmää ja kasvaa, samoin kuin teidänkin keskuudessanne siitä päivästä alkaen, jona te kuulitte ja opitte tuntemaan Jumalan armon totuudessa, ⁷niinkuin te sen opitte Epafraalta, meidän rakkaalta kanssapalvelijaltamme, joka on uskollinen Kristuksen palvelija teidän hyväksenne ⁸ja joka myös on kertonut meille teidän rakkaudestanne Hengessä. ⁹Sentähden emme mekään, siitä päivästä alkaen, jona sen kuulimme, ole lakanneet teidän edestänne rukoilemasta ja anomasta, että tulisitte täyteen hänen tahtonsa tuntemista kaikessa hengellisessä viisaudessa ja ymmärtämisessä, ¹⁰vaeltaaksenne Herran edessä arvollisesti, hänelle kaikessa otollisesti, kaikessa hyvässä työssä hedelmää kantaen ja kasvaen Jumalan tuntemisen kautta, ¹¹ja hänen kirkkautensa väkevyyden mukaan kaikella voimalla vahvistettuina olemaan kaikessa kestäviä ja pitkämielisiä, ilolla ¹²kiittäen Isää, joka on tehnyt teidät soveliaiksi olemaan osalliset siitä perinnöstä, mikä pyhillä on valkeudessa, ¹³häntä, joka on pelastanut meidät pimeyden vallasta ja siirtänyt meidät rakkaan Poikansa valtakuntaan. ¹⁴Hänessä meillä on lunastus, syntien anteeksisaaminen, ¹⁵ja hän on näkymättömän Jumalan kuva, esikoinen ennen kaikkea luomakuntaa. ¹⁶Sillä hänessä luotiin kaikki, mikä taivaissa ja mikä maan päällä on, näkyväiset ja näkymättömät, olkoot ne valtaistuimia tai herrauksia, hallituksia tai valtoja, kaikki on luotu hänen kauttansa ja häneen, ¹⁷ja hän on ennen kaikkea, ja hänessä pysyy kaikki voimassa. ¹⁸Ja hän on ruumiin, se on: seurakunnan, pää; hän, joka on alku, esikoinen kuoleista nousseitten joukossa, että hän olisi kaikessa ensimmäinen. ¹⁹Sillä Jumala näki hyväksi, että kaikki täyteys hänessä asuisi ²⁰ja että hän, tehden rauhan hänen ristin-

sä veren kautta, hänen kauttaan sovittaisi itsensä kanssa kaikki, hänen kauttaan kaikki sekä maan päällä että taivaissa. ²¹Teidätkin, jotka ennen olitte vieraantuneet ja mieltänne hänen vihamiehiensä pahoissa teoissanne, hän nyt on sovittanut ²²Poikansa lihan ruumiissa kuoleman kautta, asettaakseen teidät pyhinä ja nuhteettomina ja moitteettomina eteensä, ²³jos te vain pysytte uskossa, siihen perustuneina ja siinä lujina, horjahtamatta pois sen evankeliumin toivosta, jonka olette kuulleet, jota on julistettu kaikessa luomakunnassa taivaan alla ja jonka palvelijaksi minä, Paavali, olen tullut. ²⁴Nyt minä iloitsen kärsiessäni teidän tähtenne, ja mikä vielä puuttuu Kristuksen ahdistuksista, sen minä täytän lihassani hänen ruumiinsa hyväksi, joka on seurakunta, ²⁵joka palvelijaksi minä olen tullut Jumalan armotalouden mukaan, joka minulle on annettu teitä varten, täydellisesti julistaakseni Jumalan sanan, ²⁶sen salaisuuden, joka on ollut kätkeytyneenä ikuisista ajoista ja polvesta polveen, mutta joka nyt on ilmoitettu hänen pyhillensä, ²⁷joille Jumala tahtoi tehdä tietäväksi, kuinka suuri pakanain keskuudessa on tämän salaisuuden kirkkaus: Kristus teissä, kirkkauden toivo. ²⁸Ja häntä me julistamme, neuvoen jokaista ihmistä ja opettaen jokaista ihmistä kaikella viisaudella, asettaaksemme esiin jokaisen ihmisen täydellisenä Kristuksessa. ²⁹Sitä varten minä väivä näenkin, taistellen hänen vaikutuksensa mukaan, joka minussa voimallisesti vaikuttaa.

2Sillä minä tahdon, että te tiedätte, kuinka suuri kilvoittelu minulla on teidän tähtenne ja laodikealaisten ja kaikkien tähden, jotka eivät ole minun ruumiillisia kasvojani nähneet, ²että heidän sydämensä, yhteenliittyneinä rakkaudessa, saisivat kehoitusta omistamaan täyden ymmärtämyksen koko rikkauden ja pääsisivät tuntemaan Jumalan salaisuuden, Kristuksen, ³jossa kaikki viisauden ja tiedon aarteet ovat kätkeytyneinä. ⁴Tämän minä sanon, ettei kukaan teitä pettäisi suostuttelevilla puheilla. ⁵Sillä jos ruumiillisesti olenkin poissa, olen kuitenkin teidän kanssanne hengessä ja iloitsen nähdessäni järjestyksen, joka teidän keskuudessanne vallitsee, ja teidän lujan uskonne Kristukseen. ⁶Niinkuin te siis olette omaksenne ottaneet Kristuksen Jeesuksen, Herran, niin vaeltakaa hänessä, ⁷juurtuneina häneen ja hänessä rakentuen ja uskossa vahvistuen, niinkuin teille on opetettu; ja olkoon teidän kiitoksenne ylitse-

vuotavainen. ⁸Katsokaa, ettei kukaan saa teitä saaliikseen järkeisopilla ja tyhjällä petoksella, pitäytyen ihmisten perinnäissääntöihin ja maailman alkeisvoimiin eikä Kristukseen. ⁹Sillä hänessä asuu jumaluuden koko täyteys ruumiillisesti, ¹⁰ja te olette täytetyt hänessä, joka on kaiken hallituksen ja vallan pää, ¹¹ja hänessä te myös olette ympärileikatut, ette käsintehtyillä ympärileikkauksella, vaan lihan ruumiin poisriisumisella, Kristuksen ympärileikkauksella: ¹²ollen haudattuina hänen kanssaan kasteessa, jossa te myös hänen kanssaan olette herätetyt uskon kautta, jonka vaikuttaa Jumala, joka herätti hänet kuolleista. ¹³Ja teidät, jotka olitte kuolleet rikoksiinne ja lihanne ympärileikkaamattomuuteen, teidät hän teki eläviksi yhdessä hänen kanssaan, antaen meille anteeksi kaikki rikokset, ¹⁴ja pyyhki pois sen kirjoituksen säädöksineen, joka oli meitä vastaan ja oli meidän vastustajamme; sen hän otti meidän tieltämme pois ja nautitsi ristiin. ¹⁵Hän riisui aseet hallituksilta ja valloilta ja asetti heidät julkisen häpeän alaisiksi; hän sai heistä hänen kauttaan voiton riemun. ¹⁶Älköön siis kukaan teitä tuomitko syömisestä tai juomisesta, älköön myös minkään juhlan tai uudenkuun tai sapatin johdosta, ¹⁷jotka vain ovat tulevaisten varjo, mutta ruumis on Kristuksen. ¹⁸Älköön teiltä riistökö voittopalkintoanne kukaan, joka on mieltynyt nöyryyteen ja enkelien palvelemiseen ja pöyhkeilee näyistään ja on lihallisen mielensä turhaan paisuttama ¹⁹eikä pitäydy häneen, joka on pää ja josta koko ruumis, nivelten ja jänteiden avulla koossa pysyen, kasvaa Jumalan antamaa kasvua. ²⁰Jos te olette Kristuksen kanssa kuolleet pois maailman alkeisvoimista, miksi te, ikäänkuin eläisitte maailmassa, sallitte määrätä itsellenne säädöksiä: ²¹”Älä tartu, älä maista, älä koske!” ²²sehän on kaikki tarkoitettu katoamaan käyttämisen kautta - ihmisten käskyjen ja oppien mukaan? ²³Tällä kaikella tosin on viisauden maine itsevalitun jumalanpalveluksen ja nöyryyden vuoksi ja sentähden, ettei se ruumista säästää; mutta se on ilman mitään arvoa, ja se tapahtuu lihan tyydyttämiseksi.

3Jos te siis olette herätetyt Kristuksen kanssa, niin etsikää sitä, mikä on ylhäällä, jossa Kristus on, istuen Jumalan oikealla puolella. ²Olkoon mielenne siihen, mikä ylhäällä on, älköön siihen, mikä on maan päällä. ³Sillä te olette kuolleet, ja teidän elämäne on kätkeytynä Kristuksen kanssa Jumalassa; ⁴kun Kristus, meidän elämämme, ilmestyy, silloin tekin hänen kanssaan ilmestytte kirkkaudessa. ⁵Kuolettakaa siis maalliset jäsenenne: haureus, saastaisuus, kiihko, paha himo ja ahneus, joka on epäjumalanpalvelusta, ⁶sillä niiden tähden tulee Jumalan viha, ⁷ja niissä tekin ennen vaelsitte, kun niissä elitte. ⁸Mutta nyt pankaa tekin pois ne kaikki: viha, kiivastus, pahuus, herjaus ja häpeällinen puhe suustanne. ⁹Älkää puhuko valhetta toisistanne, te, jotka olette riisuneet pois vanhan ihmisen tekoinensa ¹⁰ja pukeutuneet uuteen, joka uudistuu tietoon, Luojaansa kuvan mukaan. ¹¹Ja tässä ei ole kreikkalaista ei-

kä juutalaista, ei ympärileikkausta eikä ympärileikkaamattomuutta, ei barbaaria, ei skyyttalaista, ei orjaa, ei vapautta, vaan kaikki ja kaikissa on Kristus. ¹²Pukeutukaa siis te, jotka olette Jumalan valituina, pyhiä ja rakkaita, sydämeliseen armahtavaisuuteen, ystävällisyyteen, nöyryyteen, sävyisyyteen, pitkämielisyyteen, ¹³kärsikää toinen toistanne ja antakaa toisillenne anteeksi, jos kenellä on moitetta toista vastaan. Niinkuin Herrakin on antanut teille anteeksi, niin myös te antakaa. ¹⁴Mutta kaiken tämän lisäksi pukeutukaa rakkauteen, mikä on täydellisyys side. ¹⁵Ja valitkoon teidän sydämässänne Kristuksen rauha, johon te olette kutsututkin yhdessä ruumiissa, ja olkaa kiitolliset. ¹⁶Runsaasti asukoon teissä Kristuksen sana; opettakaa ja neuvokaa toinen toistanne kaikessa viisaudessa, psalmeilla, kiitosvirsillä ja hengellisillä lauluilla, veisaten kiitollisesti Jumalalle sydämässänne. ¹⁷Ja kaikki, minkä teette sanalla tai työllä, kaikki tehkää Herran Jeesuksen nimessä, kiittäen Isää Jumalaa hänen kauttansa. ¹⁸Vaimot, olkaa miehellenne alamaiset, niinkuin sopii Herrassa. ¹⁹Miehet, rakastakaa vaimojanne, älkääkä olko heitä kohtaan katkerat. ²⁰Lapset, olkaa vanhemmillenne kuuliaiset kaikessa, sillä se on otollista Herrassa. ²¹Isät, älkää kiihoittako lapsianne, etteivät he kävisi aroiksi. ²²Palvelijat, olkaa maallisille isännillenne kaikessa kuuliaiset, ei silmänpalvelijoina, ihmisille mieliksi, vaan sydämen yksinkertaisuudessa peljäten Herraa. ²³Kaikki, mitä teette, se tehkää sydämestänne, niinkuin Herralle eikä ihmisille, ²⁴tietäen, että te saatte Herralta palkaksi perinnön; te palvelette Herraa Kristusta. ²⁵Sillä se, joka tekee väärin, on saava takaisin, mitä on väärin tehnyt; ja henkilöön ei katsota.

4Isännät, tehkää palvelijoillenne, mitä oikeus ja kohtuus vaatii, sillä te tiedätte, että teilläkin on Herra tai vaassa. ²Olkaa kestäväiset rukouksessa ja siinä kiittäen valvokaa, ³rukoillen samalla meidänkin edestämme, että Jumala avaisi meille sanan oven puhuaksemme Kristuksen salaisuutta, jonka tähden minä myös olen sidottuna, ⁴että minä sen ilmoittaisin, niinkuin minun tulee puhua. ⁵Vaelluksessanne olkaa viisaat ulkopuolella olevia kohtaan, ja ottakaa vaari oikeasta hetkestä. ⁶Olkoon puheenne aina suloista, suolalla höystettyä, ja tietäkää, kuinka teidän tulee itsekullekin vastata. ⁷Kaikista minun oloistani antaa teille tiedon Tykikus, rakas veli ja uskollinen palvelija, minun kanssapalvelijani Herrassa. ⁸Hänet minä lähetän teidän tyköne juuri sitä varten, että saisitte tietää tilamme ja että hän lohduttaisi teidän sydämiänne; ⁹ja myös Onesimuksen, uskollisen ja rakkaan veljen, joka on teikäläisiä; he ilmoittavat teille, kuinka täällä kaikki on. ¹⁰Teille lähettää tervehdyksen Aristarkus, minun vankitoverini, ja Markus, Barnabaan serkku, josta olette saaneet ohjeita - jos hän tulee teidän tyköne, niin ottakaa hänet vastaan - ¹¹ja Jeesus, jota sanotaan Justukseksi; nämä ovat ympärileikatuista ainoat, jotka ovat olleet minun auttajani työssä Jumalan valtakunnan hyväksi, ja he ovat olleet minulle loh-

dutukseksi. ¹²Tervehdyksen lähettää teille teikäläinen Epafras, Kristuksen Jeesuksen palvelija, joka rukouksissaan aina taistelee teidän puolestanne, että te pysyisitte täydellisinä ja täysin vahvoina kaikessa, mikä on Jumalan tahto. ¹³Sillä minä annan hänestä sen todistuksen, että hän näkee paljon vaivaa teidän hyväksenne ja niiden hyväksi, jotka ovat Laodikeassa, sekä niiden, jotka ovat Hierapolissa. ¹⁴Luukas, rakas lääkäri, lähettää teille tervehdyksen, niin myös Deemas. ¹⁵Tervehdys Laodikeassa oleville veljille ja Nymfalle sekä hänen kodissaan kokoontuvalle seurakunnalle. ¹⁶Ja kun tämä kirje on luettu teille, niin toimittakaa, että se luetaan Laodikeankin seurakunnassa ja että myös te luette Laodikeasta tulevan kirjeen. ¹⁷Ja sanokaa Arkipuokselle: ”Ota vaari virasta, jonka olet saanut Herrassa, että sen täysin toimitat”. ¹⁸Tervehdys minulta, Paavalilta, omakätisesti. Muistakaa minun kahleitani. Armo olkoon teidän kanssanne.

1 Tessalonikalaisille

1Paavali ja Silvanus ja Timoteus tessalonikalaisten seurakunnalle Isässä Jumalassa ja Herrassa Jeesuksessa Kristuksessa. Armo teille ja rauha! ²Me kiitämme Jumalaa aina kaikkien teidän tähtenne, mainiten teitä rukouksissamme, sillä lakkaamatta ³me Jumalamme ja Isämme edessä muistamme teidän työtänne uskossa ja vaivannäköänne rakkautessa ja kärsivällisyyttänne toivossa Herraamme Jeesukseen Kristukseen, ⁴tietäen, veljet, te Jumalan rakastetut, teidän valitsemisenne: ⁵että meidän evankeliumimme tuli teidän tyköänne, ei ainoastaan sanana, vaan myös voimana ja Pyhässä Hengessä ja suurella varmuudella - niinkuin tiedätte, millaisia me olimme teidän keskuudessanne, teidän tähtenne - ⁶ja teistä tuli meidän seuraajiamme ja Herran, kun suuressa ahdingossa otitte sanan vastaan ilolla Pyhässä Hengessä, ⁷niin että te olette tulleet esikuviksi kaikille uskoville Makedoniassa ja Akaiassa. ⁸Sillä teidän tyköänne on Herran sana kaikunut; ei ainoastaan Makedoniaan ja Akaiiaan, vaan kaikkialle on teidän uskonne Jumalaan levinnyt, niin ettei meidän tarvitse siitä mitään puhua. ⁹Sillä itse he kertovat meistä, millainen meidän tulomme teidän tyköänne oli ja kuinka te epäjumalista käännyitte Jumalan tykö, palvelemaan elävää ja totista Jumalaa ¹⁰ja odottamaan taivaista hänen Poikaansa, jonka hän on herättänyt kuolleista, Jeesusta, joka pelastaa meidät tulevasta vihasta.

2Tiedättehän itekin, veljet, ettei tulomme teidän tyköänne ollut turha; ²vaan, vaikka me ennen, niinkuin tiedätte, olimme kärsineet Filippissä ja meitä siellä oli pahoin pidelty, oli meillä kuitenkin Jumalassamme rohkeutta puhua teille Jumalan evankeliumia, suuressa kilvoituksessa. ³Sillä meidän kehoituspuheemme ei lähde eksymyksestä eikä epäpuhtaasta mielestä eikä ole kavaluudessa puhuttua; ⁴vaan niinkuin Jumala on katsonut meidän kelpaavan siihen, että meille uskottiin evankeliumi, niin me puhumme, emme, niinkuin tahtoisimme olla mieliksi ihmisille, vaan Jumalalle, joka koettelee meidän sydämemme. ⁵Sillä me emme koskaan ole liikkuneet liehakoivin sanoin, sen te tiedätte, emmekä millään tekosyillä voittoa ahnehtineet; Jumala on todistajamme, ⁶emmekä ole etsineet kunniaa ihmisiltä, emme teiltä emmekä muilta, ⁷vaikka me Kristuksen apostoleina olisimme voineet vaatia arvonantoa; vaan me olimme lempeät teidän keskuudessanne, niinkuin imettä-

vä äiti, joka vaalii lapsiansa; ⁸niin mekin, teitä hellien, halusimme antaa teille, ei ainoastaan Jumalan evankeliumia, vaan oman henkemmeikin, sillä te olitte meille rakkaiksi tulleet. ⁹Muistattehan, veljet, meidän työmme ja vaivamme: yöt ja päivät työtä tehden, ettemme ketään teistä rasittaisi, me julistimme teille Jumalan evankeliumia. ¹⁰Te olette meidän todistajamme, ja Jumala, kuinka pyhät ja oikeamieliset ja nuhteettomat me olimme teitä kohtaan, jotka uskotte, ¹¹samoin kuin te tiedätte, kuinka me, niinkuin isä lapsiansa, kehoitimme itsekutakin teistä ja rohkaisimme teitä, ¹²ja teroitimme teille, että teidän on vaeltaminen arvollisesti Jumalan edessä, joka kutsuu teitä valtakuntaansa ja kirkkauteensa. ¹³Ja sentähden me myös lakkaamatta kiitämme Jumalaa siitä, että te, kun saitte meiltä kuulemanne Jumalan sanan, otitte sen vastaan, ette ihmisten sanana, vaan, niinkuin se totisesti on, Jumalan sanana, joka myös vaikuttaa teissä, jotka uskotte. ¹⁴Sillä teistä, veljet, on tullut niiden Kristuksessa Jeesuksessa olevien Jumalan seurakuntain seuraajia, jotka ovat Juudeassa, sillä tekin olette kärsineet omilta kansalaisiltanne samaa kuin he juutalaisilta, ¹⁵jotka tappoivat Herran Jeesuksenkin ja profeetat ja ovat vainonneet meitä, eivätkä ole Jumalalle otollisia, vaan ovat kaikkien ihmisten vihollisia, ¹⁶kun estävät meitä puhumasta pakanoille heidän pelastumiseksensa. Näin he yhäti täyttävät syntiensä mittaa. Viha onkin jo saavuttanut heidät, viimeiseen määräänsä asti. ¹⁷Mutta kun meidät nyt, veljet, on hetkeksi aikaa erotettu teistä, ulkonaisesti, ei sydämeltä, niin on meille tullut yhä suurempi halu päästä näkemään teidän kasvojanne. ¹⁸Sentähden olemme tahtoneet tulla teidän tyköänne, minä, Paavali, puolestani, en vain kerran, vaan kahdestikin, mutta saatana on meidät estänyt. ¹⁹Sillä kuka on meidän toivomme tai ilomme tai meidän kerskauksemme kruunu? Ettekö myös te, meidän Herraamme Jeesuksen edessä hänen tulemuksessaan? ²⁰Sillä te olette meidän kunniamme ja meidän ilomme.

3Sentähden me, kun emme enää voineet kestää kauemmin, päätimme jäädä yksinämme Ateenaan, ²ja lähetimme Timoteuksen, veljemme ja Jumalan palvelijan Kristuksen evankeliumissa, vahvistamaan teitä ja rohkaisemaan teitä uskossanne, ³ettei kukaan horjuisi näissä ahdingoissa. Sillä itse te tiedätte, että meidät on semmoisiin pantu. ⁴Sanoimmehan, kun olimme teidän tyköänne, teille

jo edeltäpäin, että meidän oli ahdinkoon joutuminen, niinkuin on käynytkin ja te tiedätte käyneen. ⁵Sentähden minä, kun en enää jaksanut kestää kauemmin, lähetinkin tiedustelemaan teidän uskoanne, ettei vain kiusaaja liene teitä kiusannut ja meidän vaivannäkömmme mennyt hukkaan. ⁶Mutta nyt, kun Timoteus tuli teidän tyköänne meidän tykömmme ja toi meille ilosanoman teidän uskostanne ja rakkaudestanne ja siitä, että te aina pidätte meitä rakkaassa muistossa ikävöiden meitä nähdäkseen niinkuin mekin teitä: ⁷sentähden olemme teidän uskostanne, veljet, saaneet lohdutusta teihin nähden kaikessa hädässämme ja ahdistuksessamme; ⁸sillä nyt me elämme, jos te seisotte lujina Herrassa. ⁹Kuinka voimmekaan kyllin kiittää Jumalaa teidän tähtenne kaikesta siitä ilosta, mikä meillä teistä on Jumalamme edessä! ¹⁰Öin ja päivin me mitä hartaimmin rukoilemme saadaksemme nähdä teidän kasvonne ja täyttää sen, mitä teidän uskostanne puuttuu. ¹¹Mutta hän itse, meidän Jumalamme ja Isämme, ja meidän Herramme Jeesus ohjatkoon meidän tiemme teidän tykönnne. ¹²Ja teille Herra antakoon yhä enemmän ja runsaammin rakkautta toisianne kohtaan ja kaikkia kohtaan, niinkuin meilläkin on teitä kohtaan, ¹³vahvistaaksensa teidän sydämenne nuhteettomiksi pyhydessä meidän Jumalamme ja Isämme edessä, meidän Herramme Jeesuksen tulemuksessa, kun hän tulee kaikkien pyhiensä kanssa.

⁴Sitten vielä, veljet, me pyydämme teitä ja kehoitamme Herrassa Jeesuksessa, että te, niinkuin olette meiltä oppineet, miten teidän tulee vaeltaa ja olla Jumalalle otolliset, niinkuin vaellattekin, siinä yhä enemmän varttuisitte. ²Tiedättehän, mitkä käskyt me olemme Herran Jeesuksen kautta teille antaneet. ³Sillä tämä on Jumalan tahto, teidän pyhityksenne, että kartatte haureutta, ⁴että kukin teistä tietää ottaa oman vaimon pyhydessä ja kunniaassa, ⁵ei himon kiihkossa niinkuin pakanat, jotka eivät Jumalaa tunne; ⁶ettei kukaan sorra veljeänsä eikä tuota hänelle vahinkoa missään asiassa, sillä Herra on kaiken tämän kostaja, niinkuin myös ennen olemme teille sanoneet ja todistaneet. ⁷Sillä ei Jumala ole kutsunut meitä saastaisuuteen, vaan pyhitykseen. ⁸Sentähden, joka nämä hylkää, ei hylkää ihmistä, vaan Jumalan, joka myös antaa Pyhän Henkensä teihin. ⁹Veljellisestä rakkaudesta ei ole tarvis teille kirjoittaa; sillä itse te olette Jumalalta oppineet rakastamaan toisianne; ¹⁰niin te myös teette kaikkia veljiä kohtaan koko Makedoniassa. Mutta me kehoitamme teitä, veljet, siinä varttumaan yhä enemmän ¹¹ja katsomaan kunniaksenne, että elätte hiljaisuudessa ja toimitatte omia tehtäviänne ja teette työtä käsillänne, niinkuin olemme teitä käskeneet, ¹²että vaelluksessanne olisitte säädylliset ulkopuolella olevia kohtaan ettekä olisi kenenkään avun tarpeessa. ¹³Mutta me emme tahdo pitää teitä, veljet, tietämättöminä siitä, kuinka poisnuikkuneiden on, ettette murehtisi niinkuin muut, joilla ei toivoa ole. ¹⁴Sillä jos uskomme, että Jeesus on kuollut ja noussut ylös, niin samoin on Jumala

Jeesuksen kautta myös tuova poisnuikkuneet esiin yhdessä hänen kanssaan. ¹⁵Sillä sen me sanomme teille Herran sanana, että me, jotka olemme elossa, jotka jäämme tänne Herran tulemuksen, emme suinkaan ehdi ennen niitä, jotka ovat nukkuneet. ¹⁶Sillä itse Herra on tuleva alas taivaasta käskyhuudon, ylienkelin äänen ja Jumalan pasunan kuulussa, ja Kristuksessa kuolleet nousevat ylös ensin; ¹⁷sitten meidät, jotka olemme elossa, jotka olemme jääneet tänne, temmataan yhdessä heidän kanssaan pilvisessä Herraa vastaan yläilmoihin; ja niin me saamme aina olla Herran kanssa. ¹⁸Niin lohduttakaa siis toisianne näillä sanoilla.

⁵Mutta aikakaudesta ja määrähetikistä ei teille, veljet, ole tarvis kirjoittaa; ²sillä itse te varsin hyvin tiedätte, että Herran päivä tulee niinkuin varas yöllä. ³Kun he sanovat: ”Nyt on rauha, ei hätää mitään”, silloin yllättää heidät yhtäkkiä turmio, niinkuin synnytyskipu raskaan vaimon, eivätkä he pääse pakoon. ⁴Mutta te, veljet, ette ole pimeydessä, niin että se päivä voisi yllättää teidät niinkuin varas; ⁵sillä kaikki te olette valkeuden lapsia ja päivän lapsia; me emme ole yön emmekä pimeyden lapsia. ⁶Älkäämme siis nukkuko niinkuin muut, vaan valvokaamme ja olkaamme raittiit. ⁷Sillä ne, jotka nukkuvat, ne yöllä nukkuvat, ja jotka juovat itsensä juovuksiin, ne yöllä juovuksissa ovat. ⁸Mutta me, jotka olemme päivän lapsia, olkaamme raittiit, ja olkoon pukunamme uskon ja rakkauden haarniska ja kypärinämme pelastuksen toivo. ⁹Sillä ei Jumala ole määrännyt meitä vihaan, vaan saamaan pelastuksen Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta, ¹⁰joka on kuollut meidän edestämme, että me, valvoimmepa tai nukuimme, eläisimme yhdessä hänen kanssaan. ¹¹Sentähden kehoittakaa toisianne ja rakentakaa toinen toistanne, niinkuin teettkin. ¹²Mutta me pyydämme teitä, veljet, antamaan tunnustuksenne niille, jotka tekevät työtä teidän keskuudessanne ja ovat teidän johtajanne Herrassa ja neuvovat teitä, ¹³sekä pitämään heitä erinomaisen rakkaina heidän työnsä tähden. Eläkää rauhassa keskenänne. ¹⁴Me kehoitamme teitä, veljet: nuhdelkaa kurittomia, rohkaikaa alakuloisia, holhotkaa heikkoja, olkaa pitkämieliset kaikkia kohtaan. ¹⁵Katsokaa, ettei kukaan kosta kenellekään pahaa pahalla, vaan pyrkikää aina tekemään hyvää toinen toisellenne ja kaikille. ¹⁶Olkaa aina iloiset. ¹⁷Rukoilkaa lakkaamatta. ¹⁸Kiittäkää joka tilassa. Sillä se on Jumalan tahto teihin nähden Kristuksessa Jeesuksessa. ¹⁹Henkeä älkää sammutako, ²⁰profetoimista älkää halveksuko, ²¹mutta koetelkaa kaikki, pitäkää se, mikä hyvää on; ²²karttakaa kaikenkaltaista pahaa. ²³Mutta itse rauhan Jumala pyhittäköön teidät kokonansa, ja säilyköön koko teidän henkenne ja sielunne ja ruumiinne nuhteettomana meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen tulemuksen. ²⁴Hän, joka teitä kutsuu, on uskollinen, ja hän on sen myös tekevä. ²⁵Veljet, rukoilkaa meidän edestämme. ²⁶Tervehdikää kaikkia veljiä pyhällä suunannolla. ²⁷Minä vannotan teitä Herran kautta, että

luetatte tämän kirjeen kaikille veljille. ²⁸Meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen armo olkoon teidän kanssanne.

2 Tessalonikalaisille

1Paavali ja Silvanus ja Timoteus tessalonikalaisten seurakunnalle Jumalassa, meidän Isässämme, ja Herrassa Jeesuksessa Kristuksessa. **2**Armo teille ja rauha Isältä Jumalalta ja Herralta Jeesukselta Kristukselta! **3**Me olemme velvolliset aina kiittämään Jumalaa teidän tähtenne, veljet, niinkuin oikein onkin, koska teidän uskonne runsaasti kasvaa ja keskinäinen rakkautenne lisääntyy itsekussakin, kaikissa teissä, **4**niin että me itsekin Jumalan seurakunnissa kerskaamme teistä, teidän kärsivällisyydestänne ja uskostanne kaikissa vainoissanne ja ahdistuksissa, joita teillä on kestävävä **5**ja jotka ovat osoituksena Jumalan vanhurskaasta tuomiosta, että teidät katsottaisiin arvollisiksi Jumalan valtakuntaan, jonka tähden kärsittekin, **6**koskapa Jumala katsoo oikeaksi kostaa ahdistuksella niille, jotka teitä ahdistavat, **7**ja antaa teille, joita ahdistetaan, levon yhdessä meidän kanssamme, kun Herra Jeesus ilmestyy taivaasta voimansa enkelien kanssa **8**tulen liekissä ja kostaa niille, jotka eivät tunne Jumalaa eivätkä ole kuuliaisia meidän Herramme Jeesuksen evankeliumille. **9**Heitä kohtaa silloin rangaistukseksi iankaikkinen kadotus Herran kasvoista ja hänen voimansa kirkkaudesta, **10**kun hän sinä päivänä tulee, että hän kirkastuisi pyhissänsä ja olisi ihmeteltävä kaikissa uskovissa, sillä te olette uskoneet meidän todistuksemme. **11**Sitä varten me aina rukoilemmekin teidän puolestanne, että meidän Jumalamme katsoisi teidät kutsumisensa arvoiksi ja voimallisesti saattaisi täydelliseksi kaiken teidän halunne hyvään ja teidän uskonne teot, **12**että meidän Herramme Jeesuksen nimi teissä kirkastuisi ja te hänessä, meidän Jumalamme ja Herran Jeesuksen Kristuksen armon mukaan.

2Mutta mitä tulee meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen tulemuksen ja meidän kokoontumiseemme hänen tykönsä, niin me pyydämme teitä, veljet, **2**ettette anna minkään hengen ettekä sanan ettekä minkään meidän lähettämämme kirjeen heti järkyttää itseänne, niin että menetätte mielenne maltin, ettekä anna niiden itseänne peljästyttää, ikäänkuin Herran päivä jo olisi käsissä. **3**Älkää antako kenenkään vietellä itseänne millään tavalla. Sillä se päivä ei tule, ennenkuin luopumus ensin tapahtuu ja laittomuuden ihminen ilmestyy, kadotuksen lapsi, **4**tuo vastustaja, joka korottaa itsensä yli kaiken, mitä jumalaksi tai jumaloitavaksi kutsutaan, niin että hän asettuu Juma-

lan temppeliin ja julistaa olevansa Jumala. **5**Ettekö muista, että minä, kun vielä olin teidän tykönänne, sanoin tämän teille? **6**Ja nyt te tiedätte, mikä pidättää, niin että hän vasta ajallansa ilmestyy. **7**Sillä laittomuuden salaisuus on jo vaikuttamassa; jähka vain tulee tieltä poistetuksi se, joka nyt vielä pidättää, **8**niin silloin ilmestyy tuo laitton, jonka Herra Jeesus on surmaava suunsa henkäyksellä ja tuhoava tulemuksensa ilmestyksellä, **9**tuo, jonka tulemus tapahtuu saatanan vaikutuksesta valheen kaikella voimalla ja tunusteoilla ja ihmeillä **10**ja kaikilla vääryyden viettelyksillä niille, jotka joutuvat kadotukseen, sentähden etteivät ottaneet vastaan rakkautta totuuteen, voidaksensa pelastua. **11**Ja sentähden Jumala lähettää heille väkevän eksytyksen, niin että he uskovat valheen, **12**että kaikki ne tuomittaisiin, jotka eivät ole uskoneet totuutta, vaan mielistyneet vääryyteen. **13**Mutta me olemme velvolliset aina kiittämään Jumalaa teidän tähtenne, veljet, te Herran rakastetut, sentähden että Jumala alusta alkaen valitsi teidät pelastukseen Hengen pyhityksessä ja uskossa totuuteen. **14**Siihen hän on myös kutsunut teidät meidän evankeliumimme kautta, omistamaan meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen kirkkauden. **15**Niin seisokaa siis, veljet, lujina ja pitäkää kiinni niistä opetuksista, joita olette oppineet joko meidän puheestamme tai kirjeestämme. **16**Ja meidän Herramme Jeesus Kristus itse ja Jumala, meidän Isämme, joka on rakastanut meitä ja armossa antanut meille iankaikkisen lohdutuksen ja hyvän toivon, **17**lohduttakoon teidän sydämiänne ja vahvistakoon teitä kaikessa hyvässä työssä ja puheessa.

3Sitten vielä, veljet, rukoilkaa meidän edestämme, että Herran sana nopeasti leviäisi ja tulisi kirkastetuksi muualakin niinkuin teidän keskuudessanne, **2**ja että me pelastuisimme nurjista ja häijyistä ihmisistä; sillä usko ei ole joka miehen. **3**Mutta Herra on uskollinen, ja hän on vahvistava teitä ja varjeleva teidät pahasta. **4**Ja me luotamme teihin Herrassa, että te sekä nyt että vasta teette, mitä me käskemme. **5**Ja Herra ohjatkoon teidän sydämenne Jumalan rakkauten ja Kristuksen kärsivällisyyteen. **6**Mutta Herran Jeesuksen Kristuksen nimessä me käskemme teitä, veljet, vetäytymään pois jokaisesta veljestä, joka vaeltaa kurittomasti eikä sen opetuksen mukaan, jonka olette meiltä saaneet. **7**Tiedättehän itse, kuinka meidän jälkiämme on

seurattava, sillä me emme ole olleet kurittomia teidän keskuudessanne, ⁸emmekä ilmaiseksi syöneet kenenkään leipää, vaan työssä ja vaivassa me ahkeroitsimme yöt ja päivät, ettemme olisi kenellekään teistä rasitukseksi; ⁹ei niin, ettei meillä olisi siihen valtaa, vaan me tahdomme olla teille esikuvaksi, että te kulkisitte meidän jälkiämme. ¹⁰Sillä jo silloin, kun olimme teidän tykönänne, me sääsimme teille, että kuka ei tahdo työtä tehdä, ei hänen syömänkään pidä. ¹¹Sillä me olemme kuulleet, että muutamat teidän keskuudessanne vaeltavat kurittomasti, eivät tee työtä, vaan puuhailevat sellaisessa, mikä ei heille kuulu. ¹²Semmoisia me käskemme ja kehoitamme Herrassa Jeesuksessa Kristuksessa, tekemään työtä hiljaisuudessa ja syömään omaa leipäänsä. ¹³Mutta te, veljet, älkää väsykö tekemästä sitä, mikä hyvää on. ¹⁴Mutta jos kuka ei tottele sitä, mitä me tässä kirjeessä olemme sanoneet, niin merkitkää hänet älkääkä seurustelko hänen kanssaan, että hän häpeäisi. ¹⁵Älkää kuitenkaan pitäkö häntä vihollisena, vaan neuvokaa niinkuin veljeä. ¹⁶Mutta itse rauhan Herra antakoon teille rauhan, aina ja kaikella tavalla. Herra olkoon kaikkien teidän kanssanne. ¹⁷Tervehdys minulta, Paavalilta, omakätisesti. Tämä on merkinä jokaisessa kirjeessäni; näin minä kirjoitan. ¹⁸Meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen armo olkoon kaikkien teidän kanssanne.

1 Timoteukselle

1Paavali, Kristuksen Jeesuksen apostoli, Jumalan, meidän vapahtajamme, ja Kristuksen Jeesuksen, meidän toivomme, asettama, **2**Timoteukselle, oikealle pojallensa uskossa. Armo, laupeus ja rauha Isältä Jumalalta ja Kristukselta Jeesukselta, meidän Herraltamme! **3**Niinkuin minä Makedoniaan lähtiessäni kehoitin sinua jäämään Efesoon, käskeäksesi eräitä kavahtamaan, etteivät vieraita oppeja opettaisi **4**eivätkä puuttuisi taruihin ja loppumattomiin sukuuetteloihin, jotka pikemmin edistävät turhaa mietiskelyä kuin Jumalan armotaloutta, joka perustuu uskoon, niin kehoitan nytkin. **5**Mutta käskyn päämäärä on rakkaus, joka tulee puhtaasta sydäimestä ja hyvästä omastatunnosta ja vilpittömästä uskosta. **6**Muutamat ovat hairahtuneet niistä pois ja poikenneet turhiin jaarituksiin, **7**tahtoen olla lainopettajia, vaikka eivät ymmärrä, mitä puhuvat ja minkä varmaksi väittävät. **8**Mutta me tiedämme, että laki on hyvä, kun sitä lain mukaisesti käytetään **9**ja tiedetään, että lakia ei ole pantu vanhurskaalle, vaan laittomille ja niskoitteleville, jumalattomille ja syntisille, epähurskaille ja epäpyhille, isänsä tappajille ja äitinsä tappajille, murhamiehille, **10**haureellisille, miehimyksille, ihmiskauppiaille, valhetteliijoille, valapattoisille ja kaikelle muulle, mikä on tervettä oppia vastaan - **11**autuaan Jumalan kirkkauden evankeliumin mukaisesti, joka on minulle uskottu. **12**Minä kiitän häntä, joka minulle on voimaa antanut, Kristusta Jeesusta, meidän Herraamme, siitä, että hän katsoi minut uskolliseksi ja asetti palvelukseensa **13**minut, entisen pilkkaajan ja vainoojan ja väkivallantekijän. Mutta minä sain laupeuden, koska olin tehnyt sitä tietämättömänä, epäuskossa; **14**ja meidän Herraamme armo oli ylen runsas, vaikuttaen uskoa ja rakkautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa. **15**Varma on se sana ja kaikin puolin vastaanottamisen arvoinen, että Kristus Jeesus on tullut maailmaan syntisiä pelastamaan, joista minä olen suurin. **16**Mutta sentähden minä sain laupeuden, että Jeesus Kristus minussa ennen muita osoittaisi kaiken pitkämielisyytensä, esikuvaksi niille, jotka tulevat uskomaan häneen, itsellensä iankaikkiseksi elämäksi. **17**Mutta iankaikkiselle kuninkaalle, katoamattomalle, näkymättömälle, ainoalle Jumalalle, kunnia ja kirkkaus aina ja iankaikkisesti! Amen. **18**Tämän käskyn minä annan sinun toimittavaksesi, poikani Timoteus, aikaisempien, sinusta lausuttujen ennustusten mukaisesti, että

niiden nojalla taistelisit jalon taistelun, **19**säilyttäen uskon ja hyvän omantunnon, jonka eräät ovat hyljänneet ja uskossaan haaksirikkoon joutuneet. **20**Niitä ovat Hymeneus ja Aleksander, jotka minä olen antanut saatanan haltuun, kuritettaviksi, etteivät enää pilkkaisi.

2Minä kehoitan siis ennen kaikkea anomaan, rukoilemaan, pitämään esirukouksia ja kiittämään kaikkien ihmisten puolesta, **2**kuningasten ja kaiken esivallan puolesta, että saisimme viettää rauhallista ja hiljaista elämää kaikessa jumalisuudessa ja kunniallisuudessa. **3**Sillä se on hyvää ja otollista Jumalalle, meidän vapahtajallemme, **4**joka tahtoo, että kaikki ihmiset pelastuisivat ja tulisivat tuntemaan totuuden. **5**Sillä yksi on Jumala, yksi myös välimies Jumalan ja ihmisten välillä, ihminen Kristus Jeesus, **6**joka antoi itsensä lunnaiksi kaikkien edestä, josta todistus oli annettava aikanansa, **7**ja sitä varten minä olen saarnaajaksi ja apostoliksi asetettu - minä puhun totta, en valhettele - pakanain opettajaksi uskossa ja totuudessa. **8**Minä tahdon siis, että miehet rukoilevat, joka paikassa kohottaen pyhät kädet ilman vihaa ja epäilystä; **9**niin myös, että naiset ovat säädyllisessä puvussa, kaunistavat itseään kainosti ja siveästi, ei palmikoiduilla hiuksilla, ei kullalla, ei helmillä eikä kallisarvoisilla vaatteilla, **10**vaan hyvillä teoilla, niinkuin sopii naisille, jotka tunnustautuvat jumalaapelkääviksi. **11**Oppikoon nainen hiljaisuudessa, kaikin puolin alistuvaisena; **12**mutta minä en salli, että vaimo opettaa, enkä että hän vallitsee miestänsä, vaan eläköön hän hiljaisuudessa. **13**Sillä Aadam luotiin ensin, sitten Eeva; **14**eikä Aadamia petetty, vaan nainen petettiin ja joutui rikkomukseen. **15**Mutta hän on pelastuva lastensynnyttämisen kautta, jos hän pysyy uskossa ja rakkaudessa ja pyhityksessä ynnä siveydessä.

3Varma on tämä sana: jos joku pyrkii seurakunnan kaitseijan virkaan, niin hän haluaa jaloön toimeen. **2**Niin tulee siis seurakunnan kaitseijan olla nuhteeton, yhden vaimon mies, raitis, maltillinen, säädyllinen, vieraanvarainen, taitava opettamaan, **3**ei juomari, ei tappelija, vaan lempeä, ei riitaisa, ei rahanahne, **4**vaan sellainen, joka oman kotinsa hyvin hallitsee ja kaikella kunniallisuudella pitää lapsensa kuuliaisina; **5**sillä jos joku ei osaa hallita omaa kotiansa, kuinka hän voi pitää huolta Jumalan seurakunnasta?

⁶Älköön hän olko äsken kääntynyt, ettei hän paisuisi ja joutuisi perkeleen tuomion alaiseksi. ⁷Ja hänellä tulee myös olla hyvä todistus ulkopuolella olevilta, ettei hän joutuisi häväistyksen alaiseksi eikä perkeleen paulaan. ⁸Niin myös seurakuntapalvelijain tulee olla arvokkaita, ei kaksikielisiä, ei paljon viinin nauttijoita, ei häpeällisen voiton pyytäjiä, ⁹vaan sellaisia, jotka pitävät uskon salaisuuden puhtaassa omassatunnossa. ¹⁰Mutta heitäkin koeteltakoon ensin, siten palvelkoot, jos ovat nuhteettomat. ¹¹Samoin tulee vaimojen olla arvokkaita, ei panettelihoita, vaan raittiita, uskollisia kaikessa. ¹²Seurakuntapalvelija olkoon yhden vaimon mies, lapsensa ja kotinsa hyvin hallitseva. ¹³Sillä ne, jotka ovat hyvin palvelleet, saavuttavat itselleen kunnioitettavan aseman ja suuren pelottomuuden uskossa, Kristuksessa Jeesuksessa. ¹⁴Vaikka toivon pian pääseväni sinun tykösi, kirjoitan sinulle tämän, ¹⁵että, jos viivyn, tiedäisit, miten tulee olla Jumalan huoneessa, joka on elävän Jumalan seurakunta, totuuden pylvä ja perustus. ¹⁶Ja tunnustetusti suuri on jumalisuuden salaisuus: Hän, joka on ilmestynyt lihassa, vanhurskautunut Hengessä, näyttänyt enkeleille, saarnattu pakanain keskuudessa, uskottu maailmassa, otettu ylös kirkkauteen.

⁴Mutta Henki sanoo selvästi, että tulevina aikoina moniaat luopuvat uskosta ja noudattavat villitsemiä henkiä ja riivaajien oppeja ²valheenpuhujain ulkokultaisuuden vaikutuksesta, joiden omatunto on poltinraudalla merkitty ³ja jotka kieltävät menemästä naimisiin ja nauttimasta ruokia, mitkä Jumala on luonut niiden nautittavaksi kiitoksella, jotka uskovat ja ovat tulleet totuuden tuntemaan. ⁴Sillä kaikki, minkä Jumala on luonut, on hyvää, eikä mikään ole hyljättävää, kun se kiitoksella vastaanotetaan; ⁵sillä se pyhitetään Jumalan sanalla ja rukouksella. ⁶Kun tätä veljille opetat, niin olet hyvä Kristuksen Jeesuksen palvelija, joka ravitset itseäsi uskon ja sen hyvän opin sanoilla, jota olet noudattanut. ⁷Mutta epäpyhiä ämmäin taruja karta ja harjoita itseäsi jumalisuuteen. ⁸Sillä ruumiillisesta harjoituksesta on hyötyä vain vähään; mutta jumalisuudesta on hyötyä kaikkeen, koska sillä on elämän lupaus, sekä nykyisen että tulevaisen. ⁹Varma on se sana ja kaikin puolin vastaanottamisen arvoinen. ¹⁰Sillä siksi me vaivaa näemme ja kilvoittemme, että olemme panneet toivomme elävään Jumalaan, joka on kaikkien ihmisten vapahataja, varsinkin uskovien. ¹¹Tätä käske ja opeta. ¹²Älköön kukaan nuoruuttasi katsoko ylen, vaan ole sinä uskovaisten esikuva puheessa, vaelluksessa, rakkaudessa, uskossa, puhtaudessa. ¹³Lue, kehoita ja opeta ahkerasti, kunnes minä tulen. ¹⁴Älä laiminlyö armolahjaa, joka sinussa on ja joka sinulle annettiin profetian kautta, vanhinten pannaessa kätesnä sinun päällesi. ¹⁵Harrasta näitä, elä näissä, että edistymisesi olisi kaikkien nähtävissä. ¹⁶Valvo itseäsi ja opetustasi, ole siinä kestävä; sillä jos sen teet, olet pelastava sekä itsesi että ne, jotka sinua kuulevat.

⁵Älä nuhtelee kovasti vanhaa miestä, vaan neuvo niinkuin isää, nuorempia niinkuin veljiä, ²vanhoja naisia niinkuin äitejä, nuorempia niinkuin sisaria, kaikessa puhtaudessa. ³Kunnioita leskiä, jotka ovat oikeita leskiä. ⁴Mutta jos jollakin leskellä on lapsia tai lapsenlapsia, oppikoot nämä ensin hurskaasti hoitamaan omaa perhekuntaansa ja maksamaan, mitä ovat velkaa vanhemmilleen, sillä se on otollista Jumalan edessä. ⁵Oikea leski ja yksinäiseksi jäänyt panee toivonsa Jumalaan ja anoo ja rukoilee alinomaa, yötä päivää; ⁶mutta hekumoitseva on jo eläessään kuollut. ⁷Teroita tätäkin, että he olisivat nuhteettomat. ⁸Mutta jos joku ei pidä huolta omaisistaan ja varsinkaan ei perhekuntalaisistaan, niin hän on kieltänyt uskon ja on uskotonta pahempi. ⁹Luetteloon otettakoon ainoastaan semmoinen leski, joka ei ole kuuttakymmentä vuotta nuorempi ja joka on ollut yhden miehen vaimo, ¹⁰josta on todistettu, että hän on tehnyt hyviä töitä, on lapsia kasvattanut, vieraita holhonnut, pyhien jalkoja pessyt, ahdistettuja auttanut ja kaiken hyvän tekemistä harrastanut. ¹¹Mutta nuoret lesket hylkää; sillä kun he himokkaiksi käyden vieraantuvat Kristuksesta, tahtovat he mennä naimisiin, ¹²ja ovat tuomion alaisia, koska ovat ensimmäisen uskonsa hyljänneet. ¹³He oppivat kylää kierrellessään vielä laiskoiksi, eikä ainoastaan laiskoiksi, vaan myös juoruisiksi ja monitouhuisiksi ja sopimattomia puhumaan. ¹⁴Minä tahdon sentähden, että nuoret lesket menevät naimisiin, synnyttävät lapsia, hoitavat kotiansa eivätkä anna vastustajalle mitään aihetta solvaamiseen. ¹⁵Sillä muutamat ovat jo kääntyneet pois seuraamaan saatanaa. ¹⁶Jos jollakin uskovaisella naisella on leskiä, niin pitäköön niistä huolen, älköönkä seurakuntaa rasitettako, että se voisi pitää huolta oikeista leskistä. ¹⁷Vanhimpia, jotka seurakuntaa hyvin hoitavat, pidettäköön kahdenkertaisen kunnian ansainneina, varsinkin niitä, jotka sanassa ja opetuksessa työtä tekevät. ¹⁸Sillä Raamattu sanoo: ”Älä sido puivan härän suuta”, ja: ”Työmies on palkkansa ansainnut”. ¹⁹Älä ota huomioosi syytetä vanhinta vastaan, ellei ole kahta tai kolmea todistajaa. ²⁰Syntiä tekeviä nuhtelee kaikkien kuullen, että muutkin pelkäisivät. ²¹Minä vannotan sinua Jumalan ja Kristuksen Jeesuksen ja valittujen enkelien edessä, että noudatat tätä, tekemättä ennakolta päätöstä ja ketään suosimatta. ²²Älä ole liian kerkeä panemaan käsiäsi kenenkään päälle, äläkä antaudu osalliseksi muiden synteihin. Pidä itsesi puhtaana. ²³Älä enää juo vain vettä, vaan käytä vähän viiniä vatsasi tähden ja usein uudistuvien vaivojesi vuoksi. ²⁴Muutamien ihmisten synnit ovat ilmeiset ja joutuvat ennen tuomittaviksi, toisten taas seuraavat jäljestäpäin; ²⁵samoin myös hyvät teot ovat ilmeiset, eivätkä nekään, jotka eivät ole ilmeisiä, voi salassa pysyä.

⁶Kaikki, jotka ovat orjina ikeen alla, pitäkööt isäntiänsä kaikkea kunnioitusta ansaitsevina, ettei Jumalan nimi ja oppi tulisi häväistyksi. ²Mutta ne, joilla on uskovaiset isännät, älkööt pitkö heitä vähemmässä arvossa sentähden,

että he ovat veljiä, vaan palvelkoot heitä sitä mielummin, koska he ovat uskovia ja rakastettuja ja harrastavat hyvän-tekemistä. Tätä opeta ja tähän kehoita. ³Jos joku muuta oppia opettaa eikä pitäydy meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen terveisiin sanoihin eikä siihen oppiin, joka on jumalisuuden mukainen, ⁴niin hän on paisunut eikä ymmärrä mitään, vaan on riitakysymyksien ja sanakiistojen kipeä, joista syntyy kateutta, riitaa, herjauksia, pahoja epäluuloja, ⁵alituksia kinastuksia niiden ihmisten kesken, jotka ovat turmeltuneet mieleltään ja totuuden menettäneet ja jotka pitävät jumalisuutta keinona voiton saamiseen. ⁶Ja suuri voitto onkin jumalisuus yhdessä tyytyväisyyden kanssa. ⁷Sillä me emme ole maailmaan mitään tuoneet, emme myös voi täältä mitään viedä; ⁸mutta kun meillä on elatus ja vaatteet, niin tyytykäämme niihin. ⁹Mutta ne, jotka rikastua tahtovat, lankeavat kiusaukseen ja paulaan ja moniin mielettömiin ja vahingollisiin himoihin, jotka upottavat ihmiset turmioon ja kadotukseen. ¹⁰Sillä rahan himo on kaiken pahan juuri; sitä haluten monet ovat eksyneet pois uskosta ja lävistäneet itsensä monella tuskalla. ¹¹Mutta sinä, Jumalan ihminen, pakene semmoista, ja tavoita vanhurskautta, jumalisuutta, uskoa, rakkautta, kärsivällisyyttä, hiljaisuutta. ¹²Kilvoittele hyvä uskon kilvoitus, tartu kiinni iankaikkiseen elämään, johon olet kutsuttu ja johon hyvällä tunnustuksella olet tunnustautunut monen todistajan edessä. ¹³Jumalan edessä, joka kaikki eläväksi tekee, ja Kristuksen Jeesuksen edessä, joka Pontius Pilatuksen edessä todisti, tunnustaen hyvän tunnustuksen, minä kehoitan sinua, ¹⁴että tahrattomasti ja moitteettomasti pidät käskyn meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen ilmestymiseen saakka, ¹⁵jonka aikansa on antava meidän nähdä se autuas ja ainoa valtias, kuningasten Kuningas ja herrain Herra, ¹⁶jolla ainoalla on kuolemattomuus; joka asuu valkeudessa, mihin ei kukaan taida tulla; jota yksikään ihminen ei ole nähnyt eikä voi nähdä - hänen olkoon kunnia ja iankaikkinen valta. Amen. ¹⁷Kehoita niitä, jotka nykyisessä maailmanajassa ovat rikkaita, etteivät ylpeilisi eivätkä panisi toivoansa epävarmaan rikkauteen, vaan Jumalaan, joka runsaasti antaa meille kaikkea nautittavaksemme, ¹⁸kehoita heitä, että tekevät hyvää, hyvisä töissä rikastuvat, ovat anteliaita ja omastansa jakelevat, ¹⁹kooten itsellensä aarteen, hyvän perustuksen tulevaisuuden varalle, että saisivat todellisen elämän. ²⁰Oi Timoteus, talleta se, mikä sinulle on uskottu, ja vältä tiedon nimellä kulkevan valhetiedon epäpyhiä ja tyhjiä puheita ja vastaväitteitä, ²¹johon tunnustautuen muutamat ovat uskosta hairahuneet. Armo olkoon teidän kanssanne!

2 Timoteukselle

¹Paavali, Jumalan tahdosta Kristuksen Jeesuksen apostoli, lähetetty julistamaan lupausta siitä elämästä, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, ²rakkaalle pojalleni Timoteukselle. Armo, laupeus ja rauha Isältä Jumalalta ja Kristukselta Jeesukselta, meidän Herraltamme! ³Minä kiitän Jumalaa, jota esivanhemmistani asti palvelen puhtaalla omalattunnolla - samoin kuin minä lakkaamatta muistan sinua rukouksissani öin ja päivin, ⁴haluten, muistaessani kyneleitäsi, saada sinua nähdä, että täytyisin ilolla - ⁵kun mieleeni muistuu se vilpitiön usko, joka sinulla on, joka ensin oli isoäidilläsi Looiksella ja äidilläsi Eunikellä ja joka, siitä olen varma, on sinullakin. ⁶Siitä syystä minä sinua muistutan virittämään palavaksi Jumalan armolahjan, joka sinussa on minun kätteni päällepanemisen kautta. ⁷Sillä Jumala ei ole antanut meille pelkuruuden henkeä, vaan voiman ja rakkauden ja raittiuden hengen. ⁸Älä siis häpeä todistusta Herrastamme äläkä minua, hänen vankiaan, vaan kärsi yhdessä minun kanssani vaivaa evankeliumin tähden, sen mukaan kuin Jumala antaa voimaa, ⁹hän, joka on meidät pelastanut ja kutsunut pyhällä kutsumuksella, ei meidän tekojemme mukaan, vaan oman aivoituksensa ja armonsa mukaan, joka meille on annettu Kristuksessa Jeesuksessa ennen ikuisia aikoja, ¹⁰mutta nyt ilmaisatettu meidän Vapahtajamme Kristuksen Jeesuksen ilmestymisen kautta, joka kukisti kuoleman ja toi valoon elämän ja katoamattomuuden evankeliumin kautta, ¹¹jonka julistajaksi ja apostoliksi ja opettajaksi minä olen asetettu. ¹²Siitä syystä minä myös näitä kärsin, enkä sitä häpeä; sillä minä tunnen hänet, johon minä uskon, ja olen varma siitä, että hän on voimallinen siihen päivään asti säilyttämään sen, mikä minulle on uskottu. ¹³Ota esikuvaksi ne terveelliset sanat, jotka olet minulta kuullut, uskossa ja rakkaudessa, joka on Kristuksessa Jeesuksessa. ¹⁴Säilytä se hyvä, mikä sinulle on uskottu, Pyhän Hengen kautta, joka meissä asuu. ¹⁵Sinä tiedät, että kaikki aasialaiset ovat kääntyneet minusta pois; niiden joukossa ovat Fygelus ja Hermogenes. ¹⁶Antakoon Herra laupeutta Onesiforuksen huonekunnalle, sillä usein hän on minua virvoittanut, eikä ole kahleittani hävennyt; ¹⁷vaan kun hän tuli Roomaan, etsi hän minua innokkaasti ja löysi minut. ¹⁸Suokoon Herra, että hän löytää laupeuden Herran tykönä sinä päivänä. Ja kuinka suuria ne palvelukset olivat, joita hän teki Efesossa, sen sinä

parhaiten tiedät.

²Vahvistu siis, poikani, siinä armosta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa. ²Ja minkä olet kuullut minulta ja minkä monet ovat todistaneet, usko se luotettaville miehille, jotka sitten ovat soveliaita muitakin opettamaan. ³Kärsi vaivaa niinkuin ainakin jalo Kristuksen Jeesuksen sotamies. ⁴Ei kukaan, joka sodassa palvelee, sekaannu elatuksen toimiin, sillä hän tahtoo olla mieliksi sille, joka on hänet palkannut. ⁵Eihän sitäkään, joka kilpailee, seppelöidä, ellei hän kilpaile sääntöjen mukaisesti. ⁶Peltomiehen, joka vaivaa näkee, tulee ennen muita päästä osalliseksi hedelmistä. ⁷Tarkkaa, mitä sanon; Herra on antava sinulle ymmärrystä kaikkeen. ⁸Muista Jeesusta Kristusta, joka on kuolleista herätetty ja on Daavidin siementä minun evankeliumini mukaan, ⁹jonka julistamisessa minä kärsin vaivaa, kahleisiin asti, niinkuin pahantekijä; mutta Jumalan sana ei ole kahlehdittu. ¹⁰Siitä syystä minä kärsin kaikki valittujen tähden, että hekin saavuttaisivat pelastuksen, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, ynnä iankaikkisen kirkkauden. ¹¹Varma on tämä sana; sillä: jos olemme kuolleet yhdessä hänen kanssaan, saamme myös hänen kanssaan elää; ¹²jos kärsimme yhdessä, saamme hänen kanssaan myös hallita; jos kiellämme hänet, on hänkin kieltävä meidät; ¹³jos me olemme uskottomat, pysyy kuitenkin hän uskollisena; sillä itseänsä kieltää hän ei saata. ¹⁴Muistuta tästä, ja teroita heille Jumalan edessä, etteivät kiistelisi sanoista, mikä ei ole miksikään hyödyksi, vaan niiden turmioksi, jotka kuulevat. ¹⁵Pyri osoittautumaan Jumalalle semmoiseksi, joka koetukset kestää, työntekijäksi, joka ei työtään häpeä, joka oikein jakelee totuuden sanaa. ¹⁶Mutta pysy erilläsi epäpyhistä ja tyhjistä puheista, sillä niiden puhujat menevät yhä pitemmälle jumalattomuudessa, ¹⁷ja heidän puheensa jäytää ympäristöään niinkuin syöpä. Niitä ovat Hymeneus ja Filetus, ¹⁸jonka ovat totuudesta eksyneet, kun sanovat, että ylönousemus jo on tapahtunut, ja he turmelevat useiden uskon. ¹⁹Kuitenkin Jumalan vahva perustus pysyy lujana, ja siinä on tämä sinetti: ”Herra tuntee omansa”, ja: ”Luopukoon vääryydestä jokainen, joka Herran nimeä mainitsee”. ²⁰Mutta suuressa talossa ei ole ainoastaan kulta- ja hopea-astioita, vaan myös puu- ja savia-astioita, ja toiset ovat jaloa, toiset halpaa käyttöö varten. ²¹Jos nyt joku puhdistaa itsensä tämänkaltaisista, tulee

häneistä astia jaloa käyttöä varten, pyhitetty, isännälleen hyödyllinen, kaikkiin hyviin tekoihin valmis. ²²Pakene nuoruuden himoja, harrasta vanhurskautta, uskoa, rakkautta, rauhaa niiden kanssa, jotka huutavat avuksensa Herraa puhtaasta sydäimestä. ²³Mutta vältä tyhmiä ja taitamattomia väittelyjä, sillä tiedäthän, että ne synnyttävät riitoja. ²⁴Mutta Herran palvelijan ei sovi riidellä, vaan hänen tulee olla lempeä kaikkia kohtaan, kyetä opettamaan ja pahaa kärsimään; ²⁵hänen tulee sävyisästi ojentaa vastustelijoita; ehkäpä Jumala antaa heille mielenmuutoksen, niin että tulevat tuntemaan totuuden ²⁶ja selviävät perkeleen pauloista, joka on heidät vanginnut tahtoansa tekemään.

3 Mutta tiedä se, että viimeisinä päivinä on tuleva vaikeita aikoja. ²Sillä ihmiset ovat silloin itserakkaita, rahanahneita, kerskailijoita, ylpeitä, herjaajia, vanhemmilleen tottelemattomia, kiittämättömiä, epähurskaita, ³rakkaudettomia, epäsofuisia, panettelijoita, hillittömiä, raakoja, hyvän vihamiehiä, ⁴pettureita, väkivaltaisia, pöyhkeitä, hekumaa enemmän kuin Jumalaa rakastavia; ⁵heissä on jumalisuuden ulkokuori, mutta he kieltävät sen voiman. Senkaltaisia karta. ⁶Sillä niitä ovat ne, jotka tungettelevat taloihin ja pauloihinsa kietovat syntien rasittamia ja monenlaisten himojen heiteltäviä naisparkoja, ⁷jotka aina ovat opetusta ottamassa, eivätkä koskaan voi päästä totuuden tuntemiseen. ⁸Ja niinkuin Jannes ja Jambres vastustivat Moosesta, niin nuokin vastustavat totuutta, nuo mieleltään turmeltuneet ihmiset, jotka eivät uskonkoetuksissa kestä. ⁹Mutta he eivät pitemmälle edisty, sillä heidän mielettömyytensä on käyvä ilmeiseksi kaikille, niinkuin noidenkin mielettömyys kävi ilmi. ¹⁰Mutta sinä olet seurannut minun opetustani, vaellustani, aivoitustani, uskoani, pitkämielisyyttäni, rakkauttani, kärsivällisyyttäni, ¹¹vainoissa ja kärsimyksissä, samanlaisissa kuin minun osakseni tuli Antiokiassa, Ikonionissa ja Lystrassa. Mimmoisia vainoja olenkaan kärsinyt, ja kaikista Herra on minut pelastanut! ¹²Ja kaikki, jotka tahtovat elää jumalisesti Kristuksessa Jeesuksessa, joutuvat vainottaviksi. ¹³Mutta pahat ihmiset ja petturit menevät yhä pitemmälle pahuudessa, eksyttäen ja eksyen. ¹⁴Mutta pysy sinä siinä, minkä olet oppinut ja mistä olet varma, koska tiedät, keiltä olet sen oppinut, ¹⁵ja koska jo lapsuudestasi saakka tunnet pyhät kirjoitukset, jotka voivat tehdä sinut viisaaksi, niin että pelastut uskon kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa. ¹⁶Jokainen kirjoitus, joka on syntynyt Jumalan Hengen vaikutuksesta, on myös hyödyllinen opetuksiksi, nuhteeksi, ojennukseksi, kasvatukseksi vanhurskaudessa, ¹⁷että Jumalan ihminen olisi täydellinen, kaikkiin hyviin tekoihin valmistunut.

4 Minä vannotan sinua Jumalan ja Kristuksen Jeesuksen edessä, joka on tuomitseva eläviä ja kuolleita, sekä hänen ilmestymisensä että hänen valtakuntansa kautta: ²saarnaa sanaa, astu esiin sopivalla ja sopimattomalla ajalla, nuhtele, varoita, kehoita, kaikella pitkämielisyydellä ja opetuk-

sella. ³Sillä aika tulee, jolloin he eivät kärsi tervettä oppia, vaan omien himojensa mukaan korvasyhyhyysää haalivat itselleen opettajia ⁴ja kääntävät korvansa pois totuudesta ja kääntyvät taruihin. ⁵Mutta ole sinä raitis kaikessa, kärsi vaivaa, tee evankelistan työ, toimita virkasi täydellisesti. ⁶Sillä minut jo uhrataan, ja minun lähtöni aika on jo tullut. ⁷Minä olen hyvän kilvoituksen kilvoitellut, juoksun päättänyt, uskon säilyttänyt. ⁸Tästedes on minulle tallettuna vanhurskauden seppele, jonka Herra, vanhurskas tuomari, on antava minulle sinä päivänä, eikä ainoastaan minulle, vaan myös kaikille, jotka hänen ilmestymistään rakastavat. ⁹Koeta päästä pian tulemaan luokseni. ¹⁰Sillä tähän nykyiseen maailmaan rakastuneena jätti minut Deemas ja matkusti Tessalonikaan, Kreskes meni Galatiaan ja Tiitus Dalmatiaan. ¹¹Luukas yksin on minun kanssani. Ota Markus mukaasi ja tuo hänet tänne, sillä hän on minulle hyvin tarpeellinen palvelukseen. ¹²Mutta Tykikuksen minä olen lähettänyt Efesoon. ¹³Tuo tullessasi päällysvaippa, jonka jätin Trooaaseen Karpuksen luo, ja kirjat, ennen kaikkea pergamentit. ¹⁴Aleksander, vaskiseppä, on tehnyt minulle paljon pahaa; Herra on maksava hänelle hänen tekojensa mukaan. ¹⁵Kavahda sinäkin häntä, sillä hän on kovin vastustanut meidän sanojamme. ¹⁶Ensi kertaa puolustautuessani ei kukaan tullut avukseni, vaan kaikki jättivät minut; älköön sitä heille syyksi luettako. ¹⁷Mutta Herra auttoi minua ja vahvisti minua, että sanan julistaminen minun kauttani tulisi täydelleen suoritetuksi, ja kaikki pakanat sen kuulisivat; ja minä pelastuin jalopeuran kidasta. ¹⁸Ja Herra on vapahtava minut kaikesta ilkevästä ja pelastava minut taivaalliseen valtakuntaansa; hänelle kunnia aina ja iankaikkisesti! Amen. ¹⁹Tervehdys Priskalle ja Akylaalle ja Onesiforuksen huonekunnalle. ²⁰Erastus jäi Korinttoon, mutta Trofimuksen minä jätin Miletoon sairastamaan. ²¹Koeta päästä tulemaan ennen talvea. Tervehdyksen lähettävät sinulle Eubulus ja Pudes ja Linus ja Klaudia ja kaikki veljet. ²²Herra olkoon sinun henkesi kanssa. Armo olkoon teidän kanssanne.

Titukselle

1Paavali, Jumalan palvelija ja Jeesuksen Kristuksen apostoli Jumalan valittujen uskoa ja sen totuuden tuntemista varten, joka on jumalisuuden mukainen, ²apostoli sen iankaikkisen elämän toivon perusteella, jonka Jumala, joka ei valhettele, on luvannut ennen ikuisia aikoja - ³mutta kun aika oli tullut, ilmoitti hän sanansa saarnassa, joka on uskottu minulle Jumalan, meidän vapahtajamme, käskyn mukaan: ⁴Tiitukselle, oikealle pojalleni yhteisen uskomme perusteella. Armo ja rauha Isältä Jumalalta ja meidän Vapahtajaltamme Kristukselta Jeesukselta! ⁵Minä jätin sinut Kreettaan sitä varten, että järjestäisit, mitä vielä jäi järjestämättä, ja että asettaisit, niinkuin minä sinulle määräsin, joka kaupunkiin vanhimmat, ⁶jos missä olisi joku nuhteeton, yhden vaimon mies, jonka lapset ovat uskovia, eivät irstaudesta syytettyjä eivätkä niskoittelevia. ⁷Sillä seurakunnan kaitsijan on, niinkuin Jumalan huoneenhaltijan tulee, oltava nuhteeton, ei itserakas, ei pikavihainen, ei juomari, ei tappelija, ei häpeällisen voiton pyytäjä, ⁸vaan vieraanvarainen, hyvää rakastava, maltillinen, oikeamielinen, pyhä, itsensähillitseväinen; ⁹hänen tulee pysyä kiinni opinmukaisessa, luotettavassa sanassa, että olisi kykenevä sekä neuvomaan terveellä opilla että kumoamaan vastansanojain väitteet. ¹⁰Sillä paljon on niskoittelevia, turhanpuhujia ja eksyttäjiä, varsinkin ympärileikattujen joukossa; ¹¹semmoisilta on suu tukittava, sillä he kääntävät ylösalaisin kokonaisia huonekuntia opettamalla sopimattomia häpeällisen voiton vuoksi. ¹²Eräs heistä, heidän oma profeetansa, on sanonut: ”Petturi Kreetan mies, peto ilkeä, laiskurivatsa”. ¹³Tämä todistus on tosi; sentähden nuhtele heitä ankarasti, että tulisivat uskossa terveiksi ¹⁴eivätkä kiinnittäisi huomiotansa juutalaisiin taruihin eikä totuudesta pois kääntyvien ihmisten käskyihin. ¹⁵Kaikki on puhdasta puhtaille; mutta saastaisille ja uskottomille ei mikään ole puhdasta, vaan heidän sekä mielensä että omatuntonsa on saastainen. ¹⁶He väittävät tuntevansa Jumalan, mutta teoillaan he hänet kieltävät, sillä he ovat inhottavia ja tottelemattomia ja kaikkiin hyviin tekoihin kelvottomia.

2Mutta sinä puhu sitä, mikä terveeseen oppiin soveltuu: ²vanhat miehet olkoot raittiit, arvokkaat, siveät ja uskossa, rakkaudessa ja kärsivällisyydessä terveet; ³niin myös vanhat naiset olkoot käytöksessään niinkuin pyhien

sopii, ei panettelihoita, ei paljon viinin orjia, vaan hyvään neuvojia, ⁴voidakseen ohjata nuoria vaimoja rakastamaan miehiänsä ja lapsiansa, ⁵olemaan siveitä, puhtaita, kotinsa hoitajia, hyviä, miehilleen alamaisia, ettei Jumalan sana pilkatuksi tulisi. ⁶Nuorempia miehiä samoin kehoita käytäytymään siveästi. ⁷Aseta itsesi kaikessa hyvien tekojen esikuvaksi, olkoon opetuksesi puhdasta ja arvokasta ⁸ja puheesi tervettä ja moitteetonta, että vastustaja häpeäisi, kun hänellä ei ole meistä mitään pahaa sanottavana. ⁹Kehoita palvelijoita olemaan isännilleen kaikessa alamaisia, heille mieliksi, etteivät vastustele, ¹⁰etteivät näpistele, vaan kaikin tavoin osoittavat vilpitöntä uskollisuutta, että he Jumalan, meidän vapahtajamme, opin kaikessa kaunistaisivat. ¹¹Sillä Jumalan armo on ilmestynyt pelastukseksi kaikille ihmisille ¹²ja kasvattaa meitä, että me, hyljäten jumalattomuuden ja maailmalliset himot, eläisimme siveästi ja vanhurskaasti ja jumalisesti nykyisessä maailmanajassa, ¹³odottaessamme autuaallisen toivon täyttymistä ja suuren Jumalan ja Vapahtajamme Kristuksen Jeesuksen kirkkauden ilmestymistä, ¹⁴hänen, joka antoi itsensä meidän edestämme lunastaakseen meidät kaikesta laittomuudesta ja puhdistaa itselleen omaisuudeksi kansan, joka hyviä tekoja ahkeroitsee. ¹⁵Puhu tätä ja kehoita ja nuhtele kaikella käskyvallalla. Älköön kukaan sinua halveksiko.

3Muistuta heitä olemaan hallituksille ja esivalloille alamaiset, kuuliaiset, kaikkiin hyviin tekoihin valmiit, ²etteivät ketään herjaa, eivät riitele, vaan ovat lempeitä ja osoittavat kaikkea sävyisyyttä kaikkia ihmisiä kohtaan. ³Olimmehan mekin ennen ymmärtämättömiä, tottelemattomia, eksyksissä, moninaisten himojen ja hekumain orjia, elimme pahuudessa ja kateudessa, olimme inhottavia ja vihasimme toisiamme. ⁴Mutta kun Jumalan, meidän vapahtajamme, hyvyys ja ihmisrakkaus ilmestyi, ⁵pelasti hän meidät, ei vanhurskaudessa tekemiemme tekojen ansiosta, vaan laupeutensa mukaan uudestisyntymisen peson ja Pyhän Hengen uudistuksen kautta, ⁶jonka Hengen hän runsaasti vuodatti meihin meidän Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen kautta, ⁷että me vanhurskautettuina hänen armonsa kautta tulisimme iankaikkisen elämän perillisiksi toivon mukaan. ⁸Tämä sana on varma, ja minä tahdon, että sinä näitä teroitat, niin että ne, jotka Jumalaan uskovat, ahkeroisivat hyvien tekojen harjoittamista. Nämä ovat hyviä

ja hyödyllisiä ihmisille. ⁹Mutta välttä mielettömiä riitakysymyksiä ja sukluetteloita ja kinastelua ja kiistoja laista, sillä ne ovat hyödyttömiä ja turhia. ¹⁰Harhaoppista ihmistä karta, varoitettuasi häntä kerran tai kahdesti, ¹¹sillä sinä tiedät, että semmoinen ihminen on joutunut harhaan ja tekee syntiä, ja hän on itse itsensä tuominut. ¹²Kun lähetän luoksesi Artemaan tai Tykikuksen, niin tule viipymättä minun tyköni Nikopoliin, sillä siellä olen päättänyt viettää talven. ¹³Varusta huolellisesti matkalle Zeenas, lainoppinut, ja Apollos, ettei heiltä mitään puuttuisi. ¹⁴Oppikoot meikäläisetkin, tarpeen vaatiessa, harjoittamaan hyviä tekoja, etteivät jäisi hedelmättömiksi. ¹⁵Tervehdyksen lähetävät sinulle kaikki, jotka ovat minun kanssani. Sano tervehdys niille, jotka pitävät meitä rakkaina uskossa. Armo olkoon kaikkien teidän kanssanne.

Filemonille

1Paavali, Kristuksen Jeesuksen vanki, ja veli Timoteus rakkaalle Filemonille, työtoverillemme, **2**ja Appialle, sisarellemme, ja Arkippukselle, taistelutoverillemme, ja sinun kodissasi kokoontuvalle seurakunnalle. **3**Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jeesukselta Kristukselta! **4**Minä kiitän Jumalaani aina, muistaessani sinua rukouksissani, **5**sillä minä olen kuullut sinun rakkaudesta ja uskostasi, joka sinulla on Herraan Jeesukseen ja kaikkia pyhiä kohtaan; **6**ja rukoukseni on, että sinun uskosi, se usko, joka on meille yhteinen, olisi väkevä kaiken hyvän tuntemisessa, mikä meillä Kristuksessa on. **7**Sillä minä olen saanut paljon iloa ja lohdutusta sinun rakkaudesta, koska pyhien sydämet ovat virvoittuneet sinun kauttasi, veljeni. **8**Sentähden, vaikka minulla Kristuksessa on paljon rohkeutta käskeä sinua tekemään, mitä tehdä tulee, **9**niin rakkauden tähden minä kuitenkin mieluummin pyydän, ollen tämmöinen kuin olen, minä vanha Paavali, ja nyt myös Kristuksen Jeesuksen vanki - **10**pyydän sinua poikani puolesta, jonka minä kahleissani synnytin, Onesimuksen puolesta, **11**sinulle ennen hyödyttömän, mutta nyt sekä sinulle että minulle hyödyllisen; **12**hänet minä lähettän sinulle takaisin, hänet, se on: oman sydämeni. **13**Olisin tahtonut pidättää hänet tykönäni, että hän sinun sijassasi olisi palvellut minua, joka olen evankeliumin tähden kahleissa; **14**mutta ilman sinun suostumustasi en tahtonut tehdä mitään, ettei hyvyytesi olisi ikäänkuin pakollinen, vaan vapaaehtoinen. **15**Sillä ehkäpä hän sentähden joutui eroamaan sinusta ajaksi, että saisit hänet takaisin iäksi, **16**ei enää orjana, vaan orjaa enempänä: rakkaana veljenä, ylen rakkaana jo minulle, kuinka paljoa enemmän sitten sinulle, sekä ihmisenä että Herran omana! **17**Jos siis pidät minua toverinasi, niin ota hänet luoksesi niinkuin minut; **18**mutta jos hän on tehnyt sinulle jotakin vääryyttä tai on sinulle jotakin velkaa, niin pane se minun laskuuni. **19**Minä, Paavali, kirjoitan omalla kädelläni: ”Minä sen maksan”; saattaisinpä sanoa: pane se omaan laskuusi; sillä sinä olet minulle velkaa oman itsesikin. **20**Niin, veljeni, jospa saisin sinusta hyötyä Herrassa; virvoita sydäntäni Kristuksessa. **21**Luottaen kuuliaisuuteesi minä kirjoitan sinulle, ja minä tiedän, että sinä teet enemmänkin, kuin mitä sanon. **22**Lisäksi vielä: valmista minulle maja luonasi; toivon näet, että minut rukoustenne kautta lahjoitetaan teille. **23**Tervehdyksen lä-

hettävät sinulle Epafiras, minun vankitoverini Kristuksessa Jeesuksessa, **24**Markus, Aristarkus, Deemas ja Luukas, jotka ovat minun työtovereitani. **25**Herran Jeesuksen Kristuksen armo olkoon teidän henkenne kanssa.

Heprealaisille

¹Sittenkuin Jumala muinoin monesti ja monella tapaa oli puhunut isille profeettain kautta, ²on hän näinä viimeisinä päivinä puhunut meille Pojan kautta, jonka hän on pannut kaiken perilliseksi, jonka kautta hän myös on maailman luonut ³ja joka, ollen hänen kirkkautensa säteily ja hänen olemuksensa kuva ja kantaen kaikki voimansa sanalla, on, toimitettuaan puhdistuksen synneistä, istunut Majesteetin oikealle puolelle korkeuksissa, ⁴tullen enkeleitä niin paljoa korkeammaksi, kuin hänen perimänsä nimi on jalompi kuin heidän. ⁵Sillä kenelle enkeleistä hän koskaan on sanonut: ”Sinä olet minun Poikani, tänä päivänä minä sinut synnytin”; ja taas: ”Minä olen oleva hänen Isänsä, ja hän on oleva minun Poikani”? ⁶Ja siitä, kun hän jälleen tuo esikoisensa maailmaan, hän sanoo: ”Ja kumartakoot häntä kaikki Jumalan enkelit”. ⁷Ja enkeleistä hän sanoo: ”Hän tekee enkelinsä tuuliksi ja palvelijansa tulen liekiksi”; ⁸mutta Pojasta: ”Jumala, sinun valtaistuimesi pysyy aina ja iankaikkisesti, ja sinun valtakuntasi valtikka on oikeuden valtikka. ⁹Sinä rakastit vanhurskautta ja vihasit laittomuutta; sentähden on Jumala, sinun Jumalasi, voidellut sinua iloöljyllä, enemmän kuin sinun osaveljiäsi.” ¹⁰Ja: ”Sinä, Herra, olet alussa maan perustanut, ja taivaat ovat sinun kättesi tekoja; ¹¹ne katoavat, mutta sinä pysyt, ja ne vanhenevat kaikki niinkuin vaate, ¹²ja niinkuin vaipan sinä ne käärit, niinkuin vaatteen, ja ne muuttuvat; mutta sinä olet sama, eivätkä sinun vuotesi loppu”. ¹³Kenelle enkeleistä hän koskaan on sanonut: ”Istu minun oikealle puolelleni, kunnes minä panen sinun vihollisesi sinun jalkojesi astinlaudaksi”? ¹⁴Eivätkö he kaikki ole palvelevia henkiä, palvelukseen lähetettyjä niitä varten, jotka saavat autuuden periä?

²Sentähden tulee meidän sitä tarkemmin ottaa vaari siitä, mitä olemme kuulleet, ettemme vain kulkeutuisi sen ohitse. ²Sillä jos enkelien kautta puhuttu sana pysyi lujana, ja jokainen rikkomus ja tottelemattomuus sai oikeudenmukaisen palkkansa, ³kuinka me voimme päästä pakoon, jos emme välitä tuosta niin suuresta pelastuksesta, jonka Herra alkuaan julisti ja joka niiden vahvistamana, jotka olivat sen kuulleet, saatettiin meille, ⁴kun Jumala yhdessä heidän kanssaan todisti tunnusmerkeillä ja ihmeillä ja moninaisilla väkevilla teoilla ja jakamalla Pyhää Henkeä

tahtonsa mukaan? ⁵Sillä enkelien alle hän ei alistanut tulevaa maailmaa, josta me puhumme. ⁶Vaan joku on jossakin paikassa todistanut, sanoen: ”Mikä on ihminen, että sinä häntä muistat, tai ihmisen poika, että pidät hänestä huolen? ⁷Sinä teit hänet vähäksi aikaa enkeleitä halvemmaksi, kirkkaudella ja kunnialla sinä hänet seppelöitsit, ja sinä panit hänet hallitsemaan kättesi tekoja; ⁸asetit kaikki hänen jalkojensa alle.” Sillä, asettaessaan kaikki hänen valtansa alle, hän ei jättänyt mitään hänen allensa alistamatta. Mutta nyt emme vielä näe kaikkea hänen valtansa alle asetetuksi. ⁹Mutta hänet, joka vähäksi aikaa oli tehty enkeleitä halvemmaksi, Jeesuksen, me näemme hänen kuolemansa kärsimyksen tähden kirkkaudella ja kunnialla seppelöidyksi, että hän Jumalan armosta olisi kaikkien edestä joutunut maistamaan kuolemaa. ¹⁰Sillä hänen, jonka tähden kaikki on ja jonka kautta kaikki on, sopi, saattaessaan paljon lapsia kirkkauteen, kärsimysten kautta tehdä heidän pelastuksensa päämies täydelliseksi. ¹¹Sillä sekä hän, joka pyhittää, että ne, jotka pyhitetään, ovat kaikki alkuisin yhdestä. Sentähden hän ei häpeä kutsua heitä veljiksi, ¹²kun hän sanoo: ”Minä julistan sinun nimeäsi veljilleni, ylistän sinua seurakunnan keskellä”; ¹³ja taas: ”Minä panen uskallukseni häneen”; ja taas: ”Katso, minä ja lapset, jotka Jumala on minulle antanut!” ¹⁴Koska siis lapsilla on veri ja liha, tuli hänkin niistä yhtäläisellä tavalla osalliseksi, että hän kuoleman kautta kukistaisi sen, jolla oli kuolema vallassaan, se on: perkeleen, ¹⁵ja vapauttaisi kaikki ne, jotka kuoleman pelosta kautta koko elämänsä olivat olleet orjuuden alaisia. ¹⁶Sillä ei hän ota huomaansa enkeleitä, vaan Aabrahamin siemenen hän ottaa huomaansa. ¹⁷Sentähden piti hänen kaikessa tuleman veljiensä kaltaiseksi, että hänestä tulisi laupias ja uskollinen ylimmäinen pappi tehtävissään Jumalan edessä, sovittaakseen kansan synnit. ¹⁸Sillä sentähden, että hän itse on kärsinyt ja ollut kiusattu, voi hän kiusattuja auttaa.

³Sentähden, pyhät veljet, jotka olette taivaallisesta kutsuksesta osalliset, kiinnittäkää mielenne meidän tunnustuksemme apostoliin ja ylimmäiseen pappiin, Jeesukseen, ²joka on uskollinen asettajalleen, niinkuin Mooseskin oli ”uskollinen koko hänen huoneessansa”. ³Sillä hänen on Moosekseen verraten katsottu ansaitsevan niin paljoa suuremman kirkkauden, kuin huoneen rakentajan kunnia on

suurempi kuin huoneen. ⁴Sillä jokainen huone on jonkun rakentama, mutta kaiken rakentaja on Jumala. ⁵Ja Mooses tosin oli ”palvelijana uskollinen koko hänen huoneessansa”, todistukseksi siitä, mikä vastedes piti sanottaman, ⁶mutta Kristus on uskollinen Poikana, hänen huoneensa haltijana; ja hänen huoneensa olemme me, jos loppuun asti pidämme vahvana toivon rohkeuden ja kerskauksen. ⁷Sentähden, niinkuin Pyhä Henki sanoo: ”Tänä päivänä, jos te kuulette hänen äänensä, ⁸älkää paaduttako sydämiänne, niinkuin teitte katkeroituksessa, kiusauksen päivänä erämaassa, ⁹jossa teidän isänne minua kiusasivat ja koettelivat, vaikka olivat nähneet minun tekojani neljäkymmentä vuotta; ¹⁰sentähden minä vihastuin tähän sukupolveen ja sanoin: ’Aina he eksyvät sydämessään’; mutta he eivät opineet tuntemaan minun teitäni; ¹¹ja niin minä vihassani vannoin: ’He eivät pääse minun lepoon!’” ¹²Katsokaa, veljet, ettei vain kenelläkään teistä ole paha, epäuskoinen sydän, niin että hän luopuu elävästä Jumalasta, ¹³vaan kehoittakaa toisianne joka päivä, niin kauan kuin sanotaan: ”tänä päivänä”, ettei teistä kukaan synnin pettämänä paatuisi; ¹⁴sillä me olemme tulleet osallisiksi Kristuksesta, kunhan vain pysymme luottamuksessa, joka meillä alussa oli, vahvoina loppuun asti. ¹⁵Kun sanotaan: ”Tänä päivänä, jos te kuulette hänen äänensä, älkää paaduttako sydämiänne, niinkuin teitte katkeroituksessa”, ¹⁶ketkä sitten, vaikka kuulivat, katkeroitivat hänet? Eivätkö kaikki, jotka olivat Mooseksen johdolla lähteneet Egyptistä? ¹⁷Mutta keihin hän oli vihastunut neljäkymmentä vuotta? Eikö niihin, jotka olivat syntiä tehneet, joiden ruumiit kaatuivat erämaahan? ¹⁸Ja keille hän vannoi, etteivät he pääse hänen lepoonsa? Eikö tottelemattomille? ¹⁹Ja niin me näemme, että he epäuskon tähden eivät voineet siihen päästä.

⁴Varokaamme siis, koska lupaus päästä hänen lepoonsa vielä pysyy varmana, ettei vain havaittaisi kenenkään teistä jääneen taipaleelle. ²Sillä hyvä sanoma on julistettu meille niinkuin heillekin; mutta heidän kuulemansa sana ei heitä hyödyttänyt, koska se ei uskossa sulautunut niihin, jotka sen kuulivat. ³Sillä me pääsemme lepoon, me, jotka tulimme uskoon, niinkuin hän on sanonut: ”Ja niin minä vihassani vannoin: ’He eivät pääse minun lepoon!’”, vaikka hänen tekonsa olivat valmiina maailman perustamisesta asti. ⁴Sillä hän on jossakin sanonut seitsemännestä päivästä näin: ”Ja Jumala lepäsi seitsemäntenä päivänä kaikista teoistansa”; ⁵ja tässä taas: ”He eivät pääse minun lepoon!” ⁶Koska siis varmana pysyy, että muutamat pääsevät siihen, ja ne, joille hyvä sanoma ensin julistettiin, eivät päässeet siihen tottelemattomuuden tähden, ⁷niin hän taas määrää päivän, ”tämän päivän”, sanomalla Daavidin kautta niin pitkän ajan jälkeen, niinkuin ennen on sanottu: ”Tänä päivänä, jos te kuulette hänen äänensä, älkää paaduttako sydämiänne”. ⁸Sillä jos Joosua olisi saattanut heidät lepoon, niin hän ei puhuisi toisesta, senjälkeisestä

päivästä. ⁹Niin on Jumalan kansalle sapatinlepo varmasti tuleva. ¹⁰Sillä joka on päässyt hänen lepoonsa, on saanut levon teoistaan, hänkin, niinkuin Jumala omista teoistansa. ¹¹Ahkeroinamme siis päästä siihen lepoon, ettei kukaan lankeaisi seuraamaan samaa tottelemattomuuden esimerkkiä. ¹²Sillä Jumalan sana on elävä ja voimallinen ja terävämpi kuin mikään kaksiteräinen miekka ja tunkee lävitse, kunnes se erottaa sielun ja hengen, nivelet sekä ytimet, ja on sydämen ajatusten ja aivoitusten tuomitsija; ¹³eikä mikään luotu ole hänelle näkymätön, vaan kaikki on alastonta ja paljastettua hänen silmänsä edessä, jolle meidän on tehtävä tili. ¹⁴Kun meillä siis on suuri ylimmäinen pappi, läpi taivasten kulkenut, Jeesus, Jumalan Poika, niin pitäkäämme kiinni tunnustuksesta. ¹⁵Sillä ei meillä ole sellainen ylimmäinen pappi, joka ei voi sääliä meidän heikkouksiamme, vaan joka on ollut kaikessa kiusattu samalla lailla kuin mekin, kuitenkin ilman syntiä. ¹⁶Käykäämme sentähden uskalluksella armon istuimen eteen, että saisimme laupeuden ja löytäisimme armon, avuksemme oikeaan aikaan.

⁵Sillä jokainen ylimmäinen pappi, ollen ihmisten joukosta otettu, asetetaan ihmisten puolesta toimittamaan sitä, mikä Jumalalle tulee, uhraamaan lahjoja ja uhreja syntien edestä, ²ja hän voi säälien kohdella tietämättömiä ja eksyviä, koska hän itsekin on heikkouden alainen, ³ja tämän heikkoutensa tähden hänen täytyy, samoin kuin kansan puolesta, niin itsensäkin puolesta uhrata syntien edestä. ⁴Eikä kukaan sitä arvoa itselleen ota, vaan Jumala kutsuu hänet niinkuin Aaroninkin. ⁵Niinpä Kristuskaan ei itse korottanut itseänsä ylimmäisen papin kunniaan, vaan hän, joka sanoi hänelle: ”Sinä olet minun Poikani, tänä päivänä minä sinut synnytin”; ⁶niinkuin hän toisessakin paikassa sanoo: ”Sinä olet pappi iankaikkisesti Melkisedekin järjestyksen mukaan”. ⁷Ja lihansa päivinä hän väkevällä huudolla ja kyynelillä uhrasi rukouksia ja anomuksia sille, joka voi hänet kuolemasta pelastaa; ja hänen rukouksensa kuultiin hänen jumalanpelkonsa tähden. ⁸Ja niin hän, vaikka oli Poika, oppi siitä, mitä hän kärsi, kuuliaisuuden, ⁹ja kun oli täydelliseksi tullut, tuli hän iankaikkisen autuuden aikaansaajaksi kaikille, jotka ovat hänelle kuuliaiset, ¹⁰hän, jota Jumala nimittää ”ylimmäiseksi papiksi Melkisedekin järjestyksen mukaan”. ¹¹Tästä meillä on paljon sanottavaa, ja sitä on vaikea selittää, koska olette käyneet hitaiksi kuulemaan. ¹²Sillä te, joiden olisi jo aika olla opettajia, olette taas sen tarpeessa, että teille opetetaan Jumalan sanojen ensimmäisiä alkeita; te olette tulleet maitoa tarvitseviksi, ei vahvaa ruokaa. ¹³Sillä jokainen, joka vielä nauttii maitoa, on kokematon vanhurskauden sanassa, sillä hän on lapsi; ¹⁴mutta vahva ruoka on täysi-ikäisiä varten, niitä varten, joiden aistit tottumuksesta ovat harjaantuneet erottamaan hyvän pahasta.

⁶Jättäkäämme sentähden Kristuksen opin alkeet ja pyr-

kikäämme täydellisyyteen, ryhtymättä taas uudestaan laskemaan perustusta: parannusta kuolleista töistä ja uskoa Jumalaan, ²oppia kasteista ja kätten päällepanemisesta, kuolleitten ylösnousemisesta ja iankaikkisesta tuomiosta. ³Ja niin me tahdomme tehdä, jos vain Jumala sallii. ⁴Sillä mahdotonta on niitä, jotka kerran ovat valistetut ja taivaallista lahjaa maistaneet ja Pyhästä Hengestä osallisiksi tulleet ⁵ja maistaneet Jumalan hyvää sanaa ja tulevan maailmanajan voimia, ⁶ja sitten ovat luopuneet - taas uudistaa parannukseen, he kun jälleen itsellensä ristiinnaulitsevat Jumalan Pojan ja häntä julki häpäisevät. ⁷Sillä maa, joka särpii sisäänsä sen päälle usein tulevan sateen ja kantaa kasvun hyödyksi niille, joita varten sitä viljelläänkin, saa siunauksen Jumalalta; ⁸mutta se, joka tuottaa orjantappuroita ja ohdakkeita, on kelvoton ja lähellä kirousta, ja sen loppu on, että se poltetaan. ⁹Mutta teistä, rakkaat, uskomme sitä, mikä on parempaa ja mikä koituu teille pelastukseksi - vaikka puhummekin näin. ¹⁰Sillä Jumala ei ole väärämielinen, niin että hän unhottaisi teidän työnne ja rakautenne, jota olette osoittaneet hänen nimeänsä kohtaan, kun olette palvelleet pyhiä ja vielä palvelette. ¹¹Mutta me halajamme sitä, että kukin teistä osoittaa samaa intoa, säilyttääkseen toivon varmuuden loppuun asti, ¹²ettette kävisi veltoiksi, vaan että teistä tulisi niiden seuraajia, jotka uskon ja kärsivällisyyden kautta perivät sen, mikä luvattu on. ¹³Sillä kun Jumala oli antanut lupauksen Aabrahamille, vannoi hän itse kauttansa, koska hänellä ei ollut ketään suurempaa, kenen kautta vannoa, ¹⁴ja sanoi: ”Totisesti, siunaamalla minä sinut siunaan, ja enentämällä minä sinut enennän”; ¹⁵ja näin Aabraham, kärsivällisesti odottuaan, sai, mitä luvattu oli. ¹⁶Sillä ihmiset vannovat suurempansa kautta, ja vala on heille asian vahvistus ja tekee lopun kaikista vastaväitteistä. ¹⁷Sentähden, kun Jumala lupauksen perillisille vielä tehokkaammin tahtoi osoittaa, että hänen päätöksensä on muuttumaton, vakuutti hän sen valalla, ¹⁸että me näistä kahdesta muuttumattomasta asiasta, joissa Jumala ei ole voinut valhetella, saisimme voimallisen kehoituksen, me, jotka olemme paenneet pitämään kiinni edessämme olevasta toivosta. ¹⁹Se toivo meille on ikäänkuin sielun ankkuri, varma ja luja, joka ulottuu esiripun sisäpuolelle asti, ²⁰jonne Jeesus edelläjuoksijana meidän puolestamme on mennyt, tultuaan ylimmäiseksi papiksi Melkisedekin järjestyksen mukaan, iankaikkisesti.

⁷Sillä tämä Melkisedek, Saalemin kuningas, Jumalan, Korkeimman, pappi, joka meni Aabrahamia vastaan, hänen palatessaan kuninkaita voittamasta, ja siunasi hänet; ²jolle Aabraham myös antoi kymmenykset kaikesta ja joka ensiksi, niinkuin hänen nimensäkin merkitsee, on ”vanhurskauden kuningas” ja sen lisäksi vielä ”Saalemin kuningas”, se on ”rauhan kuningas”; ³jolla ei ole isää, ei äitiä, ei sukua, ei päivien alkua eikä elämän loppua, mutta joka on Jumalan Poikaan verrattava - hän pysyy pappina ainaisesti. ⁴Katsokaa, kuinka suuri hän on, jolle itse kantaisä

Aabraham antoi kymmenykset parhaimmasta saaliistaan. ⁵Onhan niillä Leevin pojista, jotka saavat pappouden, käsky lain mukaan ottaa kymmenyksiä kansalta, se on veljiltään, vaikka nämä ovatkin Aabrahamin kupeista lähteneet; ⁶mutta hän, jonka sukua ei johdeta heistä, otti kymmenykset Aabrahamilta ja siunasi sen, jolla oli lupaukset. ⁷Mutta kieltämätöntä on, että halvempi saa siunauksen paremmaltaan. ⁸Ja täällä kuolevaiset ihmiset ottavat kymmenyksiä, mutta siellä se, jonka todistetaan elävän. ⁹Ja Aabrahamin kautta, niin sanoakseni, on Leevikin, joka kymmenyksiä ottaa, maksanut kymmenyksiä; ¹⁰sillä hän oli vielä isänsä kupeissa, kun Melkisedek meni tätä vastaan. ¹¹Jos siis täydellisyys olisi saavutettu leeviläisen pappouden kautta, sillä tähän on kansa laissa sidottu, miksi sitten oli tarpeen, että nousi toinen pappi Melkisedekin järjestyksen mukaan eikä tullut nimitetyksi Aaronin järjestyksen mukaan? ¹²Sillä pappouden muuttuessa tapahtuu välttämättä myös lain muutos. ¹³Sillä se, josta tämä sanotaan, oli toista sukukuntaa, josta ei kukaan ole alttaritointa hoitanut. ¹⁴Onhan tunnettua, että meidän Herramme on nousut Juudasta, jonka sukukunnan pappudesta Mooses ei ole mitään puhunut. ¹⁵Ja tämä käy vielä paljoa selvemmäksi, kun nousee toinen pappi, Melkisedekin kaltainen, ¹⁶joka ei ole siksi tullut lihallisen käskyn lain mukaan, vaan katoamattoman elämän voimasta. ¹⁷Sillä hänestä todistetaan: ”Sinä olet pappi iankaikkisesti Melkisedekin järjestyksen mukaan”. ¹⁸Täten kyllä entinen säädös kumotaan, koska se oli voimaton ja hyödytön ¹⁹- sillä laki ei tehnyt mitään täydelliseksi - mutta sijaan tulee parempi toivo, jonka kautta me lähestymme Jumalaa. ²⁰Ja niinkuin tämä ei tapahtunut ilman valan vannomista - nuo taas ovat papeiksi tulleet ilman heistä vannottua valaa, ²¹mutta tämä hänestä vannotulla valalla, sen asettamana, joka hänelle sanoi: ”Herra on vannonut eikä ole katuva: ’Sinä olet pappi iankaikkisesti’” - ²²niin on myös se liitto parempi, jonka takaaajaksi Jeesus on tullut. ²³Ja noita toisia papeja on tullut useampia, koska kuolema ei sallinut heidän pysyä; ²⁴mutta tällä on katoamaton pappuus, sentähden että hän pysyy iankaikkisesti, ²⁵jonka tähden hän myös voi täydellisesti pelastaa ne, jotka hänen kauttaan Jumalan tykö tulevat, koska hän aina elää rukoillakseen heidän puolestansa. ²⁶Senkaltainen ylimmäinen pappi meille sopikin: pyhä, viaton, tahraton, syntisistä erotettu ja taivaita korkeammaksi tullut, ²⁷jonka ei joka päivä ole tarvis, niinkuin ylimmäisten pappien, ensiksi uhrata omien syntiensä edestä ja sitten kansan; sillä tämän hän teki kerta kaikkiaan, uhratessaan itsensä. ²⁸Sillä laki asettaa ylimmäisiksi papeiksi ihmisiä, jotka ovat heikkoja, mutta valan sana, joka on myöhäisempi kuin laki, asettaa Pojan, iankaikkisesti täydelliseksi tulleen.

⁸Mutta pääkohta siinä, mistä me puhumme, on tämä: meillä on sellainen ylimmäinen pappi, joka istuu Majesteeitin valtaistuimen oikealla puolella taivaissa, ²tehdäkseen

pappispalvelusta kaikkeinpyhimmässä, siinä oikeassa majassa, jonka on rakentanut Herra eikä ihminen. ³Sillä jokainen ylimmäinen pappi asetetaan uhraamaan lahjoja ja uhreja, jonka tähden on välttämätöntä, että tälläkin on jotakin uhraamista. ⁴Jos hän siis olisi maan päällä, ei hän olisikaan pappi, koska jo ovat olemassa ne, jotka lain mukaan esiinkantavat lahjoja, ⁵ja jotka palvelevat siinä, mikä on taivaallisten kuva ja varjo, niinkuin ilmoitettiin Moosukselle, kun hänen oli valmistettava maja. Sillä hänelle sanottiin: ”Katso, että teet kaikki sen kaavan mukaan, joka sinulle vuorella näytettiin”. ⁶Mutta tämä taas on saanut niin paljoa jalomman viran, kuin hän on myös paremman liiton välimies, liiton, joka on paremmille lupauksille perustettu. ⁷Sillä jos ensimmäinen liitto olisi ollut moitteeton, ei olisi etsitty sijaa toiselle. ⁸Sillä moittien heitä hän sanoo: ”Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä teen Israelin heimon ja Juudan heimon kanssa uuden liiton, ⁹en sellaista liittoa kuin se, jonka minä tein heidän isänsä kanssa silloin, kun minä tartuin heidän käteensä ja vein heidät pois Egyptin maasta. Sillä he eivät pysyneet minun liitossani, ja niin en minäkään heistä huolinut, sanoo Herra. ¹⁰Sillä tämä on se liitto, jonka minä teen Israelin heimon kanssa näiden päivien jälkeen, sanoo Herra: Minä panen lakini heidän mieleensä, ja kirjoitan ne heidän sydämiinsä, ja niin minä olen heidän Jumalansa, ja he ovat minun kansani. ¹¹Ja silloin ei enää kukaan opeta kansalaistaan eikä veli veljeään sanoen: ’Tunne Herra’; sillä he kaikki, pienimmästä suurimpaan, tuntevat minut. ¹²Sillä minä annan anteeksi heidän vääryytensä enkä enää muista heidän syntejäänsä.” ¹³Sanoessaan ”uuden” hän on julistanut ensimmäisen liiton vanhentuneeksi; mutta se, mikä vanhenee ja käy iälliseksi, on lähellä häviämistään.

9Olihan tosin ensimmäiselläkin liitolla jumalanpalvelussäännöt ja maallinen pyhäkkö. ²Sillä maja oli valmistettu niin, että siinä oli etumainen maja, jossa oli sekä lampunjalka että pöytä ja näkyleivät, ja sen nimi on ”pyhä”. ³Mutta toisen esiripun takana oli se maja, jonka nimi on ”kaikkeinpyhin”; ⁴siinä oli kultainen suitsutusalttari ja liiton arkki, yltympäri kullalla päällystetty, jossa säilytettiin kultainen mannaa sisältävä astia ja Aaronin viheriöinyt sauva ja liiton taulut, ⁵ja arkin päällä kirkkauden kerubit varjostamassa armoistuinta. Mutta näistä nyt ei ole syytä puhua kustakin erikseen. ⁶Kun nyt kaikki on näin järjestetty, menevät papit joka aika etumaiseen majaan jumalanpalvelusta toimittamaan, ⁷mutta toiseen majaan menee ainoastaan ylimmäinen pappi kerran vuodessa, ei ilman verta, jonka hän uhraa itsensä edestä ja kansan tahattomien syntien edestä. ⁸Näin Pyhä Henki osoittaa, että tie kaikkeinpyhimpään vielä on ilmoittamatta, niin kauan kuin etumainen maja vielä seisoo. ⁹Tämä on nykyistä aikaa tarkoittava vertauskuva, ja sen mukaisesti uhrataan lahjoja ja uhreja, jotka eivät kykene tekemään täydelliseksi omassatunnossaan sitä, joka jumalanpalvelusta toimittaa,

¹⁰vaan jotka, niinkuin ruuat ja juomat ja erilaiset pesotkin, ovat ainoastaan lihan sääntöjä, jotka ovat voimassa uuden järjestyksen aikaan asti. ¹¹Mutta kun Kristus tuli tulevaisuuden hyvän ylimmäiseksi papiksi, niin hän suuremman ja täydellisemmän majan kautta, joka ei ole käsillä tehty, se on: joka ei ole tätä luomakuntaa, ¹²meni, ei kauristen ja vasikkain veren kautta, vaan oman verensä kautta kerta kaikkiaan kaikkeinpyhimpään ja sai aikaan iankaikkisen lunastuksen. ¹³Sillä jos kauristen ja härkain veri ja hiehon tuhka, saastaisten päälle vihmottuna, pyhittää lihanpuhtauteen, ¹⁴kuinka paljoa enemmän on Kristuksen veri, hänen, joka iankaikkisen Hengen kautta uhrasi itsensä viattomana Jumalalle, puhdistava meidän omantuntomme kuolleista teoista palvelemaan elävää Jumalaa! ¹⁵Ja sentähden hän on uuden liiton välimies, että, koska hänen kuolemansa on tapahtunut lunastukseksi ensimmäisen liiton aikuisista rikkomuksista, ne, jotka ovat kutsutut, saivat luvattua iankaikkisen perinnön. ¹⁶Sillä missä on testamentti, siinä on sen tekijän kuolema toteennäytettävä; ¹⁷sillä vasta kuoleman jälkeen testamentti on pitävä, koska se ei milloinkaan ole voimassa tekijänsä eläessä. ¹⁸Sentähden ei myöskään ensimmäistä liittoa verettä vihitty. ¹⁹Sillä kun Mooses oli kaikelle kansalle julkilukenukseen kaikki käskyt, niinkuin ne laissa kuuluvat, otti hän vasikkain ja kauristen veren ynnä vettä ja purppuravillaa ja isopin ja vihmoi sekä itse kirjan että kaiken kansan, ²⁰sanoen: ”Tämä on sen liiton veri, jonka Jumala on teille säätänyt”. ²¹Ja samoin hän verellä vihmoi myös majan ja kaikki palvelukseen kuuluvat esineet. ²²Niin puhdistetaan lain mukaan miltei kaikki verellä, ja ilman verenvuodatusta ei tapahdu anteeksiantamista. ²³On siis välttämätöntä, että taivaallisten kuvat tällä tavalla puhdistetaan, mutta että taivaalliset itse puhdistetaan paremmilla uhreilla kuin nämä. ²⁴Sillä Kristus ei mennyt käsillä tehtyyn kaikkeinpyhimpään, joka vain on sen oikean kuva, vaan itse taivaaseen, nyt ilmestyäkseen Jumalan kasvojen eteen meidän hyväksemme. ²⁵Eikä hän mennyt uhrataksaan itseänsä monta kertaa, niinkuin ylimmäinen pappi joka vuosi menee kaikkeinpyhimpään, vierasta verta mukanaan, ²⁶sillä muutoin hänen olisi pitänyt kärsimän monta kertaa maailman perustamisesta asti; mutta nyt hän on yhden ainoan kerran maailman aikojen lopulla ilmestynyt, poistaakseen synnin uhraamalla itsensä. ²⁷Ja samoin kuin ihmisille on määrätty, että heidän kerran on kuoleminen, mutta sen jälkeen tulee tuomio, ²⁸samoin Kristuskin, kerran uhrattuna ottaakseen pois monien syntien, on toistamiseen ilman syntiä ilmestyvä pelastukseksi niille, jotka häntä odottavat.

10Sillä koska laissa on vain tulevan hyvän varjo, ei itse asiain olemusta, ei se koskaan voi samoilla jokavuotisilla uhreilla, joita he alinomaa kantavat esiin, tehdä niiden tuojia täydellisiksi. ²Sillä eikö muutoin olisi lakattu niitä uhraamasta, koska näillä, jotka jumalanpalvelustaan toimittavat, kerran puhdistettuina, ei enää olisi ollut mitään

tuntoa synneistä? ³Mutta niissä on jokavuotinen muistutus synneistä. ⁴Sillä mahdotonta on, että härkään ja kauristen veri voi ottaa pois syntejä. ⁵Sentähden hän maailmaan tullessaan sanoo: ”Uhria ja antia sinä et tahtonut, mutta ruumiin sinä minulle valmistit; ⁶polttouhreihiin ja syntiuhreihiin sinä et mielistynyt. ⁷Silloin minä sanoin: ’Katso, minä tulen - kirjakkääröön on minusta kirjoitettu - tekemään sinun tahtosi, Jumala!’” ⁸Kun hän ensin sanoo: ”Uhreja ja anteja ja polttouhreja ja syntiuhreja sinä et tahtonut etkä niihin mielistynyt”, vaikka niitä lain mukaan uhraaankin, ⁹sanoo hän sitten: ”Katso, minä tulen tekemään sinun tahtosi”. Hän poistaa ensimmäisen, pystyttääkseen toisen. ¹⁰Ja tämän tahdon perusteella me olemme pyhitetyt Jeesuksen Kristuksen ruumiin uhrilla kerta kaikkiaan. ¹¹Ja kaikki papit seisovat päivä päivältä palvelustaan toimittamassa ja usein uhraamassa, aina samoja uhreja, jotka eivät ikinä voi syntejä poistaa; ¹²mutta tämä on, uhrattuaan yhden ainoan uhrin syntien edestä, ainiaaksi istuutunut Jumalan oikealle puolelle, ¹³ja odottaa nyt vain, kunnes hänen vihollisensa pannaan hänen jalkojensa astinlaudaksi. ¹⁴Sillä hän on yhdellä ainoalla uhrilla ainiaaksi tehnyt täydelliseksi ne, jotka pyhitetään. ¹⁵Todistaahan sen meille myös Pyhä Henki; sillä sanottuaan: ¹⁶”Tämä on se liitto, jonka minä näiden päivien jälkeen teen heidän kanssaan”, sanoo Herra: ”Minä panen lakini heidän sydämiinsä ja kirjoitan ne heidän mieleensä”; ¹⁷ja: ”heidän syntejensä ja laittomuuksiansa en minä enää muista”. ¹⁸Mutta missä nämä ovat anteeksi annetut, siinä ei uhria synnin edestä enää tarvita. ¹⁹Koska meillä siis, veljet, on luottamus siihen, että meillä Jeesuksen veren kautta on pääsy kaikkeinpyhimpään, ²⁰jonka pääsyn hän on vihkinyt meille uudeksi ja eläväksi tieksi, joka käy esiripun, se on hänen lihansa, kautta, ²¹ja koska meillä on ”suuri pappi, Jumalan huoneen haltija”, ²²niin käykäämme esiin totisella sydämellä, täydessä uskon varmuudessa, sydän vihmottuna puhtaaksi pahasta omastatunnosta ja ruumis puhtaalla vedellä pestynä; ²³pysykäämme järkähtämättä toivon tunnustuksessa, sillä hän, joka antoi lupauksen, on uskollinen; ²⁴ja valvokaamme toinen toistamme rohkaisuksi toisillemme rakkauteen ja hyviin tekoihin; ²⁵älkäämme jättäkö omaa seurakunnankokoustamme, niinkuin muutamien on tapana, vaan kehoittakaamme toisiamme, sitä enemmän, kuta enemmän näette tuon päivän lähestyvän. ²⁶Sillä jos me tahallamme teemme syntiä, päästyämme totuuden tuntoon, niin ei ole enää uhria meidän syntiemme edestä, ²⁷vaan hirmuinen tuomion odotus ja tulen kiivaus, joka on kuluttava vastustajat. ²⁸Joka hylkää Mooseksen lain, sen pitää armotta kahden tai kolmen todistajan todistuksen nojalla kuoleman: ²⁹kuinka paljoa ankaramman rangaistuksen luulettekaan sen ansaitsevan, joka tallaa jalkoihinsa Jumalan Pojan ja pitää epäpyhänä liiton veren, jossa hänet on pyhitetty, ja pilkkaa armon Henkeä! ³⁰Sillä me tunnemme hänet, joka on sanonut: ”Minun on kosto, minä olen maksava”; ja vielä: ”Herra on tuomitseva kansansa”.

³¹Hirmuista on langeta elävän Jumalan käsiin. ³²Mutta muistakaa entisiä päiviä, jolloin te, valistetuiksi tultuanne, kestitte monet kärsimysten kilvoitukset, ³³kun te toisaalta olitte häväistysten ja ahdistusten alaisina, kaikkien katseltavina, toisaalta taas tulitte niiden osaveljiksi, joiden kävi samalla tavalla. ³⁴Sillä vankien kanssa te olette kärsineet ja ilolla pitäneet hyvänänne omaisuutenne ryöstön, tietäen, että teillä on parempi tavara, joka pysyy. ³⁵Älkää siis heittäkö pois uskallustanne, jonka palkka on suuri. ³⁶Sillä te tarvitsette kestäväisyyttä, tehdäkseen Jumalan tahdon ja saadaksenne sen, mikä luvattu on. ³⁷Sillä ”vähän, aivan vähän aikaa vielä, niin tulee hän, joka tuleva on, eikä viivyttele; ³⁸mutta minun vanhurskaani on elävä uskosta, ja jos hän vetäytyy pois, ei minun sieluni mielisty häneen”. ³⁹Mutta me emme ole niitä, jotka vetäytyvät pois omaksi kadotukseksi, vaan niitä, jotka uskovat sielunsa pelastukseksi.

11 Mutta usko on luja luottamus siihen, mitä toivotaan, ojentautuminen sen mukaan, mikä ei näy. ²Sillä sen kautta saivat vanhat todistuksen. ³Uskon kautta me ymmärrämme, että maailma on rakennettu Jumalan sanalla, niin että se, mikä nähdään, ei ole syntynyt näkyväisestä. ⁴Uskon kautta uhrasi Aabel Jumalalle paremman uhrin kuin Kain, ja uskon kautta hän sai todistuksen, että hän oli vanhurskas, kun Jumala antoi todistuksen hänen uhrilahjoistaan; ja uskonsa kautta hän vielä kuoltuaankin puhuu. ⁵Uskon kautta otettiin Eenok pois, näkemättä kuolemaa, ”eikä häntä enää ollut, koska Jumala oli ottanut hänet pois”. Sillä ennen poisottamistaan hän oli saanut todistuksen, että hän oli otollinen Jumalalle. ⁶Mutta ilman uskoa on mahdoton olla otollinen; sillä sen, joka Jumalan tykö tulee, täytyy uskoa, että Jumala on ja että hän palkitsee ne, jotka häntä etsivät. ⁷Uskon kautta rakensi Nooa, saatuaan ilmoituksen siitä, mikä ei vielä näkynyt, pyhässä pelossa arkin perhekuntansa pelastukseksi; ja uskonsa kautta hän tuomitsi maailman, ja hänestä tuli sen vanhurskauden perillinen, joka uskosta tulee. ⁸Uskon kautta oli Aabraham kuuliainen, kun hänet kutsuttiin lähtemään siihen maahan, jonka hän oli saava perinnöksi, ja hän lähti tietämättä, minne oli saapuva. ⁹Uskon kautta hän eli muukalaisena lupauksen maassa niinkuin vieraassa maassa, asuen teltoissa Iisakin ja Jaakobin kanssa, jotka olivat saman lupauksen perillisiä; ¹⁰sillä hän odotti sitä kaupunkia, jolla on perustukset ja jonka rakentaja ja luoja on Jumala. ¹¹Uskon kautta sai Saarakin voimaa suvun perustamiseen, vieläpä yli-ikäisenä, koska hän piti luotettavana sen, joka oli antanut lupauksen. ¹²Sentähden syntyikin yhdestä miehestä, vieläpä kuolettuneesta, niin suuri paljous, kuin on tähtiä taivaalla ja kuin meren rannalla hiekkaa, epäluoisesti. ¹³Uskossa nämä kaikki kuolivat eivätkä luvattua saavuttaneet, vaan kaukaa he olivat sen nähneet ja sitä tervehtineet ja tunnustaneet olevansa vieraita ja muukalaisia maan päällä. ¹⁴Sillä jotka näin puhuvat, ilmaisevat etsivän-

sä isänmaata. ¹⁵Ja jos he olisivat tarkoittaneet sitä maata, josta olivat lähteneet, niin olisihan heillä ollut tilaisuus palata takaisin; ¹⁶mutta nyt he pyrkivät parempaan, se on taivaalliseen. Sentähden Jumala ei heitä häpeä, vaan sallii kutsua itseään heidän Jumalaksensa; sillä hän on valmistanut heille kaupungin. ¹⁷Uskon kautta uhrasi Aabraham, koetukselle pantuna, Iisakin, uhrasi ainoan poikansa, hän, joka oli lupaukset vastaanottanut ¹⁸ja jolle oli sanottu: ”Iisakista sinä saat nimellesi jälkeläisen”, ¹⁹sillä hän päätti, että Jumala on voimallinen kuolleistakin herättämään; ja sen vertauskuvana hän saikin hänet takaisin. ²⁰Uskon kautta antoi Iisak Jaakobille ja Eesaulle siunauksen, joka koski tulevaisiaakin. ²¹Uskon kautta siunasi Jaakob kuollessaan kumpaisenkin Joosefin pojista ja rukoili sauvansa päähän nojaten. ²²Uskon kautta muistutti Joosef loppunsa lähetessä Israelin lasten lähdöstä ja antoi määräyksen luistansa. ²³Uskon kautta pitivät Mooseksen vanhemmat häntä heti hänen syntymänsä jälkeen kätöksessä kolme kuukautta, sillä he näkivät, että lapsi oli ihana; eivätkä he peljänneet kuninkaan käskyä. ²⁴Uskon kautta kieltäytyi Mooses suureksi tultuaan kantamasta faraon tyttären pojan nimeä. ²⁵Hän otti mieluummin kärsiäkseen vaivaa yhdessä Jumalan kansan kanssa kuin saadakseen synnistä lyhytaikaista nautintoa, ²⁶katsoen ”Kristuksen pilkan” suuremmaksi rikkaudeksi kuin Egyptin aarteet; sillä hän käänsi katseensa palkintoa kohti. ²⁷Uskon kautta hän jätti Egyptin pelkäämättä kuninkaan vihaa; sillä koska hän ikäänkuin näki sen, joka on näkymätön, niin hän kesti. ²⁸Uskon kautta hän pani toimeen pääsiäisenvieton ja verensivelyn, ettei esikoisten surmaaaja koskisi heihin. ²⁹Uskon kautta he kulkivat poikki Punaisen meren ikäänkuin kuivalla maalla; jota yrittäessään egyptiläiset hukkuivat. ³⁰Uskon kautta kaatuivat Jerikon muurit, sittenkuin niiden ympäri oli kuljettu seitsemän päivää. ³¹Uskon kautta pelastui portto Raahab joutumasta perikatoon yhdessä uppiniskaisten kanssa, kun oli, rauha mielessään, ottanut vakoojat luokseensa. ³²Ja mitä minä vielä sanoisin? Sillä minulta loppuisi aika, jos kertoisin Gideonista, Baarakista, Simsonista, Jefasta, Daavidista ja Samuelista ja profeetoista, ³³jotka uskon kautta kukistivat valtakuntia, pitivät vanhurskautta voimassa, saivat kokea lupauksien toteutumista, tukkivat jalopeurain kidat, ³⁴sammuttivat tulen voiman, pääsivät miekanteriä pakoon, voimistuivat heikkoudesta, tulivat väkeviksi sodassa, ajoivat pakoon muukalaisten sotajoukot. ³⁵On ollut vaimoja, jotka ylösnousemuksen kautta ovat saaneet kuolleensa takaisin. Toiset ovat antaneet kiduttaa itseään eivätkä ole ottaneet vastaan vapautusta, että saisivat paremman ylösnousemuksen; ³⁶toiset taas ovat saaneet kokea pilkkaa ja ruoskimista, vieläpä kahleita ja vankeutta; ³⁷heitä on kivetetty, kiusattu, rikki sahattu, miekalla surmattu; he ovat kierrelleet ympäri lampaannahoissa ja vuohennahoissa, puutteenalaisina, ahdistettuina, pahoinpideltyinä - ³⁸he, jotka olivat liian hyviä tälle maailmalle -; he ovat harhailleet erämaissa ja vuorilla ja luolissa ja

maakuopissa. ³⁹Ja vaikka nämä kaikki uskon kautta olivat todistuksen saaneet, eivät he kuitenkaan saavuttaneet sitä, mikä oli luvattu; ⁴⁰sillä Jumala oli varannut meitä varten jotakin parempaa, etteivät he ilman meitä pääsisi täydellisyyteen.

12Sentähden, kun meillä on näin suuri pilvi todistajia ympärillämme, pankaamme mekin pois kaikki, mikä meitä painaa, ja synti, joka niin helposti meidät kietoo, ja juoskaamme kestävinä edessämme olevassa kilvoituksessa, ²silmät luotuna uskon alkajaan ja täyttäjään, Jeesukseen, joka hänelle tarjona olevan ilon sijasta kärsi ristin, häpeästä välittämättä, ja istui Jumalan valtaistuimen oikealle puolelle. ³Ajatelkaa häntä, joka syntisiltä on saanut kärsiä sellaista vastustusta itseänsä kohtaan, ettette väyysisi ja menettäisi toivoanne. ⁴Ette vielä ole verille asti tehneet vastarintaa, taistellesanne syntiä vastaan, ⁵ja te olette unhottaneet kehoituksen, joka puhuu teille niinkuin lapsille: ”Poikani, älä pidä halpana Herran kuritusta, äläkä menetä toivoasi, kun hän sinua nuhtelee; ⁶sillä jota Herra rakastaa, sitä hän kurittaa; ja hän ruoskii jokaista lasta, jonka hän ottaa huomaansa”. ⁷Kurituksenne te kärsitte; Jumala kohtelee teitä niinkuin lapsia. Sillä mikä on se lapsi, jota isä ei kurita? ⁸Mutta jos te olette ilman kuritusta, josta kaikki ovat osallisiksi tulleet, silloinhan te olette äpäriä ettekä lapsia. ⁹Ja vielä: meillä oli ruumiilliset isämme kurittajina, ja heitä me kavahdimme; emmekö paljoa enemmän olisi alamaiset henkien Isälle, että eläisimme? ¹⁰Sillä nuo kurittivat meitä vain muutamia päiviä varten, oman ymmärryksensä mukaan, mutta tämä kurittaa meitä tosi parhaaksemme, että me pääsisimme osallisiksi hänen pyhydestään. ¹¹Mikään kuritus ei tosin sillä kertaa näytä olevan iloksi, vaan murheeksi, mutta jälkepäin se antaa vanhurskauden rauhanhedelmän niille, jotka sen kautta ovat harjoitetut. ¹²Sentähden: ”Ojentakaa hervonneet kätenne ja rauenneet polvenne”; ¹³ja: ”tehkää polut suoriksi jaloillenne”, ettei ontuvan jalka nyrjähtäisi, vaan enemmän parantuisi. ¹⁴Pyrkikää rauhaan kaikkien kanssa ja pyhitykseen, sillä ilman sitä ei kukaan ole näkevä Herraa; ¹⁵ja pitääkö huoli siitä, ettei kukaan jää osattomaksi Jumalan armosta, ”ettei mikään katkeruuden juuri pääse kasvamaan ja tekemään häiriötä”, ja monet sen kautta tule saastutetuiksi, ¹⁶ja ettei kukaan olisi hureellinen tahi epäpyhä niinkuin Eesau, joka yhdestä ateriasta myi esikoisuutensa. ¹⁷Sillä te tiedätte, että hänet sittemminkin, kun hän tahtoi päästä siunausta perimään, hyljättiin; sillä hän ei löytänyt tilaa peruutukselle, vaikka hän kyynelin sitä pyysi. ¹⁸Sillä te ette ole käyneet sen vuoren tykö, jota voidaan käsin koskea ja joka tulessa palaa, ettekä synkeyden, ette pimeyden, ette myrskyn, ¹⁹ette pusunan kaiun ettekä äänen tykö, joka puhui niin, että ne, jotka sen kuulivat, pyysivät, ettei heille enää puhuttaisi; ²⁰sillä he eivät voineet kestää tätä käskyä: ”Koskettakoon vuorta vaikka eläinkin, se kivitettäköön”; ²¹ja niin hirmui-

nen oli se näky, että Mooses sanoi: ”Minä olen peljästynt ja vapisen”;²²vaan te olette käyneet Siionin vuoren tykö ja elävän Jumalan kaupungin, taivaallisen Jerusalemin tykö, ja kymmenien tuhansien enkelien tykö,²³taivaissa kirjoitettujen esikoisten juhla joukon ja seurakunnan tykö, ja tuomarin tykö, joka on kaikkien Jumala, ja täydelliseksi tulleitten vanhurskasteen henkien tykö,²⁴ja uuden liiton välimiehen, Jeesuksen, tykö, ja vihmontaveren tykö, joka puhuu parempaa kuin Aabelin veri.²⁵Katsokaa, ettette torju luotanne häntä, joka puhuu; sillä jos nuo, jotka torjuivat luotaan hänet, joka ilmoitti Jumalan tahdon maan päällä, eivät voineet päästä pakoon, niin paljoa vähemmän me, jos käännyimme pois hänestä, joka ilmoittaa sen taivaista.²⁶Silloin hänen äänensä järkytti maata, mutta nyt hän on luvannut sanoen: ”Vielä kerran minä liikutan maan, jopa taivaankin”.²⁷Mutta tuo ”vielä kerran” osoittaa, että ne, mitkä järkyvät, koska ovat luotuja, tulevat muuttumaan, että ne, jotka eivät järky, pysyisivät.²⁸Sentähden, koska me saamme valtakunnan, joka ei järky, olkaamme kiitolliset ja siten palvelkaamme Jumalaa, hänelle mielihyväksi, pyhällä arkuudella ja pelolla;²⁹sillä meidän Jumalamme on kuluttavainen tuli.

13Pysyköön veljellinen rakkaus.²Älkää unhottako vieraanvaraisuutta; sillä sitä osoittamalla muutamat ovat tietämättään saaneet pitää enkeleitä vierainaan.³Muistakaa vankeja, niinkuin olisitte itsekin heidän kanssaan vangittuina; muistakaa pahoinpideltyjä, sillä onhan teillä itsellännekin ruumis.⁴Avioliitto pidettäköön kunniaassa kaikkien kesken, ja aviovuode saastuttamaton; sillä haureelliset ja avionrikkojat Jumala tuomitsee.⁵Älkää olko vaelluksessanne ahneita; tyytykää siihen, mitä teillä on; sillä hän itse on sanonut: ”En minä sinua hylkää enkä sinua jätä”;⁶niin että me turvallisimmiin mielin sanomme: ”Herra on minun auttajani, en minä pelkää; mitä voi ihminen minulle tehdä?”⁷Muistakaa johtajianne, jotka ovat puhuneet teille Jumalan sanaa; katsokaa, kuinka heidän vaelluksensa on päättynyt, ja seuratkaa heidän uskoansa.⁸Jeesus Kristus on sama eilen ja tänään ja iankaikkisesti.⁹Älkää antako monenlaisten ja vieraiden oppien itseänne vietellä; sillä on hyvä, että sydän saa vahvistusta armosta eikä ruuista, joista ne, jotka niitä menoja ovat noudattaneet, eivät ole mitään hyötyneet.¹⁰Meillä on uhrialttari, josta majassa palvelevilla ei ole valta syödä.¹¹Sillä niiden eläinten ruumiit, joiden veren ylimmäinen pappi syntien sovituksiksi kantaa kaikkeinpyhimpään, poltetaan ulkopuolella leirin.¹²Sentähden myös Jeesus, pyhittääkseen omalla verellensä kansan, kärsi portin ulkopuolella.¹³Niin menkäämme siis hänen tykönsä ”ulkopuolelle leirin”, hänen pilkkaansa kantaen;¹⁴sillä ei meillä ole täällä pysyväistä kaupunkia, vaan tulevaista me etsimme.¹⁵Uhratkaamme siis hänen kauttansa Jumalalle joka aika kiitosuhria, se on: niiden huulten hedelmää, jotka hänen nimeänsä ylistävät.¹⁶Mutta älkää unhottako tehdä hyvää ja jakaa omastanne, sillä senkaltai-

siin uhreihin Jumala mielistyy.¹⁷Olkaa kuuliaiset johtajillenne ja tottelevaiset, sillä he valvovat teidän sielujanne niinkuin ne, joiden on tehtävä tili, että he voisivat tehdä sitä ilolla eikä huokaillen; sillä se ei ole teille hyödyllistä.¹⁸Rukoilkaa meidän edestämme; sillä me tiedämme, että meillä on hyvä omatunto, koska tahdomme kaikessa hyvin vaeltaa.¹⁹Vielä hartaammin kehoitan teitä näin tekemään, että minut sitä pikemmin annettaisiin teille takaisin.²⁰Mutta rauhan Jumala, joka on kuolleista nostanut hänet, joka iankaikkisen liiton veren kautta on se suuri lammasten paimen, meidän Herramme Jeesuksen,²¹hän tehköön teidät kykeneviksi kaikkeen hyvään, voidaksenne toteuttaa hänen tahtonsa, ja vaikuttakoon teissä sen, mikä on hänelle otollista, Jeesuksen Kristuksen kautta; hänelle kunnia aina ja iankaikkisesti! Amen.²²Minä pyydän teitä, veljet: kestäkää tämä kehoituksen sana; sillä lyhykäisesti minä olen teille kirjoittanut.²³Tietäkää, että veljemme Timoteus on päästetty vapaaksi; ja jos hän pian tulee, saan minä hänen kanssaan nähdä teidät.²⁴Sanokaa tervehdys kaikille johtajillenne ja kaikille pyhille. Tervehdyksen lähettävät teille ne, jotka ovat Italiasta.²⁵Armo olkoon kaikkien teidän kanssanne.

Jaakobin

1 Jaakob, Jumalan ja Herran Jeesuksen Kristuksen palvelija, lähettää tervehdyksen kahdelletoista hajalla asuvalle sukukunnalle. ²Veljeni, pitääkö pelkkänä ilona, kun joudutte moninaisiin kiusauksiin, ³tietäen, että teidän uskonne kestäväisyys koetuksissa saa aikaan kärsivällisyyttä. ⁴Ja kärsivällisyys tuottakoon täydellisen teon, että te olisitte täydelliset ja eheät ettekä missään puuttuvaiset. ⁵Mutta jos joltakin teistä puuttuu viisautta, anokoon sitä Jumalalta, joka antaa kaikille alttiisti ja soimaamatta, niin se hänelle annetaan. ⁶Mutta anokoon uskossa, ollenkaan epäilemättä; sillä joka epäilee, on meren aallon kaltainen, jota tuuli ajaa ja heittelee. ⁷Älköön sellainen ihminen luulko Herralta mitään saavansa, ⁸kaksimielinen mies, epävakainen kaikilla teillään. ⁹Alhainen veli kerskatkoon ylhäisyydestään, ¹⁰mutta rikas alhaisuudestaan, sillä hän on katoava niinkuin ruohon kukka. ¹¹Aurinko nousee helteineen ja kuivaa ruohon, ja sen kukka varisee, ja sen muodon sulous häviää; niin on rikaskin lakastuva retkillänsä. ¹²Autuus se mies, joka kiusauksen kestää, sillä kun hänet on koeteltu, on hän saava elämän kruunun, jonka Herra on luvannut niille, jotka häntä rakastavat! ¹³Älköön kukaan, kiusauksessa ollessaan, sanoko: ”Jumala minua kiusaa”; sillä Jumala ei ole pahan kiusattavissa, eikä hän ketään kiusaa. ¹⁴Vaan jokaista kiusaa hänen oma himonsa, joka häntä vetää ja houkuttelee; ¹⁵kun sitten himo on tullut raskaaksi, synnyttää se synnin, mutta kun synti on täytetty, synnyttää se kuoleman. ¹⁶Älkää eksykö, rakkaat veljeni. ¹⁷Jokainen hyvä anti ja jokainen täydellinen lahja tulee ylhäältä, valkeuksien Isältä, jonka tykönä ei ole muutosta, ei vaihteen varjoa. ¹⁸Tahtonsa mukaan hän synnytti meidät totuuden sanalla, ollaksemme hänen luotujensa esikoiset. ¹⁹Te tiedätte sen, rakkaat veljeni. Mutta olkoon jokainen ihminen nopea kuulemaan, hidas puhumaan, hidas vihaan; ²⁰sillä miehen viha ei tee sitä, mikä on oikein Jumalan edessä. ²¹Sentähden pankaa pois kaikki saastaisuus ja kaikkinainen pahuus ja ottakaa hiljaisuudella vastaan sana, joka on teihin istutettu ja joka voi teidän sielunne pelastaa. ²²Mutta olkaa sanan tekijöitä, eikä vain sen kuulijoita, pettäen itsenne. ²³Sillä jos joku on sanan kuulija eikä sen tekijä, niin hän on miehen kaltainen, joka katselee kuvastimessa luonnollisia kasvojaan; ²⁴hän katselee itseään, lähtee pois ja unhottaa heti, millainen hän oli. ²⁵Mutta joka katsoo täydelliseen

lakiin, vapauden lakiin, ja pysyy siinä, eikä ole muistamaton kuuliija, vaan todellinen tekijä, hän on oleva autuas tekemisessään. ²⁶Jos joku luulee olevansa jumalanpalvelija, mutta ei hillitse kieltään, vaan pettää sydämensä, niin hänen jumalanpalveluksensa on turha. ²⁷Puhdas ja tahraton jumalanpalvelus Jumalan ja Isän silmissä on käydä katsomassa orpoja ja leskiä heidän ahdistuksessaan ja varjella itsensä niin, ettei maailma saastuta.

2 Veljeni, älköön teidän uskonne meidän kirkastettuun Herraamme, Jeesukseen Kristukseen, olko sellainen, joka katsoo henkilöön. ²Sillä jos kokoukseenne tulee mies, kultasormus sormessa ja loistavassa puvussa, ja tulee myös köyhä ryysyissä, ³ja te katsotte loistavapukuiseen puoleen ja sanotte: ”Istu sinä tähän mukavasti”, ja köyhälle sanotte: ”Seiso sinä tuossa”, tahi: ”Istu tähän jalkajakkarani viereen”, ⁴niin ettekö ole joutuneet ristiriitaan itsenne kanssa, ja eikö teistä ole tullut väärämielisiä tuomareita? ⁵Kuulkaa, rakkaat veljeni. Eikö Jumala ole valinnut niitä, jotka maailman silmissä ovat köyhiä, olemaan rikkaita uskossa ja sen valtakunnan perillisiä, jonka hän on luvannut niille, jotka häntä rakastavat? ⁶Mutta te olette häväisseet köyhän. Eivätkö juuri rikkaat teitä sorra, ja eivätkö juuri he vedä teitä tuomioistuimien eteen? ⁷Eivätkö juuri he pilkkaa sitä jaloa nimeä, joka on lausuttu teidän ylitsenne? ⁸Vaan jos täytätte kuninkaallisen lain Raamatun mukaan: ”Rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi”, niin te hyvin teette; ⁹mutta jos te henkilöön katsotte, niin teette syntiä, ja laki näyttää teille, että olette lainrikkooja. ¹⁰Sillä joka pitää koko lain, mutta rikkoo yhtä kohtaa vastaan, se on sypää kaikissa kohdin. ¹¹Sillä hän, joka on sanonut: ”Älä tee huorin”, on myös sanonut: ”Älä tapa”; jos et teekään huorin, mutta tapat, olet lainrikkooja. ¹²Puhukaa niin ja tehkää niin kuin ne, jotka vapauden laki on tuomitseva. ¹³Sillä tuomio on laupeudeton sille, joka ei ole laupeutta tehnyt; laupeudelle tuomio koituu kerskaukseksi. ¹⁴Mitä hyötyä, veljeni, siitä on, jos joku sanoo itsellään olevan uskon, mutta hänellä ei ole tekoja? Ei kaiketi usko voi häntä pelastaa? ¹⁵Jos veli tai sisar on alaston ja jokapäiväistä ravintoa vailla ¹⁶ja joku teistä sanoo heille: ”Menkää rauhassa, lämmitelkää ja ravitkaa itsenne”, mutta ette anna heille ruumiin tarpeita, niin mitä hyötyä siitä on? ¹⁷Samoin uskokin, jos sillä ei ole tekoja, on itsessään

kuollut. ¹⁸Joku ehkä sanoo: ”Sinulla on usko, ja minulla on teot”; näytä sinä minulle uskosi ilman tekoja, niin minä teoistani näytän sinulle uskon. ¹⁹Sinä uskot, että Jumala on yksi. Siinä teet oikein; riivaajatkin sen uskovat ja vapi-sevat. ²⁰Mutta tahdotko tietää, sinä turha ihminen, että usko ilman tekoja on voimaton? ²¹Eikö Aabraham, meidän isämme, tullut vanhurskaaksi teoista, kun vei poikansa Iisakin uhrialttarille? ²²Sinä näet, että usko vaikutti hänen tekojensa mukana, ja teoista usko tuli täydelliseksi; ²³ja niin toteutui Raamatun sana: ”Aabraham uskoi Jumalaa, ja se luettiin hänelle vanhurskaudeksi”, ja häntä sanottiin Jumalan ystäväksi. ²⁴Te näette, että ihminen tulee vanhurskaaksi teoista eikä ainoastaan uskosta. ²⁵Eikö samoin myös portto Raahab tullut vanhurskaaksi teoista, kun hän otti lähettiläät luokseen ja päästi heidät toista tietä pois? ²⁶Sillä niinkuin ruumis ilman henkeä on kuollut, niin myös usko ilman tekoja on kuollut.

3Veljeni, älkööt aivan monet teistä pyrkikö opettajiksi, sillä te tiedätte, että me saamme sitä kovemman tuomion. ²Sillä monessa kohden me kaikki hairahdumme. Jos joku ei hairahdu puheessa, niin hän on täydellinen mies ja kykenee hillitsemään myös koko ruumiinsa. ³Kun panemme suitset hevosten suuhun, että ne meitä tottelisivat, niin voimme ohjata niiden koko ruumiin. ⁴Katso, laivatkin, vaikka ovat niin suuria ja tuimain tuulten kuljetettavia, ohjataan varsin pienellä peräsimellä, minne perämiehen mieli tekee. ⁵Samoin myös kieli on pieni jäsen ja voi kuitenkin kerskata suurista asioista. Katso, kuinka pieni tuli, ja kuinka suuren metsän se sytyttää! ⁶Myös kieli on tuli, on vääräryyden maailma; kieli on se meidän jäsenistämme, joka tahraa koko ruumiin, sytyttää tuleen elämän pyörän, itse syttyen helvetistä. ⁷Sillä kaiken luonnon, sekä petojen että lintujen, sekä matelijain että merieläinten luonnon, voi ihmisloukko kesyttää ja onkin kesyttänyt; ⁸mutta kieltä ei kukaan ihminen voi kesyttää; se on levoton ja paha, täynnä kuolettavaa myrkyä. ⁹Kielellä me kiitämme Herraa ja Isää, ja sillä me kiroamme ihmisiä, Jumalan kaltaisiksi luotuja; ¹⁰samasta suusta lähtee kiitos ja kirous. Näin ei saa olla, veljeni. ¹¹Uhkuuko lähde samasta silmästä makeaa ja karvasta vettä? ¹²Eihän, veljeni, viikunapuu voi tuottaa öljymarjoja eikä viinipuu viikunoita? Eikä myöskään suolainen lähde voi antaa makeata vettä. ¹³Kuka on viisas ja ymmärtäväinen teidän joukossanne? Tuokoon hän näkyviin tekonsa hyvällä vaelluksellaan viisauden sävyisyydessä. ¹⁴Mutta jos teillä on katkera kiivaus ja riitaisuus sydämessänne, niin älkää kerskatko älkääkä valhetelko totuutta vastaan. ¹⁵Tämä ei ole se viisaus, joka ylhäältä tulee, vaan se on maallista, sielullista, riivaajien viisautta. ¹⁶Sillä missä kiivaus ja riitaisuus on, siellä on epäjärjestys ja kaikkalainen paha meno. ¹⁷Mutta ylhäältä tuleva viisaus on ensiksikin puhdas, sitten rauhaisa, lempeä, taipuisa, täynnä laupeutta ja hyviä hedelmiä, se ei epäile, ei teeskentele. ¹⁸Vanhurskauden hedelmä kylvetään rauhassa

rauhan tekijöille.

4Mistä tulevat taistelut ja mistä riidat teidän keskuudessanne? Eikö teidän himoistanne, jotka sotivat jäsenissänne? ²Te himoitsette, eikä teillä kuitenkaan ole; te tapatte ja kiivaillette, ettekä voi saavuttaa; te riitelette ja taistelette. Teillä ei ole, sentähden ettette ano. ³Te anotte, ettekä saa, sentähden että anotte kelvottomasti, kuluttaaksenne sen himoissanne. ⁴Te avionrikkojat, ettekä tiedä, että maailman ystävyys on vihollisuutta Jumalaa vastaan? Joka siis tahtoo olla maailman ystävä, siitä tulee Jumalan vihollinen. ⁵Vai luuletteko, että Raamattu turhaan sanoo: ”Kateuteen asti hän halajaa henkeä, jonka hän on pannut meihin asumaan”? ⁶Mutta hän antaa sitä suuremman armon. Sentähden sanotaan: ”Jumala on ylpeitä vastaan, mutta nöyrille hän antaa armon”. ⁷Olkaa siis Jumalalle alamaiset; mutta vastustakaa perkelettä, niin se teistä pakenee. ⁸Lähestykää Jumalaa, niin hän lähestyy teitä. Puhdistakaa kätenne, te syntiset, ja tehkää sydämenne puhtaiksi, te kaksimieliset. ⁹Tuntekaa kurjuutenne ja murehtikaa ja itkekää; naurunne muuttukoon murheeksi ja ilonne suruksi. ¹⁰Nöyrytkää Herran edessä, niin hän teidät korottaa. ¹¹Älkää panetelko toisianne, veljet. Joka veljeään panettelee tai veljensä tuomitsee, se panettelee lakia ja tuomitsee lain; mutta jos sinä tuomitset lain, niin et ole lain noudattaja, vaan sen tuomari. ¹²Yksi on lainsäätäjä ja tuomari, hän, joka voi pelastaa ja hukuttaa; mutta kuka olet sinä, joka tuomitset lähimmäisesi? ¹³Kuulkaa nyt, te, jotka sanotte: ”Tänään tai huomenna lähdemme siihen ja siihen kaupunkiin ja viivymme siellä vuoden ja teemme kauppaa ja saamme voittoa” - ¹⁴te, jotka ette tiedä, mitä huomenna tapahtuu; sillä mikä on teidän elämänne? Savu te olette, joka hetkisen näkyy ja sitten haihtuu - ¹⁵sen sijaan, että teidän tulisi sanoa: ”Jos Herra tahtoo ja me elämme, niin teemme tämän tai tuon”. ¹⁶Mutta nyt te kerskaatte ylvytelyssänne. Kaikki sellainen kerskaaminen on paha. ¹⁷Joka siis ymmärtää tehdä sitä, mikä hyvää on, eikä tee, hänelle se on synniksi.

5Kuulkaa nyt, te rikkaat: itkekää ja vaikeroikaa sitä kurjuutta, joka on teille tulossa. ²Teidän rikkautenne on mädännyt, ja teidän vaatteenne ovat koin syömät; ³teidän kultanne ja hopeanne on ruostunut, ja niiden ruoste on oleva todistuksena teitä vastaan ja syövä teidän lihanne niinkuin tuli. Te olette koonneet aarteita viimeisinä päivinä. ⁴Katso, työmiesten palkka, jonka te vainioittenne näyttäjiltä olette pidättäneet, huutaa, ja leikkuumiesten valitukset ovat tulleet Herran Sebaotin korviin. ⁵Te olette herkutelleet maan päällä ja hekumoineet, te olette sydäntänne syötelleet teurastuspäivänä. ⁶Vanhurskaan te olette tuominneet ja tappaneet; hän ei vastusta teitä. ⁷Niin olkaa kärsivällisiä, veljet, Herran tulemuksen asti. Katso, peltomies odottaa maan kallista hedelmää, kärsivällisesti sitä vartoen, kunnes saa syksyisen sateen ja keväisen. ⁸Olkaa tekin kärsi-

vällisiä, vahvistakaa sydämenne, sillä Herran tulemus on lähellä. ⁹Älkää huokailko, veljet, toisianne vastaan, ettei teitä tuomittaisi; katso, tuomari seisoo ovella. ¹⁰Ottakaa, veljet, vaivankestämisen ja kärsivällisyyden esikuvaksi profeetat, jotka ovat puhuneet Herran nimessä. ¹¹Katso, me ylistämme autuaiksi niitä, jotka ovat kestäneet; Jobin kärsivällisyyden te olette kuulleet, ja lopun, jonka Herra antaa, te olette nähneet. Sillä Herra on laupias ja armahtavainen. ¹²Mutta ennen kaikkea, veljeni, älkää vannoko, älkää taivaan kautta älkääkä maan, älkää mitään muutakaan valaa; vaan ”on” olkoon teillä ”on”, ja ”ei” olkoon teillä ”ei”, ettette joutuisi tuomion alle. ¹³Jos joku teistä kärsii vaivaa, niin rukoilkoon; jos joku on hyvillä mielin, veisatkoon kiitosta. ¹⁴Jos joku teistä sairastaa, kutsukoon tykönsä seurakunnan vanhimmat, ja he rukoilkoot hänen edestään, voidellen häntä öljyllä Herran nimessä. ¹⁵Ja uskon rukous pelastaa sairaan, ja Herra antaa hänen nousta jälleen; ja jos hän on syntejä tehnyt, niin ne annetaan hänelle anteeksi. ¹⁶Tunnustakaa siis toisillenne syntinne ja rukoilkaa toistenne puolesta, että te parantuisitte; vanhurskaan rukous voi paljon, kun se on harras. ¹⁷Elias oli ihminen, yhtä vajavainen kuin mekin, ja hän rukoili rukoilemalla, ettei sataisi; eikä satanut maan päällä kolmeen vuoteen ja kuuteen kuukauteen. ¹⁸Ja hän rukoili uudestaan, ja taivas antoi sateen, ja maa kasvoi hedelmänsä. ¹⁹Veljeni, jos joku teistä eksyy totuudesta ja hänet joku palauttaa, ²⁰niin tietäkää, että joka palauttaa syntisen hänen eksymyksensä tieltä, se pelastaa hänen sielunsa kuolemasta ja peittää syntien paljouden.

1 Pietarin

1Pietari, Jeesuksen Kristuksen apostoli, valituille muukalaisille, jotka asuvat hajallaan Pontossa, Galatiassa, Kapadokiassa, Aasiassa ja Bityniassa, ²ja jotka Isän Jumalan edeltätietämisen mukaan ovat Hengen pyhittämisen kautta valitut Jeesuksen Kristuksen kuuliaisuuteen ja hänen verellensä vihmittaviksi. Lisääntyköön teille armo ja rauha. ³Ylistetty olkoon meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala ja Isä, joka suuren laupeutensa mukaan on uudestisyntynyt meidät elävään toivoon Jeesuksen Kristuksen kuolleistousemisen kautta, ⁴turmeltumattomaan ja saastumattomaan ja katoamattomaan perintöön, joka taivaissa on säilytettyä teitä varten, ⁵jotka Jumalan voimasta uskon kautta varjellutte pelastukseen, joka on valmis ilmoitettavaksi viimeisenä aikana. ⁶Sentähden te riemuitsette, vaikka te nyt, jos se on tarpeellista, vähän aikaa kärsittekin murhetta moninaisissa kiusauksissa, ⁷että teidän uskonne kestäväisyys koetuksissa havaittaisiin paljoa kallisarvoisemmaksi kuin katoava kulta, joka kuitenkin tulella koetellaan, ja koituisi kiitokseksi, ylistykseksi ja kunniaksi Jeesuksen Kristuksen ilmestyessä. ⁸Häntä te rakastatte, vaikka ette ole häntä nähneet, häneen te uskotte, vaikka ette nyt häntä näe, ja riemuitsette sanomattomalla ja kirkastuneella ilolla, ⁹sillä te saavutatte uskon päämäärän, sielujen pelastuksen. ¹⁰Sitä pelastusta ovat etsineet ja tutkineet profeetat, jotka ovat ennustaneet teidän osaksenne tulevasta armosta, ¹¹ovat tutkineet, mihin tai millaiseen aikaan heissä oleva Kristuksen Henki viittasi, edeltäpäin todistaessaan Kristusta kohtaavista kärsimyksistä ja niiden jälkeen tulevasta kunniasta. ¹²Ja heille, koska he eivät palvelleet itseänsä, vaan teitä, ilmoitettiin se, mikä nyt on teille julistettu niiden kautta, jotka taivaasta lähetetyssä Pyhässä Hengessä ovat teille evankeliumia julistaneet; ja siihen enkelitkin halajavat katsahtaa. ¹³Vyöttäkää sentähden mielenne kupeet ja olkaa raittiit; ja pankaa täysi toivonne siihen armoon, joka teille tarjotaan Jeesuksen Kristuksen ilmestymisessä. ¹⁴Niinkuin kuuliaisten lasten tulee, älkää mukautuko niiden himojen mukaan, joissa te ennen, tietämättömyytenne aikana, elitte, ¹⁵vaan sen Pyhän mukaan, joka on teidät kutsunut, tulkaa tekin kaikessa vaeluksessanne pyhiksi. ¹⁶Sillä kirjoitettu on: ”Olkaa pyhät, sillä minä olen pyhä”. ¹⁷Ja jos te Isänänne huudatte avuksi häntä, joka henkilöön katsomatta tuomitsee kunkin hänen

tekojensa mukaan, niin vaeltakaa pelossa tämä muukalaisuutenne aika, ¹⁸tietäen, ettette ole millään katoavaisella, ette hopealla ettekä kullalla, lunastetut turhasta, isiltä peritystä vaelluksestanne, ¹⁹vaan Kristuksen kalliilla verellä, niinkuin virheettömän ja tahrattoman karitsan, ²⁰hänen, joka tosin oli edeltätiedetty jo ennen maailman perustamista, mutta vasta viimeisinä aikoina on ilmoitettu teitä varten, ²¹jotka hänen kauttansa uskotte Jumalaan, joka herätti hänet kuolleista ja antoi hänelle kirkkauden, niin että teidän uskonne on myös toivo Jumalaan. ²²Puhdistakaa sielunne totuuden kuuliaisuudessa vilpittömään veljenrakkauteen ja rakastakaa toisianne hartaasti puhtaasta sydäimestä, ²³te, jotka olette uudestisyntyneet, ette katoavasta, vaan katoamattomasta siemenestä, Jumalan elävän ja pysyvän sanan kautta. ²⁴Sillä: ”kaikki liha on kuin ruoho, ja kaikki sen kauneus kuin ruohon kukkanen; ruoho kuivuu, ja kukkanen varisee, ²⁵mutta Herran sana pysyy iankaikisiksi”. Ja tämä on se sana, joka on teille ilosanomana julistettu.

2Pankaa siis pois kaikki pahuus ja kaikki vilppi ja ulkokultaisuus ja kateus ja kaikki panettelu, ²ja halatkaa niinkuin vastasyntyneet lapset sanan väärentämätöntä maitoa, että te sen kautta kasvaisitte pelastukseen, ³jos ”olette maistaneet, että Herra on hyvä”. ⁴Ja tulkaa hänen tykönsä, elävän kiven tykö, jonka ihmiset tosin ovat hyljänneet, mutta joka Jumalan edessä on valittu, kallis, ⁵ja rakentukaa itsekin elävinä kivenä hengelliseksi huoneeksi, pyhäksi papistoksi, uhraamaan hengellisiä uhreja, jotka Jeesuksen Kristuksen kautta ovat Jumalalle mieluisia. ⁶Sillä Raamatussa sanotaan: ”Katso, minä lasken Siioniin valitun kiven, kalliin kulmakiven; ja joka häneen uskoo, ei ole häpeään joutuva”. ⁷Teille siis, jotka uskotte, se on kallis, mutta niille, jotka eivät usko, ”on se kivi, jonka rakentajat hylkäsivät, tullut kulmakiveksi” ⁸ja ”kompastuskiveksi ja loukkauskallioksi”. Koska he eivät tottele sanaa, niin he kompastuvat; ja siihen heidät on pantukin. ⁹Mutta te olette ”valittu suku, kuninkaallinen papisto, pyhä heimo, omaisuus kansa, julistaaksenne sen jaloja tekoja”, joka on pimyydestä kutsunut teidät ihmeelliseen valkeuteensa; ¹⁰te, jotka ennen ”ette olleet kansa”, mutta nyt olette ”Jumalan kansa”, jotka ennen ”ette olleet armahdetut”, mutta nyt ”olette armahdetut”. ¹¹Rakkaani, niinkuin outoja

ja muukalaisia minä kehoitan teitä pidättymään lihallisista himoista, jotka sotivat sielua vastaan,¹² ja vaeltamaan nuhteettomasti pakanain keskuudessa, että he siitä, mistä he parhaavat teitä niinkuin pahantekijöitä, teidän hyvien tekojenne tähden, niitä tarkatessaan, ylistäisivät Jumalaa etsikkopäivänä.¹³ Olkaa alamaiset kaikelle inhimilliselle järjestykselle Herran tähden, niin hyvin kuninkaalle, joka on ylin,¹⁴ kuin käskynhaltijoille, jotka hän on lähettänyt pahaa tekeville rangaistukseksi, mutta hyvää tekeville kiitokseksi;¹⁵ sillä se on Jumalan tahto, että te hyvää tekemällä tukitte suun mielettömäin ihmisten ymmärtämättömyydeltä -¹⁶ niinkuin vapaat, ei niinkuin ne, joilla vapaus on pahuuden verhona, vaan niinkuin Jumalan palvelijat.¹⁷ Kunnioittakaa kaikkia, rakastakaa veljiä, peljätäkää Jumalaa, kunnioittakaa kuningasta.¹⁸ Palvelijat, olkaa kaikella pelolla isännillenne alamaiset, ei ainoastaan hyvälle ja lempeille, vaan nurjillekin.¹⁹ Sillä se on armoa, että joku omantunnon tähden Jumalan edessä kestää vaivoja, syyttömästi kärsien.²⁰ Sillä mitä kiitettävää siinä on, jos te olette kärsivällisiä silloin, kun teitä syntienne tähden piestään? Mutta jos olette kärsivällisiä, kun hyvien tekojenne tähden saatte kärsiä, niin se on Jumalan armoa.²¹ Sillä siihen te olette kutsutut, koska Kristuskin kärsi teidän puolestanne, jättäen teille esikuvan, että te noudattaisitte hänen jälkiänsä,²² joka ”ei syntiä tehnyt ja jonka suussa ei petosta ollut”,²³ joka häntä herjattaessa ei herjannut takaisin, joka kärsiessään ei uhanut, vaan jätti asiansa sen haltuun, joka oikein tuomitsee,²⁴ joka ”itse kantoi meidän syntimme” ruumiissansa ristinpuuhun, että me, synneistä pois kuolleina, eläisimme vanhurskaudelle; ja hänen ”haavainsa kautta te olette paratut”.²⁵ Sillä te olitte ”eksyksissä niinkuin lampaat”, mutta nyt te olette palanneet sielujen paimenen ja kaitsijan tykö.

3 Samoin te, vaimot, olkaa alamaiset miehellenne, että nekin, jotka ehkä eivät ole sanalle kuuliaisia, vaimojen vaelluksen kautta sanoittakin voitettaisiin,² kun he katselevat, kuinka te vaellatte puhtaina ja pelossa.³ Älköön teidän kaunistuksenne olko ulkonaista, ei hiusten palmikoimista eikä kultien ympärillenne ripustamista eikä koreihin vaatteisiin pukeutumista,⁴ vaan se olkoon salassa oleva sydämen ihminen, hiljaisen ja rauhaisan hengen katoamattomuudessa; tämä on Jumalan silmissä kallis.⁵ Sillä näin myös muinoin pyhät vaimot, jotka panivat toivonsa Jumalaan, kaunistivat itsensä ja olivat miehillensä alamaiset;⁶ niin oli Saara kuuliainen Aabrahamille, kutsuen häntä herraksi; ja hänen lapsikseen te olette tulleet, kun teette sitä, mikä hyvää on, ettekä anna minkään itseänne peljättää.⁷ Samoin te, miehet, eläkää taidollisesti kukin vaimonne kanssa, niinkuin heikomman astian kanssa, ja osoittakaa heille kunnioitusta, koska he ovat elämän armon perillisiä niinkuin tekin; etteivät teidän rukouksenne estyisi.⁸ Ja lopuksi: olkaa kaikki yksimielisiä, helläsydämiisiä, veljiä kohtaan rakkaita, armahtavaisia, nöyriä.⁹ Älkää

kostako pahaa pahalla, älkää herjausta herjauksella, vaan päinvastoin siunatkaa; sillä siihen te olette kutsututkin, että siunauksen perisitte.¹⁰ Sillä: ”joka tahtoo rakastaa elämää ja nähdä hyviä päiviä, varjeltakoon kieliensä pahasta ja huulensa vilppiä puhumasta,¹¹ kääntyköön pois pahasta ja tehköön hyvää, etsiköön rauhaa ja pyrkiköön siihen.”¹² Sillä Herran silmät tarkkaavat vanhurskaita ja hänen korvansa heidän rukouksiansa, mutta Herran kasvot ovat pahantekijöitä vastaan.¹³ Ja kuka on, joka voi teitä vahingoittaa, jos teillä on kiivaus hyvään?¹⁴ Vaan vaikka saisittekin kärsiä vanhurskauden tähden, olette kuitenkin autuaita. ”Mutta älkää antako heidän pelkonsa peljättää itseänne, älkääkä hämmästykö”,¹⁵ vaan pyhittäkää Herra Kristus sydämissänne ja olkaa aina valmiit vastaamaan jokaiselle, joka teiltä kysyy sen toivon perustusta, joka teissä on, kuitenkin sävyisyydellä ja pelolla,¹⁶ pitäen hyvän omantunnon, että ne, jotka parhaavat teidän hyvää vaellustanne Kristuksessa, joutuisivat häpeään siinä, mistä he teitä panettelevat.¹⁷ Sillä parempi on hyvää tehden kärsiä, jos niin on Jumalan tahto, kuin pahaa tehden.¹⁸ Sillä myös Kristus kärsi kerran kuoleman syntien tähden, vanhurskas väärin puolesta, johdattaaksensa meidät Jumalan tykö; hän, joka tosin kuolettiin lihassa, mutta tehtiin eläväksi hengessä,¹⁹ jossa hän myös meni pois ja saarnasi vankeudessa olleille hengille,²⁰ jotka muinoin eivät olleet kuuliaiset, kun Jumalan pitkämielisyys odotti Nooan päivinä, silloin kun valmistettiin arkia, jossa vain muutamat, se on kahdeksan sielua, pelastuivat veden kautta.²¹ Tämän vertauskuvan mukaan vesi nyt teidätkin pelastaa, kasteena - joka ei ole lihan saastan poistamista, vaan hyvän omantunnon pyytämistä Jumalalta - Jeesuksen Kristuksen ylösnousemuksen kautta,²² hänen, joka on mennyt taivaaseen ja on Jumalan oikealla puolella; ja hänen allensa ovat enkelit ja vallat ja voimat alistetut.

4 Koska siis Kristus on kärsinyt lihassa, niin ottakaa tekin aseksenne sama mieli - sillä joka lihassa kärsii, se lakkaa synnistä -² ettette enää eläisi tätä lihassa vielä elettävää aikaa ihmisten himojen mukaan, vaan Jumalan tahdon mukaan.³ Riittäähän, että menneen ajan olette täyttäneet pakanain tahtoa vaeltaessanne irstaudessa, himoissa, juopoudessa, mässäyksissä, juomingeissa ja kauheassa epäjumalain palvelemisessa.⁴ Sentähden he oudoksuvat sitä, ettette juokse heidän mukansa samaan riettauden lätäköön, ja herjaavat.⁵ Mutta heidän on tehtävä tili hänelle, joka on valmis tuomitsemaan eläviä ja kuolleita.⁶ Sillä sitä varten kuolleillekin on julistettu evankeliumi, että he tosin olisivat tuomitut lihassa niinkuin ihmiset, mutta että heillä hengessä olisi elämä, niinkuin Jumala elää.⁷ Mutta kaiken loppu on lähellä. Sentähden olkaa maltilliset ja raittiit rukoilemaan.⁸ Ennen kaikkea olkoon teidän rakkautenne toisianne kohtaan harras, sillä ”rakkaus peittää syntien paljouden”.⁹ Olkaa vieraanvaraisia toinen toistanne kohtaan, nurkumatta.¹⁰ Palvelkaa toisianne, kukin sillä

armolahjalla, minkä on saanut, Jumalan moninaisen armon hyvinä huoneenhaltijoina. ¹¹Jos joku puhuu, puhukoon niinkuin Jumalan sanoja; jos joku palvelee, palvelkoon sen voiman mukaan, minkä Jumala antaa, että Jumala tulisi kaikessa kirkastetuksi Jeesuksen Kristuksen kautta. Hänen on kunnia ja valta aina ja iankaikkisesti. Amen. ¹²Rakkaani, älkää oudoksuko sitä hellettä, jossa olette ja joka on teille koetukseksi, ikäänkuin teille tapahtuisi jotakin outoa, ¹³vaan iloitkaa, sitä myöten kuin olette osallisia Kristuksen kärsimyksistä, että te myös hänen kirkkautesa ilmestymisessä saisitte iloita ja riemuuta. ¹⁴Jos teitä solvataan Kristuksen nimen tähden, niin te olette autuaat, sillä kirkkauden ja Jumalan Henki lepää teidän päällänne. ¹⁵Älköön näet kukaan teistä kärsikö murhaajana tai varkaana tai pahantekijänä tahi sentähden, että sekaantuu hänelle kuulumattomiin; ¹⁶mutta jos hän kärsii kristittyinä, älköön hävetkö, vaan ylistäköön sen nimensä tähden Jumalaa. ¹⁷Sillä aika on tuomion alkaa Jumalan huoneesta; mutta jos se alkaa ensiksi meistä, niin mikä on niiden loppu, jotka eivät ole Jumalan evankeliumille kuuliaiset? ¹⁸Ja ”jos vanhurskas vaivoin pelastuu, niin mihinkä joutuukaan jumalaton ja syntinen?” ¹⁹Sentähden, uskokoot myös ne, jotka Jumalan tahdon mukaan kärsivät, sielunsa uskolliselle Luojalle, tehden sitä, mikä hyvää on.

den suunannolla. Rauha teille kaikille, jotka Kristuksessa olette!

5Vanhimpia teidän joukossanne minä siis kehoitan, minä, joka myös olen vanhin ja Kristuksen kärsimysten todistaja ja osallinen myös siihen kirkkauteen, joka vastedes on ilmestyvä: ²kaitkaa teille uskottua Jumalan laumaa, ei pakosta, vaan vapaaehtoisesti, Jumalan tahdon mukaan, ei häpeällisen voiton tähden, vaan sydämen halusta, ³ei herroina halliten niitä, jotka ovat teidän osallenne tulleet, vaan ollen laumalle esikuvina, ⁴niin te, ylipaimenen ilmestyessä, saatte kirkkauden kuihtumattoman seppeleen. ⁵Samoin te, nuoremmat, olkaa vanhemmille alamaiset ja pukeutukaa kaikki keskinäiseen nöyryyteen, sillä ”Jumala on ylpeitä vastaan, mutta nöyrille hän antaa armon”. ⁶Nöyrtykää siis Jumalan väkevän käden alle, että hän ajallansa teidät korottaisi, ⁷ja ”heittäkää kaikki murheenne hänen päällensä, sillä hän pitää teistä huolen”. ⁸Olkaa raittiit, valvokaa. Teidän vastustajanne, perkele, käy ympäri niinkuin kiljuva jalopeura, etsien, kenen hän saisi niellä. ⁹Vastustakaa häntä lujina uskossa, tietäen, että samat kärsimykset täytyy teidän veljiennekin maailmassa kestää. ¹⁰Mutta kaiken armon Jumala, joka on kutsunut teidät iankaikkiseen kirkkauteensa Kristuksessa, vähän aikaa kärsittyänne, hän on teidät valmistava, teitä tukeva, vahvistava ja lujittava. ¹¹Hänen olkoon valta aina ja iankaikkisesti! Amen. ¹²Silvanuksen, uskollisen veljen, kautta - jona häntä pidän - olen lyhyesti teille tämän kirjoittanut, kehoittaen teitä ja vakuuttaen, että se armo, jossa te olette, on Jumalan totinen armo. ¹³Tervehdysten lähettää teille Babylonissa oleva seurakunta, valittu niinkuin tekin, ja minun poikani Markus. ¹⁴Tervehtikää toisianne rakkaau-

2 Pietarin

1Simeon Pietari, Jeesuksen Kristuksen palvelija ja apostoli, niille, jotka ovat saaneet yhtä kalliin uskon kuin mekin meidän Jumalamme ja Vapahtajan Jeesuksen Kristuksen vanhurskaudessa. **2**Armo ja rauha lisääntyköön teille Jumalan ja meidän Herramme Jeesuksen tuntemisen kautta. **3**Koska hänen jumalallinen voimansa on lahjoittanut meille kaiken, mikä elämään ja jumalisuuteen tarvitaan, hänen tuntemisensa kautta, joka on kutsunut meidät kirkkaudellaan ja täydellisyydellään, **4**joiden kautta hän on lahjoittanut meille kalliit ja mitä suurimmat lupaukset, että te niiden kautta tulisitte jumalallisesta luonnosta osallisiksi ja pelastuisitte siitä turmeluksesta, joka maailmassa himojen tähden vallitsee, **5**niin pyrkikää juuri sentähden kaikella ahkeruudella osoittamaan uskossanne avuja, avuissa ymmärtävyyttä, **6**ymmärtävyydessä itsenne hillitsemistä, itsenne hillitsemisessä kärsivällisyyttä, kärsivällisyydessä jumalisuutta, **7**jumalisuudessa veljellistä rakkautta, veljellisessä rakkaudessa yhteistä rakkautta. **8**Sillä jos teillä on nämä ja ne yhä enenevät, niin ne eivät salli teidän olla toimetomia eikä hedelmättömiä meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen tuntemisessa. **9**Jolla sitävastoin ei niitä ole, se on sokea, likinäköinen, on unhottanut puhdistuneensa entisistä synneistensä. **10**Pyrkikää sentähden, veljet, sitä enemmän tekemään kutsumisenne ja valitsemisenne lujaksi; sillä jos sen teette, ette koskaan lankea; **11**sillä näin teille runsain määrin tarjotaan pääsy meidän Herramme ja Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen iankaikkiseen valtakuntaan. **12**Sentähden minä aina aion muistuttaa teitä tästä, vaikka sen tiedättekin ja olette vahvistetut siinä totuudessa, joka teillä on. **13**Ja minä katson oikeaksi, niin kauan kuin tässä majassa olen, näin muistuttamalla herättää teitä. **14**Sillä minä tiedän, että tämän majani poispaneminen tapahtuu äkisti, niinkuin myös meidän Herramme Jeesus Kristus minulle ilmoitti. **15**Mutta minä olen huolehtiva siitä, että te minun lähtöni jälkeenkin aina voisitte tämän muistaa. **16**Sillä me emme seuranneet vieikkaasti sommitel- tuja taruja tehdessämme teille tiettäväksi Herramme Jeesuksen Kristuksen voimaa ja tulemusta, vaan me olimme omin silmin nähneet hänen valtasuuruutensa. **17**Sillä hän sai Isältä Jumalalta kunnian ja kirkkauden, kun tältä ylhäisimmältä kirkkaudelta tuli hänelle tämä ääni: ”Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mielistynyt”. **18**Ja

tämän äänen me kuulimme tulevan taivaasta, kun olimme hänen kanssaan pyhällä vuorella. **19**Ja sitä lujempi on meille nyt profeetallinen sana, ja te teette hyvin, jos otatte siitä vaarin, niinkuin pimeässä paikassa loistavasta lampusta, kunnes päivä valkenee ja kointähti koittaa teidän sydämissänne. **20**Ja tietäkää ennen kaikkea se, ettei yksikään Raamatun profetia ole kenenkään omin neuvoin selitettävissä; **21**sillä ei koskaan ole mitään profetiaa tuotu esiin ihmisen tahdosta, vaan Pyhän Hengen johtamina ihmiset ovat puhuneet sen, minkä saivat Jumalalta.

2Mutta myös valheprofeettoja oli kansan seassa, niinkuin teidänkin keskuudessanne oleva valheenopettajia, jotka salaa kuljettavat sisään turmiollisia harhaoppeja, kiel- tävätpä Herrankin, joka on heidät ostanut, ja tuottavat itselleen äkillisen perikadon. **2**Ja moni on seuraava heidän irstauksiaan, ja heidän tähtensä totuuden tie tulee häväs- tyksi; **3**ja ahneudessaan he valheellisilla sanoilla kiskovat teistä hyötyä; mutta jo ammoisista ajoista heidän tuomionsa valvoo, eikä heidän perikatonsa torku. **4**Sillä ei Jumala säästänyt enkeleitä, jotka syntii tekivät, vaan syöksi hei- dät syvyyteen, pimeyden kuiluihin, ja hylkäsi heidät tuomiota varten säilytettäväksi. **5**Eikä hän säästänyt muinais- ta maailmaa, vaikka varjelikin Nooan, vanhurskauden saar- naajan, ynnä seitsemän muuta, vaan antoi vedenpaisumuk- sen tulla jumalattomain maailman päälle. **6**Ja hän poltti poroksi Sodomian ja Gomorran kaupungit ja tuomitsi ne häviöön, asettaen ne varoitukseksi niille, jotka vastedes ju- malattomasti elävät. **7**Kuitenkin hän pelasti hurskaan Loo- tin, jota rietasten vaellus irstaudessa vaivasi; **8**sillä asues- saan heidän keskuudessansa tuo hurskas mies kiusaantui hurskaassa sielussaan joka päivä heidän pahain tekojen- sa tähden, joita hänen täytyi nähdä ja kuulla. **9**Näin Her- ra tietää pelastaa jumaliset kiusauksesta, mutta tuomion päivään säilyttää rangaistuksen alaisina väärät, **10**ja var- sinkin ne, jotka lihan jäljessä kulkevat saastaisissa himois- sa ja ylenkatsovat herrauden. Nuo uhkarohkeat, itserak- kaat eivät kammo herjata henkivaltoja, **11**vaikka enkelit- kään, jotka väkevyydeltään ja voimaltaan ovat suurem- mat, eivät lausu heitä vastaan herjaavaa tuomiota Herran edessä. **12**Mutta niinkuin järjettömät, luonnostaan pyydys- tettäväksi ja häviämään syntyneet eläimet, niin joutuvat myös nämä, kun herjaavat sitä, mitä eivät tunne, häviä-

mään omaan turmelukseensa, ¹³saaden vääryyden palkan; he pitävät nautintonaan elää päivänsä hekumassa; he ovat tahra- ja häpeäpilkkuja; he herkuttelevat petoksissaan, kemuillessaan teidän kanssanne; ¹⁴heidän silmänsä ovat täynnä haureutta eivätkä saa kylläänsä synnistä; he viekoittelevat horjuvia sieluja, heillä on ahneuteen harjaantunut sydän; he ovat kirouksen lapsia. ¹⁵He ovat hyljänneet suoran tien, ovat eksyneet ja seuranneet Bileamin, Beorin pojan, tietä, hänen, joka rakasti vääryyden palkkaa, ¹⁶mutta sai rikkomuksestaan ojennuksen: mykkä juhta puhui ihmisen äänellä ja esti profeetan mielettömyyden. ¹⁷Sellaiset ovat vedettömiä lähteitä ja myrskytuulen ajamia hattaroita, ja pimeyden synkeys on heille varattu. ¹⁸Sillä he puhuvat pöyhkeitä turhuuden sanoja ja viekoittelevat lihan himoisissa irstauksilla niitä, jotka tuskin ovat päässeet ekсыyksissä vaeltavia pakoon, ¹⁹ja lupaavat heille vapautta, vaikka itse ovat turmeluksen orjia; sillä kenen voittama joku on, sen orja hän on. ²⁰Sillä jos he meidän Herramme ja Vapahtajan Jeesuksen Kristuksen tuntemisen kautta ovat päässeetkin maailman saastutuksia pakoon, mutta niihin taas kietoutuvat ja tulevat voitetuiksi, niin on viimeinen tullut heille ensimmäistä pahemmaksi. ²¹Parempi olisi heille ollut, etteivät olisi tulleet tuntemaan vanhurskauden tietä, kuin että sen tunnettuaan kääntyvät pois heille annetusta pyhästä käskystä. ²²Heille on tapahtunut, mitä tosi sananlasku sanoo: ”Koiraa palaa oksennukselleen”, ja: ”Pesty sika rypee rapakossa”.

3Tämä on jo toinen kirje, jonka minä kirjoitan teille, rakkaani, ja näissä molemmissa minä muistuttamalla herätän teidän puhdasta mieltänne, ²että muistaisitte niitä sanoja, joita pyhät profeetat ennen ovat puhuneet, ja Herran ja Vapahtajan käskyä, jonka te apostoleiltanne olette saaneet. ³Ja ennen kaikkea tietäkää se, että viimeisinä päivinä tulee pilkkapuheinensa pilkkaajia, jotka vaeltavat omien himojensa mukaan ⁴ja sanovat: ”Missä on lupaus hänen tulemuksensa? Sillä onhan siitä asti, kuin isät nukkuivat pois, kaikki pysynyt, niinkuin se on ollut luomakunnan alusta.” ⁵Sillä tietensä he eivät ole tietävinään, että taivaat ja samoin maa, vedestä ja veden kautta rakennettu, olivat ikivanhastaan olemassa Jumalan sanan voimasta ⁶ja että niiden kautta silloinen maailma hukkuu vedenpaisumukseen. ⁷Mutta nykyiset taivaat ja maa ovat samalla sanalla talletetut tulelle, säästetyt jumalattomien ihmisten tuomion ja kadotuksen päivään. ⁸Mutta tämä yksi älköön olko teiltä, rakkaani, salassa, että ”yksi päivä on Herran edessä niinkuin tuhat vuotta ja tuhat vuotta niinkuin yksi päivä”. ⁹Ei Herra viivytä lupauksensa täyttämistä, niinkuin muutamat pitävät sitä viivyttämisenä, vaan hän on pitkämielinen teitä kohtaan, sillä hän ei tahdo, että kukaan hukkuu, vaan että kaikki tulevat parannukseen. ¹⁰Mutta Herran päivä on tuleva niinkuin varas, ja silloin taivaat katoavat pauhinalla, ja alkuaineet kuumuudesta hajoavat, ja maa ja kaikki, mitä siihen on tehty, palavat. ¹¹Kun siis

nämä kaikki näin hajoavat, millaisia tuleekaan teidän olla pyhässä vaelluksessa ja jumalaisuudessa, ¹²teidän, jotka odotatte ja joudutatte Jumalan päivän tulemista, jonka voimasta taivaat hehkuen hajoavat ja alkuaineet kuumuudesta sulavat! ¹³Mutta hänen lupauksensa mukaan me odotamme uusia taivaita ja uutta maata, joissa vanhurskaus asuu. ¹⁴Sentähden, rakkaani, pyrkikää tätä odottaessanne siihen, että teidät havaittaisiin tahrattomiksi ja nuhteettomiksi, rauhassa, hänen edessänne; ¹⁵ja lukekaa meidän Herramme pitkämielisyys pelastukseksi, josta myös meidän rakas veljemme Paavali hänelle annetun viisauden mukaan teille on kirjoittanut; ¹⁶niinkuin hän tekee kaikissa kirjeissään, kun hän niissä puhuu näistä asioista, vaikka niissä tosin on yhtä ja toista vaikeatajuista, jota tietämättömät ja vakaantumattomat vääntävät kieroön niinkuin muitakin kirjoituksia, omaksi kadotukseksi. ¹⁷Koska te siis, rakkaani, tämän jo edeltäpäin tiedätte, niin olkaa varuillanne, ettette rietasten eksymyksen mukaansa tempaamina lankeaisi pois omalta lujalta pohjaltanne, ¹⁸ja kasvakaat meidän Herramme ja Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen armonsa ja tuntemisessa. Hänen olkoon kunnia sekä nyt että iankaikkisuuden päivään.

1 Johanneksen

1 Mikä on alusta ollut, minkä olemme kuulleet, minkä omin silmin nähneet, mitä katselimme ja käsin kosketimme, siitä me puhumme: elämän Sanasta - ²ja elämä ilmestyi, ja me olemme nähneet sen ja todistamme siitä ja julistamme teille sen iankaikkisen elämän, joka oli Isän tykönä ja ilmestyi meille - ³minkä olemme nähneet ja kuulleet, sen me myös teille julistamme, että teilläkin olisi yhteys meidän kanssamme; ja meillä on yhteys Isän ja hänen Poikansa, Jeesuksen Kristuksen, kanssa. ⁴Ja tämän me kirjoitamme, että meidän ilomme olisi täydellinen. ⁵Ja tämä on se sana, jonka olemme häneltä kuulleet ja jonka me teille julistamme: että Jumala on valkeus ja ettei hänessä ole mitään pimeyttä. ⁶Jos sanomme, että meillä on yhteys hänen kanssaan, mutta vaellamme pimeydessä, niin me valhettemme emmekä tee totuutta. ⁷Mutta jos me valkeudessa vaellamme, niinkuin hän on valkeudessa, niin meillä on yhteys keskenämme, ja Jeesuksen Kristuksen, hänen Poikansa, veri puhdistaa meidät kaikesta synnistä. ⁸Jos sanomme, ettei meillä ole syntiä, niin me eksytämme itsemme, ja totuus ei ole meissä. ⁹Jos me tunnustamme syntimme, on hän uskollinen ja vanhurskas, niin että hän antaa meille synnit anteeksi ja puhdistaa meidät kaikesta vääryydestä. ¹⁰Jos sanomme, ettemme ole syntiä tehneet, niin me teemme hänet valhettelijaksi, ja hänen sanansa ei ole meissä.

2 Lapsukaiseni, tämän minä kirjoitan teille, ettette syntiä tekisi; mutta jos joku syntiä tekeekin, niin meillä on puolustaja Isän tykönä, Jeesus Kristus, joka on vanhurskas. ²Ja hän on meidän syntiemme sovitus; eikä ainoastaan meidän, vaan myös koko maailman syntien. ³Ja siitä me tiedämme hänet tuntevamme, että pidämme hänen käskynsä. ⁴Joka sanoo: ”Minä tunnen hänet”, eikä pidä hänen käskyjäänsä, se on valhetteliija, ja totuus ei ole hänessä. ⁵Mutta joka pitää hänen sanansa, hänessä on Jumalan rakkaus totisesti täydelliseksi tullut. Siitä me tiedämme, että me hänessä olemme. ⁶Joka sanoo hänessä pysyvänsä, on velvollinen vaeltamaan, niinkuin hän vaelsi. ⁷Rakkaani, en minä kirjoita teille uutta käskyä, vaan vanhan käskyn, joka teillä on alusta ollut; tämä vanha käsky on se sana, jonka te olette kuulleet. ⁸Ja kuitenkin minä kirjoitan teille uuden käskyn, sen, mikä on totta hänessä ja teissä; sillä pimeys katoaa, ja totinen valkeus jo loistaa. ⁹Joka sanoo valkeu-

udessa olevansa, mutta vihaa veljeänsä, se on yhä vielä pimeydessä. ¹⁰Joka rakastaa veljeänsä, se pysyy valkeudessa, ja hänessä ei ole pahennusta. ¹¹Mutta joka vihaa veljeänsä, se on pimeydessä ja vaeltaa pimeydessä, eikä hän tiedä, mihin menee; sillä pimeys on sokaissut hänen silmänsä. ¹²Minä kirjoitan teille, lapsukaiset, sillä synnit ovat teille anteeksi annetut hänen nimensä tähden. ¹³Minä kirjoitan teille, isät, sillä te olette oppineet tuntemaan hänet, joka alusta on ollut. Minä kirjoitan teille, nuorukaiset, sillä te olette voittaneet sen, joka on paha. Minä olen kirjoittanut teille, lapsukaiset, sillä te olette oppineet tuntemaan Isän. ¹⁴Minä olen kirjoittanut teille, isät, sillä te olette oppineet tuntemaan hänet, joka alusta on ollut. Minä olen kirjoittanut teille, nuorukaiset, sillä te olette väkevät, ja Jumalan sana pysyy teissä, ja te olette voittaneet sen, joka on paha. ¹⁵Älkää rakastako maailmaa älkääkään sitä, mikä maailmassa on. Jos joku maailmaa rakastaa, niin Isän rakkaus ei ole hänessä. ¹⁶Sillä kaikki, mikä maailmassa on, lihan himo, silmäin pyyntö ja elämän korskeus, se ei ole Isältä, vaan maailmasta. ¹⁷Ja maailma katoaa ja sen himo; mutta joka tekee Jumalan tahdon, se pysyy iankaikkisesti. ¹⁸Lapsukaiset, nyt on viimeinen aika. Ja niinkuin te olette kuulleet, että antikristus tulee, niin onkin nyt monta antikristusta ilmaantunut; siitä me tiedämme, että nyt on viimeinen aika. ¹⁹Meistä he ovat lähteneet, mutta he eivät olleet yhtä meidän kanssamme; sillä jos he olisivat olleet yhtä meidän kanssamme, niin he olisivat meidän kanssamme pysyneet; mutta heissä oli tuleva ilmi, että kaikki eivät ole yhtä meidän kanssamme. ²⁰Teillä on voiteltu Pyhältä, ja kaikilla teillä on tieto. ²¹En minä ole kirjoittanut teille sentähden, ettette totuutta tiedä, vaan sentähden, että te tiedätte sen ja ettei mikään valhe ole totuudesta. ²²Kuka on valhetteliija, ellei se, joka kieltää sen, että Jeesus on Kristus? Hän on antikristus, se, joka kieltää Isän ja Pojan. ²³Kuka ikinä kieltää Pojan, hänellä ei ole Isääkään. Joka tunnustaa Pojan, hänellä on myös Isä. ²⁴Minkä te olette alusta asti kuulleet, se pysyköön teissä. Jos teissä pysyy se, minkä olette alusta asti kuulleet, niin tekin pysytte Pojassa ja Isässä. ²⁵Ja tämä on se lupaus, minkä hän on meille luvannut: iankaikkinen elämä. ²⁶Tämän minä olen kirjoittanut teille niistä, jotka teitä eksyttävät. ²⁷Mutta te - teissä pysyy se voiteltu, jonka olette häneltä saaneet, ja te ette ole kenenkään opetuksen tarpeessa; vaan niinkuin

hänen voitelunsa opettaa teitä kaikessa, niin se opetus on myös totta eikä ole valhetta; ja niinkuin se on opettanut teitä, niin pysykää hänessä. ²⁸Ja nyt, lapsukaiset, pysykää hänessä, että meillä hänen ilmestyessään olisi turva eikä meitä häpeällä karkoitettaisi pois hänen tykönsä hänen tulemuksessaan. ²⁹Jos tiedätte, että hän on vanhurskas, niin te ymmärrätte, että myös jokainen, joka vanhurskaiden tekee, on hänestä syntynyt.

3Katsokaa, minkäkaltaisen rakkauden Isä on meille antanut, että meitä kutsutaan Jumalan lapsiksi, joita me olemmekin. Sentähden ei maailma tunne meitä, sillä se ei tunne häntä. ²Rakkaani, nyt me olemme Jumalan lapsia, eikä ole vielä käynyt ilmi, mitä meistä tulee. Me tiedämme tulevamme hänen kaltaisikseen, kun hän ilmestyy, sillä me saamme nähdä hänet sellaisena, kuin hän on. ³Ja jokainen, joka panee häneen tämän toivon, puhdistaa itsensä, niinkuin hän on puhdas. ⁴Jokainen, joka tekee synnin, tekee myös laittomuuden; ja synti on laittomuus. ⁵Ja te tiedätte hänen ilmestyneen ottamaan pois synnit; ja hänessä ei ole syntiä. ⁶Kuka ikinä hänessä pysyy, hän ei tee syntiä; kuka ikinä syntiä tekee, hän ei ole häntä nähnyt eikä häntä tuntenut. ⁷Lapsukaiset, älköön kukaan saako teitä eksyttää. Se, joka vanhurskaiden tekee, on vanhurskas, niinkuin hän on vanhurskas. ⁸Joka syntiä tekee, se on perkeleestä, sillä perkele on tehnyt syntiä alusta asti. Sitä varten Jumalan Poika ilmestyi, että hän tekisi tyhjäksi perkeleen teot. ⁹Ei yksikään Jumalasta syntynyt tee syntiä, sillä Jumalan siemen pysyy hänessä; eikä hän saata syntiä tehdä, sillä hän on Jumalasta syntynyt. ¹⁰Siitä käy ilmi, ketkä ovat Jumalan lapsia ja ketkä perkeleen lapsia. Kuka ikinä ei tee vanhurskautta, hän ei ole Jumalasta, ei myöskään se, joka ei veljeänsä rakasta. ¹¹Sillä tämä on se sanoma, jonka te olette alusta asti kuulleet, että meidän tulee rakastaa toinen toistamme ¹²eikä olla Kainin kaltaisia, joka oli pahasta ja tappoi veljensä. Ja minkätähden hän tappoi hänet? Sentähden, että hänen tekonsa olivat pahat, mutta hänen veljensä teot vanhurskaat. ¹³Älkää ihmetelkö, veljeni, jos maailma teitä vihaa. ¹⁴Me tiedämme siirtyneemme kuolemasta elämään, sillä me rakastamme veljiä. Joka ei rakasta, pysyy kuolemassa. ¹⁵Jokainen, joka vihaa veljeänsä, on murhaaja; ja te tiedätte, ettei kenessäkään murhaajassa ole iankaikkista elämää, joka hänessä pysyisi. ¹⁶Siitä me olemme oppineet tuntemaan rakkauden, että hän antoi henkensä meidän edestämme; meidänkin tulee antaa henkemme veljiemme edestä. ¹⁷Jos nyt jollakin on tämän maailman hyvyyttä ja hän näkee veljensä olevan puutteessa, mutta sulkee häneltä sydämensä, kuinka Jumalan rakkaus saattaa pysyä hänessä? ¹⁸Lapsukaiset, älkäämme rakastako sanalla tai kielellä, vaan teossa ja totuudessa. ¹⁹Siitä me tiedämme, että olemme totuudesta, ja me saatamme hänen edessään rauhoittaa sydämemme sillä, ²⁰että jos sydämemme syyttää meitä, niin Jumala on suurempi kuin meidän sydämemme ja tietää kaikki. ²¹Rakkaani, jos sydämemme

ei syytä meitä, niin meillä on uskallus Jumalaan, ²²ja mitä ikinä anomme, sen me häneltä saamme, koska pidämme hänen käskynsä ja teemme sitä, mikä on hänelle otollista. ²³Ja tämä on hänen käskynsä, että meidän tulee uskoa hänen Poikansa Jeesuksen Kristuksen nimeen ja rakastaa toinen toistamme, niinkuin hän on meille käskyn antanut. ²⁴Ja joka pitää hänen käskynsä, se pysyy Jumalassa ja Jumala hänessä. Ja siitä me tiedämme hänen meissä pysyvän, siitä Hengestä, jonka hän on meille antanut.

4Rakkaani, älkää jokaista henkeä uskoko, vaan koetelkaa henget, ovatko ne Jumalasta; sillä monta väärää profeettaa on lähtenyt maailmaan. ²Tästä te tunnette Jumalan Hengen: jokainen henki, joka tunnustaa Jeesuksen Kristukseksi, lihaan tullee, on Jumalasta; ³ja yksikään henki, joka ei tunnusta Jeesusta, ei ole Jumalasta; se on anti-kristuksen henki, jonka olette kuulleet olevan tulossa, ja se on jo nyt maailmassa. ⁴Lapsukaiset, te olette Jumalasta ja olette voittaneet heidät; sillä hän, joka teissä on, on suurempi kuin se, joka on maailmassa. ⁵He ovat maailmasta; sentähden he puhuvat, niinkuin maailma puhuu, ja maailma kuulee heitä. ⁶Me olemme Jumalasta. Joka tuntee Jumalan, se kuulee meitä; joka ei ole Jumalasta, se ei kuule meitä. Siitä me tunnemme totuuden hengen ja eksytyksen hengen. ⁷Rakkaani, rakastakaamme toinen toistamme, sillä rakkaus on Jumalasta; ja jokainen, joka rakastaa, on Jumalasta syntynyt ja tuntee Jumalan. ⁸Joka ei rakasta, se ei tunne Jumalaa, sillä Jumala on rakkaus. ⁹Siinä ilmestyi meille Jumalan rakkaus, että Jumala lähetti ainokaisen Poikansa maailmaan, että me eläisimme hänen kauttansa. ¹⁰Siinä on rakkaus - ei siinä, että me rakastimme Jumalaa, vaan siinä, että hän rakasti meitä ja lähetti Poikansa meidän syntiemme sovituksiksi. ¹¹Rakkaani, jos Jumala on näin meitä rakastanut, niin mekin olemme velvolliset rakastamaan toinen toistamme. ¹²Jumalaa ei kukaan ole koskaan nähnyt. Jos me rakastamme toinen toistamme, niin Jumala pysyy meissä, ja hänen rakkautensa on tullut täydelliseksi meissä. ¹³Siitä me tiedämme pysyvämme hänessä ja hänen pysyvän meissä, että hän on antanut meille Henkeänsä. ¹⁴Ja me olemme nähneet ja todistamme, että Isä on lähettänyt Poikansa maailman Vapahtajaksi. ¹⁵Joka tunnustaa, että Jeesus on Jumalan Poika, hänessä Jumala pysyy, ja hän Jumalassa. ¹⁶Ja me olemme oppineet tuntemaan ja me uskomme sen rakkauden, mikä Jumalalla on meihin. Jumala on rakkaus, ja joka pysyy rakkaudessa, se pysyy Jumalassa, ja Jumala pysyy hänessä. ¹⁷Näin on rakkaus tullut täydelliseksi meissä, että meillä olisi turva tuomiopäivänä; sillä sellainen kuin hän on, sellaisia mekin olemme tässä maailmassa. ¹⁸Pelkoa ei rakkaudessa ole, vaan täydellinen rakkaus karkoittaa pelon, sillä pelossa on rangaistusta; ja joka pelkää, se ei ole päässyt täydelliseksi rakkaudessa. ¹⁹Me rakastamme, sillä hän on ensin rakastanut meitä. ²⁰Jos joku sanoo: ”Minä rakastan Jumalaa”, mutta vihaa veljeänsä, niin hän on valhettelija. Sillä joka ei

rakasta veljeänsä, jonka hän on nähnyt, se ei voi rakastaa Jumalaa, jota hän ei ole nähnyt. ²¹Ja tämä käsky meillä on häneltä, että joka rakastaa Jumalaa, se rakastakoon myös veljeänsä.

⁵Jokainen, joka uskoo, että Jeesus on Kristus, on Jumalasta syntynyt; ja jokainen, joka rakastaa häntä, joka on synnyttänyt, rakastaa myöskin sitä, joka hänestä on syntynyt. ²Siitä me tiedämme, että rakastamme Jumalan lapsia, kun rakastamme Jumalaa ja noudatamme hänen käskyjäänsä. ³Sillä rakkaus Jumalaan on se, että pidämme hänen käskynsä. Ja hänen käskynsä eivät ole raskaat; ⁴sillä kaikki, mikä on syntynyt Jumalasta, voittaa maailman; ja tämä on se voitto, joka on maailman voittanut, meidän uskomme. ⁵Kuka on se, joka voittaa maailman, ellei se, joka uskoo, että Jeesus on Jumalan Poika? ⁶Hän on se, joka on tullut veden ja veren kautta, Jeesus Kristus, ei ainoastaan vedessä, vaan vedessä ja veressä; ja Henki on se, joka todistaa, sillä Henki on totuus. ⁷Sillä kolme on, jotka todistavat: ⁸Henki ja vesi ja veri, ja ne kolme pitävät yhtä. ⁹Jos me otamme vastaan ihmisten todistuksen, niin onhan Jumalan todistus suurempi. Ja tämä on Jumalan todistus, sillä hän on todistanut Pojastansa. ¹⁰Joka uskoo Jumalan Poikaan, hänellä on todistus itsessään; joka ei usko Jumalaa, tekee hänet valhettelijaksi, koska hän ei usko sitä todistusta, jonka Jumala on todistanut Pojastansa. ¹¹Ja tämä on se todistus: Jumala on antanut meille iankaikkisen elämän, ja tämä elämä on hänen Pojassansa. ¹²Jolla Poika on, sillä on elämä; jolla Jumalan Poikaa ei ole, sillä ei ole elämää. ¹³Tämän minä olen kirjoittanut teille, jotka uskotte Jumalan Pojan nimeen, tietääksenne, että teillä on iankaikkinen elämä. ¹⁴Ja tämä on se uskallus, joka meillä on häneen, että jos me jotakin anomme hänen tahtonsa mukaan, niin hän kuulee meitä. ¹⁵Ja jos me tiedämme hänen kuulevan meitä, mitä ikinä anommekin, niin tiedämme, että meillä myös on kaikki se, mitä olemme häneltä anoneet. ¹⁶Jos joku näkee veljensä tekevän syntiä, joka ei ole kuolemaksi, niin rukoilkoon, ja hän on antava hänelle elämän, niille nimittäin, jotka eivät tee syntiä kuolemaksi. On syntiä, joka on kuolemaksi; siitä minä en sano, että olisi rukoiltava. ¹⁷Kaikki vääryys on syntiä. Ja on syntiä, joka ei ole kuolemaksi. ¹⁸Me tiedämme, ettei yksikään Jumalasta syntynyt tee syntiä; vaan Jumalasta syntynyt pitää itsestään vaarin, eikä häneen ryhdy se paha. ¹⁹Me tiedämme, että olemme Jumalasta, ja koko maailma on pahan vallassa. ²⁰Mutta me tiedämme, että Jumalan Poika on tullut ja antanut meille ymmärryksen, tunteaksemme sen Totisen; ja me olemme siinä Totisessa, hänen Pojassansa, Jeesuksessa Kristuksessa. Hän on totinen Jumala ja iankaikkinen elämä. ²¹Lapsukaiset, kavahtakaa epäjumalia.

2 Johanneksen

¹Vanhin valitulle rouvalle ja hänen lapsillensa, joita minä totuudessa rakastan - enkä ainoastaan minä, vaan myös kaikki, jotka ovat tulleet totuuden tuntemaan - ²totuuden tähden, joka meissä pysyy ja on oleva meidän kanssamme iankaikkisesti. ³Armo, laupeus ja rauha Isältä Jumalalta ja Jeesukselta Kristukselta, Isän Pojalta, on oleva meidän kanssamme, totuudessa ja rakkaudessa. ⁴Minua on suuresti ilahuttanut, että olen lastesi joukossa havainnut olevan niitä, jotka totuudessa vaeltavat sen käskyn mukaan, jonka me olemme saaneet Isältä. ⁵Ja nyt, rouva, minulla on sinulle pyyntö, ei niinkuin kirjoittaisin sinulle uuden käskyn, vaan minä kirjoitan sen, joka meillä alusta asti on ollut: että meidän tulee rakastaa toinen toistamme. ⁶Ja tämä on rakkaus, että me vaellamme hänen käskyjensä mukaan. Tämä on käsky, että teidän, niinkuin olette alusta kuulleet, tulee siinä vaeltaa. ⁷Sillä monta villitsijää on lähtenyt maailmaan, jotka eivät tunnusta Jeesusta Kristukseksi, joka oli lihaan tuleva; tämä tämmöinen on villitsijä ja antikristus. ⁸Ottakaa vaari itsestänne, ettette menetä sitä, minkä me olemme työllämme aikaansaaneet, vaan että saatte täyden palkan. ⁹Kuka ikinä menee edemmäksi eikä pysy Kristuksen opissa, hänellä ei ole Jumalaa; joka siinä opissa pysyy, hänellä on sekä Isä että Poika. ¹⁰Jos joku tulee teidän luoksenne eikä tuo mukanaan tätä opia, niin älkää ottako häntä huoneeseenne älkääkään sanoko häntä tervetulleeksi; ¹¹sillä joka sanoo hänet tervetulleeksi, joutuu osalliseksi hänen pahoihin tekoihinsa. ¹²Minulla olisi paljon kirjoittamista teille, mutta en tahdo tehdä sitä paperilla ja musteella; vaan toivon pääseväni teidän tyköne ja saavani puhutella teitä suullisesti, että meidän ilomme olisi täydellinen. ¹³Valitun sisaresi lapset lähettävät sinulle tervehdyksen.

3 Johanneksen

¹Vanhin rakkaalle Gaiukselle, jota minä totuudessa rakastan. ²Rakkaani, minä toivotan sinulle, että kaikessa menestyt ja pysyt terveenä, niinkuin sielusikin menestyy. ³Minua ilahutti suuresti, kun veljet tulivat ja antoivat todistuksen sinun totuudestasi, niinkuin sinä totuudessa vaellatkin. ⁴Minulla ei ole suurempaa iloa kuin se, että kuulen lasteni vaeltavan totuudessa. ⁵Rakkaani, sinä toimit uskollisesti kaikessa, mitä teet veljien, vieläpä vieraittenkin hyväksi. ⁶He ovat seurakunnan edessä antaneet todistuksen sinun rakkaudestasi; ja sinä teet hyvin, kun autat heitä eteenpäin heidän matkallaan, niinkuin Jumalan edessä arvollista on. ⁷Sillä hänen nimensä tähden he ovat matkalle lähteneet eivätkä ota pakanoilta mitään. ⁸Me olemme siis velvolliset ottamaan semmoisia vastaan, auttaaksemme yhdessä totuutta eteenpäin. ⁹Minä kirjoitin seurakunnalle; mutta Diotrefes, joka haluaa olla ensimmäinen heidän joukossaan, ei ota meitä vastaan. ¹⁰Sentähden minä, jos tulen, muistutan hänen teoistansa, mitä hän tekee, kun pahoilla sanoilla meistä juoruaa; ja vielä siihenkään tyytymättä, hän ei itse ota veljiä vastaan, vaan estää niitäkin, jotka tahtovat sen tehdä, ja ajaa heidät pois seurakunnasta. ¹¹Rakkaani, älä seuraa pahaa, vaan hyvää. Joka hyvin tekee, se on Jumalasta; joka pahoin tekee, se ei ole Jumalaa nähnyt. ¹²Demetrius on kaikilta, jopa itse totuudeltakin, saanut hyvän todistuksen; ja mekin todistamme hänestä samaa, ja sinä tiedät, että meidän todistuksemme on tosi. ¹³Minulla olisi paljon kirjoittamista sinulle, mutta en tahdo kirjoittaa sinulle musteella ja kynällä, ¹⁴sillä minä toivon pian näkeväni sinut, ja silloin saamme suullisesti puhella. ¹⁵Rauha sinulle! Ystävät tervehtivät sinua. Tervehdys ystäville, kullekin erikseen.

Juudaksen

1Juudas, Jeesuksen Kristuksen palvelija ja Jaakobin veli, kutsutuille, jotka ovat Isässä Jumalassa rakastetut ja Jeesukselle Kristukselle varjellut. **2**Lisääntyköön teille laupeus ja rauha ja rakkaus. **3**Rakkaani! Kun minulla on ollut haras halu kirjoittaa teille yhteisestä pelastuksestamme, tuli minulle pakko kirjoittaa ja kehoittaa teitä kilvoittelemaan sen uskon puolesta, joka kerta kaikkiaan on pyhille annettu. **4**Sillä teidän keskuuteenne on pujahtanut eräitä ihmisiä, joiden jo aikoja sitten on kirjoitettu tulevan tähän tuomioon, jumalattomia, jotka kääntävät meidän Jumalamme armon irstaudeksi ja kieltävät meidän ainoan valtiaamme ja Herramme, Jeesuksen Kristuksen. **5**Vaikka jo kerran olette saaneet tietää kaiken, tahdon kuitenkin muistuttaa teitä siitä, että Herra, joka oli pelastanut kansan Egyptistä, toisella kertaa hukutti ne, jotka eivät uskoneet; **6**ja että hän ne enkelit, jotka eivät säilyttäneet valta-asemaansa, vaan jättivät oman asumuksensa, pani pimeyteen iankaikkisissa kahleissa säilytettäväksi suuren päivän tuomioon; **7**samoin kuin Sodoma ja Gomorra ja niiden ympärillä olivat kaupungit, jotka samalla tavalla kuin nekin harjoittivat haureutta ja eksyivät luonnottomiin lihanhimoihin, ovat varoittavana esimerkkinä, kärsiessään iankaikkisen tulen rangaistusta. **8**Yhtäkaikki nämä uneksivat samoin saastuttavat lihan; he halveksivat herrautta, herjaavat kirkkauden henkiolentoja. **9**Mutta ei ylienkele Miikaelkaan, kun riiteli ja väitteli perkeleen kanssa Mooseksen ruumiista, rohjenut lausua herjaavaa tuomiota, vaan sanoi: ”Rangaiskoon sinua Herra!” **10**Nämä sitävastoin herjaavat sitä, mitä eivät tunne; mutta minkä he järjettömäin eläinten tavoin luonnostaan ymmärtävät, sillä he turmelevat itsensä. **11**Voi heitä, sillä he kulkevat Kainin tietä ja heittäytyvät palkan tähden Bileamin eksytykseen ja hukkuvat niskoitteluunsa niinkuin Koora! **12**He likapilkkuina teidän rakkausaterioillanne julkeasti kemuilevat ja itseään kestitsevät. He ovat vedettömiä, tuulten ajeltavia pilviä, paljaita, syksyisiä puita, hedelmättömiä, kahdesti kuolleita, juurineen maasta reväistyjä, **13**rajuja meren aaltoja, jotka vaahtoavat omia häpeitään, harhailevia tähtiä, joille pimeyden synkeys ikuisiksi ajoiksi on varattu. **14**Heistäkin Eenok, Aadamista seitsemäs, on ennustanut, sanoen: ”Katso, Herra tulee tuhannen tuhansine pyhinensä **15**tuomitsemaan kaikkia ja rankaisemaan kaikkia jumalattomia kaikista heidän jumalattomis-

ta teoistansa, joita he jumalattomuudessaan ovat tehneet, ja kaikesta julkeasta, mitä nuo jumalattomat syntiset ovat häntä vastaan puhuneet”. **16**He ovat napisijoita, kohtalonsa nurkujia ja vaeltavat himojensa mukaan; heidän suunsa puhuu pöyhkeitä, ja he mielitelevät ihmisiä oman etunsa tähden. **17**Mutta te, rakkaani, muistakaa nämä sanat, mitkä meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen apostolit ovat edeltäpäin puhuneet, **18**sanoen teille: ”Viimeisenä aikana tulee pilkkaaajia, jotka vaeltavat jumalattomuutensa himojen mukaan”. **19**Nämä juuri saavat aikaan hajaannusta, he ovat sielullisia, henkeä heillä ei ole. **20**Mutta te, rakkaani, rakentakaa itseänne pyhimmän uskonne perustukselle, rukoilkaa Pyhässä Hengessä **21**ja pysyttäkää niin itsenne Jumalan rakkaudessa, odottaessanne meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen laupeutta iankaikkiseksi elämäksi. **22**Ja armahtakaa toisia, niitä, jotka epäilevät, pelastakaa heidät, tulesta temmaten; **23**toisia taas armahtakaa pelolla, inhoten lihan tahraamaa ihokastakin. **24**Mutta hänelle, joka voi varjella teidät lankeamasta ja asettaa teidät nuhteettomina, riemuitsevina, kirkkautensa eteen, **25**hänelle, ainoalle Jumalalle ja meidän pelastajallemme Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta, hänelle kunnia, majesteetti, voima ja valta ennen kaikkia aikoja ja nyt ja iankaikkisesti! Amen.

Ilmestys

1Jeesuksen Kristuksen ilmestys, jonka Jumala antoi hänelle, näyttääkseen palvelijoillensa, mitä pian tapahtuman pitää; ja sen hän lähettämensä enkelin kautta antoi tiedoksi palvelijalleen Johannekselle, ²joka tässä todistaa Jumalan sanan ja Jeesuksen Kristuksen todistuksen, kaiken sen, minkä hän on nähnyt. ³Autuas se, joka lukee, ja autuaat ne, jotka kuulevat tämän profetian sanat ja ottavat vaarin siitä, mitä siihen kirjoitettu on; sillä aika on lähellä! ⁴Johannes seitsemälle Aasian seurakunnalle: Armo teille ja rauha häneltä, joka on ja joka oli ja joka tuleva on, ja niiltä seitsemältä hengeltä, jotka ovat hänen valtaistumensa edessä, ⁵ja Jeesukselta Kristukselta, uskolliselta todistajalta, häneltä, joka on kuolleitten esikoinen ja maan kuningasten hallitsija! Hänelle, joka meitä rakastaa ja on päästänyt meidät synneistämme verellensä ⁶ja tehnyt meidät kuningaskunnaksi, papeiksi Jumalalleen ja Isälleen, hänelle kunnia ja voima aina ja iankaikkisesti! Amen. ⁷Katso, hän tulee pilvissä, ja kaikki silmät saavat nähdä hänet, niidenkin, jotka hänet lävistivät, ja kaikki maan sukukunnat vaikeroitsevat hänen tullessansa. Totisesti, amen. ⁸”Minä olen A ja O”, sanoo Herra Jumala, joka on ja joka oli ja joka tuleva on, Kaikkivaltias. ⁹Minä, Johannes, teidän veljenne, joka teidän kanssanne olen osallinen ahdistukseen ja valtakuntaan ja kärsivällisyyteen Jeesuksessa, minä olin Jumalan sanan ja Jeesuksen todistuksen tähden saareissa, jonka nimi on Patmos. ¹⁰Minä olin hengessä Herran päivänä, ja kuulin takaani suuren äänen, ikäänkuin pasunan äänen, ¹¹joka sanoi: ”Kirjoita kirjaan, mitä näet, ja lähetä niille seitsemälle seurakunnalle, Efesoon ja Smyrnaan ja Pergamoon ja Tyatiraan ja Sardeeseen ja Filadelfiaan ja Laodikeaan”. ¹²Ja minä käännyin katsomaan, mikä ääni minulle puhui; ja kääntyessäni minä näin seitsemän kultaista lampunjalkaa, ¹³ja lampunjalkain keskellä Ihmisen Pojan muotoisen, pitkäliepiseen viittaaan puetun ja rinnan kohdalta kultaisella vyöllä vyötetyn. ¹⁴Ja hänen päänsä ja hiuksensa olivat valkoiset niinkuin valkoinen villa, niinkuin lumi, ja hänen silmänsä niinkuin tulen liekki; ¹⁵hänen jalkansa olivat ahjossa hehkuvan, kiiltävän vasken kaltaiset, ja hänen äänensä oli niinkuin paljojen vetten pauhina. ¹⁶Ja hänellä oli oikeassa kädessään seitsemän tähteä, ja hänen suustaan lähti kaksiteräinen, terävä miekka, ja hänen kasvonsa olivat niinkuin aurinko, kun se täydeltä

terältä paistaa. ¹⁷Ja kun minä hänet näin, kaaduin minä kuin kuolleena hänen jalkojensa juureen. Ja hän pani oikean kätensä minun päälleni sanoen: ”Älä pelkää! Minä olen ensimmäinen ja viimeinen, ¹⁸ja minä elän; ja minä olin kuollut, ja katso, minä elän aina ja iankaikkisesti, ja minulla on kuoleman ja tuonelan avaimet. ¹⁹Kirjoita siis, mitä olet nähnyt ja mikä nyt on ja mitä tämän jälkeen on tapahtuva. ²⁰Niiden seitsemän tähden salaisuus, jotka näit minun oikeassa kädessäni, ja niiden seitsemän kultaisen lampunjalan salaisuus on tämä: ne seitsemän tähteä ovat niiden seitsemän seurakunnan enkelit, ja ne seitsemän lampunjalkaa ovat ne seitsemän seurakuntaa.”

2”Efesoon seurakunnan enkelille kirjoita: ’Näin sanoo hän, joka pitää niitä seitsemää tähteä oikeassa kädessään, hän, joka käyскеlee niiden seitsemän kultaisen lampunjalan keskellä: ²Minä tiedän sinun tekosi ja vaivannäkösi ja kärsivällisyytesi, ja ettet voi pahoja sietää; sinä olet koetellut niitä, jotka sanovat itseänsä apostoleiksi, eivätkä ole, ja olet havainnut heidät valhetelijoiksi; ³ja sinulla on kärsivällisyyttä, ja paljon sinä olet saanut kantaa minun nimeni tähden, etkä ole uupunut. ⁴Mutta se minulla on sinua vastaan, että olet hyljännyt ensimmäisen rakkautesi. ⁵Muista siis, mistä olet langennut, ja tee parannus, ja tee niitä ensimmäisiä tekoja; mutta jos et, niin minä tulen sinun tykösi ja työnnän sinun lampunjalkasi pois paikaltaan, ellet tee parannusta. ⁶Mutta se sinulla on, että sinä vihaat nikolaiittain tekoja, joita myös minä vihaan. ⁷Jolla on korva, se kuulkoon, mitä Henki seurakunnille sanoo. Sen, joka voittaa, minä annan syödä elämän puusta, joka on Jumalan paratiisissa.’ ⁸Ja Smyrnan seurakunnan enkelille kirjoita: ’Näin sanoo ensimmäinen ja viimeinen, joka kuoli ja virkosi elämään: ⁹Minä tiedän sinun ahdistuksesi ja köyhyytesi - sinä olet kuitenkin rikas - ja mitä pilkkaa sinä kärsit niiltä, jotka sanovat olevansa juutalaisia, eivätkä ole, vaan ovat saatanaan synagooga. ¹⁰Älä pelkää sitä, mitä tulet kärsimään. Katso, perkele on heittävä muutamia teistä vankeuteen, että teidät pantaisiin koetukselle, ja teidän on oltava ahdistuksessa kymmenen päivää. Ole uskollinen kuolemaan asti, niin minä annan sinulle elämän kruunun. ¹¹Jolla on korva, se kuulkoon, mitä Henki seurakunnille sanoo. Sitä, joka voittaa, ei toinen kuolema vahingoita.’ ¹²Ja Pergamon seurakunnan enkelille kirjoita: ’Näin sanoo hän, jolla on

se kaksiteräinen, terävä miekka: ¹³Minä tiedän, missä sinä asut: siellä, missä saatanan valtaistuini on; ja sinä pidät minun nimestäni kiinni etkä ole kieltänyt minun uskoani niinkään päivinä, jolloin Antipas, minun todistajani, minun uskolliseni, tapettiin teidän luonanne, siellä, missä saatana asuu. ¹⁴Mutta minulla on vähän sinua vastaan: sinulla on siellä niitä, jotka pitävät kiinni Bileamin opista, hänen, joka opetti Baalakia virittämään Israelin lapsille sen vietytyksen, että söisivät epäjumalille uhrattua ja haureutta harjoittaisivat. ¹⁵Niin on myös sinulla niitä, jotka samoin pitävät kiinni nikolaiittain opista. ¹⁶Tee siis parannus; mutta jos et, niin minä tulen sinun tykösi pian ja sodin heitä vastaan suuni miekalla. ¹⁷Jolla on korva, se kuulkoon, mitä Henki seurakunnille sanoo. Sille, joka voittaa, minä annan salattua mannaa ja annan hänelle valkoisen kiven ja siihen kiveen kirjoitetun uuden nimen, jota ei tiedä kukaan muu kuin sen saaja. ¹⁸Ja Tyatiran seurakunnan enkelille kirjoita: 'Näin sanoo Jumalan Poika, jolla on silmät niinkuin tulen liekki ja jonka jalat ovat niinkuin kiiltävä vasikka: ¹⁹Minä tiedän sinun tekosi ja rakkautesi ja uskosi ja palveluksesi ja kärsivällisyytesi ja että sinun viimeiset tekosi ovat useammat kuin ensimmäiset. ²⁰Mutta se minulla on sinua vastaan, että sinä suvaitset tuota naista, Iisebeliä, joka sanoo itseään profeetaksi ja opettaa ja eksyttää minun palvelijoitani harjoittamaan haureutta ja syömään epäjumalille uhrattua. ²¹Ja minä olen antanut hänelle aikaa parannuksen tekoon, mutta hän ei tahdo parannusta tehdä eikä luopua haureudestaan. ²²Katso, minä syökseen hänet tautivuoteeseen, ja ne, jotka hänen kanssaan tekevät huorin, minä syökseen suureen ahdistukseen, jos eivät tee parannusta ja luovu hänen teoistansa; ²³ja hänen lapsensa minä tappamalla tapan, ja kaikki seurakunnat saavat tuntea, että minä olen se, joka tutkin munaskuut ja sydämet; ja minä annan teille kullekin tekojenne mukaan. ²⁴Mutta teille muille Tyatirassa oleville, kaikille, joilla ei ole tätä oppia, teille, jotka ette ole tulleet tuntemaan, niinkuin ne sanovat, saatanan syvyyksiä, minä sanon: en minä pane teidän päällenne muuta kuormaa; ²⁵pitäkää vain, mitä teillä on, siihen asti kuin minä tulen. ²⁶Ja joka voittaa ja loppuun asti ottaa minun teoistani vaarin, sille minä annan vallan hallita pakanoita, ²⁷ja hän on kaitseva heitä rautaisella valtikalla, niinkuin saviastiat heidät särjetään - niinkuin minäkin sen vallan Isältäni sain - ²⁸ja minä annan hänelle kointähden. ²⁹Jolla on korva, se kuulkoon, mitä Henki seurakunnille sanoo.'"

3”Ja Sardeen seurakunnan enkelille kirjoita: 'Näin sanoo hän, jolla on ne Jumalan seitsemän henkeä ja ne seitsemän tähteä: Minä tiedän sinun tekosi: sinulla on se nimi, että elät, mutta sinä olet kuollut. ²Heräjä valvomaan ja vahvista jäljellejääneitä, niitä, jotka ovat olleet kuolemaisillaan; sillä minä en ole havainnut sinun tekojasi täydellisiksi Jumalani edessä. ³Muista siis, mitä olet saanut ja kuullut, ja ota siitä vaari ja tee parannus. Jos et valvo,

niin minä tulen kuin varas, etkä sinä tiedä, millä hetkellä minä sinun päällesi tulen. ⁴Kuitenkin on sinulla Sardeessa muutamia harvoja nimiä, jotka eivät ole tahranneet vaatteitaan, ja he saavat käyskennellä minun kanssani valkeissa vaatteissa, sillä he ovat siihen arvolliset. ⁵Joka voittaa, se näin puetaan valkeihin vaatteisiin, enkä minä pyyhi pois hänen nimeänsä elämän kirjasta, ja minä olen tunnustava hänen nimensä Isäni edessä ja hänen enkeliansa edessä. ⁶Jolla on korva, se kuulkoon, mitä Henki seurakunnille sanoo. ⁷Ja Filadelfian seurakunnan enkelille kirjoita: 'Näin sanoo Pyhä, Totinen, jolla on Daavidin avain, hän, joka avaa, eikä kukaan sulje, ja joka sulkee, eikä kukaan avaa: ⁸Minä tiedän sinun tekosi. Katso, minä olen avannut sinun eteesi oven, eikä kukaan voi sitä sulkea; sillä tosin on sinun voimasi vähäinen, mutta sinä olet ottanut vaarin minun sanastani etkä ole minun nimeäni kieltänyt. ⁹Katso, minä annan sinulle saatanan synagoogasta niitä, jotka sanovat olevansa juutalaisia, eivätkä ole, vaan valhettelevat; katso, minä olen saattava heidät siihen, että he tulevat ja kumartuvat sinun jalkojesi eteen ja ymmärtävät, että minä sinua rakastan. ¹⁰Koska sinä olet ottanut minun kärsivällisyyteni sanasta vaarin, niin minä myös otan sinusta vaarin ja pelastan sinut koetuksen hetkestä, joka on tuleva yli koko maanpiirin koettelemaan niitä, jotka maan päällä asuvat. ¹¹Minä tulen pian; pidä, mitä sinulla on, ettei kukaan ottaisi sinun kruunuasi. ¹²Joka voittaa, sen minä teen pylvääksi Jumalani temppeleihin, eikä hän koskaan enää lähde sieltä ulos, ja minä kirjoitan häneen Jumalani nimen ja Jumalani kaupungin nimen, sen uuden Jerusalemin, joka lasketuu alas taivaasta minun Jumalani tyköä, ja oman uuden nimeni. ¹³Jolla on korva, se kuulkoon, mitä Henki seurakunnille sanoo. ¹⁴Ja Laodikean seurakunnan enkelille kirjoita: 'Näin sanoo Amen, se uskollinen ja totinen todistaja, Jumalan luomakunnan alku: ¹⁵Minä tiedän sinun tekosi: sinä et ole kylmä etkä palava; oi, jospa olisit kylmä tai palava! ¹⁶Mutta nyt, koska olet penseä, etkä ole palava etkä kylmä, olen minä oksentava sinut suustani ulos. ¹⁷Sillä sinä sanot: Minä olen rikas, minä olen rikastunut enkä mitään tarvitse; etkä tiedä, että juuri sinä olet viheläinen ja kurja ja köyhä ja sokea ja alaston. ¹⁸Minä neuvon sinua ostamaan minulta kultaa, tulessa puhdistettua, että rikastuisit, ja valkeat vaatteet, että niihin pukeutuisit eikä alastomuutesi häpeä näkyisi, ja silmävoidetta voidellaksesi silmäsi, että näkisit. ¹⁹Kaikkia niitä, joita minä pidän rakkaina, minä nuhtelen ja kuritan; ahkeroitse siis ja tee parannus. ²⁰Katso, minä seison ovella ja kolkutan; jos joku kuulee minun ääneni ja avaa oven, niin minä käyn hänen tykönsä sisälle ja aterioitsen hänen kanssaan, ja hän minun kanssani. ²¹Joka voittaa, sen minä annan istua kanssani valtaistuimellani, niinkuin minäkin olen voittanut ja istunut Isäni kanssa hänen valtaistuimellensa. ²²Jolla on korva, se kuulkoon, mitä Henki seurakunnille sanoo.'"

4Sen jälkeen minä näin, ja katso: taivaassa oli ovi avoin-

na, ja ensimmäinen ääni, jonka minä olin kuullut ikäänkuin pasunan puhuvan minulle, sanoi: ”Nouse ylös tänne, niin minä näytän sinulle, mitä tämän jälkeen on tapahtuva”.² Ja kohta minä olin hengessä. Ja katso, taivaassa oli valtaistuini, ja valtaistuimella oli istuja.³ Ja istuja oli näöltänsä jaspis- ja sardionkiven kaltainen; ja valtaistuimen ympärillä oli taivaankaari, näöltänsä smaragdin kaltainen.⁴ Ja valtaistuimen ympärillä oli kaksikymmentä neljä valtaistuinta, ja niillä valtaistuimilla istui kaksikymmentä neljä vanhinta, puettuina valkeihin vaatteisiin, ja heillä oli päässänsä kultaiset kruunut.⁵ Ja valtaistuimesta lähti salamoita ja ääniä ja ukkosen jylinää; ja valtaistuimen edessä paloi seitsemän tulisoihntua, jotka ovat ne seitsemän Jumalan henkeä.⁶ Ja valtaistuimen edessä oli ikäänkuin lasinen meri, kristallin näköinen; ja valtaistuimen keskellä ja valtaistuimen ympärillä oli neljä olentoa, edestä ja takaa silmiä täynnä.⁷ Ja ensimmäinen olento oli leijonan näköinen, ja toinen olento nuoren härän näköinen, ja kolmannella olennolla oli ikäänkuin ihmisen kasvot, ja neljäs olento oli lentävän kotkan näköinen.⁸ Ja niillä neljällä olennolla oli kullakin kuusi siipeä, ja ne olivat yltympäri ja sisältä silmiä täynnä. Ja ne sanoivat lakkaamatta yötä päivää: ”Pyhä, pyhä, pyhä on Herra Jumala, Kaikkivaltias, joka oli ja joka on ja joka tuleva on”.⁹ Ja niin usein kuin olennot antavat ylistyksen, kunnian ja kiitoksen hänelle, joka valtaistuimella istuu, joka elää aina ja iankaikkisesti,¹⁰ lankeavat ne kaksikymmentä neljä vanhinta hänen eteensä, joka valtaistuimella istuu, ja kumartaen rukoilevat häntä, joka elää aina ja iankaikkisesti, ja heittävät kruununsa valtaistuimen eteen sanoen: ¹¹”Sinä, meidän Herramme ja meidän Jumalamme, olet arvollinen saamaan ylistyksen ja kunnian ja voiman, sillä sinä olet luonut kaikki, ja sinun tahdostasi ne ovat olemassa ja ovat luodut”.

⁵Ja minä näin valtaistuimella-istuvan oikeassa kädessä kirjakäärön, sisältä ja päältä täyteen kirjoitetun, seitsemällä sinetillä suljetun.² Ja minä näin väkevän enkelin, joka suurella äänellä kuulutti: ”Kuka on arvollinen avaamaan tämän kirjan ja murtamaan sen sinetit?”³ Eikä kukaan taivaassa eikä maan päällä eikä maan alla voinut avata kirjaa eikä katsoa siihen.⁴ Ja minä itkin kovin sitä, ettei ketään havaittu arvolliseksi avaamaan kirjaa eikä katsomaan siihen.⁵ Ja yksi vanhimmista sanoi minulle: ”Älä itke; katso, jalopeura Juudan sukukunnasta, Daavidin juurivesa, on voittanut, niin että hän voi avata kirjan ja sen seitsemän sinettiä”.⁶ Ja minä näin, että valtaistuimen ja niiden neljän olennon ja vanhinten keskellä seisoi Karitsa, ikäänkuin teurastettu; sillä oli seitsemän sarvea ja seitsemän silmää, jotka ovat ne seitsemän Jumalan henkeä, lähetetyt kaikkien maailmaan.⁷ Ja se tuli ja otti kirjan valtaistuimella-istuvan oikeasta kädestä.⁸ Ja kun se oli ottanut kirjan, niin ne neljä olentoa ja kaksikymmentä neljä vanhinta lankesivat Karitsan eteen, ja heillä oli kantele kullakin, ja heillä oli kultaiset maljat täynnä suitsutuksia, jotka ovat pyhien

rukoukset,⁹ ja he veisasivat uutta virttä, sanoen: ”Sinä olet arvollinen ottamaan kirjan ja avaamaan sen sinetit, sillä sinä olet tullut teurastetuksi ja olet verelläsi ostanut Jumalalle ihmiset kaikista sukukunnista ja kielistä ja kansoista ja kansanheimoista¹⁰ ja tehnyt heidät meidän Jumalallemme kuningaskunnaksi ja papeiksi, ja he tulevat hallitsemaan maan päällä”.¹¹ Ja minä näin, ja minä kuulin monien enkelien äänen valtaistuimen ja olentojen ja vanhinten ympäriltä, ja heidän lukunsa oli kymmenentuhatta kertaa kymmenentuhatta ja tuhat kertaa tuhat,¹² ja he sanoivat suurella äänellä: ”Karitsa, joka on teurastettu, on arvollinen saamaan voiman ja rikkauden ja viisauden ja väkevyyden ja kunnian ja kirkkauden ja ylistyksen”.¹³ Ja kaikkien luotujen, jotka ovat taivaassa ja maan päällä ja maan alla ja meren päällä, ja kaikkien niissä olevain minä kuulin sanovan: ”Hänelle, joka valtaistuimella istuu, ja Karitsalle ylistys ja kunnia ja kirkkaus ja valta aina ja iankaikkisesti!”¹⁴ Ja ne neljä olentoa sanoivat: ”Amen”, ja vanhimmat lankesivat kasvoilleen ja kumartaen rukoilivat.

⁶Ja minä näin, kuinka Karitsa avasi yhden niistä seitsemästä sinetistä, ja kuulin yhden niistä neljästä olennosta sanovan niinkuin ukkosen äänellä: ”Tule!”² Ja minä näin, ja katso: valkea hevonen; ja sen selässä istuvalla oli jousi, ja hänelle annettiin seppele, ja hän lähti voittajana ja voitamaan.³ Ja kun Karitsa avasi toisen sinetin, kuulin minä toisen olennon sanovan: ”Tule!”⁴ Niin lähti toinen hevonen, tulipunainen, ja sen selässä istuvalle annettiin valta ottaa pois rauha maasta, että ihmiset surmaisivat toisiaan; ja hänelle annettiin suuri miekka.⁵ Ja kun Karitsa avasi kolmannen sinetin, kuulin minä kolmannen olennon sanovan: ”Tule!” Ja minä näin, ja katso: musta hevonen; ja sen selässä istuvalla oli kädessään vaaka.⁶ Ja minä kuulin ikäänkuin äänen niiden neljän olennon keskeltä sanovan: ”Koiniks-mitta nisuja yhden denarin, ja kolme koiniksia ohria yhden denarin! Mutta älä turmele öljyä äläkä viiniä.”⁷ Ja kun Karitsa avasi neljännen sinetin, kuulin minä neljännen olennon äänen sanovan: ”Tule!”⁸ Ja minä näin, ja katso: hallava hevonen; ja sen selässä istuvan nimi oli Kuolema, ja Tuonela seurasi hänen mukanaan, ja heidän valtaansa annettiin neljäs osa maata, annettiin valta tappaa miekalla ja nälällä ja rutolla ja maan petojen kautta.⁹ Ja kun Karitsa avasi viidennen sinetin, näin minä alttarin alla niiden sielut, jotka olivat surmatut Jumalan sanan tähden ja sen todistuksen tähden, joka heillä oli.¹⁰ Ja he huusivat suurella äänellä sanoen: ”Kuinka kauaksi sinä, pyhä ja totinen Valtias, siirrät tuomiosi ja jätät kostamatta meidän veremme niille, jotka maan päällä asuvat?”¹¹ Ja heille kullekin annettiin pitkä valkoinen vaippa, ja heille sanottiin, että vielä vähän aikaa pysyisivät levollisina, kunnes oli täyttyvä myös heidän kanssapalvelijainsa ja veljiensä luku, joiden tuli joutua tapettaviksi niinkuin hekin.¹² Ja minä näin, kuinka Karitsa avasi kuudennen sinetin; ja tuli suuri maanjäristys, ja aurinko meni mustaksi niinkuin kar-

vainen säkkipuku, ja kuu muuttui kokonaan kuin vereksi, ¹³ja taivaan tähdet putosivat maahan, niinkuin viikunapuun varistaa raakaleensa, kun suuri tuuli sitä pudistaa, ¹⁴ja taivas väistyi pois niinkuin kirja, joka kääritään kokoon, ja kaikki vuoret ja saaret siirtyivät sijoiltansa. ¹⁵Ja maan kuninkaat ja ylimykset ja sotapäälliköt ja rikkaat ja väkevät ja kaikki orjat ja vapaat kätkeytyivät luoliin ja vuorten rotkoihin ¹⁶ja sanoivat vuorille ja kalliolle: ”Langetkaa meidän päällemme ja kätkekää meidät hänen kasvoiltansa, joka valtaistuimella istuu, ja Karitsan vihalta! ¹⁷Sillä heidän vihansa suuri päivä on tullut, ja kuka voi kestää?”

7 Senjälkeen minä näin neljä enkeliä seisovan maan neljällä kulmalla ja pitävän kiinni maan neljää tuulta, ettei mikään tuuli pääsisi puhaltamaan maan päälle eikä meren päälle eikä yhteenkään puuhun. ²Ja minä näin erään muun enkelin kohoavan auringonnoususta, ja hänellä oli elävän Jumalan sinetti, ja hän huusi suurella äänellä niille neljälle enkelille, joille oli annettu valta vahingoittaa maata ja merta, ³ja sanoi: ”Älkää vahingoittako maata älkääkään merta, älkää myös puita, ennenkuin me olemme painaneet sinetin Jumalamme palvelijain otsaan”. ⁴Ja minä kuulin sinetillä merkittyjen luvun, sata neljäkymmentä neljä tuhatta merkittyä kaikista Israelin lasten sukukunnista: ⁵Juudan sukukunnasta kaksitoista tuhatta merkittyä, Ruubenin sukukunnasta kaksitoista tuhatta, Gaadin sukukunnasta kaksitoista tuhatta, ⁶Asserin sukukunnasta kaksitoista tuhatta, Naftalin sukukunnasta kaksitoista tuhatta, Manassen sukukunnasta kaksitoista tuhatta, ⁷Simeonin sukukunnasta kaksitoista tuhatta, Leevin sukukunnasta kaksitoista tuhatta, Isaskarin sukukunnasta kaksitoista tuhatta, ⁸Sebulonin sukukunnasta kaksitoista tuhatta, Joosefin sukukunnasta kaksitoista tuhatta, Benjaminin sukukunnasta kaksitoista tuhatta merkittyä. ⁹Tämän jälkeen minä näin, ja katso, oli suuri joukko, jota ei kukaan voinut lukea, kaikista kansanheimoista ja sukukunnista ja kansoista ja kielistä, ja ne seisoivat valtaistuimen edessä ja Karitsan edessä puettuina pitkiin valkeihin vaatteisiin, ja heillä oli palmut käsissään, ¹⁰ja he huusivat suurella äänellä sanoen: ”Pelastus tulee meidän Jumalaltamme, joka valtaistuimella istuu, ja Karitsalta”. ¹¹Ja kaikki enkelit seisoivat piirissä valtaistuimen ja vanhinten ja neljän olennon ympärillä ja lankesivat kasvoilleen valtaistuimen eteen ja kumartaen rukoilivat Jumalaa, ¹²sanoen: ”Amen! Ylistys ja kirkkaus ja viisaus ja kiitos ja kunnia ja voima ja väkevyys meidän Jumalallemme aina ja iankaikkisesti, amen!” ¹³Ja yksi vanhimmista puhui minulle ja sanoi: ”Keitä ovat nämä pitkiin valkeihin vaatteisiin puettut, ja mistä he ovat tulleet?” ¹⁴Ja minä sanoin hänelle: ”Herrani, sinä tiedät sen”. Ja hän sanoi minulle: ”Nämä ovat ne, jotka siitä suuresta ahdistuksesta tulevat, ja he ovat pesseet vaatteensa ja valkaisseet ne Karitsan veressä. ¹⁵Sentähden he ovat Jumalan valtaistuimen edessä ja palvelevat häntä päivät ja yöt

hänen temppelissään, ja hän, joka valtaistuimella istuu, on levittävä telttamajansa heidän ylitsensä. ¹⁶Ei heidän enää tule nälkä eikä enää jano, eikä aurinko ole sattuva heihin, eikä mikään helle, ¹⁷sillä Karitsa, joka on valtaistuimen keskellä, on kaitseva heitä ja johdettava heidät elämän vetten lähteille, ja Jumala on pyyhkivä pois kaikki kyyneleet heidän silmistänsä.”

8 Ja kun Karitsa avasi seitsemännen sinetin, tuli taivaassa äänettömyys, jota kesti noin puoli hetkeä. ²Ja minä näin ne seitsemän enkeliä, jotka seisoivat Jumalan edessä, ja heille annettiin seitsemän pasunaa. ³Ja tuli eräs muu enkeli ja asettui alttarin ääreen pitäen kultaista suitsutusastiaa, ja hänelle annettiin paljon suitsukkeita pantavaksi kaikkien pyhien rukouksiin kultaiselle alttarille, joka oli valtaistuimen edessä. ⁴Ja suitsukkeiden savu nousi pyhien rukousten kanssa enkelin kädestä Jumalan eteen. ⁵Ja enkeli otti suitsutusastian ja täytti sen alttarin tulella ja heitti maan päälle; silloin syntyi ukkosenjylinää ja ääniä ja salamoita ja maanjäristystä. ⁶Ja ne seitsemän enkeliä, joilla oli ne seitsemän pasunaa, hankkiutuivat puhaltamaan pasunoihin. ⁷Ja ensimmäinen enkeli puhalsi pasunaan; niin tuli rakeita ja tulta, verellä sekoitettuja, ja ne heitettiin maan päälle; ja kolmas osa maata paloi, ja kolmas osa puita paloi, ja kaikki vihanta ruoho paloi. ⁸Ja toinen enkeli puhalsi pasunaan; niin heitettiin mereen ikäänkuin suuri, tulena palava vuori; ja kolmas osa merta muuttui vereksi, ⁹ja kolmas osa luoduista, mitä meressä on ja joissa henki on, kuoli, ja kolmas osa laivoista hukkui. ¹⁰Ja kolmas enkeli puhalsi pasunaan; niin putosi taivaasta suuri tähti, palava kuin tulisoitu, ja se putosi virtoihin, kolmanteen osaan niistä, ja vesilähteisiin. ¹¹Ja tähden nimi oli Koiruoho. Ja kolmas osa vesistä muuttui koiruohoksi, ja paljon ihmisiä kuoli vedestä, koska se oli karvaaksi käynyt. ¹²Ja neljäs enkeli puhalsi pasunaan; niin kolmas osa auringosta ja kolmas osa kuusta ja kolmas osa tähdistä lyötiin vitsauksella, niin että kolmas osa niistä pimeni ja päivä kolmannelta osaltaan oli valoton, ja niin myös yö. ¹³Ja minä näin, ja minä kuulin kotkan, joka lensi keskitaivaalla, sanovan suurella äänellä: ”Voi, voi, voi maan päällä asuvaisia niiden jäljellä olevain pasunain äänten tähden, joihin kolmen enkelin vielä on määrä puhaltaa!”

9 Ja viides enkeli puhalsi pasunaan; niin minä näin tähden, taivaasta maan päälle pudonneen, ja sille annettiin syvyyden kaivon avain; ²ja se avasi syvyyden kaivon, ja kaivosta nousi savu, niinkuin savu suuresta pätsistä, ja kaivon savu pimitti auringon ja ilman. ³Ja savusta lähti heinäsiirakoita maan päälle, ja niille annettiin valta, niinkuin maan skorpioneilla on valta; ⁴ja niille sanottiin, etteivät ne saa vahingoittaa maan ruohoa eikä mitään vihantaa eikä yhtään puuta, vaan ainoastaan niitä ihmisiä, joilla ei ole Jumalan sinettiä otsassaan. ⁵Ja niille annettiin valta vaivata heitä viisi kuukautta, vaan ei tappaakaan heitä; ja ne

vaivasivat, niinkuin vaivaa skorpioni, kun se ihmistä pistää. ⁶Ja niinä päivinä ihmiset etsivät kuolemaa, eivätkä sitä löydä; he haluavat kuolla, mutta kuolema pakenee heitä. ⁷Ja heinänsirkat olivat sotaan varustettujen hevosten kaltaiset, ja niillä oli päässään ikäänkuin seppeleet, kullan näköiset, ja niiden kasvot olivat ikäänkuin ihmisten kasvot; ⁸ja niillä oli hiukset niinkuin naisten hiukset, ja niiden hampaat olivat niinkuin leijonain hampaat. ⁹Ja niillä oli haarniskat ikäänkuin rautahaarniskat, ja niiden siipien kohina oli kuin sotavaunujen ryske monien hevosten kiitäessä taisteluun. ¹⁰Ja niillä oli pyrstöt niinkuin skorpioneilla ja pistimet, ja pyrstöissään niillä oli voima vahingoittaa ihmisiä viisi kuukautta. ¹¹Niillä oli kuninkaanaan syvyyden enkeli, jonka nimi hebreaksi on Abaddon ja kreikaksi Apollyon. ¹²Ensimmäinen ”voi!” on mennyt; katso, tulee vielä kaksi ”voi!”-huutoa tämän jälkeen. ¹³Ja kuudes enkeli puhalsi pasunaan; niin minä kuulin äänen tulevan kultaisen alttarin neljästä sarvesta, Jumalan edestä, ¹⁴ja se sanoi kuudennelle enkelille, jolla oli pasuna: ”Päästä ne neljä enkeliä, jotka ovat sidottuina suuren Eufrat-virran varrella”. ¹⁵Silloin päästettiin ne neljä enkeliä, jotka hetkelleen, päivälleen, kuukaudelleen ja vuodelleen olivat valmiina tappamaan kolmannen osan ihmisistä. ¹⁶Ja ratsuväen joukkojen luku oli kaksikymmentä tuhatta kertaa kymmenen tuhatta; minä kuulin niiden luvun. ¹⁷Ja tämänkaltaisilta minusta näyttivät hevoset ja niiden selässä istujat näyssä: ratsastajilla oli tulipunaiset ja tummansinervät ja tulikivenkeltaiset haarniskat; ja hevosten päät olivat kuin leijonain päät, ja niiden suusta lähti tuli ja savu ja tulikivi. ¹⁸Näistä kolmesta vitsauksesta sai kolmas osa ihmisiä surmansa: tullesta ja savusta ja tulikivestä, jotka lähtivät niiden suusta. ¹⁹Sillä hevosten voima oli niiden suussa ja niiden hännässä; niiden hännät näet olivat käärmeitten kaltaiset, ja niissä oli päät, joilla ne vahingoittivat. ²⁰Ja jäljelle jääneet ihmiset, ne, joita ei tapettu näillä vitsauksilla, eivät tehneet parannusta kättensä teoista, niin että olisivat lakanneet kumartamasta riivaajia ja kultaisia ja hopeaisia ja vaskisia ja kivisiä ja puisia epäjumalankuvia, jotka eivät voi nähdä eikä kuulla eikä kävellä. ²¹He eivät tehneet parannusta murhistaan eikä velhouksistaan eikä haureudestaan eikä varkauksistaan.

10Ja minä näin erään toisen, väkevän enkelin tulevan alas taivaasta; hänen verhonaan oli pilvi, ja taivaankaari oli hänen päänsä päällä, ja hänen kasvonsa olivat niinkuin aurinko, ja hänen jalkansa niinkuin tulipatsaat, ²ja hänellä oli kädessään avattu kirjanen. Ja hän laski oikean jalkansa meren päälle ja vasemman maan päälle ³ja huusi suurella äänellä, niinkuin leijona ärjyy; ja kun hän huusi, antoivat ne seitsemän ukkosen jylinää ääntensä puhua. ⁴Ja kun ne seitsemän ukkosenjylinää olivat puhuneet, yritin minä kirjoittaa, mutta minä kuulin äänen taivaasta sanovan: ”Pane sinetin taakse, mitä ne seitsemän ukkosenjylinää puhuivat, äläkä sitä kirjoita”. ⁵Ja enkeli, jonka minä näin seisovan

meren päällä ja maan päällä, kohotti oikean kätensä taivasta kohti ⁶ja vannoi hänen kauttansa, joka elää aina ja iankaikkisesti, hänen, joka on luonut taivaan ja mitä siinä on, ja maan ja mitä siinä on, ja meren ja mitä siinä on, ettei enää ole oleva aikaa, ⁷vaan että niinä päivinä, jolloin seitsemännen enkelin ääni kuuluu hänen puhaltaessaan pasunaan, Jumalan salaisuus käy täytäntöön sen hyvän sanoman mukaan, jonka hän on ilmoittanut palvelijoilleensa profeetoille. ⁸Ja sen äänen, jonka minä olin kuullut taivaasta, kuulin taas puhuvan minulle ja sanovan: ”Mene ja ota tuo avattu kirjakäärö, joka on meren ja maan päällä seisovan enkelin kädessä”. ⁹Ja minä menin enkelin tykö ja pyysin, että hän antaisi minulle sen kirjasen. Ja hän sanoi minulle: ”Ota ja syö se; se on karvasteleva vatsassasi, mutta suussasi se on oleva makea kuin hunaja”. ¹⁰Niin minä otin kirjasen enkelin kädestä ja söin sen; se oli minun suussani makea kuin hunaja; mutta sen syötyäni minun vatsaani karvasteli. ¹¹Ja minulle sanottiin: ”Sinun tulee taas profetoida monista kansoista ja kansanheimoista ja kielistä ja kuninkaista”.

11Ja minulle annettiin sauvan kaltainen ruoko ja sanottiin: ”Nouse ja mittaa Jumalan temppeli ja alttari ja ne, jotka siinä kumartaen rukoilevat. ²Mutta temppelin ulkopuolella oleva esikartano erota pois, äläkä sitä mittaa, sillä se on annettu pakanakansoille; ja he tallaavat pyhää kaupunkia neljäkymmentäkaksi kuukautta. ³Ja minä annan kahdelle todistajalleni toimeksi säkipukuihin puettuina profetoida tuhannen kahdensadan kuudenkymmenen päivän ajan.” ⁴Nämä ovat ne kaksi öljypuuta ja ne kaksi lampunjalkaa, jotka seisovat maan Herran edessä. ⁵Ja jos joku tahtoo heitä vahingoittaa, lähtee tuli heidän suustaan ja kuluttaa heidän vihollisensa; ja jos joku tahtoo heitä vahingoittaa, on hän saava surmansa sillä tavalla. ⁶Heillä on valta sulkea taivas, niin ettei sadetta tule heidän profetomisensa päivinä, ja heillä on valta muuttaa vedet vereksi ja lyödä maata kaikkinaisilla vitsauksilla, niin usein kuin tahtovat. ⁷Ja kun he ovat lopettaneet todistamisensa, on peto, se, joka nousee syvyydestä, käyvä sotaa heitä vastaan ja voittava heidät ja tappava heidät. ⁸Ja heidän ruumiinsa viruvat sen suuren kaupungin kadulla, jota hengellisesti puhuen kutsutaan Sodomaksi ja Egyptiksi ja jossa myös heidän Herransa ristiinnaulittiin. ⁹Ja ihmiset eri kansoista ja sukukunnista ja kielistä ja kansanheimoista näkevät heidän ruumiinsa kolme ja puoli päivää, eivätkä salli, että heidän ruumiinsa pannaan haudata. ¹⁰Ja ne, jotka maan päällä asuvat, iloitsevat heidän kohtalostaan ja riemuitsevat ja lähettävät lahjoja toisilleen; sillä nämä kaksi profettaa olivat vaivanneet niitä, jotka maan päällä asuvat. ¹¹Ja niiden kolmen ja puolen päivän kuluttua meni heihin Jumalasta elämän henki, ja he nousivat jaloilleen, ja suuri pelko valtasi ne, jotka näkivät heidät. ¹²Ja he kuulivat suuren äänen taivaasta sanovan heille: ”Nouskaa tänne!” Niin he nousivat taivaaseen pilvessä, ja heidän vihollisensa näkivät heidät. ¹³Ja sillä hetkellä tapahtui suuri maanjäristys,

ja kymmenes osa kaupunkia kukistui, ja maanjärityksessä sai surmansa seitsemäntuhatta henkeä, ja muut peljästyivät ja antoivat taivaan Jumalalle kunnian. ¹⁴Toinen ”voi!” on mennyt; katso, kolmas ”voi!” tulee pian. ¹⁵Ja seitsemäs enkeli puhalsi pasunaan; niin kuului taivaassa suuria ääniä, jotka sanoivat: ”Maailman kuninkuus on tullut meidän Herrallemme ja hänen Voidellullensa, ja hän on hallitseva aina ja iankaikkisesti”. ¹⁶Ja ne kaksikymmentä neljä vanhinta, jotka istuivat valtaistuimillaan Jumalan edessä, lankesivat kasvoilensa ja kumartaen rukoilivat Jumalaa, ¹⁷sanoen: ”Me kiitämme sinua, Herra Jumala, Kaikkivaltias, joka olet ja joka olit, siitä, että olet ottanut suuren voimasi ja ottanut hallituksen. ¹⁸Ja pakanakansat ovat vihastuneet, mutta sinun vihasi on tullut, ja tullut on aika tuomita kuolleet ja maksaa palkka sinun palvelijoillesi profeetoille ja pyhille ja niille, jotka sinun nimeäsi pelkäävät, pienille ja suurille, ja turmella ne, jotka maan turmelevat.” ¹⁹Ja Jumalan temppeli taivaassa aukeni, ja hänen liittonsa arkki näkyi hänen temppelissään, ja tuli salamoita ja ääniä ja ukkosenjylinää ja maanjäritystä ja suuria rakeita.

12Ja näkyi suuri merkki taivaassa: vaimo, vaatetettu auringolla, ja kuu hänen jalkojensa alla, ja hänen päässään sepeleenä kaksitoista tähteä. ²Hän oli raskaana ja huusi synnytyksivuissaan, ja hänen oli vaikea synnyttää. ³Ja näkyi toinen merkki taivaassa, ja katso: suuri, tulipunainen lohikäärme, jolla oli seitsemän päätä ja kymmenen sarvea, ja sen päässä seitsemän kruunua; ⁴ja sen pyrstö pyyhkäisi pois kolmannen osan taivaan tähtiä ja heitti ne maan päälle. Ja lohikäärme seiso i synnyttämäisillään olevan vaimon edessä nielläkseen hänen lapsensa, kun hän sen synnyttäisi. ⁵Ja hän synnytti poikalapsen, joka on kaitseva kaikkia pakanakansoja rautaisella valtikalla; ja hänen lapsensa temmattiin Jumalan tykö ja hänen valtaistuimensa tykö. ⁶Ja vaimo pakeni erämaahan, jossa hänellä oli Jumalan valmistama paikka, että häntä elätettäisiin siellä tuhat kaksisataa kuusikymmentä päivää. ⁷Ja syntyi sota taivaassa: Miikael ja hänen enkelinsä sotivat lohikäärmettä vastaan; ja lohikäärme ja hänen enkelinsä sotivat, ⁸mutta eivät voitaneet, eikä heillä enää ollut sijaa taivaassa. ⁹Ja suuri lohikäärme, se vanha käärme, jota perkeleeksi ja saatanaksi kutsutaan, koko maanpiirin villitsijä, heitettiin maan päälle, ja hänen enkelinsä heitettiin hänen kanssansa. ¹⁰Ja minä kuulin suuren äänen taivaassa sanovan: ”Nyt on tullut pelastus ja voima ja meidän Jumalamme valtakunta ja hänen Voideltunsa valta, sillä meidän veljemme syyttäjä, joka yöt ja päivät syytti heitä meidän Jumalamme edessä, on heitetty ulos. ¹¹Ja he ovat voitaneet hänet Karitsan veren kautta ja todistuksensa sanan kautta, eivätkä ole henkeänsä rakastaneet, vaan olleet alttiit kuolemaan asti. ¹²Sentähden riemuitkaa, taivaat, ja te, jotka niissä asutte! Voi maata ja merta, sillä perkele on astunut alas teidän luoksenne pitäen suurta vihaa, koska hän tietää, että hänellä on vähän aikaa!” ¹³Ja kun lohikäärme näki olevansa

heitetty maan päälle, ajoi hän takaa sitä vaimoa, joka oli poikalapsen synnyttänyt. ¹⁴Mutta vaimolle annettiin sen suuren kotkan kaksi siipeä hänen lentääksensä erämaahan sille paikalleen, jossa häntä elätetään aika ja kaksi aikaa ja puoli aikaa poissa käärmeen näkyvistä. ¹⁵Ja käärme syöksi kidastansa vaimon jälkeen vettä niinkuin virran, saattaakseen hänet virran vietäväksi. ¹⁶Mutta maa auttoi vaimoa: maa avasi suunsa ja nieli virran, jonka lohikäärme oli syönyt kidastansa. ¹⁷Ja lohikäärme vihastui vaimoon ja lähti käymään sotaa muita hänen jälkeläisiänsä vastaan, jotka pitävät Jumalan käskyt ja joilla on Jeesuksen todistus. ¹⁸Ja se asettui seisomaan meren hiekalle.

13Ja minä näin pedon nousevan merestä; sillä oli kymmenen sarvea ja seitsemän päätä, ja sarvissansa kymmenen kruunua, ja sen päihin oli kirjoitettu pilkkaavia nimiä. ²Ja peto, jonka minä näin, oli leopardin näköinen, ja sen jalat ikäänkuin karhun, ja sen kita niinkuin leijonan kita. Ja lohikäärme antoi sille voimansa ja valtaistuimensa ja suuren vallan. ³Ja minä näin yhden sen päistä olevan ikäänkuin kuoliaaksi haavoitetun, mutta sen kuolinhaava parantui. Ja koko maa seurasi ihmetellen petoa. ⁴Ja he kumarsivat lohikäärmettä, koska se oli antanut sellaisen vallan pedolle, ja kumarsivat petoa sanoen: ”Kuka on pedon vertainen, ja kuka voi sotia sitä vastaan?” ⁵Ja sille annettiin suu puhua suuria sanoja ja pilkkapuheita, ja sille annettiin valta tehdä sitä neljäkymmentä kaksi kuukautta. ⁶Ja se avasi suunsa Jumalaa pilkkaamaan, pilkatakseen hänen nimeänsä ja hänen majaan, niitä, jotka taivaassa asuvat. ⁷Ja sille annettiin valta käydä sotaa pyhiä vastaan ja voittaa heidät, ja sen valtaan annettiin kaikki sukukunnat ja kansat ja kielet ja kansanheimot. ⁸Ja kaikki maan päällä asuvaiset kumartavat sitä, jokainen, jonka nimi ei ole kirjoitettu teurastetun Karitsan elämänkirjaan, hamasta maailman perustamisesta. ⁹Jos kenellä on korva, hän kuulkoon. ¹⁰Jos kuka vankeuteen vie, niin hän itse vankeuteen joutuu; jos kuka miekalla tappaa, hänet pitää miekalla tapettaman. Tässä on pyhien kärsivällisyys ja usko. ¹¹Ja minä näin toisen pedon nousevan maasta, ja sillä oli kaksi sarvea niinkuin karitsan sarvet, ja se puhui niinkuin lohikäärme. ¹²Ja se käyttää kaikkea ensimmäisen pedon valtaa sen nähden ja saattaa maan ja siinä asuvaiset kumartamaan ensimmäistä petoa, sitä, jonka kuolinhaava parani. ¹³Ja se tekee suuria ihmeitä, niin että saa tulenkin taivaasta lankeamaan maahan ihmisten nähden. ¹⁴Ja se villitsee maan päällä asuvaiset niillä ihmeillä, joita sen sallittiin tehdä pedon nähden; se yllyttää maan päällä asuvaiset tekemään sen pedon kuvan, jossa oli miekanhaava ja joka virkosi. ¹⁵Ja sille annettiin valta antaa pedon kuvalle henki, että pedon kuva puhuisikin ja saisi aikaan, että ketkä vain eivät kumartaneet pedon kuvaa, ne tapettaisiin. ¹⁶Ja se saa kaikki, pienet ja suuret, sekä rikkaat että köyhät, sekä vapaat että orjat, panemaan merkin oikeaan käteensä tai otsaansa, ¹⁷ettei kukaan muu voisi ostaa eikä myydä

kuin se, jossa on merkki: pedon nimi tai sen nimen luku. ¹⁸Tässä on viisaus. Jolla ymmärrys on, se laskekoon pedon luvun; sillä se on ihmisen luku. Ja sen luku on kuusikymmentä kuusi.

14Ja minä näin, ja katso, Karitsa seiso i Siionin vuorella, ja hänen kanssaan sata neljäkymmentä neljä tuhatta, joiden otsaan oli kirjoitettu hänen nimensä ja hänen Isänsä nimi. ²Ja minä kuulin äänen taivaasta ikäänkuin paljojen vetten pauhinan ja ikäänkuin suuren ukkosenjäljän, ja ääni, jonka minä kuulin, oli ikäänkuin kanteleensoittajain, kun he kanteleitaan soittavat. ³Ja he veisivat uutta virttä valtaistuimen edessä ja neljän olennon ja vanhinten edessä; eikä kukaan voinut oppia sitä virttä, paitsi ne sata neljäkymmentä neljä tuhatta, jotka ovat ostetut maasta. ⁴Nämä ovat ne, jotka eivät ole saastuttaneet itseään naisten kanssa; sillä he ovat niinkuin neitsyet. Nämä ovat ne, jotka seuraavat Karitsaa, mihin ikinä hän menee. Nämä ovat ostetut ihmisistä esikoiseksi Jumalalle ja Karitsalle, ⁵eikä heidän suussa ole valhetta havaittu; he ovat tahrattomat. ⁶Ja minä näin lentävän keskitaivaalla erään toisen enkelin, jolla oli iankaikkinen evankeliumi julistettavana maan päällä asuvalle, kaikille kansanheimoille ja sukukunnille ja kielille ja kansoille. ⁷Ja hän sanoi suurella äänellä: ”Peljätäkää Jumalaa ja antakaa hänelle kunnia, sillä hänen tuomionsa hetki on tullut, ja kumartakaa häntä, joka on tehnyt taivaan ja maan ja meren ja vetten lähteet”. ⁸Ja seurasi vielä toinen enkeli, joka sanoi: ”Kukistunut, kukistunut on se suuri Babylon, joka haureutensa vihan viinillä on juottanut kaikki kansat”. ⁹Ja heitä seurasi vielä kolmas enkeli, joka sanoi suurella äänellä: ”Jos joku kumartaa petoa ja sen kuvaa ja ottaa sen merkin otsaansa tai käteensä, ¹⁰niin hänkin on juova Jumalan vihan viiniä, joka sekoittamattomana on kaadettu hänen vihansa maljaan, ja häntä pitää tulella ja tulikivellä vaivattaman pyhien enkelien edessä ja Karitsan edessä. ¹¹Ja heidän vainsa savu on nouseva aina ja iankaikkisesti, eikä heillä ole lepoa päivällä eikä yöllä, heillä, jotka petoa ja sen kuvaa kumartavat, eikä kenelläkään, joka ottaa sen nimen merkin. ¹²Tässä on pyhien kärsivällisyys, niiden, jotka pitävät Jumalan käskyt ja Jeesuksen uskon. ¹³Ja minä kuulin äänen taivaasta sanovan: ”Kirjoita: Autuaat ovat ne kuolleet, jotka Herrassa kuolevat tästedes. Totisesti - sanoo Henki - he saavat levätä vaivoistansa, sillä heidän tekonsa seuraavat heitä.” ¹⁴Ja minä näin, ja katso: valkoinen pilvi, ja pilvellä istui Ihmisen Pojan muotoinen, päässänsä kultainen kruunu ja kädessänsä terävä sirppi. ¹⁵Ja temppelistä tuli eräs toinen enkeli huutaen suurella äänellä pilvellä istuvalle: ”Lähetä sirppisi ja leikkaa, sillä leikkuuaika on tullut, ja maan elo on kypsytty”. ¹⁶Ja pilvellä istuva heitti sirppinsä maan päälle, ja maa tuli leikatuksi. ¹⁷Ja taivaan temppelistä lähti eräs toinen enkeli, ja hänelläkin oli terävä sirppi. ¹⁸Ja alttarista lähti vielä toinen enkeli, jolla oli tuli vallassaan, ja hän huusi suurella äänellä sille,

jolla oli se terävä sirppi, sanoen: ”Lähetä terävä sirppisi ja korjaa tertut maan viinipuusta, sillä sen rypäleet ovat kypsyttyneet”. ¹⁹Ja enkeli heitti sirppinsä alas maahan ja korjasi maan viinipuun hedelmät ja heitti ne Jumalan vihan suureen kuurnaan. ²⁰Ja kuurna poljettiin kaupungin ulkopuolella, ja kuurnasta kuohui veri hevosten kuolaimiin asti, tuhannen kuudensadan vakomitan päähän.

15Ja minä näin toisen tunnusmerkin taivaassa, suuren ja ihmeellisen: seitsemän enkeliä, joilla oli seitsemän viimeistä vitsausta, sillä niissä Jumalan viha täyttyy. ²Ja minä näin ikäänkuin lasisen meren, tulella sekoitetun, ja niiden, jotka olivat saaneet voiton pedosta ja sen kuvasta ja sen nimen luvusta, seisovan sillä lasisella merellä, ja heillä oli Jumalan kanteleet. ³Ja he veisivat Mooseksen, Jumalan palvelijan, virttä ja Karitsan virttä, sanoen: ”Suuret ja ihmeelliset ovat sinun tekosi, Herra Jumala, Kaikkivaltias; vanhurskaat ja totiset ovat sinun tiesi, sinä kansojen kuningas. ⁴Kuka ei pelkäisi, Herra, ja ylistäisi sinun nimeäsi? Sillä sinä yksin olet Pyhä; sillä kaikki kansat tulevat ja kumartavat sinua, koska sinun vanhurskaat tuomiosi ovat julki tulleet.” ⁵Ja sen jälkeen minä näin: todistuksen majan temppeleitä taivaassa avattiin; ⁶ja ne seitsemän enkeliä, joilla oli ne seitsemän vitsausta, lähtivät temppelistä, puettuina puhtaisiin, hohtaviin pellavavaatteisiin ja rinnoilta vyötettyinä kultaisilla vöillä. ⁷Ja yksi niistä neljästä olennosta antoi niille seitsemälle enkelille seitsemän kultaista maljaa, täynnä Jumalan vihaa, hänen, joka elää aina ja iankaikkisesti. ⁸Ja temppeleitä tuli savua täyteen Jumalan kirkkaudesta ja hänen voimastansa, eikä kukaan voinut mennä sisälle temppeliin, ennenkuin niiden seitsemän enkelin seitsemän vitsausta oli käynyt täytäntöön.

16Ja minä kuulin suuren äänen temppelistä sanovan niille seitsemälle enkelille: ”Menkää ja vuodattakaa ne seitsemän Jumalan vihan maljaa maan päälle”. ²Ja ensimmäinen lähti ja vuodatti maljansa maan päälle; ja tuli pahoja ja ilkeitä paiseita niihin ihmisiin, joissa oli pedon merkki ja jotka kumarsivat sen kuvaa. ³Ja toinen enkeli vuodatti maljansa mereen, ja se tuli vereksi, ikäänkuin kuolleen vereksi, ja jokainen elävä olento kuoli, mitä meressä oli. ⁴Ja kolmas enkeli vuodatti maljansa jokiin ja vesilähteisiin, ja ne tulivat vereksi. ⁵Ja minä kuulin vetten enkelin sanovan: ”Vanhurskas olet sinä, joka olet ja joka olit, sinä Pyhä, kun näin olet tuominut. ⁶Sillä pyhien ja profeettain verta he ovat vuodattaneet, ja verta sinä olet antanut heille juoda; sen he ovat ansainneet.” ⁷Ja minä kuulin alttarin sanovan: ”Totisesti, Herra Jumala, Kaikkivaltias, totiset ja vanhurskaat ovat sinun tuomiosi”. ⁸Ja neljäs enkeli vuodatti maljansa aurinkoon, ja sille annettiin valta paahtaa ihmisiä tulella. ⁹Ja ihmiset paahtuivat kovassa helteessä ja pilkkasivat Jumalan nimeä, hänen, jolla on vallassaan nämä vitsaukset; mutta he eivät tehneet parannusta, niin että olisivat antaneet hänelle kunnian. ¹⁰Ja viides enkeli

vuodatti maljansa pedon valtaistuimelle, ja sen valtakunta pimeni; ja he pureskelivät kielensä rikki tuskissansa ¹¹ja pilkkasivat taivaan Jumalaa tuskiensa ja paiseittensa tähden, mutta eivät tehneet parannusta teoistansa. ¹²Ja kuudes enkeli vuodatti maljansa suureen Eufrat-virtaan, ja sen vesi kuivui, että tie valmistuisi auringon noususta tuleville kuninkaille. ¹³Ja minä näin lohikäärmeen suusta ja pedon suusta ja väärän profeetan suusta lähtevän kolme saastais-ta henkeä, sammakon muotoista. ¹⁴Sillä ne ovat riivaajain henkiä, jotka tekevät ihmeitä; ne lähtevät koko maanpiirin kuningasten luo kokoamaan heidät sotaan Jumalan, Kaikkivaltiaan, suurena päivänä. ¹⁵- Katso, minä tulen niinkuin varas; autuas se, joka valvoo ja pitää vaatteistansa vaarin, ettei hän kulkisi alastomana eikä hänen häpeätänsä nähtäisi! - ¹⁶Ja ne kokosivat heidät siihen paikkaan, jonka nimi hebreaksi on Harmagedon. ¹⁷Ja seitsemäs enkeli vuodatti maljansa ilmaan, ja temppelistä, valtaistuimelta, lähti suuri ääni, joka sanoi: ”Se on tapahtunut”. ¹⁸Ja tuli salamoita ja ääniä ja ukkosenjylinää; ja tuli suuri maanjäristys, niin ankara ja suuri maanjäristys, ettei sen vertaista ole ollut siitä asti, kuin ihmisiä on ollut maan päällä. ¹⁹Ja se suuri kaupunki meni kolmeen osaan, ja kansojen kaupungit kukistuivat. Ja se suuri Babylon tuli muistetuksi Jumalan edessä, niin että hän antoi sille vihansa kiivauden viinimaljan. ²⁰Ja kaikki saaret pakenivat, eikä vuoria enää ollut. ²¹Ja suuria rakeita, leiviskän painoisia, satoi taivaasta ihmisten päälle; ja ihmiset pilkkasivat Jumalaa raesateen vitsauksen tähden, sillä se vitsaus oli ylen suuri.

17Ja tuli yksi niistä seitsemästä enkelistä, joilla oli ne seitsemän maljaa, ja puhui minulle sanoen: ”Tule, minä näytän sinulle sen suuren porton tuomion, joka istuu paljojen vetten päällä, ²hänen, jonka kanssa maan kuninkaat ovat haureutta harjoittaneet ja jonka haureuden viinistä maan asukkaat ovat juopuneet”. ³Ja hän vei minut hengessä erämaahan. Siellä minä näin naisen istuvan helakanpunaisen pedon selässä; peto oli täynnä pilkkaavia nimiä, ja sillä oli seitsemän päätä ja kymmenen sarvea. ⁴Ja nainen oli puettu purppuraan ja helakanpunaan ja koristettu kullalla ja jalokivillä ja helmillä ja piti kädessään kultaista maljaa, joka oli täynnä kauhistuksia ja hänen haureutensa riettauksia. ⁵Ja hänen otsaansa oli kirjoitettu nimi, salaisuus: ”Suuri Babylon, maan porttojen ja kauhistuksien äiti”. ⁶Ja minä näin sen naisen olevan juovuksissa pyhien verestä ja Jeesuksen todistajain verestä; ja nähdessäni hänet minä suuresti ihmettelin. ⁷Ja enkeli sanoi minulle: ”Miksi ihmettelet? Minä sanon sinulle tuon naisen salaisuuden ja tuon pedon salaisuuden, joka häntä kantaa ja jolla on seitsemän päätä ja kymmenen sarvea. ⁸Peto, jonka sinä näit, on ollut, eikä sitä enää ole, mutta se on nouseva syvyydestä ja menevä kadotukseen; ja ne maan päällä asuvaliset, joiden nimet eivät ole kirjoitetut elämän kirjaan, hamasta maailman perustamisesta, ihmettelevät, kun he näkevät pedon, että se on ollut eikä sitä enää ole, mutta se on tu-

leva. ⁹Tässä on ymmärrys, jossa viisaus on: Ne seitsemän päätä ovat seitsemän vuotta, joiden päällä nainen istuu; ne ovat myös seitsemän kuningasta; ¹⁰heistä on viisi kaatunut, yksi on, viimeinen ei ole vielä tullut, ja kun hän tulee, pitää hänen vähän aikaa pysymän. ¹¹Ja peto, joka on ollut ja jota ei enää ole, on itse kahdeksas, ja on yksi noista seitsemästä, ja menee kadotukseen. ¹²Ja ne kymmenen sarvea, jotka sinä näit, ovat kymmenen kuningasta, jotka eivät vielä ole saaneet kuninkuutta, mutta saavat vallan niinkuin kuninkaat yhdeksi hetkeksi pedon kanssa. ¹³Näillä on yksi ja sama mieli, ja he antavat voimansa ja valtansa pedolle. ¹⁴He sotivat Karitsaa vastaan, mutta Karitsa on voittava heidät, sillä hän on herrain Herra ja kuningasten Kuningas; ja kutsutut ja valitut ja uskolliset voittavat hänen kanssansa.” ¹⁵Ja hän sanoi minulle: ”Vedet, jotka sinä näit, tuolla, missä portto istuu, ovat kansoja ja väkijoukkoja ja kansanheimoja ja kieliä. ¹⁶Ja ne kymmenen sarvea, jotka sinä näit, ja peto, ne vihaavat porttoa ja riisuvat hänet paljaaksi ja alastomaksi ja syövät hänen lihansa ja polttavat hänet tulessa. ¹⁷Sillä Jumala on pannut heidän sydämeensä, että he täyttävät hänen aivoituksensa, yksimielisesti, ja antavat kuninkuutensa pedolle, kunnes Jumalan sanat täyttyvät. ¹⁸Ja nainen, jonka sinä näit, on se suuri kaupunki, jolla on maan kuninkaitten kuninkuus.”

18Sen jälkeen minä näin tulevan taivaasta alas erään toisen enkelin, jolla oli suuri valta, ja maa valkeni hänen kirkkaudesta. ²Ja hän huusi voimallisella äänellä sanoen: ”Kukistunut, kukistunut on suuri Babylon ja tullut riivaajain asuinpaikaksi ja kaikkien saastaisten henkien tyyssijaksi ja kaikkien saastaisten ja vihattavain lintujen tyyssijaksi. ³Sillä hänen haureutensa vihan viiniä ovat kaikki kansat juoneet, ja maan kuninkaat ovat haureutta harjoittaneet hänen kanssansa, ja maan kauppiat ovat rikastuneet hänen hekumansa runsaudesta.” ⁴Ja minä kuulin toisen äänen taivaasta sanovan: ”Lähtekää siitä ulos, te minun kansani, ettette tulisi hänen synteihinsä osallisiksi ja saisi tekin kärsiä hänen vitsauksistansa. ⁵Sillä hänen syntinsä ulottuvat taivaaseen asti, ja Jumala on muistanut hänen rikoksensa. ⁶Kostakaa hänelle sen mukaan, kuin hän on tehnyt, ja antakaa hänelle kaksinkertaisesti hänen teoistansa; siihen maljaan, johon hän on kaatanut, kaatakaa te hänelle kaksin verroin. ⁷Niin paljon kuin hän on itselleen kunniaa ja hekumaa hankkinut, niin paljon antakaa hänelle vaivaa ja surua. Koska hän sanoo sydämessään: ’Minä istun kuningattarena enkä ole leski enkä ole surua näkevä’, ⁸sentähden hänen vitsauksensa tulevat yhtenä päivänä: kuolema ja suru ja nälkä, ja hän joutuu tulessa poltettavaksi, sillä väkevä on Herra Jumala, joka on hänet tuominut.” ⁹Ja maanpiirin kuninkaat, jotka hänen kanssansa ovat haureutta harjoittaneet ja hekumallisesti eläneet, itkevät ja parkuvat häntä, kun näkevät hänen palonsa savun; ¹⁰he seisovat loitolla kauhistuen hänen vaivaansa ja sanovat: ”Voi, voi sinua, Babylon, sinä suuri kaupunki, sinä

vahva kaupunki, sillä sinun tuomiosi tuli yhdessä hetkessä!”¹¹ Ja maanpiiriri kauppiaat itkevät ja surevat häntä, kun ei kukaan enää osta heidän tavaraansa,¹² kaupaksi tuotua kultaa ja hopeata ja jalokiviä ja helmiä ja pellavakangasta ja purppuraa ja silkkiä ja helakanpuna ja kaikkinaista hajupuuta ja kaikenlaisia norsunluu-esineitä ja kaikenlaisia kalleimmasta puusta ja vaskesta ja raudasta ja marmorista tehtyjä esineitä,¹³ ja kanelia ja hiusvoidetta ja suitsuketta ja hajuvoidetta ja suitsutuspihkaa ja viiniä ja öljyä ja lestyjä jauhoja ja viljaa ja karjaa ja lampaita ja hevosia ja vaunuja ja orjia ja ihmisieluja.¹⁴ Ja hedelmät, joita sinun sielusi himoitsi, ovat sinulta menneet, ja kaikki kalleutesi ja komeutesi ovat sinulta hävinneet, eikä niitä enää koskaan löydetä.¹⁵ Niiden kauppiaat, ne, jotka rikastuivat tästä kaupungista, seisovat loitolla kauhistuen hänen vaivaansa, itkien ja surren,¹⁶ ja sanovat: ”Voi, voi sitä suurta kaupunkia, joka oli puettu pellavaan ja purppuraan ja helakanpunaan ja koristettu kullalla ja jalokivillä ja helmillä, kun semmoinen rikkaus yhdessä hetkessä tuhoutui!”¹⁷ Ja kaikki laivurit ja kaikki rannikkopurjehtijat ja merimiehet ja kaikki merenkulkijat seisovat loitolla¹⁸ ja huusivat nähdessään hänen palonsa savun ja sanoivat: ”Mikä on tämän suuren kaupungin vertainen?”¹⁹ Ja he heittivät tomua päänsä päälle ja huusivat itkien ja surren ja sanoivat: ”Voi, voi sitä suurta kaupunkia, jonka kalleuksista rikastuivat kaikki, joilla oli laivoja merellä, kun se yhdessä hetkessä tuhoutui!”²⁰ Riemuitse hänestä, taivas, ja te pyhät ja apostolit ja profeetat; sillä Jumala on hänet tuominnut ja kostanut hänelle teidän tuomionne.²¹ Ja väkevä enkeli otti kiven, niinkuin suuren myllynkiven, ja heitti sen mereen sanoen: ”Näin heitetään kiivaasti pois Babylon, se suuri kaupunki, eikä sitä enää löydetä.”²² Ei kuulla sinussa enää kanteleensoittajain ja laulajain, huilun- ja torvensoittajain ääntä; ei löydetä sinusta enää minkään ammatin taituria; ei kuulla sinussa enää myllyn jyryä;²³ ei loista sinussa enää lampun valo; ei kuulla sinussa enää huutoa yljälle eikä huutoa morsiamelle; sillä sinun kauppiasi olivat maan mahtavia, ja sinun velhoutesi villitsi kaikki kansat;²⁴ ja hänestä on löydetty profeettain ja pyhien veri ja kaikkien veri, jotka maan päällä ovat tapetut.

19 Sen jälkeen minä kuulin ikäänkuin kansan paljouden suuren äänen taivaassa sanovan: ”Halleluja! Pelastus ja kunnia ja voima on Jumalan, meidän Jumalamme.² Sillä totiset ja vanhurskaat ovat hänen tuomionsa; sillä hän on tuominnut sen suuren porton, joka turmeli maan haureudellaan, ja on kostanut ja on vaatinut hänen kädestänsä palvelijainsa veren.”³ Ja he sanoivat toistamiseen: ”Halleluja!” Ja hänen savunsa nousee aina ja iankaikkisesti.⁴ Ja ne kaksikymmentä neljä vanhinta ja neljä olentoa lankesivat maahan ja kumartaen rukoilivat Jumalaa, joka valtaistui-mella istuu, ja sanoivat: ”Amen, halleluja!”⁵ Ja valtaistui-melta lähti ääni, joka sanoi: ”Ylistäkää meidän Jumalaamme, kaikki hänen palvelijansa, te, jotka häntä pelkätte, se-

kä pienet että suuret”.⁶ Ja minä kuulin ikäänkuin kansan paljouden äänen ja ikäänkuin paljosten vetten pauhinan ja ikäänkuin suuren ukkosenjylinän sanovan: ”Halleluja! Sillä Herra, meidän Jumalamme, Kaikkivaltias, on ottanut hallituksen.⁷ Iloitkaamme ja riemuitkaamme ja antakaamme kunnia hänelle, sillä Karitsan häät ovat tulleet, ja hänen vaimonsa on itsensä valmistanut.⁸ Ja hänen annettiin pukeutua liinavaatteeseen, hohtavaan ja puhtaaseen: se liina on pyhien vanhurskautus.”⁹ Ja hän sanoi minulle: ”Kirjoita: Autuaat ne, jotka ovat kutsutut Karitsan hääaterialle!” Vielä hän sanoi minulle: ”Nämä sanat ovat totiset Jumalan sanat”.¹⁰ Ja minä lankesin hänen jalkojensa juureen, kumartaen rukoillakseni häntä. Mutta hän sanoi minulle: ”Varo, ettet sitä tee; minä olen sinun ja sinun veljesi kanssapalvelija, niiden, joilla on Jeesuksen todistus; kumarra ja rukoile Jumalaa. Sillä Jeesuksen todistus on profetian henki.”¹¹ Ja minä näin taivaan auenneena. Ja katso: valkoinen hevonen, ja sen selässä istuvan nimi on Uskollinen ja Totinen, ja hän tuomitsee ja sotii vanhurskaudessa.¹² Ja hänen silmänsä olivat niinkuin tulen liekit, ja hänen päässään oli monta kruunua, ja hänellä oli kirjoitettuna nimi, jota ei tiedä kukaan muu kuin hän itse,¹³ ja hänellä oli yllään vereen kastettu vaippa, ja nimi, jolla häntä kutsutaan, on Jumalan Sana.¹⁴ Ja häntä seurasivat ratsastaen valkoisilla hevosilla taivaan sotajoukot, puettuina valkeaan ja puhtaaseen pellavavaatteeseen.¹⁵ Ja hänen suustaan lähtee terävä miekka, että hän sillä löisi kansoja. Ja hän on kaitseva heitä rautaisella valtikalla, ja hän polkee kaikkivaltiaan Jumalan vihan kiivauden viinikuurnan.¹⁶ Ja hänellä on vaipassa kupeellaan kirjoitettuna nimi: ”Kuningasten Kuningas ja herrain Herra”.¹⁷ Ja minä näin enkelin seisovan auringossa, ja hän huusi suurella äänellä sanoen kaikille keskitaivaalla lentäville linnuille: ”Tulkaa, kokoontukaa Jumalan suurelle aterialle¹⁸ syömään kuningasten lihaa ja sotapäällikköjen lihaa ja väkevien lihaa ja hevosten sekä niiden selässä istuvien lihaa ja kaikkien vapaitten ja orjien lihaa, sekä pienten että suurten”.¹⁹ Ja minä näin pedon ja maan kuninkaat ja heidän sotajoukkonsa kokoontuneina sotiaksensa hevosen selässä istuvaa vastaan ja hänen sotajoukkoonsa vastaan.²⁰ Ja peto otettiin kiinni, ja sen kanssa väärä profeetta, joka sen nähden oli tehnyt ihmetekonsa, joilla hän oli eksyttänyt ne, jotka olivat ottaneet pedon merkin, ja ne, jotka olivat sen kuvaa kumartaneet; ne molemmat heitettiin elävältä tuliseen järveen, joka tulikiveä palaa.²¹ Ja ne muut saivat surmansa hevosen selässä istuvan miekasta, joka lähti hänen suustaan; ja kaikki linnut tulivat ravituiksi heidän lihastansa.

20 Ja minä näin tulevan taivaasta alas enkelin, jolla oli syvyyden avain ja suuret kahleet kädessään.² Ja hän otti kiinni lohikäärmeen, sen vanhan käärmeen, joka on perkele ja saatana, ja sitoi hänet tuhanneksi vuodeksi³ ja heitti hänet syvyyteen ja sulki ja lukitsi sen sinetillä hänen jälkeensä, ettei hän enää kansoja villitsisi, siihen asti kuin ne

tuhat vuotta ovat loppuun kuluneet; sen jälkeen hänet pitää päästettävän irti vähäksi aikaa. ⁴Ja minä näin valtaistuimia, ja he istuivat niille, ja heille annettiin tuomiovalta; ja minä näin niiden sielut, jotka olivat teloitettut Jeesuksen todistuksen ja Jumalan sanan tähden, ja niiden, jotka eivät olleet kumartaneet petoa eikä sen kuvaa eivätkä ottaneet sen merkkiä otsaansa eikä käteensä; ja he virkosivat eloon ja hallitsivat Kristuksen kanssa tuhannen vuotta. ⁵Muut kuolleet eivät vironneet eloon, ennenkuin ne tuhat vuotta olivat loppuun kuluneet. Tämä on ensimmäinen ylösnousemus. ⁶Autuas ja pyhä on se, jolla on osa ensimmäisessä ylösnousemuksessa; heihin ei toisella kuolemalla ole valtaa, vaan he tulevat olemaan Jumalan ja Kristuksen pappeja ja hallitsevat hänen kanssaan ne tuhannen vuotta. ⁷Ja kun ne tuhat vuotta ovat loppuun kuluneet, päästetään saatana vankeudesta, ⁸ja hän lähtee villitsemään maan neljällä kulmalla olevia kansoja, Googia ja Maagogia, kootakseen heidät sotaan, ja niiden luku on kuin meren hiekka. ⁹Ja he nousevat yli maan avaruuden ja piirittävät pyhien leirin ja sen rakastetun kaupungin. Mutta tuli lankeaa taivaasta ja kuluttaa heidät. ¹⁰Ja perkele, heidän villitsijänsä, heitetään tuli- ja tulikivijärveen, jossa myös peto ja väärä profeetta ovat, ja heitä vaivataan yöt päivät, aina ja iankaikkisesti. ¹¹Ja minä näin suuren, valkean valtaistuimen ja sillä istuvaisen, jonka kasvoja maa ja taivas pakenivat, eikä niille sijaa löytynyt. ¹²Ja minä näin kuolleet, suuret ja pienet, seisomassa valtaistuimen edessä, ja kirjat avattiin; ja avattiin toinen kirja, joka on elämän kirja; ja kuolleet tuomittiin sen perusteella, mitä kirjoihin oli kirjoitettu, tekojensa mukaan. ¹³Ja meri antoi ne kuolleet, jotka siinä olivat, ja Kuolema ja Tuonela antoivat ne kuolleet, jotka niissä olivat, ja heidät tuomittiin, kukin tekojensa mukaan. ¹⁴Ja Kuolema ja Tuonela heitettiin tuliseen järveen. Tämä on toinen kuolema, tulinen järvi. ¹⁵Ja joka ei ollut elämän kirjaan kirjoitettu, se heitettiin tuliseen järveen.

21Ja minä näin uuden taivaan ja uuden maan; sillä ensimmäinen taivas ja ensimmäinen maa ovat kadonneet, eikä merta enää ole. ²Ja pyhän kaupungin, uuden Jerusalemin, minä näin laskeutuvan alas taivaasta Jumalan tyköä, valmistettuna niinkuin morsian, miehellensä kaunistettu. ³Ja minä kuulin suuren äänen valtaistuimelta sanovan: ”Katso, Jumalan maja ihmisten keskellä! Ja hän on asuva heidän keskellensä, ja he ovat hänen kansansa, ja Jumala itse on oleva heidän kanssaan, heidän Jumalansa; ⁴ja hän on pyyhkivä pois kaikki kyyneleet heidän silmistänsä, eikä kuolemaa ole enää oleva, eikä murhetta eikä parkua eikä kipua ole enää oleva, sillä kaikki entinen on mennyt.” ⁵Ja valtaistuimella istuva sanoi: ”Katso, uudeksi minä teen kaikki”. Ja hän sanoi: ”Kirjoita, sillä nämä sanat ovat vakaat ja todet”. ⁶Ja hän sanoi minulle: ”Se on tapahtunut. Minä olen A ja O, alku ja loppu. Minä annan janoavalle elämän veden lähteestä lahjaksi. ⁷Joka voittaa, on tämän perivä, ja minä olen oleva hänen Juma-

lansa, ja hän on oleva minun poikani. ⁸Mutta pelkurien ja epäuskoisten ja saastaisten ja murhaajien ja huorintekijäin ja velhojen ja epäjumalanpalvelijain ja kaikkien valhettelijain osa on oleva siinä järvessä, joka tulta ja tulikiveä palaa; tämä on toinen kuolema.” ⁹Ja tuli yksi niistä seitsemästä enkelistä, joilla oli ne seitsemän maljaa täynnä seitsemää viimeistä vitsausta, ja puhui minun kansani sanoen: ”Tule tänne, minä näytän sinulle morsiamen, Karitsan vaimon”. ¹⁰Ja hän vei minut hengessä suurelle ja korkealle vuorelle ja näytti minulle pyhän kaupungin, Jerusalemin, joka laskeutui alas taivaasta Jumalan tyköä, ¹¹ja siinä oli Jumalan kirkkaus; sen hohto oli kaikkein kalleimman kiven kaltainen, niinkuin kristallinkirkas jaspis-kivi; ¹²siinä oli suuri ja korkea muuri, jossa oli kaksitoista porttia ja porteilla kaksitoista enkeliä, ja niihin oli kirjoitettu nimiä, ja ne ovat Israelin lasten kahdentoista sukukunnan nimet; ¹³idässä kolme porttia ja pohjoisessa kolme porttia ja etelässä kolme porttia ja lännessä kolme porttia. ¹⁴Ja kaupungin muurilla oli kaksitoista perustusta, ja niissä Karitsan kahdentoista apostolin kaksitoista nimeä. ¹⁵Ja sillä, joka minulle puhui, oli mittasauvana kultainen ruoko, mitatakseen kaupungin ja sen portit ja sen muurin. ¹⁶Ja kaupunki oli neliskulmainen, ja sen pituus oli yhtä suuri kuin sen leveys. Ja hän mittasi sillä ruovolla kaupungin: se oli kaksitoista tuhatta vakomittaa. Sen pituus ja leveys ja korkeus olivat yhtä suuret. ¹⁷Ja hän mittasi sen muurin: se oli sata neljäkymmentä neljä kyynärää, ihmismitan mukaan, joka on enkelin mitta. ¹⁸Ja sen muuri oli rakennettu jaspiksesta, ja kaupunki oli puhdasta kultaa, puhtaana lasin kaltaista. ¹⁹Ja kaupungin muurin perustukset olivat kaunistetut kaikkinaisilla kalteilla kivillä; ensimmäinen perustus oli jaspis, toinen safiiri, kolmas kalkedon, neljäs smaragdi, ²⁰viides sardonyks, kuudes sardion, seitsemäs krysoliitti, kahdeksas berylli, yhdeksäs topaasi, kymmenes krysoprasii, yhdestoista hyasintti, kahdestoista ametisti. ²¹Ja ne kaksitoista porttia olivat kaksitoista helmeä; kukin portti oli yhdestä helmestä; ja kaupungin katu oli puhdasta kultaa, ikäänkuin läpikuultavaa lasia. ²²Mutta temppeleä minä en siinä nähnyt; sillä Herra Jumala, Kaikkivaltias, on sen temppeleä, ja Karitsa. ²³Eikä kaupunki tarvitse valoksensa aurinkoa eikä kuuta; sillä Jumalan kirkkaus valaisee sen, ja sen lamppu on Karitsa. ²⁴Ja kansat tulevat vaeltamaan sen valkeudessa, ja maan kuninkaikat vievät sinne kunniansa. ²⁵Eikä sen portteja suljeta päivällä, ja yötä ei siellä ole, ²⁶ja sinne viedään kansojen kunnia ja kalleudet. ²⁷Eikä sinne ole pääsevä mitään epäpyhää eikä ketään kauhistusten tekijää eikä valhettelijaa, vaan ainoastaan ne, jotka ovat kirjoitetut Karitsan elämäkirjaan.

22Ja hän näytti minulle elämän veden virran, joka kirkkaana kuin kristalli juoksi Jumalan ja Karitsan valtaistuimesta. ²Keskellä sen katua ja virran molemmilla puolilla oli elämän puu, joka kantoi kahdettoista hedelmät, antaen joka kuukausi hedelmänsä, ja puun lehdet ovat kansojen

tervehdyntymiseksi. ³Eikä mitään kirousta ole enää oleva. Ja Jumalan ja Karitsan valtaistuimilla on siellä oleva, ja hänen palvelijansa palvelevat häntä ⁴ja näkevät hänen kasvonsa, ja hänen nimensä on heidän otsissansa. ⁵Eikä yötä ole enää oleva, eivätkä he tarvitse lampun valoa eikä auringon valoa, sillä Herra Jumala on valaiseva heitä, ja he hallitsevat aina ja iankaikkisesti. ⁶Ja hän sanoi minulle: ”Nämä sanat ovat vakaat ja todet, ja Herra, profeettain henkien Jumala, on lähettänyt enkelinsä näyttämään palvelijoilleen, mitä pian tapahtuman pitää. ⁷Ja katso, minä tulen pian. Autuas se, joka ottaa tämän kirjan ennustuksen sanoista vaarin!” ⁸Ja minä, Johannes, olen se, joka tämän kuulin ja näin. Ja kun olin sen kuullut ja nähnyt, minä lankesin maahan kumartuakseni sen enkelin jalkojen eteen, joka tämän minulle näytti. ⁹Ja hän sanoi minulle: ”Varo, ettet sitä tee; minä olen sinun ja sinun veljesi, profeettain, kanssapalvelija, ja niiden, jotka ottavat tämän kirjan sanoista vaarin; kumartaen rukoile Jumalaa”. ¹⁰Ja hän sanoi minulle: ”Älä lukitse tämän kirjan profetian sanoja; sillä aika on lähellä. ¹¹Vääryyden tekijä tehkään edelleen vääryyttä, ja joka on saastainen, saastukoon edelleen, ja joka on vanhurskas, tehkään edelleen vanhurskautta, ja joka on pyhä, pyhittyköön edelleen. ¹²Katso, minä tulen pian, ja minun palkkani on minun kanssani, antaakseni kullekin hänen tekojensa mukaan. ¹³Minä olen A ja O, ensimmäinen ja viimeinen, alku ja loppu. ¹⁴Autuaat ne, jotka pesevät vaatteensa, että heillä olisi valta syödä elämän puusta ja he pääsisivät porteista sisälle kaupunkiin! ¹⁵Ulkopuolella ovat koirat ja velhot ja huorintekijät ja murhaajat ja epäjumalanpalvelijat ja kaikki, jotka valhetta rakastavat ja tekevät. ¹⁶Minä, Jeesus, lähetin enkelini todistamaan näitä teille seurakunnissa. Minä olen Daavidin juurivesa ja hänen suvustansa, se kirkas kointähti.” ¹⁷Ja Henki ja morsian sanovat: ”Tule!” Ja joka kuulee, sanokoon: ”Tule!” Ja joka janoaa, tulkoon, ja joka tahtoo, ottakoon elämän vettä lahjaksi. ¹⁸Minä todistan jokaiselle, joka tämän kirjan profetian sanat kuulee: Jos joku panee niihin jotakin lisää, niin Jumala on paneva hänen päällensä ne vitsaukset, jotka ovat kirjoitetut tähän kirjaan; ¹⁹ja jos joku ottaa pois jotakin tämän profetian kirjan sanoista, niin Jumala on ottava pois sen osan, mikä hänellä on elämän puuhun ja pyhään kaupunkiin, joista tässä kirjassa on kirjoitettu. ²⁰Hän, joka näitä todistaa, sanoo: ”Totisesti, minä tulen pian”. Amen, tule, Herra Jeesus! ²¹Herran Jeesuksen armo olkoon kaikkien kanssa. Amen.